

Imagines

Voyage

E

6

15

18H80

39
60
5

Estante

Pluteo

Dep

domine 26, de abren
ura Cude 1 mo 6 pasc
et 26, mat 1 mo 6 pasc
otind 26 26 26

Los Sexmones de Tempore acaban ad
medium huius Corporis fol. 98 Caracis
ribus No manis ~~26~~ XCVIII: 26 de
Santos y Maria Santissima, se siguen des
puer del elenco, que sirve para ellos solamen
te, y prosiguen por 307 fol. x as solamente
des puer se sigue un Sexmon de Latione Oni
que ocupa once ofas. y achese sigue otro de
Planctu B. Maxiz Virg. que casi llena seis
Pias nuno, ni otro estan foliados como los
anecedentes lo eran. Notare debet Concione
For, quod hic Author Calias Doctissimus et Sp
ritualis et pia Coneghio ni ma cul et Sp
ne p alam declinavit.
Pro Animabus Purgatorij prope finem de
Sanctis fol. 99 280 Sexmones
octo, in ordine 26, et sequentibus.

The first of these is the
 second of these is the
 third of these is the
 fourth of these is the
 fifth of these is the
 sixth of these is the
 seventh of these is the
 eighth of these is the
 ninth of these is the
 tenth of these is the
 eleventh of these is the
 twelfth of these is the
 thirteenth of these is the
 fourteenth of these is the
 fifteenth of these is the
 sixteenth of these is the
 seventeenth of these is the
 eighteenth of these is the
 nineteenth of these is the
 twentieth of these is the
 twenty-first of these is the
 twenty-second of these is the
 twenty-third of these is the
 twenty-fourth of these is the
 twenty-fifth of these is the
 twenty-sixth of these is the
 twenty-seventh of these is the
 twenty-eighth of these is the
 twenty-ninth of these is the
 thirtieth of these is the
 thirty-first of these is the
 thirty-second of these is the
 thirty-third of these is the
 thirty-fourth of these is the
 thirty-fifth of these is the
 thirty-sixth of these is the
 thirty-seventh of these is the
 thirty-eighth of these is the
 thirty-ninth of these is the
 fortieth of these is the
 forty-first of these is the
 forty-second of these is the
 forty-third of these is the
 forty-fourth of these is the
 forty-fifth of these is the
 forty-sixth of these is the
 forty-seventh of these is the
 forty-eighth of these is the
 forty-ninth of these is the
 fiftieth of these is the
 fifty-first of these is the
 fifty-second of these is the
 fifty-third of these is the
 fifty-fourth of these is the
 fifty-fifth of these is the
 fifty-sixth of these is the
 fifty-seventh of these is the
 fifty-eighth of these is the
 fifty-ninth of these is the
 sixtieth of these is the
 sixty-first of these is the
 sixty-second of these is the
 sixty-third of these is the
 sixty-fourth of these is the
 sixty-fifth of these is the
 sixty-sixth of these is the
 sixty-seventh of these is the
 sixty-eighth of these is the
 sixty-ninth of these is the
 seventieth of these is the
 seventy-first of these is the
 seventy-second of these is the
 seventy-third of these is the
 seventy-fourth of these is the
 seventy-fifth of these is the
 seventy-sixth of these is the
 seventy-seventh of these is the
 seventy-eighth of these is the
 seventy-ninth of these is the
 eightieth of these is the
 eighty-first of these is the
 eighty-second of these is the
 eighty-third of these is the
 eighty-fourth of these is the
 eighty-fifth of these is the
 eighty-sixth of these is the
 eighty-seventh of these is the
 eighty-eighth of these is the
 eighty-ninth of these is the
 ninetieth of these is the
 ninety-first of these is the
 ninety-second of these is the
 ninety-third of these is the
 ninety-fourth of these is the
 ninety-fifth of these is the
 ninety-sixth of these is the
 ninety-seventh of these is the
 ninety-eighth of these is the
 ninety-ninth of these is the
 hundredth of these is the

Voragine

ana / Sabado antes de Trinitate

Cataluña 21 de mayo 1551
Lugdunum, 1503

Registrum in ser
mones Jacobi
de voragine de
tempore, *et de sanctis*

*Post medium, d'infine sex mont.
De Pasione Dñi, et planctu B. Virg. Marię*

Vitro

X 109

18480

Incipit registrum in sermones de tempo
re preclarissimi doctoris magistri Jacobi
de voragine sive ordinem alphabeti regens
materias generales in singulis sermonibus
contentas.

Absinentia multiplex

est. dominica in xl. sermone.
iiij. circa principium.

Absinere expedit aliquando

ab his que licita sunt. ibidem circa medium.

Absinentie utilitas triplex est. ibidem.

Absinendi est ab actu matrimoniali quatuor

temporibus. do. post tri. ser. ii. circa principi.

Accedere volēs magnū dñm libet secū in

societate ducit quos illi dñi amicos cē co

gnoscit. dominica in xl. sermo. ii. in principio

Accipitū tria sunt genera et sive hoc tria ge

nera raptorum. dominica. xi. post trinitatis

sermone primo circa medium.

Accusabit omnes creature peccatorem in

iudicio dominica. ii. aduentus. ser. ii. circa fi.

Accusatores quattuor erunt in iudicio con

tra peccatores. s. angeli: demones: propria:

peccata: et omnia elementa. dominica. xxiij.

post trinita. sermone. i. circa finem.

Actui informantur ut operibus misericordie

die insistant. dominica. xxi. ser. ii. circa prin.

Aduentus prima dominica non habet idē

euangelium apud omnes. in prologo.

Aduentus triplex ponitur. dominica. i. ad

uentus. sermo. iiij. circa finem.

Aduentus regis annunciant tres legati. do

minica. i. aduentus. sermo. i. circa principiu

Aduentu ad iudicium commouetur quadru

plex creatura. do. ii. aduentus. ser. i. in principi.

Adulatores vitare debem? quadruplici ra

tionē. dominica. xxiij. ser. ii. circa principiu.

Adulteri multi sunt et quomodo multipliciter

peccant. dominica. xi. ser. i. circa medium.

Adulterium graue peccatum est. dominica

xxij. sermo. iiij. circa medium.

Advocatus bonus tria habere debet scilicet

eloquentiam sapientiam: et constantiam. In die

pentheco. sermone. iiij. circa principiu.

Ager aptus ad seminandum quomodo dis

poni dē. dominica. iij. post oct. epi. ser. i. cir. fin.

Ager dei est mūd? . serui dei in mūdō do.

iiij. post octa. epipha. ser. ii. circa principiu.

Agros tres dedit nobis deus. dominica in

xl. sermo. i. circa finem.

Altare sup qd orōnes offerim? est christ?

qd dicimus per xpm dñm nostrum. dominica. vi.

post trinitatis sermone secūdo circa mediū

Altare est co-nostrium super quod elemosy

nas immolamus. ibidem.

Allegatōes quę faciet diabol? in iudicio

cōtra. peccatores dñica. xxi. ser. i. circa ibidē

Amoris quatuor signa de hūano generi ostē

dit dominica palmar. ser. ii. circa principiu.

Amor summus omnes alios excedit. domi

minica. xxi. sermone secundo circa medium.

Amici pauci sunt qui diligunt in vita pau

cissimi post mortē. in die pas. ser. i. in princi.

Amicitia cui sit faciēda: qualr et ppe qd dos

minica. ix. post trinitatis. ser. iiij. circa princ.

Amicitia aliqua est bonorum cum bonis al

qua malorum cum malis: aliqua bonorū cū

malis: et econuerfor. ibidem.

Amō potest aliquid esse amicus qui sibi est ini

micus: ibidem: et infra in verbo. viliis.

Amicitia est cū paupib? faciēda: ut recipiat

nos in eterna tabernacula: ut supra cir. me.

Amicitia dō quattuor importat. dñica. xxi.

sermone. ix. circa principiu.

Angelus in angelo tria reperiuntur. dñica.

iiij. aduentus sermone secundo: circa finem.

Angeli triplicē cibis ministrant. dominica

ca in quadragesima sermone. secūdo in fine.

Angeli gaudent triplici de causa: de nostra

conuersione: dñica tertia post trinitatis ser

mone tertio circa principiu.

Angeli sunt hominib? maiores respectu in

corruptibilitatis: sed alio sunt respectu mi

nores dñica. xviij. sermo. i. circa princ. et me.

De angelis quattuor legunt quos salomon

in propiciatorio fecit. ibidem.

Angeli pacis amare sibi debent: et quō hoc intel

ligēdū sit cū turbatio in eos cadere nō poss

sit dñica. xx. sermone secundo circa medium

Animā nostra tripliciter audit. dñica. quar

ta aduentus sermone secūdo circa medium

Animā corpori in carceratū trib? de causis

dñica. iiij. aduentus. sermo. iiij. circa mediu

Animā nostram preparare debem? domio

et quō in ea sunt tres camere in quib? habi

tat pater filius et spūscūs. dominica quar

ta aduentus sermone circa principiu.

Animā post qd desponsata fuerit: concipere

et parere debet. dominica tertia post paschā

sermone tertio circa medium.

Ata est filia dei triplici iure dñica. xiiij. ser

mone secundo circa principiu. Et nota dñi

Anna et ioachim tres partes diuiserunt boā

na sua. dñica. viij. post tri. ser. iiij. circa mediū

Apōstolor? qdruplex status dñica. iiij. post

pascua sermo primus circa principium.
Apparuit christus quingens in die resurrectionis
dominica. i. post pascha. sermo. i. circa prin.
Aqua spiritus sancti triplici stem extinguit.
dominica. xviij. sermo secundus circa medium.
Arbor tria habet: radicem. stipitem. et ramos
et quomodo homo dicitur arbor dominica.
xviij. post trinitatem sermo. iij. in principio.
Arbor mala ut faciat bonos fructus quatuor
sunt necessaria. ibidem circa medium.
Arbores alique fructus bonos non faciunt
ex quatuor causis ibidem circa finem.
Arguedus est petrus: arguendi sunt non opera
res arguendi sunt iudicia dei preterites et non tri
mentes. do. iij. post pascha. sermo. ij. in me.
Arguere debent mundum illi qui sunt spiri
tu dei pleni: de peccato infidelitatis. q. non
credunt in christum de iusticia quam non habent
et de extremo iudicio quod non timet. do. iij.
post pascha. sermone. iij. per totum.
Aristoteles post mortem cuidam discipulo
suo apparuit dicens: q. nihil amplius scie
bat: nisi penam quam sentiebant. dominica
nona post trinitatem sermo secundus in fine.
Arundo non fuit iohannes. dominica. iij. ad
uentus. sermo. ij. circa principium.
Arculi fidei. xij. per duodecim apostolos
ponuntur. do. xxi. sermo. iij. per totum.
De articulis fidei bonus. sermo. ibidem.
Ascendit ad celos christus propter tria. do.
xvi. sermone. iij. circa medium.
Astrum est caro nostra et quomodo illa tripli
citer mortificat. do. palmar. ser. i. circa prin.
Aspis dum se sentit incantari tres habet astu
rias. Unam quia de caverna non egredit.
Secundam quia in terram vnam aurem fi
git. Tertiam quia cum causa aliam obturat
dominica. xij. sermone. ij. circa medium.
Avaricia in cogitari de intentione in affe
ctione. do. i. sermo. ij. circa principium.
Avarus seu cupidus differt a prodigo. dñi
ca. xvij. sermo secundus circa medium.
Avarus siue cupidus pecunia non satiatur
ostenditur quatuor exemplis. ibidem.
Audire deum non vult peccator omnibus
modis. do. iij. in. xl. sermo secundus in fine.
Auditores verbi quatuor pedites habere
debent. dñica. v. post tri. ser. i. circa principium
Audit bene q. precipit sonu a superiori ab in
feriori. et. dominica. xij. sermo. i. circa finem.
Auditores informantur. do. xv. ser. ij. cir. finem
Aues tribus de causis ad dominos suos non
revertuntur. do. palmar. ser. ij. circa medium.

Apollonio renascitur homo: id est
spiritualiter nascitur: et quare puer ter i
aqua mergitur. De sancta trinitate.
sermo secundus circa finem.
Beatitudo secundum epicuros ponitur in corporis
voluptate. secundum stoicos in anime virtute: secundum
peripateticos in exteriori honestate: sed
secundum christianos in dei cognitione et visione
dominica. xij. sermo primus circa principium
Beti oculi q. videtur vos videris. ibi thema
Beati habebunt triplicem visionem. scilicet corporalem
spiritalem: et intellectualem. ibidem circa finem.
Beelzebub unde nomen trahitur: et unde ortum
habuerit ydolatrie cultus. statuaz. institutio
dominica. iij. in. xl. sermo. iij. in principio.
Benedictio cibi precedere debet: et sequi de
spiritualis lectio seu refectio: et subsequi gra
tiarum actio. do. iij. in. xl. ser. ij. in fine.
Beneficia tria sunt de quibus homo regratias
tur deo: scilicet q. de oia propter homines crea
uit preceptorum adimpletio. et humilis con
fessio. dominica. xij. sermo. iij. per totum.
Beneficia debemus quibus facere potius indigeat
pauperi q. diuiti propter tria. dominica.
xvi. sermone. ij. circa finem.
Benefactores informantur. ibidem.
Blasphemia tribus modis committitur in
deum. dominica. xix. ser. ij. circa medium.
Bonitas dei est essentialis: vniuersalis: et
pura. dñica. xij. sermo. ij. circa principium
Bonorum tria sunt genera: scilicet infima. media:
a suprema que et quomodo petere debemus?
dominica. v. post pascha. sermo. i. circa finem.
Boni post hanc vitam cognoscent malos et
mali malos. Ite boni cognoscent malos et
e converso. do. i. post tri. ser. ij. circa medium.
Boni mediocriter edificat in purgatorio de
triplici materia. Valde boni edificat in ce
lo de triplici materia. do. ix. post trinitatem
sermone. iij. circa finem.
Adauer multum feret. propter
quatuor. dominica. xxiij. sermo
ne. iij. circa principium.
Campane pulsanq. tempesta
tes coeitant. do. palmar. sermo. iij. in fine.
Carnelus dicitur avarus. dominica. xvij.
post trinitatem sermone. iij. circa principium
Camera prius est media. filij itelligentia. spūs
sati voluntas. do. xxiij. ser. ij. circa medium.
Chananeam dominus ad piam adduxit ne mu
lieres videretur a beneficiis suis excludi. dñi
ca. ij. in. xl. ser. i. in prin.
Canis de petra multipliciter. do. iij.

et sermo. iij. circa medium.
Candeles quingens in matutinis quid rep
sentant: et quare vsq. ad vnam extinguntur
die pasche. sermo. ij. cir. prin.
Canticum leremie. scilicet alleluia. gloria in excelsis
re deus laudamus subtrahens. dñica in. xl. ser
mo. iij. circa principium.
Caro nostra mortificatur tripliciter dñica
palmarum. ser. i. circa principium.
Caro falsus propheta tria falsa suadet. dñica
xviij. post tri. ser. ij. circa medium.
Caro q. dñat rationi tunc est pars turpis et p
uersa et preterio multa. dñica. xxi. ser. ij. cir. pn.
Carcer deserti corporis mundi tyranni. dñi
ca. iij. aduentus. ser. iij. circa medium.
Carcerem mundi sati viri quadruplici causa exire
desiderant. dñica. iij. aduentus. ser. iij. cir. me.
Carcerem tyrannorum sancti viri patiunt pro
pter tria ibidem circa finem.
Charitas seu dilectio virtus necessaria ad
salutem. dñica. xxiij. ser. ij. circa finem.
Castitas vix melior castitate suare q. ma
trimonium phere. dñica. ix. ser. i. circa medium
Cecitas spiritualis quingens peccatis inducitur
dominica. i. ser. ij. in prin.
Ceci sunt peccatores. dñica infra octa. ascen
sionis. sermo. iij. circa finem.
Cecus si ceco ducatur pstat. ambo in foueam
cadunt. Et de hoc pulchra declaratio. dñica
iij. post tri. sermo. i. circa finem.
Chaos multipliciter potest intelligi. dñica
i. post tri. ser. iij. circa medium.
Celorum virtutes mouebunt in iudicio. i.
angelorum. dñica. ij. aduentus ser. i. in fine.
Celum respicere debemus. q. ibi hem? amicus
thesauri auxilium et palatium. do. xxi. v. i. cir. me.
In celo duo sunt q. non possunt commoueri. scilicet
deus et angelus: et in terra. vnum. scilicet christianus
populus. dñica. xxi. ser. ij. cir. prin.
Celo est fatigatus plenus: ibi totus homo q. n
q. sensibus satiabit in visibilibus christi. dñica. xxi
ser. iij. circa medium.
Cena quadruplex: corporalis: spiritualis: infernalis
et celestis. do. ij. post tri. sermo. iij. circa prin.
Cena celestis pparatur trinitas: pater ponit
do tria ferula. filius ponendo tria: et spiritus
sanctus tria. ibidem circa finem.
Cena ista pparatur de? et ad eam mltos vo
cauit: ut ciuitas celestis: ciuitas? ipse? ibidem
Christus vide in littera. x.
Cibus materialis: spiritualis: et celestis: dñica
iij. aduentus. ser. iij. ante finem.
Cibus tripliciter habuerit filij israel dum exiret

de egypto. dñica. iij. post tri. ser. ij. cir. finem
Cibus triplicem pparatur deus homini
scilicet q. homo tripliciter considerat. dñica. vj.
post tri. sermo. iij. circa principium.
Cibus fructum dedit deus homini ante
peccatum. Et hoc triplicem fructum. dñi
ca. xxi. v. sermo. iij. circa principium.
Cibus dedit deus homini post peccatum
scilicet herbarum. ibidem.
Cibus cum carnium et piscium dedit de
homini post diluuium. ibidem.
Cibus dedit deus homini in paradiso fru
ctus vteri virginalis. ibidem.
Cibus mundi spiritualis. i. appetitus diuitiarum
delitiaz: et honorum non satiat: quod est q. s
satiaret de vmbra. venter: et ferore. ibidem.
Cicatrices vulnerum christi seruauit in carne
alia de causa post resurrectionem in mundo
alia nunc in celo et tunc in iudicio. dominica
prima post pascha. sermo. ij. circa principium
Cicatrices thome palandas christus ex
hibuit. ibidem.
Citatione triplici ad iudicium vocabimur
dñica. xxi. sermo. ij. in prin.
Citati examinantur maxime in quatuor: p
mo de bonis nobis commissis et. ibidem.
Ciuitatem hierusalem destruxerunt. Tyrus
et Vespasianus. dñica. x. ser. ij. circa prin.
Ciuitates tres habuit christus: vnam i. q. nat? scilicet
berthele: aliam i. q. nutrit? scilicet nazareth: tertiam i.
q. querat? scilicet capharnaum. do. xxi. v. i. cir. me.
Clamat ad deum homo quatuor de causis.
dominica. iij. sermo. ij. circa finem.
Cognoscit quis ex visu: ex amitu: ex ingres
su: ex fletu. do. x. sermo. i. cir. principium.
Collirium fecit christus de sanguine suo. do.
i. sermo. ij. circa medium.
Commendatio aduersarij hominis: angeli:
do. iij. aduentus. sermo. ij. in prin.
Comedebar antiq. solui in die semel et dice
bas cena. do. ij. post tri. ser. iij. cir. prin.
Comestio. In comestione quatuor sunt ma
sticatio tractatio digestio: et diuatio et quo
modo christus post resurrectionem comedeat
Christi ad duo: die pasche. ser. iij. circa medium
Compassio fuit socia et familiaris christi i. vire
rore et extra vteru. do. ij. in. xl. ser. ij. circa finem.
Coniugati instrunt. do. infra octa. natu
ritatis do. sermo. i. in prin.
Coniugio tribus modis quis vritur. In die
penthe. sermo. ij. circa principium.
Coniugium nulla exire in alia vita. do. xxiij.
sermo. i. circa principium.

Editur: vide plura inferius in verbo matrimonii. Conuersione nostra non debemus differre usque ad senectutem: nec usque ad mortem. Die pasche. ser. ij. circa medium.
Conuiuium spirituale quinquaginta continet. do. iij. in. xl. sermo. iij. in prin.
Conuiuium laeta et delicata sine culpa viginti post tri. ser. i. circa medium.
Conuiuium nostra habere debent temperantia et frugalitatem: honestatem et pietatem. dhica. ij. post tri. sermo. iij. circa principium.
Conuiuius corpore spirituale celestis: quod deus preparauit. do. viij. post tri. ser. ij. cir. prin.
Conuiuium in conuiuium benedictionis cibi succedere debet: et sequi spiritualis lectio seu refectio: et subsequi gratiarum actio. do. iij. in. xl. sermo. ij. in fine.
Congregati in nomine iesu multas utilitates assequuntur. do. i. post pascha. ser. ij. cir. mediu.
Confessio hominis impedit quadruplici vinculo. do. xij. ser. ij. circa finem.
Consiliarii stulti sunt mundus et caro dyabolus. dhica in passione. ser. ij. cir. prin.
Consiliarius bonus tria in se habere debet et tria vitare de sancta tri. ser. ij. cir. prin.
Consiliarius sapientem quilibet querat ibidem.
Consilium circa consilium potest esse triplex rephesio. do. viij. post tri. ser. i. circa principium.
Consolatio dñs tripliciter discipulos tribulatos. do. infra octa. ascensio. ser. i. cir. prin.
Consolator noster est spiritus sanctus: cuius consolatio non luxuriosis: superbi: et auari recipe non potest. In die penthe. ser. ij. circa medium.
Consolatio vera non est nisi in deo: et de deo ibidem.
Consolationes sanctorum in presenti vita habent imperfectionem: admixtionem: et interruptionem. do. xviij. ser. ij. circa medium.
Contemplatiui oculos cordis ad deum erigunt. do. xvj. ser. ij. circa prin.
Choroda de ser filio dyabolus? trahit ad supplicium infernale. do. iij. in. xl. ser. iij. circa finem.
Chor nostrum parare debemus dño. do. iij. aduentus. ser. ij. circa prin.
Cordis tres sunt camere que sunt habitaculum sancte trinitatis. ibidem.
Cor facit et iracundia: sicut olla bulliens quatuor mala facit. do. xxiij. ser. iij. cir. prin.
Choreas ducendo vani homines laudant dyabolum. do. i. ser. iij. circa medium.
Chorea huius mundi ducit ad choream inferni: et priuatur chorea celi.
Choree sunt arma dyabolus que iniuriantur

illi pacto quod factum est in baptismo renuntiatione pompis dyabolus: ibidem usque ad finem.
Corpus debet subijci suo superiori: id est aie seu rationi: sed iste ordo peruertitur. do. xv. sermo. i. circa medium.
Corpora damnatorum comburuntur: et non consumuntur quod ostendit quinquaginta exemplis pulchris. do. xv. ser. ij. circa finem.
Corpus serui dei valet in quadruplici statu. do. xxiij. sermo. i. in prin.
Corrigiam calcamenti solvere quis debet dominica. iij. aduentus. ser. i. circa finem.
Correctio delinquentium est misericordia spiritualis. do. iij. post trinitatis. ser. ij. circa finem.
Corrigere volens quinquaginta considerare. ibidem.
Credendum magis scripture quam homini viuo vel mortuo: vel etiam angelo. do. i. post tri. sermo. iij. circa finem.
Christus de quo multa sub littera. x.
Chrystiani mali dicuntur fuisse prophetæ. dhica viij. post trinitatis. sermo. i. circa finem.
Cruces portant: et campanæ pulsant quinquaginta citant tempestates. do. pal. ser. iij. in fine.
Crudelitas in consiliario est vitanda. Sepe enim dāres crudelia consilia contra alios super eosmet deuoluunt. Et de hoc pulchrum exemplum. do. de trinitatis. sermo. ij. circa medium.
Cupiditas seu cupiditatis radix omnium malorum. do. xviij. sermo. iij. circa finem.
Curiosi hoies volentes alta et celestia indagare sunt questioibus repellendi vi pulchre dicitur. do. xv. ser. iij. circa medium.
Carnati triplici visione carebunt et habebunt ordinationes in supplicio. do. iij. post octa. epiphania. sermo. iij. circa prin.
Damnati habebunt diuersitatem in penis dominica. iij. post octa. epiphania. sermo. iij. circa medium.
Damnati longe sunt a deo tripliciter. dhica iij. post tri. sermo. i. circa prin.
Damnatorum corpora comburuntur: et tamen non consumuntur: ostendit quinquaginta pulchris exemplis. do. xv. sermo. ij. circa finem.
Damnati habebunt ligatas manus et pedes. do. xx. sermo. iij. circa finem.
Danda non est malis et quod dicitur: ne dederis ipso tripliciter intelligit dhica. ix. post trinitatis. sermo. iij. circa finem.
Decimas bene soluentes quadrupliciter remunerantur. do. xi. ser. i. circa finem.
Decimas non persoluentes tria mala incurrunt ibidem. **E** nota

Decimarum solutio partim de iure natura et partim de iure diuino: partim de iure positivo. do. xxiij. ser. ij. in fine.
Decima. Vide huiusmodi deo reddere: et reddere deo.
Dedicatio templi de qua predicare volens habet bonum sermonem in dhica. x. ser. iij. p. totus.
Denarius signat beatam vitam quadruplici ratione. do. in. lxx. ser. i. circa medium.
Demonones non sunt subijcti contrariis neque se mutuo expellunt. do. in. in. xl. ser. i. cir. pn.
Demonones officia suauiter ordinata habent ad malum. vnus enim preest superbiam. s. luxuriam. alius auariciam. s. mammona. alius luxuriam. s. asmodem. alius cogitationibus in mundis. s. iij. beelzebub. dominica. iij. in. xl. sermone tertio in principio.
Deinde in verbo dyabolus.
Deo reddamus que sua sunt: et que cesaris cesari. do. xxiij. ser. ij. circa finem.
Deus odit tria genera hominum. dhica. xix. sermo. iij. circa principium.
Deus alicui semper dormitat: alicui semper vigilat. do. iij. post octa. epi. ser. i. circa medium.
Deus triplici nomine in triplicibus epistolis variatam vocatur. do. xvi. ser. ij. circa prin.
Deo reddere debemus que dei sunt: circa hoc olim erant tres opiniones. aliqui quod sufficit obsequium personale. aliqui cum hoc reale alii quod ultra hoc etiam spirituale. dhica. xxiij. sermone. iij. circa principium.
Deos alienos multi hodie faciunt. do. xviij. ser. iij. circa prin.
Deuotio mulierum ostenditur quantum ad tria In die pasche. ser. i. circa prin.
Dextera dei describitur et quomodo Christus sedere dicitur ad dexteram dei patris. do. v. post pascha. ser. iij. in fide.
Dignus dei est spiritus sanctus et quomodo. do. in. in. xl. sermone. i. circa medium.
Dignus signat spiritum sanctum. do. xij. post trinitatis. ser. ij. circa medium.
Dilectio dei et proximi est totius legis impletio: omnis scientie perfectio. do. xxiij. sermo. ii. circa prin.
De dilectione dei tria videnda sunt. s. causa: modus: et fructus. ibidem.
Diligendum tria nos inducunt. ibidem.
Diligendi modus triplex: quia super omnia: propter se: et sine modo. ibidem.
Diligendi fructus. ibidem.
Diligendi modus quo ad deum et primum diligamus. do. xviij. ser. i. circa medium.

Diligere debet deus seipsum quadruplex. ibidem.
Diligendum ser sunt que naturaliter mouent seque pulchrum: bonum: honestum: simile velle: delectabile: que omnia sunt in deo. do. minica. xviij. ser. ij. circa prin.
Dilectio quadruplex. s. carnalis: naturalis: socialis: et rationalis. ibidem circa finem.
Dilectio triplex. s. verbalis: precordialis: et realis. do. xx. sermo. iij. circa principium.
Dilectio verbum charitas.
Dibolus habuit tres viros. s. vanitatem: cupiditatem: et carnalitatem: de quibus tres filias genuit. s. superbiam: auariciam: et luxuriam quas maritauit et generos suos vocat in presenti per vicem futuro per supplicia. do. ij. in. xl. sermo. i. circa finem.
Dibolus opprimat corpus? vult scienat ad opprobrium aie. ad quod vult ser iaculis. s. suggestio de delectatione: pensu ope: consuetudine: necessitate: et illa vincere debemus? per arma. ibidem.
Dibolus aduersari? noster accusabit nos in iudicio cum quinquaginta allegationibus. do. ij. ad aduentus. ser. ij. in fine.
Dibolus seminauit ignorantiam culpam et misericordiam. do. iij. post octa. epi. ser. i. in prin.
Dibolus primum hominem de tribus reuertit et vicit. Similiter tentauit Christum et vicit? est. do. i. in. xl. sermo. i. in prin.
Dibolus dicitur serpens. do. iij. in. xl. ser. iij. circa prin.
Dibolus falsus propheta arguit in corde hominis peccata mortalia esse leuia. do. viij. post tri. ser. ij. circa prin.
Dibolus homini morienti inimitit suggestionem de fide et articulis fidei. Et hoc bene nota. do. x. ser. ij. circa finem.
De hoc vide plura supra in verba demones.
Dibolus ad sanctum antonium dixit se facere multa opera virtutibus? filia: sola humilitate depreta. do. ij. in. xl. ser. iij. in medio.
Dibolus vocatur serpens. coruus et porcus? In die penthe. ser. ij. circa finem.
Dimitte et dimitte vobis. date et dabitur vobis. do. iij. post tri. ser. iij. circa medium.
Dimitte facilliter iniurias et diligite inimicos. do. iij. post tri. ser. iij. circa medium.
Discipulorum tres sunt differentie. do. iij. in. xl. sermo. ij. circa medium.
Disciplinatus fuit Christus tripliciter. do. i. passione. sermo. i. circa medium.
Dirigere viam domini debemus? do. iij. ad aduentus. ser. ij. in fine. et etiam ser. iij. circa prin.
Diuinitas. Circa diuinitas quatuor modis a iij

quis cuiuspiam incidere potest: quare reprehē
sibiliter sunt. do. i. post tri. fer. i. circa princi.
Diuitiis nō sunt nostre sed nobis accommo
dare vñ ostenditur per exemplum ibidem.
Diuitijs quis multipliciter vñtur. do. xv.
sermone primo circa principium.
Dives moris triplici morte: paup vñica. di
ues inuititit tormēta: pauper quierē. domi
nica. i. post tri. fer. i. circa finem.
Diuitis pētm quadruplex: scz auariciavana
gloria: gula: et misericordia. do. i. post tri. ser
mone. i. circa principium.
Utrū melius sit diuitias dētere q̄ eas re
tinere. do. i. post tri. fer. i. circa principium.
Documēta tria refert se beatus Aug. a bea
to, ambrosio didicisse. do. ij. post tri. fer. iij.
circa principium.
Doctrina bona nō attribuitur doctori: sed
spiritui sancto. Et hoc deducit triplicē exē
plo. In die penthe. fer. iij. circa finem.
Dōcēs salubriter debet quatuor habere. f.
vitam perfectam: doctrinā clarā: claritatē
succesam: et in his perseverantias. dñi. ca. x.
sermone. iij. in fine.
Domus, quattuor de causis quis expellit
de domo conductā. do. iij. in. xl. sermone. ij.
circa principium.
Domū nostrā pparare debemus dño. i. cor
nostrū seu aīas nostrā: et quō in ea sunt tres
camere in qb⁹ habitat pater et filius et spās sanctus
dñica. iij. aduentus. sermo. iij. circa princi.
Domus anime tria habet solarā. dominica
iij. in. xl. fer. ij. circa principium.
Domus dei ad quadruplex officiū facta est
do. x. fer. iij. circa principium.
Dom⁹ mea dom⁹ orōnis vocabit. ibidem.
In domo dei seu ecclesia ponit de⁹ oculos
suos: nomen suū: et cor suū. ibidem.
Eide in verbo templi: dedicatio: ecclesia.
Dormiebāt olim omnes in peccatis. do. i.
aduentus sermo. i. circa principium.
Dormit diabolus in loco obscuro: frigido:
et humido. do. i. aduentus. fer. i. circa princi.
Dormire periculosus est tribus generibus
hōin. do. iij. post octa. epī. fer. i. circa fines.
Dominica de rosa et dominica de panibus
dominica. iij. in. x. fer. i. in princ.
Dominica in passione. ideo dicitur in passi
one: quia ad mortem fuit christus sentētiat⁹
rus. do. in passione. sermo. i. in principio.
Dominus quobus nemo potest seruire. et q̄
sunt illi domini. do. xv. fer. i. circa principium.
Dubia in meliore parrē sunt interpretat⁹.

dominica. iij. post tri. ser. i. circa medium.
Duces bñi ⁊ viriliter regere volētes quinq;
debēt habere: ⁊ de hoc nota pulchra exēpla
do. xxiij. ser. ij. circa prin. ⁊ medium.
Ecclesia est in tres pres diuisa
Una est in mundo. Alia in celo
e Altera in purgatorio. dominica
xxi. sermo. i. circa finem.
Ecclesia fidei congregatio fide-
lium dicitur celum. domi. xx. ser. i. circa pñe.
Ecclesia est cellū sp̄sale ⁊ corp⁹ mysticū: qđ
notatur. do. vij. post tri. ser. ij. circa finem.
Ecclesia militans ꝑ fundamentis hys xp̄istū
dominica. xxi. ser. ij. circa prin.
Edificār quidam tabernaculum in celo: qui-
dam in inferno: quidam in purgatorio. do.
ix. post trini. ser. iij. circa fidem.
Elemēta tripliciter possunt cōsiderari: ⁊ de
ipsoꝝ qualitatib⁹ do. xxiij. ser. i. cir. pñ. ⁊ me.
Elemēta quattuor sunt portatores mortuo-
rum ad sepulchra. do. xvi. ser. i. circa mediū.
Elemēta sacra fuerunt immunda: sed xp̄us
ea mundauit. do. xix. ser. i. circa principiu;
Elemosyna est corporalis misericordia ad
eū inducit nos ꝑꝑos dōs: premiorū exēplo:
dn̄ica. iij. post tri. sermo. ij. circa principiu;
Elemosyna tribus modis venditur: nō tñ
debet vendi: sed dari gratuite: ⁊ in vita: quia
multū fructus affert. do. iij. post tri. ser. iij.
circa finem.
Elemosyna est recta intentio cordis dan-
da. do. vi. post tri. ser. ij. circa finem.
Elemosyna dicitur semen: qz seminari de-
bet sapienter: fideliter: ⁊ perseveranter. do.
in. lx. sermone. ij. circa medium.
Elemosyna dicitur instar feminis esse occultā
pura ⁊ irrigua. ibidē circa finem.
Elemosyna expellit demonē i vitā: morte
⁊ post mortē. do. iij. in. xl. ser. iij. circa finem.
Elemosyna est ieiunio sicut oleū lucerne: sicut
sol dicit ⁊ sicut aia corpori. do. iij. in. xl.
ser. iij. circa medium.
Elemosynarum largitio est species misericordie.
do. iij. post tri. ser. i. circa medium.
Elemosynas dare debem⁹ ex cōsideratione
magni premij. ibidem in fine.
Empulserunt fecit xp̄us de corpore suo. do.
in. l. ser. ij. circa medium.
Epulari splendide ⁊ delicate pdit cōspiciatū
⁊ parit vicia. do. i. post tri. ser. i. circa mediū.
Equus nimis delicatē nutritus recalcitrat.
do. in. xl. ser. ij. circa medium.
Euangelia quattuor sunt instrumenta ꝑ-

que christus nos assicurauit. do. xxiij. ser. mo. ij. circa medium.
Euangelioꝝ dictatoꝝ est spūs sanctus et etiā filius. Morarij sunt quattuor euangeliste: quoy lingua spiritus sanctus tanq̃ calamo visus fuit. ibidem.
Eucharistie sacramentū māducaur triplis iter. do. iij. in. pl. ser. iij. circa prin.
Excusant se mali homines qui nolunt ieiunare multis modis. do. iij. in. pl. sermone. circa medium.
Excusat se quis ab iniuncto opere tribus de causis. do. v. post trini. ser. i. circa medium.
Ercōmunicatio quīs sit iniusta et iniqua tamē est timēda: seruāda: et patienter ferēda: quia meretur quis hoc faciēdo. do. infra octa. ascensionis. ser. iij. circa prin.
Ercōdicationis periculū est triplex. primū q̃ diabolo traditur. scdm est gratie dei sub tractio. tertium quia est morbus contagiosus. ibidem.
Ercōdicationis dānum triplex. ibidem.
Ercōdicationis infamia i trib' appet. ibidē.
Ercōcato participātes peccāt multipliciter: in ercōdicatione: in ercōcatum: in seipm et in eos quoz occasione ercōcat' est. ibidē.
Falsarij literarū: bullarū: monetarū
f pōdey: t mēsuraz puniēdi sunt. do. viij. post tri. ser. i. in prin.
Ab istis falsarijs dominus attrēdere adinonet. ibidem.
Falsarij qui sunt mystice. ibidem.
Falsi pphete de quibus tria tangūtur: fraudulencia: seuicia: noticia. ibidem.
Falsus ppheta triplex: diabolus caro mundus. do. viij. post tri. ser. ij. circa prin.
Falsitatis magi pōt quis esse quattuor modis: sed rps fuit magi veritatis: qd ostēdit quattuor modis. do. xxiij. ser. i. circa mediū.
Fatuū est honores et pspiritates hui' vite querere. dñica. palmar. ser. iij. circa finem.
Febrys per. quodlibet pctm mortale signat. do. xxi. ser. ij. circa prin.
Febriū sicut diuersę sunt spēs: sic etiā diuerse species peccatoꝝ. ibidem.
Febrys quotidiana signat peccatū gule vel peccata venialia. ibidem.
Febrys effluua signat iram. ibidem.
Febrys ecdinua auariciam. ibidem.
Febrys q̃rtana s̃gē supbiā vel luxuriā. ibidē.
Febrys ethica s̃gē tristitiā. ibidē. cir. mediū.
Femur autē h̃co tpe vult t. quō morit. do. minica. xxi. ser. iij. circa medium.

Festum quidam facere volunt ante vigiliā.
 do. iij. post pascha. ser. ij. in prin.
 De festo hic: multi vellent venire ad festū
 alibi. ibidem.
 Festū multi faciūt hic in vigilia: et in futuro
 ip̄s erūt in vigilia. do. xiiij. ser. iij. cir. mediū.
 Fetoꝝ causat a q̄ttuor. do. xiiij. ser. i. cir. p̄n.
 Fetoꝝ intolerabiles causat ex multis peccat̄
 ris. do. xvi. ser. i. circa medium.
 Fidē scē trinitatis p̄r t̄ filius et sp̄s sc̄s
 nos docuerūt. t̄ ideo eoz̄ testimoniū fideli
 ter est admittēdū. De scā tri. ser. iij. cir. fi.
 Fides ista et cōfessio si eā deuotē regimus
 in marine ad tria valet. f. ad demonum expul
 sionem: tribulationū pulsationē: t̄ maloz̄
 cōfutationem et conuersionē. ibidem.
 Utrū meliꝝ sit habere fidē magnā: an opa
 magna. do. ix. post tri. ser. i. circa medium.
 Fides reguli triplicem habuit gradū: sicut
 quilibet alia virtus. f. in finem: in incrementū et
 perfectionē. do. xxi. ser. i. circa mediū.
 Fidei. xij. articuli per. xij. ap̄los ponuntur.
 do. xxi. ser. iij. per totum.
 De articulis fidei. ibidem. bonus sermo.
 Vide plura de fide in verbo trinitas.
 Fides virtus necessaria ad salutē. domini
 ca. xiiij. ser. ij. circa medium.
 Filia archisynagogi plangitur. de qua tria
 dicitur. do. xiiij. ser. i. circa finem.
 Filia defuncta significat aliam per peccatū
 mortuā. ibidē. ser. iij. in prin.
 Filij debēt p̄cetes nutrire et fouere: ad qd̄
 inducimur p̄cepto verbo et exēplo et p̄o
 missione: sed adhuc instinctu nature. Et de
 hoc tria exēpla valent. do. xvi. ser. iij. in fine
 Filij instruitur deo seruire. do. infra octa
 nariū. ser. i. circa finem.
 Filius marie instruit filios qualiter se ha
 bere debeat erga p̄cetes. do. infra octa. ep̄i
 phanie. ser. i. circa medium.
 Filius plūs diligit patrē q̄ matrē. do. xvi.
 sermo. iij. circa medium.
 Filij et filie quo ad seruicūtem et libertatem
 sequūtur ventrē. i. matrē. ibidem.
 Finem in oibz̄ rebus p̄meditare q̄ volatile
 sit. t̄ de hoc pulchz̄ exēplū. de sancta tri.
 sermo. ij. circa prin.
 Fleuit x̄ps super imminēs p̄riculum. do. x.
 sermo. i. circa medium et per.
 Flendi seu plorādi sunt tres. f. mortui: fatu
 et impij. ibidem.
 Flēdi sunt p̄clari et clerici q̄n cadūt. ibidē.
 Flendus est p̄cōr. do. xvi. ser. iij. circa finē.

Tabula

Formice pueria seu sapientia a nobis est imitanda. do. ix. post tri. ser. ij. circa prin.
Formice sapia consistit in quatuor. ibid.
Formissima tria reperiuntur. s. deus; celum; terra. do. viij. post tri. ser. i. circa prin.
Form triplex est. s. iusticie; misericordie; et iusticie. do. xxi. ser. i. circa prin.
Frater noster est quilibet christianus; quem si offendimus reconciliare debemus. do. vi. post tri. ser. ij. circa prin.
Frates nostri angeli. ibidem circa finem.
Frater noster est spiritus sanctus. ibidem.
Fragmēta colligi debuerūt triplici de causa. do. viij. post tri. ser. ij. circa finem.
Fructus triplex dicitur. s. fructus sexagesimus; s. ceteris. do. in. lx. ser. ij. circa mediu.
Fructus ceteris debetur virginis; mariti et doctori seu predicatori. do. iij. in. xl. ser. mo. i. circa medium.
Fructus apri sunt tres a quibz cognoscuntur falsi prophete. do. viij. post tri. ser. i. circa me.
Fundamentū ecclesie militaris est xps. do. xxi. ser. ij. in prin.
Ad istud fundamentū apli posuerūt. rñ. lapides. id est. rñ. articulos fidei. ibi per totū.
Finitis pctōz conficitur ex multis filiis. do. i. aduersus. ser. ij. circa finem.
Furie tres sunt: libido; cupiditas; et ira. do. palmar. ser. i. circa finem.
Furtū graue pctm est respectu dei; respectu proximi; respectu sui. do. xviij. ser. ij. cir. finē.
Auder angeli et etia tota trinitas de nra cōuersione triplici causa. do. iij. post tri. ser. ij. circa prin.
Cauis sunt oēs creature superiores et inferiores atqz medie. In die pasche. ser. ij. cir. me.
Schēna vnde dicitur et quod centrum terre magis est elongatum et obscurū. do. vi. post tri. ser. ij. circa finem.
Generatio quintuplex que nō pōt fieri nisi per verbū. do. lx. ser. ij. circa medium.
Genuflectiones facere debemus deo. dominica. xxiij. ser. ij. in fine.
Gladius amoris. do. infra octa. natiui dñi. ser. ij. circa finem.
Gladius triplicis in dānatis. do. post trinita. ser. ij. circa finē. Dēs qui acceperint gladium gladio peribunt. ibidem.
Gladius triplex. s. incipientiū; pñtentiū; et perfectōz. do. in. lx. ser. ij. circa mediu.
Gentes referēde sunt suis benefactoribus. do. xxi. ser. ij. in fine.
Gulosus tribus facit iniuriā. s. nature con-

suetudine humani; et ordinationi diuine. do. minica. i. post tri. ser. ij. circa medium.
Hecdes antipas Johanne baptis-
tā in vinculis posuit triplici causa. do. iij. aduersus. ser. i. in prin.
Homo cōstat ex duplici substantia. s. corpore et aīa. do. in. xl. ser. i. circa prin.
Hō quadruplex. s. brutus; rationalis; angelicus; et diuinus. do. palmar. ser. i. cir. prin.
Homini dedit deus tria de quibus vult pñsionem habere. s. corpus; aīam et res tpales. do. iij. in. xl. ser. ij. circa prin.
Hōiem creauit deus vt summū bonū inteligeret; intelligendo amaret et. Et ideo ab amore terrenoz ad amorē celestiu quatuor modis hō a xpo inducitur. do. xv. ser. i. in prin.
Hō est filius dei triplici iure. Primo ppter gñationē ad similitudinē quam primus hō derupauit. Secōdo ppter imitationē. Tercio ppter hereditatis successionē. do. xxiij. ser. ij. circa prin. Et nota bene.
Hōim octo genera informantur. do. xxi. ser. mo. ix. circa prin.
Hōi cuiuslibet angelus ad custodiā delegatur. do. iij. post tri. ser. ij. circa prin.
Hōiem fecit deus rectū et ipse immisit se in finitris questionibus. do. viij. post tri. ser. i. circa medium.
Homo per se pōt in pctm irē; sed non per se redire ostēdit quatuor exēplis. Et nota bene. do. viij. post tri. ser. ij. circa mediu.
Hō nascit ad laborē. do. xi. ser. ij. circa me.
Hōi dedit deus aīam; corpus; et res. vt quodlibet obediat suo superiori: Quis a mundo iste ordo peruertit. do. xv. ser. i. circa mediu.
Hōim tria genera sunt. Aug. describit dñs in euāgelio: valde boni; valde mali; medio criter et. do. xv. ser. ij. in prin.
Hōies erūt angelis siles in alia vita et nulla erūt ibi cōiugia. do. xviij. ser. i. circa prin.
Hōies erunt in patria maiores angelis in qñ habebunt deū tanqz fratres; et iuxta hoc quatuor legūt de angelis. ibidem.
Hōim tria genera deus odit. do. xxi. ser. ij. circa principium.
Hōmīes carētes sensu quatuor mala non sentiunt. ibidem.
Hōmīes arescent in iudicio. do. ij. aduersus. ser. i. circa finem.
Hōim quatuor genera arescēt tempore antichristi. ibidem.
Hōies supra infra ante retro et vbiqz habēs res angustias; confusi erūt in iudicio. do. ij.

Alphabetica

aduentus. sermo. ij. in fine.
Homo inimicus est diabolus. do. iij. post octa. epi. ser. i. circa finem.
Homo nescit vtrū odio vel amore dignus sit; hoc sciētia certitudinis; tamē et aliquibus signis pōt coniecturare. do. infra octa. mēstionis. ser. i. circa medium.
Hōies aliqui sunt valde boni; aliqui valde mali; aliqui medio criter boni et mali. do. infra octa. ascen. ser. ij. circa medium.
Hō pōnēs ingeniu suū circa quatuor recitpit confusionē. s. vult scire quid est in summo; quid in imo; quid fuit in primo; et quid erit in vltimo. de scā tri. ser. ij. circa finem.
Homo latine dicitur. grece antropos. i. arbor euerfa. do. viij. post tri. ser. ij. in prin.
Homo dicitur villicus. i. economus seu dispensator qui tria a deo recepit dispensanda: scz res tēporales corpus et aīam. do. ix. post trinita. ser. i. circa prin.
Hōis mēbra. Questio apud sapiētes mota est. qd esset mēbrū in humano corpore magis insatiabile. Et varij vario modo responderunt tamē oculis dicitur illud. do. xi. ser. ij. circa medium.
Hōiem tria expellant de domo: fumus; mala vxor; et stilitudinē. do. xv. ser. ij. circa prin.
Hōiem tria faciūt inquietū. s. supbia; auaricia; iracūdia. do. xviij. ser. ij. circa medium.
Homicidiū multis modis cōmittit. do. vi. post tri. ser. ij. circa finem.
Hore canonice quō sunt soluēde. et ratio quare septies. do. x. ser. ij. circa finem.
Hospitale dei est purgatorium. do. xxi. ser. mo. ij. circa medium.
Humilitas fuit mater xpi. do. ij. in. xl. sermo ne. ij. in prin.
Humilitas virtus necessaria est ad salutem. do. xxiij. ser. ij. in fine.
Humilitas est via per quā itur ad nuptias spirituales et celestes. do. xviij. sermone. iij. circa finem.
Quāto em quis est humilior; tanto in gratia et gloria erit maior; et hoc quatuor exemplis ostēditur. ibidem.
Humilitas deo multū placet diabolo displicet et homini pdest. Valer em homini ad gratiaz infusionē; virtutū cōseruationē. diuinorū reuelationē; et iudicis placationē. do. xi. ser. ij. circa finem.
Humilitas. Duo ad humilitatē nos inducunt. cōsideratio nostri; et cōsideratio dei. do. xi. ser. ij. circa prin.

Interrogauit quidam quendam pñm dices quid fui quid sum. et quid ero. Respondebit sperma feridum. vas stercoreus. et esca vermiū. ibidem.
Humiliauit semetipsum xps vsqz ad mortē ibidem.
Humiliter equitavit christus ppter tria do minica palmarum ser. ij. circa medium.
Iesus saluator. miserator et preceptor. vide inferius in dōo xps.
Iesus pōitur seu amittit pñe ptam leticia; distractionem vanam fiduciaz ignorantiā. do. infra octa. epi. f. ij. cir. fin.
Iesus amissus recuperat p mundani gaudiū exultationē; cordis pacificationē; denotat ofonē et cōpletā satisfactionē ibidē cir. mediu.
Iesus recuperatus custodit ibidem in fine.
Iesus querēdus est suo tempore; loco suo modo. dñica infra octa. epi. per totum.
Ieiunū quadragesimalis obseruamus multiplici rōne. do. xl. sermo. iij. circa principiu.
Ieiunado diez nostrorū decimas dām? ibi.
Ieiunare aliqñ opz a licitis. ibidē cir. mediu.
Ieiunū triplex est utilitas. ibidem.
Ieiunū habet duas alas quibus in celum ascendit elemosynam et orationem. do. iij. in. xl. sermo. iij. circa medium.
Ieiunia quatuor gñā hōis difficulter ferre pñt dominica. viij. post trinita. ser. i. cir. finem.
Ieiunare libenter deberemus ppter tria do minica. xi. sermo. i. circa finem.
Ieiuno bis in sabbato. i. in septimana; dixit phariseus ibidem.
Infamatio non est timenda qñ a turpibz hominibus est orta. do. infra octa. ascen. sermo. ij. circa medium.
Infamatio seu vituperatio puerorum hō minus est vite nostre approbatio; vt quadruplici exemplo deducitur ibidem.
Infernus multas habet processiones superborum auarorum luxuriosorum. dominica. i. sermo. iij. circa medium.
In inferno postici sicut oues quomodo hoc multipliciter intelligitur. dominica. xxiij. f. ij. circa medium.
Ad inferna descendere voluit xps propter tria. do. xxi. ser. ij. circa medium.
In inferno est fames perpetua tanta. et tanta. dominica. xxi. sermo. iij. circa medium.
Infirmi sanabiles et insanabiles. do. iij. post trinita. sermo. i. circa principiu.
Infirmitatis spūalis triplex causa dominica. xxi. ser. i. circa medium.

Tabula

Infirmittates quinq[ue] modis continguntur.
dominica. x. sermo. iij. in princ.
Iniurias remittere debemus consideratio
ne magni periculi et magni exempli. dominica.
iij. post trini. sermo. i. circa finem.
Iniusti multi sunt in hoc mundo. dominica
xi. sermo. i. circa medium.
Inimicitia cordia peccauit diues. dominica
i. post trini. ser. ij. circa mediū et etiā circa fi.
Intellectus. Per sensibilia inducimur ad in
tellectualia. dominica. x. ser. i. in prin.
Inuitati sūt oēs fideles. si q[ui] aliq[ui] nō veniūt
sunt q[ui]q[ue] cause do. x. ser. i. circa medium.
Ierusalē destruxerunt Tytus et Vespasian[us]
dominica. x. sermo. ij. circa principium.
Impossibilitates exercendi laboris ostēditur
cū d[icitur] iā vltra. i. post mortē non poteris vili
care dñica. ix. post tri. sermo. i. circa finem.
Ioculator naturam multi habent qui semp[er]
vellent comedere de alio nōq[ue] de suo. sic m[ul]
ti vellent q[uod] de p[ec]c[ati] dimitteret gratiam et
gloriam exhiberet sed nolunt p[er]nam facere.
dñica in. xl. sermo. ij. circa medium
Iohannes de victu et vestitu nō curauit. do
minica. iij. aduentus. sermo. i. in fine.
Iohānes baptista quattuor magnas virtutes
habuisse d[icitur] do. iij. aduentus ser. ij. cir. prin.
Iohānes in quadruplici carcere fuit in hoc
mūdo do. iij. aduentus ser. ij. circa princip.
Iohānes intrauit desertum vt sensus suos
mundos seruaret ibidem.
Iohannem putabant inde esse xpm. dñica.
iij. aduentus sermo. i. circa prin.
Iohānes negabat se esse helyam et proph[etam]
quare et quomodo. ibidem.
De iohanne multa dñica. iij. aduent[us] in tri
bus sermonibus. et etiā dñica. iij.
Ira et iracundia excecant hominē dñica. l. ser.
ij. circa principium.
Irra ira et cetere passiones cadūt in sapien
tē. aliter scyoi aliter peripatetici aliter xpi
ani sentiunt do. vi. post tri. ser. iij. in prin.
Ire p[ec]c[ati] h[ab]et tres grad[us]. s. in aīo in exteriori
signo et cōsumelioso verbo ibidem
Iudei disp[er]gi nō cōsumari debuerunt t[ri]s
bus de causis. do. x. sermo. tri. ser. iij. in prin.
Iudeorū secte tres erant. s. pharisei saducei
et essēi do. x. iij. ser. i. circa prin.
Iudei fecerūt duas qōnes ad xpm. ibidem.
Iuder sapiens quadrupliciter p[re]cedit in iu
dicio. do. ij. aduentus. ser. iij. in prin.
Iuder debet a tribus vicis esse immunis. scs
ira. vino. et cupiditate. vt pulchre ostendit p[er]

exempla. do. x. iij. ser. i. circa prin.
Iudicium quodlibet quattuor personas re
quirir. do. x. aduentus. ser. ij. in prin.
Iudiciū quattuor modis corūpi cōstuit.
scs timore. amore. odio. et munere. ibidem.
Iudicij extremi discussio intra nos est qua
iuder debet aīam tanq[ua]m ream ad iudiciū cō
uocare. do. ix. ser. ij. circa prin.
Iudicij tempore laborare et mendicare seu
mutuare non possumus. ibidem.
Iudicandor[um] quattuor erūt ordines. do. x. iij.
sermo. iij. circa medium.
Iudicio quattuor accusatores accusabunt
p[ec]c[ato]res. do. x. iij. ser. i. circa finē. Et nota.
In iudicio diaboli facient quinq[ue] allegatio
nes cōtra peccatorem. ibidem.
Ad iudicium citabit deus triplici citatione
monitoria preceptoris et peremptoria. do.
x. iij. ser. ij. circa prin.
Iudicio rationem reddere oportet de quat
tuor. s. de bonis nobis cōmissis. de malis a
nobis cōmissis. de malis nobis dimissis. et
de bonis nobis omis. ibidem.
Iudicio tali exaitatos conuincer atq[ue] sniam
diffinit iuā p[er]feret. ibidē vsq[ue] ad finē.
Iudicare possumus manifesta seu notoria.
sed occulta diuino iudicio sunt relinqua. da.
Ambigua vero in meliore partem interpre
tanda. do. iij. post trini. ser. i. circa medium.
Iudicare nō debemus corda hominum. aut
intentionē atq[ue] etiam futura. ibidem. sermo
ne. iij. circa medium.
Admissa etiam aliquādo excusare debe
mus. nō iudicare. ibidem.
Iuradi modū aliū habet deus aliū homo.
Deus tres modos habuit. Similiter et ho
mo tres modos habuit. do. v. post pascha.
sermo. i. circa finem.
Iurauit nobis xps tripliciter. do. x. iij. ser.
mo. ij. circa medium.
Iuramentū homo tribus de causis non ser
uat. ibidem.
Iusticia nec amore nec odio nec timore nec
precio rectum cōsiliū derelinquit. de sancta
trini. ser. ij. circa prin.
Iusticia scribar[um] et phariseor[um] et simulato
ria mercennaria tepida et seuera. do. vi. post
trini. ser. i. circa prin.
Iusticia scribar[um] et phariseor[um] erat diminuta
nō cohibebat aīm sed iusticia euāgelica est
perfecta et oīa p[re]cepit. ibidē circa finem.
Iusticie perfecte signa. ibidem.
Iustificatio impij maius opus q[uam] creare

Alphabetica

celū et terrā. dñica. x. iij. ser. ij. circa medium
Zibora instāter quēq[ue] pōt face
re manus tua. dñica. x. sermone
iij. in fine.
Zaborādirō in hoc tpe est: q[uod] apud inferos
nec opus. nec rōneq[ue] sapientia est. ibidem.
Zaudatio dei debet fieri cor de ore. et opere
dñica prima aduentus. sermo. i. circa finem.
Zaudatio seu digna laus plura requirit. do
minica. i. aduentus. sermo. iij. in principio.
Zaudat deo illuminati sed ceci blasphemāt
dñica. xl. sermo. iij. in prin.
Zaudant mūdū vani hoīes per diuersos lu
dos et ineptas leticias. ibidem.
Zaudat vani corpus suū per diuersas epu
las. ibidem circa medium.
Zaudant vani diabolū diuersas ducēdo
chorēas. ibidem.
Zaudare debemus deū ante cibū. et inter
cibū. et post cibū. do. iij. in. xl. ser. ij. in fine
Zaudare se nullus debet: nec velle ab alio
laudari in hac vita. dñica. ij. post pascha. ser
mone. i. circa principium.
Zaudatur scriptura aliter ab eo qui nescit
litteras. aliter ab eo qui nouit litteras et sen
sum. do. x. v. sermone. i. circa principium.
Zer mosaica differt ab euangelica multi
p[er]it. do. ij. post tri. ser. i. circa principium.
Zerica magna occidit hoīem subito: et de
hoc pulch[er]ū exēplū. do. x. ser. i. circa prin.
Zeprosus habet oēs sensus corporis coru
ptos. do. ij. post octa. epi. sermo. i. circa prin.
Zeptra est morbus cōragiosus et periculō
sus ac fetidus. do. ij. post octa. epi. sermo. ij.
circa principium.
Zeptram corporalem quinq[ue] modis curatū
legimus. ibidem circa finem.
Zeptra corporis magna egritudo. maior le
pra mētis. do. x. iij. ser. i. in prin.
Zeptra significat p[ec]c[ati] triplici de cā. ibidē.
Zeptra morbus fetidus. s. tribū dus. cōragio
sus. ibidem vsq[ue] ad finem.
Zeptra morbus incurabilis: abhominabi
lis: et vniuersalis. sic et p[ec]c[ati]. do. iij. ser. ij. cir
ca principium et medium.
Zeptra curat trib[us] modis. ibidē circa mediū
Et curationis lepte effectus. circa finem.
Ziberalitas diuina apparet in tribus. Pri
mo in imitādo nos ad petendū. Secūdo anī
mādo ad magna. Tertio assecurādo nos de
peritis. do. v. post pascha. ser. ij. circa finem.
Zigari sunt oēs in inferno. In celo aut[em] so
lunt oēs. Sed in mūdo quidā ligati ex toto

quidam ex toto soluti. quidam ex parte solu
ti et ex parte ligati. do. x. ser. i. circa finem.
Zingua hebraica fuit prima et erit vltima.
do. xl. sermo. iij. circa medium.
Zingua celeste habet qui non loquitur tury
pta et secularia. ibidem.
Zingua deus homini dedit ad tria officia.
do. in. lx. ser. ij. circa medium.
Zinguetres sunt. s. diuina: humana: et dia
bolica. ibidem.
Zinguaū triplex reperitur s[ecundu]m q[uod] deus fe
cit tres prouincias: celeste: terrestris: et in
fernalem. In die penthecostes. sermo. iij.
circa medium.
Zingue peccata in aīa puniuntur. do. i. post
tri. sermo. ij. circa medium.
Zingua custodire debemus et cauere a mul
tiloquio p[ro]pter quattuor. do. x. iij. sermo. ij.
circa principium.
Zilium agri induitur veste candida. do. xv.
sermo. i. circa finem.
Zoquendi ratio quadripartita est. aut em
bonum bene. aut malū male. aut bonum ma
le seu malū bene p[er]fertur. do. vi. post tri. ser
mone. iij. circa medium.
Zuna obsecrabit in iudicio. et luna illumina
tur a sole. do. ij. aduentus. ser. i. circa mediū.
Zupi triplex officium ponitur. scs rapere:
dispergere et mactare. do. ij. post pascha. ser
mo. i. circa medium.
Zupi. i. diaboli officium est oues occidere
quas tripliciter occidit. do. ij. post pascha.
sermo. ij. circa medium.
Zupi vespertini: matutini: meridiani. ibidē
circa finem.
Zururia defleat et cōsumit corpus: atq[ue] ex
cecat et facit cito senescere et mori. do. l. ser
mo. ij. circa finem.
Zururiosus est fetidior latrina. do. x. iij. ser
mo. ij. circa principium.
m Agnū dicit aliquid quattuor mo
dis. do. vii. post trini. sermo. iij.
circa principium.
Adali corrūit triplici de causa. dñica infra
octa. nati. dñi. ser. iij. circa prin.
Adali bonos tripliciter persequitur. s. per
odia cordis: per iniurias operis: et exproba
tiones verborū. do. iij. post trini. sermo. iij.
circa medium.
De malis hoībus quattuor p[re]cipue bona
deus elicit. do. xv. ser. iij. circa finem.
Adāmona iniquitatis sunt diuitie paupes
ribus erogande. dñica. ix. post trinita. sermo

ne. iij. circa medium.

Ad ammoniam vero dicitur iniquitatis quatuor de causis. ibidem.

Ad an. theod. phares. dominica. xxiij. sermo. i. circa finem.

Ad an. dei quod in deserto penitentie accipere potest. do. iij. sermo. i. circa prin.

Ad an. dei habet quinq. digitos. i. effectus. primus est pollex. i. collatio virtutis. et. do. xij. sermo. i. circa medium. Et similiter do. xxiij. ser. i. circa finem.

Ad an. signat mundum tribus de causis. do. minica. xij. ser. i. circa medium.

Ad an. confusio tribus modis fiet in iudicio. do. iij. aduentus. sermo. i. circa finem.

Ad an. aqua tribus modis potest fieri dulcis. ibidem. Sic in viris sanctis tribulationes dulcorantur. ibidem.

Ad an. fuit liberata a sanguinis fluxu per xpm. do. xxiij. sermo. i. in prin.

Ad an. instruuntur quod se habere debeant ad filios. do. infra octa. epi. ser. i. circa prin.

Ad an. quod dolebant de indulgentiis. ibidem.

Ad an. monium triplex est. i. carnale. spirituale. et. mediu. do. i. post octa. epi. ser. i.

Ad an. monio tribus modis quis utitur. In die penthe. sermo. i. circa prin.

Ad an. monium in paradiso institutum est. Et regule viri atq. mulieris pulcherrime. do. iij. post trini. sermo. i. circa prin.

Ad an. melius sit castitatem seruare q. matrimonium contrahere. do. ix. post trinita. sermo. i. circa medium.

Ad an. monium habet tria bona que sunt proles: fides: et sacramentum. do. xvij. sermo. iij. circa principium.

Ad an. monium inter deum et animam fit per fidem quod in illo tria bona reperiuntur. ibidem.

Ad an. monium carnale habet triplicem vitiolum. ibidem.

Ad an. monium debet in opere habere puram intentionem propter prolem. do. xx. sermo. iij. circa medium.

Ad an. monialis actus aliqui habet culpam mortalem. aliqui culpam mortaliorem. ibidem.

Ad an. plura in verbo. Coniugium.

Ad an. molestiam morbi tribus modis scire potest. do. vij. post tri. ser. iij. circa mediu.

Ad an. potest homo quatuor modis. do. iij. post pascha. ser. iij. circa finem.

Ad an. crenatus pastor aliquis cognoscit per tria signa. do. iij. post pascha. ser. i. circa prin.

Ad an. crenatus religionis sunt tres. i. obedi-

entia: castitas: et paupertas. do. v. post trini. sermo. i. circa medium.

Ad an. est consummatio seculi. messores sunt angeli. do. iij. post octa. epi. sermo. i. circa finem.

Ad an. meditatio mortis cameram aie mudat. do. iij. aduentus. sermo. iij. circa medium.

Ad an. meditatio passionis dñice memoria mortis: et meditatio celestis glorie parit bona opa. do. iij. post pascha. ser. iij. circa mediu.

Ad an. insidiatur auidus domesticis et pullis: et significat superbū. do. xxiij. ser. iij. circa medium.

Ad an. miracula et si ante xpm facta sunt: tamen xps in abundantia fecit. do. iij. aduentus. sermo. i. circa medium.

Ad an. miracula ne publicarentur xps tribus de causis precipiebat. do. xij. ser. i. circa finem.

Ad an. miracula que faciebat xps aliquibus fuerunt occasio infirmitatis. aliquibus occasio sanitatis: et hoc tripliciter. do. xij. sermo. iij. circa principium.

Ad an. miracula paralitici que xps sanauit ponitur quinq. differentie personarum. ibidem.

Ad an. misericordia dei commendatur. do. infra octa. nativita. sermo. iij. in medio.

Ad an. misericordia xpi in qm deus est causat in eo a tribus. do. iij. in. xl. ser. i. circa prin.

Ad an. misericordia xpi in qm est homo et filius dauid: causat in eo etiam a tribus. ibidem.

Ad an. miserandum tria inducunt. do. iij. post trini. sermo. i. circa finem.

Ad an. inducit hoies in celestis regni eternam possessionem. do. iij. post tri. ser. i. circa prin.

Ad an. misericordie tres sunt species. ibidem.

Ad an. corporalis consistit in elemosynarum largitione ad quam inducimur verbo: premio: et exemplo. Verbo tripliciter. premio tripliciter. et exemplo omnium creaturarum. do. iij. post trini. sermo. i. circa prin.

Ad an. misericordie opus xps consulit: precipit: et requirit. ibidem.

Ad an. dei olim in celo tñ fuit: deinde apud iudeos: postea in aula virginis: et tandem in toto mundo. do. vij. post tri. sermo. iij. in prin.

Ad an. dei proprietas causa motus et effectus. et quod misereri proprium est dei. ibidem.

Ad an. misericordia. Quis est homo qui non desiderat misericordiam dei? Responso. Tu qui permanes in peccatis. ibidem.

Quare deus punit et dñat cum est misericors et quis cum iniuriis cogit dñare. ibidem.

Ad an. nostra generalis xpm inducit ad

miserandum. do. xxiij. ser. iij. circa finem.

Ad an. misericordia dei dicitur magna quatuor modis. do. vij. post tri. ser. iij. circa prin.

Ad an. dei est quadra. i. quatuor angulos habens. do. x. sermo. iij. circa medium.

Ad an. misericordie triplex effectus ostenditur. do. xvij. sermo. i. circa finem.

Ad an. dona multiplici emittit regnum celorum. do. xv. sermo. i. circa finem.

Ad an. dona. imago. et superscriptio in homine in extremo iudicio examinatur. dominica. xxiij. sermo. i. circa principium.

Ad an. monumentum triplex: s. q. triplex est mors et triplices portatores. do. xvi. sermo. i. circa principium.

Ad an. xpi tribus vicibus infentata fuit. dominica. iij. post pascha. ser. iij. circa principium.

Ad an. significat caro nostra tripliciter. dominica. palmarum. ser. i. circa prin.

Ad an. apud aliquos cum tripudio ad tu mulam deferuntur. Sed quando pueri nascuntur a parentibus desunt. de sancta trinita. sermo. iij. circa medium.

Ad an. sanctorum hominum natale vocat: q. egredientes in celo nascuntur. ibidem. circa finem.

Ad an. pnt seire ea que in mundo geruntur tripliciter. do. i. post tri. ser. iij. circa finem.

Ad an. triplex. i. corporis: q. et vtriusq. sexu. et s. q. hoc monumentum triplex et triplices portatores. do. xvi. ser. i. circa prin.

Ad an. tres suscitauit xps: et quid significat illi tres. do. xxiij. ser. iij. in prin.

Ad an. meditatio cameram aie mudat. dominica. iij. aduentus. ser. iij. circa medium.

Ad an. in alio seculo existentes non pnt deo sacrificare: nec per ieiunia: nec per orationes: nec per elemosynas. do. ix. post tri. sermo. i. circa finem. et ser. seq. circa prin.

Ad an. est triplex. i. circularis: obliquus: et rectus. s. et via. do. iij. aduentus. sermo. iij. circa finem.

Ad an. loquium vitare debemus. et linguam custodire propter quatuor. do. xxiij. sermo. iij. circa principium.

Ad an. multiplicauit xps panes frangendo: benedicens: et gratias agens in coniuiio ubi quatuor milia hominum satiavit. do. vij. post trinita. sermo. iij. circa medium.

Ad an. regula matrimonialis habet. v. pulchra capitula. do. iij. post trinita. sermo. iij. circa finem.

Ad an. in gubernando debet habere sapientiam. diligenciam. et prouidentiam. ibidem.

Mulieres naturaliter magis patiuntur et copantur q. viri. dominica. xvi. ser. iij. circa prin.

Mulier mater magis diligit filium q. pater certius enim scit filium suum esse q. pater. ibidem.

Mulier plures defectus habet q. vir. ibidem.

Mulieres naturaliter sunt iudee. et cito mutantur. dominica. iij. post pascha. ser. iij. circa mediu.

Mulier pregnans et pariens: quadrupliciter potest considerari. dominica. iij. post pascha. sermo. i. circa principium.

Mulieres anferes dicte sunt: et q. periculo sum est eas videre. dominica. i. post pascha. ser. iij. circa medium.

Mulier chananea xps inducit ad penitentiam. Unde illa petijt sapienter. infatigabiliter. humiliter et seruenter. dominica. iij. in. xl. ser. i. circa prin.

Item filia eius verabatur a diabolo ibidem.

Mulier chananea habuit tres inimicos. Item habuit fidem magnam quatuor modis ibi.

Mulier emoriosa. de qua tria dicunt. dominica. xxiij. ser. i. in prin.

Mundus tria punitur amatoribus suis scilicet longeuitatem. fatietatem. et suauitatem. sed tribuit tandem breuitatem. vacuitatem. et acerbitatem. dominica. iij. post pascha. sermo. iij. circa finem.

Mundus ut falsus propheta tria suadet. concupiscentiam carnis: concupiscentiam oculorum: et superbiam vite. dominica. iij. post trinita. sermo. iij. in fi.

Mundus reddere debemus q. sua sunt: et q. ce saris cesari. dominica. xxiij. ser. iij. circa finem.

Mundus a corde. ab ore. a manu. ab obsequio. dominica. vi. post trinita. ser. iij. circa mediu.

Murmuratio ex multis causari potest dominica. in. lx. sermo. i. circa finem.

Murmurabant contra xpm iudei de duobus dominica. iij. post trinita. ser. iij. circa mediu.

Mur? de peccato: q. non laudat deum: non orat non confiteetur. dominica. xij. ser. iij. circa finem.

Mutuum est totum quod a deo accipimus. Sed de natura mutui est ut ad illum vsus ad quem res mutuata est. dominica. xxiij. sermo. iij. circa principium.

Mutuas triplex. s. naturalis: spiritualis: et celestis: et quod tria sunt in naturitate carnali q. facit ad humilitatem. de sancta trinita. sermo. iij. circa finem.

Naucula signat pñiam q. quā homo ad portum salutis deducit. dominica. iij. post octa. nam epiphania sermo. i. in principio.

Naui ecclesie describitur q. ad octa. dominica. post octa. epi. ser. iij. per totū.

Maus crucis dñi que causa. que velum
quis mercator. q̄ merces. dominica tertia
post octa. epi. sermo. iij. circa principiu
Maus dicit penitentia quadruplici ratiōe
dñica. v. post trini. ser. ij. circa principiu.
Maus religionis habet mercem triplicem
scilicet castitatis obedientie. et paupertatis. ibi
dem circa medium et finem.
Maus signat religionem siue penitentiam
dominica. xix. sermo. i. circa principiu.
Mauen istam quattuor venti temptonum
impellunt ibidem.
Requam seruus vocatus est propter duas
nequitias quas habuit. dominica. xxiij. ser.
ij. circa principiu.
Mor naturaliter est obscura. fulgida et humi
da. dominica. i. aduentus ser. i. circa princi.
Nuptie commendabiles ppter multa. domini
ca post octa. epipha. sermo. i. circa medium.
Nuptie quedam sunt spūales. quedam cele
stes. dñica. xviij. sermo. iij. circa principiu.
Prepatio ad nuptias consistit in tribus ibi.
Via veniendi ad nuptias spirituales et cele
stes est humilitas. ibidem circa finem.
Nuptias fecit deus pater filio. dominica.
xx. sermo. i. circa principiu.
Nuptie celestes in quibus multa fercula ap
ponuntur primū vita: que tripliciter causas
fecundū fuitas que causatur a tribus. terti
um victus: quartū copia diuitiarū. quintum
gloria. sextum honor. septimum pax. octauū
omnia bona. ibidem circa finem.
Orationes Quis sint voluntas
rie tñ in duobus casibus neces
sario sunt soluende. dominica.
xxiij. sermo. ij. in fine
Obedientia multiplex. dñica. iij. aduen
tus sermo. ij. circa finem.
Obedientia q̄ magni meriti. et q̄ multiplex.
dñica. v. post trini. ser. ij. circa finem.
Obligati sumus deo ad quattuor psoluen
da. dñica. xxiij. sermo. ij. circa prin.
Occidunt hominem tria. scilicet. tristitia. ira.
et exēplis. dñica. r. sermo. i. circa prin.
Occiso triplex est. dominica. xviij. sermo
ij. circa medium.
Occiso corporis non est timēda ppter dñi
stium et quattuor rationibz. dñica infra octa
uam ascensionis. sermo. iij. in fine.
Oculus dei multiplex. et quomodo olim ha
buie clausos. dñica. iij. in. xl. ser. ij. in prin.
Oculos aliq̄ habent retro se. aliq̄ an se. aliqui
a dextris. aliqui a sinistris. dñica. ij. in. xl.

Sermo. ij. circa medium.
Oculoy porte sunt claudende. et circa illos
quattuor attendenda sunt. do. i. post pascha.
sermo. ij. circa medium.
Oculos intellectus et affectus demones a
peccatoribus effodiunt. do. iij. post pascha
ser. ij. circa medium.
Oculi depredantur animam. do. xxiij. ser. ij.
circa finem.
Oculū sibi serui voluit pater p filio vt lex
seruaretur. do. xxiij. ser. ij. circa prin.
Oculos sibi eruit democritus propter tria
do. xxi. sermo. ij. circa prin.
Odiū dimittit est misericordia spūalis
do. iij. post trini. ser. ij. circa mediū.
Odiū comparatur formaci babilonis: tinee
et apl. ibidem.
Officium omnīū sanctorū et angeloy in celo
est laudare deū. do. xx. v. ser. ij. in fine.
Ois res cōtinet tria. scilicet. substantiam. virtutē. et ope
rationē. do. iij. aduentus. sermo. i. circa prin.
Omnipotēs est deus. et tamē nihil pōt face
re insipienter. nihil crudeliter. nihil iniuste.
do. xxi. sermo. ij. circa prin.
Omnipotēs deus. et si oia possit de potētia
absoluta: nō q̄ de potētia ordinata. ibidem
Operarij aliq̄ boni. aliq̄ mali. do. in. lxx. ser.
mo. i. circa medium.
Operarij in vineam mittuntur ppter tria.
do. in. lxx. ser. ij. circa medium.
Operarijs merces promittitur: et quō tres
sunt differentie operariy. ibidē circa finē.
Opera de genere bonorum in pccō mortali
facta sunt tanq̄ fel. acētū. et ad finitium. do.
in. xl. ser. ij. circa medium.
Opera de genere bonoy. scilicet. elemosyne: ora
tiones et ieiunia plus valent vnus diei in
penitentia q̄ centum annoy facta in peccas
to mortali. ibidem.
Opus dei triplex. scilicet. creatio redēptio et glo
rificatio: que omnia bene fecit. do. xxi. ser.
mo. iij. circa principiu.
Oratio est petitio dicentium. do. xi. sermo
ne. i. circa principiu.
Oratio ad deū peruenire nō potest nisi ha
beat duos comites. scilicet. fidē et hūilitatē. do. ij.
post octa. epi. ser. ij. circa medium.
Oratio clamosa quomodo fit: et quomodo
diuina miseratio eam sequitur. do. iij. post
octa. epi. ser. i. circa medium.
Oratio nostra tres condiciones habere de
bet. dñica palmarū. ser. i. circa finem.
Oratio nra si exaudi debet et quattuor sunt

necessaria primo q̄ petant digna. secundo
q̄ petat cum instantia. tertio habeamus in
nocentiam vite. quarto discretionem in pe
titione. dñica. v. post pascha. ser. i. circa prin
cipiu et medium.
Orantes qui in peccatis sūt. tribus similes
sunt. ibidem circa medium.
Orandi q̄uis sit of. tpe. in ecclesia tria tpa
elegit. scilicet. ante ascensionē. inter ascensionem
et pentecostē: et post pentecostē: et ibidem
quō humana negligentia reprehendit. dñica
v. post pascha. ser. ij. circa principiu.
Oratores sunt valde viles et fructuose deo
placite. angelis grates. dyabolo inimice et ho
mini necessarie ibidem.
Orandum est sine intermissione tribus mo
dis. ibidem circa finem.
Orationes nostras tria impediūt ne exau
diant. scilicet. pusillanimitas. repēditas. et reiner
tas. do. v. post pascha. ser. ij. circa prin.
Oratio est sicut incensum. dñica. vi. post tri
ni. sermo. ij. circa medium.
Orationes nostre aliq̄ non exaudiunt tri
bus de causis. et de hoc exempla do. x. sermo
ne. ij. circa medium.
Orandum est aliter p rēpōralibus q̄ spū
rialibus. do. xi. ser. i. circa principiu.
Oravit tribus vicibus dñico. do. xi. sermo.
i. circa principiu.
Orans cū attentione deuotione: et continua
tione videbit deū. do. xxiij. ser. i. cir. medium.
Oranda seu petenda sunt primo spūalia: po
stremo tpalia do. xv. ser. ij. in fine.
Per orationes sanctorū sepe deus dat gra
tiā peccatori dūmodo quattuor i se habeat
dñica. xix. ser. ij. circa principiu.
Orant pro nobis sancti. dñica. xxiij. sermo.
ij. circa medium.
Ordo in inferno triplex reperit. do. iij. post
octa. epi. sermo. iij. circa medium.
Ordo etiam non dicit esse in inferno q̄tum
ad tria ibidem.
Oratus nimis mulier reprehensibilis
est quadruplici ratione. do. ij. post trini. ser.
mone. i. circa principiu.
Oranna. i. obsecro salua ex corrupto et inte
gro do. palmarū ser. i. circa finem.
Oues xpi tria signa habent. do. ij. post pas
cha. ser. i. circa medium et finem.
Quibus comparant serui dei propter ser
que in omnibus reperiunt. do. ij. post pascha.
sermo. iij. circa principiu.
Oues isti pascent de dilectione et fructuone

summe suauitatis. in eternitate perpetue se
curitatis. ibidem circa finem.
Pacientia fuit soror xpi in morte et
in vita huius eum deferens. domi
nica. ij. in. xl. ser. ij. circa prin.
Patiētia consistit in tribus ibidē
Palmarū tria sunt genera. dñica. in. lxx.
sermo. i. circa principiu.
Panibus quinq̄ satiant quinq̄ milia hoīs
do. iij. in. xl. sermo. i. circa medium. et dñica
xvi. sermo. i. circa medium: et quid isti pa
nes significant. ibidem.
Panes multiplicant multipliciter in mani
bus christi in manibus discipuloy do. iij.
in. xl. ser. ij. circa medium.
Panis penitentialis: sacramentalis: mates
rialis: infernalis: celestis do. iij. in. xl. ser.
mo. ij. per totum.
Panis sacramentalis manducat tripliciter
do. ij. in. xl. ser. ij. circa principiu.
Panis verbi dei confortat dominica. xxiij.
sermo. i. circa finem.
Parētes instruant se gerere erga filios. do.
infra octa. nati. ser. i. cir. finem.
Parentes plus diligunt filios q̄ diligant
ab eis. do. xvi. ser. ij. circa medium.
Parium quidam monstrum: quidā tantū fi
lias quidā solum masculos. do. ij. post pas
cha. sermo. ij. circa medium.
Parit ecclesia cū ad celū transmittit. do. ij.
post pascha. ser. ij. cir. medium.
Parabola diffinit quomodo dñs sepius in
parabolis locus est: dñica in. lxx. sermo. i.
in principio.
Paralysis quid sit: et quid per paralyticum
signatur. dominica ij. post octa. epi. sermo.
ij. circa principiu.
Paralysis multipliciter causas. do. xix. ser.
mo. ij. circa medium.
Paralysis grauis morbus quē tria mala cō
comitant. do. xix. circa principiu.
Paralyticus sanatur: dñica. xix. ser. i. circa
medium et finem.
Passionem dñi sepe xps longe ante p̄dixit
et tñ discipuli intelligere non poterant do.
in. l. sermo. i. in prin.
Circa passionē dñi quinq̄ tradunt. scilicet. tradi
tio illius: flagellatio: conuictio: et occisio: et
illa quinq̄ que passus est a iudeis quotidie
patit a malis hominibus. idem.
Passionis causa fuit duplex dñica in passio
ne. ser. i. circa principiu.
Passionis efficacit celum aperuit et deum.

Tabula

reconclauit. do. in passione. ser. i. cir. mediu.
Pastor don't est rpus cur tria ponunt signa
do. ii. post pascha. ser. i. circa prin.
Pastoris officiu est pascere uerbo exemplo
et repositi subsidio. do. ii. post pascha. ser. ii.
circa principium.
Pastor amaret uos: hoc p' quinq' signa mani
festauit. do. v. post pascha. ser. iii. circa prin.
Peccatum habet tres differentias. f. in cor
de in facto et consuetudine. do. xiiij. sermo.
iiij. circa principium.
Peccatu assimilatur mortuo triplici ca. ibidem.
In peccato quinq' sunt. f. actus: delectatio
macula uoluntas praua et reatus siue obliga
tio ad penam eternam: et nota bene do. xiiij.
sermone. iiij. in fine.
Peccatum impedit omnes virtutes anime
claudit virtute auditiu: deordinat hntem
affectiu: debilitat virtutem opatiuam. et ob
durat virtutes memoratiu. do. ii. post octa.
epi pha. ser. i. per totum.
Peccator p' chordam de ser filis trahit ad
supplicium infernale. do. iiij. in. xl. sermone.
iiij. circa finem.
Peccator fumis coficif et multis aliis. do.
i. aduentus. ser. ii. cir. finem. Et nota bene.
Peccati accusatores tres habebit in iudicio.
do. ii. aduentus. ser. ii. circa finem.
In peccato tria p'sideramus. f. natura culpaz
et pena do. iiij. aduentus. ser. ii. circa finem.
Peccati signat per lepra triplici ca. dnica.
ii. post octa. epi. ser. ii. circa prin.
Peccati quinq' sunt q' inducunt sp'ialem cecis
tate. do. quinquagesime. ser. ii. in prin.
Peccata sunt colligata et vnus trahit ad aliud
et vnus non remittit sine alio quod nota bene
do. xl. ser. iiij. ante medium.
Peccata quattuor maxime orationem im
pediunt quare ab ipsis est exeundum. do. ii.
in xl. ser. iiij. circa prin.
Peccata impediunt consolatione sp'is sancti:
et de hoc tria pulchra exempla. In die pen
the costes. ser. iiij. circa medium.
In quolibet peccato pot' esse gradus culpe si
uoluerit et pene. do. vi. post tri. ser. iiij. cir. prin.
Peccatu in homie tria mala facit in fama. a
deo elogat et excecatur. dnica. xi. ser. ii. cir. pn.
Item ista infamia elongatio facit errare circa
tria ibidem.
Peccatores et eorum edita inducunt in offi
cio misse: ut nullus desperet. do. in. lxx. ser.
iiij. circa principium.
Peccati di. causa multiplici ratione. do. ii. in

xl. sermo. iiij. circa principium.
Peccatores sunt nocui sibi p'ssa multiplici
ter dominica. iiij. post pascha sermo. iiij. cir
ca medium.
Peccatores a deo longe sunt duplici modo
do. iiij. post tri. ser. i. cir. prin.
Peccator in morte circundatur coangustas
tur et ad terram prostrernitur. do. x. sermo. iiij.
circa medium.
Peccare dimittunt aliqui solum ppter vere
cundiam humanam. dominica. xi. sermo. iiij.
circa principium.
Peccare pot' quis p se sed non pot' per se re
surgere ut pulcherrime deducitur quattuor
exemplis. do. viij. post tri. ser. ii. cir. mediu.
Item dnica. xij. ser. ii. circa prin.
Peccatu excecatur homiem triplici rone. do. xi.
sermo. iiij. circa medium.
Peccati non sufficit dimittere: nisi quis p con
tritionem: confessionem et satisfactionem ea
deleat: et hoc ostendit tribus exemplis greg
gorij. do. xviij. ser. i. circa finem.
Peccata habent connexionem et vnus tras
hit aliud quadruplici causa. do. xiiij. sermo.
primo circa finem.
Item de hoc dnica in. xl. ser. iiij. ante medium.
Peccatu signat p lepra: et quomodo curat
lepra peccati uide in verbo lepra.
In peccato tria sunt. f. dei offensa. macula: et
obligatio ad eternam penam. dnica. xix. ser.
iiij. circa finem.
Item q'm ad illa tria deus remittit: sed sa
cerdos q'm ad alia tria remittit ibidem.
Peccati dimissa redeunt recidui: non q'm ad
macula vel reatu: sed q'm ad ingrati tud
inem. do. xiiij. ser. i. circa medium.
Peccati redire dicunt in q'tuor casibus ibide
Peccati magna differentia ibidem.
Peccatores quattuor accusatores habebunt
in iudicio ibidem.
Peccati fluit de mala cogitatione in mala de
lectatione. de mala delectatione in consensu
in opus: in consuetudinem. in necessitatem:
et tandem in desperationem: quod nota be
ne do. xiiij. ser. i. circa prin.
Peccati a quolibet plangi d's seu plorari. do.
xiiij. ser. i. circa finem.
Peccator cum sit infirmus non potest p se
accedere ad deum: et ideo oportet ut aliorum
meritis adducatur. dnica. xij. sermone. i. circa
principium.
Peccator non est statim abiiciendus: sed eu
rādus. do. xiiij. ser. iiij. in prin.

Alphabética

Peccati in eo modo seu in euenientia q' fac
cit peccatum: dispositus ad peccatum: et re
media contra peccatum. ibidem.
Peccatores casus comparat sagene piscis
fractioni vitri: et casui elephantis. do. xiiij.
sermo. ii. circa prin.
Peccatori per mortuus intelligitur eo q' in
stat mortui est frigidus ponderosus et feridus
do. xvi. sermo. i. circa prin.
Pena triplex est quam habuit xpus. do. pal
marum. ser. ii. circa prin.
Pena damni et pena sensus. do. xii. sermo.
ne primo. circa medium.
Pena substantialis in inferno est vna: q'm
alias diuersa. ibidem.
Pena sensus et pena damni et vtraq' eterna
ibidem. sermo. iiij. circa finem.
Pena eterna punis homo pro transgressio cul
pa quadruplici rone: et hoc est bene notadu
do. xii. sermo. iij. circa finem.
Pena habet suum gradum quod admodum
et culpa. do. vi. post tri. ser. ii. circa prin.
Penitentis tres sunt partes. f. contritio co
fessio et satisfactio: pro quibus remissio cul
pe collatio gratie et promissio glorie. do. xl.
sermo. ii. circa medium.
Penitentia dicitur tabula seu nauis q' d'ru
plici ratione. do. v. post trinitatis. sermone
secundo. circa prin.
Penitentia seu satisfactio minor tutius im
ponitur q' maior tribus de causis. do. xiiij.
sermo. iiij. circa finem.
Penitentia proportionata valet ad dimis
sionem culpe et pene. do. xiiij. ser. iiij. circa finem.
Penitentiam assumptam sepe sequitur ma
gna tentatio. do. iiij. post octa. epi pha. sermo
ne primo circa principium.
Penitentia? malus expellitur de domo co
ducta. do. iiij. in. xl. sermo. ii. circa prin.
Pepones: porci: ceper et alia nobis in mēte
veniunt et qd signant. do. viij. post trini. ser.
primo. circa medium.
Persecutorum duo sunt genera. f. vituperan
tium et adulantium: et q' adulatores vitare de
bemus. do. xiiij. ser. ii. circa finem.
Perturbatio triplex est. do. iiij. aduentus.
sermo. iiij. circa medium.
Pharisei dicitur diuisi a ceteris iudeis in
quibusdam obseruantijs. do. xi. sermone pri
mo. circa prin.
Phariseus qui ascendit in templum habu
it donu principium malum progressum: et
periculis exitum.

Phariseus iste tria mala ceteris imposuit
econtra dicebat se habere tria bona. ibidem.
Phariseorum malicia in tribus ostenditur
do. xviij. sermo. i. circa prin.
Pharisei et herodiani consilium inierunt co
tra xpm. do. xxiij. ser. i. circa prin.
Pignus triplex dedit nobis xps ad affectu
randum nos. do. xxiij. sermone secundo. cir
ca medium.
Piscatores aliquando capiunt multitudi
nem pisciu: aliquando paucos multis de cau
sis. do. v. post trini. ser. iiij. circa prin.
Plorant serui dei propter quattuor. do. iiij.
post pascha. ser. i. circa medium.
Policia ubi bene et vtiliter regeda. do.
xiiij. ser. iiij. circa prin. et medium.
Ponitifer d's xps quattuor de causis. dnica
in passione. ser. ii. circa prin.
Porte per quas extrahuntur mortui sunt q'm
q' sensus. do. xvi. ser. i. circa medium.
Prati frigidus calor ubi pascitur oues
infernales quorum pastor est diabolus. do.
xiiij. ser. iiij. circa medium.
Prebendas et beneficia xps in cruce distri
buit. do. in passiōe. ser. ii. circa finem.
Predicatorum vox et clamor: qualis d's esse. do.
iiij. aduentus. ser. ii. circa prin.
Predicantes semp totu id qd cōceperunt seu
pocogitauerunt p'pitate grauāt corda audie
torum. do. iiij. in. xl. ser. i. in fine.
Predicatores dei vocant piscatores: vena
tores et vindemiares. do. v. post trinitatis
ser. iiij. circa principium.
Predicantes seu p'dicatores verba que pos
pulis predicant nō a seipsis: sed a deo se ha
bere recognoscant. do. xvi. ser. ii. circa mediu
Prelatus aliquando debet esse maior. aliquan
do minor: aliquando equalis suis subditis.
do. ii. in. xl. ser. ii. cir. prin.
Prelati plus curāt de decimarū subtractio
ne et iniuriarū irrogatione q' de subditorum
perditione. do. xviij. ser. i. circa medium.
Prelati informant ut debita forma in cor
gendo teneant. dominica. xxi. sermone secū
do. circa medium.
Precipi non debet a prelato nisi qd conti
net honorem dei: edificatione aut vtilitate
proximi. do. v. post trini. ser. i. circa mediu.
Preceptor verus est xps. do. xiiij. sermo. iiij.
circa medium.
De decem preceptis dei sermo bonus. do.
xviij. sermone. iiij.

Tabula

Seminavit dyabolus ignocantia: culpa: et
miseria. do. iij. post epi. ser. i. cir. prin.
Seminavit contra celestis agricola sapien-
tia gratiam et gloriam. ibidem.
Seminat deus bona: s. dyabolus zizania su-
per seminare procurat. do. iij. post octa. epi.
sermo. ij. circa finem.
Sensaror bonus quattuor in se habere dz.
do. in. lx. ser. i. circa principium.
Seinen triplex ex vtero virginis christus
portavit. ibidem.
Sensus corporales qui diligenter custodit
quattuor magnas utilitates acquirit. do. iij.
aduentus. ser. iij. circa prin.
Ad illos venit xps q portas sensuum suorum
claudit. do. i. post pascha. ser. ij. cir. medium.
Sensus quinq sunt porte p quas extrahun-
tur mortui. do. xvi. ser. i. cir. medium.
Sensus quinq plene sariant in celo. do. xv.
sermo. ij. circa medium.
Sensualitatem rationi subicere debemus:
et quod in domo aie deus posuit virum et mu-
lierem. dominam et ancillam. do. vi. post tri-
ni. sermo. ij. in fine.
Sensualitas seu caro quando dominae ra-
tionis: tunc est par turpis: et peruersa. do. xx.
sermo. ij. circa principium.
Sensualitas refrigii dz et subditi inforne-
tur. do. xxv. ser. ij. circa medium.
Sensualitas seca est: rigis ratio eam ducere
debet. ibidem.
Senes instrumt in timore. do. infra octa.
nati. dñi. ser. i. circa medium.
Senectus habet multas miseria: ideo iue-
tus est deo danda. do. viij. post trini. sermo.
ij. circa finem.
Sententia aliqua tribus modis dz iniusta
do. infra octa. ascen. ser. iij. cir. prin.
Sententia diffinitiva in iudicio quadrupli-
ci auxilio subleuari potest. do. xxij. sermo. ij.
circa medium. et nota. Non autem sic in ex-
tremo iudicio. ibidem.
Securos nos reddit xps p dña et p istrumē-
ta qtuor euageli. do. xxiij. ser. ij. cir. me.
Septima hora signat fide tri. i qtuor prib?
mundi pdicando vel p timore seu vñu donū
spū sancti. do. xxi. ser. ij. circa medium.
Septuagies septies quomodo intelligit. do.
minica. xxij. ser. ij. in prin.
Serpēs in capite teneat totus statim ela-
bit: et quod serpens infernalis hz corpus: ca-
put et caudam. f. suggestionem: consensum et
opus. do. in. lx. ser. i. circa finem.

Serpens per quattuor expellit. do. iij. in. lx.
sermo. iij. circa principium.
Serpentis astutias: vide in verbo aspia.
Seruire debemus deo de vocibus, nostris;
de reb? nostris et exemplis. cordibus et ope-
ribus. do. palma. sermo. iij. circa prin.
Serui dei sunt in merore et plorat ppter qe-
tuor. do. iij. post pascha. ser. i. circa medium.
Serui dei habent hie gaudium et cōsolatio-
nem sempiternam: s. ista in tribus deficit. ibi-
dem circa finem.
Serui dei sup oia in hac vita tria desiderat.
s. amorē dei: pfirmitatiē ei? et aliquē modū
sciendi. hoc in die penthe. ser. i. in prin.
Serui dei corpus valet in quadruplici statu
dñi. sermo. i. in prin.
Seruire debemus deo cū mundicia cordis:
cū iusticia boni opis: et cū rectitudine inten-
tionis. et cum longanimitate. do. vi. post tri-
ni. sermo. ij. circa finem.
Seruire duobus dñis nemo potest et fuire.
diuinus est deū negare. do. xv. ser. i. cir. pñ.
Similitudo triplex est inter xps et nos. do.
xviij. sermo. ij. circa medium.
Syrene dulces atas i patis dormire faciūt
do. xxij. ser. ij. circa medium.
Societas. q a malis societatib? se sepat qe-
tuor mala p hoc vitat. do. xi. ser. i. circa prin.
Sol obscurabit in aduentu iudicii. do. ij. ad-
uentus. sermo. i. circa prin.
Sol per poros terre penetrat. dhica. xxiij.
sermo. i. circa medium.
Sol duplr dz ortus: et q nomine solis xps
intelligit. die pasche. ser. i. circa prin.
Sollicitudo multiplex. do. xv. circa mediū
Sollicitudinē supflua phibet dñs. ibidem
Sollicite ambulare cuz deo. dominica. xx.
ij. sermo. iij. in fine.
Sonus triplex in celesti patria resonabit.
do. xxv. sermo. iij. circa finem.
Spūs diuinus: humanus: malignus: ange-
licus. do. in. lx. sermo. ij. circa prin.
Spū sanctus missus est in eruditionē p igno-
rantia. do. iij. post pascha. ser. ij. circa finem.
Spū sanctus pcedit a patre et filio: et quō cau-
satus est error grecor? dicētium a solo patre
pcedere: q quēdam error auctoritatibus setoz
doctoruz et rōnibus confutat. do. infra octa.
ascen. sermo. ij. circa principium.
Spū sanctus mittit ad nos: et quō ad eius
aduentuz nos ppare debemus. ibidē: et etiā
in die penthe. ser. i. in prin.
Spū sancti missio recolit duplici causa

Alphabetica

do. infra octa. ascen. et quomodo tunc sit spi-
ritus sancti pmissio: sed in die penthecostes
exhibito. ibidem.
Spū sanctus presignatur per columbam
ibidem circa medium.
Ad hoc q spū sancti ad nos venientem possi-
mus recipere dispoñere et preparare nos de-
bemus p tria. In die penthe. ser. i. circa prin.
Spū sanctus marime cum tribus pecca-
tis nō potest stare. f. duplicitate: carnalitate
et elatione. ibidem.
Spū sanctus est ignis qui per tria cōseruatur
ibidem circa medium.
Spū sancti manifestatio. ibidem.
Spū sanctus in triplici signo seu specie appa-
ruit et quare hoc ibidē circa finem.
Spū sanctus ad quodā venit: sed mansione
nō facit. ad quodā nūq venit. ad aliquos
autem venit et mansione facit. et hoc solum ad
illos qui habent corda et corpora arida. In
die penthe. ser. ij. circa prin.
Spūs malignus simili modo mansione fa-
cit cū suis ibidem in fine.
Spū sanctus est aduocatus noster. consola-
tor noster. sanctificator et instructor. In die
penthe. ser. ij. circa prin.
Status hois in vita. in morte et post mor-
tem. et in hoc triplici statu xps suos dilexit.
do. i. post pascha. ser. ij. circa prin. Nam sim-
ilū triplicē statu describitur diues et pau-
per. do. i. post tri. ser. i. circa prin.
Status triplex. f. incipiētū. pficiētū. et per-
fectoz. do. in. lx. ser. ij. circa medium.
Status triplex. f. coniugatoz. viduarum. et
virginū. ibidem.
Status hois est periculosus quozūcūq
eū se vertit dolores et pericula respicit. do.
in. lx. ser. ij. circa medium.
Status iustificationis et pcuracionis.
do. xxiij. ser. ij. circa medium.
Stelle cadent de celo in iudicio. do. ij. aduē-
tus. ser. i. circa medium.
Stoici dicit iram et ceteras passiones non
posse cadere in sapiētiē. do. vi. post tri. ser.
ij. circa principium.
Stomachus aie purgāus est. do. viij. post
tri. ser. ij. circa medium.
Stultus tacere nō potest. In die penthe. ser-
mo. iij. circa prin.
Succulus trunco insertus totam eius viri-
tutē in suā trahit fugitātē. do. viij. post tri-
ni. ser. ij. circa finem.
Surdus et inurus adducitur ad xpm et ab eo

curatur. do. xij. sermo. i. circa prin.
Surdū faciūt aliqē tria petā. Tre surdi sūt
similes aspidi q dñs sentit se incantari tres
habet astutias. do. xij. ser. ij. circa prin.
Surdus est pctoz q qtuor magnas voces au-
dire nō pōt. do. xij. ser. ij. circa mediū.
Suscepim? libenter quattuor gñā psonaruz
scz dños: ppinquos: beneficos: rami cos. do.
minica. i. aduentus. sermo. i. circa me.
Suscepim? principē libetē ppter qñq. do.
i. aduentus. sermo. ij. in prin.
Susceat viuus mortuum: et aliqñ mortuus
mortuum. die pasche. sermo. iij. circa finē. vi-
de supra resuscitatio.
Supbia totum genus humanus occupauit.
dominica. i. sermo. ij. circa prin.
Supbie seu tumoris qtuor spēs sunt qruz
qlibet humiliat. do. xi. ser. ij. circa principiu.
Tabula prima moysi continet tria
precepta de dilectione dei: sed ta-
bula secunda continet septem q
pñinent ad dilectionē pximi. do.
xviij. sermo. iij. circa prin.
Tacere aliquando est bonū aliquando non.
dhica. xxv. sermo. i. circa prin.
Tenebre superiores: inferiores: interiores. et
exteriores sunt infernales. ecōtra do. in ce-
lo lux est vbisq. do. ij. post tri. ser. ij. circa finē.
Tenebre exteriores sunt extra oēm diē et q
triplex est ordo dierum et noctium. dominica.
ca. x. sermo. i. circa finem.
Tēpus quadrupliciter pōt cōst detari. scilz
in mūdo in iudicio in celo et in inferno. dñs
ca. iij. post pascha. sermo. ij. circa mediū
Templum. xps de templo expulit vendētes
et ementes. do. x. sermo. i. circa finem.
Trem cōsuetudo xpi fuit quādo intrauit hie-
rusalem mox intrauit tēplum. do. x. sermo.
iij. in principio. Vide domus.
Terra magnam pressuraz gentium habebit
in iudicio. do. ij. aduentus. sermo. i. cir. fines
Terra bona et terra mala triplex. do. in. lx.
ij. in principio.
Terra bona triplex. vna profert fructus tri-
cessmū. alia sexagesmum. alia centesimum:
ibidem circa medium.
Terra cognoscit q sectionē. et repletionem
p colorem et p sapore. do. in. lx. ser. iij. cir. fi.
Terra tota respectu celi est quidam punctus:
de sancta trini. sermo. ij. circa finem.
Terra viuientium peregrinantium morien-
tium. dominica. xxiij. sermo. iij. in principio
Tētes quattuor cōtra pctozes erūt in iudi-

cio. dominica. ij. aduentus. sermo. ij. in fine.
 Testis tres pditiones habere dicitur quod apo-
 stoli phibuerunt testimonium christi. do. infra
 octa. ascensionis. sermo. ij. in fine.
 Testis falsus tres offendit. dominica. xviij.
 sermo. ij. circa finem.
 Tentauit diabolus christum. dominica. i. xl
 sermo. i. circa principium.
 Tentationes diaboli xps vicit tripliciter et
 eius exemplo nos vincere debemus. ibides.
 Tentationum quattuor sunt genera quibus et
 iam diabolus xpm tentare voluit: sed non va-
 luit. do. in. xl. sermo. iij. circa finem.
 Tentatozium quattuor sunt genera. do. iij. in
 pl. in principio
 Tentat quis deum eius auxilio se submitte
 do quando per humum auxilium euades
 re potest. dnica. xv. sermo. i. circa medium.
 Tentatione in tempestate nauis imminet quat-
 tuor fieri debent. do. xij. ser. i. circa medium
 Timor virtus necessaria ad salutem. dnica
 xliij. sermo. ij. circa medium.
 Timor plurimum valet. na ad timoratos xps
 venit. do. i. post pascha. sermo. ij. circa finem
 Timor multipliciter causat. dominica. xliij.
 sermo. iij. circa finem.
 Titum et vespasianum in iudeam misit im-
 perator. dominica. xliij. ser. i. in prin.
 Tres sunt qd errare no pnt. scilicet: angelus: et
 pphete. de sancta tri. sermo. iij. circa princi-
 pium. Tres species odiu aia meae: pauperes sup-
 bium diuitem medecam: et senem fatuū. do.
 in passione sermo. iij. circa mediū.
 Tribulatio quadruplex inuenitur. prima ty-
 ramorum. secunda hereticorum. tertia ypo-
 critarum. quarta antichristi. dominica. ij. ad-
 uentus sermo. i. in medio.
 Tribulatio hois tripli potest considerari. aut p
 ut pnt. aut pnt preterita: aut pnt futura.
 do. infra octa. ascensionis. ser. ij. circa finem.
 Tributu triplex debemus? deo. de rebo? elemo-
 sinā. de aia oronem. et de corpe mortificatio-
 nem. do. v. post pascha. sermo. ij. circa prin-
 cipium. Tributu et vetricat debemus? cesari. do. xliij.
 sermo. iij. in prin.
 Tria expellunt hoiem de domo. fumus: ma-
 gis: et cor: frilicidium. dominica. xv. sermo. iij.
 circa principium.
 Tria sunt insensibilia. oculus. auris. cor. do
 minica. iij. post pascha. ser. iij. circa finem.
 Tria alia insatiabilia. infernus. terra sities
 et ignis ardens: ibidem.
 Tria alia insatiabilia. s. infernus: os vulue:

terra. do. xiiij. ser. i. circa medium. et etiam
do. xvij. ser. ij. circa medium.
Tria sunt genera hominum quos deus odit. do
minica. xix. ser. iij. circa prin.
Triticū exterius habet ruborem. interius
candorem. do. iij. post octa. epiphā. sermo
ne. i. circa medium.
Tritica dei tripliciter cōsideratur. do. iij.
post octa. epī. ser. iij. circa finem.
Tristitia occidit hominem paulatim. do. x. ser
mo. i. circa principium.
Turbe vidētes miracula timuerunt tripli
ci de causa. do. xix. ser. ij. circa finem.
v Adit ad eum qui se misit xps per
multas vias et multos circuitus.
Ite per carnē et mundū. de mūdo in
paribulū. de cruce in tumulū. in celū. ad in
dicū. Ite in aplos mittit spm̄scm̄. Ite quo
tidie ad scdōs viros renertitur. do. iij. post
pascha. ser. i. per totum.
Elena oīa huius mūdi in morte euāescunt
v̄paret per multa exempla. do. xiiij. ser. ij.
circa principium.
Abis erūt angustie tpe iudicij. do. ij. adue
rus. ser. ij. in medio.
Abicij se vertit homo vider sua pericula
ursum. deorsum. ante. retro. do. in. l. ser. iij.
circa medium.
Abis videre pōt pietatē cecus a deo illumi
natus. fa. de xris: a sinistris: ante. retro. do.
iij. in. xl. ser. ij. circa finem.
Abis in celo nati magnā lucē habebūt. sus
pa: infra: et in terra. de scā tri. ser. ij. in fi.
Abis malleus conterēs petā. do. xvij. ser
mo. i. circa medium.
Vendēdo nobis regnū celoy deus dimittit
se a nobis decipi. de scā tri. ser. i. circa me.
Venter gulosi est saccus stercoreū. do. in. xl
ser. iij. circa medium.
Veritas odiū parit. odiosa est supbis luxu
riosis. auarīs. do. in passione. ser. i. cir. p. n.
Verecūdia virtus necessaria ad salutē. do.
xxiij. ser. ij. circa medium.
Vermiū tria genera q̄ corrodunt. do. xxiij.
ser. iij. circa prin.
Verbū dei dicitur semē multis rationibus
do. in. lx. ser. ij. in prin.
Verbū dei habet virtutē calefactiua nutri
tiua et generatiua. ibidem.
Circā verbū dei triplex piculū. ibidē in me.
Verbū dei sanat spūales morbos et quō au
ditores verbi dei quattuor habere debent.
do. v. post p. l. ser. i. circa mediū et finē.

Verbum in corde est et manifestatur per vo-
cem. do. iij. aduentus. ser. i. circa medium.
Vestimenta aie sunt bona opera. do. i. adue-
tus. ser. i. circa finem.
Vestis triplex. Ite etiā antiqua et noua. do.
minica. i. aduentus. ser. iij. in medio.
Vestes deferat quis tribus de causis. do. iij.
aduentus. ser. ij. circa prin.
Vestes pulchras assumere debemus spōso
similes. do. iij. aduentus. ser. iij. circa finem.
Vestibus nemo gloriari debet. do. i. post tri-
nita. ser. i. circa medium.
Vestium preciosarū pñti. do. i. post tri. ser.
mo. ij. circa medium.
Vestes fordidās abijcere et pulchras indu-
re. do. i. aduentus. ser. i. circa prin.
Vestis ouina triplex est. do. viij. post trin.
ser. i. circa prin.
Vestis nuptialis est charitas. do. xx. ser. i.
circa mediū. et ser. iij. circa medium.
Verillū xpī debemus assumere. do. i. adue-
tus. ser. i. circa medium.
Vita est triplex. scilicet circularis: obliqua: et recta
do. iij. aduentus. ser. ij. circa finem.
Vita dñi quadrupliciter preparatur. do. iij.
aduentus. ser. iij. in prin.
Vita triū dierū ab egypto. do. iij. post trin.
ser. ij. circa finem.
Victories fuerūt romani propter tria. scilicet fide
scientiā et exercitationē. do. xxij. sermo. iij.
circa medium.
Viduar tria sunt genera: et quō instruantur
exemplo ecclesie vidue. do. infra octa. nati.
dñi. ser. i. circa prin.
Vidua a qua mortuus defuitur dicis eccle-
sia. do. xvi. ser. i. circa finem.
Videmus nūc obscure: tūc autē dare. do. v.
post pascha. ser. ij. circa finem.
Villicus potest dici quilibet homo. de isto
villico quattuor ponuntur. do. ix. post tri. ser.
mo. i. circa prin.
Vidue decipiuntur molestantur. do. xvi. ser.
mo. iij. circa medium.
Vidue debēt tria vicia fugere: societate: lo-
quacitate: et curiositate. ibidem nota.
Viduis aliquando expedit carere viris et
pueris. ibidem.
Vinū et aqua miraculose factum optimū.
do. i. post octa. epi. ser. i. circa finem.
Vinea est ecclesia seu vniuersitas fidelium.
Vinea signat aiam seu cōscientiā: et quō in
ea laborandū. do. in. xx. ser. ij. circa prin.
Vineam nostrā vindicare oportet: et quō

tres sunt mali vindemiatores. ibidē circa finem.
Tres regula matrimonialis habet quatuor capitula. do. ij. post tri. ser. ij. circa prin.
Vir et mulier inter se. vide vros.
Virginitas est preciosus thesaurus et quōd virgines instruuntur. do. infra octa. nati. dñi. ser. i. circa medium.
Virtutes q̄ plunt et necessarie sunt ad salutē sunt quinq̄. f. verecundia. fides. timor. dilectio et humilitas. do. xxiij. ser. ij. circa medium.
Vissio dei sc̄dōs lenificat et in amore inflammat. do. vi. post tri. ser. ij. circa finem.
Vita alia vie. alia patrie. do. xij. sermo. i. circa principium.
Vissio patrie triplex. ibidem.
Vita p̄sens nō habet veritatē sed falsitatem. incertitudinē et imperfectionem. do. infra octa. ascen. ser. i. circa prin.
Vita alia actiua. alia cōtemplatiua. alia cōposita ex vtraq̄. do. xij. ser. i. circa medium.
Vite duo sunt signa. s. sensus et murus. do. xij. ser. ij. circa medium.
Vitalis vita brevis et caduca est. et vapor apparet. est. et si adā adhuc viueret et hodie moreretur quid ergo vite lōgitudine illi p̄fuit. do. xxi. ser. i. circa finem.
Vitrū seruātū diu durat: sed vita humana p̄ficiens seruet durare nō pōt. In die penitescōtis. ser. i. circa medium.
Vnguentū triplex spirituale. die pasche. sermo. ij. circa medium.
Vocari sumus a quinq̄. do. in. lxx. sermo. iij. circa medium.
Vocatores tres sunt differētie. do. ij. post tri. ser. i. circa medium.
Vox dicit iohēs et quare. Itē vox posterior est verbo. do. iij. aduētus. ser. i. circa medium.
Vox alta clara et suavis est perfecta. do. iij. aduētus. ser. ij. circa prin.
Vox quōd naturaliter precedit verbū. ibidē.
Vox iohānis bap. quōd fuit perfecta. ibidē.
Vox predicatoris qualis debet esse. ibidē.
Vox rube iudicialis tripliciter clamabat. do. xij. ser. iij. circa medium.
Vox xp̄i suauissima in celesti patria resonabit. do. xvj. ser. iij. circa finem.
Vox triplex seu sonus in celesti patria audietur. ibidem.
Vrsarius et auarus vendit deum beatam virginē et omnes sanctos. do. xxi. sermo. ij. circa medium.
Utilis quōd iste mihi est: qui sibi me. est in utilis. de sancta tra. ser. ij. circa prin.

Tabula

Vulneribus quinq; decoctus est panis sa-
cramentalis. do. iij. in. xl. ser. iij. circa prin.
Vulnera recentia inuenerata putrida aliter
saliter sanantur. do. i. post. pascha. ser. iij. cir-
ca medium.

Vulneru offensione xps thoma in fide soli-
dauit. do. i. post pascha. ser. iij. circa finem.

Vulneru offensione xps tribulatum letifica-
uit. desperatu certificauit. et tepidu inflam-
mauit. ibidem.

Vulnera diuersa diuersimode sanantur. do.
iij. post tri. ser. ij. circa prin.

Vxor ducere pot quis quattuor de causis.
do. i. post octa. epi. ser. i. circa finem.

Vxor qualis sit ducenda: qualiter bona co-
gnoscenda: qualiter diligenda: qualiter cu-
stodienda: et qualiter castiganda. do. i. post
octa. epi. ser. iij. per totum.

Vxor qualis vita post morte viri sit eligenda.
ibidem circa finem.

Vxores tres viduate pulcherrime respon-
derunt quare non vellent pcedere ad secundas
nuptias. ibidem in fine.

Vxor plus debet quis bonitate in vxorem
diligere q; pulchritudine. do. xx. sermo. ij.
in principio.

Vxor debet viro obedientiam et subiectio-
nem. ibidem.

Vxor in domo ase est caro seu sensualitas:
et ratio est vit. quando aut caro dñatur ratio
nisi tñc est par turpis et peruersa atq; conten-
tio multa. ibidem.

Vxor et vit sibi tria debent. ibidem.

Vxor seu mulier habet quattuor trahentia
scz timore: custodia: veretudine: et confusione.
vir autē vnum solu habet.

ps in cōgruo vsu per x prescribit.

¶ Sed fm rectam orthographia per
ch scribi debet.

Xps habuit veru corpus vera animam et vera
deitate. do. ij. post octa. epi. ser. i. circa finem.

Xps est dñs noster ppinquus: beneficus: et
amicus. do. i. aduentus. ser. i. circa medium.

Xpm regē nostru suscipere debem? ppter
quinq; do. i. aduentus. ser. ij. circa prin.

Xps est frater noster. do. i. aduentus. sermo.
ij. circa medium.

Xps est sanguineus noster et est mansue-
tus. ibidem.

In xpo sunt tria. diuinitas. sapientia. et ve-
ritas. do. ij. aduentus. ser. i. circa prin.

Xps apparebit in forma humana cum so-
cietate in iudicio et oia examinetur. do. ij.

aduentus. ser. iij. circa prin.

Xps venit cum potestate multa ad senten-
tiam dñi: et cū maiestate ad erequendum. ibidem.

Xps illuditur a tribus generibus hominu.
do. in. i. ser. i. circa prin.

Xps contra quinq; incommoda portauit
quinq; remedia. ibidem. ser. ij. circa medium.

Xps quattuor vicibus eluruit. do. in. xl. ser-
mo. ij. circa medium.

Xps tentari voluit. ibidem per totum.

Xps ieiunauit. xl. diebus: et de ieiunio mul-
ta. do. in. xl. ser. iij. per totum.

Xps et diabolus sunt contrarii in voluntate
et operatione. dominica. iij. in. xl. sermo. i.
circa medium.

Xps aliquando fugiebat: aliquando occurre-
bat: aliquando se occultabat. do. in passione.
ser. iij. circa prin.

Xps per hec nobis dedit exemplum fugien-
di honores: desiderandi aduersa: et vitandi
iurgia. ibidem.

Xps discipulos erroneos in fide confirma-
uit per oes quinq; sensus. do. i. post pascha.
ser. i. circa medium et finem.

Xps venit ad quinq; genera personarum et
illos refecit. dominica. i. post pascha. ser. ij.
circa principium.

Xpi familia triplicem habuit differentiam
Ab aliquibus enim recedit et nunq; redit.
Ab aliquibus recedit et redit. Ab aliquibus
nunq; recedit. de. iij. post pascha. sermo. i.
circa medium.

Xps qui est verus sol multos circuitus et
multas vias facit. do. iij. post pascha. ser. i.
per totum.

Xps certificatur nos de sua temporali et eter-
na generatione. dominica. v. post pascha.
sermo. iij. circa medium.

Xps factus est speculum dei. dominica. v.
post pascha. ser. iij. circa finem.

Xps dicitur sol medicus iudei. do. ij. post
tri. sermo. i. circa medium.

Xps est nobis omnia. do. iij. post tri. ser. ij.
circa principium.

Xpm accedere debemus sicut vulnerati ad
medicum: estuati ad refrigerantem: grauati
ad releuatorem: mortui ad viuificantem:
peregrini ad ductorem: tenebrosi ad illumi-
natorem: famosi ad cibatore. ibidem per totu.

Xps de omnibus doctoribus huius mun-
di non cepit nisi vnum. de omnibus nobili-
bus nisi vnum. de potentibus nisi tres. de di-
uitiis nisi vnum. dominica. v. post tri. ser.

Alphabetica

mo. iij. circa finem.

Xps frater minister et minister noster. do.
vi. post tri. ser. ij. circa medium.

Xps humilitas pietas liberalitas pater. do
minica. vij. post trinita. sermo. i. circa princi-
pium et medium.

Xps habet potentia sapientia et voluntate
nos saluadi. do. xij. ser. iij. circa prin.

Xps saluator miserator et preceptor inuoca-
tur a decē leprosis. do. xij. sermo. iij. circa
principium et medium.

Xpi magna misericordia potētia et sapien-
tia ostēditur. do. xij. ser. ij. circa finem.

Xps lignu vite sanguis per visum et tactum
do. xij. sermo. i. circa finem.

Xps quadruplicem gerit personam. domi-
nica. xv. sermo. i. in principio.

¶ Dolartie cultus a summo rege asy-
riorum oru habuit. do. iij. in. xl. ser-
mo. iij. in principio.

Ydrius habet tres miseras. do. xvij. ser-
mo. i. circa medium.

Ydrius intelligere possumus strin sine
appetitum delictarum et honorum ac diuisi-
onarum. do. xvij. ser. ij. circa prin.

Ymago quadrupliciter fit in sensibilibus et
quomodo homo dicitur ad imaginem dei
factus tribus modis. do. v. post pascha. ser-
mo. iij. circa medium.

Ymago dei dicuntur viri sancti per impres-
sionem. ibidem circa finem.

Ymaginem dei et superscriptiones in nobis
custodire instrumur. dominica. xij. ser. ij.
circa medium.

Ymago moneta et superscriptio in iudicio
examinabitur. ibidem.

Ymago triplex est. Una interior a deo im-
pressa. Alia interior superinducta. Tertia
exterior transformata. ibidem.

Ymago trinitatis fm tres personas est in e-
moria intelligētia et volūtas. Et memoria
sit camera patris. Intelligētia filij. Et vo-
luntas spūs sancti. ibidem.

Ypocrite sunt falsi pphete: et isti ecclesia pe-
riculose impugnant. dominica. vij. post tri-
nita. sermo. i. circa medium.

Ypocrite cognoscuntur per actum. per vo-
cem. per cibum. ibidem.

Elus nimius. et zelus tepidus. et
discretus. dominica. i. post octa. epi-
pha. sermo. i. circa principium.

¶ Zelotipia reprehensibilis est tam in viro q;
in vxore. ibidem.

Zisania habet vim acutam ventosam et ve-
nenosam. dnica. iij. post octauas epi. sermo.
i. circa medium.

Zisania oritur ex tribus causis. dnica. iij.
post octa. epi. sermo. ij. post medium.

Explicit Tabula Alphabetica.

Prologus Dominica prima aduentus domini.

Sermones aurei et pulcherrimi var-
tis scripturarum doctrinis referti de tem-
pore per totum annum editi a sollemnissimo
theologie doctore magistro Jacobo de Ho-
ragine ordinis predicatorum quodam epi-
scopo Januensi feliciter incipit.

Incipit prologus in sermones Ma-
gistri Jacobi de Horagine.

Amane labi

lis vite decursus
salubri eruditione
nos admonet re-
bus non incumbe-
re perituris: sed ea
operari semper in

terris quorum fructus perseveret in celis, di-
cente domino. Operamini non cibum qui pe-
rit: sed qui manet in vitam eternam. Impor-
tuna igitur fratrum instantia: non improba
temeritatis audacia me induxit: ut de euan-
gelijis dominicalibus que leguntur per anni
circulum aliquam facerem compilationem
sermonum. Et quis vires meas iudicij li-
bra discutiens inuenias me tamen quod imper-
fectum meum: et supplebit diuina bonitas: et
coadiuuabit fraterna charitas: et excusabit
sincera quam gero voluntas. De quolibet
autem euangelio dominicali tres sermones
componam ad honorem indiuidue trinita-
tis: gloriose virginis matris dei: et beati do-
minici patris nostri. Quia vero in prima do-
minica aduentus non est idem euangelium
apud omnes: sed diuersimode dicitur a di-
uersis: ideo in primo sermone ipse dominus
nice prophetiam assumpsit auctoritatem: per
quam inducimur: ut christo aduenienti: et
coadis preparemus hospitium: et sibi occur-
ramus per obsequia gratiarum. Et quoniam
ordinem predicatorum dei sum miseratio-
ne professus: ideo ad beati dominici postu-
landa suffragia deuotus assurgo. ut ipse apud
dei misericordiam erozare dignetur: quati-
nus presens opusculum: et ad laudem suam
dirigat: et ad legentium utilitatem conue-
rat: et nihil ad meritum prouenire conce-
dat. Amen.

Explicat prologus.

In Dominica prima aduen-
tus domini, Sermo primus.

Reparare in
occursus dei cui
israel. Amos. iij.
Quando rex vel
aliquis princeps
maxime dignita-
tis ad ciuitatem

aliquam est venturus diuersi nunc premit-
tuntur ipsius regis annunciantes aduentum:
ut ad ipsum reuerenter suscipiendum omnes
se preparent et disponant. Rex iste magnus
est dominus noster ihesus christus qui isto
tempore est venturus in carnes fin ecclesie
representationes: et ideo debemus nos prepa-
rare et reuerenter sibi occurrere. iuxta verbum
promissum quo dicitur preparare in occursum dei
cui israel. Ideo sancta mater ecclesia hodie
in missa tres solemnes nuncios et legatos mit-
tit qui istius regis aduentum nobis annun-
cient: et ad ipsius susceptionem sollicite nos
inuitent: videlicet sanctum Paulum apostolum:
zachariam prophetam: et Mattheum euan-
gelistam. Paulus namque in epistola sua legatio-
nem facit ostendens quales debent esse illi qui
istum regem debent suscipere annuncians: et pro-
ponens quod tria eos facere oportet. Primum
non debent dormire sed vigilare. cum dicit
Roma. xij. Hora est iam nos de somno surge-
re: non precessit dies appropinquabit. Olim
quidem fere omnes in peccatis dormiebant: et
a bono ope torpebant. Nec mirum: quia in nocte
erant. In nocte quidem tria sunt que dormire
faciunt et somnum inducunt. scilicet obscuritas: frigi-
ditas et humiditas. Mor quidem naturaliter
est obscura: frigida et humida. Obscuritas quod
dem somnum inducit. Unde homines dormi-
re volentes loca obscura querunt. Frigiditas
etiam somnum inducit. Unde in hyeme et in frig-
gida complexione somnus profundus lauda-
bilis est: in contraria vero suspectus. humi-
ditas etiam causat somnum. Nam finis per huius
potus humidus a cibis resolutus. dum ad ce-
rebri ascendit somnum inducit. hinc est quod pue-
ri magis dormiunt quam senes: quia plus abun-
dant in humiditate. Non fuit ergo mirum si an-
tiqui dormiebant: quia erant in obscuritate igno-
rantie: in frigiditate dilectionis diuine: et huius
in iditate carnalis concupiscentie. Diabolus
quidem in his tribus locis dormit: scilicet in
loco obscuro: frigido et humido: ideo secus
dormire ceteros faciebat. Iohannes. i. Sub vi-
bria dormit. ecce obscuritas. ignorantie. In

Dominica prima aduentus domini

In secreto calami. ecce frigiditas dilectiois diuine. In locis humentibus: ecce humiditas carnalis concupiscentie. Si ista non iam pcessit: et dies appropinquauit: et ideo iam non est domini. sed vigilandum. Aduenit enim vera lux que obscuritates ignorantie expulit: et splendor sapientie adduxit. Et. Populus qui ambulabat in tenebris uidit lucem. Aduenit uerus ignis qui frigiditate fugauit: et totum mundum in dei amore accendit. Luc. xij. Ignem ueni mittere in terram: et quid uolo nisi ut ardeat. Aduenit uerus sol qui oem nebulam carnalis concupiscentie in ardore exercitauit: et ab omni humore ipsius concupiscentie carnalis aias arefecit. Eccl. xliij. Apri sunt thesauri sapientie. s. solares radij. et auolauerunt nebulas sicut aues. Secundo apostolus annunciat quod debemus fordidas vestes abijcere: et pulchras induere ostendens quod debemus abijcere tria genera uestium sordidat. i. uestem nigram cum dicit abijciamus opa tenebrarum. vestes immundas cum subdit: non in emellationibus et ebrietatibus non in cubilibus et impudicijs. Et uestem laceratam: cum subdicit non in prentide et emulatione. Uestem nigram facit auaricia. Auarus enim in gredinem dicit corporalem: ex eo quod sollicitudine uisit spiritumalem: cum pecunia sit lutum inde anima inquinatur: et sic sunt denigrati et fedati deo minime cognoscunt. Tresh. iij. Denigrata est super carbones facies eorum et non sunt cogniti in plateis. Uestem immundam facit luxuria que est penitus odienda. An de iudas i canonica sua. Odiestes eam que est carnalis imaculatam tunica uestem laceratam facit superbia. Unde dicit Pro uerb. xij. Inter superbos semper turgia sunt. Abiectionis sordidus uiciorum uestibus moner apostolus ut induamur vestes virtutum et bonorum operum. Quas quidem uirtutes vocat indumenta arma: et lucem dicens: induamur arma lucis. Dicunt autem indumenta quod debemus peccata operari. i. Petri. iij. Charitas operit multitudinem peccatorum. Dicunt arma: quod animam ab insidijs demonum custodiunt. Ubi de elemosyna eccl. xxi. Super scutum et super lanceam aduersus inimicum tuum pugnabit. Dicunt sur: quod lucidum et ornatum faciunt. Ubi dicit de aduentibus ornata. ps. xlv. Assitit regina a dextris tuis. Tertio apostolus uidetur quod christi uerillum debeamus assumere dicens. Induimus dominum nostrum iesum christum. Istud uerillum est christus in cruce affixus

cuius memoriam in cordibus debemus retinere. Ista istius uerille est lignum crucis. Velum est caro christi cruci affixa. Que triplici colore fuit depicta. s. albo rubeo. et nigro. Caro enim christi fuit albilissima per innocentie puritatem: fuit rubea per sanguinis asperionem: fuit nigra per mortis luctum. Unde si ipsa caro loqui posset diceret posset. Eant. i. Nigra sum propter luctum: sed formosa propter innocentie decorem sicut pelles salomonis propter sanguinis asperionem. Ille pelles erant pelles arietum rubicate. Et postquam ecclesia misit apostolum qui annunciat quales debent esse illi qui debent istum regem suscipere. mitit hunc nuncium. s. zachariam prophetam in nobis annunciat quare et propter quid istum regem debeamus suscipere: dicens. Dicite filie syon. Ecce rex tuus uenit tibi mansuetus. Circa hoc sciendum: quod libenter suscipimus quatuor gratias personarum: scilicet diuos propinquos et beneficos: et amicos. Libenter igitur christum suscipere debemus: quod ipse est dominus et rex noster quod notat cum dicitur: ecce rex. De hoc ipse sibi phibet testimonium dicens. Job. xij. Nos uocatis me magister et dicitur bene dicitis. sum etenim. Eiusdem. xviij. Tu dicis quod rex sum ego. Nec sunt ista uerba sapientie et erant: uel elationis: sed salutis instructionis. Deus enim superbi non potest. Superbi enim est super alios ire. homo igitur superbi potest: quod super se alios habet. Eccl. v. Excelso excelsior est alius. Similiter et angelus superbiuit: quod super se deus habuit. Deus autem superbi non potest: quod super omnes est. Et secundo est propinquus et frater noster: cum dicitur: tuus. id est de tua stirpe progenitus. Gen. xxi. Frater enim et caro nostra est. Bern. Puto: quod iam me despicere non poteris os ex ossibus meis et caro de carne mea. humana igitur natura in magna puritate et reuerentia est habenda. Tunc quod ad dei imaginem est factus. Tunc quod angelice coequatus. tum quod a filio dei assumptus. Et tertio est beneficus noster cum dicitur. uenit tibi. id est ueritatem tuam. homo quod dem amiserat: faciem dei habitatione celi et tenebat in carcere. lyb. Sed dicit. Jo. xi. iij. Si fuerit pro eo angelus loquens. i. christus qui dei magni consilij angelus. deprecabit dominum et placabilis ei fiet: et uidebit faciem eius in nubilo. ecce quod acquisiuit homini faciem dei: liberauit animam suam: et non pergeret in infernum. ecce quia eripuit eum a carcere inferni. Sed uiuens lucem uideret. Et

Sermo

h

re quod sibi acquisiuit lucidum locum celi. Quare est amicus noster cum dicitur: mansuetus. Ipe enim inter nos sicut amicus: inter amicos mansuetus et humiliter quesatus fuit. Math. xi. Dicitur a me: quod miris suis humilis corde. Qui ei olim erat leo feruus modo factus est agnus mansuetus. Legit quod hinc ceros nulla uolentia capi potest: sed in sinu uirginis requiescit et totaliter mansuetus. Sic et deus leo fortissimus in sinu uirginis requiescens factus est agnus. Postquam apud nos nunciat quales debent esse illi a quibus rex iste est suscipiendus. Et postquam propheta subiungit quare et propter quod sit suscipiendus. Adit ecclesia testis uisum. s. euangelistam mattheum: qui annunciat qualiter sit suscipiendus: et hoc ex ipso turbatum. Et primo igitur suscipiendus est cum operibus charitatis. quod notat per hoc quod uenit a sua posternebant in uia. Uenit aie spiritualia sunt bona opera. Apoc. xvi. Beatus qui uigilat et custodit uerba testamenti sui ne nudus ambulet. Ista uenit aie in uia uenimus quia nostra pauperibus et uicioribus peccatis communicamus. Eccl. vi. Adit te panem tuum super transientes aquas et post multa tpa inuenies illud. Panem nostrorum super transientes aquas mittimus: quando pauperibus peregrinatis elemosinas nostras damus. Dicitur quod serpens in uentrum insiliit et mundum fugit. Sic et diabolus est in illis diuitijs que nunc pauperibus communicantur. Ab illis autem fugit que pauperibus distribuantur. Et secundo cum puritate et mundicia cordis. quod notat per hoc quod sibi obuiauerunt cum ramis oliuarum. Sunt quidam tanquam lignum putridum: quorum conscientia immunda carum omnium est sentina. Job. i. Et potuerunt iumenta in stercore suo. Quidam tanquam lignum aridum: quorum conscientia omni humore deuotionis est vacua. ps. Aruit tanquam te sta uirtus mea. Quidam tanquam lignum uiride instar oliue quorum conscientia omni uirtutum est amena. Prover. xi. Iusti quasi uires fortissimi germinabunt. Et tertio cum triumphali uictoria. quod significat per hoc quod cum ramis palmarum sibi obuiauerunt. Alii autem recte ramos portare possunt quod uincit diabolus eius suggestionibus resistit. d. Jaco. iij. Resistite diabolo et fugiet a uobis. Qui uincit mundum fidem cum opibus seruando. i. Jo. v. Nec est uictoria quod uincit mundum fides nostra. Qui uincit corpus propter ipsum castigando. i. Cor. ix. Castigo corpus meum et. Quarto cum laude

diuina. quod notat per hoc quod ipsum laudauerunt centes. o sancta filio dauid et. Ista laudatio debet fieri ore: corde opere. Et laude cordis dicitur ps. v. Laudate et psallite in cordibus uestris domino. Laudatio autem oris non ualeat sine laude cordis. Ps. xxi. Appropinquat populus iste labijs suis: cor autem eorum longe est a me. Nec ut tragis ualer sine terra. i. laude opere. Math. vii. Non ois qui dicit mihi domine domine quo ad laudem cordis: et oris intrabit in regnum celorum: sed qui facit uoluntatem patris mei qui in celis est. quo ad laudem operis. ipse intrabit in regnum celorum.

Sermo secundus.

Ecc rex tuus uenit tibi

mansuetus sedens super asinum et pullum filium uicualis. Mat. xxi. Si aliquem principem ad nos uenturum sciimus: ipsum propter quinquaginta et reuerenter suscipere debemus. Primo propter statum quado. s. esset persona sublimis. Secundo propter affectum quoniam. s. esset propinquus vel affinis. Tertio propter officium quado. s. ueniret ut non raperet nos: sed retribueret suam. Et quarto propter officium quando sciremus quod non habet officium seueri iusticie: sed pie misericordie. Quin to propter comitatum quado sciremus quod non ducit secum exercitum grande vel crudeliter: sed mitere demerit. Istis quinq; de causis regem nostrum iesum christum in carne filium ecclesie re presentatione tpe isto uenturum reuerenter suscipere nos oportet. Primo propter statum: quod iste rex est ualde excelsus et sublimis. quod notat cum dicitur. Ecce rex. Apoc. xix. Huiusmodi in uentum et in femore suo scriptus rex regum et dominus dominantium. Multi tamen negant ipsum esse regem. Job. xix. Mos non habemus regem nisi cesarem. Christus dicitur saluare uincit. Et saluare dicitur cedendo. Tales igitur respuunt christum regem uenire et dicitur sibi diabolus cedant. Iste rex triplex habet regnum. d. quo dicitur Philip. ij. In nomine iesu omne gen. fle. cele. ter. et infer. habet etiam tres differentias militum quorum quod sunt decertantes. Istos ponit in regno terrestri. De quorum numero erat quod dicebat ps. vi. Non est nobis colluctatio aduersus carnem et san. et. Alii sunt milites triumphantis. Istos ponit in regno celesti quod post uictoria dat coronam. i. Th. v. Non coronabitur nisi qui legi. cer. Alii sunt succubites et tga dretes. Istos collocat in carcere infernali. Ista. xxiij. Congregabunt in peregariode uincit facis

9

Part 2

2

之

his variis est virtutibus diuersitas. De hac tri-
plici veste de in ps. Altissime regina re. Beas-
ta est ista illa aia q rpo aduentu occurrat
cu veste alba puritatis: cu veste deaurata si-
ue rubea charitatis: t cu veste varia multi-
plicis virtutis. De tali aia d. puer. vl. Gra-
gulatam veste fecit sibi ecce vestis variavir-
tutum. nā fm ista. Stragulata vestis ē ve-
stis discolor sic dicta eo q in stratu vel ami-
tatu sit apta. Vysus ecce vestis alba pueri-
tatis. Et purpura indumentum ei: ecce ve-
stis rubea charitatis. Et aut illi iterum ve-
stis sibi ecomrario occurreret cum veste nigra
sanguinolenta et sordida. Quis hō ē q ferre
possit sibi de vitramentis pibus viuenti
vros occurreret hys vestes nigras sanguino-
lentas et sordidas. Nōne cā calcibus taderet
et tanq infans t adulteram repudiaret. Illa
em in aia hys veste nigra que nō hz candores
puritatis: sed nigredinem peccati mortalis.
Nōn est em ulla tam nigra q aia in peccato
mortali posita. Nam. ij. Facies oim sicut
nigredo olle. Ideo tales anime qn de hac vi-
ta erunt. nec a deo: nec ab angelis cognoscū-
tur: sed tanq ignote abijciunt. Threnorum
iij. Denigrata est sup carbonēs facies eoz
nec sunt cogniti in plateis. s. hierusalem ce-
lestis. Illa hz veste sanguinolentā q nō hz
vestem aureā sive rubēā charitatis: hz cor
sanguinolentū p odiū pueru olutaris. tales
cā sua veste igne infernali comburent. eia. ix.
Vestimentū mīrū sanguis erit i obustiones
et cib' ignis. Illa hz veste sordidas et pānosas
que non hz varietatem virtutum: sed varie-
tatem viciozum. Istam autem pannosam ve-
stem apostolus abijciendas admonet dicens
Roma. xij. Abijciamus opa te. et c. Sed pos-
set aliquis dicere. Possū habere vtrāq
scz vestem nouam virtutum et veterem vicio-
rum. Ad quod dñs rñder dicens. Math. ix.
Nemo innuit comissuras panni rudis in
vestimentū vtr. Tertio ponit hui' rōnis
explanatio. cū d. in nomie dñi. Et pōb in-
telligi de triplici aduentu: videlicet de aduen-
tu in carne: q tūc venit i noie dñi. i. ad noti-
ficadū nomē dñi. iob. xvj. Pater manifesta-
ui nomē tuū et c. Vel de aduentu ad iudiciū
et tūc venit i nomie dñi. i. in pāre dñi. iob. v.
Pātem dedit ei iudiciū facere: q filius ho-
minis est. Vel de aduentu in mentē: qui est p
pcti remissionem et dñis infusione: et tūc
venit i nomie dñi. i. glia dñi. ps. Propter
nomē tuū dñe ppetiābe peccata me. mul. et c.

Quia glia virtutis eoz tu es. Ad istā autē tripli-
cem aduentū designandū ecclesia in primo
responsorio in matutinis tres vsus decan-
tat. Un' designat aduentū xpi in carnem: quo
d. Quinqz terrigenē t filij ho. et c. Per terri-
genas intelligunt peccatores q suam sequū-
tur origines: q sicut sunt geniti de terra ita
affectantur terrena. Per filios hominū intelli-
gitur iusti q rōnales sūt: rationabiliter viuunt
Vtriqz vtile est audire aduentum xpi i car-
nem et peccatoribus vt puocent ad veniam
et iustis vt animent: ad gratiam. Dicit ergo
ppheta. Vos terrigenē t filij hominū au-
dite istud magnum et grande miraculum: q
simul in vinum. i. in eandē psona diues et
pauper. Vtriusq enī qsum ad naturam di-
uinam fuit valde diues. qstz vero ad huma-
nam: valde pauper. Istud tangit apostolus
dicens. ij. cor. viij. Scitis gratiam domini
nostri iesu christi qui cum diues esset ppter
nos egenus factus est. Secundus vsus desig-
nat aduentum xpi in mentem quo d. Qui
regis israel intende. Israel interpretat
videns deum. Quis est animal mansuetum
ioseph interpretat augmentatio. Elystus
igit veniens in animam p gratiam facit es-
se israel. i. ipam videre deum per fidem et
tandem p spiciem i. cor. xij. Videmus nūc
p speculum in mīgare et c. Fecit ipam esse
quem p mansuetam conuersionem. Gal.
v. Fructus autem spiritus mansuetudo. s. i.
destra. Facit ipam esse ioseph p operum bo-
norum augmentaciones. Gene. xlix. Filius
acrescens ioseph. Tertius versus designat
aduentum xpi ad iudiciū quo dicitur. Ex-
cita domāe potentiam tuam et veni vt sol
fa. nos. Ad dō enim dormit dei iusticia: qz
peccatores non punit. Vigilat autem mis-
ericordia q omnes ad misericordias recipit
eia. xxi. Expectat nos deus vt misereat nos
sri. In iudicio autem dormiet eius misericor-
dia. Math. xxv. Clausa est ianua. clausa
sericordie. Vigilabit autem iusticia. ps. Quā-
do a. cepero tempus ergo et c.

G Dominica secunda aduentus domini. Sermo primus.

Runt signa in sole et

in luna et stellis: et in terris pres-
sura gentium et c. Luce. xxi. In
precedenti dominica actum est de aduentu
christi in carnem: qui est aduentus amoris:

In hac dñica agit de aduentu xpi ad iudiciū
qui est aduentus timoris: vt amor ad bonū
nos iudicet: timor a malo nos reuocet. Qn
aut aliqd rē ad bellū est psecutus: omēs
comouent vt secū pficiant. Sic rege xpo
ad iudiciū veniente omēs creature parit co-
mouent: h malos armant. In hoc igit euā-
gelio ponit commotio quadruplicis crea-
ture. s. creature celestis: terrestis: rationa-
lis et intellectualis. G Primo nāqz ponitur
commotio creature celestis euz dicit. Erūt
signa in sole et luna et stellis. Que autē sint
ista signa hic nō exprimit. s. Math. xij. de-
terminat vbi sic d. Sol obscurabit et luna
nō dabit lumen suū: et stelle cadent de celo
Signū in sole est obscuratio solis. Que d
genio obscuratio quatuor modis accipi po-
test. G Primo quātū ad lucis priuationem
Tūc enī fiet edypsis vniuersalis q auferet
lucē oibz pib' terre: qd i nulla alia edyp-
si fieri consuevit. Illa enī edypsis ab alijs
differt. tū q non erit vniuersalis. tū q diu
durabit. tū q fiet p lūne interpositionē: s.
lucis supenctis p nimia struē. hoc faci-
et sol in signū meroris p morte humani ge-
neris. Thys. Quolibet pater familias mo-
riēte dom' eius tenebras de posito tenebris in-
duunt. G Secūdo quātū ad maioris lucis su-
peruentionē. Nā fm hiero. sol obscurabitur
nō dimmuti de sue lucis: s. maiore luce sup
ueniēte. Thys. Sicut in hoc seculo luna et
sidera mor obscurant orto sole esse in gloria
xpi in apparitione sol obtenebrescet et luna
nō dabit pprū iubar. G Tertio qntū ad me-
taphoricā locutionē: vt sit sensus. Sol ob-
scurabit. i. tā seuera erit vindicta iudicis:
q etiam sol ipam respicere audebit. Augi.
Merore dei iudicij et tormentā punitū: ne
q sol: neq luna. neq astra cetera respicere
poterūt: retrahit splēdore suū. Mō q de
mentioa sint dei iudicij: s. q omēs creature
in maiore vindicta et dei sui iudicio prime-
scant. G Quarto quantum ad mysticā signi-
ficationē. Mystice enī sol est christus qui
tūc erit valde obscurus: qz nec p dicatione
nec miraculis daretur. Apoc. vi. Sol fact'
est niger tanq saccus cilicinus. Antichrist'
autem erit valde clarus: quia vbiqz de eo p-
dicabit et miracula facere videbit. In sole
autem fm Aug. tria cōsiderant. s. qd est: qd

puer: qd calet. Similiter et in xpo tria sūt
scz diuinitas sua: sapientia et vritas sua: bo-
nitas et gratia sua. Quātū ad ista tria sol ob-
scurabit: qz nullus audebit ipm pferri esse
deum: s. hoīem purū. ipm nō fuisse doctore
diratis: sed magistru erroris. ipm non hz
buisse spm sanctū: s. spm malignū. Sedm si-
gnū est obscuritas lūne. Per lūnā signifi-
cat ecclesia que tūc obscura erit: qz nec mī-
raculis radiabit: nec doctrine splēdore pul-
gebit. Quāuis autē deus potuerit lūne lū-
men pprūm communicare sicut et soli. Volu-
it tamen vt luna a sole illuminaret trib' de
causis: vt dicit Damascē. li. ij. ppter pul-
chritudinē ordinis armonie. ppter mutua
subministrationem lucis: et ppter humiles
subiectionem. Aut enim sic. A sole illumina-
tur luna: nō vt appropriāte deo dare sibi p-
prūm lūmen nō posset. sed vt rhythm' et or-
do seruē creatoris regētis: et vt erudiamur subij-
ci. pmo qdem dñatori et gubernatori oim'
Deinde hys qab ipso ordinati sūt pncipū-
bus. Appellat autē damas. rhythmū et ordinē
pulchritudinē et quādam armoniā qd esse
in vniuerso. Est enī quoddā corp' qd a nul-
lo lūmen recipit: s. alteri infundit sicut sol.
Est aliud qd recipit sed nō infundit: sicut
terra. Et id vt esset rhythm' et armonia opoz
tuit q esset rētrū qd recipiat infundat sicut
luna. Ista autē supior triplex ratio tūc remo-
uebit. Et ideo tūc luna eccle. nō immerito
obscurabit. Tūc enim remouebit oīs pul-
chritudo et ordinatio quando scilicet anti-
christus exaltabitur et christus humiliabitur.
Eccl. x. Postum stultus in dignitate sub-
limi: et diuitem sedere deo: s. ius. Tūc remo-
uebitur mutua subministratione: quia omnes
diligent propriam vtilitatem: et non frater-
nam charitatem. ij. Thimo. iij. In nouissimis
diebus infabunt tempora periculosa: et erūt hoīes seipos amātes. Math. xij. c.
Abundabit iniquitas et ref. cha. mu. Tūc gre-
monebitur subiectio obedientie: quia tūc
regna et imperia recedent ab obedientia ec-
clesie et a fide. ij. Thessa. ij. Nūc venerit: dis-
sentio primū. i. Thimo. iij. In nouissimis
diebus discedent quidā a fide. Thys. Iusto.
Sicut homo circa mortem multas patitur
fantasias: sic mundus in exitu multos pa-
tietur errores. G Tertium signū est q stel-
le cadent de celo. sed nō videtur q hoc pos-
set esse: cum earum substantia sit incorrup-
ta. iij.

Domínica secunda aduentus

tibilis. Et sicut Origénē multe earū sint maiores terrarū: et ideo eas terrarū capere uō posset: si dicendū qd stelle tribus modis accipiuntur. scilicet ppter similitudinarietē: et trāsumptiue. In qtuam accipiuntur ppter dicitur cadere dupliciter. Aut igneas comas emittēdo: qd oia sydera stationaria et erratica magnas de se comas emittēt ut uicini eē aduētus indicent. Aut lunē retrahēdo: qd p aliquot dies ante iudiciū retrahēt suū lumen ut minimē uideātur. Iohē. iij. Stelle retraxerūt suū lumen. Stelle aut similitudinarietē dicte sunt qdam impressiones et chonstrationes in aere gñate: que tunc frequēter per aerem discurrent ad terrore malorū. Sap. v. Ibiunt directe et missiōes fulgurū. Stelle trāsumptiue dicti sunt sancti. Multi em̄ qui sancti esse uidebātur tunc de celo. i. de ecclesia cadent. Legim⁹ autem stellas cecidisse per tria. scilicet per caudas draconis: ut habet Apoc. xij. per terremortē ut habet eiusdem. viij. et per comū hirci: ut habetur Danie. viij. Antichristus em̄ quosdam decipiet per miraculorum operationē et istos trahit p caudas draconis. Sicut em̄ cauda operit bestie turpitudinē: sic falsa miraculorū operatio operiet antichristi iniquitatem. Quosdam p donorū largitionē: et istos deiciet p terremortē. Slosa sup illud Dan. x. Terra diuidet gratiū. Quos enim antichristus suo terrore subiugare nō poterit: a uarietate subiugabit. Quosdam per penam et tormentorū illationem: et istos deiciet p corū hirci. Grego. Robustos quippe antichristus interficiet: dum eos q mēte iuncti sunt corporaliter uincit. Secdo ponitur cōmōtio creature terrestreis tam terre q maris: cū dicit. Et in terris pressura gentiū et c. Tunc enim erit maior pressura gentiū q vnq̄ fuerat in terra. Quadruplex enim tribulatio inuenit. Prima enim fuit tyrannorum. secunda da hereticorum. tertia hypocritarum. quarta erit antichristi ceteris maior. Unde dicit Daniel. vij. Videbas in uisione noctis: et ecce quattuor bestie magne ascendebāt de mārī. Prima quasi leona. Ista est crudelitas tyrannorum. Secunda similis est uro. Ista est uersutia hereticorum. Tertia quasi pardus. Ista est uarietas et dolus hypocritarū. Quarta est terribilis et fortis nimis. Ista significat antichristum. Confusio autē maris tribus modis accipi potest. Primo propter maris eleuationem et depressionem. Nam si cur dicit Hieron. se inuenisse in annalib⁹ he-

breorū mare. xv. cubitis sup mōres eleuabit et alio die sic deprimet ut appareat possit. Ista aut talis eleuatio et depressio sine mltā confusione et sonitu fieri nō ualebit. Secūdo ppter nouā et inauditā maris turbationē Greg. Confusio maris et fluctus necdū noua exhorta est: sed dū iā multa pñiciata cōpleta sunt. Dubiū nō est qnsequatū pauca que restāt. Tercio ppter maris inuolutionem. Ista ab igne q facie iudicis pcedet mare purgabit et nouā formā assumet. Apo. xv. Uidi tanq̄ mare uireū. illa autē talis purgatio p ignē sine multo strepitu et sonitu fieri nō ualebit. Tercio ponit cōmōtio creature rōnalis: cum dicit. Arescentibus hoib⁹ et c. Quattuor autē de canis planta arescere consuevit. Aut ppter modicā terre pfunditatem Adar. iij. Quia nō habebat altitudinē terre et c. Aut ppter radicis siccitatē: sicut patet sione. iij. de edera. Aut ppter sterilitatē: sicut patet in ficulnea sterili cui xps maledixit et statim aruit. Aut ppter estus nimietatē. ias co. i. Exortus est sol cū ardore et arescit festinum. Quattuor autē gñā hoim tpe antichristi arescēt. Primi q nō erūt pfundati in dei dilectōe. ij. Thesal. ij. Lūius aduentus et c. Et subdit causas eo q charitatē dei nō receperunt. Secundi q erunt siccī et vacui in fide quasi in radice. Luc. xviij. Filius hois ueniens putas inueniet fidē sup terrā. Tercij q erunt steriles in bono ope. Adar. xxiij. Si cur in diebus noe et c. Quatti qui erūt estuari igne male cōcupiscētie. Unde de his qui tūc erūt dicit. ij. Thimo. iij. Qd erūt incōtinēres. Et de antichristo dicit Dan. xi. Qd erit in cōcupiscētia feminarū. Quarto ponitur cōmōtio creature intellectualis. i. angelorū cum dicit. Nam uirtutes celorum mouebūtur. Ista autem cōmōtio causabitur ex tribus. Primo ex timore cuiusdā reuerētie. ioh. xvi. Colūne celi cōtremescēt. Beda. Quid faciūt tabule qui cōtremiscūt colūnē. Quid igit ngula deserti parit cum cedrus paradisi timore concutit. Secūdo ex preparatio ne pugne. Et quātum ad hoc loquit christo. dicens. Si res processurus ad bellum contra aliquam expeditionem mādāt in populo: dignitates omēs mouent: et exercitus concitat. tota ciuitas feruet. qto magis regi celesti exurgente iudicare uiuos et mortuos angelicōs uirtutes cōmouebūnt tribiles ministri terribilē dñm pcedentes. ante ipm fulgur uia precedent pro candelis: hor endā

Sermo

ij

tonitrua p tubis. Tercio ex horrore diuine vindicte. Job. xli. Cum sublati fuerit timentubus angeli. Chrys. Quāuis angeli consuebi nō sint uidentes tamē infinitas multitudines cōdēnari nō intrepide illi ic stabūt

Sermo secundus. De eodem.

Tunc uidebunt filium ho-

minis ueniētes et c. Sicut dicit Iste do. i lib. de summo bo. In quolibz iudicio quattuor psonę requirunt. scilicet iudex: reus: accusator et testis. Et qd istud euāgelium de aduētū xpi ad iudiciū loquit: ideo iste qtuor psonę in isto euāgelio expmunt. Persona iudicis: cū dicit. Tūc uide. fil. ho. et c. Persona accusatoris: cū dicit. Erūt signa in sole et luna. Persona testis: cū dicit. Mā uirtutes celoz moue. Primo igit psona iudicis. i. xpi: qd i forma hois iudicabit ut bonis dēt cōsolationē et malis probationem. Bern. Ideo p mīsericordiarū et deus totius cōsolationis uult p hoim hoies iudicare ut in tanta perturbatio ne malorum bonis fiduciam pferat sicut do nature. Iste aut iudex ita iuste iudicabit q iudiciū suū nullo modo corripit poterit. Quattuor nāq̄ modis ut dicit Iste. corum pi iudiciū cōsequit. scilicet timore: amore: odio: et munere. Corripit quidē timore. Unde dicitur Eccl. vij. Noli grere uelle fieri iudex: nisi uirtute ualeas irāpire iniquitatē: ne forte extimescas faciē potentis. Iste. Qui metu potentis ueritates occultat: eiusdē ueritatis iram sibi prouocat: qd plus ptimeat hoies q diuinā trepidat maiestatem. Secdo corumpit munere. Eccl. x. Encenia et dona excecant oculos iudicis. August. Alq̄ adeo cupiditatis moleuit malum ut iam ex p̄suetudine uendat leges: corrūpant iura. sententia ipsa uenalis sit: nulla iam cā possit esse sine causa. Tercio corumpitur odio. Quarto amore. De istis duob⁹ dicit Chrysost. Priuatus amor et priuātū odiū rectus iudiciū nō cognoscūt. Greg. Iudicare digne de subditis nequit qui in subditoz causis odiū uel gratias sequunt. Iudex autē eter nullo istoz corumpi poterit. Nō timore: qd potentissimus est. Job. xxiij. Nunquid timens arguet te et ueniet tecū ad iudiciū: immo qto potentior erit tanto p̄ eos se ueriores sententiā proferet. Sap. vi. Potentes poterit tormēta patiētur. Nō amore: qd iustissimus est. ideo contra fratres suos falsos. scilicet xpianos duram sniam pmulgabit. vn de nihil ualebit eis fraternitas. ps. Frater non redimet. Nihil uature conformitas: ideo subdit. redimet homo. Nihil p̄is multiplis citas: ideo subdit. Non dabit deo placationē suam. Nihil sanguinis p̄is p̄ciōstas: ideo subdit et p̄cium redem. anime sue. Non munere. qd ditissimus est. puer. vi. Non acquiescet cuiusq̄ p̄ibus: nec suscipiet p redempcio ne dona plurima. Bern. Veniet dies illa in qua ualebunt plus pura corda q astuta uerba: et conscia bona q mansupia plena Aug. Expectat dies iudicij et aderit ille eq̄simus iudex qui nullius potentis psonam accipit cuius palacium nullus eps vel abbas vel comes auro vel argento corrumperet poterit. Eris. Tunc nec diuitie p diuitib⁹ uel parentes p filios intercedent: nec angeli sicut solebant p hominibus facient miam: qd ueri iudicij iudex non recipit miam. Nō odia: qd optimus est. In eo em̄ qd optimus ē odiū cadere nō potest. Ipe em̄ creator omnia diligit q creauit. Sap. x. Diligis oia q sunt et nihil odisti eorū q fecisti. Et qd diligit: ideo cū dolore et p̄passione punit. Esa. i. ca. Heu heu cōsolabor sup hostibus meis: et uindicta bor de inimicis meis. Secdo ponunt rei. i. peccatores dānādi cum dicit. Arescentib⁹ hoim inibus p̄re et c. confu. Ipi enim tunc in timore et confusione erunt: sicut ostendit Bernar. dicens. Qd anguste erunt tunc uirtutes probor. Supius erit iudex irat⁹: inferi⁹ hor rendū chaos a dextris peccata accusantia: a sinistris infinita demonia ad supplicium trahentia: intus cōscia mordēs: foris mundus ardēs. Quo fugiet igit miser p̄tor. Mō em̄ poterit ascendere sursum: qd ibi iudex ita tus de cuius ore pcedet gladius bis a cur⁹. Apoca. vi. Dicent montibus et collibus cadite sup nos et abscondite nos a facie sedentis sup thronū. Nec poterit fugere a dextris qd ibi sunt patā Bern. Tūc loquētia sūt peccata dicēt. Tu nos egisti: opa tua sum⁹ et nō te deserem⁹: si recti ad iudiciū p̄gemus: nec a sinistris: qd ibi sunt demones accusantes. Aug. Presto tunc erit diabolus recitans qd quid fecimus et in quo die et in quo loco peccauim⁹: et qd qd omisim⁹ qd facere debuim⁹. Nec poterit se abscondere intra se: qd ibi erit uermis conscie remordens. isa. vi. Uermis eorum nō moriet. Nec poterit fugere ad mūdum. quia ibi erit ignis ardens. ps. Ignis ante ipsum pcedet. Non restat igitur nisi

3 re in fornace descēdat. Tercio ponunt ac-
cusatores qd notat: cū dicitur. Erunt signa in sole
et. Ques ei creature pctōre accusabūt. Scitē
dum aut qd res accusatores cōtra peccatō
res stabunt. Primus erit totus mundus
oīa. s. elemēta: et oēs creature. De elemento
aque dicitur. Exo. xv. Submersi sunt qst plūbus
in aquis vehemē. De tribus alijs elemētis dicit
Job. ix. Deuorabit eos ignis qui nō succen-
dit. Reuelabunt celi iniquitatē ei. i. celi aere
um qd obtenebrabit. Et terra consurget ad-
uersus eū: qd fortissime cōcurietur. De alijs
creaturis dicitur. Ezech. sup. Adar. In illo die
nihil est qd fridēamus: vbi celum et terra: sol et
luna: dies et noctes: et totus mūdus stabūt ad-
uersus nos in testimoniu pctōrum nostrorū.
2 Quidus accusator erit pprū scel. Dia-
em peccata qd nō sunt oculis cetera pssit: et
suum accusabūt actorē. Siquidē tunc vestri
mētoz accusabunt glōsiam. ergo aurī et
argenti accusabūt auri. iniquū edificū ac-
cusabūt usurariū. De duobus pnis dicitur. Jac.
v. Diuitie vestre putrefacte sūt et vestimenta
vestra a tineis cōmesta sunt: aurū et argentū
refectū eruginauit et erugo. De tertio Alba
chic. ij. Lapis de pariete damabit: et lignū
quod est inter iuncturas edificij respōdebit.
3 Tercius accusator erit diabolus. August.
Dicitur et s. nos aduersari nō. Eqsime
iudex iudica hūc esse meū ob culpā: qd tunc
esse noluit per gratiam. Tunc est p natura:
mē p miseriā. tunc ob passiōē: mē ob suā
fōnē. tibi inobediēcia te accepit imortalita-
tis skolam: accepit hanc pānosā qd indutus
est tunica: tuā vestē dimisit: cū mea huc erit.
Eqsime iudex iudica hūc meū esse et me:
cū dānandū esse. Vbi si diligenter attendis
diabolus ponit quinqz allegaciones p quas
pctōem secū dānandū offendit. Quattuor
ponūt testes: cū dicitur. Virtutes celoz moue-
buntur. i. angeli nobis ad custodiā deputa-
ti. Tres aut testes tūc peccator habebit nū
supra se. s. deum. Jere. xxi. Ego sūz iudex et
testis tuus dicit dñs. Secundum intra se. s. se
consciā. Augu. Quisquis futurū iudiciū
times: pñtes cōtūge cōsciā. Sermo em cau-
se: testimoniu cōsciē tue. Tertiu iura se. s.
angelum ad custodiā deputatū. Job. ix.
Reuelabunt celi. i. angeli iniquitates ei: ideo
dicitur hic. qd virtutes celoz mouebunt. i. angeli
et pñtes cōmouebunt vt peccatores accu-
sent: et s. eos testimoniu ferant.

Sermo tertius vnde supra,

2 Tunc videbunt filium ho-
minis venientē in nube cum pñte
magna et maiestate. Sapientis ius-
der qd dupliciter in iudicio suo peccatō
em causas et culpas in iudicio diligenter ex-
aminat: examinat pōderat: pōderat senten-
tiam: sententiam executioni demādat. Ta-
liter in extremo iudicio iudex eternū pcedet
Ideo in verbis premisis de ipso qstioz les
gunt. s. qd apparebit in forma humana: qd ve-
niet cū societate decora: cū pōderate multar-
et maiestate magna. Apparebit igitur in for-
ma humana ad examinandū. veniet cum so-
cietate decora ad ponderandū: cū pñte mul-
ta ad sententiandū et cum maiestate magna
ad erequendū. Primo igitur apparebit
in forma humana ad examinandū: ideo dicitur.
tunc videbunt filiū hoīs. Eius in qstū est filij
hoīs pprū est examinare: sicut habet. Adar-
thei. xxi. Cum venerit inqst filij hoīs in ma-
iestate sua. Deinde ponit examinatio ab ip-
so fienda. Curru inquit et nō dedistis mihi
māducare. De ista examinatio dicitur Job
xix. Causam quā nesciebā. i. quā me nescire
ostendebat: diligentissime examinabā. Exa-
minabit quidē oīa cogitata. Sap. i. In cogita-
tionibus impij interrogatio erit. Cogita-
nes. In illa die cogitationes accusabūt ani-
mas vel defendent. non vtiqz cogitationes
que tunc erunt: sed iste que nunc sunt in no-
bis: quarū nōre qdam et signacula in corde
nostro relinquunt velut in charta: que in oc-
culto cordis posita in illa die reuelari dicuntur.
Secundo examinabit osada nō tñ mali-
ciosā: sed etiam ociosa. Adar. xij. De omni
dō ocioso. Tercio examinabit omnia
facta. Eccl. xlviii. Luncta quiescunt: ad-
ducet deus in iudiciū. Quarto oīa bo-
na neglecta. Bernar. De rēpus nobis ipen-
sum requiritur a nobis qualiter sit expēsum.
Quinto omnia crimina ignorata. Unde
rogat propheta. Ignorantias meas ne me-
minis. Secundo venit cū societate decora
ad ponderandū: cum dicitur. Venientem in
nube. i. cum sanctorum societate: qui dicuntur
nubes: quia sperunt a terrenis elevati et
in celestibus cōuersari. De qbus inuēbunt dicitur
Apo. i. Ecce venit cum nubibus. iudex enim
principalis postq causam examinavit cō-
ferte cum suis assessoribus cōfitebitur: qd cul-
pe sint graues: que leues: que mediocres vt
fm grauitatem vel leuitatem culpe: detur

grauitas vel leuitas pene. Sic et xpus post
q culpas examinavit: ipas de consilio san-
cto pōderabit nō qd non habent grauita-
tis vel leuitatis culparū plenā noticiā: vt i
hoc sanctis faciat honore et glōrias. ps. Glo-
ria hē oībus sanctis eius. Et iter. Et faciat i
eis iudiciū. De ista pōderate fienda dicitur
Prover. xvi. Ponderat et statera iudicia dei
sunt. Solent cāpsores monetas in statera
ponderare et eas qd inueniunt pōderis nulli
us id est nullius valoris vel minoris ponde-
ris: in ignē pñciunt vel inficiunt. Illas vero qd
inueniunt equalis vel maioris ponderis
in thesauro id est in archa reponunt. Oēs hoīes
q in iudicio extremo assitēt: aut erunt oīno
vacui: aut semipleni: aut pleni: aut supple-
ni: ille est vacuus q nulla opa meritoria secum
portauerit in pctis vitā finit. Talis i sta-
tera diuini iudicij appendet et sibi dicit illud
Dan. v. Appēsus es in fornaces inferni
nihil habēs. Iste pñciat in fornaces inferni
ille autē ē semiplen: qd pccā quidē cōmisse
et ad penitētiā cōuersus est: hī moite pñt
satisfactio ē digna agere nō potuit vel eri-
am penitētiā sibi inuētiā sufficere nō erp-
uit. Talis similiter appēdet et sibi dicit. Appē-
sus es i statera: et inuēti es minus habēs. Iste
pñciatur in fornace purgatorij. Post iudici-
um autē qd purgatorij nō erit. illi q tales in-
ueniēt ignē qui pcedet facies iudicis purga-
bunt. ille vero est plen: qd qstū deliquit. tantū
satisfecit. qd si nō habuit magna pfectionis
opa habuit tū ea q sufficere ad dimissiones
culpe et ad iustitiam glorie. Talis similiter appē-
det et sibi dicit. Appēsus es in statera: et in-
ueni es satis habēs. ille vero es suppletus
qui opa pfectōis habuit. et qd sup satisfactio-
nem multa merita cumulat. Talis similiter ap-
pendet et sibi dicit. Appēsus es in statera
et inuēti es multū habēs. isti duo in celesti
thesauro reponuntur. Tercio xpus veniet cū
pñte multarum sententiandū et hoc quando
dicitur. Discedite a me maledicti in ignē eter-
nus. Et qua sūta manifeste colligit qd sū-
pra reprobus i placabilis ira dei. Dato eri-
am qd dānari sibi dicat. Mō sum dñe digni
regni vestrū possidere: sed placeat vobis vt
ad pedes vestros possimus manere. Rñde-
bit. Discedite a me. dato etiā qd sibi dicat
Et si nas a vobis repellitis: saltes benedicti
onē vestrā nobis detis. Ipe eis cōuersio su-
am maledictionē dabit dices. ite maledicti
dato qd sibi dicat. Salte qd aliquē locum cō-

solationis et refrigerij nos mittatis. Respō-
debit. Ite in ignem. Dato qd subiungant.
Domine saltem breuem terminum nobis
constituas. Respondet. Eternum. Da-
to qd iterum dicant: saltem domine aliquē
bonus domini nobis ibi pñciat qd dēme-
ter nos regat. Respondet. Qui paratus
est diabolo. Dato qd subiungant. Salte ali-
quam bonam societatem nobis deris cum
quibus possimus cōsolari. Respondet. Et
angelis eius. Quasi diceret. Et pro domi-
no habeatis diaboli maiores: sed p sociis
vestris habeatis demēs mores. Quarto
xpus veniet cū maiestate magna ad erequen-
dum. Postq em sententiā dederit: ipse eas
executioni demādat. De qua executione di-
cit. Adar. xxi. Et ibunt hī in supplicium
eternū iusti autē i vitā eternā. Utrobiz au-
tem tam in inferno q in celo apparebit ma-
iestas dei. i. magna et glōria iusticia dei. Ap-
paret quidē et relucet in inferno. Tobie. xiii.
Ostendit maiestatem suā in gentem pecca-
tricem. p. Deus maiestatis intonuit. Pul-
crus ei stat latro in patibulo q statet in re-
gis solio. Seruus in docta q in camera pi-
eta. Porcus in luto q in prato florido. La-
tro est supbus qui illud qd est dei propriū
se glōria sibi auferre cōat. Esa. xliij. Glo-
riam meas alteri nō dabo. Seruus est aua-
rus. De quo dicitur. Ezech. v. Auaricia qd
est idolorū seruus. Porcus est luxuriosus
Prover. xi. Circulus aureus in artibz suis
mulier pulchra et fatua. Magis igitur relucet
maiestas et iusticia dei in eo qd istos po-
nit in inferno qd si eos poneret in celo aug.
Peccatores i supplicis ordinant. vt nūqz
sit dedecus culpe sine decore iusticie. Ap-
parebit etiam maiestas dei in celo. Glōria
enim sanctorum maiestas vocatur. Tūz qd
erit generaliter magna. p. Replēbit maies-
tate eius omnis terra. Tūz qd erit perpe-
tualiter firma. Dicitur enim maiestas qua
si magnitudo stans. Tūz quia erit ineffa-
biliter lucida. Baruc. v. Adducet deus is-
rael cum cōcūditate in lumine maiestatis sue.

Dominga tertia aduentus domini
Sermo primus.

Am audisset iohannes

in vinculis opā xpi. Adar. xi.

Herodes antipas iohannem ba-

ptistam in vinculis posuit triplici de causa
Primo et eo qd ipsum reprehēdebat qd pph-

De nominis prima aduentus domini

Ippo fratri suo herodiade vxore abstulerat
ideo ad suggestionem ipsius herodiadis ip-
sum in carcerem traxit. sicut in iust. Adarci. vi.
¶ Secundo et eo quod sicut dicit iosephus quod iu-
stitia et sobrietate et baptismo predicabat. et
ideo multus est populus sequebatur. Herodes
vero cum esset alienigena et populo odiosus
tumultu populi primos ipsi in carcerem
coniecit. Tercio et eo quod iohannes quidam
magnum regem post se venturum predicabat. Et
cum roma ordinasset ne aliquis sine senatu
auctoritate rex nominetur offensam. Lesas
ris timuit. et ideo ipsum in carcerem vincula-
uit. De quibus vinculis cum audisset miracu-
la et opera christi duos discipulos ad ipsum misit
In isto autem euangelio principaliter tria tan-
gunt. scilicet iohannis interrogatio christi responsio.
et iohannis comendatio quam se ipse fecit.
De interrogatio autem iohannis aliter sentit
Gregorius aliter Ambrosius aliter Hieronymus et
Liberius. Sic enim dicere videtur quod iohannes dubi-
tauit vtrum christus in infernum per se ipsum descen-
sus esset. et ideo scire voluit vtrum sicut per se in
mundum venerat ita per se ad inferni claustra
descenderet. vtrum venter inferni denunciet
quod iam venisse mundum ostendat. Sed inco-
ueniens est dicere quod iohannes de hoc dubi-
tauerit quia vocem patris audiuit. qui spiritum
sanctum super ipsum venientem insperit: qui
eum digito demonstrauit. Non est ergo ve-
rissimum vtrum illud ignorauerit quod mox
propheta sciuerunt. Zacharias enim cognouit
hoc dicens. ix. Tu quoque in sanguine testa-
menti tui emisisti vincula. Ideo secundum am-
brosium non fuit ista dubitatio incredulitatis quod
lem habuerunt iudei. Nec tarditatis quale
post resurrectionem habuerunt discipuli: sed
pietatis. Unde dicit Ambrosius. Iohannes non in fi-
de sed pietate dubitauit: sicut et petrus di-
cens. Propitius tibi sis domine non tibi fi-
et hoc. Unde Iohannes dubitauit. id est ad modum
dubitatis se habuit. Sicut et pater filio in
pereginatione pergit. et iam in itinere con-
stituto et quodam pietatis affectu dicit. Mihi
quid fili charissime me relinquis. sed Ioha-
nes pietatis quodam affectu interroga-
bat. quod fili dei ad inferni claustra descende-
ret: ideo non dubitabat si ad modum dubitan-
tis se habebat. Hieronymus autem et Liberius dicunt
verum videtur quod iohannes non dubitauit si salu-
ti discipulorum consuluit. Scies enim morte sua
vicinam eos ad christum misit: ut ab eo certifica-
rentur. et ab eo puereretur. Habebat enim ipsi

discipuli tres defectus. Primo quod christus erat in-
uidus et emulus per magistrum suum indifferente selu-
tes. Unde dixerunt Ioh. iij. Rabbi qui erat tecum
trans iordanem. ecce hic baptizat. Secundo erat
rudes et ad intelligendum ignarus. quod cum Ioha-
nes de christi sublimitate sepe eis predicasset
ipsi intelligere non valebant. Unde dicit ibi
dem. Ipsi vos testimonium perhibetis quod dixe-
rim. Non sum ego christus et illi oportet crescere
re et cetera. Tercio erat christus incredulus. sicut patet
Adarci. ix. Ubi se phariseis contra christum as-
sociari ut diceret. Quare nos et pharisei et
ieiunamus frequenter. discipuli autem tui non
ieiunant. In christo autem tria commendabilia
erant. scilicet exemplum vite. per que inuidus edifi-
cabat. Verba sapientie que rudes instruebat
et miracula glorie per que incredulos conuer-
tebat. Adhuc ergo eos iohannes ad iesum ve-
niderent exempla sue sanctitatis vite per
qui inuidi edificarent. Audiret Verba sue sa-
pientie per que rudes instruerent. Et videret
miracula glorie per que increduli puererent.
Adhuc autem misit eos quod ubi multitudo ibi con-
fessio. Adhuc duo in ore duorum testium
staret omne verum et ostenderet christi capitis
se esse membra quod discipulos suos binos mite-
tebat. Secundo ponit christi responsio cum dicit. Cum
res renunciare iohanni quod audistis et vidistis
et cetera. Non est intelligendum quod christus statim eis re-
sponderit: quod prius i coram populo multos in
firmos curauerit. Unde dicit. Luc. vii. In ipsa ho-
ra multos curauit a languoribus suis et pla-
gis et spiritibus malis et cecis multis donauit
visum et tacet dixit eis. Eures renunciate Ioha-
nni et cetera. Essent Verba et veniam? ad fa-
cta. Liberius. Adhuc Iohannes discipulos ad
christum ut miracula eius videret quod tot fecerat
paucorum animas lucraret quod melius est apud deum
vnum iustum quam multos peccatores? plenius. No-
rum autem miraculorum quod fuerunt corporalia et
quod spiritualia. Ponit primo corporalia dicens.
Eccce videtur. et cetera. Quamuis autem multis prophetis
cisse legant miracula per ista tamen certificatur
ipse sit messias in lege promissus triplici ratione
Primo ratione prophetie quod dicit. Esa. lxxv. De ipse
veniet et saluos. Tunc aperiet oculi cecorum. et
aures surdorum patebunt tunc sicut sicut cecum
claudus et apta erit lingua mutor. Secundo ra-
tione multitudinis et abundantie. Quamuis ei
ante christum multa miracula facta fuerunt. tamen in
abundantia ipsa fecit. Ioh. xv. Si opus non fecis-
sem in eis sed in abundantia quod nullus alius fe-
cit et cetera. Tercio ratione singularis potens

Sermo

ii

tie: quod christus solo impio macula faciebat. vnde
dicit ambrosius. Si thobias lumen recepit: hoc
fuit angeli non hominis medicina. si helias mor-
tuus suscitauit: ipse rogauit. si helise? lepro-
sum mundauit: valuit figura mysterij non au-
toritatis precepti. Possunt autem hec infirmita-
tes spiritualiter intelligi. Ecci enim sunt qui pec-
cant per ignorantiam. claudus qui per infirmitatem
propter quod per malitiam. furdi qui per consuetudinem
laga qui per finalem impenitentiam. Deinde po-
nit miracula spiritualia que sunt propria deo.
¶ Unum quod consistit in conuersione peccatoris a
culpa cum dicit. pauperes euangelizant. id est eu-
angelium illuminatur et pueritur. Isa. lxi. cap.
Euangelizare pauperibus misit me. Fit autem
potius merito de pauperibus quam de diuitibus
quod pauperes facilius puerantur. Tu quod diui-
tibus superbia est amara. et secundum Gregorium. Tumor
mentis est per obstaculum veritatis. Tu quod cor diui-
tibus est plenum sollicitudinis? seculi quod suffocatur
verbum dei. Tumor quod diuites habent consolati-
ones temporales. et ideo puerantur spiritualiter
¶ Secundum miraculum spirituale consistit in fide
de vera cum dicit. Beati qui non fuerunt scanda-
lizados in me. Ober autem est lapillus in terra
oculatus in quem improuidus viator impin-
git. Lapis iste est christi diuinitas in terra no-
stre mortalitatis abscondita: quod multis fuit oc-
casio scandalizandi. dum videret homines passibile non
credebant eum diuinitatem. Ex hoc autem verbo hy-
pocritas istos tangit qui in christum non crede-
bant sed putabant hominem esse putabant. Ista autem
miracula spiritualia sunt maiora quam corporalia
¶ Maius est enim secundum Augustinum iustificare impium
quam creare celum et terram. Plus est viuificare
animam in eternum victuram quam suscitare carne
iterum mortuam. Plus est in animam reformare
re imaginem dei quam in corpore reparare ma-
teriam vilis limi. ¶ Tercio ponit comendatio
Iohannis cum dicit. Illis autem abest? et cetera. Mo-
luit autem christus iohannem excusare vel comendare
¶ In prima minorum triplici de causa. ¶ Primo
quod non erat necesse alii ipse scire quod iohannes
illa questione non fecerat dubitando: sed in per-
sona ipsorum interrogando. ¶ Secundo quod disci-
puli credebant iohannem esse in christum: et ideo si
tanta magna promissa a christo audiissent in suo
errore potius confirmari fuissent. ¶ Tercio
ne videret in quadam adulationem loqui.
Liberius. Gladiatores in facie laudat vel coram
domestico viri ante sapientem quod laudat in facie
flagellat in corde. Excusatur autem ipse quod

placiter. Quidam autem poterant iohannem ipse
re inconstantiam et leuitatem quod modo quasi
sciens predicaret: modo quasi nesciens interage-
ret. Contra hoc dicit quod non est aduocatus modo
flectat vento prosperitatis: modo impellat vento
aduersitatis. Gregorius. Arundo iohannes non
erat quem a status sui rectitudine nulla res
varietas inflecteret. Alii poterant sibi im-
ponere adulationem: quod in presentia eius comenda-
batur in absentia se eum non cognoscere ostē-
debat. Contra quod dicit iohannes non mol-
libus vestitus. Adulatores enim in aula regum
morantur: ut bene pascant et vestiantur. vnde et ab
aula adulatores dicitur. Iohannes autem
de victu et vestitu non curauit: et ideo adula-
tor non fuit. Alii poterant sibi imponere pro-
phetie inspectionem quod habuit tamen prophetie
spiritus de presenti de futuro. Contra quod dicit
propheta: etiam dico vobis et plus quam prophetia
Quasi diceret. Prophetie spiritus habuit: de
futuro: de presenti et de presenti. Alii poterant
sibi opponere aliquam dubitationem. Quod
tra quod angelum eum vocat. Angelus enim
dubitare non potest. Tumor quia est confirmatus
in virtute dei: tumor quia videt semper fa-
ciem dei: tumor quia audit semper veritatem
a deo. Iohannes ergo similis fuit angelo: et
quia in vtero matris sanctificatus fuit: et quod
spiritum sanctum vidit: et quia vocem pa-
tris audiuit.

¶ Dicitur. iij. aduentus domini. Sermo. ij.

Ad existis in deser-

tum videre arundinem vento
agitatum et cetera. Comendatio quod
fit ab aduersario est firma: quod
fit ab hoste scilicet est fide digna: quod fit ab angelo
est certa: quod fit a deo est probata. ij. cor. x. Non enim
quod seipsum commendat ille probatus est: sed quem
deus commendat. Iohannes igitur commendatus
fuit ab herode aduersario qui sic dicit.
Adarci. vi. eum metuebat: et eum virum san-
ctum et iustum sciebat esse: et ideo talis comen-
datio fuit firma. Commendatus est ab ho-
minibus bonis: quod sicut dicit Adarci. xxi.
Omnes enim sicut prophetam habebant: et ideo
talis commendatio fuit fide digna. Comenda-
tus fuit ab angelo qui dixit Luc. i. Erit enim
magnus coram domino et cetera. Et ideo talis comen-
datio fuit certa. Commendatus fuit a christo
ut in euangelio hodierno habetur: et ideo ta-
lis commendatio fuit probata. Volens autem
tem christus ipsum commendare duo de ipso

negat. s. q. nō fuit arūdo nec mollibus vesti-
tus. Duo autē affīmar. s. q. fuit propheta et
q. fuit angelus. Et id quatuor magnas ve-
res ipm habuisse dicit. Primo nāq. habu-
it magnā in mēte firmitatē: ideo dicit ipm
arundine nō fuisse. Arundo quidē radices
in arena habet. Alii igitur sunt arūdo: q. radi-
ces amoris figunt in terrenis. Edificiū seu
planta in arena fundata tria timet. s. ventus
pluvia: et flumē. v. h. Ath. vii. Per vētus
igitur q. ab acre venit tēratio demōis intelli-
gitur. q. in acre cōmorat. Per pluvia q. de ce-
lo descendit intelligitur aduersitas q. a deo ve-
nit. Per flumen q. in terra fluit intelligitur
persecutio quam terrenus tyrānus infligit.
Facile igitur est videre quis sit arūdo i are-
na: quis sit firma colūna in petra. Si enim
ventus tērationis aliquem frangit arūdo
fuit. Si tērationi resistit: colūna firma pma
sit. Si pluvia diuine aduersionis aliquem
asperit: et ille impatiens extitit: arūdo fuit.
Si patiens fuit colūne firmitatem habuit.
Si ad flumen alicuius psecutionis aliquis tra-
dicatur arūdo fuit. Si solidus perseverauit:
rit: colūna extitit. Beatus igitur iohannes
non fuit arūdo: sed firma colūna. Passus
est enim ventum quando iudei pro xpo ipm
recipere vulerunt: sed nō potuit flecti. Pas-
sus est pluiam: qm deo pmittebat fuit incar-
ceratus: sed nō potuit cōqueri. Passus est
flumen: qm decapitatus fuit: sed nō potuit
soliditate iusticie eradicari. Secundo ha-
buit magnā i corpore asperitatē: ideo dicit
ipm mollibus vestitū: indurū nō esse. Scdm
autē Criso. Tribus de causis pōt q. vestes
deserre. Prio ppter ostentationē vane glie
sicut ille dices qui induebat purpura et bys-
so. Secdo ppter infirmitatē necessitatis hu-
mane: sicut p. s. h. iij. vbi de ade tyroni
sue tunicas pelliceas fecit. vt scz nuditatem
sua tegeret et frīg. arceret. Tercio ppter mo-
rificationē carnis nre: sicut legit. iij. Regū
pmo. De helya q. zona pellicea accinctus erat
Iohānes igitur nō ferebat vestes suas ppter
ostentationē: q. nō erant vestes vanitatis: s.
utilitatis. Strabat etiā in desertis vbi a nemi-
ne videret. Memo autē sicut dicit Greg. Pul-
chras vestes portare appetit: vbi a nemine
videri se credit. Nec ferebat eam simpliciter
ppter humanā necessitatē: q. vestes de pilis
cameloz facit cum sint frigide ad frigus: et
pellendum non inueniuntur idonee. Ferebat
autem eas ppter carnis mortificationem: et

tamen mortificari ne nō indigebat. qm vte-
ro sanctificatus fuerat: qui rursus pmi co-
miserat: qui angelicam vira ducebat. Quid
ergo nos dicitur sanus qui immundi nasci-
mur: qui peccata multa cōmittimus: q. sepe
brutalē vira ducimur: et tamē nullā carnis
molestiam pati volumus. Tercio habuit
magnam in ore veritatem: sicut dicit ipm
fuisse prophetam et plūsq. prophetam. Eus
enim quidā prophete fuerunt de pterito
vt moyses. Quidam de futuro: vt Isayas.
Quidam de presenti occulto: vt Elizabeth.
Iohannes autē omīs istas tres pphetias ha-
buit. s. de pterito: q. xpi natiuitatē de spū
sancto factam esse rouit. Joh. iij. Qui de ter-
ra est de terrā loquitur: qui de celo vero sup-
o. est. De presenti quia cognouit ipm esse fi-
lium dei. Joh. i. Ego vidi et testimonium
perhibui: q. hic est filius dei. Et de futuro
cū dicit ipm in ara crucis esse immolandum
Joh. i. Ecce agnus dei et. circa hoc autē
sciendū q. sunt quidam pphete dei: quidam
diaboli. quidā fuerunt primo prophete dia-
boli: sed postea facti sunt dei. Et quidā pro-
phete dei: sed postea facti sunt diaboli. Pro-
phete dei sunt qui instar iohannis sunt pro-
phete. qm ad tps pteritum pns i futurū
qui. s. tempus pteritū bene expendunt: et
presens bene expendūt: et futurū bene expen-
dere intendunt. Alij vero sunt pphete dia-
boli: qm ad tempus pteritū: q. ipsum in va-
nitatibus consumpserunt: sed postmodū fa-
cti sunt prophete dei: q. et presens tēpus do-
dant: et futurum dare proponunt. Dicit enī
Bernar. q. vere penitens de tēpē nihil p-
dit: q. pteritum recuperat per satisfactio-
nem: et presens tenet per bonam operationē
et futurū per immobilem voluntatem. Alij
sunt pphete diaboli: q. pteritū male cōsum-
pserunt: et pns male expendūt: futurū autē
qd oīno dubitē est deo dare velunt dicentes
adhuc penitentiam agam. Talis ppheta fu-
it balaam: de quo dicit Numeri. xij. qui ait
Aloriatu anima mea morte iustorum: si
ant nouissima mea horum similia. Non em
desiderabat habuisse bonam vitam iustoz
preteritam: nec habere bonam pntem: et tan-
tum futuram. Quarto habuit magnam in
vita sanctitatē. ideo dicit eū fuisse angelum.
In angelo autē tria reperiunt. s. essentie puri-
tas: obediētie velocitas: et sermōis charitas
Psalmista. Qui facis angelos spiritus: et
ce q. puritas, substantia quā spiritus

his dese purissima. s. ministros tuos ec-
ce quanta obediētie velocitas. Ignērentē
ecce q. feruens charitas. Tā purus autē est
angelus q. a dionysio speculū purū vocatur.
Sic iohannes tante puritatis extitit q. om-
nes nostras impunitates in eo possum spe-
culari. Ibi enim auri speculāri possum de-
formitatē cupiditatis sue: q. oīa terrena cō-
tempnit. Ibi supbi deformitatem elationis
sue: quia pfunde se humiliavit. Ibi immū-
di deformitatem concupiscentie sue: q. vir-
go extitit. Ibi gulosi deformitatem voraci-
tatis sue: quia abstinentis fuit. Ibi vani glo-
rioli deformitatem ambitiōis sue: q. de pi-
lis camelorum vestes portauit. ¶ Secundo
habuit feruentem charitatē: propter quas
omnia desperit. Lanti. viij. Si delectit ho-
mo omnem substantiam domus sue: p dile-
ctionē: quasi nihil despiciet eam. Ideo con-
uenire potest sibi illud iere. xij. Reliqui do-
mum meam. dimisi hereditatem meā dedi-
dilectam animas meas in manus inimico-
rum meorū. Cū enim esset filius summi sa-
cerdotis et vnicius patris fuit: ipse tñ domum
paternā dedidit: hereditatē sibi debendā
contempsit et heremū intrauit: et tandē ani-
mam suā pro iusticia in morte dedit. Tercio
habuit promptā obediētiā. Est autē
quedam obediētia in prosperis: et hec nō
debet habere aliquid de suo. Quedā in ad-
uersis. et hec debet habere de suo. Quedā i me-
dis: et hec aliquid debet habere de suo: et ni-
hil debet habere de suo. Preceptū sibi fuit
quoddam magni honoris: vt scilicet christū
baptizaret: et hec obediētia nihil habuit
suo: quia humiliter recusabat. Preceptum
sibi fuit a spiritu sancto quoddam magna
difficultatis: vt scz homines fugeret et de-
sertum intraret. et hec obediētia multū ha-
bet de suo: quia protinus obediuit. Prece-
ptum sibi fuit quoddam quod habebat di-
gnitatem et difficultatem: scz officium pre-
dicandi quod quidē est dignissimum: q.
fuit officium christi: et est laboriosum. Iohā-
nes autē illud officium sibi noluit usurpare:
cū esset officiū dignū: et tamē noluit recusa-
re cū esset officiū laboriosū. Ad eū scipm
mittere voluit. sed vsq. ad annum. xxx. expe-
tauit: et tunc deo percipientē obediuit.
Unde dicitur. Tūc in. Factum est verbū
domini super iohannē zacharie filium in
deserto et venit in omnem regionem iordā-
nis predicans baptismum penitentie in re-

missionem peccatorum.

Sermo tertius.

Am audisset iohannes

in vinculis op. xpi. et. Multi

audierūt vba xpi. et eis nō pfuit
q. sibi credere noluerūt. heb. iij. Non pfuit
eis sermo auditus non aumittus fidei. Alij
viderant miracula christi et eis non pfuit: q.
ea puerterunt. Ath. xij. In beelzebub p-
cipe demoniorum ejcit demonia. Alij vide-
runt sanctitatem et opa christi et eis non pro-
fuit: quia ea imitari contempserunt. Sapie-
tie. ij. Grauis est etiam nobis ad videndum
quoniam dissimilis est alijs vita illius. Iohā-
nes autem in carcere positus: et verba
christi referri audiebat cum reuerentia: et
miracula eius cum admiratiōe multa et san-
ctitatem et opa eius cum deuotione magna
et ideo sue in carcerationis oblitus et de salu-
te discipulorum sollicitus: discipulos ad eū
misi et audirent verba eius quibus instrue-
rentur: viderent miracula eius quibus con-
uerterent: et sanctitatem et opa eius quibus
edificarent. ¶ Morandum autem q. iohā-
nes in quadruplici carcere fuit in hoc mun-
do. Primus est carcer deserti in quo ppter
deum se multo tempore incarcerationi: vt sen-
sus suos mundos seruaret quos i christi ob-
sequium debebat suo tempore mancipare.
Sciebat enim q. in mundo sensus suos cō-
seruare non potuisset mūdōs quia visus ibi
sepe corrumpitur: vanitates videndo. Audi-
tus: verba detractoria audiendo. Olfactus
varios odores ethibendo. Os vana sepelo-
quendo. Et manus: eas sepe ad illicita extē-
dendo. Voluit igit in desertis fugere vt mū-
dos seruaret oculos: quibus spiritum san-
ctum in specie columbe dei filiū erat aspe-
cturus. Aures: quibus vocem patris erat au-
diturus. Os. quo christi testimonium erat
prolaturus. Olfactus: quo christi odorem
erat pferens. Et manus: quibus christus
erat baptizaturus: et digito ostensurus.
¶ Qui igitur sensus suos corporales dilige-
ter custodit quatuor magnas utilitates in
de acquirit. quas ponit propheta dicens.
Si mei non fuerint dominati. Uocat autē
tem omnes sensus propitios qui tunc non
dominantur quando sub rationis domi-
nio cōcreantur. ¶ Prima utilitas est: ppter
uatio a maculis et foridibus futuris. Ideo

dicat. **E**st immaculatus. **E**ro. Ideo scitis Job
ut ab istis maculis futuris se perservaret dice-
bat Job. xxxi. **P**epigi fed? cū oculis meis
et. Sicut em dicit. Jere. ix. **A**scendet moys p se
in terra nostra: ingressa est domus nostram.
Secunda utilitas est emundatio a delictis pre-
teritis: non tantū parvis et magnis sicut etiam ma-
joribus adeo subdit. et emundabo a delictis. **J**o-
idem propheta postquam ex incauto aspectu in
delictum marimum ceciderat. sensus suos
postmodū custodiuit: ideo mūdari pmes-
ruit. **S**ed quia ipsos p se custodire nō sufficit.
a deo custodiendo petijt dicens. **A**verte
oculos meos ne videāt vanitatem in via tua
et. Tertia utilitas est: quia orōnes talium sunt
deo placite. ideo subdit. **E**t erit ut cōpla-
ceat eloquia oris mei. **P**ropter hoc monet
nos deus ut in cubiculo cordis intremus: et
ostia sensuum foris claudamus. **E**sa. xvi.
Eclade popule meus intra in cubacula tua et
claude ostia super te. **Q**uarta utilitas ē: quia
meditationes nostre sunt deo acceptę. **I**deo
subditur: medio cor. m. in cō. tuo. **I**deo fā-
eti viri tepus nocturnū eligūt ad meditan-
dum. quia tūc nō impediūtur distractio de sen-
suum. **p**s. In maritimis dñe me. in re. **I**des
Addictus sum nocte cū cor. **S**ecūs est car-
cer corporis ppij. **D**eus est animam quo
dammodo corpori incarcerauit: quādo ip-
sam spirituale substantiā carni vniuit. **Q**uo
marino tribus de causis fecit quarū pmas
duas ponit greg. nazanzen? **Q**uod prima ē vt
aia in carne et per carnē merita multa conq-
reret. **P**lura enim sunt in quibus aia p car-
nem meret: in quib? sine carne mereri non
posset sicut est cōtra carnales paupisccitias
decertare. i. ieiunare. pegrinationē assume-
re. et martyriū sustinere. **S**ecunda est vt aia
carnē ipsā tanq? fidelis custos deo conser-
uaret et custodiret. et eam in supernis sedib?
collocaret. **L**aro em p se beatitudinis susce-
ptiua nō est. nisi mediāte aia stola immor-
talitatis indueret. **Q**uarta est vt deus vni-
uersum suum perficeret. **E**t cū em sit quēdam
creatura pure corporalis: sicut creatura infen-
sibilis: quēdā pure spīali sicut angelus opor-
tuit adhuc vt dei vniuersus cōpleret et alia
fieret creatura que carne et spīritu esset com-
posita vt est bō. **D**eut. xxi. **D**ei perfecta sūt
opa. **A**bb isto tñ carcere corporis sciti viri edu-
ci desiderant triplicem de causā. iuxta illd p-
s. **E**duc de carcere aia meā: ad cōfitemdum
nomini tuo. **Q**uod primo em exire desiderat

ut assequatur mētis iocūditatē. **I**n isto em
carcere sunt semp in tristitia: sicut et in leti-
tia semp erūt. **E**t ideo ppheta postq? dixit
Educ de custodia siue de carcere animam
meā. statim subiungit. **A**id cōfitemdū nomini
tuo. i. vt laudet gloriā nōmē tuū. **E**sa.
xxxv. **G**audium et leticia obrinebunt: et fugiet
dolor et gemitus. **S**ecundo vt assequatur
quorū et amicor societatem. **Q**uā subdit **A**de-
expectat iusti. **M**ine est q? quādo sancti mor-
iuntur ad patres suos siue ad populū suū
apponi debet. **B**eti. xrv. **A**doitū est abas
ham in senectute bona positusq? est ad pos-
pulum suum. **Q**uod tertio vt assequatur posses-
sionē et domorū suarū et torius hereditatis
plena facultate. **U**nde subdit donec retribu-
as mihi. **p**s. **T**u es qui resti. **H**ere. me. **T**er-
tius est carcer mūdi de quo sancti viri quā-
druplici de causā exire desiderant. **p**s. **M**eu
mihi q? incolatus meus. **p**longatus est et.
Quod primo q? ista peregrinatio est nimis lō-
ga quod notatur cū dicit. **I**deu mihi q? inco-
latus me? **p**longat? eū. **L**icet enim sit vita
breuis amanti tñ nimis lōga videt. **A**bbi di-
cit glosa ibide. **E**t si tps sit breue amari de-
siderio tñ nimis lōga esse videt. **S**ecundo
quia sancti viri habēt hīc hospicia ruinosa
quod notatur cū dicit habitauit in taberna-
culo cedar. **I**stā em litterā exponit glo. **D**i-
citur aut tabernaculū a taberna sicut dicit
Hugutio. eo q? nō sit dom? stabili s? ad tē-
pus duras: sicut fit in mūdinis. **S**icut et san-
cti viri nō habēt hīc ciuitatē manētem s? fu-
turā inquirūt sicut dicit heb. xij. **T**ertio quia
habēt viā tenebrosas. qd notat cum dicit. **E**-
dar. qd interpretat tenebre. **J**ob. xxxv. **M**os
q?pe inuoluntur tenebris. **Q**uarto q? ha-
bēt societate peruersas qd notat cū dicit. **E**t
his q? oderūt pacē erā pacifici. **H**abēt enim
malos socios. i. mūdā. carnē. et diabolū.
Abbidus eos pcurbat p oppressionē. **J**ob.
xvi. **I**n mūdo pressurā habebitis. **L**aro p i-
pugnationē. **B**al. v. **L**aro pcupiscit aduer-
sus spīritū. **E**t diabolus immittēdo dissen-
sionē. **A**bb. xij. **V**enit inimic? homo et
superfermāuit sisanā. **Q**uartus est car-
cer tyrāni in quo **J**ohannes positus fuit pro-
pter veritatem triplicem defendebat. **D**icebat ei
herodi. **A**bb. vi. **N**ō licet tibi habere ux-
orem fratris tui. **Q**uod secundo ppter veritatem
doctrinē quā pdicabat. **M**ā fīm **J**osephum
Aldes herodes populi mltitudinē ipm se

querētē cum in carcere posuit. **T**ertio ppter
veritatem vite quā tenebat. **S**icut em serpen-
tes odorē vinearū fugiūt et nocte luce solis
nō sustinent. **S**ic iudei vitā iohānis imita-
ri nō volētes. ipas diabolo ascribebāt. **A**bb
thei. xi. **V**enit iohānes nō manducans neq?
bibens. et dicitur demoniū hū. **I**stū aut car-
cerē tyrannorū sancti viri patienter portāt
scientes q? ex tribulationibus pntis vite
tria bona acquirunt. **P**rio dei miam expur-
gantem. **G**rego. **Q**uod lima ferro et flagel-
lum grano et foras auro. hoc facit tribula-
tio viro iusto et. **S**ecundo dei grām dulcorātes
Unde ipsi psecutores apes vocant. **p**s. **E**t
cū dederunt me sicut apes. **A**pes em hī pū-
gant tamē mella componunt. **S**ic etiam q?
uis caro iusti tribulationibus cruciet: tamē
eius aia dulcedine grē saginat. **T**ertio dei
glām letificantem. **U**nde **A**ug. in libro q?
quaginta omeliaz: psecutores vocat torcu-
laria et molas. sanctos autem qui psecutio-
nem patiunt vocat vinum et oleus. **P**ostmo-
dum in fine concludit. **C**onsidera q? illi qui
te psequunt apud deum velut molle aut tor-
cularia deputant. **T**u vero quasi oliua et q?
vua legitima pūo tempore pressuram mola-
rum sustinere cogis. sed postea vel sine fi-
ne remanebit obprobrium vel tu felici con-
suminatione transibis ad regnum et.

Quarta. **S**ermo primus.

Asserunt iudei ab hīero

Isolimis sacerdotes et leuitas ad
iohannem vt interrogarent euz
Tu quis es. **J**ohā. h. **I**n isto euangelio plu-
ra p ordinem querenda occurrunt. **P**rimo
quare iudei potius opinabant de iohanne
q? esset xpūs q? de domino iesu. **C**hrīsta. **A**id
hoc responderē **E**thi. q? hoc fuit triplici de
causa. **P**rimo ppter habitus aspītatē. **E**thi-
stus em ferebat vestes communes. **J**ohā-
nes autem vestes de pilis camelorum con-
fectas. **S**ecundo ppter victus paritatem.
quia christus panem et vinum cum peccato-
ribus comedeat et bibeat. **J**ohannes autē
habuit durissimū victum et vitabat cōfor-
tia peccatoris. **T**ertia ppter genus illustre
q? christum de fabrol pgenitum esse crede-
bant et de paupē mulierem natum esse sciebāt
Johannem vero filium summi sacerdotis
esse cognoscebant. **S**ecunda questio est qua-
re iohannes negauit se esse hīerem cum do-
minus dicat **A**bb. xi. **E**t si vultis recipere

ipse est helyas. **A**id quod dicendū ē **p**m dñs
nyssum: in omni re reperit tria scilicet sub-
stantia: virtus et opatio. **J**ohannes igit non
fuit helyas q?m ad substantiam fuit tamē
helyas q?m ad virtutē et opationem. **H**ab-
uerunt enim ambo easdem virtutes. s. tempe-
rantiam in abstinendo: fortitudinem in con-
stanter respiciendo: prudentiā in ppheta-
zando et iusticiā in vītatē defendēdo. **Q**uia
Johannes iusticiā defendit vsq? ad mortē
et helyas vsq? ad mortis comminationem. **S**c-
tur patet. in. **R**eg. xix. **Q**uando iezabel mor-
tem sibi comminata est et. habuerunt etiam
ambo eandem opationem scz idem officiū
q? vtrq? fuit pcurator: sed ille in secūdo ad
uentu. **A**bb. in. **T**ertia questio est: qua-
re negauit se esse prophetam cum dñs dicat
eum non solum esse prophetam: sed et plusq?
phetam. **A**id quod dicendū q? ppheta tri-
pliciter accipi potest aut generaliter: aut spe-
cialiter: aut singulariter. **P**rimo potest acci-
pi generaliter p quolibet ppheta et tunc di-
xit se non esse pphetam scz tantum: q? plus
q? ppheta erat. tanq? si aliq? diceret de iū-
peratore q? non esset rex: scz tantum: quia ē
plusq? rex: q? imperator: et tamen in veritas
te est rex: quia omnis imperator est rex: sed
non omnis rex imperator. **S**ic iohannes dē-
xit se nō esse prophetam: q? erat plusq? ppheta
q? ois ppheta plusq? ppheta. s. nō ois q? ē
ppheta est plusq? ppheta. **S**ecundo pōt ac-
cipi ppheta specialiter. i. p ppheta. i. p me-
fia in lege pmissa. **D**e quo dicit. **D**eut. xxiij.
Propheta suscitabit vobis dñs de fratri-
bus vestris ipm tanq? me audietis. **E**t q?
ad hoc veritatem dicit: quando prophetam
se non esse asseruit. **T**ertio potest hic accipi
ppheta singulariter. **E**t sic fm gl. accipitur
pro heliseo propheta: qui apud iudeos an-
thonomatice propheta dicebatur. et exim?
prophetarum propter plenitudinem spīris
tullantī prophetandi. et miracula faciendi.
quem in duplo acceperat ab helia. **I**pse etiā
baptisma figurauit: quando **I**saam se-
pries in iordane lauare fecit. **R**edeabant igit
iudei iohannem heliseum? esse. **T**um q?
baptisabat. **T**um quia tantam spīritualitatem
cti plenitudinem habebat. **Q**uantus ad hoc
etiam iohannes verum dicit: quando pro-
phetam esse se negauit. **N**on erat igitur ioh-
hannes helyas vel helyseus sed vtrq? ma-
ior. **Q**uam in helia fuit spīritus simplex
in helyseo duplex: vt haberetur. in. **R**egum.

A ppheta

Q nota

Domínica quarta aduentus natí. domini.

In iohanne vero triplex: q. pphetauit i vte ro quando xpm agnouit. in mundo quando xpm digito demonstrauit. in lybmo quado aduentum xpi sanctis patribus nunciauit. Ad alior igit fuit q. helyas et helyseus: q. helyas habuit spm. ppheticum tantum in vita. helyseus in vita et morte: quando scz mortuus mortuum suscitauit iuxta illud Eccl. xlvij. **Secundum** pphetauit corpus eius. iohannes autem habuit et ante vitam: et in vita et post vitam. Quarta questio est quare iohannes vocat ppheta et plusq. ppheta. Ad qd dicendum q. pphetarum quidam habuerunt spm. ppheticum tantum de preterito quidam de presenti oculo. quidam de futuro. iohannes autem de omni tempore habuit spiritum prophetie. An te dicitur. iohannis. i. ipse e qui post me venturus est. ecce propheta de futuro. Qui ante me factus est. Ecce ppheta de preterito. Quis no sum dignus sol uere corrigiam calciamenti. Ecce propheta de presenti oculo. Vel potest dici q. iohannes dicit plusq. propheta. quia ceteri prophete habuerunt spiritum prophetie in vita. Iste autem ut supra dictum est habuit et ante vitam et in vita et post vitam. Quinta questio est quare appellauit se vocem. Cuius prima ratio est: quia verbum in corde est: s. manifestatur per vocem dicentis et ponitur in corde audientis. Et sic iohannes in corde audientis et vox transiit. Sic etiam christus qui est in corde patris ad nos venit: et iohannes ipsum nobis manifestauit. Et sic christus remanet in corde patris per eternam generationem: et in cordibus nostris per fidem et iohannes transiit per mortem. Secunda ratio est: quia sicut verbum prius est q. vox: et tamen vox vehit et preit verbum: sic christus fuit ante iohannem. Unde ipse dixit ioh. i. Prior me erat: tamen iohannes precessit christum. Tercia ratio est: quia sicut vox coniuncta est verbo: nec tamen est verbum sic. iohannes multa sanctitate coniunctus fuit christo: nec tamen fuit christus. Nam xpus sponsus fuit iohannes amicus sponsi: vt dicit ioh. iij. Christus fuit sol. iohannes lucifer: vt dicit ioh. xxiij. Christus fuit ignis. iohannes facula: vt dicit Eccl. xviij. Ecce quanta similitudo fuit iohannis ad xpm. et tñ non fuit xps. **Quarta** questio est quare dixit iohannes de xpo: qui post me venturus est cum ta-

men iam venisset. Et quare dixit qui ante me factus est. Aut enim hoc intelligitur in q. homin: et tunc non videtur esse verum quia christus non est factus homo ante iohannem sed econuerso. Aut in quantum deo et tunc similiter non est verum quia deus no est factus. Dicendum autem q. christus post iohannem erat venturus: quia post ipsum erat predicaturus et baptisaturus et mortuus. Quod autem dicit ante me factus est. potest intelligi in q. homo et in q. deus. Nam in q. homo factus est ante eum no tempore sed dignitate vt dicatur ante eum factus est. id est sibi prelatu. In q. deus autem deus est ante eum factus est. Et in re: quia ab eterno: et dignitate quia est super omnia deus. Immo etiam est et ante abraam. Ioh. viij. Ante q. abraam fieret ego sum: immo etiam ante lucifer. ps. Ante lucifer genui te. Et tunc factus improprie accipit: quia non est factus: sed genitus. **Secunda** questio est: quare dixit medium vestra stetit et. Ad quod dicendum q. caro humana in nobis est terra. Eccl. iij. De terra facta sunt omnia: et in terram pariter reuertentur. In xpo autem est medium terre. ps. Deus autem rex noster ante secula et. In medio terre. i. in carne humana. Natura eni humana habuit duo extrema. Unum quo fuit sub innocentia. Aliud quo fuit sub miseria. Caro autem christi cum utroq. extremo participauit: ideo medium terre fuit. Nam de primo statu accepit innocentiam. De secundo penalitatem in miseria: et ideo dixit stetit. quia nunq. cecidit sedet vel iacuit. Eadit q. per peccatum sedet per oclum: iacet per consuetudinem longam in malo. In christo autem nihil istorum fuit: et ideo semper stetit. **Quarta** questio est. qualiter intelligitur quod dixit. Non sum dignus vt soluam et corrigiam calciamenti. Ad quod dicendum q. potest intelligi ad litteras. q. propter christi sublimitatem et suam paritatem non reputabat se dignum christo etiam in finium seruitium exhibere. Vel per hoc voluit incarnationis mysterium designare. In christo quidem est diuinitas: caro et anima. Per pedem signatur diuinitas quia sicut pes totius corpus sustentat: sic et diuinitas omnia portat. Ihebreorum primo. Portansq. omnia verbo virtutis sue. Per calciamentum intelligitur caro mortalitati subiecta: quodammodo diuinitati relictis effecta. Unde

Sermo

dicat Breg. Venit ad nos diuinitas calcia ta. Per corrigiam signat ei? aia q. sicut corrigia calciamenti pedi astringit: sic mediante aia carni diuinitas sociat. Qui igit no cognoscit medium no cognoscit aliqd extremum. In hoc qd dixit se no esse dignu. i. sufficiens cognoscere xpi aiam dat intelligere q. no fuit sufficiens cognoscere nec carnem deigne genitricem: nec diuinitate eternam vel in hoc qd dixit se no esse dignu corrigia calciamenti soluere: dat intelligere se no esse dignu xpi sponsam. i. ecclesiam usurpare. Et istud dicitur fm amorem legis. Quia vt habetur Deut. xxi. Calciamentum detrahatur ab illo qui sponfam ducere resusabatur: ille qui detrahebat ipsam sibi in sponsam accipiebat.

Sermo secundus de eodem.

Bo vox clamantis in deserto: dirigite viam domini.

Iohannis primo. Apud iudeos tres opinionēs de iohanne esse videbant. Quidam enim dicebant ipsum esse christu propter nimitas eius sanctitatem et baptisandi auctoritatem. Alij dicebant ipsum esse helyam propter habitationem deserti: abstinētiā cibi: asperitatem indumentu: et feruorem zeli. Alij dicebant ipsum esse aliu quem magnum prophetam de prioribz suscitatum propter gratiam prophetandi: sicut glossa innuere videtur. Ideo ad ipsu nūcios direxerunt: vt super his ab eo discerēt veritatē. Et cū respondisset se no esse christum: neq. helyam: neq. prophetam dixit se esse vocem. Ego inquit vox clamantis in deserto et. Vbi dicit se esse ad tria missu fuisse. s. ad precedendū: ad clamandū: et ad dirigendū. **Primo** ad precedendū cum dicit. ego vox. Sicut enim vox naturaliter precedit verbum: sic iohannes precessit xpm. Christus enim verbum est patris omnipotentis: iohannis primo. In principio erat verbum et verbum erat apud deum: et deus erat verbum. Cuius verbi iohannes se vocem dixit: quia eius precussor et preco erat. **Secundo** ad clamandū cum subiungit. Clamantis i deserto. **Tercio** ad dirigendū cum subdit. Dirigite viam domini. **Primo** igitur dicit se missum esse ad precedendū: xpm predicandū et baptisandū precessit. Ideo dixit. Ego vox. De voce autem sic dicit. Hieronymus in libro etymologia

rum. Perfecta vox est alta: clara: suavis. Alta vt clamare in sublimi sufficiat. Clara vt aures audientiu adimpleat. Suavis vt aures audientium blandiatur. Et subdit. Si aliquid ex his defuerit: perfecta vox non erit. Talis fuit vox predicantis iohannis. Fuit enim alta: quia primus de altis et celestibus predicauit cū dixit. Math. iij. c. Penitentiam agite: appropinquabit enim regnum celoru. Musq. enim in tota sacra scriptura auditum fuit: et nominare regnu celoru: nisi cum iohannes hoc ipsum primo nominauit. **Secundo** fuit clara. Illa predicatio est obscura que fit vbo: s. obscuras malo exemplo. Quicquid enim iohanne fuit. vox clara et predicatio sonora extitit. s. doctrina eius et conuersatio eius. et passio eius. Nam doctrina eius predicabat fidei veritatem. conuersatio magnam sanctitatē passio magnanimitatem. **Tercio** fuit suavis: maxime quando loquebatur cum bonis. Chrysostomus. Sermo iohannis feruens fuit et lenis. Nam cum populo iudeor viriliter et feruenter. cum rege audacter. cum proprijs discipulis leuiter conferebat. Talis debet esse vox cuiuslibet predicatoris: scilicet alta: quia no debet ascendere ad terram: id est ad terrenum commodum: nec ad fauorem humanum: sed sursum eleuari ad deum. Talis erat vox apostoli qui dicebat primo Thessal. ij. ca. Non enim aliquādo fuimus inter vos in occasione auaricie: deus testis est. Ecce quia non descendebat ad terrenū commodum: nec querentes ab hominibus gloriā. Ecce quia non descendebat ad fauorem humanum. Sed facti sumus paruuli in medio vestri. Ecce quia non intendebat nisi tantum honore diuinu et fructum animarum. **Secundo** debet esse vox suavis: vt predicet feruēt: quo ad tepidos dulciter quo ad deuotos. Et sapiēter quo ad omnes. Secundum enim philosophus Voces sunt note earum passionu que sunt in anima. Et hoc enim signu est q. cor suu fuit inflammatum igne charitatis diuine. Dulcoratum melle deuotionis interne: et illustratum lumine sapientie. Hinc est q. in archa moysi erant virga: manna: et tabule. Quia in predatore debet esse virga aeris correctionis: quo ad tepidos. Manna dulcis exhortationis: quo ad deuotos. Et tabule discretionis: quo ad omnes. **Tercio** debet esse clara. Partes enim vocis sunt: vt

ysabe: qd oia que sunt in p'dicatore debent esse p'dicantia. Alias eius vox sue doctria no est clara. i. Lmo. iij. Exmpli esto fidei in verbo: in cōuersatione: in charitate. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

displacent. Ecclesiastici. xxi. Audiet iugurio: r. displicebit ei. Aut audiendo non com-
plet: ideo reprehendit. Esa. lxxij. Qui aper-
tas habet aures nomine audiet. De talibus
dicit Psalmista. Sicut aspicias surdus ob-
turan. aures suas. Aspicias ne audiat incanta-
tes: vna aurem claudit cu terra: alia cu cau-
da. Auarius claudit aurem suam cum terre:
terrena nimis diligendo. Contra quod dici-
tur. Jeremie. xxi. Terra terra terra: audiet
bum domini. Et dicitur terra ter. quia au-
rus habet terra in ore de terrenis loquendo
in corde: de terrenis meditando. r. in mani-
bus: propter terrenam omnia faciendo. Ac si
dicat propheta. Tu aure qui habes terras
in ore: in corde: in manibus: terram ipsam
projice: r. verbum dei ad eos tuum intrare p-
mitte. Claudit etiam alia aurem cum cau-
da: id est cuz se longioris vite. Sed spe dei
cipit: q. vira sibi subito abbruiat. Job. xxi.
Ducunt in bonis dies suos: r. in puncto ad
inferna descendunt. Q. Tertio peccatores
debent clamare: quia debent loqui ex ira p-
selum. Psalmista. Zelau super iniquos r.
Debem: tamen ad peccatores habere amo-
rem: odium r. compassionem. In peccatore
enim tria considerantur: scilicet natura: culpa
r. pena: cui ipsius anima est obligata. Con-
siderado igitur naturam. debemus ipsum
diligere. Considerando eius culpam debe-
mus ipsum odire. Unde dicit Augustinus.
Cum dico homo malus. duo dico. homo et
malus. In quantum homo: est diligendus.
In quantum malus: est obediendus. Consi-
derando enim eius penam cui est obligat:
r. eius periculum in quo est positus: debemus
sibi copari r. condolare. Psalmista. Vidi p-
uarica. r. c. Q. Tertio iohannes dicit se missus
ad dirigendum: cum ait. Dirigite viam do-
mini. Sicut autem dicit Dionysius. Triplex
est motus: scilicet circularis: obliquus: r. re-
ctus. Eodem modo possumus dicere q. triplex
e via scz circularis: obliq r. recta. Per circula-
re viam: vadunt amatores mundi. Psalmis-
ta. In circuitu impii ambulabunt. Blo. ibi
dem. id est in cupiditate reru temporalium: que
sepe dieru repetitio de volumus. r. ideo nuq
perueniunt ad octauas. id est ad gloriam que
dabitur in octaua. Per viam obliquam va-
dunt vani gloriofi: qui in his que faciunt ob-
liquam intentiones gerunt: volentes ab ho-
minibus videri atq. laudari. Math. xxij.
Omnia opera sua faciunt vt videantur ab

hominibus. Per via rectam vadunt humi-
les r. mansueti: q. oia a deo tanq. a principio
recognoscunt: ad ipm tanq. ad finem cum
ea reducunt. De quibus hic dicit. Dirigi-
te viam domini r. sicut habet Esa. xl. Unde
iohannes ista verba assumpt. Et subditur
Rectas facite in solitudine semitas dei no-
stri. Recti eni est cuius mediū non erit ab
extremis. Deus est alpha r. o principiu r. fi-
nis. sicut dicit Apoc. i. Ille igit ab istis extre-
mis non erit. q. sicut oia a deo habere se no-
uit. sic ad ipm omnia opa sua dirigit r. solu-
modo sibi placere intendit.

Q. Sermo tertius.

Frigitte viam domini

2. Quando aliquam psonas
honorabilem in primo expe-
ctamus: quattuor facere cōsueuimus. s. viā
dirigit: hospitium preparare. epulas ordina-
re: vestes pulchras assumere. Et q. in pri-
mo expectamus saluatoris aduentum in car-
nem fin ecclesie representationem. Ideo ista
quattuor studemus sibi spiritualiter exhi-
bere. Primonamq. debemus sibi viam diri-
gere r. preparare. Qualiter aut ista via sit p-
paranda determinat. Esa. xl. Vos clamantis
in deserto parate viam domini. Omnis val-
lis exaltabit r. omnis mōs r. collis humili-
bitur: erūt prana in directaz aspera in vi-
as planas. Ex quibus verbis habet q. via
domini quadrupliciter preparatur. scilicet
de fossa eleuando. tumentia depzrimendo.
rotuosos a recedificando: r. aspera remouendo
In anima nostratimimus timor aliquando
inducit magnam fossam r. vallem despera-
tionis. Nimirum spes r. fiducia inducit ni-
mium timorem presumptionis. Q. Per mō-
tem presumptionis r. timoris voluit ire lu-
cifer r. recidit. Per vallem diffidentie r. des-
perationis iuit Layn r. reprobatus fuit.
Eleuandus est igitur nimius timor ad spē
Depzrimenda est nimia presumptio ad tu-
morem. Legitur de proprietatibus auium
q. sunt quidam accipitres qui aues non ca-
piunt nisi in aere. Et sunt quidam qui non
captiunt nisi in terra. Columba vero natura-
liter hoc cognoscit: ideo si fugat ab accipi-
tre capiente in aere. statim ad terram si de-
scit. Sivero ab accipitre capiente in terra. in
aere se tenet r. si sequatur. Sic anima quan-
do temptat ab accipitre infernali de nimia
fiducia vel presumptione statim debet se ad

terram deicere p timorem et humilitatem.
Q. Si autē temptat diffidentia debet se sub-
leuare ad spem. ps. Ascendunt vsq. ad celos
r. descendunt vsq. ad abyssum r. c. Q. Secun-
do debemus viam preparare viam rotuosos
sam rectificando vt scilicet rotuosam inten-
tionem non habeamus: sed ad rectum fines
i. ad deum omnia dirigamus. col. ij. Omne
quodcuq. facitis in verbo aut in opere om-
nia in nomine domini facite. Q. Tertio debe-
mus viam preparare. omnia praua in corde
remouendo. scilicet lapides superbie. Sup-
bia enim instar lapidis cor durus facit. Job.
xli. Cor eius indurabit quasi lapis. Zorum
luxurie. Eccl. x. Omnis fornicaria quasi-
lutum in via conculcabit. Et spinas auariti-
e. que habent semen spirituale i anima suf-
focant. Luce. vi. Simul exorte spine suffo-
cauerunt illud. Secundo debemus domum
dignam r. hospitium preparare. s. cor nostrum
Zimb. in libro sermonum. Domos animarū
vestraz adornetis bonorum opoz floribus.
cas repleatis precioso castitatis odore. In
ista domo sunt tres camere q. debent esse pu-
re r. munde. s. memoria. intelligentia r. volū-
tas. In memoria habitat pater. In intelligē-
tia filius. In volūtare spūs sanctus. Ad memo-
ria eni fin Aug. ē mater intelligentie. itell-
gētia eni nihil cognosceret nisi memoria si-
bi influeret. Similiter volūtas gñatur a me-
morā r. intelligentia. Memo eni aliquid vult
nisi illud in memoria habeat. r. nisi intelligē-
tia aliquāter cognoscat. et sic memoria est
mater intelligentie. Intelligentia est proles
memorie voluntas vero procedit ab utroq.
Et ideo per quandam appropriationez pa-
ter habitat in camera memorie. filius in ca-
mera intelligentie. spūs sanctus in came-
ra volūtaris. In camera igitur memorie pa-
ter habitat per beneficioz dei continuas
recreationem. ps. Admor fui dei r. delez-
ctatus sum. Admor enim tria in memo-
ria habere debemus. scilicet dei beneficia ad
regratandum peccata nostra ad dolendum
timorem nostram ad preuidendum. Deut.
xvi. Utinam saperet. i. cu sapore cognosce-
ret dei bñficia. r. intelligeret sua pcta atq.
nouissima puiderent. s. mortem. ista autem
talis meditatio cameram scopat r. mundat.
ps. Addecatu sum noc. cum cor. r. c. in cas
mera intelligentie habitat filius per fidem
veram et sapientiam diuinam. Ephe. ij.
habitare christum p fides in cordibz vestris
b iij

In hac autē domo intelligēte nō debemus ponere sapientiam diabolicā que mors est aīe. Roma. viij. Sapientia carnis mors est aīe. iere. iij. Sapientes sunt vt fiant malus bene autē nesciunt. Nec sapientiam mundanā qz vana est. Sap. xij. Vanī sunt omnes homines in quibus non est sapientia si ne scientia dei. Debemus autem ibi ponere sapientias dei: quia est anime. Que fm Aug. i. duobus consistit. i. in cognitione dei et in cognitione sui. Unde aīgin libro. solilo quiorum dicens. Deus spīdem es si nouerim te nouerim me. Ista autem sapientia q est p fīdem domum intelligentie purgat et mundat. Act. xv. fide purificans corda eoz. In cameray voluntatis habitat spīsanctus p amorem. Unde postq dicit dominus Joh. xij. Si quis diligit me sermonem meū ser. et. subdit. Et ad eum veniemus et māssio ne apud eum faciemus. s. p amorem. Ab ista autem camera voluntatis omnis pruratio est tollenda: qz iste hospes non habitat nisi i domo pacifica et quietā: verum tamen cum triplex sit turbatio. Una meritoria a qua qz turbat contra vicia et peccata. ps. Zelauī super iniquos et. Alia phibita. De qua dicit i. Joban. ij. Qui odit fratrem suum homicida est. Alia permīssa vbi subditur mor? anī mi sine quo presens vita non ducitur: quia dicit hierony. Qui nulla animi perturbatio ne mouetur: vt simpliciter dicam: aut deus aut lapis est. Ideo primam perturbatio nesq meritoriam in hac cameray voluntatis debemus seruare. Secundam scz phibitam debemus abijcere. Tertiam scilicet permīssam inqum possumus temperare. Tertio debemus cibū preparare videlicet materiale spūalem. et celestem. Primum scz materiale pparemus in pauper refectionem. Chrii enim in paupere se reputat esurire et pasci. Adat. xrv. Esuriui et dedi. et. Secūdu cibū spūalem debemus preparare in nostri iustificacione. De quo dī iohā. iij. Aldeus ci bus est vt faciam voluntates patris mei. istū cibū sps hostiarum vadit querendo dicens Apoc. iij. Ego sto ad hostiū et pulso. si quis aperuerit mihi ianuā intrabo ad illū et cenabo cum illo et ipe mecum. in ista enim cena peccator debet ponere tres partes. scz contritionē: confessionem: et satisfacionē. De aut tres alias pres ponit. scz remissionem culpe infusionem gratie: et collationem glorie. Sed multi sunt similes iocularioribus q sp

volūt comedere de alieno tunc de suo. Ne etiam tales libenter vellent q deus partes suas apponeret et ipsi nihil apponere velle. Tertū cibū. scz celestem debemus preparare in dei laudationem. ps. Mundū mā ducabis carnes thaur. et. Et dī cibū celestem: qz sancti tali cibo i celo pascunt. ps. Beati qui habitant in domo t. Augustinus in libro de ciuitate dei. ipe erit finis desiderior nroz. q sine fine videbit sine fastidio amabit sine fatigatione laudabit. Si qz amicum suū libenter videret: illa visio qzqz finit: si qz amat ille amor: qzqz in fastidium vertit. si quis laudat vel canit sepe et tali actu fatigat. Sed tūc nec visio nostra habebit finē: nec amor fatidit: nec laus fatigat: sed eternum seruore. Quarto debemus assumere vestes pulchras spso p similes. Chrius enim habuit quatuor paria vestitū. s. vestes albas apoc. iij. Ambulabūt meū in albis. Rubas. clatū. Quare rubū est indumentum tuum. Deauratas et varias. ps. Assistit regina. i. xpi amī ma que corpus suū laudabiliter texit in vestitu: deaurā. circū. varietate. Per hunc modum xpi sps. id est quelibet fidelis anima debet habere vestes albas per mundicie cōseruationem. Apocalip. iij. Vestimentis albis induaris vt non ap. confu. m. r. Rubas per dominice passionis meditationem. i. Regū. i. Vestiebat vos coccino in delictis. Deauratas per seruientem charitatem. ps. i. fimbrijs au. circum. varie. et varias virtutum multipliciter. Ezechie. xvi. Vestiu te discoloribus.

Quia infra octauam natiuitatis domini. Sermo primus.

Rant ioseph et maria

mater iesu admirantes sup his que dicebant de illo. Luce. ij. Non solum verba xpi fuerunt nobis i edicūmentum et ea que fecit fuerūt nobis i erēplū: sed etiam ea que circa eum et ppter eum facta sunt magnum nobis pferunt fidei msteriū. sicut p in euāgelio hodierno vbi plures psonne ponunt q sunt nobis ad instructionē et i formationē. Ibi enim instrunt cōiugati vidue virgines et senes et pueri parentes et filij. Primo quidem ibi instrunt coniugati: et hoc in maria et ioseph inter quos fuit etiam matrimonium: tamen sine committitōe corporis: maria quidem honorabat sponsum suū qz sibi pponēdo. Luce. ij. Ecce peperit.

Et sibi obediēs erat. sicut qz iam pgnas se cum in berlesce iuit et postmodū in egyptū pperauit. Ioseph honorabat sponam suā qz matrē dñi sui. Propter qz obediēs viro suoz. i. Petri. ij. Mulieres subdite sint viris suis: sicut sarā obediebat abraā dñis eū vocās. Viri autē debēt vxores suas honorare. Ibidē. Viri similiter cohabitantes fm sciētā quasi infirmiori vasculo mulierū impientes honore. Imbo aut. i. vir et mulier debēt seinuicē pccordiali amore diligere. Qd em vir vxorē suā diligere debeat pccordiali amore ostēdit et prima forma tione: qz mulier formata est de pre corpis viri iuxta corad inuendū qz vir dī vxorē diligere pccordiali amore. Qd hō mulier virū amore pccordiali diligere debeat: ostēdit et ecclie institutiōe que ordinauit vt in quarto digito sponse annul? imponatur. Dicunt enim naturales q quedā vena a corad pcedit que in quarto digito respōdet. id igit annul? in qto digito ponit ad inuendū qz vxor virū suū diligere pccordiali amore tenet. Q Sedo instruitur vidue: et hoc p amam viduā pphetissā. Dicit aut aug. in libro de vita xpianā q sunt tria gēia viduar. Tria inquit esse gēia viduarum non ignorare te credo. Q Primū quidem est pfectissimum et celesti premio destinatum: qd die ac nocte deditū est oratiōib? et ieiunijs. De qbus aplūs. i. Thimo. v. Viduas honora que vere vidue sunt. Aliud qd intēdit cure domus et filijs alēdis: nec tñ petis obnorium aliud quod intendit epulis et delicijs: quod eterne morti seruatur pene. De quibus aplūs primo Thimo. v. c. Vidua q in delicijs est viuens mor. est. Et quis ad omnes spectet oratiōibus insistere: pcpue tamen hoc conuenit illis que vere vidue sunt. Sicut ostendit augustinus tripliciter i epi stola ad probam de orando deum. Primo exemplo ipsius anne vidue: de qua dicit q nō discēbat de tēplo ieiū. oratio. seru. deo die ac nocte. Secundo exemplo alteri? vidue importune instantis cuidas iudici vt eam vindicaret de aduersario suo quā dñs cōmēmorauit. dum ad seipō andū et non desistēdū nos admonuit vt habe. Lu. xij. Hoc etiā ostēdit aug. auctoritate apli qui ait. i. thimo. v. Que vere vidua est et desolata speret in dño et in ser. orationibus die ac nocte. Ideo autē apls dicit viduam desolatam fm aug. ibidem. Quia nondum ap

prehendit illā vitā vbi est verū certūqz solatium. Q Tertio instruitur vrgines in hoc qz ipgama vrginitate vsqz ad matrimoniu dī pseruasse: quod dat intelligi q mulieres vrginitate suā vsqz ad matrimoniu corporale vī spūale debēt custodire: tūc spso carnali vel spūali illatam fidem seruare. Est em vrginitas pccosus thesaurus et cum cautela et diligentia seruandus. Est hoc maxime ppter vasis fragilitatē. Mō em ē iste thesaurus in vase ferreo: sed fictili. i. h. cor. iij. Habem? thesaurū istū in vasis fictilib? Propter ipsius thesauri impccabilitatē: qz nō pōt in equū vel in melius cōmutari. Eccl. xvi. Mō est digna pōderatio cōri. aīe. Propter istius thesauri recuperabilitatē: Quāvis em xps multa miracula fecerit: et multos mortuos suscitauerit: tñ vrginitatē pccatā nulli vīqz restituerē voluit. hierony. Cum oīa possit deus: vrginē tamē nō pōt suscitare post lapsum. Illud autē sepe dī homo nō posse facere quod nunq facit: quis possit. sic deus dī hoc facere nō posse: quia hoc nunq voluit facere. Q Quarto instruitur senes: et hoc per symeonē scē de quo i ter cetera dicit q erat timoratus. Illi enim qui in tota vita sua deo seruierūt possunt deo multū cōfidere. Illi dō q tantū in senectute possunt de deo multū timere. In vere ri lege deus preceperat q sibi aīal immaculatum offerret qm ad caput corpus et caudam. Caput in homine est priua etas: scz adolescentia siue iuuentus. Cauda ē vltima etas: scz ipsa senectus. Corpus ē etas media inter has: scz etas virilis. Qui igitur dant deo suā iuuentutē virilē etatē et senectutem isti offerūt deo caput corpus et caudam. Isti de deo multum possunt cōfidere. Qui vero dant mundo suā iuuentutē: sed postmodū deo etatē virilē et senectutē: isti auferūt caput. dant tñ corp? et caudam. Isti possunt timere et cōfidere. Timere qz caput hostigēdū erant. Cōfidere qz corpus et caudā obtulerūt. Qui autē dant solūmodo deo caudā: isti possunt timere multum. ps. Seruite deo in timore et exultate ei cū tre more. Quasi dicat. Vos qui totā vitā deo dedistis: seruite dño in letitia. Vos q etatē virilem et senectutē: deo obtulistis: exultate ei: sed cū tremore: qz iuuentutē sibi abstulistis. Vos qui tñ senectutē deo dedistis: seruite ei cū timore. Q Quinto instruitur pueri p hoc quod dicit. Puer autē cōfitebatur.

Sicut enim pueri crescunt per etates: sic debent crescere per virtutes. Si enim dies post auroram non cresceret: inutilis esset. Quasi aurora autem est gratia incipiens. Sicut igitur aurora crevit in luce: et de luce in speculato diei. Sic anima de gratia incipiente debet crescere in perficientia: et de perficiente in speculato. Propter hoc iustorum semina quasi lux splendens. Ecce aurora gratie incipiens preceat. Ecce lux gratie perficiens: et crescit usque ad perfectum diem. Ecce dies gratie consummatus. Sexto instruit parentes qualiter erga filios debet se habere in hoc seculo: quod parentes christi ipsi pueri ad templum perducerentur. per quod ipsi parentes instruantur ut filios suos a puericia instruant ut ad ecclesiam vadant: et dei mandata custodiant. Pueri enim tanquam molles cera de facili ad omne bonum adducuntur. sed postquam in maliciis indurantur: viri ad bonum reuocantur. Pro verbis igitur. Adolescentes iuxta viam suam: etiam cum sensuerint non recedat ab ea. Unde propheta in persona puerorum et iuuenum dicit. Factus est cor meum tanquam cera liquida. sed in persona illorum qui iam indurati sunt: subdit. Aruit tanquam testa virtus mea. Tales enim ab omni humore gratie excutuntur. Ideo dicit. Aruit tanquam testa. Et quia nunquam aut raro confitetur deo subdit. Et lingua mea adue. faucibus meis. Et sepe in suis malitiis moriuntur. id subdit. In pul. mor. deducit me. Septimo instruitur filius quod propter dolorem parentum non dimittat quin deo seruiat. quod notat per hoc quod symeon dixit matri sue. Tuam ipsius animam pertransibit gladius. Filius enim dei non dimisit quin crucem ascenderet: quin in ea usque ad mortem peristeret. Quis sciret quod gladius doloris matrem suam perforaret. A matre autem se absente operibus dei insisteret: quis sciret quod de sua absentia multum mater doleret. Zuce. ii. Pater tuus ego do. quere. te. Per hoc igitur filii instruantur quod non debeant dimittere propter dolorem parentum quin penetrare crucem ascendunt. et quin in ea usque ad finem vite permanant. et quin spiritualia dei opera terrenis utilitatibus parentum semper opponant. Hiero. i. eplis. Licet paruulus ex collo pede ar nepos in gutture: licet sparso crine et scissis vestibus: vbera quibus te nutruerat mater ostendat: licet in lumine pater iaceat: per calcarum perge patrem. correpta matre. scissis oculis ad vexillum crucis effudit solus pietatis genitus est in hac re esse crudelis. Gladium tenet hostis: me perimat: et ego de matris lachrymis cogitabo.

I Sermo secundus. De eodem.

Am dicit symeon ad matrem

hic in ruinam: et in resurrectionem multorum in israel: et in signum cui contradicetur. Et tuam ipsius animam pertransibit gladius. Symeon spiritus dei plenius prophetavit ista de christi passione et resurrectione: et de matris quem beata virgo habitura erat dolore. In quibus verbis quatuor rationes. Unum quod spectat ad nos: secundum quod incussio magni timoris. Tria que spectant ad agnoscendum: scilicet titulum magni honoris: affectus magni amoris: et gladius magni doloris. Primo ex parte hostis notat incussio magni timoris: cum dicit. Ecce positus est hic in ruinam. Christus enim fuit in ruinam malis: quod suis salubribus doctrinis ad suam perditionem vertunt. Tales enim excutuntur et luce moriuntur et odore: et infirmantur et medicamine. Ista tria exempla adducunt a sanctis. Primo adducit Eriso. dicens quod quando lux splendet et sol radiat: oculos debiles conturbat. Aug. Oculis egris: odiosa est lux: que sanis est amabilis. Tales sunt scilicet notae et vestigia: que excutunt a luce. Secundo adducit aplos dicens. i. Cor. ii. Christi bonus odor sumus. his qui saluantur: et his qui pereunt. Alijs quidem odor mortis in morte. Alijs odor vite in vitam. Talem odorem moriebatur iudas qui ait. Johan. xi. Quare huiusmodi non ve. et. Interlinearis. Iste mortitur bono odore de quo alij viuunt. Tales sunt similes busonibus et serpentibus quod odorem vinee ferre non possunt: sed fugiunt. Tertium exemplum adducit Grego. dicens. Celestis medicus egros non respicit: quos de medicamento deteriores fieri videt. De talibus dicit iere. li. Eruam in babilone et non est curam: derelinquamus eam. Eiusdem. xxx. insana bilis est factura tua pessima plaga tua. Secundo ex parte virginis ponit titulum magni honoris in hoc quod mater christi notat. Magnus honor est filium habere cum deo. Magnus honor mater esse illi in terris: cui est deus pater in celis. ipse enim filius est tanquam deus charissimam honorem in natiuitate sua: quod saluam iustitiam de ea nasci voluit: quod nulli alteri concessum unquam fuit. Unum dicit. Sicut sol radium perfert: sic deo filium. Item vel sol non uolat: utrum quod tibi iterat. Sic de plebe pia mater immaculata matris. In vita sua: quia

sibi obediens fuit. Luc. ii. Erat subditus illis. In morte sua: quod cum iohannem sollicitate promissa: ut uteretur ioh. xix. Post resurrectionem suam: quod sibi per apparuit. unde dicit Sedulius. Semp. deo manes sevisibus altis luce palam oibus dhis per se obtulit. Et post ascensionem suam quoniam sua gloria eam deduxit: et ad dexteram suam eam suscepit. ps. Inuoluntate tua deduxisti me. Tercio ex parte virginis ponit affectum magni amoris: cum dicit. Tuam ipsius animam pertransibit gladius. Quod tribus modis intelligi potest. Primo sic. tuam ipsius animam pertransibit gladius: quod est tuam: vel animam quod est ipsius. Et hoc notatur non per naturam in diuina substantia: sed per virtutem et vinculum charitatis immensum. De sola enim anima beatissime virginis dici potest quod sit filij. et eorum: quod non fuerunt nec esse possunt due anime tanquam singula in amore coniuncte. Erat enim aui virginis anime filij sic per amoris unitatem: quod tota in filij amore erat conuersa. Sicut enim ferrum missum in ignem totus ignis efficitur: sic marie anima charitate successa tota effecta est charitas: quod tota erat liquefacta. Sicut enim aurum ad calorem ignis totum liquefit: sic eius anima igne amoris inflammata tota erat liquefacta. Latic. v. Anima mea liquefacta est. Tota erat languida. Amor enim spiritualis facit animam languidam: et infirmam in amando terrenam. Sed forte et robustam in amando celestiam. Cor. xii. Luz ei infirmos: tunc fortior suus et potens. Et quod anima virginis tota ab amore mundi defecerat: et dei amore plena erat: ideo se languidam esse dicebat. Latic. v. Mucitate dilecto te. Quarta ex parte virginis ponit gladium magni doloris: cum dicit. Pertransibit gladius. In hoc quod dicit gladius ostendit quod dolor fuit magnus. In eo quod dicit. Animam ostendit quod dolor fuit intimus. In eo quod dicit pertransibit: ostendit quod fuit transitorio: quod in gaudium esset conuersus. ps. Ad vesperum dormio. fle. et. Et quoniam non potest aliquid sine multo dolore amittere: quod cum multo amore fuerat possessum: ideo videamus quoniam materis ad filium fuit amor: tunc videre poterimus quoniam etiam dolor fuit. Si quidem in christo tripliciter fuit substantia: scilicet caro: anima: et diuinitas. Erat igitur inter materem et filium triplex coniunctio. scilicet carnis ad carnem: secundum naturam anime ad animam secundum amicitiam. spiritus ad deitatem. secundum gratiam. Amabat igitur virgo beatam christum amore naturae: tanquam filium suum. amore amicitiae: tanquam amicum suum. amore gratie tanquam creatorem suum. Dissecabat igitur caro virginis videns carnem

christi tanquam crudeliter laniari: vulnerabat enim anima videns animam christi tanquam grauiter periclitari: laniabat spiritus eius videns deitatem christi tanquam ignominiose tractari. Iste autem gladius anima eius pertransibit. secundum Ambrosium. fuit gladius diuini simonis. De quo dicit hebr. iiii. Alius est sermo dei et efficax: et pene omni gladio acri. Iustum gladium profunde immersum habuit: quod dei mysteria profundius ceteris penetravit: et verba dei in corde medullitius portauit. Zuce. ii. Adria autem pertransibit. Secundo autem Berth. Iste gladius fuit gladius amoris. Unde ait sup. Lant. electa amor christi qui animam marie non transiit: sed ita pertransiit ut nullam in peccato virginali priculam vacuum amore dereliquerit. Secundo autem Bedas. Iste gladius fuit gladius doloris quem dicitur passus fuisse tempore sustinuit. Unde ait. Gladius doloris dicitur passionis eius: animam pertransiit: quod non potuit videre filium crucifigi. sine affectu materni doloris: et si repareret resurrectionem. Berth. Tuam animam pertransiit vis doloris: et ideo te plangit martyrem non immerito predicamus in qua nimis sensum corpe passionis excelsit affectus durissimi doloris. Damascenus. Dolores quos effugit patiens tempore passionis sustinuit.

I Sermo tertius de eodem.

Ecce posuit est hic in

ruinam: et in resurrectionem multorum in israel: et in signum cui contradicetur.

In deo duo sunt. scilicet misericordia et iusticia. ps. Duo hec audiui. Quod potestas dei est: et tibi dicitur misericordia. In omnibus autem pueris est multa malicia: quod nec iusticiam dei formidant: nec misericordiam eius desiderant. In verbis ergo promissis. Primo ponit dei iusticiam cum dicitur. Ecce posuit est hic in ruinam. I Secundo commendat dei misericordiam cum subdit. Et resurrectionem multorum in israel. Tercio ostendit hominis maliciam: cum subdit. Et in signum cui contradicetur. Circa primam notandum quod iustus est ut homines mali ruant. id est corruant. Triplici de causa. Primo quoniam nimis se onerant. scilicet onere diuitiarum: peccatorum et turbationum. Quod enim diuitie onerant et aggrauant: dicit Abachuc. ii. Ne qui congregant non suam: usquequo aggrauant contra se densum lutum. Quod peccata onerant dicit in psalmo. Iniquitates mee supergressae sunt caput meum. Quod turbationes et ire malorum sunt graues dicit Proverbiorum. xviii. c. Breue est sarcinum

et onerosa est arena: et ira stultitiorque graui-
or. Istud triplex onus ad deponendum nos mo-
uer aplos dicitur. Iob. xij. Deponetes oē pō-
dus: quo ad primum. et circūstans nos pecca-
tū: quo ad secundū. p. patiētiā curramus: ad p.
postm nobis certamen. et quo ad tertium.
Sedō iustitiae q. ruat: q. debilitet se appo-
diant. Appodiant enim se mudo: appodiant
se rei flexibili. ideo ipsi assimilant fluuiō. q.
Reg. xij. Omēs morimur: et quasi aque di-
labimur q. nō reuertitur. Appodiat se rei de-
bili: ideo assimilant baculo arū dīneo. Esa.
xxxvi. Ecce confidis super baculus arū dīne
um. Appodiant se rei et xposite casui. id assi-
milant parteti inclinatio. ps. Tanq. parieti
inclinatio et inacerie depl. Qui aut appodiat
se dō cadere nō pōt: q. appodiat se petre fir-
missime cōtra flugilitatē. ps. Petra refu-
gium herinacis. i. hericis. id est p. dōibus
Appodiat se curri fortissime cōtra debilita-
tem. Prover. xvij. Turris fortissima nomē
dñi. Appodiat se mōti p. casus facilitatē
ps. Qui confidit in dño sicut. et. Tercio
iustum est q. ruat: q. p. viam tenebrosam et
lubricam ambulat. ps. Fiant viē corus te. et
lu. et. Illō est ergo mirū si tales corruat. q. i-
terius habent cecitātē cordis. Ro. i. Obscu-
ratū est insipiens cor eoz. et. Ideo dicitur.
Fiant viē illoz tene. Prover. iij. Via ipso-
rū tenebrosa: nesciunt vbi corruant. Exteri-
us habent lubricam carnem. Ideo subditur.
Et lubrici. Temoz. iij. Lubricauit vesti-
gia nostra in itinere platearū nostrarū. Jer.
xv. Dimerferūt in ceno et lubrico pedes
meos. Interius etiam habent impulsū re-
ptationis. ideo subdit. Et angelus dñi p. se
quens eos. Istum impulsus etiam habent vi-
ri sancti. sed dñs eos defendit. ps. Impul-
sus euerfus sum: et caderē: et dñs sustulit me
Secundo commendat dei mīa: cū dicit. Et in
resurrectionē multoz. Resurrectio autē di-
citur respectu casus qui p. cessit. illud enī re-
surgit quod prius cecidit. Adagna enī dei
mīa ostenditur quando illi qui in peccatus
cecidit resurgere facit: q. homo pōt per se i-
peccatū ire: sed nō pōt p. se a p. redire. ps.
Spūs vadens et non rediens. Lysio. Isti
si dñs deus valida manu mīe sue solueret
peccatōre vsq. ad mortē in peccatōrū suoz
vinculis pmanebit. Sed multi sunt qui sem-
per volūt in peccato dormire. Quos aplos
inrepat dices. Ephe. v. Surge qui dormis
et exurge a morte: et illū. et xps. Alij sunt qui

semper volunt sedere: id est a bonis opibz
torperet: nunq. ambulare id est p. dōa ope-
ra se erectitare. Job. xij. Ambulare dum lus-
cem habetis. et. Alij sunt qui semper volunt
manducare et delitijs vacare. Jer. xxi. Ne-
q. quo delitijs dissolutis filia vaga. ista tria
genera hominū p. pheta reprehendit dices
Surge postq. federitis qui manducatis
panē doloris: ac si dicat. Surgite postq. sa-
tis dominiistis in peccatis: postq. diu sedi-
stis vacantes ab operibus bonis: post satis
manducastis vacantes: delitijs. et sic amos
do vigilare qui tam diu dominiistis. Amos
do ambulare qui tam diu sedistis. amodo se-
tunate qui tam diu manducastis. et dicit pa-
nem doloris: q. delitiae corporales que nūc
delectabiles videntur: in futurum: in dolo-
rem. et in amaritudinē conuertent. Job. xxi.
Panis eius in vtero illius vertetur in fel af-
pidum intrinsecus. Tercio ostendit hoīs
malicia. et cū dicit. in signum qui contradice-
bat. Ubi duo videnda sunt. Primo quod est
istud signū. Secundo qualiter ei contradice-
tur. Istud aut signū est xps. d. quo dicit. Et
xps. Super montem caliginosum leuare si-
gnum. Mons caliginosus est mundus q. er-
rore excecatus p. p. mundi tanq. vera bo-
na appetebat: p. aduersa tanq. vera mala re-
fugebat. Sed sup istū montē caliginosum
leuatum est signū in quo tria sunt scripta et
depicta. s. humilitas: paupertas et carnis aspe-
ritas. De q. dicit. Zuce. ij. Et hoc vobis signū
Inuenietis infantem: ecce p. humilitas.
Qui enim erat sine principio infans vnius
diei esse voluit. Esa. ix. Parvulus vobis na-
tus est. pannis involutum. ecce quāta pau-
peritas. Bernar. Dei fili? in cuius arbitrio
erat eligere ipse elegit qd. molestius ē pre-
sertim parvulo et pauperis matris filio. qui
vis pannis habuit ad involuendū. ecce cer-
te cū tanta necessitas eēt nullam audire fieri
pellū mentionē. Positū in p. p. ecce quā-
ta carnis asperitas. idem. Xps. q. nō fallitur
et si elegit qd. carni molestū est. id ergo meli-
us videtur: id magis est eligendum. et si quis
aliud doceat vel sentiat. ab eo tanq. a sedū-
tore cauendum est. Et sic christus verbo et
exemplo docuit bona transitoria: scilicet di-
uitias: delicias et honores non esse vera bo-
na: nec esse amēda. Paupertatem vero mo-
lestias corporis et sui conceptus non esse ve-
ra mala nec esse timenda. aug. super illud
Hebre. xij. Qui p. p. sibi gaudium et dicit.

Omnia terrena bona contempsit hō christus
et contēda demonstraret: omnia terrena
mala sustinuit: q. sustinēda p. p. ebat. ut nec
in illis quereretur felicitas: nec in istis time-
retur infelicitas. Secundo videndū est qua-
liter isti signi contradicantur. Siquidē hūili-
tati que est in signor verillo christi depicta
cōtradiat supbi. Eccl. xij. Sicut ab homi-
nis est supbi hūilitas: sic excretatio diuiti-
um est supbi. Carnis molestie p. dicit voluptu-
osi. Eccl. xxi. Audiet lurrusos et displice-
bit ei. pauperis p. dicit auari. math. xix.
Cū audisset adolecēs vba hec tristis abiit
erat habens multas possessiones.

**Domnica infra octauas epi-
phanie domini. Sermo primus.**
Am factus esset iesus
annorum duodecim ascendenti-
bus illis hierosolymā fin cōsue-
tudinē diei festi. et. Zuce. ij. Secūdo aug.
Non solum verbi verba sunt nobis docui-
mentis: sed etiam verbi facta sunt nobis ex-
empla. Et ideo ea q. hic dicta et facta sunt a
xpo eterno et de ipso. nō solum nobis sūt
in documentum instructionis: sed etiam ex-
emplum imitationis. In presenti euange-
lio instruit mater matres. qualiter debeant
se habere ad filios. Instruit filij filios q. nō
se debeant habere ad patres. Instruit ma-
ter et filius omnes alios qualiter habere se
debeat ad seipsos. Primo igitur mater in-
struit matres q. ad filios habeant discretū
amorem: timorem: et correctiones. tūc amor
discretus est: matris ad filij quando p. p.
ericia cum imbuat salutaribus disciplinis.
Sicut virgo beata filium imbuebat dū ip-
sa sua puericia ad dei festa ducebat. Prece-
ptū enī fuerat filijs israel. Exod. xxi. q. ter-
in anno. s. in aprilis. iunior et septembri. festa
celebrarent. s. pascha. penthecosten. et zeno-
phagiam. et quāuis lōge positi a duabus fe-
stuitatibus pro minoribus causis possent
remanere a festa tamen pasce nullus pore-
rat se excusare: nisi infirmitas vel casus leui-
tabilis interueniret. et quia ista erat pascha
sollemnitas. Ideo ioseph et Maria hiero-
solymā ascendit et puerum secum ad tem-
plum dei duxerunt. Sed multe iam matres
sunt que filios vel filias citius ducunt ad
choreas q. ad ecclesias. Volunt eas potius
ducere ad choreas q. ad ea que sūt in eccle-
sijs. ps. Preueniunt principes conjuncti p.

in medio. et. Ducunt autē ipsas ad choreas
mundi vbi puella saltauit et iohannē decapi-
tare fecit. Tandē ducent ad choreas istas
vbi de calore ad frigus et de frigore ad calorem
p. p. saltabz. Job. xxiij. Ad nimum cas-
lorem transeunt ab aquis nimum. et nihilo
minus priuabunt choreis celi de quibus et.
Qui pascis inter lilia. et. Secūdo mater de
filio debet habere magnum tumorem. ne. s.
in prātem dyaboli deueniat. Beata enī go-
sicut dicit glo. timuit ne sicut herodes filius
sui infantē occidere voluit: sic factū iā pue-
rū alij occiderent. Timebat ergo et dolebat
ne forte in prātem archelai filij herodis de-
uenisset. Sed multe sunt matres q. sciunt filios
suos ab herode. i. a demone iā occisos
et p. timere ac dolere vident. Dolet mī si
sup. asportat porcū suū: nō dolet si lupus
infernalis auferat filiū suū. Dolet si cadit an-
nus et nō dolet si cadit filius. Bern. cadit an-
nus et est qui subleuet: perit aia et non est q.
curet. Sed tales matres dolebit q. filios
suos ad infernale patibulum coras suis ocu-
lis duci videbunt. Et tunc eis dici poterit
illud. Zuce. xxiij. Filie hierusalem nolite fle-
re sup me. et. Flebunt quidem sup xpm et i-
ducant eū ad passionem. Flebunt sup seipsas
q. non adhibuerunt erga filios suos de-
bitam correctionē. Flebunt sup filios quos
videbunt traditos in eternam damnationē
prius ergo lachrymas dñs remouet. ne. s. su-
per ipm plorent: q. non possunt eum ad mī-
sericordiam inclinare. Alias duas concedit
ut sup seipsas et filios suos plorent. Ac si di-
cat dñs. Nolite flere sup me. q. nūq. me ad
miserendū filijs vestris inclinare poteritis:
sed flete sup vos: q. eos non correxistis sup
filios vestros quos in tormentis perire vide-
tis. Tercio debent matres habere ad filios
debitam correctionē: quod notat in hoc q.
beata virgo dixit filio suo. Fili quid fecisti
nobis sic. Non enim filius maledicit nec cō-
iuratur: sed rationem facit querit. Quod ē
contra multos parentes qui filios nimis ex-
asperant: et super eos nimis clamāt. et nimis
eos vituperāt. ephe. vi. Et vos patres. nō
lite ad iracundiā puocare filios vestros. et.
Admueri enī filij sunt corripienti cū leui-
tate: mali cū seueritate. Oēs autem: cū men-
tis tranquillitate: et cū discretionē. ij. Timorē.
iij. Argue obsecra. inrepta. et. Ad ali enī
sunt arguēdi et inreptandi. boni obsecrandi.
Omnes autē cum omni patientia tolerādi. et

2. cum doctrina. i. discretionem moderadi. Secundo filius instruit filios qualiter se habere debeant ad parentes. Habet autem homo tres parentes. scilicet celestem spiritalem. et carnalem. Puer autem iesus ad patrem celestem se habuit reuerenter. quia ipsum et eius negocia parentibus carnalibus preponebat dicens. Quid est quod me querebatis non. etc. Augusti. Amicus est genitor si pronuntiatus est creator. Secundo ad patres spirituales. i. legis doctorum se habuit sapienter. Et hoc in tribus in quibus volentes audire instruit et informat. Primo in eo quod eos tamquam nesciens audiebat. Eccl. vi. Si dixeris audire sapiens eris. Secundo in eo quod tamquam discipulus eos interrogabat. Deut. xxxij. Interrogabo patrem tuum etc. Tercio in eo quod tamquam auditoris interrogatis informat sapienter respondere debet. Eccl. v. Si est tibi intellectus responde de proximo etc. Tercio ad carnales parentes se habuit obedienter cum dicit. Et erat subditus illis. Berni. Quis quibus? deus hominibus. aug. Homo erubescat esse superbius quam humilis factus est deus. Ex his instruitur quod ad patrem celestem debemus nos habere cum reuerentia. Ad patres carnales bonos cum obediencia. Ad patres spirituales. i. ad platos cum subiectio. In hoc reprehenditur quidam scilicet qui habent platos minus quam pueri eis subijci dignatur. Perus qui interpretatur agnoscere seruo potestatis apertum auriculam. quia scia i de rico t religioso sepe aufert obediencia. Tercio mater et filius instruit nos oes qualiter nos habeamus ad nos ipsos. Et hoc in quibus Primo ut ad ecclesiam libenter eam. quod notatur per hoc quod ipse ad templum fuit deductus et in templo inuenerit. Libenter enim filius in domo patris sui manebat. Unde etiam veniens hierusalem. primo ad templum ibat. Et hinc. Proprium erat boni filii ut veniens hierusalem. primo curreret ad domum patris sui. Ille igitur qui libenter stat in ecclesia signum est quod sit filius dei quia stat in domo patris sui. Ille vero qui libenter stat in taberna. signum est quod sit filius diaboli. quia in domo patris sui moratur. Secundo quod usque ad finem sacri ministerii in ecclesia persisteramus. quod notatur per hoc quod dicit. Consumatisque diebus etc. Sed multi sunt primum facientes. Refert. Gregorius in dyalo. de quodam monacho qui in oratione stare non poterat. quod sanctus Benedictus considerans vidit diabolus in forma pueri mauri qui ipsum per fimbriam vestimenti de ecclesia extrahebat. Sicut enim

angelus deuotos ad ecclesiam inducit. adducit eos custodit. et educit ad propria reducit iuxta illud iudith. xij. Custodiu me angelus domini. et hinc eunt et ibi commorantes et inde huc reuertentes. Sic diabolus quosdam ut ecclesiam adducat ut mulieres cospiciat quosdam ibi derinet. ubi vanis rumoribus in seruiat. quosdam recedere facit. officium usque ad consummationem audiat. Tercio fugiamus turbas si christum amittere nolumus. Beata enim virgo in turba fidelium perdidit. Regis in vitas patrum quod quidam scitis in oratione fuit qualiter saluus fieri possit. Et audiuit. Fuge tace quiesce. Nec enim sunt radices. non peccata di. Legit. Luce. xij. quod Zacharias christum in turba videre non poterat sed in domo sua quietus cospexit. Interrogat quidam philosophus quid esset hoc magis inuicem. Respondit alter homo. Quarta ut verba dei in corde retineamus. quod notatur per hoc quod dicit. Maria autem peruenit oia habebat. Verba enim dei in corde recodita a peccatis nos retrahunt. In corde meo abscondi eloquia etc. Ad velociter currendum frequenter operandum nos puniunt. Eccl. xij. Verba sapientum quasi fides. Ad amorem dei accedunt. ps. Sagitte potent. acu. etc. Quinto de bono vi tempore in melius proficimus. quod notatur per hoc quod dicit. Iesus proficiebat etate et sapientia. Similiter et nos si aut proficimus per etatem debemus proficere de virtute in virtute. ps. Ibi de virtute in virtute. Debemus etiam officere in sapientia. i. in sapientia scientia ut spiritualia nobis sapiantur. tertia rena desipiat. Eccl. vi. Sapientia finis mentis eius est. Debemus etiam proficere apud deum et homines in gratia. i. in gratiosa fama. Mat. v. dicit. Luceat lux vestra etc. Et sic erimus virtuosius quo ad nos. sapientius quo ad deum et gratiosius quo ad proximum.

Sermo secundus de eodem.

Emanavit puer iesus in hierusalem etc. Quia multi sunt qui perdunt iesum. Ideo vtile est

scire ea per que perditur ut eueniant. si prius est scire ea per que perditus recuperatur. vtilissimum est scire ea per que recuperatus custoditur. Sunt igitur quedam per que ille amittitur illa sunt quatuor. Primo enim amittitur per inepiam leticia quod notatur per hoc quod beata virgo de terra sua expulsus in egypto fugata in tanta tribulatione posita filius non perdidit. et postquam ad se-

stituitur iuxta ipsum amittit per quod dicit intelligi quod iesus sepe in aduersitate custodit. in prosperitate perdit. Ecce david a saul persecutus deum non deseruit. Postmodum autem in regno positus in adulterium et homicidium cecidit. Prosperitas enim mada est sicut vinum putrum quod cito inebriat. si aduersitas mixta est sicut vinum mixtum quod sobrietate gnat. Ad letitiam etiam in magnis festiuitatibus sepe iesus perdit. Luce enim instituit fuerunt festiuitates ad utilitatem animarum. vani homines eas contemnant ad voluptatem corporum. Tales enim festiuitates a deo reprobant. Amos. v. dicit. diuini et profici festiuitates vestras. Quasi diceret. Vestre sunt et non mee. immo ab ipso deo in quadam abhominatio habet. Mal. ij. c. Disposita super vestrum stercus solentur vestras. A demonibus deridet. Tercio. i. Viderunt enim hostes et deriserunt sabbara eius. Secundo amittit per dissidium et distractiones nimias. quod notatur per hoc quod parentes enim amiserunt. et eo quod a hierusalem recesserunt et se turbis immiscuerunt. Qui enim recedit a tranquillitate cordis et dat se tumultui munda ne tribulatio de facili iesum perdit. Legit in. Reg. xvj. Quod helyas manes in solitudine delicate a domino pascebat. si ad turbas se transferens vir aqua et buccella panis obtinuit. quod si diu homo est in quiete eterna de leccatione pacis sed manes in turbatione tali visitatione priuat. Hinc est etiam quod filii israel manas recipe non poterunt nisi postquam mare transierunt. quia nullus potest recipere spiritalem consolationem et dulcedinem nisi timentur vanam fiduciam. Tercio amittitur per vanam fiduciam. Viri enim ad festiuitates ibant seorsum et mulieres deorum. pueri autem poterant ire cum utroque parentum. Ideo ioseph etiam credebatur quod esset cum ioseph. Et sic ipsum ex tali fiducia amiserunt. Quia enim nimis profundum in suo sensu et sapientia. si nemo salomone sapientior qui tamen deceptus fuit. Quia fiduciam nimis in fortitudine sua et castitate. si nemo sansone fortior. nec petro postior qui dixit math. xvi. Dñe recem paratus sum et in carcerem et in mortem ire tam deo et cecidit. Quia nimis confidunt in diuitiarum temporalium spiritualium opulentia. sed nemo diuitum illo qui inducitur purpura et bysso taliter ditior. nec mo david spiritualiter locupletior. et tamen vterque cecidit. Quia nimis confidunt in

dei misericordia nihil cogitantes de iusticia. Tales sub spe venie multa peccata committunt sicut adam qui consensit vxori sue sub spe venie obtinende. Omnes tales omnes alloquitur dices Jere. ix. Non gloriez sapientia in sapientia sua quo ad primos. Et non gloriez fortis in fortitudine sua quo ad secundos. Et non gloriez diues in diuitiis suis. Sed i hoc gloriez gloriari scire et nosse me quia ego sum dominus qui facio iudicium et iusticiam in terra. quo ad quatuor. quia debet ipsum cognoscere non tamen misericordiam. si etiam iustum iudicem scire non tamen ignorantiam. quod notatur per hoc quod dicit. Et non cognouerunt parentes eius. Si enim cognouissent nunquam ipsum amissent. Sic peccatores ipsum sepe amittit. quia periculum suum non cognoscit. Esa. v. c. Propterea caprius ductus est populus meus. quia non habuit scientiam. Nulla periculum ostendit infirmitas illa que non sentit. Peccator enim est in egritudine sua. Ois enim peccator ignorans est et ececat. tenebris percutitur et in medicum non gredit. Est enim sicut freneticus qui ridet et parentes plorat. Sic peccator letatur et angelus lachrymat. Esa. lxxij. Angeli pacis amare flebunt. Et sicut licargicus cui suus somnus videtur dulcis. tamen est mortalis. Job. x. c. Luce enim dulce fuerit in ore eius malum. abscondit illud etc. Tales sunt filii illi de quo legit in historia barlaam. quod ad ramum arboris pedes et subitus se barlaam habens et pmesallat. ni faui et mellis de ramo pendentes se dabat et de suo periculo non cogitabat. Secundo sunt quidam per quod iesus amissus recuperat. Et illa sunt quatuor. quasi contraria quatuor per dicitis. Primo enim recuperat per mundani gaudij exclusionem. quod notatur per hoc quod dicit. Dolentes querebamus te. Sicut enim inepta leticia ipsum facit inuenire. Berni. Quomodo in ueniam te bone iesu in gaudio quem mater dolens inuenit. Johannis. ix. Maria stabat ad monumentum foris plorans. et quia plorauit. ideo inuenit. Jeremie. vi. Vultus vniuersi fac tibi plantum amarum. Nullus ergo speret se posse inuenire christum gaudentem quem mater inuenit dolendo. Magdalenam lachrymando. omnes tamquam vni genitum lugendo. Secundo recuperatur per cordis pacificationem. quod notatur per hoc quod in hierusalem que interpretatur visio pacis redierunt. Qui enim christum amittit per cor-

dis turbatione recuperare potest metis pacificatione. Delem cum sit amator pacis non habitat nisi in corde pacifico. ps. factus est in pace loc' eius. Quidem? q' ymago hominis non conspicitur in aqua turpida vel commota: sed in aqua limpida et tranquilla. Sic deus non videtur a corde turpido sed pacifico et quieto. Hinc est q' etiam apostoli receperunt spissantem sedentes. i. a tumultibus q' seceres. **3** Tertio recuperat p' deuota oratione: qd' notatur p' hoc q' maria filium recuperavit in templo: quod erat domus orationis. unde Ad. thei. xxi. Domus mea domus orationis vocabitur. Deus est aliquando amittit p' peccatum quod sit p' ignorantiam. Sic amittit eum paulus qui dicit. i. Thimo. i. Ignorans fecit in credulitate. Aliqui per peccatum. qd' sit per in firmitatem humanam. sic amittit eum petrus: q' dum mori timuit ipm negauit. Aliqui p' peccatum qd' sit per certam maliciam: sic amittit eum dauid qui adulterium et homicidium commisit. Sed omnes isti per orationem ipm recuperauerunt. Nam paulus tribus diebus et noctibus orauit. Unde dicit dñs ananie. Act. ix. Ecce est orat. De petro ei d. Ad. xvi. Egred' sua foras flectit amare. Dauid oratione triu syllabarum fecit et misam pmeruit dicēs. ij. Reg. xij. Peccaui. **4** Quarto recuperatur per cōpletam satisfactionem: qd' notatur p' hoc q' iesum post triu diu inuenerunt. Prima dies est contritio. secunda p' confessio. tertia satisfactio. Ero. iij. Ibi uisum viam triu dieru vt satisfactio dñs deo nostro. **5** Tertio sunt quedā per que iesus recuperatus custodit: vt semp nobiscum inhabitare dignetur. Ipse aut habitat in descensu in nazareth eius maria et ioseph. unde dicitur. Et descendit eus eis et uenit nazareth. Et habitat quidem in descensu id est in valle humilitatis. ps. Valles: id est hūiles abū dabūt frumto illo. s. frumto de quo d. iob. xij. Nisi granū frumeti cadēs in terram. Et habitat in nazareth: id est flore puritatis. ps. Tu autem in sancto habitas. Sanctum enim idem est q' purum. Lanti. ij. Ego flos campi. Ecce quia diligit flores puritatis. Et illū conualliu: ecce q' diligit vallem humilitatis. Habitat cū ioseph id est cum illis in quibus est augmentū sanctitatis. ps. Ibi de virtute in virtutem. Et habitat cū maria: id est cum illis q' habent lucē fulgide conuersionis. quia maria illū minata interpretatur. Mat. v. Si luceat lux vestra coram hominibus. et. i. iob. i. Deus

lux est et tenebre in eo non sunt vllē. Ideo nō habitat cum tenebrosos: q' lux cum tenebris stare non potest. ij. Cor. vi. Que societas lucis ad tenebras.

Sermo tertius vt supra.

Et tuus et ego dolem

4 res querebam? re. Multi sunt q' iesus q' uis sed nō inueniūt: quia non querunt eum suo tempore et loco et modo. **5** Est em pmo g'rendus suo tpe: q' post triu diu est inuentus. **6** Prima dies fuit tempus ante legē: tunc patriarche cū q'sierunt sed eū inuenire nō potuerūt. Unde dicebat vnus eorū. Exo. iij. Obsecro dñe mitte quem misurus es. **7** Secunda dies fuit tps sub lege: tunc patricie cū q'sierunt re non potuerunt. Unde dicebat vnus eorū. Isa. lxiij. Etiam dū p'pces celos et descēderes. **8** Tertia dies tps est p'us et ista die inuenitur. Isa. ly. Querit dñs dñs inueniri potest: inuocare. **9** Quarta dies est tēpus post hanc vitā: tunc dñs cum inuenire nō possunt q' tūc eum querant. sicut em ille qui ficus vel uias extra tps q' cret nō inueniret. Sic ille q' erat extra tps p'us deum querunt inuenire non possunt. **10** Queretis me et nō inuenietis. Dñs aut qd' inueniet et nō inueniet. Inueniet qd' em tanq' iudicē torquentem: sed non inueniet tanq' patrem merentem. Reg. ij. Regum xij. Absalon vsq' ad annum tertiu regē dauid videre non potuit. in quarto autē anno ipsum non inuenit: sed tribus lanceis vulneratus fuit. hō quidē deū non inuenit in tpe legis nature: nec in tpe legis scripte: sed tū in tpe legis gratie. in quarto autē tpe. post hanc vitam mali deū nō inueniet ad penitentiam: sed tū ad penā. Qui tunc etiā tribus lanceis vulneratur. Una lancea est vermis conscientie. secunda est ignis geheme. Isa. lvi. Vermis eorū non moriet et ignis eorū nō extinguet. tertia lancea ē priuatio flonis diuine. Isa. v. Scdm altam transi onem. Tollatur impius ne videat gloriam dei. **11** Secundo iesus querendus est suo loco ioseph autē et maria non potuerūt ipm inuenire apud seipos: nec in comitatu hominū mundanorum: nec inter cognatos et notos sed solummodo in templo dei. est enim quadruplex amor: scilicet priuatus: mundanus domesticus et diuinus. non poterant igitur ioseph et Maria iesum christum inuenire

apud seipos: quia non inuenitur in amore proprio et priuato. Talis enim amor: s' sui ē amor: valde periculosus: quia multorū malorum est effectus. Tū. iij. Instabūt tēpora periculosa: erūt homines seipos amantes. cū. el. re. **2** Secundo non inuenitur in comitatu hominū mundanorum: quia nō inuenitur in amore mundano: sed pot' mundus ne inueniatur impedit. Job. xij. Spiritum veritatis quem mundus non potest accipere. Et inuentum perdere facit: q' est sicut faccus pertusus. Agge. i. Qui merces congregauit misit eas in saccum pertusum. **3** Tertio non inuenitur inter cognatos et notos: quia non inuenitur in amore domestico: id est in amore parentis. Bern. Quomodo bone iesu inter cognatos meos te inueniam: qui inter tuos mime es inuētus. Deuter. xxij. Qui dicit patri suo et matri sue nescio vos: et fratribus suis ignoro vos et nescio te. **4** Quarto autem inuenitur in templo dei. id est in amore spirituali et diuino. Job. xij. Si quis diligit me sermonem meum seruabit. Et pater meus diligit eus. et ad eum uenimus: et mansionem apud eum faciemus. **5** Primos autē tres amores relin quendos. et quartum retinendum ammonet dominus. Luce. xij. Si quis uenit ad me et non odit patrem suum. Hoc refertur ad amorem domesticum. Parentes em odiendi sunt quando sunt mali: vel quando filios a seruicio dei auerunt: quia sicut dicitur Mat. x. Inimici hominis domestici eius. Sequitur. Adhuc autē et animā suā. hoc refertur ad amorem propriū et priuatum. Nullus enim debet diligere animā suā. id est animalitatem et carnalem vitam suā sed eam odire. Job. xij. Qui odit animā suā. Et sequitur. Et qui non baiulat crucem suā: hoc refertur ad amorem mundanū. Ille em crucem suā baiulat qui crucifigis est mundo et mundus sibi. Gala. vi. Adhū mundus crucifig' est. re. sequitur. Et uenit post me hoc refertur ad amorem spirituales et diuinum. Venit inquit post me non amādo terrenā: sed desiderando celestia: sicut ego amo et desidero. Non sicut adam qui terrena dilexit et celestia deseruit. i. Cor. xv. Prim' homo scilicet adam de terra terrenis. Secundus homo scilicet christus de celo celestis. **6** Tertio querendus est suo modo. Qui qd' modus triplex est. Primo enim debet queri socialiter: quod notatur i eo q' dicit. Pater

tuus et ego. ioseph interpretatur augmentū et significat opera bona que semper debent augeri. maria interpretatur illuminata et significat fidem que est illuminatio mentis. interpretatur etiam stella maris et significat charitatem. Sicut enim ceteris stellis occidentibus illa non occidit: sic ceteris virtutibus deficientibus charitas nō deficit. i. Cor. xij. charitas nō eridit. cū tali igitur societate iesus est querendus: tunc inuenit s' cum fide et uerā operatione sollicita et charitate succensa. si enim alterū istorū defuerit inueniri nō poterit. naz sine fide opera deo nō sunt accepta. Heb. xi. Sine fide impossibile est placere deo. sine opibus aut fides ē mortua. Jacob. ij. fides sine operibus mortua est. fides autē et opa sine charitate inutis lia sunt. i. Cor. xiii. si distribuero in abissos pauperum. Et secundo debet queri lachrymaliter. quod notat ex eo q' beata uirgo dixit. dolētes querebamus te. Triplici de causa sic beata uirgo dolebat. Primo quia hūmili ter. timebat ne ipsam deferens ad celos rediisset. Secundo timebat hūm alios ne longe ad partes remotas abisset: vt alijs nationibus pdicaret. Tertio timebat hūm glo. ne in manus successoris herodis decussis hūm tribus de causis sancti sepe lachrymaliter eum querunt. **7** Primo cum lachrymis deuotionis: quas fundūt p' sollicitam deuotionē: quando se ad tempus eis subtrahit: qd' ammodo eos deferens in celos ascendit. Quis reuersionem desiderant dicentes cum propheta. Redde mihi letitias salutaris tui. **8** Secundo cum querunt eus lachrymis contritionis: quas fundunt propter peccata que aliquando commiserunt propter que se ab eis tunc totaliter elongauit. Prover. xv. Longe a peccatoribus salus. **9** Tertio querunt eum cum lachrymis compassionis quas fundunt pro miseris et malicis peccatorum qui iesum in manu herodis. i. demonis tradūt crucifigum est in eis occidit. heb. vi. Rursus crucifigim. Abimeti p'is si. dei. Tertio d' q' desiderabiliter. qd' notat in eo q' d. Querebam? re. et nihil aliud extra te. Ipse em habētes in ipso oia possidem. Sap. vj. Venerūt nihil oia bona. re. S' illi qui uolūt sine ipso hēre diuitias et delicias et honores. cū nō inueniūt s' pot' amittūt. Job. xij. Nō inueniūt i terra suauitē tū. i. carnaliter. delictioz. abyss' dicit. Nō

est in me. i. humana cupiditas q fundu non habent. qd sicut dr. Eccl. v. Avarus no implebitur pecunia. Et mare loquit. Non est in me id est tumens supbia. Supbus enim intus maris semp contra alios feruet. semper intumescit scilicet est in motu turbatoris. Et al. vii. Lox impu quasi mare feruens quod quiescere non potest.

Dominica prima post octauas epipha. nie. Sermo primus.

Uptie facte sunt in chana galilee et erat mater iesu ibi

nas interesse voluit nuptias: vt statum matrimonialem sua presentia approbaret. Approbauerat prius statum virginales in eo qd de intermerata regine nasci voluit. Approbauerat statum viduale in eo qd ab Anna vidua benedicti dignatus fuit. Non restabat nisi vt statum coniugalē similiter approbaret vt p hoc daret intelligi q in quolibet istoz statuz pōt homo saluari. Est tamē qdus in his tribz statibz sū Bedam. Bona est similitudo castitas coniugalīs. melior pūctia vidualis. optima pfectio nūgialis. Nuptie autē iste de qbz in isto euāgelio agit qdupliciter cōmēdabiles sūt. Cōmēdantē a loco: a cōiunio: a ministris. Si qdē in loco: notat magna mysterij congruitas. in cōiunio magna vini pcciositas. in cōiunio magna nobilitas in seruientibus magna strenuitas. Primo enim cōmēdat a loco in quo notat magna mysterij congruitas quod notatur in eo qd dicunt facte fuisse in chana galilee. Chana em est nomē vīlle in pūvincia galilee. Chana autē zelus interpretat. Et quo nobis mysteriū cōmēdatur. Et hōdē inuēit qd vir et vxor debēt mutuo se zelare. Est aut triplex zelus scilicet nimius. tepidus et discretus. Zelus nimius est zelotipia. et talis reprochēstibilis est tamē in viro. Eccl. i. r. Mō zelus mulierē sinus tui qd in vxore. Eccl. xvi. Dolor cordis et luctus mulier zelotipia. Refert Hiero. in libro ptra Iouiniani. qd quidā nobilis Romanus vxorem habebat a foris gratiosam. si intus qd viro nimis litigiosas atqz zelotipia quā vir a se expulit et eiecit. Lūqz respēderetur qd vxorem sic gratiosam expulisset ille pedē pcedit dicens. Videtis hic calciamentum a foris qdem est multū pulchrum: et tamē intus me pccit. Calciamentum quidē videtis foris

mostratē exteriorē: si nō videtis meā molestiam interiorē. Refert Seneca qd locustas habuit duas vxores nimis zelotipas et contentiosas. adeo qd quadā die in ipz imperiū faciētes ad terrā enī decēserūt. Alia crā vīce cū vna illaz multa in eū intulisset totius trua cōminatiōnū: ille dissimulās abijt in rēta murū domus sedere cepit. Illa dū aquā immūdā sup caput ei? fudit si locustas nūhil ex hoc eraspatus caput tergere cepit dicens. Sciebam qd post tonitrua pluuia se queret. Lū autē amici ei consulerēt vt eas expelleret. Respōdit. Disce in domo quas sis sim in foro hoc est. Disce in domo patientiā vt ipsam in foro exhibeās. Secūdo est zelus tepidus. qm scz vxor scit virum suum fornicantē. et tamen sustinet. dissimulat. et tacet. Et iste zelus tam tepidus est valde noticius. Debent em vxores viros suos fornicarios qtuor modis coercere vt dixit aug. in libro omel. Primo eos ammonēdo. Secundo oburgādo. et si nō pnt charitativē ammonitiōnes faciant duras oburgatiōnes. Tertio ecclēsiā interpellādo. Si enim nec p ammonitiōnes vult respicere: nec p oburgatiōnes abstinere: de vxor ecclē vcl epi auxiliū interpellare. maxime si peccatū notoriū est. Quarto ad deum recurrēdo. Si cū nihil horuz valer. et ille i duricia sua pmanet: de vxor ad viros spūales et ad orationem confugere. Quēdā aut sunt qd tacet triplici de causa. vt ibidem Aug. ostendit scz aut timore pccit: qd a viro flagellari timet. sed plus debet timere deū pccipiente qd virū flagellantē. Periculosus em est inciderē in man? dei viuētis et omnipotētis qui pōt corpus et aiām mittere in gehēnaz ignis: qd incidere in manus hoīs mortalis et impotētis qd nō hz pōtē in corp? et nō in aiām. Aut blādīs adulatiōibz emollit. et eas viri laudāt qd patiēter eos portant. Que tamē patiētia est mala et saluti vxorū pccaria. Aut falsa ratione seducte. Tribus effi rōnibz vt ibidē Aug. ostendit viri vxores ad tacendū inducere conant. Vna est qd dicit. Mos sum? viri et vos femine. Et respondet aug. Imperat femine vt ferat adulterum virū: qui nō vult ferre adulterū vxorem. Ego inq? qd sum vir. si vir es vīce liz bidinē tuā. Alia est qua dicit. Mos sumus dñi et vos ancille. Ad qd rñdet aug. In ceteris ancille effote virozū vestroz: sed vbi pccū fuerit ad hoc qd dicit apls. Vir nō

habet potestātē sui corpis: s; mulier. Et la. mares re vestra. Tertia ē qua dicit. Mos sum? capita et vos mēbra. Ad qd rñdet Aug. Si caput es dux s; videri tua. Et quo nō vis vt sequat te pēdissequa tua. Et qd possent aliq vxores dicere: et quovis mihi fidem non ferat: nec ego sibi serugo. Rñdet Aug. Mōte pudicissime femine imitari viros vestros: aut vobiscū viuāt: aut soli pereant. Impudico viro nō d; mulier suare pudicitia: s; rpo. Q. Tertio zelus ē ordinat? et discret? qm scz vir et vxor ordiat se se diligūt. Ephe. v. Viri diligite vxores vras: s; rps diligit ecclē. Vbi dē. Viri dē diligere vxores suas: vt corpa sua. Vbi dē. Unusqz p se suū: vt seipm diligat. Debet igit vir diligere vxorē suā: sicut rps dilexit ecclē: vt si qm fornicat et pccit. et ipsum recipiat: sicut et rps aiām penitēte recipit et gratiā sibi reddit. Sicut corp? suū: vt nūqz corp? alteri diuidat. Sicut seipz: vt p cordiali amore eā diligat. Q. Secūdo iste nuptie cōmēdabiles sunt a pūcio i qd fuit vīni magna pcciositas. Credit em qd illd vīni magis fuerit pcciosum qd vīni fuerit ab ali qua vite pductū. Dicit em L. rñ. qd miracula qd fecit rps semp ad meli? terminant q natura facere possit. Unde si rps panes multiplicauit. si vīsum restituit: si aquā in vīnū mutauit et hīdē melius semp fecit q natura facere potuerat. Mutata ē igit aqua in vīnū qm ad substantiā: sapore: colore: et odorem. Aqua putrida ē carnalis inmunditia: in qua viri porcinū pmoiant. q. Pet. ii. Sus lora in volutabz luit. Lū quidam lasciuus iuuenis pythagore diceret se male cū mulieribus qd cum pccis conuersari. Et sues inquit libētius in ceno qd in aqua pura morant. Vīnum autē deo gratū ē matrimonij legitime seruātū. Si igit ista aqua putrida aliquis erat infectus postqz i matrimonio est coniunctus. muret aquas carnalis inmundicie in vīnū matrimonialis pudicitie. Mutet aquā qm ad subam: vt eā iā nō habeat i ope. Mutet qm ad saporem: vt iā eā nō hēat in volūtate nec in delectatione. Lōtra hoc faciēbat illi qd qm de egipso peti recessissent qm ad opationem tñ adhuc videbant illud retinere qm ad volūtatem. Numeri. i. In mētē nobis veniunt cucumeres. pepones: porri et cepe et allia. Mutet qm ad colozē vt nō habeat

eā in mala specie: habēdo scz cū aliq suspecā familiaritatē. i. 2. heb. v. Ab oi specie mala abstinece vos. Mutet qm ad odore? vt pccet mali occasione. i. maloz societates. Sicut em malus odor ificit: sic mala societates mores corripit primo 2. cor. xv. Corrupti bonos mores colloquia mala. Tertio pū bonos mores colloquia mala. Tertio pū nuptie cōmēdabiles sunt a pūciōibz in qbus fuit magna nobilitas. Fuerūt em ibi iesus filius et discipuli. Circa qd sciendū qd qtuor de causis pōt qd vxore ducere. Prima ē ppter officiū. i. plis ppgationē. Sicut em dñs Gēsi. i. Crescite et multiplicamini et c. Secūda ē ppter solaciū et reifamiliaritatis adiutorij sive aliq pūctice corā pccit: tale matrimonij fuit iter ioseph et mariā. Tertia ē ppter remediū. Vbi dicit apls. i. 2. cor. vii. Angelus est nubere qd vī Quarta est ppter viciū voluptatis. ps. Lēparatus ē iūmē. in si. et c. Ergo quis matrimonij dñt ppter officiū: iter eos ē iesus qd fuit virginis ples. Qm ppter solaciū inter eos est. Maria qd similiter ppter eandē cām matrimonij dñt. Qm ppter remediū: iter eos sūt discipuli qd sub disciplinā matrimoniali seipos correbāt. i. 2. cor. vii. Propter fornicationem vniūsciusqz suā vxorem habent. Quādo verō ppter carnalem voluptatē: iter eos ē dyabolus qd dicitur asinus odens. Tho. vi. In eos qui pūgia ita suscipiūt vt sue libidini vacent sicut equi? et mulus hz pccatē demonij. Quarto itē nuptie cōmēdabiles sunt a seruitoribz in qbus fuit magna nobilitas et maxime in architrudino qd erat pnceps alioz ministrorū. Tridiniū dē domus habens tres ordines mēlar. Voluit em dñs vt de isto vīno tridiscerent. Primo qd nō erat naturale: s; miraculose factum. Et qm ad hoc habuit testes: ministros qd hydrias aqua impleuerunt: et vīnū effuderūt. Secundo qd erat vīnū verū: qm ad hoc voluit vt hydrie essent testes. Si em sū L. rñ. in vasis. vīnarijs hoc miraculum fuisse factum foris tan credere qd ibi feces remansissent et qd non esset vīnū verum: sed aqua colorata. Tertio qd esset vīnū bonū: et qm ad hoc voluit habere testem architrudiniū qd erat ieiunus et sobrius: et ideo de sapore vīni melius poterat iudicare.

Sermo secundus de eodem.

Uptie facte sunt in cha

na galilee. Quamvis heretici

miseri merent carnale mrimo-

nium esse illicitum: eorum tñ fallitas manifeste ap-

paret. Si em illiciti esset: nec de ipsi para-

diso istitueret: nec de pñe matre desposi-

ta nati voluissent: nec ipsi sua t matris sue et

discipulorum suorum pñia t miraculo decoras-

set. Qñ Moradū aut circa h p ē triplex mri-

monium. Primum ē carnale qd ē iterum t vro-

re: qd ē hūano gñi valde vitale si mō debito

qd eo vital. Per h em hō a pctō pseruat. i.

2. or. viij. Propter fornicationes vniuersas sua

propter habet. Per hoc legitima ples susci-

pit q alias illegitima ceteris. Ben. i. Eze-

scite t multiplicam t. Per hoc boni ob-

sequi exhibet: qñ dicitur: t. r. r. v. i. Ubi nō

ē mulier iugum eger. Per hoc bona ho-

minis fideliter pseruant. Ibidē. Qui possi-

det mulierē bonā iquoat possessionē bonā

istd aut mrimoniū celebratū ē i chana ga-

lilee: qñ ipi iunges debet iuncē se diligere t

iuncē se zelare. Qd qdē ostendit p auctoritatē

tē t prōne t p quādā significatiōem. Per

auctoritatē qdē qd. Eccl. xij. In tribus

bñplacitū ē spūi meo: q sunt pbata coram

deo t hominibus. Secunda fratrum amor pri-

mior vir t mulier sibi bñ pferentes. Ita

aut tria iter eos requirunt. s. amor iterius in

corde: pccordia exteri: in pacifica cohabitati-

ōe: t pccordia tā iterius q exteri? i bona

opatiōe. Secūdo h ostendit rōne. Maioris eni

ad maiore dē correctio t disciplina. mior

ris ad maiore obediētia t reuerētia: cōlis

ad cōlis amicitia mutua. Si igit facta fuit

set mulier de capite hois: videtur q debe-

ret eē maiore vir mior t q ad ipas specta-

qñ. Hoc nūc os et ossib? meis t. Gōbē dere

lingit t. Corūd? aut vt ostendat q ille amor

dz hē pperuitatem: vt nūq seruiat nisi p

amore. In qñro vero digito possit vt ostendat

q ille amor dz habere pccordialitatem. Di-

cunt em medici: q qdā vena a corde pcedit

q in digito qñro rñdet. Tñ aut tñ q spōso

ponit t nō duo: vt ostendat amoris singula-

ritatē. In ceteris em hō vult habere sociū

nisi i amādo vroz. Istius aut mrimoniū

fm Aug. triplex ē bonū. s. fides quam sibi

mutuo suare tenent: ples q dz suscipi t re-

ligiose educari t sacramētū. i. fepabilitas

t i diuinitas q ad ppetuā cohabitatiōem

Ecce pñū bonū faciūt adulterātes q de-

bitā fide sibi nō seruāt. Ecce scōs faciūt

abozus sibi pcurātes q homici dē sunt cen-

sensu. Ecce tertiū faciūt iracūdi t supbiē-

tes. Propriū em hois victiā ē supbia: mu-

lieris iracūdia. Eccl. x. Mō ē creatā homi-

supbia neq iracūdia nationi mulier. Qñ

igit vir ē supbi? mulier iracūdia. p. cificas

ri nō pñt t iō sepe abinuitē sepan. Scōm

mrimoniū ē spūale: qd ē iter deū t aiaz. et

istud mrimoniū iniūatificat: t psumma-

tur. Initia aut p spōsionē t fide. Ecce. i.

Spōsabo te mihi i fide. Istā aut imitatio-

fit in baptismo: vbi ē spōsio q pre spōse q

diabolo t pōpis eius adnunciare pmit-

tit: t fidei datio q pre spōsi. i. r. p. qñ

pcipitur xpiana fides. Adultri aut fragit

spōsionē istā quā fecerūt cī deo: et faciūt

pacū cī diabolo. Ecce. x. Perieris fed? cī

mēdatio. i. cī diabolo q est mēdat t pater

eius. Scōm istd mrimoniū spūale ratifica-

tur: q ratificatio fit i pccordia p dā de p-

senti qd ē pccordia: q volūt q sp du-

rēt spōsalia de futuro. puerb. iij. Ne dicas

amico. i. r. p. vade t reuere t cras dabo

tibi: cū stari possis dare. Amb. Si aut rī

bi auferā nō mihi dicis cras: veniā: si iam

erigis. Memo differt imo null? gressu res

deptio aie promittit: t nemo festinat. De

ista despositiōe dz. Ecce. x. Sponsabo te

mihi i iusticia t iudicio t mia t misatiōi-

buz. Iusticia t iudiciū dēbēt eē q pre p-

nitētis: vt qñ deū offendit in pccis tñ de

se iudiciū t iusticiā faciat in penitētia la

mēris. Ad Ro. vi. Sicut exhibuistis mem-

bra vestra seruare immunditiei: t iniqui-

tati ad iniquitatem: ita nunc exhibete mē-

bra vestra seruare iusticie i sanctificationem.

Maia misatōes sūt ex pte dei q aiaz pec-

cattie recipit grās suā sibi restituit. Legi-

tur Numeri. xij. q moyses ethyopissā quā

dā habuit vrore de qñ sic dicit. Ben. Alroy

ses quādā ethyopissā duxit vrore: h nō po-

tuit ex mutare colore. Xps nō quā adama-

uit adhuc ignobilē t sedā gloriosā sibi ex-

hibuit nō habere maculā t. Qñ Tercio mri-

moniū spūale psummat p grās pfectā. Et

sicut in mrimonio psummat cū bonū fi-

dei pñt sacri: sic i isto spūali mrimōio dz

esse bonū fidei ne aia diaboli vñq suscipi

at. Sz de mltis dz. Sal. lxx. Iuxta m. i. me

sciēte t vidēte discooperuisti t. i. volūtate

t pccensu aperuisti: t suscepisti adulter. i.

diaboli. Bonū plis. i. bona opa se exerce-

at. i. Thimo. ij. Saluabit mulier p filioz

gratiōe si pñaserit in fide. i. p bonoz ope-

rū multiplicatiōe t fide. Tñ t in veteri le-

gē mal edicti erāt steriles. Mō a carnalib?

filij h ab opibz bonis Bonū sacramenti

vt aia nūq a rpo se diuidat. Xpus em ab

aia nūq separatur: nisi prius ab ipo aia diui-

dat. Jo. c. ij. Quid inueniunt in me patres

vestri iniquitatis: q elongauerūt se a me t.

Immo si aia ab ipo separatur: mor a deo re-

cedit. Eiusdem. iij. Vulgo dz. Si dimi-

serit vir vrore t recedēs ab ea duxerit alte-

ram nūq ducet ad eā vltra. Tu aut for-

nicata es cū amatore. Tercio mrimoniū

est quasi mediū qd est inter deū t humanā

naturā. Et sicut in mrimonio carnali est

triplex vniō. Una q est fm pccensu aiorū.

Secūda q est fm pccensu corporis. Tercia

q est p indiuisibile hitatiōe amboz. Sic

t in isto spūali mrimonio ista triplex vniō

reperit. Est em xps copulatur ecclē ppetuā

charitate. Miere. rrr. In charitate ppetua

dulci t. r. ideo t. Per nature pccordiatē

hebz. ij. Nūq em angelos ap. Et p insepa-

bulatē. mat. vlt. Ecce ego robiscū sum

t. Nūq ē natura diuina sepata est ab hu-

manatimo etiā in morte diuinitas erat cō-

iuncta carni in sepulchro: t aie in limbo.

Sermo tertius de eodem.

inire mrimoniū: statim intulit. Nec enim

raro in nuptiis vniuersis pccordat. Mō est

igit vrore ducēda sapiēti. Et his q habet

q sapiēs nō dz ducere vrore: aut dz ipsam

ducere bonā t honestā. Qñ circa h ser sunt

vidēda. Qñ pñio qñs vrore sit ducēda. Secū-

qñter bonavroz sit cōgnoscēda. Tercio qñ

ter diligēda. Quarto qñter castiganda. Sexto qñs vi-

ta post mortē viri sit ab ipo eligēda. Circa

pñū notādum qñ illoz q vrores accepturi

sunt qdā sunt lasciu t vāti: qdā cupidī et

auari: quidā sapiētes t discreti. Lasciu t

vāti nō querūt in vrore nisi pulchritudinē

que tñ pulchritudo in muliere est pculosa

Proverb. xi. Circul? aure? in narib? suis:

mulier pulchra t fatua. Est deceptoria et

vana. Proverb. vlti. Gallar gra t pulchra:

rudor. Querit supradict? areol? pñs pñt

refert Miero. 3. Iovinianus. Si vir debeat

ducere vrore pulchrā aut turpē. et respon-

det. Pulchra cito adamat: feda facile pten-

nit. Difficile est custodire quā oēs amant

Adolētū est possidere quā nemo dignat

habere. Admori tñ miseria de formis has

betur q formosa seruet. Legit. Mether. xv.

q ipsa roseo colore t micatib? oculis ad re-

gem intrant credens ex hoc regē placaret

ipsum indinare: h rē eā vidēs in furorem

marinū est motus. Tūc regina timēs cor-

rūt t in pallorē color ille mutar fuit. Rex

vero vidēs eam sic pallidā depoluit iram

ipsas recipit in gratiā. Per qd datur intel-

ligi q mulieres q se colorāt deo displicēt

Que autē ex abstinentia efficiunt pallide:

deo placent. Cupidi aut t auari nō qñunt

in vrore nisi diuitias. Chrs sup Ad. ar. Tu

iuuenis qñ vrore ducere vis: noli querere

ducere prore paupere pacifica q̄ diuitie
litigiosas prouener. rri. Adhuc est federe i
angulo domatis q̄ cu muliere litigiosa et
in domo cōmuni. Sapiētes aut respiciūt
in vxore ad sapiētia ei: scietes illud p̄o
uer. riiij. Sapiens mulier edificat domus
sua: insipientes quoq̄ cōstruūt i manibus de
struēt. Eiusdē. rix. Domus diuitie dant a
parētibz. A dñō autē p̄prie vxor prudēs.
Respicit etia ad bonitatē ei. Eccl. rrv.
Mulieris bone beat vir. Mō dicit mulie
ris pulchre: nec mulieris diuitis: s̄ mulie
ris bone. Sedo videndū est q̄liter vxor bo
na sit cognoscēda. Istud ostēdit Ebr̄. sup
Math. dicēs. Qd ille q̄ vult vxorē accipe
dō p̄slderare sit h̄z abos parētes bonos vel
abos malos: vel vnū bonū t̄ alterū malū.
Si abo sunt boni: secure eā accipiat. si autē
abo mali: oīno deuitet. Si nō alter bon⁹
t̄ alter mal⁹: qd facturus sit timeat. Ebr̄. t̄
men si pat est bon⁹ t̄ inater mala: magis cō
uenit timere. si vero ecdūerfo min⁹. Et rō
est: q̄ puelle magis cōsuetuerunt cōuersari
cū matribz q̄ cū patribz: t̄ iō magis cōsue
uerūt imitari mores maternos q̄ paternos.
Tertio videndū est q̄liter sit diligēda. La
uēdus est enīz amor nimius t̄ inordinat⁹.
Seneca. Amor nimius fornosē mulieris
rōnis obliuio est: t̄ infanie primus. Tur
bat dñia. altos t̄ generosos spūs frangit.
a magnis cogitatōibz ad hūilimas detra
hit. Refert idē seneca cognouisse se quēdā
honoratū virū qui exiriturus in publicū cū
fascia vxoris sue se colligebat: nec puncto
quidē hōie p̄ntia ei carere poterat: portio
nēq̄ nullam nisi altermis tacitā labijs vir t̄
vxor hauriebant. Et subdit seneca. Origo
qdēz amoris honesta erat: sed magnitudo
deformis. Nihil autē interest cū ex honesta
causa q̄s infamiat. Tñ fertus in sentētijs.
Adulter quidē est in sua vxorē amator ar
dētior. In alienā quidē vxorē oīs amator
turpis est: t̄ in suā nimius. Nihil turpi⁹ q̄
amare vxorē tamq̄ adulterā. Quarto vidē
dum est q̄liter sit custodiēda: Querit sup̄a
dictus areolus: si vxor sit custodiēda vel
nō. Et respondet. Quid pdest diligēs vxor
ris custodia cū seruari impudica nō possit.
Pudica nō debeat. Tertū est autē q̄ vxor
pudica t̄ probata nō indiget custodia. Re
fert Hieronim⁹ in libro d̄ iouinianū q̄ du
ellius q̄prim⁹ rōme nūuali certamine triū

phauit cū iaz tener esset audiuit erprobra
ri sibi os fecit. Cūq̄ vxori cōquēst⁹ esset
q̄re nūq̄ se monuisset vt hūc vicio mēde
ret. fecit illē inq̄ illa nisi putassem oibz hōi
bus sic os olere. In h̄ magna sua pudicitia
monstrat q̄ nūq̄ sic aliat hōi cū facie ap
propinquat vt discernere possit flar dōre
Lalis nō idigebat custodia. Refert ibidē
de qdā m̄xine thebana. q̄ dū a quodā vto
lata fuisset. iugulauit ipsa postea domitiē
t̄ postea se iussit. Narrat etiā Aug. i lib.
de ciuitate dei. De lucretia quā Sert⁹ tra
quini⁹ filij regis romanorū violauit. quā cū
vir flentē inuenisset t̄ eas salutasset. respō
dit. Quid saluti est mulieris amissa pudici
tia. Verūm corp⁹ est violatū: nō anim⁹. Et
ne vlla ipudica exēplo lucretie vinar cultel
lus arripuit iuterfecit. Tales igit q̄ sic ha
bebāt firmū ppositū castitatis: custodiēde
nō sunt. Ille at q̄ suspēcte sunt custodiēde
sunt. Et quis ipudice oīno nō possint cus
todiri: possunt tñ a multis malitijs ipedi
ri. Tñ dñs dicit mulieri fornicarie. Respe
c. h̄. Ecce ego sepiā vias tuas spinis: t̄ semi
tas tuas nō inueniet t̄ sequet amatores su
os: t̄ nō apprehēdet eos. Ille qdē impudic
ce vxoris vias spinis sepiat: q̄ multas caute
las t̄ impedimēta sibi opponit. Eccl. rrv.
In filia nō aduertēte se firma custodia: ne
inuetā occasione abutatur. Quito vidēdū
est qualiter sit castigāda. Istud docet Ebr̄
sup. Math. dicēs. Tribz inq̄ modis vxor
male mōrigerata castigari debz. Priō do
cēdo s̄m deū. Si autē timorē dei nō sentit
improperando vt vel hoies erubescat. Si
aut nec pudorē sentit frequētē confusa fa
ciat illi qd p̄cipit saluand. Eoz durā in bas
culo p̄cutit. Priō ergo inq̄ Ebr̄. admon
ne: q̄ sepe p̄ficiat doctrina iusticie. Deinde
p̄funde: q̄ frequēt pudor est frenū vicioz
Tertio iustū est vt castiget tamq̄ ancillā q̄
erubescere nescit vt libera. Sero vidēdū
est q̄liter vita sit ab ipsa post mortē viri eli
gēda. Ad qd dicendū q̄ tūc est vt virū eli
gat viduāle. Adortuo cū viro mulier d̄ se
semitortuā reputare: cū abo fuerit vna
caror: iō tamq̄ semitortuā ampl⁹ nubere
non d̄. In aliquibz etiā autb⁹ inuenit vt
postq̄ vna morit⁹: reliqua alteri nō sociat.
Bern. Pudeat ad negotiū hōestatis rōne
nō posse inuenire in h̄ hoie: qd natura pōt
voluere. Sup b̄ Hiero. cōtra iouinianū ad

diēte exēplū de tribz matronis romanis q̄
post amissū virū accipe noluerunt scdm.
Quaz vna dicebat marcia cathonis: q̄ in
terrogata q̄re scdm nō acciper virū. Rndit
se nō inuenire virū q̄ dīcē q̄ ppter se h̄z p̄p
sua forte q̄ erat turpis t̄ diues. Scda di
cebat valerica q̄ interrogata: q̄re scdm nō
acciper virū. Rndit se hoc facere non posse
q̄ vir su⁹ nō erat mortu⁹: s̄z viu⁹: q̄ diu em
ipa vinceretur su⁹ secū i corde pariter viue
ret. Tertia dicebat amica q̄ cū parētibz vi
geret. vt scdm acciper virū eo q̄ iuuenis et
diues eēt. Rndit se h̄ nō posse facere: q̄ bo
nū habuerat virū: iō si scdm acciper aut ille
est bon⁹ aut mal⁹. Si bon⁹: p̄ est i timore
ne ipm pderet: si mal⁹: p̄ est in dolore eo
q̄ post bonū virū malū inuenisset.

In dñica. h̄. post oct. epi. Ser. i.

Ece leprosus veniens

adorabat eū dicēs. Dñe si vis
potes me mūdare. Mat. viij
Per istū leprosus h̄ mūdatur ielligere pos
sumus quēz p̄cōrē s̄z iustificatum. Circa
cū curatōes tria ponunt. s̄z spēs morbi mo
dus curādū: t̄ peritia medicī. Spēs morbi
fuit lepra: quā p̄cōrē ielligit Leprosus
em h̄z oēs sensus corpis viciatos atq̄ cor
ruptos. M̄z em visus caliginosus odoratus
obtusum: auditū clausus palatū iordiat⁹
flātū debile manū. Sicut em lepra corū
p̄it oēs sensus corpales. Sic t̄ p̄cōrē ipedit
oēs vtutes aīe spūales. Priō em p̄cōrē cor
rūpit oēs vtutes intellectū q̄ ē visus aīe.
Sap. h̄. Errecauit eos malicia eoz. Fides
em ē ocul⁹ dexter aīe: q̄ p̄cōrē errecauit. Le
git. Reg. xi. q̄ Maas amonites dixit filijs
tabes galath. i h̄ fertiavob cū fed⁹ vt erūā
oīm vestz oculos dextros. Ihabēs em ocu
lū dextz erūā nō ē apt⁹ ad pugnandū: q̄
nec pōrōdere oculo dextro cū sit erūt: nec
sinistro cū sit dīpeo rect⁹. s̄z si sinister ocu
lū erūt⁹ haberet adhuc possz pugnare: q̄
cū dextro oculo possz videre. Ocul⁹ dexte
r aīe: t̄ dīcū ē fides ē sinister h̄z sit opa bo
na: ipa aut opa bona sine fide iutilia sunt.
Fides aut sine opa: iō ē placere deo.
Fides aut sine opibz: i casu valere pōt: q̄
h̄z deest opandi facultas ē tñ opandi volū
tas. Cū fide igit sine opibz pōt aliqui hō d̄
diabolū pugnare. Cum opibz aut sine fide
pugnare nō pōt. Tñ apls. nos amonet vt

d̄ diabolū assumam⁹ opa: s̄z p̄ncipal⁹ fides
epb. vi. In oibz sumētes scātū fidei i q̄ pos
sitis oīa tela neq̄ssimi ignea extiguere. Se
cūdo p̄cōrē claudat i aīa dñe audiri: vt
vocē dei p̄cipietis vī amonētis audire nō
possit. Sic em aīa dñi videre quando aliqd
p̄ se intelligit: sic t̄ dñi audire quādo aliqd
ab alio cognoscit audire: em i hoie aliqui im
pedit ab interiori sicut q̄i nerui audabiles
opulant: aliqui ab exteriori sic q̄i aliqd ob
staculū i aure ponit aliqui p̄i ab exteriori
p̄i ab interiori: sic q̄i ex aīe exteriori cor
rupto in instro audit⁹ aliq̄ corruptio gñaf.
Supbia igit i aīa ipedit spūale audit⁹
interiori: q̄ ē i mēte. Supb⁹ em nō vult au
dire vocē dei nisi a tergo. Jere. ij. Eterruē
ad me tergū t̄ nō facie. Esa. rrr. Audier vo
cē post tergū monētis. Avaricia ipedit ab
exteriori: q̄ ponit ibi terram cupiditatis.
Istā terrā remouendā amonet dñs de⁹ dī
cēs. Jere. rxiij. Terra t̄ra terra audi f̄monē
dñi. Turria ipedit p̄i ab interiori t̄ p̄i ab
exteriori. Ipa em p̄cupia iteri⁹ radicaf. rxi
aīa: s̄z foris appet p̄ signa ipudica. eccl. rxi
vi. Fornicatio mulieris i extollētia oculoz
t̄ i palpebris illi⁹ cognoscit. Tales em vo
cē dei audire p̄cōrē. Eccl. rxi. Audiet voz
turpar dñe mōratuā q̄ ē q̄i olfact⁹ aīe.
Cū em deberet odorare diuinas fugitaz
res: odorat fetentes carnalitates. Esa. iij.
Erit p̄ suauī odore fetoz. Cū deberet h̄re
i mēoria bñficia dei h̄z i mēoria iniurias p
rimi. Cū tñ dñ. Eccl. x. Dis iniurie primi
tui ne memineris. Cū deberet eē mēor suo
rū p̄cōrē ad dolēdū: iurta illd. Esa. rrvij
Recogitabo tibi oēs ānos meos t̄c. mēor
ē poti⁹ ad delectādū. q̄rto p̄cōrē deordinat
dñe affectuā q̄ ē q̄i palatū aīe: q̄ nō s̄z
piūt sibi spūalia s̄z terrena puer. rxiij. Aīa
saturata. i amore terrenoz repleta calcabit
fauū. i. dulce amorē celestius. Esa. v. Vt q̄
dicitis bonū malū: malū bonū ponentes
tenebras lucē: t̄ lucem tenebras ponentes
amarū i dulce t̄ dulce i amarū. Illi dicūt ma
lū esse bonū t̄ bonū malū: q̄ dicūt diuitias
eē bonas: q̄ multoz maloz sūt causer: t̄ pau
pertatē eē malā quā rps docuit t̄ suauit
vñ scdm pbs interrogat qd eēt paupras. rxi
dicit odibile bonū. Illi dicūt tenebras eē lucē
t̄ lucē tenebras q̄ opa viciosa laudant t̄
virtuosa vituperāt cū tñ dicat Roma. rxiij.

Ab hanc opa tene. et idu. ar. lucis. Illi po-
nunt amara i dulce et dulce i amara q malum
hinc psciam turbida q gerat. greg. Mienus
Abala pscia sequit se imo no receder a se
vir pot foris aliquid ee remediu qn it e vul-
nus idulus. Quito pccm debilitat xutem
opatin. q qm man? aie. Facit em ipaz ee
pigr ad opandū. puer. xvi. Abseondit pi-
ger man? suas sub asella sua. Eccl. xi.
Aban? i manu no erit inocēs mal? Sati
viri hnt man? abiuicē separas: cū vna ma-
nu s? diaboli ptiates cū alia bñ opantes.
Reemie. iij. Una manu faciebāt op? et al-
tera tenebāt gladiū. Pigr aut hnt eas cō-
iunctas: q nec volūt ptiari nec opari. In fu-
turo aut habebunt eas ligatas. Abat. xij.
Ligatis manib? et pedib? te. Sedo ponit
mod? curadi cū de erēdēs manū terigūt eū
dicēs. Nolo mūdare. Abi notat q rps ha-
buit vey corpus: verā aiam: verā deitātē
Tria aut circa istū leprosum ondit. f. tactū
Terigūt inde eū. Affectum doloris dicēs.
Nolo. Et pccm effecit dicēs. Mūdare
Intactu notat q habuit vey corp? Lōta-
tus em nō ē nisi duoz corpōz. In affectu
notat q habuit verā aiam. Affect? em i cō-
passio tñ sunt i ala nō i corpe nec i deitate
Un dic? Anb. Qm nobis opateris nos sen-
timus opassiois effectū tu vero sentis affe-
ctū. In pccm aut effectū notat q habuit
verā deitātē et eo q i istū ipm mūdauit
qd nulla vrus creata facere potuisset. Ita
aut tria. f. corp? aiaz q deitātē secū portauit
vt de his tria remedia faceret p q tres ho-
minis ifirmitates sanaret. Id qdem patie-
bat tumore supbie vulneratiōem mortalis
culpe et ferore pfectudis pue. f. a. i. Vult?
Ecce vult? culpe mortalis. et liuor. Ecce pu-
tredo pfectudis. Et plaga tumē: ecce tu-
mor elatiōis. Mō sunt circūligata. f. fecit
igif rps de carne sua amplastū q tumore
supbie frāgeret et maturaret. Emplastum
em fit de herbis florib? et caro xpi sic et no-
stra fuit herba et flos. f. a. i. Vis caro fenū
et. Aug. Ecce habes hūilitatis exēplū: sup-
bie medi camētū. De sua aia fecit vas vni-
guētariū i q oia gñarūqz repofuit vt
vulnera nostra sanaret. ps. Vnxit te deus
et. eccl. xxiij. Unguētari? faciet pigmēta
sanitatis. Deitātē habuit rāq balsamū
pcciosus: vt suo odore oēm fetore expelleret
Eccl. xxiij. Sic cynamomū et balsamū et.

Istū odore i sua passione mortui et pueri
sentientes primum surrexerunt. Tertio ponit
peritis medici. In b em pstitit peritia me-
dici vt ifirmū iā sanatū ifiruat q cauetur
bi a frīs et vey pferuatiū. Contrariū sa-
nitati spūali ē hūanum fauorem appetere
Istō rps ab isto infirmo sanato phibere de-
cēs. Vide nemi dixeris. Lōseruatiū san-
tatis ē oia deo attribuire: f. sacrificiū lōse-
dis sibi offerre. Istō pcepit dicēs. Offer
mun? tuū. i. sacrificiū. Illū. f. sacrificiū de q
d i ps. Sacrificiū laudis homo. me. Abul-
eni nobis pyanā glām debem? attribuire
f oia deo offerre. De omib? eni opib? nris
de? vult vt habeam? totū meritū. Proim?
habeat bonū exēplū. et ipe vult hēre laudē et
glāz. Tria ei sibi de? pferuauit et nulli crea-
ture vnqz cōicare voluit. f. glām. efa. xviij.
Glāz meā alteri nō dabo. Euiditā roma.
nū. Abibi viditā ego re. et prātē iudiciā
riā. Job. v. Prātē dedit ei et i fa. et. Glām
aut sibi offerit vni glōsi. de qb? d i. Jo. v.
Quō potestis vos credere q glām auferam
et accipitis et. Euiditā sibi auferit supbi-
et iracūdi q de eiuūis sibi illatis vidicare se
volūt cū tñ dicat. eccl. xxiij. Qui vidicare
se vult a dño iueniet vidiciā. Iudiciū sibi
auferit temerarij et psumptiois: q de ocul-
tis alioz cordis iudicare volūt cū dicat. i.
Eoz. iij. Nolite an rps iudicare quibz re-
nier dñs q i absco. et. i. ma. fa. pñ. cor.

I Sermo secundus vt supra.

O mune si vis pores me
mūdare et. Ad ifirmum pñet
medico apire morbum et petere
sanitatis bñficiū. Ad medicū pñet libera-
liter ifirmo exhibere suffragiū. Ad vrmōz
pñet cauere resiliū: vt. f. et medij ifirmo
et ifirm? sibi pñet cauere ne resiliū incurret
Per istū igif leprosus pccō significat. Ad
cur? curatiōē facta tria fuerunt vñ et pre-
suc. morbi insinuator: sanitatis postula-
tio cū dñ. Dñe si vis pōt me mūdare: me
f. leprosum. Sanatis iformatiō. Significa-
tur aut et ctm p leprā triptici de cā. Primo
q lepra ē morb? pccōsifus: f. cecitām pccm
Sicut eni leprosus gñat leprosum corpali-
ter. Sic vnus pccō gñat aliū spūaliter pñ-
mo Corin. xv. Corripunt bonos mores
colloquia pccata. Qñ sani stant cum sanis
in sanitate mutus se pferuauit. Qñ vero lo-

profi stāt cum leprosis magis ac magis se
viciat. De q modicū ē curadiū. Qñ vñ sani
cū leprosis stāt vel ecouersofani sepe infi-
ciunt a leprosis. Leprosi aut i multis adiu-
uant a sanis. Id nō ē periculofus leprosis
stare cū sanis: f. periculū ē sanis stare cū le-
prosis. Sic qñ boni stant cū bonis: mutuo
ad bonū se pducūt. No? et ab alio addiscit
hūilitatē: et ab alio pietatē: ab alio patiētiā
ab alio obediētiā. puer. xxiij. Ferrus ferro
acut? hō eracut facie amici sui. Qñ aut
mali stāt cū malis: mutuo se ad malū iētar
ps. Dies diei eructat vñ. i. bon? bono dat
bonū documētū. et nor nō. idi. f. i. mal? ma-
lo dat malā doctrinā: f. se peiores efficiunt
tur. Qd qdē infū ē post qñ sanari pñunt.
apoc. xxi. Qui nocet nocet adhuc q i for-
midiorant. Et aut periculū bonis: q sepe
vitiānt. puer. xxiij. Qui cur sapiētib? gradif
sapiēs erit. ami? Multoz et. Ideo nō dixit
dñs babilōis et caldeis vt recederet de me-
dio ppli: sed dixit pplō suore recederet
de medio babilonis et de fra chaldeoz. Se-
re. i. Recedite de medio babilonis et. Se-
cūdo pñi significat p leprā q lepra ē mor-
bus piculofus. Lēteri ei morbi corripunt
prē corpis. Istē aut ificit totū corpus: et iō
ab hoib? valde timef. S? pccm ē piculof?
q corp? aiaz ificit et corripit: et iō valde ē
timēdū et fugiēdū. eccl. xxi. Quasi a facie co-
lubri fuge pccm. Dētes leonis dētes ei? i
et ificiētes aiaz hois qñ rōphea bis acuta
ois iūctas. et assimilat b pccm colubroz et dē-
tibus leonis et rōphee bis acute. Per colu-
brū luxuria designat. Di ei coluber qñ co-
tēs vmbriā: vel coluber qñ lubriē. Luxurio
sus cū vmbriā. i. tenebras amat. Job. xxiij
Deut? adulteri obfuit caliginē dicēs. Mō
me viderit ocul? et de petō i pccm lubricat
Tremo. iij. Lubricauerūt vestigia nra i i-
nere plat eaz nraz. Per dētes leonis itelli-
git auar? Illū eni qd est i ore leonis nūqz
excutit. Sic illū qd rapit auar? velsurati?
vir aut nūqz restituit. I Moridū aut q dē-
tes pñi dicunt pccōses: sequētes dicunt
carni. vltimū dicunt molares. Sunt em q
bona pauper pccidūt: nō tñ oia auferunt: f.
prē dimittūt et prē tollūt. Isti sunt dentes
peiores. Alij sunt q p pecunia i iusticiam
et veritates latrāt: sicut mali aduocati. Isti

dicunt dentes canini. Alij sunt q vniuersa
cōminūt et cōmolūt: sicut tyraniz? vltura-
rij. Isti dicunt dentes molares q oia atres-
runt et cōmolunt. Isa. iij. cap. Quare atteri-
tis pplm meū et facie pauper commolitis
et. Sed certe sicut dñs et. Per rōphea
molares leonū pñrunt dñs et. Per rōphea
bis acuta itelligit supbia q dñs bis acuta
ue qz affligit hoicm in corpe opprimendo:
et rebus spoliando: sicut qz odiosa ē deo et
hoibus. eccl. x. Odibilis coraz deo et hoib?
est supbia: sicut qz occidit animam morte
culpe et morte gehenne. I Tertio peccatus
significat per lepram. q est morbus fetid?
et abhominabilis. Et ideo leprosi ab alijs
separant: et q abhominabiles sunt et q se-
rentes: et iō sepan? a bonis: et q ad locuz
et quo ad meritū: et quo ad pfortiū. Quo ad
locum quidem: q deus quattuor loca fecit
f. celū terrestrē paradysū mūdū et infernū
In celo talis leprosus stare non potuit: qz
qto lepra supbie in primo angelo inuenta
fuit de celo eiecus est. Nec i paradiso ter-
restrē: qz qñto in adā fuit iucta lepra pccū
inobediētiē: de paradiso fuit expulsi. Nec
etiā in mūdō isto tales leprosi stare pmit-
tunt: f. tādē oēs eieciēt. ps. Ut lu. pla. des-
le. Et iō nō restat nisi vt i inferno q est cor-
leproforia idudant. Isa. xxiij. c. Lōgrega-
bunt in pgregatione vni? f. f. f. in lacum et
claudent ibi in carcere. Sedo separati sunt a
bonis qñm ad meritū: q nullam partis
cipationem hnt meritoriam: q fiunt a san-
ctis in ecclesia militante. Et iō nec diabolus
lo possunt resistere: et si cadūt nō pñt resur-
gere nec in bono pñt se mutuo pfouere. eccl.
des. iij. Melius est duos sil esse q vnū
Si vnus ceciderit ab alio fulcief. Et si qñ
piam pualuerit aduersus aliū duo restitēt
et. Et si dormierint duo fouebunt mutuo.
Tertio sepabant a bonis qñm ad pforti-
um. In hac enim vita licet sint separati qñ
rum ad meritū: non tñ qñm ad pfortiū:
qz murti sunt boni et mali. sed in futuro fiet
separatio: et qñm ad pfortiū: et qñm ad
locum: et qñm ad pñm. Abat. xxi. xxiij.
Tributū et se. ma. et. Ecce separatio
qñm ad pfortiū. Et mittēt eos in camī-
num ignis. Ecce separatio qñm ad locum.
Ibi erit fletus et stridor dentium: ecce sepa-
ratio qñm ad pñm. Illi em erunt semē
c iij

fua rapacitate: nee leoni sua ferocitate: nee
 coquo sua voracitate: nee hoibus sua muta
 re humanitate. S; quicquid fm eude Ebrif.
 inerat in hac archa penitentie: si erat lupus
 mutas in agni: q; si erat rapitor vel auarus
 dimittit rapina: et induit innocentia: q; nul
 li nocet: q; pdest. Si erat leo mutas in
 oue: q; si erat elar p supbia: efficit mafe
 rias p humilitate vera. Si erat coquus mutas
 in colubas: q; si appetebat pus carnes: mo
 do pura grana appetit. i. si appetebat car
 nales voluptates: mo appetit spuales refe
 ctiones. Si instat corui differebat sua co
 uersione: perastinatio. iura illud Sopb. q.
 Dor cantatis in fenestra corui in suplimi
 nari mo facit ea gemitu? ad deu damado
 iura illud Isa. liij. Quasi colombe meditates
 gemitu? Augu. Ista est q multos occi
 dit. du dicte sp cras et cras: et dauid offituz
 et manet foris cu voce conuina: q noluerit
 habere gemitu colubinu. Ite hoies fm eu
 dem Ebrif. in ista nau penitentie mutant
 in angelos. Angeli em ex natura habet ex
 cellente puritate. ex officio aut deo habet
 assistere et nobis ministrare. Sicut serui dei
 in nau penitentie ingressi: ad similitudine an
 gelos puritate meitis et corporis seruat ha
 beres p gratia qd hnt angeli p natura. In
 sup deo assistit p excessus pteplatiois et p
 rimo ministrat pfecto deo eis p sobrieta
 tem discretiois. q. Loy. v. Sine mete cree
 dimus deo: siue sobrii sum? vobis. Secundo
 pnam assumpta sepe sequit magna tenta
 tio: qd notat cu dr. Et ecce mor? magn? est
 fact? in mari. Ecl. ij. Fili accedes ad serui
 tutei deista in timore dei te. E dimotio aut
 maris triplici de ca accidere cosuevit. Ali
 quando a causa superiori: hoc est a stellis: et
 maritime erraticis fm Augu. in libro de vi
 ta beata. Ista etiaz ca immut in epla Jude.
 Fluor? seu maris despumantes suas cofu
 siones sidera errantia: quibus pcelle tenebra
 rum est coseruata. Aliqñ accidit a causa in
 ferio: hoc est ab ipso fundo maris quando
 nimis feruere bullit. Ista causa tagit Job.
 xli. Ubi dr de leuiathan. Feruere faciet
 quasi olla pfundū maris: et ponet quasi cu
 vinguera bullit. Aliqñ accidit a ca media.
 i. a peto ab aere veniente: vndas maris co
 cutiente. Ista aut causa tangit Daniel. viij.
 Et deba in visione ma. nocte et e. iij. p. ce.
 et. Turbatio igit: temptatio in seruis dei

aliquando accidit a causa superiori. i. a deo
 pmittere ad ipso humilitione et gratie co
 seruatiōe: sicut accidit in paulo q dixit. q.
 Loy. xij. Ille magnitudo reuelationū extol
 lat me datus est mihi stip. car. mee. et. Alii
 quando ab inferiori ca. i. a tyrano aliquo p
 sequere. Adath. xxiij. Et illis occidit et
 crucifigitis et. Aliqñ a ca media. i. a demo
 ne seuitere q in aere caliginoso morat sicut
 piz in Job que pcutit vlcere pessimo. Ista
 sunt illa tria de qd? dr. Adath. v. Desce
 dit pluuia et ve. et flu. et. Per pluuia q de ce
 lo descendit: intelligit aduersitas qd eo im
 missa. Per flumē qd p terrā fluit: intelligit
 psecutio a tyrano terrena inflicta. Per vē
 rum q ab aere venit: intelligit temptatio a
 diabolo destinata. Ista autē turbatio mas
 ris tam seua fuit: vt erit nauicula operire
 fluctib? Remig? in omē. Ibis pcellis re
 ptationū et tribulationū solet coarctat fides:
 spes: et charitas. Quas pcellas sic de pmit
 tit insurgere vt pene splēdoz fidei obtene
 brescat spei celsitudo ptabescat. et flamma
 charitatis frigateat. Tertio in ipa tribulas
 tioe et reptatione sepe fit auxilij diuini sub
 tractio. qd notat cu dr. Ipe deo dormiebat
 Ubi notandū q de? alicubi sp dormit. ali
 quis p vigilat. alicubi qñq dormit qñq vis
 gilat. In inferno quide sp dormit qd vana
 tos perpetue obliuioni tradit. Job. xxiij.
 Obluiscat ei? mia. In celo semp vigilat q
 scōs sp custodit et coronat. Dani. iij. c. Ec
 ce vigil et sanct? descendit de celo et. In pñi
 aut qñq vigilat seruos suos a tribulatio
 bus et reptationib? custodiēdo. Ideo dicit
 propheta. Ecce nō dormi. neq; dor. et. In pñi
 quando dormit eos tribulatioib? exponēdo
 Ideo dicit ibidem ppheta. Surge qre ob
 dor. dñe et. Quarto p ipa reptatione et au
 rilij diuini subtrahōe debet fieri damosa
 oratio. qd notat p hoc q accesserit et susci
 tauerit eu dicētes. Dñe salua nos perim?
 Secdm Ebrif. Xps fecit in mari magnā tur
 batioe: vt magna turbatio magnū discipu
 lis incuteret timorē. et magn? timor induce
 ret eos ad damosas orōnes. et clamosa orō
 induceret et xpm ad magnā miraculi opera
 tionē: et magnū miraculū induceret hoies
 ad fidē et admirationē. Est igit xps tpe tēta
 tionis damosis pib? excitandus. Aug. Et
 cita xpm in corde tuo. vigilat fides tua. i.
 p aqua letur pscia tua. et habet nauis tua.

Ides. Ideo pmissi iusti in ecclia vt pressit
 clamer damantes erudiant. eruditi glo
 rificēt deū. Iste aut damor nō dñ fieri vo
 ce tm. iura illud. Voce mea qd osim dama
 ui. Mō tantū corde. iura illud. Clamau in
 toto corde meo: exaudi me dñe. Sed etiaz
 ope. vt instat ieiunij elemofinis et mace
 ratioi corporis. Jone. iii. Hoies et iumēta
 et boues et pecora nō gustent quicq; et. Et
 clamer ad deū in fortitudine. Quinto post
 damosas oratiōes sequit diuina miseratio
 qd notat cu dr. Tūc surgēs impauit vētis
 et mar: et facta est trāquillitas magna. Ipa
 em tribulatio est sicut qdaz tēpestas q mē
 tem perturbat. Est sicut qdaz pluuia. q mul
 tas lachrymas generat. Et sic quoddā nu
 bilū qd mēte obscurat. S; xps nris orōni
 bus excitat et pellit oēm tēpestatē: et succe
 dit mira trāquillitas. Expellit oēs pluuiā la
 chrymarū et remanet mira iocunditas. De
 his duob? dr. Tho. iij. Post tēpestates trā
 quillū facis et post et. Expedit oē nubilū
 remanet mira serenitas. Adath. xvi. Facto
 vespe diatris serenū erit. rubicundū est em
 celū. Per vespe pñs vita. p mane aut in
 choatio vite cōne figurat. In vespe igit p
 sentis vite in sanctis viris est celū rubica
 dum. i. cor multis tribulatioibus laceratū.
 S; in mane vite etne hēbunt serenit. i. cor
 iocunditatis et hilaritatis. Serto de tāta mē
 tis tranquillatē causat magna admiratio. qd
 notat p h qd dr. Porro hoies illi mirati sūt
 et. Admiratur enis hō de tanta facilitate.
 Ecl. xliij. In sermone ei? siluit vētus. ps.
 Tu dñaris pñari maris et. Admirat de p
 stina tāta amaritudine et subsecuta tāta dul
 cedine. ps. Scdm multitudinē dolor me.
 et. Admirat de pstina difficultate et subse
 cuta facilitate. Ber. in sermo. Turbat aliqñ
 vehemēter: seu corporali quis inōmodo seu
 tribulatioe aliqñ seclari seu accidia spūs irani
 mi qdā dñe dñe lāguēdo: iā tēptari incipit
 sup quā valeat sustinere: arbitro: sanedur
 qbusdā manib? hñdi hoies iterdū angelis
 suppartit quodāmo nō sciētes trāseāt
 q tāto tpe formidabāt nec par mirē post
 modū tā sup posteriore facilitate q sup po
 re difficultate. Sermo scōs de eodes.

Secundum iesu in nau
 culam et. Olis de? fecerat nauē
 innocētie in q posuit Adā vt tū

illa ad celestē patriā tenderet: h illa nauis
 naufragiū prulit qñ adā peccauit. Deinde
 fecit nauē synagoga quā terrenis mercedib?
 onerauit. q iudeis tm terrena pñit. S;
 ista nauis etiā naufragiū prulit. qñ guber
 natorē ei? xpm iude? occidit. Ideo fec ter
 tiā nauē. sanctā eccliam q ad modum nauis
 in principio fuit arcta q paucos habuit
 credētes. In fine etiā. i. tpe antipri erat an
 gustā: q tūc pauci erunt fideles. In medio
 aut est lata: q mō fides dicit Ebrif. super
 math. Nauigat ecclia istructa fideli guber
 naculo felici cursu: p hui? seclī mare habēs
 deū gubernatorē: angelos remiges portās
 choros oim serōz erecta i medio ipa salus
 tari arbore crucis in q euāgelice fidei vela
 suspēsa flāte spūs rō ad portū paradisi et
 securitate qeris eterne dducit. Ubi chris.
 describit nauē ecclie qñ ad octo. Primo
 qñ ad mare qd hz trāsire cū dicit. Ma
 uigat p hui? seclī mare. Adū? em iste dr
 mare et mare piculosū dr q i eo multi nau
 fragiū patiūt. In mari scilicet vbi est scilla
 et caribdis vir decemū nauib? pñt vna. In
 isto mari vir de qñtuor alalib? liberat vna
 Aug. Amas scdm absorbebit re. amatores
 suos vorare nouit nō potare. Id rogar p
 pba dicēs. Mō demergat tēpestas aq et.
 Tria rogar. i. aut q nō demergat: aut q nō
 absorbeat: aut q nō idudat. Illi demergūt
 in aquā tēpestuosas q cadūt i mortale cul
 pā hñ adhuc pñt liberari. Isti absorbeūt
 a pfūdo. q p lōgū pñtudinē sūt pfūdāt
 i petō. Et isti aliqñ ex maria dei mia libe
 rantur. ps. Dixit dñs ex basan. querra con
 uer. et. S; tūc pure? os suū vget et claudis
 qñ pfūditas petōz ataz i despatione deie
 cerit. Dic tñ Aug. xbo alludēs. Mō vges
 bit sup te pute? os suū. si tu n clausis pñ
 dedo os tuū. Secdo describit nauē qñ ad
 gubernatorē cū dñ. Ihs deū gubernatōrē. Id
 nō pōt naufragiū sustinere. Mō em timen
 da est tēpestas quā pater misericordiarū
 hz in manu cohibēs cū cū viderit expedire
 Job. xxxvij. Quis em p dūst hostijs mare
 et. Ber. Quāto cumq; seuiat tribulatio:
 nō putes te derelictū: h memineris scriptū
 esse. Eū ipso sum in tribulatioe. Et. xliij.
 Cū trāseris p qñs tēci erit. aliqñ tñ ista
 nauta permittit hanc nauē temptationum
 fluctib? opirine hō securū se reddat: s; sp
 de se timeat: et spem suā i deo ponat. Ber.

in sermone. Mucq. et securitas fratres ne
q. in celo neq. in paradiso. multominus in
mundo. In celo angel? cecidit sub pñtia di
mitatis adā i paradiso de celoy voluptatis iu
das i mundo de scola saluatoris. discipuli et
fuerunt in piculo i pñtia saluatoris. Pñt et
dici q. ista nauis ecclesie hz q. tñuor gubnato
res. Legituri dñtes. Mā prudētia ipaz re
git ab ateriori qñ a pñtia. q. et? est cauere a
piculis vñturis. Iustitia a posteriori qñ a
puppis. q. et? est satifacere de pñteritis. vñ t
cāe q. aliqñ emergūt i nauē cernūt audiunt
i iudicant in puppi. Tēperātia a dextris
ne nimis resoluat vel securā se reddat in p
speris. Fortitudo a sinistris ne frāgat iuc
cūbat i aduersis. Tercio describit ipaz qñu
ad remiges q. hñt ipaz deducere dicēs. An
gelos remiges. Remigat em̄ angeli t eccle
sia deducūt cū trib? ordinib? remoz. f. pur
gatiua illuminatiua. t pñctiua. Mā fm̄ dio
ny. angeli hñt nos purgare. illuminare. t pñ
cere. Tūc igit angeli nauē ecclesie Mus por
tum pñcti cū hñs trib? ordinib? remoz tra
hūnt. qñ alios purgāt a culpa. alios illumi
nāt a fide vera. alios pñctiūt in opatide sol
licita. Ista tria notant. Act. xij. in liberatōe
petri. Dicit em̄ ibi q. angel? qñ lumē in ha
bitaculo resuluat. cathenas frāgit. t i pñm
excitauit dicēs surge velocit. Tūc angel?
illuminauit habitaculū. qñ cor nostrū p verā
fidē irradiat. Tūc cathenas frāgit qñ ne
rūs pñctōz dissoluūt. Tūc velocit excitat qñ
ad bene operatū sollicitat. Quarto descri
bit eā qñm ad on? qd hz deferre cū dicit.
Portans choros oīm scōz. Ibi aut chor?
scōz q. a nauē ecclesie portant in trib? gradi
bus t scātib? distinguūt. f. dñm ali. vidua
lit. t matrimoniali. qñ est in aliqñ istoz sta
tū. nō est in nauē ecclesie qñus ad meritū fi
extra. t iō submergit. Ibi tres chori t scā
saluādoz significāt p illos qñ in ista nauē
cula pñtebant. Ibi em̄ erat iesus t discipu
li et? hoies amīcates. Per iesus intelligi
tur illi q. hñt dñm ali. innocētiā. Per disci
pulos illi q. seruāt pñctiā viduāle. Per ce
teros hoies illi q. seruāt mīmoniale mūdi
diciā. Ibi sunt tres viri de qñ? dñ. Ezech.
xiiij. Si fuerint tres viri isti in medio eius
noe daniel t iob. ipñ iusticia suat. Per noe
q. cū timore rexit archā intelligunt cōiuga
tū qñuā regit familiā. p danielē intelligūt
tur qñm ali. seruāt mūdiā. p iob signifi

cant penitētes q. hñt pñctiā. Quēto de
scribit eā qñm ad arborē. qñ in nauē erigit
dicēs. Ereca i medio ipsa saluati arborē
crucis. De ista arborē dñ. Ezech. xxiij. Le
dñ de libano tulerūt yr faceret tibi malū.
Sūt aut duo genera cedroz. f. q. nascit i li
bano q. est valde alta odorifera. Et signifi
cat crucē q. adeo alta fuit q. et? vñt ad celū
ascēdit adeo odorifera q. pñes recōditauit.
Est alia cedrus maritima q. poma pñcti
triplicē subam hñtia. Quārū pma ē calida i
media tēpata vñtia frigida. Ista igit cedrus
maritima ē crucē scā q. pñcti pomū. i. xpm
i quo fuit triplex suba. f. deitas. aia et caro.
Pñia scē deitas fuit valde calida. q. oīm vi
ciōz cōsūptiua. t oīm codiū inflāmatiua.
Ihe. xij. De mī ignis cōsumēs est. Alia media
fata fuit valde tēpata. q. oēs dñtes in eā
suū tenere mediū. nec vñqñ ad suū de
clinauit extremū. Alia. f. caro fuit frigida.
q. ab oī pñctiua penitētia. Sermo descri
bit eā qñuā ad velū qd i ea suspēdit cū dñ.
In q. euāgeliste fidei vela suspēdit. Vñ igit
i hac arborē suspēsus ē ipa doctria euāge
lica. S. q. vñta regalia pñueuerūt ē diuer
soz colorz. iō qñtuor euāgeliste iō vñta te
nuerūt t diuerfos colores apposuerūt. Mā
the? em̄ apñt egit de xpi incarnatōe qñta
est et i finitā dei charitate. I. f. xxi. In cha
ritate pñetua dilectite etc. Et iō mathe? ap
posuit ibi colorē rubez. q. p colorē rubē
ignita charitas designat. Lucas apñt egit
de xpi passiōe i q. fuit xps designat. Apo
vi. Sol fac? ē niger tanq. fac? ciliū. Iō
lucas apposuit ibi colorē nigrū. Alar?
apñt egit de xpi resurrectiōe. i q. xps fuit cā
did? t frigid? Vñ t āgel? q. et? resurrectiōz
nūciare vēit i cādidā veste apparuit. Et iō
marc? ibi apposuit colorē ē albū. Iobes ap
ñt egit de xpi dñitate q. ē aurea. Iuxta illō
Eant. p. Caput eius aurū optimū. Caput
xpi ē de? vñ dñ. I. f. xxi. Et iō iobes ibi
posuit colorē aurū. Septio describit eā qñ
tū ad vētū q. ipellit cū dñ. Plāte spūs tē
ps. Spūs tu? hon? etc. de isto vētō spūs dñ
iij. Reg. xij. Ecce spūs grādis. t fortis sub
uertēs mōtes t petras nō i spūs dñis t post
spm pñctiōnē nō i pñctiōnē dñis t pñctiōnē
nē ignis. nō in igne dñis t pñctiōnē sibi? au
re temis t ibi dñs. Est em̄ qñā spūs mal?
q. pñt supbie. f. lucifer. Et iste est de q. dici
tur spirit? grādis t fortis etc. Ecce al? qui

pñcti avaricie. f. māmona. Et iste est de q.
subdit. Et post spm pñctiōnē. f. terrenozum
Est al? q. pñt carnali pñctiōnē. f. almos
dens. Et iste est de q. subdit. Et post pñ
ctiōnē sanguis. f. luxurie. Dyabol? em̄ pñ
ctiōnē occupat p supbie. deide ipam illaqat
p avariciā. Tādē ipam inflāmat p malā
cōcupiscētiā. Habet igit dyabolus naues
suas. Una ē nauis supbie q. ducit a lucife
ro. Alia avaroz q. ducit a māmona. Alia
luxuriōz q. ducit ab asinodēo. In nulla ista
rū est dñs. S. de hñs nauē humilū panpe
rū t mūdoy q. ducit a spūs dñis qui ē sibi
lūis aure temis. Ipe em̄ delectat q. sit sibi
lūis t refrigerat cum sit aurā t translatat eū
sit tenuis. Sexto describit eam quātum ad
portū ad quē deducit q. subdit. Ad portū
paradi? t securitate quieris eterne dedu
cis. In portū enī nauē sunt securi a pira
tis t vētis. Sūt quierā a laborib? pñctis.
sunt opulēt et meret? depōrtatis. Unde
portus a portatis meret? nomen accepit.
Sic t illi qui sunt in portū celestis patrie
sunt securi a tērationib? hostis: qñ a labo
ribus pñctis t opulēt et meret? bonis.
Ista. xxiij. Sedebit pplā me? in pulchritu
dine pacis. Ecce q. qñ. In tabernaculis fi
ducie: ecce q. securi. Et in requie opulētia
ecce q. opulētia.

Sermo tertius.

Scendente iesu in na

uiculā etc. fm̄ beati Hieron.
i originali sup. Alar. Quor
tiscūq. turba dñm cōpimebat: ipe tria re
fugia habebat. f. desertū. mōtē. t nauē. De
refugio deserti dñ. Alar. vi. Venite seoz
sus in desertū t requiescite pusillū. Erāt em̄
qui veniebāt t rediebāt multē: nec spaciū
manducādi hēbant. De refugio mōtis di
cit Alar. v. Vidēs iesus turbas ascēdit in
montē. De refugio nauis dñ. Lu. v. Cum
turbe irruerēt in eū etc. Et sequit. Ascēdit
aut i vñā nauē q. erat simonis etc. Quoties
ergo opprimimur a tumultib? cogitatiōnū
tērationū: vel sollicitudinū: debem? refuge
re ad desertū penitēcie: q. ibi inuenim? qe
tem t refectionē. Iō. xviij. In mūdō pressu
ram habebitis: in me aut pacē. Alar. xi.
Venite ad me oēs qui laboratis t onerati
estis: t ego reficiā vos. Ad mōtē habitatio
nis signē. de quo dñ. ps. Dñe qñ habitabit

in tabernaculo tuo etc. Ad illū mōtēz debe
mus refugere dñderio t dñerlatōe. Phil.
iij. Mostra cōuersatio in celis est. Ad nauē
crucis dñice: de qua dñ mystice hic. Ascēde
te iesu in nauiculā. i. in crucē suā p quā ma
re pñtis seculi trāsiuit. discipuli etiā. i. oēs
fideles debēt cū seq. iuxta illud Alar. xvi.
Si qñ vult post me venire abneget etc. De
ista aut nauiculā crucis quib? sunt vidēda.
Pñio q. fuerit ei? causa. scdo q. fuerit ei? ar?
bor. tertio qd fuerit ei? velū. qñto qñ fuerit
eius mercator. t quito q. fuerit ei? merces.
I. circa primū notandū q. cā ei? fuit qñru
plex. f. efficiēs: materialis: formalis: t pñ
lis. Efficiēs cā fuit ipsa bñ trinitas. f. par
ter. f. efficiēs: materialis: formalis: t pñ
lis. f. ibi posuit suā sapienciā in qñru
crucis hostē potēter pñcti. Ista. xxiij. A vo
ce dñi pauebit assir virga pñcti. Illume.
xxiiij. Eriget dñs ex israel et pñctiet oēs
du. etc. Fil? ibi posuit suā sapienciā in qñru
diaboli astutiā p crucis mūcipulā dēpit
Augu. Venit redēptōz noster t vict? est de
ceptor. et qd fecit redēptōz captiuoz iōi no
stro. Tēndit mūcipulā. f. crucē suā: t po
suit in ea escā. f. sanguinē suū. Ille autē vo
luit rapere sanguinē nostri debitoris: pñt
qd recessit a debitorib? Spūs sanct? posuit
suā miam. ad T. itū. iij. Mō et operib? iusti
cie que fecim? etc. Causa materialis fuit di
uerstas lignoz: q. de qñtuor differētijs li
gnoz compaginata fuit cruc. Pes em̄ siue
trūcus q. in terra figebat fuit de cedro. Sū
pes q. in altū erigebat fuit de cyppo. Bras
chia siue lignoz trāsuersale fuit de palma.
tabula supposita fuit de oliua. Per ista qñ
tuor ligna significat q. dñplex crucis effica
cia. Pñia est q. malas cogitaciōes fugat
qd significat p cedrū: cui? odor fugat serpē
tes. Scda est q. in tribulatiōe pñctiā po
stat. qd significat p cyppū: q. nulli? vēti im
pulsu comā amittit. Tertia est q. de hoste
trūphat. qd significat p palmā q. vñctoz
coronabātur. Quarta est q. amaritudines
penitēcie tēpat. qd significat p oliuā: cui?
liquoz dolores vulnēz dulcorat. In his qñ
tuor casib? cōsueuim? nos crucis signaculo
cōmunitē. vel cū aliq. turpis cogitatio se in
gerit vel cū aliq. periculū subito emergit:
vel cū aliq. fatalis diaboli cā sensib? nris
se obijet: vel cū aliq. dolor nos arripit: vel
cū aliq. timor nos inuadit. Cā formalis ē q.
qd instar nauis in pñctiō fuit agustia: in

4

I Dñica quarta. Sermo primus.

1

1-

3.

vidēdū ē qđ sit triciē: qđ filiū regni. Triciē
cū em̄ exteri⁹ h̄y ruborē: iter⁹ cadore. Pa-
nis em̄ de triciē mille cibis admitt⁹ mille
saporū erit recepti⁹. Sic ⁊ sui dei exteri⁹
ad primiū h̄nt charitatē iter⁹ i corde h̄nt
puritatē. Cōsiderādo etiā infirmitatē op̄a ⁊ b̄ni-
ficiā dei: infirmitatē inde hauriūt sapore caeli.
v. Dilect⁹ mē cādid⁹ i rubicūd⁹: elect⁹ em̄ mi-
lib⁹. Cādid⁹ pp̄ puritatē rubicūd⁹ pp̄
charitatē. Elect⁹ ex multo pp̄ tā multipli-
cē sapore. Quarto vidēdū ē qđ sint zizania:
qđ filij nequā. zizania em̄ tria h̄nt. s. vi acu-
tā v̄erosaz ⁊ venenosaz. Inq̄nt h̄nt vi acu-
tā significāt auariciā. Auari em̄ sūt valde
acuti ad decipiēdū. ps. Sic ē nonaculā acut⁹
ta ⁊ c. Sic ē nonaculā acuta ducta p caput
cito ⁊ totalit̄ radit sic auar⁹ simplices cito ⁊
totalit̄ spoliat ⁊ decipit. Inq̄nt aut̄ zizania
h̄nt vi v̄erosaz significāt supbiā. pueri x.
Qui nitit̄ mēdacijs h̄ pascit v̄eros: idē se-
quit̄ aueros olātes. Supb⁹ em̄ nitit̄ menda-
cijs adulationē: sequit̄ v̄eros suaz abiecio-
nis. Uet⁹ em̄ dī: eo qđ violēt⁹ venit ⁊ tū subi-
to desinit. Sic ambitōdes sepe in magnitu-
dine veniūt ⁊ cito deficiūt. Talis etiā seq̄-
tur auerosolātes suoz desiderioz. Auis cū
fm̄ p̄dor dī ab a qđ ē sine ⁊ viā: qđ nō h̄t
certū viā f̄ p aera vagado discunt. Sic ⁊
supbi⁹ p varia desideria discunt. ⁊ nihil
stabile i mēte figit. Inquantū aut̄ zizania
h̄nt vi venenosaz significāt luxuriā. deut.
xxij. Venenū aspiciū isanabile. Asp̄is em̄
dī: ab asp̄ēdo: qđ venenū sp̄git ⁊ significāt
diabolū qđ sp̄ venenū sp̄git luxuriā: qđ dī
sanabile. Asp̄is aut̄ ne audiat icantatoris
vocē vnā aurē i terrā figit: aliā cum cauda
dauid. hec ē duplex cā qđ sepe luxuriōss
nō sanant. Una ē: qđ h̄nt cop̄ia diuitiarum
terrenarum qđ sunt materie luxurie. Et hoc
est aurē cordis in terrā figere. Alia qđ pro-
mittit sibi longā vitā. Et h̄ est caudā i au-
re ponere. Quinto vidēdū est qđ sint hominē
dominētes: qđ plati negligētes. Tria autē
sunt gēa hoīm qđbus p̄culosoz ē dominē.
scz pastores gregis gubernatores nauis ian-
tores obesse v̄b. Periculosi⁹ igit ē qđ pla-
ti domiūt. Prioz: qđ sūt offiij gregis pasto-
res. v̄b dicebat iacob qđ fuerat pastor gēu.
xxij. Fugiebat hominē ab oculis meis. Zū.
ij. Pastores erāt i regione eadē vigilantes
res. Pastores qđ sunt nauis ecclesie gubernato-
res. Proverbioz. xij. Tria sicut domiēs

In medio maris. Tercio q̄ sunt vobis ec-
clesie unitores. Ecce enim est mō obfessa
domus et tyranis. et id p̄culū eēt si isti
unitores dominēt. Un̄ p̄m? sanitor res-
prehendit. Aldr. xij. Simon domus et
hoc significatū est. n. Regū. iij. Ubi dicit
ostiaris purgās tritici obdormiunt. sic i-
terfex est iherosolē. Serto vidēdū est q̄s
sūt inimici hō q̄ diaboli. Sēdm̄ em̄ Bre.
Inter malos et caput eoz tāta est vnitas
p̄formitas q̄aliqui mēbra appellāt nōie
capitis. Joh. vi. Un̄ ex vobis diaboli est.
aliqui caput nōie mēbroz. sicut hic vbi dia-
bolus vocatus est hō. Sūt inter bonos et
p̄m caput. s̄m Aug. tāta est vnitas q̄ ali-
quimēbra vocāt nōie capitis. ps. Moli-
te tāgere x̄pos meos et. Aliquī caput assu-
mit p̄sonā mēbroz. Act. ix. Saule saule qd
me p̄secutis et. Septimo vidēdū est qd sit
mellis q̄ p̄summatio sed i. Sācti em̄ viri
mō seminat cū labore q̄ labor est tā q̄ al-
q̄i fletū inducit. ps. Sentes ibāt et flevāt
et. Expectāt aut cū patiētia et timore. De
patiētia dicit Jac. v. Ecce agricola expectat
p̄ciolum fructū terre et. Sūt in timore q̄
multa picula seminat? immittit. Job. i.
Residū cruce comedit locusta. et residū
locuste comedit bux? et. Alderūt nō cum
gaudio et exultatiōe. ps. Qui seminat in la-
chrimis. et. Aldi autem metēt in dolore.
Joh. iij. Audi eos q̄ opant iniquitatē et semi-
nat dolores et metūt eos et. Octavo vidē-
dū est q̄ sint mēbroz: q̄ angeli. Ad quos
tria spectabāt sicut ex p̄sentī euāgelio col-
ligit lēz messio collectio et ligatio. Aldi
erit in separatiōe maloz a bonis trāstionis
q̄ s̄m aug. cū tāto amore dilexerūt q̄ mē-
bra sua ea fecerūt. Et id sicut dolet hō in
mēbra abscissio. sic dolebūt i eoz separatiōe
Collectio erit in segregatiōe reproboz a
bonis Aldr. xij. Tribuit angeli et separāt
malos de medio iustoz et. Aliigatio erit i
associatiōe reproboz cū reprobis. Greg.
Sicut i domo p̄is māsides multe sunt p̄
diuicitationē p̄is sic dānatos diuerso sup-
plicio gehēne ignis subicit disp̄itas aīis.

¶ Sermo secundus.

Domine nōne boni

semen seminasti in agro tuo

et. Ager iste sunt corda fidei

hū q̄ sūt ager acheldemach: hō ager sūgū

nīs et eo q̄ x̄ps eoz aīas suo sūgūne opa-
rauit In isto agro diaboli sepe semina mala
spargit Mō ei tēptat malos q̄ bonos q̄ s̄
gre. Illos pulsare negligat q̄s dēto iure pos-
sidere se s̄cūt. bonos aut sicut alibi dicit idē
Sic assidua tēptatiōe ipugnat vt saltē te-
dio vincat. Serui igit p̄familias sūt faci-
plati. et doctores sciētes agz istū tā carea
p̄o emp̄m et tā bñ seminat et vidētes i eo
semē dñi: q̄rūt et dicūt. Dñe nōne bonum
semē seminasti in agro tuo et. Ubi tria tan-
gunt. Primo tāgūt p̄posita q̄stio cū dicit.
Dñe nōne bonū semē et. Sēdo p̄posita q̄-
stionis amiratio cū dicit. Ubi ergo hīs signa.
Tercio ip̄s q̄stiois et admiratiōis dēctō
miatio cū dicit. Inimici hōs fecit. Circa p̄m
norādū q̄ ager dei sic x̄pus exp̄dit est mū-
das. i. serui dei q̄ sunt de mūdo. q̄rūt ad ha-
bitationes. Iuxta illud Joh. xvij. Et hū in
mūdo sūt et tñ sūt in celo q̄rūt ad p̄uerfatio-
nē. iuxta illud Phil. iij. Mostra p̄uersatio i
celis ē. Iste est ille ager de q̄ dicit Josue. xv.
quē ara sua est a viro vt peteret a patre
suo agz et dicit. Terrā austrālē et arētē de-
disti mihi iūge et irrigā. dedit q̄s irriguū
sup̄ius et inferi. Ista sunt illa tria. s. corpus
aīa et spūs q̄ pōit apls dīcēs. i. Tēssat. v.
Ipe aut de? pacis sacrificer nos p̄ oīa vt in
regere. Ista aut tria a dño cū suspens pe-
tere debent? Illi hūnt terrā austrālē et arētē
q̄ hūnt corp? aridū. i. ab oī carnali p̄cupis-
cētia ericcatū. Bēn. i. L. dēgent ag. i. carna-
les p̄cupiscentie i locū vni. i. in m̄rimonio.
Et in dñib? et in cōmētib? appareat aq̄
rida. i. caro ab oī libidine ericcata. Illi hūnt
irriguū inferi. q̄ aīa sepe p̄ nūnia tribus
latiōe afflicta emittit lachrymas doloris.
Joh. vi. Amē amē dico vob q̄ plorabitis
et flevit et. Illi hūnt irriguū sup̄? q̄ spūs
p̄ dīderio celestīū sepe emittit lachrymas
deuotiōis. p̄. Fuit mihi lachryme meze.
Talis igit ager sic arid? i corpē. sic irriguū
inferi? i aīa. sic irriguū sup̄ius i spū aptus
est ad p̄ducēdū lūm rosam et violā. Mā in
corpē aridū. i. mortificatio crecit lūm casti-
tatis et pudicitie. Est aut p̄ciosior talis aīa
dītas q̄ p̄iugalis fecūditas. Et s̄m. Non
dicat eumuch? Ego lignū aridū. Mōmē se-
piternū dabo eis. Iste nōmē sempiternū
est illd de q̄ dicit. Sap. iij. O q̄ pulchra est
casta generatio eius caritate et. In anima
irrigua p̄ amaritudinē nascit rosa patiētie

q̄ sicut dicit Greg. Alibi ager esse non valet
quē chayn malicia nō exerceat Aug. Dis ma-
lus aut id vult vt corrigat: aut id vult vt p̄
ipm boni exerceant. In spū irriguo p̄ deu-
tiones nascit viola p̄templationis sup̄me.
Et s̄m. Spūs meus in p̄cordis meis et.
Sēdo ponit p̄posita q̄stiois amiratio cū
dicit. Ubi ergo hīs signa. Ad istam q̄stionē
pōt rīdere q̄ p̄ter cām quam ponit dñs di-
cēs. Inimici hōs fecit. Sūt alie tres cau-
se et q̄bus zizania oriunt. Primo ex cultoz
negligentia: q̄n agz purgare negligunt. Cū
tritico em̄ p̄sueuerūt crecere zizania: sic dicit
hic Palee q̄ tñ non sunt recondende cum tri-
tico. Jere. xij. Quid paleis ad triticiū di-
cit dñs. Et sp̄ne. Aldr. viij. Simul exoz
te sp̄ne suffocauerunt illud: bec aut inter se
ita differūt: q̄ zizania non sunt de semine tri-
tici. In herba tñ assimilant tritico. Palee ve-
ro sunt de semine tritici: in fructu tñ tritico
nō assimilant. Sp̄ne aut nō sunt de semine
tritici nec in aliquo assimilant: sed nocent.
Semen tritici est fides dei. Et qua oīa bo-
na opa nostra nascunt. Heretici sūt zizania:
q̄ nō nascunt ex semine tritici. i. ex fide dei.
Assimilant tñ tritico. i. catholicis in herba.
i. in p̄uersione simulata. Aldr. viij. Attē-
dite a falsis p̄phetis qui veniunt ad vos et.
Ista talia zizania sunt p̄burenda sicut dicit hic
Palee vero sunt falsi xp̄iani q̄ hīs nascunt ex
semine tritici. i. ex fide dei non tñ hūnt fructū
boni operis. Et q̄uis palee p̄sunt tritico tñ
nō recondunt in horreo cū tritico. Sic et iaz
tales q̄uis p̄sunt bonis tñ q̄ non sunt boni
in igne eterno cremabunt. Aldr. iij. Pale-
as aut p̄buret igni et. Isti sunt similes illis
de quibus dicit. Iudic. xij. q̄ non poterant di-
cere sebolety qd̄ interpret sp̄ica: s̄ sebolety
qd̄ interpret palea. Sp̄ne vero sunt hoīes
imp̄i qui nec fidem vident habere nec opa
et insup̄ bonos p̄sequunt: aut in personis vt
tyrannus aut in rebus vt vīnaria. aut in vita
p̄ malū exēplū: sicut mali plati. Tales et iaz
sp̄ne p̄burent. Et s̄m. Sp̄ne p̄gregate
igni p̄burent. Sēdo nascunt zizania ex aeris
corruptela: et signāt maloz societatem q̄ bo-
nos corrūpit. Et vbiq̄ ē piculosa et damno-
sa. i. in celo: in mūdo et in inferno. Mā in celo
mala societates luciferi fecit alijs p̄socijs p̄de-
re regnū celi. Apoc. xij. Lauda draconis tra-
hebat terrā p̄ stellaz. Una ps angeloz
fuit illor qui deo assistunt. Alia illor qui
deo ministrant. Tercio illos qui deo nolue-

runt assistere nec ministrare. Et istam p̄s-
trixit. Sēdo damnoſa est in inferno. Mā so-
cietas demonum dammaris facit horrorem
Joh. xx. Vident et veniēt sup̄ eū horribiles.
Societas p̄p̄nquozum facit eis dolorem.
Ideo dñes nolebat vt fratres sui ad infer-
num descenderent: ne ei dolorem augerent.
Societas autem omnium et singulorū fa-
cit eis stuporem. Et s̄m. Unusquisq̄ ad p̄-
rimū suū stupebit et. Tercio ē nociua p̄mū-
do. Aldi em̄ sunt inuadit: id alios inq̄nat.
Ecce. xij. Qui tetigerit picem inquinabi-
tur ab ea. Sūt tenebrosi: id alios obscurant.
cor. vi. Que societas lucis ad tenebras. Sūt
corrupti: ideo alios corrumpunt et viciant. i.
Cor. xv. Corruptum bonos mores collo-
quia mala. Tercio nascunt zizania ex terre
malicia. Proccedit quidem et terra aliquan-
do humore venenosus: aliquando grossus: ali-
quādo subtilis: aliqui subtilissimus atq̄ pur-
rissimus. Quēdā igit semina nascuntur ex
humore venenosus sicut zizania. Isti sunt lu-
rariosi. Unde dicitur de veneno p̄ quod lū-
raria designat. Prouerb. xxij. Quasi regu-
lus venena diffundet. Venenū dicitur a ve-
na: q̄ per venas vsq̄ ad cor discutrit. Vene-
nū autem anime sunt quinq̄ sensus corporis.
Una est vīsus in quo: tunc venenum ponit
quando ex impudico aspectu concupiscen-
tia generat. Alia vena est auditus qui tunc
venenum haurit: quando colloquium mulie-
ris ipm inficit. Et sic per tales venas istud
venenum ad cor vadit et ipm extinguit. Alia
generantur ex humore grosso sicut mirica.
Isti sunt superbi qui nascuntur ex humore
grosso. id est ex sp̄ritu inflato. De quibus
dicit apostolus. Col. ii. Inflatus sensus car-
nis sue. Aug. Pellis inflata quo tendis.
Sanies fetida quid inflaris. Sed ista pel-
lis inflata in morte detumescet et disrumpe-
tur. Sap. iij. Disrumpet eos inflatos in
voce. Alia generantur ex humore subtili
sicut milium: quod licet sit vile tamen est sub-
tile ac tenue. Isti sunt auari q̄ sunt alde sub-
tiles ad decipiendum simplices. Jere. iij.
Sapientes sunt vt faciant mala: bñ autem
facere nesciūt. Tales tam subtiles in morte
stulti apparebūt. Et s̄m. Confundent ple-
tentes et reſcēs subtilia. Alia generantur ex
humore subtilissimo et purissimo sicut tritici-
cum. Isti sunt sancti viri qui a mundo susci-
piūt subtilissimū humore. i. purissimū amor-
em amātes mūdū nō ad sup̄fluitatem: sed

ad necessitate. i. xli. vi. Habentes alimēta
et quibus regamur. Et tertio ponit questio
nis et amminationis determinatio: cui dicit. In
micus hō hoc fecit. Ubique deus seminat
diabolus zizania supseminare parat. Has
seminauit deus in agro supsemino: in celo na
turam angelicā. In orbi lucifer supseminauit
supbia: seminauit deus in agro medio. i.
in terrestri paradiso naturā humanā: mox ibi
diabolus supseminauit inobediētiā. Seminauit
deus in agro infimo. i. in mūdo pacē et
fraternā charitatē: mox ibi diabolus supseminauit
inuidiā malā volūtātē sicut p̄i d̄hāy
et abel. Seminat deus quondē in agro in
teriori. i. in mēte bona p̄posita: et diabolus
perseminat carnalia desideria. Semina de
in agro exteriori. i. in corpe mūdiā et purita
tē supseminat diabolus inuidiā et carnalitā
tem. et id bñ dicit de eo. puer. vi. Mō apostata
vir inutilis gradit ope pueror: et i ope iur
gia semiat. Diabolus hō dicit q̄ oīem vici
Sicut ab affrica dicit scipio affrica: q̄ deu
cit affrica. Et apostata q̄ a deo apostata
uit. Et est inutilis immo valde nociuus. Et
graditur ope pueror: quia mendax est et pa
ser eius.

¶ Sermo tertius de eodem.

Olligite primum ziza

nia et alligate ea in fasciculos
ad comburendū. Et. Mōuit dñs:
vt zizania añ mēsem eradicaent qd̄ de qua
druplici eradicatione intelligendum ē. Aut
de eradicatione vniuersali et oīmoda q̄ sien
da est tpe messis. i. in fine seculi. Ideo dicit
Sinite vtraq̄ crescere vsq̄ ad mēsem. Aut
de eradicatione p̄cipitata et dubia: vt qñ nō
est certū de aliquo q̄ sit zizania s̄uis aliq̄
bus signis appareat. Unde dicit glo. ibide.
Hoc videt contrarium verbo apostoli q̄ ait
auferte malum ex vobis. Sed sicut folium
et triticum q̄ diu in herba sunt parus distāt
ita monet dñs ne de ambiguo iudicemus.
Aut de eradicatione periculosa: vt quando
non p̄nt eradici zizania sine periculo triti
ci. Ideo dicit dñs. Ne forte et. Aut de era
dicatione libidinosa: vt qñ ex libidine vindi
cte vel motu impatiente veller quis malos
auferte: q̄ tunc patientia est seruanda. Jac.
v. Patientes estote fratres mei et. Quāuis
igit zizania simul cū tritico crescant in agro
nō tñ cū illo simul recondunt in horreo: sed
tritici in horreo recondit: et zizania igni cō

burent. In verbis igit p̄missis duo ponit
tur. s. pena reproborum: et gloria beatorum.
Pena reproborum ponit cum dicit. Collige
rite primum zizania et. Gloria beatorum cum
dicit. Triticum aut colligite et. Circa impio
rū autē penā dñs tria ponit. s. separationem
a bonis: ordinationē in supplicijs et diuersi
tatem in penis. Separatio a bonis tāgit cū
dicit. Colligite. i. tollite et auferte eos de me
dio: ne cum sanctis societatem habeant et ne
videat facie dei. Utrūq̄ autē est magna pes
na. s. amittere dei visionem et societatem an
gelicā et sanctorum: in q̄bus constat tota beati
tudo ip̄or sc̄orū. Dicit autē Aug. sup. Sc̄i.
ad litteram q̄ sancti habebunt triplicem vi
sionem. s. corporalem: qua videbunt xp̄i hu
manitatem: et sanctos in corporibus glori
catos: et celū nouū et terrā nouā. Spūalem q̄
videbunt angelos et animas beatorū. Et intel
lectualem: qua videbūt ip̄m deū. Dammati
autē ista triplici visione carebūt. Loco tamē
eius habebunt visiones corporeales: qua vide
bunt corpora damnatorum denigrata: tori
da et cōbusta. Et talis visio faciet in eis ma
gnū stuporem. Visionem quodam modo
spiritualem habebunt: qua videbunt horri
biles et deterrimos demones. Et talis visio
faciet in eis magnam et horribilem iracundi
am et furorem. Visionem vt ita dicam intels
ctualem qua videbunt luciferum qui est q̄
si deus et dominus infernalis. Et talis etiā
visio faciet in eis magnū et horribilem de
tium stridorem. Videndo enim tam horribi
lem atq̄ terribilem dominum stridebūt de
tribus. p̄re pauore. p̄s. Peccator videbit tria
scilicet predicta: et ex hoc irascet. Ecce quan
tus furor. Dentibus suis fremit. Ecce quā
tus stridor dentium. Et tabescet. Ecce quā
tus stupor. Secundo dammati habebunt or
dinationem in supplicijs quod notatur cum
dicitur. Alligate ea in fasciculos Grego. in
morali. Si nullus in supplicijs ordo seruam
dus est: cur comburenda zizania in fascicu
los ligantur. Sed nimirum fasciculos ad cō
burendum ligare est: hos qui eterno igni tra
dendi sunt pares paribus sociare: vt quos
similis culpa inquinat pariter iam pena con
stringat. Et sic videtur q̄ in inferno erit or
do. Sed contrariū videt qd̄ dicit. Job. x. Ubi
nullus ordo sed sempiternus horror inha
bitat. Sed dicit dñs q̄ est ibi ordo: nō ē ibi or
do. Est enim triplex ordo. Primus diuine ius
ticie. Aug. Peccatores in supplicijs ordinā

tur. vt nūq̄ sit dedecus culpe sine decore ius
ticie. Et hoc ostendit Aug. triplici exemplo.
Pulchre enī relucet gēma in annulo incar
cerata. pulchre latro apparet in furca. pul
chre seruus manet in doaca. Sic diuina ius
ticia pulchre lucet in carcere infernali. Pul
chre p̄tor q̄ est latro aīe sue stat in patubu
lo diaboli. Pulchre idē p̄tor q̄ est seruus dia
boli manet in doaca gehēnali. Q̄ Sedō est
ibisordo suppliciorum: q̄ oēs cōlitter puniunt
sed iuxta mēsuram p̄ti daf mēsurā suppli
ci. Deute. xxxv. Pro mēsurā p̄ti erit et pla
garū modus. Q̄ Tertio est ibi ordo peccatū
q̄ illi q̄ fuerūt siles in culpa locabūt in
pena. Zacha. xij. Plāget terra. s. infernalis
familie et familie seculi. Mā seculi plāctū
faciet familia superbior seculi familia lu
ruriosior: seculi familia auarior. Dicitur
autē ibi nō esse ordo q̄m ad tria. Primo q̄
elementat cetera creature ibi nō fuat distin
ctionē suā h̄ oia sūt cōmixta et confusa. ps.
Ignis sulphur et spūs p̄cellat ps calicis eo
rū. Idē infernū vocat dñs. Lu. xvi. Q̄ Sedō
dānati nō seruāt ibi locū suū. Res enī dici
tur inordinata qñ frequēter mutat locū. De
dānatis autē dicit Job. xxiij. Ad nimis calore
trāsibūt ab aq̄s nimis. Q̄ Tertio q̄ ibi ele
mēta nō seruāt p̄prietates suas. Mā p̄prie
tas ignis est glaciē et niuē resoluerē. Tunc
autē nō resoluet. Sap. xvi. Mix et glacies su
stinebāt dñtē ignis et nō tabescēbāt. Pro
prietas aque est ignē extinguerē: tūc autē non
extinguet. Sap. xix. Ignis in aq̄ valebat sup
dñtē suat aq̄ extinguitis nature obliuiscē
batur. Proprietas aeris est lunē recipere
Tūc autē nullo modo recipit. Eiusdē. xvij.
Nec siderū limpidiū mēlame illuminare
poterāt illā noctē horredā. Proprietas ter
re est infimū locū tenere. Tūc autē p̄tor h̄a
bebit terrā sursum et deorsum de tritis et a si
nistris. Infernū enī creditur esse in cētro ter
re vbi vndiq̄ terra vallat: erit p̄tor. Job.
xx. Reuelabit celi iniquitatē et. Et. Tūc ter
ra aduersus p̄torē p̄surget: q̄ ne vnq̄ eua
dat cū custodiet. Q̄ Tertio dānati habebūt
diuersitatem in penis: q̄ nō cōlitter h̄ p̄ fa
sciculos puniēt. In inferno enī est calix ire
dei plen⁹. Apoc. xvi. Babylon magna vēit
in memoriā ante deū dare illi calicē ire in
dignatōis ei⁹. Et est ibi flum⁹ ignē. dñs.
vñ. Flum⁹ ignē rapidusq̄ egrediē a facie
ei⁹. In calice igit ire dei qdā bibūt tñ i sup
ficie q̄ s̄z nō sūt guiter peccauerūt. Aliq̄ vsq̄

q̄ ad mediū q̄ grauius deliquerūt. Aliq̄ vsq̄
q̄ ad pfundū et vsq̄ ad fasses: q̄ s̄z fuerunt
pfundati in fecib⁹ p̄tor. ps. li. Vsq̄ ad fū
dum calicis soporis bibisti et. Est etiā ibi
flum⁹ ignē in quo nō oēs equalit̄ puniū
tur. Qd̄ significatū est Ezech. xlvij. vbi dicit
Mens est mille cubitos et traduxit me p̄
aquas vsq̄ ad talos. Rursus mēsus est mille
et traduxit me p̄ aquas vsq̄ ad genua. Rursus
mēsus est mille et traduxit me p̄ aquas vsq̄
ad renes. Et mēsus est mille per torrentem
que nō potui pertransire: qñ intumuerūt aq̄
pfundi torrentis qui nō potuit transuadari.
Ecce p̄p̄ta ponit in isto flumī q̄druplicē
mēsuratiōē. Alicui attingit vsq̄ ad talos. i.
alicubi vsq̄ ad genua. alicubi vsq̄ ad renes
alicubi vsq̄ ad caput: et sup caput. In talis
autē est principiū et inchoatio. In genub⁹ de
ambulatione submersio. Sūt igit quidā
In pfunditate submersio. Sūt igit quidā
q̄ de nouo peccare ceperūt et sine peniten
tia recesserūt. Illi ponēt in isto flumī vsq̄
q̄ ad talos. Alij sunt q̄ de malo in p̄ius am
bulauerūt et p̄cesserūt. Isti ponent vsq̄ ad
genua. Alij sunt qui p̄ter peccata spūalia vt
est supbia et inuidia: et p̄ter p̄tā etiā spūalia
vt est vsura. addiderunt p̄tā carnalia. Illi
ponēt vsq̄ ad renes. Alij sunt qñ omnia
peccata per longā consuetudinē se immers
erūt. Isti ponent in pfundo habētes istū
flumī vsq̄ ad caput et super caput. Et ei
peccata super capita eorum ascenderūt. In
ita illud. ps. Iniquitates mee supergressē sūt
et. Iustus est vterq̄ pena super eorū caput
ascendat. Q̄ Secundo ponitur gloria beato
rum cum dicitur. Triticum autē congrega
te in horreum meum. Notandum autem q̄
triticum dei tripliciter potest considerari.
Q̄ Primo prout est in agro: et significat ele
ctos qui dei seruāt p̄cepta. Triticū enī
in agro fructum facit. Aliud tricesimū. aliud
sexagesimū: aliud centesimū vt habetur
Mat. c. quarto. Tunc autem tales fructus
tricesimū generant quando cum fide tri
nitatis decet p̄cepta dei obseruant. Tūc
faciunt fructum sexagesimū quando ser
uant dei p̄cepta et ser misericordie dei
opera. Tunc faciunt fructum centesimū
quando omnia ista faciunt: non pro laude
mundi sed pro gloria dei. Centesimus enī
numerus prius de sinistra trāsīt ad dexteram.
Q̄ Secundo consideratur triticū prout
est in agro: et signat viros perfectos qui dei

Primum consilia. Area enim religione signat. Triticum autem in area a tribus purgatur. scilicet a palmaribus: ab arboribus et a commitione pulueris. Multi sunt religiosi qui habent cum secularibus nuntia societatem. Et hoc est triticum esse cum palmaribus. id est sunt purgandi. Iere. xxiij. Quid palmaribus a tritico dicit dominus. Alii habent nuntia morum levitatem: et hoc est triticum esse cum arboribus sunt leviter et aride: quia tales in moribus habent levitatem: et in affectibus ariditatem: id est sunt purgandi. Lu. iij. Qui ventitabrum in manu eius: et purgabit aream suam. Alii habent nuntia terrenorum cupiditatem: et hoc est triticum esse cum pulvere. Et ideo purgandi sunt: alii diaboli eos erubant. i. rotat et currere facit de cupiditate in cupiditate. Luce. xxiij. Ecce sathanas expetivit vos ut erubaret sicut triticum. Erubrum enim a currendo nomen accepit: eo quod triticum currat per ipsum. Tertio confidetur triticum prout est in horreo: et signat sanctos prout sunt in gloria: ubi sunt in simul communi et a ventis tentationum et respectibus persecutionum securi. Tria autem sunt necessaria vite humane. scilicet triticum: vinum et oleum. Ista tria dantur sanctis in gloria. ps. A fructu frumenti vinum et oleum multiplicati sunt. Frumentum habet reficere: oleum delectare: vinum iocundare. Sancti igitur reficiuntur in villo ne humanitatis: delectantur in contemplatione divinitatis: iocundantur in presentia tam beate societatis.

Quidam in septuagesima. Ser. i.

Simile est regnum celorum

huiusmodi praefamilias quae eriguntur prout mane conducere operarios in vineam suam. Mat. xx. Dominus noster sepe ad turbas in pabulis loquebatur ut boni et humiles intelligerent: mali autem et superbi intelligere non possent. Ad intelligentiam autem istius parabole plura per ordinem sunt videnda. Primum quod sit ista vinea. Et dicendum est quod vinea signat ecclesiam: sive universitatem fidelium. Isa. v. Vineam domini sabbaoth domus israel est. Ista autem vinea tot palmites producit quot sanctos habuit. Distinguit autem dominus tria genera palmitum: ut habet Job. xv. Quidam enim sunt viri. i. christo adherentes per fidem: sed non ferentes fructum per operationem. De quibus dicit. Omne palmitem in meis manibus per fidem non ferere fructum per operationem. tollere cum. scilicet pater meus de consorcio beatorum et ponere eum in consorcio damnatorum. De talibus dicit Sap. iij. caput.

Adulterine plantationis non dabitur radices altas. Vocatur autem adulterine plantatio des palmites ad radicem vitis crescentes: qui sunt infructuosi et innaturales. Secundi palmites sunt qui nec vitae adherent per fidem nec fructificant per operationem. De quibus subdit. Si quis in me non manserit: mittet foras sicut palmes. et colligent eum. scilicet angelus: et in ignem mittent et ardent. Isti sunt heretici et schismatici qui ab ecclesia sunt pessi. Tercii palmites sunt qui non sunt apri nisi ad ignem. Ezech. xv. Fili hominis quid fiet de ligno vitis ex omnibus lignis nemo. Quid tollas de ea lignum ut fiat opus: aut fabricas ex ea parillus: ut dependat ex eo quoddam vas. Ecce ignis datus est in escam. In talibus enim hominibus non est lignum alicuius virtutis per quod fieri possit aliquid opus meritorium: nec parillus: id est vita eminens ad quam vasa subditio possit pedere per exemplum. Et ideo ex quo sibi non sunt utiles per opera meritoria: nec alius per exempla non sunt apri nisi ad incendia. Tercii palmites sunt qui viti semper adherent et fructificant. De quibus dicit. Qui in maner in me ego in eo: hic feret fructum multum. Tales enim multi fructificant. Tunc quia a patre qui est agricola purgantur. Ibidem. Omne qui feret fructum purgabit eum. scilicet pater meus ut fructum plus afferat. Tunc quia a filio qui est vitis vera humos infundit. Iere. xvij. Erit tanquam lignum quod transplantatur super aquas quod ad humorem mittit radices. Tunc quia a spiritu sancto qui est solaris radius: vulturatur et excoquitur. Cant. i. Botrus cypridis dilectus meus in te. Ad litteram enim dicitur quod sol radio recto locum illum engaddi respicit: ideo vulturatur et excoquitur et preciosus vinum facit. Secundo videndum est quod sit iste paterfamilias. Et dicendum est quod de trinitas qui habet tria palatia in quibus habet tres familias. Primum est celum ubi est familia filiorum. ps. Filii tui sicut novellae. Secundo est mundus ubi est familia militantium. Job. viij. Adversitas est vita hominis super terram. Tertius est infernus ubi est familia in carceratorum. Isa. xxiij. Eo gregabunt in congregatione vinis falcis in lacum: et clauduntur ibi in carcere. Vel potest dici quod istae tres familiae sunt tres status salutandorum: scilicet coniugati: continentia: et virgines. Qui non est in aliquo istorum trium statuum: non est de familia dei: sed diaboli. Tertio videndum est quod sunt isti operarii. Et di-

cendum est quod sunt fideles. Hoc tria sunt genera de quibus dicit Apoc. iij. Ultima frigida: eses aut calidus: sed quod tepidus. Quidam enim operantur fideliter et ferventer: isti sunt calidi boni operarii. Ponitur autem et tria super Mat. tria signa per quae boni operarii discernuntur a malis. Primum est quod bonus operarius prius aspiciat opus et postea cibum: malus autem prius cibum et postea opus: quod ad opus inintencum. Sic et servi dei in operibus suis prius intendunt dei gloriam: et postmodum utilitatem suam mali autem econverso. Secundo est quod bonus operarius die expendit circa opus fiendum modicum: antequam tempus cibum. Malus autem parum vult operari: tota die comedere et inebriari. Sic et servi dei totum tempus debent expendere circa spiritualia paranda: modicum autem circa temporalia acquirenda: mali autem econverso faciunt. Tertium est quod bonus operarius si forte opus non potest perficere: erubescit mercedem petere vel coram domino appere: malus autem siue perficiat siue non impudenter se ingerit: et mercedem petit. Sic etiam servi dei: si forte aliqua carnis fragilitate impeditur aliquid opus dei non faciunt appere coram deo in orationibus erubescunt nec pro illo opere mercedem a deo sperare presumunt: mali autem etiam si nihil boni faciunt: audacter se ingerunt: de dei paternitate et longanimitate nimis presumunt. Alii operantur nequiter. Isti sunt frigidi et mali operarii de quibus sic dicit Aug. super ps. Dicit homo miser: nolo me continere a malo: et volo videre dies bonos. Si operari tu mihi diceret. En vultu ista vinea. Adduxisti me ad vineam ut faciem eam et purgem et concidas omnia ligna vitilia: ut non quod colligas habeas: et cum fecero istud reddatur es mihi labor meus. Monne infans illud dicere: et de domo tua illum expelleres atque ad falcem manum mitteret. Tales sunt homines qui facere volunt mala: et dies bonos videre. Alii sunt qui operantur negligenter. Isti sunt tepidi operarii qui sepe sunt peiores quam frigidi. Aliqua enim calida quando congelatur: forte congelatur et frigida: ex eo quod frigus maior: et resistit sibi inveniunt: et ideo virtutem suam ibi fortius imprimunt. Similiter et ferrum durum et frigidum propter eandem causam fortius ignis et stipula. Eodem modo quod boni efficiuntur malis peiores sunt ceteris: quod diabolus in eis fortius imprimunt suam malitiam: propter maiorem quam sibi inveniunt resistitiam. Mali autem qui convertuntur ferventiores sunt tepidis: quod de fortius in eis suam imprimunt gratiam. Ideo dicitur

de xlij. Melior est iniquitas viri quam bestia: sciens mulier: quia quando convertitur vir iniquus ferventius operatur quam mollis tepidus. Quarto videndum est: quae sint iste bestiae. Et dicendum quod si vinea accipiat allegorice pro ecclesia tunc secundum Greg. mane fuit ad abel usque ad noe. Tertia a noe usque ad abraam. Secunda abraam usque ad moysen. Quarta a moysen usque ad adventum domini. Undecima ab adventu domini usque ad finem mundi. Si vero vinea accipiat moraliter per animam tunc secundum Greg. mane est intelligenda pueritia quae parum darscit sicut lux matutina. Tertia est intelligenda adolescentia: quae per se fit in calore etatis et splendore cognitionis. Secunda est intelligenda iuventus quae plene caleat et luceat sicut sol in meridie. Quarta est intelligenda senectus propter experientiam multam quam inveniunt senes qui incipit decrepescere in calore cognitionis. Undecima est intelligenda etas decrepita: quae iuxta ordinem casum est. Quia igitur deus ad bonam vitam alios in pueritia: alios in adolescentia: alios in iuventute: alios in senectute: alios in decrepitate etate producit: idem diversis hominibus operari in vinea vocant. Quinque videndum est quis sit iste denarius. Et dicendum quod secundum Remigium. Iste vnus denarius quod dicitur ad signat vnā beatā vitam quae ab omnibus percipitur in qua non vivit vnus alio minus vel plinius: et tamen ibi erunt multae diversitates meritorum. Dicitur autem denarius quadruplici ratione. Primo ratione nominis. Denarius enim dicitur a decem ex eo quod olim decem vnales valebat. Et ideo vita illa beata denarius dicitur: quia per observationem decalogi datur. Mat. xix. Si vis ad vitam ingredi serva mandata. Secundo ratione imaginis. Imago enim dei in beatis imprimetur per assimilationem ad deum: et transformationem in ipsam. h. Luce. iij. Nos autem reuelata facie gloriam domini speculantes: in eandem imaginem transformamur. Tercio ratione scripturae: quia ibi erit plena scientia et cognitio veritatis. i. cor. i. Nunc ignosco ex parte tunc autem cognoscam sicut et cognitus sum. Quarto ratione figure: quia ibi erit plena possessio eternitatis. Job. x. Ego eternam vitam do eis. Secundo videndum est quis sit iste peccator. Et dicendum quod est ipse iniquus homo: nam iniquus deus est: paterfamilias istius vineae est cum patre. Est igitur peccator: quia ipse sicut dicit glossa interlinearis. Pater omnia dedit sibi in manus. Omnia scilicet ecclesia terrestria et inferna. Nam celestibus per

rat in remunerationem. Ad thei. xv.
Venite benedicti patris mei etc. Terrestri-
bus parat paternam ppitationem. i. Job.
ii. A hoc catum habemus apud patrē Iesum
ipm iustum. et ipse est ppitatio etc. Inferna-
libus parat eternam punitioem. ps. Res-
ges eos in virga ferrea etc. Septimoviden-
dum est quē sit ista murmuratio. Et dicitur
dom q murmuratio ex multis causari pōt.
1. Primo ex motu impatientie. de qua dicit.
i. Cor. x. Neq murmuraveritis sicut qdaz
eorz murmuraverunt: et perierūt ab exterimi-
natione. Ista talis murmuratio non erit iter
sanctos. Greg. Regnum celorum null' mur-
murans accepit: nullus qui accipit murmur-
rare potest. Secundo causari potest ex ma-
gna desiderij intentione. Est enim magna
desiderij intentio quedam cordis murmura-
tio. et talis murmuratio erat i antiquis pa-
tribus qui nimis intente suam liberationes
affectabant. Unde dicebat ymus eozū. Esa.
liiij. Utinam dirumperes ce. et de. Ista ta-
lem murmurationem habent anime sancto-
rum. que dicunt. Apoca. vi. Alis quo dñe
sanctus et verus nō iudicas et vindictas san-
guinem nostrū. Tercio causari potest ex lon-
ga expectatione et cordis suspensione: et ista
etiam fuit in antiquis patribus. Greg. Ac-
cipientes murmurabāt: q antiqui patres i
infernū descendētes a gloria dilati sūt. qñ
ergo post murmurationem denarium acci-
piūt qui post longa inferni tpa ad regnū gau-
dia pueniunt. Quarto causari pōt ex ammi-
ratione diuine clementie. Et ista murmura-
tio est aliquando inter sanctos viros: qui vi-
dentes q deus tam copiose et citius remu-
nerat tardēvenientes q sibi longo tempore
seruientes quodammodo murmurant: dei
sup hoc liberalitatem et misericordiam am-
mirātes. Unde et petrus murmurare potu-
isset q latro ipso citius ad regnum puenit. et
de tali etiaz murmuratione intelligi potest
qd dicit. Quāto causari pōt ex ammiratio-
ne diuine pietatis. Et hanc etiā habēt san-
cti viri q videntes malos in hac vita florere
quodammodo murmurant: deo sup hoc pa-
tietia ammirātes. Jere. xij. Iustus quidem
tu es domine si disputem tecū: quare via i-
piorz pspat bene est omnibus qui puaricā-
tur et inique agunt. Abacu. i. Quare respi-
cis cōtempiores et taces conculescēte impio
iustiorē se. Vel potest accipi ista murmura-
tio p quādam suppositiones. quasi diceret

Dato q sic murmuraret taliter respōdere
eis. Et q iustū fuerit dabo vobis.
Sermo secundus de eodem.
De et vos in vineam
meā et quod iustum fuerit dabo
vobis. Ista verba dicit dñs vi-
sibiles. Et dicitur dñs visibilis. Magnū
quidē pericūlū est oculi secreti in foro. Magnū
quos oculos inuenit mor ad opus suū assu-
mit. Unde monet hiero. Semp aliquid boni
factor: et te diabolus inueniat occupatum.
Aliquando tamen dominus diabolū pre-
uenit et oculos ad laborandum mittit. sicut
hic quando dicit. Ite et vos in vineam meā
etc. Et in hoc ostendit magna dei misericor-
dia. Labor enim fuit inflicus homini ppter
peccatum. Gen. iii. In sudore vultus tui etc.
Et tñ ipm laborem nobis conuertit i meri-
tum. ps. Labores manuum tuarum q man-
duca. etc. Augusti. de ciuitate dei. Ineffabili
dei misericordia ipa pena viciozū transiit
in arma virtutum et fit iusti meritum supplē-
cium peccatozū. in verbis igit pmissis tria
sunt videntia. Primo quid p vineam signifi-
cef. Secundo ppter quid opari in vineam
mittantur quod notat cum dicit et vos etc.
Tercio que merces eis pmissa quod notat
cum dicit. Et quod iustum fuerit dabo vobis.
Circa primum notandum q p vineam fm
Bern. aia sine ofcia significat. in vinea igit
aie nre laborādū est: vt ampuremus palmi-
tes luxuriantes carnalis concupiscentie. cañ.
ij. Tempus putationis aduenit. Proiecta-
mus lapides supbie. Esa. v. Lapides elegit
ex ea et erripemus spinas auaricie. Unde
dicit ibidem de vinea malozū. Ascendent
sup eam vepres et spine. in tali igit vinea sic
purgata nascunt bonę gemme boni flores
bonę vites et bonū vinū de quibus dicit gen. i.
Videbam corā me vitem in qua erant tres
ppagines et crescere paulatim gēmas et post
flores vinas maturare. Tuli ergo vinas et
erpsit in calicē et tradidi poculum pharaoni.
Bēne bone sunt cogitationes bone. Sicut
enim gēme sunt principia et origo oim fructus
in vinea sic bone cogitationes sunt principia
et origo oim bonozū opoz in anima. Plus
q em homo aliquid boni faciat illud cogi-
tatione pertrahat. Eccles. ij. Cogitavi a vi-
no abstrahere carnē meam. Et tamen illud
principiū a nobis habere nō possumus: sicut
deo petere debemus. ij. Corinthios. iij. Nō

q sufficiētes sumus cogitare aliqd a nobis
qñ ex nobis etc. Flores autē boni sunt bone
volūtates. L. h. h. Bone volūtates sic sunt
apud deū sicut quēdammodū odoriferi flo-
res. Sicut autē et gēmas nascuntur flores sic
et bonis cogitationibz bone volūtates. Et si
aut flores fm L. h. h. nō pnt pcedere nisi p
us pcedat gēme. sic ne qd pōt habere bona
volūtate nisi pnt habeat bonā cogitationē.
Dicunt autē flores a fauonio q est vetus q
greco noie zephyr appellat: q flores gñat
pseruat. et venit ab occidere id morte et occa-
sum hois repñtat. Vel dicuntur flores scdm
Ild. qñ fluidi: et eo q cito resoluitur mari-
me ab austro ppter aquarū abundantiam.
Unde auster. qñ hauriens aq̄s vocat. p qd
datur intelligi q bone volūtates gñantur
et cōsēuat. p mortis memoriā: resoluitur
autē et dissipant a nimia rerum abundantia.
Que autē bone sunt fructus bonoz operum.
Sicut enim vites nascuntur et floribz sic bona
opa nascuntur et bonis voluntatibz. Eccles.
xij. Flores mei fructus honoris et bōctas
tis. Dicit autē vites fm Ild. qñ humide: et
eo q intrinsecus humore sunt plene. Sic
opa seruozū dei debēt eē humida. i. humo-
re deuotiōis et charitatis plena. Jere. xxi.
Inchyabo alas sacerdotum pinguedine.
Vinū autē significat gaudiū cordis qd in p-
senti ex bonis opibz gñat. dicit autē vinū fm
Ild. a vena: et eo q venas sanguine re-
plet. Vene autē sunt potētie aie. Memoria
enim replet gaudio qñ recolat bōa q fecit. In-
telligētia qñ in statu salutis se esse cognos-
cit. Volūtas qñ in bonis opibz semp pse-
uerare intēdit. De isto gaudio qd in pñti
ex bonis opibz gñat dicit glo. sup illud ps.
Custodiēdis illis retributio mīta. Nō tñ
p eis i futuro reddet pñti: sicut etiā hic i eoz
custodia est magnū gaudiū. Circa secūdu
scz ppter qd opari in vineā mutant. Motū
dū q opari i vineā mitti pñseuerit ad tria
scz ad putādū ad fodiēdū et ad vindemiā-
dū. Sic et nos vineā pñtē nre debemus
purare oia vicia rescādo. Dicit Amb. ad
simplicianū. Vineā recisa fructificat. semi-
putata frōdescit. neglecta luxuriat. Vineā
agit aie nostre bñ recisa et putata ab oibus
vitiis et pñtis fructificat p bona opa. Joh.
x. Vinnē palmitē q fert fructus purgabit
eā et fructū plus afferat. Oze. x. Vitis frō-
losa israel fructus adequat est ei. Illa ē op-
ima vinea in qua fructus folijs et folia fr u

et ius adequatur. Et illa est optima aia in
q opa dñs. et dñs opibz affimilant. Ite au-
tem fructus accēdit et foris p bonā famā: in-
tus per bonā conscientiam. Prover. xxiij. Pa-
ra foris opus tuū et diligēter exerce agrum
tuū. Sicut enim dicit L. c. sarius. Quid enim
prodest si exteriora nostra possideret sereniz-
tas et interiora nostra tēpestas. Vineā autē
semputata. i. aia negligēter purgata frons
descit: q multa dñs sed pauca opa gignit.
Talis vinea. est maledicta. Hoc significat
est. Math. xxi. Vbi dñs ficulnē habēti so-
la folia maledixit. Immo talis vinea ē era-
dicāda et cōburāda. Luc. iij. Vitis arbor que
nō facit fructū bonū excidet et in ignē mite-
tur. Vineādo neglecta luxuriat i palmites
degeneres et siluestres et insup oriuntur ibi
spine et vepres. Unde dicit Ila. v. Nō putabi-
tur et nō fodietur: et ascēdant sup eā vepres et
spine. Vepres fm Ild. dicitur qñ vi pñ-
tē. Spine dicuntur a spica: ppter acui-
tatē. Quādo igit cōscientia nō purgat oriū-
tur ibi tērationes carnales aiam vi pñ-
tē. i. violētē capientes. Oriuntur etiaz ibi
tērationes spirituales acutē animā perfo-
rantes. Talis etiā vinea efficitur siluestris
quia non profert vinas sed labruscas. Ila.
v. Expectam vt faceret vinas et fecit labru-
scas. Dicit autē labrusca a labris viarū: qz
tales anime efficitur siuestris vt nihil spi-
rituale sapiant. i. Cor. ij. Animalis homo
non percipit ea que sunt spiritus dei. Et ef-
ficiuntur de omnibus perue vt per eas ince-
dant. Job. xix. Cenerūt latrones et fecerunt
sibi viam per me. Q Secūdo debemus ip-
sam vineam nostrā fodere. Sunt autē hui-
us vineę fossorē quatuor. 1. Primus est
pudor qui habet terram cordis mollificare.
Quādo enim peccatoz cogitat sui status hor-
ribilitatē: inde concipit magnū ruborē. Ro-
ma. vi. Quē ergo fructum habuistis tñc in
illis in quibus nūc erubescitis. Talis ergo
rubor terrā anime duras hz emollire. Job.
xxij. Deus emolluit cor meū: et oipotens
perturbauit me. Deinde accedit scds fossor
scz dolor qui cor emollitum habet scindere.
Postq enim terra dura emollita fuerit sa-
cili scindit. Job. el. ij. Scindite cor vestrā
non vestimēta vestra. i. tñ. Qui enim scindit
corda scindit et vestimēta. i. exteriora opa: sicut
non ecōuēto. Deinde accedit terti fossor
scz timor q oēs lapides. i. oia pñtis q i corde
scisso et defosso inuenerit hz extra proicere
d. iij. i.

Eccl. i. Timor dñi expellit peccatū. Deinde accedit quartus flos. amor dei qui oēs palmites infructuosos ad radices viris subor-
ros. i. oēs amores mundanos habz euellere t
eradicare. Aug. Qui biberit de flumīe para-
dist cui gutta maior est oceano restat vt in
colitis mūdī penit' erecta sit. **Q**uarto de
deum vineā nostrā vindemiare. i. opa nra
colligere t deo offerre. Sed hodie sunt tres
males vindemiatores. s. auaricia: luxuria: t su-
perbia. ps. Vindemiāt eā oēs q̄ p̄tergrediū-
tur viā extermināuit eam aper de silua t sin-
gularis ferus depast' est eas. Ambulātes p
viā sunt auari q̄ nō cessant discurre: vt di-
uitias possint augere. Et est mirabile: q̄ in
viā pedū q̄ro q̄s senior tāto debiliōr est. In
viā aulucroz q̄ro q̄s senior tāto ardētiōr.
Aper de silua porcus est siluestris: t signifi-
cat luxuriosum q̄ efficit hō porcin' t immū-
dus. Singularis ferus est superb' q̄ vult sin-
gularis eē t nullū sup se h̄re. Et est ferus. i.
crudelis: q̄ ceteros vult opprimere t hūilia-
re. Isti tres vindemiāt istā vineā: ita q̄ rps
vīr in ea pōt aliquid reperire racemū. **A**u-
chee. vn. c. Vt mihi q̄ fact' sum sicut q̄ colli-
git in autūno racemos vindemie. Circa ter-
tium. s. mercedē q̄ operariis p̄mittit. **Q**uo-
tandū q̄ tres ponitū differētie operariōz
Quidā em̄ sunt quib' dñs p̄misit denariū
diurnū illis. s. q̄ mane. i. in puericia deo ser-
uierāt t semp p̄seuerauerūt. Denarius em̄
diurnus dī merces q̄ debet p̄o labore diur-
no. i. p̄ totas diē: hoc est p̄ totā etatē exhibi-
to. Est em̄ labor maturimus illoz. s. q̄ in sua
puericia vel iuuetute deo seruire incipiūt:
sed postea deficiūt. **O**see. vi. Misericordia
vestra q̄st nubes matutina t q̄st ros mane p̄-
trāsens. Est labor vespertin' illoz. s. qui in
sua senectute cū toto corde ad deū redeunt:
quoz seruitiū de h̄z acceptus. ps. Eleuatio
manus meaz sacrificiū vespertinū. Est la-
bor nocturn' eoz. s. qui male agunt. **I**oh. iij.
Omnis q̄ male agit odit lucē. **T**alia opa
nocturna sunt abq̄cieda. **R**om. xij. Abicia-
mus opa tenebrarū. **E**st em̄ labor diurn' eoz.
s. qui totā vitā habent darā t lucidā. i.
Thimo. v. Deservos filij lucis estis. **Q**uo-
tandū differētia est illoz operariōz quibus
dñs p̄misit qd iustum esset: illis qui ter-
tia sc̄ta t nona horavenerūt: quos deus re-
munerat vt iusticia requirit cōsiderando mul-
titudinē operis. ps. Secūm multi manuum
operū mearū re. m. Radice charitatis: quia

deus nō respicit q̄rus sed ex q̄ro: sicut ps in
vidua q̄ plus dedit: q̄ cū maiori affectu des-
dit. vt h̄r. **L**uc. xxi. Disturmitatem laboris.
Vñ isti conquerēbant dicētes. Pares illos
nobis fecisti q̄ portam' p̄dus diē t etus.
Sap. xl. Oia in numero t in mēsurā t in p̄-
dere disposuisti. **D**e em̄ in remuneratione
nō attēdit mensurā t̄pis nec numerū operis
sed p̄dus amoris. **T**ertia differētia est il-
loz quib' dñs nihil p̄misit illoz. s. q̄ in hora
vndecima: hoc est i etate decrepita venerūt.
Tales em̄ nihil ex debito petere possunt: h̄
q̄quid eis dñs donat ex gratia donat. **S**uf-
ficat em̄ talib' senib' q̄ a deo regant. **I**urā
lud Sener puer portabat: puer autē senē re-
gebat. **Q**uo a deo nō derelinquant. ps. **A**lq̄
in senectā t senū deus ne derelinquas me.
Quo a deo nō p̄uēctas. ps. **M**e p̄uēctas
me in tempore senectutis.

Sermo. h̄. De eodem.

Am sero factum esset

Dixit dñs vinee p̄curatori suo
Per istā vineā intelligere pos-
sum' penitentiā in q̄ p̄ diuersas horas opa-
ri cōducunt. dū alij in puericia: alij in iuue-
tute: alij in senectute cōuertunt. **Q**uo ad istam
autē p̄nias assumendā ecclia hodie in officio
misit nos inducit h̄bis: exēplis: et p̄missis.
Mā in eplā nos h̄bis exhortat ad currēdū
p̄ penitētie opa ad certandū p̄ra diaboli tē-
tamenta. In euāgelio autē ad laborādū in vi-
nea. i. in p̄sēctia. **Q**uo ad inducendū nos i exē-
plis: adducēs nobis in exēplū tres magnos
p̄ctōres qui totus officiū misse cōposuerunt
ses damid q̄ p̄posuit introitū: ne q̄s desperet
p̄pter peccatū luxurie. **P**aulū qui p̄posuit epi-
stolā ne q̄s desperet p̄pter peccatū supbie.
Et mathēū qui cōposuit euāgelīū ne q̄s de-
speret p̄pter peccatū auaricie. **Q**uarto ecclia in-
ducit nos ad p̄nias p̄missis. **P**romittit em̄
laborati denariū. **C**urrētī brauiū t pugnari
coronā. **I**stō autē t̄pis septuagesimē rep̄nitat
tēpus p̄uēctatōis ad eē t̄pis nostre p̄mie
Quo em̄ rep̄nitat tēpus p̄uēctatōis ad eē: eē
ecclia deponit caritā leuicē. s. **A**lla. **O**ia in ex-
cellis. **T**e oēi lau. **A**lla quidē est canticū
celestis patrie. **T**hobie. xij. Per oēs viros
tuos. s. h̄r. in **A**lla cantabit. **G**loria in ex-
cellis deo est canticū leticie angelicē: q̄ illō
angeli in xpi natiuitate decantauerunt. **T**e
deū laudant' est canticū vniuersalis creatu-
re: quia omēs creature ad laudandū dēu i

h̄c introducant. **I**deo illa tria cantica subri-
cent: ad ostendendū q̄ homo p̄ peccatū pri-
uatus est celesti patrie societate angelicā: t
laude diuina. **I**stud etiā tēpus rep̄nitat t̄pis
nostre penitētie: in qua quidē debem' muta-
re leticiā in salubre tristitiā. **E**ccl. iij. **T**em-
pus flendū: t̄pis ridendū. **A**uri em̄ p̄fecti ha-
bent tres leticias que per illa tria cantica su-
perius posita designant. **H**abent em̄ corda
letalera verba: t leta opera. **S**ed viri peni-
tentes debent leticiam cordis cōuētere in
amarā p̄ritōnē. **L**eticiā oris in p̄ctōz p̄fē-
sionem. **L**eticiā operis in laboriosā satisfā-
ctionē. **I**psi autē penitētes p̄ labore penitē-
tica deo recipiūt mercedē salutis et̄ne. **D**e
qua intelligit verbū super' p̄posu. s. **E**u se-
ro factū esset. **U**bi ser ponunt. **Q**uo p̄lo tēpo-
ris oportunitas cum dī. **E**u sero factū esset
Per sero intelligit finis seculi vel mors cui
iussit. **I**n sero em̄ dies finis: h̄s in domus
suā ingredit' t ab operib' quiescat. **D**eut. xxxij.
Adesse festināt t̄pa. **D**icunt autē sūm **I**stō.
tēpora a tependo. **H**ocant etiam curricula:
quia mun'q̄ stant. **M**ā in p̄nti sunt hōies re-
p̄di in charitate fraterna: et currētes ad vi-
cia t p̄ctā. **M**ath. xxij. **N**ū dabit iniquitas.
Ecce q̄ currentes sunt ad vicia. **E**t refrige-
scet charitas multoz. **E**cce q̄ rep̄di in cha-
ritate fraterna. **T**ūc autē t̄pa festināt adesse
quia tūc sancti viri erūt stabiles in cōtuitate
t seruētes in amore. **T**ūc etiā homo ingre-
dit' in domū sue eternitatis. **E**ccl. xij. **I**bit
homo in domū eternitatis sue. tunc etiā hō
quiescat a labore cuiuslibet operis. **A**poc. xij.
Amōdo iā dicit spūs sc̄. **Q**uo ad ponit
vocāris curialitas cū dī voca. **Q**uasi dicat.
nō expectes q̄ ipsi mercedē petāt: s̄ tu eos
voca ad quietē ad cenā t ad mercedem. **A**d
ista em̄ tria operarij p̄sueuerūt vocari. **M**az
sū **B**erth. tria erūt in sanctis. s. requies a la-
bore. t hoc est vocari ad requiē. **I**saie. xxxij.
Sedebit populus me' in pulchritudine pacis
in tabernaculis fiducie. in requie opulē-
ta. **I**ocūditas de eternitate: t hoc est vocari
ad cenā que erit tam noua t tā iocūda. **A**po-
ca. xij. **B**eatī qui ad cenā nuptiarū agni vo-
cati sunt. **S**ecuritas de eternitate: t h̄ est vo-
cari ad mercedē. i. ad denariū. **I**n quoratio-
ne iocunditatis eternitatis designat. **T**ertio
ponit remuneratōz dignitas cum dī. **O**pa-
rios. **I**deo em̄ digni sunt et̄na remuneratōe
q̄ nō fuerūt ociofi s̄ in p̄tinuo labore. **Q**uo

em̄ nō cōpetit h̄re remunerationē suam
nisi in inferno. **M**ā em̄ p̄petit eis esse in mū-
do: q̄ locus est laboris. **I**ob. v. **N**ō nascitur
ad laborē. **M**ec esse in celo: q̄ daf laborant
bus sicut p̄z hic puer. **V**iti. **L**audent eam in
portis opa eius. **M**ec esse i terrestri paradī-
so: q̄ homo ibi positus fuit ad opandū gēn.
ij. **E**t oparet' t custodiret illū. **M**ec esse i pur-
gatorio: q̄ ibi nō purgant nisi laborātes. ps.
In labore hōm nō sunt. **R**elinq̄uit ergo q̄
erunt i inferno qui non est locus ad opandū
sed ad recipiendū. **E**ccl. ix. **Q**uodcumq̄ p̄o-
manus tua facere instāter opare: q̄ nec op'
te. **Q**uarto ponit debiti p̄ciositas cum dī. **Q**uo
tur. **R**edde illis mercedē. s. denariū. i. vitam
beatā q̄ p̄ denariū significat. **P**rimo q̄ ibi
erit apta claritas. **I**deo dī diurn' a dyā. qd
est dar. ij. **L**oz. iij. **I**n eandē imaginē trans-
formamur de claritate in claritatem. **M**ā de
clara vissione humanitatis intrabim' ad darā
ram p̄tēplationē diuinitatis: t dedarā p̄tē-
plationē diuinitatis trāsbim' ad darā vi-
sionē humanitatis. **S**ecdo significat p̄ dena-
riū: q̄ ibi erit dulcis suauitas. **I**n hac em̄ vi-
ta nihil dulci' amatur ab auaris q̄ in mūdo.
Et in vitā brā nihil dulci' amabitur q̄ de
Aug. de discipulina p̄tiana. **V**ideo sc̄ vos
amare pecuniā vt iubēte amore pecunie las-
bores suscipiatis. ieiunia toleratis. mare
transsecatis: vēris t fluctibus vos committa-
tis. **S**ic me amate. plus volo amari aī dñs
In puerbis loquor. auaris loquor. **T**ertio
designatur p̄ denariū: q̄ ibi ē plena copio-
sitas. **N**am sū opinione vulgi habita pecu-
nia habent vniuersa: q̄ in pecunia omia cō-
tinent' ipā habita oia habent. **S**ic t in deo
oia p̄tinent' t ipō habito oia habent. **E**ro.
xxxij. **E**go ostēdam tibi omne bonū **A**nsel.
Ama vñ bonū in quo ē oē bonū: et sufficit
tibi. **I**ste autē denarius dī fuisse vnus: q̄ om-
nes habebunt idē celū ad habitandū: sed tñ
ibi sunt diuerse mansiones. **I**ob. xij. **I**n do-
patris meri man. mul. sunt. **O**mēs habebūt
eandē daritātē ad p̄tēplādū. sicut tñ stella
differt in daritate a stella. **S**ic t resurrectio
mortuoz vt dī. i. **L**oz. xv. **D**ēs habebūt eā
dē suauitatē t dulcedinē ad fruēdū: sed tñ
mē alia ē dulcedo rois: alia lactis: alia mel-
lis. **I**sta triplicē differētiā t̄git ecclia cū dī
cit. **I**n illa die stillabūt mōres dulcedinē id
ē rois dulcē: t colles fluēt lacte med. et ē sum-
ptum iohelis viti. **S**icut em̄ in illis tribus
est gradus in dulcedine: sic t in beatis gra-

us erit in diuina suauitate. Quinto ponitur penitentia magna consolatio cui dicitur. Sic erit noui. Multi primi. Sepe est illi qui ad penitentiam tardè veniunt citius remuneratur quam illi qui repente veniunt. Quia citius de corpore exierunt. Litus enim latro est remuneratus quam peccator. Vel illi qui sunt nouissimi in oculis suis: sunt primi in oculis dei. i. Reg. xv. Mene enim paruulus es in oculis tuis: caput in tribu domus facies. Vel illi qui sunt nouissimi in iudicio hominum sepe sunt primi in iudicio dei: quia deus non considerat exteriora corporum: sed interiora cordis. i. Reg. xvi. Non enim videt ea qui parerent: deus autem intuetur cor. Vel potest dici quod erunt nouissimi primi et primi nouissimi: quia sepe illi qui tarde ad penitentiam veniunt tempore precedunt alios in seruire. Seneca. Faciamus quod aliqui in itinere fieri consuevit: ut qui tardius eruerunt velocitate prestant moram. Beda. Erunt primi. Multi primi: seruantes postea tempore. Multi primi: frigidi postea iarde sunt. Multi in seculo despecti: in futuro sunt glorificandi. Alii apud homines glorificandi: in futuro sunt damnandi. Seruo ponitur summum magna timoris iussio: cui dicitur. Multi sunt vocati et. Ad quos enim sumus vocati. Primo ut in celestibus regibus et episcopis elegamur. i. Petri. ii. Vos estis gemus electum: regale sacerdotium. Videmus autem quod ad electionem regum et episcopos multi vocantur: et tamen non solus elegit. Sic etiam multi vocantur ad fidem: sed pauci eliguntur ad regalem et celestem dignitatem. Secundo sumus vocati ut in stadio ecclesie militantis via mandatorum dei curramus. Videmus autem quod multi vocantur ad stadium: sed tamen non accipit brauium: ut dicitur. i. Cor. ix. c. Sic etiam multi sunt vocati ut per viam fidei et mandatorum dei velociter currant: sed tamen pauci perseverant. Unus enim. i. perseverans finem glorie accipit brauium: sive pallium celestis victoriae et dignitatis eterne. Tertio sumus vocati ut in area militantis ecclesie purgemur et emundemur. Luc. iii. Qui vult arborari in manu eius purgabitur area sua. Videmus autem quod multi de palea relinquantur: et parvi de tritico in horreo recoquantur. Sic etiam sunt multi qui bonis operibus vacui existentes relinquantur et coquantur. pauci vero in dei horreo recoquantur. Luc. iii. Congregabit triticum in horreum suum et. Quarto sumus vocati ut in domo celesti tanquam viui lapides edificemur. i. Petri. ii. Ipsi tanquam viui lapides superedificamini domos spirituales. Domus autem celestis non edificatur nisi de lapidibus preciosis: Thobie. xiiij. Et lapis

preciosus omnis circuitus muros eius. Videmus autem quod multi sunt lapides coelected: pauci lapides preciosi. Sic ad edificandum celestem domum multi sunt vocati: sed pauci lapides preciosi sunt qui habent opera: ubi in celeste edificium assumuntur. Quinto sumus vocati ut celestem patriam introeamus. Videmus autem quod multi filios israel ad terram promissionis fuerunt vocati: sed pauci ad intrandum electi. Fuerunt enim vocati et exprophetis: hoc est educti per milia preter paruulos et familiam quorum non est numerus: sed duo electi ad intrandum. Et tunc est quia qui ducit ad perditionem nimis est latus: que autem ducit ad vitam est nimis angusta. Matth. viij. Lata porta et spaciose via que ducit ad perditionem: et multi sunt qui intrant per eam. Quia angusta porta et arcta via que ducit ad vitam: et pauci sunt qui inveniunt eam et c.

Dñica in seragelima. Sermo. i.

Ergo qui seminat semina

re semen suum. Luc. xviij. Consuetudo domini fuit sepe in parabola: ubi predicabat gereret: ut diuina mysteria indigne non paderet: ut bonis et humilibus crederet: sed occasione preberet: ut quod dicebat memorie melius impingeret. Est autem parabola sicut hieronymus dicit. Rerum genere siue natura discrepantium sub aliquo similitudine facta comparatio. Et subdit hieronymus. Parabola gratia comparationis: ut quod intelligere volumus per aliquam comparationem indicamus: ut ferro aliquid duri velociter veteris coparamus et aulibus. In ista autem parabola mentio fit de tribus. scilicet de seminatore: de semine: et de terra varietate. In hoc ergo primo sermone agitur de seminatore. In secundo de semine. In tertio de terra varietate. Seminatore autem proprie rursus est. Predicator enim potest esse copius seminatoris et seminator. Augustinus. In libro de doctrina christiana ait. Per quem ille seminat quid sum ego nisi copiosus seminantis. Ille in me ponere dignatus est quod vobis spargo. nolite attendere ad vilitatem copiosi: sed ad charitatem seminis et potestatem seminantis. Ad bonum autem seminatore quatuor requiruntur qui fuerint in christo. Et in primo euangelio denotantur. Primum est magna diligentia: quod notatur cum dicitur. Ergo

bonus est seminator: non debet ocio torpere sed ad agros seminandos frequenter exire. Sic rursus rursus bonus seminator: eruit. Primo de semine patris et venit in agrum: ut virginalis. Et ibi tria semina seminavit: scilicet semina eterna: antiqua et noua: diuinitate sua que est eterna. Et tamen sua est antiqua id est ab adam traducta. Et animam suam que de nouo fuit creata. De his tribus seminibus tanquam ex tribus farinae scilicet eterna: antiqua et noua: facta est ille panis celestis qui dicitur ioh. vi. Ego sum panis viuus qui de celo descendit. Quod significatum est. Gen. xviij. Accidera tria sata simile commisce. et fac subcicerios panes. Tunc est sata. i. beata virgo tria sata farine commiscuit. quia christum ex se fecit: in his tribus substantiis de suis visceribus genuit. Secundo eruit de vtero virginis et venit in mundum: postea fecit tria semina. scilicet semen doctrine: gratie: et misericordie. Adundus quidem erat multis erroribus: circa datus: dei inimicus et diaboli seruus: ideo rursus de paradiso attulit semine doctrine: ut oes errores diaboli dissolueret. i. ioh. iij. In hoc apparuit filius dei ut dissoluat opera diaboli. Propter hoc enim officium venit in mundum ut scilicet semen doctrine per mundum spargeret. Luc. iij. Aliis ciuitatibus opus me euangelizare regnum dei: quod ad hoc missus sum. Secundo attulit semen gratie per mundum dei inimicum iustificaret et reconciliaret. Ephe. ii. Gratia enim estis saluati estis per fidem. Ad tertium. iij. Iustificati gratia ipsi heredes sumus. Tertio attulit semen misericordie ut mundum de seruitute diaboli redimeret. ps. Apud deum misericordia et copiosa apud eum. Ad tertium. iij. Sedem suam misericordiam saluos nos fecit. De his tribus dicitur. i. Cor. i. Qui factus est nobis a deo sapientia et iusticia: et sacrificator redemptionis. Sapientia in quantum mundum illuminauit. Iusticia et sacrificatio in quantum mundum iustificauit et reconciliauit. Redemptio in quantum mundum redemit. In huiusmodi sacrificatio ne de christi corpore dum esset in cruce tres fontes emanauerunt. scilicet aqua sanguis: et lachryme. Per aquam intelligit eius sapientia siue doctrina qua mundum ab erroribus abluuit. Exch. xxiij. Et fundam super vos aquam mundam. Effluat sanguis qui nos redemit. Apo. v. Redemisti nos deo in sanguine tuo. Effluerunt lachryme quibus nos patri reconciliauit. heb. x. Et clamore valido et lachrymis offeras exaudiri: per suam reuerentiam. Tertio post sua

resurrectione eruit de mundo et venit in celo. Et ibi in agro celesti plantasset tria semina angelorum: post ascensionem tamen ibi plantauit rosas martyrum. Eccl. xxiij. Quasi plantatio rose in hierico. Quod confessorum et filia virginum. Luc. iij. Ego flos campis: quod ad primos. Luc. iij. Et ibi in agro secundo. Vel potest dici quod deus habet quatuor agros. scilicet celum: terrestrem paradysum mundum: et virginis vterum. Sed aliqui seminavit naturam angelicam. In agro eorum facti sunt tanquam terra secus viam. dum supere cogitationes per eos transire fecerunt: et sic mala voluerunt. i. supbia illud semen deuorauit. In terrestri paradiso seminavit primos parentes: sed quia non habebant altitudinem terre. i. plenitudinem gratie consummationis: ideo forle reprobis diaboli aruerunt. In agro mundi seminavit genus humanum: sed fere omnes a spinis diuitiarum et sollicitudinum suffocantur. In agro vteri virginis seminavit scilicet in quo fuit clausura omnimode custodie. Altum do terre. i. consummatio gratie in qua nulle spine sollicitudinis fuerunt mundane. Et ideo eius terra fecit fructum tricesimum in quantum matrimonio coniuncta. Seragelima in quantum fuit postmodum vidua derelicta: et tamen spem erat virgo incorrupta: centesimum in quantum fuit. Virgo perpetua. Secundo requirit in bono seminatore magna peritia: quod notat cum dicitur. Seminare semine suum. Peritia autem seminandi non acquiritur ex vno actu seminandi: sed ex frequenti usu seminandi. Lixitus enim a principio mundi seminare incepit. Nam seminavit primo patriarchas postea prophetas: deinde apostolos: deinde martyres: deinde confessores: deinde virginas. In super in ipsis sua semina seminavit. Nam in patriarchis seminavit magnam fidem et misericordiam. In prophetis magnam sapientiam. In apostolis magnam plenitudinem gratie. In martyribus magnam constantiam. In confessoribus magnam temperantiam. In virginibus magnam mundiciam. Ista significant. Luc. xxiij. Mundum tota die grabat aras ut seret perinde et faciet humum suam. Mene cum adquerit faciem? Seret gith et cyminus spget et ponet triticum per ordinem et borden et milium et viciam infinitus suis. Bith. fin gl. est genus leguminis simile cymino in quantitate: sed nigri coloris et in pane dulcorando spargit. Lymum est semen aromaticum et medicinale. Triticum fin. Bith. dicitur a trinitate eo quod in area teritur et purum in horreo collocatur. Alia fin eundem dicitur a victoria eo quod tunc

victores inde coronabant. Ad illu fin eun-
dem dicitur multitudinem: vel fin quosdam
a mille: eo qd pnu granu semiatu sepe i mil
le cofurget. Hodeu di: quasi aridu. Tunc igitur
deus seminauit eity: qn patriarchas de
dit qui inuadu in spidu sua fide dulcorauit
rur. Tunc seminauit cyminu qn pphetas p-
durit q medicinalia verba habetes multos
sanauerit. Tunc seminauit triticu qn aplos
dedit qui tribulationibus triti reponi i ho-
reo celesti purissim meruerit. Tunc seminauit
vicia qn martyres protulit qui victores eri-
scentes corona vite acquisierunt. Tunc seminauit
miliu qn cofessoru multitudinem addu-
xit: que est tara vt numerari no possit. Apo-
vn. Vidi turba magna qua dinumerare ne-
mo poterat. Tunc seminauit hordeum quando
virgines prulit q ab omni humore concupi-
scentie sua corpa defecauerit: et arida fecer-
unt. Quotidie etia iste seiator corda nostra
scindere no cessat: et sancta desideria semiat.
Eni pmissit Esa. xviij. Mqd tota die ara-
bit araste. Tertia requirit in semiatore et ho-
mo magna pudentia: vt. f. terram diligenter
colat: qd notatur euz dicit. Aliud cecidit in
terra bonat ortu fecit fructu cernplu. Tres
en agros de nobis dedit. f. corpus aiam: et
paupes. vt. f. corp? semiem? puritate et mu-
dicia. Anima suauitate et deuotione interna.
Pauperes pietate misericordia. Et si isti
agri taliter fuerint semiat: cunctissim fructum
reddet. Et estis? eni fruct? debet vir-
ginitas: q corpus suu diligenter excoluerit.
Sicut eni numerus cernariu de leua ad
dexteram trahit: et circulu facit. Sic vinitas
hoiem de conditioe huana trahit facit i di-
gnitatem angelicu: et celeste acquirit coronas.
Debet eni cotreplatiu. Eni di. Gen. xvi.
Deuit aut ysaac in terra illa: et inuenit i illo
anno cernplu. Ysaac q interpretu risus signi-
ficat viz cotreplatiu q facit risum deo: gau-
diu angeliez ipe etia gaudet in corde suo.
Debet etia paupibus xpi: q oia ppter deu
reliquerunt et paupibus dederunt. Mat. xix.
Omnia q reliquerit domu et centupla acci-
piet: et vita eterna possidebit. Sz sicut dixit
Eri. Mo videt fuisse puidetia secus viam
vel supra petra: vel inter spinas seminale.
Et ad hoc triplex ro assignat. Una e: qd sicut
ille q seminat siue dnu dicat de mstru semina-
fle pdicator no dz dnu dicare diuiter vel pau-
pere studiosum vel desid Roma. i. Grecis
ac barbaris: sapietib? et insipientibus debitor

sum. Secda ratio: qd qm ad seminationem
materiale fin eundem Eri. Non est p-
uidentia in tali terra seminare vbi freques
est via: qd non est possibile vias non ee yia
petram fieri terra: vel spinas no esse spinas.
Quantu ad seminatione spialem puidetia
est: qd ille qui erat via potest non conculca-
ri: et ille qui erat petra potest terra pinguis
fieri: et in illo in quo erant spine possunt ipe
spine eradicari. Tertia ro est ob pdicatoris
consolatione: vt no cotristent si seme suum
in multis pice pldiderit: qd si i xpo simile acci-
didisse videt. Mat. x. Non est discipul? sup
magistrum. Quarto requirit in bono semina-
tore magna patientia. qd notat cum dr. Et
fructum afferut i patientia. Jac. v. Ecce agri-
cola expectat piosum fructus terre et sepe
deus alicui immittit aliqd bonum ppositu
vel p suu pdicatore alig bonum verbum
et tamen patienter expectat donec fructu ac-
cipiat: aut temporaneum in iuuentute: aut
serotinum in senectute. Hoc significatum e.
Luc. xij. in ficulnea que per tres annos fru-
ctum non ferebat: qd cum poidenda esset ro-
gavit agricola: vt quartus ann? expectaret.
Primu annus est puericia. Secudu iuue-
tus. Tertius matuta etas. Quartus senectus.
Esa. xli. Usq ad senectam ego ipe seram et
vsq ad canos ego portabo. Deus eni pos-
tar peccatores vsq ad canos id est vsq ad
maturitatem. et vsq ad senectam. id est vsq
ad senectutem.

Secundus sermo vnde supra.

Emen est verbum dei

Post qd dictus est de seminato-
re: dicendu est hic de semie. Est
autem semen verbum dei: quod christus de
celo attulit et in terram seminauit. Missi eni
hoc semen christus attulit: totus mundus
in suis sceleribus permansit. Esa. i. Missi
dominus exercituum reliquit nobis se-
men: quasi sodoma fuisset. Est autem du-
plex semen mundo necessarium. Unum est
quod seminauit. Christus scilicet verbum
suum. Aliud quod seminare debet homo sci-
licet largitio elemosynarum. sed primo viz
dendum est: quare verbum dei semen dicit.
Et postmodum quare elemosyna semen vo-
catur. Dicitur autem verbum dei semen: quia
in semine est calor naturalis quo plan-
ta fouetur. Et humor nutritualis quo
planta nutriat. Et est ratio seminalis

qua vnu semen ex alio generat. Dicit vbi
dei semie ex eo qd hz virtute calefactiu: mu-
triciu et generatiu. Habs qd virtute cale-
factiu et inflamatiu. Prou. xix. Dis hmo
dei igit? ps. Ignitu eloqui tuu veheme-
ter. Sz si sermo dei est igit? et piores sunt
frigidu. Jer. vi. Sicut frigidu facit aesterna
aqua sua sic frigidu fecit malicia sua. quare
ad vba dei no pdr inflamat. Ad hoc dicet
dum qd hoc accidit tribus de causis. Pri-
ma quia ad istu igne no appropinquat: sed
aut corpore aut corde se elongat. Qui autem
de deuoro intelligedo istu illuminatur et in-
flamatur. ps. Accedite ad eum et illumina-
mini. Deut. xxxij. Qui appropinquat pe-
dis? et accipiet de doctrina illi. Ido duo
discipuli q appropinquauerat inflammati erat
dicetes. Tuce vlti. Hone cor nostru ardens
erat te. T Secda causa est quia inter se et istu
igne ponit magnu obstaculu et muru fer-
reum. f. mortale peccatu. Tref. iij. Opposui
sti nubem tibi ne transcat oratio. Esch. iij.
Dume tibi sartagine ferream et pones eam
muru ferreum inter te et ciuitate. Peccatus
eni mortale dr: nubes: qd facit aiaz tenebro-
sam. Et dr: murus ferreus: qd facit aiam ob-
stinatam. Et dr: sartago: qd facit animu igne
male concupiscentie inflammatu. T Tertia
causa est qd p loga pueritudo peccati sunt
cogelati. Et id liquefieri possunt per morte
corporis. calefieri aut no possunt p igne gre-
spiritalis. Eccl. xij. Frigidus vetus aq ui-
lo flauit et cogelauit cristallus ab aqua. Et q-
lo dr: quasi aquas ligas. et vetus est gelidus
et secus. Cristallus aut grece glacies latine
dicat. Per ventu igit aquilonares intelligit
diabolus a quo qd malu pcedit. Jer. i. Ab
aquilone pandet os malu. Et qd dicit Ysaie.
xij. Sedebo in lateribus aquilonis. Iste
igitur aquilo ligat aquas contrariuz ne fluat
in aiam. Facit etia ipam aiam ab oi humo-
re deuotionis secca et insup dei amore errin-
guens facit eam tota gelida. Et dicit Ihd.
q terra maiori gelu constringitur in sereno
q in nubilo: qd bonus cum incipit congelari
fortius cogelat q malus. T Secda vba dei
dr: semie: qd hz virtute nutritiuu. Mat. xij.
Mo in solo pane viuit hds: in omni vbo qd
pcedit te. Est autem triplex periculu circa
istum cibū. Unum quando quis cibuz no su-
mit. i. verba dei fastidit. ps. Omne escuz ab
homina e aia eoz et. Si tales potis mor-

ris sunt vicini caneat ne fiant intranei. Se-
cundū est qn quis cibum retinere non pot.
Grego. Eterne mortis periculu formidare
si cibū sancte exhortationis accipitis: et in
ventre memorie non teneris. Tertiu est qn
iste cibuz non digerit. Tunc enim verbum
dei non digerit: sed in stomacho memorie
crudus morat qn p opa non implet. Iaco. i.
Estote factores verbi dei et Tertia verba
dei dr: semen: qd hz virtute generatiuam. ia
dei dr: semen: qd hz virtute generatiuam. ia
co. i. Voluntarie eni genuit nos verbo veri-
tatis. Est aut quinquplex gnatio que no po-
test fieri nisi p verbu. Q Una est naturalis
q hz fieri p carnis ppagatione. Nullus eni
filius potest legitime gnari nisi p verbis: i.
nisi inter generantes prius interueniat co-
sensus verbi: vt cum dicit vir. Accipio te in
meum: mulier: accipio te in meum. Secun-
da est legalis que est p adeptionem: et ista si-
militer hz fieri p verbum. i. p principis ipe-
rium vel rescriptu. Eodē mō gnatio qua in-
dei filios adoptamur hz fieri p verbum pto
Lor. iij. in xpo iesu p euangelium egovos
genui. Tertia e spiritualis que fit p baptis-
mi regeneratione. Et ista similiter hz fieri
per verbum: vt cum dr. Ego baptizo te. In
nomine patris et filij et sps sancti Amē. Aus-
gu. Accedit verbum ad elemētū et fit sacra-
mentuz. iob. iij. Missi quis renatus fuerit ex
aqua et sps sancto te. Et ponit hic rps illd
qd hz se p modum patris. f. aquam consecra-
tam: et illd qd hz se p modū patris. f. sps sanctu
sanctū: p modū aut semini se habet verbum
Quarta est sacramentalis qua panis trans-
substantiat in corpus xpi. Et ista similiter
habet fieri p verbum cum dr. Hoc est enim
corpus meum. Euseb. Inuisibilis sacerdos
visibilis creaturas verbo dei secreta potes-
tate comutat. Quinta est supsubstantialis
qua filius dei generat a patre. Et ista simi-
liter hz fieri per verbum patris. ps. Eructa-
uit cor meum verbu bonuz. Tunc eni pater
verbu bonu eructauit: qn filium de sua sub-
stantia generauit. Circa istud autem semen
verbi dei triplex periculum est cauendum.
Q Primu ne qd seminet semen bonum et res-
colligat malum. Tales sunt pdicatores que
stuoosi qui seminat verbu veritatis et recollig-
gat spinas cupiditatis. iere. xij. Seminaue-
runt triticu et spinas mesuerunt. Scdm est
ne alius seminet et alius metat. Tales sunt
pdicatores vane glorioi: q verba seminant
ex qbus alij consequunt vtilitatem et ipsi in

auribus sterilitate. Ipse sunt sicut cymbali
quod alius pascit et sibi nocet. Michae. vi. Tu
seminabis et non metes. Tertius est quando quis
seminat multum et recolligit parum. Tales sunt
predicatores verborum qui seminat alius verba
multa et ipse recolligit parva opera: et ideo
recolligit parva premia. Aggei. i. Semina
stis multum et multastis parum. Isa. v. Triginta
modi feminatis faciunt modios tres. Ta
les enim in auditoribus seminat triginta mo
dios monetas vt servet fidem trinitatis cum
decalogo preceptorum: et ipsi viri fide trinitatis
servant. Quid videndum est quare elemo
sina semine dicitur. Assimilatur autem largitio
elemosynarum seminati ratione seminat
et feminis: terre seminat. Ratione quidem
seminatis: quod de seminare sapienter, fideliter
et perseveranter. Insuper seminator est qui
post terram semen iactaret. Sapienter autem se
minat qui ante faciem semen iactat. Est enim
elemosyna instar candele luminis prebetur: et
ideo a facie in tenebris non patitur. Thobie.
iii. ubi loquitur de elemosyna. Non patietur ani
ma ire in tenebras. Est instar pupille animam
dirigentis. Eccl. xxi. Ubi loquitur de elemo
syna. Gratia hominis quasi pupilla converfabitur
Est instar feminis centesimum fructum reddere
sicut dicitur hic. Qui igitur tantum post mortem
elemosynas vult facere et a facie de corpore
re egreditur lumen habet post terram suam: et
ideo via qua itur in celum non potest dare vi
dere. Oculos habet post caput suum: et ideo
sepe contingit in foueam purgatorum ipsum oc
cidere. Seminavit post dorsum suum: et ideo
non poterit tam copiosus fructum recolligere.
Secundo debet seminare fideliter. Ille qui
delictis seminat qui et sibi quod suum est ac
cipit et domino suo tributum reddit. Regis. Ben.
xlv. q. ioseph dixit egyptiis. Accipite semi
na et serte agros. quinta parte regi dabitis
relíquas quartuor permitto vobis. De nobis
stis enim bonis operibus? vult deus vt quatuor
partes habeamus. Prima est iocunditas
conscientie. ps. Iusticie domini recte letificantes
corda. Secunda est remissio culpe. Ter
tia est vitatio mortis eterne. Quarta est ac
quisitio glorie. De his tribus dicitur Thobie.
xii. Elemosyna a morte liberat et ipsa est
qui purgat peccata facit iuvenire vitam eter
nam. Quinta autem pars est gloria. Illa autem
non nobis: sed deo dare debemus. ps. Non nobis
domine non nobis: sed tui domini gloria. Ber. Si
semen iactum in terra bona fructum attulisse vi

demur. illud est gloria qui dat semen feret: et
canditate terre et semini incrementum. Et ter
tio debet seminare perseveranter. Eccl. xi. i.
Alia est semina semen tuum et vespere non cessa
set manus tua. hoc est in iuvenire et senectute
et in prosperitate et adversitate. Secundo
assimilatur elemosyna seminati ratione semini
nis. Debet enim instar feminis esse occultu
ra et irrigua. Occulta quidem ab oculis irri
gua. Eccl. xxi. Occlude elemosynam in sinu
pauperum. Adar. vi. Te autem facies elemo
synam: nesciat sinistra tua quod faciat dextera
tua. Pura sine admixtione risanie. i. rei alie
ne. Eccl. xxi. Qui offert sacrificium ex sub
stantia pauperum: quasi qui victimam filium in con
spectu patris sui. Item irrigua. scilicet ex interna
copulatione. ps. Fontes ibant et flevant mitis
sua. Job. xxx. Flebat super eum qui afflicti erat.
et a facie mea copatione pauperum. Tercio ele
mosyna comparatur seminati ratione terre
re seminat: quod non de committi terre perit
et concultate. i. malis et federatis: qui sunt de
monibus perit: et malis tenerationibus. Eccl. x.
ti. Nec terre petrosae. i. supbia et in malo in
duratis. Nec terre spinose. i. iniquitatis: diu
tius locupletatis. Sed debet committi terre bo
ne. i. bonis: mansuetis et egenis. Isaie. xxx.
Beati qui seminant super oes aquas viventes
pedes bouis et asini. Pauper enim dicitur
aque transuentis dei inquitur diffusum per
terram necessitate vite. Et dicitur bonus dei
inquitur portat iugum penitentie. Et dicitur
asini et iumenta dei inquitur habet manu
dinem et simplicitatem innocentie. Qui igitur su
per tales seminat sunt beati.

¶ Sermo. iij. De eodem.

¶ Quod aurez cecidit in ter

ram bonam. hi sunt qui in corde bo
no et optimo audientes verbum dei
et postquam visus est de seminatore et femine
videndum est hic de terre qualitate et varietate.
Terra autem ista duplex est. Una est mala et
bona. Terra mala triplex est. Una est se
cunda alia petrosa: tertia est spinosa. Terra se
cunda si non clauditur efficitur via. Terra petrosa
si non compluit efficitur arida: et in modum pes
tre dura. Terra spinosa si non colitur effi
tur spinosa vel spinis plena. Est autem prima
terra que efficitur via et significat luxuriosos
qui nulla clausura habet nec in oculis suis
quia libenter videtur illis: nec in auribus suis
quia libenter audient carnalia: nec in ore suo: quod

libenter loquuntur verba scurrilia: nec in cor
de suo quod libenter cogitat immunda. Et quod mul
tam habet clausuram. ideo demones eorum cor
da frequenter pambulant. Job. xix. Venerunt
latrones et fecerunt sibi viam per me. Libenter
ea demones concitant. Eccl. x. Omnis mul
lier qui efficit fornicaria: quasi sterens in via concu
cabit. Libenter in ea habitant. Sunt enim demo
nes porci: et ideo libenter stant in corde imun
do et flrido. Petri. ii. Sus loca in volu
tario luti. Sunt corui: et ideo libenter stant in
cadauere. Sicut patet in coruo quem Moyses de
arca emisit: qui deuoratiom cadauerum se de
dit. Sunt serpentes infernales: et ideo libenter
stant in squamis spurcie que in flore mundi
cie. Serpentes enim fugiunt odorem vinetum et
delectantur in squamis suarum immunditatum.
In cordibus enim luxuriosorum nullus bonus se
men crescere potest: quod volucres. i. demones
eorum corda conculant: qui ea pambulant. quod ea
inhabitatur et oia asportant. Dicant autem demo
nes volucres celi. siue propter aeris inhabitati
onem siue propter naturam celestem: siue propter
velocitatem ad malum autem luxuriosorum nullus
bonus spiritualis appetere potest: ostendit L. h.
so. sup. Adar. p. tale crepusculum. Si leoni ostendit
campum virentem eius appetit: non exercita
tur quod non est in natura sua comedere herbas
sed carnes. Sic et anima luxuriosa non incitatur
ad desiderandum celestes amicitias: sed car
nales voluptates. i. Cor. ii. Animalis homo
non percipit ea que sunt spiritus dei. Secunda est ter
ra petrosa et significat supbia. Supbia enim
facit cor ponderosum: frigidum: et durum. Tam
ponderosum vt celus ipsum non potuit susti
nere. Luce. x. Videbat sathanam quasi fulgur
de celo cadentem. Tam frigidum vt nullus ignis
diuini amoris ipsum possit calefacere. ps. An
te faciem frigiditatis eius quis sustinebit. Tam du
rum vt nullus malleus diuini amoris ipsum pos
sit frangere. nulla enitio diuini amoris ipsum
possit emollire. Ber. Cor durum est quod nec
punitio: scindit: nec pietas molliet nec mo
uetur precibus: minus non cedit. flagellum non do
mat. In corde igitur supbia sic ponderoso.
sic frigidus: sic durus: nullum bonum semine
re potest. Huius exemplum ponit Christus. ubi sup.
Si pluvia inquit super lapidem descendat. la
pis a foris balneatur. intus autem siccus erit.
Hic. Si enim pluvia verbi dei vel inspiratio
nis diuine cor supbia attigerit. foris quidem
remanet. intus autem intrare non potest. Tertia est
terra spinosa. Et significat auaros. Diuitie

enim spine dicuntur siue quia sunt latibuli serpe
rum infernalium. i. Th. vi. Qui voluit diuitias
fieri incidit in laqueos diaboli. Siue quia
sunt materia ignis infernalis. eia. xxi. Spiritus
ne congregare igni comburent. Siue spine quia
sub flore mundane glorie pungunt labore ac
redi. timore consuetudinis et dolore pendunt. In
corde igitur sic spinoso. i. sic latibuli demonum
effectus: sic materia ignis infernalis pleno. sic
laboribus timoribus et doloribus laceratis
semine dei fructificare non potest. Huius ex
emplum ponit Christus. ubi supra. Si enim vasis ace
to pleno gutta mellis infundas et mel pades
et acetum non imutabis. Adel sum verba dulcia
dei. ps. Quam dulcia faucibus meis eloquia
tua super mel ori meo. Sunt spiritus autem ipsi
rata proposita. Vasa acetosa sunt auarorum
corda anxietatibus plena i quibus et doctri
na celestis in pedit et inspiratio suffocat. Secun
da autem terra. scilicet bona similiter triplex est. Una
enim est que prefert fructum tricesimum. Alia
vero sexagesimum. Alia que prefert fructum
centesimum. Unde dicitur. Adar. xii. Et fecit
aliud quidem tricesimum. Aliud sexagesimum.
Porro aliud centesimum. Ista autem triplex dif
ferentia fructuum tripliciter potest considerari.
Primo quia ad tres status fidelium qui sunt
incipientes proficientes et perfecti. Incipien
tes sunt tanquam terra que prefert fructum tri
cesimum: quia sufficit illis: vt habeant fides
trinitatis et implerent decalogum. Proficien
tes sunt tanquam terra que prefert fructum sexagesi
mum: quia non tantum habent fidem trinitatis: et ser
uat decem precepta: sed etiam exhibet ser opem
misericordie. Perfecti sunt tanquam terra opti
ma que prefert fructum centesimum: quia habet dupli
cem perfectionem: seruantes veteris legis precepta
et euangelica consilia. Iste triplex gradus. scilicet
incipientium proficientium et perfectorum tan
gitur. Adar. xii. ubi dicitur. Alter enim ter
ra fructificat. Primo herbarum deinde spicarum
deinde plenum fructum in spica. Que vero
haec exponens Gregorius super ezechiel. dicit
Lum desideria bona concipimus semen in
terram mittimus. Lum vero recta opera in
cipimus herba sumus. Lum autem ad per
fectionem boni operis crescimus ad spicam per
uenimus. Lum in eiusdem operationis per
fectione solidamur plenum fructum in spica
proferimus. Quid videndum potest considerari
quod ad tres status saluandorum: scilicet
coniugatos: viduas. et virgines. Ista ratio
nem assignat. Augustinus: in questione

inibus euangelij dicitur. Tricesimus fructus p
riner ad digitorum, nā et ipsa digitorum pūm
etior: quāsi molli se osculo cōplectens et con
federans maritū pingit et coniugem. Sexa
gesimus ad viduas que in tribulatione et an
gustia sunt postre, unde et in inferiori digi
to deprimunt. Lētesimus ad vīgines: q̄ nu
merus de sinistra transiēs ad dexterā: et cir
culū facies erpūit vīginitatis coronā. Ter
tio potest considerari q̄tū ad triplicē victo
rie modū. Ista ratione assignat aug. ibides
Quidā em sic pugnant cum amore mundi:
ut eos amor mundi nō vincat. Isti habent
tricesimū. Alii sic pugnant: et sic superāt ut
si denno resurrexerit: facile reprīmat. Isti
habēt seragesimū. Alii sic extingūt. s. amorē
mundi ut se omnino nulla ex parte commo
ueat. Isti habēt centesimū. Vel potest dici
qm̄ Virgilium et Palladium q̄ terra bona
per tria cognoscitur. Primo per fissionem
et repletionē. Si em defecerit: erit reproba:
si adequata fuerit: erit in mediocriter bona: si
superabundauerit: erit optima. Illi deficiūt
qui multa mala committūt: et pauca bona fa
ciunt. Isti sunt terra reproba. Heb. vi. pro
ferens terra spinas et tribulos reproba est.
Talibus dicit. Dañ. v. Apertus es in sta
tera: et intuentus es minus habēs. Illi ade
quant qui quātū deo peccauerūt: tñ satisfi
ciunt. Ro. vi. Sicut exhibuistis mēbra vīa
seruire in mūdiciē et iniquitati ad iniquita
tem ita nunc exhibete mēbra vīa huire in
sticie in sanctificationē. Istis dicit. Appē
sus es in fraterar: inuētus es satis habēs
Isti supabundant qui opa perfectiōis faci
unt seruātes mādāta et p̄silia. Lu. x. Quod
cūq̄ superogaueris ego cū rediero reddam
tibi. Istis dicit. Appēsus es in fraterar: in
uentus es multū habēs. Scōo cognoscitur
per colozē. q̄ nigredo pinguedini terre at
testatur. illi sunt igitur bona terra qui se de
migrant. i. se deficiūt et humiliāt. Nigri au
tem colozē vīsum cōgregat. albū iuxta se po
situm magis cōmēdat: et pupillā oculi illu
miat. Adagis em lucet pupilla q̄n ē nigra
q̄ si esset alba. Sic et humilitas aīam intra
se cōgregat: ut supra se vel extra se nō efflu
at. ps. Non est exaltatū cor meū neq̄ elati
sunt oculi mei. Dignitati adiuncta ipsam
magis eromat. Eccl. iii. Quāto magnū es
tāto humilitate in oibz corā deo inueniēs
grām. Bern. nō est magnū in abiectiōe esse
humilē magna p̄sus vīrtus est humilitas

honozata. Humilitas etiā in conspectu dei
facit animā dariozē: q̄ q̄to aliq̄s est nigri
or. i. humilior in conspectu sui: tāto maior est
in conspectu dei. i. Reg. xv. Mōne cū paruū
esses in oculis tuis: caput in tribus israel
factus es. Tertio cognoscitur per saporem
quia debz gleba terre aqua aspergi et si fue
rit saporis amari vel falsi mala erit si dul
cis bona. Amaritudo aīe ita est. i. iaco. in. q̄
si zelum amarū habetis et contentiones sit
in cordibus vestris et. Salsugo anime est
auaritia. ps. Terras fructifera in salsugine
et. Salsugo em est salsus humor terre q̄ ip
sa sterilitē reddit. Nihil aut magis animā
sterilitē facit q̄ auaritia. Tunc igit est terra
mala aīe: q̄n vel est amara p̄ irā vel salsa p̄
auariciā. Illi aut sunt bona terra qui sunt
dulces. i. qui habent dulcia corda. Prover.
xv. Dulcedo aīe est sanitas ossiū. Qui ha
bēt dulcia vba. Eccl. vi. Verbū dulce mul
tiplicat amicos et mitigat inimicos. Qui
habēt dulcia et māsuetā opa. Eccl. xi. Bre
uis in volatiliū est apīs: et in mīnū dulcoris
h̄z fructus eius. Eiusdē. in. In māsuetudine
opa tua p̄ficet: et sup hoīem gloriā diligetis.
G Dñica in quinquagesima. Sermo p̄mus.

Sumpsit iesus vnde

cim discipulos suos et ait illis.
Ecce ascendimus hierosolimam
et consummabimur omnia q̄ scripta sunt de
filio hoīs. Tradet em gentibz et illudetur
et flagell. in cōspu. Et post q̄ flagellauerūt oc
cident eū et tertia die resurget. Luc. xviij.
Sicut dicit Bre. Redēptor noster p̄uidez
et passione sua discipuloz animos p̄turbā
dos: eis longe ante passionis sue penam et
resurrectionis sue gloriā p̄dixit. ut nō mo
rientē carerēt: etiā resurrecturū eū nō du
bitarēt: et tamē ipam p̄p̄ passionē intellige
re non poterant. Quod tribus de causis ac
cidit. vt dicit Beda. Prima est q̄ cū nimis
amabāt: et ideo mortem eius audire nō po
terant. Sicut mater que filiū diligit nimis
teneret nō pōt audire vba de eius sepiatide
Secda est: q̄ credebāt ipm̄ vez deū et ideo
susplicari non poterant ipsum mori posse.
Tertia: q̄ credebāt ipm̄ parabolā eloqui
sicut eis sepe taliter loq̄bas. Duo igit rōs
discipulis p̄dixit. s. sua passionē: et sua re
surrectionē. Circa passionē autē q̄cūq̄ posu
it se traditio: illud flagellatio. Osputatio oc
casso. Tradit em ille qui est dñus paternā

illudis aut qui est dei sapia. Flagellat qui
est innocentia vera. Osputat qui est dei glia. et
occidit qui est vita. Ista aut q̄cūq̄ rps pas
sus ē a iudeis quoridie patit ab homibz ma
lis. Primū nāq̄ ē traditio. Fuit aut tradit
a iuda qui eū tradidit salutē adē complerādo
osculū dō et secū comēdendo. Sic et multi in
ista quadragesima rpm̄ salutarū cū oratio
nem dñicam frequēbant. Quoties em pa
ter noster dignē dicimus: toties deū saluta
mus. Multi etiam rpm̄ amplectebant bea
tū amoris et brachio timoris. Signū autē
q̄ homo rpm̄ amplectit brachio timoris ē
q̄n vitat p̄cā. puer. xv. Per timorem dñi de
dinat oīs hō a malo. Signū q̄ hō rpm̄ am
plectit brachio amoris est quando facit bo
na opa et dei seruat mādāta. iob. xiiij. Si q̄s
diligat me sermonē meum seruabit. Multi
etiam in ista q̄dragesima rpm̄ osculabunt
et rps eos iuxta illud. ps. Ad misericordiā et ve
ritas obuiauerūt sibi. Iusticia et par oscula
refunt. Veritas em dñs esset p̄t peccatoris
mīa ex p̄t dei. Si peccator de se dicit veri
tatem: peccata sua veraciter cōfiteor: mor
tia rpi sibi obuiat indulgendo. Similiter
ex p̄t peccatoris dñs est iusticia: et p̄t dei
par. Si em peccator de se facit iusticiā se
p̄ntiam puniendo mor deus ipm̄ osculat.
eum in amicitia recipiendo. Multi etiam
cum rpo comederunt q̄n corpus rpi recipiēt:
et tñ ad similitudinē iude rpm̄ sic salutatum
sic amplectatū: sic osculatū: sic in mensa asso
ciatū p̄diciozē tradit dñi ad p̄cā redeunt: et
rpm̄ de corde expellūt et dyabolū introducūt
Fuit aut rpus a tribus traditus. s. a iuda q̄
eū tradidit p̄ auariciā. Unde dñ. Adat. xvi
Quid mīhi vultis dare et egrovobis eū tradā
A iudeis q̄ eum tradiderunt p̄ inuidiam et
maliciā. Adat. xvij. Sciebat em q̄ p̄ in
uidiam tradidissent eum. et a Pilato q̄ eum
tradidit ad crucifigendum p̄pter timorem
pulsamimitatem hūanā. Nam sicut habetur
Job. xij. Eū iudei diriscent. Pilato si hunc
dimittis nō es amicus Cēsarīs. Pilat⁹ du
ctus timore eū tradidit et eni p̄t: aut fit
p̄ cupiditatē male iāmātē. i. Tim. vi. Ra
dit oīm maloz ē cupiditas. Isti tradit rps
et iuda. Tales sūt symoniaci vsurarij et aua
ri. Aut fit p̄ maliciā supnam grām p̄sequen
tem. Isti tradunt eum cū iudeis. Tales sūt
inuidi et maligni qui dona spiritus sancti in
alijs p̄sequunt. Aut fit p̄ infirmitates huma
nā aliquatenus inducentem. Isti tradunt

cum cum pilato. Tales autem sunt timidi et
pusillanimes qui plus timent hominē mor
talem q̄ deū vīvum. Secūda autē est illusio.
Illudis aut rpus et irridet maxime a tribus
generibus hominū. Primo a duris et obsti
natis. puerb. i. Vocauit et renuistis et. Et id
in fine deus eos irridebit. Unde etiam sub
dit. Ego quoq̄ in interitu vestro ridebo. p
uerb. in. Illudis ipse deludet hiero. An pu
tatis fratres q̄ iocando p̄dicent p̄phete rī
dendo loquant apostoli christus infancili
ter comminatur. Sed ioci non sunt vbi cor
niet leonibus deuorandus exponit. Petrus
in cruce dei exemplo suspendit. Si iocando
sunt passi: credo q̄ et iocando sunt locuti: sed
timeo ne fides vestra potius sit iocabilis q̄
iporum. Timeo ne iocando non saluemur
et rideant ipi de nobis quemadmodum scri
ptum est. Quis habitare in celis iridebit eos
Secundo a recidiuis. illud. Irrisor est non
penitens qui adhuc agit quod penitet. Luz
talibus enim ludit diabolus sicut cattus cū
mure: quem aliquantulum abscedere p̄mit
tit: sed mor super eum ruit. sic dyabolus pec
catorem aliquando permittit penitere: sed
postmodum facit eum ad peccata redire. p
uerb. xiiij. scilicet illud peccatum. i. dyabo
lus qui fuit inuentor peccati. Tercio a tepē
dis et ociosis. Phreno. i. Viderunt eam ho
stes et deriserunt sabbata eius. Et dicit sabb
ata in plurali. Tales em faciunt sabbatum
quo ad deum vacantes ab oratione. Faciūt
etiam quo ad semetip̄os vacantes a vicioz
mortificatione. Faciunt infus quo ad p̄s
imū vacātes a bono opere. Et q̄ tales rpo
illudunt: dantes sibi aquam tepidam ad bi
bendum: ideo hostes. i. demones sabbata eo
rum derident. Notandum autem q̄ christ⁹
quattuor vicibus fuit illusus. Primo in do
mo cāyphē sacerdotis cum velamē capitis
ut habetur. Luc. xxiij. secundo in domo he
rodīs cū veste alba ut habet Luc. xxiij. Ter
tio a militibus in atrio pretori idurus pur
pura. ut habet. Adat. xvij. Quarto a iu
deis in cruce qui eius verba peruertebāt di
cētes. Al. at. xvij. Vach qui destruis tēplū
dei. Et eius fidem deridebant dicētes ibi
dē. si rex israel est descendat nunc de cruce et
credimus ei. his quattuor modis sacerdotis
mali videntur rpo illudere. Primo cum cāy
pha p̄ amicum capitis: cū ipm̄ amicum in
capite assumunt q̄ designat spem celestium

Ephe. vi. galeam salutis assumite. Ipsi autem non seruiunt in ecclesia p. celesti retributiones sed p. terrena cupiditate. Secundo sibi illud in alba veste cū herode cū ipas albā induunt que significat mundiciā: iuxta illud ps. 24. uabis me et sup. nūm deallabor. Ipsi autem non sunt mudi. s. t. mente et coarpe ipuri. Tercio in purpura cū militibus: q. induit casulam purpureā: que significat latitudinem et feruore charitatis. Ipsi autem non hnt vestem purpureā charitatis sed sanguinolentā rācoris. Quarto cū iudeis in cruce q. eius dya p. uerterit et fide deridebat. Ipsi dya dei oremunt cū stolā q. significat gladiū. i. dya dei i. digne assumunt: et sententia fidei q. significat p. manipulū despicunt. eph. vi. In oib. sumētes scuti fidei. Tercio est flagellatio in qua flagellatione sanguis de omnibus membris xpi exiit. Fleuerat prius oculis: h. tunc fleuit omnibus membris. Chustus em. quadripliciter in passione fleuit. s. corde p. imensitatem doloris. Threnor. prima. Ovos omēs q. transiit. p. viam. Ore lachrymosis dya. Mat. xxv. Deus meus deus meus ut qd dereliquisti me: oculis palachrymar. effusionem. heb. v. Cum da. va. re. Et tunc cū omnibus membris: p. sanguinis effusionem vel emanationem. quando. s. fuit tam crudeliter flagellatus. Q. Notandum autem q. p. tuor viabus iudei xpm flagellauerunt. Primo in capite ipm arundine pcutiēdo. ut habet. Mat. xxv. Secundo in facie eam velantes et patientes ut habet. Luc. xxi. Tercio in collo colaphis eum cedentes ut habetur. Mat. xxvi. Quarto in toto coarpe ipm flagellantes: ut habet. Johan. xix. Flagellat autem xpm hodie in capite qui psequunt p. latos eccle. Flagellant in facie qui contem. platiuos qui sunt pulchrior ps ecclesie p. urbant in sua quiete. Flagellat in collo qui p. dicatores impediunt a diuino sermone. Flagellant in corpore qui acruos infirmiores molestant in sua operatione. Sed de tali flagellatione dicit aug. Quid superbit impi? si de ipso flagellum facit pater meus pater flagello filium corripit et postea flagellum ad comburendum in ignem mittit. Quartū est conspurio. Significat autem conspurio magnam vilipensionem. Unde super illud. Johan. xix. Faciem meam conspuere non uerentur. Dicit glo. Faciem conspuere est iustos etiam in p. sentia consutare. et in eoz cōtumelias dya fluxa. i. fluēs saluas mitte

re. Ista autem conspurio. i. vilipensio aliqui bus ad suffocationem et conturbationem est sicut legit de huius viro marie fororis moysi q. iudeorum spiritus fuit suffocatus. Aliquibus ad correctionē qd significatū ē. d. eul. xxv. q. in facie illi? spuebat. et que est v. x. fratris nostri in ipso quā p. us frater noster p. nobis suscepit: quā p. n. as cum homo accipere nunt deus ipm d. iras flagellis affligit: et q. bus ille sepe correctiones accipit. Aliquibus vero est ad humiliationem. sicut legit q. dio genoa p. b. s. inuitatus a quodā habente turpem facies s. domi pulchra i. facie e. sp. uideans se non vidisse in tota domo. aliquid turpius in quo sp. uere posset. Hoc autē fecit p. h. v. ille se recognosceret: et de pulchritudine domi nō sup. b. r. s. de turpitudine p. sone humilitatē haberet. Aliquib. ē ad illuminationē et p. fectū h. t. u. sicut i. ceco nato: ut habet. Joh. ix. T. ales erant apli. de quibus d. act. v. ibant apostoli gaudentes a consp. con. ci. re. Quintum est occisio. habuit autem xps que iam vulnera que fuerunt sibi occasio mortis. Primo enim fuit flagellatus in tantum ut inter illa flagella alius expirasset. Deinde fuit in pedibus et manibus p. foratus: tandem cum iam esset mortuus in latere vulneratus. Per corpus xpi igitur intelligunt illi de ecclesia qui adhuc sunt infirmi et temporalibus dedit i. Ipsi occidunt quando eis temporalia auferuntur. Eccl. xxi. Qui aufert in sudore panem quasi qui occidit p. rimum suum. Per manus intelligunt actiui. Ipsi occidunt cum in suis operationibus impediunt. Prover. ii. Moli phibere eum benefacere qui potest. si valles et ipse d. h. fac. Per pedes intelligunt cōreptariū qui suis orationibus totā ecclesiam sustentant. Istos illi occidunt qui orationes ne in ipis effectus habeat impediunt. Sūt etiā in ecclesia qdā mortui sicut viri p. fecti. col. ii. Mortui enim estis et vita vestra abscondita est re. Istos illi occidunt qui eos derubare non desinunt. Secundo ponit noticia resurrectionis: cum d. Et tertia die resurget. Ille igitur qui est mortuus p. p. ctm tertia die resurget. Prima dies ē contritio. secunda confessio. tertia satisfactio. Vel tres dies sunt delectatio: consensus: et opus. Qui igitur non resurget a delectatione resurget a consensu: et qui non resurget a consensu resurget ab ope. Si em. quartam dies addiderit: scilicet consuetudinem resurgere

vir valebit. Hoc significatū est in lazaro q. triduo. Et ecce qd mortuos resuscitauit xps simplici iussu d. Ista autē suscitauit orando: clamando et lachrymādo: ut daref intelligi illi qui sunt in peccatis inueterati indigent multorum oratōibus magnis cordis damonibus: longis et diuturnis fleatibus.

g Sermo. ii. vnde supra.

Caus sedebat secus viam medicans. Per istū cecum si

gnificat gen. humanū qd magnā incurrat cecitatem: sed illuminari nō meruit nisi p. xpi passionē. Et ideo in isto euāgelio duo ponuntur. s. infirmitas cecitatis: et mediū passiois xpi. Circa primū notādū q. sunt d. q. p. a q. spūalē cecitātē inducūt. Q. Primū tumor supbie. Beg. Tumor mēris est obstaculū veritatis. Et iste tumor totū gen. humanū occupauit. Prima em. habuit ortū in celo q. lucifer p. ra deum intrinuit. Ideo supbia est nature celestis: et idē ros celestis aliq. inuadit. Deinde de celo veniens in paradiso inuit: et ibi primos parentes inuasi: q. supra seipos eleuauerūt et cōtra deū intinuerūt. Deinde de paradiso venit i. mūdū: et modo p. totū mūdū iste morbus supbie ē diffusus. Supbie ei dicit q. sup alios ire. Lucifer supbiuit q. sup deū ire voluit. Adā supbiuit q. sup ipm iuit dū sciētiam d. appetit. Moies supbiuit: q. sup alios voluit ire. Deī autē supbie nō pōt: q. sup aliū ire nō valet: eo q. sup se nullū habeat. Secundum est pulvis auaricie. Auarus em. semper portat terrā in oculis. ps. Oculos suos sta. dedina. Ubi dicit de talib. q. sunt nimia cupiditate cecī. Et sicut supbia totus genus occupauit humanum: sic et auaricia. Iere. vi. A minore vsq. ad maiorem omnes auaricie student. Inter maiores et minores sunt mediocres. Per minores intelliguntur laici. p. mediocres intelligunt clerici. p. maiores intelliguntur prelati. Auaricia igitur a minore vsq. ad mediocres et maiores: q. inuenit in laicis: viget in clericis: regnat in prelatis. Vel potest dici q. in domo anime sūt tres familie: scz minores: et iste sunt cogitationes. Mediocres vero et iste sunt intentiones. Maiores: et iste sunt affectiones. Sūt igitur quidam quoz auaricia est in cogitationibus: q. die etiam nocte cogitare nō cessant qualiter i. luera possunt acquirere et pecunias augere suaz. Eccl. i. q. s. q. Lucri

dies eius laborib. pleni sunt et erūnis: nec p. noctē mente req. scit. Alii sunt quoz auaricia est in intentionib. q. in oib. q. dicit et facit sup. aliquod lucrum vel emolumentū re. porale intēdunt. Prover. xv. Oculi stultorum in finibus terre. Oculi stultorum sunt intēdēs eoz qui sibi semper finē p. cndit t. pale lucrum. Alii sunt quoz auaricia est in afflictionibus q. t. pale ardentē diligūt et spūalia paruipendūt. Bene igitur d. q. minor vsq. ad mediocrem et maiore omēs auaricie student. Dū alii terrena luera cogitant nō desinunt. Alii in oib. q. agunt in tēporales mercedem intēdunt. Alii terrena ardentē diligūt: et spūalia cōtēdunt. Tercitū ē ignis iracundie. ps. Super cecidit ignis et non viderūt solem. Et ceterus. Sue mentis lumen iracundie execat. Sicut eni visus execat ad pelum ardentē: sic hō execat per iracundiam inflāntē. Sin eni Damascenū. Ira est ebullitio sanguinis circa cor. Ex illa autē ebullitione fumositates ascēdit qui oculos mentis obnubilāt. quia impedit ira animū ne possit cernere et i. n. Alii autem vas ad ignem nimis ebullit tribus remedijs subuenitur. Aut per vasis ab igne depositionē aut per aque frigide infusionem. aut per lignorum subtrahationem. Sic etiam quando aliquis per iram contra alium nimis ebullit ille contra quem irascitur: aut debet se totaliter ab alio diuidere. Pro. ix. Honor est hōi qui separat se a p. tentionib. oēs autē stultī miscuntur cōtumelijs. Aut debet verba refrigeratiua et dulcia respondere. Prover. xv. Responsio mollis frangit iram: sermo durus excitat furorem. aut saltem debet tacere et nihil respondere. Verba enim que iracundo respondet sunt ligna quibus ignis iracundie amplius inflānt. Eccl. xv. Sed m. ligna silue sic ignis exar. desecet. Quando autē ligna verborū subtrahuntur: tunc ignis ille extinguatur. Prover. xvi. Cum defecerit ligna r. h. h. significatū est thobie secūdo. xvi. dicitur q. ex stercore hirundinis fuit excecatus. huius enim auis immundicia est desecata et significat luxuria: quia nullū peccatum magis desecat q. luxuria. hō qdē quattuor habet. scilicet corpus et animas: faciem et t. pale substantiam. Est igitur quoddam peccatum qd desecat corpus. s. nimia tristitia. Prover. xv. Spiritus tristis exstecat ossa: est aliud quod desecat animam:

invidia. Nam inuidia sicut dicitur alibi rebus
opimus marcescit. Prover. xxiij. Alta car-
nis sanitas cordis putredo ossium inuidia.
Est alio quod defecit famam. Superbia. Ec-
cle. x. Quodlibet deo et hominibus superbia. Est
aliud quod defecit terrenam substantiam. f.
p. ligaltras et etiam vicium gula. Prover. xxi.
Qui diligit epulas in egestate erit. Et filius.
Qui amat vinum et pinguiam non dirabit. Lu-
c. xvi. Quod defecit et consumit corpus: quod facit ipse
cito venire in senectutem vel morte. i. Cor.
vi. Qui autem fornicatur in corpore suo peccat.
id est i. corporis sui consumptione et diminutio-
ne. Consumit autem animam. quod oia bona pposita
et desideria annihilat et dispergit. i. Cor. ij.
Aialis hoc non percipit ea quod sunt spiritus dei. Et
sumit bona famam. Unde de salomone. Eccl.
xviij. Indinasti femora tua mulieribus: et de
disti maculam in gloria tua. Consumit terre-
nam substantiam. Luc. xv. Dissipavit substantiam
suam vivendo luxuriose. Quintum est nimia
abundantia et crassitudo terrene substantie.
Job. xv. Operuit faciem eius crassitudo. Hinc est
quod sedechias excecatus est in reblata: quod inter-
pretatur multa hec. sicut dicitur. iij. Reg. xvj. Quod
multitudo istorum temporalium facit hominem cecum.
Hinc est quod effraim et manasses fuerunt fratres
effraim enim interpretatur fertilitas manasses
obliviosus: quod nimia fertilitas seculi inducit
oblivionem dei. Sicut enim pisces aliqui ex
nimia pinguedine excecant: sic et in anse-
ribus oculi consumuntur ne ex multitudine re-
rum visum ab impinguationibus retrahatur.
Sic homines ex nimia abundantia rerum in aia
excecant. Postquam visum est de infirmitate
cecitatis: videndum est de remedio passionis
de quo in principio evangelii fit mentio spe-
cialis. Christus enim contra ista quinquaginta
moda portavit quinquaginta remedia. i. Cor. x.
san-
guinem: animam: spiritum humanum et divinitatem
Mā de corpore fecit emplastrum quo tumor su-
perbie sanaretur. Fit autem emplastrum de herbis me-
dicinalibus que incidunt: cōteruntur: deco-
quuntur et liquore pfunduntur aliquo. Herba
medicinalis est caro Christi: quod sicut dicitur. Ilaye. li.
Ois ca. fe. Ista herba in cruce fuit incisa.
Deinde in mortuario crucis pistilo passio-
nis attrita. De his duobus. Ilaye. xxiij. Ulnera
vra propter iniquitates vestras. Attritum est propter sce-
lerum vestrorum. Deinde in furno crucis triplici igne
fuit excocta. s. igne amoris. Ioh. x. v. Ad-
iorem hac dilectionem nemo habet. Ignem do-
loris. Ilaye. i. Vos oēs qui re. Ignem passi-

onis. ps. Ossa mea sicut cre. artus. re. Deinde
guine precioso fuit aspersa. Ilaye. xxiij. Quas
re rubrum est indumentum tuum. Illud igitur
emplastrum factum est de Christi carne: sic ita
attrita: sic decocta: sic pfusa: si sup apostema
superbie ponatur: ipse statim maturatur: mol-
lificatur et frangitur. Aug. Ecce habes humilita-
tis emplastrum: superbie medicamentum. id est. Que
superbia sanari possunt humilitate filij non sanan-
tur. Secundo de sanguine fecit collirium
quo ignis iracundie temperet. Nil enim sic odi-
um et iracundia temperat deus quam considerat quod
sanctus Christus suis crucifixoribus se oravit. Si-
cut de ipsa oravit pro eis dicens. Luc. xxij.
Pater dimitte illis. quod nesciunt quod faciunt.
Oravit lachrymis. heb. v. Luc. damore vali-
do et lachrymis offerens exaudire. Est pro sua re-
uerentia. oravit sanguine. heb. x. Accessistis
ad sanguinem asplione meli? loquere quod Abel.
Oravit morte. heb. ix. Noui testamenti
meditator est ut morte intercedere te. Tale
igitur collirium tante pietatis et charitatis in
bis refrigerare deus oem ignem iracundie. Quis
enim de cetero contra inimicos suos odium te-
nebit quod Christus pro suis inimicis verbis: lachry-
mis: sanguine et morte oravit. Tercio de aia
fecit vas vnguentarium: quo pulvis avaricie
expellet. In isto enim vase tria vnguenta purga-
tiua cōtinentur. De quibus dicitur. i. i. Tidim? glo.
eius gloria. vni. a. pa. ple. ibi enim gloria est id
est gloria dei in aia. ibi enim est gloria dei veri-
tas. ibi sapia. Quare igitur habet oculos plenos
pulvere avaricie vadit ad istud vas vngue-
tarium et vnguit oculos vnguento mie et gře
et sapie. Tunc autem vngit vnguento mie: quod
indinat ad compassionem fraternam miserie.
Tunc vnguento gře quod incipit tepescere ab a-
more terrenorum: et madescere in amorem cele-
stium. Tunc vnguento sapientie quod scit sapie-
ter acquirere sapienter retinere et sapienter ex-
pendere. Quarto de spiritu suo humanum fecit
cibum mellis suum quo crassitudo terrena cōter-
neret. Eccl. xxiij. Spiritus meus super mel dul-
cis. Mel est dulce in superficie: dulcius in
medio dulcissimum in fundo. In Christo habet
triplex substantia. caro quod est quasi superficialis
Deitas quod est profunda et aia quod est quasi media
Mel igitur est dulce in superficie: quod sancti ex cō-
sideratione carnis Christi habuerunt delectationes
suaves. Est dulcius in medio: quod ex conside-
ratione aie habuerunt delectationes suavis-
simas. Est dulcissimum in fundo: quia ex cō-
templatione divinitatis habuerunt delectationes

suavissimas. Talis igitur dulcedo oem dulce
dine humanam facit insipida. Et sic. Vere non
habet super terram quod amet. quod domus celestis in ve-
ritate gustaverit. Quito de divinitate fecit
balsamum: quo fetor luxurie pelleret. eccl. x.
iij. Quasi balsamum mixtum odor meus. odor
autem istius balsami tantus est quod non tantum
mi. non tantum mortuum non tantum corruptum: sed etiam
fetiidi sentire debent. hoc significatum est in
Zazato quadragesimo et fetido quo ipsum odo-
rem sentit et reuiguit. Prima dies est delecta-
tio et tunc anima est infirma. secunda est cō-
sensu: tunc est mortua. Tertia est malum
opus: tunc est corrupta. Quarta est mala
conductio: tunc est fetida. Qui autem odore
istum non sentit: est infirmo periculosior: mor-
tuo insensibilior: corrupto marcidior: feten-
ti abominabilior.

¶ Sermo tertius de eodem.

¶ Omnis plebs vidit de-

dit laudem deo. Postquam domi-
nus eum illuminavit: omnis
plebs quod ibi aderat laudem dedit deo. ex quo
dat intelligi quod ille est illuminatus qui deus
laudat. Ille cecus est qui per verba vel malas
vitā dei blasphematur. In istis autem diebus ho-
mines vana non tantum laudant deum: sed etiam
per suas vanitates blasphemant deum et lau-
dant inimicos dei. s. mundum: carnem et sa-
bolum. Ideo in isto evangelio de Christi passio-
ne fit mentio: ut ex consideratione passionis
dñice homines abstineant a tanta vanitate
Laudant quidem et honorant mundum exor-
cendum diversos ludos et ineptas leticias.
Laudant etiam honorant corpus proprium pasce-
do ipsum per diversas epulas Laudant et hono-
rant dyabolum ducendo diversas choreas.
In his enim tribus vanitatibus expendant
homines dies istos: et ideo cum isto ceco non sūt
illuminati sed cecitate involuti. Primo igitur
vanitas homines cum deberet laudare deum. ipsi
tamen laudant mundum per diversos ludos et in-
eptas leticias. Leticia enim mundi est sicut vi-
num purum quod cito febriat nisi salubri tristitia
temperet. Iuxta illud. Eccl. vii. Melius est ire
ad domum luctus quam ad domum conviviij. Re-
fert Tullius quod aliqui consules Romani re-
dibant victores triplex honor eis fiebat. pri-
mus quod ois populus sibi cum leticia obviabat.
secus quod oēs captivi quos ceperat eius curru-
s imatis manibus sequebantur. tertius: quod ipse
victor indutus tunica laevis i curru sedebat

quem quatuor equi albi vestes ad capitolium de-
ducebant. Ille vero supra se nimis elevarat
Istū honorem tripliciter tempabant. Prius quod
vnius homo servilis potestatis lecti i curru pone-
bat ut cuilibet spes daret quicquid ad tale
honorem si probitas ei mereretur. Secundo quod ille
servus colaphis cedebat dicens: cognosce re-
ipsum. Tercio quod cuilibet licebat illa die in ip-
sum inferre oia obprobria que volebat. Si
igitur pagani suas sic leticias tempabant mul-
to fortius nos christiani eas repimere et tem-
perare debemus: et maxime triplici de cau-
sa. Prius quod hoc non appetit loco sumus? enim i
lio quod debemus? et i celis? id nobis est flendus
et non gaudendum. aug. i valle sumus? miserie ubi
eo magis flendum est quod minus flendum. Quod
cantabimus canticum dñi in terra aliena. si
viris sanctis durū est in erilis canticum can-
tare dei: quod dicendum est de illis qui cantant ca-
ntica diaboli. Quod igitur sumus in erilio. id omnis
mādana leticia deus nobis esse ipostuna. eccl.
xxij. Absit in luctu ipostuna narratio est
Secundo non appetit tempus. Ipsa enim vite pñ-
tis non est nisi cursus ad mortem Aug. Nil
aliud est tempus vite nisi cursus ad mortem
in quo nemo vel paululum stare vel tardare
pmitte. s. oēs parti motu vagant. stultus autem
esset ille qui ad mortis supplicium cum gau-
dio et solatio ire vel ducere vellet. Tales sunt si-
miles cyano quod dum moris suavitatem cantare pe-
hibent. Tercio non appetit statum. Statum enim
homo est periculosus et dolorosus: quod quocumque
se vertit periculum et dolor invenit. Mā si sur-
sum respicit videt celum quod amisit. Si deor-
sum videt infernum quod oēs deuorare appetit.
Si a sinistris aduersitatis videt: quod vnius de
mille non euadit qui non cadat per impietatem
Si a dextris prosperitatis videt quod de decem
millibus vni non euadit qui non cadat per intem-
peratiam. Iuxta illud. ps. Cadet a latere tuo
mille te. Si post se videt peccatorum multitudinem
quod amittit. s. interire: videt terribile dei iudicium
in quo districti rationem eum reddere oportet
bit. Et si legisti ita in vitas patrū quod cum quidam
sanctus pater quendam auerit dē videtur di-
xit ei. Redditi sumus rationem de vita nostra
coram deo et omni terra et tyrīdes. Secundo
vni homines cum deberent laudare deum: laudant
et honorant corpus suum: pascedo ipsum per di-
versas epulas. Istud autem vicium gula: thos
mini facit magnam iacturam et deo magnas
iniurias. homini quod triplicem iacturam facit.
Prima est quod in corpore inducit magnam dei-

Domínica autem: et eo qd facit ventrem nimis tu-
mescit. Dicit autem veter a veter: et eo qd sit ple-
nus venter plen. Gulosus igitur quato maio-
rem ventrem habuerit: ratio maioris vesica ve-
ro plena: et etiam maioris faciem stercoreis ple-
na et repleta possidebit. Sic etiam vesica vetero
plena et repleta ac puncta cito detumescit
sic etiam venter gulosi punctus acu febilici-
to pingorem euascescit. Stultus quoque esset
meretor ille qui aurum cum multo labore
acquistum in cistam imponderet: i qua in lu-
tum conuertendum esse putaret et estimaret.
Et quoniam veter gulosi est sicut sacus ster-
corum. Stultus est eo qd ea que cum multo
labore acquirat in ventre ponit. in que ven-
tre in lutum feridum conuertenda esse cogno-
scit. Secunda autem iactura est: quia indu-
cit sibi multa infirmitatem et aliquando mor-
tem. Eccl. xlvij. In multis escis erit infir-
mitas. Ibidem. Propter crapula multi pe-
rierunt. Qui autem abstinens est adiciet vi-
tam. Pinguitas enim corpora sunt modici san-
guinis que est causa vite. Salo quippe na-
turalis sepe pre nimia pinguedine suffocat.
Tria etiam spiritum ad mēbra a nimis pinguē-
dine impedit et sic mors sequitur. Tertia ē: qd
inducit insaturationem. Prover. xij. Geter
ipior insaturationis. ps. Famē patient vt ca-
nes. Canis enim postq̄ pietra sibi deuorauit
mor ad alia deuoranda suspensus anhelat.
sic gulofus postq̄ multa fercula deuorauit
rit adhuc alia concupiscit: immo etiam insa-
turabilior ē q̄ canis et q̄ cetera fere: qd omnia
spoliat elementa. Nā a terra aufert grossibi-
lia: ab aqua natatibilia: ab aere volatilia. hic
rony. Tauri patuor inger pascuis aluntur
Unica silua pluribus sufficit elephanti-
bus: homo vero terra et mari pascit. Ambro. in li.
de ieiunio. Quid insatiabilis venter hodie
suscipit cras erigit: cum impletus fuerit di-
sputat de cotinētia: cum digesserit vale vir-
tutibus dicit: querit luxuria. Inter epulas
phia pascit: inter phos viua laudat. secun-
do facit deo iniuria: et eo qd gulofus ventrem
suum deificat. Aug. in. Quorū deus venter
est. Vbi dicit Aug. hoc ab homine colit qd
preeteris adamatur. huius rationem assi-
gnat hugo de sancto Hierone dicens p simi-
litudinem. Venter deo comparatur. solent
enim dñs templa construi: altaris erigi mi-
nistri ad seruiciū ordinari: pecudes immo-
lari: thura coneremari. De ossibus ven-
tri templum est coquina. altare mensa mini-

stri coqui: imolant pecudes cocte carnes fus-
mus incensoz odor sapor. ista autem ydola-
latra quo ad aliquid peior est qd ydolatia
paganorū: qd illi adorabant aurum et argenti.
Gulosus vero adorant faciem stercoreis. Tercio
vanti hoies cum deberent laudare deum lau-
dant dyabolū diuersas dūcedo choreas qd
valde fatuu est quattuor rōnibus. Prima qd
tales choree mundi sepe ducunt ad choreas
inferni. in inferno quidem sunt multe pces-
siones peccatorum. i. congregaciones supbo-
rum auarozum: luxuriosorum. qui semp p
cantū lugubrem decantabūt. Zach. xij. Ma-
get terra. i. infernalis familie. et familie seor-
sum. Cantant autem vnam cantationem ser-
sus lugubres continent. Dicunt enim. He. qd
deum offendit: ve qd dyabolo consensit: ve qd
natus fuit: ve qd male torquēor: ve qd mori nō
valeo: ve qd nunq̄ liberabor. Ad istas choreas
as infernales iste choree mundiales sepe p-
ducunt. Job. xxi. Cumnt tympanum et ca-
tharam: et gaudent ad somnium organū. Du-
cunt in bonis dies suos et in puncto ad infer-
na descendunt. huius signum est: qd iste cho-
ree tendunt ad sinistras. Prover. iij. Vias
que a dextris sunt nouit dominus. Peruer-
se autem sunt que a sinistris sunt. Secunda
fatuitas est: qd priuant choreis celi. Vbi enim
sunt choree sanctorum deo iubilatiū. hymn.
Qui pascis iter lilia sep. cho. virg. Iste cho-
reis celi priuant qui choreis delectant mū-
di. Unde refert Grego. in dialog. de quadā
puella nobili Romana: que cum iocis et can-
tilenis dedita nimis esset. Beata virgo cum
multis speciosis puellis indutis albis sibi
apparuit. Et cum illa tam decore pcessionis
associare se vellet: phibuit beatavirgo dicens
qd donec esset sic vaga tali pessione esset in-
digna. Precepit igitur ei vt a iocis et leuitati-
bus se abstineret: et sic die tricesima ad illas
pcessionem veniret. Que subto cunctis ho-
minibus mirantibus murata fuit: et sic die tri-
cesima beato et felici fine quieuit. Tercia au-
tem fatuitas est: et eo qd tales choree cedunt
in iniuriam dei. Tum quia pactus in baptis-
mo initum frangunt. quomodo abnecia-
re se dyabolo et pompis eius omnibus pro-
miserunt. Tum qd maiorem committunt co-
tempnū qd si operi seruili incumbere. Au-
gusti. Adulter est in diebus dominicis ara-
re et fodere qd choreas ducere. Tum quia
festa sanctorum suis vanitatibus pollunt.
Magnam enim iniuriam choree deo fecerūt

Gula prophetā suū charissimū. i. Johāne
baptistā occiderit. Iniuria ei qd sit scis re-
dundat in deum. Luc. x. Qui vos audit me
audiret: et quos spernit me spernabit. Quar-
ta fatuitas est: et eo qd ille choree sit arma
diaboli qd in hoc seculo exerceat. Tribus eni
modis diabolus in peccatū luxurie facit cor-
rumpere. modo p visum: modo p colloquū. mo-
do p tactū. In choreis autem ista omnia pcurunt.
Nam ibi sunt ydola lubrica et modulationes
carnū. Vbi est firmissio facierū. Vbi est tactus
manū ignitatus. Et id ex tali vicinitate et
appropinquatōe. mo p colloquū mo per
visum: mo p tactū sepe ignis accendit: et ma-
la concupiscētia inflāmant. Et quācūq̄ ho-
s sit fortis et durus tanq̄ ferrū vel sit natura-
liter frigidus tanq̄ lapis: vel sit natura-
luridus et calidus: tamē nō pfidat nec de sua
fortitudine nec de sua frigiditate: nec de sua
sanctitate. Si quidē ferrus in igne positum
emollescit: sic hoies firmos in suo pposito
concupiscētie ignis emollescere facit. Hiero.
Ferreas mētes libido domat. Et concupiscē-
tia duor lapidū frigidorū ignis exurit
sic et nimia familiaritate viroz et mulieris
licet a principio videant frigiditē: sepe p co-
cupiscētia inflāmant. Quis igitur frigidus
esse poterit qd in extremis laborat. Vbi
refert Grego. in dialogo de quodā sacerdotē
agente in extremis: cui cū qdā mulier facie
appropinquaret vt sciret si adhuc spiraret. Il-
le voce qua potuit exclamauit. Recede mu-
lier recede: tolle paleam adhuc viuunt ignicu-
lus. Adur? etiam dealbat? Quis ex candela
nō pburat: tñ denigrat. Sic etiam. Quis aliq̄
nō cōburat ex concupiscētia: tñ ex nimia mu-
lierū famulāritate denigrat in fama. vel
aliquo modo in pscētia quā nō habet apud
deū sincerā. Hiero. Excede mihi nō pot cum
deo toto corde ambulare qui seminat ac-
cessibus copulatur.

Domínica in quadragesima. Sermo. i.

Actus est iesus in de-
sertū a spū vt tēteret a diabolo
Mat. iij. Sicut ipse voluit mo-
ti vt p suaz mortē nostrā destrueret: sic vo-
luit tēteri vt nostras tērationes superaret.
Voluit enim tēteri immediate post baptismū
vt tērationes daret p solatiis remediū. Fuit
enim tentat? statim qd fuit baptisat? quādo
a patre filio? fuit appellatus. qd spū scis i
specie colūbe sup eum māsit. qd celos aper-

ros vidit: qd quadraginta diebus qdragin-
ta noctibus ieiunauit. vt p hoc decur intelli-
gi qd si aliquis tentat non est minus a pecca-
tis mundatus: non est minus dei filiatione
dignus: nō est minus spū scis dignus. nō est
minus celo dign? nō est minus in sua peni-
tentia deo acceptus. Tēteri ergo voluit ipse
vt nostras tērationes vinceret: vt tērationes
consolamē preberet: vt dyabolo qd ipse eet
filius dei occideret. Sciebat quippe dyas
bolus p scripturas et pphetias dei filium in
mundo esse venturum et suū sibi dñus abla-
turum. Audies autem fm Ehyso. in xpi nati-
uitate angelū pastorib? annūciante: angelos
rū multitudinē iubilare. Johāne digito des-
mōstrare patrē in baptisate testificante
spū scis in specie colūbe edecēdente. tñc
qdraginta diebus qdraginta noctibus ipm
ieiunante. cū esse filius dei suspicatur. Sed
postmodū vidēs eū esurire: ipm eē dei filiū
plurimū dubitauit. Nō eni credebatur dei filiū
um posse esurire. Volēs igit exptiri vtrum
esset dei filiū? hō pur? et scies qd primū ho-
minē tribus rebus pstrauit: cogitauit eisde-
telis ipm aggredi. Et si qdē vici poterit: hō
purus appebit. Si aut vici nō poterit: dei
fili? eē videbit. Nā sicut dicit Grego. i. omel.
Diabol? primū hoies de trib? pccis tērauit
et viciat. Ide gula. cū de fructu ligni viciat
sum manducare suasse. De vana gloria: cui
dixit. eritis sicut dñ. Et de auaricia: cū dixit.
Scientes bonū et malū. Sicut enim auaricia
est appetitus immoderatus pecunie: sic est
etiam immoderatus appetitus scietie. eodē
modo tērauit ipm. Qd primo de gula dices.
Si filius dei es dic vt lapides isti panes fi-
ant. Logitabat enim intra se dicens. Si lapi-
des in panes conuertere poterit: dei filius
erit. Si autē nō poterit homo purus appa-
rebit. Sed ipa fm gloriā risum taliter tē-
perauit: qd ipm dei filiū esse nō cognouit. cū
ait. Scriptū est. Non in solo pane viuunt ho-
mines: sed in oi verbo quod pcedit de ore dei. ac si
dicat fm gloriā. Euz homo pster ex dupli-
ci substantia. i. anima tanq̄ superiori: et corpore
tanq̄ inferiori: et quibus anime sit pbur
deit: cibis corporis sit panis materialis. et
tu suades mihi tantū de cibo substantie in
ferioris et nō superioris. patet qd tua suasio
renatio est. Sed quia sic enim diabolus vin-
cere non potuit: cogitauit apud se dicens. si
cui ait chryso. Homo iste sanctus esse vi-
desur. Sancti enim viri et si non vincantur
e iij

De his qui gula sepe tamē vincunt de aliquo motu vane glorie et id ipm assumpsit eum supra patibaculum repli statuit. Nec mirū fuit fm Bago. Si pmissit se ita assumi q̄ pmi sit se crucifigi. Et alia glo. dicit. Qd em per misit se assumi nō fuit infirmitatis; s̄ patiētie ē? In diabolus autē nō fuit vir? s̄ in eo fuit magna supbia. El ipsa assumptio pot̄ foret illi deductio. Dicit aut̄ alia glo q̄ve minime est diabolus in humana specie appa ruisse sed tñ rps si egit vt ipse a nemine vi deret. Erat enī pinnaclū loci eminens: vbi scz erat cathedra doctorū. Et id ipse diabo lus fm legem putauit ipm in sede doctorū positi inani glia posse extollī vbi multos se cerat eleuari. Dixit at ei. Si fili? dices mit te me deorsū. hoc dixit iōvr ex tali precipita tione r nulla secuta lesione iactantia incur reret. Vel vt ex hoc diabolus suā potestates agnosceret. Sed rps sic reperauit respōsus vt eis relinqueret dubiū dicēs. Nō tērabis do minū deū tuum. Vbi dicit glo. Suggere bat vt aliquo signo exploraret qm apud deū posset: sed nemo dō tērat deū qm ex huma na ratione hz quid faciat. Illuc autē pote rat aliter de templo descendere q̄ per iacta tiam se precipitare. Postq̄ aut̄ defecit hūa na rō: cōmendat se deo nō tērando s̄ deuore supplicando. Verū postq̄ nec per primam nec p̄ secundā tērationem eis potuit cogno scere: transijt ad terciā vt saltē ipm possz de auaricia superare. Durit enī eis sup mōrem excessus valde t̄ ostendit illi omnia regna mū di. Nō aut̄ ista ostendit corā ē? oculis hu iusmodi adducendo vel visum ampliādū vl ea que nesciebat sibi indicando: s̄ dō ostēdit se tribus modis. Primo fm Erysio. ostēdit ac si aliquis in loco excelsi positus manum extenderet dicēs. Ecce er̄ illa parte est ita liat: er̄ illa geciāt er̄ illa affrica. Vel hz Ra banum ostendit q̄ vnitate pōpe mūdane quā ipse diabolus diligebat q̄ speciosa fit r desiderabilis vbi demōstrauit vt ad amā dum illum ipm inducere. Vel fm glo. offē dit qd regnabat in mundanis per diuersa victa. In quibusdam per supbias. in q̄busdā per auariciā: in quibusdā per luxuriā vt per exemplum multitudinis posset ad cōsentē diū em̄ facilius inclinare. Tū aut̄ omnia rez gna mūdi r gliaz ostēdidit dixit ei. hec oīa tibi dabo &c. Luc. iiii. Oīa mihi tradita se ſe cui volo &c. Place. iiii. Oīa mihi tradita se ſe cui volo &c. Place. iiii. Oīa mihi tradita se ſe cui volo &c. Place. iiii.

Continebat iniuriam conditoris q̄ solus de bet adorare: ideo diabolus repulsi dicens. Uade satanas non tentabis dnm dīcēti um &c. Glo. id est vade in infernū qui pa ratus est tibi r angelis tuis. Ex his pars q̄ diabolus in tēratio incipit a minimis r pro cedit ad maiora. Minima tēratio videba tur tentare de pane in magna fame. Alia fuit tēratio de vana glia. Maxima de auaricia hoc significatum est. Ita. i. vbi dicitur A planta pedis vsq̄ ad verticem non est in eo sanitas. Diabolus nāq̄ incipit a planta pedis: id est a minimis peccatis r procedit verticem: id est vsq̄ ad cōsensum rōis. Su pradice autē tentationes facite sunt in quo tantum exterius et non interius. Unde ait Grego. in omel. Tribus spodiis tēratio ori tur. suggestio: delectatio: r consensu. ee nos cum tentamur plerūq̄ in delectationē r consensum labimur. Christus igitur reu tari per suggestiōnem potuisset eius men te peccati delectari nō memoradi. Atq̄ id oīs illa diabolica tēratio foris: nō intris fuit. Morandum autem q̄ supradictas tentati ones rps tripliciter viciat. s̄ sapienter rñden do fortiter resistendo: r principijs obuiādo. Sapienter quide respōdit cum tria scri pturę testimonia allegauit. hoc significatur est primo Reg. xviij. in victoria quā Dauid habuit de Golia. Vbi dicit Glo. Dauid i terfecit Goliā tribus lapidib? d rōrēte: r ps diabolum tribus testimonijs er lege pstra uit. Diabolus suasit vt rps lapides i panes cōuerteret. sz rps ecōuerso panes sacre feris prout conuertit in lapides q̄s cōtra dyabo lum iecit r prostrauit. Templo igit dyusti iniurias nostras debemus vincere per sapi entiam. per patientiam. nō per potentia vel vindictam. ille vincit per sapientiam qui in iriānti se sit sapienter r rōnabiliter rñdere. Sapi. vi. Melior est sapientia q̄ vires et vir prudens melior q̄ fortis. Prover. xxvi. Rñde stulto iuxta stulticiā suā. s̄ sapienter. ne sapiēs sibi videat. ille vincit per patienti am q̄ scit dissimulare et iram suā restringere eiusdem. ryi. Melior est patiens viro forti r qui dñat aio suo expugnatore vidui. eius de m. xxvi. Ne respondeas stulto iuxta stul ticiam suaz. s̄ impatiēter. ne efficiaris ei si milis. ille vincit p potentia qui non attēdit ad opprobria. sed tm ad potentia per qua iniu ste opprimūt innocentes. Sap. ii. Sit aut fortitudo nostra lex iusticie. Quod enim in

firmum est iuste inuenit. Ille vincit qui
vincit qui effundit iram suam. Et talis potest
vincit qui vicit. Unde legitur de Alexandro
quod licet fuerit victor orbis terrarum, tamen
a tribus permisit se vinci. scilicet a concupiscentia
a violentia: et a ira. Et quis in propriis
iniuriis patientes esse sit laudabile. in iniu-
riis tamen dei est vituperabile. Unde super
Iud. Vnde sathanas dicit. Elyho. Exemplo
propter discamus nostras iniurias equanimiter
sustinere. Dei autem iniurias nec vltro ad audi-
tum sufferre: quod in propriis iniuriis esse que-
re patienter laudabile est. Iniurias autem dei
diffimulare nimis impium est. Quod secundo
vicit tentationes fortiter resistendo. Sic et
nos fortiter resistere debemus. Nam secundum
Beryllum. Diabolus cui ei resistitur est debiliore
formica. Cum vero eius suggestio recipitur
fortis sicut leo. Iacob. iij. Resistite diabolo
et fugiet a vobis. Diabolus dicitur a dia quod est
duo et borus quod est morsus: quod de homine vult
facere duos bolos. scilicet corpus et animam deum o-
rando. Et bene dicit fugiet a vobis. A qui-
busdam enim diabolus non erit: sed ibi re-
quiescit et dormit. sicut in auaritia: in superbis et in luxuriis
offis. Iob. xl. Sub umbra dormit. Ecce vni-
us auaricia. In secreto calami. Ecce vacui-
tas superbie. Superbus enim licet exterius vi-
deatur tumidus et inflatus: tamen interius est
vacuus. In locis humeribus. ecce turpitu-
do luxurie. Ab aliquibus vero erit sine non re-
cedit: sed ibi de prope expectat. sicut ab illis
qui sepe patiuntur reciditum. ad quos fecit se ei-
re reuerfurum. Lu. xi. Reuertar in domum me-
am etc. Ab aliquibus vero erit et recedit sed
non fugit: sed lento passu incedit: sicut a re-
pidis quos non plene deserit. Ab aliquibus ve-
ro erit fugit et recedit: sicut a viris perfectis
qui secundo fidei galea spei lorica iusticie gla-
dio verbi dei muniti fortiter resistunt illi et
ipsum in fugam conuertunt. Persequar inimi-
cos meos et comprehensurus. Et tertio spiritus
vicit tentationes eis in suis iustis obuian-
do. Nam morsus dei ab eo? eius tentationes in-
ferat eas repellere. Sic et homo quando sentit
prauas suggestiones mors in suo initio eas
debet repellere et nullum locum in animo eis da-
re. Eph. iij. c. Nolite locum dare diabolo.
hiero. lubricus est antiquus serpens et natus in
capite teneat totus statim illabitur. Serpens
enim infernalis huius caput. scilicet suggestionem
habet et corpus. scilicet consensum habet et cau-
sam. scilicet consummationem operis. Ubi autem po-
nit suggestionis caput: statim ponit corpus.
consensus et cauda operis. Ideo in suo capi-
te est conserendus. In aliquibus enim est iste
serpens spiritus ad caput corpus et cauda: sed
habent malas cogitationes consensus et o-
pera. Aliqui vero dimittunt mala opera in
ista. scilicet sed tamen post pascha ad eadem res-
dere intendunt. Ipsi amputant serpentis caudam
et tamen adhuc venit in eorum cordibus spiritus ad
corpus et caput. scilicet spiritus ad suggestionem et con-
sensum. Aliqui petum deserunt quantum ad con-
sensum et opus. Ipsi autem amputant corpus et
caudam: vivit tamen adhuc in capite per malam
suggestionem. Quando autem suggestionem resisti-
tur tunc caput amputat: et tunc nocere non
potest. nec spiritus ad caudam. scilicet opus malum: nec
spiritus ad corpus. id est consensus nec spiritus ad ca-
put. scilicet suggestionem. quod et toro cotrum est. Ideo
dicitur Gen. ix. Ipsa coteter caput tuum. scilicet sug-
gestionem tuam que dicitur caput. non tamen. quod est prin-
cipium peccati. sed etiam dicitur caput a capiendi
quia diabolus per suam suggestionem omnes
capit. Et tu insidiaberis calcaneo eius. id est
mori eius que dicitur calcaneum. non tantum
quod est finis hominis sed etiam quod calcaneum dicitur
a calcado. per quod intelligitur mors bono-
rum. quod calcaverunt terrena. Vel dicitur a cal-
lo qui est durities quod fuerunt duri in peccatis. Dia-
bolus enim in fine ipsi dicitur malis. vos eos ra-
piat. et bonis si forte aliquid ins in eis iuciat
Et sermo secundus.

Actus est iesus in deser-
tum. etc. In presenti euangelio quatuor
spiritus exprimuntur. scilicet spiritus di-
uinus. humanus. malignus et angelicus. Spi-
ritus diuinus spiritus in deserto deducit. Spi-
ritus humanus ipsum clarificare fecit. Spiritus ma-
linus ipsum temptavit. Spiritus angelicus sibi im-
mistrauit. Primum igitur spiritus. diuinum spiritum
in deserto deducit. Unde dicitur. Duxit
iesus in etc. Eodem modo spiritus diuinus
in desertum nos deducit: dum penitentiam
nos inchoare facit. Istud desertum signifi-
catur per illud desertum in quod deus filios
israel deducit dum eos de egipto educit.
In quo quidem deserto habuerunt quedam
aspera. scilicet itineris fatigationem. et quedam suauia.
scilicet inamine refectionem. Sic etiam serui dei
eunt de egipto peccati: venire dicuntur in
desertum penitentiae salutaris in qua exterius
debent habere asperitatem: interius tamen

Exo. ij. In gemiscetes filij israel ppter opem
ra vo. sunt. et asc. da. eoz ad dñm. et au. ge.
eoz. Dñs igit damozib? coexercitat? desce
dit. et tri. annis nobiscū morat? fuit. et sic
nostras miseras vidit. ita qd illud qd prius
sciebat audiēdo postea sciuit vidēdo. Exo.
ij. Vidi afflictionē populi mei qui est i egypto.
Et tunc dñs. Ego au. t. desce. li. cum de manib?
egyptior. Tandē nostras temptationes et
miserias sciuit p expētiā: quia eas assūm
pfit in se. heb. iij. Non enim habemus pon
tificē qui nō possit cōpari infirmis et. Assū
pfit aut paupratē: rēparationē. tristitiā do
lorem: et mortē. ut sic similia nobis fieret et
nostras miseras melius cognosceret: et no
bis melius misereri sciret. Heb. ij. Debit
em per oīa fratribus similari ut mī. fieret.
et. Ibidē in eo enim in quo passus est ipse
temptatus: potens est eis qui temptant au
piliari. Quarta est spiritus angelicus qui
rpo ministravit. Intelligitur autē angeli
triplicem sibi cibū ministrasse. Primo cibū
materiale qui consistit in corporali refectiōe
quā rpo esuriētī ministrasse creditur: quā
etiā helge ministraverūt ut habet. iij. reg.
rit. Secūdo cibū spūale qui consistit in pu
ritatis delectatiōe. Si em rps pascit? dele
ctatur in puritate hoīm. iuxta illud. Lanti.
ij. Qui patit inter lilia: multo fortius in pu
ritate angeloy. Tercio cibū celestē qd consistit
in dei laudatiōe. iuxta illud. ps. Māqd man
ducabo car. tau. et. Immola deo sacrificiū
laudis. Istū cibū angeli deo sibi ministrant
iuxta illd Job. xxxv. Ubi eras cū me lau
darent astra matutina et iubilarent omnes
filij dei.

¶ Sermo tertius de eodem.

L cum ieiunasset qua
draginta diebus et xl. noctibus
postea esurit. In isto euange
lio mērio fit de trib? s. de rpo ieiunante. de
diabolo rēptante et de angelo ministrante
et ps nāq. xl. dieb? et xl. noctib? ieiunavit.
Ieiunū em quadragésimale approbatum
fuit p legē moysē et pphetā. et rps ipm
approbavit p euāgelicā legē. Moyses em
legislator: et helyas erimus pphetā i isto
numero ieiunaverūt. Ideo isti duo soli in
transfiguratiōe sibi apparuerūt. Rps autē
noluit ieiunare plūq? illi tē deus a diabo
lo putaret. Nec minus qd illi. ne pur? homo
videret. Et qd fm grego. Omnis christi a

ctio nostra est instructio ideo et nos instrui
mur ut exemplo rpi in isto numero simili
ter ieiunemus. De quo ieiunio tria sunt vi
dēda. Primo de numero diez ieiunij istius.
Secūdo de differētia et specie ieiunij. Tercio
de efficacia et utilitate ieiunij. Et circa primū
notandū qd istū ieiunū in numero quadra
genario obseruam? multiplici rōne. Quā
vna sumit a pre rpi alie a pre nostra. Rps
em istū numerū quadragenariū multiplici
ter psecrauit. s. sua pceptiōe. q. xl. septima
nis fuit in vtero vginis. Sua p dicatione.
q. xl. mēibus p dicationē in mūdo. Sua iei
nij obseruatiōe. q. xl. dieb? ieiunavit in de
serto. Sua passiōe. q. xl. horis iacuit i sepul
chro. Sua resurrectiōe. q. xl. diebus post re
surrectionē fuit cū discipulis in mūdo. alie
rōnes sumunt a pre nostra. Nos em ferui
re debemus deo de corpore nostro: de aīa
nostra. de tpe nostro: et de opib? nris. Sed
qd de his sepe deo negligenter seruim? iō
p hūc numerū ieiunij sibi satisfacere debemus.
Primo nāq. p hūc numerū deo seruim?
mus de corpore nostro. Istā rōnem assignat
greg. in omel. dicēs. In hoc mortali corpe
et qtuor elemētis subsistim? p cur? volun
tatem pceptis dñicis hūm? que p decalo
gum sunt accepta. Quia igit p carnis dese
deria decalogi mādāta ptemptim? dignus
est ut eandē carnē quaterdecies affligam?
Secūdo p hūc numerū deo de aīa nra ser
uimus. Mā in aīa nostra sunt septē virtus
tes: tres. s. theologicę: quattuor cardinales
per quas deū trīnū et vñū cognosceret ama
re debem? Quaternarius autē ppter quat
tuor tpa anni pñtem vitā designat qd ergo
nostro septēnario aīe deo trīnari in tota
nostra vita nō seruim? ideo dignū est ut s
qdragenario nūero ieiunem? Tercio per
hūc numerū deo seruim? de tpe nostro. istā
rōnem assignat Greg. dicēs. A prima dñica
quadragésime vsq? ad pascha sex ebdomas
de veniūt quarū dies. xl. sunt. Et quib? dū
sex dies dominici sine abstinentia abstrah
hūtur. xxi. in abstinentia remanēt. Dū
vero per. ced. vi. dies annus ducitur quasi
anni decimam deo damus. Quarto p hūc
numerum seruimus deo de opib? nris
Opera enim nostra debent esse circa ob
seruationem. et mandatorum dei et complex
tionem quattuor euangeliorum. Istā ratio
nem assignat Grego. dicēs. Cur in abstinē
tia qdragenar? numer? custodit? nisi qd

virt? decalogi p libros. iij. feri euāgelij im
pletur. ¶ Secūdo videndū est de dñia et spē
ieiunij. Quēdē sūt fer. ¶ Prima em abstine
tia est ab his qd in se et fm se sūt mala. s. a vi
ciis et peccis. Ita. lviij. Mōne hoc ē magis ie
iunū qd elegi. Dissolue. et. Patā ei quodā
modo sunt colligata: qd vñū trahit ad aliud
tenū non remittit sine alio. iō di. Dissolue
cogitantes impietatis. Quod etiā hō habz
gna per dñ: tot hz diuersitates fasciculorum
q inētē opprimūt: iō subdit. Solue fascicu
los depmētes. Patā em in diuersas pres
cor frāgūt et in seruiturē diaboli redigūt: iō
subdit. Dimitte eos q cōtracti sunt liberos
Parū igit hōi pdest abstinere cibis nisi et ab
stinere a peccis. hūro. Tunc p dāra est apd
deū abstinentia corpis: cū anim? ieiunat a
vicis. Quid em pdest corp? attenuare ab
stinētia cū anim? intumescat supbia. Ildo.
Qui a cibis abstinet et mala agūt demones
imitant. qbus esca sp abest culpa sp adest
¶ Secūda abstinentia est abstinerē ab his q
sunt occasio mali. s. a lasciuia sensuū. De b
dicat Ber. in sermone qdragesime. Si sola
gula peccauit: sola ieiunet. si autē peccauit
cetera membra cur nō ieiunet et ipa. Dein
de subdit. Ieiunet oculus a curiosis aspecti
bus. ieiunet auris a fabulis et rumoribus. iei
iunet lingua a detractōe et murmuratiōe. iei
iunet manus a malis opib? ieiunet aīa a
vicis et p pīa voluntate. ¶ Tercia abstinen
tia ē ab his q hnt spēm mali. i. Thes. v. Ab
oi specie mala abstinete vos: et hoc maxime
ppter scādālū primoy. Spēm mali habent
dñba scurrilia sepe dicere et imūdiicias nōia
re. Lingua hebraica s. Ild. fuit pma et erit
ultima. Et dicit Rabbi moyses q in illa lin
gua nullū vocabulū ē ad notandum aliquid
inhonestū. Et quo tria notabilia eliciuntur
1. Unū qd vocabula turpitudinū nō fuerūt ab
institute diuina: sed ab inētiōe humana
2. Scdm q multū displicēt deo dñba scurrilia.
qd ea ponere noluit in lingua quā hōi p dāra
uit. Tercū qd ille hz licitū celestē q a talib?
se feruat imūne. ¶ Quarta abstinentia ē
ab his q sunt sūt et spēs mali et occasio mali.
sicut est van? ornāt? et suspecta familiaritas
mulier. Am? em ornatus et hz spēm mali:
qd videt q tales mulieres nō sunt pudice:
sed lasciuę. Et est occasio mali: qd sepe icau
tos decipiunt. Suspecta etiā familiaritas
mulierū et hz spēm mali et est occasio mali.
Ber. Luz mulieribus sepe cōsistere et se im

munē seruare: maius ē q mortuū suscitare.
Quod minus ē nō potes: qd maius ē vis
vir credāt tibi. Quinta abstinentia ē ab his
que licita sunt. Icitū quidē est ad vrozem
accedere: et debitorē repetere: aliquas conso
lationes recipere venationi vacare. S. in in
quadragésimali tpe debemus a talib? absti
nere. De primo dicit amb. Nullus omnino
in quadragésima vrozē sue an octauam pas
che iungat. Augu. in sermone de. xl. Estote
his diebus crebrius ieiunantes et paupibus
his diebus tribuētes et vobis miseris ipedētes
largius tribuētes et vobis miseris ipedētes
et iugali copula abstinentes. De secūdo dicit
greg. exponēs illd. hū. Ila. lviij. Ecce in die
ieiunij vestri inuenit volūtas vestra et debi
vestr. re. Megs em qd debitorē suū hoc qd ex
reperit aliqd iniustū facit: sed dignū ē ut qd
quis se in pñia macerat etiā qd iuste sibi cō
perit interdicit. De tertio dicit ppheta. Rē
nuit pfolari aīa mea. bern. Delicata ē diuini
na pfolatio et nō dā admittentibus alienas
De quarto dicit amb. An illud ieiunare pu
tas q primo diluculo vigilas ad ecclesiā nō
vadit: sed surgens seruos cōgregat et tūc dis
ponit: canes pducit: saltusq? plustrat. Sexta
abstinentia est a cibo et potu. De qua sic di
cit Ambro. Alidoneo et forte infans et infirmus sit
vsq? in pascha dñi nisi in dominicis diebus
ante nonam manducet aut bibat. Aug. alijs
diebus ieiunare aut remediū ē aut pmiū
In quadragésima non ieiunare peccatum ē.
Allo tempore qui ieiunat accipit indulgē
tiam. In quadragésima qui potest ieiunare
et non ieiunat: sentiet penam. Tales qui iei
iunare continent in futuro fame. et sūt defi
cient. isa. lvi. Ecce serui mei comedēt et vos
esuriētis: ecce serui mei bibēt et vos stietis
Uer? est tamen qd pro vno habebunt sel dra
conū et venenū serpētem. deat. xxxij. sel dra
conum vinū eorum: et ve. aspi. in sa. Pro pas
ne habebunt ignitū calculum. Proverb. xx.
Suauis est homi panis mendacij: et postea
implebit os eius calculus. Talis panis non
poterit masticari: qd durus lapis ē nec i ore
poterit tolerari: qd ignitus ē nec ab ore pote
rit reijci: qd ozis impletur. Pro pteritū
vero habebunt sempiternum interitum. ps
Alidors peccatorum pessima. Item mors de
pascet eos. Tercio videndū est de utilitatē
ieiunij: que triplex ē. Prima est: quia per
hoc deus reconciliatur. Istius exemplum
habemus Jone. iij. cū in iuuir. Ubi dicit

nam de vanitate genuit superbiam. De cupiditate auariciam. de carnalitate luxuriam. Has autem tres filias maritauit. Nam superbia meritaui tyranis principibus et prelatibus. Auariciam maritauit mercatoribus. semibus et aduocatis. Luxuriam mulieribus et iuuenibus perulatis. et uiris porcinis. Istos autem tres suos generos se superbos. auaros et luxuriosos. diabolus uocat in presenti per diuersa uicia. et in futuro male uerabit per diuersa supplicia. Lament igitur potest dicat. Filia mea male a demonio uariatur. Diabolus tamen ab eorum ueritate non cecidit. nisi prius tres supradictas filias suas primogenitas occidat. Occidat igitur superbia superbia. auariciam. luxuriosas luxurias. et sic a demonio liberabit. Hoc signatum est in Ezo. xij. Ubi dicitur quod pharaon populum israel dimittere noluit donec primogeniti sunt occisi. Percussit inquit dominus omnes primogeniti. a primogenito pharaonis usque ad primogenitum captiue. Et omnes primogeniti iumentorum. Per primogenitum pharaonis notat superbia. Per primogenitum captiue notat auariciam. Per primogenitum iumentorum notat luxuriam. Quarta fit metio de diabolo in quo erat maligna oppositio. Diabolus enim opprimit corpus. ut se ueniat ad opprobrium. Ad quod etiam uisus iaculis. s. fugatione delectatur. de consensu operis. consuetudine et necessitate. Sed ista sex iacula fideles debent vincere per se arma. Primo per orationem que est sagitta dei. Reg. i. Sagitta ionathenunq. abiit retrorsum. tunc sagitta orationis retrorsum vadit quando a debilitate trepidationis corde erit. quia talis oratio debilitat dyabolum perit. iuxta illud. ps. Sagitte puulorum facite sunt plage eorum. Secundo per ieiunium quod est tyrannus dei. Sicut enim Amb. Salua hois ieiunium est uenenum serpenti. Sic ieiunium est uenenum diabolo et tyranus homini ieiunium. Math. xviij. Hoc genus demoniorum non eiciet nisi in oratione et ieiunio. Tercio vincitur per fides que est sanum dei. Ephe. vi. Sumentes sicut fidei. Et bene dicit extinguere. Fides enim dat et mittitur in aqua baptismi. Et ideo in ipsa oia relatione extinguuntur. Quarto vincit per confessionem que est quasi incantatio dei. Quando ei sacerdos peccatores absoluit. tunc diabolus incantare uidetur. Et de multis dicitur in ps. Sicut aspidem urde. i. obrui. au. suas.

Quinto vincit per elemosinam que est lancea dei. Unde dicit de elemosina. Eccl. xix. Super fecit lancea aduersus inimicum tuum pugnat. Tercio vincit per humilitatem que est gladius dei qui ipsum superbum humilitate et vulnerat. ps. Tu humiliasti sicut vul. superbum. Quinto fit mentio de discipulis in quibus fuit magna compassio. ideo rogabant pro ea dicentes. Dimitte eam quia clamat post nos. Et quo spere debemus quod scilicet orat per nobis si eorum suffragia deuote petamus. Quod quidem ostendit auctoritate. rone et reuelatione. Auctoritate qui habet. h. macha. Hic est qui multum orat per populum et uniuersa terra ciuitate hierusalem. Hic est frater amatores populi israel. Orant enim sancti per populum. ideo dicitur hic est qui multum orat per populum. Orat per derisum subdit. Et uniuersa terra ciuitate hierusalem. i. facta ecclesia. Orat per preligiosis. i. subdit. Hic est frater amatores. Orat per contemplatiuis. ideo dicitur rone. si enim sancti tate fuerunt charitatis per nobis orabat dum esset in miseria manifestum est quod pro nobis orat dum sunt in gloria. cum eorum charitas non sit diminuta sed augmetata. In presenti est ignis amoris. In futuro autem erit caminus charitatis. Esa. xlii. Ignis est in syon et caminus in hierusalem. Tercio hic ostendit reuelatione. Nam in festo oim sanctorum quidam uir sanctus per reuelationem uidit quod beatus dgo et oes ordines sanctorum ad deum professionaliter accedebant. et ipsum per humano genere suppliciter adorabant.

Sermo secundus de eodem.

Ece mulier chanea

afinibus illis egressa dama. ut dicens. Miserere mei fili dauid. Qui aliquis ad aliquem regem debet accedere et libenter secum ducit in sua societate. Quos amicos regis esse cognoscit. ista igitur mulier ad christum uolens accedere et societatem profilia obtinere. illas secum uirtutes assumpsit quas christus magis esse gratas cognouit. scilicet humilitatem patientiam. fidem et compassionem. scilicet de humilitate fuit mater christi. patientia foror christi. fides filia christi. compassio socia et familia christi. Primo igitur accessit cum humilitate que fuit mater christi. et de humilitate mater christi. quia sicut dicit Berni. Beata maria ex uirginitate copulauit. fere humilitate concepit. Quam enim dgo fuisse. si humilis non fuisset christum non conceperet. Istam

humilitate ista mulier habuit quam facta ero et deo ostendit. Facto ipsum adorando deo caritatis se comparando. mitas postulando. fideles deos suos uocando. et se indignam se filio reputando. Humilitas autem mulier ualer ad obediendum quod petit. ps. Resperit in oratione humilitatem. humis aut mulieris humilitas multum commendabilis fuit quia. et ipsa esset alienigena et iudei superbi scilicet conuerter cum christo humili. Duo quidem humiles ad iuuicem pacificari possunt. Unus humilis et uir superbus pacificari possunt. Duo autem superbi pacificari non possunt. Duo enim corpora placare possunt ad inuicem applicari. Corpore spiritum et corpus conciliari possunt applicari ad inuicem. sed conciliari recipit intra se spiritum. Duo autem corpora sperica non possunt applicari nisi in picro. Sic etiam duo humiles et masculini possunt ad inuicem pacificari. ps. Audiat masculini et letant. Unus humilis et uir superbus ad inuicem pacificari. quod humilis intra humilitatem suam recipit et supportat illius tumiditatem. ps. Tu his quod oderit pacem eras pacificus. Duo superbi ad inuicem pacificari non possunt. Pugere siquidem possunt pacificari non possunt. Hierb. xij. Inter superbos spiritus iurgia sunt. Secundo assumptis seculi patientia que fuit foror christi. quod ipsum non quod deseruit. sed in uita et morte ei sociata fuit. Esaie. xliij. Tacui semper filii patientis fui. Istam autem patientiam in tribus consistit. Potest autem iniuria homini irrogari aliquando in temporalibus substantiis. sicut faciunt raptores. et est illa patientia magna. Aliquando in fama. sicut faciunt criminatores. et ista est patientia maior. Aliquando in personarum. et ista est patientia maxima sicut faciunt oppressores. Istam triplicem iniuriam non inferenda docet. Johannes baptista dicens. Luce. iij. Memine concutatis. i. non sitis oppressores in persona. Megs calumiam faciat. i. non sitis criminatores in fama. Et contenti estote sit pendens uestri. i. non sitis raptores in temporalibus substantiis. Istam autem triplicem patientiam ista mulier habuit. Uidebat enim habere tres inuitos. scilicet christum. iudeos et dyabolum. Christus enim quod dicitur sibi dixit. quod quo ad patientiam uidebat sonare in infamiam quam ipsam canas uocauit. Sed etiam ipsam talem iniuriam ipsa libenter audiuit. quod sciebat ipsum hoc dixisse non causa iniuriarum. sed pbandi. Unde etiam amplius se humiliavit quam se catellum appellauit. Secundo autem habuit iudeos inui-

cos qui sibi maxime iniuriati sunt in terra. na substantia. quia eam omnibus suis bonis spoliauerunt. Unde dicit hyllarius quod chana nei terras in quibus iudei sunt prius incoleuerunt qui ultimo bello consumpti vel in loca vicina dispersi. vel in seruilem subiecti nomen et sui seruauerunt. Et illis autem ista chanea que iudeis est admixta creditur cognouisse ex lege christum et femine dauid nasciturum esse. Alia autem. vi. legitur quod erat syro phenicia genere. i. et syris et pheniciis. Ita autem iniuria. s. bonorum suorum ablationes patienter portabat exemplo illo. de quibus. heb. x. dicit. Rapiam bonorum uestro. cum gaudio susceperitis. Tercio habuit ipsum dyabolum inimicum qui sibi in persona iniuriam inferebat dum filiam suam male uerabat quam ueritatem suam propriam reputabat. Sed istas talem iniuriam. nec libenter sicut primas nec patienter sicut secundas. sed ualde moleste ferebat. Sed quod christus eam respiciens de hoc habuit magnam leticiam. Si hoc bona sua rapuit de hoc habuit patientiam. sed quod dyabolus in domo sua habitaret. de hoc patientiam habere non poterat. et ideo ad christum clamabat. miserere mei. et. Hoc est contra multos qui ad ueritatem dei murmurant in persecutionibus hominum blasphemant. sed si dyabolus in domo anime sue habitat. et hoc non curant nec ad deum clamant. Quia uero ista mulier fuisse patientia. ideo obtemperare meruit quod petiuit. eccl. i. Alis in christo sustinebit patientia. Tercio assumptis fides que est filia christi. Fides enim filia christi dicitur. quod ipso i cordibus nostris generat. Istam autem fidem ista mulier habuit magnam. Unde dominus dixit ei. O mulier magna est fides tua. Tunc autem est magna quam est cum obtemperandi fiducia. quam est opibus conuicta. quam est charitati admixta. quam est pueras et firma. Fides enim si non est cum obtemperandi fiducia dubietatem. Et ista est fides debilius de qua dicit. Mat. xij. Ad dices fidei quare dubitasti. de hac fide quam sit magna sic. dicit. Math. xxi. Si habueritis fidem et non hesitaueritis. si non est opibus conuicta. oio sitatem. Et ista est fides maiorum christianorum. i. a. q. fides sine operibus mortua est. si non est charitati admixta habet utilitatem. Unde dicit. i. Cor. iij. Si habueris fidem ita ut montes trahat. et. Et ista est fides demonum qui charitatem habere non possunt. De qua dicit. i. Demones credunt. et tre-

infirmatē. Et ista est fides i stabiliū. De q̄
di. Tūc dñi. Ad tps credunt: et in tempore
temptationis recedunt. Ista autē mulier ha-
buit fidē magnā his quattuor modis. Fuit
enī cū obrinēdi fiducia: q̄ firmiter credidit
et spauit q̄ filiū suū sanare posset. Fuit ope-
ribus coniuncta: q̄ vacabat et operibus mie-
ri cordibus in gremio ifirme filie sue seruie-
bat. Fuit spūali: in gremio orationibus instabat.
Fuit charitatis admixta. Tanta enī charitas
tem habebat q̄ infirmitatem filie p̄p̄riā res-
ponebat. Fuit p̄seuerans et firma: q̄ sepe re-
pulsā fuit: et tamē semp̄ perseuerauit. Quar-
to assumpsit secum compassionem que fuit
socio et familiaris sp̄i. Contraxit enī secum
familiaritatem et in vtero et extra vterū. Job
xxi. Ab infantia creuit mecum miseratione et
ista autem compassio debet radicari in cor-
de de p̄ desiderium et affectionem. et d̄ ostendi
in ore p̄ affabilem exhortationem. et d̄ impē-
di in opere per miserationis exhibitionem.
Ista triplex compassio ostendit. Esa. lviij.
Cum effuderis esurienti animam tuam: ec-
ce compassio cordis. Et animam afflictam
repleueris. f. verbis bonis et consolatorijs. ec-
ce compassio oris. Frange esurienti panem
tuū: ecce compassio opis. ista triplicē p̄passio
nem ista mulier habuit. Adhuc quidem
compassiones habuit in corde quādo filie mi-
seriam suam p̄p̄riam reputabat. Adhuc in
ore quando ipam a dyabolo verari querulo
sis vocabus damabat. Adhuc etia in ope
q̄ eius curationem tam importunis vocib⁹
expetebat.

¶ Sermo tertius de eodem.

Aserere mei domine

¶ Fili dāuid filia mea male ade-
monio veratur. Si deus pro-
poneret v̄ris in exemplum sanctos qui p̄-
cesserunt forsitan se excusaret et diceret. Nō
possunt sanctos imitari qui tot donis spi-
ritualib⁹ sunt p̄uenti. Rursus si p̄poneret
feminis in exemplū aliquos viros deo forti-
ter seruientes se forsitan excusaret et dicerent
Nos cū sumus fragilissimos imitari nō pos-
sumus. Nūc autē ablata ē excusatio v̄ris q̄
ris et feminis: dñi istā mulierē alienigenā debi-
le et infirmā in exemplū tantarū virtutum ad-
ducit. f. in exemplū orationis sincere humilita-
tis p̄funde fidei magnę firmitatis atq̄ cō-
stancie. Primo igit p̄ponit eam in exemplū
orationis sincere. Tunc autē oratio ē sincera

q̄ effundit ab aīa q̄ nullo petō morali ē in-
fecta. Talis erat oratio ist⁹ mulieris. De q̄
d̄ q̄ egressa ē a finib⁹ syri et sydonis. Tunc
interpretat angustia. Sy. d̄ veniat oratio
q̄ petm et facit angustia p̄se et dicit ad tri-
sticiā pene eterne. Finis vero peti sunt occa-
siones peti: sicut malorū familiaritates loci
opportunitates: respect⁹ in caritē: epulatores
continue: et h̄mō a q̄bus etiam est excludēdū.
Sunt autē maxime quattuor peti q̄ maxime
orationē impediūt. et id cā ab ipis q̄ cor-
nibus excludēdū ē. Primū ē inuidia luxurie.
Sicut enī aliq̄ oculos auerteret ab aliq̄
spurijs: sic de oculos auerteret ab orationi-
bus facis ab inuidia. Esa. i. Eū extēderitis
manus vestras avertit oculos meos a vobis.
Ap̄us enī vestrę sanguine plene sunt. i. in-
uidia luxurie. Scd⁹ est incompassio aua-
ritie. Sicut enī avarus auerteret aures suas a
petitionibus pauperum. sic deus auerteret au-
res suas ab orationibus avarorū. p̄uer. xxi.
Qui obtulit aurē ad da. paup̄. et ipe cla. et nō re-
au. Vñ dicit Ehyf. q̄ ideo paup̄es h̄d̄ an-
te fores ecclesiarū. ac si dicant. Si vultis q̄ de-
eraudiat vos in orationibus v̄stris eraudi-
te nos in petitionibus nostris. Tertium est
rancor odij. Qui enī cor suū claudit ab aliq̄
nolēseum diligere: deus auerteret ab ipō cor
suū nō ifundēs sibi medellā grē. Eccl. xxiij.
Homo homini feruēt ira: et a deo q̄rit medellā.
Iddo. Sicut nullū p̄ficet in vulnere medicina
mētū. si adhuc eo sit ferrum. ita nūp̄ p̄ficet
oratio eius q̄ liuores feruāt in pectore. Quar-
tum est contemptus dñi dei. Qui enī a dño
dei auerteret aurem corpis vel cordis ad au-
diendū vel intelligēdū: deus auerteret ab ipō
aurem et cor ad eraudiendū. p̄uer. xxvij.
Qui dedit aurē suā ne audiat legem: ora-
tio eius erit erecabilis. ¶ Scd⁹ p̄ponit in
exemplū humilitatis p̄funde. Adhuc enī
humilitas in ista muliere apparuit. Ipoc
non tantū canem fide catellum se nominauit
peccatricem se esse recognouit que catellum
se esse asseruit. Unde postq̄ fuit iustificata
christus eam non canem: sed mulierem vol-
cauit. Augustinus. Prius negauit et postea
concessit: quia cordis inspector mutam ei
vidit quam mundauit. Et ideo non ait. O
canis magna est fides tua. sed o mulier.
Adhuc vocabatur: quia mutam vidit
affectum. Dicitur autē peccator canis mul-
tiplici ratione. Primo propter suam impu-
dicitiam. Sicut enī canis etiam coram rege

non erubescit facere fedritatē suā sic nec pec-
cator corā deo erubescit perpetrare iniqui-
tatem: cū tamē deus omnia vident et cernat
Eccl. xxiij. Oculi dñi multo lucidiores su-
per solē et aspicientes vias hominū. Scd⁹
habuerunt quidem suā voluntatem: s. muli-
tam assecuti sunt et hoc vtilitatem. Taliter
etiam deus eraudit aliquos in hac vita de
quorū salute desperat: dñs eis cuncta que
volunt. Et ideo timendū est quando homi-
ni oīa ad nutū succedūt: ne hoc in eterne re-
probationis signū. Reg. contum? success⁹
temporalū euidentissimū est reprobationis
iudicium. Aliquando vero deus eraudit ad
vtilitatem: sed non ad voluntatē. Sicut me-
dicus infirmo vinū petenti de cuius salute
non desperat: nō cōcedit. In hoc enī procu-
rat suam vtilitatē. licet suā nō cōpleat volū-
tatē. Per istū modū eraudit dñs p̄uile-
giatē sibi amoueri. Est enī eraudit⁹
et nō est eraudit⁹. Nō enī est eraudit⁹ ad vo-
luntatē: q̄ non est factū qd̄ volebat. Est au-
tem eraudit⁹ ad vtilitatē: q̄ ad obseruatio-
nem humilitatis hoc vtile sibi erat. Aliquā-
do autē de⁹ eraudit vtrūq̄ modo. f. ad volū-
tatē et vtilitatē. Sicut medicus infirmū:
quā cōualuit petentē vinū et carnes erau-
dit: et sibi ista cōcedit. In hoc enī et suā volū-
tatē cōplet et suā p̄curat vtilitatē: q̄ sibi
vile est ut amodo vino utat et carnib⁹ refici-
atur. Sic eraudit deus ap̄os qui infra
ascensionem et penthecostē orationib⁹ vaca-
bant: et eis spūsanctus mitteret. In hoc ei
et eorum completa est volūtas et multiplex p̄-
curata vtilitas. aliq̄ vero de⁹ eraudit et q̄
tum ad vtilitatē et voluntatē: et etia supra
postulationē. Et sic eraudit salomō em.
Ipe ei petebat sapientiā: et de⁹ sibi respōdit
q̄ etia sapientiā dabat. et insup diuitias et glo-
riam cumulabat et habebat. in. Reg. iij. Alio
quando vero de⁹ neutro modo eraudit: nec
q̄ ad volūtatē: nec q̄ ad vtilitatē: sicut
patet in antiocho scelertissimo. de quo dr.
h. Adcha. ix. Qui in tanta calamitatē inci-
dit. ut carnes ei⁹ essimeret et vermes de eius
corpore saturaret. Vñ subdit. Dabat se cle-
stus deū a quo nō est mias p̄secut⁹. Quarto
p̄ponit nobis in exemplū firme cōstancie.
Ebnus enī primo ad eam se habuit dure
quādo nihil sibi respōdit ad seclerē exēcāta
Deinde se habuit durū: q̄ dicit qd̄ nō erat
de eib⁹ deier quo relinquit q̄ erat ouis
diaboli. Deinde se habuit durissime q̄ eas
canem appellauit. Que autem est mulier tā

patiens que nō plurimū turbaretur si q̄s ei
rāq̄ excoicate loqui noller. si q̄s eā quē dīa
boli appellaret. si q̄s eā canē diceret. Bre
go. Qualis q̄s apud se lateat cōtumelia il
lata probat. Ista autē a deo taliter reprehēsa
nō murmurat: nō turbationē ostēdit: nō pos
tius reprehēdētī cōsensit dīces. etiā dīe. Mā
t catelli edunt rē. Sūc ei q̄lā q̄ q̄n rephēn
dunt sunt tanq̄s cera mollis. Alij tanq̄s lapi
des. aliq̄ tanq̄ spine. Lera mollis q̄n tangit
statim cedit rē duci p̄mittit. Sic mlti sunt
adeo māsueri q̄ si tangūt. i. reprehēdunt
statim obediūt rē ad omīe bonū se duci p̄mit
tūt. In quoz p̄sona dicit p̄pheta. Factū est
eor meū tanq̄s cera li. Alij sunt sicut lapides
Lapis em̄ si tangit non cedit: si tū tangētē
non ledit. Sic etiā mlti q̄n rephēduntur
non cedūt. i. se non corrīgūt: si in sua duricia
cōsistunt. Iuxta illud Job. xli. Cor ei indu
rabitur sicut lapis. Unum tū bonus h̄it: q̄
se rephēdentes nō ledūt. i. dīa maledictio
nis in eos nō inferūt. Alij sunt sicut spine q̄
si tangūt nō cedunt: in sup̄ tangētes pū
gunt. Sic sunt mlti tam duri rē tam impati
entes q̄ si rephēdūt nō se corrīgūt rē in
super dīa cōtumelia in se rephēdentes infe
runt. Et ideo oportet q̄ rephēdētes ar
ment se forti participant: passione dīca rē cha
ritate ignita. Ista autē triplex armatura con
tra viros spinosos. tangit. i. Reg. xxiij. Pie
unīcates autē q̄n spine euellent p̄muerit.
que nō tollunt manib⁹. rē si quis eas tange
re voluerit armabitur ferro rē ligno lanceato
ignis succēte comburētur vsq̄ ad nihīlū
Tales em̄ vīr spinosī non tollunt manibus
id est nō sustinēt q̄ rephēdant ab aliq̄b⁹
Et si quis eos voluerit tangere. i. rephēde
re oportet q̄ armet se lorica ferrea. i. forti pa
tictia. Ideo dicitur armabitur ferro. Opor
tet etiam q̄ armet se dīce passionis memo
ria. ideo subditur. Et ligno lanceato. Istud
enim lignum est xp̄us: de quo dicitur in ps.
Erit tanq̄s lignū quod plantati est se: de
curtus rē. Istud lignū fuit lanceatum: id est
in cruce lancea perforatum. Oportet etiam
q̄ armet se charitate succensa per quā com
burant rē annihilent omnia verba maledicti
onis ab illis vīr spinosīs plara: et id sub
ditur. Jamq̄ succēte cōburent vsq̄ ad ni
hilum. Ista igitur mulier tante fuit parietie
atq̄ constantie q̄ licet sepe fūgit et aspera
ta rē repulsa: tamen nec ad modum sp̄m̄ ver
ba maledictionis prulit: nec ad modum la

pidis dura extitit: sed ad modum cere a dū
sto se duci permisit.
Dominica. in. Ser. i.
Ratīes cūciens demo
nium: rē illud erat mutum Luce. xi.
Quia diabolus et maxime isto tē
pore fideles tentare nō desinit: itē in hīs tri
b⁹ dīctis ecclia sollicitos rē arctos eos red
dit: vt ab eius insidijs rē astutijs caneant.
Eorū autē quos tētar quattuor sunt genera
Quosdam nāq̄ tētar sed nequaq̄ superare
sicut sunt vīr sp̄iales rē fortes quoz tētar
significat per tētariones xp̄i quē quidē dia
bolus tētar: sed nequaq̄ superare potuit.
Alios tētar rē superat rē per dīversā vicia ve
rat: sicut sunt in peccato cōstētes: quoz ten
tatio significatur per filiā mulieris chana
nec. de qua dī. Filia mea male a demonio ve
ratur. Alios tētar rē superat rē vincit: sed tū
per cōfessionē rē cōtritionē eiecit: fugit: sicut
sunt vīr penitētes. hor tētaratio significa
tur p̄ istā demoniacā de quo dī. Erat iesus
cūciens demoniū. Alios tētar rē superat rē vi
cit rē ab eis postmodū eiecit: sed tū ad eos
adhuc redit: sicut sunt recidivātes: hor ten
tatio significatur p̄ illud q̄ dī. Tu immu
dus sp̄s eris. ab ho. Circa istud autē
raculū quattuor tētar. i. demoniū electio
calūniatorū confutatio: periculosa recidiva
tio. et nostra instructio siue informatio.
Circa primū norandū q̄ iste demoniacus
nō tū erat mutus: sē etiā erat cecus: v̄dict
Abat. xij. Et h̄m Lhyso. similiter erat sur
dus: quia s̄m em̄dem oīs mutus naturalit
surdus est. Et facit diabolus ad modum la
tronis qui aliquā domū spoliare desiderat
ipsam domū silentē ingreditur ne q̄s eum
audiat: lūmē extinguit ne quis eū videat: et
os obstruit: ne quis clamet vel auxilij p̄
tat. Sic diabolus in domū aīe ingressus
claudit auditū cordis: ne audiat verba de
extinguit lūmē fidei rē obstruit os ne emit
tat cōfessionē peccati. Et sic iste fur ingreditur
intus et furat in aīa omnia bona p̄posi
ta rē egreditur extra rē furat oīa bona opera in
corpore. V̄dict. viij. Fur ingressus est spoliās
intus. latrūculus foris. Circa secundū. i.
cōfutationē calūniatorū qui dicebant xp̄um
in beelzebub p̄ncipie demoniorum egere
demonia. Q̄ Morandū q̄ xp̄s ostendit per
quattuor rationes nō esse vera que dicebāt.
Q̄ Prima sumitur a parte demonum. Et est

talī. si in aliqua familia vel ciuitate vel re
gno diuisio orit: oportet q̄ cadat rē ad nihī
lū redigat. si igit demones se mutuo expel
lāt sibi p̄serrāt s̄ sunt. tū iā fuerint p̄loq̄
quinq̄ milia annoz q̄ sūt creati: iā debuit
seut esse destrucci rē ad nihīlū redacti. S̄ vi
demus q̄ stant rē in malis suis regnāt: nō
sunt sibi p̄serrāt nec mutuo se expel
lunt. Ista ratio adiuvat p̄ illud q̄ dicit hie
ro. Concordia p̄ces crescit: discordia ma
līme dilabunt. Secunda ratio sumit a pre
apostolorum rē iudeoz. Et est talis. Filij ve
stri. i. apostoli mei de vobis p̄geniti demo
nes expellunt virtute nominis mei. Filij eri
am vestri. i. exorciste vestri demones expel
lunt virtute exorcismi. Ego autem eicio in
digito dei: in virtute sp̄s sancti. Si igitur il
lorum electionē deo attribuitis: mea quoq̄
similiter deo attribui debet. Ista ratio
adiuvat p̄ illud quod dicit magister i hyslo
ria scholastica. q̄ salomon fecit quosdam ex
orcismos p̄ quos exorciste iudeoz demones
expellebant. Unde refert Iosephus se vidit
se quendam exorcistam iudeoz captum rē ad
vespasiānū impatorem dū esset in obsidio
ne hierusalem adductum: rē quēdam demonē
eiecit. Et vt hoc comprobaret pelum aq̄
plenas adduci fecit: p̄cipiens demoni q̄ dū
erit exeret eam ad rē factum est. Ideo
inquit xp̄s. Ipi filij vestri iudices vestri erūt
Ista apostoli eoz erunt iudices p̄ sententie
approbationem rē exorciste p̄ melioris vite
compationem. Sed si vos crederetis q̄ ego
in digito dei. i. sp̄s sancto eicio demonia p̄
fecto talis fides esset vobis via p̄ quam ad
regnum dei pueniretis. Dicit autem sp̄s
tullianus digitus: q̄ in homine est corp⁹. rē
brachijlū manu: rē digitus. Corp⁹ autē ē se
brachijū vero cū manu p̄cedit a corpe. Digi
tus vero p̄cedit ab vtroq̄: tū oīa sunt eius
dem nature. Pater igit est tanq̄ corpus: q̄
a nullo ē. Filius est tanq̄ brachium rē man⁹
p̄tatis: q̄ ab illo p̄cedit: pater p̄ illum om
nia opatur. Sp̄s sanctus est tanq̄ digitus
qui p̄cessit a patre rē filio: a quo etiam omia
bona dantur: tamen omnes funt eiusdem ef
fentie. Tertia ratio sumit a pre xp̄i rē ipsius
dyaboli. Et est talis. Dyabolus em̄ tāq̄ for
tis armatus mundum tanq̄ castrū tenebat
rē pacifice possidebat: q̄ nullus tēradicere
sibi poterat. Sed ego fortior illo ipm̄ sup̄au
castrum cepi. demonem aligauī. arma sua.
i. temptamenta cōfregi. spolia. i. sanctos pa

tres qui erāt in limbo eripui rē diuersis mā
stronibus eos distribui. Et quo igit sum eo
fortior rē cū vincunt rē ligatum teneo. et au
rilio vel fauore nō indigeo. Ista ratio. Iulia
tur p̄ illud. q̄. Pet. ij. A quo em̄ quis sup̄at
huius rē seruus est. Item p̄ illud Iere. xlvj.
Fortis impetit in fortēs rē ambo pariter cō
ciderunt. Cecidit xp̄s h̄ mor resurrexit dya
bolus cecidit: sed resurgere nunq̄ valebit.
Quarta rō sumit similiter ex pre xp̄i rē ip
sius dyaboli. Et est talis. Ego rē dyabolus
habemus contrarias voluntates rē contra
riam opationem. habemus quidem volun
tatem contrariam: q̄ qui non est mecum cō
tra me est. Ipe enim mecum in nullo in volū
tate conuenit: sed contraria vult eozum que
ego volo. Ego em̄ volo omne bonū. Ille om
ne malū. Ego amo humilitatem ille sup̄biā
Ego diligo castitatem: ille luxuriā. habemus
etiam dīa opationē: q̄ qui nō colligit meū
dispergit. Ego colligo rē p̄grego homines ad
fidei vnitatem: ille dispergit p̄ errorem. rē scis
matum varietatem. Ego congrego ad vici
lum charitatis: ille dispergit p̄ odium rancoris
rē litis. Ego congrego ad virtutes. ille disp
git ad vicia. Ista ratio adiuvat p̄ illud quod
dī. Abat. vi. Memopotest duobus domis nota
nis seruire. I. contrarijs sibi p̄is: contraria
p̄cipientibus. Q̄ Tertio ponit q̄ sit pericu
losa recidivatio cum dicitur. Tu immu
dus sp̄s erit ab homine rē. Et potest in
telligi de iudeis. Et continuat ad superiora
vt sit sensus. Vos dicitis q̄ ego eicio dmo
nia in virtute demonum: sed ego possem de
vobis dicere q̄ vos prius habebatis vnum
demonem. i. ante leges qui vos faciebat ido
latriam. modo autem habetis septem. i. om
nes q̄ vobis suadent vt me debeatis p̄sequi
rē occidere. Ele. potest intelligi de recidivā
tibus vt sit sensus: q̄uis dyabolū viceris tā
men nullus de se confidat: q̄ multas adhuc
h̄s p̄tates: q̄ quando immudus sp̄s erit
ab homine aliquo penitente: vadit ad aliq̄s
p̄fectiores: rē inueniens eos sine humore vi
ciorum: redit ad p̄imos quos inuenit mun
datos interius p̄ cōtritionem. rē ornatos ex
terius p̄ satisfactionem: rē tūc assumit omēs
modos temptandi: tam nequiter eos tem
ptat q̄ sepe vincit rē sup̄at. Dicunt autē de
mones sp̄s immundi: vt affectione quia dī
gunt immunda. vel persuasionē: quia sua
bitant immunda corda. Quarto circa istud
f iij

4. mēd
+ 213.

nota

miraculū ponit nostra instructio. Instruimur enim q̄ sicut demon tūc electus est corporaliter sic ipm a nobis enīciamus spūaliter. Periculum enim est q̄ p̄mittimus demonem i cor-
dibus nostris habitare. sicut enim dicit Immo. quartus i quadā decretali: ubi loquit de ius-
deis i sarracenis. Tria sunt que mala exhi-
bent remunerationem hospitib' suis. s. inus in per-
a ignis in sinu: et serpens in gremio.
1. Per mures significat p̄ccatū supbie. iste mus
supbie ascendit in celum i angelis sic om-
nia bona corrodit q̄ demones eos fecit. Pe-
perit autem supbia tres filias. s. vanam glo-
riam. accidiā i iudiā. Q̄ Primā. s. vanā glo-
riam misit in paradysum ad primos parētes
i sic eos corrodit q̄ nihil boni in eis dimisit
2. Aliam. s. accidiā misit ad eosdem. Deus
enī posuerat eas in paradiso vt oparentur:
sed dyabolus inueniēs eos ociosos aggressus
est. Tertiā. s. iudiā misit in mundū in-
ter duos fratres: i sic in Thayn oēm fratrem
nū amorē corrodit q̄ fratrem occidit. Tan-
dem mar. i filie sic totum mundū occupat
i corrodūt q̄ residuum supbie corrodit vana
gloria i residuum vane glie corrodit iudiā
i residū iudicis corrodit negligentia. iohel.
i. Residuum cruce comedit locusta residuū
locuste comedit bruchus. i. residuū bruci co-
medit rubigo. Q̄ Truca nascit de oleribus
i ea comedit: i significat supbias que nascit
de bonis opibus i ea cōsumit. Locusta fm
3. Ildo. d. quasi longa hasta: i significat va-
nam gloriam que tanq̄ longa hasta omnes
percutit. Bruchus est fetus locuste anteq̄ ha-
ber alas: i est grauior q̄ locusta: q̄ iacēs in
vno loco radicitus omnia consumit: i signi-
ficat inuidiam: que iacens in corde inuidi-
etiam si foris se non extendat: vel ostendat
ipm corrodit. Rubigo significat accidiā:
q̄ animus hominis dum non erexit rubigi-
nosus efficit. Per ignem in sinu intelligitur
p̄ccatū auaricie. Ignis enī si ligna apponunt
semp̄ auget: si subtrahunt diminuit si tota-
liter auferant extinguit. Si est de auaricia.
Quanto enī quis diuitias magis multipli-
cat: tanto auariciā magis inflammat. ecdl.
xvii. sed ligna siue sic ignis exardescet q̄
autem q̄ paupib' largiēdo d. diminuit: tūc
ignis auaricie refrigescit. Istā d. inuēdes
dñs docebat faciendā. Luc. xi. Quod sup-
e date elemosynā. i. ecce omnia munda sunt vo-
bis. Q̄n autem quis ex toto diuitias abicit
i contemnit: tūc iste ignis penitus deficit.

Proverb. xvi. Cum defecerint ligna extin-
guet ignis. Per serpentē in gremio signifi-
cat p̄ccatū luxurie q̄ venenū d. infundit. Fa-
gienda est igit vicinitas serpentis. i. familia-
ritas mulieris. hieo. Nulla securitas est vi-
cino serpente dormire: p̄t enim fieri vt aliquan-
do non mordeat. i. potest fieri vt aliquan-
do mordeat. Idem. Quis vnq̄ iuxta ser-
pentem securus dormiuit. Nam si aliquid
do non mordeat. tūc tñ sollicitat. Māius
autē est p̄re nō posse q̄ iuxta piculū nō posse
Tūc igit iste serpens venenū diffundit. q̄
malā concupiscētiā accendit. Est autē vene-
nū frigidum: amarū: i calorē extinguit. sic
luxuria d. frigidat: q̄ ignem diuini amoris
extinguit. Dicit amara: q̄ in cōsciētiā ama-
ritudine facit. Dicit calorē extinguit: q̄
aiam occidit. Qui autem est caliter venena-
tus d. facere sicut serpens q̄ post q̄ cum ser-
pente pugnavit: i venenū hāuit ad fontē
subito currit. Sic talis d. currere ad fontē
lachrymarū. Per lachrymas enī deponet oē
venenū. ps. Sicut ceruus desiderat ad fon-
tes aquarū.

¶ Sermo secundus.

T cum eieisset demo-

nus locus est mutus. Abi-
cunq̄ abundat demonis ma-
licia ibi abundat i supabundat diuina dei
menia. In isto enī demoniaco multum abun-
dauit malicia demonis: q̄ cum tenebat obe-
ssum: ipm fecerat mutum i secum. Et etiā
fm Thys. surdum: sed dei mīa intus in
ipso abundauit q̄ demonium de obfesso cie-
cit. loquelam sibi restituit: lumen recuperat
audiri referauit. Per hunc igit hominem sic
curatū intelligere possumus peccatōē iusti-
ficatū. Qui deus spūaliter quattuor sup-
dicia bñficia dedit. Primū est q̄ dyabolū
ab eo expellit. P̄ccatō enī dyabolū i domum
aie sue pducit. sed ips ipm tanq̄ malū pen-
sionariū expellit. sunt autē q̄tuor cause fm
iura ppter quas p̄t q̄s de domo pducta ee-
pellī videlicet aut q̄n pensio nō soluit: aut
q̄n domū i prauam officinā puerit: aut q̄n
domus ruināliminat: i reparatōe indiget: aut
q̄n dñs domū habitatiōē caret ppter istas q̄-
tuor causas dyabolus iuste de domo dei po-
test expelli. Prior: q̄ peccatōē p̄hibet ne p-
soluat pensio. De enī dicit homini tria. e
quibus vult pensioem habere. s. corpus e
animam i res temporales. Nam de corpore

vult habere ieiunū: de ala duotas orōnes
de reb' elemosynarū largitiōes. Diabolus
aut p̄hibet ieiunū: q̄ sibi est venenū. Sic
enī dicit Amb. Spūū hoīs ieiunū est ve-
num serpentis. Prohibet orōnes: q̄ sibi sunt
incediā. Thob. vi. Cordis ei p̄culū si sup
carbones iponas: sum? et extirpat oē ge-
nus demoniorū. Prohibet elemosynas: q̄
est lancea i iaculū. Unde d. de elemosyna.
Ecdl. xix. Sup sanctū potētis i sup laccam
aduert? inimici pugnabit. Qui autē nō p̄t
soluere istas tres pensiones salte soluat du-
as. Q̄n dicit Aug. i. i. omel. Nō dicat ip̄ia
ni comedam? i bibam? cras enī moriemur
Sed dicat ieiunum? i donem? i oremus:
cras enī moriemur. Qui autē nō possunt di-
cere ieiunum? salte dicat donem? i orem?
Ipsa enī duo. s. elemosyna i ieiunū orōne
deducit in celū. Q̄n dicit ipe Aug. sup ps.
Vis ad deū volare orationē tuā fac illi du-
as alas scy ieiunū i elemosynā. Scdo de-
ber expelli: q̄ domū dei in turpē officinam
puertat. Facit enī de ea stabulū dñi ponit in
ipsa immundiciā oīm p̄ccatō. Juxta illud
Apoc. xviii. Facta est babilon habitatio de-
moniorū: quo ad peccatū auaricie. Sicut ei
demonēs nō cessant aias decipere nec aua-
ri pauperes defraudare. Et custodia omīs
spūs immūdi: quo ad p̄ccatū luxurie. Et cu-
stodia oīs volucris immūde. quo ad pe-
cātū supbie. Istō etiā signat Actū. xi. vbi d.
q̄ petrus vidit linteus i quo quadrupedia
i serpētia terre i volucres celi erāt. Per q̄-
drupedia intelligit peccatū luxurie q̄ ē in
corpore exercet: q̄ ex q̄tuor elemētis com-
ponit. Per serpētia terre intelligit peccatū
auaricie: q̄ avari semp̄ terrenis incūbūt
Per volatilia celi intelligit p̄ccatū supbie: q̄
superbi super alios semp̄ volare volunt.
3. Tercio debet expelli: q̄ domū dei destru-
it: i. toporet q̄ reparat. Deus enī edificauit
domū anime de lapidibus quadris i sin q̄-
dro. Ecdl. ix. Latere ceciderūt: sed q̄dri la-
pidibus edificabimur. Apoc. xxi. Linteas
in quadro posita est. Istam quadraturā fa-
ciunt fides: spes: i charitas: i bona opera.
Breg. Quantum credis tārum speras: q̄n
credis i speras tantum diligis: quantum
credis i asperas i diligis: tantus bene opa-
ris. Istam quadraturam dyabolus nititur
destruere dum fidem: spem: charitatē i bo-
na opera laborat auferre. Juxta illd Job. i.
Quatus veniens a regione deserti cōcussit

quattuor angulos domus. Sed debet quis
liber resistere i de fide facere scutū. Ephē.
vi. In omnibus sumētes scutum fidei. De
spe galeā: i de charitate loriciā. i. Thes. v. c.
Induti loriciā fidei i charitatis galeā spes
salutis. Opera autē xpi debet ponere super
omnia arma tanq̄ regis insignia. Romā.
xiij. Induimini dñm nostrum iesu xpm. i.
conuersationes i opera dñi nostri iesu xpi.
Quarto d. expelli. q̄ deus domū ipsas aie
vult inhabitare. Domus aut aie h. tria so-
laria. Unū superius. s. spiritum: aliud infes-
rius. s. corpus. i. tertium medium. s. aias. De
his tribus solaris d. i. Thes. v. Ipse autē
deus pacis sanctificet vos per oīa vt intes
ger spūs vester: i aia i corpus sine querela
in aduentū dñi nostri iesu xpi seruet. De
enī in superiori solario. i. in spiritu habitat
q̄ ipse spiritus vacat supne contemplatio-
ni. Tūc ad eū venit i māsionē apud eū fa-
cit. Job. xiiij. Ad eū veni: i māsionē apd
eum faciemus. Habitat in solario medio. i.
in anima quando ipsa anima incendit iter:
ne mundationi. Sap. viij. Per nationes in
aias sanctas se trāstet. Sicut enī idē est q̄
mūdū. Habitat in solario inferiori. i. in cor-
pore quando ipsi corpus exercitātū intēdit
mortificationi. Juxta illud Gal. v. Qui autē
sunt xpi carnē suā crucifixerūt cū vitijs et
p̄ccatis. Eiusdē. vi. Ego enī flaginata
dñi iesu in corpore meo porto. i. Cor. vi. Glo-
rificate i portate deū in corpore vestro. Pro-
pter ista tria de in ps. Adedatus sum no-
tre cū corde meo: ecce spūs supna cōtēplā-
tio. Et exercitabat: ecce corpis maceratio.
Et scopebam spm meū: ecce anime interna
mundatio. Secundum beneficiū est quia
deus peccatōr i linguā aperit. Deus quidē
dedit homi linguā ad tria officia. s. vt deus
laudaret. ecdl. xliij. Populū istū formauit
hi laudē meā narrabit. Et primū edificas-
ret. Eiusdē. i. Domini dedit mibi linguas
cruditas vt scirēt sustinere eū qui lapsus
est vbo. Et vt corā deo se reprehenderet et
accusaret. Job. xli. Ideo me reprehendo
i ago penitentiā. Peccatōr autē linguā sua
ad illa tria officia nō vritur: i ideo recte mu-
tus vocatur. Q̄ Primo enim deum non lau-
dat: sed per mala opera ipsum blasphemat
Unde propheta omnes creaturas inui-
tans ad laudandū deū. Inter ceteras inui-
tat dracones: infernos i serpentes dicens.
Laudate dñm de terra: dracones i omnes

abysso. Be serpentes et oēs volucres penate
Musq̄ aut inuitat perōre ad laudandū deū
nec supbos nec auaros nec luxuriosos: q̄ tā
les deū nō laudāt sed blasphemāt. Et id vi
dentur esse peiores: q̄ serpentes: q̄ dracones:
q̄ infernus. Q̄ Sedo est mutus: q̄ primum
non edificat: sed potius scandalizat. Eccl̄s.
xxviii. Lingua tertia multos cōmouit: dis
persit illos de gente in gentē. Tres enī sunt
lingue. s. diuina cuius est loq̄ca q̄ ad salutes
eternā spectant. Unde dixit petrus Joh. vi.
verba vite eterne habes: et ista est lingua vi
rozum p̄fector. Secunda est lingua huma
na cuius est loq̄ de mundo et de his q̄ requi
rit mundana necessitas. i. Johā. iiii. Ipsi de
mundo sunt: id de mūdo loquūtur et mūdū
eos audit: et ista ē ligua imp̄fector. Tertia
est lingua diabolica cui est detrahē et mē
dacia dicere. ioh. viii. Eū loquit̄ mendaciū
et proprijs loq̄tur. Hui⁹ etiā lingue ē discor
dias seminare. Ipse enī diabolus discordi
as seminauit inter se et deū: deinde iter deum
et hoīem. Quotidie aut̄ seminat inter hoīes
et hoīem. Et ista est ligua detractorū et mali
gnantium. Illi igit loquūtur lingua prima. s.
diuina: qui primum edificant. illi loquūtur
lingua secunda. i. humana: qui negocia hūa
na et secularia detractant. illi lingua tertia:
id ē diabolica: q̄ discordias semināt. ista at̄
lingua tertia nō solū primos cōturbat: sed etiā
sepe matrimoniū separāt. Eccl̄s. xxviii.
Lingua tertia mulieres viratas deiecit et p̄
uauit eas laborib⁹ suis. Q̄ Tercio pat̄r est
mutus: q̄ de suis p̄cis i cōfesside se non ac
cusat: cū tamē dicat. Prover. xviii. fm̄ alias
litterā. iustus in principio accusator est sui.
Peccatū enī h̄z principium. s. malā delecta
tione et cogitationē. Iph̄bet et mediū. s. malū
consensu. habet finē. s. malū opus. Iustus
quē nō tān cōfiteat mala opera: sed et ias
malum cōfiteatur consensum malas dele
ctationes et cogitationes. Q̄ Tertium bene
ficiū est quia deus peccatori lumē restituit
Signum aut̄ q̄ ipse sit illuminatus est: quā
do videt ante et retro. a dextris et a sinistris:
sicut dicitur. Apo. iiii. de sc̄is aialib⁹ q̄ plēa
erant oculis ante et retro et c̄ circuitu. i. a dex
tris et a sinistris. ille h̄z oculos retro q̄ cōsi
derat et cogitat peccata sua que fecit. et inde
habet dolorem. Isa. xxxviii. Recogitabo t̄i
bi omnes annos meos et c. Ille habet ante
se: qui videt cogitat dei iudicia et inde h̄z ti
more. ps. A iudicib⁹ enī tuis timui. Ille h̄z

a dextris qui videt et cogitat mūdi prospera
q̄ sunt caduca et vana et ad ea nō alliciet q̄
mōdem sed resilit per asperationem. Nam
tertio. Omnis qui videt et resilit a te. Iste
le habet a sinistris qui videt mūdi aduer
sa q̄ sunt bæuia et vilia: et ideo in eis nō frā
gitur per impatiētia vel desperationē. Q̄
aut̄ sunt bæuia et vilia d. i. i. Cor. iiii. Iam
q̄ in p̄nti est mōmetaneū et c. Iste est q̄
li israel: vt h̄z Ero. xiii. cūz egyp̄tios fuge
rent habebant retro se nubem cōdēsam: atē
se colūna lucida. a dextris et a sinistris man
re stans tanq̄ murū. Qui igitur vult euade
re persecutiones egyp̄tiorū. i. demonū: habe
at post semib⁹ tenebrosas. i. peccatorū suoz
cōsiderationē continuā. Peccata enī et sunt
tenebrosas: q̄ aiam obscurā faciunt. Et sunt
nubes: q̄ oculos nostras ne ad deū pueni
ant impediūt. Treñ. iij. Opposui tibi nubē ti
bi ne transeat oratio. habet atē se colūnam
igneam. i. iudiciorū diuinorū cōsiderationes
assiduā. Illa enī colūna et erat altā: q̄ a celo
vsq̄ ad terram p̄cedebatur. et erat recta.
Sic dei iudicia et sunt p̄funda. ps. Iudicia
tua abyssus multa. et sunt iusta et recta. Apo
ca. xix. Vera et iusta sunt iudicia eius. habet
at a dextris et a sinistris mare tanq̄ murum
Adare significat mūdū qui tunc est tanq̄
murus a dextris quando non potest p̄ p̄spe
ra anīmū mouere ad intēperantiā. Tunc est
tanq̄ murus a sinistris quando nō p̄t p̄ ad
uersa frangere anīmū p̄ patiētia. Sic et mu
ri docebat apls. iij. Cor. vi. Per arma iusti
cie a dextris et a sinistris. Quartum benefi
cium est q̄ peccatori auditū restituit. Pecc
tor autem est surdus: quia non audit deū
cōmānentē nec deū benefaciētē nec deus
cōmānentē nec deū inspirantem. Pro
pter ista quattuor cōgritur dñs. Prover. i.
Vocaui et rēnuistis: ecce quia non audit de
um ammonentem. Et extendi manū meā m̄
ta. s. beneficia porrigendo. et non fuit q̄ aspi
ceret: ecce quia non audit deum benefaciē
tem. Desperasti omē cōsiliū meū q̄d. s. vo
bis inspirabā. ecce quia non audit deū sp̄i
rantem. Et increpationes meas neglistis
ecce quia non audit deum cōmānentē. Tūc
aut̄ iste surdus auditū recipit q̄n deū s̄c̄los
quentes audit iuxta illud. ps. Audiam quid
loq̄tur in me dñs deus et c.

Sermo tertius.

De beelzebub princi

pe demoniorū erit demonia. Proprius est
hoīem inuidorū semp̄ p̄būz vitam infamare
aut d̄ba p̄uerrē aut p̄a denigrare. Iste
pharisei qui t̄p̄o inuidebāt nitebātur ei⁹ vi
tam infamare dicētes. Joh. ix. Nos scimus
q̄ hic h̄z peccatorū est. Laborabāt ei⁹ verba
puerte sicut pat̄s. Mat. xxi. q̄ ei dixerunt.
Adagister scim⁹ q̄ verat es et c. Studebat
ei⁹ opa denigrare sicut pat̄r hic vbi cecitio
nē demonū quas xps in x̄tute dei faciebat
beelzebub attribuebāt: quē principē demo
niorū appellabāt. Q̄ Morādū aut̄ q̄ cult⁹ ido
latrie fm̄ Iſid. a. Iſid. rege assiriorū ortum
habuit q̄ de morte Beli pat̄ris sui in t̄m do
luit q̄ in honore suū statuū erigi fecit et di
uinos honores sibi exhiberi instituit: ac oēs
offensas ad ipam statuū fugiētib⁹ remitte
re cōsuevit. ad hūc similitudinē diuersi di
uersas statuas erigebāt: et diuinos honores
eis impēdebāt. Et sic idolat̄r cult⁹ excre
uit et fm̄ sua idiomata quilibet noīabat suū
idolum. Nam babilonij dicebāt bel. Palesti
ni baal. Beelzebub aut̄ nullus idoli nomen
erat: sed iudei vnus dei cultores vicinū
sibi idolum acharonitarum derisionis cā sic
noīabant. Et sonat vir muscarū ob sordes
immolatiē sanguinis aialū in tēplo quem
musce sequunt̄. asserēbant aut̄ iudei in hoc
idolo habitare demoniorū principē. Eiden
dum est igitur circa hec q̄ sunt principes inf
demonēs et qualiter expellātur. Q̄ Circa pri
mum notandū q̄ demonēs habent sua offi
cia valde ordinata in malum. Est enī vnus
demon qui p̄est fugiēt vocat lucifer. de q̄
d̄. eia. xiiij. Quomodo cecidisti de celo lu
cifer qui mane oriebaris. Qui dicebas i cor
de tuo. In celum ascēdā super astra celi ex
altabo solium meū. Ecce q̄ta supbia. et iste
habet multos satellites qui eum iuuant. et
multos subditos quib⁹ p̄cipiat. Comes sup
bos. Joh. xli. i. Ipse est rex super omnes fili
os superbie. Q̄ Alius est qui p̄est fururiē. et
ille vocat asino deus. de quo h̄z Thobie. iij.
Qui interfecit septem viros sare auteq̄ ad
eam accesserit. Iste enī demon odit legiti
mum matrimoniū: ideo per hūc modū vole
bat trahere hanc puellā ad fornicationis vi
cium: vt se postq̄ nō poterat legitimo ma
trimonio vti cogere in fornicationem labi.
et iste demon multos habet satellites q̄ sibi
assistent. et multos habet subiectos omnes
sc̄z luxuriosos. Qui quidem multi sunt: q̄ si
cut dicit. i. Joh. v. Torus mūdū in maligno

positus est. i. malo igne dampscēntie. Tertio
est q̄ pest avariciē et vocat māmōna. Mat.
vi. Non potestis deo seruire et māmōne.
Māmōna aut̄ sicut dicit glosa nomen est
demonis q̄ pest diuinijs. Non q̄ in eius di
tione posite sint: sed q̄ eis vti ad decipiē
dū. Et iste multos h̄z satellites qui eum iu
uāt. Et multos subditos super quos regnat
oēs. s. auaros qui multi sunt: iuxta illud. Jer.
re. vi. A maiore vsq̄ ad minorem oēs avari
cie student. Quartus ē q̄ pest immundis
sitationibus odīs et ran coribus: inuidijs et
malis affectionibus. Et vocat beelzebub. i.
vir muscarū. Beel enī d̄r vir zebub musca i
terptat. Immitit enī muscas. i. malas cogi
tationes et immundas: odia et volūtates ma
las: que dicunt̄ musce: que etiam ad animas
cito volant: et ipam commaculant. Iste aut̄
demon multos habet satellites qui eum ad
iuuant. Et multos subditos quibus p̄est:
q̄ sicut d̄r puer. xx. Quis potest dicere mun
dum est cor meū: purus sum a peccato. Q̄ Se
cundo videndum est qualiter isti principes
et p̄fecti cum suis satellitibus expellantur.
Q̄ Circa quod est sciendum q̄ dyabolus ser
pens vocat. vt d̄r. Gen. iij. Serpens autem
naturalis p̄ quattuor expellit. Q̄ Primo per
odorem vinee florentis. Naturaliter enī odit
odorem vinee: et ab ipa fugit. Vbi q̄dū sunt
vinee florentes vir aut nūq̄ aliqui ibi repe
riunt serpentes. Q̄ Secundo expellit p̄ spū
tum hominis ieiunij. Unde dicit Ambro. in
exameron. T̄ra est vis ieiunij vt moriatur
serpens si gustauerit sputum hominis ieiunij
Q̄ Tercio expellit p̄ denudationem et expo
sitionem hoīs. Nā sicut d̄r in hystoria s̄cho
lastica. serpens in hoīem vestitū inflit: nū
dum fugit. Et ratio assignat ibidem: q̄ quā
do deus inimicitias inter serpentē et mulie
rē et semē eius statuit: tūc homo nudus erat
et iō hoīem nudum fugit: tūc sibi inimici.
Q̄ Quarto expellit p̄ carmina ab incantato
ribus. Vbi d̄r q̄ q̄n incantatorem sentit vnā
aurem in terra figit: alia vero cū cauda dau
dit ne vocem audiat incantantis. Iuxta illd
ps. sicut asp̄dis surdus et obturantur aures
suas et c. Per ista autem quattuor spirituali
ter sic intellecta superdicti quattuor demo
nes expelluntur. Q̄ Primus scilicet lucifer
q̄ pest fugiēt expellit p̄ odorem vinee flore
tis. i. p̄ veram humilitatem mentis. Humili
tas enī adeo est odorifera q̄ denum attrahit
et demonem expellit. Q̄ Anticorū primo.

Eus effuger in acubitu suum: ardus mea de
discedens suum. **M**ardus est herba odorife-
ra calida & parua: & significat humilitates q
facit cor odoriferum corā deo. Unde deus
sentiens odorem humilitatis beate marie:
mor in vterum ei descendit. Legitur de vi-
come q sit al valde feror: & a nemine capi
posset: sed in sinu puelle virginis caput incli-
nat & dormit: sic capis & habetur. Sic & de
us adeo durus erat: q a nullo sancto ad mi-
sericordiā poterat inclinari: sed tractus hūi-
litate virginis in eam descendit & venit. Est
etiam nardus herba calida qua hūilitas fa-
cit cor feruens calidum coras diabolo: q ip-
sum totum incendit & adurit atq; expellit.
Unde legit in vitasparrū q diabolus dixit
beato anthonio. Si tu vigilas ego somnum
non capio. si ieiunas ego cibum non sumo.
si diuitias: cōtēnis ego nihil terrenum pos-
sideo. Unum est quod me valde terret: scilicet
humilitas tua per quam aduersus te non va-
leo preualere. Est etiā nardus herba parua
quia humilitas facit cor paruum coram se:
ipso. Unde dicit. Reg. xv. Monne cum paru-
lus es: in oculis tuis es. Ac si dicat domi-
nus. Cum paruus es coram te: magnus
fuisse coras me. Adodo autē q magnus es
tu in oculis tuis paruus a me reputaris.
De hoc ponit exemplum Grego. in pupil-
la oculi que hō est minor: tanto est
lucidior. Sic homo hō coram se est despe-
ctor: tanto coram deo est sublimior. **Q**uod
cum dūs demon. asmodus qui preest luxu-
rie expellitur per spiritum hōis ieiunantis:
id est per ieiunium & mortificationē corporis
Marci. ix. Hoc genus demonior in nullo
potest eriri nisi in oratione & ieiunio. Facie-
dum est igitur de corpore nostro sicut fit de
equo: agro & apib. Equus enī si nimis de-
licate pascit recalcitrare: si pabulū necessari-
um subtrahitur non laborat: si put necesse ē
pascit: tūc recalcitrare dimittit & labo-
ri intendit. Similiter & ager: si minus ipin-
guatur viciosa herbas pducit. si nihil ipin-
guatur fructū non facit. si put expedit im-
pinguat bonū fructum reddit. Si de apib.
bus legit q si nimis de melle eis dimitti-
tur dant se impingnationi. si nimis parum
tunc quasi indignare dant se inerte & vaca-
tioni. si vero temperate operationi se dant.
Eodem modo de corpore nostro est dicēdū
hugo de sancto victore. Qui carnem suam
supra modum affligit ciuem suum occidit.

Si plusq oportet alimentis reficit hostem
suum nutrit. Sic ergo nutrienda est vt fuit
& si domadaver nō supbiar. **Q**uartus demō
scz māmona q preest auaricie expellitur p
denudationē. i. per temporalium abiectōē.
Ista autē denudatio aut totaliter fit sicut cū
faciunt viri perfecti. De quibus dicit **M**ar-
ti. si vis perfectus esse vade & vende oia q
habes &c. Aut fit particulariter sicut casu
ciunt illi qui de sua abundantia diuidunt &
paupib; largiuntur. De qb; dicit **L**uce. xi. Qd
superest date elemosynas. Aut nullo modo
fit: sicut sunt illi qui nihil pauperibus dare
volunt. Augu. Quid est q dicis. ego diues
ille pauper. nisi ego oneror ille leuis. **S**ar-
cinam tuam commemoras: & pondus tuum
laudas. **O**neratōe ligat quid te laudas
quid te iactas: solue vincula tua. minue de-
sar cinā tuā. da comiti tuo & illum adiua &
te releua. Tales igitur sic diuitijs subarci-
natos serpens infernalis inuadat. i. **T**imo.
vi. Qui volunt diuites fieri incidunt in ten-
tationes & laqueum diaboli. Totaliter autē
denudatos totaliter fugit. Ab illis etiā qui
particulariter se denudat & de supfluis de-
mosynas dant: similiter fugit. **E**lemosyna
enī expellit demonem in vita: q expelle-
do peccatum expellit demonem. **E**cdessa.
stes. iij. Ignem ardentem extinguit aqua &
elemosyna resistit peccatis. **E**xpellit etiā in
morte: quia quando aīam plenā opibus mi-
sericordie inuenit ab ea confusus recedit: si-
cut patz in beato martino. **E**xpellit enī post
mortē: q elemosyna est scutum & lancea cōs-
tra eum. **E**cdessa. xxi. Super scutum poten-
tis et super lanceam aduersus inimicū tuū
pugnabit. **Q**uartus demō. s. beelzebub &
interpretatur vir muscar: qui preest odijs &
rancoribus & cogitationibus immundis: ex-
pellitur per incantationem. i. per confessio-
nem. **A**duce enim super carbonēs mortu-
os resident. super tepidos autem volitant.
Ignitos vero fugiunt. **Q**ui enī male cogitatio-
nes resistent fugi cor in dei amore frigidum
Volitat autē circa tepidū. sed fugiunt cor in
dei amore inflāmati. Iste enī demōst dicit
etiā expellit p incantationē id est per sacer-
dotalem absolutionē. In caratōres enī dei
sunt ipsi confessores qui serpentem inferna-
lem incantant: quando super caput peccato-
ris absolutionem & benedictionem dant. et
quia diabolus sit per cōfessionem se expel-
lit: ideo ipsam confessionem nitit impedire

Ad similitudinem enī lupi q nō capit oues.
id est aīam per pedem: sed dimittit eā ad ec-
clesiam ire. **M**ec p autem sed dimittit eā ver-
ba dei audire. **M**ec p manū: sed dimittit eā
ad pauperes manū extendere. sed capit eā
per gulam: quia impedit ne possit confessio-
nem emittere: sciens quia per ipam cōfessio-
nem expellitur. **I**mmo etiā vulneratur. aug.
Mecq; enim diabolus acriores dolores infli-
gitur q cum plagas peccatorum nostrorū
confitendo & penitendo sanamus.

In Domínica quarta. Sermo primus.

Hic Iesus transua-

re galilee quod est tybertadis

Joh. vi. Istitud euangelii bis

in ano recitatur in ecclesia. s.

vitina dominica ante aduentū xpi. Et hoc
ppter finem euangelij vbi dicit. **H**ic est pph-
eta qui venturus est in mundū. Et in ista gr-
ta dominica quadragesime. et hoc ppter prin-
cipiū euangelij vbi dicit. **E**rat autē primi pas-
ca dies festus iudeor. **T**racatur autē dhica
ista dupliciter scz dominica de rosa. & dhica
de panibus. **C**ausa autē prime appellatiōis
est. quia in hac dominica siue die summi pō-
tifer per vibem portat rosam aureā musco
et balsamo intus plenā: quā postmodum
dat pfecto vbiis. **Q**uare aut ista rosa por-
tatur triplex potest ratio assignari. **U**na lit-
teralis: alia spūalis: tertia moralis. **R**atio
autem literalis prout dicit **I**nnocen. terti-
in quodā sermone est. **Q**uia corruptibile cor-
pus nostrū ex nimio labore & fatigatione d-
ficeret: nisi ipsum quandoq; aliquod recrea-
tionis remediū releuaret. **U**nde dicitur. **I**n-
terpone tuis interdū gaudia curis. **Q**uod ca-
ret alterna requie durabile non est. **U**n enī etiā
sanctus **A**nto. fratres post longum labores
solitus erat inducere ad aliquam recreatio-
nem. et cum hoc cuidam sagittario displicu-
isset. docuit eum sanctus **A**ntonius per ar-
cus nimia extēsiōē: quia oportet interdū
relaxare rigorem. **E**cdessa igitur populū ie-
iunjs fatigatum triplici remedio nitit hō-
die releuare. **P**rimo verbo letificante: omia
ei que sunt in hodierna missa tā in introitu
q in eplā. **S**ecūda in toto officio sunt gaudia
sa. **E**t ideo eos qui in penitētia laborāt leti-
fificant. sunt etiā fortificati: quia delectas
rio fortificat operantē: vt dicit in ethico. se-
cundo cibo c- nfortante: sicut patet in euan-
gelio. **I**stitud enī miraculū de quinjs panib;

sicut tūc refecit corporaliter: sic nec debet nos
reficere spūaliter. **T**ertio quodaz solutio re-
creante. i. rose deporatione. **U**nde dicit idē
Innocē. **M**le populus ppter asperitātē qua
dragesimalis obseruantie sub cōtinuo labo-
re deficeret. in hac mediana dominica rose
solatiū interponit vt angustias temperata
melius sufferat. **S**ecunda ratio est spūa-
lis. **P**er rosam enī tam p illā artificialē q
naturalē xps significatur. **I**n illa enī rosa ar-
tificiali tria sunt. **A**urū: muscus: & balsamū
Similiter in christo tres sūt substatie. s. ca-
ro q significat p aurum: q corrumpi nō po-
tuit. ps. **M**ō dabis sanctū tuū vi. cor. **I**te aīa
que plena fuit musco. i. odore oīm virtutū &
gratiaz. canri. i. **T**rahe me post te. curremus
in odore vnguetor tuor. **E**t diuinitas q si-
gnificat p balsamū. ecd. xxiij. **B**alsamū nō
mixtū odor mē. **D**eitas ei fuit carni unita
non mixta. **Q**ui igit vult laborem peniten-
tie leuiter ferre: debet hāc rosā i corde por-
tare. **S**ignificat etiam xps p rosam natura-
lem que pie ceteris floribus magis delectat
visus suo colore. magis recreat. olefactū suo
odore. magis pfortat gustū suo sapore. **S**ic
etiā xps est delectabilis ad intēdū. i. **P**e. i.
In quā desiderat angeli pspicere. ē suauis
ad odorandū. canri. i. **T**rahe me post te. cur-
re in odore vng. tu. est dulcis ad pguandū
i. **P**e. ij. **S**i tamen gustatis q dulcis est dñs
Non debet igitur fideles fatigari labore pe-
nitentie. considerando hanc rosam in qua re-
cepturi sunt visionem tante claritatis. odo-
rem tante suauitatis & gustum tante dulce-
dinis. **T**ertia ratio est moralis. per hoc enī
significat q p penitentia spine nostror vit-
ozum ouertuntur in rosas virtutum. **U**nde
dicit **A**mbro. in sermonibus q per abstinē-
tiam spine conuertuntur in rosas virtutum
Producit enim inquit per ieiunium libido
castimontas. **S**uperbia humilitatē. **E**brie-
tas sobrietatē. **N**ec est intelligendum q vi-
tia per se producant virtutes. cū contraria
non sint et alterutris. sed q per ieiunium fit
vt qui prius erat libidinosus efficiatur cas-
stus. **Q**ui prius supbius erat efficiatur hu-
milis & māsuetus. **Q**ui prius ebriosus effi-
ciatur sobrius. **E**sa. lv. **P**ro saluica ascen-
det abies: & pro vicia crescet myrtus. **S**ali-
unca est herba spinosa dicta a salidore: q
se calcātes salire fac. **A**bies dicitur eo q
p ceteris arborib; arctēdo loge entri erit im-
pminet. **P**er saluicā igit intelligit amor

mundi qui est sp. noster. Iuxta illud Mat. vi. Mundus colligit de spinis uvas. Et ei consideratio facit resiliere hoies ab eius amore. Nam. iij. Omnis q. uiderit resiliere a te per abiectionem intelligitur amor dei q. facit animam ascendere usq. ad celum. Urtica facit puriginem. Ad huc h. frigiditate. est igitur sensus q. per pñiam amor mundi vertit in amoris dei. Et purigo carnalis concupiscentie in refrigerium castimonie. Esa. xxxv. In nubilibus in quibus prius dracones habitabant orietur uiror calami et iunci. Et os esurientiorum qd. prius erat cubile demonum: efficietur per pñiam humile et flexibile ad omne bonum et ibi nascit uiror virtutum. Secundo hec dñca uocat dñca de panib. Et hoc ppter qñq. panes qbus dñs qñq. milia hominum satiavit. Morandū aut. q. illi hoies erāt mult. et erat famelicis qd. inde colligit q. transierat hora prandendi. Unde dicit Mat. xiiij. Desertus est locus et hora iam preterit. Panes aut. illi erāt pauci: q. tñ qñq. erāt erāt asperi et insipidi: q. ordeacei. Christus aut. tam multos et tam famelicos sic satiavit: pleni fieret. Unde dicit ibi. Et aut. impleti sunt et. Panes paucos sic multiplicauit ut etiam supplerent. Panes asperos sic dulcorauit: ut dulce et suauē saporem haberent. Primo igitur tā multos et famelicos sic satiavit ut pleni essent. Ideo aut. eos sic satiavit: quia prius esurierāt. Serui em. dei qui hic sunt in esurie: in futuro erūt in satietate. Alii aut. q. hic nolūt abstinerē nec ieiunare erūt in perpetua esurie. Esa. lvi. Ecce serui mei comedent et uos esurietis. Excusant em. se tales a ieiunando multis modis. Quidā sub ratiōe tps. Contra quos sic dicit Amb. Estiuus mēibus sic dicunt. Dies longa est torretio: sol est: poculis nos refrigerare debent. Myemis uo tpe dicit. Graue frigus est: frigores pessimi sunt: eis calesceri nos oportet. Qui dñ se a ieiunio excusant creatores tēpera incitant. Mō fallat te ista excusatio: q. nō te excusabit: sed potius accusabit. Alii se excusant sub rōne qualitat. Contra quos sic dicit Berni. super Eas. Requinnā in quinnā uetosa sunt postū agne nō sustinet peccus caules: putrunt melā coliam. porri colora accendit. Picea de stagno vel pisces de lutosa aq. mee penit: nō pueniūt cōplectioi. Quid dicitis cibor. obseruatores. mox neglectores: non de euāgelis uel pphetijs has differēcias

legistis. Alii se excusant sub rōne cōplectiois. Contra quos sic dicit Hieron. Adhuc melius est stomachū dolere q. mentē impedire corpori q. seruire. gressu acillare q. pudicitia amittere. Berni. Epicurus arguit poetas alter corporis voluptatē: alter bonam habitudinē praefert: magister me. vtriusq. rei cōtempnū praedicat. Alii se excusant sub ratiōe laboris. Contra quos dicit Amb. Dicunt pleriq. Non possumus laborare et ieiunare: Ideo nos possumus ieiunare nolūt. Saltem laborant eo minus ut ieiunare possint. Secundo uero panes paucos sic multiplicauit ut etiam supplerent. Qui em. multiplicat semina in terra: tpe multiplicauit panes qñq. in manu sua. Terra aut. bona facit fructu centesimū: ut dicit Mat. xiiij. Fructus aut. centesimū: debetur uirgini: martyri et predicatori. Eū igitur christus fuerit uirgo martyr et predicator: non fuit mirum si panes tantum multiplicauit. Intantum autem multiplicati fuerunt. q. duodecim. cophini superauerūt. iuxta numerū duodecim apostolorum. Voluit aut. dñs ut fragmenta res colligerētur triplici de causa. Prima dñca est litteralis quā ponit Ebas. dices q. ipso fragmenta colligere precepit non ostentatio supflua fuit sed ut ne fantasiam reputaret qd. factū esset. Propter quod etiam ex subiecta materia miraculose fecit et. Secunda uero causa est spiritualis. quā ponit Aug. dices q. fragmenta que populus non potuit manducare sunt secretiora intelligēcie que multitudo capere non potest: que illis sunt cōmittēda qui idonei sunt alios docere. Tertia est moralis: q. enim multe reliq. sic colligate est contra multos qui de suis sermonibus nullas volunt reliq. facere: sed totus quod cogitauerunt uolunt effundere: grauitates corda auditorum prolitterat sermonibus. Prouerb. xxiij. Totum spiritum suum pferat uis sapiens differt et reseruat in postea. Tercio ipsos panes asperos sic dulcorauit: ut uolentem saporem haberent. Eredendum est enim q. nunq. fuerūt panes uel pisces melioris saporis. Et ratio pot. est: quoniam quando aliquid fit per fieri trib. modis: aut per naturam: aut per artem: aut per miraculū. Istud quod fit per naturā est melius in eodē genere et eadem specie q. fit illud quod fit per artificium. Illud autem qd. fit per miraculū multo melius est q. illud quod fit per naturā et per artem. Augur.

quidē alchimici p. arte hois factū uidet cēpciosum. Sed amū naturalis radijs solarib. interre viscerib. gñatum est pciosius. Sive ro aliq. scis miraculose aliquā materiā cōuerteret in aurū: illud esset preciosissimum. sicut Iohannes euāgelista legis fecisse. Alium etiā artificiose factū uidet esse bonum sed in vice generatū naturā est meli. Alium uero miraculose factū ex aq. est optimū sicut fuit uinū in nuptijs qd. fecit xps. Panis igitur quem quotidie comedim: et est opus nature inq. grana ex terra natura liter sunt producta. et est opus artis inq. grana conterunt et redigunt in farinā. Farina fermetat: panis efficit et decoquit. Cum igit. isti panes fuerūt pducti miraculose: et panes quos comedim. partim sint op. nature et partim sint opus artis. Et opus miraculi est supra naturā et arte: manifestū est q. isti panes et pisces melioris saporis fuerunt q. aliqui q. vñq. fuerunt manducati.

Sermo. ij. De eodes.

Am subleuasset ihesus

oculos et. In isto euāgelio de tribus psonis fit mentio scz de xpo de discipulis: et de turbis. In xpo aut. etia cōmendabilia inueniunt. Primo enim in ipso cōmendat pietas in cōpassione: cū dicit. Eus subleuasset iesus oculos. Deus em. h. duos oculos. scilicet oculus sapientie. Esa. xliij. Omnia uidet oculus illi. Et oculum misericordie. Sap. iij. Gratia dei et misericordia est in sanctos eius et respectus in electos illius. Istos duos oculos deus uidebat habere clausos. Et oculum sapientie: q. nullus uiam salutis cognoscebat. ps. Viam ciuitatis habitaculi nō inueni. Et oculum misericordie: q. sibi nullum reconciliare uolebat. Ideo cōquererebatur Job dicens. xxx. Sto tñ nō respiciat me: mutatus es mihi in crudelem. Tandem oculum sapientie aperuit quando populo iudeor. lege dedit. Quid aut. mie eis non aperuit: quia nullum ad se recipiebat: sed omnes ad infernum descendebant. Adodo aut. ambos oculos aperuit. scilicet oculum sapientie per quos nobis uiam salutis ostendit. et oculum misericordie per quem ad suam gloriam nos admittit. Joh. pmo. Lex per moysen data est. Ecce q. tūc aperuit eis oculum sapientie. Gratia ueritas per iesum xpm facta est. Ecce quia nobis aperuit oculum mie et gratie. ideo dicit Eus subleuasset oculos. Beda. Qd. subleuasset oculos iesus et uenientem ad se multum

dines uidisset perhibetur diuine pietatis indicium est: q. cū ad se uenire querentibus gram mie cdestis occurrere cōsueuit. Qd. cūdo cōmēdat in xpo hūilitas in collatio: ne cū dicit. Dicit ad philippū. Alii em. panes ut mādūcent hi. Magna bonitas et humilitas dei q. de his q. factur. erat cū seruis suis cōferebat. Xps ei in sua familiaritate. inter aplos aliqui exhibebat se superione dicens. Joh. xii. Eos uocatis me mgr. et dñe et bene dicitis. Sū etenim. aliqui inferiores. Luc. xxiij. Ego aut. in medio uestru. sicut q. mīstrat aliquando equalē dices Joh. xv. Jam nō dico cam uos seruos sed amicos. amicitia enim nō est nisi equalit. in hoc aut. dat exemplū cuiuslibet prelati q. inter suos subditos alii quando debet esse maior. aliqui minor. aliqui uero equalis. Maior qñ ad correptiones vñ dicit apls cuiā prelati ad ritus. y. Ars que cū omni imperio. minor qñ ad humilitatis reputationē: per quā dñs his quib. pēst se reputare inferiorē. Taliter se reputabat inferiorē uel minorem apostolus q. dicebat. i. Theb. ij. Facti sumus paruuli in medio uestru. Equalis qñ ad amicabile cōuersationes. Ecce. xxiij. Rectorem te posuerunt noli extolli: esto in eis quasi vnus illis. Ista tria tangit aug. dicens. In honore corā uobis prelati sit. ecce reuerēcia auctoritatis. Timore coram deo prostratus sit corā pēgibus uestris. ecce reputatio humilitatis. Circa oēs seipm bonor. operū pbeat erēplū. ecce cōuersatio amicitie. Tercio in xpo cōmendat potentia in miracul. operatione quam quinq. panes multiplicauit. Multa plicabatur aut. quinq. panes in manib. xpi dum frāgerēt. in dentibus edētiū dum comederent. Istud aut. miraculū quod fit: et tamē nemo mirat. aug. Unde em. multiplicat de paucis grans segetes. inde multiplicauit in manib. suis qñq. panes. Ideo nō tantū q. sunt quedā miracula que tñ habet uilitatem s. nō ammirationē: ex eo q. et frequenti usu uiluerunt. de quibus dicit aug. maius miraculū est gubernatio totius mundi q. saturatio quinq. milia hoim de quinq. p. panib. et tamē hoc nemo miratur. illud miratur hoies: non quia maius est: sed q. rarū est. Quedam autem miracula sunt q. habet tantum ammirationē sed nullam uilitatē: sicut sunt miracula magorum et antichristi. Nolare: em. per aerē sicut fecit symō magus

3

4

• 11

3

4
11
D

420-1

ne introiuit semel in sancta r. c. Hiero. S. quis rpi ianua est paradisi. Tertiu vulnus
veruina angelica repararet. Col. i. pacificas
p sanguine crucis q in celis sunt r q in ter
ris. Quartu vulnus vt scdus patres de lin
bo educeret. Zach. ir. tu quod iu sanguine
stameti tui emisti victos tuos r. Quin
tum vulnus vt oes hoies ad amore suu ro
taliter inflammarer. hoc significatum est. i.
Abach. vi. vbi dicit q elephatis ostederit
sanguine vne r mori ad acutendu eos in pre
lium. Hic factus r excoet r sic incisus
no restat nisi vt mducel. Ad aducat aure
tripliciter. Aliqn. spualiter tm sic mandu
cant cu quotidie boni p fide r amore. de q
manducatio dicit Aug. vt qd paras dente
r ventre. Crede r manducasti. Aliqn. sacra
mentaliter tm sicut mducat euz mali de q
manducatio dicit. i. Cor. vi. Qui mducat r
bibit in digne iudiciu sibi mducat r bibit.
aliqn. sacramentaliter r spualiter sicut mdu
cant cu viri pfecti de qua mducatio dicit
Job. vi. Qui mducat mea car. r bibit mecu
sanguine bz vita eterna. Tertius est panis
materialis que quotidie in oratioe petim?
dicetes. Pane nostru quotidianu da nobis
hodie. Iste panis est paupiu? comunicat?
alias em ieiunia nostra deo no placet nisi
elemosyna ornata sint. Vbi post q dñs dicit
Eccl. i. vii. Mone hoc est ieiunium qd elegi
dicit dñs. Et subdit. Frage esurieti. panes
tuu. Dicit em Petrus rauaneni. q elemosy
na est ieiunio sicut oleu est lucerna. sicut sol
dici r sicut aia corpori. Sicut em lucerna ex
tinguet cu oleu defecerit. sic ieiunium suu me
ritum perdit cu elemosyna defuerit. Unde
dicit greg. Talia sunt sine charitate nostra
ieiunia qualis est sine oleo lucerna. Fumig
rare quide r fetere sine oleo lucerna pot: si
lucē dare no pot. Est etia elemosyna ieiun
io sicut sol dicit. Sicut em sol tenebras et
nubes expellit glacie dissoluit. sic elemosy
na iunera ieiunio omia peca excludit. Eccl.
iii. Elemosyna paupis no erit in obliuione
r sicut sereno glacies soluentur peccata tua
Est etia elemosyna ieiunio sicut aia corpo
ri. sicut enim corpus moritur cum aia rece
der sic ieiunij meritum perdit cu elemosyna
defecerit. r sicut redeunte anima corpus vi
uificat. sic ieiunio adiuncta elemosyna ipm
ieiunium sanctificat. Jobel. ii. Sanctifica
te ieiunium. Ille quide sanctificat ieiunium qui
elemosynis ipsum ornat. Si igitur volum?

vt ieiunium nostru ad celum ascenda. duo
alas faciam? eide. fm. S. v. due ale sunt de
mosyna r oratio. fm. Petrus rauaneni. due
ale sunt elemosyna r veritas. vt. Thomas et
elemosyna faciat r de seipso in pfectioe re
ritate dicat. ps. Ad ihericordia r veritas ob
uiauerit sibi. Tale ergo ieiunium elemosyna
r oratioe r cōfessioe sicut comati. facit hōiem
dignum paradiso. Conseruat a peccatis
dilunio r ptegit a concupiscentie incendio.
Ictiu aut gule cōtrariu opatur. Ita dāgn
Petrus rauaneni. dices ada qd ieiunare
voluit. in paradiso māsle h gula inde cu ex
pulis. Moe ieiunias in arca a fluctibus. Ier
natus fuit que postmodu ebrietas deuuda
uit. Zoth p ieiunium incendio sodomitarum
eualit. q nebiar? incendio in cessus adustus
fuit. Quartus est panis infernalis. de q dicit
Prouer. iij. Comederit panē impietatis et
vinum iniquitatis biberit. Iste panis pecc
cati penitens debet fugeret abhorere. Pa
rum em pdeset ieiunare a cibis nisi homo
abstineat a peccis. Vñ dñs ostendens ieiun
um sibi acceptu dicit. Eccl. viij. Mone hoc
est ieiunium qd elegi. dissolue colligationes
impietatis. solue fasciculos depmantes
Quida em habet impietatis colligatas de
qbus pficit vna chorda cu sex filiis. p quam
diabolus aiam trahit ad suppliciu inferna
le. Primu em filiu est mala cogitatio. S. i.
cundū est mala delectatio. Tertiu malū est
sensus. Quartu mala opatio. Quintu malū
cōsuetudo. Sertu necessitas peccadi. De
bet etia fasciculos depmantes solvere.
peccata abicere. S. sunt qdā qui cu debet
rent de isto fasce diminuire semp volūpt
catis addere. Legit in vitas patrū q angeli
dixit. Arsenio. Veni r ostendam tibi opē
hominū r venit quendam ligna in nemo
incidentē r fasce faciente r cu eleuare non
posset iterum ligna incidebat r ad fasce ad
debat. Deinde vidit quēdā de pte aqua
hauriente r in cystemam pforatam r fundit
tem. deinde vidit duos homines volentes
trabem in ecclesiam introducere non in lon
gum sed in transuersum. et posuit angelus
dicens. Primi sunt qui peccatis peccata ad
dunt r tam magnu fascem faciunt q ipsi
ferre no possunt cu tamē no deberēt addere
sed minuire eade. r. iij. Querere ad domi
nū relinque peccare ante facie dñi minue
offendicula. Secūdi sunt qui habet aias su
as per p iusta crimina perforatas qui si de

genere bonor aliqua faciunt oia amittunt
Augel. i. Qui mercedes congregauit misit
eas in facu prulum. Tertiu sunt supbi. Lū
em porta padis sit angusta ipi tm nolunt in
cedere recti. sed transuersi. Nec volunt se in
curuare. sed eleuare. r id intrare no pnt i te
plū dei. sed foras manēt exclusi. Adab. vi.
q angusta porta r attravia que ducit ad vitā
Quintus panis est celestis de quo dicit Luc.
xij. Beatus q manducabit panes in regno
celi. De ista mādicatione dicit eisdem. r. iij.
Et ego dispono vobis sicut disposuit mihi
pater meus regnum. vt edatis r bibatis sup
mensam mea in regno meo. Et quibus ver
bis habet q illud conuiuium habebit mini
strantis sublimitate cum dicit. Ego. Mō ali
quis angelus. no petrus apostolus. non ali
quis sanctus. sed ipe rps. Luc. xij. Amen di
co vobis. q ptinget se r faciet illos discum
bere r trāsies ministrabit illis. Scdo habebit
conuiuiū ordinabilitate. q dī dispono. i.
diuersis mēsis pono. Mā in vna mēsa erūt
patriarche i alia mēsa pphete. i alia apliet
sic de alps. Job. xij. In domo patris mei
multe mansiones sunt. Tertio habebit cibi
porus dulcem suauitatem cu dī vt edatis et
bibatis. eccl. xij. Qui edūt me adhuc esu
rient. Quarto habebit mēse pciostatem. q
comedit in eadē mēsa cu deo. cu dī. Super
mensas meā. ps. filij tui sicut nouelle olia
rū in circuitu mense tue. Quinto habebit lo
ci amenitatem. cu dī in regno meo. Illa em
domus dei erit pulchra et amena. Numeri.
xij. q pulchra tabernacula tua iacob r tē
toria tua israel. Erit magna r lata. Baruth.
ij. O israel q magna est domus dei r igēs
locus possessionis eius.

q Dñica in passione dñi. Sermo primus.

Uis est vobis arguet
me de peccato. Si veritatem di
co vobis quare non creditis mi
hi. Job. viij. Ista dñica vocat dñica in pas
sione domini. Non tamen q tali die rps sit
passus. sed vocat dñica in passione: q post
lazari suscitationem fuit ad mozem senten
tarius vt habet. Johan. xi. Istud autem mi
raculum de resuscitatione lazari legit seria
sera pcedere istā dominicā. Illa em resusci
tatio credid facta fuisse pñia luna maris: cus
lus luna qntadecima crucifixus ē dñs: r q
post illā snias firmatā ista dñica pma occur
rit: id ecclia in ista dñica officiu de passiōe

incipit. scdm aut Aug. Duo sunt q commē
dant martyriu. s. pena r causa. Aut em i libro
de patientia. Quando videris aliquem gra
uia pati noli continuo laudare patientiam.
quam no offendit nisi cā parienti: qñ illa bo
na ē: ista vera ē. In euāgelio igit hodie
no ponit cā passionis. In epistola aut ponit
tur pena: r efficitur passionis. Causa autem
passionis grē. s. iudei xpm occiderūt fuit du
plex. scz sanctitas vite: et veritas doctrine.
sanctitas quidem vite xpi iudeos incitabat
ad inuidia: cuius sanctitas notat cum dicit
Quis er vobis sanctitas notat cum dicit
Quis er vobis sanctitas notat cum dicit
em qñq modis fiat pccm. s. corde. ore. opē
omissioe r origine. Nullo istoz modorum
rps peccauit. Nō corde: qz semp habuit
gitationes mūdas. Apoc. i. Caput aut
capilli erant candidi tanq lana alba. Cap
li capitis sunt cogitationes mētis: q in illo
fuerunt candide atq purissime. Nō ore: qz
habuit locutiones discretas et vtilissimas.
Nō opē. qz habuit opatioes scitissimas. De
his duob? dicit. i. Pet. ij. Pccm no fecit nec in
uentus est dolus in ore eius. Nō omissione
q nullū bonū omisit qd facere debuit. Esa.
v. Quid est qd vltra facere debuit inee mee
r non feci. Nō origine: qz nullū pccm origi
nale contraxit: sed sanctus fuit in concep
tu r sanctus in ortu. Zuce. i. Ideo qd natef
ex te sanctum. scda cā fuit veritas doctrine:
que iudeos r incitabat ad inimicitiam: que
ritas odium parit. quod notat cum dicitur.
si ego veritatem dico quare non creditis mi
hi. Contingit eni de veritate sicut contigit
de luce odore: r sapore. Lux ci est amabilis
puris oculis: habentibus oculos lippos odi
bilis. Aug. Oculis egris odiosa lux est que
puris est amabilis. Odor est homini grat
quonia recreat r confortat. sed odiosus ē ser
penti. qz ipm occidit r fugat. Panis palato
sano est sapius qui palato infirmo est infa
pidus r penosus. Aug. Palato non sano pe
na est panis q sano est suauis. Veritas igit
odiosa est supbis sicut lux odiosa est oculis
lipsis. si eni pdicat supbis de veritate humi
litas talis veritas: tam fulgens r clara est
eis odiosa. Eccl. xij. Abominatio est sup
bie que obfistit ne ista lux fulgeat in oculis
aie. grego. Tumor mentis obfistula est ve
ritatis. Idem. Eam qppe quam no inuenit
humile veritas fugit mēte. Scdo est odio
sa luxuriosis sicut odor serpenti. Si enim pre

dicat eis de odore puritatis et mundicie talis odor eis displiceat. ecci. xxi. Audiet luxuriosus et displiceat ei. Et autem est: quod instar serpentis et porcorum malum stare in fetore luxurie et in odore mundicie. Unde cum quidam infamius audiente pythagora diceret se male cum mulieribus et cum pibus conuersari. Et sues inquit libentius in ceno quam in aqua claudam. Tercio est odiosa auaritia sicut palatius palato corrupto. Sicut enim eis predicatur contemptus terrenorum et appetitus celestium talis panis doctrinalem in se sit suauis eis tamen est execrabilis. ecci. xxiij. Excreatio est diuitum pauper. Causa enim est: quod habet palatium corruptum: ideo non possunt sentire saporem celestium. i. cor. ii. Animalis homo non percipit ea que sunt spiritus dei. Aug. Palatum fecerunt autem huius cui mel celeste inspicendum est. De habentibus autem palatum sanum dicit Chrysostomus. Vere non habet super terram quod amaret domum celestem in uitate gustauerit. In epistola autem hodierna ponitur pena et officia passionis et sanguis iesu christi ubi ostendit quod sanguis christi habuit efficaciam et uirtutem in celo: in mundo: et in inferno. In celo autem habuit duplicem efficaciam. Prima est: quod celum aperuit quod notatur cum dicitur per prophetam sanguinem introiuit semel in sancta. Celum enim clausum erat cuius clausura figurata est in clausura paradisi uel ter restit. Que a tribus clausa erat: ut dicitur Genes. iiij. scilicet angelica custodia. Nam appositam rompheam bis acuta ut custodia angelica ostium clausum teneret. Nam appositam hominem ab ingressu arceret: et rompheam bis acuta hominem detereret. Ideo sanguis christi fuit clausus dei: aqua dei: et etiam precium dei. In quantum autem fuit clausus dei ostium aperuit ut dicitur Esa. xli. Dabo clauem dauis super humerum eius aperit et non erit qui claudat etc. Quod secundum Bona de cruce accipitur quam christus suis humeris baiulauit. ideo sanguis christi clausus paradisi est. in quantum fuit aqua dei ignem infernalem quo ad bonos extinguit. ecci. lvi. in ignem ardentem extinguit aqua. in huius signum aqua de christi latere emanauit. ista duo tangit Hieronymus dicens. Nam illa rompheam et foribus presidentia the rubin in christi extincta: et reserata fuit sanguine. in quantum fuit precium dei rompheam bis acutam abstulit. Per illam enim rompheam iusticia dei figurabatur que bis acu-

ta erat. quia corpus et animas occidebat. uel quia requirebat satisfactionem de commissis et omisissis. Istam satisfactionem christus fecit quando suum sanguinem in precium patri ade debitorum soluit. Secunda est: quod cacia fuit quia deum reconciliavit. quod notatur cum dicitur. Et ideo non testamentum mediator est. Erat quidem guerra inter deum et hominem. Ideo christus mediator dedit semetipsum pro nobis. Sepe enim contingit quod quando quis inter duos rixantes se interponit ab utroque uultus? accipit: sic christus vulneratus fuit ab homine. Zach. xii. his plagatus sum in domo eorum qui diligeant me. Et a deo patre. Ezech. xliij. Propter scelus populi mei percussit eum. Iidem disciplina pacis nostre super eum. homo quidem debebat disciplinari: sed christus ipse disciplina recepit: et sic patrem pacificauit. ista autem disciplina fuit multus fortis et dura. illa autem disciplina que fit cum uirgis est fortis: quia carnem frangit. illa que fit cum spinis est fortior: quia usque ad ossa perforando pertingit. illa que fit cum ferreis instrumentis est fortissima. quia animas de corpore excutit. ista triplici disciplina christus fuit disciplinatus. I. Primo cum uirgis quando ad columnam fuit flagellatus: et illa disciplina totum corpus suum vulnerauit et sanguine repleuit. II. Secundo cum spinis fuit coronatus. Et illa disciplina secundum Gregorium os capitis perforauit et usque ad cerebrium peruenit. Nec aliquis dicat hoc esse impossibile quod spine fragiles os durum capitis poterant perforare: quia omnis cedit natura ubi adest uoluntas diuina. Cum enim christus uoluerit sustinere durissimos cruciatum uoluit ut spine pertingerent usque ad cerebrium. III. Nec est contrarium ei quod dicitur Iohannis uicissimo nono. Quod non comminueris ex eo: quia illud os capitis non fuit comminutum licet fuerit perforatum. IV. Tercio cum instrumentis ferreis: id est cum dauis acuta. Et illa disciplina animam a corpore excussit. Iohannis decimo nono. Inclinato capite tradidit spiritum. V. Secundo sanguis christi habuit uirtutem in mundo. Et ista est duplex: habet quod dicitur et immundus. V. Ergo erat seruus. ideo christus sanguinem effudit in precium redemptionis: quod

notatur eus dicitur. Eterna redemptione inueta. Et fecit ipse ista emptionem sicut liberalis mercator facere consuevit. qui inueto quod diu desiderauit lapide preciosum sacculum pecunie studiose ligatum non dissoluit sed lacestrat. pecuniam non numerat: non ponderat non mensurat: sed venditori exponit ut accipiat quantum uelit. Christus quidem habuit sacculum pecunie. i. corpus proprium plenum preciosum sanguine. Propter. viij. Sacculum pecunie secum tulit. Non autem expectauit ut iste sacculus dissolueret. i. communi more finiretur: sed quibus partibus ipsum lacestrat uoluit ut precium largiter egredere tur et homo cito redimeretur. Cetera quidem deus fecit in numero pondere et mensura. ut habet Sapientia. xi. Excepto opere non redemptionis. Ibi enim non seruauit numerum ut scilicet unam uel duas guttas sanguinis sui daret cum una sufficeret. Non seruauit pondus ut scilicet unam unciam uel libram effunderet. Non seruauit mensuram: ut scilicet unum calicem mensuraret. sed totum dedit totum effudit. ps. Lapsus copiosa quod non gutta sanguinis sed unda fluminis per quinquagesimas poris emanauit. II. Secundo homo erat immundus: et ideo ipse sanguinem suum effudit lauari et emundationis: quod notat cum dicitur Sanguis christi emundauit conscientias nostras. Non solum autem conscientias nostras emundauit: sed etiam omnia elementa purgauit. Erat enim infectus aer et ydolatrarius purificatione. Infecta terra ex innocentis sanguinis effusione. Infecta aqua ex hostiarum lotionem. Infectus ignis ex sacrificiorum crematione. Ideo enim ipse in aere pariter uoluit ut aerem sanctificaret. Sanguis eius in terram cecidit ut terram mundaret. Aqua etiam de latere eius exiit ut aquam purificaret. Tandem spiritus sanctus in igne apparuit ut ignem sanctificaret. III. Tercio sanguis christi habuit uirtutem in inferno: quia ipsum confregit sanctos patres inde eduxit. Nam propter preuentiones primorum parentum que adhuc durabant in veteri testamento omnes ad limbum descendebant: sed ipse post mortem eos inde eripuit: quod notat cum dicitur. Ut morte intercedere in redemptionem earum preuentionum que erant sub prioris testamento etc. Legitur in historia scholastica quod salomon habebat strutiones habentem pullum: quem pullum salomon in

caueam uitream indusse. Cum uero pater filium habere non posset: uermem de deserto attulit et de sanguine eius caueam ipsam liniuit et continuo facta fuit et sic pullum suum inde eduxit. Iste uermis est christus qui dicit in ps. Ego autem sum uermis et non homo. Uermis enim nascitur de humore terre uirtute caloris solaris. Et sicut iste uermis patrem habet in celo scilicet solem: matrem in terra scilicet terre humorem. Sic etiam christus in celo habet patrem sine matre: et in terra habet matrem sine patre. Pulli inclusi in cauea erant sancti patres inclusi in cauea infernalis: sed uenit iste uermis et uirtute sui sanguinis caueam illam confregit et filios suos uidelicet sanctos patres inde eduxit. ps. conseruiuit portas creas? uetres ferreos confregit. Zacharie nono. Tu quoque in sanguine testamenti cui emisisti uinctos de lacu in quo non erat aqua etc.

Sermo secundus De eodem.

Uerunt ergo lapides

iudei ut iacerent in eum. Adhuc presens erat tanquam mare tempestuosum et tanquam fluius rabidus et profundus in quo omnes periclitabantur: ideo et deus quandoque ibi posuit per quem omnes ad patriam celestem securi transiret. Est autem consuetudo quod quando pons constructus primo lapides iaciuntur et pile fundantur. Deinde super pilas pons ipse constructus. In euangelio igitur hodierno agitur de pilarum fundatione cum dicitur. Uerunt lapides iudei. In epistola uero agitur de ipsius pontis fabricatione cum dicitur. Christus assitens pontifex: id est pontem faciens. I. Circa primum sciendum quod iudei christo mortem intentauerunt cum ipsum lapidare uoluerunt. II. Tribus enim uicibus christo ipsum uoluit occidere cum infantes occidit: ut habetur math. ii. III. Secundo per suos compatriotas qui ipsum uolebant precipitare: ut habetur Luce quarto cap. III. Tercio per iudeos qui ipsum uoluerunt lapidare. multi etiam adhuc hodie ipsum lapidare uidentur. De quibus sic dicit Beda. Quot quot malas cogitationes quis assumit quasi si tot lapides in christum mittit. Ad deinde quod ad se pertinet si ad deliberationem transiit iesum extinguit. I. Circa secundum notandum

securitas. quia hoc sibi iuravit. Quia hoc die. Ecce quanta celeritas: quia non dixit vobis ad mentem vel animum expecta. Quia mecum eris. Ecce quanta loci amenitas. Prebenda quam dedit peccatoribus impenitentibus fuit in fernus. **Matth. xxv.** Discite a me maledicti in ignem eternum. Prebenda quam dedit peccatoribus penitentibus fuit crucis penitentie. **Luc. ix.** si quis vult post se venire abneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me.

Iesus autem abscondit

se et eruit de templo. Dominus noster Iesus Christus si aliquando dicebat verba: hec ordinabat ad nostram instructionem. si aliquando faciebat miracula: hec ordinabat ad nostram confirmationem. si aliquando sustinebat aduersa: hec ordinabat ad nostram consolationem. Quia dicit **Bernardus.** Videntes angustias domini nostri Iesu Christi leuius nostras portabimus. Si faciebat aliqua facta hec ordinabat ad nostram informationem. Unde in hoc facto quo scilicet Christus se abscondit informamur: ut nos a furentibus subtrahamus. **Notandum** autem quod dominus aliquando fugiebat aliquando occurrebat: aliquando se occultabat. Fugiebat quidem honores. sicut patet **Iob. vi.** ubi dicitur. Iesus autem cum cognouisset quia venturi essent ut raperent eum et facerent eum regem: fugit in montem ipse solus. Occurrebat autem suis crucifixoribus: sicut patet **Matth. xxvi.** ubi dicitur. Surgite camnis scilicet obuiam eis. Ecce appropinquabit qui me tradet. Abscondebat vero se a iudeis furentibus: ut scilicet ab ipsis subtraheret occasionem furendi. sicut patet hic. Per ista igitur tria exempla dat nobis tria salutifera documenta: scilicet ut fugiamus mundi prospera. desideremus pro Christo patri aduersa. et vitemus iurgia. Nos autem contrarium facimus quia honores appetimus et procuramus: aduersa fugimus et vitamus: et litigamus nos inuicem. Primo igitur Christus fugit honores ut doceret nos mundanos honores esse fugiendos. Ita est enim de honoribus mundanis sicut de umbra. Si enim homo umbram persequens vult insequi ipsam non apprehendet. et si umbram subsequens vult fugere ipsam non euadet. Sic etiam honores mundani fugiunt suos appetitores. **Ecclesi.**

Si securus fueris non apprehendes et non effugies si percurreris. In hoc enim sunt partes scilicet honoris percurrere: et honoris imperare: quod inquit cito transiunt et deficiunt. **Sapientia. v.** Transierunt omnia tanquam umbra. Nec simpliciter transiunt: sed cum periculo ipsos habentium transiunt. Quanto enim est maior ascensus: tanto est periculosior casus. Qui enim de plano et infimo loco cecidit cito resurgit. Qui autem de alto surgere nequit. Rami etiam arboris sicut dicitur **Eccli. x.** sunt in summitate cito a vi ventorum franguntur. Qui autem sunt ad radicem conseruantur. Unde ait. Quintus Curtius quendam dixisse alexandrum: quod licet arbor magna crescat diu: tamen una hora extirpatur. Et licet leo sit tam superbus: paruorum tamen animi cibis quandoque efficitur. Secundo per hoc quod Christus crucifixoribus suis obuiam dat nobis exemplum quod aduersa non debemus fugere: sed pro ipso ea pati. Debemus etiam desiderare: et hoc ipse nobis consulunt et verbis exemplo. Verbo cum dicit. **Luc. ix.** Si quis vult post me venire abneget se. et tollat crucem suam et sequa me. Et exemplo quia ipse carni sue semper molesta elegit. et in natiuitate et in vita et in morte. **Augustinus.** Omnia terrena contempsit homo deus: ut contemnenda monstraret: et omnia aduersa sustinuit: ut sustinenda doceret. ut nec in illis poneretur felicitas. nec in istis timeret aduersitas. Tali igitur consiliario: id est Christo credendum est: quia nec fallere potest nec falli. **Sunt** autem tres alij stulti consiliarii quibus communiter homines magis credunt: scilicet dyabolus mundus et caro. **Dyabolus** enim consilium appetitus honores et sublimitates. **Mundus** vero consilium appetitus terrenas cupiditates. **Caro** autem consilium appetitus carnales voluptates. De his tribus consiliariis dicitur. **Ecclesiastici. xxv.** Tres species odiuit anima mea pauperem superbum: diuitem mendacem: et senem fatuum et insequacum. Pauper superbus est caro: quod est pauper in natiuitate: quia nuda nascitur. **Pauper** in vitia: quia aliunde indumentis et alimentis confovetur. **Pauper** in morte: quia cum vili cilio sepelitur. **Pauper** enim dicitur quod si parum potens vel parum imperans: vel parum portans. **Est** igitur caro in natiuitate pauper et parum potens: quia puer quando nascitur est parum potens: et in

firmus. In via autem deesse potus imperans: quod non debet imperare rationi sed sibi subici. In morte autem est parum portans: quod de omnibus diuitiis suis nihil secum asserre potest. Sed quod vis caro sit pauper semper supbia quod rationi contradicit. **Diues** medat est mundus. **Est** enim diues in quantum omnia temporalia possidet: si est medat: quod non attendit quod permittit. **Pa** in diuitiis permittit fatietate et dat magnam esturi. **Eccli. v.** Auarus non implebit pecunia. In delictis permittit delectationem et dat amaritudinem. Unde dicit de carnali voluptate. **Prover. v.** Mouissima eius amara quod si abstinentia. In honoribus permittit sublimitatem et dat subitam deiectionem. **Iob. xxx. ca.** Eleuasti me et quasi superuentum ponis alii: nisti me valide. **Sener** fatuus et insensatus. est dyabolus. **Differunt** autem fatuus et stultus. **Fatuus** enim dicitur a fando. quod scilicet fando et loquendo sua stulticia manifestat. **Stultus** autem dicitur a stultitia: qui scilicet ad omnia que videt et audit stupet et dicere et respondere nescit. **Sener** autem fuit **Isidorus** dicitur quasi sine sensu. **Et** subdit. **Ma** phisici dicunt stultos esse homines frigidiores sanguinis. pruderes vero calidiores. Unde senes in quibus iam friger sanguis et pueri in quibus nodum calorem: sapienter pueri igitur non dum sapienter quod non dum in eis sanguis incaluit. **Senes** enim desipiunt quod in eis iam friguit. **Iuvenes** vero et erate viriles acute sapiunt et nemore insipienter: quia sanguis in ipsis iuuenibus incaluit. **Antiqui** qui non habent sensum maturum: quod eorum sanguis nec est frigidus nec calidus: si est temperatus sanguis ideoque dicitur **Iob. xi.** In antiquis est sapientia et in multo tempore prudentia. **Est** igitur dyabolus: **senex** fatuus et insensatus. **Sener** propter antiquitatem: quia sicut dicitur **Iob. xl.** Ipe est principium viarum dei. **Fatuus** quod fando suam stulticiam manifestauit: quando dixit. **Eccli. xiii.** In celum conscenda: super astra ce li exaltabo solium meum. **Insensatus** quod bona que a deo accepit suare nesciuit. **Tertio** per hoc quod Christus se abscondit dat nobis exemplum quod a furentibus nos debemus subtrahere ne commingamur: et iram iudeorum Christus quinquaginta remedia consuevit habere. **Primum** est patientiam veram seruandum. **Ira** namque quattuor gradus habet. **Primus** est quando est tantum in animo. **Secundus** est quando est manifestata in exteriori signo. **Tertius** quando

ostendit in iniurioso verbo. **Quartus** quando exerceat in contumelioso facto. **Primum** gradus ponuntur **Matth. v.** Audistis quia dictum est antiquis. **Non occides.** Ecce ira in facto. **Omis** qui irascitur fratri suo Ecce ira in animo. **Qui** autem dixerit racha ecce ira in signo. **Qui** dixerit fatue. ecce ira in verbo. **Nullo** autem istorum modorum Christus vixit commotus. Unde dicit **Eccli. xlii. ca.** **Non** erit tristis neque tribulatus. **Non** enim habuit impatientiam in animo. ideo dicitur. **Non** erit tristis. **Nec** in exteriori signo: ideo dicitur. **Nec** turbulatus. **Nec** in verbo: ideo dicitur. **Non** clamabit. **nec** in facto: ideo subditur. **Calamum** quassatum non conteretur: lignum fumigans non eringuet. **Illi** enim qui sunt conquassati diuersis temptationibus non conteruntur sed reparantur. **Illi** in quibus non extinguitur ignis diuini amoris non eringunt: sed reaccenduntur et inflammantur. **Secundum** remedium quod habuit Christus contra iudeos furentes fuit omnino tacendo. **Sicut** patet quod coram herode et pilato et alijs iudeis tempore passionis sue: tacebat: sciens quod hoc amplius fuisset inflammatus. **Esaie. xlii. capi.** Tacui: semper stui: pariens fui. **Et** iste est optimus modus extinguendi ignem furoris: quando scilicet fuerit nihil responderetur. **Sicut** ignis in se deficit quando ligna non apponuntur. **Sic** ira furoris euascescit quando verba non respondentur. **Proverbiorum. xvi. capitulo.** Cum defecerint ligna extinguetur ignis: et furorone subtrahit iurgia conquiescet. quando vero quis litigat tunc ligna parat et furentis iram inflammat. **Ecclesiastici. vii. cap.** **Non** litiges cum homine linguator: non struas in ignem illius ligna. **Dicit** enim **Chrysostomus** quod quando aliquid iactatur si resistens inuenit valde concutitur. **Si** autem non inuenit per aerem dissoluitur. **Sic** etiam ira concutitur si resistantem inuenit amplius inflammatur: si non inuenit tranquillatur. **Ecclesiastici. xvi. ca.** **Secundum** ligna sive ignis exardescat. et in virtutem hominis: si iracundia illius erit. **Gregorius.** In imitatione etiam dei gloriosius est iram tacendo fugere quam respondendo superare. **Tertius** remedium quod Christus habuit fuit verba pacifica respondendo sicut patet hic. **Quia** enim verbum contumeliosum tam iniuriosum iudei sibi dirissent quod scilicet demonium haberet: ille humiliter et pacifice respondit. **Ego**

Demonium non habeo. Et vide quia sibi duo imponebat. Unū in quo nō erat magna infamia: poterat nihilomin⁹ sustineri. scēp esset samaritanus: qui cultos interpretatur. Et ipse est cultos. Iuxta illud. ps. Nisi dominus custodierit ciuitates. frustra uigilat q̄ custodit eā &c. Aliud qđ cōtinebat infamiam tñ poterat sustineri: scēp demoniū haberet. sō dñs ad primū nihil respondit. De scđo aut̄ hñs iter se ercauit. In hoc dñs exemplum nobis ne ad omnia que de nobis dicuntur respōdeamus: sed si talia sunt que tolerari possunt dissimulemus. Si autem infamiā importāct nos humiliter excusē. Beda duo tpo illata fuerunt. vñm negauit: t aliud tacendo cōsensit. hic igitur domini⁹ infemē tpo pbeuit exemplum patētie. ut eo tpe quo ad primis exaltate cōtūmetias accipimus: eorū etiam uera mala taceam⁹. Et iste est optim⁹ modus extinguedi irā furētis: uerba scēp pacifica respondēdo. Eorū em̄ iracūdi instat olle ebullire p̄sueuit. Prouer. xv. Os stultio ebullit stulticiā. sicut igitur cessat ebullitio olle quādo aqua frigidat apponitur sic cessat ebullitio ire quādo uerba pacifica respōdent. Eccle. xv. Respōsio mollis frāgit irā. Sermo dur⁹ fuscitat furorē. Quarta remediū qđ habuit tps contra iudeos furentes fuit ab eis recedendo sicut patet hic Gregori⁹ exēplo nobis dñs loquitur: ut cum etiam resistere possim⁹ iras supbiētiā declinem⁹. Et iste est ali⁹ mod⁹ extinguedi ignem furētis: ut scēp illi contra quem furit recedit t elōgat: cessat illius ire cessat ejus ebullitio. sic quādo illi contra quē furit ab ejus p̄sentia recedat. sicut em̄ uas quādo fortiter ebullit: si ab igne eleuet inflāmario. Prouer. xx. honor enim est homini qui separat se a cōtentionib⁹. Dñs autem stulti miscntur cōtūmelijis uel riris. Quintum remediū qđ habuit tps contra iudeos furētes: fuit bñficiā largiendo. Unde postqđ iudei ei dixerūt demoniū habes. Propter talia impropria nō cessauit eis impendere salutaria documenta dicēs. Amen athen dico uobis si quis sermōem meum seruauerit: morē nō gustabit in eternū. Blosa. discat homo lesus non malum reddere: sed bonum. Et talib⁹ tamen beneficijs peiores sunt effecti dicentes. Nunc cognouimus qđ demonium habes. Beda. Sic accepta cōtūmelia bonus melior fit. Ita mali de beneficijs fiunt deteriores. Alii qui tamē erbe

neficijs meliores fiunt. Unde dicitur Rom.
xi. Si esurierit inimicus tuus da illi. hoc enim faciens carbo
nes ignis coheres super caput eius. Carbo
nes isti sibi Blossam sunt vel feruor chari
tatis ad quam amplius incitantur vel amor
spūsancti ad quem inflammantur: vel ardor
penitentie ad quam prouocantur.

¶ Dominica palmarū. Sermo primus

¶ Un appropinquasset ie
sus hierosolymis ⁊ non

phage ad montem oliueti ⁊ cetera.
Abat. rri. Appropinquante die passionis
 appropinquare voluit xps loco passionis vt
 voluntarie se pati ostenderet. **E**t quauis
 pe hierusalem ascenderet nunq̃ tamen alii
 quem honorem sibi voluit exhiberi nisi mō
 do cū ad passionē ibat. vt ex hoc datur intel
 ligi q̃ in monte sanctorū viroz nō est dolen
 dium: sed potius gaudendum: q̃ sua passio
 erat sibi in gaudiū ⁊ in magnū festū agendū
 ⁊ q̃ persecutōes propter xpm debem⁹ gau
 denter appetere inuidanos aut honores vs
 tare: sicut fecit xps qui regnū honores fugit
 vt habetur iohā. vi. Ad locū autē passionis
 hodie gaudenter accessit. **I**n hoc euan
 gelio q̃tum ad tria instruiamur ⁊ informamur.
I Primo vt carnem nostrā mortificemus ⁊
 eius virijs dominemur: quod notatur per
 hoc q̃ xps super asinam ascendit. Asina est
 caro nostra super quam tunc ascēdim⁹: cū
 rationi subiicim⁹ ⁊ eā mortificam⁹. **E**t ista
 mortificatio habet triplicē gradū. Quidā
 enī sic mortificant q̃ cum prius viuēt sū
 appetitū sensualitatis tanq̃ bestiales: post
 modum viuere incipiunt sū imperiū ratio
 nis tanq̃ homines rationales. **E**t ista mor
 tificatio est magna. **I** Alij sic mortificant q̃
 omnē actū carnalē contēnt⁹ ⁊ inq̃rū possi
 bile est puritati agēlice se coniūgāt: ⁊ ista est
 maior. **I** Alij sic omnes passiones vincunt
 ⁊ omnia carnalia ⁊ terrena contēnt⁹ ⁊ sola
 spiritualia concupiscunt: vt deo per amorē
 se vniunt ⁊ infima charitate se coniūgāt:
 ista est maxima. **E**t his patz q̃ quadruplex
 est homo: scilicet brutalis: rationalis: ange
 licus: ⁊ diuinus: brutalis est qui viuūt mor
 te bestiarum. Bestia enim semper ad terrā
 respicit. Tales sunt auari qui semper terre
 na cōcupiscūt. ps. Oculi sui foras statuerūt
 declinare in terram. Bestia vna femina nō
 est contēta sed plures inuadit. Tales sunt

Gerino

lurionis q̄ vrozē ppria nō sunt cōtēri. Jere.
v. Annūq̄q̄ ad vrozē primi sui hūmēbat.
Ibidē. Equi amatores in feminas ē emissa
rēt facti sunt. Bestia igit nō regit rationē s̄
fētū impetu sue nature. Tales sunt supbi
q̄ nō regūt rōne sed ppria volūtate dicen-
tes. Sic volo sic iubeo sit p̄ rationē volun-
tas. Berni. An non tibi videt bestia bestial-
it̄ esse hō rationē vigenē? r̄ rationē non vrozē
homo rationalis ē q̄ vivit s̄m imperium r̄
tionis: qui tā inter cōiūgia q̄ inter diuitias
et honores discretere se h̄z. De talibus dz. i.
Eoz. vi. Qui habent vrozē tanq̄ non ha-
bētēs sint: et qui vrozē hoc mundo tanq̄
vranz: et qui gaudent tanq̄ non gaudentes.
Ille habz vrozē tanq̄ nō habear q̄ ea vritur
nō ad voluptatē exprellē: sed ad libero
rum p̄creationē. Ille vritur hoc mūdo tanq̄
non vritur qui diuitias retinet nō ad volu-
ptatem: sed ad necessitatē r̄ pauperū susten-
tationē. Ille gaudet tanq̄ nō gaudeat q̄ in-
ter prospera non effert per elationē: s̄ hūili-
ter recognoscit sue infirmitatis imperfecti-
nem. homo angelicus est qui ab omni actu
carnali abstrahit. Juxta illud. Luc. rr. f̄i-
lii huius seculi nubunt r̄ tradūt ad nupti-
as. Illi autē qui digni habebūt illo seculo
nec nubent nec ducēt vrozēs. Eqlis cū āge-
lis sunt. ille est etiā hō āgelicus qui cuncta
inferiora deficiēs solo amore dei pascitur
Juxta illd̄ Thob. rii. Et cū cū esz vobiscū
videbar quidē māducare r̄ bibere: s̄ ego cū
bo inuisibilis r̄ potu qui ab hōibus non pōt
videri vroz: homo diuin⁹ est q̄ totaliter ē cō-
uersus in deus. Deus quidem est charitas
r̄ ē ignis r̄ ē amor. ille igit est homo diuin⁹
qui totus cōuersus est in charitatē. Unde
dicit Chrysostomus de sancto Paulo. Ut
enī ferrus missus in ignem totū efficit ignis
sic paulus charitate succēsus tot⁹ effect⁹ est
charitas. Ille est homo diuinus qui totus
seruet p̄ ardorē dei. Quē ardorē p̄cebat au-
gustin⁹. dicens. O amor q̄ sp̄ ardes r̄ nunq̄ ex-
tinguēris: deus meus accēde me. Ille ē hō
diuin⁹ q̄ tot⁹ liquefit per amorē. Lanf. v. Mā-
ciatē dilecto quia amore languēo. Sedo in
euangelio erudimur vt operib⁹ bonis r̄ offi-
ciis que nobis magis cōpetunt insistamus.
Non enī oibus oia cōpetunt. Ambro. in li.
de officijs. Sepe quod alterum decet altēz
nō decet. aliud inuenit aprū aliud seni. aliud
in periculis aliud in rebus secundis. Unde
s̄m p̄m̄ recūdia in iuvene est laudabilis
nō in sene. Silentū etiā laudabile est: mu-
liere magis q̄ in viro. Et timor s̄m Augu-
in nobis est laudabilis. quē t̄m in deo ponē-
re est blasphemia repēhēnsibilis. Et ideo i-
sta p̄cessionē xp̄i non vnus oia faciebat: s̄
alii alia adducebant. Alij vestimēta in via
p̄sternēbant: alij ramos oliuāz r̄ palma
ponebant: alij iumento vestimenta inu-
rum cedebant: alij iubilabant. Annūq̄q̄ illd̄
p̄ponebant. alij iubilabant. Annūq̄q̄ illd̄
f̄s esse. Quidā sunt q̄bus magis cōperit
assumere opera penitentie sicut sunt penitē-
tes viri. De quibus Luc. iij. Facite fruct⁹ di-
gnos penitentie. Ille fructus dignos penitē-
tie facit q̄ in corpore habet macerationē in
corde contritionem. Isti significāt p̄ illos
qui asinā r̄ pullū ad r̄pm deducebāt. Sicut
per asinā caro: sic p̄ pullum aia designatur.
ille igit asinā r̄ pullum ad r̄pm adducit q̄
carnem suā dat deo per mortificationē: r̄
aiam p̄ contritionē. ps. Eoz. mēu r̄ ca. exil.
in dē vi. Tunc caro exultat q̄ puritate in-
ducit. Tunc cor exultat q̄ gaudēs cōteri-
tur. iuxta illud Aug. Verus penitēs semper
dolet de dolore gaudeat. alij sunt quibus
magis cōpetit assumere opera virutum:
orōnū r̄ gratie: sicut sunt viri p̄fecti. Isti si-
gnificantur p̄ illos qui vestimēta sua in via
sternēbāt. Vestimēta aie diuersoz colorum
sunt varietates diuersaz virtutū. De q̄bus dz
in ps. Assitit regina a dextris tuis in vesti-
deau. circū. varietate. charitas enī facit colo-
rem aureū: humilitas nigrū: puritas album
meditatio passionis r̄pi ruberū: prelatio
celestīū viridē. ista vestimēta virtutum tūc in
via sternimus q̄ ea in exēplum alijs p̄bebe-
mus. cesa. Benedicta illa deo aia cuius hū-
milis alterius cōsūditi superbiā. cui⁹ pa-
trentia p̄oximi eringuit iracūdiā: cui⁹ obe-
dientia pigritiā alteri⁹ tacite insepuit: cui⁹
feruor inertīa alieni corporis sufficit. q̄ p̄-
sumi sui turbatum p̄re ira oculū cordis gras-
tia consolationis atq̄ edificationis illumi-
nat. alij sunt q̄bus magis cōpetit exercita-
re se circa opa mie. Isti significant per illos
qui ramos oliuē ferebant. Oliua signus est
pacis. Unde romani quando pacem dabāt
ramū oliuē mittebant. Oleū fomētus est lu-
minis r̄ supeminet liquorib⁹ vniuersis. Et
quibus patet q̄ ipsa misericordia valet hō-
mini in vita: quia deum sibi pacificat. Iloc
signatum est Gene. viij. ca. Ubi columba at-
tulit ramum oliuē in signū diuine cōmetie

Valer in morte: q̄ instat lucerne viam illu-
minat ne anima in tenebras cadat. Thobie
iii. Elemosyna ab omni peccato t̄ a morte
liberat: t̄ nō patietur animā ire in tenebras
Valer post mortem: q̄ animā in celum sub-
leuat. Unde dñs de mōre oliueti in celus q̄
scendit: q̄ ip̄a mīa in celū deducit. Alij sūt
quibus magis comperit intendere circa vi-
tioria tentationū: sicut sunt de nouo conuer-
si qui multas patiūtur tentationes. Et ideo
oportet q̄ sint parati ne ex ip̄o uiso ferian-
tur t̄ habeant timorē dei tanq̄ scuti: t̄ iusti-
ciam bonorū opez tanq̄ gladium. ista tria
tangūtur Eccl. ii. Fili accedens ad seruicu-
tem dei sta in iusticia t̄ timore t̄ prepa-
tū ad t̄rationē. isti signant per illos q̄ ra-
mos palmarum ferebant. Palma sicut dicit
Istid. a fulmine non ferri perhibet: q̄ tales
a fulmine diaboli t̄rationis ferri nō pos-
sunt. Unde d̄ de martyrib⁹ Apoc. vii. Pal-
me in manib⁹ eorum. alijsunt q̄bus magis
cōperit intendere circa expositiones scrip-
turarū sicut sunt p̄dicatores deuoti. Isti si-
gnantur per apostolos qui vestimēta sua in-
mento imposuerunt. Unde dicit hiero. ibi-
dem. vestimenta que iumentis supponuntur
est doctrina virtutum. vel per vestimēta di-
cretio scripturarū intelligit p̄d̄sue ecclia
sticorū dogmatū varietatis: quibus nisi aia
instructa fuerit t̄ ornata scilicet habere do-
minum non meref. Isti igitur vestimēta iu-
mento supponūt q̄ p̄ suas exhortatōes ani-
mā erudiūt: a peccatis abstrahūt: virtutibus
ornant t̄ cōponūt: v̄ sic ibi xps sedeat t̄ q̄e-
scat. alijsunt quibus magis cōperit attende-
re circa deuotionem orationis: sicut viri cō-
templarij. Isti significant per illos q̄ cla-
mabant dicentes. Elanna filio dauid t̄c.
Obi notatur q̄ in nostris oratiōib⁹ triplex
conditio esse debet. 1. Prima est magna de-
siderij intētiō: q̄ notat in hoc q̄ clamabāt
Intensum em̄ desiderij animi est quasi ma-
gn⁹ clamor in aurib⁹ dei sicut dixit dñs moy-
si nihil loquens. i. Erod. xiiij. Quid clamas
ad me. 2. Secūda est magna sp̄ci conceptio
q̄ notat in eo q̄ dicit. filio dauid. Multū
eniz sperare debemus q̄ nostras orōnes ex-
audiat: tum q̄ pater miam habuit. De quo
dicitur. i. Macha. ii. Dauid in sua miserā-
cordia cōsecutus est sedes regni in scā. Tū
quia frater noster esse voluit dum de stirpe
dauid carnes assumpsit. Bernardus. Puto
me iam spernere non poterit os ex osibus

meis t̄ caro d̄ carne mea. Tercia est magna
discretio: q̄ notat cū d̄. Elanna in excelsis.
Et est Elanna s̄m Remigij cōpositum
ex corrupto t̄ integro: quasi osi anna. i. obse-
cro salua. Si enim sonat salua. Anna est in-
teriectio obsecrantis sicut pape ammitti-
tis. Discretio eniz oratōis notatur in hoc q̄
dicitur. Elanna i excelsis. Qui em̄ penitē-
lucem corporalem petit in infimis: t̄ iō non
petit disere. Qui autē petit celestē petit in
excelsis. Adar. vi. Querite primū regnū d̄i
t̄ tertio erudimur v̄t p̄spicitatē mūdanas
salubri tristitia temperemus: q̄ notat per
hoc q̄ dñs tamō honori t̄ leticie lachrymas
immiscuit quando videns ciuitatē sup illā
fleur. Luc. xix. Quidana em̄ p̄spicitas est
sicut vinum purū. q̄ cito inebriat t̄ infamie
facit nisi ex consideratione aduersitatis ali-
cuius temperet. Eccl. vii. Cor sapientis
tristitia est: cor stultorū vbi leticia. Refert
Zaccharius q̄ potet tres furias esse dicit
scilicet libidinē cupiditatē t̄ iraz. Sed deus
istis certos terminos dedit v̄t hōratur v̄t
cupiscentia ad filios p̄creationē cupiditate
ad necessarium p̄uisionem: t̄ ira ad subdi-
torum correctionem. hec ille. ideo autem vo-
cantur furie: q̄ nisi reprimant tanq̄ furiole
t̄ infancie habent. Nam libido adeo iuuat
q̄ trahit aiam ad voluptates illicitas. Sot
pien. ii. Vno p̄cioso t̄ vnguētis nos iplis
amus t̄ non pretereat nos flos t̄poris. Me-
mo nostrum sit exors luxurie nostre. Cupi-
ditas trahit ad rapinas t̄ vsuras t̄ fraudulē-
tias. Sap. xv. Existimauerūt lufus esse vicia
nostram t̄ cōuersationē vite cōpositā ad lux-
uriā: t̄ oportere vnde cūq̄ etiā ex malo acqui-
rere. ira trahit ad viticias t̄ inimicitias t̄ in-
urias multas. Sap. ii. Opprimamus paup̄-
rem iustum: t̄ non parcamus viduē nec ve-
terano nec reueremur canos multi tempo-
ris: sicut autem fortitudo nostre lex iusticie.
Reprimende sunt igit istē furie. 1. Primā
furiam scilicet libidine reprimere qui d̄
cebat Thobie. viij. Tu scis domine q̄ nō lu-
xurie causa accipio sororem meam: sed sola
posteritatis dilectōne. Eccl. xxv. A carni-
bus tuis absconde illā ne sp̄ abutatur te. 2. Se-
cūda furia. i. cupiditatē reprimebat q̄ d̄
qui dicebat. i. Thimo. vi. Abscentes alimen-
ta t̄ q̄bus tegamur hīs cōtenti sum⁹. 3. Ter-
tiam furiam. i. iram reprimendam docebat
Job. xxxvi. Non te superet ira v̄t aliq̄e op-
primas. Proverbi. x. Iratus statim indicat

iram suam qui autem dissimulat ininiam
callidus est t̄c.

Sermo secundus.

Ece rex tuus venit tibi

māsur. Dñs noster iesus xps
in hunc mundū veniens semp̄
vbiq̄ dilexit paupertatem t̄ humilitatē sc̄z
in natiuitate. in vita: in morte: t̄ post mortē
Nam in natiuitate habuit humilem t̄ pau-
perē matrē: in vita pauperes societatem: in
morte pauperē lectū. s. crucem qui adeo fuit
strictus q̄ duo pedes ibi d̄scere nō porue-
runt: sed v̄t sup illū fuit cōfusus. Post mor-
tem autē habuit pauperē sepulturā: q̄ nō in
pprio sed alieno sepulchro posuit. Ita
etiā nūc pauperē habuit cōtuturā sc̄z alnā
t̄ pullū. ideo dicit p̄pheta. Ecce rex tuus ve-
nit tibi mansuetus: vbi dicit quattuor i isto
rege fuisse. 1. Prius fuit in eo sublimitas diui-
na cū hūana infirmitate: cū dicit. Ecce rex
tuus. fuit em̄ rex in q̄rā d̄ sumus: s. tuus
ingrūm fact⁹ est hō infirm⁹. Et quo habet
q̄rūm descēdit q̄m de diuitia sublimitate
vsq̄ ad humanā infirmitatē. Non em̄ descē-
dere magis potuit q̄ inde manifestat. Qm̄
infra naturā diuinā est natura angelica. in-
fra naturā angelicā est natura hūana. infra
naturam humanā est pena. Infra penam
est culpa. infra. culpa vero nihil est: q̄ nihil
inferius est p̄cō. Christus ergo descēdit in
fra naturā diuinā: q̄ minor seipso facit⁹ est.
Phil. ii. Semetipm̄ exinanīuit formā serui
accipiens. Secūdo descēdit infra naturam an-
gelicā: q̄ paulomin⁹ ab angelis minoratus
ingrūm sc̄z angeli habēt naturā impassibili-
lem: t̄ ipse habuit passibilem. ps. Adinūisti
eum paulomin⁹ ab angelis. Tertio descēdit
infra naturā humanā ingrūm obprobriū hō-
minū facit⁹. ps. Ego autē suz vermis t̄ nō hō
videbat em̄ esse minor omni alio homine q̄
sic fuit d̄p̄c̄t. sic fuit cōsp̄t. sic deturpat⁹
sic hūiliat⁹. Esa. liij. Mō est ei sp̄s negs de
cor t̄ vidim⁹ euz t̄ nō erat aspect⁹. vñ nec re-
putauim⁹ eū. Quarto descēdit vsq̄ ad pe-
nam. Circa penā autē triplex est grad⁹. 1. Est
em̄ quedā pena multā ignominiosa sicut ē
suspēctio in patibulo vbi latrones puniūtur
2. Est qdā multā dolorosa sicut est excoiatio
quā fuit passus sanct⁹ Baribolome⁹: t̄ adu-
stio quā fuit passus sanct⁹ Laure. Est qdā
que vtrūq̄ h̄z sicut est crucifixio. Erat enim
ignominiosa: q̄ erat pena latronum. Et do-

lorosa. Tum ppter neruositates: q̄ fit in lo-
cis neruosis t̄ maxime sensibilibus. Tum p-
pter ponderositatem: q̄ ipm̄ corpis pond⁹
pendentis continue auget. Dolorosa. Tum
ppter diuturnitatem: q̄ non statim moriū-
tur sicut illi q̄ gladio feriunt. Q̄s ad culpā
autē non descēdit. Tuz: q̄ deus erat in quē-
p̄c̄m cadere non poterat. Tuz q̄ dicebat vt
nullū haberet peccatū: qui nostra venebat
auferre p̄c̄tā. Secūdo fuit in eo imensa chari-
tas cū magna nostra vilitate euz d̄. Venit
tibi. i. ad vilitatem tuam. In hoc em̄ ostē-
dit infinita eius charitas: q̄ iō ad nos venit
ut p̄ suam passionem nostram p̄curaret salu-
tem. De qua charitate d̄ iob. xv. Adatores
hac dilectionem. h̄z v̄t animam suam
ponat p̄ amicos suos: t̄ ponit hic vltimū
bonū q̄ p̄ amicos suis: t̄ ponit hic vltimū
signū amoris. Amor em̄ q̄ p̄tūat signa ma-
nifestat. Primo p̄ d̄ba: q̄m em̄ cor est plenus
amore t̄ os redundat vel abūdat in sermo-
ne. Luc. vi. Et abundantia cordis os loqui-
tur. Secūdo p̄ collata beneficia t̄ istud est ma-
ius q̄ p̄mū. Multi em̄ bona d̄ba vel ama-
tiora d̄cerent q̄ non seruirent de rebus suis
Grego. Probatio dilectionis exhibitio est
operis. Tertio p̄ obsequia p̄sonalia: t̄ istud
adhuc ē maius. Multi em̄ seruierūt de sub-
stātia sua qui nō seruierūt de p̄sona sua. gen.
xxix. Seruiuit iacob p̄ rachel septem annis
Quarto p̄ aduersa: t̄ istud est vltimū vlti-
q̄ aliud nō inuenit. Multi em̄ darent p̄o-
nā suam ad seruiedū q̄ non daret am suaz
ad moriendū. De isto signo d̄. i. Cor. xij.
Libentissime impendā t̄ sup impendat ego
ipe p̄ animabus vestris. Ista autem quattu-
or signa amoris deus hum. mo generi ostē-
dit. Tempore em̄ legis t̄ p̄phetaz ostēdit
suū amorē p̄ verba: q̄ tunc hominē docuit
mentā dedit p̄ que ad vitam puenire potuit
Leut. xxvij. Custodite leges meas atq̄ ius-
dicia que faciēs hōz viuer in eis. Baruth.
iij. Beati sum⁹ israel q̄ que deo placent sūt
manifesta nobis. Deinde ostēdit nob amo-
rem suū per beneficia. Et hoc in lege. ante
legem: t̄ post legem: q̄ omni tempore bene-
ficia sua dedit. s. beneficia temporalia corpo-
ralia t̄ sp̄alia: t̄ p̄m̄ist etiam dare celestia
Adar. vi. Homine aia plus est q̄ esca. t̄ cor-
pus plus q̄ vestimentum. Querit ergo p̄-
mum regnū dei. Homine autē anime intel-
gunt bona sp̄alia. Homine corpore bona cor-
poralia. Moie vestimenti bona temporalia.
Moie regni dei bona celestia. Est ergo sen-

fus. Non scis solliciti querere nisi bona celestia: qd pater vester q vult vobis dare bona celestia dabit spualia. Et dabit bona spiritalia dabit et corporalia. Et si dabit bona corporalia dabit et spualia. Quia qui dat maiora dabit et minora. Tandem xps ad nos venit et signum amoris qd est q obsequia psonalia nobis ostendit qd p triginta tres annos psonaliter nobis seruit. i. firmos sanando. mortuos suscitando. demones expellendo. Ac. x. Qui pertransiuit bethsaida et sanando omnes oppellens a dyabolo qm deus erat cu illo. Et uno ostendit signum amoris qd e p aduersa. q. fm Bern. Pro nobis passus est dura verba. duriora sbera. durissima crucis tormenta. Tercio in isto rege fuit mansuetudo cum benignitate. cum dicitur mansuetus. Dicit aut mansuetus quasi man? asuer? si aut quis domestica dicit mansuetus: qd ostendit nonem fructi carnis statim venit ad manu De? em olim erat valde durus. q. quatuor cum q vocaret no veniebat. s. in carnes. s. mo sic factus est mansuetus qd ad modicu desideriu nostru venit ad cor nostru. Sap. vi. Preocupat q se concupiscit ut illis se prior ostendat. Adulti aut sunt tanq aues pecunaces et siluestres: quia licet deus ad eos veniat bona postea inspirando. ipsi em ad eu ire nolunt suis inspirationibus obediendo. iob. xxiij. Ipsi fuerunt rebelles lumini. Morandus aut q aues tribus de causis ad dñs suos non reuertuntur: aut quando sunt nimis repleti: aut quando sunt in deuoratioe prede occupate: aut quando non sunt bñ domesticate. Sicut aut qd qui ad xpm non veniunt: q. diuitijs sunt nimis repleti. Deut. xxiij. Incrassat? est dilect? et recalcitrauit. Alij q spuricijs peccat? sunt pleni. similes sunt coruo qui ad arcam no rediit: q. deuoratioe cadaueru se dedit. Alij q adhuc no sunt bene domesticati. Aialia aut siue aues in spualibus domesticant. Queda ex flagellatioe vel aliena vel ppa. Aliena sicut leo q domesticat qm caru lus cora eo flagellat. Vel ppa sicut catulus q domesticat qm sepi? dberat. Queda domesticant ex longa cohabitatioe cu hominibus vel domesticis aialibus. Queda ex vinis sumptiosis: sicut pueri dant auib? vinu biberent qd ad loquedu voluit eas docere. Queda ex bñficijs impetioe. Mo em est aliqd aialia siluestre qd ex bñficijs no fiat leue. Et tñ aliqd adeo fuit siluestres q domesticati no pnt. Nec ex pssideratioe flagellati leo

suas in septē mēses redacti sūt. In quib? septem mētib? p quadraginta dies infaniam patiebatur. p alios hō qd draginta ad cor reuer sus flebat et orabat: ita q ex magnis fletib? oculi eius vt caro facti sunt. Adulti aut aut eribāt et uidebāt. E. opleris aut regnare sed vsq ad septē annos pnam egit: panē et carnes nō comedēs et vinu nō bibēs. ex hac hystoria quatuor eliciunt. Prio qualis est hō in statu pccati: q. silis bestijs. ps. lxxv. cū in honore eēt nō intellexit: cōparus ē iumentis in pccatib? et similis factus est illis. Ber. Ecce quōd de grege bestiarū facta ē nobis creatura puto iumenta dicerent si loq fas eēt. ecce adā quāsi vn? ex nobis fac? eēt. Scdo q sint illa pccā q aīam assimilāt bestijs q qdem sūt luxuria et ferocitas nimia. hoc signat ex eo: q sibi videbat q esset bos siue taur? in anteriorib? et leo in posteriorib?. nā in tauro feruens luxuria: et leo in ferocitate supbia significat. Tercio quilibet hō dicit in statu penitentiae: q. d. oronibus et fletib? insistere et aliorum sanctorum suffragia implorare. Que te virtutis sint patet: q. daniel p suas orationes septē annos mutauit in septē mēses. Jaco. v. Adulti em valde deprecatores sūt assidua. Quarto qualiter hō se debeat habere post pacā pnam: q. s. debet sp time re et vsq ad mortem in bonis operibus perseuerare. Eccl. v. De pccati peccatoru noli esse sine metu. ciuides. xxiij. Ne verearis vsq ad mortem iustificari: quoniam merces dei manet in eternum etc.

Sermo tertius. de eodem

Luxuria autem turba str

uerunt vestimenta sua in via etc. Adatozē semp in vita sua xps familiaritatem habuit cum pauperibus humilibus et simplicibus. q. cu diuitibus poterit? et sapientibus: imo de vob? diuitib? nō habuit aliqñ amicu nisi vnū solū. s. zachēu: de quo h? Luc. xix. Et de oib? poterit? nisi vnū solū. s. centurionē. De quo h? Mat. viij. et de oib? sapientib? nisi vnū solū. s. nichodemū de quo habet Joh. in. Hinc est q hodierna die quando diuites potentes et sapientes: scribe et pharisei morte xpi tractabant. tunc pauperes humiles et simplices. i. turbe xpi honorabāt et ipm pccationaliter in hierusalem deducebāt. Morandus aut q in hac die triplex pccatio celebratur. Prima est q xpus

de monte oliueti vsq in hierlm honorabiliter fuit associatus. De q pccatio agit i euangelio hodierno. In q pccatione fm Bern. triplex obsequiu xpo fuit exhibitu. Primū a iumento cui insedit. Scdm ab eis q vestimentum in via psternebāt. Terciu ab his q ramos de arboribus cedebant. Possimus etiam addere quartū qd fuit exhibitū a pueris q eum laudabant. Per ista igit significat q debemus deo seruire et obsequiu exhibere de oibus que in nobis vel circa non sunt. Primo de vocibus nostris. s. deū laudemus. istud designabat in pueris q xpm laudabant. Et istud obsequiu ē deo valde acceptū. ps. factus est obsequiu ē deo valde acceptū. ps. factus est obsequiu ē deo valde acceptū. Debet autē sacrificium laudis honorabit me. Debet autē ista laudatio fieri corde et ope. Augu. in lib. ista laudatio fieri corde et ope. Augu. in lib. omel. Qui non pualer laudare vocibus laudet bonis operibus assiduis. Sicut autē q. d. laudant ore sed non corde. Mat. xv. Populus hic labijs me honorat: cor autē longe ē a me. Alij sunt q laudat ore: sed non ope. Aug. ubi supra. si male viuīs et bona dicis non me laudas. si ceperis bñuere in meritis tuis tribus non me laudas. Rur sus si fueris quasi iustus: et de iusticia tua i flatus inceseris et alios in tui comparatioe contempseris non me laudas. Scdo debemus seruire deo de rebus nostris: vt. s. mic opa faciamus et ostendamus: qd significat in illis q ramos oliuarū ferebant. Per oliuā em mia significat q seramos h? q. s. misericordie opa continet. que sunt vestio. po to: cibo: rectum do: vistro: soluo. Quot ergo mic opa facimus quasi tot ramos de hac arborē incidimus. Quilibet autem ramus huius arboris deum ad miam inclinat. Mat. xv. Beati misericordes qm ipsi miam consequent. Tercio debemus deo seruire de creatis nostris: vt bona exempla priorum pie beamus. Istud significatur in illis qui sua vestimenta in via psternebant. Vestimenta autem aie sunt ipsa bona opera. Apoca. xvi. Beatus q vigilat et custodit vestimenta sua ne nudus ambulet: illi igit vestimenta sua in via sternit qui per bona sua opera exemplum bene viuendi primis tribuit. Sunt qdam q ista vestimenta nolunt in via psterne re: sed sp in dorso tenere: nolentes aliqua bona opa coraz alijs facere: timētes ianis glorie motum incurrere. Cum tñ dicat. Mat. v. sic luceat lux vestra coram hominibus etc. Augu. si times in peccatores non habebis

imitatores. Debēt igitur et interius tenere sincerā intētiōē et exterius bona opa ostēdere ad edificatiōē. Bern. Si sit opus in publico ut tñ intentio remaneat in occulto. Alii sunt qd nō stēnt vēstimenta sua sed aliena. qui se habent mala opa sicut bona dīa. De q bus dī. Mat. xxiij. Quēcūq; dixerit vobis seruate et facite sū opera eorū nolite facere. Alii sunt qd non ponūt in via vēstimenta sua sed laqueos et retia: sicut pelati qui habent malā vitā et periculosa doctrinā qui sunt alijs in scādālū et ruiā. Dece. v. Laquei facti estis spēdationi et rete et pāsūs et. Quāto debemus seruire deo de cordib? nostris ut se corda viridia et florida semp geramus. qd significatur in illis q ramos palmarum ferebāt. Palma em florēt in vere: autumno: estate et hyeme. Per ver significat iuuentus vbi oīa florēt. p autūm senect? vbi folia cadunt. p estate pspitas: p hyemē aduersitas. Alii igit sicut palma quoz cor nūq; arefcit: sed semp viret. et in iuēute p feruore. et in senectute p pferuacitē vigore: et inter p spera p temperantiā et inter aduersa p paciētiā. ps. Iustus vt pal. flore. et. Quāto debem? seruire deo de corpib? nris: ut se xpm i cor pēno p mortificatiōē portem? Isti tales significant p iumētiōē cui pps infēdit quidā cum cum propheta. Et iumētiō facit sum apud te. De talibus dicitur pzo. Lxx. v. c. Glorificate et portate dñm in corpore vestro. Col. iij. Adornate membra q sunt sup terram. Non dicit viuificate vel occidite sed mortificate. Illi viuificāt qui corpus suum in delicijs nutriūt et in membris suis vicia regnare permittunt. De quibus dī. i. Thim. v. Vidua que in delictis est viuena mortua est. Illi occidūt q pē nimia abstineā se se debilitāt q cū vicijs naturā necāt Ideo monet apłs ibidē. Moli adhuc aquas bibere sed modico vino vtēre ppter stomachū et frequētes tuas infirmitates Illi mortificant qui naturam nutriunt et vicia extingunt. De quib? dī. Roma. xij. Exhibeatis corpa vestra hostiā viuēte et. ut dicit Grego. Hostia qppe immolaf et viuā est quādo ab hac vita hō nō deficit: et tamē se carnalib? bus desiderijs occidit. Q Secūda processio fuit quā hīstīm vsq; ad caluarie locū ignominiose est deductus. De qua legitur i pafione que hodie in missa recitatur. Ab ista processione quidā recesserūt: sed postea redierūt sicut apłi q relicto eo fugerunt: et fidem

amiserunt. Sed postmodū fidē recuperantes redierūt ad ipm. Quidā recesserūt et nūq; redierūt: sicut iudas qui abiēs laqueo se suspendit. Quidā nūq; recesserūt: sicut virgo beata et ceterae mulieres que iuxta crucem ieli sp steterūt. Sed cū prima processio fuit re ecclīa vtrāq; coniūgit. s. leticiā et tristitiā am legens euāgelij qd est tanti gaudi et honoris: et passionē que fuit tanti ludibij et doloris. Potest dici q hoc fit trib? de causis. Prima est vt ostēdat qra in voluntate humana et dignitate mundana sit instabilitas et breuitas. Bern. Ab eodem populo et in eodem loco et ipso tempore paucis dieb? interpositis: pzo cū tāto triūpho suscepit: et postea crucifixus ē. Qd dissimile est tolle tolle crucifige et: et bñdictus qui venit in nomine domini. Qd dissimile est: rex israel et nō habemus regem nisi cesarem: qd dissimile est rami virentes et cruce flores et spine. Qui psteriebantur vēstimenta aliena: ecce suis crucif? et fors mittit sup ea. Qui dixerūt: Osanna: id est salua obsecro: tunc dixerunt alios saluos fecit seipsum saluum facere non pōt. Secūda est vt ostēdat q temperanda est mūdāna pspicitas meditatiōe. s. mortis vel alicui? aduersitatis de facili contingētis Ideo em nimia pspicitas salomōē infirmāuit: q ipam tēperare nesciuit. Istā pspicitatem et mundanā leticiā hodie pzo et co desia tēperauit. Christus duplici. Primo in hoc q honorē sibi exhibiti in tanta humilitate suscepit q nō sup palefredus s. sup asinam sedere voluit. Secūdo in hoc q tāto honori lachrymas admiscuit dñ sup hierusalem fleuit: vt hētur Luce. xix. Ecclēsia etiam mūdāna pspicitate temperandā docet dum leticie pcellionis adiungit tristitiā passionis Bern. Optime processioni passio est coniūcta vt discamus in nulla leticia huius seculi fiduciā habere: sciētes q extrema gaudij luctus occupat. Tertia est vt ostēdat qra his qui honorē appetūt sit facultas. Faut enim esset qui cum honore ad mortē deducit. Fugit xpm in vita honorē regim? et habet iohā. vi. Nunc autē ad mortem vadēs suscipit honorē ipseus vt ostēdat q cū hec vita quidā sit cursus ad mortē tale est in vita hac honorē appetere quale esset ad mortem: cum honore velle pperare Gregorij. Qui presenti suauitate capis quasi per amena prata ad interiū ducitur. Adors igitur

adueniēs ostendit facultatē esse in hac vita pspicitatē vel honores querere. Fatuū em est tot diuitias cōgregare cum nō possit hō nisi facci et alicius secum portare. Job. xviij. Saccū cōfui sup cutē meā et. Fatuū est corpus in delitijs emurrere qd postmodū vermes in cibū debēt habere. Eiusdē. xvij. Putredini dīri pater meus es et mat mea et soror mea verminibus. Fatuū est sup alios vel le exaltari quē in breui cōiūgit a bestiis cōculcari. Eccl. i. Quādo ei moris hō hereditabit bestias: serpētes et vermes. Tertia processio est quā hodie facit ecclīa in qua plurā notant mysteria. Primū est q ordinare debet incedere. Si em aliq; subsisteret vltro redire vel nimis curreret pcellione turbaret. Subsistit tepidū et negligēs. Apo. iij. Trina frigidus es et calidus: sed q tepidus es et. Retro rediāt recedunt. Tunc. i. Nemo mittens manū suā ad aratū et respiciens retro et. Currāt presumentes Proverb. xij. Substantia festinata minuet et. Sedm est q ato rami oliuari et palma: rū vbi haberi pnt debent deferri. per oliuā misericordia designatur Amb. in libro sermōnum. Sine causa ramus oliue portat q opa misericordie nō amat. Per palmā significatur victoria. Tuz q arbor illa dedicata erat marti. Tūm q victores inde coronabatur. Amb. vbi supra. Sine vilitate palmā portat qd diaboli decipiēdo supat. Tertiū est q cruce portat et cāpane pulsantur: vt demones videant verilla dei et audiant tubas dī: et sic territi fugiāt. Propt hāc cām pulsant campāe et cruce exaltantur qn tēpestates concitant. Quartū est q versiculi clausi ianuā decārant. Qd fit duplici de causa. Quarū vna est litteralis ex eo q fuerit a clauso pmit? decārant. Theodulph? em aureliāensis eps false apud Ludouicū imperatōrē ab iniurijs accusat: ab ipso est in custodia andegauis mancipatus: q in ramis palmarū illos versus s se editos pferente imperatōre et pcellione clausus in carcere apta tamē fenestra decāruit. Qui instantū impatori placuerūt q mor a vinculis ipm absoluit. Sed ratio est mystica. Tēpus ei illud signat tempus veteris testamēti i quo adhuc ianuā regni celestis clausa erat: et velamē legalitū adhuc positi erat: sed in pascue et ianuā fuit apta qm ad pēi solutōes et velamē remota qm ad mysteriōr expōsitiōes. Et tūc ideō xpus agnos in agro de

cantat et continue que relabant altare penitus remouentur. In die sancto pasche. Sermo primus Aria magdalene et maria iacobi et salome emerūt aromata et. Adarc. vi. pauci sunt q diligant in vita: q fere omnes amici diligunt ppter sua non ppter se. eccl. vi. Est amicus socius mense et non pmanebit in die necessitatis. Pauciores q diligant in morte: immo sepe filij parentibus aduersari qm in morte volunt aliq ordinare. Paucissimi q diligant post mortē: q post modicū tēpus amici obliuiscunt ps. Obluioni datus est amicus obliuiscunt a corde. Istē autē scē mulieres xpm dilexerūt in vita: q sequebantur eū pdicantē. Luc. viij. Sequebat eū Adaria magdalena et iohanna vxor chuze paraitoris herodis et alie multe q ministrabāt ei de facultatibus suis. Dilexerūt i morte: q sociauerūt se ei in cruce pēdēti. ioh. xix. Stabat iuxta crucem iesu mater eius et. Dilexerunt post mortem: id vnguenta parauerunt vt corpus eius inuērent. Et hoc est q maria magdalena et iacobi et salome et. In hoc igit euāgelio de tribus fit mentio. Q pzo de scāz mulierū deuotio. Quaz deuotio ostendit qm ad tria. Primo qm ad numer psonaz. Describūt em tres. s. Adaria magdalena: et maria mater iacobi. s. minoris et maria filia salome. Prima pzo nihil attinebat nisi fide et deuotioe. Due sequentes erāt em materetere. Tū dī. Et iohāim cleopha salometres anna marias quas habuit. iungit ioseph alpheorzebedeo. Tūius hec mater hec quattuor illa duoz. Iuxta em ioseph. s. beata vgo fuit mater vnus. s. xpi. Iuxta alpheo fuit mater quattuor. s. iacobi minoris simonis et iude et ioseph. Iuxta zebedeo fuit mater duoz. s. iacobi maioris et iohannis euāgeliste. Sed ostendit earū deuotio quānam ad opus deuotiū. cum dī. Emerunt aromata i. vnguenta aromatica. Cōsuetudo em erat iudeoz vngere corpa mortuoz: vt conseruarent a fetore ab incineratiōe et a dñmū corrosione. Sed ille mulieres erant decepte. q cum corpus dñi deitate esset in balsamatum si p mille annos in terra facillit nō potuissent putrefieri nec incinerari: nec inde vermes generari. ps. Non dabis san crum tuū videre cor. Q Tertiū ostēditur earum deuotio quantum ad opus festinū. cum dicitur

Sequebanth

1

1

2

3

Er valde mane. Sz si erat valde mane quod iam ortus erat sol. dicendum quod ille mulieres in ciuitate habitabat. sepulchrum autem extra ciuitatem erat. et sic valde mane venerunt. i. venire inceperunt: sed iam ortus erat sol quando puenerunt. Vel sol dupliciter dicitur ortus vel quantum ad fulgorem sui qui de aurore. vel quantum ad speram suam. Primo modo ortus erat sol. Unde dicit Aug. Orto iam sole. i. cum celus ab orientis parte iam albefceret. Vel nomine solis christus intelligitur qui dupliciter fuit ortus. scilicet de matris utero per natiuitatem penosam. et de sepulchro per resurrectionem gloriosam. Et ergo sensus valde mane venit. sed tamen verus sol. christus qui prius fuerat ortus natiuitate carnali: iam erat ortus natiuitate celesti. Quod autem dicitur in sabbato quantum intelligendum est prima die a sabbato quoniam dominica dicitur Dies enim aliter a iudeis. aliter a romanis. aliter notatur ab ecclesia. Iudei enim noiant ipsos a sabbato dicens. prima sabbati. secundum sabbati. et sic de alijs. Et hoc propter reuerentiam sabbati in quo deus requieuit: in quo opera sua perfecit. et que pre omnibus sanctificauit. Romani nominant dies a planetis et maxime ab illo qui prime hore illi diei dominatur. Et quod sol dominatur prime hore diei dominice. ideo illi diei vocabatur diei solis. et sic de alijs. Die autem sabbati vocabatur dies saturni: quia prime hore illius diei dominatur saturnus. Ecclesia nominat dies a ferijs dicens Feria secunda. Feria tertia. et sic de alijs. Et est idem feria quod cessatio. Unde antiqui dies solennes feriam appellabant: quia ab opere seruii cessabant. Vel de feria a feriendis victimis quod i diebus festiuis sacrificia offerebant. Aliter autem ecclesia omnem diem appellat feriam. quia omni tempore a vitijs est cessandum. Vel de feria a fieri: quia omnes dies facti sunt. per fiat et factum dicitur. Dixit et facta sunt. Gen. i. Fiat lux et facta est lux. et factum est vespere etc. Sed quare beata virgo cum istis mulieribus ad monumentum non venit. dicitur potest quod triplici de causa. Prima est quod non potuisset sustinere videre sepulchrum filij quin gladii doloris animam eius perforasset. Secunda est quod in pasce et sabbato tantum se macerauerat et fleuerat quod pre nimia debilitate sustinere se non valebat. Unde secundum Bernardum. Opportuit quod loco passionis inter manus discipulorum tantum seminata ad domum propriam deferretur Aug. Illa quippe pia mater immensi doloris et ciulans et pectora delicta contuens: ipsa

ipsa viscera omnia fatigauerat ei membra reliqua sensu deficiens vir puenire potuisset ad sepulchrum. Tertia est quia sciebat quod per dorsum reterat et quod in monumento corporis non erat. Et pie credendum est quod ante oculos sibi iam apparuerat quod tripliciter ostendi potest. Primo per auctoritatem. Sedulius enim agens de christi apparitione dicit. Sempiternus noster huius se visum astans. Luce palam dominus prius obtulit. Secundo per romane ecclesie approbatam consuetudinem. Secundus enim pontifex in die pasche ad sanctam Mariam maiorem primam facit stationes per hoc inuocans beatam Mariam primam facta fuit se apparitione. Tercio per quamdam moralem rationem. Et huiusmodi precepit. honora patrem tuum et matrem tuam. Sz qualis honor esset si aliquis de ultra mare veniens personas extraneas primo visitaret et matrem de sua absentia defoliatam vltimo visitanda accederet. Si christus matrem non multum honorasset si prius alios de sua resurrectione iustificasset et tandem matri desolate apparuisset. Secundo fit merito de monumenti clausione et apertione quod dicitur. Quis reuoluer nobis lapidem etc. Monumentum tripliciter clausum erat. scilicet grandis lapideus ad ostium aduolutus: sigilli appositione: militum deputatione. Et ideo mulieres non sperabant se posse intrare: quia lapideus tam grauem remouere non possent. et milites eas fugarent. et sigilla sigillis frangere non auderent. Christus autem qui exiit de clauso utero matris et qui intrauit ad discipulos ianuam clausis ipse de sepulchro. exiit saluus sigillis. Dicit in historia scolastica. quod anno domini M. cxx. cuidam monacho sancti laurentij extra muros miranti de cingulo suo de quo cinctus erat insolutum et pectore ante eum vox in acre facta est. sic potuit christus clauso prodire sepulchro. Tercio fit merito de angelica visione cum dicitur. viderunt iuuenem etc. Abi de scribitur quantum ad quattuor. Primo quantum ad situm: cum dicitur. Sedentes in dextris. Greg. Quid per sinistram nisi vita presens. Quid per dexteram nisi vita perpetua designat. Ergo redeptor noster ita pntis vite corrupti one transierat recte angelus qui nunciare ei per huiusmodi vitam venerat in dextera sedebat. Secundo quantum ad habitum cum dicitur. Eooperus stola candida. Severinus. Stola ista non est ex mortali vellere sed ex vitali virtute splendens celesti lumine non terreno colore: dicitur propheta. Amictus lumine sicut vestimentum. Et de iustis dicitur. Tu iusti fulgebunt sicut

sol. Grego. Stola candida cooptus apparuit. quod festiuitatis nostre gaudia nuntiavit. Et ad hoc enim vestis splendore denunciat nostre festiuitatis. Mathaeus autem dicit quod aspectus eius erat sicut fulgur: vestimenta eius sicut nix. Fulgur est de celis: nix de terra. Per quod datur intelligi quod in christi resurrectione terrenis celestia sunt coniuncta. Secundo autem Grego. In fulgure terror timoris est. in nixue blandimentum candoris: quod datur intelligi quod res in iudicio terribilis erit peccatoribus: et blandum iustis. Tercio quantum ad etatem cum dicitur. Viderunt iuuenem: ad immuendum quod omnes in eum re iuuenili resurgemus. Severinus. Viderunt iuuenem ut cernerent nostre resurrectionis etatem: quia nescit resurrectio senectutem: et ubi nasci et mori nescit ubi etas nec admittit deum trimetrum: nec indiget incrementis. Unde iuuenem non senem non infantem: sed iocundam viderunt etatem. Quarto quantum ad locutionem. Allocutus est enim mulieres triplici. Nam primo eas confortauit dicens. Nolite expauescere. Sicut dicitur. i. Cor. xi. Sathanas transfiguratus est in angelum lucis. In hoc tamen bonus angelus a malo discernitur: quia bonus angelus in principio terret et suo fulgore: in medio confortat et sua allocutione in fine letificat ex sua iocunda visione. Proprium vero mali angeli est in principio ex sua apparitione terrere multum: in medio ex sua allocutione terrore magis: in fine ex sua horribilitate et visione terrore maxime. Secundo ipsas confortauit et de resurrectione certificauit ad apostolos destinauit dicens. Ire dicite discipulis etc. et Petro etc. Petrus autem solummodo noiauit triplici de causa. Unas assignat Greg. dicens. Petrus vocat ex nomine desperet ex negatione. Si enim nominatum cum non exprimeret quod magis sum negauerat: venire inter discipulos non auderet. Alia ratio. ideo specialiter dicitur Petro: quia indignum se iudicabat discipulatum ter negauit magistrum: peccata non nocent quod non placent. Secunda causa est: ut angelus sibi tantum summo pontifici deferret. si enim quis pape et collegio cardinalium litteras mitteret papam notarium exprimeret: cardinale signali perferret. Angelus itaque notarium expressit per tantum pontificem summum. Discipulos autem generaliter tantum collegium. Tercia causa est: quia per tres interpretat agnoscentis. quod datur intelligi quod illi christum iuueniunt quod deum et se veraciter agnoscunt. Tercio christi apparitione et visione per eas apostolos predicat cum ait. Precedet vos in galileam.

Apparitio autes facta in galilea huius fuerit occulta: si propter mysterium specialiter notat. Galilea vero interpretatur transmigrationis. Et huiusmodi dicitur in hac vita mortali tripliciter defectum patiebatur. Unum quantum ad corpus. scilicet mortalitatem. Aliud quantum ad animam. scilicet passibilitatem. Tercium quantum ad verum. scilicet multiplicem miseriam et penalitatem: sed in resurrectione facta est transmigrationis. siquidem transmigratione corpus de mortalitate ad immortalitatem. Anima de passibilitate ad impassibilitatem. Leo papa. Post passionem christi ruptis vinculis mortis: infirmitas in virtutem: mortalitas in eternitatem: contumelia transiit in gloriam etc. ¶ Sermo secundus.

Esum queritis nazare

i num crucifixum. resurrexit non est hic. Christus in vita sua nobis bilem societatem habuit. scilicet apostolos et quasdam sanctas mulieres. horum autem tempore passionis quidam ab eo recesserunt. et quantum ad corporalem associationem: quantum ad fidem: et quantum ad amorem sic iudas. Alii quantum ad corporalem associationem et fidem: sed non quantum ad amorem sicut ceteri apostoli: quod eo relicto fugerunt et fidem perdiderunt non amorem. Alii quantum ad fidem: non ad associationem nec amorem: sicut scilicet mulieres quod iuxta crucem stabant et ipsas etiam defunctum amabant. Virgo autem beata a filio non recessit. nec quo ad associationem: quod iuxta crucem immobilis stetit. Nec quo ad fidem: quia ipsam retinuit. Nec quo ad amorem: quia ipse per petuo amore dilexit. Istud repntat in quidem candelis quod in naturis paulatim extinguntur. Et repntant. cum apostoli tres marias quod omnes in passione christi quo ad lumen fidei fuerunt extincti. Una tamen candela seruauit inextincta quod repntat virginem mariam in qua lux fidei non fuit extincta: quia istis mulieribus iste fides de amissis. propter amorem in de deuotionem ipsam quod erat et corpus eius vngere volebat. Ideo dixit eis angelus. Esum queritis nazarenum etc. in quibus vobis tria ostendunt. Prius quod in mulieribus fuit magna studiositas: cum dicitur. Esum queritis. Circa quod tria sunt videnda. Prius quod per ceteras mulieres iste soleuenerunt. Et dicitur quod propter multa beneficia ille christus per se teris tenebant. Ma de magdalena sepe de monia eiecit. martha sororem suam a fluxu sanguinis liberauit. fratrem suum lazaro quattuor

in sulcitur: et eam sp. dulciter excusavit:
3 apud phariseum q. dicebat eam immundam: et
apud sororem q. dicebat ipsam ociosas: et apud
iudam q. dicebat eam pdigam. Secunda maria. s. ma-
ter iacobus minoris et multu tenebat. Tunc q.
nepos suus erat. Tunc q. tres filios suos. s.
iacobum. simonem. et iudam cardinales. i. aplos
fecerat. Tertia. filia salome ei filii multus
tenebat. Tunc q. nepos suus erat. Tunc q. duos
filios suos. s. iacobum et iohannem aplos fece-
rat. Secundo videndum est quare insinuat tres
venerunt. Et dicendum q. ppter quattuor cau-
sas. Primo ppter maiorem testimonij firmi-
tatem: ut in ore duorum vel trium testium sta-
ret omne verbum. Secundo ppter decentiam et honestatem.
Decem enim matronas trecenti afficiantur. Ter-
tio ppter mysticam significationem: ut ex hoc de-
tellecti q. illi ad christum venerunt q. hinc fide: cha-
ritate bona opera. Quarto ppter comandan-
dam coniugitatem. Tunc enim servire deo in sa-
cietate bona q. i. sinceritate. ecci. iiii. Me-
lius est duos esse q. unum. Tales enim me-
rito sociantur aliqui liberant a malo culpe p-
petrate. Ideo subdit. Si unus ceciderit ab
alio suscitetur. Aliqui a malo culpe ppetrate.
Ido subdit. Si quis pualuerit adversus alium
duo resistent ei. Aliqui mutuo se accendunt
in amore dei. id subdit. Si dormierint duo
sivebunt mutuo. Unus quod calefiat. Aliqui
pregnant a temptationibus diaboli: vbi dicit.
Eccia. iiii. Funiculus triplex difficile rumpi-
tur. Diabolus enim non potest rumpere servos dei
insinuat pgregatos: q. non potest invadere nisi
solos. Iuxta illud. i. Reg. xvii. Eligite vobis
vires et descendat ad singulare certamen. Ter-
tio videndum est ppter quid venerunt. v. s. v-
gerent eius corpus. Jam prius magdalenam
perat pedes eius: v. habet. Luce. vii. Anre-
rat caput eius: v. habet. Mathei. xxvi. Ado-
do ipsa cum aliis volebat ungere corpus eius
p. que significat triplex vnguentum spiritale
q. distinguit. Berni. super. Lani. s. contritio
nis: deuotionis: et compassiois. Species vn-
guenti contritionis: v. idem dicit. sunt petra
ppria spes vnguenti deuotionis sunt dei be-
neficii. spes vnguenti compassionis sunt pri-
morum calamitates: interrogata supplicia. Tunc
igitur cum magdalena pedes christi vngimus et
lachrymas fundimus cum de peccatis, no-
stris dolemus. Tunc caput inungimus q. de
eius beneficiis sibi gratias exhibemus.
Etiam enim actio ipsi letificat. et quodam modo in-
pinguat. ps. Impinguasti in oleo caput meum

Tunc corpus eius mortuum inungimus. q. affli-
ctos et pene mortuos oleo passionis et mi-
sericordie delinimus. Secundo in christo fuit festi-
uitas iocunditas cum dicit. Nazarenus. qui interpe-
tas floridus. In sua enim resurrectione omnia
florent et gaudent. Iuxta illud. Dies venit ma-
gna in qua resorant oia. Gaudent omnia
creature. Supiores sicut sol qui maiori luce
resplendunt. Adarimus. In resurrectione christi
elementa oia gloriantur et sole ipsi arbitror in
hac die solito dariores. Necesse enim est. vt sol
in eius resurrectione gaudeat: qui in christo
sede p. doluit. Qui autem tunc sol maioris
habuit passus est obscuritate et signum tristitiae:
q. credit q. tunc fuerit universalis edipsio.
Ido nunc maiore debet recipere claritate in si-
gnum leticie. Secundo gaude sunt creature scilicet
res. si q. de carcere sarcenorum euadere.
Multa igitur gaudiu fuerit q. fuerit edu-
cti de carcere tenebroso vbi diuina visio de carce-
bat. De carcere horreo vbi demoni societ-
tate habebant. De carcere ignominiosos q.
sub terra in lacu iacebant. De carcere talionis
go q. p. multa millia annorum ibi remanserant. E-
xxxv. gaudium et leticia obtinebant et fugere do-
lor et gemitu habuerunt. em gaudium q. affec-
te sunt diuine visionis aspectu. habuerunt leticia
q. euasit talia horribile p. fortu. fugit ab eis
dolor: que habebat p. locum tam ignominiosum
suis. et gemitu que habebat p. carcerem talium
turnum. si autem gratia vbi fecti de inferno edu-
cuerunt vsq. ad ascensionem dicitur: tpe de nouit q.
eos eduxit. Elchse dicitur: cu dno fuerit in extre-
mis maris. i. sup. amplissimos fines orbis.
Vel forte fuerunt in padiso terrestri vbi p. de
enoch et helias. Tercio gaude sunt creature
re medie. i. hoies. Moim autem quidam erant
p. teriti. i. mortui. Istis fuit resurrectio in vi-
uificationem. Adar. xxvi. Multa sanctorum
corpa q. dormierant resurrexerunt. Alii erant p-
fentes et viui. Istis fuit iustificationes. Ro-
i. iiii. Tradit e. p. peccata nostra et resurrexit p-
pter iustificationes nostras. Alii fuit futuri et nasci-
turi. Istis fuit ad illuminationem. iob. i. Illumi-
nat omne hominem venientem i. hinc m. d. d. Ma-
rim in simone de resurrectione. Letemur
in hac die q. viuios circumsulget et mortuos vitali-
ficat et venturos illuminat. Et dicitur autem ages-
lus ista duo noia. s. nazarenus et crucifixus.
ad inuendum q. qui vult florere ista crucifi-
gat se in pnia. Filii enim isti agni cu lacrimis
aggressibus comederunt: et discipuli christo p-

sem assum cu sauo mellis dederunt et magi
christum cu maria inuenerunt. Qui enim vult pue-
nire ad eum agni celestis assumat lactucas
amare p. teriti. Qui vult p. frui celesti dul-
cedine afflet igne pnie. Qui inuenire iesum.
vult in gloria habere secum pnia amaram.
3 Tercio ponit resurrectionis felicitas cu dici-
tur. Resurrexit non est hic. Non erat ei ibi ta-
q. mortui: q. ia resurrexerat gloriose. Moradum
autem q. resurrectionis est figura nre resurre-
ctionis spiritualis: q. sicut christus velociter resurre-
xit: sic et nos ad deum velociter perueniamus. De-
bem autem ad deum conuerti in iuuente: q. ta-
lis conuersio h. s. faciliat. Tales enim sunt si-
cut mollis cera q. de facili ad bonum deducit-
tur. ps. Factu est cor meum tanq. cera lique-
lens. Sicut sicut recedens testis: q. in bono odo-
re vsq. in senectute ceteris. Prover. xxi.
Adolescentes iuxta viam suam: cu senuerit non re-
cedet ab ea. Sicut igitur gralis virgula: quia
de facili ad bonum flectunt. ps. Quos filij si-
cut nouelle plantarides auuenerunt sua. No-
debem autem nostra p. uersiones differre: nec
vsq. ad senectute nec vsq. ad mortem nec vsq.
post mortem. Primo non debemus cu d. p-
ferre vsq. ad senectute: q. talis p. uersio h. s.
difficultat. Difficili p. uertit q. i. p. d. inue-
terat. Vbi postq. p. p. beta dixit in p. sona iu-
ueni. Factu est cor meum tanq. cera lique-
lens. Subdit in p. sona senis. Aruit tanq. testa vir-
tus mea. Tales enim in malo indurantur
et ab humore gratie exsicant. Ideo enim di-
xit. Aruit tanq. testa virtus mea. Et vix aut
nunq. vere cōstituit. Ideo subdit. Et lingua
mea adhesit faucibus meis. Et sepe in pec-
catis suis moriunt. Ideo etiam subdit. Et in
pulcre mortis d. durasti me. 2 Secundo enim
non debemus nostra p. uersione differre vsq.
ad mortem: q. talis p. uersio h. s. dubietate aug-
in li. i. omel. Fidelis bene viuens securus hinc erit
agrens penitentia ad vltimum et reconciliatus.
si securus hinc erit ego non sum securus. pe-
nitentiam dare possum: securitate dare non
possum. Nūquid dico d. anabit: si non dico sal-
uabitur. Vnde de dubio liberari age peniten-
tiam. Quis sanus es et securus es: q. pnia
egisti eo tpe quo peccare potuisti. Si aures
vis agere penitentiam quando peccare non
potes peccata te dimiserunt non tu illa: er-
go tene certu et dimitte incertu. Ideo autem
sanctus Aug. dubitat de penitentia illorum q.
penitent in extremis: q. tunc quid penitent

tantu timore pene. quidā amore iusticie: q.
dam considerat de vtriusq. cause. Et tales
in extremis cōstituti videntur potius penite-
re timore pene q. amore iusticie. Ideo enim
penitentia dubia esse dicit. 3 Tercio non de-
bem differre nostra conuersione post mor-
tem: q. talis conuersio habet impossibilitatem.
Tem. Talibus enim dicit dominus. Peccer.
pmo. Vocauit et renuisti. Et ista. L. go. quo
q. in interitu vestro ridebor: subfanabo cu
vobis q. timebatis aduenire. Tunc inuio-
cabunt me et non erudiam: mare surget et non
inueniet me. Inueniet q. d. d. anati decum
et non inuenient. De enim est in mudo p. mis-
ericordia: in celo p. gloria: i. inferno p. iustis
torre: q. hoc modo inuenit in mudo: nec vt glo-
rificatores: q. hoc modo inuenit in celo. h. vt
iudicem et tortor: q. hoc modo est in inferno.
In hor significatione christus post resurrectio-
nem q. duplici tpe est querit. 1. Primo in
mane ab istis mulieribus q. de facili cu inue-
nerunt. p. mane autem inuictus significat. 2. Se-
cundo in vespe a duobus discipulis cūtib. in
emaus q. tardet difficulter inueniunt. vnde
dixit eis. 2. Stulti et tardi corde ad credendum
et. Per vesper autem senectus accipit. 3. Tercio
in celo a discipulis pgregatis q. dubitauerunt
credentes ipsum esse ipsum: vt dicit. vltio.
Per sero autem q. est vltima pars diei mors in-
telligit. 4. Quarto a militibus ad custodiam
noctis deputatis q. nūq. inuenire poterunt
p. nocte autem signat obscuritas infernalis.

Sermo tertius de eodem.

1. De dicite discipulis

eius et petro q. pcedet vos in
galilea. Prima mulier fuit me-
dia inter serpente et hominem tras
hēs ipsa ad pditionem. Secunda mulier. s. beata
Mago fuit media inter deum et gentem: huius
cūca nostra reconciliatione. Iste autem mulier
res fuerit media inter angelum et aplos: annu-
ciatōis eis nostra saluatione. Tercia non potest
homo congri de muliere: q. si pma d. anauit
secunda saluauit: tertia nūciat. Si pma fuit
causa mortis nostre. Secunda fuit cāpire. Ter-
tia fuit nūciatō salutis eterne. Et ideo an-
gelus istas mulieres fecit nūcias resurrectio-
nis dñice dicēs. De dicite discipulis ei
et petro. Circa ista autem resurrectione christi
quattuor cōsiderare possumus: q. etiam circa
spiritualiu resurrectionem similiter cōsidera-

veraciter. s. velocitate. veracitate. prate. et integritate. **Q**uoniam natus resurrexit velociter: die tertia. sic et nos saltem de tertia resurgamus. Tres dies sunt: prater: delectatio: consensus: opus. Qui non resurgit a delectatio. nevel consensus: saltem resurgat ab opere. et hoc est resurgere tertia die. Quarta est consuetudo et ab ista cum difficultate resurgit. Istud significatum est etiam in tribus mortuis quos resuscitavit. Nam de facili resuscitavit puellam in domo: et hanc Adar. et. De facili resuscitavit adulescentem de latro domo: et hanc Iohannem. et. Lazarum autem quadriannu cum difficultate resuscitare voluit. s. cum sui turbatione: cum oratione: cum laqueatione: cum clamore: et hanc Iohannem. et. Tunc mortuus est in domo qui peccatum adhuc erat in alio: aut per delectationem aut per consensus. Tunc mortuus delectatio terra domum qui peccatum exterius erat in actu. Tales igitur de facili resuscitati sunt. Tunc mortuus est quadriannus quando per longam consuetudinem in peccato est inueneratus. Tales vir autem non qui suscitant nisi deus manu sue pietatis apponat. **S**ecundo resurrexit veraciter in corpore. et in alia quod homo veraciter vivat duo sunt signa. s. sensus et motus. Spiritus quidem coniungit corpori aliqui quod tunc ad mortu: sed non quod ad sensum: sicut quod spiritus bonus vir malus aliquid corpus assumit coniunctus est corpori quod tunc ad mortu: quod spiritus movet ipsum de loco ad locum et membra ipsius corporis: si non quod tunc ad sensum: quod illud corpus non videt nec audit nec odorat nec sapit nec sentit: et vere illud corpus non est vivum. Aliqui coniungit quod tunc ad sensum et non quod tunc ad mortu: sicut dicit Augustinus quod spiritus mali sunt coniuncti igni infernali non dantes illi mortu sed recipiunt ab illo igne sensum. et illud corpus sinitur non est vivum. Aliqui coniungit quod tunc ad sensum et mortu: sicut alia coniuncta est corpori organi: cor quod quidem movet ad suas operationes et in eo sentit per sensus corporeos: et tale corpus est vivum. Est tunc aliquid corpus quod oino caret sensu et mortu: sicut lapis qui nec sentit nec per se movetur nisi ab alio moveatur. Sic igitur resurrexit quod corpus suum vere vivebat quod spiritus suus corporis coniunctus erat quod tunc ad mortu: quod movebat ipsum modo vivum ad monumentum. modo apparere mulieri vivum modo vivum in castellum emans. modo vivum ad discipulos clausos in bethaniam. modo de bethaniam vivum ad galileam. modo de galilea vivum in montem oliveti. modo a monte oliveti vivum in celum. Coniunctus etiam erat quod

tum ad sensum quod videbat audiebat et comedeat. **I**n comestione tamen quartum significat: masticatio tractatio digestio et divinitio. **Q**uoniam ad ista quartum resurrexit ante passionem de comedeat: post resurrectionem autem comedeat quod tunc ad duo. Primo quod tunc masticabat et in corpore transiebat sed non quod tunc ad duo sequentia: quod nec cibum in stomacho digerere nec ad membra distribuere. quid ergo de illo cibo fiebat. Potest dici quod tunc re deitatis assumebatur: sicut aqua immixta in igne absorbitur ab igne. Unde dicit glossa. **A**nducavit prater non necessitate. Aliter enim absorbet terra aqua strident. aliter radius solis candens. Illa indiget: ille potestare. Si quis igitur vult scire verum a peccato sit resuscitatus et veraciter vivat: videat si habeat sensum et mortu. Sunt enim quibus bene sensum. i. fidem recte de deo sentientes si non habent mortu. s. se per bona opera exercitantes: sicut mali christiani. Isti non sunt vivi sed mortui: quod sicut dicit Iacobus. **F**ides sine operibus mortua est. Alii sunt qui non habent sensum: quia de deo recte non sentiant videtur tunc habere motus: quia aliqua de genere bonorum faciunt: sicut heretici. Isti etiam sunt mortui quod aliquibus videantur vivi apud homines. scio opera tua quia nomen habes quoniam rectu et mortu operis bone. sicut boni christiani. Isti veraciter resurrexerunt et vivunt. **T**ercio. **S**obrie et iuste et pie vivamus in hoc seculo. Isti enim vivunt pie quod tunc ad deum sobrie et iuste ad seipsum. iuste quod tunc ad primos. Alii sunt qui nec habent sensum nec mortu: sicut sunt plerique qui falso nomine dicunt christiani qui nec de futura vita habent fidem: nec per bona opera se movent similes lachidibus et stratus que nec sentiunt nec se movent. **S**ed mulieres gentium argentum et aurum. **S**ed habent et non loquuntur. **T**ercio resurrexit potenter et virtute propria. **I**nvenimus aliquando quod vivus suscitavit mortu: sicut perthagitem: et hanc Actum. et. Alii mortui suscitavit mortu: sicut corpus hely resuscitavit quedam defuncta in sepulchro suo: et hanc Regum. et. Sed nunc invenitur quod aliquis suscitaverit seipsum. **X**pus autem vivus suscitavit mortuum. sicut Lazarum. **E**t mortu suscitavit mortuos: quia in sua passione multa corpora sanctorum qui dormierant resurrexerunt et mortui suscitavit seipsos. **I**n ista illud Iohannis. **S**oluite templum hoc et in

tribus diebus excitabo illud. **P**er hoc datur intelligi quod sancti viri qui sunt vivi per se se nec alios suscitare possunt. Si enim carbonem vivi ponant cum vivi: mutuo se inflammarunt. Si autem carbonem vivi ponant cum mortui eos accendunt vivi. Si autem mortui ponant cum mortui amplius se denigrant. Nam si boni morant cum bonis in amore dei amplius se inflammarunt. **E**tus enim ab alio discit pietatem ab alio temperantiam. ab alio humilitatem: ab alio pietatem: et sic de alijs. puer. **X**viij. **F**errum ferro accendit et homo ex accendit faciem amici sui. Si vero boni morant cum malis ipsos sepe vivi faciant et inflammant. modo per ignita verba: modo per ignita exempla. modo per ignita merita: modo per ignita desideria. **P**s. **C**arbonem succensit sunt ab eis. **R**o. **x**ij. **S**i esurierit inimicus tuus cibus illi: si sitit potus da illi: hoc enim faciens carbonem congeres super caput eius. inimicus noster est peccator iniquus peccator quem tunc capiamus quod sacra doctrina ipsum reficiamus. **T**unc potamus quod nostras orationes in illis semper sibi propinamus. **E**t tunc carbonem super caput eius ingerimus quod ipsum in dei amore accendimus. si vero mali morant cum malis tunc amplius se depravant. **E**see. **i**ij. sanguis sanguinem tetigit. **T**unc enim sanguis tangit quod unus peccator alium inficit. **Q**uanto surrexit integraliter quare integraliter: quod deposita omnia miseria. **N**ihil enim in eo fuit quod glorificatum non fuerit. Sic et nos integraliter resurgamus ut nihil in nobis remaneat quod a peccato non resurgat. **I**n hoc die quod sunt potentia intellectuum memorativa. affectiva: et operativa. sunt igitur et intellectiva dant deo memorativa peccatorum. affectiva mundo et operativa dyabolo. **I**n talibus tres res sunt mortue: quarta vivit: id est integraliter non resurgunt. **V**ivunt enim quod tunc ad intellectum: quod ipsam dant deo per fidem. **T**aliter etiam vivunt deo memores. **I**ac. **i**. **T**unc credis quod unus est deus et benefacis: hoc demonem credunt et corde inificunt. sunt autem mortui qui memorativam dant peccatorum de aliquibus inmunditijs et iniurijs et carnalitatibus sepi memorantes similes illis quod dixerunt. **N**umeri. **x**i. **R**ecordamur piscium quos comedebamus in egypto. in mente nobis veniunt cunicules et pepones. porci: cepe et allia. **A**ffectiva etiam dant mundo. amantes divitias delicias et honores. cum dicat. **I**ob. **ij**. **N**olite diligere mundum neque ea que in mundo sunt et. **O**perativa etiam dant

dyabolo: quod faciunt opera dyabolo placita et grata. **I**oh. **v**. **N**os facitis opera patris vestri. **I**lle homicida erat ab initio et in veritate non stetit: quod veritas non est in eo. **E**t loquitur mendacium et propter hoc loquitur sapientia. **I**nvidia dyaboli mors introit in orbem terrarum. **I**ob. **xli**. **I**pe rex est super omnes filios supbie. **E**t quibus dyaboli habet quod opera dyaboli sunt occidere: mendacium dicere: invidere et supbire: id est quod talia opera agunt. opera dyabolica faciunt. **E**t ergo homo integraliter resurgat oportet quod deo totius cor suum tribuat. ut. **v**. vivat in intellectu in deum veraciter credendo. **V**ivat in memorativa christi passione et dei beneficia memorabiliter retinendo. **V**ivat in affectiva deum super omnia diligendo. **V**ivat in operativa pietatis opera faciendo: et sic integraliter resurgat et.

Quoniam prima post pascha. **S**ermo primus. **U**m esset sero dicilla

vna sabbatorum: et fores essent clausae. **I**ob. **xx**. **P**ost passionem christi discipuli remanserant in multo dolore. iuxta illud **I**ohannis. **xvi**. **P**lorabit et fletus bitis vos. **U**nde cantat. **T**ristes erant apostoli de morte sui domini. **I**n multo timore id est nebant fores clausae propter mentem iudeorum. **I**n multo errore quod christi resurrectionem amplius sperabant. **U**nde dixit unus ex eis. **L**uc. **vi**. **N**os autem sperabamus quod ipse esset redemptus israel. sed resurrexerunt et eis apparuerunt. **I**oh. **xvi**. **I**terum autem videbo vos et gaudebit cor vestrum. **T**imidos cor fortavit. **L**uc. **vi**. **E**go super vos nolite timere. **E**t roneos illuminavit. **I**bidem. **T**unc aperuit illis sensum ut intelligerent scripturas. **I**n hoc ergo euangelio tria proponunt. **Q**uoniam primo qualiter mentes letificavit. cum dicit. **V**enit Iesus et stetit in medio. **E**t sequitur. **B**aptisti sunt ergo discipuli viso domino. ideo in ipso die resurrexerunt quinquies apparuit illis. s. quod maxime turbati erant: et qui consolatione precipue indigebant. **N**am primo apparuit magdalenae quod se fletibus macerabat: et habet **I**ohannis. **xx**. **S**ecundo ipsi et alteri marie quod anxie mulier erat: et habet **Matthei**. **vi**. **T**ercio petro quod propter negationem in tribulatione erat: et habet **L**uc. **vi**. **U**bi autem sibi apparet non legit nisi forte tunc quod ad monumentum cucurrit: et habet **I**bidem. **I**n hystoria tunc scholastica legitur quod petrus quod christum negavit in quandam foueam quod gallicantus dicitur fugit: et ibi forte per tres dies in lachrymis fuit: et ibi forte si

五

2. dule
tini

五

3

¶ Sermo. ij. unde supra.

¶ mit iefus et fterit in

၆။ ဝိသုဒ္ဓိ

2.

12

4

ເຖີ

4.

1.3.

33.

Alia tñ de cā suauit eas post resurrecciónē
in mūdo. Alia nūc fuar in celo. alia fu ab it
in iudicio. alia poſt iudiciū. Poſt reſurrectiō
onē qđe eas ſeruant vī in diſcipulis t in no
bis fidē reſurrectōis aſſrueret. Sio. Ad du
bitatiō corda ſanāda vulnera ſunt ſuarare
figia. Greg. i omet. Egit nāq̄ miro mō dī
uma ſupnaq̄ demeriāt diſcipul⁹ dubitās
dū i ingro palparet vulnera carnis: i nobis
vulnera ſanaret ifidelitatis. Plus ei nobis
thome infidel itas ad fidem cotulit q̄ fides
credentiū diſcipuloz pſuit. qđ dū ille ad fidē
palpado reducit: nra meſ oi dubitatōe poſt
poſita in fide ſolidat. ¶ Scdo eas fuar nūc
in celo ⁊ hocot patri eas reſpiter ⁊ nobis eū
recoſollet. Icaritiū ei ipſatao ē qđā apd
patē p nobis aduocatio. ſicut miles tacens
ab imperatore iperrat qñ vulnera q̄ p eo p
tulit ſibi dēmoſtrat. Exēpluz legi i hyſto
ria ſcol. q̄ ātipat idume⁹ pr magni hero dis
in quoda ſuūto iperatozis mſitis vulnerib⁹
eſt coſoſus. Qui tadē ab emulis accuſatus
reiectis veſtib⁹ dixit. Ego ceſar nolo mē ver
bis excuſare apud te: fiſta vulnera q̄ ſuſce
pi p te loquant p me ſi ego diligo te. Tunc
ceſar ipm i grām ſuā ſuſcepit. Sic etiā xps
vulnera pri oſidit vt inſinuaret qñ nos dile
xit Ger. Securū acceſſis hēs o hū apd pa
tre m vbi mater añ filiū ⁊ fil⁹ añ p̄rem. Ad r
oſidit filio pecc⁹ ⁊ vbera. fil⁹ oſidit pri lai
⁊ vulnera. Nulla ergo poterit ee repl⁹a vbi
tot occurrunt charitatis inſignia. ¶ Tertio
fuabit eis i iudicio vt mali videat q̄ iuſte
ſint cōdemmati. Vñ dicit eis i hec yba. vt di
ci t. Hyſt. ſup Mar. vt vos hō faciſum p
pter vos alligat⁹ ſus ⁊ deluſus ⁊ ceſus ⁊ cru
cifix⁹ vbi cātarūt meaz iuriarū fruct⁹.
Ecce p̄ciū ſanguis mei qui dedi in redēpti
onē altarū viarz vbi ē fui⁹ mihi ipſea. quā
p p̄cio ſanguis mei mihi dedisti. Ego ſus
p gliaz meā vos habui cū eſſes de⁹ apparēs
ho: viliorē oib⁹ reb⁹ vris me feciſtis. Nam
cēm rē viliſſimā terre apl⁹ dilexiſtis q̄ iuz
ficiā meā ⁊ fidem. ¶ Quarto fuatur ē eas
poſt iudiciū in celo. Et pp̄ ſet ppter ſcids
Prop: er ſe qđemvlt ſcī ſeti deſecrat inſignia
ſue victorie glorio. Beda ſup Lucā. Adiles
implio ſortit agens viderat obcinēs mltis
vulneribus coſoſus ſi dar ei medic⁹ ⁊ dicit.
His ſanari ſine oi cicatriceyl cū cicatricib⁹
ſine omni dōrmitate: puo q̄ inſigni ſuevi
torie cicatrices fuaret. Ille enī cicatrices
in xpo ſunt nō indeformitatē: ſ ad magnam

pulchritudine. **U**n dicit **Thyrs.** q. supradictos solis erūt lucidiores. **S**icut cū honor ē militi de plio reuertēti deferre scū honor ē sic ē rpo honor secū deferre victoriae sue gloriosus triūphū. **G**lo. sup. **Zuca.** **M**o ē ipotētia auriendi cicatrices; fuerūt hīc ppenitūm victoriae sue circūfcrat triūphum. **S**eruiabiter eas ppe factos vt vidētes q. misericorditer fuit redēpti cārent in etāni mis. **Q**uā supra illud. **E** cōfitemini dño qm̄ boni est in seculū mia eius. **D**icāt nūc q. redēpti sūt a dño &c. **M**o solū aut circa cicatrices rpi ē et circa cicatrices martyrū scī afficiēt. **a**ugu. de ciui. di. **M**escio quō sic afficiamur amore martyrū bōiū vt velim? illo regno vide re vulnerū cicatrices q. p rpi noīe puelerūt & fortasse videbim? **N**on cū deformitas in eis: sed dignitas & pulchritudo erit. **Q**uēdum notabile est q. rps cicatrices & hōne palpādas exhibuit. vt per illaz palpationē aufceret illi? dubitationem. **E**nde inoz certificationes dixit. dñs & deus me? **P**er qd vt intelligi q. vulnera pētorū nōrū nō debemus abscedere sed ea p cōfessionē manū festare. **S**ed notandū q. vulnera aliqui sunt recentia: aliqui inueterata: aliqui putrida. **R**ecentia sanant vñctione siue emplastri appositione. **I**nueterata abusione. **P**utrida iussione. **E**t tunc vulnera peccatorum nostrorum sunt recentia quādo adhuc sunt in volūtate vel in recentī opere: tūc sanari possunt p vñctiones. id est per spūsancti inspirationem. **U**el emplastri. i. leuis penitētie impossitionem. **E**cclē. x. **L**anguor plūior grauior medicā bene & languorē pcedit medicus. **E**iusdem. xxxviii. **E**nguētarius faciat pigmetā suauitatis: vñctiones cōficiet sanitatis. **Q**uēst inueterata quādo per lōgā cōsuetudine sūt inueterata. ps. **I**nueteraui inter cōs inimicos meos. **E**t tunc indigent adustione. i. adustia carnis inacratione. ps. **T**errenes meos et cor meū. **Z**acha. xiii. **P**er ignē vramicos sicut vritur argentū. **Q**uēst putrida quādo tandū stat homo in peccatis q. fecerēt iam deo; & hominibus. **I**ohē. i. **L**epus tū sunt iumeta in stercore suo. **I**n quo perlo nūa dicit ppheta. **P**utruerūt & corrupte sunt cicatrices mee &c. **E**t tūc indigēt inuisione. i. inuisione tribulationis. **U**ic ē ē: sepe carnes putride auferuntur: & ipsi ad deū cōuertuntur. ps. **M**ultiplicare sunt istumitares eoz: pfecta accelerauerūt. **D**e ista scissione dī. **I**oh. xvi. **L**ocidit me vulnere sup vulnus. **Z**erem.

notabile est qd rps post passionem vniuersus
thoma in fide solidauit. Ipe quidam erat tri-
bulatus de rpi passione. desparatus de eius
surrectione. et tepidus factus in eius amore. sed
rps post passionem vulneribus tribulatum scifica-
uit. desparatum certificauit. et tepidum inflama-
uit. Ita tria etiam in rpi vulneribus inueni-
mus. Primo naqz tribulatum ibi inueniunt
consolatione. Secundo. Si passio rpi ad me-
moriam reducat nihil est adeo durum non
equo animo toleret. Ido est significatum est. Exo.
xv. Vbi lignum missum in aquas amaras eas
dulcorauit. qz memoria crucis omnes tribu-
lationes in dulcedinem peruertit. Refert aut
Aristo. qd si vas cere noue vndiqz clausum in
maris ponatur. aqua que subintrat in dulce-
dinem conuertitur. istud vas factus de cera
noua est corpus rpi factum de carne virginea
qd vndiqz fuit clausum: qz nulli vnqz repara-
tionem fuit puium. si igitur mittimus aquas
amaras. i. tribulationes nostras in dulcedinem
in vulnera istius vasis omnes in dulcedinem
conuertuntur. Bern. Tua dulcedo dñe lapi-
des torrētes stephano dulcorauit. Tua dul-
cedo craticula laurentio dulcorauit. pie tua
dulcedine ibat apostolus gaudētes a p̄spectu p̄si-
li. q. Secundo in rpi vulneribus desparati in-
ueniunt spei corroboracione. In passioe em
sua pactum firmavit: quod oibz venicaz
dare permisit. Pactum aut olim tribus modis
firmabat: aut manu p̄cussioe: aut signiere
ctione: aut aque effusione. De duobz primis
habetur Josue ult. De tertio. i. Reg. vii. Si
cut enim aque effusione nihil de aqua rema-
neret nec p̄ter ad substantiam: nec q̄ter ad sapore
sede illis qui pactum illud frangeret nullum
debebat vestigium remanere. Christus igitur
vt pactum nobiscum firmaret quo oibz veni-
am daret: fuit non tñ in manibus sed etia in pe-
dibus: etia in latere et toto corpore percutus.
Gal. iiii. Propter scelus populi mei percussus
est. Fuit in cruce exaltatus. Job. iij. Sicut ex-
altauit moyses serpētem in deserto. Eiusdem
rg. si exaltatus fuero a terra oia trahā ad me
ipm. Fuit sicut aqua effusus quoniam ei re-
mansit. Nec anima que in morte deposuit.
Nec caro que tota attrita fuit. Nec sanguis qui
totum effudit. Nec familia que eum derelinquit
Nec vestes quia eis spoliatus fuit. Et ideo
poterat dicere cum ppheta: sicut aqua effusus
sum etc. Tertio in rpi vulneribus frigidum inue-
niunt inflammarēdem. hoc significatum ē. i.
Adach. i. vbi dicitur ligna aspora ad grassa fusa

runt vehementer accensa. Et que est ista aqua
crassa nisi sanguis dñi spūsancti pinguedi-
ne pfluus. Quo si signa. i. corda nostra ari-
da aspsa fuerint continuo inflamant. Istud
etiam significat est. i. Mach. vi. vbi dicitur
pharisæi offeruntur sanguinem vite: et mor-
ti ad acuendū eos ad plū. Fructus mori h̄
zimb. primo est albus: postea ruber: postre-
mus niger. Sic xps pmo fuit alb⁹ et purus
in tota sua conuersatione et rubens in cruce: ni-
ger in morte. Huius mori sanguis debet nos
accendere: et cor nostrum ad bellū contra vi-
cia totaliter inflammare.

g Dñica secunda. Sermo primus.

Bo sum pastor bonus iō
 Tūc fuit vita nullus dē seip

c bā. r. In pſenti vita nullus eſt tempus laudare. nec velle laudari ab alio. Et ratio eſt: q̃ ſi cogitat tempus ſuum pſeritum videbit q̃ multa fecit vnde debet dolere. Si futurum videbit imminere multa vnde debet timere. Si pſens iuciet multa in ſe defectus p̃ quibus debet crubefcere & ſe humiliare. Quomodo igit homo debet ſe laudare & velle laudari: quibz cām tā rī doloris & timoris & ruboris ſiue humilitatis. In xpō autē non ſic eſt: q̃ de nullo trāſ actio q̃d fecit doliuit: q̃ fuit ſanctiſſimus. de nullo futuro eum timere oportuit: q̃ erat omnipotentiffimus. De nullo defectu pſitū vitio ſo crubefcere debuit: q̃ erat pfectiſſimus. Si igit ſe deus petit a nobis laudari: hoc nō ē ppter ſed ſp̃ ppter nos. Aug. ſup ps. Laudari ſe a te vult de: & hoc vt tu pſicias. non vt ille ſublimeſcit. Non a te amari q̃ illū augeat: ſed q̃ te ad illū pducas. ſcilicet qñ ſe laudat hoc nō facit ppter ſe ſi ppter nos. Grego. in moralibz. Deus qui nos p̃hibet ne p̃prio ore laudemur p ſcripturas ſacras laudes ſuas loquitur: non q̃ ip̃e eis indiget q̃ pficere laudibz nescit: ſed dum ſuam nobis magnitudinem narrat: noſtram ad ſe imperitiam ſubleuat. & bona ſua loquendo nos edocet. que omni nō hō nō cognofceret ſi de ſe tacere voluiſſet. Deinde ſubdit. Idcirco igitur laudes ſuas indicat vt valeamus eū audientes cognofcere: cognofcentes amare. amantes ſeq̃ ſeq̃ res adipiſci. adipiſcentes vero eius viſione pfrui. Propter nos igitur non ppter ſe xp̃us in euangelio ſe cōmendat dicens. Ego ſum paſtor bonus. ¶ In iſto igitur euangelio de quattuor ſit mentione: ſcilicet de paſtore in eū euangelio ſum & ouibus. Paſtor: bonus eſt

1. xps cuius tria ponit signa. Primum est qd p
ouibus aiam ponit. Sed cuz homo habeat
tria. res. pprietas psonam ppriam. Ista
tria p ouibus sunt ponenda. Vbi. sup. cas.
Nec ociose toties repetitū est: petre amas
me in commissioe omni. ac si dicat iesus. Nisi
me valde t pfecte ames. hoc est plus qd tua.
plus qd tuos pl^{us} qd tenequa qd suscipias cu
ram hanc. nec te intronitas de ouib^{us} meis
p quibus sanguis me^{us} fusus est. sua autem
pro ouibus nos ponunt qd palia eis non tri
buit. i. Job. ij. Qui habuerit substantia hu
ius mundi t viderit fratrem suū. necessitatem
habere: t clausit viscera sua ab eo quō dya
ritas dei est in eo. suos non ponit qd p^{ro} sui
neous insufficientes pmoueri faciūt. sepe autē q
carnaliter intrat carnaliter viuit. Job. ij. Qd na
tum est ex carne caro est. Petrus introducit
in atriu p^{ro}ficis p ancilla xpm negauit: qd
sepe quem caro qd est ancilla aie introducit:
xpm nō cognouit. Persona nō ponit qd ma
lis nō resistit. Ezech. xij. Non opposuistis
vos murū p domo israel. xps autem ista
tria p ouib^{us} posuit. Jere. xij. Reliquidomū
meū. i. familia meā. s. angelos. dimisi here
ditatem meā. i. totam celestē subam meam.
Dedi dilectā aiam meam in manū inimicorū
meorū. Scdm signus est qd oues cognoscit.
2. Vbi dicit cognosco oues meas. t. Cognos
cit aut eas p imaginē suā quā eis imp^{re}ssit.
ps. Signatu est sup nos lumen vult^{us} tui dñe
Per arma t vestimenta dñi tui quib^{us} fideles
ornauit. Ro. xij. Induamur arma lucis. Et
infra. Induamini dñm iesum xpm. Per si
gnā bonorū operū qd eos decorauit. i. Thi
mo. ij. Firmū fundamentū dei stat hīs signa
culum hoc. cognouit dñs qd sunt ei. t disce
dat ab iniquitate oīs qui inuocat nomen do
mini. quasi dicit. hoc est signum qd sunt dñi
qñ a malis discedūt t bona faciūt. Per do
ctrinā suā quas eos informauit. iohā. xij.
in hoc cognoscūt oēs qd mei estis discipuli
si diligitis habueritis abinuitē. Quid ma
li ista nō habuerūt: ideo in iudicio a xpo nō
cognoscunt. vñ. Chri. sup. math. loquēs
in psona xpi dicit. Pater ei cognoscit filios
suos pprios p imaginē suā. r. r. r. milites
suos p arma sua. pastor oues p signa sua ma
gister autem cognoscit discipulos suos per
doctrinā suā. ego aut nō cognosco vos tan
q pater filios meos: qd magnā imaginē nō
hētis. nec tanq r. r. milites meos. qd mea ar
ma abiecastis. Nec ego cognosco vos tanq

pastor oues meas: quia mea signa nō porta
stis. Nec cognosco vos tanq magister disci
pulos meos. qd mea doctrinā cōtempnisti.
Tertiu signū est qd oues ad ouile deducit.
Ideo dicit alias oues habeo que non sunt
ex hoc ouili. t. Morandū autē qd sunt qdam
qui sunt totaliter intra ouile sicut sunt boni
christiani qd sunt de ecclesia t numero t me
rito. Quidā totaliter extra: sicut mali christiani.
Nec fidem habēt nec opera. Quidā partit
intra t partim extra sicut mali christiani.
Nam inquantum habent fidem sunt intra:
inquantum mala opa sunt extra. P^{ro}bat. Igit
oues que sunt intra debet fouere. morib^{us}
vero qd sunt extra debet effugere. illas vero
que sunt partim intra t partim extra debet
exercitare. Istud triplex officium representat
baculus pastoralis. cuius principium ha
bet reflectionem. ad innuendū vt ea que
aliquis predicat ad se reflectat: vt sic oues
que sunt intra p bonū exēplū nutriat. Ad
dum autem habent rectitudinē t est ap^{er}tus
ad pcuriendū: vt. s. oues morib^{us} expellat.
In fine habet stimulu t punctionē. vt. i. p^{ro}
gros in ecclesiā introducat. Eccl. xij. Verba
sapientū quasi stimuli. t. Scdm fit mēto
de mercenario. qd aut aliqis sit mercenarius
tria signa ponit. Vñ est qd de ouib^{us} nullas
curam gerit. quod notatur cuz dicit. Mer
cenarius vidit lupum venientē t dimisit
oues. Aug. Mercenari^{us} si ouis oberrat nō
reuocat. si infirmatur non medetur. si deuo
ratur non lachrymatur. si subterfugit. tem
poralia que ipse amauit fugit. Secundū si
gnum est quia fugit. vnde subdit. Mercen
narius aut fugit qd mercenarius est. Aug.
Mercenarie lupum vidisti t fugisti. For
te dices. Ecce hic sum nō fugi. Fugisti qd ta
cuisti. Corpore vidisti. spū fugisti. B^{ea}tus
Zupus veniens indicat quo quisq^{ue} aīo sup
gregis custodiam stabat. Aliqñ tñ prelatus
pōt fugere quando. i. ipe solus queritur. sicut
fugit paulus: vt habet. ij. Cor. xi. qd fm
aug. cessit persecutioni vt feruaret se aliorū
utilitati. aliqñ debet se opponere qñ tñ p^{ro}
curio populo inducitur. aliquādo non debet
fugere nec se opponere sed patiēter expecta
re. qñ scilz tñ lana. i. tēporalia diripiuntur.
Adth. v. Qui vult tecū in iudicio cōdēre
re et tunica tollere. dimitte ei et pallium.
Tertium signum est quando tñ lanā id est
temporalia querit. Aug. Sunt in ecclesia q
dam prepositi non propter deum: que sunt

dei querētes sed tpa cōmoda sectātes hono
res ab hoib^{us} apperentes. quisq^{ue} talis est
mercenari^{us}. Legit. B^{ea}tus. xxi. qñ labas
iuit ad dōdēdas oues iacob fugit: qñ pla
tus in subditis tñ palia querit: xpus ab eo
recedit. T^{er}tio fit mēto de lupo cur^{us} tri
plex officiu pōt. s. rapere: dissipare t macta
re. De ouib^{us} primis dicit. de t^{er}tio dicit. su
pra Job. x. Fur nō venit nisi vt furec et ma
ctet p^{ro}dat. Lup^{us} igit infernalis aīas disper
git: dissipat rapit: rapras occidit. T^{er}tio igit
cur dissipat. i. p diuersa vicia spargit. Mā lu
cifer spargit qd supbia. māmona p auariciā
asmodē p luxuriā. Tāto aut spargit unde
lius t^{er}tio sciūt se hīe tps breuius dñi in li
de aīalū: qd qñ lup^{us} senescit t nō pōt p^{ro}dat
vadit de nocte intra ciuitates t hoib^{us} insti
diat. Sic diabol^{us} sciēs tps suū esse breue tā
de hoib^{us} bestialibus nō curat: s. bonos de
uorare festinat. Mō. de sumo bono. Tūc di
abolus cōtra eū quē possidet acc^{us} seuit: qñ
se diuina virtute ab eo expellēdū cognoscit
Apoc. xij. De terre t mari: qd descendit ad vos
diabolus habēs irā magnā sciens qd modi
cum tps hīs. T^{er}tio aīas dissipat rapit ad
penā: hoc qdā cathena anulos multos ha
bente. Conscit eū qd mala suggestionē de
lectatōe. p^{ro}u. v. Cum b^{ea}tus suoz pstringit.
Quāuis aut elemosine sint lancee in corde
demonis t sagitte t orōnes sint lapides: tñ
postq^{ue} diabolus sic euz incathenauit vīe ex
pelli pōt: siue per sagittas elemosinarū siue
per lapides orōnū Job. xli. Mō fugabit euz
vir sagittari^{us}: t in stipulā versū sunt ei lapi
des funde. T^{er}tio aīas sic rapras occidit
morte eterna. p^{ro}u. x. Mors p^{ro}teritū pessima.
Est em mala. qd aīam deuastat et pascit. ps
Mors depascit eos. glofa. Hoc dicit ad sū
militudinē iumentorū qd nō radicit^{us} herbas
euellunt: s. sūmitates carpunt vt iterum her
be nascant ad pascuū. Sic etiā illi morte dei
pasci reuiuiscunt qd nō deficiūt. Et est peior
qd nō possunt mori. angustia. de ciuitate dei.
Nulla quippe maior t peior ē mors qd vbi
non morit mors. Est pessima. qd vtrūq^{ue} oc
cidit. s. corpus t aīam. Idem ibidē. Mors cor
anie fit cum eam deserit deus. Mors cor
poris illud deserit aīa. mors vtrūq^{ue} cum
aīa a deo segeta deserit corpus. Ira em nec
et deo viuit aīa: nec corp^{us} et ipa. T^{er}tio
fit mēto de ouibus xpi de quib^{us} tria signa
ponuntur. T^{er}tiū est qd pastore^m recogno

scunt. Unde dicit. Cognoscūt me mee. B^{ea}tus
ni em cognoscunt deum non tantū cognitio
ne innata que est per instincum naturalem
De qua iob. xxxvi. Omnes homines vidēt
eū. Non tñ cognitione speculatiua que est
p fidem. De qua. i. Cor. xij. Videm^{us} nūc p
speculū in enigmate. Sed maxime cognitio
practica. que est p mandatorū dei. obserua
tiones. ps. A mandatis tuis intellexi. De q
tandem puenit ad cognitionem que est ap
ta. De qua ibidem. Tunc autem facie ad fa
ciem. T^{er}tio est qd voces eius audiūt. An
de dicit infra. Oves mee vocem meam au
diunt. Unde supra dicit. Non nouerūt vocem
alienorū. Tres em voces sunt alienorū. quar
ta veri pastoris. Prima est vox lupi. i. de
monis qui vocat oues ad occidendū. Bre
go. Lupus est malignus spūs qd caulas fide
liū insidians circumt^{us} t mores aīarū querit.
scdm est vox furis. i. carnis que vocat ad pre
dendū. De quo fure dicit supra. Fur non veni
t nisi vt furec. t. Caro em p vīfuz t alios seu
sus corporis animam depredatur. T^{er}tio. in
Oculus meus dep^{re}dat^{us} est animam meam
Tertia vox est mercenari^{us}. i. mundi qd eas
vocat ad tendendū. T^{er}cio mundus diuitias
pmittit: tñ in morte oues suas tondet: t at
tonfas ipa extra mundum mittit. iob. xxvii.
Dines cum dormierit nihil secum afferet.
Quarta vox ē veri pastoris. i. xpi qd eas vo
cat ad pascendū. iob. x. ingrediet^{ur} t egrediet^{ur}
t pascua inueniet. De his quattuor vocib^{us}
dicit Bemar. Vocat mūdus vocat caro: vo
cat dyabolus vocat xps. Mūdus dicit ego
deficio: caro ego ificio: dyabolus ego inter
ficio: xpus ego reficio: vide quem sequeris.
T^{er}tio signū est qd pastore^m sequuntur
post eum vadunt. Unde postq^{ue} dixit domi
nus. Oves mee vocem meam audiūt. subiū
xit t sequunt^{ur} me. id xps assimilat se galline.
Adth. xxiij. Quotiens volui congregare fi
lios tuos: quēdammodum gallina congregat
pullos suos sub alas. instar enim galline fo
uer bona nostra propolita donec proficia
mus per bona opera: t tunc debemus cū se
qui regitandū t cognoscendū eius dona.
Legitur de proprietatibus auium qd galli
na interdum fouet oua anegrum t palionū
et propria. Sed cum omnes creuerint veri
pulli matri adherent. anete in aquis se im
mergunt: paup^{es} de sua p^{ro}bitudine glo
riantes nutritice relinquit. sic etiam deus bo
na pposita fouet nutritice: sed quidam sibi ad

heretici ipsi sequuntur imitatione et gratia
in actione. Alii vero cum desideres in aquis
voluptatis se immergunt. Alii vero de sua su-
perbia gloriantes ingrati existunt.

Sermo. ij. vnde supra.

Unus pastor animam

suam dat pro ovibus suis. Merce-
narius autem et qui non est pastor vi-
det lupum venientem etc. Sicut est differētia
inter regē et tyrannū. Rex incedit utilitate
populi non sua terantur aut utilitate sua non
populi. Sic differētia est inter pastorem et
mercenariū et lupū. Officiū enim pastoris est
ovēs pascere et mercenarij ovēs rōdere. Lu-
pi ovēs occidere. Dicit autem augustinus de
his qui pastor est diligēdus. Mercenarij ē
tolerandus. quia tādū est utilitas quādiū non videt
lupū venientē tūc enim fugit. Atro sive lupus
est vitandus. Est igitur officiū pastoris pascere
ovēdū. Et exemplo et tpali subdidit. Verbo
quēdā p instructionē et correctionē. Item. iij.
Dabo ovibus pastorem iuxta eorum meritū qui pascet
vos sciētis et doctrina. iij. Thimo. iij. At-
que obsecra in eorum in omni paciētia et do-
ctrina. Boni enim sunt obsecrandi mali argu-
endi et increpandi. Omēs autem cum discerēt
et paciētia tolerandi. Id est quia in archa moy-
si erant manna virga et tabule testamētū. ut
hī hebree. it. quia in prelato quod est archa dei
debent esse manna dulcis exhortationis quo
ad bonos et virga severa correctionis quo ad
duros et tabule discretōnis quo ad omnes.
hinc ē quod salomon fecit sculpti in basili-
bus plures bonos et leones et cherubim. ut hī. iij. Re-
gum. viij. In bone mansuetudo siue maturi-
tas. in leone ferocitas. in cherubin scientia
designatur. Prelatus enim quia dicitur esse ha-
bitus. id est sustentamentū ecclesie. dicitur quod
bonos esse mansuetus. quoniam ad duros se-
verus. quoniam ad omnes sapiens et discretus.

**Sermo. dicitur pascere exemplo p bone vite in
formationem. ad Titum. iij. In omnibus teip-
sum prebe exemplo bonorum operum. Legit
prior Reg. x. quod Saul fuit altius omni populo
ab hūero. Tarsus quia prelatus sicut pre-
alij eminet officio sic debet eminere et ex-
plo. Greg. Non debet hominibus ducatu su-
scipere quod nescit hostes vivendo preire. si ho-
die multi habet vocem iacob p bonā doctri-
nam. si malus est in operationibus malam.
De talibus dicit Job. xl. Ossa behemoth ve-
lut fistule eris. Sunt enim ossa diaboli in ip-
so.**

tum carere sensu bene vivendi si vident esse
fistule dei instrumentum habere sensum bene docendi.
Tales non vivificant alias sed occidunt. Tri-
pliciter enim potest dici pastor et occidere. Pri-
mo suam etiam sine intentione manuum. Secundo
modo quod dat eis pabulum venientem. Tercio
modo quando subtrahit eis pabulum necessa-
rium. Tertio modo quod videt quod herbam venen-
tam comedunt et tunc non ardet. Sic et prelatus
subditos occidit. Primo malis exemplis pre-
bendo. Dicitur. vi. Particeps sacerdotum iniqui-
tatis interficientium pergetis de sibi et huiusmodi.
Secundo falsis sacerdotibus abscondunt viam occi-
dunt homines malis opibus. ne pueniant in
hūm. sed bona temporalia auferendo. Et
de. xxiij. Panis egentium vita pauperis
qui defraudat eum homo san. est. Ibi dicitur. Qui
auferit in sudore panem. quia qui occidit
animā. Tertio vicia dissimulando. Et dicitur.
xxij. Si diceret me ad impium in morte mo-
raris et non fueris ei locusus ut se custodiat
avia sua mala. ipse in iniquitate sua morietur.
Sanguinem autem eius de manu tua regredietur.
Aude dicit negligens prelatus. Zachar. x. c.
Non pascam vos. Quod moris iniquitatem
quod succidit succidat. Greg. Tot occidi-
mus quot ad mortem quotidie tepidi et
calentes ire videmus. Tunc subditus inquit
sine te quando in causa mortis cōradictōes
pertulerit te. Tertio dicit pascere tempali sub-
sidio per submissam rationē. augustinus. Talis dicitur
esse rector quod pponat verbum doctrine igno-
rantibus et mentes suās cōmunicet indigen-
tibus. Libenter audit et lingua loquentes
cuius expectat dexterā porrigere. Grego.
Qui non dat pro ovibus substantiā suā: quomo-
do pro his daturus ē animā suā. sed multi sunt
qui sua subditis non tribuunt: sed potius ab
eis bona sua auferunt. Tales videntur esse
peiores diabolo. Cum enim homo tria habe-
at scilicet temporales: corpus et animā. Dia-
bolus non curat de rebus nec de corpore sed
tantum de anima occidenda. Bene. xxiij. Ta-
lium alia cetera tolle tibi. Quāvis autem alii
quando res auferat et corpus ledat: hoc non
facit nisi propter animam ut scilicet per re-
rum ablationes et corporis lesionem aliam tra-
hat in desperationē. Prelatus autem animas et
res auferit indebitē rapiendo. Et dicitur. xxiij.
Ele pastores israel qui pascunt fementipios
Et corpus ledunt iniuste opprimendo ut ex ta-
li opprobrio possunt pecunias extorquere.
Alidhe. iij. si quis non dederit in ore suum

quippiā sanctificat super eum prelium. Animas
occidit prout exemplum prebendo. Zachar. x. c.
Pascite pecora occisionis. Et dicitur. Quicquid do-
ctores minimos scādant ipsi pecora occi-
sionis nutriunt. Sed videre de officio mer-
cenarij quod est rōdere et tunc ipsi pro pastore
māg dicitur rōdere: quod non erat lupus: sed dicitur
nec dicitur occidere: quod non erat pastor: sed dicitur
pascere: quod erat pastor verus. Sicut tamen sibi
dicitur occidere. Nam sicut dicitur. Zachar. x. c.
Tunc vidit linteum de celo descendere in quo
erant quadrupedia et serpētia terre et volatilia
celi facta est vox ad eum dicens. Surge pascite
tre occide et mādica. Ibi enim non erant ovēs:
deinde dirigitur ei occide sed pascite: sed erat vox
latitia p que intelligitur supbia. Et reptilia ter-
re p que intelligitur avaria. Et quadrupedia
mūda. per que intelligitur luxuriosus. Zuru-
ria: enim in corpore acit quod ex quatuor elemē-
tis cōponit. Et signat luxuria p quadrupē-
dia quod luxuriosus vadit in infernū cum qua-
tuor pedibus. Avarus autem vadit cum duobus.
Unus est quod male acquirit. Alius quod male reti-
net. Supbia enim vadit cum tribus. Unus est quod
bona quod habet suis meritis recepisse se credit
Alius autem est quod a falso de se sentit et multa
se credit habere que non habet. Tertius autem
est quia in sui compatione ceteros parvipē-
dit. Luxuriosus vadit cum quatuor. Unus
est viciū aulostatis. Ault enim laute comede-
re ut possit suam libidine exercere. Secun-
dus autem est viciū libidine voluptatis: ut
dicit hiero. Venter mero estuas cito dispu-
mat in luxuria. Tertius autem est viciū p dicalita-
tis. Sicut patet in filio p digo quod dissipavit uni-
versam substantiā suam vivendo luxuriose. ut
hētur Luc. xv. Quartus est viciū rapacitatis:
quia postquam consumpsit propria conuer-
tit se ad rapiendū aliena. Omnes igitur ta-
les prelatus debet occidere et viciū dicitur occi-
dat supbias in supbia avariciā in avaris. lu-
ruriā in luxuriosis. Sed rōdere de officio lupi
id est diaboli: quod est ovēs occidere. quas quod
dem tripliciter occidit. Primo decipiendo
per astutias. Legit enim quod lupus aliqui voces
humanas emittit: et aliqui latratu canis fin-
git ut sic pastores et ovēs decipiat. Aliquā-
do enim diabolus aliquā suggestione imitatur
hēre spem boni: ut sic homines decipiat. ij.
Cor. xi. Timeo autem ne sicut serpēs enā se
dunt astutia sua: ita corrūpantur sensus ve-
stri. Ibi dicitur. Ipse enim satanas trāfiguratur se
in angelū lucis. Tūc se in angelū lucis trāst.

figuratur: quādo eavideat suggere que boni an-
geli psuadere pfuerunt. Secundo frangens
do per impatientiā. Legitur quod quando lu-
pus ad ovem vadit ne canes eius odorē sen-
tiant contra ventū vadit. Sicut autem p veni-
tum prosperum prosperitas designatur. Tunc igitur
diabolus contra ventum vadit quādo ho-
minem in adversitatibus existente iter tē-
prando invadit. Sepe enim dei iusticia pmi-
tente homini tribulato ex adverso et tē-
substantie addit afflictiones in corpore. et inde
rempationē in mēte: ut sic ad impatientiā
et desperationē inducat. Sicut patet in iob
cui primo res abstulit. Deinde filios extir-
pavit. Quinde gravi vlcere eum percussit. tandem
p vlcem et amicos graves temptationes
in cor eius misit: ille eum in omnibus supavit.
Talis enim est natura diaboli quod si in principio
ei resistit debilis efficitur. Quis sup mar.
In primis gradus et intolerabilis est impe-
tus diaboli: quem si quis fortiter sustinerit
in secundo inveniet eum infirmiores. Quā-
to enim plus repulsus fuerit: tanto magis re-
frigescat et deficiat. Tertio alludendo p spem
vanam. Legit in libro de animalibus quod lupus
diliget valde ludere: et si potest rapere puerum
cum eo ludat et postea eum comedit. Qualiter
autem diabolus cum peccatore ludat. Quod dicitur.
Greg. in pastoralibus dicitur. Diabolus modo
alioz facta graviora alleviat. modo nihil est
se quod perperatū est assignat. modo miser
cordein deum loquitur. modo adhuc tepus
subsequens ad penitentiā pollicetur. ut dū
per hec decepta mens diutius ab icipia in-
tentione penitentie suspēdatur. Proverbi.
xiiij. Stultus illudet peccatū: id est diabolus
qui fuit causa peccati. Postquam autem eum pec-
catore sic luserit eum comedit. Amb. in primo
libro. Diabolus filios suos non diligit sed
odit. Sic enim eos amat ut perdat. sicut as
mar gluto procellū ut comedat. Vel per lu-
pos intelligi possunt tyranni. Greg. Lupus
super ovēs venit: cum quilibet iniustus ra-
ptor fideles et humiles opprimit. De istis
lupis dicit Sopho. iij. Iudices eius lupi ve-
sere non relinquunt in mane. Ab hac
pmo. Velociores lupis vespertinis. Sunt
enim lupi vespertini. matutini. et meridiani.
Lupi matutini: quia adhuc non esuriunt mul-
tum: partem ovīs comedunt et partem relin-
quunt. Tales sunt multi tyranni quod pau-
perū rapiunt. sed partem eorum eis dimittunt.

Lupi vero meridiani. I. qui vsqz ad meridiem non comederunt. et quia multi esuriunt. et quia propter estum multum sitit. tota oue comeditur sanguine bibunt. Tales sunt qui tota suppellectile auferunt. et insuper possessiones quas cum multo sudore acquisuerunt diripiunt. Ado. Iudices prauis lupis more cuncta diripiunt et vir pauca pauperum derelinquunt. Lupi autem uespertini. i. qui vsqz ad uesperam non comederunt adeo esuriunt quod et carnes ouis comedunt et sanguine bibunt. et pelle scindunt ossa frangunt. Sic sunt multi tyranni qui a pauperibus pecunias exhauriunt. possessiones diripiunt domos tollunt vestes auferunt personas opprimunt. Iere. li. Comedit mer deuorauit me. Nabuchodonosor rex babilonis hoc quo ad lupos matutinos qui pre carnium comedit. Abhorruit me sicut draco hoc quo ad lupos meridianos qui tota oue comedunt et sanguine bibunt. ut superius dixi. Iste nouissimus exossauit me Nabuchodonosor. hoc qui ad lupos uespertinos qui oia comedunt et sanguine bibunt et ossa frangunt. Proverb. xviij. Leo cum rugiens exiit clarius principis impius super populum pauperem.

¶ Sermo tertius unde supra.

Animam meam pono

pro ouibus meis. Serui dei pro quibus et ipsa anima sua posuit. et quasi precioso sanguine redemit. comparant ouibus propter. vi. que in ouibus reperitur. Primo est ouis animal. et ulla simplicitate. Secundo est serui dei debet esse simplex. i. sine duplici caritate. De qua simplicitate dicit Grego. in moral. quod ab hominibus res egypti fatuitate putat. Et ista simplicitas consistit in ad aspectum. affectum. et actum. debet enim habere aspectum simplicem. i. ut ipsum ad deum tantum dirigat. et tunc totum corpus. i. congeries operum. erit lucidum. i. deo gratum. math. vi. si oculi tui fuerint simplex totum corpus tuum lucidum erit. Ista simplicitas aspectus non habent illi qui cum uno oculo uolunt respicere in celum et cum alio in terram. i. qui uolunt simul diligere deum et mundum. Contra quos dicit Math. vi. Non potestis deo seruire et mammon. Tales non habent simplicitatem agnam. Aquila enim pullos quos uidet celum aspice re tamquam proprios nutrit quos autem ad terram tanquam degeneres abiicit. Secundo debet ha-

bere simplicem affectum. scilicet ut simplici corde non duplici primam diligant. i. Deum. Simplicitate ex corde inuice diligite arctius. Ista simplicitate affectus non habent illi qui in ore habent dilectionem. sed in corde seruunt rationes. Eccl. xij. In labijs suis inducat inimicus et in corde suo insidiat ut subuerat. et fouea. Iste non habet simplicitatem colubine. Nam que caret felle amaritudinis et rationis simplices sicut colubine. Tercio debent habere simplicem actum ut simplici intentione primo seruant. Ro. xij. Qui tribuit in simplicitate. Ista simplicitate non habent illi qui ideo aliquibus tribunt aliquantulum suppetiam suam. Eccl. xij. Subridens spem dabit narrans tibi omnia bona. et dicit quid opus est tibi et perfundet te in cibis suis donec exinaniat te bis et ter. Iste non habet simplicitatem ouis. Quis enim nullum ledit et nescit mala inferre. Illa patenter tolerare. Omnis fuit qui patitur et induit. Unde dicit Aug. quod ouis implet preceptum euangelicum. quod de duabus tunicis dat unam non habet. Secundo est ouis animal quod naturaliter fugit lupum. sic quilibet debet fugere peccatum. Eccl. xi. Quasi a facie colubis fugit peccatum. Imo multo amplius. Mas inter ea que sunt infra terram nihil est peius inferno. Inter ea que sunt in terra nihil est peius serpente et colubro. Inter ea que sunt super terram. i. in aere nihil est peius dracone. Et ista tria inuitant a propheta ut laudet deus. Laudate inquit dominum de terra dracones et abissi. serpentes et volucres per mare. Mus autem propheta dicit quod superbi auari vel luxuriosi laudent deum. Et quo sequitur quod peccatum est dracone inferno et serpente. Nec mirum quod infernus laudat dei iustitiam. sicut latro in patibulo iudicem laudat quod ipsum iustum esse demonstrat. Draco pro sui magnitudine laudat dei potentiam. Est enim marinus omni animam suam super terram. Serpens laudat dei sapientiam. Ipe enim caput abscondit et corpus periculis exponit. Et in hoc deum laudat qui tanta sapientia sibi dicit. Peccator enim deum non laudat blasphemiat. Ro. ij. Nomen dei per vos blasphematur. Tercio ouis est animal uile et secundum. necesse est autem quod qui oues sunt fecerit pastor eas custodiat. portet. Esa. xl. Feras. ipse portabit. Tercio autem de causis ouis aliquid abominosum patitur. Primo secundum plinium est sola. Tunc enim nimio timore sepe abominatur quod timet ne in os lupi deueniat. Secundo

propter tonitruum stat idem dicit. Tercio qui comedit herbas venenatas. Aristoteli. autem ponit quartum quod maxime eas abominare facit. scilicet fumus extrinsecus candele. Minima tunc est pregnans quam habet multa bona proposita. Tunc parit quam ea propter bona opera. sed peccator est solus quoniam habet deum secum et perdidit principalem meritum ecclesie. Et qui est solus non habet qui eum adiuvet vel subleuet. Ideo enim fetu boni propositi nec etiam in corde potest nutrire nec ipsum per bona opera parere. et si necesse est quod patiat abominosum. eccle. iij. Ne soli quod si cederit non habet subleuantem. Auarus in corde de suo multa habet tonitrua. Unum est anxietas in acquirendo. Aliud timor in custodiendo. Aliud dolor in perdendo. et ista tonitrua boni propositi fetum extinguunt. Inter tot enim anxietates timores et dolores bona proposita crescere non possunt. sicut patet in femine quod spina suffocauerunt. Luc. viij. Luxuria est herba venenata que corpus et animam inficit et corrumpit et boni propositi fetum extinguit. Semen enim non potest crescere in terra concultata et habet ibidem. Anima enim luxuriosa a demonibus concalcatur. eccle. iij. Omnis mulier que est fornicaria quasi sterus in via concultabit. supbia est fumus in altum ascendit et subito euascat. Iste fumus fetum boni propositi extinguit. Semen enim non potest crescere in terra periosa. i. in meretura que ad penam rescindi non potest. ut habet ibidem de semine quod supra petram cecidit. Quarto ouis est animal obediens et mansuetum. Illi autem pastores oues secure obedire possunt quod eas cognoscit diligat et defendit. sic et uerum pastorem reprobos circa eas habetiam cognoscendi. Joh. h. r. Cognosco oues meas. Potentiam defendendi. Ibidem. Non rapier eas quis de manu mea et uoluntate saluandi. ibidem. Aiam mea per oues meis pono. Bona huic secure me credo qui saluare me uoluit. nouit et possit. Dicit in libro de animalibus quod pastores doctores oues festine ambulare ad auditum alicuius uocis. sic et uiri religiosi debent esse veloces multum ad obediendum ad uocem patris sui. debet autem ista obedientia habere tres comites. scilicet simplicitatem charitatem et concordiam uoluntatem. Iste significatur est. iob. xlij. Ubi dixit quod iob amicus dederit sibi ouem unam. et in aure auream. Per inuicem intelligit obedientiam. In auditu auris obediuit mihi. Ista obedientia debet habere ouem amantem. quod debet fieri cum humili et simplici corde. Et debet esse au-

reus quod debet fieri ex unanimi et concordia uoluntate. Quidam enim obediunt non simpliciter sed rate. isti non habent oues amantem. Alii obediunt non ex charitate sed necessitate. horum maioris non est aurea. Alii prudentes apud semetipsos suam uoluntatem nolunt unire cum uoluntate patris. horum maioris non est una. Quidam omnes est aial sobrius et modestus. quod prout pasuis est prentat et expensis modicis sustentat. Sic et serui dei modicis debent esse contenti. sene ca. Uici sit tibi et re facili. nec ad uoluptatem. sed ad cibum attende. Palatum tuum famem excitet non sapores. Desideria tua pro redim me quod hoc tibi curare debes. ut desinant. cibum autem istar ouium in futuro erit ille. de quo dicit Eccl. xij. in pasuis ueritatis erunt pascae oues meas. et in moribus excellis erunt pascae earum. ibi requiescent in herbis uirentibus. et pasuis pinguibus pascent super montes isti ex quibus uerbis habet quod pasca beatorum erunt ueritatis. pinguis. i. ueritatis. Pascentur enim in cognitione summe ueritatis. et ista pasca erunt ueritatis. quod siue ingrediantur ad contemplandum deitatem siue egrediantur ad contemplandum humanitatem. ubique inuenient plenam sarietatem. iohan. x. ingredietur egredietur et pasca ueniet. eiusdem. xviij. hec est uita eterna ut cognoscant te soli uerum deum et quem misisti iesum christum. Secundo pascent in delectatione et fructu summe suauitatis. et ista erunt pasca pinguis. ps. ex adipe frumenti satiat te. istud frumentum est ille qui de se dicit. iob. xij. Missi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit ipsum solum. ma. xc. Adeps istud frumentum est suauitas et delectatio quod causat ex amore dei. ps. sicut adipe et pinguedine repleat anima mea. Tercio pascent in eternitate perpetue securitatis. et ista tunc erit pasca ueritatis. Munus enim illa pasca arescent vel marcescent sed semper ipsa uirescent et perpetua erunt. sexto autem ouis est aial multa pacificum mansuetum et quietus. Sic et serui dei laborare debent ut quieti sint. i. Thes. iij. Rogamus autem uos fratres ut ab uideris magis et operam deus ut quieti sitis. ista autem quiete habet illi qui terrena despiciunt et in deo amore suum ponunt. iob. xvi. hec enim locutus sum uobis ut in me pace habeatis. i. in deo autem premissa habebitis. greg. Quid enim inquietum quod nihil in hoc mundo appetere quod laboriosus quod terribilis desideris estuare. hinc est quod israel sabbatum accepit in mune re. egyptus parit in mularum multitudine

Deus: sicut in humilitate perseverant. **Cor.**
 11. Me magnitudo revelationis extollat me
 et sicut in incerta securitas vites: quod est ma-
 gis negligenter. **Breg.** Dū mens secura reddi-
 tor porre relata. Quarto servi dei hūc gau-
 diū plenitudo hūc sunt in beatitudine. quod qualem
 ex deivisione causat. Et id dicit. iter aut vi-
 debimus et gaudebit cor vestrum. De quod viti-
 one dicit. **Job.** 22. v. Videbit faciem eius in ubi-
 lo pima. **Petri.** i. in quod desiderat ageli pspi-
 cere. **Mat.** 17. v. Angeli eorum spū vidēt facies
 patris mei. Sed facit hic **Breg.** quod in mo-
 ralibus. Quare si videt quod videre. deside-
 rant: si videre desiderant quod videt. **Ergo**
 det. desiderium in quod antierat hūc. Anxietas
 penā. fatietas vere fastidius. Me sit ergo in
 desiderio anxietas det deratē fatiant. Me
 sit i fatietate fastidius fatiat desiderat. **Erit**
 igit nobis delectabiliter impia sitis simul
 atq; fatietas. Sed lōge aberit a siti necessi-
 tas. Lōge a fatietate fastidius: quod sitientes
 fatiāmur i fatiat sitiemus. Patz ergo quod
 ois defectus ibi supplet: i gaudiū plenū in
 uenitur: ad quod nos perducit dñs.

Sermo secundus.

Alii cum parit tristitia

am hūc: quod venit hora eius. **In**
 ter malos i bonos hoc distat: quod
 mali volunt facere festū ante vigiliam volē-
 tes nunc gaudere et complacere: iō in futuro
 facient vigiliā: quod flebit eternaliter. Aliqui
 etiam sunt qui vellent venire de festo ad fe-
 stum. i. de gaudio pñtis vite ad gaudiū felici-
 tatis eterne. **Lōra** quos dicit hiero. Dif-
 ficile imo impossibile est ut pñtib; quod et futur-
 ris fruatur bonis: ut de delictis trāseat ad de-
 licias: ut hūc ventrē i ibi mētē impleat. i. in
 vtroq; seculo sit primus i in vtroq; appareat
 gloriosus. Boni vero faciūt hic vigiliā in
 luctu penitentie: ideo perveniūt ad festū iō
 cunditatis eterne. **Et** hoc est quod dicit hic sub
 metaphorā mulieris. **Mulier** cū parit tristi-
 ciam hūc. **Ece** vigiliā penitentie. Deinde
 subditur. **Tristitia** vestra vertet in gaudiū.
Ece festiuitas iocunditatis eterne. **In** dñbis
 premis tria ponitur. **Q** Primum est simili-
 tudo mulieris parientis: cū dicit. **Mulier** cū
 parit. **Ista** mulier significat ecclesiam vel quā-
 libet fidelē aīam que cōcipit per bonā pposi-
 tionē: sed parit p bona opa. De qua dicit **Apoc.**
 17. **Mulier** amica sole i luna sub pedibus
 eius i in capite eius corona stellarū duode-

cim i in vtero habens: et clamabat parturie-
 ens i cruciatu pariat. **Tunc** ista mulier est
 amica sole quādo induta est xpi cōsorsari-
 one. i. pietate: humilitate: patientia i obedi-
 entia. **Roma.** 17. **In** dñm dñm iesu xpi
 per lunā significatur mutabilitas rerū tem-
 poralium. Sicut enī luna mutat: quia nunc
 plena nūc semiplena modo vacua. Si enī
 dñs aliquādo est plenus quā alicui dat ples-
 nam cōsolationē. Aliquā semiplenus quādo
 ex vna parte dat cōsolationē: ex alia tribula-
 tionē. Aliquā vacuus quā dat oimodā dēsolā-
 tionē. **Ista** luna sancti habent sub pedibus
 quod tpalia habent sub affectibus. **Aut** ante
 habet istā lunā in capite: habent cupiditas
 tem in mente. **Amos.** 6. i. avaricia i in capite
 oim. Debent etiam hūc coronam. **17.** **stellas**
 quia debent imitari doctrinā i exēpla duode-
 cim aplosū. **Parit** autē per bona opera
 sed cū cruciatu: quod i bene operādo multa su-
 stinet aduersa. **Roma.** 17. **Omnis** creatura
 ingemiscit i parturit vsq; adhuc. **Sūt** autē
 alique mulieres que nollēt parere: quod nolūt
 dolorem partus sustinere. Sicut etiam sūt m-
 ti qui nolunt facere opera pñis: quod timēt ad-
 uersa sustinere. sed inter ceteras pñtates
 lili legit quod succus eius pdest mulieri ad pari-
 endum. **Lēra** etiā comedat quādam herbam
 vel radicem quod dicit dragātea: que parere eā fa-
 cit. ait quod plin; quod aquila in nido suo po-
 nit quēdam lapidem pñosus quod ipam iuvat
 ad pariēduz. **Istud** liliū ē xps quod dicit **Laci.**
 17. **Ego** flos campi i lilius cōualū. **Nō** enī
 est flos hori: sed campi: quod odor sue mē nō
 est clausus sed apertus. **Et** nō est lilius mō-
 tium sed vallium: quod nō plantat in mōdibus
 i. in cordibus supborum: sed humilū. **Sūc-**
 cus huius lili est sanguis christi. **Per** her-
 bam significatur hūana fragilitas sue mor-
 talitas. **Elaie** quadragesimo. **Omnis** caro
 fenem. sicut enim virefat: deinde arefcit:
 postea putrefcit. sic homo viret in iuuentu-
 te: arefcit in senectute putrefcit in morte.
Per lapidem preciosum significatur gloria
 sanctorum. **Que** et lapis est in gremium ē soli-
 da i eterna. **Et** preciosa est in gremio est inef-
 fabilis i supra merita. **Et** lucida est in gremio
 illuminat mentes i corda. **ps.** posuisti in ca-
 pite eius coronam de lapide precioso. **Ista**
 igitur tria faciunt ut homo non dimittat op-
 aduersa quin pariat per bona opera. **Q** Pri-
 mū est meditatio passiois omne. **hebr.** 17.
Re cogitate eum quod tale sustinuit a peccatib;

aduersum semetipsum. **Idcirco** ut non fati-
 gemini animis vestris deficientes. **grego.** Si
 passio xpi ad memoriā reduci nihil ē quod nō
 equo aīo toleret. scdm est memoria mortis
 pñis. ideo. valde se sollicitat in bono ope quod
 sp cogitat de extremo fine. **Tertiu** est medi-
 tatio celestis gloriose. **sup** illud iaco. 1. **Omnis**
 gaudiū cristianitatis. **Me** idcirco memi si mali i
 mūdo florēt si i vos parim: quod nō ē xpiane
 dignitatis in tpalib; exaltari: sed poti; dēp-
 mi. **Ad** ali nihil hūc in celo i vos nihil i mū-
 do: sed spe illi; boni ad quod dēditis quod i via
 contingat gaudere debetis. **Secdo** ponit hu-
 ius mulieris tristitia salubris cū dicit. **Tristi-**
 cia hūc. **Que** quidem tristitia causat ex qdrū-
 plici cā ut dicit **greg.** i. moral. 1. qñ qñ dñs de-
 rat: ubi fuit: ubi erit: ubi est: ubi non est.
Ubi fuit inquit in pñs. **Ubi** erit i iudicio. **Ubi**
 est in miseriar: ubi nō est in glia. **Primo** er-
 go tristari dicit quod fuit in pñs et cor: quod pñdit
 deū i offit meritū suū. **Ad** dñe. 1. **Facia** eis
 planctū velut draconū i luctū quod strutionū
Camel draconis i liliis posuit caput cū
 planta conterit: tunc draconis plāctum magnū
 emittit. **Strutio** oua in puluere relinquens
 eorum obliuiscit quod aliquā a bestis pñtatur.
Tandē strutio rediēs i fracta oua iuueniēs
 luctum facit. **Pñs** igit dicit quod luctū facere i dñs
 plangere iustar draconis: quod caput suum. i.
 deū pñdit: iustar strutionis lugere: quod per-
 didit oua sua. **Lōra** merita sua i bona opa
Secdo dicit hic tristitia i timorē dñs. **Considerando**
 quod erit in iudicio. **ps.** i iudicis cū tuis. **Mā-**
 xim **Berth.** **Superius** erit iudex irat; inferi
 infernus accūsas. **A** dextris peccata accusan-
 tia. a sinistris demonia ad supplicia trahen-
 tia. **Tertio** dicit hic tristitia considerando. quod
 est in miseria. **ps.** **Idcirco** mihi quod iucolar; me
 plōgatus ē. **Nec** mir: quod sicut dicit **Thyph.**
sup **Mat.** 24. **Aīa** in hac vita est potens: si pere-
 grina caro aut infirmas in domo pñtis ē
Lōra igit: quod hic est domestica: sepe aīe do-
 minat. **Aīa** vero quod est potens resistit i sepe
 carne ad bonum trahit. in futuro autem erit
 aīa potens: quod in domo pñtis caro vero ifir-
 ma i peregrina: ideo tunc aīa carni totali-
 ter dñabit: i quicquid valuerit spūs mor cō-
 sentiet corpus. i. ponit exēplum **Thyph.** si
 enī aliq; potens in domo paupis hospitaf
 paup ibi subet quod in domo sua ē. **Dives** autē
 aliq; ibi hūc agendi fiducia: quod potens est.
 sed si paup in domo diuitis intraverit nō ē
 ausus os apire. **Tum** quod pegrinus est. **Tum**

quod paup est. **Quarto** dicit hic tristitia con-
 siderando quod non est in glia: iō suspirabat pro
 pheta dicens. sicut ceruus desiderat ad fontē
 res aqua. **17.** **Lēra** quod senescit grauiat i corni-
 bus: inueterant pñs caligat oculi. tunc pñs
 gnar cū serpēte i cū occidit: haustusq; vene-
 no ardēssime sicut i in flumē se pñciēs tor-
 renouat. **Erit.** sic viri scī pugnat cū dyabolo
 carne: i mūdo. i. ardētē sicut ad fontē vite
 puenire: ubi renouant in cornibus. i. in xpi
 tibus: quod nō hūc eas impfectas tunc autem
 pfectas. i. cor. 17. **Tum** venierit quod pfectū ē
 euacuabit quod ex pre est. **Renouant** in pelle.
 i. in cor: quod efficit imortale subtile clarum
 i agile. **Renouant** in oculis: quod nunc vident
 i. in enigmatē tunc autē facie ad facies: ut dicit. i.
 in enigmatē tunc autē facie ad facies: ut dicit. i.
 cor. 17. **Tertio** ponit oportunitatē pñis: cū
 dicit. **qñ** venit hora eius. **In** pñti cū vita est
 tps flendi peccata. **In** futuro autē erit tps le-
 tandi in glia. **eccl.** 17. **Tempus** flendi i tem-
 pus ridendi. **Ad** dō est tempus pugnandi
 contra vicia. **Tunc** erit tps dēscendi in pace
 ppetua. **Ad** dō est tps belli: tunc vero tps pa-
 cis. **Ad** dō ē tps ppter deū pñdi modicum.
Tunc erit tps acqredi i cēptulū. **Aug.** in li.
 1. omel. **Quasi** semus traieciū cū deo facis
 hic das. ubi recipis. hic dat res pñtas: ubi
 recipies res sine fine mansuras. **Morādum**
 quod tps qdrupliciter pñt considerari. i. in mū-
 do: i iudicio: in celo i in inferno. i. mundo de
 tpe est magna copia: iō ipso vti debem; ad
 bonū opandū. **Berth.** vi. **Dum** tps habemus
 opemur bonū ad oēs. **Ad** malū vitandū. **Ec-**
 de. 17. **Lēra** tps i deuita malū: i ad sa-
 lutē pcurādum. **17.** **Ece** nunc tps ac-
 ceptabile: ecce nunc dies salutis. in hoc igit
 tpe dñs quilibet bñfacere: pñs quod tps pñt
 eat. pñs quod mors supueniat: pñs quod omnia
 derelinquat. **eccl.** 17. **Mecit** quod tps pñt
 i mors appropinquat i relinquit. oīa aliq;
 in iudicio autē erit de tempore ratio distri-
 eta. **Tunc** enī deus omne tps nostrum acci-
 piet: i. si illud nos examinauit i iudicabit
 ps. **Tum** accepero tps ego iusti. **iudi.** **Berth.**
Omnis tempus nobis impensum requirit
 a nobis qualiter sit expensum. idem. sicut non
 peribit capillus a capite sic nec momentū
 a tpe. **Q** Ideo sancti viri diligenter cauent
 ne de tpe modicum quid amittant ne de eo
 in iudicio rōnem reddant. **Thi** **Augu.** i. lib.
 cōfess. accusat se corā deo de hoc quod araneas
 muscas capiēs aliquādo libenter aperit
 i de hoc quod pñam transiens canes leporem

mundum non est fatietas aliq. f. dicitur et in
viris mundanis q̄ in cōtempnariis viris.
hoies em̄ mundani appetunt diuitias de
litias et honores: et in his nulla est fatietas
vñ dicit puer. xxx. Tria sunt infatibilia. f. iter
nec fatiet aīab: et signat sup̄bum qñd pōt fari
r ambitio et dñio hōis. Unde refertur ale
xander q̄ cum alexander audiuit de arar
to comite suo et auctoritate sui p̄ceptoris i
numerabiles esse mundos: susp̄rauit alexa
der et dixit. Heu me miser: q̄ nec aduocum
poter̄ sum mūdo. et tñ ille q̄ volebat totū mū
dū possidere post modicū sepultura vit q̄
p̄ pedem ē premissus. Tñ qd̄ pbs ad eius
sepulturā venēs dixit. heri non sufficiebat
isti totus mundus: hodie sepultura quinq̄
pedū est contentus. Terra sciens non pōt
satiari aq̄. et signat auar q̄ adiūctat h̄ydropsi
i q̄ro pl̄ bibit tāto plus sitit. eccl̄e. v. Au
arus non implebit pecunia. Ignis nō satiat
p̄positioe lignoz. Et signat luxuriosum q̄
q̄ro plus delictis occupat: tāto amplius in
flaminat. eccl̄e. xlv. Scdm̄ ligna fluit sic
gnis exardescit. r̄r̄ sp̄ales viri et contempla
tui tria desiderant. scilicet: cognoscere
deū. et summe delectari i deo. sed in istis
satiatur in p̄nti h̄y nō p̄nt. Item sunt tria
ita infatibilia q̄ ponit salomon. f. oculi: au
ris et cor. eccl̄e. i. Non satiat oculus visu: nec
auris implet auditu. Quid ē qd̄ fuit: ip̄m
d futurū est. Quid ē qd̄ factū est: ip̄m qd̄ fa
cendū est. Quid em̄ nō pōt fari i vidēdo
pulchros colores. Auris in audiēdo iocun
dos rymozes. Cor in cogitando mō p̄terita
q̄ p̄ntia mō futura. Ideo dicit. Quid ē qd̄
fit et. In viris igit sp̄alibz oculis nō pōt
fatiari hic in vidēdo pulchritudinem
f. Nec aures in audiēdo dñicē ispirādes
f. Nec cor in afficiēdo se circa dulcedine
i. in futuro aut ista tria satiabunt: p̄pter
f. i. cor. ii. q̄ oculis nō vidit: nec aures
diuit: nec in cor hōis ascendit q̄ p̄parauit
us illis quē diligunt illū et.

¶ Ido ad eum qui misit

me: et nemo ex vobis interrogat
me quoradis. iohā. xvi. *Qui autem
quis pater familias aliquo est longiꝝ pfectu
rus: illis q̄ sunt de sua familia hoc pmo p̄di
cit: et si viderit eos p̄gritari triplē eos cōsol
latur: vel dicendo q̄ in breui reuertetur: vel*

mundum non est fatietas aliq. f. dicitur et in
viris mundanis q̄ in cōtempnariis viris.
hoies em̄ mundani appetunt diuitias de
litias et honores: et in his nulla est fatietas
vñ dicit puer. xxx. Tria sunt infatibilia. f. iter
nec fatiet aīab: et signat sup̄bum qñd pōt fari
r ambitio et dñio hōis. Unde refertur ale
xander q̄ cum alexander audiuit de arar
to comite suo et auctoritate sui p̄ceptoris i
numerabiles esse mundos: susp̄rauit alexa
der et dixit. Heu me miser: q̄ nec aduocum
poter̄ sum mūdo. et tñ ille q̄ volebat totū mū
dū possidere post modicū sepultura vit q̄
p̄ pedem ē premissus. Tñ qd̄ pbs ad eius
sepulturā venēs dixit. heri non sufficebat
isti totus mundus: hodie sepultura quinq̄
pedū est contentus. Terra sciens non pōt
satiari aq̄. et signat auar q̄ adinīat h̄ydropsi
i q̄ro pl̄ bibit tāto plus sitit. eccl̄e. v. Au
arus non implebit pecunia. Ignis nō satiat
p̄positioe lignoz. Et signat luxuriosum q̄
q̄ro plus delictis occupat: tāto amplius in
flaminat. eccl̄e. xlvij. Scdm̄ ligna fluit se
gnis et ardere. s̄r̄ sp̄ales viri et contempla
tīui tria desiderant. scilicet: cognoscere
deū. et summe delectari i deo. sed in istis
satiatur in p̄nti h̄y nō p̄nt. Item sunt tria
ita infatibilia q̄ ponit salomon. f. oculi: au
ris et cor. eccl̄e. i. Non satiat oculus visu: nec
auris implet auditu. Quid ē qd̄ fuit: ip̄m
d̄ futurū est. Quid ē qd̄ factū est: ip̄m qd̄ fa
cendū est. Quid em̄ nō pōt fari i vidēdo
pulchros colores. Auris in audiēdo iocun
dos rymozes. Cor in cogitando mō p̄terita
q̄ p̄ntia mō futura. Ideo dicit. Quid ē qd̄
fit et. In viris igit sp̄alibz oculis nō pōt
f̄t satiari hic in vidēdo pulchritudinem
f. Nec auris in audiēdo dñicē ispiratōem
f. Nec cor in afficiēdo se circa dulcedine
i. in futuro aut ista tria satiabunt: p̄pter
f. i. cor. ij. q̄ oculus nō vidit: nec auris
diuit: nec in cor hōis ascendit q̄ p̄parauit
us illis quē diligunt illū et.

¶ mittet eis aliu tanq̃s q̃ eos consolatur
vel q̃ occasione sui itineris magna utilitas
eis parabit. Sic dñs noster ascēsurus in
celū. Primo discipulis suis suū recessum
p̃dixit. cū ait. Vado ad eū q̃ me misit. Et q̃
vidit eos ex hoc tristari solat eos. Primo
p̃mittendo eis huius celerē reuersionē: et hoc
recolit eccl̃ia in euāgelio dñice p̃cedēdis.
Almodiū inq̃r. t̃ nō vidēbitis me t̃c. Sedo
p̃mittēdo aliu cōsolatōrē tanq̃ seipm cum
ait. Si em̃ nō abiero paradi? nō veniet ad
vos t̃c. T̃rto p̃mittendo q̃ et suo recessu
utilitas magna erit. i. mūdi argutū cū dicit
Arguet mūdu de pctō. Ip̃sōr ap̃lōr instrū
ctio cū dī. Docebit vos omne veritatē. Et
xp̃i darificatio cum dicit. Ille me clarifica
bit. Dicit ergo vado ad eū q̃ me misit. Qd̃
aut̃ subdit. Et nēo ex vobis interrogat me
quovadis. P̃ōdici q̃ hoc erat vel propter
ascēlionis euēdiū quā fuerat certificari.
T̃ñ dicit glosa. Ita palā vt nēo interroget
q̃ visu cōspicissierē cerneret. Vel p̃pter ni
miā tristitiā: cui occasione sui recessus fue
rā: absorpti. Vel p̃pter penaz tolerātiā
quibus fuerat exterriti. Dixerat em̃ supra.
Dis q̃ interficit vobis arbitrar obsequiū se
p̃stare deo. et ideo dicit. Memo ex vobis in
terrogat me quo vadis. Xps aut̃ q̃ erat in ce
lestibus triūphator. i. Regū. xv. Porro mū
phator in isrl nō p̃cet: fact? est i. terrestrib?
viator. Jere. xliij. Quare quasi colon? fact?
es i. terra: et quasi viator declinās ad manē
dū. Iste aut̃ viator nihl habuit de plano: s̃
tota via sua fuit ascēsus vel descēsus. Nam
primo descēdit de celo i. mūdu. deinde ascē
dit de mūdo in patibulu. postmodū descen
dit de patibulo in limbū. deinde exurgēs
ascēdit in celū. ideo dicit. Vado ad eū q̃ me
misit. ¶ Morādū aut̃ q̃ xps qui est v? sol
multos circuit? et multas vias fecit. De qb?
Eccl̃e. i. Quis sol t̃ occidit et ad locū suū re
uertit: ibiq̃ renascēs gyrat per meridiem et
flectit ad aq̃lonē lustrās vniuersas: in circui
tu pergit spūs: et i. circulos suos reuertitur.
¶ Prima igit̃ via fuit qua p̃natiuitatē car
nis venit i. mūdu. Et hoc notat cū dī. Quis
sol. Venit aut̃ p̃ scalā habēre tres grad? s̃z
būilitatis: paup̃ratis et acerbitatis. Luc. ii.
Inuentis infāte: ecce q̃rta būilitas. Pā
nis involutū: ecce q̃rta paup̃ras. Postū in
p̃fepio: ecce q̃rta acerbitas. Per istos aut̃
eōsdē grad? postmodū rediit i. celū. Philī.
ij. Semetip̃m exinanīuit: ecce grad? inopie

et paupertatis. Formā serui accipies: ecce
grad⁹ humilitatis. Factus obediēs vsq⁹ ad
mortem: ecce gradus acerbitatis. Sed quo
durit eū ista scala. Sequit^r enī. Propter qđ
t de⁹ exaltauit illum: dedit illi nomen tē.
Stultū igit^r sunt q⁹ volūt i celū ascendere per
scalā cōtrariā. s. p. diuitias delicias t⁹ bono
res: qđ ista scala ducit ad infernū: sicut pāi
ca ducit ad celū. De hoc pēm⁹ erēplū Zu
ri. Erat inq⁹ qđā hō diuēs: ecce diuitiarū
abidātia. Qui in duobus purpura et bysso:
ecce supbia t⁹ vna glā. Et epulab^r quoti
die splēdide: ecce diuitiarū affluentia. Sed
quo durit eū ista scala. Sequit^r enī. Ador
ans eū dies t⁹ sepul^r est i inferno. Zaza
rus aut^r crexit sibi istam scalā cōtrariōs gra
dus habentē. Facebat inq⁹ ad ianuā cē: es
ce grad⁹ hūilitatis. Erat inq⁹ qđā medicus
vleribus plen⁹. ecce grad⁹ acerbitatis. Cu
piēs saturari de micis: ecce grad⁹ paup^r
tis. Sed quo durit eū ista scala. Sequitur.
Factū est aut^r vt moreret mēdici⁹ t⁹ portaret
ab angelis i sinū abrahe. IScā via quam
fecit xps fuit de mūdo in paribulū vbi oēs
cubuit. Unde postq⁹ dixit. Quis sol. statim
inbūrit. t⁹ occidit. Et ista fuit via excellētis
sime charitatis. Unū eū passio vocat^r excel
sus. Zu. viij. Dicebāt eēfuz eū qđ cōple
tus erat in bierim. Excellit enī oēs alioz
passiōes i trib⁹. s. in amore. Job. xij. Adia
re enī hac dilectionē nō habet tē. In dolo
re. Trēn. i. Atredite t⁹ videtis ē dolor: sicut
dolor me⁹. Et i valore. Job. xij. Si exalta
tus fuero vsq⁹ ad terrā oīa trahā ad meam⁹
t⁹ Tertia via fuit qua iuit de cruce i tumu
lū. Et notat sllr p hoc qđ dī. Et occidit. Si
cut tū mortu⁹ fuit i paribulo: sicut mortuus
iacuit in sepulchro. Et ista via fuit magne
paupertatis: qđ nō potuit hēre monumētū pro
pziā. Mat. viij. Vulpes foueas hñt tē. Ac
si dicat. Pauper tū i hac vita: qđ nō habui
nidū. i. domū vbi possem habitare: sicut hñt
volucres. Pauperior fui i morte: qđ i cruce
nō habui ceruicā vbi caput possem reclina
re. Pauperrimus fui post mortē: qđ nō ha
bui foueā ppziā in qua corp⁹ meū posset re
quiescere: sicut habet vulpes. IQuarta via
fuit qua iuit in celū: notat eū dī. Et ad lo
cū suū reuertit. Et ista via fuit magne iocū
ditatis. Lū enīfons tercie t⁹ melo die fiat
tribus modis vt dicit Aug. sup. ps. scz vobis
flatur^r t⁹ pulsū. Xps ascēdit in celū cum melo
diā vocis. ps. Iubilare deo i voce exultatio

5.6

Sermo secundus.

Exedit vobis vt ego
vadam. Si em̄ nō abiero par
raditua nō veniet ad

Secūm Lysio. super Math. tria sunt que
impediūt ne quis spūalia capere possit: scilicet
amor carnalis. duricia cordis. et perturbatio
mentis. Ista tria fuerunt in discipulis.
¶ Primo amor carnalis: q̄ nimis corporea
lēm dei presentiam diligebāt. et ideo ad sus-
ceptionem spūsancti minus idonei erant.
Unde super verbis premissis dicit Aug.
Si carni adhaeritis capaces spūs non er-
itis. Scđo duricia cordis. Ad. at. vi. Epio-
brauit incredulitatem et. Tercio perturba-
tio mentis dei eo. s. q̄ xps eos relinquebat.
Aug. Contristabatur humanus affectus
q̄ carnalis desolabatur aspectus. Ista tria
in apostolis impediabant ne intelligerent
quod expediebat q̄ christus ad celum ascē-
deret. Ideo dicit. Expedit vobis et. Apo-
stoli quidem de christi recessu dolebant ex
eo q̄ erat eorum consolator. Iuxta illud

Job. xiiij. **N**ō turbet eor: vñ: d'edictis in de
um: i me credere. **E**or: defensor: & excusator.
Matth. ix. **Q**uāq: pñr fili spōi lugere: c. itē
erat eor: instructor: ioh. xv. **S**ia que audiui
a patre meo nota feci &c. sed pps in presenti
euāgēlio cōsolat eos pñmittēs q: mittit eis
spñ in p̄solatorē: in pñfessionē i crudito
rē. in p̄solatorē p̄tra oēm tristitiā cū dicit. si
nō abiero pacis? i. p̄solator: nō vñet ad vol
te: serui ei dei de trib: hñt tristitiā. **D**e alijs
q: p̄perrata culpa. **p̄s.** **E**rit: aq: deduc. ocu
li mei q: nō custodiui legē tuā. **D**e eo q: p̄
in miseria. **p̄s.** heu mihi q: incolat: me? p̄
lōgar: est. **E**t de eo q: nō sūt in p̄ria. **p̄s.** fue
rūt mihi lachryme mee p̄a. die ac nocte: &c. h
spñ sūt: cōsolat eos. p̄tra p̄mū dādo re
missionē p̄cedo. **S**ic. i. omē. **E**solator: sp̄
rit: vocat: q: de p̄ci p̄perratiōe merentibus
dñi spem venie p̄parat ab afflictione tristitia
mentē leuat. **E**ōtra scdm dando in tribula
tione: bñt: mētra p̄solatorē. **p̄s.** Scdm multi
tudine dolor: meor: in corde meo cōsolatio
nes tue lētificauit: aīas meā. **B**eda i. omē.
p̄clatūs p̄solator: iter p̄rat: q: corda fidelitū
ne inter hui: seculi aduersa deficiāt: celestis
vite de desiderio subleuat ac reficit. **g**reg. i. mo
ral. **Q**ui sup̄na degustat: inferiora equanimi
ter tolerat. **E**ōtra tertū dando celestis dul
cedinē p̄gustationes. illa em dulcedo q: h̄yo
datur: de gust: arra & gutta. **G**ust: quidē d
ñi **p̄s.** **G**ustate & videte qm suauis est dñs
Echis. **H**ere nō h̄y sup̄ terrā qd amet: qd do
mū celeste in veritate gustauerit. si aut t̄m
ta est dulcedo in gustu: q̄tra erit in pleno po
tu. **p̄s.** **I**nebriabimur in vberate domus tue.
De etiā arra siue pign^r. **E**ph. i. signatū est
spñ p̄missionis scdō qui est pign^r heredita
tis vñtre. si autē est tanta securitas & iocūdi
tas in arre datorē q̄tra erit in p̄mij & merce
dis plena solutio. **D**e qua d: gen. xv. **E**go
p̄pctor tu: & merces tua magna nimis. **D**i
etiā gutta. **G**ut. **Q**ui biberit de fluuijo pa
si cui: gutta maior: e oceano restaret in eo sū
tis mundi penitērtinera sitis igit est tanta
suauitas in gutta q̄tra erit i fluu: ali abūdan
tia. **p̄s.** **R**orēre voluptarias tue porabā col
fecidi misit spñ: anetū in defensorē et repa
hensores cōtra mundi maliciā: cui: de illis ar
guet mūdū de p̄cedo: q: fecit de iusticia bar
noz op̄erū quāz nō h̄y: & de iudicio qd nō ti
met. & sic illi q: sūp̄spñ dei plenū dñi tria ge
nera hōm arguere. i. peccatōes nō op̄antes
& dei iudiciū nō timētes. **A**rguēd^r est igitur

peccator sicut argueretur ille qui potius
vellet esse inter spinas lacerantes quam inter flores
res dolentes. Talis est auar? Job. xxx. Et se
sub sentib? delicias cõputabit. Arguend? est
etiam sicut ille q? pot? esse vellet in loco ferido
in prato ameno. Talis est luxuriosus. Ec
cle. jr. Vis mulier fornicaria quasi ster? in
via cõculcabat. Arguend? est sicut ille q? pot?
esse vellet in tecto valido quam in loco tranquillo. Et
talis est superbus? ideo cito deñsit. Job. xxx.
Quasi super? vtru? ponēs alissisti me valide
Secundo arguendi sunt non opantes. iuxta illud
Math. rr. Quid hic statis tota die ociosi.
Iste em? mund? nõ est dom? ad ociosid? sed ad
laborand?. Et Morand? aut? q? sunt qdā q? trās
seut de labore ad laborē sicut auari q? die ac
nocte laborāt in cõgregandis pecunijs. Eccl.
xxi. Laborant diues in cõgregatione sub?
postmodu? aut? laborabit die ac nocte in
formalib? penis. Iere. xvi. Seruietis ibi?es
in inferno dñs alienis. i. demonibus die ac
nocte q? nõ dabunt vobis requiem. Alij sunt q?
de q̃ere trāsēut ad laborē sicut sunt delicio?
si q? gescut hic in delitijs sed postmodu? labo
rabūt in p̃petuis tormētis. Job. rri. Tene
rimpanā t? cytharā t? gaudē ad sonitu? orga
ni? ducūt in bonis dies suos. ecce q̃ra q̃es in
delitijs. Et in p̃ncro ad inferna descēdūt. ec
ce q̃rus labor in tormētis. Lu. xij. Nā mea
habes multa bona requiesce bibe comedē
epulare. ecce q̃ra q̃es delitiar?. Sed sequit?
Stultes hac nocte reperat aias tuā a te. de
munes. ecce q̃rus labor penar?. Alij sunt q?
de labore p̃nie trāsēut ad quierem celestis
glorie. Apoca. riiij. A modo iam dicit spūs
r? requiesce t? laborab? suis. Opa em? illor?
sequitur illos. Adat. iij. Agite p̃niam. ecce
labor. Appropinquit em? regnū celoz. ec
ce quies. Istū ordinē seruab? de? q? p̃nias
ser diebus laborauit et postmodu? septima
die quieuit. Istū ordinē cõuertit lucifer q?
p̃n? voluit gescere q? labore dices. Esa.
iij. Sedebo in mōte testamēti in lateribus
aquilonis. Quarta differētiā impossibile
est esse. illor? q? de q̃ere trāsēut ad q̃ere de
delitijs ad delitijs immo dato q? impossibile
q? tales celestes nuptias intrarēt de? eos
inde expelleret. Hoc significat? est Adat.
xrij. In illo q? ad nuptias venit sed vestem
nuptialem non habuit. Per vestem nuptia
lem s̃m dñs significat? fides op? operibus
charitatis. Talis t? si habet fidē tamē non
habet opa charitatis sed iniquitatis t? car

malitatis. Et ideo expelleretur etiam si ingre-
derent. Tercio arguendi sunt iudicia dei co-
rrentes non timores. Tunc dicat propheta. A
iudiciis eius tuis timui. Timor ei dei valde
necessarius est ad salutem: quod incitat ad bonum
perveniunt in bono, et perveniunt a malo. Et id in
edificatio spirituali tenet locum fundamēti. ceteri
et recti. Nam in quantum est principium ois boni
tenet locum fundamēti. Prover. i. Timor do-
mini principium sapientie. In quantum perveniunt
et cōstringit in bono. tenet locum ceteri. Eccl.
xvii. Si non in timore domini tenueris te instā-
ter cito subvertet domus tua. In quantum pre-
servat a malo. tenet locum recti. Eccl. xvi. Ti-
mor domini super omnia se supponit. Sicut enim
rectus perseverat habitans in domo ab estu
a vento et a pluvia. Sic timor domini preservat
homoem ne cadat ab estu concupiscentie inflā-
matus. Aut vero diabolice temptationis im-
pulsus. Aut pluvia examinationis celestis
et diuine pbatūs. Esa. iiii. Tabernaculum
erit in umbraculo diei ab estu. et in securita-
tem abscondit a turbine. a pluvia. Tunc
enim que est tabernaculum dei quando huius in se
timore dei tunc huius umbraculum refrigerat.
Tunc per a estu concupiscentie. tunc abscon-
ditur a turbine temptationis diabolice. et a plu-
via pbatūs diuine. Tercio misit san-
ctus spiritus in eruditione per a ignorantiā. quod
notat cum dicit. Tunc autem venerit ille spiritus ve-
ritatis docebit vos omnem veritatem. Scdm
Aug. Veritas opponit falsitati. vanitati. et
duplicitati. Illud enim quod verum est non est falsus
non est duplex. non est vanum. Est igitur spiritus
sanctus spiritus veritatis. quod excludit falsam
duplicem. i. amorē terrenorum. quod eodem terrena
sunt falsa vana et mediocritas. Primo hec ter-
rena sunt falsa. iere. xvi. Vere mediocritas pos-
sidentur patres nostri. Hiero. Si mundus
cultello veritatis apertus nihil in eo appare-
ret aliud quam falsitas: quicquid in mundo est
aut est preteritum et iam non est. Aut futurum
quoniam est. Aut presens est et instabile aut
momentaneum est. Secundo hec terrena sunt va-
na et ex parte principij quod sunt facta. et ex parte
finis quod cito transiunt. Eccl. iii. Tunc sub-
iacent vanitati quod ad medium. De terra facta
sunt omnia quo ad principium. Et in terra parit
revertetur quo ad finem. Tercio huius ter-
rena habent duplicem. Ille est duplex quod aliud
promittit et aliud facit. Mundus tria promittit
amatoribus suis. scilicet longevitatem satietatem et sua

mitatem. Istam tria promittit illi qui dicitur
Lu. xii. Vita mea habes multa bona reposti-
ta in annos plurimos. ecce quia longevitas.
Habet comedere. ecce quia satietas. Reposte-
re epulare: ecce quia sua vitia. Sed male atre-
dit quod sibi promittat. quod dedit sibi brevita-
tem vacuitatem: et acerbitatem. Tunc sequitur. Solite
hac nocte repetet. ecce quia brevitatem. Tunc
tunc a te. scilicet demones ad puniendum. ecce quia
acerbitatem. Que autem promissum est cui? erit tua
non quod nihil ide poteris. ecce quia vacuitatem

Sermo tertius.

Ubi venit paradus

ille arguit mundum de peccato et de ius-
ticia: et de iudicio. Ad huius rephē-
ndēdis. scilicet irrephēndibilis vita. Aug.
Iudex in nullo eorum sit iudicandus? qui alio ius-
dicare est pemptus. Scdm et ex prephēndēdis. et
scdm rephēndēdis culpa. quod sic dicit Aug. Si ea in
me rephēndēdis quod rephēndēda non sunt: rephēndē-
re? ledit quod me. Tercium est ex premodi rephē-
dēdis. scilicet discretio pūda. De discretione dicit
Breg. in moral. Subiectos vitia aliqui sunt
prudenter dissimulanda. aliqui subtiliter iustifi-
canda. aliqui leviter puniēda. aliqui vehementer
obvianda. Istam tria apostoli habuerunt. et ideo
mundum digne arguere poterunt. Habuerunt
enim vitam sanctam. Joh. xvi. Spiritus enim omnia
uit celos. i. apostolos suos domus et virtutibus suis.
Habuerunt etiam in arguendo discretionem pū-
vidā. De qua discretio dicitur. i. Thes. v. Et
ripite in quos. solamini pūllanimes et
scipite infirmos. patietes estote ad omnes. In-
venierunt etiam in mundum triplicem culpā. de qua dicit
in dōbis pmissis. Ille. scilicet spiritus sanctus argueret
mūdu p vos de peccato. et de iusticia et de iudicio.
ad quos dōboz intelligētiā. Notandū quod in
deit ceteri homines quod erant in mundo tria vitia ha-
bebant. Erant ei infideles iniusti et temerari.
Quia erant infideles. id est spiritus sanctus p apostolos
et apostolos viros eos arguit de peccato infidelita-
tis: quod non crediderunt in christum. Hoc enim peccatum
ut dicit Aug. quod solum p ceteris posuit. quia
hoc manere cetera derelinquit. hoc discēdit
de cetera dimittitur. Erant etiam iniusti. et id
arguendi sunt de iusticia quā habent iuste
quam ipsi non imitant. Que in tanto est lau-
dabilior quanto credunt. et sperant in christum
quem non viderunt: quia ad pariter arguit. Joh.
xv. Beati qui non viderunt et crediderunt.
Erant etiam temerari: quia princeps huius

mundi. id est diabolus quod est princeps mundanorum
et am iudicare. Magna temeritas est non ti-
mere quoniam videtur principē iudicaturū esse. ij.
Pet. ii. Si enim angelus non peccet. Istam expo-
sitionē. Aug. brevitē recolligit dicens. Ere-
dant itaque homines in christum ne arguatur de pec-
cato infidelitatis. Et transiit in numerum si
delitū ne arguatur de iusticia illorum quorum
iusticia non imitantur. Tunc autem futurum iudi-
cium ne cum mundi principē iudicent quē ius-
ticia imitantur. ista autem qualiter nobis con-
ueniat videamus. Alii ei qui sunt spiritus dei plēni
debent arguere mundanos de peccatis de iusticia
et de iudicio. De peccatis quod dicit Ephe-
s. i. Nolite cōiugare opibus infructuosis tene-
brarum: magis autem redarguite. Ubi dicit Aug.
Duobus modis non te maculat malum. si non
cōsentis et si redarguis. Tales autem quod opera te-
nebrarum faciunt reprehendi nōlunt. ioh. ij. ca.
Ques quod male agit odit lucē. i. correctionem.
Quedā enim aialia sunt quod diligunt tenebras: quod
sunt odiosa sicut bubo: quē ceteri aues odia-
unt. Quedā quod sunt nocui: sicut lupi quod oues
rapere conant. Quedā quod sunt in visu debili-
lia sicut noctue. Ibi igitur quod mali tenebras pec-
carum diligunt: odit quod deo sunt odiosi: et no-
cui sibi ipsi et ad cognoscendū deū debiles
infirmi. sunt enim odiosi deo Sapi. xii. Odio
sunt deo impij et impietas sua. Tria sunt ge-
nera hominum quod naturalis odij subiugentur. scilicet filij
amicorum et fratres. deus autem in tunc peccati odit quod
propter ipsum destruedū filiū suū occidi permi-
sit. Si alicui diceret non possis occidere iuni-
cum tuū nisi cum illo occidās simul et filiū tuū.
et ille hoc pcederet multū inimicū odiret.
Hoc fecit deus similiter quod peccati occideret: fi-
lium occidi permittit. Col. ij. Delēs quod aduer-
sum nos est cirographū delicti. et ipsum tulit
de medio affigēs illud cruci. ibi dicit Amb.
Dum innocens occidit peccati crucifigitur.
Roma. viii. Proprio filio non peperit deus. et
ber. Qui non peperit filio nūquā parceret figmē-
ro. Nūquid peccet seruo nequus. inquit deus pōn-
odit quod amicos suos inuenit in eis pecca-
tum eternaliter punit sicut pater in lucifero
Luc. x. Uidebam sathanā quasi fulgur de ce-
lo cadentē: imo etiam peccati apm eternaliter
puniuisset si in peccato negationis mortuus sine
pnia fuisset. inquit peccati odit quod etiam frēs
suos. i. christianos si mali non redimunt: sed
eternaliter punit. ps. Frater non redimet re-
de. ho. x. Scdm ipi peccatores sunt nocui
sibi ipsi. Primo quod auferunt sibi deū. Jere. ij.

Ad de dereliquerunt fontē aque viue. et
istud magnū piculū tūgit Aug. dicens i. i. fol.
Dei dereliquerunt. hoc est ppe. Quilibet igitur
dicitur hoc quod dicit alibi Aug. Dñe si vis
ut recedā a te da mihi aliu te: alioquin non di-
mittā te. Secdo peccati auferit a deo semetip-
sum. Aug. de ciui. dei. Qui fundū auferit ei
a quo emper? est et tradit ei quod nihil iuris huius
a inuit? est. Et quod seipm auferit domitorum a
quod facit? est: et tradit se malignis spiritibus: iū
stus est. Tercio peccati amittit de meritū su-
um: quod vulnerat in naturalibus et spoliat in
gratuitis. Et min? malū esset pdece vitam
corpi quod merita et virtutes meritis. Ber. q.
me puaret amara mors: virtutes quod fru-
ctu. Illa vita sine fructu quod mors. Deni-
cu. q. duplex malū ligno parat infructuosum. se-
quod duplex malū ligno parat infructuosum. se-
curis et ignis. Amittit etiam picipationē me-
ritorum omnium. Peccado enim efficit canis
scur d. Eccl. xii. Que edificatio homini san-
cto ad canē. Tercio ipse peccati debile oculū
intellectus? ad deū diligendū. Istos duos oculos
affectus? ad deū diligendū. Istos duos oculos
demonēs a peccatis? effodiunt: et per oia picipi-
tia peccatorum eos ducunt. Prover. xix. c. Cul-
tia peccatorum eos ducunt. Prover. xix. c. Cul-
tia peccatorum patet et despiciat pū matris
qui subannat patre et despiciat pū matris
sue. effodiunt eū corui de torretibus. Peccati pā-
tre suū deū subannat quoniam ex pcepta pūnt
Partū etiam matris sue. i. ecclesie quod pūnt
pturū despiciat: dū ad peccatū iterum redit.
Istos igitur oculos. scilicet intellectū et affectum
effodiunt corui. i. demonēs quod sunt nigri per
ignis aduersionē. quod sunt igne dedit p in-
satiabile deuorationē et faciunt nos peccati
nare p tardā puerionē. Isti corui habitāt
in torretibus. i. in inferno ubi quoniam sunt tor-
retes. scilicet torres odij. obliuionis. ignis et fletus
et tristitie. q. etiam poete ppris nobis ap-
pellant. Paim? torres dicit strit quod interpreta-
tur odiū: quod demonēs et dānati deū odiant
et a deo in perpetuū odiant. Hugo de sanz-
cto viat. Qui cum dei odio de hac vita decedit
sub eodem odio in eternū tabescet. Secūdu
dilecthe qui interpretatur obliuio. Deū enim p-
peruā obliuionē eorum habet ex eo quod nūquā col-
liberabit. id est etiam infernus vocat a prophetā
terra obliuionis. Tercius dicit flegeton quod in-
terpratur ardēs: quod sunt in ppetuo igne. Esa. vi.
ti. Clemis eorum non morietur et ignis non extin-
guet. Quartus dicit tarrar quod interpretatur luctus
quod ibi erit fletus et stridor dentium. ut habet.
Mat. xv. Quim? acharon quod interpretatur tristi-
tia in qua sunt in ppetuo. An iohā. xvi. Tri-

sticia impleuit corvesti. Sedo illi q̄ sūt spi-
ritu dei pleni debet mūdū arguere: mūda
nos de iusticia quā nō habēret iusticia lar-
ge accipiat p̄ oī. s. bono. vñ sup̄ illd. ps. **Di-**
lertit iusticia, dicit glo. i. oc bonū. **Oīa ci-**
bona i merita nra ex quattuor causant. s. ex
fide vera. spe certa. charitate ignita. et opati
one sollicita. Tanto magis aut hoies mun-
dani arguendi sunt: q̄ ista talē iusticia nō
hnt. Pro eā nō nisi in hac vita bñe videbūt.
Eccle. xiiij. **Ant** obitu opare iusticia. qm̄ nō
apd iferos iuenire cibū. iste ē ille q̄ dras d̄ q̄
dr **Adat. v.** **Nō** eries idē. de carcere iferna
li donec reddas nouissimū quadrantē. illa
cū quattuor dicitur quadrans: q̄ sūm **Bre-**
g. Quātū credis tñ speras. Quātū credis
et speras tñ diligis. Quātū credis et speras
et diligis: tñ bñ operaris. **Nō** poterūt ergo
dānari mereri p̄ cognitionē dei q̄ est p̄ fide
q̄ erit cecitatis tenebris inuoluti. vñ **Job. x.**
Uocat ifernū terra tenebrosa p̄ opta mortis
caligine. **Nō** poterūt mereri p̄ spes: q̄ erūt
in baratro desperationis inersī. **Jer. xviij.**
Desperabim: post cogitationē nras ibim.
Nō poterūt mereri p̄ charitatē: q̄ i ppetuo
dei odio est idust. ps. **Supbia** eoz q̄ te ode-
rūt asē. sp. **Nō** poterunt mereri p̄ aliquod
bonū op: q̄ ibi nō poterūt opari. **iohan. ix.**
Venit nor. i. infernalis obfcuritas: qm̄ ne-
mo pōt opari. **Q̄** igit istum quadrantē num
q̄ soluere poterunt. ideo de illo carcere nun
q̄ eribunt. ista q̄ tuor significant **Adat. xxiij.**
Ligatis māibz p̄ pedibz. **mic.** euz i te. **erre. tc.**
Nō poterunt aliqd bonū facere: q̄ hēbunt
ligatas manū. **Nō** poterunt deus diligere:
q̄ hēbunt ligatos pedes. **Mā** sūm **Aug.** **Des-**
aie est affectū aie. **Nec** poterunt deus p̄ fide
cognoscere: q̄ erūt i tenebris. **Nec** poterūt
f deus sp̄are: q̄ ille tenebre erūt exterioriores
i. extra ambitus diuine mie. **¶** **Tertio** illi q̄
sp̄ritu dei pleni sūt arguere mundanos
de extremo iudicio. qd nō timēt euz tñ oēs
illud debeāt timere. **Mā** sūm **Aug.** **Oēs** q̄
de hac vita decedunt aut sunt valde bdi aut
valde mali aut medio crites boni aut medio
crites mali. **Valde** boni sunt iusti q̄ etiaz ti-
mebunt ex eo q̄ humana iusticia diuine ius-
ticie cōparata iusticia eē videt. **Et** b̄ oñ
dit **Brego.** triplix erēplo. s. lucerne. regle et
figalli. **Opera** quidē nra qm̄ vidētur cēlu-
cida qm̄ recta: aliqñ etiā pfecta. **Sy** si opa
nostra diuine luci cōparant: ea que videbā-
tur lucida apparebunt obscura. **Et** hoc ostē-

¶ **Domínica q̄nta. Ser. primus**

Alci amen dico vobis
si qd perieritis patrem in nomine

meo dabit vobis. **Joh. xv.** **Si** qd in curia i-
peratoris haberet aliquē sapiētē aduocatū
vel auxiliatorē sollicitū vel fratrē vterinū
multū gauderet. et multū securus esset. **Ascen-**
dere xpo in celū i cepim? hñe i curia regis ce-
lestis sapiētē aduocatū. i. **Joh. ij.** **Aduocatū**
hēm a pud patrē iesuz xpm̄ iustū auxiliato-
rē sollicitū. **Deut. xxxij.** **Ascētor** celi auxi-
liator tu? **Et** frēm vterinū. **Uñ** dicit marie
magdalene. **Vade** ad frēs meos et dic eis.
Ascēdo ad patrē meū et patrē vestrū. **De**
beim ergo isto tpe petidēs nras formare: et
cas aduocato nostro dare ut eas sumo regi
offerat. **P̄** illū. **Petidēs** vñe inorescant a
pud deū. **Debem** nūcios orationū nostray
ad auxiliatorē nostrū mittere ut adiutrices
manū nobis porrigat. **ps.** **Emite** manū tu-
am de alto: et libera me de aquis multis. **tc.**
Debem eosdē nūcios ad frēm nostrum di-
rigere: ut post se nos trahat. **Eccl. i.** **Trahe**
me post te. **¶** **Xps** igit qui ē dictator nri dicat
petidēs nras qd sibi aduocato auxiliatorit
fratris porrigere debem? ut eas patri offerat
dicēs. **Amē** amē dico vobis si qd petieritis
patrē in noīe meo dabit vobis. **tc.** **Sūt** autē
quattuor necessaria si volum? q̄ nostre orōnes
debeāt eraudiri. **Primo** em̄ q̄ petant digna.
qd notat euz dī. **¶** **Si** qd. intellige q̄ sit aliqd
vex ut est eternū: nihil trāstionū. **Circa** qd
notat sūm **aug.** q̄ tria sunt gñā bonoz. s. infir-
ma media et supma. **Bona** infima sunt tpa-
lia q̄ quasi nihil sunt. **Jer. liij.** **Aspici** terrā
et ecce quasi vacua erat et nihil. **¶** **Alta** autem
tam vilia aut nō debem? a deo petere aut cū
moderamine et euz p̄dītōe: q̄ nō decet deus
tam vilia dare. **Uñ** refert seneca sic. q̄ alerā
der cūda petēti denarium dedit vrbem. **Et**
cū ille respōderet: tñ donū sibi nō puenire
dixit alerāder nō q̄ro qd de te deceat accipe
s̄ qd me deceat dare. **¶** **Chrys.** sup̄ math. **¶** **Illo**
pete a deo qd tibi expēdiat accipere: et illū de-
ceat p̄stare. **Si** aut petis terrena: aut diffici-
le ipetras: aut forte nō ipetras. **Quo** em̄ ti-
bi p̄stet libenter nō habenti que si habes ad-
monet ut contēnas. **Si** aut tpaia petimus
debem? illa petere cū moderamine et condi-
tione. **De** moderamine dicit bñm in qdam
sermone. **In** petendo tpaia cauenda sunt et
supfluitas et volupras. **¶** **Proverb. xxx.** **Alen-**
dātatez diuitias ne dederis mibi. s̄ tñ vi-
cui meo tribuere necessaria. i. **¶** **Thim. vi.** **Ma-**
bentes alimenta et qd regamur his cōtēnti
sumus. **De** p̄dītōe opponenda dicit **Aug.**

Quando a deo petitis tpaia cū mō petite et
cum moderamine et cum timore illi p̄mitte
ut si p̄sint det: et si fecit obesse non det: qd ob-
stet vel p̄stet nouit medicus non egrot? **Bona**
media sunt tpaia. et ista petenda sunt cum
attentione et seruiore. **¶** **Extra** illos qui nō ha-
bēt attētiōē dī **Adat. xv.** **Popul** hic labijs
me honorat: cor aut ipoz logē ē. **ame. Aug.**
Sicut vos sine modulariōe est q̄sior p̄icay
sic oratio sine deuotione q̄s magis boum.
idem. **Eccē** quid iniurie deo facis si aliquē
iudicem interpellas: et subito cum loqueris
ad eū illū dimittas: et cū alio fabulari icipi-
as: quō te tolerabit et tñ tolerat de? **corda** p̄-
cantium et diuersas res cogitantium. **¶** **Ex** p̄ia
nus. **Quo** audiri te a deo postulas cū teipm̄
nō audias. **Deū** tui memorē esse vis cū tñ
memor non sis. **De** desiderio autē et serui-
re dī iere. **¶** **Eum** q̄s ritus me i toto cor
de vestro iucunat a vobis. **Uñ** dictum fuit
de vestro iucunat a vobis. **Uñ** dictum fuit
Adoy si tacet i corde amanti. **ero. xij.** qd
clamas ad me. **Breg.** in moral. **Eterna** vitā
si ore petim? nec tñ corde desideram? **clama**
res tacem? **signum** autē desiderii interioris
est abundātia fletus exterioris. **Aug.** **Quā**
to q̄s est sanctior sancti dīdery plenior tā
to fit eius in oratione fletus vberior. **Breg.**
vbi supra. **¶** **Teraciter** orare est amarus p̄m-
ctioms genitus et non composita verba res-
sonare. **Bona** suprema sunt bona celestia: et
illa non tñ petenda sunt cum attentione et
seruiore sicut spiritualia: s̄ etiā cum humilita-
tate et sine p̄sumptiōe. **Eum** humilitate pe-
tunt q̄ de suis meritis nō p̄fidunt. **Bñm.** im-
petēda britudine elatio ē caueda ne tāq̄ ex
p̄p̄ioz meritorū fiducia exquirat. **¶** **Stultus**
est ille paup̄ q̄ manibus plenis elemosynā
peteret. **¶** **Sic** stultus est ille qui meritis p̄-
p̄is beatitudinem obtinere veller. **Eum** ta-
men dicat **Zuc. xvj.** **Eum** feceritis oīa que
p̄cepta sunt vobis dicite serui inuiles sum?
qd facere debuimus fecimus. **¶** **Cauenda** est
etiaz ibi p̄sumptiōe sine nostro labore glo-
riā veltmus habere. **De** tali p̄sumptione re-
phendunt filij zebedei a dīo: q̄ sine labore
et passione volebāt euz tpo regnare. **Adat.**
xx. **Mescitis** qd petitis. **Sedo** opz q̄ petitiō
nes nostre fiant cum instantia et perseueran-
tia: qd notat p̄ verbum subiunctum cum di-
citur petieritis. **iac. vl.** **Multum** valeat e-
cario iusti assidua. **Ro. xij.** **Orationi** instans
res. illi non instant nec perseuerant qui p̄-
mo orant seruenter: postea tepide postmo-

et melodia. i. anima omnis iubilatio et gau-
dio plena. Tercio orationes sunt dyabo-
lo inimice. et hostriplici de ea. sunt enim scru-
tam dei sagitte dei: et carbonem dei. scutum
quidem dei sunt quo temptationibus inimici
resistimus. Amb. Bonum scutum oratio quo
omnia aduersarii spicula repellunt. Tunc ps.
Inimici mei detrahebant mihi: ego autem ora-
bam. Tunc autem ad istud scutum orationis omnes
temptatio frangit: quoniam ipsa oratio cum magna
fide effundit. ephe. vi. In omnibus fumentes
scutum fidei in quo possitis omnia tela nequissi-
mi igne extinguere: de isto scuto orationis
dicit sap. xviij. Proferes aaron seruicium sue
scuti orationem resistit ire: et necessitati si-
nem imposuit. Dicit autem oratio scutum.
Sicut enim scutus habet tres angulos: sic oratio
debet fieri cum fide. i. sine aliqua hesitatio-
ne: cum spe. i. sine aliqua diffidentia: et cum
charitate. i. cum desiderio et amore. Secundo
sunt sagitte dei et iacula quibus dyabolum
vulneramus. Ps. Emitte sagittas tuas et dissi-
pabis eos etc. Origo super Numeri. Adulte-
rus valet unus sanctus orando quod peccato-
res innumerabiles prestando. Oratio enim
celos penetrat: et quandoque etiam in terris
hostem vincit. Pro. xvij. Cum eleuaret ma-
nus moyses vincebat israel etc. Si autem pau-
lulus remissus vincebat amalech etc. Tercio
sunt carbonem dei quibus dyabolus incendi-
mus. Tob. vi. Cordis est pericula si super car-
bones ponas fumus eius extirpat omne gen-
tem demoniorum sue a viro sine a muliere. Ista
duo. i. sagittas et carbonem perebat propheta
sibi dari contra dolosas suggestiones dyabo-
li. ps. Quid des tibi aut quod apponat tibi ad
linguam dolosam sagitte potentis acule etc.
Quarto orationes sunt homini necessa-
rie ex eo quod sunt nunci eius quos homo mi-
tit ad deum vt petant succursum. Unde super
illud. ps. Inter in conspectu tuo oratio mea
Dicit glo. Magna virtus pure orationis
hic notat: quod quasi que tam persona intrat ad
deum et in mandatis pagit. quo puenire caro ne-
quit. Isti nuncii duo domine associate
Quod signatum est. hester. xv. vbi dicitur quod
ipsa regina ad regem cum duabus famulab-
igrediens vni earum imitabatur. Altera vesti-
menta in humum defluentia colligebat. hester
interpretatur abscondita sue eleuata: et signi-
ficat orationem que debet esse abscondita a
sauro populi: eleuata ad deum per fauorem
animi. Due famule sunt elemosyna et ieiunium:

cum quibus debet venire ad regem ce-
lorum. Famula cui oratio innititur est elemo-
syna: que ipsam ad deum introducit. Est enim
elemosyna sicut petitionarius in caris prin-
cipis qui si fuerit auarus hostium sibi dau-
dit. si munificus aperit. puer. xviij. Domi-
hois dilatat viam eius: et ante principem spe-
cia colligitur esse ieiunium quod affectus carna-
les restringit ne nimis lasciuant. ephe. vi.
Stare subcincti lumbos vestros in veritate
Secundo ponit liberalitas diuina que ap-
paret in tribus. Primo in hoc quod petendo
nos inuitat dicens petite. Pauci sunt qui li-
uitant vt ab eis petat: si multi sunt qui fugiunt
ne ab eis petat. Refert seneca. quod pauperum
eius ab antigonio rege petere talentum. Rndit
ille plus esse quod cynicus deberet petere. Pe-
tere denarium. Rndit ille minus esse quod regem
deceret dare. et sic turpe viam excusandi in-
uenit cum potuisset dare denarium tantum cynico
et talentum tantum rer. Deus autem non se excusat
sed oēs ad petendum inuitat Aug. Non tamē
hortaret vt peteremus nisi dare vellet. Er-
ubescat humana pigritia. plus ille vult dare
quod nos accipe. Plus ille vult misereri quod
a miseria liberari. Ideo monet nos apostolus. i.
Thessal. v. sine intermissione orate. Quibus
modis sit. Primo locis et tepidus debet
tis orando. Amb. in lib. de uigilantia. Sole-
nes orationes deferende sunt cum gratia
ne et cum a somno surgimus: cum procedimus
cum cibum sumere paramus. cum cibum sum-
perimus: cum cubitum pergitur. Secundo cele-
stia desiderando Aug. super illud verbum quod
stoli. Sine intermissione orate. Bonum deside-
riū oratio est: et si continuū sit desiderium con-
tinua est oratio. Tercio bene viuendo vel agē-
do. Aug. vt supra. Iustus nunquam desinit ora-
re nisi desinat iustus esse. Et semper orat qui
semper bene agit. Origo. Si omnis actus
iustus quem homo deus agit oratio reparatur
sine intermissione que iuxta sunt agit sine
intermissione orabit. nec vixit quod oratione cel-
sar nisi iustus esse desistat. Secundo appa-
ret dei liberalitas in hoc quod ad magna peten-
da nos inuitat et animat dicens. Petite vt gan-
diū vestrum sit plenum. Gaudiū mundi est vana.
esa. xxiij. Sicut somniat clariens et comedit
quando autem fuerit expergefactus vacua
est anima etc. Gaudiū vero de spirituali
pōit est semiplenum. i. Cor. xij. Et patre
cognoscim? et ex parte prophetamus. Ita.

Unde autem miser est aqua. Gaudiū autem be-
num est plenum. Bern. Re vera illud est bo-
num et summū bonū et summū gaudiū quod non de
creatura: sed de creatore cōcipit: cui cōpara-
ta oīs alia locū ditas meror est: omnis suauis
dulcor oī dulce amarū: omne decore fe-
dum: oī postremū quod cōp delectare pōt ter-
renum molestū. Tercio appet liberalitas
dei in hoc quod ad dandū quod nos petim? asse-
curat dicens. Et accipietis. Illud apertius
pmittit. Adar. vñ. dicens. Petite et accipie-
tis: quare et inuenietis: pulsate et aperiet vo-
bis. Ista vñ Aug. in sermone dñi in monte
expōit adducēdo exēplū alicui? hoīs q ad
aliqū locū pergere vellet: et in infirmos ipe
des haberet et viā nesciret et loci illi? ianua
clausa esset. Exponit ergo q in pedib? sanet
deinde q si viā demonstraretur: quod parum vale-
ret sanos pedes hñe et per deuia pergere. de
inde q ostiū sibi apertū alias nihil valeret
nec ambulare potuisse nec viā rectā tenuis-
seneca ad locū puenisse. Nos ergo p viā pñ-
ris erili sumus ad patriā puenturi. Petō:
aut habet infirmos pedes anime per pñm
ps. Miserere mei deus: quoniam infirmus sum
etc. Ignorat viam que ducit ad celus. ps. Si
am ciuitatis habitaculi non inuenerūt. Et
celestis sibi ianua clausa est. Adar. xxi. Et
clausa est ianua. Debet ergo primo petere
sanationē et eā accipiet. et hoc est quod dicit
Petite et accipietis. ps. Sana animam me-
am quod peccavi tibi. Debet querere viā dire-
ctionem et eam inueniet. Et hoc est quod sub-
ditur. Querite et inuenietis. hoc autem facit
gratia sancti spūs. ps. Spūs tuus bone de-
ducer me in terram etc. Debet pulsare et pe-
tere celestis ianue optionem et sibi aperiet.
Et hoc est quod subdit. Pulsate et aperiet vo-
bis. ps. Ianuas celi aperuit. Esa. xlv. Ape-
riam ante eā ianua et porta non claudetur.

Sermo tertius.

Ipse enim pater amat
vos. quod vos me amatis et credi-
distis quia ego a deo exui etc.
Discipuli dñi quatuor scire plurimū asse-
crabant. Primo si deus eos in suis petitiō-
bus exaudiret. Secundo si eos amabat. Tercio
si xpus erat cum patre eiusdem substantie.
Quarto si christus debebat ad patres redi-
re. Q xps ait q oīm cordium occulta nouit
ad ista quatuor eis respondit. Q Primo quod
in suis petitiōib? erat exaudiri: id dicit eis

Amē amē dico vobis: si qd petieritis pretem
in nomine meo dabit vobis. Q Secundo quod a pre-
erant dilecti: ideo dicit. Ipse ei pater amat
vos etc. Tercio ostendit eis suam eternam
de patre et suā talem de mīe generationē: cui
dicit. Exiui a patre et veni in hūc mundū etc.
Quarto ostendit eis suā ad patre reuerſio-
nem cū ait. Ite et relinquit mundus et ad patre
vado. Discipuli ergo vidēt quod eis manū
festauerat oīa q in corde habebant dixerūt.
Ecce nunc palā loqr̄s et puerbū nullū dī-
cis. Sunt autē puerbā fm Aug. dicta ob-
scura que solēt audire hoīes et nō intelligere.
Nunc scimus quod scis omnia. Beda. Abes-
rito illuz scire oīa quasi deus pñdēter affir-
mant. Apertū nāq diuinitatis iudiciū est:
cogitationis nosse secreta. Ista ad nos cō-
uērtētes possum? dicere quod xps de his qtuor
et nos certificat. Q Primo de orōnis nra
exauditiōe: cui dicit. Amē amē dico vobis
si qd petieritis pater in nomine meo dabit vob
Sūt autē tria fm Bern. in qdā fm de q im-
pediūt ne orōnes nostre exaudiant. i. pusilla
nimitas. tepiditas. et temeritas. Pusillanī-
mitas ipedit: quod quoniam hominē suā indi-
gnitatem nō audet oculos vertere ad dei di-
gnitatem. Talis oratio sic timida in celum
nō audet ascendere: et in infirmis iacet. Talis
bus dī esa. xxxv. Dicite pusillanimes pfor-
ramini et nolite timere. Scdm quod ipedit est
tepiditas. Oratio enim tepida ascendit qdē: et
statim deficit et languescit. quod vigorē nō ha-
bit. De talib? dī Apoca. iij. Utinam frigi-
dus esset aut calidus: sed quia tepidus es
incipiā te euomere ex ore meo. Tercius quod
ipedit est temeritas. Et oī temeraria ascē-
dere conatur et amē dei virtute repellitur et
nō tm nō meref gratiā: et potius meref me-
sam. Tales sunt orōnes eorū qui de suis me-
ritis intumescunt: sicut fuit orō pharisei. De
quo dī Luc. xviij. Phariseus stas becapud
se orabat. de qtuor tibi ago: quod nō sūt sicut ce-
teri hoīm etc. Et ergo orō nra exaudiri me-
reatur sicut dicit idē Bern. Exponit quod sit fi-
delis seruens et humilis. Fidelis cōtra oīōs
nē timida. seruens ptra tepida. humilis cō-
tra temeraria. Q Secundo nos certificat de pa-
terna erga nos dilectione: cū dicit. Ipse enim
pater amat vos. Quod autem pater diligat
nos per quinq signa manifestatur. Q Pri-
mo per hoc quod omnia visibilia dedit nobis:
vel in dominum vel in usum. ps. Constitui
si eum super oīa opera manuum tuarum. oīa

subiecisti sub pedibus eius etc. Secundo per hoc
q oia celestia. i. angelos nobis dedit in mi-
nistriu. Heb. i. Des sunt amministratorij
spūs i ministriu missi ppter eos q hered.
capi. salutis. Tercio per hoc q filiu suū de-
dit nobis i pccū nre redēptionis. i. Joh. iij.
In hoc apparuit charitas dei i nobis: qz filiu
spū uigenitū misit in mūdū vt uiuamus p
ipm. Quarto per hoc q dedit nobis spiri-
tū sanctū in priuilegium nre adoptionis. i.
Joh. iij. Cognoscem? q in ipso manem? et
ipe i nobis: qm de spū suo dedit nobis. Ro.
viij. Accepistis spm adoptionis filiorū i quo
clamamus. Abba pater. Quinto per hoc q
seipm seruat i hereditatē adoptionis. Eze-
chi. xliij. Nō erit eis hereditas: ego dñs he-
reditas eorū. Deute. xxiij. Dñs ipe heredi-
tas eorū est. Ista quinq signa amoris tāgit
Bas. dicens. Dñe qd est hō q memor es ei?
aut filius hois qm uisitas eū: oia subiecisti
sub pedib? ei? etc. Deniq mitis ei uirge
nitū tuum. immitis spm tuū. pmitis etiā
uultū tuū. et ne qd vacet i celestib? ab eo
solicitudinis etiam brōs illos spūs ppter
nos mittis in ministriu nostrū. Tercio
nos certificat de sua tpali et eterna gloriā
ne: cū dicit. Eriui a pte. s. p eterna de pte
pcessionē: et ueni in mūdū p tpalē de matre
gloriōz. Quātū ad primā nationē est ima-
go dei. qz ad scdm fact? est speculū dei.
Est igit imago dei qm ad primā nationē.
Sed notādū q i ipsis sensibilib? quadru-
pliciter fit imago. Primo p gnationē: sicut
in filio. Gen. v. Veniit adā filiū ad imagi-
nē et similitudinē suā. Secundo p impressionē: sicut
in nūmo. Mat. xxi. Cui? est imago hec
et subscriptio. Tercio p incisionē: sicut i la-
pide vel i ligno. Sapi. xij. ca. Artifex faber
sculpt lignū diligēter vt assimilet imaginē
hois. Quarto p colorē superpositionē: sicut
in piete picto. Ezech. i. v. Uniuerſa idola
dom? israel? depicta erāt in circuitu i piete
per totū. Xps dā imago dei primo p eter-
nā gnationē. Collo. i. Qui est imago dei in
uisibilib. Glo. id est plene s. pti et de pte.
Johan. xij. Qui uidet me uidet et patrem.
Euidē. i. Ego et pater vnū sumus. Homo
autē imago sue ad imaginē dei factus:
alijs trib? modis sequētib?. Primo p im-
pressionē: qz deus in ipm imaginē suā im-
pressit. Gen. i. Faciam? hoīem ad imaginē
et similitudinē nrām. Unde sup illud. Collo. i.
Qui est imago dei inuisibilis, dicit. Glo.

Alia est imago regis in nūmo: alia in filio.
Mos sum? nūmus i qm? imago dei est. Xps
est filius q est hoc qd pater est. qd subdit
glosa. Nulla imago coli debet: nisi illa q est
qd ipe nō illa qd ille: sed cū illo. Secundo
modo hō dā imago dei p decisionē. Corp?
em nostrū modo patit multas supfluitates
vicioz et penalitātū. Sed in brā resurrectio-
ne ois mortalitas et viciōsitas a corpē de-
det et intantū reformabitur q corpē rēfor-
mabit corpus humilitatis nostre cōfigura-
tum corpori clari. sue Tercio dicit homo
imago dei per colorū appositionē. Aīd em
nostra modo habet defectum multoz colo-
rum. i. diuersaz virtutū. Sed in patria co-
lorabit et depinget quattuor colorib?. De
quibus dicit Ezo. xxi. Facies uelū de hya-
cyntho et purpura coccōz hīs tincto et bysso
retorta. Hyacinthus est coloris aerij sue ce-
lestis purpura sanguinei. Coccus flauet.
byssus niuet. Tingit igit aīa colorē hyaci-
nthino sue celesti p celestū dulcedinē et suā
uitatem. Delectationes in delectatiua
vscq ad finē. Tingit colorē purpureo sue
sanguineo p mūdiciā et puritatē. Ticer em
sanguis alioz hoīm inficiat tamē sanguis
xpi habet virtutē purificatiuā: per quam
aīas scdōz purificat et dealbat. Apoc. viij.
Lauerūt stolas suas: et dealbauerūt eas in
sanguine agni. Tingit colorē coccineo sue
flauco per immēsam dilectionē et charitatē
Abodo em igniculus dilectionis: tūc autē
erit fornar charitatis et amoris. Esa. xxi.
Dixit dñs cuius ignis in syon et caminus
in hierlm. Tingitur colorē byssino per luci-
dam et apertā visionē. Abodo em videmus
obscure sed tūc dare et lucide. Ezo. xij. Vi-
demus nūc per speculū in enigmate: tūc
autē facie ad faciē. Posset nihilominus dici
q sancti viri etiā in presenti imago dei dis-
cuntur esse per impressionē: qz imago dei est
in eis impressa. et per decisionē: qz a fere
cant oia vicia. et per colorē superpositionē
quia colores virtutum plingunt in animā. et
per generationē: quia a deo generantur in
gratia. iuxta illud Johan. i. Dedit eis pote-
statem filios dei fieri his qui credunt in no-
mine eius. Tercio quātū ad naturā
tem temporalem xps factus est speculū
dei. Sapien. vij. Candor est lucis eterne et
speculū sine macula. Speculū fit ex co-

unctione vitri cū plumbo. Quātū cū q est
homo speculē in vitro tñ: vel in plūbo tñ
imaginē suā videre non poterit. sed qñ fit
coniunctio vtriusq tunc ipam videbit. p vi-
trum significat deitas fulgida. p plūbū caro
terrena. p plūbū qd hz colorē terrenū huma-
nitas figurat. Nō igit non poterit se specu-
lari in deo ppter nūmā suam claritatem. i.
Lūm. vi. Lucez inhabitat inaccessibilē. Nec
in noīe aliquo ppter suam tenebrositatem.
Joh. xxiij. Mos quippe inuoluimur tene-
bris. Ideoq vitru sue deitatis cū plūbo nō
stre humanitatis est coniunctum: et sic vnū spe-
culū est effectū in quo quilibet defect? suos
culari et reformare pōt. Nā sup? pōt spe-
culari humilitatē. Mat. xi. Disce a me qz
mitis sum et humilis corde. Quā? paupratē
Mat. viij. Vulpes foueas hnt Bulosus so-
brietatē. qz. xl. diebus. et. xl. noctibus ieiuna-
uit et nunq carnes comedisse legitur nisi de
agno paschali ppter legis pceptū. Tristis
iocunditatē. Esa. xliij. Non erit tristis neq
turbulentus. Fracundus patiētiā et racitur-
nitatem. ibidem. Tacui semp silui patiēti-
fui. Quarto nos certificat de sua gloriā ad
patre reuersione cum dī. Irey relinquo mū-
dum et vado ad patre. Adā. vlt. Dñs qdē
iesus postq locutus est eis. assumptus est i
celum: et seder a dextris dei. Dextera autem
dei est equalitas dei. Sūt potiora bona dei
et est virtus dei: et est potestas dei. Elytus
autem est deus noster. frater noster. et iudex
noster. inqum igit deus noster sedet a dex-
tris dei. i. in equalitate dei. ps. Dixit domi-
nus dñō meo. inqū est frater noster. i. ho?
moveris sedet a dextris dei. i. i potioribus
bonis dei: et potiori modo. Act. viij. Ecce vi-
deo celos apertos et filium hominis stantē
a dextris virtutis dei. Inqum est iudex no-
ster sedet a dextris dei. i. in poteōtia dei: qz
dedit ei deus omnem potestatem iudicium
faciendi. Johan. v. Potestates dedit ei et iu-
diciū facere quia filius hominis est.

Q Dñica infra octauā ascēōis dñi. Ser. i
Am uenerit paracitus
quem ego mittam vobis a patre
et. iohā. xvi. scīs benignus do-
minus de suo recessu discipulorum animos
conturbatos: eis benigne comparit: et con-
solatore mittere pollicet. iste est ordo con-
solationum: vt dicit grego. in moral. Et si ali-
quem afflicto: volumus consolari: pñ? debe-

mus ei compari et emoliri. Et istud offēdit
triplici exemplo dicens. Neq em ferrū fer-
ro coniungit si non vtrumq ignis erustione
liquat. Et durū molli non adheret nisi pñ?
duricia temperata mollescat. Sed nec iacen-
tes erigimus nisi a rigore nostri status nos
inclinemus. Domin? igit discipulis tribu-
latis benigne descendens: et sciens: quia re-
manebāt desolati ignari: et timidi: ideo eos
tripliciter consolatur pmittendo scz q mī-
ter eis spū sanctum ad consolādū ipos de-
solatos: et ad instruendū ipos ignaros: et
ad roborandū ipos timidos. Primo igit
pmitit eis sanctum spiritum ad consolā-
dum ipos desolatos. cum dicit. E um uene-
rit paraclytus. Paraclytus em consolator
interpreat. ipe em consolaf in hoc mundo lu-
gētes. Mat. v. Beati qui lugent qm ipi cō-
solabunt. et pōthoe ielligi de triplici luctu
Uel de luctu deuotionis q fit ppter abntiā
visionis diuine. ps. Fuerūt mihi lachryme
mee panes die ac nocte etc. Uel de luctu con-
tritionis: qui fit ppter operationem culpe
ps. Eritus aquaz dederunt oculi mei: qz nō
custodierunt legem tuam dñe. Uel de luctu
lamentationis q fit pro aliqua graui tribu-
latione. ps. intret in conspectu tuo gemitus
compeditor. Des isti luctus p spiritū scm
consolatore uertunt in gaudiū. Videmus
em q post pluuia sequit magna serenitas.
post nubilū magna claritas. et post tēpsta-
tem magna tranquillitas. eodē mō post plu-
uiam lachrymaz deuotionis sequit magna
serenitas cōtēplationis. greg. Adēs lachry-
mis baptisata in contemplatione uidet lym-
pidius. Post nubilū lachrymarū cōtritiōis
sequit magna claritas erustationis. grego.
sup illud Gen. xxiij. Uidi dñm facie ad fa-
ciem. Prius inquit erurētis tristitie caligo
detergit: et sic respondens baptim in circum-
scripto lumie mēs illustrat. puer. xij. Eoz
qd nouit amaritudinē aīe sue in gaudiū ei?
nō miscbit alienus. Post tempestatē la-
chrymaz lamentationis sequit magnā tran-
quillitas et erustatio mentis. Tob. iij. Post
tempestatē tranquillū facis: et post lachry-
mationem et fletum erustationem infundis
ps. Scdm multitudinem dolorum meorum
et. hier. sup. ps. Quod vulnera patimur: tot
consolationes mereamur. Nam fudi lachry-
mam vnam consolationem merui. Decē la-
chrymas fudi decē cōsolatiōes merui. sicut
aut cōsolaf in mundo lugentes: sic nō con-
solaf in inferno

latur in mundo hoc gaudentes: immo dicit
eis. Zucc. vi. De vobis dicitur qui habe
tis hic consolationem vestram. Sicut enim
spontia que recipit alienum non meret cōso
latione diuinā que recipit alienam. Verū.
Delicata est diuina cōsolatio et non dat ad
mittētibz alienam. Ideo ppheta refugiebat
eā dicens. Renuit p̄solari aia te. Secūdo pmi
st̄ rps q̄ mittit discipulis suis sp̄m sanctū
ad instruendum ip̄os ignaros cū dicit. Spi
ritum veritatis. Dicit autem sp̄ritus veri
tatis: quia instruit veritatem de qualibet re.
et maxime de mundo ostendens q̄ nulla ve
ritas est in mundo. Nam sicut dicit Ioh̄an̄.
Veritas nihil habet falsum: nihil incertum
nihil imperfectum. In p̄nti igit vita non est
veritas: q̄ ibi est falsitas: incertitudo: et im
perfectio. Est em̄ falsitas: q̄ oīa q̄ i mūdo sunt
falsa et mendacia sunt. Zere. xvi. Venite mē
daciū possederūt patres nostri. vanitates
que eis non p̄fuit. Est em̄ mendacium signi
ficatio false vocis cū intētiō fallendi. Ista
terrena et mundana sunt bonis significatio
vera: et malis significatio falsa. Qualiter au
tem bonis sint significatio vera ostendit.
Elyh̄. sup. Ad̄thē dicens. Considera: q̄
de d̄no creauit bona delectabilia in hoc mū
do vt eis fr uamur: s̄ vt p hoc intelligam̄ q̄
si tā bona sunt delectabilia terrena: q̄ bona
sunt ip̄a celestia putas: scis q̄ bonū ē gaude
re carnaliter: p hoc debes intelligere q̄ meli
est gaudiū anime. Gaudiū carnis cū carne
finis. Gaudiū anime cū anima peruehit.
Scis q̄ bonum est gloriari in terris: p hoc
intellige q̄ meli est gloriari in celis. Quan
to clari est celū q̄ terrā: tanto gloriofior est
gloria illa q̄ ista. De ista em̄ significatione
dicit hiero. Sicut sacrificia in figura institu
ta sunt: ita temporalia tantū fuisse promissa
et data in figura eternor. Et sicut deus per
misit sibi immolari hostias ne demonibz im
molarent. s̄ vt dimitis dat vt potius ab ip
so q̄ a demonibz postuleret. Ad̄alis aut̄ fuit
significatio falsa. Diuitie em̄ habēt appa
rem fatietatem: sed veram esuriem. efa. xix.
Sicut somniet esuriens et comedit: cū autē
fuerit expergefactus vacua est anima eius.
Delitē em̄ hnt apparem dulcedinē: sed ve
ram amaritudinē. puer. v. Fauus distillans
labia meretricis: nouissima illi: amara quasi
absinthium. Honores habent apparem
sublimitatem: sed veras et subitam deieccio

nem. Job. xxx. Eleuasti me et quasi super
uentū ponens alifisti me valide. Dyaabolus
igit in oibus istis ostendit apparem bonū
et celat verum malū. Et ideo per talem fal
sam significationem decipit animas stulto
rum. Secūdo in hac vita non est veritas: q̄
hic non est aliq̄ certitudo neq̄ securitas: q̄
sicut d̄. eccl̄. i. x. Mefit homo vtrū odio aut
amore dignus sit. Et intelligendū est q̄ ne
scit vtrum finaliter dignus sit odio vel amo
re. Potest tñ dici q̄ nescit scientia certitudi
nis nisi hoc habeat p gratiam reuelationis.
Pōt tñ hoc cognoscere ex aliq̄ signis. Dis
cendū est igitur q̄ tria sunt signa sicut dicit
Elyh̄. sup. Ad̄thē. Sicut ignis cognoscit
scintillis suis. sol radijs suis. et rosa odoribz
suis. sicut viri sancti habēt tres scintillas. Pri
mo feruentia desideria que habebat propheta
ta dicens. struit anima mea ad deum fornē
vini. Secūdo feruentia verba. eccl̄. xlvj.
Surrexit h̄ las quasi ignis et verba ei⁹ qua
si facula ardebant. Tercio feruentia opera.
Job. xxxvj. Monne vestimenta tua calida
sunt cū perfusa fuerit terra austro. sicut et
go vbiq̄ scintillas videmus p̄supponim⁹
ibi esse ignē materiale. sicut quāq̄ h̄ las
supradictas scintillas p̄supponere debet q̄
habeat ignē celestē em̄. De istis scintillis di
cit Ezech. i. Scintille quasi aspectus eris
candentis. Desideria em̄ et verba et opera
ctoꝝ viroꝝ: et sunt scintille inq̄strum sine pō
dere terrenor sunt leuia. Et sunt eris inq̄
strum sunt auribus dei sonantia. Et candē
tie inq̄strum sunt p amorem inflammata. se
cundo sancti viri habēt tres radios. Priū.
et bonitatem. ps. Duo hec audiuit: q̄ p̄as dei
est et tibi dñe misericordia. secundus quo co
gnoscūt mūdū et ei⁹ miserā et vanitatem. Ma
i. Dis qui viderit te resiliat te. Tercio
q̄ cognoscūt seip̄os. i. miserā suā et vilitatem.
Ad̄thē. vi. Humiliatio tua in medijs tui. s̄
cut q̄ videmus radios p̄supponim⁹ esse ois
tum solē materiale: sicut quando istos radios
in nobis solē supsubstantialem. De his tri
bus radijs d̄. eccl̄. xlvj. Tripliter sol eru
rens mōtes radios igneos erullās et. Ter
tio sancti viri habent tres odores. Ante de
uote orationis. Apoca. v. habentes singuli
citharas et phylas plenas odoramentorū
que sunt orationes sanctorū. secundus est
fame predare. ij. Ezr̄. i. x. Elyh̄ bonus

odor sum? in oī loco. Tercio ē p̄fectio flori
de. Efa. i. Rectus noster flori. Et sic q̄
sentim⁹ odorē rosarū ibi rosas esse p̄suppo
nim⁹ etiā si eas minime videm⁹: sic q̄ in
nobis istos odores sentim⁹: rosas gratiarū
et virtutū i nobis esse p̄supponere debem⁹. De
q̄ odore d̄. Eccl̄. xlvj. Quasi plātatio ro
se in hierico. Tercio in hac vita nō est ve
ritas: q̄ hic nō est p̄fectio aliq̄ oīmōda im
p̄fectio. Pauci ei sunt q̄ conētur ad p̄fectio
nē et mlti sunt q̄ redūt ad imp̄fectionē: et in
tantū deficiūt q̄ ad nihil deueniūt. Isti si
miles sunt statue nabuchodonosor de q̄ les
git Dan. ij. q̄ caput erat aurēū. pect⁹ et bra
chia de argēto. vēter et femora de ere. tibi
ferree pedū qdā ps erat ferrea: qdā fictilis
Ad̄thē em̄ sunt q̄ in p̄mo anno sue puerit̄is
sunt aurēi. i. ignei et valde feruētes. In secūdo
argētei efficiunt. i. repidi et negligētes. Ar
gētū em̄ deficit ab auro et q̄tus ad valōrē
et q̄tus ad fulgōrē: q̄ tales nō tñ valēt in se
cundo anno q̄tus ad meritū: nec tñ fulgēt
q̄tus ad exēplū. In tertio anno efficiunt
erei. i. impatiētes et murmurātes. Es em̄ si
tangit statim resonat. In quarto anno effi
ciūt ferrei. i. importabiles: et vbi s̄ inu
rijs ceteros feriētes. Ferri em̄ ponderosū
est et cetera metalla domat⁹ ferit. Scpe au
tem p̄tingit q̄ ferrū domat ferrū: q̄ vñ ty
rān⁹ sepe alii humiliat. In quinto anno effi
ciunt terrei. i. fragiles et iōē rētiōi cedē
tes. Sicut lapis statua in pedibz fictilibz
p̄cūtiens ip̄am cōminuit: sic modica tenta
tio vel tribulatio eos frāgit. Tercio pmi
st̄ discipulis q̄ mittet eis sp̄m sanctū ad
robōrādos eos timidos. cū dicit. Ille testi
monii phibet de me: et vos testimonii phi
bebitis. Aug. Ille testimonius perhibebit
de me in cordibz vestris et vos in vocibz ve
stris. Ille inspirātor vos in sonādo. Adeo
em̄ facti sunt fortes ad testificandū de xpo
q̄ qui p̄r timebāt testificari in vna lingua
postea testificati sunt in oibz linguis. Qui
prius in vno angulo posita in toto mundo
Qui p̄r voce: postmodū moite. Hoc patet
in petro q̄ p̄r ad vocem vtilissime mulieris
negauit xpm. Illa s̄m greg. in moral. Fuit p
sona vilis q̄rū ad serum: q̄ nō vir s̄ fenita.
Vtilior q̄rū ad ditionē: q̄ nō libera s̄ an
cilla fuit. Vtilissima q̄tus ad officiū: q̄ nō
thesauraria s̄ ostiaria fuit. Qualitatem post
modū facit est fortis ostendit Grego. ibidem
dicens. Contēnit petrus flagella cedēti⁹ q̄

paulo ante timuerat s̄ba requirētū. Et qui
ancille vires requisitus expauit vires p̄m
cipum celus non timuit.

Sermo secundus de eodem.

Am venient paradus

quem ego mittam vobis a patre
meo et. Predicauerat xps inter iudeos ver
ba sue sapientie. ioh. vi. Nunq̄ sic locutus
est homo sicut hic homo loquitur. Fecerat
inter eos opera sue sapientie et potētie.
Euseb. xv. Si opa nō fecissem in eis q̄ nes
mo ali⁹ fecit et. Exhibuerat eis exēpla san
ctitatis et vite. Ad̄thē. xi. Discite a me q̄ mi
ris suis et humilis corde. Et tamē iudei dis
cebant verba sue sapientie esse falsa. ioh̄an.
vij. Tu de teipso testimonii dācis: testimo
nium tuū nō est verū. Et miracula sue potē
tie dicebāt fieri virtute diabolica. Ad̄thē.
xij. Hic nō erit demonia nisi in beelzebub
principe demonior. Et exēpla scitatis sue
dicebat esse exēpla hoīs pctōris. ioh̄an. i.
Nō scim⁹ q̄ hic homo pctōr est. Poterāt
igit xpo discipuli dicere. Quomō nos res
linguis et quomodo ad iudeos nos mittis
Si em̄ falsa dixerūt verba tua effici
cula tua diabolo attribuerūt. si sanctitatem
tuam peruerterūt: quid inter eos facere po
terimus nos ignari qui habem⁹ paruat sa
pientiam. nos in firmi qui habem⁹ paruat
potētiā. nos pctōres miseri q̄ habem⁹ cul
pabilē vitā. Et iō xps p̄solat eos dicens. Eū
venerit paracletus et. Abi p̄solat eos offē
dens q̄ cū eis tota trinitas remanebit scz p
sona patris qui dabit eis potētiā in mira
culis. p̄sona filij qui dabit eis sapiētiā i do
ctrinis. et persona sp̄s sancti q̄ dabit eis san
ctitatem et gratiam in exēplis. In verbis
igitur p̄missis quattuor tangunt. Tercio
persona patris sp̄ritum spirantis: cum d̄.
Sp̄ritū veritatis qui a patre p̄cedit. Quā
uis aut̄ similiter p̄cedat a filio: s̄m̄ tñ dicit
q̄ p̄cedat a patre et eo q̄ p̄nēs patrē res
p̄t ad auctoritas p̄pter quā filius solet attri
buere patri etiā qd suū est: q̄ qd h̄s a p̄e
haber. Per hoc autē qd dicit. Quē ego mit
tam vobis a patre manifeste ostēdit q̄ etiā
ab eo p̄cedit. Si em̄ nō p̄cederet ab eo nō
mitteret eum. Et hoc autem q̄ hic exprimi
tur q̄ p̄cedat a filio: causatus est et
roꝝ grecoꝝ dicentium sp̄ritū sanctū tantus
a patre procedere et non a filio. Qui quis
l: iij

iniqua et iniqua tamē est timēda et seruāda
et patiēter ferēda. Tūc enī nō nocet sed pro
dest. Adhuc enī in hoc talis q̄ uerecun
diā sustinet in hoc q̄ superiori honore exhi
bet: et in hoc q̄ primo exēplū patiētie pre
bet. Qū autē q̄ iuste exēdicat tunc illa fuit
valde est timēda ppter periculū dānū et op
probriū. Periculū autē triplex est. Primū
q̄ in p̄sentem demonis tradit. Sicut qm̄ pa
ter. i. *Cor. v. d. de illo fornicario publico* quē
ap̄ls exēdicauit et mor in ip̄m sathanas po
restatē accepit. Aug. *Dis xpianus q̄ a sacer
dote exēdicatur sathane tradit. Extra eccle
siam enī est diabolus: sicut in ecclia xps. et
ppter ea diabolus tradit: q̄ ab ecclesiastica
cōione remouet. Scdm̄ periculū est q̄ dei
grā et p̄ctio ab eis subtrahit et sibi p̄p̄s re
linquuntur ut liberi sit eis ruerē in p̄ci p̄ci
cipitiū quo exire nō ualēt cū sint soli. Eccl.
iij. De soli q̄ si ceciderit nō habet subleuā
tem. Tertiū periculū est q̄ exēdicatio est
morbus cōtagiosus. Sicut enī participās le
prosis incurrat leprā: sic participās excom
municatis incurrat exēdicationē. Unde le
git q̄ quidā sc̄ns quēdā demonē q̄ hoīem
inuasit adiūuauit ut sibi diceret qd̄ esset
illud petm̄ per qd̄ diabolus plures lucraret
tur. Qui respondit q̄ exēdicatio: q̄ exēdica
tus hoīes tota die peccare facit dū eos ad
participā dū fecit inducit. Scdo timēda est
ppter dānū qd̄ est triplex. Primū est q̄ ta
les suffragiū orationibus et beneficijs ecclē
sice priuātur. Quorū participatiōē p̄pheta
optabat dicēs. Participē me fac deus om̄
nium timentū te et c. Scdm̄ est q̄ a sp̄s sc̄to
non uiuificatur. Sicut enī ignis nō inflam
mat ligna diuina: nec sp̄s humanus uiuifi
cat mēbra a corpore separata. Sic nec sp̄s
ruffianus inflammat nec uiuificat excom
municatos. i. a corpore ecclēse separatos. Aug.
super *Iohānem*. Nihil sic formidare debet
christianus sicut separari a corpore xp̄i. Jam
enī nō est mēbrū eius: iam nō regitat sp̄s
tu eius. Tertiū dānū est q̄ a suis infirmis
tibus non curantur. Non enī curari p̄t: q̄
potiones medicinas et remedia perdidit
Que quidē sunt ecclēse sacramēta: que in
star uini sanie vulnerū mortificant. In
star olei dolorē vulnerū dulcorāt. In
star ratur *Luce. x. in homine fauciato. Et in
star unguentorū vulnera sanant. Ecclē. xxxv.
Auguentariū cōficit pignēta suauitatis.*
Tertiū timēda est ppter opprobriū siue in
famā. Infamia enī in tribus apparet. *Primo*
Apo. vlt. *Foris canes. Mō enī sunt digni vi
dere deī mystēria. Albat. viij. Molte sc̄ns
dilectantib: et neq̄ porcis. i. leuissimis. Nec
sunt digni fidelibus admisceri. Ecclē. iij.*
Infamia siue opprobriū sc̄to ad canem. Scdm̄
raceni vel inde uirant: vel aliqui aliq̄ pecca
tores. Pōt enī homo loqui aliqui saraceno
vel usurario: nec ppter hoc aliquā exēdica
tiōē incurrat. i. *Cor. v. Si q̄s frater noster
inter uos fornicator vel auarus et c. Eū enī
nō intelligi uoluit ap̄ls q̄ sit contra quemq̄
cū sentētia ordine iudicario: et integritate
p̄fetur. Irē super illud *Mat. xviij. Dixit
bis sicut ethicus et publicanus dicit. Bona
Detestabilior est qui sub noīe fidelis agit
opera infidelium q̄ aperte infidelis. Ideo
ppter talē detestatiōē ecclēsia in parates
ue cū orat p̄ iudeis et paganis nō orat p̄
cōmunicatis. Tertia infamia est q̄ excom
municatus uidetur esse sine omni lege. Ius
dei enī legē suā habet: licet nō sufficiat
Saraceni suā. *Christiani suā. Sed cū excom
municatus sit extra christianitatem: non erit
iudeus: nec saracenus: nec xpianus. Veta
li dicit *Prover. vi. Homo apostata uir in
utilis et c. Illi autē qui cum exēdicato parti
cipat peccat in exēdicato: cuius auctoritas
tē cōtēnūt et per cōsequēs peccat in deum.*
Iuxta illud *Luce. x. Qui uos spernit me sper
nit. Peccat in exēdicatū cuius sanitate in
pediūt dū uerecūdiā et cōfusiōē que aliq̄
est causa salutis ab eis auferit. Ecclē. iij.*
Est cōfusiō adducēs grām et glām. Peccat
in seip̄s: q̄ moribz cōtagiosum uirare con
tēnūt. Peccat in illū cuius occasione exēdi
cicati sunt: q̄ per hoc satisfactiōē sibi
fiēdā impediūt. Scdm̄ malū qd̄ ap̄ls passū
ri erat fuit infamatio. Non est tamē ista in
famatio timēda q̄ a turpibus hoībuz est
orta. Tūc enī potius uidet esse ad cōmēda
tiōē q̄ ad uituperatiōē. *Brege. sup. E
dyie. Per uisum derogatio uite nostre est
approbatio: q̄ iam ostendimur iusticie ali
quid nos habere si illis displicere incipim̄
qui nō placet deo. Et hoc ostendi p̄t quas
druplici exemplo. i. lucis: odoris: coloris: et
medici. Primo exemplo lucis: q̄ non est
derogatio: sed cōmendatio lucis si eam sus*****

gunt. odiunt uespertilioes. Sancti enī
uari sunt lux: q̄ hnt lucidā famē. i. *Thel. v.*
Oēs uos filij lucis estis: et filij diei. Pecca
tores autē sunt tanq̄ uespertilioes q̄ diligūt
opa tenebrarū et odii i opa uirtutū. Et ideo
cum uiris lucidis cōuenire nō p̄t. *Cor. v.*
Que focieras lucis ad tenebras. Mō est
ergo derogatio uiris lucidis si infamantur
ab hoībuz tenebrosis. Eū quidā suus ami
cus *Diogenes* p̄bo dirixit. Eū enī te uirtute
rāt. *Eporet sapi. am. ab inspicitib: feri
ri. Et meliorē indicat esse lingua mala illū
quē torpat. Q Scdo hoc ostēditur exemplo
odoris. Non est enī derogatio sed cōmēda
tio odoris si cū fugiūt serpentes. Semī enī
dei sunt odoriferi in fama. *Cor. ij. Odo
rem noticie sue manifestat p̄ nos in oī loco.*
P̄dres autē sunt serpētes: q̄ uirus detra
ctionis semper portat et uenēnū in lingua.
ps. *Uenēnū aspidum sub labijs eorū. Sicut
autē odor uirtutū bonos recreat: sic malos
conturbat. ij. Cor. ij. Alijs enī sumus odor
mortis in mortem: alijs odor uite in uitam.*
Non est ergo derogatio uiris odoriferis si
infamant ab hoībuz feridis. Unde *Aristo.
p̄bo. cū quidā diceret. Hoīes te cōtēnunt:
ait. Et illos asini. sed nec illi asinos. nec
ego curo illos. Tercio hoc ostēdit exem
plo coloris: q̄ nō est derogatio sed cōmē
datio coloris si cecī de illis falsa iudicant
quos nunq̄ uiderūt. Sacti enī uiri colorati
sunt albo puritatis. nigro humilitatis. ru
beo charitatis. aereo celestis cōtēplationis
et uiridi amabilis cōuersationis. P̄dres
autē sunt cecī. *Sapi. ij. Execauit illos mali
cia eorū. Non est igit derogatio q̄ p̄dres
ceci de coloribus uirtutū male iudicare vo
lūt. immo a talib: laudari et diligi est uirtu
peratio et odori est cōmendatio. Unde cū qui
dam iuuenis speciosus diceret. Demolenti
p̄bo. Si hoīes me odirent sicut te suspēdio
me p̄merē. Rndit. Et ego me p̄merē. si
me quēadmodū te amare. Quarto uero
hoc ostēdit exēplū medici: q̄ nō est deroga
tio medicorū: sed cōmendatio si frenetici eos
cōtēnūt. Ad medicū sunt serui dei ab hoībuz
honorādi. *Ecclē. xxxv. Honorā medicū
ppter necessitatē. Frenetici sunt p̄dres q̄
manus sibi iungūt. Sapi. xv. Occidit hoī
mo per maliciā aīam suā. Si igit frenetici
seruis dei infamant: nō debēt curare sed eo
rum blasphemā deridere. Legit de *Bespa
siano impatore q̄ cū esset auarus et fener: et*****

Quidam improperando sibi diceret. vulpes
pellem posse mutare non animū. Respon
dit. *Imōi hominibus debemus risum: nos
bis correctionem: penam criminosis. Terti
um malū quod apostoli erant passuri est cō
fusiō corporis. Non est tamen timēda occi
sio propter christum ppter quatuor ratio
nes. Prima ratio est. quia miles nō timeet
exponere mortem runcinū pigrum quando
sperat accipere a rege dextrarium uelocem
Piger runcinus est corpus nostrum ad om
ne opus bonum tardum et pigrum: post cui
us mortem accipiemus uelocem dextrari
um. i. corpus ipsum glorificatum q̄m ad
dotem agilitatis. De qua agilitate dicitur
Sapi. ij. Fulgebunt iusti et tanq̄ scintille
in arundinetis discurrunt. Secunda ratio
est quia libenter sustinet quis lacerationes
grossi facci. ut habeat indumentū byssini sub
tilissimū. faccus grossus est corpus nostrum
post cuius lacerationem induemur uelocem
to byssino. i. ipsum corpus glorificatum q̄
tum ad dotem subtilitatis. *Apo. xij. Da
tum est ei ut cooperiat se byssino splendenti
et candido. Tertia ratio est q̄ libenter per
mittit homo frangi carcerē tenebrosū qm̄
sperat uenire ad palatium lucidū. Carcer
tenebrosus anime est ipsum corpus: post cui
us fractionem recipimus palatium lucidū
id est corpus glorificatum q̄m ad dotem
claritatis. *Albat. xij. Tunc fulgebūt iusti
sicut sol in regno patris eorū. Quarta
ratio est quia libenter p̄mittit homo destrui
domum luteam et casuram ut possit recupe
rare domum auream eternam. Domus lu
tea et casura est corpus nostrū de luto factū
et morti additum post cuius destructionē
recipiemus domum eternam. i. ipm̄ corpus
glorificatum. q̄m ad dotē immortalitatis
ij. *Cor. v. Scimus enī quoniam si terrestis
domus nostra huius habitationis dissoluta
tur. q̄ edificatiōes ex deo habemus domū
non manufactam sed eternam in celis. quas
nobis p̄stare et c.****

Finis pars hyemalis sermonum
magistri iacobi de Voragine et c.

que felle caret. **Q**uāquidē aīam inflāmat
indurat et amaricat sed spūscūis describit
noīeroris: vīctioms: et mellis. Nam inq̄rū
cor odio inflāmatū spūscūis refrigerat dī
atur ros. **E**cclē. xviij. Mōne ardore refrige
rabit ros. **O**ratio. Suirozis intima asper
sione fēchder. Inq̄rū cor odio induratum
mollificat dīcī vīctio. i. **I**oh. ij. Inūctio
habētis a sctō et nōstis oīa. Inq̄rū cor odio
amaricatū dulcorat dīcī mel. **E**cclē. xxiij.
Spūs mē sup mel dulcis. **Q**uārtū signū
est dēchderū supnoz: ideo appuit in specie
ignis. Sicut em ignis semp sursum tendit
sic spūscūis corda eleuare sursum facit.
Ezech. i. viij. Eleuauit me spūs inter celū et
terram. Non dixit posuit me in terra: qz ibi
sunt auari. Mō dixit posuit me i celo: qz ibi
sunt tñ beati. Sed dixit. Eleuauit me inter
celū et terrā: qz ibi debet esse fideles xpīani
qui aliqñ debēt ascedere in celū celestia cō
templādo. alīqñ defendere in terrā p̄p̄ri
mōrū vīlītatibus p̄uīdendo.

Sermo secundus.

Cum veniemus et

Quodā venit sed māsonē nō facit: qz p cō
pūctiōne respectū dēspīcīpī: sed tētarīo
nis tpe hocīpīm qd cōpuncti fuerint obliu
scūtū. Ad alios autē venit et māsonē facit
quoz cor sic amor diuīnitatis penetrat vt
ad hoc amore tentationis tpe nō recedant.
Sūt tñ qdā sic indurati ad quos nec venit
nec māsonē facit: qui nec aliqñ habēt com
pūctiōne alīquā t vincūtū a qualibet tēta
tione. De bonis autē et deuotis dīcī dñs.
Ad cū veniemus et māsonē apud cū faciet
mus etc. Non tñ ad oēs venit nec apud oēs
māsonē facit. Videamus igit ad quos ven
it spūscūis. Deinde ad quos venit spūs
malīgn⁹. Spūs autē sctūs non ad oēs venit
nec māsonē facit: sed tñ ad bonos cōtinen
tes: et bonos cōiugatos: et viros cōtemplari
uos. Illud significatū est **G**ene. viij. vbi dī
citur qz noe trib⁹ vīct⁹ emīssit colūbā. **P**ri
mo nāqz eā emīssit: et cū inuenīssēt terrā ad
huc paludosam et nō aridā ibi nō māsit. Si
em aridā inuenīssēt ibi māssēt. **S**cdo eam
emīssit: et tūc sup arborē oliue vīct⁹ māsit.
Tertio emīssit eā: et tūc p diuersas arbores
vīct⁹ et flores redolentes discurrīt et spa
ciata fuit. Ex his igit habet qz spūscūis

per colūbam designatus venit ad illos
habet corda et corpora arida. i. ab omni
mōre cōcupiscētie desiccata. sicut sunt ho
mī cōtinentes. et hoc significatur per pūmā
emīssionē. de quibus dīcī **E**sa. lvi. c. Non
dicat cum dūhus. **E**cce ego sum lignū aridū
qz dabo eis in domo: et locū et nomen me
sū a filiis et a filiabus. **I**sta corda sic arida
arida audite verbū dñice ego inuēmitū
in vos spūs et vīct⁹. De talibus **G**ene. i.
Egregentur aque qz sub celo sunt in locum
vīct⁹ et appeat arida. Aque iste sunt fluxus
carnales qui sunt tñ sub celo: qz sicut dīcī
Math. xxiij. In resurrectione nec nūbēt nec
nubentur etc. **I**ste aque congregatē sunt in
locū vīct⁹. i. in matrimonīū. Si em extra locū
cum istū fluxerint aque putride sunt dīcī de
De quibus dīcī **G**ene. xlij. **E**ffusus ea
sicut aqua. nō cretas: qz ascedūt abīle pa
tris tui. **N**ihilominus et ipse a quo matri
moniales p̄nt esse clare. possunt esse putri
de. p̄nt esse nec plene clare: nec plene putri
de. **Q**uārtū em de causis p̄nt quis conu
gio vti. **P**rimo ppter plīs p̄p̄rietatē
ad dēi sēs cultū nutrīdum: et tūc ille sunt
clare aque. De quibus dīcī **P**rou. v. **B**e
be aquā de cisterna tua: habeo eā solus ne
sint alieni participes tui. **Q**uīquit em dī
salomon ad litteram de istis aquis quibus
alieni. i. diaboli participes nō sunt: qñ ipī
cōiuges honorē dēi intēdūt. **S**cdo ppter
solā voluptatis expletionē: et tūc ille aque
putride sunt. **A**hobi. vi. In eos qui cōiug
gāt ita suscipiūt vt dēi a sēra sua mēre ex
cludāt: et sue libidīnī ita vacent vt equus et
mulus quibus nō est intellectus habet sup
eos p̄tatem demētū. **I**deo dīcī sctus in
suis sēntēp̄s. **A**dulter et in sua vīct⁹ ama
tor ardētior. **T**ertio ppter infirmitates fun
casus p̄seruationē: et tūc ille aque sunt
nec plene clare nec plene putride. De quibus
i. **L**oz. viij. **P**ropter fornicatōne scilicet
et vitandā: vīct⁹ quīqz vīct⁹ suā habent
Et subdit. **N**oc autē dico fm indigentiam
non fm imperīum. **G**losa. **P**eratus et me
dicine celestis. **A**postolus. **N**on em tūc sa
nis instituit: qz infirmis medicamēta mōi
strauit. **I**stis igitur aquis sic in mūm cōm
gregatis apparet arida: id est castitas p̄
ra. que in tribus locis apparet: scilicet p̄
gīnibus: viduis: et continentibus. **Q**uā
cundo spūscūis venit et māsonem

facit apud illos qui habēt corda pla et viri
dia. sicut sunt boni cōiugati: et misericordie
opa exercētes. **Q**uod significat per scdm
missionē colūbe. qñ super oliuā sedet. **O**li
ua quidē in folijs habet vīct⁹. In liquore
habet dulcedīne. **Q**uāntū ad primū signat
qz bonē cōiugati et actiui debēt habere vīct⁹
re bone vite. De quo vīct⁹ dīcī **G**ene. i.
Berminet terra herbā vīct⁹. i. vīct⁹ grātā
et deo placētē. **T**unc autē vita eoz deo est
placita: quādo habēt timorē q̄rū ad deum.
carnis mortificationē q̄rū ad seip̄os. et
charitatē q̄rū ad primos. De his tribus
dīcī **M**ath. iij. **U**ltro em terra fructifi
cat primū herbam: deinde spīcam: deinde
fructū plenū in spīca. i. fm glo. timorē: p̄
nitentiā: et charitatē. **P**er herbā em intellī
gītur timor: qz sicut herbā est principīū spī
ce sic timor est principīū noue vite. **P**ro
uer. i. **T**imor dñi principīū sapiētie. **P**er
spīcā qz est aspera significat penitētia dura
Ioh. xlij. **I**pse me reprehēdor: ergo penitē
tiam ago in fauilla et cinere. **P**er plenū
fructū in spīca signat charitas: qz sicut dīcī
tur **R**o. xij. **P**lenitudo legis est dilectio.
Qui em habet charitatē habet op̄er plenū
tudīne. qz sicut dīcī **B**reg. **N**unqz est amor
dei ociosus. **O**patur em magna id est illi
opari desultū amor nō est. **S**cdo oliua in li
quore habet dulcedīne: qz ad hoc signat
opera pietatis qz boni actiui et cōiugati ha
bere debēt. **O**leum em habet virtutē pene
tratiuā. **P**s. **I**ntrauit sicut oleum in ossibus
meis. **I**mpinguatiū. **P**s. **I**mpinguasti in
oleo caput meū. **E**t certifiū. **P**s. **E**t ethi
lor et facit in oleo. **E**t eleuatiū. qz super
ceteros liquores eleuatur. **P**er qd datur in
rellīgi qz ipā elemosyna dyabolū penetran
do vulnerat cum sit lācea dēi. **U**nde dīcī
de elemosyna **E**cclē. xxiij. **S**uper scūtū po
rētis et super lācea aduersus inimicū tuum
pugnabit. **A**īam impingēdo delectat cū sit
adepta dēi. **E**t adipe frumenti satiat re.
Unde dīcī oliua **I**udic. ij. **N**ūquid pos
sum deserere pinguedīne meā: quā dñ vīct⁹
tur et hoīes: et venire vt inter ligna promo
uear. **E**thiētiā significat cū sit vīct⁹ dēi. **P**s.
Aīū lētificat cor hoīs. **U**nde dīcī vītis.
Iudic. ij. **N**ūquid possum deserere vīct⁹
meū qd lētificat deum et hoīes etc. **A**īam ad
celestia subleuat cū sit virtus dēi. **I**hīc est
qz ipō de mōte oliueti ascedit in celū ad in
uēndū qz ipā opa misericordie aīam in ce

luz deducit. **I**thm. iij. **P**ietas ad om
nia vītis est: p̄missionem habēs vite qz nūc
est et future. **Q**uārtū spūscūis venit et mā
sonem facit apud illos qui habēt corda flo
rida. i. diuersis virtutibus adornata: sicut se
viri cōtēplariū. **Q**uod significatur p̄ter
tiam emīssionem colūbe. de his diuersis
flore dīcī **E**cclē. xxiij. **Q**uasi rose plā
rate sup riuos aquarū fructificate. qñ liban⁹
odorem suauitatis habere. **F**lores flores qz
si liliū. **D**ate odorem frondete in gratia
Scdm illud. **R**osa dīcītur eo qz rutilanti co
lore rubeat. **L**ibanus vno modo p̄p̄ri thure
loze rubeat et candidatio interpretatur. **F**lores
accipitur et candidatio interpretatur. **F**lores
habent gratum colorem et odorem. **L**ilia fm
fido. dīcītur quasi lactea. **I**n cordib⁹ igit
sanctorum crescit rosa et vīct⁹ charitatis.
Lilium lacte puritatis. **L**ibanus id est suas
ues orationes et candide affectus. **F**lores
id est odoriferi volūntates. et frondes id est fer
id est odoriferi volūntates. et frondes id est fer
mones vīct⁹. **A**īo in quibus spūscūis
mansionem facit: videmus in quibus spī
tus malignus similiter mansionem facit.
Quāquidē sciendum qz dyabolus vocat
serpens: et coruus: et porcus. **I**ncūz est ser
pens habitat in hominibus spīcōis. id est
in auarīs. **D**icitur enim spine vocantur. **L**u
ce. viij. **A**liud cecidit inter spinas et similis
ore spine suffocauerūt illū. **I**nter tales spī
nas serpēs latrat infernalis. i. **T**imob. vi.
Nam qui volūt diuites fieri incidit in tem
ptationes dyabolī et desideria multa etc. se
cundo inquantū dyabolus est coruus habi
tat in cadaueribus. id est in mundi honoz
bus. **E**cadauer enim videtur esse homo et nō
est: sed si anima coniungeretur: tūc vere
homo dīcītur. **E**t honores mundi non
sunt veri honores quīs videantur. **A**nime
vero honor est ipā charitas que ipam vī
uificat. **T**unc igitur sunt veri honores quā
do ad ipos suscipiēdos induit fraterna cha
ritas non aliqua ambītio vel vanitas. **T**er
tio inq̄rū dyabolus porcus est habitāt in
luro. i. in omnib⁹ immundis et luxuriosis. **I**j.
Pet. ij. sus lora in volutabz luri. **E**t nō tā
tum tale lutum inhabitat: sed etiam concu
cat. **N**am. iij. intra in lutum et calca. **T**ales
deberent clamare cum propheta et dicere.
Non desinere mei dñe quoniam concuclauit me
homo. **E**t qz in membra dyabolī spēca suo ca
pīte enomīant. ideo ex quo dyabol⁹ ser
pens. coru⁹: et porc⁹: possunt et ipī vocari ser
pentini: coruini. et porcini. et qz sunt serpē

Sermo tertius vnde supra.

Arachitus autem spiri

tus sanctus quē pater mittit i no
mine meo ille vos docebit oīa &c. Adagnū
domum deus pater nobis dedit quādo filiū
suū nobis misit ad nostram redēptionem
magnum etiam superaddidit quādo hodie
erna die sp̄scm nobis exhibuit ad nostrā
filiale adoptionē. Adamū nobis resuar
fēs vultū suū ad nostrē bēdictionis p̄summa
tionē. Hos igitur festū celebrāmus de no
stra redēptōe. hodie festus agim⁹ de nostra
adoptriōe. In futuro autē festū faciemus de
brā visiōe. Festū igit quē hodie agimus de
nostra adoptriōe exp̄sim in v̄bis p̄missis cū
dī. Paraclet⁹ autē sp̄s sanct⁹ &c. Vbi de san
cto sp̄u s̄tuor tāgim⁹ p̄mo q̄ est aduoca
tus noster. Scdō q̄ ē solator noster. Istā
duo notam⁹ in hoc v̄bo qd dicitur. paraclet⁹

tus. nam fm Breg. Greca lingua paradig
tus: latina aduocat? sine cōsolator dī. Ter
tio q̄ est facinorator: noster. cum dī. Spūs
sanctus. Quarto q̄ est iſtructor: noster. lue
informatōr: noster. cūz dī. Ille vos docebit
omnia. Lircā primū notandū q̄ ſicut dīc
Breg. Spūsctūs idē aduocat? dī q̄ p
rore delinquētis apud iuſticiā patris ſteri
uenit. dū eos quos repleuerit erorātēs fē
Spūs igitur ſanctus in eo q̄ aplos reple
uit eroratores: t̄ nostros aduocatos eo ſe
cit. ille eſt bon⁹ aduocatus q̄ i iudiciā ſcit lu
culēter pſuaderet dictū ſapientiē pſulere
t aduerſariū potēſt cōſutare. Ideo in bo
no aduocato tria requirū. ſ. eloquētia: ſapi
entia: t̄ cōſtātia. Iſta tria aplī ſufficiēt: rece
perūt a ſpūs ſancto. Luc. xli. Ego cī daboro
bis os t̄ ſapiam cui nō poterūt reſſistere cō
tradidere oēs aduerſarij veſtri. Pulchra
mīſtio: eloquētie cū ſapientiā: t̄ pſtātia. Sa
pientia: em̄ ſine eloquētia habz inutilitates
Ecc̄l. xli. Sapiētia abſcōdit. t̄ theſaur⁹ in
uiſus: que vtilitas in vtrūſq̄. Eloquētia ſi
ne ſapientiā bz garulitātē. qui em̄ min⁹ ſunt
ſapientiēs ſepe ſunt magis loq̄cēs. Unde cūz
Solon pbs alijs loq̄ētibz taceret. interro
gatus eſt ſi taceret p̄pter inopia: vborū vd
q̄ ſtultus eſſet. Qui reſpōdit. Null⁹ Nullus
taceret pōt. Sapiētia t̄ eloquētia ſine pſtā
tia habet timiditātē. Ideo tales timidi mo
nentur. Ecc̄l. vij. Illi querece fieri iudē
niſi vtrū valeas intrūpere iniquitates: ne
forte extimeſcas faciē potētis t̄. Dicit er
go dñs. Ego dabo vobis os. i. eloquētiā:
ne ſitis mutiles in fructu oſi. daboro bz ſa
pientiā cū eloquētia: ne ſitis mī garuli er
vboſi. Et cū bis dabo cōſtātiā cui nō po
terūt reſſistere t̄ p̄dicare oēs aduerſarij ve
ſtri. ne ſitis timidi t̄ foemiduloſi. Jō etiam
apoſtoli receperūt ſp̄mctm̄ in linguis et in
igne. Jn linguis q̄ dedit eis faciendū. Jn
igne quē lucet t̄ ardet quia dedit eis lucidā
ſapientiam t̄ ſeruent: m̄pſtātiā. Sed mul
ti ſunt qui nō habent lingūā inflammarij
igne iſto. ſ. ſpūs ſancti ſed potius igne infer
nali. Jaco. iij. Līngua conſtituit in mēbris
noſtris. q̄ maculat totū corp⁹. t̄ inſāmāt totū
t̄ nutritatiōis noſtre. inflammata a gehēna
Et iō ad lingūā pōt homo cognōſci. ſ. ē in
fernalis vel celeſtis vel terreſtris. De q̄dē
tres puincias fecit t̄ in q̄libz ppriū lingūā
gum. Poſuit ſcilicet provinciā celeſtē ter
reſtres t̄ infernālē. Līngua gūm provincie

11

telestis est deum laudare et benedicere. ps.
Beati qui habitant in domo tua domine in
secula seculorū laudabunt te. Linguagii p
nuncie terrestris est de terrenis tractare. Jo
hā. iij. Qui de terra est de terra loquit. Lin
guagii infernalis puicē ē deū maledicere
et blasphemare. Un dē de damnato. esa. viij.
Eū furit irascet et maledicet regi suo et
deo suo. Egnoscat igit q̄s de qua puincia
sit ad loquelā suam. Un dictum fuit petro.
Mat. xxvi. Salve es: nā et loquela tua te
manifestū facit. Qui igit loquit verbalia
deus dei et edificatiōis primū signū ē q̄ spe
ctat ad puinciā celeste. Un dicebat dñs qui
linguagii celeste habebat. Johā. viij. Qua
re loquelā meam nō cognoscitis. Qui loq
tur vba terrena et mundana signū est q̄ spe
ctat ad puinciā mūdi. i. Job. iij. Ipsi de mū
do sunt: ideo de mundo loquuntur et mundus
eos audit. Qui nō loquit verba maledictio
nis et mēdat: signū est q̄ spectat ad puiciās
infernales: qz istud est pprium linguagii
infernalis. Johā. viij. Eum loquit mēda
eius. Sedō spūs sanctus est cōsolator noster
Act. iij. Ecce si qdē crescebat et habebat pa
cem et edificatū ambulās in timore dñi et
cōsolatione spūs sancti replebat. Vera em
cōsolatio nō est nisi in deo et de deo loq. Et
istam cōsolationē diuinā nō pnt recipere il
li q̄ hnt cōsolationem mūdā. Johā. xiiij
Spūs veritatis quem mundus. i. amatores
mūdi nō possunt accipere: qz nō vidēt eū: nec
sciūt eū. In mūdo em tria sunt. iuxta illd. i.
Johā. ij. De q̄ in mūdo ē: aut ē cōcupiscen
tia carnis: aut cōcupiscencia oculorū: aut sup
bia vite. Ista tria pctā. s. luxuria. auaricia: et
supbia vite: cōsolationē scīpsū impediūt. si
cut ostidit Ezechij. sup. Mat. p. tria exempla
Primo exemplū ē: qz si ostēdas leoni prātū
vir ens nō ercitat ei? appetitus: qz non ē in
natura sua comedere herbas virentes: si car
nes. Sedm est qz si pluuiā super lapides de
scendat: lapis a foris balneat: intus autem
siccus remanet. Tertium est qz si vasi pleno
aceto gutta melis infundat et mel p̄dat et ace
tum non dulcoratur. Primo igit cōsolatio
nem et visitationē spūs sancti non pnt recipere
illi q̄ hnt cor atale p. carnis lasciuia. Tales
em instar leonis nō appetūt herbās virentes
i. spūales et celestes amentares: s. carnales
voluptates. i. Ez. ij. Animalis hō non per
cipit ea q̄ sunt spūs dei. Isti circa cor suū f.

glorie. ps. Gratiam et gloriam dabit dominus. Et

acerum infundit leticem infundit. ps. Etes
idat et flebat et. vsq. ibi. Manipulos suos
Terrio bonitas attribuit spiritum sanctum que dicitur
rata est ut ab ea nullus abscedere se possit.
Iuxta illud. ps. Non est qui se abscedat a calo
re eius. Nam in celo est eius misericordia saluans. ps.

Dñe in celum tua. In purgatorio est misericordia
liberans. Eccl. li. Liberasti me a pressura
flame que circumdedit me. In inferno est misericordia
mitigans. q. etiam ibi deus punit citra condi
gnū. ps. Aut obliuiscet misereri de? aut co
timebit intra mias suas. In mundo vero est

modo misericordia cōseruans qm ad iustos. modo
misericordia expectans qm ad malos. modo misericordia
hēs qm ad duos q. p. beneficia et flagella
trahunt. modo misericordia suscipiens qm ad reuer
tētes. ut possit dici illud. ps. Adia dñi ple
na est terra. Ista aut bonitas et misericordia spiritui
fero est ppria et innata. iuxta illud. Deus

cui ppria est misereri semp. et p. e. Puni
re aut est sibi alienū et cōtra naturam. illud
aut qd hō cōtra naturā habet inuiter et tarde
facit. ideo de? inuiter punit et tarde. Quod
em inuiter punit dicit Eccl. i. Ihu consolator
bor sup hostib? meis: et vidicabor de inimi
cis meis. Interf. Affectu pñ pris eos licet
inimicos plāgit et punit. Ebrh. sup Adia
the. Deus inuiter et cōtra magnō dolore cōpel
lit peccātes dñare. Non em sic dolo et ipe
ab eis offendat: sed q. violēter cogitur ali
que p. dē q. oēs cupit saluare. Qd autē sit
tardus ad puniēdū habet p. illud. Bene. iij.

Eū audisset vocē dñi deambulātis in para
diso ad aurā post meridiē abscedit se adam
et vxor ei. Ecce de? vadēs ad puniēdū tras
gressore nō currebat: sed deambulabat. i. lē
ro passu incedebat. Vadēs vero ad recipiē
dū ad miam filiū pdigū nō ambulauit: sed
recurrat: q. accurrens cecidit sup collū ei? ut
habet Luc. x. Per qd dñs intelligi q. ipse
est tardus ad puniēdū et promptus ad mis
randū. Et dicit q. deambulabat post meri
diē. Adā credis peccasse hora sexta: et tamē
expectauit punire post meridiem: q. penā
differbat et ipm ad miam expectabat. Dis
citur itē q. deambulabat ad aurā. i. contra
auram. Homo vadēs cōtra aurā ab itinere
retardatur. et que est ista aura nisi refriger
rans dei misericordia. Quando enim deus
aliquem punire deliberat: mox eius miseri
cordia sibi obuiat: et quodammodo in faciem
sibi contradicit: et ad parcendum et ad mis
erandum inducit.

Sermo secundus.

Al. en amen dico tibi nō
si quis natus fuerit denuo non
potest videre regnum dei. Sam

ctus nicodemus de salute anime sue volens
consiliū accipere ad xps accessit: quē sapiē
tissimum cognouit. Adhuc em homo de
bet sollicitus esse ut consiliarium sapientes
inueniat a quo consiliū petat. Duo igitur
in isto euangelio ponuntur. Primum est ex
parte nicodemī magna discretio in inquē
do. Secundum est ex parte christi in inquē
do. Primum in respondendo. I. Circa primū no
tandum q. quilibet debet esse valde sollicitus
et discretus ut possit bonum consiliarium in
uenire cui se secure possit se committere. Ad
bonum autem consiliarium pertinet tria ha
bere et tria vitare. I. Primo enim debet ha
bere magnam sapientiam. Ambro. in lib. de
offi. Quis se committat ei quem non putat
plus sapere q. ipe sapiat qui querit consiliū
Necesse est igitur ut prestancio: sit a quo co
nsiliū petatur: q. ipe qui petat. A tali igitur
consiliario sapiente secure debemus consi
lium petere. Tobie. iij. Consiliū semper
a sapiente perquire. Ecom. adiecit Eccl. i.
vii. Eū fatuus ne habeas a stultū. Non em
poterūt diligere nisi que ipi placet. Ista
em est differentia inter sapientem consilia
rium et fatuum: quia fatuus non respicit nisi
principium facti. Sapiēs autem respicit fi
nem et ea que sunt ad finem. Unde legitur
quodam pbo qui in foro in loco eminenti re
sidens dixit se velle vendere sensum: qd qui
dā princeps regionis illius audies nūcios
et aurū misit vrab eo sensum emerēt. Ille ve
ro in sedula scriptis dicens. In oibus que fa
cturus es semper cogita quid tibi possit ac
cidere. Quod cū nūciū deriderent et cedula
vellent pñgere aut potate secure ad domū
numvstrū: q. beneuolē p. cecit. Quod cur
princeps accepit: litteris anreis in hostio
sui palatii istud scribi fecit. Post multas ve
ro temporis quidam eius inimici cū barba
rio ordinauerūt ut ipm pñcipē ingularet: q.
cum p. ostium intraret et scripturam illam le
geret eo q. legere sciebat cepit tremere et pa
lere. Duo vīso princeps cum capi fecit: mi
nis et tormentis veritate extorquēs sibi pe
percit: sed actores sceleris interfecit. Per qd
patet q. sit vtile in omnibus finem pensare

Secundum est iusticia: ut. s. nec amore nec odio
nec timore nec p. rectū pñcipē derelinquat.
Amb. vbi supra. Illi vero salutem nostram
committimus qd sit iustus et prudens. Facit
em iusticia ut null? sit fraudis merus. Facit
prudentia ut nulla erroris suspitio sit. Lūc.
i. viro iusto q. prudētē nos committamus: q.
consiliū viri iusti frequētē sapientissimi ige
niū pponderat. Tertiu est innocēcia sue bo
nae vita. Amb. v. supra. Aduertimus q. in q.
rendis pñcipē plurimū adiūgat vite pñcipas
virtutū p. rogatiua beniuolentie vsus. Quis
em in ceno fonte regnat. q. ex turbida aq. po
rum perat. Itaq. vbi iniusticia: vbi intempe
rantia: vbi vitioz consilio: quid inde sibi ali
quis hauriendū est timet. quis vtilem anime
sue iudicet quē videri inutilem vite sue. quo
modo potest iudicare pñcipē supiorē quē
videri inferiorē moribus. Sup me d. e. cui
me committere volo vel paro. Aut quō idone
um em putabo q. mihi dat consiliū qd non
dat sibi. Et mihi vacare credam q. sibi non
vacat. Tria aut sūt a bono consiliario vitan
da. Primo em vitanda est festinancia subita.
p. r. r. qui festinus est pedibus offendat
grego. in moral. Consilio indigentē pascit
dū rōne animū. imbū pñcipē cōp. p. p. p.
Socrates vltor consiliū sequit penitentia.
Iō in lib. de. r. r. cesaribus. Aug. dicebat q.
festinatio et temeritas male in duce conue
niunt dicēs. Satis celeriter fit quicqd bene
fit. Ideo etiam dicit Varro. Imperitū signū
est qd difficilimū ē erigere cito fieri. Secūdo
vitanda est turbatio sue ira: q. impedit ira
animū ne possit cernere ver. greg. i. registro
Ira si semel mentem possidere ceperit iustū
esse deputat qd etiam crudeliter fit Ebrh.
Iō p. pacifice loqui. q. cohs turbatū. Iō
dicit Socrates. q. in consilio duo maxime
sunt contraria. i. festinatio et ira. Tertio vi
tanda est crudelitas nimia. Sepe em contin
git q. illi q. dant consilia crudelia. cōtra alios
q. sup eos deuoluunt. Eccl. xv. Facienti
consiliū nequissimū sup eo deuolue: et non
cognoscat vñ adueniat illi. Refert Orosius
q. dñ Valerius tyran? multos innocētes dā
nare: peritus argentarius volēs sibi place
re tantū erēū fecit. cui ex latere ianuam com
posuit: q. quā dānari possent idudi. deditq.
cū tyranno ut quos exosos haberet ignib?
suppositis introduceret: et cū gemitu emitte
rēt nō gemitus hoīs: s. mugitus pecadis vi
derent. Sed tyranus factum tam crudele

exercans dixit ut prim? intraret: ut sic quali
ter p. os tauri mugitū emittere scire possit et
sic cū inclusit et puniuit. Xpus igit fuit ver?
consiliarius: q. in ipso fuit sapiēcia et iusticia.
Iere. x. Regnabit rex et sapiēs erit et fa
cier iudiciū et iusticiā in terra. Fuit et eo vite
innocēcia. i. Pet. ij. Petm nō fecit nec iuē
tus est dolus in ore ei. Fuit in examinādo
maturitas. Iohā. v. Sicut audio. i. sicut exa
mino sic iudico et. Fuit in iudicādo magna
tranquillitas. Sap. x. Tu aut dñator vir?
tutis cū tranquillitate iudicas. Fuit in p. cōdo
magna pietas. Mat. ix. Adiam volo et nō
sacrificium. Secūdo ponit magna sapiēcia ex
pre xpi cū ruidit. Nisi quis natus fuerit de
novo et. Circa qd notandum q. triplex ē na
tiuitas. i. naturalis: spiritualis: et celestis.
Homo igit qui est natus natiuitate natura
li non potest intrare in regnum dei: nisi itē
nascat natiuitate spāli que fit in baptismo
Quantūcumq. etiam sit renatus natiuitate
spāli: adhuc tamen intrare non poterit in re
gnum celorum nisi iterum nascat natiuitate
tertia. i. natiuitate celesti quo fit in morte cu
iussit sancti viri. Prima natiuitas est ho
mini ad humilitatē. Secūda ad iustificatiōē
Tertia ad beatitudinē. Puer qdē nascēs
natiuitate carnali tria facit que sunt nobis
ad humilitatis exemplū. Primū est: q. non
nascit ridēdo s. flendo. Sap. vi. Primū vo
cē simile oibus emis plorās. Augustin? de
ciui. dei. Puer q. nascit a ploratu incipit. ne
sciens pphētizat qd maloz passurus sit. So
lū qñ nar? est rissē ferūt sororast: et tñ ille ri
sus monstruosus par p. fuit sibi. Fuit em in
uentor artū magicar. Et cum esset rex bry
tannoz a Mino rege assyrioz interfecit est
in bello. Ihero. etiam dicit ad Thrasū q. dñs
fleuit qñ lazari suscitauit: ex eo q. amici cha
rissimum p. p. p. alios saluandos ad hostilē
vitā reuocare itēz cogebat. Vñ etiam apō
multos est confuturo ut dicit Solinus: q.
quando puer nascitur a parentibus: et ppri
quis desierit. Quando vero quis morit ad
tumulū cū rripido deponat. Secūdo est q.
puer morte bestiar. i. canis et qñ in quattu
or pedibus nascit. ad inuendūm q. compa
ratus est iumentis insipientibus: et similis
factus est illis. Propriū em iumentū est ocu
los ad terrā habere. Et qñ ad hoc bestia
lis est auarus. ps. Oculos suos sta. dedi. in
ter. Propriū iumentū est vna femina prentū
non esse. Et qñ ad hoc bestialis est luxu
lū

in credit
asse hora
eta: et
mé xpe
nuyt pu
re post
diez / q.
nā disse
bat: et ipz ad mās ex p. c. abat.

Univ. same homo de vestibus gloriari respiciendo ad peccatū suū: ad subiectū suū: et ad finem suū. Peccatū enim fuit causa vestitū: q̄ homo ante peccatū nudus erat: nec veste indigebat: q̄ indutus erat veste innocentie et decore. Videmus enim q̄ sol nō indiget vestimēto: q̄ indutus est suo splendore. ps. Amictus lumine sicut vestimēto. Nec liliū: q̄ indutū est cādore. Math. vi. Considerate lilia agri &c. Et sequit. Nec salomon in oī gloria sua cooperatus est sicut vnum ex istis. Nec ager q̄ indutus est suo virore. Luc. xij. Si autē fenū agri qđ hodie est et cras in dibanū mittitur: dñe sic vestit &c. Homo enim nō indigebat ante peccatū vestimēto: q̄ presupponēdo q̄ creat⁹ fuit in gloria: ipse instar solis indutus erat luce gr̄e. instar lili cādore innocentie. instar agri virore virtutū. Sed perdita innocentia aduenit verecūdia: tūc deus homini vestes pelliceas fecit. Homo qđ per peccatū fuerat vulneratus creatus ē in furto deprehensus. et ideo tanq̄ vulnerato ligaturā adhibuit. tanq̄ erecato velamē appositū. et tanq̄ furi cauterium impressit. Tale est igit de pulchritudine vestitū glari quāle esset si aliqđ vulnerat⁹ gloriaret de eo q̄ habet ligamē serici. vel erecato de eo q̄ habet velamē deauratū. vel fur de eo q̄ habet pulchrū cauteriū. Ber. Qui gloriat de veste similis est furi qđ de cauterio gloriat. Sedo nō debet hō gloriari de vestib⁹ respiciēdo ad subiectū suū. Hō qđ est tanq̄ pomū in quo sunt tria. s. cortex exterior: substantia interior: et granū interius. Per corticē exteriorē intelligit⁹ habit⁹ exterior. Sicut enim cortex pomi est alba et rubea: sic hō in diuersis coloribus vestitū delectat⁹ et gloriat⁹. Per substantiā pomi intelligit⁹ ipm corpus. p granū interius intelligit⁹ aīa. Unde et vulgariter ipm granū aīa pomi vocat. Sultus autem esset ille q̄ totū pomū alteri daret et sibi solā corticem retineret. Tales sunt vane gloriosi qui dāt diabolō corp⁹ et aīam: et sibi m̄ retinent vestimētoz vanā gloriā. Sed aliqui accidunt q̄ hō pomū cōtignas corticē pūcit: substantiā comedit: et granū dispergit. Sic est etiā qñ hō supbus moriet vestibus denudatur. caro a verimb⁹ comedit⁹: et aīa per diuersas penas dispergit. Tercio non debet hō in vestibus gloriari respiciēdo ad finē suū. Qui enim inducbat vestimēto purpureo cito induet sacco vilissimo. Job. xvi. Saccū consui super curē meā. Qui inducbat molli

byssino: cito induetur alperio elicio. pa. **Jo**
sui vestimentū meli elici. **tc.** Qui capitis
nicar suar ornabat firis bincinde margar
tis: cito deuorat a vermidibus infimatis. **Job**
rr. Qui me comedunt. **f.** vermes: non dom
mūt a multitudine eorū cormunt vestimentū
meū. **i.** corpū meū. **r.** quasi capitis tunicē suā
incurrunt me. **Tertio** iste diues fuit in ma
gnis delictis. qđ notat qđ dicit. **Epulabatur**
quoridie splendide. **Et** em cōiūia fuerunt
lauta: ideo dicit epulabatur. epulē em ad opulē
tia sūt dicit et talia cōiūia dicit ad lopsā
prouer. **rr.** Qui diligit epulas in egeitate
erit. **Fuerunt** cōiūia: ideo dicit quoridie. **Et**
talīa pōtē facitē tēperatiā. **prouer. rr.**
Moli esse in cōiūijs peccatorū vel potatorū
fuerūt nimis delicata: ideo dicit splendide.
Et talia generāt luxuriā. **Brig. Celebriari**
cōiūia sine culpa vit pñt. **pene** em semp
epulas comitat volupatas. **Mā dñ** corpū in
refectionis delectatione resoluit: cor ad in
ane gaudiū rel apat. **Status** autē pauperis
fuit statui diuitis omnino cōtrariū. **Ille em**
fuit in diuitiis eberatē hicī extrema pau
peritate. **Ille** purpura et bysso amictus: iste
viceribz cinctus. **Ille** abūdabat delictis
iste indigebat micis. **Et** ex his paribz
grauē rētatōnē cordis. **Ille** em tria paries
habē. **extremā** paupertatē. **ulcerosam** infirmi
tatē. et grauē rētatōnē. **Et** tñ quodlibet istū
ad penā sibi sufficiebat. aut pauperas si
me infirmirate. aut infirmirate sine pauper
tate. aut grauis rētatō sine vtroq. **Ille** mā
tāgit **Augu.** dices. **Quātus** putam? fratres
charissimi tñ in corde pauperis multas
rētatōnis fuit: cū certe poterat ad penam
sufficere pauperas vel egritudo: sed ex pbo
retur amplius. **fimul** hūc et pauperas et egritudo
rābescit. **Idē.** **Quātus** hūc egritudo et vul
neribus obfessum rētatōnes creditis? **Ita**
mōgatione tolerasse cū ipse egeret panē: et
nō haberet etiā salutē atqz ante se diuitum
erigeret salutem et diuitias habere cum vol
uptate. **Zasarus** em erat aurū dei: margar
a dei: et stella dei. **Ue** ergo pbare possum
si illud aurū in camino paupertatis: et nō po
uit corūpi? **Postea** est ista margarita: si ster
uilius ulcerose infirmirate et non potuit
fisci. **Postea** est ista stella in nebula tē
tionis et nō potuit obscurari. **Sed** modo ex
actū est istud aurū de camino et postea est
et celesti thesauro. **leuata** est margarita de
erquinio et postea est in regis omniō

[illegible]

sunt delecta de libro dei. ps. Delectant de libro viventium. Sunt scripta in libro diaboli Jer. xvij. Petm iuda scripta e filo ferreo i vngue adamatino. Et sunt scripta in palatio inferni. Eiusdē. xvij. Recedentes a te in terra scribentur in terra. s. infernali qm̄ dere liquerūt venā aquarū viuetūm dominum. Et ppter ista de sc̄ia approbatiōis no minamalog nō cognoscit. Noia aut sc̄oz cognoscit: qz h̄z ea scripta i libro vite. phil. vlti. Quoz noia scripta sūt in libro vite. In palatio suo. Luc. x. Gaudeat qz noia vestra scripta sunt in celo. Et in manib⁹ suis. clax. Ecce in manib⁹ meis descripsi te. Ter tia rō est: qz null⁹ homo honestus in ore suo poneret pomū immūdū vel putridū vel a porcis corrosus. peccatorū igit noia sunt in munda: qz ponunt ea in terra que plena est multiplici immūditia. ps. Vocauerunt no mina sua in terris suis. Sunt etiā putrida qz oia qz sunt in p̄ore putrida putrida cen sentur. Prover. x. Momen impiorum putre scet. Sūt etiam per ora hoim porcinorū trā seuntia corrosa: a qbus sepe laudant. Pro. uer. xviij. Qui dereliquerūt leges laudant impū: r qui custodiūt succedentur p̄ eum. Et ideo nō esset cōtētiō qz noia talia per os rpi trāsirent. ps. Nō memorent noia eo rum p labia mea. Sed p̄m istius diuitis fuit vana gloria quā habuit in portandove stes preciosas. Quatuor autē modis por test esse rephēso circa vestes. Primo quāz do sunt nimis precise. Brego. Si cultus preciosarū vestīū culpa nō esset: sermo dei nō tam vigilāter exprimeret qz diues qz bys sor purpura iduebat apud inferos torque retur. Materia vestis prime fuit multum vilis scz pellis cū lana. Bēn. iij. Fecit deus ade r xrozi sue tunicas pellicanas. i. de pel li bus aialū mortuorū. deinde p̄cessus est ad lanam purā. deinde ad lanā multiplici colore infectā. deinde ad feruam de quo pur pure fuit. deinde ad aurū simul r feruū de quo fuit panni deaurati. deinde ad aurifia r lapides p̄ciosos. Legit in historia ro manoz qz ille qz prim⁹ apud eos purpura ē indutus a fulmine p̄cessus interit. Secūdo qm̄ ipe vestes nimis sunt curiose. Breg. Me mo existimet in fluru r studio p̄ciosarū vesti um p̄m deesse. qz si hoc p̄m nō esset nul lo mō dñs iohāne de vestimēti sui asp̄itare laudasset. Itā qz pro sola inani gl̄iavestimē tum preciosus qrat. res ipsa testat: qz nemo

vult ibi p̄ciosas vestib⁹ idui vbi ab alijs nō possit videri. Tercio qm̄ ipa vestimēta nō sūt statui sui p̄ueniētia: sicut qd̄ deric⁹ vult hēre vctē militatē: vel monach⁹ vctem m̄is secularē: vel vir habitū m̄lebrē vctē co uerso. Sophonie. i. Custabo sup oēs qz idui sūt veste p̄grina. Vestis p̄grina est qd̄ nō est fm̄ statū p̄sonē. Deut. xxi. Non induet nea. Quarto qm̄ qz habz diuersa mutatoria ita qz a teneis oemoluitur r xps in paupulo nud⁹ relinquit. iaco. v. Agite nūc diuites r. Et seqtur vestimenta v̄ra a teneis comesta sūt. Bēn. Clamāt nudi. clamāt famelici. nob inquit fame r frigore misabiliter la borātib⁹ qd̄ p̄ferūt rot mutatoria extensa in p̄cis. vel plicata in māticiis: nōqz qd̄ effunditis nobis crudelit⁹ subtrahit qd̄ inas niter expēditis. Tercū p̄m est: fuit gula qz epulabat q̄tēdie splēdide. Facit autē gula losus iniuriā trib⁹. Primo nature. nā sicut dī in lib. de aialib⁹. Nulli aiali tā magnum corp⁹ h̄nti dedit natura tā parū os r collū sicut homini: vt p hoc ad cibi r pot⁹ p̄ctas rem r tēperatiā nos moueret. Bēn. Gola ptas gutturis qz hodie tāti emittit vir dāoz obtinet latitudinē digitorū. Secūdo in h̄is facit oīuētū hūane qz est vt vctē cingulo restrigat: qd̄ i alijs aialib⁹ nō inueniunt: vt p hoc oīdā qz vctē ata cibi r pot⁹ sumptu one est restrigēd⁹. Eccl. xxiij. Ausus a meē tris p̄cupiscētia. Bēn. Vctri obedientes lo co aialū numerem⁹ nō hoim. Tercū iuriā facit ordinatiō diuie qz est qz hō os sursum h̄eat: vt p hoc significet qz nō tm̄ epulas cor porales: s. maxime celestes appetat. et ideo gulosus qz circa epulas corporales totaliter se effundit: r os suū x̄sus terrā v̄tū bestialis vocat. ps. Lēpatus est iunētis insipientib⁹ bus r. Quarto p̄m istius diuitis fuit im m̄ia: qz mendici nullū s̄miam habere voluit. Aug. de verbis dñi. Inexpēbilis est auaricia diuitū: semper rapit r nunq̄ satiā: non parit partē: nec matrem agnoscit. nō patri obtēperat: amico fidē non seruat. vidus op̄ p̄mit. pupillum inuadit. Talis fuit auaricia ist⁹ diuitis paupis vlcero nō vult m̄le reri. Petrus rauē. Auribus diuitis obtu raris nihil esset vox vnus clamantis. Unde dñs ad aperendum cor eius totum corpus pauperis vulneribus aperuit: vt quot erēt vulnera tot essent ora clamantia. Non pos tuit autem aliquam excusationem habere

vel qz essent multi: qz tm̄ vnus erat. vel qz si b̄npl sufficiebat: qz erat modic⁹. vel qz esset sibi ignot⁹: qz ante ianuā possit. vel qz labo rare poterat: qz vlcero plēn⁹. vel qz nimis delicata petebat: qz micis erat cōtētus. vel qz familia sua sibi subueniebat: qz nemo illi dabat. Itē igit diues vt ait Brego. non est punit⁹: qz aliena rapuit: sed qz p̄p̄ia nō de dit. Et subdit. Hinc ergo colligēdū est qua pena mulctāndus sit qz aliena diripit s. infer nali dānatione p̄cutit qui p̄p̄ia non largit. Dicit aut Bēn. Quāros hodie lazarus vi deris r plus de equoz faleris qz de primorū miseria cogitātes. Secūo describit hūi diuitis pena horribilis: cū dī. Mortu⁹ est aut diues r. Qz vero scriptū est Sapi. xi. Per qz peccat qz p̄bet r torquet. Ideo iste diues qz peccauerat p̄ore auaricie punit⁹ est extrema paup̄tate. Job. xviij. Diues cū dor m̄ierit nihil secū afferet: ap̄iet oculos suos r nihil inueniet. app̄hēdet eum quasi aqua inopia. Itē est aliquis ita miser qz nō possit aliqd̄ recuperare: aut mutuo: aut mutuo: aut saltē mendicādo: sed iste nihil recuperare po tuit p̄cio: qz nullū p̄ciū secū attulit. Ideo dī Diues cū dormierit nihil secū afferet. Nec alique sibi mutuantē inueniet. Ideo subdit. Aperiet oculos suos r nihil inueniet. Nec etiā inueniet qui det sibi modicū aque. Et ideo subdit. App̄hēdet p̄ore vane gl̄ie vestes varias deferēdo. Et sicut peccauit in varie tate vestīū sic punit⁹ in varietate tormētoz. Habuerat qd̄ duo mutatoria vestīū. s. pur purā r byssum: r ideo modo habet duo mu tatoria penaz. De qbus dī Job. xxiij. Ad calorē nimīū trāsēit ab aquis nimīū. Qui em̄ tūc induebat purpura: nūc induit veste ignita. r qz tūc induebat byssū nūc induit ve stimēto nūco. Purpura em̄ habet colorem ignis: r byssus colorem niuis. Tercio pecca uerat p̄ore gule. Sicut igit fuerat p̄fundus: ita in delitijs: sic modo p̄fundus est in inferno. i. fm̄ glo. in p̄funditate penarū. Est em̄ in fenus tanq̄ puteus habēs sup̄ficiē in qua sunt p̄ctores minores: habēs mediū in quo sunt p̄ctores maiores: habēs p̄fundum in quo sunt p̄ctores maximi. ps. Non me des mergat tēp̄estas aque. Qm̄ ad illos qz sunt in medio. Necqz absorbeat me p̄fundū. Qm̄ ad illos qz sunt in p̄fundo. Necqz v̄get sup me pute⁹ os suū. Qm̄ ad illos qz sunt in sup

ficie. Et licet sint in sup̄ficie: tū inde nunq̄ eribūt: qz puteus v̄get r claudit super eos os suū. Quāto peccauerat p̄ore immie ideo punit⁹ iudicio immie. Jac. ij. Iudiciū si ne mia fiet illi qz nō fecit miam. Diues iste nō petebat stulam aque: nec manū plenam aqua: nec digitū ma iose infusum aqua: sed minimū r extrēmū. Nec petebat guttā bal samī: sed aque r nō potuit obtinere. Plusq̄ mille anni sunt qz istud petijt nec adhuc ob t̄inuit: nec imperpetuū obtinebit. Vocabat autē extrēmū digiti lazari modicū suffragiū meriti sui. Et vocabat guttā aque modicū qd̄ refrigerātis mie. Breg. Diues qz paup̄e ri mense sue minima dare noluit in inferno postius vsqz ad minima puenit p̄ceda. Itā guttā aque petijt qz micas panis negauit.

Sermo secundus.

Diues est autem di

ues r sepultus est in inferno. Furta dicit sapiētis. Itē qd̄ stū est ante oculos sufficit intueri: rez eri tus prudētia meris: sed illud qd̄ stū erat an te oculos si fuissent intuiti qui tū erant: scz diuitē sic epulārē r lazari sic mēdicantē: po tius affectassent statū diuitis qz pauperis: sed si finē r eritū attēderēt: statū diuitis re fugerēt r statū pauperis affectarent. Finis em̄ pauperis fuit eterna consolatio. Finis diuitis p̄petua cruciatio. Finis igit diuitis describit in verbis p̄missis r sequētib⁹ cū dicit. Mortuus est aut diues. Describi tur autē qm̄ ad quadruplicē penā. Primo em̄ ostendit qualis sit ei⁹ pena ab inferiori qm̄ ad p̄funditatē supplicioz cū dicit. Et sepultus est in inferno. Sicut em̄ ille qz est sepult⁹ supra r infra a dextris et a sinistris terrā possidet: sic qlibet dānatus supra r in fra a dextris r a sinistris penā habet. In in ferno autē nō est tm̄ vnū sepulchru sed mul ta. Ibi em̄ sepulchru habet superbilunatio str auari. De quibus dicit Esēchi. xxiij. c. Ibi assit et ois multitudo eius in circuitu illi⁹ sepulchra ei⁹. Ibi mosoch r ois multi tudo eius: in circuitu illius sepulchra eius qui descenderunt in infernū cū armis suis. Ibi etiam r ois multitudo ei⁹ p̄gyū sepul chri sui: qui descenderūt ad terram vltimā. Ponuntur autē hic demones principales: scz Assur. Mosoch. r Etam. id est Adāmo na. Asinodet. r Lucifer. Assur autē interpre tat diues r significat māmonā qz est demon

super avaros. Iste habet in inferno sepulchrum altissimum. in circuitu eius sunt sepulchra avarorum omnium. Adosoch interpretatur captura et significat asmodem. i. demonem est super luxuriosos quos ipse caput et illaqueat. De quo laqueis dicitur. Thimo. ij. Respicere a diaboli laqueis a quo captivi tenentur ad ipsi? volutar. Iste habet in inferno sepulchra omnium maritum: et in circuitu eius sunt sepulchra omnium luxuriosorum. Etiam interpretatur supliminare: et significat luciferum qui est super superbos: qui semper vult alijs eminere. Iste habet sepulchrum in inferno altissimum: et in circuitu eius sunt sepulchra omnium superbos. Sicut autem super mortuum sunt tres plactus. Unus in domo. alius quando fertur extra domum: tertius quando portatur ad tumulum. sic isti tres demones super predicti super avaros luxuriosos et superbos faciunt tres magnos non plactus: sed plausus. Unus qui aiam peccatoris domus adhuc est in domo id est in corpore proprio ad peccandum inducit. Secundum qui aiam peccatoris extra corpus suum quasi extra domum erire facit. Tertium qui ipsam aiam ad sepulchrum infernale deducit. Secundo describitur et pena qualis sit a superioris quam ad visionem fratrum cum dicat. Vidit abraham et lazaram in sinu eius. Videndo enim lazaram et abraham in tanta requie agebat in ipso cruciatu? pene. Chrysostomus super illud. Inter nos et vos magnus chaos firmatum est etc. Videre possumus: transire non possumus? et nos videmus? quod fugimus? et vos videtis quod perdidistis. et nostra gaudia accumulatis vestra tormenta: et vestra tormenta accumulatis nostra gaudia. Sicut dicit Gregorius. versus ad iudicium et boni malos: et mali videt bonos. Post iudicium autem mali non videt bonos. boni autem semper videt malos: ut sic eorum gaudium semper crescat: qui malum conspiciunt quod misericorditer cuaserunt. Ex ista autem visione quinquaginta manifeste colliguntur. Unus est quod post hanc vitam boni cognoscet bonos: quod abraham cognovit lazaram et lazarus cognovit abraham. Secundum quod mali cognoscet malos. Unde dives sciens quod fratres suos cognosceret si in infernum descenderet: et ex hoc eius pena amplius cresceret molebat quod illuc veniret. Tertium quod boni cognoscant malos: quod abraham et lazarus diuinitus cognouerunt. Quartum quod mali cognoscet bonos: quod dives cognovit abraham et lazaram. Quintum quod non tamen cognoscet illos quos in hac vita viderunt: sed etiam quos nunquam viderunt. Illa dives cognovit lazaram quem in hac vita viderat: et

abraham cognouit lazaro et diuitem quomodo
nunquam uiderat in hac uita. Tercio describitur
eius pena qualis sit ab interiori huius ad re-
mediu deperationem. Duo enim remedia
petierat. Unu ut abraham lazaro ad se mittere-
ret. Sed ad hoc respondit quod non posset ad se
venire dicens. Inter nos et uos chaos ma-
gnum firmitur est. Istud autem chaos multi-
plicitate potest intelligi. Primo diffinita et dis-
tincta duorum hominum. scilicet et diaboli et boni
inter se diffinitum quod semper uult de bono
et diabolo de malo. Et ideo nunquam possunt
adiuicem concutire. ij. Cor. vi. Que conuer-
sio christi ad belial. Sicut igitur isti domini nunquam con-
uenire possunt: sic nec serui ipsorum. Secundo po-
test intelligi istud chaos diffinita et differentia meritorum
Ambrosii. Inter diuitem et pauperem chaos
magnum firmitur est: quod post mortem neque
immutari. Illi enim tantum patres reueren-
tur morte eterna. Isti tantum iusti beata uita
et ideo non possunt adiuicem communicare.
Ecce. xij. Si concubabit lupus agno aliquan-
do. sic peccator iusto. Tercio potest intelli-
gi differentia uoluntatum. Boni enim habent uolun-
tatem firmiter in bono: mali autem obdura-
tam in malo: et ideo boni sunt iusti et mali
iniqui: et ideo non possunt adiuicem partici-
pare. ij. Cor. vi. Que participatio iusticie
ad iniquitatem. Quarto potest intelligi differ-
entia affectionum. Boni enim sunt in perpetuo
amore dei: mali autem sunt in perpetuo odio dei
Nam boni tantum fideles amici dei semper
adheserunt. Mali autem tantum infideles ei de-
reliquerunt: et ideo non possunt adiuicem par-
ticipes esse. ij. Cor. vi. Que pars fidei ad
infidelitatem. Quinto potest intelligi differentia
conscientiarum. Boni enim habent conscientiam redo-
lentem. Latini. Rectulus non floridus. Mali
conscientiam remouentem. Esa. vi. Vermis co-
rum non morietur. Et ideo boni habent conscien-
tiam bonam et mundam. mali autem conscientiam can-
tina et lacerantem. et ideo non possunt adiuicem
concomitare. Ecce. xij. Que conuentio boni facti
ad canem. Sero potest intelligi differentia
affectuum. Boni enim habent animas lucidas. Esa.
liij. Implebit dominus splendoribus animam tuam.
Mali autem habent animas tenebrosas. Et nota-
rum. iij. Denigrate sunt super carbones fac-
ies eorum. et ideo non possunt adiuicem socie-
tatem habere. ij. Cor. vi. Que societas luci
ad tenebras. Seprimo potest intelligi differ-
entia et differentia mansionum. Mali enim
habent mansionem in inferis: boni autem

in excelſis. Theophilus. Chaos magnum ſignat iuſtorꝝ & peccatibus diſtancia. Nam ſicut affectus eorꝝ varij fuerunt: ſic & manſio- nes nō modicū differūt. Adāſio igit bono- rum eſt templū celeſte. Adāſio malorꝝ eſt ha- bitaculū infernale. Et ideo nō pōt aliquis cōſenſus interuenire. ij. Eoz. vi. Quis autē cōſenſus tēplo dei cū idolis. Scdm reme- diū qđ peccabat erat vt lazarus lingua ſua ſibi refrigeraret. Non enī eſt dicendū qđ di- ues lingua habuit corporale: ſed dicitur cru- ciari in lingua. i. in aia que pro pctō lingue amplius torquebat. Tripliciter enī in lin- gua peccauit: vel pauperē irritādo: vel ni- mis voluptuoſe edēdo: vel inter cōiūta ad detractiōē lingua laxādo. De duobꝝ pri- mis dicit Petrus rauen. Lingua magis ar- det qđ pauperi inſultauit. & primo deguſtat cruciatuſ qđ precioſos cibos & odorata po- cula deguſtauit. De tertio dicit Ehyſo. Quia cōiūtiō magis in loquacitate pecca- uerat in lingua atrocius ardebat. Nullam autē potuit habere refrigerationē: qđ nullā uoluit pauperi impendere miſerationem. Prouer. xxi. Qui obturat aure ſuā a clamo- re pauperis ipſe clamabit & nō eraudietur. Multi igit ſunt qui p iſto triplici peccato lingue in anima puniuntur. qui & de pauperi- bus iſtiſſiones faciunt. & laute & nimis vo- luptuoſe comedūt: & bonis detrachere nō de- ſiſtunt. Quarto deſcribitur eiꝝ pena qualis eſt ab exteriori Hēu ad dānationē amicoꝝ cū dicūt. Rogo te ergo pater vt mittas eum in domū te. Iſta autē petitio & ex parte fuit iniqua: & ex parte fatua: & ex parte prouida eſt. Iniqua fuit enī: qđ lazarū quē ſcī miſerū vidit: iterū uolebat miſerū facere dum eum iterū uolebat ad uitam miſerū deſtina- re. Flegit dñs ſuper lazarum quē ſuſcitauit ex eo qđ ſicut dicit Hiero. ipſm ad huiꝰ mūdi miſerū iterū reuocabat. Petrus rauen. Petri lazarū miſeri ad fratres ſuos ſic uult uocare pauperem ſicut diuites in hoc ſeculo uocare conſueuerunt. Secundo iſta petitio diuitis qua petiit lazarum miſeri fuit fatua: ex eo qđ plus mortuus qđ ſcripturus cre- dendum eſſe putauit. qđ autem hoc ſit fatuū aſſerere offendit Ehyſo. triplici ratione. 1. Una eſt quia lazarus reſurrexit & multi cū chyiſto reſurrexerunt: & tamen iudei eis cre- dere noluerunt. immo lazarum occidere co- gitauerunt. 2. Secunda ratio eſt: quia ma- gis credendū eſt deo qđ alicui homini uiu-

vel mortuo: vel etiam angelo. Scripture au-
tem sunt a deo: q̄ illi qđ dicūt scripture di-
cit deus: iđ credendum est magis scripturis
q̄ alicui homini viuo vel mortuo vel etiam
angelo. Un̄ raro p̄ impossibile qđ abraā vel
lazarus defunctos angelus de celis ueniēs
aliquid diceret qđ contra scripturam esset
magis scripture q̄ eis esset credendū. **Ter-**
tia est: qđ si esset consuetudo qđ mortui resur-
gerent: t̄ hoies eis crederent. dyabolus ali-
quando aliquos fantastice suscitaret: qđ mul-
ta falsa possent dicere: t̄ multos mittere ī er-
rorem. **Tertio** fuit ista petitio puida. Scie-
bat em̄ qđ ex damnatioe fratru suoz cresce-
ret suū suppliciu: t̄ iđ puidē faciebat si hoc ī
pediebat. greg. Ut p̄tēdes in supplicio am-
plius puniant: t̄ eoz vident gl̄iam qđ cōtē-
pserūt: t̄ de illoz pena torquent quos iun-
titer dilerunt. Rogabat igit̄ v̄ ad fratres
suos lazarus mittere: qđ adhuc sciebat eos
esse in mūdo: ex eo qđ nec videbat eos ī sinu
abrae cū lazaro: nec secū in inferno: p̄ter hūc
aut̄ modū sciēdi sunt tres alij modi quibus
mortui ea que in mundo gerunt scire p̄sit. vt
dicit Aug. in lib. de cura p̄ mortuis agenda
Primo alijs aiabus de mundovenientibus
ea referentibus: sicut forsitan abraam sciuit
lazarū fuisse in tor doloribus: t̄ diuitem ī tor
diuitijs ip̄o lazaro indicante. Secundo pos-
sunt scire ab angelis qđ p̄ntes sūt oibus que
agunt. **Tertio** p̄sit scire aliqđ necessaria fuit
eos scire: non solum p̄ntia: sed etiam p̄ntes
v̄ia t̄ futura dei spiritui reuelante.

¶ Dominica secūda. Sermo primus.

¶ Mo quidam fecit ce

nam magnas et vocavit multos
Luc. xiii. Cum homo ad imagi-
nem dei sit factus non est indignus fideus
nie sue imaginis appellet. vt. hō dicat
cur dicit greg. Qñ deo vult indicare suā
rectitudinē vultem de leo: qñ vero suā mi-
sericordiā de hō. Per istā igitur hominē de-
uelligit. Per istam vero cenam sūm grego.
Cena eterne dulcedinis significat: que di-
citur et non prandium. Nam prandium ē
certio sanctorū in via. Cena vero in patria
post prandium adhuc cena restat: post ce-
nam vero conuiuium nullus restat: post prā-
m adhuc restat labor: post cenā vero nō
erit nisi quies. Circa istam autem cenam
notantur: scilicet inuitantis magna li-
beralitas, nunciū magna fidelitas. et vo-

entor magna diuersitas. Liberalitas autem inuitantur in duobus apparet. et in hoc quod ce-
na magna parauit. et in hoc quod multos voca-
uit. Cetera autem de magna: quia magna sunt fru-
cula que ibi apponuntur: et quia magni sunt fru-
ctus qui ibi dantur. De magnitudine feruor
locus dicit. *Eccl. xxi. Faciet dominus exercituum*
omnes populos in more hoc primum pinguium. co-
muniu videlicet defecare. primum pinguium
medullarum. Et quibus vobis habet quod oia que
dantur in ista cena sunt pingua medullata
et defecata. In presenti enim vita anima nostra
subiacet multis doloribus: corpus nostrum mul-
tis passibus. et vtriusque multis timoribus.
Sed anima que nunc subiacet doloribus: tunc
implebit pinguedine. id est dulcedine et suauita-
te. ps. Sicut adipe et pinguedine repleatur
anima mea. iere. xxi. Consolabor eos et le-
tificabo a dolore suo et inebriabo aias sacer-
dotum pinguedine. Corpus quod sic nunc sub-
iacet passionibus: tunc gaudebit defecatione. id
est oium malorum ablatione. Corpus enim modo
est tenebrosus: grossus: ponderosus: et mor-
talitatis subiectus. Sed tunc defecabitur de
purabitur: et remanebit in corpore vini puri
et claritas: subtilitas: agilitas: et immortalitas.
Et in infernum prouidentur feces: quia corpora da-
natorum erunt tenebrosa et nunquam lucez vi-
deant. Erunt grossa et spissa ut ignis in ea for-
tius agat. Erunt ponderosa ut nunquam resur-
gant et de pena in penam cadant. Erunt sem-
per in morte ut nunquam deficient. De isto
vino sanctorum et fece danatorum dicit in ps. *La-*
lix in manu domini vini meri. Et subdit. Verum
tamen fex eius non est erinanita et cetera. Vtriusque
autem corpus et vita que modo sunt subiecta
timoribus tunc replebuntur medulla. id est securi-
tate plena. *Eccl. xxi. Sedebit populus in me-*
us in plenitudine pacis. Sicut enim medulla
intra ossa absconditur. Sic sancti a timore oium
abscondentur. ps. Abscondes eos in abscondito
faciei tue a perturbacione hominum. Fructus autem
qui ibi dantur figurati sunt. Numme. xxi. In
illis fructibus quos de terra promissionis ex-
ploratores detulerunt qui fuerunt ficus: vult
malagranata. Per ficus intelligitur dulcedo
que causatur ex contemplatione deitatis. Si-
cut enim ceteri fructus videntur inspidi respe-
ctu dulcedinis ficuum. Sic respectu diuine
dulcedinis oia alia dulcedo videtur amaritudo.
Berth. Reuera illud est verum et solum gau-
dium quod non de creatura sed de creatore con-
cipitur. Cui coparata oia alia iocunditas

meror est: omnis suauitas dolor: omne dul-
ce amarum. et decorum sedum. et postremo
quodcumque aliud delectare possit molesta. per
visionem humanitatis christi: que quidam vana su-
vitis fructificauit inauitate odoris. fuit igne
charitatis excocta. *Eccl. i. Vortus cygni di-*
lectus meus mihi in vineis engaddi. Ad li-
teram enim ille vinee radices solaribus dis-
ta. *eccl. lxi. Quare rubrum est indumentum*
tuum: et vestimentum tuum sicut cal. in tor. Per
malagranata intelligitur leticia que causatur
ex sanctorum societate. *Eccl. i. Sicut fru-*
gimen malipunci ita gene tue. sicut autem ibi
dicit glo. Malipuncium habet candorem
et ruborem. habet et in gramis magnam ordi-
nabilitatem. sancti igitur qui sunt gene de-
ce per similitudinem erunt in corpore candidi
et lucidi propter nimiam caritatem. erunt in
aia rubicundi propter seruientem charitatem
erunt inter se valde ordinati per iocundam
societatem. Secundo ostenditur liberalitas in
uitantis et eo quod vocauit multos. Vocauit
autem eos per quattuor modos. scilicet per exteriora do-
cumenta. per collata beneficia. per interna do-
cilia. per irrogata flagella. sed sicut dicit greg.
Vocat multos: sed pauci veniunt. et nonnulli ip-
si qui ei per fide subiecti sunt eterno eius co-
muniio male viuendo predicant. De hoc ipse co-
queritur dicens. Prover. i. Vocauit me per lei-
gem et prophetas et aliorum doctorum et exteriora
documenta: et renuisti. Extendi manum meam
dando vobis multa beneficia et non fuit qui aspi-
ceret. Desperistis omne consilium meum
quod vobis sepius inspiravi. Et increpationes
meas. id est flagella mea que aliqui vobis insi-
ri neglexistis. Ideo subdit. ego quoque in in-
teritu vestro ridebo. Secundo ponitur nunquam
magna fidelitas cum dicit. Misit seruum suum
id est fides. greg. ordine predicatorum. dicere in-
uitatis ut veniret: qui parata sunt oia. Quia
paratus est locus. iob. xxi. Vado parare vobis
locum. Parate sunt mensae. Luc. xxi. Et edatis
et bibatis super mensam meam in regno meo.
Paratus est panis. sap. xvi. Paratus de celo
panem prestitisti illis. Parata sunt ferula
Mat. xxi. Tauri mei et asinula occisa sunt
et omnia parata sunt. venite ad nuptias. Pa-
ratum est vinum. Cant. v. Bibite et inebriamini
charissimi. parati sunt seruitores: id
est angeli. *Heb. primo. Omnes sunt admi-*

nistratores spiritus in ministerium missi. Paratus
est ipse pincerna. id est christus. Luc. xxi. Precinget
se et faciet illos discubare et transiens in illis.
Non restat ergo nisi ut manus lauemus.
i. corda mundemus. ps. Secundum puritatem ma-
nuum mearum retribuet mihi. Tertio notat vo-
catorum diuersitas magna. Ita fides greg. tres
fuerunt differentie vocatorum. Quidam enim voca-
tur et venire contenti. Alii vocantur et veniunt
Alii appelluntur ut intrent. Illorum autem qui voca-
tur et venire premunt tres sunt differentie secundum
Aug. de vobis dominus. scilicet superbi avari et luxurio-
si. Excusatio igitur primi premet ad superbos
qui dicit. Villam enim. id est diuinitatem terrenum
multo labore acquisiui vel infelici commercio
scilicet pro aie sue regni celestis comparauit: rogo
te habe me excusatum. Greg. Multitas est in
vocatione: dum venire contenti: superbia est in actio-
ne. Fatuitas autem multius notat non tantum
in hoc quod dicitur tam care emit: et etiam in hoc
quod dicit. Necesse habeo exire et videre illam.
Prius enim debuit videre et exire. Nullus au-
tem diuinitatem terrenam tam care emerit si be-
ne videret et persideret. Primo ipsius breui-
tatem. *eccl. x. Vis potentatus brevis vita.*
Secundo eius periculum et anxietatem. Rami enim
arboris qui sunt in imo sunt in quiete: qui au-
tem sunt in vertice semper sunt in agitatione.
Refert valerius. quod cum quidam rex debebat
coronari: coronas in manu tenens dicit. O
nobile magis quod felix coronam. quas si quis co-
gnosceret quod multis periculis et sollicitudinibus
sua plena nec humi iacentem tollere vel-
let. Tercio eius precipium immanitatem: quod pro
altior ascensus: tanto grauior casus. Cecidit
petrus: sed de infimo: id est statim resurrexit. Ce-
cidit david: sed de plano: quod se in alium non ex-
tulit. Iuxta illud ps. Vnde non est exaltatus
cor meus: et id cito surrexit. Cecidit adam: sed
de alto: quod de paradiso: et id cum difficultate
surrexit: quod cum morte christi. Cecidit lucifer
sed de altissimo celo: id nunquam surgere potuit.
Excusatio secunda premet ad avaros: qui dicit.
Iuga bouem quingens. Per quingens iuga bouum
intelligunt quingens sensus corporis. et dicuntur
iuga: quod secundum Aug. Instrumenta sensuum cor-
porum. Duo enim sunt oculi: due aures. due
nares. duo instrumenta gustus linguae. et pa-
lata due manus cum quibus fit maxime tactus
Sicut igitur boues terram versant: sic sensus
auari circa terrena delectant. Magis enim
delectant eius oculi in videndo massam au-
ri quam corpus christi. *eccl. xxi. Insuperabilis est*

oculus cupidi. Plus delectant enim aures in
audiendo aurum quam verbum dei. Mo erat talis pro-
pheta quod dicebat. Bonum mihi lex oris tui super
per milia auri et argenti. Nares eius semper
vellent a remotis mundinis odorare: ut illuc
posset currere. Tales sunt similes vulturi quod
aerem odorat fetore cadauerum et illuc cur-
rit. et que sunt ista cadauera nisi aurum et argen-
tum quorum vinum secundum Bern. est lutum ru-
beum. aliud lutum album. Citius autem currit ad
uaras ad mundinas quam ad missas: citius ad mer-
cartiones quam ad predicationes. In ore autem au-
ri dulcior est notatio avari quam nominatio dei
bi dei. Non erat talis propheta qui dicebat
quod dulcia faucibus meis eloquia tua et cetera. Ma-
nus etiam avari libentius tangunt aurum et ar-
gentum quam sanctum euangelium. et tunc diuinitas
ne sunt: et magis delectant in tangendo illas
spinas quam lilia vel rosas. *Job. xxi. Esse sub-*
sentibus delicias prurabatur. Excusatio tertia
refertur ad luxuriosos quod dicit. Vxor est duri-
tis id non possum venire. si vxor hic accipit per
prie fallum dicit. Si autem accipit per carnali
voluptate: vox dicit. Greg. Nonnulli in pri-
uigio non fecunditate plenis desideria expe-
runt voluptatis. Et idcirco per istam figuram
res pot non immerito res iniusta. homo igitur
voluptuosus ad celestem cenam venire non pot-
est. non deus. non est dignus. Mo potest: quod expeditur aliis
gatus. *eccl. vii. Inuent amariorem morte mu-*
liere: quod laqueus venatorum est et cetera. Mo dicit: quod est
feridus. *Job. i. Copurruerunt iumenta in*
stercore suo. Non est dignus: quod est sordida
veste indutus. Jude. i. Odientes eam quod car-
nalis est maculata tunica. Si enim indignus
fuit stare in nuptiis qui non habuit vestem
nuptialem: ut dicit. *Mat. xxi. Multo fortius*
habuit vestem vituperabilem. Deinde po-
nit secundam differentiam vocatorum illorum. id est quod vocantur
et veniunt. Vnde dicit. Pauperes ac debiles: res
eos et dauidos introduit hic. et possunt intel-
ligi literaliter: quod secundum Grego. Infirmi quod
et in hoc mundo despecti: plerumque tanto cele-
rius vocem dei audiunt: quanto in hoc mun-
do non habent unde delectentur. Vel prout
relegi spiritualiter ut dicit glo. Sicut pec-
catores fuerunt qui venire noluerunt: ita et
peccatores sunt isti qui veniunt: sed pec-
catores superbi respuuntur et humiles el-
guntur. horum autem quattuor sunt genera
Quidam autem peccant per torporem et ne-
gligentiam. Isti sunt pauperes quasi pa-
rum operantes. Alii per fragilitatem huma-

nas. Isti sunt debiles sicut fuit Petrus q̄ ri
more mortis xpm negavit. Alij p̄ ignorantia
am. Isti sunt ceci talis fuit paulus qui dicit
1. Tim. 1. Ignorans feci in incredulitate. Alij
per certam maliciam. Isti sunt claudij q̄ vni
pedem volunt habere in celo et alterum in ter
ra. Omnes isti aliquando reatum suum co
gnoscunt et ad decum veniunt. Deinde ponit
tertia differentia vocatorum illos. s. q̄ com
pellunt. cum dicit. Exi in vias et sepes et co
pelle intrare. Isti sunt q̄ p̄ longam consuetudi
nem in peccatis indurant quid dicuntur mo
rari in vijs: quia demonibus sunt peruij.
Job. xx. Eadent et venient sup̄ eum horribi
les. et dicunt morari in sepijs. q̄ spinas
peccatorum colligunt in q̄bus phurunt et in
quibus serpentes infernales morantur. Ta
les vir aut nunq̄ conuertunt nisi compellā
tur. Istā autē cōpulsionem facit aduersitas.
Greg. Mala que nos hic p̄munt ad deum
nos ire cōpellunt. Aug. Felix necessitas q̄ ad
meliora nos compellit. idem. Si foris iue
nat necessitas nascit intus voluntas. Se
neca. Infirmitati mee gratias ago: que co
git me non posse que non debeo velle.

¶ Sermo secundus.

Fororem duri et ideo non

possum venire. Istō dicit iste vir
gissimam vult: aut continetias
pmittit: ideo nō possum venire: s. dicit: vro
rem duri et. Certum est autē q̄ qui vrozem
ducunt ad celestem cenā venire p̄nt: s. iō dī
cunt nō posse: q̄ non ita libere: nec ita expe
dite possunt venire coniuges sicut virgines
vel cōtinentes et eo q̄ plura hñt inducētia
ad malum: et plura retrahētia a bono. p̄mo
Loy. viij. Qui sine vrozē est sollicitus: est que
sunt dñi: quō placeat deo: q̄ autē cū vrozē est
sollicitus est q̄ sunt mundi: quō placeat vro
ri et diuisus est et. Nihilomin⁹ in v̄ dictum
est venire possunt si ordinem matrimoniale
seruare volunt. Deus enim matrimonium in
paradiso instituit q̄ dicit. Gen. i. Crescite
et multiplicamini et. Si igitur grauit̄ pec
cat q̄ frangit ordinem que instituit. Augu.
vel bñdictus. Multo grauius peccat q̄ or
dine frāgit quē instituit ipse deus. et q̄ qui
libet ordo h̄ regulam suam. ideo in isto or
dine matrimoniali data est regula et viris p
fer vrozibus p̄ se. Et enim sunt diuersarū cō
ditionū mor et voluntatū: iō oportuit q̄ cui
libet dare sua regula specialis. Regulā au

tem vrozū fecit et dicitur paulus ap̄l̄s et h̄
quattuor capitula. Prīmū est. q̄ v̄ vrozem
suas debent instruere et regere. istud capitu
lum ponit. eph. v. dicens. Mulieres vris
subdite sint sicut dñō: qm̄ vir caput est mulie
ris: sicut xps caput est ecclesie. ex quo igitur
vir caput est mulieris d̄z am instruere et re
gere: leges ei imponendo put videri et re
dire. Quedaz enī sunt matrone pbate. istis
non sunt leges imponēde: s. sicut liberrati sūt
penitus relinquende. Sed quedam mulie
res sunt pbate et honeste et fortes ad resistan
dū vris. Talis enī vita viri non sollicitat
s. delectat. eec̄. xxvi. Mulier fortis oblectat
vīz suū. Quedam sunt suspecte. iste legib⁹
sunt artande et sub manu viri arcende. alius
magnū periculū ē. Tñ d̄z de muliere suspi
cta. eec̄. xxv. Si non ambulauerit ad manū
tuā p̄fundit te in conspectu inimicorū tuorū.
Quedaz sunt medie que adque non sunt bñ
pbate. iste nec nimis sūt arte de nec nimis re
larande: s. sunt prius pbade. Si enī amicis
aīq̄ h̄d de eo cōfidat est pband⁹ multo for
tius vroz. eec̄. vi. Si possides amīcū in tē
ptatione posside eū: et ne facile ei teipm̄ cre
das. Scdm̄ caplm̄ est: q̄ vir d̄z vrozem suas
discrete diligere. istud caplm̄ apostolus po
nit ibidem dicens. Viri diligite vrozem vel
stras sicut xps dilexit ecc̄iam. i. diligite eas
amore dilecti et ordinato. Qd̄ qd̄m sit q̄
seruat qd̄ d̄z. i. Loy. vi. Qui hñt vrozem tā
q̄ nō habentes sint. ille h̄z vrozem et non h̄z
qui tpe debito scit operi cōiugali intendere
et tpe debito abstinere. De quo tempore dicit
Loy. sup̄ Math. Abstine a menstruas
tar: abstinete a p̄gnante qm̄ etiā dies festus ē
et dies ieiunij. ex his habet q̄ quattuor tem
poribus est abstinendū. s. tempore menstrui
q̄ sicut dicit Hiero. Tūc concipiunt pueri
membris damnati. s. claudij: cec̄. leprosi. des
phantici: cū cūctis parebit peccata paren
tū. Abstinentiū est etiā tēpore p̄gnationis
qd̄ etiam bestie obseruant. Dicit enī in lib.
de natura animalium q̄ elephas feminam
suam p̄gnantem non tangit. Abstinentiū
est etiam tempore festo et ieiuniorum. Aug.
Tempore processionis et ieiuniorum non
licet coniugibus conuenire: q̄ tunc alicitis
abstinendum est et facilius imperet. quod
postulat. ¶ Tertiū capitulum est q̄ viri de
bent vrozibus in necessarijs p̄uidere. istud
capitulum ponit ibidem dicens. Qui suam
vrozem diligit semetipm̄ diligit. ¶ Quarto

enim carne suam vñq̄ odio habuit et nutrit
Glo. Libo et potu. et fouet. Glo. vestime
tis. Isti enī debet viri p̄mittere q̄ vrozem sue
nimis vane se ornāt. Talis enī ornāt rep̄
bēnsibilis est quadruplici rōne. Ana sumit
ex parte ipsius mulieris q̄m̄ ad aīam quia
tēp̄m in aīa sua induere nō pōt. And sup̄ il
lud. i. Pet. ij. Quatū sit capillatura. Dicit
Glo. Sicut cyprianus ait. Serico et purpu
ra indute tēp̄m induere nō p̄nt. auro argēto
monilib⁹ et margaritis et ornate omamen
ta cordis et pectoris perdidit. qd̄ de illis
intelligēdū est q̄ se ornāt ad aīas capiēdas.
Secunda sumit ex parte eiusdē q̄m̄ ad cor
pus qd̄ est cinis et puluis. Sicut autē cōt il
le qui cinerē et puluerē veller in sacco ser
uare custodire. Lys. sup̄ illud. Luc. xvi. In
dubat purpurat bysso dicit. Puluerē et ci
nerē purpura et bysso tegebat. Tertia rō su
mit ex pte xpi: q̄ xpus tales nō cōgscit. Lū
enī per diuersos colores faciē suā trāsmu
tant xps nō cognoscit qd̄ ibi nō creauit. hic
ro. Quia fiducia erigis ad celos vult? q̄s cō
ditōr nō cognoscit. Quarta sumit ex pte p
rimi quē mulier cito decipit et ad p̄cupis
ciā trahit. ch̄is. super mat. Si se mulier de
corauerit oculos hoīum ad se traxerit et vo
cauerit et si plagam non intulerit: extremas
enī vindictā dabit. venient enī obtulerit si nul
lus qui bibat inuēctus sit. Quartū capitulū
est q̄ nō debet vrozib⁹ suis nimis rigidi et
duri esse. Istud ponit Col. ij. Viri dirigite
vrozem vras: et nolite amari esse ad illas
Talis enī amaritudo ē cōdiscordie inter il
los: q̄ mltū deo displicet. s. et discordia mltū
placet. eec̄. xv. In trib⁹ bñplacitū est spū
meo. Et seq̄tur. Vir et mulier bñ sibi cōsen
tientes. q̄ enim non bene conueniāt: culpa
aliqui est ex parte viri. aliqui ex pte vrozis.
aliqui ex parte vrozis. et sup̄ hoc pōt poni
tale exemplū. Si q̄s enī ferrū ferro vult iun
gere oportet q̄ vrozib⁹ per ignis exustione
mollescat. Si enī vrozib⁹ fuerit durū vel alte
rum istorum nō poterūt cōiungi. Quando
igitur vir est nimis seuerus et vroz nimis af
perat: ambo sunt duri. et ideo non pote
runt pacificari. Quir est benignus et vroz
sup̄ba vel ecōuerso vroz māsueti et vir seue
rus nō poterūt bñ cōuenire. Oportet ergo
q̄ vroz mollescat. q̄ s. vir habeat benigni
tatem et vroz māsuetudinē et tūc fiet qd̄ dīc
scriptura. q̄ mltū placet deo vir et mulier si
bi bene consentientes. Scda regula est ipa

rum mulierum q̄ tradit Thobie. r. Dimise
rūt filiā ire. monētes eas honorare soceros
diligere maritū. regere familiā. gubernare
domū: et seipam irrepēnsibile exhibere. et
habz ista regula q̄nq̄ capitula: et ideo ē ma
ior q̄ regula. vroz q̄ h̄z tñ quattuor. Quā
mulier magis deficit in discretione: iō ma
iori indiget eruditione. Prīmū capitulū est
qd̄ soceros honorare. Iustū est enī v̄ tūc
q̄ soceros honorare. Iustū est enī v̄ tūc
patrem et matrem soceros honorat cū ipi ea
sibi in filiā affocient. Tñ t̄ socer a sociam
do nomen accepit. Sed sepe p̄trariū fit. vñ
Hiero. contra iouinianū. In quadā regione
consuetudo est vt nūq̄ altera die postq̄ tra
ducta ē. a socro ollā murio petat. cui illa sta
tim negat vt cōprobet illud Terentij verus
esse. oēs socrus oderunt nurus. ¶ Secundū
caplm̄ est q̄ debet virum diligere. et h̄ amō
re casto et singulari. De q̄ amore dicit ch̄y
so. sup̄ Mat. Ecce si vir habeat vrozē quō
cognoscitur plena vrozis dilectio. Vroz ne
minem debet putare sapientiorē q̄ virū
suū. et si aliter sit sapientior illa sapientio
res intelligere nō d̄z. Vroz neminē fortiorē
d̄z putare q̄ virum suū. et si aliter sit fortior:
tamen illa intelligere non d̄z alterum fortio
rem. vroz neminem debet putare formosio
rem q̄ virum suū. et si aliter sit formosior: ta
men non debet sibi apparere. p̄fectum enim
odiu et perfectus amor verū rez iudiciū
non cognoscit. reputa si p̄fecte odias aliq̄
qualiacumq̄ fuerint apud illum oīa tibi dis
plicent siue que dicit siue que agit: et si vere
bona sunt: tamen ibi displicent et mala vidē
tur. Sic et si perfecte aliquem amas: quēcū
q̄ sunt apud eum placent tibi. siue loq̄tur si
ue que agit et si vere mala sunt: tñ tibi bona
vident. ¶ Tertiū caplm̄ est q̄ debz fami
liam suam regere sicut enim d̄z. i. Thimo. v.
Qui suorum maxime domesticorū curā nō
habet fidem negavit. Glo. Peribus et si
non verbis: q̄. primum nō diligit. Et est in
fidelis deterior. Glo. q̄ hic veritate nō dū
cognouit vel p̄misit. sed de multis mulieri
bus pōt dici illud Treno. iij. Filia populi
mei crudelis quasi stru. o in deserto. Stru
tio oua sua terra cooperit et abiens ea detes
linquit q̄ sepe a bestijs deuileantur. Sic sunt
multe que permittūt filios suos terrens af
fectibus inuolui et a demonibus conculari
et ipsi non curant. In hoc tamē sunt stru
nibus crudeliores: q̄ illi sup̄ oua cōculcata
faciūt magnū plāctum. Iste autē sup̄ filios

a demonibus cōculcatos nō plāgūt. De hoc fili in iudicio pquerent. ecci. xli. De patre ipso pquerunt fili: qd ppter illū sūt in opprobriū. Quartū caplm est: qd dōz domū suaz gubernat: et iō opz ipam tria h're. f. sapien- tia vt oīa sapiēter disponat. Proverb. xiiij. Sapiens mulier edificat domum suā. Insi- piens quoq; extructā manib' destruit. Dili- gentia: vt sollicite cūcta pmoueat. proue. xij. Mulier diligēs corona ē viro suo. Et p uidentia: vt suo tpe necessaria cūcta pvide- at. Propter ista tria dī puerb. vlt. de mulie- re forti. Operata est pssio manū suaz: ec- ce qd sapiens. et de nocte surrexit: ecce qd sol- licita. Et dedit pda domesticis suis ecce qd puida. Quintū caplm est qd dōz se irrepre- hēnsibile exhibere vt scz nullā maculā habe- at nec in vita nec in fama nec in cōscientia. Et istas maculas suas i triplici speculo dōz videre. Primū speculū est sacra scriptura si- ue dei pcepta. grez. Specula sūt dei pcepta in quib' aīe sancte sp aspicit: et si que i eis sunt feditates deprehendant. Secundū speculū est vita xpi ad cuius potentia humi- litatem. et pietatē se dōz speculari. Bern. sup. Eas. Vtrūq; nihil es dñe: et speculū patien- ti: et pium redimendi. Tertiū speculum est exēplum ancillā xpi. Si em mulier dicat se non posse imitari vitā scōz viroz: saltes imitet vitam suaz soroz. f. Magdalene. Az- gnetis. Ecclie. et ceteraz. Dēs aut maculas quas mulieres deprehenderint ad ista spe- cula lauare debent in confessione vera. In huius significationem in lauatorio templi erant specula: vt dicitur Exo. xxxv. Ber. Ama confessionem si affectas decorē. Con- fessione em iungitur decor. ps. Confessio et pulchritudo in cōspectu eius. Sed multe sūt que libentius vident facies carnis sue in speculo vanitatis: qd facies mentis sue in su- pradictis speculis. Hier. Mulier ad specu- lum pūgitur: et in contumeliam artificis co- natur pulchrior: esse qnata est.

¶ Sermo tertius.

¶ Ico autem vobis qd ne

mo illoz viroz qui vocati sunt gustabunt cenam meam. Et eo qd dicit dñs. Nemo virozum illoz qui vocati sunt gu- stabunt cenam meam: dat intelligere qd gu- stabunt aliā cenam que nō est sua. Ideo no- randum qd est quadruplex cena. f. corporalis: spūalis: infernalis: et celestis. In cena cor-

porali debāt refici pauperes. Luc. xiiij. Tu facis cenā vel prandiu voca pauperes ac debi- les: cecos: et claudos. ¶ Sciendū est autem: ante quicquid comedebant tñ semel in die in loco cōi et cōmunit. Et qz tñ semel in die comedebant: iō cenam appellabant: qd post cenā nulla comestio restat. Quia etiam comes- debant in loco cōmuni et communiter: iō ce- na similiter dicebat a cenon qd est cōmune. Et primo igit ostendebant suā frugalitatē. Ante em erant abstinentie qd pnti erant suam honestatē. Iō em in loco cōmuni et cō- denti comedebant ne occasione seceri loci lasciuī fierent. vel verba detractoria resona- rent. Et tertio ostendebant suā liberalitatē: qz non singulariter si cōiter comedere vole- bant: et iō peregrinos et hospites ad sua con- uitiū aduocabant. Exēplo igit antiquoz: et nos ista tria in nostris conuiuijs habeamus. ¶ Primo tempāriā et frugalitatē. ecci. xxi. Utere quasi homo frugi: his que tibi appo- nunt. Eiusdē. xxxv. In multis scis erit in- firmitas. Et infra. Propter crapulas multū perierūt qd aut abstinentes est adiciet vitam. ¶ Un refert Aug. tria documēta se a brō Am- broso didicisse. Unū est ne officiū militis di- aliqubus suadeat: ne forte ipi calomias et expoliaciones ererceant. ¶ Scōm ne pro- re alicui perat ne forte ipi coniuges male in- ter se pueniāt: et tibi maledicāt. Tertiū ne ad puiuiū inuitatus accedat ne forte ibi tē- perantie modum perdat. ¶ Scō debemus habere honestates: ne. f. in nostris conuiuijs fiant lasciuia solatia. Esa. v. Lythara et lyra et tympanū in cōiuijs vestris. Et ne ibi dicant verba detractoria. puerb. xiiij. Noli esse in conuiuijs potatoz nec in pmissatio- nibus eozum qui carnes ad vescēdum conse- runt. Illi carnes ad vescēdum conferunt sin- glosam qui in locutione vicissim primoz vicia dicunt. Iō Augu. contra pestem detra- ctionis hos versus in mensa sua habebat in- scriptos. Quisquis amat dicitis absenti ro- dere vitā. Hanc mensam indignam nouerit esse sibi. ¶ Tertiū debemus habere pietatē: vt peregrinos et pauperes in nostris conui- uijs habeamus. Job. xxxi. Si comedi buccel- lam meam solus et non comedi pupillus ex ea. Ecōtra dicit auarus. ecclē. xi. Inueni re- quem mihi: et nunc manducabo de bonis meis solus: et nescit qd tempus pcreat et relin- quat oīa alijs et tpe moriat. ¶ Secunda est

cena spūalis quā deus facit cū aīa. Apoc. i. Ego sto ad ostiū et pulso. si qd aperuerit mi- hi ianuā intrabo ad illū et cenabo cum illo et ille mecum: hoc est pōnemus ad symbolum. Peccator em penitens debet in ista cena po- nere tria fercula. f. contritiōe: pessione: et satisfactiōe. Deuotū aut tria alia ponit. scz misericordiā: gratiā: et gloriā. De ista cena dī Job. xij. Fecerunt ei cenā ibi. i. E. hysto. f. Alar- tha et Alaria Lazar' vero erat vn' ex disci- pulis. Per Alarthā significant actiui. p Alaria cōtrēplatiui: p Lazar' de nouo a peccato resuscitati. Lenat igit xps cū acti- uis qd delectat in eoz opatione. Lenat cum cōtrēplatiuis qd delectat i eoz deuotiōe. Le- nat cū penitentib' de nouo pueris: qd delec- tat in eoz cōuersiōe. ps. Alartha et gutta et casta a vestimentis tuis a domib' eburneis et quibus delectauerūt te filie regnū iho- netuo. Per myrthā que amara est intelligit contritiō. Per guttā que sin glosam expel- lit tumorē: intelligit humilitas. Per castam que sin glo. nutrit in aquis: intelligit fides que dat in baptismo. Filie igit regis id est anime sanctorum que se bene regunt: qd sunt domus eburnee. i. pure et caste: quoz vesti- menta. i. opa aformatibus virtutū sunt ple- na xpm multū delectant. Delectat em in cō- tritiōe penitentū. in humilitate ptempla- tiuoz: et in fide formata actiuoz. Sicut em cōtritiō necessaria est de nouo cōuersis: et fi- des formata necessaria ē actiuis: sic hūilitas necessaria ē ptemplatiuis. Nemo em pōt ascē- dere ad deū nisi habeat hūilitatis gradum. Aug. Tūc secūm qd sibi molli hūilitas leuans cor ad deū nō contra deū. Tertia ce- na est infernalis: de qua dī Apoc. xix. Veni- te ptegamini ad cenā magnam dei: vt mādū- cet carnes regum. Et in ista cena dabit du- plex panis. ¶ Un durissim' qd nūq; poterit di- geri. f. mors eterna. ps. Adors depascet eos. Proverb. xx. Snaus est homi panis men- daui. Et post sequit. Implebis eos ei' calcu- lo. Sicut em calculus nō pōt masticari nec digeri: sic mors eos depascet. et tñ nūq; po- terit finiri. Al' panis erit amarissimus. f. cōfessio amara. Job. xxi. Panis eoz dñe in- sel aspidū intrinsec'. grego. Illicen'. Adala- cōfessia sequit se. imo nō recedit a se vit pōt foris aliqd esse remediū qd intus est vuln' inclusum. Scō in cena ista dabit duplex vinū. f. rubeū qd est fel draconū: et album qd est venenū aspidū et serpētū. Deut. xxxij.

Fel draconū vinū eoz. et venenū aspidū isa- na. Tertiū in ista cena apponent carnes li- re et asse. Sicut em dī Apoc. xvi. Lomman- ducauerunt linguas suas pze dolore. Dīna- ri qdē trāsbūt ab aqs niuiū ad calorem ni- mium: vt dī Job. xxiij. Quando igit erunt in aquis niuiū tunc pze nimio dolore man- ducabūt linguas suas congelatas: et sic quoz dāmodo comedēt carnes litas. Qñ vo erit dāmodo comedēt dolore manducabūt in igne tunc pze nimio dolore manducabūt linguas suas adustas: et sic quodāmodo co- medent carnes alias. Quāti cūq; aut et quo- medent carnes alias comedat subito. rein tege- riant cū lingua comedat subito. rein tege- rit: vt itez comedat. Et qñ i magnis cōiui- bi: vt itez comedat. Et qñ i magnis cōiui- uis cōsueuerūt sonare diuersa musicoz ge- nera. ideo in illa cena resonabunt tria gene- ra musicoz. Primum est stridor dētiū. Alartha. viij. Ibi erit fletus et stridor dētiū. Scōm est vlulatus demonū. Esa. xvi. Vlu- labit moab ad moab vniuersus vlulabit. mo- ab interpretat ex patre: et significat illum de qd dī Job. viij. Ex patre dyabolo estis. Ad- ab igit vlulabit: qd demones maiores vlula- bunt ad moab. Similiter vniuersus vlula- bit. qd ceteri demones eis respondebunt: et ad eos similiter vlulabunt. Tertiū ē plan- tus communiter oīm. Zach. xij. Plāget ter- ra. scz infernalis familie: et familie scōrum. Nam scōrum planget familia supboz: scōz sum familia luxuriosoz. scōz sum familia au- roz. Quarta cena ē celestis. de qua dicitur Apoc. xix. Beati qui ad cenā nuptiaz agni vocati sunt. Circa istam aut cenā duo sunt videnda. Primo quis eam pparauit. Scō ppter quid eam pparauit. Circa primū no- tandum qd cenam istam pparauit tota trini- tas: ita qd pater sua fercula ibi ponit: et fili' sua: et spū sanctus sua. Pater em posuit ibi tria fercula. Primo sue facie claraz visionē i. Job. xli. Scimus qñ eoz apparuerit simi- les ei erimus: qd videbimus eum sicuti est. Scō omniū bonoz plenam possessionem. Tunc eni erit de omia in omnibus dicat i. Cor. xv. sap. viij. Venerunt mihi oīa bona pariter cū illa. Tertiū oīm voluntatū et des- derioz plenam cōplexionem et quietationē Job. xliij. Domine ostende nobis patrem et sufficit nobis. Propter ista tria dī. i. Cor. ij. Quod oculus non vidit nec auris audiuit. Oculis em non sufficit videre tantas vi- sionis claritatem. Nec auris audire tantam bonoz omniū vbertatem. Nec cor cogitare tantam voluntatū implerionē et tranquillitatem in iij

3 Alij erant curiosi qui requirebant miraculorum
præstem. Fecit igitur xps sibi Jo. chryso. sicut
faciunt venatores q p duas vias contrarias
aliquid aial insequuntur vt in alteram incidat
Adistit em Joh. baptista cu vita austerâ vt
sic conueneret supposito flos venit ipe cu cõ
vita manducans t bibens cu pctõibus vt sic
cõuerteret terrenis affuctos. venit cu mira
culoz potetia vt sic cõuerteret duos et cu
riosos. sed conquerit dices Adar. xi. Venit
iohãnes nã manducans nec bibens: t dicitur de
monu habet etc. 3 Tertio erant qdã pfecte
sani. f. iusti qui nã indigebant pnia. Grego.
Sunt pleriq iusti in quoz vita tñ est studiũ
vt eis quelibet pctõz pnia proponi nullate
nus possit. hinc ergo colligendũ est qm
deo gaudiũ faciat qñ humiliter plangit iu
stus. si sic facit i celo gaudiũ qñ in se qd ma
le gesserat p pñiam dñat iniustus. Tales
igit pnia indigēt t nã indigēt. Est em pnia
purgas sicut fuit pnia magdalenę. est pnia
omans sicut fuit pnia iohis baptiste. Ber.
Cõfessio pctõz purgat t iustum omat. Est
pnia cõseruas q iustu cõseruat a casu. iuxta
illud Cor. ix. Castigo corp meũ t in serui
tutẽ redigo etc. Perfecti igit viri t si nã indi
gēt pnia purgāt: indigēt tñ pnia ornāt et
cõseruat. 3 Quarto in istoz medio erat iu
der t medicus cõstitutus q infirmos sanabi
les. i. pctões penitētes recipiēdos eẽ ostē
dit. t sup hoc tres parabolas adduxit. Unã
de oue pdita. aliã de dragma amissa. tertiã
de filio pdigo reuertente q post istas duas
ponit immediate. Tria em sunt que hoiem
ad miserãdũ inducere cõsueuerũt. f. simpli
citas. propinquitas. t necessitas. ista tria si
militer deũ ad miserãdũ inducũt. 3 Primo
nra simplicitas. Et ad hoc pñet prima pa
rabola de oue errante. hõ em est simplex re
spectu hostis tã astuti. i. diaboli. t ideo cito
decipit. unde dñat. ps. Erras sicut ouis q
perit. require seruu etc. 3 Scdõ nra ppin
quitas quã nobiscũ cõtrahit. Heb. ij. Misit
angelos apprehēdit etc. t ad hoc pñet secũ
da parabola de dragma amissa in qua est
ymago cefaris vel regis t supscriptio nois.
Sic t hõ est ad ymaginẽ dei format? et ha
bet supscriptionẽ xpi: q a xpo dicit xpian?
et ideo xps debet nos misereri. inra illud
Ephe. v. Nemo carnem suam vñs odio ha
buit etc. 3 Tertio nra necessitas et pauper
tas. Et ad hoc pertinet tertiã parabola de
filio pdigo reuertente qui dixit. Quãti mer

cemarij in domo pñis mei abundant panib?
ego autem hic fame pereor. Quando em non
hõ cognoscit suã miserã t infirmitatẽ tunc
de sibi exhibet suã pietatẽ. Un de ibides q
pater vidēs cũ mĩa motus est sup eum et ce
cidit sup collum ei? t osculatus est eum.
3 Sermo secundus.
Rant appropinquant
ad iesum publicani et pctões etc.
Libenter debent oēs ad xpm ap
propinquare q oia remedia in ipso poterũt
inueniri. De quibus sic dicit Amb. in lib. de
virginib? Dis aia accedat ad xpm: q oia
xpus est nobis. si vulnera curare desideras:
medicus est. si febribus estuas: fons est. Si
grauaris iniquitate: iusticia est. si auxilio idis
ges virtus est. si mortem times vita est. si ce
lum desideras vita est. si tenebras fugis lux
est. si cibum queris alimētum est. 3 Et his
verbis habet q debemus ad xpm accedere
t appropinquare. 3 Primo sicut vulnerati
ad medicũ t sanatores: ideo dicit. Si vulne
ra curare desideras medicus est. sũt aut qd
dam pctã que vulnerant corp? sicut gula. ec
cles. xxxvj. In multis scis erit infirmitas
Quedã que vulnerat aiam: sicut supbia qua
primus angelus vulnerat? fuit. vñ aliq ago
li qui cõ eo ceciderũt sibi insultant dicentes
Esa. xliij. Et tu vulneratus sicut et nos nra
similis factus es. Quedã que vulnerat verũ
q sicut luxuria que qdẽ vulnerat corp? ma
la concupiscētia. Job. xvi. Edulnerauit sum
bos etc. Et aia amara pscia. Proũ. vñ. Sca
tim eã. f. mulierẽ sequitur: sicut bos ductus
ad victimã donec trãffigat sagitta iecur ei?
Ista sagitta est cõscia amara. t qñ sunt que
dam vulnera q sanant per incisionẽ: quedas
per adustionẽ: quedas per emplastrĩ apposi
tionẽ. Ideo iste medic? vuln? gule sanandus
docet p incisionẽ: q inordinat? gule apperi
tus est penit? refecand? vñ de? Prouer. xxiij.
Quĩ federis vt comedas cõ principe diligẽ
ter attende q posita sũt añ faciẽ tuã t statue
cultri in gutture tuo. Ille in gutture suo cul
trum statuit q inordinatum gule appetitus
absceidit. Vuln? supbie p emplastrĩ apposi
tionem. i. per passiois xpi meditatõem sanari
dz. Aug. super illud ps. lxi. Factus est obes
diens vsq ad mortẽ. ecce habes humilitatis
exemplum supbie medicamentũ. Quid igit
intumescis o homo: o pellis morticina qd
tõderis. o sanies fetida. quid inflaris. Pri

ceps tuus humilis t tu superbus. Vulnus
luxurie per adustionem. i. per adustiuã car
nis mortificationem: sicut petebat prophē
ta dices. Are renes meos t cor meũ. 3 Se
cũdo debem? ad xpm accedere sicut estuati
ad refrigeratẽ. ideo subdit. si febrib? estuas
fons est. In pñi vita boni t mali est? multi
pliciter patiunt. Mã boni acini t cõiugati
patiuntur estũ tribulationũ. i. Cor. vij. Tri
bulationẽ carnis habebũt hĩmõ. Interl? scz
cõiugati p necessarijs reb? 3 Cõceptiui pa
riuntur estũ tẽtationũ: q ob humilitatis cu
stodia aliqñ a dño molestari permittunt. s?
cur pñs in aplo vsq ad tertiũ celũ rapti. vt
habet. ij. Cor. xij. Alii aut aliqñ patiuntur
estũ auaricie: aliqñ avaricie cõcupiscen
tie: aliqñ furētis superbie. Oēs aut isti ad
xpm fontẽ accedat: t ibi refrigeriũ inueniẽt
Zach. xij. Erit fons patēs domui dauid
t habitatibus hierlm in ablutione pctõis
t mēstruate. Per dauid qui interpretat ma
nus fortis intelligunt actui. Per hierlm que
interpretat visio pacis intelligunt cõcepti
ui. Moie aut pctõis signantur auari t su
perbi. nolēvero mēstruate luxuriosi. In isto
igit fonte actui inueniunt refrigeriũ patien
te. cõceptiui refrigeriũ deuotionis inter
ne. Leteri pctões refrigeriũ mie. Jere. vi.
Inuentis refrigeriũ alabus vñs. 3 Ter
tio debemus ad xpm accedere sicut grauati
ad iustũ releuatores. ideo subdit. Si grau
aris iniquitate iusticia est. Adus grau
nram irascibilẽ: trahẽdo ad impatientiam.
Diabolus nram rationale decipiẽdo per
fraudulētiã. Caro nram concupiscibilẽ: in
stãmado per malã cõcupiscētiã. Sed tales
sic grauati ad xpm accedat t ipe de talibus
iusticiã faciet. f. de persecutoribus mudi: qz
ad nihilũ eos deducet. De diabolo: qz eius
fallacia detegit. Et de carne: qz eã rationi
subijcet. Jo. xij. Nũc iudiciũ est mudi quo
ad primũ. Nũc princeps hui? mudi egrediet
foras: quo ad scdũ. Et ego sberaltat? fuero
a terra oia trahũ ad meipm: quo ad tertium
Tunc xps oia q sunt in hoiẽ ad se trahit qñ
corp? t aiam sibi subijcit vt iam caro aie nã
resistat: sed vtrũq deo seruiat. Iuxta illud
ps. Cor meũ t caro mea exultauerũt in de
o. 3 Quarto debemus ad xpm accedere: s?
cur fatigati ad auxiliatores. Ideo subdit. Si
auxilio indiges vir? est. Indigem? em auri
lio xpi t in vita t in morte t post mortẽ. Et
ideo ad xpm accedam? vt nobis ferat auxi

lium in vita conseruando a casu peccati. In
morte custodiẽdo a laqueis diaboli. et post
mortẽ deducẽdo ad gloriã celi. ps. Tenui
sti ma. dexte. meã a pctis. f. me in vita cõser
uando. Et in volũtate tua deduxisti me in
mortẽ. f. a laqueis diaboli me custodiẽdo.
Et cũ glia suscepisti me post mortẽ. f. in ce
lum me deducẽdo. 3 Quinto debemus ad
xpm accedere sicut mortui ad viuificatores
ideo subdit. Si mortem times vita est. Est
aut triplex mors. f. nature: culpe: t gehēne.
Qui igit ad xpm accedit non debet timere
mortẽ nature: qz corpora sũc citabit. i. Cor.
xv. Per hoiem mors: t p hoiem resurrectio
mortuoz. Neq mortẽ culpe: qz oẽm culpã
mormoz. Neq mortẽ gehēne: qz ipam
nã recordabor. Nec mortẽ gehēne: qz ipam
precipitabit. eiusdẽ. rrv. Precipitabit dñs
mortẽ in sempiternũ t auferet oẽm lachry
mã ab oĩ facie. 3 Sexto debem? ad ductores:
cedere sicut pegrini t errabũdi ad ductores:
ideo subdit. Si celũ desideras via est. Iose
em via est t ductor vie: t termin? vie. iuxta
illud Jo. xij. Ego sum via veritas et vita.
Ista via est pnia. de qua dicit Esa. xxx. Nec
est via ambulare i ea: neq ad dextera neq
ad sinistra dedinabitis. A pnia em non de
bemus declinare neq p aduersa neq p pro
spera. Ista via est multũ breuis: qz in cõti
net tres dietas. Primã dietã facit cõrritio
Scdã cõfessio. Tertiã satisfactio. Ista est
via triũ diez qua ab egypto. i. pctõ recedis.
vt deo gratũ sacrificium offerat. vt habetur
Ego. v. Eodemodo via q ducit ad infernũ
habet similiter tres dietas. primã facit ma
lus cõsensu. scdã malũ opus. tertiã mala
cõsuetudo. Ductor aut in via pnie est xps
qui est veritas: t ideo aia errare nã poterit
in hac via. licet em vna sit via q ducit ad in
fernũ. alia q ad lybũ. alia q ad purgatoĩũ
alia que ad celũ. Iste tñ ductor oēs vias no
uit: t ideo aias scõp? per bonã viã deducit.
ps. Deduxit eos per viam rectã vt irent in
ciuitatẽ habitationis. Termin? hui? vie
est vita beata. iuxta illud Adar. iij. Agite
pniam: appropinquabit em regnum celoz.
Libet igitur per hãc viã ire debemus et
ppter vie breuitatẽ: t ppter ductoris talis
societatẽ: t ppter terminũ tantã vtilitatem
3 Septimo debemus ad xpm accedere s?
cur tenebrosi ad illuminatores. ideo subdit.
Si tenebras fugis lux est. Iste aut tenebre

quas debemus fugere sunt tenebre infernales: ubi sunt tenebre superiores q̄ causant ex absentia visionis diuine. Tenebre inferiores: q̄ ipa infernalis regio est tota de se tenebrosa. Tenebre interiores: q̄ ipse aīe t̄ cōscientie tenebrosae crūt. Et tenebre exteriores: q̄ ipi demones tenebrosi sunt qui erāt dānatoz locū. Sed illi qui ad xpm accedūt istas tenebras fugiēt t lucē inueniēt. habebūt enī lucē a superiori. s. visionē dei. Apoca. xxi. Claritas dei illuminabit eā et lucerna eius est agnus. Ab inferiori. s. māssione clārā. Thobi. xij. Luce splēdida fulgebis. Ab interiori. s. lucidā aīas. Esa. lviij. Implebit dñs splēdorebus aīam tuā. Et ab exteriori scs societate fulgidā t iocūdā. Sapient. iij. Fulgebūt iusti t tanq̄ scintille in arūdineto discurrēt. **¶** Octauo debemus ad xpm accedere sicut famelici ad cibatozē. ideo subdit. Si cibū queris alimētū est. **¶** Morādū autē q̄ filij israel dū exirēt de egypto triplicem habuerūt cibū. s. farinā egypti. qua deficiēte habuerunt manna deserti: quo deficiente habuerūt fructus terre pmissiōis. Peccatores quidē pascatūr farina egypti. i. delectatione peccati: de qua fit panis diaboli. Qui licet videatur modo esse dulcis. iuxta illud Eccl. xxiij. Homini fornicario oīs panis dulcis. In futuro t̄ multū erit amarū. Job. xx. Panis in vtero illius vertet in fel aspidū intrinsecus. Sed cū defecit ista farina peti: tunc aīa reficit māna. i. grā dei. ps. Panē celi dedit eis. Eccl. xv. Libauit enī pane vite t intellectus. Qñ vero labor deserti. i. pñs vita finit: tūc aīa reficit fructu terre pmissiōis. i. dulcedine celestī satiatur. Qui qdē fruct? causat ex cōreplatione deitatis: t ex visione humanitatis. ps. Cū de de dile. suis som. ecce here. dñi filij mer. tc. Hoc refert ad visionē diuinitatis: q̄ fm Aug. visio est tota merces. Fructus vētris. hoc refert ad visionē humanitatis: q̄ fuit bñdictus fruct? vētris virginis benedictē.

¶ Dñica tertia. Sermo tertius.

Audīum erit coram angelis

gelis dei super vno peccatoze pñiam agēte tc. Magna t preciosa est pñia pctōis de qua angeli in celo faciūt tantū festū. Non enī dicunt gaudere de tam glorioza dei visione de quo dr. i. Petri. i. In quem desiderāt angeli prospicere. Nec de sua tam iocūda iubilatione. de qua

dicatur in ps. Laudate eñ oēs angeli eius. Nec de sua tam dulci epulatione: de qua dr. Thobi. xij. Ego cibo inuisibili t potu q̄ habebus videri non pōt vtor. Sed dicuntur gaudere de nra cōuersione: ideo dr. Sana dñi erit corā angelis dei tc. In quibus vobis tria tangunt. Prīmū est angeloz lentia cū dicit. Gaudū erit in celis corā angelis dei. Scdm est leticie materia cum subditur Super vno pctōze. Tertiū est materie causa cū subdit. Pñiam agēte. **¶** Circa primū notandū est q̄ de nra cōuersione nō cñ angeli gaudent: sed etiam tota trinitas gaudet. Angeli enim gaudent triplici de causa. **¶** Primo q̄ vidēt sue custodie tam gloriozū fructū. cuiuslibet enī hoī angelus ad custodiā delegat. t dū est in vtero nō ibi a diabolo suffocet. et dū est egressus ex vtero: ne forte a baptisimi grā impediatur. t dū est in mūdo ne forte ad pctā plurima pertrahat. t dum erit de mundo ne forte a diaboli laqueis teneat. Sicut enī medic? gaudet qñ videt erga infirmū sue curationis fructum sic angelus multū gaudet cū videt circa hominē sue custodie effectū. De cōtrario autē multū dolet. iuxta illud Esa. xij. Angeli patris amare stebūt. **¶** Secūdo gaudēt qñ vidēt ex pctōib? cōuersis suū adimpleri numerū siue enī tot ascendāt de hoībus quot angeli ceciderūt: siue quot steterunt manifestū est q̄ eoz ruina debet de hoīb? reparari: ideo multū gaudēt qñ pctōies conuertunt vtr de ipsīs eoz numerus replet. ideo in xpi resurrectione p quā pctōies sunt iustificati angelus totus festiuus apparuit ostēdēs suā leticiā in aspectu q̄ instar fulguris fuit chorū scās. in habitu q̄ instar nūis fuit candidas t in affatu dulcis fuit t amen? qñ dixit mōs hieribus Mat. vlti. Jesum queritis crucifixū tc. **¶** Tertiū gaudēt qñ vidēt in laudādo deū tale se habere cōsortiū. Olim quidē laudabat deū sola natura angelica: sed nūc addita est natura humana: t ideo modo vtraciter dicit pōt illud Job. xxxviij. Cum me laudaret alitra matutina: hoc spectat ad laudē angeloz. Et iubilarent dēs filij dei: hoc spectat ad laudē hoīm. **¶** Secūdo de cōuersione pctōis gaudet t festū facit tota trinitas scs pater t filius t spūs scūs. Et primo pater. Multū quidē gaudet rex terrenus qñ filius sibi concipit: sicut letatus est abrahā de conceptu sare. Multū gaudet qñ nascitur: sicut gauisus sunt Zacharias t Elizabeth

in ortu precursois. Multū gaudet quādo filius ablactat. vnde abrahā fecit magnū cōmīsiū in ablactatione ysaac filij sui. vtr habetur Gene. xxi. Multū gaudet qñ filius gradūs effectus ad mēsam suā recipit. Pater igitur celestis de filio spūaliter concepto. nato. ablactato. t ad mēsam recepto multū gaudet. **¶** Secūdo pater attēdit cōditionē: siue in boni ppositi conceptione. Esa. xviij. Facie tua dñe cōcepim? t puriūimus spū salutis. Mariuitas attēdit in cōfessione vel bonoz opoz ostēssione. Sed de multis pōt dici illud Esa. xxxvij. Venerūt filij vsq̄ ad prāt vire? parēdi nō ē. Ablactatio attēditur in vite pfectione: qñ scs hō intāctū pficit q̄ iam nō indiget lacte puuloz: sed cibo solidior pfectoz. Heb. v. Perfectoz est solidus cibus. Ad mēsam receptio attēdit in celesti refectione. iuxta illud Lu. xxiij. Edatis t bibatis sup mēsam meā in regno meo. ps. Filij tuis sicut nouelle oliuaz in circuitu mēse tue. **¶** Secūdo de cōuersione pctōis gaudet filius. Et hoc triplici de causa. **¶** Primo q̄ ex hoc videt effectū sue passionis. qd notat in prima parabola de oue p̄dita t inuenta. Greg. Una ouis p̄erit qñ homo peccando vite pascua dereliquit. In numero autē p̄osuit: q̄ pctā nra in corpore suo portauit ipse. de hoc sic dicit Aug. in lib. cōtra quinq̄ hereses. Homo cum esset inimicus patri meo recōciliāui te p me: cū inter mōtes et siluas errares. quesui te: humeris meis portauit te: patri meo reddidi te: laborauit sudauit caput meū spinis opposui man? meas clauis obiecti: lācea latus meū aperui. Tot vt dicā iniurijs asperitibus laceratus sum. sanguinē meū fudi. aīam meā posui vt coniungerem te mihi t tu diuideris a me. Tantū autē desiderium de oue inueniēda habuit q̄ desertum. i. celum dereliquit. quod dicitur desertum. i. derelictum: q̄ fuit derelictū ab angelo in quo fuerat creatus. Tūc quia fuit derelictum ab homine qui ipsum fuerat habiturus. Tūc q̄ ad instar deserti in eo sunt dulces cantus auim. i. angeloz. Ibi sunt rose martyrum. viole cōfessorum. t lilia virginum. **¶** Secūdo gaudet filius quia in peccatoze conuerso videt reformationē sue imaginis. quod notatur in secunda parabola de dragina perdita et inuenta. In qua imago regis refulget. Decem enim dragine sunt nouem ordines angelorum t decimus hominum qui ad dei imagi

nem sunt creati. Sed decima dragina perditā fuit: qñ homo peccauit. sed xps ipsas que stuit t suā imaginē repauit. Tertiū gaudet ex eo q̄ videret resuscitationem sui fratris: qd notatur in tertia parabola de filio p̄digo de q̄ dicitur. Epulari t gaudere oportebat q̄ frater tu? p̄ierat t reuēnit. Tertiū de quessione peccatois gaudet: spūs sanctus triplici de cā gaudet. **¶** Primo q̄ recuperat templū suū qd debet in templū dei estis: t spūs dei habitat t vobis habitare. iuxta illud. i. Cor. iij. Nescitis qz templū dei estis: t spūs dei habitat in vobis? habitare autē non possit nisi spūs malign? recederet. ij. Cor. vi. Que autē p̄uētiō xpi ad belial. Quis autē p̄sensu tēplo dei cum ido lo. Secūdo gaudet q̄ recuperat mēbrū suū qd debet viuificare. i. Cor. vi. An nescitis qm mēbra vēstra templum sunt spūs sancti tc. Videmus enī q̄ mēbrū p̄cisum vel p̄us tridum vel paralyticum non viuificat a spiritu hūano. Eodē mō nec pctō: a spiritu diuino. Tūc q̄ diuinus est ab eo. Esa. lix. Iniquitates vēstre diuiserūt inter vos t deum. Tū q̄ purificatus est in pctō. Job. i. Lō. Tū puruerūt iumētā in stercore suo. t q̄ paralyticus est ex mortu inordinato. Mō enim habet sensus amoris dei. de quo dr Sap. i. Sentite de dño in bonitate. Nec habet mortū ordi natum opis boni: sed inordinatus opis malus. ps. Turbati sunt t mortui sunt filij eius. Tertiū gaudet: q̄ recuperat vas suū q̄ debz implere. Sicut autē q̄ istud vas sit vacuū ab amore mundi si debet impleri amore dei Aug. sup ioh. Vas es si plenus es funde qd habes vt recipias qd nō habes. funde amorē seculi vt implearis amore dei. hoc signatus est. iij. Regū. iij. In belizeo qui vasa vacua impleuit. De isto festo t gaudio quod facit deus dicit. Orig. super illud Num. xxviij. Oblationem meam t panes t incensuz odoris suauissimi offerre per tempora sua. Tūc teram Orig. habet in diebus festis vēstris habet inquit sua festa deus. Est enim magna festiuitas salus humana. puta per singulos fideles qui conuertuntur ad deum et in fide proficiunt. **¶** Festiuitas oritur quando letificat euz impudicus si fit castus: t iniustus quando iustus querit. Secundo ponitur huius leticie materia. cū dicitur. Super vno peccatoze. Et supra dicit. **¶** Supra nonagintanoue iustis. Quod quidēz intelligi potest aut de tepidis iustis: aut de seruētibz. Si primo modo tunc verum est quod hic dicitur. Et super hoc ponit Grego. duo

exempla dicēs. Maius de peccatore puer
fco q̄ de stante iusto gaudiū fit in celo: q̄ et
durū in p̄lio plus illū milite diligit q̄ post
fuga reuerfus hostē fortiter p̄mit q̄ illuz
q̄ nūq̄ tergāntur et nūq̄ aliqd fortiter fecit. Sic
agricola illā terrā magis amat q̄ post sp̄s
nas vberes fruges p̄fert q̄ eā q̄ nūq̄ sp̄as
habuit: et nūq̄ fertile mēsem p̄durit. De b
etiā sic dicit angū. in lib. 3. faultū. Agricole
plus placet agri q̄ spinis magnis eradica
tis ceterū p̄fert q̄ nullas spinas vñq̄
habuerūt et vir ad tricephalū puenierunt. Et
autē intelligit de iustis feruentib: tūc dicit in
guendum est inter affectum et effectū. Nam
fm berū. meliori maior est tribuēd? effect?
magis em̄ indigēti maior est tribuēd? affe
ctus. vident? em̄ si aliqua mater habeat de
cem filios si vn? infirmas et postea sanatur
maius gaudium oñdit de sanitate ist? res
cuperata q̄ de sanitate in alijs conseruata.
Sup hoc etiā aug. in lib. 3. p̄f. tria exempla
ponit dicēs. triūphat impator et vincit. si
si pugnassent nō uicisset. Et q̄to maius picu
lum fuerit in p̄ior: t̄to mai? est gaudium in
triūpho. Facit tēpestas nauigātes minas
q̄ naufragiū: oēs futura morte palleant:
trāquillat celū et mare et exultat nimis q̄ti
muerūt nimis. Et aliqd infirmas oēs aio
egrotat cū eo: post q̄ nō pualuerit fideit oī
bus tale gaudiū recte q̄le aī nō fuerat. Ter
tio pontē leticie et materie eā. cū dicit. Pniā
agente. Non dicit pniā cogitāte q̄ pniā
perastinatoy. Prouer. iij. Me dicas amico
id est rpo vade et reuerrere et cras dabo ti
bi cū statim possis dare. Nec dicit: pniā
docēte q̄ est. pniā x̄bosoꝝ predicatoroy. mat.
xxij. Dicūt em̄ et nō faciūt et. Nec dicit: pe
nitentia oñdētē q̄ est pniā hypocritay et simu
latorum. mat. vij. Veniūt ad vos inuestimē
tis et. Sed dicit pniā agente que est pe
nitentia deuotorum. de q̄b? dicit Luc. iij. Fas
cite oīgnos fructus penitentie.
¶ Dominica quarta. Sermo primus.

Stote misericordes

sicut et pater vester misericors
est. Luc. vi. inter legem mo
saycam et euāgelicā ista dif
ferētia esse videt: q̄ in illa predicabatur bene
ra iusticia. in ista dulcoras mīa: iō subdit.
Stote misericordes et. Vbi de? vocabat se
dñm metuēdū. hic vocat se patrē benignū.
iō subdit. Sicut p̄v̄r misericors ē. ibi p̄mit
tebant carnalia et terrena: hic sp̄alia et eter

na: ideo pater iste sepe vocat pater celestis.
i. dator celestū. In serie igit huius euāgelij
tria tangunt. Primo em̄ xps exēplo dei ad
miam nos inducit. Secundo istius mīe tres spe
cies ponit. Tercio rationes et causas istius
speciez ostēdit. Prīmū notat cum dicit. Stotē
re misericordes sicut et pater vester misericors
est. Et circa q̄ notādū q̄ deus habeat
potentiā sapientiā et bonitātē: diuinitatē cor
piā et mīam: tñ nō dixit. Stote potentes si
cut et pater vester potens est. Nec estote sa
piētes nec locupletes: sed misericordes. Ra
tio huius est: q̄ appetitus potentie h̄z deie
ctionē. ps. Deiecit eos dñs ad alleuarent. hoc
ps in lucifero q̄ dei potentias appetit et iō
in abyssum deiecit fuit. Appetit sapiētie h̄z
iustitiam. i. cor. viij. Scientia inflat. col.
ij. Inflatus sensu carnis sue. Diuinitē indu
cunt et obliuionē dei. gen. xi. Succedentibus
p̄p̄eris p̄positis pincernay oblitus ē inter
p̄ris sui. Deut. xxxij. Incuratus est dilect?
et recalci. Et sequit. Dereliquit deū factore
suū. Misericordia autē inducit hoīem in ces
lestis regni eternā possessionē. vñ dicit xps
misericordibus. Mat. xxv. Venite bñdici
p̄ris mei possidere paratū et. Nō em̄ dicit.
Venite potentes: sed ve vobis q̄ potentes
fuitis ad bibendum vinum: et viri fortes
ad miscendam ebrietatem vt dicit Esa. v. Nec
dicit. Venite sapientes: sed ve vobis qui sa
pientes fuitis in oculis vestris: et coram v
bis metip̄s prudentes: vt dicitur ibidem.
Nec dicit. Venite diuites: sed ve vobis di
uitibus qui habuistis hic consolationē me
stram: sed dicit. Venite misericordes: quia
esuriui et dedistis mihi manducare et. Se
cundo ponunt huius misericordie tres spe
cies. ¶ Prima cōstitit in non iudicando: ar
guitur. Nolite iudicare et non iudicabimur
ni. Interf. Non tantum in largitate benefi
ciorum sitis misericordes: sed etiam in iudi
cando. ¶ Notandum autem q̄ fm Augusti
num de sermone domini. Quedam sunt ma
nifesta: quedam occulta: quedam media. De
manifestis autem possumus iudicare. Ans
de dicit ibidem. De apertis que bono ani
mo fieri non possunt: vt sunt stupra: blasphemie
et huiusmodi: permittitur nobis iudi
care. Alia sunt occulta. Et de his iudicare
periculosum est. Unde super illud primo
L Corinthio. iij. Regū meip̄sum iudico. di
cit Augustinus. ¶ Periculum est nobis de
ignotis cordibus aliorum iudicare. Alia

em̄ p̄funditas credēda est esse in hoīe q̄ la
teat ip̄m hoīem in quo est. In petro p̄m
da infirmitas latebat cū se cū dño moritū
rū p̄mittebat. Et ergo quisq̄ de se aut nō
omnino aut vix possit verā farrē sniam: quō
pōt de alijs iudicare cū nemo sciat qd agat
in hoīe nisi spūs hoīs q̄ est in ip̄o. Alia
aut sunt que bono et malo aio fieri p̄nt. De
quib? nō debem? certā sniam dare: sed debe
mus ea in meliōrē prē cōuertere. Unde sup
illud. i. cor. iij. Nolite ante tps iudicare
Dicat Aug. Et si suspensiones vitare non
possum? q̄ hoīes sum? tñ iudicia. i. diffini
tiones firmasq̄ snias p̄tinere debem?. Si er
go suspicamur qd ē hūana tētatō: saltē nō
iudicem? hoc em̄ ad humanā tētatōē pri
ner. sine qua vita ista nō ducit. Itē sup illud
Ro. xij. Stabit autē et. dicit Aug. Hic in
nuat apls q̄ ambigua debemus in meliōrē
prē vertere: et in futuro spem boni habere:
etiā si aliter sit i p̄nti. Manifesta igit sunt
iudiciāda. occulta sunt diuino iudicio relin
quenda. media autē nō sunt diffinitive iudi
cāda: sed in meliōrē prē vertēda. Secda spe
cies mīe cōstitit in dimitte dō: cū dicit. Dimit
te. i. iniurias et dimitte vobis. i. p̄m̄ vobis
vobis. Alia vero ista habet dimittere et dimit
temini. hō qdē aliqd detinet a p̄tō: qñ scz
enormitas peccati nō dimittit ip̄m cōfiteri
sed tūc a p̄tō dimittit: qñ ip̄e cōfessionē
p̄tā dimittit. Prouer. xviij. Qui abscondit
scelera sua nō diriget. Qui autem cōfessus
fuerit ea et reliquerit mīam cōsequet. Legi
tur Zacha. v. q̄ missa est massa plūbea in os
amphorē. Qñ quis massam plūbeā in ore
suo vel in gutture tenet suffocat. si deglutit.
extinguit. si eiecit liberat. Ista massa plum
bea est p̄m̄ p̄derosum: qd hōi claudit os
qñ phibet cōfiteri. Tūc autē deglutit qñ de
lectatio p̄ti in corde habet: sed tunc requit
qñ hō cōfiteat. Aliqñ p̄tō: tenet a diabolo
qñ scz male ablata nō vult restituere. i. Chi
mo. vi. Qui volunt diuites fieri incidunt in
tētatōes et in laqueū diaboli. Tūc autē a
diabolo dimittunt qñ ipsa male ablata di
mittunt vel restituunt. hñōi em̄ hoīes te
net a diabolo p̄ capillos. Capilli em̄ nascū
tur ex sup̄sitate humorū: significāt super
fluitatē malay diuitiay qñ hōmo illos. ca
pillos radit: tūc diabolo ipsūm dimittit.
Aliqñ tenet a deo: qñ scz iniurias non vult
remittere. Mat. vi. Si nō dimiseritis ho
minibus nec pater vester dimittet vobis

peccata vestra. Quādo autē homo dimittit
iniurias tūc deus nostras dimittit: offen
sas. Et ibidē. Si dimiseritis hoībus p̄tā
eorū: dimitte vobis pater celestis p̄tā ve
stra. Aug. super. ps. Dicit tibi de? aliquid
cōtra te teneo: aliquid tu contra aliū tenes
dimitte et dimitta. ¶ Tercia spēs mīe cōsti
stet in elemosinay largitione: cū dicit. Da
te et dabit vobis. Interf. Dabit beneficia et
dabit vobis vita eterna. Dicitur etat p̄talia
deus dar sibi et p̄talia ad subtrationem et
corpalia ad cōsolationē: et sp̄alia ad iustifi
cationē: et celestia ad glorificationem. Esa.
lvij. Frāge esuriētī panē tuū. et sequit. Et
sanitas tua citius orietur. hoc refert ad bo
na corpalia. Et anteibit faciē tuam iusticia
tua. hoc refert ad bona sp̄alia. Et etia qñ
colliget te. hoc ad bona celestia. Et grās qñ
ortus irriguus cuius nō deficiēt aque. hoc
quo ad tēporalia. ¶ Tercio xps ponit ratio
nes et causas per quas inducit nos ad supra
dictas tres spēs mīe. ¶ Primo em̄ inducit
nos ne alios iudicemus et cōsideratione
maioris defectus p̄p̄ri: cū dicit. Quid autē
vides festinā in oculo fratris et. Per festu
cam p̄tā minima. per trabē p̄tā magna in
telligunt. Sūt em̄ multi q̄ nō vidēt sua gra
uiat: vident aliorū leuiat. Ante p̄m̄ in
primis parentibus oculis erat apertus ad
vidēdū opera dei. Post p̄m̄ vero apertus
est ad vidēdū defectū et miserā sui: q̄ tunc
ap̄ri sunt oculi eorū et cognouerunt se nudos
Adodo autē eorū defectus est: q̄ oculus noster nō
est apertus ad vidēdū et cōsiderādū ope
ra dei: nec ad vidēdū defectus et miserias
n̄as: sed est apertus ad vidēdū defectus
aliorū: et est clausus ad vidēdū defectus
p̄p̄rios. Ber. Egregiū instrumentū corporis
est oculus si sicut cetera videret: sic etiā
posset seip̄m cognoscere. Legit in vitis pa
trum q̄ quidā frater portabat ante se facu
los paruos: et post se saccos magnos arena
plenos. Et sup hoc interrogatus respondit
Sacculi parui sunt p̄tā parua aliorū que
ante oculos meos semp habes. Isti magni
sunt p̄tā meamagna q̄ post dorsum meum
p̄jicio. Lxxvj. Multi sunt qui cū viderint
monachū sup̄sū vestimētū habentē ac co
piofiori cibo potitū amari fiūt accusatores
quotidie ipsi rapiētes et crapulā patietes.
¶ Secdo nos inducit vt iniurias remittam?
et cōsideratione magni periculi et magni
exēpli. Primo ponit periculū dicens. si cō

et cetero ducant prebeat et. Aliqui cōtingit
q̄ ille qui facit iniuriā et ille qui recipit am-
bo sunt vidētes: q̄ si ille qui fecit iniuriā
humiliter recognoscit: et ille qui recipit libe-
raliter dimittit: tunc nullū est periculum.
Aliquādo vero cōtingit q̄ alter est cecus et
alter vidēs: q̄ si ille qui fecit vult satisfā-
cere: ille qui recipit nō vult remittere vel
cōuerso. et tūc nō est magnū periculū: q̄ se
pe benignitas vnius cōuertit cor alterius.
Roma. rñ. Si furierit iniuriā tuā cūba
illū: si sitit potū da illi. hoc em facies carbo-
nes ignis congeries sup caput eius. hoc est
induces eū ad amorē tui. Aliqñ cōtingit q̄
ambo sunt ceci: q̄ si nec ille qui iniuriā fe-
cit vult satisfācere: sed nec ille q̄ recipit vult
parcere: et tūc est magnū periculū: q̄ ambo
cadūt in foueam perōy. **I** Deinde inducit
ad iniurias remittendas ex cōsideratione
magni exēpli quādo dicit. Non est discipu-
lus super magistrum. Magister em noster
iniurias oēs sic remisit q̄ nec seruauit tur-
bationē in corde: nec dixit impropriū ore:
nec fecit aliquā iniuriā in opere. **E**sa. xlii.
Nō erit tristis neq̄ turbulētus quo ad pri-
mū. Non clamabit neq̄ audietur foris vox
eius: quo ad scdm. **E**salām quassatū nō cō-
teret et linū fumigans nō extinguit. i. mi-
niū iniuriā nō inferet: quo ad tertiū. **I** Ter-
tio inducit nos ad dādū elemosynas ex cōs-
ideratione magni premiū: cū dicit. Adfura
bonā et. Sinus autē aie est intellectus qui
implebit gloriā visionis aperte: et affectus
qui implebitur gloriā dilectionis immense.
Est autē mēsurā bona in aie beatificatione
Est autē mēsurā bona in aie beatificatione
quia ad beatificationē aie cōfere: et addet glori-
ficatio corpis: tūc est mēsurā cōferta. **E**oagi-
tata erit in iocūda et inordinata scdm socie-
tate. Sicut em in cōsuetudine vasis grana
adinuicē ordinantur et associantur: sic socie-
tas sanctorū erit ordinata et iocūda. Super-
flūes erit in apta deivisione. **E**sa. lx. Tunc
videbis et affluēs: quo ad mēsurā bonā
nam que erit in mirabili et lera aie glori-
ficatione. **Q**uā cōuersa fuerit a te multitudo ma-
ris: quo ad mēsurā cōferta que erit in cor-
poris glorificatione. **C**orpus em mare aie
fuit: quia multas amaritudines sibi dedit.
Sed tūc cōuerteretur. i. aie totaliter subijcie-
tur. **F**ortitudo gentium venerit tibi, quo ad

mēsuram coagitationem que erit in sanctorū
societate iocūda que ex omnibus gētibz
est collecta et cōtra mundū carnē et diaboli
fuit fortis et robusta.

Sermo secundus:

Estote misericordes si

cut et pater vester misericors
est. **M**ultū legi q̄ deus vocet
pater potērie: nec pater sciētie: sed pater mi-
sericordie. **A**d inuendū q̄ illi qui sunt
filij nō debēt in potētia nec in scientia: sed
in misericordia eum imitari. **D**eus habuit
tres filios. s. luciferū adam et xpm. Sed pri-
mus appetit suā potētiā: et ideo tanq̄ si
lius degener fuit exheredatus. sed ap-
petit eius scientiā: et ideo similiter fuit ex-
heredatus. tertius secutus est eius miserie-
cordiā: ideo eternā est affectus hereditas
ps. Postula a me et dabo tibi gentes heredi-
tatem tuā et. Si igitur volumus esse filij
giriū et nō exhereditari imitemur patrem
nostrū. nō in potētia nec in scientia: sed in
misericordia. **A**ug. super illud. **E**stote mise-
ricordes et. Imenisti patrē. imitare patrē.
Si em imitari nō vis: exheredari disponis.
Dicit ergo. **E**stote misericordes. ubi xps
nos inducit ad duplicem misericordiā: scilicet
cet corporalem et spiritūalem. **M**isericordia
corporalis consistit in elemosynā largitio-
ne ad quā nos inducit verbo: premiū et exē-
plo. **V**erbo tripliciter: q̄ ipsum misericors
die opus precipit: consilium et requirit. **S**i
quis habet dñm aliquid precipientem et
sapientem aduocatū idē consulēt. et dis-
lectum amicū idē volēt et requirentē des-
beret illud cum omni desderio adimplere.
Deus autē mie opus precipit tanq̄ dñs: si-
cut pater hic cū dicit. **E**stote misericordes
et. **C**ōsulit autē sapiēs aduocatus. **A**dat.
rit. Si vis perfectus esse vade et vende oīa
que habes et. **V**ult et requirit tanq̄ dilecti
amicus. **E**iusdem. it. **M**isericordiam volo
et non sacrificium. **M**os igitur debemus im-
plere preceptum dñi tam potētis. audire
consilium aduocati tam sapientis. et perfice-
re voluntatem amici tam dilecti. **I**tem. **Q**uādo
inducit nos ad misericordiā opus pre-
mio. videlicet temporalis: spiritūalis: et celesti-
premiū rēporale cōstitit in rēporali mul-
tiplicatione. **P**rouer. ij. **H**onora dñm de tua
substantia: et de primitiis frugū tuarum da
pauperibus: et implebuntur horrea tua sat

turate. **L**egitur in cesaro: **Q**um fratres
cuiusdā monasterij multū abudarēt: et mul-
tū ad pauperes liberales essent: tandē elemo-
synas dimiserūt et ipsi egere ceperūt: qd cū
cuidā viro scdō refertur ait. **D**uo socij i isto
monasterio cōsueuerūt habitarē. s. frater da-
te et frater dabit vobis. vos expulisti is pri-
mū et scds sine eo noluit remanere. **P**remiū
spūale cōstitit in tribus. **P**rimo i pccōy re-
missionē. **E**cclē. ij. **E**lemosyna paupis nō
erit i obliuione. et sicut in inferno glacies sol-
uētur pccā tua. **E**iusdē. iij. **J**enē ardēt ex-
tinguit aqua: et elemosyna resistit peccatis.
Slo. sup illud **A**dat. rñ. **E**xtēde manū tuā
frustra p pccis manū ad deū expādit qui
eas ad pauperes iurga possē suū nō extendit.
Scdō in diuine grē collationē. ij. **L**oz. x.
Qui seminat in benedi. de benedi. merent
grām. s. in pccā et gloriā in futuro. **T**ertio in
grē cōseruationē. **E**cclē. xxij. **E**lemosyna
viri quasi sacculus cū ipso: et grā hoīs quasi
pupillā cōseruabit. **S**icut em manū oppo-
nitur vt pupilla cōseruetur. sic elemosyna
temptationi diaboli se interponit: et aiam a
pccō custodit. **P**remiū autē celeste ponitur
hic cū dicit. **A**d fura bonā et cōferta et. **S**ūt
em q̄ dāt paupibus prē supfluoꝝ et prē reti-
nēt. **D**e quibz dicit **L**u. xi. **Q**d supēst date
elemosynā: et ecce oīa mūda sunt vobis. **I**sti
hnt mēsurā bonā. **A**lii sunt q̄ dāt oīa super-
flua: et retinēt necessariā. **D**e quibz dicitur
Lu. ij. **Q**ui habet duas tunicas det vnā.
nō habēt. **P**rima tunica est necessitas. **S**e-
cūda supfluitas. isti habēt mēsurā cōferta
aliq̄ sunt q̄ dāt prē necessariōꝝ et prē retinēt.
sicut fecit martinus q̄i damidē diuinit. **I**sti
habēt mēsurā coagitatā: aliq̄ sunt q̄ oīa ne-
cessaria dāt et nihil sibi retinēt. sicut sunt vi-
ri spūales qui relinquunt oīa ppter deum.
Adat. rit. **E**cce nos relinquit oīa et secu-
ti sumz et. **I**sti habēt mēsurā superfluentē.
Tertio inducit nos ad opus mie exemplo
oīm creaturaz. vnde scdm iob ad ipas crea-
turas hoīs immisericordes mittit dicens
Job. xij. **I**nterroga iumēta et docebūt te. vo-
latilia celī et indicabūt tibi. loquere terre et
rēdebit tibi: et narrabūt tibi pisces maris.
Primo igit nos mittit ad iumenta. et istud
patet in elephantibus: q̄ si vnū cadit ceteri
currūt ad subleuandū illū. **P**atet et in equa-
bus: q̄ si mater vnus pulli moritur: alie su-
scipiūt filium ad nutriendū. **P**atet in leoni-
bus: q̄ aialibus paruus et humiliatis coram

eis et pueris parcat nisi magna fame vigeat
tur. **D**einde mittit ad volatilia. istud patet
in ci conys quē parentes senes in nido col-
locant et nutriūt. **P**atet in aquila que pdam
solā non comedit: sed auibus se sequētibz
ptem dimittit. **P**atet in chobar. **D**e quo di-
cit **A**risto. in lib. de aialibus q̄ aquila quan-
do tres pullos hz nimis grauiat in pascēdo:
et iō vnū a nido reijcit: et auis que arabice dī-
chobar eū suscipit ad nutriendū. **D**einde
mittit ad terrā. **A**mb. **N**oli esse deterior in-
sensibili elemento. **T**erra illos fruat q̄s af-
fert. nō suis vñbz vendicat sed tuis misit
obsequijs tu vero fructus illi? **S**olus iuadis
et tibi soli pcludis. **D**einde mittit ad pisces
istud patet in delphinis qui homines mor-
tuos in mari ad litus portant. **P**atet in cō-
chyis marinis que semp sunt dause. **Q**uidā
autē pisces ad eas passum defert: ad cuius ta-
ctū ille sequi apperit: qui passus in eas p-
erit et recedit. scdō inducit nos ad miserie-
cordiā spūalem que in duobus consistit. **P**ri-
mo in iniuriarum et odij dimissione cum di-
cit. **D**imitte et dimitte vobis. **P**ericulū
est em in corde odij retinere: q̄ si sicut ignis
tinea et apis. sicut enim ignis propriam de
qua nutritur consumit materiam. sic odium
mentem ad nihilum redigit. ideo comparat
formicā babylonis que combussit ministrōs
q̄ eam incendebant: vt habet **D**an. ij. **S**er-
uando odium assimilaf tinea que sicut vesti-
menta corrodit et consumit omnia de qbus
nascit. **S**ic ira omnia merita que sunt in ani-
ma cōsumit de qua oritur. **B**al. y. q̄ si inui-
cem morderis et comederis videre ne ab in-
uicem consumamini. **T**ertio odium affi-
milaf apī: que dū aliū pūgit aculeum dimi-
tit: et vltre mellificare non potest: immo et vl-
tra vltre nō pōt. sic et cor aculeo odij alium
pūgens et dulcedinē gratie dei perdit et seip-
sum occidit. i. iob. ij. **Q**ui odit fratrem suū
homicida est. s. supflus. scdō misericordia
spūalis consistit in delinquantū correctio-
ne. **D**eber tamen ille qui alios vult corrige-
re et iudicare. **P**rimo defectus suos respice-
re. **U**nde versus. **T**urpe est doctoz cum cul-
pa redarguit ipm. iō dī. **Q**uid autē vides
festucam in oculo fratris tui et. **E**t istam
correctionem ordinare possit facere quinqz
cōsiderationes debet habere. **Q**uā tres
ponit **A**ugustinus super illud **A**dat. rñ. vñ
hypocrita enīc primum trabem de oculo

ba quide dei cū multa reuerentia sunt audi-
enda: q̄ sūt medicine dei: gēme dei: reli-
dei. Quibus sūcū sunt medicine purgatiue
sicut penitētia q̄bus purgant malos hu-
mores peccati. Sap. xv. c. Theg herba neg
malagma sanant eos: sed tu dñe sermo q̄ sa-
nat oia. Quibus sūcū sunt medicine meliorati-
ue sicut p̄sceptib⁹ q̄s ad melius sollicitant.
Eccl. xij. Verba sapiētū quasi stimuli: qua
si clauī in altū defixi: q̄ per magistrorū cōsili-
um data sūt a pastore vno. Alijsq̄ aut sunt
medicina p̄seruatiua. iuxta illud ps. In cor
de meo abscondi eloquia tua vt nō peccēt ti-
bi. Si q̄s talē medicinā doceret q̄ mōrbos
purgaret sanitatē augetet r̄ in sanitate con-
seruaret: libēssime audiret. Scđo sunt gē-
me dei. Istas gēmas scđi dīgit. ps. Dilexi
mandata tua sup aurum r̄ topazion. Moies
aut porcini prēn it. Mat. viij. Nec mittatis
margaritas vestras añ porcos. Sed tñ po-
ma putrida. i. verba carnalia. tales porci cū
auaritate suscipiunt. Si quis gēma haberet
quā r̄ps in ore portasset cū magna reueren-
tia eā seruaret. Et magna igit reuerētiaver-
ba scđi euangelij sunt habenda que in corde
xpi fuerūt: r̄ ab ei⁹ ore p̄cesserūt. Tercio sūt
reliquie dei. verba etiā scđi euangelij sūt reli-
quie xpi. Verba etiā aliorū scđorū sūt reliquie
ipsorū. Reliquie aut corporales aliorū sanctorū
aliqui sanant morbos corporales. verba aut dei
sanant spūales. Mā aīam cecaz illum man-
ps. Preceptū dñi lucidū illuminās oculos
Aīam mortuā viuificat. Jo. v. Dēs q̄ in mo-
numentis sunt. i. in fetoze p̄corū audiet vocē
filij dei: r̄ qui audierint viuēt. Aīam febrili
calore inflāmatā refrigerat. Eccl. xviij. Nō
ne ardore refrigerabit ros: sic r̄ verbum me-
lius q̄ datū aīam male inflāmatā inflā-
mat. ps. Ignitum eloquium tuū vehemētē
r̄. Si igitur medicinā corporālē vel spūalē
p̄cipereim⁹ cū attētiōne r̄ diligerem⁹ cum de-
uotione. Si gēmas que fuerūt in ore xpi cō-
seruareim⁹ cū deuotione r̄ reliquias scđorū
adorareim⁹ cū reuerentie exhibitiōne: ma-
nifestum est q̄ verba dei debetēmus cum at-
tētiōne intelligere: r̄ cum deuotione susci-
pere: r̄ cum multa reuerentia retinere.

¶ Sermo secundus.

Scendens iesus in vna

navim que erat symonis rogavit
eum a terra reducere pusillū. Quā-
do deus primum hominem creas-

uit: ipm in navi innocentie posuit. Sed fra-
cta naue innocentie tabulam penitētię p̄re-
paravit: qua interdum amissa misericordie
pontē erexit. Qui em̄ perdit innocentia r̄ pe-
nitentiam saluati nō pōt ulterius nisi p̄ dei
miam. Quamvis aut penitētia dicat tabula
tñ qñ p̄fecte agit hominī innocentiam resti-
tuit: r̄ ideo nō immerito navis potest appel-
lari. Circa hoc autē duo sunt videnda. Pri-
mo quare penitētia siue religio dicat navis.
Scđo que sunt merces istius navis. Dicit
aut navis quadruplici ratione. Primo ratio-
ne materie. Navis em̄ constructa ex tabulis
cum clavis firmatis r̄ bitumine linitis. Ad
constructionē autem navis materialis mul-
te tabule requirunt. Ad constructionem au-
tem navis penitentie pertinet tñ tres tabu-
le. scilicet contritio: confessio: r̄ satisfactio. Clavis
est timor dñi. ps. Cōfite timore tuo carnes
meas r̄. Istō clavo timoris dñi nisi peni-
tens firmet cito navis penitentie dissolvit
Eccl. xviij. Si non in timore domini re-
nueris te instant: cito subvertetur domus
tua. Maxime autem iste clavis timoris do-
mini necessarius est insipientibus. Augusti-
n. Tanto minor sit timor xpi patrie ad quam
tendimus sit propior. Ad aliorū em̄ timor
dñi esse peregrinantium. Ad aliorū p̄p̄nquan-
tium. Nullus pervenientium. Bitumen est
ip̄a charitas que aīam coniungit deo: cordi
suo: r̄ primo. Qui em̄ non h̄ vinculum cha-
ritatis est diuisus a deo. diuisus est a corde
suo. diuisus est a primo. Sed charitas ista
oīa coniungit. Coll. iij. super omnia habere
charitatem quod est vinculum perfectionis
scđo dñi navis ratione forme. Navis em̄ in
principio r̄ in fine est stricta: r̄ in medio las-
ta. Est etiam superius aperta: inferius clau-
sa. Penitētia em̄ in principio conuersionis
videt esse angustā p̄pter inexperiencem et
tentationū frequentiam. Eccl. ij. Fili accē-
dens ad feruiturē dei sta in iusticia r̄ timorē
r̄ p̄para animam tuam ad tentationem.
In fine finaliter erit stricta p̄pter districtas
rōnem reddendā. ij. Cor. v. Dēs nos mani-
festari opōrtet ante tribunal xpi vt referat
vnusquisq̄ propria corporis pur gestit. In
medio autem est lata p̄pter charitatem dis-
fusam. Roma. v. Charitas dei diffusa est in
cordibus nostris. ps. Aīam adorat. r̄ tuorum
cucurri cū r̄. Debet etiā ver⁹ penitens h̄re
cor aptū a supiori vt diligat celestia: clavis
sum ab inferiori vt nō amet terrena. Idē cor

debt vna p̄p̄ntes h̄re cor aptū a supiori
nō amet terrena.

hominis superius est latus: inferius strictū
ad immundū q̄ dñi esse latum ad supiora: et
strictū ad inferiora. h̄ de multis potest dici
illud Thē. i. Submersum est cor meū i me-
metis. Tercio dñi navis rōne finis. Mavis
em̄ p̄pter istū finē fieri hoīem p̄ pelagus ad
portū deducat. sic r̄ p̄nia data est homi-
ni: vt p̄ pelagus mundi ad portum paradisi ip̄a des-
ducente pueniat. Et sicut h̄o in navi cristēs
dormiendo. comedendo: r̄ quiescendo sp̄ va-
dit ad portū. sic r̄ verus penitēs r̄ religiosus
dormiendo vadit ad celū. Nam sicut Bregō.
fom⁹ sanctorū nō vacat a merito. Ideo enī
dormiunt vt ad laudādū deū fortiores eru-
gant: immo r̄ ip̄a sanctorū somnia aliquādo
sunt meritoria. ps. Reliquie cogitationū
sunt somnia que sanctis viris accidit ex bo-
nis meditationibus quas vigilando habue-
rūt q̄ dē deo faciūt magnū festū. sicut come-
dendo vadūt in celū. Ideo em̄ comedunt: vt
sint fortiores ad fūendū deo. i. Cor. x. siue
manducatis siue bibitis: oīa in gl̄iam dei
facite. sicut quiescendo vadunt in celū. Idē em̄
quiescunt vt fortiores sint ad laborandū. sic em̄
mali vident suā fortitudine ad malum. Iux-
ta illud esa. v. De qui potētes estis ad bibē-
dū vinum r̄. sic r̄ boni ea vident ad bonum.
ideo dicebat p̄pheta. Fortitudinem meā ad
te custodiam. Quarto dñi navis ratione regi-
minis. Navem em̄ regit nauderus a poste-
riori. Pars posterior hominis est ip̄a mors
Nauderus ē meditatio mortis. Llamat igit
tur iste nauclerus ad auaros ne ament diui-
tias. q̄ nō portabūt inde nisi vilissimū saccū
ioh̄. xvi. Saccū confusi sup eum meā. clā-
mat ad voluptuosos vt dimittant delicias:
q̄ eorū caro cito erit abus verminum. Job.
xvi. simul i puluere dormient r̄ vermes ope-
rient eos. Llamat ad superbos vt dimittāt
ambitiones suas: q̄ illi qui volūt eleuari su-
per alios per elationē: cito bestie super eos
ascendēt p̄ calculationē. eccl. x. Lū em̄ mori-
tur homo hereditabit serpentes r̄ bestias r̄
vermes. scđo vidēdū est q̄ sint merces istius
navis. i. religionis. Que quidam sunt tres.
Castitas obediētiarū paup̄tas. Et notant i
vobis p̄missis. Mā votū castitatis notat p̄b
q̄ dñi Ascendēs iesus in vnā nauē. Per casti-
tatem em̄ maritime vgnalē h̄o ascendit vsq̄
ad angelicā similitudinē. Mat. xij. In re-
surrectione ne q̄ nubēt neq̄ nudent: h̄ erūt
sicut angeli dei in celo. Ascendit vsq̄ ad an-

gelicam equalitatem. Luce. xi. Filij hui⁹ se-
culi nubūt r̄. r̄ infra. Equales em̄ angelis
sunt. Transcendit angelicā fortitudinē. An-
bro. Virginitas cōditionē hūane nature su-
pergredit r̄ angelicā dignitatē. p̄ quā hoīes
angelis assimilāt. Ad aliorū tñ ē victoriarū vi-
giniū q̄ angelorū. Angeli em̄ sine carne viuūt
homines vero virgines in carne trāsp̄ant.
Ascendit vsq̄ ad diuinā cognitionē. sap. vi
Incorruptio prīmū facit deo. Scđa mer-
ces est votū obediētiarū. qd notat per hoc qd
dñi q̄ illa navis erat symonis. Vbi notandū
q̄ h̄ petrus fuerat trinominis sc̄s. cephas pe-
trus: r̄ symon. tñ nō dñi q̄ ascendit in na-
uem. cephe nec petri sed symonis. Cephas
em̄ interpret caput: r̄ signat platos sublimes
qui in ecclesia capitis locum tenet. Petrus in-
terpret agnoscēs. r̄ significat illos qui vidē-
tur habere magnam p̄fectionem scientie. sin-
terpret etiam discalceatus: r̄ significat illos
q̄ vident habere magnam austeritatem vi-
te. simon aut interpret obediens. Non igit
dñi q̄ r̄ps ascenderit in naues cephe vel petri
sed symonis: q̄ nō habitat cū aliquibus pro-
pter suā potētā vel suam sapiētiā: nec p̄pter
suā austerā vitā: sicut habitat cū illis q̄ h̄nt
sapientē r̄ humilē obediētiā. id aut dñi.
sapientē r̄ humilē: q̄ ē qdā obediētia stulta
qua quis obedit sue sensualitati. de q̄ dñi ad
Roma. vi. Non regnet p̄c̄m in vestro mor-
tali corpore vt obediatis cupiscētis ei⁹. istd
em̄ valde stultū: q̄ hoc est hoīem se tradere
in manibus demonū. eccl. xvi. ij. Post con-
cupiscētias tuas nō eas r̄. vsq̄ ibi. Faciet
te in gaudiū inimicis tuis. Est em̄ alia obe-
diētia sup̄ba: q̄s vult qd platos sue obediāt
voluntati. Et ista est obediētia ceci: cui dis-
cit dñs. Luce. xvij. Quid tibi vis vt faciam
Sic op̄s vt platos talibus dicant. Qd officiū
vel quales obediētiarū vultis vobis commit-
te: ista nullus est meriti. Est alia obediē-
tia humilis r̄ deuota qñ quis voluntatem
suam voluntati p̄lati totaliter committit.
Et ista fuit pauli qui dixit Act. ix. Dñe qd
meris facere. Et ista magni est meriti. Ter-
tia est merces paup̄tatis. qd notat cum dici-
tur Rogavit eū a terra reducere pusillū: nō
dixit reducere penitē. Sancti em̄ viri q̄ diu
sunt in hoc mūdo non possunt penitus elon-
gari a mūdo: sed op̄s q̄ expositi p̄uideant r̄
necessitatibus primorum satisfaciāt. Ideo
dicit Eccl. viij. Eleuauit spūs inter celus
r̄ terram. Non dixit posuit me in terra: quia

Maiores
virginū
loq̄.

Nota

Simō at
petrū obedi-

Ro. 6. Nō
p̄c̄m in vob
tali corp
obediatis
cupiscētis ei⁹
istd nō
est stultū
est hoīem
se tradere
in manib⁹
demonū
deobedi-

Si abundauerit iusticia

N vestra plusq[ue] scribarum et phariseorum non intrabit in regnum celorum. **Mat. v. Soler magistri scholarum tres ordines habere scholarum quoz quida sunt inspietes q[ui] indiges primis s[er]uorum ele mentis. istos magister nos docet se: s[ed] ali os minus eruditos. Alij sunt p[er]ficietes q[ui] ad huc indigent instructionib[us] leuib[us] et planis. istos s[er]u[us] n[on] docet s[ed] f[er]i per alios magis do ctos. Tertij sunt p[er]fecti q[ui] apti sunt sensibus pfundis. istos mag[is] p[ro] seipm docet et instruit. Adag[us] verus est xps. vii. d. math. xiiij. An? em[?] est mag[is] vester xps. Schola ei[us] e[st] cor[mun]is. Habet enim tres ordines scholarum. Quoz quida fuerunt tpe legis nature. Isti oino erant rudes et inspietes: et elemeta et creaturas mudi instruebant: legentes in ip[s]is dei potentiam et sui magnitudine. dei sa pientia et ordine: dei bonitates et utilitate. Ro. i. Inuisibilia dei a creatura mundi p[er] ea que facta sunt intellecta p[er]cipiunt. Alij fue runt magis p[er]ficietes qui. s[er]uierunt tpe legis scripte quos deus docuit magis eruditof scz per moysen et pphetas. Alij fuerunt perfe cti. xpiani. istos xps docuit p[er] seipm sub limiora mandata: id op[er]e q[ui] eoz iusticia magis abundet q[ui] iusticia ceteroz. Et id dicit. Nisi abundauerit iusticia vestra etc. In hoc igit euangelio xps nos inuitat ad pfectam iusticia. Deinde ostendit que sit ista iusticia. Ultimo q[ui] sunt signa. Ad pfecta autem iustici am nos inuitat dicens. Nisi abundauerit iusticia vestra etc. Iusticia em[?] scribaru et pha riseoru erat simulatoria: mercennaria tepi da et seuera. habebat em[?] iusticia simulatam quo ad deum: quo ad primos: et quo ad seip sos. Nam quo ad deum simulabat se habere deuotas ordines. **Mat. vi. Cu[m] oratis no eritis sicut hypocrite q[ui] amat in synagogis: et in angulis platearu stantes orare vt videat[ur] etc. Quo ad primu simulabat se dare ele mosynas ppter deu: cu[m] tñ darent eas ppter fauorem humanu. ibide. Euz facis elemo synam noli tuba canere ante te etc. Quo ad se simulabant se magna seruare ieiunia. ibi dem. Cum ieiunatis nolite fieri sicut hypo crite tristes etc. Iusticia autem xpianoz debet ab ista abundare: q[ui] eoz orationes debet fie ri cum cordis attentione. vii. ait ibide. Tu au te cu[m] oraueris intra cubiculu tuum: id est in secretis cordis tui. Et clauso ostio. s[ed] exte rio****

rum sensu: ora p[ro] te et tuum etc. Elemosy ne debent fieri cu[m] recta intentione. ibidem. Te autem faciente elemosynam nesciat fini stra tua quid faciat dextera tua. Ieiunium debet fieri cu[m] cordis et vultus exhalatione. ibide. Tu autem cu[m] ieiunas vnge caput tuum. Secdo eoz iusticia erat mercennaria: q[ui] ser uabant leges et mandata p[ro]pter temporas lia assequeda. Tria em[?] seruantibus promit rebant. s[ed] augmentatio substantie temporas lis. esa. i. Si volueritis et audieritis me: bo na terre comederis. Prolongatio vite coe poralis. **Leuit. xviij. Custodite leges meas atq[ue] iudicia: que faciens ho[m]o viuet in eis. Et par temporis. Adhe. iij. Conuertet[ur] gla dias suos in vomeres: et hastas suas in ligones. Iusticia em[?] xpianoz magis abundat: q[ui] seruantibus euangelica pfectionem p[er]mit titur regnum celoz. **Mat. iij. Penitentis agite etc. Promittit[ur] vita eterna. Eiusd[em] x. c. Et repli accipietis et vitam eternam pos sidebitis. Promittit[ur] par temporis et eterni tatis. **Johan. xiiij. Pacem relinquo vobis pacem meam do vobis. Multi tamen ho die sunt scribe et pharisei inter xpianos qui plus curat de temporalis commodo q[ui] de ce lesti regno plus de vita corporali q[ui] de vita eterna. pl[us] de pace t[em]p[or]is q[ui] de eternitate. Tercio eoz iusticia erat tepida et remissa. scribe em[?] confidebant in sua scientia. pharisei aut in sua vita. Et ideo non curabant ampl[us] ac quirere sanctitatis merita. Iusticia em[?] xpianoz dz abundare: q[ui] de sua scientia et trans acta vita no debet cōsidere: s[ed] semper ad ma iora p[er]ficere. **Phil. iij. Que quidem retro s[un]t obliuiscens: ad ea vero que sunt priora exte dens me. Sed multi sunt qui non p[er]ficiunt: s[ed] deficiunt. Hodie enim aliquid faciunt: cras parus post cras minus. postea nihil. Tales sunt lunatici. **Eccle. xviij. Scultus vt luna mutat. Luna modo est plena: modo est semi plena: modo e[st] semiuacua: modo tota vacua. Cum em[?] tot sint partes satisfactionis. s[ed] ora tiones: ieiunia et elemosyne. Sunt quida[m] q[ui] orationes multas faciunt: ieiunia custodiu[n]t et elemosynas tribuunt. Isti sunt luna ple na. Postea dimittunt orationes: et sic sunt lu na semiplena. Postea dimittunt orationes et ieiunia: et sic sunt luna semiuacua. Tandem totu dimittunt: et sic sunt luna tota vacua. Pro uerbis. **Egestatem operata est manus remis sa manus autem fortis diuitias parat. **Mat. x. remissa op[er]a egestatem in mundo: quia p[er]**************

natur in ecclesia oibus suffragis. **Egestate in iudicio: q[ui] non poterat habere modicam stilla olei compassionis: sicut pater in virgini bus fatuis. **Egestate in inferno: q[ui] non pote rat habere modica gutta aque refrigeratis vt p[er] in diuite epulone. Sed sci viri qui fuerunt fortes co[n]tra mundu carne et diabolu p[er]auerunt in mudo diuitias gratiaz. In celo diuitias diuitias meritorum. In celo diuitias p[er]mior. Quarto eoz iusticia erat nimis seuera. **Mat. v. Audistis q[ui] dictu[m] est anti quis oculi p[ro] oculo: dente p[ro] dente. Tūc em[?] dens habebat duos officiales valde seue ros. s[ed] veritatem q[ui] culpas stricte discernebat et iusticia que culpas seuerè puniebat. Ius ticia autem euangelica habet pietate. Nā istis duobus officialibus deus dedit duos cōsiliarios. s[ed] miam veritatem: et pacē iusticie. Si igit veritas habet culpas inquirere: mīa si bi cōsultu vt videat si fuerit ibi aliqua igno rantia vel infirmitas humana vel tentatio diabolica. Per ista em[?] culpe alleuare con suerunt. Tu vero iusticia debet culpas pu nire: par sibi cōsultu vt no intēdat cōfusione sed tñ intēdat vt ho[m]oem recōsiliat deo. paci ficer primo. et trāquillet in corde suo. **Iere. xxiij. Ego cogito cogitationes pacis et non afflictionis. Et si verificat qd dicit in p[er]s. Misericordia et veritas obuierunt sibi etc. Secdo xps ostendit que sit pfecta iusticia cu[m] ait. Audistis q[ui] dictu[m] est antiquis. Iusti cia em[?] scribaru et phariseoz erat diminuta q[ui] ad vtrāq[ue] partē iusticie que est dedina rea malo et facere bonu. q[ui] em[?] ad primā partē diminuta erat: q[ui] non cohibebat ani mu ab odio: ne lingua a simplici mēdacio sed neca p[er]iurio. nec manu a vindicta vt paret **Ero. xxi. in lege talionis. Iusticia au tem euangelica est perfecta: q[ui] cohibet ani mu ab ira: sicut pater hic. Et oculi a cōcupi scētia. **Mat. v. Qui viderit mulierē ad cō cupiscēdu[m]: eā iam etc. Et cor a cogitatione mala. **Mat. v. Et quid cogitatis mala in cordibus vestris. Cohibet etiā lingua non tñ a verbo iniurioso: sicut pater hic. Nec tñ a simplici mēdacio. **Mat. v. Sit autē sermo vester est est non tñ. Sed etiā a verbo ocio so. **Mat. xij. De omni verbo ocioso qd lo cuti fuerint hoies reddent rationē de eo in die iudicii. Cohibet etiā manu a vindicta: vt scz homo nō vindicet iniuriā personālē. **Mat. v. Si quis te percusserit in dextera marilla etc. Nec iniuriā realē. Unde sequit********************

Et qui vult tecum in iudicio contendere etc. Nec violētā erosionē. vnde sequit. Et qui cumq[ue] re angariauerit mille passus etc. Erat etiā diminuta q[ui] ad sedam partē iusticie que est facere bonu: q[ui] nō tenebatur inimi cos diligere: nec p[er] eis orare: nec eis benefa cere. Iusticia autem euangelica oia ista p[er]ci pit. **Mat. v. Diligite inimicos vestros: be nefacite his q[ui] oderūt vos et orate p[ro] p[er]sequē tibus et calūniantibus vos. Tercio xps ma nifestat q[ui] sint signa pfecte iusticie cum ait. Vade prius reconciliari fratri tuo. Qualis ter aut ista recōciliatio sit faciēda ostendit **Chryso. dicens. Si cogitatu offendisti cogi tatione recōcilia. Si verbis offendisti verbis recōcilia. Si operibus offendisti opibus recōcilia. Cogitatu igit sine corde offendit q[ui] aliquē odit: sed tñ em[?] recōciliat q[ui] odii de ponit et ipsum diligit. alis em[?] deus munera nō reciperet si qd odii corde retineret. Nā sicut dicit **Chryso. Memo inter duos inimi cos pōt esse fidelis amicus amboz. ideo et deus nō vult esse amicus aliquoz q[ui] diu miter se fuerint inimici. Nos autē inquit fidē deo non seruamus si inimicos eius diligit mus et amicos ei[us] odimus. Si offendit ver bo detrahēdo: debet recōciliare famā restit uēdo: cum p[er]ciosior sit fama q[ui] talis sub stātia vel corp[us]. si tenetur satisficere raptor res restituēdo. si persecutor emēda offeren do: multo fort[us] infamator famā restituēdo. Si offendit factis debet recōciliare factis. Aliter em[?] s[ed] **Chryso. Nisi quē factis leuisti factis placaueris sine causa oras decum: sine causa elemosynam facis de rebus quib[us] alios spoliasti. Quid em[?] tibi prodest si vnus p[ro] te orat et alius aduersum te deu[m] interpellat.********

Sermo secundus.

Offers munus tuum

ante altare ibi recordaris fue ris q[ui] frater tu[us] habet aliqd ad uersum te etc. Tu in omni opere nostro tria attendere debemus. s[ed] honore dei. edificatio nē primi. et meritū nostru. Deus tñ est tan te bonitatis q[ui] plus respicit ad nostrā utilitatē et primi edificationē q[ui] ad suū honore[m]. Offerre em[?] munus ad altare p[ri]ncip ad ho nozē: sed qui illud offert cu[m] odio primi nō habet meritū: sed scandalizat primu. Vult igit de[us] vt ho[m]o suū intermitat honore[m] vt sic p[ro]ximo recōciliarius meritorum offerat

ad at
anoz
ista a
dare q[ui]
o oia debent fieri cu[m] cordis attentione.

Vnde p[er]
nhiat f[er]
Chrysos
capitulu
disti cog
recōcilia
Xobis of
ti. vbi
nha. si
b[us] offa

phid
retro f[er]
obliuisc
adea vo
sunt p[er]
extende
Sed mu
q[ui] nō
3. f[er]
de f[er]
hodie
aliquid
: cras pa
post m[un]
postea
Tales
lunatici
27. Stu
luna mu

oblationem. Chyso. Videmiseri cordiam dei que respicit plus hoim vtilitatē q̄ suū honorē. Plus em̄ diligit eō cordiā fidelium q̄ munera sua. Dicit ergo si offers munus tuū. Et Moradū aut̄ q̄ quadruplex est munus: scz munus a corde. munus ab ore. munus a manu. et munus ab obsequio. Adū: nus a corde est munus amoris: qd̄ intantū est deo acceptū: vt sine illo nullū aliud munus sibi placeat. Nihil em̄ valet offerre deo verba nra per grāz actionē: nec corpora nra per mortificationē: nec res nras per elemosynaz largitionē: nisi sibi offeramus corda nra per amorē. Istud pr̄z Lu. xviij. In phariseo q̄ videbat offerre deo verba sua grās referēdo dicens. Deūs grās ago tibi. Cor pus suū macerādo dicens. Ieiuno bis in sab bato. Res suas ministris dei largiendo di cens. Decimas de oim̄ que possideo. Sed nihil sibi pfuit: q̄ nō offerebat deo cor suū ipm̄ deū et primū diligēdo. Non em̄ deum diligere poterat qui oēs primos contēne bat dicens. Non sum sicut ceteri hoim̄ raptore: iniusti: adulteri: velut etiā hic publicanus. Publicanus aut̄ a lōge stās pcuriebat pectus suū. Et Altare sup̄ qd̄ debemus offer re deo munus amoris est altitudo trinita tis. de quo dicit Eo. x. Non ascendes ad altare meū per gradus: ne releues turpitu do tua. In trinitate em̄ non sunt gradus in quirendi vt pater maior filio vel filius mi nor: pater vel spūs sc̄m̄ minor vtroq̄ creda tur. vnde Arius istos gradus facere voluit ideo sua turpitudine reuelata fuit: q̄ per os blasphemū oia sua interiora emisit. Istud igit̄ munus amoris debemus offerre super altare sc̄e trinitatis: vt scz diligamus patrē qui p̄ suā potētiā nos creauit. filiū qui per suā miam nos redemit. et spūs sc̄m̄ qui p̄ suā grām nos in filios adoprauit. Frater autē noster est quilibet xp̄iani quem si offendi mus reconciliare debemus: alia munus di lectionis deo offerre non possumus. Quis igit̄ dicit. i. Jo. iij. Si quis dixerit qm̄ dili go deū et fratrē suū odit: mēdax est. Dicun tur autē oēs xp̄iani fratres: q̄ oēs sunt ab vno patre creati. vno precio redempti. vno fonte regenerati. et ad eadē hereditatē voca ti. Scd̄s est munus ab ore: quod est munus orationis: qd̄ est deo valde odoriferū. ps. Dirigat oratio mea sicut incensum. et. Fu mus incensū est leuis calidus et odoriferus Tūc igit̄ oratio est sicut incensum qm̄ est le

uis calida et odorifera. Tūc autē est leuis qm̄ habet sc̄m̄ humilitatē q̄ sic facit eā leue q̄ vlt̄ ad celū ipsam deducit. Eccl̄. x. Tūc est calida qm̄ habet seculū feruētē chari tatē. Eccl̄. i. Quasi ignis effulgens et thuris ardēs in igne. Tūc quidē ardet in igne qm̄ oratio fundit a feruētē corde. Tūc est etiā odorifera qm̄ seculū habet puritatē. Apoc. v. Habentes singuli cytharas et psalmodias. reas plenas odoramentoz: q̄ sunt orationes sc̄oz. Altare autē super qd̄ orationes nras deferimus est ipse xps̄ q̄ per ipm̄ oēs ora tiones offerimus dicētes. Per dñm nostrū iesum xpm̄ filiū tuū. Sicut em̄ a sole ppter nimīā distātiā nō possumus habere lumen vel ignē nisi mediāte cristallo vel aliquo sy mili. sic nec a patre ppter suā nimīā exēti lentīā aliquā grām possumus percipere nisi itercedēte mediatoze. Dicit aut̄ xps̄ altare terrenū: enēti aureū. De primo dicit Eo. x. Altare de terra facietis mihi. De sc̄do iij. Reg. xvi. Altare enēti qd̄ erat corā dño. De tertio. Apoc. viij. Data sunt ei incensa multa: vt daret de orationibus sc̄oz super altare aureū. In xpo quidē tres sunt substantie. sc̄o mortaltatē subiecta. et sc̄m̄ ad hoc fuit altare terrenū. Alia inuicibilissima. et q̄m̄ ad hoc fuit altare enēti. Et deitas p̄ci ciosissima. et q̄m̄ ad hoc fuit altare aurum Frater noster similiter est ipse xps̄ quem si per peccm̄ offendimus per verā cōfessionem reconciliare debemus. Dicitur aut̄ xps̄ dñs noster frater noster et minister noster. Dñs autē dicit per sublimitatē. Frater per equali tatē. Minister per inferioritatē. Xps̄ igit̄ vocat se dñm nostrū vt ostēdat q̄ sit maior nobis ratione nature diuine. Jo. xij. Vos vocatis me magister et dñe et bene dicitis: sum etenim. Vocat se fratrē nostrū vt ostēdat q̄ sit equalis nobis ratione nature humane. Ihe. x. Non cōfunditur eos fratres voca re dicens. Māciabo fratribus meis nomen tuū. Vocat se ministrū nostrū vt ostēdat q̄ fuit minor nobis ratione humilitatis pro funde. Lu. x. Ego aut̄ in medio vestrum sum sicut qui ministrat. Tertū est munus a manu qd̄ cōsistit in largitione elemosyna rum. vnde dicitur de muliere forti Prover. vlti. Mandū suam aperuit inopi et palmas suas extendit ad pauperes. Frustra autē mulier fortis manū pauperi aperiret et extē deret si eā vacuā haberet. Ideo dat̄ intelligi

gi homo misericors debet ad pauperes habere manū aptā: extēsam et plenā. Aperi cā vt det cito et facili ter. Eccl̄. iij. Eo in opibz ne affligeris et ne p̄rhās datū angus stian. Extēsam vt det cōiter. Sūt em̄ qdā quivident habere manū ad se et ad suos p̄o pingues tñ reserā: sed etiā debēt ad alios habere extēsam. Lu. vi. Omni petēti te tri bue. Plenā vero vt det abundāter. Tho. iij. Si multū tibi fuerit abundāter tribue. Alta re em̄ est cor nostrū super qd̄ elemosyne nre immolant qm̄ eas facim̄ cū cordis hilarita te. h. Eo. ix. Hilarē datore diligat deū. Lū cordis cōpassione. Job. xxx. Eō patiebatur aia mea pauperi. Lū cordis recta intētiō ne. Mat. vi. Mesciat sinistra tua qd̄ faciat dextera tua. De isto altari cordis nri dicitur Eo. xxxv. Fecit altare thimiamatis de li gnis sethim. Tūc sethim est leue: incre mabile: et imputabile: q̄ cor nostrū non des ber aliquo p̄ci pōdere p̄grauari: nec ali quo igne tribulationis consumi: nec aliquo feroze p̄ci corrip̄i. Fratres nri angeli sunt quos tūc offendim̄ qm̄ eoz inspirationibus nō obedim̄. Tūc aut̄ eos reconciliamus qm̄ eoz inspirationes recipim̄. et tūc ipi nras elemosynas deferūt ante deū. Dicunt aut̄ fratres nri: q̄ eadē habem̄ p̄res: et ad eadē faci sum̄ imaginē. et ad eadē vocati heredi tatē. Quartū est munus ab obsequio: qm̄ scz totū corp̄ nostrū et totā vitā nostrā in dei obsequio mactam̄. iuxta illud Lu. i. Ser uiamus dño in sinceritate et iusticia corā ipso oibus dieb̄ nris. Debem̄ em̄ seruire deo cū iudicia cordis: cū iusticia boni opis: cū rectitudine intētiōis: et cū lōganimitate fi nalis intētiōis et consummationis. Altare est fides nra: q̄ nisi opa nra in fide offeran tur inutilia reputant. Ihe. xi. Sine fide im possibile est placere deo. Frater noster est spūs nri quē tūc offendim̄ qm̄ sensualitatē sibi p̄ponim̄. Tūc aut̄ eū reconciliam̄ qm̄ sensualitatē sibi subijcim̄. Deus qd̄ in do mo aie nre posuit fratrē et forore virum et vxorē. dñam et ancillā. i. rōdem̄ sensualitatē vt scz ratio sensualitatem instruat tanq̄ fra ter forore suā: et eā corrigat tanq̄ vir vxorē suā: et eā sibi subijciat tanq̄ dñā ancillā suā vt in oibus sibi obediat.

rum Aug. de ciui. dei. Utrū ira et ceterē ani me passionē cadāt in sapientem. aliter sen tiunt stoici. aliter peripatetici aliter xp̄iani stoici em̄ dicūt hmoi passionē nō cadere in sapientē: qm̄ em̄ qm̄ aliqua sustineat aduersa: tñ ipsi retinet firmū animū et cō stantem. An refert Seneca de socrate: q̄ po tionem veneni sibi iniuste oblatam tāq̄ me dicamentū immortalitatis bibit. et de anime immortalitate diu disputans: portionem illā lam letust libens hausit. Peripatetici ve ro dicunt has passionē in sapientem cade re: sed moderatas rationibz subiectas. et pos nit exemplū Seneca de Xenophonte rege: qui audita filij morte dolens coronam de ca pite deposuit. Sz audito q̄ fortiter pugna do occubuit: depositā coronam reassumpsit dicens se magis gaudere de filij virtute q̄ de morte dolere. In disciplina autem xp̄ia na vt in eodē lib. Aug. de ciui. dei dicit. Nō querit vtrum pius animus irascit aut triste tur sed vnde. Nam vt idem dicit in lib. retri ctationum. Aliud est irasci fratri. aliud cul pe fratri. Non em̄ fratri irascit: nec sine cā irascit qui peccat fratri irascit. Dicit et̄ go: ois qui irascit fratri suo. Sicut in quo liber peccato potest esse gradus culpe: ita et pene. Nam eodem genere peccati pōt quis aliq̄ peccare grauius. aliq̄ grauius. aliq̄ grauius. Similis gradus est in pena. Et ideo ostendit dñs in peccato ire quod habet tres gradus. Primus est qm̄ ira tñ est in cor de vel in animo: qd̄ notat cum dī. Dis q̄ ira scitur fratri suo. Secundus est qm̄ manifesta tur in exteriori signo: qd̄ notat cum dī. Qui autem dixerit fratri suoracha. et est autē ra cha s̄m̄ Remigiū hebraycum: et est interie ctio indignantis: velut cum diceret ad olen te heu. ab irascente hem. a cadente ha. Ter tius quando manifestatur in contumelioso verbo: quod notatur cum dicitur. Qui autē dixerit fratri suo fatue. De isto triplici gra du s̄c̄d̄ dicit Aug. et Beda. in pmo est vnum scz ira sola. In sc̄do sunt duo. scz ira et vox que iram significant. In tertio sunt tria: scz licet ira vox: et in voce vituperationis: et p̄fessio. Sicut autem est gradus in culpa: ita et in pena: quod exprimitur nomine iudi cij: consilij: et gehenne. Per que tria: pena infernalis intelligitur. Sz ed nomi ne iudicij intelligitur pena grauis que de betur prime ire. In iudicio enim cau sa discutitur: et adhuc locus est defensi

quandā corp̄ p̄natiōis nō obedi

o El'mis qui ira'atur fra tri suo reus erit iudicio. Sz d̄ bca

ham et utilitatem. ps. Excelsus dñs et humi-
lia respicit. Ac si dicat qd ipse est excelsus p
potentiā maiestatis. Ideo humiles respicit
oculo pietatis. Sap. xi. Misericors oim: qd
oia potes. ac si dicat: qd tu habes potentias
vniuersales: ideo habes misericordiā genera-
les. Et in isto sensu loquitur ecclesia. De qui
dispotentiā tuā parcendo maxime et miserā-
do manifestas. Tertiū qd facit deū pōptū
ad misericordiā est experientia singularis.
Adest enim morbi medicus tribus modis
scire potest. Aliquā per suam scientiā theori-
cam. et tunc est infirmo multum misericors.
Aliquando per quādam practicā et exercita-
tionem longā. et tunc est magis misericors.
Aliquando per experientiā qm in ppa pso-
na infirmitates plurimas expus est. et tūc
est maxime misericors. et ideo bonū est vt ali-
quando infirmetur: vt infirmis melius cō-
pariatur. Sed si esset aliquis medicus qui
esset bonus theodoricus et bonus practicus et in-
firmitates esset expus iste adhuc esset ma-
gis misericors. De igitur ante incarnatio-
nē infirmitates nostras corporales et spūales
cognoscebat p eternas sapiētiā quasi p quā-
dam theorici. Et ideo tanq̄ pater benignis-
simus multum erat misericors. ps. Quō mi-
seretur pater filiorū. misericors est dñs timen-
tium se qm ipse cognouit figmentū nostrū.
Recordatus est qm pulvis sum? et hō sicut
fenu? et. Post incarnationē autē sciūt p quā-
dam practicā et exercitacionē longam: qd
xxiij. annis circa nostras infirmitates sanā-
das tam corporales q̄ spūales practicauit et
se exercitauit. et sic fuit magis misericors. Act.
x. Qui pertransiit bene faciendo et sanando
oēs oppressos a dyabolo et. Et sicut medi-
cus multū cōtristaretur qui circa aliquem in-
firmum diu se exercitasset et nihil pfectisset.
Ita xps. ps. Contristatus sum in exercita-
tione mea: cōtributus sum a voce inimici
et a tribulatione peccatoris. Ac si dicat. de tri-
bus doleo et contristor. scz quando mea exer-
citatio nihil valet. et quando vox inimici. i.
suggerit dyaboli plus valet q̄ mea inspira-
tio. et quādo ego peccatorē tribulo. i. punio.
Tandē sciūt per experientiā quia expus
est temptatōnes fame: dolore: et mortem: et
ideo factus est maxime misericors. Heb. iij.
Mō enim habem? pōtētiā qd non possit com-
pati infirmitatib? nostris et. Heb. v. Didici-
cit et hys que passus est obedientiā. Secū-
do ponitur causa motiua hui? misericordie

que quidem fuit deuotio turbe: que in duobus
apparet. Primo in hoc qd de longe uenit.
bant. Alii de longe ad xpm ueniunt qui de
peccatis multis et magnis ad deum se cōuer-
tunt. Sunt autē quidā q timore peccati
infirmitatē humanam. sicut petrus q timore
mortis xpi negauit. isti ueniunt de lon-
ge. Alij per ignorantia sicut paul? i. Tim. i.
Ignorans feci in incredulitate. isti ueniunt
magis de longe maxime quando est affecta
ra ignorantia. Alij per certam maliciā: si-
cut dauid qui adulteriū et homicidiū cōmis-
sit. isti adhuc ueniunt magis de longe. Sed
cūdo apparet cor deuotio. in hoc qd tri-
duo secū manebant. Prima dies est cogniti-
o. Secūda est dēstatio mali. Tercia amor
boni. sunt autē quidā qui cum xpo nolunt
stare nisi per diem: sicut mali xpiani qui ha-
bent cognitiōem veri. i. fidē verā: sed tñ nes-
cūt malū odium nec bonū faciūt Ad Tit. i.
Constitens se nosse deum: factus autē negant
Alij autē sunt q stant secū triduo bido sicut
desides et ociosi: qui lz habeant cognitiōes
veri et dēstatiōē mali: tñ nō habent amorē
rem et operatiōē boni. de quib? dicit Luc.
iij. Omnis arbor non faciens fructus bonū
excideat. Boni autē sunt cū deo triduo: qd
deum p fidem cognoscunt et malus fugiunt
et bonū faciunt. De isto triduo dicit Scn.
pl. Tres em̄ dies sunt post quos recordabit
pharao ministerij tui. et restituet tē gradū
pristini et abisq̄ ei calicē et. Et hīs uerbis
habetur qd isti tres dies acquirūt nobis dei
memoriā: mansiōes eternam: et deo faciūt
magnā leticiā. Tercio ponitur magna effu-
sio misericordie q̄ fit saturatio turbe. Di-
stinguit aures glo. sup. Math. xv. quattuor
tempora. scz ante legem: sub lege: sub gratia
et in gloria. In primo fuit satietas nulla nec
in intellectu: quia deum nō cognoscebat nec
in affectu: q̄ iustificari non poterant. Eph.
iij. Tenebris obscuratum habentes intelle-
ctus: quo ad primū. Alienari a via dei. quo
ad secundū. In secundo tempore fuit satietas
semiplena: qd intellectus erat recoillat-
tus per legem quo ad cognitiōem. sed affe-
ctus remansit uacuu quo ad iustificatiōē
Roma. iij. Per legem cognitio peccati quo
ad primū. Hunc autem sine lege iustifica-
tio: quo ad secundū. In tertio tempore est
satietas plena: quia saturatus est intellectus
cognitiōe: et affectus gratie plenitudine.
Joh. i. Gratia et ueritas per idēum quillus

facta est. In futuro erit satietas plenissima
qd totus homo saturabitur: tam interior q̄ in-
tellectus satiabit in apta dei uisione: et affe-
ctus in pfecta dei dilectioe q̄ exterior: qd sa-
turabit oculus in uidēdo oculo ad oculū fa-
ciem xpi: aures in audiēdo uocē ei? olfact? i
sentiēdo odore xpi. Os i loquēdo ore ad os
cum ore xpi. Manus in amplectendo uestib-
gia xpi.

Sermo tertius.

Accipiens dominus se

ptes panes gratias agēs fregit
et. Lū hō triplē cōsideret. i. qd
ad corpus qm ad aiām: et qm ad utrūq̄
cōiūctū: idē deus triplē cibum sibi prepa-
rauit. i. corpalem quo corpus reficit. spūale
quo aiā nutrit: et celestē quo totus hō beatis-
ficat. Lū uitiū autē corpale tñ xps in hac vi-
ta fecit. i. hic de septe panib? et supra iohā.
vi. de quinq̄ panibus. Lū uitiū autē spūale
multoties fecit. nā quoties pōcauit: toties
alimenta spūalia attribuebat. Aug. Non est
magis pascere uēres cito morietes uel mo-
rituros. Sed magis est pascere aias in eter-
nū uiuuras. Conuiuuiū autē celestē tñ semel
facit: qd tñ nunq̄ finem accipiet. De quo
dicit Luc. xxiij. Datis et bibatis sup. mēsam
meam in regno meo. Istud igit conuiuuium
corpale signare potest spūale et celestē. i. isto
igit cōuiuio ponunt tres differentiē psona-
ris. i. xps turbe et discipuli. in xpo autē duo
fuerunt. i. magna mīa cum dñ. Misereor su-
per turbam. Et magna potentia: qd panes
multiplicauit. Alia aures dei dñ magna q̄
tuos modis. Magnū em̄ aliquid quadru-
pliciter dici potest. Aut altitudine sicut ar-
bor: pccra dñ magna. aut pfunditate: sicut pu-
tus. pfundus dñ magnus. aut latitudine: si-
cut plarea lata dñ magna. aut longitudine: si-
cut uia longa dñ magna. Eisdē modis mi-
sericordia dei magna uocat. Est em̄ tam al-
ta qm in celus ascendit: et sanctos sup merita
reminerari facit. ps. Adgnificata est uisq̄
ad celos mīa tua. et tā pfunda qd uisq̄ in infer-
num descendit: et sanctos patres inde edu-
xit. ps. Alia tua magna est sup me: et eruiisti
aiām meam et inferno inferiorē. est tam la-
ta: qd intotum mūdum se expandit. ps. Al-
tericordia dñi plena est terra. est tam longa
q̄ ab eterno incepit. et uisq̄ in eternum dura-
bit. ps. Misericordia dñi ab eterno et uisq̄ i
eternum sup timētes euz. Sedo in christo
fuit magna potētiā per quem septe panes

sic multiplicauit: q̄ quattuor milia hominū
inde satiati sunt et nihilominus etiam septem
spore superfuerunt. Querit autem Lū hō.
cum plures panes fuerint hic et pauciores
comedentes q̄ in priori miraculo: quid ē qd
pauciores reliquie remanserunt. et respōdet
qm aut hoc fuit: qd spore sūt maiores q̄ co-
phini: aut vt ex diuersitate rememorant: et
illiis et istius miraculi et ppter hoc tunc fe-
cit cophinos reliquias: equales discipulis.
Munc autē sportas equales panibus. Adul-
tiplicauit autem benedicendo: frangendo: et
gratias agendo: per que instruiunt qd cibū
bndicere debemus. Illa em̄ benedictio cibū
sanctificat. i. Tim. iij. dñ de cibo. Sanctifi-
cat p uerbū dei et orationem. Dyabolum ne
se imisceat fugat: sicut p̄s in sanctimoniali
in quam dyabolus intrauit: qd lactucam sine
benedictione comedit: vt ait Greg. in dyal.
et salubremysum rei p̄stat. Non enī ē magnū
habere rem: s̄ uisum rei. An Seneca. stulto
nulla re opus est: nulla enī re scit vti. secūdo
multiplicauit frangendo: ad inuēdiū qd i nos-
tris conuiujs panem. pauperibus frange-
re debemus: vt dñ. eia. lviij. frange esurienti
panem tuum. Tercio multiplicauit gratias
agēdo: ad inuēdiū qd in nostris refectionib?
gratias deo agere debemus. i. Thimo. iij.
Nihil rei cēdicat qd cum gratiarum actione
p̄cipit. scdo in isto conuiuio fuerunt turbe.
In quibus duo fuerunt. i. magna humilitas et
saturitas. Humilitas que notat in hoc qd su-
per terram sederunt: qd significat cōtem-
ptus terrenoz: quem debent illi habere qui
a dño uolūt pasci. Quidā autē stant infra ter-
ram: sicut auari q hnt terram sup caput suū.
Amos. ix. Auaricia in capite oim. Alij stant
super terram: sicut pfecti q̄ terrenis omib?
dñant. Juxta illud Mat. xix. si uis pfectus
esse uade et uende oia et. Alij nec sunt infra
terrā per cupiditatem: nec sup terram p om-
nimodā paupratem: s̄ stant in terra per ter-
renoz amministrationes. Tales fuerunt pa-
rentes beate Marie: qui res suas i tres py-
res diuidebat. Anā seruitorib? tēpli dabat.
Alia paupibus distribuebat. Tercia sibi et
familie sue uisibus reseruabat. scdo i turbis
fuit magna satietas. Unde dñ. Manducaue-
runt et saturati sunt. Habuerunt enim tria p
que saturari merito debuerunt. Primo ha-
buerunt stomachum uacuum qd notat per
hoc qd dicitur. Non habent quod māducēt.
stomachus enī plenus fastidit: uacuu apē

visitatio
si dicat
vib? doleo
tristitia
mea et
alib? et
vox fia
gestio dia
balz q̄ ma
natio. et
ego pcc
et tribulo
nūq̄

In uis
tristitia
agere deb

2

Hi. x. Ab istis enim vestimentis fuit gutta. i. lachryma compunctionis. Gutta enim est spes aromatica quod lachrymas stillat. fuit casta. i. pudor confessionis. casta enim habet folia purpurea et significat pudorem confessionis. fuit mirra. i. labor satisfactionis ubi multiplex amaritudo notat. Et quod hypocrite fingunt se aliqui lachrymas fundere confessionem premere satisfactionem assumere. ideo difficile cognoscitur. dicit enim Chrysostomus. **Ad Ath.** quod lupus reclusus pelle ovina per tria cognoscitur. scilicet per actum. quod dicitur mordet. ovis vero neminem mordet. bus ledit. Per ululatū. quod versus celum ululat. ovis vero versus terram balat. Per cibum. quod carnibus delectatur. ovis vero herbis pascitur. Eodem modo ipsi hypocrite cognoscuntur. **1.** Primo per actum. quod bonos mordet et eis detrahunt. **Gal. v.** quod si inuicem mordetis et comeditis. videte ne ab inuicem consummami. Ille qui mordet preter subtrahit. preter relinquit sic aliqui detractor in preter laudat et in preter superat. Ille vero qui comedit cibum masticat et incorporat. sic et multi contra aliorum vicia murmurant et tamen eadem faciendo sibi incorporant. Ille autem qui consumit nec de pelle nec de carne nec de ossibus aliquid dimittit. quod plerique sunt qui condemnat vitam famam et conscientiam aliorum. **2.** Secundo cognoscuntur per vocem. Chrysostomus. Qui vocem humilitatis et vere confessionis emittit ovis est. quod vero contra veritatem blasphemias ululat contra deum lupus est. **3.** Tercio cognoscuntur per celum locuti sunt. Tercio cognoscuntur per cibum. quod boni pascuntur herbis virginitatis. i. celestibus amenitatibus. **Eze. xliij.** Requiescet in herbis virginitas. **4.** Alii autem carnalibus voluptatibus. **Ro. viij.** Qui sunt in carne quod carnis sunt sapienter. Tercio prophetæ falsi sunt mali christiani. Vestimenta ovium quod se induunt sunt opera quod de gente bonorum faciunt. tamen quod immorali hec faciunt nihil sibi ad salutem perficiunt. Sicut enim respectu operum quod sunt in charitate. sicut hoc per respectu veri. Sapienter. Apud sapientem omnia sunt honesta. Apud vulgum suntu lachryma sunt reus honestas. Sunt sicut lignum putridum in nocte lucidum respectu vere lucis quod tamen in die iudicii putrida apperebunt. **1. Cor. iij.** Illuminabit abscondita tenebrarum etc. Sunt sicut auriscalci et plumbum respectu veri auri. **2.** Alii autem est pallens aurum quod fulgens auriscalcum. Sicut sicut flores respectu fructuum. Et sicut homo de omnibus floribus vinus viridarium non possit semel reficere. sic de quibuslibet talibus operibus non possit ad momentum

paradisum dulcedine satiari. Sicut autem flores fructus produunt. sic talia opera sepe ad gratiam disponunt. Et sicut flores vinearum huiusmodi fugant et dominus vinee recreatur. sic talia opera in quantum disponunt ad gratiam dyaboli displicent. et deo et angelus multum placeant.

Trendite a falsis prophetis

1. Triplex invenitur propheta. Una de peritio. sicut illa. In primo capitulo creatur deus celum et terram. Alia de futuro. sicut illa. **Esa. vij.** Ecce virgo concipiet et pariet filium. Alia de presenti occulto. sicut illa iohannis. **1.** Ecce agnus dei. **2.** Secundum hunc modum accipit triplex falsus propheta. falsus dyabolus. mundus et caro. **3.** Diabolus et falsus propheta de peritio. Suadet enim hominibus stare in peccato superbie. luxurie et avaricie adducens in exemplum quosdam peritios quod peccaverunt. et tamen multum a deo exaltati fuerunt. sicut paulus qui peccavit peccato superbie et tamen factus est apostolus. David qui peccavit peccato luxurie. et tamen factus est propheta regis christi. Et mattheus qui peccavit peccato avaricie. et tamen factus est dei euangelista electus. et quod his dyabolus arguit in corde peccatoris. et talia peccata leviter sunt. et quod deus leviter puniat sed ista propheta continet tria falsa. **1.** Unum est. quia predicti viri non sunt nobis dati in exemplum ut peccemus. sed si peccaverimus ut de dei misericordia confidamus. Legitur in historia tripartita quod cum Theodosius imperator quatuordecim excessum commisset. et in sui excusatione david quod peccaverat adduxisset. dixit ei **2.** David. Qui secutus es errantes. sequere penitentem. Refert autem in epistola ad hieronymum. quod cum quidam in purum cecidisset. et alius supervenirens. quomodo illuc ceciderat interrogaret ait. Non queso queras qualiter huc cecideram. sed inquirere qualiter liberare possis. Sic nullus debet interrogare qualiter ceciderit talis. sed qualiter resurrexit. **3.** Secundum similem est falsum. scilicet quod peccata levia sunt. cum sint gravissima et ponderosa. Quod patet per hoc. quoniam tria sunt fortissima ac robustissima. scilicet celum. terra. et deus. Celum enim habet fortissimam soliditatem. **Job. xlvij.** Tu fossit cum illo fabricatus es celos. qui solidissimi quasi creta sunt. Terra habet perpetuam stabilitatem. **Eccl. i.** Terra autem in eternum stat. Deus habet infinitam fortitudinem. per quam totum mundum sustinet. **1. Heb. i.** Peritas omnia verbo virtutis sue

1. Etiam peccatum est ita poderosum quod celum fregit. **Zuc. x.** Videbatur sathanā quasi fulgur de celo cadentem. Et terra aperuit sicut per Numeri. **xvi.** quod sub pedibus peccatorum dirupta est terra. Et deum fatigavit facit ita quod peccatores portare neque. **Jer. xliij.** Vos estis onus peritios quod peccata deus leviter puniat cum contrarium videamus. Nam peccatum superbie in angelis puniunt infernali icarceratione. **Esa. xliij.** In celum ascenda. et sequitur. Veritatem ad infernum detraheris. Peccatum avaricie puniunt per petua medicatione. sicut patet **Zuc. xvi.** in domo qui guttam aque medicavit et habere non potuit. Peccatum luxurie puniunt ferentis odore. sicut per **Eccl. xix.** in sodomitis. scilicet falsus propheta est caro que est propheta de futuro. Suadet enim hominibus ut in carnalibus delictis conquelescat. et alio tempore poterit penitere. et in sua senectute deo servire. **2.** ista propheta continet tria falsa. Unum quod dicitur in delictis. cum nec in delictis sit deus. quod pugnat aiam nimiam amaritudinem. **puer. v.** Non visus erat ei amara quasi absinthium. Nec in divitiis. quia pungunt nimiam sollicitudinem. Ideo **Matth. xij.** Divitie spine vocant. Nec in honoribus quod pungunt multiplicitate angustie et timore. **Job. xlv.** Sonitus terroris in auribus eius etc. Refert **Zullius** de tuscanis quod stonibus. quod dum quidam Dionysium tyrannum in tot divitiis. delictis et honoribus constitutum videret et diceret esse beatum. Ille cum in thronum aureum iussit elevari. et mensam cum omnibus delictis ante eum apponi. gladium autem acutissimum cum seta equa super caput eius appedi. Tunc vero ille non comederet. sed in timore marimo cecidit. dixit ei **Dionysius.** Talis est vita mea quam tu beatam putabas. Secundum similem est falsum quod se alio tempore penitebit. homo enim per se potest in peccato ire. sed non redire. Quod per quattuor exempla ostendi potest. **1.** Primum est **Anselmus** qui dicit quod hominem fouea vel in puteum se potest precipitari. si non potest se erigere. et istud exemplum venit avaris. **Esa. xliij.** Formido et fouea et laqueus super te qui habitator es terre. Avarus enim qui inhabitat terram per amorem est in formidine ne divitias perdat. est in fouea cupiditatis que ipsum non satiat. est ad dyabolo illaqueatus ut nunquam aliena restituat. secundum exemplum est **Chrysostomus** qui dicit. si carnalis fracto gubernaculo illic ubi tempestas voluerit ducit. sic homo perdit auriis hio gratie dei non facit quod vult. sed quod dyabo-

lus. et istud exemplum convenit luxuriosis. pro verbis. **xliij.** Oculi tui videbunt extraneas. et cor tuum loquetur puerfar. et eris sicut domiens in medio mari. et quasi sopitus gubernator amisso clauo. Adare est profunditas concupiscentiarum in quibus homo dormit cum in ipsis voluptatibus conquelescit. ubi gubernaculum id est auxilium gratie dei perdit. et ideo quocumque ventus tempestatis. i. temptatio eius ducit. illuc vadit. Tercium exemplum sicut est **Chrysostomus** qui dicit. Antequam peccemus liberi sumus. si semel opibus dyaboli nos obligaverimus. iam nostra virtute non possumus liberari. sicut enim regem facit populus eius iam factus deponere non potest. quod in sua potestate fuit facere. si iam in sua potestate non est expellere. sic postquam homines thronum dyaboli in suis cordibus posuerunt. iam nullus potest eos corrigere nisi deus. et istud exemplum convenit superbiis qui pro rege dyaboli habent. **Job. xli.** Ipse est rex super omnes filios superbie. Quartum exemplum ponit **Augustinus** dicens quod homo potest seipsum vulnerare. sed non potest seipsum curare. Et istud exemplum convenit omnibus peccatoribus. quod quodlibet peccatum mortale vulnus est anime. sicut per **Zuc. x.** De illo qui incidit in latrones. i. demones qui vulneraverunt eum. Tercium sicut est falsum quod se sufficit dare deo suam senectutem. Est ei iunior sicut vinum purum. senectus vero sicut vinum mixtum quod senectus multas miseras habet admixtas. Qui ergo deo suam iuventutem dant. vinum purum sibi propinant. qui vero senectutem vinum mixtum. Peccatores autem in suis fecibus requiescunt. **1. Iere. xlvij.** Requiescit in fecibus suis Deus autem habet tres calices. Unus est plenus vinum. Alius est plenus melle. Tercium plenus fecibus. **1. Calix** manu domini plenus etc. illis igitur qui deo dederunt suam iuventutem. dat bibere de calice vini meri. quod dat eis puram gloriam. et nullam purgatorij penam. illis qui deo dederunt suam senectutem. dat bibere de calice melle. quod non dat eis puram gloriam. sed prius patitur purgatorij penam. Peccatoribus autem dat bibere de fecibus infernali. **Esa. li.** Utque ad fundum soporis calicis bibistis et potastis usque ad feces. Iste enim calix habet superficem mediam et fundum. quod in inferno quidam multum. quidam plus. quidam plurimum patiuntur. Tercium falsus propheta est mundus qui est propheta de presenti. Cum enim mundus habet tria in se. scilicet concupiscentiam carnis. concupiscentiam oculorum et superbiā vite. suadet hominibus ut ista diligant quod dicitur vinum. Sed est falsa suasio. quia cito deficit. hominibus autem ad

ista. Istud signatum est. Maum. ij. vbi dicit. Strate staret non est qui reuertat. vsq; ibi nigredo olle. Alloguunt propheta primo supbos monētes dices. Strate itate. i. vos q; puenitis tam potenter stare: modo stare. i. statum et spm; pmetere: et mūdo nolite exire. et ridet propheta: et nō est qui reuertat. quasi diceret. Quāvis sic alloquar: tñ nō est qui ad vitam possit redire. Deinde alloquit avaros monētes dices. Diripite argenti diripite aurū quasi diceret. Ad regionem ignotam pgitis de vestro auro et argento vobiscū poteritis. et ridet. Non est finis diuitiarū ex oib; vasis desiderabilibus. i. mors que est finis hominis non est deputata ad diuitias deferēdas: nec ad vasa aurea vel argentea asportanda. Quid aut fieri de ipo avaro subdit. dissipata ē scs eius substantia a parentibus. Salsa est scs eius anima a demonibus. Dilacerata ē scs eius caro a vermibus. Deinde alloquit de hinosos dicens. Eorū tabescens et dissolutio geniculorū et defectio in cunctis rebus hoc ē vos delinsoi qui habuistis cor tam letū habebitis illud acerbitate penarū plenum: a quibus erit tabescens et stupidum. Et q; habuistis gēua non infirmata a ieiunio: et im pinguata p mīnio cibo. habebitis ea lassa et dissoluta p mīnia fame et curie in inferno. et qui habuistis renes inflammatos igne male concupiscentie habebitis eos cōsumptos igne gehenne. Deinde ponit quid fieri de omnibus. tam superbis q; auarīs: q; delitiosis dicens. Facies eorū quasi nigredo olle. Omnes enim habebunt facies nigras p mīnia ignis adulatione. Migratores per mīnia famis attenuatione. Migratores per mīnia infernalis fumū obfuscatione. omnes isti prophete superius noiati sunt falsi et stulti. Lxxij. ij. Prophete tui viderunt tibi falsa et stulta nec aperiebant iniquitatem tuā vt te ad penitentiā puocarēt. G Sermo. iij. vii sup: a

Et nīs arbor bona fru

ctus bonos facit et. homo latine grece autē dicitur antropos. i. arbor euersa. habet enim radices. i. capillos supius. ad innuendum. q; d; plantari in celo. Habet ramos. i. brachia et manus inferius. ad innuendum q; debet operari in mundo. In arbore autē tria consideramus scs radices que hauriunt humorem. Striptes qui habet rectitudinem. et ramos qui debent habere fructū vbertatem. radices autē arbores sunt sicut

os animalis: quō humorem attrahunt inde arborum nutriunt et fructus produciunt. Radices igitur hominis sunt affectiones mentis. Lūm autem iste radices bonum vel malum humorem attrahunt prout in bono vel in alio loco fixe sunt. Sunt enim quidam qui habent radices fixas in terra per amorē terrarum. Isti hauriunt humorem corruptū ps. Oculos suos statuerunt declinare in terram. Alij in aquis deliciarum. Isti hauriunt humorem aquaticum. Apoca. xvij. Veni et ostendam tibi damnationem meretricis magne que sedet super aquas multas. Alij in acre per amorē ambitionum. Isti hauriunt humorem ventosum. Dsee. xij. Estraim poscit ventus. Alij in igne iracundie per odiū. Isti hauriunt humorem ignitum. Ezech. xxiij. Anima calida quasi ignis ardens non erit in guetur donec aliquid gluriet et. alij in celo per amorē celestium: isti hauriunt humorem dulcem et salutarium. Talis erat apostolus qui dicebat. Phil. iij. Mostra conuersario in celis est. G Secundo arbor habet in stipite rectitudinem. Homo enim debet esse rectus: aliter deum diligere non potest. Cantico. i. Recti diligunt te. Est enim rectum cuius medium non erit ab extremis. Duo extrema in homine sunt: scilicet natiuitas et mors. Ad medium inter has est vita. Isti autē extrema scilicet natiuitas et mors sunt extreme paupertatis. Job. i. Nudus es gressus sum de utero matris mee: et nudus reuertar illuc. isti igitur qui habent natiuitatem pauperem et mortem pauperem: volūte habere vitam locupletam non sunt recti: quia eorum medium discordat a suis extremis. Mathei. xij. Facilius est camelum per foramen acus transire et cetera. Lameus est avarus qui in principio. et in fine. id est in natiuitate et morte est depressus. id est mendicus: in medio autem. id est in vita est gibbosus. id est diutius onustus. G Marinitas etiam et mors sunt multe vilicitatis et abiectionis: quia viliter nascitur et viliter homo moritur. Et hoc omnibus est commune. Sapientie. vij. Anus est omnibus introitus ad vitam similiter et exitus. Isti ergo qui habent natiuitatem abiectam et mortem: volunt habere vitam elatam non sunt recti. contra quos dicitur Ecclesi. i. Quid superius terra et cinis: quasi diceret. monstrum est: quod cum sis de terra formatus in cinerem redi gendus: adhuc tamen vis esse superbus. Mo

tiuitas et etiam et mors sunt cum fletu: quia fletus nascunt et fletus vel salte desunt et moriunt. Isti igitur qui habent natiuitatem flebilem et mortem flebilem et volunt habere vitam risibilem non sunt recti. De quibus dicit Job. xxi. Venit tympanū et cythara et gaudet ad sonitū organī. ducit in bonis et ies suos: in puncto ad inferna descendit. G Tertio arbor debet habere in ramis fructus triplicem differentiam. Autē hic dominus triplicem differentiam arborum. Est enim quedam que facit fructus bonos quedam que facit fructus malos. quedam que est sterilis. Arbor igitur bona est hō bonus vel volūtas bona. Mō pot autē arbor bona fructus malos facere et. Nec conuerso. i. mātēs talis. Sicut ponit aug. exemplū de nīue que nō pot calefieri manēs nīx. pot tñ aqua liquefieri: tunc pot calefieri. Arbor igitur bona pot fieri mala et conuerso: sicut Saulus factus est Paulus. Et iudas q; erat aplos factus fuit proditor: tūc ille bonū fructū et iste malū fructus pduxit. Est igitur prima arbor que facit fructus bonos. Unū dicit Ebrisi. sup. Alar. q; sicut de ramis nascuntur gemmæ de gemis flores: et de floribus poma. Sic de sensib; bone aīe nascuntur bōe cogitationes que sunt coram deo velut gemme. De bonis cogitationibus nascuntur bōe volūtares que sunt coram deo odorifere sicut flores. De bonis volūtatibus nascuntur bōa opera que sunt sicut poma dulcia corā deo. Et dicit ibidē Ebrisi. q; aliqui de ista arbore ventus tentationis excutit gemmas quā aufert bonas cogitationes. Aliquī flores quā aufert bōas volūtares. Aliquī poma quā aufert bona opera. Habet autē ista arbor. i. homo ramos inferius ad innuendū q; opa misericordie nō sunt faciēda in celo s; in mūdo sicut ostendit aug. in lib. lomef. dicens. Nemo in celo est q; dicat pascite vel potate me quia nō inuenies ibi esurientē nec sitientē. Nec vesti nudos vbi vestis immortalitatis est. Nec fuscipe peregrinū vbi oēs i. patria sua sunt. Nec sepeli mortuum. vbi mors moritur. Et sicut arbor nō fructificat pātū in vno ramo: sed in plurib; sic et homo de oibus sensib; suis de deo seruire. Sicut ostendit Ebrisi. in omel. quas fecit de vltimo ps. Oculi inquit deo prestat obsequium si turpia et vana dedit aspicere. Lūm meretur premium suū quando dei laudibus occupatur. Audiat placebit deo: si se

detractoribus nō immiscet. Pedes deū laudabūt. si cursum suū ab omni malicia reuocare festinent. Alar. bñdicit si rapinis reuenerent et ad misericordiam pperent. Sicut autem rami q; plus sunt onusti tanto magis inclinantur. Sic et viri sancti quāto bonis operibus plus replent: tanto magis humiliantur. Alia arbor est que facit fructus malos. Alia inquit arbor fructus malos facit. Ad hoc autē q; a sua malicia puerat et bonos fructus faciat quattuor sunt necessaria: scs labor. locus. tēpus. et surculus. Est enim necessarius labor. Nā sicut dicit. Ari. flores. Arbores siluestres per cultura de bitam efficiuntur hortenses. Et ponit exemplū de amigdalō que per cultura et amara efficitur dulcis. Sic et homo de cor suū excolere et purgare: tunc bonos fructus excolere et purgare: tunc bonos fructus facit. Et tunc deus etiā ipm similitur plus purgabit. Johan. xv. Eum qui fert fructus purgabit vt fructum plus afferat. G Secundo necessarius est locus. Dicit enim aristote. q; quedam plante in vno loco faciunt fructus perniciosos: que transplancate faciunt bonum. Et ponit exemplum in quibūdā plantis egypti que ibi faciunt fructū malum: sed alibi bonum. Sic etiam aliquando prodest homini mutatio loci. Nihil tamen pdest nisi sequatur mutatio animi. Quia sicut dicit Berni. Nec lucifero pstat locus celli: nec a deo locus paradisi: nec loty loci montis ex celsi: nec filijs israel loci deserti. Interrogatus socrates a quodam cur mutatio locorū nihil sibi prodesset ad mutationem viciozū Respondit. Non est mirū si mutatio locorū nō mutas viciū qui semp cū cūfers recipis. G Tertio necessarius est tempus. Dicit enim aristoteles q; plures plante plantantur in vere: paucē in autumnno: pauciores in hyeme: paucissime in estate. Plantatio enim spiritalis conuenientius fit in vere iuuentutis q; in autumnno mature eratis: in hyeme senectutis vel in estate. id est in feruore male consuetudinis vt torus humor gratie de siccat. G Quarto necessarius est surculus qui trunco infertus totam eius virtutē suā trahit qualisatem. Et signat verbum dei qd animam sic immurat q; que prius ferebat fructus porcis infernalibus comestibiles postmodū fert fructus deo et angelis delectabiles. G Tertio est arbor sterilis que bonos fructus nō facit. De q; dicit. Dis arbor q; nō

Arbor bona habet bonas volūtas

Nota

3

7

3

Chriso. S. mathe. q; sit de ramis nascuntur pome: et de gemis floz: et de flozib; poma. Sic de sensib; bone aīe nascuntur bone cogitationes eis

facit fru et bonu. et. q. aut aliq arbores bo
nos fructus faciat possunt esse quatuor cau
se. Una est q. sunt nimis frondose. q. huius
q. deberet transire ad fructus convertit ad fo
lia. Isti sunt qui tunc delectant in folijs ver
borum: qui signantur per ficulneam cui dñs
maledixit. et habetur Math. xxi. Secunda cau
sa est q. sunt nimis pære. Huius est a radice
ascendens propter arboris altitudinē et latitu
dinē se diffundit: et ad ramos transiēs pau
latim evanescit. Sic magni viri et prelati ali
quando sunt instructi oī q. ea que deberent
dare pauperibus expendunt in suis vanitati
bus. Ambrosius. Quis se associat aubus. piscis
piscibus. pecus pecoribus. Solus tu homo
confortem excludis. feras includis: parietē
vestris auro. et pauperē nudas vestimento.
panem pauperi pait et nō accipit: et equi tu
us aurum sub dēribus mandit. Tertia cau
sa est quando sunt nimis vetuste. Dicit ari
sto. q. si amigdalus vetus pforatur humor in
medulla depurabit et fertilior efficiet. Quā
do em est vetustus in pēdō tria foramina in
corde suo facere debet: et tunc bonum fructū
pducet. Primo est dolor peritionis. Scdm
pudor confessionis. Tertium est labor satisfac
tionis. Quarta causa est quando non sunt
domestice sed sunt siluestres. Nam sicut di
cit aristoteli. Arbores siluestres magis fructifi
cant q. hortenses: sed fructus hortensiu sunt
meliores. sic homo in suis orationibus plus
debet attendere ad bonitatem q. ad multipli
citatem. ps. Secundu puritatem manū mea
rum tribuet mihi. Non dicit sibi multitudi
nem sed sibi puritatem. quia ipa opa q. sunt
cuncta sunt multa non sunt deo accepta nisi
sint munda. Ezechiel. ii. Qui pascitur inter
lilia. i. delectatur inter opera pura.

Q. Dñica nona. Sermo primus.

Q. mo quidam erat dives
qui habebat villicum. Luc. xvi.
Sicut dicit glo. inter. Spūaliter
homo iste deus omps est. Per villicus aut
intelligi pot. q. huius hō cui dñs oīa tpaia dis
pēdanda cōmisi. Iuxta illud. ps. Dia subie
cisti sub pedib' eius. Sed sepe illa dissipat
vel iniuste congregando: vel indebite retinē
do vel illicite expendendo. Et ideo talis a
pud deum non imerito diffamatur. Diffama
tio aut al. q. causat a psonis grauib': et tunc
facit violentā psumptionē. aliq. a personis
leuib' tunc facit leuem suspicionem. ali

quando ab infantibus: et tunc potius in dis
famato facit commendationes. Infamia rei
tur peccatoris causat ab angelis qui sunt fi
dem digni: q. nobis ministrat: et oīa opa no
stra deo annūciat. et iō dñs in morte cuiusli
igit villico quatuor ponunt. Q. Primum est col
latio potestatis: cuius dñs. Homo quidam erat
dives qui habebat villicū. Sicut autē dicit
ponit p yconomō. i. dispensatore. q. vniuersa
fam substantiam domus dispensat. Et ideo
bene signat quilibet hoies q. tria a deo dispē
sando recipit. Tres temporales. corpus pro
pziū. et animā. Et de rebus reddit sibi elemo
synas. de corpore casta ieiunia: de anima ora
tiones deuotas. Ista sunt tria munera que
magi defferant dñō. s. aurum substantiē tē
poralis. Tobie. iij. Ex substantia tua fac de
mosynā. Thus deuote orationis. ps. Diris
gaus oratio mea in conspectu tuo. Miras
mortificationis carnis. Col. ij. Mortifica
te mēbra vestra. Secundo ponit diffamatio
criminis. cū dñs. Et hic diffamatus ē apud il
lum. Peccator em dissipat res temporales: et
dñs sicut expedit. Dissipat corpus cum
ipm in voluptatib' nutrit. Dissipat animā dñ
nō deuotas orationes effundit: si in dñs cogi
tationes in eā mittit. Talis significat q. est
p filiū pdigū. Luc. xv. q. tota substantia sua
dissipauit q. corp' suū voluptatib' dedit: et
aiam inuidis cogitationib' impleuit: quē
gnificat p sillas porcorū q. bus saturari co
piebat. Tales em cogitationes sunt sibi por
cor. i. demonū. Tercio ponit diffamatio
quiritio rōnis cū dñs. Redde rōnē villicatio
nis. Reddit em dñs pōtē mortem vel in iudi
cio qualiter hō dispēdauit illa rra sibi pms
sa. s. res: corpus et animā. Sed tñ ante illd di
ftrictū examē vbi dabit diffinitiuā suā tres
interim sup illis tribus incidit quēstiones
que p sententiam interlocutoriam dirimunt.
Q. Prima quēstio incidit q. tū ad res tēpo
rales iter viros religiosos et mādamos vtrū
scz melius sit diuitias contemnere q. eas re
tinere. Et dicunt viri religiosi q. melius est
eas contemnere. Et adducunt pro parte sua
duas leges. Unā euangelicā. Math. xxi.
v. Vade et vende omnia que habes et da
pauperibus et habebis thesaurū in celo. Ali
am apostolicā. i. Tim. vi. Qui volūt di
uites fieri incidit in tentationes et laqueos
dyabolī: et desideria multa et inutilia et q. mer

gunt hoīem in interitū. Contra religiosos
hoīes mādami dicit q. melius est diuitias
retinere: q. multe elemosyne inde fieri pnt.
Et adducunt p parte sua duas leges. Unā
euangelicā que hic ponit. Facite vobis ami
cos de māmōna iniquitatis. Aliā apostoli
cā. ij. Cor. ix. Qui semināt in benedictioni
bus de bñdictionibus et meret vitā eternā.
Iudei autē noster auditis allegationibus
hinc et inde dat suam interlocutoria dices
Math. xix. Dives difficile intrabit in regnū
celoz. Facili' est camelū p foramē acus trā
sire. Et intelligit de illis diuitibus q. to
tū cor suū in diuitijs posuerūt. Ideo monet
pphera. Diuitie si affluat nolite cor appo
nere. Q. Secunda quēstio incidit q. tū ad corp'
inter viros spūales et carnales vtrū scz sit
melius castitatem seruare aut matrimonium
cōtrahere. Et dicunt viri spūales q. melius
est cōtinētia obseruare. Et adducit p par
te sua duas leges. Unā euangelicā per quā
suadet vt matrimonia dimittant castitas
seruet. Math. xix. Dis q. relinquerit domū
aut fratres aut viros propter nomē meū et c.
Aliā apostolicā. i. Cor. vii. Qui matrimo
nio iūgit virginē suā bene facit: et q. nō iū
git melius facit. Ecce tria hoīes carnales di
cūt q. est melius in matrimonio viuere. Et
adducit p parte sua duas leges. Unā diui
nā per quā deus matrimonium instituit di
ces Gene. i. Crescite et multiplicamini et c.
Aliā apostolicā. i. Thimo. v. Volo autē iu
uiores nubere et filios pcreare et c. Iudei au
tē super hoc dat suam interlocutoria dices
Zu. xx. Filij hui' seculi nubūt et tradunt ad
nuptias. Illi vero q. digne habebunt in se
culo illo i resurrectione ex mortuis neq. nu
bēt neq. nubentur: neq. ducēt viros. Ac si
dicat. Illi qui volūt habere suas cōsolatio
nes in mūdo viros ducāt. Illi vero q. vo
lunt tñ placere deo nō accipiant. Q. Tercia
quēstio incidit inter fideles q. tū ad aiām
vtrum scz melius sit habere fidē magnā an
opa magna. Et dicit q. dā q. meli' est habe
re fidē magnā. Et adducit p pte sua duas
leges. Unā euangelicā. Math. xvij. Si ha
bueritis fidē sicut granū synapis et c. Aliā
apostolicā. Hebr. ii. Sine fide impossibile
est deo placere. Ecce tria alij dicūt q. melius
est habere opera magna. Et adducit pro se
duas leges. Unā apostolicā. Jac. ij. Uis au
tē scire homo inanis qm fides sine opibus
mortua est. Abraham pater noster nōne ex

operibus iustificatus est et c. Aliā ppheticā. ps. transire
Zabores manū tuarū q. mā. et c. Iudei autē
dat suam interlocutoria dices Math. vii.
Non oīs q. dicit mihi dñe dñe: intrabit in
regnū celoz et c. Illi dicūt bis dñe q. credit
corde et cōfiteat ore. Isti dicūt ter. s. opere.
ideo sequit. Sed q. fecerit voluntate patris
mei et c. Deinde iudei pcedit ad inquisitionē
ne cause principalis: cū dicit. Esuriui et nō
dedistis mihi māducare et c. Postmodū fert
suam diffinitiuā dices. Discedite a me ma
ledicti et c. Et ista suā dabit pibus cōuoca
tis. Math. xxv. Congregabunt ante eū oēs
gētes et separabit eos. Dabit in scripturis.
Et faciat in eis iudiciū cōscriptū et c. Dan.
vii. Ad iudiciū seder et libri aperti sunt. Da
bit sedendo. Math. xxv. Sedebit super sedē
maiestatis. Dabit in die. Ro. ij. In die cū
iudicabit dñs occulta hoīum. Dabit in loco
euidēti et honesto: q. in aere et in valle iosa
phat. i. Thes. iij. Rapiemur in nubibus vbi
uia xpo in aera. Joel. iij. Congregabo oēs
gētes et deducā eas i valle iosophat. Quar
to ponitur impossibilitas excedi laboris
cū dicit. Jam em ultra nō poteris villicare
In inferno em nō poterunt satisfacere deo
de coe per ieiunia: Quis em semp ieiuna
būt: tñ hoc nō erit sibi ad meritū: sed ad sup
plicium. Iere. xij. Eū ieiunauerit nō exau
diā preces eoz: q. iugladio peste et fame ego
cōsumā eos. Sed nō poterunt satisfacere
deo de aia p orationes. Tum q. a deo non
exaudiunt. Prouer. i. Tūc inuocabūt et nō
exaudiā. Tū: q. in pēni eis reputab' ps.
Oratio eius fiat in pēni. Tum: q. et si oēs
sancti p eis orarēt adhuc nō exaudirentur.
Iere. vii. Multi orare p populo hoc: qm non
exaudiam te. Tercio nō poterūt satisfacere
deo per elemosynas de rebus. Non em pos
terit aliquid inuadere: q. ipsi erūt totaliter
denudati. Eze. xvi. Eris nuda et cōfusione
plena. Non abū vel potū alicui porrigere:
q. erunt ppetua fame et siti afflicti. Esa. lvi.
Ecce serui mei comedēt et vos esurietis et c.
Nec hospitio aliquos recipere: q. erūt a ci
uitate dei imperpetuū bāniti. Apoc. xxiij.
Foris canes et venefici et c. Nec infirmos vi
sitare: q. iacebunt perpetuis doloribus cru
ciati. Esa. i. In dolorib' dormietis et c. Nec
ad incarcerationes ire: quia erūt in perpetuis
vinculis cōpediti. Sapi. xvij. Vinculis re
nebrarū et longe noctis cōpediti et c. Nec ali
quos sepelire: quia ipsi erunt in inferno se

in suis
bus plus
stādere
bonitate
ad mē
satiat

ipafat
et lilia
eleat
et opapusa

regnu celoz. facit et c.
i per forame au
transire
et mēll
de illis d
b. q. u. to
suā m. d
posuerit

1
2
3

Multi. Luc. xvi. Adortuus est diues et sepultus est in inferno.

Sermo secundus.

9 Quid faciam quia domi-

nus meus aufert a me villicatio-
nem etc. Post hac vita nullus poterit aliqđ
bonū opus facere. Jo. ix. Venit nō in qua
nemo pōt operari. Nullus audebit deo de
suis meritis respondere. Job. xxi. Quid faci-
ciā cū surreperit ad iudiciā dñs: et cū que-
sierit qđ rñdebo ei. Nullus manū dei pote-
rit enadere. ps. Quo ibo a spū tuo etc. In
pñti igit vita hō debet sibi puidere vt hic
se erereat p opationē sollicitā: hic deo re-
spōdeat p obediētiā. hic fugiat ad dei mise-
ricordiā: ideo quilibet debet intra se dicere
Quid faciā qđ dñs aufert a me villicatio-
nem fodere nō etc. In qđ? verbis quattuor ponū-
tur. Primo sui discussio cū dicit. Quid faci-
ciā etc. Ecce. xvij. Ante iudiciū interroga-
reipm. i. Cor. xi. Si nosmetipsos iudicare-
mus etc. In isto aut iudicio qđ intra nos est
faciēdi rātiō tanqđ iudex debet aliam tanqđ
reā ad iudiciū cōducere. Locutiones de-
bet ipm accusare. cōsciētia testimoniū per-
hibere. timor tanqđ carnis. eā torquere et
in pristina pcti cōversatione occidere: vt sic
ind sanguis creat lachrymā. Aug. in lib.
de pñia. Ascendat hō aduersum se tribunal
mētis sue. cōstituat se ante faciē suam. atqđ
ita cōstituto in corde suo iudicio assit accu-
satrix cogitatio. testis cōsciētia. carnis ex-
tor. vt sic inde qđā sanguis quasi cōfite-
tis p lachrymas cōfluat. Q Sēdo ponit impos-
sibilitē recognitiō: cū dī. Foderē nō valeo etc.
Duplīciter hō pōt sibi puidere indigens.
Aut laborādo. Cōtra qđ dicit fodere nō va-
leo. Aut donū suū mutuū medicādo. Cōtra
qđ subdit. medicare erubescō. Post mor-
tē igit vel in die iudiciū nullus poterit labo-
rare. Eccl. ix. Quodcūqđ pōt manus tua in-
stare opere: qđ nec opus nec rō etc. Ideo sal-
lomon pīgū qđ nō vult hic laborare mittit
ad formicā dīces. Prover. vi. Vade ad for-
micā o piger et discē sapiam: que cū non ha-
beat dūcē nec pceptōrē nec principē parat
in estate cibū sibi: cōgregat in messe qđ co-
medit in hyeme. Legitur qđ formica grana
pforat ne germinet. Unde fornicā non solū
dicit ferēs micās: sed etiā forās micās. gra-
na etiā decorat. vel ppter eādē cām. vel
vt mūdī ea comedat. Si forte etiā fuerit

balneata extrahit et ad solē calefacit et ex-
ponit: ne forte putrescat. In quattuor igit cō-
stitit sapiētia formice. Quia grana in estate
et in messe congregat: congregata perforat
pforata decorat: et decorata perficit.
Q Primo igit debet homo bona opa in esta-
te et in messe cōgregare. Mo. ibidē. Nec vi-
res tērationū tempus est colligēdi futurorū
merita premiorū. Dies iudiciū hyemi: quia
nulla reliquū facultas laborādi p vitā er-
na: sed tantū cogit quisqđ de hōre pisse
actionis qđ recondidit pferre. Q Sēdo de-
bet homo ipa bona opera perforare gladio
verbi dei. Hebr. iij. Unus est sermo dei et
efficax et penetrabilior omni gladio aciepi-
ti. Et illa perforatio impedit germinatiō-
nē peccati. Hebr. xij. Ne qua radix amarū
rudinis fursum germinas impediat. ps.
In corde meo abscondi eloquia tua vt non
peccem tibi. Q Tercio homo debet ab ipso
suis operibus omne peccatū corticem remo-
uere: vt sic rps in eoz puritate pascat. La-
tico. ij. Qui pascit inter lilīa: vt sic etiā ho-
mo dei familiaritate fruatur. Jere. xv. Siste
paraueris pñosum a vili quasi os meū eris
Quarto si aliqua opera sint humida humo-
re viciorū effecāda sunt ad ardorem veni-
solis. i. xpi qui fuit secus in natiuitate. Eccl.
lij. Ascēdet sicut virgultū coram eoz sicut
radix de terra stienti. Sicior in vita. ps.
Aruis tanqđ testa virtus mea. Sicillimius
in morte. ps. Ossa mea sicut cremum arue-
rūt. Nihil enī homo post hac vitam poterit
medicare. Sancti hōies qui sunt in patria
sunt valde misericordes. Et scē mulieres
naturalit dūt eē misericordiores. Xps autē
est fons mic: et tñ mendicātū fuit ad hōiū
scōz viroz abrahę scōz lazari: nec vnā gut-
tam aque voluerūt porrigere. Admētiā
fuit ad ostiū scōz virginū: et nec vnā stillā
olei voluerunt impēdere. Admētiā fuit
ad ostiū xpi qđ dixerunt dñe dñe aperī
nobis. Et rps non solū aliqua elemosynā eis
nō porrexit sed nec ostiū etiā eis apertū: im-
mo turpiter eas licētiarū dīces. Amē dico
vobis nescio vos. Q Tercio ponit discē-
pū cū dicit. Scio quid faciā. puidit enī
sibi debitozibus grām faciēdo. Sic et nos
pauperibus elemosynas largiēdo. Bonus
enī elemosynarū puidit sibi in vita in mor-
te et post mortē. In vita qđ elemosyna expel-
lit frigus culpe cum sit ignis dei. Eccl. iij.

Sicut in sereno glacies soluentur perā tua
Generat benedictionē gratie dei cum sit se-
mē dei. ij. Cor. ix. Qui seminat in bñdictio-
nibus de bñdictionibus et metet. Facit cu-
stodiā in vtroqđ cū sit sacculus et palpebra
dei. Eccl. xxi. Elemosyna viri quasi saccu-
lus cū eo. Et grāia hōis quasi pupillā o-
culi cōseruabit. Sēdo puidit sibi in morte: qđ
elemosyna aliam deo associat. Ambro. Non
sunt hōis bona qđ scē ferri nō pōt. Sola mi-
sericordia comes est defunctorū. hostes fu-
gat. Unde dicit de elemosyna Eccl. xxi. Super
securū potēris et sup līcēā aduersum
inimicū pugnabit. Et dēmonstrat. Prover.
xviij. Donū hōis dilatat viā eius. Tercio
puidit sibi post mortē: qđ elemosyna aliam
ab inferno liberat. Tho. iij. Elemosyna nō
paritur aīas ire in tenebras. A purgatorio
saluat. Prover. xij. Redēptio aīe viri diui-
tie sue. Vita eternā donat. Amb. Ars artū
potissima est elemosyna. Non enī nobis do-
mos fabricat luteas: sed vitā perhennē im-
pedit. Quarto ponit puidētiā illius cōmē-
dario: cū dicit. Et laudauit dñs villicū ini-
quitatis: qđ prudēt fecisset etc. Non laudat
enī de fraude sed de puidētia. Et est si-
milis ad cōtrario sensū fm Aug. qđ ille
laudat? et qđ sibi puidit de re illicita. multo
fort? a deo laudabit ille qđ sibi puidētiā de
re iusta. Admētiā est autē qualiter filij huius
seculi. i. hōies mūdā dicant prudētiōres
qđ filij lucis. i. qđ filij dei. Ad qđ sciēdū est qđ
Aug. in lib. de qđitate aīe distinguit triplē
tē sapiētiā. i. nociuā superflūā et necessa-
riā. Et hoc ostēdit p simile in corpore huma-
no. Cū enī spū aliter aīe discēdo dicat ere-
stere et dēscēdo dēscēdere. Et sicut in cor-
pore est triplex augmētū. vnū nociuū qđ hu-
mor vocat. alterū qđ vocat superflūū: qđ qđ
sensu dīgitis in mambus et pedibus nascit
Terciuū necessariū quo naturalis cōuenien-
tia implet in mēbris. sic et in aīa triplex est
sapiētia. Prima est nociuā qđ est impediēti-
as ad salutē. Et ista respōdet incremento
corpis qđ est nociuū. Ista autē est sapiā car-
nalis quā habēt auari in acqđre dñitatis.
supbi in acqđrēdo honores. luxuriosi in ac-
quīrēdo delicias. De ista sapiā dī Ro. viij.
Bapla carnis mors est. Quātū autē ad istā
sapiām vix est qđ filij huius seculi sint pru-
dētiōres filij lucis qđ filij lucis eā abhomi-
nātū et fugiūt: cū nō sit diuina sed diaboliz-
ta. Jaco. iij. Non est ista sapiētia. desu-
sum

desuēdēs. sed terrena quo ad auaros. aīalis
quo ad luxuriosos. diabólica quo ad supbo-
sēda est sapiā supflua qđ est de imprimeri-
ad salutē. Et ista rñdet ieremīam corpis qđ
est supflūū. Ista autē sapiā ē mūdā et secu-
laris siue sit philosophica: siue physica: siue
sciētia legū siue decretalium: qđ p tato dicunt
supflue: qđ siue illis pōt esse salus. de ista di-
cit apłs loquēs de pñis ad Ro. i. dicentes.
enī se esse sapiētes: stulti facti sunt. vñ Aris-
tōtē in morte stult? fuit: qđ totā sapiām suā
pēdidit. Vñ euidam suo discipulo appuit di-
cēs qđ nihil ampli? sciebat nisi penā quā sen-
tiebat qđm etiā ad istā sapiām filij huius
seculi sepe sunt prudētiōres qđ filij lucis. qđ
viri spūales dētalib? sciētijs par cur. it. vñ
dī primo Cor. ij. Quāmur nō in doctis huius
mane sapiētiē dñis etc. Tertia sapiā est ne-
cessaria: que est de expēdiētijs ad salutē. et
ista rñdet incremento corpis qđ est necessa-
rium. Et ista est sapiā diuina qđ pñst in ve-
ra dei cognitiōe. De qua dī Jere. ix. In bñ
gloriet qđ gloriā scire et nosse me. Quātū
ad istā sapiām filij lucis sunt prudētiōres
qđ filij huius seculi. imo in rebus diuinis fi-
lij huius seculi vident esse stulti. filij autē lu-
cis sunt valde sapiētes et puidēti. i. Cor. ij.
Animalis homo non pcepit ea que sunt spi-
ritus dei. Stultitia enī est illi et non pōt in-
telligere. spiritualis autē dñudicat omnia
et ipse a nemine iudicatur.

Sermo tertius vnde supra.

Adite vobis amicos de

māmona iniquitatis etc. Sciēdū
dictus cuiusdā pbi qđlibet debe-
ret hīe vnus amicus: vñ mīmi-
cum vt amicus vitarē sibi diceret. et inimicus
vias ei? obseruaret vt amicus eum corrigeret:
et inimicū? psecutiōib? erercitaret. Nunc autē
qđlibet hō habet angelum bonum vt ad bonū
pmoueāt: malus vt tēptatiōibus erercitaret.
Sed qđ nōmē inimici est odiosum et nullus
vult habere inimicos. Vidēamus salte qđ
ter possumus hīe amicos. Istud dñs docet
nos dicēs. Facite vobis amicos de māmona
iniquitatis etc. Vbi tria ostēdit. scilicet cui amici-
cia sit faciēda: qualiter pper qđ. Prīmū nō
taf cum dī. Facite vobis amicos de māmona
na etc. Amicitia autē aliqñ est bonorū cum bo-
nis. aliqñ bonorū cū malis et cōuerso. aliqñ
malorū cum malis. amicitia autē qđ est bono-
rum cum bonis est amicitia vera. qđ nō pōt

18. Ante
stus mte
ate ipz.

endat ho
uersus se
bunal
nt sue
stuar
in facies
ex

legi qđ formica grana pforat ne germinet

Secundū d
cuiusdā
pbi dī
vñ am
et vñ in
ayen

dū hōiem .f. leticia .tristitia . et ira . nūc tēpe
rentur . Minia enī leticia aliqñ subito occi
dit . qz cor tñc nimis dilatat . et calor ad erres
riora transit . et a corde recedit . et ideo mors
interuenit . Unde refert valerius . qz cū cui
dem mulieri mors filij absentis ab errore
fuisse nūciata . dū illa merēs federet subito
filiū aduenit . quē illa videns subito in am
plexus ei iuit . et mor examinata corruit . Ze
git de arist . qz cū remearet ad ppria nuncia
uit matri sue aduentū suū dicens . Me turbe
ris cū pceperis de infirmitate mea modica
statim vt cōualuit simulans se infirmari vt
leticia mris tēperaret dolore . nec ei eueni
ret sicut euenit mulieri prehabite qz ruerat
in amplexus filij ad se venientis . Tristitia
autē nō occidit subito sed paulatim . qz in tri
sticia primo retrahit calor naturalis ad in
teriora . et postea exhalat ad exteriora . Et ta
lis exhalatio calorē phibet nutrimentū in
mēbris . et opat cōsumptionē in illis . et ideo
per pcessum tpis sequit ethica . puer . xvij .
Spūs tristis eriscat ossa . et . Frater nūc
occidit . qz in ira nō solū calefiunt mēbra inte
riora . sed etiā exteriora . sic remanet calor in
sua radice . et ideo mors in hōie nō causat ex
ira . Et his dat intelligi qz nimia leticia et
tristitia aiām occidunt . Propter primū dī
prouer . i . Prosperitas stultorū pder illos .
Propter scdm dī . ij . Lox . vij . Seculi tristitia
morte opat . In hoc tñc differūt . qz citius
moris aia in pspitate nō in aduersitate . Au
gu . in lib . l . Omeli . Multi res aduersas . ti
mēt . psperas nō timēt . piculosior tñ est res
pspera aio qz aduersa corpi . Prius enī cor
rūpūt pspira vt inueniāt qz frāgūt aduersa
Qñ scūs dauid saul inimicū patiebatur .
aliā nō cōcupiuit vxorē . Et vbi facit est se
curus tumor excreuit . et in aduteriū et homi
cidii cecidit . Ira vero qz est per zelū nō occi
dit sed viuificat . et illū qz sic irascit . qz meritū
inde acquirit . et illū cōtra quē irascit . qz sepe
ad vitā grē redit . Eze . iij . Si tu annūciaue
ris iusto vt nō peccet . et ille nō peccauerit vi
uēs viuet . qz annūciasti ei . et tu aia tuā libe
rasti . Scdm tangit qz rps fleuit supeminēs
periculū . cū dicit . Si cognouisses mala tibi
imminētia . et tu scz feres . Quinqz autē vici
bus rps legis fleuisse . primo ex infantili ne
cessitate . Sapi . vij . Primā vocē emisit simi
lē oibz plorās . vñ cātat ecclia . Vagit infans
inter arta . et . Et signat fletū quo flere debe
mus . qz in hac miseria positi sumus . Augu .

Puer qz nascit incipit a ploratu . Zacharye
restes sunt miserie . nondū loquit . et iam pro
phetat . Ista autē miseria incipit a natiuitate
cōtinuat i vita . et pcedit vsqz ad mortē . ideo
vita humana fluuiū cōpat . Fluuius enī in
principio . et in fine habet amaritudinē . qz in
mari orit . et in mari pgregit . In medio autē
habet labilitatē . sic natiuitas nra est amara
qz imminūda . vita amara . qz labilis . et cadu
ca . mors vero amarissima . qz periculosa . De
cūdo fleuit et nimia cōpassione sicut pzhie
Et signat fletū quo flere debemus sup cala
mitatibus miseroz . Job . xxx . Flebā quodā
sup eo qz afflicus erat . et . Ista autē cōpassio
maior fuit in xpo qz in aliquo alio . et ratio est
qz cōpassio aliqñ causat ab amore naturali
fm qz hō hōiem naturaliter diligit . et ideo
naturaliter cōpatif hō homini afflicto . Im
mo nō videt esse hō sed bestia crudelis qz hō
mini afflicto nō cōdoler . qz tñ iste amor est
paruus . ideo parū mouet . Aliqñ causat ab
amore accidentalī fm quē homo diligit aliū
quodā amicitia spali . Et ex tali amore com
patif amico dolet . nō tñ qz hō . sed qz am
cus . et iste amor magis mouet qz primus
amor . Aliqñ causat ab amore spūali hō quē
hō diligit atqz i deo . et fm deū . et est maior
qz primus vel scdm . qz nō tñ facit duo corda
esse vñū . Actū . iij . Multitudinis creden
tium erat cor vñū et aia vna . et . sed vt am
bus sint vñū . corpi mystici mēbra . et ideo si do
let vñū mēbra cōpatif aliud . et iste amor ma
gis mouet qz primū vel scdm . et qz iste amor
in xpo fuit maior qz in aliquo alio . ideo in
eo cōpassio maior fuit . sed multi sunt qz hōc
cōpassionē nō habet . Aug . Sūt ne in te vi
scera cōpassionis xpiane qz plāgis corpus a
quo recessit aia . et nō plangis aiām a qua re
cessit deus . Tertio fleuit ex immēso amore .
sup lazari mortuū . Et significat fletū quo
flere debemus sup illos qui mortui sunt in
pctis . Jere . ix . Quis dabit capiti meo aquā
et oculis meis fontē lachrymarū . et plorādo
die ac nocte interfectos populi nri . Aug . su
per . ps . Multi male gemūt . gemo et ego . qz
cōpatior his qui male gemūt . amisti nūm
minū . et gemit . amisti et nō gemit . Ecclē .
xxij . Super mortuū plora . qz deficit lux ei
Et sup fatuū plora . deficit enī sensus . Et in
fra . Luctus mortui septē dies . fatui autē et
impū oēs dies vite illoz . Et quibz verbis
habet qz tres sunt plorandi . f . mortuus . fa
tuus . et impius . sed differenter . Ad mortuū

am est plorandus . sed paruo tpe . fatuus au
tem plorandus est toto tpe vite sue . Impius
autē plorandus est in tota vita sua . et etiā post
vitā suā . Quarto fleuit rps cruciferos pie
tate sup casum iude . Augu . in quodā sermo
ne . Dns nri delictum iude lachrymauit . vt
enī ait euāgelista . Eū vidisset eū turbatus
est . et dixit . Quis ex vobis me trader . Quā
ta mia dei . traditus ppter pditorem dolet
pditus . p pditore turbat . Per qd dat intel
ligi qz debemz flere pcelatos et clericos qñ
cadūt . qz eoz casus est valde piculosus . Si
autē enī boni sacerdotes vocat angelus . vt dī
Malachi . ij . sic malus vocat diabolus . Jo .
vi . Mōne duodecim vos elegi . et vnus ex vos
bis diabolus est . Chyso . Nihil inratū de
struit ecclesiam dei sicut clericos laicos esse
deteriores . E . la . r . iij . Enī sicut ppls sic
sacerdos . Ber . Etenā sic et nō peior populo
sacerdos . Quinzo fleuit ex intimo dolore .
hoc in cruce . vt habet heb . v . Et signat fletū
tū cōpūtionis quem debēt habere illi qui
sunt in cruce pñie . ps . Lauabo per singulas
noctes lectū . et . Augu . Sciat se culpabiliter
durū qz defert mortē amici vel dāna rei tēs
poralis . et dolore pñi nō offēdit in lachry
mis . De isto fletu dicit glo . sup . Job . Ora
tio deū lenit . lachryma cogit . hec vngit . illa
pūgit . Quis igit rps tot vicibus fleuerit . ri
sisse tñ nō legit . Ber . Xpm fleuisse . risisse ve
ro aut leuiter locasse nunqz legimz . Chyso .
Frequēter inuenis dñm fletē . nunqz autē
ridētē . nec salte leuiter subridētē . Nec hoc
dico vt risum penit . abscondā . sed vt dis
lutionē extingua . Tertio offēdit in euange
lio qz rps post fletū assumpsit magnū zelū .
qz de tēplo expulit vēdētes et emētes . Di
cit enī Jo . ij . qz expulit de tēplo oues et bo
ues et nūmularios et vēdētes columbas qz
pedatus debet cōstātē reprimere hypocri
tas pellem ouinū simulātes . tyānos comu
sue potētie bonos ventiliātes . vsurarios et
symoniacos dona scīspūs qz p cōsūbā intel
ligunt vēdētes . De celo autē et cōstātā pre
lari dī Eze . iij . Et adamāntē et vñ sclicē dedi
faciē tuā . Jere . i . Ego quippe dedi te in co
lūmā ferreā . et in murū enei sup oēm terrā .
Et qz vñ habet qz cōstātā plari debet
eē instar adamāntis . siliis . ferri . et eris . Ada
mas sicut dicit glo . est in honorē . Et quis
cū auto ponat tñ nō extollit . Siler est in cō
calcationē et tñ nō frāgit . Ferrū oia domat
Et reperculsum resonat . Tunc igit prelā

tus est sicut adamas qñ impensas hono
sum nō extollit . Tūc est sicut siler qñ nulla
aduersitas ipm frāgit . Tunc est sicut ferrū
quando colla tyānosum potenter premat .
Tunc est sicut es quando aduersitatibus pl
sus dei laudem depromit .

G Sermo secundus de eodem .

Enient dies in te et cir
cundabunt te inimici tui vallo
te . Sicut legit i libro qui dī mi
tralis . Istud euangelium ideo in mense Au
gusti decantatur . qz ciuitas hierusalem in il
lo mense . Primo a Nabuchodonosor . dein
de a romanis destructa fuisse inuenitur . su
pradicta autem verba que de ciuitatis des
tructione dicuntur intelligi possunt littera
liter et moraliter . Quantum enī ad litteram
vex fuit qz Romani pñicipes . f . Uespasianus
et Tytus hierusalem obsederunt . et circa eā
fecerūt tres aggeres . et sup aggeres fecerunt
vallum . i . concathenaturā de vallis hoc est
de palis . Lapiēres autem ciuitatem eaz de
struxerūt . Iudei autē qui in siluis . et in spelun
cis latitauerāt redierunt . et ciuitatem rediā
ficare ceperunt . Tunc romani illuc miserūt
Ibelium adrianum qui ciuitatem funditus
euertit . ita qz lapis sup lapidem non reman
sit . Iuxta locum tamen . illum . quandam ciui
tatem eis reedificauit . et suo nomine eā hes
liam nominauit . Et longo tempore sic voca
ta fuit . qz autem illa ciuitas non sit modo . ve
pius erat vt patet . qz sepulchrys dñisti tūc
erat extra muros . Adodo autem in medio
ciuitatis est . Ista autē victoriā . vt dicit Augu .
super ps . Romani a deo habuerunt . licet ip
si dñs suis ascriberent . Et dicit Augu . ibi
dem qz in hoc Romani facti sunt instrumen
tum irati . non regnum placati . Facti sunt se
curis dei . qua iudei sunt excisi . et virga dei .
qua sunt pro meritis flagellati . et subdit Au
gustinus . qz pater quando filium verberat
virgam projicit in ignem et filio seruat heres
ditatem . Sic Roma . illi perierūt et multi ex
iudeis crediderūt . et in fine mundi credituri
sunt . Moluit enī deus vt iudei penitus con
sumantur sed dispergantur propter tres cau
sas propter quas . etiam ecclesia non perseq
tur iudeos . quāuis persequatur hereticos .
Primo . qz in fine mundi omnes debent cō
uerri . Juxta ps . Conuerterent ad vespē . et .
Secūdo vt sint nobis memoriale dominice
passionis . Quoties enim iudeos videmus

Jere . 9 . Quis dabit capiti meo aquā et
oculis meis fontē lachrymarū .

fortis passionis domini recordamur. ps. Me occidas eos ne quando obliuiscantur posuli mei etc. Tercio qm̄ ipi sunt librarii nri Aug. sup ps. Me forte pagani dicant nobis Vos xpiani litteras istas cōposuistis. pro ferimus codices a iudeis inimicis vt cōfundamus alios inimicos. Lodice portat iudeus vt inde credat xpianus. Librarii nostri facti sunt: quomodo serui post dōminos cōdicem ferre solent. Causa autē hui? euerisio nis ponit cū dicit. Et eo q non cognouisti tps visitatiōis tue. iere. viij. Diluuius in celo cognouit tps suum. turtur et hyrundo et cyconia custodierūt tempus aduentus sui: populus autem meus nō cognouit iudiciū domini. Glo. Aues sua nouerūt tpauē sciāt qn̄ ad calida festinatēs lōca rigore hyemis declinare debeant. T veris principio ad solitas redire regiones. De miluo aut vñ verbum moraliter videamus. Dicitur autē q primo anno est multū audax mltē magna nimitatis et magnas capit aues. In secūdo anno efficitur pusillanimitas et ad capiendos pullos et passerēs se cōuertit. In tercio timidoz efficitur: ita q muscas et vermes sibi qrit. In quarto sic est timidus q nihil vniū audet inuadere: sed ad cadauerā bestiarum se conuertit. In quinto fit sic miser q nihil tangere audet: sic fame moriuntur. Sic etia sunt multi qui primo anno ouersōnis opa fortia faciunt. In secūdo efficiuntur repidi ita q vir parua facere volūt. In tercio cogitationes volatiles et immundas recipiunt. In quarto ad immundicias pctōz redeunt. In qnto tantā famē semp inueniūt. q in tali fame miseri moriuntur. Scdō possunt reba illa exponi moraliter. Peccator quidem in morte circūdati coangustat. et ad terras prostermitur et lapis sup lapidē nō relinquitur. Et circūdatur a demonibz. Venit quides diabolus ad xpm̄ morientē. venit ab bonos. venit ad malos: si differēt. Venit ad xpm̄ quidē: si nihil in eo inuenit suum. Job. xliij. Venit em̄ princeps hui? mudi. et in me non habet quicq. greg. in omel. Quia em̄ hūc mortales hominem vidit: suū aliqd inuenire in ipso posse se credidit: si sine vllō pctō a mūdi corruptioe erit q sine pctō in mūdū veniat. Ad bonos etiā venit: et suū aliqd in eis inuenit si eos rape nequit: quia xps p eis debitū soluit. greg. Venit inquit princeps mudi hui? etc. Hoc dicens presumptū pe trus clauiger celestis. nec paulus ad celū ra

ptus. nec iohannes in sūdo christi receptus quia sine culpa in mūdō esse nō potuit: qui in mūdū cum culpa venit. Venit etiam ad reprobos et sua multa in eis inuenit: eos ad tartara rapit. Greg. Maligni spūs ab aia egrediēte opa requirunt: mala que sua sunt replicant et secum ad tomieta trahunt. Specialiter autē diabolus ad morientes venit: vt de articulis fidei eos tēptare possit. Non em̄ tunc diabolus homini morientē inimitit suggestionē diuitiarū vel honorū vel deliciarū: qz postet sibi moriens respondere: ad quid mihi diuitie: quia eas mecum non possum portare. Ad quid delitiae: quia vermes statim corpus meū debet comedere. Ad qd honores: qz statim in puluere de beo redire. Et ideo inimitit suggestiones de fide q est fundamentum vt illo destructo totum edificium destruat. Ideo in ordine nro ē laudabilis cōsuetudo: vt cū aliq frater in extremis laborat. facto aliq signo: fratres vbiqz sint: siue in lectis siue in mēsa surrogāt et ad morientē dīcēdo symbolū fidei currūt. Scdō pctōz in morte coangustat a peccatis. Demones em̄ omnia peccata ad memoriā sibi reuocāt: vt ad desperationē trahant. Grego. Maligni spūs aiam vndiqz angustāt qn̄ ei nō solū operis: verū et locutionis et cogitationis iniquitates replicant. vt q prius se p multa dilatauit in scelere. ad extremum de omibz angustet in retributione. Pctā em̄ illa. aia nō pōt negare. nec illa effugere. nec ea emēdare. et ideo in angustio et in arto multū postea erit. Bern. Tūc loquētia simul ei? opa dicent. Tu nos egistis: opa tua sumus: nec te deseremus: si semp tecum erimus. tecus ad iudiciū pgem? Ideo non est tutū hominem in extremis lobozātē inducere ad recordationē suoz pctōz: sed potius ad spem diuine misericordie. ad memoriāz dñice passiōis. et ad recordationē suoz bonoz meritorū que i vita fecit et pro quibz de dei misericordia sperare potest. Tercio hō in morte ad terrā pstermit: qz corp? incineratur. Eccl. ij. De terra facta sunt omnia et in terrā pariter reuertētur. Moluit autem dñs hominem facere de aqua ne esset nimis delitiosus. Nec de aere ne esset nimis supbus. Nec de igne ne esset nimis iracundus. Sed de terra q est elementū frigidū et sicū et infimū vt per hoc daretur intelligi: q homo dñs est frigidus ab igne iracundie. sicus ab humore lasciuie. et infimus a timore superbie.

Quis autē deus homi fecerit corp? terrestre nam tñ fecit celestem. Vñ scī viri ly in terra habitauerint corpē in celo tñ habitāt mēte. Dicit igit deus in iudicio auaris: terra es et in terra infernali sepelieris. Luce. xvi. Mōrtuus est diues sepultus est in inferno. Dicit iracūdis: ignis es et i igne gehēne cōbureris. Job. xxxi. Ignis ē vsqz ad psummationē deuorans. Dicit delitiosus: aqua es et in aquis infernalibus demergeris. erod. xv. Submersi sunt quasi plūbā in aqz vehēmentibus. Dicit supbis: vltus es et iō grauitē allideris. Job. xxx. Eleuasti me et quasi sup verum ponēs alij isti meralide. Bonis autē q habuerunt aiam celestē dicit: celū es: et iō in celo regnabis in eternum. Math. xxv. Possidet paratū vobis regnū etc. Quarto lapis sup lapidē nō relinquet. qd qualiter sit intelligēdū. greg. ostendit in omel. dicens. Peruersa mēs cū puerse cogitationi adhuc pueriliorē adijcit. qd aliud q lapidē sup lapidē ponit. si cū ad vltionē suā aia ducit omnis illa cogitationū suaz cōstructio dissipatur. iuxta illud ps. In illa die peribunt oēs cogitationes eoz: nec mirū si aia sic dissipatur in morte q prius fuerat dissipata in vita sicut ostendit Aug. dicens. Verus xpi cultor nē plū est dei integrū et pfectū: si si fidē teneat et opa deserat templū est et prēstans: et ex pte destructum. si autē i peccato pmaneat sic paulatī minuit donec i eo lapis sup lapidē mandatorū dei non remaneat q nō destruat.

Sermo tertius.

Domus mea domus ora trionis vocabit etc. Consuetudo xpi erat q nū veniebat hierusalē mor ad templū currebat. qd faciebat dupli ci de cū vt dicit Chrys. Primo vt in hoc ex plū nobis daret. Vnde dicit. Propriū erat boni fili venientis hierlm̄: vt ad domū curreret patris. Tu autē imitator xpi factus es: aliqua ingressus fueris ciuitates. Primo añ oēm actum ad ecclesiam debes curre. scdō vt sacerdotiū sanaret. Dicit em̄ q sacerdotium est sicut stomachus in corpore: qz sicut stomacho languente omia aliq membra languent. sic qn̄ sacerdotiū languet: languent oia mēbra subditōz. iō xps origine sue passionis curare volēs ad templum venit et vendātes et emētes eiecit. sacerdotes em̄ i atrio templi boues et oues tenebāt: ne ex defectu hostie se aliq excusaret. Lapsos etia ibi

stabant vt non habētibz vñ emerent pecuniā mutarēt. isti autē tāta auaricia sacerdotium fuit magna cā destructiōis iudeoz: vñ dicit Beda. Post numerata malisgressus i replū vedētes et emētes eiecit. in hoc inuēs q ruina ppli maxime sacerdotū culpa fuit. Dū em̄ vendentes et emētes pcurit ostendit vñ radiū pditionis pcessit. Exponēs autem sup adiciūbū dixit ab initio. Domus mea domus orationis vocabit. Domus autē dei ad quadrupler officij est facta. sicut ex pñti euāgelio colligit. Primo em̄ facta ē deo ad habitādū: qd notat cū dī. Dom? mea i. mihi ad habitādū electa. Apoc. xxi. Ecce tabernaculū dei cum hominibus: et habitabit. etc. ij. paraf. vñ. Elegit locū istū vt sit nomē meū ibi in sempiternū: et pmaneat oculi mei. et cor meū ibi cūctis diebz. Ex quibus verbis habet q deus in ecclesia ponit oculos suos nomen suū et cor suū. Oculos suos ibi bz qz bus videt orationes genuflexiones: et lachrymas bonoz: qbus etiā videt vanitates oīam mentoz. amb. sup pñā eplam ad Timoth. Qui in oratione vult exaudiri amota a se pō par inclinare se debet vt dei iniam pronocet. habitus nāq supbus non impetrat qd orat nec de se recta facit credi. Et qm̄ magis hominibus mulier splendescere credit: tāto magis a deo despicit. Videt etiam illos et illas q verba vana et detractoria in ecclesia loquuntur. Legit de sancto scto epō ianuenst q se mel in ecclesia cōstīgens in risum ē maximū puocatus: asserens se vidisse demonem loquentes in ecclesia conscribentem: et cū carāta deficeret ille cum dentibus cā elongare vellet: subito carā fracta caput eius valido ictu mūz impetit: ita vt sonitus collisionis et vulnus capitis sequeretur. et sic ille euauit. Videt etiā illos q ecclesiam polluunt p aliq illicita vel secularia que ibi faciunt. Legitur q pompeius equos in porticu templi saloz montis stabulari fecit. et cū vsq ad diem illā fuisset fortunatissim? nūq postea pugnauit: quin sp ab hostibz viceret. scdō ibi bz nomē suū: qz domus dei vocat. Domus autē a deo mo domas appellari consuevit. qz domanē i. humilīant i ea habitantes: et hoc humilīes et boni sunt domus dei. superbi autē debent vocari domus luciferi. et sūm hoc potest derivari a domo: que eleuatur sup omē structuram domus. Et per optime hoc nomen superbis competit talibus qui gloriā iur et vrsuntur ea: cum etiam hoc dī iueat a su

Ambro
Q. i. or
vult ex
amota a
pompe
na velle
enf.

2

per 2 beo beas: qz talis vult sup oēs esse beatus & eleuatus. Auari & usurarij domum mone debet appellari. Zurost: & imundi domus asinodet. Instabiles & quulost domus beelzebub qd dē musca. Tertio deus hys ibi cor suū. Dicij em Abat. vi. Ubi est thesaurus tuus: ibi & cor tuū. Thesauri dei est corp' xpi qd in ecclesia officij. sunt sacramēta ecclesie qd in ministrant. Suspensa & orationes scōy qd ibi fundunt. Thesauri etiā dei ē xpi meritū infinitū & excellētia & supabundantia merita scōy viroz. De qbus thesauris ecclesia indulgēcias facere cōsueuit. Scdo ecclesia facta ē ad orādū. vñ subdit. Dom' orationis vo. n. Parat. vi. Qui cūqz orauerit in loco isto eradiū de hābit. Trib' aut de causis contingit vt dicit Beda. Quare oratōes nostre aliqui nō eradiunt. Primo qm perimus idigna & nobis nociua. sicut tpaliaz terrena. Regij & fabulis poetaz qm mīda reperit ab apolline: vt qd dī tangeret aurz, fieret: & concessum est ei. Cum igit abū vel porum manibus vel labijs tangeret: mor verrebatur in aurum. & sic fame mortuus est. Sic etiam abundantia diuitiarum facit aurum famelicum & ipm trahit ad interitum. i. Lismo. vi. Qui volunt diuites fieri &c. Et subdit. Qui mergunt hominem in interitū. Scdo qm perimus indigne. i. existentes in aliquo crimine. Esa. i. Cum multiplicaueritis oratōes nō eradiū: manus em vestre sanguine plene sunt. Thren. iij. Opposui tibi nūbē tibi ne transeat oratio. Zacha. v. Adiste massam plumbeā in os amphore. i. aie: & dixit hoc ē iniquitas. Et hys habet qd pccm tāqz sanguis orationē maculat. & ideo non audet coram dei oculis apparere. Tāqz nubes eā obtenebrat: & ideo nescit p viā incedere. Tāqz plumbū eā pgrauat: & ideo nō pōt in celū ascendere. Tercio qm perimus p indignis Jere. xv. Si steterint moyses & samuel corā me: non est anima mea ad populum istum. Legij in vitas patrum qd cum quidam frater temptaret: qd quidam sanctus pater p eo oraret & temptatio non recederet: vidit deo sibi reuelante spm fornicatōis diuersis formis muliez corā illo fratre ludēre & ipi applaudēte: vidit etiā angelū ipm increpātē quare se nō iuuaret. & dixit ei senioz. Impossibile est qd tu saneris nisi te adiues orationi: bus insistēdo & reparationibus dyabolicis virriter resistēdo: & corpus ieiunij macerādo. qd cū ille fecisset liberatus est. Si etiam

de aliquibus constaret qd pccati essent ad condemnationem nō plus p ipsis qd p deimonibus esset orandū. Aug. de ciui. dei. Si ecclesia certa esset de aliquibus qd pccati essent ad ignē eternū cum dyabolo tam p eis non oraret qd nec p ipm dyabolo. & qd de nullis certa est: orat p oib' dūtarat hominib' in hoc corpore cōstitutus. Tertio ecclesia facta est ad deū laudādū. Cū pueri xps laudauerit: vt dē parz suprar: & pharisei hoc repbēderēt dixit xps. Dicorobis qd si hī tacuerit lapides clamabūt. Iste em laudes pueros facit fuerūt in tēplo: vt dē Abat. xxi. Iste aut laudes in sepre horis canonicis fuit fides. In matutinis em deus laudat: qd illa hora xps fuit natus: a iuda traditus: a iudeis captus & illusus: & ad iudiciū credidit esset venturus. Iuxta illud Abat. xxv. Ad media nocte clamor factus est &c. In hora prima deus laudat: qd tunc celū & terram ad nostrū seruiciū creauit. Ad templū psonaliter xps ire psequiuit. Iuxta illud Luc. xxi. Dis populi manebat. i. mane festinabat ad ipm in templor scy existentem. Adulteribus etiā post reformationē in hac hora apparuit. In hora tertia laudat: qd tunc xps ad colūmam flagellatus fuit: sententiam sue mortis accepit & spiritū sanctū misit. In sexta hora laudat: qd tunc xps in cruce fuit confusus: sol fuit obscuratus: & xps volens in celum ascendere fuit cū discipulis conuiuiatus. In nona laudat: qd tunc xps in cruce spm emisit: vulnus in latere accepit: & celos ascendit. In vespertis laudat: qd tunc sacramentum corporis & sanguinis instituit: discipulorum pedes lauit: & in habitu peregrini resurgens apparuit. In cōpletorio laudatur: quia tunc christus sanguineas guttas sudauit. De cruce depositus in monumento clausus fuit. Et post resurrectionem clausis ianuis ad discipulos introiuit. Quarto ecclesia facta est ad docendū. Unde subditur. Et erat quotidie docens in templo &c. ille autem qui docet salubriter debet docere: & debet habere vitam pfectam: doctrinam daram & sonoram. charitatem succensam: et in hys omnibus finales perseverantiam. Ista quattuor signata sunt. Ero. xxix. vbi dicitur qd in parte infera rī per circuitum tunice sacerdotalis erant malagranata: et timinnabula aurea. Per malagranata que habent in corice amaritudinem: et intus dulcedinem significatur perfecta vita corozum: qui debent habere

re asperitatem vite in corpore: sed dulcedinem deuotōis in mēte. De quib' dicit Bernar. Adulti vidēt crucē nostrā qui nō vidēt vntionē nostrā. Per timinnabula significatur doctrina que dē esse clara & saniora: qd sicut dicitur. i. Ero. xxiij. Si incerta voces dederit tibus: qd pparabit se ad bellū. Per hoc autē qd timinnabula erant aurea significatur charitas succensa. Per autē em feruor charitatis accipitur: qd tantus dē esse in predicatorē vt non dimittat eum tacere. Jere. xx. Fact' est sermo dei in corde meo quasi ignis effluas: claususqz in ossibus meis. & defeci ferre non sustinens. Per hoc autē qd timinnabula erant in fine tunice signatur finalis perseverantia sine qua nulla bona sunt deo accepta. bern. in epistola ad Ianuarium. Tolle perseverantiam nec obsequium mercedē habet nec bñficiū gratiam: nec laudem fortitudo.

I Dñica. r. Sermo primus

Uo homines ascende

runt in templū vt oraret: vñ phariseus & alter publicanus. Luc. xxiij. Sicut dē i hystoria scholastica pharisei dicitur diuisi: qd a ceteris iudeis in qbusdā obseruatijs diuisi erāt. Illi i frōte & in manib' mēbzanas portabāt in qbus decalogus script' erat: ad inuēdū qd dei pcepta ante oculos cordis habere debebāt p iugē meditationē: & in manib' p iptiones. In fimbrijs etiā pallioz spinas alligabant vt incedentes pungerent & sic mādatoz dei memores redderēt. De hoz numero erat ille phariseus de quo in pñti euangelio agitur qui cū publicano in tēplū ascendit. Et quis ex socierate publicani debuiss' hūiliari magis tñ inde intumuit. Vñ sup illd. Velut ē hīc publican' dicit. Interf. Ecce ex vicino publicano maior tumoris occasio. Sup' enim ex malis & ex bonis primi semp facit dñū suū. Si hys iuxta se miser inde magis inflat. si felice liuore torquet. Scdora humilis vbiqz lucrat. Si hys iuxta se miser cōpatur misero. si felice inde magis humiliat. habuit autē iste phariseus bonū principiū & malū pgressus & peiorē exitū. habuit qdē bonū principiū: qd ascendit in tēplū vt oraret. Propter hoc em qd libet ad eccliam ire dē vt ibidē orat nō vt se ostēdat sicut vane faciunt mulieres. Est autē oīo vt dicit damascenus pccatio decetū. A deo ei debem' petere ea que decet deū & caret nobis expedit accipere

Que autē sint illa dicit Glo. sup illd. Abat. xxi. Oratū tertio eundē sermone dicens. Trib' inqz vicib' oratū vt nobis a preteritis pccis veniāt: a pñtib' malis tuelat & a futuris pcculis cautela impetraret. De primo eccl. xxv. Fili in infirmitate tua ne despicias teipm: fōra deum & ipē curabit te. De scdo mat. xxi. Vigilate & orate vt non intretis i tētationē. De tertio Luc. xxi. Vigilate omni tpe orates vt digni habeamini fugere qd ventura sunt. Decet etiā deū nos bis dare celestia ad fruitionē: & tpalia a sua stentationē. Ss ista duo differēt per tēda sunt. Bona em celestia sunt simpliciter bona: magna & eterna. Qz igit sunt simplr bōa petēda sunt sine pñtōe: qd magna petēda sunt cū magno desiderio & feruore: qd eters na petēda sūt cū pseuerantia & pūmatione. Bona autē tpalia nō sunt simpliciter bona & ideo petēda sunt cū pñtōe. Sūt bōa parua: ideo petēda sunt cū pūo dīderit affectione. Sūt trāstoria: ideo petēda sunt sine instantia & replicatione. Scdo iste phariseus habuit malū pgressum. Ascēdit enim vt oraret sed nihil orauit: sed seipm laudauit. publicano insulauit & ceteros hoies p dē nauit. Tria qdē mala ceteris imponebat. i. rapinā: adulteriū & iniusticiā. Ss pira ista tria mala dicebat se habere tria bona. Naz pira rapinā dicebat se habere decimaz scōz lutionē: qd nō tñ aliena nō rapiebat: scōz sua dabat. Lōtra adulteriū dicebat se habere sue carnis macerationem dicēs. Ieiuno bis in sabbato. Lōtra iniusticiā hēbat pzblicanū in aspernationē. qd diceret adeo sū iustus qd oim pctōz pfortia sicut i ist' pzblicani abhorreo. Et tamē i iustate ipē erat raptor: qd gloriā que est ppria dei sibi vsurpabat. Esa. xli. Gloriam meam alteri non dabo. Ipe erat adulter qd deū qui est sponsus aie relinquebat: & cū mūdo amicitia fecerat. Iaco. iij. Adulteri nescitis qd amicitia hui' mūdi inimica est deo. Ipe erat iustus quis em redderet sibi pss qd debebat in eo qd ieiunabat: & deo in eo qd decimas dabat: primo tñ ius suū nō reddebat qd ipi suz temere iudicabat. Licet autē sic se iustificaret duplex tñ pccm in eo fuit. i. iusticia si simulata & tūmē supbia. Simulabat enim se habere iusticiā quantū ad illā partē que est declinare a malo dicens. Illd suz sicut ceteri hoīum &c. Et qm ad aliā que est facere bonū dē. Ieiuno bis in sabbato &c.

Fuisse etiam in eo tumens supbia p qua publica
num despiciēbat dicens. Ault etia hie pu
blicanus. Quāvis aut phariseus istaverba
supbe ptulerit: tñvz dic: qz in hoc mudo se
multi raptōres iniusti z adulteri. paucivero
sunt qui ieiunēt z qui decimas solvant. Ra
ptōres qdē sunt multi. Eia. iij. Rapina pau
perum in domo vestra. In huius significatio
ne dicitur. Xxi. Accipitē nō comedes iuxta
genus suum. i. raptōres nō imitaberis in ra
pina. Et dicit iuxta genus suum: qz tria sūt
genera accipitrū. Quidam em sūt q tñ rapi
unt sibi z pullis suis. sicut accipitres silue
stres. Alij sūt q tñ rapiūt dñis suis sicut
accipitres domestici. alij sunt q rapiūt sibi
z dñis suis: sicut accipitres gulosi q ante q
dñs ad eos veniat ptem prede quā ceperat
comedunt z ptem dño dimitrūt. Eodem mō
sunt quidā qui rapiūt sibi z filijs suis: sicut
vsurarij z avari. Prouerbi. i. Simile oīs aua
ri aīas possidentia rapiunt. Alij sunt q rapi
unt tñ dñis suis: sicut mali officiales z bali
ui. abachuc. ij. Ele em ei qui multiplicat non
sua. alij sūt qui rapiūt sibi z alijs sicut rapto
rum socij. Prouer. xxiij. Ne emuleris viros
malos ne desideres eē cū eis: qz rapina me
ditatur mēs eoz z fraudes labia eoz loquū
tur. Scdo sunt etia in hoc mudo multi iniusti
De quibz dicit Sap. xi. q deus creauit oīa in
pondere numero z mensura. Sunt igit iniu
sti qui iniuste numerāt: qz mala alioz cre
dunt esse multa: sua dō pauca vel nulla. De
quoz numero erat iste phariseus qui mala
alioz numerabat z sua tacebat. alij sunt qui
iniuste ponderāt: qui mala alioz faciūt gra
uia z sua leuia. Mat. viij. Quid aurē vides
festuca in oculo fratris tui z trabē in oculo
tuo non vides. alij sunt qui iniuste mensurāt
qui magnā mēsurā pceptoz z pñiaz alijs i
ponunt: z ipsi digito suo minimo ea tangere
nolunt. vt dicit Mat. xxiij. Tercio sunt i mun
do multi adulteri. Et dicit adulter quasi ad al
ter: qui. s. ad alterius thoz accedit. Gen. xliij.
Effusus es sicut aqua: non crescas qz ascen
disti cubile patris tui zc. Ibi tñ non tantum
fuit adulterium: sed etia incestus. Legit in
libro de naturis aīalium q camelus nunq
matri fociatur vel iungit. Et cum magister
cameloz semel matris caput cooperuisset
camelus super eam saltauerat casu velame ce
cidit z cognita matre super magistrū insur
rerit z ipm calcibus interfecit. Mulier autē
adultera peccat in deū ei pceptū trāsgredie

do. Peccat in viū ei fidem nō seruādo. Pec
cat in matrimoniu heredes de adulterio sta
tuendo. De his dicit ecclesi. xxiij. Sio mulier
relinquēs viū suum peccabit. Primo em
in lege altissimi incredula fuit. Scdo vñ
sui derelicta. Tercio ex alio viro heredes
sibi statuit. Pauci etia sunt q bis ieiunēt
in sabbato. i. in septimana: immo nec semel
ieiunant: tñlibet ieiunare deberent. Pa
mo: qz ieiunū dyabolū expellit sicut fames
super de nemore ēgit. Marci. ix. Hoc gen
demonioz non eqat nisi in oratione z ieiun
io. Ambro. Vide quanta sit dñs ieiunū: qz
ex spūto suo homo ieiunus serpentem occi
dit. Scdo viā ertinguit z ad paradysum re
ducit. Aug. Eva qdū abstīnuī dgo fuit et
in paradiso permansit. qñ autem pceptū
abstinentie violauit libidinis incentiua sen
sit z de paradiso eiecta fuit. Tercio deum
ad miam cogit. sicut patet in iniuriis cōtra
quos deus comminatus fuerat penam: sed
ipsi mutauerunt vitam z statim deus mura
uit sententiam. Pauci etiam sunt qui dec
imas solvant: cum tamen sit pceptū. Mat.
ij. Inferte omnem decimationē in thoz meū
meum zc. Seruantes autem istud pceptum
quadrupliciter remunerantur. Primo remu
neratione temporali que est abundantia re
scdo remuneratione corporali que sanitas
est corporis. De his duobus dicit Aug. Si
decimas dederis non solum abundantiam
fructū recipies: sed etiam sanitatem corpo
ris consequeris. Tercio remuneratōe spūa
li: que ē remissio peccatoz. Quarto remu
neratiōe celesti q ē adeptio celestiu pñioz.
De his duobus dicit Aug. Qui vult sibi p
miū eternū pparare ac peccatoz veniā pme
reri: decimas reddat. q aut decimas non sol
uant tria mala incurrūt. Vñ est penuria re
rū. Aug. Maiores nostri idēo copijs oīm
abundabant: qz decimas dabant. Modo qu
tem qz discessit de uotio dei: accessit veditas
tio filii. Nā tollit filius: q nō recipit spūs.
Ideo hec est dñi iustissima pseruatio vt si tu
illi decimā nō dederis ad decimā reuocetis
Scdm est eternum supplicium. aug. Redde
decimas alteri deducetis ad partes decimā
angelozum qui de celo cecidit in infernum.
Tertium est quia hoc est graue peccatum
quia tales vident crucifigere christum. Ada
lach. ij. Si affiget homo deum: qz vos cons
figitis me. Et dixistis in quo cōfigimus te
in decimis z primitijs. Inter. Non reddet

do ses decimas z primitias. Tercio pharise
ite habuit malū eritū: qz descēdit reproba
rus. Fecit em sicut stultus/medicus videt in se
sanasse vulnus lasciuie dicens. Tercio bis
in sabbato: vulnus auaricie dicens. decimas do
te. sed nō sanauit vulnus/ supbie fecit etia sicut
stultus natura q in nani cordis: sui obstin
xit foramē luxurie z auaricie: sed nō supbie
Fecit etiam sicut stultus pliator q oīa ostia
claustrū claudit: z vñ apertū dimittit. Gre
go. in moral. Ecce phariseus ciuitatem eoz
dis sui iudiciū/ hostibz p elationē apit quā
frustra p orationes: z ieiunia clauserat. In
causis munita sunt cetera cū loqñ de quo
hostibus pz aditus munitus non est.

Sermo secundus vnde supra.

Ablicanus a longe stans

nolebāt nec oculos ad celū leua
re: sp̄tebat pectus suū zc. Lō
scientia hominis est quoddam speculū mē
tis. in quo quilibet suā pulchritudinem z fe
ditatem speculari potest. sepe autem contin
git q ipm speculū conscientie deprauat tu
more supbie: tunc est speculū mendacis: qz
nō iudicat hominē veritatem de se. hoc pz
in isto phariseo cuius conscientia sibi men
tiebat tanq si esset mundus cum ejs sedus.
Ideo bene significat p Maaman. iij. Reg.
v. Qui interpretat de corus cum tñ ejs lepro
sus. Conscientia aut publicani fuit speculū
vex: qz in eo videbat se esse fedum: z iō suas
feditates mundare cupiebat dicens. deus p
pitius esto mihi peccatori. Uterqz dat? em
est nobis in speculū. s. phariseus vt videam?
qñ sit macula supbie derelicta. Tercio publicanus
vt videamus qñ sit pulchritudo hūili
tatis: z pñie desiderāda. Tercio aut publicanus
iste typū peccantium: penitentium z iu
stoz. Peccantū quidem qz dicit q publican?
erat q a loge stabat z q ad celum oculos nō
leuabat. Petri em in homine tria mala faciūt
q ipm infamat: a deo elongat: z excecet. in
famat aut dñi facit ipm publicanum: i. publi
cum canē. i. publicū peccatōis: qz publican?
dicit quasi publicus canis. Tales em publici
peccatores quo ad deū z quo ad hoies sunt in
fames. iere. ij. Frōs meretricis mulieris fa
cia est tibi z noluisse ei ubescere. Sunt tñ ali
q p verecundia humana peccare dimittūt
sed quando latere possunt peccare non des
nūt. eccle. xij. si inuenerit rps malefaciendi
malefaciet. Alij sunt qui qñcūqz latere

adhuc tñ pctm vitarent: scientes se a deo la
tere nō posse. ecclesi. xxiij. Dia videt oculus
eius. Alij sunt qui etia si homines scirent late
re z deū ignoscere: adhuc tñ pctm vitarent. in
quoz psona dicit seneca. si scirem homines
ignozares z deos ignoscituros adhuc tamē
peccare dedignarer. illi igit qui peccant oēs
culpe sunt mali. illi qui publice sunt pessimi
illi qui nō peccarent etiam si homines late
ret suū bonū. illi qui non peccarent: etiam si
hoies lateret z deus ignosceret: sunt re opti
mi. De his duobz dicit Amb. in lib. de offici
ijs. in terre hiatū gigas descendisse atqz ibi
dem enē equū inuenisse a Plarone induci
tur qui cum in lateribus suis fores haberet
quas vt aperuit hominē mortuum ibi repe
rit z annulū de eius manu sustulit. Qui euz
ad compastorez regionis rediit z annulū
in dextera posuisset: ipse oēs vidēs a nullo vi
debāt. Deinde per annuli oportunitatem re
gine stupro poritus: necem regi intulit: cete
risqz qui sibi nocere poterant interfecit: li
bere regnū obrinuit. Postea subdit Amb.
Da hunc annulū sapienti vt beneficio ei?
possit latere cum deliquit. non minus fu
giat pctm q si nō posset latere. Mō em late
bra sapienti spes ipunitatis sed innocentia
est. Scdo pctm a deo hōem elongat. ps. xvj.
gea pccōibz suis. et qz peccator lōge est
a deo. ideo sepe errat de padiso. Nīmia em
elongatio fin Basiliū facit errare circa tria
ses circa qñtariū. Et ponit exemplū in sole
z in insulis: qz sol cum sit saltem octies maior
terra. tamen ppter nimā elongationem taz
pūus esse videt. insule autem maris euz sint
magne ppter nimiam elongationem vident
esse parue colūne. Secundo circa qualitatē
ponit exemplū de velis nantium que sunt al
ba: sed ppter nimiam distantiam vident eē
nigra. Tercio circa figuras ponit exemplū
in turribz ciuitatum: que cū sint quadratę: tñ
ppter nimiam elongationem vident esse ro
tunde. Eodem mō cum peccator sit nimis a
deo elongat? nō cognoscit deū qñs sit. q
potēs z qz inelus: qz si cognosceret eū time
ret. iere. x. Quis non timebit te o rex gentiū.
Timent eius potentiam angelice potesta
tes. iob. xvi. Colūne celi contremiscunt. Ti
ment eius potentiam etiam demones. iaco.
ij. Demones credunt z contremiscunt. So
lus hō nō timet. cū tñ dicat. Luce xij. Time
te eum qui postq occiderit corpus: hys pote
statē mittere in gehēnā. Scdo nō cognos

scit qualis sit. i. q. sapiens et clarus? q. si cognosceret coram eo et ipso videre peccare erubesceret. eccle. xxiij. Oculi domini multo plus lucidiores sunt solis: circumspicientes omnes vias hominum et profundum abyssi et hominum corda intruenter. Ezechielus. Magna est vobis si dissimulare non vultis indicta necessitas: peccatis cum ante oculos agitis iudicis cuncta cernentis. Tertio non cognoscit qualis figure sit. i. q. misericors et pius: q. si eius misericordiam cognosceret non despararet. Est enim eius misericordia quadrata. i. quatuor angulos habet. Primus est: q. per diem longanimitate expectat. Secunda est: q. reuerentiam statim recipit. Tertius est: q. ois peccator prius amplius non recordatur. Quartus est: q. a casu custodit. Tertio peccator hominem excecavit ad celi oculos non possit levare. et hoc triplici ratione. Primo: q. huius oculos infectos humore carnalis percipientie. Sicut enim madefactio et nimia pinguedo impedit ne candela accendatur. sic nimie delirio impedit ne gratia dei ab anima recipiatur. i. cor. iij. Nihil habet non percipit ea que sunt spiritus dei. Secundo: q. huius oculos aspersos pulvere auaricie. ps. Oculos suos statuerunt declinare in terram. Adota fuit que sitio iter quosdam sapientes quod esset membrum magis insatiabile in humano corpore. Et dixerunt quidam quod venter que satiari non potest epulationi bus. Alii dixerunt quod corpus que satiari non potest preciosis vestibus. Alii quod cor que satiari non potest variis cogitationibus. Alii quod oculi que istius dixerunt quod ois supplantatque vestimentorum edificiorum: vasorum aureorum: argenteorum: et huiusmodi sunt ut oculi pascant. Tertio: q. huiusmodi oculos inflatos timore superbie. sicut per hunc in li. de aiali. Oculi superbie debiles viis profundis non est boni visus et fortis: et subtilitas et distans melius videt. sic et humiles clari vident: diuina que superbie. puer. xi. Ubi humilitas ibi sapientia. Dicit etiam psalmista quod existens in pureo profundum stellarum videbit in die. Per quod datur intelligi quod humilitate patitur ad diuina suscipienda magis est idoneus. Adat. xi. Confitebor tibi pater domine celi et terre: quod abscondisti hec a sapientibus et prudentibus et reuelasti ea pusillis. Secundo iste publicanus non typum penitentium habuit enim contritione cordis: quod periebat per se suum super quod est cor. est enim hominis sicut rota plaustrum. Ecce est. xxiij. Precordia fatui sicut rota carrit: quasi aris versatilis cogitatus illi. Rota carri super gli bet immunda transit super verticem et ad finem non peruenit. onus portat et murmurat. Percutiat

igitur peccator penitens peccator suus de eo quod inunda cogitauit. Est enim cor sicut dicit Bernardus. tanquam molendinum quod omnia molit que recipit. percurrit igitur peccator de eo quod bona proposita habuit et ad finem operis boni non peruenit. Percutiat de eo quod si aliqua de genere bonorum fecit cum murmuratione et redio fecit. Secundo habet contritionem ois: quod per orem seipsum vocat. Est. xliij. Secundo aliam litteram dicitur prius iniquitates tuas ut iustificeris. eccle. iij. Pro aia tua non confundaris dicere verum. et. Bern. Peruersitas non pudet maculari et puderat blui. Ezechielus. Dico quid peius est facere malum an dicere. si ergo ante conspectum dei non erubuit malum facere quod ante conspectum hominis erubescit dicere. ad iracundiam enim excitare non erubuit et ad misericordiam et placare dubitas. Tertio habuit satisfactionem operis. Adulto est melius quod phariseus deo factis fecit. sive per ieiunia que ille abstinebat a cibis: iste a peccatis. Greg. Incausum quod peccata ro mactat si a prauis voluptatibus animi non refrenat. Iud. Qui a cibis abstinent et mala agunt demones imitant quibus esca se abest: et culpa se neque adeit. Sive per elemosinas: quod ille dabat sua deo et se dyabolo. Iste vero totum se dabat deo. Unde dicit Ezechielus. Qui escam autem pauperibus elargitur. sed cum aie aut corporis iniquitate polluit. quod minus est offere iusticie: quod maius est culpe sua quod deo et se dyabolo. sive per orationes: quod ille se laudabat: iste humiliter orabat dicens. Deppitius esto mihi peccator. Tertio iste publicanus gerit typum iustorum: id est. descendit hic iusti. et. Ambo quidem ad fontem misericordie ruit phariseus. et publicanus: sed ille stris redit iste ad sateratorem hausit. Et huiusmodi duplex est causa. Una causa est: quod ille venit cum vase tumido elationis. Iste venit cum vase concano humilitatis. ps. Qui cernit fontes in conualibus. Ubi dicit Augustinus. Ita sicantur: imma replentur. Secunda causa est: quia ille venit cum vase pleno diens. Je iuno bis in sabbato et. Iste cum vase vacuo quia nihil boni se habere estimabat. phariseus enim impleuit vase vacua: ut habuerit iij. Regum. iij. Q. Tertio causa est: quia ille stetit ad fontem cum ore erecto: iste cum ore ad fontem inclinato. Proverbium. iij. Inclina cor tuum ad suscipiendam prudentiam. Quarta causa est: quia ille stetit ad fontes cum ore clauso: iste cum ore aperto. ps. Os meum aperui et attraxi spiritum.

Sermo secundus vñ supra.

Nis qui se exaltat humiliabitur: et qui se humiliat exaltabitur. Si consideremus vitam rei in lucifero superbiere et in ipso se humilitate. in eua elata: et agine tas humiliata. in diuite purpurato: et lazaro vicerato. in phariseo se extollente et publicano penitente. Videbimus manifeste quod verum sit quod hic dicit dominus: quod ois qui se exaltat humiliabitur: et qui se humiliat exaltabitur. Sicut autem dicit greg. in moral. et in huius. Quattuor sunt species tumoris. vel cum aliis quibus bonum quod habet se habere estimat. Aut si datus a deo pro meritis datur putat. aut cum iactat se habere quod non habet. Aut cum despectis ceteris appetit singulari videri hoc quod habet. Vides autem iste species tumoris huius deiectionem. Prima enim species humiliat hominem versus ad brutale vilitate sicut ps. Dani. iij. in Nabuchodo. q. ait. Nonne hec est babilonis ciuitas magna quam edificauimus in robore fortitudinis mee et. Et statim subdit. Exciet te ab hominibus et cum bestiis et feras erit habitatio tua: fenusque quod habet bos comedas. Secunda species humiliat versus ad infernale profunditatem: sicut ps. in lucifero qui ex propriis viribus voluit sibi usurpare dei equitatem dicens. esca. xliij. In celis prescedam te. Et subdit. Verbera inferni detraheris in profundum lacu. Tertia species humiliat versus ad extremam paupertatem: quod marime in iudicio appebire mulier quod videbat esse meritis pleni reprecant vauit. De quo dicit apocal. iij. Dico quod diues sum et locupletatus et nulli egeor necis quod tu es miser et miserabilis et pauper et cecus et nudus. Quarta species humiliat versus ad infirmam suppeditationem. Iustus est enim qui se super alios singulariter efferebat: infra illos humiliter subiaceat. Quod patuit in phariseo qui super publicanum se extulit: et id reprobatus et publicanum iustificatus fuit. Debemus et aliorum facta se maiora estimare et nostra. vñ grego. Ceterum est quod humilitatis radio se illuminat. Alio bona subtiliter pefat: quod dux ea quod ipse fecit facta ab alijs conspiciat. tunc timore superbie qui intrus de singularitate erupere nititur pmit. id est. Sicut incertum est elationis consideratio deterioris: sicut caurela respectu melioris. Eliso de speciebus superbie: vide animus de ipsa humilitate. De quod duo videnda sunt. Primo quod sint illa que nos ad humilitatem inducunt. Secunda quod bona ex humilitate pueniant. Ad humilitatem autem nos inducunt consideratio nostri et consideratio dei. Unde Aug. sic

describunt humilitatem. Humilitas est ex intuitu proprie cognitionis vel nostre pditionis: nis cum sui pditionis voluntaria metis inclinatio. Et consideratio dei autem proprie pditionis ad humilitatem se reducebat quod dicebat. Gen. xviij. Loquar ad dominum meum cum sim pulvis et cinis. Bernardus ad eugenium. Salubris fit copulatio: cogitatio se summum pontifices attendas te pariter vilissimum cinere non fuisse: sed esse. Unde xerxes potestissimus rex cum infinitas multitudinem sui exercitus: et alto conspiceret fleuisse dicitur eo quod infra centum annos tota illa multitudo in cinere esset conuertenda dicens. Regem me vocat hoies exercitus: et potestis. ego autem fateor: me esse regem pulueris. hiero. in epla. Platonis sententia est omnium sapientium vitas meditationem esse mortis. Ad istam autem humilitatem reducimur. michie. vi. Humiliatio tua in medio tui. Medius autem presuppone utrumque extremum. Duo autem extrema in homine sunt nariuitas et mors. Medius autem inter hec est vita. humiliari igitur debemus: considerando nostram nariuitatem vitam et mortem. bern. Vide vñ veneris et crucifescere. ubi sis et ingemisce. quo vadis et contremisce. Interrogauit quid quidam phum dicens. Quid fui. quid sum. et quid ero. Et respondit. Sperma fetidum. vas stercore. et esca verum. Legit quod cum aristoteles morti appropinquaret discipuli eum rogauerunt ut aliquid verbum sententiosum per testamentum eis relinqueret. Qui ingemiscens ait. Humiliatus in hunc mundum intraui. antrius viri et conturbatus egredior infans et ignarus. Ubi ostendit suam nariuitatem fuisse miserabilem cum dixit. humiliatus in hunc mundum intraui. Intraui cum peccato: cum fieri pauper et nudus. Deinde ostendit suam vitas fuisse penalem cum dixit. Antrius viri. Est tamen quedam laudabilis anxietas laudabilis. ps. Laboravi in gemitu meo. Quedam culpabilis. Jere. ix. c. Ut inique ageret laborauerit. Quedam in differens. Job. v. Homo nascitur ad laborem. Anxietates autem quas iste pertulit in scribendo et docendo non fuerit sibi meritorie: quod eas non pertulit propter deum: sed propter fauorem humanum. Deinde ostendit quod habuit vitam tractabilem cum dixit. Egrebar: egredior. Peccatores enim conturbati moriuntur: sive propter terram quod dimittunt: sive propter demones quod despicunt: sive propter penam eternam quam expectant. Et id dixit. inferi et ignarus: quia sicut dicitur Eccles. ix. In inferno non est ratio

Christi. hic homo quid peius facit malum an dicit. si ante conspectum dei non erubuit malum facere: quomodo mihi quod huius erubescit deus

Vitam et mortem. bern. Vide vñ veneris et crucifescere. ubi sis et ingemisce. quo vadis et contremisce. Interrogauit quid quidam phum dicens. Quid fui. quid sum. et quid ero. Et respondit. Sperma fetidum. vas stercore. et esca verum. Legit quod cum aristoteles morti appropinquaret discipuli eum rogauerunt ut aliquid verbum sententiosum per testamentum eis relinqueret. Qui ingemiscens ait. Humiliatus in hunc mundum intraui. antrius viri et conturbatus egredior infans et ignarus. Ubi ostendit suam nariuitatem fuisse miserabilem cum dixit. humiliatus in hunc mundum intraui. Intraui cum peccato: cum fieri pauper et nudus. Deinde ostendit suam vitas fuisse penalem cum dixit. Antrius viri. Est tamen quedam laudabilis anxietas laudabilis. ps. Laboravi in gemitu meo. Quedam culpabilis. Jere. ix. c. Ut inique ageret laborauerit. Quedam in differens. Job. v. Homo nascitur ad laborem. Anxietates autem quas iste pertulit in scribendo et docendo non fuerit sibi meritorie: quod eas non pertulit propter deum: sed propter fauorem humanum. Deinde ostendit quod habuit vitam tractabilem cum dixit. Egrebar: egredior. Peccatores enim conturbati moriuntur: sive propter terram quod dimittunt: sive propter demones quod despicunt: sive propter penam eternam quam expectant. Et id dixit. inferi et ignarus: quia sicut dicitur Eccles. ix. In inferno non est ratio

xps humiliat
No dix
te ame
du iustu
6 q
fuz et
l corde
nec scientia nec sapiētia. Scdo inducimur
ad humilitatē ex cōsideratione xpi. qui fuit
Bc. humiliat⁹ se vsqz ad carnem. vsqz a
cruce. ⁊ vsqz ad mortē. Philip. ij. Humilia
uit semet. ⁊c. vbi dicit Aug. Ecce habes h
umilitatis erēplū: supbie medicamētū. qui
igit intumescis hō. o pellis morticina qui
tēderis. o sanies fetida qd inflaris. p̄cipē
tius humilis ⁊ tu supbius. caput humile o
mēbrū supbū. Et quo igit ille qd sic erat ma
gnus sic est humiliat⁹: docet hoies qm̄ qd
magnos humiliari. Eccl. ij. Quāto magni
es est humilia te ioib⁹. Pcedat ei corā de
se debet humiliare in oib⁹ vt illos qbus p̄
est reputet meliores. Phil. ij. In humilita
te supiores sibi nūciet arbitrātes. Corā sub
ditis vero aliqui debet se humiliare in oib⁹
aliqui a quib⁹: aliqui i nullo. Sūt em̄ qd
pusillanimes qd ducunt benignitate: sed frā
gūtur feueritate. Circa hos debet se humi
liare in oib⁹. Greg. nazāzenus. Alios cura
re lenitate debem⁹: alios curare humilitate
Alij sunt p̄sumptuos⁹ qd ex plati benignitate
supbiores fiūt. Corā istis in nullo debet se
humiliari: sed eoz supbia frāgere. Gala. ij.
Quib⁹ nec ad horā cessum⁹ subiectioni ⁊c.
Alij sunt qd in feueritate frāgunt et lenitate
soluuntur. Corā istis debet se humiliare in
aliquib⁹: faciēdo. s. tēperamētū. de quo dicit
Greg. Faciēdū est quoddā tēperamētū vt
nec nimia aspicere frangant subditi nec qd
nimia lenitate soluant. Scdo vidēdū est qd
bona nobis ex humilitate pueniant. Ipsa em̄
humilitas multū deo placet: diabolo multū
displicet: hōi multū pdest. de quo qd m
tū placet. tū qz deū honorat. Eccl. ij. Ma
gna dei potētia soli ⁊ ab humilib⁹ honora
tur. Tū qz nobis eā rps multū cōmēdat.
Mat. xi. Discite a me qz mitis sum ⁊ humi
lis corde. Aug. Mō dixit. Discite a me mū
dū fabricare aut mortuos suscitare: s. qz mi
tis sum ⁊ humilis corde. Tū qz hūilitas ad
nos deū inclināt. Mō p̄t in publicano qd nō
audebat appropinquare deo: statim sibi de
appropinquauit: qz nō audebat ad celū respi
cere. mor ipm̄ de oculo sue mie respexit: qz
de se penas erigebat. mor si rps pepit: qz
se pctōrem cognoscebat mor ipm̄ pctm̄ de?
ignoscebat. vñ dicit glo. ibidē. Si hūilis nō
audet appropinquare vt de? appropinquet
nō aspicere vt aspiciat. pcutit pccr? penas
de se erigit vt de? pccr. cōfiteat ⁊ cognoscitur
deus ignoscat. Scdo diabolo multū displic

cer. Tū qz ei caput pterit. Caput serpentis
infernalis supbia est: qd tunc pterit? quan
do humilitatē sibi obijcimus. Bēn. iij. Ipa
cōteret caput tuus. Tū qz laqueos eius eua
didit. Tū cū anthonius mundū laqis plenum
vidisset. t̄ interrogaret qz eos euadere posset
dixit diabol⁹ machario Si tu ieiunās ego ci
bum nō fumo. si vigilas ego somnum nō ca
pio. si paupertatem seruas ego nihil possideo
vñ est qd me vincit. hūmilitas tua. Terti
tio hōi multum pdest. Valer enī primo ad
gratiam infusione cum sit aequeduct⁹ dei. ber
nar. Ideo fluente gratie rāto tpe defuerunt
qz nōdus iteruenerat aequeduct⁹. t̄ vocat aq̄
ductū hūmilitatē scē marie. Scdo valet ad
virtutum pseruationē: cuz sit balsamum dei
Sicut enī balsamū fundum perit t̄ a corru
ptione custodit: sic hūmilitas aīam inclinat
t̄ virtutes pseruat. Breg. Qui sine hūmili
tate virtutes congregat quasi q̄ pulueres in
ventum portat. Tercio valet ad diuinorū re
uelationē cū sit pupilla dei. Dicit ei Breg.
qz pupilla nigra videt: t̄ albuginē tolerans
non videt. qz qñ hō se nigrum. i. hūmilē reco
gnoscat: diuina intelligit. ps. Iurrellat⁹ dat
paruulis. Dydimus pbs ad Alexadrū. De
us pfecto est largiri tibi sapientiā: si nō ha
bes vbi eam recipias. hoc dicebat: qz alerā
der supbus erat. Prolemeus pbs inter sapi
entes sapienti⁹ est: qz hūmili⁹ est. Quarta
to valet ad iudicis placationē: cuz sit recō
ciliari⁹ dei. Bern. Apud deum fratres ius
habere nō possumus: qm̄ in multis offendī
mus omnes. Sed nec fallere eum quis pōt
quia nouit abscondita cordis: nec resistere
viribus: quia omnipotens est. Quid ergo re
stat ad hūmilitatis remedia tota mente cō
fugere. Et quicquid in alijs minus habem⁹
de ea suppleamus.

I Dominica. xij. Sermo primus.

¶ Eiens iesus de finibus

e tyri venit per sydonem ad mare
galilee inter medios fines decapoleos: ⁊ adducunt ei furdum ⁊ mutuum ⁊c.
Marci. vi. Iste due ciuitates. s. syrus ⁊ sydon sunt inter medios fines decapoleos. est autem decapolia vt dicit glo. regio decem viciuum trans iordanem ad orientem. adducunt igit ad eū quedā hoīem furdū ⁊ mutuum ⁊c. diabolus instrumenta abstulerat imago necessaria ad salutē. laudat nō verba salu

Nota circa militatē

rris posset audire. ⁊ loquelam ne de his que
 salutis sunt posset consiliū petere. Per istū
 igit furdū ⁊ murtū a dño curatū intelligere
 possumus petētem a dño iustitiam. Et
 cuius curationē vidēda sunt qđ antece-
 dētia. qđā cōcomitātia. ⁊ qđā subsequētia.
 Antecedētia fuerūt tria. s. adductio. depre-
 catio. ⁊ separatio. Primo est ipm ad rpin
 adducturū. Petōr em̄ q si infirm⁹ nō pō-
 pte ad deū accederet. ideo opz q alioz me-
 ritis adducat. Et istud maxime spectat ad
 pzelatos quib⁹ nō sufficit ad deū venire. ni-
 si etia alios adducat. maxime cum ipsi sint
 pastores venatores ⁊ piscatores. Quia em̄
 sunt pastores dicit eis in iudicio. Jere. xij.
 Ubi est grex q dāc est tibi. ⁊ sunt venato-
 res dicit eis Bone. rron. Affert mihi de ve-
 natione tua vt comedā. Q sunt piscatores
 dicit eis Jo. xxi. Afferte de piscibus quos
 pēdidistis nūc. Sedo cū rogauerūt ipm
 curaret. per qđ dāc intelligi q aliqñ preci-
 bus scēoz salus alicui impetret. Job. xli.
 Seruus me⁹ iob orabit p vobis. Faciē ei⁹
 suscipiā vt nō vobis imputez stulticia. Lu-
 stros etiam vinee impetrat de ficulneis ne
 succideret. vt habet Luc. xij. Petōr em̄ nō
 pōt ⁊ meritis suis ibi obtinere salutē cum
 sit infirm⁹. immūdu⁹ ⁊ dei inimic⁹. Q em̄
 est infirm⁹ nō pōt ad deū recōciliatū acce-
 dere. Q est immūdu⁹ nō audet coram deo
 apparere. Q est dei inimic⁹ nō pōt a deo
 aliqñ obtinere. ideo debet ire ad scēoz viro-
 rum suffragia. q sunt fortes ⁊ ad accedēdū.
 Esa. xl. Qui sperat in dño murabit fortitu-
 dine ⁊ c. Pulch⁹ ad comparēdū. ps. Ambu-
 lās i via immaculata. hic mihi ministrabat
 Dei amici. ⁊ ideo digni ad impterandum.
 Job. xv. Jam nō dicam vos seruos sed ami-
 cos ⁊ c. Tercio rps ipm de turba separauit.
 per qđ dāc intelligi vt illi q saluari deside-
 rant malas societates dimittant. Jere. li.
 Egredimini de medio babilonis popule
 me⁹. vt saluet vnusquisq̃ aiam suā ab ira fu-
 rois dñi ⁊ ne forte mollescat cor vestru
 ⁊ rimearitis auditi⁹ ⁊ gaudenti in terra. Ex quib⁹
 his verbis habet q ille q a malis societatib⁹
 se separat quartu⁹ mala vitat. Primo
 dānationē eternā. ideo dicit. vt saluet vnus-
 quisq̃ animam suam. Bone em̄ societates
 ad bonum se inducūt. male vero ad malum.
 Prover. xij. Qui cō sapiētib⁹ gradū fa-
 piēs erit. amicus stultoz similis efficietur.
 Sedo vitat indignationē diuinā. vnde sub

ditur. Ab ira furoris dñi. ij. Porali. r. m. pio prebes auril iur. his q̄ oderit dñm amicitia iūgeris r. c. Tertio vultu ignominiam ideo subdit. Ne forte mollescat cor vestrū. Adali em̄ semp ad mollitiā boni vero ad fortia se inducūt. puer. xxvj. Ferrū ferro acuitur r. c. Quarto vultu auditiōē malā: illam scz de quo dicit. Adat. r. v. Discedat a me maledicti in ignē eternū. ideo subdit. Et tu meitis auditi q̄ audiet in terra. ps. Ab auditiōe malā nō timebit. Ecomitātia fuerūt quattuor. Primū est q̄ digitū in auriculas ei⁹ posuit. Per manū em̄ dei grā intellegitur. ps. Aperis tu manū tuā r. c. Et ista man⁹ habet quinqs digitos. i. quinqs effect⁹. Et q̄libet p̄ter primū habet tres effectus quasi tres iūcturas. Primus effect⁹ est collatio virtutis r. potērie. Et iste est poller q̄ ideo sic dicit: q̄ inter ceteros poller virtutis. Et habet duas iūcturas: q̄ facit aīam potēre ad faciēdū bonū r. ad resistēdū malo. Philip. iij. Oīa possum in eo qui me cōfortat. Scds est infusio cognitiōis r. sciētie. Et iste est inder quo oīa indicamus. Et habet tres effectus. Qr docet nos cognoscere deū tanq̄ creatorē redēptorē r. glorificorē. Deuter. xxxij. Atina saperent. quo ad primū. intelligerent. quo ad scdm. atq̄ nō uisima puererent. quo ad tertiu. Tertius est benignitas cōuersationis. r. iste est medius. Et quia benignitate habemus ad superiores reuerētiā. ad equales cōcordiam. ad inferiores disciplinā. Quartus est infusio pnie salutaris. et iste est medicus qui ideo sic vocat: q̄ medici ad tāgēdū vulnera eo vtunt. Pnia autē est medicina aīe cuius tres sunt partes. f. contritio. cōfessio. r. satisfactio. Quintus est obediētia humilis. iste est auricularis. r. ista obediētia cōsistit in faciēdū p̄cepta. in adimplēdū cōsilia. et in vitādo phibita. Scdm cōcomitātis est: q̄ cū saluā eius linguam tetigit. Saluā est a capite fluxiua. saporis discretiua. r. lingue hūmeūta. Per saluā igit fmo capite procedit. Eccl. xxiij. Ego er oz altissimi pdq̄. Que saporis discretit: q̄ mūdā amara r. spiritalia dulcia esse ostēdit: que ad loquēdū de deo disertos facit. Glo. ibidē. Erpuens tāgit linguā cū ora diu clausa r. mura ad verba sapiētiā cū tactu sue pietatis informat. Tertiu cōcomitans est: q̄ in celū susperit. per qd̄ datur intelligi nobis vt scz

hōies sunt sapiētes in malo. Verē. iij. Sapiētes sunt ut faciāt mala. bñ autem facere nesciunt. Ista sapiētia significat p saluam amara. Talis em opa pietatis vident mala. spūalia vident amara. Uicia vident lucida. eia. v. Ne q dicitis bonū malū: malū bonū ponētes lucē tenebras: tenebras lucē ponētes amari in dulce: dulce in amarū. Talis salua loquelam nō aperit h magis claudit siue a pessiōe peti: siue a laude dei siue a primi instructione: siue ab oratione. Nec em oia fatua t amara a talib⁹ reputant. Scda sapia est mūdāna qua qd est sapiēs in diuitijs acquirēdis. siue qua qd est magn⁹ pbs vel phisic⁹ vel legista. ista significat p saluam inspidā. iste em sciēt: si nō sint diabolice tñ sunt inspidē: q nō habēt sapo- re amoris dei h inspiditātē amoris mūdi. q em aliq⁹ sit sapiēs mercator vel magn⁹ pbs vel phisic⁹ vel iuder ppter hoc nō est maior in amore dei h amore mūdi. Talis salua sñr loquelā nō apit: q ibi nō docet q liter hō debeat deū laudare vel orare. vel p rimū edificare. vel petā sua in pessiōe dīce- re. Regas in oib⁹ libris aristotelis. Iustini an. t Hypocratis. ibi ista nō inuenies. Tertia sapia est diuina q significat p saluā dulcem t sapidā. Est sapiētia a sapore dicta. Eccl. vi. Sapia docet me sñm nomē ei⁹ est. Ista iudicat de sapore: pnt sñr. carnalia esse amara. spūalia dulcia. ista mūro loq⁹ laz aperit. Docet em deum laudare. eccl. xliij. Bñdicētes dñm exaltate eū qñ potestis: maior est enim omni laude. Docet orare. Luc. xviij. Oportet semp orare t nō deficere. Docet peccata dñstare. iaco. v. Cōfitemini alterutrū petā vstra. Docet primos er- rantes corrigere. desolatis cōsolationē im- pēdere. infirmos suscipere. patiētia in oibus exhibere. i. Thesal. v. Rogam⁹ vos fratres corripite infētos p solamini pusillanimes. suscipite infirmos. patiētes estote ad omēs.

I Sermo tertius vnde supra.

Ecce omnia fecit. Sur- dos fecit audire: t mutos loq. An te aduentū filij dei in carnē homo deū factorē oīum rerū esse nō credebāt: nec dei precepta audire volebat. nec sua peccata recognoscere. h veniēs xps de his trib⁹ hoīem informauit: q mō deū factorē oīum credit. Ideo dñs Bñ oia fecit. mō pcepta dei audit. Ideo subdit surdos fecit audire: pec-

cata sua recognoscit. Ideo subdit. Et mutos loqui. In vbiis pmissis hō de trib⁹ bñficiis deo regratias. Prīmū est de eo q p dñm oia ppter hoīem creauit. qd notat cū dñs. Bñ oia fecit. Sūt autē tria opa dei. op⁹ creatiōis redēptiōis: t glorificatiōis. ista tria opa be- ne fecit. ps. Dñi sapiētia fecit. Op⁹ creatiōis fecit potēter. Op⁹ redēptiōis sapiē- ter. Opus glorificatiōis misericorditer. Opus quidē creatiōis potēter fecit: q sola voluntate t solo verbo cuncta creauit. ps. Oia quēcūq⁹ voluit dñs fecit. idē. Ipse dixit t facta sunt. Aug. in lib. de ciui. dei di- cit. Deus oia pōt facere qd vult t nō faci- endū qd nō vult. ppter ea quēdā nō pōt: q omnipotens est. In hoc etiā sua potētia ap- parer. quia creaturas tam magnas creauit. Ambro. Deus nāq⁹ qui natura inuisibilis est: vt etia a visibilib⁹ possit sciri. op⁹ fe- cit qd opificēs visibilitate sui manifestaret: vt per certum incertus possit sciri. t ille dei oīum esse credetur. q hoc fecit qd ab ho- mine fieri est impossibile. Accedat quēcūq⁹ vis creatura t faciat tale celum t terram: et dicam quia deus est. Secundū opus. f. redēptiōis fecit sapiēter. iob. xvi. Prude- tia eius percussit supbum. i. dia bolū. Erat enim diabolus tanq⁹ piscis qui in mari hu- ius mūdi ceteros deuorabat. Erat tanq⁹ ag- nus que in altum per supbiam se exaltabat. Erat tanq⁹ mus: q merita nostra oia corro- debat. Sed xps istū piscē aūē t murē: sapi- enter cepit. Nam piscēs cepit hamo sue di- uinitatis. iob. xl. An extrahere poteris leui- athaz hamo. i. i. do. de summo bono. Diabo- lus dum in xpo carnem insperit que pare- bat: quasi hamo diuinitatis ei⁹ captus est q la- rebat. Et subdit. Est enim in xpo hamus diuinitatis esca caro. linea genealogie q ex euāgelio recitat. t ab abrahā vsq⁹ ad xpm extendit. tenes hanc lineā deus pater ē. Secundo istam autem cepit laqueo sue po- testatis. iob. xl. Nunquid illudes ei quasi a- ui. aut ligabis eum ancillis tuis. Ido. vbi supra. Illudus est diabolus in morte domi- ni quasi auis. Nam xps sub sue carnis mor- talitate abscondit diuinitatem vt laqueum quo eum velut auem improuidam prudē- ti irretuit decipula. Tercio istum murē ce- pit muscipula sue crucis. Vñ Augustinus. Venit redemptor t victus est deceptor et quid fecit redēptor captiuator noster. Te- tendit muscipulam crucem suā. t posuit in-

es escam sanguinē suā. Ille vero rapuit san- guinē nri debitoris ppter qd recessit a debi- toribus. Tertiū opus. f. glorificationis fe- cit misericorditer: q sicut dicitur. i. Cor. ij. Qd oculus nō vidit nec auris audiuit t in- cor hoīs nō ascendit q preparauit deus dili- gētib⁹ se. Scri em viri passi sunt a malis odia cordium opprobria linguarū. Et facti sunt spectaculum inspiētū oculorū. Iuxta illud. i. Cor. iij. Spectaculum facti sumus mūdo. t. Luce. vi. Beati eritis cū vos ode- rint hoīes. ecce odiū. Et exprobrauerint. ec- ce vituperiū. Et eiecerint nomē vñm tanq⁹ malū. ecce spectaclū. q igit passi odia cor- diū recipient tāta mercede qta cor nō suf- ficiet cogitare. Opassi sunt opprobria lin- guarū recipiēt tantā cōsolationē qta auris nō sufficiet audire. Opassi sunt spectaculū in oculis inspiētū recipiēt tantā leticiam qta oculus nō sufficiet videre. Scdm bene- ficiū cōstitit in preceptorū dei adimplētiōe qd notat cū dicit. Surdos fecit audire. tūc surdos audit qñ preceptis derobedit. Pec- cator autē vere surdus est: q quattuor ma- gnas voces audire nō pōt. Prīma est vox mire periculis. Ista est vox sanguinis xpi: q tripliciter clamat. Prīmo pēdēdo p nobis misericordiā. Heb. xij. Accessit ad sangui- nis aspersiōem meli⁹ loquētē q abel. Inter- li. O iste veniā: ille vindictā petit. Scdo pēdēdo a nobis sui memoriā. Job. xvi. Ter- ra ne operias sanguinem meū: nec inueniat in te locū latēdi clamor meus. i. ne operias meū sanguinē p terrenā cupiditatē: nec in- te lateat p obliuionē. Tercio cōquirēdo q in nobis parua habeat efficaciam. ps. Que- rilitas in sanguine meo dñi descendero in corruptionē. quasi diceret. parua t modica. Scda est vox totius vniuersitatis. vox scz oīm creaturarū: que qdē tripliciter clamat. Sūt em magne: pulchritudo viles. Eaz ma- gnitudo clamat dei potētiā vt ipm timea- mus. Apo. xij. Timeat dñm t adoret eū q eum fecit celū t terrā. t. Eaz pulchritudo clamat dei sapiam vt ipm laudem. Ecclē. xliij. Altitudinis firmamētū pulchrit. eius. t. Et infra. Bñdicētes dñm t exaltate illū. Utilitas eoz clamat dei bonitatē vt ipsum amemus. Aug. in lib. cōfessionū. Celū t ter- rarū oia q in eis sunt vndiq⁹ mihi dicunt vt amēte. Nec cessant hic oibus dicere vt sint inexcusabiles. Tercia vox est mire sonorita- tis. f. vox tube iudicialis que tripliciter cla-

mat. Prīmo vt omnes mortui resurgant. i. Cor. xv. Lanet em tuba. t. Scdo vt corā iudice cōpareat. Hiero. Siue comedā siue bibā siue aliquid aliud faciā: semper videb⁹ sonare in auribus meis illa terribilis tuba. Surgite mortui venite ad iudiciū. Tercio vt de oibus suis operibus rōem reddat. ij. Cor. v. Dēs nōs manifestari oportet ante tribunal xpi vt referat vniūsq⁹q⁹ propriā corporis pur gessit: siue bonū siue malum. Quarta vox est mire magnitudinis t horri- bilis. f. vox tonitruū sñie iudicis q dicit bilis. f. vox tonitruū sñie iudicis q dicit. Discēdite a me maledicti t. ps. Deus ma- iestatis innotuit. Job. xvi. Eū parua stils lam sermonū eius vt audierimus qd pote- rit tonitruū magnitudinis ei⁹ intueri. Illa autē vox tria cōtinebit. iuxta illud Apo. xvi. De throno pcedebat fulgura t voces t tonitrua. Voces examinationis. tonitrua sen- tentie terribilis: t fulgura gehenne ignis. Adat. xv. Esuriui t nō dedistis mihi mā- ducare. ecce vox examinationis. Discēdite a me maledicti. ecce tonitruū sñie terribilis. In ignē eternū. ecce fulgur ignis gehenne. In ignē eternū. ecce fulgur ignis gehenne. Tertiū beneficiū cōstitit in humili con- fessione qd notat cū dicit. Et mutos loqui fecisse. qd notat cū dicit. Et mutos loqui fecisse. Unde dicit supra. Solutū est vinculū lin- gue eius. Est autē quadruplex vinculū qd hoīem a cōfessione impedit. Prīmū est pu- dor peti. sed istud soluere debet pudor iudi- cij: vbi tres erūt q petā oia reuelabūt. Pri- mus erit deus. Naum. iij. Reuelabo puden- da tua in facie tua. Scds erit diabolus. Amb. super. ps. Iustus in principio accusa- tor est sui vt delictū alleuier dñ illud cōfite- tur vt iam nō habeat q aduersarius crimi- netur. Non em accusatorē expectat sed pres- uenit: t vocē sibi surripit t dētes sibi petōz suoz cōfessione cōstringit. Tertiū est ipsum scelus qd seipm manifestabit dñ ad collum appēsum apparebit. Threnoz. i. Vigilauit iugū iniquitatis meaz in manu eius conuo- lute sunt et imposte collo meo. Scdm vin- culū est spes vana alia penitēdi et vere va- na. Tū q homo sepe subito morit. Ecclē. v. Ne tardes cōuerti ad dñm: et ne differas de die in diē: subito em venit ira illius. t. Tū q petōz ex vsu contēnitur. Aug. in lib. Omel. Omne petm ex cōsuetudine vilesce- et sic homini videt⁹ quasi nullū sit. dolorem perdit. qd putidū est nō dolere. qd nō dolere nō p sano habet: sed p mortuo cōputandū. Tū q homo in necessitatē t obliuionē sepe

Aug⁹ m li. gfe. Celū et terrā et oia q in eis sūt vndiq⁹ mihi dicūt ut amē te.

inducunt. Secundo. Iustum est vt qui noluit
penitere hæc possit: cū voluerit sero nō pos-
sit. Idē. Hæc aī aduersione peccator percuti-
tur vt morietur obliuiscat sui: qui dñ vixerit
oblitus est dei. Tertium vinculū est timor
grauis pnie. sed cogitare debet pccor: qz po-
nereātur aut est maior aut equalis aut minor.
Si maior valet ad dimissionem culpe: r. ad
augmentū glorie. Si equalis valet tñ ad di-
missionē culpe. Si minor deus supplebit in
purgatorio de rigore sue iusticie. Tutius
est tamē dare penitentes minores qz gra-
uiores tribus de causis: vt dicit Thysio. su-
per Mat. Primo ne illi pnia respiciant: et
scandalizati ad pctā redeant. Secdo qz me-
lius est reddere rationē de nimia mīa q̄ de
nimia iusticia. Tertio qz paterfamilias est
liberalis nō debet esse dispensator auarus.
Quartū vinculū est desperatio venie. Be-
ne. iiii. Maior est iniquitas mea q̄ vt ve-
nitā merear. fm Aug. in lib. i. Quidē. Qui
dam pereunt confitēdo in iite diuturnita-
te: vt sunt pccatissantes. Quidā sperando
de dei bonitate: vt sunt presumētes. Qui-
dam diffidendo pre peccatū immanitate: vt
sunt desperantes &c.

Dñica. xiiij. Sermo primus.

b *Beati oculi qui vident*

que vos videris &c. *Luz. 8.* Si
cut dicit Ambro. in lib. de offi
cijs. Beatitudine quida posuerunt in corpo
ris voluptate: sicut epycuri. Quidam in ani
mi virtute: sicut stoici. Quidam in animi vir
tute & exteriori quadam honestate: sicut pery
paterici. Quidam in dei cognitione & visione
sicut xpiani. Et istam opinionem dñs appro
bat cū dicit. Beati oculi qui vidēt que vos
videris. Apostoli quidē fuerūt beati & vide
rūt xpm oculis cordis in eū credēdo: & oculis
corporis eius facie desiderabilē intrinse
do. Pharisei fuerūt miseri: qz ipm nō vide
rūt oculis per fidē verā. Viderūt tamē ocu
lis corporis: sed morti ad inuidiam. Iuxta
illud. Sap. ij. Stauis est etiā nobis ad vi
dendum. Patriarche & pphete fuerūt beati
qui viderūt xpm incarnatū: sed a lōge per
speculū & in enigmate. Ad modernū sunt bea
tiores: qz vident xpm incarnatū oculis cor
dis per fidē. Illi vero q̄ sunt in patria sunt
beatissimi: qz vidēt eū facie ad facie. & ita
istā vīsiōē notandū est qz vīso iū & vīso
patrie. Iuxta illud. i. *Loz. xij.* Videmus

nunc per speculum in enigmate: tunc autem facie ad facie. Ussio autem vie consistit in vera fide: et dei cognitio. Quia cognitio in vera lib. folio loquor perbebat Aug. ubi ratio cum alloquitur dicens. Quia quod breuius potest. Et respondet Aug. Deus semper idem: nouerim de nouerim me. Homo non semper idem: sed modo dicit vnum: modo aliud. hoc autem non est in deo. Licet enim dicat penitere. Bene. vi. Penitere me huius fecisse. Penitere tamen potest dicere mentis instabilitate: et sic non est in deo. vel exterioris operis delectionem: et sic est in deo. et est sensus. Penitere me fecisse huius idem est faciam quod penitere facere consequitur: quod delet quod fecit. Homo etiam non est semper idem sed modo est letus modo iratus. Deus autem semper est letus et tranquillus. Et quis quid dicat iratus: hoc tamen non ire non est in deo sicut dicit Aug. Non furauit sibi tribulatos affectus: sed vindictis effectus. homo etiam non semper idem: sed modo est pius modo deuotus. Deus autem semper est pius. Pietas tamen aliqui dicit passionis affectus: et sic non est in deo. Aliqui miserationis effectus: et sic est in deo. Anselmus. Cum nobis coparetis nos sentimus miserationis effectus: tu non sentis miserie affectus. Est igitur deus semper idem. i. semper stabilis: Tempus tranquillus: semper letus: semper pius. Perit igitur a deo qui est semper idem ut cognoscat deum. et scilicet dei potentia. sapiam. iniam. et sui miseria. Cognitio poterit occideri timore. Lu. xij. Timere enim qui postquam acciderit: habet primum mittere in gehennam. Cognitio sapientie inducit ad cordis custodiam et conseruationem: quod sicut dicitur Eccl. xij. Oculi domini multo plus lucidiores sunt super solem circumspicientes oculos vias hominum: profundum abyssi et hominum corda. Cognitio mie generat pietatem et amorem: quia enim deus est bonus: ideo ipsum diligimus et in eum speramus. Cognitio pietatis miserie generat humilitatem. Adiecit. vi. c. Humilitas tua in medio tui. Ex his ergo patet quod prescripta oratio continet omnia que sunt necessaria ad salutem. Timor enim facit vitare malum. Propter. xv. Per timorem dei beatum homo malum. Custodia cordis facit cor purum. Proverb. iij. Domini custodia seruus cor tuum: quod ipso vita preedit. Amor sollicitat ad bonum. Breuiter. Nunquam est amor dei ociosus: operatur enim magna si est. Si autem operari negligit: amor non est. humilitas autem est custos omnium prescriptorum. Idem. Qui sine humilitate virtutes

Gerino

cōtra faciem tuam. **M**odo te nō vi
 as vt videas te: qđ si videres te t̃ di
 stibi: placeres tibi: qđ vero nō vi
 uisti tibi: displicebis t̃ tibi t̃ tibi.
 ū iudicaberis: tibi cū ardebis: qđ tu
 sum posuisti: ego aī faciem tuā ponā
 sedatē tuā nō vt corrigas: sed vt
 qđ. **F**ac ergo qđ tibi minas: deus fac
 te de deo tuo: t̃ constitue te ante
 eum. **Q**uoniam iniquitate meam ego
 t̃c. **Q**uod ergo erat post te fiat an
 nuntiat̃ a te: ne tuispe a deo postea
 te t̃ non sit qđ fugias a te. **E**t
 deum qui bene orauit. i. cum atq̃
 deuotione. t̃ continuatione. i. cor.
 abo. ecce continuatio. **S**piritu. ecce
 t̃. **E**t mente. ecce attentio. **J**oh̃. i. iij.
 oratores adorabunt patrem: hoc re
 s̃ continuationes. **I**n spiritu hoc re
 s̃ spiritualē deuotionem. **E**t verū
 refertur ad attentionem. puerb. ij.
 is eam quasi pecuniam. t̃ quasi the
 soderis: illam t̃c. **P**ecuniam queris
 diliter. **A**nde scds pbs interrogat
 qđ hominem fatigari non sinis. **R**es
 utrum. **T**hesauri queris desiderā
 p̃ttere. sic deus d̃z queri in oratio
 ri sine fatione: cum seruoze: et
 one. **A**ugu. in lib. de disciplina
 improbis loquor: auaris loquor.
 in diligitis: tantū mē diligit. **E**t
 sum incomparabiliter. **M**olo a vo
 sorem amorem: **E**tum diligitis pe
 antum me amate. **S**ecundo videt̃
 in quo consistit visio patris. **A**ltus
 Augusti. super **B**en. ad litteram di
 cati habebunt triplicem visionem.
 aalem. corporalem t̃ intellectualem
 alis est qua videbunt angelos t̃ a
 atorum. **E**t quavisioe resulabit
 magnum. **S**i enim **6** in **L**hyss. vi
 onem est magna pena: t̃ quedam
 consistat qđ videat angelos erit ma
 a. **S**ecūda est visio corporalis qua
 christi humanitatem: ex qua visio
 hbit gaudium maius. **L**anti. ij.
 in iussit syon et videre regem **S**a
 in diadema. i. in humana carne
 huius erat mater sua. **E**t dicitur ca
 ma p̃p̃i: sue quia fuit nobis. **V**ictor
 sue quia nullo vicio vel praeue fug
 uis fuit aperta: sue quia fuit t̃m
 id est carne d̃nāne figurat̃. **L**es

tere est figure diuersis ligneis formaf. Si-
gura autem circularis tñ vna linea claudif.
qz caro ceteroz formata est ex semine ytri-
usqz parētis. caro autē xpi tñ ex sanguinib?
vginis. Tertia visio est intellectualis siue
supintellectualis qua deū videbūt. ex qua
resultabit gaudiū maximū. De hac visioe
describitur. Sicut p speculū vitreū trina
nobis visio administrat: qz nos ipsos et ipm
speculū et qd ad eū videmus. Sic p specu-
lum diuine caritatis et ipm deū quā pos-
sibile erit creature: et nos ipsos: et cetera om-
nia nostra ex certa scientia cognoscemus.

Sermo secundus vnde supra.

Iliges dominum deum

tuus ex toto corde tuo et. Cū ois
sciētia diuidat in tres. s. in phisi-
cam siue naturālē. ethicā siue moralē. logi-
cam siue rationalē. Ois huius sciētie pfectio
et primi vera dilectio. Unde aug. in lib. de
agone xpiano: tractās istud xpus. Diliges
dominum deum tuum. dicit hic phisica. qm
ois oim naturaz cause in deo create sunt
hic ethica: qm vita bona et honesta nō aliū-
de formatur qz cū ea q diligēda sunt diligi-
tur: que admodum diligēda sunt de. s. p
sumus. hic logica qm lumen anime rōnalis
nō est nisi ipse deus. Et igit dilectio dei
et proximi est totius legis impletio et omnis
scientie perfectio. ideo ad vitam eternā est
perfecta introductio. Et ideo cū legisperi-
tus dñm interrogasset quid faciēdo vitam
eternā possideret. et dñs ad legem tenen-
dam ipsum remississet. ille ppositū vrbū
rēdit. Diliges dñm deū tuū et. Est igitur
prima dilectio q diligim? deū. Secūda qua di-
ligimus primū. Circa dilectionē autē dei
trita sunt vidēda. scz causa: modus: et fructus.
Causa autē diligēdi deū est ipse deus. qz
in ipso inuenit ois causa et ratio diligēdi.
Tria em sunt que nos inducūt ad aliqū di-
ligēdū. s. bonitas: pulchritudo: et amor. De
pmo ait aug. in lib. de trini. Cum ista nō di-
ligantur nisi quia bona sunt pudeat illis in
herendo non amare bonus ipm vnde bona
sunt. De secūdo dionysius. Omnia inquit
bonū et pulchrū desiderāt. De tertio Amb.
in lib. de officiis. quid tam institum nature.
quid tam impressum humanis affectib? qz
vt diligat diligētes. seneca. Si vis amari a
ma. Est igit deus diligēdus. Primo qz ha-
bet summā bonitatē. Bonitates em q sunt

in creaturis sunt accidentales. et ideo sepe
eis priuamur. Sūt particularē: quia nulla
creatura habet omnes bonitates. Sūt in-
te qz nulla hz purā bonitates. et ideo affectus
nostre delectationis non potest in creaturaz bo-
nitatibus sic accidentalibus: sic particulari-
bus: sic permittit. In deo autē est bonitas
essentialis. ideo dicitur. Adar. x. Nemo boni
nisi sol? de. Est bonitas vniuersalis. sap.
vñ. Venerūt mihi oia bona pariter cū illa
Est bonitas pura. aug. de ciui. dei. Quanta
erit ibi felicitas vbi nullū erit malū: nullum
latebit bonū. Secūdo de? habet summam
pulchritudinē. sap. viñ. Lādor est em lucis
eternae et. Ita autē pulchritudo attenditur
qum ad tria. Primo quantū ad sapientie
splendorem: qui tantus est q nostra sapien-
tia sue sapiētie cōparata ignorātia est. St
cū ponit exemplū. Ebrif. q tanta est dari-
tas solis q omne lucidū sibi comparatum
videtur obscurū. Secūdo attenditur qm ad
eius puritatis nitore: qui tantus est q ois
nostra puritas sue puritati cōparata imū-
dicia est. Sicut ponit exemplū. Ebrif. in
ue. in qua tanta est puritas q ois aliud sibi
cōparatū videtur foetidus. esa. lxiij. Qua
si pannus mēstruare omēs iusticie nostre.
Tertio attenditur qm ad ei? sanctitatē que
tanta est q nostra sanctitas eius sanctitati
comparata malicia est. Luc. xi. Si vos cū si-
tis mali nostri bona dare filijs vris.
Tertio deus habet ad nos summū amorē
Qui quidem omnes alios amores excedit
Primo quidē amorē qui est inter viros et
rem. Si quis haberet vxorē q multas habe-
ret maculas: et non possent deleri nisi fieret
colliriū ex sanguine viri. null? vir hoc aliq-
renus pateretur. Xps autē hoc modo ecce
sā dilexit. eph. v. viri diligite vxores vras
sicut xps ecclesiam. et tradidit semetipm p ea
vt exhiberet sibi gloriosas ecclesiam nō hūc
maculam neqz rugam. aug. Et xpus spon-
sam suam lauat: seipsum vulnerare pmit-
tit. Si sic fieret inter viros et vxores: nemo
inueniretur qui duceret vxores. Secūdo ex-
cedit amorē qui est inter patrē et filiū. Mul-
lus em pater vel mater ob amorem filiū sem-
per vellet in manibus vulnera deferre. vt
his visis possit ei? memorias habere. hoc
tñ fecit xps. esa. xliij. Māqz obliti scī p mu-
lier infantē suū vt nō miferetur filio ytri-
sui. Et si illa oblita fuerit ego tamen nō ob-
liuiscar tui. Ecce in manibus meis desci-

pt te. Tertio excellit amorē qui est inter ami-
cū et amicum. ioh. x. v. Ad maiore charitatem nē
mo hz qm vt aīaz suā ponat et. Rom. v. vt ei
p iusto qz morif. Nam p bono forsitan qz
audeat mori. Lōmēdat autē deus suā chari-
tatem in nobis: qm cū ad huc peccatores es-
semus xpus p nobis mortuus est. Facit hic
differentiā apostolus iustis peccatores: et bonū
peccator est quilibet sceleratus. iustus ē hō
in virtutibus exercitatus. Bonus est hō qua-
dam simplicitate pditus. Null? autē mori vel-
let p suo inimico. Pro amico autē et iusto et
iustis exercitatus: vt aliqz mori vellet. Pro
aliquo autē simplici innocēti aliqz quadā cō-
passione pnotus forsitan se mori exponeret
Nos autē nec eramus iusti nec in virtutibus ex-
ercitati. sed multis vitijs pleni. Nec eram?
boni. i. innocētes: sed eramus multū nocen-
tes. etiā eramus impij et sibi inimici: et tñ p
nobis xps mortuus ē. Quarto excellit amo-
rē q est inter corpus et aīam: q tātus ē q etiā
in viris sanctis aīa nolit a suo corpe natura-
liter separi. Vñ sup illud iob. xl. Ecce ducet
te quo tu nō vis. Dicit glo. Affectus indicat
infirmatit. humane quo nemo velit mori
q adeo est naturalis vt eum a Petro ne sene-
cius expelleret. Vñ et dñs dixit. Transseat a
me calix iste. s. qm cūqz sit molestia mors: vt
est. ea vis amoris. Xps autem intātum nos
dilexit q aīam suā p nobis a suo corpe sepa-
rauit. ioh. x. Animā meā pono p ouib? meis
Secūdo videndum est qz sit modus diligēdi
deum: qui quidem triplex est. Est em dilige-
dus sup oia ppter se: et sine modo. sup omnia
quidē ipm diligere debemus. i. plus q no-
stra: plus q nostros: et plus q nos. De his tri-
bus dicit Luc. xiiij. Qui nō renūciauerit om-
nibus que possidet: nō potest me? esse discip-
pulus quo ad primum. si quis venit ad me et
nō odit patrē suū: et matrē quo ad secūdū.
Adhuc autē et aīam suā: quo ad tertium. Isti
triplici modo xps etiā nos dilexit. s. plus q
regnū suū: q ipm reliquit et ad nostrā misē-
ria venit. Plus q suos. i. angelos: qz eos di-
misit et nobiscū parentelā contraxit. Plus q
seipm: qz pro nobis in mortem se tradidit.
De his tribus dicit Iere. xij. Reliqui domum
meā. i. regnū meū. Dimisi hereditatē meam
i. angelos qui sunt hereditas mea. Dedit di-
lectā aīam meā in manus inimicor. sedo di-
ligēdus est deus ppter se. Aug. in lib. de do-
ctrina xpiana. Ois peccator inqum ē pecca-
tor: nō est diligēdus: et ois hō inqum hō: est

diligendus ppter deū deus vero ppter seipm
Abulri sunt qui diligūt deus ppter bñficiā
que ab ipso recipiūt quozum dilectio mercede
naria dici potest. Aug. Admīs te dñe amas
qui tecū aliquid amat quod nō ppter amat
De tali dilectioe dicit Seneca. Adul musce
sequuntur formice frumentum. cadauera lupi
et sic quidem predicta sequit turba ista non
hominem. si em deus aliquibus dederit mel
id est aliquid temporale in quo suauiter re-
quiescant mor ipm sequuntur sicut musce: sed
sicut deficit mor auolant et recedunt. si alia
quibus dederit frumentum. id est corpora
de commodum: mor ipm sequuntur vt formice
cesset si frumentum deficit vermes colligunt
qz se ad turpia lucra cōuertunt. sed aliquib?
dederit cadauera. i. honores mor ipm sequuntur
vt lupi. et assimilantur honores mūdā ca-
daveribus: tñ q corā deo fetent: tñ quiden-
tur esse honores et nō sunt sicut cadauer vide-
tur esse hō et nō est. si autē ista cadauera de-
ficiunt mor versus celum volūt: qz deum et
sanctos blasphemāt. Tertio diligendus est
sine modo. Bñ. Et diligēdi deum deus
est. Modus est sine modo diligere. In cere-
ris virtutibus est numerus viciosa. Nam ni-
mia credulitas habet leuitates. Nimia spes
habet presumptionem. Nimia mīa fatuitas
tem. Nimia iusticia crudelitatem. Nimia pru-
dentia curiositates. Nimia fortitudo feroci-
tatem. Nimia abstinentia debilitatem. Sed
nimia charitas habet beatitudinem et felici-
tatem. Unde non tātum ille beatus dicitur
qui nimis diligit deum: sed etia qui nimis
diligat mandata dei. ps. Beatus vir qui tñ
met dñm in mādatis eius cupit nimis. Ter-
tio videndum est quis sit fructus diligēdi
deum qui scz est totius trinitatis inhabitat-
io. ioh. xiiij. Si huius diligit me sermonem
meum seruabit: et pater meus diligit eum: et
ad eum veniemus et mansionem apud eū fa-
ciemus et. Pater quidem mansionem facit
in memoria inhabitās ipam p sui fugem re-
cordationē. Filius in intelligentia illuminās
ipam p veram cognitionem. Spiritus sanctus
in voluntate infāmēs ipam ad amorem. Se-
cūdo agitur de dilectione primi: cum dicit
Et primū tuū sicut te metipm. Qd trib? mo-
dis intelligi potest: vt dicat sicut teipm. i. ad
id ad qd teipm. s. ad gratias in pñti: et ad glo-
riam in futuro. Vel in quo teipm. i. in deo
Aug. in lib. confes. Beatus q amat te: et ami-
cos in ter inimicos ppter te. Solus est ille

le nulli eorum amittere cui oēs carī sunt in illo qui nō amittit. Vel pōt intelligi vt homo faciat alteri qd sibi vult fieri: et nō faciat qd sibi nō vult fieri: vt duo pcepta iuris naturalis ibi intelligant. **Quo affirmatiuū qd ponit Adar. vii. Aliud negatiuū qd ponitur Tob. iij. Ildo. Duo sunt erga dilectiones primi seruanda. s. vt beneficiū impessone fo ueatur: et nulla malicia ledatur.**

Sermo tertius vnde supra.

Omo quidam descende

bat ab hierusalem in hierico et c. Peccator non est statim abiectus: sed curandus. Sicut traianus optimus augustorum per tria exempla ostendebat: si cui legitur in poliarie. **Oculi eniz lippi nō sunt statim eruendi: sed curandi.** vngues acutiores nō sunt euellēdi: sed prescindendi chorde in cythara nimis extēse nō sunt clangende: sed remittende. **Lippi sunt luxuriosi qui sunt immundi et excecati.** vngues acutiores sunt superbi qui multos scindunt: et lace rant. **Chorde extēse sunt auari qui per nī mia desideria se extendunt.** tales non sunt statim abiecti: sed benigne curandi. **Mu ius exemplum habemus in nostro samari tano qui hominem vulneratum et expoliātū non abiect: sed benigne curauit.** Per quem quilibet peccator intelligi potest. **Circa quez tria notant.** **Primo dispositio ad peccatū** **Secundo incommoda que facit peccatum.** **Tercio remedia contra peccatum.** **Cir ca primum notandum qd illud ad peccatum disponit: quando quis. s. tranquillitatem mē tis deserit: et ad mutabilitatem rez tempora lium se conuertit: quod notatur per hoc qd il le ab hierusalem que interpretat visio pacis: recessit: et in hierico que interpretat luna: deue nit.** Prosperitas enī mundana lune assimila tur quadruplici de causa. **Primo enim lu na habet lucem edyspatam.** quia sepius edy psim patitur. Sic pspicitas mundana ho minū edyspatur i vita et in morte: et post mor tem. Nam in vita sepe subrahitur. **Tob. xxi. Quotiens lucerna impiorum extinguetur.** **In morte non suffragatur.** **Eclē. v. Moli at tendere ad possessiones iniquas: nihil enim proderunt in tempore vindicte et obductio nis.** Et dicitur mors obductio: quia tūc pal pebre et labia obducuntur. i. contra se ducun tur qñ claudunt. **E dyspatur etiaz post mor tem: qz mortuum non concomitatur.** **ps. Lū**

interierit non sumet omnia: neqz descendet cum eo gloria eius. **Secundo luna habet lucem maculatam: sic mundana prosperitas er in se multis amaritudinibus est perspa. Boetius in libro de consolatio. Quod mul tis amaritudinibz humane felicitatis dulci cedo respersa est.** **Etate primo. Tūm tū mxtum est aqua.** **Et aliorz est maculatur Augu. Amoz inferioris pulchritudinis polluit mentem.** **Eclē. xij. Qui tetigerit picez inqñabitur ab ea.** **Et dicitur pīr amor terrenus: et quia inquinat: et quia nimis ad heret.** **Augu. Quisquis es qui es in mundo ad te venit qui fecit mundum: vt eripiat te. de mundo qd adhuc aliqua delectatione te retinet mundus semper vis esse immundus** **Tercio luna habet lucem variatam: quia modo est plena. modo semiplena. modo va cua. sic de mūdāna prosperitate accidit.** **Un de dicitur. ps. lxxiij. Calix in manu domini et c.** **Eclē luna plena. Plenus mirro. eccel lū na semiplena. Veruntamen fer eius non est exinanita. ecce luna vacua.** **Item. ps. Vidi impiū supereraltatum et eleuatum super cedros libani. ecce luna plena. Transiit et ce non erit intantum scilicet exaltatus rele uatus sicut prius. ecce luna semiplena. Que flui et non est inuentus locus eius. ecce luna vacua.** **Quarto luna habet lucem mutua tam: qz non a se lucet: sed a sole: sic et homo quicquid habet non a se. sed a deo habz. pri me Corinth. iij. Quid habes quod non ac cepisti. De lege autem et natura mutui ē ob ligari ad obsequia mutuant. Contra hoc fa ciunt ingrati. Jere. v. Non dixerunt in cora de suo: metuamus dominum deum nostruz qui dat nobis pluuiam temporaneam et fet rocinam et cetera.** **De natura etiam mutui est vti re mutuata ad illum vsu ad quē mu tuata est.** **Deus mutuauit nobis temporal lia: vt eis vtamur ad sustentationem non ad voluptuosam delectationem.** **Contra hoc faciunt voluptuosi. Sapientie. ij. Vno pre cioso et vnguentis nos impleamus et c.** **De natura etiam mutui est rem inmutuatam red dere non derelictatam.** **Deus dedit homi ni animam bonam. Sapientie. viij. Boni tus sum animā bonam. Sed contra hoc fa ciunt omnes mali qui animam occidunt.** **Sapient. xvi. Dedit homo per maliciā ani mā suam.** **Secundo videndū est que sint in comoda que facit homini peccatum: que quidem sunt tria: quia hō. spoliatur. vulne**

ratur: et semiuuus relinquitur. **Primo a diabolo spoliatur.** dicit autē **Ex. iij. sup marth. qd diabolus dū fur: qd furat hōi auz sapientie. argētū eloquētie. vestimēta virtutum. et lin theamina gratiaz.** **Primo igitur furat auz sapientie.** **Nihil enī est qd latro tātū odiat qm lumen.** **Istud lumen est sapientia di uina: quā fures infernales multū odiūt.** **Jo han. ij. Qui male agit odit lucem. Et ideo libēter eā extingūt. qñ autē extinguere non possunt terrā fugiunt.** **Job. xxiij. Si subito apparuerit auroz arbitrant vmbra mortis** **Istud aurum demones furant quādo aue runt sapientiam diuinā et immittunt sapiē tiam terrenā.** **Baruch. iij. Filij agar q ex q fierunt sapientiam q de terra est: vīa aures sciētie nescierunt.** **Secdo furant argentū elo quētie. i. predicationis et doctrine.** **Mul tum timent latrones qui aliquis clamat: sic demones quando aliquis predicat.** **Legit Josue. vi. Ad damoz filioz israel: muri hic richo ceciderunt: qz sepe adyocē predicatoris oīa arma diaboli corruūt.** **Istud argētū diabolus furatur qñ argentū sanctorz elo qz rum vertit in scoria fabulaz.** **isa. i. Argētuz tuū versum est in scoriā.** **Tercio furant vestes virtutū.** **Facit igitur diabolus sicut fur violentus et malus q oīa preciosa tollit vīlia dimittit. media aliqñ tollit: aliquando dimittit. Preciosa aut sunt oīe. Istas tollit cū eas ad pccm ducit.** **Scn. xiiij. Da mihi alas cetera tolle tibi.** **Vīlia sunt pccā. Ista dimittit: q th vīlia essent a pcciosa aīa sepa rāda.** **Jere. xvi. Si separaueris pcciosū a vi si: qst os mēis eris.** **Media sunt tpalia: que diabolus aliquādo tollit vt inducat hōiem ad erroz et impatientiam.** **Aliqñ dimittit vt eū peccare faciat p intēperātiā.** **Quarto furat lintheamina gratiarū.** **Gratia dei dē lintheamē: qz facit aīam candidā.** **ps. Laua bis me et sup mūdē dealbabor.** **Facit eā sub tilēm. i. cōscientiā.** **Ezech. xvi. Induire sub tilibus et c.** **Diabolus aut furat ipā linthea minā qñ facit aīam nigrā.** **Thren. iij. De nigrate sunt sup carbones facies eoz.** **Et facit eā in cōscientia grossā.** **Math. xxiij. Ecce oīes culicē: camelum aut glutiētes.** **Secundo peccator vulneratur.** **Sed notan dum q vulnera peccatorum aliquādo sunt recentia: ista sanantur vāctioe: scilicet spi ritussancti inspiratione siue penitētie leuīs impositione.** **Eclē. x. Breuem languozē pre cides medicus.** **Aliquando sunt inueterata.**

Ista sanantur adustione. id est adustiuā carā nis maceratione. **psalmista. Ate renes me os et cor meum domine et c.** **Aliquando sunt putrida.** **Ista sanantur incisione. id est inci sūa tribulatione.** **psalmista. Adulphica te sunt infirmitates eozum et c.** **Ideo dicitur: fuit inuinctus vt sanaret vulnera recentia.** **psalmista. Vngit te deus deus tuus et c.** **Sunt igne passionis adusti: vt sanaret vul nera inueterata.** **psalmista. Ignem et crami nasti et c.** **Fuit in quinqz partibus incisus vt sanaret vulnera putrida.** **Tercio peccator semiuuus relinquitur.** **Lum enim duo sine signa vire scilicet sensus et motus.** **Quidam sunt totaliter viui: quia scilicet de deo recte sentiunt per fidem et mouent p bona opera.** **Ad Roma. i. Iustus: ecce opera.** **Ex fide vi uit: ecce fides vera.** **Istū totaliter sunt mori tui qui neutrum habent.** **De quibus dicitur i epla iude. Arbores autūales infructuose bis mortue.** **Istū sunt semiuui qui habent fidē sed nō opera.** **Titū. i. Confitent se nos se deū: factis aut negāt.** **Augu. de questionibz euangelij. Semiuui? dicitur qui et pre qua potest cognoscere deum viuus est.** **Ex parte vero qua peccatis premit mortū est.** **Tercio videndum est que sint remedia cō tra peccatū.** **Ad sanādā enī peccata tria sūt necessaria.** **Primo vinū mordētis timoris.** **Sed notādū q timor aliquādo causatur ex consideratione penē: et tunc est quasi quod dam cautētiā p qd purgatur sanies pccōz.** **ps. Cōfige timore tuo carnes meas.** **Eclē. i. Timor dñi expellit pccm.** **Aliqñ causat ex consideratione iudiciorz dñi: tunc est qñ seuiens fluctus maris nauem mentis cōcu tiens donec pondus peccati abiciat.** **Tob. xxiij. Semper quasi tumentes super meflu tus timui deum: et pondus eius ferre non potui.** **Aliquando causatur ex consideratōe glorie: et tunc est quasi quoddā electuarium quod animā fortificat.** **Prover. xiiij. In rē more domini fiducia fortitudinis.** **Secdo necessaria est olei id est spei dulcorantis in fusio.** **Spes instat olei aīam subleuat vt de salute obtinenda cōfidat.** **Prover. xix. Qui sperat in domino subleuabitur.** **Romano. viij. Spe enim salui facti sumus. in aduer sariis dolorum mitigat.** **ps. In quo mīz hi spes dedisti: hec me consolata est in hu militate mea. igitur gratie cōseruat.** **Unde in Rayn iste ignis extinet? fuit: qz oleo spei ca ruit dices gen. iij. Maior ē iqtas mea q**

ut venia merear. Tercio necessaria est alligatura pnie salutaris. De qua dicit eccle. vii. Vincula illi alligatura salutis. Ista alligatura si est debito modo facta sanitatem inducit. si nimis lara: fluxu non refrigit: si nimis strita: lesionem facit. sic et est de pnia imponenda: quoniam est culpe proportionata valet ad dimissionem culpe pene. Talis pnia assumenda docet aplos Ro. vi. Sicut exhibuistis membra vestra seruire iniquitati et iniquitati ad iniquitatem: ita nunc exhibete membra vestra seruire iusticie in sanctificatione. Sed si est nimis lara pnia non restringit nec remittit. id dicit Ezech. xvi. Aqua non est lora in salutem: nec sale saluta: nec inuoluta panis. si est nimis dura potius nocet: quia peccator ipam phiciet et ad peccatum redit. Chrs. Vis apparere iustus vel sanctus: circa vitam tua esto auster: circa aliorum autem esto benignus. Audiatur homines parua mandante et gratia videatur facientem. Sed de multis dicitur Mathei xxiii. Alligant onera grauia et importabilia et imponunt in humeros hominum. Dignus autem suo nolunt ea mouere etc.

¶ Dominica. xiiij. Sermo primus.

¶ **U**m ingrederetur iesus

q̄ddam castellum occurrerunt ei
deceꝝ viri leprosi ꝛc. Luc. xviij.
Sicut dicit augu. de celo venit magnus me
dicus: qꝫ tota mūda magnis iacebat egro
tus. Magna egritudo est lepra corporis:
maior est lepra mētis: q̄ est pctm̄. Estrāqꝫ
tem xps in istis dece leprosis curauit dum
ip̄os corporaliter ꝛ spūaliter sanauit. Signi
ficatur aut pctm̄ ꝛ lepram triplici de ca. est
enī lepra morbus lepram ꝛ strībūdus ꝛ con
tagiosus. Inq̄rtum est morbus feridus signat
pctm̄ luxurie. Inq̄rtum est strībūdus pctm̄ au
ritie. Inq̄rtū coragiosus pctm̄ supbie. Inq̄rtū
igit est feridus designat luxuriā: qꝫ coram
deo ꝛ hoibꝫ feret. Joel. i. Cōputruerūt iu
menta in sterore suo. Egruimenta aures
in sterore suo cōputrescere: est carnales ho
mines in feroꝝ luxuriā vite finire. Tūc aut
anim̄ luxuriosus ē feridus q̄ ē quartidua
nua. iuxta illud Joh. xi. Dñe iā feret q̄rtidu
anus em̄ est. Prima dies est mala cogitatio
ꝛ delectatio: ꝛ tunc adhuc nō feret. Secūda
est mala op̄us: tūc anim̄ licet sit mortu
us ꝫ vnico tamen actu nō feret. Quarta est
mala cōsuetudo: ꝛ tunc anim̄ est mortuꝫ ꝛ

est fetidus: q: ē quatuoriduanus: ⁊ marine qñ
penitere nō vult. Ista sunt quatuor scelerā
damasci de qbus d: Amos. i. Sup trid: scelerib
us damasci ⁊ sup quatuor: nō cōuertū
eum. Ubi dicit glosa. Primū est malū cogit
tare. Scdm est p sentire. Tertiū est malū cogit
re. Quartū nō penitere. Et subdit glosa. qui
in tribus priozibz peccat si penitet cōuert
it eñ deus ad vultū clementie sue. si nō nō
penitet auertit ab eo vultus clementie dei.
Et q: anm? carnalis fetet in vira p culpam
ideo ferebit in inferno p penam. csa. iij. Erit
p suauī odoze fetor. Carnalis voluptras vi
det esse suauis ⁊ odorifera: hysialis odoz su
uifatis vertet in fetorez in infernalis feditas
tis. Fetoz autem ipe in inferno cōcubabit a
quatuor. Primo a ferenti cōfōrio. Demos
nes enī qui sunt damnatoz socij sunt valde
fetidi. Joel. ij. Ascendet fetoz ⁊ ius ⁊ ascendet
putredo eius: q: supbe egit. scdo a ferēdi sup
plicio: q: pena ferēdi. f. sulphurea punitiō.
ps. Ignis sulphur spās pcellat ⁊c. In hys
significationez dominus sup sodomitas sul
phur ⁊ ignem pluit ⁊r habet. scñ. xij. Terti
o a ferenti corpore suo: q: corpa damnato
rum erunt fetida. csa. xxiij. De cadaueribz
eorum ascendet fetoz. Quarto a ferenti loco
Terra enī infernalis tota est ferida: q: oim
fetozum ⁊ immundiciarum est sentina. Sed
in iudicio deus vniū de fecibus seuabit ⁊ in
cloacam infernalem oēs feces iacabit. sicut
p3 in elemētis ⁊ rebz ceteris. sed primo de
elemētis videamus. Terra enī est frigida sic
ca ⁊ obscura. deus autē in iudicio ab elemē
to terre separabit quicquid est frigiditatis:
⁊ obfcuritatis ⁊ siccitatis: ⁊ totā frigiditātē
siccitatem ⁊ obfcuritatem in cloacam piciet
infernalem: ⁊ remanebit splēdida terra sicut
aurum. Job. xviij. Sicut illius aurū. Apo
ca. xxi. Ipā ciuitas aurum mundū ⁊c. Ele
mentum aque ⁊ maris aliquando est turbu
dum ⁊ gelidum ⁊ tempestuosum. Sed tunc
deus oia ista ab aqua maris diuider ⁊ totā
turbulentiatē ⁊ tempestuatē ⁊ pgelationē in
infernum piciet ⁊ remanebit mare fulgidū
tanq̃ cristallus. Apoc. iij. In conspectu eñ
mare vitreum simile cristallo. In aere gene
rantur nubes grandines fulgura ⁊ tonitrua
Tunc autem deus ab aere ista separabit: et
omnes nubes grandines fulgura ⁊ tonitrua
in infernum iacabit: ⁊ remanebit aer lucid⁹
⁊ seren⁹. csa. lxxv. Ecce ego creō celos nouos
Tunc celum ⁊ aerem nouus creabit. nō q̃rū

ad substantiā: sed q̄rū ad p̄stīnā formam,
Ignis etiam h̄z humilitatem ⁊ ardorem: ex
lucem. Tunc autē deus humilitatē ⁊ ardorem
mittet ad regionē dānator: totū autē lucē
mittet ad regionē beator. ps. Vox dñi inter
sidentis flāmā ignis. Flāmā ignis interci
det qñ humilitatē ⁊ ardorem a luce diuidet.
Nō solū autē deus in cloacā ifemalē p̄ciet
feces elementor: sed etiā aliam rez. Si q̄d
fer gaudij est dolor, fer sapiētie est fatuitas
⁊ obliuio. Fer sanitatis est egrotudo. Fer vi
dolorē. a sapiētia fatuitatē ⁊ obliuionē. a sa
nitatē egrotudinē: a vita mortē: oēm dolorē
rem: fatuitatē: ifirmitatē: mortē in latinā
p̄ciet infernales. Sanctis autē remanebit
gaudij sine dolorē: sapiētia sine obliuione
sanitas sine egrotudine: vita sine morte. ex
rari. Aut put sunt mixta: ⁊ sic sunt in mundo
q̄ ibi multis impuritatibus sunt fersa.
Aut put sunt pura: ⁊ sic erunt post iudiciū
q̄ tunc deus ea purgabit ⁊ omne impurita
tem separabit. Aut put sunt feculentia: ⁊ sic
erunt in inferno: q̄ omnes feces elementor
illuc p̄ciet. Similiter ⁊ ceterē res tripli
ter possunt considerari: aut put sunt mixte: ⁊
sic sunt in hac vita in qua est gaudium cum
dolorē: sapiētia cum obliuione: sanitas cum
infirmitatē. vita cum morte. Aut prout sunt
pure: ⁊ sic sunt in beatavita: vbi est gaudium
sine dolorē: sapiētia sine obliuione: sanitas
sine infirmitatē: vita sine morte. Aut prout
sunt feculentie: ⁊ sic erunt in inferno: vbi est
omnis dolor: obliuio infirmitas: ⁊ mors. ps.
Calix in manu dñi vini meri ⁊c. Ecce puri
tas que est in celo. Plenus mixto, ecce mix
tio que est in mundo. veritatem ⁊ fer ei nō
est exmanita ⁊c. Ecce feculentia que est in
inferno. ¶ Sed lepra est morbus fistibū:
q̄rū ad hoc designat peccatū auaricie. Auar
tis em adeo stit q̄ satiari nō potest. puer
xxx. Triā sunt insaturabilia: ⁊ quartus quod
nūq̄ dicit sufficit. Infernū: ⁊ os vulne. ⁊ ter
ra que nunq̄ satiā aqua. Ignis verō nunq̄
dicit sufficit. Panis igit insaturabile est in
fernus: q̄ quis quotidie animas quātū in
feritas deuoret: satiari tñ nō pōt. ¶ Q Tempus
vero veniet qñ dicit sufficit. Iudicio em ex
tremo celebrato oēs reprobi in inferno reclu
dent: ⁊ infernū ipe replebit: ⁊ manu dei dau
det: tū infernū dicit sufficit. Sed in insat
abile est carnalis cōcupiscētia que adeo fami

lica est q̄ nō potest: tñ tps̄ veniet in quo dī
cer sufficit. Qñ em̄ homo valde deficiat: ita
q̄ calor naturalis in eo deficiat: tūc cōcupiscē
tia carnalis dicit sufficit: q̄ fener velit nolit
cogit cōtinere naturali caloze in eo deficiēs
te. ¶ Tertio insatrabile est terra sitiēs que
semp̄ aquam absorbere desiderat. Tempus
tamē veniet qñ dicit sufficit. Qñ em̄ est ma
gna inundatio pluuiarū ita q̄ aque sunt sup̄
abundātes: t̄ per diuersa loca discurrūt: tunc
terra dicit sufficit: q̄ plus absorbere nō pos
tulat. Tercio vero etiam est insatrabilis: t̄ nū
q̄ dicit sufficit: q̄ q̄to plus ligna apponun
tur: tāto magis accēdit: t̄ ideo recte p̄ ignē
auaricia designat. Ecclesi. xxiij. Anima calli
da quasi ignis ardēs nō ertingit̄ donec ali
quid quiliat. Auarus igitur est insatrabili
or q̄ ista tria p̄dicta insatrabilia. ¶ Pri
mo est insatrabilior q̄ infern̄: q̄ infern̄ post q̄
plen̄ fuerit dicit sufficit. Auar̄ aut̄ q̄to ma
gis ē plen̄: tāto magis ē cupidi: p̄ter. xxvij.
Infernus t̄ p̄ditio nūq̄ replet̄. supple i p̄
senti. similiter oculi hoim̄ insatrabiles. Ec
clesi. v. Auarus nō implebit̄ pecunia. ¶ Se
cūdo quare avarus est insatrabilior q̄ carnalis cō
cupiscētia: q̄ in hoc homie sene cōcupiscē
tia carnalis dicit sufficit. Auaricia vero i hō
mine sene non seneſcit: sed amplius iuuenē
ſcit. Hiero. Cum oīa vitia seneſcāt i homie
sola auaricia iuuenēſcit. Tullius i lib. de se
nectute. Auaricia ſenis quid sibi velit nō ī
telligo. Quid em̄ absurdū? esse pōt q̄ quo mi
nus reſtat vie eo plus viciat̄ querere. Ter
tio avarus est insatrabilior q̄ terra sitiēs
que dicit sufficit. quādo plena est qñ est ma
gna inundatio aquarū: t̄ qñ tpe auge sup̄ab
dātes p̄ diuersa loca discurrūt: dicit sufficit
auarus aut̄ sibi magnas inundat̄ diuitiarū
nō tamē dicit sufficit: siue siue diuitie currāt
in ſtāciam per diuerſas nūdinas: siue vſq̄
vltra mare per diuerſas mercatōes adhuc
nō dicit: sufficit. Ideo ſim Senecam aſſimi
latur eam̄ qui p̄iecta mox deuorat: et rur
sus ad alia deuoranda ſuſcepſus anhelat. aſſi
milat̄ hydroptico qui quāto plus bibit tanto
plus ſitit. Johan. iij. Omnis qui biberit
i hac aqua ſitiet in eternis t̄. ¶ Tertio lepra
est morbus cōtagioſus. Et q̄m̄ ad hoc ſi
gnat p̄c̄m̄ ſup̄bie quod est cōtagioſum. Iux
ta illud eccl. viij. Qui p̄cauerit ſup̄bio induc
t ſuperbiam. ſignat etiam omne alia morā
te p̄c̄m̄ qd̄ de se est p̄tagioſus: et eo q̄m̄
trahit ad aliud. Et hoc pōt esse q̄duplci de

ignis. a violentia furis et ab impetu aquarum. et a terrore hostium. In nobis adhuc est ignis et cupiditatis. iob. xxi. Ignis est usque ad coelum ascendit deorum. h. felix qui dicere potest. Eccl. li. In medio ignis non sit estuar. Contra hunc ignem debemus ad deum clamare. Joel. i. Ad te domine clamabo: quia ignis comedit speciosam deserti. Debemus etiam petere aquam lachrymarum. quia hunc ignem extinguit. eccl. iij. Ignem ardentem extinguit aqua. In nobis etiam sunt fures. i. oculi lasciui. iuxta illud Thren. iij. cap. Oculi mei depredatus est etiam mea. id debemus ad deum clamare et petere. oculo custodi. es. xxi. Ad me clamat ex se. Lutos quid de nocte. Seyr interpretatur hyrcus. Oculi autem hyrci propter libidinem tortuosos aspiciunt. et ideo p. seyr intelligitur ille cui oculi sunt lasciui. Talis est ad deum clamare qui est custos in nocte aduersitatur. tentatio. n. sic clamabat propheta dicens. Auerte oculos meos ne videam vanitatem. in nobis etiam sunt aque multarum tribulationum. ps. Saluum me fac deus etc. Et ideo debemus clamare et dei consolationem petere: sicut discipuli clamauerunt dicentes. Ad. viij. Domine salua nos perennis: et facta est tranquillitas magna. in nobis est etiam primum bellum. iob. viij. Adversitas est vita hominis super terram. ideo debemus ad deum clamare et auxilium petere. sicut clamavit moyses. Eui dominus dixit Exo. xiiij. c. Quid clamas ad me. et tunc dominus pharaonem cum suo exercitu in mari submersit quia ad clamorem nostrum dominus vires diaboli et totius exercitus sui frangit.

¶ Sermo tertius unde supra.

¶ Esu preceptorum misere nostri. sicut dicit Bernardus. illi me secure commito qui saluare me possit. mouerit. et velit. ipsa enim potest saluare quod est virtus dei. Mouerit saluare: quod est sapientia dei. Et vult saluare: quod pro nobis fecit sacrificium dei. ista tria tangunt. i. cor. i. Predicamus christum crucifixum: ecce quod sacrificium dei. et sequitur de duobus alijs. Predicamus christum dei virtutem et dei sapientiam. isti igitur leprosi sciunt christum habere potentiam sapientiam et voluntatem saluandi et miserandi ipsum inuocant et dicunt. Jesu preceptorum misere nostri. in quibus verbis vocat eum saluatorem. preceptorem. et miseratorem. Saluatorem vocat eum cum dicit. iesu: qui saluatos interpretatur. ipse a tribus nos saluauit. i.

peccato: dyabolo: et a pena. sicut dicit in lib. sententiarum. A peccato autem tribus modis nos saluat: sicut ibidem dicit. Primo per charitatem inflamantem. sicut enim dicit ad Romanos. v. Commendat deus suam charitatem in nobis. quoniam cum adhuc peccatores essemus christus pro nobis mortuus est. Exhibita igitur nobis tantum caritate dilectionis. accenditur ad diligendum deus qui pro nobis tanta fecit: et ex hoc iustificamur et a peccatis mundamur. Et ideo secundum Augustinum. Licet fuerit alius modus possibilis nostre redemptionis: nullus tamen nostre sanationis de misericordia fuerit prouentior: quod nullus alius in nos inflammasse: sicut quoniam cogitamus quod dei filius frater noster esse voluit et pro nobis mortuus dignatus fuit. Secundo saluamur a peccato per fidem iustificatorem. sicut enim dicit Roma. iij. Deus ipsum posuit precipitorem per fides in sanguine ipsius. id est per fidem passionis ipsius. sicut enim aspicientes ad serpentem enei in palo erectum sanabant a moribus serpentis. sic et illi qui vera fide aspiciunt ad christum in cruce exaltatum sanant a vulneribus peccatorum. Tertio saluamur a peccato per satisfactionem: pena enim quod pro nostris peccatis debebat ipse in corpore suo sustinuit et sic nos absoluit et suo sanguine sanauit. id est per. h. Peccata nostra. i. penam pro peccatis nostris ipse tulit in corpore suo super lignum: per peccatis nostris iusticie viuam? cuius libere sanati estis. Secundo dixit? nos saluauit a dyabolo. Dyabolus enim hominem non detinebat nisi potius vinculis: et ideo eo ipso quod sumus a peccatis saluati sumus a dyabolo liberati. aug. In christo vincunt inimice nobis iniuriales potestates: ubi vincunt iniuriales cupiditates. Fuso enim sanguine christi sine culpa omnium delectorum chirographa sunt deleta. Et quis dyabolus adhuc nos tenet eisdem modis quibus ante? in id vincere non potest sicut ante: quod christus fortiter in sua passione alligauit. id est potestatem eius copesauit ut dicit. Mat. xij. Habebat enim duas manus. Unam attrahentem per quam et sanctos ad inferos attraheret: et istam christus in cruce amputauit: et oes sanctos deinceps ad se traxit. Johan. xij. Si exaltatus fuero a terra omnia traham ad meipsum. aliam impellentem per quam ad peccatum homines impellebat: vincebat et istam christus in cruce sic vulnerauit et debilitauit quod de cetero non potest vincere nisi volentes. ab adhuc. in. Cornua in manibus eius? Potestas enim et virtus christi apparuit in manibus dyaboli. quod vna amputauit: et alia

vulnerauit. Tertio christus nos saluauit a pena et morte temporalis: hoc enim in generali resurrectione et a morte eterna que erat in diuine visionis priuatione. ideo secundum Gregorium. Una die in terra et duobus noctibus iacuit in sepulchro ad inuendum quod lux vite sue mortis destruxit duplicem nostram mortem. In damnatis autem mors eterna non destruit: sed semper viuificat ut homo iterum moriatur. ps. Sicut oues in inferno positi sunt: mors videbat damnatos occidere et tamen iterum viuificet ut iterum occidant: et ideo dicit. mors depascet eos. Vel dicunt in inferno poni sicut oues: quod sicut oues postquam pauerint in vno prato ducunt a pastore ad aliud pratum: sic erit in inferno. Ibi enim sunt duo prata. scilicet pratum frigiditatis et pratum caloris. Postquam igitur oues infernalis pauerint in pratum frigiditatis pastor eorum. id est dyabolus deducet eas ad pratum caloris: et sic alternatim erit imperpetuum. Job. xxiij. Ad nimium calorem transiit ab aquis nivium. Vel dicunt poni in inferno sicut oues: quod sicut homines aialia distinguntur per greges: quod oues statim per se et capre per se et etiam damati similes per diuersos greges distinguuntur. Nam superbi facient vnum gregem. luxuriosi alium. auari alium. Zacha. xij. Plaget terre familie et familie fecerunt. Vel dicunt in inferno sicut oues: ostenduntur et sic totum ad pascua mittunt: sic peccatores homines dimittuntur in infernum. et sic attolunt ad pascua in fernalia transmittunt. ps. Cum interierit non sumet oia: nec descendet cum eo gloria eius. Vel dicunt poni in inferno sicut oues: quod sicut oues in calore statim copresse et vna super aliam. in frigore autem statim segregate. Sic et damnati cum erit in igne infernali stabunt copressi ut vna super aliam magis incendat. Et vero erunt in frigore erunt separati ut quilibet per se strideat. Mat. viij. Ibi erit fletus et stridor dentium. Secundo leprosi vocant christum preceptorem. Ipse enim est verus preceptor qui decem precepta nobis dedit: quod si alij transgredimur ipsum venimus miserari rogare debemus. Unde et isti leprosi dicunt fuisse decem. sicut enim decem leprosi significant illos quod decem precepta sunt transgressi: sic decem mundati significant eos qui per christum ad eorum obseruantiam sunt conuersi. Iste decalogus preceptorum est illud psalterium decachorde. De quo dicit propheta. In psalterio decachordo psallam tibi. quod verbum

tractas Aug. in lib. de decem chordis distinxit tres differentias. Quidam enim istud psalterium portat sed in eo non cantat. quia precepta dei et timore seruatur. portare enim psalterium: sed non cantare in eo onus quidem habet sed delectationem non habet: quia timor penam habet. Alij portant et cantant: quod secundum mandata dei seruatur et ex amore seruatur. licet enim sit labor in portando: est tamen delectatio in cantando. iuxta illud ps. Cantabiles mihi erant iustificationes tue. Alij nec portant nec cantant: sed precipue qui secundum mandata dei non ex amore nec ex timore seruatur. melius est autem ut ibidem dicit Augustinus. psalterium portare et cantare: quam precipue. Rursus melius portare et non cantare quam precipue. quod melius est precepta dei ex amore quam ex timore facere. Rursus melius est facere ex timore quam nullo modo facere. Potest etiam addi quarta regula. illorum scilicet quod non portant: scilicet cantant qui dicitur et non faciunt. In psalterio quidem decem chordarum cantant quod precepta dei alijs predicant: sed non portant quod ea non seruatur. De talibus dicit. Mat. xxij. Alligat onera grauia et importabilia et imponunt ea in humeros hominum. digito autem suo noluit ea mouere. Tertio vocat christum miseratorem cum dicit. Misere re me. Ad misericordiam autem impedienda tria ipsum inclinamus. scilicet sua affectio precordialis. nostra deuotio filialis. et nostra miseria generalis. Amor precordialis est qui radicat in corde. quoniam manifestat in opibus exhibitione. quoniam ostendit in aduersitatu persequione. et qui est cum perseuerantia et continuatione. Iste modo christus in passionem ad nos affectionem habuit precordiale: ipse enim iuxta cor suum fuit confossum ad inuendum quod amoris in eis corde est radicat. Ber. In quo enim datur? in vulneribus tuis eluxisset: quod tu domine suavis et mitis et multe misericordie. Ipse fuit in manibus perforatus: ad inuendum quod in beneficijs est liberalis et largus. Sicut enim vas perforatum nihil retinet: sic christus nihil si bi retinuit: sed oia nobis dedit. scilicet carne in refectione. sanguinem in ablutione. aliam in redemptione. et deitatem dat in fruitione. Ipse enim in pedibus fuit confosus. ad inuendum quod pedes peccatorum nostrorum portauit. Es. liij. Vere laqueos nostros ipse tulit: et dolores nostros ipse portauit. Ipse etiam fuit in cruce totus crucifixus ad inuendum quod amor quoniam nos dilexit: usque in perpetuum se extendit. Mat. vlt. Ecce ego vobiscum sum oibus diebus usque ad consummationem seculi. Secundo inclinatur ipsum ad misericordiam nostra deuotio filialis. Iere. xxxi. Si filij honorabitis

his effraim. Si puer delicatus: qz ex quo lo-
catus sum de eo: adhuc recordabor ei. **Idcirco**
conturbata sunt viscera mea super eum.
Miseris miserebor ei. Ac si dicat dñs. in
tatu viscera mea sup eum comouent. Ac si ex
eo mihi accresceret magnus honor. **Idcirco**
dixit. Si filius honorabilis. Ac si ex eo mihi
pueriat magnas utilitas. **Idcirco** dixit effraim
qz interpretat fertilitas. vel ac si eēt puulus
tēte immaturus. vel ac si eēt delicate nu-
tritius. **Idcirco** dicit. Si puer delicatus. Et res
uera scī viri sunt filij honorabiles dei: qz
in ipsis est imago dei quā in seipīs hono-
rāt. **Eccle. x.** Filij i mānitudine serua aīam
tuā: et da illi honorē fm meritū eius. Sūt
etiā viles deo nō rōe dei: sed rōe ipsoz.
Chrys. Sicut benefaciēs nō deo presta-
mus sed nobis. dñs aut gaudet non de suo
lucro: sed de nra salute. Ne peccātes nō deo
nocem: sed nobis. de aut tristat aīo nō de
sua iniuria: sed de nra perditione. Sūt etiā
pūli in dei cognitione nō dilectione qdū
sunt i pūti vita. **i. Cor. xij.** Eū essem puul?
loquebar vt paulus et. Sūt etiā a deo deli-
cate nutriti. **i. pane angelico. i. seipo. ps.** Pa-
ne angeloz māducauit hō. **Tertio** deū in-
clinat ad miserandā nra miseria generalis.
Sūt in qdā q nulla habet miseriā et nō indi-
gēt mīa. **i. beati** in quibus nulla est miseria
nec qtu ad corp? nec qtu ad aīam. **Apoca.**
xii. Absterget de oēm lachrymā ab oculis
secūz et. **Aug. de ci. dei.** Erit in singulis in-
separabilis volūtas libera. ab oī malo libe-
rata. et impleta oī bono. frūes indecīenter
eternoz gaudioz iocūditate. oblita culpaz
oblita penaz. ne tamen ideo sue liberatio-
nis oblita vt liberatozī suo non sit ingrata.
Alij sunt q oēm habet miseriā nec vllā pnt
recipere mīam. **i. damnati.** **Cor.** emī cor erit
subiectū oī pene et miserie. **Pla. i.** A planta
pedis vsqz ad verticem nō est in eo sanitas
Cor. emī aīa erit plena oī angustia qtu ad
culpā preteritā. **Sapi. v.** Dicit intra se pe-
nitentiā agētes et pte angustia spūs gemen-
tes et. Erit plena omni dolore: qtu ad pe-
nā presentē. **Pla. xij.** Toriones et dolores
tenebūt et. Erit plena oī torione imagina-
tiua et formidatiua. **Sapi. xvij.** Timore per-
cussī illius q non videbat facie estimabant
deteriora esse q videbant. Erit plena om-
ni desperatione ppter veniam denegatā
Adichee. i. Desperata est plaga eius. Alij
sunt qui nec oēs nec nullas: sed tamen ali-

quas habent miseras: et ideo multiplici-
tatem habent miseras qtu ad corpus. **Ber.**
Idcirco natus de muliere: ideo cū reatu res-
pletur multis miserijs: ideo cū fletu qdū
si flos egredit et conterit: ideo cū metu. **Das-**
ber etiā multas miseras in anima: qz fm
Ber. Ratio obnubilatur multiplici errore.
Idcirco memoria confundit multiplici obliuione.
Volūtas tactat multiplici perturbatione.

Idcirco. **Ad Sermo primus.**

¶ Emo potest duobus do-
minis seruire et. **Adaph. vi.** Si
cut dicit **Aug.** Deus hocem fecit vt sum-
mū bonū intelligeret. intelligendo amaret.
amando possideret. possidendo frueretur.
ideo xps in hoc euangelio intrēdit nos ab
amore terrenoz ad amorē celestiu inducere.
Et hoc quattuor modis. **¶ Primo** dñs
pōt duobus dñis seruire. cū dicit. **Nemo**
do nimā sollicitudinē: cū dicit. **Idcirco** dico
vobis ne solliciti sitis et. **Tertio** ostēdēdo
ista p similitudinē: cū dicit. **Mōne** aīa plus
est q esca et. **Quarto** inducēdo suā interi-
nem: cū dicit. **Querite** ergo primū regnū
dei. **¶ Circa** primū notādū q nemo potest
seruire duobus dominis cōtraria precipi-
tibus. **Isti** duo dñi sunt de? et diabolus. vel
deus et mūdus. vel de? et caro. **Primis** duo-
bus nemo pōt seruire: qz deus precipit hu-
militatem. **Adar. xi.** Discite a me qz mīis
sum et humilis corde. **Diabolus** superbiā.
Job. xli. Ipse est rex sup oēs filios supbiaz.
Breg. Euidētissimū signū reproboz est su-
perbia: humilitas electozum. **Eū** ergo quā
quisqz habeat cognoscit: sub quo regem ilij
tet inuenit. **Secūdis** duobus nemo pōt se-
ruire: qz deus diligit pacē: mūdus turbatio-
nē. **Jo. xvij.** In mūdo pressurā habebitis: in
me aut pacē. **Tertijs** duobus nemo potest
seruire: qz deus precipit puritatē: caro op-
perit voluptatē. **Iste** sunt due leges. de quibz
dicit **Ro. xv.** Video aliam legē in mē-
bris meis repugnantem legi mentis mee.
Ter carnis est carnalia concupiscere. **Legi**
mentis est immūditiciā desiderare. **Gala. vi.**
Caro concupiscit aduersus spiritū: et spūs
aduersus carnē. **Sequit** emī. **Aur** vñ odio
habebit. **i. diabolū.** et alterū diligit. **i. deum.**
Aur vñ sustinebit. **i. diabolū** nō quidē dili-
git. **Aug.** **Memo** diabolū diligit sed sua cu-

piditate implicatus subditur ei: et eum dili-
git: sicut q ancille aliene cōmītus est ppter
cōcupiscētiā patit diuturnā seruitutē. et si
nō diligit eū cuius ancillā diligit: et alterū
contēnet. **i. deū.** Non quidem odio habebit.
Aug. Nullus cōfēctia deū odisset. hoc autē
Aug. postmodū retractauit ppter illū. **ps.**
Superbia cor qui te oderūt ascēdit semp.
Sed sine dubio nullus deū odit affectu: si
effectus nec etiā diabolus inqū scz est oīm
gubernator: sed inqū est eorū punitor. **si**
cut nec latro odit iudicem inqū est homo:
sed inqū est iudex et tortor. **Postqz** dixit
in generali descēdit ad speciale dicēs. **Non**
potestis deo seruire et māmone. **blo.** **Adā**
mona nomen est demonis q pteet diuitijs
nō q in eius ditione sint sed q ipsi vritur
ad decipiēdū irretiēdo laqueis diuitiarū.
Non dixit. **Non** potestis habere: sed nō po-
testis seruire. **Quidē** emī eas diligit cōtra
deū: sicut auari qui sunt eaz serui. de quibz
dicit **blo.** **Seruire** diuitijs deū negare est
Alij eas diligit sed infra deū. sicut viri im-
perfecti q adhuc terrenis sunt dediti. **Isti**
sunt q edificat lignū: fenū: et stipulā. qui scz
terrena plus iusto vel minus vel minime
dilexerūt. **Alij** retinēt eas ppter deū: vt scz
paupibus inde subueniāt: sicut fuerunt pa-
triarche. sicut fuit scūs **Jobes** patriarcha
alexandrinus q in oratione xpo dicebat. **Ne**
bone iesu ego dispēdo tu subministrando
vt videamus qz vincat. **¶ Circa** scdm notā
dū q xps interdixit supbiā curā mūdanoz
Diabolus emī primo sollicitat hominē vt
querat necessaria. sicut deus videt hōi per-
misse. **Bene. iij.** In sudore vultus tui vefce-
ris pane tuo. **habitis** necessarijs sollicitat
vt querat supbia: q sollicitudo dissuadet
Phil. iij. **Nilij** solliciti sitis. **Chrys.** **Sol-**
licitudo desperationis est filia. **habitis** ne-
cessarijs et supbijs sollicitat vt querat noci-
uap vsuras. et rapinas. **Prover. i.** Semine
ois anari aīas possidentiu rapiunt. **Princi-**
pū rēpationis in auaricia est nimia solli-
citus cū circa necessaria. pgressus circa super-
flua. sed consummata malicia circa nociua.
Dñs igit studuit amputare temptionis
principiū qd est nimia sollicitudo circa ne-
cessaria: cum dicit. **Ne** solliciti sitis aīe ve-
stre et. **Quo** ablato per cōsequēs aufertur
pgressus et finis. **Qui** emī non est sollicitus
circa necessaria: nec circa superflua et nō

ciua. **Mōdum** tñ q est quedas sollicitudo
quaz facit charitas. De qua **Roma. xij.** **Qui**
preest in sollicitudine. **Alia** quā facit neces-
sitas. **Tertia** quā facit cupiditas. De hac du-
plici dicit glo. **In** sudore vultus tui paratur
panis: sed panis exercendus est. sollicitudo
tollēda que mētem pūtar dñz timer ne aut
possēda dispēcat: aut elaborata nō continē-
guāt. **¶ Prima** pcepit. **¶ Secda** permittitur
¶ Tertia phibet. **¶ Circa** tertium notādū
q dñs phibet hāc supfluiam sollicitudinē
p multiplicem similitudinē. **Et** primo p si-
militudinē creature rationalis. De qua po-
nit duo exēpla. **Unū** cū dicit. nōne aīa p? ē
q esca: et corp? plusq vestimētū. **Qui** dedit
maiora. **i. aīam.** pūdebit minora. **i. esca** et ve-
stes. **Et** dñs ponit hīc tria bona q de homi-
ni dedit. **i. corpus.** aīam: et res. **Amīa** autē dñz
subijci suo supioz. **i. deo** sibi obediēdo: et cor-
pus suo supioz. **i. aīe** sibi obēpēndo. et res
suis supioribus. **i. deo** vt paupibz distribuā-
tur. et anime vt discere diligantur: et corpōz
vt sibi necessarijs ministrant. **Sed** istum oī-
dinem peruertunt diuites. non subijciuntur
deo quia pauperibus nihil tribuūt: nec ani-
me quia eas inique diliguūt: nec corpōz
me quia eas inique diliguūt: nec corpōz
illud fame afficiūt. **Aliud** exemplum qd po-
nit circa creaturam rationalem est: cum dñs
cit. **Quis** autem vestrum cogitans pōt adij-
cere ad staturā suā cubitū vñū glo. **Illi** ergo
regendi corpōis curā relinquit qui illō ad
hanc staturā fecit puenire. **Tangitur** autē
hic in glo. magna similitudo vtrum nostruz
corpus erit simile corpōi christi qtu ad eā
dem staturam. et dicēdum q illa similitudo
qtu ad tria potest considerari. vel qtu
ad eiusdem glorie christi conformitatem: et
sic est impossibile: quia nullius gloria potest
glorie christi adequari quia gloria corpōis
christi erit instar solis: gloria beate virginis
instar lune: et gloria ceterozum sanctorū erit
instar stellarum. **i. Corinthi. xv.** **Alia** claritas
solis. id est christi. **Alia** claritas lune: id
est beate **Marie.** **Alia** claritas stellarū: id
est ceterozum sanctorū. **Ad** potest consi-
derari qtu ad eiusdem stature qualitates
et sic non erit ibi talis similitudo. **Augusti-**
nus de ciui. dei. **Sic** dixerimus ad dominū
ei corpōis modum minorum maiorūqz cor-
pora redigenda perhibere multozum corpō-
ribz per plurimum: cū ipse nec capillum eis
se periturus permittat. **Ad** potest intelli-
gi qtu ad eandem etatem. et sic erit ibi ista simi-

lindo. Unde subdit aug. Restat ergo ut quod recipiat suam mensuram quae habuit in iuventute. Si sener est mortuus vel fuerat habitu rus si est ante defunctus. et id non est dictum ab aplo. Eph. iij. In mensura stature habet plenitudinem etatis plenitudinis christi: quod resurgent corpora mortuorum in iuvenili etate ad quam christi pervenisse cognovimus. hec aug. Secundo hoc ostendit exemplo creature sensibilis: cuius dicitur. Respice volatilia celis. Et hoc ut dicit aug. Quidam dixerunt homines non debent laborare. sed diuine providentie se committere. Sed sicut ille ait. si adest temporis facultas debemus victu laborando acquirere. alioquin emus sicut volatilia volare: aut sicut natare natare hoc esset deum temptare. Sicut in inter necessitas debemus nos diuine providentie committere: et tunc alios nos pascit sicut aves. Et ponit exemplum in paulo et petro. Paulus quidem mortem fugit et in ipsa petra a vinctulis liberavit. Paulus enim per humanum auxilium evadere poterat. et ideo si voluisset expectare divinum auxilium hoc fuisset reprobare deum. Petrus autem carebat humano auxilio: ideo se committebat divino. Tertio ostendit hoc exemplo creature vegetabilis: cui dicitur. Considerate lilia agri. Et infra. Si autem fenum agri et hierba. Quod fecit: quae purpurea: quae pictura terribilis pro floribus comparari. Lilia igitur induit veste candida. rosa veste purpurea. viola veste hyacinthina. fenum a gri veste viridi. sicut sol veste lucida. iuxta illud. ps. Amicus lumine sicut vestimento. Sidera inter sanctos viros quod induitur candore puritatis. quidam rubore charitatis. quidam hyacinthino celestis contemplationis. quod virore virtutis. quidam splendore honeste conversationis. Ultimo adducit suam intentionem. cui dicitur. Querite ergo primum regnum dei et iustitiam eius: et haec omnia adicientur vobis. Iusticia enim regni celorum est illa per quam ipsi regni acquirunt. De quibus sic dicit aug. Venale habeo dicit dominus. Quid regni celorum. Quo emittit pauper regnum. dolore gaudium labore reges ignominia gloria. morte vitam. Adoneta igitur qua emittit regnum est paupertas. Adoneta v. Beati pauperes spiritu: quoniam ipsorum est regnum celorum. Adoneta qua emittit gaudium est dolor persecutio. ibidem. Beati qui persecutiones patiuntur propter iustitiam: quoniam ipsorum est regnum celorum. Adoneta qua emittit reges est labor penitentiae. math. iij. Penitentiam agite appropinquabit enim regnum celorum. Adoneta qua emittit

glorias est ignominia et humilitas profunda. math. xviij. Nisi converteritis et efficiamini sicut puilli etc. Adoneta qua emittit vitam est mors propter peccatum assumptam. mar. xi. Regnum celorum vini patitur et violenti rapiunt illud. Adoneta vini et violentia quilibet sibi facit quod propter regnum celorum vitam suam premitte. Quod autem dicitur hec omnia adicientur vobis. non est intelligendum sicut dicit aug. quod semper adiciantur cum apostoli de se dicant. in fame et sitis in frigore et nuditate. sicut dant. aliqui subtrahuntur. Est enim deus sicut dicit aug. quod semper adiungit quando sunt apponenda et qui subtrahenda. Eum ergo apponit sunt ad gratiarum actionem. cum subtrahit sunt ad probationem.

Sermo secundus unde supra.

Quid potest duobus dominis

servire etc. Secundo aug. tria sunt genera hominum. scilicet valde boni sicut viri perfecti valde mali sicut peccatores et impii. Mediocriter boni et mediocriter maligni. Cui sunt negligentes et tepidi qui volunt deum diligere et mundum. Ista tria genera hominum dominus describit in presenti evangelio. Primo enim describit mediocriter bonos et mediocriter malos. cum dicit. Nemo potest duobus dominis servire. isti duo domini sunt mundus et deus qui insimul diligere non possunt sicut sancti viri per multa exempla ostenderunt. Aug. super iohannem. hoc ostendit exemplum dicens. Si habitat in te amor mundi non est qui intret amor dei. vas est impletus es funde quod habes ut recipias quod non habes. funde amorem seculi ut implearis amore dei. De hoc eodem sic dicit in lib. ibidem. Omel. l. Est amor vilis et amor nobis. amor vilis amore prepeditur amor nobis recedit amor vilis succedit pleni sunt homines amoribus seculi et dant et capiunt. vis ut intret melius vicius infundit. idem etiam super iohannem. hoc ostendit exemplum man? dicens. non potest quis amare quod eternum est: nisi subtrahat amare quod temporale est. Amorem hominis sic putato quasi manum anthe: si aliquis tenet aliud tenere non potest: ut autem possit tenere quod deus dimittat quod tenet. Qui enim amat seculum: deum amare non potest. quia occupatus habet manum. Dicit illi dominus. Tene quod deus non vult dimittere re quod tenebat. non potest accipere quod offertur. Si necessitate impeditur possit dimittere cogitur: possideat non possideatur: teneat

non teneatur. dominus si rei suae non servus avari cie sit. Exortans in tractatu de. xij. abusus sionibus sancti ostendit hoc exemplo oculo dicens. Adoneta amor: et dei pariter in vno corpore habitare non potest quemadmodum oculi celum et terram pariter neque possunt. Chrysostomus super mat. hoc ostendit exemplo per naturam celestium et terrenorum dicens. Elestia et spiritualia levitia sunt naturaliter sursum tendentia: terrenalia tenueris sursum te ducunt. si terrenalia deorsum te ponent. De hoc dicit etiam quodammodo super locum. Res inquit terrena vel deus si in corde hominis dñetur ad contraria et vtriusque homo trahitur. Nam deus trahit ad superiora sibi servit. Res vero terrena trahit ad inferiora. Rabanus super lucam ostendit hoc exemplo vasis dicens. Dilectio dei non recipit sectionem. Nam quia dilectionis in infimis expenderis. hoc tibi necessario a deo deficiet. Sicut enim in vase aliquo pleno liquore in quantum emanaverit foras intantum necessarium est in plenitudine denegare. Sic et in anima in quantum emanaverit ab ipsius dilectione ad illa circa: intantum minui necessarium est a deo. Potest autem homo deo servire et divitiis habere: sed non eis servire: quia tunc divitiarum servus esset et avaricia dñaret eum. iuxta illud Amos. ix. Avaricia in capite oim. Avaricia enim aliqui occupat manum: quoniam si semper vult accipere et non dare. Eccl. iij. Non sit porrecta manus tua ad accipiendum et ad dandum collecta. Aliquos: quoniam se de terrenis vult loqui et tractare. Job. iij. Qui de terra est de terra loquitur. Aliqui oculos. iuxta illud. ps. Oculos suos statuerunt de cl. in ter. Talium avaricia curam vix curat. In servis autem dei avaricia non occupat caput: quod eis non dñatur. Nec os: quod de terrenis non loquuntur. Nec oculos: quod in talibus non delectantur. Nec man? quod liberaliter pauperibus largiunt. Scit enim quod bona reposita non sunt propria sed accomodata. Non sunt secunda sed transitoria. Non sunt pretiosa sed vilia. Elemosyna autem facit ut sint propria. Petrus rati. Da pauperi ut det tibi: qui quicquid pauperi dederis tu habebis. Quia pauperi non dederis alter habebit. Facit ut sint secunda. Amb. Hereditas in tuto ponit que deo custode servat. Facit ut sint pretiosa: quod plures convertit in aurum. Aug. Laudas mercedem si vedit plures et acquirit aurum: et non illi qui erogat pecuniam et acquirit iustitiam.

Secundo describit valde bonos: et hoc exemplo volatiliu et liliu. Per volatilia enim sancti viri intelliguntur: ex eo quod corde in celis morantur. Phil. iij. Mostra conversatio in celis est. Periculosa est enim in istis volatilibus habitare i terra. iuxta illud Esa. xxiij. Formido et fovea et laqueus super re quod habitator es terre. Auis enim quod habitat in terra autem est in formidine capta. aut cadit i fovea decipula. Et si sibi preparat. aut laqueus irretit. In formidine sunt avari. Jo. xv. c. Sonitus terrois i auribus eius etc. In fovea cadunt luxuriosi. Prover. xxiij. Fovea profunda est mors retrit. Laqueus irretiunt superbi quos superbi demones i terra abscondunt. ps. In via hac qua ambulabam absconderunt superbi laquei mihi. et subdit Esa. Et erit ois qui fugerit a facie formidinis cadet i fovea: et qui se explis fuerit de fovea tendit laqueo: quod sepe fit quoniam quod definit ardere amare terrenam trans fert se ad amandum carnalia. et qui subiungatur rit avaricia et concupiscentia inde effert in superbia. Intellegunt etiam viri sancti i lilia. Ista lilia extra est cadidum et intus est aureum intus et extra odoriferum. sic viri sancti in corde sunt cadidi i puritate in corde. aurei i charitate: quod eorum vita est odorifera deo et proximo. Lati. v. Dilectus meus cadidus propter puritatem. rubicundus propter charitatem. electus ex milibus propter vitam et conscientiam sanctitatem. Vir enim de mille invenit unum quod hac dupliciter habeat sanctitatem. Threnoz. iij. Cadidiores res nunc nitidiores lacte rubicundiores ebo re antiquo: saphyro pulchrioribus. Sunt enim cadidi i nitidi in corpore: rubicundi in mente: fulgidi i conscientia et conversatione. Tertio dominus describit valde malos et dicit. Si autem fenum quod hodie est i cras i clibanum mittit etc. Per fenum reprobi intelliguntur quod hic fuerunt aridi in fide et in bono opere et postmodum mittuntur in clibanum infernale pro combustionem. Quomodo autem corpora donatorum possint comburi et non consumi ostendit Aug. de ci. dei multiplici exemplo. Primo exemplo vermium dicens. Nonnulli genus vermium in aqua calidat sca turigine replet quorum fervore nemo impune contrahit. ille autem non solum ibi sunt sine vlla le sione: sed etiam extra non possunt vivere. Secundo exemplo mortui dicens. Quidam notissimi mon res scilicet qui tanta temporis vetustate vestigia nunc flammis estant et integri perseverant satis idonei testes sunt. non de quod ardet consumi.

Dilectio non recipit sectionem. quanto magis expedire tibi necesse adeo defi

Intellegunt viri sancti. Na lilia extra est cadidum et intus est aureum intus et extra odoriferum. sic viri sancti in corde sunt cadidi i puritate in corde. aurei i charitate: quod eorum vita est odorifera deo et proximo. Lati. v. Dilectus meus cadidus propter puritatem. rubicundus propter charitatem. electus ex milibus propter vitam et conscientiam sanctitatem. Vir enim de mille invenit unum quod hac dupliciter habeat sanctitatem. Threnoz. iij. Cadidiores res nunc nitidiores lacte rubicundiores ebo re antiquo: saphyro pulchrioribus. Sunt enim cadidi i nitidi in corpore: rubicundi in mente: fulgidi i conscientia et conversatione. Tertio dominus describit valde malos et dicit. Si autem fenum quod hodie est i cras i clibanum mittit etc. Per fenum reprobi intelliguntur quod hic fuerunt aridi in fide et in bono opere et postmodum mittuntur in clibanum infernale pro combustionem. Quomodo autem corpora donatorum possint comburi et non consumi ostendit Aug. de ci. dei multiplici exemplo. Primo exemplo vermium dicens. Nonnulli genus vermium in aqua calidat sca turigine replet quorum fervore nemo impune contrahit. ille autem non solum ibi sunt sine vlla le sione: sed etiam extra non possunt vivere. Secundo exemplo mortui dicens. Quidam notissimi mon res scilicet qui tanta temporis vetustate vestigia nunc flammis estant et integri perseverant satis idonei testes sunt. non de quod ardet consumi.

Tercio exemplo carbonū qui ignis operari-
one sic facti sunt incorruptibiles ut in
terra humida suffocati dū essent ligna putres-
cerent: corrupti nō possunt. **Q**uarto exem-
plo pavonis dicens q̄ deus dedit carni pa-
vonis mortui ne putresceret. et narrat ibi q̄
semel cum hec avis sibi cocta fuisset oblata
de pectore eius vsq̄ ad annū seruari fecit: et
nullā lesione incurrit nisi q̄ aliquāulū cor-
pulentie scioris et contractionis fuit. **Q**uin-
to exēplo salmādre dicens sicut scripserunt
qui de naturis animalū curiosius indagarūt.
Salmādra in ignibus viuit. de cuius etiā
pellibus fuit corigie preciosae que quasi ve-
rustate cōsumptae si pnciant in igne ex vete-
ribus sunt noue. **U**ltimo dñs instruit oēs
scz valde bonos et valde malos: et mediocri-
ter bonos et mediocriter malos qñ cōducit
Querite ergo primū regnum dei. In hoc q̄
dicit primū dat intelligere q̄ primo et prin-
cipaliter spūalia sunt petēda: postremo tē-
poralia sunt querēda. Sed istū ordinē per-
uerterit avari: cōtra quos dicit Augu. in li-
bro. i. omel. vsq̄ adeo cecitas mētis hoīem
occupauit ut oīa bona velit habere preter
seipm. villā vis habere bonā. vxorē bonā.
domū bonā. Quid currā per singula. caligā
nō vis habere malā: vis habere vitā mas-
lam. nunquid nocebit tibi plus mala caligā
q̄ mala vitā. Cū enī mala caligā cōstricta
inocuerit sedes discalciās te abijcis: aut cor-
rigis: aut miras. **A**duras igit vitā te. De-
inde subdit. Sed plane video vnde falleris
Caligā nocens dolorē facit: vitā nocēs vo-
luptatē illud nocet. istud libet. sed qd ad tē-
pus libet postea peius dolet. **Q**d aut ad tē-
pus salubriter dolet: postea in infinita vo-
luptate et abhūdanti gaudio letificat. **S**im illud
Qui seminat in lachrymis in gaudio metet
Per hoc aut q̄ dñs subdit. Et hec oīa adq̄-
tietur vobis. dat intelligere q̄ bona t̄palia
debeamus amare sicut accidētia. Accidens
autē est qd adest et abest preter subiecti cor-
ruptionē. Serui igit dei diligūt tēporalia
sicut accidētia. Et si assunt nō corrumpitur
eorū animus per superbiam. Si desunt non
corrumpit per impatiētiā. Talis erat qui
dicebat Phil. iiii. Scio humiliari: scio et
abūdari: et penuriā pati. **A**uari autē diligūt
diuitias et terrena tanq̄ substantialia: q̄ si
assunt corrumpunt per superbiam. **U**nde ostēdit
Augu. Radix diuitiarū est superbia. Si
desunt frangunt per impatiētiā. **E**cce. v.

Diuitie conseruate in malum domini sunt
perierunt in afflictione pessima.

Sermo tertius vnde supra.

Est enim pater vester
telestis: q̄ his oībus indige-
tis te. **M**agna nobis de deo
mō dñs esse fiduciam: q̄ in ipso est magna boni
uolētia: ideo dñs. pater vester. in eo enim est
oīm futuroy p̄sciētia: idē dñs. Scit enim q̄
in nobis sit magna indigentia. p̄pter qd dñs
his oībus indigetis. **E**t circa primū notandū
q̄ magna dei beniuolentia in hoc exprimi-
tur q̄ pater noster vocat. **D**eus. p̄ter. **M**ō
ne ipse est pater tu? q̄ possedit te et fecit et cre-
auit te. ipse enī nos fecit q̄m ad corp̄. crea-
uit q̄m ad aliam. et possidere nos dñs q̄m ad
res. Sed a domino corporis ipm expellit
luxuriosū. a domino ante superbiam a domino
reris avari. ista sunt tria que fm dicta salo-
monis hominē de domo expellunt. **S**unt
mala vxor: et stillicidium. ista autē spūaliter
intellecta dñi ab homine expellūt. **S**unt
superbie qui in altū ascēdit sed cito evane-
scit. **M**ala vxor carnalis concupiscētia et
stillicidium auaricie que hominē sollicitū
dimibis inquietant. **E**t circa secundum solli-
cet dei p̄sciētia. **Q**uidā enim curiosi duo
maxime inquirere cōsueuerūt. **U**nū q̄ cum
p̄sciētia dei falsi non possit si p̄scit alia
quem dammandum oportet eum dammare
et ideo nihil prodest agere bonū: et nihil ob-
est facere malum. **I**tem secundū est quare de-
creat vel nasci permittit quos scit eē dānā-
dos. **A**d ista aut tribus modis responderi po-
test. **P**rimus modus est nostrā insufficien-
tiam p̄fitendo: cum dicit pbs. **I**ntellectus
noster hys se ad manifesta nature: sicut oculi
lus noctue ad solē. intantum enim cognitio
nostra est debilis q̄ nulli pbs potuit vnq̄
naturā vni? musce perfecte cognoscere. **V**n-
de legitur q̄ vnus pbs multis animis in so-
litudine stetit ut naturā apus posset cogno-
scere tamē perfecte cognoscere non valuit
Si ergo intellectus noster non sufficit cogno-
scere manifesta nature create quomodo ius-
telligere poterit occulta scientie diuine. **V**n-
narrat tullius de natura deorū: q̄ quidam
rex quesitū a quodā pbo quid esset deus. **E**t
pbs ad respondendum terminū postulatū
Qui rex triū dierū terminū dedit. **Q**uo ex-
plete terim iterū petijt et triū dierū terminū
adhuc recepit. illo expleto adhuc maiorē ter-

minū requisit. **E**ui rex. et video me deludis
Et ille nō facio dñe: sed deus est homini tā
immēsus q̄ p̄ro de eo plus cogito: tāto pl⁹
in eo deficio et in eo qd dicā nō iuenio. **S**ed
cū dñs modū p̄ndendi esset questionē q̄stioni-
bus repellēdo. et istū modū tradidit habem⁹
a dño. **M**ath. xxi. Qui ait phariseis ip̄s
interrogāb? interrogabo et ego vos vnū
fmone te. **V**alibus igit curiosi p̄ questio-
nibus questio est reddenda: vt dum non p̄nt
respondere ad minima et manifesta desinant
inuestigare p̄funda. **D**e his aut minimis et
manifestis aliqua exēmpli gratia propona-
mus que Augu. de ciui. dei ducit in mediū.
Primo querit q̄ cū tria sunt lucidissima. scz
oleum: argentum: et ignis: et nihil habeant in
se nigredinis et si dent qd nō habent. **Q**uid
est q̄ oleum lucidum maculas nigras ifun-
dit. **A**rgentum candidum lineas nigras tin-
git. **E**t ignis fulgid⁹ ligna et paleas nigras
facit: et omnia que lambit deterrima red-
dit. **S**ecundo querit qd est q̄ palee tante sit
caliditatis q̄ pomalē cruda maturant et tan-
te frigiditatis q̄ nives in media estate con-
seruant ne fluant: cum tñ calidus et frigidus
sint oīno p̄tariarū et duo cōtaria in eodē sub-
iecto esse non possunt. **T**ertio querit de qua
dam sic egyptiaca que si ponatur in aqua
mor fundum perit: vbi madefacta et aqua re-
pleta ad sup̄ficiem redit et ibi possit. **Q**uare
to querit de calce i quo ignis latēs p̄tinet: et
cum naturaliter aqua ignē exinguit et oleus
nutriat. tñ si quis aquam in calcem iufundat
mor ignis latēs vixit incipit. et si oleum ad
hibeat mor illū ignē exinguit. **Q**uinto que-
rit ad amantē qui nullo ferro frangitur: nullo
igne consumit: et tamē hircino sanguine
frangi perhibet. **D**i autē q̄ in ethiopia est
quedam calamita que ferrum nō attrahit s̄
repellit: et quedā alia que in vno angulo fer-
rum attrahit in alio repellit. **S**exto querit
de duob⁹ frōtib⁹. quoz vn⁹ est in egypto in
quo faces eringunt accense et reaccenduntur
extincte. **A**lius est apud ganamāras qui in
nocte est tam calidus vt non tangeri i ma-
nez in die tam frigidus vt non bibatur. in
flumine etiam mira et stupēdia apparent.
Dicit enī lapillus esse modicus ad modū
sagitte figurat⁹: et in medio interstitio in mo-
dum aeris generatus. hic aurū et argentum
in marisupio laneo et sermeco liquefacit: et mar-
supiū et sermeco nō ledit et multa alia stupen-
da facit. **S**i igitur hoīes curiosi istoz et simi-

lium nesciunt rationem reddere: desinant
celestia indagare. **T**ertius modus respon-
dendi est rationibus et exēplis veritatem
abstinēdo. **P**rimū igit q̄ scz diuina p̄sciē-
tia nullā necessitate inferat. ostēdit Boetius
ratione et exēplo. **R**atio eius est q̄m deus
p̄scit futura: quedā de necessitate vt solē
oriri: et quedā ex libera volūtate sicut homi-
ne currere: vel aliquid operari. et ideo sol ne-
cessario oritur: q̄ de⁹ sic p̄scit et ordina-
uit. et homo volūtate operat⁹: q̄ de⁹ sic p̄-
scit et ordinauit. **I**lla igitur q̄ sunt a causa
naturaliter operāte vctura sunt de necessi-
tate. **Q**ue vero a causa libere operāte vctū-
ra sunt libere et nō de necessitate: q̄ deus sic
instituit et p̄scit. **E**xēplū autē tale pos-
nit. sit alicui aliquod trinu in quo homo sit
paratus ad ambulādū. alius aut homo ibi
sit super altā speculā p̄scius futuroy: qui
monet eum ne per viā sinistrā incedat: sed
aut per dexterā aut saltē per mediā vadat.
et ille cōtēnens sinistrā teneat: et in latrones
incedat: non fuit culpa speculatoris: q̄ hoc
p̄scit: et maxime q̄ ammonuit: sed illi
qui cōtēp̄t. **P**otest igitur dici q̄ via dexte-
ra est penitētia que ducit ad celū. via sinis-
tra est peccatū quod ducit ad tartarū. via
media est penitētia imperfectoz que ducit
ad purgatoriu. **D**eus igitur scit quā viā
quibet est factur⁹: et monet ne per sinistrā
incedat: sed aut per dexterā: aut saltē per
mediā vadat. **S**i quis igitur viā pecca-
ti eligit: et ad tartarū descendit non deo vi-
denti et admonenti: sed sibi cōtēnenti im-
putari debet. **P**ostea queritur. quare vulne-
ratus medicinas requirit: cum deus scit
quādo est moriturus: et quare agricola ter-
ram ferit et vineas colit. et quo de⁹ scit quos
fructus debeat producere. sed vulneratus
medicinas cōtēnt moriem incurrat. **S**i agri-
cola terras vel vineas non colit steriles fru-
ctus habebit: quia sic dominus fructum esse
instituit et p̄scit. **A**d secundum queritur
quare. si deus erat nasci permittit quos dā-
nandos esse cognoscit. **R**espondit apostol⁹
Roma. ix. An non habet potēstates figulus
ex eadem massa facere aliud quidē vas in
hōnorem. aliud in contumeliā. **U**bi dicit
augu. **I**deō nō vtrumq̄ hōnorem ne hoc me-
ruisse effluent et non vtrumq̄ in contumeliā
vt iudiciū misericordiae super exaltet. ac p̄
hoc ne damnat⁹ ex debito de supplicio suo
iuste conqueratur. **I**lluc liberatus gratis suo

23
26

dus efferebatur &c. **Zuc. vii.** **A**te
 filius vidue defunctus erat & ad monumē-
 tum portabatur. & iam extra portam delatus
 erat: & mater vidua eum flebat. Per istū igitur
 defunctum peccator significatur. De quo
 quinq; per ordinem sunt videnda. Primo
 quare peccatum per mortuum intelligitur.
 Secundo quod est monumentum in quo in-
 cluditur. Tercio qui sunt portatores a qui-
 bus portatur. Quarto que est ista porta ex-
 tra quam defertur. Quinto que est vidua a
 qua defleat. **E**t cap. primum notandum qd
 peccator p. mortuum intelligitur & est qd ad
 instar mortui est frigidus: ponderosus: & fe-
 tidus. Frigiditas autem eo causat a tribus
 Primo quia dicit a frigida suggestio diaboli
 De qua d. ecci. xliij. Frigidus vetus aquis
 lo flauit & congelauit: crystallum ab aqua.
Ite vetus aquilonis temptatio est illi
 qui dicit **Esa. xliij.** Sedebō in laterib; aqi-
 lonis. **E**t cur? temptatio frigida anima
 que erat crystallus inq̄tus ad dei imaginē
 est creata: tota efficitur gelida. **S**ecō causa
 tur a frigida natura peccati. Peccatū ē de-
 se frigidū est cū sit venenū serpentis infer-
 nalis. vel qd p. sui frigiditate extinguit co-
 lorem cordis. De frigiditate peccati dicit
 iere. vi. **S**icut frigiditas facit cyssterna aquam
 suā sic frigiditas facit malicia animā suā. **T**er-
 tio causat ab extinctioe ignis diuini amoris.
 Amor em̄ dei ignis est. **Zuc. iij.** Ignem
 veni mittere in terrā &c. **I**stū igitur palatū
 tus adlonaris extinguit. & ideo aliam frigi-
 dam relinquit. **L**ez. i. Qui nō habet istū ignē
 de quo dicit dñs. Ignem veni mittere in ter-
 ras. in hyeme est etiā si fuerit in media estu-
 te. **S**icut autem ignis poros terre cōstru-
 git ne aliquid germinare permittat. **S**ic

grego. Das 7 penyus no uatit mox tu
dere ad alind tral

tale frigus in aia ghatū flue a frigida fugge
 stione dyabolū flue a frigida natura peccati
 flue ab extincōe ignis diuini, sic omnes bo
 nas affectiōes cōstringit q̄ nullum bonū p
 possit nullū bonū opus aiam pducere sinit
 ideo de eccle. xliij. Sed sicut salem effundā
 sup̄ terram, i. effundi pmitam. Tale est ge
 lu h̄s naturam salis: q̄ aiam q̄ prius fructu
 fera erat sterile fecit. ps. Terram fructu
 2. Secūdo p̄dō: est p̄dōerosus. P̄m̄ dī ponde
 rosum: tū q̄ vniū ad aliud trahit. Greg. Pec
 catū p̄ p̄niam nō diluit mox suo pondere ad
 aliud trahit. Esa. xliij. Pilosus clamabit
 alter ad alter. glo. Perpetrata malicia ppe
 trādā vocat. tum q̄ laborare fecit et p̄mit.
 csa. i. vlt. Seruire me fecisti i peccatis tuis
 p̄buiti mihi labores in iniquitatibus tuis: tū
 q̄ subito ad infernū demergit. Job. xxi. In
 p̄ncipio ad inferna descendit. Si oēs mōres
 essent plūbeī: et sup̄ aliquem iustum caderēt
 ipm̄ ad infernū nō traherent et tamen pecca
 rum sic est p̄dōerosum q̄ in momento illu
 rant nobilissimum spm̄. Luc. x. Videbas sa
 thanā quasi fulgur de celo cecidisse. Tertio
 p̄dō: est fetidus. Est enī cor eius sicut latrinā
 in qua porci ifemales delectabiles volūta
 tur. An demones nō petierūt mitti i colum
 bas q̄ h̄nt innocentiam. Nec in agnos sū
 oues q̄ h̄nt innocentiam. Nec in turtures q̄ vi
 tigū castitatem: sed in porcos q̄ amant imū
 dicias. Demones aut̄ nō habitāt in cordibz
 simplicium: nec inuocant: nec puritant
 amantū: sed in cordibus sup̄boz: raptorz: ei
 3. smundoz. Job. xli. Sub ymbra dormit. i. in
 corde raptorz et auari: q̄ ipe diuitie fugiū
 sicut ymbre in secreto calami. i. in corde sup̄
 bi qui exterius videt nritudo: sed intus est v
 ciuit: et i locis humētibus. i. in corde luxurio
 4. soz q̄ semp natate volūt in aq̄s sordidis di
 liciat. Sed vide dū ē qd sit monumētū in
 peccatoz includit. Ad qd notandum q̄ sicut
 dicit Aug. de ciui. dei. Triplex est mors. P
 ma est mors corpis que fit qñ ipsum deserit
 anima. et ista est mors nature. Alia est mors
 5. aie qñ ipm̄ deserit deus: et ista est mors co
 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 64

terru: vt mortalem se esse cognoscent. *Ecdē.*
xxviii. Memori esto iudiciū meū. si cenerit
tū. *Scds* est corpale. i. sps corpus: in quo
aīa iacet sepulta: qđ quidem iā a foris videa
tur speciosum: intus tamē est plenum spur
citjs peccator. *Adat. xxiii.* Ecce vobis serū
bet p̄ pharisei t p̄ hypocrite qđ humiles estis se
pulchris dealbaris qđ a foris apparent homi
nibus speciosa: intus autē plena sunt ossibus
mortuorū t omni spurcitia. *Tertiu* monū
tum est infernale in quo sepeliunt consue
tū ambo sunt mortua morte eterna. *Lucē.*
xi. Mortuus est diues t. *Tertio* est vidē
dū qđ sint portatores: sicut ē triplex mors
t triplex monumentum: sic etiam isti porta
tores tripliciter distinguunt. Illas portatores
corporis mortui ad sepulchrum materiale
sunt quattuor elementa ex quibus corp⁹ est
compositum: que tandin ad inuicem pugnā
donec in corp⁹ dissolutionem inducant: ibi
fr̄s deus multū posuit de terra: par de cere
ris elemētis. *Elemētū* enī aque apparet in
humoribus et sanguinibus. *Elemētū* aeris
ī respiratiōe flarū. *Elemētū* ignis in calore
naturali. *Elemētū* terre ī carne nervis t ossi
bus: sic p̄ qđ multo plus ibi posuit de ele
mētō terre qđ ceterorū. I. enī posuissz multus
de igne: homo fuisse nimis iracūđ vcl ana
rus. Ii multum de aere nimis superbus fuis
set. Ii multum de aqua nimis fuisse libidino
sus. Sed multum ibi posuit de terra que est
elementum infimum. vt homo non supbiat:
sed in humilitate consistat. Portatores autē
me ad monumentum corpale sunt quattuor
qđ in p̄tē hoīez p̄seuare faciūt. *Prim⁹* ē fi
ducia longioris vite que tñ hoīem sepe deci
pit. *Uti dī. Esa. xxxviii.* Dux adhuc ordire
succidit me. *Secundus* est cōsideratio culpe
aliene. *Ecdē. lxxxi.* Peccator hō deuitabit
correctionē: s̄m voluntatē suā inueniet cō
parationē. *Tertius* est fiducia deuenia quā
aliquis concipit et magna dei mīa. *Ecdē. lxxxi.*
Iti. Medicas miserationē dei magna est mul
titudinis peccatorū mēorū miserēbit. *Quar
tus* est adulator peccantijs blanda. *Esa. lii.*
Popule meus qui beatus te dicit ipsi te de
cipiunt. Portatores corporis aīe ad se pul
chrum infernale. *S̄m* amb. *sup* *Lucā* sunt qđ
tuor spūalia elemēta. Quidā ibi illuc porā
tur at terra p̄t apperitiū terrenorū sicut aqua
ri. alij ab aqua p̄t apperitiū deliciarum
sicut luxuriosi. ab aere p̄t apperitiū am
bitiosum sicut superbi. alij ab igne p̄t iram et

portatoris
mortui sui
elementa ex
v. e. comp
q. radiu a
ces pugnāt
in corpore
lutione m
ibi tr. des
posuit de
paz de cū
t. c. f.

odium sicut iracundi. Quarto videndum est que sit porta extra quam mortui egrediuntur. que dicitur in glo. aliquis de quinq[ue] corporis sensib[us]. Nam qui videt mulierem ad concupiscendum tam mechatus est eam et mortuus extrahit per portam visus. Qui autem detractionibus et lingua litigia accendit: extrahit mortui per portam auditus et oris: et id ad istas portas sunt custodie adhibende. Nam ad portam visus ponenda est pax mutua. Debet enim cor et oculus adinuicem pactum facere quod se cor non dirigat oculum ad aliqua illicita: et quod oculus non renunciet cordi aliqua vana. Unde Job. xxxi. Pepegifedus cum oculis meis ne cogitarem quidem de virgine. Ad portam auditus ponenda est sepes spinea. i. reprehensio dura. Ecclesi. xxviii. Sepi aures tuas spinis et non li audire linguam nequam. Eiusdem. xxv. Ut tuus aquilo dissipat pluvias: et facies tristis lingua detrahentem. Hiero. ad rusticum monachum. Sicut sagitta si mittit contra duram materiam non inquit in mitentem reuertit et vulnerat vulnerantem. Sic detractor cum tristit faciem viderit audientis illico contrahit. pallor vultus: herent labia salua siccatur. Istas tales spinas etiam philosophi aliqui opponebant. Diogenes enim cuiusdam referent quoddam malum ab amico de ipso platum ait. Dubium vero est an amicus hoc dixerit. Erit tunc autem mihi quod tu male dicis. Antisthenes cuiusdam dicentem: ille de te malum hoc dixit. ait non de me hoc dixit: sed de illo quod hoc in se habere recognoscit. Ad portam oris ponendum est officium: ut qui expedit aperiat: et qui non credit clausum teneat. Ponenda est statera verba ponderata proferant. Ponendum est sermone ut ab assestione animi lingua regat. Ista doctrina tradit. Ecclesi. xxviii. Qui tuo facito ostia et verbis tuis facito stateram: et frenos ori tuo rectos. Quinto videndum est que sit iustitia a qua mortuus desolat. in glo. ista vidua est ecclesia que spoli sui p[re]iudicata filios suos plorat quos ad mortem ire cospicit. Mat. ii. Rachel plorans filios suos. fle plorabat. Paulus dicit. Gal. iiii. Filii mei quos iterum prout donec formet ipsi i vobis. Notandum autem quod tres planctus circa mortuum fieri consueverunt. Unus fit cum adhuc mortuus est in domo. Alius dum fertur extra domum. Tertius dum defertur ad tumulum et sepelitur. Tunc mortuus est in domo quando peccatum adhuc est in aia. Tunc defertur extra domum quando peccatum actum. Tunc sepelitur quando mole terre. i. consuetu-

dine peccatorum finit. Flendus est igitur peccator qui est in peccato male voluntarius. Flendus est qui procedit in actum prauum operis. Flendus est qui est in peccato male consuetudinis. Iste tres differentie peccatorum et ista tres planctus figurati sunt per tres mortuos quos rps suscitauit in quibus oib[us] fuit planctus. Suscitauit enim quib[us] fuit planctus. Mat. v. Vidit tumultum et fientes et euilantem multum et. Suscitauit adolescentem planctum extra domum. ut habet hic: hoc significat peccatum quod processit in actum: hoc significat fletus: quod mater flebat. Suscitauit lazarum iam sepultum et fletum: significat peccatum consuetudinis: ibi fuit magnus fletus. nam fletit martha. fletit magdalena. fletit iudei: fletit et rps. Isti tales mortui fletu indigent: quia primi vel secundi. Demones enim circa peccatores mortuum faciunt: non planctus sed plausus. Faciunt enim plausus magnum: quando peccat in domo hoc est in animo suo. Maiorem quando peccat in actu. Maiorem quando peccat in consuetudine. Thren. ii. Aperuerunt super te os suum inimici tui. hoc prout ad plausum per peccatum cordis. Sibila uerunt et fremuerunt dentibus suis. hoc prout ad plausum per peccatum operis. Et dixerunt deuorabimus eum. In ille est dies quem expectabamus inuentum et vidimus. hoc pertinet ad plausum pro peccato consuetudinis.

Sermo secundus unde supra.

Dolescens tibi dico sur-

ge te. sicut per istum defunctum significat misera peccatorum conditio. sic per istum suscitatum intelligitur salutaris penitentis conuersio. Cuius suscitatio nis et conuersio quedam sunt inductura. quedam effectura: quedam ostensura. et quedam consecutina. Inductura autem duo sunt. scilicet compassio vidue et presentia turbe. Primum igitur quod christum induxit ad istum resuscitandum fuit compassio vidue. Unde dicitur. Quia cum vidisset dominus misericordia motus et. Ista compassio vidue significat compassionem peccatricis aie quam rps super eam gerit: et tanquam pater benignus consolationem infundit. ii. Cor. i. Viduitis deus et pater domini nostri iesu christi pater misericordiarum et torius consolationis etc. Et vocat hic apostolus deum triplici nomine. scilicet deum dnm.

et parte. Nam secundum triplicem rationem veritate affectus est hac triplice denotatione. In statu enim legis nature vocatur est deus. Unde dicitur. In principio creauit deus etc. Et tunc erat rps institutus hoies in vno dei cognitione. Deus enim est dei sue cognoscens: quod seipsum nos cognoscere facit. In statu legis scripte vocatur est deus. Unde dicebat. Ego dominus etc. Et tunc erat rps erat tenendi hoies in timore. deus enim est nomen timoris. In statu legis euangelice sepe vocatur pater. Unde in ordine dicitur non de dei: nec deus noster. sed pater noster. Et tunc est quod motus est rps proferendi filios in amore patris. Pater enim nomen est amoris. Ro. vii. Non enim accepistis spiritum adoptionis filiorum. Sed secundum inductum fuit presentia turbe. Nam et cum ipso erat multitudo copiosa et cum vidua fuit turba multa. Ideo in glo. rps induxit fuit coram illis facere miraculum ut illi crederet et ista miraculi testes essent. Sed notandum quod suscitatio filie archipiscopi gogi facta est: cuncta multitudo presente. Suscitatio vero ista et lazari in presentia multitudinis que etiam diu durauit et longo tempore et longa presentia egit. Per puellam igitur suscitatum in domo: intelligit per oculos et quod deum offendit. Per puerum extra domum suscitatum pater manifestat quod deum offendit et per rimum scandalizauit. Per lazarium quadragesimum et fletum pater consuetudinis intelligit quod deum offendit et primum scandalizauit et deum a se nimium elongauit. Peccator igitur oculus de facere presentiam in oculis ut placet deum. Peccator manifestus de facere presentiam manifestam et diuturnam ut placet deum et edificet primum. Peccator consuetudinis de facere presentiam manifestam et diuturnam ut placet deum et edificet primum et presentiam possit appropinquare ad deum. Secundo in ista resuscitatione fuerunt quedam effectura. que quedam fuerunt duo scilicet tactus loculi et iussio precepti. De primo dicitur accessit et tetigit loculum. Tunc dominus loculum tetigit quando cor durum peccatoris ad presentiam emollit. Loculus enim iste est presentia peccatoris: in qua etiam in lecto male presentia requiescit. Est enim loculus iste spinosus et cum ipso requiescit avari: ut dicitur iob. xxx. Esse sub sentibus delicias copulabam. Est lutosus et tunc in ipso requiescit voluptuosus: ut dicitur Pet. ii. Suslota in voluntate luti. Est ventosus: et tamen in ipso requiescit superbi: ut dicitur Iere.

xxii. Omnes pastores tuos pascit ventus. Et cepta cecitas requiescere in lecto spinosissimo et ventoso. Sed accedit dominus. Et loculum tangit dum peccator ad sui cognitionem reducit. Et tunc ille loculus qui prius erat spinosus per punctationem viciorum efficitur floridus per amenitatem virtutum. Cuiusmodi flos in floribus. Cui prius erat fetidus per immundiciam: efficitur odoriferus per puritatem interiorum. Cuiusmodi vinee florentes odore dederunt. Odor vinearum hoies recreat: serpentes fugat. Sic odor castitatis delectat deum et hoies et fugat serpentes infernales. Qui prius erat ventosus per inquietudines: efficitur quietus per mentis tranquillitatem. ecci. xlii. In sermone eius siluit ventus. cognitione sua. i. sapientia. placavit abyssum. i. cor peccatoris confusum. Secundum effectum huius resuscitationis fuit iussio precepti: cuius ait. Tibi dico surge. Ista autem iussio est diuina inspiratio. De qua dicit ephes. v. Surge qui dormis et erurge a mortuis et illuminabit te rps. Diuina quidem inspiratio excitat dormientem: id dicitur Surge qui dormis. viuificat morientem: id dicitur Et illuminabit te rps. est enim rps via veritas et vita. Ut dicitur Job. xlii. Est via per quam homo ad celum vadit. est veritas que hominem ne erret deducit. est etiam vita per quam homo tanquam ad terminum peruenit. Quia igitur est via excitat dormientem: surgat et per viam vadat. Quia est veritas deducit ignorantem ne per deum incedat. Quia est vita viuificat morientem ut ad vitam eternam perueniat. Tertio in ipsa suscitatio fuerunt quedam ostensura. i. quedam per que ostenditur quod fuit vere suscitatus. illa sunt duo: scilicet sessio et locutio. De primo dicitur. Resedit qui erat mortuus. Non dicitur quod stetit nec quod iacuit: sed quod resedit. In stando totum corpus laborat. In iacendo totum quiescit. in sedendo partim laborat partim quiescit. Illi stant qui circa curas temporalium nimis laborant: illi iacent qui a bonis operibus nimis torpent. Neuter istorum vere sunt suscitati. Illi sedent qui dediti sunt et labori actionis et quieti contemplationis: illi sunt vere suscitati. Tales qui habent vitamque vitam: scilicet actiuam et contemplatiuam dant se deo per duas orationes. primo per misericordie subventionem: et submissis per humilem recognitionem. Et sic habent officium Magdalene Marthe et Lazari. Bernardus. Opus est

Odor castitatis delectat deum: et fugat serpentes infernales.

2

3

Martha misericorditer et benigne de pri-
mo. Zazafus miseret et humiliter de seipso.
Secundo per dñm ostendit suscitari qñ ille qd cõsue-
uit loqui vba mudi vel vba pcti incipit lo-
qui vba dei. Sicut em tñ cõstet debet se esse
ciue babylonie: sic modo ostendit se esse ciue
hierl cõuitatis supne. Ad linguagiu em qd
qd loquit ostendit ciuitate lingua pñte. Unde
dicit fuit petro mar. xxvii. Etere et tu ex illis
es. nã t loquela tua manifestu refacit. Qui
ergo loquit vba mudi ostendit qd sit pñssus
ciuitate mudi. Jo. ii. Qui de terra est de
terra loquit. Qui loquit vba pcti indicat qd
sit pñssus ciuitate inferni. Ja. ii. Lingua
nra ignis est inflãmata a gehenna. Qui lo-
quit vba dei indicat qd sit pñssus ciuitate
re padisi. Unde dñs loquens semp vba dei
cõquerabat de iudeis dicēs Jo. viii. Quare
loquela meã nõ cognoscitis. Quarto in ipa
resuscitatione sunt qdã cõsecutiua. i. qdã q
ad ipm miraculũ sunt consecuta: qdã sunt
duo. Primũ est dei laudatio. vnde dñ. Ace-
pit aut oēs timor et magnificabãt deũ. Nã
sicut dicit Aug. Memo donis dei est beñs qd
donatũ existit igitur. Quatr aut de laude
ostendit in lib. l. omel. in pñona dei dicēs. Si
fueris iniquus: nõ me laudas. Si fueris quasi
iustus et de iusticia inflatus nõ me laudas
si vita cõ lingua cõsentit me laudas. Et sub
dit. Meli⁹ est tacere et bñfacere qd laudare
et pctm cõmittere. ergo fratres toti laudate
Eãter vor: cãter vita: cãter facta. Scdm est
xpi fides et cognitio cũ dixerũt. Propheta
magn⁹ surrexit in nobis. Et vocat xpm p
phetã magn⁹ et visitatorẽ nostrũ. Fuit aut
xps ppheta magn⁹: qd habuit verba magne
sapie. Jo. vii. Nunqñ sic locutus est hõ sicut
hõ iste. Habuit miracula magne potentie.
Actuũ. x. Qui pñsue benefecit et sanãdo
oēs oppressos a diabolo. Habuit exempla
magne sanctitatis et vite. Mat. xi. Discite
a me: qd mitis sum et hũilis corde. Luc. vii.
Qui fuit vir ppheta potēs in ope: quo ad
miracula. et sermone: quo ad vba. corã deo et
oi ppo: quo ad erẽpla. Fuit etiã visitator
nostr. Luc. i. Visitauit nos oies ex alto.
In hui⁹ figura dicit Isai ad dauid. i. Reg.
xvii. Fratres tuos visitabis si recte agant.
Et cũ qd ordinati sunt discẽ. Visitatoris
est officiu inquirere de vita. ideo dicit
Si recte agat. Inquirere de fama: ideo sub
dit. Eũ qd ordinati sunt discẽ. Et ista face
re debet ex charitate fraterna: ideo pñmittit

tur fratres tuos. Christus igit ad nos visi-
tandos veniēs et inquirēs de vita: inuenit in
nobis mala opera. Johan. ii. Erant aut eos
rum opera mala. Ingressus de fama: inuenit
q eramus demonib⁹ associati. Job. xxx. Fra-
ter eram draconũ et soci⁹ strutionib⁹ iohã.
iste visitator opera mala dissoluit. ideo dicit
tur. i. Johan. ii. In hoc apparuit filius dei:
vt dissoluat opera dyabolũ. ipm dyabolũ
nobis associatum de mundo eiecit. iohã. xii.
Nunc iudiciũ est mundi: nũc pñnceps hu-
ius mundi ejcietur foras. ista autem non fe-
cit tanqñ tyrannus: sed tanqñ frater vterinus
ps. Narrabo nomen tuum et c.

Item tertius vnde supra.

Hec vidua erat et cetera.

Mulier ista de morte filij sui m-
tum dolebat: ideo lamentabilem
eius flebat. Dolor autẽ eius ex quatuor cau-
sabat: videlicet ex eo qd erat mulier. ex eo qd
erat mater: et ex eo qd erat vidua mater ex eo
q erat vnica mater. Primo igitur causabat
dolor ex eo qd erat mulier. Naturaliter eni
mulieres magis patiuntur et magis compa-
tiantur q viri: ex eo qd habent animam ma-
gis mollem. Unde mulier: quasi mollis ac-
dicta est. ideo sim pñm in libro de animalib⁹
bus: in omni genere animalium femine sũt
molliores q viri ppter vñsam et leopardas.
Quando igit inuenit aliqua mulier seuerã
et dura nõ potest dici femina: sed vñsa et leo-
parda. Mulier quidẽ sũt est naturaliter fri-
gida et humida: et ideo de facili est passibilis
et compassibilis. Vir autẽ naturaliter est ca-
lidus et siccus. ideo nec si de facili patit nec
cõpatitur: ideo i filijm ore et aduersitate na-
turaliter plus doler mater q pater: ex eo qd
est magis mollis et cõpassibilis. in filij autẽ
honore et sublimitate naturaliter plus gau-
det pater q mater: qd est magis magnanim⁹.
Et istud aperte innuitur. Prouer. x. Filij
sapientis letificat patrem: filij vero stultis
mestica e matris sue. De filio autẽ sapiẽter
bono hy pñ leticia: et mater vanã glĩam. De
filio autẽ stulto et malo hy mater tristitia: pa-
ter hõ irã. Prouer. xvii. Ira patris filij stul-
tus et dolor matris q genuit eũ. Secũdo causa
bat ei⁹ dolor ex eo qd erat mater: naturaliter
enim mater plus diligit q pater: et iõ plus de
morte ei⁹ tristat. De amissioe ei⁹ rei quã
maxime diligit⁹ maxime tristamur. Quas
re autẽ mater pñ diligit filij q mater multe

Multae cause. Prima est: qd naturalr plures hy
defectus q vir: q quidem defectus releuant
qñ ab ipa filij generant. vñ. Multe mulie-
res q viris odierunt ppter filios quos gene-
nerat diligunt: et iõ mulier scies ppter filio-
rũ gñatione se in suis defectib⁹ releuari: et a
viro plus diligere emeter quã amat. Secũdo
ca est: qd illud p quo plus laborat circa filios
gimur. Mater autẽ plus laborat circa filios
q pater: tã in portãdo q in pñtẽdo: q etiã
in educãdo. Tertia ca est: qd illa rẽ plus di-
ligimus q certitudinaliter nostrã eẽ scim⁹.
Mater autẽ certitudinaliter scit q filium de
se generauit: vir autẽ: si credat nũ certus nõ
est q sit de suo semine pñtio generat⁹. Quar-
ta ca est: qd illa rẽ plus diligit⁹ in q maius
ius nos habere scim⁹. Scõs aut pñm: maior
portio de substantia matris est i corpe filij q
de substantia patris. Quira ca est: qd sicut di-
cit Aug. Amicitia trahit ex pñtitudine cõpa-
bitat: colloquẽdũ et pñtendi. Matres au-
tẽ cũ filijs magis pñtuerũt habitare colloq-
uẽ et cõuersari: quis autẽ mater plus diligit fi-
liũ q pater: tñ filius naturaliter pñt amat pa-
trẽ q matrẽ. Et vna rẽ qd pater e pñcipiũ
effectiũ: et formale in filij gñatione carnali.
Alia est: qd fili⁹ ds patri in oibus bonis suc-
cedere. Tertia est: qd prius sequit ventrẽ quo
ad libertatẽ et seruitutẽ. ita qd natus de ancil-
la matre et libero patre erit seruus. Mar⁹ de
seruo patre et libera matre erit liber. In ho-
nouribus autẽ et muneribus et dignitatib⁹ prius
sequit patrẽ: vt si rex cõtrahat cũ aliqua ple-
beia filius q nascit dignitatẽ habebit rega-
lẽ: filij igit plus diligit patrẽ q matrẽ. tũ
q ab ipõ recipit formationẽ: tũ q ab ipõ ex-
pectat oim bonorũ successionẽ: tũ q ab ipõ
hy dignitatẽ et honore. Pater tñ et mater pñ
naturalr diligit filios q a filijs diligit. Et
iõ eẽ: qd pñtes de natura sua pñtia dederũt
filijs corpus pñm. Filij autẽ parentib⁹
in generatione nihil dederunt. et ideo paren-
tes filios: vt opera sua: vt carnem suã: vt mẽ-
bra sua diligit. Videm⁹ em q humor arbor-
is fluit a radice in ramos non e conuerso: et
amor a patre qui est radix magis fluit in fi-
liũ tanqñ in ramũ q e conuerso. Tercio cau-
sabat eius dolor ex eo qd erat vidua mater
dum sepe decipiunt⁹: q sunt sine viro con-
siliatore. Unde dñ. Math. xii. Deuorat do-
mos viduarũ sub obtentu plire oratiõis. se-
pe molestant: quia sunt sine viro defensore.
Ela. x. Erit vidue pñ de eorũ iõ dñ. csa. i. De-

scendite vidua. Sepe sunt in tristitia: qd sunt
sine viro consolatore: et iõ graue est pctm cõ-
tristitas iterum contristare. Jer. xxi. Vidua
nolite contristare: et magnum est meritũ eas
consolari. Job. xxi. Eorũ vidue consolatus
sum. Jaco. i. Religio munda et immaculata
apud deum et patrẽ: hec est visitare pupillos
et viduas in tribulatione eorũ. An igit vidue
filios suos amittunt multũ dolere consue-
runt: qd remanserũt eis loco viri cõsiliantis:
defendentis et consolantis. Aliquãdo tñ ex
pedit viduis viro et filijs carere: qd magis li-
bere pñt deo seruire. An dicit Mero. i. epla
ad paulã. Sãcta melania calefcente adhuc
mariti corpusculo: necdum humato duos fi-
lios perdidit que ad pedes xpi puoluta sit.
Expeditus tibi seruitura sum dñe: q tanto
onere me liberaisti. Debent autẽ ipẽ vidue
tria vicia fugere. Locostigam: loquacitatẽ
et curiositatẽ. de quibus dñ in 2. im. v. Simi-
liter et ociose discunt circũire domos nõ so-
lũ ociose sed etiã dybose et curiose loquentes
que non oportet. Primo igit non debent
esse ociose. Mero. Semp aliquid boni opis
facito vt dyabolus te inueniat occupatum.
Ezechie. xvi. Hec fuit iniquitas sodomice
rois tue supbia: saturitas panis. ociosũ et abũ-
dantiã. i. 2. imo. v. Vidua que in delictis est:
viuens mortua est. Is em sit viuens in corpo-
re: tñ est mortua in mente. Dixit agellius qd
corpus hominis est sicut ferreum instrumẽ-
tum qd si exercitat is conterit tñ lucidũ effi-
ciat. si vero non exercitat is rubigine consumit.
si em corpus nostrum seim⁹ et vigilis ex-
ercemus debilitatem incurrit: si non torpore
marcescit. Melius est autẽ ipm laborãdo cõ-
terere q inertia psumere. scdo non debet eẽ
verbosus: qñ is dybostas reprehensibilis sit
in viris: tamen in feminis magis est repñ-
sibilis: maxime in feminis viduis. Nã sim-
iles: et q incaute ideo cito decipiuntur ex eo
q ea que audierunt non discernunt vel
discutiunt: qd vero sunt molles. ideo ad vo-
num et ad malum cito flectuntur: qd autẽ sũt
fragiles. ideo de facili superant. Unde dyab-
olus non est aggressus virus: sed mulierem
sciens q mulier facilis decipere. et eo q
seus incautior est: et citius flectere. et eo q
e sexus mollior. et facili⁹ vincere. et eo q est
seus fragilior. Tercio non debet esse curio-
se. qd non debent de domo in domũ circũire
sed in domo manere: aut i ecclesia orare: pri-

*Religione
et immaculata
apud deum
hec visita
pupillos et
viduas in tribu-
lacione eorũ.*

*lyg⁹ iniquus
audas dei
qñ qñ iustis
iustitia in
q nõ laudas
Si videris
a cõsentiat
has dei
lyg⁹ tñ et
fuit qñ lau-
et pñs iõ
ore. q frã
laudate
ter vox: can-
vita: cãter
ta.*

me et timor. v. Que vere vidua est et desola
ta speret in dño et insitet obsecrationib⁹ et ora
tionibus nocte et die. Legit de naturis aia
liū q⁹ turtur amisso comparisat in hyeme i
nido: in estate vero transit ad loca frigida. sic
vidua in hyeme. i. i. vita pñenti in qua est frig
gus peccati et carentia ignis diuini et suffla
tio mali vñi. i. temptationis dyaboli dñs moras
reuel in nido domus pprie nō discurrendo
nec vagando memor. Vñe que q⁹ discurre
castitate amittit. Vel in nido sue cōscie ipam
scz mūdādot possit dicere. Cant. i. Zecul⁹
nostr floridus. Vel in nido sancte ecclesie
orationibus. i. insitēdo. exēplo anne vidue.
de qua habet Luc. ii. si vero sentit in carne
aliquē malū calozē trāseat ad loca frigida b
est assumat remedia refrigerātia. i. macera
tione carnis carnalitate exurentes. ps. Ure
renes meos et cor meū. abūdātiā lachrymar
cōcupiscentiā extinguet: et tunc dicere po
terit cū ppheta. Trāsumus p ignē et aquas
et eduxisti nos in refrigeriū nīhilominus va
dat frequēter ad rore vñi dei refrigerantē
Eccl. viij. Nonne ardore refrigerabit ros
sic et verbū melius q⁹ datū. Quarto causa
tur eius dolor ex eo q⁹ erat vñici mater: non
enī alius filius sibi remanserat qui ipam ale
ret vel nutrire: hoc quippe spectat ad filios
parētes scz nutrire et fouere ad qd iducimur
verbo sue pcepto. Exod. xx. honora patrem
tuū et matrem. Et intelligit nō tñ de honore
reuerētie: sed etiā beneficētie: sed q⁹ plus
mouent exempla q⁹ verba: ideo inducimur
exēplo dñi qui de matre curam habuit: et
in vita sibi obediendo. Luc. ii. Erat subdit⁹
illis. Et in morte ipam iohanni recomen
dando: post mortē sibi apparendo: q⁹ vero
multo plus inducūt pmissa q⁹ exēplavel ver
ba: ideo dñs nos pmissōe iducit cū pcepto
supradicto pmissionem addidit dicens. Ut
sīs longeuus super terram: et intelligitur nō
tantū de terra morientū: sed etiā viuētū
sed quādoq⁹ aliqui sunt duri quos plus mo
uent cōminata supplicia q⁹ verba vel exē
pla sue pmissa. ideo dñs cōminationem fa
cit dicens. Exod. xxi. Qui maletrixit patri
vel matri morte moriet⁹: et intelligit nō tñ
de morte pñali: sed etiā de morte eterna. sed
dato q⁹ deficiat oīa verba: exēpla pmissio
nes: et cōminationes adhuc inducimur istū
cū naturē sup hoc. Valerij tria ponit exē
pla. Cū enī quedā mulier nobilis ob hoc qd
dā flagitiū carceri mancipata esset: vñ ibi fa

me deficeret: filia sua nupta de licentia iude
cis ipam quottidie visitabat. prius tamē dñ
ligēter pcurabat ne comestibile et defici
ret. Illa vero extraxerat obtere singulis diebus
de lacte ppro matre pprā aiebat. Cum ves
ro iuder miraret q⁹ tanto tpe supuieret et
pertum est qd fiebat: tunc iuder pueret
tus matre filie condonauit. simile fere pōis
refert. solinus de quodā patre fene et grande
no taliter a filia in carcere sustentato. sedm
exēplū ponit dices q⁹ qñ cōconie senescat
filij parentes suos in nido ponūt et velut in
fantes intra pectus suū collocāt fouēt et nu
trunt: soli vultures parentes suos mori p
mittūt. Tertū exēplū ponit q⁹ cū Dard
rer pflaz fines cythar inuāderet miserum et
scythē literas q⁹ depopulationē agroꝝ et vi
neaz equanimitē toleraret. sed si sepulchra
parentū cōtingeret: tunc cythar potenter
et vires sentiret. q⁹ pro eoz defensione mor
ti se exponere sunt parati.

G Dñica decimasextima. Sermo primus.

Am intraret iesus in

domus cuiusdā principis phar
riseoz sabbato manducare pa
nem et. Luc. xiiij. Christus fin glosam sepe
in sabbato docebat et curabat sue vt plures
qui ad sabbatum conueniebant lucriferet
sue vt in sabbato celestis quietis omnes in
firmities curandas esse ostenderet sue vt
interdum a quiete cōtemplationis ppter sa
lutem aiaz nos subtrahendos esse doceret.
ideo ad manducandum sabbato euz istū p
cipe intrauit non ppter cibum: sed ppter oīa
rum lucrum. Vbi etiam hydropicum istū in
corpe et in mente curauit. Circa cui⁹ curatio
nem ex pte phariseoz fuit magna malicia
Ex pte hydropici fuit magna miseria. Ex p
te xpi magna mīa. Malicia autes phariseo
rū in trib⁹ fuit. G Prō in b q⁹ eum obserua
bāt si videlicet sabbato curaret sic possent
ei detrahēre q⁹ sabbatum solueret. Magna
malicia eozum: quia eum pascēbant et sibi in
sidias parabant cum es comedebant: et ipm
mordere volebant. G Tales sunt multi qui
alios pascunt cibis corporalibus: et tamen
vescuntur eozum carnibus. Proverbiorum
xiiij. Moli esse in commestationibus eozum
qui carnes ad vescēdū cōferūt. glo. Carnes
ad vescēdū cōferre ē i colloca de piscim xi
cia primoz dicere. Sal. v. q⁹ si iuxta mordes

ris et comedetis et. Ille mordet q⁹ partē ac
cipit et prē reliq⁹. Ille comedit q⁹ accipit qd
sibi sufficit et reliquū dimittit. Ille cōsumit q⁹
nihil reliquit. Pharisei g xpm aliqñ morde
bāt iuxta illd mat. ix. Quare euz publicanis
et peccatib⁹ māduet mgt vñ et bibit. In hoc
hoc q⁹ magistru eū vocāt laudāt eū: i. hoc
eū reprehendūt q⁹ cum peccatib⁹ māducabat.
Aliqñ ipm māducabāt: ei⁹ opa puertendo:
et eo q⁹ in sabbato ea faciebat. ioh. ix. Mō ē
b hō a deo q⁹ sabbatū nō custodit. Aliqñ ip
sum cōsumebāt: totā vitā suā pdeinādo
mat. xi. Ecce hō vorax et potator vini: et pec
catoz et publicanoꝝ amicus. Sūt etiā mlti q⁹
alios in pre laudāt et in pre vituperant. isti
mordēt. Alij sunt q⁹ oīa bona opa in alijs p
uertūt: isti comedūt. Alij sunt q⁹ opa iudic
cāt et intētiōē pdeināt. isti psumūt. Sedo
eozū malicia in hoc erat q⁹ tacebāt. cū enī
dñs eos interrogaret. Si licet sabbato cura
re ipsi tacuerūt: q⁹ sicut dicit Beda quicqd
dixissent sē se dicitū fuisse. Mā si lz curare q⁹
re xps obseruāt. si nō licet q⁹ peccata curāt
q⁹ licet tacebāt cū eos dñs interrogaret: ex
augustia pcedebat. Sed notandū q⁹ aliqñ
bonū est tacere: aliqñ bonū rēdere. bonū q⁹
dem est tacere. Aut ppter sapiam. Eccl. xi.
Est tacēs qui inuenit sapiens et est tacens
sciens tps apti tps. Aliquādo tacet ratiōe
ignorātie. Ibidē. Et tacēs nō habēs sensū
loquēdi. aliqñ rōne patiētie. ps. Posuit ori
meo custod. dñ cōsi. pec. aduer. me Aliquā
do vero bonum est respondere. Prover. xvi
respōde stulto intra stulticiā suā ne sibi sa
piens eē videat. Et de tñ ibidē. Ne respon
deas stulto intra suā stulticiā ne efficiaris
ei stils. Mō ē enī stulto rēdēdū stulte et ipa
tienti: s⁹ disceret sapiēt. Vñ etiā pbi ali
qñ maledicētib⁹ respōdebāt: s⁹ sapiēter.
Xenocrates enī cū dā maledicēti ait. Ut tu
lingue tue: sic ego auris meaz dñs sum. An
tistenes etiaz cuidā dicit⁹: hōies de te ma
le loquūtur ait. Superioris est hoc pati: in
ferioris dicere. Xenocrates cū dā maledicē
ti ait. Tu didicisti maledicere: ego tesse cō
scia didici maledicta pñere. Tertio ma
licieoz in hoc erat q⁹ plus de aialibus
de aialibus curabant: qd notat cū dñ. Cuius
vestrum asinus aut bos in puteis cadit: sic
etiaz sunt multi prelari qui de minimis ha
bent curā magnā: de magnis paruas vñ nul
las. Job. Passus est damna rez: morte filio

rum corporis cruciatur: et tñ nō sū. vesti. su.
nisi in mor. filioꝝ. Mā in damno rez ostēns
dit patientiā dices. Dñs dedit dñs abstul
it et. In cruciatu corpis ostēdiēdū tantum
patientiam sed etiā humilitatē magnā. Vñ
dicitur de testā sanie redebāt sedēs in sterq
limo. In morte aut filioꝝ ostēdit magnam
tristitiam. Sed prelari plus curāt de decs
magz subtractiōe et iniuriar irrogatione: q⁹
de subditoz perditōe. Lxvi. Si populus
de subditoz perditōe. Lxvi. Si populus
de decimas nō obrulerit murmurāt omēs: s⁹
si populū peccantes viderit nemo murmur
rat contra eos. Dñs de honore suo solliciti
sunt de honore autē dei null⁹. Bernar. La
dit asinus et est qui subleuet perit aiaz: non
est qui recogitet. Sedo ex pte hydropici fuit
magna miseria. ydropicus fm Beda tres
habet miseria: que etiā tangūt in glosa
scz inflationē ventris: ardore sitis: et exhal
ationē fetoris. Primo igit habet inflationē
tionē fetoris. Primo igit habet inflationē
vētris per quā intelligit supbia. Sapiē.
iij. Dirumpet illos inflatos sine voce: scz
excusatiōis vel depcariōis. et dicit dirumpet
id est in diuersis partibus rūpet. Mā a sus
periori rūpet eos malleus diuine sentētie.
De qua dñ mat. xxv. Discidite a me males
dicti et. Jere. xxiij. Nonne verba mea quasi
malleus cōterens petras. Ab inferi malle
us voracis gehēne. ioh. xxi. Remis est vñ
ad cōsumationē deuorans et. Ab interio
ri malleus remouendū conscientie. Esa.
vltimo. Vermis eoz non moriet. Ab exteri
ori malleus pussionis diaboli ce. Prover.
xxv. Parata sunt peccatoribus iudiciā mal
lei percutiētes stultoꝝ corporibus. Nimis
igitur est durus qui non fraugitur in cōsē
ratione istozum malleozum. August. Ne mi
serabilis duricia ad quā pfringendū leues
sunt grandes mallei. O insensibilis torpor
ad quem excitandum obtusi sunt tam acuti
aculei. o letalis sopor. ad quem excitandū rau
cum est tam terribile tonitruus. Sedo idro
picus habet ardorem sitis per quam intelli
gitur auaricia. Auarus enī taz ardentē sitit
pecuniā q⁹ pto plus bibit: rito plus bibere
cupit. ioh. iij. Qis qui biberit ex hac aq⁹ stri
et iterū. Poeta. Sic q⁹ intumuit vñer fuf
fusus ab vnda. Quo plus sūr pote: pl⁹ sitit
tur aq⁹. Lā ardētē sitit q⁹ aq⁹ turbida vel furri
ua. i. pecunia iuste acquisita. dulcius sibi sa
pit. Jeremie. ij. Quid tibi vis in via espi
ri bibas aquam turbidam. Prover. nono.
Alque furtiue dulciores sunt. Tam arden

ter sitit: q. etiā sanguine pauper bibit: eccl. xxiij. Panis egentū vita pauperis ē qui defraudas eū hō sanguis est. Tercio idro-
picus patit exaltatione feroris p quā intel-
ligit luxuria q feret corā deo. Joel. ij. Ascē-
dit feror ei? et ascendet putredo ei? q. supbe
egit. Ben. xviij. Clamor fodomoz et gomoz
reoz multiplicat? est? p pēni eoz aggraua-
tum est nimis. Ille autē clamor nō ē nisi pēni
feroz. Est autē feror tolerabilis qm tñ ex vna
re fetida causat. vel si ex diuersis reb? tñ le-
uis est feror. vel si est grauis: tñ cito deficit.
qn vero causat ex diuersis rebus fetidis t ē
feror grauis diuturnus: tñ est intolerabi-
lis. Feroz igit illoz causabat ex multis pec-
catis: ideo dicit. Clamor eoz multiplicat? ē
erat grauis. ideo subdit. Et pēni eozum ag-
grauatū ē. erat nimis. i. diuturnum. iō dicit. ni-
mis Talis feror deū de celo descendere fecit
ideo subdit. Descendat videbo et. Tanq̃ si
aliquis diceret. Recessi de domo mea ppter
ferozem quē sentiebam. iste feror etiā hodie
in mundo ē: qui quidē causat ex multis pec-
catis. See. iij. Maledictū et mendaciū et
homicidiū furū et adulteriū inundauerunt.
Causat etiā ex corpōib? luxuria putridis
es. xxiij. De cadaveribus eoz. ascēdet fe-
tor. est etiam diuturnus: q. vsq̃ ad mortē i
inimicis perseuerat. ioc. i. Computru-
erunt iumenta in stercore suo. iumenta quidez
i stercore suo putrefecere: est carnales hoīes
in ferore luxurie vitam finire. Tercio ex p-
te xpi fuit magna mīa: qd notat eoz d. ipse
em̃ apprehendit sanauit eū ac dimisit. Ubi
ostēdit triplex effectus mīe. Primus est q.
ipm̃ apprehendit. peccator ei est in faucib?
diaboli. Sed tunc dñs ipm̃ apprehēdit qñ
de faucibus eum trahit: iob. xxi. Etere bā
molas iniquit: de dentib? illi? auferebam
predā. et istud marime fit per cōtritionem.
Māilla em̃ diaboli est perforata: et iō qñ
pctōz cōtritur mor inde egredit. Greg. sup
per illud iob. xl. Armilla perforabit maril-
lam eius. Quis ore illius semel rapit? maril-
lam eius nō euaderet si perforata non esset
Secundus effectus est: q. ipm̃ apprehēsus
sanauit. et hoc fit ppter confessionem in q̃ sa-
nauit vulnera pctōz. iere. xxx. Deducā cicā-
tricē i sanabo te avulneribus tuis. Tercius
effectus est: q. sanauit dimisit. et hoc fit p sa-
tisfactionē. Mat. xviij. Misere dñs serui
illius dimisit eum et debitū dimisit ei. Non
sufficit autē q. quis pctā dimittit nisi cū hoc

per contritionē et confessionē et satisfactionē.
ea deleat: sicut ostēdit Greg. in pastorali.
p tria erēpia. Primum est q. si qd litteras vel
aliqd instrumentū falsum scribit non sufficit
q. vltēri? nō scribat nisi etiā q. male scripsit
deleat. Peccata nostra oīa scripta sunt. Jer.
xviij. Peccatū iuda scriptū ē i stilo ferro. In-
vngue adamantino. Nō sufficit et gōr quis
dimittit peccata nisi qd t male fecit p cōtri-
tionē in lachrymis deleat. ps. Lxxv. Plu-
gulas noctes lectū meū et. Scdm̃ exemplū
est: q. si quis alicui blasphemias dixerit: nō
sufficit q. vltērius nō dicat nisi de his q. ma-
le dixit peniteat. Peccator deū blasphemiat
Roma. ij. Nomen dei per vos blasphemiat
irer gētes. Nō sufficit igit vt a talibus blas-
phemias desistat: nisi de his que fecit se i cō-
fessione culpabilē cognoscat. puer. xviij. In-
stus prior accusator est sui. Tertium erēpiū
est q. debitor nō absoluit a debitis que con-
traxit p eo q. alia nō multiplicat nisi ea que
cōtraxit p soluat. qñ peccat? debitorēs dñi
sumus: de his autem debitis absolui nō su-
mus p eo q. alia nō supaddim? nisi de illis
digne deo satisficiamus. Ad Rom. iij. Et
autem qui operat merces non imputat sibi
gratiam: sed sibi debitum.

I Sermo secundus de supra

Ece homo quidazidro-

picus erat ante illū et. Sicut di-
cit Beda. Idrops est morbus ab
aquofo humore vocabulū trahēs. Brece em̃
idros: aqua latine vocat. Cui ppiū est q.
Etomagus abūdat humore inordinato: tan-
to amplius sitit. Per idropicū igit intelli-
gere possumus sitim siue appetitum delicti-
arū honoz marine aut diuitiarū. Sed primo vi-
deamus qualiter hec tria avarum significet.
Sicut em̃ d. Proverb. xxx. Tria sunt infami-
abilia. i. infemus: et os vulue. vel sibi aliam
litteram amor mulieris et terra stricis. Per
infemum intelligit supbia. Tum q. p super-
biam angeloz primo fuit factus. Tum q. a
supbis angelis primo fuit possessus. Tñ q.
primū pctm̃ ibi punctū fuit. i. supbia: et ideo
infemus est ppius locus supborū: sicut in-
femus non satiatur amonibus: sic nec super-
bus honoribus. Per amor mulieris intelli-
git carnalis cōcupiscentia que nō satiat. i. se-
ro. Libido transacta semp sui rediit putre-
dinem vel plenitudinem nunq̃ satiata: et ex-
tincta reaccēdit vsu et cōtē nec rationi parē

impetu deductur. Per terrā sitientē intelli-
gitur auaricia: q. sicut illa nō satiatur aqua
sic nec avarus pecunia. Eccl. v. Avarus nō
implebit pecunia. In morte autē ostēdit q.
stis eoz sitiana et nociua et mortifero potu
extinguitur. Est em̃ vana: q. oīa huius mū-
di in morte euanescent. hoc pty i morte alerā-
di qui cū fuisset totius mūdi dñs cupidus
et luxuriosus: et ei ossa i vase aureo fuissent
recondita: illuc pbi a diuersis mūdi pibus
cōuenerūt. Anus igit volens ostēdere suū
dominiū vāū fuisse ait. Iheri isti non suffi-
ciebat totus mundus: hodie septē pedū ses-
pultura est cōtētus. Alius volens ostēdere
vāū esse aurū et argētū cōgregare ait. Iheri
iste faciebat thesaurū de auro: hodie aurū
thesaurū facit de ipso. Alius volēs ostēdere
vāū esse corp? nutrire delitijs dicit. Iheri
iste corpus suū diuersis nutrebat delitijs:
hodie comedis avernibus infinitis. Scdo
ista stis est nociua. nā illi q. sunt i magnis
honoribus humilitatē vsq̃ ad infimam de-
fectionē. hoc pty in primo angelo de quo d.
Esa. xliij. Detracta est ad inferos supbia
tua. concidit cadaver tuū. subitus te sterneret
tinea. et operimentū tuū erūt vermes. Quō
ecēdisti de celo lucifer qui mane oriebaris
Corruisti i terrā q. vulnerabas gētes: q. di-
cebas i corde tuo. In celū cōfēda et. Et se-
quē. Veritatem ad infernū detraheris et.
Sic illi q. fuerit i magnis diuitijs deuene-
rūt vsq̃ ad vltimā paupertatē: sicut pty luce-
rij. in illo diuite q. volebat destruere hoīea
sua et facere maiora. Illi q. pascēbāt corpus
suum magnis delitijs deducunt vsq̃ ad ex-
tremā esuriē. sicut pty Lu. xvi. in diuite epu-
lone qui habere nō potuit guttā aque. Ter-
tio ista stis i inferno potu mortifero extin-
guet. nā supbi et tyrāni bibent sibi sanguinē
humanū: qui se de suis et alioz corporibus
suer. Apoca. xvi. Sanguinē ferōz effuderūt
et sanguinē eis dedisti bibere vt digni sunt.
Vt autē i cronici q. thedora regina cū ce-
pisset cyru regē persaz caput ei? amputari
fecit: et in vtrē plenū sanguine immerst de-
cēs. Sanguinē stisti: sanguinē bibe. Sic su-
perbis et tyrānis dicit vt sanguinē bibant
quē stierunt. Auarī em̃ bibēt aurum lique-
factū. Unde refert qdā pbs q. nero impera-
tor visus est in auro liquefacto se apud in-
feros balneare: t cū vidisset cuneū aduoca-
torū dicit eis. Venire venale gen? hoīm et
mecū balneamini hic: q. vobis pte optimā

reseruauī. Luxuriosi ibi bibēt fel draconū
tanq̃ vinū rubē: et venenū aspidū tanq̃ vi-
nū albū. Deut. xxxij. Fel draconū vinū eoz
et venenū aspidū infamia. Qd qdē vinū mi-
sebat effusione perpetua lachrymarū: ita q.
toti inebriant. Esa. xvi. Inebriabo te lachry-
ma mea. Vocat autē deus lachrymas ipse et
suas: q. eius iusticia pūcat eas. In scriis
autē dei aqua sancti spūs istā triplicē sitim
extinguit Aug. Qui biberit de fluuiō para-
disi cuius gutta maior est oceanus: restat et
in eo stis hui? mūdi penit? extincta sit. In
paulo em̃ extingit om̃e supbia: q. qui prius
dicebat. Saulus a saule rege supbo: postea
dicit? est paulus: quasi puulus: qui prius erat
lupus postea fact? est agn? qui prius scdōs
in carcerē trahēbat postea: p scis carceri et
morti se exponebat. In aplis et zacheo ex-
tingit om̃e auariciā. Nā apli reliquerūt ha-
bita et nō desiderauerūt habēdā zachē? lar-
git? est ppiā et restituit aliena. In magda-
lena extingit om̃e luxuriā. hoc pty in qua-
dā vanissima muliere de qua legit in vitas
patrū q. cū p ciuitatē quandā cū nimia am-
bitione pcederet: qdā scūs eps eā videns
ad terrā pstrauit se et amarissime flere cepit
ex eo q. illa plus erat sollicita placere mu-
do q. ipse deo. et cū p illa orasset vsum est
bi q. qdā cornicula nigerrima ad eū venit:
quā accipiens in aqua dimersit et mor in eo
lumbā cādidā cōuersa fuit. Sequēti igitur
die illa lachrymis resoluta ad pedes eius
pēdit et q. prius peccādo nigerrima fuit:
postmodū i lachrymis baptizata tota fetā
est cādidā. Viso qualiter p idropicū intelli-
gitur stis diuitiarū delictiarū et honoz.
Vnde dñs igit qualiter spāliter idropis signat
auarū. Circa qd notandū est q. inter prodi-
gū et auarū et cupidū differentia est. Prodi-
gus est in exponēdo q. oīa sua dissipat et cō-
sumit. iste habet manus pforatas q. nihil re-
tinere fecit: sed in epulis et luxurijs oīa cōsumit.
Iac. x. Epulati estis et in luxurijs emus-
tristis corda vestra. prius dicit epulati et
postea luxuriati. q. sicut dicit hiero. Vtēter
mero estuas cito despūat in libidine. Et
subdit. Enutristis corda vestra. Quidā em̃
enutrit corda qui se habēt immūdas cō-
gitationes. Quidā ora q. habēt lasciuas lo-
cutiones. Quidā corpa q. exercēt libidinosas
operationes. Non debemus igit nec cor-
da nec ora nec corpora in luxurijs emi: rite
sed pot? effugare. i. Loz. vi. Fugite fornic

catione. **Luxuria** enim melius vincitur fuga quam resistencia. unde dicitur in polierate. **Iulius** ce sar aiebat in bello corpora gladijs in pace vo luptate vulnerari. Et subdit. **Sēserat** gen tium triuphator voluptatē nullo modo tam facile superari quam fugā: eo quod ipm qui gētes domuerat veneris nequibus inmodauit mu lier impudica. **Auarus** est in retinēdo: qui sejs oia retinet et nihil cōdat. iste habet ma nus cōtractas. **Ecdē. xi.** Est q locupletatur parce agēdo et pce mādūcādo. et dicit. **Mūc** manducabo de bonis meis solus. **Immo** etiā aliqui in carā sunt avari q nec mādūca re audēt. **Amb. in li. de vinea naburhe.** **Moz** ui ego diuice qui nolebat obturari aperire hoīreū ne quid de cōdito minueret. **Panis** vni? dici deputabat q famē vir satiare pos sit. **Cōperi** t vera fides qm oū esset appo sitū cōqueri si qm oū fractū esset q pullus esset occisus. **Lupiditas** est in acqūdo q sejs nimis ardētē cupit. **Iste** habet man? aper tas: q ab oibus vult accipere et oēs expolia re. **Lū. in dīcat Ecdē. iij.** **Non** sit portēra man? tua ad accipiedū et ad dādū collecta. **Talis** patif famē caninā. **ps.** Famē patien tur vt canes. **Canis** em cū vider aliqū os corrodentē contra eum latrat nisi sibi illud pñciat: t postq habuerit illud dimittit eū donec ad corrodendū ibi inuenerit. quo coy mēsto statim ad alia suspēsus anhelat. Sic sunt multi tyranī q cōtra subditos inuonāt vt oia sibi exponāt. t postq exposuerūt ro taliter eos expoliāt. aut violētē aut fraudu lēter. quibus spoliatis mox ad alios spolia tos se cōuertunt. **Ecdē. xij.** **Diues** iniuste eger et fremer. **pauper** autē lēsus tacebit. ecce cōminatio. **Deinde** subdit. **Si** habes cōui uet recū t euacuabit te. ecce euacuatio. **Et** subdit. **Et** confundet te in cibis tuis donec erinamiat te bis et. ecce iterata expoliatio. **Pater** igit q auarus sit cupidus pecunia nō sariat. **Quod** p quatuor exēpla ostēdi pōt. **Prīmū** est tale. si aliquis valde stiret et tota aqua effunderet in dolio t nihil i sto macho: et hoc sitis eius nō extingueret: sed augmētaret. **Lupiditas** avari est qdā sitis eius. **Sitis** quā sunt ipse diuitie: sed ista si ris sedari nō pōt: q cupiditas est in aia: et diuitie ponūt in archa. **Joh. iij.** **Dis** qui bibet ex hac aqua sitiet iter. **Secūm** crem plum est tale. si esset aliquis magnus ignis qro plus ligna ibi ponunt: tātō magis in flāmat. et qro magis diminuitur: tātō ma

gis remittitur. **Lupiditas** avari est quiddā ignis cuius ligna sunt ipse diuitie. qro igit amplius diuitie multiplicant: tātō magis cupiditas auget. et qro plus diminuitur: tātō plus remittitur. **Ecdē. xxiij.** **Secūm** ligna siliuaz: scilicet ignis exardescit. **Grego. in moral.** **Auaricia** desiderat res? nō extinguitur: sed auget. **Mā** more ignis cū ligna q cōsumit exceperit excreuit. **Tertū** erem plū est tale. si qd velle implere stulū sapia stultus esset: q sapia cū stula nullā habet cōueniētiā: q sapia est res spūalis et stula res materialis. **Eodē** modo est q vult im plere aliam pecuniam: cū nullā adinuit cōue niētiā habeat: q aia est res spūalis et pecu nia res materialis. **Sed** aia impleri pōt fa piētā: et archa pecuniar: tūc bene cōueniēti ē. **Lōz. vi.** **Quis** aut cōfessus tēplo dei cū ydolo. **Tēplū** dei est aia. **ad. cor. vi.** **Uos** estis tēplū dei uiui. **ydolū** avari est nūmus. **Collo. iij.** **Auaricia** q est ydoloz seruitus. **Ista** igit duo. **s. aia** q est tēplū dei et nūmus qui est ydolū avari cōuenire nō pñt. **Quar** tū exēplū est tale. si quis velle implere: hō reū amplissimū cū vno grano simlū stultus esset. **Amplissimū** hoīreū est aie appetitus cui totus mūdus est angustus et veloz gra nū milij repuratus. **Si** em totū mūdū possi deret adhuc aliū mūdū peteret quo habito adhuc aliū affectaret. et sic quasi in infīnū appetitus se extēderet. **Solus** igit dei qui est maior omni aie appetitu ipm appetitū implere pōt. **Augu. in lib. confessio.** **Fece**ti nos dñe ad te: iniquitū est cor nostrū: nū requiescat in te. **Et** omnis repletio q deus meus non est: egestas mihi est. **ps.** **Qui** re plet in bonis desiderū tuum.

Sermo tertius.

Cum vocatus fueris ad nuptias et. **Magister** humilitatis sepe nos ad humilitatem reducit. **Unde** hic ostēdit q nullus pōt ven ire ad nuptias felicitatis eternis nisi discā bar in loco nouissimo humilitatis. **Qui** em vult discūbere i loco celsitudinis: dat locū illi q discubuit in loco humilitationis. **Maz** lucifer posuit se in loco primo: ideo dedit locum tpo qui posuit se in loco nouissimo. **Eua** posuit se in loco alto: et ideo dedit locū atz virginū q se posuit in loco infimo. **Dis** ues sedit in loco purpureo: ideo dedit locū lazaro sedētī in sterquilini. **Et** ideo dicit

dis. **Cum** vocatus fueris ad nuptias non discūbas in primo loco sic. **Ubi** duo viden da sunt. **Primo** q sunt ipse nuptie. **Secūdo** q sit via veniēdi ad istas nuptias. **Circa** priū mū notandū q sunt qdā nuptie spūales: et qdā celestes. **Spūales** sunt quas facit de i in pñti cū aia in thalamo cōfice. **De** quib? dicitur **Apoc. xix.** **Venerunt** nuptie agni et vroz ei? preparauit se. **In** hoc q dicit vroz agni notat felix cōiūctio. **In** hoc q dicitur preparauit se: notat preambula dispositio. **In** hoc qd dicit nuptie notat festiua epula tio. **Cōiūctio** aut aie cū xpo sit per fidē et dilectionē. **Et** qua cōiūctione venit triplex bonū. **scilicet:** plis: t sacramēti. **Bonū** fidei est ne diabolu adulterū suscipiat. **Zectus** em nre cōfciētie est angustus: et ideo de et diabolus ibi nō pñt requiescere. et pallium nri amoris est breue. et ideo deū t mūdū nō pōt cooperire. **Esa. xxiij.** **Coangustatum** est stratu ita vt alter decidat: et palliū bene vtrūq cooperire nō pōt. **Sed** de multis di citur **Esa. lviij.** **Iurra** me cooperuisti re. i. cōfensum tuū: et suscepisti adulterū. **Secūdo** debet ibi esse bonū plis: vt sejs spōsa xpi per bona opa se exerceat. **i. Thimo. ij.** **Saluabi** tur aut mulier per filioz generationē. i. boz norū operū pductionē. **Augu. ad pbā.** **Hec** est vberior fecundiorq fertilitas nō ventre grauiscere nō lacrescere pectore: sed corde cādescere. nō visceribus terrā: sed celis ora tionibus parturire. **Tertio** ibi debere esse bo nū sacramēti: vt inter spōsum t sponsam di nū nūq fiat. **Sicut** em in matrimonio corporali est triplex vnio. **Una** fm cōfensum alioz. **Alia** fm permixtionē corporū. **Tertia** per indissolūā cohabitationem amboz. **sic** in isto matrimonio spūali xps nobis copu latus est per charitatē. **Iere. xxxi.** **In** chari tate perpetua dilexi te et. **Per** nature cōfor mitatē. **Heb. ij.** **Misq** em angelos apprehē dit sed semē abrahe. et per inseparabilitatē. **Matth. vlc.** **Ece** ego vobiscum sum oibus diebus. **Secūdo** debet esse preambula dispo sitio. ideo dicitur preparauit se et. **Ista** aut preparatio in tribus cōsistit. **Iste** em spon sus vult habere spōsam pulchriā. **ps.** **Locu** piscet rex decore tuū. **Spōsam** pacificā: qz sicut dicitur **Prover. xxi.** **Melius** est sedē re in angulo domaris q cū muliere litigio sa in domo cōmuni. **Isti** litigiosi sunt super bi. **Prover. xxiij.** **Inter** superbos semp iur: **gia** sunt. etiam vult habere sponsam totali

ter amori suo intentem. **sicut** et ipse sibi intē dit. **Esa. ij.** **Dilectus** meus mihi et ego illi. **Sponsa** igitur vel que nō est pulchra p con scientie puritatem. vel non est pacifica per humilitatem. vel non est sibi intenta p cha ritatem ad eius nuptias nou meret admitti ti. **Ideo** fatue virgines non sunt admisse: qz non habuerunt olumrid est nitorem et sua uitatem conscientie: vt habetur **Mat. xxv.** **Illi** qui nolunt sedere in loco nouissimo sed in primo loco superbie expelluntur cum tu boze vt dicitur hic. **illi** qui non habent vestē nuptialem: id est dei et pproximi charitatem similiter de nuptijs expelluntur. **sicut** patet **Matth. xxij.** **vbi** dicit dominus. **Amice** quomodo huc intrasti et. **Tertio** in isto ma trimonio spūali est festiua epulatio. ideo dicitur. **venerunt** nuptie agni. **Et** ista epu latio habet fieri per gratiam. **isto** tamen ci bo gratie non pascuntur nisi illi qui habent tria predicta qui scilicet sunt puritate nitidi corde tranquilli: et amore celestium auidi. **hinc** est q filij israel non poterunt recipere manna nisi prius erent de egypto et nisi si prius transirent per mare egypti: et nisi prius deficeret eis farina egipri. **Qui** igit vult pasci manna diuine gratie oportet q sit puritate nitidus. et hoc est exire de egi pro et de tenebrositate peccati. **Deus** enim non pascit animam tenebrosam vel nigram sed puram et candidam. **Unde** super illud psal. **Pullis** coruorum inuocantibus eum. **Dixit** Remigius q quādiū pulli coruoz habent plumas albas a coruis parentibus tanquam degeneres relinquuntur et roze celesti pascuntur. **Cum** autem eozum plus me nigrescere ceperint tunc a coruis cadaz ueribus nutriuntur. **Eodem** modo deus a nimam que habet mundiciam conscientie pascit roze gratie. **Que** autem habet nigres dinem peccatorum pascitur a demonibus cadaueribus immundiciarum. **Secūdo** oportet q sit mente tranquillis. et hoc est transire mare egypti. **Q. Adare** enim semper est in motu. et signat illos qui diuersis anie tatibus et tribulationibus commouentur. **esā. lxij.** **Cor** impij quasi mare feruens qd quiescere non pōt. **In** cordibus igitur ta lis deus per gratiam habitare non pōt. **Quod** signatum est. **ij.** **Regum. xix.** **Ece** dominus traussit et spiritus grandis et for tis subuerrens montes: conterens petras ante dominum. **Non** in spiritu dominus.

uit. Ad ista questione dñs respōdit dicens Dilige dñm deū tuū. fm Lhyso. Mō di-
cit time vel cognosce: sed dilige. Timere in-
quit est seruare diligere filiū. Hoc autē pre-
ceptū mercedē iusticie nō habet. Mon dicit
Et cognosce sed dilige. Cognoscere inquit
deū p pñū est nature humane. Diligere au-
tem religiosū cordis et recti. In hoc autē pre-
cepto de dilectione ostendit dñs modū dilige-
di deū et primū: cū dicit. Et toto corde
tuor. In aia est memoria intelligēt iat
volūtas. fm igit Aug. debet diligi deus et
toto corde. i. intellectu sine errore. sed qz
des sine opibus mortuus est: debet diligi ex
tota aia. i. volūtatē sine cōtradictione. vt in
preceptis dei volūtatē suā ponat: et ei per
opnō cōtradicat. In his autē duobz debet
pseuerare: ideo subdit. Et tota mēte tua. i.
memoria sine obliuione. fm Lhyso. Deū
diligere ex toto corde est vt cor nostrū non
sit inclinātū ad aliquid rei dilectionē magis
qz dei. Pro qz est pte inquit cor tuū fue-
rit ad aliquāre: p tāta parte minus est ad
deū. Diligere ex tota aia est animū habere
re firmū in fide et veritate. Qui ergo de deo
dubitare cepit vel incatationes vel diuī
nationes aliqd valere crediderit: ille nō in
tota aia diligit deū. Diligere deū ex tota
mēte est vt oēs sensus vacēt in obsequium
dei. Unde subdit. Mā cū intellectus deo
ministrat: cū sapiētia deo vacat: cū sci-
tia circa deū est: cuius cogitatio ea que dei
sunt tractat: cū memoria que bona sunt re-
cordat tota mēte diligit deū. Deinde po-
nit modū diligēdi primū: cū ait. et primū
tuū sicut teipm. Homo quadrupliciter de-
bet seipm diligere. Primo veraciter: vt scy
diligat se ppter virtutē: qz bonū est vel vt
bonus sit. Eodē modo debet diligere pri-
mū. Aug. de ciui. dei. Qui amat hoies aut
qz sunt iusti aut iusti fiant amare debet. sic
enī et seipm amare debet: aut qz iustus est
aut vt iustus sit. Secūdo ordinare: vt scy nihil
diligat supra deū aut cōtra deū: sed diligat
deū sup oia et postea aīam suā: postea cor-
pus suū: vltimo res exteriores. sic et primū
suū debet diligere nō supra deū aut cōtra
deū: sed diligat deū sup oia. deinde debet
diligere in ipso bona spūalia. deinde bona
corporis. deinde bona exteriora. Lanti. ij.
Ordinauit in me charitatē. Tertio effici-
ter. Homo enī efficaciter se diligit. qz bona
sibi pcurat et nociua deuitat. sic etiā debet

diligere proximū. i. Johan. iij. Non diligeas
mus verbo neqz lingua. scire et veritate.
Quarto perseuerat. nullo cū tpe homo
desinit se amare. Eodē modo debet proxi-
mū diligere. i. tpe pferitatis et aduersita-
tis. Prover. xvij. Omni tēpore diligat qui
amicus est. Tertia questio est quam facit
xps phariseis dicens. vobis videtur de xpo
cuius filiū est. Pharisei qz credebāt xpm
esse purā creaturā. Sed cū dauid vocat eū
dñm suū cōstat eū esse maiore. Mō autē eos
reprehēdit qz filiū dauid cū credunt: sed qz
filiū dei esse nō credunt. Quidē hic duas
fuisse in xpo natiuitates. i. tēporalē fm quā
dictus est filius dauid: et eternā fm quam
est filius dei. Xps enī erat filius dauid in
q̄tum de sua stirpe fm carnē erat natus: et
erat dñs dauid inq̄tum ab eterno patre fuit
genitus. Tercū autē pater suus fuit mitis
et mansuetus. de dauid dicit. Memēto dñe
dauid: et oīs mansuetudinis eius etc. De
deo dicitur in ps. Qui tu dñe suavis et mis-
tis etc. Non ergo mirū si xps sic fuit mitis
et mansuetus qui partes habuit tam mansue-
tos: ideo vult filios habere mansuetos dñs
etc. Mar. xi. Discite a me: qz mitis sum et
humilis corde. Sed multi sunt degeneres
qui nō sunt mansueti: sed instar cricū valde
hispidi et pugnati. Erius si tangit litam
interius se abscondit et interius pugnat. et videtur
habere quinqz dentes. Sic multi qñ re-
prehēduntur per verba maledictionis pun-
gunt et vicia sua abscondunt. Quinqz autem
dētes sunt quinqz modi excusandi fm Ber-
nar. Iste enī qui peccauit qñ reprehenditur
dicit: nō feci. si feci nō male feci. aut si ma-
le feci nō multū male. aut si multū male nō
mala intentione. aut si mala intentione: tamē
aliena pafuatiōe.

¶ Sermo secundus.

Diliges dominum deum
tuum ex toto corde tuo etc. Dicit
dicit Aug. in libro de disciplina
xpiana. vt nemo exaltationē habeat volū-
tis cōsummare et abbeuere verbū super
terram qd etiā nō obscurū esse voluit: ideo
breue ne nō vacaret legere. ideo aperit ne
quis dicat non mihi licuit intelligere. the-
saurus est magni diuinag scripturaz. Si
piger eras persequatō iēsum nō sis piger
vnā margaritā ferre sub lingua: et quos vi-
securus ambula. Istud verbū abbreviatū et

ista margarita est preceptum de dilectione
dei et primi. de hac duplici dilectione agē-
dū. s. dei et primi. Ista primū autē est sciē-
dū qz ser sunt que mouēt ad diligēdū q oia
sunt in deo. i. pulchritudo bonū honestū: simile
vile et delectabile. Primū igit qd mouet
ad diligēdū est pulchritudo. Dionysius. Via
bonū et pulchrum desiderat. In xpo autē est
summa pulchritudo. et ideo summe est dili-
gēdus. Sapi. ix. Lādor est enī lucis eterne
et speculū sine macula: imago bonitatis illi
vbi tria dicunt. i. qz sit candor lucis eterne
speculum puritatis et imago diuine bonita-
tis. In xpo qd tres sunt substantie. i. caro:
aīa et deitas. Caro enī ei fuit cādidā et lu-
cida: qz de purissimis sanguinibz virginis
generata. Aīa ei fuit ad imaginē dei crea-
ta: et oī bonitate repleta. Deitas fuit specu-
lū sine macula: qz in xpo relucēt oīa et piete-
rita et pñtia et futura: et vba et facta et corda.
De ista pulchritudine dei dicit Aug. in li.
de libero arbitrio. Tāta est pulchritudo iu-
sticie: tāta iocūditas lucis eterne: et si nō li-
ceret in eo amplū viuere qz vni? diei hora.
ppter hoc solū innumerabiles anni huius
vite pleni delectis et circūfuerit bonorū tē-
poralū recte meritos cōtēnerent. Scdm
qd mouet ad diligēdū est bonitas. sicut pa-
ter in superioribz auctoritate. Dionysius. In
deo autē est summa bonitas: et ideo est sum-
me diligēdus. Aug. de ci. dei. Eū ista nō di-
ligatur nisi qz bona sunt: pudeat illis inhe-
rēdo nō amare bonā ipm. vnde bona sunt.
De cui? bonitate dicit Damascenus. Bo-
nus et omnibonus et supbonus dñs totus
ens: bonitas ppter supabūdātes diuinitas
sue bonitatis nō sustinuit solum esse qd bo-
nū est fm suppositus naturā a nullo partici-
patā. Ista auctoritas est cū diligētia expo-
nēda. Homo scitū est bonū: sed nō omnibon-
nus. i. ex oī parte bonus: qz multos habet
defectus. Angelus est bonū et omnibonus:
sed nō supbonus: qz habet sup se bonitatē
diuinā. Homo autē et angeli ligi sunt boni nō
tū summa bonitas: qz nō habēt bonita-
tē essentialē sed accidentālē: qz pnt eā perde-
re: et tū homo remanebit homo: et angelus
remanebit angelus: sicut patet in malis an-
gelis. Bonitas autē sit est in deo essentialis
qz sicut ignis non pōt perdere suū calore n
sic nec deus suam bonitatem: qz igit deus
sic est bonus: et bonum est sui communicā-
tū. ideo suā bonitatē creaturis participa-

uit quibusdā dans esse: alijs viuere. alijs sen-
tire: alijs intelligere. Tertū qd mouet ad di-
ligēdū ē honestū. Est enī honestū qd sua vi
attrahit et sua delectatōe nos allicit. In deo
autē est summa honestas: et ideo summe est di-
ligendus. sapi. viij. Innumerabilis honestas
p manus illius. Est enī in deo summa delec-
tatio que nos allicit. ps. Delectationes in
dextera tua vsqz in finem. Et honestas in eo
est vis qz nos attrahit nō volūtate cogendo:
sed alliciendo. Job. viij. Memo pōvenire ad
me nisi pater meus qui misit me traxerit eū:
Et super hoc ponunt tria exempla. Mā fm
Aug. Quis trahit ad ostensionem virgē vel
rami viridis. sic aīa attrahit dñm desiderio di-
uine vifidōis. Iuxta illud ps. Sitiuit anima
mea ad deum fontē viuū etc. Puer trahit ad
ostensionē nucis: sic anima attrahit debet ad
pmissionē glorie celestis que intrus hz dul-
cedinem vifidōis diuine sed extra durū cor-
ticem pñie. Mar. iij. Penitentia agit: eccē
cor ex exterior. Appropinquabit enī regnū
celorū: ecce nucleas interior. Pellī parū tras-
hit emptorem ad emendū: per pellium etē
stōnē nō cogendo: sed alliciēdo. sic et deus
trahit aīam ostendendo celum stellatū tāqz
pellē variā et depictā. ps. Extendens celū
sicut pellē. Quartū qd mouet ad diligēdū
est similitudo. Ecclē. xij. Omne aīal diligit
sibi simile. Inter xpm et nos triplex similitu-
do considerat: xps enī factus est nobis simi-
litudine assumptione carnis. Phil. ij. In simi-
litudine hoīum factus etc. Nos debemus ei
esse similes rōne imitationis. ephē. v. effore
imitatores mei sicut filiū charissimū. ipe vero
et nos sumus similes ratione imaginis: sed
tamen differenter. qz sicut gl. dicit sup Col.
i. Qui est imago dei inuisibilis. Aliter ima-
go regis est in nummo. aliter i filio. Mos su-
mus minimus xps vero filius. Quintū qd
mouet nos ad diligēdū est vtile etc. homo
enī sepe amicū diligit ppter vtilitatē quam
habere se credit. Christus igit tanqz verus
amicus est diligēdus: qz ab ipso vtilitatē re-
cipimus in vita et in morte post mortē. nam
in vita dilectores suos dicat spiritalibz di-
uitijs. Prover. viij. in vjs iusticie ambulo
in medio semitarum iudicij vtditem diligē-
tes me et thronos eorum repleam. in morte
custodit ab invidijs hostijs. ps. Custodit dos
minu omnes diligentes se etc. Post mortē
suscipit in gloria patris. ecclē. i. Scdm da-
tum suum. i. fm qd decet eum dare prebet il-

Uniuersitas
tam. i. celestis gloria diligentibus se. Tertium quod mouet ad diligendum est delectabile. Naturaliter enim homo re diligit in qua animus delectabiliter coquiescit. In deo autem est summa delectatio: ideo est summe diligendus. In presenti enim uita delectationes serorum quibus habet in deo sunt imperfecte: admittunt interruptiones. hoc signatur est. iij. Regum. ubi dicitur quod deus pascere helyam mittens ei carnes manet uespere: tamen bibebat de torrente. Tandem illam refectionem deus sibi subtrahit: ita quod modicum panis et aque potuit habere. habet igitur spiritualis solatio deus sanctorum imperfectione. quod notat per hoc quod illa refectione non fiebat in meridie sed manet uespere. In meridie quidem est perfectio lucis et calor. Signat refectionem beatorum qui sunt in plena luce cognitiōis pleno calore amoris. In mane autem uespere est lux et calor sine imperfecto. Significat refectionem sanctorum in uia qui habet imperfectam cognitionem et imperfectum amorem. i. Cor. xij. Cum uenerit quod perfectum est euacuabitur quod ex parte est. Secundo solationes sanctorum habet admittunt neminem. quod sepe admittuntur: uel a corporis corruptione: uel a diaboli temptatione. uel a mundi persecutione. hoc significatur per hoc quod bibebat de torrente. Esai. i. Vinum tuum mictur est aqua. Tercio solationes sanctorum habent interruptionem: quod sepe ab eis subtrahuntur uel ut amplius humilietur: uel ut seruicium desideretur uel ut cautius seruientur. hoc significatur per hoc quod deus istum cibum helye subtrahit. Dicto de dilectione dei dicendum est de dilectione primi. Circa quod notandum augustinus in libro. i. omnes inquirunt que sit ista dilectio: de qua dictum est. Diliges primum tuum sicut te. Quattuor dilectiones distinguit. Prima est carnalis que est inter uirum et uxorē. ista licet sit licita tamen de se non est meritoria: quia et in brutis animalibus inuenitur. Passeres inquit coniugia habent: nidos faciunt: oua conponunt: pullos nutriunt. Quis autem ista de se non sit meritoria potest tamen fieri meritoria: quia si uir diligit uxorē: quia bona est uel ut bona sit. tunc enim non diligit uxorē ut uxorē. sed deum diligit in uxorē: et tunc reducit ad illud preceptum. Diliges primum tuum et cetera. ad gratiam in presenti et gloriam in futuro. ephes. v. Uiri diligite uxores uias sicut Christus dilexit ecclesiam. Secunda est dilectio naturalis qua pater diligit filium: et ista licet sit licita tamen de se non est meritoria. Unde subdit.

Augustinus. Pro magno laudatum sum in homine: quod video in tigride serpentes et lupi amant filios suos. Non est laudandum qui amat filios sed detestandum qui non amat. si filios amas serpentes? comparas si non amas a serpentes uinceres. Porro autem hec dilectio fieri meritoria quia. s. pater filium diligit: quod bonus est uel ut bonus sit. Tunc enim non diligit filium ut filium: sed deus diligit in filio. Et tunc reducit ad istud preceptum. Diliges primum tuum et cetera. ad Eph. v. Uos patres nolite ad iracundiam puocare filios uestros sed educate illos in disciplina et timore domini. Tercia est dilectio socialis siue consuetudinis quod prahitur ex consuetudine cohabitando: colloquendo: et conuersando: que licet sit licita: tamen non est meritoria: quia est etiam inter animalia. Unde subdit Augustinus. Duo equi manducant insimul: desiderant se uidere ad alium diem. precedit unus. festinat alter. uir regitur a seipso: et tandem imperu suo se puocat deus nec ad amicum peruenit. Et quod peruenit quasi in loco suo requiescit. Quis autem ista dilectio de se non sit meritoria. porro tamen fieri meritoria quia si quis diligit amicum: quod bonus est uel ut bonus sit. Tunc enim non diligit amicum ut amicum: sed deum diligit in amico. et tunc talis dilectio reducit ad preceptum de dilectione primi. de tali amico dicit Eccles. vi. Amicus fidelis medicamentum uite et immortalitatis qui metuunt dominum inueniunt illud. Quarta est dilectio rationis: qua quis diligit alium propter fidem et ueritatem et bonitatem. et ista non potest esse inter animalia que ratione carent: quod non diligit animalia propter bonitatem et ueritatem. et ista dilectio est meritoria. de qua datum est preceptum. Diliges primum tuum sicut teipsum. Tullius. Nihil est uirtute amabilius. nihil quod magis alliciat ad diligendum cum propter ueritatem et probitatem etiam eos quos nunquam uiderimus diligamus. id est. Tanta est uis probitatis ut etiam eam in his quos nunquam uidimus uel quod maius est in hoste diligamus.

¶ Sermo tertius unde supra.

¶ In his duobus mandatis uniuersa lex pedit et propheta. Omnia diuina precepta per decalogum sunt accepta in his duobus preceptis dependunt: scilicet in dilectione dei et primi. Ipsa enim decem precepta in duobus tabulis moysi fuerunt conscripta. Sed in prima tabula fuerunt conscripta tria prima

que pertinet ad dilectionem dei. In secunda tabula fuerunt scripta septem reliqua que pertinet ad dilectionem primi. Primum preceptum est. Non habebis deos alienos: et istud pertinet ad patrem qui est deus. Fontale principium totius deitatis est principium fontale. Biceps enim olim faciebat deos alienos. i. quidam simulachra in quibus demones habitabant et responsa dabant: sed tamen sapientes inter eos ea deridebant et prenebant. Unde dicit ambrosius in libro de uirginibus. Cum intrasset dionysius repleti iouis amicis aureis quo eius operiebat simulachrum detrahi iussit et imponi lanceam dixit: aux hyeme est frigida: estare onerosum: deum autem iussit et nec unus ferre posset nec frigus portare. Item cum esculapium uidisset barbā aureā cum apollo pater eius non haberet tolli imperat: aut incongruum esse appellas ut filius barbā habebat quā pater non haberet. Item simulachris tenetibus pateras aureas ademit: allegans se accipere debere quod dii darent. Et subdit ambrosius. Ita ludibrio habiti sunt neque iupiter vestes suas defendere potuerit nec barba esculapius: nec apollo pubescere adhuc ceperit: nec oēs qui dicunt deum trahere potuerunt pateras quas tenebant. Refert etiam Augustinus in libro de uera religione. quod Socrates a populo fuit occisus: quod noluit idola adorare dicebat enim quod potius adoraret canes qui erant opus nature quam idola que erant opus hominum. Multi autem hodie sunt qui faciunt sibi deos alienos. Nam sicut dicit Augustinus. Hoc ab homine pro deo colit quod pro ceteris diligit. Supbus ergo pro deo suo habet superbiam. luxuriosus luxuriam auarus auariciā. Rōm. i. Mutauerunt gloriam incorruptibilis dei in similitudinē uolucrum et quadrupedum et serpentium. Per uolucres superbiam intelligit quod semper in altum uolat. Per quadrupedem luxuriam que pro corpore expleat quod quattuor elementis componitur. Per serpentem auariciā que semper terrenis incumbit. Quis autem quilibet istorum trium habeat suum deum spālem: nihilominus etiam habet deum communem. scilicet beelzebub qui dicitur deus muscarum. musca enim in quatuor uolantibus signat superbiam que super alios uolat: in quatuor est inmundicia signat luxuriam in quatuor est pungitua signat auariciā que mentē diuersis sollicitudinibus pungit: id est diuine spīne uocant. Secundum preceptum est. Non assumes nomen dei tui inuani: et istud pertinet ad filium qui est nomen patris. inuani autem nomen dei assumit qui iurat pro nihilo et frivolo: uel qui iurat falsum: uel qui iurat quod liquum. Talis in-

iuria facit deo et sibi et primo. Deo quidem quia iurare aliqd nihil sit quod est testimonium iuro care quod falsum iurare supponit quod deus mendacium diligit: cum tamen dicat in psalms. Perdes oēs qui loquuntur mendacium. Facit etiam iniuria sibi: quia iudicio dei puniendus est obligat. nihil enim est aliud dicere pro deum ita esse nisi deus condēner si non est ita. facit etiam iniuria primo: quia per falsam iurationem ipsum decipit et defraudat. Refert Augustinus in quodam sermone. quod quidā negaret pecuniam creditoribus: iuramentum ex ipso creditor exegit. in ipsa autem nocte ad iudicium rapto audiuit iudicē sibi dicentē. quare puocasti homines ad iudiciū quē sciebas falsum iuraturū. Respondit: quod negauit in pecuniā. et iudex: melius erat ut pecuniam tuam haberes quam aliam eius falsa iuratione pimeres: prostrat igitur grauiter et uerberatus est: ut in dorso uigilatis plagas vestigia appareret. Tercium est ut die sabbati sanctifices istud refert ad spiritum sanctum in quo requies uera habet. Contra istud preceptum facit qui cupiditatis in die sabbati operiuit se: uel aliquid peccati committit uel opera misericordie dimittit: quia a bonis operibus non euacuat. Morandū est autem quod est triplex sabbatum. Primum est sabbatum spiritus: scilicet dies septimus quē deus uoluit obseruari in mensis moria quod octa in sex diebus creauit: et in septima a nonis creaturis cōdēdit requiem. exo. xx. Sex diebus fecit deus celum et terram. mare et omnia que in eis sunt: et requieuit in die septimo. Secundū est sabbatum pectoris: quod meritis: quod non habet nisi in deo: sicut enim res non requiescit nisi in loco proprio: sic nec anima requiescit nisi in deo quod est locus anime. ps. Esto mihi in deum. ps. xc. in loco. et c. iob. xvi. Nec locum suum uobis: ut in me pace habeatis: in mundo psuram habebitis. Tercium est sabbatum eternitatis. esai. lvi. Erit sabbatum ex sabbato: quia de rege meritis homo peruenit ad requiem eternitatis. eiusdem. lviij. Uocaberis sabbatum delicatū. potest et dicere de cibis delicatis quibus bonum uel sapidum. Primum igitur sabbatum. scilicet quies spiritus est bonum. secundum. scilicet quies pectoris est sapidum. ps. Sustate ruidem quoniam inuauis edistis. Tercium. scilicet eternitatis est delicatum. iob. xxiij. Tunc super oportet delitij affluēs. Possitis preceptis pime tabule que pertinet ad dilectionem dei: sequuntur precepta sēde tabule que pertinet ad dilectionem primi. Ad dilectionem primi pertinet sibi benefacere et ab offensis cauere. De beneficiis autem principaliter benefacere his qui non debent magis cōiuncti sunt. scilicet patri et matri. et id quatuor preceptum est. Honorifica patrem et matrem. Et intelligit iste honor non tantum in uerbo

vel signo: sed etiā in obsequio. Debe^{nt} autē ipso^{rum} honorare: q^{ui} ab ipso^{rum} incipim^{us} eē nutriz mētū^m & documētū^m: q^{uod} ab ipso^{rum} recipim^{us}? et se: debemus eis magnā reuerētā. Eccl. vii. Honora patrem tuum & gemitus matris tue ne obliuiscaris. Admeto qm̄ nisi p illos natus nō fuisset. Q^{ui} ab ipso^{rum} habuimus nutrimētum: debemus eis magnā diligentia: vt sicut nutrim^{us} nos in iuuentute: sic & nos nutrim^{us} eos in senectute. eccl. iij. Fili suscipe senectutem patris tui &c. Q^{ui} ab eis habemus disciplina^m & documētū^m: debem^{us} eis magnā obediētā. ephe. vi. Filij obedite parentibus vestris in dñō hoc iustū est. Quintus est. Nō occides ad dilectionē em̄ primi pri^{us} ne^{que} vt dictū ē: nō tñ bñfacere: sed etiā ab offensis cauere: offensa autē pōt fieri facto: verbo: vel volūtate. Facto autē vel in ppria psona: vel in pñcia: vel in rebus offensa in pzo pzia psona. phibet cū d^{icitur}. Non occides: q^{ui} homicidium aliqñ sit corde p odium. ps. i. iob. iij. Qui odit fratrem suum homicida ē. Alij qñ ore p malum cōsiliū vel verbum detra^{unt} cōrium. ps. Filij hoīm dētes eoz arma & sagitte &c. Alij qñ opere: istud est triplex. q^{ui} dā em̄ occidit corpus tantum: & ista occisio non est timēda maxime q^{ui} ppter iusticiā sustinet. Mat. xx. Nolite timere eos qui occidunt corpus &c. Alij qui occidunt aīam tantū qñ scy eā ad pñtū trahūt. Tñ d^{icitur} de dyabolo Job. viij. Ille erat homicida ab initio: ex quo scy primos parentes ad peccatum traxit. alij occidunt vtundq^{ue} & hoc pōt fieri in duobus casibus. Vnus qñ quis pcurat abortiuū: q^{ui} tunc puer t in co^rpe t in aīa morit. Alius qñ quis interficiat seipm^{um}: vel aliū in pctō mortali eristentes. Sertū est. Nō mechaberis. vbi phibet offensa in psona coniuncta. Est autē adulteriū graue peccatum in viro & muliere tum q^{ui} vtet q^{ui} pñtū deipceptū. tū q^{ui} vtet q^{ui} committit furtum. Nam sicut d^{icitur}. i. Cor. viij. Mulier sit corpis potestatem non hys vir & econuerso. Qui ergo corpus suū alteri tribuit furtum committit: sicut seruus furtum committeret q^{ui} alteri dñō se daret: q^{ui} vtet q^{ui} facit cōtra dei sacramētū. Mā sicut d^{icitur} ephe. v. vbi agit de matrimonio sic dicit: sacramētū hoc magnū est: ego autē dico in xpo & in eccle^{sia}. significat em̄ ynnōnem nature diuine cū humana q^{ui} inseparabilis est. Qui igit carne suā diuidit sacramētū incarnationis dei in iuriā facit. Per hoc autē q^{ui} d^{icitur}. Nō mechaberis phibet oēs carnalis corruptio ppter eā q^{ui}

est matrimonij. Septimū est. Nō furaberis vbi phibet offensa in rebus. p furtū intelligit oē male ablatū siue occulte accipiendo: siue violenter rapiendo: siue fraude in mercatoribus pmitte^{re}do: siue mercede debita nō soluēdo. est em̄ furtū graue pctm. Primo respectu dei: q^{ui} bona talia nūmū ererant. eccl. xxxij. Qui offert sacrificiū ex subfartia pau^{peris} perit: quasi qui victimat consiliū in aspectu patris. Secdo respectu primi: q^{ui} hoc ē quasi homicidiū pmittere. Ibidē. Panis egenius vita paupis ē: qui defraudat illū hō sanguinis est. Tertio respectu sui. De ceteris cū cessante ira: & de homicidio cessante paupis^{ce} tia. de furto autē & si hō aliqñ pteat tñ vīsa tiffaciat. Octauū ē. Nō loqris aduersus pri^{um} tuū falsum testimoniū: vbi phibet offensa in verbo. Testis autē falsus tres offendit. sicut dicit. Mā. de summo bono dicens. Testis falsidicus trib^{us} pñtis ē obnoxius. Primo deo quē piurādo contēnit. Secdo iudiciū quem mentēdo fallit. Postremo innocenti quem falso testimoniū ledit. Monū est. Non concupisces rem primi tui. In isto autē precepto & in sequēti phibet offensa in voluntate. Cupiditas igit phibet: pmo q^{ui} est radix t cā oīs mali. i. Tim. vi. Radix oīs malorum est cupiditas. Eiusdē. vi. Qui volunt diuites fieri cadunt i reptatōes & laqueos dyaboli & desideria multa & iurilia & nocua. Secdo q^{ui} turbat quietē aīe. ideo diuites spī^{ritus} nis comparant. Augu. Diuitias iueniuntur quem pdidisti. Cum vigilas de his cogitas cum dormis latrones somnias in die sollicitus: in nocte pauidus: sp̄ mendicis. Tertio: q^{ui} facit diuitias esse iuriles possessori nūmū qñ ex his habet nisi q^{ui} eas custodit & cernit. eccl. xij. Viro cupido & tenaci snerō ē subfartia &c. eccl. v. Quid pdest possessori nisi q^{ui} oculis cernit diuitias suas. Decimū ē. Nō concupisces vxorem primi tui. Concupiscētia autē carnalis tres hy grad^{us}. Vnus ē. put ē i corde male pñtēte. Mat. v. Qui viderit mulierē ad concupiscendam eā iā me^{chaberis} chatas est eam in corde suo. Secus put est in ore verba carnalia pferente. ephe. iij. Dis sermo malus ex ore vestro non pcedat. Vnde de poete ali fingentes carnia amatoria & pellebant de ciuitatibus. Tertius put est i ope malam concupiscētia pñtente. Roma. vi. Non regnet peccatum in vestro mortali corpore: vt obediatis concupiscētijs eius.

Est igitur sensus. Nō concupisces vxores primi tui. nō concupisces eā in corde: nec eā per verba amatoria sollicitabis ore: nec concupiscētiā tuā complebis opere.

Dominica. xix. Sermo prim^{us}. Scendens iesus in nauiculam transiit et ait: venit in ciuitatem suam: ecce offerabant ei paralyticū &c. Mat. ix. De oīa elemētia creauerat munda: sed ex v^{er}bi habitantū facta sunt imunda: sed xpus eā mūdauit. Terra facta est immūda & ex effusione sanguinis innocētijs: h^{ic} xps hāc mūdauit qñ. xxxij. annis sup eā iuit. Aer fact^{us} est immūda ex fumo incensoz imolato ydolīs. S^{ed} xps hūc mūdauit qñ sub recto: h^{ic} aer patri voluit: et qñ p uera in celū ascēdit. Ignis fact^{us} est immūda ex p^{ro} doloz hostijs pcrematis. S^{ed} hūc xps mūdauit qñ spū^{ritus} mūdi in specie ignis misit. Aqua facta est immūda ex nephadīs hostijs ablutis. S^{ed} xps hūc mūdauit qñ in iordane baptizat^{us} fuit: & qñ p mare ambulauit: sicut hodie legit^{ur} ay d^{icitur}. Ascēdens iesus i nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs sue salutis auidus pñm assumit iō d^{icitur}. Ascēdens iesus in nauiculā. hec penitentia duo bona facit. Vnū q^{ui} in ciuitatē celestem deducit. iō sequit^{ur}. Et venit in ciuitatē nauiculā &c. Per hāc nauē religio siue p^{er}nitentia intelligit^{ur}: quā tūc iesus ascēdit qñ alijs

tu. ibi inuenit tumultus litigantium. ubi dicitur esse tranquillitas ibi est animositas. tales non viuunt more hominum sed ferarum. Fere enim ad iniuriam pugnant. aut propter cibum. aut propter dominum. aut quoniam ad libidinem concitantur. sic mulier religiosi litigant aut propter cibum. quoniam non de licite nutrimur. aut propter locum. quoniam sed in magnis monasteriis non collocantur. aut propter libidinem concitantur. quoniam ad magnas abbatias non promouentur. Secundo de mare propter insatiabilitatem. Nam sicut dicitur ecclesiastici. Omnia flumina intrant in mare. et mare non redidit. Tria sunt flumina infernalis quod hoc mare intrant. De quibus dicitur i. io. ij. De quo est in mundo aut est concupiscentia carnis aut concupiscentia oculorum. aut superbia vite. Sed ista flumina mundum non satiant. quoniam nec concupiscentia carnis satiatur delictis. nec concupiscentia oculorum diuitiis. nec superbia vite honoribus. Tercio manum de mare propter amaritudinem. huius est in se multas amaritudines. Nam diuitie delictis et honores hominibus mundanis videntur dulcia. sed in veritate sunt amara. Sicut enim pisces non sentiunt amaritudinem maris. quoniam ibi sunt nutriti. sic nec homines mundani sentiunt hominum amaritudinem. quoniam ibi sunt nutriti. Tunc etiam mundi fecerunt viris multas amaritudines. que tamen eis dulcorantur per diuinas consolaciones. psalmus. Secundum multitudinem dolorum meorum etc. Tribus namque modis possunt fieri dolores aque maris. Aut radices solaribus in nubibus eleuare. Aut per venas in terre visceribus depurare. Aut per poros subriles in cereum vas ingresse. quoniam secundum prophetam. Si fiat vas cereum in mari ponatur. aque que per poros ingrediuntur dulces redduntur. Sic in sanctis viris tribulationes dulcorant. Primo enim contemplatione celestis glorie. Quando enim celestis gloria contemplantur. tunc in nubes quodammodo eleuatur et ex tali contemplatione leuigantur pene. greg. Consideratio premij munit vim flagelli. Secundo ex recordatione mortis proprie. Quandoque enim quis habet in memoria quod cito erit sub terra. contemnit omnia mundana tam prospera quam aduersa. hiero. Facile contemnit omnia que se super cogitat moriturus. Tercio ex meditatione passionis dominice. Christus enim est tamquam vas cereum. psalmus. Factum est cor meum tanquam cera liqueficiens. Porri sunt eius vulnera in que nostre tribulationes misse dulces redduntur. greg. Si christi passio ad memoriam reducit. nihil est adeo durum quod non equo animo toleretur. Secundo ponitur bonum quod

bet operculum nec ligatur in mundum erit. Tales etiam sunt pharaones. quoniam nullum bonum propositum retinere possunt. ecclesiastici. xxi. Et facti sunt vas pharaonis et oem sapientiam non tenebit. Sanat autem ille paralyticus quoniam ille qui erat mollis ad cedendum. Factus est durus ad resistendum. psalmus. Factus est cor meum tanquam cera liqueficiens. ecce quod mollis ad cedendum. Eruit tanquam testa vitrum meum. ecce quod durus postea ad resistendum. quoniam ille qui non erat colligatus postmodum fortiter cum deo. ligatus vinculo amoris. col. ij. Super omnia hec charitatem habentes quod est vinculum perfectionis et vinculum timoris. quoniam sicut dicitur ecclesiastici. xviij. Missi in timore domini tenueris te instanter. cito subuertet domus tua. Quando ille qui erat tanquam vas contrarium postmodum efficit vas solidum et preciosum. Ecclesiastici. i. Quasi vas auri solidum ornatum omni lapide precioso.

Sermo secundus in de supra.

Scirebant ei paralyticus

cum iacentem in lecto. et videns iesum fide illorum etc. Miracula que fecit christus aliquibus fuerunt occasio infirmitatis spiritualis. sicut pharisei qui dicebant. io. ha. ix. Nonne hic beatus a deo qui sabbatum non custodit. et sicut scribis illis qui dixerunt hic blasphemiat. Aliquibus fuerunt causa salutis. et triplex. scilicet. per sanitatis corporalis. sicut ceco nato. et mudo i. principio. ioh. ix. Ille autem dixit quod propheta est. glo. adhuc in mundus est in corde. quoniam nondum dei filium profiteretur. Aliquibus sanitas spiritualis. sicut illis qui ad hec miracula conuerterant. sicut istis turbis de quibus dicitur videtur eum turbare timuerunt etc. Aliquibus sanitas corporalis et spiritualis. sicut isti palitico quem dicitur in corpore et mente sanauit. Circa istud autem miraculum ponunt quinquaginta differentie personarum. Primo persone offerentium in quibus fuit magna fides. postea. v. d. Scirebant ei paralyticum. et videns iesum fide illorum etc. Ex quo patet quod merito fidei illorum christus hunc sanauit. Glo. Quam valet apud deum fides propria. apud illum scilicet valet fides aliena. per intercessionem sanaret homines. Per orationes sanctorum deus sepe dat primam gratiam peccatori. dummodo quattuor in se habeat. quod ponit Dionysius in septem libris ecclesiastice hierarchie dicens. Dico autem quod viles sunt orationes sanctorum domini hunc modum. Si aliquis sancta desiderans dona et ad precationem ipsorum habitu sanctum habens. sicut precatur cognitor preauitatis veniens ad aliquem sanctorum virorum. rogatum fieri susceptorem

recohortatores. consequitur omnia que petit diuina dona. Primum igitur est desiderium rei habende. ideo dicitur. si aliquis sancta desiderans dona. Deus enim non dat dona sua negligenter. sed desideranti. psalmus. Desiderium pauperum exaudiuit dominus. Sap. viij. Preoccupat qui se concupiscunt etc. Secundum est immunitas culpe. et ideo dicitur sanctum habitum habens. i. mundum affectum gerens. si enim in actu vel pro peccato peccandi esset sancti viri pro eo obtrine non possent. Tercio. si sciretur in morebus et samuel coram me. non est anima mea ad populum istum. Peccatum enim ponit obstaculum ne orationes ad deum possint ascendere. Thren. iij. Opposuit in nubem tibi ne transieris orationem. Facile elongationem ne deus possit audire. Esa. lix. Non est aggravata auris eius. ut non exaudiat. sed iniquitates vestre diuiserunt inter vos et deum vestrum. ponit velamen ne possit eas videre. Unde sequitur. et peccata vestra absconderunt faciem eius a vobis ne exaudiret. Tercium est recognitio preauitatis proprie. Unde sicut proprie cognitorum puritatis. Reg. iij. quod cum helyseus pallio helye aquas iordanis percussisset non solum diuise. quod de suo merito considerare videtur. Sed postquam magistri meritis impetrantur dicuntur ubi est deus. helye statim diuise sunt aque. Quartum est postulatatio rei dignis. ideo subdit. consequatur omnia que petit et si perit diuinitissima dona. fuerunt enim qui peccati et non accipitis eo quod male petatis. Alii petierunt carnalia et puniti sunt. Num. xi. Quis dabit nobis ad pascendum carnes. Et ponit ibi punitionem ipsorum. Alii petierunt subtilia. et rephessunt sicut filii. Zebedei. vt patet Mat. xx. Secundo ponit personam infirmum in quo fuit magna miseria. quoniam erat paralyticus. Causa paralytismi quandoque ex frigiditate. quandoque ex humore opilante. quandoque ex vulnere nervos incidere. Et his enim impedit transitus spirituum ad instrumenta sensuum. et fit priuatio sensus et motus. Anima ergo avari paralytismi incurrit ex nimia frigiditate. Est enim sic congelata quod nullam sentit fraternam charitatem. Mat. xxij. Abus dabit iniquitas et refrigeret charitas multorum. Anima luxuriosi paralytismi incurrit ex nimia humiditate que generatur ex nimia te cibi et potus. De cibo dicitur Eccli. xvi. Hec fuit iniquitas sodomie sororis tue. sarrinitas panis et abundantia etc. De potu dicitur Ephe. v. Nolite inebriari in vino in quo

2. O. q. d. in mundo concupiscentia carnis aut superbia vite

hic fiat vas in mari ponatur neque per poros ingrediatur neque dulces redduntur

greg. consideratio premij munit vim flagelli

4. Re. ad helyseus ioh. heli Jordan. Paulus. ad diu. de suo. co. fide. Ephe. magis

in iura. Anima superbi paralyticus incurrit
ex incisione et separatione supbia em separat
a iam a deo. Et ideo spissantus ad cor ei
transire non potest. eccle. x. Initium superbie
hominis apostatare a deo. qm ab eo q fecit il
lū recessit cor eius. Tercio ponunt persone
scribas in qbus fuit cogitatio temeraria di
cetes intra se hic blasphemar. T ribus autem
modis blasphemia in deū omittit. Primo
qm deo negat qd sibi cōuenit. scdo qm sibi at
tribuit qd ei nō puenit. Tercio qm id qd dei
est aliquis sibi attribuit. et q scribe xps dei
esse nō credebant: ideo ipm blasphemare di
cebant q remissionem peccati qd est solus
dei sibi attribuebat. Contra istas tercia spe
ciem faciunt superbi qm sibi attribunt glo
riam que est ppria dei. Eccl. xlvij. Gloriam
meā alteri non dabo. Faciunt iracundi qui
sibi attribuit vindictam que est ppria dei
Roma. xij. Mihi vindictam et ego retribuā
faciunt quidā temerarij qui volunt de alio
rum cordibus iudicare cum hoc sit pprium
dei. i. Cor. iij. Nolite ante tempus iudica
re. Quarto ponit persona christi in quo
apparuit magna misericordia sapientia et
potentia. Ad misericordia in hoc q dicit. Re
mittunt tibi peccata. Nam sicut dicit dī in
fra potestate hys filius hominis i terra dimit
tere peccata. et bñ dicit in terra nō sup neē in
fra terra. Remissio effi ita nō habet locū su
per terram. i. in celo: q ibi nulla sunt pecca
ta nec hys locum infra terram. i. in inferno: q
ibi sunt peccata ppetua. Habet autē locū in
terra. i. in mundo: q ibi sunt peccata remissi
bilia. scdo apparuit eius sapientia in hoc q
eorum cogitationes vidit: et in hoc q tam sa
pienter eos confutauit dicens. quid est faci
lius dicere. Dimittunt tibi peccata. Tercio
autem comparatio potest fieri respectu ope
rantis: et scambo sunt ibi eque facilia. Vel
respectu opīs: et sic remittere peccata ē diffi
cilius: q fm Aug. Ad ius est deo impium
pium facere q celum et terram creare: q de
habet ibi resistentiam: hys voluntatem prauā
In creatione autem nihil resistens habuit.
Vel potest fieri respectu nostre cognitionis
et sic facilius est peccata dimittere q hōiem
sanare: q illud non videmus: istud autē vi
dentes admiramur. Ehyf. Quanto anima
corpore porior est: tanto curatio anime plus
est q corporis: sed quia illud occultus est ad
dit qd manifestum est. Vel potest intelligi
respectu locutōis: ac si dicat: eque facile est

dicere. Remittuntur tibi peccata: vel dicere
surge et ambula. si ergo videris q ad meū di
cere. surge et ambula: sequitur curatio corpo
ris: credatis qd ad meū dicere. Remittunt
tibi peccata: sequitur curatio mentis: quod
autem subdit: ut aures sciatis. et tripliciter
potest exponi. Primo vt coniungat immen
diare ad illud quod sequitur. tolle lectum tuū
sub hoc sensu. Ut sciatis quoniam filius hoīs
et q ante interponitur ait paralyticus sit h
bū euāgeliste: tūc post qd qd querat ab eis
quid est facilius dicere. et scdo vt fiat sup
plerio in hunc modum. Et autē sciatis: quo
niā filius hominis et. Dico facias vt surge
Postea subdit euāgelista: tūc ait paraly
tico et. Tercio vt sit verbum euāgeliste ad
nos: vt autem vos postea sciatis: qm filius
hominis habet potestatem in terra dimittere
peccata: tūc ait paralytico et. Tercio appa
ruit eius potentia in hoc q dicit. Surge tol
le grabatum tuum. Tria incommoda iste
patiebatur. Non enī stare poterat totis virib
resolutus erat: et incedere non valebat: ver
bum quāsi tante fuit potentie q sibi dedit
robore ad standum: ideo dicit: surge fortius
dines ad graue onus portandum. ideo dicit
Tolle grabatum tuū: et facultatem ad am
bulandum: ideo dicit. Et vade in domū tuā
Moraliter lectus peccatoris est ipz pecca
tum in quo male delectando quiescit. Tūc
ergo surgit qm peccatum deserit. ps. Surgi
te post qd sederitis et. Tūc lectus portat qm
peccatū qd sibi erat quieti et delectationi in
cipit esse dolori et oneri. ps. Zanabo p singu
las noctes lectū meū et. Tūc ergo in domū
suā vadit qm in celū meditatiōe pgit: vel qm
conscientiam suam discit: vel quando vti
litate sui corporis qd domus est a se conspi
cit. Quito ponunt turbe in qbus fuit lauda
tio diuina. Unde dī. videntes autem turbe
timuerunt. Abistis tribus de causis mira
cula faciebat. Primo ppter illos circa quos
hec faciebat vtilitatem: q eos in corpore ala
curabat. Scdo ppter aliorum conuersiones
quia multi videntes xpi miracula comerte
bantur. Tercio ppter dei gloriam et hono
rem sicut dicitur Zeph. ii. Meq hic peccauit ne
q parentes eius: sed vt manifestentur ope
ra dei in illo. Ista triplex causa ponitur. nā
iste paralyticus in corpore et in anima fuit
curatus. Turbe fidem christi receperunt: et
deum glorificauerunt.

¶ Sermo tertius apud supra.

Intus Iesus paralytico.

Confide fili: remittunt tibi peccata
tua. Sicut dicit Beda. et habetur
in Glo. quinqz modis infirmitates contin
gunt. Vel vt iustus meritū patientiā au
geatur: vt Job. Vel ad custodia virtutū ne
supbia tentet vt Paulo. Vel ad corrigendū
peccata: sicut marie leprosa: sicut huic paralyti
co. Vel ad gloria dei: vt ceco nato et lasaro.
Vel ad iniriū pene: vt herodi. quaten? b
deatur qd i inferno sequitur. Un dī Jere. xvij
Duplici cōtritiōe cōtere eos. hec igit infir
mitas ideo paralytico accidit vt sua purga
rent peccata. Un xps scies peccā fuisse cām in
firmitatis sue. Primo eam sanat cum dicit
Confide fili: remittunt tibi peccata tua. Inver
bis pōditis igit tria tāgunt. i. grauitas mor
bi. benignitas medici. efficacia remedij. pri
mum notat cum dī. dixit iesus paralytico.
Est em paralyticus grauis morbi: quem tria
mala cōcomitāt. i. tremor. imobilitas et in
sensibilitas. Sicut autē paralyticus peccōes
vel quoslibet delictis affluos in qb? est tre
mor. Tūc em aliqui opus penitentie assu
mere. ps. Illic trepidauerūt timore vbi nō
erat timor. Legit Gen. iij. q deus posuit
signū in cayn. Et dī in historia scho. q illō
signū fuit tremor capitis q ostendebat q
deus ipm abiecerat. Vides q ille a deo sit
reprobatus q in bene operādo timere vel tre
mit. Legit de natura animalū q ceruus habz
eor timidū: sed comedit herbas medicina
les. virtute quarū cor cōfortat et medicina
le efficit et ossius cartilago in ei? corde gra
tur. Iste herbe medicinales sunt memoria
diffice passiois q fuerūt amare. Lanti. i. Pa
sciculus mirhe dilecti? meus mihi. Sed no
bis sunt medicinales. Eccl. xlij. Medici
na osium in festinatōe nebule. Caro em xpi
fuit nebula: q nullo vnqz peccā pōdere pre
granata ab hac emanauit medicina sangui
nis et hoc in festinatōe sue iuuetutis. Ad
ditatio igit istaz passionū xpi: cōfortat cor
ad aggredendū ardua. i. Ad achab. vi. Le
phatīs ostēderūt sanguines vuc et mori: ad
acuendū eos ad preliū. Et medicinale fa
ciunt ad sanandum vulnera. Ber. Ad irabi
lis passio tua dīe iesu ppiata est oib? ini
quitatib? nrīs: et nulli vnqz infirmitati in
uenitur inefficax. Os. i. robur qm in corde
ad sufferendū aduersa. Greg. Si passio xpi
ad memoriā reducitur nihil est qd nō equo

animo toleretur. Sed malū est immobili
tas: q caret motu. Si em paralyticus ambu
lare voluerit: aut penit? subfistat aut retro
cedet aut vñ passum ad dexterā et alius ad
sinistram faciet. Tales sunt hodie multi pa
ralitici de quibus dicit aug. de cantico no
uo. Tria sunt genera hominum quos deus
odit: hys remanentes: retro ab eis: et aberran
tes. Qui nō pficit remāst. q a bono pposit
to declinauit retro abiq. q fide defuit a via
vitalis errauit. Et subdit Aug. Remanens
res ergo excitādi sunt. retrocedētes renocā
di errātes in via reducēdi. Primi ergo sūt
q subfistūt. i. tepidit negligētes. Ber. in via
dei nō pgrēdi regredi ē. amb. Aque stātiue
putrescūt. Aque stātiue sunt negligētes
q ignauiat corpore marcescūt. ioseph. xvij. c
Alq quo marcescit ignauia. j. Eoz. vi. hor
tamur vos ne i vacuū gratiā dei recipiatis
Ille in vacuū gratiā recipit q in ea nō pfici
cit. Secundi sunt qui retro ad peccā redeunt
Isti sunt similes vxori loth q q retro respe
xit in statuā salis conuersa fuit in via vt hī
Jesi. xij. In qm versa est in statuā pmisit se
sum et mortū: q tales oia merita pdiderunt
que acquisierāt. vel sensu fidei recte: vel mo
tu operationis bone. inquātū dīa est in sta
tuā salis est alijs in cōdimentum ne ipere
tro respiciāt. inquātū remāst in via dām
intelligi q ipsi alijs viā demonstrare possūt
sed ad patriā venire nō possunt. Tercij sūt
qui errāt. i. declinādo ad dexterā spe p pre
sumptionē. modo ad sinistram timoris p pus
sillanimitatē. tertio ad dexteram pspira
tis p intemperitiā. modo ad sinistram aduersi
tatis p impatientiā. Legitur. i. Regū. vi. q
vace que portabāt archam domini ibant
mugiti: es nō declinātes ad dexteraz neqz
ad sinistram donec venirem bethfames. Il
li enī qui iugē dei deferunt debent de pecc
tatis gemere et nō debēt amore alicui? pro
speri vel timore alicui? aduersi a via dei de
clinare. donec veniant bethfames. id est ad
domum dei: quia bethfames interpretatur
domus solis. Tercium malum est insensibi
litas: quia caret sensu. Tales em quattuor
mala non sentiunt. I. Primo diabolica tē
tationes: et hanc insensibilitatem facit con
sensus: quia dicit hyeronimus. Non sentit
qui consentit: sed sentit qui dissentit. Vera
libus dicitur Proverbiorum. xxij. Ber. i
berauerunt me et non dolui: traxerunt me
et iij

Corug
timidū
comedi
bas me
bute
coroso
et med
effiat
ossu ca
go mē
pencas
stetbe
memor
passio
fuit a
can. j. f
ly mprhe
ay meo n

greg. Si passio xpi ad memoriā reducit? nihil est qd nō
equo aīo toleret.

ber. in via dei nō progredi
regredi ē.

Amb. Aq stātiue putrescūt

et non senti. id autē tēptatōi pēnitētē et non
dissentit. qz artēdūt ad id qd delectat non
adid qd cruciat. Dixit Beda qz serpens qui
enā seducit faciē habebat virgineā: sed cau
dam serpentinā qz diabol⁹ in principio blā
ditur: sed postmodū veneno interficit. Ido
siles est scorpionis qd blādit in faciē: f. pungit
in cauda. Scōs non sentiunt diuinas suā
uitates: et hāc insensibilitatē facit amor mū
dan⁹. qd nō pmitit sentire suauitatē amoris
dei. Debem⁹ ergo cor ad mūdū claudere et
ad celū apire: si volum⁹ diuinas inspiratio
nes suscipere et earū suauitatē sentire. hinc est
qz cor hoīs est latū super⁹: et stricū infer⁹:
qd debemus esse stricū ad amandū terrena
et debem⁹ esse latū ad amandū celestia. Dic
Aristo. in lib. de alibus qz aues claudunt
oculos cum palpebra inferiori. Alia gres
sibilia cum palpebra superior: qui uiri spi
rituales habent oculos clausos ad terrena:
animales vero ad celestia. Tercio nō senti
unt suos defectus: et imperfectiones: et hāc
insensibilitatē facit supbia. humilitas vero
sentit et recognoscit. ps. Si nō humilit⁹ sen
tiebā. Et qz sentit: ideo de ipso defect⁹ p
ficit. ps. Infirmata est: tu vero pfecti eam
Aug. Si nō infirmare nō pferet. Idem.
Adultos ipedit ad infirmitatē psumptio
firmitatis. Tales supbi sūt siles vesputio
nibus qz amiserūt visus ppter volatū. humo
res emī cristallini qz erigūt ad vidēdū trāsīt i sub
stantia alarū. Eodē modo supbi qz in altum
volāt defect⁹ suos nō considerāt. Quarto
nō sentiūt primorū miseria et afflictiones
et istā insensibilitatē facit auaricia: qz auar⁹
nullū hz sensum cōpassionis. An dicit de
auaro. Eccl. ix. In vita sua piecit trima sua
Proiecit qdē exteriora. Idem primū erra
neū. Proiecit interiora id est oēm ppinquū
et amicū. Proiecit intima id est p. trē et ma
trem: aliam suā et deū. Aug. de verbis dñi.
Inerplebilis est auaricia diuini: nec deū ti
met nec hominem verec: nec pncipi desert ho
norē: nec patri pcat. nec matrē agnoscit: nec
fratri obrepert: nec amico fidē seruat. Se
cūdo pōit benignitas medicū dicit. Eodē
fide fili. Debem⁹ qz cōsiderare qz de pcatā no
stra nobis remittere: et ad istā cōfidentia nos
inducūt exempla pcedētū qui tā grauitatē
cecidērunt: et tamen misericorditer reuocati
fuerunt. De qbus sic dicit Greg. Omel.
xv. Immenfam misericordiā patoris no
stri fratres debemus aspiciere qui nobis ve

lut in signo ad exemplum pnie posuit eos:
quos per pniā viuere post lapsum fecit:
pendo etenim petri: considero latrone: aspici
cio zachem: intueor mariam magdalenā
et nihil in eis video nisi ante oculos nostrorū
posita spei et penitentie exempla. Foras
emī in fide lapsus est aliq: petri qui amara
re fleuit: qz timide negauit aspiciat. Alie cōi
tra primum suū in malicia crudelitatis ex
arsit: aspiciat latrone qui in ipso mortis
articulo ad vite pnia penitēdo puenit. Ali
us auaricie estibus anhelās aliena dirup
it aspiciat zachem qui si quid alicui absta
lit: quadruplū reddidit. Ali⁹ libidinis igne
succensus carnis mundiciā perdidit aspi
ciat mariā magdalenā que in se amorem
carnis diuine amoris excoxit. Tercio ponit
tur efficacia remediū cum dicit. Remittunt
tibi peccata tua. Sed quoniam hoc est p
um dei: ideo scribe eum blasphemare dice
bant ex eo qz peccata se remittere asserēbat:
qz ipsum esse deum non credebant. sicut emī
dei est remittere pcatā. eia. xliij. Ego sū ipse qd
deleo iniquitates tuas ppter me: et tū dicit
Joh. x. Quorū remiseritis pcatā remittunt
eis. Deus emī et sacerdos remittit pcatā: sed
differēt. In pcatō emī tria sunt. f. dei offensa.
deformis macula. et obligatio ad penam
eternā. Tria. ij. Quō obertit caligine: ecce
deformis macula. In furore suo dñs filliam
syō. ecce dei offensa. Proiecit de celo iudiciā
hierlm: ecce obligatio ad penā eternā. Ita
tria solus deus remittit. qd significat Luce.
xv. In filio prodigo de quo ista tria dicunt
ses qz pater oscularus est eus. per quod signi
ficatur remissio offensa. qz induit eum. sola
prima. per qd significatur mundicia. ale. et
quod ipse mortuus fuerat et reuixit. p quod
significatur dimissio pene eterne. sacerdos
autem qz ad alia tria dicit remittere pcatā
Primum est qz peccatorem absolutus a deo
esse denūciat. Aliter emī pro absoluto nō re
cipere. S cōm dicit a pena purgatoria
de obligat et pena penitētiā eum ligat. Ter
tium est: qz virtute dauis de ipsa pena par
tem relaxat. iuxta illud. i. Cor. ij. Mā et ego
quod donauī si quid donauī propter vos in
persona christi. Ista tria notantur iohā. xi.
in resuscitatione lazari: vbi domin⁹ discipu
lis tria commisit. f. vt lapidem tolleret: vt
ipm solueret: et liberū abire pmitteret. Tūc
sacerdos lapidem tollit quando ignem gra
uiter purgatorij in leuem penam penitētiā

trie conuertit. Tunc ipsum soluit quādo ali
quā penam sibi dimittit. Tunc libere abire
permittit quādo ipsum pro absoluto liberū
recipiendum esse diffinit.

q Dñica. xx. Sermo primus.

Imile est regnum celo

rum hoi recti qd fecit nuptias fi
lio suo etc. Mat. xxij. Quia su
mus sensibilibus affuerit: ideo dñs sepe per
sensibilia nos manu ducit ad intellectualia:
et per intellectualia ad diuina. sicut vater in
scis magis quos per sensibile stellā manu
dixit ad intelligibile pphetiā: et per intel
lectualē pphetiā ad xpi visionē immediatā
Sic etiā hic per nuptias corporales rps nos
manu ducit ad intelligēdum spūales. et per
spūales ad intelligēdum celestes. In ista er
go parabola plura sunt vidēda. Primo qd
significat per regnū celoz. Secūdo qd sit iste
hō rex. Tercio qz sit iste nuptie. Quarto qz
sit inuitati. Quinto qz sit ista nuptia
lis. Sexto qz sit ista ligatio pedū et manū.
Septimo qz sit iste renebre exteriores. Cir
ca primū notādū qz sim glo. per regnū celo
rū pñs ecclesia siue cōgregatio iustoz intel
ligit. Mō emī pōt intelligi de ecclesia triūphā
te. Tum qz pñdū vocat et post pñdū ad
huc restat aliud cōiūm. Tū qz vnus enī
eius inde nullus enīciat. Et ideo cōiūm de
quo habet luce. xiiij. de eterno intelligit. et
qz cena vocat et qz nullus inde eiecit fuisse
phibet. Dicit autē ecclesia celū: qz in celo est
quoddā corp⁹ celeste qd illuminat et nō illu
minat. sicut sol. Isti sunt prelati maiores qz
nō debēt indigere aliena illuminatiōe: sed
ipsi verbo et exēplo debēt alios illuminare
De quib⁹ dicit Mat. v. Vos estis lux mū
di. Aliud est qd illuminat et illuminat: sicut
luna et stelle. Isti sunt prelati minores qz de
bēt a supiori lumē accipere et inferioribus in
fundere. Tercū est qd illuminat et nō illu
minat: sicut firmamētū. Isti sunt boni sub
diti qui debēt a prelati illuminari: sed illu
minare alios illi nō tenent. Dani. xij. Qui
docti fuerint fulgebūt sicut solēdo firmamē
tū. hoc refert ad subditos illuminatos. et
qd ad iusticiā erudiūt multos quasi stelle in
ppetuas eternitates. hoc refert ad prelatos
minores illuminatos et illuminantes. Circa
secū notādū qz iste hō rex est deus pater qz
dicit rex: qz regit in celo p gloria. in mundo
p gratiā. in inferno p iusticiā. Dicit autē hō

pprer conformitatē que est inter deū et hō
minē. Et qua cōformitatē accidit qz homo
aliqui accipit personā dei. ps. Ego dixi dñi
estis. et deus pñdū hoīs sicut pñdū. Eodē
modo tāta cōformitas est inter xpm caput
et mēbra qz aliqui caput accipit personā mē
broz. Actū. ij. Saule saule qd me psequeris
ris etc. aliqui mēbra pñdū capitis. ps. Moli
rāgere rpos meos. Pari modo tāta cōfor
mitas est inter diabolū qz est caput malorū
et ei⁹ mēbra: qz aliqui caput accipit personā
mēbroz. Mat. xij. Inimicus hō hoc fecit.
Aliqñ mēbra personā sui capitis. Johā. vi.
Anus er vobis diabolus est. Circa tertū
notādū qz sicut dicit greg. Deus pater filio
suo nuptias fecit qñ ipm nature humane cō
iūgit. Et subdit. Nuptialis thesaur⁹ est vre
rus virginis. ps. Ipe tanqz spūsus pcedēs
de thalamo suo: et qñ thalami regales sunt
depicti: ideo iste thalam⁹ fuit depict⁹ color
re nigro hūilitatis. albo virgine puritatis
rubeo charitatis. pulchra cōmixtio. f. nigri
albi et rubei. qz pulchra cōmixtio hūilitatis
puritatis et charitatis. Lāci. i. Nigra sum.
ecce color niger hūilitatis. sed formosa. ecce
color albus puritatis. sicut pelles salomonis
qz erāt rubricate. ecce color rub⁹ charitatis
Circa quartum notādū qz isti inuitati sunt
oēs fideles. sed fidelitū qdā sunt boni qz ha
bēt fidē et opa. quidā mali qz habēt fidē sine
opibus. Unde dicit infra. Cōgregauerūt oēs
quos inueniunt bonos et malos. Adodo
emī boni sunt mitti cum malis: qz sicut dicit
glo. Ecclesia est in medio inter celū vbi sunt
tñ boni. et infernū vbi sunt tñ mali. Greg.
Adali miscent bonis: nequaquā verducit
ferrū aīe ad subtilitatē acuminis si hoc nō
abstrahit aliene luma prauitatis. Idē. Bo
nus nō fuit qz malos tolerare recusant. In
uitati ergo sunt oēs fideles: sed hōz quidā
veniūt: qui scz habēt fidē charitatē et opera
Alij nō veniūt: qz scz habēt fidē tñ sine ope
ribus charitatis. Sūt autē quinqz cause qua
re nō veniūt. Quidā ppter eoz volūtatē
puerant. qd notat cū dicit. et nolēbāt veni
re. Nullum emī aliud impedimētū habēt qz
qd nolūt. tales nihil vident de sua salute cu
rare. ps. Pro nihilo habuerūt terrā deside
rabile. Alij nō veniūt ppter suā negligētiā
ideo subdit. Illi autē neglexerūt. Adulti emī
sunt sic pigri qz cū aīa habeat duos pedes:
scz salubre ppositū et opus bonū. Aliqñ pe
dē boni ppositi ponūt in via iusticiā. Reli

q: in ea est maior infirmitas. Tercio debet habere in ope conjugali puram intentionem: vt scilicet iugant propter precadam plenam. qd nonat cu dicit. Et erit duo in carne vna. f. generanda. Ipa em carnalis concubio aliqui nulla habet culpa: qn scilicet fit intentione plus precade. ergo. Tunc coniuges in admixtione sine culpa sunt qn p percipienda plerumque. Aliqui habet culpa veniale: qn scilicet fit cu concupiscentie explede qn ita est rdi subiecta q ea no expletur nisi cu vroz: ppria. Glo. sup. i. l. cor. vii. Coniugalit concubitus generandi gra no habet culpa. concupiscentie vero fatiende. sed cu coniuge habet culpa veniale qn fit rdi subiecta q ea no expletur nisi cu vroz pro pria. sed tunc mortale qn. f. concupiscentia sic est immoderata q cu quacuq expletur. Aug. contra iulianu. Insuper in coniugio qd aliud nisi qda adulter vrozis est. Aliqui habet culpa mortalissimam. Aug. in lib. de bono coniugali. Cu ille vus q plabit vltra pacta nuptialia r vltra ppaganda necessitatem venialis fit i vroz: i meretrice danabilis. Ille q est contra naturam crecabilitur fit i meretrici: cesset crecabili i vroz. Secdo sunt nuptie celestes in qbus multa fercula apponunt. de qbus dicit sic Aug. de ci. dei. Quid est aliud q dñs p ppheta dicit. Ero illor deus nisi ero vnde facient. qro quetiqs ab hoibz honeste desiderant: r vira: r salus: r vira: r co parat: glia: r honor: r par: r oia bona. Ecce octo fercula ponit q de nuptijs suis dabit. Primum est vira q tripliciter causabit. Pri mo q scilicet māducabit r bibet vira. De māducatione d. Jo. vi. Ego sum panis viu q de celo descendi. f. qm māducaverit ex hoc pane vivet i eternu. de potu Apoc. vii. Agnus qui in medio throni est regit eos r deducet eos ad vite fontes aquar. Secdo q vivet cu vira. Deut. xxx. Illi adpceas: ipse em est vita tua. Prover. vii. Qui me invenerit inveniet r vita. Tercio q tota mortalitas absorbebit a vita. i. cor. v. Molim? expoliari sed supuestiri: vt absorbeat qd mortale est a vita. Scdm ferculu est sanitas q causabitur a vira. Primo q habebit subam tēperatissimam: modo em corp? nim est distēperatū cū sit ex qrtuor elemētis: r ex qrtuor qrtitatibz dñis cōpositū. r ideo dissolurioni subiectū. tūc aut ad summā tēperatā oīa reducent. Job. xviij. Blebe ill? f. cōiugalitatis supne aurū. Blebene. f. corpa sunt iurū: sed tūc convertentur in aurū: q crū fulgida tēperata

r piofa. Secundo q habebit aerē sanissimū. csa. lxi. Occupabit salus. f. aer sanissimus oēs muros tuos. Sed dñatis d. deuter. xxv. Percutiet dñs aerē corrupto. Tercio q habebit animū iocūssimū. q. Sicut lerantū oīm habitatio est in te. Esa. li. Leicia sempiterna sup capita eoz. Tercia em sepe in sanitate cōsuetud. puer. xxv. Animus gaudēs eratē floridū facit. Terciu ferculu est vira. i. quidā qbus p ceteris magis dulcis qui causabit ex aperta dei vira: sione: qui quidem cibus erit copiosus: dñs riosus. r eternus: q copiosus dabit satietatē. ps. Satiabor cum apparuerit gloria tua. Quia delitiosus pariet clurim r audiatē. Ecce est. xxiiij. Qui edunt me adhuc clurim q eternus excludet omnem timorem. Mon em timere poterunt ne cibus iste deficiat q erūt in magna satietate: qn dñati erūt i perpetua clurie. ps. In diebz famis saturabunt. Esa. lvi. Ecce serui mei comedēt: r vos esurietis. Quartū ferculu est copia diuitiarum r abundātia. ps. Gloria r diuitie in domo eius. Diuitie nostre habent laborē in acqre do: timorē in custodiēdo: dolorē in pcedēdo. Ibi aut nullus labor. Apoc. xiiij. A mor do iam dicit spūs vt requiescant a laboribz suis. Null? timor. puer. i. Qui me audierit absq timore quiescet. Nullus dolor. Esa. li. Fugiet dolor r gemitus. Quintū ferculu est gloria r pulchritudo gloriosa que causabit a virtutū varietate. ps. Dis gloria eius sicut regis abintus in finibz aureis. A dei re fulgēt maiestate. i. Adacha. vi. Refulset sol in clypeos aureos. i. in sanctos qui fuerunt dypeid est triangulari propter fidem trinitatis: r auri propter preciositatem charitatis: r erei propter firmitatem spei. et etiam causabitur a christi conformitate. Philippi. i. Saluatozem expectemus dominum nostrum iesum christum qui reformabit corpus humilitatis nostre cōfiguratum corpori claritatis sue. Sextum est honor. Erunt enim sancti assessores dei iudices mundi: r reges celi. Mathei. xix. Sedebitis super sedes duodecim. Ecce assessores. Iudicantes tribus israel. Ecce iudices: r omnes qui reliquerunt vsqz ibi. et vitam eternam possidebunt. ecce reges. I Septimum est par. I De qua dicitur Esa. lxxij. Sedebit populus meus in pulchritudine pacis. In tabernaculis fiducie. Et in requie opulenta. Tunc quidem par est pulchra quam

do sit hostibus suppeditatis. Tunc par est secura qn fit hostibus lōge exterminatis. Tunc est opulenta qn fit hostibus spoliatis. Scilicet em habebit pacē pulchra: q habebit oēs hostes suppeditatos. malachi. iij. Calcabitis impios cū fuerint cinis sub planta pedis vestroz. Habebit pacē securā: q habebit hostes exterminatos r in infernum precipitatos. Esa. lxxv. Precipitavit dñs mortē in sempiternū. i. demones qui fuerūt nobis cā mortis. Habebit pacē opulētā: q habebit hostes spoliatos. Tūc em expolia buntur egypti: r ditabunt hebrei. Octauū r vltimū ferculu est oia bona. f. bona supiora q erūt in visione dei. Ero. xxxij. Ego ostēdā tibi oē bonū. Jo. xiiij. Dñe oñde nobis ptes r sufficit nobis. Bona inferiora q erūt dom? dei in ordinatissima dispositione. ps. Videas bona hierlm oibus diebz vite tue. Jte. Quā dilecta tabernacula tua dñe vira: tutū. zc. Joh. xiiij. In domo pñs mei māsiones multe sunt. Bona interiora q erunt in aiaz illustratione. Esa. lviij. Implebit dñs splēdorebus aiam tuā. Et bona exteriora q erūt in corpis immortalitate r hoim r angeloz iocunda societate. ps. Astitit regina. i. triphās ecclia. a dextris tuis i vestitu de aurato. i. cū corpe glorificato. circūdata varietate. i. hoim r angeloz iocūda societate.

I Sermo tertius vnde supra.

a **Nice quomodo huc in**

trafi non habēs vestem nuptia lēre. Per istū q nō habuit vestē nuptialem significat vniuersitas malozum qui habuerūt fidē sine opibus charitatis. de quibz dicitur Tit. i. Confitent se nosse deū: factis autē negāt. Sed non videt q iste debuerit ex hoc reprehendi: q rex dixit seruis suis. Ite ad eritus viar: r quoscūq inueneritis zc. In talibus autē locis nō inueniuntur nisi pānos. Sed dicēdū q dñs oibus quos inuitat vestē nuptiale offert. Aliqui autē recipiūt sicut deuoti r humiles. Aliqui recipiūt cōtēnēt: sicut in pctō pseuerātes. Aliqui accipiūt r postea piciūt: sicut ad vomitum redeūtes. Iste ergo recipere noluit: aut si recepit postea abiicit: et ideo merito fuit reprehēsus r de nuptijs eiectus. Ista autē reprehēssor abiectio fiet i iudicio qn xps malos xpianos arguet q in militāti ecclia erit fides fidē tñ habuerunt: sed charitatē nō habuerūt. Chryso. Si aliq cū nigra veste in

ueniatur in nuptijs sordidat nuptiaz gloriā. ita q opa tenebrosa inter xpianos agit: ipsi xpianitati facit iniuriā. homo itaq aut fm locum eligit vestem: aut fm vestem eligit locū. i. aut fm opa eligit pfectionē: aut fm pfectionē facit opa. Alioquin audiet. Amice quō huc intrasti zc. In verbis ergo premisitis tria de isto ponunt p que vniuersitas maloz xpianoz figurat. Primo eius verbalis dilectio: cū d. amice. Secdo ei res meraria presumptio: cū d. quō huc intrasti zc. Tercio ei seuera punitio: cū d. ligatis manibz r pedibz zc. Circa primū notādū q triplex est dilectio. f. verbalis. pcordialis. r realis. de qua d. i. Jo. iij. Mō diligam? verbo neq lingua tñ. ecce verbalis: sed ope. ecce realis. r veritate. ecce pcordialis. illa ergo dilectio est vera q radicā in corde. Et pre ergo istius fuit tñ dilectio verbalis: q deū tñ ore cōfessus fuit: sed nō fuit pcordialis: q ipm ex corde nō dilexit. neq realis: q ipm nō habuit. xps vera dilectio ne nos dilexit: r verbaliter. f. nos vtiliter instruēdo. Esa. lviij. Ego sum dñs de? tuis docēs te vtilia. Et pcordiali aiam suā p nobis ponēdo. Joh. xv. Adiorē hāc dilectio nē nemo habet zc. Et reali bonis oibz nos dītādo. Jaco. i. Dē dātū optimū r oē donū perfectū de sursum est zc. Et ergo sensus. Amice q tñ me dilexisti verbaliter nō p cordialiter nec realiter quē tñ ego dilexi. et verbo docēdo vtiliter. r corde redimēdo misericorditer. r opere dītādo multipliciter. quō huc intrasti. i. qua temeritate xpianitatis tibi nomē vsurpasti cū nec corde me dilexeris: nec ope mihi seruieris: sed tñ verbo amicitia quattuor importat. Dicit primo cōicationē: q veri amici cūcta sibi cōicant. vnde cū diceret. Socrati de quodā paupē q cuiusdā diuitis amic? erat ait. Cur ergo illo diuite iste pauper esset amic? nō est q forte princeps nō est. Sicut em mēbra sibi uicē subseruiūt in vno corpe: sic r amici cū habeāt vñū cor sibi debēt mūmo deservire. Adan? em seruit ori cibū apponēdo. os sto macho cibū destinēdo. stomachus mēbris sibi cibū deriuādo. cor pulmonī vitā et mor tū sibi tribuēdo. pulmo cordi aerē sibi ad rē peramētū caloris tribuēdo. sic r amicus debet esse amicus. Adan? defendēdo ab inimicis: os docēdo bonis cōsilijs. stomachus nutritiēdo beneficijs. cor vniificādo bonis exē

litteras alphabeti intra se morose diceret
sit refrigerat? quid statuenti esset maturi?
videre posset. Sedo abscondenda est vinolen-
tia. Prover. xxi. Moli regib? dare vinu? o sa-
muel: q? nullu? secretu? e? vbi regnat ebrietas.
Refert Valerius q? cu? philippus rex tenu-
lentus esset in iusta sententia ptra viduas tu-
lit: que ad ipsum accedens dixit se appellare
a philippo ad philippu? sobriu?: qui cu? vinus
digessisset in ius reuocauit. Tertio absconden-
da est cupiditas nimia. Prover. xxviii. Le-
o rugiens? visus esuriens princeps impius su-
per pplm pauper. Refert Valerius q? ty-
berius cesar iudices puinciarum raro mu-
tabat ex eo q? noui quilibet ad rapiendu? in-
tre erunt. Ponens exemplum de quoda? vulnera-
to que cum multitudine muscaru? operuisset
quidam eas remouisset. Adale fecisti q?
iste plene erant et famelice venient: et ampli-
us me affligent. Moli qd? iudices maxime
q? sunt paupes vel auari semper ad recipiendu?
sum sunt auidi. vñ dicit ibidem. q? cum con-
sules in hispaniam mitti deberent: et de duo-
bus consiliu? haberet. Scipio dicit. Meuter
mihi placet q? alter nihil. h? alteri nihil sa-
ris est: eque malum in magnatibus iudicis
inopiam et auaricia. Secundo in patre fuit
fides et crudelitas. Dicit tñ Beda. Eius fi-
des triplicis? gradus sicut et quilibet aliavir-
tus. s. in iustitia: in incrementu? et pfectionem. habu-
it est in iustitia qm? ipsum rogauit vt descende-
ret et filium suu? sanaret. tunc est et creditur
dubitauit. Creditur quidem q? filium sana-
re posset: sed non creditur q? posset eum sana-
re nisi presens esset et corpore. Deinde fides
eius accepit incrementu? qm? s. creditur sermo
ni dñi dicentis. vade fili? tuus vivit. Ultimo
pfecte creditur qm? sez serui sanitare filij nun-
ciauerunt: q? tunc creditur et dom? eius tota.
hic aut? duo notabilia sunt. vñ in dño: q?
ad filiu? reguli ire noluit et ias rogatus: q? tñ
ad seruū centurionis venturu? se dicit. etia?
non rogatus. vt habet Math. viii. In quo
nostra supbia rephendit. In hoie non natu-
ram qua ad imaginē dei facit? est: sed diuiti-
as honoram? Seneca. Quē admodu? stult?
est qui equū empru? ipsum nō aspiciat: sed
stratu? et frenos. sic stultissim? qui hoīem ex
veste estimat. In regulo etiam notabile est:
q? licet eius fides fuerit diminuta: tamen sa-
lutem filij impetrauit. Et quo magna fidei
virtus insinuat? q? etia? impetrat apud de-
um tñ meretur. vñ Alexander. Per fides

informe filioz israel in dñone obrinuit. nā
sicut ait Iosephus. Luz ad montes caspios
venisset. et filij captiuitatis decē tribu? egre-
diendi licentiam petissent. Ille cognita cau-
sa inclusionis dixit q? amplius eos includere:
et cum cepisset et videret q? opus humanū
ad hoc non sufficeret rogauit eum vt illud
compleret et subito pruptum montem ad se
inuicem accesserunt et locus incommensabilis
factus est. Et subdit Iosephus quid factus
rus est deus p fidelibus fil tantum p infide-
li fecit. Secundo in filio notat magna infir-
mitas. Dicit aut? q? infirmabatur capharnaū
et q? erat fili? reguli. Quātu? ad primū notan-
tur tria q? sunt causa spiritualis infirmitatis.
Capharnaum interpretatur ager pinguedi-
nis vel villa cōsolatoris. erat etia? ciuitas ma-
gni honoris. Iuxta illud Luc. x. Tu caphar-
naum etc. Et quibus verbis habet q? sepe cā
spūalis infirmitatis est nimia abundantia.
ps. Prodiit quasi ex adipe iniquitas eorum
nimia cōsolatio mundana: iō dñi Luc. vi.
De vobis diuitibus etc. Et nimia exaltatio
terrena: q? qui sunt in plationibus maiores
sepe sunt in transgressionibus priores. Jer.
v. Ibo ad optimates et loquar eis. et ecce ma-
gis hi simul confregunt iugū ruperūt vin-
cula. In hoc q? erat filius reguli dat? intelli-
gi q? nobilitas generis sepe est causa infir-
mitatis spūalis: filij nobilitum sepe efferun-
tur in supbia. Dñe. ix. Gloria eoz a par-
tu et ab vtero: et a conceptu. i. gloriā de eo
q? de magno genere sunt concepti et nati. se-
pe exerceant rapinam. Unde dicit de Leena
Ezech. xix. Eduxit vñm de leunculis suis
et leo factus est: et didicit pdam capere: homi-
nesq? comedere. Sepe immergūt etia? se in
lutum luxurie: et in hoc de sua nobilitate de-
generāt. Porci est? morant? i luto: sed anima
lia nobilia in loco mundo. Filij ergo nobilitū
his tribus vitijs sepe laborant. s. superbia:
rapina: et lasciuia: sed illi qui sunt in dei filij
os adoptati ista derestantur. Regis in hysto-
ria scholi. q? cum filia pharaonis moysen in
filiu? adoptasset per coronā in qua erat ima-
go idoli capiti pueri imposuit: sed puer eaz
in terram potiecit et comminuta est. Et cum
sacerdos idolorum diceret eum occidendu?
fore: ex eo q? per ipsum cultus idolorum ena-
cuandus esset ad fussionem sapientis cuius-
dam allate sunt pūne quas puer accipiens
in os posuit et os combussit: et sic innocens
comprobat? fuit. Filij ergo dei adoptiui

debent detestari supbia: qd? significat p hoc
q? coronā piciat et pffregit. efa. xxviii. Pedib?
cōculabit? coronā supbie effrais. Debēt de-
testari auaricia qd? significat p hoc q? idolu?
cōminuit. Iuxta illud Eccl. in. Au. ricia qd?
est idolor? seruit. Debēt timore dei adure-
re et refrenare lasciuia. qd? significat p hoc q?
primas i os posuit et os combussit. ps. Cre-
taies meos et cor meū. Jre. Confige timore
tuo carnes meas. Tertio in xpo notatur ma-
gna pietas: cu? dicit. Quid filius tuus viuit.
Mō dicit curat? est: ad ostēdēdu? q? fm natu-
rā morib? ille erat ad mortē. Meq? tñ dñi itel-
ligi de vita nature: et etia? de vita grē: q? sana-
tus ē i corpore et i mēte. par? em? fuisset dare sibi
tñ vitā nature cu? sit breuis et caduca. Iuxta
illud Jac. iij. Que ē cū vita vestra nisi vapor
ad modicu? parēs. Vbi tria implicā. s. q? ē
vapor: et vapor parens: ad modicu? parēs
Est em? vita vapor: q? sicut vapor a calore so-
lis dissipat? sic vita humana a modico calore
febris extinguit. sap. ij. Trāsit vita nra tāq?
vestigiū nubis: sic nebula dissipat? q? fugata
est a radis solis. Est etia? vapor nō exstēs:
sed apparens. sicut etia? aur? formiatu? non est
aurū: sed apparens aur? sic humana vita non
est vera vita: apparē vita. Job. xi. Velut
so mūi auolās nō inuenit? transiet sicut vis-
sio nocturna. Est etia? vapor appens nō ad
lōgu? sed ad modicu? augu. in lib. i. omel. Tota
vita humana ab instanti vltis ad decrepitas
senectutē breuis ē. Et subdit. Si adhuc ada-
uiueret et hodie moreret? qd? illi vitē lōgitu-
do pffuisset: nec mū si vita ē breuis: q? depē-
deret a scintilla. a fumo: et a flatu. Scintilla est
in corde q? cito extinguit? tā cito hō morit?
Fumus est in narib? cui? si via intercipit vi-
ta finit? Flat? est in ore q? si qñ ipedit hō con-
tinue suffocat. De his tribus de sap. ij. Fu-
mus et flatus est in naribus nostris: et sermo
scintille ad commouendum cor nostrum.

¶ Sermo secundus vñ de supra.

¶ Ora septima reliquit

et febris. iob. iij. Sicut corp?
febricitās inducit lāguorē ignis
sic mēs peccatis estuās inducit lāguorē aie
Nā sicut febricitās mō patit? tē morē mō ca-
lore sic et pctō mō tē morē pati aduersa vel al-
sumere pñe opat? mō nimis amat bona terre-
na. sicut em? dicit augu. sup illud ps. Incensa
ignit? fuit. s. a pctā due res faciūt sez cu-
piditas et timor. In verbis ergo pmissis duo

tangunt. s. infirmitatis gen? que erat febris.
et curatōis tps: cu? dicit hora septima. Circa
pñm notādū q? sicut sūt diuersē spēs febrū
sic sunt diuersē spēs pctōz. Pñia ē febris q?
ridiana: et significat pctm? gule ppter qd? ridiana
exactionē. efa. lvi. Venite sumamus vinu?: et
impleamur ebrietate: et erit sicut hodie sic et
cras et multo amplius. Ideo comparat? san-
guisugae. puer. xxi. Sanguisugae due sunt fia-
lie dicentes. affer. affer. q? gulofus post vñ
ferculuz dicit affer aliud. Et sicut febris quo-
ridiana de facili mutat? in aliam: sic et gula ci-
to transiit in luxuriam. Hiero. Venter mero-
estuans cito dissipat? in libidine: vel febris
quotidiana aie sunt peccata venialia q? quoti-
die agimus: que fm Aug. in lib. i. omel. as-
similant? guttis aque et arene: et scabiei But-
tis aque: q? seruoze charitatis remittunt.
Arene: q? sepe a bonis operibus aiam iteris-
lem faciunt. Scabiei: q? de corā anime dimi-
nuunt. Et dicit Aug. ibidem q? multe gutte
implent flumini. et nauis faciunt naufragium
Multis grana arene faciunt onus pondero-
sum. Multitudo scabiei corpus reddit cor-
ruptū: sic et venialia qñ priuant? sepe sua
multitudine: sua ponderositate: et sua defor-
mitate ad pctm? mortale disponunt. Secūda
febris ē effimera. que dicit? ab effimere pisce
marino q? eodē die quo nascit? morit? et signat?
subitu? mortū ire qui dñi diffiniit ante occasu?
Ephe. iij. Sol non occidat sup iracundiam
vestram. glo. Ira non duret. Subitus enim
ire mor? quasi naturalis est: q? sicut dicit hie-
ro. Qui nulla animi perturbatiōe mouetur.
vt simpliciter dicat? aut deus est: aut lapis ē.
Ideo dicit Greg. nazāzenus q? duo sunt in
celo q? non possunt commoueri. s. deus et an-
gelus: et tertius in terra. s. xpianus pbs. Li-
cet em? deus aliqui dicat? irasci. hoc non dicit?
ppter aliquē turbulentū affectū: sed ppter vin-
dicte effectuz. ipam em? vindictam non facit
et aliqua animi cōmotiō: sed cū mentis trā-
quillitate. sap. xij. Luz tranquillitate oia iua-
dicat. Angeli i? etiam de pditione pctōz di-
cant? flere. efa. xxxij. Angeli pacis amare fle-
bunt: tamen fictus vel conturbatio in eis ca-
dere non pōt. Sed dicunt? flere. i. ad modū
fientius se habere. Xpianus aut? philosoph?
quis aliqui turbationē patiat? et hoc tamen
eius ratio nō obnubilat. q? eam tenet sub do-
minio rationis. Vnde dicit idem nazāzen?
Xpianus philosoph? in terra celestis ē i cor-
ruptiōe impassibilis: in omnibus vincit pre-

I Sermo tertius vnde supra.

Credidit ipse et domus

eius tota. Per istam domus intel
ligitur militans ecclesia que modo p fidei
ambulatur: nō per specie. sicut dicitur. ij. Cor.
v. Fundamentum huius domus est christus.
Iuxta illud. i. Cor. ij. Fundamentum aliud
nemo potest ponere pter id quod positum
est quod est iesus christus. id est fides christi
sti iesu. In fundamento ergo huius domus
dei: apostoli posuerunt. xij. lapides preciosos.
id est duodecim articulos fidei. Apoca.
xvi. Adurus ciuitatis habens fundamenta
duodecim: et in ipsis nomina duodecim apo
stolorum. Apcl. nāq post missiones spūsancti
p mundum dispendi infimul conuenerunt
et symbolum fidei. xij. articuloz cōposuerūt.
Primum articulum posuit petrus dicens
Credo in deum patre al potentē creatorem
celi et terre. Ex quo patet q de saluare vult
q est pater: et potest: q est omnipotens. et scit
quia sapienter sciuit creare celum et terram.
Dicitur autē omnipotens. Cum: q oia q vult
facere potest. Cum: q ad opandū nullo ad
miniculo indiget. Cum: q cum nihil impe
dire potest. Potentia tamē eius est ordinata:
ta: q habet secum annexā sapientiā miam et
iusticiā. si quis enim haberet potentia sed
sine sapienter. multa faceret insipient. si si
ne iusticia multa faceret crudeliter. si sine iusticia
multa faceret iniuste. De autē nihil po
test facere insipienter. nihil crudeliter. nihil iniuste.
Quis ergo oia possit de potentia abso
luta: th de potētia ordinata nō posset illud
qd preiudicaret sue sapientiē. sicut vere peni
tenti veniā denegare. hoc em sue sapientiē et
veritati piudicaret: q d veritatē sue pmissi
onis faceret. ii. Thimo. ij. Negare seipm nō
potest. Glo. Qui veritas est quid faceret si
dicit sua non impleret. imo sicut dicit aug.
Tardius sibi videt homini peccatori veniā
tradere: q ipsam peccatori accipere. Nec pos
set illud quod preiudicaret sue misericordie
sicut aliquid viro sancto gratiā suā violē
ter auferre. Eū em voluntatē nostrā prue
niat: et gratiā suā omnibus offerat: multum
sue misericordie preiudicaret si eam ab ali
quo inuito auferet. Unde dicit Anselmus
Cum deus velit q homo habeat rectitudi
nem voluntatis: si eaz ab initio auferret. iā
vellem cum nolle quod vult. euz velle. Nec
illud quod preiudicaret sue iusticie sicut sal

firmat. iob. xxi. Ignis est vsq ad sum
mationē deuorās et oia eradicās genimina
Ipsus totū puluerat. Eiusdē. xvi. Eūul
nerauit lūbos meos. Ipū totū corripit et
sedat. iobcl. i. Eūpūruerūt iunēta i sterco
re suo. Tertia spēs q̄tane. s. mala p̄suetudo
difficilē curat. Istud signatū est ioh. xi. i la
zaro quarriduā et secundo. Ceteros quide
mortuos facit suscitauit dñs. lazarus nō q̄
triduā cū quadā difficultate suscitare vo
luit. s. cū oratione: cū clamore: cū sui contur
batione: et cū lachrymarū effusione. Septima
febris est ethica. que est febris radicata in
membris in quibz naturalis humiditas cō
sumitur. et signat tristitia et maxime illā de
qua dicit. ij. Cor. viij. Seculi tristitia mortem
operatur. Talis em tristitia etiā ericcat of
sa. l. ale dñtutes. p̄uor. xviij. Spūs tristis
ericcat ossa. Sūt em qdā ossa que nō tñ sunt
ericcata sed etiā incinerata. Amos. ij. In
cedit ossa regis idumee vsq ad cinerē. Idū
mea interpretat sanguinea et signat diabo
lum qui sanguinē nostrum strit. Eius ossa
sunt nostra p̄ta: per que in nobis robur su
mitur. Sunt ergo qui ista ossa habent inte
gra: qui scz peccatis suis nō contrerunt. Alij
in grossas p̄tes ea frangūt: qui scz sup̄ficia
liter contrerunt. Alij ea incinerāt qui scz pre
cordialiter cōtrerunt: et hanc contritionē fa
cit salubris tristitia. De qua dicit. ij. Cor. viij.
Que enim fm deum tristitia est penitētiā
in salutē stabilem operat. Secūdo ponit ip̄us
cum dicitur. hora septima. Per horas septi
mā fm hylarium intelligitur fides trini
tatis in q̄tuor mūdū p̄tibz predicada. Vel
intelligitur timor qui est septimus donum
spūsancti. Vel intelligit moris: q in hora
septima sol dedinat a meridiē et vergit ad
occasū. Vel fm Origenē intelligitur q̄s:
quia septimus dies est requietionis. ista er
go quatuor. s. fides: timor: memoria mortis
et quies: ad sanitatē spūale multū operātur
Nam fides et timor moribz peccati expellūt
De fide dicit Actū. xvi. Fide purificās corda
eor. De timore. Eccl. i. Timor dñi expel
lit p̄m. Memoria mortis p̄seruat ab in
firmitate. Eccl. viij. In oibz opibz tuis me
more nouissima tuar in eternum nō pec
cabis. Quies. mētis conseruat in sanitate.
Per quietē em mētis hō a tumultu mūda
nōū auertit deorū: et ideo i ḡa p̄seruat
Unde angelus dixit Zzenio. Si vis salu
fieri fuge homines: tace et quiesce.

terf i animi libertate. Tertia febris ē erra
tica: quia nō accidit certis horis: et significat
p̄m inuidiē q̄ qñ aliq̄s laudat accedit cum
vituperat recedit. Nō em hz horā dērimis
narā: sed quādo cūq̄ renouant laudationes
renouant accessiones. hoc pz. i. Regū. xviij.
Leperit em puelle cōtare. aut p̄cussit mille
et David decē milia. Et tūc saul habuit vñ
accessionē magnā inuidiē dicens: mihi de
derunt mille. et David decem milia. Tandē
Jonathas eum placauit et sic cessauit accessio
no. Quotienscūqz nō saul audiebat de ei
probitate. tortens laborabat ista accessione.
Ista autē febris nō nascitur nisi de felici
tate alterius: qz sola miseria caret inuidia.
Unde dicit quidas. Omnibus inuideas in
uide nemo tibi. Ideo significat p̄ hēi sacer
dotem. De quo dicit. i. Reg. iij. q nō poterat
videre lucernā dñi anteq̄ extingueretur.
Lucerna accensa lucet extincta feret. Luce
na accensa sunt viri sancti et virtuos: exticta
peccatores feridi. Inuidus ergo nō pōt su
stinere vel videre viros virtuosos: sed libet
videt miseris et abiectos. Ista febris multū
affligit habentem. Vñ dixit quidam inuidus
inuidia cōburit intus: et extra: ideo dicit so
crates. Urinam inuidi in omnibz ciuitatibz
bus oculos. et aures haberent: vt de cuncto
rum felicitatibz roquerent. Quarta ē febris
tertiana q̄ laborat illi q de malis q̄ fecerunt
fatissacere nolūt: hñt p̄ritionē et p̄fessionē
sed nō satisfactionē. Dicit vero q quidā de
moniacus ad quendā virū sanctū adductus
est q̄ p̄cepit demōi v̄t exiret et nomē suū dice
ret et ille. Nos sumus tres q in isto homine
habitamus. Ego vocor claudens cor. Alius
frater meus dandēs os. Tertius vocat clau
dēs marsupii. Officiū em meum est cor pec
catōis indurare ne possit cōtritionē habere
et si forte cōterit laborat frater meus vt a cō
fessione impediatur: et si forte cōterit et cōfiteat
alius frater meus laborat ne satisfaciatur. Et
p̄ hunc modum fere omnes lucramur. Terti
us tñ frater meus scz claudens marsupium
plures nobis oibus acquirit. Quinta febris
est continua. Ista febre laborant auari: et ma
xime vsurarij. Ceteri peccatores interpola
tionem faciūt in p̄ctis. Usurarius vero qua
libet die: qualibet nocte: et qualibz horā: quo
libet momētō: et quolibet festo peccat. Ideo
videt esse peior qz iudas. Ille em cām vendi
dit xp̄m: iste autē vendit xp̄m et beatā virginē
et sanctos et sanctas: qz earum festiuitates cō

putat in vsuras: et qz similis fuit iude in
pa: ideo similis erit ei in pena. Iudas em in
aere qui est medius inter celum et terram in
terit: qd inuendūm q̄ neqz in celo debebat
stare cum angelis: neqz in mundo cōdebāt
nibus: sed in aere cum demonibus. sicut vsu
rarius nō habitabit in celo: qz deum et beatā
tam virginē: et sanctos et sanctas offendit.
Nec in mundo: qz homines conturbauit. sed
in inferno cū demonibus quos p̄uauitiam
adorauit. Iuxta illud Col. iij. Auaricia q̄ est
idoloz seruitus. ista febris cōtinua. sanaria
cū cito occidit. quia tollit tria que sūt causa
vite. s. cibū: somnum: et quietem. Auarus autē
nō audeat comedere. eccl. xiiij. Non satiabis
pane indigens: et in tristitia erit sup mēsam
suam. Nec potest dormire. eccl. i. Cum
dies eius doloribus et erumnis pleni sunt.
Nec per noctem mens eius requiescit. p̄uor.
iij. Non em dormiūt nisi male fecerūt
et non rapit ab eis somnus nisi supplantare
runt. Nec potest quietem habere. sed die ac
nocte est i labore et fatigatiōe. iere. xliij. Pre
solicitudine quiescet et non potuerunt. Aua
ri ergo parum viuunt: sed frugales et libera
les multum. p̄uor. xviij. Qui odit auarici
am longi fient dies eius. Sexta febris ē q̄
tana: et signat superbiam propter quatuor
species superbie. De quibus dicit Gre
go. Quatuor species tumoris sunt. Eū vel
aliquis bonū qd habet a se habere se existit
mar. Vel pro suis meritis datum sibi putat
vel cum iacet se habere quod non habet vel
cum despectis ceteris appetit singulariter
videri habere qd nō hz. Vel pōt significare
luxuriā que p corpus expiet quod ex qua
tuor elementis componit. Vel pōt significa
re cōsuetudinē longā peccadi vt prima dies
sit mala suggestio: secunda malus cōsensu
tertia malū opus. quarta mala cōsuetudo.
Ista triplex species quartane difficultatē
curat. Supbia em difficultatē curat: qz sp est i
ascensu. ps. Superbia eorum qui te oderunt
ascendit semper. hinc est q omi habuit in ce
lo: sed tantum creuit q descendit in terre
strein padisum: et iterū sic creuit q replēuit
totum mundum. Alia species quartane. scilicet
luxuria difficultatē curatur: quia in ani
ma et in carne nimis radicatur. ipsa enim ra
dicat in aia. i. in memoria p turpium imagi
nationem: in intellectu p turpium medi
tationem. in voluntate p turpium affectionē
Radicalur etiam in corpore: qz ipsa rotas

3.

14 ★
24

三

¶ Dñica vicesima secunda. Sermo primus

၆၈၅

Septuaginta et septem ibi numerus determinatus
p. inderet in libro. i. quod peccabit: toties
dimitte. Sicut tamen numerus septuaginta se
pties ponitur. Aliquis alius: q. ab
Adam vsq. ad christum fuerunt septuaginta
septem generationes. Sicut ergo dixit
totius generis humani delevit culpas: sic
homo omnes suas dimittere debet offensas.
Vel ideo posuit in isto numero. q. constat et
numero universitatis. i. septem et numero tras
gressionis. i. undecim: q. septies undecim fa
ciunt septuaginta septem. Est ergo sensus.
Dimitte septuaginta septies. id est universas
transgressiones et iniurias tibi facias. Et au
tem istud quod dominus dixerat petro me
lius mentibus nostris insigere: ideo quod
dixerat verbo confirmat crebro ponens p.
radolam istam: et dicens. Simile est regnum
celorum. In hoc ergo euangelio describitur
persona regis: persone servorum. Per istu
autem regem intelligitur deus qui triplici
ter describitur. Primo q. sit iusticius om
nibus in exigenda ratione. quod notatur cu
s dicit. Qui voluit rationem ponere cum ser
uis suis: infra. Eum autem non haberet vn
de redderet: quia sibi Remigium. Licet ho
mo per se peccet: tamen per se peccato non
valet surgere. Iussit enim dominus eius ve
nundari et prorem eius et filios: et omnia que
habebat et reddi. Per ista autem quattuor q.
dominus iussit venundari intelliguntur q.
tuor que homo potest habere. Habet enim
quoddam quod ipse est scilicet corpus et ani
mam. quoddam est quasi ipse: scilicet prorem
quoddam quod est ab ipso. i. filios. quoddam
quod est extra seipsum: scilicet res temporales.
Sunt ergo qui male regunt seipos: id est cor
pus et animam. Tales venundant. i. domi
nio demonum mancipant. Homo enim meri
to peccati efficitur servus dyaboli. Johan. viij.
Omis qui facit peccatu servus est peccati.
Alij sunt qui viros suas nimis voluptuose
diligunt: libidinis tanq. equus et mulus
inserunt. Isti cum viros venundantur
i. cum eis domino demonum subiungantur
Alij sunt qui filios suos inordinare diligit
ercentes rapinas et vsuras: vt eos dicare
possint: isti cum filijs venduntur. i. seruituti
demonum cum eis tradunt. Alij sunt qui bo
na temporalia aut avarie retinent. aut vane
expendant. Isti vendunt cu oibus que habet
q. potestati demonum traduntur pro eo q.
bona temporalia pauperibus non commu

nicauerunt: sed aut avarie retinuerunt: aut in
vanitatibus expenderunt. Secundo ostendit de
rege q. sit liberalis humilibus in debiti dim
missione: cu dicit. Misertus dñs serui illius
et ecce q. sit liberalitas dei: na seruus petes
bat dilationes. et accepit totius debiti dimis
sionem. Simile habet Luca. xxiij. de latrone
vbi dicit Aug. Considerabat latro facinora
sua et p. magno habebat: vt vel i fine sibi por
ceret: dñs autem sibi dixit. Amen dico tibi
hodie mecum eris in paradiso. Misertus
dia obtulit quod miseria distulit. nec mirus
sides est modo ita liberalis et misericors.
q. modo est forum misericordie. habet enim
deus triplex forum. Unum est in presenti. q.
est forum solius mie. Adodo enim miseri
cordia audit causas: et iusticia facit sententia.
Esa. xvi. Preparabis in mia solius ei. ideo
omnes causas iusticia remittit ad thronum
gratie eius dicit. heb. iij. Adeamus cum si
ducia thronum gratie eius et c. Secundo forum
erit in iudicio quod erit pure iusticie: vbi iu
sticia audiet causas: et mia faciet sententia: et
mia omnes causas deinceps remittet ad so
lium iusticie. Esa. ix. Super solium David
et super regnum eius sedebit: vt confirmet il
lud: et corroboret in iudicio iusticia amodo
et vsq. in sempiternum. Tertium forum est in
purgatorio quod est forus mixtum: quia ibi
erit iusticia que penam infligit: et misericor
dia que gloriam donat. ps. Misericordia et
veritas precedent faciem tuam. Unde quib
bet qui est in purgatorio dicere potest. Mis
ericordiam et iudicium cantabo tibi domi
ne. Et illud. hec duo audiuit quia potestas
dei est et tibi domine misericordia et cetera.
Quarto ostenditur de rege q. sit seruus
iagratia in totius debiti dimissionem: et pete
re: cum dicitur. Fratres dominus tradidit ipm
tormentoribus. i. demonibus quousq. redderet
vniuersum debitum. Glo. Si non dimiseri
mus ex corde quod in nos delinquit: et hoc
quod per penitentiam dimissum erat a nos
bis eriget. Ex quo videt q. peccata dimissa
redeunt ppter peccatum odi. Super hoc di
xerunt quidam q. non redeunt q. tum ad ma
culam vel reatum: sed q. tum ad magnitudinem.
Qui enim post acceptam remissionem ad pec
catum redit magis delinquit: quia ingratus
de tanto beneficio existit: et ita ingratus
peccatum recidiantis aggravat. Alij dicunt
peccata redire q. tum ad penam substantia
lem. Sicut enim in celo est vnus denarius:

id est vna beatitudo substantialis: licet stella
differat a stella in claritate. Sic et in inferno
est vna pena substantialis per modum dñi:
sed carentia visionis dei. Et alia per modum
sensu: scilicet ignis et vermis. et vtraq. debetur
pro quolibet peccato mortali: s. s. maius
ritatem vel minoritatem peccatorum senti
et peccator maioris vel minoris ignis ve
ditnem et vermis corrosione. Debet ergo
peccata redire: quia recidiant in eadem pe
na ignis in genere debet que prius maior
tamen q. prius. Alij dicunt sicut pposuim
q. peccata redeunt in quattuor casibus: scilicet
et ppter odium fraternum. propter apostas
iam a fide. ppter contempra confessionis. et
propter dolorem de penitentia habita. Vbi
versus. Fratres odit apostata sit spernit
fateri. Penituisse piget p. ista culpa redit
Secundo ponitur persone seruorum: et hoc
triplici differentia. Primo ponit seruus il
le qui debebat decem milia talenta. Secundo
ille qui debebat centum denarios. Tertio
illi qui domino amandauerunt. Per illu
seruum qui debebat decem milia talenta in
telligunt illi qui offendunt in deū. Per illu
qui debebat centum denarios: intelliguntur
illi q. offendunt in proximu. Vbi dicit L. h. i.
Tanta est differentia peccatorum q. committu
tur in deū et hominē: quanta est differentia
inter decem milia talentorum et centum denario
rum. magis aut et multo plus. Ipse enim cor
pus nobis fecit. animam inspirauit. filiu misit
celu aperuit. nos in filios suos adoptauit.
Nunquid ergo si vnaquaq. die moreremur
pro illo retribuere meum ei a. i. quid dignum
pro quoq. Aug. Non possum dicere aliq. di
ligere inimicu. Quicquid es attendis qd
tibi fecerit hoc non attendis quid tu fece
ris deo. Quare non dimittis homin parū
vt tibi deus dignetur dimittere multū. Ser
ui autē qui domino nunciauerunt signant
angelos s. m. glosas. Qui peccatores deo ac
cusabunt: non solum boni angeli: sed etiam mali
ipso accusabunt. immo etiam ipsa peccata
et omnia elementa. Isti quattuor accusatores
habunt in iudicio contra peccatores. Pri
mi erunt angeli. iob. xx. Reuelabunt celi. id
est angeli iniquitatem eius. Quorūdas enim
iniquitatem reuelabunt: illorum scilicet qui
fuerunt valde mali. scilicet qui vitam suam
in iniquitatibus finierunt. Aliorū occul
ta. Illorum scilicet qui fuerunt valde bo
ni qui peccata sua penitendo deleuerunt.

Aliorū ex parte reuelabunt: et ex parte occul
tabunt. illorū scilicet qui fuerunt mediocriter bo
ni qui fecerunt aliqua crementia portauerunt.
Ilorū enim peccata angeli deo reuelabunt vt
de ipsis purgent et demonib. occultabunt ne
ab ipsis accusant. Secūdi accusatores erūt
demonēs. De quorū accusatōe dicit aug.
Dicitur est in iudicio aduersari. Quis
sime iudex iudica istum meū esse ob culpaz
qui noluit tuus esse per gratiam: tuus est p
naturam: meus est per miseriam. tu p. par
naturam: meus est per suauitatem. Tibi inobediens: mi
hi obediens. Si te accepit immortalitatis flo
ram: a me accepit hanc pannofam qua indu
tus est tunicam. Tuā vestē dimisit: cū mea
huc venit. Ego iudex iudica istum meū
esse et mecum damnandum esse. In quib. vtrū
esse et mecum damnandum esse. In quib. vtrū
bis ponunt quinq. allegationes quib. vult
diabolus ostendere peccatōe secum eē dāmandū
Prima est talis. Tu obtulisti tibi tuā grām
ego meā culpā. Tuā grām ptepsisti: meā cul
pam recepsi. ergo et eē meus. Secunda est
talis. Tu creasti eum p. naturam: ideo debe
ret esse tuus. sed fecit se meum per suam mas
gnam miseriam: ideo debet eē meus. Tertia
est talis. Tu sustinuisti propter eum grauē
passionē: ideo deberet esse tuus. ego vō ob
tulisti tibi meam suauitatem. sed ipse tuam passi
onem contempsit: sed meam suauitatem recepit
ideo debet esse meus. Quarta est talis. Duo
sunt scilicet obediens et inobediens. quicquid
autē est tibi obediens est tuus. quicquid ve
ro est tibi inobediens est meus. Sed iste fu
it tibi inobediens sed mihi obediens: ergo
debet esse meus. Quinta est talis. Tuus est
facere homin vestem fulgidā virtutis. me
um est facere tibi vestē sordidā viciorū. quon
iam autē h. vestes virtutis est tu. qui vero h.
vestes viciorū est meus. si iste tuam vestes ab
iecit et meaz secum portauit: ergo debet esse
meus. Tertij accusatores erunt propria peccata
Sapien. iij. Traducet illos et aduerso in
quiritates ipsorum. Istud ostenditur iacobi.
v. vbi dicitur. Agite nūc diuites plorate vlu
lantes in miseria vestris que aduenient vo
bis diuitie vestre putrefacte sunt: et vestime
ta vestra a tineis comesta sunt. aurum et ar
gentum vestrum eruginauit. et erugo eorum
in testimoniu vobis erit. et infra. Ecce mer
ces operariorum que defraudata ē a vobis
clamat: et damo eorum in aures domini sa
baoth introiuit. Vbi ostendit iacobus q. cō
tra malos diuites tria clamabūt in iudicio
r. iij

ses erugit tinea: et merces defraudata. Sūt em̃ q̃ diuitias suas auare retinēt et recōdūt contra hos dāmbit erugo. Alij sunt qui eas vane expēdūt et multa mutatoria vestīus emūt cōtra hos dāmbit tinea. Alij sunt q̃ bona pauperū rapiūt et eos expoliāt et mercedib⁹ labor suoz eos defraudant. contra hos dāmbit merces iniuste detēta. Quat⁹ accusatores erūt oīa elemēta. Istō oñdit hugo de sc̃to victore. Cōtra pctōrē in iudicio celū dicit. Ego lucē sibi ministrāui ad solaciū. Aer dicit. Ego omē gen⁹ auiū sibi dedi ad obsequiū. Aqua dicit. Ego diuersa gēna pisciū sibi dedi ad esum. Terra dicit. Ego panē et vinū sibi dedi ad nutrimentum. Postq̃ nō oīa elemēta recitauerūt oīa bñficia: puerē pctōrib⁹ ad supplicia. Nē idēz hugo oñdit dicēs. Mas ignis dicit. In me cōburat. Aqua dicit. In me demergat. aer dicit. in me vētilec. Terra dicit. A me absorbeat. Infernus dicit. a me deglutiatur. Sap. v. Armabit omnem creaturam ad vltionem contra insensatos sequi.

Sermo secundus vnde supra.

Blatus est ei vnus qui

debebat decē milia talēta. s̃z beatus Bern. Obligati sum⁹ deo ad q̃tuor debita maxima persoluēda. Vñ dicit. O si cognouisses q̃ multat q̃ multis debes: videres q̃ nihil est q̃ facis. Primo debes tpo totā vitā tuā: q̃ tpe p tua posuit suā. Secōdo exigunt preterita peccata tua futurā vitā tuā: vt facias fructus dignos pñie et recogites oēs annos tuos in amaritudine anime. Quid si tertiu⁹ debitorē oñdā q̃ vēdicet eā totā sibi: puta q̃ desideras gloriā quam oculus nō vidit et. Nonne ad hanc emēdaz te totū et quēcūq̃ poteris dare oportebit: et cū oīa cōpleueris dicēs. Nō sunt digne passiones hui⁹ tps ad futurā gloriā q̃ reuelabit in nobis. Quarto creditori debes. q̃ es a quo totū habes: q̃ te facit bñfacit: et cū etā ministrat. Ista ergo tā maxima debita sunt decē milia talēta de q̃b⁹ r̃p̃s in iudicio a nobis nō req̃res. qualiter. f. totā vī tam nostrā dederim⁹: et q̃ nos creauit. ei qui nos redēit. ei q̃ tot et tāta pctā nob dimisit et q̃ tantā gloriā nobis pmissit. Ad istā autē rationē exigēdam quadrupl⁹ pcedet. Pri mo em̃ oēs ad suū iudiciū citabit: et hoc triplici rōne. f. monitoria: pceptoria: pemptoria. Citatiōne monitoria misit p pphetaz

Johel. iij. Eōsurgat et ascēdant oēs gētes et vallē iōsaphat: q̃ ibi sedebat iudice om̃es gētes in circuitu. Citatiōne pceptoria misit p dāuid pphētā q̃ dicit. Exurge domine deus meus in pcepto q̃ mādasti et synagoga pphoz circūdabit te. Et pphētā in altum regredere: dñs iudicat pphos. Citatiōne pemptoria misit p angelū. apoc. i. angelū quē vidisti stāte sup mare leuauit manū suā sup celos: et iurauit per viuētē in secula seculozū: q̃ tempus amplius nō erit sed i dieb⁹ vocis septimi āgelī cū cepit tuba canere cōsummabit misteriu⁹ dei. De hac triplici citatiōne d. i. Thessal. iij. Ipse dñs in iussu. ecce citatio pceptoria. Et in voce archāgelī. ecce citatio monitoria. Et in tuba dei descēdet de celis: i. mortui qui i tpo sunt resurget primi. ecce citatio pemptoria. Secundo ipsos citatos examinabit et mari et marime de q̃tuor. Primo de bonis commissis. Quattuor em̃ bona nobis commissis. corp⁹: et aiam et res tpales. et tps. De q̃b⁹ d. Eccl. xvj. De creatū hoīem. hoc refertur ad corp⁹. Et fm̃ ymaginē suā fecit illi. hoc refert ad aiam. Mūnem dñi et tps dedit illi. hoc refert ad tps. Et p̃tatem eoz cōstitit sup terrā. b̃ refert ad oīa tpalia q̃b⁹ tpe hō est p̃lat⁹. Dedit ergo dñs hōi corp⁹ vt cōseruet illō in mūdiciat sanctificatiōe. i. thessal. iij. Sciat vnusq̃q̃ vestrū suā vas posidere in sanctificationē et honorem. Dedit aiam vt faciat sibi magnū honore. Si em̃ honorem⁹ ymaginē dei pictā: mltō fortius debemus honorare imaginē eius in aia nostra creatā. Eccl. x. Fili in māsuetudine serua aiam tuā: et da illi honore fm̃ meritū suū. Dedit etiam deus homini tpalia vt pauperibus ea dispenseret. Lxxv. Deus dispensat res nos diuitiaz suarum effecit vt nō dñs et ideo cui voluerit dat eas: aq̃ voluerit tollit. Illud p̃prie nostrum est qd in nostra potestate est habere si volumus. Dedit etiam hōi tps vt id p̃seruat. eccl. iij. Fili conferua tps. Bern. Nihil p̃ciōs⁹ tpe. f. deu hodie nihil vili⁹ reputat. Trāseūt dies salutis et meo recogiter et. Idē. Mem⁹ vestrū frēs parui estimet tps quod in verbis cōsumit ocio sis. volat verbū irremocabile. volat tps irre meabile. nec aduertit insipies qd amittat. Liber cōfabulari autē donec hora pretereat. Q donec hora pretereat donec tps māsceat donec hora pretereat quā ad agendā p̃parat ad obfundiendā veniam. ad acquirēdam gra

tiam ad p̃merandā gloriā. miseratio conditoris indulget et. Si em̃ diabolus vnā horam tps posset habere cū illa et gehennam euaderet et gloriā obtrineret. De his ergo quattuor nobis commissis nos rationē reddere oportebit. Sed de corpore malā rationē reddēt luxuriosi qui illud in delictis nutriende expoliauerūt. Eccl. vi. Non te extollas in cogitatione aie tue velut taurus: ne forte elidatur virtus tua per stulticiā et folia tua comedat et fructus tuos perdat et. De rebus malā rationē reddēt auari: qui pauperibus nihil dare voluerūt. Unde dicit eis in iudicio. Euriui et nō dedistis mihi manducare. strui et nō t. De tpe em̃ malā rationē reddēt ocio si: qui ipm̃ tempus negligerenter expenderūt. vnde Bern. Omne reimpus nobis impēsum requirere a nobis qualiter sit expēsum. sicut capillus non peribit de capite: sic nec momentū de tpe. Secundo rationē requirere de bonis a nobis om̃issis. Istud patet Math. xij. Vbi dñs seruū qui om̃isse lucrari in talento accepto redarguit et in tenebras mitti iussit. Per talentū intelligit donū intelligētiē: quod quidā abscondit in terrā. Unde dicit ibidē. Abiens fodit in terrā: et abscondit pecuniā dñi sui. Quidā em̃ ponūt in sudario. Unde dicitur Luce. xij. Ecce mna tua quā habui repositam in sudario. Alij ponunt ad mēsam: sicut boni serui. Unde dicitur ibidē. Et quare nō dedisti pecuniā meā ad mensam et. Pecunia autē abscondita in terram rubiginē contrahit. Reposta in sudario nō crescit: posta ad mēsam fructū facit. Illi in terra abscondūt qui donū intelligētiē in cupiditatibus terrenoz ponunt et hoc sepe cōtrahūt rubiginem peccatoz. Illi ponūt in sudario qui dant se tozpoz et ocio. tales nullū fructū faciūt bonoz opez. Illi ponūt ad mēsam qui dona intelligētiē ponūt ad sacrā scripturā tales sibi acquirūt magnū cumulū meritoz. De qua mēsa dicit ps. Parasti in cōspectu meo mēsam et. Tertio requirere rationē de malis a nobis commissis. Iudex terrenus rationem nō requirit de minimis nec de alienis nec de occultis. Iudex em̃ eternus ratur erit seueritatis q̃ rationē requirit de minimis: sicut de verbis ocio sis. Math. xij.

De omni verbo ocio so quod locuti fuerint hoīes reddent rationē in die iudicii. Ratio nē requirit de malis alienis: et maxime de prelati. Ezech. iij. c. Sanguinē eius de manu tua requirā. Ratio nē requirit de cogitationibus occultis. Sap. vi. Cogitationes nostras scrutabit. Job. xxxi. Mōne ipse cōstituit vias meas. Glo. Sicut deus vnusquisq̃ vias cōsiderat: sic et gressus dñi me rat: vt nec minutissime cogitationes: nec verba tenuissima que apud nos vsu viliuerūt: et iudicio indiscussa remaneāt. Quatuor rationē requirit de malis nobis dimissis. sicut patet hic in seruo cui dñs dimiserat decē milia talēta qui noluit cōseruo dimittere centū denarios. Per decē milia talēta signant decē pcepta: que quidē qui transgredit debet deo decē milia talenta. i. penā p transgressionē decē pceptoz. Per centū denarios intelligunt quolibet minores offense que in proximis cōmittuntur. Vñ. Dicamus sub exemplo. Si quis nō strū cōmiserit adulteriū: homicidiū: sacrilegium: maiora crimina: decem milia talenta rogati dimittūt: si et ipse minora dimittat peccātib⁹. Tertio ipsos examinatos conuincet: et hoc per autētiā instrumēta. i. per sancta euangelia. Roma. ij. In die qua dñs iudicabit occulta hoīm et. Sūt em̃ quedam opera que tñ sunt hoīs: sicut est opus peccati. ps. Non loquatur os meū opera hoīm. Quedā que sunt tantum opus dei: sicut est opus creationis. Job. ix. Extendit celos solus. Quedā que sunt opus dei et hoīs: sicut est opus iustificationis. i. Cor. iij. Dei em̃ sumus adiutores. Jo. xv. Sine me nihil potis facere. Opus ergo creationis deus nō iudicabit nec condēnabit: sed reformabit in melius: sicut celū et terrā et oīa elemēta. Si militer opus dei et hoīs nō condēnabit sed remunerabit. Opus autem solius hoīs: s̃z p̃c̃nā iudicabit et condēnabit. ps. In operibus manū suaz cōprehēsus est peccator. Quarto cōtra ipsos cōuictos sententiā diffiniturā pferet dicēs. Mat. xxv. Discedite a me maledicti et. Illa autē sententia nullo auxilio poterit subleuari. Quattuor enim auxilij cōsuevit sententiā subleuari. Primo per applicationē. Secōdo per supplicationē. Tū em̃ sententiā fertur a principe: tū nō licet appellare: sed licet supplicare. Tertio per querelā falsi vt dicit q̃ sententiā lata sit per falsos testes iudice circūuento. Quatuor

to per in integrum restitutionem. Est autem in integrum restituere. f. reducere in eum statum in quo erat ante lesionem. Illa autem sententia non poterit releuari primo per appellationem. Appellatio enim ibi locum non habebit: quia crimine cuiuslibet notorium erit. Et hoc tripliciter. Primo per confessionem propriam. Et ostendit enim cuiuslibet confessionis suum scelus. Aug. Quisquis iudicium futurorum times presentem conscientiam corrige. Sermo enim cause tue testis moniti conscientie tue. Secundo erit notorium per facti evidentiam. Hiero. Aderit dies illa in qua facta nostra quasi in quadam tabula picta demonstrabuntur. Tercio erit notorium per presumptionem violentam. in eo enim quod ponent a se iustis in eo quod ponent a dextris presumet quod sint saluandi. Secundo illa sententia non poterit releuari per supplicationem. si enim oēs potentes celestis curie sicut beata virgo: apostoli et martyres: et oēs sapientes: sicut confessores et doctores preces ad supplicandum componerent: deus non exaudiret. Job. li. Non parca eis verbis poteribus: et ad deprecandum cōpositis. immo si oēs sancti per eis supplicationem et ipsi se iudicando se affligeret et sacrificia deo offerret: deus eos non exaudiret. Jer. xlii. Moli orare pro populo isto in bonum: cum se iudicauerint non exaudiam preces eorum. Et si obtulerint olocaustum et victimas non suscipiam ea: quod gladio et fame et peste confusam eos. Tercio non poterit releuari per querelam falsam ut dicant quod illa sententia sit lata per falsa instrumenta: vel per falsos testes iudice circumfector: quod ille iudex non poterit decipi nec circumveniri cum sit veritas et sapientia dei. Job. xxi. Seruator anime tue nihil fallit. Eiusdem. xij. Ipse nouit decipientem et eum qui decipitur. Contra ipsius ergo sapientiam nihil valebunt loquacitates aduocatorum: nec sophismata philosophorum: nec facundia oratorum: nec argutie versutorum. De his Hiero. Quasi elingues et muti feliciores loquacibus erant. quasi pastores philosophis quasi rustici oratoribus. quasi ebetes argutis preferendi sunt ciceronibus. Quarto non poterit illa sententia releuari per in integrum restitutionem: ut scilicet ad pristinum statum restitatur. Heb. vi. Impossibile enim est eos quod semel illuminati sunt et c. et lapsi sunt. s. per falsam impenitentiam rursus reuocari ad penitentiam. ps. Reges eos in virga ferrea: et tanquam vas figuli confringes eos. Ipsi enim non

erant vas eneum sed terraeum: quod amado ferrea facti sunt terra. ideo dicit. tanquam vas figuli. et non frangitur ab aliquo angelo: sed a validissimo pugile deo. ideo dicit. confringes eos. Nec frangitur cum virga lignea. i. cum flexibili misericordia: sed cum virga ferrea. i. cum inflexibili iusticia. ideo premitur. Rea ges eos in virga ferrea. et propterea tam valde franguntur et nunquam reintegrabuntur. Jer. x. Sic ceteram populum istum sicut conteritur vas figuli quod non potest ultra restaurari.

Sermo tertius.

Cruc neque omne debili

tum dimisit tibi te. Secum autem habere odiū in corde est. mo sic dicit in sermone. Qui alij nocere desiderat similis est illi qui gladio se transuerberat ut tunicā alterius cedat. De secundo sic dicit in sermone. Refrenate irā quod vos stimulat ad vindictam. Ira enim scorpionis est: si intus in flammis exciteretur. Si ergo te vis vindiicare de inimico tuo ad ipsam irā tuā te conuertere: quod ipsa est inimica tua quod occidit animā tuā. De tertio sic dicit super ps. Sic putam malicia esse quod ignis. Si incendere vis aliquid illud quod apponis igni prius ardeat: si enim ardeat non incedit. Verbi gratia. Cum facula apponis igni prius ardet ut aliud possit incendere. Ira ergo malicia pcedet ex te et quid vastat antequam te malicia tua: ut alteri non noceat fieri potest: ut tibi non noceat fieri non potest. Quia ergo ille qui odium retinet seipsum occidit: venenat: et incendit. ideo neque appellat. Et sic dicit Eccl. xlii. Qui sibi neque est: cui alij bonus erit. Unde fuit Chrysostomus. Qui serpens decem milia talia debebat non est vocatus neque: sed qui fratri remittere noluit omnes eum neque vocatus dicitur. Serue neque. Vocat autem neque propter duas nequicias quas habuit. Prima fuit nequitia maligne crudelitatis. quod notat quod dicit. Venes suffocabat eum. Non enim rogauit nec admo nuir: sed statim ad gulā cucurrit. tales sunt multi furiosi qui feruntur impetu sue ire. Propter. xviij. Ira non habet miā nec eripens furor: et impetu cōcitati spiritus ferre quis poterit. Prover. xv. Cor facuorū ebullit stulticia. Et bene dicit ebullit: quod cor facuorū est sicut olla bulliens quod sepe quāt tuorum mala facit. Unum: quod aqua feruente

2. extra proficit et circumstantes adurit. Secum quod ignem extinguit. Tertium pinguedinem extra emittit. Quartum quod ipsa olla sepe confringit. Illa ergo bulliens est animus iracundus: quod sepe verba ignita et contumeliosa proficit et qui bus alios infamat. i. ad scandalum prouocat. Ignem etiam celum querat in illis quod ex charitate arguebatur extinguit. Nullus enim audet eum reprehendere postquam videri ipse se ad contumelias paratum esse. si ipse etiam habebat aliquid pingue dinem deuotionis vel gratie: tota effundit propter furorē ire. Eius etiam cor se frangit ut vit ad tranquillitatem reintegretur. Contra ergo ista olla sic bulliens tria sunt remedia. Unum est ut olla ab igne remoueas. mus. i. ad talia presentia nos subtrahamus. Prover. xv. Honor est homini qui separat se a contumeliosis. Oēs autem stulti miscunt contumelios. Secum est ut ligna auferamus. i. verba incensia subtrahamus. Prover. xvi. Cum defecerint ligna extinguitur ignis et si furore subtrahatur iurgia conuiescant. Tertium est ut aqua frigida apponamus. i. verba refrigerantia respondemus. Proverbi. xv. Respondio mollis frangit iram: sermo durus suscitatur furorē. Sicut enim ab ore duo pcedunt quorū vnū ignem materiale accendit. s. status. Alius extinguit. s. spiritus. scilicet ab ipso ore duo pcedunt. quorū vnū ignem iracundie accendit seque verba dura. Aliud extinguit. s. respondio blanda. Eccl. xviij. Si sufflaueris quasi ignis eraredebit. et si erpueris super illa extinguet: et vitraque er ore proficiuntur. Secunda nequitia istius fuit peccatum ingratitude. Unde dicit ei dominus. Serue neque oēs debiti dimisit tibi: quoniam rogasti me. Mōne ergo oportuit et te misereri cōserui tui et c. Quidā non dimittunt offensas nisi semiplene: quod aliquas dimittunt: magnā emendā. alij nisi diu rogent. Deus autem dimittit totaliter sine exceptione. Ideo dicit. oēs debiti. i. omnē penā: quia scilicet homo sibi obligatus est pro peccato cordis: oris: et operis. Eodem modo debet quilibet inimico deo reconciliari corde ipsum diligendo: ore pro ipso orando: et opere sibi seruando. Istia tria notantur Luc. vi. Diligite inimicos vestros: et benefacite his qui oderunt vos. et orate pro calumniatoribus vos. Secundo dimittit liberaliter cum parua satisfactione. ideo dicit dimisi non vediti. Quidam enim offensas suas vendunt dum pecunias et magnas emendas requirunt. Qui autem non dimittit magis sibi

nocent quam illis quibus non dimittit: qui vero liberaliter dimittunt magis sibi prouident quam illis quibus dimittunt. Chrysostomus. si oderis inimicum tuum amplius tibi nocuisti quam iam quod illi sibi corpus. Et illi fortiter nihil nocens odies eum: reipsum autem sine dubio ledis. si ergo peperceris inimico: tibi amplius preestitisti. Et si ei benefeceris: tibi amplius preestitisti. Illi. Tertio dimittit facilius sine ertorsione ideo dicit. quoniam rogasti me. Quidam remittere nolunt nisi aut rogati. aut coacti: aut nimis exterriti. Deus autem facilius remittit: non remittit dauid adulterium et homicidium cum tribus syllabis: quoniam dixit peccasti. remissit per tres periti negationis cum paucis lachrymis. Remissit publicano peccata sua cum quatuor syllabis: cum dixit. Deo propitius esto mihi peccatori: quod ergo de remittit sic totaliter: sic liberaliter: sic facili ter: id valde migrat. et primo non remittit. Ingratitudo enim graue viciū est: et quoniam mala facit. Unū est quod peccata prius remissa reuocat. Aug. de vitiis dñi. Dicit tibi deus. Dimittite et dimittet tibi. sed ego prius dimisi: dimittite tu vel postea. Illa si non dimiseris reuocat. Secum est: quod omnia merita dissipat. Bern. In gratitudo inimica est aie: exinanitio merito rui: virtutisque dissipatio: ac beneficiorū perditio. Tertium est: quod fontem diuine gratie ericcat. Idem. Ingratitudo est viciū viciū: siccat sibi fontes pietatis: rore misericordie et fluētia gratie. Quartum est: quod vias gratie obstruit. ne scilicet ad animam intrare possit. idem. Ingratitudo vias obstruit gratie: et ubi illa fuerit gratia accessum non inuenit. idem. Accipiendis indignus est: qui fuerit de acceptis ingratus. Quintus est: quod peccatum inie frangit. Aug. sup ps. Deus vitiū nunc. Me festines alium punire si ipse te leste sicut nolles puniri alio rogante quoniam leste. Moli misericordie pontem subuerrere quoniam transiit: et si ille peccat in te ne pecces tu: de terius blasphemans deum. Verbo seruus neque habuit duas predictas nequicias. ideo habuit duas penas. s. penam damni: et penam sensus: et vitraque est eterna. Pena damni notatur cum dicitur et irar dominus. Damni enim non habent deum placatum: si irarū. et vitraque est magna pena. Illa videre deum iratum et maximam penam. Apoc. vi. Dicent montibus et petris. cadite super nos: et abscondite nos a facie facientis super thronum et ab ira agni. Non videte etiam deum placatum est maximam penam. Chrysostomus. super Math. Multi schemata habent. ego

aut casum illius glorie multo maiore pena gehena esse existimo. Veru[m] etiam si mille pos-
nat aliq[ue] gehenas nihil tale dicit quale ex-
cedit a gloria illa. et ad id p[ro]p[ri]o haberi et audi-
re non noui vos. Etiam melius est sustinere
decem milia fulgura q[uam] facie illa[m] m[an]ifesta[m] vi-
dere a nobis auersam. et t[ra]nquilla[m] oculu[m] no[n]
ferre videre nos. Pena sensus notat cu[m] di-
cit. Tradidit eu[m] tortoribus. i. demonib[us] in
carcere infernali. Habet em[en] de[us] carcere[m] pa-
latiu[m]. stabulu[m]. et hospitale. In carcere sunt
o[mn]es mali. in palatio o[mn]es boni. in stabulo bo-
ni et mali. in hospitale mediocriter boni et
mediocriter mali. Carcer est infernus. tunc
aut[em] h[ab]et carcere[m] penale[m] q[uam] manib[us] et
pedib[us] vinculat. tunc h[ab]et penalio[re]m q[uam] co[n]-
tinuis tenebris inuolut. tunc habet pena[m]
lissimu[m] q[uam] cotinuis ferib[us] et detritu[m] stridoris
bus angustatur. talis est carcer infernalis.
iuxta illud Mat. xxi. Ligatis manib[us] et pe-
dib[us] mittite eu[m] in tenebras exteriores. ibi
erit fletus et stridor detritu[m]. Palatiu[m] est para-
disus. quale aut[em] palatiu[m] h[ab]et sibi edificat hic
tale ibi inuenit. Edificatur em[en] de auro di-
lectionis dei. et de argento dilectionis primi
et de lapidib[us] preciosis bono[rum] op[er]u[m]. iuxta
illud. i. Cor. iij. Si q[ui]s aut[em] superedificat sup[er]
fundamentu[m] hoc auri. argenti. lapides pre-
ciosos etc. Stabulum est iste mundus in quo
h[ab]et post[er]i[us] fuit post q[uod] peccauit. q[uod] teste p[ro]p[ri]e
ta. co[m]paratus est iumentis insipientib[us]. et simi-
lis factus est illis. Ber. Puto iumenta dice-
ret si loqui fas esset. ecce ada facit est quasi
vnu[m] ex nobis. Ad hoc significadu[m] d[omi]n[u]s na-
scens in m[u]ndo. poni voluit in stabulo. Si au-
te[m] tor pulchra et delectabilia inueniuntur in
stabulo. qualia sunt illa q[ue] sunt in palatio. et
t[un]c respectu illor[um] ista sunt fetida. De aut[em] illi
q[ui] diligit fetore[m] stabuli et no[n] curat venire ad
odore[m] palatii. Hospitale dei est purgatoriu[m]
in quo sanant infirmi. quor[um] q[ui]da[m] habueru[n]t
multu[m] de humore. i. de m[u]ndano amore. isti
rari de cremabunt[ur] et lignu[m]. Alij minus. isti
citius purgabuntur et fenu[m]. Alij minime. et
isti citissime cremabuntur et stipula. i. Cor.
iij. Si q[ui]s superedificauerit lignu[m]. fenu[m]. stipu-
la. vniu[er]saliu[m] op[us] manifestabit. vtracq[ue]
aut[em] pena. i. d[omi]ni et sensus erit eterna. hoc no-
tatur cu[m] d[icitur]. Quoadu[m]q[ue] reddat debitu[m] vniu[er]-
sufus. Remig[us]. Hora quoadu[m]q[ue] ponit p[er]
infinito. Et est sensus. Mun[us] p[er]soluet. sed p[er]
pena[m] licet. sed no[n] videt q[uod] diuine iusticie co[m]-
petat ho[m]i[n]es p[er] culpa[m] t[ra]nsitoria[m] punire pena

eterna. Ad hoc dicendu[m] q[uod] hoc diuine iusticie
competit quadruplici r[ati]one. P[ri]mo p[ro]pter
infinitate[m] offensio[n]is. Est ei co[m]munis animi co[n]-
ceptio. q[uod] iniuriusus tanto dign[us] est maiori
pena. q[uod] ille maior est cui infer[re] iniuria.
v[er]u[m] dicitur q[uod] pena t[ra]nscendat s[er]m[in]e[m] dignitate[m] ei[us]
in que[m] fit offensio. Tu igit[ur] maiestas deifici
finita ille q[ui] off[en]dit dign[us] est pena infini-
ta. No[n] pot[est] aut[em] pena esse infinita q[uam] ad in-
tentione[m]. q[uod] nullap[ar]te creatura capax est q[ui]
litis infinite. et ideo d[icitur] esse infinita q[uam]
ad durat[i]o[n]e[m]. Sec[un]do p[ro]pter eternitate[m] pabu-
li. In p[ar]te quide[m] sunt quinq[ue] s[er]m[in]e[s]. delecta-
tio. macula. volu[n]tas praua. et reg[is] sive obli-
gatio. ad pena[m] eterna[m]. Duo aut[em] p[ar]te[s] s[er]m[in]e[s].
et delectatio aliq[ui] t[ra]nscendit in mome[n]to. Alia
aut[em] tria post mome[n]tu[m] remane[n]t. quor[um] duo s[er]m[in]e[s]
macula et volu[n]tas praua sunt pabulu[m] ignis
infernalis. no[n] em[en] p[er]it deleri nisi p[er] gratia[m]
post morte[m] aut[em] h[ab]et no[n] est susceptibilis etc.
Sicut igit[ur] ignis materialis est etern[us].
ligna ce[n]t[ur] eterna. sic ignis infernalis est eter-
nus. q[uod] eius pabulum s[er]m[in]e[s] macula et volu[n]tas
praua sunt eterna. et ideo remane[n]t t[er]tiu[m] s[er]m[in]e[s]
reatus. Tertio p[ro]pter eternitate[m] mali p[ro]p[ri]o
s[er]m[in]e[s]. Voluntas em[en] peccadi in eis no[n] habet
finem. ergo nec pena eor[um] habebit finem. Bre-
gori[us] in moral[ibus]. Aut[em] quida[m] q[uod] sine fine non
debet culpa puniri cum fine. Quib[us] d[icitur] res
sp[irit]u[m] de[m] q[uod] recte diceret si iudex etern[us] non
corda ho[m]i[n]u[m] sed facta p[er]saret. Iniqui enim
ideo cu[m] fine deliqueru[n]t. q[uod] cu[m] fine vixeru[n]t
voluisse quide[m] sine fine viuere. v[er]o potius
sunt sine fine in iniquitatib[us] permanere. ad in-
deis ergo districte pertinet iusticia[m] v[er]u[m] n[on]
q[uod] careant supplicio. quor[um] m[en]s in vita h[ab]et
nunq[ua]m voluit carere p[ar]te. et non de[bet] iniquo
terminus dilat[i]o[n]is qui q[ui]da[m] vixit noluit
habere terminu[m] criminis. Quarto p[ro]pter imi-
tatione[m] fori. Videt[ur] em[en] q[uod] vnum et id[em] fur-
tum in diuersis foris diuersimode punitur
Nam alicubi p[ro] eodem furto fur cauteria-
tur. alicubi murdatur. alicubi suspenditur.
Deus aut[em] habet duplex for[um]. vnu[m] in p[ar]te q[uod]
est foru[m] ecclesie et misericordie. vbi culpe pu-
niuntur pena t[ra]nsitoria. Aliud in futuro q[uod]
est for[um] pure iusticie. vbi culpe puniuntur pe-
na eterna. Unde dicit L[uc]a. q[uod] q[ui]s distat
deus ab homine. t[un]c distat dei iudiciu[m] ex-
tremu[m] a iudicio hominu[m]. Nec recipit t[un]c
natura iudicis misericordiam. sicut nunc
pore[m] misericordie iudiciu[m].

In d[omi]nica. xxiij. Sermo primus.

a

Beantes pharisei confi

liu[m] interit v[er]o caperet iesum etc.
Mat. xxi. Corpe quo cesar au-
gustus vniu[er]sum m[u]ndu[m] describi fecit. et ce-
sar capital[em] ab oib[us] solui iussit. v[er]o habet
Luce. ij. Judea quoc[un]q[ue] tributaria facta est.
Adagiu[m] t[un]c scisma erat in populo sup[er] hoc.
quib[us]da[m] dicitib[us] q[uod] p[er]secut[i]o[n]e[m] et quere-
habeda. q[uod] romani p[er] oib[us] militab[ant]. debe-
ret solvere tributa. phariseis ec[on]trario asse-
rentib[us] q[uod] p[er]p[et]ra. dei q[uod] decimas et primitias
et alia in lege precepta deo soluebant no[n] tene-
bat ho[m]i[n]e[m] terrene[m] tributa persolvere. Intra[n]t
aut[em] inualuit persuasio phariseor[um] q[uod] tributu[m]
romanis est negatu[m]. p[ro]pter q[uod] duos impe-
ratores t[un]c et vespasianu[m] in iudea miseru[n]t
rea euertent[ur] q[ui]s phariseor[um] malicia se-
pe fuerat a xpo confusa. no[n] t[un]c refrenata. q[uod]
affectata malicia aliq[ui] r[ati]o[n]e veritatis co[n]sum-
dit. sed no[n] emendat. Et istud ostendit L[uc]a. xxi.
er[em]plo aque et ignis dices. Quodmodu[m] si
q[ui]s claudere voluerit aque currentis meatu[m]
aliu[m] de sibi semita[m] p[er]cipit. Sic istor[um] mali-
gnitas ex vna p[ar]te co[n]sulat aliu[m] sibi aditu[m] ad-
inuenit. Et sicut ignis q[ui]to amplius ligna su-
sceperit. tato maior excreuit. Sic animus
malus q[ui]to magis veritate[m] audierit. eo am-
plius in malicia excreuit. Volentes ergo pha-
risei iesum cape in sermone no[n] iueru[n]t p[ro]p[ri]a
liter. sed miserunt discipulos suos duplici
de ca[usa] v[er]o dicit L[uc]a. xxi. Adit[ur] inquit disci-
pulos suos quasi adhuc minus cognitos.
ideo v[er]o aut incogniti facile deciperent. aut
deprehensi minus crubescerent. Et subdit
L[uc]a. xxi. Discipuli aut[em] illi magis suis erat
erate minores. malicia aut[em] pares. Nam et
pulli serp[en]tu[m] statura breuiores sunt veneno
aut[em] equales. Et caruli lupor[um] et si venatio-
ne tenere no[n] p[oss]u[n]t ta[m] t[un]c in sanguine gaudent
morsibus ludat. Adit[ur] etia[m] cu[m] suis disci-
pulis et ip[s]os herodianos. Dicebant aut[em] he-
rodiani milites q[ui]da[m] herodis ascalonite qui
adhuc sup[er]stes erat. Vel milites herodis re-
trache q[ui] t[un]c ad hier[os]olimam ad die festu[m] venerat
Vel sim h[er]o. Pharisei illos iudeos deri-
dendo herodianos vocabant q[uod] tributa roma-
nis soluebant. ideo herodianos miseru[n]t v[er]o p[er]
illos illu[m] caperet que[m] timore turbe cape no[n]
audebat. Dicit ergo. Abentes pharisei etc.
In isto aut[em] euangelio tria ponunt[ur] ex parte
phariseor[um]. et tria ex p[ar]te xpi. Ma ex p[ar]te pha-
riseor[um] et discipulo[rum]. P[ri]mo fuit malicia in

co[n]silia do. q[uod] notat cu[m] dicit. Abentes phari-
sei co[n]siliu[m] inieru[n]t etc. Isti aut[em] co[n]siliatores
fueru[n]t pharisei et herodiani. Pharisei aut[em]
erat xpo inuidi. Mat. xxv. Sciebat em[en]
q[uod] p[er] inuidia[m] tradidissent eu[m]. Herodiani erat
q[uod] exactiones multas in populo facie-
bant. Aliq[ui] aut[em] erat xpo inimici. Inuidus
aut[em] intendit denigrare fama[m]. Auarus rapere
temporale substantia[m]. inimicus opprimere
p[er]sona[m]. Et o[mn]ia xpm ergo co[n]siliu[m] inieru[n]t pha-
risei inuidi. v[er]o ei[us] fama[m] denigraret. Si em[en]
ruddisset q[uod] tributu[m] cesari esset soluendu[m]. ip[s]i
apud pplu[m] infamassent. Inieru[n]t aut[em] co[n]siliu[m]
herodiani auari. v[er]o si ruddisset q[uod] deberet tri-
butu[m] dari. t[un]c maior[em] occasione[m] habuissent
maiores exactiones faciendu[m]. Inieru[n]t etia[m] ta[m]
isti q[uod] illi. q[uod] erat inimici v[er]o si ruddisset q[uod] no[n]
liceret dare. eu[m] caperet et occideret. Quasi
dicit L[uc]a. xxi. Multi p[ro]pter istos sermones
a romanis occisi fueru[n]t. Ecce quale co[n]siliu[m]
et quales co[n]siliarij. s. pharisei inuidi q[uod] xpm
volebat infamare. herodiani auari q[uod] volu-
bat pplu[m] spoliare. Et v[er]o q[uod] inuidi q[uod] occi-
dere xpm volebat. sed dicit Job. v. q[uod] de co[n]-
siliu[m] prauor[um] dissipat. L[uc]a. xxi. sup[er] h[uius] locu[m].
Ois colonus cui[us] terra possidet illius auxi-
lio opus habet. Colonius dei. auxilium dia-
boli no[n] requirit. Colonius diaboli. auxilium
dei. et si querat no[n] inuenit. Vidisti ne aliq[ui]
latrone[m] eun[t]e ad furtu[m] deu[m] ocare v[er]o p[er]p[et]res
tur in furto. Aut q[uod] vadit ad fomicadu[m] num[er]u[m]
quid no[n] sibi signu[m] crucis imponit in fronte
v[er]o no[n] co[m]prehendat. Qui t[un]c ideo no[n] adiuuat
sed tato citius capitur. q[uod] nescit iusticia dei
parrocinu[m] dare criminibus. Sec[un]do fuit in
eis fraudule[n]cia in laudando cu[m] dicit. Adagi-
ster scimus q[uod] verax es etc. L[uc]a. xxi. Adagi-
ster eu[m] vocat v[er]o quasi honoratus mysteriu[m]
sui cordis simpliciter eis ap[er]it. hec est em[en]
hypocritar[um] prima porteria. simulata lauda-
tio. Quis aut[em] adulado sic eu[m] laudauerat. ve-
r[um] tam[en] dixeru[n]t. Pot[est] em[en] q[uod] esse magi falsi
tatis quatuor[um] modis. P[ri]mo medaci[u]m in-
seredo. ad Ro. i. Co[m]mutaueru[n]t veritate[m] dei
in medaci[u]m. Sec[un]do veritate[m] tacendo. Augu-
stin[us]. Ver[um] reus est apud deu[m] et qui veritate[m] oc-
cultat. et q[uod] medaci[u]m dicit. Ille q[uod] p[er]delle non
vult. iste q[uod] desiderat nocere. Tertio verita-
te p[er]uertendo. sicut faciunt mali iudices qui
amore munere. vel timore veritate[m] iusticie
p[er]uertu[n]t. Prover. xvij. Accipe p[er]sona[m] impij
in iudicio no[n] est bonu[m] v[er]o et edimes a verita-
te iudicij. Quarto veritate[m] no[n] defendendo. q[uod]

numerus esse in hoie: moneta: imago: et super-
scriptio. Dicitur igitur ois in iudicio: cui est
imago et moneta et superscriptio hec. si dixe-
rit cesaris. i. demonis pycies in fornace in-
ferni. si dixerit dei reponet in thesauru cele-
ste. Admoneta bona qua emit regnu celeste
sunt elemosyne: oones: et ieiunia etc. Admo-
neta qua emit suppliciu infernali sunt oia
tenebrar: de hac duplici moneta dicit Bala-
vi. Qui seminat in carne de carne metet cor-
ruptione: q seminat in spu de spu metet vi-
ta eterna. Ista duplex moneta cu aia semp
ibit. Apoca. xliij. Oia illoz sequitur illos.
Imago autem triplex est. Una interior a deo
hoi impressa s3 q aia fcti est ad trinitatis
imaginem fm tres potestas. s. memoria intel-
ligentia et voluntas: vt s3 memoria sit came-
ra pris in qua habiter p cotinua recordatio-
ne. intelligentia camera filij in qua habiter
p veram fidei cognitione. voluntas camera
spu scilicet in qua habiter p sinceru amore. Et
ideo ista imago i hoie est honoranda. eccl. x.
In mansuetudine serua aiam tuam et da illi ho-
nore fm meritu suu. Secda imago est inter-
rior: sed supinducta. ps. Facies patris sumi-
tis. Boetius de conso. Qui virtute deserta
ho esse definit cu i coditione diuina trasire
no possit vertet in belu. Supbus cu ho fa-
cie habet leonina. luxuriosus facie porcina
gulosus visina: auar? serpentina: q3 sp terra
comedit. raproz facie lupina. detractor fa-
cie canina. Tertia est imago exterior: s. tras
formata. sicut prs in mulierib? vanis q3 p va-
rios colores facies suas transformant. Dicit
ergo de? cui? e hec imago. Rndebit tua dñe.
Et dñs ad ea. meritis: q3 mea no est. ego se-
ci tibi pelle bruna et tu habes alba. feci tibi
alba et tu habes rubicunda. feci tibi grossam
et tu habes subtilē. feci tibi caput planu et
tu habes cornutu. feci tibi capillos nigros
et tu habes flauos. feci tibi supclia depressa
et tu habes eleuata. et ideo dicit illi et sibi s3
milib? illud q3 dictu fuit qñq3 dñim? fas
tuis mat. xlv. Amē amē dico vobis nescio
vos. hiero. Qua fiducia tollis vult? ad fide-
ra quos coditor nō cognoscit. Superscriptio
est illa de qua dicit dñs. v. Adane thetel pha-
res. i. nueravit appedit et diuinit. d3 qñs petā
sua nuerare vt sciat quot sunt. pōderare vt
sciat q3 graua sūt. et diuidere. i. p cōfessione
a se reuocare. i. malis aut diabol? hac scriptu-
ra falsificat apponēdo nō ad quālibz dictio-
ne dices. Mō appēdas: nō nueres: nō diui-

das. Quarto edocemur vt mūdo et deo que-
sua sit reddamus p eo q3 dicit. Reddite q sunt
cesaris cesari etc. Debem? em mūdo reddes
re suos honores eos despiciedo. suas deli-
cias eas abhorredor: et suas diuitias eas co-
tēdo. de his tribus dicit heb. xi. Fide moyses
grandis effectus: negauit se esse filium filie
pharaonis: quo ad pceptu bonu. Ad agis
eligēs affligi cu ppo dei: et hoc q3 ad pceptu
delictu. Ad maiores diuitias estimans the-
sauro egyptioz ipso pceptu tpe: q3 ad pceptu
diuitiaz. Deo aut debem? reddere fm hie.
Decimas: pmitias: et oblatōes. Solutio au-
tē decimar pti a naturali ē iure: eo q3 natu-
ralis rō dicit vt necessaria ministrum? eis
q nobis spūalia subministrant. Partē ē a dei
auctoritate. Malach. ii. Inferre oēs deci-
mas i horreū meū vt sit cib? i domo mea. et
dato q3 ibi sit cib?: adhuc tñ d3 inferri ppter
pampes q3 tenent de tali puidere. Partē ē
q3 ecclie iustitudo q3 ordinauit q3 sicut i vete-
ri leges sic i noua decime pfoluant. Et q3
decimar solutio pti ē a iure naturali: pti
a dei auctoritate: et pti ab ecclie iustitudo: iō
dicit Aug. Decimo et debito requunt? qui
eas dare noluerit res alienas iudat. Secdo
dñs deo dari primitie. i. de p apuis fructib?
terre. Iste rñ primitie solui dñs fm pseruati-
onē patrie et indigentiā mīstroz ecclie. Tercio
dari debet deo oblatōes: et quīs oblatōes
sunt voluntarie: et i duobus casib? necessario
sunt soluende. Primo ppter necessitatē qñ
s3 ministri ecclie nō haberent vnde sustē-
tarent. Secdo ppter approbatam consuetu-
dinem. s. quando parochiani consueverunt ter-
tis festiuitatibus oblationes facere: si illas
vellent subtrahere possent cogi ad laudabi-
les consuetudines obseruandas.

¶ Sermo tertius.

¶ Reddite ergo que sunt

cesaris cesari: et que sunt dei deo
Aplos dicit Ro. xliij. Reddite ois
bus debitū: cui tributū tributū: cui vectigal
vectigal: cui timorē timorē: cui honorē hono-
rē. Ista sunt q3 hic dicit xpus. Reddite q sunt
cesaris cesari: et q3 dei deo. Cesari debemus
reddere tributū et vectigal. Deo aut timorē
et honorē. Principi ergo terrene debem? tri-
butum reddere: maxime qñ videntur ipse
publica strennue gubernare. Est em ad in-
star capitis: et ceteri ad instar mēbroz. vñ di-
cit plurar? ps instrues p eplan traianum

Principes capitis obtinent locū vni tñ sub-
iectus deo. Locus locū senat? tenet. a quo
bonoz et maloz initia. Oculoz aurū et lun-
gū officia sibi vendicāt iudices et pñdes p-
uinciar. Officiales vñ et milites manib? co-
aptant. Qui vñ sp assitit pncipi lateribus
assimilant. Pedib? aut solo adherētib? agri-
cole coaptant: q3 ergo pñceps locū capitis
tē. iō totū corp? i. vniuersum poplū sibi sub-
iectū vtiliter regere d3. Et aut bñ et vtiliter
regat qñq3 hñeds. Plo em d3 ppo se eōdem
et amabile exhibere. Eccl. xlv. Rectorē te
posuerūt: noli extolli. esto i illis qñ vñ et il-
lis. Vñ d3 i poliarate q3 iul? cesar nūq3 dicit
militib? suis ite s3 venite. Dicebat em q3 p-
tus cu duce labor videt militib? mior: et dur
q3 nō laboratib? militib? car? sit milites nescit
amare. Vñ etiā dicit sē. Mō ē op? regi altas
edes pstruere: nec muris et turrib? se p-
purgabile em munimētū ē amor ciuū
Secdo republiam d3 zelare: q3 cōia pñps
d3 antepone. Vñ dicit sē. in laudē Augu-
sti cesaris. Et quo cesar oibz terraz se dedi-
cauit se sibi eripuit: et siderum more qui cur-
sus suos explicant nūq3 licebat sibi subsiste-
re: nec q3 sū facere oim domos illi? vici-
lia defendit: oim oia illi labor. oim delicta
as illi? industria: oim vacatōes illi? occupa-
tio. Intm etiā republiā d3 zelare q3 p ea sal-
uāda morti se d3 exponere. Vñ refert Vale-
rius: q3 cū Codrus ter atheniensibz ab hosti-
bus vigeret. accepit ab appolline rñsum q3
exercit? su? victoriā obtineret si ab hostibus
suis se occidi pmitteret. Qd rñsum cū etiaz
hostib? innotuisset: pcepit ne q3 codrū tan-
geret. Tūc ille mutato habitu ad hostes p-
cessit: et quēdā ibi militem pculit. q3 pculsus
mor i eū intruit et occidit. Cognito vñ corpe
Codri primo hostes oraculi mēoras terris
i fugerūt. Intm etiā republiā d3 zelare q3
nec fili? patri d3 pcerē si vider eū s3 republi-
cā aliqd agere: vñ Tull? in lib. de offi. Inq-
rit si p patriā vult pderē vñ fili? d3 scire.
et rñder q3 fili? pmo d3 rogare patrē vt desit
stat. Si nō vult pces audire d3 mias addere
q3 ipm poplū publicabit. Si nec pces nec mi-
nas vult recipere: d3 salutē patrie saluti pris
antepone. Tercio leges q3 pōdit d3 hua-
re. Vñ refert Valer? q3 cū talentus pñceps
legē statuisset q3 qñq3 thoz alteri violaret
ambos oculos pderet: et cū fili? ei? in adulte-
rio dephelus fuisset pater et legē huarevole
bat? i uilioni filio psolebat: iuuenit re-

mediū p qd et legē pseruauit et filio visus re-
liq. Mā sibi vñ et filio aliū oculū crucifecit
Quarto d3 hostes d3 victoriosus erigere. d3
aut in poliarate q3 tria fecerunt romanos
et victorios. s. fides: sapia et exercitatio. Ser-
uabat em fidē oib? illibata. Vñ q3 qdam ab
hānibale captus romā ēnire fuiss? pmissus
et iurals se reditū si pñu hñe non posset: et
cum vltorius redire nollet senatus cum com-
pñdere fecit: et ad carcerē hānibalis desti-
nauit. Et ebant em romani magna maturi-
tate et sapia. Vñ romulus centū de populo
seniores elegit: q3 etiam senatores appella-
uit: quoz. s. pñlio respública regebat. Mā
d3 i lib. ethicoz. iuuenes nemo elegit duces
eo q3 nō pñter eos et prudētes. habebat tñ
mani exer citū pñadi: et iō plurimum docti
erant. Mā sicut d3 Eccl. xlv. Vñ i multis
erpt? cogitant multa: et q3 multa didicit enar-
rabit itelle ctū. Qui non ē erpt? recogit
pauca. Iudic. iij. Dereligit dñs gēnes vt eru-
diret in eis israel: vt postea docerēt filios
eoz certare cū hostib? et haberēt pseruadinē
pñadi. Quito iustū et honestū sp vtili d3 p-
ponere. et sup hoc plura exempla poni pñt.
vñ ē qd narrat Valer? et amb. i. li. de offi.
q3 cū macedones p atheniēses classem mas-
gnā direxissent: venit qdā d3 exercitu ad eos
dicēs q3 si dāculu classem adiret totū incip-
dere possent. s. illi nullatenus acq3esce re vole-
bāt dicēs q3 hñdi vñctoria et sicut rñ: tñ nō eēt
honeste a q3 fia. Amb. Al. aluerūt min? pos-
se honeste q3 plus turpiter. Alio exemplum
narrat Aug. i. li. de ciui. dei: q3 cū marcus ier-
gul? captiu? a cartaginētib? detineret: et ro-
mani multos a cartaginētib? iuuenes deri-
nerēt. missus ē dñs regul? romam p pmuta-
tione fieda: iurās q3 rediret si commutatio
fieri nō posset. Qui cū romā venisset: supclia
cū pmutatiōem dissuadēs fieri: eo q3 ipe se
nec eñs et paz viuere possit. Illi. aut iuuenes
et multa pñta mouere posset. et cū rogaret: vt
saltem ipe remaneret: nullaten? acq3uit. Re-
diens aut crudeli morte interiit. Utile qdēs
sibi remanere fuisset: s. ppter iustitandū nō
fuiss? honestū. Terciu exemplum legit in hy-
storis romanoz: et recitat Amb. in lib. de of-
fi. q3 cū medicus Pyrrhi regis ad fabriciū
ducem romanoz veniss? aliter q3 Pyrrhi
medicinā itoricaatā daret: et sic rege mortuo
ipe victoriā obtineret. Iussit eū Fabrici?
ligari et ad dñm suū remitti. et subdit Amb.
Reuera pclarū vt qui virtutis certamen

susceperat noller frange de vicere. Tunc pyrth?
dirisse fert. Iste est fabrici? qd difficulta lega
litate qd sol a suo cursu auerti posset: t sic cu
eo ad libitum cōposuit. Niso qd debeamus
reddere terreno pncipi: videamus nunc qd
debeamus reddere pncipi deo. sup b fuerūt
tres opiones. Quidā em dixerūt qd sufficit
deo dare obsequiū psonale: qd pssit in ge
nuflexione salū dixerunt qd non sufficit deo
dare obsequiū psonale nisi etiā dem? sibi ob
sequiū reale qd pssit in demofinaz largi
tione. Alij dixerūt qd non sufficit obsequiū p
sonale t reale nisi dem? sibi obsequiū spūale
vt ses nos vel aliquē nris ad cultū dei ppetuo
deputem? vñ qdam bon? hō venit ad mi
cheā pphā: sup his trib? opionib? iterro
gaui ipm. vt habet. Mich. vi. Et pmo iter
rogasti sufficit deo facere multas genuflex
iones dicēs. Quid dignū offerā deo. Cur
uabo genita deo excelsō. t pphā nihil rēdit
Deinde iterrogasti sufficit deo multas ele
mosynas dare dicēs. Nunqd offerā deo hō
locusta pinguiū t vitulos ānuculos. Nunq
qd placari pōt dñs i milib? arietib? aut i mul
tis milib? hircor? t c. pphā nihil rēdit. De in
de iterrogasti si sufficit ad ppetuū dei cultū fi
liū suū pmo genitū i religione ponere dicēs
Nunqd dabo pmo genitū meū p scelere meo
fructū vētris mei p pctō aie mee. t tñ pphā
ad ista tria retrograde rēdit sic dicēs. iudica
bo tibi o hō qd sis bonū. t qd domin? requi
rat a te: vt qd facere iudiciū. diligere miaz t
sollicitū ābulare cū deo tuo. Dic ergo vt qd
facere iudiciū. ac si dicat pphā. Interroga
sti si tibi sufficit ad salutē filiū tuū i religione
ponere: t ego dico tibi qd nō nisi iudiciū fa
cias de teipso: vt sicut caro tua delectata est
i pctis. sic iudicet t affliget i pnie lamētis.
Nō ei est equū qd tu pctā faceres: t fil? tu?
penā portaret. t iō opz vt carnē tuā iudices
si nō vis a domino iudicari. i. Cor. xi. si nos
metipos iudicarem? nō vtqz a domio iudi
caremur. deinde respōde: ad aliā qnē dicēs
Diligere miaz: ac si dicat. Interrogasti si ti
bi sufficit multas elemosynas facere. t ego di
co qd nō nisi eas pñtibi facias t amine tue
miaz ipēdas nihil valebit. eccl. xxi. Ad ihe
re aie tue placēs deo. puerb. xi. Benefacit
aie sue vir mīsericors. Nō em est pueniēs vt
alteri sit pñt sibi ipius. Et sic dñs i ps. Qui
diligite inquiratē odit aīas suā. Deinde respō
det ad aliā qnē dicēs. t sollicitū ābulare
cū deo: ac si dicat. Interrogasti si tibi sufficit

multas genuflexiones facere. Ego dico tibi
bi qd nō: nisi p bona opa stu deas sollicit? et
Ite autē cū deo sollicit? ambulet qd i sua ius
uetute deo seruare incipit: vel qd bona opa ser
uenter facit: vel qui de pñtib? nūqz omne
tit. n. Tim. ii. Sollicite curate ipm p pñtib?
exhibere deo: opariū in cōfusiōne recte tras
ctantē obāveritatis. Sunt qd pigre. i. in sone
cture seipos curāt. i. seipos emendāt. Ideo
dicit. Sollicite cura teipm t c. Alij sunt qui
cōfusiōne i. neghānter opant. Idē sub
dit. Opariū in cōfusiōne. Alij sunt qui re
cta qd faciunt t dicunt: sed non recte: qd ex
cūstātiās multas omittunt. Ideo dicit res
cte tractantem verbum veritatis.

S Dñica. xliij. Sermo primus.

**De quante iesu ad tur
bas.** Ecce princeps vn? accessit
t adorauit cū dicēs. Dñe filia
mea mō defuncta ē t c. At. at. ix. Sermo dei
valer corp? suū in qd duplici statu. s. qñ ē sa
num vel infirmū vel mortuum vel suscitātū
Valer em sanum: qd aīa mediante corpe me
rita multa acqrit qd sine corpe acquirere non
valeret. sicut ieiunare pēgrinationē facere
martyriū sustinere. Valer etia infirmū: qñ
scz ipas infirmitates patientē cor portat. Iux
ta illud. i. cor. xij. Xibenter gloriabor de in
firmitatibus meis t c. Valer mortuū: qd aīa
desiderat sibi vñiri t in ipso remunerari: vñ
damāt aīe. Apoc. vi. Vsqzquo dñe scitis at
verus nō iudicas sanguinē nostrū de his q
habitāt in terra. Valer resuscitātū: qd tunc
hō beatificat: t in aīa in pēplatoe deitōis
t in corpe in vñione hūanitatīs. Job. x. In
grediet t egrediet t pascua iuenerit. Ista pa
tēt in istis duab? mulierib? s. i. emorroiis: t
in filia archisynagoga. Nā pma corp? infir
mū habuit: s. postea sanum. Valuit igit sibi
corp? infirmū: qd illa infirmitas corpis fuit si
bi occasio sanitatis mēte. valuit corp? sana
tū: qd illa sanitas i corpe fuit ad pferuādū
sanitatē i mente. scda. s. filia archisynagoga
habuit corp? mortuū: s. postea resuscitātū
Valuit sibi corp? mortuū: qd illa mors corpa
lis fuit sibi cā vite spūalis. Valuit t resusci
tātū: qd illa resuscitatio fuit aīe iustificā
tio. Per has autē duas pñas significat. De pñ
ma em tria dicuntur. s. qd grani infirmitate
erat circumdata: qd miraculose fuit sanata. t
qd sanatori non fuit ingrata. Infirmitas qñ

dem gravis erat: qd dñodecim annis fluxus
sanguinis patiebatur. Et sic dñs. Mar. v. Dia
bona sua in medicos erogauerat nec quicqz
pfererat: s. magis dēteri? habebat. Pctō
em sanguine fluxit qñ de pctō in pctm cadit
Dece. iij. Sanguis sanguinē tetigit. Tunc
sanguis sanguinē tāgit qñ quis de pctō in
pctm cadit et fluit. Pctō em fluxit de mala
cogitatioe in malā delectationē. de delecta
tione in pñsum. de pñsum in op? de opere
in cōsuetudinē. de pñsum in necessitatē
tem. de necessitate in desperationē. t tūc tā
qd infirmus desperatus nullū cibū nociuū
id est nullū vitat pctm. Prouer. xviij. Im
pius cum in pñsum peccatorū venerit con
tēnit. Eub? dicit infirmus donec medio
crem hz passionē t sperat posse curari: suat
se a nociuis. Si autē intellexerit passionē
esse insanabile iam non parit sibi. Sicut hō
donec mediocriter peccat t sperat salutem
obstat se a malo. Si autē grauit peccando
ceperit desperare nil iāz dubitat facere. ne
scias miser qd sicut in bono grad? sūt gloria
tus: sic in malo grad? sunt penaz. Ad edici
aut fallaces qd aīam dēteri? habere faciunt
sunt honores: delitiet diuitie. Nā honores
pmitrūt exaltationē t dāt subitā deiectionē.
Vel in vita. Vñ dñs. Job. xxi. Eleuasti
me t qñ sup vētū ponēs elisti me valide.
Vel i morte salte. Eiusdē. xx. Si ascēderit
vsqz ad celū supbia ei: t caput ei? nubes te
tigerit qñ sterquiliniū feres pdes. Diuitie
pmitrūt satiētē t dāt elurē: sicut parz in
diuitie epulone qui ad tantā deuenit paup
tatē qd modici aque habere nō potuit. De
lie pmitrūt delectationē t dāt amaritudi
nem. Istud ostēdit. Salomō dñs. exēplo t fa
cto. Verbo. Prouer. v. Fuit distillas labia
meretricis: nouissima autē illi? amara quasi
absinthiū. Exēplo supspius dicēs Eccl. ij.
Et oia que desiderauerūt oculi mei nō de
negauit eis nec phibui cor meū quin omni
voluptate fruere t c. Ostēdit hoc idē facto
Eū em multis vacasset delictis: tandē seipz
expoliari: vt dicit uidei. t vsqz ad sanguinē
nem se verberari fecit: t extenuā pñiam durā
fecit. Scdo ista mulier miraculose fuit sa
nata per tria. Primo per visum xpi. Unde
dicit. Et iesus cōuersus vidit eā. Ista visio
fuit respectus diuine mie quo de peccato
rem respicit. Quo etiam respexit petri pec
cātē vt dicit Luce. xxi. Quo etiā mulie
rem istam respexit t sanauit. Quidem? enim

q sol poros terre penetrat t auris lapides
preciosos in ei? viscerib? gñat. Multo igit
tur fortius oculi misericordie dei sup soles
lucidiores: profunda peccatorū corda pene
trant. Eccl. xxiij. Oculi domini sup solē lu
cidiores multum plus hominum corda in
tuentes: absconditas partes cordis penetra
do generat aurum gratie: lapidem precio
sum misericordie. Sapient. iij. Gratia dei
t misericordia est in sanctos eius: t respec
tus i electos illius. Tantiū em fulgor de
christi facie pcedebat qd ad se peccatores
attraheret. And dicit Hiero. Luce. fulgor
maiestatis t diuinitatis eius oculis: et in
humana facie relucebat ex quo peccatores
ad se trahere poterat aspectu. Scdo fuit sa
nata per verbū xpi quando dixit. fides tua
saluam te fecit. ps. Dabit vocē sue vocē vir
tutis. Pectus qdē xpi fuit apotheca omniū
carismatum: t ideo verba q inde pcebant
erant medicinalia t sanatiua. Sapient. xvi.
Necqz herba neqz malagma sanauit illos: s.
sermo tuus domine q sanat omnia. Est em
christus ligum vite vt dñs. Apocalip. xxi. c.
Luius folia. id est verba sunt ad sanitates
generatiua. Tercio sanata fuit p tactū xpi
quando tetigit fimbriam vestimenti eius.
Luce. vi. Omnis turba querebat eum tāge
re: quia virtus de illo exibat t sanabat om
nes. Si enim magnes tactu suo attrahit fer
rum: multo fortius quando xps perfidē t
deuotionē tangitur trahit ad se ferreas mē
tes. hiero. Si in magnete lapide virtus esse
diatur vt anulos t festucas sibi copuleret
tomagis dñs oim. creaturarum ad se trahere
poterat quos volebat. Tercio hec mulier
sanatori non fuit ingrata. Dicit em eusebi?
in historia ecclesiastica q mulier emorroiis
sa postqz a fluuiō sanguinis fuit sanata. i. ce
sarea philippi vnde fuerat dñi da iussit fie
ristatam in curia sua ad imaginē xpi cū
fimbrijs vestimenti prout viderat xpm ha
beret t ipam imaginē deuotissime adora
bat. Fecit etiā imaginē suipius stantē ante
imaginē xpi genib? flectis et manibus cācel
latis. Et dñs ibidē q sub fimbria xpi qdaz her
be crescebat: que cū pri? nulli? eent virtutis
postqz fimbriā xpi attingebant tāte virtutis
erant q oēs infirmitates curabāt. Dñs autē
hiero. in historia triptita: q Julian? apostata
ta imaginē xpi remouit t suā sibi colloca
uit: que tamen postea icū fulminis commi
nata fuit. Per puellā etiam mortuā signifi

carum petor. De qua filia tria dicuntur. Præ
q mortua plorabat. An dicitur. Plebat
aut oēs et plangebāt illā. Eodē mō petor ab
oibz plāgi debet. pūmo emi plāgi a deo
Adib. vñ. Ve mihi q facit sciat q collig
git racemos in autūno videmine. Doler et
am rps q diabolus hoies colligit magnos et
ipe vir pōt habere puos. Esa. i. heu cōsola
bor sup hostibus meis et vindicabor de ini
micis meis. Glo. Adore pū patris eos licet
inimicos plangit et pcutit. Scdo plorat ab
āgelis. Sicut em āgelis gaudet de petor cō
uersioe sic doler de eorū pūaricatōe. Esa. xiiij.
Ecce vidētes clamabūt foris āgel pa
cis amare flebūt. Tercio plorādus ē a seip
so. Bere. vi. Luctū vñgētū fac tibi plāctū a
marū. Adibee. i. Faciā planctū velut dras
chorū et luctū quasi strutionū. Draco plan
git qñ elephas caput suū cōterit Strutio
vulgar qñ oua sua pdit. Debz igit petor fle
re et qñ diabolus caput suū. i. rps i eo extirpit
et qñ oua. i. merita sua perdit. Quarto flēd
est a quolibz xpiano. Ecce. xiiij. Luctū mor
tui septē dies: fatui aut et impū oibz diebz
vite ipor. Augu. Sūt ne in te xpiane vīscer
ra mie q plāgis corpū a quo recessit aīa et nō
plāgis aīaz a qua recessit deo. Scdo ista pu
ella fuit resuscitata: et hoc manu eam tangē
do et eleuād. Manus aut dei quicqz dīgit
tōs hz. Pūm est potētia dei. ille est pollex
Secūdos sapiētiā dei. iste ē iuder. Tercio
grā dei iste est medius q p grām mediātē
peccator iustificat. Quartus charitas dei:
iste est medicus. Charitas aut dei marime
apparet in xpi passiōe q est medicina oīum
petor. Quintus ē mīa dei. iste ē auricularis
q marime p mīam petā purgantur. Petor
aut ē infirmus: iō indiget potētia dei q ipm
faciat fortē ad resistēdū et opādū. Phil. iij.
Dia possūz in eo q me pfortat. Est cer: iō
indiget sapia dei q sibi viā demōstrat. ps.
Deducit eos in viā rectā et irem in ciuit. ha
bita. Est dei inimicus: iō indiget grā dei q ip
sum reconciliat et saluat. Ephe. ij. Qui? gra
tia vos saluati estis. est vulneratus: iō indi
get charitate et medicina dei q fuit i xpi pas
siōe. eccle. xxxv. Altissim⁹ de tra. i. de car
ne sua creauit medicinā. et imūd. iō indiget
mīa dei q immūdicias petor purget. Pro
uer. xv. Per mīam et fidē purgātur peccata
Tercio ista puella p resuscitationē fuit nu
trita. vñ dicit Adar. v. Iussit illi dari māduca
re. postq em petor ē resuscitatus indiget pane

verbi dei q xpm fortificet. ps. panis cor bo
minis cōfirmet. Indiget cibo grē dei q xpm
fortificatū delectet. eccle. xxiij. Spas me
sup mel dul. Indiget vino amoris qd ipm
cōfortatū et delectatū letificet. ps. Vinū leti
ficat cor hoīs. Istō vino hic aspsimur: s
futuro ipm in suo fonte bibem⁹. Aug. In re
gide illa intelligibili beata vita in suo fon
te bibis. inde hinc humane vite aliqd asper
gitur vt tēptationibz hui⁹ secuti tēptatōe
fortiter iuste prudenterq viuatur.

Sermo secundus vnde supra.

Confide filia fides tua
te salua fecit. scdm beatus Am
bro. in lib. de sapientissimo sa
lomone. Mulier ista fuit martha. ait ei sic.
Xps largū sanguis fluxu stecauit in martha
Demōs expulit de maria. Corp⁹ redimui
spūs calorem pstrinxit ilazaro. Isti q mulier
rps tria verba dixit. Anū qd fuit magnēsa
militaritaris cū dixit. filia. Scdo qd fuit ma
gnēsa securitatis cū dixit. fide. Tercio qd fu
it magnēsa leticie et iocunditatis: cū ait. Fides
tua te salua fec. Ista tria vba sūt dīc rps aut
libz aīe fidelis. pūmū dīcū ē magnēsa fūlarita
tis cū noīando filia. Est eim fidelis aīa filia
di triplici iure. pūo pp gñatōes. de? em ip
saz gñauit gñatōe naturā: qñ ad sūctū dīc
sua cā fecit dīc istā gñatōem pūm? hō de p
panit: et iō totā naturā hūmā imūdā fecit.
s em mīa ēviciata et panis. et sicut vīnū pu
rū sū ponat in vas viciatū vīnū corū pū
stic aīa mūda creata et corpi imūdo infusa vi
ciat. ephe. ij. Erām? natura filij ire. ideo deus
ipam aīaz regnauit gñatione sacramētali q
fit in baptismo. ioh. iij. Nisi qs renat⁹ fuerit
denuo: non pōt videre regnū dei in ista re
generatiōe spūssantus ē loco pūis: aq loco
mīs. dū dei loco dīuini seminis. Sed ab
ista regnatiōe multi degenerāt q baptis
mā lē innocētiā fedāt. iō de ipaz adhuc gñatōe
gñatōe spūali q fit p pūmiam. et sicut de? non
abicit a sua filiatiōe illos qui seruāt baptis
mā lē innocētiā. sic nec illos q de dīcūnt pe
nitētiā. s hā illos q illos gñatōe gñatōe ge
neratione. s gñatōe celesti. De qua dicit
rv. Gñatio qñ reuertunt huc. beda. Non
nouū dī videri si nasci dicat q et hac vita mī
grauerit. Sicut ei pūerit nasci dī cū quis d
vtero mīs pcedēs ē hāc vīa ingredit. Ita
pōt natus appellari qui solutus vīculis car
nis ad lucem sublimatur eternā. Scdo aīa

dicit filia dei ppter imitationē. Non debe
mus tñ ipm imitari in potētia: qñ ineffabilis
est. ps. Quis loquet potērias dñi. Nec in sa
piētiā: qñ scōprehēnsibilis ē. ps. Mirabil fa
cta ē scia tua ex me. s i mīa: qñ i hac imitabil
ē. Luc. vi. Estote mīsericordes sic et p v mī
sericors ē. In futuro aut cōuerso scī imita
bunt deū i potētia. ps. Introibo i potērias
dñi. In sapia. ps. Estimabā vt cognosce
rē. labor ē an me donec intrē i sanctuariū
dei. Nō aut oportebit q ipm imitem⁹ i mīa
Nec qñ ad bonos: qñ i eis nulla erit mīse
ria. Nec qñ ad malos: qñ gaudebūt de dei
iusticia. Tercio dicit filia dei ppter hereditatis
successionē. Ro. viij. s filij et heredes. Hēre
ditas trāsīt ad heredes cum suo onere. Ede
ris em hereditas hz ānerū omis pūlitaris
et obediētie: et aduersitatis. Eū isto onere cā
habuit rps. Phil. ij. hūiliauit semetips⁹ quo
ad pūm. Fact⁹ obediens vsq ad mortē: q ad
scdm. Adortē aut crucis q ad terrū. cū isto
onere et nos cā hēre debem⁹: vt. s. sūm? hūiles
Adar. xviij. Nisi duersū fueritis et efficiami
sū pūl: nō intrabitis i regnū celoz. Simus
mādatis dei obediētes. eiusdē. rir. Si vis
ad vitā ingredi sua mādata. Sim⁹ i aduersi
tatis pārtētes. Adar. v. Bī q psecutionem
pariunt ppter iusticiā: qñ ipor et regnū celoz
pūm. Scdm dñi fuit magnēsa securitatis: cū dixit
Ecce. fide. Valde ē de nra salute securi esse
possum⁹: et q ad pfidēdū sic aiati sum⁹. Fe
cit aut rps de nra salute nos securos p tria.
Pūo p iuramētū qd tripl nob iurauit. Pri
mo p se oipotēte. Beni. xxiij. Per memetips⁹
iurauit dicit dñs: q bñdī cēs bñdīcā tibi bñ
dictionē. s grē i pñt: et glie in futuro. Scdo
iurauit p se viuētē. Num. xxiij. Eū ego
dicit dñs. i plebis glia dñi vniuersa terra. i
terra viuētū: q glia dñi tunc implebit qñ
nūer saluādoz erit ppter. Tercio iurauit p
se dīcat. Adar. rir. Amē dico vobis q vos
q reliqstis oīa et secuti estis me et c. Rō aut q
re de? isto triplici mō iuramēt pōt assignari.
hō em trib⁹ de causis iuramētū qñq nō ser
uat. Aut ppter potētiā qñ nō pōt huare qd iu
rauit. Aut ppter mortē subitā qñ. s. morte pū
tus nō pōt huare qd iurauit. Aut ppter frau
dulētiā qñ. s. intendit decipere eū cui iurauit
Deus aut iuramētū suū nō violat. Nec ppter
ipotētiā qñ. s. omipotēs ē iō iurat p se oipo
tēte. Nec ppter mortē iter pōtētiā: q ipe est
vita: s i iurat p se viuētē. Nec ppter aliqū
fraudentiā: qñ ipe ē dñs: iō iurat p se s

ratē. Veritas em neminē decipere pōt. Scdo
fecit nos securos p instrumentū qd scripserit
qñtuor euāgeliste. s. pñtuor euāgelia. Tūc
aut instrumentū ē autenticū qñ hz sapiētes
dictatores testes veraces: et fidelem notariū.
Dictator: hor instrumentorū fuit spūssantus
ij. Pet. i. Spūssatō inspirati locuti sunt scī
dei hoies. Fuit etiā dictator filius dei q euan
gelia dictauit. Querit testes duodeci apst.
Act. i. Eritis mī testes in hierl⁹ et c. Notari⁹
fuerūt qñtuor euāgeliste: quoz lingua spūs
scris tāq calamo vsus est. ps. Lingua mea
calam⁹ scribe velociter scī. Notari⁹ fidelis
fuit Adar: q oīa audiuit a petro. Fuit Lu
cas q oīa audiuit a paulo i padisum rapto.
Fuit Mathe⁹ q oīa audiuit a xpo. Fuit Jo
hānes q sapiētiā hauit de pectore dñico.
Tercio fecit nos securos p pign⁹. Dedit ei
tria pignora. Pūo corpa scōz suoz q apud
nos sepulta sūt. ecc. xliij. corpa scōz suoz i pa
ce sepulta sūt: et viuēt noīa eorū i etnū. Tūc
em de? vt ipa corpa i pignore teneam⁹: ne si
ne nobis resurgāt. heb. xi. hī oēs testimōio
fidei pbat i uētī sūctō accēpit repromissio
nē deo aliqd p nob meli⁹ puidēte: ne sine no
bis psumārem⁹. Scdo dedit nob corpa pūm
Adar. vi. Ecce ego vobiscū suz oibz diebz vs
q ad psumatōes seculi. et bñ dīc vsq ad pū
mationem seculi: q postmodū nobiscū non
erit sub forma panis: s i apra glia maiest⁹
tis. Tercio dedit nob spūssantū. ephe. i. Signa
ti estis spū pmissionis scō q est pign⁹ herē
ditatis vestre. Tercio dñi fuit magnēsa iocū
ditatis cū suā salutē sibi pmissit dicēs. fides
tua saluaz te fecit. Adar. ista mulier fuit
sanata qñ oēs vītes q erāt sibi cā salutis se
cū assumpsit. s. verecūdiā fidē. timorē. dile
ctionē: et hūilitatē. Verecūdiā ei⁹ appert i b
qñ nō an faciē: s retro accessit. Fides i hoc q
dicebat. Si tetigerō tñ simbiā vestimentī
ei⁹ salua ero. Timor in eo q retro stabat. de
cū timore dī Adar. v. Mulier aut timens
et tremēs et c. Dilectio et fides in hoc q teri
git. Fides em cū dilectōe dñi tagit. hūilitas
ei⁹ p i eo qñ reputauit se dignā tangere
pedes: nec etiā pleuitudinē vestimentī: s tñ
simbiā. Iste qñq vītes sūt valde necessa
rie cūlibet p ordinē ad salutē. nā verecūdiā
hz cor petoris ad pñiam disponere. Qñ em
stātū sue miserie cōsiderat: incipit de seipso
erubescere: et de peccato suo dolere. sicut em
mala verecūdiā ipedit pñionē: sic bona in
ducit dolorē. eccle. iij. Est pñssio adducēs

petm: et p'sullo adducēs gl'iaz gr'az. Talis
p'sullo facit hōes pueri a culpa p'erita. ps
Dixit dñs et basan puerū. Basan interpreta-
tur p'sullo. Liberat a p'rii culpa. Adicb. iij.
Veniens vsq; ad babilonē ibi liberaberis.
ibi redimer te dñs de manu inimicor tuorū
Babilō em interpretat p'sullo. Eōseruat a cul-
pa futura. p'sb. q'da dicit. Erubescencia sal-
ua res ē. Mō qm aut p'mēdabilis ē hēcūdia i
corde: et etiā in facie: et maxime i adolefcēte
Amb. in lib. de offi. Sicut i senib' grauitas
et in iuuenib' hylaritas. sic i adolefcētib' ma-
xime hēcūdia p'mēdabilis: h' multi sunt sic ifru-
niti q' nec de p'cto p'erito volunt p'sterire nec
p'is dimittere: nec de futuro cauere. Eōra
q's d' Jere. iij. Frōs mulieris meretricis fa-
cta ē tibi: nolūisti erubescere. Sedo aduenit
fides q' cor sic dispositū h' purgare. Act. xv.
Fide purificās corda eorū. Fides em expel-
lit oēm inordinatū amorē bonorū: delitiaz:
et diuitiaz. Heb. xi. Fide moyses grandis ef-
fect' negauit se esse filiū filie pharaonis ecce
p' fidē p'p' honoy. Adagis eligēs se affli-
gi cū p'p'o dei. ecce p'p' delitiaz. Adia-
ioes diuitias existimās thesauro egyptiorū
3 ip'operiū xpi: ecce p'p' diuitiaz. Tertio
aduenit timor q' cor sic dispositū et sic purifi-
catū h' munire ne vltior aliq' inuādie igre-
diat. Est em tāq' speculator q' lōge istidias
p'lderat et vitat. eccl. xxi. Timor dñi sup om-
nia se supponit. Est tāq' ianitor q' p'ctm
ostiu clausum est. puerb. xv. Per timorē dñi
dedinatiois hō a malo. imo si intravit statū
expellit. Eccl. i. Timor dñi expellit p'ctm.
Mā q' sine timore est nō poterit iustificari
Est aut magnū periculū qm iste ianitor dor-
mit. Jura illd eccl. vii. Si nō i timore dñi
tenueris te instanter: cito subueret domus
tua. Iste timor etiā cūes custodit ne diu-
sio subintrat. Aug. de ci. dei. Scipio volebat
cartaginē emulā romani imperij dirui et de-
cerment: vt dirueret p'dictū Latho. Timēs
infirmitatē hostiū securitate et idoneū tu-
torē vidēs eē errorem. Quarto accedit dile-
ctio q' cor dispositū purificatū: et munitū h'z
gratificare. Sine hac em ea q' facerem deo
grata nō essent. vt habet. i. Cor. xij. Nec ea
q' facerem q'm ad deū: sic deū laudare. Vbi
dicit. Silinguis hōis loqr et āgeloy. i. si lau-
dauero deū: sicut laudant angeli et b'ri: chari-
tate aut nō habet: facit humelut es sonans
et cibali timēs. Nec ea q' facerem: q' ad pri-
mū: sicut cleomēsias dare. vnde subdit. Et

si distribuero in cibos pauper oēs facultates
meas: charitate aut nō habuero nihil mi-
hi p'dest. nec ea q' facerem: q' ad nos sic corp'z
mortificare: reuel morti exponere. vnde subdit
Et si tradidero corp' meū ita vt ardeam. et
Quito accedit humilitas q' h' oia supradicta
custodire: q' sicut dicit Greg. q' ceteras v'ra-
tes sine humilitate p'gregat q' q' puluerem
ante v'cū portat. est em humilitas sic cūis
fundamētum: et radix. Sicut em cūis custo-
dit ignē: sic humilitas grām spirituale. Eō
de. r. Quid supbia terra et cūis. et sic fundamē-
tū q'mo magis p'fundat tāto magis edi-
ficius stabilis. et sic arbor q'mo magis radices
p'fundat: firmiter: tāto firmiter exurgit. Sic et hu-
militas q'mo fuerit p'fundior: tanto aia gra-
dei erit solidior. aug. Cogitas magnā fabi-
cā p'struere celistudis. de fundamēto cogis
ta humilitatis: arborē ardeē: figit radice in
humili: vnde tēdit ad celus: si sine radice au-
ras peti: ruina est non incrementum. et.

Sermo tertius eiusdem.

Alia mea modo defun-

cratē. Quid significat tres mo-
tū q's r'p's suscitauit ostēdit aug.
in lib. de Simone domini i monte. Per tres
sunt dñe. i. i corde: i factor: i p'suetudie. Et
subdit. Una ē q' i domo: sic puella q' i cor-
de p'serit libi. i. i. Alia tā plata extra domū
p'cedit. i. vidue filiū: q' i factus p'cedit cōfen-
sus. Tertia q' p'suetudie mala tāq' mole ter-
rena p'mis anitū: q' tūc i sepelchro ē iā f'etū
sic lasar: q' igit ista puella signat p'mā dis-
ferētiā p'cti pur ē i aia. iō d' q'z rogare et dis-
cere. Dñe filia mea. i. aia mea mō defuncta ē.
et. h' videt eē p'ietas iter matheuz: marcum
et lucā. Ad the' dicit q' p' dicit q' filia mor-
tua erat. Ad ar. v. d' q' p' puelle dicit filia
mea facer i extremis. Luc. viij. d' q' h' morie-
bat. h' d'cedūm q' p' quādo recessit a filia tā
moriebat. Quādoq' veniebat ad r'p's p'sup-
ponebat q' effz mortua. et iō vtrumq' p'notū
dicere. et q' dimisit i extremis q' credēbat
q' effz mortua. aug. de p'sensu cūā gelistūz di-
cit q' p' puelle volebat q' dominū ad eā ve-
nirēt quā dimiserat i extremis: vt si nō dūm
effz mortua eā sanaret. si nō effz mortua: q'd
quidē credebāt: eā resuscitaret. Ad theus
igit posuit verba mentis. Ad aras verba
oris. et subdit. Aug. hic rem necessariūz di-
scimus nil in cuiusq' verbis debet impice-
re nisi voluntatem cui debent verba ferre.

nec mēiri q'q' si alijs v'bis dixerit. q'd ille
voluit cur? v'ba nō dicit. per istā igit filiaz
defuncta significat aia p' p'ctm mortua. de
qua ponitur duo. i. stat' p'uaricationis et
status iustificationis. Stat' p'uaricationis
notat cū d' filia mea mō defuncta est. At
similat aut p'cto mortuo triplici de causa
1. Primo p'pter fetoze. Sicut ei mortu' fetoze
corporealiter sic p'cto spūaliter. Sūt autem
quattuor p'pter que cadauera mortuorum
multum fetēt. i. locus: calor: v'etus: et temp'
2. Locus quādo. i. cadauer ē in loco alto tunc
fetoze magis diffundit: et signat supbia q' co-
ram deo et angelis fetet. Jobel. ij. Ascendet
fetoze ei? et ascendet putredo ei? q' supbe egit
3. V'etus quādo. i. magis fetoze fetoze et v'as ad ter-
ram erant: et postmodū descēdēs sup eas
se inuoluit: q' spūis vndiq' infingit et sic
escam carulis suis portat. Spine auarorū
sunt astutiae eorū q'd paupes pungūt. p' q's
etiā bona ip'oz rapiūt et filijs suis tribuūt
Sequit. illic p'gregati sūt milia: alter ad al-
terum. hoc q'm ad supbos. Ad ilu' cū infi-
diat aub' domesticis: et matie pullis par-
uulis. Sic supb' p'fegit mēiores se et pau-
perū bona rapit. Et vt possit aliq'm melior
apparere eiusdē malicie socios secū adiu-
git. Ideo dicit. Alter ad alter. alij vermes
sunt quedā peccata q' nullā h'z delectationē
h'z am cruciant sicut iracundia: tristitia: et
inuidia. Mā iracundia vitā diminit. Eccl.
xxx. Zelus et iracundia diminiūt dies. Tri-
sticia ossa cōsumit. Prover. xvij. Spūs tri-
stis exicat ossa. Inuidia ossa putrefacit. pro-
uēbio. xij. Putredo ossium inuidia. Se-
cundo ponit status iustificationis q' signifi-
catur in istius puelle resuscitationē. Ad re-
suscitationē aut spūalē quedā cooperā-
tur quedā disponit: q' quedā ostēdit. Lo-
operant q'de fetoze ordines: q'd significat
hoc q'd d' q' pat' q' dicebat Jaz? vt d' mar-
ci. v. p' ip'a rogauit. Jaz? interpretat illumina-
tās et signat cetus sanctorū q' a deo illumina-
ti sunt. et alios illuminat. ps. Illuminās
tu mirabiliter a mōib' eternis. Vbi em sc'i
p' peccatorib' orabāt deum essēt i miseria
multo magis modo dū sunt in gloria. et co-
rum charitas nō sit diminuta: h' augmētata
Bern. Orāp nobis sancti p'ces: q' illa brā
patria charitate eorū nō minuit: augmēta-
uit. Sancti etiā dū erāt in hac vita de sua
adhuc salute erāt solliciti: et tū adhuc p' pec-
catorib' orabāt. Nūc autē de sua salute sūt
securi: et ideo de nostra totaliter possunt eē

grauior q' interius vult' p'cie. Mōne hoc
magis fugiendū est q' mors: q' dispēdūm
q' exiliū. Alij vermes sunt ipsa vicia: p'cta
De q'd d' Esa. xliiij. Ibi cubauit lamia:
et inuenit sibi requiē. hoc q'm ad luxurias
Lamia sicut dicit Glo. h'z pedes caninoe: et
cetera feminea. Luxuriosus enim et in p'ctā
currit et sepe ad vomitū redit: et maxime q'm
catulos suos. i. r'etardos suos diuersis de-
lectis nutrit. T'cū. iij. Et et lamie nudaue-
runt mamas: lactauerūt carulos suos. Seq-
tur. Ibi habuit foueā ericā: hoc q'm ad aua-
ritia. Ericā est aia spinosus et significat a-
uarū p'pter anxietates spinosus. Dicit ac-
3. 3id. q' ericā? sup'it ascēdit et v'as ad ter-
ram erant: et postmodū descēdēs sup eas
se inuoluit: q' spūis vndiq' infingit et sic
escam carulis suis portat. Spine auarorū
sunt astutiae eorū q'd paupes pungūt. p' q's
etiā bona ip'oz rapiūt et filijs suis tribuūt
Sequit. illic p'gregati sūt milia: alter ad al-
terum. hoc q'm ad supbos. Ad ilu' cū infi-
diat aub' domesticis: et matie pullis par-
uulis. Sic supb' p'fegit mēiores se et pau-
perū bona rapit. Et vt possit aliq'm melior
apparere eiusdē malicie socios secū adiu-
git. Ideo dicit. Alter ad alter. alij vermes
sunt quedā peccata q' nullā h'z delectationē
h'z am cruciant sicut iracundia: tristitia: et
inuidia. Mā iracundia vitā diminit. Eccl.
xxx. Zelus et iracundia diminiūt dies. Tri-
sticia ossa cōsumit. Prover. xvij. Spūs tri-
stis exicat ossa. Inuidia ossa putrefacit. pro-
uēbio. xij. Putredo ossium inuidia. Se-
cundo ponit status iustificationis q' signifi-
catur in istius puelle resuscitationē. Ad re-
suscitationē aut spūalē quedā cooperā-
tur quedā disponit: q' quedā ostēdit. Lo-
operant q'de fetoze ordines: q'd significat
hoc q'd d' q' pat' q' dicebat Jaz? vt d' mar-
ci. v. p' ip'a rogauit. Jaz? interpretat illumina-
tās et signat cetus sanctorū q' a deo illumina-
ti sunt. et alios illuminat. ps. Illuminās
tu mirabiliter a mōib' eternis. Vbi em sc'i
p' peccatorib' orabāt deum essēt i miseria
multo magis modo dū sunt in gloria. et co-
rum charitas nō sit diminuta: h' augmētata
Bern. Orāp nobis sancti p'ces: q' illa brā
patria charitate eorū nō minuit: augmēta-
uit. Sancti etiā dū erāt in hac vita de sua
adhuc salute erāt solliciti: et tū adhuc p' pec-
catorib' orabāt. Nūc autē de sua salute sūt
securi: et ideo de nostra totaliter possunt eē

solliciti. Iuxta illud. iij. Pet. i. Dabo autem operam meam et frequenter habere vos post obitum meum. Et sunt etiam sancti iuxta speculum eternitatis. in quod dare videtur miseriam in penam. et idem movent ad effectum pietatis. Berni. si sancti dum adhuc viverent miseriam in penam. quod per eis orauerunt. nunc ratio apertius pro veritate nostras agnoscit miseriam in penam. iterum dicit. Secundo videtur quod sunt illa quod disponunt ad spiritualem resurrectionem. Que quidem sunt tria. Primus est utilitas sui originis recognoscere. quod nota tur per hoc quod rps ad illam resurrectionem assumptus est in matrem. illos. s. de quibus dicit iob. xviij. Purredini dicitur per meles et in mea. Talis est consideratio humilitatis inducit. Adhuc vi. humilitatio tua in medio tui. Ac si dicat. Non solum habes cum humilitatis ex his quod se superat. ubi habes iudicia dei. ps. iudicia tua abyssus multa. Non solum ex his quod sunt in fratre. ubi habes tormentum inferni. Eccl. viij. c. In umilia valde spiritum tuum qui videtur carnis ipsi ignis et vermis. non solum ex his quod sunt extra te ubi habes pericula mundi. i. Joh. v. mundus totus in maligno positus est. Sed etiam ex his que sunt intra te in medio tui. Sap. ix. Corpore quod corripit aggrauat animam. Secundo dum de possessione est gaudium mundi excludere. quod notat per hoc quod rps. tribucentes cantantes carne lugubre iussit erire. carne lugubris est gaudium mundi. Amos. viij. Conuertere festiuitate vestra in lumentum. et gaudium vestrum in luctum. Presens enim vita est vigilia. exilium. et stadium. Et sic de vigilia veniat ad festum eterne solennitatis. De exilio ad patriam celestis hereditatis. De stadio ad octium eterne quietis. sed mali faciunt festum de vigilia. de exilio patriam. de stadio octium. Et idem in futuro semper erunt in vigilia. quod spiritus erunt tristes et ieiunantes semper in exilio. quia a celesti patria semper erunt exules. spiritus in stadio. quod de pena in penam semper erunt currentes et in tormentis laborantes per. Laborabunt in eternum et viuunt adhuc in finem. sed beati semper erunt in patriam. leticia. et in quiete eterna. Tertium dispositum est turbam tumultum vitare. quod signat per hoc quod rps turbam eiecit. seneca. forati. et scipioni. et Zelio honestatem excuteret dissimilis multitudine. idem. Quoties cum hominibus habitauimus non homines redimus. Interrogat quidam pbs quid esset hominibus. respondit alter homo. Inuitas parum dicit quidam senex. Quando moyses intrabat in nubem loquebatur cum deo. quando exibat loquebatur cum populo. sic monachus

qui est in claustro loquitur cum deo. qui erit ad turbas loquitur sepe cum dyabolo. Tertio videtur quod est illa quod ostendit resurrectionem eternam. Quequidem sunt tria. Primum est velox resurrectio. Fantastice enim et magice resurrectio non surgit velociter. sed modo mouent pedes. modo manus. modo caput. Illi vero qui velociter suscitantur continentur surgit. Ideo de de ista puella. Luce. viij. Surrexit continuo. et de lazaro Joh. xi. Stetit postquam qui erat mortuus. Peccati huius caput. s. malam suggestionem et consensum. habet manus. s. malum opus. habet pedes. s. malam consuetudinem. quando quis de peccato in peccatum currit. Pro uerbis. i. Pedes eorum ad malum currunt. Surtur igitur quidam qui peccata dimittunt spiritum ad consuetudinem. quod non ita sepe peccant illi resurrecti tantum in pedibus. Deinde dimittunt opus. isti suscitantur in manibus. Ad de dimittunt consensum isti suscitantur in capite. sed qui veraciter suscitantur. statim dimittunt peccatum. et spiritum ad consuetudinem et spiritum ad opus. spiritum ad consensum et suggestionem. secundum signus est foris ambulatio. Fantastice enim suscitati non possunt ire nisi per aliquos passus. Dicit enim per aliquos passus quod non possunt ire nisi in quantum extendit umbra corporis sui. Veraciter autem suscitati vadunt libere sicut prius. Et autem ostenditur quod ista puella fuit veraciter suscitata dicit Mar. v. Confestum surrexit puella et ambulauit. De lazaro dicit dominus. soluite eum et nite abire. sunt alii qui aliquos passus tantum faciunt. faciunt enim unum passum cum faciunt alii qua opera de genere bonorum. faciunt alii dum habent aliqua bona proposita cordi. faciunt alii dum peccata dimittunt spiritum ad opus extrinsecum. sed illi qui vere suscitantur non faciunt passus sed dietas. Una dieta est peritio cordis. alia confessio oris. tertia satisfactio operis. Pro. iij. Inimus via tris dierum in deserto ut inuolamur deo nostro. Tertio signum est maleducatio. quod sicut dicit Mar. Lucas. rps iussit puellam duci maleducare. sic enim dicit Amb. Fantastice suscitati mandata care non possunt. Adagi enim et ingromantia quosdam characteres subagrellis mortuorum ponunt et faciunt eos aliquantulum ambulare et alii qua verba dicere. non possunt facere ut mandant. Libus qui maleducati primo maleducant deinde ad stomachum dirigunt. ibi digressus ad membra dirigitur. sic incorporat. Ille ergo est vere suscitatus qui mandata dei mandata per meditationem et eam stomacho me

morie recondit per recordationem et sibi in corporat per operationem.

In Dominica. xlv. Sermo primus.

Am subleuasset oculi

los iesus et vidisset quod multo marino venit ad eum et. Jo. vi. Sicut dicit Aug. sup Jo. Litteras pulchras et bene formatas aliter laudat ille qui nescit litteras. aliter ille qui nouit. Illa primus laudat figuram pulchritudinis. Alius sensus profunditatem. Sic etiam aliter laudat pictura. aliter scriptura. Illa tota laus picture est in decore exteriori. Zaus autem scripture maxime est in sensu interiori. Eodem modo miracula christi aliud preterdunt exteriori. aliud continent interiori. Illa exteriori preterdunt admirationem unde paruuli edificentur. Interiorius continent mysteria unde perfecti exerceantur. Habent enim ipsa miracula ut ibidem dicit Aug. linguas suas. Nam quod rps est de uerbo. ideo etiam factum uerbi est nobis dei uerbum. Distice ergo loquendo rps in hoc euangelio quadrupliciter gerit personam. Primo gerit personam prius miserantis in hoc quod oculos subleuauit et turbam respexit. Respicit enim ille signat respectum paternum misericordie respectum prophetam petebat dicens. Respice in me et miserere mei. Idem. Quod miseret per filios miseret et dominus miseret se. Et subdit triplicem causam quare sic miseret. Una sumitur ex parte principum. quod de uili et fragili materia facti sumus. Ideo dicit. Qui ipse nouit figuram nostram. Secunda ponit a pre finis quod se in cinerem redigendi sumus. et ideo subdit Recordat est quoniam puluis sumus. Tertia sumitur a pre medij. quod se in instabilem vitam habemus. Ideo subdit. Non sicut fenestra. Illa ad instar feni et floribus modo uirescit in iuuentute. modo arescit in senectute. modo florescit in sanitate. modo arescit in infirmitate. modo putrescit in morte. Secundo gerit personam amicitia familiariter colloquens in hoc quod rps familiariter cum philippo locutus fuit dicens. Unde ememus panes et. Jo. xvi. Jam non dicam uos seruos sed amicos. quia oia quod audiui a patre meo nota feci uobis. Ad autem sequitur. Hoc autem dicebat tectus enim inuit quod nullus secretum suum amico committere debet. nisi prius cum teterit. i. pber. Eccl. xi. Non oem hominem inducas in domum. i. in cor tuum. multe enim insidie sunt dolosi. Eiusdem. vi. Si possides amicum in retractione posside illum. et non facile credas

ei teipsum. Ante probationem enim non debet de facili seipsum sibi credere. sed postquam ipsum tectum uir. i. probauit et fideliter inuenit debet se curare sibi seipsum committere. Unde legit de alexandro quod cum philippus eius medicus et pber amicus medicum sibi dare deberet supuenerit se ab emulis misse continentes philippum in medicina uenientem admiscuisse. quas cum alexander legisset medicum prius hauserat et postea der legisset medicum prius hauserat et postea fiduciam quam de ipso habebat malum de illo spicari non poterat. Ad etiam dicit tectus enim uis des esse prius ei quod dicit Jaco. i. Deum enim nemi non tectat. Sed dicitur quod aliter tectat diabolum aliter homo. aliter deus. Diabolus enim tectat ut decipiat. i. p. vlt. Aduersari uelut diabolus tanquam leo rugiens circuit querens quem deuoriet et. Non tectat ut pber et agnoscat. Eccl. de. xij. c. Et multa loquela tectabit te. De tectat ut tectat et a seipso et ab alijs cognosci faciat. iuxta illud Bene. xij. Tentauit deus abraham et. Et sequitur. Nunc cognoui. i. cognoscere feci quod timeas deum. Sed uidetur quod de turba pascenda rps non debuit requirere philippum. sed iudam qui loculos portabat. Sed dicitur quod philippus orationem perat de patria illa. i. galilea. et ideo notus fuerat turbis. et propter hoc de turbis pascendis magis erat sollicitus. Et cum dicit Mar. xij. Aspetate seros accesserit ad eum discipuli dicentes. Deserit est locus et iam preterit hora. dimitte turbas ut euntes in castella emant sibi escas. Credendum est quod philippus inter eos erat qui rps magis sollicitabat. et ideo rps philippum requisit dicens. Vni ememus panes et. Tercio rps gerit personam domini potenter operantis in hoc quod quoniam panes sic multiplicauit. et quod quoniam milia hominum inde satiavit. exceptis mulieribus et puuibus. ut dicit Mar. xij. Hoc enim fuit potenter infigit nite. Voluit quidem deus ut dicit Aug. sup Jo. noticiam sui dare humano generi. sed quia non poterat ab omnibus uideri oculis corporalibus uoluit se manifestare offensa miraculis. Ideo in prima creatione multa miracula fecit. inter quod unum fecit quod terra segetes producere fecit. Sed quia ista miracula ex assiduitate uiuuerunt. igitur rps aduentus multa alia miracula fecit. propter uisitam cursum ordinemque naturae non quod sunt maiora. sed quod sunt magis insolita. Et subdit Aug. Maius enim miraculum est gubernatio totius mundi quam saturatio quoniam milia hominum de quoniam panibus. et tamen hoc nemo miratur. Istud mirant homines. non quod maius est

sed qd rari est. Idē. Unde em multiplicat de paucis grāis segetes et cetera blada. in de multiplicat in manib' suis quinq' panes. Prās em erat i manib' xpi. panes aut illi quinq' quasi femina erant. nō qdē terre mādara: sed ab ipō qd terrā fecit multiplicata. Quis aut xpo tam facile fuisset panes de nouo creare sicut iam factos multiplicare. volebat tū tā factos multiplicare vt cōsumeret hereticos quos sciebat esse dicturos: oia visibilia a diabolo ēē creata. Eū em dicat. i. Jo. iij. In hoc appuit fili' dei vt dissoluat opa diaboli. Sed si illi panes a diabolo fuissent facti: xps eos nō multiplicasset: sed pot' destruxisset et alios de nouo creasset. Illi qnq' panes pnt intelligi qnq' cōsiderationes que mēte reficiūt. Quorū panū qdā cōficiunt ex farina tota amara. qdā ex amariore. qdā ex amarissima. qdā ex farina tota dulci. qdā ex farina ptiā dulci et ptiā amara. Primus est panis cōpassionis. Iste cōficat et efficit de farina amara. i. ex miserijs primorū. De quo dicit Tho. ij. Adhūc aut panes in luctu et tremore. memorās illū sermonē quē dixit dñs per Amos pphetā. 2. Dies festi vestri cōuertent in luctū. Scdōs est panis afflictionis qui cōficat ex farina amariore. i. ex cōsideratione passionis xpi. De quo dicit Deute. xvi. Septē dieb' comedetis absq' fermento afflictionis panes. Ille panē afflictionis comedit qd cōsiderādo dñi nri iesu xpi passionē comedit et corpore se affligit. corde cōdolēdo. corpore se mortificādo. Sed debet comedere sine fermento malicie et neq'tie. Eū fermento neq'tie comedūt heretici qd dicūt xpm nō vere fuisse passum. Eū fermento malicie cōdūt mali xpiani: qd fidē hnt: sed opa nō habēt. Debet igit comedere sine fermento. i. cū fide vera et operatione bona. Et dicit qd comedebat septē diebus: qd septē effusioib' sanguinis dñi nostri iesu xpi debent esse int'it. Quorū due fuerūt in duab' manibus: et alie due in duobus pedibus. Quarta in toto corpore qd fuit flagellatus. Sexta in capite qd spinis fuit coronatus. Septima in latere qd fuit lanceatus. 3. Tertius est panis tremoris qd cōficat ex farina amarissima. i. ex cōsideratione penarū infernaliū. De quo dicit Eccebi. xij. Panē tuū in cōturbatione comede. Multum em debet timere et cōturbari qd cōsiderat penā inferni. Job. xxi. Eū recordat' fuero p'tiū meo: et cōturbat' carnē meā tremor. ps. xi

mor et tremor venerūt super me: et conturbat' me tenebre. Nec mirū: qd ibi comedat panis amarissim' et venenosus. Job. xxi. Panis ei' vertet in vtero illi: in fel aspidū in intrinsec'. Quart' est panis deuotionis qd cōficat ex farina tota dulci. i. ex cōsideratione gaudiorū celestiu. De quo dicit in ps. Fuerūt mihi lachryme mee panes die ac nocte. Nichil em sci viri in hac vita dulci? lachrymis deuotionis pasci. Esa. xvi. Inebria bo te lachryma mea et c. Sicut em ebri' dolorē nō sentit: dāna pui pedit: et verba cōtēnit: sic sancti viri talib' lachrymis inebriati pui pedit dolores corporū: dāna reij: et iniurias verborū. Quintus vero est panis cōmunionis: qui scilicet cōficat ex farina amara et dulci. i. ex cōsideratione p'tōrū nrorū. Illa em cōmunionē habet amaritudinē ppter offensam: et habet dulcedinē ppter spem et veniā. Unde dicit in ps. Libabis nos panē lachrymarū. ecce amaritudo. Et potū dabis nobis in lachrymis in mēsurā. ecce cōsolatio. Illi autē qd nō hnt spem veniē debent flere sine mēsurā: sed illi qd sperāt veniā debēt i fido habere mēsurā. Prouer. xiiij. Cor qd nouit amaritudinē aie sue. ecce amaritudo p calpa. In gaudio ei' nō miscebit extraneū. ecce gaudium p veniā. Quarto dñs nri iesu xps gerit psonā magri sapienter cōsultantis cū ait. Colligite qd supauerūt et c. volum' affe dñs nri iesu xps vt dicit Ebr'y. frāgmēta colligi nō ppter ostētatōnē: sed vt cordis discipulorū qd erāt in mūdo p'dicaturi mīraculū artē infigeret. Et vt miraculū nō fastidit: sed vt crederet. Et vt turbē discipulorū et pauperū multis dieb' de ipis fragmētis sustentarent. Notandū est autē qd qdā reliq' p'tōrū sicut cogitatio mala et delectatio qd aliqñ remanēt post p'tiū iste sum dis spergēde. Un' dicit Esa. xliij. Perdā babylos nris nomē gērmē et reliq'as. Moia babylonica sunt vba lasciuia. Sermina sunt opa. Reliquie sunt cogitationes male. Ita oia sunt dispēgēda. Scdō sunt qdā reliq' bonarū cogitationū. iste sunt cōseruāde. de qd dicit in ps. Cogitatio hoīs cōsistebit tibi. i. laudabit te: et reliq' cogitationis diē festū agēt tibi. Reliq' cogitationis sunt bona vba: qd ex abūdātia cordis os loquitur. Sunt etiā bona opa: qd illud qd cor cōcipit man' opat. Ite igit tria deū laudāt et magnū festū sibi faciūt. s. bona cogitatio locutio et opatio. Ber. Puto qd p singulos fideles qd cōuertunt ad

deum: et in fide p'ficiūt. festiuitas oris dñi. 3. Tertio sunt reliq' ciborū et diuitiarū qd sunt paup'ibus erogāde. Luc. ix. Nō supēst dare elemosinā: et ecce oia mādā sunt vobis. s. dicit de auaro. Job. xx. Non remāsit decibus ei' et p'pterea nihil remanebit de bonis ei'. ps. Saturati sunt filijs. Cum filijs: et reliqui as nō dederunt egenis: s. dimiserūt eas par uulis suis. i. famulis suis. Vel de saturauit eos filijs. i. multis diuitijs. et in morte nihil dimiserūt egenis: s. reliquias suas. i. diuitias quas hic reliquūt: et secū portare nō pnt. dimiserunt p'uulis suis. i. filijs et nepotibus suis.

Sermo secundus.

Um subleuasset oculos

iesus et c. Scriptura sacra h'z duplicē intellectum. s. s.alem et mysticum. et idō assimilatur fauo meli. spice granit: ignito lapidi. De duobus primis dicit Aug. de v'bis dñi. Qñ possūmus de diuinis opibus qd legunt intellectū aliquid spūalis significatōis erculpere: quā si de obscuris fauorū cellis mella p'ducimus vel xpi discipulos imitātes spicas manib' p'fricant: vt ad latētia grana. i. spūalia verba pueniam'. De tertio dicit Greg. in moral. Eū verbū sacri eloqui lapidi sile dicit: rim in qd ignis latet qui manu frigid' tenet: sed p'culsus ferro ignē emittit. Verba sacri eloqui que p' narratōes littere frigida tenentur. si quis intēro intelle ctu pulsauerit: de ei' sensib' ignē p'ducit vt in ei' v'bis anim' ardeat qui p' litterā frigidā tenebatur. Eū camus et qd de p'tiū euāgelio mel qd dulcore mur. granū qd nutriamur: et ignem qd accendatur. In hoc qdā euāgelio mēta gñā hoīs in formā. P'io p'p'latiui vt. s. oculos cordis ad deū erigat: qd notat in hoc iesus oculos subleuauit. Debet ei subleuare ad deū oculū intellectū p' meditatōem: et affectus p' deuotōem. Eccl. ij. Sapientis oculi in capite ei'. Illi ei' qd sunt cōlectia sapientēs debēt habere in xpo capite oculū intellectū et affectus. Refert Agell' qd democrit' p'bis oculos sibi eruit: et huius cā est triplex ab alijs p'bis as signat. P'ia qd visus ipm a meditationibus interioribus ipediebat. Scdā qd mulieres sine p'cupiscētia videre non poterat. Tertia qd malos florentiū impatiēter videbat et sic sua p'bia eū ipediebat. visio rerū sensibilibus: et visio rerū delectabilium: et visio rerū sublimiū. eodē mō ipedif qd ne oculi

los subleuet ad deū. P'imo qñ quis nimis occupat circa sensibilia. i. circa terrenas diuitias: qd tūc ocul' fedat puluere auaricie. ps. Oculos suos statuerūt dedinare in terrā. Scdō qñ occupatur circa delectabilia. i. circa carnales delicias: qd tūc ocul' excecatur igne cōcupiscētie. ps. Supēccidit ignis et non viderunt solē. Tertio qñ occupat circa sublimia. i. circa ambitiones mundanas: qd tūc obfcurat fumo supbie. Apoc. ix. Ascēdit fum' putei abyssi et obfcurat' est sol et aer: et de fumo putei erierūt locustae. Ille fum' infernalis est supbia qd primo ascēdit i celū: et ibi obfcurat solē. angelū. Deinde descēdit i aerē. i. in padisum terrestrē. et ibi obfcurat primos pntes. Aer em sicut dicit Jst. prim ad celestē. prim ad naturā terrenā pnter. Ne padisus terrestris medi' est iter celestē et terrestrē regionē. Deinde ipse fum' supbie descēdit de padiso trestri et vēit i mūdū et ibi gñauit locustas. i. lōgas hastas. i. supbos qñ solū de ppe sed etiā de lōge ferunt. Scdō iformant actiui vt opib' mie istitāt. hoc. i. qd dñs turbā pauit: dñs nobis exēplū vt opib' mie istitām'. et hoc sicut laboriosus est in multū fructuosū. Distiguit em gregi' moral. sup illud Job. vij. Habiui mēses vacuos et noctes laboriosas emēraui mihi. qd sicut quedā opa vacua et laboriosa qdā vacua sūt nō laboriosa. qdā laboriosa sūt nō vacua. Pat' em aduersa p mūdū est laboriosū s' tñ vacuū. qd nulla retributiōe est dignū. Sap. v. Lassati sum' in via p'dictōis et in iudicatis et ambulauim' vias difficiles. Resolui autē de lictijs est qdē vacuū s' nō laboriosū. Ibidem Quid nobis p'fuit supbia: aut qd diuitiarū iactāria p'fuit nobis. trāserūt oia tāq' vmbra. Pati nō ppter xpm vel p'ietatis op'ra exerceat: qdē laboriosū s' nō vacuū: imo valde fructuosum sap. iij. Bonorū laborum gliosus est fruct'. Tertio informāt platiue in corrigēdo debitā formā teneat. in hoc. i. qd rps dedit turbis panes hordaceos et p'fices: et ipos diuisti. In panibus hordaceis asperitas. in piscib' dulcedo. in diuisione discretio notat. Et p' hoc daf intelligi qd p'lati quosdā debēt corrigere qd securitate qdā ammonere cū amoris lenitate. oēs autē cū discretiōe. Eccl. xij. Verba sapientū qñ stimulat qñ dauit i altū defixi. Stimul' superficialit' pūgit. dauus defix' in altū. i. in profundum fortiter penerat. vt rēq' adhibendus est sapienter. Ideo: p'mittit vt,

ba sapientia. Prelati enim quibusdam adhibere supliciales correptiones sic mansueris. Quibusdam pfudas oburgationes sicut supbia. Quidam in discretione: quod in sacrificio discretio offerit. Quarto informat subdit: ut sensualitate refrigat. quod notat in hunc quod discubuerunt super fenestram. Per fenestram ei caro iustitiam. **Esa. xl.** Si caro fenestram est enim sensualitas ceca. id dicitur aiaz per via piculofam **Eccl. xviij.** Si pites aie tue percipisceris ei? faciere venire i gaudiu inimicis tuis. Est aie iusticia. **Gal. v.** Caro percipiscit aduersum spiritum. Est indomita et lasciuia nisi a deo castigetur. **Iere. xxxi.** Castigasti me et eruditus sum quasi virum? vel inuenculum adomuit? quod igitur est ceca dicitur ipas ro per via recta ducere: quod est aie iusticia dicitur ipas poteter ferire. quod est lasciuia dicitur ipam in seruitute redigere. **1. Cor. ix.** Ego autem sic curro non quasi in incertum. ecce quod sensualitate sua per via certa ducebat. Sic pugno non quasi aere verberas. ecce quod ipas poteter feriebat. **Sz castigo corp? meum** et ecce quod ipsam in fuitute redigebat. Quito informatur per dicitur: ut vbi a quod pps dicitur: non a seipis f a deo se h're recognoscant. quod notat per hoc quod dicitur **Mat. xiiij.** quod rps dedit discipulis panes et discipuli turbis. Petros quod est vulnerat? seminiu? et spoliat? ut hunc **Zu. c. x.** de illo quod i cadit in latrocinio. Predicatorum enim debet anim vulneratu sanare medicinis orationum. quod ei oratio sanat dicitur **Iac. v.** Infirmitas quod in vobis iducat per biteros ecclesie: ut oriet super eum. et oratio fidei saluabit infirmum et. Debet anim seminiu nutrire pane doctrinae. **Mat. iij.** Non in solo pane viuunt homines. Debet anim spoliata inducere vestimentis virtutum. de quibus dicitur **Ro. xij.** Abijciamus opera tenebrarum et induamur arma lucis et. Et tunc quod predicatorum vulneratos sanat vel seminiuos nutrit: vel spoliatos induit: non a se f a rpo hunc. Vbi quibus predicator dicitur dicere **Esaie. iij.** Non sum medicus. quod ad primu. Nec in domo mea est panis: quo ad secundum. Nec vestimentum quo ad tertium. Serto informat auditores ut quod alia audiunt quod cape non possunt: non ea negligat in copioso memorie recordat. Hoc notat in hoc quod rps dicit. Colligite quod supera. fragne pereant. Sepe enim difficultas in sacra scriptura accidit tribus de causis. Vbi dicitur hies roni. Ignosce obsecrati: quod tribus modis nascitur: aut rex difficultate: aut magri imperitia aut discretis nimia tarditate. Vbi igitur quis non potest aliquid capere. siue quod illud in se est ni-

mis difficile. siue ille qui docet nescit bene exponere. siue ille qui audit est ad intelligendum durus. non enim illud negligat in memoria recordat. et suo tempore pitorios psular: sicut faciebantur. ab ipso postea regrebat. Vbi dicitur et petrus **Mat. xv.** Ediffere nobis parabolas istas. Septimo informat beneficiorum vrbeficiencia sua maxime impendat illis qui sunt in maiori indigentia et necessitate. quod notat per hoc quod rps turbas satiauit: quod vix ad vesperam ieiunauerat. et cibos alios de herede non poterat. Vbi fin amb. in lib. de of. Beneficium de bemus dare pauperi indigenti potest? quod dicitur ti tribus de causis. Primo propter maius meritum. **Zuc. xij.** Tu facis pauperi noli vocare diuites: ne forte et ipsi tereinuit. et fiat tibi retributio et. Secundo propter maius debitu pauperes enim se obligatos reputant illis quod beneficium faciunt. Diuites autem reputant se prestare gratia illis a quibus beneficia recipiunt. **Ter. iij.** propter maius preconi. Pauperes ei laudant illos quod bene eis fecerunt. Diuites vero non laudant sed nec gratias agunt. immo verecundantur pferi se beneficium recepisse. **Quarto** informat beneficiorum receptores. ut. si. si is beneficiorum? gratias agant. quod notat per hoc quod dicitur. Illi autem homines qui vidissent quod fecerat signum dicebant. **Et hic est vere prophetia quod verus est in mundu. Quid est per illos quod beneficium non recognoscunt nec gratias agunt: sed statim obliuiscuntur. Beneficium enim aut potest esse singulare: aut commune: aut datum a paupere. Beneficium singulare obliuiscit homo de facili. Simondes philosophus interrogatus quid inter homines facile consenset respondit beneficium. Seneca. Memoria beneficiorum labilis: iniuriarum vero tenax est. Beneficium vero commune obliuiscitur homo facilius. quia sepe dicit consuevit. Qui seruit communitate: seruit nulli. Beneficium autem a paupere impensum obliuiscitur homo facillime. unde dicitur **Eccl. ix.** de illo paupere qui ciuitatem obsessam per suam sapientiam liberauit quod nullus deinceps recordatus est hominis illius pauperis.**

Sermo tertius vnde supra.

Autem impleri sunt

Post ista refectioem rpi quod oes impleri sunt intelligit celsis refectio: vbi erit plena satietas atque plerumque tria autem sunt loca. scilicet: mundus in-

fermus et celum. In mundo non est satietas aliquid In inferno est fames perpetua. In celo est satietas plena. In mundo quidem est cibum materia huius et spiritualis: et tamen neuter istorum satiat. Cibum autem materiale et corporale deo diuersissimo de hominibus parauit sed diuersus statum ipsi. In primo et statu. a. an. petri deo dedit huius cibum fructus arborum. Et iste cibum coperebat innocentie. Deinde autem tunc sibi tria genera fructuum. Vnum quod nutret. Alius quod in vita pferuaret. Tertius quod paret. De isto triplici fructu dicitur **Gen. iij.** Produxit dominus deo de humo oem lignum pulchrum visu et ad vescendum suauem: quo ad primum. Lignum etiam vite in medio paradisi: quo ad secundum. Lignum quoque scientie boni et mali: quo ad tertium. Secundo homini in cibum dedit olera herbarum et hoc post petrum. Quod ei primus homo dei preceptum precepit cibum vegetum manducauit: ideo deo paradiso in hunc mundum transiit in exilium deo cui misit de petro suo primum ager: et ideo dedit sibi in cibum olera herbarum quod est cibum penitentium. Vbi dicitur ei dominus post petrum **gen. iij.** Maledicta terra in ope tuos spinas et tribulos germinabit tibi et comedet herbas terre. Et isto cibo hominibus est vix ad diluuium. Tertio deo dedit homini in cibum esum carnum et piscium: hoc post diluuium. Tunc enim natura humana est debilitata. Olera herbarum non habuerit post diluuium tantum: deutez nec terra tanta fertilitate rem. Et ideo deus humane infirmitati prodecedens esum carnum piscium sibi concessit. Vbi dicitur post diluuium noe et filijs suis. **Gen. ix.** Terror vestest et tremor sit super cetera animalia terre et super oes volucres et pisces maris quasi olera virentia vobis dedi oia. f. ad manducandum. In magnis tamen animalibus sicut in leonibus homo perdidit dominum suum ut cognoscat propter peccatum diminuta esse sua dignitate In minimis etiam sicut in muscis et pulicibus perdidit ut cognoscat suam miseriam et vilitatem In medijs autem sicut in pecoribus et in iumentis retinuit. propter suam necessitatem. Ista autem concessio de esu carnum et piscium post diluuium adhuc durat. In nullo autem istorum statuum homo satietatem inuenit. Nam nec ante peccatum inuenit satietatem in fructibus arborum. Nec post peccatum in oleribus herbarum. Nec post diluuium vel modo in esu carnum vel piscium. Sed si homo hodie bene comedit et bibit cras melius vult comedere et bibere. **Esa. lvi.** Venite sumamus vinum et impleamur ebrietati terit sicut hodie: sic et cras: et mul-

to amplius. Quarto dabit deus homini in paradiso cibum dissimile ab istis: non fructus arboris materialis: sed fructum vteri spiritualis. **Ps. lvi.** Dederit dilectis suis somnum: ecce hereditas domini filij merces fructus vetricis. Non olera siue herbas terre: sed virentia pasqua vite. **Joh. i.** Ingredietur et egredietur de pasqua in ueniet. Non carnes animalium vel piscium: sed delicias angelorum. **ps. panes angelorum manducas ut homo.** Secundo mundus huius cibum spiritualis. i. appetitum diuitiarum et bonorum. Et cibum iste etiam non satiat. Quod posset quod satiare: si videret et ferore. Umbra quidem non potest satiare: si inflare. Infrigidare. Vbi non potest satiare si inflare. Feto: non potest satiare: si inficere. Umbra si gnatur diuitias: ex eo quod cito transiit. **Sap. v.** Transierit oia sicut umbra: et ideo cor auari infrigidat. **Eccl. xliij.** Gelu sicut sale super terram effundit. i. effundi permittit. Et dicitur sallem quod tale gelu facit cor auari esse sterile ab ope bono. Vbi signatur honores. **Joh. x. r. r.** Eleuasti me et quasi super veterum ponens elisti me valide. Talis veteris cor superbi inflat. **Ad col. ij.** Inflatus cor sensu carnis sue. Tales inflatos dirupit malleus diuine suae. **math. xxv.** Discedite a me maledicti in ignem eret numre. **Sap. iij.** Disrumpit illos inflatos sine voce. Non enim emittit vocem alium: ex cursationis vel appellatiois. Feto: signatur inuidias carnales. iura illud **Esa. xliij.** De ca dauentibus eorum ascendet fetor. **Johel. i.** Opus truerit iumenta in stercore suo. Iste fetor non reficit: sed coram terram inficit et corrumpit. **Ezec. xxxij.** Rigabo. i. rigari permittam terram fetore sui guinis tui. Secundus locus est infernus: vbi erit fames perpetua: tanta. f. quod penuria fame eorum caro erit consumpta. **Thren. iij.** Adhesit cutis eorum ossibus: aruit et facta est quasi lignum. Tanta quod pellis eorum erit adusta. **Thren. v.** Pellis nostra quasi eliban: exusta est a facie respectu famis et. Tanta quod fames intra costas eorum erit idclusa: ideo erit perpetua: quod de costis eorum nunquam erit poterit. **iob. xviij.** At tenuet fame robur eius: et media inuadat costas eius. Tanta quod linguae proprias manducabunt. **apoc. xvi.** Manducauerunt linguae suas. Tanta quod sua et aliorum brachia deuorabunt. **Esa. ix.** Unusquisque carnem brachij sui vorabit. Manducantes effraim et effraim manas blasphemabunt. **Esa. viij.** Tu eluriet irasce tur et maledicet regi suo et deo suo. Tertius locus est celum: vbi satietas plena est. ibi enim

torus hō in quibz sensibz satiabit. Nā visus
satiabit i visione xpi. Visus aut delectat i
colore viridi q est medi color p̄stas ex albo
et nigro. Color alb⁹ ē deitas lucida. color ni
ger ē caro de terra formata. Iste duplex co
lor. i. deitas clara et nigra humanitas in xpo
est cōfusa et tot⁹ amen⁹ et viridis est effect⁹
Vñ vocat se viridē dicens. Luc. xxij. Si i vi
ridi ligno hoc faciūt in arido qd fiet. Ideo
qlibet sc̄us dicere p̄t illd Mester. xv. Val
de mirabiles dñe et facies tua plena ē gr̄a.
Ideo dñi. Petri. i. In quē desiderāt angeli
p̄spicere. Olfactus delectabit in redolēscē
tia xpi. In ipso em̄ est balsamū diuine natu
re. cinamomū deuore aie. et mirtha carnis
mortalitate. Eccl. xxij. Sicut cinamomū
et balsamū aromatizās odorem dedi: quasi
mirtha electa dedi suauitatem odoris. Ex
his ergo trib⁹ sp̄ib⁹ aromaticis sc̄i tñ odo
rē sentiēt qd amabit et dicēt illud Lātī. i.
Trahe me post te cur. et c. Gust⁹ delectabit
in gustando dulcedinē xpi. Vñ cātat ecclia
et sumit ex Iohel. iij. In illa die stillabūt mō
tes dulcedinē: et colles fluēt lac et mel. Per
lac intelligit caro xpi mūdissima. Per mel
aia xpi dulcissima. Per dulcedinem deitas
xpi suauissima. Adōtes igit et colles. i. ma
gni et minores sc̄i: et gust⁹ habebūt dulcedi
nē a carne xpi mūdissima: et aia xpi dulce
issima. et a deitate suauissima. Lactus delecta
bitur in tangēdo xpm. Multū delectat ho
mo i tāgēdo amicū. pl⁹ in amplectēdo ami
cū. multo pl⁹ in osculādo amicū. Tūc ergo
sc̄i xpm tangēt et tenebūt fortiter. Lātī. iij.
Tenui illū nec dimittā. Tūc amplectabunt
hilariter. Prover. iij. Arripe illā. i. sapiā q
est xps et exaltabit te et glorificaberis et c. Et
tūc osculabuntur dulciter. Lātī. viij. Quis
mihi det te fr̄es meū sugēte vbera m̄ris mee
ut inueniā te foris et deosculer: et tā nō de
spiciat. Xps ante incarnationē erat in sinu
patris: sed foras venit qñ naturā humanā
assumpsit. Et tūc hō deū osculat⁹ fuit qñ ses
natura diuina hūanā naturā in vnitate pso
ne sibi vnuit. Et illud tale osculū petebat
gen⁹ humanū dicens Lātī. i. Osculetur me
osculo oris sui. Et sic cū nō desperit. Nec
deus: sed multum dilexit. Nec angelus: sed
in reuerētia habuit. Nec dyabolus: sed de
inceps multū eū timuit. Audīt⁹ satiabit in
audiēdo vocē xpi q tam dulcis est et qlibet
sanctus clamet et dicat Lātī. ij. Sonet vox
tua in auribus meis: vox enim tua dulcis.

Dicit Aug. q sonus tripl⁹ fit. Aut pulsus
aut i cythara et psalterio. Aut flatus: sicut in
organo. Aut cātū sicut in voce. Iste triplex
son⁹ in celesti patria resonabit. Son⁹ em̄ q
fit cū pulsū sicut in cythara et psalterio. Nā
dulcissima xpi allocutiōes. Ipe qd ē cytha
ra et psalteriū. Iuxta illud ps. Surge glia
mea psalteriū et cythara. Psalteriū qd ē so
nat a supiori: et cythara ab inferiori. Illa et
go vox xpi est suauissima q pcedit a psalter
terio diuine nature q est natura supior: et a
cythara nature hūane q est inferior. Son⁹
qui fit cū flatus: sicut in organo. signat sc̄o
laude q fuerūt organū spūsc̄i: q spūsc̄i
p ipso sicut p organū est locut⁹. ij. Petri. i.
Spūsc̄o inspirati locuti sunt sc̄i dei homi
nes. Ipsi ergo spūsancto afflati in laudem
et gr̄a actionē prouipent. iuxta illud Eccl
li. Gaudium et leticia inueniet in ea: et gr̄a
actio et vox laudis. Son⁹ q fit cū cātū sicut
in voce significat angelicā iubilatiōē. De
qua dñi Job. xxxvij. Ubi eras cū me lauda
rēt astra matutina: et iubilaret dñs filij dei.
Iste ergo triplex son⁹ in celesti p̄tia audiet
Vñ q causat a voce xpi dulcissima. Vñ q
causat a iubilatiōe angelica. Tert⁹ q cau
sat a gr̄a actione et laude hūana. Istud em̄
erit officiū oīm sanctorum et angelorum: cōtinue
sc̄i laudare deū. Aug. in li. de ciui. dei. Ibi
vacabimus et videbimus. videbim⁹ et ama
bimus. amabimus et laudabimus. Ecce qd
erit in fine sine fine. Nam quis alius est nī
finis: nisi puenire ad regnū cui⁹ nullus est
finis. In isto ergo siue nostrum opus finia
mus: rogantes deus: ut sicut est finis nostro
rum laborum: sic dignetur esse finis nostro
rum desideriorum. Iuxta illud quod idem
doctor in eodem libro testatur. Ipse inquit
erit finis desideriorum nostrorum qui sine fi
ne videbitur. sine fastidio amabitur. sine fa
tigatiōe laudabitur. hoc munus. hic affe
ctus. hic actus profecto erit omnibus com
munis: sicut ipsa vita erit communis. Ad il
lum beatum finem perducatur nos ille qui est
principium et finis. Qui sine fine viuit et re
gnat per infinita seculorum secula. Amen.

¶ Finis sermonum de tempore magi
stri Jacobi de voragine.

**Registrum in sermones quadra-
gesimales Jacobi de voragine.**

Tabula

Dñica p̃ma aduēctus. Eū appropinquasset
 iēsus hierosolymis. Math. xxi. ser. lxxix.
 Dñica sc̃da. Videbūt filiū hominis venietēz
 in nube cū potestate &c. Luc. xxi. ser. xi.
 Dñica. iij. Ecce vidēt. mat. xi. s. lviij. & lviij.
 Dñica. iij. Gaudent i. dño. Phil. iij. s. xxv
 Item parare viam dñi. Johā. i. Morta devia
 sermonibus. xxviij. lii.
 In die natiuitatis dñi. Apparuit gr̃a dei
 Ectū. ij. sermo. lxxij. lxxij.
 Item Erat lux vera q̃ illuminat omnes ho
 minem &c. iohā. p̃mo. ser. lxxij. lv. l.
 Dñica infra octauā. Gratia dei erat in illo
 Zuce. ij. Morta de gratia sermo. lxxv. lxxv.
 In die epiphanię. Per aliam viam reuersi
 sunt in regionem suam. Math. ij. Morta de
 via. sermonibus. xxviij. lii.
 Dñica p̃ma post octa. epyphanie. Vinum
 non habent. ioh. ij. sermo. xxxiij. xxxiij.
 Dñica sc̃da. Zeprosus adorabat eū. Math.
 viij. ser. xl. & ser. iij. de adoratioe ceterionis
 Dñica tertia. Ascendit eie. su in nauiculā. se
 cuti sūt eū discipuli eius. Math. viij. ser. vij.
 Dñica in. lxx. Item & vos in vineam meam.
 Math. h. xx. ser. xxxiiij. xxxiiij.
 Dñica in. lxx. Semen est verbum dei. Zuce.
 viij. sermo. xviij.
 Dñica in quinquagesima. Ecce ascendimus
 hierosolymā. Luc. viij. sermo. xxxix.
 Dñica i. trinitate. Nisi quis renatus fuerit
 ex aqua & sp̃s sancto nō potest introire regnū
 dei. iohā. iij. ser. xlvij.
 Dñica p̃ma post festum trini. Homo q̃daz
 erat diues. Zuce. xvi. sermo. xxxi.
 In festo corporis xp̃i. Probet autem seipm
 homo. i. coanib. xi. ser. lxxv.
 Dñica. ij. Urozē duxit. & rēo non possus ve
 nire. Zuce. xxiij. sermo. xxxv.
 Dñica. iij. Inueni ouem meam que perier
 rat. Luc. xv. sermo. lxxij.
 Dñica quarta. Dimitte et dimitte mini.
 Zuce. vi. sermonibus. v. vi. & xli. xli.
 Dñica v. Secuti sunt illū. Zuce. v. ser. lxxij.
 Dñica sexta. Vade prius recōciliari fratri
 tuo. Math. v. sermo. v. & vi.

Dñica. viij. Quot panes habetis. Adath. viij. sermo. li.
Dñica octaua. Veniunt in vestimentis ouium Adath. viij. sermo. xliij. liij.
Dñica nona. Redderò nem villi caridòis tue Zuc. xvi. sermo. xi. xij.
De brà maria magdalena. Ecce mfr q̄ erat i ciuitate peccatit. Zuc. xij. ser. lxvij. lxvij.
De brò iacobo aplo. Potestis bibere calicē quē ego bibitur? sum. mat. xx. f. xxix. xxx.
De transfiguratione. Transfiguratus ē au te eos. Adath. xvij. sermo. xxi.
Dñica. x. Domus meadomus oratòis ē. lu ce. xix. ser. mo. riiij.
Dñica vndecima. Qui se exaltat humiliabitur. Zuce. xvij. sermo. xxvij.
Dñica. xij. Adducunt ei surdum ⁊ mutum. Adar. viij. sermo. xxxvij.
Dñica tertiadecima. Diliges dñm deum tuum ⁊c. ⁊ primū ⁊c. luc. x. sermo. v. ⁊. vi.
De assumptōe ⁊ natiuitate brē dñi. Beatus uenter qui te parauit. Zuc. xi. ser. xl.
Dñica quattadecima. Iesu redemptor: mī serere nostri. Zuce. xvij. sermo. xl.
Dñica qntadecima. Mōne aīa plus ē q̄ fco ⁊c. Adath. xvi. sermo. xxxij.
Dominica. xvi. Adolefcens tibi dīco surge. Zuc. v. sermo. lix. lx.
Dñica. xvij. Qui se exaltat humiliabit Zuce. xiiij. sermo. xxvij.
Dñica. xvij. Diliges primum tuum. Adath. xviij. sermo. v. ⁊. vi.
Dñica. xix. offerebant ei paliticum. Mat. ix. ser. iij. iij. Itē eadē dñica. Ascendens se sus in nauiculā. Adar. ix. ser. vij. vij.
Dñica. xx. Nolite inebriari uino i q̄ ē luxuria: hīpleami spū fctō. Eph. v. f. xxxv. xl vij
In ytroq; festo fctē crucis inuentōe. ⁊c. ⁊c. altatione. Cum exaltaueritis filiū homis: Jo. vij. sermo. xx v. xxxi.
Dñica. xxi. Rogabat eum vt sanaret filium eius. Johān. iij. ser. iij. ⁊. iij.
Dñica. xxij. Mōne ergo oportuit ⁊ te misereri conserui tui sicut ⁊ ego tui misertus suz Adath. xvij. sermo. v. ⁊. vi.
Dñica. xxij. Lūius est imago hec Adath. xxij. sermo. xi. xij.
Dñica. xxij. Domine filia mea mō defuncta est ⁊c. math. xi. sermo. lix.
Dominica. xxv. Accepit ergo. iesus panes ⁊c. Joh. vi. sermo. li. li.
In dedicatione ecclesie domus mea dom⁹ oratio nra est. luce. xix. ser. xiiij.

Alphabetica

Incipit tabula in sermones quadragesimales magistri Jacobi de Voragine per alphabeti litteras. vt eo facilius materia sese ferat notabiliter distincta.

Abfcondere.
Abfcondunt quidam fe fla-
mulato amore: quidam fla-
mulato fermone: & quidam
flmulato cōuerfatione. fer-
mone. liij. E
Actiui.
Quidam funt incipientes: qñdam pficien-
tes: quidam perfecti. fer. xxxix. E
Accufatio.
Accufatores tres ftabunt contra peccatores
fermone. xi. B
Aduocatus.
Aduocatus eft bonus qui habet bonam di-
ligentiam. fermo. l. D
Adulatio
Adulatores funt ftat ſcorpio. fermo. xlij. Z
Amaritudo.
Amaritudo quedam superficialis: quedam
p̄cordialis & qdā mixta. fer. lxxviiij. E
Amare.
Amare mundum non debemus propter di-
as caufas. fer. xcvi. D
Amor
Amor cordis aliquñ eft pur? aliquñ defectiu?
aliquñ inordinat? aliquñ pfect? fer. v. A
Amor illicit? eft triplex. fer. xvij. E
Amor mūdanoz nō extinguit ftit. f. xlvij. Z
Amor dei ftit extinguit omniū mūdanoz
fermone. xlvij. E
Amor mundi non eft aptus ad bibendū: q
eft amarus. fermo. xlvij. B
Amor fpūfanci fugiū expellit auariciā
occidit concupifcentiā tollit. fer. xlvij. A
Amor carnalis hys faftidiū. fer. lxxvj. B
Amor offenditur in fermone: in opere: et
in corde. fermo. lxxvij. M
Amor triplex quem xps nobis offendit. fe-
r. lxx. M
Amicos pauci vere amant. fer. xcij. E
Amauerūt xpm ſcē mulieres. fer. xcij. E
Agnus
Agnus xpus triplict igne fuit affatus. fe-
r. lxxvij. E
Agni caput eft deitas. fer. lxxvij. D
Angelus
Angeloz miniſteriū triplē accipit. f. x. B
Angel? pōderat aīas in. iij. ordibz. f. xij. E
Angeloz cuſtodia ſepes vinee. f. xxiij. E

Angel? appēs mlierib? qtuor fec. f. xciiij. 3
Angelus bonus a malo cognoscit multipliciter. sermo. xciiij. R
Angustia
Angustia magnā parientur damnati. xi. D
Anima
Anas āgel? pōderat qtuor ordib? f. xiiij. E
Anie mor? p motū aque intelligit. ser. xix. E
Animas deus plātauit in corpe ppter tria
sermo. xxxiiij. E
In aia sunt tres domus in quib? dominus
inhabitare vult. ser. xxxvii. D
Anime sunt tres potentie. ser. liiij. A
Aia sanctorū viroz hz tres stat?. ser. i. E
Anime coniuncte compositi non debet fieri se
stum propter tria. sermo. lxx. E
Anime spiritus in extremis commendand
est deo propter tria. sermo. lxxxiij. E
Anime i manu dei sunt secure. f. lxxxiij. D
Anie sūt qtuor opinioēs vbi sit. f. lxxix. 3
Animam xpi iudei querentes videtur. illas
opinioēs scivisse. sermo. lxxix. B
Anima habet duos vera. sermo. xcij. E
Appetitus.
Appetunt ser naturaliter homines. ser. xxx. 3
Appeti possunt tria. sermo. lvi. E
Aqua
Aque motu intelligitur mor? aie. ser. xix. E
Aqua sunt tres differētie. ser. xliiij. A
Aquam aliter comminuat puteus: aliter
fons: aliter fluvius. sermo. xliiij. D
Ad aquā grē nos inuitat xps. ser. lxxv. E
Arbor.
Arbor cedrina navis fuit. sermo. viij. E
Avarus.
Avarus est infatigabilior inferno concup
scentia et terra. sermo. i. E
Avaricia est prima in accessu. continua in
gressu: vltima in processu. sermo. xl. D
Avaricia cito extinguitur: quia tollit tria
sunt causa vite. sermo. xlvi. D
Avari omnes potentie student avaricie. se
mone. liiij. A
Avarus habet avariciam in omnibus sen
sibus. sermone. liiij. B
Audire
Audire nolunt damozes christi tria gener
hominum. sermone. lxxvi. 3
Avis
Aves triplici de causa ad dominos redire
nolunt. sermone. xxvi. E
Baculus.
Baculo videntur peregrini ppter
tria. sermone. xcvi. D

Benedictio

Benedictio comestione debet precedere. sermone. li. 2.

Bonum

Bona temporalia: spiritualia: et gratuita et naturalia dissipat luxuria. xrv. 5.

Bonus

Bonorum in genere sunt quattuor differen-
tie. sermone. xvi. A.

Boni sunt frater foror et mater xpi. ser. xvi. B.

Bonus homo inter bona: malus inter mala:
et aliquando malus inter bona: aliquando bo-
nus inter mala. sermone. xxiij. 3.

Bona spiritualia habent magnam delecta-
tionem sermone. xliij. E.

Boni sunt vel in vita actiu vel coreplatiua
vel in penitentia. ser. lxxv. A.

Pro bonis quidam reddunt mala. sermone.
lxxi. E.

Boni quidam et mali quidam fuerunt in p-
cessione palmarum. ser. lxxx. F.

Bonorum sunt tres differentie. ser. lxxx. F.

Brachium

Brachia duo deus habet. ser. lxxxi.

Cadere

Adit fortiter illud quod cadit propter
duas causas. sermone. xxv. A.

Ecceiderunt apostoli a fide xpi
passione. sermone. l. F.

Calix

Calix de passio xpi. sermo. xxx. A.

Calices tres habet in presenti. ser. xxx. B.

Calice dei quando quis bibit cum eo cognos-
citur per tria. sermone. xxx. E.

Calix vini mixti purgatorum dicitur pro-
pter multa. sermone. xxx. 5.

Calices tres habet deus xps. ser. lxxxi. D.

Campana

Campanas. xij. habuit xps. ser. xc. E.

Caput

Per caput intelligit interior. ser. lxxv. B.

Charitas

Charitas feruens christi designatur in eis
siti. sermo. lxxxi. B.

Charitas christi omnem alium amorem sus-
perat. sermone. lxxxi. E.

Clamor

Clamavit in cruce xps. sermone. xxi. D.

Clamavit christus fortiter ut audiret. ser-
mone. lxxvi. 3.

Clamorem crucis percussio tabule signifi-
cat. sermone. xc. D.

Claritas.

Claritas est pater et filius et spiritus sanctus
sermone. lxxv. B.

Claritas est triplex. sermo. lxxv. A.

Eccus

Eccitas tribus modis causat. ser. lxxv. B.

Eccit illuminati tria sunt signa. ser. lxxv. A.

Celum

In celo omnes sunt soluti: in inferno omnes
ligati. sermone. xli. D.

In celo sunt omnia pura: in mundo mixta:
in inferno omnia cum lamento. sermo. lxxx. E.

Cena

In cena pater xps ponit tria fercula. ser. lxx. E.

In cena xps accepit personam serui: amice
episcopi. sermone. lxxv. A.

Cera

Cera mollis quidam sunt: alij sunt lapides:
alij sunt spine pungentes. sermone. lxxvi. F.

Cogitationes nostre sepe in tres partes di-
uiduntur. sermone. lxxv. F.

Cognitio dei est vita beata. ser. lxxv. E.

Cognitio in presenti est serotina. in celo me-
ridiana: in inferno nocturna. sermo. vi. E.

Cognitio consistit in duobus. ser. lxxv. E.

Cognita non erat tria de pre. sermo. lxxv. E.

Cogitationes sunt tres. sermone. lxxv. F.

Cogregatio importat quinque. sermo. xli. D.

Comissit deus nobis quattuor. ser. xij. B.

Compatitur christus amico defuncto foror
ribus et sibi. sermone. lxxi. D.

Contriti sunt aliqui: aliqui attriti: et alij du-
ri. sermone. xli. B.

Contritio potest esse tanta quod sufficit ad dilecti-
onem peccati. sermo. xli. F.

Coardi potest esse quattuor considerant. ser. xvi. E.

Coardi triplex sicut aduolui de. ser. xci. F.

Cor continet duo scilicet intellectum et affectum
sermone. xxi. E.

Corpus xpi de triplici multiplici ratione. ser. lxxv. B.

Corpus xpi erat facies diuini. ser. lxxv. E.

Corpus xpi erat facies plenitudinis. ser. lxxv. B.

Corpus xpi dimidit in tres partes propter
multa. sermone. xxi. B.

Corpus xpi fuit virtuosum et quicquid erat
in eo sicut in balsamo. sermo. lxxv. B.

Corpus xpi fuit caro et sanguis herba. ibidem. D.

Corpus xpi avarus pergit in terra. ser. lxxv. E.

Corpus xpi indignus suscipientes tripliciter pe-
nam incurunt. ibidem. E.

Corpus xpi sumentes considerant fructus
magne utilitatis. ibidem.

Circa corpus xpi sunt discipuli. ser. lxxv. D.

Alphabetica

Corpus xpi sumentes ibus per lintheamina sig-
nificant. illa que sunt necessaria. ser. xci. D.

Creatura est mutabilis ex parte principij me-
dij et finis. sermo. xxi. E.

In cruce xps voluit erascari ibidem. A.

In cruce xps clamavit multiplex. ser. xxi. D.

Crucis significat torcular et vinea. ser. xxi. D.

Cruci superius duce sunt quattuor trabes.
sermo. lxxvi. E.

Crux fuit verillibastia. ser. lxxvi. E.

In cruce xps traxit ad se peccatores sermo
dis. ser. lxxv. B.

In cruce xps inclinavit caput ad dexteram
premi propter tria. ibidem. D.

In cruce xps habuit manus apras. ibi. F.

In cruce xps agnouit tria genera persona-
rum. ser. lxxv. B.

In cruce xps emisit voces pie conquestio-
nis. ibidem. F.

In cruce christus opera pietatis diuidit. ser-
mone. lxxv. A.

Circa crucem ter genua flectimus propter
tria. sermo. xc. B.

Crux xpi intelligit per baculum. ser. xxi. D.

Curatus debet habere tres colores. ser. lxxv. F.

Curavit christus sensus corporales et spiri-
tuales. ibidem. F.

Curationis precepta tria sunt signa. ibidem. E.

Curat christus velociter: facilliter: et corpo-
raliter. sermo. iij. E.

Curatione xps ostendit suam potentiam. sapien-
tiam: et bonitatem. ser. xxi. B.

Curari licebat corporalia: fortius spiritua-
lia. sermo. lv. E.

Annati deum inueniunt et non in-
ueniunt. ser. xxi. D.

Dammari erunt in magna angus-
tia. sermo. xi. D.

Dammatorum in inferno sunt diuersi ordi-
nes. sermo. lxxi. E.

Detractio diuersimode fit. ser. lxxv. D.

Dealbat xpi sanguis. ser. iij. D. lxxv. 3.

Dedit xps omnia que habuit. ser. lxxv. B.

Dedicatio templi triplex. ser. lxxv. A.

In deo pferat debet velle: et opus. ser. iij. D.

Deus dicit tribus modis. ser. lxxv. F.

Deus implacabiliter irascitur contra repro-
bos. sermo. xij. D.

Inter deum et hominem est maior fraterni-
tas sanguinitas: et affinitas. sermo. xxi. E.

Deus recipit peccatorem velociter: dulci-
ter: honorabiliter: et letanter. ser. xxi. E.

Deus fecit opera misericordie: potentie: et sapientie
sermo. xlv. A.

Deus habet duos oculos. sapientie et mi-
sericordie. sermo. li. B.

Deus habet in sua curia tres cancellarios.
sermo. lxxv. E.

Deus fuit xps hoc testatur pater: filius: et
spiritus sanctus. sermo. lxxi. D.

Deus dicitur tribus modis. ibidem. F.

Deus cognoscit fideles per imaginem suam
sermo. lxxv. R.

Deus fecit nos de sua progenie. ser. lxxvi. F.

Deus est ignis dulcedo et lux. ser. lxxv. F.

Dyabolus tribus telis xpm temptauit. ser. lxxv. B.

Dyabolus temptans incipit a leuioribus. ibidem. E.

Dyabolus est serpens: piscis: et lupus. ser. lxxv. E.

Dyabolus quinquas allegationibus ostendit
peccatorem esse damnandum. sermo. xv. E.

Dyabolus inhabitat in corde vmbroso. va-
cuo: et luroso. ibidem. D.

Dyabolus est pater iudeorum: quia ipsum
in tribus imitantur. sermo. xxi. D.

Dyaboli principes sunt tres. sermo. lxxv. B.

Dyabolus quem xps eiecit dicitur beelzebub.
et ostendit tripliciter. sermo. lxxv. B.

Inter dyabolos sunt quattuor principatus
sermo. lxxv. A.

Dyabolus serpens per quattuor expellit. ibidem. B.

A dyabolo quidam sunt oppressi: a carne: et
mundo. sermo. lxxv. B.

Dyaboli opera sunt multa. sermo. xxi. E.

Dies quattuor lazari sunt mala cogitatio:
delectatio opus: consuetudo: et consensus.
sermo. xl. A.

Dies hore sequuntur. non dies horarum. ser. lxxi. D.

Diligendi sunt inimici quadrupli. ser. v. E.

Dilexit nos xps plus quam sua. ser. v. D.

Diligendi inimicos fructus est quadruplex
sermo. vi. E.

Diligendi sunt inimici propter vltimum pe-
riculum. sermo. vi. D.

Diligit xps tripliciter. sermo. lxxv. E.

Diligere mundana est magnus labor. ser. lxxv. A.

Diligit christus contemplantis: operantes
et a peccato surgentes. sermo. lxxv. E.

Discipulorum sunt tres differentie. ser. li. B.

Discipulos christus misit binos propter
tria. sermo. lxxv. B.

Christus iter discipulos tria in usu habuit
sermo. xxi. A.

Discipuli manserunt in merore: in timore:
et errore. sermo. xxi. F.

Discipuli diuersa sentiebant de xpo post re-
surrectionem. ser. xxi. B.

Diues circa diuitias tripliciter peccauit. sermone. xxi. B.
 Diues moritur morte culpe. sermo. xxi. F.
 Diues tripliciter in lingua peccauit. sermo. xxi. B.
 Diuitis pena augetur ex multis. sermone. xxi. A.
 Diues torquetur in inferno multipliciter. sermo. xxi. D.
 Diuitis petitio fuit iniqua fatua et impro- uida. sermo. xxi. E.
 Diuitie temporales non sunt vere diuitie propter multa. sermo. lxiij. D.
 Diuites fugerunt christum: pauperes ipsi adhererant. sermo. lxxv. A.
 Xps i cruce docuit tres lectiones. f. xxi. B.
 Doctrina prelatorum etiam malorum acci- pi debet. sermo. xxi. B.
 Documenta multa xps dedit. ser. lxxix. A.
 Domini cum seruis habent quattuor com- munitia. sermo. iij. E.
 De domo quis expelli potest tribus de cau- sis. sermo. xxi. E.
 Splendor faciei christi significat quattuor- dotes corporis. sermo. xxi. E.
 Inter molle et durum est magna differentia sermone. iij. B.
 Quattuor magnas duricias christus osten- dit chanaanee. sermo. xxi. A.
 Olim erant quattuor dura et inflexibilia. sermo. xxi. B.
 Ecclesia ad duplex officium edifica- tur. sermo. xxi. A.
 In ecclesia ponit deus cor suum no- men suum et oculos suos. sermo. xxi. B.
 Vineam mysticam est ecclesia in qua sunt disse- rentie palmites. sermo. xxi. B.
 Ecclesia i parascue p oibus orat. ser. xc. F.
 Ecclesie in parascue uisitatetur propter tria sermone. xc. F.
 Elemosyna ualeat in uita i morte et post mor- tem. sermone. vi. E.
 Elemosyna expellit dyabolum in uita. ser- mone. xxi. B.
 Qui dat bona temporalia deus dat ei mul- ta. sermone. xxi. D.
 Elemosyna est sicut oleum in lucerna. sicut sol diei et anima corpori. sermo. li. B.
 Elemosyne quas elemosynaria uirgo bea- ta dat sunt multe. sermo. lxxv. R.
 Elemosyna est utilis in uita et in morte: et post mortem. sermo. lxxix. F.
 E surge christus tribus vicibus. ser. xxi. B.

Exeritatem ostendit. Augu. Exemplo d- plici. sermone. xxi. D.
 Eucharistia diuidit in tres partes: quia cor- pus xpi mystici hys tres ptes. ser. xxi. B.
 Eucharistias fumentes quattuor debent ha- bere. sermo. lxxv. A.
 In eucharistie cibo debet os esse mundum ad extractionem et gula sermo. lxxv. B.
 Auarus eucharistiam projicit in terram. lu- riosus in lutum: superbus in ventum. ser- mone. lxxv. E.
 Eucharistiam fumentes indigne incurunt triplicem penam. sermo. lxxv. E.
 Circa eucharistiam sensus decipiuntur. ser- mone. lxxv. AD.
 Expelli de domo quis potes in tribus cas- bus. sermone. xxi. E.
 Est aliquando aliquid aut per na- turam aut per adu. sermo. li. F.
 Deus pater familias tres habet familias. sermo. xxi. A.
 Febus significat peccatum mortale. f. xxi. B.
 Febus qrtana significat supbia. ser. xxi. E.
 Femina circumdabit uirum tripliciter expo- nitur. sermo. xxi. B.
 Fetor in inferno causat a quattuor. ser. xxi. B.
 Mundum semper in festo uoluit esse et nun- qm in uigilia. sermo. lxxix. E.
 Festum triplex est diuersimode celebrandū sermone. lxxix. A.
 Festum dyabolicum non est faciendum ni- plici de causa. sermo. lxxix. B.
 Festum non debet fieri de anima conuicta corpori ppter tria. sermo. lxxix. D.
 Festum fit de scis tribus de causa. f. lxxix. E.
 Festiuis non sunt imponenda tristitia nec sor- tia infirmis. sermo. lxxix. B.
 Plendisse plorandi sunt tres. ser. lxxix. B.
 Plenus uidue causabat ex qtuor. ser. lxxix. A.
 Tres sunt fletus seu luctus dolorosi. ser. lxxix. E.
 Fides est magna quando est adiuncta tribu- sermo. xxi. D.
 Turris vinee est fides. sermo. xxi. E.
 Fideles impugnantur per prospera et aduer- sa. sermo. xxi. F.
 De fidelis suoz obliuisci nō pōt. f. xxi. D.
 Per filiam significat peccator. f. xxi. D.
 Filius dei cognoscit p tria signa iter filium seruum et mercedarium est differentia. ser- mone. xxi. D.
 Filius dei tria habuit. f. carnem animam et deitatem. sermo. xxi. F.
 Filius de pte i mudo tria manifestauit: scil-

monet. lxxix. D.
 Hec fornicaria lapidabatur non uir. ser- mone. xxi. F.
 Quidam fugerūt a christo corde et corpore sermone. lxxix. B.
 Tria sunt que plantam infructuosam sepe fructificare faciunt. sermone. xxi. B.
 Iudex deus gaudet angelis gau- dent sancti de conuersione pec- catoris. sermone. xxi. F.
 Ad aquam gratie christus nos inuitat. ser- mone. xxi. E.
 Gratie potentiam receptiuam habent boni et mali. sermone. lxxix. A.
 Gratie gustū dat dñs suis suis. f. lxxix. E.
 Gratie gustū supplicia uertit in dulcedines. sermone. lxxix. B.
 Gloria sanctorum a qtuor describitur. ser. xxi. A.
 In gloriola transfiguratione tota trinitas apparuit. sermone. xxi. B.
 Eredes post mortem sunt qua- tuor: scilicet pariter: bestie ver- mes et demones. sermone. iij. D.
 Homo iter elemēta plus hys de terra. f. iij. B.
 Homo hys mutabilitatē in corpore mente et operatione. sermone. iij. E.
 Homo quandoqz est bonus inter bona: ma- lus inter mala: bonus inter mala: et malus inter bona. sermone. xxi. B.
 Domini status tripliciter consideratur in uita: in morte et post mortem. sermo. xxi. A.
 Homo est arbor euerfa. sermo. xxi. A.
 Homo erat insipidus superbus et immun- dus. sermone. lxxix. B.
 Homo erat mortuus quadruplici morte. ser- mone. lxxix. E.
 Homo d3 xpo cōpati ppter tria. f. lxxix. R.
 Homo erat exclusus a celo: inclusus in in- ferno. sermone. lxxix. A.
 Dominem tria impediēbant: ne redirent ad celum. sermone. lxxix. B.
 De corpore humano ita est sicut de prato et instrumento ferreo. sermone. lxxix. E.
 Humanum genus mortuum erat perditus et dispersum. sermone. lxxix. B.
 Bonoz tria mala inducunt. ser. xxi. B.
 Inter hostiā et uictoriā est dñia. f. lxxix. B.
 Hostia christi fuit quadruplici igne inflam- matus. sermone. lxxix. B.
 Humilitas ostenditur uerbo exemplo et facto. sermone. xxi. E.
 Humilitas orationi coniuncta tria bona fa- cit. sermone. xxi. D.

Per uiam humilitatis fuit christus: beata uirgo et sancti. sermone. xxi. D.
 Humilitatis finis duplex est. ser. xxi. E.
 Humilitas meret quinqz bona. ser. xxi. F.
 Humilitas est causa pacis: sicut superbia dissensionis. sermone. xxi. E.
 Eiuuiū quadragesime inchoat i qrtā feria ppter multa. ser. i. A.
 Jeunare debem? in nūero qdā gestimo trib? de causis. ser. de. x. A.
 Jeunū deū placat demōne fugat. ser. x. B.
 Jeunū xps ostendit q sit oipotēs. ser. x. D.
 Xpus tribus vicibus elurrit. sermo. xxi. B.
 In inferno sunt tria prata. sermone. lxxix. F.
 Infernales tenebre dicuntur exteriores di- uersimode. sermone. iij. B.
 In inferno sunt feces omnium elementorū et omnium rerum. sermone. xxi. B.
 In inferno est omnimoda fames. ser. li. R.
 In inferno sunt oues diaboli. ser. lxxix. D.
 In inferno sunt diuersi ordines damnatorū sermone. xxi. E.
 Infirmitas in hoīe causat ex multis. f. lxxix. A.
 Infirmitas xps sanauit per quattuor reme- dia. ser. lxxix. B.
 Infirmitas qdā ē corpis: qdā ē aīe. f. lxxix. B.
 Infirmitatū siue egroratiū tria ponuntur ge- nera. sermone. lxxix. A.
 Homo fuit infirmus: in capite: in manibus et c. sermone. lxxix. B.
 Infirmitates corporales aliter cognoscit theoi- cus: aliter practice: aliter infirmus. ser. xxi. B.
 Inimici diligendi sunt quadrupli. ser. v. E.
 Inimici debemus amare odium: compassio- nem et beneficium. sermone. vi. B.
 Est duplex fructus diligēdi inimicos. f. vi. E.
 Inimici diligēdi sunt ppter uicāā piculū. Contra illatas iniurias. sermo. vi. D.
 Quattuor sunt remedia. sermone. lxxix. B.
 Iniurias irrogat in multis. ser. lxxix. E.
 De? reprobus irascit? i placabilis. f. xxi. D.
 Dōtra irā seu furore iudeozum habuit xps quattuor remedia. sermone. lxxix. E.
 Quidam sunt ut cera mollis. sermo. lxxix. F.
 Iudei intendebant christū decipere uel ter- rere uel turbare. sermone. lxxix. B.
 Inter xpm et iudeos tres erāt dñie. f. lxxix. F.
 Iudei imponebāt christo tria. sermo. lxxix. E.
 Iudei se ostendūt liberos triplici libertate. Iudei hebāt samaritanos sic. ser. xxi. B.
 Iudei fuerunt de natura noctue que per lu- cem excipitur. sermone. lxxix. E.

Iudei quattuor mores pati christum vole-
bant. sermone. lxxvi. A
Iudeorum quidam maliciosi: et quidam. va-
nigloriosi erant. sermone. lxxv. A
Iudicii quattuor modis corripit. ser. xi. A
In iudicio dñs ordinare pcedet. ser. xij. A
Iusticia est triplex. sermone. vi. A
In iusticia christus seruat seueritatem: ma-
gnitudinem et discretionem. sermo. liiij. E
Karitas seruens christi designa-
tur in eius scilicet. sermo. lxxv. B
Karitas christi omnem alium
amorem superat. sermone. lxxv. E
Latria duo habet christus scilicet
gratiam et gloriam. ser. lxxv. E
Per lac intelligit puritas cor-
poris. sermone. lxxv. F
Lachrymarum quattuor sunt genera. ser. lxxv. E
Lachryma habet tres magnas efficacias.
sermone. lxxv. E
Laudari nullus debet velle respiciendo vi-
tam preteritam presentem et futuram. f. lxx. B
Laudare deum debemus in presenti vita et
futura. sermone. lxxv. F
Laus christus pedes corporales et spiritua-
les. sermone. lxxv. F
Tribus de causis subditi non lauantur. ser-
mone. lxxv. B
Ad laudandas animas christus spūale liri-
nium fecit. sermone. lxxv. K
Lectio quadruplex. sermone. xxvi. D
Quedā sunt leuia qdā grauiā et qdā media
triplici libertate iudei ostendunt se libe-
ros. sermone. xxv. B
In lingua diues tripliciter peccauit. sermo
ne. xxvi. B
Deus homini dedit linguam ad tria officia.
sermone. xxv. E
Os seu lingua ē diligētē custodiendū. f. xliij. F
Tres linguas hō aliquid habet. ser. xxv. E
Quidā locus est supremus quidam medi-
quidam infimus. sermone. xxv. B
Bene illuminat: citius maculas deprehē-
dit. sermone. lxxv. E
Xpus lux omnem hominem illuminat sed
non omnes illuminantur. sermone. lxxv. A
Luna multipliciter consideratur. ser. lxxv. E
Lupus cognoscitur tripliciter. ser. lxxv. B
Luxuria dissipat oīa bona temporalia: cor-
poralia: spūalia: et gratuita. sermo. xxv. B
Accerant se diuersa diuersimodo.
de. sermone. xxv. E
Maculas minimas melius vi-

dens citius deprehendit. sermone. lxxv. E
Magnanimitas dicitur potestatem. ser. lxxv. A
Maria consecratur sabbatum propter mul-
ta. sermone. viij. A
Maria dicitur nauis propter multa. sermo. viij. B
Maria in quantum mediatrix assimilatur
soli aurore et lune. sermone. viij. F
Maria fuit christi mā mater tota mā. f. xij. A
Femina circumdabit viros hoc tripliciter ex-
ponitur. sermone. xxiij. B
Maria christus tripliciter dilexit. ser. xxiij. E
Maria fuit fortis in amore. sermo. xxiij. D
Maria dilexit sapienter quod pater per-
trixit. sermone. xxiij. E
De maria christus curam habuit in infan-
tia sua. sermone. xxiij. F
Maria fuit vera studiosa et pia mater chri-
sti. sermone. xxiij. A
Maria apparat soli aurore lune. f. xxiij. B
In maria tota trinitas scripta. sermo. lxxv. B
Maria i triplici statu nos iuuare potest. f. lxx. E
Maria habet misericordiam excellentem:
congruentem. sermone. lxxv. E
Maria a fide cadere non potuit. ser. lxxv. F
Maria lux illuminans et illuminata. ser-
mone. lxxv. A
Maria est aurore. sermone. lxxv. B
Maria in hac vita habuit tres tribulatio-
nes. sermone. lxxv. F
Maria est iustus sol. sermone. lxxv. B
Maria teptatis acies armata. ser. lxxv. D
Mariā pater fecit thesaurariā: fili-
rariā: et spūsanctus cellerariā. ser. lxxv. A
Maria in celo habet magnum posse tripli-
citer. sermone. lxxv. B
Maria christo opera misericordie impen-
dit omnia. sermone. lxxv. E
Marie vter? fuit pulcher. sermo. lxxv. D
Marie thalamus fuit depictus triplici co-
lore. sermone. lxxv. E
Maria habuit ortum: campum: viridam.
sermone. lxxv. B
Maria elemosynaria dat multas elemosy-
nas. sermone. lxxv. K
Maria vestit duplici vestimento. sermone
lxxv. Z
In maria tria fuerunt. sermo. lxxv. D
Maria fuit domus dei in qua fuerunt tria
solaria. sermone. lxxv. A
Marie anima tota facta est cō caritas sicut
ferrū ignitū factū est ignis. ser. lxxv. D
Maria in triplici statu filios a diuina. ser-
mone. lxxv. D

Maria legauit xps paranimphum triplici
ratione. sermo. lxxv. E
In corde marie pugnant duo amores et
duo dolores. sermo. lxxv. B
Maria in xpi passione habuit multā ama-
ritudinem. sermo. xxiij. A
Maria dolor causabat ex multis. f. xxiij. E
Maria non iuit ad sepulchrum cum alijs mu-
lieribus propter tres causas. sermo. xxiij. E
Marie qd xps primo apparuit ostenditur
tripliciter. sermo. xxiij. F
Maria est media inter deum et hominem sicut
eua fuit media inter serpentem et hominem
sermo. xxiij. Z
Per mare intelligitur peccator. ser. viij. E
Mater naturaliter plus diligit filium qd pa-
ter. sermo. lxxv. B
Medicinas quattuor exhibet medicus spi-
ritualis infirmo. f. peccatori. sermo. xx. A
Mediator xps fuit inter deum et hominem
sermo. lxxv. D
Memoria mortis vtilis est triplici de cau-
sa. sermo. lxxv. E
Mediator tria debet habere. ser. lxxv. D
Miles tripliciter possunt accipi. f. lxx. E
Ministerium angelorum tripliciter intelli-
gitur. sermo. xxiij. B
Ex miraculo lazari boni facti sunt meliores
sermone. lxxv. K
Miraculū seu suscitatio lazari certificatur
per omnes sensus. sermo. lxxv. F
Miracula fiebant propter tria in primitiua
ecclesia. sermo. xv. B
Quedam miracula habent vtilitatem quedā
admirationem et quedam vtrūq. ser. li. E
In miraculo lazari quedā fuerunt retrahen-
tia. sermo. lxxv. E
Ad miraculū inducētia fuerunt tria. f. lxx. F
Adferatio magna in xpo commendatur.
sermo. xxiij. A
Misericordiam xpi allegauit chanaanica et
suam miseriā. sermo. xxiij. F
Miseriā habet homo ex parte principij
medij et finis. sermo. ii. A. et. xxiij. B
Miseriā xps deposuit omnem: non tamē
misericordiam. sermo. xxiij. B
Missa in parascene non habet principium
nec finem. sermo. xc. F
Aliud ē mori pēto aliud p pēto et. f. xxv. B
Mortuus nō est plus credendū qd scriptu-
ris. sermo. xxiij. F
Mortis memoria a pēto preseruat. f. xliij. F
Mors fuga dicitur. sermo, lix. B

Tres mortuos xps suscitauit. ser. lix. D
Mortui dñr dormire tribus de causis. f. lix. E
Quattuor mores iudei xpm pati voluerūt
sermo. lxxv. A
Mortuus erat homo morte quadruplici:
sermo. lxxv. B
Mors pūationis dei est grauior gehē-
na. sermo. lxxv. D
Mori in cruce xps voluit triplici de causa
sermo. lxxv. A
Mortem i pī tribus diebus planxit eccle-
sia. sermo. xc. B
Morti debet religiosus assimilari. f. xxi. K
Mortuorum corpora vnguebantur antiquis
tus propter multa. sermo. xxiij. B
Mortuus mortuum suscitauit quandoq. et
vniuus mortuū. sermo. xxiij. F
Mortuus est triplex circularis: obliquus: et
rectus. sermo. iiij. B
Mortuus aque per angelum significat mortū
anime. sermo. xxi. E
Tres sūt psonē q nō pnt moueri. f. xliij. B
Mulier habet quattuor retrahētia a pecc-
cato: et vir tñ vnum. sermo. lxxv. B
Mulieris pulchritudo comparatur tribus
scs cathoni et. sermo. lxxv. B
Mulieri quattuor custodie sunt adhiben-
de. sermo. lxxv. D
Mulieris deuotio in tribus attenditur. ser-
mo. xxiij. A
Mundana in presenti sunt mixta: in celo pu-
ra et. sermo. xvij. E
Mundana sunt vana ex parte principij me-
diij et finis. sermo. xvij. F
Mundani semper volunt festū et nūq. vi-
giliam. sermo. lxxv. F
Mundus est ficus infructuosa. ser. xliij. F
Nauis dicit beata virgo. ser. viij. B
Nauis dicit penitētia. sermo. viij. A
Nauis arboris cedrine fuit xps. ser. viij. E
Natiuitates seu cōceptiones sunt tres. ser-
mone. xxvi. D
Contra naufragiū xps dedit triplex reme-
dium. sermo. lxxv. B
Osciores xpi sunt quattuor. f. lxxv. F
Odiū potē considerari qdrupli. f. v. B
Oīa opera misericordie magdalena exer-
cuit circa xpm. sermo. lxxv. B
Omnia opera fecit deus in numero ponde-
re et mensura. sermo. lxxv. E
Opera diaboli sunt multa. ser. xvi. E
Oro exaudis propter tres cōitates. f. iij. D
Orationis cubiculū. i. consuetudina debet esse

mundum. sermo. vi. f.
Oratio non exaudis tribus de causis. f. xliij. E
Chananea orauit seu petri vtiliter: humili
ter: seruenter: sapienter. sermo. xliij. E
Orationi humilitas coniuncta tria bona fa
cit. sermo. xliij. D
Et oratio oranti p[ro]p[ri]e quatuor d[omi]n[us] h[ab]et. f. xliij. Z
Orantem deus exaudit aliquando ad votu:
aliquando ad meritum. sermo. xli. E
Oratio est deo grata q[ui]a h[ab]et tria. f. lxxix. B
Ecclesia orat p[ro]p[ri]e in parascue. f. xc. Y
Osculate sunt xpm quatuor p[er]sone. ser. lxxix. Z
Oues q[ui]da sunt n[on] dei f. diabolus. f. lxxix. A
Oues diaboli sunt in inferno. ser. lxxix. D
Oues dei p[er] quatuor signa cognoscunt. f. lxxix. B
Quib[us] suis. iij. voces dat pastor. f. lxxix. Y
p
Attentia tribus iniurijs approba
tur. sermo. xliij. E
Panibus quinque sp[irit]ualibus quo
tidie reficitur. sermo. liij. B
Panis p[ri]ncipalis tribus farinis c[on]sistit. f. liij. E
Panis sacramentalis formatus est in v[er]bo
virginali. sermo. liij. D
panis sacralis multiplici igne e[st] coctus. f. liij. E
panis iste q[ui]nque vulnerib[us] e[st] incisus. f. liij. f.
Panis infernalis c[on]sistit ex p[ec]cato. ser. liij. B
Panem celoz sancti m[an]ducant. sermo. liij. B
Paralytici sunt q[ui]da q[ui] p[er] ad sensum: quida
q[ui] ad motu. q[ui]da q[ui] ad v[er]bu[m]. ser. liij. f.
Parentes honorare debemus propter tres
causas. sermo. xliij. B
Honore parentis et eis subuenire natura
docet. sermo. xliij. E
Xps honorauit matre sua: q[ui]a de ea curat h[ab]u
it in vita in morte et post morte. f. xliij. E
A parentibus recipimus esse nutrimentu[m] et
documentu[m]. sermo. xliij. D
Passionis xpi meditatio sanat o[mn]es infirmi
tates. sermo. xix. D
Xps patiebat ut clemencia purgaret. f. xxv. f.
Passionis xpi memoria inducit ad co[m]m[un]i
candu[m]: co[n]fiteandu[m]: et satisfaciendu[m]. sermo. xxx. A
Passio xpi dicitur calix. ser. xxix. A
Sanguis xpi habet dealbare. ser. xxx. D
Dolor xpi fuit in passione magnus intensi
ue et extensue. ser. xxx. E
Passio xpi fuit co[m]munis. ser. lxxix. B
In passione xpi fuit totus calcastrus: q[uo]d
patet per quatuor. ser. lxxix. B
In passione xps traxit ad se celestia: terre
stria: infernal. sermo. lxxix. A
Passio xpi fuit fructuosa. ser. lxxix. f.
Passionis xpi triplex memoriale habemus

sermo. lxxix. B
Passus est xps in toto corpore. ser. lxxix. f.
Qui dant adhuc o[mn]i xpi acetum osculum in
de. sermo. lxxix. R
Passione xpi agimus cu[m] lamento. sanctoru[m]
cum gaudio. sermo. xxi. A
In passione xpi beata virgo habuit multam
amaritudinem. ser. xxi. A
Pauper patit tria incommoda. ser. xxi. D
Pauper lazarus erat aurum dei: margarita
dei. sermo. xxi. E
Pauper xps facit et vacuus in vita: in mor
te et post mortem. ser. lxxix. B
Par olim tribus modis firmabatur. f. lxxix. E
Pace debemus h[ab]ere corde ore et ope. f. xcvij. E
Peccator tria incommoda patit. sermo. i. E
Peccator tria bona perdit. ser. i. B
Peccator admodu[m] paralitici iacet: quiescit
et fect. sermo. iij. A
Peccator est seruus peccati: diabolus et o[mn]i
viciozum. ser. iij. A
Pecor torquet male p[er] pessime. f. iij. E
p[ec]catores penitentes intelligunt p[er] mare. f. viij. E
Pecor in cena p[ro]p[ri]e ponit tria fercula. f. x. E
Aduersus peccatores tres accusatores sta
bunt. sermo. xi. B
Peccatore esse damnandu[m] diabolus quinque
allegationibus ostendit. sermo. xi. E
Generatio peccatoru[m] seu maloz habet tres
differentias. sermo. xv. A
Peccatori exhibet quatuor medicinas me
dicus sp[irit]ualis. sermo. xx. D
p[ec]tor significat p[er] filiu[m] chananee. f. xliij. B
Peccator a deo se aduersus incurrat tres mi
serias. sermo. xxxv. A
Ad conuersatione[m] peccatoris tria requirun
tur. sermo. xxxv. E
p[ec]tor de recipit quadrupl[er]. ser. xxxv. E
p[ec]tor habet principiu[m] et fine[m]. ser. xxxv. f.
Quida p[ec]ca intelligunt: q[ui]da n[on] t[em]p[er]e. f. xliij. A
p[ec]tor tria ad p[en]iam inducit. ser. xliij. B
p[ec]tor est immundus: dei inimicus. f. xlv. D
Peccator de peccato in p[ec]catu[m] cadit propter
tres causas. sermo. xlv. E
p[ec]tores sunt p[er]diderunt et graues. ser. lvi. B
Quodsecus. i. peccator sit illuminatus tria
sunt signa. sermo. lviij. A
p[ec]toris p[ec]cia e[st] fetida triplici de ca. f. liij. A
Peccatoris portatores ad infernum sunt
quatuor. sermo. liij. f.
Peccator a multis debet feri. ser. liij. B
Quado p[ec]tor habet ex parte sui veritate ei
obuiat misericordia dei. ser. lxxix. D

Peccatrix maria deum per quatuor offensa
erat. sermo. lxxix. B
Qui de sanitate peccatrix infirmatur
sunt sicut vesperationes. ser. lxxix. f.
p[ec]ca assimilatur nubi et pluuio. ser. xliij. D
Omne p[ec]catu[m] aut fit per infirmitate[m] aut per
malicia[m] aut p[er] inertiā aut p[er] ignorantiam.
aut p[er] co[n]suetudine[m] longa[m]. ser. xliij. A
Aliud est mori p[ec]ca. aliud p[er] p[ec]ca. et aliud in
peccato. sermo. xlv. B
Homo per peccatum fuit vulneratus. ceca
tus. in furto deprehensus. ser. xlv. E
Peccatit diues tripl[er] in lingua. f. xlv. B
p[ec]ca mortale significat febri. ser. xlv. B
p[ec]ca facit sp[irit]ualia insipida. sermo. xlv. A
p[ec]ca genera sunt diuersa. sermo. xlv. A
p[ec]ca dolor n[on] debet esse paruus. f. xlv. D
Peccato nihil est ponderosius q[uo]d patet ex
multis. sermo. liij. E
Peccatorum sunt tres differentie. ser. liij. E
A p[ec]ca homo surgere n[on] potest p[ro]p[ri]a vir
tute. sermo. liij. D
Peccati occasio sunt multa. ser. lxxix. A
Pena xpi describitur tripliciter. ser. lxxix. A
Pena xpi fuit acerba: ignominiosa: diutur
na: et iniusta. ser. xlv. D
Penitentia aspera melius curat et. ser. i. B
Penitentia debet esse amara amariore[m] ama
rissima. sermo. i. D
Penitentis p[re]sentis triplici planctu[m] assimi
latur. sermo. i. f.
Penitentia est nauis. sermo. viij. A
Qui voluit agere p[en]iam quatuor pericula
patiuntur. ser. viij. B
Penitentib[us] dant multa adiutoria. f. viij. D
Penitentes p[er] mare intelligunt. f. viij. E
Penitenti sunt tria necessaria. ser. v. E
In fonte penitentie lauant p[ec]toris omnia
peccata. sermo. xix. E
Penitentia grauis imponi n[on] debet tribus
de causis. sermo. xxv. E
p[ro] malis panis p[re]sentis tribus farinis. f. liij. E
Penitens significatur per iumentu[m] cui xps
insedit. ser. lxxix. D
De his qui penitent in extremis dubitat
Augu. sermo. xliij. E
In cena p[ro]p[ri]e p[ec]tor ponit tria fercula. f. x. E
Ad p[en]iam tria p[ec]tor inducit. ser. xliij. B
Olim erat p[er]ditu[m] angeli actiuu[m] co[n]ceptu[m]
uit p[re]lari. ser. xvi. f.
Peregrin[us] xps fuit p[ro]pter plura. ser. xvi. A
Peregrin[us] fuit xps q[ui] ad multa. f. xvi. D
Peregrini vtunt baculo ad tria. ser. xvi. D

Peregrinus xps nihil habuit de plano sed
semper ascensus. sermo. xvi. E
Peregrinus christus habuit tria hospitia
sermone. xvi. B
Peregrin[us] d[icitur] xps q[ui] ad p[er]icula. ser. xvi. B
P[er]icula multa sunt ambulanti bus per vis
am mundi. sermo. xvi. B
Petit chananea humiliter: vtiliter: seruenter:
et sapienter. ser. xliij. E
Petere principatum vel p[ri]matum p[ro]p[ri]e
rante tolerabile est. p[ro] consentiente rep[re]s
entabile p[er] se vituperabile. sermo. xliij. B
Piscina virtute h[ab]et a tribus: vt p[er] p[er] p[er] p[er]
De r[ati]o p[re]sentis assatur intelligitur caro christi in
cruce affata. sermo. xviij. E
pontifex christus dicitur tribus de causis.
sermone. xvi. D
pontificis officiu[m] est triplex. sermo. xvi. E
Potestas dei est magna maior maxima. ser
mone. lxxix. Z
In corde quatuor potentie considerantur.
sermone. xvi. E
Purgatorium dicitur calix vini mixti p[ro]p
pter multa. sermone. xvi. B
Predicans debet habere plura. ser. lxxv. A
Magna est potestas p[re]latoru[m]. ser. xli. B
P[re]latorum co[n]rectionem subditi debet re
uerenter sustinere. sermo. xli. E
P[re]latus aliquando debent se ostendere supe
riores. aliquando inferiores. ser. li. E
P[re]latus debet esse seuerus discretus et m[od]e
suetus. sermo. liij. D
A processione xpi quidam fugerunt corpore
et corde. sermone. lxxix. B
In processione fecerunt christo ser magnoz
honores. sermo. lxxix. B
Prophetas p[re]sentis faciunt tria. ser. lxxv. E
prophetaz co[n]corda tagit sp[irit]ualis. f. lxxvi. A
Tres p[ri]ncipias habet deus. sermo. xviij. D
Veru[m] multi xps nec inueniunt. q[ui]a n[on]
queru[n]t vbi est sibi n[on] est. f. lxxvi. B
Quida quesierunt xpm post resur
rectionem in mane. quida in vespere. quida in
nocte. sermone. xliij. B
Quicquid homi[ni]s idomo n[on] dat tria. f. xliij. K
Ne aliq[ui]s recidiet necesse est vt a quatuor
sibi caneant. sermone. xvi. E
Exiduat[us] periculu[m] attenditur
ex p[re]sentis. sermone. xx. D
Tria idu[m] p[re]sentis de[us] vt nos redime
ret. sermone. lxxvi. E
Refectio mundi habet imperfectionem: ad
mixtionem. sermone. lxxix. B

Reficimur quotidie quinq[ue] panib[us] spiritua-
libus. sermo. lv. B
Tres regulas xps dedit plaris. f. xvi. A
Regule subditio[n]is sunt tres. sermo. xxv. E
Regula viduar[um] h[ab]et quattuor capla. f. lx. E
Reliquie qued[am] sunt dissp[er]s[er]e. qued[am] col-
ligende. quedam eroga[n]de. sermo. li. B
Remedi[um] p[er] p[er]cipiscen[ti]a[m] e[st] triplex. f. lvij. E
Remedi[um] triplex dedit xps contra nausfra-
gium. sermo. lxxvi. B
Reprehendentes alios debent esse patien-
tes. sermo. lxxvi. B
Reprehendere voluerunt iudei ch[ri]st[um] mul-
tipliciter. ser. lxxv. A
Reprehendi nolunt tria g[ra]tia ho[m]in[um]. ser. lxx. E
Ante resurrectionem in ch[ri]sto tres subst[an]-
tie videbantur. sermo. lxxv. E
De resurrectione ch[ri]sti gaudere sunt omnes
creature. sermo. xcij. F
De resurrectione debent gaudere homines
p[er] multa. sermo. xcij. B
Ch[ri]stus resurgens petrum solum nomina-
uit triplici de causa. sermo. xcij. AD
Post resurrectionem ch[ri]stus cicatrices re-
tinuit p[ro]pter tria. sermo. xcvi. B
Xps resurrexit potenter. veraciter. et aperu-
it misericorditer. sermo. xcvi. A
Ad resurrectionem primam requiruntur duo
dies: ad secundam tres. ser. xcvi. B
Xps resurgens m[er]itos sanctificauit. timidos
confortauit. sermo. xcvi. B
Xps resurrectionem suam per omnes. quin-
que sensus ostendit. sermo. xcvi. A
In rosa inueniuntur tria. sermo. liij. A
Primi diei qui dicitur sabbatu[m]
magna dignitas. sermone. xcvi. B
Sabbatum consecratur beate ma-
rie p[ro]pter multa. sermo. viij. A
Si corpora licebat sabbato curari. m[er]ito ma-
gis animas. sermo. lv. D
Sancti aliqui adiuuant in principio. aliqui
do in medio. aliqui do in fine. ser. lxxij. D
Sanctorum nomina in quattuor locis scri-
psit deus. sermo. xlii. E
Sancti veteris testamenti distinguuntur in
duos ordines. sermo. xxi. D
Sancti sunt deo chari. deo amici. deo chas-
tissimi. sermone. xxi. F
Sancti viri seruiunt deo. de omnibus sensi-
bus. sermone. xliij. E
Sanctum quod in opera hominem ostendit
sed non facit. sermo. lxxij. B

Sanguis xpi habet deasbare: ideo habet na-
turam lactis. ser. xxx. D. item. lxxv. B
Si sanguine xpi abluimur a septem vitio
mortalibus mundamur. ser. xxx. E
Sanguis aliqui est putridus: aliquando sa-
perfluus: aliqui necessarius. ser. lvi. E
Sanguis xpi fuit clauis dei. aqua dei. et p[ro]-
cium dei. sermo. lxxvi. E
Sanguine xps fudit p[er] quattuor. f. lxxvi. E
Sanguine xpi recipiendo ab omni impurita-
te mundamur. sermo. lxxv. D
Satisfactionis partes sunt tres. ser. xx. B
Sapiens i ope suo att[en]dit ad tria. f. lxxv. B
Salua aliqui est amara. aliqui insipida. et ali-
quando dulcis. sermo. lvij. B
Sua quattuor modis impedit. ser. xij. E
Sua fit iniqua tripliciter. sermo. lxxv. D
Sepulchru[m] xpi fuit nouu[m] triplici de ca. f. xci. B
Sepulchru[m] no[n] fuit suu[m] triplici de ca. f. xci. D
Sepulchru[m] fuit clausum triplici r[ati]o[n]e. f. xci. E
In sepulchro iusti xpus voluit sepeliri non
pylati. sermo. xci. B
Sepulchru[m] in quo sepeliri debemus est ipsa
religio. sermo. xci. E
Sepulchru[m] xpi erat clausum tripl[er]. f. xci. B
Serpens infernalis habet corpus. caput. et
caudam. sermo. x. B
Serpens p[er] quattuor expellit. ser. xxxv. B
Serui cu[m] d[omi]no h[ab]ent quattuor co[n]s[er]u. ser. iij. E
Deo et mundo simul non seruiunt. et ostendi-
tur tripliciter. ser. lxxi. B
Similitudo triplex est inter deu[m] et homine[m].
sermo. lxxij. F
Societate nobilis xps h[ab]uit in vita. f. xcij. A
Qui mala societate vitat quattuor mala vi-
rat. sermo. xl. E
Sol oriri dupliciter dicitur. sermo. xcij. F
Nomine solis xps intelligitur qui duplici-
ter fuit ortus. ser. xcij. B
Superbia est quoddam triu[m] que habet
duas vias. sermo. xxv. B
Superbia perducit ad pfunditatem inferni.
sermo. xxv. E
Superbia est causa dissensionis: sicut humi-
litas est causa pacis. ser. xxx. E
Supbie seu r[ati]onis quattuor sunt sp[eci]es. f. xli. E
Superbia est in affectu. in intellectu. et in
actu. sermo. lvij. D
Supb[us] pacem co[n]scie[n]tiae h[ab]ere no[n] pot[est]. f. lxxij. B
In speculo q[uo]d est xps o[mn]es deformitates re-
prehendimus. ser. lvij. D
Duodecim stelle sunt duodecim ordines.
sermo. xxxvi. E

Sp[irit]us sanctus dicitur flumen. ser. lxxv. F
In flumine sp[irit]us sancti diuersi diuersimode
introducuntur. ser. lxxv. B
Sp[irit]us sancti fluius dat sanctis scientiam.
sermo. lxxv. B
Sp[irit]us in extremis est deo commendandus
p[ro]pter tria. ser. lxxv. E
Sp[irit]us quorundam est verustus p[ro]pter mali-
ciam. sermo. xci. E
Ria tabernacula habet homo in
anima. sermo. xxi. E
Tres tabernas voluit habere pe-
trus: in quibus vinum sp[irit]us sancti
venderetur. ser. lxxv. E
Extra te[m]plu[m] celeste p[ro]p[ri]u[m] superbi. auas-
ri. luxuriosi. et hypocrite. ser. liij. E
Templum ciuitatis celestis xps est ratione
diuinitatis et humanitatis. ser. liij. F
Te[m]pli dedicatio fuit tripliciter. ser. lxxi. A
Triplex te[m]pus xps habuit. ser. lxxi. B
Temptari xpus voluit ut nostras vinceret
temptationes. sermo. ix. A
Dyabolus temptauit xpm tribus telis. ser-
mo. ix. B
Dyabolus temptans incipit a leuioribus.
sermo. ix. E
Xps temptationes vicit sapienter fortiter
et perseueranter. ser. ix. D
Xps te[m]ptari voluit ut temptatis sciret mi-
sereri. ser. ix. F
Fideles temptantur seu impugnantur per
p[ro]p[ri]a et aduersa. sermo. xxiij. F
Dyabolus te[m]ptat aliquos quoz sunt quat-
tuor genera. ser. xxv. A
Tenebre infernales dicuntur exteriores di-
uersimode. ser. iij. B
In tenebris erat genus humanu[m] ignorantie
in pfunditate. ser. lxxv. D
Terra est triplex. f. mundialis. celestis. et in-
fernalis. ser. xliij. B
Testimonium dedit pater et filius et sp[irit]us
sanctus q[uo]d xps fuit deus. sermo. lxxi. D
In turbis tria fuerunt. ser. li. F
Tria sunt q[uo]d natural[iter] attrahunt. ser. lxxij. E
Xps ad se traxit ser. modis. ser. lxxij. B
Contristatur xps ex tribus. ser. xcij. B
Ana gloria p[ro]p[ri]a accidere in principio
in medio et in fine. ser. v. E
Hanc glorie vicium est o[mn]ibus co[n]-
ueni[en]t[er] facilius p[ro]p[ri]a p[ro]pter duo. ser. xxv. D
Quinq[ue] verba documento plena dixit xps
sermo. iij. F
Verbum seu sermonem dei seruantes tria bo-

na consequuntur. ser. xvij. A
Verbu[m] dei triplice[m] habet virtute[m]. f. xvij. A
Verbi dei est triplex efficacia. ser. xvij. B
Veritas opponit falsitati dupl[ic]i. f. xvij. B
Xps quattuor veritates ponit in euangelio.
sermo. lxxv. B
Veritas est multis odiosa. ser. lxxv. D
In veritate q[uo]d peccat trib[us] modis. f. lxxv. B
Due sunt vie et duo fines viar[um]. f. xvij. A
Quidam vadunt per via[m] recta[m]. et quida[m] per
viam distortam. ser. lxxv. B
Via aie decedens est multiplex. ser. lxxv. A
In via quattuor no[n] p[er]mittit errare. ser. xcv. F
Vestimenta diuersor[um] color[um] sunt virtutes.
sermo. lxxv. B
Tria genera vestium xps habuit. ser. xc. A
Tria sunt signa viduarum. ser. lx. D
In viduitate melius est esse q[uam] transire ad se-
cundas nuptias. ser. lx. F
Vinea mystice est ecclesia. sermo. xxv. B
Sepes circa vinea[m] ecclesie est custodia an-
geloz. ser. xxv. E
Vinee torcular est crux. ser. xxv. D
Vinee turris est fides. ser. xxv. E
Vineam. i. aiam deus plantauit in corpore
p[ro]pter tres causas. ser. xxv. E
Vinee sunt quattuor fossores. f. xxv. E
Tres mali vindemiatores vineam vindes-
miant. sermo. xxv. F
Vinu[m] puru[m] est in celo. ser in inferno: mixtu[m]
in m[un]do. ser. xxv. E
Per vinum intelligitur iocunditas me[n]tis.
sermo. lxxv. F
Virtus patientie est soror xpi. virtus fidei
filia xpi. virtus humilitatis est mater xpi.
virtus orationis est nu[n]cius xpi. f. xxv. B
Virtus consistit in medio. q[uo]d patet ex mul-
tis. ser. xcvi. B
Visto seu cognitio i p[ri]ncipio vita est serotina. in
celo meridiana. in inferno nocturna. f. vij. E
Ex eo q[uo]d boni vident malos et mali bonos
quinq[ue] colliguntur. ser. lxxv. E
Ex visione corporis xpi sancti habet dulce-
dinem. ser. lxxv. F
Visto seu respectu xpi sanat vulnera pec-
catorum. sermo. lxxv. B
Vita p[re]sens intelligitur per sinistra[m] et vi-
ta beata per dexteram. ser. xxv. D
Vita actiua est melior vilior et fructuosior
vita co[n]templatiua. ser. lxxv. B
Vita actiua intelligitur per dau[ide] co[n]templati-
ua per hierusalem. ser. lxxv. B

Vite duo sunt signa. scz sensus et motus. sermo. xvi. f.
 Viti duo se vident. mortui non. ser. lxi. B.
 Ubra tria sunt in asa. ser. xcij. E.
 Unguentū est triplex. ser. lxxij. E.
 Usurarius est peior iuda. ser. xvi. E.
 Vulnerari voluit xpus in capite: in manibus: et in pedibus. ser. lxxv. B.
 Vulnera aliqui sunt recētia: aliqui inueterata: aliqui et. ser. xcvi. J.
 Vulnera xps non sine causa ostendit in tribus locis. ser. xcviij. B.
 Vulnerū cicatrices xps seruat ratione sui et ratione nostri. ser. xcviij. f.
 Vulnerū seu cicatricū representatio est pro nobis apud patrē intercessio. ser. xcviij. B.
 ps dixit quinqz verba plena documentis. ser. iij. f.
 Xps inuitatus aliqui ire voluit: aliqui noluit: aliqui nō inuitatus fuit. ser. iij. B.
 Xps curat velociter: facilliter: et totaliter. sermo. iij. E.
 In xpo fuit caro: aia: et deitas. ser. viij. D.
 Xps vicit tentationes sapienter et. sermo. ne. ix. A. D.
 Xps ieiunando ostendit qd sit omnipotens deus. sermo. x. D.
 Xps tentari voluit vt tentatis sciret miseri. sermo. x. f.
 Xps tria loca intrauit. ser. xij. A.
 In xpo fuit paupertas: humilitas: et puritas. sermo. xv. E.
 Xpi fratres sorores et matres sunt boni. sermo. xvi. B.
 Xps de matre sua curā habuit in sua infantia. sermo. xxij. f.
 Xps chananee quattuor magnas duricias ostendit. ser. xxij. A.
 In xpo commendatur magna miseria. sermo. xxij. A.
 Xps in qm filius dei habet tria. ser. xxv. A.
 Xps habet quoddā supremū: mediū: et infimū. sermo. xxv. B.
 Xps in qm filius hominis tria de eo dicuntur. sermo. xxv. E.
 Xps patiebatur vt elementa purgaret. sermo. xxv. f.
 Xps in cruce exaltari voluit. sermo. xxvi. A.
 Xps docuit de cruce quattuor lectiones. sermo. xxvi. B.
 Xps clamauit in cruce multipliciter. sermo. ne. xxvi. D.

Xps tribus vicibus esurijt. sermo. xxix. B.
 Xps semper fuit cum matre in triplicibus. sermo. xxix. E.
 Xps curatione ostendit potentiam: sapientiam: et bonitatem. ser. xxxv. B.
 Quod xps in beelzebub nō eijcit demonia ostēdit quattuor rationibus. ser. xxxv. B.
 In xpo est duplex natura: diuina: et humana. sermo. xxxix. A.
 Xps vocat phariseos hypocritas: plantas eradicatas: et cecos. sermo. xliij. A.
 Xps de matre curam habuit in vita: in morte: et post mortem. sermo. xliij. E.
 Xps ibat predicēdo sine expēsis: sine equis. sermo. xlv. f.
 In xpo fuit veritas doctrine: misericordia: et iusticia. sermo. xlix. E.
 In xpo fuerunt duo natura discretio: et ista operatio. sermo. xlix. D.
 Xps per humilitatem magis se inclinavit qd se inclinare potuit. sermo. li. A.
 In xpo fuit magna clementia: potentia: et prouidentia. sermo. li. A.
 Xpi potētia ostēditur in duobus. ser. li. D.
 Xps suā iniuriā patiēter portauit. deus autem et discipuloy nō portauit. sermo. liij. A.
 Xps scitur vnde sit qm ad principia: nec diuinum et finem. sermo. lv. D.
 Xps per quattuor remedia infirmitates sanauit. sermo. lvi. B.
 Xps tres mortuos suscitauit. sermo. lix. D.
 Quare xps nō statim venit ad lazari stā ad regulum. sermo. lx. A.
 Quare sorores lazari non petebant xpo fratris suscitationē. sermo. lxi. B.
 Xps diligit contemplantes. operantes. et a peccato surgentes. sermo. lxij. E.
 In xpo sunt tria per que defendit homines ne errent. sermo. lxij. B.
 Xps est lux mundi. et maria mater eius lux est. sermo. lxiiij. A.
 Xps ponit quattuor veritates quibus in dei contradixerunt. sermo. lxx. B.
 Xpm iudei existimabant. Iamorum ppter multa. sermo. lxx. E.
 Xps habuit contra furorem iudeoy quinqz remedia. sermo. lxx. E.
 Xps dicitur pontifex triplici de causa. sermo. lxxi. D.
 Xps queritur et non inuenitur: qd non queritur vbi est. sermo. lxxij. B.
 Xps est in dextera dei: in gloria dei: in luce dei. sermo. lxxij. E.

Xps ad aquam gratie non inuitat. sermone. lxxij. E.
 Xps stabat paratus non fluere. ser. lxxij. B.
 Xps fuit in triplici statu. sermo. lxxij. E.
 Xpus subtraxit presentiam suam triplici de causa. sermo. lxxij. D.
 xpo imponebant iudei tria. sermo. lxxij. E.
 Inter xpm et iudeos erant tres differentie. sermone. lxxij. f.
 Xps habuit triplex tempus. sermo. lxxij. B.
 Xps fecit quedam opera que ostendebant humanitatem: et quedam deitatem. sermo. ne. lxxij. E.
 Xpus qd fuit deus testimonium dederunt pater et filius et spiritus sanctus. ser. lxxij. D.
 Xpm tria induxerunt vt nos misereretur. sermo. lxxvi. E.
 Xpi caro fuit tribus coloribus depicta. sermone. lxxvi. B.
 In xpo est cera humanitatis et mel deitatis. sermo. lxxviij. J.
 Xpo quattuor obsequia sunt debita. sermo. ne. lxxix. A. E.
 Xps vadens ad mortē honore recepit cum alis regnum respueret. sermo. lxxx. B.
 Xps exaltari voluit in aere triplici de causa. sermo. lxxxi. A.
 Xps fuit mediator inter deum et hominem. sermo. lxxxi. E.
 Xps dicitur agnus mansuetus et victimas. sermo. lxxxiij. A.
 Xps emisit vocem pie conuestionis. sermo. ne. lxxxiij. f.
 Quicquid fuit in xpo fuit virtuosum sicut in balsamo. sermo. lxxxv. E.
 In xpo fuit caro tanqz herba. ser. lxxxv. D.
 Xps est vermis. sermo. lxxxvi. D.
 Xps dedit multa documēta sanctitatis exēpla et contulit beneficia. sermo. lxxxix. A.
 Xps habuit in corpore mortalitatem: in anima passibilitatem. sermo. xcij. M.
 Xps habuit tria hospitia. sermo. xc. B.
 Xps cicatrices retinuit post mortem ppter tria. sermo. xc. J.
 In xpo fuit mirra thys et balsamum. sermone. xcviij. D.

Explicit Tabula.

Incipit quadragesimale aureum preclarissimi doctoris magistri Jacobi de voragine episcopi Januensis: duos quorundam sermones.

In die cinerum. Sermo primus.

Filia populi mei in

duere cilicio et conspergere cinere. luctum unigeniti fac tibi planctum amarum. **Jeremie. vi.** Quamvis solenni

tas quadragesimalis in sequenti officia inchoetur. ecclesia tamen hos quatuor dies precedentes addidit ut quadragesimus numerus impleatur. **Q**uia prima enim dominica usque ad pascha quadraginta duo dies sunt de quibus dum sex dies dominicales subtrahuntur solummodo **xxvi.** ieiunabiles remanent et ideo addunt isti quatuor dies precedentes ut facer numerus **xl.** dierum impleatur quem Christus suo ieiunio consecrauit. Sunt tamen quedam alie rationes mystice quare potius in quarta feria quam in alia feria istud ieiunium inchoatur.

A Prima est: quia in quarta feria mors Christi fuit tractata et cum deliberatione firmata: scilicet feria quarta ante dominicam de ramis. Nam tunc principes sacerdotum cum senioribus populi congregati sunt in atrium capite principis sacerdotum ad quos iudas accessit et Christum tradere promisit: et illi pecuniam dare polliciti sunt. **E**t igitur penitentiam quadragesimalem facimus: ut Christo patienti compariamur. Et eius mors fuit in quarta feria tractata. ideo merito quarta feria hoc ieiunium inchoatur.

Secunda ratio est: quia in feria quarta sol et luna et cetera celi luminaria creata fuerunt. In principio enim creavit deus quandam nubeculam lucidam quam dixit. fiat lux et facta est lux: et illa nubecula tres dies solenni precedentes illuminavit quadam tenui claritate quemadmodum diluculo fieri solet. Quarta autem feria sequenti ut dictum est deus soles et cetera luminaria fecit: ideo dies illa dies plene claritatis fuit: totum autem Christus nostrum est tenebrosus. tempus autem quadragesimale est lucidum Christus. iuxta illud. **ephe. v.** Eratis enim aliqui tenebre: nunc autem lux in domino.

Conueniens igitur fuit ut Christus tam lucidum in die lucida inchoationem inciperet. **T**ertia ratio est: quia feria quarta dies mercurij vulgariter nuncupatur. Est autem mercurij planeta celestis quem astrologos regnat in virgine. dominatur aequies: semper est cum sole et preest

conditio: disponit enim homines ad facundiam et eloquentiam acquirendam. Unde dicitur **Act. xiii.** gentiles vocabant paulum mercurium qui erat dux verbi. Recte igitur ieiunium in die mercurij inchoatur: ad inuendum quod homines in hoc tempore debent habere mundiciam corporum: abundantiam lachrymarum: perseverantiam bonorum operum ut semper sint cum sole. id est cum Christo. Predicatores autem debent habere facundiam predicationis: et ideo istud ieiunium facit suscipiat hodie sancta mater ecclesia fideles ad memoriam sue mortis inducit dum in capitibus cineres ponit: ad quod etiam propheta: imo etiam dominus per prophetam nos in verbis promissis inducit dicens. **F**ilia populi mei etc. Populus autem dei est populus christianus. **F**ilia ergo populi dei est anima cuius liber christianus. Quia quidem animam dominus ad tria hortatur. **S**ed ad dure penitentiam assumptionem: cum dicit induere cilicio. **A**d peccatorum dolorem: cum dicit luctum fac tibi placere amare. **P**ro igitur hortatur ad dure penitentiam assumptionem: cum dicit induere cilicio.

Eilicium enim est indumentum durum et asper: de pilis camelorum contextum per quod penitentia aspera significatur: que quidem melius curat peccata quam lenis. Sicut dicit **Chrysostomus.** per tria exemplum super **Adar.** primum est: quia medicina aspera melius curat malos humores quam lenis. **S**ecundum est: quia malas herbas melius eradicat rastrium ferreum quam lignum. **T**ertium est: quia malos nodos lapidum melius percussit malleus ferreus quam plumbeus.

Peccator quidem tria incommoda patitur. **P**rimum est: quod est plenus corruptis humoribus viciorum. **P**er corruptos sunt et abominabiles facti sunt in iniquitatibus suis: ideo indiget medicina. id est penitentia amara. **elz. xxxviii.** Ecce in pace amaritudo mea amarissima. **A**maritudo ei penitentium que est causa pacis in conscientia deus esse amara: amarior amarissima. **A**marior: quia peccatum quod in baptismo cum deo fecerat cum abrenuntiaverat dyabolo et omnibus pompis eius confregit. **A**marior: quia timore dei post peccatum per multa crimina discurret. **A**marior: quia deum et eius gratiam perdidit. Unde **Jerem. ii.** Scito et vide quod malum et amarum est reliquisse te dominum deum tuum: ecce quia peccator deum perdidit: et non esse timorem eius apud te: ecce quia eius timorem postposuit et abiicit: et ideo per diversa facinora discurret. a seculo confregisti iugum: rapisti vincula

ee qz pactum baptis male fregit. Secundum incommodum est qz peccator habet multas radices malas concupiscentiarum: que qdes extirpade sunt rastro ferro. i. duro ieiunio. Unde Col. iij. Mortificate membra vestra que sunt sup terrā. Fornicationē & immundiciā: libidinē: concupiscentiā malā. Nisi em male herbe radice extirpēt: cito germināt malos fructus. Heb. Nequa radix amaritudinis sursum germinans impedit & per il lam inquinant multū. Sunt em aliqui qz ma las herbas eradicant tantū quantū ad folia: ideo adhuc renascunt: tales sunt qui pec cata quantum ad exteriora opera quandoqz relinquunt. consensum tñ nō deserūt. ideo inuenta oportunitate ad peccata redeunt. Alij partem radicis frangunt & aliā partem relinquunt: tales sunt qz consensum deserūt: sed tamen malas cogitationes patiuntur qz sepe in peccata relabunt. Alij sunt qui radice herbarū funditus extirpant. isti sunt qui malas cogitationes a corde suo eradicant: ideo ulterius germinare non possunt. Ter tiū incommodū est: qz peccator penitens alij gatus est adhuc nodis & neribus peccatorū. Quidā tamē habent istos nexos factos de stipula. alij de feno. alij de ligno. Juxta illud i. Eoz. iij. Si qd sup edificat lignū fenū strū pulā per que tria pene purgatorū intelligū tur. Istos autē nexos melius frāgī malleus ferrens. i. penitentia durā qz lenis. Un Auz gu. Maiore quisqz in se severitate debet ex ercere: vt a se iudicatus minus iudicet a deo. Secūdo horat aia ad mortis meditationes cū dicat: conspergere cinere: sicut hodie etiā in capitibus cinere aspergimur & dicitur nobis. memēto: qz cinis es: & in cinerem reuer teris. Homo quidem de cinere est formatus & cinerem portat corpus: & in cinere redigē dus est. Unde Ben. iij. Reuerteris in terrā: de qua sumptus es: ecce qz de terra factus es: qz pulvis es: ecce qz cinerem portas corpus: & in puluere reuerteris: ecce qz in puluere stue in cinere redigendus es. Si ergo ab ali quo peteres unde venis: qd portas: aut quo vadis: posses respondere de cinere cinerem & in cinerem: hoc est de cinere venio cinere porto: & i cinere redeo. id ē ter homi terra. Jere. xxiij. Terra terra terra: audi verbū dñi i tu homo qui venis de terra: & portas terrā & qui vadis in terrā audi verbū dñi: quod tibi hodie dicit dñs per ecclesiam suam. me mēto: qz cinis es: & in cinere reuerteris. L

Utile autē est habere memoriā huius cine ris triplici de causa. Primo qz cinis terrā & secundat: sic memoria mortis ad bene operā dū sollicitat. Un Grego. Valde em se sollici tat in bono opere qui semper cogitat de eter no fine. Secundo qz cinis ignem confert uat & maxime si ē calidus: qz frigidus cinis ignes extinguit: sic & memoria mortis cordi feruenter impedit gratiā spūsancti confert uat. Sunt tamen quidā qui frigidam istam memoriā mortis habent. sicut illi qui aiam cum corpore morituram credūt. talis memo ria porius gratiam extinguit qz conseruat. Tercio: qz cinis maculas lauat. sic memo ria mortis lauat omnes maculas peccatorū. Unde eccl. vij. Ad mortare nouissima tua & in eternū nō peceabis. Lauat em maculas supbie: si qd em ad instar pavonis gloriā pēnis virtutū. pedes. i. finē suū consideret & sic superbiā eius deponet. eccl. x. Quidā su perbis terra & cinis. Lauat etiā maculas lu ruri: sic em bestia cū cauda expellit mulsas. & sic homo cum mortis memoria expellit cogi tationes inundas. Grego. Nihil sic ad deū mādū carnis desideria valet qz vnusquisqz qd hic diligit quale sit futurū post mortē pe ter. Lauat etiā maculas auaricie. nullus em diuitias debet congregare quādo considerat qz in fine nihil poterat nisi nuditate: facit: et cinerē. Job. i. Modus egressus sum de vtero matris me: nudus reuertar illuc. Jec eius dē. xvi. Sacca consui sup cutem meā & opo rui cinere carnē meam. Tercio hortatur ad peccatorū dolorē: cū dicat. luctū vnigeniti fac tibi planctū amarū. & Planctus penitentis planctui triplici debet assimilari. i. f. plāctui matris vnigeniti plāgentis. plāctui draconis. et planctui strutionis. Unde Adich. ij. Faciā planctū velut draconū: & lu ctū quasi strutionū. nō dolorosior planctus inter oia aialia rationabilia est planctus qz fit pro morte vnigeniti. dolorosior planctus inter omia animalia irrationabilia est planctus draconis: dolorosior inter oia volatilis est planctus strutionis. Peccator qz dem tria bona perdit. Primo aia suā: ideo debet plāgere ad instar mulieris vnigeniti: plāgentis: vnigenita nostra est aia nostra: qz vnā tñ habem? si em duas haberemus pos semus vna pda: sup alia cōsolari. Q Secūdo pda peccator caput suū. i. deū suū. id ēz plā gere ad instar draconis: draco em & qdber ter pens caput custodit & corpus exponit. sic qd

libet debet exponere corpus macerationi et pditioni vt possit custodire caput suū. i. deū suū. Sz dr qz elephas inueniēs draco nē in semitis caput ei cū plāta preterit & dra co maritū plāctū facit. sic etia drabol? in nobis occidit dñm qñ nos ad pām trahit: ideo debemus plangere & dolere. Tercio pda: pda oia sua merita: ideo dēz plange re ad instar strationis. Strutio em oia sua in puluere calido derelinqit vt foueat ibi dem & sic ea relinqit: & rediens & a bestijs ea cōculcata inueniēs magnus vlularū facit. Quia nostra sunt merita nostra que tunc de mones cōculcant qñ ad aiam p psum in trant. Juxta illud iob. xx. Vādēt & venient super eū horribiles. ideo peccator dēz plangere et dicere. Miserere mei deus quoniam cōculcauit me homo.

¶ Eadem die cinerum. Sermo. ij.

Comparatus sum luro et assimilatus sum faulle et cineri. iob. xxx. A Miseria cōditio humanē describit scūs iob in verbis pmissis. ex pre principij mediū & finis. Nam ex parte principij homo habet utilitatē quia de luro formatus: cū dē. Comparat? suū lu to. Ex pre mediū hūanitatē & mutabilitatē qz multiplici mutabilitate circūdat? cū dicat. Et assimilatus sum faulle. Ex parte finis habet miserabile penitiatē: qz in cinerem notandū cū dē. cineri. B Circa primū redigēdus cū dē. cineri. C Circa primū notandū qz licz hō sit ex quattuor elemētis de? tamē in cōpositiōe corporis humani pa rum posuit de trib? elemētis: & multū de lu to sive de terra. Elemētū qdes aq manifesta tur in ipsiū humoribus. Elemētū ignis in calore naturali & in luce visua. Elemētū aeris in respiratiōe flatus. Elemētū ter re in carne & ossib? Et sic p qd de? multum posuit de terra ibi: & parū de ceteris elemētis. Parū ibi posuit de igne vt hō parū ha beret de igne cōcupiscentiē: auariciē: & iracū die & tñ aliqui vidēt: ut esse de igne facti: qz nimis sunt supā dicto igne inflāmati. i. Jo han. ij. Torus mūdus in maligno positus est. id est in malo igne. Parū etiā posuit de aere vt homo parū haberet de electiōe sup bie: si tamē aliq vidēt esse de aere facti: qz nimis sunt superbi. Non fuit mirū si prim? angelus supbiuit: qz nihil de luro habuit. Sed mirū est qñ homo qd est vile lūū intus mēscit. Eccl. i. Quid supbis terra et cinis

Tales pascuntur vento. Osee. xij. Esraim pascis ventum. Ventus tamen non pascit: sed inflat. Et qz sunt inflati: ideo aliqua lei ui febre puneri statim deumescit. Patum etiam posuit de aqua vt homo haberet paz de leuitate & in cōstantia. Et tamē aliq videntur de aqua esse facti: qz leuitate nimia agitati. iob. xliij. Leuis est super faciē aq. De talib? dē. eccl. xxv. Stult? vt luna mutatur. Nam luna modo est plena: modo media. modo minus qz media: modo vacua. Sic multi in ista quadragesima incipiunt bene ieiunare. deuote orare. & largas elemo synas dare. isti sunt luna plena. Postmodū dimittunt ieiunia: tamen faciunt elemosynas et orationes. Isti sunt luna media. Et deinde dimittūt ieiunia & orationes: tamē faciūt adhuc elemosynas. isti sunt luna mi nue qz media. Deinde dimittūt totum. isti sunt luna omnino vacua. Ideo bene dicitur stultus vt luna mutatur. Multum autem deus in compositione humani corporis de elemēto terre posuit. Terra enim est elemētum frigidum et infimum. Quia sicut dici tur. eccl. i. Terra autem incertum stat. Ex his ergo innuitur qz homo debz habere fir mīditatem contra elus concupiscentiē: aua riciē: & iracundiē. Debet habere inferioritatem cōtra tumore supbie: & dēz habere fir mitatē cōtra leuitatē in cōstātiā. Ideo dici tur eccl. v. Mō vtilēs te ad oēm vntū. ecce qz nō dēz habere eleuationē supbie. Esto fir mus in via dñi. ecce qz nō dēz habere infirmi tatem in cōstantiā. esto mansuetus ad au diendū verbum domini vt intelligas. ecce quia non debet esse inflatus iracūdia: & pas tiens & mansuetus. Secūda miseria homi nis attenditur ex parte mediū. id est ipsius vite que est mediū inter natiuitatē & mortē. In qua quidem vita homo habet mutabili tatem: et ideo assimilatur faulle. Sicut em faulla est leuis & leuiflatus dispergitur: sic vita hominis est instabilis & multiplici va riatur mutabilitate. Unde iob. xij. homo natus de muliere vniū viuentis tempore. Istam autem mutabilitatem habet ho mo in corpore: in mente: & in operatione. Prima est ad similitudinem herbe. Secun da ad similitudinem starue. Tertia est ad si militudinem vmbre. Primo qdē herba viret deinde floret. deinde arescit. vltimo marcescit. Sic corpus hominis viret in sanitate floret i iuuetute arescit i senectute: marcescit

in morte. **Esa. xl.** **Dis** caro fenuz ois gloria eius quasi flos fenuz: ericatus est fenuz et cecidit flos et c. **Jaci.** **Quid** est sol cu ardore: et arefecit fenuz et flos ei? decidit et decor vultus ei? deperit. **Secda** mutabilitas est in mente. **Ma** fm bern. mens nra a mudo hz cogitationes curiosas. a carne voluptuosas a dia bolo maliciosas. Potest etia dici qd deo hz cogitationes gratiosas. Cogitationes aut gratiose aut qn quis cogitat qualis potest placere deo per contemplationes: et primo per edificationem. Cogitationes curiose sunt quando mens seipsa deserta trahit ad inuestigandum aliena. Cogitationes voluptuose sunt quando homo carnalibus delectationibus pascit. Cogitationes autem maliciose sunt qn homo ptra innocentes fraudes molitur. Magna igitur mutabilitas est quando mens humana mutat de cogitationibus gratiosis in cogitationes curiosas. de curiosis in voluptuosas. de voluptuosis in maliciosas. Et ista mutabilitas ead similitudine statue nabuchodonosor. **Ma** sicut d. **Dani. iij.** Caput eius erat de auro: pectus et brachia de argento: venter et femora de ere: tibie ex ferro: pedes de luto. Tunc igit mens est aurea et argentea quando hz cogitationes gratiosas: hoc est quado fulget cora deo p contemplationem: et primo p uerificationem. Tunc est erea quando hz cogitationes curiosas: est sonoy est. Tunc est ferrea qn hz cogitationes maliciosas p quas ceteros opprimunt. Tunc est lutea qn habet cogitationes voluptuosas. Tertia mutabilitas est in oparione. Opa em mundanoy sunt circa acquisitionem diuitiarum et bonorum. Et ista mutabilitas est ad similitudinem vmbre. Nam vmbra hominis aliqui pcedit: aliqui sequitur: aliquando a latere comitatur. Illa q pcedit ho no potest comprehendere: illa que subsequitur ho potest effugere illa que comitatur cito pducit. Sic est de diuitijs et honoribus mundi q aliquando pcedunt et fugiunt ita q non potest homo eas comprehendere sine magno labore. Aliquando subsequuntur et se ingerunt: tamen no possunt possideri sine mentis turbatione et timore. Et ppter ista duo dicit **Ecd. xi.** Si diues fueris no eris immunis a delicto. Si enim feceris fueris no apphendes: et si precucurre ris no effuges. Alioq comitantur: si tamen cito perdunt: nec possunt perdi sine dolore ideo d. **Ecd. iij.** Diuitie pseruare in malum dñi sui pcut in afflictione pessima: ecce

qra instabilitas in diuitijs et honoribus inuenit: q no habite requirit labores habite ingerunt mentis turbationem et timorem. perdit adducit dolorem. Tertia miseria hominis attendit ex pre finis. id est mortis vbi homo furus est cinis. isti autem cineris memores esse debemus. ideo i hac die incineramur. Et sup caput nostru legist lectio q d. **Memoro** quia cinis es et c. Ista autem memoria mortis valet ad cotennendum ea que homines mundani appetunt. Desiderat ei diuitias cum mulare: sup alios ascendere: corp delitiose pascere: et alias in voluptatibus enutrire. Post mortem autem recipiunt qntoro heredes: scz parentes: bestias: vermes: et demones. Parentes diuitias rapiunt: ideo stultu est eas cum tanto labore acquirere quas oportet alijs dimittere et nihil fecus portare. ps. Relinquant alienis diuitias suas. **Ecd. iij.** Sicut egressus est nudus de vtero matris sue sic reuertet et nihil secum afferet de labore suo. Sed heredes sunt bestie q sup foveam aut ascendunt et stercorea ibi faciunt: et ossa pedibus frangunt. Stultu est igit sup alios velle ascendere p bonoy excellencia: qn post modicum tps bestie ascendunt sup eorum foueam. Terti heredes sunt vermes qui eoy corp comedunt. **iob. xxi.** Simul in puluere dormient et vermes operiet eos. Stultus est igitur carne sua impinguare et dy post modicum verimibus esse cibis. Quarta heredes sunt demones qui animam rapiunt: vt patet de illo q animam suam in delictis tenebat dicens. Anima mea habes multa bona et c. vt ps. **luc. xij.** Qui respontum est. Stulte hac nocte animam tuam repotent a te: scz demones. De istis hereditariis dicit **Ecd. i.** Tu em mortis homo hereditabit serpentes et bestias et vermes. Ecce quales heredes pctor post mortem recepturi est. scz bestias super foueam ascendentes: vermes carnes corrodentes. serpentes infernales animas deuorantes. Et serpentes terrestres. id est parites terrae seu bona terrena comedentes. id est terrenas diuitias rapiantes. Istos quattuor heredes quos habet homo post mortem tanguntur **iob. v.** Conterentur in porta: hoc refertur ad bestias q sepe ossa pterunt in porta. id est in fossa. Tuus mellese famelicus comedet: hoc refertur ad vermes q comedunt mellese. i. carne quas malo semine seminauit. Juxta illud **Bala. tas sexto.** Qui seminat in carne: de carne meret et corruptionem. Et ipsuz rapit arma

tus hoc refert ad demones qn nostris malis operibus se armant: et bibunt strictes diuitias eius hoc refertur ad parites qui magno desiderio eius diuitias rapiunt: et pro anima suam nullam elemosinam faciunt.

G Feria quinta post cineres. Sermo pinus

Um intrasset iesus ca

pharnaum accessit ad eu **Ecd.** **rio** rogans eu dicens. Dñe puer meus facit in domo paralyticus et male torquet. **Mat. viij.** Judea tunc tps erat tributaria romanis: et id romani per vniuersas iudeam tribunos ponebant et centuriones. Unde iste **Ecd.** iuratio a romanis fuerat ibi posita: et sub potestate sua centu milites habebat: hic quenda seruus suu sibi pciusum habebat q paralyticus erat. is accessit ad iesum rogans vt eu sanaret: s; no videt q pmo psonaliter accesserit nec rogauerit: dñi eni **Zuc. viij.** **Adi** str ad eu seniores rogans eu vt veniret et sanaret seruū suū: id est q psonaliter non iuit: nec rogauit: s; p nuncios. i. p seniores iudeoy. Potest etia dici q psonaliter venit: si iudeis tantu familiaribus tps: vbi suoz pmisit. In hoc igit euagelio de tribus psonis fit mentio scz de seruo pariete. de centurione supplicante. et de xpo subueniente. **Q** Circa primu scz circa seruū notanda est: q ipe tria incommoda patiebat: qz iacebat: paralyticus erat: et male torquebat: propter ista tria merito signat peccatorem. **A** Peccator eni iacet. i. i iudicijs pctor: qescit et fetet. **iob. i.** **E**o putruerunt iumenta in stercore suo. Sunt autem quida qui stant et vltra no pcedunt: sicut repidi negligentes: et isti sunt mali. **Apoca. iij.** **U**ltimas frigidus effus aut calidus: sed q te pidus: incipit euomere ex ore meo. Alij sunt q retrocidunt sicut reciduiantes: et isti sunt peiores. **Adath. ix.** Memo mitrens manum ad aratru et respiciens retro aptus est regno dei. Alij sunt qui iacent in immundicijs suis quiescentes. et isti sunt pessimi. **Jere. xlvij.** **R**equieuit in fecibus suis. Secundo peccator est paralyticus. hz eni paralyticus motum inordinatum in membris. Eodem modo peccator inordinatum mouet. **B** Est autem fm Dio nysius triplex motus. scz circularis obliquus et rectus. Adnotus circularis est quo qs mouet p amorem ad mundu. tales eni p omnia mundi oblectamenta circuitu faciunt non inuenientes fatietate: sed fame. ps. Fame patietur vt canes: et idem. In circuitu impij aubiu

lar. **Adnotus** aut obliquus est quo quis mouet p amorem ad semetipsum: no eni ad alios amorem porrigit: sed ad ipm reflectit. De isto amore d. **n. Tim. iij.** In nouissimis diebus instabit tpa periculosa et erunt homines seipos amantes. **Adnotus** rectus est quo qs mouet ad deu p amorem: no eni circuit p mundu no reflectit amorem ad seipm sed directe ad deu. **Lant. i.** Recti diligunt te. et **Ezech. i.** Pedes eoy pedes recti: qn igit aliquis iordinat mouet p amorem: aut ad mundu: aut ad seipm: tuc est paralyticus: qn vero inordinat mouet ad deu tuc paralyticus curat: est. Terti pctor male torquet: hoc ppter mala pscias q ipz affligit et torquet. **Adala** eni cōscia est sicut vermis animam semp mordens cui? morsus hz acerbitate. contumacitate: et ppetuitates. De duobus primis **iob. xxx.** **M**orte os meū pforat dolozib: et q me comedunt no dormiunt. De tertio d. **Esa. lvi.** Vermis eoy non moriet. Circa personā centurionis quattuor demonstrant commendabilia: sicut dicit **Chyph.** s. bonitas: humilitas: fides: et sapietia. Bonitas eius i hoc apparet q seruū paralyticū non abiecit nec desperit: s; ad xpm accedens studiose p eo rogauit: no eni despiciebat i seruo seruile cōditione: qz sciebat se cum illo vnu dñm hñe cōmune. **E** Dñi eni cum seruis suis velint nolint quattuor: cōmunia hñt. **Unū** ē ex pre principij: qz oēs ab vno dño et de eodē luto sunt formati et oēs nudi et paupes nati. **iob. xxxij.** Ecce et me sicut et te fecit deus. et de eodē luto ego quoqz formatus sum. **Unū** sap. vij. Memo ex regibus habuit aliud natiuitatis initium. **Sedm** est ex parte medij: qz oēs mortales et breuisvire. **eccl. ix.** Dis potentatus brevis vita. et **iob. xij.** Breues dies hominis sunt. Tertiū est ex pre finis: qz oēs in eandē mortis putredine reducunt. **iob. xvij.** Putredini dixi. pater meus et c. Quartū est ex pre fori: qz oēs sub vno iudice rōne reddere compellunt. **ij. cor. v.** Dēs nos manifestari oportet ante tribunal xpi: vt referat vnusquisq putressit in corpore suo sive bonu sive malu. **Ses** cundo in centurione fuit magna humilitas cum dicit. non sum dignus et c. **Unde Augu.** dicēdo se esse indignu fecit se dignu: non vt eius parietes: sed in eius cor intraret xpus. **Non** eni esset magna felicitas si deus intraret parietes eius et non esset in pectore eius **Chyph.** Quia indignu se dicit suscipiendo christum in domo dignus factus est regno.

habet peccatores: et miseris est penitentibus. Tertio pnt considerari qtu ad penā. i. in qtu sunt pene eterne adici et qtu ad hoc debemus eis copati. Valde em copati debemus qm eos ad mortē eternā ire cōspiciamus. ps. Uidi preuariātes et tabescebam. Unde Beda. Vera iusticia cōpassione habet: falsa designatione. Quarto considerant qtu ad indigētā: et tūc debemus eis impēdere beneficiū et auxilium. iuxta illud Ro. rñ. Si eluriet inimicus tuus: iuba illū. si sit potū da illi. Debem⁹ autē diligere inimicos ppter debiti: ppter fructū: et ppter vitā: dū periculū. Debitū qdē est qz si volumus qz deus dimittat nobis multa debita debeamus primo dimittere pauca. Hoc signatū est Mat. rvñ. In seruo qz debebat regi decē milia talētoz: et in seruo qz debebat cōfessuo cētū denarios. Ubi dicit chryso. Tanta est differentia pctōz qe cōmittunt in deū et in hoīem: qta differentia est inter decē milia talētoz et cētū denarios. Magna autē et multo plus ipse em corpus fecit et aīam inspirauit. filiū misit. celum aperuit. et nos filios suos fecit. Mundū igit si vnaquaqz die moreremur p illo retribuērem⁹ ei aliquid dignū: nequaqz. Aug. Non possum dicat aliquis diligere inimicū. Quia qdē est attendis qd tibi fecerit hō: et nō attēdis qd tu feceris deo. Quare nō dimittis hōi parū: vt deus tibi digne dimittere multū. Et cōdo debem⁹ diligere inimicos ppter fructū: qui qdē est duplex. Unus est in pñti. s. pctōz remissio. vnde ang. Ad dilectionē inimicōz vos admonet: qz ad sanādū vulnera pctōz nullū medicamētū vtilē esse cognosco. Alius est in futuro. s. eterna remuneratio. Augu. Diligere inimicos grādis est labor in hoc seculo: sed grāde premiū in futuro: qz p amorē hoīs inimici: efficiēis amicus dei. D Tertio debem⁹ diligere inimicos ppter vitā dū periculū. nā sū Aug. habere odiū in corde est quasi habere gladiū: scorpionē: et ignē. De primo scōdici in quo dicit sermo. Qui alijs nocere desiderat: similis est illi q gladio se trāsfuerbat vt tuā nica alterius cedat. Desēdo sic dicit idē in sermone. Prenaret irā qe vos stimulat ad vindictam. Ira em scōpio est: si te interius flāmis excitauerit. Si igit te vis vindicare de inimico tuo ad ipam irā tuā te cōuertere: qz ipa est nimica tua q occidit aīam tuam. Tertio sic dicit sup. ps. Sic puta maliciā

esse quod ignē. Si incēdere vis aliquid illud
quod igni apponīs pri^{us} ardet: nisi igni ardet
nō incēdit. Verbigratia. Cū faculā appo
nīs igni pri^{us} ardet vt aliud possit incēdere.
Ita ergo malicia pcederet ex te t qd valiat
anteq^{uam} te malicia tua vt alteri nō noccat fie
ri pot^{est}: qd aut tibi nō noccat fieri nō potest.
Scd ea iusticia actiuoz q cōsistit i elemo
synaz largitiōe: sed qz ista iusticia omnino
perdit qm ppter humanā feruorē impēdit.
Ideo dñs istā iusticiā ordinauit dicēs. Cū
ergo facis elemosynā noli tuba canere &c.
Illi canūt tuba q habēt iactārie verba. Illi
adhibēt manū sinistrā q habent intentionē
obliquam. Qñ aut ipsa elemosyna pure fit
pppter deū: tūc valde vtilis est t fructuosa.
E. Valet enī hoi in vita: in morte: et post
mortē. In vita qdē valet: qz impetrat remis
sionem culpe. Vnde de bono elemosynario
Ecclē. iij. Sicut in sereno glacies soluetur
p^{er} a^{quā} tua. acquirit bñdictionē grē. ij. Ez.
xj. Qui seminat in bene. de bene. t metet.
t grām ipam cōseruat i corde. vnde de elemo
synā dicit Ecclē. xxij. Grām hoīs quasi pupil
lā cōseruabis. Scd elemosyna valet hoi in
morte. nā aīam egrediētē de coipe affocāt.
vnde Amb. Non sunt hoīs opes quas secū
ferre nō pōt. Sola autē mīa seu elemosyna
comes est p^{ro}ficuoz: et autem i adiutoria
aduocat. vnde Ber. Paupes nō sunt contē
nēdi vt egenis eorūdi vt patroni. Vnde
lucē. xvi. Facite vobis amicos de māmōna
iniquitatis: vt cū defeceritis recipiāt vos.
Hostes expugnat. vnde dicit de elemosyna
Ecclē. xxvij. Sup scutū pōrētis t sup lan
cēā aduersus inimicos tuos pugnabit. Et
rio elemosyna valet post mortē. nā de salu
te hoīs summo regi frās repñat. solet enī
papa qbusdā cōcedere frās simplices iusti
cie. f. oibus qd dicūt se iniuriā pati. Quibus
dā frās mīe. f. paupibus t egenis. Quibus
dā frās superogātis gracie. f. bene emeritis
Et qm serui dei in hac vita fuerunt paupes
res t egeni: t multas iniurias passi sunt et
bene emeriti. Ideo aliqñ respiciētes litte
ras summo regi: litteras simplices iusticie
De quibus dicitur Lucē. vi. Date t dabit
vobis. Litteras gratuite misericordie. De
quibus dicitur Math. v. Beati misericor
des: qm ipsi misericordiā cōsequerūt. Litte
ras superabūdantis gratie. De quibus dī
citur Lucē. vi. Aversuram bonam t cōferā
tam tē. Tertia iusticia est cōtēplatiōis

que possit in oratione deuota: si q̄ hec iusti-
cia p̄ditur nisi ab humano favore abscondat̄
iō dñs eā odiat dices. Et c. oratio nō erit
talis siē hypocrite tristes. Et c. infra. tu aut̄ cum
oraueris intra in cubi. tuus t. clau. et. hostia
ista claudēda sunt q̄nq; corpis sensus: q̄ mē-
tis intendem sepe distrabit nisi claudatur
cubiculū est ipsa p̄scientia in qua aia requie-
scit. f. Istud aut̄ cubiculū cū sit summū re-
gis d̄ eē mundū: q̄tū: odorifer. Tunc igit̄
cubiculū p̄scie est mundū q̄n est sine pecc̄i cō-
tagione taliter. p̄pheta suū cubiculū mūda-
bat dices. Lauabo p̄ singulas et. orōes igit̄
q̄ p̄cedunt de cubiculo mundo eradiuntur
q̄ autē de immundo a deo reprobat̄. iuxta il-
lud Esa. i. Tū multiplicaueris oratiōes
nō eradiū. man? vestre sanguine plene sū
Tunc cubiculum p̄scie est q̄tūm q̄n est sine
strepitu malay p̄sciet̄: p̄cipuect̄iarus et
cogitationis. sed multi sunt q̄ q̄n orant aliq̄
inima cogitat̄. talia orōnes nō sūt deo gra-
te. De talib? d̄ math. xv. Populus hic labi-
o me honorat: cor autē eorū longe est a me
sine causa solūt me. Tunc aut̄ ill d̄ cubiculū
p̄scie est odoriferum q̄n est plenū deuotiōe
tales orōnes q̄ p̄cedunt de cubiculo odorif-
fero sunt deo valde redolentes. tales oratio-
nes odoriferae. f. q̄n cubiculum p̄scie est ple-
num deuotione op̄abat̄. p̄pheta dices. Du-
rigat orō mea sicut incensum in cōspectu
Ille aut̄ orōnes a deo eradiunt q̄ ercūt de
cubiculo mundo: quae: o t odorifero. i. q̄n ip-
se orationes sunt pure: arēre: deuote
¶ Sabbato post cineres. Sermo primus.

Um sero esset factum

erat natus i iohannem mari. marci
vi. sicut dicit ioh. vi. Post q̃d rps
qñq; milia hoim de quinq; pa-
nib; satiauit. voluerūt eū facere regē gr̃ssimū
mantes q̃ eos sp̃s pasceret q̃ p sub eo ni-
hil eis deficeret qd̃ ei rps cognosceret fugi-
mōrē. Et sicut dicit mar. i iussit euāgelio.
Xps facto miraculo panū iussit discipulos
ascendere i nauiculā rē fuerūt i magis pido-
tione r̃ rōe loci qz erāt i medio mari. et rō-
ne vēti: qz erat eis xp̃s. rōne aberīe nauder
qz rps nō erat cū eis. rōne tpis: qz erat se-
ro. rōne visiois: qz vidētes rps putauerūt
esse quoddā fantasina. Si em̃ aliq̃ uante ef-
fuit i medio mari r̃ eēt nō r̃ haberet vētū
sūū r̃ nō hērent secū nauder: i vidēret ali-
qd̃ mōstru: nō ēt dubiū qñ i magno per-

culo se esse crederet: si xps ad eos venit: eos
pfortauit et vetu sedauit. p ista aut nauē pe
nitētia itelligit in q psueuerūt multa picla
accidere: si deo dat ei multa adiutoria. In b
aut euāgelio tria pñderāda sunt. Prio qre p
nauē itelligit pñia. scdo q penitētia psueue
rit accidere picula. tertio q sunt adiutoria.
A Pmo notādū q pñia signat p nauē em
ex eo q homies p mare hui mundi ad portus
padis deducit: et sic hō i nauē etis dormien
do: et qescedo: et comedo: vadit ad portum
sive vt penitēs dormiēdo vadit ad portum
padis: id em dormiūt: vt ad laudādū deum
fortiores exurgāt: id diē gres. q son? serdū
nō vacat a merito: imo etiā scdo sōnia aliqñ
sūt meritoria. Juxta illd ps. Reliqe cogita
tionū diē festū agēt tibi. reliqe cogitationū
sūt ipa sōnia q scriis viris accidunt ex bonis
meditationib? q vigilado habuerūt: q qd fa
ciūt deo magnū festū. sllr veri penitēs co
mededovadūt ad celū: id comedūt vt fortio
res sint ad huiēdū deo. i. cor. x. Siue mādu
catīs siue bibatis oīa in glia dei facite: sllr
veri penitēs qescedo i celū: id em qescent
vt fortiores sint ad laborādū sic em malivū
tur sua fortitudine ad malū: sic boni ad bonū
Juxta illd pphe. Fortitudinē meā ad te quo
stodiā. B Erit qrs notādū q illi quo
lūt facere pñia: qrtuor iterdū picula patiū
tur. Prio patiunt a dyabolo. s. tēptatōes q
signat p vetū sriū. Erat em inq vetus sri?
Iste em ē vetus de q Job i. Vetus svehe
mēs irruit a regiōe deserti et cecussit qrtuor
angulos dom? Anguli dom? qrtuor sū viri
rutes aie. s. prudētia: iusticia: tēptatōia: foz
titudō: tūc iqr isti qrtuor anguli sriant et do
mus cadit qñ hō grām tēptatōe pñsus nō hō
vsūm illaz dēruit: nā cadit prudentia qñ hō
nō pcauet a futuris piclis. cadit iusticia qñ
nō satisficit de culpis pēritis: cadit tempe
rātia qñ intēptare vitē ppsis: cadit fortitu
do qñ nō hz patiētiā in aduersis. Scdm pe
riculū patiunt in carne. s. fantasmatū illuso
nem: qd notat p hoc q putauerunt esse fan
tasma. Sepe em caro offert aie multa fantas
mata cōcupiscētiarum. gal. iii. Concupiscit
caro aduersus spīr: et ad istud opus caro ha
bet tria adiutoria. s. dyabolus qñ cōcupiscē
tiam inflamat. Unde Esai. iii. Ecce ego
creavi fabrum sufflātem in igne pūnas: hz
bet exteriorē sensu s q cōcupiscibilia rep
sentant. Thēn. ii. Oculus meus depreda
tus est glām meam et cunctis filiabus ybis

mee. habet vina et cibaria exquisita qui concupiscere materia ministrat. Ephe. v. Nolite inebriari vino in quo est luxuria. ideo apostolus istam tale materia in se refrenabat dicens. i. Cor. ix. Castigo corpus meum et in servitutem redigo. Tertium periculum patiuntur a mundo. quod notat per hoc quod dicitur navis erat in medio mari. Mundus iste est mare in quo si cut in mari multi absorbentur. Unde Augustinus. Amas seculum absorbent te. amatores suos novit vorare non portare. ideo rogat prophetas dicens. Non me demergat repletas aque neque absorbent me profundum: neque vigeat super me puteus os suum. Tertio rogat prophetas scilicet aut quod non demergat: aut quod non absorbent aut quod non includat. illi demergant a seculo repletuoso qui cadit in mortale culpam: sed tunc adhuc potest liberari. illi absorbent in profundum qui per longam consuetudinem profundati sunt. et isti sunt aliqui a maxima misericordia dei liberati. ps. Dixit dominus ex bassis covertam convectam in profundum maris. Sed tunc puteus os suum viger et claudit quoniam profunditas peccatorum anima in desperationem deiecit. Quartum periculum patiuntur in statu presentis miserie in quo sunt in multiplici ignorantia et in dei imperfectione cognitione. quod notat per hoc quod dicitur Erat sero. Et in presentia vita cognitio est serotina. in celo vero est meridiana. i. Cor. xii. Videmus nunc per speculum in enigmate. ecce cognitio serotina. tunc autem facie ad faciem ecce cognitio meridiana. in inferno enim erit cognitio nocturna. Sapientia. xvij. Nulla vis ignis poterit illumine lumina prebere. nec syderum limpide flamma illuminare poterit illam noctem horredam. D. Tertio contra ista pericula datur penitentibus multa adiutoria. Primum est de deo magna fiducia ad quam repositus inducit cum ait. confidite. ego sum nolite timere. Multus enim debet fiduciam ponere in se sed i deo qui est in deo ponit fiduciam super firmam petram fundamentum operum suorum stabilium. et illud est contra primum periculum. scilicet temptationem diaboli. tales enim non timet temptationem diaboli nec gravem et occultam: nec gravem et apertam. Math. vij. Descendit pluvia. illud refertur ad temptationem levem et apertam. et venerunt flumina. illud refertur ad temptationem gravem et apertam. et flauerunt vetera. illud refertur ad temptationem gravem et occultam. et non cecidit domus. fundata enim erat super firmam petram. Secundum est oratio clamorosa: quod notat cum dicitur et exclamaverunt. et istud est contra secundum

periculum. scilicet fantasmatum malorum cogitationum contra que debemus ad deum clamare. sicut clamat propheta dicens. Miser factus sum et curvatus sum in finem tota die corripit me. quoniam libi mei impleti sunt illi. Non enim possimus habere carnis continentiam nisi per orationem de uocari. sap. vij. Erat sciuit quoniam non possit esse continentis nisi de deo detur abbas dicitur et deprecatur. Tertium est oratione passionis meditatio assidua: quod notat per hoc quod dicitur oes infirmi qui tangebant fimbriam vestimenti eius sanabantur. Vestimentum Christi est corpus eius. Fimbria que est ultima pars est passio eius. que enim illam tangit per devotionem relevat ab omni tribulatione: et illud est contra tertium periculum. scilicet amaritudinem mundi ipsa enim Christi passio oes tribulationes dulcorat. Heb. xii. Recogitate eum qui tale sustinuit propter deum aduersus semetipsum contradictionem ne vos non fatigemini animis vestris deficientes. Greg. Si passio Christi ad memoriam reducat nihil est quod non equo animo toleret. quod significatum est. Exo. xv. In ligno misso in aquam amaras que sunt in dulcedinem verse. Quartum est illustratio diuina: quod notat per hoc quod dicitur Et istud est contra quartum periculum quod erat ignorantia. ad illos enim venit lumen sue scientie infundit. scilicet illis qui sunt in vigilia: sicut enim in vita beatorum est tota festiuitas. et vita datur natorum est totus luctus: sic vita peregrinantium scilicet vita presentis deus esse in vigilia: ut sic de vigilia perveniat ad festum: et ista vigilia deus esse quanta. Illi autem quattuor vigilias faciunt qui suas cogitationes: locutiones: operationes et sensus corporis vigilanter custodiunt.

Et eadem die sabbato post cineres.

¶ Sermo secundus

Rat navis in medio mari

et tri. Sicut dies dominica dedicata est dominice resurrectioni. et feria. vi. dominice passioni: sic dies sabbati dedicata est gloriose Agniti: et ideo in sabbatis que occurrunt in quadragesima aliquid de ipso loquimur ad eius gloriam et honorem. A. Ecclesia nostra quod dicitur est dies sabbati Agniti consecravit. et B. multiplici ratione. Primum est: quia passio secundum pervenit i aliquam die celebrari. Bona autem ergo et si non passio sit martyrium carnis: passio est tamen martyrium mentis. Iuxta illud Luc. ii. Tu autem aiam transibit gladius. Et illud martyrium in ea continentium fuit in tota feria sexta: et toto sabbato sequenti. Secundo autem feria dedicata est martyrio filii

et ideo sequens sabbatum dedicari debuit martyrio matris. Secunda ratio est: quia sicut in die sabbati deus requieuit ab omni opere suo: sic ipsa intras marie viretum requieuit in uentre eius viret et matre. In nullo enim alio sancto spiritus requieuit habuit nisi in Christo et in virgine beata: quoniam in illis scitis habuit aliquid repugnans: sicut perit veniale. In Christo autem et virgine nihil repugnans invenit: et ideo per hoc fecit ibi requieuit. Tertia ratio est: quia sicut dominus in sabbato oes creaturas fecit et complevit: sic in beata virgine universa refecit. Fecit tunc deus universa opera nature quod per partem fuerat corrupta: sed in beata virgine fecit opera que per quod fuerunt oia repata. Quarta ratio est: quia sicut deus dies sabbati benedixit. sic beata virgo fuit ab oibus benedicta. Et a deo quia ipsam elegit. et ab angelo quod ipsam salutavit. et a toto modo quod ipsam laudat et veneratur. Quinta ratio est: quia sabbatum est medium inter diem gaudiosum. scilicet dominicam. et diem penosum scilicet feriam sextam. sic ipsa est mediatrix inter deum et hominem. Sexta ratio est: quia in die sabbati tota fides pergit et in sola beata virgine remansit: et ideo merito hec dies sibi dedicata fuit. Igitur per navem supra dictam beata virgo intelligi potest. De qua duo dicuntur seu notantur. Primo quod sit dignitatis: per hoc quod dicitur navis. Secundo quod sit pietatis: per hoc quod dicitur in medio mari. Dicitur autem beata virgo navis ex meritis quibus onusta fuit: quod quidem est sunt virtutes de quibus decorata fuit et ornata que sunt humilitas: virginitas et fecunditas. Nam humilitate placuit deo. per virginitatem angelum. per fecunditatem mundum. Iudith. xv. Tu gloria hierusalem. i. dei qui est visio pacis nostre. et hoc propter humilitatem suam. tu leticia israel. i. angelorum qui semper deum vident: et hoc propter suam virginitatem. tu honorificientia populi nostri. i. gentium humani. et hoc propter fecunditatem per quam nobis genuit salvatorem. Secundo attenditur dignitas eius ex mercatore que portavit. Prover. vi. Facta est quasi navis institoris delonge portans panem suum. Iste est panis de quo dicitur Jo. vi. Ego sum panis. vi. qui de celo descendi. Et iste panis venit delonge. vere delonge: quoniam de celo in terram. vere delonge: quia cum iste panis coheret ex duplici pasta. scilicet natura divina et humana. ille enim vere in infinitum a se distat. vere delonge: quia talis portatio. i. incarnatio longe est a meritis nostris: quoniam nulla nostra merita meruerunt ut deus homo fieret. Tertio attenditur eius dignitas ex arbore qua ista navis in-

signata fuit. De qua arbore dicit Ezechiel. xvij. Cedrus de libano tulerunt ut facerent sibi malum. Cedrus cedrina ista navis fuit: quia quod assimilata cedro: non tamen propter sui sublimitatem: sed etiam propter fructus qualitate. Poema enim cedrina in aliqua fuit pre sunt dulcia in aliqua sunt acetosa. et in alia inter dulce et acetosum sunt media per que significant in Christo tres sube. Eius enim divinitas fuit dulcissima. eius enim caritas fuit amaritudine plena. eius autem anima fuit dolore plena in qua nature sue relicta pariebatur. et fuit dulcedine plena in qua fructus pariebatur. Quarto attenditur eius dignitas ex velo quod in ista navis appesum fuit. De quo velo dicit Ezechiel. xvij. Bissus varia de egypto coartata est tibi in velum. Per istud velum etiam signatur ipse Christus. Istud autem velum dicit fuisse variis: quia fuit pictum de colore albo: rubro: et aurco. D. In Christo enim fuit ut dicitur est caro: alba: et divinitas. Et carne igitur refulsit color albus propter suam puritatem. et alba color ruber propter suam charitatem. et divinitate color aurcus propter suam preciositatem. Lacti. v. Dilectus meus candidus propter carnis puritatem. rubicundus propter aie charitatem. electus ex milibus propter divinam maiestatem. Secundo ostendit de ista navis que sit pietatis in eo quod dicitur in medio mari. Et per mare intelligunt peccatores penitentes qui pro suis peccatis habent multas amaritudines. Ista igitur navis est in medio mari: quod est mediatrix inter deum et ipsos peccatores. Et in qua autem est mediatrix assimilata lune et soli. Lacti. vi. Que est ista que progreditur quasi aurora consurgens. pulchra ut luna. electa ut sol. Primo igitur assimilata aurora: quia sicut aurora est medium inter diem et noctem: sic et ipsa inter deum et peccatorem. Quoniam enim peccator est in nocte peccati: tunc reparationes et demones per eius cor transibunt. iuxta illud ps. Facta est nox in ipsa pertransibunt oes bestie illuc. Adveniente autem aurora. i. virginis gratia temptationes recedunt. demones fugiunt. et homines ad bene agendum habiles fiunt. Unde se quis ortus est sol. i. aurora. Sol enim oritur tunc quando lux sua incipit apparere. et congregati sunt. scilicet mali morum reparationum: ut recedant. Et in cubilibus suis collocabunt. scilicet demones ut in infernum vadant. ps. Erubuit homo ad opus suum ut scilicet ad bene operandum habilis fiat. Secundo in qua assimilata lune. Sicut luna lucet in nocte et est vicina terre et habet virtutem efficacie super mare: sic et ipsa. scilicet maria lucet peccatoribus dando eis lumen sue gratie. et est

3

ॐ

ॐ

ॐ

e
o
a
e
y
y
z
o
m
o
n
el
lo
io
fe
ri
in
ie
in
ie
oc
io
na
ne
ut
ci
m
oy
bo
ut
fa.
tar
fic
p
ut
ut
t
on
te
na
la.
ce
ga
as
m
re,
vi
or

u
i.
fi
ia
o
ā
ē
q̄
e
d
r
l.
ō
r
c
t.
. :
ī
n
e
s
e
i
b
o
z
ñ
š
u
ū
ē
ē
ā
f
t
i
ō
ī
ī
ī
ē
o
v
z
z

—

• 1 •

1.

卷

4

五

...

三

omni dno otioso qd locuti fuerit hodie: red
der rone in die iudicii. oia fecit. eccl. ultimo
Lura qd fuit adducer dñs ad iudiciu. omia
omissa. Sicut pñ hoc euagelio vbi dñs omis
sis reprobis arguit. oia comissa. **B** Quat
tuor em nobis de? comisse. scps vt ipm vti
lizer expēdam. res piales: vt ipas paupes
rib? erogem? Corp? vt ipm in mūdicia te
neamus. Alia ad ymaginē dei facta vt ip
sam honorem? Sed de tpe malā rōnē red
dent otiosi: qui ipm negligēter expendunt.
Berñ. Omne tps nobis impensum requi
ret a nobis qd lter sit expēsum. De reb? ma
lā rōnē reddēt auar: qui nolūt eas cōdicā
res sed ipsi soli mūdicare. eccl. xi. Inueni re
quē mibi: tñc mūdicare de bonis meis
solus. De corp? malā rōnē reddēt luxurio
si: qui corp? suū maculauerūt. **U**n dñs de sa
lomone eccl. xlvij. Potestare habuisti i tuo
corp? dediti maculam in gloria tua. De
aia malā rōnē reddēt supbi: auar: t luxurio
si: qui dei ymaginē deleuerūt: t ymaginem
seu diaboli supinduxerūt. Roma. i. Aduta
uerūt gloriā in corruptibilib? dei in similitu
dinē ymaginis hois corruptibilis. t voluer
quo ad supbos: qui sup alios volare volunt
t quadrupedā qd ad luxuriosos: qd luxurias
in corp? ereruerūt: qd qñuor elemētis cō
ponitur. t serpentū quo ad auaros: qd semp
terrā appetūt. Secūdo iudex etern? dñs
examinat pōderabit qñ dicit. Amē dico
vobis: qd diu fecistis vni de fratribus meis
minimis mibi fecistis. Ecce magna pōdes
ratio: qd illd qd fit vel nō fit egenis: fieri vñ
nō fieri reputat deo. De ista pōderatōe dñs
Prouer. xvi. Pondus t statera iudicia dei
sunt. Solent caspores monetās in statera
ponderare t eas quas inueniūt nullius pō
deris. i. nullius valoris vel minoris in ignē
pñōt cūnt vel incidunt. Illas autē qñ inue
niunt equalis vel maioris: thesaur? repo
nunt. **E** Adichael namq? archangel? hñ
ecclēse respiratiōē aīas ponderabit qd oēs
in quattuor ordinib? erūt. Mā qdā erūt va
cūe. qdā femiplene. qdā plene. qdā supple
ne. Ille erūt vacue que nulla bona secū por
rauerūt. Talis appēdet t sibi dicit. Dñi.
v. Appēsus es in statera inuētus es nihil
habēs. Talis pñciē in fornacē inferni. Il
le erūt femiplene que ad pñsam redierūt: t
tamē satisfactiōē cōgruā morte pueniēte
nō impleuerūt. talis appēdet t sibi dicit
Appēsus es in statera t inuētus es minus

habēs: t pñciē in fornacē purgatori. Alie
sunt que quis deliquerit tñm fatiscerunt
Talibus dicit. Appēsus es in statera t in
uētus es satis habēs. Alie sunt qd opa facia
factionis habuerūt: scilicet sunt viri perfecti.
Talib? dicit. Appēsus es in statera t inuē
tus es multū habēs. Isti duo reponēt in
thesauro celesti. Tercio iudex etern? dñs
ponderat sententiabit quando dicit. Di
scedite a me maledicti in ignē eternū qd pa
ratus est diabolo t angelis eius. **D**e
qua snia manifeste colligit qd implacabilis
deus cōtra reprobos sit irat? Dato em qd
reprobi sibi dicāt. Mō sumus dñe digni re
gnū vestrū possideretis placeat vobis vt
possim? ad pedes vros manere. Rñdebit.
Discedite a me. Dato qd sibi dicant. Et si
nos repellitis a vobis: salte bñdictiōē vñ
stram nobis date. Rñdebit. Ervos maledi
ctiōē mēā habeatis. **I**os subdit. maledicti.
Dato qd dicant. salte ad aliquē locū refrige
rii nos mittatis. Rñdebit. in ignē. Dato qd
subiūgant. salte breuē terminū nobis pñci
gatis. Rñdebit eternū. Dato qd dicant. sal
tem aliquē bonū dñm nobis pñgatis qd des
menter nos regat. Rñdebit. Qui parat? est
diabolo. Dato qd subiūgant salte aliquam
bonā societate nobis date cū quib? possim?
cōsolari. Rñdebit t angelis eius. Quasi di
cat pro dñno habeatis diaboli maiorē. pro
socijs vestris demones minores. Snia autē
iustorū cōtraria erit: cū dicit. Venite bene
dicti pñs mei t c. Ac si dicat. Illis dñi. Di
scedite a me sed vobis dico. venite ad me.
Illis dedi mēā maledictiōē: sed vobis do
mēā benedictiōē. Ideo venite benedicti.
Illos mitto i ignē: vos intro ducite in regnū
celeste. **I**os possidere regnū. Illis dixit ma
neāt in igne ppetuo: vobis dico vt manea
tis in regno eterno qd paratum est vobis.
illis dñi vt habeant in pñcipe suū ipm
diabolum: vobis dico vt habeatis in pñci
pēm vestrū patrē mēā. Ideo venite bene
dicti patris mei. illis dñi vt habeāt in soci
is demones infernales: vobis dico vt ha
beatis in socios angelos meos celestes. Il
los scz angelos de qb? dictū est. Eū venient
fili? hois in se. ma. scz oēs angeli eius cū
eo. Quarto iudex etern? dñs culpas sententiab
tas executioni mādabit: qd notat euz dicit
Et hi ibunt in suppliciu eternū: iusti autē
in vitā eternā. **E** Quattuor autē modis qñ
se iuuare pueniē ne sententiā executiōis mād

defaut per appellatiōē: aut p supplicatio
nem: aut p querelā falsā: aut per in integrum
restitutionē. Nullo autē istorū modorū dñs
si se iuuare vel defendere poterit quin illa
snia executioni mādāt: aut p appellatiōē
aut p supplicatiōē: aut p querelā falsā: aut
p integrā restitutionē: nō p appellatiōē
qd cor? crimina erūt notoria: t in notoria ap
pellatiō nō hñ locū. hier. Adert dies illam
q facta nostra fuit in qdā tabula picta: demō
strabunt: nō p supplicatiōē: qd si oēs scī p
ipsis supplicaret de nō audiret. Jer. iij. Mo
li orare p pñlo isto in bonū: qñ gladio t fas
me t peste psumā eos. Job. xxi. Mō pñ eis
pñs poterit: t ad depēdū pñs non
p querelā falsā vt dicat q illa sententiā lata sit
p falsos testes iudices circūuēto: qd sicut dñs
Job. xxi. Saluatoris aīe tuē nihil fallis.
Eiusdē. m. Ipe nouit decipere t eū qd deci
pit: nō p integrā restitutionē: vt. s. ad statū
pñtū restituat: qd sicut dñs heb. v. Impossi
bile est eos qd semel illuminati sunt t gustā
uerunt donū celeste t participes sunt spūs
sancti t pñpñ sunt. s. p finalem impeniten
tiam renouari rursus ad penitentiam.

Seria tertia prime hebdomade. Sermo. i.

Um intraret iesus hic
rosolymā pñota ē vniuersa ciui
tas t c. **A**rab. xij. Sicut pñ su
personib? illd quod i isto euagelio legit fa
ctū fuit i dñica i ramis palmarū qñ. s. dñs cū
magno honore fuit recept? sed ppter exhibi
tā reuerentiā nō dimisit iusticiā: qd mox tem
plū strauit: oēs vēdētes t emētes inde eie
cit: nec ppter seuerā iusticiā omisit suā mi
sericordiā: qd cecos t claudos sanauit: p qd
dñs intelligi q iudex t pñs ppter ipēsus
sibi fauore nō dñs dimittere iusticie rigorem
nec ppter rigore iusticie dñs dimittere dulce
dine mē. **A** In serie autē hui? euageli? no
tat qd pñs tria loca intrauit. i. hierusalem: t
templū: t bethanias. Per que loca signat mēs
humana: qd dñs esse pacifica: t tunc erit hieru
salem q interpretat visio pacis. **D**e esse dei ha
bitatio grata: t tūc ē templū. q. cor. vi. Vos
estis templum dei viui. Debet esse ad obe
diendum prompta: t tunc est bethania q in
ter? tal domus obediētie. ps. In auditu au
ris obe. mibi. Ingreddiente autem dñno pñm
locum. s. hierlēm tota ciuitas pñota est: ita i
trare dñs aīam p grām pueniēte oēs poten
tie aīe debet cōmoueri p dolore t pñitiōē

peccati. ps. Cōmouisti terram t cōturb. eam
cōtitiones eius: qd pñota est. **B** Sñ no
tandū est qd qdā sunt dñi. s. qui nulla modo
pñouent. Alij qd leuiter pñouent. Alij qd cor
dialiter cōmouent. Sunt em quidam dñi.
qdā attriti. qdā contriti. Duri sunt obfisi
nati qd ad pñiam nō pñt frāgi. de qbus dicit
Roma. ij. Alij duriciā t impenitēs cor? rūt
thelaurizas irā in die ire t reuelationis ius
si iudicij dei. t ecclēsi. iij. Cor durū male ha
bebit in nouissimū: t qui amat periculū in il
lo peribit. Alij sunt attriti qd. s. de suis peccat
is leuiter t supficialiter pñouent. in istis ē
attritio. i. quidam leuis plenitudo: t ista ar
ritio is sit bonatū non sufficit: non em pñ
si magnū dolore de peccatis deus requirit
qd dicit iere. vi. Luctus vigeniti fac tibi plā
ctum amarū. Alij sunt qui pñodialiter pñou
uent qui. s. oia peccata sua dolendo minuta
tim conterunt t in minutas pres frāgunt do
lendo pfunde de peccatis magnis t paruis
t peccatorū circūstantijs. t non rātū de om
nibus in cōmuni: s. etiā de quolibet in spālī
t talis dolor vocat pñitiō. i. simul triciō: qñ
scz cor simul cum oibus viribus aīe i mī
nuratim oia peccata terit. ps. Cor contritus
t hu. deus non despi. t c. minus dicit: t pl? si
gnificat. i. multum diligit. ista tria. s. obfisi
tationem: attritiōem: t pñitiōem videre pos
sumus p tria exempla. Prīmū est: qd semen
iactum in terram durā t non scissam t gros
sam nō crescit: iactū vero qd scissam scissaz i gros
sas pres putum fructum reddit. iactum autē
in terram cultam t minutatiz fractam multū
fructum affert. cor obfinitus est tanq? terra
dura que nullū fructum facit. cor attritum ē
tanq? terra in grossas pres scissa qd putum fru
ctum reddit. cor contritū est terra minutatiz
trita que multum gignit. Secundum exem
plum est: qd species aromatica si ē itegra res
doler par. si frangit multum redoler. si pre
rat redoler plurimū. sic etiam cor hois ite
gram t durū corā deo nō redoler: s. feret: scis
sum vero p quandam attritiōem redoler: si
parum. contritum vero per vehemētem do
lorem redoler multum. Tercium exemplum
ē. qd de grauo itegro nō pñt fieri panis. de
graui vero grosso modicū trito fit panis: si
non sapidus. de graui autem minutatim cō
tritiō fit panis sapidus t delicatus. Eodem
modo de corde itegro t duro nō potest fieri
ri panis dei: si panis dyaboli. De corde au
tem attrito t si panis fiat tñ nō multū sapie
b b iij

duis: de corde asit contrito sit panis deo sapi-
 dus: angelis delicatus: et penitentium nutri-
 tius. ps. Libabis nos pane lachrymarum.
 Sedo intravit in templū: et eiecit inde ven-
 dentes et ementes: et mensas nummulariorū
 et cathedras vendentium columbas evertit: et
 est intelligēdū qd eiecit de templo venden-
 tes et emen- et boues putat dicit ioh. i. alia
 ratione. Postq̄ rps intravit cor hoīs p̄ gr̄as
 puenientē mouēdo ipm ad cōrrectionē. tunc
 intrat per gratiā p̄ficiētem purgādo illō per
 cōfessionē. eiciēdo inde oues et boues num-
 mularios et colūbas. Per colūbā q̄ ē auis li-
 bidinosa significat p̄ccm̄ luxurie. p̄ nummularios
 significat p̄ccm̄ auaricie. p̄ boues q̄ comi-
 bus vērant peccatū supbie signat: p̄ oues si-
 gnat: peccatū accidia et inerte. oia ista que a
 templo cordis per cōfessionē sunt abiciēda.
 Vel potest dici qd per illos qui vendunt col-
 lūbas signant symoniaci qui vendunt dona
 spūsancti qd est peccatū clericorū: per num-
 mularios intelligunt cupiditatem et auariciā quod
 est peccatū mercatorū: per boues signant super-
 biā quod est p̄ccm̄ magnatorū et p̄latōrū: p̄ oues
 signat p̄ccm̄ hypocrisis: qd est p̄ccm̄ religio-
 sorum. Iuxta illud Mt. vi. Attēdite a fal-
 sis p̄phetis qui veniūt ad vos in vestimen-
 tis ouiu tē. Purgato autē corde per cōfessionē
 nem christus illud sanat dādo indulgentie
 remissionem. Unde subdit qd accesserunt ad
 eū infirmi cecī et claudī: et curauit eos. curat
 qdē illos qui peccant per infirmitatē huius
 manam: isti sunt infirmi. curat illos qui pec-
 cant per ignorantiā. isti sunt cecī. curat illos
 qui peccant per maliciā isti sunt claudī qui
 volūt seruire deo tē mūdo. iij. Reg. xviij. Al-
 t̄ quo claudicatis in duas partes: si deus ē
 deus sequimini eū: si autē baal sequimini illū.
 Tercio rps intravit in bethaniā. Postq̄ ei
 rps intravit cor p̄ gr̄as puenientē d̄mouēdo
 p̄ cōrrectionē: p̄ gr̄as subsequēte purgādo p̄
 cōfessionē: tandē intrat p̄ gr̄am p̄ficiētem
 perficiēdo ipm cor per obedientie satisfac-
 tionem. et hoc est intrare bethaniā: q̄ beth-
 ania domus obedientie interpretat. ille autē
 rem vere obedit qd de oibz peccatis suis ple-
 nā et perfectā satisfactionem facit. Et Sa-
 tisfactio est ipsius aliquādo est minor qd de-
 bet: aliquando equalis. aliquando maior.
 Quando est minor deus. tunc supplebit in
 purgatorio de rigore sue iusticie: qd sicut dicit
 Aug. Sicut nullū bonū ē irremuneratū
 sic nullū malū remanet impunitū. Qd vero

est equalis tunc valet ad dimissionem culpe
 de equali satisfactione dicit. Rom. vi. Qui
 manū dico ppter infirmitatē carnis vestre.
 Sicut enim exhibuistis mēbra vestra seruire
 immundicie et iniquitati ad iniquitatem: ita nūc
 exhibete mēbra vestra seruire iusticie in san-
 ctificatione. Qd autē est maior qd videatur
 peccata requirere tunc valet illa satisfactio
 ad dimissionem culpe et ad cumulum glorie
 de qua dicitur Luce. vi. Mensuram domus
 et confertam et coagitatam et superfluentem
 dabunt in sinum vestrum.

¶ Feria tertia prime hebdomade. Sermo xliij

Domus mea domus orationis vocabit. Quando camē

domus in hierusalem ibat statim ad
 templum properabat. per hoc nos instruē:
 ut quando ad aliquem locum inuis: primo
 ad ecclesiam pergere debemus. Postq̄ ad
 templum inuit inde omnes venden- et emen-
 de templo eiecit. Sacerdotes vero propter
 auariciam ordinauerunt ut in porticu tem-
 pli oues et boues et columbe venderentur ne
 aliqui ex defectu hostie sacrificia intermitte-
 re cogerent: et si forte aliqui ad emendam pe-
 cuniam non haberent ordinauerunt: ut ibi
 nummularij essent qui eis mutarent. Chri-
 stus autem facto flagello de funiculis om-
 nes istos eiecit. Et sicut dicit Hieron. Iux-
 ta cetera miracula q̄ fecit christus illō fuit
 potissimū. f. qd vnus homo cum tanta pote-
 state venden- et ementes eiecit: et mensas nu-
 mulariorū et cathedras vendentium colū. evertit.
 sed mirus fuit quomodo iudei ista fieri per-
 miserunt. Ad quod dicit Hier. qd a facie rpi
 quidā fulgor mirabilis procedebat qui om-
 nes in terrorem conuertebat. et sibi contra-
 dicere nō audebant. nūq̄ legit qd tantā vim
 dictam exercebat sicut hic. multa enim obpa-
 bria sepe auduit: multas iniurias sustinuit
 et nunq̄ vindictam expeit nisi modo et ra-
 tio est: quia ille alie iniurie erat sue propele
 et ideo eas vindicare noluit: ista autem erat
 iniuria patris: et ideo eam feruere vindicauit
 ut doceret nos qd iniurias p̄prias debemus
 remittere. iniurias vero dei feruere vindicare
 re. Nos autem contrario facimus quia de
 iniurijs dei non curamus. nostras autem im-
 plicabiliter persequimur: eiciēdo autem
 rps oues et boues de templo dicit qd supra
 positum est: domus mea domus orationis. voca-
 Et quo r̄do habet qd ecclesia dei ad di-

pter officiū edificat: scilicet deo ad habitā-
 dum. ideo dicit. domus mea. id est mihi ad habi-
 tandum electa. et homini ad orandum. Ideo
 tantum electa. et homini ad orandum. Ideo
 subditur. Domus orationis vocabitur. Et
 igitur domus dei ecclesia: quia in ipsa habi-
 tat. Iuxta illud. iij. par. viij. Elegi enim et
 sanctificavi locum istum ut sit nomen meum
 ibi in sempiternum. Et p̄maneat oculi mei
 et cor meum ibi cunctis diebus. Quasi quo-
 qd mei erunt aperti: et aures mee erectae ad
 orationē eius: qui in loco isto orauerit. B
 Et quibus verbis habetur qd deus in eccle-
 sia ponit nomen suum: cor suum. oculos et
 aures. Nomen suū ibi ponit qd a seipso eū
 nominari voluit. Sicut enim domus in qua
 habitant superbi vocari potest domus luci-
 fer. Et domus illa in qua habitant vsurarij
 domus māmone. et domus in qua habitant
 immundi: domus asmodei. et taberna p̄or-
 vocari domus beelzebub: quia ppter mul-
 titudinem epularum ibi conuenit multitu-
 do muscarū. Sic domus in qua habitant fi-
 deles et cōueniunt et deuoti dicitur domus
 dei. Gen. xxiij. Non est hic aliud nisi domus
 dei. Sedo in ecclesia cor suū posuit
 id est amorē suū. Et ideo multū p malo h̄z
 quādo aliq̄s aliqua illicita exercet ibi. Si-
 cut patet hic quādo de templo vendentes et
 emētes eiecit. Legit in hystorijs qd p̄p̄er
 porticum templi dei in tabulā equorū suo-
 rum cōuertit: et vsq̄ ad r̄p̄s illud semp fuit
 victor hostiū. nūq̄ postea pugnavit qd sem-
 per vinceret. Tercio de in ecclesia posuit
 oculos suos qd videt genussedices et ele-
 mosynas largitōdes: qd videt orato-
 mentorū p̄pas et vanitates. Ambrosi. Qui
 in oratione vult exaudiri amota a se p̄p̄a
 iudicare se debet ut dei misericordiā puo-
 cer. Habitus nūq̄ supbus nec impetrat: nec
 de se recta credi facit. et p̄magis mulier
 hominibus splendescere videtur: tantoma-
 gis a deo despicitur. Legit hester. xv. Qd
 cum hester regina se comasset et depinxisset
 ut regi assueri placeret: ipsa eōuerso reges
 in iram conuertit: sed colore roseo in pallo-
 rem conuerso ipsū placavit. Sic et quan-
 do mulier vultū suū pingit: deū offendit s̄
 quando de vultu suo non curat: deum pla-
 cat. Quarto deus in ecclesia posuit aures
 suas quibus audit orationes deuotorum.
 Esai. lxxviij. Audiui orationē tuam: et la-
 chrymam tuam vidi. Quibus etiam audit
 verba detractorum. Legitur de sancto Sy-

ro Januē. episcopo qd semel in ecclesia con-
 sistens in risum maximum est p̄uocatus: as-
 serēs se vidisse demonē qui verba loqueretū
 in ecclesia scribebat. Et cum carta deficeret
 et ille detribus eam elongare vellet carta
 subito fracta fuit: et ille cum capite suo sic ad
 murum percussus: ut sonitus collisionis au-
 diretur: et vulnus capitis sequeretur. Aus-
 dit et illos clericos et monachos qui negligē-
 ter cantant: et psalmos et versus et lectiōes
 multas omittunt. Legitur qd quidam san-
 ctus monachus vidit quendam demonem
 nomine Titimillum. per sedes monachorū
 discurrentem: qui videbatur aliqua collige-
 re et in sacculo recondere. Qui a sancto vi-
 ro adiuratus dixit se colligere omissiones
 psalmorum. Et quolibet die mille vicibus
 faccum adimplebat. Unde de hoc quidā se-
 cit huiusmodi versus. Fragina psalmorū
 titimillus colligit horum. Quotidie mille
 vicibus se facinat ille. Secundo ecclesia
 constructa est ad adorandum. Deus enim
 orationes fidelium in ecclesia orantium li-
 benter exaudit. Unde dicitur. secundo Pa-
 ra. sexto. Quicumq̄ orauerit in loco isto et
 audietur de habitaculo tuo. Et dicit
 tamen Beda qd tribus de causis contingit
 orationes non exaudiri. Primo quando pe-
 timus indigna. id est ea que non decet deū
 dare. et nobis non expedit accipere. ut sunt
 temporalia. Et hystorimus. Illa pete a deo
 que tibi expedit accipere et illum deces
 at dare. Si autem semper tu petis terrena
 aut difficile impetras: aut forte non impe-
 tras. Quomodo enim illa tibi prestabit li-
 benter non habenti: quēsi haberes admo-
 net ut contemnas. Legitur in fabulis poe-
 tarum qd Adida repperit ab apolline deo
 suo ut quicquid tangeret aurum fieret. Et
 concessum est ei. Cum ergo cibum et potum
 tangeret manibus vel labijs: statim verteba-
 tur in aurum. et fame mortuus est. Per qd
 datur intelligi qd auarus semper diuitias
 desiderat: que tamen sunt sibi causa mortis
 Iuxta illud. primo Timothe. sexto. Qui vo-
 lunt diuites fieri incidunt in temptationes
 et in loqueum diaboli: et in desideria mul-
 ta et nocua que immergunt hominem in in-
 teritum et perditionem. Et subditur. Que
 immergunt homines ad interitum. Secun-
 do orationes non exaudiri qd p̄p̄erimus
 indigne. i. existētes in aliquo crimine. Esai. i.
 Cū multiplicaueritis orōnes nō exaudia-
 bb iij

Amus enim vestre sanguine plene sunt. Thren. i. Opposuit tibi nubem et transiit. oratio. zach. v. Misit massam plumbi in os am phorae. Iste dicitur. hec est iniquitas. Ex his habet quod peccatum assimilatur sanguini et nubi et plumbo. Quia igitur peccatum est tanquam sanguis: ideo oratione comaculat ut non audeat in aspectu domini apparere. Quia peccatum est tanquam nubes: ideo orationem obtenebrat. et ideo nescit per viam domini incedere. Quia etiam peccatum est tanquam plumbum: ideo oratione aggrauat tantum ut non possit in celum ascendere. Tercio orationes nostrae non exauduntur quia periturus in indignis. i. per peccatis qui sunt in populo peccati. Ideo ioh. ix. Scimus quod peccatores dei non audit. iere. xv. Si steterint moyses et samuel coram me: non erit anima mea ad populum istum. Exple legem in vitam patrum quod cum quidam grauitate reprobare et quidam sanctus pater pro eo oraret et reprobatio non recederet: vidi sanctus pater deo sibi reuelare quod spiritus fornicationis in diuersis fornicariis mulierum coram illo fratre ludebat et ille talibus applaudebat: nec aliquid resistebat. Vnde etiam ipse angelus increpare: quod non resistere et quod se iuuaret. Tunc dicit pater illi fratri. Inueni cum quare orationes mee quas pro te faciebam non exaudiuntur: quia non es dignus. Postea igitur quod te adiuvet quod corpus maceres et temptationibus resistas quod cum ille fecisset sanatus est.

¶ Feria quarta prime hebdo. Sermo primus.

Cesserunt ad iesum scri

be et pharisei dicentes. Magister volumus a te signum videre quod respondes aut illis. gnatio malae adulterae signum quod dicitur. Math. xij. Semp a mundi principio fuit duplex gnatio. scilicet malorum et bonorum. Et iste due gnationes adiuuice current versus ad diem iudicii. Post iudicium autem omnes boni erunt per se in celos: omnes mali per se erunt in inferno. A Prima igitur gnatio. scilicet mala habet tres differentias hominum per se. quod est enim sunt curiosi ad sciendum et inquiring. Alii sunt duri ad conuertendum. Alii sunt recidivantes in peccatum. Primi scilicet curiosi sunt illi qui dixerunt. Magister stes volumus a te signum videre. Tales ei non sunt credentes nec ad dei perueniunt nisi videantur mirabilia. Sed sicut dicit aug. Si quis ad huc perducitur ut credat inquit: magnam perniciem est qui mundo credente non credit. B In primitia ecclesia mirabilia frequentius fie-

bant quod modo. Et hoc triplici de causa. Primum est: quod erat tunc ecclesia introducta: postquam est introducta iam miracula non sunt necessaria. Sicut cera filo imponitur ut ipse inducat se in introductum. et postquam filum introductum fuerit cera necessaria non erit. Secundo quod ecclesia tunc erat in fide roborata: non autem quia roborata est mirabilia necessaria non sunt. Et ponit Gregorius exemplum de platea cuiusdam diu aqua infunditur: quod adus ipsam iterum covaluisse videmus. Et postquam radices firmaverit in iudicio necessaria non erit. Tercio quod ecclesia non est in meritis cumulata. Sicut dicit greg. Fides non habet meritum cum habet na non potest expimentum. Secundo de genere malorum sunt duri qui nullo modo volunt peruenire. nec per cunctas passionis digne. nec per bona diuine sapientie nec per exempla scripturarum et vite. Non enim volunt peruenire ut terra non diligat sed celestia concupiscat. Paupertas etiam Christi apparuit in natiuitate: quod in praesepe redimatur. In vita: quia nulla praesepi domo fuit doratus. In morte: quod in alieno sepulchro fuit sepultus. Dat. viij. Vulpes foveas habent. Christus in morte non habuit foveas praesepi: sed alieum volucres celi nidus. Christus in natiuitate non habuit praesepi asper. Filius autem hominis non habet ubi caput suum redimet. Idem praesepi ad habitandum. Odor humilitatis est tanquam odor mirthe qui debet expellere vermes. Idem motus supbiae. Non est enim aliud vermis qui ita corrodat sicut supbia. que quod rodit in anima nostra merita. Eccl. vi. Non te extolles in cogitatione aie tue velut thaur: ne forte elidat virtus tua per stulticiam. et folia comedat et fructus tuos perdat: et relinquas velut lignum aridum in heremo. Odor igitur humilitatis Christi debet expellere istos vermes supbiae. Math. xi. Discite a me quod mitis sum et humilis corde. Aug. Pellis morticina quod redit. o famies ferida quod inflans. princeps tuus humilis et tu supbus. Odor sue puritatis est sicut odor vinee quod expellit bufones. Idem est motus luxurie. Dicit ad litteram quod de genitalibus hominis mortui sepe nascuntur bufones. unde in foveis sepe bufones inveniuntur. Puritas igitur Christi debet expellere istos bufones diaboli. Christus enim semper puritatem dilexit. et in ortu suo quod de purissima matre nasci voluit. et in vita: quod ipsam seruauit puritatem et docuit. Mat. v. Beati mundo corde: quoniam ipsi deum videbunt. et in morte: quod in lintheis purissimis corpus suum inuoluit voluit. et in modo regnat in celo: quod non nisi in mundis corporo-

Regina austria surget in iudicio cum generis se traheret. Tercio de genere malorum sunt illi qui recidunt sepe. Sepe enim contingit quod homo ad penam redeat: et tunc immundus spiritus ab eo recedit. Ille autem circuit per corda sanctorum si forte in eis habitare possit. Et hoc est quod dicit. Eum immundus spiritus erit ab homine ambrus. D Diabolus enim latet in loca iniqua. D Diabolus enim non habitat nisi in corde vmbroso et vacuo et humido. intra illud Job. xl. Sub vmbra eius dormit in secreto calami: et in locis humidis fulgida claritate virtutum. Non sunt vacua: sed plena abundantia bonorum operum. Non humida: sed arida ab humore delictorum. Ideo recedit a primos unde erigit. Sed tamen inuenit domum cordis illorum vacuam: scopis mundatam et ornata. Tria namque sunt necessaria tuius ber penitentie. scilicet bonorum operum exercitatio. cordis purificatio. et honesta conuersatio. Quia igitur quis habuerit ista diabolum non inuenit qua pre intrare possit. Sed si aliquid foramen inuenit: ideo sepe spiritus. i. sepe peram mortalia seculi assumit: et in domum illius intrat: et sic homo periculum recidit. Et hoc est quod dicit. Et fuit nouissima hominis illius peiora prioribus.

¶ Feria. iij. prime hebdo. Sermo. iiij.

Uicunq; fecerit volunta

re patris mei qui in celis est: ipse meus frater et socius et mater eius. Supius dominus egit de generatione malorum: hic agit de generatione bonorum. De qua duo ostenduntur. Primo quod sunt sanctitatis: cum dicit. Quis cum fecerit volu. et. Secundo quod sunt dignitatis. cum subdit. Ipse meus frater et socius et mater eius. Sanctitas igitur illorum qui sunt boni constituit in eo quod dei facit voluntatem. Et sicut in generatione malorum sunt tres differentie qui dei constituit voluntati. curiosi: duri: et fecidi uires. sicut dicitur est in sermone superiori. A Sic in generatione bonorum sunt quatuor differentie qui dei faciunt voluntatem. Beati assumat apostolus Roma. xij. Dices ut prophetis qui sunt voluntatis dei bona: benefacta et perfecta. Quod autem dicit benefacta includit etiam

1. **2.** **3.** **4.** **Bib**
phatens. Sunt igitur quæ faciunt voluntatē
dei bonā et isti sunt boni. Alij qui faciunt vo-
luntatē et placēt: et isti sunt meliores. Alij
qui faciunt voluntatē dei beneplacētē: et isti
sunt optimi. Alij qui faciunt dei voluntatē per-
fectā: et isti sunt peroptimi. Volūtas dei bo-
na cōsistit in vitādo phibita. i. precepta bene-
gariū. sicut nō occides. nō mechā. nō furū
fa. re. Volūtas dei placēs cōsistit in facien-
do precepta affirmatiua. Sicut hono. pa. et
ma. Estote miseri. Date et dabit vō. Et ad
ista implēda indiget quilibet timore et amo-
re. nā timor inducit hoīem ad vitādū. mala
phouer. r. iij. Per timorē dñi declinat oīs
hō. Malū amor em incitat hoīem ad seruā-
dū dei pcepta. Jo. r. iij. Si diligitis me mā-
dara mea seruare. Volūtas dei beneplacēs
cōsistit in cōseruādo dei cōsilia. cōsiliū
paup̄taris: castitatis: et obediētie. Volūtas
dei pfecta p̄sistit in seruādo supererogata
Sicut qñ quis cōsiliū paup̄taris supaddit
nihil h̄ic seu cōseruare. relinquere super-
flua et etiā necessaria. cōsilio castitatis su-
peraddit: nō tñ seruare castitatē cōnēritē:
sed etiā virginalē mūdiciā. Cōsilio obediē-
tie supaddit seruare obediētiā nō tñ vsq̄
ad dāna rez: sed vsq̄ ad morē. **B.** Digni-
tas aut huius gnationis bonorū cōsistit in
hoc q̄ sunt fratres sorores et matres xpi. Et
istā dignitatē habet hō et seruādo dei volū-
tatē: et habēdo cū xpo eādē nature cōformi-
tatē. nā seruādo dei voluntatē efficit hō fra-
ter soror et mater xpi. Tūc igit hō est mater
xpi qñ in cordib⁹ aliorū xpm generat. Et
istā mater erat q̄ dicebat Gala. iij. Filioli mei
quos iter parturit donec formet in vobis
xps. Tūc est frater et soror xpi qñ facit cum
xpo eiusdē p̄ris voluntatē. Mā xps facit vo-
luntatē p̄ris. Joh. vi. Descēdi de celo nō vt
faciā voluntatē meā: sed voluntatē eius q̄ mi-
sit me. Mos etiā petimus vt dei voluntatē
faciamus. Mat. vi. Fiat volūtas tua sicut
in celo et in terra. Scōdo hō acquisiuit istam
dignitatē: vt scz vir dicatur frater xpi: et mu-
lier soror xpi ppter eādē nature cōformitatē:
ppter qd xps vocat suos fratres dicens.
Narrabo nomē tuū fratrib⁹ meis. **E.** Ex
quo videt q̄ inter deū et hoīes est maior fra-
ternitas et maior affinitas et maior consan-
guinitas q̄ inter deū et angelū. Est em̄ fr̄s
ternitas maior: qd patet ex hoc qd fraterni-
tas q̄ causat ex altero parētū est magna: q̄
aut causatur ex vtroq̄ parētū est maior.

Angelus est frater xpi tñi et parte patris celestis q̄ est pater xpi. s. per eternā generationē. et angeloz. s. per creationē. Homo vero est frater xpi et parte patris: scilicet angelus. et parte matris: q̄ virgo beata est mater xpi et nostra. Sed inter deū et hominē est maior affinitas q̄ inter deum et angelum. Affinitas est que causat dando tñi. aureticipiendo tñi est magna. Sed que cōtribuitur ex utroq̄ modo: dando scz et recipiendo est maior. Sed deus filiā. s. imaginē suā et similitudinē suā creauit. Homini vero et imaginē suā dedit et insuper sorore nostrā. s. humanā naturam filio suo accepit. Ber. rrr. In charitate perpetua dilexi te: ideo attraxi te mihi. Tercio inter deum et hominē est maior cōsanguinitas q̄ inter deū et angelū. Accipere vero vni ex vna linea est magna cōsanguinitas. ex duabus lineis est maior. Quādo deus angelū ad imaginē suā creauit tunc ipsum de p̄genie sua quodāmodo fecit. Homini vero et de suo genere fecit. iuxta illud Actū. vii. Sp̄sus c̄m genus fumus. Et insuper de nostro genere se fecit. Ro. iij. Qui factus est ex semine dauid fm carnē. Quia igit̄ inter deū et hominē est tāta fraternitas affinitas et cōsanguinitas: ideo talis paritas relinquit homini ad magnā securitatē in iudicio: et ad magnā felicitatē in regno. Putamus quidē erit ei ad magnā securitatē in iudicio. Valde est homo iustus securus esse pōt in iudicio: qui fratrē suū iustum iudicē esse videbit. Ber. Puto q̄ iam me sperare nō poterit os ex ossibus meis et caro de carne mea. Demones q̄dē in iudicio videbūt xpm tanq̄ iudicē puniēt: angeli videbūt xpm tanq̄ dñm p̄cedēt. Sed hoīes videbūt xpm tanq̄ fratrē dñm de sua p̄genie descendēt. Q̄ sicut dicit Iob. i. Nūq̄ angelos apprehēdit: sicut ab ipse apprehēdit. Sed ista talis fraternitas et parentela erit hoi ad magnā felicitatē in regno. Legimus Gene. xij. q̄ ioseph in coniuitio suo dedit maiorē partē beniamin q̄ erat frater suus et utroq̄ parētē. q̄ ceteris qui erāt fratres sui ex altera parētela. Xps em̄ angelis qui erāt fratres sui ex pre. priis celestibz dat vñ p̄tē. s. refectionē in sua deitate. hoi vero dat duas p̄tes. s. refectionē in sua deitate et in qua reficiat aia: et refectionē in sua humanitate in qua reficiat oēs quinq̄ sensus corpis. Itā visus reficiat in vīdēdo xpi facie ita vt

quilibet dicat hester. v. Valde mirabilis es
dñe ⁊ facies tua est plena gratia. o. factus es
reficietur in sententiā redolentia xp̄ista. v. quilibet
dicat. E. anti. i. Trahe me post te. curr. in
odo. v. gūcū. tu. o. a. reficiet loquēdo ore ad os
eum xp̄o. ita vt quilibet dicat. q. dulcia fauci
bus meis elo. tua sup. mel ⁊ c. Audires refi
cietur in audiendo dulcissimā vocem xp̄i.
ita vt quilibet dicat. E. anti. ii. Sonet vox tua
in auribus meis. Vox enim tua dulcis. ta
ctus reficietur in tangendo ⁊ amplectādo
stigia xp̄isti ita vt quilibet dicat. E. anti. ii.
Veni eum nec dimittam.

¶ Feria. v. prime hebdomade. Sermo p̄m.

Accibat iesus ad eos qui
crediderunt ei iudeos. Johā. viij.

Dum quadam vice dñs pdicaret
erant ibi discipuli sui. erant etiā ibi quidā
de iudeis de nouo pueri. Ista igitur dixit
rñ sermōes suos ad illos q̄ de nouo fuerāt
pueri dicē. Nō vos manserūt in sermone
meo t. c. Quibz ostendit q̄ si sermōe sūū
seruauerit tria bona inde cōsequentur. **1.**
1. Primo q̄ erunt vere discipuli sui. id dicit.
si mansē. in ser. meo. vere dis. mei. eritis. Au
dit ēr ei libētē r retinere vba dei indicat q̄
hō sit vere discipulz dei. Iohā. viij. Qui cō
deo ē vba dei audit. Secōdo q̄ cognoscet ver
ritatē dei. Tñ subdit. Et cognoscetis veritatē
Vērbū dei intellectu illumiat vtr q̄s veritatē
res dei cognoscit. ps. Lucerna pedibz meis
vbu tuū. Tercio q̄ liberant a seruutē pēti
tū subdit. Et veritas liberabit vōs. Verba
enī dei dīstinger recondita faciunt vitare
pēti. ps. In corde meo abscondi eloquia
tua vt nō peccābūt. ista audiētes q̄ erāt ibi
q̄ nōdū erant pueri grauiter tulerūt maxime p
eo q̄ dixerat. r veritas liberabit eos putātes
rpm de carnali liberatē dicere. r q̄ ipi ser
ui essent. r pphoc iter ipos iudeos r rpm
longa disputatio orta est. tota enī ista dispu
tatio nō est nisi de libertate r fuitute. iudei
enī volebant osidere se esse liberos. rps nō
ostendit eos esse seruos. **B.** Ostendit igitur
se esse liberos: q̄ hñr triplicē libertatem.
1. Prio libertatē q̄ causat ēr carnis ppgari
ne. q̄ hñr liberū patrē dicēs. semē abrahe
sumz. r infra p̄ nō abraā est. Secōdo dicit se
habere libertatē ēr animi dñe: cū dicat ēr
nemi suūmz. vñq̄. ac si dicat. tātē summa
gnāmitatis r dñitū q̄ nulli natiōibz vñq̄
volūmz. fuisse nec subnci nisi deo. vbi dicit

Bo. mentium. q. ioseph feruivit in egypto
patres fuierut i luro. isti fuierut cesari i tri
buto. Tercio dicat se hñe libertate q. causat
ex diuina filiarde t. adoprde: tñ dñm: nos
ex fornicatõe nō sum? nati. vñ patrē habes
mus deū. ex hñs igr trib? voluit ofidre felis
beros eē t q. ex libero patre nati sūt: t q. ha
bēt libertatē animi: t q. sūt i dei filiis adop
rati: rps aut ofidit q. nullā de istis libertatē
hñt: t pñs ofidit q. nō hñt libertatē illā que
causat ex carnis pparatõe: q. l3 abazā pñ eo
rñ fuit ipñ: tñ de ei filiari de degenerat eo q.
ips i suis opibz nō imit. ā. abazā ei rñ q. a
pmedabilia fecit. Unū q. dei pceptus fi
liū suū inolare voluit. Scōs q. deo pñue
obediū dicēt sibi. gen. xij. Eri d terra tua
t de cognatõe tua. Tertium: q. deo credidit
dicēt sibi. semi tuo dabo terrā hñā. abazām
igr ad dei pceptū filiū suū occidere voluit.
sermoni dei obediuit: t vitari dei credidit.
Iudei ergo s pceptū dei volebat rps occide
re. An ait. scio q. filiū abazae es: si queritis
me iterficere. pñoni xpi nōlebant obedire.
vñ subdit. q. simo me? nō capī i vobis. glo.
interlinia. q. est scit bñmus q. dñ capī capi
tū t vitari quā eis pñdicabāt nōlebāt crede
re. vñ subdit. si filiū abazae es: ego abazae fa
tūc aut q. itis me iterficere homiez q. vitā
re locutus sum vobis quā audini a deo. hoc
abazām nō fecit. Scōo ofidit q. non habent
illām libertatē que causat ex animi virtute:
q. sum ferui peccati. Unde ait. qui facit pec
catū seruus est pecc. h. Pecc. ij. A quo quis supe
ratus est hui? t seruus est: q. seruus sum: iō sunt
exheredadi. Unū subdit. Seru? nō manet in
domo in eternū. Istā aut libertatem nō pos
sunt assequi nisi p filiū: vñ subdit. si ergo filiū
vos liberauerit. vere liberi eritis. Gal. iij.
Qua libertate xpus vos liberauit. Tercio
ofidit q. nō hñt illā libertatē q. causat ex di
uina filiarde. Si enim deus esset pater eorū
tūc rps diligenter tanq. filiū suū. Unū ait sc
dus pater vester es: vtiq. diligeretis me.
ego em ex deo. pcessi t veni sicut filiū a patre
p eternā gñatōem. ps. Dñs dixit ad me. fi
me? es tu. Scōo diligeret rāq. nūciū t lega
tū suū. vñ subdit. Illeq. a meipso veni. Jere.
xlij. Auditi audini a deo t legatū ad gentes
missus sum. Tercio diligeret em rāq. verbū
suū: q. filius est vbi patris. Unū subdit. qua
re loquela non cognoscitis. q. d. debetis me
cognoscere: q. ego loquor: verba patris mei
cum sim verbum patris mei. Ecclesiastici.

xxij. Ego ex ore altissimi pdij. sicut autem iudei ex inuidia non poterant videre christum iuxta illud Sapi. ii. Quasi est nobis ad videndum sic ex inuidia non poterant eum sustinere vel eum audire. et ideo subdit. qd non potestis audire sermonem meum. Postquam ipse ostendit qd non habet istas tres libertates quibus gloriabantur nec libertatem originis. nec virtutis. nec diuinitatis filiationis. Consequenter ostendit quoniam defecerunt: qd de filiatione dei transferunt in filiationem diaboli. et qd consueuerant habere patrem celestem deum: modo habent patrem diabolum infernale. unde subdit. vos ex patre diabolo estis. qd autem diabolus sit pater eorum ostendit: qd ipsum in tribus imitant. **E**lle enim est iniquus in desiderando. crudelis in occidendo. et mendax in fallendo. Eodem modo se habent iudei in christum. Diabolus enim est iniquus in desiderando. sic et iudei contra christum inique cogitando. unde dicebat. Desideria patris vestri vultis facere. **I**ere. xviij. Venite et cogitemus contra iustum cogitationes. Secundo diabolus est crudelis in occidendo. Eodem modo iudei christum occidere disponebant. unde subdit. ille homicida erat ab initio. ubi dicitur glo. homicidam esse non solum qd ferro sed etiam qui verbo occidit. unde diabolus primos parentes occidit. Unde ps. Lingua eorum gladii acutus. Tercio diabolus est mendax in fallendo. eodem modo iudei christum suis mendacijs infamabant. unde subdit. in veritate non stetit: qd veritas in eo non est cum loquitur mendacium et perperis loquitur quia mendax est et pater eius. sic et iudei suis mendacijs christum infamabant dicentes ipsum esse peccatorem in corde. **I**o. viij. Mos scimus: qd hic homo peccator est. seductor est in ore. math. xxvij. Recordati sumus: qd seductor ille dicit adhuc viues etc. Et transgressore in ope. **I**oh. ix. Non est hic homo a deo qd sabba non custodit: igitur iudei contra christum sic inique cogitabant. sic crudeliter eum occidere disponebant. sic mendaciter eum infamabant. ideo ex patre diabolo erant.

G Eodem scia. v. prime hebdo. Sermo. ij.

I manuscriptis in sermone

meo vere discipuli mei eritis et cognoscetis veritatem. veritas liberabit vos. **I**oh. viij. Cum quidam ex iudeis ad fide essent conuersi dominus volens eos in fide recepta confirmare. hortatur eos ut sermonem suum diligenter obseruarent. et tunc erant veri sui discipuli. In verbis igitur premissis duo tanguntur. Primo enim dominus hortatur eos ad

ba dei faciunt hominem discipulum christi. ideo subdit. Veri discipuli mei eritis. Istud enim signum est qd homo sit discipulus christi quoniam verba dei libenter audiat. **I**oh. viij. Qui ex deo est verba dei audit. Aliud signum est quoniam discipulus christi respicit omne amorem illicitum et appetit omnem amorem diuinum. **E** Amorem autem illicitum triplex est. s. domesticus. terrenus. et carnalis. Domesticus est quoniam quis in malo amat parentes suos. Carnalis est quoniam quis amat suas alacritates et carnalitates. Terrenus quoniam quis nimis amat mundana. Istos tres amores debet abijcere discipulus christi. **I**ere. xviij. Si quis venit ad me et non odit patrem suum et matrem suam hoc refert ad amorem domesticum. Adhuc etiam et animam suam. et hoc refert ad amorem carnalem. Et quoniam non renunciat omnibus qd possidet non potest meus esse discipulus. **I**ere. xviij. In hoc cognoscet oves qd estis mei discipuli si dilectionem habueritis ad invicem. Secunda efficacia sermone dei est qd illi qd verba dei obseruant veritatem dei cognoscunt. ideo ait. Et cognoscetis veritatem dei. **S**icut dicit Aug. Veritas operum ponit falsitatem dupliciter: et vanitatem. Illud enim qd verum est non est falsum: non est duplex: non est vanum. Verba ergo dei faciunt nos cognoscere de mundo veritatem: qd faciunt nos cognoscere qd omnia mundana sunt falsa dupliciter: et vana. Falsa quidem sunt: qd mundus permittit in diuitijs sarietatem et dat vacuitatem. sicut pater lucis. xvi. In illo diuite qd ad tantam vacuitatem devenit qd gutta aque habere non potuit. In delitijs permittit delectationem et dat amaritudinem. **P**rouer. v. Fauus distillans labia meretricis. nouissima autem illi? amara quasi abstinentia. In honoribus permittit sublimitatem et dat deiectionem subitam. **I**oh. x. Tenebatur tympans et cythara et gaudet ad sonitum organum. Ducit enim in bonis diues suos et in peccato ad inferna descendit. eiusdem. xxx. Eleuasti me et quasi super vertum ponens alisti me valide. Secundo ipsa mundana sunt dupliciter et mixta. In mundo enim nihil est purum: sed omnia sunt mixta. **E**ta. **U**ltima tunc est mixta aqua. Si quidem gaudium est mixtum dolore: sapientia est mixta obliuione: sanitas mixta est egritudine: vita est cum morte mixta. **E**t in presentem vitam ista sunt mixta: sed in beata vita erunt purata. in inferno erunt seculata. Deus enim separabit a gaudio dolorem. a sapientia obliuionem.

a sanitatem egritudine. a vitam mortem. Et oves feces. s. dolorem. obliuionem. et infirmitatem. et mortem. perijciet in infernum. Sanctis autem remanebunt omnia purissima. s. gaudium sine dolore. sapientia sine obliuione. sanitas sine egritudine. vita sine morte. **T**ercio ipsa mundana sunt vana. habent enim vanitatem ex parte principij: qd ex nihilo sunt. **E**t ex parte finis. Tertia efficacia verbi dei: qd illi qd seruauit verba dei assequuntur plenam libertatem. ideo subdit. et veritas liberabit vos. Tales enim habent libertatem animi in arguendo et in non peccando. **I**ere. xviij. In diebus arguit vicia potentia. **E**cce. xl viij. In diebus suis non primum principem: et potentia nemo vicit illum. Hanc libertatem animi habuerunt etiam philosophi. Unde dyogenes phisicus cum alexandri argueret et ille sua potentia allegaret: sibi respondit dyogenes. Potentia tua et gloria tua aut est preterita: aut est futura: aut presens. Preterita non timeo: qd iam non est futura non timeo: qd dubia et incerta est. Presentem paruipendo: qd momentanea et in tero oculis annullata est. tales etiam habent libertatem animi in non peccando: qd dedignant se seruos esse peccati. **A**ug. Peccator est seruus tot dñor quor vicior. Unde etiam cum alexander coram pho supradicto dñatorem mundi se esse diceret: ille ait. nequaquam est dominus: sed seruus meorum es seruus. Supbia enim est seruus ancilla mea et domina tua. **I**sta enim sub pedibus teneor: et tibi dominans. et ideo es seruus ancillam meam. **C**um igitur famuli alexandri vellet in eum irruere: ait alexander. Videte ne quod est contingat: qd seruus dei est et veritate dicit.

G Scia. vi. prime hebdo. xl. Sermo. i.

Rat dies festus iudeorum

et ascendit iesus hierosolimam. **I**o. v. **E**t esset festum pethecostes dominus ad templum inuit. erat tunc iuxta templum quedam congregatio aque qd dicebat pharisea piscina. Dicebat autem pharisea a phaton qd est ouis: qd oues qd deo immolabantur ibidem lauabantur. Piscina autem per contrarium dicebatur: qd piscibus carebat. Ibidem autem erat quinquaginta portus

cus in quibus iacebant multi egori qui ex peccabatur aque motu que fiebat per angelu dñs igit tanq̃ bonus filius sepe ibat ad tēplū vt patrē honoraret tēdū libetē ad ecclēsiā creplū daret. Tanq̃ predicator sol licitus sepe ibat ad festa vbi conueniebant multi vt multos lucrificeret. Tanq̃ beniz gnis medicus sepe infirmos visitabat vt ipos sanaret. sicut hic q̃ infirmos in pōrti cibus iacentes visitauit et vñ sanauit. Alij autē forte de nouo veniant. Iste autē multo tpe fuerat ibi cōmoratus. vel forte alijs ex pediebat vt haberēt illā infirmitatē corpo ris vt sanaret infirmitas mētis in eis. vel forte sim. Elo. vñ sanauit vt vnitatē cōmē daret. Debet enī quilibet esse vnitus cum deo p̃ fidē. cū p̃mo p̃ charitatē. et sibi p̃ cordis integritatē. Circa istos infirmos de quibz hic fit mētio duo sunt vidēda: scz diuersitas et grauitas morbi et modus curā di. Diuersitas et grauitas morbi notat in hoc q̃ dicit. q̃ ibi erat multitudo lāguētū magna. cecoz. claudoz. et aridoz. A Om ne p̃m aut sit per inertiam: aut p̃ ignorantiam: aut p̃ infirmitatē humanā. aut p̃ certā mali ciā. aut p̃ cōsuetudinē lēgā. Illi qui peccāt per inertiam et dēclia sunt lāgidi. et lāguēt p̃pter defectū: p̃pter inopiam grē. ps. Ocu li mei languerūt p̃e inopia. Iste lāguor q̃ est recēs cito pōr curari. Sed q̃ homo lon go tpe in dēclia p̃seuerat cum difficultate curat. Ecclē. x. Lāguor pligior grauat mē diā. breuē lāguorē precidit medicus. Illi qui peccāt p̃ ignorantiam intelligunt per ce cos. ij. Pe. i. Qui nō p̃telo sunt hec: cecus est et manu tēptās obliuionē accipies pur gationis veterē suoz delictoz. Illi qui pec cāt p̃ infirmitatē humanā intelligunt per claudos q̃ nō habēt firmū gressum. ij. Reg. xviij. Vsq̃quo claudicatis in duas partes. Illi qui peccāt p̃ maliciā intelligunt p̃ aridoz. de quibz dicit in ps. Aruit tanq̃ testa viri? mea. Tales enī arefacti sunt ab oī hu more gratie et voluntatis bone. ideo dicit. Aruit tan. re. vir. mea. Tales enim vir aut nūq̃ veniūt ad cōfessionē: ideo dicit. Et lingua mea adheste faucibus meis. Tales etiā in suis malicijs sepe moriunt. ideo sub dit. Et in puluerem mortis deduxisti me. Illi qui peccāt p̃ cōsuetudinē inueteratā in telligunt per illū infirmū qui triginta octo annos in infirmitate sua habebat. in quo: ū persona dicit p̃pheta. Inueteratū inter om

nes inimicos meos. baruch. iij. Quid ifrael q̃ in terra inimicorū es. inueterasti in terra aliena. conuincatus es cū mortis. depu ratus es cū dēclēdibus in lacum inferni. Ideo aut potius sanare istum inueteratū q̃ aliquē languidū. cecū. claudū. vel aridū. Ad inuendū q̃ si deus aliq̃ iustificat hōiem qui peccauit per cōsuetudinē longā non de bet desperare aliquis q̃ peccauit per dēclia diā vt languidus. per ignorantiam vt cecus. aut per infirmitatē humanā vt claudus. aut per maliciā vt aridus. Scdo ponit mo dum curandi qui erat per inueteratū in pi scinā: q̃ qui prius descendebat post mori nē aque saluus fiebat. B Ista autē virtus tē ista piscina a tribus habebat. Primo ab hostijs sacratis que ibi lauabant et postea deo sacrificabant. Scdo a ligno crucis. Di citur enī in hyfthoria scolastica q̃ regina sab ba inuenit in domo salus quoddā lignum de quo dixit salomoni q̃ in illo ligno quidē suspēdēdus erat: per cuius mortē regnū in deozū deleri debebat: ideo salomoni illud lignū in p̃fundū terre in visceribus absco di fecit. Postea vero ibi probatica piscina facta est. Tpe vero passionis xpi predictū lignum superenatauit. et illud iudei accipe runt et crucē de eo parauerūt. Tercio habebat illā virtutē a mortu angeli dēclēdēti. Per illū igit piscinā intelligit p̃na in qua lauantur oīa peccā Zacharie. xij. Erit fons patens domui dauid et habitātibz in hie rusalem in ablutione peccōz et menstruate Iste fons penitētiē olim erat occlusus: quia nullus tantam penitentiā facere poterat q̃ regnū celeste acquireret. Sed modo omni bus est patēs. ideo dicit. Erit fons patēs. In isto etiā fonte lauantur negligētiā viri actiui qui intelligunt per dauid: qui inter preratur manu fortis. Lauātur etiā et viri cōtēplatiui qui intelligunt per habitātes in hierusalē. Dēs enī tam actiui q̃ cōtēplatiui sepe aliquas negligētiās cōmittunt et ideo lauari indigēt. C In isto etiā fons te lauāt peccōes aīa peccā siue sint carnalia siue sp̃alia. ideo dicit. In ablutionē pecca torū siue sint corporalia. ideo dicit. Et men struate. Tūc autē iste fons et piscina penitē tie est vniuersa ad sanā dū oīa peccā quādo in ea inuenerit hostia salutaris. lignū crucis. et mortis angeli dēclēdēti vt supra dictū est. Per hostiam salutare intelligunt mortificatio carnis. Roma. xij. Exhibeatis

corpora vestra hostiā viuēte sanctam deo placente. Greg. Hostia quippe et immolat et vna est q̃ homo ab hac vita nō deficit. et tñ se carnalibus dēclēdibus occidit. et ad illā mortificationem nos monet ap̃la dicens. Collo. iij. Mortificatē mēbra vestra que sunt super terrā: fornicationē: immundiciā: libidinē: cōcupiscētiā malā: et auariciā que est idolorū seruitus. D Per lignū crucis signat memoria passionis xpi. talis enī est intantū virtuosa q̃ sanat oēs infirmitates predictas. Lāguidos: cecos: claudos: et aridoz: inueteratos. Sanat enī oēm dēclia. et hoc signat per hoc q̃ in passione xpi terra et hoc signat: quia mediatio passionis xpi dēclēdēti oīa inuenerit a sollicitudinē et seruitutē q̃ signatū est. i. Acha. vi. Vbi dicit q̃ ele phantis ostēderūt sanguinē vne et mori ad acutiendū eos ad p̃clū. Xps enī vna est in torculari crucis cōpressa. Unde multū san guinis emanauit. Fuit motum q̃ in morte denigratus fuit. Huius igit vne sanguis debet nos acquirere vt simus seruēres ad p̃clū cōtra demones et peccā. Scdo passio xpi cecos sanat. i. peccā facta per ignorantiam q̃ signatum est in longino qui cū dare non videret gutta sanguinis xpi in eius oculos cecidit et clare vidit statim. Est enī sanguis xpi collisū q̃ sanat omnē infirmitatē et ce citatē oculoꝝ. Apoca. iij. Collirio unge oculos tuos vt videas. Tercio sanat claudos id est peccā facta per infirmitatē humanā. sicut patet in petro qui et humano timore xpm in sua passione negauit: sed xps ipm reserpsit et eū sanauit. Quarto sanat aridos id est peccā que fiūt per maliciā. sicut patet in latrone qui erat a dextris eius qui multa mala cōmisit. et tamē xps sibi pepercit et regnū celestē sibi dedit. Quinto sanat peccā que fiūt per cōsuetudinē longā in quibus hōies p̃uēscunt. hoc signatum est in passio ne xpi: q̃ multa corpora sepulta et iam pu trida surrexerunt. E Per mortū aque qui fiebat per angelum signatur motus anime q̃ ipsa anima ministerio angelozum q̃tum ad omnes suas potentias: scz memoriā: intelligentiā et voluntatē. debet in peni tentia moueri. Memoria debet quidē mori ueri ad recognitiōē et dolendū de omnibus peccatis suis. Isa. xxviij. Recognabo rē bi oēs annos meos in amaritudine anime mee. De isto motu dicit in ps. Ipsi vident res. s. sua peccā. sic ammirati sunt. De dei pot

tentia: cōturbati sunt p̃ magnā cōfusiōē. cō mori sunt. ad se curādū p̃ satisfactiōē verā tremor apphēdit eos: p̃pter penā eternā cui se obligauerāt. intelligētiā dē moueri sa piēter et discrete ad p̃fēdū et cognoscēdū et ad itelligēdū circumstātiās peccōz. De isto motu pōt itelligi q̃ dicit in ps. Turbati sunt et mori sunt sē ebrius et sicut enī ebri? illud q̃ bibiit cū dēclēdētiē postea reiecit cū do: q̃ bibiit et penitēs peccā q̃ fecit cū dēclēdētiē loze: sic et penitēs peccā q̃ fecit cū dēclēdētiē dē vomere p̃ p̃fessionē et ruborē. p̃ter xxx. Verba d̃gregariū filiū vomētis peccā em que peccator d̃gregauit mala opando dē vomē re p̃fendit: sicut ebrius nullū sē secretum sē nec peccator dē sacerdoti aliquid celare p̃t. Voluntas dē moueri ad satisfaciēdū De isto motu pōt itelligi illud ps. Lōmō uenit a facie ei? vniuersa terra. Terra ē caro nra de terra formata a q̃ maxime satisfactio est assumenda. iuxta illud Roma. vi. Sic ex hibuitis mēbra vestra seruīre imūdie et ii quitari ad iniquitē: ita nūc exhibere mēbra vestra seruīre iusticiē i satisfactiōē et. et di cit vniuersa: q̃ oīa que sunt in nostro corpe dñt satisfacere. s. oculi lachrymando. aures verba dei diligēt audēdōs deū laudā do et orando: manus elemosinas largiendo pedes ad ecclēsiā properando.

Eadem feria sexta p̃me hebdomade. Ser. ij.

Urge tolle grabatum

tū et ambula. Perit? medicus medicinas adhibet. put infirmo expedire videt: si enī videt infirmū malis hu moribus plēnū: dat ei medicinā purgatiuā et si nimis videt eū debilitari dat ei aliquam medicinā confortatiuā. et si videt i ipo aliq̃ infirmitatis accidētiā mēsse. dat ei medicinā melioratiuā q̃ ipsi infirmo q̃ritidie sanitatē augeat donec ip̃s pristine sanitati restituat et nihilomin? postq̃ fuerit restituit? dat ei me dicinā p̃seruatiuā q̃ ipm a casu et infirmi tate futura p̃seruet ne ipm recidiuare p̃tin gar. A Ista autē quatuor medicinas ip̃salr lo quēdo iste medic? sp̃salr isti infirmo p̃ quem peccō itelligit exhibuisse videt. P̃mo enī ex hibuit medicinā purgatiuā: ista ē p̃ritio et p̃fessio q̃ peccōē ab oibz humoribz corruptis. i. ab oibz vicijs et peccis. mūdāt et purgat. istā medicinā exhibuit cū eū a peccō surgere p̃ce cepit dicens. Surge id est a peccato contē rando et confitendo recede. homini enim stansi non dicitur surge. Sed sedenti et iā

ceri. sedes tamē cito surgit. iacēs vero diffi-
cilis. scī aut viri stāt. ideo necesse non ha-
bēt surgere. debēt tamē videre ne cadēt. pri-
me **Lxx. r.** Qui se existimat stare videat ne
cadat. Perōtes aut de nouo cadētes sedēt.
et ideo de facili surgere pōt. tales ppheta
alloquit diceēs. Surgite postq̄ sede. qui mā-
du. panē doloris. quasi dicat. Postq̄ sedi-
stis in perō ibidē aliq̄tūlū sedēdo surgite
p̄stq̄ iaceatis i rpo iueratēdo nīlilomi-
nus māducatia panē doloris. magnā cōtri-
tione habēdo. Illi em̄ q̄ sunt in pcis inue-
terati iacēt. i ideo difficilī surgūt. de quoz
numero erat iste q̄ frīgita octo annis infir-
mus iacuit. tales sunt q̄ a sua iuēture vsq̄
in senectutē in perō fecerūt. requiescūt. quo-
rum cor est vas diaboli. et plenum vino cor-
rupto maloz desiderioz. nec aliq̄n vel raro
efficit vas dei vt recipiat vinū grē spūalis.
Zere. xl viij. Ferrilis fuit moab. l. in malis
opibus ab adolēctia sua requieuit in fe-
cibus suis. nec trāsfusus est de vase in vas.
2. Scdo dedit ei medicinā cōfortatiuā. ista
est spes venie q̄ aīam multū cōfortat. Istā
exhibuit cū dixit. tolle grabatū tuū. Graba-
tū dicit a graba qd est caput. et significat mē-
tem q̄ est aīe caput. Tūc igit grabatū tollit
q̄ mētē nostrā ad deū per verā spem ve-
nie erigimus. et ista spes venie aīam pecca-
toris multū cōfortat et firmat cū sit anchora
dei. Heb. vi. Eū fugimus ad tenendā ppo-
sitam nobis spem. quā sicut anchora aīe re-
tens tutā et firmā. multū cōfortat cū sit ga-
lea dei. Ephē. vi. Induti lorica fidei et ga-
leam. i. spem salutis assumite. multum de-
lectat cū sit nūcia misericordie dei. Ecclē. ij.
Qui tūnetis dominū sperate in illum et in
oblectationem veniet vobis misericordia.
3. Tercio dedit ei medicinā melioratiuā. ista
est satisfactio. istā exhibuit cū dixit. et ambu-
la. i. in satisfaciēdo de virtute in virtutē. de
bono in melius pcedēdo. B. Sūt autem
tres species satisfactionis. scōrationes. ieiū-
nia. elemosyne. Sūt igitur quidā qui am-
bulāt. quidā qui subsistūt. quidā qui retro-
cedunt. Illi qui ambulāt sunt qui de oratio-
nibus transeunt ad ieiunia. de ieiunio ad
elemosynas. Illi subsistunt qui tñ stant in
vno. scōrādo. vel in ieiunādo. vel in elemo-
synas largiēdo. Illi aut retrocedūt qui oīa
ista dimittūt et ad vomitū reuertunt. Quar-
to dedit ei medicinā p̄seruatīuā q̄ est con-
seruare ab hīs q̄ sunt vel esse possunt occas

no peccati. istam medicinā exhibuit cū ait.
ecce sanus factus es. iam noli peccare ne de-
terius tibi contingat ubi dominus monet q̄
quilibet qui sanatur a peccato caueat sibi a
recidivā. cum ait. ecce sanus factus es iam
noli peccare. Deinde ponit recidivatiōis
magnū piculum. cuius subdit. ne deterius sibi
contingat. **L.** Et homo vero a recidivā
sibi caueat. necesse est vt duo faciat. i. vt car-
nem mortificet. et peccādī occasiones vitet.
debz ergo corpus suū mortificare. iuxta illud
i. **Lxx. v.** Castigo corpus meū et i. sūi redi-
t. **Lxx. iij.** Mortificate mēbra vestra q̄ sūt
sup̄ terram. non dicit que sunt sub terra vel
in terra. s. sup̄ terrā. Mēbra quidem nostra
sunt sub terra in morte. et tunc non sunt apta
ad mortificandū sed ad putrefactionē i. ter-
ra sunt in senectute qñ. s. p̄strata sunt et de-
bilitate. Unde et senes dicere consueverunt
ego sum in terra. et tunc non sunt mēbra apta
ad mortificandū sed ad vegetatiōem.
Super terram vero sunt in iuēture. Unde
de talibz dicere cōsuetum est. iste est sup̄ se.
tunc mēbra apta sunt ad mortificationē ne
vicia in eis regnēt. Ro. vi. Nō ergo regnet
peccm̄ in vestro mortali corpe nec obediat
concupiscētis eius. oportet etiā q̄ ille q̄ nō
vult recidinare occasiōes peccati vitet. Sicut
sunt male societates. Prouer. xij. Cum
sapientibus graditur sapiens erit. amicus
stultozum efficietur similis. Sicut sunt ma-
le cogitatōes. Prouer. vi. Nunquid abscon-
dere pōt homo ignes in sinu suo ne vestime-
ta illius ardeant. sicut sunt male oportunita-
tes q̄ sicut dicit **Eccl. xix.** Si ab imbecillitate
virium vteret peccare si inuenerit. rps male
faciendi malefaciat. sicut sunt impudici res-
pectus et lasciuie p̄abulationes cū mulieri-
bus. **Eccl. ix.** Species mulieris multi admi-
rati reprobati facti sunt et c. D. Deinde po-
nit dñs q̄ periculosa sit recidivatiō in p̄ssu
cum aīne deterius aliqd tibi p̄rigat. i. picu-
lum attenditur. Primo ex pte dei q̄ re-
cidivans graviter peccat ppter suā ingrati-
tudinem. et ideo a deo grauis punit. Secūdo
de ex parte diaboli q̄ recidivans fortius a
dyabolo custodit. sicut em̄ miles castris qd
semel perdidit si postea illud recuperat for-
tius munit et cautiore custodit. sic diaboli
peccatore recidivante fortius munit. q̄ se
prem spīs nequiores se ibi ponit vt patet
Matth. xij. i. ad oīa septē pctā mortalia ip̄s
trahit. Tercio ex parte hominis. q̄ recidit

mans facilius postmodū in peccata labit. nā
postq̄ totiens recidivare se conspiciet. iaz ex
quādā mala consuetudine peccare pro nihilo
ducit. Prouer. xviij. Impius cum in p̄ssu
dum venerit peccator. cōtēnit. sed sequetur
eum ignominia et opprobriū.
Sabbato p̄me hebdomade. Sermo p̄m.
Sumpsit iesus petruz
et iacobum et iohannem et durit
illos in mōde excellum seculum
et transfiguratus est ante eos. Matthei. xvij
Ista transfiguratio signat glīam beatorum
nā cū petrus modicū gustū diuine dulcedis
nā p̄gustasset tanta dulcedine est repletus
q̄ quodā modo factus est etiam. Vbi dicit.
faciamus hic tria tabernacula. i. ibi vñ. moy-
sē vñ. et helye vñ. nesciens quid diceret. s. sic
dicit. Luc. ix. Nec petiuit p se vt aliqd taberna-
culū sibi fieret. q̄ bñm se putabat si in talibz
tabernaculis iam totū fieri mereret. s. ergo mo-
dicus gustus. tātām fecit dulcedinē q̄ faciet
plenitudo qñ. s. ipe bñm se dicit p̄pba. In-
tribuitq̄ adverbate domus tue. A. Per
illā igit transfiguratiōem scōz glīa significa-
tur q̄ a q̄tuor describit. Primo ab amenita-
te loci. Scdo a maiestate dei. Tercio a iocū-
ditate p̄ortij. Quarto a glōrificatiōe p̄p̄ij
subiecti. Amenitas aut loci ostendit i hoc q̄
dicit ista transfiguratio est facta in monte.
nā in mōte herbaviridibz apta pascuis nasci
cōsuevit. In mōte igit celesti herba viridis
nascit que ouibus dei in pascuis dat. Iuxta
illud **Ezech. xviij.** Pascā eas in mōtibz is-
rael ibi requiescent in herbis viridibz. Ista
herba est rps iuxta illud **Gen. i.** Germinet
terra. i. beata dgo. herbā virentē. i. xpm deū
thoem. et dicit rps viridis et nō albus vel
niger. q̄ color albus vel niger sunt colores
extremi. color aut viridis est color medij in
ter album et nigrū. natura aut nō delectatur
circa extrema. sed circa media. et ideo oculi
nō delectat naturaliter circa colores extre-
mos. i. albū et nigrum. sed circa colores me-
dios. i. viridē. iuxta illud **Ecclē. xl.** Bra-
tiā et spēm desiderabit oculus et sup̄ hoc viri-
des nationes. Natura igit diuina et humana
sunt qñ duo extrema. s. albus et nigrū. natura
em̄ diuina hz excellētibz claritatē. et id oculi
noster ad eā nō potest ptingere. i. Tim. vi.
Solus hz immortalitatem et lucē habitat inac-
cessibilē. Natura vero humana hz de se quā-
dam obscuritatem. oculus igit humani intel

lectus in naturam diuinā nō poterat se ele-
uare ppter nimiam claritatem. nec in huma-
na poterat inuenire refectiones ppter suam
imperfectionē et obscuritatem. ideo coniuncta
est natura diuina nature humane in vñtate
p̄sone in xpo tāq̄. s. color albus et niger. s. sic
ip̄s rps totus viridis. i. amen et delectabilis ē
factus. id rps vocat se lignū viride. **Zu. xxiij.**
dicens. Si in viridi ligno hoc faciunt in ari-
do qd fier. In mōte igit celesti inuenit herba
viridis. i. rps totus delectabilis est. vñs ē
pascua ouū. q̄ pascuit. i. ius in p̄replatio-
ne deitatis. et extra in p̄replatiōe humani-
tatis. **Job. x.** Ingrediet et egrediet et pascua
inueniet. In hoc etiā monte celesti inueniū
tur rose martyrum. violē cōfessor. et lilia vir-
ginū. B. Scdo describit ista transfigura-
tiō xpi a maiestate dei. In illa em̄ transfigu-
ratio tota diuina maiestas. i. tota trinitas
apparuit. i. pater in voce. filius in humani-
tate. et spūs sanctus in nube sicut dicit **Matth. p.**
quod dat intelligi q̄ glōria sanctorum cōsistit
in fructu beate trinitatis. **L.** Habet qui
dem homo tria tabernacula i aīa vbi nō moy-
ses nec helyas. s. m̄ ip̄a brā trinitas habitat
scz memoria. intelligentiā. et voluntatē. nā si-
lius habitat in tabernaculo intelligentie im-
plendo ip̄am dei plenissima cognitione. spi-
ritus sanctus habitat in tabernaculo volūta-
tis implēdo ip̄am dei suauissimo amore. pa-
ter habitat in tabernaculo memorie imple-
do ip̄am cogniti et dilecti perpetua retentio-
ne. De istis tribus tabernaculis et māsioni-
bus trinitatis vñ **Job. xiiij.** Ad eū veniem
et mansione apud eū faciem. Tercio descri-
bit hec transfiguratio a iocunditate p̄ortij.
q̄ ibi fuerūt moyses. helyas. petrus. iacob
et iohānes. D. In celesti em̄ glīa habebit
mus in socios oēs scōs veteris et noui testa-
mēti. scī aut veteris testamēti diffingunt ad
duos ordines. i. patriarchas q̄ intelligunt p
moysen. et i p̄bas q̄ intelligunt p helyā. scī
aut noui testamēti diffingunt i tres ordines.
i. martyres q̄ intelligunt p iacobū q̄ itēpra-
tur supplātor. in p̄fessores q̄ fuerunt pleni
sapiētia dei q̄ intelligunt p petrū q̄ itēpra-
tur iagnotēs. et i agnōs q̄ intelligunt p iohā-
nē q̄ dgo a deo elect. Vel p̄t dicit q̄ rps
voluit h̄re testimoniu suū aduēt. ab illis qui
sūt i celo. i. a p̄e qñ dixit ē filiū meū dilect.
ab illis q̄ sūt i mōdo. i. a petro. iacobō et iohē
ab illis q̄ sūt i t̄stri paradiso. s. ab helya. et ab
illis q̄ sūt i inferno sive in limbo. i. a moysē

Univer-

1
2
3
4

+

2

3

cc

et non tñ in ore duor vel triu restu ster oē
 dñi: k in ore qñuor restu ster oē dñi. Quar
 to describit hec trāfiguratio a glorificatōe
 subiecti: cū dñi respēdit sicut sol facies ei?
 vestimēta ei? sicut nix. In b signat bñtudo
 et alia qñ? corpa scōrō induent. marime aut
 p b p facies ei? replēdit sicut sol. notant qñ
 duor dotes gñus corpa scōrō dotabunt. **E**
Sol em hñ imētas claritatē p b signat dos
 claritatis. **A**dar. rñj. **T**ūc iusti fulgebūt sicut
 sol i regno pñs eor. **E**st etiā radius solaris
 nate subtilitatis pñtū penetrat et p b ofidi
 tur dos subtilitatis: p quā nullū corp? obli
 ster: sicut pñtū rps post resurrectionē ianuis
 clausis irauit. **E**st etiā sol magne velocita
 tis: et p b notat dos agilitatis: qñ sicut ait Au
 gu. Abici qñ volēs spūs illic erit pñtū et cor
 pus. **E**st etiā sol sube icorruptibilis. et p hoc
 notat dos impassibilitatis. i. cor. xv. **S**emina
 tur in corruptione surgit in incorruptionem.

Eodem sabbato prime hebdomade
 quadragesime. Sermo secundus.

Ecce est filius meus dilectus

crus in quo mihi bñ complacui.
Eps hñ in celo patrē sine matre
 et i terra hñ matrē sine patrē. Quis aut patrē
 pposu? dñi dicit. nihilomin? tñ et matri
 cōuenire pōtē dicit. hic est fili? me? dilect?
 put igit matri puenit tria de filio dicit. pñ
 mo qñ ipm tāq vera mater. filiū genuit: cū
 dicit. hic est filius meus. **S**ecundo qñ ipm singu
 lari amore dilexit: cum ait dilectus. **T**ertio
 qñ sibi sp in oibus cōplacuit: cū subiūxit. i q
 mihi bñ cōplacui. **A** **C**irca primū notan
 dos qñ ipa fuit rpi vera mater et tota mater.
Alie matres et si sint de matres nō sunt tote
 matres: qñ patrē in gñatōe filij prē hñ ipa au
 tē tota mater fuit: qñ tota suba corpis rpi de
 suis viscēribus sumpta exiit: iō dñi ier. rxi.
Ereavit dñs nouū sup terrā: femina circūda
 bit vir qñ tribus modis exponi pōt. **B**
 1. **P**rio scilicet hō circūdat qñ ē suū pprimū
 nō qñ ē alienū: ceterē matres pueri i vtero
 nō circūderūt: qñ caro pueri nō fuit tota p
 pria ipar: sicut ibi de alieno. **D**e semine pa
 tris: tota autē dñs maria i vtero circūdidit
 filiū suū: qñ in ei vtero nihil de alieno fuit: sicut
 totū gñm exiit. **S**ecundo pōt aliter sic expo
 nit: sicut dicit Augu. **E**tere figure diuer
 sis lineis claudunt: sola autē linea seu figura
 circularis: qua tantū linea claudis: caro aut
 ceterorū puerorū ex diuersis lineis pñfici: qñ

ex semine vtriusq parentis gñat. **G**ñatio autē
 rpi dñi circūdatō: qñ facta est tñ de vna li
 nea. i. de carne virginea. **T**ertio exponit sic.
 illud est circūdatū qñ ex omni parte est clau
 sum. nam si in aliqua parte apertum fuerit
 circūdatū nō erit. **B**eatā igit dñs rpi cir
 cūdidit: qñ an pñtū: et in pñtū post pñtū dñs
 pñtū. **E** **S**ecundo dñs dñs singulari amo
 re rpi dilexit. **S**ecundū em bñtū debem? dñs
 gere dñi dñs: ne caro nos alliciat: forti
 ter ne aduersitas mundi nos frangat: et sapi
 enter ne diaboli astutia nos decipiat. **M**u
 trib? modis bñtū dñs rpi dilexit. **P**rio dñs
 citet cū dilexit: qñ p nūmia dulcedine tota li
 qñ facta fuit: sicut em aur liquefit ad ardorē
 ignis: sic eius aia tota liqñ facta fuit ad ardorē
 diuini amoris. **C**ant. v. **A**ia mea liqñ facta
 est. **T**ā dulciter dilexit qñ amor ei? in ea ex
 rasim faciebat. fecerat qñ amor extraxim i
 lio qñ i cruce exis sua vulnera obliuioni tra
 debat et matris memor erat: sic et extraxi fece
 rat i matre que in medio interfecto: manebat
 ne ipos erpauēsceret. **S**ecundo dñs rpi dñs
 ter. nā tpe passionis rpi qñ fuerūt fontes i
 amore: sicut debiles i associatōe et fide: sicut apli
 qñ pñtū dilexerūt: sicut hñ ab ipso recesserūt
 et fide pñtū. **A**lii fuerunt fontes i associatōe
 et fide: sicut debiles in fide. sicut de
 uote mulieres qñ rpi mortuū dilexerūt et ab
 eius cruce nō recesserūt: sicut fide pñtū.
D **B**ea autē dñs fuit fortis in amore: qñ su
 liū sp dilexit: imo facit? fuisse ei mou qñ ab
 eius dilectōe separi. **C**ant. viij. **F**ortis ē v
 mors dilectio: fuit fortior i associatōe: quia
 ta cruce immobilis stetit: iō. xij. **S**tabat iux
 ta crucem iesu mater eius et. fuit fortissima
 in fide: qñ fides in ipa sola remansit: nec rpi
 passionis extingui potuit: iō bñ dñi de ea. p
 uer. xl. **M**ō extinguit in nocte. i. i tribulatio
 passio eius. lucerna ei? i. fides ei? totū mō
 dū illuminat. **E** **T**ertio dilexit cū sapiē
 ter: qñ p p tria signa. **P**rimū est qñ pñtū
 liū suus esset puer delicatus: tñ in his que
 dei erāt sibi pñtū nōlebat: sed ad felicitatē
 tes en ducebat. **S**ecundū est qñ pñtū cū dñi
 ligeret tñ nūm? sibi dissuadere voluit quia
 cruce ascēderet i morte. p humano gñe susti
 neret. **T**ertio est qñ pñtū scit filiū suū in
 cruce posuim grauiissimos dolores pati: cū
 nūqñ sibi suauit vtr de cruce descenderet: et a
 doloribus sibi parceret: et quo instruerunt
 parentes qñ filios suos a puericia bonis stu
 dijs debent assuefcere: nec a bonis propo

as et opus penitentie eos retrahere necesse pe
 nitentia assumpta deserant debet eis pñtū
 dere. **T**ertio rps nri semp cōplacuit. **I**lle
 fili? matri cōplacuit: qñ de mñe curā sollicitā
 bz. **E** **E**ps curā de matre habuit in sua
 infanzia: qñ sigilla pudoris sibi illibata sua
 uit. in sua puericia qñ in oib? sibi subditus.
U. ij. **D**escēdit et venit nazareth: erat sub
 ditus illis. in sua iuuetute qñ imitatus ad
 nuptias ad pñs matris aquā in vinū mu
 tauit. in sua passiōe: qñ de cruce ipam iohan
 ni cōmēdauit. **P**ost suā resurrectionē: quia
 sicut dicit Sedul? **E**phraim resurgēs pñ
 mo marie apparuit. **P**ost ascensionē qñ ad
 eius mortēs venit: in anima et in corpore ip
 sam assumpsit: et ad sue maiestatis dexterās
 collocauit. **I** **D**ñica. sēda in. xl. Sermo. i.

Bressus iesus secessit in

partes tyri et sydonis: et ecce muli
 er chanaan a finibus illis egres
 sa clamabat dicens. Misere mei fili da
 uid. **M**ath. xv. **A**lia mulier volens filie sue
 sanitatē impetrare sapiēter scilicet allegare
 1. **P**rimo em apud rpi captabat beniuolen
 tiam in eo qñ vocabat eū dñm et filiū dauid
 Et in hoc cōstitit eū esse vtr dñm in qñ vo
 cat eū dñm. **E**t vtr hōiem in qñ dicit ipm
 esse filiū dauid. **S**ecundo insinuat suā tribula
 tionē et miserā aui dicit. **F**ilia mea male a
 demonio verat. **T**ertio iplozatur eius miam
 cū dicit misere mei. **A** **E**phraim aut quat
 tuor magnas duricias ostendit sibi nō vtr eam
 pñderet sicut ei? fide et pñtiam pbarer.
 1. **P**rima duricia fuit in hoc qñ nihil sibi rñde
 re voluit tanqñ esset exēdicata vel rpi re
 sponsione indigna. **U**nde dicitur qñ non re
 spondit ei verbis. **S**ecunda duricia fuit in
 hoc qñ dixit ipsam non esse de oibus israel
Unde dicit. **N**ō sum missus nisi ad oues q
 perierūt dom? israel. **Q**ues aut israel erāt
 oues dei. **I**n hoc ergo qñ dixit eā nō esse de
 oibus israel: insinuat ipam nō eē de ouib
 3. **U**nde dicit. **P**er cōsequēs relinquebat qñ esset
 de ouib? diaboli. **T**ertia duricia fuit in hoc
 qñ ipsam canem appellauit. **N**on solū enim
 ipsam dixit nō esse dei ouē: sed etiā esse canē
 4. **Q**uarta duricia fuit in hoc qñ dixit eā
 non esse dignā veri mane cū dixit. **N**on est
 bonū sumere panē filior? et mittere canibus
Ecce quot et quāras magnas duricias rps
 sibi ostendit: vt eius constantiam probat. **E**
Nō est aliqua mulier ita paries nec ita san
 ta si que alicui quātumcūq magno viro lo
 quereur et ipse sibi tanq exēdicata loq nō
 let. **E**t insuper illā ouē diaboli diceret et ca
 nem appellaret et indignā eam pane esse al
 leret. **E**t quod nō recederet turbata et scādaliza
 ra. **I**psa autē in oibus cōstans et paries sp
 fuit. **N**am quātum ad primā duriciā se ha
 1. **B**uit prudenter. **Q**uis em a principio ire nō
 luerit ad petrū nec ad iacobū nec ad iohānē
 nec ad aliqū aliu discipulū: sed ad ipsum
 rpi. **T**amen vidēs qñ rps sibi rñdere nōle
 bat puidit sibi et ad discipulos iuit rogans
 eos vt pro ipa intercedere dignarent. **T**ūc
 accēdēs discipuli rogabant eum dicerēs.
Dimitte eam. id est fac qñ ipsa petit et sic
 recedat: quia clamat post nos **I**n hoc em eā
 2. **R**emēs: quia quod petit non complēs. **Q**uā
 rum ad secundā duriciā habuit se magna
 numiter. nam dum discipuli pro eo rogaret
 et ipse diceret eam non esse de oibus dei et
 consequēter esse de oibus diaboli. illa hoc
 audiēs sumpta fiducia pñtū ad eū appro
 pinquauit et eū adorauit dicens. **D**ñe adiu
 ua me. **A**c si dicat. **U**sqñ mō fui ouis diabo
 li mō vellē esse de ouib? dei. **E**t in signum
 huius adoro vos sicut ouis pastore suū. id
 3. **C**irco domine adiuua me sicut pastor adiu
 uat ouē suā debile et infirmā. **Q**uāru ad ter
 tiā duriciā se habuit humiliter: quia quā
 do christus canē eā vocauit ipsa hoc nō ne
 gavit sed canes se esse confessa fuit dicens.
Etia dñe. **A**c si dicat. **D**ñe me vocas canē
 canis tu? volo esse. **D**ñi aut canū nō expē
 4. **L**unt eos. et si eos expellunt per vñā portā:
 per aliam reuertuntur. **S**i ergo sum canis
 non debes me expellere a te. et si expulseris
 me ad te proripsum redibo. **Q**uantum ad qñ
 tem duriciā se habuit sapiēter quando
 ei dixit qñ non erat digna comedere panem
 filiorum. **A**lia respondit sapiēter. **D**omi
 ne non peto panem: sed micam: quia illud
 quod peto est tibi parua mica. **E**t maxime
 si ego sum canis sicut me vocasti. **E**t consue
 tudo est qñ domini dant canibus et catellis
 suis saltem micas. **E**rgo da istam micam
 quam peto. id est filie mee curacionem. **E**t
 respondit ei **I**esus. **Q** mulier magna est fi
 des tua. **I**am non voco te canem: sed mulie
 rem fidelem. **Q**uia tanta est fides tua qñ me
 superauit et vicit. **E**t i deo fiat tibi sicut
 110. **E**t sanata est filia eius ex illa hora. **N**ō
 tandum est autem quod quando quis alia
 quam sublimem personam gratiam aliquā
 11

periturus accedit illos secū in societate du-
cit: quos illi p̄pone amicos esse credit. Ista
igitur mulier q̄d xpm volēs accedere in sa-
nitare p̄ filia impetrat: illas virtutes secū
assumpsit q̄s xpo magis gratas esse cognos-
uit. scilicet patiētiā: fidē: hūilitatē: et p̄seuerantē
orōnē. Patiētiā enim fuit soror xpi. Fides
autē filia xpi: hūilitas est mater xpi. Et ora-
tiō nūc fidei ad xpm. **B** Primo igit
assumpsit patiētiā q̄ fuit soror xpi: q̄ ipm nū
q̄ deseruit nec in vita nec in morte: s̄ tanq̄
soror indiuina semp̄ eius associāuit. **E**ste.
xij. **L**acur sp̄s filii: paties fuit. **E** Ista
autē patiētiā in tribus inuirijs cōprobat: scilicet
1. in inuirijs p̄sonarū. In his tribus patiētiā isti
us mulieris p̄bata fuit. Primo nāq̄ susti-
nuit inuiriā in dō q̄d xpus ipam canes ap-
pellauit. Mō est aliqua mulier ita patiēs q̄
si canis diceret ab aliquo saltē responderet
nō est verū q̄ sim canis: sed bona dñā de ter-
ra mea. Ista autē nō tñ patiēter portauit
q̄ xps eā canē vocauit: sed etiā seipsam canē
nem appellauit. Sciebat em̄ q̄ xps dicebat
hoc nō cā inuiriā: sed cā p̄bādi. Secūdo
sustinuit inuiriā in rebus: q̄ oibus bonis
erpoliata fuit a iudeis. Tñ dicit. hylarius
q̄ cananei terra in quibus iudei sunt prius
colacurunt. qui vltimo bello sumpsi vel in
loca vicina dissi vel in seruitutē subiecti:
nomē tñ suū circūferunt. Et illis ergo ista
chananea fuit que iudeis admixta creditur
cognouisse et lege xpm ex semine dauid na-
sciturū esse. Illa autē inuiriā. scilicet bonorū suorū
ablationē libetē portabat. Tercio sustinu-
it inuiriā p̄sonalē scilicet filie sue opp̄sionē: q̄
a diabolo grauiter opprimebat quā opp̄es-
sionem p̄p̄riā reputabat. Unde nō dicebat
Dñe miserere filie mee: sed miserere mei
domine. Ista autē talē inuiriā nō libetē si-
cut primā nec patiēter fletū scdm̄ h̄ graui-
ter ferebat. Si xpus canes eam vocauit de
hoc habuit magnā leticiā. Si homo bona
sua rapuit et in seruitutes ipsam redegit de
hoc habuit patientiam. Sed q̄ diabolus in
domo sua habitaret de hoc patientiā habe-
re nō poterat: id ad xpm clamabat. misere-
re mei etc. hoc est cōtra multos q̄ in aduersi-
tatibus a deo datis murmurant et in p̄secu-
tionibus hoīm blasphemāt. S̄ si in domo
aie sue diabolus habitaret de hoc non curant
2. nec ad deū clamāt. **D** Secdo assumpsit fi-
dem q̄ est filia xpi: q̄ ab ipso in cordib⁹ no-
stris generat. **E**p̄h. ij. habitare xpm per

fidem in cordib⁹ nostris. Illa autē fidem ista
mulier habuit. vnde dixit ei xps. **M**ulier
magna est fides tua. Tunc autem fides est
magna q̄n est opibus cōiuncta: charitatē ad-
mixta: p̄seuerantē et firmā. Fides em̄ q̄ est sine
opibus h̄s ociositate t̄m̄ talis est fides malo-
rum xpianorum. iaco. ij. Fides sine opibus
morta est. Si vero nō est charitas adiūm
era habet inutilitātē. **E**oy. xij. Si habue-
ro fidē. itaq̄ mōtes trāsserā: charitatem nō
habuero nihil sum. Et ista est fides demonū
qui sunt extra statum merendi. Nec vltēr
charitatē habere possunt. De quorū fide d̄
Jac. ij. Tu credis q̄ vnus est d̄s etc. bñ facis:
et demones credunt et cōtemniscunt. Si autē
fides non est p̄seuerans et firma habet pu-
llanimitatē. Et ista est fides debili⁹. de
qua d̄ Mat. viij. Adhuc fidei quare dū-
bitasti. **L**uce. ij. Ad tps credunt et in repore
temptat. ecce. his tribus modis fides istius
mulieris fuit magna. Fuit em̄ opibus p̄u-
cta: q̄ vocabat opibus mie tam corporali-
bus: in q̄tū filie infirme seruabat q̄ spiri-
tualibus in q̄tū ipa orabat: fuit charita-
ti admixta. vera enim charitas aliena. inco-
moda reputat sua. vnde ista mulier veratio-
nem filie sue suam propriam reputabat. Fu-
it etiā p̄seuerans et firma: q̄ sepe repulsa fu-
it et tamen p̄seuerauit. Tercio assumpsit h̄
militatē que fuit mater xpi. Dicit ei b̄ti.
q̄ beata virgo. et si virginitate placuit: tñ q̄
humilitate cōcepit. quātū cūq̄ ei fuisset vir-
go si humilis nō fuisset: d̄cū nō concepisset.
Et quia p̄ humilitatē cōcepit: ideo hūilitas
quodāmodo mater fuit xpi. Ista autē hūilita-
tem ista mulier secū habuit: et ideo exauditi
meruit. iuxta illud ps. Resperit in orationē
humiliū. **E** Humilitatem autem suam.
ista mulier ostendit exemplo: verbo: et facto.
Exemplo: q̄ xpm adorauit. verbo: q̄ se ca-
tulam asseruit. Facto: quia inter iudeos in
seruitute humiliter conuersabatur q̄d fuit ma-
gne virtutis: cum iudei essent superbi. inter
sup̄bos em̄ scire humiliter p̄uerrari magna
virtus ē. Duo em̄ humiles et mansueti p̄nt
adiuicē conuersari. **E**tiā humilis et vnus
sup̄bus possunt adiuicē pacificari. Duo autē
sup̄bi nūq̄ adiuicē pacificari possunt nec
cōuenire. Videmus em̄ q̄ duo corp̄a plana
possunt adiuicē applicari. vnū autē corp̄
sp̄ritū vnū corpus cōcauū etiā adiuicē
applicari possunt quia corpus concāuū rei
p̄nt intra suā p̄cauitatē illius tumorē. Duo

autē corp̄a sp̄rica et tumida applicari nō pos-
sunt nisi in p̄nto. eodē mō duo hoīes humi-
les et māsueti p̄nt adiuicē pacificari et leta-
ri. ps. Audiet māsueti et letent. **A** ps erat hu-
milis: discipuli ei⁹ erāt hūiles: et ista mulier
erat humilis: id adiuicem bñ conueniebāt
nō ipa orabat: discipuli p̄ ea intercedebāt: et
xps eius p̄ces exaudiebat. **E**tiā autē hūilis
et vnus sup̄bus p̄nt adiuicē pacificari: q̄ hū-
milis intra suā humilitatē recipit et sup̄por-
tat illi⁹ tumiditatē. **E**o. **L**ū his q̄ oderūt pa-
cē erāt pacifici. cū. **R**odē mē ista mulier erat
hūilis et iudei sup̄bi q̄ ipam subiugauerant
in seruitutē: et tñ cū illis humiliter seruiebat
et sciebat viuere et cor sup̄bi hūiliter sup-
portare. duo autē sup̄bi adiuicem pacificari
non p̄nt nisi in p̄nto: p̄figere quidē se p̄nt
pacificari nō p̄nt. **P**rouer. xij. Inter super-
bos semper iurgia sunt.

De eadem dñica secunda quadrage-
sime. Sermo secundus.

Ecce mulier chananea

a finib⁹ illis egressa cla. d. mi.
mei fili dauid. Si aliq̄ viris

in exemplū p̄ponerent sancti q̄ p̄cesserunt
fortitē se excusaret et diceret non possumus
sanctos imitari q̄ tē donis sp̄s sancti p̄uen-
ti fuerunt. **R**ursus si p̄ponerent feminis in
exemplū aliqui viri fortiter deo seruientes
forte se excusarent et diceret: nos cū sim⁹ fra-
giles viros nō possum⁹ imitari ablata. est ei
excusatio in ista muliere chananea tā viris
q̄ feminis. Si ergo nō potes tū viri imitari
sanctos vel tu femina nō p̄t imitari viros:
saltē vterq̄ iniremi hāc mulierē q̄ tāte fidei
et oratiōis existit ap̄d deū. In p̄nti euāgelio
de q̄tūor p̄sonis fit mēto. scilicet de xpo. de mu-
liere chananea. de filia a demonio maleve-
rata: et de discipulis p̄ ea orantib⁹. In xpo au-
tē p̄mendat magna miseriatio: i muliere in-
stās p̄tulatorio: in filia a demonio maleve-
rata: i discipulis magna p̄passio. **A** **C**ōmē-
dat igit in xpo magna miseriatio: id mulier q̄
uis sciret xpm h̄e oipotentiā p̄ quam filias
suā sanare possit: habere sapiētiā p̄ quā sana-
re sciret: nō peti potētiā: nō sapiētiā: s̄ tñ
miam ei⁹ dicens. Misere mei dñe fili da-
uid. **L**iter em̄ deus ante incarnationē mul-
tū esset misericors. tñ postq̄ assumpsit carnē
de dauid et factus esset h̄c: tūc fact⁹ est magis
misericors: h̄s em̄ deus p̄uideret huma-
no generi dū. tñ in ipa sui incarnationē oleo

sp̄s sancti se fuiternatus q̄ factus ē postmo-
dum mollis et mansuetus. Sicut enī accidit
in corio duro et rigido qd q̄ iungit flexib⁹
le et molle efficit. **E**sa. lxi. Sp̄s domini sus-
per me eo q̄ vixerit me ad annunciamdum
mansuetis misit me. **B** **O**lim erat quat-
tuor dura et inflexibilia. scilicet qd nullū ho-
minē voluit recipere: angel⁹ qd nullū p̄sā volē-
bat ad celū portare: d̄ q̄ humanū gen⁹ sibi
nolebāt recōciliare: et mors q̄ bonos malos
ad infernū festinabat deducere. Sed in xpi
incarnationē in tāta abūdātia effusa ē vnctio
sp̄s sancti q̄ ista quattuor dura facta sūt fle-
xibilia. si qd em̄ celū est vnctum et sic factus ē
flexibile q̄ oēs penitentes suscipit. Angel⁹
etiā vnctus est et sic factus est mansuetus ve-
litas oīm sanctorū viroꝝ ac sanctorū mulierū
in celus deducit. Deus autē pater est vnctus
et fact⁹ est intā ad mīas flexibilis q̄ pecca-
torē penitētē ad mīas recipit. **A**ldors est vn-
cta et facta ē mansuetā ita q̄ modo a scis de-
siderat et nulli sancto viro de cetero domina-
tur. Sed dicant illud **Phis. x.** **L**upio dissol-
ui et esse cū xpo. Sciēs ergo ista mulier xps
in incarnatione fuisse vnctū et factū esse man-
suetū: ideo ad memoriā hoc redugit dicens
Misere mei dñe fili dauid. **E** **S**ecdo
ponit p̄sona mulieris chananee in qua fuit
instās petitiō. petijt enī vtiliter: humiliter:
seruētē: et sapiētē. **U**tiliter qd petijt petē-
do. scilicet illud qd erat sibi vtile et deo acceptū
enī petijt diuitias: scilicet oibus bonis esset a iu-
deis erpoliata. nō etiā petijt vindictā: scilicet de
terra sua esset erpulsa. nō petijt libertatē: scilicet
cum ceteris chananeis in seruitutem esset a
iudeis subiugata: sed petijt demonis erpul-
sionem a quo filia sua tenebat obcessa. sed
multe sunt matres qui plus curant filijs suis
congregare diuitias q̄ demonis erpulsio-
nem. tales multū flebunt quādo filios suos
ad ifemale patibulū ducividebūt et dici pos-
terit eis. filie hierlm nolite flere sup me. sed
sup filios vestros. **F**lebūt qd sup xps vt in-
ducāt eā ad cōpassionē. flebunt sup ipas: q̄
nō adhibuerūt circa filios suos debitā cor-
rectionē. **F**lebūt sup filios q̄s videbūt tradi-
tos ad eternā dānationē. sed primas lachry-
mas dñs remouet: ne sc̄ sup eum ploret: q̄
non possent euz ad mīam inclinare. alias du-
as concedit eis q̄ sc̄ plorent super se et sup
filios suos. ac si dicat domini⁹: nolite flere
super me: q̄ nunq̄ me ad misericordiam in-
clinabitis. Sed flere super vos: q̄ filios ve-
stri

1. **1** Nos non contemnitis: et super filios vestros quos in perpetuo tormento videris. **D** Secundo petite humiliter. et in cratu humiliter se quod canes siue carula se appellavit. ps. Resperit in oratione humiliter: humilitas enim orationi conueniens tria bona facit. **1** Unum est: quod ipse in celum deducit. **2** Secundum est: quod ipse ad deum appropinquare facit: immo non consolatur donec deo appropinquat. **3** Tertium est: quod ipse non concedat illud quod petit non recedit. **I**sta tria tangunt. **E**cceles. xxv. Oratione humilitatis se nubes penetrat: ecce primum: et donec appropinquat non consolatur: ecce secundum: et non discedit donec respiciat altissimus: ecce tertium. **T**ertio petite seruiter: quod notat i. clamo: rem non enim clamabat tunc ore sed maximo corde de iusta illud ps. Clamavi in toto corde meo: exaudi me dñe. **E**t dñs dixit in toto corde de meo: cum enim in corde sint duo. scilicet intellectus et affectus illi clamant in toto corde qui in oratione sua attentionem suam habent et de uotione: iusta illud. i. Cor. xiiij. Orabo spiritu orabo et mente. Alii clamant cum medio corde qui se habent attentionem et nullam sentiant deuotionem. **O**see. x. Diuisum est cor eorum. Alii clamant cum nullo corde: qui se nullam habent attentionem nec deuotionem. **A**darci. vij. Populus autem hic labijs me honorat: cor autem eorum longe est a me. **Q**uarto petite sapienter: quod sapienter sciuit allegare dicens. **I**nam et castelli edunt de micis etc. **U**nus respondit ei: et dixit Luc. vij. Propter hunc sermonem vade et erige demonium a filia tua. **A**llegauit etiam super ipse mihi: dixit. **M**iserere mei dñe fili dauid. et sua miseria cum dixit: filia mea etc. **I**sta duo multum indinant deum ad nos sicut dicit ppba. **P**rimo enim idinat ipsum ad miserendum suam paternam misericordiam. id dicit quod miseretur patris filiorum: miseretur est dominus nostris timentibus se. **S**ecundo inclinat eum ad nos: miseretur: ideo dicit: quoniam ipse cognouit figmentum nostrum. ubi ponit miseriam. quia huiusmodi est propter principium: quod est sicut figmentum de terra formatum: id dicit: quoniam ipse co. fig. nostrum. **B** Deinde ponit miseriam quas habet ex parte finis: ubi futurum est pulvis et cinis. id subdit: recordatus est quoniam pulvis sumus. **T**ertio ponit miseriam quam habet ex parte medijs. i. vite: quod ad istam herbe vel flores huiusmodi in vita non florescit in iuuentute: non arescit in fenecute non marcescit et putrescit in morte: id subiungit: huiusmodi sicut fenem dicit etc. **U** Tertio fit mentio de filia male a demonio verata: per qua signat pec-

cator qui aliquando a demonio veratur male aliquando peius aliquando pessime. male veratur dum est inter prospera et aduersa. nam inter prospera habet homo intemperantiam: inter aduersa habet impatientiam. **I** Dicit enim Aug. quod homo aliquando est bonus inter bona. aliquando malus inter mala. aliquando malus inter bona. Est enim aliquando bonus inter bona: sicut quoniam aliquis sanctus vir inter honores et diuitias constitutus non dimittit suam bonitatem: deinde inter prospera seruat temperantiam et humilitatem: talis fuit abraham: iob: et dauid: et alij sancti patres qui de diuitijs pauperes fuisse tabant. et inter honores se non exaltabant. **A**nde dicebat vnus eorum. dñe non est equal. cor meum aliqñ est bonum inter mala. sicut quoniam aliqñ seruus dei inter mala aduersa pacifice iterum hec non frangit: sed sicut aurum in igne recipit maiorem claritatem: sic seruus dei inter aduersa maiorem acquirit sanctitatem. **A**ug. Quod foris natus auro. lima ferro. flagellu grano. hoc facit tribulatio viro iusto. **E**cceles. ij. In igne probatur aurum et argenti: homines vero receptibiles in camino humilitationis: aliquando huiusmodi est malus inter mala: sicut quando aliqñ peccator aliqñ pacifice aduersa et tamen non emendat: si peccator efficit. i. re. vi. Frustra plauit flator. malicie enim eorum non sunt sumptus argenti: reprobum vocat eos: quia deus percutit illos. aliquando vero huiusmodi est malus inter bona: sicut quoniam huiusmodi multa beneficia a deo recipit et non cognoscit: potius intumescit. unde ps. Prodit quasi ex adipe iniquitas eorum. **R** Isti igitur qui vel habent impatentiam in aduersis vel elationem in prosperis: male a demonio verantur. peius autem veratur peccator inter peccata. **M**ale sicut colligitur ex dictis salomonis. **T**ria sunt quod homini non daretur in domo sua. scilicet fumus: stillicidium et viciosa mala. **P**er fumum intelligitur superbia quod ascendit: cito euanescent: sicut fumus oculos excecat: sic superbia mentem obscurat. **P**er stillicidium intelligitur auaricia quod in corde hominis multas anxia res et sollicitudines stillat. i. **L**imo. vi. Qui volunt diuites fieri incidunt in temptationem et in laqueum dyabolis: malam virorem intelligitur mala carnis concupiscentia que homines stimulat et iniquat. **A**male igitur peccator veratur qui in peccato superbie vel auaricie vel luxurie est. pessime autem veratur peccator in consuetudine longa. tunc enim a dyabolo tenetur per diuersa vicia veratur. **A**ugustinus in lib. confes. Suspirabat ad te ligatus non ferro alicui. sed mea ferrea voluntas: velle meum tenet

bat inimicus et inde cathena mihi fecerat et perstringeret me. **G**ippe ex voluntate pueria pfecta liberata. **E**t dñs seruus libidinis: facta est consuetudo: et dñs consuetudini non resistit: facta est necessitas. **Q**uibus? quasi annulis sibi in anneris cathena appellauit: tenebat me ob scipulis in quibus fuit magna compassio: id roga bat per ea dicentes. **D**umire eam: quod clamat post nos. **E**t quod docemur quod aliquid a deo petere volumus: et nos indignos esse reputamus: ad sanctos viros accedere debemus. **U**t autem illorum orationes petere possint quatuor in se habere putat ostendit **O**soni? in ecclesiastico ca. hierarchia. **P**rimum est ut illud quod petit desiderat. **U**bi dicitur. **D**esidera pauperem. **S**eruat tibi dñs quod non cito vult dare ut tu discas desiderare. **S**ecundum est ut sit in statu gratie: quod aliter deus non exaudiret si in peccato mortali esset. **I**ere. xv. Si steterit moyses et samuel coram me non est anima mea ad populum istum. **T**ertium est ut se insufficientem recognoscat: et istud ad quod accedit sufficere esse credat. **U**nde amicus **I**ob qui non erat dignus exaudiri precepit dñs. iob. xliij. **I**ob seruus meus morabitur per vobis: facie eius suscipias. **Q**uartum est ut iusta petat. **C**hris. Illa pete a deo quod tibi expediat: illud deest dare. **S**i autem ei semper petas terrenas: aut difficile impetras: aut forte non impetras. **Q**uod enim illa tibi libenter prestabit non habenti: que si haberes admonet te ut contemnas.

I Feria. ij. secunde hebdo. Sermo. i.

Bo vado et queritis me

et in peccato vobis moriemini. ioh. viij. **I**n isto euangelio dñs ponit quidam verba quod prius natus ad ipsum inquitur est filius dei. quidam quod prius natus ad ipsos inquitur est filius hominis. et quedam quod pertinet ad iudeos per quos patres intelligunt. **I**n quantum ergo ipse est filius dei tria se habere dicit. scilicet celeste originem: essentiam inuariabilem: et eternitatem stabilem. **P**rius igitur habet celestem originem: quod ostendit cum dicit. **E**go de supernis sum. **B** Habet quidem ipsa quoddam supernum. scilicet dei tatem. quoddam infinitum. scilicet humanitatem quod ad carnem. quoddam medium. scilicet animam rationalem. **H**omo enim erat famelicus: captiuus et a dei visione excludus. **Q**uia igitur homo erat famelicus: ideo christus dedit sibi suum infimum scilicet suam carnem in refectione. **I**ohannis. vi. Caro mea vere est cibus et sanguis meus vere est potus. **Q**uia vero erat capti-

uus dedit ei suum medium. i. animam in redemptionem. ioh. x. **A**iam meam pono pro ouibus meis. **Q**uia autem erat dei visio excludus de deo dicitur eum suum. i. diuinitatem in se habere. **I**oh. xv. **H**ec est vita eterna ut cognoscat te solum verum deum. **S**ecundo habet ipsam essentiam inuariabilem: ideo subditur. **S**i enim non credideritis quod ego sum. non dicite: quia ego fui vel ero: sed ego sum. ut ostendat suam inuariabilem essentiam. **E**rod. xiiij. **E**go sum qui inuariabilis est. **I**acob. i. **A**pid quem non est transmutatio. **E**t dñs ei nec vicissitudinis obumbratio. **E**t dñs ei creatura mutabilis est ex parte principij: quod de nihilo facta est. **E**x parte medijs quod multiplici vanitati quo ad medium. **D**e terra facta sunt omnia quo ad principium. et in terram pariter reuertuntur: quo ad finem ultimum. **I**n deo autem nulla est mutatio: sed ipse manens immobilis omnia mouet. **B**oetius. **S**tabilis ipse manens dat cuncta moueri. **D** **T**ertio habet eternitatem stabilem. ideo dicit. **E**go principium qui et loquor vobis. in hoc autem quod vocat se principium ostendit quod habet cum patre coeternitatem et equalitatem. **E**ternitatem autem ostendit **A**ugu. **D**uplici exemplo. **P**rimo exemplo ignis dicens. **D**ate mihi ignem sine splendore et credam patrem si ne filio esse. **S**ecundo exemplo imaginis et virgultus dicens. **P**onamus aliquid natum super aquam ut virgultum aut herbas. **N**one cum imaginem suam nascunt. equalitatem autem eius cum patre ostendit **G**reg. duplici ratione dicens. **Q**uid mirum si equalis est patri qui prior est matre. **X**pianus quoque dei virtute et dei sapientiam esse aplo attestante didicimus quod autem huiusmodi equanimiter ferret si quis ei diceret. magnus quod dem es. sed sapientia tua minor est te. **S**ecundo in quantum fuit filius hominis tria de eo dicuntur: scilicet quod fuit valde securus: valde sanctus ad patendum valde spontaneus. **P**rimo dicitur fuit valde securus: quod notatur cum dicit. **Q**ui meminit mecum est: et non reliquit me solum. homo enim in nullo statu est securus: nec in vita: nec in morte: nec post mortem. **N**am in vita potest cadere. primo **L**horum theorum. x. **Q**uasi stat videat ne cadat: in morte diabolus nititur ipsum decipere. **B**ene. in. **D**ictum fuit serpenti. **T**u insidiaberis calcaneo illius. **P**ost mortem diabolus conatur laqueos apponere. ps. **I**n hac qua ambulatione abscon. superbi laquei. mi. **X**pianus autem fuit

valde securus: qz pater cū nunq̄ reliq̄: sed
semp̄ secū fuit in vita in morte p̄ post mortē
Mā secū fuit in vita oia oia faciēdo. iohā.
riiij. Pater autē in me manet: ip̄e fecit oia.
itē elusdē. r. Si non facio opera patris mei
nolite mihi credere: si autē facio r. si nō vul-
tis mihi credere opib? credite vt cōfiscatis
qz ego in p̄fex pater in me est. fuit secum in
morte demones r oēs hostes debellando.
iere. rr. Dñs meū cū tanq̄ bellator fortis
idcirco q̄ psequitur me cadēt infirmi erūt
fuit secū post mortē ip̄m resuscitādo. ps.
Mō derelinques animam meam in inferno:
nec dabis sanctū tuū videre corruptionem.
2. Sēdo xps fuit valde sc̄is cū volūtatē dei
semp̄ fecit. qd̄ notat cū dī. Qz q̄ placita sūt
ei facio semp̄. Memo ei est q̄ r. si aliq̄ bene
placita dei faciat q̄ semp̄ faciat. Nemo est
q̄ aliq̄ non omittat aliq̄: vel q̄ aliq̄ aliqua
negligēt nō faciat: vel qui aliq̄ venialia
nō committat. Xps nihil vnq̄ omisit. eia.
v. Quid est qd̄ debui facere vinee mee et
non feci. Nihil vnq̄ negligenter sed solli-
cite fecit. ps. Exultauit vt gressus ad curren-
dam viam. Nullū etiā pctm̄ cōmisi. i. Per.
ij. Qui pctm̄ nō fecit nec inuētus est dolus
in ore ei. 3. Tercio xps fuit volūtarie passus
qd̄ notat p̄ hoc q̄ in suis p̄dicatib? passio-
nem suā manifestabat dicēs. Eū exaltaue-
ritis filiū hoīs: r. Vocat autē exaltationes
suā passionē: eo q̄ xps nō sub recto voluit
pati: sed in aere voluit eleuari. 4. Patie-
batur enim nō tantū vt hoīs redimeret: s̄
etiā vt elemēta purgaret. Infecit qd̄ fue-
rat terra ex innocētis sanguinis effusione.
Infecit fuerat aqua ex hostiarū ydolatrāz
oblatiōe. Infecit fuerat aer ex imolatorū
thurificatiōe. Infecit ignis ex sacrificiōū
cōcrematiōe. Sed xps mūdauit terram qm̄
triginta tribus annis super eam ambulauit
Mūdauit aquā qm̄ in flumīe iordanis ba-
ptizari voluit. Mūdauit aerem qm̄ in aere
crucifixus fuit. Mūdauit ignē qm̄ spūsan-
tē i specie ignis descēdit. Tercio xps dixit
qd̄ q̄ spectat ad iudeos p̄ quos intelligun-
tur pctōres. De q̄bus tria dixit. Primo q̄
hūc viā vie p̄iā xpi cū dicit. Quo ego va-
do vos nō potestis venire. Xps enī ibat p̄
viā hūilitatis: r. ip̄i erāt supbi. Per viā
paupertatis r. ip̄i erāt auari. Per viā purita-
tis: r. ip̄i erāt inūdi. Esa. lv. Sicut exaltan-
tur celi a terra: sic exaltate sūt vīe mee ap̄is
vris: r. cogi. mee a cogi. ve. Sēdo dixit q̄

habitu sunt regione infirmā cū ait. Vos
deorsum estis. 5. Et enī post hanc viā
qd̄a loc? supm? s. celū: ad quē ituri sunt viri
p̄fecti: qd̄a medi? s. purgatoriū: ad quē ituri
sunt viri imp̄fecti qui secus porauerūt si-
gnū: feni? r. stipulā. Quidā est loc? infirmū
scz infernū? ad quē ituri sunt pctōres r. malsi
De q̄b? dī hic. Vos deorsum estis r. De
hoc triplici loco dī in ps. Calix i manu do-
mini vini meri plenus mixto: r. inclinauit ex
hoc in hoc: veritatem fex ei? nō est exinan-
ta bibēt oēs pctōres terre. Calix plen? vi-
no mero est regio beatorū vbi plura glia p̄ci-
piet. Calix plen? vino mixto est regio puri-
gandorū vbi post admittitiōē pene dabitur
glia. Calix plen? fece est regio damnandorū
vbi ira dei vsq̄ ad feces bibetur. Iuxta illd̄
Esa. v. Bibisti de manu calicē ire ei? r. po-
tasti vsq̄ ad feces. Tercio xps dixit de ma-
lis q̄ habēt mortē periculosa q̄ ait. Mō-
riemini in pctō vestro. 6. Circa qd̄ scē-
dū q̄ aliud est mori p̄ pctō. aliud mori p̄
r. aliud mori in pctō. Pro pctō autē nō est
mortuus nisi vnus scz xps qui p̄ peccatis
nostris mortu? est iust? p̄ iniustus. i. Per.
ij. Pro pctis nris mortu? est iust? p̄ inius-
tus. Pctō autē mortuū viri scī. i. Per. ij.
Pctis mortui iuste autē viuam. In pctō an-
tem moriuntur scelerari. De quibus dicit
hic. Mōriemini in peccato vestro.

¶ Eadē feria. ij. scde hebdo. Sermo scōus

¶ Am exaltaueritis filiūz
homis tūc cognoscetis qz ego suz
Quia homo in terra iacebat r. sur-
sus ascēdere nō poterat: ideo xps ad terras
venit vt ascensum homini p̄pararet r. ad ce-
lū p̄ eū ascēdere posset. Si igit ituri in celo
semper mansisset nimis fuisset in loco alto
nec hō ad ip̄s se erigere potuisset. Si vō iter
ra stetit: nimis fuisset in loco dep̄sso. ideo
xps voluit pati in loco medio. i. in aere vt
hō ad ip̄m posset ad celū ascēdere. Et hoc ē
qd̄ dicit. Eū exal. fi. ho. scz in aere ip̄s cruci-
figēdo: tūc cognoscetis qz ego suz. i. mediū
tor vos deo recognitiādo. 2. Morādū autē
est q̄ xps in cruce voluit exaltari tanq̄ in ca-
thēdra vñ nos doceret. tāq̄ in speculā vñ
nos ab hostib? p̄seruaret. tāq̄ in speculā vñ
nos reuocaret. tāq̄ in parillā vñ p̄ditos
recuparet. Primo igit exaltari voluit i. cru-
ce tanq̄ in cathēdrā vñ nos doceret. Au-
gu. sup iohā. 2. Signū illud in quo fixa erat

mēbra mortētis: r. cathēdra fuit matri docē-
tis. 3. Docuit autē xps de cathēdra cru-
cis quattuor lectiones. Prima fuit lectio
magne pietatis: qm̄ scz matrē iohāni cōmē-
dauit dicēs Jo. rir. Ecce mater tua. per qd̄
dā intelligi q̄ filiū rātē debēt esse pietatis
ad parētes q̄ nō tñ in vita debēt de eis cu-
rā agere: sed etiā qm̄ moriunt debent p̄ eis
orare. Sēda lectio est charitatis qm̄ dixit lu-
ce. rriij. Pater dimitte illis qz nesciūt qd̄ fa-
ciūt. ecce p̄ra charitas: qz illi eū occidebant
r. ip̄e p̄ ip̄s orabat. Tercia lectio ē magne
cōpassionis qm̄ dixit math. rriij. Deus me-
us quid derelinquisti me. ecce p̄ra cōpassio
qz dereliquerāt eum notū r. p̄mi seu p̄p̄m
qui. dereliquerāt eū discipuli: derelict? vñ
debat ap̄re. sola mater eū dereliquerat
q̄ iuxta crucē stabat. Quarta lectio fuit
magne deuotionis qm̄ dixit luce. rriij. Pa-
ter in manus tu. cō. spi. meū. ecce p̄ra deuo-
tio: qm̄ totus vulnerat? erat. Iner vulnera
sue aie memor erat. p̄ qd̄ dā intelligi q̄ in
articulo mortis eris oia alia debet dimitte-
re r. curā sue aie debet h̄re. Sēdo xps in cru-
ce exaltari voluit tanq̄ in speculā vñ dep̄s-
set nos ab hostibus cōseruare. Solēt hoīs
speculā erigere r. hoīs speculatores ibi po-
nere vt viatorib? ibi damēt r. ab hostib? se
obseruēt. 2. Ambulātib? vero p̄ viā mūdi
multa picula imminēt: q̄ a mūdo q̄ vult allicere
p̄ cōcupiscētia q̄ etiā a diabolo q̄ vult deci-
pere p̄ astutia. Ideo xps in speculā crucis
ascēdit r. damāne dimittam? nos a mūdo
frāgi nec a carne allici nec a diabolo decipi
D. Clamauit autē multipliciter in cruce
1. Primo orationibus deuotis. Sēdo lachry-
mis amaris. De his duob? habet Heb. v.
2. Qui in dieb? carnis sue preces supplicatio-
nes ad deū q̄ posset illū saluū facere a mor-
te cū damore valido r. lachrymis offerēs r.
3. Tercio clamauit sanguine r. Heb. rii. Ac-
cessistis ad sanguinis asp̄sionē meli? loquē-
tē s̄ abel. Quarto clamauit corde. nā ip̄m
cor hōi manifestauit qm̄ lat? suū aperiri vo-
luit. r. talis ap̄tio fuit maxima amoris cla-
matio. Tercio ascēdit i cruce tāq̄ ad specta-
culū vñ nos reuocaret. Qm̄ enī aues ad
dños suos redire nolūt solēt ad speculū
ascēdere: r. ostēdo aliquo frustra carnis assi-
bilatē: r. sic eas reuocare nō cessant. Homo
autē cōtinuat a deo auolauerat. Osee. iij.
Effraim quasi auolauit. Ideo xps crucis

speculū ascēdes totū corpus suū cruci-
uit. vt ad se fugitiuos hoīs reuocaret. 5.
Sed notādū q̄ triplici de cā aues ad dños
suos redire nolūt. Aut qm̄ sunt nimis reple-
te: aut qm̄ in deuotionē p̄de sunt occupa-
te: aut qm̄ non sunt bene domesticæ. Ista tri-
plici de cā hoīs ad deū nō redeūt: s̄ potius
fugūt. P̄io qm̄ diuitis sunt repleti nimis
Deute. rriij. Iner assat? est dilect? r. recalcit-
trauit: iner assat? impin. dilatat? dereliquit
deum factore suū re. a deo sa. suo. Sēdo qm̄
spurcitis pctōz sunt dediti. tales filles sunt
coru: quē noe de archa emisit q̄ deuoratio-
ni cadauerū se dedit. r. ideo ad archā nō re-
dīt. Tercio qm̄ nō sunt bene domesticæ. dicit
tur de leone q̄ corā leone flagellatur ca-
nis leo domesticus. multo autē fort? dome-
sticus canis si ante ip̄m flagellat? leo. p̄ue-
ri etiā volentes domesticare aues et ad lo-
quēdū docere dāt eis vinū bibere. nullū est
aial ita stultē qd̄ ex beneficiis nō efficiat
mansuetū r. lenē. Et tñ multi funt ita stul-
tes q̄ domesticari nō p̄nt. nec ex flagella-
tione leonis. i. rpi. nec ex potu sui sanguinis
nec ex collaris bñficiis. 4. Quarto ascēdit
in cruce tanq̄ i parillū vt inde p̄ditos recu-
peraret. 5. Cōsuetudo fuit antiquitus q̄ res
p̄dite quādo inueniebant? i parillo suspē-
bant. Oim̄ p̄diti erāt angeli: qm̄ ad sui mu-
meri diminutionē. Erāt p̄diti actiui: qz nō
poterāt facere aliqua meritoria opa. Erāt
p̄diti plati qz nō poterāt subditos instrue-
re p̄ aliquā salutiferā exhortationē. Erāt
p̄diti cōtēplatiui qz nō poterāt deo vacare
p̄ aliquā dulcē inspirationē. sed ista oia r. q̄
erāt p̄diti p̄ ip̄m sunt inuētā: r. i parillo cru-
cis suspēsa. hoc est qd̄ dī Esa. rriij. Figa
illū parillū i loco fidelis: r. suspendā sup illū
oem glia domus p̄ris ei. Vaso diuersa
glia. De vas puillū a vasis creaturaz vsq̄
ad oē vas musicorū. Et h̄ ē qd̄ dī. suspēdā
sup illū oem glia dom? dei. hoc qd̄ dī. De vas
puillū referat ad subditos r. actiui. Hoc qd̄
dī. A vasis creaturaz. referat ad platos q̄ vi-
no sacre scripture alios h̄nt imbuerē. Hoc
qd̄ dicit. Vsq̄ ad oē vas musicorū. referat ad
cōtēplatiuos q̄ habēt in cordibus suis de-
cārare dñō. Ephe. v. Nolite inebriari vino
in quo est luxuria: sed implemini spūscō lo-
quentes vobismetip̄s in psalmis et hym-
nis r. cāricis spūalibus cantātes r. psallē-
tes in cordibus vestris domino.

Aper cathedram moysi

federat scribere pbarisei. Dia ergo quocumq; dixerint vobis servate & facite. **M**at. xxiii. In pnti vita dñs esse voluit quosdā prelatos & quosdā subditos & virtuosq; certas regulas dedit. A prelati namq; dedit tres regulas. Prima est vt subditos verbis & exēplis instruant. Scda est qd sibi fortia & subditis leuioia imponat. Tertia est qd de pñte liti collata nō gloriētur nec superbiant. Cōtra primā regulā faciūt verbosi. Cōtra scdā regulā faciūt superstitiosi. Cōtra tertiā ambitiosi prelati. Est igit prima regula prelatorū: vt subditos verbis & exēplis instruat. Sed cōtra hāc regulā faciūt prelati verbosi qd bona multa dicūt sed nulla bona faciūt. quos dñs reprehēdit dicēs. **S**up cathedrā moysi &c. Nō ergo quocumq; &c. Sequit. sm opa cor nolite facere. dicūt em̄ & nō faciūt. **B** Moner igit subditos vt qñ sunt aliqui prelati qd habēt bona verba sed mala opa: nō despiciāt verba ppter opa: sed relinquant vitā & accipiant doctrinā. Et illud dicit chryso. sup math. triplici exēplo dicēs. Ecce villis terra preciosum aurū pducit. nūquid ppter vitā terrā preciosum aurū cōtēnit. Aurū eligat & terrā relinquit. sic & vos doctrinā accipite & mores relinquit. Scdm exēplū ponit dicēs. nā & apibus herbe nō sunt necessarie sed flores colligūt & herbas relinquit. sic & vos flores doctrinē colligit: & conuersationē relinquit. Po test addi tertiū exēplū: qd spine lilia pducūt. & tñ hō lilia odorat & spinas vitat. Sic etiā qlibet debet vitare vitā spinosam prelati & accipere dei doctrinā odoriferā. Pri. mū exēplū pñnet ad prelatū immūdū qd est sicut luti hñs aurū. Est em̄ luti ppter immūdā vitā: & ideo de plateis celestis hieru salē expurgabit & i cloacā infernalē pñet ps. Et luti plateas delebo eos. In isto luto aurū inuenit qñ doctrina sana ab eo profert. verba em̄ dei dicunt aurū: qd sicut aurū est incorruptibile: sic verba dei conseruant hoīem a putrefactione peccati. ps. In corde meo abscondi eloquia tua vt non peccet tibi. Scdm exēplū pñnet ad prelatū supbiū. Est em̄ sicut herba hñs flore aurū. sicut em̄ herba viret & cito arefcit: sic supbus cito extollitur & subito deificat. ps. Adane sicut herba trāfcit: mane floreat & trā. vespe decit. indu.

et arefc. Per mane intelligit iuuetus suetas nitas siue vita. Per vespe ecōuerfo intelligit pōt senectū vel infirmitas siue mors. Et hūc triplici statui ridet tria verba qd sequuntur. scz decidat: induret: & arefcit. Est ergo sensus qd supbus viger in mane sanitaris: sed decidit in luti in vespe infirmitatis. floret in mane iuuetutis: sed indurat in vespe senectutis. viret in mane pñtis vite: sed arefcit in vespe mortis. Ista herba flore pducit qñ prelati supbus verba dei pponit. & dicunt verba dei flos: qd sicut flos pducit fructū: sic verba dei faciūt hoīem generare opus suū bonū. Jac. i. Volūtarie em̄ genuit nos verbo veritatis. Tertiū exēplū pñnet ad prelatū auarū: qd est sicut spina habēs lilia. Dinitie em̄ spine vocant. sicut habet lute. viij. Qd aut in spinis cecidit hñs sunt qui audiūt & a sollicitudinibus & diuitijs & voluptatibus vite euntes suffocati sunt. Tūc aut ista spina pducit liliū qñ prelati auarū pfert dei verbū. Et dī verbū dei liliū: qd sicut ad odorē liliū serpētes fugiūt & hoīes attrahūt: sic hoīes serpētinū verbū dei fastidiūt. ps. Dēm efcā abhominatā est aīa eoz. Boni aut dulciter appetunt. ps. Quā dulcia fauab? meis eloquia tua. Scda regula prelatorū est vt sibi fortia & subditis leuioia imponat. Cōtra istā regulā faciūt prelati superstitiosi quos dñs reprehēdit dicēs. Alii gāt onera grauiā & importabilia & imponūt in humeros hoīm: digito aut suo nolunt ea mouere. Et istd est cōtra sacerdotes qd pñtētias nimis graues imponūt. **Q**uod tñ nō debet fieri trib? & de causis chryso. Pri. ma est ppter maius periculū: qd sepe talis hō pñiam sibi datā pñit & tanq; desperatus ad pctā redit. Et ponit exēplū dicēs. Si em̄ pōdus sup humeros adolescentis posueris qd non possit portare: necesse habet vt aut pōdus reiciat aut sub pōdere cōfringat. sic hoī cui graue pondus pñie ponis necesse est vt aut pñiam deiciat aut suscipiēs dū ferre nō pōt scādalizet & amplius peccet. Scda rō est ppter vitādū dei iudiciū. vnde subdit. Deniq; si eramus modicam pñiam imponentes. nonne melius est ppter miam dare rōem qd ppter crudelitātē. Jac. ij. Iudiciū sine mīa fieri illi qui nō fecit mīam. talis poterit dicere deo. Dñe sicut feci alijs: facias mihi. Alijs fui misericors: & tu esto mihi misericors. Isth allegationē fecit ppheta dicēs. Nō abscondi miseri-

ricordiā tuā & verū. tuā a con. multo. dñe ne lōge facias mīse. tuas a me. ac si dicat. sicut alijs mīam meā nō abscondi: sic & tuā a me nō abscondes. Tertia nō est ppter liberalē dñm. chryso. Ubi paterfamilias largus est dispēlator nō debet esse tenax. si de? est benignus vt qd sacerdos eius austerus. deus qdē a deo largus est qd pñm dimittit aliqui trib? illabīs: sicut pñz qñ dauid dicit peccati. ij. Reg. xij. Aliqñ cū paucis lachrymis: sicut pñz i petro qd egressus foras fleuit amare. **M**at. xxvi. & **M**at. xxiij. Aliqñ cū solo proposito cordis. iuxta illud pphete. diri. i. firmiter deliberant. **E**scitēbor aduer. me in iūsti. meā dñō. & tu re. impie. pñi mei. Tertia regula prelatorū est qd de sua pñte nō superbiāt. cōtra quā regulā faciūt prelati ambitiosi quos dñs reprehēdit cum dicit. oīa vero opa faciūt vt videant ab hoīb?. dilatat em̄ philatris sua &c. Illud viciū vane glie vespere plaris est cōtra: & difficile pōt vinci duplici de cā. sicut dicit chryso. **P**rima cautela est: qd oīa viciā hñt bona tria p que vincuntur. sicut fornicatio vincit p castitatē. superbia p hūilitatē. iracūdia p mansuetudinē. sola aut vana glia non habet aliqd bonū p qd superet. Scda cā est quā ibidē chryso. alij gnat. qd ex oī re nascit qd ex terminet. sicut ex ligno nascitur vermis qd ipm corrodit. ex vestimēto nascit tinea qd ipm exermineat. ex clerib? nascit eruca qd olera corripit. sic ex aliquo bono ope nascit vana gloria qd ipm opus inficit. Et qñ vana glia de bono ope nascit: ideo nō exinguit p bonū sed magis nutrit. postea subdit chryso. Nullū ergo remediū pōt eē cōtra vana gloriā nisi oratio sola. & adhuc ipa vanitatis habebit nisi caute effusa fuerit. **E** Scda tps ponit in euāgelio regulas subditorū qd sunt tres. Prima est vt sibi nō assumāt officiū docēdi. vnde ait. Vos aut nolite vocari rabbi &c. Officiū em̄ subditorū nō est docere sed audire. sicut em̄ in corpe aliud est officiū oculi aliud auris. & aliud ceteroz mēbroz. sic ecclia aliud habet officiū ad prelatos. aliud a subditos. Prelati em̄ ad instar oculi habet illuminare subdit? vero ad instar auris habet audire. sicut ergo cōfuso esset in corpe si oīa mēbra eēnt oculi. sic cōfuso eēnt ecclia si oēs fideles vellēt docere. i. cor. xij. Si dixerit auris qñ nō sum oculus: nō sū de corpe. nō ideo nō ē de corpe. si totū cor? ocul? vbi audit? & si totū audit? vbi odorat? Scda regula sub

ditorū est vt nō appetat esse filiū terreni: & si lñ dei. & iō sudat. patres nolite vocare vobis sup terrā: vñ? em̄ est pater vester qd in celis ē. **S**unt enī tria signa p qd cognoscūt filiū dei & filiū terreni. Primū ē qd filiū dei respiciunt ad celū celestia desiderādo dicētes. Pater noster qd es in celis. Filiū aut mūdi respiciūt ad terrā terrena desiderādo. i. Job. iij. Ipsi de mūdo sunt: & iō de mūdo loquunt: & mūdus eos audit. Isth mō pbat aquila pullos suos. nā illos quos videt respicere ad celos tanq; pñios nutrit. illos aut quos videt ad terrā respicere: tanq; degeneres abijcit. **S**ec. 2. cū dñs signū ē: qd filiū dei sunt albi p puritatē filiū aut terreni nigri sunt p impuritātē. **M**ait em̄ glo. sup illud ps. Pullis cozuoz inuocātibus eoz qd pulli cozuoz qd hñt pñas albas pascūt a deo: & postq; incipiūt nigrescere pascunt a conis: p quod dat intelligi qd deus pascit illos tanq; filios qui sunt albi p mūdiciā dyabol? aut pascit illos qui sunt nigri p maliciā. Tertiū signū est: qd filiū dei paretēs suos honorāt & nutriūt. filiū aut terreni suos honorāt & nutriūt. **E**rgo em̄ filij dei qd paretēs honorāt & fouēt ecclē. iij. Qui timēt dñm honorāt parentes. illi aut qd eos despiciūt nō sūt filij dei: & vixpe re: & iō maledicti. ecclē. iij. **E**st maledictus a deo qui erasperat matres. Tertia regula subditorū est qd non debent exaltari: & humiliari iō subdit? qui autem se exaltauerit humilias bit &c. **S**unt em̄ quedam leuia: & qdāz grauiā: & quedam media. nam leuium est sursum eleuari: & grauium est deici deorsum. Humilitas em̄ facit cor leue: & ideo ipm eleuat vsq; ad celum. ecclē. xxiij. Oratio humilitatis se nubes penetrat. Superbia vero facit cor graue: & ideo ipm in profundum deijcit. ps. Deieicisti eos dum alleuarent. **A**na de dicunt est luciferus dicent. In celum conscendam. veruntamen ad infernum detrahēris in pfundus laci. isa. xliij. Animal vero dñ est coiposi adiuncta: & de se habet leuitatē tamen a coipose habet grauitatem. **S**icut ilud sap. ix. **C**orpus quod corrumpit aggrauat animā: & iō hñe sanctorum qdū sunt in hac vita: nec oīno eleuant ppter coiporis grauitatē: nec oīno in terra cōmotant cū habeat celestiu desiderioz audiatē: sed in medio cōmōrant. modo ascendentes per contem

platione in celū. modo descēdētes ad terrā
p necessarios pūssionē. vnde dicit Ezech.
viij. Eleuauit me spūs inter terrā et celum
nō dicit ppheta. Posuit me in terrā. qz ibi
sunt auari. nec dicit. Eleuauit me in celum
qz ibi sunt supbi. sed dicit. Eleuauit me in
ter celū et terrā. qz ibi sunt sancti put sunt
in hac vita corruptibili positi.

Ecce. feria. iij. scde hebdo. xl. Sermo. ij.

Ui se exaltauerit humi

liabit: et qui se humiliauerit eral

tabit. Postqz dñs scribas et pha
riseos de superbie ambitione re
prehēdit. cōsequēter discipulos ad humilī
tate reducit. qz sicut dicit chryso. Infructuo
sum dñū est qz sic aliter cōfundit vt alter
nō edūcat. nā et deus inqz. nō ppter malos
castigationē sup terrā trāsmittit sed ppter
bonos. scit enī qz malos flagella nō corrigit
sed malos castigat vt corrigit bonos: qz ni
si boni ammonit fuerit p negligētiā euane
scit. A. Ponit aut dñs in dñis prediciis

duas vias et duos fines viar. Pria est via

supbie qz est lata et spaciōsa et ducit ad perdi

tionē. Sēda est via humilitatis qz est arcta et

angusta et ducit ad saluationē. Supbia autē

est quoddam triuū eo qz habet tres vias. i.

tres spēs supbie. Pria est supbia in affectu

et ista oīū habuit i celo. sēda est i intellectu

qz oīū habuit i paradiso. tertia est i actu. et ista

est sparsa p totū mūdū. Pria igit. i. super

bia est i affectu qz cōstitit i appetitu excellē

tie. et ista habuit luciferi celo qz voluit dñari

et vsqz ad celū exaltari. E. s. r. iij. In celū cō

scēda sup astra celi eral. solū meū et. Et

qz supbia est nature celestis et eo qz in celo

oīa sunt. ideo sepe viros spūales et celestes

inuadit: sicut inuadit aplos. Luce. ix. Intra

uit aut cogitatio in eos qz eoz esset maior.

Mat. xx. et. Albarci. r. Accesserūt ad iesum

iacobus et iohānes et dixerunt da nobis vt

vn? ad dexterā tuā et al? ad sinistrā tuā se

dent. tales non appetunt sapientiam dei

sed mundi. Jere. iij. Sapientes sunt vt faci

ant mala. bene aut facere nesciūt. Roma.

viij. Sapientia carnis mors est. Tertia sup

bia est i actu que consistit in irrogatiōe in

iurie. et ista sparsa est in toto mūdō: qz mali

et potentes bonos opprimunt et persequuntur.

Sap. ij. Opprimamus pauperē iustum

et non parcamus vidue nec veterane. Et autē

fortitudo nostra lex iusticie. Abacuch. i. Im

pius preualet aduersus iustum quare nō re

spiciis sup inique agētes deuorare impio iu

stiozem. et facies hoīs quasi pisces maris.

E. Sed nunc videamus ad quos fines vsē

iste pducit. Pria est via supbie que pdu

cit ad pfunditatem infirmam. vnde dicitur

fuit lucifero dicens. in celo ascēda et. Des

cendit autē ad infernū detraxerit in pfundo la

cu. Legitur qz quidam dicit alexandro sup

bo. Quis leo sit rex aialium: tñ fit sepe cib

formicaz. et arbor p cēra cito eradicat a vio

lencia ventoz: sic et tu quis sis rex hoīm: tñ

cito eris cibis vermium. Quis sis altus: tñ

cito eris depressus. Secunda superbia duc

cit ad eternam ignorantiam. Legitur qz ari

sto. post mortē suam cuiusdā discipulo suo ap

paruit dicens se totam sciam suam amisse

nec aliqd scire nisi penam suā. Eccl. ix. Nec

ratio nec sapia erūt apud iferos. Tertia su

pbia pducit ad infernalē cruciationes. mali

enī psequuntur bonos in pfona. aliquando

vsqz ad sanguinē psequendo. aliquando in

terrena substantia bonis oibus spoliado. ali

qz in fama falsa crimina iponendo. Sed il

li qui in persona vsqz ad sanguinē alios pse

cuti sunt. sanguine ire die inebriabunt. apo

cal. viij. Sanguinem sanctor et pphetarum

effuderunt. et sanguinē dedisti eis bibere vt

digni sunt. Eiusdē. r. iij. hoc biber de vino

ire dei. Legit qz thamaris regina caput

ri regis in vtre sanguinē plenū misit dicens.

satiare sanguine quem sifisti. Illi qui per se

quāt alios in terrena substantia in vtre

scinduntur. et in auro liquefacto cōcremabū

tur. iob. xx. Diuitias quas deuorauit euo

met et de ventre illius extrahet eas de. Et

gitur qz nero imperator qui fuit alienarum

rerum raptor visus est apud inferos balne

are se in auro liquefacto. et cum vidisset ame

os aduocatozū dixit eis: venite ad me ve

nale genus hominū et mecum balneamini:

qz vobis optima prem reseruau. illi qz perse

quāt alios i fama falsa crimina iponēdo oīa

nia crimina in collo suo imponentur: et al

bois cognoscent. T. r. i. i. Aialauit iugū

iniquitatis meaz: et in manu dñi conuoluit

sunt et in ipso collo meo. Naum. iij. Reue

labo pudēda tua et ostēda cūctis gentibus

nuditatē tuā: et cūctis regnis ignominiam

tuā. D. Sēda via est humilitas. et p istā

viā fuit xps. Phil. ii. Hūiliauit semetipm

factus obediēs vsqz et. Fuit brā virgo. Lu

ce. i. Resperit hu. an. sue. Querit oīs sancti

tam maiores qz minores. E. s. r. i. Dis mōs

et collis hūiliabil. E. Finis autē vie hūius

hūilitatis est: qz ducit ad glām in pñci. In

co. iij. Deus supbis resistit: hūilibus autē

dat glām. Et ducit ad glām in futuro. Job

xl. iij. Qui hūiliatus fuerit erit in glā. E

Spa qdē humilitatis meret qz impletionē.

implete augmentatiōē. augmentate cōserua

tionē. cōseruate glorificationem. Prio

naqz meret qz impletionē. ps. Qui emittit

fontes in cōuallibus. i. glām suā prestat hu

milibus. inter mediū mōtū ptransibāt aque

duo montes sunt due spēs supbie. Quaz

vna nascit ex re spali: alia ex re spūali. In

ter istos duos montes est vallis hūilitatis

nō declinās ad aliquā spēs supbie: et in isto

medio ptransibāt aque glāz. Sēda hūilitas

meret qz implete augmentatiōē. Et hoc

pōt ostēdi p tria exēpla. Prio per exēplū

pupille. qz hūm greg. qz pupilla est nigrior

et minor. tñ est lucidior. sic et hō qz est de

spetioz corā seipso tāto est maior corā deo

Lat. i. i. Migra sum. s. reputatione mei. et

ideo famosa in cōspectu dei. Sēdo p exē

plū cādele qz qz plus inclināt tāto magis

ascēdit. sic et hō qz plus corā se inclinatur

et humilitatiōē: tanto plus inflāmat in dei

charitate. Terto per exēplū aque que qz

plus descēdit tāto magis ascēdit. Aug. De

scēdire vt ascēdatis ad deum: cecidistis enī

ascēdēdo cōtra eū. sic et hō qz plus descē

dit p humilitatē tanto plus ascēdit p glām.

Terto hūilitas meret qz augmentate cō

seruationē. Et hoc ostēdit per tria exēpla.

Prio per exēplū cineris. Sicut enī cinis

ignē cōseruat: sic hūilitas cōseruat gratiā

spūalem. Taliter cōseruāda docet Eccl. x.

Quid supbis terra et cinis. Taliter cōserua

bat qz dicebat Bene. r. iij. Loquar ad dñm

meū cū sim pulvis et cinis. Sēdo per exēplū

arboris. Rami enī arboris qui sunt in imo

positi sunt securi: sed qz sunt in alto sepe frā

guntur a violentia venti. Ideo lucifer corruit:

qz in imo stare noluit. Terto per exēplū pul

ueris. Virtutes enī sine hūilitate sunt sicut

puluis: sed cū hūilitate sunt sicut terra. Vir

ma et solida. greg. Qui sine hūilitate virtu

tes cōgregat: quasi qz puluerē ante vētū por

rat. Quarto hūilitas meret qz augmentate

glorificationē. Et hoc ostēdit p tria exēpla.

Prio per exēplū turris dicēs. Cogitas ma

gnā fabricā cōstruere i altitudine de funda

mnē cogita hūilitatis. Qui enī vult turre

mēto cōstruere p quā ascēdat ad celi celsitudinē

cōstruere p fundamēto hūilitatis. Illud funda

mentū ponit aplos. i. Cor. iij. dicēs. Dei edi

ficiatio estis vt sapiēs architectus fundamē

tū posuit. Sēdo per exēplū arboris. Unde di

cit. Arborē attēdit figit radicē i hūili verti

cem rēdit ad celū sine radice auris petit tui

na est nō incrementū. Qui igit figit radicē

in imo hūilitatis faciat fructū sursum cele

stē facietatis. iij. Reg. xix. Quodcūqz reli

quum fuerit de domo iuda mittet radicē

deozum et faciet fructū sursum. Terto per

ascēdim? hie. et. Mat. xx. Sepe dñs passio

nem suā et resurrectionē suā discipulis suis

p dicebat: sicut vt ex hoc se deū esse ostēderet

qz futura pūdebat: sicut vt discipuloz aios

roboret ne. s. adueniēte passionis rpe cā

dalizarent. qz sicut dicit greg. Alim? enī ma

la ferūt qz pūdent: sicut vt passionē ei? vidē

tes resurrectionē ei? futurā sparēt. In hoc

ergo euāgelio dñs tria facit. pmo suā pas

sionē p dicit. et hoc i principio huius euāgeli.

sēdo indiscrete petētes redarguit. et ista ps

incipit ibi. Tūc accēd. ad cū mī filioz zebe

dei et. tertio discipulos indignatos ad viā

pacis reducit. et ista ps incipit ibi. Et audie

tes decē idignati sūt. Circa primū notādū

qz hō nō nō sūt p passiōis ecclia tñ i b euā

gelio de passiōe mētiōē facit. vt ad sustinē

dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

et ad sustinē dā quadragesimalē pñiam fideles seruet

animetur. **A** In hac eni. xl. fideles debet
pre coritione cordis: confessione oris: et sa-
tisfactione operis. Et ista satisfactio consistit
in tribus. scilicet in ieiunando: in orando: et elemosy-
nas largiendo. Memoria aut passionis ad
omnia ista hominem inducit. Prius inducit ad do-
le dū de peccatis suis. Hoc signatur
est hoc qd in passioe rpi petre scisse sunt: p
qd dicitur intelligi qd memoria passionis rpi sepe
corda lapidea ad coritione fragit. legif qd
est quoddā gen? lapidū adamatū qd nō pnt
frāgi ne p ignis combustionē nec p mallei p-
cussionē. fragunt aut p sanguinis calidi in-
fusione. Ne etiā multi sūt quos nō frāgit ad-
pnam nec marty? tribulatio: nec iudicioz
dei cōminatio. fragit aut eos dñica passio.
Secundo memoria pas. rpi inducit hoies ad cōfi-
tēdū. in hui? significatiōe i pas. rpi monu-
mēta apta sunt: et multa corpa scōz qd dōz
miserāt exierāt surreperāt. monumētū feti-
dū est cor nīm i quo tot sunt corpa mortua
quot sunt patā mortalia: et ideo monumētū
rūc apit et mortui resurgūt qñ pctōz ad mēo-
riā pas. rpi os fuit apit et petāvicario dñi di-
cit. ideo de ephē. v. Surge qd dormis et erur.
a mor. et il. ter ps. Tercio inducit ad ieiunā-
dū. qd eni cōsiderat qd rps ieiunauit et esuri-
uit de facili sua ieiunia sustinebit. **B** Xps
eni trib? vicib? esuriuit. Prius qñ. xl. dieb?
noctib? ieiunauit: et tūc nō habuit ad come-
dēdū nisi lapides. sicut habet mat. iij. Alia
vice esuriuit et stinit. scilicet in passione qñ dixit
Sitio. vt habet Jo. xij. et tūc nō habuit ad
comedendū nisi fel: et ad bibendū acerā. ps.
Dederūt i escā meā fel: et i siti mea potaue-
runt me aceto. Alia vice esuriuit vt habetur
mat. xxi. et tūc nō habuit ad māducādū nisi
folia ficī. sed rps nec lapides voluit come-
dere: nec folia māducare: nec acerū bibere:
qd ipe nō incorporat hoies lapideos nec dñi
ros et obliuio nec hñtes tñ folia. f. hboz
fostm. nec hoies acerosos p odia et rācores
amagos. Quarto inducit ad orandū. multū
eni inducit hō ad orādū qñ cōsiderat qd rps
in cruce taliter orauit. nā orauit hñis piera-
tis. lu. xxiij. Dimitte illis nō eni sciūt qd fa-
ciūt. Orauit lachrymis. heb. v. In dieb? car-
nis sue. i. passionis sue. pces supplicatiōesq
ad deū qd posset illū saluū facere a morte cū
clamorē palido et lachrymis offerēs. Orauit
effusioe sanguis. heb. xij. Necessitas ad san-
guinis effusione meli? loquentē qd abel: qd
sanguis abel ptebat vinctū: sanguis vero

rpi infam. Quinro inducit nos ad elemosy-
nas largitiōe. nō eni dñs hōc ēē auar? qñ cō-
siderat qd rps i pas. sua fuit tā larg? ipe qd
larg? fuit i largiēdo: qd latroni padisum de-
dit. larg? i pcedo: qd psecutorib? suis totali-
ter indulsit. larg? i redimēdo: qd nō gurtū
totū sanguinē p nobis dedit et effudit. **S**er-
do. i. mediāte pte petierūt qd vñ sedet ad
dexterā et alij ad sinistrā. nō eni hoc petere
voluerūt per se qd petere primatū p aliquo
ignorātie tolerabile est. ipo. vero sciēte et
cōsentiente rephēnsibile est. p se hō verēdū
et vitupabile. Dñs aut volēs ipam repēde-
re nō rñdit mri filijs. tū. qd sciebat qd ista
petitio a filijs pcedebat. tū. qd femina erat:
ad inuēdū qd nō est honor hōi cōcedere cū
muliere. tū. qd erat vetula: et pū ē mulieres
et vetulas cōsolari nec eas obiurgare. tū. qd
erat amica: et ideo noluit eā repēdere sibi
deserere. tū. qd erat mī: et ipe sciebat qd qlibet
mī naturalr amat filios suos et bonū ipsoz
desiderat. **R**ñdit aut dñs eis valde mo-
desse et discreto: qd nō dixit dabo: qd ex hoc
alijs fuissent indignati. nec dixit nō dabo: qd
ex hoc isti fuissent cōfusi: qd suā rñsionē tēpe-
rauit dicēs. Dabo vobis et nō dabo. nō eni
dabo ex eo qd estis mei ppingui. dabo autē
si fueritis meriti: et ideo dixit. Potestis bi-
bere calicē. passionē. quē ego bibitur? sum
dixerūt. possum? nā iohēs bibit qd fuit dñs
flagellat? in oleo aduult? veneno potat? in
eriliū relegat? iacobus bibit: qd fuit capite
trūcar? eoz aut petitiō quodāmodo dñifica-
ta est: qd ad dexterā et ad sinistrā sunt ambo
hñt eni plusq petierūt. p sinistrā vita pñia.
p dexterā aut vita brā designat. **D** Ser-
dēt igit hī duo apli a sinistris dei: qd cor-
pū bñi iaco. et sepulchrū bñi iobis i multa
banf. sedēt a dextris dei: qd eoz aie brificā-
tur. vel pōt dici qd dextera rpi est oriēs sin-
istra ē occidēs. sedet igit iohēs a dextris: qd
ei? monumētū ē ex pte oriētis. sedet iacob?
a sinistris: qd ei? cor-? ē ex pte occidētis. vel
pōt dici qd p dexterā itelligi pōt rpi deitas
p sinistrā ei? hūanitas. poss. igit brām resur-
rectionē ibi apli et alijs scī sedēt ad dexterā:
qd eoz aie brificānt i cōtēplatione diuinita-
tis. sedebūt ad sinistrā dei: qd eoz vñus cor-
poralis brificabit in vñsōe hūanitatis rpi.
E Tercio rps discipulos indignatos ad
pacē reduxit eos ad humilitatē deducēdo
et seipsum in exēplū pbedō. Sciebat eni

humilitas est causa pacis. sicut ecōuerso
supbia ē diuisionis iuxta illud p. rouet. xij.
Inter supbos sp iurgia sunt: qd autē consilio
agūt cūtra: regunt sapia. videm? eni qd duo
corpa plana pnt adinuicē applicari. cor-?
aut spericū et pcam pnt adinuicē cōuenire:
qd pcam recipit spericū intra suā pcamitātē
duo aut sperica nō pnt applicari nisi in pū-
cto. Eodē mō duo hoies piani et māsueri vi-
uunt pacifice et iocunde. ps. Audiant māsue-
ti et lerent. vñ etiā supbus et vñ māsuet? cō-
uenire pnt: qd māsuet? intra concūritatem
sue hūilitatis recipit timorē illius elatio-
nis. ps. Cum his qd oderunt pa. erā paci. et c.
Duo aut supbi nō pnt puenire nec applica-
ri nisi in pūcto. pūgere qd se pnt. pacifica-
ri vero nō possunt: et ideo bene dicit salomō
Inter superbos semper sunt iurgia.

Eadem feria quarta secunde hebdomade
de quadragesime. Sermo secundus

De testis bibere calicē

quem ego bibiturus sum. dicūt
ei possum? aut illis. calicē qd em
meum biberis et c. Isti duo apli in petitione
ista nō fuerunt bene discreti: qd voluerūt me-
tere anteq seminare: et vñā picipere ante-
q decertassent. brauiū hñe añq cucurissent
et iō rps eos repēdēs dicit. nescitis quid
petatis. potestis bibere calicē quē ego bibi-
turus sum. hoc ē potestis pati pnoie meo si
cut ego passus sum p vstra salute. **A** Ap-
pellat aut passio rpi calix. qd calix dī a calo-
re. vel fm iñd. dī a calōn qd est lignus. erat
eni calix antiq? quoddā vas lignū in quo i
firmis medicina ppinabat: qd medicina erat
amara et calida: et sanatiua: qd passio rpi fuit
ppinata in ligno crucis cū amaritudine do-
loris. cū feruore amoris. et cū effectu nostre
curatiōis. **B** Morandū aut qd de hystres
calices i pñti. et tres i futuro. Prim? calix p-
sens ē plen? balsamo. Sed? ē plenus absin-
thio. Tert? est plen? sanguine rubicūdo. Pri-
mus calix in pñti est plen? balsamo. Est eni
calix grē innocētie. Sed? calix ē pñie. Ter-
tius calix ē passiois dñice. in primo calice qd
est plen? balsamo spūseri et gratie bibit rps
qd spūscō plen? fuit de cui? plenitudine acci-
piunt oēs. bibit dñs maria: qd dei gratia fu-
it plena. biberūt oēs scī apli in penhe. qui
spūsancto fuerunt repleti. biberunt omīs iuz-
sti qui habent gratiam dei. **E** Sunt au-
tes signa per que cognoscitur qñ aliquis in

isto calice biberit: et ista poratione tria se
quūt. Primū est mundane stis extinctio. **A**
Joh. iij. Qui biberit ex aqua hac stiet itez
qd autem biberit aquam quaz ego dabo ei nō
stiet in eternis. **E** hñs. Tere nō habet fu-
per terram quod amet qui dōnu celeste in
veritate gustauerit. Aug. Qui biberit de flu-
uio paradisi cuius gutta est maior oceano.
restat vt in eo stis mundi huius penitus ex-
tingat sit. Vocat Aug. fluius paradisi amo-
rem spūsancti oceanum autē vocat col-
lationem omnium amorum mundanorum.
quando igitur vna gutta amoris spūsancti
in cor hominis venit totam collationem amo-
rum mundanorum extinguit. Secundū est
mente in celestibus habitatio. qui enim cali-
cem spūsancti bibit. frequenter in celum p-
desiderium salit. Johan. iij. Aqua quaz ego
dabo fiet in eo fons aque salientis. id est sa-
lire facientis in vitam eternam taliter salie-
bat qui dicebat philippē. iij. Mostra con-
uersatio in celis est. Tertium est mentis ex-
ultatio: sicut eni supra nubes semp est feres-
num: infravero nubes turbulentia et ipetis
ventozum: sic in cordibus sanctorum virozū
semp est serenitas et iocunditas cordis in
cordibus vero terrenozum semper turbulen-
tia cogitationis: et nullam iocunditatem fa-
cit spūsanctus. ps. Anus lericat cor hois
prouet. xv. Secura mens iuge conuiuium.
Secundus calix est plenus absinthio. et iste
calix est pñie in quo calice biberunt aposto-
li post rpi passionem: bibit maria magdale-
na. biberunt omnes penitētes si eni ille qui
biberat in calice balsami diuine gratie pñis
derit ipam gratiam accedat ad hunc calicē
et bibat de absinthio amare penitētiē: et quā-
to fuerit amarior tāto erit virtuosior. **E** hñs.
Aspera medicina melius curat vbi morbus
curabilis est qd lenis. Istud autem absin-
thium amare penitētie debet dulcorari p spē
celestis glorie. **A** dñs. iij. Agite penitētiā
appropinquabit enim regnū celoz: ecce pñis
sum primū. Et dixit agite: nō dicitē qd ē cō-
tra predicatorēs verbosos qui dicūt et nō fa-
ciūt. Nec dixit cogitate: sed agite qd est con-
tra illos qui habent multa bona. propostat:
sed non complent per bona opera: nec dixit
fingite: sed agite quod est contra hypocritas
pellem ouinam. et intus habent voluntatem
lupinaz: nec dixit agitis in futuro: sed agite
in pñti. qd est contra pccatatores: cū tñ

dicatur Eccl. v. Ne tardes converti ad dñm
ne differas de die in diē. et sequit superior
quicquid. Appropinquabit em regnū celo
rū magna liberalitas dei. qz regnū celoz
nobis appropriare facit. maior qz ipsum
regnū nobis tribuit. Luce. xij. Nolite time
re pusillus grex qz complacuit patri vestro
dare vobis regnū. marina qz ipm regnū in
transiit. Math. xxij. Regnū celoz intra
vos est. Tertius calix est plenus sanguine
et iste est calix dñit passionis. in isto calice
bibit ipse xps sicut ipse dicit hic potestis bi
bere calicem quē ego bibiturus sum. Bibe
rūt oēs martyres. Apoc. viij. Hi sunt qui ve
nerūt ex magna tri. et la. sto. suas in san. agni
D. Ois aut alius sanguis habet inficere.
solus vero sanguis xpi habet dealbare. Et
ideo habet naturā lactis. nec mirū si em lac
est sanguis bis coctus. s. in venis et in ma
millis. et virtute illius duplicis decoctio
nis convertit in albedinē. multo fortius san
guis xpi debet dealbare qui nō tñ bis. sed
ter fuit excoctus. s. igne amoris. Jo. ij. Ad
iorem hac dilectionē nemo habet vt aiam
suā ponat quis p amicis suis. Amor enim
ignis est. iuxta illud Luce. xij. Ignem veni
mittere in terram. igne passionis. ps. Bene
me examinasti sicut examinasti argentū. Jre
Olla mea sicut cremiū aruerit. Cremiū est
lardum in fartagine adustum. et aridū de quo
ois pinguedo eruit. Corpus ergo xpi fuit
cremum. qz in fartagine crucis sic fuit igne
passionis adustum qz totus sanguis de eo
eruit. et in cruce sicut lignū aridū remansit
Fuit etiam coctus igne doloris. Threno. i.
O vos oēs qui transitis per viā attendite
et videte si est dolor. et. E. Dolor em xpi
fuit magnus intensus. qz intensum dolorē
in cruce sensit et ppter loci nervositatē. quia
pedes et manus sunt nervose et ppter totius
corporis ponderositatē. Fuit etiam magnus
offensus. illum em magnū fuisse dolorē
ostendit xps qui in cruce sicut. vt habetur
Hebr. v. Ostendit sol qui lucem suam sub
tragit. ostendit terra que contremuit. Fuit
etiam magnus excessus. qz ab instanti sue con
ceptionis vsqz ad vltimā horam sue passio
nis se extendit. mor enim vt conceptus fuit
suā passionem precudit et semper in imagi
natione habuit. et ideo nunqz vnū diem nec
vnā noctem in tota vita sua sine dolore per
transiit. ps. Deficit in dolo. vita mea et an
ni mei in gemit. Habet etiam deus tres cali

ces post hanc vitam. quoz primus est ples
nus vino mero. secundus vino mixto. tertius
sece. De his tribus calicibz dicit in ps. Ca
lix in manu dñi mei meri. Huius ad primū
plenus mixto calix. s. spiritum ad secundū. ve
rū tamen fer eius non est erimnita. bi. oēs
peccatores terre. Huius ad tertium. Quedā
aie sunt que statim euolant. quedam que ali
qua purganda feci potant. quedā que i mor
tali peccato decedunt. iste igit primus calix
dei est plenus mero. Et iste calix est celum
vbi est pura gloria sanctorū. in hoc calice bi
bunt aie sanctorū que statim euolant. qz glo
riam meras accipiunt. talibus dicit deus si
lud. Cant. v. Bibite amici mei et inebriamini
ni charissimi. sancti em prout sunt in presen
ti vita sunt deo chari. prout sunt in patria cū
animabus sunt deo amici. prout vero erunt
cū corporibus erūt deo charissimi. S. Bā
cti ergo qz sunt deo chari de hoc vino mero
quedā gustū recipiunt dū sunt in hac vita
aliquem gustum diuine dulcedinis hauriūt
prout sunt amici bibunt. qz eoz aie et visio
ne diuinitatis suas delectationes accipiūt
put vero erūt charissimi in corpe et aia glo
rificati ebrii erunt. ebrietas em nō causat ex
vino fletu gustato. sed et frequentē actu bi
bendi tunc em sancti bibent. qz delectationē
suam hauriūt ex contemplatione diuinitatis.
tunc rebibent. qz delectationem suā precipiūt
ex visione humanitatis. Secundus calix est
plenus vino mixto. et iste calix est purgatori
um. in isto purgatorio seu calice bibunt ani
me que portāt seculū cremabilia et purganda.
hūc qdē gloriā. f. ea capiūt cū admittione
precedentis pene. Esa. i. Vinū tuū mixtum est
aqua. i. Corinth. iij. Ipse saluus erit. ecce vi
nū purū. sic tñ quasi per ignē. ecce mixtio aq
ue potest dici qz locus purgatorius ē. ca
lix vini mixti. qz ibi multiplex mixtio repe
rit. S. Est em mixta pena cū gratia. secu
ritas cū timore. sunt em de glia securi habē
da. sed semp timent ne nimis differant a glo
ria. Est ibi consolatio cū desolatio. hūc em
cōsolationem de tali securitate de angeloz
visione. sed hūc desolationem de pene acer
bitate. et de demonū vicinitate. Tertius calix
plenus est fece. et iste calix est infernus in quo
bibent anime in mortali decedentes. In
inferno quidem sunt feces oim elemēto
rum et oim rerū. post resurrectionem em pur
gabunt oia elementa. nam ab aere remoue
bit ois turbulencia nubiz. et tota turbulen

tia tanqz fer. pñciat in cloacā infernalē. et re
manebit ac clarissimū sicut cristallus. Simi
liter a terra remouebit ois impuritas. et pñ
ciat tanqz fer in cloacā infernalē. et remane
bit terra fulgida sicut auz. Apoc. xxi. Vidi
celū nouū quo ad renouationē aeris et terrā
nouā quo ad renouationē terre. similiter re
nouabit mare. qz tota tempestuositas a ma
ri auferet. et in inferno pñciat. et remanebit
mare tranquillū et fulgidū sicut curvū Apoc.
xv. Vidi tāqz mare vitreū. Sicut ab igne au
feret et diuider calor a luce. et totus calor trā
sibit ad regionē dñatorū vt amplius cruciē
tur et tota lux transibit in regionem brōz. vt
amplius iocūdent. ps. Vox dñi iter cū dñis. i.
diuideris flāmas ignis. et luce. In inferno
erūt feces aliaz rerū. S. Sicut em fer qz
in hac vita apperunt ab homibz qz hūc feces
suas. s. pulchritudo. sanitas. gaudium. vita
lux. et diuitie. Fer aut pulchritudinis est fedi
tas et turpitudine. fer sanitatis ē infirmitas.
fer gaudij ē dolor et tristitia. fer vite ē mors
fer lucis ē tenebra. fer diuitiarū ē paupertas
iuxta hoīs optionē. De igit post resurrectionē
nē leuabit vinū de fece et totū vinum purū. s.
pulchritudinē. sanitatē. gaudiū. vitā. lucē. et
diuitias ponet i calice et cellario brōz. feces
aut. s. turpitudinē. infirmitatē. dolorē. mortē
tenebras. et paupertatē in cloacā pñciat infer
nalem. Esa. li. Vidi de manu dñi calices
ire eius vsqz ad fundum calicis soporis bi
bisti et potasti vsqz ad feces.

¶ Feria quinta secunde hebdomade qz
dragastine. Sermo primus.

¶ Quidam erat di

ues et induebat purpurā et bys
so. Luc. xvi. Sed bñm Augu.
Stat hoīs triplex cōsiderat. s. invitari mor
te. post mortē. A. Quātū ad hūc triplicē
statū describit hic diues et paup. Stat enis
diuitis in vita fuit in magnis diuitijs. quia
erat diues in magnis honoribus. qz indue
bat purpurā et bysso. in magnis delicijs. qz
epulabatur quotidie splendide. Stat aut
rephendit ex eo qz diues erat. s. qz circa di
uitias triplex peccabat. Primo eas auare re
tinendo. qz nihil pauperi dare volebat. Hoc
est em pñciū auaritiē oia sibi bona retineat
nihil alteri tribuat. vñ in psona auarū dicit
Eccl. xi. Inueni requiem mihi et nunc mā
duca de bonis meis solua. non fuit talis
alexander qui nihil habere volebat. qd suis

militibus diuidere nō poterat. vñ cū semel
p quādam siluam pgeret et ipse eiz exercitu
suo fere stri deficeret quidā p magno mune
re ciphū aque sibi dedit. que ille fundi mās
dauit. noluit em solū bibere et quo alijs non
potuit cōicare. S. cō eas vane expēdebat
in vestibus curiosis et delicatis epulis. des
bemus qdē bona tpalia vt ille expēdere
cū sint nō nra. f. a deo ad dispēdendū nob cō
missa ipis paupibz. qz em nō sint nra p pna
p in morte. qz nobiscū eas portare nō pos
sumus qñ em canis duos hoies sequi cū
sit ignorat. s. qñ hoies abiūcē sepanē tūc ca
nis dñz suū sequit. sic qñ due psonē sunt hō
et mundus. et cuius sunt diuitie hoīa vel mū
dūm vita nō apparet. s. in morte diuitie res
manent in mūdo. et hō nudus recedit de mū
do. Et ppter ea dicit Job. i. Mūdus egressus suz
de vtero matris me. nudus reuertar illuc.
Tertio ipas diuitias nimis amādo. nimis
em iste diues diuitias suas amabat et cor su
um in eis posuerat. cōtra illud ps. Diuitie
si affluant nolite cor apponere. et merito nō
debemus cor apponere. qz amantes se imer
gunt in interitū. vt dicit. i. Tim. vi. Et iō nos
eras potius mergere debemus. sicut fecit so
crates thebanus qui sicut refert Hier. Lol
lecto magno auripondere pcepit in mare di
cens. abice male cupiditates in pfundū ego
vos mergā ne ipse mergat a vob. Sed s. sta
tus eius fuit in honoribz. qz indubat purpu
rā et bysso ad ostērationē et vanā glām. L
hō quidem p peccatū fuit vulnerat. et ceca
tus. et in futuro dephesus. et iō qñ deus ves
tes sibi dedit tanqz vulnerato ligaturaz ad
hibuit. tāqz exccatōe lamen apposuit. et tā
qz furi cauteriū impellit. tale igit est de pul
chritudine vestitū glāri quale esset si aliqz
vulneratus gloriaret de eo qz hūc ligaturam
ferat. vel exccatōe de eo qz hūc relamen de
auratum. vel fur de eo qz hūc pulchrū caute
riū. vñ qz gloriat in veste similis est furi qui
de cauterio gloriat. Tertio fuit in delicijs.
qz epulabatur quotidie splendide. faciebat em
diuitia lauta. vñ dicit epulabatur. nam epule ab
epulencia sunt dicit. et talia ducunt hominē
ad inopiam. Proverb. xxi. Qui diligit epu
las in egestate erit. Conuiuia continua. vñ
de dicit quotidie. et talia ducunt ad intemperā
tiam. Proverb. xxij. Noli esse in conuiuijs
potator. et. Conuiuia delicata. vñ dicit splēdi
de. et talia ducunt ad luxuriam. Breg. Pena
semper epulas comitat voluptas. Statuas

autem mendici erat econuerso. ille enim fuit in diuitiarum ebriitate. iste in extrema paupertate: ille purpura et bysso indutus. iste vicerat: circumdatus. ille abundabat delictis: iste indigebat ieiis. **D** Ille pauper fuit Grego. Tria magna incommoda pariebatur paupertas: infirmitas: et graue temptatio. Magnas enim temptationes pariebatur: cum videret se non habere panem neque salutem et diuitem salutem et tantam voluptatem: et in quodlibet istorum sibi ad penam sufficiebat. Sed aut paupertas sine infirmitate: aut infirmitas sine paupertate: aut temptatio sine vtroque. Si deus ad probationem hoc sibi dedit: erat quidam Lazarus autem dei. margarita dei. et stella dei. **E** Ut igitur probaret postum est illud aurum in camino paupertatis et non potuit corrumpi: posita est ista margarita in sterquilino vicerose infirmitatis: et non potuit infici. Posita est ista stella in nebula temptationis: et non potuit obscurari: sed modo extractum est aurum de camino et possum est in celestis thesauro. Leuata est margarita de sterquilino et posita in regali ornamento: purgata est stella ab omni nebula temptationum: et resuscitatus nobis per exemplum. **S** Secundo de scribitur status istorum in morte: quod vterque mortuus est: quod vterque de mundo raptus: sed differenter. nam diues mortuus est morte culpe: quia separata anima a deo postmodum mortuus est morte nature qua separata anima a corpore suo: tandem morte gehenne qua separata anima a dei visione et beatorum confortio. Lazarus mortuus est unica morte. scilicet morte nature. vterque etiam fuit de mundo raptus: sed differenter: quia lazarus in sinu abrahe angelis fuit deportatus: ista portatio facta est propter custodiam. ps. Angelis suis deus mandauit de te ut custodiant. propter reuerentiam spiritus eius in manibus portant: quoniam in tronis. in propter leticiam. **E** hys. Sufficiebat ad portandum vnus angelus pauperem: sed propterea plures veniunt ut choros leui faciant. Diues autem tanquam parochianus dyaboli ad cimiterium infernale fuit deductus: tali sepultura sepeliunt vsurarii et impij. de qua sepultura dicitur Jer. xxi. Sepultura asini sepeliet putrefactus et piectus extra portas hierusalem. Sepultura asini talis est quod pellit et corripit: et ipsa pellis a suo domino possidet: carnis vero eius a canibus lacerantur ossa autem plumis et grandinibus exponuntur: sic etiam quando aliquis diues moritur.

parentes sui eum omnibus suis expolant. vermes carnes eius lacerant: grandines infernales animam eius cruciant: que quidem anima naturas ossis habet: quod consumi non poterit. **E**cclesi. x. Cum morietur homo hereditabit serpentes. infernales quoque aditum et bestias. i. parentes vastantes terras. i. substantiam. bestia enim quasi vastia dei et vermes. sed corrodentes carnem propriam. **T**ertio de scribitur status istorum post mortem: quod pauper in sinu abrahe requiescit: et dei sinus abrahe locus superior inferni habens aliquam lucem: qui dei sinus propter tranquillitatem: sicut sinus maris dicimus aliquem locum a ventis quietum: diues vero fuit in tormentis diuersis: sicut fuerat in diuersis peccatis. Nam sicut dei sapi. xi. Per quem peccat quis per hoc et torquetur: peccauerat quidem iste diues in diuitiarum ebriitate: ideo punitur in extrema paupertate. nam non petebat balsamum neque situlam aquae nec manum plenam aquae: sed tantum minimam digitum in aqua intingit: et tamen non potuit obtinere. quod sicut dicitur Jac. ii. Iudicium sine misericordia fiet ei qui non fecerit misericordiam. Vocat autem extremum digitum Lazari modicum suffragium meriti sui: et vocabatur gutta aquae modicum quid refrigerantis mie. Secundo peccauerat in vestitus varietate. ideo punitur penarum diuersitate. Habuerat enim duo mutatoria vestium. scilicet purpuram et byssum: et ideo modo habet duo mutatoria penarum. de quo dicitur Job. xxiij. Ad calorem nimium transeat ab aquis nivium qui enim induebatur purpura que habet colorem igneum modo induit vestem igneam: et qui induebatur bysso que habet colorem nivium seu candidum modo induitur vestimento nivium. quando igitur diues est in igne ardentissimo: tunc indutus est purpura: quando est in nive frigidissima: tunc indutus est byssu candido. **T**ertio peccauerat peccato gulae: ideo punitur adustione lingue: non est autem dicendus quod diues iste habuit linguam corporalem sed dei cruciari in lingua. i. in anima que pro peccato lingue torquebatur. **B** Tripliciter enim peccauerat lingua. Primo pauperem irridendo. Secundo nimis volupiose edendo. **T**ertio inter coniuias ad detractiones ipsam laxando. **P**etrus rauent. **L**ingua magis ardet que pauperi insultauit: nunc de gustat cruciatus: quod peioris cibos et odiora pocula degustauit. **T**ertio peccauerat in lingua inter coniuias ad detractiones ipsam

laizando. **E** hys. Qui in diuitiis magis in loqua citate peccauerat: in lingua atroci ardebat. **M**ulti sunt etiam qui pro isto triplici peccato lingue puniuntur: et qui de pauperibus derisores faciunt: laute et volupiose comedunt: et bonis detrahere non desistunt. **I**dem feria quarta secunde hebdomade. Sermo. ij. **D**iuus est autem diues et sepultus est in inferno. **P**ostquam dicitur de sepulchro diuitis vita subintravit: pena autem huius diuitis augetur multis. **P**rimo ex ratione loci in quo posuitur: quia sepultus est in inferno. **I**bi enim sepulchrum habet superbi: luxuriosi: et auari. **D**e sepulchro enim talium dicitur Eccl. xxiij. **I**bi assuetudo omnis multitudo est: in circuitu illius sepulchri eorum. **I**bi mofoch et omnis multitudo eius in circuitu est: sepulchra illius. quod descendunt ad infernum cum armis suis. **I**bi clamor omnis multitudo eius per girum sepulchri sui qui descendunt ad terram ultimam. **B**onitatem autem hic tres demones principales scilicet assur. mofoch. et elai. i. mamona. asmodeus. et lucifer. **A**ssur interpretatur diues: et significat mamona: quod est demon super avaros. **I**ste hys sepulchrum altissimum et infernum et circuitu eius sunt sepulchra omnium avarorum. **M**ofoch interpretatur captiua: et significat asmodeum id est demonem qui est super luxuriosos: quos ipse capere illaqueat. ipse enim in inferno sepulchrum maritum hys et in circuitu eius sunt sepulchra omnium luxuriosorum. **E**lai interpretatur superminare: et significat luciferum qui est super superbos: quos voluit alius eminere. **I**ste hys in inferno sepulchrum altissimum: et in circuitu eius sunt sepulchra omnium superborum. **E**t quia diues fuit avarus luxuriosus et superbus: ideo merito in inferno hys hec tria sepulchra. **N**am tristat et plorat cum avariis: feter et luger cum luxuriosis: desperat et dolet cum superbis. **S**ed auger eius pena ratione beate visionis quam potest quod non tatur cum dicit. **V**idit abraham lazarus in sinu eius. **P**lus enim alia est cruciabitur ex eo quod amiserat visionem beatorum quam ex eo quod sustinebat supplicia tormentorum. **E** hys. super illud. **I**nter nos et vos chaos firmitate est. dicitur sic. **V**idete possumus: transire non possumus: nos videmus: fugimus: et vos videtis: quod potestis: et nos frangit gaudia accumulamus vestra tormenta: et vestra tormenta accumulamus nostra gaudia. **S**icut autem dicit grego. **E** hys ad iudicium boni malos et

malis bonos videt. **P**ostmodum autem mali non videbunt bonos. **B**oni autem semper videbunt malos: ut sic semper eorum gaudia crescant: quod mala conspiciunt quod misericorditer euaserunt. **E**t illa visio quingis colligitur. **V**nus. **V**terque post hanc vitam boni cognoscent bonos: quia abraham cognouit lazarus: lazarus cognouit abraham. **S**ed cum est quod mali cognoscent malos: quia diues scies quod fratres suos cognosceret si in infernum descenderet et ex hoc pena eius augetur: nolens quod illuc veniret. **T**ertium est quod boni cognoscent malos: quia abraham et lazarus diuites cognouerunt. **Q**uartum est quod mali cognoscent bonos: quia diues cognouit abraham: lazarus autem cognouit. **Q**uintum est quod post hanc vitam non soli cognoscentur: sed etiam quos in hac vita vidimus: sed etiam quos in hac vita viderat: abraham cognouit lazarus: et diuites quos nunquam in hac vita viderat. **T**ertio auger pena eius ratione doloris sensibilis quem incurrit. **I**dem dicitur. **E**leuas autem oculos tuos: et es in tormentis. **D**icitur autem tormentum quasi torques metes. **D**olor querebat autem de gloria lazari quam videbat. de sua pena sensibilis quam incurrerat. **E**t de ipso sollicitate remedium per quod desperabat. **P**s. **P**ropter carum videbitur se gloriam sanctorum: et irascetur dentibus suis fremet et ta. propter cruciatum quem sentit desiderium peccatorum: bibit quod vltra spem non habet. **P**ropter ista tormenta sepulchrum fuisse dei in inferno. **S**im glo. in profunditate penae. **E**st et infernus: quasi quidam puteus: huius suplicii in quo sunt peccatores maiores: huius profundum in quo sunt peccatores maiores: huius profundum in quo sunt peccatores maiores. **P**s. **M**o me demergat tepetitas aqua: quo ad illos qui sunt in medio. neque absorbeat me profundum: quod ad illos qui sunt in fundo neque vigeat super me puteus: os suum quod ad illos qui sunt in superficie: hys sunt in superficie: tamen nunquam inde eribunt: quia puteus vigeat et claudit os suum. **Q**uarto auger eius pena ex ratione remedium quod haberet non potuit. **P**etierat qui demerit ad selazarus mitteretur: et cum erroris modico in aqua madefacto lingua eius refrigeraretur. sed ad primum ridentem abraham propterea non poterat dicere. **I**nter nos et vos chaos magnum firmatus est. **S**ed cum bñ Amb. illud chaos meritorum significat dramam. **E**st autem. **I**nter diuites et pauperes. **M**ag. **S**ir. **E**t quod postmodum immutari merita non possunt. **S**ed cum theophilum chaos magnum significat distantiam iustorum et peccatorum. **N**am sicut effectus eorum fuerit varius: sic in iustitias eorum non modicum differunt.

Del illud chaos pōt esse diffāria inter lucē
t tenebris: qm̄ boni sunt in luce: t mali in te
nebris. ij. Cor. vi. Que societas lucis ad te
nebras. Ad scdm̄ rñdīt dīcēs. Fīlī recordare
qz rece. bo. in vi. tu. Et si dicat. Euz bñ rñi
erat nolūstī lazaro dare micam: t ideo non
recipies gurrā ab eo. Adille anni sunt t am
plius qz dīes petij vñ gurrā t adhuc ha
bere nō potuit nec īmpetrū hēbīt. Mō est
est aliquis ita miser qz aliqd̄ recuperare non
possit aut peio aut mutuo aut mendicando
aut laborando. Sz dñatī nullū refrigeriū
nullū bonū recuperare poterūt nec precio: qz
precīū glōrie sunt ipsa bona opa qz ibi fieri
nō possunt. ioh. ij. Venit nōr qm̄ nemo pōt
opari. Nec mutuo: qz sancti de suis meritis
nihil eis mutuabūt. Uñ cūz fatue hñges a
prudētibz oleū peterēt rñderūt eis. Me for
te nō sufficit nobis t vobis. mat. xxv. Nec
mendicando: qz nullas poterūt īnuenire ele
mosynas. Prover. xl. Propter frigus piger
arare noluit: medicabit estare t nō dabit ei
Nec opando: qz habebūt manū ligatas t iō
nō poterūt opari. Adat. xxij. Ligatis mani
bus t. Quinto auge ē? pena ex rōne fra
trum suoz quos in inferno expectabat. Jo
dicebat. Rogo ergo te pater vt mittas laza
rum in domo pñs mei. E. Ista autē peti
tio fuit ex pre īniqua. ex pre fatua: t ex pre
uidā. Iniqua fuit: qz lazariū qd̄ viderat mī
serum iterūz volebat ad miserā destinare.
Fleuit dñs sup lazariū quē suscitauit ex eo
qz ipm̄ sicut dicit hīero. Ad hui? mūdi mise
riam iterūz reuocabat. Secundo ista peti
tio fuit fatua ex eo qz plus mortuis qz scri
pturis credendū esse putabat. F. Qd̄ autē
fuit fatuū asserere? dicit Lhys. triplici ratiōe
Primo qz lazarus resurrexit t multi cū ipō
surrexerūt: t tñ iudei credere noluerūt imo
ipsum lazariū occidere voluerūt. Secdo qz
scripture sunt a deo: qz qd̄ dicunt scripture
dicit deus. Ideo magis credendū est scriptu
re qz alicui hōi viuo vel mortuo. Tertio qz
si esset pñtudo qz mortui resurgerēt t hō
mines eis crederēt: dyabolus aliquos fanta
stice refuscitare posset qz multa falsa dicerēt
Tertio ista petitiō fuit puida. Sciebat em̄
qz ex damnatiōe fratū crederet ei? supplici
um: t ideo puidē faciebat si hoc impediēbat
Rogabat aut vt ad fratres suos lazar? mī
teret: qz sciebat eos esse adhuc ī mūdo. Ex
eo qz nō videbat eos in sinu abrahe cū laza
ro: nec secū in inferno. Preter aut istuz mo

dum sciēdi. Aug. in libro de cura p mortuō
agēda ponit alios tres modos qbz mori
ea que in mundo fiunt scire pñt. Pñō aliq
aiabus qd̄ de mūdo veniunt ea referēdū.
Sicut forte abraha sciuit statum lazari t di
uitis ipso lazaro indicante. Secundo scire
possunt an angelis qui presentes sunt oībz
que aguntur. Tertio possunt scire non soluz
presentia: sed etiam preterita t futura spī
tu dei reuelante.

¶ Feria. vi. scde hebdo. xl. Sermo primus.

Qmo quidam erat pa
ter familias qui plātauit vineam

et. Adat. xxi. Exponendo istud
euāgeliū litteratī sicut exponit glose. Di
cēdū est qz iste pñfamilias est dñs sabaoth
qui plātauit vineā. i. plebē iudaicā. De q
dī. Esa. v. Vineā dñi exercituum dñs israhel
est. Ista vineā trāsilit dñs de egypto: t in
terrā pmissiōis plātauit. ps. Vineā de egypto
eiecit gēres t plā. eam. Sepe eam ar
cūdit: qz custodia angeloz eam manūit.
Sed ppter eoz obstinatā maliciā ipā custo
dia angelica eos deseruit. Furta illud iere.
li. Curauimus babilonē t nō est curata: de
relinquam? ea. Et vocat ipam plebē iudaicā
eam babiloniā ppter cōfusiōē earū. Vbi
dicit glo. quedā qz audire sunt voces ange
lorum in aere dicentium. Trāscam hīs sedī
bus. Locular in ea fodit qm̄ legē sibi dedit
que multis preceptis eos torquebat. Tura
rem edificauit qm̄ replū erexit. Locauit agri
colis. Iste agricole sunt operari vinee. De
quibus dī. Adat. xx. De illo patre familias
qui operarios in vineā suā conduxit. Post
multū tps misit suos. i. pphetas ad recipi
endū fructū bonoz opoz. Sz agricole alios
secauerūt. vt Esa. alios ex cerebrauerunt vt
Eze. Aliū occiderūt vt Jere. alium lapidas
uerūt. vt Zacha. Tādē misit filiū suūz illū
extra vineā ceciderunt: qz extra ciuitatē ipm̄
crucifixerunt t occiderūt. Postea rps inter
rogauit eos dīcēs. Euz igit dñs vinee ves
nerit qd̄ faciet agricolis suis. Inter eos erāt
qdaz simplices t boni qz dixerunt. Adalos
male pder t. Erāt etiā qdaz sapientes qz istā
parabolā intellexerūt: qz scz deberēt rps oc
cidere. Propter qd dñs volebat vineā suā
gētibz locari. Et ideo respōderūt vt habet
Luc. xx. Absit qz rps ipm̄ occidat. vt vineā p
dant. qz faturi erant ostendit dñs p prophe
tam. Lapidem quem re. edi. hic fa. est. in ea

put anguli. Ad istam lapidē iste fuit lapis qz
dā parat? p edificatiōe tēpli: qz tñ nūqz con
grue locari poterat: qz psummato ope possit?
est sursum in angulo ita pgrue qz oēs mira
rent. Iste lapis est rps qz fuit a iudeis repro
batus: f. a deo i caput anguli posuit? qz a deo
caput ecclēie ē pñtū? t iō inqz: tollet a vo
bis regnū dei. i. rps qz dicit d seipō. Lu
ce. xvij. Regnū dei itrauos ē t dabit gētibz
i. illis qz recipient idē ei? Vel regnū dei. i.
sacra scriptura t cognitiō vñ? dei. vel regnū
dei ad istas. i. regnū celoz qd̄ a iudeis ē abla
tū t gētibz traditū ē. Adat. viij. Veniēt ab
oriēte t occiderēt t recubēt cū abraā: ysaac t
iacob i regno celoz. Filij autē regni ei cū
i tenebris. Postea subdit. Qui ceciderit su
per lapidē istū pñtū. sup quem hō ceci
derit cōteret eū. fm̄ gl. Ille qz credit t tamē
peccat cadit sup lapidē t nō pñtū: f. pñtū
gīt: qz ad pñiam refuat: f. qz qd̄ ē infidelis
sicut erāt iudei lapis sup eū cadit t cōterit.
qz nūqz pōt ad pñias resurgere qd̄ iū nō ha
buerit fides. Vel tūc aliqz sup lapidē cadit
qm̄ qz peccat qd̄ iū ē pñtū vitā: f. tñ nō con
terit: qz resurgere pōt. Scdz autē Lhys. Al
lud qd̄ cadit fortiter cadit pñtū duas cās aut
pñtū pñtū: aut pñtū pñtū altitudinem ni
miā. A Sic qdā grauiter cadūt: aut qz gra
ue pñtū pñtū: aut qz sunt i magnitudine
status. t tñ qz adhuc i vitā pñtū sunt: sz sup
lapidē cadāt resurgere tñ pñtū: f. i iudicio
post hāc vitā lapis diuine siue sup eos ca
det: t tñ nūqz resurgēt: qm̄ mali i corruptiō
bus derelicti sūt. Ideo pharisei t pñci
pes sacerdotū indignati uoluerūt ipm̄ tene
re: f. timore ppli: qz sicut pphētā cum habe
bāt nō fuerūt. B. Adstice autē vinea ista
est ecclēia in qua tot sūt palmites qz disse
rēt hōis. sūt autē qdaz palmites qz iū adhe
rēt: f. nō fructificāt. Isti sunt qz hñt fidē. sed
nō opa dei. de qbus dī. Job. xv. Qdaz palmi
tē i me nō ferēt fructū tollet eū. f. a pñtū
brōz. Alij palmites sunt qz nec viti adherēt
qz sunt pñtū: nec fructificāt: isti sunt heretici
qz a rpo sunt p fidē pñtū: t iō nullū bonū
facere pñtū. sicut dī. heb. xi. Sine fide ipossi
bile ē placere deo. de talibus dī. Zohan. xv.
Si qz i me nō māsferit mīttet foras sic pal
mes: t colligēt eū t in ignē mittent t ardet.
aliqz palmites sunt qz viti adherent t fructus
faciūt. de quibus ibidē dī. Qui manet i me
t ego in eo hic fert fructū. E. Sepes quas
circa istā vineā, f. ecclēia de? posuit signat cu

stodiam angeloz qua deus ecclēia ipaz mu
niuit. ipsi em̄ angeli dei sunt milites dei ec
clēiam ipaz custodiētes. De qbz dī. Job.
xxv. Numqd̄ ē numer? militū ei? Sicut autē
videm? qz in curia terrestris regis sunt qui
dā milites qz sp regē associant t corā illo de
cārāt. Alij qz hostes expugnāt. Alij qz caltra
t ciuitates regni custodiūt. sic in curia regis
celestis sunt qdā angeli qz ipm̄ associāt regē
t ad ei? honore decārāt sicut cherubin t ser
raphin. Esa. vi. Etiam ab alter t alter: san
ctus scūs scūs dñs de sabaoth de exerci
tū. Job. xxxv. Eū me laudaret astra mas
tū. Zohan. xxiij. Eū me iubilaret oēs filij dei. Alij sunt qz
turma t iubilaret oēs filij dei. Alij sunt qz
hostes dei. i. demones pñant sicut sunt stru
tes t pñtes. Apoc. xx. Factū ē pñtū magnū
in celo michael t angeli ei? pñtū. dācone.
Et alij sunt qui custodiūt puicias: sicut pñ
cipatus: alij sunt qui custodiūt ciuitates t
loca spūalia sicut archāgeli. alij pñonas sin
gulares sicut angeli. Esa. lxxij. Sup muros
tuos hierlm̄ cōstitui custodes rota die t no
cte nō tacebit. D. Locular qd̄ fodit signat
cruces in qua rps manibus iudeoz sic fuit
calceatus t compressus qz totus sanguis de
eius corpe exiuit. Xpus em̄ est vna nata de
ista uirgine qz dicit Ecclē. xxij. Ego
quasi vitis fructificauit suau. odo. Ista vna
fuit alba in natiuitate: qz rps sine omī pctō
fuit pñtū? t nāt? in cruce aut facta ē rubea
ppter sanguis aspñōē: vñ angeli admiran
tes dixerūt: quare rubrū est indumentū tuūz
t vestimēta tua sicut calcantiū in toculari.
Esa. lxxij. Post morte aut ista vna remāsce
nigra. Apoc. vi. Sol factus ē niger qz fact?
cilicinus. E. Turris ist? vince est ipa fū
des de. qz ecclā defendit aduersus hostes: ip
si em̄ fideles impugnant nūc p pñpā: mō p
aduersa. F. Per pñpā impugnat caro: mō
dus: t dyabolus. nam caro nūc trahere ad
delectabilia: mundus ad terrenas diuitias
dyabolus ad sublimes honores: f. isti res
stīt fides: qz cōtra delectabilia assumit car
nis aspiratē: contra diuitias volūtariā pau
pertatē: contra honores humilitatē. heb. xi
Fide moyses grādīs factus. i. egiuit se esse
filiū filie pharaonis: ecce quō p fidē pñma
psit honores magis eligens affligi cū pplō
dei qz tpalis pcti hñt iocunditatē: ecce p fidē
viat carnis molestiā t aspiratē. maiores dī
uitias existimās thesaurō egyptioz impio
peritū rps: ecce qz p fides desuperit diuitias
de hac etiam turri fidei fideles se defendūt

contra aduersa sue sint aduersa immissa a deo: sive a dyabolo: sive a mudo. Ad. ar. viij. Quid quod audit dñs mea? facit ea assimilabit viro sapiēti qui edificauit domū suā supra petra et descendit pluuia et venerūt flumina: et flauerūt vērē et irriguerūt in domū illā. et non cecidit: fundata enī erat supra petra. istō fūdamētū p̄ciōsum est fides xpi. i. eoz. xiiij. Fundamētū enī aliud nemo pōt ponere p̄ter id qd pōstrū est qd est xps iesus qui enī sic est in xpo fundat? non timet pluuia. i. ad ueritatē d̄ celo descendētē: nec timet flumina. i. p̄secutionē a terrenis tyrānis irruentem nec timet ventum. i. temptationem a demonibus qui sunt in aere venientem.

¶ Eadem feria sexta secunde hebdomade de quadagesime. Sermo secundus.

¶ Quid erat paterfamilias

h lias qui plātauit vineā. i. quālibet aīam fidēlē quā paterfamili. i. deus in corpore plantauit et ipaz angelice cure deputauit? quā sepe munuit qd dñs plātarī et fodi et suo tpe videmīari. A Circa istā igit vineā septem p ordinem videnda sunt. 1. Prio quare de? paterfamilias dñs ad qd dñs dñs: qd tres familias possidere dñs seu cognoscit. vna est in hoc mudo. s. congregatio oīm electorū. Alia est in purgatorio. Tertia ē i celo. Illi autē qd sūt i inferno nō sūt de familia dei: s. de familia dyaboli: illō repñat sacerdos qd de corpore xpi facit tres pres: ad inuēdiū qd corpore xpi mysticū in tres pres ē diuisum. B Illa enī ps quā sacerdos in calicē abscondit et i vino cōsecrato ifundit signat illā prē qd ē i celo qd ab omib? p̄nalit ab scōdīs et tōrētē diuine voluptatis potat et inebriat. Alie autē due pres signāt illā qd ē in mudo et illā qd ē in purgatorio: qd illi adhuc multis p̄nalitatibus exponunt: nec plene adhuc diuino amore fruunt. Scōdō vidēdus est quare aīa vinea dicat. ad qd dñs dñs ē qd hī. Thys. sup. Ad. ar. Sic de vinea nascitur gemme: et ex gemis flores et de floribus vuer: de vuis vinū dicit. sic de aīa viri iusti nascunt bone cogitationes tāq gemme: sicut enī gemme sunt principia oīm fructuū: sic cogitationes bone sunt principia bonorum opoz: p̄iūscp enī hō aliquid boni faciat illō cogitatione p̄rartat: et illud p̄ncipiū habere nō possumus a nobis: s. a deo. n. eoz. xiiij. Ad qd sufficientes sumus cogitare aliqd boni a nob et ex nob: et sicut ex gemis nascū

tur flores: sic de bonis cogitationibus bone voluntates que. sic sunt apud dñm suauis quemadmodum odoriferi flores: et sicut ex floribus nascunt vuer: sic de bonis voluntatibus nascunt bone operationes. Ecce. xxiij. Flores mei fructus honoris et honestatis. Istas autem duo. s. bonas cogitationes et bona opera a nobis similiter habere non possumus: sed a deo. Phil. ij. Deus est qui operat in nobis velle et perficere p sua voluntate. Sicut autem de vuis vinum elicit sic et bonis operibus etiā in p̄nti magnum gaudium generat. Unde super illud. ps. In custodiēdis illis retributio multa dicit glō. Non tantum p eis in futuro reddet p̄miū sed etiam in eorum custodia magis ē gaudium. Tercio videndum est quare de? plātauit. Ad hoc dicendum qd fecit p̄ter tres causas. Prima est vt opera sua deus p̄ficeret: fecit quidem creaturam pure spiritualem: sicut angelum pure corporalem: sicut lapidem vel lignum: et ideo ne in dei opere nullo uerso remaneret aliquid incompletus oportuit qd deus faceret tertiam creaturam. scilicet corporealem et spiritualement: et ideo ipsam aīam corporei adiunxit. Secunda causa ē vt aīa i corpore et per corpus multa merita acquireret. Quedam enī sunt in quibus aīa si ne corpore potest mereri: sicut in diligendo deum: et in cognoscendo deum: et in comine morando deum: et in meditando de deo: imo sepe anima in talibus a corpore impeditur. Sap. ix. Corpus quod corrumpitur aggrauat animam et deprimit terrena inhabitatio sensum multa cogitantem. Alia qdam sunt in quibus anima non potest mereri nisi in corpore et per corpus: sicut in ieiunando: et peregrinationes faciendo: et martyriū sustinendo. Tertia causa est vt maiorem gloriam perciperet: si enim anima fuisset a corpore separata. fuisset glorificata tantum in contemplatione diuinitatis: nunc autem homo glorificatur in anima in contemplatione diuinitatis: et in corpore in visione humanitatis. Quarto videndum est que sit sepēs huius vinee: ad quod dicendum qd sepēs huius vinee est custodia angelorum. qd liber enim anima habet vinum angelum: ad sui custodiam deputatum: et hoc in quinto plici statu suo: scilicet dum est in vtero ne suffocetur a dyabolo: dum est egressa ab vtero ne a primo baptismo impediatur: dum est

viuēs in mudo ne ad petā p̄rartat: dñs est in morte ne de fide temporet. vel a confessione impediatur: dñs recedit post mortē ne dyaboli laqis capiat. Iste sunt quinq? rie quas aīa facit in quib? angeli cā custodiūt. ps. Angelis suis deus mada. de te vt cu. xc. Quinto videndum est qualis ista vinea sit putanda. Ad qd dicendum qd sicut dicit amb. Vineā p̄fisa fructificat. semiputata frōdescit. neglecta lurriat. vinea igit aīa nō ab oib? vitijs recit sa fructificat bona opera. ioh. xv. Quid qui fert fructus purgabit enī et fructū plus afferat. Vineā semiputata. i. aīa negligēt et semiputata purgata frōdescit: qd talis hō multa folia dñor et paucos fructus operat: iō tales a deo sunt maledicti. Sicut p̄ in ficulnea qd habebat tñ folia: cui dñs maledixit vt habetur Ad. ar. xi et Ad. ar. xxi. Vineā ergo neglecta. i. aīa nullis vitijs purgata in palmitibus lurriat. et iō nō p̄fert vinas dulces. i. opa deo grata: s. labruscas. i. opa deo odiosa. Esa. v. Expectauim? vt faceret vinas et fecit labruscas. in talē vineā sepe ascēdunt vepres cōcupiscentie carnalis. Esa. v. Non putabit nō fodiet et ascēdēt sup eā vepres et spine. Serto videndum est qualis ista vinea sit fodiēda. Et dicendum qd ista vinea quattuor sunt fossorēs. s. pudor: dolor: timor et amor. Primo pudor quidē hē terrā duras cordis mollificare. Debet enī peccator erubescere de seipso. Ro. vi. Quē ergo fructus habuistis tūc in illis in quib? nūc erubescitis. Talis autē pudor cor durū emollit. Alii dicebat ioh. xxiij. Deus emolluit cor meū et oipotēs turbauit me. Scōs fossor est dolor qui cor mollitū scindit vomere d̄ritōis iohel. ij. Scindite corda vestra nō vestimēta v̄ra. Tercio fossor est timor qui oēs lapides. i. peccata omia qd in corde scisso inuenit hē extra p̄uicere. Eccl. i. Timor dñi expellit peccatū. Quartus fossor est amor dei qui oēs palmites infructuosos ad radicē vitis subortos. i. oēs amores mūdānos h̄uelleret eradica. Aug. Qui biberit de fluuio para dist? gutta maior est oceano restat in eo stris mūdipenit? errincta sit. Septimo videndum est de vindemiatione ista vinee. Ad quod videndum qd ista vinea vindemiat in amore et in iudicio quādo scilicet deo de omnibus operibus nostris rōnes reddemus. S. mlti erūt qui nō dabūt deo vinas dulces. i. opa deo suauia: s. vinas felles. id est peccata venenata. Deut. xxxij. Vinas cor

uas felles: et bo. ama. De talib? dñs ieremie. rtiij. Confusi sunt agricolae operuerūt capita sua. S. Hodie quidē sunt tres mali vindemiatōres quia vineā istā vindemiat: scz auaricia. luxuria: et supbia. De quibus dicitur in ps. Vindemiat eā oēs qui p̄regreditur in viā exterminauit eā aper de silua singularis ferus depastus est eam. Ambulantes per viam sunt auari qui nō cessant discurre. Aper de silua est porcus siluestrius et significat luxuriosum qui efficit porcinus et immūdnus. singularis ferus est sup? qui vult esse singularis et nullū sup se vult hēre. Et est fer? i. crudelis qd vult oēs opprimere. Isti oēs istā vineā sic vindemiat qd xps vix aliquos racemos. i. aliquos pauperes et simplices potest habere. michē. viij. De mihi quoniam factus sum fici qui colligit in autumnino racemos vindemie.

¶ Sabbato scōe hebdo. xl. Ser. i.

¶ Quidam habuit

duos filios. et dixit adolescentior ex illis pa. Lu. xv. In isto euāgelio sit mentio de filio p̄digo aduerso: et postmodū conuerso: et de patre benigno. Et iō tria sūt notanda. Primo p̄tōis aduersio. cū dñs. Per egre p̄fec? est in regione lōginquā. Scōdo p̄tōis conuersio cū dñs. In se reuertis. Tercio dei benigna receptio cū dñs. Vidit illū pater mia mor? est. A Circa primū notādum qd p̄tōis a deo se aduertens tres misfias incurrit. Prima est qd se a deo elōgat. viij dñs qd p̄tōis fecit? est in regione lōginquā. ps. Longe a pec. re. Et Prouer. xv. Lōge est dñs ab impiijs. et tñ in ditate se de? nō elōgat ab hoīe lz ita videat. s. hō se elōgat a deo: sicut pōit exēplū Dyonijs? dices qd si nauis impigat i petra nō elōgat petra a nauis: s. nauis a petra. Qro autē p̄tōis magis se elōgat a deo tāto magis appropinqt ad deū. Sicut hō volēs se elōgare ab oriēte appropinqt ad occidētē. et si elōgat se ab austro: appropinqt ad aquilonē. in deo enim quasi oriēte occidēs sunt ei? mia et iusticia. auster et aquilo sunt ei? gratia et potētia. Qui igit se elōgat a misfiorcordia dei? p̄ueniente. appropinqat ad eius iusticiam vlciscētes. et qui elōgat se ab eius gratia subleuēte: appropinqat ad eius potētiā puniēte. Sicut patet de iōna qui fugere voluit deum p̄cipientem: et inuenit deum puniētem. Secunda misfiorcordia peccatoris est: quia omia bona sua dñs

pat. Unde dicitur. Dissipauit substantiam suam uiuendo luxuriose. Quis enim cetera peccata omnia bona consumat: precipue tamen luxuria dissipat. Oportet bona spiritualia: corporalia: naturalia: spiritualia et gratuita. **B** Dissipat quidem corporalia bona: quia ipse corpus deducit ad presumptionem. **I. Cor. vi.** Qui fornicatur corpus suum peccat: sed in sui corporis assumptione. Dissipat bona sua naturalia: quia memoria ebriatur ut nihil spirituale possit reminisci. Rationem obnubilat ut nihil spirituale possit intelligere. **I. Cor. ii.** Alialis homo non percipit quod sunt spiritus sancti. Dissipat etiam bona gratuita. **Epist.** Nulla res sic perdit virtutes sicut corporalis volupras. Dissipat bona spiritualia: quia deducit hominem ad pauperatē. **Prover. xxi.** Qui nutrit fornicatorem perdit substantiam suam. Tertia miseria est: quia peccator famē tollat. Ideo dicitur: quia peccator egere. Nulla enim satietas est in delictis diuitijs nec in honoribus. **Ubi Prover. xxi.** Dicitur quod tria sunt insatiabilia: scilicet infernus terra sitis: et ignis. Per infernum significatur superbus: quia sicut infernus non satiat aīabus sic et superbus non satiat honoribus. Per terram significatur auarus: quia sicut terra sitiens non satiat aqua: sic nec auarus pecunia. Per ignem significatur carnalis concupiscentia: quia sicut ignis non satiat lignis: sic nec concupiscentia delectationibus prauis. **E** Secundo ponitur peccatoris conuersio. Ad cuius conuersionem tria concurrunt. Primum est status sui cognitio cui dicitur. **In se reuerfus dixit.** Debet autem peccator penitentis quatuor cognoscere se dicitur. **Breg.** ubi fuit: ubi est: ubi erit: ubi non est. Ubi fuit: quoniam in peccato. et ideo debet dolere. **Ierem.** iij. Scito quod malum est et auarum reliquisse te dominum deum tuum. Ubi erit: quia in iudicio: et ideo debet timere. **ps.** A iudicijs enim tuis timui. Ubi est: quia in miseria. et ideo debet gemere et erubescere. **ps.** Memine quia in colatus meus plongatus est. **Bern.** Agnosce ubi es et ingemisce. Ubi non est: quia non in loco proprio sed gloria ad quam sua creatione fuerat ordinatus et ideo debet suspirare et illam cum desiderio petere. **ps.** Una peti a domino hanc regem ut inhabitarem in domo domini omnibus diebus vite mee. **S**ecundum est oris confessio. quod notatur cum dicitur. Pater peccavi in celis. id est coram angelis et sanctis dei: coram te. id est coram te seculo te vident. Quia igitur peccavi coram te quod es iudex meus: mihi tamen debeo erubescere et timere. **Boetius.** Magna est vobis si dissimulare non vultis idcirco necessitas poenitentis cum

omnia agitis ante oculos iudicis cuncta cernentis. Quia peccavi coram angelis dei quod sunt custodes mei debeo multum dolere quod iniquus in me fuit eos peristitui. **Esai. lxxv.** Angeli pacis flebunt ante me. Quia peccavi coram sanctis et curia celesti qui sunt meritis me nutriti debeo multum dolere et flere: quia ipsam nutriticem meam contristavi. **Baruch. iij.** Contristasti nutriticem vestram hierusalem. Tertius est satisfactio: quod notatur cum dicitur. Fac me sicut unum de mercenariis tuis. **q. d.** Parat sum a modo satisfacere spe mercedis eterne. **D** Est autem differentia inter unum mercenarium filium. **Seruus est** qui solo timore abstinere a peccato. **Mercenarius est** qui intuitu mercedis seruit et cauere offensam. **Filius est** qui solo amore seruit et vitare offensam. **Iste igitur primo erat seruus:** quia vni ciuium. id est demoni adhererat. et quoniam peccator pascebat. id est brutales motus satiabatur: sed postea factus mercenarius quoniam spe mercedis vite eterne deo voluit seruire. Sed pater celestis eius filium fecit quoniam ad suam hereditatem eum recepit. **E**cce ista benignitas dei quia peccator de seruitute diaboli extrahit ipsum tanquam mercenarium spe mercedis eterne facit seruire sibi et tandem tanquam filium ad eternam hereditatem eum recipit. **T**ertio ponitur benignitas dei receptio. Recepit enim cum velociter: dulciter: honorabiliter: et letanter. **Uelociter** quidem cum recepit. **Ubi dicitur.** et accurrens etc. **S**emp enim deus propius est in miserando: tardus in puniendo: quod autem sit tardus in puniendo dicitur. **Bern.** iij. **Lum.** audis seruum dei deambulantis in paradiso ad auram post meridiem etc. ecce quia vadens ad puniendum transgressionem non curabat: sed deambulabat. id est lenito passu incedebat. et non ibat impulsus ab aura sed contra auram. quoniam ad puniendum vadat sua misericordia sibi resistit. et non iuit in meridiem statim scilicet quoniam adam peccauit: sed expectauit usque post meridiem. Vadens vero ad miserandum dicitur quod currebat. Nam sicut dicitur. **Eris.** Illud quod homo contra naturam facit pigre facit. **U**ero deo est contra naturam suam punire ideo ad puniendum est tardus. Quia secundum suam naturam est misereri semper et parcere. ideo ad puniendum miserandum est promptus. **S**ecundo re dicitur super collum eius. Facit deus erga peccatorem ad similitudinem vultus: quia primo cadaver a lege videt. Deinde aduolat: postea in cubitum super eum. tandem sibi incorporat. Sic etiam dominus hic facit: quia cum adhuc longe esset

eum oculis meis vidit: deinde accurrens aliam me et virtutis ad eum volauit. Postea collum eius superincubuit et incidit et tunc eum deosculatus et reconciliatus ipsum sibi tanquam membrum suum incorporauit. Tertio recepit eum honorabiliter. quia fecit eum indui stolam primam. id est innocentiam quam in baptismo induerat: sed per peccatum eam perdidit: per penitentiam vero eam recuperauerat. Sed quia non sufficit habere innocentiam nisi fiant bona opera. non sufficit abstinentia a malo nisi fiat quod bonum est. ideo subdit. Et date anulum in manu eius. id est gratiam operandi. **G**ratia enim dei est anulus suus signaculum quo signantur serui dei a seruis diaboli. de quo signo dicitur. **Thimo. ii.** Firmum fundamentum dei stat huius signaculum hoc. Cognouit dominus qui sunt eius. Sed quia in operando multa aduersa incurrunt: ideo indigent forti patientia. et hoc est quod dicitur. Et calciametum in pedes eius. Calciametum enim pedes munus contra duriciem vite: et ideo significat constantiam contra aduersa. **Q**uarto recepit ipsum gratanter. unde dicitur. Manducemus et epulemur. In conuersione enim peccatoris magnus est gaudium: supra illud luce. **xxv.** Gaudeat angelus dei super uno peccatore penitentem agere etc. **M**agis gaudet deus angelis et ois sanctis. **I**deo dicitur. **Esai. lv.** In leticia egrediemini. **S**ed de peccato et in pace deducemini. id est penitentiam. Montes. id est altitudo et sublimitas personarum. et colles. id est altitudo angelorum cataractae autem vobis laudem. et ois lingua regionis id est collegium ois sanctorum plaudent manibus. **I**dem sabbato secunde hebdomade. Sermo. ij.

Alit tu semper mecum es

et oia mea tua sunt. Quis ista verba dixerit pater filio quod secum manserat ut ipsum placaret. **pater enim esse verba virginis loquens ad filium et dicens.** Fili tu semper mecum es etc. In quibus verbis tria notantur. **1.** Primum est ex preuersione materna dilectio cum vocat eum filium dicens. Fili. **S**ecundum est ex preuersione matris in diuinitatis habitatio cum subdit. Tu semper mecum es. Tertium est ex preuersione omnium bonorum conuersione cum subdit. Oia mea tua sunt. **A** Circa primum notandum quod beata virgo fuit vera mater christi: non tamen vera mater: sed etiam fuit studiosa et pia mater. Vera quidem mater fuit: quia materiam carnis sibi dedit: conueniente loco in utero sibi tribuit: conueniente nutrimento sibi ministravit. Ista enim tria faciunt veram matrem. **Sapient. vij.** In ventre matris mee figuratus sum caro,

ecce quia christus in utero loco conueniente a matre habuit decem mensium tempore coagulatus sum in sanguine et semine hominis. ecce quia christus materiam corporis a virgine tora sumpsit. et ideo dicitur et semine hominis. id est et sanguine hominis. Alii enim homines formantur ex semine hominis. christus vero ex semine hominis. id est virginis. **E**t sequitur de lactamento somni conuenientis. ecce quia accipit conueniens nutrimentum quo in utero nutritus erat et delectabatur. **S**ecundo fuit sollicita et studiosa mater. Adeo quidem studiosa fuit quod sicut dicit Bernardus. Oia opera mie circa personam filij exhibuit. **I**psam enim indumento carnis induxit. ipsam in hospitio uteri sui nouum mensum tenuit. ipsam lacte virgineo nutritum et porasuit. ipsam per infantile etatem infirmum fuit. ipsam in carcere crucis postquam vixit. eius sepulture interfuit. Tertio fuit mater pia: **F**ons enim pietatis nouum mensum in utero suo habitauit. et ideo tota pietate respiciens. **B** Adeo similis aurore: solis et lune. armis teget acies et maris stelle. **Lanti. v.** Que est ista quod progreditur quasi aurore color. pul. ut luna elec. pul. sol ter. ut ca. aci. ordi. **A**ssimilatur enim aurore: quia eius materia oibus est necessaria. sicut enim aurore est media inter diem et noctem sic et ipsa est mediatrix inter diem et hominem. **A**ssimilatur lune: quia eius materia oibus est vicinior. sicut enim luna pre ceteris planetis terre magis est vicina: sic et ipsa pre ceteris sanctis peccatoribus est magis propinqua. **A**ssimilatur soli: quia eius materia oibus est color. sicut enim sol lucem suam et calorem oibus tribuit: sic et ipsa lucem et calorem eius materia oibus expedit. **A**ssimilatur armis et acies: quia eius materia oibus est potentior. Quia ipsa hostes. id est demones cōderit et expellit et eis terribilis existit. **N**ihilominus assimilatur stelle maris: quia eius materia est oibus diuturnior. sicut enim ceteris stellis occidentibus stella maris non occidit: sicut ceteris sanctis non erant diuitibus: maria enim non deserit. **S**ecundo ponitur ex preuersione christi in diuinitatis habitatio cum dicitur. Tu semper mecum es. **X**ps enim semper matre fuit in triplici statu suo. id est esset in matris utero dum viueret in mundo: et dum recessit de mundo. **M**ā dum esset in utero matris ipsam sanctificauit. dum viueret in mundo ipsam ad oia peccata conseruauit. dum recessit de mundo ipsam gloriam totam et luminosam fecit. **P**rimo igitur ipsam sanctificauit. tres quidem sunt concupiscentias et naturas. una qua quod sine peccato concipitur et sine peccato nascitur: et hoc modo non est conceptus et natus sine peccato nisi solus christus qui

Et cōceptus ē et natus sine peccatō. Alia est qua qd cū peccatō cōcipitur et cū peccatō nascitur. ista est cōceptio nra et natiuitas nra: qz cū peccatō cōcipitur et cū peccatō nascitur. Alia est media qua qd cū peccatō cōcipitur et sine peccatō nascitur. Et sūm Ber. talis fuit cōceptio et natiuitas brē vir gūis. Fuit enī vt asserit in epla ad canoniz cos lucidū. cū peccatō originali cōcepta et sine peccatō nata: qz a spūscō fuit sc̄ificata et ab oī peccatō mūdāta. et ideo sūm Ber. fuit ante sc̄tā q̄ nata. Ista triplex differētia tāq̄s Job. iij. vbi loquit de nocte originalis culpe dicēs. Pereat dies in qua natus sum: et nō in qua dictū est conceptus est hō. et loquit. Obreue b̄ietur stelle caligine ei? expectet lucē et nō videat nec ortū surgētis aurore. Ecce qz hic notat lucē aurore et stellas. per solē xps. per aurore virginē marīa. p stellas ceteri sc̄ti in tellurē. Mor igit originalis culpe nō vidit xps nec q̄tū ad cōceptū nec q̄tū ad ortū ideo dicit. Expectet lucē et nō videat. Auro rā. i. virginē brām vidit q̄tū ad cōceptū sed nō vidit q̄tū ad ortū. et ideo dicit. Nec ortū surgētis aurore. Stellas autē. i. viros sc̄os ipsa nō originalis cōcupiscētiā vidit et in cōceptu et in ortu. et ideo ex toto obreuebati sunt et hūc tenebrosū conceptū et tenebrosū sum ortū. ideo dī. Obreuebati stelle caligine ei? Sedo fuit secū dū vīueret in mundo qz ipam ab oī peccatō conseruauit. Fuit enī vt pulchre deducit sc̄tus Thomas tertia pte q. xxvij. ar. iij. sine peccatō mortali originali et veniali. Rari sunt q̄ sibi caueant a peccatō mortali. rariōres q̄ sibi caueant a veniali. rarissimi q̄ nascunt sine originali. ideo dī. rarissimi qz nō fuerūt nisi tres in veteri et nouo testamēto. s. xps. ieremias. et iohēs baptista. De brā virginē dī. Eari. iij. Tota pulchra es amī. mea et ma. nō est in te. Ipsa enī fuit pulchra: qz ab oī peccatō mortali penit? elōgata. Ipsa fuit tota pulchra: qz in carne et aīa ab oī originali aliena. Ipsa fuit sine macula qz ab omnivāli immunitas effecta. Tercio fuit secū qm̄ exiuit de mūdo: qz ipam totam gloriofam et luminosam fecit. hec est illa mulier de qua dī. Apoc. xij. Mulier amīca solis et luna sub pedibus ei? et in capite ei? corona stellas. xij. et in vtero habēs etc. Et Ipsa enī est luminosa a pre supiori: qz habet corō nā stellas in capite. Duodecim stelle sunt xij. ordines. sc̄s. ir. ordines angelor: et tres hoīm. s. marty: cōfessor: et virginū. isti oēs eā coronāt: qz eam cōronāt. Est luminosa a

parte inferiori. ideo dī. et luna sub pedibus ei? p lunā significat ecclīa quā sub pedib? habet: qz eā sub ptectione tenet. Et luminosa ex pte exteriori: qz est amīca solis. i. gloriā ficata corpe. Et luminosa ex pte interiori: qz in vtero hūis. Ipsa enī diuinū splēdore in vtero habuit: tota luminosa remansit. Tercio ponit ex pte mris et filij bonor oīm cōcātio. ideo dī. oīa mea tua sunt. Sūa enī q fuerūt filij fuerūt mris. et cōuerso. Filij tria habuit. s. carnē aīam et diuinitatē. et ista fuerūt dīgnis. s. caro p gnationē. aīa p amorē. diuinitas p frūitionē. Eari. vlt. Que est ista q̄ ascē. de deserto. del. afflu. et innixa sup dilectū suū. Caro xpi et dīgnis fuit terra: nō terra orti s. deserti. qz ab oī humore cōcupiscētiā fuit arida et nulli vicio vnq̄ apta fuit. et ideo ambo i deserto fuerūt habitatores: qz carnē clausam et integrā habuerunt. Fuit etiā affluēs delirij in q̄tū delectabatur in cōtēplatiōe et frūitiōe deitatis. Fuit etiā sup dilectū innixa in q̄tū ipsa ei? aīe p amorē fuit cōiūcta. Sūa etiā q fuerūt in tre fuerūt filij. i. a filio. s. ei? hūilitas dīgnitas et fecunditas. A filio qdē habuit hūilitatē suā q̄ tāta fuit qd deū de celo ad se traxit. Cant. i. Eū cēt rex i accu. suo. i. in sinu paterne. natus mea de. odo. suū. Marcius est herba parua et odorifera. et significat hūilitatē marie. ad cui? odorē xps in ei? vter? venit. Iste enī vnicornis q̄ a nemine capi pōt nisi a puella dū in sinu eius caput reclinat. Sedo a filio habuit dīgnitatē suā q̄ tāta fuit qz etiā alto rū corda penetrabat. et oēs mor? prauos ex tinguēbat. Unde quis pulcherrima fuerit a nullo tñ vnq̄ potuit cōcupiscēti ex eo qd puritas penetrabat oīa corda et ea reddebat casta. ideo assimilat mirrhe et cedro. Sicut enī odor mirrhe expellit vermes: et cedrus expellit serpētes. sic ei? puritas expellat de cordib? alior oēs mor? brutales. Tercio a filio habuit fecunditatē q̄ tanta fuit qz uat tre fecundauit et totū mundū satiauit recte: uir? et recōcliauit. Fuit enī tanq̄ arbor fecunda q̄ nobis illū fructū attulit. De quo dicit Lucē. i. B̄ndictus fructus vteris tui. Eū odor patrē recōcliauit vt possit dicere Benēs. xxvij. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni. Cuius sapor totū mūdū delectat. Ecclē. ix. Breuis est in volatilib? avis et in tūcū dulcoris habet fructus eius. Lūc color: id est species et visio faciei beatitudinis facit. Job. xviij. Nec est vira efēma vt

cognoscant te solum verum deum.

Domica. iij. quadragesime. Sermo. i.

Ratiscus eiciens demonium et illud erat mutum. Luc. xi.

Et diabolus in isto tpe qdragesimali magis exerceat conat? rēp̄tationis. ideo ecclīa in duab? dñicis pcedentib? et in ista rēp̄tatione suas admoner esse cauendas. A Corus enī quos temptat q̄tū sūt gñā. 1. Quosdaz enī temptat sed nequaq̄ superat. 2. Isti significant p rēp̄tationē xpi. Alios temptat et superat et p diuersa vicia verat. isti significant p filiā mulieris chananee. Vñ dī. Math. xv. Filia mea male a demonio veratur. Alios rēp̄t et superat sed tñ postmodum p rēp̄tationē expellitur. isti significant per istum demoniacum qui curatus fuit. Alios temptat et superat sed postmodum fugat: s. tandem postmodum ad eos redit. Isti significant p hoc qd dicit. cū in mūdus spūs erit rit ab hoīe etc. Iste autē demoniac? nō tñ mutus erat sed etiā cecus. vt dī. Math. xij. Et ideo p eū peccatō significat. B Circa ei? curatōem xps ostendit suā potentia: sapiētiā: et bonitatē. Prio qdē triplex opus magne potentie circa eū ostendit. Prīmū est: qd de montū ab eo expulit. Peccator enī in domū cordis sui demoniū dūcit: xps tanq̄ mālā pēssonariū de domo expellit. Et in tribus enī casibus qd de domo pducta pōt expelli. Primo qdē qm̄ pēssonē non soluit. de? enī dedit hoī tria de quibus vult pēssionem hē. s. corpus: aīam: et res tpales. naz de corpe requirit ieiuniū de aīa requirit oīes de reb? requirit elemosinas. Diabol? autē perhibet ieiuniū qz ē sibi venenū. dicit enī Ambro. q spūū hoīs ieiuni ē serpēti venenū per qd dāf intelligi q venenū serpēti infernali est ieiuniū. Prohibet ordines: qz sunt in cendū ei. Tob. vi. Lordis ei? particulā sup carbonēs ponas. fumus eius extirpat oē genus demonior. fumus est oratio que quando exīt a corde inflāmato p amorē fugat omnem demonē. Prohibet elemosinas. qz sibi sūt iaculū. vñ dī. elemosyna. eccl. xxiij. Super scitum potēris et sup lanceā aduersus inimicū tuū pugnabit. Sedo pōt quis expelli de domo pducta qm̄ in prauū vīus eā vertit dyabolus enī cor hoīs in p̄stibulum puerit dū ibi ponit inmundicias oīm peccatō. Dicit Apoc. xviij. Facta est babylon habitatio demoniorū quo ad peccatū auaricie. qz auaricia

est simulacrorū seruū? vt dī. Eccl. iij. Et custodia oīs spūs imūdi: quo ad peccatū luxurie et custodia oīs volucris imūde: quo ad peccatū supbie. Tercio de domo pducta expelli qd pōt qm̄ dñs ei? caret habitatio et eam vult hē. D In aīa sūt tres dom? in quib? dñs habitare vult. s. memoria. itellētiā et volūtas. et iō diabol? merito dī expelli. In domo quidē mēorie vult habitare p suoy vñficiōrū recordationē. ps. Admōr fui dīez anti quoy me. sup. in om. o. tu. etc. In domo itellētiā vult habitare p peccatō nroy. p̄nuas ligētiē vult habitare p peccatō nroy. p̄nuas meditatōes. epla. xxvij. Recogitabo tibi omnes ānos meos i amaritudine aīe mee. In domo volūtaris vult habitare p sui p̄nuas dilectōes. Vñ postq̄ dñs dicit iob. iij. Si quis diligit me sūmōnē meū sua. Et subdit et ad eū veniem? et māsōnē apd eū faciemus. Sedo op? potētiē fuit qm̄ mutuo loqam restituit: p̄tōr qm̄ qz loquat: tñ mutus est Deus enī dedit hoī linguā ad tria officia. s. vt deū laudet: vt primū edificet: se de peccatis suis accuset: s. peccator ē mut? qz deū nō laudat: s. blasphemar. Rom. ij. Romē enī dei p̄vos bla phemā inter gentes: vnde p̄phetā: oēs creaturas ad deū laudandū inuitat: inter ceteras dracones: infernum: serpētes dicēs. Laudate dñm de terra dracones et omnes abyssi. Item serpētes et vo. p̄. nuf. q̄ autem inuitat supbos. auaros et luxuriosos: qz tales non laudant dñm: sed blasphemant: ex quo videt q peccatores sunt peccatores draconibus: serpētib? et inferno. Sedo cundo peccator est mutus: qz primum non edificat: s. scandalizat. Ecclē. xxvij. Lingua tertia multos commouit et dispst eos de gēte in gētem. Prima lingua est diuina seu angelica que est p̄fectorum cuius est loqui ea q sunt ad dei laudes et edificatiōem primi Ecclē. li. Dedit mihi dñs linguā meā et i ipsa laudabo eum. Secunda lingua est humana que est ligua imp̄fectorū cuius est loqui de mūdō: et de his q requirit necessitas hūana. i. iob. iij. Ip̄i de mūdō sunt et iō de mūdō loquunt et mūdus eos audit. Tercia lingua est dyabolica: et ista lingua est p̄fectorū hoīm cuius est detrahē et mendaciū dicere. Job. viij. Cum loquit mendaciū ex p̄p̄is loquit. Qui igit deus laudat et primū edificat. ille loquitur prima ligua: id est angelica siue diuina: qz secularia negocia tractat. ille loquitur lingua sc̄da. id ē humana. qui primū scandalizat. ille loquit lingua

tertia. f. dyabolica. **T**ertio peccator est multus: quod de suis peccatis se in pessione sua non accusat: cum tamen dicat puerb. xviii. Justus in principio hominis accusator est sui. Peccator enim habet principium. f. mala cogitationes: habet et medium. f. malu psumsum habet et finem. f. malu opus. non tamen medium. i. malu psumsum: f. etiam principium. i. malas cogitationes et delectationes. Tertium opus peccatoris fuit: quod sibi lumen restituit: signum est autem quod peccator est illuminatus: quoniam videt animum et retro: a dextris et a sinistris. sicut dicitur de sanctis aialibus. Apoc. iiii. q. plena erant oculis animum et retro: i. circuitu. ille videt retro quod considerat peccata sua et habet inde dolorem. ille videt animum quod considerat dei iudicium et inde habet timorem. ille videt a dextris quod considerat mundi prospera quod sunt vana et ad ea non allicitur per amorem. ille videt a sinistris quod considerat adversa quod sunt brevia: et inde non fragitur per desperationem. **S**ecundo peccator ostendit suam sapientiam in calumniarum profuratione: dicit enim quod peccator expellere demonia in beelzebub principe demoniorum: f. peccator ostendit per quatuor rationes non esse vera quod dicebat. Prima assumitur a pre demoniorum: et talis est si enim in aliquo regno aliqui diuini oris opus quod ad nihilum redigat: si ergo demones mutuo se expellerent si biniuice prius essent: et ideo iam ad nihilum redacti essent: et in malorum cordibus non regnaret quod tamen verum non est: timor regnat et ideo diuini non sunt. ista ratio adiungit per quod dicit Hieronymus. Concordia pueri crescit. discordia maris dilabuntur. Secunda ratio sumitur ex pre iudeorum et apostolorum: et est talis: filii vestri. i. apostoli mei de vobis progeniti expellunt demones: hunc enim meum filium vestrum. i. exoraciste vestri expellunt demones: hunc exoracismi: si igitur illorum electione deo attribuitis: meam quoque filii attribuire deo debetis: ista ratio adiungit per illud quod dicitur in hystoria. schola. quod salomō fecit quiddam exorcismos per quos exoraciste iudeorum demones expellebant. Tertia ratio sumitur ex pre christi et ipsius dyaboli: et est talis: dyabolus tamque fortis mundi tamque castrum suum pacifice possidebat: f. ego fortior ipso vici et ligauit: et quod igitur ego sum fortior et ipso vici et ligauit teneo et aurilio non indigeo. ista ratio adiungit per illud quod dicitur. Pet. ii. A quibus super perat est huiusmodi seruus. Quarta ratio sumitur a pre christi et ipsorum demonum: et est talis: ego et dyabolus habemus priam voluntatem: quod non est mecum et me: ego enim volo oē bonum. ille oē malus. ego humilitatem: ille superbiam habemus: enim priam operationem: quod qui non colligit mecum dissipat: ego enim colligo homines ad fidei

veritatem. ille dissipat per errorem. ego colligo ad virtutes. ille dissipat ad vicia. **I**stam ad iunat per illud quod dicitur. cor. vi. Que cōtēntia christi ad belial: aut que societates lucis ad tenebras. Tertio ostendit christus suam bonitatem. et hoc in sua benigna ammonitione qua nos amonet ut reciduum caueamus: cum dicit. cum in mundum spiritus erit ab hoste. et potest intelligi de iudeis ut sit sensus. vos dicitis quod ego eicio demonia in prin. demo. sed ego possum dicere de vobis quod prius. f. ante legem habebatis vnum demonem quod vos faciebat ydolatriam: sed modo habetis septem. i. oēs quod per septenarium numerum vniuersitas designat: quod scilicet vobis suadet ut inuenitis occidere. vel potest intelligi de reciduiaribus ut sit sensus. quis dyabolū vicerim et ligauerim: tunc nullus deus est cōfidat. quoniam quod alio expellit vadit ad perfectos: et inuenitis eos sine humore viciorum redit ad primos. et assumens oēs modos reprimat tam nequiter eos reprimat quod sepe eos vincit et superat.

¶ Eadem dñica tertia. xl. Sermo. ij.

Beelzebub princepe demoniorum

Beelzebub princepe demoniorum eicio demonia. Iudei miracula christi depugnabant: et ea principii demoniorum attribuebant quem beelzebub appellabant. ydolum enim quod fecerat densior causa appellabat beelzebub quod sonat vir muscarum propter sordes sanguinis immolati: quod musce sequebantur. In isto ydolo principem demoniorum iudei asseriebant habitare. et in tali principe christum miracula sua facere dicebant. et hoc ergo videtur quod inter demones sunt aliqui principes. Videamus igitur qui sunt principes et qualiter expellantur. **A** circa primum notandum quod inter demones sunt quatuor principes quod spiritualibus virtutibus dominantur sive principant. Unus est quod preest superbie et vocat lucifer. de quo dicitur. Isa. xliiij. Quod cecidisti de celo lucifer. Iste multos subditos habet quibus principat. Job xli. Ipe est rex super oēs filios superbie. Alius est qui preest luxurie et vocat asmodeus. de quo habet Thoma. Qui interfecit septem viros suos. Dedit enim legitimam matrimonium et diligit adulterium. ideo per hunc modum volebat illam puellam in adulterium ducere: ut scilicet postquam non poterat legitimum matrimonium vti cogeretur ad fornicationem labi. et iste multos habet subditos quibus principatur. Quia sicut dicitur. i. Job. v. Totus

mundus in maligno positus est: id est in malo ligno igne concupiscentie. Tertio est quod preest auaricie et vocat mammona. Math. vi. Non potestis deo seruire et mammona. Est autem mammona verba dicitur. Blo. nomen demonis qui preest diuitiis. non quod in eius potestate sint. sed quod eis vrit ad decipiendum. Est iste multos habet subditos quibus principat. Iuxta illud Jer. vi. A maiore visus ad minorem oēs auaricie studet. Quartus est qui preest immundis cogitationibus et odiosis rationibus et malis voluntatibus: et vocatur beelzebub. i. vir muscarum. immitit enim muscas. i. cogitationes immundas quod dicuntur musce: quod ad aiam sepe volat et ipsam molestat atque comaculat. iste habet multos subditos quibus principat. quod sicut dicit Prover. xx. Quis potest dicere mundum cor meum purus sum a peccato. **V**iso qui sunt isti principes. videamus qualiter expellantur. Circa quod sciendum quod dyabolus est serpens. ut habet Genes. iii. Serpens autem malus per quatuor expellit. Primo per odorem viti nec florietis: quod naturaliter illi odore odit et ipsum fugit. Secundo per spiritum hominis ieiunantis. dicit enim Ambrosius in exameron. quod tanta est virtus ieiunij ut moriatur serpens si gustauerit spiritum hominis ieiunantis. Tertio per denudationem hominis. nam sicut dicit in hystoria scholastica. Serpens in hostem vestitum insilientem fugit. Et ratio assignat ibidem. quod quoniam deus posuit inimicicias inter serpentem et mulierem et seminem eius: tunc erat nudus. et ideo naturaliter fugit hostem nudum tamquam inimicum. Quarto carminibus incantatoris. unde quoniam incantari se sentit vnum aure in terram figit et aliam cum cauda claudat ne voce incantatoris audiat. ps. Sicut aspidis surde et obturatis aures suas. Prius mus igitur demon. f. lucifer qui preest superbie expellit per odorem vinee florentis. i. per veram humilitatem cordis. Humilitas enim instantum est odorifera quod odor deum trahit: demonem expellit: et oia eius temptamenta confringit. Trahit quod deum. sicut per in beatam virginem quod trahit ad se deum suam humilitate. Luce. i. Tu es rex in accubitu tuo nar. mea de. odo. su. Est autem nardus humilis et odorifera herba: signat humilitatem virginis cuius odor in celum ascendit et christum ad se ascendere fecit. Iste etiam odor demones expellit. vnde legitur de beato anthonio quod dyabolus dixit ei. si tu vigilas ego somnus non capio. si tu ieiunas ego cibum non sumo. si tu diuitias contemnis ego terrenum nihil possideo. vnum solum in re

est quod expellit me. f. sola humilitas tua. Iste etiam odor oia temptamenta dyaboli fragit. Unde legitur in vitas patrum quod quidam sanctus vidit totum mundum laqueis plenum. ipse vero suspirans damauit. **O**ne quis istos laqueos euadet. Et risum est ei. humilitas. Secundus demon est asmodeus quod est pater luxurie. iste expellit per spiritum hominis ieiunantis. i. per ieiunium et mortificationem carnis Math. ix. Hoc genus demoniorum in nullo potest exire nisi in ieiunio et oratione. Taliter se mortificabat qui dicebat. i. Cor. ix. Ego enim sic pugno non quasi aerem verberas: sed cum sit. cor. meum et in ser. redigo. **Q**uidam enim sunt qui seipsum macerant solum voluntate: sicut perastinates qui ponunt in futuro tamen penitentiam agere: sed illud incertum est. contra quos dicit apostolus. Sic curro non quasi in incertum. futura enim sunt incerta. Eccl. ix. Dia in futuro seruans incerta. Alii autem sunt qui istam macerationem habent in ore: sicut sunt simulatores et verbosi predicatorum et hypocrite. Quidam enim se dicunt graues prius predicant et inducunt. Alii graues prius predicant et inducunt et ipsi modicas facere et nolunt. Iuxta illud matthei. xxiij. Alligat enim onera grauia et impossibilia et imponit in humeros hominum. Digito autem mouere nolunt. Iste tota die sermonibus suis aerem verberant: quod vox aeris est tenuissimus iocus. Et contra hos dicit apostolus. Pugno non quasi aerem verberas. Alii sunt viri penitentes quod corpus suum castigant ipsum ieiunij disciplinando et refrenando: concupiscentias extinguendo. ideo subdit. sed castigo corpus meum et in seruitutem redigo. Tertius demon est qui preest auaricie. et iste expellit per denudationem. i. per abiectiōem reipsum. ista autem fit aliqui totaliter. iuxta illud matthei. xix. Si vis perfectus esse vade et vende oia que habes da pauperibus. Alii fit partialiter. Iuxta illud luce. xi. Quod supeste dare elemosinam. et c. de his quod vobis suglunt. Alii nullo modo fit: sicut per in auaritia quod nihil dare voluit. Job. xx. Non remansit de cibo eius. et propterea nihil remansit de bonis illius. Eccl. xi. Nunc māducabo de bonis meis solus. et nescit quod peccata pretereant et oia relinquat aliis. Illos igitur quod nullo modo voluit se de bonis suis denudare nec aliquid pauperibus tribuere: sed voluit esse diuitius facinoratus: dyabolus serpens infernalis inuadit. i. Th. vi. Qui vos luit diuites fieri incidit in temptationes dyaboli. Illos autem qui totaliter se denudat. i. qui

ola munda derelinquit: et illos q̄ particula
ritur. i. qui de sua abundantia elemosynas fa-
ciunt diabolus fugit. Elemosyna em̄ expel-
lit peccatū: expellit diabolū. Ecce. iij. Genē ar-
det ertinguit aqua: elemosyna resistit pec-
cato. Expellit etiā diabolū in mortē: q̄ qñ
āiam plenā opibus mīe inuenit: ab ea con-
fusus recedit. sicut p̄s in scō martino. Ex-
pellit post mortē: q̄ est factū t̄ lācea contra
eū. unde de elemosyna Ecce. xviij. Super
scutū poteris: t̄ lācea aduersus inimicū tuū
pugna. Quartus demon. s. beelzebub q̄ in-
terpretat vir muscar: expellit p̄ incantatio-
nē. i. cōfessionē. Sicut aut musca sup carbo-
nes mortuos residet: sup tepidos volitant:
ignitos: autē fugiunt: sic male cogitationes
seu temptationes residēt super corda in dei
amore. frigida volitat super tepida: sed su-
gūt corda in dei amore inflāmata. Iste autē
demon expellit vt dicitū est p̄ incantationē
Incantatores dei sunt ipsi sacerdotes q̄ ser-
pentē infernale incantāt qñ sup caput pecca-
totis absolutionē faciūt. qñ diabolus sic
se vider p̄ cōfessionē expelli: ideo ipam con-
fessionē mīe impedire ad similitudinē lū-
pi qui nō capit ouē. i. hoīem p̄ pedē: sed di-
mittit ipm ire ad ecclesiā. nec p̄ aurē: sed di-
mittit ipm ire ad predicationē. nec p̄ manū
sed dimittit eū credere manū ad pauperē:
sed capit ipm per gulā ne possit cōfessionē
emittere. Augu. Nec em̄ diabolo acrores
dolores infligimus q̄ cū plagas petōz nos
strozū confitēdo t̄ penitēdo sanamus.

¶ Feria. ij. tercie hebdo. Sermo primus.

Vanta audiuimus facta

q̄ in capharnaū: fac et hic in patria
tua. luce. iij. Ad intelligēdā histo-
riā istī: euāgelij notandū q̄ cōpatriote xp̄i
illi. s. de nazareth vbi xp̄s fuit nutritus con-
ceptus t̄ cōuersatū ipm despiciēbāt in ipm
nō credebāt t̄ sbr̄inuēbāt. Despiciēbāt
qdē xp̄m ppter gen̄ infimū qd nouerāt: et
q̄ apud se nutritū t̄ p̄ etatū tpa p̄fessisse vi-
derāt: ideo credebāt miracula q̄ de ipso re-
ferebant. unde dicit Adar. vi. Adhuc iesus in
patriā suā t̄ dicebāt. Unde huic oīa t̄ q̄
est sapiētia q̄ dara est illi t̄ virtutes tales q̄
per manū eius efficiunt. Mōne iste est faber
filius marie frater. iacobi t̄ ioseph t̄ iude t̄
simonis. Mōne t̄ sorores eius hic nobiscū
sunt. Ecce q̄ra despectio. t̄ sequit. Et mira-
batur iesus ppter incredulitatē eoz. Ecce

q̄ra incredulitas. t̄ q̄ra incredulitatē rāda
habebāt etiā inuidiā. Q̄ sicut dicit dicitur.
Proprie naturale est ciues ciuibz inuide-
re. Quia igit erat supbi: increduli: t̄ inuidi
ideo xp̄s tot tibi miracula non fecit sicut fe-
cit in capharnaū t̄ in alijs terris. unde dicit
Adar. vi. Et nō poterat ibi vllā virtutē fa-
cere: nisi q̄ paucos infirmos impositis ma-
nibus curauit. et non poterat. s. de iusticia
sua. q̄ illi indigni erāt. Cum ergo quadam
vice xp̄s in nazareth veniret: accesserūt ad
eū cōpatriotes sui dicētes illud qd reser-
uit hic lucas. Quāta audiuimus in capharnaū
fac et hic in patria nra. quasi dicat. Lū ma-
gis tenearis tuis cōpatriotis q̄ alienigenis
ais bñficia tua q̄ alijs impēdis et miracula
tua q̄ alijs facis deberes hic multo magis
facere. Xp̄s aut rēdit eis. q̄ si inter eos mi-
racula nō faciebāt hoc nō erat q̄ se patriā
despiceret quā sua natiuitate honorauerat
vel ppter hoc q̄ impotens esset: sed q̄ ipm
indigni erāt. Tū ppter supbiā: q̄ eū despici-
ciebāt. Cum ppter eoz incredulitatē: q̄ in
ipm nō credebāt. Tū ppter eoz inuidiā
q̄ sibi inuidebāt. t̄ ideo ipm nō honorabāt
sed ipm despiciēbāt: cū tū alienigenē ipm
honorabant. t̄ ideo illis plura miracula fa-
ciebat: q̄ magis digni erant. Et hoc est qd
subditur. Amē dico vobis: q̄ nemo ppheta
acceptus est in patria sua. Ista autē duo sūt
q̄ pphete aliqñ magis apud extraneos q̄
apud domesticos honorarentur. Et aliqñ
pphete inter extraneos plures q̄ inter do-
mesticos virtutes oparent ostēdit duplici
exēplo helye t̄ helisei. q̄ em̄ pphete in ma-
iori honore habebat apud extraneos q̄ do-
mesticos ostēdit exēplo helye q̄ a iudeis ex-
pellebat t̄ contēnebat. a gētibz autē hono-
rabat. Sicut patet: q̄ cū multe alie vidue
in israel essent t̄ tamē nulla fuit digna eū re-
cipere nisi vidua apud sareptā sydonie q̄
eū honorifice recepit. q̄ vero pphete inter
extraneos aliqñ plura miracula faciebāt
inter domesticos ostenditur exēplo helisei
pphete qui multis leprosis in iudea tristi-
tibus nullus tamē mūdatus est nisi naamā
syrius. Illi autē hoc audierat: quia se eos in
dignos reputaret inter quos miracula face-
ret indignari sunt t̄ duxerūt eum vñ ad su-
percilii mōtis vt precipitaret eū. In hoc
cur dicit Beda. Priores sunt discipuli ius-
dei magistro suo diabolo. Ille em̄ ait. Vbi
se se deosum. Isti vero de facto mittere co-

nati sunt: sed qm̄ dñs non elegerat mori per
precipitiū: sed per crucis paribulū. t̄ qm̄ nō
dū venerat hora mortis sue: ideo de mani-
bus eoz eruit. t̄ sicut dicit Beda. et habet
in glo. q̄ cū dñs de manibus eoz lapsus de
rupe descēderet atq̄ in ipa rupe latere vel-
let subito ad tractū dñice vestis sarum illud
subterfugit: ad instar cere resolutū quēdā
sūm in quo dñicum corpus recipere effect.
tūte quippe capacitas quāte ipm corpus
ertitit q̄ntaris in quo lināmēta t̄ ruge ve-
stis que a tergo dñi fuerant velut de manu
sculporis impressa seruātur. In hoc igitur
euāgelio tāgī duplex figura. s. de helya
t̄ heliseo. Circa bystoriā helye instrumur
circa duo. s. vt mūdamos strepitus fugiam?
t̄ vt elemosynis insitamus. Helyas qdē vt
habet. iij. Reg. xvij. Ad preceptū dñi mūda
nos strepitus fugit et in solitudine habitauit
ibi dñs em̄ p̄uit mūdāto sibi p̄ coruū
manet vespere panē t̄ carnē t̄ de torrēre bi-
bebat. deus em̄ aiām q̄ mūdamos strepitus
fugit. pascit se celesti refectioe pane t̄ car-
ne. A In xp̄o qdē est duplex natura. s. diui-
na t̄ humana. Per panem intelligit diuini-
tas q̄ habet in se oē delectamētū. Sap. xvi.
Panē de celo prestabit eis oē de. in se ha-
bentē. Per carnē intelligit humanitas. ani-
mā igit q̄ humanos strepitus vitat t̄ inter-
ne quieti vacat deus pascit panē t̄ carne re-
ficiēdo eā in cōtēplatione diuinitatis t̄ hu-
manitatis. B Secūdo notandum q̄ ista re-
fectio habet in hoc mūdo impfectionē: ad
mitionē: t̄ defectionē. Impfectionē quidē
habet: q̄ pfecte cōsolationes t̄ refectiones
in patria sunt. i. Cor. xij. Ex pte cognosci-
mus t̄ ex pte pphetauimus. Tū autē euenerit
qd pfectū est euacuabit qd ex pte est. Istud
notat p hoc qd dicit q̄ helyas pascēbat ma-
ne t̄ vespē t̄ non in meridie. In mane qdē t̄
vespē sunt lux t̄ calor: sed nō in sua pfectio-
ne. in meridie autē sunt in sua perfectione.
Sancti igit viri pascunt in pñti vita in ma-
ne t̄ in vespē: q̄ hñt lūmē diuine cognitōis
t̄ calorem diuini amoris sed impfecte. In fu-
turo autē pascunt in meridie: q̄ tūc hñt ples-
nā dei cognitōnē t̄ pfectū dei amorē. ideo
sponsa desiderat pasci in meridie dicēs: in-
dica mihi vbi pascas in meridie. Secundo
spūales refectiones scōz in pñti habēt ad
mitionem. pure em̄ cōsolationes in patria
sunt. in pñti aut multū habēt de admittio-
ne contrarij sive a carne sive ab hoste sive a

mundo. istud significat p hoc q̄ helyas licet
haberet delicatū cibū: habebat tñ inspidum
de torrente potū. Eia. i. Vinū tuū mīrtus ē
aqua. Vinū em̄ purus. i. solatio pura est in
celo. fer. i. tribulatio in inferno: s. vinum mī-
rtum. i. solatio mīrtus est in mūdo. E Istā
autē triplicē differentiā tāgīt ppheta dicēs
Calix in manu dñi vī. me. ple. mīrt. Tercio
spūales cōsolationes scōz in pñti hñt defectio-
nem: q̄ sepe ab eis subtrahuntur ad tps. hoc
notat p cibū helye quē desubtrahit t̄ ad tā-
tam penuriā deuenit q̄ vir bucellā panis t̄
modicū aque habere potuit. Sepe em̄ a san-
ctis viris cōsolationes spūales subtrahunt
intantū q̄ vir modicū possint habere. t̄ hoc
ideo facit deus ne de illis gratijs supbiant
t̄ vt seruētijs eas regant. t̄ cautius eas cu-
stodiant. Secūdo instrumur elemosynis
insitamus. t̄ per hoc q̄ vidua modicas ele-
mosynas accepit. Qui em̄ dat bona tempus-
ralia deus dat sibi t̄ tpalia ad sustentandū
t̄ corporalia ad cōsolationē. t̄ spūalia ad iusti-
ficationē: t̄ celestia ad glorificationē. Eate
lit. Frange esurienti panē tuū. ecce datio ele-
mosynarum. Sequitur. t̄ sanitas tua citius
oriatur. hoc refertur ad bona corporalia. et an-
te faciē tuā. ibit iusticia tua. hoc refertur ad
bona spūalia. t̄ glia dñi colliget te. t̄ hoc re-
fertur ad bona celestia. teris qñ ortus irrigu-
us cuius non deficient aque. hoc refertur ad
bona tpalia que sic a deo elemosynarum lar-
gitione continuantur vt nunq̄ tibi deficiēt
Ex secūda hystoria instrumur vt nos in san-
guine xp̄i abluamur. sicut etiā naamā in ior-
dane sepiens fuit lotus t̄ mundat. s. licet nos
si in sanguine xp̄i p deuotionem obluimur a
septem vicijs mortalibus mūdabimur. ideo
xp̄s sepiens sanguinē suū fudit vt a septem
mortalibz pccis mūdaret nos. primo in circū-
cissione cōtra pccm luxurie q̄ in pio hoīe i il-
lo mēbro pullulabat. scdo in sudore pccm
gule. ex gula em̄ sepe nascunt mali humores
q̄ sanant p sudore. tercio i capite pccm sup-
bie. nā sicut dicit Aug. Sub spinoso capite
nō decet mēbrū fieri delicatū. nō decet eē ca-
put hūile t̄ mēbrū supbū. q̄to i cordē pccm
ire. nā sicut dicit Aug. Ira ē accessio sanguis circa cor
quāto i flagellatōe pccm inuidie. inuidi em̄ sūt
sic canes mordētes. sicut leo timet qñ canis
flagellat. mltro fortius canes. i. pccōres ali-
os mordētes t̄ lacerātes timere debent quā
dovideret leonē. i. xp̄m esse flagellatū. sexto in

manu p[ro]f[er]at[i]o[n]e contra peccat[u]m auaricie
o[n]d[i]t em se liberal[em] in manu p[ro]f[er]at[i]o[n]e ex
t[er]io[n]e t[er]m[in]o p[ro]p[ter]d[u]m in cruce habuit man[us] ex
t[er]io[n]e dar[et]u[m] et v[er]it[er] habuit op[er]at[ur] dar[et]u[m] ex
liberalit[er] habuit p[ro]f[er]at[i]o[n]e v[er]o dar[et]u[m] totalit[er]
septimo in pedib[us] affixio[n]e contra peccat[u]m accidie
Pedes em n[on] sunt intellectus t[er]m[in]o affectus q[ui]
sepe sunt pigri ad bonu[m]: sed quando in xp[i]
sanguine intingunt[ur] tunc velocit[er] currunt
ad deum: et ad omne bonu[m]. ps. Et intingua
sur pes tuus in sanguine i[ust]i.

Eadem feria secunda tertie hebdomade quadragesime. Sermo secundus.

Ulti leprosi erant in is

m rael sub helyseo ppheta ⁊ ne
mo illos inundatus ē nisi na
man syrus. Inter cereros morbos lepra est
abominabilior apud eos. Est enī morbus fe
tidus: sūbund? ⁊ cōtagiosus: inquitū est
fetidus significat peccatū luxurie: inquitū
est sūbundū significat peccatū avaricie. in
quantū prāgiosus significat peccatū super
bie. Lepa aut inquitū est morbus fetidus
significat peccatū luxurie. q corā deo ⁊ ho
minibus feret. Jobel. v. Computruerūt iu
menta in stercore suo. Greg. Iumenta com
putrescere in stercore est carnales hoīes in
fetore luxurie vitam finire: tūc aut luxurio
sus est fetidus qñ est quatuordecim. Jo. xi
Dñe iam feret quatuordecim emi est. Ri

Prima enim dies est mala cogitatio ⁊ delectatio: ⁊ tunc adhuc non feret. Secunda dies est malus consensus: ⁊ tunc adhuc non feret. Tercia est malū opus: ⁊ tunc quis animus? Isti mortuus in penico actu adhuc non feret. Quarta est mala consuetudo seu obstinatio: ⁊ tunc animus est mortuus ⁊ feridus. Ista sunt quatuor scelera damasci. de quibus dicit amorius. Super tribus sceleribus damasci: si superbia non contemnit eum ibi dicit amorius.

Primum peccatum est mala cogitare. secundum
consentire. tertium opere implere. quartum
non penitere. Et subdit gl. q. in tribus arti-
culis peccati penitet conuertit eum deus
ad vultu clementie sue. Si vero non penit
auertit ab eo vultus clementie sue: et qui
mus carnalis feret in vita per culpam: se-
rebit in inferno per pena. **B** Qui se-
causabit in inferno a quattuor. Primo a fi-
centi loco: q. terra infernalis tota fetida est
q. oim inmundiciarum sentia est: q. oem
inmundicie post iudiciu ab elementis et a

bis ceteris sepabunt ⁊ in cloacam infernale
pſcientur. Secundo cauſabitur a ſtenti cō
ſortio. demones em̄ qui ſunt ſocij dānatorū
ſunt valde fetidi. *Eſa. xxiij.* Aſcēdet fetor
eius. ⁊ aſcendet putredo eius. q̄ ſupbe egit.
Tertio cauſabit a ſtenti ſupplicio. q̄ ſe
t pena. i. ſulphurea punient. ps. Ignis ſul
phur ſpirat ꝑ cellas pare calicis eorum ⁊ c.
Quarto cauſabitur a ſtenti corpore ſuo. q̄
corpa dānatorū fetida erūt. *Eſa. xxiij.* De
cadaueribus eorū aſcendet fetor. Secūdo le
pra eſt morbus ſtibundus. ⁊ q̄rua ad horre
gnat ꝑctm auaricie. auar⁹ em̄ a deo ſitit q̄ ſa
tiari nō pōt. eſt em̄ inſatiabilior oibus reb⁹
inſatiabilibus. nam ſicut dī ꝑrouerbi. *xxx.*
Terra ſunt inſatiabilia. infernus. os vultus.
terra: que nunq̄ ſatiabitur aqua. Ignis vero
nūq̄ dicit ſufficit. Infernus quib⁹ ſit inſati
bilis ex eo q̄ quotidie quaſi infinitas alia
recipit ſaturari non poteſt. tamen venit ſē
pus quando dicit ſufficit. Iudicio em̄ ete
mo celebrato infernus replebit ⁊ manu dei
claudet. ⁊ tunc dicit ſufficit nolo plures. ſic
carnalis concupiſcentia licet ſic fameliſa
⁊ ſaturari nō poſſit. tamen temp⁹ venit q̄
dicit ſufficit. q̄ em̄ homo ſeneſcit valde
q̄ calor naturalis in eo deficit. tunc cōcupi
ſcētia dicit ſuffic. ſic terra ſitēs quib⁹ aqua
abſorbere deſideret. tū tūp⁹ venit q̄ dicit
ſufficit. q̄ em̄ eſt magna inundantia a pluuiā
rum ita q̄ aque ſupabundant. tū cōterra dicit
ſufficit. Ignis aut inſatiabilior eſt inferno
carnali cōcupiſcētia: ⁊ ſtienti terra. non oñs
dicit ſufficit q̄ em̄ plen⁹ ignis ſicut dicit in
fernus q̄ eſt plen⁹ dānatoris. nec dicit ſufficit
ꝑe diurnitate tꝑis. ſicut dicit carnalis
cōcupiſcentia. q̄ ſi ligna eēnt ꝑpetua. ignis oñ
am eſſet ꝑpetuus. nec dicit ſufficit ꝑe nimia
abundantia lignorū: ſicut dicit terra ſitēs
nimia abūdācia pluuiarū. imo ex hoc magis
augetur. ⁊ ideo merito ꝑ ignem auaricia de
ſignatur. q̄ eſt inſatiabilior inferno: cōcupi
ſcentia carnali: ⁊ terra ſtienti. *E. Polo*
igitur auarus inſatiabilior eſt q̄ infern⁹: q̄
infernus poſt q̄ plenus fuerit dicit ſufficit
auarus autem quanto magis plenus tanto
magis cupidus eſt. *Prover. xxvij.* Inſat⁹
perditio nunq̄ repletur. i. mod⁹. ſimiliter
oñs homi inſatiabilis. *Ecdi. v.* Auar⁹ non
implebitur pecunia. Secūdo auarus eſt in
ſatiabilior q̄ concupiſcētia carnalis: que in
homine ſene dicit ſufficit. Auaricia vero in
homine ſene non ſeneſcit. ſed amplius im

nescit. hier. **E**n cetera vitia senescant i homi
 ne senescere: sola auaricia iuuenescit. **T**ul
 lius. **A**uar qd sibi velit nō intelligo. qd enim
 absurdū ēē pōt q quomīn' restat vie co am
 p' hui' p' uarietate q'rere. **T**ertio auar ē insatiabi
 lior q' terra sities q' dīc sufficit qñ est magna
 inundatāia aquarū: t qñ ipē aq' supabundatēs
 p' diuersa loca discurrunt. **A**uar' aut' t si bz
 magnā abūdatiā diuitiarū nō tñ dicit suffic
 si diuitie sue discurrant ad terras lōgiuas
 ac diuersas nūdas: adhuc tñ nō dicit suf
 ficit: sicut dicit infernus qñ est plenus dam
 natis: t sicut dicit carnalis cōcupiscētia qñ
 calor naturalis deficit in hoīe feruere nō
 dicit terra sities qñ bz abūdatiā pluuiarū
 f' sicut dicit ignis nō sufficit qñ cū q' sit diu
 turnus: post q' bz ligna supposita: sicut dīc
 carnalis cōcupiscētia: sicut ignis non dicit
 sufficit qñ bz magnā abūdatiā lignorū: sic
 ignis auaricie nō dicit sufficit. nec i hoīe di
 uitias: pleno: nec in hoīe ueritate: nec i hoīe
 sup'pleno. **E**ccl. xij. **A**ia calida quasi ignis
 ardēs nō extinguet donec aliqd glutiat. **T**er
 tio lepra ē morb' dragiosus t p' hūc morbū
 signalat supbia q' ē dragiosa. **I**uxta illud **E**c
 cl. xij. **Q**ui tergitur p'ccō cōinquabit ab ea
 t q' cōdicat supbo induet supbias t assimilaf
 supbia p'ccō: q' p'ir est nigra t multe adherē
 tte: sic supbia aīam obscurat t ipedit ne res
 ritas ad cū trāseat. **B**reg. **T**umor mentis ē
 obfusculū ueritatis. est etiā tādē adherētie
 q' alijs uicijs sup'patis ipā supari nō potest.
Mā inter uicia ipā est prima in accessu.
 cōtinua in p'cessu. t vltima in recessu: non so
 lū aut' supbia: f' omne peccatū mortale in se
 est contragiosum. sicut em' leprosus generat
 leprosus cōpaliter se peccatōrū generat. p'cc
 atorē spū aliter. i. **L**oz. xv. **C**orruptunt mo
 res bonos colloquia mala. **Q**ñ sani stant cū
 sanis in fanitate mutuo se p'seruant. qñ dō
 leprosi stāt cum leprosis magis ac magis se
 uiciāt t cōrumpūt. de quo mō est curādū.
Qñ uero sani stant cum leprosis uel ecōuer
 so: sani sepe insiciunt a leprosis. leprosi an
 tē multū adiuant a sanis. iō nō est pericu
 lum ltare leprosis cū sanis: f' periculū est sa
 nis stare cū leprosis. **E**odē mō qñ boni cū
 bonis stant mutuo se ad bonū puo cū uis
 em' aliū puocat ad humilitatē: alius alium
 ad parietatē t sic de alijs. puer b. xxv. **F**er
 rū ferro acuit: t sic d' acuit faciē amici sui. ps
En scōtōctūs eris t c. **Q**ñ uero mali sunt cū
 malis mutuo ad malicias se incitant. ps.

Dies diei eructat vbius ⁊ nos nocti indicat
ciam. Bonus em̄ quē dies dat alteri diei.
alteri bono bonū docuerim ⁊ nos. i. ma
lus dat nocti. i. malo alteri malam doctrinā
⁊ sic peiores efficiunt. Apoca. xxi. Qui nos
er noceat adhuc. ⁊ q̄ in fordidū est fordescat
adhuc. Qui boni sūt cū malis vel econverso
nō est piculū malis: s̄ vtile: q̄ sepe meliorā
tur. Est aut̄ periculū bonis: q̄ sepe viciant̄
ris. ps. Lii. puerio puer. puer. i. Qui cū sa
pientiū gradū sapiēs erit. Amicū em̄ stultū
pro filis efficiet: iō nō dicit dñs babilonis
vt erit̄ de medio ppli sui: s̄ dicit pplō suo
vt erit̄ de medio babilonis: q̄ ppli dei i
multis poterat pdesse babilonis. babilos
nū aut̄ in nullo poterat pdesse populo dei.
Zere. li. Egredimini de medio babilonis
populi meus vt saluet vniūsq̄q̄ aiām suam
ab ira furoris dñi: et ne forte mollescat cor
vestrū ⁊ ne timeatis auditū q̄ audiet i terra
E. Er q̄bus vbiis onat̄ q̄ ille q̄ vitat ma
las societates q̄tuor mala vitat. Prio aie
sue pditionē. iō post q̄ dicit: egredimini de
medio babilonis: subdit. vt saluet vniūsq̄q̄
aiām suā: q̄ sepe boni vitat malos aīas suas
pdiūt. Scōdo vitat diuinā indignationē quā
sepe incurrit q̄ inter malos habitant. iō sub
dit. Ab ira furoris dñi. Et. xij. Paralipo. xix
his q̄ oderunt dñm amicitia iungebaris: et
didicero vnam dñi merebaris. Tercio vitat
mentis enervationē: q̄ sepe boni habitans
cū malis a rigore virtutū mollescunt: iō
subdit. ne forte mollescat cor vestrū. Quar
to vitat dyabolicam temptationem: q̄ sepe
dyabolus p malos puerit bonos: iō subdit
ne timeatis auditū q̄ audiet i terra. Iste au
ditus est dyabolica tēptatio seu suggestio.
quia sepe dyabolus infestat bonos vt possit
eos corumpere per malos.

Iferiatertia tertia hebdomade. Ser. i.
Ipeccaueris in te fra
 ter tuus vade t corripe eu iter
 te i ipsi soli. *Mat. xviij. Dos*
 minus noster aliqui offendeat miracula sue
 ptatis vt malos puerteret. aliqui exhibebat
 exempla sue feritatis vt bonos ad meliora al
 liceret. Aliqui dabat sue viritatis documenta:
 vt oēs ad salutē traheret t i strueret. sic p
 piri euāgelio vbi ponit qñq; vltima docu
 metā. Primū documentū est p qd offēdit ali
 ter fratrem correatio sit fienda cum dicit.
 Si peccaueris in te frater tu? i. te solo scien

teneremoderamina vite sue: iudei fiat vite aliene. idem mundus dicitur esse a vicijis qui aliena corrigit eo quod non bene maculam in alio considerat oculus quem pulvis grauat. Neque tergere valet fordes manus que luti tenent. Aug. Iudei in nullo bonorum sunt iudicandi? quod in alio est parum iudicare. Si autem non est ei similis deus? deo videre si aliqui sunt illis: tunc sicut nolebat despicere sed compassione sibi impedit: sic nec ipse fratre peccatore et penitente deo despicere: sed compassione et misericordiam exhibere. ecci. viij. Me despicias hominem aduertente se a peccato et ne improperes ei. et memeto quoniam omnes in corruptione sumus. Eiusdem. Ecci. xxi. Intellige que sunt priorum tui ex teipso. Si autem non est ei similis nec aliqui sunt illis: tunc de tertio cogitare quod potest esse filius. Et idcirco talis dubij non deo supere sed delinquere debet decedere. iij. Reg. xx. Me gloriatur accinctus aque ut discinctus. i. Eoz. x. Qui se existimat stare videat ne cadat. Aug. Meus est quod securus esse possit in hac vita quod tota reprobatio noisat ut quod potuit fieri ex derelicti melior: non possit fieri ex meliori deterior. Si autem non est ei similis nec vnus fuit illis et de bonitate confidit quod nunquam erit filius tunc de quarto videre si iste qui sit reprehensibilis: in aliquo alio est comedabilis: si iste qui totus habet defectum habet aliquos profectus et tunc ratione illorum bonorum qui habet debet supportari in his que minus habet. Unde apoc. ij. volens dominus reprehendere episcopum ephe. i. Ponit quoddam viciu quod habebat dicens habeo aduersus te pauca quod charitate tua prima reliquisti. Sed tamen statim ponit quoddam bonu quod habebat dicens. sed hoc habes bonu quod odisti facta nicholaitarum que ego odi. Sic volens reprehendere episcopum sardis primo ponit quendam suum defectu dicens. Non inuenio opa tua plena coram deo meo. Deinde ponit statim quendam suum profectum dicens. Sed habes pauca nota in sardis qui non coquinauerunt vestimenta sua. Ecce do minus postquam ponit illa in quibus ipsi erant reprehensibiles. statim subiungit illa in quibus erant comedabiles ad inuicem quod si aliquis propter aliquod viciu est reprehendus si tamen habet aliquod bonu est supportandus. hoc dato quod aliquis omnino videatur esse malus: neque aliquid propter quod est supportandus seu tolerandus tunc deo cogitare quod ille qui sit videtur esse malus: forte in conspectu dei est sibi in merito propounded. Et ponit exemplum. Reg. de stephano et paulo. xxiij. morali, super illo verbo. Audi igitur Job

eloquia mea dicens. Nam cum stephanus esset sentiente paulo et adiuvante lapidaret tunc stephanus omnino erat bonus et paulus omnino videbatur esse malus: et tamen in conspectu dei paulus qui sit erat malus: erat stephanus in merito in premio preponendus. Et deinde subdit debet correctione platur in magna reuerentia habere quod eorum sententias deus approbat et confirmat. An dicit. Amen dico vobis: quodcumque ligaueritis super terram erit ligatum et in celis. Unde notandum quod in celo sunt omnes soluti. in istis non omnes ligati. In mundo vero quod sunt ligati: quod sunt soluti primo igitur in celo omnes sunt soluti. in presenti etiam vita sancti viri habent ligatum intellectum: quod non possunt deum libere ac clare videre. Habent ligata potentia affectuam: quod non possunt deum et toto corde et tota mente seu anima diligere. Habent ligata potentia deprecatoria: quod non possunt dei laudibus indefinenter insistere. In celo autem omnia ista habent soluta: quod deum clare et sine fine videbunt et ipsum totaliter amabunt et ipsum indefinenter laudabunt. Aug. de ciui. dei. Ipse est finis desideriorum nostrorum qui sine fine videbitur sine fastidio amabitur et sine tedio laudabitur. Si aliquis habet amicum quem libenter videret et precordialiter diligit eius visio aliquando habet finem eius dilectio aliquando habet fastidium. eius laudatio aliquando habet tedium. Sed tunc visio nostra non habebit velum finem sed continuationem ideo dicit. Qui sine fine videbitur. Dilectio nostra nullum habebit fastidium sed summum desiderium: ideo ait. Sine fastidio amabitur. Laudatio nostra nullam habebit fatigationes sed summam dilectionem et delectationem. Ideo subditur. Sine fastigatione laudabitur. In inferno vero omnes erunt ligati. Iuxta illud. Mat. xxij. Ligatis manibus et pedibus mittite eum in tene exteriores. Habent enim ligatam potentiam: quia nullum bonum meliorum poterunt facere. Affectuius habent ligatam: quod deum nunquam poterunt diligere ideo dicit. Ligatis pedibus et manibus. Per pedes enim sunt affectus anime significatur. Habent ligatam potentiam intellectum: quod deum nunquam poterunt videre nec cognoscere cum sint in tenebris et in terra obliuionis. ideo dicit. Adstrite eum in te. et. Habent ligatam potentiam repatiuam: quod nunquam poterunt ad penam repati ideo dicit. Exteriores. Petra enim ponitur in hac vita sunt tenebre interiores: quia sunt intra

ambitu mie diuine. in inferno autem petra sunt tenebre exteriores: quod sunt extra ambitum diuine mie. In mundo autem quidam sunt soluti: sicut viri perfecti qui edificat aurum et argenti et lapides preciosos. sicut dicit. Eoz. iij. Tales nullum habent vinculu culpe: nec obligati sunt pene eterne. nec obligati sunt aliis cui pene satisfactorie. Alij sunt ligati: sicut peccatores obstinati: tales habent vinculu culpe: et hoc figurat iudic. xv. cuius dicit. ligauerunt samson duobus novis funibus. Duo funes sunt nexu culpe et pene. Alij sunt ex parte soluti et ex parte ligati: sicut sunt penitentes qui soluti sunt vinculo culpe: et ligati sunt funibus pene satisfactorie. i. huius significatio dicitur de iere. xxxvij. Extraxerunt ieremiam funibus et eduxerunt eum de lacu. Prorsus igitur ligandi et solvendi quod plati habent non extendit in celis: quod omnes ibi ita sunt soluti quod non possunt ligari: nec extendit in infernu. quod omnes ibi sunt ligati quod nunquam possunt solui: et tamen hoc locu in mundo ubi peccatores penitentibus possunt ligari per penam satisfactoriam: et possunt ab solui a culpa quod habent contritionem veram: et confessionem puram: et satisfactionem integram: possunt etiam ligari per ecommunicationis vinculu et solui per absolutionis beneficium.

¶ Feria quarta tertia hebdomade. i. Sermo. i.

¶ Ecesserunt ad ierusalem

ab hierosolymis scribe et pharisei dicentes. que discipuli tui transgrediuntur traditioes seniorum: non enim lauant manus cum pane manducant. Mat. xx. Ad intelligendum istud euangelium: notandum est quod pharisei qui erant inter iudeos nobiliores et doctiores erant suppositio: avari: et ipsi suppositio: qui de exterioribus: per de lotione manuum calicum et vitreorum quod de lotione aliarum. vni subdit mar. viij. Reliquentes enim mandatu de reuerentia traditiois: baptisum matariorum calicum: et alia ista his multa facitis. videtes igitur discipulos comedentes non lotis manibus indignati sunt et dixerunt ad ierusalem. quare discipuli tui trans. mandata. sen. non enim la. ma. su. cum pa. manducant. Sed etiam erant avari: quod inducebant iudeos qui habebant parietes: ut omnia deo deuouerent. ac si eis diceretur quod tale munus factu deo. si bi pderit ad vitam eternam: per tale modum pharisei bona illorum cum filijs diuidebant postea. i. ipse subdit: quare et vos transgredimini precepta dei propter traditionem patrum vestrorum. Tercio erant impij in parentes. Audientes

enim parietes quod omnia deo consecrata erant eis vti deuotabatur ne sacrilegi crimine incurrerent: et sic fame afficiebant: id est ipse subdit: et non honorificabit patrem suum aut matrem etc. Illud enim mandatu: honorifica patrem tuum et matrem tuam: itelligit de duplici honore. scilicet de necessario per uisionem et de reuerentie exhibitione. Et quod isti pharisei sic erant suppositio: sic avari: sic impij. id est ipse vocat eos hypocritas: plures eradicandas: cecos et duces cecorum. nam iniqui erant suppositio plures curantes de mundi cia corporum quod avarus vocat eos hypocritas dicens. bene prophetauit de vobis Esaias etc. Unde dicit. Mat. xxij. Ue vobis scribe et pharisei hypocrite quod mundatis quod de foris est calicis et parapsidias. itus autem pleni estis rapina et inuidia. id est ipse ostendit quod cibum qui intrat per os siue comedat manibus lotis siue non lotis non potest animam inquare: si quod procedit de ore: illa sunt quod conuincunt animam. Iniqui autem erant avari dixerunt eos esse cecos et duces cecorum. nam illi qui docebant iudeos: ut sua deo deuouerent ne parentibus videretur erant duces cecorum illi qui eis credebant erant ceci et idcirco ambo cadebant in foueam infernalem: id dicitur. finite illos ceci sunt et duces cecorum. iniqui erant impij ad parietes: erant plationes eradicande a consortio. scilicet beatorum: quod sicut dicit. Eccl. ij. Benedictio patris confirmat domos filiorum: maledictio autem patris eradicat fundamenta. id est omnia platio quod non platur pater meus celestis eradicabit. In hoc igitur euangelio sic per ex premissis tria dicuntur. Primo enim ponit phariseorum suppositio qui discipulos reprehendebant de hoc quod non lotis manibus: per manduca: bant: hoc illes sunt multi qui volunt habere exteriora pulchra. interiora vero feda. De quibus sic dicit Aug. Bonavis habet et bonum non vis esse quid est quod vis habet malum nihil omnino non videri: non filium: non seruum: non iumentum: non tu nica plane: non caligat: tamen vis habet malam vitam. Postea subdit. rogo te propone vitam salutem tuam adquire. si enim caliga tua est luto infecta mori ipsam abluis. si est puluere respice sa mor ipsam excutis: si est lacerata mor ipsam fascis: vade ergo et tu fac sicut de anima tua si est infecta luto peccati mortalis vade et ipsam ablue per confessionem iere. iij. Laua macula cor tuum hierlm vis quo morabuntur in te cogitationes tue noie. Esa. i. Laua uamini mundi estote etc. Si est lacerata pre nimia verustate in peccatis. vade et ipsam co-

sue similiter per confessiones. Sutores enim sunt sacerdotes qui animam laceratam con-
suunt. Esa. viij. Ire angeli veloces ad gen-
tem conuulsam et dilaceratam. Si est puluer
re aspersa venialium: ipsam erunt. Iuxta il-
lud Math. x. Excutite pulueres de pedibus
vestris. Secundo ponit ipsius suppositionis
a ppo pudentis confutatio: cum dicit. Qua-
re et vos transgre. mandatum dei ppter tra-
ye. et. Glo. si vos mandatum dei contemni-
tis p traditionibus hominum quare discipulos
arguitis qui mandata hominum dimittunt et p-
cepta dei custodiunt. et quis pharisei alia
dei precepta non obseruarent de nullo tame-
n reprehendit nisi de inhonorazione paren-
tum: ad inuendum qd displicet deo qm pa-
rentes inhonorant. **B** Debemus autem in-
ducia ad honorandum parentes ppter quat-
tuor. Primo p preceptum: qd deus hoc pce-
pit et insup preceptum seruantibus addit re-
munerationem: et non seruantibus eternam
damnationem: cum dicit. Ero. x. Honora pa-
tre et matrem: sis longeuus sup terram. Eius-
dem. xxi. Qui maledixerit patri suo vel ma-
tri sue morte morietur: et in nullo alio prece-
pto inuenit ista pmissio vel cominatio: per
qd dat intelligi qd placet deo qm hono-
rant parentes: et qm sibi displicet qm inho-
norant. **S** Secundo inducitur per exemplum
quia ipse iesus de matre sua magnam curam
habuit et in vita: et in morte: et post mortem.
nam in vitayalde sibi obediens fuit et subie-
ctus. Luc. ii. Venit nazareth et erat subditus
illis. Bern. Quis quibus deus hominibus
Augu. Erubescat hoster supbus: qd humi-
lis factus est deus: honorauit i morte: qd in
cruce pendens iohanni eam commendauit
honorauit post mortem: qd sicut dicit Sedu-
lius. Refurgens primo apparuit sibi. Item
honorauit ea mortem: qd psonaliter cu tota
curia celesti ad eius obitu venit: honorauit
matrem viuente: qd matrem dei ea fecit: hono-
rauit ea de hoc seculo recedente: qd ipas in
corpe et aia ad suam dexteram collocavit.
T Tertio inducitur ppter debitum. nos enim
a parentibus recipimus esse nutrimentum
et documentum: qd igit ab eis recipimus ee
debemus eis magna reuerentiam exhibere
Eccl. vii. Honora patrem et matrem tuam
et gemitus matris tue non obliuisceris: me-
meto: qd nisi p eos natus non fuisset. quia ab
eis accepimus nutrimentum. debemus ip-
sis magna diligentia: vt sicut nos diligenter

nutriuerunt in iuuentute: sic et nos cum ma-
gna diligentia debemus eos nutrire in senec-
tute. Eccl. iiij. Fili suscipe senectatem patris
tui: qd ab eis recipimus documentum: debe-
mus eis magna obedientiam. Ephe. viij
Fili obedite parentibus vestris in domino
hoc enim est iustus. **Q**uarto inducitur p
nature institutum. natura enim omnes docet
qd debemus parentibus subuenire et quan-
do sunt in necessitate possit: et qm sunt senes
crute confecti. et quando sunt mortui. Et ad
ista tria ostendenda ponit Valerius tria ex-
empla. ad ostendendum qd debemus parentibus
subuenire qm sunt in necessitate possit. reci-
tat qd cum quedam mulier nobilis ob quod-
dam flagitium fuisset morti adiudicata: no-
luit eam rex comburere vel alia morte publi-
ca punire ppter honorem parentum: sed in-
clusa est in carcerem ibi fame periret. Filia
vero eius que erat nupta de licetia iudicis
eam quotidie visitabat in carcere: prius m-
eam diligenter perscrutabatur ne aliquid co-
mestibile sibi deferret: illa vero extracto vbe
re singulis diebus de proprio lacte matrem ale-
bat. **E**u vero iudex miraretur qd tanto tempo-
re supuieret: reperit. n est qd sic fiebat: tunc
iudex pietate commotus matrem filie do-
nauit. Ad ostendendum qd debemus paren-
tibus subuenire quando sunt senectute con-
fecti. ostendit per exemplum syenice dicens.
qd cyconie filij parentes suos in nido ponunt
et velut infantes iuxta pectus suu collocant
fouet et nutrit: soli vultures patres suos
fame mori pmitunt. Ad ostendendum vero qd
de parentibus curam debemus agere etiam in
morte eis sepulcrum debemus pparandoe
ostendit exemplo scytarum. Dicit enim cum
darius rex fines scytarum inuasisset et sepulchra
parentum suorum inuadere vellet. miserunt ei
scyte dicentes qd depopulatione agrorum
et vinearum equanimitate ferrerent. sed si sepul-
chra parentum contingeret. tunc scytarum po-
tentiam et vires sentiret: qd p ipsa defende-
dis mori parati essent. Tertio ponitur vere-
doctrina a christo tradita: cum subdit. non
qd intrat in os coquinat homines: qd p-
cedit ex ore hoc coquinat hominem: et ideo
communerat multa vicia et mala que ab ore
procedunt. adulterium: homicidium: furta: falsa
testimonia: blasphemie: et ideo ipm os dili-
genter est custodiendum. **E**t quia non suf-
ficie humana custodia: perenda est diuina
na: sicut petebat propheta dicens. Pone

et custodiam ori meo. Regis qd fuerunt tres
philosophi qui inter alios loqueres multum
fuerunt taciturni. s. socrates. solon. et xeno-
crates. Quada igit vice cum inter multos lo-
qres socrates sederet et taceret: interrogatus
q sic taceret: respondit. qd me locutu fuisse sepe
penituit: tacuisse vero nunq. Ideo di. Pro-
uer. x. In multiloquio non deest peccatum.
Solon etiam cum alijs loqueretur taceret in-
terrogatus est si taceret qd loq nesciret: et qd
stultus esset. respondit. nullus stultus taceret potest
Ideo di. Eccl. x. Stultus vba multiplicat.
Xenocrates etiam cu alijs loqueretur taceret
interrogatus quare hoc faceret respondit. qd os
vnu aures duas a natura accepimus. Quasi
dicat multa debemus audire et pauca dicere
Ideo di iaco. i. Sit os huius velocis ad audien-
dum: tardus ad loquendum. Ire etiam philoso-
phus quidam verboso dixit. Si nostris au-
ribus te audires: taceres. qm dicat. Si vba
tua displicerent tibi sicut nobis taceres. Ideo
dicitur. Eccl. x. Est tacet qui inuenit sapi-
entia: et est odibilis qd pax est ad loquendum
Eodem qnta feria tertie hebdo. xl. Ser. ij.

Al nis plantatio quam

non plantat pater meus et radica-
bitur. A Hic di. planta sive arbor
eversa. Hic enim ramos inferi? s. man? et bra-
chia et pedes. Ad ostendendum qd non de fructi-
ficare. i. opa mte supius facere: sed inferius
id est non de ea facere in celo: sed in mundo.
Hic sicut Aug. in omel. In celo misericordie
opa non sunt necessaria. Nemo enim induit mu-
dit: qd oes sunt ibi veste immortalis induti. Ne-
mo ibi hospitabitur pegrinu: qd sunt ciues p-
petui. Nemo ibi pascet famelicos. qd oes ex
visione dei sunt saturati. Nemo ibi potabit
stibundus: qd oes vino spissati sunt ebrii. Ne-
mo ibi visitabit infirmu vel tribulatum: qd
oes sunt ibi sani et consolati. Nemo ibi redi-
mer incarcerationu. qd oes ibi sunt liberi et ma-
ti et soluti. Nemo ibi vadit ad sepulcrum: qd
omnes immortales effecti sunt. Et ideo ista
planta. i. homo non habet ramos exteros supe-
rius sed inferius: qd non de hys fructificare in
in celo: sed in mado. Hic etiam ista planta ra-
dices superius: s. capillos. ad inuendum qd
non debet plantari inferi? hoc est in mundo
sed superius: hoc est in celo. Radix autem in
planta est sicut os in aial: qd radices huius
morem attrahit unde planta nutritur et fru-
ctu producit. Quando ergo radix est plan-

tata in bona terra: tunc attrahit humorem bo-
num et facit fructum bonum. Quando vero
plantata est in mala terra: tunc corruptu hu-
more attrahit et malu fructu facit. **B** No-
randum autem qd triplex est terra: s. celestis.
ps. Eredo videre bona dñi in terra viuens
tñ. Mundialis. ps. Edo celi dñi: terra autem
dedit filijs hominum. Infernalis. iob. x. Terras
miserie et tenebrarum vbi ymbra mortis et nul-
lus ordo. s. sempiternus horror inhabitans.
Planta igitur que est in celo plantata sicut
sancti viri attrahit humorem pingue et dul-
cem et ideo facit fructum bonu. Sic planta
ta erat illa planta q dicebat phil. iiij. Nostra
pueratio in celis est. Planta vero q est plan-
tata in mundo sicut auari q sunt sicut terra
arida et vacua nullu attrahit humorem: et ideo
nullu fructu facit. Ire. iij. Asperi terrarum ce-
cevacua erat. Bern. i. Terra erat inanis et va-
cua. Planta vero q est plantata in terra infer-
nali sicut sunt peccatores miseri trahunt hu-
morem venenatu: et ideo faciunt fructu acerbo-
s et ad nihilu aptos. Sap. iij. Fructus corus
imutiles et acerbis ad manducandum et ad ni-
hilum apti. Prima igitur planta que est in
terra celesti sicut sunt viri sancti producit sicut
dicit Chyso. Bonas gemmas id est bonas
cogitationes bonos flores. id est bonas vo-
luntates que nascuntur de bonis cogitationi-
bus: sicut flores nascuntur de gemmis. Pro-
durit etiam de floribus bona poma. i. bona
opera que nascuntur de bonis voluntatibus
quodadmodum poma nascunt de floribus.
Et sicut planta fructificat in oibus suis ra-
mis sic sancti viri seruunt deo de oib? sensib? et
medis sui corporis. Sicut dicit Chyso. in q
dam omel. Oculis enim deo pstat obsequiu
qm a vanitatibus se auertit. Auris qm vba dei
liberetur audit: et vba detractionis fugit. Os
qm liberetur deum laudat q medacia et vana
vba deuitat. Man? qm hō ad paupes po-
rigit et ad rapinas alijs non extēdit. Pedes
qm ad malu non currunt: et ad ecclesiam libenter
vadunt. Et sicut rami plante quanto ma-
gis sunt fructib? onusti: tanto ad terram sunt
pclui. Sic sancti viri qro sunt bonis ope-
ribus fertiliores: tanto magis sunt coram deo
humiliores. Secunda planta que est plantata
in mundo id est in terra arida et vacua: sicut
sunt homines mundani nullum humorem at-
trahit: et ideo nullum fructum facit. Si
aliquis haberet plantam in horto suo cir-
ca quam multum laboraret et nullum re-
ce iij

et pererit fructus ipsam plantam percindere debet. **D** Talis planta est iste mundus. Illi ei qui nimis illam terram aridam et vacuam diligunt: in vita magnam habent laborem. Iuxta illud ecci. viij. **E**st homo qui diebus et noctibus sonum oculi non capit. **I**te ecci. xxi. Laboravit dives in ageribus et subleuavit suam. In morte vero non habuit magnam dolorem: quod non potuit sine magno dolore dimittere. **E**t cum magno amore possessa sunt. **E**ccl. v. **D**ivite perverte in malum domini sui: peunt ei in afflictione pessima. **H**ic enim afflictione malam: quod eas dimittunt, peiorum quod fecerunt portam non potuit pessimam. quod videtur quod cum sue perditionis fuerunt. **P**ost hoc mortem dat vacuitatem. **I**ob. xxiij. **D**ives cum dormierit nihil fecerit affert. operiet oculos suos: nihil inueniet. **E**ccl. x. **E**cce uerso autem bona spiritualia habuit in vita delectationem. **P**s. **E**t stabiles mihi erant iustitiae tue. **I**n morte datur securitatem. **P**rouer. iij. **S**i dormieris non timebis: quiesces et quies erit somnus tuus. **P**ost mortem datur securitatem et quietatem. **P**s. **S**atiabor cum apparuerit gloria tua. **Q**uod igitur iste mundus est talis planta quod in vita dat laborem: in morte dolorem: post mortem vacuitatem. **I**deo relinquitur percindenda. **I**am amor eius perit: et percindenda. **I**ta est illa planta infructuosa de qua dicitur **Z**ac. xij. **E**cce anni tres sunt et quod ego venio gressus fructuum in ficulnea hac et non inuenio. succide et illas ut quod etiam terram occupat. **E**t dicitur cultor vinee ad patrem suum. **D**ne dimitte illam et hoc anno vides dum fodiam circa illam et mittam stercorem et siquidem fecerit fructus sinuatur in futurum succides eam. **I**ta ficus infructuosa est iste mundus. **I**am amor mundi. **T**res anni sunt tria tempora: scilicet tempus ante legem. tunc non fecit fructum tempus sub lege: tunc etiam fructus non fecit: et tempus gratie: sub quo etiam multi sunt qui fructus non faciunt. **U**t tres anni sunt tres etates hominum: scilicet adolescentia: iuuentus: et maturitas. **E**t autem qui fructus non faciunt bonum nec adolescentia sua: nec in sua iuuentute: nec in sua maturitate. **E**t tempus habes curam de peccatis: rogat patrem ut adhuc expectet tempus ad quartum annum. **I**am vides ad senectutem. **E**t hoc sepe facit deus. **I**uxta illud **E**sa. xlvi. **U**sq; ad senectutem ego ipse et vides ad canos ego portabo et ego feram. ego portabo et saluabo. **S**unt autem tria que plantam infructuosam sepe fructificare faciunt: scilicet fossio: irrigatio: et fimi appositio. **E**t hoc est quod subditur. **U**sq; quo fodiam circa illam etc. **I**tem tria etiam suant que peccatorem sepe ad conversionem

adducunt. **P**rimum est peccatum suum: cognitio: ista est fossio. **A**uarius enim peccatum suum operit de terra. **S**uperbus lapide durum: **Z**uriosus luto. **E**t ideo peccatum suum non potuit aspicere: et ideo fodienda est terra auaricie. lapis superbie. lutum lururie. **E**t tunc videtur abhominacionem peccatoris suorum: et inde plerumque erubescit. **I**uxta illud **R**oma. vi. **Q**uod ergo fructum habuistis tunc in quibus nunc erubescitis. ideo dicitur **E**ze. viij. **F**ili hominis de pariete: et videbis abhominaciones pessimas quas isti faciunt. **S**ecundum est elemosinarum largitio: et ista est irrigatio. **E**lemosina enim dicitur ab egyptio quod est deus: et moyses quod est aqua: quasi aqua dei. **I**ta elemosina peccatorem disponit ad gratiam. **T**um quod intercellit: foras sibi acquirit. **I**uxta illud **Z**ac. xvi. **F**acite vobis amicos de mammona iniquitatis. **T**um quod peccatum extinguit. **E**ccl. iij. **I**gnem ardorem extinguit aqua: et elemosina restitit peccatis. **T**um quod dyabolum vincit. **A**nd dicitur glo. super illud **p**s. **M**isericordia mea et refugium meum. **N**emulla re sic vincit dyabolum sicut de mia. **T**ertius est mortis recordatio: et ista est stercoreis siue fimi appositio. **I**am morte enim homo stercore efficitur et putredo. **I**am **A**cha. ij. **E**t a verbis viri peccatoris ne timueris: quia gloria eius permixta et stercoreis est. **I**psa enim mortis memoria a peccato preseruatur. **E**ccl. viij. **A**llemotare nouissimam tuam et internum non peccabis. **I**n bono ope sollicitat. **B**reg. **V**alde enim se sollicitat in bono opere qui semper cogitat de fine. et gratiam dei conseruat. **S**icut enim cinis conseruat ignem: sic memoria mortis conseruat gratiam spiritulalem. ideo dicitur **e**ccl. x. **Q**uid superbis terra et cinis. **T**ale cinerem se recognoscebat **ab**raham dicens **B**en. xviij. **L**oquar ad dominum meum cum super puluis et cinis. **T**ertia planta que plantata est in terra infernali: et tunc sunt illi qui sunt in peccato mortali: attrahit corruptum humorem: ideo facit aliquam mortiferam fructum. **I**am peccata mortalia. **I**ta planta est istis illis plantis quod nascuntur in loco ubi sordida subuersa sunt et gomorra: quod faciunt poma exterius pulchra: intus autem ferida: de talibus dicitur **I**ude. ij. **A**rbores autumnales infructuosas bis mortue. sicut enim arbores bis moriuntur: scilicet in folijs et fructibus: sic et isti habent verba venenata et opera mortifera. **A**lquando vero si ista planta faciat fructus. id est opera de genere bonorum: tamen iuuiles sunt: quod ad meritum vite eterne. **D**icit enim **aristoteles** quod ar-

bores stultes aliquando plus fructificant. **O**rtenses: sed fructus ortenses sunt meliores. **S**epe enim contingit quod illi qui sunt in peccato mortali multas elemosinas et ieiunia faciunt. **S**ed tamen una elemosina cum gratia facta cum sit fructus ortensis: plura plus valet quam multe facte in mortalibus: cum sint fructus plantae stultae. **A**liquando vero nimia veritate in peccatis ista planta sic arida facta est quod nullum bonum desiderium vel possit habere potest. **I**n quorum persona dicit propheta. **A**ruit tanquam resca virtus mea. **S**icut enim testa ab igne erit calcata facta est arida: sic tales igne concupiscentie effecati ab humore bone cognitionis facti sunt aridi: per nimiam veritatem peccati. **D**icit enim **A**ristoteles. quod cum amigdalis est vetus debet perforari: et tunc humor in medulla deperabitur et fertilis efficietur. **E**odem modo quando quis est verus in peccato faciat tria foramina in corde suo. **I**am dolor contritionis pudorem confessionis. et laborem satisfactionis. **E**t tunc ista planta renouabitur: et bonum fructum faciet.

Iferia. v. tertia hebdomade. xl. Sermo. i.

Argens iesus de synago

Iga intravit in domum symonis. **S**o-
crus autem symonis tenebatur mag-
nis febribus. **Z**ac. iij. **A** In pnti euan-
gelio ostendit quod tria magna opera fecit. **I**am
opus magne potestatis. **O**pus magne mis-
ericordie. **O**pus magne sapientie. **O**pus ma-
gne potestatis ostendit in socrus symonis cura-
tione. **E**t cum magnis febribus teneret et p-
s febribus impauit: et illa continuo sanata sur-
rerit. **O**stendit etiam opus magne potestatis in
hoc quod cum sol occubisset multos sanauit. **I**n
ter quos fuit multitudo magna infirmorum.
vnde dicitur. **V**ariis languoribus. **F**uit facultas
cure. vnde dicitur. **Q**uod singulis manum imponens
curabat eos. **S**ecundo ponit opus misericordie: et hoc
in demonum expulsionem. **A**lagna enim pietas
christi erat quod demones ab obsessis corporibus
expellebat. **A**lagna enim christi misericordia erat in hoc
quod demones qui suscipiebant eum esse christum lo-
qui non permittebat. **E**t hoc ideo christus faciebat
ne homines audientes demonem predicare modo
veritate deinceps acquiescerent sibi predica-
ti salutare. **A**nde dicitur glo. **I**deo prohibet lo-
qui ne dum aliquis audit demonem vera predica-
te postea sequatur errare. **I**mprobis enim ma-
gis veris falsa permiscet ut sub specie veri-
tatis testimonium veritatis obtegat. **T**ertio

ponitur opus magne sapientie: et hoc in sa-
pientia predicatione. vnde cum turbe eum vellet
detinere ut inter eos miracula faceret dixit
se non esse missum nisi ad curationem corporum
quod fit in miraculorum operatione: sed maxime ad
curationem animarum que fit in verba dei predica-
tione. et ideo erat predicator in synagogis ga-
lilee. **B**ea. **E**t prima opus. **P**otestatis per
quam curauit socrum symonis tria sunt videnda
scilicet infirmitatis genus. curandi modus. et cura-
tionis effectus. **B**onus siue spiritus infirmita-
tis erat magna febris per quam mortale peccatum
significat. **I**nter cetera autem incommoda quod pa-
titur febricitans est: quod habet palatum inordinatum
propter quod dulcia sibi videntur amara et insipida
da et eoductio. **E**t eodem modo sic habet in
ordinatum peccatum palatum: sicut quod omnia spiritualia sibi
bi videntur amara et insipida. **E**t hoc ostendit
christus. **S**up. math. per tria exempla. **P**rimum est
quod si leoni ostendat pratum vires non excitatur
ei appetitus: quod de natura sua non est comede-
re herbas vires sed carnes. **S**ecundum exemplum
est quod si pluuia cadit super lapidem: lapis quod
foris balneatur intus siccus manet. **T**er-
tium exemplum est: quod si in aliquo vase pleno ace-
to gutta mellis infunditur: et mel perdit et acetum
non dulcoratur. **P**rimum exemplum prinet ad luxuriam
riofos quibus si ostendat herbe virescentes. **I**am
predicatur eis celestes amenitates non exci-
tatur eorum voluntates ad eas desiderandum: quod
non est de natura sua desiderare celestes
amenitates sed carnales voluptates. **Q**uod si
cut dicitur. **I** Cor. ij. **A**liis homo non percipit que
sunt spiritus dei. **E**ccl. xxi. **A**udiet luxuriosus
seculi castitatis. et displicebit ei: et percipiet
illud post dorsum suum. **S**ecundum exemplum prinet
ad superbos quod habent cor lapideum: ita quod si
deus dat pluuia gratie sue: vel inspirationis in-
terne immiserit eis: cor eorum exterius potest
cogitare: sed interius nihil potest intrare: ideo
remanet aridus et siccus ab humore gratie. **D**icitur
Job. xli. **E**t erit indurabitur quasi lapis.
Alagna enim misericordia dei est quod tale cor durum
mollificat: per gratiam dei intrare valeat. **E**ze.
xxxvi. **A**uferam cor lapideum de carne vestra et
dabo vobis cor carnis et spiritum meum ponam in
medio vestri. **T**ertium exemplum prinet ad auaros
quod habent cor acerosum. et multis amaritudinibus
repleti. **H**abent enim amaritudinem la-
boris in acquiritio. timoris in custodiendo.
et doloris in amittendo. ideo diuinitus vocan-
tur spiritum. ut habet **Z**ac. viij. **E**t ego cor vestrum
pungam. **S**i igitur mel. **I**am verbum celeste

vel inspiratio diuina in talium corda im-
mittitur et verbum perditur et cor eorum non mu-
tatur. Et ideo faciendum est quod dicit Augu-
stinus. Disce non diligere mundum ut diligas deum.
Diffundere implacabilem aures ut conuertaris.
Secundo notat modum curandi cum dicit. Et ro-
gauerunt illi per illam et stans super illam impera-
uit febri et dimisit illam. Et quo habetur quod
dñs ad preces discipulorum eam sanauit. Per
quod datur intelligi quod aliqui deus ad preces vi-
rorum scilicet alicui peccati salutem a se concedit.
¶ Per hoc est immundus dei inimicus:
et claudus. quod est immundus non audet cor-
rere deo apparere: quod deus tales abhominat.
¶ Et dñs sanguinis et do. abbo. dñs. Et est
dei inimicus nihil potest a deo impetrare. Jo.
ix. Scimus quod peccatores deus non audit. Et
ideo talibus deus indignatur potius quam pla-
catur. Esa. lvi. Cognosce manus dñi ser-
uis eius et indignabitur inimicis suis. Greg.
Lū is qui displicet ad intercedendum mittitur:
irati animus ad deridenda prouocatur. Quia ve-
ro est claudus non potest ad deum accedere. Quia
uis enim habere pedem fidei: non tamen habet pedem
boni operis. de talibus dicit. iij. Reg. x. viij.
Ergo quod claudicatis in duas partes. Ideo
peccator indiget auxilio sanctorum virorum: quod ipsi
sunt mundi. ps. Ambulas in via immaculata
hic nihil ministrabar. Ipsi sunt amici dei.
Sapi. viij. In aias scias se transierat. amicos
dei et prophetas constituit. Ipsi sunt sani et recti
Heb. xij. Rectos gressus facite pedibus ut
non claudicatis quod error magis aut sanctus. Ter-
tio ponit curationis effectus: cum dicit. Et
cōtinuo surgēs ministrabat illis. Naturali-
ter ut dicit glo. homo febricitans incipiente
sanitate consuevit lacessere: sed ista cōtinuo
surrexit et ipso ministravit. Per quod datur in-
telligi quod peccator non debet diu stare in peccato:
sed cōtinuo surgere. alioquin de peccato in pec-
catum cadit. Et hoc accidit propter tres
causas. Prima est propter peccati poderositatem.
¶ Patet enim est valde onerosum. ps. Iniquita-
tes mee supergressę sunt caput meum: et sicut
onus graue grauate sunt super me. Et ideo
peccator quod per penam cito non diluit mor sua po-
derositatem ad aliud trahit. Secunda causa est
propter peccatoris recitatē. Et ponit exemplū
chryso. de sampsonē: cui capilli in quibus
erat virtus sua detruccati essent philistei ipsum
ligauerunt et sibi oculos eruerunt et ipsum mole-
re fecerunt: quod quod peccator perdit robur virtutis sua-
rum: mor demones ipsum funib? peccatorum ligant.

oculo fidei ipsum excēcat. de vitiis in vitiis est
currere percurat. Tercia causa est propter quādam
cōuersionē. Nam avaricia trahit ad rapinā et
furtū et ad multa mendacia. Gula trahit ad
ebrietatē et luxuriā. Supbia trahit ad multa
iniurias inferendas et ad multas ambia-
tiones appetēdas. vnde dicit Esa. xliij. Qui
fugerit a facie fomidinis cadet in foueam: et
qui exierit de fouea tenebitur laqueo. Per for-
midinē intelligit avariciā: quod avarus ipse est
in timore. Per foueam intelligitur luxuria.
¶ Prover. xxiij. Fouea profunda est meretrice
Per laqueū intelligit supbia que oēs illos
queat. Sepe autem cōtingit quod quod avar? dimi-
rit avariciā et dat se meretrici cadit in luxuriā.
Et quod luxuriosus super oēm cōcupiscētiā
cadit in vanigloriā et superbiā. Circa scdm
opus. scilicet in quo rps demones fugauit. No-
tandum quod demones hnt magnā potētiā. Job
xl. Non est ptas super terrā quod cōparet ei. Hnt
magnā astutiā. ij. Cor. xi. Timeo autem ne
sicut serpens enā seduxit astutia sua: ita cōm-
pans sensus vtri et exidat a simplicitate que
est in ipso iesu. Hnt magnā scutiā. i. Pe. v.
Aduersari? vester tanquam leo ru. cir. que. que
deuo. Magna ergo mia dicit est quod a nobis
expellit aduersariū tā potētē et tā astutiū et
tā seuiētē. Nihilomin? est ei? potētiā vinci-
mus resistēdo. Jac. iij. Resistite diabolo et
fugiet a vobis. Eius astutiā vincimus: dñ ad
deū per orōnē reuertimur. ij. Paral. xx. Lū
ignoram? quod agere debeam? hoc solū refu-
giū habem? ut oculos nros dirigam? ad te.
Et? seuticiā frāgim? nos ipsos macerādo: quod
quod nos ipsos macerā? hostē psterminamus. i.
Cor. ix. Dis enim quod in agone cōcedit ab om-
nibus se abstinet: ego non sic curro quasi in
certū. ¶ Circa opus sapie. i. predicationē
rpi. Notandum quod rps ibat sapiētē pdicādo
Ibat enim pdicādo sine expensis vsq? ad esu-
riē. mar. xxi. Lū exierit a bethania esuriē
Ibat sine equis vsq? ad lassitudinē. Jo. iij.
Iesus fatigatus ex itinere. Ibat sine diēti-
bus vsq? ad captiōnē. vnde dixit pylato. Si
ex hoc mundo esset regnū meū ministri mei
vtrūq? decertaret ut non traderet iudeis. Pre-
dicatores quod aliter iret: inspicieret iter. Si vi-
ret aut cōstiparet equis: aut diuitijs suffard-
nat? aut seruitorib?: aut domicelliis vallat?
¶ Et ad. v. seria tertie heb. xl. Sermo. v.

¶ Crus autem simonis te-
nebat magnis febribus. Per febri-

significatur peccati mortalitas: quod sicut febricitans
modo patitur frigus: modo estum. sic pecca-
tor modo patitur timores: quod est frigus ani-
me: modo cupiditatem que est calor aie. vnde
de Aug. sup ps. Incensa igitur et suffosa. quia
oia peccata duces faciunt. scilicet timor et cupiditas.
Timor facit fugere oia que sunt carni mole-
sta. Cupiditas facit appetere oia que sunt
carni suauia. ¶ Sicut autem diuerse sunt
spēs febrium. sic etiā sunt diuersa gēna peccatorum.
¶ Prima febris est quotidiana et signifi-
cat peccata venialia que quotidie agim? quod fm
Aug. assimilant quertis aque: arene et scabiei
Burtis aque assimilant quod feruorem chari-
tatis remittit. Arene: quod sepe ab oib? bonis
opibus aiam sterilem faciunt. Et scabiei: quod de
corde aie diminunt. Et dicit ibidē Aug. quod si
corde aie gutte: nauis faciunt naufragiū. et mul-
ta gran? arene faciunt onus poderosius. et mul-
titudine scabiei reddit hominem corruptū. sic pec-
cata venialia quod cōtinentur sepe sua multi-
tudine grauitare et deformitate disponunt ani-
mam ad mortale. Vel febris quotidiana po-
test esse gula propter exactionē fridiana. esa.
lvi. Venite sumam? cibū et impleamur ebrie-
tate et erit sicut hodie: sic et cras. et multo am-
plius. Gulosus enim si bodie bñ comedat. cras
melt? apperit comedere: id assimilant sangui-
fuge. Prover. xxi. Sanguis fuge due filie sūt
dicētes: affer affer. quod gulosus post vnus ser-
culū dicit affer aliud. Secunda febris est effimera.
¶ Et dicitur ab effimero pisce marino. qui eo die
quo nascit morit. et significat subito ire mor-
tū quod desinit ante occasum solis. Ezech.
iij. Sol non occidat super iram vestrā. Talis
enim mor? subdit? quasi oēs iuadit. quod sicut di-
cit Hiero. Qui nulla animi perturbatione mo-
ueretur aut deus est: aut lapis. ¶ Dicit tñ
Gregori? nazansen? quod tres sunt quod non possunt
moueri. duo in celo. scilicet angel? tertius in
terra. scilicet xpianus populus. Quis enim de? dicit ira
scit? fm Aug. non dicit irasci propter aliquē tur-
bulentū affectū? sed propter vindictā. Angeli et
christi de peccatorum dolore dicant: tñ nul-
lam sentiunt passionem: sed dicant? dolere: quod
ad modū dolentius se hnt. xpian? aut? populus
appellat ille quod in dei amore ē pfect? talis enim
licet aliquē perturbatōem patiat. tñ ex hoc ei?
rō non obnubilat: quod talē perturbatōem tenet
sub dominio rationis. Tercia febris est erra-
tica que non accidit certis horis. et significat
inuidiā que quod aliq? laudat accidit: quando
vituperatur recedit. non habet horam deter-

minatā: sed quotienscumq? renouant lauda-
tiones: totiens renouant accessiones. hoc ps.
i. Reg. xviij. de saul qui inuidebat David
Lū enī diceret. Saul percutit mille: et dauid
decem milia. tunc Saul passus est magnas
accessiones: et quotiens audiebat de sua pro-
bitate tunc laborabat totiens illa accessio.
¶ Quando autem dauid canem et pulcem mor-
tuum se nominabat: tunc ista accessio rece-
debat: ideo inuid? significat p hely. de quo
dicit i. Reg. iij. quod non poterat videre lucernas
dñi sui anteq? extinguere lucerna. accessio
lucerna lucet: sed extincta fetet. Lucerna igitur
accensa sunt viri virtuos? extincta peccato-
res feridi. Inuidus igitur non potest sine magna
afflictione sustinere: videtur viros virtuos?
fos. libenter aut? videtur viros miseros et abie-
ctos: id dicit Socrates. Utinā inuidi oib?
ciuitatibus oculos et aures haberent: ut de
cunctis felicitatibus torquerent. Quarta
febris est tertiana quod laborant illi qui de pec-
catis suis nolunt satisfacere. habent enim con-
tritionem et confessionem: sed nolunt habere
satisfactionem. vnde dicit quod cum quādam demo-
niacus ad quendam virū scdm fuisset ductus: et
ille demon? adiuraret ut recederet et nomē
suum diceret ei. ille ait. vos sum? tres fratres
quod habemus nostra officia determinata. ego
enim vocor claudēs. cor. alius vocat claudens
os. alius vocat claudens marsupium. officium
enim meū est cor peccatoris indurare ne possit
satisfactionē habere: et si forte cōterit. laborat
frater meus. scilicet claudens os et a cōfessione
impediatur: et si forte confessus fuerit laborat
frater meus. scilicet claudens marsupium ne satis-
faciat. ne male ablata restituat. Quinta fe-
bris est continua. ista laborat auari et maxime
vsuarij. ceteri peccatores interpellationes
faciunt in peccatis. Vsurius vero cōtinuo
peccat. scilicet die et nocte. et qualibet hora:
et quolibet momento: et quolibet festo. ideo
videtur esse peior iuda separatio. ille enim ven-
didit christum. Et Iste vendit christum. bea-
tam Mariam: et omnes sanctos et sanctas
dei: quia ipsorum festiuitates computat in
vsuris: et quia vsurius similis est iude.
¶ Immo peior in culpa: ideo similis erit ei in
pena. iudas enim in aere interit qui est ha-
bitatio demonum. ad inuendū quod non de-
bebat stare in celo cum angelis: nec in ter-
ra cum hominibus: sed in aere cum demoni-
bus. Eodem modo vsurius non habita-
bit in celo: quia deum et beatam virginem

et oēs scōs offendientes i mūdō: qz homines cōrūbantur: s. in inferno euz demonibz quos p auaricia adorauit. iuxta illd. Eol. iij. Auaricia qz ē ydoloz seruū. D. Ista febris cōtinua. l. auaricia cito extinguit hoies: qz tollit tria qz sunt cōpote. s. cibū. somnū et quietē. Auarus enī nō pōt comedere. Ecclesi. xiiij. Mō satiabilis pane indigēs et in tristitia erit sup mēsam suā. Mō pōt dormire. Eccle. ij. Luncti dies ei? doloibz et erūnis pleni sūt nec p noctē mēte requiescit. nec pōt quietez hie. Jere. xliij. Pse sollicitudine quiescere nō pōuit. E. Sexta febris est quartana significat supbia ppter qrtuor species supbie de quibz dicit greg. Quartuor sūt species timoris. s. cū quis bonū qd hz a se hie existimat: vel p suis meritis datus sibi putat: vel cū iactat se hie qd nō hz. vel cū despectis ceteris appetit singlū videri hie qd nō hz. vel pōt significare luxurias qz p corp? explet qd ex qrtuor elemētis. pponit. Vel pōt significare p̄suetudinē lōgā peccādi vt pma dies sit mala suggestio. scda mal? p̄sensus. tertia malū op? quarta mala p̄suetudo. Ista quadruplex species quartane diffcultur curaf. Supbia enī diffcultur curaf: qz sp ē i ascensu. ps. Supbia eoz qui te oderūt ascēdit sp. Luxuria diffcultur curaf: qz in corpore radicaf: qz tūc totū corp? inflamat. Job. xxxi. Ignis est vsqz ad p̄sumationē deuorans. ipm vulnerat. Job. xvi. Cū vulnerauerūt lūbos meos. ipm corrumpit: et sedat. Job. i. Cōpurrerūt iumēta in stercore suo. greg. Iumenta in stercore cōputrescere est carnales hoies in ferore luxurie vitā finire. Adā lū aut p̄suetudo diffcultur curaf. hoc signatū est iob. xi. In lazaro quattuorū quem dñs cū qdā diffcultate voluit resuscitare. s. cū oratione: cū damore: et cū sui cōturbatio: nec tū lachrymaris effusione. Septima febris est ethica qz radicaf in medullis et naturalē humiditatē consumit. et significat tristitia illam de qua dicit. Eol. vij. Seculi tristitia mortem operaf. puer. xviij. Spūs tristis ericcat ossa. i. robur virtutum. Sunt tamen quedam ossa que non tantum sunt ericcata: s. etiā incinerata. Amos. ij. Incenderunt ossa regis ydumce vsqz ad cinerē. ydumea interpretat sanguinea: et signat dyabolū qui sanguinem nostrum sctit: eius ossa sunt nostra peccata per que contra nos dyabol? assumit robur. Sunt igitur quidam qui ossa habent integra qui scilicet de suis peccatis

ris non conteruntur. alij sunt qui ossa in grossas partes frāgūt qui. s. superficialiter cōteruntur. alij vero sunt qui ossa incinerant. s. qui precordialiter cōteruntur. et istā cōtitionē facit salubris tristitia. de qua dicit. Eol. vij. Que enī fm deū tristitia est per penitentia in salutē stabilē operatur. I. feria. vi. tertiē hebdo. xl. Sermo. i.

Elus fatigatus eritine

i. re sedebat super fontē. Job. iij. Dñs noster per diuersa loca predicādo discurrebat: quādā vice fatigatus esset sup quendā fontē sedere cepit. Et licet hic dicat fons: tñ inferius vocatur puteus. Sed sicut dicit Mo. vbi cū aqua de terra manat dicat fons. sed si manat in superficīe fons tñ dicat. si vero manat in pfundo erit puteus appellat. et fm hoc oīs puteus est fons: sed nō oīs fons puteus est. Dñs igitur sic sederet venit mulier de samaria haurire aquā inter quam et xpm magnus dyalogus fuit: qz plures colloquutiones mutuas habuerūt. Prima fuit qz xps suā humanitatem ostēdit in eo qz bibere petiit. Probabile enī est qz xps post fatigationē sitiebat. et in hoc ostēdit se esse verū hoīem: qz deus sitiare nō pōt. Ad hoc respōdit mulier cū quadā admiratione dicens. quō tu cum iudeus sis a me bibere potas et. iudei enī habebant in vestimētis fimbrias per quas distinguebatur ab alijs gētibus. A. Scda colloquutio fuit qua xps ostēdit suā diuinitatē cum ait. Si scires donū dei et quis est qui dicit tibi da mihi bibere tu forsitan petisses ab eo qz dedisset tibi aquā viuā. s. spūs sancti gratia. hoc non poterat nisi inq̄rre deus. Sed mulier intelligens de aqua materiali illius putet dicit qz hoc facere nō poterat: qz nec struam nec chorā habebat: et puteus profundus erat. immo nec ipse iacob quo ipse maior nō est aliter ipsam aquā habere non potuit nisi cū adiutorio. Tertia colloquutio fuit qua xps ostēdit aque materialis et spiritualis magnā differētiā cū dicit. Vis qui bibit ex aqua hac sitiet iterum. Aqua enī materialis ad tēpus pōt auferre sitim. aqua vero spiritualis semp auferat. Ad hoc respōdit mulier Dñe da mihi aquā hanc. q. d. magna pena est mihi sitire. magna fatigatio est huc venire. magnus labor est haurire. Ergo da mihi aquam hanc que penam sitis aufert. fatigationem itineris tollat. Laborem

hauriendi amoueat. Quarta colloquutio est qua xps dixit ei vt virū suū vocaret. i. illum quē loco viri tenebat. Ad hoc rēdit mulier qz nō habebat virū. l. legitimo matrimonio qz nō cōiūctū. Quinta colloquutio est qua xps dixit totā vitā suā p̄teritā cum ait. Bene dixisti. i. verum dixisti: qz nō habeo virum. quinqz enī viros habuisti. Ad hoc mulier rēdit qz credebatur ipm pphētā esse. Postqz totā vitā suā ei dixerat. Post hec aut muta tur ordo loquēdi. Hucusqz enī xps quesitū et mulier rēdit. Mōdo autē mulier querit et xps rēdit. Querit enī ex quo ipse est ppheta vt soluat cōtroversiā qz est inter iudeos et samaritanos. Iudei enī dicebant qz nō licet alicubi adorare nisi in tēplo dei. Samaritani autē dicebāt qz poterāt adorare in monte samarie: qz partes sui. s. iacob et filij eius ibi adorauerunt. Et vocabāt samaritani iacob patrē suū: siue qz ipsi legē tenebāt moysi: siue qz iacob et filij eius ibi habitauerūt: siue qz ille mons et hereditate iacob ad eos per uenerat. Ad hoc xps rēdit qz in orādo deus nō requirit locū corporale: sed spūalē. i. cor mundū et deuotū. Ista rñsio nō placuit mulieri: qz volebat qz diceret qz in mōte illo poterāt adorare. et ideo dicit ad questionē illā determinandā reseruabat messia. i. xpo qui xps cū venerit de hoc veritate eis annūciabit. Ad hoc xps respondit qz ipse erat ille messias. quo audito qz ille erat p̄re gaudio ydria dimisit: et in ciuitatē currēs nūciauit oīs. Et tūc xps ad p̄ces samaritanorū ciuitatē intrauit: et omnes ad fidē cōuertit. B. Sicut pater ex predictis xps hanc mulierē et nos ad tria inducebat. Primo ad cōtēnēdū amorē mūdi cū dicit. Vis qui bibit ex aqua hac sitiet iter. Amor mūdanorū. s. deliciarū. diuitiarū. et honorū. sitim nō extinguit: sed augēt. de quibz dicit. Prover. xxi. Sanguisuga due sunt filie que semper dicūt affer affer. Sanguisuga maris est superbia que est causa oīm malorū. Eccle. x. Initium oīs peccī superbia. Habet autē duas filias. s. cupiditatē et volupratē. Superbus nō timet honores ambire: sed etiā aliorū bona rapit et volupuose viuūt. Ista autem sitis qz sitina ostēdit in morte alerādrī: qui cū esset rotius mūdi dñs diuitijs plenus: libidinofus et ei? ossa in vase aureo fuissent repōsta philofophi cōuenerūt. Unus igit volēs ostendere dñum suū fuisse vanū ait. Iheri isti nō sufficiebat totū mūdus: hodie quā sepul-

tura est cōtēns. Alius volēs ostēdere esse vanū aurū et argētū cōgregatū ait. Iheri iste faciebat thesaurū de auro: hodie aurū thesaurū facit de ipso. Alius volēs ostendere vanū esse corpus delitij nutriti dicit. Iheri iste nutriebar corpus suū diuersijs delitij: hodie vero comedit a verimibus infinitis. C. Scdo xps inducebat istā mulierē et nos cū ipsa ad desiderandū amorē dei cū ait. Qui autē biberit ex aqua quā ego do: nō sitiet in eternū. Aug. Qui biberit de paradisi flumīe cuius gutta maior est oceano: restat vt in eo sitis penit? extinguitur. Iheri flumī paradisi vnā guttā p̄ceperat paulus: et statim extinguit in eo oēm superbiā: ita qz feroce lupū mutauit in agnū māsuetū. Perceperat matheus et morē extinguit in eo oēm auariciā: ita qz raptore cōuertit in cōtēptorē. Mā qui pius rapiebat aliena postmodū cōtēpsit propria. Perceperat magdalena: et morē extinguit in ipa oīm luxuriā: ita qz corniculā nigerrimā cōuertit in colūbā candidā. Tertiō inducebat eā et nos in ipa ad sui cognitionē. Scadit autē hec mulier surrexit ad xpi cognitionē. Mā primo dixit enī esse vni? veri dei cultore: in hoc qz dixit qz iudeū esse: et hoc fuit magnū. Deinde ipm dixit esse peherā: et hoc fuit maius. Tādē et dixit et credidit ipm eē xpm. et hoc fuit maximum. Per qd dāc intelligi qz debem? inciperet a minimis: et paulatim ascēderet ad maiores. Iste gradus significat mar. iij. vbi dicit. Ultro enī terra fructificat herbā primū. Deinde spicam. Deinde plenū fructū in spica. Hoc est fm glo. timorē p̄niam: et charitatē. Illi qz generāt herbā. i. timorē sunt incipientes qz debent incipere a timore. sicut enī herba est principij spice: sicut timor dei est principij noue vite. puerbi. i. Timor dei principij sapie. Illi qz generāt spicā. i. p̄niam durā sunt pficiētes: qz sicut fuerūt delectari in p̄nias: sic debēt se affligere in p̄niam et lamētis. Job. xli. Ipe me reprobēdo et ago penitentia in fauilla et cinere. Illi qz pducūt plenū fructū in spica. i. charitatē et bonorum opoz plenitudinē sunt p̄fecti qz habēt charitatē dei et primi. Quia sicut dicit. Ro. xiiij. Plenitudo legis est dilectio.

I. feria. vi. tertiē hebdo. xl. Sermo. ij.

omnis qui biberit et aqua

hac sitiet iter. Ponit dñs hic tres differētiās aquarū. Una est que fa-

est scilicet in die. **S**is q̄biberit et aqua hac
erit iterū. Scda est q̄ scim ertinguit: cū di
cit. Qui aut biberit et hac aqua quā ego da
bo ei nō sciet in eternū. Tertia est q̄ in vita
eterna sciet cum subdit. Sed aqua quā ego
dabo fiet in eo fons aque salietis in vitam
eternā. Prima aqua significat amorē mūdi
scz amorē diuitiarū: delitiaz: et honorū. Et
ideo ista aqua q̄ scim nō ertinguit sed facit
nullus debet apperere cū sit turbida et ama
ra. **I**er. ij. Quid tibi in via egypti vt bibas
aquā turbidā. Supbus em̄ habet cor turbidū
dū pre cōtinua indignatione et contentiosa
emulatione. **P**rouerb. xij. Inter superbos
semp iurgia sunt. ps. Rāge montes et sumi
gabūt. Avarus semp habet cor turbidū pre
nimia tristitia et sollicitudine. **E**cclē. xij.
In tristitia erit super mēsam suā. **I**er. xliij.
Turbati sunt in mari pre sollicitudine quie
scere nō potuit. **L**ibidinosus habet cor tur
bidū pre nimia cōcupiscentia et feroze. **J**ob
xxi. Ignis est vsq ad cōsumationē deuo
rās et oia eradicaēs germina. **B** Non solū
autē ista aqua est turbida p effectū: sed etiā
in seipsa. Aqua vero turbida nō est apta ad
bibēdū cū sit amara. nec ad speculādū cū sit
turbulēta. nec ad lauandū cū sit immunda.
Amor mūdi eodē modo nō est aptus ad bi
bēdū: q̄ est amarus. Facit em̄ amaritudinē
in cōscientia. **P**rouer. v. Mouissima illi? ama
ra quasi absinthiū. Et tādē faciet amaritu
dinē in pena. **E**clē. xxij. Amara erit potatio
bibētibz illā. **S**ilr amor mūdi nō est apt?
ad speculādū cū sit turbulētus. **N**ō em̄ pos
sumus ibi speculari deū per cōtēplationē
nec pctā nrā p cōtitionē. **L**egit in vitaspa
tū q̄ cū qdā frater cor plenū anxietatibus
et tribulationibz haberet: et mox solito deū
cōtēplari nō posset qdā scūs pater ad quē
dam fontē duxit eū et cū aqua cū quodā bac
culo perturbasset dixit vt respiceret si faciē
suā videret: et cū nō posset videre expectauit
quousq̄ aqua clarificata fuit: et tunc vidit.
Applicatio huius exēpli plana est. Simili
ter amor mūdi nō est aptus ad lauādū cum
sit immūdus. **S**i q̄s ergo habet cor immū
dū et illud vult lauare cum amore mūdi: ma
gis se inquinabit. vnde **A**mb. in li. de virgi
nibus pictagorā reprehēdit dicens. Pictas
goras postq̄ cubitū ierat rīcinē iubebar
molliora canere vt anxia curis secularibus
corda mulceret. Sed ille facit sicut is qui la
uā lauat, secularia secularibus frustra cur

picbat abolere. **A**magis enim lineabat se lu
ro q̄ remediū a voluptate querebat. **A**ugu.
Quisquis es q̄s in mūdo ad te venit quā
fecit mūdū vt eripiat te de mūdo. q̄ si forte
aliqua delectatione te retinet mūdus semp
vis esse immūdus. **S**cdā aqua est q̄ scim
ertinguit. et ista est amor spūssantī qui ex
tinguit amorē diuitiarū. delitiaz: et honorū.
Ihoc figuratū est **J**udic. xij. in sampsonē
De quo dicit q̄ spūs dñi irruit in eū: et sic
leonē interfecit: et philisteos expugnauit: et
vincula rupit. Per leonē intelligit supbia.
Per philisteos qui interpretant cadētes in
telligit auaricia. sicut em̄ dicit **P**rouer. xi.
Qui confidit in diuitijs suis corrūet. Per
vincula intelligit carnalis cōcupiscentia.
Quādo igit amor spūssantī aduenit: super
biā expellit: auariciā occidit: cōcupiscentiā
tollit. **I**sta aqua est cōtraria superiori. **E**st
em̄ dulcis ad bibēdū. **E**cclē. xxij. Qui bi
būt me adhuc sitiet. **E**st data ad speculādū
ij. **C**or. ij. Mos autē reuelata faciē gloria
dei specularēs. **E**st mūda ad lauādū. **E**ze.
xxvi. Effundā sup vos aquā mūdā: et mun
dabimini ab oibus inquinamentis vestris.
Spūs em̄ sanctus quoddā līxiū in corde
hoīs generat p qd oia pctā lauat. **I**n quidē
līxiū ponit lachrymas p aqua que habet
pctā lauare. ps. Lauabo p singulas noctes
lectū meū lachrymis et. **P**onit memoriā
mortis p cinere: que silr habet aiam a pctā
mūdare. **E**cclē. viij. **M**emorare nouissima
tua et in eternū non peccabis. **P**onit amorē
celeste p ignē q̄ ipm līxiū inflāmar. **L**īxi
uium em̄ frigidū nō bene lauat: sed calidum
optime lauat. **Q**uā igitur lachryme nostre et
memoria mortis ab igne diuini amoris in
flāmatur: tūc ois macula et rubigo pctā tolli
tur. **L**uce. viij. **D**imissa sunt ei pctā multa: q̄
dilexit multū. **U**bi dicit glo. **I**ncēdit plene
peccati rubiginē q̄ ardet valide per amoris
ignem. **Q**ui igit in tali līxiū abluitur q̄
cū fuerit niger albus efficitur. ps. Laua
bis me et sup niuē dealbabo. **E**clē. i. Si fue
rint pctā vestra vt coccinū: quasi nix dealba
buntur. **I**stud prē de quadā muliere de qua
legit in vitaspatū. **Q**ue cū p ciuitatē cū ni
mia ambitione pcederet: pps quidam scūs
eam videns ad terrā corruit: et amarissime
flere cepit. **E**t cum interrogatus cur fleret
Respondit fleo: q̄ ista mulier plus sollicita
est placere mūdo q̄ ego deo. **C**um igitur
scūs episcopus domū rāssit pro ea quas

uit cui? dñs pces exaudiuit. **S**equenti autē
nocte visum est sibi q̄ quedam comitula nū
gerrima ad eū veniret. quā ille accipiens in
aqua demerit: statim in colūbam candidā
cōuersa fuit. **S**equenti igitur mane illa mul
ier tota in lachrymis resoluta ad pedes ei? p
cidit: que prius fuerat peccando nigerrima.
postmodū in lachrymis baptisata tota facta
est cādida. **I**stā aut aquā spūales de nobis
gratis dard pmitit. **E**clē. lv. **O**is sitientes
venite ad aquas: et q̄ nō habetis argentū p
perare: emite et comedite. **S**i ergo aliq̄s istā
aquā nō habet culpa est ipsius nō recipiens
tis et nō dei offerentis. **S**ilem offero tibi ci
phū aque frigide: et tu non vis os aperire. si
porrigo tibi rosam et tu non vis eam accipere. si
sol ad fenestram dberat et tu tenes eā clausam
si pulso ad hostium et tu non vis mihi apire: tua
culpa est et nō mea. **D**e aquā sue gratie nos
bis infundit: nos os cordis claudim? rosā
gratie sue nobis porrigit: et nos accipere ne
gligim? radiū sue gratie nobis mittit: et nos
voluntatem nostrā referre et cōtēnim? **A**d
ostium nostri cordis pulsar et nos sibi ape
rire dissimulamus. **T**ertia aqua ē que
in vitā eternā facit q̄ ad instar fluuij ibi da
tur: q̄ sancti ibi habent in maria plenitudi
ne abūdantis spūssantī. **A**poc. vlt. **O**stēdit
mihi flumē aque viue. **A**lit em̄ cōicat aquā
suas pute? aliter fons. **A**lit flumē. **P**ute? em̄
bz aquā abscondit et cū labore haurit. **F**ōs
vero hz aquā patentes et haurit sine labore:
tū nou diffundit se in magna plenitudine.
Fluui? vero hz aquā patente et de facili hau
rit: et in magna plenitudine se diffundit. gra
tia igitur dei est ad instar putei peccatorib?
q̄ est eis abscondita cū non sint digni: et opz
q̄ cum multo labore penitentie eam hauri
ant: est tū ille labor modicus respectu gratie
quā acquirūt. **E**cclē. li. **M**odici laboram et
inueni multam requiem. bonis aut ad istar
fontes: q̄ facilliter pnt haurire. sed tū i pnti
modicum possunt gustare. ps. Sitiuit ania
mea ad deum fontem viuū. **B**eatiss autē
darur ad instar fluuij: quia in maxima abun
dancia habent amoris spiritus sancti. ps. **I**n
bz iabuntur ab vberate domus tue.

Sabbato tertiæ hebdomade quadra
gesime. Sermo primus.

Dducunt ad iesum scri
be et pharisei mulierem in adulte
rio deprehensam. **J**ohā. viij. **I**sti

scribe et pharisei sepe voluerunt iesum cape
re in sermone vt ipm infamarent et cōtra eū
populum puocarent: sicut patet in isto euā
gelio in quo quidem ponuntur tres differe
tie personarum: scz pharisei. chrisus et mul
lier in adulterio deprehensa. **I**n phariseis
quidem duo fuerūt: scz subdolosus adulator
et fallax interrogator. **S**ubdolosus adulator
fuit in hoc q̄ magistrum eum volauerunt.
Chrysto. magistrum eum vocauerunt: vt
quasi honoratus sui secretijs cordis simpli
citer eis aperiret: hec est enim hypocritarū
prima potentia simulata laudatio. **I**stā au
tem laudem magister ip̄s recipiebat disci
pulis. **i**oh. xij. **V**os vocatis me magister et
dñe et bene dicitis: sed etiam: quia sciebat
q̄ eum sic vocabāt cū honorandi. ab istis tū
recipere noluit sciens q̄ euz sic appellabāt
causa temptandi. **A**dulatores em̄ sunt
scorpiones et apes. **S**corpio enim facie ap
plaudit: sed cauda pungit. apes mel portat
in ore: sed pungit a posteriori: pre: sic tales in
facie laudant: et in absentia vituperant: sunt
em̄ sicut syrene que sunt pisces marini qui
habent faciem mulieris. sicut dicit glo. sup
illud **E**clē. xij. **S**yrene in delubris volupta
tis que ita dulciter cantant q̄ nautas doct
mire faciūt et sic naufragiū parant: si sapiē
tes nautae aures claudūt: et sic periculū euas
dunt. sic etiaz cōtra tales adulatorēs sapiē
tes dnt claudere aures et nō eos audire. **I**die
ro. **M**os ad patriam festinantes moriferos
syrenarum cantus debemus aure surda trā
sire. **M**ullus em̄ in hoc mundo dyvelle
laudari respiciendo ad vitam suam presen
tem: futuram: et preteritam: si em̄ respiciant
ad vitam preteritam inueniunt se multa com
mississe de quibus debet erubescere. **R**oma.
vi. **Q**uem ergo fructum tunc habuistis in
illis in quibus nunc erubescitis. **S**i respic
cit ad vitam presentem inueniunt se esse in lo
co exilij. de quo multum debet dolere. ps.
Ideu me quia incolatus meus prolongatus ē
ecce exilium. habitauī cum habitantibus ce
dar multum. ecce periculum qui habitāt: cū
hominibus tenebrosis. **S**i respicit ad vitam
futuram inueniunt super se dei iudicia. **D**e
quibus multum debet timere. **P**salmista.
Audichs enim tuis timui. **M**ullus ergo in
hac vita debet velle laudari. **P**ostq̄ habet
causam tanti ruboris: doloris: et timoris.
Illi autem qui sunt in patria secure poss
sunt laudari: cum nec de preterito: habeant

de quo debebat reprehendere cum sint in oīmo
da scire. nec de pñti vnde debeant doles
re cum sint in plena iocunditate. nec de futu
ro vñ debeant timere cū sint in eterna iocun
ditate et securitate. Secūdo in phariseis fu
it fallax interrogatio: cum dicit. Adagiter hec
mulier modo deprehēsa ē in adulterio. hoc
autē dicebat ut eū possent accusare. **E**n
ipso fuit veritas doctrine. mansuetudo: mie
rit rectitudo iusticie. iuxta illud ps. Propter
veritatem et mansuetudinem etc. Cogitauer
unt igitur pharisei et dixerunt intra se. aut
ipse dicit qd ista mulier debet lapidari: aut
qd non debet: aut oīno tacebit. Si ipse dire
rit qd ista mulier dē lapidari: tunc eū deride
bimus qd non habet mansuetudinē meliōrā
sepe pōcat. ppter qd etiā a ppo adamatur
si dixerit qd non debeat lapidari sed dimitti
runt dicem? qd non habet rectitudinē iusticie
et accusabim? eū qd hostis est legis et cōtrari
us moysi et deo actori legis. et ideo est poti
us adultera lapidanda? si aut tacebit oīno
tunc sibi imponem? qd nō hz veritatē doctri
ne sed ppter timorē humanā ipsam vītatez
pōcat et fornicat. sed xps sic rēdit qd de nul
lo istorū deprehēdit potuit sicut infra dicit.
D In ipso autē fuerunt duo. Primo matu
ra discretio in eo qd digito scribebat in terrā
Per digitum intelligitur discretio. iudei er
go qñ audiat accusantes non debet sententi
am statim dare sicut dicitur. et ea qd audit des
bet in corde scribere. i. discrete inquirere q
agēda sunt videre. Unde dicit glosa. Decet
vos audita alienis malis non temere iudica
re sed digito discretionis prius vos ipsos di
scutere seu discutere. Ad hoc autē qd iudei
discrete iudicet dē seruare illud qd dicitur. dani.
v. Numerauit: appendit: et diuissit. Debz effi
culpas numeratim inq̄rere. inq̄stas in state
ra sui iudicij ponderare. ponderatas diuissz
punire. Non em debet culpas equaliter pu
niri sed diuissim. qz leues debet punire leui
ter. mediocres mediocriter. et graues graui
ter. Quid autē xps i terra scriberet. Ambz. di
cit qd scribebat in terra. terra terraz accusat.
Aug. dicit qd scribebat illud qd postea voce
expressit qd sine peccato est vñ prim? in eaz
lapidē mittat etc. Glo. dicit qd scribebat eoz
pctā que illi legebat et pze verecūdia exie
runt. **E**ri. dicit qd scribebat in terrā abforbe
hos viros abdicatos. i. aperte condēnatos.
Pharisei em ista mulier erant in duob? si
miles: et in duob? dissimiles. similes erāt in

nature fragilitate. et qñ ad hoc cōuenit pñ
ma scriptura. terra terram accusat. **E**t in
pctōz multitudine. et qñ ad hoc cōuenit se
cūda scriptura. qui sine pctō est vñtra pñ
mus in eā lapidē mittat. qd. si ista est pecca
trix et vos similiter estis pctōses. Dissimi
les autē erāt: qz peccata eoz coram deo erāt
scripta. Pctā autē istius mulieris per cōtri
tionē erāt delēta. et ideo cōuenit alia scriptu
ra qua pctā eoz et non istius scribebat. Illi
etiā scripti erant in terra infernali. hec autē
ppter pñiam iam scripta erant in terra cele
sti. et qñ ad hoc cōuenit illa scriptura qua
scripsit. terra abforbe hos viros abdicatos.
Moia em pctōz scripta sunt in terra inferna
li. Zere. xvij. Recedētes ate in terrā scriben
tur qz dereliquerūt vñā aquaz viuētium
dñm. **E** Moia autē pctōz dē in quattuor
locis scripsit: scz in palatio suo scripsit. ve
nūqz possint reprobari. Luce. x. Gaude
qz noia vñtra scripta sunt in celis. In libro
suo vt nūqz possint falsificari. ps. In libro
tuo oēs scribent. In manib? suis vt nūqz
possint obliuioni tradi. Esa. xlii. In mani
bus meis scripsi te etc. In corde suo vt nūqz
possint nō amari. i. q. x. iij. Epistola estis
xpi scripta nō atramento sed spiritu dei vñi
Secūdo in xpo fuit iusta diffinitio cū ait. qui
sine pctō est vñtra primus in illā lapidē
mittat. In hoc xps seruauit rectitudinē sue
iusticie. Unde dicit glo. Si lex iuber pñit
reos: nō sñ persimiliter puniēdos. ecce ple
na iusticia vt mala iustus puniat. Illi ergo
vel reā diuittāt vel cū ea penā subeāt. Ser
uauit etiam mansuetudinē sue misericordi
e cum dicit. Nemo te cōdemnauit mulier
nec ego te condēnabo. Seruauit etiam veri
tatem doctrine. de qua dicit. Adat. ix. Ad
seruandā volo et nō sacrificiū. **E** In mu
liere autē duo fuerunt. Primo thori marita
lis violatio: ideo adultera nuncupat. et ideo
lapidanda erat. quare autem debebat lapi
dari vxor que fornicatur magis qz vir. tres
causae ponuntur. Ecce. xlii. Primo qz cōtra
legem dei fecit. Secundo qz fidē suā nō ser
uauit. Tercio quia viro suo heredes errat
neos acquisiuit. Unde dicitur ibidē. Ne mu
lier oēs reliquēs virum suū et statuens he
reditatem cum alieno matrimonio. Primo
etiā in lege altissimi incredibilis fuit. Se
cūdo virum suū dereliquit. Tercio in adu
lterio fornicata est et ex alieno viro filios su
biastit. **E** Aug. autem in enchyridion

aliter rīdet et dicit qd mulier hz quattuor re
trahentia a pctō fornicatōis: et vir tñ vnus
et ideo maior pena est obnoxia que hz plu
ra retrahentia. Primū est diligēs custodia
viri. Viri enī custodiūt vxores et nō vxores
viros. ecce. xxi. Si nō ambulauerit mulier
ad manū tuā confundet te in conspectu in
imicōz tuoz. Secūdo est verecūdia et cōfussio
mundi: qz maior est cōfussio mulieri qñ for
nicat qz viro si fornicatus fuerit. puerb. xi.
Putredo in ossibus eius que cōfusione res
dignas gerit. Tercium est terrore legum. lex
enī diuina et humana iubet puniendam mu
liem fornicariā et non virum fornicarium.
Vñ dicit hic in lege autē moysi mādauit nobis
hmoī lapidare. Quārtū est timor dei qd des
bet eā retrahere a pctō. puer. xv. Per timo
rē dñi declinat oīs a malo: et illud solū sicut
dicit Aug. Viros retrahit: nō enī timet vxo
ris custodiā: nec mūdi verecūdiā. nec legū
aliquā penā: timet autē dei offensā. Secūdo i
muliere fuit dei magna miseria qd nullas
sibi pñiam inuēit: et tñ ei dicit: vade et am
plius noli peccare. **E** Vixit enī ipas ha
bere cōtritionē tantā que ad satisfactionem
sufficiebat. Aliter enī nō sufficit qd pctā
dimittat nisi satisfaciatur. sicut ostendit greg.
E In pasto. p tria exempla. **E** Primū exem
plū est: qd si quis literis vel instrumentis sal
sum scripserit: nō sufficit qd vltimus nō scri
bat nisi etiā qd male scriptū est deleat pctā
aut nostra corā deo scripta sunt. Zere. xvij.
Peccatū iuda scriptū est stillo ferreo in vi
gue adamātinō: nō igit sufficit vt qd ampli
us nō peccet nisi quod male fecerit p cōtri
tionē et lachrymas lauet. talis enī scriptura
nō pōt meli? lauare qz p aquā lachrymarum
ps. Lauabo p sing. noc. i. meū etc. Secūdo ex
emplū est: qd si quis alicui blasphemias dixe
rit: nō sufficit qd vltim? nō dicat nisi de his
q male dixit satisfaciatur. qñ igit qd peccatū
deū blasphemat. Ro. iij. Nomen dei p vos
blasphemat. non ergo sufficit vt ab his pec
catōz blasphemis abstineat. nisi de his q fe
cerit corā deo se repēdat pñiaz agat. Job
xli. Idcirco ipse me repēdo et ago pñiam
in fauilla et cinere. Tercū exemplū est: qd de
bitōr nō absoluit a debitis que contraxit p
eo q alia non multiplicat nisi ea que cōtra
rerit pfoluat. **E** Nā peccatus dei debito
res sumus: ab his ergo pctōz debitis abso
luti nō sum? p eo q alia pctā nō multiplica
mus nisi de his q ptrauim? deo digne satis

faciam? ab istis debitis q̄tidie absolui pe
tim? cū in oratōe dñica dicim? **E**t dimitte
nob. debita nostra sicut et nos dimittimus
deb. toribus nostris.

E Hodie sabbato tertie hebdomade qua
dragesime. Sermo secundus.

E sus autem inclinans

i se deorsum digito scribebat in
terra. Inclinatio xpi significat

eius humilitatem qua intantū se inclinauit
qm vterū vgnis descendit. inclinando au
tē se in terrā scripsit. Per terrā significatur
virgo maria q̄s fructifera fuit q̄ illum fru
ctū ptulit. de quo dicit Esa. xlv. Aperiat terra
vterum. saluatorē. In ista terra xps scripsit
qñ matrē suā omnibus donis et virtutib? dota
uit et adomauit. In verbis igit pmissis tria
notant. Primo ostendit de filio q̄re fuerit
humilitatis cū dicit. Jesus autē rēci. se deor. in
telligit de sede patris in mundū. Secundo
ostendit de matre quante fuerit excellentie
et dignitatis cū dicit. digito scribebat. Tercio
ostendit de ipa matre q̄re fuerit cōstante
et firmitatis in eo qd terra vocat. **E** Lira
enī inclinatio. i. ei? hūilitatē q̄ i vterū virgi
nis descendit. Morādū qd tñ xps magis infe
rius se inclinauit q̄ inclinare potuit: ideo
signat dē inclinans se deorsum. Natura q
dam diuina sup oia est: infra autē diuinā an
gelica infra angelicā natura humana: infra
naturā humanā est pena. infra penā ē culpa
sue pctā infra erat peccatū ē nihil: qz oib?
reb? infimis peccatū ifimū locū ē. In q̄tus
igit xps in vterū vgnis se inclinauit et natu
rā passibilē assumpsit. Inclinauit intantum
naturā diuinā q̄ infra seipm erinaniuit.
Phil. ij. Qui cū in forma dei esset nō rapit
nam arbitratu est esse se equalē deo: sed se
metipm erinaniuit formam seruū accipiens
Inclinauit se infra naturā angelicā: qz pau
lomin? ab angelis minorat? est. ps. Adinui
sti enī pau. ab ange. etc. Inclinauit se infra na
turā humanā: qz opprobriū hoim factus. ps.
Ego sum vñis et nō hō. op. hoīs et abie. ple
bis. esa. liij. Mō enī ei spēs neqz decor: et vi
dimus eū et nō erat aspectus ei. Inclinauit se
tandē vsqz ad penā: qz ppter nos vulnerat?
ē. Esa. liij. Vulneratus ē ppter inq̄ta. nias
attritus ē ppter scelē. nra. Vsqz ad culpam
sue peccatū se nō inclinauit: qz de erat i quē
peccatū cadere nō poterat. Debuit etiā cē
sine pctō: qd omia venerat auferre peccata.

ead distribueret: inter dētes edētiū: dum
eos ederēt. Istud autē miraculū q̄tidie fit: tamen nemo mirat. Aug. **M**iraculū est gubernatio totius mūdi: q̄ saturatio q̄n q̄ mīlū hoīm de quinq̄ panibus: tamen hoc nemo mirat. Istud miratur hoies non q̄ maius est: sed q̄ rerū est. Unde em̄ multiplicat de paucis granis segetes: inde multiplicauit in manib⁹ suis q̄nq̄ panes. **P**ostestas i xpi manib⁹ erat. Panes autē illi q̄n q̄ semina erāt nō quidē terre mādara: s̄ ab eo qui terrā fecit multiplicata. **E** Ideo notandū q̄ sunt q̄dā miracula q̄ habēt tātū vtilitatē sed nullā admirationem: q̄ ex vsu visuerūt. sicut est mūdū gubernare. segetes de terra pducere. hoies de muliere facere: **2** t̄ h̄mōi. Quedā sunt q̄ habēt admirationē sed nullas vtilitatē sicut sunt miracula magorū t̄ antixpi: sicut est p aerē volare. statuas facere loq̄: t̄ h̄mōi. Quedā sunt q̄ habent admirationē t̄ aliquā tpālē vtilitatē s̄ nullam necessitatē: sicut sunt miracula malorū xpianorū. qui dicunt math. viij. Domine domine nōne in nos tuo pphetam? **M**ō em̄ faciūt illa vt infideles cōuertat vel fideles in fide cōfirmētur: sed vt ipsi reputet. **A**diacula autē que fecit xps t̄ alij sancti habent admirationē: q̄ sūt ppter ordinē cursumq̄ nature. **E**t h̄nt vtilitatē: q̄ sūt ppter cōsolationē idigētū. **E**t h̄nt necessitatē: q̄ sūt quando imminet necessitas fidei vel aliq̄d periculū. **T**ale fuit miraculū xpi. habuit ei admirationē. **A**n d̄ q̄ illi hoies cū vidis sent q̄ fecerat signū: dicebat. hic est vere ppheta qui vēturus est in mūdū. habuit vtilitatē: q̄ quib⁹ milia hoīm saturauit. habuit necessitatē: q̄ cū illi infideles essent ex multis ad fidē puerit. **S**ecō ostēdit potētiam suam in hoc q̄ panes asperos. i. oz dea ceos: in panes dulces t̄ suauis conuertit. **E**t credendū est em̄ q̄ nūq̄ fuerūt panes t̄ pisces dulcioris saporis. **E**t rō potest esse Quoniam aliq̄ fieri pōt aut p naturā aut p artē: aut p miraculū. **I**d autē q̄d fit p naturā melius est in eodē genere t̄ in eadē specie q̄ illud q̄d fit p artificiu. **I**llud h̄o q̄d fit p miraculū melius est q̄ illud q̄d fit p naturā vel per artē. **H**erbi gratia. **A**ur t̄ alchimicū q̄d fit p artificiu hoīs videt esse p̄ciosum s̄ aurū naturaliter radijs solarib⁹ in terre visceribus generatū est p̄ciosus. **S**i h̄o alius quis sanctus miraculose aliquā materiā in aurū puerteret: sicut fecit **I**ohannes euā

gelista: illud aurū est p̄ciosissimū. **E**t igitur isti panes fuerunt miraculose multiplicati: manifestū est q̄ fuerunt dulcioris saporis q̄ alij panes: q̄ isti panes prim fuerūt opus nature inq̄stū grana naturaliter sunt pducta. **E**t fuerūt opus artis inq̄stū grana fuerūt cōctica t̄ farina fermentata ce panes inq̄stū decocti. **F**uerūt etiā opus gratie inq̄stū miraculose fuerūt multiplicati. **T**ertio in xpo fuit magna prouidentia in eo q̄ pcepit q̄ fragmēta t̄ reliquias colligeret mō de nouo pauperib⁹ darent. **M**orandū t̄n q̄ sunt q̄dā reliq̄e dispēde: sicut sunt reliq̄e petorū. i. mala cogitatio et delectatō q̄ remanēt aliq̄n post p̄ctm. **E**sa. i. xij. **P**erdā babilonis nomē t̄ reliq̄as t̄ germē t̄ pgeniem. **M**oia babilonica sunt h̄o lasciuia. **B**ermina sunt mala opa. **R**eliquie sunt cogitationes male. **I**ta omnia sunt dispēda. **A**lie sunt reliq̄e colligende t̄ cōseruande: sicut sunt reliq̄e bonarū cogitationum. **P**s. Reliq̄e cogitationis diē festum agēt tibi. **R**eliquie cogitationū. i. ipe cogitationes bone q̄ relinquantur post op̄ bonū: deo faciūt festū magnū. **H**el reliq̄e cogitationū sūt somnia sanctorū viroz q̄ causant ex cogitationib⁹ p̄cedētib⁹. **E**t ille reliq̄e faciūt deo magnū festū. **Q**uia sicut dicit **B**eg. **S**omnia sanctorū nō vacāt a merito. **T**ertie reliq̄e que sunt que sunt erogādē: sicut sunt reliq̄e ciborū que sunt paupib⁹ erogādē. **S**icut dicitur de multis d̄ illd. **P**s. Saturati sunt filijs id est cū filijs suis. **E**t t̄n reliquias nō delectant. **H**ōmiserūt eas puillis suis. **I**d **S**ecō fit mēto de discipulis. **I**nter q̄s fuerūt tres d̄rie. **Q**uoz quidā erat in fide adhuc tardus: sicut **Philipp⁹** qui r̄ndit. **D**ucētoz denariorū panes nō sufficiūt eis. **A**lij adhuc erant in fide imperfecti sicut andreas qui dixit. **E**t vn⁹ puer h̄c. **A**lij erāt deuoti t̄ seduli sicut alij discipuli qui panes a xpo receptos sollicitē distribuebāt. **M**ō est ergo mirandū sicut in aliq̄ religioe aliqui inueniunt tardos sunt insipientes. **A**liqui nōdum pfecti sicut sunt p̄ficiētes. **A**liqui deuoti: sicut sūt p̄fectionē app̄hēdētes. **3** **T**ertio fit mēto de turbis i quib⁹ tria fuerūt. **A**nū ē h̄alis festus. **V**n d̄. **D**iscubuerūt q̄ viri. **P**er sessiōnē igit corpis intelligit quies m̄rtis. **Q**ui igit vult a deo spūaliter pasci op̄z q̄ sedes ac. i. a curis supfluis t̄ anxietatib⁹ t̄ p̄turbatōib⁹ cōquiescat. hinc est q̄ filij israel nō potuerūt pasci mānā celesti q̄dū fuerūt in

egypto: t̄ q̄dū farinā secū tulerūt: et q̄dū nō trāserunt mare egypti: q̄ ergo vult pasci mānā celesti: ercat de egypto. i. de tenebris strare peti abijciat farinā egypti. i. occasiōes peti trāseat mare. i. turbas et fluctuatio nes mūdi. **S**ecō in turbis fuit plena refectio q̄d notat cū d̄. **E**t adimpleri essent t̄c. t̄ si q̄nōtā ēdē refectiōē in q̄ sc̄i plene satiant gnat celesti refectiōē in q̄ sc̄i plene satiant t̄ tāra q̄ p nimia fame t̄n pellis i eis remanebit. **2** **R**hēn. iij. **A**dhest curis eorū ossib⁹ aruit t̄ facta est q̄st lignū tāta q̄ fames itra coltas eorū conclusa erit. **J**ob. xviij. **I**nedia vastat coltas eorū: tāta q̄ liguas p̄p̄uas māducabūt. **A**poc. i. **E**dmāducauerunt liguas suas: tanta q̄ brachia sua vorabit. **I**n celo erit satietas plena. **P**s. **S**atiabor cū appauerit gloria tua. s̄ in mundo est satietas semiplena. **P**s. **E**alit immanū d̄ni vini meri ecce satietas celi. plen⁹ m̄rtis: ecce satietas mūdi: vtrūq̄ fer ei? nō est exinanita t̄c. ecce miseria: t̄ fames inferni. **3** **T**ertio in turbis fuit deuota laudatio: cum d̄. illi ergo hoies cū vidissent signū q̄ fecerat deus dicebant. q̄ hic est vere ppheta t̄c. **2** **E**t igit come dimus prius d̄ p̄cedere b̄ndictiō: cū d̄. **A**ccepit ergo iesus panē t̄c. **E**t cū gr̄as egisset t̄c. i. **R**hēn. iij. **O**is creatura dei bona est t̄ nihil reijciēda q̄d cū creatiōe p̄cipit. sanctificat enī p̄ h̄bū dei t̄ orationem. **D**einde d̄ cōscari lectio. **A**ug. **E**t acceditis ad mēsam donec inde surgatis q̄d vobis s̄m p̄sue tudinē legist sine rumulū t̄ p̄tentōe audite **U**ltimo d̄z subsequi gratias agere. i. **L**oy. x. **S**iue māducatis siue bibitis vel aliq̄d aliō facitis: oia in gl̄iam dei facite.

3 **E**adē d̄ntica. iij. q̄dragesime. Sermo. ij.

Cepit ergo iesus panes t̄ cū gr̄as egissz distribuit discubētib⁹. **I**stud euangeliz bis i anno recitat i eccl̄ia. i. vltima d̄ntica an aduētū: t̄ hoc ē ppter finē euāgelij vbi d̄. b̄ est vere p̄p̄ba q̄vērū est in mūdū. t̄ in q̄ra d̄ntica q̄dragesime: hoc ppter principium euāgelij vbi d̄. erat autē primū pascha dies festus iudeoz. **V**ocat autē ista d̄ntica dupl̄. s̄ d̄ntica de rosa. t̄ d̄ntica de panib⁹. **E**t autēz prime appellatōis est: quā hac die summi p̄ct̄es p̄v̄te potat rosam aureā musco et balsamo intrus plenā quā postmodū dat p̄ feceris vbiis. **Q**uare quēz ista rosa potat rō

triplex assignari pōt. **A**na i talis. alia spūas. i. lis. t̄ terra moralis. **R**ō autē i talis p̄t dicit **I**nnocēt⁹? i. s̄mōe q̄dā: q̄m corruptibile corpus nostrū ē p̄ nimio labore t̄ fatigatiōe deficeret nisi ipz ad recreatiōis remediū releuaret. **V**n d̄. **I**nterpone tuis iterduz gaudia curis. nā q̄d caret alterna refectiōe durabile nō est. **A**n t̄ sc̄us **A**ntoni⁹? post lōgū laborē solitus erat ducere aliquā recreatiōē t̄ cum hoc cuidā sagittario displicissz docuit euz sc̄us **A**ntoni⁹? p arc̄minia exēctiōne q̄ opz interduz laxare vigore. **E**ccl̄ia igit p̄p̄m ieiunij fatigatū triplici remedio nitit hodie releuare. **P**riō h̄o lericatē: oia em̄ q̄ sunt in hodierna missa tā in introitu q̄ i epla q̄ in toto officio sunt gaudiosa. t̄ iō eos qui in p̄nia laborāt fortificat: q̄ delectatio forti ficat opatiōem: vt d̄ in eph̄is. **S**ecō cibo cōfortante. sicut p̄s in euangelio. **I**stud enī miraculū de quinq̄ panib⁹: sicut t̄c refecit corpāl̄: sic nos d̄z reficere spūal̄. **3** **T**ertio q̄dā solatio recreatē. s̄ rose deopratōe. vnde dicit ibidē innoc. **H**e popul⁹? ppter aspitas tātē q̄dragesimalis ob̄uatiē primno labore deficeret: in hac media d̄ntica rose solacium interponit vt anxietas p̄p̄a meli⁹ sufficere. **S**ecō rō est spūalis: p rosam enī illā tā naturalē q̄ artificialē xpus signat. **A**n illa enī rosa artificiali tria sunt. s̄. **A**ur. **A**dulcā. t̄ **B**alsamū. **S**ic i xpo sunt tres subit̄ie s̄. **R**ose q̄ signat p̄ aurū quod corripit nō pōt p̄s. **M**ō dabis sanctū tuū videre corripitōes **A**ia q̄ plena fuit musco. i. odore oīm v̄rtutū t̄ gratiarū. **L**ant. i. **T**rahe me post te: curres mus in odore v̄nguetorū tuorū. t̄ diuinitas q̄ signat p̄ balsamū. **E**ccl̄. xxiij. **Q**uasi balsamus in odore v̄nguetorū tuorū. **D**i uinitas enī fuit carni vnitas: s̄ nō admixta. **Q**ui igitur vult labore p̄nie ferre d̄z h̄ac rosam in corde portare. **S**ignat etiā p̄s p rosam naturalē q̄ p ceteris florib⁹ magis delectariū suū suo colore magis: recreat ofatuz suo odore magis p̄forat gustū suo sapore: sic etiā xps ē delectabilis ad intueūdū. i. **P**et. i. **I**n quēz desiderant angeli p̄spicere ē suauis ad adorādū. **L**ant. i. **T**rahe me post te currem⁹ in odore v̄nguetorū tuorū. **E**t dulcis ad p̄gustandū. **P**et. ij. **S**i tamē gustasses q̄ dulcis ē d̄ns. nō d̄z igit fatigare fideles labor p̄nie p̄siderando hanc rosam in qua recepturi sunt tantē caritatis visionē. tantē suauitatis odorē: t̄ tantē satietatis refectiōem. **3** **T**ertio tō est moralis: p rosam enī signat q̄

pniam spine vicioz nostror puerunt in
rosas virtutis. Unde dicit Amb. in s. mon. q
p abstinentia spine puerunt i rosas virtutum
pducit em inq p ieiunium libido cruentiaz
supbia hūilitatē ebrietas sobrietatē. nec ē
intelligēdū qvicia p se pducāt virtutes cum
peraria sint: s. q p ieiunium fit q puius erat
libidinosus efficit castus: qui prius erat su
perbus efficit humilis t mansuetus: q pri
ebrius efficit sobrius. esa. lv. Pro salūca
abies ascendit: t p vicia crescit mirtus: sa
liūca est herba spinosa dicta a saliendo eo
q se calcātes salire facit. Abies dī ab eun
do: eo q p ceteris arboribus longe eat: et
in excelsum pīneat. Per salūcā igit in
relegit amor mundi qui est spinosus: iurra
illud Math. viij. Nunquid colligit de spi
nis vias t. Eius consideratio facit hoīes
resilire ab eius amore. Mañ. liij. Dis quivi
derit re resiliat a te. Per abietem intelligit
amor dei qui facit aīam ascendere vsq ad ce
lum. Vicia facit puriginem. mirtus vero
hūilitates. Est ergo sensus q p pniam
amor mundi vertit in amorē dei. t purigo
cōcupiscētie carnalis vertit in refrigerium
cōtinētie. esa. xxxv. In cubilibz in qbz pri
diacones habitabāt oriet viroz calami t iū
ci. q in cordibus pētoz in quibus habitant
diacones qui dēmones dicunt p pñentiam
vicioz: oriet p pniam viroz virtutum. B
Scdo hec dñica vocat de panibus ex eo q
rps qñq milia hoīm de quinq panibus sa
turauit. Sicut aut tūc satiauit de quqz pa
nibz copaliter: sic quotidie reficit fideles:
1. de quinq panibus spūaliter. Primus ē pa
nis pñialis: iste conficit de tribus farina
quaz vna est tota amara. alia tota est dulcis
tertia est t amara t dulcis. L. Verus enī
penitens dī habere timorem t spēs. Timorē
quidem dī habere de cōsideratione pe
ne eterne: t ista est farina amara. Ezechiel.
rij. Panē tuū i p̄urbationē comedē. Adul
tū enī penitens dī timere t conturbari quā
do cōsiderat horribiles penas inferni. Job
xxi. Quando recordatus fuero conturit car
nem meā tremor. Secundo penitens dī ha
bere amorē de cōsideratione celestis glo
rie: t ista farina est tota dulcis. Nihil enim
dulcius q dei gloria mente conspiciere t ip
sam desiderare. ps. Quam magna multitu
do dulcedinis tue dñe. De illo pane dicit
Zuce. ix. Beatus qui manducabit panes in
regno dei. Tertio penitēs debet habere spē

de cōsideratione peccatorū t veniē. t ista
farina est dulcis t amara. amara quādo cō
siderat peccatorum multitudinem. esa. xxxv.
viiij. Cogitabō tibi omnes ānos meos in
amaritudine anime mee. Dulcis vero quā
do habet spem de venia obrinēda. Prover.
xiiij. Cor quod nouit amaritudinem anime
sue: ecce q̄ta amaritudo p culpa: in gaudio
eius nō miscebit ceterancus. ecce gaudium
p venia. D. Secundus panis est sacramē
talī quem in festo pasche recepturi sumus
t iste panis formatus fuit in archavteri vir
ginalis de farina eternali. i. de carne ab adas
tracta: t de farina noua. i. de aīa de nouo
creata. Iste panis sic formatus triplici igne
fuit excoctus. i. igne amoris. de quo ignē dī
citur Zuce. xij. Ignem veni mittere in terrā
E. Iste igne amoris fuit inflammatus: q
ppter amorem nostrū fuit passus. iob. xiiij.
Maiores hac dilectionem nemo habere
aīam suam ponat q̄s p amicis suis. igne do
loris. Thren. i. Vos omnes qui transitis
p viam: attendite t videte si est dolor simi
lis sicut dolor me. Igne passionis. ps. Igne
me examinasti t. Item quidem. Oīa mea
sicut cremium aruerūt. F. Iste panis sic
formatus t sic decoctus in quinqz pñibz volue
rū fuit incusus. Primū vulneris vt patrē reco
ciliaret. Scdm vt celestē saniam aperiret.
Tertiū ruinam angelicā repararet. Quar
tū sanctos de lybdo educeret. Quintum de
mones sudiugaret. Tertius panis est mate
rialis quē quotidie petimus in oratione di
centes. Panē nostrū quotidianus da nobis
hodie. Istus panem pauperibus debemus
cōdicare si volum? q ieiunia nostra deo sine
accepta t grata. vnde postq dixit dñs. esa.
liij. Monne hoc est ieiunium quod elegi. Et
subdit. Frange esurienti panem tuū t. Di
cit enī Petrus rauen. q elemosyna cōuenit
ieiunio sicut oleum lucerne. sicut sol diei. et
sicut anima corpori. S. Sicut enī lucerna
extinguitur cum oleum deficit. sic ieiunium
meritum perditur cum elemosyna subtrahi
tur. Greg. Talia sunt sine charitate ieiunia
qualis est sine oleo lucerna: fumigare qdōm
t fetere potest: lucere non potest. est etiam si
cut sol diei: sicut enim sol nubes expellit: et
glaciem soluit: sic elemosyna peccatum ex
tinguit. Ecclesi. iij. Elemosyna enīz patris
non erit in oblivione: t si ut in sereno: gla
cies dissoluit: sic in elemosyna peccata tua

soluunt. Est etiā elemosyna iuncta ieiunio
sicut aīa corpori. Sicut enī aīa corp? viuifi
cat: sic elemosyna ieiunium gēficat. Et sicut
corp? morit qñ aīa recedit: sic ieiunium meri
tum p̄dit cū elemosyna deficit. Quart? pa
nis est infernalis qui p̄ficat ex p̄ctis. Pro
uerb. iij. comedat panē impietatis t vinū ini
quitaris bibat. Nihil enī p̄dest a cibo absti
nere t pane materiali nisi abstineat ab isto
pane p̄cti. Unde dī esa. liij. Mōne hoc ē iei
unium qd elegit: dissolue colligatiōes sp̄ia
ris: solue fasciculos deprimētes. Quidā ha
bēt impietates colligatas: q̄ ex mala cogi
tatiōe cadunt in delectationē: t de delectati
one in p̄sensum: t de consensu in opus: t de
ope in p̄suetudinē: de p̄suetudine in necessi
tate peccādi. habēt etiā fasciculos p̄ctoꝝ
deprimētes: q̄ cū deberēt dī isto fasciculo di
minuere: sp̄ volūt p̄ctā p̄ctis addere. Sicut
legit in vitasp̄m q̄ scūs Anselm? onidē
re sibi angelo vidit tres viros. An? in nemo
re faciebat fascē lignoz t semp ligna adde
bat donec ferre nō posset. Ali? infundebat a
quā in cysternā p̄foratā: q̄ tota effluebat.
Alius quēdā trabē nō in longū s̄ trāuersū
in quādā ecclesiā ducere volebat. Et expo
suit angelus sibi q̄ p̄mi p̄nt q̄ p̄ctā p̄ctis
adducit cum deberent minuere. Eccl. xvij.
Peccare corā dñor minue offendicula. Se
cūdi sūt q̄ habēt cor suū p̄ diuersa crimia p̄
foratū: ita q̄ si aliq opa d̄ gñe bonoz faciūt
omīa p̄dūt Aggei. i. Qui merces p̄gregauit
mittit eas in saccū p̄rūsū. Tertij sunt supbi
qui nolunt ire recti sed trāuersū. Nolūt se
indinare: s̄ eleuare. Et ideo cū porta sit an
gusta: in domū celestē intrare non possunt.
mat. viij. Quam angusta porta t arcta via q̄ du
cit ad vitā. H. Quintus panis est celestis
quē scī māducabūt in mensa xpī. Zuce. xxi.
Et ego dispono vobis regnū sicut disposui
et mihi pater me? t. Sequit. Sup mēsam
meā. Et quib? vobis habet q̄ illud conuiui
um habebit ministrātis nobilitatē: cū dicit
Ego nō aliq angelus. nō p̄r? aplus. non
aliq alius sanctus: s̄ ipse xps. Eiusdē. xij.
Amē dico vobis q̄ p̄inger set faciet hoīes
discubere: t trāsēs ministrabūt illis. Iba
bit conuiuiū ordinabilitatē: cū dicit. Dispo
no vobis. i. in diuersis mēsis pono. Itāz in
vna mēsa erunt patriarche. in alia p̄phete.
in alia apli. in alia martyres. in alia p̄fesso
res. in alia virgines. Beata autē virgo ha
bebit vna mēsam per se a dextris filij col

locatā. Johā. xiiij. In domo patris mei mā
stiones multe sunt. Ibaebūt plenā sacietas
res ideo dicit. vt edatis t bibatis t. Lāt. v.
Comedit amīc: bibit t mebramini cas
rissimi. Ibaebūt mēse nobilitatē: q̄ sedebūt
in eadē mēsa cūz deo. Ideo dicit. Sup mē
sam meā ps. Filij tui sicut nouelle oliuarū
t. Ibaebūt loci amenitātē: ideo dicit. In re
gno meo. Numeri. xxiij. Quam pulchra ra
bernacula tua iacob t tentoria tua israel vt
velles nē oīes vt hosti iuxta fluuios irrigui

Gferia. q̄rte hebdo. xl. Ser. i.
Auent iesus in templo

vendentes oues t boues. iohā. ij.
Quando cōqz iesus hierosolimā veniebat
statim templū intrabat. Unde dicit Euf.
Proprium erat boni filij vt veniens hieru
salem ad domum curreret patris. Tu aures
imitator christi factus cūz aliqū ingressus
fueris ciuitatem primū ante oīm actū ad
ecclesiam debes currere. Intraus autē rps
in templum oues t boues de porticu tēpī
eiecit. Sacerdotes enim auaricie sue p̄sulē
res in porticu? templi oues t boues t colū
bas faciebant vendi. vt venientes elongā
quo hostias inuenirēt preparatas: ne forte
ex defectu hostie recederēt t nihil offerret
t ne pauperes qui denarios non habebant
se excusaret q̄ emere non poterant. Ideo
nummularios ponebant ibi que denarios
talibus accōmodarent. Non ad vsurā: quia
non licebat eis. sed al iqua munuscula vilia
sicut vias passas. cicera. poma. Et huius
modi accipiebant ab eis. S. quia indecēs
erat in templo dei talia agere: ideo xps celā
magnum assumpsit omnia talia de templo
eiecit. In isto igitur euāgelio tria notatur.
1. Primo quia xpus magnus habuit zelum t
magnam constantiam in vicioꝝum punitio
ne qd notat in hoc q̄ oues t boues de tem
plo eiecit. Scdo q̄ habuit potentiam magnā
in sui corporis resuscitatiōe: quod notatur
in hoc q̄ dī. Soluite templū hoc et in triduo
reedificabo illud. Tertio q̄ habuit magnā
sapientiam in secretorum cognitiōe: qd no
tatur in hoc q̄ dī. Iesus autē nō credebatur
se metipsum eis: eo q̄ nosset omnes. A. Cir
ca primū est notandū q̄ xps nunq̄ fuit tā se
uerus in puniendo sicut hic. Et ratio est q̄
fuit iniuria dei patris. Iniuriam propriam
rps patiēter portauit: sicut pater. ioh. viij.
qñ indei dixerūt ei. Demoniū hēs. In iniu
ff iij

rijs discipulorū xps se opposuit eos erui
saur. Sicut ps. Mar. xv. quando pharisei
discipulos reprehenderūt qd nō loris manib?
māducabāt. In iuriā autē dei grauitē puni
uit: sicut patet hic. Per hoc dat nobis exē
plū vt nos sibi faciam. In iuriā enī aliqua
aut redūdar in deū: aut i nos
iplos. In iuriā autē qd redūdar in deū nō de
bemus patiēter portare: s; grauitē punire.
Hieronim? In iuriā meā patiēter tuli: iniu
riā autē dei ferre nō potui. Ezech. In pro
prios iniurijs esse quē piā patientē lauabi
le est iniurias vō dei dissimulare nimis im
piū. Si autē iniuriā redūdar in primū debe
mus nos opponere. S; de multis d; Eze.
rij. Nō ascēdistis ex aduerso: nec opposui
stis vos iniurijs p domo israel. Aliq; vero
nō tñ nō opponūt se: s; etiā fugiūt. iohā. x.
Mercenarius autē videt lupū veniētem t
dimittit oves t fugit. Aliq; tñ nō fugiūt cor
pore: s; mēte. De q; dicit Aug. Mercen
narius lupū vidit t fugiit. Forte dices. Ec
ce hic sum: nō fugi. Fugisti q; tacuisti. Cor
pore stetit: s; mēte fugisti. Si nō redūdar
iniuria i nos ipsos debem? etiā patiēter por
tare: imo si volum? cē pfecti debem? iniuri
antibus dare bñficiū cordis ipsos diligēdo
bñficiū oris p eis orādo: t bñficiū opis eis
bñficiēdo. Mar. v. Diligite inimicos ves
tros: qd ad bñficiū cordis. Bñfacite eis qui
oderūt vos: qd ad bñficiū opis. Exorāte pro
persecutib? t calūniatib? vos qd ad bñficiū
oris. Circa scdm notādū est qd iudei xpm
versū sunt in magnā indignationē ex eo qd
occasione luci sui auferēbat dū de templo
oves t boues expellebat. Versū sunt in ma
gnū stuporē vidētes qd vñ hō mēfas cam
pforū subuerēbat t aialia expellebat. Et b
faciebat sol? ad qd multi sufficere nō potuiss
sent. Versū sūt in magnū timorē vidētes ra
diū t fulgorē ex ei? facie pcedere. Tradunt
enī qdā sicut d; i hystorijz scōp. qd fulgor ra
diolus egrediebatur ex oculis ei?. qd territi sa
cerdotes t leuitē nō poterāt ei resistere: t iō
sic i dignari sic stupefacti sic territi dixerūt
qd signū vñdis nobis qd hoc facis: qñ dice
rēt. Mō credim? tibi b; licere: ergo vñde nob
signum qd credamus. Vel forte in dolo pes
tebant vt signū faceret vt sic circa aliquas
gna occupatus ab eorum infestatione desis
steret. Xpus autē eis taliter respondit qd
in maiore admirationē t stuporē eos idus
xit dices. Soluite tēplū hoc t i trib? dieb?

reedificā illud. Iudei autē intellexerunt hoc
de tēplo materiali credētes qd vellent dicere
si sum tante potentie qd illud tēplū destrue
res posses in trib? dieb? reedificare. bñ possū
de ipso oues t boues eicere. Et iō mēderunt
qd dragita t sex annis edificatū ē tēplū t
illi autē nō intellexerūt de edificatione tēpli
sub salomone qd septem annis pfecta est. sed
de edificatione facta sub zorobabel que qua
draginta sex annis impediētib? inimicis p
te lata est. Xps autē intelligebat de tēplo cor
poris sui: ac si dicit. Vos queritis signū de
mea potestate: t ego vobis dico qd si corpus
meū dissolueritis p montē: ego illud relusci
tabo p meā virtutē. Vel fm Glo. Ault dice
re xps. hoc tēplū signat tēplū corpis mei in
quo nulla est macula. Et merito hoc figura
le purgo: qd illud ab homib? morte solutū re
suscitare diuina potentia queo. B. Dicit
tur autē corp? xpi tēplū multiplici rōne. Pri
mo rōne diuine inhabitatiōis: qd in illo tēplo
tota diuinitas habitauit. Col. ij. In hoc ha
bitat ois plenitudo diuinitatis corpaliē. iō
d; tēplum qñ tenēs amplū: qd pñebat diuini
tatem qñ est āpla qd celū t terra ipam nō
possunt pñere. ij. Paral. vi. Si celū et celi
celoz re nō capiunt: qd magis dicit? quas
edificauit. Secdo d; tēplum rōne recōciliati
onis: qd sicut de recōciliati in tēplo: si cōtū
pñ recōciliati est in xpo. ij. Cor. v. De erat
in xpo mundū recōciliatū sibi. Aug. Xps est
de? tēplū sacerdotis: t sacrificiū. Deus: cui
sum? recōciliati. Tēplū: in quo sum? reconci
liati. Sacerdos p quē sum? reconciliati. Et
sacrificiū: p qd sum? reconciliati. Tercio d;
templum rōne fabricatiōis: qd sicut tēplum.
xvi. annis fuit fabricatum: sic corp? xpi fm
Glo. fuit in tot diebus nō dico organizatū
sed de erilib? organizatū qd habuit in instāti cō
ceptōis ad nobilē qñtātē est deductū. Vñ
fm qd d; in Glo. hunc numerū dierum pfe
ctioni dñici corpis cōuenire dicit? est qñtās
ad mēbroz distinctionē: non qñtās ad forma
tionē: qd in instāti fuit formatū t organizatū.
In alijs autē pueris hoc accipit. qd cor
pus ipsoz sup dicto nūero formatū t organi
zatur. Quātū ad tēplū notādū qd ei? sapiē
tia est tāta qd oim corda nouit. Ande dicit
Ipsē enī sciebat qd esset in hōie. Vñ leo pa
pa. Ista est sapientia summū iudicis iste re
mendns aspect? cui molle est omne solidū
t aptū omne secretū: cui obscura clarēt mu
sa respondēt, silētiū confitēt: et sine voce

mens loquit. Quid igit? dei sapiētia est tantā
ideo nullus ab ea se pōt abscōdere. ps. Quo
sbo a spū tuo: t quo a facie tua fugiam. Si
ascēdero in celū tu illic ea tē. B. Quidā
enī sunt qd absco sunt se sub simulato amore
fingētes se amare celestia qñ tamē nō amēt
sed dei sapia ibi est t eoz simulatū amorem
videt. ideo dicit. Si ascēdero in celū tu illic
es. Aliq; sunt qd se absco dunt sub simulato ri
more: fingētes se timere dei iudicia: cum tñ
nō timeant. ideo dicit sibi ibi adest. Et eoz
simulatū timorem cognosceat. ideo dicit. Si
descēdero ad infernū adest. Aliq; sunt qui se
absco dūt sub simulato sermone qd aliud hñt
in ore t aliud in corde latet. Sed eoz cor di
uine sapientie manifestū est. ideo dicit. Si
sumptero pennas meas diluculo tē. Sicut
enī pēne scōz sunt virtutes: ita pēne hypo
critaz sunt simulati sermones quib? fingūt
se volare i celū: t ideo dicit diluculo: qd eoz
sermones vident hñe lucē alicui? veritatis
sed tñ man? dei tales deducit a sua hypo
crita: ideo dicit. manus tua deducet me. Aliq;
sunt qd se absco dūt sub simulata cōuersatio
ne pietēdētes exteri? sanctitātē: sed interi?
hñtes iniquitatē. ideo dicit. Si habitauero
in extremis maris. Adare est mūdus: in cu
tus pfundo sunt pctōres qd sunt pfundati i
diuitijs: delitij: t honorib?. Sed scī viri
sunt i extremis maris: qd de mundo nō acci
piūt nisi extrema t necessariā. hypocrite autē
fingūt se habitare in extremis maris. i. dili
gere mundū ad necessitatē cū tñ diligāt ad
vanitatem. ideo dextera dei eos tenebit et
suā falsitatē. in iudicio oibus manifestabit.
ideo subdit. Et tenebit me dextera tua.
Eadē. ij. feria quarte hebdo. xl. Sermo. ij

¶ Venit iesus in templo

vidētes t emētes oves t boues.
Qd xps semper auariciā cōdēna
bat t honorē dei patris zelabat: ideo inue
niēs qd sacerdotes oves t boues i tēplo ex
auaricia vendi faciebāt t ex hoc domū dei
denurpabāt oēs eiecit: sicut i pñti euāgelio
cōtinet. ideo tria in pñti euāgelio dicuntur.
1. Ista ex pre sacerdotū notat magna auaricia
ex pre xpi magna iusticia: t ex pre tēpli ma
gna reuerentia. Auaricia autē sacerdotū in
hoc erat qd timētes ne aliqui se excusarēt a
sacrificijs ex defectu hostiaz: ipsas hostias
vendi in tēplo faciebāt. Ista auaricia adhuc
regnat in sacerdotib? t prelatis, iuxta illud

Jer. vi. A minore vsq; ad maiore oēs auar
icie studēt: a ppheta vsq; ad sacerdotē cum
ei faciūt dolum. Inter maiores autē t mino
res sunt mediocres. in hoc ergo qd ppheta
dicit. A minori vsq; ad maiora. o. a. stu. intelli
gitur qd auaricie studēt maiores t pñti t me
diocres. i. minores clerici. t minores layci.
Pōt dici qd i aia sunt tres potētie. s. memo
ria qd est prima. intelligentia qd est media. et
volūtas qd est vltima. A In aia igitur oēs
iste potētie a maiore t mediocri vsq; ad mi
nore. i. a memoria t intelligentia vsq; ad vo
lūtatē student auaricie. memoria enī studet
auaricie dū sp recogitat t mēorāf luca pē
rita. intelligentia studet auaricie dū sp vias
inquirīt t parat ad luera pñtia. volūtas autē
studet auaricie dū sp anhelat ad luera futu
ra. de ista auaricia dicit Amos. it. Auaricia
in capite oim. B. Auarus enī h; auariciā
in oib? sensib? corpis. i. in oculis dū sp vult
aurū t argētū videre. in auribus dū sp vult
imminētia luca audire. in narib? dū de re
moris pñtib? ferias t nūdinas vult odorare.
in ore dū de terrenis sp vult loqui t tracha
re. in manibus dū eas clausas ad dandū et
apras ad recipiēdū cupit hñe. Sed non est
enī piculū in istis dūmodo sup caput auari
cia nō ascēdat. ideo nō dicit ppheta. auari
cia in oculis hōim vel in aurib?: sed in capi
te oim. qd si auaricia caput nō ascēdit: de fa
cili ab alijs mēbris expellit. tūc autē est sup
caput alicui? qñ ipe diuitie sunt dñit: et ipe
seru? tales a ppheta vocant viri diuitiarū
nō diuitie viroz. ps. lxxv. Tūc enī sūt diui
tie viroz qñ eas expēdūt vt dñi. tūc sunt vi
ri diuitiaz qñ eas tenēt vt serui. B. Sed
cūdo in xpo fuit magna iusticia qñ oves et
boues de templo eiecit. In hac tñ iusticia
xps seruauit seueritatē māsitudinē discre
tionē. Seueritatē in hoc qd oves t boues qd
tēplū sedabāt eiecit. Leuitatē i hoc qd cū co
lūbe nō essent ad tale impedimētū nō feda
tionē. Leuitis viderēt? dicit. Auferet ista
hinc. Discretionē i hoc qd nō gladio nec cū
baculo: sed cum flagello de funiculis eiecit.
Per qd dat intelligi t prelatus debet esse se
uerus qñ ad duos. māsuetus quo ad bo
nos. discretus qñ ad oēs. D. Ista tria
significant per tria que erāt in archa. Vbi
erant. virga aaron: māna: t tabule moysi: in
quibus scripta erat sciētia dei. Per archā
significat prelatus in quo debet esse virga
seuere correctionis quo ad malos. Māna

duleis exhortationis: quod ad bonos. Et talis
bule moysi in quibus scripta erat scientia
dei. notatur virtus discretionis quo ad oēs
fistud etiā figurat. Reg. vij. vbi dicit q
salomon fecit sculpit in basibus templi leo-
nes: boues: et cherubim. In leone ferocitas.
In boue mansuetudo et lenitas. In cherubim
sapiētie immensitas designat: q cherubim
plenitudo sapientie interpretat. Pictus
igit qui debet esse basus et sustentamentū ecclē
sle debet habere ferocitatem leonū in corrigē-
do malos: mansuetudinē bouinā in fouendo
bonos. et angelicā sapiētiā patiēter leniter
et sapiēter sustentando oēs. **E** Tertio ex
parte templi dei requirit magna reuerētia
et mūdicia: ideo xps ipm mūdauit et purga-
uit. Potest autē dici q illud tēplū extra qd
eiecit ista aīalia significat templum celeste
extra qd pñciētur superbi qui intelliguntur
per boues: qui comibus sue potentie alios
feriūt. Proñciētur etiā auari qui intelligū-
tur per nūmularios. Proñciētur libidinosi
qui intelliguntur per colūbas que est auis
libidinosa. Proñciētur hypocrite qui intel-
liguntur per oues: q exterius veniūt in pel-
libus ouium. Isti oēs tanq exēdicati extra
templū celeste proñciētur. Apoca. xxiij. For-
ris canes et venefici impudici homicidē et
ydolis seruītes et oīs qui faciūt mēdaciū.
Omnes igitur tales tanq exēdicati extra
templū celeste pñciētur. **I**n ciuitate
em̄ celesti tēplū est ipse xps ratione deita-
tis et humanitatis. Apoca. xxi. Templū nō
vidi in ea. Dñs em̄ deus omnipotēs tem-
plū eius est et agnus. In isto tēplo quotidie
fit officiū. ps. Beati qui habitant in domo
tua dñe. Thobie. xij. Per oēs vicos hieru-
salem alleluia cātabit. Quia igitur damnati
erūt exēdicati. ideo sancti nō participabūt
cū eis in locutione. Non em̄ cū eis aliquas
locutiones habebunt: sed semp facies suas
ab eis aduersas tenebunt. ps. Aduersisti
nos retro: post inimicos nostros. Nec
participabunt cum eis in diuino officio qd
fit in celesti tēplo. Esa. lrv. Ecce serui mei
laudabūt pre exultatione cordis: et vos cla-
mabitis pre dolore cordis et pre cōtione
spūs vlulabitis. Nec participabunt cū eis
in salutatione: q eos non saluabunt. i. salu-
tem eternam non operabunt. immo sicut dī-
citur in ps. Letabitur iustus cū viderit vin-
dicam. Nec participabunt cum eis in men-
sa. Beati em̄ stabūt in mēsa dei. Luca. xxiij.

Et edatis et bibatis super mensam meam
in regno meo. Dñari autē fame morietur.
Esa. lrv. Ecce serui mei comedēt et vos esu-
rietis. ecce serui mei bibent et vos sitietis.
Nec participabūt cū eis in sacramentis: et
maxime in perceptione sacramenti sacra-
mentō. i. corporis xpi. quod quidē sancti vi-
ri modo percipiunt sub sacramēto: sed tunc
percipiēt sine velamento. Ipsi em̄ dampnari
sunt canes: sed sancti sunt filij dei. Ideo dī-
citur Mat. xv. Non est bonū sumere panē
filior et mittere canibus.

I feria. iij. quarte hebdo. xl. Sermo. i.

In die festo mediante

ascēdit iesus in tēplū. Johā. viij.
Inter iudeos erant diuersi qui
de xpo diuersimode sentiebant: sicut pater
et pñti euangelio. Quidā em̄ illos admira-
bantur dicētes. Quomodo hic literas scit
cum nō didicerit. Alij tractabant de morte
sua. vnde dicit. Quid me queritis interfice-
re hoīem et c. Alij indignabantur de pñte
sua dicētes. Hunc scimus vnde sit. Alij in-
dignabantur de curatione cuiusdam hoīs
quem curauit in sabbato. vnde dicit. Adhuc
indignamini quia totū hoīem sanū feci in
sabbato. Alij studebant de captione sua. v-
nde dicit. Querebāt ergo eum apprehēdere.
Quantum ad primū q xps fecit patri suo
magnā reuerentiā. Admirabātur em̄ iudei
de sua sapiētia. Sed ipse dixit sapientiam
suā non habere a seipso: sed a patre. Adē-
inquit doctrina nō est mea: sed eius qui mi-
sit me patris. Xps em̄ patri suo oīa attri-
buit: sicut miracula sua. Joh. x. Opera que
ego facio oīa in nomine patris mei hec te-
stimonium perhibent de me. Verba sua et
opera. Eiusdē. xxiij. Verba que ego loquor
vobis a meipso nō loquor. Pater em̄ in me
manēs ipse fecit opera. Xps em̄ patre suū
maiorē se vocabat: et ideo sibi in oibus defer-
rebat. Joh. xxiij. Pater maior me est. Unde
Augusti. ad felicium. q maior et minor
dici potest tripliciter: scilicet etate: sicut se-
nior maior est puer. Forma: sicut longior
maior est paruus. Potentia: sicut fortior ma-
ior est imbecilli et debili. Et subdit Augu-
stinus q filius nullo istorum modorum mi-
nor est patre. Non etate: quia de principio
patre constat in patre ipsum eritisse prin-
cipium. Non forma: quia non est fas ipsum
aliud predicare q deum. Iuxta illud. Pphē

lippē. ij. Qui cū in forma dei esset et c. nō po-
terat. q oīa per ipm facta sunt: et sine ipso
factū est nihil. Qualiter autē ipse pater dica-
tur esse maior dēterminat. idē Aug. super ps.
Vtrūq iudē dñs dicit. ego et pater vnū sum?
Sū forma dei. et pater maior me est. Sū for-
mam serui. Quātum ad secundum xps ma-
giā pñtiētiā exhibuit. cū em̄ dixisset. quid
me gñtis interficere. iudei magnum oppro-
briū mderunt sibi dī. demonium habes. sed
xps ad tñ opprobriū mor? nō fuit sed pot?
eos docere nō cessauit. in hoc dat nobis exē-
plum vt qm iurias recipim? iram nostras
temperem? **B** Ponit autē Seneca quat-
tuor remedia cōtra illatas iniurias. vnū est
obliuioni tradere. vnde dicit iniuriar? reme-
dium obliuio est. Unde et cetero in laudē ce-
saris dicit. nihil solebat obliuisci nisi iniuri-
as. Secundū negare iurias recepisse. Adā-
gnam? em̄ nihil dī sibi reputare iniuriam.
Tñ dicit idē Sen. inquirēs quid faciet sa-
piens colaphis percussus. dicit q dī facere il-
lud qd caro fecit. Tū em̄ qdē ipm in ore p-
cessisset: negauit se ab illo iniuriā recepisse.
Tertū est q dī dissimulare se multa nō au-
dire nec videre. Sen. Non expedit oīa audi-
re vel videre: multe iniurie nobis transeunt
ex quib? plerūq non accipit qui nescit. non
vis esse iracūndus: non sis iniurius. Quar-
tum est in ludum et solamē iniurias conuer-
tere. Unde dicit idē Sen. Irascibēda
est ira vt in ludū iocūq? conuertat. Unde nar-
rat idē q cum Dyogenes quandā causā
cum lentillo haberet. lentillus tracta salina
pingui in faciem eius expuit. ille faciem ab-
stergens in ludum conuertit dicens. Affirma-
bo oīb? lentille falli eos q dicunt te os non
habere. Circa tertū notandū xps adhibuit
rōem veridicā. indignabātur em̄ q xps sab-
bato curabat. sed xps ostendit q male moue-
bantur: quia sepe pueros sabbato circūcide-
bant: corpora curabāt. animalia soluebant
Adulto ergo fortius ipse corpora et animas
in sabbato curare poterat. **E** Nullum em̄
xps faciat corporaliter quē non sanaret spi-
ritualiter. et ideo si corpa licebat sabbato cu-
rare: multo magis aīas curare licebat: q ma-
iorem curas quilibet debet habere de aīa q
de corpe et hoc multiplici rōne. Primo ppter
dignitatē corpus em̄ de terra est formatus
aīa vō ad imaginē dei et mīstutines facta ē.
Ideo dī Eccl. x. Fili in mīstutine seruā-
tiam tuā et da illi honore sū meritū suū.

Secundo ppter necessitates aīa em̄ est car-
sa et principium omnium bonorum et malo-
rum. corpus enim per se nullum bonum vel
malum potest velle nec facere. perse plusq
lapis: et ideo idiget anima maioris custodias
q corpus. Tertio ppter vltimum fines id
est gloriam et felicitatem: corpus em̄ perse
non est susceptibile gloriē: sicut tora felicitas
gloria que erit in corpe causabit a gloria ip-
sius anime: et ideo dignius est vt ipas custo-
diamus q corpus. **D** Circa quartū notā-
tandum q xps ostendit suam diuinam et hu-
manam naturam. Man? quantum ad huma-
nā naturam ipsum cognoscebant. Unde dī-
cebat: et me scitis. et vnde sū scitis quan-
tum ad diuinam naturā cognoscebant. Vñ
ait sed est verus qui misit me quem vos nescitis
et c. Quia igit iudei cognitionē eius infi-
mam sciebāt. sibi multi sunt similes q de-
spiciunt pauperes et ignobiles. Morandus
autem q nobiles et ignobiles quantum ad
tria sunt equales. Sicut habetur sapientie.
vij. Scilicet quantum ad principium medi-
um et finem vltimum. omnes enim ignobis-
les et nobiles similem habent introitum: q
omnes de terra sunt formati et in ventre ma-
tris ex sanguinibus configurati et eus luctu
et fetu emissi. Unde dicitur ibidem. Sum q
dēmit ego mortalis homo similis omnibus
et genere terreno illius qui primus factus
est et primam vocem similem omnibus emisit
plorans. Sedo sunt similes q tū ad medi-
um: q oēs habent similes aerem: non enim
est alius aer hominis ignobilis et nobilis ha-
bēt similem terram. Unde sequitur: et ego
natus accepti communem aerem et insinul
factam decidi terram. Tertio sunt similes
q tū ad vltimū finem: q oīs ad eandem
mortem et eosdem vermes et ad eandem pu-
redinem deducuntur: et sequitur: vnus ergo
introitus est omnibus ad vitā et similis eri-
tus. Job. xviij. Putredini dīgi. Pater meus
et mater mea et foror mea veribus. Circa
quintum ostendit xps suam magnam mīse-
ricordiam: illi em̄ volebant eū capere: sicut
eos cepit. Unde dicit. De turba autē mul-
ti ceciderunt in eum. Volebant quidem eū
capere corporaliter: sed ipse cepit eos spī-
ritualiter. Est enī sermo dei sicut habet qui
dum capitur capit. Unde dicitur est aposto-
lis. Mathei. iij. Venite post me faciatōs
fieri piscatores hominum. Sicut autē dñs
uos capit verba sua in nos immittendo. sic

et nos eū capimus: ipm amādo et deprecādo. **An** Amb. Quid dñs facim? nō spellendo: si flēdo nō pūcādo: mīrīs: si lachrymis exorādo: nō blasphemādo: p supbiaz sed p humilitate merēdo. o braviolētia q nō idignatione pcutit: s mīa pdonat: dñs emmīolentior fuerit religiosior habebit ab ipso xpo. Deinde subdit: aggrediamur i itinere dñm et mox latronū suis spoliare nitamur cupimus auferre aux thesauros tñtā aggredia mur: iñ q nō fuisse. nō ferro. nō saxo: s mīa sue tudine bonis opibus et castitate.

¶ Eadez feria tertia quarte hebdomade de quadragesime. Sermo secundus.

Deum hominem sanum

¶ feci in sabbato. Adagnū ē sanare hoīem corporaliter: maius spūaliter: maximus est sanare vtroq; mō. taliter sanauit xps hoīem: iō dicit totū hoīes sanū feci in sabbato. fuit verus medicus ad nos de celo trāsmīssus: vt oēs infirmitates nras curaret. ps. Qui sanat oēs infirmitates nostras. **An** aug. Adagnus de celouenit me: dicit qz p totū mūdū magnū iacebat egrot. De isto igit egrotō et medico q totū hoīem sanū fecit: etia sunt vidēda. q sunt cause infirmitatis: q sunt remedia curatiōis q sunt signa sanitatis. **¶** A. Circa primū vidēdum q qdā infirmitas causat ex nimia comestione: tali mō infirmat: est adā q de pomo vetrico comedit: et iō infirmitatē corpis et mentis incurrit. Istud etiā viciū gule in multis hodie dñat: iō sepe infirmant. ecclē. xxxvij. In multis escis erit infirmitas: immo sepe multi moriunt. ibidem. Propter crapulam multi perierūt: corpa em pingua diu viuent nō pñt. tū qz sunt modici sanguis q est cā vite. tū qz calor naturalis sepe p nimia pinguedine suffocat. tū qz via spiritūū: sepe ad mēbra nimia pinguedine ipedit: et sic moris sequit. Scdō causat infirmitas ex nimia infirigiditate. Petri em mortale ē nature frigide: ita q ignē diuini amoris exinguit. ē em qz frigiditas q extinguit diuinū amorē. Jer. vi. Sicut frigida facit aeterna aqua sua: sic frigida facit malicia aīaz suā. Istud etiā frig? peti facit hoīes i bono ope pigri. puer. xx. Propter frigus piger arare noluit. Petri em phibet arare hominem. i. cor suum scidere p pccationes et ipserere p bonā operationem: non solum autem peccatum aīaz facit frigidam: sed etiam congelatam: ita q

resolui potest per mortē: sed calefiat nō potest per amorē dei. Ecclē. xliij. Frigidus veltus aquilo flauit et cōgelauit cristallus ab aqua. Tercio causat infirmitas ex nimia te et corruptiōe sanguinis. Sanguis nimius est abundātia terrenor q est sepe causa causari. ps. Prodiit quasi ex adipe iniquitas eor. Sanguis putridus est ipa carnalis concupiscētia q aīam maculat et corā deo putrida facit. de quo sanguine dicit Esā. i. Eū multiplicaueritis orationes vras nō exauēdiā. Manus em vīe sunt plene sanguine. **¶** Sec. iij. Sanguis sanguinē terigit. tū sanguis sanguinē tagit qz vñū pccm ad aliud adducit. Quarto causat infirmitas ex humoī. i. viciōz corruptione. ps. Corrupti sunt et abhominabiles facti sunt. nō est qui facit bonū nō est vīq ad vñū. i. vīq ad xpm. Xps em de scō sanguine fuit gñatus et natus. nos aut ex corruptione viciōsi sum? cōcepti et nati et educati. **¶** B. Scdō vidēdū que sint remedia curatiōis cōtra ipsas infirmitates. Circa qd notandū q quattuor remedia attulit p que istas infirmitates sanauit. Primā em infirmitatem sanauit per dietā qñ. xl. diebus et. xl. noctibus ieiunauit nos etiā istas infirmitates gule ieiunādo et abstīnēdo sanare debemus. Ecclē. xxxvij. Qui abstīnens est adiciet ad vitā. vt vero nra ieiunia sint meritoria et possint volare ad deum debēt hēre duas alas. s. orationē et elemosynā. qñ em aīas nō habet alas in terra remanet. qñ tñ vñā habet parū pōt volare. qñ aut duas velociter volare pōt. sic etiā qñ qz habet abstīnētiā et nullā elemosynā nec aliquā orationem sua abstīnētia manet in terra. qñ vero vñū istoz habet parū volare pōt: sed si ieiunat orat et elemosynam dat tūc ieiunū in celū volat. Scdā infirmitatē xps sanauit per sudorē. qñ facit? est sudor? sicut gutte sanguinis decurrētis in terrā ipse em totus infirmatus fuit: igne nri amoris qui ipm sudare fecit: et nostrā frigiditatem calefecit. nos ergo sudare debemus lachrymas emittēdo: tunc em oculi sudāt qñ plorat. In isto aut sudore lachrymarum homo frigidus infirmatur. Unde dicit Grego. de magda. qz frigida venit et infirmata recessit. In isto etiam sudore lachrymarum spiritus sanctus libenter cōmōratur. Genes. i. Spiritus domini ferebatur super aquas. In isto etiā sudore lachrymarum diabolus contribulatur et submergitur. ps. Contra

bulasti capita draconū in aquis. Exo. xv. Submersi sunt quasi plūbū in aquis velpetribus. Tercia infirmitatē xps sanauit et curauit per minutionē: qñ sezi latere et manibus et pedib? minutionē fecit. Istā minutionē et nos facimus qñ venā oīs nostri in cōfessione aperimus. Prouer. x. Vena vite os iusti: os impiorū operit iniquitatē. Aliqñ em sanguis est putridus: aliqñ superfluus. aliqñ necessarius. Tūc aut laudabilis est minutio qñ sanguis putridus extrahit: superfluus diminuit: necessarius cōseruat. sanguis putridus est amor pccī: iste ex toto est abijciēdus. sanguis superfluus est amor mūdi: iste qñ sezi qz amat diuitias ad supfluitatē. iste est p elemosynas diminūēdus. sanguis necessarius est amor dei q est causa vite aīe. et iste sanguis est cōseruāndus. Quartā infirmitatem xps sanauit per amare medicine sumptionē. ps. Dederūt in escā meā fel: et i ssti mea potauerūt me aceto. Istā medicinā amarā. s. dolorē et cōditionē cordis nos recipere debemus. que qto erit amarior: tanto ad expellēdū malos humores erit virtuosior. Esā. xxxij. Amara erit portio bibentibus illā. iste dolor assimilat tortioni et dolori puritatis et dolori sientiū vniuitū. D. Isti em tres dolores sunt maiores q inueniri pñt. et ideo scriptura dat nobis intelligere q dolor pccī nō debet esse pūus sed magnus vel maximus. de duob? primis dicit Esā. xij. Tortiones et dolores tenebūt quā si parturientes dolebūt. De tertio Jer. vi. Luctū vniuenti fac tibi plāctū amarū. **¶** Tercio vidēdum est q sunt signa sanitatis. Circa qd notandū q quattuor sunt signa sanitatis. primū est appetit? ordinatiō. Tria aut sunt q apperit pñt: nocina: supflua: et vtilia sive necessaria. si em post infirmitatē qz appetit nocina vel nimis supflua: manifestum est q nō est pfecte san? si vero appetit vtilia vel necessaria: pfecte sanus est. Nocina sunt male societates vel pccī occasiones q sepe sunt cā peccatū. puer. xij. Qui cū sapientib? gradit sapiēs erit. amicus aut stultor efficiet illis. supflua sunt diuitie mūda ne q nimis supflue abūdāt. Illi igit qui hñt appetitū caninū terrena supflue apperēdo pfecte sanati nō sunt. de quib? ps. Famē patient vt canes. Necessaria et vtilia sunt spūalia q apls nos hortat appetere dicēs. Lo. iij. Que sursum sunt sapite nō q sup terrā. Scdō signū est totū cordis et corporis

fortificatio. Debēt em esse fortes in faciēdo opa fortia. phil. iij. Via possum in eo q me cōfortat. In pficiēdo de bonis ad meliora. ps. Ibūt de iute i iute et. Etia pōtēter et pseueratē sustinēdo aduersa. Heb. xij. In disciplinis pseuerate: qz em est fili? qui nō corrūpit pater. **¶** Tercia signū est quē nō corrūpit pater. **¶** Tercia signū est coloris venustatio. illi q hñt viridū vel cecū colorē nō sunt pfecte sanati. debet autē pfecte sanat? hēre tres colores. iuxta illd Esā. ti. v. Direct? me? cādidus cādidū p puritatē: rubicundū p charitatē. lucidū p lucidā cōuersationē. et iste est color elect? et milib? Ille em ex milibus eligit q inter malos scētas et agilitas. vere em penitētes ad oīa mādara dei sunt valde agiles. Esā. xl. Qui spe rāt i dñō habebūt fortitudinē: assumēt pennas vt aquile: volabūt et non deficient. Petros aut sunt valde pōderosi et graues: ita q nec deus pōt eos portare. Jer. xij. Vos estis onus pccīā quippe vos. Esā. i. Laborari sustinēs. Nec celū potuit eos sustinere: sicut pzi i lucifero. luce. x. Videbā sustinere eos potuit sustinere. Esā. xij. ecce dies dñive nīer crudelis et indignatōe plen? ad ponēdū terrā in solitudine et pccōres er? cōtēdōs de ea. **¶** Feria. iij. quarte hebdo. xl. Ser. i.

Reteriens iesus vidit hominem

minē cecū a natiuitate. Johan. r. Dñs nū sanādo i hoībus sensus corporales: sanauit et sensus spūales. **¶** A. Mā qñ reddidit surdo auditū corpis reddidit et bi auditū mētis. illū auditū de quo dicit in ps. Audia qd in me loquat dñs de? Qñ ipse nauit mutū dās oī corpis vt pferret vñū de ore: dedit et cordi vt dei dulcedinē pēgnaret. de quo dicit in ps. Gustate et videte qñ suauis est dñs. Qñ illuminauit istū cecū vt videret spūaliter. ideo p istū cecū illuminatū intelligere possum? pccōres iusti curatiōis. cū dr. Expuit in terrā et fecit lucidū de spurto. Tercio effect? ipsius curatiōis q notat cū dr. Abijt ergo et lauit et venit vīdēs. **¶** B. Circa primū notandū q cecitas spūalis tribus modis causat. Primo modo

1.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

25.

26.

27.

28.

29.

30.

31.

32.

33.

34.

35.

36.

37.

38.

39.

40.

41.

42.

43.

44.

45.

46.

47.

48.

49.

50.

51.

52.

53.

54.

55.

56.

57.

58.

59.

60.

61.

62.

63.

64.

65.

66.

67.

68.

69.

70.

71.

72.

73.

74.

75.

76.

77.

78.

79.

80.

81.

82.

83.

84.

85.

86.

87.

88.

89.

90.

91.

92.

93.

94.

95.

96.

97.

98.

99.

100.

Exa putredine terre cupiditatis. q figurat
Thob. iij. vbi dicit q Thobias stercore hyrui di
nis excecatur. fuit. Ista stercorea sunt tpalia.
de quibus dicit phil. iij. Qia arbitror vt ster
cora vt xpm lucificia. Periculū est aut vt
ista stercorea sine isti pulueres nimis diu ad
hercat. Pulueres qm recētes cito ad oculis
t pedibz enciunt. Pulueres vero inueterati
aliqui in subam carnis cōuertunt. ideo oēs
ammonet dicens. Adar. x. Excute puluerē
de pedibus vris. Isti pulueres mūdani ad
berent aliter affectibus scōz viroz: t aliter
affectibus auaroz. Ista affectibz scōz adhe
rēt per modū forme accidētalis. Accidens
aut est qd adest et abest pter subiecti cor
ruptionē. In scōis aut vris amor terrenoz
t diuitiaz inest p modū accidētis. Si si ad
sunt nō corrupti p mēs p supbia. Si de
sunt nō corrupti p impatiētia. Talis erat
apls q dicebat phil. iij. Scio abundare scio
penuriā pati. scio abundare sine superbia:
t penuriā pati sine impatiētia. In auaris
aut talis amor inest mēti ipsor p modū for
me subalis. Si diuitie adsumt corruptitur
eor mēs p supbia. i. Thimo. vi. Diuitibus
hui? seculi pcepte nō subline sapere. Vbi
dicit Aug. q vermis diuitiaz est superbia.
Si vero diuitie desunt corrupti eoz mēs p
impatiētia. Eccl. v. Diuitie cōseruate in
malū dñi sui perent in afflictione pessima.
Secdo causat cecitas mentis ex igne carna
lis cōcupiscētie. ps. Supcecidit ignis t nō
viderūt solem. Sicut igit visus excecatur ad
peluim cādēntē scilicet libidinosus ad concupi
scētia ardētē. Mā ex pollutione carnalis cō
cupiscētie fumositate ascedūt q oculū mē
tis obscurāt t excecāt. Quid aut vas cor
dis per ignē male cōcupiscētie ebullit tri
plex remediū adhiberi dicit. Vnus est q vas
ab igne debet remoueri. id est colloquijs
t aspectibus t vicinatis mulier se absen
tare. Eccl. ix. Auerte faciem tuā a muliere
cōpta. Et infra. Speciem mulieris aliene
multi admirantes reprobi facti sunt. collo
quiū illius quasi ignis erat desecet. Secdo de
bet ligna vel pumax. i. cogitatōes ignitas
a corde suo remouere t abnecere. q sicut di
cit puer. vi. nūquid abscondere potē hō ignē
in sinu suo vt vestimenta illius nō ardeant
Tertio debet aqua frigidā. i. pñiam asperā
corpi suo imponere. Eccl. xi. Adalce vni
hō. e obliuionē facit luxurie magnē. i. Ec. x.
ix. Castigo corpus meū t in seruitutē redi

go t c. Tertio causat cecitas mētis ex tūmo
re supbie. q sicut dicit greg. Tumor mētis
est obstaculū veritatis. t ista cecitas est in
ducta a natiuitate. D. Est est qdā supbia:
in affectu q est appetitus excellētie: t ista
ortū habuit in celo qm lucifer excellētiā dei
appetiuit. Est alia supbia i intellectu q est
appetitus immoderate scie: t ista ortū ha
buit in padiso terrestri qm homo appetiuit
sciam dei. Et est alia supbia i actu q est vio
lētia irrogare iniurie: t ista ortū habuit in
mūdo qm. scayn occidit abel frēm suū. Ade
rito igit supbia est cecitas a natiuitate: que
ortū habuit in ipa angeli creatione: in ipa
hois formatiōe: in ipa mūdi habitatiōe. E
Circa scdm. s. modū curationis notādū est
q est triplex colliriū. Primiū est totū amar
qd conficit ex felle piscis: quo thobie oculi
sunt sanati. vt hī thobi. xi. Et repitāt xpm
pout fuit in patibulo: vbi tanq piscis fuit
assat? felle porat. Ista aut amaritudo pas
sionis dicit sanare cecitātē inductā ex carnali
voluptate: q seru? nō dicit delectationes que
rere qm videt dñm suū amaritudinibz reple
ri. Augu. Sub spinoso capite nō dicit mēbū
fieri delicatū. Scdm colliriū est totū dulce.
qd conficit ex fauo mellis: quo sanati sunt
oculi ionathe t illuminati. vt hī. i. reg. xiiij.
Et significat xpm put erat i regno suo. vbi
erit totū dulce. Eccl. xxiij. Spūs me? sup
mel dulcis. Adhēl qdē in superficie est dulce:
in medio dulci? in pfundo dulcissimū. S
Sācti qdē ex visioe corpis xpi hnt delecta
tiones dulces. ex cogitatōe aīe ipsi? dulcio
res: ex cōtēplatiōe pfunda deitatis hnt dul
cissimas. Et illud colliriū dicit expellere ceci
tatē causatā ex puluere terrene cupiditatis
Qm fm Aug. oēs diuitie debent cōtēni vt
salte vna hora possit videri facies dei. Ter
tiū colliriū est ex pte dulce t ex pte amarū:
qd cōficat ex salina q est dulcis: t terra q est
amara. de quo hī bīc. t signat xpm put erit
in iudicio. vbi erit dulcis bonis. t amarus
reprobis. Et illud colliriū dicit expellere ceci
tatē inductam ex tūmore electionis: q tunc
superbiū humiliabunt t deprimēt. Esa. iij.
Dies dñi exercitiū sup oēm superbiū t ex
cellsum: t sup oēm arrogātē t humiliabitur.
B. Circa tertiu. s. affectū curationis notādū
q hō erat supb? t inspid? t immūdus. ideo
xps i terrā expuit sup oculos lutū posuit: t
vt se lauaret pcepit. Quid igit erat inspidus
ideo i terrā expuit. per salinā intelligit? ei

sapiētia que dicit Eccl. xxiij. Ego ex ore al
rissimi prodij. Tunc ergo xps salinā expuit
qm diuinā sapiām homini terreno infundit
Ib Salina vero aliqñ ē dulcis. aliqñ ama
ra: aliqñ insipida. Salina dulcis est sapien
tia diuinā que spūalia facit dulcescere. Sa
lina amara est sapia carnis q spūalia facit
videri amarar carnalia dulcia. de ista dupli
ci sapia dī Rom. viij. Qui em fm carnē sūt
que carnis sunt sapiunt. que vō fm spm que
spūs sunt sentiunt. Salina insipida est sapi
entia mūdana. hoies em mundani insipidi
sunt intū q nō pnt sentire dulcedinem dei.
Vnde dī de scō spū. ioh. xiiij. quē mūd? nō
pōt accipere q nō videt en nec scit eius. Secdo
q hō erat supbus. id est lutum sup oculos ei?
liniuit. lutum linire est viliter humanam
hoi ad memoriam reducere. t talis reductio ē
hoi causa humilitatis. Adichee. vi. Humi
liatio tua in medio tui. medium em p suppo
nit vtrumq extremum. q. d. cām habes hūili
tatis si respicias tuā natiuitatē: t vitam et
mortē. Vñ quidā interrogauit quēdā phm
dicens. qd fuit. qd sum. t qd ero. Ille respon
dit sparina ferendum. sac? tercoz. t cib? ver
mium. Tertio q hō erat imundus. id prece
pit ipsi lauare q em est imund? p pām dī la
uari aqua pfessionis. Jere. iij. Laua a mali
cia cor tuum hierlm vt salua fias. Qui autē
lotus ē dī suare se mundū. Esa. i. Lauamini
mundi elmore. si illi q lauant se in. xl. t post
pascha se inqunt sunt tāq canes imundi. tā
q porci fetidi. tāq aratores stulti. De duo
bus primis. ij. Pet. ij. Lanis reuersus ad vo
mitus t sus lota in volutabulo luti. de tertio
Luc. ix. Memo mittēs manus suā ad aratru
t respiciens retro aptus est regno dei.
Q Eadem quarta feria quarte hebdomade
quadragesime. Sermo secundus.

Bijt ergo et lauit et v
nit vidēs. Vñ aliq? cec? i. pec
cator sit spūaliter illuminat? tria
sunt signa. Vnum est qm recte vadit t recte
incedit. id est. abiit ergo. Scdm est qm omēs
maculas hī minimas in se pendit eas ab
luit. ideo sequit. t lauit. Tertium est qm clau
re videt oīa t cognoscit. t hoc ē qd sequitur.
Et venit vidēs. A. Circa primum notan
dum q dī iust? q est spūaliter illuminat? dī
recte nō distor. Esa. xvi. Semita iusti re
cta est rect? collis ei? ad ambulādum. Vñ
vero aliq? distor incedit vel i via errat p
fete illuminat? non est: id monet apls heb.
xij. Rectos gressus facite pedibus vestris:
vt nō claudicēs quis erret magis aut sanē
tur. B. Videam? ergo qui sunt illi qui va
dunt p viā rectā? qui vadūt p viā distortā.
Primo ergo p viā rectā vadunt paupes xpi p
viā distortā vadūt auari. est enī rectū cuius
mediū nō discrepat suis extremis: qd hō
hī duo extrema. s. natiuitatē t mortē inter
hec duo extrema est vñ mediū. s. vita. tunc
igit hō recte incedit qm suū mediū. i. vita nō
discrepat a suis extremis. i. a natiuitate et
mortē. Natiuitas igit hois t mors sunt aīz
paupetate: q hō nudus nascit t nudus mori
tur. Job. i. Nudus egressus suz de vtero ma
tris mee t nudus reuertar illuc. Vñ igitur
mediū hois. i. vita est cum paupertate: tunc
est vita recta: q mediū eius cōcordat cū ex
tremis: tales sunt de quibus dī Math. v. Beati
pauperes spū qm ipoz est regnū ce
loz. hī si aliquis hī natiuitatē pauperem: et
mortē pauperē t vult habere vitā locuple
tem: tūc nō vadit viā rectā: q suū remediū
discordat a suis extremis: de talibz dī mat.
xix. Facili? camelū p foramē acus trāsire
q diuitē intrare in regno celoz. Camelus
est in principio t in fine depressus: in me
dio gibbosus: t signat auarum qui in natiui
tate t in morte est mendicus: t in vita vult
esse diuitis carinatus. Secdo p viā rectam
vadūt hūiles t māsuci: p viā autē distortā
vadūt supbi: hō est vilitē t despecte nasci
tur t morit? qm aliquis habz vitā despectat
t abiectā ppter deū. i. humilē. tūc vadit per
viā rectam: q suū mediū concordat cū suis
extremis. De talibus dicit bern. Disce vn
de venis t erubescere. vbi sis t igemisce. quo
vadis t cōtermisce. quando em habet nati
uitatē t mortem despectant vult habere vi
tam elatam: tunc non vadit per viam rectā.
Eccl. x. Quid superbis terrat? cinis. q. d.
mirum est cum sis terra. i. de terra in ventre
formatus iterum in terram seu cineres sis
redigendus: tamen in vitayis esse clarus.
Tertio per viam rectam vadunt homines
qui sunt in mundo mortificati: per viam au
tem distortam vadunt delictiosi t dissoluti.
homo em cum fletu nascitur: t cum dolore
t fletu morit. Sancti igitur viri qui habent
vitam suam cum luctu vadunt per viam re
ctam: de quibus dicit Math. v. Beati q
lugent qm ipsi cōsolabunt. Quādo vero qd
habet natiuitatem t mortem flebile: t vult

1. 1. **1.** **2.** **3.** **4.** **1.** **3.** **4.**
 into vt deit. placet. Per puerum terra do-
 mū intelligit peccōs manifestos q̄ deū offen-
 dit ⁊ primū scādalizauit: ideo d̄ facere pe-
 nitentiā manifestam: vt deum placet ⁊ p-
 rimū edificet. Per lazarus quattuorū
 intelligitur peccator consuetudinarius qui
 deum offendit ⁊ primum scandalizauit ⁊
 a deo se nimis elongauit. ideo d̄ facere pe-
 nitentiā manifestā ⁊ acquirere sibi sanctorū
 viroz suffragia: sic placet deum edificet ⁊
 rimū ⁊ paulatim possit appropinquare ad
 deum. **¶** Tercio iste mortuus portabat
 sepeliendus. sic ⁊ peccator est sepeliend⁹
 in inferno. Iuxta illud Luc. xvi. Mortuus ē
 diues ⁊ sepultus est in inferno. Portitores
 autē eius ad sepulturā infernalē sūm Am-
 b. super Luc. sunt quattuor spālia dicta. Qui-
 das deportantā terrā p̄ appetitum terreno-
 rum: sicut auari. Alij ab aqua p̄ appetitum
 deliciarū sicut lururiosi. Alij ab aere p̄ appe-
 titū ambitionum: sicut supbi. Alij ab igne p̄
 iram ⁊ odium sicut iracundi. **¶** Quarto il-
 le mortuus plangētū multitudinē fuit val-
 latus. Per qd̄ dat intelligi q̄ peccator d̄ a
 multis plangi seu fletu. Primo em̄ fletur a
 deo. Michae. vii. Ne mihi q̄ factus sum si-
 cur qui colligit racemos vindemie in autū-
 no. plorat em̄ xps q̄ dyabolus colligit om-
 nes vias magnas. i. alas omnes magnas ⁊
 ipse vix potest habere parua a. e. s. i. l. Heu cō-
 solabor sup hostibus meis ⁊ vindicabo de
 inimicis meis. glo. **¶** Mōre p̄ patris eos li-
 cet inimicos plāgit ⁊ percutit. Tercio plan-
 git ab angelis: sicut em̄ gaudet de cōuersio-
 ne peccatorū: iuxta illud Luc. xv. Gaudium
 est angelis sup vno peccatore penitentiam
 agente ⁊ c. sic dolent ⁊ plorent de eorum pre-
 uaricatione. Esa. xxxij. Ecce videntes d̄
 mabunt angeli pacis amare flebūt. Tercio
 plorandus est a seipso. Jer. vi. Lucrū vnige-
 niti fac tibi placentū amay. Item Michae.
 i. Facias tibi placentū velut draconū ⁊ lucrū
 q̄ strutionum. Mulier amarissime plorat
 qm̄ vnigenitū suū amittit. draco plangit
 qm̄ elephas caput suū p̄terit. strutio vllat
 qm̄ oua sua p̄dit: sic peccator d̄ flere qm̄ dya-
 bolus aīam suā vnigenitam extingit: quia
 caput suū. i. r̄pm̄ abdit it̄ q̄ omnia meri-
 ta sua cum perdere fecit. Quarto flendus ē
 a quolibet christiano. Aug. Sunt ne in te o
 christiane viscera mie qui plangis corpus a
 quo recessit anima: ⁊ non plangis animam
 a qua recessit deus. Ecdesi. xxiij. Sup moy

num plora. deficit enim lux eius sup fatuum.
plora. deficit enim sensu modicum plora sup
mortui: qm requieuit nequissimū enim neq̃
sima vita: sup mortuum fatui. lucus mortui
sepe. dies fatui autem ⁊ imph omnes dies
vite illorum. **¶** Ex quibus verbis habet
q tres sunt plorandi. f. mortuus. ideo dicit
sup mortuū plora ⁊ c. fatuus: ideo dicit ⁊ su
per fatuū plora. ⁊ hō impius suū nequissi
mus: ideo subiūgit. nequissimū. nequissima
vita: sup mortem fatui: ac si diceret. fatui est
peior q̃ mortuus: si ad huc hō nequissimus
sue impius peior. est q̃ fatui. **¶** Igitur tres
sunt plorandi. f. mortuus. fatuus: ⁊ impius
si differenter: q̃ mortuus est plorandus par
uo tpe. fatui vero est plorandus omni tem
pore vite sue impius autē flendus est ⁊ in to
ta vita sua ⁊ post mortem suam. Unde sub
dit. lucus mortui septem dies. fatui autem
⁊ impij omnes dies vite illorum.

Eadem quinta feria quarte hebdomade quadragesime. Sermo secundus.

E hec vidua erat et ce

e
tera. Itavidua multū flebat ex
eo q̄ vnicū filiū suū p̄diderat. et
iste dolor q̄nabāt in ea ex quattuor causis.
sc̄z ex eo q̄ erat mulier. ex eo q̄ erat mater.
ex eo q̄ erat vidua. et ex eo q̄ erat filius vni
cus. A Primo quidē q̄nabāt ea dolor ex
eo q̄ erat mulier. naturalr̄ em̄ mulieres pa
riunt magis: et patiunt q̄ viri ex eo q̄ h̄nt
animū magis mollem: vnde mulier dicit q̄s
mollior: et hoc ideo fm̄ p̄b̄nt in omni gene
re aialium femine sunt molliores q̄ viri p̄
ter visam et leopardam. Unde quando inue
nit aliqua mulier seuera: potest vocari: v̄sa
vel leoparda. Mulier em̄ naturaliter est fri
gida. et ideo naturaliter est magis passibilis
vir aut̄ sicus et calidus naturaliter: et ideo
sic de facili patit̄ nec compatit̄. ideo d̄ e filij
morevel eius aduersitate mater magis do
let q̄ pater ex eo q̄ est magis mollis et passi
bilis. In filij aut̄ honore ac sublimitate pa
ter plus naturaliter gaudet ex q̄ mater. q̄ est
magis magnanimus. Istud aperte insinua
tur. puer. et filius sapiens l̄rificat patrem
filius stultus m̄sticia est matris sue. Secū
do causabat in ea dolor ex eo q̄ mater erat
naturaliter em̄ plus mater filium diligit q̄
pater: et ideo magis dolet de morte eius.
de amissione em̄ rei quas magis diligimus
magis dolem̄. B Quare aut̄ mater plus

1 diligit filiū q̄ pater tres sunt cause. Prima
est: q̄ illū circa qd̄ plus laboram: plus dicitur
lignū. Quidam autē qd̄ plus laborat q̄ pater cir
ca filios: tā potiorē q̄ in pruriēdo: q̄ etia
in educādo. Thobie. iij. Memor em̄ eē de
bes q̄ t̄ q̄ra p̄cula passa sit ppter te mater
tua in uero suo. S. cōa cā est: q̄ illū rē plus
2 diligit. Q̄ certitudinaliter magis nram eē
scim. Quidam autē p̄ certo scit q̄ filiū de
se gēuit. Pater autē si creditū certū nō est.
Quā iudas dicitur beiamin. gēn. xliij. Ip
sum em̄ solus h̄ mater sua. Mō em̄ solus fu
te dicere ipm̄ solū h̄ pater su: q̄ sciebat q̄
3 pater certū nō erat. Tertia cā: q̄ illū rē plus
diligit. i quā p̄ iuris nos h̄ scim. Quidam
ter autē h̄z mar̄ ius in corpore filiū q̄ p̄r: q̄ h̄z
p̄m. plus ē ibi de substantia mris q̄ p̄is
4. Tercio causabat iste dolor ex eo q̄ erat vi
dua nā uidue sepe decipiuntur: q̄ sunt sine
viro p̄siliatores. Jō dicit Mar. xij. Deuorant
domū viduaz sub obtectū p̄lice orōnis. Se
pe etiā molestant: q̄ sunt sine viro consola
tores. Ideo dicit Esai. i. Defendite viduā. Sunt
etiā sepe in tristitia: q̄ sunt sine viro consola
tores. Et idē graue p̄ctm̄ est p̄siliatas itez
p̄siliare. Jere. xxi. Viduā nolite contristare
Jeb. xxiij. Eoz vidue p̄solar: suz Jaco. i.
Religio munda t̄ immaculata apud deum
patrē hec est: uisitare pupillos t̄ viduas in
tribulatione. Quā igit vidue filias amittunt
multū dolet: q̄ remanserūt ei loco viri con
siliatores: defensores: t̄ consolatores. Quar
to causabim̄ in ea iste dolor ex eo q̄ erat vni
cus. Si enim alios filios habuisset: sup̄ eos
consolatoria fuisset. Et ideo amissio vnigeniti
est nimis dolorosa. Unde scriptura qm̄ vult
exprimere aliquem luctū nimis dolorosū
assimilat ipsum luctū vnigeniti. L. Tres
em̄ sunt luctus dolorosū. vn̄ est in p̄cti mun
do quo p̄ctō lugere d̄ de eo q̄ deū offēdit
Et iste luctus assimilat luctū vnigeniti. Je
re. vi. Luctus vnigeniti facitibi planctū ama
rum. Secundus erit in iudicio: qm̄ p̄ctōres
ipm̄ videbūt in carne b̄ana cū stigmatibz
vulnez q̄ p̄ ipis p̄ulit: iste luctus assimilat
bis luctū vnigeniti. sacha. xij. Aspicient ad
me quē p̄fiterūt t̄ plāget plāctu magno q̄s
sup̄ vnigenitū t̄ dolebit sup̄ euz quasi dicit
3. si soler̄ in morte vnigeniti. Tercius luctus erit
in inferno vbi non erit aliqua lux s̄ tenebre
p̄perue. Vbi loco festiuitatis erit p̄peruitas
luctus loco caritatis p̄ctus eternus. Ille plā
ctus s̄st̄ ass. facit plāctū vnigeniti. Amos. viij.

Occidit fol in meridiet: tenebescere faciã
 terram. s. infernalẽ in die lumbis. Et quertã
 festiuitates vras in luctu: t ponã eam quasi
 luctu vniueriti: t nouissima ei: qñ die ama-
 rum. **Q**ui autem hic fit mentio de vidua: iõ
 de ipis viduis tria videamus. **E**t pmo quoc
 sunt gña viduar. Scdo quot sunt regle ipa
 sunt. Tercio vru sit meli: stare in viduitate
 q trãfire ad aliũ virum vel ad scdm puiũ
D **E**t circa pñum notandum q sicut dicit
 Aug. tria sunt gña viduar. Anũ est qd in-
 dit epulisti delictis. Scdm quod intendit cu
 re domus t filijs alendis. Tertiũ est qd die
 ac nocte intẽdit orõib: t cieiunij. Pñmet
 due sunt male. De qbus d. i. Thim. v. **A**ũ
 dua q in delictis est viuẽs: mortua est. hz ci
 viuẽs sit corpẽs: est mortua mẽte. Secũdũ
 de sunt bone t marie qñ nutriũt filios suos
 in timore dei. i. Thimo. v. Si qñ vidua filios
 vel nepotes hz: discat domum suã bñ rege-
 ret t mutua vice reddere parentib: hoc enĩ
 acceptũ est corã deo. infra. Si qñ aut suoz
 t maxime domesticoz curam nõ hz fidez ne
 gaurit: t est infidelis t eterio. Tercio sunt op-
 time. De qñ: d. ibidẽ. Viduas honora q ve-
 re vidues sunt. **E**t circa scdm notãdum q
 apls fecit regulã viduar q hz quatuor capi-
 tula. Pñmus est: vřfuit in oratione deuore.
 An d. i. Thim. v. Que aut vere vidua est: t
 desolata speret in dño: t inſet obſecrationi
 bus die ac nocte. De hoc hř epẽlum in an-
 na vidua. de q d. Luc. q. nõ discidebat de
 rẽplo: ieiunãz obſecrationib: t seruens deo
 die ac nocte. Ex epẽlum de illa vidua q ipor-
 tune indidẽ interpellabat quã dñs ad eẽm
 tum adduxit: cum ad orandum induceret
 hř. Luc. xviij. Scdm caplin est vt nõ sint ocio-
 se. An apls rephendit aliqẽ viduas dicẽs
 i. Thimo. v. Simul aut t ociose discunt doi-
 mos t discurrere. Periculũ est mulieri cũ sit
 otiosa. Dñs enĩ posuit adã t euã in paradi-
 so terrestri vt ibi opafet: s. diabolus quada
 vice inueniẽs feminã ociosã eã aggressus
 est in ipã rẽparatũ t in pctũ fecit ruere ip-
 sam t virum. Ideo dicit hiero. Semp aliqd
 boni facito vt dyabolus te inueniat occupa-
 tum. Sicur enĩ in aqua flante gñantur: vers
 mes: sic in aia ociosa gñantur male cogitati-
 ones. Eccl. xxxij. Adultã maliciã docuit
 ociositas. Tertiũ caplin est vt non finver-
 bose. vnde apocstolus quasdam viduas re-
 phendit dicẽs. pmo q Thimoreum quin-
 to. Non solum autem ociose sed et verboso

loquētes que nō oportet. Quāvis em̄ vbo
stas sit rēphēbilis in viris precipue tñ in
feminis: r̄ marie in viduis. Mā fm̄ L̄h̄is.
Mulieres sunt incaute molles: r̄ fragiles
Quia sunt molles: id ad bonū r̄ ad malū ci
to flectuntur. Quia sunt fragiles: ideo facili
superantur: ideo dyabolus non est aggressus
viri: sed femina. Sciens q̄ femina facili
decipitur cū sit fer̄ incautior: r̄ citi flecte
ret cū sit fer̄ mollior: r̄ facili vincat cū sit
ferus fragilior. Quartū capitulū est vñ nō
sunt curiose. Unde apls quāsdā viduas rep̄
bendit dicēs. i. Primo. v. non solum ociose
sz r̄ curiose discit circuire domos. Legitur
de naturis alialū q̄ turtur amissio compari
stat in nido r̄ raro discit. Sic vidua raro
dz discurre de domo in domus: sed debet
morari in nido domi p̄prie ibi in slētio ha
bitādo. vel in nido p̄sētie sue: ipam mūdā
do vel in nido scē ecclē. orōnibz in slēdo
F̄ Circa terriū notandū est q̄ meli⁹ est eē
in viduitate q̄ trāstire ad scdm̄ piūgiū quat
ruor de causis. Primo q̄ maioris castitatis
est indicū. Qñ enim mulier toties nubit: si
gnū ē magne icōtinētie. i. Thimo. v. Adole
scētiōes viduas deuira. Cum autē luxuria
te fuerint in ch̄isto nubere volunt. Ibidem
Vidua eligatur que fuerit vnus viri vxor.
In aliq̄bus em̄ auibz inuenit hoc: vt postq̄
vna morit: reliqua alteri non sociat. Bern.
Pudeat ad negociū honestatis rōnē nō pos
se in hōle: qd̄ natura pōt in voluere. h̄ero
nymus in libro contra Iovinianū. Porcia
minor cū laudaret qdā bene morigerata q̄
scdm̄ accepit virū. r̄ndit. Felix r̄ pudica ma
trona nūq̄ p̄ter semel nubit. Scdm̄ quia
hoc est signū maioris amoris ad p̄mū virū
qñ scz amore p̄mū mariti nullum aliū vult
h̄re. Cū em̄ ambo fuerint vna caro: mortuo
viro mulier remāst̄ semimortua: r̄ ideo am
plius nubere nō deberet. Refert hierony. vt
supra q̄ cū valeria togaret scdm̄ virū accipe
Respōdit se hoc non posse facere: q̄ p̄mus
adhuc viuebat. Qd̄m em̄ inquit vxoro vir
me? semp p̄ amorē viuet in corde meo. Idē
etiā refert ibidē q̄ cū marcia catonis nollet
sterum nubere r̄ virū defunctus q̄ lugeret
interrogata quē diē h̄ret vltimum sui luct⁹
ait quē r̄ vite vltimum. Tercio q̄ hoc est ad
maiorē securitatē. Vidua em̄. st̄ dñā sui et
in pace viuit: si accipit virū. exponit se dis
crimini: q̄ forte habebit virū rixosum r̄ du

rū. Vñ refert hiero. vt supra q̄ cū anna ro
garetur vt sedo nuberet. R̄ndit nō se hoc fa
cere q̄ bonū habuerat virū. r̄ si scd⁹ accipe
ret: aut ille esset bon⁹ aut mal⁹. Si bon⁹ sp̄
decideret in timore ne ipm̄ perderet. Si malus
semp esset in dolore: quia post bonū virum
tam pessimū sustineret. Quarto q̄ ad sepi
endū deo maiorē libertates h̄z. i. L̄oz. viij.
Qui sine vxore est: sollicit⁹ est que sunt dñi
r̄ mulier innupta r̄ virgo cogitat q̄ sunt dei
vt sit sancta corpe r̄ spiritu. que autē nupta
cogitat q̄ sūt mūdi quod placeat viro. h̄ero.
in epla ad paul. Sanctat nobilis melanc̄ia
nostri t̄p̄is iter xp̄ianos natura nobilissima
cū calefēte adhuc mariti corpūculo necdū
humato: duos filios p̄didit r̄ dicaturus ire
dibilem: sed xps̄ teste non falsam stetit imo
bilis r̄ ad pedes aduoluit t̄p̄i quasi ipm̄ te
neret arr̄st̄r dixit. Expedit tibi seruitura
sum dñe q̄ me tanto onere liberasti.

¶ Feria. vi. quarte hebdo. quadra. Sermo. i.

Rat quidam languens

lazarus a bethania de castello
marthet marie soror eius ioh.
ri. Cū quadā diē xps̄ hierosolymis p̄dis
caret inter cetera diceret. Ego r̄ pater vñ
sumus. Iudei ipsum cum discipulis suis la
pidare voluerūt: sed ipse de manibz eorum
euadens abiit tran̄ iordanem longe a beth
thania perditam. Dum autē ibi esset laza
rus infirmatus sorores eius nunciū misē
rūt dñō dicētes: ecce quē amas infirmatur
A Sed quare nō iuerūt personaliter sicut
regulus r̄ centurio. Ad hoc r̄ndit L̄h̄is. q̄
vehementer confidebant de xpo: r̄ id spera
bant q̄ per nunciū faceret quod petebāt.
Alia ratio est fm̄ eundem L̄h̄is. q̄ a luctu
detinebātur. Tertia ratio est fm̄ Theophi
lum q̄ nō decet de facili mulieres circuire.
B Alia q̄stionē facit h̄ic aug. quare. f. non
dixerūt veni r̄ sana: vel iube r̄ fiet. sic dixit
ceterio qui ait. Dic tñ vbo r̄ sanabit puer
meus: sed tantū dixerunt. Dñe ecce quem
amas infirmat. Et r̄ndit Aug. siue vñ. q̄
sufficit amāti nunciare necessitatē amantis
quia nō deserit quem amat. Vel p̄or dicit q̄
ideo sanitate fratri suo nō petierūt: f̄ xpi vo
lūtati cōmiserūt: q̄ nesciebāt qd̄ magis fra
tri expediret. vñ. f. sanari vel infirmari vñ
mori. xps̄ aut nūciat ei⁹ p̄ nūciū. infirmi
tas h̄c nō est ad mortē. Et r̄ndit xps̄ in loco
vbi nūci⁹ cū inuenerat mās duobus dieb⁹

ideo xps̄ mās f̄m̄ Aug. r̄ L̄h̄is. donec la
zar⁹ expiraret: sepult⁹ iaceret atq̄ feteret vt
sic miraculū magis apperet. q̄rta aut diē vi
rit iudeis dixit discipulis suis. eam⁹ i iudea
iter. r̄. L̄ Circa autē istud miraculū fue
rūt qdā retrahētia: qdā inducētia. qdā p̄co
mūtaria: r̄ qdā subsequecia. Retrahētia fue
rūt tria. f. retraccio discipulorū q̄ xpm̄ vole
bāt retrahere ne in iudea p̄geret. p̄mo incu
riendo sibi timorē dicētes: r̄ abbinūte q̄re
bāt iudei iter facere r̄ lapidare: r̄ itez vadis
illuc: ipi aut hoc nō dicebāt p̄prie dēo xpo:
f̄ maxime timēdo sibi p̄prie: q̄bus r̄ndit xps̄
nōne duodeci hore sunt diei: hic appellat se
diē. r̄. x̄. aplos. x̄. h̄oras: ac si dicat. hore se
quunt diem: nō dies horas: sic r̄ vos debe
tis seq̄ volūtate meā: nō ego vestra: r̄ si vo
lūtātē meā q̄ suz dies secuti fueritis nō of
fenderis: r̄ id dicit: si q̄s ambulauerit in die
nō offendit: si aut volūtate vestra q̄ ē nō se
cuti fueritis offenderis. D Vel aliter: nō
ne. x̄. hore sūt diei. q. d. nō debem⁹ credere
q̄ iudei p̄seuerēt volūtātē me lapidādū: q̄
sicut hore mutabiles sūt: sic r̄ affect⁹ hoīz:
frequētē sepi⁹ mutat cor hoīs in diē q̄ hoī
re: r̄ id q̄ ambulat i die. i. in pace sicut r̄ ego
r̄ vos nō offendit aliquem: ideo q̄ securi ea
mus. Scdm̄ volebāt cū retrahere assignādo
bonā rōnē: nā cū xps̄ dixisset lazarus amic⁹
nostre dormit. r̄ndit. dñe si dormit salu⁹
erit. q. d. f. Aug. Mō opz q̄ p̄prie hoc vadas
q̄ soim⁹ egrotātū ē salutaris indicū. r̄ que
rit h̄ic aug. quō discipulificerāt stulti q̄ cre
derēt xpm̄ velle ire p̄ tot stadia ad exercitādū
dormitē r̄ r̄ndit q̄ credebāt xpm̄ loqui in
enigmatē: sicut sepe consuevit. Xps̄ aut de
dormitiōe mortis itelligebat: sicut exponit
euāgelista. E Dicunt aut mortui dormiē
tes tribus de causis. P̄mo p̄pter sp̄e ratio
nis: q̄ sicut de dormiēte est spes q̄ debeat
euigilari. sic de mortuo ē spes q̄ debeat res
surgere. i. Thesal. iij. Molumus vos igno
rare de dormiētibz: vt nō p̄ristem⁹ sicut r̄ ce
teri q̄ sp̄e nō h̄nt. Scdm̄ p̄pter facilitatē r̄ ra
tionis. Aug. Dñs tāta facilitate excitat te
de sepulchro: q̄rta r̄ exatras dormiēte de le
cto. Tercio p̄pter melioratōnē imutatiōis
sicut em̄ dormiētes surgūt meliorati in me
lius mutati: sic r̄ mortui boni resurgēt in me
lius imutati. i. L̄oz. xv. Seminat in corru
ptione: resurget in incorruptionem. Tercio
voluerūt xpm̄ retrahere ostēdēdo magnam
p̄urbationē: hoc q̄ thomas dixit. eamus

r̄ nos vt moriamur cū ipō. q. d. ex quo seculū
exponere mortū moriamur oēs. Scdm̄ autē
glo. nō fuit h̄bū r̄urbationis: f̄ amoris. Vñ
dicit. ecce verus amantū affectus aut cū eo
viuere: aut cū eo mori. Scdm̄ L̄h̄is. fuit
h̄bū formidinis r̄ timoris: oēs em̄ discipu
li vt ibidē dicit iudeos timebāt: sup omnes
alios thomas: f̄ xps̄ nō dimisit nec p̄prie cor
p̄urbationē: nec p̄pter eoz amorē: nec p̄prie
ipoz timorē. In hoc dat nobis exēplū q̄ ea
q̄ sunt ad gl̄iam dei r̄ ad vtilitatē aliorū non
debemus dimittere. nec p̄pter p̄uatiū amo
rē: nec p̄pter aliorū p̄urbationē: nec p̄pter
aliquā formidīnē. F̄ Scdm̄ fuerūt qdā in
ducētia: ista fuerunt tria. Primū ē bonū
paternus: vñ dixit infirmitas h̄c non ē ad
mortē: f̄ ad gl̄iam dei. B Circa qd̄ sciēdū
q̄ est quedā infirmitas q̄ ē ad mortē corpis
tñ. f. scdm̄ marty. Alia est infirmitas q̄ est
ad mortē aīe q̄ est tāta p̄or. Tertia infir
mitas ē q̄ ē ad mortē vtriusq̄: q̄ est dānato
rū. Infirmitas autē lazari nō fuit ad mortē
corpis: q̄ nō fuit a morte derent⁹: f̄ resusci
tatus. Nec fuit ad mortē aīe: q̄ gr̄a fuit ple
nus. nec fuit cū morte dānatoz: q̄ nō descē
dit ad infernū cū dānatis: f̄ in lymbū cū pa
tribus suis sc̄is: r̄ id fuit p̄ gl̄ia dei vt glori
ficet fili⁹ dei p̄ illū: q̄r de p̄prie resuscitatio
nē ē gl̄ificat⁹: r̄ xps̄ de est manifestatus.
Scdm̄ inductiū fuit amor. Vñ dixit lazarus
amic⁹ noster dormit: id diligebat iesus laza
rū r̄ mariā r̄ marthā sorores ei⁹. isti enī qua
dā spālī familiaritate xpo fuerūt p̄uati: ita
q̄ lazarus vocabat eū amicū suū. maria mas
gistrū suū: r̄ marthā hospitē suū. B Terc
iū inductiū fuit p̄passionis affectus. L̄o
pariebāt enī xps̄ amico suo defuncto qui ia
cebat in tanto fetore r̄ miseria p̄pariebāt so
roribz dilectis q̄ erāt i tāta tristitia: p̄parie
bāt quodāmo sibi p̄prie: q̄ carebat p̄ritia tam
boni amici: r̄ id his tribz cōsideratiōibz in
tātū cōpassus est q̄ p̄passionē ostēdit h̄bo:
cū dixit: vbi posuistis eū: r̄ est h̄bū p̄ie com
passionis. q. d. pater pius cōquerendo de fi
lio defuncto r̄ sepulchro. vbi posuistis filium
meū: ita xps̄ quadā pia p̄questiōe dixit: vbi
posuistis amicū meū. ostēdit etiā ipas p̄pas
sionē in signo: q̄ lachrymas fudit. ostēdit i
facto: q̄ ip̄s resuscitauit. Tercio fuerunt q̄
dā cōcomitantia: ista fuerunt tria. Primū
fuit: q̄ lapidē remouere fecit dicēs. Tolli
te lapidē. Poterat enī xps̄ ip̄s facere resur
gere nō remouere lapidē: sed solo verbo potē

refertur ad tertium.

I Eodē sabbato quarte hebdo. xl. Ser. ij.

Ego sum lux mundi. Job.

viij. Scdm beatū Aug. tāta est vni-

tas capitis ad membra et mēbroz

ad caput qd aliqñ caput assumit personā mē-

broz. iuxta illud Actū. ix. Saule saule: qd

me persequeris. Aliqñ mēbra nom inantur ex

pre capitis. iuxta illud. ps. Nolite tangere

xpos meos. Multo fortius tāta est vntas

inter matrē. s. beatā virginē et eius filiū. iē-

sum xpm qd illud qd dicitur de filio pōt ma-

tri cōuenire. vnde verbū ppositū. Ego sum

lux mundi. liz dicitū sit de filio: tñ et matri cō-

uenire pōt. A Est em̄ xps lux mūdi que

illuminat et nō illuminatur. Est etiā mater

lux mūdi: qd est lux p quā mūdus illuminat

Qualiter autē ipa sit lux mūdi salomon ad-

mirādo ofidit dicēs Eccl. vi. Que est ista q

ascēdit seu pgreddi quasi auroz cōfurgēs

pulchra vt luna. electa vt sol. terribilis vt ca-

stroz acies ordinata. ecce qualiter est lux

mūdi. In mūdo em̄ sunt qdā tribulati. qdā

tēptati. qdā pētores. et qdā iusti. B Ipsa

qdā est pētozibus sicut auroz: qz eis dat ra-

diū sue mie. Tribulatis est sicut luna: quia

eis dat radiū sue cōsolationis. Ipsa iustis

est sicut sol: qz eis dat radiū grē. Ipsa tēptat-

is est sicut acies terribilis: qz demones ex-

pellit fulgore sue maiestatis. Primo igitur

est pētozibus sicut auroz: qz dat eis radiū

mie sue. Sicut em̄ auroz tenebras expellit

et lucē adducit: sic ei⁹ mia a pētozibus expel-

lit noctē culpe et dat eis lucē grē. ideo vocat

mater mie: qz deus in prāte sua tradidit fa-

ecre oēs mias. Ipsa autē in suis misericor-

dijs nō est auara: sed multū liberalis et lar-

ga. iuxta illud qd dicit Prover. vlt. Admū

et abundāter. Si quis ergo eius miam nō ha-

bet beate marie nō imputet postq ipa vna

chū extēdit dādo vniuersaliter. postq mā

nū plenā hz dādo abundāter. postq mā

aprtā tenet dādo facilliter. Istud igit officiū

dādi et faciēdi mias de⁹ sibi cōmiste. Sicut

em̄ i curia pape qdā cōcedunt lre simplici

iusticie qdā pure grē qdā mīre. s. qd vident

iusticiā et gram cōtinere. sic de⁹ in sua curia

tres hz cancellarios. E Unū cui cōmisse

dare lras simplici iusticie. iste est michael

q aias pōderat fm mēsurā bonoz vel mas-

loz opey. dat mēsurā supplicij vel celestij

premioy. Ali⁹ cancellari⁹ est cui cōmiste de⁹

dare litteras mīras. s. iusticie et grē. Iste est

brūs petrus q est sanctorū l. vbi sunt due

porte. s. iusticie p quā ingrediunt q saluam

ex opibus iusticie. Quā pōitā ppheta sibi

aperiri petit dicens. Aperite mi. por. iu. re.

Alia est porta grē p quā ingrediunt illi qui

saluant ex sola grā dei: sicut sūt pueri bapti-

sati. Brā autē virgo est cācellaria dei: cui cō-

miste de⁹ dare miam et gram. ideo talē cācel-

lariā debem⁹ sepe inuocare et dicere. Eya

ergo aduo. nō. il. tu. mi. oeu. ad nos cō. Sei

cūdo tribulatis est sicut luna: qz eis dat ra-

diū cōsolationis sue. Luna em̄ hz virtutē su-

pra mare sic et ipa sup tribulatos et amari-

cos. et sicut luna lucet et nocte: sic et ipa subie-

nit i tribulatione. D Dicit autē pulchra

vt luna. luna em̄ tūc est pulchra qñ est plena

et tūc tota nocte lucet. qñ autē luna nō est ple-

na modo lucet in principio noctis: modo in

medio: modo i fine. sic etiā sunt qdā sci qui

adiuuat tribulatos aliqñ i principio tribus-

lationis cōstātā i tribulatione tribuendo.

Aliqñ vero pmitūt eos tribulari et tēptari

in principio: sed tñ iuuat i medio pseueran-

tiam dādo. Aliqñ dimittūt eos tribulari in

principio et i medio et adiuuat i fine: ne scz p

impatientiā cadāt: victoriā eis cōferēdo.

Virgo autē maria est sicut luna plena q ad

iuuat in principio tēptationis et tribulatio-

nis dādo cōstātā. Adiuuat i medio dādo

pseuerantiā. Adiuuat i fine dādo coronā seu

victoriā. Medmū si ista luna lucet tribula-

tis et obscuratis: qz ipa etiā fuit tribulata et

obscurata: ideo scit medi⁹ tribulatis cōpas-

ti et misereri. E Scdm aug. luna triplē ob-

scurat. aut qñ ē vacua. aut qñ est nubecula.

aut qñ est eclipsata. F Brā dgo i hac vita

habuit tres tribulationes. Vna fuit quādo

herodes puerū interficere voluit: ipsa in

egyptū fugit. tunc em̄ ista luna oino p̄solati

one fuit vacua. quō em̄ p̄solatio sibi esse po-

terat qñ ipa puella delicata de partu paulo

ante surrexerat et in terrā longinquā p vias

asperas cogebatur fugere: et qñ inter ydola

tres compellebatur manere. et qñ puerus sit

tenerū cogebat cūcūferre. Scdm tristitiā

habuit qñ filiū suū amissit. credidit timēs

ne in man⁹ hostiuz deuenisset. vel ad longin-

quas pres gētes puerēdas accessisset vlt ad

patrem celestē sine redēptōe humani gene-

ris redimisset. et tūc fuit nube recta: qz nubes

obscura doloris et tristicie eius aiaz occupa-

uit. Unde ipsa dixit. pater tuus et ego dolē

tes querebam⁹ te. Tertiā tribulationem

habuit in filiū passionē. et tunc luna fuit edip-

sata. Luna autē qñq eclipsat tota sangui-

nea videt. et ipa in filiū passionē fuit gladio

doloris vulnerata. iuxta illud Luc. ij. Et tu

am ipsius aiaz p̄rāssit gladi⁹. item Iohel

ij. Sol. i. xps cōuerteret in tenebras. s. p mor-

tez. et luna. i. beata Maria in sanguinē p do-

lorem. G Tertiū iustis est sicut sol qbus

mittit radiū gratie sue. illuminat em̄ eos p

erēplum et bñficiū. Per erēplum quidē qz

est speculū diuinus in quo nos debem⁹ spē-

culari. Sap. vij. Lādor est em̄ lucis eremet

speculū sine macula. Speculū em̄ fit de vi-

tro et plumbo. Per vitrū qd est lucidū intel-

ligit virginitas ei⁹. Per plumbū qd est du-

ctibile et hz colorē cinereū intelligit ei⁹ hūi-

litas. et sicut vitrū p se vel plumbū p se nō

facit speculū nisi iungant nec resulat ima-

go. sic nec marie humilitas sine virginitate:

nec virginitas sine humilitate fecisset eam

speculū dei vt in ea resulcasset xps q est ima-

go dei nisi adinuicem iuncta fuissent. s. hūi-

litas cum virginitate: et virginitas cum hu-

militate. et sicut speculū recipit illum q se

fecit. sic et ipsa in suo vtero habuit illū qui se

creauit. Eccl. xxiij. Qui creauit me redeuit

in tabernaculo meoz. In isto igitur speculo

oēs debet p̄spicere et maculas suas videre.

nā supbi cognoscēt ibi supbiā suā et maculā

rēpiciēdo ad suā hūilitatē luxuriosū ad suā

rēginitatē. auari ad suā paupertatē. et scā fu-

it ei⁹ vita ad quā speculari debem⁹. ostēdit

hierō. in epistola ad cromaciū et eliodorum

Dicit em̄ q ipa a mane vsq ad tertiā orā-

tioni instabat. post modū ab orōne surgēs a

tertiā vsq ad nonam operi manū vacabat

post modū intermītes opa manū iterum

ad orōnes redibat. et inde non recedebat do

nec angelus veniebat q sibi cibum ministra-

bat euz quo cōsolationē suā habebat. ex hoc

igit eremplū habemus vt iustitiam oratio-

ni et opationi. et q libentius cōuersemur euz

viris angelicis q cū viris dyabolicis. Sei

cundo lucet oib⁹ p bñficiū et dat bñficia illa

de quibus dicit Eccl. xxiij. Ego mater pul-

chre dilectōis et ti. et agniti. et scē spei. Dat

eis dilectionē p quā inflāmant. Dat eis ti-

morē p quē hūilient. Dat eis agnitiōes p quas

quā illuminant. Dat eis sanctā spē p quas

quā sperandū celestia animent. H Quarto

rēptatis est sicut acies ordinata. quibus dat

radiū sue defensionis. Est em̄ demonibus

terribilis demōiatio eius: saluatio eius:

et laudatio eius. Qñcūq em̄ ipam noiam⁹

vel salutamus vel laudamus prius demo-

nes terret fugiunt. Qñ em̄ dyabolus audit

nomen eius ita est ac si sentiret baculū: vsq

clauū cū quo pcuteret. Mume. xxiij. E dū

get virga de israel et percutiet duces moab.

Qñ audit eius saluatiōis: ita est ac si audi-

ret tonitruus quo terreat. ps. Tor conitru-

tū in rota. Tūc em̄ dyabolus tanq infans

terret. Qñ vero audit eius laudatiōis: ita ē

ac si audiret seu sentiret gladiū quo iugulas

ref. Hoc figuratū est Iudith. xvi. Vbi dicit

ipā pugione amputauit caput holofornis.

Si igit grauemur a diabolo siue a tyranno

siue a corpe nostro: ad ipas curramus ad ip-

sam appellemus: ipa em̄ est oīa et augusta

siue imperatrix: et intermissis omibus inter-

medijs sanctis ad ipsam appellare: hz siue

qz graue⁹ a dyabolo: sicut pty i Theophilo

q a dyabolo deceptus et angustam appella-

uit: et statim liberatus fuit. Siue qz graue⁹

a tyranno: hoc signatū est in mardocheo q

ab aman grauabatur et ad hester angustam ap-

pellauit et aman cōdēnatus: et mardocheus

liberatus fuit. Siue qz graue⁹ a carne suā:

sicut pty i maria egyptiaca q cū esset volup-

tati dedita: ad angustā appellauit: et mor sibi

castitatē cōcessit. Siue quis graue⁹ a iustis

cia dei. Unde legitur in vita beati dominici

ei q cum christus contra mundum multum

esset irat⁹ virgo ei dixit: bone fili nō debes

cum eis agere fm iusticiam tuā: sed fm mi-

sericordiam tuam: et sic ille sententiā reuo-

cauit. Et ita in omni tribulatione ad eā ap-

pellare licet. Propter quod dicit Bernar-

dus. Sileat misericordias tuas virgo bea-

ta quicūq te inuocatam in suis necessitati-

bus memineris defuisse.

Quis et vobis arguet me

de peccato. si veritates dico quare non

creditis mihi. Joh. viii. Una ma-

gna causa quare iudei rē psequerantur erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

eo quod pēnitentiam predicabant erat ex

dit se non intelligere de morte corporis: sed
aie. In hoc ostendit magna xpi benignitas:
quod illis a quibus tunc recepat conuictum: non nega-
uit sue doctrine beneficium. Isti veritatem iudei
contradixerunt inferendo iniuriam: cum dicerent
cognouimus quod demonium habes. allegando
rōem falsam cum dicit. abrahā mortuus est et
propheta etc. Fundabat enim suā rōem super fal-
sum. s. qd rps dixisset de morte corporali: qui
tū intelligerat de morte eterna. Due autē ve-
ritates sunt ad ipm pēnitentes. Una est p qua
ostendit suā natiuitatem eternalem: quia eternali-
ter natus est de pte sine matre. et suā natiuita-
tē corporalem quā paliter natus est de mte sine
pate: cum dicit. abrahā pater vester exultauit
ut videret diem meū. vidit et gaudium est. fm
enim glo. pōt intelligi de die sue eternita-
tis. vel de die sue palitatis qua in carne ve-
nit. et vtrūq; ei abrahā reuelauit vnde im-
mēsum gaudium habuit. dixerat iudei sup
qd rps non erat maior abrahā qm mortuus est
et rps ostendit se eē maiore inqtm eternali-
ter natus est de pte et inqtm natus est paliter de mte. qd
vtrūq; dei abrahā tanq; fidelis seruus deinde
rauit videre. Isti veritatem iudei contradixerunt re-
spōdentes cum ira et cum suppositione falsa dice-
tes. quinquaginta annos nondum habes et
abrahā vidisti. supponebat enim falsum. s. qd
rps dixisset se vidisse abrahā i pnti vita oculo
corporali: qd tū non dixerat. Sed cum
rps tūc haberet. xxxij. annos quō iudei dixe-
rūt eū eē quinquagennarius. Una cā est: qd iu-
dei erāt irati: et ira impedit animi ut non possit
cernere verū. Alia cā est qd rps licet iuuenis
esset: tū videbat quodāmodo antiquū. tum p-
pter nimiam mori grauitatē. tū ppter nū-
mā corporis lassitudinē et asperitatē quas se-
pe in corpore fuerat expertus. Alia cā pōt esse
qd si hō iuuenis appellat sener iniuriā sibi
reputat fieri. Iudei ergo iniuriā rpo credē-
bant facere et dicere: qd ipm senē vocabant.
Secūda veritas pēnitens ad ipm fuit per quā
ostendit suā cū patre eternitatē cum dicit. amē
amen dico vobis anteq; abrahā fieret ego
sum. nō dixit anteq; abrahā esset: qd abrahā
a deo fuit factus. nō dixit etiā ego sum factus
qd rps inqtm deus non fuit factus: sed ab eter-
no pte genitus. hūc veritatem iudei nō dixerūt
rūc vbi cōmuniōis vel rōe suppositioni-
bus falsis. quēadmodū cōtradixerāt tribus
veritatibus supradictis. vnde dixerūt hūc ve-
ritati iniuriōso facto volentes cū lapidare
tanq; blasphemū: sed christus abscondit se et

eruit de tēplo. ideo eruit ab eis ut auferet
redat eis cām sentiendi. Vel ideo eruit: qd
noluit mori lapidatus: sed crucifixus. Vel
ideo eruit: qd adhuc nō venerat hora patiē-
di. D Er supradictis pte qd iudeis odio
sa erat veritas et qd rps furētib; cedebat.
Veritas enim multis est odiosa. ita enim est de
veritate sicut de luce odore et sapore. Tur-
nim est amabilis oculis famis: sed odiosa
egris. Odor hominem recreat: sed serpenti fu-
gat. panis palato sano est saporosus: sed infir-
mo est penosus. veritas igitur est odiosa su-
perbis sicut lux oculis lippis. si enim predica-
tur supbo de hūilitate: talis veritas est sibi
odiosa. Et cā est: qd supbitudo supbie facit
hūc lucē displicere. Eccl. xij. Abhominat-
io est supbo humilitas. Secūda veritas est
odiosa luxuriosis sicut odor serpenti. Si enim
predicat eis de odore puritatis talis odor
displicet sibi. et cā est: qd cōsueuerūt stare in
fetore luxurie. Eccl. xxi. Audiet luxuriosus
et displicet ei. Tercia veritas est odiosa
auaris sicut panis palato corrupto. Si enim
predicat eis cōtempnē: retinēz talis panis
doctrinē: licet in se sit suauis eis: tū videtur
excreabilis. eccl. xij. Excreatio diuitū pau-
per. Causa est: qd hūc palatū aie corruptū:
ideo nō pnt sentire saporē celestiu. i. cor. ij.
Alia hō nō pcepit ea qd sunt spūs dei. Se-
cūdo rps a iudeis furētib; recedebat. p qd
dāt nobis exēplū ut a furētib; nos subtra-
hamus ne ipsos irā amplius inflāmemus.
E Hābit autē rps cōtra furōz iudeozum
quinq; remedia: sicut pte in euāgelio. Pri-
mū est patiētiā seruare. vnde cū plures ini-
urias audiuerit. s. qd demoniū habebat. ipse
tū patiētiā in oib; seruabat. nec habuit ali-
quē motū in aie: nec aliquē motū ostēdit in
signo: nec in verbo: nec in facto. vnde dicit
Esa. xlij. Mō erit tristis in aie: nec tribulen-
tus in exteriori signo: nec clamabit verbo.
Calamū quassatū nō cōteret i sacco aliquo
iniuriōso. Secūm remediū fuit tacere. vnde
cū iudei dixissent qd haberet demoniū et qd
esset samaritanus ipse omnino tacuit. sciebat
enim qd illud dedisset iudeis occasiōē litigā-
di et materiā: qd si dixisset nō sum samaritanus
fuerit iudei sibi rōdissent immo es sa-
maritanus: qd samariā iuxta et cū eis bibi-
stis: comedisti cū eis: cōmoratus cū eis: et eis
pēdicasti. et iste est etiā cōueniens modus ex-
tinguēdi ignē furētis. s. tacere et cū talibus
nō litigare. Sicut enim ignis extinguitur qn

ligna subtrahūtur seu nō apponūtur: sic ira
furentis annihilat qn nihil rīdet. Prover.
xxvi. Lū defecerunt ligna extinguet ignis:
et suffurione subtrahit iurgia cōquiescūt. qn
vero qd litigat: ligna parat. Eccl. viij. Mō
litiges cū hōie linguator: et nō strues in ignē
illū ligna. greg. Imitatione dei gloriofius
est iram tacēdo fugere qm rīdēdo superare.
Terciu remediū qd habuit rps fuit pacifi-
ca verba rīdere. Cū enim iudei verbū tam in-
iuriōsum sibi dirissent: eis dices. Ego demo-
niū nō habeo. Et iste est cōueniens modus
extinguēdi ignē furētis. verba scz pacifica
rīdere. Cor enim iracundū est sicut olla bul-
liēs. Prover. xv. Os stulti ebullit stulticiā.
Sicut igitur cessat ebullitio olle qn aqua fri-
gida apponit: sic cessat ebullitio ire qn pa-
cifica verba qd sunt refrigeratiua respondentur.
Prover. xv. Respōso molliis frāgit irā: ser-
mo durus suscitāt furōz. Quartū remediū
qd habuit rps cōtra iudeos furētes: qd vo-
luit se ab eis absentare. Et hoc fuit qd se
abscedit a eis eruit. Greg. Exēplo dñs
nobis loquitur ut cum etiā resistere nō possi-
mus irā superbiētū cōedinemus. Et iste si-
militer est cōueniens modus extingūdi irā
furentis: ab eius. s. facie recedere. Sicut enim
olla qd fortiter bullit si ab igne eleuat cessat
eius ebullitio. sic qn ille cōtra quē furit elō-
gatur cessat ebullitio. s. ire inflāmatio. Cō-
uer. xx. Honor est hōi qui separat se a cōten-
tionibus: oēs autē stulti miscēt cōtumelijs
Quintū remediū qd habuit rps contra iu-
deos furētes fuit beneficium impedere. Vnde
postq; iudei dixerūt ei demoniū habes. ipse
tū ppter tanta impropria non cessauit eis
impedere salutaria documenta dicens. Si
quis sermonē meū seruauerit etc. Vbi dicit
glo. Hic dīcat homo lesus nō malū reddere
sed bonū. Et iste est cōueniens modus extin-
guēdi irā furētis. s. beneficia exhibere. Ro-
ma. xij. Si furierit inimicus tuus ciba illū
si sitit potū da illi. hoc enim facies carbonēs
ignis cōgeres super caput eius. Isti carbo-
nes ignis fm glo. sunt vel seruo charitas
tis ad quam amplius incitantur. Vel amor
spūs sancti ad quem inflāmātur. Vel ardor
penitētie ad quē prouocantur.

Et cādē dñica in passione. Sermo. ij.

Valerunt lapides iudei ut
iaceret in eū: iesus autē abscondit se

et erunt de templo. **O**ia que xps dicebat faciebat ad nostrā utilitatem cōuertebat et ad nostrā instructionē. Si enī dicebat verba cōuertebat ea ad nostrā instructionē. Si faciebat miracula cōuertebat illa ad nostrā fidei cōfirmationē. Si prebebat exēpla cōuertebat illa ad nostrā informationē. sicut p̄ph̄t q̄ dñs a iudeis furētibz se absēntē dāns nobis exēplū q̄ nos similiter faciamus. In verbo ergo premisso duo tan gūtur. Prīmū est indeoz magna malicia q̄ xpm voluerunt lapidare. Scdm est magna xpi patiētia q̄ eis voluit cedere. **A** Circa prīmū sciendum q̄ iudei quattuor mortes xpm pati voluerūt. Prīmo enī cū voluerūt occidere cū adhuc esset paruulus. s. tpe hero dis. Scdo voluerūt eū de quodā mōtis supercilio precipitare vt sic cōfracto cerebro et capite colliso mōteret. sicut habebat luce. iij. **T**ertio voluerūt ipm lapidare sicut p̄ph̄t. **Q**uarto voluerūt ipm crucifigere et crucifixerūt. **A** Multi autē sunt q̄ hodie istis quattuor modis xpm occidūt. Prīmo cū est adhuc paruulus. Xps enī paruulus est i illis q̄ de nouo ad p̄niam cōuertunt. de quibus dicit **Gala. iij.** Filioli mei quos iterū parturio donec formet xps in vobis. Illi igit qui de nouo ad p̄niam cōuerfos scādalizāt; vel ab ipa p̄niam reuocāt. xps paruulus in eoz cordibus occidūt. **S**cdo quos dicit **Mat. xviij.** Qui scādalizauerit vñ de pusillis istis q̄ in me credūt erēdit ei vt suspēdatur mola asinaria in collo eius et demergat in pfundū maris. Alij sunt. s. qui xpm precipitāt et caput sibi frāgūt. isti sunt heretici. nā sicut dicit. **i. Cor. xi.** Caput xpi est deus. hertici igit qui xpm deū esse non credūt: caput sibi auferūt. Alij xpm lapidāt. isti sunt q̄ malas cogitationes et volūtates habere nō cessant. Quēlibet enī mala cogitatio et mala voluntas est vnus lapis quē in xpm mittunt. **Beda.** Quorūq̄ malas cogitationes q̄s assūmit: quasi tot lapides christo immittit. Alij sunt qui xpm crucifigūt. isti sunt q̄ iterū ad p̄niam redeūt. de quibus dicit **Heb. vi.** Rursus crucifigētes sibi metipsos filiū dei. **Ambr.** Quid est iesus nisi veritas patet i iusticia. Qui igit p̄ falsitate relinquit veritatē et p̄ cupiditate diripit et odit pacē et pro ali quo premio occultat iusticiā: nihil aliud dicat facere q̄ lapidare et crucifigere et occidere xpm. In hoc autē q̄ iudei in ipm lapides voluerūt immittere vidēt p̄lā pontis ins

choasse. Nam xps dicitur pontifex. i. pontē faciēs. In epistola autē agit de pōte cū dicitur. Xps assistēs pōtifer. i. faciēs pontē. In euāgelio autē agit de p̄lā. Tūc enī iudei p̄lā fecerūt q̄ lapides in xpm miserūt. Sed in passione crux posita est sup̄ p̄lā: et scdm bis pons factus est. Mundus enī iste erat tanq̄ fluuius repidus et tanq̄ mare periculolum in quo oēs periclitabant. **S**cdo cōtra istud naufragiū dedit nobis xps triplex adiutoriū. s. nauē: tabulā: et pontē. **M**ais enī innocētia est in qua posuit fuit adā. Sed ista nauis fracta fuit q̄ ipse peccauit. In hac naui fuit brā virgo q̄ nauis integra et saluis meritis ad portum paradisi peruenit. in hac naui sunt omnes pueri baptizati. q̄ diu seruat innocētiā baptismalē. Sed q̄ fere oēs frāgūt nauē baptismalis innocētiē. ideo deus parauit tabulā p̄nīe. **Nā** p̄nīa hīero. p̄nīa est p̄nīa tabula post naufragiū. In hac tabula p̄nīe fuit maria magdalēna: que cum ista tabula ad portū paradisi peruenit. immo et multas virgines q̄ erant in nauī innocētiē trāscēdit: et q̄r ad meritiū et q̄r ad p̄niam. **Ber.** Sicut deus non priuabit bonis eos quo ambulāt in innocētia: ita nō priuabit bonis eos q̄ ambulāt in p̄nīa. **Q**ui vero sunt multi q̄ frāgūt nauē innocētiē et qui perdūt tabulā p̄nīe. ideo deus tertiu adiutoriū preparauit. s. pontē passionis sue. Iste pons hodie initiatus est in p̄lā lefundatione: sed in parascēue consummatus est in trabum et tabularū suppositione. **Tūc** igit quattuor traves superinducte sunt. **Q**uaz prima fuit de palma. **S**cda de oliua. **T**ertia de cedro. **Q**uarta de cypressō. **D**e his enī lignis crux facta fuit. **D**einde de super has traves posita est tabula. i. caro xpi purissima q̄ quattuor clauis fuit p̄fixa et sic factus est pons. ideo xps bene dicit pontifex. i. pōtē faciēs. **N**ihilominus dicit pontifex triplici de causa. Prīmo ppter baptizātū. **Q**ui enim amittit q̄ fuit velatus. habuit albā q̄ ad herodē fuit ductus. et ab eodē alba veste fuit indutus. habuit planetā q̄ purpurā militibus fuit circumdatus. habuit cingulū et stolā q̄ ad colūmā fuit ligatus. habuit manipulum q̄ in manibus fuit clauis cōfixus. habuit mitrā q̄ spinis fuit coronatus. habuit baculū pastoralē q̄ ardo fuit sibi data in manibus. habuit sandalia q̄ habuit clauos in pedibus. **S**cdo dicitur pontifex ppter victionis mysteriū. **I**pse

enim fuit vinctus. iuxta illud. ps. Anxit te deus deus tuus oleo leticie p̄r cōsorbibus tuis. **O**lim quidē deus erat p̄r durus: sed xps est vinctus: ideo factus est mansuerus. ideo dicit. Anxit te deus et. **O**lim erat iratus sed factus est letus. ideo dicit. oleo leticie. **O**lim de gra sua erat amarus: sed in xpo factus est largus. ideo dicit. p̄r cōsorbibus tuis. dedit enī sibi spm sine mēsurā. de cuius plenitudine oēs acceperūt. **T**ertio dicitur pontifex ppter officiū. quod q̄dē officiū triplex est. Prīmū est p̄ p̄lo orare. et xps p nobis orauit multo repliciter. nā orauit verbis. **Jo. xviij.** Mō pro eis rogo tñ sed p illis q̄ credituri sunt p verba illorū in me. **O**rauit lachrymis. **hebr. v.** Cum amore valido et lachrymis offerens eruditus est p suauitērentia. **O**rauit sanguine. **hebr. xij.** Accessistis ad sanguinis aspersione melius loquentē q̄ abel. **O**rat etiā quonidie cicatricū repetitione: q̄ eas quotidie p̄r rep̄rat. **hebr. ix.** Intrauit iesus in ipm celū vt appareat vultū dei p nobis. **S**cdo officiū pontificis est sacrificiū offerre. et illud xps habuit q̄ seipm p nobis in sacrificiū obtulit. **hebr. ix.** Per spm sanctū seipm obtulit immaculatū deo. **Q**ui autē sacrificiū offerēbat igne accēdebat. et ipse fuit accēsus igne amoris quo ad aiām. de quo igne dicit **luce. xij.** Ignē veni mittere in terrā et. **I**sto igne fuit tot accēsus. **Jo. xv.** Ad maiore hac dilectionē nemo habet vt aiām suā ponat quis p amicis suis. **F**uit accēsus igne doloris quo ad eoz et aiām. **Thimo. i.** Vos oēs q̄ trāstis per viā et. **F**uit accēsus igne passionis quo ad carnē suā. **ps.** Ignē me eraminasti et nō est inuēta in me iniquitas. **T**ertiu officiū pontificis est prebēdas distribuere. et ipse prebēdas distribuere sicut **Ambr.** dicit in hec verba. **A**ccorū hūanū q̄ntis in cruce extēdit pietatis officia diuident. psecutionē aplis. pacē discipulis. corp̄ iudeis. p̄r spm. virgini paronymphū. latroni padisum. p̄r dōrīb. infernū. **p̄r**ianis penitētib. **crucē** p̄nīe delegauit. **S**cdo xpo fuit magna patiētia in hoc q̄ a iudeis furētibz se absēntē. in hoc dat nobis exēplū ne immisceamus nos rixis: s. hoies rixosos et cōrēciosos declinetur: maxime q̄ ex nris correctionibz peiores fieri vident. **S**ūt enī q̄dā sicut cera mollis. alij sicut lapides. alij sicut spine p̄lā et es. **C**era mollis si tāgūt statim cedit et se duci p̄mittit: sic etiā sunt multi q̄ ita m̄sue si sunt q̄ q̄ tanguntur. i. rephenduntur statim obediunt et ad omne opus bonum se duci p̄mittunt: in quorum p̄sona p̄pheta dicit. **Factū est cor meū tanq̄ cera liquefens. ta** les sunt sepe admonēdi: q̄ sicut dicit **Lhyso.** Iustus si admōnitus nō fuerit p̄ negligētiā euāscit. **Alij** sunt sicut lapides. **la** pis enī si tangit non cedit: tñ nō ledit se sicut multi qui q̄ rephendunt non obediunt: sed in sua duricia persistunt. **Job. xli.** **E**os eius indurabit quasi lapis: vñ tamen bonum habent: q̄ contra se rephēdentes nō mouent nec verba iniuriosa eis dicunt: tales sepe admonēdi sunt: et rephēdendi. q̄ sepe mollescunt cum rephendunt et corriguntur. **q̄ dicit iob. xliij.** **L**apides erant aque. sicut enī lapides et frequentatione aque erant turt. sic multotiens homines duri et frequentē rephēssione corrigunt. **A** Alij sunt sicut spine: nā si spine tangunt non cedunt insup pungit: sic sunt multi qui quādo rephēnduntur non se corrigunt: et insuper se rephēdētibz verba contumeliosa inferunt. et ideo oportet qui volunt tales homines spinosos rephēdere prius se arment forti patientia. i. dñice passionis memoria et charitate succensa. **D**e ista triplici armatura dicitur. **ij. Reg. xxiij.** **P**reuaricatores quasi spine euellentur vniuersi que non tollunt manibus: et si quis eas tangere voluerit armabit ferro: et ligno lanceato. igne succense comburentur vsq̄ ad nihilum. **S**i quis igit tales rephēdere voluerit debet se amare lozica ferrea. i. impenetrabili patientia: ideo dicitur armabitur ferro. debet se armare domine passionis memoria: ideo dicitur ligno lanceato. **C**hristus enī fuit lignum de quo dicitur in ps. **E**rit tanq̄ lignum quod plantatū est secus et. **I**stud lignū fuit lanceatus. s. in cruce lancea p̄foratus: debet se armare succensa charitate vt sic omnia verba maledicta ab illis spinosis plata igne charitatis comburent et ad nihilum redigant: sicut videm? i spinis que igni impossit comburent et ad nihilantur: ideo dicitur. **I**gnē succense comburentur vsq̄ ad nihilum.

G Feria. ij. quinte hebdomade quadragesime. Sermo primus.

Sermones principes et ph

m risei ministros vt apprehenderēt iesus. **Jobel. vi.** Sicut dicit iobē nes supra immēdiatē. multi de turba credērūt in xps et dicebant. xps cū venerit nūqd

plura signa faciet q̄ que hic facit. t̄ ideo con-
tra phariseos q̄ xpm p̄sequebātur murmu-
rabāt. q̄ audientes pharisei invidia cōmo-
ti nō sunt aui se p̄sonaliter ad xpm accede-
rent timore turbati ad ipm capendū. si mise-
runt ministros: q̄ tales p̄sone p̄o leui p̄cio
p̄culo se exponūt. In isto ergo euāgelio q̄t
tuor describunt. Primo magna uideor p̄-
uersio. cum d̄. Miserrunt p̄nci. Secūdo si-
piens xpi r̄sponso: cum dicit. adhuc mod-
cum tps uobiscum suz. Tercio stulta iudeo-
rum interrogatio: cum d̄. quo hic iturus est
q̄ nō inueniēti. Quarto benigna xpi in-
uitatio cū ait. si quis scit ueniat ad me et bi-
bat. A. Circa primū notādū q̄ iudei sepe
xpm multipliciter cōp̄hēdere uoluerūt. ali-
qñ in p̄sona sua scit hic. aliqñ in f̄m̄e suo.
Ad̄th. xxi. Abentes pharisei p̄siliuz inie-
runt vt caperent iesum in fermoue. aliqñ in
ope suo. Ad̄th. ii. Erat h̄ habens manus
aridā t̄ obseruabat euz si sabbato curaret vt
accusaret illum. aliqñ in iudicio suo. Johā.
viij. Adducunt iudei t̄ pharisei mulieres in
adulterio deprehensas. Et sequitur. hoc au-
tem dicebat tēp̄tates eum vt possent ac-
cusare: aut de im̄ericordia si iudicaret ip̄s
sām lapidandā: aunde iusticia. si diceret eā
lapidandam nō esse: quia tunc contra leges
iudicaret. Sed tps contra illud q̄ volebant
eum cape in p̄sona: offēdit magnaz potenti-
am. Unde dicit. Adhuc modicum tēp̄ vo-
biscum sum. Ebr̄if. q. d. quid festinatis me
interficere: parum expectate tempus qd̄ mi-
hi uultis facere facturi estis sed nō modo:
q̄ nolo. Contra illud qd̄ volebat eum cape-
re in fermone: offēdit magnā sapientiā d̄-
cens. Reddite que sunt cesaris cesari. Con-
tra illud quod volebant eum capere in ope-
re. ponit increpationē veram dicens. Is sabs-
batis bene facere an male: aīam saluaz fa-
ce an p̄dere. Contra illud qd̄ volebant eum
caperē in iudicio: offēdit simul in iudicio t̄
iusticiā cum dicit. Qui sine pctō est vestrū
primus i illā lapidē mittat. t̄ suā mīaz sub-
dit: euz dicit. Nec ego te condemnabo. vade
t̄ amplius noli peccare. Circa secundū no-
tandum q̄ pharisei faciebant xpm querere
t̄ volebant ip̄sum apprehendere. t̄ ad vtrum
q̄ respondit p̄ps. nam ad illud q̄ ipm facie-
bant querere dixit. queritis me t̄ nō inue-
nietis. hoc fuit f̄m̄ Aug. post xpi ascensionē
q̄ multi iudei cōp̄nietē ad p̄dicandem apo-
stoloz crediderūt. Unde dicit Aug. Uides

rum rñp suo scelere morientē ⁊ crediderūt
in xpo suis sceleribus ignoscētem. Et quoz
usq; biberūt sanguinem quem effuderūt de
sua salute desperauerunt. fm autē L. hysio.
hoc fuit qñ ciuitas eoz capiebatur. p̄babile
est em̄ vt dicit tūc eos meminisse xpi ⁊ mī
raculoz eius vt eius presentia quererent. ⁊
ideo dicit. queritis me ⁊ nō inuenieritis. ⁊
Istud autē quoridie accidit: q̄ multi xpi
querūt ⁊ nō inueniūt. et eo q̄ non querunt
vbi est: sed vbi nō est. Xps em̄ nō est in deli
tijs: nec in diuitijs: nec in honoribz. et ideo
ibi non inuenit. Job. xxv. Non inuenitur
in terra suauiter viuētū. hoc est q̄m ad
delitiosos. abyssus dicit. non est in me. hoc
est q̄m ad auaros: quoz cupiditas non habet
fundū. ⁊ mare loquit. non est mecū. hoc
est q̄m ad superbos qui semper sunt tumē
di ⁊ inflati. Inuenit autē in humilitate: pau
peritate: ⁊ asperitate: q̄ ibi est. Ita em̄ tria
rps in hūc mundū venēs secū portauit: et
cū istis nasci voluit. Luce. ij. Inuenietis in
fantē. ecce q̄ta humilitas. p̄anis inuolutū.
ecce quāra pauperas. ⁊ positiū in p̄sepio.
ecce quāra asperitas. Ad illud autē q̄ iudei
volebāt cum apprehendere ⁊ capere. rps re
spondit. vbi sum ego vos nō potestis veni
re. Interli. vbi sum ego immutabilis vni
cū patre. non autē fm glo. dixit nō poteritis
sed nō potestis. tales em̄ erant tunc qui non
possent. sicut et alibi dicit petro. non potes
me sequi modo. sequeris autē postea: q̄uis
autē rps dicat. vbi sum ego vos nō potestis
venire. rñ de ministris suis dicit. Job. xij.
vbi sum ego illic et minister meus erit. ⁊
Xps autē est in dextera dei sedes. Mar. x.
Et dñs quidē iesus post q̄ locutus est eis:
assumpsit eis in celū ⁊ sedet a dextera dei.
Est in gloria dei. Philij. ij. Dis lingua com
fiteatur: q̄ dñs iesus rps in gloria est dei
patris. Est in lumine dei. i. Thimo. vi. Lu
cem habitat inaccessibilem. Ad sinistra ergo
xpi erūt in dextera dei: q̄ pater dextera sue
potentie eas in eternitate cōseruabit. erunt
in lumine dei. q̄ filius lumine sapiētie sue
eos illuminabit. erūt in gloria dei: q̄ spūs
sanctus dulcedine sue suauitatis glorifica
bit eos. Patres autē nō erūt in dextera dei
sed sub pedibus dei. Tres em̄ tenebunt pe
des suos ad gulā dānator. i. deus. ps. Po
nam inimicos tuos scabellum pedum tuorū
in mōs perpetua. Job. xviij. ⁊ alcer super
eum quasi rex interitū. et tota cōgregatiō

sanctor. **A**bat. iij. Calababitis impios cui fuerint cinis sub plāta pedū vror: nō erunt etiā i lumine dei: s; i tenebris inferni. **A**bat. xxi. Ligatis manib; t; pedib; mit. i. tenebras eterri. nec erit in glā dei: s; i in pena eterna. **A**bat. xxi. Ibi h; i supplicii eternū. **E**irca tertiū notandū q; iudei pphetauerūt igno rāter qm dixerūt q; hic itur? q; nō iuenie mus em: numqd in dispsone genū itur? est t; doctur? gēres vix qdē dixerūt. s; i ignorāre dixerūt: q; rps p aplos gēres docuit t; ad fi dē cōuertit. **D** Zorū qdē genus hūanus erat in tenebris ignorantia: t; in pfunditaz; t; vicioz;. **D**eus em tenebat in celo veritaz; t; suā t; miam suā: iuxta illud ps. **D**e? mia tua in celo t; veritas tua vsq; ad nubes. **E**ā dem deus veritaz; i. verā sui cognitionē in terrā misit: t; eā in quodā angulo. i. in iudeo rē pplo occultauit iuxta illud ps. **N**or? in iudea deus: in israel magnū nomen eius: gra tiā rē sue mie p quā oēs recōciliaret t; i glo riā eos recipit eis nō dedit. **E**ps autē vtru m q; secū portauit. s; gratiam t; veritates: ita q; p veritatem veram cognitionē de deo gen ribus dedit: t; p gratiam eos reconciliauit sibi. **D**e his duob; dicat Job. i. **E**t p moy sem data est. i. cognitio vni? dei data est: p moy sen. s; populo iudeoz;: s; gratia t; veritas p iesum xpm facta est: q; rps dedit gratiam recōciliantem t; veritatem illum: inantem. **E**irca quartū notandū q; rps ad aquas gratie sue nos inuitauit dicens. si quis sitit veniat t; bibat. **A**ug. Si sitim? veniam? non pedib;: sed affectib;: nec migrādō: sed aman dō. **A**d istas aquas nos vocat de? p efaī da ceno. efa. lv. **O**ēs sitietes venite ad aquas t; qui non habetis argentū pperate emite: t; comedite venite emite absq; argētoz; absq; vlla pcuratōne vinū t; lacq;re appenditis in saturitate. **D**ns vocat sitietes illos q; sitit vacui ab amore mūdi: t; aquas vocat amorē dei. tales em debēt venire ad aquas gratia rū. iō dicit: oēs sitietes venite ad aquas. **A**ugu. Si habitarē te amor mundi: nō est quo in tret in te amor dei: vas es si plenus es: fun de qd habes: vt recipias quod non habes. funde amorem seculi vt implearis amore dei sequi. **E**t qui non habetis argentū ppera te emite t; comedite. **P**er argentū intelligit terrena suba vel eloquētia siue subtilis in telligentia: si ergo funt aliquid qui nō hnt ar gentū rpalis substantie: nechumane facun

die nec p̄funde intelligentie: salte p̄perent.
emāt ⁊ comedāt ⁊ p̄peret ⁊ desideria ⁊ volun-
tate emāt ⁊ ferueret oratione: ⁊ comedāt per
denora meditaretur: sequi: v̄ire emite abs-
q̄ argēto. s. mūdane eloquētie vel p̄funde in-
telligētie ⁊ absq̄ vlla p̄mutatiōe palis sus-
stātie: vinū ⁊ lac. s. p̄ vinū intelligit iōis
cū dicitur mētis: p̄ lac puritas corporis: emi-
te ergo vobis ⁊ oratiōes ⁊ desideria sp̄iales
iōcū dicitur in mente. et puritate in carne:
vel p̄ vinū ⁊ lac intelligit due nature i. x̄po.
nā ⁊ vinū intelligit eius diuinitas iōcū dis-
sima. ps. Vinū letificat cor hoīs: p̄ lac intel-
ligit eius humanitas purissima. Debeim⁹
ergo emere ⁊ desideria ⁊ orationes vinum
⁊ lac. i. vt nos possumus in celesti gloria cō-
templari eius diuinitatem ⁊ videre eius hu-
manitatem: q̄ in ista cōreplatione ⁊ visioe
consistit tora b̄ritudo scōrū: tunc verificat⁹
illud qđ dicit sponsa. Cant. v. Sibi vinum
cū lacie meo: sequi. q̄re appetitū argētum
nō in pamb⁹ ⁊ laborē vestrū nō in saturitare
multi funt qđ argētū. i. eloquētiā vel ingeniū
appetūt ⁊ ponūt nō in pamb⁹. i. nō in vera
scia que h̄y atq̄ reficere. Iuxta illud Abd̄.
x. Non in solo pane viuūt hoīs: s. in oī x̄bo qđ
pcedit ex ore dei: ⁊ laborē suū ⁊ studiū suū
nō ponūt in saturitare: qđ dicitur sciētias lu-
cratiuas que aiam nō faciunt: s. euacuāt.
non adducunt saturitatem: sed vanitatem.

Eadem secunda feria quinte hebdomade quadragesime. Sermo secundus.

I quis sitit veniat ad
fontem. Qui credit in me

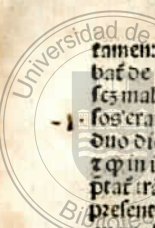
8
me t dicitur. *2m* credit i ment
cut dicat scriptura: flumina de
ventre eius fluent aque viue. *3ta* aqua vi
ua qua rps vult dare sitientibz non est ma
terialis: s spūalis: sicut immediate subdit
aūt dicebat de spū que accepturi erant crea
dētes in eū. *4ta* Magnū ē hīe potētiā recepti
uā gratiē: maius ē habere aliquid gustū grē
marinū: hīe plenitudinē grē: p marinū
est habere pseuerantiā gratiē. *5tas* q̄ttuor
differētiās ponit dñs in dñbis pmissis. *Prī*
mo em̄ ostēdit q̄ q̄s bz potētiā receptiuam
grē: q̄ in prāte cuiuslibet est venire ad fontē
grē: iō dicit. si q̄s scit veniat ad me. *Sec*
cū dō pmittit dare gustū gratiē: cū subdit: et
bibat. *Tertio* pmittit dare plenitudinē gra
tiē: cū dicit. Flumina de vētre eius fluēt. i.
de co: de eius. *Quarto* pmittit dare primū
tionem et pseuerantiā gratiē: cum subdit,
hb

flum diuine gratie reliquerunt amorē terre
nū & patrem dimiserūt in nauē & sic relin-
quē amorē domesticū: & secuti sunt xpm. nō
seī pos: nec ppias voluntates: & sic reliques-
rūt amorē ppiū. Augu. Qui biberit de flu-
uio paradisi: cuius gutta maior ē oceanō
restat: vti in eo sitis mundi penitus extincta
sit. **D** Quā autē dulcedo ei⁹ cozmēta & sup-
plicia verrat in dulcedinē. pz in stephano q
lapides torrētis fecit dulces. iuxta illd. La-
pides torrētis illi dulces fuerūt. In andrea
crucis suppliciiū vxit in gaudium. Vñ dixit
alloquēs ipam crucē securus & gaudens ve-
niō ad re. In laurentio ignis incēdium ver-
tit in refrigeriū. Vñ dixit decio. discē miser
q: carbonēs qui mihi prestāt refrigeriū.
tibi autē parāt eternum incēdium. in apo-
stolis oēs cōtūelias vertebat in gloriā:
Act. v. Vñ apostoli gaudētes a conspectu
concilij qm̄ digni habitī sunt p nomine iesu
cōtūelias pati. Quod vero eius suauitas
faciat desiderare celestia. dī. Mathei. xvj.
Vbi petrus aqua spūssancī potatus & quo
dāmodo ebrius effectus dixit. dñe bonū est
nō hic ēē. svīs faciam⁹ hic ita tabernaculū
na. **E** Dicit autē tabernaculum a taberna
volebat enī petrus q ibi essent tres taberne
in quibus vinum spūssancī venderetur: ita
q pater haberet suam tabernam. filius suā
& spiritūssancus suam. In taberna autē pa-
tris venditur vinum forte id est gratia cor-
roborans que habet animam in bono cōfir-
mare: in taberna filij venditur vinum clarū
id est gratia illuminans que habet animam
in agendis dirigere & illuminare. In tabe-
rna spūssancī venditur vinum dulce. i. gratia
dulcorans que habet animam celesti dulces-
dine adimplere. **F** Circa tertium notādū
q: christus viris perfectis dat spiritūssan-
ctum in magna plenitudine: ideo dicit flumē
mina de ventre eius fluent aqua. Vocatur
spiritūssancus flumen sū. Lysysofo. quia
sicut flumen nec reuertitur nec stat. sed sem-
per currit: sic et illi qui habent spiritūssan-
ctum non reuertuntur ad peccatū: nec stat
per ocia: sed semper currunt ad fortia. De
istō flumine dicitur Ezechiel. xlvj. Alens
sus est mille cubitos & tradidit me p aquas
vsq; ad talos. Rursūq; mensus est mille:
& pduxit me vsq; ad genua. Rursūq; men-
sus est mille & pduxit me per aquas vsq; ad
renes. De h etia flumine dī. Esa. xxx. Spūs
dñi elat forēs inundans vsq; ad mediū

bibas aquā turbidā. Fluvius vero amoris dei est clarus: ideo facit aīam clarā et pulchram. Sap. vi. clara est que nunq̃ marcescit sapientia. Esa. lviij. Implebit aīam tuā splendoribus. Quarto bz suauitate afficerem. ideo dicit. Procedetē de sede dei et agni: hoc est de cōtemplatiōe dei et ei⁹ diuinitatis et visione humanitatis. Et q̃ visioe et cōtemplatiōe causat tota dulcedo et suauitas sanctorū. Fluvius autē mundi habet aquas amaras. Esa. xliij. Amara erit portio bibentibus illam. Ero. xrv. d. q̃ populus non poterat bibere de aquis maris. Ad rath. enim interpretat amaritudo peccati: et signat mūdū in quo sunt multe amaritudines peccatorū. Fluvius autē sp̃sancti habet aquas dulces. Eccl. xliij. Sp̃s. m⁹ su⁹ per mel dulcis: et bere. mea sup mel et fa. qui edunt me adhuc esu. et qui bi. me ad. sient. Quito bz p̃nās assilientē: q̃ fluit in medio platee hierusalē. Adū. d. dat suas cōsolationes cum magno labore: quia oportet q̃ hō vltra mare vadat et labores multos sustineat vt diuitias et cōsolationes mundanas acquirat. Sed flui⁹ sp̃sancti et in p̃nti vi ta fluit ad ostiū voluntatis: et in futuro fine in medio ciuitatis celestis. Et quilibet sine labore p̃r ire de haurire. Deut. xxx. Adāda tu⁹ qd ego precipio tibi nō supra te est neq̃ p̃cul postū neq̃ trans mare vt causeris et dicas. Quis et nobis transfratere poterit mare et illud ad nos vsq̃ deferre. sed iuxta te est valde in ore tuo et in corde tuo vt facias illud. Fluit etiam ad ostiū nostrē volūntatis Apoc. iij. Ego sto ad ostiū et pulso

G. Feria. iij. ante hebdo. xl. Ser. 12

Abbulabat iesus in galileam. iohā. viij. Sicut pater in isto euangelio inter iudeos quidam erant malignos: qui scz xpm occidere volebant. De quibus dicitur in principio euangelij. Ambulabat iesus in galileam. Mon enim volēbat ambulare in iudeam: quia querebant iudei ei⁹ interficere. A Sēdo erāt qdā vane glorioſi qui mūdi gloriā q̃rebāt. sicut erant quidā propinqui christi qui dixerūt ei. trāſſe hinc et vade in iudeā. Tercio erāt quidā sed midoloſi: qui scz in christum credebant sed propter metum iudeorum cum confiteri non audebant. De quibus dicitur. Quis dā enim dicebant quia bonus est. alij autē sem dicebant nō. sed seducit turbas. Memo

tamen: sed illos q; in pñti credebant palā loq; bat de illo ppter metū iudeorū. Inter istos sed malicioſos, vani glorioſos, et formidoſoſ erat xps in medio pñtiur. Circa pñtiur duo dicuntur: q; xps i galileā ambulabat et q; in iudeā ire nolebat. Galileā autē inter pñtiur trāſmigratione ſue volubilis. Et ſignat pñtiur viſa q; eſt volubilis trāſitoria. In qua volubilitate xps nobiliſ ſuit: et ideo in galileā cū diſcipulis ſuis ambulavit. Poſt reſurrectionē autē diſcipulos ſuos in galileā pceſſit. mat. vlti. Pcedā vos in galileā q; iam cum eis in vite mutabilitate nō ſuit. Poſt q; ei in baculo crucis flumē nre mortali tatis trāſſuit: omne mutabilitatē abiecit. gen. xxiij. In baculo meo trāſſi iordanem iſtū. **B** Iſte autē flum; mutabilitatis hui; mane triplici habuit ſtatu. In pmo quide; ſtatit et parat; erat ſtare et ſuere. Et hoc ſu it in pma hois pñtiur qñ homo habuit i potestate mori et nō mori. in ſeco autē ſtatu nō ſtat nec reuertit; ſi ſupfluit. iuxta illud. ij. reg. xxiij. Dēs morimur et qñ aq; dilabimur in terrā que nō reuertitur. In tertio autē ſtatu iſte flum; reuertit; q; oēs q; fluxerunt p morte reuertētur p reſurrectionē. Et tūc iſte flum; ſemp ſtatit: q; null; de cetero morietur. **P**oſſum; igit; dicere q; xpus in iſto triplici ſtatu fuit. Mā virtute diuinitatis potuit mori et non mori. iuxta illud iob. x. Potēſtatem habeo ponendi animam meam et iterū ſumēdi eā. Inquātū autē homo mortalis fuit in ſeco ſtatu fuit: q; ideo naſci voluit vt moreret; Ideo in ſua natiuitate magi ſibi mirib; obtrulerūt: ad innuēdū q; homo mortalis erat: q; tūc corpa mortuorū odiebātur cum mirib;. Inquātū autē a mortuis reſurrexit fuit in tertio ſtatu. Ro. vi. Xps reſurgens a mortuis iam nō morietur. **D** Secundo d; q; nolebat in iudeā ire. Et ſubdit; cauſa: q; qñebāt eñ iudei interficere. Subtrahēbat ergo ſua pñtiur ab eis triplici cauſa. ſ. rōne ſui. nri. i iudeorū. Pmo rōne ſui: q; nolebat adhuc a iudeis occidi et eo q; nondum venerat iſtus paſſiois ſue ab ipſo electū. Uñ rñdit illis qñuadebāt vt in iudeam irer. Tempus meū nondum aduenit tps autē tē. **S**eco rōne nri vt nobis exēplu; daret q; aliqñ pſcutores poſſum; dedināre. Iſtā rōne ponit bñs Aug. dicens. Por terat dñs inter iudeos ambulare et non occidi ab eis. Hanc eñ potentia quādo voluit demōſtravit: ſi infirmitati nre pbeat exēplu;

plum. Mō eñ ipſe pñtiur pñtiur nri nram pſolabatur fragilitatē. Futur eñ erat vt ali qñs fidelis abſcōderet ſene a pſcutorib; iſtis ueniretur: et ne illi pro crimine latibulū obgeretur: pceſſit in capite vt in membris cōfirmaret. Tercio rōne iudeorū. hāc rōnem aſſignat theophyl; dicens. Molebat in iudeas ambulare. Cū enim eis reputabat in medio inimicorū manere magis ipſos ad odiū incitare. Circa ſcōm notandus q; xps quosdā habebat cognatos ſim carnem q; xps quosdā deorum fratres dicebantur: qui tñ de numero apoſtolorum non erant: nec adhuc i xpm credebant. Iſti eñ erant cupidi mūdane glorie. Erat tūc in primo dies feſtus iudeorū ſcenophegia. Et d; ſcenophegia a ſcenos eſt ombra: q; tūc iudei in vimbaculis ſalutem habitabāt. in memoriā q; patres eorū p quadraginta annos in tabernaculis habitauerāt. **I**ſti igitur cognati xpi volebant q; xps ad illud feſtum aſcēderet: ibi gloriā ſuas manifeſtaret. Et imponebant xpo tria ſm Chriſt. ſ. formidīnē amorē glorie: et q; nō erant vera multa miracula que de ipſo dicebantur. Nam in hoc q; dicunt q; nemo di dem in occulto aliquid facit: notabant eum de formidine. In hoc q; ſubdit et querit ipſe in palam eſſe: notant eum de amore glorie. Et in hoc q; ſubdit qñ hoc facis māſteſta te ipm mundo: notabāt eñ q; nō faciebat iſta q; dicebant. **X**ps autē tñdit eis oſtēdēs q; inter ipm ipſos tres erant differētie. vna eſt q; xps ſuum nōdum aduenierat: tps autē iporū ſemp paratum erat. et pōt intelligi de tpe gloriſicationis ſue. quaſi dicat. Vos vultis q; ego oſtendam gloriā meā ſed temp; glie mee manifeſtāde. quale crit tps mee reſurrectionis et aſcenſionis nondum aduenit. **T**ps autē veſtrū. i. gloriā mundi ſemp eſt paratum. Vel pōt intelligi de tempore paſſionis. Dicit eñ Eriſtoſtomus q; iſti fratres q; in eum nō credebant: iō forte cōſulebant vt in iudeam aſcēderet vt ipm iudeis traderent. et ideo dicit tempus meū. ſ. me tradēdi iudeis et ab eis occidēdi nōdum aduenit. tps autē vñ. ſ. ſtādū cum iudeis ſemp eſt paratum. **B** habuit autē xps triplex ſcēl; pñtiur. pñtiur. pñtiur. **T**ps pñtiur ſu i tps natiuitatis. de quo Gal. iij. Ubi vñ nō plenitudo temporis miſit deus filiū ſuum et illud tps fuit ad glām dei et ad paſcē mūdi. Uñ tñc āgeli glām cantauerāt: dicentes. Gloriā in excelsis deo et in terra pa;

homīnib; bone voluntatis. **T**pus pñtiur fuit tps vite ſue: et illud expēdit in vilitatē nō ſtram: totū eñ tps vite ſue expēdit et cōſum pñtiur ad noſtra eruditōnes et inſtructionem. **T**ps futurus erat tps ſue paſſionis: et illud expēdit ad redēptionē generis humani. ecce q; vtiliter tps totus tps ſuū expēdit. Sed multi ſunt qui tps ſuū pñtiur in vanitatib; cōſumūt. tps pñtiur ſimiliter in vanitatib; expēdūt: tempus vero futurū deo dare volunt di. adhuc ero bonus homo. adhuc pñtiur faciā. Sed ſicut dicit Aug. Qui pñtiur eniaz penitētī nō pñtiur diem crasti nū differētī. dicit tñ Bern. q; vere penitens de tpe nihil pñtiur: q; pñtiur et ſtaurat p contritiones et cōfeſſionē: pñtiur p bonā operationem: et futurum tenet p boni pñtiur cōſtātiā: et firmitatem. **S**eda differētia inter xpm et illos erat: q; xps mundum. i. mundanos rephēndebat: ideo mundus ipm odiebat: ipi autē mūdum diligebāt: et ideo mundus eis fauebat. Uñ ſubdit. nō pōt mūdus odiſſe vos. **I**ta eſt eñ de mūdo et mūdi cōtemporibus et amatozibus ſicut de duob; hominibus cōmorātib; inſimul. Si eñ duo hoies in ſimul viuunt ambo: mutuo ſe pñtiur videre et diligere: ſi vero ambo ſunt mortui neuter potest alter videre nec diligere. Si autē vn; eſt mortuus et alter viuus: viuus mortuū videt mortuus autē viuū videre nō pōt. hō igit et mūdus ſunt quaſi duo hoies. tūc autē ambo ſunt viuī qñ hō mūdū diligit. et mūdus ſibi pñtiur tribuit: de duobus. i. Johan. iij. d; poſt de mūdo ſunt: et iō de mūdo loquunt et mūdus eos audit: tales erāt iſti fratres xpi ideo dixit eis: nō poteſt mūdus odiſſe vos. vbi dicit Chryſ. qualiter eos mundus odit q; eadem cum mūdo volunt. et p eo ſtudent. Tūc ambo ſunt mortui qñ hō mūdū non amat et mūdus de ipſo nō curat: talis erat apoſtolus qui dicebat Gal. vi. Adhū mundus crucifixus eſt et ego mūdo. talis erat xps q; mūdum rephēndebat: iō mūdus ipſ; odiebat. Uñ ait: me autē odit: q; teſtimoniū phibeo de illo: q; opera illius mala ſunt. Tūc autē vnus eſt mortuus et alter viuus: qñ mūdus de homīne non curat et tñ hō mūdū amare non ceſſat. vel qñ homo mundum amare contemnit: et tñ mūdus occupationibus eñ aſtringit. Tercia differētia erat inter xpm et illos: q; iſti glām mundi amabāt: xps autem gloriā mūdi cōtēnebat. Uñ ait. Vos aſcēdite ad diē feſtū huius. ego nō aſcendam

ſed vobis eſt: vel nō aſcēdā eo mō que vultis ſed vt laudē et fauorē humanū habeā et acq; rā. **I**ſti volebāt ſp in feſto eſſe: ſed non in vigilia: q; ſp volebāt habere gloriā mundi: et nulla ferre mundi moleſtiaz ſimiles iſtis ſunt multi in pñtiur vita qui volunt ſp facere feſtum: et iō in futuro facient vigiliā. Volūt eñ mō eſſe in cōmeſſationibus: riſib; et tribulationibus: iō erunt ſp in eſurie: et in ſietu: et in tribulatione: et iō mō faciunt feſtum: quia mō ſunt in hūana pñtiur: de quibus dicit mō ſunt in hūana pñtiur: de quibus dicitur Luce. vi. Ne vobis q; nunc ridetis: ecce feſtum: q; lugebitis et ſlebitis: ecce vigilia. **P**onā exēplū de lazaro et diuitre. lazaro q; dē fuit in vigilia. i. i. paupertate et eſurie et tribulatione: iō modo eſt in feſto: q; eſt in abundantia: in ſatietate: et in cōſolatione. diues autē fuit ſp in feſto. ſ. in epulatiōe in pompa et in leticia: iō mō facit vigiliā: q; mō eſt in tormentis in igne: eſurie: ita q; nec quātū aq; potuit habere. **R** Circa tertiu; notādū eſt q; erant qdam formidoſi et timidi q; xpm credebant: ſed veritatem dicere non audebant: iō in veritatē peccabāt. Trib; eñ modi videntur dicat Chryſ. in veritatem quis peccare pōt alij veritatē tacēdo. alij veritatē ipam i mēdaciū pmutādo. alij ipas veritatē nō defendendo erāt eodē mō quidā hic q; veritatem pñtiur tacebāt: vñ in euangelio d; alij dicebāt: q; bon; eſt: et ſubdit. nemo tñ palas loquebat de illo ppter metū iudeorū. Aug. Uterq; reus eſt apd deum: et qui veritatem taceret: et qui mendaciū dicit. ille q; pñtiur nō vult iſte: q; nocere deſiderat. Alij erant qui ipam veritatē in mēdaciū cōmutabant. de quibus ſubdit. alij autē dicebāt nō: ſi ſecucit turbas. de talib; d; Roſi. i. Cōmutauerunt veritatē dei i mēdaciū. alij erāt q; ipam veritatē nō defendebāt: de quibus d; Admurmur multus de eo erat i turbas. murmurabāt qui dā de eo q; phariſei xpm pñtiur: ſi tñ nō defendebant: nec aperte reſiſtere audebant cum tamen dicatur Ecce. iij. Pro iuſticia agonizare pro animatu a vſq; ad mortem.

Eadem tertia feria quinq; hebdoma de quadageſime. Sermo ſecundus.

Ds aſcendit ad diem

feſtū hūc ego autē nō aſcendā ad diem feſtum iſtū. **A** Beatus iohānes euangelista deſcribit nob tria feſta. Vñ eſt qd nūq; eſt celebrādū: q; xps illud feſtum noluit celebrare: et hoc oſtendit h; iij

1. rps cū dicit. vos ascēdite ad diē festū hunc
2. scdm est qd ē celebrādū qñ occulte non
 vane neq̃ pōpāte: de quo subdit. Et autē
 ascēderūt fratres eius t. Tūc ipse ascēdit
 ad diē festū: nō manifeste: quasi i occulto.
3. Tertiū est qd ē celebrādū manifeste: t cum
 magna solēnitare: sicut festū qd fier i rēplo
 celesti. istud signat p illud qd Johānes im
 mediātē subdit dicens: iam autē diē festo me
 diātē ascēdit iesus in templū. Circa primū
 notādū est qd festū hoīm vānoz nō est cele
 brādū: qd totū rps suū ponit in comessatio
 nibus: delectationibus: t vanitatibus. De
 q̃ festo v. **Exod. xxxij.** Erat solēnitās dñi
 est: t subdit: t sedit populus māducare t bi
 bere t furrerēt ludere. **3.** Istud ē festū
 dyabolicū t non est fiendū triplici de cā.
1. Prima: qd hec vita tota est vigilia: iō debe
 mus ieiunare: t peccata nostra plāgere: vt
 possimus ad festū celeste puenire. **Joh. ij.**
 Quertimini ad me in toto corde vestro in
 ieiunio t fletu t planctu t. **Mat. v.** Bea
 ti qui lugēt: ecce vigilia qñ ipsi consolabun
 tur: ecce festū: sed hoies vāni volūt hic face
 re festū: iō veniēt ad vigiliam. **Luce. vi.** Ue
 vobis qui saturati estis: ecce festum: qd esu
 rietis: ecce vigilia. **Secdo** istud festum nō ē
 celebrādū: qd ista vita tota est exilium.
2. Stultus em̃ illi peregrius qui in exi
 lio postus velle facere festū: s dz expecta
 re quousq̃ ad suā patriā reuertat. Ista igit
 vita est quoddā exiliū. **ps.** Aduena ego sum
 apud te t peregrin⁹: patria autē nostra est re
 gio celestis. **ibid. xij.** Non em̃ habemus hic
 manētē ciuitatē: s futuram inquirimus: qd
 ergo hic peccatores faciūt patriam: iō a pa
 tria celesti sp̃ erūt exultari t bāniti. **Apoca.
 xij.** Foris canes t venefici t ipudici. **Ter
 tio** istud festū nō est fiendū: qd ista vita ē lo
 cus laboris. **Johā. v.** Nō nascit ad laborem
 autis ad volandū: iō serui dei sunt in conti
 nuo labore. **Gal. vi.** Dñi rps habemus ope
 remur bonus ad oēs: t iō de labore venient
 ad quietem. **Apoc. xij.** Amodo iā dicit sp̃i
 ritus vtrēq̃. a labo. suis. Nam aut homies
 volūt esse in ocio. t iō de ocio venient ad la
 bore. **ps.** Laborabit in eternum t. s. t. in pe
 nis: t vniēt adhuc in finem. **Secdo** est quod
 dam festū vt dicit est qd est celebrādū:
 sed quasi occulte: t iterum qd est celebrādū
 solēnitē t manifeste. **3.** Et ad ista intel
 ligenda notandū qd aīe sanctorum viuoz
1. tres hñs status. **Primo** status est in quo ipse

aīe in presenti vita cum suo corpore sunt co
 iuncti: t tali mō sunt in manu dei. **Sap. iij.**
 Iustoz aīe in manu dei sunt. **Secdo** sta
 tus in quo ipse aīe a suis corporibus sue
 exut: t qñm ad hoc sunt in sinu dei. **ela. xl.**
 In brachio suo cōgregabit agnos: t in sinu
 suo leuabit fetas ipse portabit: congregabit
 agnos. i. innocentes: ne ab innocētia cadāt.
 leuat t portat fetas: id est penitētes in sinu
 vt semper in operibus penitentie secundū
 permaneant. **Tertius** est in quo aīe ad sua
 corpora reuertent: t in suis corporibus bea
 tificabunt: t qñm ad hoc sunt in thalamo
 dei. **Deut. xxxij.** Amantissimus dñi habita
 bit p̃fiderēt in eo quasi in thalamo tota die
 morabit: t humeris illius requiescet. **D**
Inq̃tum igit sunt anime adhuc in presenti
 vita cum ipo suo corpore cōiuncte: t sunt in
 manu dei: nō debet esse fieri aliquid festum
 triplici de causa. **Primo** ppter periculum:
 qd ille qd est hō sc̃tis cras pōt esse malus. i.
Loy. x. Qui stat videat ne cadat. **Secdo** pro
 pter dubiū: qd nescim⁹ qd sunt in dextera aut
 vel sinistra. **Mulci** em̃ vident esse boni t in
 eius dextera: qñ sunt mali t i sinistra: t cō
 uerso. **Judas** em̃ qñ erat bonus videbat esse
 in dextera dei: t qñ erat ad dei p̃sentiam
 erat in sinistra. **Tercio** qñ erat in cruce vide
 bat esse in sinistra dei: t tamen in dei piede
 stinatione erat in dextera. **Tertio** ppter sta
 tum: qd sancti viri in mundo isto multis tri
 bulationibus sunt expositi: homo autē qui
 est in tribulatione nō indiget celebratiōe fe
 sti: sed compassione animi: ppter istā cām:
 nec de rpo nec de beata ṽgine q̃ diu fuerūt
 in hac vita: factum fuit aliqd festum: qd tota
 vita sua fuit in labore t afflictione: t iō non
 erat eis necessaria celebratio festi: sed com
 passio. **Secdo** aīe cōsiderant pur sunt exu
 te a corpore: t qñm ad hoc sunt in sinu dei
 sicut em̃ illud qd est in sinu est securū est ho
 mini carē ē homi quoddā dñi cū: s. t. aīe
 sc̃toz dicunt oēs in sinu dei. qd sunt valde se
 cure. **Joh. x.** Nō rapier eos quisq̃ de manu
 mea sunt deo valde care. i. **Loy. vi.** Em̃ p̃
 estis p̃cio magnos: sunt deo cōiuncte t vniēte
Johā. x. Omnes vnum sunt sicut tu pateris
 me: t ego in te: sicut em̃ filius est vnum cum
 patre per naturā: s. t. sancti vnum erūt per
 gratiam. **4.** Quantum ad istum statum de
 sanctis in presenti vita faciūm festum: tri
 bus de causis: vt dicit Aug. cōtra Faustū
Primo propter imigationem ṽs sc̃s ex hoc i

1. exempla sanctorū imitemur. **iaco. v.** Exēplū
 accipite fratres mali eritis iō ganimitaris
 t patietie t laboris a pphetis q̃ locuti sūt
 in mole dñi. **Secdo** ppter meritū associatio
 nem: vt. s. eoz meritū associemur t participi
 pes simus. **Sci** em̃ merita sua participant
 his qui illos honorāt. **Tertio** ppter orōnē
 eoz vt s. ipsi apud deū p nobis intercedāt
Ideo dñi iob. v. Ad aliq̃e sanctorū puertere
 istud autē festū dñi fieri qñ occulte. i. nō pō
 patice nec aliqua vanitate. **Et** in hoc marie
 peccāt mulieres. **3.** quas dñi. **Amos. viij.** **E**
 uertā festiuitates in luctū: oīa cārica ṽra
 in planctu: t inducam sup oēm dorsum sac
 cum t sup omne caput caluiciū. **Mulieres**
 enim in festiuitatib⁹ p̃sueuerūt ducere cho
 reas t vanas dicere cantilenas. **Sz** ista can
 tica puerēt in luctū infernalem. **Et** ideo
 dicit. **4.** Quertā festiuitates vestras in luctū
 dicit. **5.** Quertā etiaz fatua t vana ornamenta
 deferre. **Sed** ista ornamenta in faccum muta
 buntur. qd cum sacco t cinere sepelient. **Et**
 ideo dicit. **Inducam** sup omne dorsum sacum
 t sup oēs capillos alienos deferre et ca
 put suū vane ornare. **Sz** ille ornatus in cal
 uiciū conuertetur: qd sicut ps capita earū
 in momētis totaliter decaluata sunt. **Et** iō
 subdit. **Sz** omne caput caluiciū. **Tertio**
 stat⁹ est qñ post beatā resurrexerūt aīe ad
 sua corpora reuertent: t tūc facient festum nō
 semel in anno vel mense vel hebdomade: qd
 ibi nō erit ann⁹ nec mēsis: nec hebdomada
 sed tñ vna dies. **Unde** aug. exponēs illud
 verbū rpi. **Mōdum** venit rps meū. exponit
 de tpe glie in p̃sona rpi dicens. **Iste** est dies
 festus me⁹ nō dieb⁹ istis p̃currēs t trāsīs
 sed pmanēs in eternum. **Ipsa** festiuitas est
 gaudiū sine fine. eter nitas sine labore. sere
 nitas sine nube. **Istud** festū fiet nō occulte:
 sed cū magna celebritate: qd omēs angeli et
 oēs beati iñ simul deū laudabūt. **aug. in lib.**
 de ciuitate dei. **Vacabim⁹** t videbim⁹ t a
 mabim⁹ t laudabim⁹. **Ecce** qd erit in fine
 sine fine. **Ad** vacare igitur seq̃tur videre. qd
 nisi homo vacet nihil videt. iuxta illud ps.
Vacate t videre. iō dicit. **Vacabim⁹** et vi
 debim⁹. **Ad** videre seq̃tur amare: qd nulla
 res pōt amari nisi videat vel nisi aliquo mō
 cognoscatur. **ideo** dicit. **Videbim⁹** t ama
 bimus. **Ad** amare seq̃tur laudare t cōmen
 dare. **Illa** em̃ rē quā odio habeo: sp̃ vitupo
 illā quā diligo semp cōmēdo t extollo. **Et**
 ideo dicit. **Amabim⁹** t laudabim⁹. **Sanz**

cri igitur in patria vacabunt. vacando vidē
 bunt: t videndo amabunt. t amando lauda
 bunt. **Et** hoc erit in fine sine fine.
3. **Seria. iij. quinq̃te hebdo. xl. s. mo prim⁹**
Acta sunt encenia hieo
 solymis t hyēs erat. **Joh. x.** Ence
 nia erat festum dedicationis tem
 pli. **Et** dñi encenia encenoz in plurali: qd illa
 lud festū plures dies agebat. t dñi ab ei qd
 est in. t cenos qd est nouum. **Un** encenia as
 i. initiare vel aliqd de nouo facere. **Und** ve
 stem nouam enceniat qd eam dedicat. **Age**
 eps ecclesiā enceniat qñ eam dedicat. **Age**
 batur tunc festum dedicationis templi. **A**
 mā s. m. hieo. tres fuerunt dedicatiōes tem
 pli. **Prima** facta fuit a Salomone in autū
 no mense septēbris. **Secda** facta fuit a redē
 ribus de captiuitate babylonica in vere mē
 se marci. **Tertia** facta fuit a iuda machabeo
 qui templum pphanatum a gentib⁹ munda
 uit t in hyeme mensis sep̃bris: de qua hic
 dicitur. **Rps** ergo ad illud festum dedicatio
 nis ascēdit: t ambulabat in portu salomo
 nis. **Fecerat** qdē salomō quandam porticū
 vbi p̃ps stabat ad orandū t quis illa porti
 cum fuerit postmodū destruxit: tamen credē
 dum est qd tunc fuerit repata. **Tunc** igit ius
 dei xpm circūdederūt dicētes: quousq̃ ani
 mā nostrā tollis: si tu es rps dic nobis pas
 lam. **In** hoc stat dicit **L. hñs.** ostendit puer
 stras iudeoz qui qñ rps eos erudebat per
 verba petebant signa dicentes illud **Joh. ij.**
Qd signum ostendis nobis quia hec facis.
Lum autem faciebat signa petebāt verba si
 cut hic patet cū dicunt. **Si** tu es rps dic nos
 bis palam. **3.** **Notandū** est aut qd iudei
 intendebant rps decipere vel eū deterrere
 vel ipm p̃urbare. **Sz** rps p̃ra hoc qd volue
 rūt eū decipere se habuit sapiētē. **Cōtra** hoc
 qd voluerūt eū deterrere se hñt p̃stiter. **3.**
 tra hoc qd voluerūt eū p̃urbare se hñt pati
 enter: t rñdīt rōnablt. **Prio** qd em̃ voluerūt
 eū decipere t p̃mitūt hñb adulatōis vt citius
 eū decipere possēt dicētes. **vsq̃** aiām no. tol.
 t. c. **Logitabāt** euz tal it decipere: qd aut rñde
 bit se nō esse xpm: t sic hēbim⁹ p̃postū nīm
 Aut se esse dñm regem: t tunc sibi duo
 imponemus: scilicet ambitionem. **Unde** di
 cit Augustinus. **Si** diceret ego sum dñs istus
 qui de semine dauid est oriūdus. calumnia
 buntur qd sibi arrogaret regiam potestatem
 Iterum vsurpationem regni. **Et** per hoc
 bh iij

cohabitabat in tradere potestati p[ro]p[ri]is p[ro]p[ri]is
enim q[ui]s q[ui]s sibi augustus imperiū usurparet
Si autē m[er]itū dubie dicemus q[uo]d ipse est
homo duplex: q[uo]d aliud h[ab]et in corde et aliud di-
cit in ore. Sed ad ista o[mn]ia d[omi]n[us] se habuit fa-
piet[er]. M[er]itū dicit se nō esse xp[ist]m: q[uo]d dixit
p[ro]p[ri]a fide et veritate: t[em]p[or]e est v[er]itas ip[s]a que
m[er]itū nō p[ro]p[ri]a. R[ati]o autē ad alia duo dicit
Loquor vobis et nō creditis opa que ego fa-
cio in no[m]i[n]e patris mei: testimoniū p[ro]hibent
de me: quasi dicat xp[ist]s. Vultis me audire si
ego sum xp[ist]s. et ego respōdeo vobis quia nō
oportet q[uo]d ego dicam quia opera que ego fa-
cio testimoniū p[ro]hibent de me. **E** Faciebat
enim xp[ist]s quedā opa q[uo]d indicabāt sua huma-
nitatē sicut esurire: fletu: et conturbatiōe o[mn]i-
dere: lassitudines sustinere. Quedā q[uo]d suam
potentiā ostendebant et diuinitatē sicut spi-
ritū sanctū dare. ioh. ix. Accipite spiritum
sanctum et c. sicut p[er]c[us]sio remittere. Luc. v. Ho-
mo remittitur tibi p[er]c[us]sio tua. Unde dixerūt
scribe et pharisei. Quis p[ot]est dimittere p[er]c[us]-
sionē nisi solus deus. Sicut infirmos et mortuos
solo impio suscitare et sanare. marci. quito.
Puella tibi dico surge. Ista opa p[re]bebant
testimoniū de eo q[uo]d ipse erat ver[us] h[om]o et ver[us]
deus. Alia testimonia q[uo]d sit ver[us] de[us] et ver[us]
homo ponit ioh[ann]es. dicit. i. ioh. v. Tres sunt
qui testimoniū dāt in celo. pater: verbum: et
sp[irit]us sanctus. et hi tres vnū sunt. Et tres sunt
qui testimoniū dant in terra. s. sp[irit]us: aqua et
sanguis. **D** Quid enim xp[ist]us fuerit ver[us] de[us]
dedit testimoniū pater q[ui] dixit. mar. iij. hic
est filius meus dilectus. Testimoniū dedit sc[ri]p-
t[ur]a q[uo]d in sp[irit]u colūbe sup[er] ip[s]m baptizatum
descēdit. Testimoniū dedit ipse filius q[ui] dixit.
Ego et pater vnū sum[us]. Quid autē fuerit
terrestris ver[us] h[om]o tres sunt testes. s. sp[irit]us. i.
aia quā in cruce emisit. Aqua q[uo]d de ei[us] latere
manauit. Et sanguis q[uo]d de ei[us] venis fluxit.
Sic ergo xp[ist]s ad illud q[uo]d q[ue]rēbāt se s. ipse
erat xp[ist]s: r[ati]o q[uo]d opa sua indicabāt q[uo]d ipse es-
set. Ad illud q[uo]d seire volebāt si r[ati]o dūbie
ait. Pater q[uo]d dedit mihi ma[n]u[m] o[mn]ib[us] est. aug.
Dedit mihi et s[an]c[t]u[m] s[an]c[t]u[m] ei[us] p[er] s[an]c[t]u[m] vniuersi-
tus filius eius. v[er]u[m] s[an]c[t]u[m] splendor lucis eius et
subdit dicens. Ego et pater vnū su[m]us. q[ui]s dicat
Vos vultis scire si ego locut[us] fuero dubie:
et ego dico vobis manifeste q[uo]d ego et pater
vnū sum[us]. Aug. v[er]u[m] q[uo]d audi. et vnum et su-
mus et a carib[us] et scilla liberaberis: q[uo]d dicit
vnū liberat se ab arrio. q[uo]d dicit sumus libe-
rat se a fabellio. Si ego vnum: nō diuersi. si

sumus: ego pater et filius. **S**ecundo iudei volue-
runt xp[ist]m deterrere: q[uo]d norat p[er] hoc q[uo]d dicit.
Sustulerunt lapides iudei vt lapidaret eū.
Audietes enim hoc iudei q[uo]d dixit. Ego et pater
vnū sum[us]. intellexerūt q[uo]d diceret se equales
deo. et iō manus ad lapides posuerunt vt sic
eum deterreret in metalia vlt[er]i[us] dicere audes
ret. sed r[ati]o ad eor[um] terrore se habuit p[re]stante
dicēs. Multa bona opa ostēdi vobis et pater
meus: p[ro]pter q[uo]d eor[um] op[er]a vultis me lapida-
re. q. d. r[ati]o. Nullus d[icit] lapidari p[ro]pter bona
opa: s. p[ro]pter mala. Ego autē inter vos mala
non feci: sed multa bona opa operatus sum:
q[uo]d leprosos mūdauit: cecos illuminauit. mor-
tuos suscitauit. **E** Sūt quidā qui reddūt
mala p[ro] malis. et illud est p[ro]hibitiū q[uo]d deus
sibi hoc retinuit. Ro. xij. Adibi vindictā et
ego retribuam. Alij sunt qui retribuūt bōa
p[ro] bonis: et illud est quoddā naturale debitiū
Mat. v. Si diligitis eos qui vos diligunt
quā mercedē habebitis. nōne et publicani h[oc]
faciūt. Alij sunt qui retribuūt bōa p[ro] malis
et illud est p[er]fecte charitatis indicium. Talis
erat xp[ist]s: q[uo]d a iudeis multa recipiebat cōui-
cia: et t[ame]n nō cessabat eis dare b[en]eficia. Itam
doctrinā docet xp[ist]s suis dicēs. mat. v. B[en]e-
facite his q[ui] oderūt vos. Alij sunt q[ui] retribuūt
vobis mala p[ro] bonis: et illud est valde iniquus
Tales erāt iudei: q[uo]d a xp[ist]o multa recipiebāt
b[en]eficia: et t[ame]n multa referebāt opprobria. p[er].
Retribuant mihi mala p[ro] bonis et odiū p[ro]
dilectione mea. Et ideo xp[ist]s eos charitates
redarguit dicens. Multa bona opa ostēdi
di vobis et pater meus p[ro]pter q[uo]d eor[um] op[er]a
me lapidatis. Tercio iudei voluerunt xp[ist]m
conturbare in hoc q[uo]d blasphemum sibi im-
ponētes dixerūt. De bono opere nō lapida-
mus te: s. de blasphemia. M[er]itū est aliquis ita
patiens qui nō moueretur ad conturbatiō-
nem si sibi diceretur q[uo]d esset blasphem[us]. xp[ist]s
autē r[ati]o patiet[ur] et rationabiliter dicens.
M[er]itū scriptus est in lege v[er]ba quia ego dixi
dij estis. q. d. me nō debetis lapidare si deū
me vocauit: q[uo]d scriptura v[er]ba vocat deos ho-
mines puros. multosq[ue] p[ot]est vocari deus
ille quē pater sc[ri]psit. i. quē sc[ri]p[t]u[m] genuit
in m[un]dū misit. **E** Dicit autē glo. q[uo]d d[icit] d[icit]
trib[us] modis. s. natura: et hoc m[od]o xp[ist]s erat de[us]
Adoptiōis gratia et hoc m[od]o sc[ri]p[t]u[m] d[icit] d[icit] d[icit]
et falsa n[on] cupat[i]ōis: et hoc m[od]o ydola et demo-
nes dij appellant. Sc[ri]p[t]u[m] ergo v[er]u[m] d[icit] d[icit] d[icit] nō
p[er] naturā s. p[er] g[ra]t[ia]m. Augu. Talis est vnusq[ue]
qualis ē dilectio sua. s. si deū diligis de[us] es

Si terrā diligis terra es. Diligamus ergo
deū vt dij appellemur: cōtēnemus terrena
ne terra vocemur. Sed posset aliq[ui]s dicere
Volo v[er]u[m]q[ue] facere. et deū diligere: et sic ero
deus. et terrā amare: et sic ero terra. sed hoc
fieri nō p[ot]est. q[uo]d sicut dicit math. vi. Memo p[ot]est
duob[us] d[omi]n[is] seruire. s. deo et m[un]do. **E** Et
istud p[ot]est ostēdi p[er] tria exēpla. v. vassus man[us]:
et oculo. Aug. in li. omeli. hoc ostēdit exēplo
vassus: q[uo]d si vas aliq[uo]d debet impleri melle et
est plenus aceto oportet q[uo]d aceto effundat: et
sic mel infundat. vnde d[icit]. Est amor vtilis
et est amor noxius. Amor amoris impellitur
amor noxius recedat: et amor vtilis succe-
dat. Pleni sunt hoies amoris hui[us] seculi fun-
dāt et capiāt. vis vt intret mel: vnde acetum
nō fundit. **S**ecundo hoc idē ostēdit Aug. super
Joh. exēplo man[us] dicens amoris hois sic pu-
tare quasi manū aie: si aliq[uo]d tenet aliud re-
nere. nō p[ot]est. At autē possit tenere q[uo]d d[icit] di-
mittat q[uo]d tenet. Qui enim amat seculū deum
amare nō p[ot]est. occupatam habet manū. Vi-
cit illi deus. tene q[uo]d do. Nō vult dimittere
q[uo]d tenebat: nec p[ot]est accipere q[uo]d offert. Ter-
tio hoc ostēdit cyprian[us] in tractatu de duode-
cim abusib[us] seculi exēplo oculo dicens
Adiā amor et dei pariter in vno corde ha-
bitare non p[ot]est: quēadmodū oculi celū pari-
ter et terrā nequaq[uam] cōspiciūt. dicit Arist[oteli]
in lib. de aialib[us] q[uo]d aues claudūt oculos cū
palpebra inferiori. aialia vero sensibilia cū
palpebra superiori. Per aues intelligunt sc[ri]p-
t[ur]a q[uo]d inferiorat terrena oculos claudūt
et celestibus et superioribus intēdūt. Per aia-
lia intelligunt mūdā qui h[ab]ent oculos clau-
sos ad celestia: et apertos ad terrena.
E Cadē. iij. seria quinde hebdo. t. Ser. ij.

Pera que ego facio in no-
mine p[er]is mei. hec testimoniū p[er]-
hibēt de me: sed vos nō creditis: q[uo]d
non estis ex ouibus meis. Oues mee vocē
meā audiūt: et ego cognosco eas et sequūtur
me. **A** D[omi]n[us] noster q[ui] est verus pastor po-
nit hic duas d[omi]n[us] oues. Sūt enim q[uo]dā oues
q[ui] nō sunt sue: sed oues diaboli. de quib[us] di-
cit. sed vos nō creditis: q[uo]d nō estis ex ouib[us]
meis. Alie sunt oues sue. de quibus dicit.
oues mee vocē meā audiūt et c. Prime oues
s[un]t oues diaboli faciunt duos greges. Pri-
mus grex est in hoc m[un]do. oues igit[ur] diaboli
q[ui] sunt in hoc m[un]do sunt ip[s]i hypocrite. de qui-
bus dicit math. viij. Atredite a falsis p[ro]phetis

qui veniūt ad vos in vestimentis ouiu[m] et c.
B Dicit t[ame]n E[ph]ysio. sup[er] math. q[uo]d lupus si
regatur pelle ouina: p[ot]est t[ame]n cognosci q[uo]d sit lu-
pus p[er] tria. Primo p[er] actū: q[uo]d lupus detribus
morder: ouis autē nō habet dētes vnde mor-
deat. Secundo p[er] vultu[m]: q[uo]d lupus versus celū
vult: ouis autē versus terrā ad seip[s]am bas-
lat. Tercio p[er] cibū: q[uo]d lupus cibaf carminibus
ouis vero herbas virentib[us] pascit. Eodē mo-
do hypocrite cognoscunt primo p[er] actū q[uo]d
serui dei non mordēt nec detrahunt nec de-
trahūt. de quib[us] dicit Gala. v. Si inuitē
morderis et comeditis: videte ne abinuicem
consumamini. **E** Et hoc habet q[uo]d aliquid
morder. q[uo]dā comedūt et q[uo]dā cōsumūt. Ille q[ui]
morder p[re] accipit et partē relinquit. sic de-
tractor sepe in prelaudat et in pre vituperat
Ille vero q[ui] comedit cibū masticat et sibi in-
corporat. sic etiā multi cōtra vicia aliorum
murmurāt: et t[ame]n eadē faciēdo sibi incorpo-
rāt. Ille autē q[ui] consumit nec de pelle nec de
carne nec de ossibus aliq[uo]d dimittit. sic etiā mul-
ti cōdēnāt vitā: vituperāt famā: et iudicant
cōscientiā. Secundo cognoscunt p[er] vocē. serui
enim dei balāt aduersus terrā ad seip[s]os: q[uo]d
recognoscūt se terrā esse et multos defectus
habere. hypocrite vero versus celū vultant
q[uo]d cōtra hoies celestes sepe loquunt[ur] et ip[s]os
infamēt. p[er]. Posuerūt in celū os suū. i. in ce-
lestes. Itē inq[ui]rat in excelsis locuti sunt. i.
cōtra viros excelsos. Tercio cognoscunt p[er]
cibū: q[uo]d oues. i. boni vescunt herbis virenti-
bus. i. celestib[us] amenitatibus. Eze. xxiij.
Requiescēt in herbis virentibus. Alii autē
pascunt carminibus. i. carnalib[us] voluptatib[us].
Ro. viij. Qui enim s[un]t in carne sunt: ea q[ue] carnis
sunt sapiūt. Qui vero sunt s[un]t s[un]t s[un]t: ea que
sunt sp[irit]us sapiunt et sequūtur. **D** Sed s[un]t
grex diaboli ouiu[m] est in inferno. de quib[us] d[icit]
in. ps. Sicut oues in inferno positi sunt:
mors depascet eos. Quod q[uo]d verbum quat[ur]
duor[um] modis exponit. primo sic q[ui] oues sunt
in inferno cōsueverūt stare cōp[re]sse et vna sup[er]
alia iacere: sic etiā dānati adinuicē in infer-
no sic erūt cōp[re]ssi q[uo]d vna sup[er] alia iacebit.
Et hoc innuit math. xij. vbi dicit. Primū
colligite zizania et alligate fasciculos ad cō-
burēdū. sicut ligna i fasciculos sunt cōp[re]ssa
sic etiā dānati adinuicē cōp[ri]munt. Illos autē
dū est t[em]p[or]e q[uo]d oues in magno calore stant com-
p[re]sse. in magno autē frigore stant separate.
sic dānati q[ui] stāt in igne sunt comp[re]ssi vt

admutem se magis comburant. Et quando
stant in frigore sunt separati: ut quilibet
per se premat et strideat dentibus. **E** scdo
intelligit sic. Reges confueuerunt abinuice
separari: sic et in inferno erunt diuersi gre-
gis. i. diues diuersi damatorum ordines. Nam
erit ibi grex superborum. grex auarorum. et grex
luxuriosorum. et hoc innuit Zacharia. xij. Pla-
get terra. i. infernalis familie. et familie seor-
sum. Quia per se plaget familie superborum.
per se plaget familie auarorum. et per se fami-
lia luxuriosorum. Tertio modo sic potest intelli-
gi. Confueuit pastor oues rodere et lana ab
eis auferre: et sic attronfas ad pascuas eas
transmittere. sic etiam oues diaboli dimittuntur
hic lana. i. res temporales: et sic attronfas ad pa-
scua infernalis diriguntur de bonis suis
nihil portantes secum. Job. xxxv. Diues cum do-
muerit nihil secum afferat. **Q**uarto modo
sic potest intelligi. Confueuerunt oues postquam
in uno prato pauerunt: ire ad pascendum in
aliud prato. In inferno sunt duo prato. vnu
est pratum caloris: aliud est pratum frigoris.
Postquam igit oues diaboli in prato caloris
sunt aduste transibunt ad pratum frigoris.
Postquam in prato frigoris sunt congelate tra-
sibunt ad pratum caloris. Job. xxxij. Ad nimium
calore transibunt ab aquis multum. **S** scdo
sunt oues dei. Et ille cognoscunt per quatuor
signa. Primo per opera que faciunt. istud
signum dominus etiam ponit de se quod est pastor omnium
cum dicit. Opera que ego facio testimonium perhi-
bet de me. Eodem modo fideles sui ab operi-
bus cognoscunt. **M** hic notandum est tamē
quod sunt quedam opera que hominem sanctum ostendunt: sed
non faciunt. sicut sunt opera miraculorum que etiam
aliqui mali virtute fidei faciunt. Unde dicit
in iudicio illud math. vij. Dne dñe: nōne in
noīe tuo ppherauimus et virtutes multas
fecimus in noīe tuo. Alia sunt opera que faciunt
hominem sanctum: sed non ostendunt: sicut est simpli-
citas et humilitas sanctorum viro-
rum: et cetere vir-
tutes que faciunt hominem sanctum coram deo: sed se-
pe reddunt eum despicabilem coram mundo. De
quibus dicit Job. xij. Deridet iusti simpli-
citas. lapsas corēpra apud cogitationes di-
uitum. vbi dicit Gregorius. quod sancti viri sunt lam-
pas que lucet interiorius. sed corēpra que exterius
non lucet. Lapsas sunt quod interiorius virtutibus
splendet: sed corēpra: quod exterius irrisio-
nis parat. Alia opera sunt que hominem faciunt
sanctum: quod per omnia dimittunt. Ecce. iij. Regem
ardere extinguit aqua. et elemosyna resistit

peris. **N**oīem etiam coram hominibus sanctum ostē-
dunt. Ecce. xxi. Elemosyna illius enarra-
bit oīs ecclia sanctorum. Scdm signum est quod sunt
oues christi quod voce eius audiunt. unde subdit.
Oues mee vocem meam audient. **Q**uarto
signum est quod sunt pastores dat ouibus suis.
Prima est exterior exhortatio. de qua dicit
Proverbia. i. Sapientia foris predicat: in plateis
dat vocem suam. Scda est interior inspiratio.
de qua dicit in ps. Audia quod loquar in me
dominus meus. Job. xxxij. Inspiratio omnipotentis
dat intelligentiam. Tertia est beneficiorum elargi-
tio. Ecce. i. Si volueritis et audieritis me bo-
na terre comedetis. Quarta est corporalis fla-
gellatio: per quam homines sepe ad deum recurrunt.
ps. Multiplicate sunt infirmitates eorum:
postea accelerauerunt. Sed quoniam multi sunt qui
istas voces non audiunt: ideo dominus cognoscitur
puer. i. dicitur. Accipit. per exteriorē exhor-
tationē. et renouissis. Et tēdi manū meā: des-
perastis oēs cōsiliū meū quo vobis ppo-
nēta bona inspirabam: et increpationes meas
neglexistis: per quas aliqui vos arguebam et fla-
gellabam. ideo subdit magna cōminatio.
Ego quocumque in interitu vestro ridebo etc. **T**ertium
signum est quod aliqui sunt oues christi quod
ipse christus quod est pastor eas cognoscit. unde sub-
dit. Et ego cognosco eas. Cognoscit autem fi-
deles suos per imaginē suā quā eis impressit.
Iuxta illud. ps. Signatum est super nos lumen
vultus tui dñe. Per arma virtutum quibus
eos armauit. Roma. ij. Induamur arma lu-
cis etc. Per signa bonorum operum quibus eos de-
corauit. Lati. viij. Pone me ut signaculum
super cor tuum: et super brachium tuum. Per doctri-
nā charitatis qua eos influit. Jo. xij. In
hoc cognoscet. oēs qui estis mei discipuli si
habueritis dilectionē adinuicē. **Q**uarto vero re
probi ista non habent. ideo a christo in iudicio
non cognoscunt. Sed dicit eis illud Math. xxv.
Amē dico vobis nescio vos. Quod ver-
bum exponēs Chrysostomus. Pater cognoscit
filios suos per imaginē et similitudinē suam.
Rex cognoscit milites suos per arma et verba
sua. Pastor cognoscit oues suas per signa
sua. Magister cognoscit discipulos suos per
doctrinā suam. Ego autem non cognosco vos
tanquam pater filios suos: quod mea imaginē non
habetis. nec tanquam rex milites suos: quod mea
arma non habetis. nec tanquam pater filios suos: quod mea
signa non habetis. Nec tanquam magister discipulos: quia meam

meam doctrinam non seruastis. Quartum
signum est quod sunt oues christi quando ipsum verum
pastorem sequuntur. Unde subdit. et sequuntur
me. **M**ali nolunt ipsum sequi sed cum fugiunt
et ab eo se auertunt. unde de salibus dominus con-
queritur dicens Mat. xxij. Quoties volui
cogregare filios tuos quemadmodum gallina
cogregat pullos suos sub alas et non voluitis.
Legitur de ppriciatibus autem quod aliqui gal-
lina simul et semel fouet oua propria: et oua
anarum: et oua pauonum. cum autem pulli creuerunt
veri pulli matrem sequuntur. anares autem in
aqua se immergunt. pauones de sua pulchritu-
dine gloriantes nutricem relinquunt. sic et
deus tanquam bonus pastor et bona gallina con-
gredit bonos et malos in vna fide et fouet
eos per multa beneficia que eis confert. sed
tamē quidam eorum sequuntur ipsum per imita-
tionē bonorum operum sicut humiles et mansueti
Alii vero deserunt ipsum et in aquis deliciarum
se immergunt: sicut sunt voluptuosi. Alii de
se diuinitatem et honoribus gloriātes christum de-
serunt: sicut superbi et auari. sed qui vere christi
oues sunt et pulli ipsius sequuntur. ideo dicit
Et sequuntur me.

¶ feria. v. hebdomade quinte. xl. Sermo. i.

¶ Gabat iesum quidam

phariseus ut maderet cum illo
et ingressus domum pharisei discu-
buit. ecce mulier que erat in ciui-
tate peccatrix. Luce. viij. Ecclesia supponit
vniuersaliter quod ista mulier peccatrix fuit
maria magdalena soror lazari que etiam in
bethania vixit pedes iesu christi et caput. De
qua dicit Mat. xxvi. Cum esset in bethania
in domo symonis leprosi: accessit ad eum mu-
lier habēs alabastrum vnguenti preciosi et effu-
dit super caput ipsius recumbētis. De qua
etiam dicit Jo. xij. Ante sex dies pasche venit
iesus in bethaniā. et infra. Maria ergo ac-
cepit libram vnguenti nardi preciosi et
vixit pedes iesu et terxit capillis suis pes-
des eius. **A**terū autem ista vinctio de qua facit
menciónē lucas. et illa que facta fuit in betha-
nia fuerit vna et eadē: vel fuerint due dubi-
tatur. Augustinus autem dicit quod fuerunt due. unde si-
cut dicit in lib. de cōsensu euāgelistarum eadē
mariā bis fecisse intelligendū arbitror: semel
ut lucas narrat. unde iohānes cum de lazaro
refusit ad cepisset loqui antequam veniret in
bethaniā dicit. Maria autem que vixit
dominum vnguentum extertis capillis suis

pedes eius cuius frater lazarus infirmaba-
tur: ita quod hoc maria fecerat: quod autem in
bethania hoc fecerat rursus: aliud est quod
ad luce narrationem non pertinet. Siue au-
tem fuerint due vinctiones suevna manifeste
stunt est quod illa talis vinctio sepulturam christi
representabat. Unde dicit Mat. xxvi. Adie-
cens hec mulier in corpus meum hoc vnguē-
tum ad sepeliendum me fecit: et quoniam tempus
illud vocatur tempus de passione: ideo legi-
tur hoc euangelium in quo agitur de ista vinctio-
ne. **I**n hoc igitur euangelio ponuntur
genera egrotantium: quidam enim erant
egrotantes qui egritudines suas cognosce-
bant et medicum requirebant. De quorum
numero erat ista peccatrix que infirmam et
immundam se cognoscens ad medicum: et
ad fontem venit. **G**regorius. Quia humiliter tur-
pitudinis sue maculas asperit: laudanda ad
fontem misericordie currit: alij erant qui
nec egritudinem suam cognoscebant nec me-
dicum requirebant. immo egros et medicos
iudicabant. De quorum numero erat phari-
seus quid dicebat intrare. hic si esset propheta
sciret vtriusque etc. **G**regorius. Ecce phariseus
ad pud se superbus: et fallaciter iustus. egrum
reprehendit de egritudine: et medicum de
subuentione: que profecto mulier si ad pe-
des pharisei venisset calcibus depulsa de
scendisset: iniquarise alieno peccato crea-
deret. Alij erant qui de aliorum sanitate es-
grotabant: de quorum numero erant illi qui
dicebant. quis est hic qui etiam peccata dimi-
tit. Unde dicit Gregorius. Ecce que ad me-
dicum venerat egrat: sanata est. Sed de salu-
te eius adhuc alij egrotant. In medio igitur
tur egrotantium erat istorum medicus con-
fiteus qui primum infirmum sanauit. se-
cundum rationabiliter consultauit. tertium
in ipsa infirmitate dereliquit. **B** Circa pri-
mum infirmum. scilicet ipsam peccatricem non
tandem quod ipsa per quatuor deum offende-
rat: ideo per quatuor deo satisfaciebat: ut
verificetur quod dicitur Sap. xi. Per que
peccat quis per hec et torquet. Primo enim
offenderat deum per oculos ipsos ad vana
iaciendo sepius. ideo de suis oculis deo sa-
tisfaciebat amaras de ipsis lachrymas emit-
tendo: ideo dicitur. lachrymis cepit rigare
pedes eius. **E** Inuenimus tamen quod ipsa
quatuor lachrymarum genera habuit.
Primo lachrymas compunctiōis quas susci-
pit et consideratiōe peccatorum suorum. de quibus

dicatur hic qd lachryme fuerunt tate virtutis et
efficacie qd impetraverunt oim peccatōz suoz
absolutem. vñ dixit ei xps. Remittunt tibi
2. bi peccata tua. Secdo habuit lachrymas cōpas
sionis. et hoc in morte fratris sui qd fuerunt tate
efficacie qd induxerunt xpm ad fletum et qd
fecerunt eum resuscitare lazariū. Unde dicit Joh.
xi. Videns iesus mariā plorantē lachryma
tus est. postmodū ad monumētū iuit et la
zarū resuscitauit. Tercio habuit lachrymas
doloris et hoc in morte xpi. Unde dicit Lu. xxiij
Sequebat illum multitudo populi et mulie
rum que plangebāt et lamentabant eū. Tercio
rum est autē qd inter illas mulieres ista pñ
cipalior aderat. et iste lachryme fuerunt tan
te virtutis qd induxerunt xpm ad cōpassionem
Unde dixit eis. filie iherusalem nolite flere
sup me sed sup vos ipsas flete et sup filios ve
stros: qm̄ venient dies et. Quarto habuit la
chrymas amoris quas fudit et subtraxit de
sideria pñtia corpis xpi. Unde dicit Johā. xi.
Maria stabat ad monumētū foris plorās
et iste lachryme fuerunt tante virtutis qd me
ruerunt angelicā visionem. vnde dicit. dum er
go fletet ad monumētū vidit duos angelos
in albis sedentes. Adruerunt etiā xpi ap
paritionem. vnde dicit. cōuersa retrosum vi
dit iesum stantem. Secundo offendit deum
per capillos ipsos vane cōponendo. idō sa
tisfecit xpi pedes de ipsis tergēdo. In talib
em̄ vanitatibus capilloz sepe offendunt va
ne mulieres deū. vnde dñs ptra eas loquit
dicens. Esa. iij. Pro eo qd eleuate sunt filie
syon et ambulauerunt extento collo et nutib
oculorū ibāt et plaudebāt et pedibus suis cō
posito gradu incedebāt. Vane em̄ mulieres
mō collum extendunt. modo nutibus oculo
rum plaudūt. modo cōposito gradu incedūt
Sed contra tales ponit penas dicēs. et erit
pro suauī odore fetor. et pro zona funiculus
et crispanti crine caluitiū. et pro fascia pecto
rali ciliciū. q. d. que diuersos sibi exhibebāt
odores. intolerabiles in morte habebunt fe
tores. qd cingebantur corrigiis argenteis tūc
ligabūt pedes et manib^{us} funiculis que or
nabant vanitatibus capilloz tūc habebunt
caluitiū capitiū: que portabāt fasciam sericā
tūc portabunt fascias ciliciā. Tercio offē
dit deum ore suo siue verba lasciuia dicēdo
siue lasciuia oscula dādo: siue lasciuie come
dendo. ideo de ipso ore satisfaciebat ipm̄ in
pedib^{us} xpi deuote figendo et ipsos osculans
do. Solēt etiam hoies inimici qñ ad pacem

veniūt seinuicē osculari. Ista peccatrix deo
guerrā fecerat: sed modo recōciliationē ac
cipiēs erat. ideo xpo in pedibus oscula dā
bat. De ista recōciliatione pñtia dicit in
ps. Misericordia et veritas obuauerūt mi
hi. iusticia et pax osculate sunt. Ista peccatrix
ex parte sua habet veritatē: qd de suis pecca
tis veraciter se accusat statim ex parte dei
ipsi peccatori misericordia obuāt. ideo di
citur. Misericordia et veritas obuauerūt
sibi. D. Qñ etiā peccatrix habet iusticiā
qd de ipso iusticiam facit et se punit: statim
par dei sibi osculū tribuit. ideo dicitur. Jus
ticia et pax osculate sunt. Quarto offendit
deū per vnguentū ea sibi pñtane exhiben
do. ideo satisfaciebat xpo pedes ei^{us} de ipsius
deuotē vngēdo. E. Est autē triplex vngue
tum qd ipsa xpo obrulit. Primum est contri
tionis qd signatur per illud vnguentū quo
xpi pedes inunxit et lachrymis rigauit. Spe
cies huius vnguenti ex parte sunt amare: et
ex parte dulces. qd debet habere amaritudi
nem peccator de peccatis suis et ipsorū per
petratione. sed magnū gaudiū de venie im
petratione. Scdm̄ vnguentum est deuotio
nis: qd signatur per illam vncionem qua
vixit caput xpi. vt habetur Math. xxvi. Et
ps. Impinguiat in oleo caput meū. Tunc
caput oleo impinguitur quādo mens suas
ui deuotione replet. Species istius vngue
ti sunt oēs suauēs: que sunt beneficia dei et
dona gratiarum. Tercium vnguentum est
odorifere opinionis. istud signatur per ara
mata quibus corpus xristi vngere voluit.
Species hui^{us} vnguenti odorifera sunt que
sunt odorifera conscientia. odorifera vita. et
odorifera fama. Prouerbio. xxv. Anguen
tis et variis odoribus delectatur cor. Lir
ca secundum infirmum notandum qd xris
tus posuit sibi paradigma dicēs. Duo des
bitores erant et. phariseus autem respons
dit qd plus diligere debebat cui plus dimis
sum fuerat. Abi dicit Bego. Dum sua sen
tentia phariseus conuincitur quasi frenet
cus funem portat cuius quo ligatur. Isti duo
debitores erant Adaria que erat debitor
deo quingentorū denariorū. Phariseus autē
quinquaginta: quia minus credebatur se pec
casse. et ideo magdalena plus diligere debe
bat: quia maiorem remissionem acceperat.
et quia plus diligebat. ideo maiora obse
quia xpo prebebat. ideo dixit xps. Intraui
in domum tuam et. Qñ quando aliqui

recipiebāt aliquos hospitio. Primo dabāt
osculū in signū securi hospitij. deinde lauā
bāt sibi pedes ppter laborē itineris. postea
vnguentū refrigerationis eorū caput vnge
bāt cōtra caloris estū. Sed dñs phariseum
reprehēdit: qd illa sibi non exhibuerat: et tñ
ista peccatrix ista sibi dederat. Ideo dixit.
Intraui in domū tuā et. F. Circa tertiū
infirmū notandū qd illi qd de sanitate pecca
trici infirmabant erāt scurvespertilionēs
qui ad lucē excecant. Sapi. ij. Adalicia eorū
rum excecavit eos. Erāt sicut serpētes qui
de bono odore moriunt. et. Cor. ij. Xpi bo
nus odor sumus. alij qdē mortis in morē
alij odor vite in vitā. Erāt sicut palatū in
fectū habētes qui circa saporē naturā fallū
tur. de quibus dicit Esa. v. Ue qui dicitis
malū bonū et bonū malū ponētes tenebras
lucem et lucē tenebras ponētes amarum in
dulce et dulce in amarum.
G. Eadē. v. feria quinte hebdo. xl. Ser. ij.
Ecce mulier que erat in ci
uitate peccatrix et. Status hui^{us}
mūdi describit qñ ad tria. Pri
mo qñ ad statū culpe: cū dicit. Mulier q
erat in ciuitate peccatrix. Secdo qñ ad sta
tum pñtie: cū dicit. Lachrymis cepit rigare
pedes ei^{us}. Tercio qñ ad statū pfectionis
et qñ cū in fine cōcludit. Fides tua te saluā
fecit. Circa primū statum notandū qd culpa
istius mulieris fuit qd peccatrix erat et car
nalibus voluptatib^{us} se exponebat. Habuit
em̄ tria qd sibi et alijs mulierib^{us} fuerūt et sunt
causa pñti. Primo pulchritudinē corpis: qd
dicit multā pulchra et formosa fuisse. Secdo
opulētia rei tpalis: qd fuit multū locupleta
Tercio habuit dominū suū et libertatē: qd
fuit sui dñi. qd cum lazaro fratre suo et mar
tha sorore sua patrimonij diuisi: et magda
lā castri in partē recepit. A. Ista tria vt
dictū est fuerūt sibi et multis alijs mulieri
bus occasio pñti. Primum qd est occasio pñti
est pulchritudo corporis. Prouer. xi. Circu
lus aureus in naribus suis mulier pulchra
et fatua. Sicut em̄ sus habēs circulū aureū
in lūrā se immittit: sic mulier habēs pulchri
tudinē in voluptatē se immergit. Qñ autē
mulier est pulchra et sapiēs nō est periculū
qd sapiēs se cōseruat. Similiter qñ est tur
pis et fatua nō est periculū qd nemo eā solli
citat. Sed qñ est pulchra et fatua tūc est pe
riculū. Nam qd est pulchra sollicitat a mul

ris. qd vero est fatua: custodire se nescit. De
tali pulchritudine dicit puer. xxi. Fallax
grā et vana est pulchritudo. B. Est em̄ va
na: qd cito trāstē. et est fallax: qd multos decit
pit. pulchritudo em̄ mulieris est sicut carbo
fulgidus. est sicut gladi^{us} splēdidus. est sicut
pomū pulchrū plēnū vermicibus. Pueri igit
tur vidētes carbonēs fulgētes eos tagūt et
cōburunt. vidētes gladios splēdētes eos
accipiunt et vulnerant. vidētes poma pul
chra exterius et interius fetida eligūt et deci
piunt. Sapiētes autē ab oibus sibi cauēt. sic
etiā hoies pueriliter viuētes assument sibi
carbonēs in corde suo. i. ignitas cogitatio
nes: ideo comburant. Prouer. vi. Nūquid
pōt hō abscondere ignē in sinu suo vt velli
mēta illius nō ardeat. Assumūt gladios ful
gētes dñi volūt habere familiaritatē cū mu
lieribus: et ideo vulnerant. Hiero. Gladius
igneus est spēs mulieris. vnde dicit de mu
liere Prouer. v. Acuta est quasi gladius bi
ceps. Et dicit mulier gladius biceps: qd oc
cidit hōiem in aīa et corpore. Sunt etiā tanq
poma a foris pulchra: sed intus feda. Sepe
em̄ qd sunt exteri^{us} pulchriores sunt intus fe
diores. Eze. xvi. Abhominabile facit
re tuū. Ista em̄ mulier abhominabile facit
decorē suū qd est exteri^{us} decora. sed interius
abhominabilior^{um} plena. Ber. Filie babilo
nis quaz vere gloria in cōfusione est induit
tur purpura et bysso: et sub pānosa cōscietia
iacet: fulgēt in oculibus et sordent moribus
Scdm̄ qd est in muliere occasio peccati est
opulētia rei tpalis. Eze. xvi. Nec fuit ini
quitas sodomē et peccati causa saturitas pa
nis et abūdātia et ocū. ps. Prodit quasi ex
adipe frumentum iniquitas eorū. E. Ista em̄
est de corpore humano sicut de prato et instru
mēto ferreo. Qñ em̄ prātū nō irrigat herba
arefcit. qñ aquaz inundatione replet herba
marcescit. qñ vero debito modo adaquatur
herba virefcit. Similiter instrumētū ferrēū
qñ indebitē erectē cōsumit. Qñ nullo mo
do erectē: rigine corrūpitur. Qñ vero
debito modo erectē fulgidus inuenit. sic
etiā qñ quis corpus suū p abstīnētia et im
moderatos labores affligit ipm̄ ab omne
opus bonū debile reddit. Qñ vero ipm̄ de
litij nutrit: hostē aīe ipm̄ inuenit. Qñ vero
debito modo ipm̄ fouet: tunc aīa in aduor
riū ipm̄ habet. Hugo de scō victore. Qui
carnē suā supra modū affligit p abstīnētia
corpus suū occidit. qui plus qd expedit ali

ciunt suus inchoet sapienter: et psequat con
stanter: et finiat utiliter. Isti aut pharisei in
choauerunt cum fatuitate mandatum dantes
ut rps caperet. Unde dicit parus infra. De
derant aut pontifices mandatum ut si quis
cognouerit ubi sit indicet ut apprehendat eum
et psecuti sunt eum cum crudelitate: quod mor
tem xpi facere firmauerunt: unde dicit ab il
lo ergo die cogitauerunt interficere eum. Finie
runt aut cum sua destructione: quod illud quod ti
mebant seque perderent locum et gentes: eue
nit eis. Secundo ponit negocium super quo de
bet haberi concilium diligens expositio cum di
xerunt. quid facimus. i. cur tardamus: cur no
bis non puidemus. quod hichomo multa signa
facit: si dimittimus eum sic seque uiuentem: et
signa facientem: omnes credent in eum: et ue
nient romani: et tollent nostrum locum et ge
tem. Romani autem et multi alij principes
gentium in magna reuerentia habebant dei
templum. Unde etiam Alexander cum hie
rosolymam festinaret et iudei impetum eius
timerent: pontifex indutus pontificalibus:
et in capite suo habens cidarium in qua scri
ptum erat nomen dei tetragrammaro. i. quat
ruor syllabarum quod dicitur iene obuiam sibi pcessit.
Statimque alexander de equo descendeus nos
men dei adorauit et pontificem veneratus e
st cum super hoc a suis militibus argueret.
Respondit: non istum: sed deum in ipso adorauit.
Deus enim celi in isto habitu mihi apparuit
et principatum psarum mihi pmisit. Roma
ni igit et principes gentium in magna reue
rentia habebant templum: rps aut pdicabat
sacramenta iudaica et ceremonialia esse abo
lenda: et ideo dixerunt. si romani ista audie
rint templum contineant. opes templi auferret:
et nos et locus nostrum tollent. Vel aliter iu
dei intendebant tunc romani rebellare: et
tributa eis non soluere. Christus autem pdi
cabat non esse alium resistendum dicens. Mat.
v. Ego autem dico vobis non resistere malo:
sed si quis te percutit in una maxilla prebe
et et aliam: et ideo qui vult in iudicio conde
re: recum et tuam tunicam tollere dimitte ei:
et pallium. ideo timebant ne venientibus con
tra se romani nullus se defenderet. vel ali
ter romani ordinauerunt ut nullus res psti
tueret nisi put ipsi mandarent. Multa autem
turbas sequebatur xpm que etiam ipm regem
et xpm confitebatur: et ideo timebant quod roma
ni audirent turbas eum sequebatur et crederet
quod vellent rebellare: et si audirent quod eum te

gem confiterentur cederet quod ipsum regem
vellent facere. et sic venient et locum et gen
tem tollerent. Isti autem sicut Chrysostomus dicit
pharisei qm ad veritatem non credebant
cum turba que ipsum sequebatur non essent mili
tes armati nec armigeri sed inermes et simi
lices viri. sed ideo dicebant ut contra xpm
populum excitaret. Tertio ponit vnius mali
ciosi plocutio cum dicit. vos nescitis quicquid
nec cogitatis. quod expedit vobis ut vnus ho
mo moriatur p populo: et non tota gens pereat.
In hoc autem verbo aliam intentionem habuit
cayphas et alia sps sanctus. Intendebat enim
cayphas quod expedit ut christus occideret
priusquam a romanis captiuaretur. Spiritus
autem sanctus qui per os suum pphetavit intel
lexit quod expedit ut rps p humano genesi
re moreretur. Unde dicit Augustinus. hic docemur
per hoies malos sps sanctus futura docere
quod tamen euangelista diuino tribuit sacramen
to: quod ipse. scilicet cayphas erat pntifer: quis aut
pphetauerit: tñ ppheta non fuit. Et Nam
sicut dicit augustinus super Gene. ad litteram. Tri
a sunt que faciunt hominem esse perfectum ppheta
Annum est quod ipse aliquas visiones habuit.
Secundum est quod ipse visiones intellexit et
revelationes. Tertium est quod ipse visiones
etiam alijs manifestare sciat. Primum habuit
nabuchodonosor: quod statuam vidit. duo ve
ro sequentia non habuit: quod nec significacionem
intellexit. nec ipsam visionem danieli enarra
re scinit. et ideo ppheta non fuit. duo autem
ex his habuit pharaon: quod et visionem habuit
quando septem boues pingues et septem macile
ros vidit et ipsam visionem ioseph enarra
uit: sed non habuit tertium: quod eius significa
cionem non intellexit. et ideo propheta non
fuit: nullum tamen ex his habuit cayphas: ipse
enim de morte xpi nullam reuelationem habuit.
ipse etiam intellexit que habuit sps sanctus
non intellexit. habuit tamen vnum quod mortem
xpi necessariam fore denuntiavit. et ideo simili
ter ppheta non fuit. sed sps sanctus qui os
asine aperuit. per istam prophetiam predictit
quando ait. Expedit vobis ut vnus moriatur
homo p populo et c. Quarto ponitur istius
sententie approbatio et confirmatio cum dicit
Ab illo ergo die cogitauerunt interficere eum.
Prius quidem pluries ipm interficere cus
piebant: sed modo diffinitum dederunt senten
tiam. Dicit autem sententia fuit iniusta et iniusta.
ex animo. ex causa. et ex ordine. Tunc senten
tia iniusta ex animo quando ex ira et inuidia

perferat. tunc est iniusta ex causa quia sufficiens causa
non suffragatur: tunc est iniusta ex ordine: quia or
do iuris omittitur. Sententia igit quam princeps
et pharisei super mortem xpi prulerunt fuit ius
ta ex animo: quod ex inuidia ipm tradiderunt
An dicit Mat. xxv. Sciebat enim. scilicet pylatus
quod in inuidia tradidissent eum summi sacerdo
tes et c. Secundo fuit iniusta ex causa: quod nulla cau
sa mortis sue suberat. An dicit Luc. xxiii. Nihil
inuenio cause in hoc homine: et infra. ecce
ego coram vobis iterogans nulla causam inuenio
in nomine isto ex his in quibus eum accusatis: nec
herodes: id dicit Job. xvi. Cuius tamen ipm ius
dicata est: eas iudicium recipies: et poterit esse
boni patris ad filium: quod enim causa sua impie iudi
cata fuit: ideo ipse cum iudicium omnino a deo
patre accepit. Iohann. v. Meus pater iudicat
quodcumque: et omne iudicium dedit filio et c. Tertio
fuit iniusta ex ordine: quod non fuit seruatus or
do iuris: quia ipm condemnauerunt. nec spon
te ppheta: nec testibus conuictus. An dicit Mat.
xxiii. Multi enim falsum testimonium dicebant
et conuicticia testimonia non erant. Quod igit sen
tentia rpi iudicatur: fuit sic fuit iniusta ex animo
ex causa: ex ordine: id ipse feret sententiam iustam cum di
cet illud Mat. xxv. Discedite a me maledicti
in ignem eternum et c. Illa enim sententia erit iusta
ex animo: quod non ex ira pccatorum: sed ex ira pccato
rum. sap. v. Accipiet armatura zelus illi: erit
iusta ex causa: quod opera meritis non habuerunt. An dicit
Mat. xxv. Esuriui et non dedistis mihi manducare.
erit iniusta ex iuris ordine: quod non pferet nisi co
tra spem confessos et pccatos: ipsi enim pecca
ta sua sponte pferunt. Sap. v. Ergo erra
uimus a via veritatis et c. Conscientia etiam
contra ipos testificabit. Roma. ii. Testimo
nium illis reddente conscientia eorum.

Et adeo feria sexta hebdomade quinquante quadragesime. Sermo secundus.

Expedit vobis ut vnus moriatur homo p populo et non tota gens pereat.

Sps sanctus
in veris prophetis tangit corda eorum reuelatio
nes et inspiraciones aliquas imitando. illumi
nat eorum mentes iparum reuelationum sensum: et in
telligentiam tribuendo: aperit eorum os ad pferen
dum illas reuelaciones vba congrua ministran
do. ista tria tangunt. i. per. i. Omnis prophetia
scripturae propria interpretacione non fit. i. propria
exposicione: sed a deo concessa: ecce quod ad spi
ritum sanctum pertinet eorum que inspirat intellectum
dare. Et sequitur. non enim voluntate humana il

lata est aliqui prophetia: sed sps sanctus inspirante.
ecce quod ad spiritum sanctum pertinet diuinam inspi
rationem emittere. Sequitur. locuti sunt sancti dei
omnes. ecce quod ad spiritum sanctum pertinet vba con
uenientia ministrare. In caypha sps sanctus non
illuminauit cor eius ad intelligendum. An dicit
Osee. Cayphas ex se nihil pulcrit nihil di
xit: quia prophetia dei non accepit: nec tetigit cor
eius ad inspirandum: sed tatus apertus os eius ad
pferendum: vñ dicit Chrysostomus. Osee cayphe solus
sps sanctus vsus fuit: contaminatus autem cor eius
non tetigit. Dixit ergo. Expedit vobis ut vnus
moriatur homo p populo et c. Non quod erat mortuus
ideo expeditus erat ut moreretur rps: ut eius
mors nostra destrueret. ideo dixit. expedit
vobis ut vnus moriatur. et c. Non dicitur etiam p dicitur: et
id expeditur ut rps ad nos veniret et mori
rem subiret: ut sic homines p dicitur inueniret.
Ideo subdit. Et non tota gens pereat. Erat
etiam homo a deo diuinus et dispersus: id erpe
diebat ut rps hoies ad eum pgregaret: id sub
dit. non tamen p gregem ut filios dei qui erant disper
si congregaret in vnum. Ex his igit habetur
quod humanum genus erat mortuum: p dicitur et disper
sum: expeditur ergo ut rps moreretur: et sic
humanum genus mortuum viuificaret. B. Erat
autem homo mortuus quadruplici morte. Quar
due erant in pnti. scilicet mors nature et mors cul
pe. Due autem erant in futuro. scilicet mors gehenne
et mors que causatur ex puatione visionis diuina
ne. Primam mortem. scilicet nature destruxit p sua
gloriosam resurrectionem. i. Cor. xv. Per ho
minem mors: et per hominem resurrectio mortuorum.
Osee. iij. Viuificabit nos post duos dies
in die tertia suscitabit nos. Secundam mor
tem. scilicet culpe destruxit per sui sanguinis
effusionem. Apoc. i. Lauit nos a peccatis no
stris in sanguine suo. heb. ix. Sanguis xpi emun
dabit conscientiam nostram ab operibus mortuorum.
Tertiam mortem. scilicet gehenne destruxit p inferni
expoliationem: tunc enim infernum expoliavit quia
sanctos patres inde eduxit Osee. xij. Ero
mors tua o mors mortuus tuus ero o inferne
Quartam mortem que causatur ex priuacione visio
nis diuine destruxit p sue visionis restitutio
nem. quam quidem restitutionem peribat sibi
fieri ppheta dicens. Redde mihi leticiam salu
tatis tue. Et ista autem mors est grauior quam
gehenna. Unde Augustinus in enchiridion. a regno
dei exulare. a ciuitate dei alienari. a vita dei
cadere. dulcedine dei carere: tam grauis est
pena ut ei nulla possit tormentum que nouum
comparari. De hac etiam sic dicit Chrysostomus. i. lib.

de reparatione lapsi. nonnulli imperitorum putant sibi satis esse et operabilem videri. si gehennam tantummodo carere ego autem multo grauior res est gehennam dico esse cruciatum: remoueri et abijci ab illa gloria ita excludi a beatorum aliorum effici ab his que preparata sunt sanctis tantum generat cruciatum tantum dolo-rem: ut si etiam nulla extrinseca pena torqueretur sola sufficeret: ois enim gehenne super cruciatum. **D** Secundo expeditur christum mori ut hominem peccatum inueniret. christus enim venit ad quem rediunt homines peccatum. dimisit domum suam celestem: et venit ad nostrum exilium: unde prophetam admirando dixit ieremias. Quare quasi colonus futurus es in terra? quasi viator declinans ad manendum. reliquit societa-tem angelicam et venit ad nostrum exilium. Baruth. iij. Post hec in terris visus est: et cum homini- bus conuersatus est. ipse etiam cum esset idcirco induit se nostrum sacculum. Apoc. vi. Sol factus est niger quasi sacculus cilicinus: de his tribus dicit ieremias. Reliqui domum meam. domum celestem dimisi hereditatem meam. i. angelicam socie- tatem in quibus ego regnabam. Dedit dilectam aiam meam in manum inimicorum eius assumendo. s. huiusmodi carnem quam tunc facit corpus super meas diuinitatem. Job. xvi. Saccum consui super cutem meam: quem quidem facit dedit in manibus inimicorum meorum quem ipsum occiderunt et lacerauerunt ut in partem sanguinis emanaret. Et locidisti sacculum meum: nec mihi si tam misericorditer nos re- demit. **E** Tria enim induerunt ut misericor- diter nos redimeret. Unum fuit ex parte sui. scilicet eius viscerosa pietas. Secundum ex parte nostri. scilicet nostra magna necessitas. Tertium tamen ex parte sui et ex parte nostra. scilicet nostra cum ipso et sua nobiscum magnam propinquitas. Primum enim est eius pietas: et enim ille pater benignus qui super filium prodigum reuertentem in manibus motus et super collum cecidit et osculatus est eum: et dixit filius meus mortuus erat: et reuixit. perierat et inuentus est. De hac viscerosa misericordia dicit Augustinus. nemo de illi pietate diffidat: maior est eius misericordia quam nostra miseria tardus qui demum videt peccatores veniam sibi tradere quam ipsi peccatores accipe. Secundum quod ipsum induit ad misericordiam peccatores: in eam magnam nostram necessitatem: homo quidem errauerat et ad vitam rectam ire nesciebat: unde clamabat erravi sicut ovis qui perierat. Tercio est pastor ille bonus. De quo dicit Luce. xv. Qui nonaginta nouem oves reliquit et ouem centesimam. i. hominem querere venit. De hoc sic dicit Augustinus in libro

contra quinquaginta hereses: cum esses inimicus patri meo: recedisti aui te per me: cum inter mo- tes et siluas errares quasi rebus meis meis portauit te patri meo reddidi te. laborauisti: daui: caput meum in spinis opposui. manus meas clauis obieci. lacerata latus meum aperui sanguinem meum fudi: aiam meam posui et cor meum in te mihi. et tu diuideris a me. **T** Tertium quod ipsum induit ad misericordiam peccatores: in eam magnam nostram necessitatem: homo quidem errauerat et ad vitam rectam ire nesciebat: unde clamabat erravi sicut ovis qui perierat. Tercio est pastor ille bonus. De quo dicit Luce. xv. Qui nonaginta nouem oves reliquit et ouem centesimam. i. hominem querere venit. De hoc sic dicit Augustinus in libro

mo quidem a deo voluerat. **D** See. it. Effratim qui aui aduolauit. ideo christus arbores crucis ascendit. carnem cruentam suam habuit et ad nos clamare et sibilare cepit. **E**saie. v. Teuabit dominus signum in nationes: pulcritudine sibilabit ad deum de finibus terre. Tertio christus fecit sicut speculator. Solent enim speculato- res in altum ascendere ut videant et damnet. Sic christus in speculum crucis ascendit. Unde ber- nardus. Ascendit christus in altum ut videretur: for- titer clamaret ut audiretur: clamor lachry- mas immisit ut homo ei compateretur. ideo igitur in specula crucis ascendit ut vi- deretur: sed oculo intellectus per meditationem et oculo affectus per deuotionem. **P**s. Respice in faciem christi dei. **M**iste autem res- pectus sanati vulnera peccatorum quod signati est illu- meri. **R**i. In illis qui respiciebant serpentes qui in moribus serpentis sanabantur. De terga caliginis ignorantiarum. **H**oc signatum est in longino: qui cum male videret et ex tactu sanguinis christi est illuminatus. **S**anguis ei christi vix collisus est quod illuminat oculos mentis. **A**poc. iij. Collirio inunge oculos tuos ut videas. **D**at et istud respectus patientia aduer- sorum. **H**eb. xij. Per patientiam curam ad possum nobis certamen aspicere in actorem et consummatorem iesum. **T** Secundo fortiter cla- mauit ut audiret. **E**ius tamen vocem non audiunt avari qui i auribus suis ponunt terram auaricie. **I**deo clamat christus dicens iob. vi. Terra ne opas sanguinem meum: neque inueniat locus in te latere clamor meus. **N**on audiuit etiam superbi neque luxuriosi. **E**t ideo superbi sunt lapidibus duriores. **E**t luxuriosi sunt mortuis feridi- ores: quia ad clamorem christi lapides sunt scissi: et monumenta aperta sunt et mortui resurrexerunt. **R** Tertio christus clamor lachrymas ad- didit ut homo compateretur. **D**ebet quippe homo compati qui fuit in tanto dolore. **T**he- sal. i. Vos omnes qui transitis per viam attendite et videte si est dolor. **Q**ui fuit in tanta derisione. **A**dar. xviij. Pretulerunt autem blasphemabant mouentes capita sua. **Q**ui fuit in tanta ignominia et vilificatione: quia tanquam latro cum latronibus fuit crucifixus. **E**t propter hoc compassus fuit sibi sol quam do splendorum suorum abiecit. **E**t vestibus ni- gris induit se. **T**enebris. **C**ompassa fuit terra quando pre nimio dolore tremuit. **C**om- passi sunt angeli. **D**e quibus dicitur **E**sa. lxxij. Ecce videntes clamabunt foris: an- geli pacis amare flebunt.

Ablenatis iesus oculis in celum dixit. **P**ater venit hora da- rificae filium tuum ut fili? tuus clarifi- cet te. **i**o. xvij. **A** In isto euangelio sepe fit mentio de clarificatione. ideo notandum quod sic videtur in istis naturalibus quod claritas est quod a nullo illuminatur et cetera illuminatur ut claritas solis. **A**lia est claritas quod illuminatur et il- luminatur: sicut est claritas lune quod illuminatur a sole et illuminatur inferiora. **E**t est quoddam corpus clarum quod illuminatur a sole et non illuminatur infe- riora. tamen aliquos fulgores emittit. sicut videmus in quibusdam metallis fulgidis: vi- delicet i auro et argenteo. **E**t alio corpore oppo- sum quod illuminatur: sicut nec illuminatur nec ali- quos fulgores emittit. sicut est elementum terre. **E**o- dem modo est in spiritualibus. **E**st enim quoddam clari- tas substantialis scilicet claritas diuina quod a nullo luce recipit et oia illuminatur. **i**o. i. **E**rat lux vera que illuminat omnem hominem et cetera. **A**lia est claritas quod illuminatur et illuminatur: sicut sunt doctores et prelati qui ad diuinam claritatem reci- piunt influentiam sapientie: et subditis dant lumen doctrine. **D**e quibus dicit **Ps**. lxx. Inter quos lucetis sicut luminaria in mundo. **H**uius- vite principes. **A**lij sunt qui illuminantur sed non illuminant: tamen aliquos fulgores emittunt. sicut sunt boni subditi et audaces qui recipiunt a superioribus lumen. **S**acra scriptura: tamen ipsi non il- luminantur aliis per verba doctrine. **T**ertium tamen emittit aliquos fulgores ex sua lucida con- uersatione. **D**e quibus dicit **Mat**. v. Sic luceat lux vestra coram hominibus ut videant opera vestra bona. **A**lij sunt tenebreosissimi: sicut sunt subditi qui sepe illuminantur per sacra scriptura. sicut nec ipsi il- luminant nec aliqui fulgores emittunt per aliam quam bonam vitam: sed semper remanent in tenebris ignorantie et male vite. **D**e talibus dicit **B**er- nardus. **T**erra autem erat inanis et vacua: et tenebre erant super faciem abyssi et cetera. **H**omines enim terreni sunt inanes: quia pleni vanitate: et sunt vacui ab omni ope bono et habent tenebras igno- rantie. **I**sta quod duplex dicitur agnificatio. **M**axime claritas diuina quod illuminatur et non illuminatur est pater et filius et spiritus sanctus. **D**e qua dicit **P**ater clarifica filium tuum ut fili? tuus clarificet te. **C**laritas que illuminatur et illuminatur fuerunt apostoli. **D**e quibus dicit **P**ater manifestasti nomen tuum hominibus quos dedisti mihi de mundo. **D**einde alij illuminantur qui et emittunt fulgores bonorum operum: ut sunt boni: audi

1. **U**niversis qui ad predicationem apostolorum crediderunt: de quibus infra dicitur. Non pro his autem rogamus sed pro eis qui credituri sunt in me. Alii qui semper in tenebris sunt illuminari non possunt sunt homines terreni et mundani pro quibus Christus non rogatur quodam tales sunt. ideo dicit. **M**o pro mundo rogo. Ceteris autem omissis dicamus: tunc de prima claritate scilicet divina: de qua quattuor
 1. **Q**uestiones sunt videnda. Primo qualiter pater clarificavit filium. Secundo qualis filius? clarificavit patrem. Tercio quomodo ipse filius clarificavit suos per
 2. **L**itos. Quarto qualiter ipsi fideles clarificaverunt Christum. **B**eate prima notandum quod pater est claritas filii? claritas. et spiritus sanctus? est claritas et tamen sunt omnes una deitas seu charitas. Patet ergo filium clarificavit quoniam ipsum gloriose resurgere fecit. Unde augustinus dicit. Venit hora clarificavit filium tuum. tanquam si diceret. Venit hora seminare humilitatis fructum: non differas claritatis. **E**t in Christo quidem tres fuerunt substantie que ante resurrectionem videbant ob scire. scilicet caro. anima et divinitas. Caro enim videbatur obscura propter mortalitatem. Anima propter passibilitatem. Deitas videbatur obscura propter preces quod paucis fuit manifestata. Sed in resurrectione clarificata est caro eius quod induit immortalitatem. anima induit impassibilitatem et felicitatem. Et divinitas eius accepit manifestationem. Tunc enim deus manifestatus est ex eo quod per divinitatis sue potentiam resurrexit. Secundo filius clarificavit patrem in quantum. scilicet in iudea solummodo nam erat in toto mundo manifestus fecit. Unde super illud Christus tu clarificaveris. dicit Augustinus. ad si diceret Christus. Resuscita me ut innotescas toti mundo per me. **F**ilius enim toti orbis de patre tria maxime manifestavit: scilicet notitiam suam. iohannis. **M**emo deum vidit unquam nisi unigenitus qui est in sinu patris. Ipse nobis enarrauit misericordiam suam. **Z**uc. vi. **E**stote misericordes sicut pater vester misericors est. **L**iberalitatem suam. **Z**uc. xij. **N**olite timere populus grex: quod complacuit patri vestro dare vobis regnum. **I**ta igitur non potest excusare in fidelibus filius in deo non credit: quod toti mundo manifesta est notitia sua. **I**ta non potest desperare aliquis peccator de deo: quod toti mundo manifesta est misericordia sua. **I**ta nullus potest vereri dari quod toti mundo manifestata est liberalitas eius. Tercio ipsa claritas divina fideles suos clarificavit quod notatur cum dicitur. Sic dedisti espiritum omnis carnis. i. omni homini a peccato totum ut omne quod dedisti eis: det eis vitam eternam

Nec est aut vita eterna vt cognoscatur te soli
 verū deum ⁊ quem misisti iesum christum.
 Tunc igitur fideles suos clarificabit quan
 do eos in vita beata glorificabit. **V**ita
 autē beatā ponit in dei cognitioe. Sicur dicit
 i. **Cor.** xij. **V**idem⁹ nūc p speculū in enig
 mate tūc autē facie ad facie. De hac visioe
 dicit **Philgēti⁹** sc. Sicur per speculū vitreū
 trina nobis visio administrat⁹ qz nostros
 ipm speculū ⁊ qdā pns adest videm⁹. sc p
 speculū diuine claritatis ⁊ ipm deū qsum
 possibile erit creature ⁊ nostros cetera oia
 vera certa scia cognoscem⁹. **¶** Quarto nos
 deū clarificam⁹ qū ipsū laudamus. Nos
 igit in pnti ⁊ in futuro debem⁹ clarifi
 care ⁊ laudare cū opibus nostris: cum sensi
 bus nostris ⁊ cū vocib⁹ nris. De laude ope
 rum sic dicit aug. in lib. de cathesizandis ru
 dibus. Quicquid hō fecerit laudabile in su
 is factis inuenit deum. Si bene egerit lau
 dabile inuenit p iusticiā pmiōz. Si peccas
 uerit p iusticiā supplicioz laudabile inue
 nit. Si petā pfectus fuerit: laudabile inue
 nit p indulgētiā delictōz. De laude sensuū
 dicit **Chrys.** in quadā omelia sup. ps. **O**
 lus deo prestat obsequiū: si turpia declinet
 aspicere. **I**ngua meret premiū si in dei lau
 dibus occupat⁹. Auditis placebit deo: si se
 detractionibus nō immiscet. Pedes lauda
 re deū poterūt si cursum suū ab omni mali
 cia reuocare festināt. **M**an⁹ bñdicat⁹ deus
 si rapinis renūciat⁹ ad misericordiā ppe
 rent. De laudib⁹ cū voce dicit ppheta. **R**
 epleas os meū laude vt can. gl. tu. **E**t dicit
 repleat. **E**teros ei debem⁹ laudare cū me
 dio ore. i. moderate timētes ne aliqui iūctū
 pntariū: ⁊ sic erubescam⁹. **I**n deo autē non
 sic est **Augu.** sup. ps. Quid debet hō magis
 laudare q illō qd sic placet vt nō possit dis
 pliere. **S**ecuritas autē laudis in dei laude
 est vbi laudat⁹: securus est vbi non timet ne
 de laude erubescat. De laude autem que erit
 in patria dicit. **Augu.** in li. de ciuit. dei. ipse ē
 finis desiderioz nostrōz q sine fine videbit⁹
 rur. sine fastidio amabitur. sine fatigatione
 gaudabitur. **P**rimo dicit sine fine videbitur
 Aliquibus sicut dānatis de⁹ abscondit facies
 suā. **Deut.** xxxij. Abscondit facies meā ab eis
 aliquibus ondit aliquē splendore faciei sue. si
 aut sanctis viris in pnti vita. **U**nde ppheta
 iherō fuit ausus petere visionē faciei: si splen
 dore dicit. **I**llustrat facie tuā sup seruum tuū.
Gregis autē apte ondit facie suā. i. ioh. iij.

Sabbato.v.hebdomade

Avidem⁹ tū scuti est. **S**equit sine fa-
stidio amabit: amor carnalis aliqui hz fasti-
diū. **E**cceh. xvi. Facta ē quasi meretric fasti-
diosa augēs p̄cā. Aliqñdñ i odiū. sicut p̄-
de Amō & Rhamar. vt habef. i. Reg. xij. au-
qñ i abilitiū. puer. v. Nouissima illi Pama-
ra qñ absinthium. **D**eus adnūmabit cū sua
uitate: cū delectatōe & cū dulcedine. ecd. xxi.
Qui edūitē adhuc esuriēt: tūc hūitē
adhuc strict. sequit sine fatigatiōe laudabit
illa cū laus fatigatiōē dare nō poterit. tū
cū laudatū erit iocūda multū. ps. Deo nro
iocūda sit laudatō. tum q̄ illi cū fier. f. deo
multū erit grata. **U**n deus reprobas sacrifi-
ficiū carnale: approbat & acceptat sacrificiū
un spūale dices p̄phetā. **N**ūqd mandu-
cabo carnes thaurōz & c. q. d. non. **E**t subdit
imola deo sacrificiū laudis: itēz sacrificiū
laudis honorificabit me: iō q̄s sc̄us alium
pōterit admonere vt frequētē canter & sibi
dicere illud **Eccl. xxiij. Bene came frequēz**
cāticū tū vt memoria tui sit: tū q̄ laus est
magno p̄cio remuneranda. Eccl. xxiij. xxiij.
Qui eludicant me: vitam eternam habebū

Eodem sabbato quinte hebdomade
quadagesime. Sermo secundus,

Ea omnia tua sunt et
tua mea sunt. Johan. xviij. Quis
ista vobis dixerit ipsi ad patrem
et tunc dicit ad matrem. nam oia tua officia de-
comisit: et ipsa omnia q̄ habuit deo dedit.
Igitur oia officia tua b̄t d̄gnū comisit deo
incongroe p̄t sibi dicere. oia mea tua sūt
dē pat̄r fecit eā thesaurariā suā fili/ p̄f̄e-
cā camerariā suā: sp̄f̄icū fecit eā cella
suā: tota trinitas fecit eā elemosynariā
suā. **A** Prius igitur pater fecit eā thesaurariā
suā. **C**omisit enim pater sibi thesauri potēte
iura illi eod. r̄t̄i. In hiis p̄as mea
sūt aliq̄s magnū posse in curia alicui? re-
spondet p̄t̄r: sicut q̄s d̄s ē frater vel
regis: aut p̄t̄r gr̄atīa iuentis. sicut q̄s
t̄r suā sapiētīa r̄ p̄bitatē iuentis gr̄atiam
d̄ regē: aut p̄t̄r obsequia exhibitis: sicut q̄s
multa fecit i obsequium regis. **B** Mis-
et de causis d̄s mariā d̄o habere magnū
se i curia celestī. Prius p̄t̄r p̄rēlā: q̄
et d̄t̄r regis: t̄ iō r̄t̄ nihil d̄s sibi denegare
d̄t̄r Salomō Bersabee matri sue. in
q̄. i. Pete mater mea q̄ vis: nec ē ei fas
t̄ auertā faciē meā. Bersabee iterat p̄r
Marietariā. Quidā sūt q̄ h̄nt p̄urem, t̄

animum suū grā dei enguati. aln q̄ hnt fctū
plēnū: f̄ brā d̄go habuit plēnū r̄ supplēnū
nō fuit pure f̄atieratis: nō d̄s igit a filio a
uerit: f̄ ab eo i oī sua petitiōe eraudiri. sc̄do
h̄z posse rōne grātie ap̄o deū iuēre. iuxta il
lud Zuce. i. Inuenisti grātiā ap̄o deū. Eua
qd̄ p̄didi grātiā r̄ p̄quiss̄ milia annorū: r̄
ampl̄i p̄dita remāscit: f̄ brā d̄go ip̄az iuenit
nō em̄ sibi iuenit: etiā p̄ nob̄: imo r̄ p̄ nos:
q̄ si p̄cōres nō fuiss̄: d̄ de ip̄a carnem
nō assumpsis̄: r̄ iō possum d̄dicere. redde no
bis grātiā quā iuenisti p̄ nob̄ r̄ p̄ nos. **E**
Tertio h̄z posse p̄pt obseq̄a q̄ regi exhibuit
q̄ oīa opa mē sibi ip̄is fecit: vñ r̄ps p̄r sibi dī
cere. **E**surui r̄ dedisti mihi māducare: me.
f̄. infantē nutriendo. **S**itui r̄ de. mihi bi. tuo
lacte gineo me potādo. nud̄ erā r̄ coopui
f̄ti me vestimēti tui corpus tribuēdo. hospes
erā r̄ col. me. i. inēsi: r̄ tui vtero me hospī
tādo. **I**nfirm̄ erā r̄ vi. me infantē i necessita
rib̄ subueniēdo. **I**n carcere erā r̄ venisti ad
me i carceratū i crucis patibulo afficiendo.
sc̄do fili r̄ fecit cā camerariā suam i suo vtero
rāq̄ thalamo regali quiescere. d̄cet autem
thalamū regalē eē pulchr̄ r̄ depictū i f̄re
q̄ ibi quiescere. **D** Ulteri r̄ igit brē d̄gis
fuit pulcher. iuxta illd̄ **L**ant. i. iñ. **T**ota pul
chra eē amica mea r̄ ma. nō ē i r̄e. **F**uit enim
pulchra: q̄ r̄ps pulchr̄ scit vēt̄ fuit: fuit
sine macula: q̄ sp̄s sc̄tus purgavit ei mētes
r̄ vētrē. ps̄. Satisficauit tabernaculū suū al
tissim̄. **E** Sc̄do iste thalam̄ fuit depict̄
triplici colore nigro hūilitatis. albo purita
tis: r̄ rubeo charitatis. **L**ant. **M**iga sup̄. ec̄
ce nigredo humilitatis: sed forma. ecce cā
dor: puritatis: sicut pelles salomonis quē
erāt pelles arietū rubi cate ecce rubedo cha
ritatis. postq̄ iste thalam̄ f̄s fuit pulcher
r̄ depict̄: requirit ibi dei fili: iuxta illd̄ **Z**u
ce. i. r̄ altis. i. r̄ps qui ē dei r̄ dei sapiē
tia: obuiabit tibi: et bñ dī obumbrabit: q̄
nisi ibi de f̄s i m̄bra feciss̄ neq̄ ip̄asce
potuiss̄. **F** De em̄ ē ignis iertinguibilis.
heb. r̄. **D**e noster ignis flumēs ē. **E**st lux
inaccessibilis. i. **L**hi. vi. **Z**ucē habitat iaccessi
bilē. ē dulcedo ineffabil. eccl̄. xxiñ. sp̄s mē
sup̄ mel dulcis. habēdo igit brā d̄go i vtero
dei filiū habebat ibi ignē iertinguibilē. lucē
iaccessibilē: r̄ dulcedinē ineffabilē: r̄ cū ip̄a ef
set pura creatura: neq̄ rātū ardorē potuit
fer sufferre: nec rātā lucē p̄cipere: nec tantā
dulcedinē sustinere nisi se sibi obumbrasset.
ignis em̄ diuinus se sibi obumbravit: o m̄

fecit se aias brē Marie corp' assumptū po-
suisse et sic in ardore sustinere potuit: sicut hō
aliqui inter se et igne ponit aliqd mediū. lux
diuina sibi obūbrauit q' carni tene sepnit
inter se brē dūgo luce i resu' rāq' i laterna vi-
dere potuit. Dulcedo diuina se sibi obūbra-
uit: q' tāā dulcedine carne elauit: et sic ipa
tāā dulcedine sustinere potuit. Velut si ali-
quis aliqd bōlū mellis aliq' extrisecovelas
et ne tāā dulcedine sentiret. Tercio spūs
scūs fecit eā cellariā suā: iuxta illd' Cant.
ij. Interdixit me rex icclā vinariā. Vñ ipa
d' crater: q' adque? Dicit em crater: q' vñ
spūs scūs nob' infudit. Cant. viij. Ambilit' tu?
crater tomatis nūq' egēs poculis. ē ei cra-
ter: q' sp' infundit: ē tomatis: q' sp' circūit: et
itez ad pñū redit et nūq' idiget poculis: q'
q' dūcūq' ifluat nūq' tñ deficit. Est etiā aq'
duet: iuxta illd' eccl' xxiij. Ego aq' duet? eri-
ui de paradiso. Per ipas em tāq' p aq' du-
etū fluit aq' g'ay i capū viridariū: et ortum
h'z capū viridariū et ortū i q' influit aq' gra-
tiā: iuxta illd' Cant. iij. Fōs ortoz pu. aq.
vi. q' fluit ipetu de libano: ortus brēv' gūis
sunt boni: s' sibi deuoti: q' suos sensus clau-
dit ne ad illi citā dirigant. In istis oriuntur
flores x'itū: s' tñ crescere nō pñt nisi ab isto
aq' ductu gūis fluat in eis fons grātiarū
iō d' fons ortoz. Lāpus sunt p'ores in q'
bus nō ē aliq' clausura sensuū et in q' arues
rūt flores et herbe x'itū et bonoz opoz. sed
si ad beatā gūinē puerant. mor ab isto aq'
ductu fluit in eos aque viuetes q' oia arida
et mortuā viuificabūt: et iō d' pure aquarū
vi. q' fluit viridariū brē gūis sunt beati q'
sunt in parria in quibus ipa spaciāt. mō spa-
ciāt inter rosas marty: mō iter lilia gūinū
mō iter violas p'fessorū. In isto viridario
fluit aq' spūs scūs. ab isto cānali cū ipetu ve-
hemētis subdit: q' fluit impetu de libano.
Ad hoc aut q' aq' cū impetu fluat tria requi-
runt. s. q' veniat ab alto: q' fluat in abundā-
tia et q' nullā iueniāt resistētiā. Riq' igit spi-
ritū scūs et grāte q' fluit i beatis cū impetu
vadūt: tū q' fluit a mōre altissimo trinita-
tis: tū q' fluit i abūdiā marime plenitu-
dinis: tū q' in beatis nullā iueniunt obsta-
culū alicui? mortalis pcti: nec etiā venialis
Quarto tota trinitas elemosynariā suas fe-
cit. oēs em elemosyne q' de celo fluit p' suas
manus transiunt: ipa autē tāq' bona elemo-
synaria defendit opp'os: pascit famelicos
et vesti nudos: iō d' de muliere forti. puer.

vici. Dedit p'as domesticis suis et cibaria
ancillis suis. Et sequit: omnes domesticos
eius vesti duplicibus. S' Sunt em q' d'
dam opp'essi a dyabolo: carne et mundo. sed
ista domesticis suis. i. sibi deuotis tales ho-
stes dat in p'dam et facit eos de ipsi habere
victoriam: hoc est qd d'. Dedit pedas do-
mesticis suis. Sunt etia quidam famelici
quos nutrit cibo spūali: iō d': et cibaria ac-
lis suis. Eodē autē cibo aias que sunt an-
cille suenutrit quo ipa nutritur: iuxta illud
Cant. v. Comedi fauū cū melle meo. bi. vi.
cum lac. meo etc. Per fauū in quo est
cera et mel itelligit x'pus in quo est cera hu-
manitatis: et mel diuinitatis: ipa igit come-
dit fauū cum melle: q' summe delectat in
visiōne humanitatis: et in cōtemplatiōe di-
uinitatis. Ista cibo nos pascit q' grātiā no-
bis infundit p' quas delectamur in humani-
tate et diuinitate x'pi. Demde subdit: bibiui
num meū cum lacte meo: tunc vinum cū la-
cte bibi: q' spūs scūs eius mētē pfundit vi-
no spūali: letitiae et? carne lacte gūinalis
mūdiciē. Ista potu etiam nos potat: q' nos
facit habere vinum iocūditatis in mēte: et
lac puritatis in carne. R. Que aut sunt ele-
mosyne quas ista elemosynaria dat nobis.
ipa dicit. Eccl' xxiij. Ego mater pulchre
dilectiois: timoris et agnitiois: et facit spei.
ipa em frigidus in amore dei inflammat: iō
dicit. Ego mater pulchre dilectiois: ipa pre-
sumptuosos humiliat: iō dicit: et timoris: ip-
sa ignaros sapiētiā diuina illustrat: ideo di-
cit: et agnitiois: ipa pusillānimes ad spē ve-
nie reuocat: ideo subdit: et sancte spei. 2.
Sunt etiam quidā nudi quos ipa vestit du-
plicibus: vestimento: iō d' omnes domesticos ei?
i. deuoti eius vesti duplicib': illud duplex
vestimentum est de quo ibidem d'. Byssus
et purpura indumentū eius. Per byssum q'
est candida itelligit mūdiciā carnis. Per
purpuram que est rubicūda itelligit chari-
tatis feruor. Tunc igit suos deuotos vestit
duplicibus quando eis dat mūdiciā in
carne et feruentem amorem in mēte. Secū-
do omnia que fuerunt matris: fuerunt fili.
ideo dicit filius: et tua mea sunt. Ad In
matre quidem tria fuerunt. scz spiritus: an-
ima: corpus. iuxta illud. i. Thessal. v. Ipse
em deus pacis sanctificaret vos per omnia
vt in te. et spiritus vester et anima et corpus
sine querela in aduentu domini nostri iesu
christi seruetur. Ista tria beata virgo dedit

filio suo. Et ideo pōt sibi dicere filio x'bum
ppositū. et tua mea sunt. Nam corp' et v'rez
suum sibi dedit ad habitandū. Animas suas
anime christi per amorē viuit quodāmodo
vnam fecit. Spiritum suum diuinitati x'pi
indissolubiler coniunxit. M. Virgo enīz
beata fuit domus dei in qua fuerunt tria so-
laria predicta. Spūs qui est solariū super?
Aia que est solariū mediū. Et corpus quod
est solariū inferius. De his tribus solarijs
hui? dom? d' Cant. ij. Perculā fecit sibi rex
Solomon de lignis libanis. colūnas ei? fe-
cit argēteas. reclinatoriū aureū. ascensuz
purpureum. media charitate cōstrauit. Per
culū d' vas escharū. et signat beatā virginez
in cin? v'rez rex. i. mēibus se paut. Et fu-
it de lignis libani q' sunt i p'urp'ilia: q' ipsa
fuit incorrupta. Solariū igit infimū fuit ei?
corpus siue v're? in quo x'ps requieuit. Et
hoc est qd d' reclinatoriū aureū. Enī
corp' fuit aureū: q' oīno incorruptū. Et fu-
it subnixus colūnis argēteis: ita q' nūq' ca-
dere p'ouit p' pctū. De istis colūnis dicit
Prover. i. Sapiētiā edificauit sibi domum
ereidit colūnas septe. i. septe dona spūs scūs
Bel septe colūne sūt septe v'rez. s. tres
theologicæ et quattuor politice. Solariū me-
diū est ei? aia in q' x'ps habitauit p' amorē
De quo d'. Adedā charitate cōstrauit. Cuius
em aia intāū charitate fuit plena q' tota fu-
it in amorē p'uersa. Sicut em ferrū mis-
sum in igne totū factū ē ignis: sic aia marie
tota facta est charitas. i. charitate succēsa q'
tota fuit ex more languida. Cant. ij. Mūciaz
te dilecto q' amore lāqueo. Quia tota fuit
liquefacta Cant. v. Anima mea liquefacta ē
vt dilectus meus locutus est. Quia tota fu-
it p' amore vulnerata. Unde dicit Spōsa
vulnerata charitate ego sum. Solariū su-
perius est eius spiritus in quo x'ps habita-
uit per inseparabilē vnionem. Ideo dicitur
Ascensum purpureum. Color purpureus
est igneus: languens: et rubicundus eius
igitur spiritus fuit rubicundus siue pur-
pureus. Tū q' fuit celesti desiderio inflam-
matus. Tū q' fuit in christi passione dolo-
ris gladio crucentatus. Tū quia fuit cha-
ritate dei repletus.

Q' Dñica in ramis palmarū. Sermo p'm

Am appropinquasset ie-
sus hyerosolimis et venisset beth-
phage ad montes oliuē mat. xxi.

Tota cōtinētia hui? euāgelij cōprehendit
in quattuor obsequijs q' x'po fuerunt hodie
exhibita. Quorū primū fuit exhibitus a dis-
cipulis. Secundū a iumentis. Tertiū a tur-
bis. Quartū a pueris. A Primū igit obse-
quium fuit exhibitū a discipulis. Sciēs em
iesus q' appropinquaret x'pus sue passiois
appropinquare voluit loco passiois vt dicit
Beda. Et cum venisset bethphage q' erat vi-
cus sacerdotū in monte oliuēi duos disci-
pulos misit in hierusalē. B. Isti duo disci-
puli s'm quosdā fuerunt. Petr' et philipp?
quos misit binos ppter fraternā societatez
Eccl' iij. Adet? est duo eē simul q' vnum
Tū ppter vbi auctoritate. Deut. xix. in ore
duoz aut triū restū stat oēs d' b' b'. Tū ppter
gemina charitatē dei. s. et primi. Tū dicit
eis. Ite in castellū qd nō est. supple post
tū. Et nō vocat hierl'm ciuitatē: q' nō erat
ibi ciuū vnitas: s' multiplex discordia inter
eos. Vocat autē eā castellū: q' munita erant
armis maliciē x'pm. Precepit autē eis vtrū
adducerēt asinā et pullū. et si q's aliqd eis dis-
ceret rīderet ei: q' dñs his op' h'z. Mō dicit
eis dicit q' dñs n'r: q' dñs vniuersalit: q' sic
dicit L' h'z. ibidē. Ego suz dñs oīa nō so-
lum illoz q' m' subiecti sunt: s' etiā illoz qui
m' h'z sunt. Boni em mei sunt p'dite: et
voluntate peccatores autem mei sunt volū-
tate autē diaboli. Idem etia L' h'z. dicit q'
dñs iumentoz nō pmisisset vt p'sone ignore-
ea accepissent nisi spūs christi puenisset qui
eor ipsi? dñi pparasset. et sic q' d' discipuli
asinā pullū ad x'pm adduxerūt. Sed m obse-
quū fuit sibi exhibitum a iumentis. Volens
igitur christ' implere prophetiā Zacharie.
ix. dicentis. Ecce rex tuus venit tibi māsue-
tus. Fecit tibi adduci asinam et pullus. Dicit
tur em q' in hierl'm quedā asina cōmunis
seruabat p' paupib' ad portandum aquam
cuz ciuitas esset in alto et haberet aque penu-
riam: et ppter alia opera necessaria. Qui eras
ante domum alicuius ligata. et qui indige-
bant tenebantur illo die ad locum eam redu-
cere et pabulum sibi dare. Pullus autem p'
hoc eodem opere nutrebat. Quidam au-
tem dicunt q' christus non sedit super vtrū
q' iumentum: sed tantum super pullum. An-
de et ceteri euāgeliste non faciunt mentio-
nem nisi de pullo: et maxime q' breuis via
erat. Et ideo sessione vtriusq' iumenti non
indigebat. Alij dicunt q' primo sedit supra
pullū: sed quia lasciuus erat et viā rectā nō
ii iij

tenebat. euz descendere fecerunt. et sup asnam
euz posuerunt. **S**z cū ista sessio sup iumenta
nō fieret. ppter aliquā necessitatē s̄ tñ ppter
misti cā significatiōe. nō videt aliqd inco-
ueniens dicere: quia licz via brevis eēt xps
tñ sup vtrūq; sedere voluit. primo sup asinā
postea sup pullū. v̄ significaret qd vtrūq;
ppm ad fidē suā debebat adducere vtrūq;
ad fidē hūgere. **D**e impletū fuit in primi-
tiua ecclesia qñ multitudo iudeoz ad fidem
cōuersa est. Istud tñ maxime in vltimis fiet
tpib; qñ plebs iudaica cōuertet. Per asinā
em̄ intelligit plebs iudeoz. q̄ fuit mater gē-
tū et edomita multitudo pceptoz. Per
pullū vero intelligit ppls gētiliū liberz la-
sciū cui nullus ceteroz frenum imposuit
correctiōis. Tertiū obsequium fuit sibi exhi-
bitum a turbis: qd qdā eoz sternerbāt in via
vestimēta. qdā ramis palmarū. et ista facie-
bant. **T**ñ ppter reuerētiā quā ad ipm habe-
bant. **T**ñ ppter miracula que faciebat. Et
maxime ppter suscitatiōē lazari. Sicut dicit
iob. xi. Tū etiā vt iumēta leui? et sine lesiōe
incederēt. Quartū obsequiū fuit sibi exhibi-
tus a pueris qui clamabāt. **O**sanna filio da-
uid bñdictus qui venit te. **A**n dicit infra. **A**li-
dētes autē principes sacerdotū pueros cla-
mātes in tēplo osanna filio dauid. **I**psi em̄
pueri et ceterē turbe q̄ antecedeabāt q̄ seque-
bant cū laudib; et canticis xps vsq; in tēplū
deduxerunt. Et cū quidā ex phariseis dice-
rēt xpo sicut habet **Zuc. xviij.** vt ipos tace-
re faceret: rñdit. **D**ico vobis q̄ si hi tace-
rēt lapides clamabāt. **E**t supradicta q̄
tuoz obsequia a nobis xpo sunt exhibenda.
Primū ptinet ad p̄dicatores. Secundus ad
penitētes. Tertiū ad actiuos. Quartum ad
cōtemplatiuos. Primū em̄ obsequiū exhi-
bitum fuit a discipulis q̄ asinas et pullum ad
xpm adduxerūt. **I**sti sunt p̄dicatores q̄ be-
stias. i. peccatores bestiales debēt suis p̄-
dicatiōib; puertere ad dñm et ad xpm ad-
ducere: et sic illi qui erāt brutales fiūt rōna-
les. P̄tōr em̄ vere bestialis est. **M**ā bestia
sup terrā respicit. **T**ales sunt auari qui sup
terrā respiciūt. **P**s. Oculos suos sta. de. in
terrā. **B**estia vna femina nō est cōtenta: sed
plures inuadit. **T**ales sūt luxuriosi q̄ ppria
vrote nō sunt cōtenti. iere. v. **A**nusq; ad
vrote primi hūmiebat. Et ibidē. **E**q̄ ama-
tores in feminas et emissariū faci sūt. **B**estia
etiā nō regit rōne. **T**ales sūt supbi q̄ nō re-
gunt rōne: sed ppria voluntate dicētes illō

Sap. ij. **O**pprimat pauperē iustum et. **S**it
autem fortitudo nra lex iusticie. **Q**ñ autem
p̄tōr auertit ad deū. **T**ūc ille q̄ erat bestia
lis efficiatur rōalis. **D**e talib; dicit. **i. Cor. vi.**
Qui hñt vxores tanq; non habētes sint: et q̄
vtunt hoc mūdo tanq; nō vtant. et q̄ gaudent
tanq; non gaudentes. **I**lle hñt vxorē tanq; nō
habēs q̄ ea vrit nō ad voluptatis expletōē
sed ad filioz p̄creationem. **I**lle hoc mūdo
vrit tanq; nō vrit qui diuitias retinet non
ad vanitatē: s̄ ad necessitatē: et ad pauperū
sustentatiōē. **I**lle gaudet tanq; nō gaudeat
q̄ iter p̄pera nō offert in electionē: s̄ hūilit
recognoscit suā p̄ditionē. **D** **S**cds obseq;
um xpo fuit exhibitū a iumētis q̄ ipm sesso-
rē habuerūt. **I**sti sunt penitētes q̄ si habue-
rūt aliqui sessorē diaboli: nō debēt hñe sessorē
xpm. **S** vt rō subijciat deoz caro subijcia-
tur rōni: et rō dominef carni: et tūc est par in
domo aīe. dicit em̄ **Aug.** sup ps. q̄ aliqui in
domo marit? vxor aduersum se dissentit
tūc est ibi pugna et labor molestus. **S**i autē
marit? vincat et vxor dñet: tūc est ibi pax
p̄uersa. si vō vxor subijciat et marit? dñat tūc
est ibi pax recta. **P**ōt etiā addi quartus quā-
do. **S** vir et mulier bene pueniunt: nec in aliq;
bus vxor honestis resistit viro: nec vir vxori
sed mutua pace gaudent: tūc est pax op̄ra
et p̄fecta. **V**xor sicut idē **Aug.** dicit caro est
vir autē rō. **I**n p̄nti autē vita iste vir et vxor
valde dissentiunt. iuxta illud **Gal. v.** **C**aro
em̄ cupiscit aduersus spm: et spūs aduersus
carnē: hec em̄ sibi inuicē aduersant. **E**t ideo
modo in sc̄is viris est labor molestus. **Q**uā-
do at caro dñat et rō subijciat: tūc i domo aīe
est pax p̄uersa. ideo dicit **Bern.** **D**ñas acil-
lari et ancillam dñari magna abusio est. **Q**ñ
vero caro subijciat rōni et rō deo: tūc i domo
aīe pax est recta. **T**aliter carnē suā subijcie-
bat apls. **i. Cor. ix. di.** **C**astigo cor. me. et in
ser. re. **Aug.** vbi supra. **E**xpediit inferi? subij-
ci supior. agnosce ordinē. q̄re pacē. tu deo. tū
bi caro. tu maior. mior tibi. huius tu ei q̄ se-
cit te: vt tibi seruiat qd factum est ppter te.
Perfectissima autē pax est qñ nec spūs car-
ni nec caro spiritui resistit: qd qdā vult spūs
vult et caro et conuerso. et illud est in patria.
iuxta illud **Esa. lxxij.** **S**edebit ppls in pul-
chritudine pacis in tabernaculis fiducie in
rede opulētā. **E**t tertiū obsequiū fuit xpo
exhibitu a turbis. quia i via strauerūt vesti-
menta. ramos oliuaz et palmar. et illō p̄ti-
net ad actiuos. **Q**uoz qdē sunt incipientes

quidā p̄ficiētes. qdā p̄fecti. et qdā p̄senerā-
tes. **A**d inspiētes p̄tinet hñe opera mie. **E**t
isti significant per illos q̄ sternerbāt xpm ra-
mos oliuaz. **P**er oleū em̄ mia intelligit: q̄
oleū mie interpretat. **D**icit em̄ ibi glo. **O**li-
ua lucis ministra est: et labor et dolor sola-
tis est et eminet ceteris liquoribus. **E**t
quib; verbis habet q̄ ipa elemosyna valet
hoī in vita: qd dolorē vt vulnus p̄ti sanat.
ideo dicit qd est dolor solamē. valet in mor-
te: qd ad instar lucerne viā aīe demonstrat ne
in tenebris mortis incidat. ideo dicit qd est
lucis ministra. valet etiā post mortē: qd an-
imā sursum lauat. ideo dicit qd excellit cunctos
liquores. **I**sta tria ponit raphael angelus.
Th. liij. **E**lemosyna a morte liberat: et ipa
est q̄ purgat p̄cā: et facit inuenire vitā eter-
nā. **A**d p̄ficiētes. s̄ qui p̄ficiūt de virtute in
virtute p̄tinet exhibere alijs exēpla dñitū
et bonoz opatiōē. isti significant p̄ illos q̄
vestimēta sua i via sternerbāt. vestimēta aīe
diuersoz colorū sunt varietates diuersarū
virtutū. **S** **M**ā charitas ibi ponit colorē
aureū. hūilitas nigrā. puritas albū. medita-
tio passionis xpi rubē. cōtēplatio resurre-
ctionis viridē. de istis varietatib; dicit in ps.
Astutit regina a dex. tu. in ve. deau. cir. va.
Tūc igit ista vestimēta dñitū in via sterni-
mus qñ ea alijs i exēplū p̄bedem? **C**esari?
Bñdicta deo aīa illa cui? hūilitas alteri?
cōfundit supbiā. cui? patiētia primi extin-
git iracundiā. cui? obediētia pigritiā alte-
rius increpat. cui? feruor inertiā alieni cor-
poris suscitāt qui primi sui turbatū p̄e ira
oculū cordis grā cōsolationis atq; edifica-
tionis illuiat. **A**d p̄fectos et p̄senerātes p̄ti-
net sp̄ i ope dei cōtinuare. isti significant p̄
illos q̄ sternerbāt i via ramos palmar. **P**al-
ma em̄ sp̄ viret i vere. in autūno. in estate. et i
hyeme. **T**ales i seruitio dei debēt sp̄ viuere
et florere i vere iuuetutis. in autūno senectu-
tis. in estate p̄speritatis p̄ rēp̄ratiā. in hye-
me aduersitatis per patiētiā. **Q**uartū obse-
quiū fuit xpo exhibitū a pueris et a turbis
q̄ eū laudabāt dicētes. **O**sanna filio dauid
Osanna idē est qd salua obsecro. et illud spe-
ctat ad cōtēplatiuos qd debēt insistere laudi
bus diuinis et orōnibus deuotis. **I**ñ **T**ūc
autē orō est deuota et deo grata qñ habet tria
1. **P**rimo qñ a feruore cordis est emissa. et hoc
notat cū dicit. **C**lamabāt. **I**nterfuit em̄ deside-
riū animi est magnū clamor i aurib; dei. de
istō clamore dicit **Ero. xliij.** **Q**uid clamas ad

me. **S**cdō qñ fundit cū fiducia. et hoc notat
cū dixerūt. filio dauid. **M**agna em̄ fiducia
q̄ spem de nra salute hñe debem? et possum?
qñ ipm eē fratrem nrm et de nra natura piege
nrm cōsideram? **B**er. **P**uto qd me iā sperne
re nō poterit os er ossibus meis: et caro de
carne mea. **T**ertio qñ petunt digna. i. illa q̄
sunt ad salutē eternā. qd notat cū dicit. **O**sanna
na in excelsis. i. nō petim? salutē in infimis
sed maxime salutē petimus in excelsis.
i. **Q**uē die dñica in ramis. **S**ermo. ij.

Turba strauit

Puerū vestimēta sua in via. **M**odie
secū mater ecclesia duas p̄fessiones
recolit. **P**rima fuit qua iudei xpm a monte
oliueti vsq; hierl̄m cū ramis oliuaz et palma
rū magnis cāticis associauerūt. **E**t ista pro-
fessio fuit magne reuerentie et honoris. **E**t
ista rēp̄rat ecclesia in euāgelio hodierno.
Scdā fuit qua eidē iudei xps a hierl̄m vsq;
ad mortē caluarie cū magnis opprobrijs et
irrisiōnibus deduxerūt. **E**t ista fuit p̄fessio
magne ignominie et doloris. **E**t ista rēp̄rat
in passione q̄ recitat hodie. **A** **E**t circa p̄mā
p̄fessionē quattuor sunt vidēda. primo
a quib; ista p̄fessio facta sit. **Q**uādo est facta
a magnis et diuitib;: sed a pueris et pauperi-
bus. vnde dicit. **P**lurima autē turba strauerūt
vestimēta sua in via. immo qñ paupes et hu-
miles hodie xpm susceperūt et p̄fessionalis-
ter deducebāt. pharisei et principes sacerdo-
tū ei? mortē tractabāt. simplices em̄ et pau-
peres xpo adherebāt. diuites vero et potē-
tes xpm fugiebāt. vnde xps de oibus diui-
tibus vnū solū habuit amicū. s̄ sacheū. **D**e
quo habet luce. xij. **D**e oibus poterūt vnū
scz cēturiōne. de quo habet math. viij. **D**e
oibus sapientib; vnū. s̄ nichodemū. de quo
dicit **Jo. iij.** vnde apls. **i. Cor. i.** **V**idete vo-
cationsē vestrā fratres qd nō multi sapiētes
sm carnē. nō multi potētes. nō multi nobi-
les: sed q̄ stulti sunt mūdi eligūt deus vt cō-
fundat sapiētes et. **B** **S**cdō videndū est
quare xps vadens ad mortē s̄m honorē vo-
luit accipere: cū als honorē regni respuerit. **S**i
cur p̄s **Jo. vi.** **A**d qd dicēdū qd hoc ideo fe-
cit vt ille q̄ in magnis honorib; cōstitutus
est: debet memoriā mortis hñe si nō vult su-
perbire. **S**i em̄ qd magnas diuitias habet
cogitet qd vadit ad mortē: et qd de oibus di-
uitijs nihil preter cūctiū vel sacū portabit
secū. vnde dicebat iob qui fuerat rex magnus

Job. xvi. Saccu cõsui super cutē meā ⁊ ope-
rui cinere carnē meā. Fr̃e euēdē. Infidus
egressus sum de utero matris meę ⁊ nudus
reuerat̃ ⁊c. Si q̃s etiā est in magnis hono-
ribus cõstitutus: cogitet q̃ vadit ad mortē
vbi si erit i gradu sup̃mo ponet in loco in-
fimo. i. sub terra. Si ascēderat sup̃ alios eis
imperādo: serpētes et bestie sup̃ fouēa ei?
ascēder̃ eā calcādo. *Eclē. x. Lū cū moriet̃*
hō hereditabit serpētes bestias ⁊ vermes
Si aliq̃s vadit aliqua renet corp̃ suū in deli-
tis diuersis ip̃m delicate nutriendo diuersis
coloribus faciē depingēdo. preciosis et
diuersis mutatois ornādo. voluptates car-
nis exercēdo. cogitet q̃ vadit ad mortē vbi
vermes corp̃ suū rā delicate nutriti comē-
dāt ⁊ lacerabit. iob. xxi. Eliserā ei? plēa sūt
adipe ⁊ medullis ossa illi? irritant. et tñ in
pulvere dormiēt ⁊ vermes operiēt eos *L*
Tertio vidēdū est quare r̃ps tāto honore si-
bi exhibito lachrymas voluit immiscere. di-
cit cū luce. *rit. Qui cū duceret cū tāto ho-*
nore in hierl̃m vidēs ciuitatē fuit sup̃ illā
Quod quā r̃ps fecit vt oñderet q̃ oīa gau-
dīa ⁊ honōrabilia huius mūdi lachrymis ⁊
dolorib? sunt admixta. In celo qdē sunt oīa
pura. in mūdo oīa mixta. in inferno oīa fe-
culēta. vnde Aug. in li. de ci. di. lib. xxij. ca.
xxx. in p̃sona dei ponit octo purissima que
sunt in celo dictas. Quid est aliud ero illor̃
dñs: nisi ero eis oīa quecūq̃ desiderant: sc̃s
vita. salus. vict? copia. gl̃a. hono. ⁊ pag. et
oīa bona. Ista oīa i celo pura sunt. in mūdo
mixta. in inferno feculēta. ⁊ vt oīa illa possu-
mus meli? videre singula percurram? Vita
put est in mundo est mixta: q̃ ibi est vita ⁊
mois. Prouit est in inferno est feculenta: q̃
nō est nisi sola mois sine vita. Salus prout
est in celo pura est: q̃ ibi est salus sine egrit-
udine. put est in mundo est mixta: q̃ est sa-
lus ⁊ egritudo. put est in inferno est feculē-
ta: q̃ ibi est egritudo sine fanitate. Vicius
id est satietas put est in celo est pura: q̃ ibi
est satietas sine furie. put est in mundo est
mixta: q̃ ibi est esuries ⁊ satietas. prout est
in inferno est feculēta: q̃ ibi est esuries sine
satietate. Lopia. i. diuitie put sunt in celo
sunt pure: q̃ ibi sunt diuitie sine paup̃tate.
put sunt in mūdo sunt mixte: q̃ ibi sunt di-
uitie ⁊ paup̃tas. put sunt in inferno sunt fe-
culēta: q̃ ibi est sola paup̃tas sine diuitijs.
Gloria. i. pulchritudo put est in celo est pu-
ra: q̃ ibi est pulchritudo sine deformitate.

put est in mūdo est mixta: qz ibi est pulchritudo et deformitas. put est in inferno est feculēta: qz ibi est deformitas sine pulchritudine. Honor. put est in celo est purus: qz ibi est honor sine indignitate. put est in mūdo mixtus: qz est honor et indignitas. put est in inferno est feculētus: qz ibi est dedecus sine honore. Par. put est in celo est pura: qz ibi est par sine pugna. put est in mūdo est mixta: qz est ibi par et pugna. put est in inferno est feculēta: qz ibi est pugna sine pace. **Diabola** bona put sunt pura sunt in celo: qz ibi sunt omnia sine aliquo malo. prout sunt in mundo sunt mixta: qz ibi sunt bona et mala. put sunt in inferno sunt feculēta: qz ibi sunt mala et mala bona. ppter illa significāda dicit ppheta **Calix** in manu dñi vini meri plenus mixto et inclinavit ex hoc in hoc. vtrūtamē fex ei non est exinanita. **D** Ex quibz verbis habet qz dñs habet tres calices. **Primus** est plenus vino merito: iste est celū. iste est calix plenus vita: sanitate. satietate. diuitijs. pulchritudine. honore. pace. et oibz bonis. **Alter** est calix est plenus mixto: et iste est mūdos. iste est calix est plen? cū vita. cū morte. cū sanitate. cum egritudine. satietate. esurie. diuitijs. paupertate. cū pulchritudine et deformitate. honor. ignominia. pace pugna. bonis et malis. **Tertius** calix est infern? et iste est plen? feculēta. deformitate. dedecore. ignominia. pugna. et oibus malis. **Quarto** videndū est quare xps noluit sup equū sedere: sed sup asinū. **Quia** ideo fecit ad innuendū qd non sedet in cordibz supboz: sed humilū et māfuetoz. **Thyso.** Mō sedit xps i curru aureo preciosā purpura fulgēs. nō afeēdit sup ferūdum equū discordie amatorē et litis: sed sup asinū trāquillitatis et pacis amicū. Per equū igit supb? p asinū humilis designat. equus est si tāgitur recalcitrat: asinus si tāgitur mō suete morat. Sic supbi si rephēdunt impatiēter ferunt: māfueti patienter audiūt. **Queda** aialia sunt qd nō pmitūt se tāgi: siue qz arrogātia sunt: sicut equus et leo. siue qz nimis siluestria sunt et domesticari nō pnt: vt lupus. siue qz pungitua: vt ericius. **Tri**a gñā hoīs sunt qd nolūt rephēdi. **Prima** sunt supbi. isti sunt sicut equus vel leo qd dedignant tāgi vel rephēdi. **Heb. xij.** Beata qz terigitur montē lapidibz. **Ecdē. xij.** Diues iniuste egit et fremebit: pauper autē lesus tacebit. **Alij** sunt in malū indurati qui

instar lupi nō pnt domesticari nec ad bonū
induci. Eccl. i. Peruersi difficile corrigunt.
Tales nolūt corripī. Eccl. xxiij. Peccō hō
3 vitabit correctionē. Terrij sunt boies altus
ti qđ tīgunt. i. arguunt statim sicut crius
p eculationibus multiplices se abscondūt. cū
tñ dicat Prover. xviij. Qui abscondit sceles
ra sua nō dirigit. tales etiā pūgū: qđ repre
hendētes odiūt. Amos. v. Dñō habuerūt
2 corripierē & Circa sedam pcellionē duo
sunt cōsiderāda. vnū est qđ in magna illa p
cellione fuit magna psonarū varietas. quāda
fuerūt ibi boni qđā mali. bonoz aut fuerūt
tres dñe. qđā em fuerūt boni qđ postea fue
rūt mali: sed tñ postea recupauerūt bonitatē
tē. sicut. i. apli qđ fidē piderūt sed postea re
cupauerūt. Alij fuerūt boni qđ facti fuerunt
mali: nūqđm recuperauerūt bonitatē: sicut iu
das. Alij fuerūt boni qđ hō seruauerūt bonit
tatē. sicut brā virgo. Maloz autē due sunt
dñe. qđā em fuerūt mali qđ postea facti sunt
boni: sicut latro a dextris t login. Alij fue
rūt mali qđ sū in sua malicia pscueruerūt: si
cut latro a sinistris t iudei qđ xpm crucifixe
rūt. B Ab illa pcellione qđā fugerūt cor
de t corpe: sicut apli qđ corparū xpm relin
quērūt fidē piderūt. alij fugerūt corde sed nō
corpe. vt maria magdalena et ceterē mulie
res qđ iuxta cruce corparū steterūt sed tñ fidē
piderūt t amiserūt. alij fugerūt corpe sed
nō corde. sicut credis de iacobo fratre dñi.
de quo dicit hiero. in li. de viris illustribus
qđ in passione dñi vocū vouit se nō comestu
rū donec videret xpm resurgētē. Aides et
go qđ ille fidē de resurrectione habuit: et ti
more mortis fugit corpe: sed corde stetit.
Alij sunt qđ nō fugerūt nec corde nec corpe:
sicut dño brā qđ iuxta cruce stetit t fidē in
graliter seruauit. B Scdm qđ in ista pro
cellione ostēdit est in iudeis magnavolūta
tis mutabilitas. In prima pcellioe fecerūt
iudei sibi ser magnos honores. In scda fe
cerūt sibi ser magna vituperia t cōsultiones
Mā in prima cū magna reuerētia t deuotio
ne ipm super asellū posuerūt. in scda cū ma
gna ignominia t iatribulo affixerūt. In pri
ma vestimēta sua in via strauerunt. in scda
ipsam vestimēta pprijs expolijauerūt. In
prima cum ramis oliuarū t palmarū sibi ob
uiam pcellerūt. in scda spinas acutissimas
eius capiti infirerūt. In prima appellauē
rūt eū regē. vt habet Jo. xij. in scda nega
uerūt cum esse regem dicentes. Non habet

eum regē nist cesarē. In pria appellauerunt
 eū saluatorē dicētes. ofāna. i. salua obsecro.
 in sedā negauerūt euz eē saluatorē: qz etiam
 seipm saluare nō poterat dicētes. alios salu
 uos fecit. seipm saluare nō pōt. In pria di
 xerunt ipm eē benedictū z in noīe patris ve
 nisse i mundū dicētes. Bndictus qz venit in
 noīe ofāi. in sedā dixerunt ipm eē malefactor
 rem z cruci patibulo affigendū: dicētes. si nō
 es heretic malefactor nō tibi tradidissē: euz
 tolle tolle crucifige eū. ecce q̄ra instabilitas
 fuit in istis: qz que tibi honorauerūt postmo
 dum tibi in ignominiosē tractauerunt.

Seria. ij. sexte hebdo. xl. Sermo primus

Exaltatus fuero a ter

8
ra oia traham ad meipm Joba.
rñ. xps vocat hic exaltationem
suum passionē sicut euangelista
exponit dicēs. hoc autem dicebat significās
qua morte est mortuus? Scdm em̃ Epiph.
dicēdo. oia trahā. plus dicit q̃ si dixisset. res
surgam. si em̃ dixisset em̃ resurgā. significat
sc̃r resurrectionem sed nō tracionē. dicēdo
vō trahā vt rursus inuirt: qz nō posset trahes
re nisi refugeret. hoc autē q̃ dicit oia trahaz
tribus modis exponit s̃m Aug. Primo vt h̃
nō intelligat q̃rum ad vniuersitatē oim ho
minum: qz nō omnes sunt tracti. sed q̃tuz ad
integritatē nature. s. spm̃: aiam: et corp⁹. Tra
hit em̃ spm̃ sibi dando vere fidei agnitiōē.
Trahit aiam p̃ g̃e infusione. trahit corp⁹
p̃ beatā resurrectionē. Vel hoc q̃ dicit oia
referat ad oia p̃destinata ad salutem. vt refer
tur ad oia g̃na homin: qz de oibus generibus
homin aliq̃ sunt tracti. s. de oibus linguis. de
oibus ritib⁹. de oibus gradib⁹. In h̃bis autē
pmissis duo ponunt. Primo igit ponit g̃e
nua passionis: cū d̃r. si exaltat⁹ fuero a terra
Scdo fruct⁹ passionis. cū d̃r. oia tra. ad me
ip̃. A Lira primus notandū qz xps nolu
it mori in aliq̃ domo: nec sub aliquo tecto: si
in aere voluit exaltari triplici rōne. Primo
q̃dem qz aer est element⁹ cōe. pōt em̃ hō ha
bere pp̃riā terrā vel pp̃riam aquā vel pp̃ri
um ignē. Aerem vō pp̃riū nemo h̃re potest.
Scdo qz est elementū mediū inter celum et
terrā. Tercio qz est elementū imundū et sū
mo hostiat⁹ idolis inmolat⁹ xps ergo voluit
prio in aere exaltari ad imundū q̃ sicut aer
est oib⁹ cōis: sic et passio xpi nō passioēs ali
oruz scōz fuerit. p̃ p̃p̃e. qz petr⁹ passioēs p̃p̃er
se: paul⁹ p̃p̃e se. sic de alijs. xps autē nō est

passus ppter seculi coiter ppter oēs. **B** Sui
em passio fuit cois illis qui in celo sunt. f. an
gelis qui sunt repati. illis qui sunt in mūdo
q. p. sua passione sunt saluati. **E**o. i. Pacifi
cas oia p sanguinē crucis ei. f. i. terra. i.
hoies. f. i. in celis. f. angelos fuit cois il
lis qui sunt sub terra. i. scis patribus qui erāt
in lymbo. q. inde sunt liberati et illuminati. ec
cle. xxiij. Penetrabo inferos pres terre: et
inspicia oēs dormientes et illuminabo omnes
opantes in dño. Non fuit aut cois illis qui
sunt in pfundo terre. q. sunt in malicia indurati: et id mōserit in supplicijs
desolati. **E**sa. liij. quōd dicit pfundo desolare.
2 **E** Sēdo xps voluit in aere exaltari ad in
nuendū sicut aer est mediū inter celū et terrā
f. xps fuit mediator inter deū et hominem
Bal. ij. Mediator nō vniū est nature: sed
duplicis diuine. f. t. hūane: et id sicut aer ex
pre supiori bz puritatē p quā cōuenit cū ce
lo: et ex pre inferiori bz quandam grossiciem
p quā puenit cū terra: sic et xps est mediū in
ter deū et hominem. q. cū deo conuenit ipse ra
tione diuine: cum homine vero ratione na
ture humane. Erat igitur discordia inter
deū et hoies. nā deo cōquerebat de homie: qz
eius mādata nō seruauerat. hō cōgrebat
de deo: qz creaturā suā reliqrat: idē venit xps
et mediator se fecit. **D** Mediator aut in
ter deū et hoies tria debebat habere. Primo
similitudinē: et esset similis homi in natura
et i defectibz naturalibz: ut sic homi ppati sci
ret. scō equalitatē ne hominem p potētiā gra
uaret: et si grauaret possz corā iudicio dei ip
sus puenire. Tercio debebat habere ex vtra
qz pre auctoritatē: arguēdi et ppeledī illam
qz q. suā sniam nō seruaret. et qz hō nō pore
rar inuenire talē mediatorem q. ista tria ha
beret: id cōgrebat dices. **J**ob. ij. Meqz em
viro que sillis ē mei rñdebo. Istud refert ad
similitudinē: nec qui meū iudicio ex equo
possit audiri: istud refert ad equalitatē. non
est qui vtrungz valeat arguere et ponere ma
nū suā in ambobus: istud refert ad auctori
tatem. xps vero vtrqz mediator essz: ista tria
habere voluit. Primo similitudinē in natura: et
in defectibz naturalibz: ut sic sciret iudica
re misericordiā. **h**eb. ij. Debuit p oia fratri
bus assimilari ut misericors fieret. Secundo
habuit equalitatē auz vtrqz pre: qz equalis
fuit deo in q. dñs et equalis homi in q. dñs
verus hō: et id nulli parti potuit esse suspe
ctus. **U**n dixit deus hūano generi i p. p. po

nam in salutari. et rñder homo fiducialiter
agā in eo. q. d. deus q. d. deus q. d. deus
est inter me et vos. ponā in salutari meo qui
est filius me. rñder hō fiducialiter agā in
eo: qz est frater me. Tercio habuit auctori
tate arguēdi et cōpeledī vtrqz pre. arguē
set em si voluisset hoies cōdignā satisfactio
nē facere. **E**sa. ij. Arguer in equitate p mā
suetis terre. arguisset quodāmodo deum si
dato p impossibile q. voluisset satisfactio
cōdignā recipere. vnde ipse de dicit **E**sa. i.
Venite arguite me dicit dñs. Tercio voluit
in aere exaltari ut ipm in mūdo scificaret
et mūdaret. Scificauerat qdē terrā trigim
tatribus annis sup eā ambulādo. Scificā
cauerat aquā in ipsa se baptizari faciendo.
Scificaturus erat ignē apīs spm scm in
specie ignis mittēdo. **N**ō restabat igit nū
ut aerē scificaret. non sub recto sed in aere
moriēdo. Sēdo ponit fructū passionis q. d. **2**
Oia trahā ad meipm. **E** Circa qd notā
dū q. tria sunt q. naturaliter attrahūt. Pri
mū est sile istud videm? in aialibz. **E**cce.
xij. Qd aial diligūt sile sibi. sic etiā videm?
in hoibz. vnde subdis. ois hō simili sui socia
bit. videm? in volatilibz. **E**uidē. xxiij. Vo
latilia ad sibi silia cōueniunt. Sēdo est va
cū sicut pty in vtrōsa q. scito stupā p ignē
euacuat et aere nō implet sanguinē ad se tra
hit. Tercio est calidum sicut pty in sole qui
virtute sui caloris vapores ad se trahit. **3**
Xps igit trahit nos ad seipm triplici simili
tudine. Prima similitudo est imaginis: q. i.
ad ei? similitudinē creati sum? Sēdo simi
litudo est assumpte humanitatis. **P**hili. ij.
In similitudinē oim faci. Tercia est imita
tionis: q. ipm tanq. boni filij imitari debe
mus. **E**phe. v. Estote imitatores dei sicut
filij charissimi. Propter istā triplicē simili
tudine debemus ad xpm ire et ab ipso trahi.
mali aut q. nō hnt istā triplicē similitudinē
ab ipso nō trahūtur hnt em imaginē detur
batā. et ideo a deo nō cognoscunt. hnt natu
rā maculatā. et ideo fratres xpm nō vocātur
hnt vitā sceleratā. et ideo nō xpm sed diabo
lū imitant. **S**apien. xij. **O**ia cōmixta sunt
aiaz inquinatio. istud refertur ad imaginis
deturpationē. natiuitatis immutatio. istud
refert ad nature vilificationē. inordinatio
medie et impudicicie. istud refertur ad vite
depravationē. **S** Sēdo em xps nos ad
trahit per vacuū. fuit em vacuus in natiui
tate: in vita: et in morte. In natiuitate fuit

vacuus ab omnibus rebus necessarijs. Non
em habuit lectū ubi requiesceret: sed in pre
sepio requieuit. **N**ō habuit etiā pānos qui
suis mater cū inuolueret: nisi viles et pānos
bos. **N**ō habuit seruiētes qui assisterēt: nisi
bonē et asinū. Sēdo fuit vacu? in vita: q. nō
habuit domū ad habitandū. **M**athei. viij.
Vulpes foveas hnt et volucres celi nidos:
filius aut hois et. Non habuit diuitias ad
possidēdū. **E**o. viij. Propter nos egen?
factus est cū esset diues. **N**ō habuit etiā ci
bos ad comedēdū: q. sepe esuriuit. **m**at. xxi.
Adane reuertās ad ciuitatē esuriuit. Tercio
fuit vacu? in morte. **E**ius em corp? fuit
vacuū et euacuātū sanguine: ita q. remansit
in cruce aridū sicut lignū. **p**s. Truit tanq. te
sta virtus mea. **E**ius aia fuit vacua oī cōso
latione: et impleta tristitia et dolore. **A**nat.
xiiij. Tristis est aia mea vsq. ad mortem.
Passio ei? fuit vacua vtilitate et valore: q.
illa die tñ vñ latronē est lucrat. **E**sa. xliij.
In vacuū laborauit sine cā: et vane fortitudi
nē meā cōsumpsit. **A**dane ei? fuit vacua oī
gaudio et plena oī amaritudine. **L**uce. ij. Et
tuā ipsius aiam pñstibit gladius. **E**ius fa
milia fuit euacuata fide: q. oēs apli fidem
p diderūt. **3** Tercio trahit nos p calidū
Xps em in passione totus fuit calidus igne
amoris. qd pty p quattuor signa q. sunt fuda
re: scire: rubere: et vestimēta ferre non posse.
Quē aliquis sudat in facie et in toro corā
pore signū est intēsi caloris. **X**ps igit sudo
re emisit q. tātus fuit q. in terrā decurrebat
Et tātus fuit ardor q. humore scumaticū
in sanguinē cōuertebat. Sēdo sciuuit: quod
fuit signū magni caloris. **B**emar. Bitio ait
xps nō doleo. **O** dñe quid scis: fidē vestrā
salutē vestram. gaudiū vestrū. plus aiaz ve
straz q. corpis mei cruciatus me tenet. Et
si non mei saltem vestrī miseremini. Tercio
xps in corde et facie totus rubuit: q. totus
sanguine cruciatus fuit. **E**sa. lxxij. Quare ru
buit est vestimētū tuū: et indumēta tua sicut
caleantū in torculari. **X**ps etiam in cruce ve
stimēta ferre non potuit: sed nudus ascēdit
ac si ipso facto dicat. **L**ato igne charitatis
ardeo q. vestimēta ferre nō valeo.
3 **E**adē feria. ij. septe hebdo. xl. Sermo. ij.

celestia: patrem reconciliādo. **T**raxit terre
stria: gētīle populū ad fidē dūcedo. **T**raxit
infernalia: scōs ptes qui erāt in limbo libe
rando. **I**deo voluit xps in cruce exaltari. ut
p caput sursum nos deo reconciliare. Per
pedes deorsum: infernum cōcularet. Per
manū dexterā ad aquilonē extēsam: gentes
in frigore infidelitatis postas attraheret.
Per manū sinistrā ad austrū expanfam ius
deos in quibz aliqui calor fidei vigerat ce
citatis sue merito reprobareret. nihilominus
quoridie pctōes ad se trahit ad fiduciam
et spem qñ cōsiderat corpis xpi in cruce pos
ti dispositionē. de quo sic dicit **B**er. Quis
nō rapiat ad spem impetrādi q. fiduciā qñ
eius cōsiderat corpis dispositionē. f. caput
inclinatū ad osculū. brachia extēsa ad am
plexandū. manus pforatas ad largiēdū. la
tus apertū ad diligēdū. pedū cōfignē ad
uobiscū cōmanendū. corpore extēsiōnē ad
senobis totaliter impēdēdū. **E** Er quis
bus verbis habet q. xps in cruce exis? p ca
pitris inclinationē. sicut am? nutu capitis
petebat genus humanū dices. **L**arico. viij.
Quis mihi det te fratrē meū surgētē vbe
ra matris mee ut inueniā te foris et deoscu
ler te. **E** Heber igit deus duo labia. f. gra
tiā et gloriā. homo sistr habet duo labia. f. ve
ritatē et pacē. de quibz dicit **Z**acha. viij. Ve
ritatē tñ et pacē diligite. **H**omo em oscula
ri debet deū cū duobz labijs suis. f. veritate
et pace: ut scz veritate de se in cōfessione dis
cat: et cum deo et primo pacē habeat: et tunc
deus ipm osculabit cū duobus labijs suis
scz cū gratia et gloria: q. dabit sibi gratiā in
pñti et gloriā in futuro. **p**s. **G**ratia et gloriā
dabit dñs. **D** Morandū est aut q. xps in
cruce passiois sue caput inclinātū habuit ad
dexterā. sicut vtrq. q. hoc significaret q. patieba
tur ppter pctm qd fecerat primi parētes cū
dextera. sicut vtrq. p hoc innueret q. non vocat
hōiem ad leuā. i. ad vitā temporalē: sed ad
dexterā. i. ad vitā celestē. sicut vtrq. p hoc ostē
deret q. in his que facimus nō sinistrā: sed
rectā intētiōne habere debem? iuxta illud
math. v. Meciat sinistrā tuā qd facias dexte
ra tua. **E** Sēdo trahit p brachior extē
sionē: sicut mater trahit ad se puez brachia
aperiēdo. **D**eus autē duo brachia extendit
scz sinistrū quo congregat ad fidē et sui agni
tionē. Et dexterū quo deponit ad beatitudi

ribus bñficiū impēdebat dum p eis orabat
dicens. Pñ ignosce illis. Et qm̄ iste agnus
in cruce crucifis cognouit patrē suū spm̄ sibi
recomēdauit. cognouit matrē de ea spālez
curam habendo. cognouit etiam suos cruci-
fixos pro eis orando. cui oratio multos
de ipsiis conuertit et deo reconciliauit. ideo in
missa ter agnoscant. q. d. ecclesia. Agne dei
qui cognouisti patrē spm̄ tuum in manibus
suis recomēdādo: miserere nobis. Agne dei
qui cognouisti matrē de ea spālem curā ha-
bēdo: misere nobis. Agne dei q cognouisti
inimicos pro eis orādo: et deo eos pacificā-
do dona nobis pacē. ¶ Sēdo fuit agnus
māfuetus. sicut em̄ agn̄ qm̄ occidit non mur-
murat nec clamat sed tñ quasidā voces que-
rulosas emittit. sic et xps non murmurat nec
clamat. Esa. liij. Sicut ouis ad occisionē du-
ctus. et quasi agnus corā tondente se obmu-
tescit: non aperiet os suū. scilicet blasphemā-
dum vel murmurandū. Emisit tñ quasdam
voces pie conuersionis. vñas emisit ad pa-
tres: dicens. Mat. xxv. Deus meus deus
meus ut qd dereliquisti me. Aliā emisit ad
matres. Jere. xv. Ne mihi mater mea quare
me genuisti vñm̄ rixē. vñm̄ discordie i vni-
uersa terra. Judei em̄ sepe rixabunt cum eo
et sepe discordias inter se inueniebāt sepe et-
iam ipm̄ maledicebant. Unde subdit. Qm̄
maledicunt mihi. Tertiam emisit ad circū-
stantes et pterentes. Thie. i. Vos om̄-
nes qui transitis p viam attendite et videre
si est dolor. Quartam emisit ad terram di-
cens. Job. xvi. Terra me operias sanguine
meum nec inueniat locum in telatendi cla-
mor meus. Quintā emisit ad celum dicens.
Jere. ij. Obstupefescite celi sup hoc. i. sup ob-
probrijs et iniurijs mihi a iudeis illatis: por-
te eius desolamini vehemēter. et sequitur.
Duo em̄ mala fecit popl̄s meus. me dereli-
querunt fontes aque viue: et foderunt sibi cy-
sternas dissipatas que non valent continere
aqua. ac si dicat. ista duo mala fecerunt ius-
dei. q. me qui sum fons aque viue sic caue-
runt. i. occiderunt. et barrabaz qui erat aqua
turbida conseruauerūt et bibere dimiserūt.

¶ Tercio fuit agnus victimatus. est autē
differentia inter hostiā et victimā: q. hostia
dicitur sacrificiū p hostibus vincēdis. victi-
ma aut p hostibz victis. siue autem esset ho-
stia: aut victima oportebat vt igne accende-
retur vt sic fumus eēt deo odorifer: talis vi-
ctima siue hostia fuit xps. ephe. v. Diligit

nos et tradidit semetipsum p nobis oblatio-
ne et hostia dñio in odore suauitatis. B-
ista aut hostia vt esset odorifera quadrupli-
ci igne inflāmata est. Primo videlicet igne
amoris. de quo dicit luc. xij. Veni mit-
tere in terrā. Adagnū in dictū amoris est da-
re amico suo repositale substantiā. malus est
dare in obsequiū suā psonā. maximū est da-
re in mortē vitā suā. Ihdū maritū signum
amoris habuit xps. Jo. xv. Maior hac ob-
lectionē nemo habet vt aiam suā ponat q-
p amicis suis. Sēdo ista victima fuit inflā-
mata igne doloris: q. pro em̄ caro est melius
cōplexionata rāto est maioris doloris sensi-
tūa. sicut caro oculi magis sentit dolorē q
caro calcanei: q. meli⁹ est cōplexionata. La-
ro igit xpi fuit manibz spūsancti de purissi-
mis sanguinibz virginis facta. et ideo maio-
ris doloris fuit sensitiua. Tercio ista victi-
ma fuit inflāmata igne passionis. de quo
igne dicitur in ps. Jene me examinasti et
nō est inuenta in me in. itē. aqua mea sicut cre-
mā aruit. si em̄ aqua mea fuerit concremata
manifestum est q. caro et pellis concremata
fuerūt. Quarto ista victima inflāmata fuit
igne cōpassionis. magna qdē cōpassione re-
plebat qm̄ matrē desolatā et afflicta videbat
qm̄ aplos dispersos et in errore plāfos cer-
nebat. qm̄ suos crucifixos in frenesim ver-
sus respiciebat. Sicut em̄ pius pater qm̄ vi-
det filiū suū freneticū in ipm̄ surgere: dolet
et plorat. nō sui iniuriā sed filij furiam. sic xps
nō suos dolores: sed perditionē suoz inter-
fectoz dolebat. ideo pro eis orabat et clama-
bat. Heb. v. In diebz carnis sue preces sup-
plicationesq. ad deū. ecce q. orabat. cū da-
more valido. ecce q. clamabat. et lachrymis
offerēs. ecce q. plorabat.

¶ Eadē feria. iij. septe hebdo. xl. Sermo. iij.

¶ Ecce est sanguis meus no-
ui testamēti qui p multis tradet
Adar. xij. Omne testamētū sū-
cut dicit hebre. ix. Confirmat morte testato-
ris. et ideo deus voluit vñq. testamētū. s.
vetus et nouū sanguine suo cōfirmare. De
cōfirmatione veteris testamēti per sangui-
nē dicit hebre. ix. Lecto em̄ mādato legis a
moysē vñuerso populo. accipies sanguinē
vitulor et hyrcor cū aqua et lana coccinea et
ysopo. ipsum quoq. librum et omne popu-
lum aspergit dicens. hic est sanguis testamē-
ti quod mandauit ad nos dicens. De cōfir-

matione testamēti noui p sanguinem dñi in
auctoritate pmissa: hic est sanguis noui tes-
tamēti. et. A. Notandū aut q. xps i nouo
testamento qd in sua passiōe pdidit octo le-
gata dimisit. de quo testamēto sic Amb. au-
croz humani gñus in cruce xpi pietatis of-
ficia diuidebat. psecutores aplis: pacē disci-
pulis: corpus iudeis: patri spm̄. xgini para-
nymphā latroni padisum: pccatibz infernū.
1. cruce pñie penitentibz legauit. Prio igit le-
gauit qd ipse possedit. Johan. xv. Si me psecuti sunt et
vos psequet et illd legatū fuit pfecte aplis
psolutū: q. et psecutores habuerūt et mortem
sustinuerūt: hereditas aut trāsit ad heredes
cū onere suo: de igit hereditati eterne bea-
titudinis adiūctū est. i. tolerantiā passionis.
cū isto onere habuit cā xps. Luc. vi. Por-
tuit xpm̄ pati et ita intrare i gliaz suā. habue-
rūt cā eoz hoc onere oēs apli. Act. xij. Per
multas tribulationes opz nos intrare habuerūt
eā cū hoc onere oēs fideles. ij. Th. ij. Qd
voluit pccare i xpo iesu psecutores patiū-
tur. Qui igit vult assequi eternā beatitudinē
et nullā pati tribulationē: videat eē dignior xpo
et aplis sanctior: et cū eis fidelibz melior. hic
ro. Difficile ē imo impossibile pñibz q. et
futuris frui bonis: et vt de delictis trāseat
additās vt hic vtrē et illuc mētē ipleat.
2. vt in celo et i terra gloriolus appareat. Sēdo
legauit discipulis pacē. iob. ix. Pacē relin-
quo vobis. Habebat em̄ xps quosdam disci-
pulos q nō erāt ita fortes sicut apli ad susti-
nēdū psecutiones: et iō reliquit eis nō tantū
pacē eternitatis xpi: et etiā tpis: nō em̄ isir-
mis et debilibz statū suū grauiā iponenda.
3. Habemus em̄ ex euāgelio q nō sunt im-
ponēda tristitia festiuitas: nec fortia infirmis:
nec insolita inerpis. Ista notant. Adar. ix.
Mō em̄ sunt imponēda tristitia festiuitas: ideo
dicit dñs ibidem. Mūqd pñt filiū sponi lu-
gere qd iū cū illis ē spūsus: filiū aut spūsū et
festiuitas sunt pteplatiū q sp. cū deo illd festū
faciūt de quo dñs i ps. Reliquē cogitatio. diē
festū ager tibi. talibz em̄ nō dñt iponi tristitia
ne impediat et turbent a pteplatione interna
2. Sēdo nō sūt imponēda fortia infirmis: iō sub-
dit. Memo aut mittit cōmissurā pāni rudis
in vestimentum vetus: pannus aut rudis. i.
nouus est doctrina noua euāgelica quo in-
ducit ad pteptū terrenorū: sic tales infirmi
nō sunt statū ad pteptū terrenorū inducendi
nō sunt etiā iponēda insolita inerpis. ideo

addit: nec vinū nouum in vres veteres mit-
tūt. Per vres veterē intelligit mēs asluta
terrēnis. Pervinū nouū doctrina que indu-
cit ad appetitū celestium: hōies aslueri dili-
gere terrena nō sunt statū cogēdi ad celestia
2. Tercio legauit corpus iudeis: vt. i. ipm̄
crucifigerēt: et sic nostrā saluatiōē pfererent
Joh. ix. Terra. i. caro xpi de nra terrena sub-
stātia assumpta data ē i manū impñ. i. pyla-
ti siue iude. Corp⁹ aut xpi fuit sicut qdā sac-
cus diuin⁹ in quo erāt tria pcciosa inclusa. s.
sanguis: aia: et diuinitas. Xps igit de carne
sanguis: aia: et diuinitas. nre ignorātia cu-
bie frāgere. Augu. Ecce habes hūilitatis
exēplū: supbie medicamētū. De sanguine
fecit colliriū quo cecitatis nre ignorātia cu-
rare. Apoc. iij. Collirio unge oculos tuos
vt videas aiaz dedit in pñiū quo seruus res-
dimeret. Adar. xx. Fili⁹ hois nō venit min-
istrare: s. ministrare: et dā aiaz suā redēptionē
p multis. Deitas fuit balsamū quo fetores
nostre inuidie tolleret. Ecclē. xxiij. Siē
cynamomū et balsamū aro. odo. dedi. D
Quarto legauit patri spm̄. luc. xij. Pater
i man⁹ tuas cō. spi. me. In hoc dat nobis ex-
emplū q i man⁹ dei debem⁹ recomēdare spi-
ritū nostrū. Illd em̄ qd ē i manu dei ē secu-
ritas q sunt in manu dei: sunt secure ita erāt
nūq. p dñm. Joh. x. Mō rapiet eas qd p de
manu mea. Sēdo sūt deo pime traxit diu-
na vñs de fruant. Esa. xlix. Ecce in manibus
meis descripsi te: muri tui corā oculis meis
sp. Tercio sunt pcciosa: ita vt i ornamētum
dei assumant: sicut em̄ annul⁹ ornat manū
sic aie seroz quodāmodū ornat dñi: vñ diē do-
min⁹ de quodā magno pccore. Jere. xxij. Et
uo ego diē dñi: q. si fuerit iecōnias annul⁹
in manu dextera mea euellā eū inde. E
Quinto legauit panympm̄ xgini qm̄ dixit:
mulier: ecce fili⁹ tu⁹. Qd qdē voluit facere
triplici rōne. Prio rōne sui: dederat ei legē
Ero. xx. Monora patrē suū et matrē suā et.
Dicebat igit vt cōditor legis suā legē fua-
ret. Sēdo rōne nri: nos doceat q de patrē
tibz nostris nō em̄ iuita: et etiā i morte curaz
habeam⁹. Tercio rōne xgini. amittebat eni
filiū: et iō p solatione dimittebat sibi fides
lē discipulū: s. tñ qm̄ ei poterat eē solatio
illa dicit Bern. o qualis pmutatio. ioban-
nes cū iesu tradidit seruus p dñi: discipul⁹.
p magistro. fili⁹ yehedei p filio dei: purus
homo p vero deo. Sexto legauit latroni pa-
6.
li: li

Seria quarta septe hebdomade qua
dragesime, Sermo primus.

Uulneratus est propter
iniditates nostras: et tunc

iniquitates nostras: attrit? e ppe
scelera nostra. disciplina pacis
nostr? sup em: cuius liuore sanati sumus.
Esa. liij. Sicut dicit Hiero. Esayas. Mō tā
fuit ppheta q̄ euangelista. Videt em nō tā
pphetia terere de futuro q̄. ystoria scribere
de p̄terito. Vñ xpi passionē: pluriq̄ p̄ q̄m
gentos annos puidēs ēā sc̄apte describit
ac si eā p̄tialiter cōsp̄eriss? dī. vulneratus
est &c. Vbi p̄mo ponit q̄ ip̄a passio xpi valē
de fuit penosa cū dicit: vulneratus ē &c. Se
cūdo ponit q̄ fuit valde fructuosa cū subdit
cuius liuore sanati sumus. A Penā autē
xpi describit triplex. q̄ fuit vulnerat? attri
tus? & disciplinatus. Primo fuit vulnerat?: i.
vt redemptionis nostr? p̄cium de corpore
suo emanaret. Corpus em xpi erat rāq̄ sac
cū plenus thesauro: tanq̄ alabastrum ple
num vnguento: & tanq̄ apotheca plena bals
amo. B Homo em erat captiuus vulnera
tus: & feridus. voluit igit xps vulnerari vt
sacrus scideret & thesaurus inde exiret quo
captiuus redimeret. De isto thesauro dī. i.
Pet. i. Mō corruptilibus auro nec argento
redempti estis: sed precioso sanguine quasi
agni incontaminati & immaculati iesu xpi
fisi. De sacco vero in quo erat iste thesaurus
dicit puerb. viij. Sacculum pecunie secum
tulit. Inde saccum pleni misericordia sum
misse deus pater in terras. Sacculum inq̄ in
passione considit vt effundat qd̄ in eo late
p̄tuit nōstrum. Secundo corpus xpi erit rā
& alabastrum plenum vnguento & ideo vo
luit: vt illud multis vulneribus frangeret:
vt inde vnguentū pacisolum exiret quo vul
neratus curaret. Ita vnguentū p̄tebat sp̄s
fā dicens. Cant. i. Trabe me post te cur. in
odore vnguentorum tuorum. Ita vnguentū
ta sunt suauita: q̄ delectant corda: & sunt sa
nariua: q̄ curāt p̄tā. Ecclē. xxxvij. Angue
tarius fā faciet pigmenta suauitatis r̄vncio
nis p̄ficiet samaritia. Ita vnguentū sanat
est samaritan? vulnerat? vino & oleo impos
itū. i. sanguine christi qui fuit tanq̄ vinū in
sp̄tum patrem lētificauit: fuit tanq̄ oleus
inq̄ntum ip̄m ad misericordiam inclinauit.
Tertio corpus xpi fuit tanq̄ apotheca ple
na balsamo: & ideo voluit q̄ illa apotheca
aperiretur: vt inde balsamum efflueret quo

feridus sanaret. Tunc autem ista apotheca
 fuit apta qm vni militi laca latus eius xpi
 ruit. De odore eiusde balsami dr eccl. xxiij.
 Sicut cynamomũ & balsamum aroma. odo
 rem de. tc. **L** Dia q in balsamo sunt dictũ
 tur esse fructuosa: scz cortex. folia. semen. ⁊ liq̃
 Sic etia quicquid fuit in xpi virtuosus fuit
 scz cortex. id est corpus. folia. id est verba.
 Semen. id est eius anima in corpore semina
 ta. Liqueor id est sanguis preciosus. Scd
 chrius fuit attritus. Sicut eniz herbe res
 runt vt inde fiat emplastrum per qd apo
 stema frangatur ⁊ sanetur. Sic corpus xpi
 fuit attritũ vt inde fieret emplastrũ: q̃ tumor
 nostre supbie frangeret. Fit autẽ emplastrus
 de herbis flosibz. ⁊ speciebz aromaticis ali
 quo liquore infuso. **D** In xpo autẽ fuit ca
 ro tanq̃ herba. iuxta illud esat. xl. Omnis
 caro fenum. Fuit ania tanq̃ flos: quia flos
 valde pulchra ⁊ amena. Lant. ij. Ego flos
 campi. Fuit diuinitas tanq̃ species aroma
 rica. Fuit sanguis tanq̃ liquor infusus. Ex
 istis ergo factũ est emplastrum qd dz frage
 re tumorem nostre supbie. **E** Tertio fuit
 disciplinatus: ideo dicitur. Disciplina pa
 cis nostre sup eũ. homo deũ offenderat ⁊ i
 disciplinari debebat. Christus autẽ flagel
 lori voluit: ⁊ deũ sic pacificauit. Olim pax
 tribus modis initiabatur ⁊ firmabatur: scz
 percussione qd adinuicẽ se manibz percutie
 bant. Signi erectione: quia aliqua colinas
 vbi pilam lapideã erigerant. De istis duo
 bus dicit iohes vltimo. Percussit iohes in
 die illo sedus. Ecce percutio. Deinde subdit
 Et tulit lapide pergrandẽ dicens: ⁊ lapis
 iste erit vobis in testimoniu. ⁊ Tertio aq̃
 effusione. De hoc dr. i. Reg. viij. Hauserunt
 aquam ⁊ effunderunt in conspectu domini.
 Per quod volebãt innuere qd sicut de aqua
 nihil remanet cum effunditur nec substantia
 nec sapor: nec color. Sic si aliquis pacẽ non
 seruaret: nec de illo nec de his que ad ip̃s
 spectant aliquid remaneret. Et ergo ip̃us
 firmam pacem cum deo nobis acquireret
 fuit disciplinatus. percussus non tantum in
 manibus: sed etiam in pedibus fuit perfora
 tus. ⁊ in toto corpore flagellatus. Fuit etia
 tanq̃ signum eleuatus in crucem. Joh. xij.
 Si exaltatus fuero a terra osa trahã ad me
 ipsum. Fuit etiam insuper sicut aqua effu
 sus: quia nihil sibi remansit nec sanguis: nec
 aia: nec vita: nec vestis: nec familia. **F** Se
 cundo eius passio fuit fructuosa. Ideo dicit

2. **L**iuore eius sanari sumus. Corpus enim
 christi fuit in morte liuidum et nigrum. Apo-
 calip. vi. Sol factus est niger tanquam sacculus
 cilicinus. Fuit etiam rubicundus. Esa. lxiij.
 Quare rubrum est indumentum tuum. Iste
 liuor et nigredor rubedo nos omnes sanauit.
 Ideo signatur per moriunt. primo Adadach
 beorum sexto. Elephantis ostenderunt san-
 guinem mori ad accedendum eos ad prelium.
 Adorum autem sicut dicit Ambrosius. pi-
 mo est album postea rubrum postea nigrum.
 Sic christus fuit albus. id est innocens in to-
 ta vita fuit conuersatione. Fuit rubicundus
 in cruce per sanguinis effusionem. Et fuit
 liuidus et niger in morte. Unde poterat di-
 cere anima christi illud. Lenticorum primo.
 Nigra sum per corporis mei liuorem et des-
 formitatem. sed formosaper corporis mei
 mundiciam et puritatem. Sicut pelles salo-
 monis propter rubentis sanguinis effusio-
 nem. Pelles enim salomonis erant rubicun-
 di coloris. Per istos liuores sanari sumus.
B Homo quidem erat infirmus in ca-
 pite. id est in intentione que est caput ani-
 me. quia in his que faciebat non vanum in-
 tentionem habebat. Erat infirmus in corde
 quia habebat cogitationes noxias et vanas.
 Erat infirmus in pedibus. quia habebat af-
 fectionem immundam aut terrenam. Pes
 enim secundum Augustinum est affectus et amor
 anime. Sicut enim corpus vadit pedibus:
 sic anima vadit affectibus. Erat infirmus
 in toto corpore. quia habebat totam vitam
 mundanam et conuersationem vanam. **H**
 Et igitur christus suis liuoribus et suis
 vulneribus nos sanaret. Vultu primo vul-
 nerari in capite: vt sanaret nostras obliquas
 intentiones. Vultu vulnerari in manibus:
 vt sanaret nostras malas et remissas opera-
 tiones. Vultu vulnerari in corde vt sanas-
 ret nostras noxias et vanas cogitationes.
 Vultu vulnerari in pedibus: vt sanaret no-
 stras immundas et terrenas affectiones.
 Vultu vulnerari et flagellari in toto corpo-
 re vt nos omnes sanaret.

Eadem feria quarta sexte hebdomade quadragesime.

Sermo secundus.

Et calix nouus testa
mentus in meo sanguine qui
pro nobis effunderetur. Luce
xxij. Sanguis Christi qui
habet in

confirmatū nonū testamētū fufus est p no
bis vt nos redimeret atq; filuaret. A ho
mo quidē erat excludus a celo. includus i in
ferno siue in limbo. r edufus in exilio. 3do
fanguis xpi fufus est vt hoīem ad celū redu
ceret. de limbo extraheret. r in mūdo siue in
-1- exilio confortaret. Primo igit hō excludus
erat a celo: ideo fanguis xpi effusus est vt
ipm ad celū reduceret. 2a aī erāt
q hoīem impediebāt ne ad celū rediret. Pri
-1- mus est: qz porta celi erat claufa: qd signatū
est gen. ij. Per cherubin quē dñs ad ianuā
paradiſi poſuit vt ipam cuſtodiret. Scdm
erat: qz flāma erat quēda iter poſtra q hoīes
ab ingreſſu arceret. Unde ibidē dī. Et flā
meū gaudiū tē. p quā flāma ſignificat reat
tus r obligatio ad penā eternā cui homo
merito preuarcationis ſue erat obligatus
3a Tertiū erat iuſticia dei: qz multū erat ſeu
ra: que ſignificat pūmpheā bis acutā quā
cherubin in manu tenebat. Iuſticia em̄ dei
dicebat bis acuta ſiue qz corp? r aīas incide
bat. Siue qz de cōmiſſis r omiſſis rōnē qre
bat. 2 Ideo fanguis xpi fuit clauis dei
aqua dei. r pēu dei. Fuit clauis: qz ianuā
paradiſi aperuit. De illa clauē dī. Eſa. xij.
Dabo clauē domus dauid ſup humerū ei?
r aperiet r nō erit qui claudat: claudet r nō
erit q aperiat. Iſta clauis fm glo. fuit crux
xpi quā ipſe ſup humerū ſuū baſilauit: ideo
fanguis xpi clauis eſt paradiſi. Scdm fuit a
qua dei: qz ignē vehemētē gēbene extingit
qz vltēr? in bonos nō potuit pualere. Iſta
aqua eſt ſignata in aqua que de latere chriſ
ti emanauit. De qua pōt exponi illd. Ecē.
iij. Ignem ardentem ſz infernale. exting
uit aqua: ſz illa que de latere xpi effluuit.
Miero. Rūphea illa flāma r foris? pſiden
tia cherubin xpi exſtincta r reſerāt ſunt ſan
guine. Tertiū fuit pēu dei: qz diuine iuſtis
cie ſatificat. ps. Qd non rapui tunc exolue
bant quaſi di. rps. Adam fecit furtuz: ego
ſolui debiti. Cū cantat eccleſia in bñdictio
ne cerei pascalis. Qui p nobis eterno patri
ade debituſ ſoluit. Secundo homo erat in
cludus in inferno ſiue in limbo. r iō rps ſan
guinē ſuū fudit qui portas inferni pſegit
r ſanctos patres inde eduxit. Zacha. ix. Tu
quoq; in ſanguine teſtamenti tui eduxiſti
vinctos tuos de lacu in quo non erat aqua.
Legitur in hiſtoria ſcholatiſtica q ſalomon
habuit ſtructionem habentem pullum: quē
pullū ſalomō in quadā cauea vitrea nutrie

bat. Eū vero pater pullum ſuum habere nō
poſſet. Verē quēda de deſerto portauit. de
cui? ſanguine illā caueam ipſe linxit: cōti
nuo fracta fuit. r ſc pullū illum de cauea ex
traxit. D Iſte dñs eſt xps. q dīc in ps.
Ego aūt ſum vermis r non homo. Vermis
em̄ nō nāſcitur p gnationē carnalē: ſz de hu
more terre virtute radij ſolaris pducitur. Et
ſic patrē habet in celo ſz ſolē: r matrē in ter
ra ſz humorem. Sic etiā rps in celo hys pa
trem ſine matrē: r in terra matrē ſine patrē.
Pulli includi in caue: ſūt pſes incluſi i infer
nali cauea. Sed venit ieſus vermicul? r vir
tute ſanguinis ſui caueam fregit. r inde ſan
ctos patres adurit. ps. Corripuit portas ere
as: r vetes ferroſos confregit. Tertiū homo
erat excludus in exilio ſiue in mundo: iō rps
fanguinē ſuū fudit vt hoīes ibidē pſortaret
homo quidē erat mortuus: multis tribulati
onibus preſſus: ad pueritū ſe ad deū mul
tū durus: r a dyabolo in ſuiturē detē. 2
Ideo rps ſanguinē ſuū fudit. Priō vt hoīes
viuificaret. Leuit. xvij. Aīa omnis carnis i
ſanguine eſt. 2oec. vi. Viuificabit nos poſt
duos dies. In die terra ſuſcitabit nos. 3o
mus em̄ viuiſicati prima die paſſionis ſue.
r in ſcda die ſeſulture. Sed ſuſcitati ſum?
in tertia die reſurrectionis ſue. Legit q ſera
pens multum odit r pſequi pellicanum r
dum pellican? abſt intrat nidū r pullos occi
dit. Pellican? aūt rediēs trib? dieb? plāgit
pulos mortuos. Tertia aūt die cum roſtro
ſe vulnerat: r de ſanguine ſuo ſuos pullos af
pergit: ſic illi reſuſcitant. Ille pellican? eſt
xps q dicit in ps. Siſis factus ſum pellica
no rē. Serpēs eſt diabol? q hūanū gen? occi
derat. Sed xps in quinq; pibus vulnerari
voluit: ſic pullos ſuos mortuos. id ē hoīes
mortuos pctō viuiſicauit. Scdm ſanguines
ſuū fudit: vt hoīes tribulatos dulcoraret. r
ad conſolationē reduceret. hoc ſignatum eſt
Exo. xv. Ubi dñs pcepit moyſi q lignus in
aquaſ amaras mitteret: ſic eas dulcoraret
Breg. Si paſſio xpi ad memoriā reducitur
nihil eſt quod non equo aio tollerē. Bern.
Videntes anguſtias domini noſtri. leuiſi
ſtras portabimus. Reſert Ariſtote. q ſi ſiat
vas de cera noua r diligētē claudatur r in
mari ponat aqua q p poros intrabit dulcis
efficietur. 3ffud vas cereū eſt corpus domi
nicū. Sicut em̄ cera generat ex apibus ſiue
corruptione r commixtione: ſic caro chriſti
fuit generata a virgine ſine corruptōe. Fuit

aīe caro noua: qz nulla peccati vetuſtate vi
ciata. Fuit etiā clauſa clauē: qz nulla dyabo
lice rēptationi fuit apta: poſt ei? ſunt vulne
ra eius. Si igit noſtras amaritudines p re
cordationē r deuotōē in vulnera ei? miſeri
mus: mox i dulcedinē ſuſurret. heb. xij. Re
cogitate eū q talem ſuſtinuit a pctōib? ad
uē. ſemetipſos contradicōē vt nō fatigemini
animis veſtris deficientes. Tertiū xpus ſan
guinē ſuū fudit vt corda dura ad pñiam frā
geret. hoc ſignatū ē. Mat. xxvij. vbi dī. ter
ta mora eſt: petre ſciſſe ſunt monumēta ap
ta ſunt: et multa corpora ſcōd? q dormierant
ſurrexerūt. Et quo dāſ iſtelligit q ad memo
riā dñice paſſionis. illi q erant terra: aman
do. ſterrenā debēt moueri ad amādum cele
ſtia. Illi q erāt duri ſicut petre dñi frangi p
cōſtrictionē eoz monumēta. i. oza debēt ape
riri p cōfeſſiones: r mortui. i. mortalia pctā
debēt exire r exurgere p ſatiffactionē. Re
perit quoddā gen? adamātis qd nō frāgit p
cuſſione nec ignis aduſtione nec p aliquam
rps iueterationē. Frāgit aūt ſanguis inſu
ſione. ſic multi ſunt q ad pñiam nō frangunt
nec p diuinā pminationē ſiue ſagellatōem
nec p ſpūſſci internāſ inſpirationem: nec p
etatis longā inueterationem. Frangunt au
tē p dñici ſanguinis meditationē archētu
rē. Quarto fudit ſanguinē ſuū: vt hoīes de
manu dyaboli liberaret. Iſta liberationem
fecit prudēt. dyaboli aſtutia decipiendo.
Decepit ei eū fm aug. tāq; murē: qz tēdē
crucem tanq; muſcipulaz in qua poſuit ſan
guinē tanq; eſcam. vñ dicit Augu. Venit re
deemptor r victus eſt deceptor: r quid fecit
redēptor captiuatoz noſtro retendit muſci
pula. i. crucē ſuā: r poſuit in ea eſcam. ſ. ſan
guinē ſuū: ille aūt effudit ſanguinem nō de
bitoris: ſz redēptoris ppter qd reſceſſit a de
bitorib?. Scdm aūt Breg. decipit em̄ eū tā
q pſice: qz poſuit exteri? carnē r ſanguines.
interi? aūt occultauit ferreū hamū. i. diuini
tate: dyabol? aūt voluit cape eſcā carnis: r
capere hāmo diuinitatis. Uñ iob. xxxij. dī.
An extrahere poteris leuiatā hāmo r fune
ligabis linguā eius. Scdm vero Remigū
decepit eū tanq; auem. Uñ exponens illud
verbū Job. xl. Numqd illudus ei quaſi auis.
dicit illudus: qz illuſus eſt diabolus in mor
te xpi quaſi auis. nam xps ſua carnis mor
talitate abſcondit diuinitatem vt laqueum
quo eū velut aūt improuidam prudenti irre
ſuit muſcipula. Reſert valerius q dorēſes

r athenieſes dñi adinuicē decertarēt codr?
rex athenieſum de euētu belli appollimem
reſoluit. Qui rſidit q ſi ſe occidi pmitteret
gens ſua victoriā obtineret. Eū hō hoſtes
illd oraculū audiuiſſent. pcepit ne aliq;
regē athenieſum tangeret: ipſe ergo ne co
gnosceret ruſticā hābitū accipiens r ſar
mēta aſſumēs in humeris ad hoſtes pſeſſe
ibiq; quēdā militē cū ſalce pūcās ab ipſo
eſt occiſus. quo cognito dorēſes memores
oraculi fugerūt r athenieſes victoriā habue
rūt. Iſte rex fuit xps q me a demonib? co
gnosceret hābitū ſeruī accepit: ſarmenta. i.
crucē in q fuerūt diuerſa ligna i hūeris hā
iulauit: r ſic mortu? fuit. ſi enīz demones ip
ſuz cognouiſſent: nūq; occidi eū pcurāſſent
i. 2o. i. Si em̄ cognouiſſent nūq; dñm glo
rie crucifiſſent. Per ſuā aūt mortē demo
nes fuerunt expoliati r victi. 2o. i. Expo
ſians principatus r ptates tradidit pſidēs
ter palam triumphans illos in ſemetipſo.
In die cene dñi. Sermo primus.
Robert autem ſeipſum
p hō r ſc de pane illo edat r de
calice bibat. i. 2o. xi. Si ali
quis dī aliquē cibū cape opz videat r p
ber ſi cibis ille ſit ſan? r ſi ſtomach? ſit bene
diſpoſit? ſi em̄ hō nō faceret cib? eſt magis
ſibi in nocuētū q in pſciū. 2o. i. Uñ aūt ille
celeſtis nō eſt pbādus: qz ſp eſt bonus: ſz hō
eſt pbād? ſi bñ ſit diſpoſitus ſeu parat? vñ
nō dirit. pber aūt hō iſtū cibū: q pber ſeipm
hō. Breg. Sicut cibis corporis cū ventrē
inuenerit diuerſis hūoribus occupatū am
plius ledit r magis nocet. nullū pſtat auxi
liū. ita cib? ſpū alis etiā ſi aliquē reperit ma
lignitate pollutū magis eum pdit: nō ſai na
tura: ſz vicio recipiētis. A Morādū autem
q ille q dī hūc cibū ſuſcipe dī tria pbare.
Primo ſeipm quātē ſit puritatis: r iſta pur
ritas attendit qm ad manus quibus mi
niſtrat: qm ad os qd ſuſcipit: qm ad
cor in quo recipit: manus qd dñt eſſe mun
de r innocētes. ps. Lauabo inter innocē
tes man? meas r circūdabo aſtrare tuū dñe.
iō ſicut dicit Diony. Sacerdos accēſſurus
ad cōſecrādū lauat digitos qd pctā venia
lia deſignant: ad inuēdū q nō em̄ a magnis
ſed etiam a paruis peccatis debet eſſe mun
dus. Debet igitur habere manus mundas.
i. munda opera. qui enīz opera immunda
nō eſt dignus ſangere nec recipere illud ſa
l: b: iij

eramentum. Reg. vi. q. oza a deo p-
cussus est eo q. archa dei manibus suis reti-
git: et assignat iudei rone: q. in nocte pcedē-
ti iacuerat cū vxore sua. Si igit ille p-
cussus est q. iacuerat cū vxore sua: quia p-
cussione dignus est q. facit cū meretrice: si ille etiā p-
cussus ē q. iacuerat cū vxore p-
pria: et qui indigne te-
nuit archā dñi lignea: qua p-
cussione dignus est: qui indigne carnē xpi recipit verā. Si il-
le qui archā tenet et archā iuuaret ne pas-
teret ruinam: qua p-
cussione dignus est qui
lenat corpus christi ad p-
ncipiendum in latrinā. i. in conscientiam immundā. **S**e-
cundo debet habere os mundum per quod
suscipit: et maxime a duobus peccatis: detrac-
tionis et gulostatis. Unde dicit. i. Cor. xi.
vbi ap-
ls loquit de hoc sacramento dī. cōue-
nientibus nobis in vñ. f. ad eccliam. audio
scissuras esse: ecce p-
ctm detractionis: et infra.
Alius quidē efurit. alius aut ebrius est. ec-
ce p-
ctm gulostatis. p-
mus. f. detractor est
sicut carnis: scds. f. gulostus est sicut porcus
iō dī. Adar. vii. Molite scdm dare canibus
q-
tum ad p-
m: nec p-
ctis margaritas an-
te porcos: q-
tum ad scdm. **E**t tertio de-
bet habere cor mundum in quo recipit: q. cū
iste cibus sit splendor et speculū sine macula
non habitat nisi in mēte pura. Sap. vii. In
animas sanctas se transfert. Cant. ii. Qui
pascitur inter lilia. i. inter pura corda. Au-
rus autē p-
cit ipm in terram: q. hz cor ter-
renū amando terrena: luxuriosus p-
cit ipm
in lutum: q. hz cor immundicijs plenū: sup-
bus p-
cit ipm adventum: q. hz cor v-
tosum i. ambitione et superbia repletum. Secundo
dē p-
bare corpus dñi cum quāte sit maie-
stas. In ipso etiā sacramento totus xps con-
tinet q-
tum ad corpus. sanguinem: aīam spi-
ritum humanū: et deitatem veram. Accipiendo
igit eius corpus verum corpori mysticovni-
mur: et bonoz operū principes efficiuntur: vñ
dī. i. Cor. x. Panis est frāgimus: nōne p-
recipatio corporis dñi est. De hac p-
cipatioe
dī in ps. Participē me fac de oīm timē. te.
et custo. mādā. tua. **R**ecipiendo etiā san-
guinem ab omni impuritate cōsciētie mun-
damur. heb. ix. Sanguis xpi emundabit cō-
scientiam nostras ab operibus mortuis ad
seruendū deo viventi. Recipiendo etiā aīas
ab omni servitute redimimur. Johā. x. Bo-
nus pascor aīam suam ponit p-
oibus suis
redimendis. Adar. xx. Filius hominis non
venit ministrari: sed ministrare et dare aīas

2

3

2

3

2

3

3

4

igitur sunt illi qui marchas violententer aufe-
runt: quia vitā christi cum violentia abstul-
erunt. Ingrati sūt similes illis qui bñficiū
nō cognoscunt: q. tales tantum bñficiū pas-
sionis non agnoscunt nec aliquid servitiū
impendunt. Reciduiantes sunt similes illis
qui merces auferunt. Christus enim aīas
nostras sanguine suo redemit et emit. Et iō
ille qui ad peccatū reuertit: animā cūpram
sibi auferre conatur. Illi vero qui immūda
mente recipiūt corp⁹ xpi: ipsi quātum est in
seipsis in latrinam projiciunt. **S**ecundo
debet p-
bare digne recipientiū fructū quan-
te est utilitatis. Que ddes utilitas attendit
in vita et in morte. In vita enim est dimissus
nobis et in memoriale passionis christi et i me-
dicamentum curationis. **P**rimo habem⁹ igit
triplex memoriale passionis dñice. Unū est
in visu: scz passio christi depicta. Et illud de-
bet affectum nostrum multum mouere. Se-
cundū est in auditu: scz passio xpi audita vñ
predicata: et illud debet nos mouere magis
Tertiū est in gustu: scz passio xpi in hoc sa-
cramento tam veraciter et tam singulariter
exp-
sa: et illud debet nos mouere maxime.
Secundum dimissum est nobis in medica-
mentum nostre curationis. Est em medicina
efficax contra omnes infirmitates nostras
sicut patet in illa oīone. Purificet nos qd
dñe sacramēta que sumpsim⁹ et c. **E**t ei
medicina curatiua: q. sanat oēs morbos vi-
cior. Unū dī sit ablutio scelerū et c. Est medi-
cina confortatiua: q. roborat et p-
firmat in sa-
nitate recepta: iō subdit: sit fortitudo fragi-
liū. Est medicina p-
seruatiua q. p-
seruat ho-
minē ne iter cadat. Unū subdit. sit p-
mundi
picula firmamētū. Est medicina meliorati-
ua: q. viuos et mortuos ad meliōrē statū p-
ducit. Unū subdit. sit viuos atq. mortuos
fidelium remissio oīm peccōz. **S**ecundo
autē attendit hec utilitas in morte. Uia enī
quā aīa de corpore decedēs est facta uia
tenebrosa. Job. xix. In calle meo tenebras
posuit. Est via periculosa. Unde. ps. In via
hac qua ambula. abscon. superbi laqueum
mibi. Est viatorga. iñ. Regum. xix. Bran-
dis tibi restat via. Est via ignota. ps. Uias
ciuitatis habitaculi non inuenerunt. Quā-
do igit corp⁹ xpi amab⁹ decedentibus da-
tur portat secū lucē ad tenebrosē uie illumi-
nationē. Johā. vii. Ego sum lux mundi.
Ite eiūsdē. xij. Ambulate dum lucē habetis
ne tenebre vos cōprehendant. habent secus

4

1

2

3

2

3

4

pugiles ad hostium defensionem. Job. xix.
Pone me iuxta te: et curvis manus pugnet
contra me ps. Si ābulauero in medio vmbre
mortis nou timebo mala qm tu mecum es.
habēt secū cibū ad cōfortationē. ps. Panis
cor hoīs confirmet. iñ. Reg. xix. Ambulauit
in forti. cū illius vsq. ad montes dei oreb.
habet secum ductorē ad vie directionē. Ad i-
chee. ii. Ascendit iter pandēs an eos. ps. De-
duxit eos ad portum voluntatis eorum.

Eadē die scz in cena dñi. Sermo. iij.

In cena facta cum diabo-
lus iam misisset in cor vt traderet
euz iudas symonis scariothis sur-
rerit a cena et posuit veltimenta sua. iohan.
xij. Quando amici abinuicem separant cō-
sueverunt adinuicem epulari. Sic etiā chri-
stus sciens q. debebat ab ap-
lis recedere pri-
mo voluit cum eis cenare. Unde dicit Luce
xii. Desiderio desiderauit hoc pascha man-
ducare vobiscus anteq. patier. **A** In hac
cena autē xps assumpsit psonam amici. p-
sonam serui. et psonam epi. Primo quidā as-
sumpsit psonam. amici in hoc q. taz familia-
riter et amicaliter cum eis comedere volu-
it. In hac autē euag. comedit christ⁹ agnus
paschalem. Quomodo autē comedi debe-
bat determinat. Ero. xij. vbi dicitur. Mō co-
medetis ex eo crudum quid nec coctū aqua
sed assum tm igni. Caput cum pedibus tñi
restitis vorabit. Edent autē carnes no-
cte illa assas igni et azimos panes cū lactu-
cis agrestibus. Primo igitur nō debz come-
di ex eo q. crudum quid nec coctū aqua: sed
assum tantū igni. Duo ibi phibentur. scz q.
non comedat crudus nec coct⁹ aqua. Tertiū
p-
cipit. f. q. igne asseret. Cruda em caro multi-
lo igne excocta nō est sapida. Caro vero li-
ta licet cocta: tñ non est adeo sapida. caro ve-
ro assata et est igne cocta et ē sapida. **B** Il-
li igitur comedūt crudum q. habent cor cru-
dum. i. non est excoctum igne amoris. Illi co-
medūt liqū q. habent cor lixum. id est insipi-
dum non sapidum sapore deuotionis. Illi
comedunt assum: qui habent cor excoctū per
amorē et sapidū p deuotionē. **E** Iste igit
agnus fuit triplici igne assatus. Et ideo nō
debet comedi crudus: nec lixus: sed assatus
Fuit ergo assatus igne amoris. De q. igne
dicitur Luce. ii. Genem veni mittre in terra
ram. Igne doloris. Teneorum primo. At-
tendite et videte si est dolor sicut dolor me-
i. i. iñ

1

3

3

Exime passionis, ps. Igne me examinasti
 2. D. Secundo dicitur comedi ei caput cum in
 ref. et pedi. Caput istud agni est? diuinitas
 i. cor. xi. Caput xpi deus est. Pes ei est
 caro ipsi? qd est natura infirma in ipo, intesti
 na eius est anima eius. ista oia debemus vorare
 id est p veram fide nobis incorporare. fuerunt
 autem quidam heretici qui dixerunt ipm non ha
 buisse diuinitatem. isti non comedebant caput. i. diui
 nitatem. Alij dixerunt ipm non habuisse veram
 carnem humanam: sed fantastica de celo delata
 isti pedes non comedebant. i. ei? carne p veram
 fide sibi non incorporabant. Alij fuerunt qui di
 xerunt ipm non habuisse animam rationalem: sed di
 uinitate loco anime. isti intestina non vorabant.
 id est animam p ei? veram fide sibi non incorpora
 bant. Nos igitur caput cum pedibus in intestinis
 voramus. i. de ei? diuinitate carne et anima
 3. deliter et catholice sentiamus. **E** Tercio
 dicitur comedi cum lactucis aggregatis. i. cum ama
 ritudine de peccatis oibus. Morada autem qd
 quidam sunt qui sumunt istas lactucas integras
 quidam peritissimas quidam succum ipsarum. Est enim
 quedam amaritudo supficialis. qda pcor dia
 lis. et qda mixta cum lachrymis. Sunt enim qdas
 qui habent de peccatis quedam supficialem
 dolorem qui attritio dici potest. isti sumunt
 istas lactucas integras seu pfectas. Talis
 attritio peccatorum non plene iustificat re. v.
 Percussisti eos non doluerunt attriuiti eos
 et renouerunt accipere disciplinam. Alij sunt q
 omnia peccata sua in mortuario: memorie
 sue congerunt et pistillo laboris minutatim
 conterunt. Et talis dolor contritio appellatur.
 Isti sumunt istas lactucas contritas. Et
 talis contritio vulnera peccatorum sanat. **O**ree. ix.
 Sanabo contritiones eorum: diligam eos spora
 nec. Alij sunt maioris pfectionis qui scilicet
 peccata non solum sibi conerunt sed etiam lachrymas
 emittunt. isti sumunt agnum cum succo lactuca
 rum. i. cum abundantia lachrymarum. **B**reg.
 in moral. Carnes cum lactucis aggregatis sunt
 edende ut cum corp? redemptoris nostri accipi
 mus nos p peccatis nostris in fletibus affligamus.
 quatinus ipsa amaritudo penitentie
 absterget a mentis stomacho puerse humo
 rem vite. Quarto dicitur comedi cum paupibus
 azimis. i. cum panibus? non fermentatis. **S**cdm
 Breg. panes sine fermento comedit qd opa
 bona sine corruptione vane glorie facit. **E**l h
 eundem. Qui opa sine admixtione peccati exhibet
 ne peruerse diripiat qd qm recte dispensat.

Quibus p incorporatione dicitur. **S**acrifica
 te de fermento laudem. De fermento namq lau
 dem imolat qui deo sacrificium p rapinam pa
 rat. Vel ille sine fermento comedit: qui se a
 mala societate custodit. i. **L**oz. v. **A**ddicim
 fermentum totam missam corrumpit. Vel ille azima
 sine fermento manducat: qd metis et corporis pu
 ritate suat. i. **L**oz. iij. v. **E**pulemur non in
 fermento veteri. i. in veteri puerfatione. neq
 in fermento malicie et nequicie: sicut in azimis sin
 ceritatis et veritatis. **S**cdm rps assumptus
 psona feruit in eo qd pedes seruu suorum lau
 uit. Lauit autem corporales pedes et spirituales.
 Corporales autem lauuit in exemplo et documentis
 in exemplo qd habuit. **A**n ipse dicit. **E**t
 emplum dedi vobis vt quendamodum ego feci
 vobis: ita et vos faciatis. **I**sta autem tara hu
 militate petri? horruit dices. **N**on lauaui mihi
 hi pedes in eternum. **C**ui respondit iesus. **S**ino
 lauero te: non habebis preter meum. **T**unc petrus
 timore et amore percussus obtulit laudando pe
 des man? et caput. **S**ed rps eum corripuit di
 cens et asserens qd non indiget lotione capitis
 nec manuum: sed tantum pedum. **P**er cas
 pur intelligitur interio. p man? opatio p pe
 des non affectio. Duo autem prima: scilicet opatio
 in interio in petro munda erat et lotione
 manuum vel capitis non indigebat. **D**ebat enim
 intentione in oibus recta et operatione munda
 Affectio autem in petro in ceteris scilicet sepe
 aliquo puluere terrene affectionis aspergitur
 ideo indiget lauere. **A**ug. **I**psi humani af
 fectus sine quibus in hac mortalitate non uiui
 tur pedes sunt vbi et humanis rebus? afficimur
 vt si dixerim? qm peccata non fecim? nosmetip
 sos seducimus et decipim?. **S**cdm lauuit pe
 des in documentum vbi docuit et ostendit qd pre
 lati debent lauare subditos. **T**unc enim pedes
 lauauit: qm platus vbi et exemplo subditorum af
 fectus purgat et munda. **S**epe autem ptingit qd
 pedes non lauatur: aut qm man? est inquinata:
 aut quando aqua est turbida et immunda.
 aut quando immundicia in pedibus est inuetera
 rata. **I**psi tribus de causis subditi pedes
 non lauatur. **P**rimo qm man? platur. i. opa eo
 rum sunt immunda. **E**ccl. xxiij. **A**b immundo
 quid inuandabit. **B**reg. nazarenus. **A**dm
 dari pri? oportet: et sic alios munda. **S**apientem
 fieri pri? et sic alios facere sapientes. **I**u
 men efficit et ita alios illuminare. accedere ad
 deum: et sic alios ducere ad deum sanctificari.
 et sic alios sanctificare. manus habet
 re rectas: et sic esse recti consilij et rectum da

re consilium. **S**cdm quando aqua est immunda.
 2. Aqua immunda est amor mundi. de qua dicit
 Jeremias. Quid tibi in via egypti vt bibas
 aquam turbidam. **T**alis enim aqua non lauat: sed
 inquinat. **A**ugu. Quisquis es qd es in mundo
 ad te venit qui fecit mundum. vt eripiat te de
 mundo. qd adhuc aliqua delectatione te re
 tineret mundus tempore esse immundus. **A**n
 aliqua necessitate retinet te mundus habitat
 in te qd munda immundus et eris mundus. **T**er
 3. tio qm ipa macula pedum et nimia frequen
 tatione efficit nimis tenax et inueterata. unde
 dicit eeccl. xxiij. Qui baptizatus a mortuo. i.
 qui lauat a mortali peccato. et iterum qui tangit
 mortuum qd perficit eius lauatio. **P**etri. ij.
 Facta sunt eis postea prioribus deteriora.
Corrigit enim eis illud veri puerbii. **V**el
 lut canis reuerfus ad vomitum: et sus lota
 in volutabro luti. **S**cdm lauuit pedes spirituales
 aqua sui sanguinis. de qua lotionem dicit
 Apoc. ij. Lauent stolas suas et dealbauent
 eas in sanguine agni. **E**t quo igitur
 sanguis xpi habet dealbare videtur qd habeat
 virtutem lactis et non sanguinis. **T**ac enim san
 guis est in vberibus decoctus. **S**anguis xpi
 decoctus fuit in corpore suo et in corde suo. **I**n
 corpore suo: igne amoris. **T**am vehementer enim
 in suo corpore ebulluit qd apertis lateribus
 cum impetu emanauit. **I**n corde vero sunt duo
 vbera. i. intellectus et affectus. **D**ebet autem ex
 coqui in vberibus intellectus p meditationem. et
 in vberibus affectus per deuotionem. **E**t sic san
 guis xpi est decoctus in corpore suo p amore
 in corde suo p meditationem. **E**t affectus ver
 ritur in albedine et alias nras dealbat et munda
 dat. **A**poc. i. Lauit nos a peccatis nostris in san
 guine suo. **K** Ad lauandas nras alias rps
 fecit spirituale lixiuum: in quo pro aqua posuit
 sanguinem preciosum. i. **I**o. v. **I**de est qd venit
 per aquam et sanguinem iesus xps. **P**ro cinere
 amaritudinis penarum. **P**s. **E**linere tanq panem
 manducabam. **P**ro igne calefaciente amoris im
 mensum. **I**o. xij. **E**u dilexisset suos qd erant
 mundi: in fine dilexit eos. **S**ed qm lixiuum
 erat nimis forte. **T**u ppter nimiam cinerum
 amaritudinem. **T**u ppter nimiam ebullitionem
 2. **I**deo rps illud lixiuum duplici aqua tempera
 uit. i. aqua lachrymarum qua in cruce effu
 dit. vt habet **M**eb. v. **E**t aqua regenerationis qd
 de eius latere emanauit. sic ergo ex tali lixiu
 o sic facto et composito ex aqua sanguinis.
 sic comixto ex cinere amaritudinis. sic cale
 facto ex igne amoris. sic temperato ex aqua la

chrymationis et regenerationis lauat pedes
 omnium. i. effectus omnium. **T**ercio accepit
 3. psona episcopi: qm scilicet panem et vinum in corpore suo
 transubstantiauit. et apostolus preterea cōficiendū
 transubstantiā dedit. **E**t ista est maior po
 testas qd vnq data fuerit alicui. **E**t est
 quedam prās dei magna facere de aliquo ali
 quid. sicut qm fecit hoīem de terra: et eū de
 hoīe. **E**t alia dei prās maior: scilicet facere de
 nihilo aliquid. sicut qm dñs fecit de nihilo
 celum et terrā. **E**t alia prās dei maxima face
 re scilicet vt ita dicamus de creatura creatorem
Ista prātem non dedit angelis sed sacerdoti
 bus solis: qd diuina virtute panem et vinum in
 corpore et sanguine xpi conuertit. unde euseb.
Visibilis sacerdos visibiles creaturas i cor
 pus et sanguine xpi verbo suo secreta prāte
 comutat. **I**llo scilicet verbo qd dicit sacerdos. **I**
 hoc est corpus meum. **A**d **N**on igitur debet
 aliquis attendere ad visum suum: qd visus pu
 taret se videre colorem panis: et tñ non est ibi
 panis. **N**ec ad gustum suum: qd putaret se senti
 re gustum panis: et tñ non est ibi panis. **N**ec
 ad tactum suum: qd putaret se tangere substantiam
 panis: et tñ non est ibi panis. **N**ec ad olfactum
 suum: qd putaret se sentire odorem panis: et vini
 et tñ non est ibi panis nec vinum. **S**ed debet
 attendere ad auditum suum: qd audit. **H**oc est
 corpus meum. ita est per oīa vt auditur. hoc
 signatur est **B**ene. xxv. in ysaac qm bñdixit
 iacob. **F**uit enim deceptus suus visus: qd oīu
 li ei? caligauerat et ipm non cognouit. **F**uit
 deceptus olfactus suus qui credidit sentire
 odorem vestimentorum esau: et erat odor vestimen
 torum qd induerat iacob. **F**uit deceptus gustus
 eius: qd credebatur se comedere de venatione
 esau et comedebat de venatione iacob. **F**uit
 deceptus tactus ei? qd putabat se tangere ma
 nus esau et tangebatur manus iacob. **S**ed tñ
 auditus quo vocē iacob audiuit non fuit des
 ceptus: immo dixit. **V**ox qdē vox iacob est.
 sic etiam in isto sacramento oēs alij sensus pre
 ter auditum decipiuntur. **E**t ideo oēs fideles
 qui audiunt. **H**oc est corpus meum. ita esse fir
 miter et veraciter credere debent.

In die parasceues. Sermo primus.

Licet iesus qd omnia cō

summata sunt vt consummaretur
 scriptura dixit scilicet. **I**lli autem sponsa
 giā plenā accito yfopo circumponētes obtule
 runt ori eius. **E**u ergo accepisset iesus accito
 dixit: consummatum est. **E**t inclinato capite

tradidit spiritum. Johā. xix. A Xps in vita sua iudeis dederat multa salutifera documenta: exhibuerat multa sanctitatis exēpla. Contulerat multa beneficia atq; miracula sed hodie miseri iudei p documentis dederunt xpo dura verba. Pro scis exēplis dederunt ei duriora verba. Pro beneficiis dederunt ei durissima crucis tormēta. Non restabat aut nisi vna pena. s. vt ipm felle & aceto potaret: sicut in auctoritate supra posita habetur. In qua quidē auctoritate tria ponuntur ex pre xpi: vnu ex pre iudeor. Nam ex pre xpi primo ponit eius seruens charitas cū dicit. scio. Scdo cōsummata veritas cū dicit cōsummatū est. Tercio magna pietas cū subdit. Et inclinatio capite tradidit spm. Quarto ex parte iudeor magna crudelitas in hoc q sibi ad bibendū potexerūt acetū. 1. B Circa primū notādū q in hoc q iesus dixit scio: eius seruens charitas designatur. Non enī stitabat aqua: sed salutem nostrā. Non stitabat vinū: sed pfectū nostrū. Mō stitabat aliquē liquorē sed nrm amorē. Ver. Sctio aut xps nō doleo. O dñe quid scis. si de vestrā salutē vestrā. gaudū vestrū. plus aīaz vestrāz q corporis ppiū cruciatus me teneret: si nō mei: saltē vestri miserrimi. 2. Ista aut xpi charitas tam intrā oēs alios amores superat & excellit. s. amorē naturālē matrimonialē. socialē. & aīalem. Amor naturalis est que est inter patrē et matrē & filiū. Et istū amorē amor xpi excellit. Nulla enī mater filiū suū tantū dilexit q tū hodie xps nos amauit. Esa. xlix. Nūquid obliuiscī pōt mater infāntē suū vt nō misereat filio vteri sui. Et si illa obliuiscī fuerit ego tū nō obliuiscar tui dicit dñs: ecce in manibus meis descripsi te muri tui corā oculis meis semp. Nunq fuit aliqua mater q tantū filiū suū diligere vt nomē suū in manibus suis pingi vel scribi faceret: vt sic die ac nocte memoratū ei haberet. Xps aut die ac nocte in manibus suis scriptos nos portat vt semper memoriā nostri habeat. Et illa scriptura nō fuit facta cū calamo: vel atramēto. vel in pargamento: sed calami fuerūt acutissimi clauī. Atramentū eius sanguis preciosus scriptores iudei peruersi. pargamentū caro manū xpi. Scdo excellit amorē matrimonialē: q est inter virū & vxorē. Et hoc in duobus. Primo in hoc q si vxor fornicat vltorius a viro suo nō recipit. Sed si aīe nostre xpi spōsum deserit & diabolo adultero cō-

sentiūt. xps eas penitētes recipit. ideo in cruce manus extēsas tenet. ad inuendū pēdies ad se reuocatos prius amplexatur. Bere. iij. vulgo dicit. Si dimiserit vir vxorē suā: t ab ea recedēs duxerit vtrū alterū nūquid reuerit ad eū vltro. nūquid nō polluta & cōtaminata erit mulier illa. Tu autē fornicata es cū amatoribus multis: tū reuertere ad me et ego suscipiā te dicit dñs. Scdo 2. est aliqua vxor q haberet maculas in corpore vel in facie & nō possit ab alijs emundari nisi vir vulnerari se faceret & in suo sanguine se balnearēt vxor: nō est aliquis vir qui vxorē suā intātū diligeret vt ista sustinere vellet. Aīe aut nostre que erāt xpi spōse maculas pēdēs erāt plene: ideo xps in quinq; partibus se vulnerare fecit et sanguinē suū fudit in quo spōsa sua balneauit: t ab oībus maculis mūdāta fuit. & hoc est qd dicit Ephe. v. Viri diligite vxores vestras sicut et xps dilexit ecclesiā: tradidit semetipm pro illa vt eam scificaret mūdās eā lauaczo aqua verbo vite: vt exhiberet sibi gloriofam ecclesiā nō habentē maculā neq; rugā aut aliqū hīdī: sed vt sit scā et immaculata. Tercio amor xpi excellit amorē socialē qui est inter amīcū et amīcū. Nullus homo inueniretur qui veller mori p suo inimico: vir autē inuēnit qui veller mori p amico: sed p amico bono. i. simplici & fideli & innocētē decepto forte aliquis morti exponeret. Mos igit nō erat? iusti neq; boni sed crām? impī & dei inimici: tū xps p nobis mori voluit. & hoc est qd dicit Ro. v. Eū adhuc infirmū esse mus xps p impīs mortuū? Vir enī p isto qd morit. Mā p bono forsitā qd audeat mori. Eōmēdat aut dē suā charitatē in nobis: qm cū adhuc pēdēs esset mus xps p nobis mortuū? est. Posset aut dici q xps habebat vnu amīcū. Idē patrē: & vnu suū & paritris inimicū. s. gēns humanū. Et igit xps inter istos pacē faceret se mediator interposuit. i. xpi. h. Unus est mediator dei et hoīm homo xps iesus q dedit semetipm in redēptionē p oībus. Sepe enī contingit q qn aliquis inter duos rixantes interponit ab vtroq; vulnerat. Sic et xps vulneratus fuit a patrē. Esa. liij. Propter zelus populi mei percussī eū. Vulneratus fuit etiā ab homine. Zacharie. xij. Mīs plagatus sum in domo eorū qui diligebāt me. Quarto amor xpi excedit amorē aīalem qui est inter aīam

et corpus. Aīa enī intātū diligit corpus q ab eo separari renuit. & omne corpis laborē fugit & vitat. Aīa autē xpi intātū aīas nostras dilexit q a corpore suo p nostra salute voluit separari. Jo. i. Aīam meā pono pro ouibus meis. Intātū dilexit q passa est corpus suū cū multa leticia in quinq; partibus lacerari: vt sic precū nre redēptionis abundāter efflueret. vnde in sua psona dicit propheta. Eōdīstī faccū meū & circumdēstī me leticia. D Scdo ponit consummata veritas cū dicit. cōsummatū est. Cōsummata quidē & cōpleta fuerūt oīa predicta. s. de sua natiuitate. & sua cōuersatione: & de sua passione. hodie quoq; cōsummatū fuit corpus suū. consummatus fuit sanguis suus. Corpus quidē cōsummatū fuit: immo consumptū: q oīa ossa sua appebāt & dinumerari poterāt. ps. Dinumerauerūt oīa ossa mea. Nec mirū si corpus suū sic fuit cōsummatū q fuit tribus disciplinis grauissimis flagellatū. Est enī quedā disciplina q fit cū virgis: & ista est fortis: q carnē frangit. Est alia q fit cū spinis duris & ossa pforādo pertingit. Est alia q fit cū ferreis instrumentis: et ista est fortissima: q aīam a corpore excutit. Ista triplici disciplina fuit corp? xpi flagellatū. ideo totaliter cōsummatū. Primo enī corp? xpi fuit flagellatū virgis seu funibus nodosis qn pylat? ipm ad colūnā fecit ligari & flagellari. & illa talis flagellatio totum corp? vulnerauit. Scdo xps fuit vulnerat? cū spinis: qn scz spinis durissimis & acutis fuit coronat? & illa talis flagellatio fm ber. os capitis pforauit & vsq; ad cerebrū peruenit. & fm Chryso. mille pūctis caput ei? implet. Et si dicat q nō videt possibile q spinē capitis os cū durū potuerūt pforare. dicēdū q hoc nō fuit factū fm naturā sed fm volūtātē diuinā. nec est hīc ei qd dicit Jo. xix. Os nō cōtinuetis ex eo. q os ei? capitis nō fuit cōtinuū: ligis fuit perforatū. Tercio fuit flagellat? cū istrumētis ferreis id est cū clauis acutis. et illa talis flagellatio aīam a corpore excussit. math. xxvij. Iesus autē clamās voce magna. s. p nūmō dolore emisit spm. Scdo et? sanguis fuit cōsummat? q tot? fuit a corpore euacuat? & Oīa enī opā sua fecit dñs in numero & pōdere et mēsurā. vt habet Sapi. xi. Excepto ope nō stre redēptionis. ibi enī nō seruauit numerū & s. vnam vel duas guttas sanguinis sui

daret cū tū vna sola sufficeret. Mō seruauit pondus: vt. s. vnam libram vel vnciā vna es funderet. Mō seruauit mēsurā: s. totū dedit totū fudit. ps. Copiosa apud eum redēptio. Berni. Profus copiosa: q nō gutta sanguinis: s. vnda fluminis per quinq; partes corporis emanauit. & Tercio ostēdit magna compassio & magna pietas in eo q dicit. inclinatio capite tradidit spm. Adagna qdes pietas: q iudei spm xpi ab eius corpore violēter cum multis supplicis expulerunt. ps. Vtm faciebāt q quere. aīam meāz. Et hoc autē q dī inclinatio capite tradi. spm. Quidā volunt dicere aīam principalē sedem habere in capite sup hoc tū inter sapiētēs fuerit quattuor opinionēs. Quidā enī dixerunt aīam esse in capite: & hoc ppter illā auctoritatē q dī Berni. i. Inspirauit i facie eius spiraculū vite. Illa enī ispiratio nihil aliū fuit q aīe infusio. Alij dixerunt ipam esse in corde & hoc ppter illā auctoritatē q dī. Adar. xv. De corde exēit male cogitatōes. Cum enī cogitatōes exēit ab aīa. si cogitationes exēit a corde: ergo aīa est in corde. Unde hier. in epā ad fabiolā queris vbi principale sit aīe. Plato in cerebro. xps mōstrat in corde. Alij dixerūt ipam esse in sanguine: & hoc ppter illud qd dī. Zeuif. xvij. Aīa omīs carnis in sanguine est. Alij dixerunt ipam esse in toto corpore & in qualibet parte totam: & hoc ppter illud. n. Reg. i. Adhuc tota aīa mea ē in memetipso: nō enī dixit: est in capite meo vel in corde vel in sanguine meo: sed in memetipso. i. in corpore meo. B Iudei igit volentes aīam xpi cruciari: vidēt istā qntuor opinionēs saltē ipo facto sciuisse. Pri mo ipsam animam cruciauerunt in capite: q fuit spinis coronatum. Anselmus. Coro natus incedebat: sed ipsa sua corona cruciatus est: quia mille punctis eius speciosissimum verticem vulnerauerunt. M Se 2. cundo cruciauerunt ipam in corde: scilicet quando fuit iurta cor in latere vulnerat? vt si ibi forte aīa remansisset: cruciatū sentiret verum cum tripler sit amor: scilicet sermonis cordis operis. Christus ostēderat nobis sermonis amorem in sapienti predicatione amorem operis in miraculorum exhibitōe quid restabat nisi ostēderet amorem cordis quem ostēdit in lateris apertione. Berni. Clauis penetrās. clauis referās factus ē mihi qd videam p foramen: clamat clauis clamat vulnus. Qd omps deus verus est in

3. **Pro** mūdū sibi recedat. Tercio cruciauerunt ei aiam in sanguine. s. qñ davis acutis eius venas aperuerunt et totum sanguinē euz dolentē extraxerunt: ita q corpus ei remāsit in cruce totū aridum sicut lignū. An ps. Aruit tanq testa dñi mea. Frex ossa mea sic cremū atuerunt. tassimilāt corpus suū. xps cremio t teste. nā testa q prius erat humida postmodū ab igne fit arida. Sicut cremiū est lardum adultum a quo ois pinguedo recessit: sic corpus xpi in cruce fuit sicut testa: q ab oibus suis humoribz fuit ericcātū: et fuit sicut cremiū: q toto sanguine suo fuit euacuatū. 4. **Quarto** affixerūt aiam i toto corpe: q a plāta pedis vsq ad dñicē non fuit in eo sanitas. Cruciat fuit in toto corpe. s. in pre suprema media. et ifima. nā i pre supma fuit spmīs coronat. i. media fuit ad colūmā ligatus et flagellat in ifima fuit pedibz pforatus et cruci affixi vbi magnū dolorē sensit. et q locus erat nervosus: et q vñ pes sup aliū posuit. et q grossis clavis pforat et q inirebas elauatis pedibz totū corp. 5. **Quarto** pōit ex pre iudicioz magna pueritas. q os xpi aceto potauerūt. due magne rusticitas. 6. **res** ori xpi hodie facte fuerūt. Una ē qñ acētū dederūt sibi bibere. scda qñ iudas ore suo turpissimū os xpi osculari pspicit: sic hodie duos rusticitates mlti faciūt ori xpi. Quidā ei adhuc dant sibi acētum. i. opera praua. ps. Eracerbavit dñm peccō. Eū em xpi ori dederunt dare vinum suauē. i. opera bona deo placita dant sibi acētum. 7. **Secdo** sūt adhuc qdam q cum iuda os xpi osculant. Quattuor enim psonē xpm osculate fuerunt. nam seips osculata fuit mater eius qñ eum infāntē in suis brachijs baiulabat: sepe ipm osculabatur et hoc in signum amoris. Osculatus est eū etiam symeon. qñ. s. in vñas suas eū accepit et istud osculus fuit signū reuerētie et honoris sicut qñ qñ manū vel pedes epi osculat. osculata fuit eū maria magdalena. et hoc i signū recōciliatōis: sicut qñ inimici ad pacem veniunt se mutuo osculant. Osculat fuit eum iudas: et hoc in signū pñitōis. sicut et 3. ab osculat est amasan. n. Reg. xx. Quicumq igitur hodie osculat xpm videat qñ osculet. Ille em q nullum habet odiū et rancorē: s. ad deum et primum sincerū amorē osculat euz maria. Ille q ad xpi passionē multa reuerentia et deuotione et lachrymarū effusione affici

tur: osculatur cum symeone. ille qui prius erat deo inimicus: sed in ista quadragesima est sibi reconciliatus. osculatus cū magdalena. Ille qui hodie crucifigitur osculatur et in pascha in mēsa altaris cum xpo epulatur et post pascha ad petā reuertitur. osculatur cū iuda proditore. magna enī proditio est hodie xpo osculum dare et in pascha in mēsa xpi comedere. et postea de domo cordis sui xpm expellere et inimicū xpi capitālē. demonem in cor suū introducere. Talibus xps potest dicere illud quod dicitur in ps. Tu vero homo vñanimis dur meus et notus meus qui simul meū dulces capiebas cibos in domo dei ambulā. cū cōsen. Et sequitur. Veniat mors super illos et descēdāt in infernum viuentes.

¶ Eadem die. s. parasceues. Sermo. ij.

Aspice et fac secundum

1. **Aspice** et fac secundum exemplar qd tibi in monte monstratum est. Exodi. xxv. Xps est tanq liber exemplaris. ad cuius exemplū totā vitam nostrā debemus deducere et ipsam corrigere. Ecclesia quoz officia sua et obseruantias suas ab isto libro extrahit. maxime autē i hac die ecclesia i officio multa mystica facit q ab illo libro extrahit et ideo supradictū verbū pōt esse verbū dei patris ecclesiā alloquētis et dicētis. aspice et fac hūm exemplar qd tibi in mōte mōstratū est. 2. **Videamus** igit que sunt ista mysteria q ecclesia hodie facit et q ab isto libro extrahit. Primum est: q altaria sunt denudata. Altare quidē est xps qui hodie fuit suis vestibus denudatus. Habebat em xps tria genera vestimentoz. Primo habebat vestes materiales quas ferebat: sicut ceteri hoies istis fuit denudatus. vnde. ps. Diuiserunt sibi vestimēta mea. habebat em vestimētū scz corpus ppriū qd est vestimētū aīe. Istō vestimēto hodie anima xpi fuit spoliata et suo corpe denudata. 3. **Jo. xix.** Et inclinat capite tradidit spm. Habebat etiam vestes spūales. i. suos aplos qui xpm vestiebāt et orabant. Esa. xlix. Vno ego dicit dñs: q his oibus velut oramento vestieris. Istis vestibus fuit xps denudatus: q fuit oibus aplis derelictus. 3. **Jo. xvi.** Ecce venit hora et iam venit et dispergamini vñusquisq in pāria et me solū relinquitis. 4. **Sed** em est q ecclesia tribz diebz mortē xpi plāgit tenebras facit. ad innuendū q sol tribus hois

tenebris se induit et mortem xpi deplangit. Vel ad innuendū q triplex creatura mortē xpi deservit. s. pure corporalis: sicut terra q cōtremuit: et sol qui obscuratus est. Pure spūalis: sicut angeli. Esaie. xxxij. Angeli pacis amare stebūt. Et cōposita sicut homo: vide licet apli et scē mulieres. Vel tribus diebz ois ecclesiā plāgit: et eo q tribus diebus et duabus noctibus xps mortuus iacuit. 3. **Tertio** est cāpane nō pulsant: ex eo q oēs campane hodie siluerūt. Xps em habebat xij. cāpanas: id est. xij. aplos. Quar vna venitur fracta fuit. s. iudas. Et remāserūt. xi. Inter quas erat vna ceteris grossior: scz petrus q semel tam alte sonuit q eius sonus sup angelos ascēdit: qñ dixit math. xvi. Tu es xps filius dei viui. Ista campana hodie sonū pdidit qñ xpm negauit. Similiter et ceteri apli sonū pdidērūt qñ xpm relinquerūt. Alia cāpana fuit xps q in hac vira nō cessauit sonare. i. predicare. Tandē eleuata est in cāpanā crucis et ibi dedit sonū pie cōque: stionis in auribus pñis cū dixit math. xxvij. Deus me? deus me? vt qd dereliquisti me. Dedit sonū amoris in auribus matris cum dixit 3. **Jo. xix.** Mulier ecce filius tuus. Dedit sonū magni doloris in auribus humanis cū dixit 3. **Tre. i.** Vos oēs q trāstis p viā: attēditē et videre si est dolor sicut dolor meus. Tanti sonuit ista campana q rauca facta fuit. ps. Laboraui damās rauce facte sunt fauces mee. Tandē ista campana fuit fracta et in quinqz pres pforata. et tūc omni nō siluit et sonū diuinit. Alia campana fuit virgo brā q tam dulciter sonuit q filius dei ad eū sonū venit qñ ipa dixit. Ecce ancilla dñi fiat mihi. Tam dulciter sonuit q iohēs baptista ad eū sonū in vtero matris tripudauit. Ista cāpana hodie ferro doloris perforata fuit: et ideo sonū perdidit. Luce. ij. Et tuam ipsius aiam pertrāssit gladius. Alia cāpana fuit vniuersas creaturaz q dat triplicē sonū. 1. **Dei** potētia ex sua magnitudine. Dei sapiētiam ex suo cordi. Dei bonitatē ex sua bonitate. Ista cāpana hodie intantum siluit q ex toto cōfusa fuit. Ber. Ad hoc peccatū expauit tota machina mundialis: et fere in antiquū chaos redacta sunt vniuersa. Unde et iā philosophi vidētes edipsum solis contra naturam fieri dixerūt. aut oido nature peruerit: aut eleuata mentitur. aut deus nature patitur et elemēta sibi cōpariuntur. 2. **Quartū** est

quia tabule hodie percutiūt. Ista autem percussio tabule representat clamorē crucis qui clamat iudeoz maliciā et xpi innocētiā. 3. **Secdo** representat clamorem sanguinis qui clamat p nobis et cōtra nos. Nam p nobis clamat perēs a patre mīam. Iob. xij. Ac cessasti ad sanguinis aspersiōē meli? loquētem q abel. Clamat autē cōtra hoies terre meū: neq inueniat in te locū latēdi clamor meus. Latet em sanguis xpi in eoz membris: qñ nō habet de eo recordatiōē. In eoz voluntate: q nullā habet deuotionē. In eoz voluntate: q nullā habet deuotionē. 3. **Tertio** sonus tabule representat sonū qui fuit in inferno. siquidē xps claustra inferna lia confringebat. ps. Qui contriuit portas ereas: et vetres ferreos cōfregit. Angeli valenter clamabāt. Tollite portas principes vestras et. Sācti patres iubilabāt. Dānas ti qui tibi reliquebant stebāt. Demones vlu labāt. et sic cōmīctus erat sonus stentiū et sonus gaudentiū. i. Esdr. iij. Non poterat cognoscere quisq vocē clamoris letitū: et vocē stetus populi. Quarto son? tabule res presentat strepitū armorū quē fecerūt iudei in captione xpi. Exierūt em ad ipm capient dum cū armis fustibus et laternis et gladiis. Quinto sonus tabule fit ad excitādū tristitiā et merorē. Hodie qdā ecclesia oēs sonos leticie tacet: et facit tristitiā sonos. Mā tacet sonū campanē et facit sonum tabule. Tacet lectiones: et facit lamentationes. Tacet cantus leticie: et dicit cantus merorū et tristitie. 4. **Quintū** est: q passionē alioz scōz celebramus cū gaudium passionē autē xpi agimus cū lamento. Cuius ratio est: q alij scī passi sunt ppter se. vt scz per suā passionē acquirāt gloriā celestē. et ideo in sua passio ne ex eo gaudent q ad eternā beatitudinē pueniunt. Xps autē nō est passus ppter se: vt scz gloriā acquireret quā habebat: sed ppter pccā nostrā delēdā. Alia ratio est: q fleuit hodie sol qñ obscuratus est. Fleuit terra qñ contremuit. Fleuerūt sancte mulieres. Luce. xxij. Filie iherusalē nolite flere sup me. Fleuerūt apostoli. Unde cantatur. Tristes erant apli de nece sui dñi. Fleuit petrus. Math. xxvi. Egressus foras fleuit amare. Fleuit brā virgo doloris gladio perforata. Fleuit xps. Math. xxvi. Tristis est anima mea vsq ad mortē. Fleuerūt angeli Esaie. xxxij. Angeli pacis amare stebūt.

Flemus et si possibile fuisset deus pater vi-
dens filium suum tam ignominiose tracrari.
Ergo inter tot fletus nullus debet gaudere
¶ **S**ecundū est: qz missa hodierna nō habet prin-
cipiū nec finē: qz introitus nō dicit: nec cū
benedicamus dño finit: ad innuendū qz qui
est principium et finis a nobis recessit. Et
etiā ille qui est in tribulatione non indiget
benedictione: sed cōpassione. 7 ideo nō dic-
tur benedicamus dño. Non habet etiā ista
missa mediū: qz sacra hostia nō cōsecratur.
et eo qz vera hostia. i. xps est hodie oblata.
¶ **S**eptimū est: qz circa crucem ter genua
flectimus vt illū honoremus qui ter fuit p
nobis illulus. Sab herode qui veste alba in-
duit eū. A militibus qui ipm spinis corona-
uerūt. Et a iudeis qui sibi in cruce existēti
insultauerunt. Facimus etiā ipm officiū. in
lingua greca et latina: qz iste due lingue ipm
cōfitebantur et adorāt. Lingua vero hebraica
ibi flet: qz iudei xpm non cōfitebantur. 10
¶ **O**ctauū est: qz ante crucē totaliter nos pzo-
sternimus et postea osculamur. Ipse enim
ppter nos se pstravit vsqz ad terre successio-
nem. Phil. ij. Semetipsum exinanivit for-
mā serui accipiēs. Vsqz ad terre habitatio-
nē. Baruch. iij. Post hec in terris visus est
et cū hoibus cōuersatus est. Vsqz ad terram
per mortis deiectionē. Jere. xvi. Fortis im-
pegit in fortem: et ambo pariter corruerunt.
Vsqz ad terre penetrationem. Ecce. xxiij.
¶ **P**enetrabo inferiores partes terre et inspi-
ciā oēs dormiētes: et illuminabo oēs spēra-
tes in dño. 3 Monū est: qz hodie ecclesia
p oibus orat. Quis ratio est: qz hodie xps
fuit valde pius in parcendo: qñ dixit Luce
xxij. Pater dimitte illis: qz nesciūt quid fa-
ciūt. Fuit valde liberalis in largiēdo: qz ad
modicā petitionē dedit latroni celus. Fuit
valde largus in donādo: qz nō guttā: sed to-
rum sanguinē p nostra redemptione dedit
ps. Apud dñm mīa et copiosa apud eum res
dēptio. Ideo ecclesia ad similitudinē xpi
est hodie multū liberalis in orādo: et multū
pia in parcendo. 4 Decimū est: qz hodie
fideles ecclesias oēs et altaria sanctoꝝ visi-
tare cōsueuerunt. Quis ratio triplex est.
¶ **P**rima est: qz illa talis visitatio representat
visitatiōē aploꝝ et sanctarū mulierum que
crebro sepulchrū dñi visitabāt. Scōda: quia
xps hodie oēs fctōs qui fuerūt a principio
mūdi vsqz tūc p̄sentialiter visitauit dū ad
limbū descendit. Luce. i. Visitauit nos oēs

er alto. Tertia ratio est: qz sancti debet hodie esse liberales: qz hodie de carcere fuerunt liberati. Si quis em de carcere liberaret et ad imperiū sublimaret illū diē multū dāset: et in illa die multum liberales esset. Merito igit fideles scātōs hodie vīstāt: ut ab ipsīs de carcere liberatis: et in imperiū celeste sublimatis bīficiā obīrere valeāt.

Sabbato pasche. Sermo primus.

Enit maria magdalene

et altera maria videre sepulchrum.
Mat. vl. A Magna dignitas
est septimi diei eoq̃ fabbatum appellatur:
q̃ in eo tota trinitas requiescit. Nam pater
in opere creationis quod fuit opus infinite
potentie ꝛ attribuit patri: requieuit ad om-
ni opere qd̃ patrarat. Filius in opere redem-
tionis qd̃ est opus sapientie ꝛ attribuit filio
requieuit in monumento inuolutus syndo-
ne. Sp̃s sanctus requieuit hodie in uirgine:
q̃ ceteri apli ꝛ mulieres a gratia sp̃s sancti
cecidērūt. In uirgine aut̃ ipsa gratia ꝛ fides
firma permāsit. Quia igit hodie xps in se-
pulchro requieuit: ideo sc̃e mulieres fre-
quenter ipm̃ uisitat̃. modo vt corpus eius
inungerent. modo vt ipm̃ mortuū desceret.
modo vt ipm̃ sublatū inquireret. ideo dicit
in autoritate premissa. uenit maria magda-
lena ꝛ. Circa igit sepulchrum dñi tria sunt
notanda. Primo quale fuit eius sepulchrum.
Secundo qualis fuit eius sepultura. Tercio
qualiter nos cum eo sepeliri debemus. **B**
Circa primū notandū q̃ sepulchrum xpi fuit
nouū. sicut dicit Mat. xxvj. Et hoc fuit
triplici de causa. Primo ne crederet q̃ non
ipse sed alius surrexisset. It̃a ratione tan-
git Ambro. in li. de uirginibz dicens. Bea-
tus matheus monumentū nouū dixit ne
monumēto ueteri alius surrexisse crederet
Secundo ppter reuerentiā xpi. It̃a rationem
assignat Aug. dicens. Sicut in uetera marie
nemo ante eū ꝛ nemo post eū fuit: ita etiam
in isto monumento nullus ante eū ꝛ nullus
post eum fuit. Tercio ad significandū q̃ qui
xpi corpus uult recipere debet habere nouū
statem in corde. Corpus quidē nostrū mo-
do est nouū in iuuentute. modo uerustū in se-
nectute. modo patridū in morte. Sp̃s aut̃
nō debet taliter variari. sed debet semp
in melius renouari. **E** Sūt tñ quidā quoz
p̃s est uerustus ꝛ l̃i malicia. unde mo-
der ap̃s. i. cor. v. Expurgate uet̃ semēti

[illegible]

rant. Alij ppter amorem glorie ne ipam per
dant. Ista sunt quatuor sara ingentia que
dñt monumentum cordis claudere. ne illud
aliqua pctā possint intrare. Dicit tñ idem
Berñ. q̄ duo prima. s. pudor: dolor: nō sūt
fortia capit ad resistendū: q̄ sepe pudor fo
laciū multē de peccantiū multitudinē: dolor
de aliq̄ hui⁹ mundi consolariorē. validissimū
aut ad resistēdū peccati. amor dñi est vris
pfectis: impfectis vero timor supplicij. **B**
Quarto monumentū xp̄i fuit monumentū
iusti. i. ipius ioseph d̄ erat vir iustus t bon⁹
vt d̄ Luc. xxiij. Voluit aut̄ rps sepeliri nō
in monumento pylati: s. iusti. Primo ad offē
dendū q̄ rps nō requiescit nisi i corde iusti
En Amb. sup̄ Luc. Bñ rps in monumēto
iustivoluit sepeliri vt habeat fili⁹ hoīs vbi
caput suū redinet. Xps em̄ nō desit in aio
auari cū sit spinosus: s. nec in aio luxurios⁹
cū sit lutosus: nec in aio glori⁹ cū sit v̄tiosus
i aio iusti cū sit floridus: iuxta illd̄ Lan.
i. **E**cceulus noster floridus. Secundo ad in
nuendū q̄ nō debeat amplius p peccato
ribus immolari. natus em̄ fuit iter duo ani
malia: q̄ hoīes bestiales facturus erat sp̄s
rituales. Vixit inter peccatores vt eos iusti
ficaret mortuus est inter latrones vt vnū lu
crificaret: sed hodie requieuit in monumēto
iusti: nō em̄ voluit amplius peccator cō
fortia: q̄ p peccatis amplius moriturus nō
erat. Rom. vi. Xps resurgens ex mortuis
sibi nō moriet̄: mors illi vltra nō domina
bit. Tercio ad innuendū q̄ s in hac vita
sūt mixti boni t mali post mortē tñ per se
erunt boni. s. in celoz: p se erunt mali. s. in
fernoz: per se erunt medio crit̄ boni t me
diocriter mali. s. pueri qui erunt in lybo.
Secundo videndū est qualiter christus
fuit tumulatus. nam ipse fuit syndone inuo
lutus vt dicitur Luce. xxiij. Fuit vnguento
confecto ex myrra: t aloes inunctus: vta
putredine seruaretur: vt habetur Johā. xij.
Fuit limbeis cum aromatibus ligatus: vt
habetur ibidem. **I**d̄ Per ista autē signi
ficantur illa que debent habere illi qui cor
pus christi volunt recipere. **C**orpus enim
christi dicimus esse tanq̄ candorem eternū
sap. vij. Candor est enim lucis eterne tanq̄
panem angelicum. ps. Panem angelorum
manducauit homo: tanq̄ carbonem diuinū
Iohannes Damascenus. Diuinū carbonē
assumamus vt ignis eius quod est in nobis
fuerit desideriū assumens eam que ex car

done agnitionis inflāmet nostra peccata: et illuminet corda nostra: ē enī tāq̃ celeste electura q̃d p̃fecit celestis vnguentum facies pigmēta sanitatis in q̃m igit̃ corp̃ xpi ē can-
 3. doz eternus requir̃ magnā mēris puritates: et hoc signat p̃ syndone mūdā. Q̃n dicit ibi glo. syndone munda inuoluit iēsum q̃ pura mente cū suscepit: in q̃m est panis angelic⁹
 4. d̃s accipi cū deuota oratōe. hoc significat p̃ aromata. Apoc. viij. Ascēdit fumus aromatum. i. incensoz de oratōib⁹ sanctoz de manu agni corā deo: in q̃m est carbo diuin⁹
 5. d̃s accipi cum mente ab omni humore vicio- rum desiccata: sicut enī ignis nō inflāmat li-
 6. gna humida: s̃ desiccata: sic et carbo diuin⁹ nō inflāmat corda nisi q̃ inuenit ab humo-
 7. rib⁹ vicioz desiccata: et illud significat per aloes q̃ h̃z virtutē desiccatiuā in q̃m est ce-
 8. leste electurariū requir̃ corda a cibis noxijs. i. a peccatis euacuata. et illud significat per
 9. myrrham que est amara: et significat contri-
 10. tionem que oīa peccata expellit et euacuat.
 11. 3. Tercio videndum est qualiter debemus cū xpo sepeliri spūaliter. Dicit enī aposto-
 12. lus. Roma. vi. Consepulsi enī sumus cum christo: sepulchrum autem illud in quo de-
 13. bemus sepeliri est ip̃a religio: in qua ip̃e re-
 14. ligiosus spūaliter debet mori et sepeliri. Af-
 15. similari autē debet religiosus mortuo quā-
 16. tum ad plura. R. Primo q̃m ad cēsum
 17. sicut enī mortuus nihil habet p̃prium sic et
 18. religiosus nihil sibi debet retinere: sed i cō-
 19. muni diuidere: quilibet laycus d̃s dicere il-
 20. lud Job. i. Nudus egressus suz de vtero ma-
 21. ris mee et nudus reuertar illuc. Religiosus
 22. autē debet esse nudus in ingressu: nihil sibi
 23. retinere: nudus in p̃gressu vt nihil possideat
 24. nudus post egressum vt nihil in morte post
 25. se relinquat. Secundo debet assimilari q̃-
 26. rum ad sensum et mortuum. sicut enī mortuus
 27. suaf̃ sēsu et mortuus: sic et religiosus d̃s cē mor-
 28. tuus q̃m ad delectatiōes q̃ ad sensum car-
 29. nis p̃tinet: et sicut mortuus nō mouet motu
 30. p̃prie: sic alieno: sic verus religiosus non d̃-
 31. duci motu p̃prie volūtaris: s̃ ad imperiū sui
 32. superioris seu rectoris: et sicut mortuus se
 33. mouet nō cōradicit. sic et religiosus d̃s pla-
 34. to se regēti nō d̃dicere: s̃ in oīb⁹ obedire. vñ
 35. de dicit Efa. i. Dñs aperuit mihi aurē ego
 36. aut non contradico: retrorsum nō abij. Tercio
 37. d̃s assimilari q̃m ad domiciliū. q̃ sicut
 38. mortuus clauditur in sepulchro: sic religio-
 39. sus debet esse clausus i claustris: sicut mor-

tuus nō erit de monumento nisi ad iussione
 dei q̃n sibi dicit. Surgite mortui venite ad
 iudiciū. sic nec religiosi debēt erire claustra
 sine iussione prelari. et sicut mortui nō mu-
 rant q̃n trāsfertur de monumento in monu-
 menti. sic nec religiosus debet mutare
 q̃n trāsfertur de monasterio in monasteriū.
 Quarto maxime debet assimilari mortui p̃p-
 4. ius illud Ro. vi. Si cōplacari facti sum⁹
 similitudini mortis illius. i. xpi. simul et res
 resurrectionis erimus. In morte enī xpi aīa
 fuit corpe separata: aīa t̃ caro deitatis fue-
 5. rit vnite. sicut in vero religioso aīa debet se-
 parari a carne. s. vt carni nō cōsentiat in ali-
 quo amore carnali. aīa t̃ caro debet deo
 esse vnite. aīa p̃ amore. caro per incorruptio-
 nem vt possit dicere cū p̃pheta. Cor meū et
 caro mea exultabūt in dñi viuum.

Et dō die. sabbato pasche. Sermo. ij.

Aspiculus mirrhe dilect⁹

f. meus mihi inter vbera mea cōmo-
 rabis. botrus cypri dilectus meus
 mihi in vineis engaddi. Lati. i. A Virgo
 beata in xpi passione multā habuit amari-
 tudinē. ideo dicit. Fasciculus mirrhe etc. In
 sua autē resurrectione multā habuit leticiā
 et exultationē. ideo subdit. Botrus cypri di-
 lectus me⁹ mihi in vi. enga. In cypro enī na-
 scit vinū optimū q̃d est letificatiuū. In vi-
 neis engaddi nascit balsamū odorifer⁹. Vi-
 cit ergo virgo beata. dilectus me⁹ fuit mihi
 mirrha amaritudinis in sua passione: sed
 fuit mihi vinū iocunditatis et balsamū odo-
 ris in sua resurrectione. Et sic p̃p̃ q̃ in vberis
 bis p̃positis duorū tangunt. i. amaritudo do-
 2. loz quā brā virgo habuit in filiū passionē.
 et gaudium cordis q̃d habuit in eius resur-
 rectione. Circa primū tāgunt tria. Primo
 magnitudo amoris cū dicit. dilectus meus
 Secundo magnitudo doloris cū dicit. fascicu-
 3. lus mirrhe. Tercio magnitudo deuotionis
 cū dicit. inter vbera mea cōmorabit. Circa
 primū notandū q̃ beata virgo dilexit filiū
 sapiēter et discretē: q̃ saluationē humani ge-
 neris p̃posuit passioni filiū sui: quia enī in
 t̃me diligenter. quāvis sciret q̃ ip̃e in sua
 passione multos dolores haberet. nunq̃ ta-
 men voluit sibi dissuadere ipsam passionem
 propter humani generis saluationem. Mō-
 4. randum autem q̃ in corde virginis pas-
 gnabant duo amores et duo dolores. Duo
 amores erant amor filiū: et amor humani

generis. Amor filiū volebat xpm pati. amor
 humani generis volebat ip̃s pati: s̃ in amor
 generis humani sup̃auit amorē filiū. Sicut
 pugnant duo dolores. i. dolor quem habebat
 2. turā erat de morte filiū et dolor quem habebat
 de nostra p̃ditione: s̃ dolor quem habebat
 de nostra p̃ditione sup̃auit dolorē quē ha-
 bitura erat de morte filiū. Vñ poterat dice-
 re cū aplo illd̃ q̃ d̃ Phil. i. Adhiviuere
 xps est mori lucrū: ac si dicat. vita filiū mei
 3. vita cordis mei est. mors vero sua est lucroz
 generis hūani. Secdo ponit magnitudo do-
 4. loz sui: cum d̃. fasciculus mirrhe. Adh̃ rha
 enī est amara. fasciculus igit̃ mirrhe ē collectio
 passionum xpi: quaz̃ consideratio magnus
 p̃stabat sibi dolorē. ip̃e autē dolor causabat
 in ea et rōne filiū. et rōne sui: et rōne suppli-
 5. cū. L. Causabat q̃dem in ea dolor et rōne
 sui: q̃ mater erat: et naturaliter dolet mater
 6. de afflictōe filiū. Secdo ex eo q̃ erat tota ma-
 ter. q̃ enī dolor diuidit in multis: minor in
 vñis i singulis: s̃ enī aliq̃ mater filiū am-
 7. rit: dolorē suū cū patre condiuidit: et iō ra-
 lis dolor et tali diuisione quodāmodo minui-
 tur. Virgo autē beata cū nullo dolorē suū
 diuidere potuit: q̃ null⁹ pater ibi erat. Ter-
 8. tio ex eo q̃ erat vnica matri s̃ aliq̃ mater fi-
 liū p̃didit solationē accipit q̃n alios h̃zel
 habere sperat. virgo autē Maria nullum ha-
 bebat alium: nec se habere sp̃abat. Vñ pote-
 9. rat dicere illud. ij. Reg. i. Sicut mater vñcū
 amat filiū: ita te diligebas. Quarto ex eo q̃
 10. p̃p̃s erat ad videndū. q̃n aliqua mater audit
 filiū suū mortuū multū dolet: s̃ q̃n horribi-
 11. li morte ip̃s audit fuisse occisū: magis do-
 let. q̃n vero an oculos suos videt filiū suū
 occidit maxime dolet. Virgo igit̃ brā in mēso
 12. dolorē vulnerabat q̃n videbat filiū suū occi-
 di et horribili morte necari: et an oculos suos
 13. hec oīa fieri. Quinto ex eo q̃ erat ad adiuu-
 dū. impotēs magna consolatio est alicui ma-
 tri q̃n filiū suū i sua morte osculari et ample-
 14. rari: et adiuuare p̃p̃t: hec autē in nullo filium
 suū poterat: tūc adiuuare. audiebat enī cum
 15. scire et nō poterat ei porum porrigere: vide-
 bat ip̃m vulnerib⁹ plenū. et nō poterat vulne-
 16. ra alligare: aspiciēbat ip̃m sanguine plenū
 et nō poterat lintheo extergere. videbat ip̃s
 17. male captū teneri: et ip̃m non poterat libera-
 18. re. videbat ip̃m caput male tenentem et non
 poterat sustentare. videbat ip̃m in cruce s̃e-
 19. tē et non poterat lachrymas extergere. vide-
 bat ip̃s expirasse et nō poterat amplecti: nec

osculari. videbat sanguinem in terra afflue-
 20. re: et non poterat recolligere. et iō poterat di-
 cere illud. i. Regū. i. Adulter infelix nimis
 ego sum. Serto ex eo q̃ nullum habebat
 21. iutorium: q̃ om̃es apostoli eaz̃ reliquerāt
 ideo non habuit nec ip̃a nec filius adiuan-
 tem in tribulationibus illis. Eccl̃. li. Rei
 22. spiciens eram ad adiutorium hominum: et
 non erat: nec aliquē compatiēte. ps. Susti-
 nui qui simul p̃stibat et non fuit: nec aliquē
 23. consolantem. Unde sequit̃: qui consolaret
 et nō inueni. Secūdo causabat ille dolor in
 ip̃a: ratione filiū: multus enī dolet mater q̃
 24. amittit filium bonum et sapientem: et sibi in
 omnibus obedientem: ip̃a vero amittebat
 filium: de quo ip̃a dicit. Ego mater pulchre
 dilectionis et timoris et agnitionis et sancte
 25. spei. Amittebat quidem filium matrem taz̃
 dulciter diligente: ideo dicit. ego mater pul-
 chre dilectionis filium matrem tam humil-
 26. liter reuerentem et filialiter timentem: ideo
 subdit: et timoris filium in cruce matrē tam
 27. feliciter agnoscentem: iō subdit et agnitionis
 filiū erga matrē tam piū et clementem: iō
 28. subdit: et sancte spei. D. Tercio causabat
 ip̃e dolor rōne supplicij. videbat enī filium
 29. suū pati penā ignominiosam: q̃ iter duos
 latrones tanq̃ latro fuit postus. penā acer-
 30. bam in locis neruosis: et maxime sensitiuis
 fuit vulneratus et p̃foratus. penā diuturnā
 31. q̃ ab illa hora noctis qua cap⁹ fuit. vsq̃ ad
 horam nonam qua expirauit in supplicijs:
 32. et doloribus sp̃ fuit penā iniūstā: q̃ sicut d̃
 33. i. Pet. ij. Peccatū nō fecit nec inuētus ē do-
 34. lus. in ore eius. Et q̃ virgo beata fuit tanta
 amaritudie plena. poterat dicere illd̃ ruth.
 35. i. Me voceris me noemi. i. pulchram: sed vo-
 36. cate me mara. i. amaram: q̃ amaritudine re-
 37. pleuit me om̃p̃s. L. Tercio ponit magni-
 38. tudo sue deuotionis: cū d̃. Inter vbera mea
 39. commorabit. In anima tria sunt vbera: s̃ il-
 40. cet memoria: intelligentia: et volūtas. Inter
 41. ista tria vbera beata virgo istum fasciculum
 42. mirrhe. i. collectionem penaz̃ filiū suū porta-
 43. bat. in memoria p̃ continuam recordationē
 in intelligentia p̃ assiduā meditationes. et in
 44. voluntate p̃ mellissimam deuotionem. Secdo
 45. ponit magnitudo gaudiū q̃d ip̃a habuit de
 filio in resurrectione: cū dicit. botrus cypri
 46. Non solum autem de hoc ip̃a gaudio est
 sed etiam om̃es creature: s̃s superiores: me-
 47. die: et inferiores. Supiores. i. angeli gausti
 sunt p̃pter nostraz̃ redēptionem: p̃pter suā

reparatione: et propter christi glorificationem: ideo dicitur Job. iij. In illa die stili labunt montes dulcedinem: et colles fluent lac. Ecclesia addit: et mel. Zac. e dulce et mel est dulcius: dulcedo comprehendit omnem rem dulcem. Adhuc igitur et colles: id est angeli maiores: mediocres: et minores afficiuntur dulcedine magna de nostra redemptione maiori de sua reparatione: maxima de sua glorificatione. **B** Secundo gaudere sunt medie: id est homines. Unde propheta dicit. Nec dies quam fecit dominus exultemus et letemur in ea. Debent omnes homines in christi resurrectione multum gaudere: quia per suam resurrectionem facti sunt angelorum concives et socii. Unde super illud Math. ult. Nolite ex paucis. Dicit Greg. Vos autem cur ex paucis qui vestros concives videtis. Facti sunt fratres christi. Unde post resurrectionem suam ipse apostolos fratres vocavit dicens. Job. xxx. Vade ad fratres meos etc. Facti sunt in anima et corpore glorificati. nam modo in anima stolam felicitatis accipiunt in futuro autem in corpore stolam immortalitatis habebunt. Propter ista tria dicitur Ihesus. viij. Judeis id est sanctis deum confitentibus: et laudantibus nova lux orti visa est: gaudium honoris et tripudium. Habebunt enim magnum gaudium de angelica societate: honorem immensum de christi fraternitate: et magnum tripudium de corporis et anime felicitate. Tercio gaudere sunt creature inferiores. i. sancti patres in limbo positi qui erant ibi in magna desolatione: et propter locum: quia erant in loco infimo qui debebat esse in loco supremo. i. in celo: et propter dampnum: quia erant in caligine inferni qui debebat esse in visione dei: et propter consortium: quia habebant de montium vicinitate qui debebat habere angelorum societatem: sed hodie exultauerunt valde: quia ipse de loco infimo eos extraxit: et in sua ascensione eos in celum deduxit. suam beatam visionem eis reddidit: angelorum socios eos fecit. Unde dicit de eis esa. xxxv. Gaudium et letitiam obtinebunt. fugiet dolor et gemitus. Habuerunt enim gaudium: quia accesserunt diuine visionis aspectum. Habuerunt letitiam: quia dimiserunt locum tenebrarum et accesserunt finem. Fugit ab eis dolor et gemitus: quia euaserunt tam horridum consortium demonum: et accesserunt consortium angelorum.

Aria magdalene et maria

ria iacobi et salome emerunt aromatare venientes vnguerunt iesum. Mar. ult. Quamvis multe mulieres domum sequerentur: iste tamen tres precipue venerunt: quia ipso plus obligate fuerunt: et eo quod multa beneficia ab eo receperant. Maria enim magdalena multum ipso tenebat: quia ab easse pre demonia eiecit. Maria autem iacobi multum ipso tenebat: quia ipse nepos suus erat. et tres filios suos. i. iacobum alpheisum: et iudam cardinales. i. apostolos fecerat. Tertia maria. scilicet salome: scilicet christum multum diligere tenebat: tum quia nepos et filius erat. tum quia ipse duos filios suos: scilicet iacobum et iohannem apostolos fecerat. In presenti euangelio de duobus fit mentio. scilicet de sanctarum mulierum deuotione: et de angelica apparitione. A Deuotio autem sanctarum mulierum in tribus attenditur. Primo in hoc quod ipse voluerunt vngere: unde dicitur emerunt aromatare: vnguentum aromaticum: ut venientes vngerent iesum. Secundo in hoc quod tempore sue venerunt volentes ad monumentum accedere: unde dicitur et valde magne via sab. etc. Tercio in hoc quod dicitur quod monumentum desiderabat aperiri inuenire: unde dicitur et dicebat ad mulieres: quod reuolunt his lapides ab hosti. monu. B Circa primum notandum quod per magna deuotione volebat corpus christi vngere. Consuetudo enim erat antiqui corpora mortuorum inungere: ut conseruarent a fetore: et vermium corrosione: et ab incineratione: si iste mulieres erant decepte: quia corpus christi deitate erat balsamatum: et ideo si per decem milia annorum in terra iacuisset non putrescere: nec incinerari: nec a vermibus corrodi. In hoc tamen sancte mulieres voluerunt ostendere dilectionem mortuo quam habuerunt vivo. C Pauci enim sunt qui amicum vere diligant in vita: quia fere omnes amicum diligunt propter suam non posse se. Ecce. vi. Est amicus socius mense et non permanebit in te necessitatis. Pauciores sunt qui diligant in morte: immo sepe parentes filios: et filii parentibus aduersant in morte quando pro salute anime volunt aliqua ordinare. Paucissimi sunt qui diligant post mortem. quia modicum et filius patris et pater filii: et amicus amicum obliuiscitur. ps. Oblivioni datus sum tanquam mortuus a corde. Ideo per hanc memoria eorum est sonitu. Eorum enim memoria perijt cum sonitu campanarum vel palmarum.

huc clamor: huc fletus. Iste autem mulieres dilexerunt ipsum in vita: quia sequebantur eum predicantem. Luc. viij. Sequebatur eum maria magdalene et alie mulieres que ministrabant ei de facultatibus suis. Dilexerunt eum in morte: quia associaverunt eum in cruce pendente. iohannis. xij. Stabant supra crucem iesu mater eius et soror matris eius. Dilexerunt eum post mortem quia voluerunt eum vngere in monumento iacentem sicut dicitur hic. E Sed mirum videtur quod beata virgo cum istis non iuit: sed domum mansit. Super hoc possunt tres cause assignari. Una est: quia mater sepulchrum filii recepit sepulchri sine nimio dolore videre non posset. Sic beata virgo sepulchrum filii videre non potuisset quin gladius doloris eius animam perforasset. Et satis probabile est quod si ire voluisset iohannes eius custos non permisisset: immo etiam ceteri apostoli dirigerent iohannem. Non permittas enim illuc ire: quia si fuerit tantum ibi flebit et se mactabit quod fere se occidet. Secunda causa est: quia in pasce et sabbato tantum fleuerat et tantum se mactauerat: quod sustinere non valebat. Unde dicit Bernardus. Quod oportuit quod inter manum discipulorum tanquam semiviva de cruce ad domum per priam deportaretur. Aug. Illa quippe pia mater in via dolore ciulans et peccata delicta contundens. ita ipsa viscera omniaque fatigauerat membra et iam sensu deficiens vir potuisset venire ad ipsum? Tercia causa est: quia iste mulieres corpus christi in monumento adhuc esse putabant. Beata autem virgo sciebat quod ibi non erat: sed quod iam resurrexerat et ideo illuc ire nolebat. F Et pietate credendum est quod ibi ante omnes ipsa apparuerat. Quod potest ostendi tripliciter. Primo per auctoritatem. Sedulius enim magnus et antiquus doctor ecclesie agens de christi apparitione dicit. Semp virgo manens huius se visibilis affans luce palam deus prius obtulit. Secundo per ecclesie romane antiquam et probatam consuetudinem. Summus enim pontifex ad sanctam mariam maiorem in die pasche primam stationem celebrat: per hoc inuocans ad beatam mariam primam factam fuisse apparitionem. Tercio per quasdam moralem rationem. Deus enim precepit honorem patri et matri. Sed si esset aliquis filius in ystramarinis partibus constitutus de quo mater intellerisset quod mortuus esset: tandem sanus rediens peronas extraneas visitaret et ad matrem tribulata primo accederet: iste bonus filius

lius non esset nec mater honorasset. Sic etiam ipse mater non multum honorasse videretur si prius alios de sua resurrectione letificasset et tandem matri desolate apparuisset. Secundo de deuotio istarum mulierum ostendit in hoc quod valde tepestive voluerunt venire. Ideo dicitur Et valde mane vna sabbatorum veniunt ad monumentum orto iam sole. Sed si erat valde de mane quomodo sol ortus erat. Ad quod dicendum quod iste mulieres erant christi erant in ciuitate. Sepulchrum autem christi erat extra ciuitatem. Ipse autem valde mane surrexerunt. Sed quia longa via erat: per honestas dominas non licet currere: sed mature incedere. Et porte ciuitatis tarde aperiebantur ideo iam ortus erat sol: quando ad sepulchrum perueniunt. Est ergo sensus. valde mane veniunt: id est venire inceperunt: orto iam sole scilicet quando perueniunt. F Vel sol dupliciter dicitur orti. Vel quantum ad solis gorem suum qui dicitur aurora: vel quantum ad speram suam. Primo modo non secundo: orto iam sol. Unde dicit Augustinus. orto iam sol. i. cum celum ab orientis parte albefceret. Vel nomine solis intelligitur christus qui dupliciter fuit ortus in hoc mundo: scilicet de matris utero: per natiuitatem penosam. Et de sepulchro per natiuitatem gloriosam. B Est ergo sensus. valde mane veniunt: sed isti verus sol. id est christus qui prius ortus fuerat in hoc mundo natiuitate carnali: iam ortus erat natiuitate celesti. Tercio deuotio istarum mulierum consistit in hoc quod monumentum apertum videre desiderabant. Undi dicebant. Quis reuoluet nobis lapidem ab ostio monumenti etc. C Monumentum quidem tripliciter clausum erat. grandis lapidis ad os eius aduolutione. sigilli impressione et militum armorum deputatione. Et ideo mulieres non sperabant intrare se posse: quia lapidem rati grade cum ipse esset fragilem remouere non possent. Et mulieres eas fugaverunt sigillis pavidis frangere non auderet. ipse autem dixerunt de clauso utero matris: et intrauit ad discipulos ianuas clausas: ipse eruit de monumento lapide clauso: salus sigillorum custodibus expauescit. Postquam autem resurrexit angelus lapidem reuoluit ut sic mulieribus aditum introeundi daret. Et quia propter milites mulieres ire timuissent: ideo milites facti sunt sicut mortui. ut dicit Augustinus. Fuerunt enititae territi ex terribili angelica visione: sicut dicitur: Mas. ex monumenti rati subita apertione: et

tantur. Christus autem surrexit: quod dicitur per prophetas. Ioh. ij. Soli ite templum hoc et in tribus diebus excitabo illud. Ista potentia fuit infinita. qm. s. mortuus suscitavit semetipsum. Invenimus enim qd aliqui vivus suscitavit mortuum: sicut petrus tabitha. Ubi habet Act. ix. Aliqui mortuus suscitavit mortuum: sicut helysus mortuus suscitavit alium mortuum: ut habet. iij. Reg. xiii. sed nunquam inveniuntur qd aliquis mortuus suscitaverit seipsum. Christus autem vivus suscitavit mortuum: sicut Lazarum: mortuum: et mortui suscitavit mortuos: quod multa corpora sanctorum qd dormierant surrexerunt. sicut dicitur. Math. xxv. et in super mortuus suscitavit seipsum. ioh. x. Potestatem habeo ponendi animam meam et iterum sumendi eam. Quid in eo fuit magna pietas in hoc. qd post suam resurrectionem petro et alijs discipulis tribulatis apparuit: et enixus rps deposuerit omnem miseriam et mortalitatem. Iste non deposuit misericordiam et compassionem: immo post passionem factus est magis passibilis et misericors: ex eo qd in seipso nostras miseras est expertus. In infirmitates namque corporales aliter cognoscit medicus theoricus: aliter bonus practicus: aliter infirmus. Theoricus enim cognoscit infirmitatem per suam artem et peritiam. Practicus cognoscit eas per experientiam. Sed si esset aliquis medicus qui esset bonus practicus et infirmitates sepe expertus. iste quidem infirmus? multum esset misericors et passibilis. Talis est dominus noster iesus xps. An incarnationem quidem sciebat nostras miseras per quandam theoricam. i. per suam eternam sapientiam: et id multus erat misericors. ps. Quod misere pater filiorum misere? dicitur. sc. qui ipse cognoscit. nost. Post incarnationem vero sciebat miseras nostras per quandam practica et experientiam longam: quod triginta annos iter nos practica vit et exercitavit: et id magis misericors debuit esse. Sed de quibusdam conquiret dominus dicens per ps. Corripisti me in exercitiis meis. ac si dicat xps. de tribus corripisti. Primum quod exercitatio mea non habet effectum. id dicitur. tristitia tua super exercitatu meum. Secundo quod plus valet inimici mei suggestio quam mea inspiratio. ideo dicitur: conturbatus sum a voce inimici mei. Tertio quando oportet me peccatorem tribulare et punire: ideo subdit: et a tribulatione peccatoris. Tandem sicut humanas miseras per experientiam: quod casus in suo corpo

re est expertus: id dicitur. Heb. iij. Non habemus pontificem qui non possit propter infirmitatem nostris. tempore autem per opem similitudine abesse peccato. Ibidem. v. et quidem cum esset filius dei didicit ex his que passus est obedientiam et consummatus factus est omnibus obrepentibus sibi causa salutis eterne.

Scia secunda post pascha. Sermo. i.

Solus peregrinus es in hic. lco. Luce. vi. Quamvis rps in propria persona venisset: et omnino dominus in propria persona venisset: et omnino dominus in proprio mundo voluit puerari sicut peregrinus: id nullam domum propriam habere voluit in hoc mundo: si aliquis nasceretur in hoc mundo in peregrinatione: oportet quod in aliena domo nutretur: postquam autem crevisset oportet quod in aliena domo durescat: si moreretur in peregrinatione oportet quod in aliena domo sepeliatur. Si ita etiam rps fuit peregrinus. nam in aliena domo fuit natus: in aliena conversatus. i. alieno monasterio fuit sepultus: et id fuit vere peregrinus: ideo ipse Luce. ix. dicit. Vulpes foveas hinc et volucres. ni. et. Filius autem hominis non habet ubi caput suum reclinat: ac si dicat: ego in morte non habui foveam sicut vulpes ubi possem sepeliri. ego in vita non habui nidum. i. domum sicut volucres ubi possem hospitari: ego in natiuitate non habui cernicam ubi caput meum ponerem reclinare. **B**ut autem melius videamus quomodo fuit peregrinus: quomodo ad habitum quem assumpsit: primum ad vias quas fecit: primum ad hospitium que intrauit: primum ad pericula que sustinuit: primum ad insignia que reportavit. Primum dicit peregrinus: quod ad habitum quem assumpsit: ipse enim habuit scalinam: habuit scarcellam: pileum et baculum. per scalinam intelligitur eius caro quod virgo beata in utero sibi fecit. i. Reg. ij. Tunica quam sibi faciebat mater sua. Ista scalina fuit primo alba. i. purissima de purissimis sanguinibus virginis facta. Unde dicit rps de se et alijs qd habent scalinas. i. corpora sua pura. Apoca. in. Ambulabunt mecum in albis tunicis. Deinde ista scalina facta est in cruce rubra: quod tota fuit sanguine aspersa. Unde angeli admirantes dicebant. Esa. liij. Quare rubrum est indumentum tuum? scilicet calcatus in torculari. **E**t ultimo facta est scalina ista tota nigra quando scilicet in cruce remansit mortua et limoribus plena. Apocalipsis sexto. Sol factus est niger

Sicut sacculus cilicinus? Per scarcellam intelligitur etiam. Peregrini enim in scarcella solent portare argentum. Ita autem xps fuit plena argenti. id est triplici thesauro: scilicet gratie. sapientie et glorie. ioh. i. Vidimus gloriam eius. Et ecce primum thesaurum. Plenum gratie. Ecce secundum thesaurum. Et veritatis. Ecce tertium thesaurum. Vides enim erat a celestis glorie exultatione. ideo portavit thesaurum glorie per quam eos ad gloriam reduceret. Erant dei inimici: id portavit thesaurum gratie per quem eos deo patri reconciliaret. Erant cecis tenebris obvoluti nescientes viam invenire quod ducit ad patriam: id portavit thesaurum sapientie per quem eis via celestis patrie demonstraret. Tertio assumpsit pileum: id est coronam spinarum. Solent peregrini portare pileum contra est: ventus et pluviam. Sic consideratio illius coram spinis nobis debet esse in vmbaculo ab estu voluptatis ut refrigeremur. Quia sicut dicit aug. Non decet sub spinoso capite membrum fieri delibulationum ut allevientur. Quia sicut dicit Greg. Si passio xpi ad memoriam reducit nihil est quod non equo animo toleret. Debet esse in absconione a vtero temptationis ut propulsetur. Quod signat Numeri. xxi. ubi dicitur: ad visum nervi serpentis tui in parvulo suspensi saluabamur illi qui a serpentibus percutiebantur. De his tribus dicit Esa. iij. Tabernaculum erit in vmbaculo diei ab estu: in absconione a pluvia et a turbine. **Q**uarto assumpsit baculum per quem intelligitur crux. Peregrini enim utuntur baculo sustentationem. ad fluviolum transuadationem et malarum bestiarum percussione. Sic christus per baculum crucis homines tribulationibus sustentat ne fatigentur. De breuio. xij. Recognite enim qui tale sustinuit peccatoribus adversus semetipsum contra dictionem non fatigemini animis vestris de facientes. Secundo per baculum crucis fluviolum istius mundi transiit et ad patriam pervenit. **B**eu. xxij. In baculo meo transiit iordanem istum. Luce ultimum. Oportuit xpm pati: et ita intrare in gloriam suam. Tertio per baculum crucis diabolus percussit. Esa. xxx. A voce domini pavabit assus virga percussus. Ideo demones ipsum baculum crucis timebant. Ex his ostendimus. Ubi cum demones baculum crucis vident: territi fugiunt timentes baculum quo plagam acceperunt. **E**t Secundo per quod peragitur christus dicitur. propter viam quam fecit. Solent peregrini diligere vias

planas: et odire ascensus vel descensus. Iste autem peregrinus nihil habuit de plano: si tota via sua fuit descensus vel ascensus. Primum enim fecit magnum descensum quando scilicet de celo venit in mundum. iohannis xvi. Exiit a patre et venit in mundum. Deinde fecit magnum ascensum: quando scilicet de mundo ascendit in patibulum. iohannis iij. Sicut moyses exaltavit serpentes in deserto: ita exaltari oportet filium hominis. Deinde fecit magnum descensum quando scilicet de cruce descendit in lymbum. Inde fecit magnum ascensum quando scilicet de lymbum rediens et de sepulchro resurgens ascendit in celum. Ephesios. iij. Qui descendit ipse est: qui ascendit super omnes celos. Vita presens est via quedam in qua nullus sepevult habere aliquam difficultatem in ascendendo. id est in aggrediendo aliqua difficultas: nec in descendendo. id est in sustinendo aliqua adversitas: sed tantum ire per plana. id est habere omnia prospera et delectabilia. Sed quicquid non vadit post christum errat: quia ipse est via veritas et vita. **Q**uarto tuos sunt que non permittunt in via errare: scilicet ferra mentorum impressio. Unde dicitur in vulgari. Tene viam ferratam si vis habere viam rectam. Secundum est crucem crucis: quia crucis in via recta eriguntur. Tertium est ramorum et plantarum reflectio. Quartum est lapidum aggregatio. Et quia xps est via voluit habere ista quattuor insignia. Habuit enim ferra menta. id est quattuor vulnera in corpore suo cum ferra mentis impressa. Habuit crucem quam super humeros baularit et super quam ascendit. Habuit reflectionem plantarum. id est coronationem spinarum. Habuit aggregationem lapidum: quia iudei pluries eum lapidare voluerunt. Qui igitur non vult errare christum sequatur. Quia est via ubi funtista quattuor insignia qui non sunt per vias planas: sed asperas. Qui igitur non vult sustinere aspera si via vult habere prospera: constet quia multum errat in via. Tertio christus dicitur peregrinus propter hospitium que intrauit. Solent peregrini ter in die intrare hospitium: scilicet in tertiam ad prandendum. In meridie ad bibendum: quiescendum. In sero ad cenandum: dormiendum. **S**ic iste peregrinus tria hospitium habuit. Primum fuit veteris virginis gloriose. Et istud hospitium intrauit in terra. i. in Adario. qd est tertius mensis a Januario. Vel

in terrore p[er] se gratie. Primum fuit r[ati]o natu-
re. Sin legis scripture. tertium legis gr[ati]e. In
isto hospitiu[m] r[ati]o p[re]dixit fecit: h[ab]et carnes
virgine[m] p[er] cibum sanguine[m] p[er] potum. Et istu[m]
cibus et potum dat nobis. ioh. vi. Caro mea
vere est cib[us] et sanguis me[us] vere est potus.
Sec[un]d[u]m hospitiu[m] fuit patibulum crucis. Et
illud hospitiu[m] ad sp[irit]us ingressus est i meridie
ibi bibit q[uo]d dixit. Iste. S[ic] t[em]p[or]e q[uo]d iudei obtru-
lerunt ei acetum: cum gustasset noluit bibere
Ibi requieuit: q[uo]d inclinato capite tradidit spi-
ritu[m]. Ideo dicit sponsa. Can. i. Indica mihi
ubi cubas: ubi pascas in meridie. Tertium
hospitiu[m] fuit sepulchru[m] ubi dormiuit p[er]
se. Ego dormiuit formu[m] cepi. Ibi etia[m] cenam
fecit o[mn]ibus sanctis. Ihesu. i. Assuet rex ter-
tio anno imperij. i. terrore p[er] se gratie fecit gran-
de p[re]dixit ap[er]tis p[re]cipit. i. patriarchis.
p[ro]phetis: et ap[er]tis. i. suis pueris. i. virginib[us]
puritate[m] suatib[us] fortissimis p[er]fatus. i. marty-
rib[us]. et medox inditit. i. p[re]fatis.
p[er]uinciat. i. angelis. I. Quarto d[icit] p[er]gri-
nus q[ui]bus ab p[er]iculis q[ui] sustinuit. Soler p[er]
grini sustinere p[er]icula q[ui]bus a socij q[ui] eos pro-
dunt. q[ui]bus ab hospitiu[m] q[ui] eos occidunt q[ui]bus
a latronib[us] q[ui] eos erpoliat. Sic et r[ati]o a suo
socio. s. a iuda fuit tradit[us]. Mar. xxi. Amē
dico vobis q[uo]d v[est]r[u]m v[est]r[u]m me traditurus est
A iudeis inter quos fuerat hospitar[us] a q[ui]bus
fuit vulnerat[us] et occisus. Zacha. iij. Quid sit
plage iste in medio manuum tuar[um] et dicit.
His plagatus sum in medio eor[um] q[ui] dilige-
bant me. A militib[us] a q[ui]bus fuit vestibus ex-
poliatus. ioh. xix. Milites ergo cum cruci-
fixissent eum acceperunt vestimenta sua et fe-
cerunt quatuor p[ar]tes vnicuiq[ue] militi p[ar]tem et
p[ar]tem. Dimiserunt sibi vestimenta mea et insup[er]
et sup[er] veste[m] mea[m] miserunt sortē. I. Quinto
d[icit] r[ati]o p[er]gri[n]u[m] p[ro]pter insignia q[ui] reportauit
Sol[us] p[er]gri[n]u[m] q[ui]da[m] insignia in scilicet p[ar]te
tare ad ostēdēd[u]m q[uo]d peregrinatione[m] sua[m] cō-
pleuerunt. et v[er]boes cito moueant ad bene-
ficiendum eis et v[er]o securus p[er] via[m] incedant
cōtra timore[m] hostium. Sic r[ati]o ad patre[m]
dies cicatrices in carne retinuit. Primo in
ostensione patre[m] obediētie. Pater enim
sibi cōmisiit: v[er]o humanu[m] gen[us] sua passione re-
dimeret. v[er]o igitur patri ostenderet q[uo]d opus
sibi iniunctu[m] cōsummauerat cicatrices reti-
nuit. ioh. x. vii. Opus consummaui q[uo]d dedi-
sti mihi v[er]o facere. Sec[un]do in puocatione pa-
tr[is] misericordie: v[er]o scy his patri ostensis
eum ad iniam prouocet nobis benefaciat

et iniam suam nobis impendat. hebreor[um] it[em].
Intrauit iesus in ip[su]m celum et apparet nūc
vultui dei pro nobis. i. ioh. ij. Aduocatu[m] ha-
bemus apud patre[m] iesum r[ati]o iustit[ie] et ipe
est p[ro]piciatio p[ro] peccatis nostris. Tertio in
gnā nostre securitatis nobis acquiesce ne scis
de cetero hostes i via timeam[us]. Sicut enim
hostes timet et fugiunt quando vident verit[ate]m
la alicui regis: sic demones timet et fugiunt
quando vident crucis signaculum. Ma. xij.
Super montem caliginosum. id est dyabolu[m]
lum leuare signum.

¶ Eade[m] seria secunda post pascha. sermo ij.

¶ Arrerit dominus vere et

apparuit symoni. Ubi vel quando
d[icit] symoni apparuit nō d[icit] d[icit]
natur. Quidā t[ame]n dicunt q[uo]d q[ui] ipse cum iohā
ne ad monumētum cucurrit v[er]o habet iohā.
rr. Tunc r[ati]o cum a monumēto rediret sibi
in via apparuit. in hystoria t[ame]n scholastica d[icit]
q[uo]d q[ui] petrus r[ati]o negauit p[re] nimio dolore
et tristitia fugit in quandā foueam que galli
catus d[icit] ibi per tres dies in lachrimis sua
it. Et potest esse q[uo]d ibidem r[ati]o sibi appu-
it. Quicq[ue] autem sit de t[em]p[or]e vel loco: certus est
q[uo]d sibi apparuit. ideo d[icit]. Surrexit dominus
vere et apparuit symoni. A In quib[us] v[er]o
bis ostēditur q[uo]d r[ati]o surrexit potenter: vera-
citer apparuit misericorditer. Porēter q[ui]
dem surrexit: cū d[icit] d[icit]. Iā d[icit] d[icit] nomen
potestatis. Eius aut[em] resurrectio ē t[em]p[or]e p[re]dix-
tis q[uo]d est cā efficiēs nostre resurrectionis: q[ui]
fit in p[re]senti et q[ui] fiet in futuro. Resurrectio n[ost]ra
q[ui] fit in p[re]senti est nostra iustificatio. Et d[icit] res-
urrectio p[ri]ma. Apoc. ii. Beat[us] qui h[ab]et p[ar]tes
in resurrectione p[ri]ma. Resurrectio q[ui] fiet in
futuro est corporu[m] resuscitatio. et d[icit] resurrex-
itio sec[un]da. Ad sec[un]dam nemo potest resur-
gere nisi p[ri]us resurrexit resurrectione p[ri]ma
Ubi dicit Osee. vi. Iustificabit nos post du-
os dies: et in die tertia suscitabit nos. B
Ad resurrectionē quidē p[ri]ma[m] duo dies re-
quiruntur. Ablutio culpe et collatio gratie.
Ad resurrectionē vero sec[un]dam tres dies
requiruntur scy ablutio culpe: et collatio gra-
tie consummate: et depositio omnis miserie.
Resurrectio igitur xpi tante est potencie: q[uo]d
est causa effectiua v[er]iusq[ue] resurrectionis p[ri]-
me et sec[un]de. Faciet enim in fine mundi re-
surrectionē sec[un]dam. scy corporu[m] nostroru[m]
resuscitationē. i. Corin. v. Quoniam quidē
per hoicm mōis scy per adam. et per hoicm

resurrectio mortuor[um]. i. per xpm. Quotidie
aut[em] facit resurrectionē p[ri]ma[m] que est per iu-
stificationē in qua p[er]to[ra] a culpa resurgit et
ad gratiam dei redit. Roma. iij. Traditus
est p[ro]pter delicta nostra: et resurrexit p[ro]pter
iustificationē nostram. Ista aut[em] resurrectio
oportet q[uo]d sit integra: v[er]o sicut homo in sc[un]da
resurrectione resurget cum toto corpore: sic in
p[ri]ma resurrectione oportet q[uo]d resurgat cū
toto corde. v[er]o sicut in sec[un]da resurrectione
nihil deest de verit[ate] nature humane q[uo]d nō
resurgat ad gloriā: sic et in p[ri]ma resurrectione
ne nihil sit in corde q[uo]d nō resurgat ad penitē-
tiā. C In corde quidē quatuor potencie
considerantur: scy intellectiua: memoratiua.
affectiua. et operatiua. Sunt igit[ur] quidē qui
intellectiua suā dāt deo. memoratiua dant
p[er]to[ra]. affectiua dant mūdo. operatiua dant
diabolo. In talibus tres p[ar]tes sunt mortue:
quarta viuūt. et ideo integraliter nō resurgūt.
Dāt quidā suā intellectiua[m] deo: q[uo]d in ip[s]o
credūt p[er] fidē. Tales sunt demones. Jac. ij.
Tu credis: q[uo]d vnus est deus et bene facis: et
demones credūt et cōtemniscūt. Ad memorati-
ua dāt p[er]to[ra] de aliquib[us] immūdiat[i]s memo-
rando et delectādo. Tales sunt illi qui dice-
bāt Numeri. xi. In mem[oria] nobis veniūt cu-
cumeres et pepones porri et cepe et allia. Tu
cumeres et pepones frigidī sunt. porri et ce-
pe sunt calore accessiu[m]: et hec o[mn]ia sunt vilia
Eodē modo p[er]to[ra] sunt vilia et frigida: quia
ignē amoris dei extingūt. Sūt incensiu[m]: q[uo]d
malā cōcupiscētiā accendūt. Sūt o[mn]ia vilia
q[uo]d aiam vilē faciūt. Iere. ij. q[uo]d viliū facta es
nimis iteras vias tuas. Affectiua dāt mun-
do querētes diuitias diligentes delicias et
honores. cū tamē dicat. i. ioh. ij. Nolite di-
ligere mūdu[m] neq[ue] ea que in mūdo sunt. D
Et ponit iohānes duas causas quare mun-
dū diligere non debemus. Una est q[uo]d amor
mūdi nō pot[est] stare cū amore dei. Unde sub-
dit. Si quis diligit mūdu[m] nō est charitas
dei in eo. Alia est q[uo]d amor mundi brevis est
et cito trāsit. ideo subdit. Et concupiscētia
eius. Operatiua suā dāt diabolo: q[uo]d faciūt
opera grata diabolo. ioh. viij. Vos facitis
opera patris vestri. Que autem sunt opera
subdit. Ille homicida erat ab initio cum lo-
quitur mendaciū. Et p[ri]m[us] loquitur. Di-
citur etiā Sapiē. ij. Inuidia diaboli: mors
intrauit in orbē terrar[um]. Dicit etiā ioh. xli.
Ioseph est rex super oēs filios superbie. E
Et quibus verbis habet q[uo]d verba diaboli

sunt occidere. mēdacia dicere. inuidere. et su-
perbire. Et igit[ur] homo integraliter resurgat
oportet q[uo]d deo cor totū tribuat: v[er]o scy viuāt
in intellectu in deū veraciter credēdo. Vi-
uat in memoratiua xpi passionē et dei bene-
ficia memoriter retinēdo. Viuat in affecti-
ua semper deū super o[mn]ia diligēdo. Viuat in
operatiua p[er]tatis opera faciēdo. Sec[un]do
r[ati]o resurrexit veraciter cū dicit. Surrexit
d[icit] vere. sic et p[er]to[ra] debet veraciter et a p[er]to-
cato surgere et in gratia viuere. q[uo]d aut[em] homo
veraciter viuāt duo sunt signa: scy sensus et
morus. ¶ Morādū est aut[em] q[uo]d sp[irit]us cōiugi-
tur aliq[ui] q[ui] ad mortu[m] t[em]p[or]e: sicut q[ui] aliq[ui]bus
sp[irit]us aliq[uo]d corpus assumit. Aliq[ui] q[ui]bus
ad sensum t[em]p[or]e: sicut dicit Aug. q[uo]d sp[irit]us mali
sunt coniuncti igni infernali nō dātes igni
mortu[m]: sed recipientes ab illo igne sensum.
nullū est illor[um] corporu[m] est viuū. Aliq[ui] con-
iungitur sp[irit]us corpori q[ui] ad sensum et mo-
tū. sicut o[mn]ia rationalis cōiugit corpori orga-
nico: et illud corpus est viuū. Est t[ame]n quoddā
corpus q[uo]d non habet sensum neq[ue] motu[m]. s[ic]
est lapis qui nec sentit nec mouetur per se.
Si quis igit[ur] vult scire si veraciter a p[er]to-
re surrexit: si veraciter viuūt: videat si habeat
sensem vel motu[m]. Sūt enī quidā qui habēt
sensem t[em]p[or]e. i. fidem per quā de deo recte sen-
tiunt: sed nō habēt motu[m]: q[uo]d ad bona opera
nō mouent[ur]: sicut mali xpiani. Isti non sunt
viui: sed mortui. Quia sicut dicitur Jac. ij.
Fides sine operib[us] mortua est et c. Alij sunt
qui nō habēt sensum: q[uo]d de deo veraciter nō
sentiūt. Videntur tamē habere motu[m]: q[uo]d vi-
dētur facere aliqua opera de genere bonor[um]
sicut heretici. Isti similiter sunt mortui: scy
aliquibus videantur viui. Apoc. iij. Scio
opera tua: q[uo]d nemo habes q[uo]d viuas et mor-
tuus es. Alij sunt qui habent sensum fidei
recte et morum operationis bone: sicut boni
xpiani. Isti veraciter surrexerūt et viuūt: ser-
uantes illud q[uo]d dicit Ier. ij. Sobrie et pie et
iuste viuamus in hoc seculo. Isti viuūt so-
brie q[ui] ad seip[sos]. pie q[ui] ad deū. iuste
q[ui] ad p[ri]mu[m]. Alij sunt pessimi si in durati
qui nec de deo nec de futura vita fidē habēt
nec per bona opera se exerceant. Tales sunt
similes stercorib[us] et lapidib[us]: qui nec habent
sensem et motu[m]. ps. Stimulacra gentiu[m] argē-
tum et aurū: opera manuū hoim. Idem. Os
habēt et non loquūt[ur]. B Tertio r[ati]o ap-
paruit misericorditer: q[uo]d apparuit symoni.
Petrus quidē et eo q[uo]d ap[er]uit negauerat

in multa tribulatione erat et flere non cessabat. Magna ergo misericordia et pietas xpi fuit: qd discipuli negantē et tribulatum nō desperit: sed specialiter sibi apparuit et eum benigne cōsolatus fuit. Fecit xps contra humanam cōsuetudinem. Homines enim tria mala inducere cōsueverāt. Primo obliuionem. Unde dicitur Genes. xli. Quod p̄ncipia pharaonis succedentibus prosperis oblitus est interpres sui. Secundo inducunt elationem. Reg. Plerūq̄ si ad regiminis culmē quis eruperit in elatione protinus cōmūtatur. Sicut Saul qui indignum prius se considerans fugerat: mor vt regni gubernacula suscepit: intumuit. Unde etiā vulgariter dicitur q̄ honores mutant mores. Tertio inducunt incompassionē: quia magnates principes parum ad pauperes sunt cōpatientes. vnde Amos. vi. Optimas res capita populorū ingredientēs pompas rīce domū domini: et nihil compatiēbantur super contritionem domus ioseph. Xps vero post resurrectionem suam sic exaltatus fuit q̄ celi et terre potestate accepit. Math. xvi. Data est mihi oīs potestas in celo et in terra. Et tamē tanta eius exaltatio nō induxit ipsum in aliquam obliuionem. Non etiam pauperum suorum habuit obliuionem: sed benignam recordationē: et ideo benigne visitauit. **Deus** enim suorum fidelium obliuiscitur non potest tribus de causis quē ponūtur Esa. xli. Prima est propter maternum affectum. vnde dicitur. Nunquid obliuisci potest mulier infantem suum et non miseretur filio vteri sui. et si illa obliuiscitur ego tamē non obliuiscar tui. Secundo propter memoriale perpetuū. vnde subditur. Ecce in manib⁹ meis descripsi te. Tertio propter sollicitationem assiduā. Angeli enim qui sunt dati nobis in murū cōtra hostes: semper p nobis deū sollicitant. vnde subditur. Adurī tui corā oculis meis semper. Secundo nō indurit in eū aliquā electionē: sed solitā seruauit humilitatem. Unde dixit magdalene Johan. xi. Glade ad fratres meos et dic eis. Ascēdo ad patrē meū et patrē vestrū et c. In hoc q̄ parue mulieri tam familiariter loqui voluit et ipam nūciā destinauit: notat magna humilitas. In hoc q̄ eos fratres vocat notat magna equalitas. In hoc q̄ dixit Ad patrē meum et patrē vestrū: notatur magna communitas. Xps igitur sic exaltatus nullā habuit elationem: q̄ tantam habuit humilitatem: equalitatem et cōmunitatem. Tertio non indurit in eo aliquam incompassionē: sed potius magnam seruauit compassionē omnibus discipulis apparendo. Specialiter petro magnam ostendit compassionē: q̄ magnam habebat tribulationem. Intantū em de negatione doluit: q̄ tota vita sua in lachrymis fuit. vnde dicit deus mens q̄ intantū flebat q̄ tota facies sua ex lachrymis videbatur adusta. Unde etiā sudariū in sinu habebat quo fluentes lachrymas detergebat. Insuper quando aliquem gallū cantantē audiebat lachrymas cōtingere non poterat. Quia igitur sic tribulatus erat: ideo xps sibi specialiter apparuit et eū benigne cōsolatus fuit.

Feria tertia post pascha. Sermo. i.

Terit iesus in medio discipulorum suorum et dixit. Pax vobis.

Lucē xlii. **Deus** noster inter suos discipulos tria habuit specialiter in vfu: scz in medio eorū stare. pacem eis semper offerre. et si aliquando turbabantur eos statim reconuiliare. Ista tria in euāgelio de nominantur. Primo enim in medio discipulorum stetit. Ipse quidem semper medium dilexit. Nam in natiuitate stetit in medio duorum animalium. In morte stetit in medio duorum latronum. Post resurrectionē stetit in medio discipulorū: sicut dicitur hic. Per hoc nos instruit q̄ in omnibus operibus nostris debemus tenere medium et fugere extrema. Aliter em ipa opera nō essent virtuosa: q̄ oēs virtutes sunt in medio. Et ponamus exempla in virtutibus cardinalibus et theologicis. Prudentiā quidem circūstāt duo extrema. vnu per modum excessus. scz nimia curiositas. Aliud per modū defectus. scz fatuitas. Prudentia vero tenet medium non dedinans ad extremū curiositatis vel fatuitatis. Iusticiā circūstāt duo extrema. vnu per modum excessus: scilicet nimia seueritas. Aliud per modum defectus: scilicet nimia lenitas. Iusticia vero tenet mediū: nō dedinans ad extremum seueritatis nec nimie lenitatis. Temperantiā circūstāt duo extrema. vnu autē per modū excessus: scilicet gulostas. Aliud per modum defectus: scilicet nimia extenuatio. Temperantia vero tenet medium: nō dedinans ad extremum gulostas: nec nimie extenuationis. Fortitudinem circūstāt duo vicia. vnu per modū excessus: scz crudelitas. Aliud per modū defectus. scz pusillanimitas. Fortitudo vero stat in medio non dedinans ad extremū crudelitatis vel pusillanimitatis. Similiter fidem circūstāt duo extrema. vnu per modum excessus scz nimia leuitas. quando. scz homo nimis est facilis et levis ad credendum omnia que audit. Aliud per modum defectus scz nimia tarditas. Fides autem tenet mediū: q̄ credit credēda et ideo non dedinat ad extremū leuitatis nec tarditatis. Similiter spem circūstāt duo vicia. vnu per modum excessus. scz nimia presumptio. Aliud per modum defectus. scz desperatio. spes autem tenet mediū: q̄ sperat speranda et non sperat speranda. et nō dedinat ad extremum presumptionis nec desperationis. Charitas autem non habet ali quod extremum per modum excessus: quia nullus posset diligere deus nimis. ideo xps in medio stabat vt instrueret q̄ semper in nostris operibus mediū teneant. **Secundo** xps pacē discipulis obtulit dicens. pax vobis. dicit autē Iohānes q̄ in ista appitide et i alia quā fecit in octauo die. xps ter dixit eis pax vobis. Ad notandū q̄ homo dē habere pacem in corde: in ore: et in ope. Pax cordis est quies et tranquillitas mentis cū deo. de qua dicit Iohā. xvi. In mundo pressurā habebitis: in me autē pacem. Sed notandū q̄ quidam sunt qui habent pacem et quiescūt cū deo in mente et non corpore: vt serui dei qui iugū p̄cipiūt carnē suā mortificādo. sed tñ in deo quiescūt mentē suā a malis fantasmatibus p̄seruando. De talib⁹ dicit Mar. ix. Nolite iugū meū sup vob. et inue. re. a vest. Istō autē sabbatum est illud de quo dicit Leuit. xvi. Sabbatum requiemionis est. et affigeritis animas vestras religione ppetua. Alij sunt qui habent pacē et quiescūt in corpore sed non mente sicut p̄tōses. de quib⁹ dicit Iere. xlvij. Requiescit in feribus suis. Lucē. xi. Anima mea habes multa bona req̄. et c. sed non p̄st quiescere in mente. q̄ sicut dicit Esa. lvij. Cor impij q̄ mare seruens q̄ quiescere nō p̄st. ista tales requiem demones derident. Thren. i. Vide runt eam hostes et deriserūt sabbata ei⁹. Alij sunt q̄ habent pacē et quiescūt mēte et corpore sed cur beati. Esa. xxxij. Sedebit p̄p̄s meus in pulchritudine pacis et in tabernaculis fiducie et in requie opulētia. istud est sabbatū requies. de quo dicit Esa. vi. Erat sabbatū ex sabbato et ex requie mentis puenitur ad requiē

eternitatis. Alij sunt qui nō habent pacem nec quiescūt nec corpore nec mente: sicut dā nati. de quibus dicit Esa. xvi. Seruieris dijs alienis q̄ nō dabūt vobis requies die ac nocte. Secundo debemus habere pacem in ore vt semper verba pacifica habeamus. Prover. xxi. Qui aures pacis ineunt cōsilia sequetur eos gaudium: et hoc enim cognoscitur q̄ homo sit ciuis celestis quando scilicet loquitur verba celi. **Deus** enim tres puincias fecit: et in qualibet istarum propriū linguagium posuit. scz puinciam celestem terre restrem: infernalem. Linguagium puincie celestis est verba pacis: et edificationis habere hoc est deum benedicere et laudare. ps. Beati qui habitant in domo tua domine in secula seculorū lau. te. Linguagium puincie terrestris est de terrenis tractare. Iohan. iij. Qui de terra est de terra loquitur. Linguagium puincie infernalis est deum male ledicere et blasphemare. Alii dicitur de dam natis. Esa. viij. Cum esurier irascet et male dicet regi suo. Cognoscitur igitur quis de qua puincia sit ad loquelam suam. Unde dicit Iohā. Petrus de qua esset puincia. Mar. xxi. Galileus es. nam et loquela tua manū festum te facit. Qui igitur loquitur verba pacis et edificationis et laudis dei: signum est q̄ ille spectat ad puinciam celi. Unde dicebat dominus qui habebat linguagium celi Iohan. viij. Quare loquebam meam non cognoscitis. Qui loquitur verba terrena: mūdana: signum est q̄ spectat ad puinciam mundi. i. Iohan. iij. Ipse de mundo sunt: id de mundo loquuntur et mundus eos audit. Qui loquitur verba mendacij: maledictio nis: et detractionis. signū est q̄ pertinet ad puinciam inferni: quia illud est propriū linguagium dyaboli. Iohannis. viij. Qui loquitur mendacium ex proprijs loquitur: q̄ mēdar est pater meus. **Tertio** debemus habere pacem in operibus nostris: vt scilicet cum omnibus hominibus pacem habeamus. Romanorū. xij. Si fieri potest quod ex vobis est cum omnibus hominib⁹ pacem habentes. Ista enim par ad tria videtur esse bona. Primo et hoc multiplicatur bona temporalia. Hieron. Concordia parue res crescunt: discordia vero maxime dilabuntur. Secundo per pacem acquiruntur bona spiritalia: et illud dicit Iher. su per Iohan. q̄ si decem homines vniueritas habuerint: vnus est in decem et x. in vno.

no formosus

Unusquisque eorum decem annos habet viginti manus
 bz. viginti oculos: et viginti pedes. Dicunt
 autem decem annos habere: quia cōcāt sibi sua
 desideria et suas opatiōes dicunt habere vi-
 ginti oculos: quia cōcāt sibi sua pssilia et suas
 puissōes. Dicunt habere viginti manus: quia
 cōcāt sibi sua opera et suas defensōes. di-
 cunt habere viginti pedes: quia cōcāt sibi sua
 onera et suas supportatiōes. Tercio et pa-
 ce acciunt celestia. Deus enim i suo testamē-
 to pacē nobis dimisit. Joh. xiiij. Pacem re-
 linquo vobis. pacē mēā do vobis. Qui igit
 testamētū patris nō seruat: hereditatem
 celestē nō possidebit. Soli enim pacifici sunt
 filij dei. Mat. v. Beati pacifici: quia filij dei vo-
 cabunt. soli autē filij dei sunt heredes dei.
 viij. Si autē filij et heredes. **Tercio** xps
 discipulos perturbatos cōfortauit: ipsi enim res
 māserāt post passiōē suā in multo merore
 et multo timore: et multo errore: xps resur-
 gens et eis apparuit: multos lenificauit. **S**
 An dicitur adhuc autē illis nō credentibus et mi-
 rantibus pie gaudio: timidos cōfortauit.
Quidā enim inter eos erāt q̄ credebāt ipsi
 esse spūs: illis dicit. palpate et videte: quia
 spūs carnē et ossa nō h̄t sicut me videtis ha-
 bere. Alij credebāt ipm̄ assumpsisse corpus
 suū: nō veraciter: s̄ fantastice suscitātū: iō
 dixit. habetis hic aliquid qd̄ manducet. fan-
 tasticē enim resuscitati comedere non possunt
 Alij credebāt ipsi assumpsisse corpus alienū
 et non corpus propriū qd̄ in cruce fuit confixū
 istis dicit. Videte manus meas: et pedes
 meos: quia ego ipse sum. In hoc autē qd̄ xps cy-
 catrices vulnerū suoz ostēdere voluit dat no-
 bis exemplū qd̄ vulnera cordiū nostrorū non
 debemus abscondere: s̄ ea sanāda manifesta-
 re. **S**ed notandus qd̄ vulnera sunt aliqñ
 recentia. aliqñ inueterata. aliqñ putrida et se-
 fecta. recentia curantur vncione sive lenis
 emplastri appositione: inueterata sanantur
 adustione. putrida in castione: tūc igitur vul-
 nera peccatorū nostrorū sunt recentia qñ ad-
 huc sunt in voluntate sive in recentī opere.
 Tunc sanari p̄tinguēt ovel emplastro. i. le-
 nis p̄ntē remedio. Ecclē. x. Languor p̄litiō
 grauat medicū. breuē languorē p̄cidit medi-
 cus. Eiusdem. xxxvij. Anguētarius faciet
 pigmenta suauitatis: et vnciones confici: et
 sanitatis. Tunc vero inueterata sunt quā-
 do in longā consuetudinē sunt deducta. in
 quoz p̄sona dicit p̄pheta. Inueteraui inter
 oēs inimicos meos. Et tūc sanant adustio

ne. i. adustio et pūgitio carnis maceratio
 ne. Istā adustionē petebat p̄pheta dicens.
 Erengens meos et cor meū. Tūc vero sunt
 putrida qñ homo tandiū stat in peccatō q̄ se-
 ter corā deo et hoibz. Joelis. i. **E**spūtrues
 rūt iurēda in stercore suo. In persona talis
 dicit p̄pheta. Putruerūt et cor. sunt cicatrē
 a. fa. inf. mee. Talia vulnera sanant in casti-
 one. id est in castitia a deo immissa tribulatio-
 ne. Tūc enim sepe carnes putride auferuntur
 et ipsi tribulationibus puocati ad deū cele-
 riter cōuertunt. ps. Multiplicatae sunt in-
 firmitates eoz postea accelerauerūt.
Eadē. iij. feria post pascha. Sermo. iij.

Terit iesus in medio disci-

pulorū suoz et dixit eis par vobis:
 ego sum nolite timere. Lucē. xvi.
 Istā eadē apparitiō plenius ponit Jo. x.
 vbi dicit. cū esset sero die illo vna sabbatorū
 venit iesus et stetit in medio et dixit par vo-
 bis. **A** Circa hāc apparitiōē sciendum
 est qd̄ post xpi passiōē discipuli non crea-
 debant nec sperabant cum amplius resur-
 recturū. Unde xps in ista apparitione per
 omnes quinq̄ sensus corporis suam resur-
 rectionem eis ostendit. Primo per vīsum
 cum dixit. Videte manus meas et pedes
 meos: quia ego ipse sum. et iohannes addit qd̄
 ostendit eis latus. **B** Non sine causa au-
 tem dñs voluit recipere in his tribus locis
 vulnera que in hac apparitione eis ostēdit
 scz in latere iuxta cor. in manibus et pedibz.
 Si quis enim est frigidus in amando vi-
 deat latus xpi iuxta cor perforatum et in-
 flāmabitur ad amorē. Unde sp̄s alioqui
 tur sp̄s am dicens. Pone me vt signaculū su-
 per cor tuū: vt signaculū super brachiū tuū:
 quia fortis est sicut mors dilectio. Si quis est
 tepidus in operādo videat eius manus per-
 foratas et incitabitur ad laborem. **E**sa. xliij.
 Ecce in manibus meis descripsi te. **A**du-
 lum xps manibus laborauit qñ in cruce eas
 extēdit. Prover. i. **E**xtendi manus meas et
 nō fuit qui aspiceret. Si quis est infirmus
 in aduersa sustinendo. i. videat eius pedes
 perforatos et aiabitur ad supportatiōē eius.
 cū pedes fuerūt perforati et sanguine tincti
 ps. Intinguatur pes tuus in sanguine. Pe-
 des enim sui totum corpus sustentauerunt et
 inde dolorē maximū sustinuit. sustinēmus
 et nos exemplo xpi aduersa. **H**ebreo. xij. Re-
 cogitate eū qui tālem aduersus semetipsum

sustinuit a peccatoribus cōtradictionē: vt non
 fatigemini animis vestris deficientes. **E**
 Secūdo manifestauit suam resurrectionē per
 auditū: cū dixit. Par vobis. Audientes enim
 discipuli vocē dñi: eū ad loquelā cognoue-
 rūt. **A**darme qd̄ habebat modū talē. i. par
 vobis. per qd̄ dat intelligi nobis exēplū vt
 verba pacis semp habeamus. Sed de mul-
 tis dicit **E**clē. xviij. **I**ngua tertia multos
 cōmouit: et dispersit illos de gēte in gēte.
Lōringit aliqñ magnū monstrū. i. qd̄ vnus
 homo habet tres linguas. **A**lia est lingua
 adulationis: qua blādīt in facie. **A**lia est de-
 tractionis: que mordet in absentia. **T**ertia
 est et dissensionis: que seminat iurgia. **D**ēs
 iste lingue abscondēde sunt. **P**rima: quia deci-
 pit. **E**sa. iij. **P**opule meus qui beatū te di-
 cit: ipse te decipit. **S**ecūda: quia infamat. **I**deo
 nō debet aliquis morari neq̄ assiduus esse
 cū talibus. **U**nde de eo qui cū talibus con-
 uersatur assidue dicitur **E**cclesiā. xxiij. **M**e
 forte assiduitate tua infamatus imprope-
 rium patiaris et maluisse nō nasci. **T**ertia
 quia conturbat. **E**cclesiā. viij. **A**lūnia conturbat
 sapientē. immo talis lingua deo valde odi-
 tur. **P**rouerbi. vi. **S**er sunt que odit dñs: et
 septimū detestat aia eius. **I**stud autē septi-
 mū est ille qui seminat inter fratres discor-
 diam. **D** Tertio manifestauit suā resur-
 rectionē per olfactū: per hoc qd̄ dicit iohā-
 nes. insufflauit et dixit eis. Accipite sp̄ritū
 sanctū. **E**ius etiā status erat valde odorife-
 rus: quia ab illius pectore procedebat: qd̄ apo-
 theca oīm charismatū erat. **I**n xpo quidem
 fuit mirra. i. caro mortificata. **F**uit thus. i.
 aia deuotissima. **F**uit balsamū. i. deitas pre-
 ciosissima. **I**lle igit status habebat odorem
 mirrē inq̄rū pcedebat a carne mortificata
 habebat odorē thus inq̄rū pcedebat ab
 aia deuota. habebat odorē balsamū inq̄rū
 pcedebat a deitate preciosa. **Q**uarto
 manifestauit suā resurrectionē per gustum
 quia obtulerūt ei patre piscis assi et fauū mel-
 lis. **I**n fauo est cera et mel. **P**er piscē assum
 intelligit eius caro in cruce assumptā. **P**er mel
 eius deitas dulcissima. **P**er ceram eius aia
 lumine sapientie plena. **I**lli igit comedunt
 piscē assum qui delectant circa eius passio-
 nē. **I**lli comedunt mel qui delectant in eius
 deitate. **I**lli comedunt mel cum cera qui de-
 lectātur in deitate beata et in aia gratia ple-
 na et veritate. **Q**uinto manifestauit re-
 surrectionē suā per tactū. **U**nde dixit. Pal-

pate et videte: quia spūs carnē et ossa nō habet
 sicut me videtis habere. **E**t iohannes dicit
 qd̄ prebuit palpāda sua vulnera cū dicit tho-
 me. **I**nsere digitum tuum huc: et vide manus
 meas et. **X**ps enim seruat cicatrices vulnerū
 suoz: et rōe sui et rōe nostrī. **R**atione fuit: vt
 secum semper deferat insignia sue gloriose
 victorie. vnde dicit **B**eda supra **L**ucā. **A**di-
 les in p̄lio fortiter agēs et victoriam obti-
 nēs multis vulneribus cōfossus est. **D**icit
 ei medicus. **T**is sanari sine oī cicatrice. **S**i
 ne oī deformitate. puto qd̄ in signū victorie
 sue cicatrices seruaret. **I**lle enim cicatrices
 sunt in xpo nō in deformitate: sed in magnā
 pulchritudinē. vnde dicit **E**thys. qd̄ cicatri-
 ces in xpo sunt radio solis lucidiores. sicut
 enim honor est militi de p̄lio reuertenti des-
 ferre scutū fractū: sic honor est xpo deferre
 secū sue victorie gloriosum triūphū. **U**nde
 dicit sup **L**ucā. **N**on ex importūtia curādū cū
 catrices seruauit: sed vt perpetuū victorie
 sue circūferat triūphū. **S**ecūdo seruat cicatri-
 ces vulnerū rōe nostrī: vt scz eas p nobis pa-
 tri representet et ipm̄ nobis recōciliat. **S**
Cicatri cū enim representatio est quedā p no-
 bis apud patrē intercessio. sicut miles tacēs
 ab imperatore impetrat qñ vulnera que p
 ipso recepit sibi demōstrat. **U**nde legitur in
 hystoria scholastica qd̄ antipater ydumeus
 pater magni herodis in quodā p̄lio in ser-
 uitio imperatoris vulnera multa suscepit.
 qui tādē ab emulis accusatus et ab impera-
 tore citatus: reiectis vestibus dixit. **E**go ce-
 sar nolo me excusare apud te si ego diligo
 te: s̄ ista vulnera q̄ recipi. p te loquant p me
 Tūc imperator placatus in gratiā suā rece-
 pit. **S**ic et xps vulnera patri ostēdit vt insi-
 nuet qñ nos dilexit: et q̄ care nos emit vt
 sic ad mīam patrē inducat. vnde brīs **I**nsel-
 mus assumēs illū versum. **R**espice in faciē
 xpi tui dicit. ac si dicat p̄pheta. **S**i non vis
 pater respicere in nos: respice in filiū tuum
 qui tam care emit nos. **B**er. **S**ecurū habes
 mus accessum ad patrē vbi mater ante filiū
 filius ante patrē. mater ostēdit filio pectus
 et vbera. filius ostēdit patri latus et vulnera.
Nulla ergo poterit ēē repulsa: vbi tot occur-
 rūt charitatis insignia. **E**t his igit pater qd̄
 xps per omnes corporis sensus manifestauit
 suā resurrectionē. **I**pe enim filius dei resur-
 gens a mortuis tam non moritur: mors illi
 ultra non dñabitur. i. faciat nos resurgere a
 peccatō. **F**aciat mori sine peccatō. **F**aciat vt ultra

Universidad de D.
non dominetur nobis peccatū. ut sic a pec-
cato resuscitatur peccato mortui a peccato li-
beri. De ista prima resurrectione a culpa
peruenire mereamur ad secundam resurrectionem
nem in gloriam. Ad quam meritis gloriose vir-
ginis et precibus matris sue et beati domini
et patris nostri ipse filius dei nos perducatur
Qui cum patre et spiritu sancto regnat per
infinita seculorum secula. Amen.

Sermones quadragesimales temporis
lectionum sanctorum per totius anni circulum re-
uerendissimi domini Jacobi de voragine sa-
cre theologie professoris ordinis sancti do-
minici finiunt feliciter.

Dulcia mellifluis manantia dogmata fonte
Effundit nostri sacra vorago libri.
Ut turis riuos plene gustauerit omnes
Os quisquis nostris fluctibus imbuerit.
Respiciet siquidem sermones totius anni
Aurea qui vite dant documenta bone.
Græde sophos merito factori dicet abūde
Ingenium si quis preferet eloquio.
Istā quicūque sacri nitidissima flumina verbi
Eloquii fūco turbat: ineptus homo est.

Impressum lugduni Anno a natiuitate
domini MDLXIIII quingentesimo tertio.
Die vero. xxiij. mensis Martij.

*Impressio en Lonsard Lyon
dia 23 de Marzo año
de 1503=*

**Registrum in sermones Jaco
bi de Voragine de sanctis.**

Tabula

Tabula sermonum de sanctis in hoc volumine contentorum. Et nota quod de quolibet sancto habentur quatuor sermones ad minus.

De sancto Andrea apostolo.
De sancto Nicolao episcopo.
De sancta Lucia virgine.
De sancto Thoma apostolo.
In vigilia natiuitatis domini.
In natiuitate domini nostri Iesu xpi.
De sancto Stephano proto-martyre.
De sancto Johanne apostolo et euangelista.
De Innocentibus.
De sancto Thoma episcopo Cantuariensi.
De sancto Siluestro papa.
De circumcissione domini.
De Epiphania domini.
De sanctis Fabiano et Sebastiano.
De sancto Sebastiano martyre.
De sancta Agnete virgine.
De sancto Vincentio martyre.
De conuersione sancti Pauli apostoli.
De purificatione beate virginis.
De sancta Agatha virgine et martyre.
In cathedra sancti Petri.
De sancto Mathia apostolo.
De sancto Gregorio papa.
De sancto Benedicto abbate.
De Annuntiatione beate virginis.
In cena domini.
De sacro die Parasceues.
De Passione domini.
De Sabbato paschali.
In die sancto Pasche.
Feria secunda post pascha.
Feria tertia post pascha.
De sancto Ambrosio episcopo.
De sancto Georgio martyre.
De sancto Marco euangelista.
De sancto Petro martyre.
De sancto Jacobo minori apostolo.
De sancto Philippo apostolo.
De inuentione sancte Crucis.
De sancto Johanne ante portam latinam.
In diebus rogationum.
In die Ascensionis domini.
De translatione beati Dominici.
De spiritu sancto In die Penthecostes.
De sancta Trinitate.
De sancto Barnaba apostolo.
De sanctis Geruasio et Prothasio.
De natiuitate sancti Iohannis baptiste.

De sanctis Johanne et Paulo.
De sanctis apostolis Petro et Paulo.
De sancto Paulo apostolo.
De sancta Margaretha virgine.
De sancta Maria magdalena.
De sancto Jacobo apostolo.
Ad vincula sancti Petri.
De inuentione sancti Stephani.
De sancto Dominico confessore.
De sancto Laurentio martyre.
De sancto Ipolito cum socijs suis.
De assumptione gloriose Marie virginis.
De sancto Bernardo abbate.
De sancto Bartholomeo apostolo.
De sancto Augustino episcopo.
In decollatione sancti Iohannis baptiste.
De natiuitate beate Marie virginis.
In exaltatione sancte Lucie.
De sancto Mattheo apostolo.
De sancto Mauricio cum socijs suis.
De sanctis Cosma et Damiano.
De sancto Michaele archangelo.
De sancto Hieronymo confessore.
De sancto Francisco confessore.
De sancto Dionysio episcopo.
De sancto Luca euangelista.
De sanctis Symone et Iuda apostolis.
In festo omnium sanctorum.
De commemoratione animarum.
De sancto Martino episcopo.
De sancta Cecilia virgine.
De sancto Clemente papa.
De beatha Katherine virgine.
De dedicatione ecclesie.
De officio diuino.

Alphabetica

Incipit registrum in sermones de sanctis per circulus anni preclarissimi doctoris magistri Jacobi de voragine sive ordinis alphabeti tangens materias generales in singulis sermonibus contentas.

Ser triplex est. sermone. clxxiiij. circa medium.

Agatha commendatur a septe. ser. lxxv. in fine. Et sermo. lxxv. in fine.

Agatha quadrupliciter cecidit. ser. lxxv. in fine.

Agatha triplici radio choruscavit. ibi. in fine.

Agatha participat cum angelis in tribus. sermone. lxxv. in fine.

Agnes triplex habuit certamen. ser. lxxv. in fine.

Agnes habuit quinq. incitamenta carnis. ibi. in medio.

Agnes multa patiebatur. ibi. post medium.

Agnetis triplex recomendatio. ibi. in fine.

Agnes tripliciter est desponsata. sermone. lxxv. in principio.

Agnes desponsari carnaliter respuit. sermone. lxxv. post medium.

Agnetis pulchritudo et decor. ibi. ante finem.

Altare cur lauatur in cena dñi. ser. cx. in fine.

Altaris cōsecratio multa in se continet. sermone. ccciiij.

Altaris cōsecratio septe regit circuit. ibi.

Altare dñi esse sanctum. i. mundum. ibidē in fine.

Ambrosius assimilatur apitoni et fauo melis. sermone. cxxv. per totum.

Ambrosius in quadruplici statu degebat. sermone. cxxv. in principio.

Ambrosius exaltatus per tria. ibi. circa medium.

Ambrosius tria docuit beatū augusti. ibidē.

Ambrosius triplex priuilegiū. ser. cxxv. per totum.

Amor dei sex operatus est in magdalena. sermone. clxxij. per totum.

Amicitia vera cognoscitur per septem. sermone. cclx. per totum.

Amici dicuntur quadrupli. ser. clxxiiij. ante finem.

Andreas honoratus est per christum quinq. tripliciter. sermone secundo. per totum.

Andree quadruplex dispositio ad xpm. ibi.

Angeli quatuor mirantur de virgine maria. sermone. ccc. per totum.

Angeli depurati ad diuersa officia. sermone. cxxv. per totum.

Angeli depurati sunt ad custodiam hoīs in quintuplici statu. sermo. cdi. circa principium.

Angeli custodiunt homines quinq. tripliciter. sermone. cdi. in fine.

Angeli dicuntur ignis viciis duplici ex causa. sermone. cdi. circa finem.

Angelorum quadruplex festiuitas. sermone. cdi. in principio.

Angelorum triplex custodia. circa hoīes. sermone. ccc. circa principium.

Angelorum ministratio quadruplex. sermone. ccc. post primum.

In angelis quatuor sunt pensanda. sermone. cdi. circa finem.

Anima in qua parte corporis sit. quadruplex est opinio. sermone. cxi. in principio.

Anima vniuersa est corpori propter tria. sermone. cclxx. in fine.

Anima plus curat deus q. corpus triplici ratione. sermone. ccc. circa finem.

Anime triplex impuritas aufertur in morte. sermone. ccc. in fine.

Anime igne infernali q. nō sumuntur naturaliter ostēdit quadruplici exemplo. f. ccc. in fine.

Animarum quintuplex receptaculum post hanc vitam. sermone. cclxxv. in principio.

Aniarū diuersa egressio. ser. ccc. post medium.

Anni tres assueri regis tria figurant. sermone. cclxxvi. in principio.

Anna tres habuit viros. ser. ccc. in principio.

Annunciatio duplex. sermone. cx. in principio.

In annuntiatione christi quatuor fuerunt persone. sermone. ccc. per totum.

Annunciatio christi extollitur ratione triū. sermone. ci. per totum.

Apostoli quatuor simul vocati sunt triplici de causa. sermone. iiij. in principio.

Appli cur frequēt fuerit piscatores. ibi. in fine.

Apostoli quadruplicem habebant defectus. sermone. ccc. in principio.

Apostoli manserunt in christo quinq. tripliciter. sermone. cclxxij. circa principium.

Apostoli meruerunt hereditatem celestem multiplici iure. ser. cclxxvi. circa principium.

Appropiate esse in diuinis ostenditur et q. re. ser. cclxxv. in fine. clxxv. post medium.

Apes inducuntur ad volandum quadrupliciter. sermone. ccc. post principium.

Apum triplex sagacitas. ibidem in fine.

Aqua quadruplex. sermone. cv. in principio.

Aquila multas habet peditas. ser. cclxxvi.

Arborum multiplex generatio. ser. cclxxvi. in principio.

Aromatū species nouem. ser. cclxxv. in principio.

Ascensio xpi qualis fuerat. sermo. d. in principio.

Ascensio dñi quatuor in se habet. ser. clx. per totum.

Ascensio in deū fit per tres gradus. sermone. clxxv. circa principium.

Ascendit xpus ab oriente. ser. d. per totum.

Ascendit xpus tripliciter. ser. cdi. in principio.

E ratio quadruplex cur ascendit ibi in fine.
 Ascendere volens debet habere tria. ibid.
 In ascensione christi ostendit quatuor mirabilia. sermone. diij. per totum.
 Ascendentium in deum quadruplex gradus ibidem in medio.
 Assumpta est maria in celum quadrupliciter. sermone. cxi. per totum.
 Assumpta est corpore et anima quadrupliciter ratione ibidem. circa finem.
 Assumptionem virginis ammirare sunt angelii. sermone. cxiij. in fine.
 Auri preciositas causatur ex tribus. sermone. lxxv. in principio.
 Auri effectus triplex. ibidem.
 Auri triplex proprietates. sermo. cxiij. post pnc.
 Auri examinatio tria requirit. ibi. post me.
 Arifices triplex domus virginis gloriose. sermone. cxxv. in medio.
Aprilius triplex. sermone. liij. in fine.
 Barba triplex est. s. cdx. i me.
 Bartholomeus deum honoravit quadruplex. ser. cxxij. in pnc.
 Bartholomeus commendatur a tribus. sermone. cxxv. in principio.
 Bartholomeus triplici nomine appellatus est. ibi.
 Bartholomeus extendit pellem quintupliciter. sermone. cxxvi. in medio.
 Beatitude septuplex. ser. cdx. per totum.
 Beatitude diversimode opinari sunt philosophi. sermone. cdxv. in prin.
 Beatitude quadruplex descriptio. ibi. pto.
 Bellum quadruplex oritur in nobis in morte. sermone. cdxvi. in medio.
 Benedictio triplex data patriarche iacob. sermone. xcviij. in fine.
 Benedictus cur sic nominatur. sermo. xcy. per totum.
 Benedictus comedat in tribus. ser. xcv. in fin.
 Benedictus remansit nobis triplex. ibi. in fine.
 Benedictus egrediens ita finitur. ibi. in medio.
 Bernardus dilexit deum quadrupliciter. sermone. cxx. post principium.
 Bernardus habuit quatuor revelationes ibidem in medio.
 Bernardus fuit a deo dilectus tripliciter. sermone. cxxi. post principium.
 Bernardus quatuor habuit privilegia. sermone. cxxij.
 Bos habet in se quatuor commendabilia sermone. cdx. in principio.

Bos vehemens cognoscit per tria signa. ser. cxi. in fine.
 Calix triplex est. sermo. cxiij. in principio.
 Candele cur extinguuntur in matutinis lamentationum. sermone. cx. in fine.
 Campana quare non pulsantur in die parasceutes. sermone. cxv. in prin.
 Campana quare pulsantur. ibidem.
 Campana quare in tempestatibus pulsant. sermone. cxv. in fine.
 Caput triplex est. sermone. xvi. post prin.
 Caput in cruce christus inclinauit triplici ratione. sermone. cxij. in prin.
 Caput duplex habuit iohannes baptista sermone. cxiij. in fine.
 Carcer quadruplex. ser. cxxxiij. in prin.
 Charitatis fortitudo attenditur penes quatuor. sermone. lxxij. per totum.
 Charitatis fortitudo in maria magdalena attenditur penes multa. ser. cxxv. p totum.
 Cecilia triplex habuit preconiū. ser. cxxij.
 Cecilia quadruplex deo fuit. s. cxiij. i pnc.
 Cecilia comparatur apibus multiplici ratione. sermone. cxxv. per totum.
 Celum extendere sicut pellem. multipliciter intelligitur. sermo. cxi. in prin.
 Certamen quadruplex. cxi. in prin.
 Cerui triplex conditio. ser. xxiij. circa prin.
 Cerui discretio triplex. ibi. ante medium.
 Cesar Augustus tempore natiuitatis christi tria egit. ser. xxi. in prin.
 Cibus ut mutet corp? tria requirit. s. cxxv.
 Circūfissio rpi cur facta est. s. li. per totum.
 Color triplex in beata virgine. s. cxxv.
 Color differētia. ser. cdx. circa medium.
 Collirium triplex est. s. cxiij. in fine.
 Cognatio triplex. ser. li. circa medium.
 Consecratio sacramentalis multa in se habet sermone. cxxv. circa medium.
 Constantinus a sluetro baptisatus. sermo. ne. clvi. in prin.
 Constantinus a lepra mundatus. ibi. p totum.
 Constantinus triplicem habuit defectum. sermone. xxi. in prin.
 Cōtātin? a triplici morbo curat? est. ibi.
 Cōuersio bti pauli fuit p tria. sermo. lxxij.
 Cōuersio bonorū in quibus pssit. ser. lxxv.
 Clemētis quinq? privilegia. s. cxxvi. p totum.
 Credētes in primitiua ecclesia sequebantur quinq? signa. sermo. diij. in prin.
 Crisma consecratur in cena domini triplici ex causa. sermone. cx. post principium.

Crus plectra i triplici loco. ser. cxlij. in pnc.
 Crus lignum fructiferum. ibidem.
 Crus sancta inuenta per tria signa. ser. cxlij. circa medium.
 Crus lignū scie boni et mali. s. cdx. p totum.
 Crus preciosa. gaudiosa. et fructuosa. sermo. ne. cxlij. per totum.
 Crus nō debuit occultari. ibi. circa medium.
 Crus exaltata est a terra tripliciter. ser. cxlij. post medium.
 Crus frontibus imprimis impatorū. ibidem.
 Crucis ser? triplex. viro? ser. cxlij. circa pnc.
 Crucis operatio virtuosa ibidem in fine.
 In cruce est tm gloriandū. ser. cxlij. p totum.
 Crucis exaltatio multiplex. sermo. cxiij. in principio.
 Ecclie instituta in veteri lege. cclv. in medio.
 Dedicatiois templi triplex origo. sermo. ccci. in prin.
 Dedicat ecclesia quadrupliciter ex causa. ser. cxiij. in prin.
 In dedicatione multiplex fit circuitus. ser. cxiij. in prin.
 In dedicatione ecclesie multa requirunt. ibi.
 Deus dicit vinci a se. ser. dxv. in pnc.
 Deus punit se decipi quadruplex. ibi. in me.
 Defectus in Maria magdalena. sermone. dxv. in medio.
 Demones in primitiua ecclesia quadruplex impugnabāt homines. ser. cdx. in fine.
 Diabolus contra hoīem quatuor obicit. ser. rxx. circa medium.
 Diabolus significat per draconē quadrupliciter. ser. cxxi. in prin.
 Diabolus pugnat in sanctis tripliciter. ibidem.
 Diabolus decipit hoīem tripliciter sermo. ne. cxiij. circa finem.
 Dies iude facti sunt pauci. ser. lxxix. i pn.
 Dies resurrectionis dicitur luminosa quadrupliciter. ser. cxi. in prin.
 Dies pasche di. gaudiosa. ibi. per totum.
 Dionysius doctoris triplici privilegio. ser. cdx. per totum.
 Dionysius triplicem habuit reuelationem ibidem in prin.
 Dionysius tripliciter cōuersio. ser. cdxv. i me.
 Dionysius in tribus comedat. ibidem in fin.
 Dilectiois de tria signa. ser. rxxv. in fin.
 Dilectio triplex. ibidem circa finem.
 Dilectio dei erga nos ostenditur ex tribus sermone. cdx. in fine.
 Dilexit maria filiū tripl. ser. cxi. in prin.

Diligere christum debemus multiplici ratione sermone. cdx. per totum.
 Diligere deum et mundum simul non possumus. ibi in medio.
 Diligendus est summe deus propter quatuor sermone. cxxi. in prin.
 Desponsatio triplex. ser. lxxv. post prin.
 Doctores triplices. ser. cdx. in fine.
 Doctrina gregoriū utilis populo ex tribus. sermo. xxiij. circa finem.
 Doloris magnitudo virginis cū filio causatur ex tribus. ser. cxi. post medium.
 Dñi? comedat in tribus. ser. dxv. i pnc.
 Dñi? traslatio. triplex cā. ibi circa medium.
 Dñi? tripl. traslat? est. ser. cxi. circa med.
 Dñi? scitans nō potuit abscondi. s. dxv. i pn.
 Dominicus comparatur stellis lune et solis sermone. cxiij. per totum.
 Dominus fuit cum maria quadrupliciter. sermo. cxi. in medio.
 Domus materialis tria requirit. sermone. cxxv. i pnc.
 Domus nō triplex dicitur. ser. rxi. i medio.
 Domus christi fuit verus virginis. sermo. cxxvi. in prin.
 Domus dei cōmendabilis ex quatuor sermone. cdx. per totum.
 Domus materialis triplex dicitur. s. ccc. cir. pn.
 Domum materiale quatuor ornant. sermone. cdx. in principio.
 Domus triplex in aia. ser. cclv. cir. med.
 Ecclesia multiplicitate appellatur. sermone. rxi. in fine.
 Edificātes sup fūdamētū fidei sūt mltiplices. ser. cdx. p to.
 Egredi debemus xpo quadrupliciter. sermone. rxi. in principio.
 Electio multiplex. ser. viij. circa finem.
 Electio mathie commendatur dupliciter. sermo. lxxv. in prin.
 Electio cuiuslibet prelati tria requirit. Et eligendi modus beati mathiam. ibidem.
 Electiois mathie causa. ibi. in fine.
 Electio vera tria requirit. ser. lxxix. in fine et sermone. c. in fine.
 Eps d? habere in se. ser. cxxxi. in medio.
 Error triplex tpe dñi. ser. rxi. in med.
 Euangelium mathie preconizatur in tribus. sermo. ccl. in fine.
 Euangelista ver? quatuor requirit. ser. cxi. i pn.
 Euangeliste opus fecit mathieus tripliciter sermone. ccl. v. per totum.
 Excelsum quadruplex i trinitate. ser. dx. i pn.

Abiani et sebastiani festa simul celebrantur. ser. lxxij. in princ.
Fabianus rector cor habuit. ibi dem in fine.

Faciem tria ornant. ser. xij. circa finem.
Fama attenditur quintupliciter. sermo. xij. circa medium.

Familiaritas christi ostenditur in tribus. ser. xliij. circa medium.

Famella organizatur in vtero matris. lxxij. de triplici ratione. ser. lxxij. circa princ.

Festum oium sanctorum institutus est quadruplici de causa. ser. cdxv. in princ.

Ferulium quadruplex appositus christus in cena. ser. cv. circa medium.

Filij israel quatuor habuerunt ductores ab egypto. ser. lxx. in medio.

Fortitudo baptisati in tribus. ser. ccvii. i me.

Fortitudo baptisati quatuor pbatur. ibi in princ.

Fugit dñs in egyptu quadruplici de causa. sermo. xliij. in princ.

In fuga xps tria ostendit. ibi circa medium.

Franciscus in mltis comedatur. ser. cclxij. per totum.

Franciscus tribus vicibus audiuit vocem domini. ser. cclxij. in medio.

Francisci sanctitas. ibidem in princ.

Francisci perfectionem plura ostendit. sermo. cclxv. per totum.

Franciscum habuisse christi stigmata multa persuadent. ser. cclxij. per totum.

Fructus Marie benedicti tripliciter. ser. ciiij. in fine.

Georgius miles fortis et strenuus. sermo. cxxx. in princ.

Et sermo. cxxxij. in princ.

Georgius vicit quadrupliciter. sermo. cxxx. circa princ.

Georgi figurat p elephante. ser. cxxxi. i me.

Gladii malorum et bonorum. ser. lxxij. cir. fin. i me.

Gratia dei cognoscitur in homine ex tribus. sermo. l. in princ.

Gregori vigilavit triplex. ser. xci. circa med.

Gregori studuit i gñq lib. sermo. xciij. i fin.

Gregori assimilatur pictori et figulo. ibidem.

Gregorius comedatur in tri. ser. xciij. i fin.

Gregori dedit eloquia pulchritudinis tripliciter. ibidem circa medium.

Gregori humilitas patet ex quatuor. ser. xci. in princ.

Gregorius multe fuerunt virtutes. sermo. xciij. per totum.

Abiraculum triplex sermone. vi.

post principium.

Habitare in vno ptingit sextupl. sermone. ccl. per totum. i ser. cclx. in princ.

Herodes quadrupl. obiit. ser. xliij. in fine.

Herodis finis ptra iohane baptista iniqua ostenditur triplici ratione. ser. xliij. in princ.

Herodis crudelitas contra iohane baptista ser. cccxxij. in princ.

Homo horat ad tria. ser. cxxij. in princ.

Homo dñs se pbare triplex. ser. cix. in princ.

Homo ante passionem christi quadruplicem habuit defectum. ser. cxiij. per totum.

Homo cecidit p quatuor. ser. cxi. post fin.

Homo plus attinet christo q angelus. ser. cclvi. ante medium.

Homo malus peior oi bestia. ser. cxi. in fin.

Homini triplex est status terminus. ser. cclxxij. in princ.

Hois magna est dignitas. ser. cclv. cir. me.

Homines quadruplices non debet timere. ser. ccl. circa medium.

Homines assumunt ad ordines angelorum. ser. cclvij. post medium.

In hole triplex potestas. ser. cclij. in princ.

Boze canonicæ nostræ xpus pulsat quadruplici ratione. ser. cclxxvi. per totum.

In hac vita xps non habuit. sermo. cclxxvi. in princ.

Hospitæ tria expellunt. ser. dxi. circa medium.

Hospitæ cordis nostri xpus pulsat quadruplici ratione. ser. cclxxvi. per totum.

Iacobus maior multiplex habuit privilegium. ser. cxi. in princ.

Iacobus minor commendat tripliciter. ser. cclxxvij. in princ.

Iacobi minoris pfectio consistit in tribus. ibidem in medio.

Iacobi minoris passio est in quatuor commendabilis. ibidem in fine.

Ieronimus carnis incendia deleuit triplex. ser. cclvij. circa finem.

Ieronimus flagellatus est quadruplici de causa. ser. cclvij. circa medium.

Ieronimus didicit sciam multiplicitate. ser. cclxi. in princ.

Ieronimu quatuor comedat. ibi post me.

Iesus nomen est dulcedinis quintupliciter. ser. lv. per totum.

Iohanes euangelista dicitur aquila ppter quatuor. ser. cxxvi. in princ.

Iohanes euangelista multa habuit privilegia. ser. cclxxvij. xl. i per totum.

Iohes a xpo pie alijs dilecti quadruplici de

causa. sermo. cxxvij. per totum. Et plus per

tra. ibidem in fine.

Iohanes cur sepulchrum ingressus. sermo. cxxij. in principio.

Iohanes euangelista an mortuus sit vel non quadruplex opinio. ibidem per totum.

Iohanes ante portam latinam triplex sustinuit martyriu. sermo. cxi. per totum.

Iohanes quadrupliciter fuit privilegiatus. ser. cclvi. in princ.

Iohanes baptista fuit missus quadrupliciter. sermo. cclxi. per totum.

Iohanes baptista dicitur est lucerna ardens. sermo. cclxvi. in principio.

Iohanes baptista quadrupliciter est persequutus. ser. cclxxij. per totum.

Iohes baptista excellentia patet ex quinque. ser. cclxxij. per totum.

Iohannis baptiste multa prerogativa. sermo. cclxxv. per totum.

Iohannes baptista non surrexit maior quadruplici ratione. ser. cclxxij. circa medium.

Ignis quadruplex in xpo tempore passionis. sermo. cxi. in medio.

Ignis quadruplex. ser. cclxxij. per totum. i sermo. cxi. in princ.

Indulgentia valor tria requirit. ser. cclxxij. circa medium.

Infirmas aie sanatur quadrupliciter. sermo. cclxxij. post medium.

Infirmas quintuplex hois ante natiuitatem. ser. cclxxij. circa medium.

Infirmas triplex phariseorum. ser. cclxxvi. in medio.

Innocentium beatitudo causatur ex multis. ser. cclxxij. per totum.

Innocentium passio comedatur ex quatuor. sermo. cclxxij. in principio.

Innocentes cur occisi i quoto tempore. sermo. cclxxij. post medium.

Iudas cur postus inter discipulos. sermo. lxxxiij. circa medium.

Iudas discipulus apostolus procurator in ops mendicus et pauper. ibidem per totum.

Iudas fuit dissipator quadrupl. ser. xc.

Iusticia vera in tribus consistit. ser. v. cir. princ.

Iusticia triplex. ser. cclxxv. post principium.

Attedra triplex est. ser. lxxxiij. in principio.

Katherina ex cessit virgine in tribus. sermo. lxxxi. per totum.

Katherina excessit virgine in tribus. sermo. ne. cxx. per totum.

Katherina

Katherina multiplex habuit privilegium sermone. ccc.

Katherine multiplex gra. ser. cccx. per totum.

Kyrie eleison cur iterat in missa. ser. cccvi.

Ichyme triplices sunt. sermone cclxxvij. in princ.

Iaycorum quadruplex genus. sermo. cclxxij. in princ.

Zapides quadruplices. ser. xxi. in princ.

Zapides materiales valent ad quatuor. ibi.

Zaqueus triplex diaboli. ser. cclxxij. cir. me.

Zauachiu sanguis septuplex. ser. cxi. in princ.

Zauari pedes ceruorum non possunt triplici ratione. ser. cxiij. circa medium.

Zaurerius tria fugit. sermo. cclxxij. in medio.

Zaurerius ignem materiale attingit triplici. ser. ser. cxi. circa medium.

Zaurerius quadruplex hunc certamen. ser. cxi.

Zaurerij triplex consolatio. ser. cxiij. post me.

Zaus ppria vituperat. ser. cclxxij. in princ.

Zeo quatuor timet. ser. cxiij. ante finem.

Zetanta instituta est pp tria. ser. cclxxij. in princ.

Zet est quadruplex. ser. cxi. in princ.

Ziber quintuplex. ser. xxi. per totum.

Ziberalitas consistit in tribus. ser. cxi. in princ.

Ziberalitas dei cognoscitur ex tribus. ser. cclxxij.

Zignu triplex in padiso. ser. cclxxij. in princ.

Zignum duplex. ser. cclxi. in princ.

Zignu huile exaltatu quadrupl. ibi. ante me.

Zignu crucis percussit robustos. ibidem in fi.

Zingua data est hoij pp quatuor. ser. cclxxij. in fi.

Zotio pedu discipulorum commendatur ex tria. ser. cxiij. in princ.

Zotio manu post missam. quid significet. sermo. cxi. in fine.

Zucas quadrupliciter fuit illuminatus. sermo. cclxxij. in medio.

Zucas dicitur medicus. ibidem post medium.

Zucas per se fuit eleuatus in diuina cõteplatione. ser. cclxxij. circa medium.

Zucas quatuor hunc officia. ser. cclxxij. cir. fi.

Zucas quadruplices hunc informatores. ibidem

Zucie victoria in tribus consistit. ser. x. in princ.

Zucie fuerunt septem virtutes. ser. xi. per totum.

Zucie quadruplex effectus. ser. ii. per totum.

Zucerna bona tria requirit. ser. ii. per totum.

Zucerna fuit benedictus quintupliciter. sermo. cclxxij. post medium.

Zuminaria duo creata in mundo. sermone cclxxij. in principio.

Zuna plena triplice habet virtutem. sermone. cxiij. in medio.

Tuna triplicem habet mutabilitatem. ser. mo. cccxiiij. in medio.
Tur hy quadrupliciter effectus. f. xxiij. cir. me.
Tur mudi alijs dicit triplici rōe. ser. cxiij.
Teti quare dicunt. ser. lvi. in prin.
Tagi cur xps affuerit. ibi. in me.
Tagi ab oriēte t cur per stellā vocati. ser. lvij. in prin. t in medio.
Taloz seculia appeti duobz. f. lxiij. in pn.
Tanere in xpo quō exponit. ser. xvi. p. to.
Tanifestauit se xps multipl. f. cxxvi. p. t.
Tanus quadruplex portectā thome. ser. mo. xiiij. circa finem.
Tanus xpi quinqz habet digitos. sermo. ne. dxxij. post medium.
Tarcus ambulauit multiplici via. sermo. cccxiiij. per totum.
Tarcus cōmēdatur in tribus. ser. cxxiiij. circa principium.
Tarcus multipl. habuit prerogatiuum. ser. rrv. per totum.
Taria cōtra diabolum erexit triplicem potestatem. ser. xxiij. in prin.
Taria noia dñi. stella. illuminat. ibi.
Taria triplex priuilegium ante. in. t post partū. ser. xxi. in prin. t in fine.
Taria dicit tēplū dei. ser. lxxv. cir. me.
Taria dī mediū triplici rōe. ibi. ante fi.
Taria nō tenebatur ad purificationē. ser. mo. lxxij. circa prin. t. lxxxi. in fine.
Taria tripliciter coopata est ad incarnationē xpi. ser. rxiij. in medio.
Taria dicit virga triplici rōe. sermo. c. in prin. t. cccxxvij. post medium.
Taria mater pulchritudinis tripliciter exponitur. ser. cccxxvij. in prin.
Taria ser. hūit maxima dona. f. cxiij. p. to.
Taria dī luminosa qdrupl. f. cxxij. p. to.
Taria cōmēdat in tribus. ser. cxiij. p. to.
Taria cōparat apostolis martyribus patriarchis. ser. cxxvi. per totum.
Taria est saluta seprupl. causa sermo. ne. cxiij. per totum.
Taria frequēter a nobis est salutanda triplici rōe. ser. cxiij. post medium.
Tariam salutare debemus ppter tria. ibi. dem in principio.
Taria magdalena multipl. deū offendit. ser. clxxvij. circa prin.
Taria magdalena fuit tracta a xpo quinqz tripliciter. ser. ccc. post prin.
Taria magdalena sacrificat multipliciter ibidem in fine.

Tartaryum sancte cecilie cōmēdatur ex quibz. ser. ccc. circa medium.
Tartaryū quadruplex. ser. cccxviij. cir. prin.
Tartaryū qntuplex gen. f. cclxxvij. in fi.
Tartarius placuit deo in triplici statu. ser. mo. cclxxij. in prin.
Tartini prās sup oēs creaturas. ibi. in fi.
Tartinus multis decoratus virtutibus. ser. cclxxxi. post medium.
Tartinus multipliciter fuit dilectus in vita t in morte. sermo. cccxij. per totum.
Tater zebedei triplici modo accessit xpm. ser. cccxij. in prin.
Tin matrimonio triplex coniunctio. sermo. lxxv. in principio.
Tinisterium quinqzplex cōmissum beate virginī. ser. cccxviij. in medio.
Tatheus cōparat martyri t euangeliste. sermo. cclx. in medio.
Tatheus secutus est xpm sextupl. rōe. sermo. cclxvi. in principio.
Tatheus triplex preconiz. f. cclxiij. in me.
Tedicus dī xps triplici rōe. f. ccc. in prin.
Tedicus xps appropinquauit ppter tria. ser. cclxvi. in fine.
Tel ponitur in medicinis triplici ex causa. ser. cccxv. ante finem.
Temorāda xpiano. fūit tria. f. cclxxi. p. to.
Temorāda mortis valet ad quinqz sermo. cclxxxiij. in principio.
Tichael qdruplex hūit offi. f. cclxiij. p. to.
Tilitē strenuū faciūt tria. f. cxxxiij. in me.
Tilitē bene operari tria faciūt. ibi. in me.
Tilitū regula. sermo. cccc. in prin.
Tisse introitus qre carat. ser. cccvi. in prin.
Tissa cū alleluia cōcluditur. ibidem.
Tissa cantatur tribus linguis. greca. hebraica. t latina. ser. cccxviij. per totum.
Tonumētū xpi nouū fuit triplici de causa sermo. cccxiij. in prin.
Tonumētū cur alienū t iusti. ibi. p. totū.
Tois sanctorz preciosa. sermo. lxx. in prin.
Tois sanctorz comparatur somno duplici ex causa. ser. cclxxvi. in prin.
To morte bonoz non est tristandū triplici rōe. f. cclxxvi. cir. prin. t. ser. cclxxvij. p. to.
Tori voluit xps in cruce ppter quatuor. ser. cclxviij. in prin.
Tortis memoria triplex expellit peccatū. ser. cclxxi. post medium.
Torientes sunt quadruplices. ser. clxxxiij. in principio.
Tortuis debemus subuenire ppter tria

Sermo. cclxxxiij. p. totum.
Sundus persequitur electos quadruplici ser. ser. rxiij. in prin.
Sodus fallit tripliciter. ser. lxx. circa me.
Surabilis quadruplex. sermo. cccxiij. post principium.
Suauitas xpi marime dignitatis. io. cunditatis. t utilitatis est. ser. xxiij. in principio.
Suauitas xpi nobis attulit quatuor utilitates. ser. rxi. post prin. et ser. clxxv. in prin.
Suauitatis xpi triplex oportunitas. ser. rxiij. in principio.
Suauitas xpi liberauit hominem a tribus malis. ibidem.
Suauitate xpi apparuerūt quatuor. ser. mo. rxiij. in prin.
Suauitate xpi quinqz sunt attēda. ser. mo. rxiij. per totum.
Suauitas virginis gloriose cōparatur do. nui materiali penes tria. f. cccxv. in prin.
Suauitas marie cōparat stellē triplici ratione. ser. cccxviij. in prin.
Suauitas suspēdunt in suis actionibus tripliciter. ser. x. in medio.
Sicolaus cōmēdat a tribus. ser. v. in prin.
Sicolaus securitas erat in tribus. f. v. cir. fi.
Sicolaus triplex habuit habitaculū. ser. vi.
Sicolaus habuit triplicē thesaurū. ibidem.
Sicolaus electio cōmēdat tripliciter. ser. vij.
Sicolaus vita cōmēdabilis. septupl. f. viij.
Sicolaus quatuor habuit priuilegia. f. ix. p. totū.
Sobilitas causat ex quatuor. ser. v. in me.
Sororū dicit aliquid tripl. ser. xc. in prin.
Suprie tria in se habent. ser. lxxv. in prin.
Suuptijs quatuor inueniunt. f. lxxv. in pn.
Suidentia est quadruplex. sermo. ne. cccc. in fine.
Sculus duplex. mentalis t corpora lis. ser. rxiij. in fine.
Sculus quidā eruerūt triplici ratione. ser. mo. cccx. post prin.
Sculcare quatuor non pnt. f. dviij. in prin.
Sdos quadruplex. sermo. clviij. post mediū.
Sfferre debemus tria. ser. lxi. in principio.
Spus triplex. ser. xv. post medium.
Spus dei quadruplex. ser. cxiij. in prin.
Sptimam partē elegisse soli marie conuenit. ser. cccxi. in prin.
Sptima ps attēdit penes quinqz. ibi. cir. me.
Sro sic geniculādo ppter tria. f. rxiij. in fi.
Sratio ignita tria facit. sermo. lxi. in prin.
Sro debet hēre quatuor alas. f. clxviij. in me.

Sratio quando exauditur. ibidem.
Sras p alio dī in se hēre quatuor. ibi. in prin.
Srdines seroz in patria. ix. f. cclxxvij. p. to.
Snamēra sacerdotū celebratiū quid signi fient. ser. cccv. in principio.
Sape triplex proprietates. sermo. cclxi. post medium.
Sartus virginis triplicē habuit cō ditionē. ser. rxi. circa medium.
Sassio xpi cū tristitia t alioz sanctorz cū letitia cur celebratur. ser. cxiij. in medio.
Sassio xpi habuit quinqzplex effectum. ser. clxij. per totum.
Sassio assimilat sancti. ser. cxiij. in prin.
Saul ante cōuersationē tria patiebatur sermo. lxxxiij. in prin.
Saul infra triplex spina. ibidem in fine.
Saul vas electionis propter multa. ser. mo. lxxxiij. per totum.
Saulus factus est spectaculū multis. f. lxxv.
Saulus conuersus est a tribus malis. ser. mo. lxxvi. per totum.
Saulus habuit triplicē sciam. ibidē in me.
Saulus multipl. curat. est. f. lxxv. in pn.
Saulus quinqz habuit effectus. f. lxxxiij.
Sauli cōmēdatio in tribz. f. clxxxiij. p. totū.
Sauptas triplex. ser. cclxxxiij. in prin.
Satres veteris testamēti petierūt tria. ser. mo. rxiij. in prin.
Satres veteris testamēti desiderauerunt pluriū. ibidē in medio.
Secatum quadruplicem inducit defectū. ser. rxiij. circa medium.
Sectū tripl. execat hoīem. ser. cxiij. in fi.
Secatum originale quinqzplex habuit res mediū. ser. lxi. in prin.
Secatum magnam habet ponderositatem sermo. cclxi. post prin.
Secatores carent quinqzplex esse. sermo. cclxi. post medium.
Secatores in spectaculis tria considerent. ser. lxxv. in prin.
Sellis quadruplex. ser. cccxviij. in prin.
Sellis culpe triplex. ibidem post medium.
Sellem deposuit bartholomeus multiplici ter. ibidem per totum.
Senitentes publice reconciliantur in cena dñi triplici ratione. ser. cx. in prin.
Senitētes vere debēt hēre quinqz. f. clxiij. p. t.
Setrus cōmēdat in tribz. f. lxxv. cir. pn.
Setri māuetudo in tribus patuit. ibi. in fi.
Setri exaltatio super angelos t eius solē nitas. ser. lxxxiij. t. clxxxiij. in prin.

Petrus martyr passus est septupliciter. sermo. cxxvi.
Petrus martyr secutus est xpm quantum ad tria. ser. cxxvii. in fine.
Petrus martyr assimilatur xpo in multis. ibidem in prin.
Petitio multiplex scilicet xpo. f. cxxix. in fin.
Petitio filiorum sebedei fuit defectuosa quadrupliciter. ser. cxxi. post medium.
Philippus triplex habuit preconium. sermo. cxxix. in prin.
Philippus xpo familiarior tribus. ibi. in fin.
Pras daniel consistit in tribus. f. cxxix. in fin.
Pras daniel tria inducit. ser. cxxv. in fine.
Potentia intellectiva et affectiva in hunc quilibet illarum patitur triplicem defectum. ser. cclij. in medio et in fine.
Praelatus potest deponi propter tria. f. xc. in fin.
Praelatus quadrupliciter potest dici dilapidator. ibidem in medio.
Praelatus perfectus tria sunt necessaria. sermo. cxxij. in principio.
Praelatus verus debet habere quatuor. sermo. cxxv. per totum. et cclij. in prin.
Praelatus debet alij lucere. ser. cclij. in fin.
Praelatus quod se debet habere erga subditos. ser. cxxi. in fine.
Praelatus magnitudo antedicitur tripliciter. sermo. cclij. in principio.
Praelatus quadruplex pugnavit michael. ibi. ibidem in medio.
Pregnantes triplicem habent timorem. f. xlv. in fin.
Pregnantes sentiunt vitam femelle. lxx. die. sermo. lxx. circa principium.
Peregrinus fuit xps quadrupliciter. sermo. cxxv. in prin.
Peregrinus xps triplex habuit hospitium. ibidem in fine.
Primogenita quare in lege veteri offerebatur. ser. lxx. circa medium.
Primogenita diversa fuerunt. ibidem in fine.
Promissio fit tribus modis. f. cclvii. in fin.
Pugil verus debet hunc tria. ser. xlv. in prin.
Puer pntat in tempore propter tria. f. lxxviii.
Puer cur illa die presentat. f. lxx. in prin.
Puer iesus a quatuor personis portat in templum. ser. lxxi. in prin.
Purificationis festum triplici causa institutum est. ser. lxxij. circa prin.
Puritas triplex. ser. cxxij. post prin.
Placabilis redditur homo deo ex tribus. sermo. l. in fine.
Plenitudo quadruplex. ser. cxxij. in prin.

Uerentes xpm sunt quadruplices. ser. cxxij. post prin.
Questiones nove erant de hunc ante adventum. ser. lxx. per totum.
Edm debuit homo propter quinquaginta. sermo. lxx. in prin.
Regnum triplex vicerunt martyres. sermo. cclviii. in medio.
Religioso perfecto tria sunt necessaria. sermo. cclij.
Religiosorum triplex fructus et quadruplex differentia. ser. cxxv. post medium.
Relinquenda sunt sex que impediunt salutem hominis. ser. cxxij. in medio.
Resurrectio xpi mirabilis. ser. cxxi. in prin.
In resurrectione xpi tria sunt notanda. ibi. ibidem per totum.
Resurrectio xpi fuit necessaria tripliciter. sermo. cxxij. in prin.
Resurrexit xps triplici modo. f. cxxij. in fin.
Resurgere debemus multiplex. ibi. per totum.
Respublica bene recta tria requirit. sermo. cclvii. in principio.
Rubigo quadruplex. ser. cxxix. circa prin.
Rubigo purgat tripliciter. ibi. circa medium.
Rumores quadruplices libenter audimus. ser. cclxxv. in principio.
Remuneratio eterna stat in tribus. sermo. cclxxij. in fine.
Sacramenti altaris consecratio excedit omnem potentiam. ser. cxxij. in fine.
Sacrificium veteris testamenti habuit tria. sermo. cxxv. in prin.
Sagitta quadruplex. ser. lxxi. circa medium.
Sanatus perfecte cognoscit per tria signa. sermo. lxxv. in fine.
Sanatus xps tripliciter. ser. cxx. in prin.
Sanatio medicorum triplex est. sermo. cclix. circa medium.
Sanctitas vero tria requirit. Et per tria cognoscitur et conservatur. sermo. v. in prin.
Sanctitatis perfecte triplicem signum. sermo. ne. cxi. in prin. et in sermo. cc. in medio.
Sancti gaudent de tribus. ser. cxx. in prin.
Sactu accipit quadruplex. f. cxxviii. in prin.
Sapientia triplex. sermo. cxxviii. in prin.
Sebastianus positus ad multiplex signum. ser. lxxij. per totum.
Sebastianus in tribus commendatur. sermo. ne. lxxij. per totum.
Sepulchrum quadruplex. sermo. cxxi. in prin.
Sepulchrum xpi visitare debemus quadruplex ratione. ibidem.

Stephanus habuit quatuor coronas. ibi. ibi.
Stephanus quinque habuit privilegia. sermo. ne. cxxij. in prin.
Stephanus commendatur tripliciter. sermo. ne. cxxv. in principio.
Stephani inuentio commendatur quadrupliciter. sermone. cxxvi. in prin.
Stephani translatio triplex. ibi. in medio.
Strigata xpi translatio habuisse multa per suadent. sermo. cclxxij.
Terra bona cognoscitur per tria sermone. cxxv. circa medium.
Thesaurus triplex in margaritis. sermone. cclxxij. in prin.
Thesaurus quomodo absconditur. et emittitur. ibidem in medio et in fine.
Thomas edificavit regi domum tripliciter. sermo. xij. per totum.
Thomas dedit quatuor voces. sermo. xij. in principio.
Thomas erat in quadruplici fide. sermone. xv. in principio.
Thomas mansit in christo tripliciter. sermo. ne. cxi. in principio.
Thomas cantuariensis commendatur in sua passione tripliciter. sermo. xlv. in principio.
Thome scilicet pater et septem. ser. lvi. per totum.
Thomas habuit quatuor preconsilia. sermo. ne. cxi. per totum.
Toricular significat ecclesiam. Et tripliciter fuit repletum. sermone. xci. in fine.
Trahitur homo a christo tripliciter. sermo. cclij. in medio.
Transitus malorum triplex est. f. cxxv. post me.
Trinitatis festum diversimode celebratur. sermone. cxxv. in principio.
Trinitas non est curiose inuestiganda sed pie credenda. ibidem per totum.
Trinitatem personarum et unitatem essentie tria ostendunt. ibidem in medio.
Circa trinitatem tria sunt attendenda. sermone. cxxvi. in principio.
Trinitas effulcet in oibus creaturis. ibi. f. Trinitatem in divinis esse tria ostendunt. sermone. cxxv.
Tria erant quondam impossibilia. sermone. ci. in principio.
Una gloria difficulter vicerunt triplici ratione. sermone. cxi. in me.
Vanitas quadruplex in mundo. sermone. cclxxi. circa medium.
Vbera triplicia sunt. sermone. lxxviii. in fin.
Vbera habent triplicem vim. ser. lxxv. post me.

Vener beate virginis habuit quattuor co-
mendabilia. ser. ccc. xix. p. totum.
Vestigia xpi sunt virtutes. ser. i. in princ.
Vita custodit p. quattuor. f. i. circa medium
Vita amittitur p. quattuor. ibidem.
videre quattuor hoies delectat. f. xxiij. cir. me.
Ad videndum quattuor requiruntur. sermo.
xxiij. circa medium.
Vigilare debemus ad tria. ser. xci. cir. med.
Vigilare debent quinq. genera hoim. fmo.
rcij. circa medium.
Vigilantium sextuplex peditio. f. cci. in fine
Vigilia pfecta tria requir. ser. cccv. p. me.
Vincens habuit triplex certamen. sermo
ne. lxx. in princ.
Vincens triplex vicit. ibidem.
Vincens pugnavit contra tres acies. f.
lxx. circa principium.
Vincens pmedat a duob. f. lxxi. in princ.
Vincens nomen victoriosum. ibi. in fine.
Virginis vterus factus est nobis tria. fmo
ne. xxi. in principio.
Virginitas sancte agathe comendatur qua-
drupliciter. ser. lxxxiij. circa medium.
Virginitas p. quattuor. f. ccc. cir. me.
Virgines facit decipit triplici ex ca. ibi. f.
Virginitatem quattuor impugnat. sermo.
ccc. xxiij. in principio.
Virginitas a deo multipliciter est honora-
ta. sermo. ccc. ante finem.
Virtutes quattuor. ser. ccc. xxiij. in fine.
Viro perfecto tria sunt necessaria. ser. i. circa
principium.
Viri sancti gaudent de trib. ser. lix. in fine.
Vita hoim triplex. ser. cc. in fine.
Vita socialis quattuor requirit. sermo. liij.
ante medium.
Voti religiosi triplex. ser. ccc. circa me.
Voto multiplex. ser. cxxv. circa finem.
Vanguentum triplex. ser. cxxv. in fine.
Vox de celo. Scribe beati moysi x. audis
tam quadruplici ratione. ser. cxxv. in me.
Vox ducens duo debet attendere. sermo.
cc. lxx. circa principium.

Pas multos habet effectus. ser. iij.
circa finem.

Xps benigne inuitat. ibidem.
Xps nat. triplici ex causa. ser. xviij. in princ.
Xpm puenire opz multiplex. ser. xxi. p. totum
Xps nosat p. quadruplici rone. f. xxiij.
Xpus qtuor p nobis obtulit. ser. liij. in pn.
Xps habuit quattuor nomina. sermone. liij.
per totum.

Xps habuit quattuor cognomina. sermone
liij. per totum.
Xps dicitur sol. et venit ppter quattuor. ser-
mone. lxx.
Xps quadrupliciter fuit oblatus. ser. lxx.
circa medium.
Xps dicit flos triplici rone. ser. c. post prin.
Xps in cena quintupliciter se habuit. sermo
ne. cxi. per totum.
Xps passus est in quattuor locis. sermone
cxi. per totum.
Xps in testamento suo octo nobis legavit.
sermo. cxi.
Xps multis coparatur in scriptura. sermo
ne. cxi. in principio.

Explicit Tabula.

Sermones pulcherrimi varijs scriptura-
rum doctrinis referti de sanctis per anni to-
tius circulum concurrentibus editi a vene-
rabil viro Jacobo de voragine ordinis pre-
dicatorum quondam episcopo Januensi in
apum feliciter.

De sancto Andrea. Sermo primus

Vestigia eius secu-

tus est pesmens: via eius
custodiui et no declinaui ex
ea. Job. xxiij. Tria sunt ne-
cessaria cuiuslibet viro pfe-
cto. Unum q xpm sequat
per bonam vitam. Secun-

dum q ipsum custodiat per finales pseuerā-
tiam. Tertium q ab eo nunq declinet per
aliquā culpā. Ista tria beatus Andreas se-
fecisse gloriatur: cuius dicit. Vestigia eius secu-
tus etc. Circa primū notādū q vestigia
xpi sunt virtutes eius. s. eius puritas: chari-
tas: mansuetudo: mia siue pietas. Ista vesti-
gia dixit sanctus Andreas secutus est que
notantur in antiphona que de ipso cantat.
Concede nobis hominem iustum: redde no-
bis hominem sanctum: ne interficias hoies
deo charum: iustum: mansuetum: et piū. Ha-
buit ergo pfectā puritatē: ideo dicit Redde
nobis hominem sanctum. Sanctum em idē
est qd parū. Vñ in greco sanctū idem est qd
agros. i. sine terra. Tunc em Andreas fuit
sine terra: qm omnia terrena reliquit: et se in
mundicia cōseruauit. Math. xix. Ecce nos
reliquimus oia et secuti sumus te. Habuit
charitatem: ideo dicit. Ne interficias homi-
nem deo charum. Charitas em dicit ex eo
q hoiem char facit. Qui em magnā chari-
tatem habet magni precij est apud deum: q
parū parit: qui nullus nullius. i. Cor. xij.
Si charitatem non habuero nihil sum. ha-
buit mansuetudinem et humilitatem: id sub-
ditur mansuetū quod significat p moysen:
q sicut fuit ex aqua assumpt: sic iste desma-
ri vocatus. de quo moyses dicitur. Num. xij.
Erat moyses vir mitissim: inter oēs homi-
nes. habuit misericordiā et pietatem: id sub-
ditur: et pius. Eius autē pietas ostendit ex
eo q quattuor vicibus fuisse legit. habuit
em lachrymas amoris qm flevit p incarna-
tione mathei sui amicissimi et dilecti. Com-
passionis quando flevit ppter extinctiones

iuuenis a septem demonibus suffocari. Do-
loris quando flevit miserabilem statum ni-
colai senis. Et deuotionis sicut quando fle-
uit vadēs ad patibulū crucis. Ista aut quat-
tuor accipiunt penes quadruplicē interpreta-
tione huius nominis Andreas. Interpretat enī
decorus. Et qm ad hoc accipit eius puri-
tas. Cant. i. Ecce tu pulcher es dilecte mi et
decorus interpretat etiam virilis et qm ad
hoc accipit eius charitas que facit homines
virilem et fortem. i. Cor. xij. Charitas om-
nia suffert interpretat respondens pabulo
Et qm ad hoc accipitur eius pietas. Si-
cut em oleum est pabulum luminis: sic pie-
tas gratie spiritualis. Tunc aut quis respō-
det pabulo: qm compassioni que est in cor-
de. Dicit etiam An-
dreas quasi antropos. i. furus conuersus p
qd intelligit eius humilitas que hoiem fur-
sum conuertit. Luc. xij. Qui se humiliat ex-
altabit. Secūdo viam eius custodiuit. Cir-
ca qd notādū q quattuor sunt que viā custo-
dire faciunt. Terramentorū impressio: crucis
erectio plantarū reflexio: et lapidum aggre-
gatio. Et qm christus factus est nobis viā:
ideo habuit ferramentorū. i. dauoz impres-
sionem: crucis erectionem: spinarumq mō-
dum corone reflexionem: et lapidum aggre-
gationē. qm. s. iudei lapides in xpi iacere vo-
luerūt. Beatus igit Andreas viā xpi custo-
diuit: qz semper respexit ad eius dauoz vul-
nerationem: ad xpi crucem. ad eius coronas
tionem: et ad eius lapidationē. Tertio viam
eius nō amisit. Circa qd notādū q qtuor
sunt que viā amittere faciunt. s. tenebra: ne-
bulas: nimietas niuiū: et densitas herbarum.
Nullo istoz modoz sanctus Andreas viam
dei perdidit. Non ppter tenebras auaricie:
q oia terrena contēpsit. Auari em tenebras
faciunt dum inter se et solem iusticie terram
opponunt. Sap. iij. v. Iusticie lumen non
luxit nobis. Secundo eā non perdidit pro-
pter nebulā carnalis concupiscentie: qz cor-
pus suū semper domauit. Unde refert aug.
in lib. de pnia cū dixisse dñ esz in cruce. Re-
cordor dñe qm in portādo corpus cnero
sum: in domando superbū: in fouendo in-
firmū: in cohercendo letum laboraui. Dicit
tur aut nebula carnalis concupiscentia: qz sicut
nebula ex aque vaporibus erigit: sic in ho-
mine voluptuosa fumositas malaris concu-
piscētiarū scaturit. Aug. in lib. pef. Exalas-
bāt nebulas de limosa concupiscentia carnis

et scirebatur pubertatis: et obnubilabant atque
obfuscabant cor meum ut non discernere sereni-
tas dilectionis a caligine libidinis. Tercio
vis dei non perdidit propter nubes mundane glorie:
quia tota vita sua in cruce christi posuit. Unde ait.
amator tuus quod fuit et desideravi amplecti te
o bona crux. Assimilatus autem mundana gloria non
uit: quia ad modicum luceat tunc cito euanesceat.
Et ita via dei perire fecit. Job. v. Quod po-
testis credere quod gloriam abinacem queritis:
et gloriam que a solo deo est non queritis. Quarto
etiam non perdidit propter densitatem herbarum pigri-
cientiam enim piger fuit: sed totam achayam con-
uertit. De pigris autem dicitur proverbia.
prius. Per agrum hominis piger te. transi-
ui et ecce totum repleverunt verice.

De eodem Sermo secundus.

Amis honorari sunt ami-

ci tui deus. ps. Deus oves sanctos
honorat ceteris. Apostolus vero hono-
rauit specialiter: sed beatus Andream hono-
rauit singulariter. Videmus igitur singula-
res honores quos christus beato Andree concessit.
1. **Primo** namque fecit eum primum inter omnes
apostolos. Iste ipse ante oves apostolus vocatur. exo. xxiij.
Primitias frugum terre tue dederis: et domum
domini dei tui. Tres fuerunt apostoli qui sunt
de terra christi. id est galilee. scilicet Andreas Petrus
et Philippus: quos christus quasi primitias
ad se vocavit et merito. Christus enim fuit
agnus in ara crucis immolandus. Iste autem
tres apostoli similiter erant agni: quia in crucis pa-
ribulo immolari. Ceteri autem apostoli fue-
runt oves: quia fuerunt super mortibus lan-
tia. Math. x. Ecce ego mitto vos sicut oves
in predam. Iste ipse erat agnus: ideo prius collige-
re voluit agnos et postea oves. Esa. xl. In
brachio suo levabit agnos et in sinu suo con-
gregabit fetus ipse porcabit. **Secundo** fecit
eum ipsum mediatorem et nuntium suum. quia
do fecit petrum ad iesum vocavit et ad eum addu-
xit: ut habet Ioh. i. Quod petrus andream
de diligere per quem christum meruit invenire.
Quod meriti vir iste est apud deum quod con-
vertere meruit principem apostolorum: et sic vere fue-
runt fratres carni: fides et passione. **Tercio**
fecit ipsum secretarium et consiliarium suum: quod
de turba satiana cum eo consilium habuit:
ut habet Ioh. vi. Nam philippus non confi-
debat. Andreas vero dei potentiam et miras
promovebat dicens. Est puer vnus hic et c.
et si dicat quis hec modica sunt tibi tu domi-

ne supple quod deest. Ecce. vi. Amicus in do-
mestico fiducialiter agit. **Quarto** fecit eum
portarium suum: sicut patet Ioh. xij. Nam cum quidam
gentiles iesu loqui vellent dixerunt philippo
por: ipse philippus dixit andree. Iste autem
duo portarii dixerunt iesu. iij. Reg. vij. Iue-
runt portarii et nuntiaverunt in palacio re-
gis intrinsecus. **Quinto** fecit eum commilito-
nem: accessorem id est militem: et sacrificium suum in
tubulo crucis cui parti voluit. Christus enim
habuit crucem tamquam equum per quem contra demo-
nes militavit super quem andrea sedere fecit: et
id fecit eum commilitonem suum. **Sexto** ques-
ter honorare cupit sedere de super equum quod de
sella regis est. Habuit crucem tamquam solium in quo
inter hoies et dyabolam iudicium diffinitur. Iste
solio andrea collocavit: et id fecit eum suum as-
sessorem. Reg. xxiij. David. i. Christus sedes in
cathedra. scilicet cuius sapiensissimus princeps
inter tres fuerunt in eadem cathedra. scilicet Andreas
Petrus et Philippus. Habuit crucem tamquam me-
saz in qua fides refecit. In hac mensa Andream
secum tenuit: et id fecit eum suum commensalem. ps.
Parasti in conspectu meo mensam et c. Habuit
crucem tamquam aram in qua patri se sacrificium
obtulit. In hac ara andrea sibi immolavit: et
id fecit eum suum sacrificium et odorem. Unde can-
tat. Dilexit andrea dominus in odore suavitatis
Quoniam autem fuerit passus paribulum crucis
non tamen eo modo christus. Christus enim fuit crucifixus
rectus. Petrus reuersus. Andreas transuersus:
quia christus tamquam caput obtinebat superiora.
petrus tamquam alter princeps obtinebat infe-
riora: et id convenientes fuit quod andreas teneret
medium. ut. scilicet manum dexteram porrigeret ad christum
petens ab eo auxilium ascendendi in celum: si-
nistram ad petrum petens sibi aperiri regnum
celorum. Christus in cruce fuit rectus ut respiceret
mundum quem redimebat. Petrus reuersus ut
respiceret celum cui claves tenebat. Andreas
transuersus ut cum una manu peteret regnum
celorum a christo: cum alia. scilicet claves a petro.

De eodem Sermo tertius.

Labat iohannes et ef-

discipulis duo et c. ioh. i. Circa
ista prima vocatio andree tria
ratiocinantur. Nam in iohanne notat fidelis testifi-
catio: cum dixit. Ecce agnovi dei. In andrea prius
des interrogatio cum dixit rabbi ubi habitas
In christo benigna invitatio: cum dixit. Veni
te et videre. Circa primum notandum quod re-
stificatio iohannis fuit andree cum salutatio: quod

more christi secutus fuit per quod dicitur intelligi quod
valet vnum verbum ab vno sapiente audire. et cum
sapientibus conversationem habere. Carbores
autem mortui insimul positi sese magis deni-
grat. vivum autem magis fese inflamat. Vivum cum
mortuis et mortuos accendit. Sic etiam petrus
res insimul habitantes magis se inflamat. Scit
etiam viri insimul habitantes se inflamat. Scit
viri cum petris et comorantes eis vitam prestare
Iohannes igitur andream docuit et ipsi profectus ad
iesum disposuit. Et ipse sic disposuit: ad iesum
transiit. Disposuit autem ipsum quatuor modis
Prius sicut disposuit lucifer ad solem. Iohannes
erat lucifer Ioh. xxiij. Nam quod produces lu-
ciferum in tempore suo. Christus erat sol. Malach. iij.
Iobis timetis nomen meum oriet sol iusticie
Lucifer autem disposuit ad solem per viciniam denun-
tiationis. Alii prophete fuerunt stelle. quia nuncia-
uerunt christum qui de longinquo. Iste fuit lucifer
quia nunciavit ipsum. de prophetis cum ipse ostendit
dicens. Ecce agnovi dei. Andreas igitur sic dispo-
situs de lucifero transiit ad solem. id est de disci-
pulo iohannis ad discipulatum christi. **Secundo**
ipsum disposuit sicut lucerna ad lucem.
Iohannes erat lucerna ioh. v. Ille erat lucer-
na ardens et lucens. Christus erat lux ioh. i. Erat
lux veritate. Lucerna autem disposuit ad lucem per qua-
dam radiationem inspectam. Iohannes igitur tamquam lu-
cerna lucebat in imperfecte per suam in lucem imper-
fectam disposuit andream ad lucem perfectam. Et sic
andreas disposuit de lucerna transiit ad lucem.
id est de imperfecta radiatione iohannis ad perfectam
lucem christi. **Tercio** ipsum disposuit sicut facula
ad ignem. Iohannes erat facula. Eccl. xlvij.
Verbum ipsum quod facula ardebat. Christus erat ignis
hebreu. x. Deum ignis sumus est. Facula
autem disposuit ad ignem per quadam semiplenam in-
flammationem. Iohannes igitur tamquam facula infla-
mabat in imperfecte per suam in inflammationem
imperfectam disposuit andream ad verum ignem in
flammationem perfectam. Et sic andreas disposuit de
facula transiit ad ignem. id est de semiplena in-
flammatione iohannis ad plenam inflam-
mationem veri ignis. id est christi. **Quarto** ipse dispo-
suit tamquam pcurfor ad regem. Iohannes erat pcur-
for. Luc. i. Preibis enim ante faciem domini et c. Christus
erat rex Apoc. xij. Regem et dominum dicitur
Iohannes igitur tamquam pcurfor via ad regem prepa-
bat ioh. i. Ego vos clamantis in deserto et c.
Et sic andreas preparat de pcurfore transiit
ad regem et de militis militis transiit ad mili-
tis imperatoris. Secundo in beato andrea pos-
uit prudens interrogatio. cum dicit. Rab-

bi ubi habitas. Circa quod notandum quod christus est
luminosus. ps. Amicus lumine sicut vestitus
mentis: ideo requirit domum lucidam per sapien-
tiam et veritatem. Prover. viij. Ego sapientia
habito in consilio et c. Est speciosus. ps. Specio-
sus forma per filios hominum: ideo requirit domum
mundam per puritatem. ps. Tu autem in sanctis habitas
mundam per puritatem. ps. Tu autem in sanctis habitas
mundam per puritatem. Est tranquillus et quietus
Sap. xij. Tu autem dominator spiritus cum tranquillitate
iudicas. Et ideo requirit domum tranquillam
per concordiam et bonitatem. ps. Factus est in pa-
ce locus eius. Et excelsus. ioh. xi. Excelsior
celo est et ideo requirit domum altam per charitatem
Eccl. xxiij. Ego in nouissimis habito. Est
stabilis et perpetuus. Eccl. xli. Dominus omnipotens
stabilis in gloria sua. Et ideo requirit domum fir-
mam per patientie stabilitatem. Sicut et incus
firmat percussibus sic domus dei firmat ad-
versitatibus. Et in tali domo christus habitat. ps.
Cum ipso sum in tribulatione. Quia igitur
beatus andreas habuit cordis sui lucidam
ideo christus in eo habitavit tamquam luminosus. Et
habuit mundam: in eo habitavit tamquam specio-
sus. quia habuit pacificam. in eo habitavit tam-
quam tranquillam. quia habuit altam. in eo habitavit tan-
quam excelsam. quia habuit firmam in eo habitavit tam-
quam perpetuam. Tercio ponit christi benigna invita-
tio cum dixit. Venite et videte. Videre autem hic
sumit per omni sensu. Aug. in lib. pscf. Dicitur
mus non solum vide quod luceat sed etiam vide quod
sonat vide quod odorat. vide quod sapiat. vide quod
durum sit. Videtur igitur quod christus gratiam facie con-
spergit. **Deinde** et c. Valde admirabilis es
domine et facies tua plena est gratia. Eius verba
dulcissima audierunt. ps. Quam dulcia faucibus
meis eloquia tua et c. Odore paradisi quod plenus
erat perfecerunt. Can. i. Trahe me post te cur-
rem in odore vnguentorum tuorum. Amorem suum
suavissimum gustaverunt. Eccl. xxiij. Qui
edunt me adhuc esurient. Brachij fidei. et a-
moris cum tenuerunt. et amplexati fuerunt.
Can. iij. Tenui eum nec dimittam. prover. iij.
Circumdabis ab ea cum ea fueris amplexatus

De eodem. Sermo quartus.

Ambulans Iesus supra

mare galilee vidit duos fratres
Symonem et petrum et andream fratrem
eius. mat. iij. Vocatio istorum apostolorum
mendabilis est ex parte vocantis comedabilis est ex
parte quid vocantis comedabilis est ex
ad duo. scilicet christum ad numerum: quod quatuor ad numerum: quod vocati sunt insimul quod

huor fratres bini et bini: ut in isto euangelio habet. Quod factum est triplici de causa. Primo propter eorum plenam consolationem. Si enim fuissent diuisi et aliqui non fuissent vocati non fuissent plene consolati. Christus ostendit super illud. Et vocauit eos. Erant enim habitatione conuicti, dilectio et concordia: artificio pares fraternitatis pietate coniuncti. Ideoque simul eos vocauit ne tot homines piissimos dissimilis vocatio separaret. Vocauit ergo eos simul ut plena eis consolatio deus esset semper dat plena perfectio et pura consolatio. Iohannes. xvi. Petre et accipietis ut gaudium vestrum sit plenum. E contrario autem mundus dat consolationem deceptoriam: sicut patet. Luc. xii. in diuine qui dixit. Anima mea habet multa bona et cetera. aut vacua. Iere. iiij. Asperi terram et ecce vacua erat et nihil. Aut semiplenam. ps. Viri sanguinum et dolosi non dimidiabunt dies suos. aut mirram. Esa. i. Vinum tuum mixtum est aqua. Secundo propter commendandam vitam sociale ad quam quattuor requiruntur. Primo est recognitio infirmitatis proprie. Ideo ponitur ibi petrus qui interpretatur agnoscere. Eccl. i. xxi. Intellige que sunt proximis tui ex teipso. Secundo est pformitas voluntatis mutue id ponitur ibi andreas qui interpretatur utilis: quod ad voluntatem suam domandam magna virtus requiritur. Prover. xvi. Melior est patiens viro forti et qui dominatur alicuius ex pugnatores vbiuim. Tertium est supplantatio ire. Et ideo ponitur ibi iacobus qui interpretatur supplantator. Prover. xvi. Vir iracundus provocat iras. qui patiens est mitigat fuscitatas. Quartum est presentia diuine gratie. Ideo ponitur ibi iohannes qui interpretatur gratia. Vera enim socialitas non est inter malos sed bonos. Eccl. vi. Qui metuunt dominum inueniunt illum: scilicet verum amicum. Tertio propter fidei firmitates. Nam fides est christi. Fides in statu nature fuit debilis: quod fundata fuit super vnam pilam. id est super abel. In statu legis scripte fortior quod in iura veteris testamenti fundatus fuit super duas pilas. id est moysen et aaron. In statu legis euangelice fuit fortissimus: quia initium novum testamenti fuit datu fuit super quattuor firmitates quasi super quattuor pilas. scilicet petrum andream iacobum et iohannem: immo super montem fortissimum scilicet petrum. ps. Fundamenta eius in montibus sanctis. Secundo commendabilis est quantum ad officium quod facti sunt piscatores hominum. Circa quod notandum quod deus

habet piscatores venatores et vindemiatores. Piscatores fuerunt predicatorum primi tui quo vno tractu rethiis predicatoris magna multitudo piscum. id est hominum capiebant. Venatores sunt predicatorum moderni qui cum clamoribus viri capiunt vnam feram. Iam autem Iere. xvi. Ecce ego mittam piscatores multos et piscabuntur eos et post hec mittam eis multos venatores et venabuntur eos. Vindemiatores autem erunt predicatorum ultimi. id est qui falce diuini eloquii vvas maturas a putris dis separabunt. Apoc. xiiij. Misit angelus falce sua in terram: videmini vineam terre. Modus autem dyabolus est vindemiator et rps faciemus collector. Mich. vii. Vemini hi qui factus sum sicut qui colligit in autumno racemos vindemie. Ex parte autem vocatores commendabilis est ipsa vocatio quantum ad duo. Primo quia omnia reliquerunt. scilicet amorem terrenum domesticum et priuatum. Terminus quidem cum dicitur. Relictis rebus et nauis et cetera. Matthei. xix. Ecce nos reliquimus et cetera. Amorem domesticum cum dicitur. Et pater et cetera. Matthei. x. Qui amat patrem et matrem plusquam me et cetera. Amorem priuatum cum dicitur. Secuti sunt enim et non seipsos. ioh. xij. Qui amat animam suam perdet eam. De his tribus amatoribus dicitur. Luc. xiiij. Si quis venit ad me et non odit patrem suum ac matrem et cetera. Refertur ad amorem terrenum. Secundo commendabilis fuit eorum vocatio. quod secuti sunt christum: scilicet talis lucis: fodalit ducit et regem. qui vadit post talem lucem non potest offendere. ioh. i. Si quis ambulat in die non offendit et cetera. Qui vadit post talem fodalit non potest deficere: quod manum porrigit sibi adiutorem. ps. Tenuisti manum dexteram meam. Qui vadit post talem lucem non potest errare. ioh. viij. Qui sequitur me non ambulat in tenebris. Qui vadit post talem regem non potest corona carere. Apoc. ii. Esto fidelis usque ad mortem et dabo tibi coronam vite. Beatus igitur andreas secutus est christum talis lucis et sua conuersio: quod tunc de tenebris ad lucem venit. Tamen fodalit in sua conuersatione: quod semper sibi adhaere. ps. Adhaere anima mea post te et cetera. Tamen ducem in super passione. Vbi carat de eo. Et in ligno crucis dux iusti fuisti. Tamen regem in sua glorificatione a quo coronam accepit. Unde dicit

cum esset in cruce. Iam enim ego video regem et cetera. Sermo. v. De sancto nicolao episcopo sermo. i.

Vitus quasi leo confis

des absque terrore erit. puer. xxi. vij. In his vobis sanctus atque deus. Notus nicolaus a tribus commendat. Primo a vite scilicet a vitis. Secundo a mensura magna similitudine et nobilitate: in qua quasi leo confidens. Tertio a consuetudine securitatis: cum dicitur. Abque terrore erit. Circa primum notandum quod secundum Augustinum vera iusticia in tribus consistit. scilicet innocentia: sufficientia et humilitate vera. Fuit ergo beatus nicolaus iustus. Primo quod nulli nocuit. unde dicitur. Puerilibus amicus innocenter transiit et cetera. Cor. i. Sine offensione esto te iudeis et gentibus et ecclesie dei et cetera. Secundo quod oibus profuit: quod aurum dedit et tritum cum impetrauit. ps. Dispexit dedit pauperibus iusticia et cetera. Tertio quod veram humilitatem seruauit: unde dicitur de eo quod factus episcopus eandem quam prius humilitatem seruabat. Tria enim sunt que hominem consueverunt immutare. scilicet eras: dignitas: et prosperitas. Sed beatus nicolaus non est immutatus a sua humilitate neque propter eratem: quod ea seruabat magnus et puer. Deut. xxiij. Sicut dies iuuentutis tue et senectus tua. Neque propter dignitatem: quod ea seruabat in plaride sicut et in subiectione. Eccl. xxiij. Rectorem te posuerunt noli extolli. Neque propter prosperitatem: quod ea seruabat in prosperitate sicut in aduersitate. eccl. xxiij. Iudicium sensatus in sapientia manet sicut sol. Circa secundum notandum quod secundum Gregorium Nazianzenum quadruplex est nobilitas. Prima casualis ex carnis propagine. Secunda ex animi virtute. De hac duplici nobilitate dicit Hieronymus. Ille apud deum nobilior et potior est non quod nobilitas generis nec dignitas seculi: sed que deuotio fidei deo et sancta vita commendat. Ista duplici nobilitate habuit sanctus nicolaus. unde dicitur de eo. nobilissimis natalibus ortus. quo ad primam velut lucifer nicolaus emicuit: quo ad secundam. Item dicitur quod fuit nobilis genere: sed nobilior fide. Tertio casualis ex legali adoptione. sicut patet. Ero. ij. Vbi filia pharaonis ad moysen in filium adoptauit. Ista habuit sanctus nicolaus in dei filium per spiritum sanctum acceptatus. Roma. viij. Non enim accepistis spiritum inuitis et cetera. Quarto casualis ex diuine imaginis impressione in quas oes homines sunt equaliter nobiles. De qua dicitur. Ier. xij. Spiritus enim tuus et generis sumus. Si er

go honoramus imaginem depictam multo fortius honorare debemus imaginem dei nobis impressam. Eccl. i. Fili in mansuetudine sua aias tuam et da illi honorem secundum meritum suum. Ista imago in pictoribus adeo obfuscat quod adeo non cognoscitur. Mat. xxv. Amicus dico vobis nescio vos. Circa tertium notandum quod ipse fuit securus in vita et in morte. In vita propter securam consuetudinem. puer. xxi. Secura mens quasi iuge conuiuium propter bonorum operum affluentiam quod in dicabat olei emanatio. Quam quidem affluentiam prudentes homines habuerunt: et ideo secure dormierunt. ut habet Matthei. xxv. Propter spiritum sanctum presentiam: quod a sua pueritia gratia dei habuit: et in ipsa perseverabat. Ista enim tria secundum Hieronymum hominem sanctum faciunt esse securum. Fuit etiam securus in morte. Primo propter gloriam reuelatam et angelicam custodiam. An gelsi enim sibi mortem apparuerunt: et sua gloria sibi reuelauerunt: et ipsi custodierunt. ps. Angelis suis deus mandauit de re. Secundo propter recommendationem diuinam: quod deo se deuotum te commendauit dicens. In manus tuas commendo spiritum meum. sap. iij. Iustorum autem aie in manu dei sunt. Tertio propter celestem armo niam. Quod angeli ipsius animam in celum laudibus deduxerunt. Esa. xxiij. A simbus terre laudes audiuimus et gloriam iusti: valde igitur securus eius anima in morte esse potuit que sic habuit conscientiam puram: bonorum operum affluentiam et dei gratiam que sic habuit angelos custodientes suam gloriam reuelantes cum laudibus eius animam deducentes: et manus dei in omnibus pregentes.

Sermo. vi. De codice sermo. ij.

thesaurus desiderabilis

et oleum in habitaculo iusti puer. xxi. Iste presbyter fuit sanctus nicolaus: de quo dicitur. iuste presbyter iudicatus et cetera. Quattuor autem hic sunt videnda. Primo quod dicitur. Iustus. Secundo quod dicitur. Presbyter. Tertio quod dicitur. Iustus. Quarto quod dicitur. Presbyter. Circa primum notandum quod Augustinus in libro de perfectione iusticie tractans illud verbum Mat. vi. Attendite ne iusticiam vestram faciatis et dicit quod dicitur ibi in tribus iusticia constituitur. scilicet in ieiunij obseruatione: in elemosinarum largitione: et in deuotione. Ista tres presbyter iustus habuit nicolaus. Primo habuit ieiunij obseruationem: unde cum adhuc esset infans feria quarta et sexta tantum semel lac sugebat. Thren. iij. Bonum est ieiunium portauerit

Ingenitum ab adolescentia sua. Iste autem portat
uit ab infantia sua: non a senectute tui. Por-
tanti ergo ingenitum ab adolescentia bonum erit pu-
rum. I. gloria sine pena. Portanti senectute sua
bonum erit mirum. I. gloria cum pena purgationis.
Iste portanti in aliquo etate sua malum erit pu-
rum. I. pena eterna. Iste triplicem differentiam
tangit per haec dicta. Calix in manu domini vini
plenus misero te. **Secundo** habuit elemo-
synarum largitionem: quod omnia diuitias suas di-
tribuit et dedit pauperibus non diuitibus. I. illi ho-
mini qui filias suas pro paupertate persequi vo-
lebat. Dedit de meliori non de deteriori: quia
autem de proprio matrimonio non de alieno de-
dit propter honorem dei: non propter fauorem popu-
li. **Tertio** habuit deuota oratione: vacauit
enim orationi in sua iuuentute. vñ dñ. Ecclesie
sancte frequenter limina te. et in reliqua sua
etate. Vñ dñ. quod factus es in oratione vigilan-
tis in morte: quod ruc psalmus. In te domine spe-
raui. deuote dixit. Luc. xviij. Oportet semper
orare et non deficere. Circa secundum notandum quod
duplex est eius habitaculum. Primum est cor-
pus quod est habitaculum anime. Job. xviij. Petri
reddidit habitaculum iusticie tue. Secundum est anima
que est habitaculum spiritus sancti. Eph. ij. In quo
et vos coedificamini in habitaculum dei in spiri-
tus sancto. Tertium est monumentum quod est habi-
taculum corporis. ps. Sepulchra eorum domus il-
lorum in eternum. Quartum est quod est habitacu-
lum anime et corporis. Eccl. xxij. In habitatio-
ne sancta coram ipso ministravi. Circa tertium
notandum quod in primo habitaculo. I. in cor-
pore habuit thesaurum virginis mundicie: quod virgo fuit. Math. xij. Simile est reg-
num celorum thesauro abscondito in agro
i. corpore terrene. ij. Cor. iij. Habemus au-
tem thesaurum istum in vasis fictilibus. Eodice
signitas thesaurum propter suam preciositatem.
Eccl. xxxvi. Non est condigna ponderatio
pretieris anime. In secundo habitaculo. I. in anima ha-
buit thesaurum diuine sapientie: quod magna sapien-
tia habuit. de quo thesauro dñ. sap. viij. Infi-
nitus thesaurus est oibus. Job. xxvij. Nec
scit homo precium eius. In tertio habitaculo. I.
in monumento est thesaurus preciose mar-
gare. I. corpus suum preciosum. Mat. xij. Qui
perferet de thesauro suo. I. de corpore suo pre-
ciosum noua et verera ut vocentur verera mira-
cula que olim ab alijs sanctis sunt facta. Et
noua que ab alijs facta non fuerunt. In quar-
to habitaculo. I. in celo habent thesaurorum
suorum meritum. Math. vi. Thesauris are vo-

bis thesaurum in celo. Ibi thesaurus est in
ueterabilis: ideo dicit. vbi neque erugo. Est
incorruptibilis: ideo dicit. Reg. iij. Et in
amissibilis: ideo dicit. Vbi fures non effor-
diunt. Circa quartum notandum quod in primo ha-
bitaculo. I. in corpore habuit oleum mansuetudi-
nis: quod propter oleum ad se traherebat. Luc. i. Oleum
effusum nomen tuum etc. Res rigida oleo mun-
da efficit mansuetudinem. Sic homo durus si oleo
spiritus sancti inungitur: in mansuetudinem conuer-
tur. In cuius figura iacob lapide oleo unxit
ut habet Gen. xxiij. Dicit autem Amb. in li.
de offi. In senibus grauitas: in iuuenibus ala-
critas: in adolescentibus verecundia comenda-
tur. Iste fuit ergo mirum si sanctus nicolaus om-
nibus sit commendabilis et amabilis: quod habuit
verecundiam cum adolescentibus: vñ dñ. Pudore
bono repletus etc. Alacritatem cum iuuenibus.
Vñ dñ. quod erat alacer in exhortando. Graui-
tatem cum senibus. Vñ dñ. quod grauitates i. om-
nibus sectabatur. In secundo habitaculo. I. in
anima habuit oleum caritatis. Vñ dñ. Lo-
quose caritatis nicolaus ponit etc. Et si
gnificat caritas pro oleum: quod sicut oleum sup-
eminet alijs liquoribus: sic caritas super
eminet oibus alijs virtutibus. I. Cor. xij. Ad
huc excellenter viam vobis demonstrat etc.
In tertio habitaculo. I. in monumento ha-
buit oleum pietatis. illud enim oleum quod emanat
significat quod pietate quod abundauit. Luc. xxi.
mundus plenus est doctrinis suis: et misericor-
dians suis. ps. Alfructu frumenti vini et olei
sui multiplicati sunt. Multiplicatus est enim
mundus pane sue doctrine: vino gratie et oleo
mie. In quarto habitaculo. I. in celo habet
oleum eterne iocunditatis. Eccl. i. Dabo eis
coronam pro cinere oleum gaudij pro lacryma
luctus. Sancti enim
viri in patri fuerunt in humilitatione luctu-
t merore. Sed pro cinere humilitationis ha-
buit regalem sublimitatem pro lacryma iocun-
ditatem pro merore immortalitatem.

¶ Sermo. vij. De eodem sermo. iij.

¶ Accunqz elegerit domi-

nus ipse erit sanctus. Hunc. xv. In
his ostendit quod beatus nicolaus
fuit sanctus et miraculose electus. Circa pri-
mum notandum quod fuit sanctus: quia habuit
sancti gratia effectum: conseruatur autem ostensio
ua. Effectus autem sanctitatis tria sunt. Primum
Orisofio. scilicet cordis mundicia: spiritus
sancit gratia honorum operum affluen-

¶ Haec tria habuit sanctus nicolaus. Primo
mundicia: propter quam dicitur de nicolaus
Quod sicut dicitur. prouer. xxi. Qui diligit cordis
mundiciam propter gratiam laborum suorum habebit
amicum regem. Secundo habuit spiritus gratiam
in suo principio: quod scilicet incepit. ps. Dñe pre-
uenisti eum in benedictionibus dulcedinis. Et
i. suo medio: quod socialiter vixit. prouer. xvij.
Vir amabilis ad societatem. Ad agis amicus
erit quod frater. Et in suo ultimo: quod gratiose
finitur dicens. In manus tuas domine. Tertio ha-
buit bonorum operum afflueniam. Habuit enim opa
pne quo ad se. vñ dñ. Multo ieiunio mace-
rabat corpus. I. Cor. ix. Castigo corpus meum. et
in seruicium etc. Adferre corde quo ad proxi-
mum. vñ dñ. Erat enim valde copiosus etc. iob.
xxi. Ab infantia creuit mecum miseratio. Et
gratie quo ad deum: quod in orationibus vigilabat
i. pe. iij. Vigilare in orationibus. Secundo habuit
merita sanctitatis quod sunt tria. Primum est
carnis mortificatio. quod statim ipse a sua pue-
ritia carne mortificauit. in sua enim adoles-
centia ipsa caro est mortificanda. in cuius fi-
guram magi puero mirram obtulerunt. unde
dicitur. iij. Reg. iij. Efferte vas nouum et non
verustum: et mittite in illud sal. Secundum est mu-
lierum uisitatione. unde dñ. quod mulier confortia
quasi quada pestis fugiebat. Sicut enim dicit
Eccl. xij. De vestimentis pcedit rinea et a
muliere iniquas viri. Tertium est deuota ora-
tio. Unde dicitur quod non tamen in die: sed etiam in
nocte semper orabat: et ad matutinas etiam ad-
huc laicus ibat. ps. Querite dominum. I. in oratione
et confirmamini etc. Tertio habuit sanctitatis
ostensio que tria sunt. Primum est mundi
despectio. unde dicit Gloria mundi spreuit
taco. iij. Quicumque voluerit esse amicus mundi
huius etc. Et quo sequitur quod qui non est amicus
seculi est amicus dei. Secundum est verbi dei
deuota auditio. unde dñ. Ecclesie sancte fre-
quentas limina etc. iob. xij. Qui ex deo est
fides dei audit. Tertium est miraculorum operatio
unde dñ. De quo beatus nicolaus innumeris
deceat miraculis etc. pro quod ostendit quod
fuerit potestate apud deum. mat. xxi. in quo prate
bec facis. Quante fidei apud seipsum. Luc.
xviij. Si habueritis fidem sicut granum sinapis
etc. Quante caritatis erga proximum. que
est ad bonum inducere satagebat. modo huius
modo exemplis: modo miraculis. ij. Cor. v.
Sive meritis excedamus deo. I. miracula facie-
do. siue sobrii sumus vobis scilicet verba et cre-
pla prebendo. Circa autem electionem ipsius

notandum est quod ipsa electio commendabilis fuit
ex parte eligentis. electi. et modi eligendi. In
electoribus quod tria commendabilia fuerunt
Primum est deuota oratio: quod tota nocte ora-
tionibus insistit. Vñ etiam ipse electus ora-
tionibus in monte orare. vi habet Luc. vi.
Et apostolus in electione. Mathie orantes dices
rur. Tu domine quod nosti corda etc. Secundum est dili-
gens inquisitione: quod platus non dñ. precipitater eli-
git: sed cum diligentia inquit: quod quod idoneus
rit idoneus inuenit. Quisuit dominus idoneum
inuenit dicens. Inueni david seruum meum.
Quisierunt electores mirram epum ciuitatis
et inueniunt. Tertium est recta intentio: quia
non dñ. quod intendere eligere istum vel illud
non est propter quod vel amicus: sed quod magis ido-
neus. vñ dixerunt apostolus. Act. i. Tu domine qui cor-
da nosti oim etc. Per quod datur intelligi quod
electores plus debent respicere ad gratias spi-
rituales quam corporales. I. plus ad bonitatem
quam ad nobilitatem. plus ad scientiam quam ad poten-
tiam. plus ad populi utilitatem quam ad carnes et
sanguinem. sed dñ. ioban. xviij. quod ancilla hosti-
aria petrum introduxit in atrium principis sa-
cerdotum. Quia caro quod debet esse ancilla se-
pe introduxit prelatum. Et si exord. xij. dicitur
quod postea domus intingebant sanguine agni
quod non dñ. quia introduci in domum dei respice-
ru sanguinis propter: sed sanguinis crucifixi.
Secundo fuit commendabilis ex parte ipsius electi
in quod tria commendabilia fuerunt. Primum est emi-
nentia vite: quod a sua pueritia sancte viuere
cepit. Greg. tñ. dñ. actionem populi actio tran-
scendere populis: quod distare solet a gregem
ta pastoris. Secundum est perfectio scientie et do-
ctrine. id dicit. Quicquid de scripturis intelli-
gere poterat armario condebat pectoris.
Factus etiam episcopus sollicitus populo pre-
dicabat. Jeremie. iij. Dabo vobis pastores
iuxta cor meum et pascent vos scientiam do-
ctrina. Tertius est firmitas constantie. Vñ
de tres pueros iniuste iudicatos constantem
eripuit et iudicem reprehendit. Ecclesiastici
vñ. Nolite querere fieri iudex nisi virtute va-
leas erumpere iniquitates. Unde dominus
primo prelatum imposuit nomen petrus: quod
a petra dicitur. Q. Tertio fuit commendabi-
lis ex parte modi eligendi. Primo quia su-
it canonica. scilicet per compendiosum et di-
uinam inspirationem. Hebreorum. v. Nec quis
sibi assumit honorem etc. Secundo quia fu-
it pacifica: quia omnes consenserunt. Sed
dicitur Gen. xxy. Quod si pater bece filij collig-
A iij

debant qz prelati qui debent esse filij ecclesie
quorundie triciant. Tertio fuit discreta. Tunc
enim electio est discreta. qñ si in collegio est
pñona idonea eligis si extra collegium est: ma-
gis idonea assumitur. Ideo sanctus nicolau-
sus extra collegium fuit electus: qz erat valdè
idoneus. iij. Reg. r. Elige meliorē de filiis
tuis nostri. nō enim tenet eligere optimū quia
non posset inueniri. Sed aut bonus aut me-
liorē. Si em in collegio est bonus: extra colle-
gium melior. bono est melior pponendus.

Sermo. viij. De eodem sermo. quartus.

Mueni gratiam coram

oculis dñi. Eccl. xliij. Tota vita

bri nicolai fuit gratiosa. qd pñ ex

1. septē. Primo quia fuit gratiose nat⁹. et hoc
ex parte virtutis generatis. ex parte geniti
2. et modi generandi. Primo ex parte generan-
tium: qz licet essent iuuenes. tamē mor vt na-
tus est cōtinentervixerunt. Et quo pater q
erant matrimonialiter iuncti. nō vt libidini
deservirēt: s vt plē educāda ad dei serviciū
generarent. Sēdo ex pte geniti qz ad vbera
pendēs quarta et sexta feria ieiunabat. Hoc
aut nō fuit a natura qz tunc in oibus pñlis
semp idē cōtingeret vel frequēter neqz a ca-
su: qz tunc feria a feria non distingueretur
nec a pposito: quia tunc visus liberi arbitrij
non habebat. Restat ergo qd fuerit a singula-
ri dei dono. Tertio ex pte modi gñandi. qz
gñatus est p orōnē. patētes enim sui deum
orauerunt vt filium eis concederet quē non
tā diuinitas q mor haberēt heredē. i. Reg. i.
Pro puero isto rogauit dedit mihi domin⁹
petitionem meā. Sēdo fuit gratiose edu-
catus. Pñio scz vt iuuenū lasciuia euitaret
Eccl. xij. Qui retigerit picē inqñabitur ab
ea. Sēdo vt ecclia frequēter. Et dñ eccle-
sie scē frequēter liminat. glosa sup. Mar.
Ingressus iesus vrbem templuz adq. dñs
formā religionis vt quecunqz inus: primo
domū oñis adeam. Tertio vrbē dei li-
bēter audiret et seruaret. Un dñ. Quicqd de
scripturis audire poterat armatolo conde-
bat pectoris. Prouer. viij. Beatus homo q
audiat me: et qui vigilat ad fores meas quoti-
die. Quarto vt corpus ieiunio maceraret.
Unde dñ. Beatus nicolaus adhuc puerul⁹
multo ieiunio macerabat corpus. Quinto
vt operib⁹ pietatis se assuefaceret. Und dñ
cit. Effluens misericordie visceribus dāto
narum trium virginum nephas prohibuit.

Job. xxi. Ab infantia mea creuit me cū tota
seratio. Tertio fuit gratiose electus pñmis
sa oratione exemplo apostolorum. Actū. i.
Orantes dixerunt. Secundo diuina reue-
latione. quia vox de celo lapsa fuit vt elige-
rent nicolaum. Tercio enim quidā p hoīem
sine deo sint intrusi. quidam per hominem
deū sint canonice electi. quidā a seipsis sine
homine et deo sicut ambitiosi. Isti tamē fuit
electus a deo sine hoīe vt apli. Tertio fuit
electus de oīm consensu et approbatione. Un
dictur qd eo viso oēs laudauerunt dei ma-
gnalia. Prouer. xxiij. In exaltatione iustoz
multa gloria est. Quarto fuit electus inuicē
et cū quadā coactione. Unde poterat dicere
cum propheta. Exaltatus autem humilitas
sum et conturbatus. Quinto fuit in epistolā
patu gratiose cōuersatus. Ipse enim popu-
lum suū pauit verbo. Unde legit qd erat effi-
gar in loquendo. Pauit orationis suffragio
quia in oratōibus p populo vigilabat. De
his dñ Eccl. vi. Nos aut orationi et ministe-
rio verbi erimus instantes. Pauit exemplo
vnde dicitur qd eandē quam prius grauita-
tem seruabat. i. Thimo. iij. Exēplū esto sis
delib⁹ in vbo i cōuersatione. Pauit spali sub-
sidio qz pñlo fame laborāriticū. Pauit impa-
truit. Quinto fuit gratiose maritus. Est
em mortu⁹. cū gñā dei. Un dñ qd oīm durus
charismate replebat. Apoc. xxiij. beati mor-
tui qui in dño moriūtur. Eū bona fama popu-
puli. vñ dñ oibus se amabilem exhibuit. Cum
bona cōscientia sui. Bonā enim pñcientiam
habere potuit: qz a cūnabilis rpo seruire. in-
cepit pñ ista tria dñ. Ben. xv. Mortuus
est in senectute bōa. Et iō cū bona fama po-
puli plen⁹ dierū. et ideo cū bona pñciētia sui
gregariū est ad pplm suum: et ideo cum
gratia dei. Sēdo fuit gratiose sepult⁹. In
sepulchro em suo tria erāt. i. margarita cor-
poris emanatio olei. et emanatio aq. In mar-
garita corpis fuit fulgor mūdiciē. Istā em
margarite fuit cādū p mūdiciam. celesti-
roze generatus per diuinam gratiam. et pñ
per humilitatem veram. In oleo notat abū-
dātia misericordie que in ipso fuit. In aqua
abundantia gratie qua semp abūdauit. De
pñmo fuit gratiose assumptus. Fuit em as-
sumptus cū custodia angelica. Un cum mo-
rere rogauit deum vt angelū suū mitteret
Et vidit angelos ad se veniētes cū pñcio-
ne diuinā: qz deo se rēcōmendauit dicens. In
manus tuas dñe cōmendo spiritum meum.

Un secuta cōscientia. Secuta em cōscientia
hīe potuit qd nunqz peccauit qd deo semp ser-
uiuit. Prouer. xv. Secura mens quasi iuge
cōiuit. Cum recepta eucharistia: qz sacra-
mētā corpis et sanguinis dei suscepit. Et cū
celesti melodica: qd dñ assumere celestis me-
lodia audita est in celo. Hā quidē de vita
egrediēs quinqz timet. i. demones. penam.
petā. dubietatē viar. et plūatū et damorē de
monū. sed iste nō timuit demones qz sic fuit
ab angelis custoditus. nec penā qz sic fuit in
manu dei rēcōmendatus. nec petā qz sic fuit
in cōscientia securus. nec dubietatē seu diuer-
stratē viar qz tali duce. s. a rpi corpe fuit de-
ductus. nec plūatū demonū qui tali leticia
fuit pñsus. Eccl. iij. In leticia egrediemini
et in pace deducemini. Ad dñes et colles can-
tabūt corā vobis laudē: et oia signa regionis
plaudēt manu. Ipse em aīe qñ assumuntur
gaudēt. ideo dñ. In leticia egrediemini. Et
tota trinitas gaudet. ideo dñ. Ad dñes. Et
angeli. ideo dñ. Colles. Et oēs scī qui fue-
rūt de nostra regione gaudēt. ideo dñ. Et
oia signa regionis plaudēt manu etc.

Sermo. ix. De eodem sermo. quintus.

Un est inuentus similis

illi etc. Eccl. xliij. Quilibet scūs
in aliqua virtute emicit in qua
nullus sibi fuit. ppter qd dicit. Non est in
uētus similis illi. Et in hoc apparet sapien-
tia dei q in tāta varietate scōz tantā ponit
varietatē virtutū: q licz nobis nō sit cogni-
ta deo: tamē est nota. Si em tāta est diuersi-
tas in faciebus: pōt esse pculdubio et inanis
malibus. Habuit em scūs nicolaus quatuor
priuilegia ppter qd pōt dici. Nō est in-
uētus similis illi. Prīmū est festina sanctifi-
catio: qz a matris vberibus scūs fuit. felix
qui dicere potuit cum ppheta. Spes mea a
iunēture mea. sicut fuerit martinus et bene-
dictus qz a iunēture deo seruire inceperunt
felicioz qui dicere pōt. Spes mea ab vberi-
bus matris mee. sicut fuit nicolaus et dos-
minicus. ille ab vberibus abstīnēdo. iste ad
huc sub nutrice cōstitutus in terra faciendo.
Feliciūsimus qd dicere potuit. Spes mea ab
vtero matris mee. sicut fuit scūs iohannes
baptista qui fuit in vtero sanctificatus. Mul-
lus autē senex potest dicere. Spes mea a se-
nectute mea. Sed ne pñicias me in tpe se-
nectutis. Talis em non pōt de suis meritis
cōfidere: sed ne pñciatur a dei misericordia

debet orare. Et qz beatus nicolaus sic tem-
pestiue incepit pñ sibi cōuenire qd dicitur
Eccl. xxix. Cor suū tradet ad vigilandum
diluclulo ad dñm qui fecit illū. Sū qui deo
tradit bona sua qd magnū est. Alij corpora
sua quod maius est. Alij corda sua qd maris
mū est. Beatus autem nicolaus tradidit et
bona sua ad dispergendū. et corpus suū ad
macerandū. et cor suū ad orandū. et hoc fecit
diluclulo. i. in sue eratis primordio. Sēdo
est miraculosa electio: qz voce de celo lapsa
electus fuit. Et hoc accidit ex eo q electo
res instabāt ieiunij orationibus et vigilis
Per hec em tria meremur a deo bonū prela-
tum habere. De ieiunij habet Actū. iij. In
electione pauli et barnabe. De orationi-
bus habetur Actū. i. In electione mathie.
De vigilis simul et orationibus habet Lu-
ce. vi. In rpo qui electurus apostolos pers-
noctauit in oratione dei. Tertio est miracu-
loz crebra operatio: quoz quedā operatus
est in maiori mundo. quedam in minori. In
maiori mūdo operatus est in quatuor ele-
mētis. qz nautis mare trāquilauit rēpestas
tē ab aere fugauit. ignē dyane extinxit. et ter-
rā sterile fecundauit. In minori aut mūdo. i.
in hoīe multa est miracula operatus. Quis
busdā em subuenit a tribulatione quā patie-
batur a diabolo: sicut qñ resuscitauit patri
filiū a diabolo strāgulatū. Quibusdā a tri-
bulatione quā iuste patiebatur a deo. sicut
qñ resuscitauit filiū patri cū ciphō in mari
submersum. Quibusdā a tribulatione quā
patiebatur a tyrāno: sicut qñ patri redēdit
filiū a soldano detentū. Quibusdā a tribu-
latione quam patiebatur in rebus: sicut ius-
deoz qz imaginē nicolai in domo sua fecerat.
Quibusdā a tribulatione quam patiebatur
in personis: sicut tribus principibus falso
cōstantino ab inuidiis accusatis. Quibusdā
a temptatione quā patiebatur in aiabibus: si-
cut episcopo quā diabolo rēprabatur qui
se in forma mulieris posuerat. Quartū est
olei iu monumentum effusio. per qd datur in-
telligi qz fuit misericordie in mūdo. et qz
misericordie existerat in celo. Unde potest si-
bi cōpetere illud Job. xxi. Petra fundebat
mihi riuos olei. Ipse em fuit petra. i. tritus
quia se macerabat. Fuit durus qz nullis ad-
uersis cedebat. Fuit etiā firmus: qz cōstans
ter arguebat. Ipse aut oleum fundebat: quia
misericordiā impendebat liberaliter contra
illos qui non effundunt. sed ab eis magnis

precibus obtrinetur. Prover. xxi. Qui pro-
nus est ad misericordiam benedictus. Effun-
debat autem riuos: quia misericordia impendebat
abundanter. Solus deus habet misericor-
diam universalem tanquam fluvius. Sancti autem parti-
culariter tanquam riuos. Eccl. xviij. Misericordia
hominis circa primum suum. Misericordia
autem super omne carnem. Et dicit riuos olei
non vinit: quia magis voluit sequi pietatem quam
seueritatem. Ecclesia. viij. Moli esse iustus mi-
mis. Unde tamen in casu est necessarium: quia
samaritanus ut haberet Luce. x. Infudit vi-
num et oleum sauciato.

Sermo. x. De sancta lucia. Sermo. i.

Uliorem fortem quis in-

ueniet. Proverbo. xxi. Tempo-
re salomonis nulla mulier inueni-
ta est fortis. Tempore autem gratie inuenta
est una fortissima: scilicet beata virgo. Inuenta
sunt et alie fortes. scilicet sancte virgines mundum
cum carne vincentes. inter quas fuit beata lu-
cia cuius fortitudo in tribus apparuit. Pri-
mo in hoc quod vicit omnia blandimenta omnium
virozum. scilicet auariciam. luxuriam. et super-
biam. Auaricia vicit per liberalitatem: quia pa-
trimonium erogauit. dedit autem pauperibus
in vita omnia et seipsam. Quia dedit pauperi-
bus habebit celestem thesaurum. Math. xxi.
Vende omnia que habes et da pauperibus. et
habebis thesaurum in celo. Quia dedit in vi-
ta premissa ad locum securum. Math. vi. The-
saurizate vobis thesauros in celo etc. Quia
dedit omnia recepit centuplum. Math. xxi.
Omnis qui reliquerit domum etc. centuplum
accipiet. Quia dedit seipsam. id est corpus mor-
tale recipiet ipsum glorificatum. Ad philip-
pens. iij. Saluatorem expectamus domi-
num nostrum etc. Secundo vicit luxuriam per
virginitatem. Unde dicit agatha. Iocundum
deo in tua virginitate habitaculum prepara-
sti. Ex quo patet quod habitaculum mentis sue
fuit iocundum purum et preparatum. Fuit iocundum
quia nunquam spiritus sanctum per peccatum contristauit.
Ephe. iij. Nolite contristare spiritum
dei. Fuit purum: quia puritate mentis et corpo-
ris conseruauit. ideo dicit. In tua virginitate
re. unde ipsa ait. Corruptores mentis et cor-
poris nunquam scivi. ps. Domum tuam domine de-
cet sanctitudo. Fuit preparatum: quia omnibus
virtutibus se ornauit. Eccl. ii. Qui timent
dominum preparabitur corda sua. Tercio vicit su-
perbiam per humilitatem. Unde humilias

se dixit. Ancilla christi sum. Aliquando an-
tima est ancilla peccati. Job. xij. Dis qui fa-
cis peccati seruus est peccati. Aliquando nomen
Luce. vi. Non potestis deo seruire et mammo-
ne. Aliquando diaboli. ij. Pe. ij. A quo quis
superatus est eius et seruus est. Aliquando
proprie corporis. Ad rom. xvi. Spiritus domini non
seruit: sed suo ventri. Nec autem voluit esse an-
cilla peccati: quia hoc esset danabile. Nec nam-
que viciu superabile. Nec diaboli: quia pericu-
losum. Nec sui corporis: quia ignominiosum.
sed tamen christi: quia hoc est gloriosum. Propter
istam triplicem victoriam tripliciter appellatur.
Quia enim vicit luxuriam fuit templum dei. unde
ait. Qui caste viuunt templum sunt spiritus sancti.
Qui vicit auariciam facta est columna paradisi.
unde cantatur. Columna est immobilis etc.
Qui vicit superbiam accepit coronam regni. unde
cantatur. Dis plebs te expectat ut acci-
pias coronam regni. Secundo eius fortitudo ap-
paret in hoc quod vicit violentiam hostium. unde
cantatur. In tua patientia possidisti quam
tuam lucia sponsa christi. Odisti que in mundo
sunt et thorusas cum angelis. sanguinem enim
proprio inimicum subdisti. Ipsa enim vicit hostem
interiore. ideo dicit. In tua patientia. Pro-
uer. xvi. Melior est patientia viro forti. Mos-
tem exteriori. unde sequitur. Odisti que in
mundo sunt. Gala. vi. Mihi mundus est cru-
cifixus. Hostem superiori. unde dicit. Boni
guine proprio etc. Valde admirabile fuit quod
fragilis femina vicit hostes tam robustum
inuicula hostem tam antiquum. puella delicata
hostem tam austerum. Tercio eius fortitudo
apparet in hoc quod vicit seueritatem tormentorum.
quod patet ex quattuor. Nam virtus hominis et
boum amitte virtutem trahit: quia nec mille
hostes nec multa paria bouum ad lupanem esse
trahere poterant. Non enim hoc erat conueni-
ens. quia sicut dicit. i. Eoz. vi. Tollens me-
bra christi facia membra meretricis. absit. Secundo
do ignis amittit virtutem coberedi. Eccl. ii.
Et in medio ignis non sum estuaria. Nec mi-
rum: quia desuper habebat rorem saluificum qui
ignem refrigerabat intus ignem diuinum: qui ex-
terioriorem superabat ignem. extra corpus vir-
gineum quod a coberdatione immune esse debe-
bat sicut ab igne coberdatione alienum fue-
rat. Danie. ij. Illos autem omnino non reli-
git ignis propter corpus virginis. Nec con-
tristauit propter rorem saluificum. Nec quicquam
molestie intulit propter ignem diuinum. Tercio
gladius amittit virtutem secundi: quia percussa

in gutture gladio necari non potuit: sed quam-
diu voluit superuire. Impetravit enim indu-
cias a domino multiplici de causa. ut in legem
habere. scilicet ut corpus domini reciperet et deo se re-
comendaret: ut bonis timore et malis insulta-
tione auferret: ut aduocatum se eis promitte-
ret: ut pacem ecclesie reddere nunciaret. Quar-
to mors amittit virtutem occidendi: quia mors
ipsam non interfecit: sed ipsa morte occidit
se et eternam mortem que est triplex. Una que
constitit in pena sensus. Quia huius mor-
tis significata est in extinctione sui ignis na-
turalis. Alia que constitit in carentia dis-
tinctionis que tamen videtur a cordibus mun-
dis. iuxta illud Math. vi. Beati mundo cor-
de etc. Tercia mortem occidit: quia mundicia
mentis et corporis conseruauit. Alia est in
separatione a confortio beatorum que vinci-
tur per opera pietatis. Luce. xvi. Facite vo-
bis amicos etc. Istam occidit per opera mi-
sericordie que habuit: quia totum matrimo-
nium pauperibus erogauit.

Sermo. xi. De eadem. Sermo. ii.

Alpientia edificauit sibi

domum excidit columnas septem.
Prover. ix. Spiritus sapiens archi-
tectus domum quandam edificauit
in cuius animo habitauit per gratiam et in
vtero per carnis substantiam. Et ista fuit vir-
go maria. Alias plures domos edificauit
in quibus per gratiam habitauit. quorum pre-
cipua fuit sancta in qua ut esset domus fir-
ma septem columnas excidit: quoniam ea septem
virtutes posuit. Prima est fidei magnanimitas.
Unde dicit ei sancta agatha. Fides
tua matri tue subuenit: et ecce sanata est.
Deus enim est inaccessibleis. i. Thimo. vi.
Luce habitat inaccessibleem. Inuisibilis. i.
ad Thimo. i. Regi autem seculorum immortalis
inuisibilis etc. Inuincibilis. Job. ix. Si forte
tudo queritur: robustissimus est. Secunda igitur
lucia indigebat fide tanquam scala ut inaccessi-
bilem accederet et ascenderet. Roma. v. Per
quem accessum habemus per fidem tanquam lu-
cerna per quam inuisibilem conspiceret. Heb.
xi. Inuisibilem enim tanquam videns sustinuit.
tanquam virtute fortissima per quam omnipoten-
tem superaret et vinceret. quam quidem tunc
per orationem vicit quam matri sanitatem obtri-
nuit. unde spiritus poterat sibi dicere illud mar-
thei. xv. O mulier magna est fides tua: fiat
tibi sicut vis. Secunda est virginitas. unde

dicit ei agatha. Iocundum deo in tua virginita-
te habitaculum parasti: si autem sponsio mul-
ti placet: ita quod in ea tanquam in domo sponsa mo-
riatur. ps. Domum tuam domine decet sanctitudo: tan-
quam prout florido spacial. Cant. i. Zecur? no-
ster floridus tanquam cibo suauissimo pascat.
Cant. vi. Dilectus meus mihi ego illi qui
pascat inter lilia. Tercia est ad patrem ma-
gnam pietas: quia matri sanitatem obtinuit: ut
lucit enim habere curam de matre. Et propter dei
preceptum. Ero. xx. Honora patrem tuum et
matrem tuam. Et propter christi exemplum qui de
matre in cruce curam habuit. Et propter has
bendam deum puissionem que addit precepto
cum dicitur ut sis longeuus super terram. Et
propter vitandam dei comminationem: qua
dicitur ero. xxi. Qui maledixerit patri vel ma-
tri morte moriatur. Et intelligit de vtraque mor-
te et vita. Qui enim honorat patrem et matrem
vitam. deus etiam seruatur sibi vitam corporalem.
Qui vero inhonorat deus aufert ab eo. Quar-
ta est ad pauperes magna liberalitas: unde
potest sibi puenire illud puer. vlt. Adhuc sua
apuit inopi et palmas suas extendit ad pau-
peres. Frustra autem mulier fortis manu ape-
rit: si nihil in manu haberet. Sancta igitur
lucia habuit manum apertam: quia semper dabat
extensam: quia omnibus dabat. et plenam: quia
abundanter dabat. Quinta est eius humil-
tas que apparuit in hoc quod se non filiam vel
sponsam: sed ancillam nominauit dicens. An-
cilla christi sum. Filia quidem dicit nobilitatem
sponsa equalitatem: ancilla vero humilitatem
ipsa igitur de se psperare nolebat ea que videba-
tur esse sublimitatis vel equalitatis: sed humil-
tis. Seta fuit pseuerantie firmitas: unde ait.
Nunc voluntate mea ad consensum tuum pos-
teris reuocare. Is enim triplex martyrium passa
fuerit: tamen constanter pseuerauit. Unum habuit
in carne per sanguinem effusionem. ero. iij. Spon-
sus sanguinis tu mihi es. Aliud in mente per
pauperum compassionem. greg. Qui per passionem
eribet in aliena necessitate crucem portat
in mente. Tercium in carne per carnis
mortificationem. ps. Propter te mortifica-
mur tota die. Seta est corporis imobilitas:
quia tanto pondere ea fuit sparsa: ut nullo
modo moueri possit. ipsa fuit leuis et grauis
leuis: quia immunitis a pondere peccatorum: ex-
pedita ab onere terrenorum: plena plumis
virtutum. heb. xij. Depones oves pedes. etc. ter-
reorum et circumstantis nos patrum patientia cur-
ramus. scilicet penitus virtutum. Fuit autem grauis

in ponderositate in corpore immobilitate
temperata etiam in corde per sensus maturitatem
Sap. xij. Lani sunt sensus hominis et gratie
stabilitates. Vbi xij. Primum est gratia sta-
bilitas. In ore per sermones ponderositate
Eccl. xxi. Verba sapientis statera pondera-
bunt. In corpore per modum gravitatem ad titum
h. In oibus seipsum prebe exemplum: in doctri-
na in integritate: in gravitate: in ope per con-
tinuitatem. Eccl. viij. Homo sanctus in sa-
pientia manet sicut sol.

¶ Sermo. v. De eodem sermo tertius.

Ucerna splendens super

candelabrum sanctum et spes spei. scz

mulieris super etatem stabile. eccl. i.

xxvi. Per lucernam a luce dictam intelligitur

sancta lucia a luce filii nominata. De qua in

verbis premissis quatuor dicitur. Primo quod

fuit luminosa cum dicit. Lucerna splendens.

Fuit aut luminosa quadrupli. Primo a su-

perioris per diuine gratie refugientiam. Job. xxi.

Qui splendebat lucerna super caput meum.

Et ab inferiori per virginale iudiciam. Sap.

iiij. Quod pulchra est casta generatio: cui da-

ritate. unde dicit ei agatha. soror mea lucia

virgo deo deuota. In hoc quod fuit deuota ha-

buit lucem superiorem. In hoc quod dgo habuit lu-

cem inferiorem. Secundo ab inferiori per mundam

scientiam. h. Loz. iij. De q dicit de tenebris

lucem splendescere illuxit in cordibus vestris. et

ab exteriori per conuersationem honestam. Math.

v. Sic luceat lux vestra coram hominibus ut vide-

ant opera vestra bona et. propter hoc ipa voca-

uit se templum. quod quidem erat iterius fulgidum

et exterius ornatum. Tercio a posteriori di be-

neficia rememorando. Et ab anteriori futura

preuendendo per presentiam ordinando. Deut. xxiiij.

Atinas sapient. f. preterita recogitando. et in-

telligent. f. presentia ordinando ac nouissi-

ma puidenter. f. futura preuendendo. Sic bea-

ta lucia dei beneficia recogitauit quando di-

xit. Non sunt ista maleficia sed beneficia dei

per presentiam ordinauit quod diuinitas suas pau-

perit. Efficitur autem aliquis famosus a vlti-
plici roe. Primo propter sapientiam que appa-
ruit in responsis. Luc. xxi. Ego dabo vobis
os et sapientiam et. Secundo propter potentiam que
apparuit in miraculis. Mat. x. Dedit eis
potentiam spirituum immundorum et curare om-
nem languorem et infirmitatem. Tercio propter
sanctitatem que apparuit in exemplis. Dedit
enim exemplum pietatis ad parentes: largitatis
ad pauperes: charitatis ad omnes. Iudich. viij.
Nec erat oibus famosissima: quia timebat
deum valde. Quarto propter pulchritudinem
que apparuit in decore puritatis metis. f. et
corpis. Hester. vi. Erat hester famosa val-
de et incredibili pulchritudine oim oculis
admirabilis videbat. Quinto propter fortitu-
dinem que apparuit in tormentis. Prouer-
b. vlti. Mulierem forte quis inueniet. Tercio
fuit speciosa: cum dicit. species faciei. fm aut
Aug. de tri. Facies est pulchra quod est dimen-
sa pariter. affecta hilariter. et colorata lucu-
lenter. Facies igitur aie tunc est pulchra quod est
dimensa pariter: quod dimensione pariter fa-
ciunt fides: spes: charitas: et bona operatio.
que fm Greg. sunt equalia. quod fm quis cre-
dit tunc speret et. Beata igitur lucia habuit
spem: quod de auxilio beate agathe confidit. ha-
buit fidem: quod matrem sanauit. habuit charitatem
quod propter christi charitatem morti se tradidit. ha-
buit bonam operationem: quod bona sua pauperi-
bus dedit. Secundo fuit affecta hilariter. h. 3.
Loz. ix. Hilaris dator dilecti de. Baudes
bat enim deus seuata virginitate. Unde de de
thesauro virginitatis Math. xxiij. Pre gau-
dio illi vadit et. De conscientie puritate. h.
Loz. i. Gloria nostra habet testimonium co-
scientie nostre. De penarum acerbitate. Roma. v.
Sepe gauderes in tribulatione patientes.
De glorie securitate. ibidem. Gloriamur in
spe glorie filiorum dei. Fuit etiam colorata lu-
culenter. habuit enim candorem puritatis. ruborem
charitatis. et mille alios colores multipli-
cis virtutis. Lat. i. Dilectus meus candidus
et rubicundus et. Quarto fuit virtuosa. quod no-
tat cum dicit. Super etatem stabile. Etas sta-
bilis non est inuenta quod redit ad perfectionem. nec
senectus: quod incipit deficere occulte. nec se-
nitus: quod deficit manifeste. sed est etas virilis
quod tunc natura stat. Beata ergo lucia licet ha-
buit etatem iuuenilem in corpore. habuit tamen sta-
bilitatem virilem in mente: quod ymago non potuit nec
matris mouit. Mat. x. Qui amat patrem et
matrem plus quam me et. nec sponsi blandicia

Hester. i. Parripedent viros imperia ma-
ritorum. Nec irrogatis opprobriis quod iuder
dixit patrimonium tuum cum corruptoribus ex-
pedit: nec illatis minis quando dicit. Ego
faciam te duci ad lupanar: nec adhibitis sup-
plicijs: nec apposis violentijs. ideo colu-
na immobilis est vocata.

¶ De sancto thoma. Sermo primus

Et sapiens architectus fun-

damentum posuit. i. Loz. iij. Perfecta

domus est quod est firma et pulchra.

Tale domum thomas missus ad regem indie

fabricauit. f. firma: quod notatur cum dicitur

fundamentum posuit. Secundo pulchra: cum dicitur

et sapiens architectus. Sapiens enim est

pulchra opera facere. Et quod incipit a se: ideo

domum aie sue tale fecit. Primo firmam: quod su-

pra firmam petram ipsam fundauit. Math. vi.

Qui edificauit domum suam supra petram et de-

scendit pluuia et. Thomas enim passus est

reprobationem a diabolo suggerente. et hoc tpe

duce passionis quod et cereri corruerunt. tunc ha-

buit verum quod ab aere venit passus est dubita-

tionem a deo pmittere. et tunc habuit pluuia quod

de celo descendit. passus est afflictionem a

tyranno sciuerit. et tunc habuit flumen quod per ter-

ram vadit. sed quod fundatus est supra firmam

petram corruere non poterat. nec a vero diabo-

lice temptationis: quod postmodum resurrexit.

nec a pluuia diuine aduersionis: quod primus

in fide confirmatus fuit. nec a flumine tyran-

nice persecutionis: quod oia constanter sustinuit

tormenta. Secundo fecit domum aie sue pulchram.

Est aut domus pulchra fm Aug. de trini.

quod est paribus membris disposita ampla et lu-

cida. Membris aie sunt virtutes aie quas bea-

tus thomas aplos in domo spirituali ponendas

docuit. Ma duodecim gradus virtutum ope-

re predicaret inter cetera monuit ut penam

ageret quod spectat ad iusticiam. ut dei volun-

tas inquireret quod spectat ad prudentiam. ut gu-

de ampla esset triplici de causa. Primo quod
habebat recipere infinitum. iij. Reg. viij. Si
enim celum et celi celorum te capere non possit quanto
magis domus hec quam edificauit. Secundo quod
habebat recipere charitatis preceptum. quod
est valde latum. ps. Latum madatum tuum nimis.
Ephe. iij. In charitate radicatus et fundatus ve-
l possitis comprehendere cum oibus scriptis que sunt
longitudo et. Tercio quia habebat recipere
statum oim et merita singulorum. f. afflictios ad
compensandum. h. Loz. xi. Quis infirmus et ego
non infirmus et. Consolatus ad congaudentem
Phil. i. Testis est mihi deus quod cupiam
vos oes in visceribus iesu christi. Ro. xij. Gau-
dere cum gaudentibus: flere cum flentibus. Ades-
sita singulorum ad participandum. ps. Partici-
pem me fac deus oim timendum te et. Tercio
domus aie sue fuit lucida. habuit enim lucem
diuine gratie sapientie et conuersationis honeste.
Ideo spiritus sanctus apparuit sibi et aplos in spe-
cie ignis et lingue: ad innuendum quod dabat
eis ignem in flammam per gratiam. Lucem radien-
tem per conuersationem honestam. Et linguam
desertam fatentem per sapientiam.

¶ De eodem. Sermo secundus.

Edidit abyssus voces suam

altitudinem manus suas leuauit. Abas-

chuc. iij. In his verbis notatur duo.

Primum est dubietas discipuli. cum dicit. De-

dit abyssus vocem suam. Secundum est pieras ma-

gis tri: cum subdit. Altitudo manus suas leua-

uit. Circa primum notandum quod thomas inter-

pretat abyssus quatuor voces dedit. Pri-

ma fuit vox fidei: et familiaris: cum dicit

Job. xiiij. Dne nescimus quod vadis et quod

possumus via scire. hoc enim fm Elyso. Et

multa dilectione dicit: quod ipsum sequi semp

cupiebat. dicit aut Aug. in lib. de sermone

dni in more quod ad ambulandum tria requirunt

Primum est ut homo sanos pedes habeat. Sec-

undum ut via inuenire sciat. Tercium ut locum

agrum inueniat. Bns aut thomas post christum

ire desiderans tamen duo scire perit. f. via et ter-

minum vie cuius dicit. dne nescimus quod vadis

et quod possumus via scire. pedes aut sanos

homo non periebat: quod hos se hmo credebatur. sed

in hoc deceptus erat: sicut et petrus deceptus

fuit quod pedes sanos habere se credidit. cum ait

Job. xij. Quare non possum te sequi modo.

Si igitur post christum ire cupimus: oportet ut pedes

sanos habeamus. et intellectum per fidem. et affectum

per charitatem. Vbi xij. Bressus rectos facite

pedibus vestris etc. Sportet ergo ut viam
sciamus vel inueniamus q sunt bona opera
et dei mandata. ps. Etia mandator tuorum cu
curri etc. Janua autem semp est aperta: que sunt
xpi vulnera et eius pietatis viscera. ps. Jan
uas celi aperuit. Secda est vox constancie et
pbilitatis cu dixit. Jo. xi. Eamus et nos mor
riamur cu illo. non dixit. fugiam? cu eo: qz
rps morte no fugiebat. nec expectem? cu eo
qz rps morte no expectabat. sed dixit eam?
cu eo: qz rps sponte ad morte ibat. Esa. liij.
Oblatus est. qz ipe voluit. nec dixit. Eatis
vos. sed eam? nos. qz sibi voluit esse soci? in
aduersis q fuerat in pspers. Regit de celsa
re q nusq dixit militib? Itz illuc. sed veni
te. Dicebat enim q labor cu duce pritus mi
nor videt esse militib? Nec dixit moriamur
illu. qz hoc null? fuisset utilitatis cu tantu
non esset apra. nec post em: qz viuere post eu
no reprobatur vita: sed morte. sed dixit moria
mur cu eo. Sciebat enim q brutus esset ille qui
cum eo moreret. sicut piz in latrone. Tertia
fuit vox incredulitatis cu dixit. Nisi vero
in manibus eius fixura clauorum etc. qz em ab
alioz cōgregare ideo recessit ideo increduli
tate incurrit et rpm videre no meruit. Quat
tuor em mala incurrit q a cōgregatione re
cedit. Primum est qz spūscō no viuificatur.
Alia em no viuificat mēbra separata: sed cō
functa. Scdm est qz a diabolo citi? superat
Nā fm grego. colūba ab agmine separata ab
accipitre rapit. ouis a grege diuisa cito a lu
po deuorat. Diabolus em semp desiderat
singulare certamē. qd significat est. i. Reg.
xvii. in golia. Tercio est qz a gratia dei vōto
reptationis extinguit. Una em cādela cito
a vento extinguitur: no sic multe cōiuncte.
Quartū est qz citius aduersitatis? frāgitur
Una em vīga cito frāgit: no sicut multe si
mul ligate. Quarta fuit vox multe fidelitatis
cu dixit. Dñs meus et deus meus. Tho
mas em concepit magnū timorē. honorē. et
amorē. Timorē ex quo videbat viuū quem
credebat mortuū. ideo verbū timoris ponit
dicēs dñs. Honorē ex eo q ipm videbat sci
re absentia ut presentia. occulta ut manifest
ta tanq deum. ideo verbū honorationis et
adorationis ponit dicēs. et deus. Amore ex
eo q videbat ipm ppter se solū reuocandū
venisse. ideo vñ amoris ponit dicēs. me.
Secdo ponit pietas magni cu dñ. Altitudo
leuauit man? suas. Nā leuauit de? quadru
plūcē manū ad quadruplicē Thomae apli

vocem. Primo vocē familiaritatis leuauit
magnū sue sapientie: cu pfundū mysteriū ex
posuit dicēs. Ego sum via veritas et vita.
Ipe est enī via p quā imus. veritas qua ou
cēte imus. et vita ad quā viuimus. Secdo ad
vōcē cōstancie pbilitatis leuauit manū poten
tie. qz lazari resuscitauit. Magna potētia
refuscitare mortuū. maior quadriduaniū.
marina feridū. Est aut mortuus qui mora
taliter peccat. quadriduaniū q sepe iterat.
feridus qui pfeuerat. Tercio ad vōcē incre
dulitatis leuauit manū mie: cu dixit. Infer
dignū tuū huc etc. Magna mia: qz certifica
uit eu per auditū. qn ei locutus fuit. per vi
sum et tactū. i. Johan. i. Quod audiuimus et
qd vidimus etc. Quarto ad vōcē fidelitatis
leuauit manū finalis sentētie: cum dixit.
Et vidisti me credidisti etc. Vbi notādū q
no quelibet fides facit hoīem beatū: sed fide
des recta quā no habet heretici. i. Thi. iij.
Discedet quidā a fide etc. Perfecta quā no
habet mali xpiani. Iaco. ij. Fides sine ope
ribus mortua est. Veritate imma quā non
habet curiosi. i. Eoz. i. Judei signa perunt.
Fortis et firma. quam no habet instabiles et
inquieti. Luca. viij. Ad tempus credūt et in
tempore temptationis recedunt.

¶ De eodem. Sermo tertius.

Go sum via veritas et vi

ta. Joh. xij. Ista responsione dei
dit rps ad interrogacionē Tho
me qn dixit ei. Dñe nescimus quovadis etc.
Pōt autē hoc sibi cōuenire ex eo qz iuit ad
rpm per viā fidei. veritatē operis. et vitam
charitatis. Fides autē dicit viā. iuxta illud
Esa. xxx. Nec est viā ambulare in ea: neqz
ad dexteram: neqz ad sinistram dedinabitur.
Eius aut fides fuit in triplici statu. Primo
in statu dubitationis: cum dixit. Nisi vide
ro etc. Et inde vocat didimus ppter dubi
cor in fide. Secdo fuit in statu cōfirmationis
nis: cu dixit. Dñs meus et deus meus. et in
de dicit. Thomas. i. abyssus: qz tūc fm Be
dā altitudine diuine virtutis: fide certa pe
netrauit. Tercio fuit in statu cōsummatiōis
in quo modo est. et inde dñ. Thomas. quat
tor? meus in dei. amorē et cōtēplatiōē. In
primo ergo statu fuit inde dubi? In scdo in
fide firm? In tertio eoz qz reprānt adiutor
potētiū. Pōt em modo nos iuare. qz
in dei potētiā introduct? scit qz reprātiōē
fuit exp? cec. xxxij. Qui nō est reprātiōē

scit. ille debet velle. qz est a deo miām conse
cratus ut sibi dicatur. Math. xvij. Nōne er
go oportuit et te misereri conferui tui sicut et
ego tui miserum operi. Secdo iuit ad deū per
veritatē bonorum operū. Et ista sunt tria. Pri
ma sunt opa pietatis et mie. De quib? dñ ad
Sal. vi. Dum tps habemus operemur bonu
num ad oēs. Ista opa thomas habuit q totū
thesaurum regis indie paupibus dispensa
uit ex dei pudentia. Et ista opa hoīes scdm
faciūt et ostēdūt. Alio sunt opa virtutis et grē
sicut fides speat cetere virtutes. Joh. vi. Hoc
est opus dei ut credatis in eu quē misit ille.
Ista thomas habuit qui. xij. gradus virtutū
distinxit. Et ista hoīem scdm faciūt sed non
ostēdūt. Et sicut dñ Job. xij. Deridet iusti
simplicitas etc. Alia sunt opa admirationis
et glorie. sicut sunt miracula. Ista thomas ha
buit: q multa miracula fecit. et ista fm Bie
go. Hoīem sanctū nō faciunt sed ostendunt.
Tercio ad deū iuit per vitam charitatis. sicut
em dñ. i. Eoz. xij. Charitas est vita oīs ver
borū. vñ dñ. Si linguis hoīm loquar etc. oīm
sciamur. vñ sequit. Et si habuero pphetiam
oīm virtutū. vñ sequit. Et si habuero omnē
fidē. oīm operū. vñ sequit. Et si distribuē
ro in cibos pauperū etc. oīm passionū. vñ seq
tur. Et si tradidero corpus meū ita ut arde
am etc. Ista vitam charitatis thomas ha
buit. qd piz per tria signa. ¶ Primum est qz p
xpo mori desiderauit: cum dixit Joh. xi. Ea
mus et nos et moriamur cum eo. Scintille ei
exterioris feruoris indicabāt ignem interio
ris amoris. ¶ Scdm est: qz multa tormenta
p ipo sustinuit. Eā. vij. Alique mēte nō po
tuerunt extinguerē charitatē. Aurū em cha
ritatis manifestat in igne tribulationis. Ter
tium est ex eo qz oculos carnos erectos ad
celum habuit. vbi est enim amor cordis. ibi
est et ocul? corporis. Math. vi. Vbi est thesau
rus tuus: ibi est et cor tuū. habebat em in cel
lo triplicē thesaurū. i. deus. Num. xx. Aperi
eis thesaurū tuū fontē aque viue. Merita
sua oper. Math. vi. Thesaurigat autē ro
bis thesauros in celo. Et celestium premiū
Math. xij. Sile ē regnū celoz thesauro ab
scōdito in agro. Thesaurus ei glorie modo
abscōdito est in agro mansionis eterne.

¶ De eodem. Sermo. iij.

Manet in me et ego
in eo: hic fert fructū multū. Joh.
xv. Sanct? thomas mansit in xpo

p verā fidē: rps māstr in eo p cōtinuam pre
cationē. Et id thomas multa fructū attulit
p pdicationē. ¶ Circa fmū notādū q thomas
in xpo mansit tripliciter. Primo p fidē
integrā. qz ait fidē integrā habuit nō fm p
ex sua cōfessione: qz dixit. Dñs me? et de? me?
sed etiā ex qtuor. Ex eo q rps ei? fidē ap
probauit: cum dixit. Quidisti me et credidi
sti etc. Aliud qdē vidit. et alid ppter eo q fm
Thyph. magos baptisauit. Ex quo piz qstaz
in fide excellentiam habuit: qui primitias
fidei gentium baptisare meruit. Tercio piz
ex eo q in ciuitate sua ediffa: vbi corp? suū
quiescit nullū hereticū vel infideles viuere
permittit. Ex quo piz qstus sit defensor fia
dei qui nullū iuxta se infidelē viuere pmit
tit. Quarto piz ex eo: qz qd nō pōt errare suaz
fidē imitari perit sicut in oratiōe primicias.
Secdo māstr in xpo p obediētiā pfectā. Obe
diuit em sibi totaliter: velociter et pfeueran
ter. Totaliter qdē: qz de se nihil sibi retinuit
lz em prius dixerit. Dñe quo viis mēte me
per qz ad indostū hoc correrit postea dis
cēs. Deus meus es tu et ego seruus tuus:
fiat volūtas tua. In hoc em imitatus ē ma
gistrū suū: q ait Math. xxvi. Pater si possi
bile ē trāseat a me calix iste etc. Obediuit ve
lociter: qz mor in indiā est pfectus. Ver. ve
rus obediēs mandatū nō pcraftinat sed pa
rat aures auditui: pedes itinēti: manus ope
ri: et se totū intra se colligit: ut mandatum p
agat iperātis. Obediuit pfeueratē: qz vñ
ad mortem exemplo xpi de quo dñ ad Phil.
ij. Factus est obediens usqz ad mortē. Tercio
māstr in xpo p charitatē sincerā: qz enim
hāc charitatē habuit p tria signa. Primum
est: qz fuit cōtempor terrenoz: qz omnia q
rer indie sibi tribuit erogauit pauperibus:
nec aliquid terrenum ab eo accipere voluit
Thyph. Vere non habet super terras quod
amet: qui domum celeste in veritate gustauit.
Secundum est qz fuit cōtemplator cele
lestium. cuius signus est. quia in nuptijs nō
manducabat: sed oculos in celos erectos ha
bebat. Math. xij. Vbi est enim thesaurus
tuus: ibi est et cor tuū. Tercius: quia erat au
ditor audis diuinorum: sicut patet in puel
la hebreā quas dei laudem sepe reperere sa
tagebat. ¶ Iudicium enim amoris est los
qui libenter: et audire de amato. Johan
nis octauo. Qui ex deo est: verba dei au
dit. ¶ Secundo christus in eo mansit per

continuum ptectione quod p[er] tria signa.
Primum est magna puritas. rps em non ma-
ner nisi i corde puro. Thomas aut intantuz
puritate dilexit. q ipm castitate vocat tur-
rim: fontes: r dei ministras. Turrim propter
suam excellentiaz: q sicut turris transcendit
domu: sic virginitas matrimonium. Hiero.
Sicut poma et arbor: frumentu ex stipula
aurum et terra. ita virginitas ex nuptijs na-
scitur. Vocat eam fontem ppter fecunditate
Idem. nuptie replerit terra: virginitas para-
disum. Vocat ea dei ministras: q virgines
deo assunt. Apoc. xiiij. Ibi sequitur agnu
quocumq[ue] erit. Scdm signum est magna po-
restas quas habuit in miraculis faciedis q
multos sanauit: quibusdam dando medicina
nam purgatiua sicut regi indie: et pluribus
alijs quos a pctis purgauit. quibusdam me-
dicina melioratiua. sicut illis quos ad virgi-
nitatem induxit. quibusda medicina pserua-
tiua. sicut illis quos ad dandū elemosynam
puocauit. Elemosyna em grām dei pseruat
iuxta illud Eccl. xxiij. Gratia hois quasi pu-
illa cōseruabit. quibusda medicina pserua-
tiua. sicut illis quos ad audiendū verbum
dei induxit. Verbu em dei a casu pseruat. iux-
ta illud ps. In coedemo abscondi eloquia
tua vt non peccet tibi. Tertiu signum est ma-
gna firmitas quā habuit in tormentis. Sed
oia ista tormenta que sustinuit rps sibi i glo-
riam cōmutauit. Nam a pcuriente marillas
accepit iustas p[er]tione. incarcerationis a rege
recepit honorificā liberationem: super lami-
nas aduersus accepit fontis emanatiōem. in
foznacem p[er]iectus accepit rois refrigeratio-
nem lācis p[er]foratus accepit felices coronati-
ōne. Tertio multu fructu attulit. qz mltos
cōuertit r cōuersos nutrit verbo: exēplo: et
corporali subsidio. Verbo qdes qz sollicitē
dicauit assilando verbum dei collirio: em
plastro: portione: r cibo: sicut in legenda patz
Nam quosdam ad fidē illuminauit. istis ap-
ponebat collirium. Quosdam a timore sup-
bie frangebatur: istis apponebat emplastrum
Quosdam ad confessionem inducebat: istis
dabat portione. Quosda em timidos confor-
tabat: istis dabat cibuz. Secūdo cōuertebat
r nutrebat exēplo: fuit etiam sibi parvus
vnde etiaz in nuptijs abstinebat: fuit paupe-
ribus pius qz eis omia erogabat: fuit deo fi-
delis r deuot. vñ dixit dñs abane nūcio re-
gis. Habeo seruū fidelem qui oim labor mi-
hi mercede apporrat. Tertio nutrebat rpa

li subsidio: qz thesauru de quo palatū face-
re debebat pauperibus erogabat. In hoc
puidit sibi regi: r pauperibus. Sibi qz p[er]
miu et laudē pmeruit. ps. Dispersit dñs
pauperibus. Regi: qz palatū in celo fabrica-
uit. Pauperibus: quia eos in sua penuria
iuuit. ps. Et adiuit paupere de inopia r.
In vigilia natiuitatis dñi. Sermo.

Bi venit plenitudo tem-

poris misit deus filiū suū sup.
in mūdū. ad Gala. iij. Circa ad-
uentū saluatoris in mūdū tria hic determi-
natur. Primum est t[em]p[or]is oportunitas: cū dici-
tur. Ubi venit plenitudo t[em]p[or]is. Scdm est na-
t[em]p[or]is sublimitas: cū subditur. misit deus fi-
liū suū. Tertiu est loci cōgruitas: qd notat
in verbo subintellecto. s. in mūdū. Ista tria
p ordinē sūt in leta annūciatione notant q
modo est leta in lalēdario. Anno inquit ce-
saris augusti. xlij. hebdomada iuxta Danie-
lē ppheta. xli. olimpiade aut cētesima no-
nagesimatercia. ecce t[em]p[or]is oportunitas. 3
Iste rps filius dei. ecce natiuitatis sublimitas
In bethleem nascitur. ecce loci cōgruitas
Circaprimū notādū q ipsa t[em]p[or]is oportuni-
tas dei minas sūm more romanor. grecor.
r iudeor. qd em dicat. Anno cesaris augus-
ti. xlij. est mos romanor. qd sequit. hebdo-
mada aut r. est mos iudeor. qd subinfertur
olimpiade aut cētesima r. est mos grecor.
Ex his tribus rñdet ista tria verba q sequū-
tur. Iesus rps filius dei. Nam iesus est he-
breu. rps est nomē grecum. filius dei roma-
num. Apud romanos autē erat imperialis
potentia. Apud iudeos sacerdotiū r pphē-
tia. Apud grecos vero sapia. Per ista ergo
triplicē determinationē datur intelligi q
iste puer q nascit est rex r imperator celi: sicut
angelus testat dicens Luce. i. Regnabit
in domo iacob in eternū r. Est ppheta et
sacerdos gñis humani. ps. Tu es sacerdos
in eternū r. Joh. vi. Iste est vere ppheta r.
Est sapientia dei. i. Luce. i. Qui factus est
nobis sapientia a deo r. Circa scdm sēna
scētis sublimitatē. Morādū q homo tria in
cōmoda incurrat. Erat em inimicus deo: 1
vulneratus a pctō: r exclusus a rege. Cōtra
ista tria ponūt tria in dicta annūciatione
cum dicitur. Iesus rps filius dei. Unde oi-
cit Bernar. Ecce dominus venit cum salu-
te: venit cū vnguentis: venit cum gloria. neq[ue]
em sine salute iesus: nec rps sine vnctione

neq[ue] sine gloria venit filius dei. Qz igit hō
inimic[us] erat deo attulit nobis salutē: qd nos
tāt in hoc qd dñs. iesus. i. saluator. Ipe em sal-
uauit nos qui nos patri reconciliauit. Ro-
ma. vi. Eū em inimici essem[us] r reconciliati su-
mus deo p morte filij eius. De ista reconci-
liatione sic dicit Aug. in lib. cōtra hereses i
p[er]sona xpi. Eū essem[us] iūni[us] patri meo reco-
ciliauit r p me. Eū iter siluas r montes r ta-
res quesiui: t[em]p[or]e humeris meis portauit r. pa-
tri meo reddidi r: laborauit: sudauit: caput
meū spinis opposuit: man[us] meas clauis ob-
seci lācea latus meū apuit. tot nō dicā iesu
n[ost]r[us]: s[ed] aspiratib[us] lacerat[us] sum: sanguine meū
fudi. aiam meā posui vt p[er]uigere mihi te: et
rudi uideris a me. Scdm in cōmodū: qd hō
erat vulnerat[us] a pctō. Cōtra hoc attulit vn-
ctionē: qd notat hic in hoc qd dñs. qd inter-
prat vnctus. ps. Anxit te deus tu[us]. De ista
autem vnctione nobis effudit. Iuxta illd p
pheta. Sicut vnguentū in capite qd descen-
dit in barbā r. Per caput intelligit rps:
qui sine mensura vnctōe spūs sancti fuit pū-
ctus. Joh. iij. Mō ad mēsurā dat deus spm
s. rpo p barbā intelligunt plari qui debēt
esse viriles ad vitia vlascenda p vestimētū
intelligunt cōtemplatiui: qui sunt orname-
tum ecclesie. per ozam vestimētū intelligit
tur actiui: qui sunt terrenis dediti. Anguē
tum ergo sacre vnctionis fuit in capite xpi
p plenissimā redēptionē: inde fluit i barbā.
i. in platos vt sint flexibiles ad p[er] passionem
iij. Reg. x. Reges israel clementes sunt. in
de in vestimētū. i. in cōtemplatiuos: vt sint
odouferi p deuotionē. Cant. iij. Qd vñ
guentor tuor sup oia aromata. inde in p[er]a
vestimētū. i. in actiuos vt sint vnibiles p fra-
ternā dilectionē. ps. Ecce q bonū r q iocū-
dū habitare fratres in vnū r. Tertiu in cō-
modū est: qz erat exclusus a regno: id attulit
nobis gl[ori]am: qd notat cū dñs. filius dei. Mas
sūm Bern. ad Eugenū rps triplici iure re-
gnū possidet. s. iure creationis: redemptōis
r dono patris. Primus ius totaliter nobis
tribuit: qz non creauit ppter se: s[ed] ppter nos
Mat. xxv. Possidere paratū vobis regnū
a constitutione mundi Scdm ius nobis tri-
buit: qz non est passus ppter se: s[ed] ppter nos
Joh. xij. Adoratus erat p gente r nō tām
p gente r. Tertius ius nobis cōdicat. Fecit
qz nos fratres suos: r ideo coheredes suos
Roma. viij. Si aut filij r heredes: heredes
quidem dei: coheredes autē xpi. Tertio po-

nif loci cōgruitas: cum dñs in leta annūci-
atione. In bethleem iude nascit. Circa qd no-
tandum q sūm Bern. triplici modo labora-
bat genus hūanū. s. in natiuitate: vita: r mor-
te. Quia natiuitas erat immunda: vita labo-
riosa: mors periculosa. Contra primū xpus
nascit: vt p suam natiuitatem mundum: no-
stra immūda purgaret. Job. xiiij. Quis po-
test facere mundū de immundo conceptum
semine r. Leo papa. Redit in honores suū
morte destruit. natiuitate reparat: qm s[ed] r
demprio aufert seruitutem r generatio mu-
tat originem. r fides iustificat peccatores.
Contra scdm nascit in bethleem que inter-
prat domus panis. quia enim vita laboriosa
erat: ideo homo sepe deficiebat. Sed natus
est panis qui hoies confortat. Joh. vi. Ego
sum panis viuius r. ps. Panis cor hois cō-
firmat. Contra tertiu natus est in bethleem
iude q interpretat confitens. qz em mors peri-
culosa erat: ideo homo deū laudare non pos-
terat. ps. Mō mortui laudabūt te dñe: s[ed] per
xpi natiuitatē erat viuificandus: r sic ad lau-
dandū dignus fuerit: vt possit dicere cū p[ro]-
pheta. Mos q viuimus bñdicimus dño.

¶ Sermo. cxvii. De eodē sermo scds

Adierunt q visitasset

dñs filios israel: r q respexit
ser afflictionē eor: r p[er] pni ado-
rauerunt. Ero. iij. In his pmissis tria notā-
tur. Primum est nostra deuota auditio: cum
dicat. Audierūt r. Ista auditio est quā mō
legi audiui. Iesus rps filius dei in beth-
leem iude nascit: natus est em vt saluaret p-
ditos: ideo venit Iesus portans salutē. ps.
Deus aut rex ante secula opatus est salutē
in medio terre. i. in humana carne. caro eni
xpi nō dñs terra: s[ed] mediū terre. Marura qdes
nostra habuit duplicē eternitatē vnam qua
fuit sub innocentia: aliam qua modo est sub
miseria: rps ergo assumpsit naturam nostrā
cū innocentia r qm ad hoc p[er]cipiauit cū
prima extremitate. r assumpsit cum miseria
i. cum penalitate: qm ad hoc p[er]cipiauit
cū secūda. Scdo nat[us] est vt sanaret egrotos
r ideo vocat rps portans vnguentā. s[ed] iunt
em vnguentā ex speciebus aromaticis r her-
bis vtuosis aliquo liquore infuso. Species
aromatica est eius diuinitas p[er]iosa r her-
bavirtuosa est eius caro incorrupta: qz sicut
dicat Esa. Omnis caro fenum, Ligo: infu-

3. **S**os est et sanguis piosus. Erhis tribus
 cōsecratus est vnguentū qd oēm sanar egrorū. ec
 de. xxviii. Vnguentari? cōficiet vnguentū sa
 natiuitatis. Tercio natus est vt reduceret eru
 les et pegrinos: tū venit filius dei portans
 secū regnū. Esa. li. Factus est principatus su
 per humerus eius. Iste principatus ē digni
 tas regalis quā portauit vt nos reges face
 ret: vel est on? pēdōz quod portauit: vt nos
 alleuiaret. Esa. liij. Vere lāguores nostros
 ipse tulit. Vel ē crux quā suis humeris por
 tauit: vt nos tandē aduersū illū colligeret. Esa.
 xi. Leuabit dñs signū et in nationes et. De
 mudo ponit dei viscēra cōpassio cū dicit
 Et respexit afflictionē eoz. Circa qd notā
 dū qd sicut dicit Bēda homi et pēdōz qtuor
 fuerūt inflicta. Ignorātia: cōcupiscētia: im
 potentia: et malicia. Sed deus oculo cōpas
 sionis respiciens contra ista quatuor inco
 moda misit quatuor remedia de quib? dicit.
 Cor. i. Qui factus est nobis a deo sapiētia
 iusticia: sanctificatio: et redemptio. Primus
 igit inco modū erat ignorātia: qd piam sa
 lutis incedere nesciebat. ps. Utas ciuitatis
 habitaculi nō inueniunt: id indigebat docto
 re: ideo deus factus est sapiētia docēs nos
 viam duplicem. vna amplectendam et alias
 fugiendas. Mat. vii. Kata porta et spacio
 sa via que ducit ad pēditionē. Sed inco mo
 dū erat impotētia: qd nullū bonū facere po
 terat p qd iustificari posset: qd sicut dicit Esa.
 liij. Dñs iusticie nostre quasi pānus men
 struare: id indigebat iustificatio ppter hoc
 factus est nobis iusticia. ad Roma. v. Iusti
 ficati ergo ex fide paces habeamus ad deū
 3. p iesum xpm. Terciu inco modū erat mali
 cia: habebat enī voluntatē in malo obstina
 ra et a dyabolo ligatā: id indigebat redēptio
 ne. Et ppter hoc factus est nobis redēptio.
 ps. Redimet in pace aīam meā ab his q ap
 propinquant mihi qñ inter multos erat me
 cum. Et dicit inter multos qñ multi demo
 nes cōueniūt ad faciendū istā cathenā. vñ
 ponit suggestiōnē. alius ducit ad delectatio
 nē: alius ad cōsensum: alii ad opus: alius ad
 cōsuetudinē. Et ideo dicit meū: qd hō sepe
 iuuat dyabolū. Quartū inco modū est cōcu
 piscētia. hō enī erat totus morbo infectus
 et mala concupiscētia inflammatus: id in
 digebat sanctificatione. Et ppter hoc factus
 est nobis sanctificatio. ad Ephes. v. Et ex
 hibet sibi gloriosam ecclesiam nō habentē
 rem maculā neq rugā. Non enī debem? ha

bere maculā i cogitaciōe ne rugā i opere
 aliquid hui? in sermone sed debemus esse
 gloriosi. s. in cogitatione. in sermone: et ope
 re. Tercio ponit humilitatē p profunda oratio
 cum dicit. et pñ adorauerunt: s. et modo ada
 rauim? quā ad fit triplici de causa. Primo vt
 pñ natum hononifice suscipiam? Ipe enī
 nos adeo honorauit: qd fecit nos sibi similes
 et hoc in creatione: fecit nos fratres: et hoc in
 redemptione: faciet cōheredes et hoc in glo
 rificatione. et i deo merito debemus ipm ho
 norare qui tas multipliciter nos honorauit.
 Secundo vt sibi gratias referamus. Mor
 dus referendi gratias aliqñ fit per solazo
 cis expresseionem. aliquādo per manum ele
 uationem. aliquādo per genuflectiones. ali
 quando per totam corporis prostrationem
 sicut modo fecimus. Hoc significatū ē gen.
 xviij. Ubi abraam audita natiuitate futura.
 Isaac cecidit in faciem suam et adorauit gra
 tias. s. referendo. Tercio vt nos mortales re
 cognoscām? ac si quilibz dicat: ideo in terrā
 me pferetis: qd mortales me esse cognosco.
 Bēn. iij. Puluis es et in puluerem reuertē
 ris. i. s. m Aug. Puluis es animatus cū nō
 eras: et in puluerē reuertēris in aīa? qd erat.

Sermo. xij. De eodez sermo tertio.

Ras egrediemini et do

minus erit vobiscum. Josaphat
 ergo et iudas et omnes habitato
 res hierusalem pñ ceciderunt in terram co
 rā dominor adorauerūt. ij. Para. xx. In ver
 bis premittis tria tangunt. Prima ponitur
 nostra rpo cras deo venienti deuota obui
 tiorum dicit **Ras egrediemini.** Egredie
 mur quidem: qd supra nos: intra nos: et ex
 tra nos. Supra nos egrediemur aliquādo
 per excessum rationis. Act. xi. Vidi in excel
 su mentis mee visionem Aliquādo per sub
 limitatem cōtemplationis. Job. xxxv. Su
 scipe celum et intueri ether: qd altior te sit.
 Q Primo ergo cras egrediemini supra vos
 p excessus rōnis: qd illū mysteriū dñice nati
 uitatis excedit nostrā rōnē: imo etiā angeli
 cū itellectū: vñ Job. air. Cū nō suz dignus
 vt soluiam corrigiam calciamēti. In incarna
 tione quippe vt dicit Greg. Venit ad nos
 diuinitas calcia. Calciamēti autē mediā
 te corrigia pedi adiungitur. Calciamēti
 igitur est caro christi. Corrigia est eius aī
 ma qua mediante diuinitas coniuncta est
 carni. In hoc qd dixit se non sufficere cogno

scere medium. i. aīam dat intelligere qd non
 erat sufficiens cognoscere aliquod extrēmo
 rum sēz nec diuinitatem eternā: nec carnem
 deo virgine genitā. Sed egrediemur supra
 nos p sublimitatē cōtemplatiōis: qd prem
 plationi tāte dignationis vacare debemus
 Eccl. ij. Trāstui ad cōtemplā dñi sapiētiā
 Eā. ij. Egrediemini filie syon: et fide regē
 salomonē in dyademate et. Et vocat caro
 rpi dyadema: quia fuit nobis causa victorie
 et corone. Vel dicitur dyadema: ex omni pre
 fuit clausa. nec alicui vicio vel temptationi
 inique fuit aperta. Vel dicitur dyadema:
 quia sola figura circularis vna tantus linea
 clauditur. Caro aliorum facta fuit duabus
 lineis id est ex cōmixtiōe vtriusq parentis
 Caro autē christi vna tantum linea fuit figu
 rata: quia tantum ex carne virginis fuit for
 mata. Sed cras egrediemur: vel potius in
 grediemur intra nos. Et iste igressus aliqñ
 habet fieri per internam meditationem.
 Bēn. xxiij. dicitur de ysac egressus fuit in
 agrū ad meditandū. Aliquādo per suauem
 deuotionē. Judic. liij. De forti egressus est
 dulcedo. Sicut nos cras debemus egredi p
 internam meditationem: quia tantum bene
 ficium semper meditari debemus. Prover.
 xv. Abs iusti meditabitur sapiētiā. Deu
 tero. vi. Adhibebitis sedes in domo tua:
 et ambulans et dormiens atq cōsurgens. Et
 ponitur ibi triplex situs corporis: scilz stare
 sedere. et iacere. In stando totum corpus la
 borat. per qd intelligit labor actiōis. in iace
 do totū corpus quiescit: per qd intelligitur
 quies cōtemplatiōis. In secūdo partim quie
 scit et partim laborat: per qd intelligitur vi
 ta cōposita ex vtraz. Vult qd dicere qd istū
 beneficiū meditari debet actiui et cōtemplati
 ui et perfecti. Debem? etiā egredi siue ingre
 di per suauem deuotionem intra nos. Unde
 cantat eccl. i. Hodie per totū mundum fa
 eri sunt melliflui celi. et dicit celi pluraliter
 quia factum est mellifluum celum materia
 le: quando stellam magnam destinauit. Cel
 lum spirituale. i. virgo beata: que dulcedinē
 paradisi protulit. Eccl. ij. Breuis in volati
 libus est apīs et. Celus rationale. id est ma
 gi et pastores qui tanta sunt dulcedine affe
 ri qd illi sua regna: et isti suos greges relin
 querunt. Celum intellectuale. id est angeli
 qui tanta suauitate sunt repleti qd celum re
 linquerunt: et ad pueri cunabula current
 Celum supersubstantialē seu diuinū quod

deificum cōmuniter appellatur. id est deus.
 pater qui hodie suam dulcedinē ad nos in
 sit ps. Dedit eis manna ad manducandum
 Tercio egrediemur cras extra nos. Et iste
 egressus aliquando habet fieri per extasim
 amoris. Dionysius. Est autem extasim faci
 ens diuinus amor non dimittens sui ipsorū
 esse amatores: sed amandorū. Aliquando p
 actionem gratiarum et laudis. i. Thimo. ij.
 Leuantes puras manus et. Iste autem dū
 leuantes puras manus et. Iste autem dū
 pluri modo cras extra nos egredi debemus
 videlicet per extasim amoris. Amor enī sicut
 dicit Dionysius facit extasim in deo: qd no
 bis dignatur prouidere. in angelo: quia no
 bis dignatur ministrare. In homine impē
 tro qd per amorem anime videtur deficere.
 sicut patet in paulo qui dicit. Alio ego iam
 non ego et. Sic et hodie per amorē egressus
 est deus extra se propter nostram crucia
 tionem et virgo beata propter nostram in
 auditam parturitionem. Debemus etiam
 egredi extra nos per gratiarum actionem et
 laudis. quod significatus est Exod. xv. Ubi
 dicitur qd maria sumpsit tympanum et preci
 nebat dicens. Antemus domino et. Tym
 panum sit de coreo in ligno extenso et virga
 percusso. Per coreū intelligitur rpi corpus
 quod fuit album in natiuitate. rubicūdu in
 cruce: et nigrum in morte. et fuit extensū in li
 gno crucis. ps. Exredens celū sicut pellē. et
 fuit percussus disciplina pñs. Esa. liij. Pro
 pter scelus populi mei percussū enī. Et ista p
 cussio resonabat tympanus pie cōquestiōis
 in auribus pñs. amoris in aurib? mris. Do
 loris in aurib? humani gñis. Tr. ch. i. Oros
 oēs qui trāsitis et. Et charitatis in aurib?
 hostis qñ dicebat. Pater ignosce illis. Sed
 cūdo ponit pñe rpi corporalis exhibitio pos
 di. Et dñs erit vobiscū. Dñs importat coz
 teatē honorē et timorē. Hoc autē qd dicit
 vobiscū eccl. i. importat equalitatē. hūilita
 tem. et amabilem amorem. Est ergo sensus
 ille. qui erat dñs per potestates cras erit vo
 biscū p nature equalitatē. heb. ij. Nō pñdū
 eos vocare fratres et. Ille qui erat domin?
 per honorē et reuerentiā. cras erit vobiscū
 per humilē pñentiā. Phil. ij. Exinanuit
 semetipsum et. Ille qui erat dñs p timorem
 cras erit vobiscū per amabilem amorē. Lu
 ca. Ama amorem illius qui amore tuo amo
 ris descendit in vterum virginis. et ibi amo
 res suū amor tuo copulauit. Humilitatiō se

subleuando se coniungendo naturā suā eter-
nitatis limo tue mortalitatis. Tertio ponit
ur nostra profunda humilitatis cū dicit. *Ecce
runt prout in terrā corā dñō t adorauerunt*
Est autē adoratio recognoscere in deo ple-
nam dñationē. Et ista recognitio habet fieri
corde ore corpore et munere. Corde quattuor
modis: scilicet fide vt in eū credamus tanq̃ in
summe verū amore vt ipm diligam tanq̃
summe bonū timore vt ipm metuam tanq̃
omnipotentē spe vt ipm speram tanq̃ mi-
sericordē. Iste autē sunt quattuor spēs aroma-
tice que ponuntur in tymiamate. Primā est
speciē nō habent heretici siue hoīes vani q̃
plus credunt fabulis q̃ vbi diuinis. Se-
cundā nō habet auari q̃ plus diligunt num-
mus dñi. tertiā nō habet psumptuosi q̃
tam nō habet desperati. Sed etiā fieri hec
recognitio ore vt scilicet laudem bñdicem
t adorem. Ibi autē fieri corpore. scilicet in dñas-
tione genuflectione et pstratiōe. Ibi fieri
munere vt scilicet in signū diuinitatis atq̃ dñi
oblationes et primitias sibi demus.

Sermo. xx. De eadē ser. iij.

Ecce dies boni nunciij est

si tacerim? et noluerimus nūci-
are vsc̃ mane sceleris arguemur. iij. Reg.
vii. Et his vbi habet q̃ hec dies sit grati-
osa: quia est dies boni nunciij. Et est gaudii
sa: quia non debemus a laude tacere. Circa
primum notandum est q̃ est duplex amun-
ciatio. scilicet serpentis et angeli celestis. De pri-
ma dicitur gen. iij. Cur precepit vobis de-
re. De secunda dicitur Luc. ij. Ecce euāgelizō vobis
gaudiū. In prima quattuor fuerūt. scilicet
dubietas ex pre mulieris: cū dixit. Ne forte
moriamur. Falsitas ex pre serpentis. Fatui-
tas ex pre hoīs. Et seueritas ex pre dei pes-
nam irrogantis. Et ista quattuor fecerūt il-
lam diē esse diē mali nūcij. Et quis illa quā-
tuor tunc inchoauerunt: tñ totū gen? huma-
num postmodū occupauerunt scilicet dubietas
in sperandis. falsitas in credēdis. falsitas in
diligendis. et seueritas in penis irrogandis.
Secunda est annūciatio angeli celestis in
qua quattuor ponuntur. scilicet q̃ natus est nobis
saluator. natus est xps natus est dñs. natus
est panis. q̃ bethleem iuda. ita q̃ saluator
attulit eternā salutē. xps vnctionē. dñs le-
gisationē et panis suauissimā refectionem.
Et ista quattuor remedia sunt p̃ quattuor
incommoda supradicta: propter que hec dies

est boni nunciij. Primo igitur in humano ge-
nere erat dubietas in sperandis. Contra hoc
venit nobis saluator portans eternā salutē
Esa. xlv. Vbi fortitudinis nostre scilicet sal-
uator ponetur in ea murus et antemurale.
Multum ergo sperare debemus: quia sal-
uator facit? est fortitudo nostra et eo q̃ nos
defendit. Multum noster igne? videt? q̃ nos
fides cōsumit. Zach. ii. Ego ero murus i cir-
cui igneus. Et antemurale nostrā: q̃ i eo
passionis pro nobis sustinuit. Secundo erat se-
ueritas in penis irrogandis. Contra illud
venit xps afferens vnctionem. ps. Anxit te
deus deus tuus oleo leticie pre cōfortibus
tuis. Olim deus erat durus: sed modo ē vn-
ctus et factus est māsuer. iō dicit. Anxit te de-
us tuus. Erat iracundus: sed hodie factus est
tutus et recōciliatus. Ideo subdit. Oleo leticie
erat avarus: q̃ vix volebat modicū gratie
sue elargiri. sed hodie factus est largus: iō sub-
ditur pre cōfortibus tuis. Et ideo de ple-
nitudine eius nō oēs accepimus. Tercia est
modo abundantia vnguentorū: q̃ ea que erāt
dura facta sūt mollia. Quattuor quidē olim
erant dura et inflexibilia. scilicet celum vt aliq̃
reciperet angelus vt scilicet hominem diligeret
deus: vt hoīem reconciliaret. et mors vt om-
nes absterberet. Sed ista sunt vncta et facta
sunt inflexibilia. ps. Inclinauit celos et desce-
dit: et caligo sub pedibus eius. Factū est em̃
flectibile celum materiale: vt homines susci-
piat. Intellectuale. id est angelus vt homi-
nes diligit. ipse deus descendit: et homines
reconciliauit. Caligo sub pedibus eius fuit
quia mortem suppeditauit. Tertio erat fal-
sitas in credendis. Contra hoc venit dñs
afferens nouam legislationem. Esa. xlv. Dominus
iudex noster. dñs legis noster. dñs rex noster.
ipse saluabit nos. Scd̃ affe-
dionis fluxus ad perfectiōem domini trirequirū-
tur: scilicet preeminētia. continentia. permanen-
tia. Sed deus nō videbat dñari in mundo.
nec q̃tum ad preeminētiā. Esa. lvi. Pa-
tri sumus q̃st in principio. cū non dñaretur
nri. Nec q̃tum ad continentia? quia videbatur
domine deus noster possideret nos dñi absq̃
te. Nec q̃tum ad permanentia? quia videbatur
domino cecidisse. Esa. xlv. Tradā egyptus
in manus dñorū crudelium. Sed hodie ipm
dominum recuperauit. Luce. i. Dic erit ma-
gnus et filius altissimi vocabitur. Luce. i. Dic pre-
eminētia. Et dabit dominū illi sedē dāuid
patris eius. et ecce continentia. Et regni ei?

non erit finis. ecce permanentia. Quarto erat
fatuitas: et insipiditas in intelligēdis. Con-
tra hoc venit panis totius suauitatis. sap.
xvi. Panem de celo pstritit illis oēs delecta-
mentū in se habere et c. vñ carat ecclia. Et est
sumptū de Johele et Amos. In illa die stil-
labūt montes dulcedinē: et colles fluent lac-
te et mel. Per lac intelligit xps hūanitas. per
mel diuinitas. p dulcedinē totū xps q̃ totus
erat dulcis et suauis. Quidā autē delectant
et cetera ea q̃ spectāt ad hūanitatē: isti fluit lac-
te. isti fluit mel. Quidā circa totū xpm: isti
fluit et distillat dulcedinē. Scd̃ hec dies
est gaudiosa: iō dicit. Tacuerimus. Mō em̃
debemus tacere corde: sed annūciare ore.
Corde quidem nō debemus tacere: sed ma-
gnā exultationem habere. Ephe. v. Cantā-
tes et psallentes in cordibus. ps. iij. Sau-
dere in dñō semp. et c. Iste em̃ gaudiū dicit
magnū q̃tū ad impmissionē: iō dicit. Gaude-
te in dñō. Quantum ad perpetuationem: iō dicit.
Semp. Quantum ad intensiōem: iō dicit.
Sterius gaudere. Quantum ad ostensionē
iō dicit. Ad ostētia vestra nota sit. Quātū ad
extensionē: iō dicit. Omnibus hominibus.
Debemus etiā annūciare ore: dñorū signo
Verbo. ps. In psalterio decacordo psalam
tibi. Per psalteriū decacordus intelligim?
xpm incarnatū: in quo fuerunt quinq̃ corde
i. vulnera quinq̃ ostēdētes suam humani-
tatē. Et quinq̃ ostēdētes maiestates. scilicet na-
turalis supnaturalis: alia resurrectionis: ma-
iestas ascensionis: in illis spūsc̃i. et iudiciaria
prās. Debeant etiā laudare signo. i. corporis
pstratione: vt xpo vicē rependant? qui tota
liter se prostrauit: et nihil sibi de se retinuit:
nec propriū amorē. Roma. v. Et cū xps sibi
nō cōplacuit et c. Nec propriū sensus. Job. vii.
Alia doctrina nō est mea. Nec propriū volū-
tatem retinuit. Luc. xxij. Mō mea sed tuayo-
lūtas fiat. Nec propriū opationē. Job. vii.
A me ipso facio nihil: sed nec propriam: sed cō-
mune cōuersationē. Baruth. iij. Post hoc
in terra visus est et c. Tade ergo et tu fac sibi:
vt de te nihil retineas: nec amorē. Job. xij.
Qui amat aiam suā et c. Nec propriū sensum.
Roma. x. Molite esse prudētes apd vosmet:
ipsos. Nec volūtatē. Mat. xvi. Si q̃s vult
venire post me abneget semetipsum et c. Nec
propriā opationē. Gal. vi. Operemur bonū
ad oēs. Nec propriam cōuersationē. i. p̃c̃.
ij. Cōuersationem vestram inter gentes

habentes bonam.

Sermo. xxi. De eadem sermo qm?

Portet solem proueni-

re ad bñdictionē. sap. xvi. Oritur

veri solis crastino celebrandus

hodie dupliciter prouenimus. scilicet in choro: et in
capitulo. In choro autē triplici. Prima prouē-
tio ē: q̃ hec festiuitas natiuitatis dñice hoī-
die i laudibus inchoat: q̃ in solutū et singu-
lari. Et hoc triplici de cā. Prima est: q̃ hec
festiuitas incipit a laudibus tam angelorū
q̃ dixerunt. Gloria in altissimis deo q̃ pa-
storū. De quibus dicit. Reuersi sunt pastores
laudātes et glorificātes deū et c. Secunda est: q̃
oēs creature ipas laudat: vñ ppheta inducit
oēs creaturas ad laudādū xpi aduētū dī-
cēs. Verēt celi et exultet terra et c. Tercia ra-
tio est: q̃ in ea est materia et ratio oīs laudis
Oēs em̃ qui cantica laudis ediderunt: aut
ediderunt ppter immensum gaudium: vt il-
lud. i. Reg. ij. Exultauit cor meū dñō. Turp-
pter completū desiderium: vt illud Luce. ij.
Nūc dimittis seruū tuū dñe. Turppter re-
ceptū bñficiū: vt illud exo. xv. Eārem? dñō
glorioso et c. Et sicut fuit canticū Zacharie
et beate Marie. Recte igitur hec festiuitas a
laudibus inchoat: q̃ hodie venit nostrū gau-
dium. Esa. xxi. Gaudent et laudate simul de-
serta hierusalem et c. Nostrum desiderium.
Aggei. ij. Veniet desideratus cunctis genti-
bus. Et nostrū bñficiū nobis datum. Esa. ix.
Puer natus est nobis. Secunda prouētio est: q̃
festiuitas crastina hodie nobis crebro pñ-
cia. Et facit ecclesia ad similitudines alicui-
us ciuitatis regem aliquem expectantis.
Venit enim vnus nunciū qui dicit q̃ rex qui
dem venit: sed adhuc multum longe est. Et
istū nunciū mittit ecclesia in prima dñica
de aduentu. Aspiciens a longe et c. Sed qm̃
audientes regem longe esse. et hoc possit du-
bitari q̃ nimis tardaret: et hoc essent i alij
quo merore: iō mittit scdm nunciū in scda
dñica dicens. Hierusalem cito veniet salus
tua: quare merore consumeris et c. Deinde
mittit tertū in tertia dñica: qui dicit q̃ iam
apparet psona regis dñice. Ecce apparebit
dñs. Jam apparet milita regis: cum subdi-
tur. Et cū eo sanctorū milia. Jam apparent
verilla regis: cū subdit. Habes in vestimen-
to et in femore tuo scriptū et c. Tunc etiā mit-
tit p̃conē vt oēs prouēiāt et sint parati. et hoc
in quarta dominica: cum dicit. Emitte tubā

in syon vocare gentes etc. Quia autem constat quod crastino est venturus: tunc non vniuersi plures nuncios mittit. Unde dicit. Hodie scietis quod venit dominus. Alii dicit. Erat egrediens in terram. Alius dicit. Crastina die debet iniquitas terre. Alius. Erat facies domini inter vos mirabilia. Tertia puenio est: quod nostra sanctificatio et preparatio nobis predicat. Sponsa quod deum de se preparare sibi nobilitate spoli. De quibus nobilitate dicit. Cant. v. Dilecti mei candidus et rubicundus. Candidus spiritus ad carnem puram: rubicundus spiritus ad animam charitate succensam. electus ex milibus spirituum ad diuinitatem veram. Sponsa igitur ut spolio assimilaretur debet assumere vestes albas puritatis. rubreas charitatis. puer. vi. Byssus et purpura indumentum eius: et varias multiplicas virtutes. ps. Altitudo regina a dextris tuis in vestitu deaurato etc. Secundo puenio hanc festiuitatem in capitulo: hoc triplici ter. Primo: quod singulari modo preueniatur cum dicitur. Anno cesaris Augusti. etc. Et fit ibi annuntiatio in triplici lingua: ut dictum est. scilicet in latina hebraica et greca. Iste est tres lingue laudant christum in mundum venientes sicut patet hic. Laudant ipsum morientem: quod crucis titulus scriptus erat grece hebraice et latine. Laudabant ipsum in celo regnarem. sicut patet in missa ubi eius gloriam laudamus. Latine ut patet in epistolis: euangelis: hys et cantu. Grece sicut in lxxie elysion. et hebraice: sicut in allya et amen. Secunda puenio est: quod in terram nos pertrahamus: ut de sua visitatione sibi gratias referamus. Ero. iij. Audierunt quod visitasset dominus filios israel et perni adorauerunt. legitur Yone. iij. quod rex induit est sacro et sedit in cinere: et oes seruauit fecerunt. Rex ipse sedet in cinere quando idu tuus est carne. Et ideo nos debemus sedere in cinere et nos perfunde humiliter: et sibi gratias agere: tympanum assumentes et dicentes. Ero. xv. Cantemus domino etc. In tympano est forma spherica: pellis extensa: et melodia. sic in christo fuit diuinitas eterna: caro crucifixi: et ala ois iubilacione plena. Ipsi debemus assumere per meditationem: et sibi carere per gratiarum actionem. Tertia puenio est: quod sermo in vigilia pponit: dicit autem Ambrosius super Beati immaculati: quod sermo dei hys illuminare accendit: et mundare. Nos igitur expectamus ortu vere lucis solis et ignis. Conuenienter igitur sermo pponit: ut quod hys illuminare. disponamur ad illuminationem lucis resurgentis

est. it. habitabit in regione umbre mortis lux orta est eis: quod hys calefacere: disponamur ad calefactionem solis in calefactione. i. Reg. xi. Erat erit nobis salus cum incaluerit sol. De hys mundare disponamur ad purificationem ignis consumetis et purgantis. Malach. iij. Ipe enim quasi ignis consumens.

¶ Sermo. xxij. In natiuitate domini sermo.

Iacob genuit ioseph virum marie. Math. i. Aug. dicit in lib. de trinitate. Testimonia

quidam venturum preueniunt: quod dicitur venisse testate sunt creature eius per quem facte sunt. factum quippe creatorem per quem facta est omnis creatura: oem creaturam testem habere oportebat. Et hys duobus duo eliciuntur: vniuersi: quod christus venturum multi preueniunt. Secundo quod ipsum venisse oes creature testate sunt. Circa primum notandum quod ipsum multi preueniunt: sicut fuerunt prophete qui eum precursum et patriarche qui ipsum in mundum per generationem adduxerunt. quorum genealogie hodie recitantur. Et ideo illa genealogia debet esse nobis valde speciosa ad imitandum: quod ex ea processit illa de qua dicitur. Speciosus forma etc. Dulcis ad audiendum: quod ex ea processit ille qui secundum Bernardum. et in ore melos: in aure melos: in corde iubilus. Debet esse delectabilis ad adorandum: quod ex ea processit ille de quo dicitur. Ecce. xxij. Sicut cynamomum et balsamum aromatizans etc. Debet esse sapida ad gustandum: quod ex ea processit ille de quo dicitur. Qui edunt me adhuc esurient etc. Debet esse suavis ad amplexandum: quod ex ea processit ille de quo dicitur. Quoniam tu domine suavis et mitis etc. Circa secundum notandum quod omnes creature christi natiuitatem testate sunt. Primo creatura celestis: quod ostendit eius eternitatem. Unde dicitur. Ezechiel. quod tunc circa solem circulus aureus apparuit: in circulo autem eternitas designata. Manifestauit suam preteritum sicut per in stella quod magis apparuit que puero obsequium prestitit: et quam puer de nouo creauit. Manifestauit etiam cum patre et spiritu sancto equalitate: quod tunc tres soles in oriente appuerunt quod ad vniuersum corpus solare postmodum sunt redacti. Manifestauit suam cum patre puritatem: sicut per in stella quod forma puellae pueri tenetis in vniuersis apparuit. Stel le enim natura purissima sunt. Secundo rectificata est creatura terrestris. sicut patet in quatuor elementis. Terra enim induit nouam fecunditatem: quod de vineis Engadi balsamum.

miraculose promissum. Aer induit nouam claritatem. Zuc. ij. Claritas dei circumfulsit illos. Et aqua induit nouam saporem dulcedinem: quia tunc fons aque romae in oleum est conuersus. ignis induit nouam virtutem: quod cum ignis scit illuminare et comburere: habuit virtutem illuminatiua et non consumptiua. Hoc significatum est. Ero. iij. In rubro qui ordebat: feno comburebatur. Quia virgo beata fuit igne spiritus sancti inflammata: et nullo igne concupiscentie adusta: sed illuminata etc. Tercio eius natiuitatem testificata est creatura vegetatiua. quia tunc vinea Engadi induit nouum florem. Cant. iij. Vineam nostram floruit nonnulli fructus ibidem. Fructus eius dulcis gutturi meo. in dicitur nouum balsamum. Ecce. xxij. Quasi balsamum non mixtum odor meo. Quarta testificata est creatura sensibilis. Nam bos et asinus ipsum suum dominum cognouerunt. Esa. i. Cognovit bos possessorem suum etc. ipsum flebis genibus adorauerunt. Esa. xliij. Glorificabit me bestia agens: quia a comestione feni super quod iacebat abstinerunt. Qui vero testificata est creatura rationalis. sicut patet in cesare augusto qui tunc publicas stratas per mundum fieri iussit. romanis debita dimisit et vocari deus renuit. Et quis horum significationem non intelligeret: spiritus tamen sanctus intellexit. Per hoc enim significabat quod puero venienti debemus preparare viam cordium. Zuc. iij. Parate viam domini. quod ipse debebat dimittere debita peccatorum. mar. xviij. Omne debitum dimisit tibi etc. Et quod veniebat ille qui erat naturalis dominus et rex vniuersorum. Unde propter absentiam istius domini in humano genere conquirebat. Esa. xvi. Dominus deus noster possederunt nos domini absque te. Secundo testificata est creatura intellectualis. i. angeli. qui quidem testificati sunt eius patrem honorabiliter et letanter. Christus quidem occulte venerat: sed angeli non sunt passi ipsum penitus occultari. Et ideo angelus ipsum pastoribus patenter annunciauit dicens. Ecce euangelizo vobis gaudium magnum etc. Testificati sunt honorabiliter: quia non vnus vel duo: sed exercitus militie celestis de celo venit. Testificati letanter dicentes. Gloria in altissimis deo.

¶ Sermo. xxij. De eadem sermo secundus.

Iacob genuit ioseph virum marie: de qua natus est iesus qui vocatur christus.

Virgo beata in his verbis a tribus describitur. Primo

a matrimoniali federe. cum dicitur. ioseph virum marie. Voluit enim christus matrem suam hunc sponsus multiplici de causa. ipsa enim erat terna puella: ideo indigebat viro maturo et grandeuo: ut ab ipso custodiretur. Erat sola ideo indigebat fidelis socio. a quo in partu et ante partum et post partum associaretur. Erat virgo verecunda: ideo indigebat viro sibi matrimonialiter copulato. ne tam adultera infamaretur. Erat multis laboribus exponenda. ideo indigebat magno adiutorio qui releuaretur. Erat diabolosuspecta. ne se esset illa de qua Esayas prophetauerat. Ecce ego precipitem et parietem etc. ideo debuit esse in matrimonio. ut illud mysterium diabolo celaret. Secundo describitur a note cum dicitur. marie. quod alio nomine dicitur. Et interpretatur stellarum illuminatrix. Est ergo dicitur impatris et ideo tamquam diabolus tria potestatiue exercuit. Primum. quod ipsum de cordibus fidelium expulit. Hoc significatum est in templo pacis quod corruit. sicut enim boni sunt templum dei. sic et mali sunt templum diaboli. Et ceciderunt igitur put erat templum diaboli. et facti sunt templum dei. Secundo quod principem demonum contriuit. Hoc significatum est per illam magnam statua quod erat rore arte diaboli in aere subleuata. de qua scriptum est quod non caderet donec ego parietem. quod nocte quod peperit cecidit. per quod significat quod prius principis demonum per virginem contrita fuit. Tercio significatum est per cultum ydolorum euacuat. Hoc significatum est in statu ydolorum: qui in egypto corruerunt. ieremias enim in egyptum descendens signum eis dedit: quod tunc ydola sua corruerant quando virgo pareret. ideo sacerdotes illi imaginem virginis cum puero in secreto templi adorabant: sed in ipsa nocte quod peperit ydola corruerunt. Secundo dicitur stella. ideo rore apparuit in forma stelle puerum baptizantis que erat circumdata aureo circulo et erat iuxta solem. et audita est vox hic est ara celi per hoc significat quod fuerit puritatis. quod visa est in specie stelle quod est nature purissimus. Quare dignitatis. quod circumdata aureo circulo. Tota enim curia celestis in modum corone ipsam circumdat et ornat. Unde cantat ecclesia. Circundabant eam flores rosarum et lilium cœualium. Quare sit potestatis quia erat iuxta solem. id est altissimum. Hoc significatum est quarti Regum secundo. Postquam est thronus matris iuxta thronum regis. Quante sit pietatis. quia vocata est ara celi. Sicut enim altare est medium inter deum et populum: sic ipse est mediatrix inter deum

2 nos. Tertio dicitur illuminas siue illumi-
nari: qz hoīem cecū illuminauit. Et hoc si-
gnificatū est qz vinea Eugadi florē attulit
fructum produxit: et etiā balsami liquorem
emisit. **H**ō quidē habebat oculū carnis san-
guinolentum. qz carnalia desiderabat s; vir-
go florem prulit q in passionē attritus et ex-
coctus oculo carnis est appositus: et ipm sana-
uit. Habebat etiā oculū affectū: inspidus qz
spūalia sibi desipiebant. sed fructū protulit
cuius dulcedo ipam inspiditatem fugauit.
Habebat em oculū intellectus obscurus qz
dei veritatem nō recognoscebat: sed liquor
balsami oēm impuritates absterse. Tertio
describitur a virginali pudore: qd notatur
cum dicitur. De qua natus est r. c. nō de qbz des-
cendit ipsam virginē esse: quia deus sibi com-
mittebat precū redemptionis humane: iō
debutit r decuit vas integrū ne effundaretur
virginitas em perfecta: integritas est carnis
et mentis. Sed de multis dicit. **E**ccl. xxi. Cor
fatui quasi vas cōfractū r. c. Comittebat sibi
bi thesaurum diuine sapientie: ideo debuit
esse vas nouū. Virginitas em totū hominē
nouum facit. Homo significatū est. iij. reg.
ij. vbi dicit qz heliseus. id est deus pater posu-
it sol id est diuinam sapientiam in vas nouū
id est in Mariā vterū. Comittebat sibi bal-
samum diuine gratie: ideo debuit esse vas
mundū. Virginitas em dicit pfectā mundi-
ciā mentis et corporis. Unde ppheta perēs
spiritus sancti gratiā. Primo petiit vasis mū-
diciā dicens. Cor mundū crea in me deus
r. c. Comittebat sibi splendore paterne glo-
rie: ideo debuit esse vas admirandū. **E**ccl.
xliij. Vas admirabile opus excelsum.
G Sermo. xxiij. De eodē sermo tertius.

Opulus qui ambulabat
tenebris vidit lucē magnam. Et
subditur. Paruulus natus est no-
bis: et filius datus est nobis r. c. **E**sa. ix. Qn-
rer aliquis est venturus multi nuncij desti-
nantur. Sic etiā ante facies huius regis in
qualibet trium missarum tres nuncios mit-
tit scz vnum ppheta. vnum euangelistam
vnum aplm. Et isti sunt oēs fide dignissimi.
Mam ppheta. s. **E**saías fuit a spūscō ius-
pirat. Apl's vsqz ad tertiū celū fuit raptus
Enangelista scz Lucas q in duabus missis
ponitur: fuit a beata virgine doctus. **I**ohā-
nes qui ponitur in tertia missa fuit a fon-
te pectoris christi aqua sapientie potatus

Verba igitur premissa sunt vnus de his tri-
bus ambulatoribus. in quibus tria ponunt
Primum est humani generis magnum peri-
culum: cum dicitur. Populus q ambulabat
in tenebris r. c. Tenebre quidem quatuor in
commoda inducunt. s. honorem obscuritatem
tristitiam et frigiditatem. Hoies igitur tūc erāt
in tenebris: qz erāt in honore et timore et eo
qz erāt in prāte demonum traditi. **E**ro. x.
Facite sunt tenebre horribiles i vniuersa ter-
ra egipti. Erant in obscuritate qz erant mul-
tiplici ignorātia inuoluti. **I**ob. xxiij. Nos
quidem inuoluimur tenebris. Erant in tri-
sticia: qz dei visione erant priuari. **I**hob. i.
v. Quale gaudiū mihi est qui in tenebris se-
deo: et lūmē celī nō video. Erant in frigore:
qz igne diuini amoris alieni. illo. s. igne. de
quo dicit **L**uc. xij. Ignē veni mittere in terras
r. c. Sed populus qz erāt in his tenebris: ho-
die vidit lucē magnam: illā scz de qua dicit
in ps. **L**ux orta est iusto. **L**ux autē habet asse-
curare. illuminare. letificare. et calefacere.
I Primo ergo assecurauit hoīem expellās
et refrenans demonis prātem. ps. **D**ixit es
sol. s. xps et cōgregati sunt demones: et in cu-
bilibus suis collocabuntur. **I** Secundo nos
illuminauit dans veram dei cognitiōem. **L**uc.
ce. i. Illuminare his q in tenebris et in vni-
bra mortis sedent ad dirigendos r. c. **I** Terti-
o nos letificauit restituens dei visionem.
Prouer. xv. **L**ux oculorum letificat animū.
I Quarto letificauit et inflāmauit infundē
diuinū amorē. ps. Ignē misit vt luceret eis
p noctes. **I**sta quatuor hodie angel' de celo
nobis attulit. Remouit em obscuritatem: et
induxit illuminationem. vñ dicit. **C**laritas
dei circūfulsit illos. Remouit timorem: et in-
duxit securitatem cum dixit. Nolite timere.
Remouit tristitiam et induxit leticiā cum di-
xit. Ecce euāgelio vobis gaudiū magnum
Remouit frigiditatem et adduxit verū ignē
scz xpm: cū ait. **M**arus est vobis hodie salua-
tor. r. c. Secdo ponit huiusmodi periculi ma-
gnū remediū: cum dicit. Paruulus natus est
nobis. et licet christus: hodie fuit paruulus
qz tūc ad etatem. matrē. staturā familiā. do-
mū. lectū. cibū. et vestimentū. Pōt tamen di-
ci q ipse fuit paruulus triplici alia ratione
I Primo quia offensus d' facili pōt placari.
Qui enim olim vixerat tanqz implacabilis
Ezechielis. vij. Non parcer oculus me' su-
per te et miserebor. **A**ldodo dicit. **E**saie.
xli. **P**redicare annum placabilem domino.

2 Secundo qz in emendo facilius potest de-
cipi. Paruulus em aliqñ p vno pmo dar-
torā suā hereditatē. **O**lim deus regnū suū
valde care vēdebat: qz nullus ipsum emere
poterat. nec p aliquā grauā penitētia. nec p
morte aliqua: sed modo dat regnū p calice
aque frigide. **M**athei. x. Quicumqz dederit
vni et minimis istis calicē aque frigide r. c.
immo p vna bona volūtatē. ps. **D**esideriū
pauperū exaudiuit dñs. **I**deo deum quodā
modo decipimus: qz eius regnū quasi pro
nihilō obtememus. ps. **P**ro nihilo saluos fa-
ciēt illos. Tertio dicitur paruulus: qz ad in-
star paruuli debet cōcipi per bona pposita
Sed multi sunt qui aborsum faciunt: qz bo-
num ppositū ad opus non pducunt. **E**sa.
xxxvi. **V**enerūt filij vsqz ad partū: et virtus
nō est pariedī. Debet etiā parturiri per bo-
na opera. **E**sa. xxxvi. **A** facie tua concipimus
et parturiuimus: et peperimus spiritū salu-
tis. Debet nutriri per perseuerantiā. **E**ro-
di. ij. **A**ccepe puerū istum et nutri mihi. De-
bet portari per patiētiā. **E**ccl. vi. Subijce
humērū tuū et porta illam. s. sapiētiā. Ter-
tio ponit istius remediū magnū preconium
cū dicitur. Et filius datus est nobis. **A**da-
gnum preconium est dei patris qui tāte erga
nos fuit liberalitatis: qz dedit nobis quodā-
dam sibi ppiū: scz suū filiū. quodā sibi et fi-
lio cōdes: scz spiritū sanctū. quodā sibi in fi-
lio et spiritū sancto cōdes: scz mundum vniuer-
sum et angelicū ministeriū. deniqz pmittit
vultū suū nobis. ps. **D**ñe quid est homo: qz
innotuisti ei: aut filius hoīs qñ vīstas eū.
Ber. Deniqz mittis ei vniuersū tuam. im-
mittis spiritū tuū. pmittis ei vultū tuū. Et
ne quid in celestibus vacet ad opera sollici-
tudinis nostre etiā illos beatos spūs mī-
stris in ministeriū nostrum.

G Sermo. xxv. De eadē sermo. iij.

Fuit edictum a cesare au-
gusto vt describeretur vniuersus
orbis. **L**uce. ii. In hoc euāgelio fit
mērio de cesare mundo describere. de **A**da-
ria pregnantē. et de **M**aria pariente. **L**uce.
vi. **T**erribilis vt castrorum acies ordinata.
In qzū habuit thesaurum diuine sapientie
Facta est mater agnitionis. In qzū habuit
fontē mie. Facta est mater scē spci. De his
duobus dicit **P**rouer. xxi. **T**hesaurus desi-
derabilis. s. diuine sapientie. Et oēm miser
cordie in habitaculo iusti. i. in beata virgine

electis suis nomina mutaturus erat. **E**sa.
lrv. **S**eruos suos vocat noīe alio. **L**ū enim
prius vocaretur hebrei. i. trāstori: qz erant
terrenis actibus dediti. Postmodū vocati
sunt xpiani: qz sancto spiritu sunt peruneri.
Altimo in celo vocabuntur filij dei: qz per
gratiā sunt in filios adoptati r dei heredes
effecti. i. **I**oh. ij. **M**ūc filij dei sumus: sed nō
dū apparuit r. c. Secdo modū descripsit. per
qd dat intelligi q ille veniebat qui electos
suos in eremitate sua descriptus erat. deus
quidē noīa electoz suoz scripta habet in li-
bro suo: ideo nō possunt falsificari. ps. In li-
bro tuo oēs scribentur. In palatio suo: ideo
nō pnt deleri. **L**uce. x. **B**audete qz noīa ves-
tra scripta sunt in celis. In manibus suis
ideo nō pnt obliuioni tradi. **E**sa. xlii. **E**cce
in manibus meis descripsit te. In corde suo
ideo nō pnt nō amari. **I**h. **E**pistola
estis xpi scripta nō atramento: sed spū dei vi-
ui. Tertio vniuersalē pacē fecit. p qd dabat
intelligi q ille veniebat qui oēs discordias
remouere debebat. Erat enim discordia in-
ter deū et hoīem: ideo fecit se mediatorē. i.
Thimo. ij. **A**nus est mediator dei et hoīm
xps iesus. Inter hoīem et hoīem ppter di-
uersam culm. ideo fecit se lapidē angularē.
Ephe. ij. In summo angulari lapide xpo ie-
su. Inter hoīem et angelos. ideo fecit se pas-
torē. Ipse em est ille pastor de quo dicitur
Luce. xv. **Q**ui reliquit nonaginta oues
in deserto. i. nouē ordines angeloz in celo
et venit querere ouē que perierat. Secdo fit
mērio de **M**aria pregnantē. **E**x quo datur
intelligi q ipa in vtero gestabat ignē diuī-
num. splēdore eternū. thesaurū sapientie. et
fontē mie. ideo dicit **E**ccl. xxiij. **E**go ma-
ter pulchre dilectionis r. c. **M**am in qzū ha-
buit ignē diuinū facta est mater pulchre di-
lectionis. Sicut em aurū ad ignis pntiam
liquefecit: sic eius aīa ad pntiam istius ignis
totali liquefacta fuit. **L**anti. v. **A**īa mea lique-
facta est. In qzū habuit splendore eternum
facta est mater timoris. i. demonibus terri-
bilis. Sicut em noctua solis splēdore fugit
sic demones eius maximā claritatē. **L**anti.
vi. **T**erribilis vt castrorum acies ordinata.
In qzū habuit thesaurum diuine sapientie
Facta est mater agnitionis. In qzū habuit
fontē mie. Facta est mater scē spci. De his
duobus dicit **P**rouer. xxi. **T**hesaurus desi-
derabilis. s. diuine sapientie. Et oēm miser
cordie in habitaculo iusti. i. in beata virgine

que fuit habitatio christi. Tercio fit mentio de maria pariete. Circa qd est notandum qd ceterae mulieres pregnantis ante partum habent timorem, in partu dolore, post partum languore. Nec aut ante partum timere no potuit: qd habuit angelus custodientem. Iudith xij. Hinc dñs qm custodiuit me angelus eius. Partem sanctificantem. ps. Sanctificavit tabernaculum suum altissimus. Spiritu sanctu cōceptu operante: et filiu eius vtero inhabitante. In partu etiā nō habuit dolorem. Non em dolore poterat sed multipliciter gaudebat ppter plis maiestatem. ppter cōservatā virginitatē. ppter humani generis saluationē. et ppter angelicā iubilatio nem. iuxta illud. Dum paris et gaudes: cantant celi agmina laudes. Post partū etiam non habuit languore: qd pariebat medicum peritissimū qui omnē languorē sanat. Eccl. xlv. Altitissimus de terra creavit medicinā. Sygarit fortissimū: qui omnem imbecillitatē sufficit. ps. Erulavit ut gregas ad currendā viā. Celste vmbra culū qd refrigeriū dabat. Luce. i. Virtus altissimi obumbrabit tibi.

¶ Sermo. xvi. De eadem sermo. v.

Aspleti sunt dies marie

et pareretur: et peperit filiū suū primogenitum. Luce. ij. Tria ponit euāgelista. Primo tps plenitudinē cū dicit. Impleti sunt dies marie. Impleti sunt em fm Aug. cclxxvi. vnde dicit Aug. ibidē. Octauo haledas apilis cōceptus creditur iesus xps quo et passus: natus autē octauo haledas ianuarij. Ab illo autē die vsq ad istū. cclxxvi. reperitur dies. Quia igit tanto tpe xps in ei vtero habitauit. factus est eius vterus fons pietatis. speculū puritatis: et vas sanctitatis. Fuit enim fons pietatis cum em misericordia olim habitaret in celo. ps. Dñe in celo misericordia tua. Et postmodū inclusit se in quodā angulo. i. iudeorū populo. ps. Mortuus in iudea de. Tandem infundebat se virginis vtero. ps. Suscepimus deus misericordiā tuā in medio templi tui. Hodie aut emanauit in toto mudo. ps. Misericordia dñi plena est terra. Hoc significatū est rome in fonte cuius aqua in oleum conuersa largitur emanauit. Secdo factus est eius vterus speculū puritatis. Spūsanctus em purificauit eius mētem filius inhabitauit eius ventrem. pater

sanctificauit eius ventrem et mentem. ps. Sanctificauit tabernaculū suū altissimus. Si quis igit habet maculā superbie debet speculari ad eius humilitatē. si quis maculā inuidie: ad ei puritatē. et sic de alijs. Tercio factus est vas sanctitatis. Eccl. xlv. In me ois gratia vite et veritatis. In illo em vase. i. in marie ventre deus posuit vngueta que habet viuificare mortuos. ideo dicit. In me ois gratia vite. posuit coliria que habet illuminare cecos. ideo subditur. Et veritatis. posuit balsamū qd habet preseruare mortuos. ideo subdit. In me ois spes vite. posuit electuaria que habent cōfortare debiles et infirmos. ideo subditur. Et veritatis. Secdo ponit euāgelista virginē partus felicitatē cum dicit. Et pareretur. Eius aut partus habuit tres laudabiles cōditiones. Prima qd fuit multē puritatis: et ex parte matris: et ex parte prolis. Mater em peperit diuini splendoris radium: ideo factus est magis lucida. ps. Lux orta est iusto. s. de marie vtero. Peperit florē amenū scz illū de quo dicit. Luce. ij. Ego flos capii. ideo facta est magis florida. Peperit thys odoriferū. Eccl. xlv. Quasi libanus non incensus vaporauit habitatio nē. s. sic vocatur ibi libanus thys. ideo facta est magis odorifera. Fuit aut purissimus eius partus et ex parte prolis. In xpo em sunt diuinitas. aia. et caro. Diuinitas est pura. Sapient. viij. Lādor est em lucis eterne. et aia pura. Sapient. viij. Scitatus sum aiam bonā. Caro pura. Ibi dē. Veni ad corpus coinquanū. Secdo eius partus fuit multē paupertatis: qd nihil habuit de his qd ceterae parietes requirunt. Non em habuit seruientium periciam sed alium pñtiam. s. bonis et asini. Nec pānoy copiam: qd vilibus pānis eū inuoluit. Nec ciborū abundantia: sed multa penuriam. Nec camere pulchritudinē: sed stabulū feditatē. Nec lecti mollicitiē: sed feni rigiditatē. Nec ignis pñtiam sed frigidis asperitatē. Tercio fuit multē nouitatis. Fuit em nouus qd fuit sine dolore. Eccl. lvi. Anteq parturiret peperit. Fuit nouus: qd fuit sine peccatōtagione. Eccl. viij. Vir de mille vñu reperi. s. sine peccatō. s. xpm. Fuit nouus: qd fuit sine corruptione. Ideo xps vocat se vermem diu censi. Ego aut sum vermis et non homo. Vermis enim generatur de terre humore et sole. et sic habet patrē in celis et matrē in terris. Sic et xpus fuit nouus: quia de femina

sine viro. Fecerat deus hominem fm Ansel. si ne viros femina. sicut adam. De viro sine femina: sicut euā. De viro et femina: sicut nos de femina sine viro sicut hodie. Fuit nouus qd fm Bern. in xpo nouum et antiquū et eternum conuenerūt. natura supma ac media et in simazumate fuerunt. Tercio ponit euangelista matris veritatē: cum dicit. Peperit filiū unū. et c. Veritati matris attestat: qd totā corporis substantiā sibi ministravit. Gal. iij. Factū est et muliere. et c. Veritati matris etiam attestatur qd ipm in vtero nouē mensibz et decimū attingēs fm Dam. posauit et fouit. Sap. viij. Decē mensuraz tpe coagulatus sum in sanguine. Veritati matris attestatur qd ipsum nutriuit lacte virgineo: spūsancto purificato et de celo ministrato. Unde caraf. Sola virgo lactabat vberē de celo pleno. veritati mris attestat qd ipsa sibi i materna cōpassione condoluit. Et qd naturaliter pater plus gaudet de pspiritate filij qd mat et mater plus dolet de aduersitate qd pater iuxta illud. Prover. x. Filius sapiēs letificat patrem. et c. beata maria fuit xpo loco patrie matris: ideo plus ceteris martiribus doluit de christi passione. Et plus gauisa est de eius resurrectione.

¶ Sermo. xxvij. De eadem sermo. vi.

Ecce euangelizo vobis

gaudiū magnū qd erit oī populo: qd natus est vobis hodie saluator. et c. Circa natiuitatē saluatoris angelus tria ponit. Primo qd sit magne iocunditatis: cū dicit. Ecce euangelizo vobis gaudiū. Fuit em magnū gaudium ad quadruplicem dimensionē. Nam fuit altum: qd vsq in celū ascendit sic angelos letificauit: qd celos reliquerūt: et ad pastores venientes suum eis gaudiū retulerūt. Fuit pfundū: qd infernum penetravit: et sanctos qd erāt in limbo letificauit. Eccl. ix. Habitabit in regione vmbre mortis lux orta est eis. Fuit longū: quia iux vsq i orientē et magos sic letificauit qd sua regia reliquerūt: et ad puerū currebant. Fuit etiā in occidentē vbi Augustum letificauit qd imagine visā thura obtulit. Sapient. viij. Attingit a fine vsq ad fines fortiter. et c. Fuit latum: qd pfudit pteritos. Iohā. viij. Abiā pater vester exultauit. et c. Presentes vñ dixit angelus. Annūcio vobis gaudiū magnū qd erit oī populo. Et extendit ad futuros. Ambi. Nec est glia natalis dñi vt in

fuitz trāseat ad pdestinatos et in ppetuum maneat ad deuotos. Secdo ē multe dignitatis qd notat cū d. Mar. est vobis. i. de vob. i. de vestra pgenie qd ad maximā dignitatē hoīs cecidit et eo qd maiorē cū deo qd angelus parēlā cōtraxit. Cū em triplex sit cognatio. s. legalis qd ē p adoptiōem. spūalis qd ē p sacramētū regeneratiōis: et carnal qd ē p pagatōis: angeli tñ deo attinēt cognatōis. pagatōis: angeli tñ in filios adoptauit. gal. i. qd eos p suā grām cognatōis legalis: qd cū hōi duo attineret qd cognatōis legalis: qd cū p grām adoptauit. eph. i. Qui pdestinavit p grām adoptionē filiorū p iesum xpm: et spūnos in adoptionē filiorū p iesum xpm: et spūrituali qd p baptisimū nos regenerauit. Iohā. i. Dedit eis patrē filios dei fieri. et c. Et carnali: qd de nostra pgenie carnē assumpsit. Iohē. i. Nūq em angelos apphēdit. sed se men abrae apphēdit. Tercia est magne vtilitatis: qd notat cū d. Saluator mudi. Iohē. i. qd hōi infirmitates pariebat. s. timorē superbie: cecitatē ignorantie: insipiditatem in mēte: vulnerationem culpe: et fetorem cōsuetudinis prauae. Sed ab istis quinq infirmitatibz nos saluauit p qnqz remedia que ad dūrit. Portauit em carnē de q fecit emplastrū: sanguinē de q fecit colliriū. spū humanū de q fecit mel dulcissimū. Aiaz q fuit vbas vnguētariū. et diuinitatē q fuit balsamū preciosum. Prima igit infirmitas erat tumor supbie: iste primo ortus est in celo: deinde in terrestri padiso. Tādē sparus est i vniuerso mudo: idē xps d sua carne fecit emplastrū qd istū tumorē maturauit fregit. fit aut em plastrū de herbis et floribz abscissis ptritiz: et coctis. Caro xpi fuit herba sicut et nra. eia. i. Dis caro fenū. Fuit flos: et hoc ppter immocētiā et puritatē. Fuit abscissus p mortē. eia. liij. Qui abscissus ē de terra viuētiū. Eccl. i. tus p flagellationē. ibidē. Attritū ē ppter scelera nostra. et coctū p penaz nimia adustio. ps. Sicut mea sicut cremū aruerūt. Ecce humilitatis exēplū: supbie medicamentum. Secda infirmitas erat cecitas ignorantis. idē xps de sanguine suo fecit colliriū quo cecū illuminauit. Apoca. iij. Collirio inunge oculos tuos vt videas. Istud aut collirium factū est de salina et terra. i. deitate et humanitate: vt habet Iohā. ix. De melle et cera. i. de diuinitate melliflua et carne incorrupta: vt habet i. Reg. xliij. de ionatha q gustauit fauē mellis et illuminati sunt oculi ei. Tercia infirmitas erat insipiditas in mēte q spūalia sibi despiciant: ideo christus de spūsan

cto mel dulcissimū fecit q̄ in sp̄iditate ho-
minis dulcorauit. Ecce. xlii. Sp̄us meus
sup̄ mel dulcis. eius aut̄ dulcedo nō sentie-
bat q̄d tu in vase corporis clausa morabatur
sed q̄d id tuum capite tradidit sp̄m: tūc sua
dulcedo repleuit celū & mūdū. Vñ. cantat ec-
clesia hodie p̄ totū mūdū. mellisui facti sūt
celi. Mā & pater sic factus. est mellisuius: q̄
fuit reconciliatus. Angelus sic mellisuius:
q̄ fuit pacificus: hō qui erat i lymbo sic mel-
lisui: q̄ in mēso gaudio sunt repleti. Quarta
infirmas erat vulnus culpe. eia. i. Vulnus
& tuor & pla. tu. nō sunt circūligata &c. Ideo
rps de aia sua fecit vas vnguentariū in quo
continent oia vnguenta oim vulnē: & infir-
mitatū. Oia est vulnē aie causant: aut ex
firmitate: aut ex ignorantia: aut ex malicia
Sed dī Joh. i. Vidimus gloriā eius. i. glo-
riam miam eius plenum gratie & veritat-
is. Nam gloriosa mia eius sanat vulnē cau-
satū ex malicia gratia eius sanat vulnē cau-
satū ex infirmitate humana. veritas eius sa-
nat vulnē causatū ex ignorantia. Quia infir-
mitas erat feror: p̄sentidimus prauē: sō rps
attulit diuinitatē tāq̄ balsamū p̄ciosū: cui
odorē sentit Lazarus q̄riduanus? & fetidus. et
reuiuit. Est aut̄ p̄ma dies mala delectatio
secūda malus p̄sensūs. tertia malum opus. q̄r-
ta mala consuetudo. Et tunc hō efficitur feti-
dus corā deo & mundo. Qui ergo ad odorē
istius balsami nō refurgit magis est incensū-
bilis q̄ mortuus fetidus & immundus.

¶ Sermo. xxxviii. De eade sermo. vii.

¶ Apparuit benignitas et
humanitas saluatoris dei no-

stri &c. Titm. iij. Circa natiui-
tates xpi apls apparuisse testat. Primo be-
nignitas dei: cum dicit. Apparuit benigni-
tas. que quidem apparuit in benigna erga
nos dilectione. Luz est amor tripliciter cō-
probat. s. dono: passioe: & opere. Pater amo-
rem suum nobis ostendit dono: quando no-
bis filium suum dedit. Joh. iij. Sic deus di-
lexit mundum vt filium suum vniuersum
daret. Filius ostendit passionem. Roma. v.
Cum adhuc peccatores essemus xps p̄ nos
bis mortuus est. Sp̄s sanctus ostendit ope-
re: q̄ dona sua nobis tribuit: & incarnationē
xpi operatus fuit. Secundo apparuit hūa-
nitas dei: & hoc in nostre carnis assumptione
ne q̄d & humanitas. de qua benigna hū-
manitate assumpta dicit angelus pastoribus

q̄ inuenieris infantē p̄nās inuolutū & pos-
tū in presepio. ecce signa sue humanitatis. s.
humilitas ei. ideo dicit. Inuenieris infan-
tē. Paupertas ei. ideo subdit. p̄nās inuolu-
tū. Et asperitas. ideo dicit. postū in pre-
sepio. Solēt reges coram se deferre verilla
sic rps in hūc mūdū veniens signū & verillū
suū ante se portauit in quo picta est humili-
tas. paupertas. & asperitas. Illi ergo q̄ habēt
humilitatē sunt de familia xpi. Phil. ij. Hoc
sentite in vobis q̄d & in xpo iesu &c. Isti autē
qui habēt superbiam sunt de familia diaboli
Joh. xij. Ipse est rex sup̄ oēs filios superbie
illi qui habēt paupertatē de familia xpi sunt
Mat. xix. Ecce & vides oia que habes & da
paup̄ibus &c. Illi autē q̄ sequuntur auariciam
sunt de familia diaboli. Unde auaricia vo-
cat idolorū seruitus. vt habet Ephe. v. Illi
qui habēt carnis asperitatē sunt de familia
xpi. vt habet Gene. v. Qui autē sunt xpi car-
nē suā crucifixerūt &c. Illi autē qui sectantur
luxuriā sunt de familia diaboli. Thob. vi.
In eos qui libidini vacāt habet p̄tatem de-
mon. Tercio apparuit pietas dei. q̄d notat
cū dicit. Sed fm̄ miam suā saluos nos fe-
cit. Et hec pietas attendit in nostre salutis
opatione. Homo autē infirmus sanus nō effi-
citur: nisi cōtraria remedia sibi dēnt. Infir-
mus fuerat hō per supbiā per quā fm̄ Da-
ma. erexit cōtra deū. i. cōtra ipsius preceptū
vsq̄ ad deū. i. vsq̄ ad diuinitatis appetitū.
& supra deū. i. supra voluntatis sue beneplaci-
tum. Ideo rps vt hoīem ab ista infirmitate
sanum faceret humiliavit se p̄pter hoīes. i.
p̄pter ipsorum saluationē. vsq̄ ad hoīes. i.
vsq̄ ad humane nature susceptionē. & infra
hoīes p̄pter passionis nimiam abiectionem
ita vt dicat. Ego sum vermis & non homo.
Quarto apparuit liberalitas dei. q̄d notat
cū dicit. Et iustificata gratia ipsius here-
des simus &c. Eius autē liberalitas in hoc
apparet q̄ accepit a nobis vilis & dedit no-
bis p̄ciosa. Mā sicut dicit Aug. sup̄ heb. ij.
Liberaret eos q̄ timore mortis &c. A nobis
accepit tres merces nostras. s. nasci: labora-
re: & mori. Et dedit nobis tres suas. s. rena-
sci: resurgere: et in eternū regnare. De p̄-
ma merce quā accepit a nobis dicit. Et. i.
Paruulus natus est nobis. De secūda. ps.
Pauper sum ego & in laboribus a iuuetute
mea. de tertia Phil. ij. Factus est p̄ nobis
obediēs vsq̄ ad mortē. de prima merce quā
nobis dedit dicit Joh. i. Dedit eis p̄tatem

filios dei fieri. de secūda Jo. vi. Ego resuscita-
bo eū in nouissimo die. de tertia luce. ij. Et
placuit patri vestro dare vobis regnū &c.
¶ Sermo. xxxix. De eade sermo. viij.

¶ Verbum caro factum est

et habitauit in nobis. Jo. i. Et eo
q̄ verba factū est caro sex causa-
ri videtur. Primo in patre magna charitas
que tāta fuit q̄ nostrā sororē. s. humanā na-
turā filio suo in sponsam accepit. Et sic no-
biscū parentelā cōtraxit. Parentela autē con-
trahitur aliqui dādo tñ. aliqui accipiēdo tñ.
aliqui dādo & accipiēdo. Deus cū angelis
parentelā cōtraxit tñ dādo: q̄ imaginē suā
eis dedit. Sed nō accipiēdo: q̄ naturā eorū
nō assumpsit. Hebreo. ij. Misit angelos ap-
prehendit: sed semē abrahe &c. Cū hoīe autē
cōtraxit accipiēdo et dādo. Dādo: q̄ suam
imaginē ei dedit. Accipiēdo: q̄ humanā na-
turā assumpsit. De hac tamē infinita chari-
tate dicit Iere. xxxi. In charitate perpetua
dilexi te. Secūdo in patre ostēdit magnā libe-
ralitatem. vnde Roma. viij. Proprio filio suo
nō pepercit: sed p̄ nobis oibis tradidit illū.
quod etiā non cū illo nobis oia donauit. Vo-
luit deus ostēdere se liberalē: ideo dedit ter-
rena ad vsum nostrū. Voluit deus se ostē-
dere liberaliorem: ideo dedit nobis celestia
in ministeriū. Voluit se ostēdere liberalissi-
mū: ideo dedit se in fratrem nostrū. Voluit
ostēdere se suspensibilissimū. ideo p̄misit se
daturū in premiū nostrū. Per p̄mū autē
nō pbatur scdm̄. Non em̄ sequit. si dedit no-
bis terrena ad vsum q̄ dabit nobis celestia
in ministeriū. Nec per scdm̄ pbatur tertiū.
Non em̄ sequit. si dedit nobis celestia in mi-
nisteriū q̄ dabit nobis seipm̄ in fratre nos-
trum. Nec per tertiū pbatur quartū. Non
em̄ sequit. si dedit nobis seipm̄ intelligibilē
q̄ dabit nobis seipm̄ visibilē. si dabit seipm̄
in premiū q̄ nobis dabit seipm̄ in precū &
fratre nostrū. Sed per tertiū oia pbantur.
Bene em̄ sequitur. si dedit nobis seipm̄ in
fratrem nostrū q̄ dabit nobis et terrena in
dñm & celestia in ministeriū. Et tandem se
ipsum in premiū. Et tali probatione vitur.
apostolus cū dicit. Proprio filio suo nō pe-
percit &c. Tercio in filio ostenditur magna
humilitas. de qua dicitur Phil. ij. Hoc sen-
tite in vobis q̄d & in xpo iesu: qui cū in for-
ma dei esset. Et tāgit apls duplicē humili-
tatem in xpo. Vñ vsq̄ ad humanā naturā

cum dicit. Formam serui accipiens. Aliam
vsq̄ ad penam nature cum dicit. Factus est
obediēs vsq̄ ad mortē. Et sic rps tñ se hū-
miliauit & descendit q̄tū descendere potuit.
Nam infra naturā diuinā est natura angeli-
ca. Infra angelicā est natura humana. In-
fra naturā humanā est pena. Infra penā est
culpa. Infra autē culpā nihil est: q̄ nihil vis-
ibile descendit infra seipm̄. Phil. ij. Erinani-
uit seipsum formā serui accipiens. Descen-
dit infra naturā angelicā. ps. Adiuuisti eū
paulominus ab angelis. Descendit infra
naturam humanā. vnde ipse ait in. ps. Ego
autē sum vermis & nō homo. Descendit vsq̄
ad penam. Esa. liij. Ipse autē vulneratus est
p̄pter iniquitates nostras. vsq̄ ad culpam
aut descendere nō potuit: cū deus esset & pec-
catū in ipm̄ cadere non posset. Peccatū etiā
nihil est: ideo infra penā nihil est. Humilia-
do ergo se rps vsq̄ ad penā nature se hū-
miliauit q̄tū pfundius potuit. Quarto in no-
bis causas magnā puritas. Ex quo em̄ rps
naturam nostrā assumpsit: multa puritate
agere debemus: alis faceremus iniuriā pa-
tri nostro. qui ipam naturā filio suo copula-
uit. & fratri nro. i. xpo qui ipam in vnitates
persone sibi assumpsit. et matri et sorori nos-
tre. i. beate virginī que mater nostra inquā-
tū fratre nostrū genuit. Et est soror nostra
in q̄tū de p̄genie nostra descendit. Iniuriā
em̄ faceremus toti cognitioni nostre. i. curie
celesti que sibi iniuriā reputaret q̄n aliquis
naturā suā macularer. Quinto causas in iu-
dicio magnā securitas. Valde em̄ in iudicio
securi esse poterimus q̄n fratre nostrū iudi-
cem vniuersorū esse viderimus. Joh. vi. Po-
testatē dedit ei iudiciū facere: q̄ filius hoī-
minis est. Demones tunc cū timebūt tanq̄
iudicē suū. Joh. xij. Princeps huius mūdi
iam iudicatus est. Angeli tanq̄ dñm suum.
Joh. xli. Timebūt angeli & territi purgabu-
tur. Hoīes vero de ipsis cōfident: & ipm̄ ama-
būt tanq̄ fratre suum. Unde rps tūc dicere
eis poterit illud Ihesu. xv. Ego sum frater
tuus noli timere. Et demones cū tūc time-
būt vt iudicē punientē. Angeli ipm̄ honora-
būt vt dicit in presidente Bernar. Puto q̄
iam me xps sp̄s ernere nō poterit os ex ossi-
bus meis: & caro de carne mea. Falsi tamen
xpiani valde timere poterūt: q̄ a fratre suo
nō redimētur q̄tū cūq̄ preces effundunt
ps. Frater non redimet. redimet homo nec

redimuntur. Quoniam sanguine xpi pro se allegaretur, ideo subditur, Nam dabit deo placationem suam et precium redemptionis anime sue. Sexto causabit in regno magna felicitas: quia tunc homo beatificabitur in corpore per visionem humanitatis. Et in alia per contemplationem divinitatis. Joh. x. Ingredietur et egredietur et pascua inveniet. Nam ingreditur ad contemplantum deitatem: tibi inveniet pascua mire suavitatis, et egredietur ad considerandum humanitatem: tibi inveniet pascua mire iocunditatis.

G Sermo. xxi. De eadem sermo. ix.

Eniens euangelizavit pacem et. Ephe. ii. Ante adventum filij dei in carnem: multe questiones et discordie erant quas ipse oēs dissolvit et pacificavit.

Prima questio erat in scā trinitate. Si homo deberet redimi cum angelus nō redimebatur. Et diffinitū fuit qd sic ppter quinqz rationes. Prima est quoniam angelus peccaverat ex se nullo suggerente: homo vero alio suggerente et decipiente. Secunda quia angelus erat spūs: et ideo debebat esse foris et pōptus: homo vero habebat carnem que semper est ad bonū infirma. iuxta illud Mat. xvi. Spūs qdē pōptus ē. Tertia qd angelica natura nō tota ceciderat. humana vero tota cecidit: qd in radice peccavit. et incōveniens erat qd tam nobilis creatura tota in periret. Quarta qd adam peccavit ex quadam infirmitate humana. et ideo peccavit in patrē. Eia ex quadā ignorātia feminea. et ideo peccavit in filiū. Angelus autē peccavit ex certa malicia. et ideo peccavit in spiritū sanctū. Qui autē peccat in patrē et filiū remittitur ei. Qui vero peccat in spiritū sanctū nō remittitur ei nec in hoc seculo nec in futuro. Quinta qd casus angeli est mors angeli. et ideo qd angelus cecidit extra statū merēdi erat. homo vero qd peccavit extra statum merēdi nō exiit. et ideo ad miam cōsequenā disponere se potuit. Sexta questio erat in scā trinitate quis ad istā redēptionē iturus erat. virū scz pater vel filius vel spiritus sanctus. Et diffinitū est qd filius. Siquidē patri attribuitur dei potētia. filio sapiētia. spiritu scō bonitas. Lucifer enim appetit dei potētia. et ideo iniuriā fecit patri. homo appetit dei sapiētia. Bene. ii. Eritis sicut dñi scītes bonū et malū. et ideo iniuriā fecit filio. Antichristus usurpabit sibi bonitatem

spiritus sancti simulatam. regnō ostendens do et simulata miracula et ideo iniuriā faciet spiritu scō. Ad istā autē spectat dare iniuriā gētiā qui recipit iniuriā. Et igitur diabolus fuisse redimendus spectat ad patrē. antichristus ad spiritū scō. Et igitur homo redimendus erat eius redēptio ad filiū pertinebat. Tertia questio adhuc in scā trinitate erat per quē modū hō redimendus erat. Et diffinitū est qd nō p potētiā: sed p sacrificariō nē cōdignā. Homo qdē peccaverat p superbiam: inobediētiā: et delectationē prāvā. ideo xps satisfacere voluit p humilitatē veranē obediētiē pōptitūdinē: et penam afflictionē. Ad phil. ii. Humiliauit semetipm. ecce huius militas vera. Fact? obediēs. ecce obediētiā pōpta. vsqz ad mortē. ecce afflictio magna. Quarta questio erat inter deum et hominē. Deus em cōquerebat de hōie qd ipm offenderat. hō vero cōquerebat de deo qd creaturā suā reliquerat. Istā questione rps soluit qd mediator se fecit. Mediator autē debet habere cōitatē et auctoritatē et strēnitatē. Unde humanū genus cōquerebat se nō habere mediatorē qui haberet cōitatē dicens. Joh. ix. Meqz em virō qd similis mihi est res pōdebo nec auctoritatē qd scz partes vtriusqz possit arguere: ideo subdit. Non est qd possit vtriusqz arguere. nec strēnitatē qd scz partes possit dividere et separare: ideo subdit. Et ponere manum in ambobus. Xps ergo fuit verus mediator: qd habuit verā cōitatē cū deo in qd dñs. et cū hōie in qd hōmo. ad Gala. iii. Mediator vnus nō est. i. nature. sed duplicis: scz humane et diuine. Habuit auctoritatē in arguendo. Esa. ix. Argue in equitate p mansuetis terre. Esa. i. Argue me dicit dñs. Habuit strēnitatē in dividendo. Nam cū inter deū et hōiem esset discordia: rps mediū se posuit et pacificavit. Colo. i. Pacificās p sanguine suū suē qd in celis suē qd in terris sunt. Contingit autē sepe ut mediator ab vtriusqz pte vulneret. scz xps vulneratus erat a patrē. Esa. liij. Propter scelus populi mei percussī cū. Et ab hōie: Zacha. xij. Mis plagatus sum in domo eorū qui diligebant me. Quinta questio erat inter hōiem et diabolum. Diabolus em contra hōiem quattuor allegabat. Primo iniuriā: mēti auctētiā. Bene. ii. Quacuqz hora comederis et eo: morte morieris. Repulsus est a nro aduocato: qd ipm instrumētū sufficit cauit dicens. nequāqz moriemini. Secūdo allee

gabat pscriptiōe: qd multa per milia annorum ipsum possiderat. Sed repulsus est propter interruptionē: tum qd ratio sepe destituit. cum qd deus pphetas suos sepe destituit. Tercio allegabat emptionē: quia hōiem pro comestione pomi se emisse dicebat: si repulsus est. qd hōiem decepterat vira dimidiū iusti pcepi. Esa. li. Gratis venundati estis: et sine argento redimemini. Quarto allegabat peccati ppteritatem: que est deorum trahere cum sit ponderosum: sed repulsus ē quia pena christi oibus peccatis plus ponderavit. Job. vi. Quasi arena maris hec grauior apparet. Sexta questio erat inter virum et mulierem. vir enim dicebat qd mulier sue perditionis causa erititerat. mulier vero dicebat qd non debebat ei consentire sed eas corrigere. Sed rps sciens vtriusqz causā fuisse sue perditionis. vtriusqz fecit pncipes sue redemptionis. Suscepit enim carnem de femina non de viro. ne ipsa se exclusam putaret: sed naturam suscepit in forma viri nō se mine nec vir ab ipsa se redemptiōe crederet esse alienū. Sed suscepit de humano genere corp? et non angelico vel deifico. qd aliter ad humanū genus redemptio non pertinet. Septima questio erat inter diuites et pauperes. Diuites ei pauperes despiciēbāt. ecci. xij. Ereccio diuitū paup. Pauperes vō regnū celoz suū esse dicebant. Mat. v. Beati paupes spūs: qd ipoz est regnū celozum. Sed istam questione rps dissolvit qd diuites et pauper eē voluit. ps. Diuites et pauper simul in vnum. Fuit em diuites in qd: vnde deus. ad Roma. x. Idem dominus oim diuites in omnes quinuocāt eū. Sed pauper in qd tum homo. ps. Pauper est hōiem in opem et mendicium. Xps ergo voluit esse diuites et pauper: ut ostenderet qd vtriusqz possunt peruenire ad regnū. Sed rps magis est vsus paupertate qd diuitijs. ut ostenderet qd vtriusqz viā emendi ad regnū est via paupertatis. Octaua questio erat inter mulieres. scz inter virgines nuptias: seu maritatas: et viduas. Virgines em dicebāt se nō esse in statu salutis. Sapi. ii. Felix sterilis et coquinata habebit fructum in respectiōe animarū sanctarū. Mupte dicebāt se implere dei pceptū. quod dicitur Gen. i. Crescite et multiplicamini et. Vidue dicebant qd cum multis tribulatiōes patiantur sunt in via qua itur ad regnū. iuxta illud Act. xij. Per multas tribulatiōes oportet nos intrare in regnū dei. Istas quē

stionem dissolvit beata virgo que fuit in statu virginali: matrimoniali et viduali: qd ioseph eius sponsus ante xpi passionē credit fuisse defunctus. Mōna questio erat iter iustos et peccatores. nā iusti pōtēres despiciēbant peccatores de dei mīa desperabāt. Istā questione rps dissolvit: qui cum vtriusqz conuenit. Ipe em fuit innocēs et iustus. esa. xlv. Mubes pluant iustū. sed cū accepit carnem peccatrici similem. Ad roma. viij. Deus filium suū misit in similitudinem carnis peccati. In sua genealogia iustos cum peccatoribus habere voluit: remedia peccati: suscepit qd cum peccatoribus manducauit. et cū eis conuersationem habuit: sic iustos ad passionem induceret: et peccatores ad spem. Luce. v. Non enim veni vocare iustos: sed peccatores ad penitentiam.

G Sermo. xxi. De scō stephano Ser. i.

Stephanus plenus gratia et fortitudine faciebat pdis

et signa magna in populo. Act. vi. Describit hic lucas beati stephani passionem. Circa quam passionē notandus qd mundus psequit sanctos: mō p piospera allicit: modo per astutiam: ut decipiat: modo per aduersā: ut frangat: sed nullo istoz modoz beatus stephanus potuit superare. Primum nāqz pspēra ipm non poterant allicere. Fuit enim archidiaconus ordinatus. Fuit temporaliz administrationibus prefectus. Fuit feminis prelatus. et tamen in tanto honore seruauit humilitatem: in tāta rerum administratione seruauit paupertatem. In tanta feminarum multitudine seruauit integritatē virginatē. Ideo dicitur fuisse plenus spiritu sancto: fide: et boni testimonij: in eo qd fuit plenus spūs sancto datur intelligi qd habuit veram humilitatem: quia sicut dicitur Iaco. iij. Deus superbis resistit: dat gratiam humilibus: in eo em erat plenus fide: dat intelligi qd habuit paupertatē. Aug. Qui verā fidē habent de deo non cupiunt in his miseris diuites fieri. in eo qd erat boni testimonij datur intelligi qd habuit sincerissimam castitatem. Aug. In hoc stephanus plenus est feminis testimonij: habuisse dicitur sincerissime castitatem. Secundo afflicte malorum ipm nō poterāt decipere. Surrexerunt em quidam de synagoga disputantes cum stephano: sed tñ ipse eos superauit. Quia triplex adiutorium

contra eos habuit. s. adiutorium dei seu spiritum
dei angelum dei sapientiam dei. Et sic fuit homo
diuinus: homo angelicus: et homo ocularis: et ideo
potuit tres esse sunt qui decipi non possunt.
scilicet deus: angelus: et homo ocularis habuit quod
dem spiritum dei qui ei facundiam ministrabat. unde
dicitur. Non poterat resistere sapientie et spiritui
qui loquebatur. habuit angelum dei qui sibi
diuinas illuminationes infundebat. A deo quod
dem fuit diuinus irradiationibus illustratus
et filius angelo est effectus. Act. vi. Viderunt
in facie eius tanquam angeli stantes inter illos
habuit sapientiam dei: per quam tanquam homo ocu-
latus eorum fallacias prouidebat. Act. vi. Consi-
derate ex vobis viros plenos sapientia et
proverbiis. Frustrariacur rhere ante oculos
penatorum. Tertio aduersa non poterant ipsum
vincere. habuit enim in suo martyrio quod ad
iutoria propter que tanquam miles strenuus for-
tissime dimicauit. Primo habuit gratiam ex
empli velut si miles ante se videret regem
fortiter dimicantem. Unde vidit iesus stantes a
dextris dei. Glo. ibidem. Ne lapidandus
homo dubitet in terra. de homo crucifixus ap-
paret in gloria. ad hebr. xij. Recordate enim quod
talem sustinuit a peccatoribus aduersus semet
ipsum contradictionem ut non fatigeremini animis
vestris deficientes. Secundo habuit gran-
dem spectacula quod notat per hoc quod vidit celos
apertos. Apri enim fuit celum per res et tota curia
celestis videret militem dimicantem. Valde
autem strenue miles dimicaret: quod a rege et tota
ciuitate se spectari cognosceret. i. ad Cor. iij.
Spectacula facti sumus deo: angeli et homi-
nibus. Tertio habuit coram se appositum ma-
gnum premium: quod notat cum dicitur. Vidi gloriam
dei. Greg. Consideratio premij minuit vim
flagelli. Eccl. x. Apposui tibi ignem et aquam
et. Quarto habuit gratiam auxilij quod notat
cum dicitur. Iesum stantem a dextris dei.
Glo. Quia stare pugnantis vel adiuuan-
tis est. recte a dextris stare vidit quod inter
psecutores adiutorem habuit. Multum miles
secutus esset quod iuxta se pugilem fortissimum ha-
beret. Ero. xij. Dominus pugnavit pro vobis et
vos tacebitis. Quinto habuit gratiam refu-
giij quod notatur in hoc quod celos apertos vidit
ad quod contra hostes refugere potuit. Multum
miles securus esset quod iuxta se fortissimus ca-
si haberet: ad quod quicumque veller refugere
posset. i. ad Cor. v. Scimus enim quod si terre-
stris domus nostra habitationis dissoluatur
et edificatioem ex deo habemus domum non in

nufactam: sed eternam in celis etc.

Sermo. xxxij. De eodem sermo. ij.

Am esset stephanus ple-

mus spiritus sancto interduos in celum vi-
dit gloriam dei etc. ut dicit Aug. in
lib. soliloquiorum. Sic quidem tribus opus est
quod oculos habeat quibus iam plene vti possit
aspiciat et videat. Ista tria in verbis premis-
sis de sancto stephano tanguntur. Oculos enim
spirituales habuit: quia plenus spiritus sancto fuit.
Deinde asperit cum dicitur. Attendens in celum.
Deinde vidit cum dicitur. Ecce video celos
apertos. In hoc igitur quod spiritus plenus fuit
dat intelligi quod oculos spirituales habuit. sicut
dicitur Apoc. vij. Agnus habebat septem oculos
quod sunt septem spiritus dei missi in omnem terram
habuit igitur oculos agni: quod fuit plenus spiritu
agni. Sed notandum quod quadruplex pleni-
tudo. Prima est effluente que fuit in ipso.
Joh. i. De plenitudine eius omnes accepimus.
Secunda est excellentie que fuit in brachio virginis:
que pre omnibus sanctis excellentius gratia accep-
pit. Luce. i. Ave gratia plena. Tertia est abun-
dantie: que fuit in apostolis qui gratia in abundan-
tia receperunt. Actum. ij. Repleti sunt om-
nes etc. Quarta est sufficientie quam habet
omnes fideles. Luce. i. Zacharias pater eius
repletus est etc. Ista quadruplex plenitudo
ostendi potest ad similitudinem aque. Est enim que-
da plenitudo fluminis: et ista est effluente que
fuit in ipso. ps. Flumen dei repletus est aquis.
Queda est fontis: et hec est excellentie que
fuit in virgine: quod ad instar fontis semper fuit.
Lati. iij. Fons ortorum etc. Queda est rivuli
decurrentis: et ista est abundantie que fuit in apos-
tolis. unde postquam propheta dixit. Flumen
dei repletus est aquis. statim subiunxit. Risu-
os eius inebrians etc. Queda est vasis: et ista
est sufficientie que est plenitudo mensurata. iij.
Reg. iij. Pote mirum ab olibi vicinis tuis
vasa vacua non parua etc. Ista quadruplex
plenitudo in stephano habuisse videtur.
effluente in doctrina operatione.
excellente in signorum et prodigiorum operatione.
abundantie in tanta benigna inimicorum dilectione
dilectione sincera. Act. vi. Elegerunt stepha-
num virum. i. virile. ecce opatio strenua. plenus
fide. ecce fides recta. et spiritus sancto. ecce dilectio
sincera. Secundo necessarii est vti ut aspiciat
quod notat cum dicitur. interduos in celum. De libeter
ad quatuor consuevit respicere. s. ad thesau-

rum suum: ad amicum suum: et ad auxilium suum: et
ad palatium suum. et quod stephanus in celo ista quatuor
viderebat: ideo libenter in celum respiciebat.
1. Primo namque ibi videbat thesaurum suum quod no-
tat cum dicitur. Vidi dei gloriam. Act. vi. Vbi
thesaurus tuus ibi et cor tuum. Iste est the-
saurus de quo dicitur. i. Cor. iij. Si quis super
edificat super fundamentum hoc etc. Conscit
enim iste thesaurum meritorum scilicet ex auro sul-
gido psalms: et argento sonore fame: et lapide
precioso operationis bone. Secundo ibi videbat
amicum suum: quod notat cum dicitur. Iesum stantem a
dextris dei. Iste est ille amicus de quo dicitur
per. xvi. Omni tempore diligat quod amicus est. Vi-
dit enim stephanum in vita: quod o gratia eius im-
pleuit in morte: quod ipsum adiuvandum paratus
fuerit: et post mortem: quod ipsi coronauit. Tertio
videbat auxilium suum quod notat cum dicitur. Et fi-
lium hominis stantem a dextris dei. i. Paral. x.
Eum ignoramus quod agere debemus: hoc for-
tissimum habemus residui ut oculos dirigamus ad
re. glo. super illud ps. Firmabo super oculos
meos. Non auferas oculos meos a te: quod tu
super leuas oculos tuos ad me. Quarto vide-
bat ibi palatium suum: quod notat cum dicitur. Vidi
celos apertos: de quo palatio dicitur propheta.
Qua dilecta tabernacula tua domine virtutum. si-
cut enim peregrini terram suam a longe aspiciunt
et quodammodo salutant sic et nos patriam cele-
stem aspicere debemus per fidem et saluta-
re per deuotiones. Jere. li. Recordamini pro-
cul domini et hierusalem ascendat super corda ve-
stra. Tertio necessarii est anime quod videat.
quod notat cum dicitur. Vidi celos apertos. vi-
dit enim aut oculo corporali aut mentali. Si
corporali: tunc tria mirabilia secuta sunt. Anus
ex eo quod vidit celos apertos: cum finem naturam
impossibile sit celum aperiri diuini vel secari.
2. Secundum ex eo quod vidit iesum in gloria patris.
cum finem naturam impossibile sit corpus glorifi-
catum ab oculo mortali in sua gloria possit vi-
deri. Tertium est: quod cum corpus saluatoris no-
stri sit in celo empiri eo videndo ipsum vidit
tra aere: s. syderum. crystallinumque ad empiri-
um celum. Impossibile est autem finem naturam
oculus corporaliter in tanta distantia possit
videre. Nec est ista incredibilia videant: cum
in scriptura similia legant. Sol enim per spa-
cium minutis die immobilis stetit: ut habetur
Iosue. x. decem lineis retroversus fuit: ut ha-
bet Esa. xxxv. In passione christi obscuratus
fuit: cum luna tunc esset in perfecta distantia a so-
le. Si quis vidit oculo mentali: quod communiter

credit tunc dicendum est quod vidit ex eo quod habuit
oculum mentis purificatum: quod fuit plenus
fide que habet purificare. Act. xv. Fide purifica-
ans corda eorum. Illuminatum: quod fuit plenus
sapientia etc. Reuela oculos meos etc. Sancti-
ficatum: quod fuit plenus gratia. Act. v. Bea-
ti mundo corde: quoniam ipsi deum videbunt. Irre-
uerberatum: quod fuit plenus fortitudine. Unde
dicit de aqila. Job. xlvij. Oculi eius de longe
aspicient. Deificatum: quod fuit plenus spiritu
sancto. Alias enim videre non potuisset: nisi vi-
talem deificam habuisset.

Sermo. xxxij. De eodem sermo. iij.

Legerunt stephanum vi-

rum plenum fide et spiritu sancto. Act.
vi. Beatus stephanus multas
et magnas prodigialia habuit propter quas ab
apostolis electus fuit. Primum: quod multe digni-
tatis fuit: que dignitas apparere ex eo quod in
ter apostolos prior quodammodo effectus. Au-
gu. Tunc stephanus ab apostolis diaconus ordi-
natus sit: ipso tamen triumphali morte precessit
et inferior erat ordine. primum factus est pas-
sione: et quod discipulus est gradu. magis cepit
esse martyris: ab apostolis est ordinatus. Prius
est coronatus. Inter septem diaconos fuit pri-
mus. Aug. Inter diaconos stephanus notat:
est primus: sicut primum inter apostolos notatus
est petrus. Inter martyres est signifer et primicerius.
Aug. Adhuc laicus diaconum meruit electio-
nem: et martyrium leuita obtinuit principatum.
Inter confessores fuit precipuus. Confessus est
enim veram in christo humanitatem. cum dicitur filium
hominis: eiusdem cum patre equalitatem: cum ait. Strare
a dextris virtutis dei. Inter regines mente
et corpe fuit incorruptus. Cuius signum est sin-
cerissima castitas: quod si feminis fuit platus:
et in uultu angelico demonstratus. Secunda est
quod similis angelo electus fuit: et apparuit: et
hoc propter angelicam puritatem quam habuit. Pri-
us angelicam caritatem qua resplenduit propter
angelicam charitatem qua contra psecutores
res efferebat. Tertia est: quod celorum secreta pe-
netrauit. Vidi iohannes baptista celum apertum
vidit paulus dei gloriam rapsum in padisus
vidit petrus et quodam alij discipuli christum trans-
figuratum. stephanus autem et celum apertum vidit: et
gloriam dei conspexit: iesum glorificatum intui-
tus fuit. Quarta est: quod in inimicis suis ora-
uit. Oravit autem cum genuflexione. cum clamo-
re: et cum allegatione dicens. putat addit eede-
ssa. Quia nescimus quid facimus. Pro se autem

oratio: nec genua flectit: nec clamavit: nec al
legavit. Beda: pro se stans oravit p i i m i c i s
genua flectit: q maior ligatus erat supplicat
di remediū flagitabat. Quinta ē q ius pas
sio passioni xpi multū similis fuit. Istud al
signat glo. dices. Sicut xps sic iste falsis re
stibus accusat. Xps extra portam parit: ste
phanus extra portā lapidat. Xps ait tanq
filius patri. In man? tuas p mēdo spm meū
stephanus tāq seruus dixit. Dñe iesu xpe
accipite spm meū. Et xpus ait. Pater igno
sce illis pccm. Stephan? aut. Dñe ne statur
as illis hoc pccm. Seta eff: q paulū cōuer
tit: vt dicit Aug. Si stephanus nō sic oras
set. hodie paulū ecclēsa nō haberet de istis
duobus discipulis sic ait idem: in istis duo
bus discipulis genitū nobis monstra fa
lutis indicū. vt si qñ bonus est. imitē p
uerariā charitatis in stephano. qui aut ma
lus est sequat erēplū pueris dñs i paulo: nec
bonū hōiem pūmprio iusticie faciat negli
gēre: nec malū iūctatis pñderatio faciat de
spēare. Sed ille bonū fortiter teneat: iste
malus sceleriter deferat. Septima: q quat
tuor coronas habuit: iō merito corona iter
ptat. Habuit em coronā roseā i xpi fuit san
guine purpurat. Apoc. viij. Lauent stolas
suas: et dealbauerunt eas i sanguine agni. Ec
cle. iij. Esto fidelis vsq ad mortē: et dabo ti
bi coronā vitē. Habuit coronā aureā: in qm
fuit xgo incorruptus. ecclē. xlv. Corona au
rea sup mītrā er. Sicut em anr est incorru
ptū: sic et ipaū ginitas. sap. vij. Q p pulchra
est casta gñatio cum claritate: et subdit. Im
mortalis est em memoria illius. Habuit co
ronā stellatā in xpm fuit pñicator lucid?
Dan. xij. Qui ad iusticiā crudelit multos q
si stelle fulgebūt i ppetuas eternitates. Ha
buit coronā gematā in xpm fuit vir pfectus.
ps. Posuisti in capite eius coronā de lapi
de pñoso. Lapis pñosus hz claritatem: vir
tuositate: et luciditate. Et significat visionē
dei: q scōs facit claros in apta deivisione.
xruos in xruosa dei dilectione solidos ac
q securos in xruoq. Octaua: q multa mira
cula fecit quoz qdam attestant sue potētie.
Ostendit em se habere posse sup creaturas
superiores: q celū suis meritis apuit. Super
creaturas inferiores sicut sup quattuor ele
menta: nā in sui inuentione et translatōe ter
ra cōtremuit: pluuiā destinauit: tēpestatem
maris sedauit. Ignē quē demones excitate
runt in eos reuocit. Quedaz qñe mie attestā

tur. Quosdā enī sanauit in corpe. Mā sicut
dicit Aug. in lib. de ciui. dei. septe mortuos
suscitauit: fratre et sorore a cōfusione mem
broz sanauit. septuaginta infirmos a diuer
sis infirmitatib? in sui inuentione liberauit.
Quosdā sanauit i aia: sicut paulū qui parie
bat duplicē infirmitatē in aia. scilicet paulū qui parie
rārie. sicut ipse ostendit. i. ad Tim. i. Qui
prius fui blasphemus et c. Aug. quo pñctis
stephanus lapidib? cruciatus: illuc paulus
secur? est oratiōib? stephani adiutus. Quos
dā sanauit simul i corpe et in aia: sicut refert
Aug. in lib. de ciui. dei. de marciali infirmo
et infideli. Quedā ostendit quāte str reuerē
tie nā corpus eius in reuerentia habuit dei
qui in loco despecto ipm manere noluit: si
monte syon ad locū honorabilem ipm trans
ferri voluit. sap. xij. Eum multa reuerentia
disponit nos. Habuerunt angeli quoz vo
ces in acre sunt audite. O felix roma q cor
pus stephani hierosolimitanū et lauretū h
pani: gloriosa pignora vno claudis mau so
leo. Habuerunt apostoli i quilibet fecit rome
morari voluerunt. Vñ demon p filiā theos
doli clamabat. Non exibo nisi stephanos
mā: veniat: q sic est volūtas aploz. Habue
runt et mortui: q corpus lauretū ibi celsit:
et medietatem sepulchri vacuam dereliquit.

¶ Sermo. xxiij. De eodem sermo. iij

¶ Aben primogenitus

meus principū doloris mei:
prior i donis: maior i iperio
Bēn. xlij. Inter ceteros scōs beatus stepha
nus qñqz pñilegia habuit q i verbis pñis
sis notant. Primū est: q filiū dei a dextris
patriis vidit qñ notat: cū dixit. Rubē. qui in
terptat videns filius. Sunt aut quattuor q
requirunt ad videndū. Vñ er pte videntis.
sicut dicit Anselmus. vt oculos sanos hab
beat. scdm ex pte mediū deferentis: vt. s. l. u
clara refulgeat. Tertū est ex pte rei vidēde
ne nimis remota existat. Quartū ex pte me
diū non impediens. vt. s. nullū obstaculum
se interponat. Ista quattuor beatus stepha
nus habuit. Et ideo merito filiū dei vidit:
scz oculū pur: pñentem deum: splendorem
diuinū: et nullū obstaculum. Et propter ista
quattuor dicitur fuisse plenus gratia spī
tu scōz sapiētia ac fide. Habuit enī oculū
mūdū: q fuit plenus gratia et veritate: que
habet mundare. Iuxta illud Ecclē. x. vi.
Effundam sup vos aquā mūdā et mūdā

hāmini ab omnibus inquinamentis vestris
Habuit deū pñtē: q fuit plen? spūscō. Spi
ritus em sanct? est de? et iō q hz spūscm hz
deus. Habuit spīscōz dñm: q fuit plen?
sapia q est lux diuina. Sap. vij. Proposui p
luce hīc illā. Nullū habuit obstaculum: quia
plen? fide q pñā hz purgare. puer. xv. Per
fidē i miam purgatur pñā. Et q ista qñtus
oz habuit: ideo cū aplo dicere potuit. i. ad
Lor. iij. Nos autē reuelata facie gloriā dei
speculātes et c. Scdm ei? pñilegiū est q in
ter xpi discipulos prim? in celo nat? fuit: iō
bz. Primogenit? me? Aug. Marcus est xpus
in terra: vt stephan? nasceret in celis. Ideo
obit? sanctor? nō mors s. nārale vocal. Pu
er em de vtero mris exire cupit: vt recipiat
ampliorē locū ad manēdū. vberiorē cibū ad
vescendū liberiorē aerē ad respirandū: et ma
lorē lucē ad vidēdū. Scz quoz qñdū sunt
in vtero ecclēie habēt locū artū: q terra eris
gus est et pñā. Sap. xi. Tanq mōmētū sta
tere sic ante te est: vñbis terraz iō exire appe
tunt vt locū ampliū habeāt. De quo d. Ba
ruch. ij. O israel q magna est dom? dei et c.
Habuit etiā paruū cibū: q sunt in cōtinua
esurie: ideo exire appetunt vt sint i plena fa
tietate. ps. Satiabor: cū apparuerit gloria
tua. Mō hz etiā libertatē aeris. id est diuine
refrigeratiōis vt respirare possint iō exire
appetunt vt in dei eternitate respirent. Vñ
cantat ecclēsa. Absolue dñe aias eoz: vt in
ter sanctor? et electos tuos resuscitati respi
rent. Sūt autē in tenebris multiplicis igno
rantie: ideo exire appetūt vt veniāt ad lucē
claritatis eterne. Apoc. xxi. Claritas dei il
luminabit istam. Ista quattuor beatus ste
phanus in celo sibi reseruauit: vidit: ideo de
vtero ecclēie exire optauit. Vidit em celus
apertum: tanq locus ampliū ad manēdū.
Vidit iesum tanq dñe cibū: ad vescēdū
Vidit dei dextrā tāq beatā requiē ad respi
randū vidit gloriā dei tanq eternā lucē ad
vidēdū. Tertū pñilegiū est quia princi
patum martyruz obtinere pmeruit cum d.
Principium doloris mei. i. martyriū cui? do
lores reputo meos. Et q prim? iō merito
honorādus. Maxime honoram? martyres
dei scz vt fidei principes. intercessores mū
di pñcones regni et coheredes dei. Xpe fuit
pñceps. in xpm p fide passus est prim?
Fulgens. Meri celebrāimus tempora
sem sempiterni xpisti natalem. hodie cele
bramus triūphale pñm i mris passionem

Fuit intercessor mundi: q prim? post xpm p
inimicis orauit. Fulgens. Plus illoz do
lebat pñā q sua vulnera. Fuit prim? pñco
regni. Homo quidē amiserat habitationem
celi gloriā paradisi: rvisionē dei. S. stepha
nus pñconiz? est restitutionē factā esse hōi
restitutam habitationem celi. visionem dei
et gloriā paradisi: cū dicit. Ecce video celos ap
ertos visionē dei: cū addit. Et filium hois
et c. et gloriā paradisi: cū dicit. Gloriā dei et c. fu
it etiā prim? coheres xpi: q prius heredita
uit regnū p tollerantiā passionū. Tales em
possunt deum conuenire sicut dicit Ambro
sius sup Beati immaculati. Vult de? pueniri
vt si quis bene certauerit fructus remunera
tionis expecto. Seruus sum: expecto ab impato
alimenti. Miles sum: expecto ab impato
re stipendium. Vocatus sum: postulo ab iui
tante promissum. Quartū pñilegiū est
q spūscō plen? fuit. cū d. Prior in donis. i.
spūscō. q em donis spūscō plen? fuit pñ
et multis signis plenitudinis. Primo quia
fuit valde ponderosus. Est autem pondus
eueans: sicut pondus pñarum. et inclinās
sicut pondus corporum. Stephanus habua
it pñdus eueans qd est pondus amoris. q
in celū eleuabatur cū dicit. Video celos ap
tos. Ecclē. xl. Assumūt pñas vt aquile. et c.
Et pondus inclinās qd est pondus timorif
qd ad sui inclinationē et considerationem in
clinat. Job. xxvij. Qui fecit ventis pondus.
Scdm signum est: q stabilis et semper fia
tus sit. heb. xij. Optimū est gratia stabilire
cor. Tertiū est q de plenitudine sua effu
dit et plurimū reddidit. qd pñz qd difficilī
mū in quolibet amore habuit. Difficilī
in amore dei est aiam morti tradere i amore
primi necnō p inimicis orare. in amore sui
sensualitatem totaliter rationi subiugare. q
oia habuit sicut patet. Quartū signū ē q
lapidibus percussus nō murmurauit. nec i
patiens fuit. nec verbo: q nō blasphemauit
nec facto. q non repulsit. nec signo. q tur
batus nō apparuit. Quintū pñilegiū
est: q plationē habuit. cū d. Maior impe
rio. Xpe em fuit pñclatus mēsa. vidiū alta
ribus sacris. Mensis apostolorum. collegi
um viduarum. Et habuit archidiaconatus
officiū. ideo habuit triplex genus vite. qd
distinguit Aug. i. li. de ciui. dei. factus fuit. oci
osum et ex viroz pñostū. Mā in xpm fuit p
lat? mēsa. hūit gen? vite actuosum quod cō
sistit in labore actionis. In xpm fuit pñe

factus altaris? sacris habuit genus vite ocio
sum. quod consistit in ocio contemplatiōis
inquantum fuit prelat? feminis: habuit ge-
nus vite cōpositus ex vtroq; qd consistit in
culmine perfectionis. Qui em feminis pfi-
cit: necesse est. ut pfectōe mltipli decoret &c.

Sermo xxxv. De eodem sermo. v.

Iherusalem iherusalem

que occidis pphetas: et lapidas
eos qui ad te missi sunt &c. mat.

xxii. In isto euangelio ponuntur quattuor
differentie lapidum. s. iudei. rps. stephan?
et ipsi lapides materiales. vñ Aug. Dux iu-
dei ad lapides curreret duri ad duos facta
bant in ipsum pares suos. petris lapidaba-
tur qui pro petra lapidabatur & moriebat. Di-
citur aut iudei lapides: qñ sic dicit Ambro-
sius sup lucā lapides sunt deformes ad vñ
nudi ad ornamēta. ac steriles ad fructū. irra-
tionabiles ad pfectū. sic pēdēs sunt defor-
mes & turpes. iuxta illud Thren. i. Denigra-
ta est sup carbonēs facies eoz &c. Sunt nu-
di: qñ nō habēt ornatū vñtutū. Ezech. xvi.
Eras nuda & cōfusa de plena. Apoc. iij. Me-
scis qñ miser est miserabilis &c. Sūt etiam
steriles qñ nulli fructus bonū faciūt. Ro. vi.
Mā fructus eoz mors est. Sūt etiā irratio-
nabiles ad pfectū: qñ nō crescūt sed potius
defrescūt. n. ad Thimo. iij. Alii autē ho-
mines & seductores pfiūt in peius. Scdo
rps dī lapis p qñ stephan? pariebat. Est em
lapis qñ in edificio spūali ponit in imo: qñ ē
fundamētū qd edificū spūale regit. i. Cor.
iij. Fundamētū nemo pōt ponere pter id &c.
In medio autē: qñ ipm edificūz crescere fa-
cit ad Eph. ij. In qñs edificatio pstructa
crescit &c. In sumo qñ tāq lapis angularis
rpo nos iungit. vñ seqtur. ipso sumo angu-
lari lapide rpo iesu. Tercio stephan? dī la-
pis nō qñlibet: sed quadrat? viuis & politus
Fuit em quadrat? hñs qñtuor virtutes. s. tem-
perantiā in pperis: qñ fuit plen? fide. qñ oīa
ppera mūdi facit despiciere. Hūit fortitudi-
nem in aduersis: qñ plen? fortitudo. Hūit
prudētiā in eligēdis: qñ fuit plen? sapiētiā
Hūit iusticiā in agēdis: qñ fuit plen? gra-
tuitati em facit bonū gratiosū: qñ reddit
vnicuiq; ius suū. Scdo fuit lapis viuis ex
quo tres ignes sunt accensi excuriebāt. scilz
ignis celi qui malos arguebat dīcēs. Dura
ceruice &c. Ignis amoris: quo p psecutoribz
bus orabat. Ignis passionis: qui velut aurū

ipsum probabat. ps. Ignem me examinauit &c.
Tercio fuit lapis politus. Nam deus ip-
sum poluit qñ em vultu angelicū habere se-
cit. Et ipse se poluit. qñ oēm tenebrositatē
a se abiecit & lucē vñtutū induit. Ad Ro. xij.
Abijcimus opa tenebrarū: & induamur. &c.
Iudei ipsum poluerūt: qñ lapidibz rubigi-
nem corporis abiecerunt. Prover. xxv. Aufer
des materiales: qñ ibi ad quattuor fuerunt
boni. Primū in instrumentum destructiōis
carceris. Psalmista. Educ de carcere aīam
meam. &c. Secundo in oblectamentum dul-
cedinis. Unde cantatur lapides torrentes ad
li dulces fuerūt. deut. xxxij. vi suggeret mel
de petra. Tercio in ornāmētū diadematis.
Omnes enim lapides iacti fuerunt in eius
coronā lapides preciosi. ps. Posuisti in ca-
pite eius coronā de lapide precioso &c. ps.
Supra dorsus meū fabricauerunt petriēs.
Sicut em faber sup in cūdē fabricat coronā
regalē: sic iudei sup stephanū fabricauerūt
sibi coronā triumphalē que tot habet distin-
ctiones gēmarū quōt sunt ict? lapidū. Lxi.
Sicut ex coronā regalī vñdīq; fulgores emi-
tuntur. ita martyri coronē xpi vulneribz dis-
tinctissime omni regū diademata reddunt
delectabiliores. Quarto fuerūt sibi in mate-
ria pontis. Et illis em lapidibz factus est
pons quo stephanus trāsiuit in celū. Ultimū
de? posuerat adā i nauī innocētiē: qñ fracta
nauī prepauerat hoi tabulā pnie qbusdā mī
dedit pontē martyrii & passionis p rpo as-
sumptē. Beatus autē stephanus p mare hu-
ius seculi ad portū paradisi puenit per na-
uem quia innocentia seruauit. Et p tabulā
quia duram penitentiam non deseruit. Et
per pontem: quia martyrium passus fuit.

**Sermo xxxvi. De sancto iohanne euang-
elista. Sermo primus.**

Quartum animal simile

aqle. Apoc. iij. Cū p qñtuor aīa-
lia qñtuor euangeliste figurentur

iohēs tñ p aqle designat. & hoc ppe qñtuor
comēdabilia qñ in ipa aqle repiunt. Primo
nāq in volatu hz sublimitatē sic et iohānes
tā sublimiter volauit qñ oīa visibilia des-
cēs vsq ad ipm deū ascēdit. Aug. sup iohā-
nē. Trāscēdit iohēs oīa cacumina terrarū oēs
cāpos aeris. oēs altitudines syderū: omēs
choros & legiones angelorū. nisi em trāscē-
t omnia ista que creatura sunt. non pueniret ad

deus p quē oīa facta sunt. Idē etiā dicit sup
iohānē qñ nūll esset sup oīa eleuatus & tot?
sanctus nō ascēderet in deū. Distinguit au-
tē Ricardus in lib. de trini. tres spūs. s. spm
humanū. angelicū & diuinū. Iohānes autē
trāscēdit spm humanū & angelicū & puenit
vsq ad diuinū. eia. li. Ecce intelligit seru?
meus & exaltabit & leuabitur sup spiritū huma-
nū. Fuit em exaltatus sup spiritū huma-
nū. eleuatus sup angelicū: sublimat? in deū.
Dicit autē Amb. in lib. sermonū. volare non
pōt nisi qd purū leue ac subtile ē. Iohānes
igit tas sublimiter volauit: qñ pur? fuit sine
admixtione terrēne auaricie. Fuit leuis sine
pōderositate carnalis deupiscētie. Fuit sub-
tilis sine grossitie supbie. Scdo aqle hz i ve-
nādo generositatem: cuius generositas est:
qñ vicinis aībz parat: nō em circa nidū suū
venat: s. dōge a nido. Ceteri euangeliste in lo-
cis vicinis sunt & nati. venatus est em mar-
cus in locis vicinis. s. i. in euāgelio mathei: qñ
dicta sua collegit & in euāgelio suo reposuit
venatus est matheus in locis vicinis: qñ car-
nalē rpi generositatē tenuit. Venat? est lu-
cas in locis vicinis: qñ infantia rpi differuit
venatū sūt oēs in locis vicinis: qñ conati sūt
oēs ea dicere qñ rps gessit i mūdo. Iohānes
autē i locis vicinis venari noluit: qñ nec dicta
aliorū replicauit: nec tenuit ea que rpus fecit in
mūdo: s. etiā in celū. ascēdens ipm vñū edu-
xit de celo & in suo posuit euāgelio. Ezech.
xv. Aquila gradis &c. Et sequit. Venit ad
libanū. i. ad celū & tulit medullā cedri. i. rpi
qñ est alta p potētā maiestatis qñ hz cortices
i. humanitatē. & medullā. i. deitatem. Ceteri
euangeliste tulerūt corticem. i. versati sunt
circa humanitatē. Admedullā autē. i. diuinita-
tem iohānes accepit. Ideo fm Grego. cere-
ti euangeliste p aīala designant: qñ vt aīalia
in terra gradiunt. hīc autē p aquilā. qñ i celū
volauit cū rpi diuinitates differuit. In hoc
scdo consistit generositas aquile: qñ p dās so-
la nō comedat: sed pariem alijs derelinquit.
Paulus p dās quā in celo rapuit solus man-
ducauit: qñ sibi retinuit qd homi loq non li-
cuit. Sz iohānes p dās quā sup celos rapuit
solus nō māducauit: s. eā & vñis p dāuit:
& nobis reliq in scriptis. Origenes. Qñ igit
tur paul? vñs audiuir qñ nō hz homi loq. Iohā-
nēs itime iudicis inspecto i padiso padī
foz. i. in cā oīm audiuit vñicū vñbum p quod

Sermo xxxvii. De eodem sermo. ij.

Eniāmin amantissimus

b dñi habitat cōfidēt in eo. Ipse
i thalamo tota die morabit: & in
ter humeros illius requiescet. Deute. xxxij.
In his verbis notant quinq; pñuilegia
iohānis. Primū pñuilegiū ē vñginitas inte-
gratū dī bēiamin qñ interpretat filius dextre
cū em statui diuiali debeat fruct? tricesim?
& viduali seragellimus: ipm tñ vñginitati de-
bet fructus celestimus qñ numer? de leua trā-
sit i dextrā. & iō p dextrā vñginitas designat

Merito autem uirginitas meruit multas pro
gatiuas in mundo et in celo. Ita in mundo
habuit et hoc cum ipso maiore familiaritate.
Aug. sup. iohannē. Sunt qui senserunt iohannē
iō plus amari: quoniam non prope durit et ab in-
eūte puericia castissime uiriter. Adruit sa-
pientie sublimitate. hier. contra iouinianū
Iohānes q̄s aq̄la ad sup̄na uolat. et ad ip̄m
patre puenit dicēs. In principio erat h̄bū.
Exposuit uirginitas: qd nuptie non poterāt
Adruit cum matre dei societate. hiero. cō-
tra iouinianū ut breui sermone cōprehendā
doceā cur p̄uilegiū sit iohānes: imo i iohā-
ne uirginitas. Ad hō uirginem mater h̄gō uirgini
discipulo p̄mēdā. H̄s etiā merito uirginitas
progatiuas in celo. s. coronā aureolā i capi-
re. ps. Gloria et honore coronasti eum dñe.
Adulationē in ore. Apoc. xiiij. Cantā-
bant q̄s canticū nouū et fulgidā uestes in
corpe. Eiusdem. iij. Ambulabūt mecum in al-
bis. Associationē xpi in p̄fectione. Eiusdē.
xiiij. Mi sequunt agnū quocūq̄ ierit. et fru-
ctū centesimū in remuneratione. Luc. viij.
Aliud cecidit in terrā bonā et ortū fecit fructū
et cētuplū. Scdm p̄uilegiū est sincera di-
lectio: cū dñs Amantissimus dñi. Distinguit
autē ipe triplicē dilectionē. s. sermonis ope-
ris: et cordis dicēs. i. Iohā. iij. Mō diligam?
h̄bo neq̄ lingua trisq̄ ope et ueritate. est enī
triplex amor. s. oris: op̄is: et cordis: ideo h̄s
dicit: nō diligam? h̄bo et. Dilexit r̄ps apo-
stolos dilectione sermonis: q̄ eos diligens
ter instruxit: iō fuerūt amati dilectione ope-
ris: q̄ oīa carismata ḡfay eis infudit: iō fue-
runt amatores. Iohāne dilexit dilectione
p̄cordialit: iō fuit amantissimus. H̄s uoluit
sup̄a pectus suū ubi est sedes cordis recū-
beret: ad inuendū q̄ ip̄m p̄cordialit amore
dilexit. Tertiu p̄uilegiū est mors secunda:
cū dñs. Habitauit p̄fidenter cū eo. Confiden-
ter enī in xpo mori potuit: q̄ habuit p̄fiam
lerificatē. i. Cor. i. Gloria nostra h̄c est te-
stimonium cōscientie nostre: bonoz operū
affluentiam concomitantem. ioh. v. Ingre-
dieris in abundantia sepulchrum et. Xpm
afficiantem. Apparuit nāq̄ sibi dñs iesus
xps dicens. Veni dilecte mi tempus est: ut
epuleris me. in conuiuiū meo cum fratrib?
r̄is. Apostolorū turbam conuenientem: q̄
omnes ad eius transitum conuenerunt. dici-
tur Bern. xliij. Duodecim fratres sumus mi-
nimus domi remāst: alius nō est sup. Apo-
stoli quides duodecim fratres fuerūt unus

scz iudas nō erat sup. minimus. s. iohannes
qui ceteris erat iunior. ad huc i domo remā-
serat: et iō ad ip̄m deducit dñs oēs cōuenerūt.
Quartū p̄uilegiū est matris dei ueneran-
da custodia cum dict. Quasi in thalamo ro-
ta die morabatur. Ipe enī factus ē parany-
phus sponse regis: et iō tota die in thalamo
habitabat: quia ip̄s matris regis custodiebat.
Qualis autem et cōsus fuit ille thesaurus.
talis et tantus fuit ille thesaurus. Eredēda
est enī q̄ si xps inuenisset meliorem thesau-
rum sibi commēdasset. Secure ergo iusti ad
iohannem deberēt accedere qui h̄s in p̄tate
matrem gratie. Secure et peccatores: q̄ h̄s
in p̄tate matrem m̄e. Secure et morientes:
q̄ h̄s in potestate illam que in morte ab ho-
ste nos p̄regit. Secure et anime decedentes:
q̄ h̄s in potestate illam que in hora mortis
asas suscepit: uincant ecclesiā. Maria ma-
ter gratie et. Quintum p̄uilegiū est ho-
noris magnificētia: cū dñs. Inter humeros
eius requiescit. Magnus honor et magni
amoris indicium fuit q̄ iohānes i xpi pecto-
re regēnit. Debeant ergo nos ip̄s honorare:
q̄ ip̄m honorauit r̄ps: angelus: totus cetus
apostolicus: oīi sanctorū laudabilis nume-
rus: xps nāq̄ ip̄m honorauit q̄ eum sup. pe-
ctus suū requiescere fecit: vñ carat. Valde ho-
norandus est beatus Iohannes qui supra
pectus dñi in cena recubuit. Angelus ip̄s
adorauit: q̄ ab eo adorari recusauit: et se con-
seruum suū uocauit. Apoc. xix. Permissit q̄
dem se adorari a iohane: q̄ erat calciatus. iō
dicit. Solue calciamentum et. Iohānes au-
tem pedes affectu suoz ab omni amore mū-
di discauenerat. Apostoli quoq̄ ip̄s hono-
rauerunt: q̄ ip̄m et petrum collinas ecclesie
ad samaritanos miserūt: ut habet Act. viij.
Omnes etiam sancti ip̄m honorauerunt:
q̄ ad eius transitum conuenerunt. et ideo ro-
tus mundus debet eum honorare et honore
generali inq̄rum fuit apostolus: et specialit
inq̄rum christi amicus: et singulari inq̄rum
recubuit supra christi pectus: et custos ē uir-
gini deputatus.

I Sermo. xxxvij. De eodē sermo. iij.

Flectus meus mihi et

ego illi. Lant. ij. Istud uerbum
non potest alicui melius cōue-
nire q̄ iohanni qui fuit a xpo dilectus et qui
xpm speciali amore dilexit. Circa ip̄am au-
tem dilectionē quinq̄ per ordinem sunt vi-

1. dēda. Prio qd fuit huius dilectio cā. Circa
1. qd sciedū q̄ p̄ia cā fuit iohānis puritas et
incorruptio. Tales enī r̄ps amat. Prouer.
xij. Qui diligit cordis insidiciā p̄r puri-
tatem gratiā labiorū: habebit amica regē. Et
q̄ a adeo p̄r fuit: iō r̄ps cū eo familiarita-
tes habuit. ecd. xij. Volatilia ad sibi filia cō-
ueniūt. vñ vñ volatilis fuit xps. ps. Ascē-
dit r̄ps super cherubim volauit. Scdm fuit
beata uirgo. Ecd. xi. Breuis in uolantibus
est apis. Tertiu fuit iohānes: q̄ in forma aq̄
le est demōstrat. ista autē tria uolantia cōue-
niūt: q̄ specialē familiaritatem habuerūt. Se-
cūda cā est festina cōuersio: q̄ in iuuentute
ad christū p̄uersus fuit. Tales et r̄ps m̄tus
diligat sicut uniuersū mar. x. ubi dñs q̄ r̄ps par-
uulos amplectat fuit. manus eis imposuit.
bñdixit ip̄s. nūq̄ alicui seni tales amici-
tias ostēdit. Sufficit namq̄ senib? q̄ a xpo
regātur. iuxta illud. Senes puerū portabat
puer autē senē regebat. q̄ ab ip̄o nō p̄iici-
antur. ps. Ne p̄iicias me in tempore sene-
ctutis. q̄ ab ip̄o nō derelinquātur. Et vñq̄
in senectute et seniu nō dereliquas me. Ter-
tia causa est ip̄s iohānis feruens dilectio
Deus enī diligit diligētes se. Prouer. viij.
Ego diligētes me diligo. Ipe enī iohānes
dilexit xpm uiuentē cuius signū est quia ob-
sui aliam oīa dereliquit. Lant. viij. Si de-
derit homo oīem substantiā dom? sue p̄ di-
lectionē et. Dilexit morientē. cui? signū est
q̄ iuxta crucē ip̄e stetit. Dilexit mortuum
cuius signū est q̄ ad monumentū ip̄e cucur-
rit. Bern. Qui amat ardēt? currit uelocius
et puenit citius. Scdm uidebūm est q̄ sunt si-
gna huius dilectiois. Primū qdē signū est
quia sua secreta sibi reuelauit et ea q̄ faciunt
ad instructionē fidei p̄fecte sicut in euange-
lio. et uir p̄ficiēdes sicut in eplis: et licet ipsum
mande: sicut in apocalipsi. Scdm est q̄ ma-
gnis gratiis ipsum dorauit. Magnā enim
grām deputauit sibi. Talas q̄ deus fecit
ipsum propheta suū. Iacob? q̄ fecit ipsum
ap̄m suū. Lucas q̄ fecit ip̄m euangelistam
suū. Aug. q̄ fecit eū cōfessorē et doctorē suū
Dignes quādo fecit eā uirginē sponsū suū
In iohāne autē hec oīa regiunt. Tertiu si-
gnū est: q̄ multa sibi familiaritatem ostēdit. fe-
cit ei cū suū familiatē: iō uocat discipulus
quē diligebat iesus. ecd. viij. Amic? i dome-
sticis fiducialiter ager. Fecit eū camerarius
q̄ in thalamo sui sinus requieuit. Deu. xxxij.
Quasi in thalamo tota die morabit. Fecit eū

secretariū: q̄ secreta sua sibi reuelauit. Esa.
xlv. Dabo tibi thesauros absconditos et archa-
na secretorū. Fecit eū thesaurariū suū q̄ ma-
trē suā sibi reliquit. qd ad magnā iocunditatē
et exultationē sibi fuit. Ecd. xv. Iocunditates
et exultationē thesaurizauit sup. eū. Per que
ostēditur nō tñ dilexit ip̄m dilectiōe ḡuali:
qua diligit sua p̄cepta seruantes. iuxta illud
Iud. ioh. xv. Hos amici mei estis si feceritis
dilexit sua secreta scientes. iuxta illud. ioh.
qua diligit uobis. Mō tñ dilectione sp̄ali q̄
dilegit sua secreta scientes. iuxta illud. ioh.
xv. Hos autē dñi amicos: q̄ q̄cūq̄ audiui a
patre meo nota feci uobis. S. etiā dilectio
ne singulari: qua diligit amicos intimos: et
p̄cordiales. Tertio uidebūm est q̄ sit ista dile-
ctio. Dilectio mūdi nō est h̄c: q̄ i uita sal-
lit et in morte deserit. et post mortē amicum
obliuionitradit. Dilectio autē q̄ r̄ps iohāne
dilexit est uera: q̄ ip̄m dilexit in uita. Unde
uocat discipulū? quē diligebat iesus. Dile-
xit in morte. q̄ cū ceteris ap̄lis ad ip̄m mo-
rientē accessit. Dilexit post mortē: q̄ ip̄s
ad suū cōuiuiū introduxit. ps. Tenuisti ma-
nū dextrā meā. me s̄s in uita in tui amore
p̄seruādor: in uolūtate tua deduxisti me. s.
in morte diligēdo. et cū gloria suscepisti me
s̄s post mortē deducēdo me ad cōuiuiū tuū
Quarto est uidebūm q̄ fuit differētia dilecti-
onis petri et iohānis ad xpm. Circa qd sciedū
dum sicut dicit Bern. Christus diligēdos
est fortiter. dulciter. et sapienter. Petrus et
go dilexit fortiter: q̄ secū et in mortem et in
carcerem ire promissit. Iohānes dilexit du-
citer: q̄ in sinu suo recubuit. Alterq̄ dilexit
sapienter qui a nullis temptationibus diabo-
li. nullis perturbationibus mundi. nullis
voluptatib? carnis a christi amore poterāt
euelli. Quinto uidebūm est q̄ sit differētia di-
lectionis christi ad petrum et ad iohannem
Uideatur enī q̄ plus dilexerit iohannes q̄
petrum: utamen petrus plus uidetur dilex-
isse xpm q̄ iohānes. Circa qd sciedū q̄ tri-
plex est dilectio. Una q̄ cōsistit in familiari-
tatis ostēdione. et ista magis dilexit christi
iohānem q̄ petrum q̄ magna signa familiari-
tatis iohāni ostēdit. ex eo q̄ supra pect? suū
recubuit et matrem suam sibi recomēdauit
Scda dilectio est q̄ cōsistit in donorum
hibitione. et ista magis dilexit petrum: quia
maiora dona sibi cōcessit: q̄ fecit eū p̄m
ap̄m apostolorū: et suoz uicariū dereliquit: et
clauēs regni celorum sibi dedit. Tertia dile-
ctio est que consistit in p̄cordiali amore. et

ista veritas equaliter dilectis. Ambos enim dilecti equaliter affectione animi: quia ambo apud deum erant equalis meriti.

Sermo. rrrir. De eodem sermo. iij.

In gredieris in abundan-

ria sepulchri: sicut inferi accer-
trici in tpe suo ioh. v. Iohannes
euangelista non fuit postea? i sepulchro h spore
ingressus est. et hoc ut itez renouaret: ut tri-
tici itez renouat. In his igitur pmissis tria
tagit. Primum est moriendi magna auditas
in hoc qd sepulchri spore ingressus est. Val-
de enim mori affectabat: qd multum desiderabat
gustare tam dulce coniuiui vni ait. Vnde ago
tibi qd dignatus es me ad tuas epulas inui-
tare scies qd ex toto corde desideraba te. Ec-
cl. rriij. Qui eduit me adhuc esuriat. deside-
rabat videre tam dulce amicum. vni ait. Odo-
ruus in me concupiscetias excitauit eternas
ps. Vni venia t apparebo a facie dei. De-
siderabat videre tam preciosum thesaurum. id est
habeat beatam sibi adeo recomedatam. Vbi enim
habebat cor suum vbi thesaurum? suum. Desiderabat
adiungi ad tam iocundum consortium. vni ait. Susci-
pe me ut cum fratribus meis sum ps. Ecce qd
bonum t qd iocundum habitare fratres in vnum.
2. Secundo ponit meritorum copiositas: cum dicit. In
abundantia. Est enim mortuus in abundantia dierum
qd cum esset. rrrir. annorum. Secundo. rrrir. mortuus est
abraham in senectute bona t plenus dierum. In
abundantia meritorum: qd in sua iuuetute huire
cepit: t vsq ad decrepita etate perseuerauit
Eccl. xi. Abane semina semen tuum. 2c. In a-
bundantia pmiuorum. Vbi enim ei coronam vnam inqru
fuit ngo lecorrupti. alia inqru p dicator gra-
tiosus. alia inqru fuit martyr inuictus: qd in
oleo fuit assatus. Tercio ponit sua felicitas
cum dicit. sicut inferitur aceru? tritici in tpe suo
Tritici enim in horreo inferi vt hodie inde nu-
triat t in suo tpe seminat t itez renouetur.
Sic beatus iohannes in celum est illatus vt nos
nutriat p sua merita t ipse renouet t in aia
p impassibilitatem t in corpore p immortalita-
tem. De morte qd sua qtuor sunt opinio-
nes. Quidam enim dixerunt ipm in celo esse: cum
corpe glorificato: qd conuenire dicitur dei libe-
ralitati: t iohannis dignitati. Deinde sibi val-
de liberalis fuit: qd corpe suum custodiuit me
corruptioni subiaceret. ne oleum adureret.
ne venenum noceret. ne gladii defueret. ne
morsis dolori sentiret. Si igitur rps corpori
iohannis tam liberalis fuit in mundo: non debuit

minus liberalis esse in celo. Cogruit etiam
dignitati iohannis qd in sinu xpi recubuit qd
xpo tam familiaris extitit. qd gigni societate
rem fecit a quo angelus adorari noluit. Si er-
go aliorum aploz corpa sic honorantur in ter-
ris: manifestum est qd corpe iohannis sic hono-
rari debuit: qd tanta excellencia dignitatis p-
dictum fuit. Postquam autem nullus exhibet sibi ho-
nor in mundo: conueniens est vt corpe ei? cor-
pori xpi t matris ei? societate faciat in celo
sicut fecisse ostendit in mundo. Alij dicunt ipse esse
defunctus: t aiam glorificatus in celo. Corpore
vero in loco hominibus ignoto: deo autem cognito
reservari. sicut de corpe moysi dicit. Post qd des-
cendit in alij loco sibi cognito p angelorum in-
sterium corpi dilecti sui honoris exhibere dis-
uini. Prout decet fuisse hunc dilectum. Quare
autem diuina puidetia iudicauerat ipse corpus
esse occultandum: iter diuina secreta est hoc nu-
merandum. Tercio dicit ipm adhuc viuere: t
in paradysu terrestris translatum esse. Tpe autem
antixpi inde educet: t ab ipso occidetur. vni
dicit Theophilus. Xps non negauit iohannem
mortuum. nam o qd oris mouit h dicit. Volo
enim viuere vsq ad finem mundi. t tunc patietur
p me martyrium cum helia. postea subdit. Et si al-
signet ei? sepulchrum. viues intravit illud et
postea decessit. Quarta dicit ipm adhuc vi-
ueret sub terra dormire. Et hoc ostendit ostende-
re p xbum dñi qd dixit. Sicut volo manere
2c. Et exemplo moysi quem ad huc dicit sub ter-
ra dormire. t qd in ei? sepulchro nil nisi man-
na inuenit: qd adhuc ibi qñ flatu quiescens
securire videt. Sed huic opinioni obuiat
Aug. qd ait. Parua gram xps suo dilecto se-
cisset: si ceteris aplis in glia regnaret? ipse
sub terra dormire dicat. Ad verbum autem dñi
qd dixit. Sicut volo manere donec veniam
2c. Respondet Elysi. i. nolo ipm p martyrium
consummari: sed expectare donec ego veniens
recipiam eum in eterna beatitudine. Ad ex-
emplum autem de moysi respondet Aug.
q scriptura ipm testat fuisse mortuum. Si
tamen dñi qd euz helia viui apparuit: poruit
deus de facili ipm suscitare ad horum. Corpore
autem eius voluit esse absconditum: ne sui
dei circa corpus eius ydolatriam exercerent
De mamma autem ipm scaturiente respondet
Aug. q forte ppter hoc fit vt ei? mors pre-
ciosa commendetur: quam mortem martyri-
um non commendat. Vel forte propter ali-
am causam quam ignoramus.

Sermo. xl. De eodem sermo quintus.

Ecce est discipulus ille que

h diligebat iesus. Ioh. vlti. Magna
prerogatiua iohannis in hoc perpen-
ditur qd ipse spalius dilectus fuisse phibet.
Mos vero ei? prerogatiuas t priuilegia vi-
deamus. Primum priuilegium est: qd rps ipm
spali amore dilexit. nec mirum: qd ipse ppter
amorem xpi oes alij amore deseruit. Amorem
naturalis. i. pñs que in naui deseruit. Amorem
carnalis. i. vxoris sue quam ob amore xpi
cōtēpserat. amore mudanū qd nauē t rheria et
oia qd habuit cōtēpserat. amore pñuū: qd pro-
pria volūtate dimisit t xpo semper adhe-
sit. Ad r. Ecce nos reliquim? oia t securi-
sum? te. hoc qñ ad desertionem amoris mu-
dani. t securi sum? te non nos. et hoc qñ ad
desertionem amoris pñuū. t subdit. Et ois qd
reliquerit fratres aut sorores: aut patrem et
matrem. hoc qñ ad desertionem amoris natu-
ralis. aut vxoris. hoc qñ ad desertionem amo-
ris carnalis. Scdm priuilegium est: qd ad oia
secreta eū admittit. sicut ad puellę resuscita-
tionē ad gloriosam transfigurationē. Si enim
rps volebat facere gram aplis: ipse erat vnus
de tribus: sicut pñs in illis? puellę resuscitatio-
ne t gloriosa transfiguratione. Si volebat fa-
cere gram duobus? ipse erat vnus de duobus. Nam
ipm solū t mathen fecit euangelistā t aplm.
Si volebat facere gram vni soli ipse erat ille
solus: qd ipm solū in sinu suo admittit. Tercio
priuilegium est: qd matrē sibi recomēda-
uit. rps nāqz in hac vita ipse possedit quinqz
scz corpe. aiam modicā. tpale subam. eccles-
iā. t matrē pñiā. Corpore igitur recomēda-
uit nicodemum. aiam pñi. tpale subam iude.
ecclesiā petro. matrē iohāni. qd vtiqz magni
amoris indicium fuit. Et rōe rei recomēdare
qd scz tñ thesaurū sibi cōmisset. Et rōe reco-
mēdantis: qd scz suoz vulnere oblit? matris
nō obliuisceretur t dilecti discipuli recorda-
batur. Et rōe modi recomēdandi: qd nō dixit
Ecce seruus tuus vel nepos tuus: sed ecce fili-
us tuus. nec dixit. Ecce dñi tuus vel mater
tera tua: sed ecce mater tua. Quartū priuile-
gium est: qd profunda sapia ipm repleuit. Eccl.
rv. Aqua sapie salutaris potauit eū. Nec
mirū si tāta sapia fuit plen? qd fedit ad fon-
tē diuinū. habuit intellectū angelicū. intra-
uit in cām causaz. t totū transiit in deū. Ad
fontē qd diuinū sedet: qñ supra pectus dñi
recubuit. De quo fonte tam copiose haustit
q quasi quidā fluuius paradisi factus fuit.

Unde cantatur. Quasi vnus de paradisi flu-
minibus 2c. Intellectū angelicū habuit. Au-
gu. Sapiencia dei vt ait apls in cor hois nō
ascendit. sed tñ in cor iohannis ascendit inqru
ipse nō hō erat sed angelus esse ceperat. Vnde
trauit etiā in cām causaz. vnde origenes di-
cit qd paulus rapit? est vsq ad tertiū celum.
iohēs transiit oē celū. paulus rapidus est in
paradisum. iohēs supra oēm paradysum pa-
radisus. Transiit etiā totus in deū. Orige-
nes. Mō enim aliter iohēs potuit ascendere in
deū nisi tot? fieret deus. Quintū priuilegium
est: qd supra pect? xpi recubuit. Pectus autē
isti erat mēsa celestis in qua sunt delitie an-
geloz. Gazophiliatū in quo sunt thesauri
oim sciētiar. Et fons diuinus in quo est ple-
nitudo oim grāz. Vñ aut famelicus sedet
ad mēsam delitiarū valde satiat. Vñ egenus
intra gazophiliatū thesaurorū valde ditat.
Vñ sitibundus puenit ad fontē amēni: tunc
valde replet. Vñ ergo iohēs recubēdo su-
pra pect? dñi sedit t famelic? ad mēsam an-
geloz: t ideo fuit valde satiat. Intrauit
tanq? egen? gazophiliatū oim sciētiar: t ideo
fuit valde ditatus. Sed et sitibundus ad fon-
tē oim grāz: t ideo fuit valde repletus. Ista
tria tāqz Eccl. rv. Libauit eū dñs pane
vite t intellectu. ecce qualiter famelicus est
paltus. Aqua sapie potauit illū. ecce qualis
ter sitibundus est potatus. Iocunditate t exul-
tatione thesaurizauit sup eū. ecce qualiter
egenus est ditatus. Sextū priuilegium est: qd
rps sibi p ditorē t non alteri reuelauit: put
petrus iohāni inuuit. Et quo ostēdit eius
magna auctoritas. Petrus domian? Pro-
fert rps verbū in mediū: t totus tacet senas-
tus aplor. Iohēs vero cū discipulorū perso-
na in se suscepta vn? cōsultor accedit. Ostē-
ditur eius magna pñas. Idem qñ apud iu-
dice p pccōribus poterit qui p ipsius curie
celestis senatoribus interuenit ostēdit ma-
gnā nra securitas. Idē qñ flagitare debet
mus ei? auriliū. quē sibi met apli intercello
rē petierūt. Et qd aduocat? est summ? hu-
militer est a minimis implorandus. Septi-
mū priuilegium est: qd oim scōz perfectionē
habuit. Idē. Quē in virtutibus t in cōparas-
biliter iohēs non crederet. Apostolus nāqz
est in epistolis. Euangelista in euangelio.
Propheta in apocalipsi. Fuit etiam martyr
inqru in oleo adustus. vnde dicit Policra-
tus episcopus ephesior. Iohānes pontifex
aurēam laminā in fronte portās: martyr et

doctor in epheso obdormiuit. Quam prius
inlegit est qd rps de ipso speciale curā ha-
buit: cū dixit petro. Quid ad te. Curā eccle-
sie petro cōmisiit. curā autē iohānis sibi refer-
uauit cū dixit. Sic ego volo cū manere do-
nec ueniat etc. Et matri cōmisiit dicēs. Ecce
filius tuus. Magnū est esse in cura vicarij
dei. i. petri. maius est esse in cura matris dei
marini in cura xpi. Monū priuilegium est
quia maiori est xps sua charitate repleuit.
1. Qd triplici signo ostēdit. Primo qd ad mo-
numentū prius cucurrit. Reg. Illi pre cete-
ris cucurrerunt. Secdo qd de charitate plus
ceteris locutus fuit. math. xij. Et abdātia
cordis os loquit. chryso. Ados est amātiū
ut amorē suū sēctio tegere nequeat. Tercio
qd vscq ad decrepitā etatē charitatē docuit
die. Iohēs cū ephesi moraret vscq ad vlti-
mā senectutē: et vir inter discipulorū man-
ad ecclesiā deferret: nec posset plena vba cō-
terere sp dicebat. Filioli diligite alterutrū.
Tādē interrogat: cur hoc sp diceret. rēdit
qd preceptū dñi est: si hoc solū fiat sufficit.
Sermo. xli. De innocentibus sermo. i.

Idi supra montem syon

agnū scire etc. Apo. xliij. Gloria
et beatitudo istoz paruulorū ex
multis causis pur et pñti lectione colligit.
1. Primo ex nobili associatione: qd associati
sunt agno. nec mirū si agnū libet morat cū
eis. Ihs qdē libet morat cū cōciuib? suis
Xps igit fuit bethleemita: et isti bethlemi-
te. Libet hō morat cū iocularib? suis. et
isti sunt ioculatores xpi. Apoc. xliij. Vocē
quā audiui sicut cytharedorū cytharizantiū
in cytharis suis. Libet hō morat cum do-
micellis et seruitorib? suis: maxime cū sunt
mūdi et honesti. et de his dicit. Vine macula
sunt ante thronū dei. Libet et cū hō mora-
tur cū cōsimilib? suis. Ipsi nāq fuerūt vir-
gines. marit. et innocentes. Libet igit
xps cū eis morat tanq virgo cū virginib?
marit. cū maritibus. innocēs cū innocēti-
bus. Secdo eoz gloria causat ex descriptio-
ne cū dicit. Habētes nomē eius: et nomē pa-
tris eius scriptū in frōtibus suis. Tertium
autē nomē qd in frōte scribit habet Apo. iij.
Et nomē ciuitatis noue hierusalē. Ista et
go tria noia. s. deus hierusalem et iesus. in
frōtibus eoz sunt scripta. Deus autem fm
Danie. idē est qd ardere. Hierusalē dicitur
vltio pacis. Iesus saluator. per qd datur in

relligi qd ipsi habent plenā inflāmationē in
dei dilectione. Esa. xxi. Dixit dñs cuius
ignis in syon: et caminus in hierusalē. Ple-
nā cognitiōnē in aperta dei visione. i. eoz.
xliij. Videmus nūc per speculū in enigmate
tūc autē facie ad facie. Et habebūt plenā sal-
uationē in corporis et aie glorificationem.
Esa. lxi. In terra sua duplicia possidebunt.
Tercio cōstitit gloria ipsoz in locūda sub-
latione: cū dicit. Et carabūt canticū nouū.
In quo quidē cārico tria sunt. s. nouitas. sin-
gularitas. et sonoritas. Nouitas cū dicitur.
Carabūt cāticū nouū. Raymo. Canticū
nouū cātare est de incorrupta mētie et cor-
poris integritate gaudere. Singularitas cū
dicitur. Nemo poterat dicere canticū nisi
illa etc. Beda. Hoc canticū ceteri electi audire
possunt: licet dicere nequeat: qd per chari-
tatem quidā de eoz celsitudinē leti sunt:
quis ad eoz premiā nō assurgant. Sonoris-
tas vero notat cū dicit. Tanq vocē aquarū
multarū. Illa autē sonoritas assimilatur triplici
ci sono. s. aquarū. tonitruū. et cythare. Sancti
em qui laudat deū p victoria quā habuerūt
de persecutoribus tyrānoz: cātant canticū
aquarū multarū: qd per aquas tribulationis
intelligitur. iuxta illud ps. Saluum me fac
deus: qm intrauerunt aque vscq ad animā
meā. Quī vero laudant deū p victoria dei
monū qui stāt in aere caliginoso cātāt cāti-
cū tonitruū. Quī vero laudat p victoria car-
nis cātāt cāticū cythare. In cythara quidē
est lignū attenuatū et corda extensa: qd cor-
pus debet ieiunij attenuari et mēbra mor-
tificari. Quarto causat eoz gloria et perpe-
tua incorruptio cum dicitur. Hi sunt qui
cū mulieribus nō sunt coinquinati. Adver-
tū cuius incorruptionis semp agnū sequi-
tur. vnde subdit. Hi sequunt agnū quocūq
ierit. et eisdē cū eo vestibus albis decorātur
Apo. iij. Ambulabūt meū in albis. Eoz
ipso cōtinuo modulant. sicut supra dictum
est. Et corona aureola adornant. Eccl. lxx.
Corona aurea sup mitrā eius. Quinto cau-
satur eoz gloria ex primordiali passione: qd
primi martyres extiterūt: qd notat cū dicit
Hi empi sunt ex hominibus primitie deo
et agno. De his primitiis dicit Erod. xxiij.
Decimas tuas et primitias non tardabis
offerre. Xps enim primitias deo obtulit qm
istos paruulos ad deū misit. Chryso. Mē-
tit infantes xps ad celum. offert noua enca-
nia parti primitias fructuum exhibet genū-

tori. S paruuli beati modo nati. nunq tem-
prati nōdum ablactati iam coronari. Aug.
Ibas primitias misit xps patri. venit infās
et veniūt infantes. Iustas ad nos infantes
ad celū. Non tm xps obtulit primitias: s. et
am decimas qd quidē obtulit: vtrū mortuus
et glorificat. Nā vtrū obtulit decimas absti-
nentiā. qm. xl. diebus et. xl. noctib? ieiunauit
Mortuus obtulit decimas horarū. qm. p. xl.
horas mortu? iacuit. Glorificat? obtulit des-
cimas dierum qm resurgens. xl. diebus disci-
pulis apparuit. Et quis. xxvi. dies sūt de-
cime anni. Xps cū voluit superaddere ad in-
nuendū q in seruitio dei sp hō dz plus fa-
cere q minus. bñ ergo dicit decimas et pmi-
tias nō tardabis offerre. Non enī tardauit
offerre primitias qui puulos obtulit recen-
ter natus. Non tardauit offerre decimas q
eas obtulit et viuus et mortuus et glificatus.

Sermo. xliij. De eisdem sermo. ij.

Empti sunt ex homini-

bus primitie deo et agno. Apoc.
xliij. Passio istoz beatorū paru-
lorum cōmendabilis est ex quatuor videlz
ex tpe numero: causa: loco. Et tpe: qd
primitie p rpo passi sunt. ideo dz. Hi empi
sunt ex hominibus primitie etc. et id faci sūt
erūpentes ecclie gēme flores primi nascētis
ecclie: et plātationes nouelle et imature. Pri-
mo nāq fuerūt erūpentes ecclie gēme. Aug.
Isti iure dicūtur martyriū flores quos in fri-
gore infidelitatis exortos velut primas erū-
pentes ecclie gēmas. quodā psecutioni pri-
ma decorit. de istis gēmis dz. Gen. xl. Vide-
bam coram me vitē in qua erāt tres ppagi-
nes crescere paulatim in gēmas. et post flo-
res vvas maturefcere. Ista vitis est xps in
qua fuerūt tres ppagines. i. tres martyrum
distinctiones. Quarū vna prouoluit gēmas. i.
hor martyriū primitias q fuerunt martyres
actu sed nō volūate. Secdo prouoluit flores. i.
sanctos pfectores q fuerunt martyres volū-
tate sed non actu. inter qd primatus tener io-
hānes euangelista. Tercia prouoluit vvas ma-
turas. i. martyres actu et volūate inter qd
primatū tenet stephanus. Secdo fuerunt
primi flores nascētis ecclie. De quibus dz
Esa. ij. Capite nobis vulpes puulas q de-
moliuntur vineas. nam vinea nostra floruit
Alnea. i. ecclia floruit qm istos marty: es p-
durit et in floribus vulpes demolire fuerūt
qm herodes et sui complices istos martyres

necauerunt: vnde herodes vocatur vulpes.
Luce. xliij. Ite dicite vulpi illi. Licer autem
isti flores fuerunt auulsi: nō tamen suo odo-
re priuari. Cant. ij. Vinee florentes odorē
dederūt. Tercio fuerūt plātationes no-
uelle et imature. Esa. xvi. Ante messē ro-
tus effloruit et imatura plātatio germiauit.
Sunt enī quedā plātationes que fructum
martyriū prouolunt in senectute: sicut. pe-
trus. quedā in iuuentute sicut stephanus: qd
dā in sua imaturitate seu nouella plātatio-
ne sicut martyres innocēs. ps. xliij. tui sūt
nouelle oliuaz in circuitu mense tue. Secdo
eoz passio est cōmendabilis ex numero. Et
licet a nobis eoz numerus ignoret: tñ dici
sua sub numero magno eos honorat: vñ dici
tur supra. Et eoz eo centum et quadraginta
milia: qd ergo illa beata societas ē tā nume-
rosa: digna est maiori veneratione. Si enī
vnius miles regis honorā dus est. multo for-
tius militū multitudo: et maxime quando es-
set de cognatione regis et essent familiares
regis et induti eiusde regis vestib? sic tales
fuerūt isti paruuli q fuerunt de cognatione
xpi: cū fuerūt de bethleem iuda. Et xps de
iuda originē duxit. Sūt etiā sibi familia-
res. Apoc. xliij. Hi sequunt agnū quocūq
ierit. sunt etiā induti secū eiusdem vestibus
Apo. iij. Ambulabūt meū i albis: qd digni
sunt. Secdo sunt digni facilliore exauditiōe.
si enī deus exaudit pces vnius sancti: multo
fortius pces multoz: nam impossibile est
preces multoz nō exaudiri: vnde et ipsa vir-
go beata ad rogandum deum sola non acce-
dit: sed magna societas cum ea vadit. ps.
Altitit regina a dextris tuis etc. Tercio
sunt digni maiori exultatione. Euz enī mul-
ti sunt qui gaudent gaudium vnius augetur
ex gaudio singulorū. Et ideo gaudij isto-
rum paruulorum tanto amplius auget qm
to amplius ab inuicem inflāmant. ps. Ec-
ce q bonum et q iocundum etc. Angu. in lib.
confessio. Quando cum multis gaudent in
singulis vberius est gaudium. quia ferre
faciunt se et inflāmant ex altero. Quarto est
idonea dei laude. si enī deo est accepta laus
vnius sancti: multo fortius multoz. ps. Ex-
ore infantū et lactentiū pfecisti laudem etc.
Tercio eoz passio cōmendabilis est ex
causa: qd ppter xpm sunt passi: et ideo iure
in numero martyrum computant. Et hoc q-
dem accidit rōne persone: qd pro christo pas-
si sunt: immo in singulis christus passus est

¶ Sermo. xliij. De eisdē sermo, iij.

t. circa istud euageliū plura vi
 rurrūt. Primo q̄re rps fugiat q̄ i
 multiplici de cā. ¶ Deo fm tri-
 stensione humane nature. Quia
 diuinā nō habuit necesse fugere.
 null' p̄uā poterit effugere. ps. Quo
 uo: r quo a facie t. ¶ Secūdo p̄p
 ue sapie. Fugiendo em herodē vi
 uilites acquiuit. Petrus rauen. bē
 n bello fugit. artus est nō timoris
 p̄pter documentus. vt ex hoc nos
 lū debere indignari: si innocēt
 patiat. Joh. xv. Si me securi ſub
 quent. b̄ iero. A canabulis ecclie
 inſq̄ras p̄mens: iusticia patiens.
 p̄pter erēplū. vt et hoc informet
 fugiendū eſſe. Adodo fuga p̄
 i. maiori vilitati reſuamur. mat.
 sequent vos in ciuitate ista fugite
 Adodo fuga cautele. Suur em q̄
 que nō p̄nt vinci niſi fugiendo. i.
 fūgite fornicationē. Adō fuga cō
 quā a facie maloz fugim? vt occa
 ſaham? ¶ Secūdo videndū eſt de
 uerunt in ista fuga: q̄ fuerunt: ma
 r puer ieſus. Iſtud p̄ſortū eſt in
 bethlee a paſtorib? in fugiēdo in
 in redeundo. Siue ergo herodē
 fugias. ſiue de egypto. i. de patō
 in bethleem. i. in gratia maneat
 habeas mariā. i. amaritudinē pe
 nez. i. puritatem p̄ſcie: r ioseph. i.
 puritatis gr̄e. Tercio videndū ē de
 i. via. Ibi cū rps manifefauit ſu
 arē. Mā ſicut legiſ i h̄ſtoria trip
 q̄dā p̄era i. via et̄is vſq̄ ad ter
 a puez ſimpl̄ adoraui. Secūdo
 uit ſuā bonitatē i eo q̄ p̄entes ſuy
 uit. nā ſc̄ legiſ in libro de infantia
 cūz ſub q̄dā palma altiffima q̄
 rirēt atq̄ ſc̄irēt. palma ad p̄ces
 ſq̄z ad terrā ſe idināz fruēt' colli
 uir. r de ſua radice fontē p̄durē
 niſiſſet ſui ſua prātē: q̄ p̄entes ſu
 bib? defēdit. cū em i latrones irru
 c tropiare volebāt. vñ eoz reſpi
 ait. Vere dicebāt ſi poſſibile eē
 ari: dicerē iſtū puez deū. eē: r ſc̄
 idurirēt eo illuſus abire p̄mie
 d: fuiſſe ille latro cui poſtea dñs
 dīgo ſibi: hodie mecum eris padilo

4. Quarto vidēdū est de ira herodis: p eo qd
dicitur. Iratus est valde. Iratus est qdē ppter
regni sēlū. Prover. xix. Sicut fremitus leo:
nis: sic et ira regis. Aug. Quid erit tribunal
iudicantis qm supbos reges curia terrebat
infantes. ppter sui cōceptū. ch. yso. Magi
contēnētes herodē addiderē causas dolōre
ppter cesaris metū: qui pceptat ne sine sui
imperio aliqz res diceret vel esset. Quinto
vidēdū est de seuitia herodis: p eo qd dicitur.
Occidit oēs pueros. Excessit enī in tribus
scz in numero: qz cū deberet occidere vnu oc
berthelemitas: occidit etiā finitimos. In tpe
quia cū deberet occidere anniculos: occidit
etiā bimarios. et infra. Putus autē tāti excessu
sus quadruplex fuit causa. Prima ē? impli
cabilis ira. Prover. xvi. Ira nō habet mēse
ricordīa: nec trīpēs furor. Scda ē? seuitia
qz in sanguine delectabatur. Eccle. viii. Quas
si autē nībil est ante eum sanguis. Tertia est
astutia: vt scz omnes occidēdō ille nō posset
evadere qd querebat. sed dicit Job. v. Appre
hendit sapiētia in astutia eoz. Quarta est
diuina puidētia q ex tanta herodis seuitia
tanta sibi martyry multitudinem copulauit.
Sexto qdē vidēdū est de tpe occisionis: p
eo qd dicitur. Aides q illusus esset a magis
per qd dāc intelligi q facta fuit eoz occisio
post epiphaniā. sed tñ fm glo. post annū et
quattuor dies pueroz occisio facta fuit.
1. Distulit enī triplici de causa. primo ppter
discredētiam: qz fm glo. magis discredidit
purās eos falsa stelle apparitione delusus.
2. Secundo ppter astutiā: vt scz dissimulādo
puer in mediū deduceret. Tercio ppter mō
rā cōtractā. Fuit enī romā a cesare citatus.
3. Tsc fere p annū impedit? fuit. Septimo vi
dēdū est de sctū matrū p eo qd Rachel et nō
Iacob inducit ad plorādū. Mater enī cum
sint magis passibiles cōsueuerūt plus dōle
re de filioz aduersitate q patres: et pares
plus gaudere de eoz ppter itate q matres.
Istud innuit salomon dicens Prover. x. Fi
lius sapiēs lertificat patrē: fili? autē stultus
mesticia est matris sue. Mater enī plus di
ligit: et ideo plus dolet q filiū perdit. q au
tē plus diligit ostēdit triplici rōe. Prima
est: qm mater dat plus de substantia sua filio
q pater: et ideo maiore grē vident habere.
2. Scda causa est: qm mater plus laborat cir
ca filiū q pater. Istud autē circa qd magis
laboramus magis diligim? Tercia causa

est: qm̃ mater plus est certa q̃ pater, ⁊ ideo
mater diligit filiũ tanq̃ rem certã: pater ve
ro aliqñ minus diligit tanq̃ rem dubiam.
Ocratio vidẽdũ est de morte herodis: p̃ eo
qđ dicit. Erat vsq̃ ad obitũ herodis. mors
em̃ sua fuit mors pessima: q̃ manu propria
se occidit. herodes quidẽ iniuste effudit san
guinẽ paruulorũ. ⁊ ideo bibit sanguinẽ p̃os
prium quẽ gladio in vētre immerso effudit.
Bibit sanguinẽ filiorũ: q̃ filios p̃prios in
ceremit. Unde augustus cesar hoc audito
dixit. Vallẽ esse herodis pocus q̃ filius:
q̃ cũ sit p̃sultus pocis parcit: ⁊ filios occi
dit. ⁊ est etiã in quadã cronica q̃ herodes
quẽdã filiũ suũ paruulũ in bethleẽ tradide
rat nutriẽdũ: q̃ cũ ceteris puilis occlusus est
Et q̃: herodes sic ficiuit sanguinẽ puulorũ
sic bibit sanguinẽ p̃prium et domesticũ furo
rẽ diuinũ. ideo pot̃ ibi cõuenire qđ dicitur
Apoc. xvi. Fustus es dñe q̃ hoc iudicasti q̃
sanguinẽ scđorũ tuorũ fuderũt: ⁊ sanguinẽ de
disti eis b̃bere vt digni sunt. Mono est vidẽ
dũ de subtractione laudis q̃ ecclia subtracet
lauda laudis ⁊ leticie. ⁊ hoc primo in signũ
fletus quẽ matres habuerunt. scđo in signũ
sternus: q̃ sc̃z in limbũ descenderũt. tertio in
signũ incolatus in quem virgo beata. puer. et
ioseph. fugiẽdo in egyp̃ũ fecerũt. Magna
cõpassione dignũ fuit ⁊ p̃pter pueri tenerã
etate. p̃pter puerperij nouitatem, et p̃pter
ioseph senectutem.

¶ Sermo. xliiij. Eodem die sermo. iij.

Item occidit omnes pue
ros. In his verbis tria tñgunt. Pri
mo herodis iniqua sententia: cū dici
tur. Mittes. Secōdō eī seuitia: cū dicit. Oc
cidit. Tercio paruuloy innocētia: cū dicit.
Dēs pueros. Sñia autē dicit iniusta trib
modis. Aut ex aīo: qñ ex ira vel turbatione
pferē. Aut ex ordine: ordo iuris omittitur.
Aut ex causa: qñ sufficiēs causa nō suffraga
tur. ppter hec autē sñia herodis iniusta fuit.
Primo ex aīo: qñ ex ira t turbatione ipam
pultit. Mā in aduētū magoy dicit q turbat
us est. hīc autē dicit q iratus est valde. Ibi
enī turbatus est ppter pdignitatē. vel
ppter romanoy timorē. hīc autē turbatus
est ppter magoy deceptionē t tūmē regni
sui aīmissionem. Et in tali turbatione et ira
sñiam pultit. t ideo eius sñia ex aīo iniusta
fuit. Job. i. Ira enī viri iusticiā dei nō ope
ratur. Secōdō fuit iniusta ex ordine. Videret

2

3

3

६-७

3-6

1

10

2:

3

• Z •

3

Sermo. xlvj. De eodē sermo. ij.

i

left:

2:40
CUT

ratum laude dei. Dixit ps. Repletur os me-
um laude etc. Adan? o cū dicitur xpi amplexa-
tione. dicit ps. Des gētes plaudite manib?
¶ Tercio passus est in mēbro scō. i. in capi-
te sacro oleo delibuto. Est autē quadruplex
caput. Prīmū est sup̄substantialē. s. de? Istō
non erat in beato thoma lesū: sed diligen-
ter cōservatum. nā inquit serpentis corp? ex
posuit? caput p̄servauit. Secundū est rōna-
le qd est ipsa mens sive superior pars ratio-
nis. Istud s̄r non erat lesū per aliquā im-
patientiam vel murmuratiōē. Unde dicit
de martyrib? Non murmur resonat nō q̄ri-
monia zc. Tertiū est spūale sēs ipse p̄lat?
qui est caput ecclē. zc. Item ad hoc p̄secuto-
ribus restitit? corp? ecclē defendit. ad Col
lo. i. Adimpleo ea que desunt passionibus
xpi in carne mea p corpē ei? qd est ecclē. zc.
¶ Quarto est corporale zc. istud feriendū expo-
nit? caput xpi i se p̄servauit. Sicut oppo-
nit? qd brachium vt ab ictib? caput custodiat
¶ Quarto passus est in tpe scō. s. in tpe dñice
natiuitatis ad innuendū qd sicut xps natus
erat in terris: sic ipse nascebat in celis. Aia
em̄ sancta modo p̄cipit p bona p̄posita. pa-
rit aut per bona opera. nutrit vero p dei ver-
ba. Hoc aut hic facit gemendo: tunc autē fa-
cit gaudendo. Apo. xij. Mulier amicta sole
zc. Tunc aia est amicta sole. qñ sequit xpi cō-
uersationē. Tunc hz coronā duodecim stel-
larū qñ seruat doctrinā duodecim apostolo-
rum. Tunc hz lunam sub pedib? qñ hz terre
na sup affectibus. Clamat autē qñ parit: qz
in presenti seculo ingemiscit. Tandē rapit?
est fili? de? ad thronū dei: qz post generatiō-
nem que fit cum dolore in mūdo generatū
filiū ei? cū honore in celo. Quinto passus est
pro causa sc̄a: qz p libertate ecclē defendē-
da. In veteri lege nulla erat libertas ad ser-
uitus. Is em̄ habetē liberū patrē. s. deus: ha-
bebat tñ ancillā matrem. s. synagoga. Par?
aut sequitur ventrē zc. vtrius p̄ditionē q̄tuz
ad libertatē zc. seruitutē. Erant tñ ibi quidā
totaliter serui: qui sēs habebāt ancillā m̄re-
sēs synagoga: zc. serui patrē. s. dyabolū. Joh.
viii. Vos ex p̄re diabolo estis. In noua aut
lege est libertas: qz nascitur ex libero p̄re. s.
deo zc. libera matre. s. ecclē. Gal. iij. Non su-
mus ancille filij sed libere. Sunt tñ ibi qd
dam serui qd vidētur esse filij dei zc. ecclē p fi-
dem: tñ sunt filij diaboli p opationem. ioh. 8.
vii. Qis qui facit p̄tē serui? est p̄tē. Xpus
ergo nos seruos redemit. i. Cor. vii. P̄tēcio

empri estis. Redēptos. manumistis. i. extra
p̄tēcio diaboli posuit. Joh. vii. Si filius
vos liberauerit etc. liberi eritis. Liberos in
filios adoptauit. Ad roma. vii. Non em̄ ac-
cepistis spm̄ seruitutis zc. Et de hoc ciros
graphum fecit. Esa. xlii. Ecce in manibus
meis descripsi te. Tāle igit libertatem tho-
mas defendit: zc. ideo martyriū passus fuit.
¶ Serto passus est inter manus sc̄as. s. inter
monachos. Corpus xpi post q̄ patri immo-
latū fuit a nullo pphano fuit contractū: sed
a viris sc̄is fuit a cruce depositū zc. sepulcū.
Corpus aut sc̄i thome fuit organū spūsc̄i
margarita dei: zc. hostia xpi. Ip̄s aut p̄secu-
tores fuerūt canes: ideo nō debuerūt tāges-
re organū spūsc̄i. zc. qz erāt porci nō debue-
rūt cōculcare margaritā dei. Adat. vii. Mo-
lite sc̄m dare canib? zc. Et qz p̄secutores
erāt pphani: ideo nō debuerūt contractare
hostiā xpi. Corpus ergo beati thome a mi-
nistis dei tñ tangi debuit post q̄ tanq̄ sa-
cra hostia immolātū fuit. Pā zc. in veteri
lege hostia deo immolata nō tāgebat nisi ma-
nibus sacerdotum. Septimo erat approba-
tus ab angelis sc̄is. Nam sicut dicit dñs
qui ēternā diceret: audire sunt voces ange-
lorū dicitū. Zc. erabit iustus zc. Et hoc fe-
cerūt angeli p̄pter dubiū rollēdum. Tā em̄
non fuerit passus ab infidelibus: nec p̄pter
fidē: sed a xpianis zc. p iusticiā voluerūt an-
geli ostēdere h̄ic verum esse martyre p̄pter
cōsimile officiū: qz officiū angeli est ecclē
defendere zc. custodire. Esa. lxi. Super mu-
ros tuos iherusalē cōstitui custo. zc. Voies
aut eiūsdē officiū zc. artis honore sibi impen-
dūt p̄pter priuilegiū. angeli em̄ sunt virgi-
nes p naturā: zc. thomas fuit virgo per gra-
tiam: ideo tanq̄ sibi similit priuilegiū spe-
ciali ipm̄ honorat per laudē diuinā. Ecclē.
xij. Omne aial diligit sibi simile.

¶ Sermo. xlvij. De eodem sermo. iij.

¶ **U**i mihi ministrat me se

quatur zc. Joh. xij. Beatus Tho-
mas habuit quattuor magna pre-
conia. Primo nāq̄ habuit p̄lationem di-
gnam: qz fuit dei minister. vnde dicit. Qui
mihi ministrat zc. Ad bonū aut ministrum
tria requiruntur. s. mundiciā: fidelitā: zc. p̄u-
dētia. Nemo em̄ vult ministrū immundū
vel infidelē seu fatuū. de primo. ps. Ambu-
lans in via immaculata hic mihi ministra-
bat. de alijs duobus. Luce. xij. Quis putas

est fidelis disp̄sator zc. prudēs zc. Br̄s er-
go thomas fuit minister dei p̄pter mūdicā
qz integrā castitatē suauit: zc. p̄pter sapiam
qz iura ecclē sapiēter defendit: p̄pter fi-
delitatē: qz de tribus q̄ sibi cōmisi sibi fide-
liter deseruiuit. s. de corpe p macerationem
de aia p sincerā dilectionē: zc. de rebus p li-
beralē distributionē. Sēdo habuit p̄passio-
nē xpo cōsimilē zc. acceptā: id subdit me sc̄
tur. In passione qdē xpi multa cōmendabi-
lia fuerūt. Prīmū est liberavoluntas. Esa.
liij. Oblatus est: qz ip̄s voluit. s̄r zc. thomas
volūtariē passus fuit. vñ cū monachi fores
ecclē dauderent beat? thomas eas refe-
rans dixit: nō est ecclē: vt castitū custodi-
da zc. sic occisoribus obuiauit. Sēdm est im-
mensa charitas q̄ tanta fuit in xpo q̄ solus
mori voluit zc. ceteros illos seruari p̄ce-
pit dicens. Si ergo me queritis finite hos
abire. s̄r zc. thomas dixit: si caput meū que-
ritis p̄cipio ex p̄te dei ne cuiq̄ clericovē lai-
co noceatis. Tertiū est magna vtilitas: qz
xps passus est p iusticiā ecclē acq̄reda. ps.
Annūciaui iusticiā tuā in ecclē magna.
s̄r zc. thomas passus ē p iusticiā ecclē de:
¶ Tēdēda. Quartū est deuotionis suauitas
qua xps tam plenus fuit q̄ intervulnera pa-
tri se recōmēdaui dicens pater in manus
tuas cōmendo spm̄ meum. s̄r zc. sc̄is tho-
mas dum occideret dixit deo zc. beate marie
sanctis oib? zc. brō dionysio cām sc̄e ecclē
s̄r zc. meipm̄ cōmēdo. Quintū est constantie
firmitas: tā cōstās em̄ fuit xpus q̄ nō cessit
p̄pter iniurias verborū: nec p̄pter supplicia
tormentorū. s̄r zc. thomas recepit cōtume-
lias cum ei dixerunt. Capite furcā: suspen-
dite latronem zc. p̄ditores. Multas iniurias
in rebus p̄p̄is: qz fuit omnibus spoliatus.
Et multa supplicia in tormentis: qz fuit in
omnibus membris punitus: zc. exterebratus
sed tñ in nullo potuit cōmoueri. Tercio ha-
buit vitā sanctā: zc. hoc notat cum dicit. Si qd
mihi ministrat zc. Ip̄s em̄ se totū ministra-
uit deo: qz se totū diuinis obsequijs manci-
pauit. Et sicut in passione: s̄r i vita se xpo
cōformauit: xps nāq̄ habuit humilitates q̄
marine apparuit in pedā abluione. Com-
munitatē q̄ apparuit in benigna conuersa-
tione. Baruth. iij. Post hec in terris visus ē
z cū hominib? cōuersat? est. Aspiratē q̄ ap-
paruit in aduersorū p̄essione. ps. Propter
d̄ba labiorū tuorū ego custodiui vias duras.
s̄r zc. beat? thomas tāq̄ habuit humilitatē

q̄ singulis diebus pedes pauperū tredecis
abluebat zc. quattuor argenteos cuiuslibet tri-
buebat. Tāq̄ habuit etiā cōitatē q̄ saluo
honestatis honore se omnibus conforma-
bat. Seneca. Id agam? vt melior em̄ vitā seq̄-
mur q̄ vulg? nō vt dñi alioq̄ quos em̄ da-
re volumus fugam? a nobis? auertim? Tā
q̄ habuit aspiratē q̄ se iunq̄s corpus suum
macerabat: zc. cilio membra sua domabat.
Gal. v. Qui aut sunt xpi carnē suā crucifis-
cerūt cū vitijs zc. cōcupiscētijs. Quarto nūc
hz claritatē eternā: cū dicit. Vbi ego sum illic
xps est in dextera patr̄is. Adat. vlt. Sedet
a dextris dei. Est in gloria patr̄is. Phil. ij.
Dñs iesus xps i gl̄ia est dei patr̄is. Est in
lumine patr̄is. i. Timo. vi. Lucē habitat in
accessibilē. Est i throno patr̄is. Apo. i. Si
cuc zc. egovici zc. sedi cum patre meo in throno
eius. Beatus ego thomas est in dextera
dei: qz recepit oim̄ brōz affluentia. ps. De
lectiones in dex. tu. vsq̄ in finē. Est in lu-
mine dei: qz hz visionē aprā. i. Cor. xij. Vi-
demus nūc p speculum in enigmate. tñ c au-
tē facie ad facies. Est in throno dei: qz hz re-
giā dignitatē. p̄urb. vi. Mobilis in portis
vir eius cum sederit cum fenatoribus terre.
Est in gloria dei: qz hz oim̄ bonorū securita-
tem zc. eternitatem. Aug. in lib. confessio. Ip̄s
se erit finis desideriorū nostrorum qui sine
fine videbit? sine fastidio amabit? sine fatiga-
tione laudabitur.

¶ Sermo. xlvij. De sancto siluestro
papa. sermo primus.

¶ **D**eo est omnis mede

lar? a rege accipies donatōes
Ecclē. xxxviii. Cōstātin? ipe

rator cū lepra esset p̄fus a siluestro est cura-
tus: zc. curātū nō fuit ingrat? In vbijs simi-
lis primo ponit eius miraculosa curatiō: cū
dicit. A deo est omnis medela. Sēdo constan-
tini grata recognitiō cū dicit. A rege accipies
donationē. Circa primū notandū qd cōstan-
tinus curatus est p siluestrū p dñtē baptis-
mū. Circa quē baptisimū quattuor p̄sone cō-
siderant. sc̄l: cōstantinus: siluester: zc. xps
Et p̄te apostolorū fuit intimata materia: et
figura. Unde dixerunt constantino in visu
apparentes: qd horuisti effusionem sangui-
nis innocentis: siluester offendit tibi pisci-
nam: ecce materia in qua immerfus. tertio cu-
raberis ab omni lepre morbo: ecce figura.

Materia enis baptismi ē aqua que fuit san-
ctificata tactu officii carnis cum in iordane
offendit virtutem institutionis cum dicit.
Joh. ij. Misi q̄s renatus fuerit ex aqua & spi-
ritu sancto &c. Aqua regenerationis que de
lacere emanauit & benedictio sacerdotis.
aqua accedit x̄p̄u ad elementū & fit sacramētū
Tunc autē inmersio fit ad designandū tridua-
nū x̄pi sepulturā & q̄a in trinitate h̄s efficiatū
& q̄ triplices remittit culpam. i. originale;
actualē; & veniale. sc̄do ex pre-
stātiōe fuit dispositio p̄ambula. Dispositio enī se ad ba-
ptismū p̄tria. i. p̄ trinitatē; & fessionē. & satis-
factionē. Unī legi q̄ ad ecclesiam sc̄i petri
venit & se de peccatis suis lamentabiliter ac-
cusauit. Adh. iij. Baptizabam a iohanne
cōfiteor peccata sua. Per opera p̄nē. q̄ silue-
ster ante baptismū vnius hebdomade ieiunū
sibi ididit. X̄p̄s nō ieiunauit anī baptis-
mū; q̄ non indigebat aliqua dispositione.
Ieiunauit autē post baptismū. ad inuendū
q̄ qui in baptismo nascit̄ nouus homo effi-
cit. Paulus autē & constantinus ante baptis-
mū ieiunauerūt; q̄ indigebant dispositio-
ne. Per opa m̄ie; q̄ ante baptismū carcer-
es aperiri fecit. Adh. v. Beati misericor-
des q̄s ipsi m̄iam conueniunt. Tercio ex p̄-
te siluestri fuit forma debita & recta intērio
p̄ quam ip̄m intendebat virtute baptismi sa-
nare in corpore & mente. vnde poterat dice-
re illud Joh. vii. Totum hominem sanus fe-
ci in sabbato. Tunc enī fuit sabbatus p̄pter
pacem q̄ fuit ecclesie restituta. Quarto ex p̄-
te x̄pi fuit efficiatū virtutis. que fuit triplex.
1. Prima ē: q̄ ip̄s in baptismo curauit a mor-
bo lepre. Reg. iij. Restituta est caro eius
sicut pueri parvuli. Sc̄do est: q̄ sibi infudit
lucē gr̄e; hoc significat phoc̄ q̄ in baptis-
mo eius mirabilis splendor lucis emicuit.
Sup̄ ap̄los descendit sp̄s sanctus in linguis
ignis; q̄ in predicatorē req̄risit lingua igni-
ta ad inflammandū; sup̄ constantinus ap-
paruit in specie lucis; q̄ in principe req̄risit
luz sapientie ad iudicandū. Tercia est: q̄
ip̄m dignum fecit sua visione hoc significa-
tur per hoc q̄ x̄p̄s constantino in baptismo
apparuit. Legitur enī. i. Reg. xij. q̄ ab salo-
mon duobus annis faciē regis non vidit. Tercio
autē vidit. Q̄i lege nature cōtra peccatū ori-
ginale instituta fuerūt sacrificia i lege moysi
circūcisio; sed neutrum istorum celos ap̄ie-
bat; lege autē gr̄e; quasi i tertio anno isti
fuit & baptismus q̄ celos aguit & homines

dignos dei visione fecit. Sc̄do ponit ostē-
tini gr̄a recognitiō; cum dicit. Et a rege acci-
pies donationē; ip̄e enī eccl̄a x̄pi fundauit
vñ legi q̄ de fundamēto eccl̄e sc̄i petri. q̄
cophinos terre p̄p̄ia humeris asportauit
vñ dicit q̄dā glo. sup̄ Ecl̄a. i. Edificabit̄
lij pegrinorū muros tuos. Sic cōstātinū qui
rome. xij. eccl̄as i honore duodeci ap̄lorū
fecit. Sc̄do fundatā dotauit. q̄ totā italiam
in dotem donauit. Bēti. xij. Dotauit me
dñs dote bona. meū erit vir meus eo q̄ ge-
nerum ei sex filios. Et p̄t̄ esse x̄p̄u eccl̄e
sic q̄ hic dotat in futuro x̄p̄o coniungat. eo
sc̄s q̄ sex filios sibi generauit. ap̄los; marty-
res; cōfessores; v̄gines; cōmīentes; & coniu-
gatos. Tercio dotatam p̄uilegiis commu-
niuit. Dedit enī legem. quicūq̄s fugerit in
ecclesiam saluū est; & plures alias leges fe-
cit. X̄p̄us tñ eccl̄am nobilitat; p̄uilegiis
cōmuniuit. de q̄bus dicit. Reg. ix. Sc̄dū
caui domū hāc vt ponerē nomē meū ibi in
sempiternū; & erunt oculi mei & cor meū ibi
cūctis dieb. Ecce; q̄ de in eccl̄a posuit no-
mē suū oculos suos & cor suū. Et sic nomina-
tio dei videt oculis dei; & viuūt eade dei.
Propter primū est famosa & cognoscibilis
Admē. i. ab ortu solis vsq̄ ad occasum ma-
gnū est nomē meū in gentibus; p̄pter sc̄dū
est circūspecta & infallibilis. p̄uer. i. Fru-
stra facit reche ante oculos p̄matorum. p̄-
pter tertius est perpetua & immortalis. eia.
xij. Tabernaculum q̄d nequaq̄ transfer-
ri poterit. Quarto p̄uilegiatā dignitatibus
eromauit. Dedit enī siluestro coronā imp̄ia-
lē & equā albā. Voluit enī eccl̄as ornare; q̄
sciebat ip̄am esse summi regis sponsam. ps.
Dretit regina &c. ip̄am esse ad dexteraz dei
collocandā. vñ sequit̄. A dextris tuis. ip̄am
immortalitatis stola induendam; ideo sub-
ditur. In vestitu deaurato; ip̄am angelorū
multitudine & obsequiis mancipatam; ideo
subdit. Ecl̄a data varietate.

¶ Sermo. xlii. De eodē sermo. ij.

¶ Onora medicum propter

h̄ necessitatem. Eccl̄a. xxiij. In
bis p̄missis duo ponunt. i. con-
stantini necessitas in quam incidit. & hono-
ris sublimitas qua siluestrum honorauit.
Circū primū notandum q̄ cōstātinus tri-
a corporalis; quam patiebatur in carne sua.
Et ista erat morbus lepre. ¶ Secunda erat

sp̄ialis q̄ erat in mēte sua. & ista erat mor-
bus ydolatrie. Tercia erat in gente sua. Et ista
causabat ex draconis infectione. Primum
morbus curare volebat p̄ innocentū sangui-
nis effusione. Sc̄dū augere volebat p̄ x̄pi-
stiane religionis extirpationē. Tercio seda-
re volebat per ceremonialiū exhibitionem.
¶ Affuit celestie medicē sc̄s siluester; q̄ hūc
triplicē morbum salubri remedio curauit.
1. Primum nāq̄ curauit p̄ baptismi regnatio-
nem; q̄ sc̄s mor. vt fuit baptisat; ab omni le-
pra fuit curatus. iij. Reg. v. Restituta ē ca-
ro eius sicut caro pueri parvuli & mundatus
est. In carne q̄dē sua patiebatur triplicē mor-
bum. Primum causabatur ex lepre aspersio-
ne; & quātū ad hoc dicit. Restituta est caro
eius. Sc̄dū causabat ex fomite cōcupiscen-
tie. Et iste p̄ baptismū debilitat; ē. Et q̄
ad hoc dicit. Caro pueri &c. Tercius causa-
batur ex vetusta conuersatione; qua in ba-
ptismo spoliatus est. col. iij. Spoliātes vos
veterē hominem &c. Et quātū ad hoc dicit.
Mundatus est. Sc̄dū erat morbus sp̄ialis
sc̄s morbus erroris. Notandum autē q̄ tunc
erat triplex error. Primum gentilitatis & ido-
latrie. & istus curauit siluester miraculis po-
dabit vocē sue vocē virtutis in miraculis;
sc̄s miraculosa curatione constantini. Sc̄dū
erat iudaice perfidie. & illum curauit doctri-
nis; quia disputando cū helena & iudeis ip̄s
fos cōducit. Lu. xxi. Ego enī dabo vobis os
& sapientiam &c. Et miraculis sc̄s resuscita-
tione tauri. i. cor. i. Iudei signa petunt greci
sapientiam querunt. Siluester autē grecia
sue gentilibus sapientiam; & iudeis signa p̄-
bebat. Sapientes enī acquiescūt rationibus
simplices miraculis. Sc̄dū q̄ vtrūq̄ datur
tunc & rationes miracula cōmendant; & mi-
racula rationes cōfirmant. Tercius erat er-
ror prauitatis hereticę; & ille fuit arriū q̄ sta-
rim post siluestrum adhuc tñ viuēte cōstā-
tino incepit qui dicebat x̄p̄m esse purā crea-
turam. Et ille morbus curat; est doctrinis
q̄ nicenū cōcilium p̄gregatū est. vbi apertis
rationibus eius error cōfutatus est. Et mi-
raculis; q̄ arrius crepuit medius. & nephē-
do ore quo christum blasphemauit viscera
sua euomuit. Tercius morbus causabat ex
infectione draconis. Et hunc morbus silue-
ster curauit per potentia. q̄ ad p̄ceptum pe-
tri & pauli apostolorum ad ipsum descendit.
dit; & ibi tria fecit. Nam sibi p̄cepit q̄ ibi
christum venientem iudicem expectaret. os

eius filo ligauit. & cū sigillo habent crucem
sigillauit. Et istus nāq̄ vicit diabolum p̄ po-
tentia; hoc significat p̄ceptus q̄d ei fecit. per
sapientia. hoc signat ligatio qua eus ligauit
p̄ iusticiam que apparuit in passione; hoc si-
gnat sigillatio facta in cruce. Sc̄do ponitur
honoris sublimitas qua siluestrum honora-
uit cum dicit. Honora medicum. Circa q̄d no-
tandum q̄ ecclesia est vicaria x̄pi. vtrū agni-
thēsauraria dei; ostiaria paradisi. ¶ Primo.
igitur q̄ ecclesia est vicaria x̄pi cōstātinus
in sede sibi cessit. dimisit ei sibi sedē romane
urbis & ipse in constantinopolim sibi sedes
locavit. Unde ait in suo testamēto vbi prin-
cipatus sacerdotū & christiane religionis ca-
put a celesti impatore institutum est iustum
est vt illic imperator terrenus non habz pos-
sēstatem. ¶ Sc̄do q̄ ē sp̄s agni ipsius tāq̄
fidelis paranimphus nobiliter exornauit.
Nam sicut legitur in suo testamento dedit
siluestro coronam imperialem super hume-
rale; & oia imperialia ornamenta. ordinans
etiā q̄ cardinales essent p̄sules & patrici; &
imp̄ialibus dignitatibus adornati. ¶ Tercio
q̄ erat thesauraria dei; imperiū occiderat
le sibi custodiendū cōmisit. & ipse ad partes
orientales accedens constantinopolim edis-
ficauit. Ecl̄a. i. v. Dabo tibi thesauros absco-
ditos &c. ¶ Quarto q̄ erat ostiaria paradisi
iudicio suo se ligandū & absolucndū suppo-
suit. Unde legit in historia ecclesiastica q̄
cum in niceno p̄lio diuersi epi diuersos li-
bellos cōstātinio p̄stassent vt ip̄e inter eos
iudicaret; oēs libellos in ignem p̄ie & dicens
Deus vobis potestatem dedit de nobis iu-
dicare; & idō a vob recte iudicamur. Vos autē
non potestis ad hōibz iudicari. Vos enim
nobis a deo dati estis dñi. & cōueniēs nō est
vt homo iudicet deos; sed ille de quo dicit.
Deus stetit in sinagoga deoz.

¶ Sermo. i. De eodem sermo. iij.

¶ In diebus suis placuit

deo. Eccl̄a. xxiij. Tota vita sc̄dū ē
dies. i. Thēsaur. v. Omis vos filij
lucis & filij dei; & sancti viri sepe mutauit
status; id quor stat; h̄it tot dies continet.
B̄tis autē siluester fuit in q̄druplici statu. i.
subiectōis. placidōis. p̄sumatōis. & cōfirmatōis.
i. his dieb. i. statib; suis lucidus se per-
placuit deo. Pr̄io nāq̄ placuit in statu p̄se-
ctionis p̄ gram. Sum autē tria signa p̄ que
potest homo cognoscere vtrum placeat deo

demptione nostras. i. Per. i. Ad corruptibi-
libus auro vel argento redempti estis de va-
na vestra conversatione: sed precioso sanguine
agni immaculati xpi. Solent namque qui pre-
cium posuunt ipsum precium numerare vel
appendere vel mensurare. xpus autem san-
guinem suum dedit in precium sine numero po-
dere et mensura. Tercio obtulit animam suam
in reconciliatione. q. cor. v. Dia autem ex deo
qui reconciliavit nos sibi per xpm. Et qui reco-
ciliator dum se interponit aliqui a partibus
vulnerat. sic xpus vulnerat? fuit a deo. Esa.
liij. Propter scelus populi mei percussit eum
Ab homine fuit vulneratus. Zacha. xij. Vis
plagatus sum in domo eorum qui dilexerunt
me. Quarto obtulit divinitatem in fructione
et ista est beatitudo communis nobis et angelis
Joh. xvij. Hec est vita eterna cognoscant
te solus deus et te. In xpi tñ humanitate ho-
mo in quibus sensibus beatificat per angelis. s.
in visu: q. videbit xpi humanitatem. In au-
ditu: q. audiet xpi dulcissimam vocem. In
olfactu: q. sentiet de corpore xpi mirum odo-
rem. In ore: q. loquetur ore ad os cum xpo
In tactu: q. amplexabitur ipsum xpm. Q. Sed
remedium fuit sacrificium. Et istud incepit
in noe et duravit usque ad abraham. Istud au-
tem xpus obtulit quando in ara crucis patri-
se sacrificium immolavit. Dicit autem Leuit. vi.
Omne sacrificium sacerdotum igni consume-
tur. Et ideo xpus ut acceptabile sacrificium
fieret: fuit in triplici igne inflammatus: scilicet
igne divinitatis. heb. x. Deus noster ignis
consumens est. Igne amoris. Luc. xij. Ignem
veni mittere in terram. igne doloris. Ma-
thai. xvi. Tristis est anima mea usque ad mor-
tem. Igne passionis. ps. Os mea sicut cre-
mium aruerunt. Et igne compassionis. Vi-
dens enim matrem sic angustiar: et sic aposto-
los dispergi magno cepit in corde compas-
sionis igne cremari. ps. Concaluit cor meum
intra me. Et q. isto quintuplici igne fuit
circundatus. Ideo a planta pedis usque ad
veritatem capitis fuit inflammatus. Eszech. xxi.
vii. Ab aspectu lumborum eius: et deorsum
ignis et a lumbis eius sursum quasi aspectus
splendoris visio electri. Q. Tertius remedium
fuit decimatio: et istud incepit in abraham: et
melchisedech: et duravit usque ad xpm. Sed tñ
notandum. q. sunt decime rerum. istas xpus
non soluit: quia nihil habuit. Mathai. viij.
Vulpes foveas habet. et volucres celi nidos
et. Et sunt decime dierum. Istas xpus soluit

quando. xl. diebus et noctibus ieiunavit. Sed
decime preciorum. Deus enim multa pre-
cepta homini dedit. Decem autem sibi reci-
nuit. istas etiam xpus servavit et soluit: quia
legem perfecte adimplevit. Math. vi. Non
veni solvere legem sed adimplere. Sunt de-
cime ordinum: deus enim fecit novem ordines
angelorum et decimum hominum. xpus autem novem
ordines. i. novem ordines dimisit in deserto. i. in
celo: et decimum. i. hominem venit querere in mu-
do: et ipsum tanquam decimam representavit patri
suo. Quarto remedium fuit circuncisio: istud
xpus hodie accepit cum tamen non indige-
ret. In peccato namque originali quatuor sunt
scilicet culpe: fomes: privatio gratie: et carentia vi-
sionis divine. In circuncisione enim auferetur
culpa nostra: debilitatur concupiscentia: con-
ferebat gratia: tollebat divinitatis caritatem
Sed quia ianua novum erat aperta: ideo ipse non
poterat frui visione divina. Christus ergo
non indigebat circuncisione: q. in ipso nulla fuit
originalis culpa: nec in carne sua aliquis fo-
mes: vel aliqua concupiscentia: nec habuit pri-
vationem: sed plenitudinem gratie etiam in ter-
ra degens fruebatur divina visione. Voluit
enim circuncidare verum corpus humanum se
assumpsisse ostenderet. Cum enim xpus fuerit
verus deus et verus homo. Quidam tamen
dixerunt ipsum non fuisse deum: sicut arrant
Quidam ipsum non habuisse verum corpus
humanum: sed tantum sicut in manu dei:
ideo Johannes utrumque errorem excludens
dicit. i. Johan. v. Tres sunt qui testimonium
dant in celo: pater. verbum: et spiritus sanctus
actus: quia enim christus fuerit nature cele-
stis: id est divine testimonium dat pater: cum
dixit. Hic est filius meus dilectus et cetera.
Testimonium dat filius: cum ait. Ego et pa-
ter unum sumus. Testimonium dat spiritus
sanctus qui super ipsum in specie colum-
be apparuit: quod autem fuerit verus homo re-
stimonium dat spiritus: aqua et sanguis.
Ad compositionem enim hominis duo re-
quiruntur: scilicet anima rationalis. et cor-
pus humanum. Quod autem habuit animam ra-
tionalem patet ex eo quod inclinatio capite terra
dedit spiritum. Quod videns centurio ait dicens.
Vere filius dei erat iste. q. vero habuit ve-
rum corpus humanum: patet ex eo quod ex co-
pore eius exiit sanguis et aqua: et ideo post
Johannes dixit. Spiritus: subdit: aqua
et sanguis. Cum enim ad compositionem
corporis humani quatuor elementa con-

stituerent: terra. aqua. aer. et ignis. Et ad ve-
getationem eiusdem quatuor humores consti-
tuerent: illis convenienter videtur sanguis. colera. fle-
gina. melancolia. Ideo ut veritate humani cor-
poris iohannes demonstraret. vni ex elemen-
tis: scilicet aqua. et vni ex humoribus: scilicet sangui-
ne: apte posuit ut ex hoc ostenderet corpus xpi
ex quatuor elementis componi et ex quatuor
humoribus vegetari. Quintum remedium fuit
baptismus. Est autem triplex baptismus: quod
xpus assumpsit: scilicet fluminis sanguinis: et fla-
minis. Baptismus fluminis accepit ut omnes
sanctificaret. Omnia enim elementa erant im-
munda: sed ipse sanctificavit. Terra: scilicet per
ipsam gradiendo. Aqua: in ipsam se baptiza-
ti faciendo. Aer: non subterito: sed in aere pa-
ricendo. Igne spiritum sanctum in specie ignis mit-
tendo. Sed baptismum voluit baptismum san-
guinis: ut scilicet nos a peccatis nostris lavaret.
Apoca. i. Lavet nos a peccatis nostris in sangui-
ne suo. Et ibidem. Lavet nos stolas suas: et de-
albaverunt eas in sanguine agni. Et quo pri-
us sanguis xpi habet dealbare ad instar lac-
tis. Tac enim dicitur sanguis dupliciter.
coctus: scilicet igne amoris: et doloris. Vere igitur
sanguis christi est ad instar lactis: qui non
dupliciter sed quadrupliciter fuit coctus
scilicet igne amoris. doloris passionis: et copas-
sionis. de quibus supradictum est. Tertio fu-
it baptizatus baptismum fluminis. Luc. xij.
Jesum autem post sancto plenius regressus. Ea ior-
dane ut de plenitudine sua nobis effunderet.
ret. ioh. i. De plenitudine eius omnes acce-
pimus. In alijs enim sanctis fuit plenitudo
ad instar vasis: quod habuerunt gratia sufficien-
tem. In beatavirgine plenitudo ad instar fo-
tis: quod habuit gratia iugiter emanantem. in xpo
plenitudo ad instar fluminis: quod habuit gra-
tiam omnibus affluentem.

¶ Sermo. liij. de eodem festo sermo tertius.

¶ **V**ocabitur nomen eius
emanuel. Esaie. vij. circuncisio
Berth. p. tunc ad veritatem huma-
nitatis. nomen vero gloria indici-
cat maiestatis. Habuit autem xpus quatuor no-
mina propria: quatuor cognomina. Propria
nomen suum christus: iohannes. filius dei. ema-
nuel. Primum ergo nomen eius est iohannes. quod
interpretatur salus. ipse enim salvavit nos a
peccato originali: mortali et veniali id est. mar-
ti. Ipse enim salum faciet populum suum a peccatis
eorum. Ad ista tria peccata sananda xpus triplex

vulnus accepit. scilicet vulnus lateris ut sanaret ori-
ginale peccatum: quia eua de latere viri est for-
mata a qua originale incepit. Vulnus manuum
ut sanaret et actuale: quia in manibus opera-
tio designatur. Vulnus pedum ut sanaret ve-
niale: quia per pedes dignantur effectus.
Sed nomen est xpi qui interpretatur vni-
versus. Fuit enim unctus a patre unctio de caris-
simis. ps. Unxit te deus. Et a matre unctio de
lachrymatio: scilicet in morte. Thos. x. Flebat
igitur mater irremediabiliter lachrymis. Et
a magdalena unctio de devotio. Joh. xij.
Maria accepit libram vnguenti nardi pistici
et. A iudeis unctio de sanguine. gen. xxxvij.
Tulerunt tunicam eius: et in sanguine hedi-
quem occiderant tingerunt. Tertius nomen
est filius dei. Et hoc nomen sibi convenienter
multis modis ostendit. ut dicitur bylarius de
triplici nomine. Luc. i. altissimi vocabatur. Mari-
uitate: q. ex deo non potest nasci nisi deus. ps.
Ex utero ante luciferum genui te. Marus
quia eandem cum patre habuit naturam. ioh.
x. Ego et pater unum sumus. Profectus. ioh.
v. Quicumque pater fecerit: filius similiter
faciet. Profectio: quod professio siue protesta-
tio facta est parte de celo. Marc. i. Tu es
filius meus dilectus. Tu es xpus filius dei vivi. Ab
angelis de paradiso. Luc. i. Hic erit magnus
filius altissimi vocabitur. A demonibus
de inferno. Luc. viij. Quid mihi et tibi? Jesu
fili dei summi. Quartum nomen est emanu-
el. quod interpretatur nobiscum deus. ipse enim
est nobiscum quasi aliter per potentiam. heb. i.
portans omnia verbo virtutis sue. specialiter
per gratias. Math. xvij. Tui sunt duo vel
tres congregati in nomine meo. Singulariter
per nature unionem. Joh. i. Verbum caro fa-
ctum est: et habitavit in nobis. Sacramenta
liter: per sui corporis dimissionem. Math.
vltimo. Ecce ego vobiscum sum oibus diebus
et. Sed habuit quatuor cognomina: quatuor
nomen traxit a patria. Et sic deus est
jesus nazareus qui interpretatur flos Jesse
enim floridus fuit et odoriferus iuxta illud Gene-
xvij. Ecce odor filii mei sicut odor agri ple-
ni et. Ipse enim tanquam in agro lilium candens in
nativitate. Luc. i. Ego flos campi. et lilium
convallium. Fuit viola livida in flagellatio-
ne. Esa. liij. Lino et eius sanati sumus. Fuit
rosa rubens in passione. Ecclesiastici. xxiij.
Quasi plantatio rose in hierico. Securus
dum cognomen traxit a provincia. Et du-

crus est iesus galilea galilea. Balilea nāq;
interpretatur transfiguratio. Xps assumpserat
mortalitatem quo ad corp⁹: passibilitatem quo
ad animam. multiplicem miseriam quo ad utrūq;
Sed in resurrectione transmigravit de ipsa
mortalitate ad immortalitatem quo ad corp⁹
de passibilitate ad impassibilitatem quo ad
animam. de miseria ad gloriam quo ad utrūq;
Leo papa post passionē infirmitas in stru-
tem. mortalitas in eternitate contumelia in
gloria. Tertium cognomē traxit a parēla et
pgenie sua. et sic dictus est iesus fili⁹ david
inter ceteras virtutes david habuit humi-
litate et pietate ac gratie plenitudines. Fuit
filius david nō tñ carne sed motu similitu-
dine. Habuit enim humilitatem. Mat. xi. Di-
scite a me: quia mitis sum et humilis corde. Pie-
tate. Luc. xix. Vidēs civitatem fleuit sup illā
te. Bre abundantia. ps. Auxilium de⁹ de⁹ tu⁹
oleo leticie. Quarto cognomen traxit ab
ipso euentu. Et sic dict⁹ est iesus crucifixus
Mat. xvi. Iesus queritis nazarenū cruci-
fixum. Pulchrum enim est cognomen qd ostēdit
ei⁹ victoriā triūphā: qd p passionē de demo-
nibus triūphavit. col. ii. Expoliās principa-
tus et prates et qd ostēdit ius meritū: quia
merito passiois gloria resurrectionis meruit
Phil. ii. Humiliavit semetipsum fact⁹ obe-
diens vsq; ad mortē. qd nobis pber exēplū
ut si volum⁹ cū eo regnare in celo: studeam⁹
p ipso pati in mūdo. i. Pe. ii. Xps passus ē
p nobis vobis relinquens exēplum.

Sermo. liiij. Eodē die sermo. liiij.

Docabitur nomen eius

magni illij angel⁹ sumptus est.
Esa. ix. Angel⁹ ei⁹ nomē officij nō
creature est. Xps ergo dicitur angel⁹? nō qd ad
naturā: s. qd ad officij. Notandū autē q
Xps habuit quatuor nomina officialia: quatuor
nomina cōia. Primum est angel⁹: qd sibi cōpetit
ab officio nūciandi. Vñ qd afflictebas circa
vana: circa carnalia et terrena. Et venit Xps
vñobis cōtra vana nunciavit eterna. i. ioh.
ii. Nec est pmissio quā ipse pollicet⁹ est vitā
eterna. Cōtra carnalia annūciavit sponsa-
lia. eph. i. Vñdirē nos in omni bñdictione
spūali in celestib⁹ in xpo. Contra carnalia
eterna annūciavit celestia. Vñ quosdā obli-
natos reprehēdebatur dicens. ioh. iii. Si ter-
rena dixi vobis et nō creditis. et. Scdm est
magister: qd nomē sibi cōpetit ab officio do-
cēdi. Docet em̄ tres viles lectioes. De q;

bus dicit aug. Xps est qui docet audiamus
timeamus. et faciamus. Debem⁹ em̄ ipsum
audire sicut magistrū discipuli. Esa. i. De-
dit mihi aurē ut audia quasi magistrū. Vi-
mere sicut dñm serui. Malach. i. Si ego do-
minus: vbi est timor me⁹? Xps honorat ei⁹
pcepta faciēdo: sicut patrē fili⁹ vidēs. Si
pater ego sum vbi est honor meus. Tertium
est medic⁹: qd nomen sibi cōpetit ab officio
sanandi. Vñ fuerat infirmus? ex nimia con-
mestione qñ sez adā pōmū vetitū comedit.
Eccl. xxiij. Propter crapulā multi obedie-
rūt. Et corrupto sanguine. Esa. i. Adm⁹ vñ
sanguine plene sunt. Et nimia infirmitate
ne. Hier. vi. Sicut frigidā facit cisterna a
quā suā et. Et supfluo et corrupto amore.
ps. Corrupti et abhominabiles facti sunt et.
Primā infirmitatē sanavit p diēte observa-
tione. qñ. xl. dieb⁹ ieiunavit. Scdm p mi-
nutionē qñ in pedib⁹ et brachijs pforat⁹ fuit
Tertio p sudorē: qñ sanguine sudorem effu-
dit. Quarto p amore medicine sumptionē:
qñ vinū mirrhātū et sel in cruce assumpsit.
Quartū nomē est advocatus: qd sibi cōpetit
ab officio advocandi. Allegat autē in sua
advocatione dei innatam misericordiā. Jo-
ne. iij. Scio q tu de⁹ es: clemēs et misericors
es et. Vñ multiplicē miseriam. Eccl. viij.
Sensus et cogitatio hñant cordis in malum
prona sunt ab adolescentia sua. Et supflua
sanctificationē exhibita. ioh. xvij. Opus cō-
summaui qd dedisti mihi ut facerē. Scdm
habuit quatuor nomina cōia ut dicit Ihd.
Primum est eloy. id est de⁹. Et autē sū dñi. i.
idem q currere. et fouere. Arderet considera-
re. Ipse enim in nobis currit. et currere nos
facit p operationē sollicitā. Roma. ix. Non
est volēris neq; currentis et. Fouet dando
pseuerantiā. Phil. ii. De⁹ est q opat in nob
vellet pficere. Arder dādo charitatē ignita
Deut. liij. De⁹ noster ignis cōsumēs ē. Et
siderat p sapientiā pfundā. Eccl. xxiij. Oculi
dñi mltro pl⁹ lucidiores sup sole. Scdm
men est adonai. id est dñs. Sicut em̄ dicit
Liprian⁹. Dñs dñb⁹ terrorē ordinationē
et amorē. Hier. x. Quis nō timebit te o reg-
gentiū. Debet amari. Math. xxiij. Diliges
dñm deum tuū et toto corde tuo. De eius
ordinatio seruati⁹: qd sapiēter ordinat vniuer-
sa. Sap. vij. Ipse sapientie dñs est: sapien-
tium emendator. Tertium est sabay. id est ois
potēs. Quis autē sit ois potēs: tria tamē sūt q
nō pōt. Vñ em̄ potest penitētē veniā dēne⁹.

2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

der. Ablatis radicibus infirmitatis sanan-
tur accidentia que cōsueuerūt remanere post
infirmitatē sicut languor et pōderostas ad
bonū: ideo subdit. Super egros manus im-
ponēt et bene habebūt. deinde totus homo
renouatur et ad statū pristinū perducit: ideo
sequitur. linguas loquent nouis. Tertio est
delictiosum sua suauitate. Delectat nāq; su-
auitatem suā suauitate. Si quis bolū in ore suo
haberet qd ex ore parte melle circumdatū esset
multā dulcedine sentiret. Istud nomē iesus
triplici dulcedine est inuolutū. s. dulcedine
diuinitatis. carnis. et aie. Istē em̄ tres subs-
tantie dulcissime sunt in xpo quibus nomen
iesus est inuolutū. et ideo suauis est atq; dul-
cissimū. Scdm delectat auditū per melodie
suauitatem. Bonus nāq; melodie conf

per feneritatem nimiam. Job. xxx. Mutatus est mihi in crudelem: sed modo xps est vnctus. ps. Vnxit te deus deus tuus oleo leticie: ppe consoribus tuis. Et ideo factus est mollis ad misericordiam. flexibilis ad veniam. misis ad gratiam.

Sermo. lvi. De epiphania dñi sermo. i.

Ece magi ab oriente venerunt.

e runt. Math. ij. Xps in hunc mundum venit: ut regnum suum recuperaret et diabolum inuasorem egeret. Joh. xij. Nunc iudicium est: nunc princeps huius mundi eijcietur foras. Et ideo milites sue curie. s. angeli ad ipm venerunt. ut sibi gratias ageret dicentes. Gloria in altissimis deo. Deinde visitauerunt ei populates. i. pastores ut eius dñm recognoscerent. Et odie visitauerunt ei principes et barones ut sibi fidelitatem faceret et munera offerret: ideo dicit. Ece magi venerunt. Circa istos magos tria ponuntur. Primo eorum sapientia. Dicitur enim magi a sapientia. Nam grece phis. hebraice scriba. latine sapiens. per se magus vocat. Eorum autem sapientia in hoc apparet quod xpm sapienter quesierunt. erodis et scis quia habuerunt desiderium in querendo. studium in interrogando. et mansuetudinem animi in acquiescendo. et quia ista habuerunt ideo xpm inuenire meruerunt. Magnum enim desiderium habuerunt: quod singulis annis super montem victoriam ascendebat: et deum vel stellam a balaam ppheta predictam eis ostenderet et orabat. Sapi. vi. Preoccupat qui se concupiscunt ut sese prior illis ostendat. Secundo habuerunt studium in interrogando dicentes. Ubi est qui natus est. Interrogauerunt eum a sapientibus. s. legistis doctoribus. Thob. iij. Eos sibi semper a sapiente perquire: ideo magi ut sapientes interrogauerunt in iherusalem ubi erant scribe et legistis doctores dote viri et necessarii non curiosa. Eccl. vij. Me dicas quid puras cause est quod priora tempora meliora fuerunt quam nunc sunt. Interrogauerunt autem inuenientes et ad discendum respondendi. unde dicit. Math. xxi. Interrogauit cum vnus legis doctor respondens cum. Tercio habuerunt quietum animum acquiescendo. Triplex enim instructio facta est eis. Vna a celo per stellam: alia ab homine per prophetam. tertia a deo per reuelationem internam. Acquiescent ergo stelle eius ducant sequentes prophetie locum querentes et in inspiratione diuina ad herodem non reuertentes. Sed multi sunt qui instructionibus

creaturarum non acquiescunt: enim tamen dicatur. Roma. i. Inuisibilia dei a creatura mundi per ea que facta sunt intellecta perspicuntur et verba dei cernunt. Prover. i. Sapientia atque doctrina stulti despiciunt: et diuinum inspiratorem extinguunt. i. Thessa. v. Spiritum nolite extinguere. Secundo ponitur eorum sollicitudo et diligentia: cum dicit. Ab oriente venerunt. Hiero. Voluit autem deus primitias gentium vocare potius ab oriente quam ab alia regione. Et eo quod regio orientalis erat odiosa ac immunda et maledicta. Odiosa quidem erat ex eo quod ibi orta erat prima preuicatio. Voluit ergo deus ut ibi fuerat principium nostre preuicacionis: inde periret in gentibus principium nostre viuificationis. Vnde est quod dñs in cruce positus dorsum habuit versus orientem: ut ait Dama. lib. iij. Ad significandum quod culpam ibi contractam post dorsum posuerat: nec ulterius ipsius recordari volebat. Secundo erat immunda: quod fuit prima effusio sanguinis. s. abel fedata: et per fumum incensorum: idola terrarum maculata. et ideo voluit deus ut que immunda fuerat per effusionem sanguinis mundaretur per apparitionem noui syderis. Hinc est quod dñs in celum ascendens ad orientem ascendit. iuxta illud. ps. Quis ascendit super celum celi ad orientem: ut per sacram ascensionem sui corporis mundaretur infectio aeris. Tercio erat maledicta: quia prima maledictio ibi fuit data qua dicit. Gene. ij. Maledicta terra in opere tuo. Voluit igitur deus ut ubi ortum habuit maledictio prima ibi orientem gentibus prima benedictio. Vnde est quod licet iudei ad orientem ad occidendum. Sarraceni ad meridiem. Christiani ad orientem. ex eo quod prima benedictio gratie inde venit. Sapi. xvi. Opponet preuenire solem ad benedictionem tuam. Tercio ponitur aduentus ipsorum causa motiua: cum dicitur. Vidimus enim stellam eius in oriente. Circa hoc notandum quod per quatuor adueniendum moti sunt. Primo per stellam apparentem. Videbant enim ipsam ab alijs differre stru: quia non erat in firmamento cum fixis. Nec in ethere cum ceteris planetis: sed in aere vicina terre. In motu: quia secundum Dama. quandoque mouebatur ab oriente in occidentem. quandoque ex aquilone in austrum et quandoque ab oriente in meridiem. et a meridiem in aquilonem. Sic enim secundum Chrysostomum. Facet palestina respectu perisidis in luce: quod lucem suam non poterat solis claritas obumbrare. In illuminationis tempore: quod non solum in

nocte sed etiam in die lucebat. In illuminationis interpretatione: quod quandoque occultas: quandoque apparebat cum alie stelle non occultentur nisi per extrinsecum impedimentum. Secundo moti sunt ad veniendum per angelum imperantem. Aug. in sermone. Si dicetis es. A quibus magi audierunt quod talis stella puerum tunc significaret. pfecto ab angelis aliqua monitione reuelationis. et subdit. Potuerunt illis angeli dicere. Hec et adorare eum ubi natus est et simul iudicare quas res: quod tunc natus est. Tercio moti sunt ad veniendum per puerum alloquentem. Nam sicut refert Chrysostomus. Magis supra montem existentibus stella habens formam pueri pueri in cuius capite erat crux ad eos descendit. eisque dixit ut in iudeam pergerent. et ibi natum puerum inuenirent. Quarto moti sunt ad veniendum per diuinam inspirationem reuelantem. unde dicit Leo. Preter illam stelle speciem quod corporeum incitauit obrulit cum fulgentior veritatis radius eorum corda perdocuit. Bernardus. Profecto qui magos adduxit ipse et instruxit. et qui per stellam foris amouit: ipse i occulto corda edocuit. Isti sunt quattuor nuncij per quos xps nos ad se vocat. s. per predicatorum instructionem. isti sunt angeli dei. Per sue gratie obliuionem. ista est stella dei. Per interiorum admonitionem. ista est inspiratio dei sue passionis memoracionem. ista significat per puerum dei qui in capite crucem gerebat. sed tamen multum sunt adeo obstinati quod ad ipsum venire contemunt. unde ait Prover. i. Vocavi per eos nuncios ammonedores renuierunt. Extendi manum meam. s. in cruce: et non fuerunt qui aspicere. Desperistis omne consilium meum. i. inspirationem meam: et increpationem meam negelistis. id est gratias que vestra picia arguebat.

Sermo. lvij. Eodē die sermo. ij.

Ece magi ab oriente venerunt.

e venerunt. Aduentus magorum describitur secundum ad tria. Primo secundum ad locum: cum dicit. Ab oriente venerunt. In orientem quidem orientem habuit partem inuidie. quod cayn ex inuidia occidit abel fratrem suum. Peccatus auaricie. quod cayn deberet offerre munera: aspicias corras sibi obrulit. Ibi etiam ortus habuit confusio lingue. Sed isti beati magi in orientem genti contra vicium inuidie habuerunt mutua charitatem: quia concorditer et amabiliter venerunt

sim tamen ecclesie representationes. Vnus erat adolescens. Alius vir. tertius sener. Adolescentes enim consueuerunt esse temerarii et presumptui. Viri vero superbi et ambiciosi. Senes iracundi et auari ac suspiciosi. Fuit ergo mirum quod isti in quibus erat tanta morum diversitas: sic pacifice venerunt. Esai. xi. Vnicuique leo et ouis simul morabuntur: et puer paruulus minabit eos. Per vitulum significatur adolescens lasciuus. Per leonem vir superbus. Per ouem qui habet anhelum feridum et paucitatem dentium sener intelligit. Isti concorditer morati fuerunt: et puer paruulus in cunabulis existens eos ad se benigne minauit. Secundum contra peccatum auaricie habuerunt liberalitatem. Unde dicitur. Apertis thesauris suis. Non enim eos aperuerunt herodes diuiti: sed xpo pauperi: nec in via sed cum ad christum peruenissent: quia non sunt aliqua danda propter apparentiam: sed propter laudem dei seu diuinam. Nec dederunt viliis: sed preciosa: quia thesauros. Tercio contra confusioem lingue: habuerunt lingue vniuersamitatem. Non enim variaverunt: sed vna et concordia lingua dixerunt venimus adorare eum. Et tamen multa impedimenta tetraherant eis occurrerunt ne ipsum quererent vel adirent: scilicet difficultas itineris: amissio syderis: timor regis: vitilias nascentis: paupertas et penuria maris. Secundo desiderium aduentus magorum secundum ad ducatum cum dicitur. Vidimus enim stellam eius. Voluit autem dominus naturam suam potius per stellam quam per aliam creaturam reuelare. Et hoc ex triplici ratione. Primo ut incarnationis mysterium ostenderet. Stella enim est corpus celeste a luce solis irradiatum: lux solis est diuinitas que tunc corpus irradiauit quando se carne vniuit. Et quoniam solem non possumus in se respicere: videmus eius lucem: in sydere: in nube: et in monte. Lux igitur diuinitatis corpori se vniens a nobis videtur tanquam in sydere. Apocal. xxi. Ego sum radix dauid stella candida: et maritima. tanquam in nube. Esai. xli. Ascendit dominus super leuem nubem: scilicet super carnem a peccati pondere immunitam: tanquam in monte. Esai. ii. Erigunt in nouissimis diebus preparatus mons domus domini. Secundum ratio est ut lingua celi sibi testimonium perhiberet. Est enim quatuorplex lingua: scilicet diuina angelica, hu-

mana et celestis. Locuta igitur fuit lingua divina dicens. ps. Filius meus es tu ego te. Lingua autem angelica cum dixit. Luc. ii. Natus est vobis hodie saluator: et lingua humana dicens. Aug. Quid erat illa stella nisi misterica lingua celi qui narraret gloriam dei. Tertia ratio est ut magos per sensibilia ad divina induceret. Nam secundum Dionysium triplex est ordo ascendendi in deum. scilicet per sensibilia manuductione: per intellectualia operatione et per immediatam unionem. Magi ergo primo per sensibilia stella: deinde intellectuali et spirituali prophetia. Tandem immediatam christi presentiam. Tercio describit eorum aduentum primum ad finem intentum: cum dicit. Et venimus adorare. Adorauerunt ipsum corde: quia veram de ipsi dei habuerunt. Deinde quia ipsum regem deum: et hominem confessi fuerunt. Corpore: quia ante ipsum se prosternerunt. Et opere: quia preciosa munera sibi obtulerunt.

Sermo. lviij. De eodem festo ser. iij.

Idimus stellam eius in oriente etc. De ista stella quinquaginta sunt. Primus est eius apparitio

quod magis in oriente apparuit. Morandum autem quod in christi natiuitate quedam stella apparuit in aere sicut ista: de qua dicitur. Que non erat in firmamento cum fixis: nec in ethere cum planetis: sed in aere prima terre. Quedam apparuit in monte: quod secundum narrationem Ezechielis. Magis in monte existentibus quedam stella in forma pueri ad eos descendit. quedam apparuit in circulo aureo secundum narrationem Hieronymi in innocentio. Quedam apparuit in celo: quod sicut refert Albumazar: quedam puella in celo apparuit quod pueri in vniuersis tenebat: et sener iuxta eam erat quod eam agebat: quem puerum christiani ut idem ait deum suum esse dicunt. Per stellam ergo gratia dei significat que apparuit in aere: in monte: in circulo: et in celo. Alter enim est medius inter celum et terram per quem significatur illi qui nec in celum ascendunt per superbiam per presumptionem: nec descendunt in infernum per nimiam inordinatam timorem: sed stant in medio per spem et dei amorem: et in talibus gratia dei apparet. ezech. viij. Eleuauit me spiritus inter celum et terram. Et ad hoc significandum hoc factus est medius fecerat deus creaturam corporalem et ipsam in terram prostrauit. Fecerat puer spirituales qui se nimis eleuauit. Ideoque fecit hominem ex vtraque natura compositum. scilicet corporalem et spiritalem: nec aut nimis eleuetur per

presumptionem: aut nimis se deiciat per timorem: sed in medio maneat per spem dei amorem. Secundum apparuit stella. id est diuina gratia in monte. id est in multis sanctis qui sunt eleuati per vite perfectionem. Propter. xij. Iusticia eleuauit gentem. Magis per iustificationem. Roma. viij. Quos autem iustificauit hos et magnificauit. Et conspicui per exempli exhiberem. mathei. v. Non potest ciuitas abscondi supra montem posita. Tercio appet in circulo. Forma circularis est pulchra: simplex: ampla. Illi ergo sunt forma circularis qui sunt pulchri per puritatem: simplices per rectam intentionem: et simplices per charitatem. Quarto apparuit in celo. id est in his qui sunt celestes per conuersationes de quorum numero erat apostolus qui dicebat. Phil. iij. Mostra conuersatio in celis est. Secundo quod de ista stella legitur est eius occultatio. Fuit enim ad tempus occultata ex diuina prudentia ut ipsi hierusalem cogerentur intrare: et a doctoribus inquirere ut sic in ore doctorum vel trium sciret omne verbum. Primus restis fuit apprensus stella. Secundo infumata prophetia. Tercio reuelatio diuina. cum dicitur. Responsio accepto in somnis. isti autem tres non potuerunt fallere neque falli. scilicet nec stella: quia ad hoc a deo fuerat missa. nec prophetia: quod ab incommutabili veritate fuerat inspirata. nec reuelatio diuina: quia immeritate a deo fuerat infusa. Morandum autem quod hec stella in oriente et occidente. id est in rome fuerant visa. in medio occultata est. id est in hierusalem que in medio terre habitabilis dicitur esse ista. Oriens et occidens signant natiuitatem et mortem: medium autem vitam. Consideratio autem natiuitatis est causa humilitatis. Humilitas autem est introductus gratie. id est per. v. Humilibus autem datur gratia. Consideratio autem mortis est causa timoris. Timor autem est expulsus aulpe. Ecd. i. Timor domini expellit peccatum. Consideratio autem longioris vite est causa superbie et vane fiducie. Job. xij. Cunctis diebus suis impius superbit: et numerus annorum etc. Et sic patet quod in oriente et occidente. id est in consideratione natiuitatis et mortis. stella id est dei gratia infunditur: in consideratione medioculatur. Tercium quod de ista stella legitur est eius antecessio. Unde dicitur. Antecede per bat eos. Habuerunt enim magi tres duces res. scilicet stellam: virtutem angelicam: et spiritus sancti presentiam. Unde etiam ut narrat Remigius. Quidam dixerunt

ipsam stellam fuisse angelum. Alii spiritum sanctum qui in specie stelle apparuit. Qui ergo vult ad christum ire oportet quod ducatur a discretione bene illuminata. et iste est ductor sydereus. Propter. iij. Palpebre tue preces dant gressus tuos. A timore filiali bene humilitate. Et iste est ductor angelicus. Sicut enim angelus datus est homini ad custodiam: sic timor custodit. Eccl. x. Si non in timore domini tenueris testamentum subuertet domum tuam. Et ab amore dei bene infumante: et iste est ductor diuinus. scilicet ipsa charitas. id est cor. xij. Adhuc excellenter via vobis demonstrata etc. Magi autem ducuntur ab errore male erant. Sapientia. Erecit eos malicia eorum. A timore seruili male humilitate. ps. Ibi trepidauerunt timore ubi non erat timor. Ab amore carnali male infumante. ps. Succedit regis et non viderunt solē. Quartum quod de ista stella legitur est eius motus: cum dicitur. Usque dum venies. Ecce stelle mouentur motu circulari. veloci. proprio. et violēto. Motus autem huius stelle non fuit circularis vel sphericus sed quasi linealis et rectus. secundum Danielem. Nec fuit velox nec rapidus. sed dulcis et temperatus. Aug. Ut ipso stella plenum redat obsequium. temperat gradum donec magos ducat ad puerum. Nec fuit violentus vel proprius: sed a diuina prudentia ordinatus. Ezechielis. Cum oportebat ire magos ibat: qui autem stare oportebat stabat. Nos etiam non debemus moueri motu circulari per amorem mundanum: quod in circuitu impij ambulat: sed motu recto per amorem diuinum. Lanti. i. Recti diligunt te. Nec motu rapido per indiscretum feruorem: sed cum reuerentia per discretionem. Propter. xij. Substantia festinata minuetur etc. nec motu proprio sed a deo ordinato: quod non debemus sequi proprio sensum: sed dei beneplacitum. Eccl. x. Post concupiscentias tuas ne eas. Quintum quod de ista stella legitur est eius statio: cum dicitur. Staret supra. Gra etiam dei per stellam significatur aiam stabilem facit. Primo quod coniungit eam vni non diuiso. scilicet deo. Esa. li. Unum vocavi eum. ps. Unam petram ad domino habere requiram. Secundo statum et eternum. Aug. in lib. confes. Reddite preuicacitatem ad cor et inheret illi qui fecit vos: staret cum eo et stabitis. Requiescite cum eo: securi crisis. Tercio vniuersaliter perfecto. Mat. v. Estote perfecti sicut et pater vester celestis perfectus est. Quarto fini vltimo. Aug. de ci. dei. Ipse est finis desideriorum nostrorum qui sine fine videtur. sine fastidio

amabitur. sine fatigatione laudabitur. Sermo. lix. Eodem die sermo. iij.

Ece stellam quam viderant

magi in oriente antecedebat eos etc. Stella ista a tria fuit a deo missa: scilicet esset christo in obsequium: ut esset magis in ducatum: ut esset ipsa in obsequium non in factum. vnde fuit natus christo in obsequium: ut esset supra ubi de dicit. Et dum venies staret supra ubi erat puer. Fulgentius. Christo stella prebuit obsequium non imperium. Aug. Non ideo christus est natus: quod illa stella extitit: sed illa extitit: quod christus est natus. Unde si dici oportet non stellam christo: sed christum stelle fatum fuisse dicere mus. Greg. Dicitur non puer ad stellam: sed stella fatum pueri: sed fatum stelle hic que apparuit pueri fuit. Et constellationes enim vel signa sub quibus aliqui nascuntur necessitate inferre non possunt: quod nati sub eodem signo sunt sepe diuersorum morum. diuersorum officiorum. diuersorum conditionum. quod enim sunt diuersorum morum dicit Gregorius. in omel. Eum vno tempore eodemque pene momento Jacob et esau mater fuderit: non vna virtutis vite qualitas fuit. quod sunt diuersorum officiorum dicit ibidem. Patet etiam mathematici solent quod quisquis in aquarum signo nascitur piscatoris ministerio sortiatur. Piscatoris officium sub signo libere nasci asserunt Trapezetas fuituros dicit. Et trapezetarum multarum gentium puencie ignorant. quod vero sunt diuersarum conditionum dicit idem Gregorius. In persarum francorumque terra reges ex genere prodeunt. quibus profecto nasciturus quis estimet quantum eisdem momentis horarum ac temporibus et seruili condicione nasciturus. et tamen regum filij vno eodemque sydere: et syderum eodem momento cum seruus natus et ad regnum proficiunt cum seruus qui secum fuerunt genti in seruitute moriantur. Secundo stella fuit magis in ducatum: quod notat cum dicit. Antecedebat eos. Et circa quod notandum quod dum filij israel in terram promissionis pergerent quatuor habuerunt duces. scilicet columnam nubis per diem. et columnam ignis per noctem angelum custodiam. Exo. xxiij. Ecce ego mitto angelum meum qui precedet te etc. Et diuinam presidentiam. Exo. xxiij. ubi cum diceret deo moyses. Si non tuipse precedas ne educas nos de loco isto ait dominus. Et verbum istud quod locutus es faciam. scilicet te precedam. Magis similiter euntes ad christum habuerunt columnam

nam igneam, stellam fulgidam. *Esaie. lx.* Ambulabunt gētes in lumine tuo etc. Habuerunt colūnam nubis, i. prophetia: qua dictū fuit. *Et tu berthelem terra iuda etc.* Et dictū rur prophetia nubes propter obscuritatem p̄r. Tenebrosa aqua in nubibus aeris, i. ob scura intelligentia in prophetis. Habuerunt angelicū ministeriū: q̄ fm bñi Aug. Ange li eis apparentes dixerūt q̄ illa stella natū xpm significabat. et q̄ in indea pergerent: et natū puerū inuenirent. Habuerunt diuinū presidium: quod eos ab omnibus periculis conseruauit. Unde dicitur responso accepto in somnis. *Et deo. ne rediret ad herodem etc.* Si ergo ad xpm volumus pergere necesse est vt hos quatuor ductores habeamus. scilicet colūnam ignis, i. spiritū sanctum dirigentem. ps. Spiritus tuus bonus deducet me in terrā rectā etc. Colūnam nubis, i. sermonem diuinū refrigerantē. *Ecd. xviij.* Monne ardore refrigerabit nos. Sic et verbum eius melius q̄ datū. Angelum dei cūstodientem. ps. Angelis suis mandauit de te etc. Et deum in omnibus conseruantem. *Deute. i.* Dñs deus qui ductor est vester: pio vobis ipse pugnabit. Tercio stella fuit magis et nobis in gaudiū. unde dicitur. *Batist* sunt gaudiū magno valde. Ipsi quidem de quatuor gaudiū habuerūt. scilicet de sua pacifica deductione: et ideo gaudiū sunt. de sua incolumi peruentione. de sua ab herode fallaci euasione. De stelle recuperatione: ideo gaudiū magno. et de pueri inuentione: ideo magno valde. De his quatuor viri sancti debēt vtiq̄ gaudere. Primo quia sine labe peccati et corruptionis ad patriam celestem peruenierūt. *Esa. lv.* In leticia egrediemini et in pace deducemini. Primo etiā gaudet. *Luce. lv.* Frater tuus venit et occidit pater tuus vitulum saginātū: q̄ sanū eū recepit. Secūdo quādo de diaboli potestate fugiunt ideo ipse liberatus deū laudat dicens. *Ecd. defsa. li.* Confitebor tibi dñe rex: et collaudabo te deum saluatorem meum etc. Gaudēs se liberatum de faucibus leonis superbie. Deseruit avaricie. et de pressura flāme luxurie. Tercio quādo gratiā amissam recuperant. De hoc eū ipse gaudet. Unde dicitur propheta. Redde mihi leticia salutaris tui. Deus gaudet. vt *Luce. xvi.* Epulari et gaudere oportebat etc. Et angelus gaudet. ibidem. Gaudiū est angelis dei super vno peccatore penitentiā agere. Quarto quādo

post illud eriliū iesum inuenire se sperant. *Abachuc. iij.* Exultabo in deo iesu meo. ps. Adimplebis me leticia cū vultu tuo. *Sermo. lx.* De eodem sermo. v.

Intrantes domum inue

nerūt puerū cū maria matre ei etc. Ipsi beati magi quatuor fecisse leguntur. adorari honorari. honorari custodierūt. Inueniunt igit. ideo dicit. Intrantes domū inueniunt puerū. Ideo aut inueniunt: q̄ ipm quæserūt. eo studio. eo modo: eo ordine. et eo fine quo debuerunt. Studiū aut ipsoz fuit in persequendo: q̄ scripturas Balaam qui de bac stella pphetauerat diligenter scrutari fuerūt. *Joh. v.* Scrutamini scripturas etc. In vigilando: q̄ super montē victoriāle vigilabāt. *Prover. viij.* Qui mane vigilauerint ad me inueniēt me. In orando: quia pillis stelle apparitione semper deū orabāt. *Mat. xi.* Oia quecūq̄ orātes peritis etc. Secūdo quæserūt eo modo quo debuerunt. scilicet fortiter vt nec labore itineris. nec turbatione regis. nec amissione speris frāgeretur. Sapienter vt herodis astutia nō deciperetur. Dulciter vt eius pmissionibus blandis nō allicerentur. Tercio quæserūt eo ordine: q̄ quo ordine quære debuerūt primo quæserunt eum per rem sensibilib. i. stellam. Deinde per rem rationāle. i. pphētam. Tandē per rē superintellectuāle. i. reuelationē diuinā. Si igit et nos ipm quæserē volumus incipiamus ab infimo humilitatis. Deinde pergamus ad medium virtutis. Ultimo perueniamus ad summū contemplationis vt possumus dicere. *ij. Cor. iij.* Nos aut reuelata facie gloriā dei speculantes etc. Quarto quæserūt eū eo fine quo debuerūt. vt se ipsum honorarēt pfratione corporis. adorarent deuotione mētis dotaret largitione muneris. Et sic p̄r q̄ sibi obtulerūt quicquid habuerūt. scilicet corpus: cū dicitur. Procidētes. *Adam:* cū dicitur. Adorauerūt. Res etiā repositas: cum dicitur. Et apertis thesauris suis etc. Secūdo inueniunt adorauerūt: q̄ notat cū dicit. Et p̄cidētes adorauerūt eū. Adorauerūt ergo ipm adoratione latrice: que est cultus soli deo debitus. Que habet fieri quinq̄ modis. scilicet liter: que fm Aug. cōsistit in dei cognitione dilectione et debita subiectione. Et istā beati magi cognouerūt et habuerūt: quia deum

cognouerunt et dulciter amauerunt et se sibi humiliter subiecerūt. Secūdo habet fieri vobis caliter. scilicet orando: laudando et gratias agendo. Et isto modo beati magi adorasse credendi sunt. Tercio habet fieri realiter in nostra rex oblatione. Et isti thesauris suos obtulerūt. Quarto habet fieri psonaliter sicut in genuflectione et pfratione. Et isti in terra se pfrauerunt. Quinto habet fieri sacramentaliter: vt in sacrificij immolatione. Et isti sibi munera obtulerūt. Tercio adoratū hoc honorauerūt. et hoc per munera que sibi obtulerunt. Nam quadruplex manus sibi obtulerunt. scilicet a corde: q̄ in eū fideliter crediderūt. *Adunus* ab ore: q̄ xpm verū deū et hoīem cōfessi fuerūt. *Adunus* a manu: q̄ sibi munera obtulerūt. *Adunus* ab obsequio: q̄ ante eū se pfrauerūt. Illud quadruplex munus et nos debemus offerre deo et prioribus. Deo debemus offerre munus a corde: q̄ est munus orationis. *ij. Reg. viij.* Inuenit seruus tuus cor suū: vt adoraret te oratione hac. *Adunus* ab ore: q̄ est munus laudationis. ps. Sacrificium laudis honorificabit me. *Adunus* a manu: q̄ est munus bonæ operationis. *Ecd. ix.* Quodcūq̄ pōt manus tua instāre opere etc. *Adunus* ab obsequio: q̄ est exhibitio seruicij psonalis. *Ecd. xlv.* Bonū est obsequij sacro deo. Istud etiā quadruplex munus debem⁹ offerre primo scilicet munus a corde p̄ cōpassionē. *Esa. lviij.* Cū effuderis esurienti alās tuas. *Adunus* ab ore: p̄ corruptionē. *Mat. xviij.* Si peccauerit frater tuus etc. *Adunus* a manu p̄ subministratiōē. *Ecd. viij.* Pauperi porrige manū tuā. *Adunus* ab obsequio p̄ corporalis obsequij exhibitiōē. *Gal. vi.* Alter alteri onera portate etc. Quarto magi honoratum custodierūt q̄ herodi ipm nō p̄diderūt. *Herodis* nāq̄ habebat turbationē in corde. unde dicit. Iratus est valde. Astutus in ope: q̄ a iudeis locū et magis didicit. ps. Et religionē stimulat in ore. unde dicit. Et ego venies adorē eū. Magi aut ista nō cognouerūt ppter tres causas. vt dicit *Chrysos.* scilicet ppter eoz bonitatem et simplicitatem. Et ppter pueri mactatē. q̄ nō poterāt opinari q̄ tam admirabili puero insidias moliri auderet. Et tamen eius malicia: astutia: et religione multatū triplex remediū habuerūt. Primum

est ipm suffragium orationis deuote: unde dicit. Resposō accepto in somnis. glo. Sicut ipse moyses tacens clamabat: sic et iusti. Secūdo est beneficium inspirationis diuine: q̄ ipse deus maliciā herodis eis intimauit. Et quid ipsi facere debeāt reuelauit. scilicet ne rediret ad herodem. Tercio est p̄p̄ritudo obediēcie: q̄ mox diuine inspirationi obediuerūt q̄ p̄ aliā viā reuersi sunt in regionem suam. *Sermo. lxi.* De eodē sermo. vi.

Thesauris suis obtulerūt ei munera. Ista munera fuerunt mystice significatiua. Quia per

aurum intelligit diuina dilectio: per thus deuota oratio: p̄ myrrham carnis mortificatio: que omnia deo offerre debemus. Significat autem dilectio per aurum: q̄ aurum est p̄ciosum cuius p̄ciositas causat ex trib⁹: scilicet ex charitate: durabilitate: et utilitate. est enim rarum ideo p̄ciosum. *Hier.* Omne q̄ rarū est magis apperit. Pulegiū apud indos p̄ciosius est q̄ aurum. Est igit charitas p̄ciosior: q̄ aurum. Est quoque q̄ nulla s. valde pauci charitatem habent. Secūdo aurum est durabile: sic et ipsa dilectio est durabilis et inmutabilis. *ij. Cor. xij.* Charitas nūq̄ excidit. excidit lingua et succedit cordis p̄fecta cognitio. Excidit fides et succedit aperta visio. excidit spes et succedit p̄sentialis possessio. Charitas nō aut excidit: q̄ ea nihil melius quod succedere sibi possit. Tercio aurum est utile: q̄ cor confortat: letificat: et in inuēture cōseruat. Sic charitas h̄ cor confortare: cōseruare: et fortificare. *Lant. viij.* Fortis ē vt mors dilectio. h̄z letificare. Unde ipse apostolus vocat eā solatium. dicens ad *Phil. ij.* Si qua consolatio in christo. Si quod solatium charitatis etc. Habet vero in inuēture cōseruare: et facit de fene inueniem. ps. Renouabitur: vt aquile iuuentus tua: et de vetusto nouus. *Johan. xij.* Mandatum nouum dō vobis: vt diligatis inuicē. De mortuo p̄mū. *ij. Joh. ij.* In hoc scimus quoniam transiit sumus: de morte ad vitam. quoniam diligimus fratres. *Secundo* debemus offerre deo thus deuote orationis. ps. Dirigatur oratio mea sicut incensum in cōspectu meo. Thus redolens ex carbonibus viuis procedit: in altum ascendit: odor em reddit. Sic oratio debet procedere ex cor

G Sermo. lxxij. De sancto Fabiano et
Sebastiano sermo primus.

g

51
eu

2

Et tendit arcum suum et

Extendit arcum suum et

po
ra

2.

¶ Sermo. lxxiij. De eodẽ sermo. iij.

100

7

Sermo. lxx. De sancta agnete.
Sermo primus.

10

volebat sibi subripere virginitate inducēdo
ipsum ad suum coniugium. Sedm habuit
cōtra ipm pfectus q̄ volebat polluerē sue fa
me honestate trahēdo ipam ad prostibulum
Tertū ptra pfecti vicariū habuit q̄ volebat
in ipsa corrūpere fidei integritate: multipler
inferendo ei certamen. S; in quolibet certa
mine habuit celeste adiutorū. Mā i primo
habuit angelū. vñ ipsa dicit. Adēcū em ha
beo custodē corpis mei angelū domini. In
secūdo habuit xpm. Unde ait. Unigenitus
dei filius murus mihi est ipetrabilis et mei
custos nunq̄ dormiēs: et defensor nunq̄ de
ficiēs. In tertio habuit sp̄s sc̄m. Unde di
cit. Ecce nūc sp̄s sc̄m rore celesti pfusa so
lus iuxta me moritur. circa primū notandū
q̄ ipsa quinq̄ habuit que in alijs mulierib;
sunt ad impedimentū castitatis: in se autē
sunt instrumentum virtutis. Primum est
etas iuuenilis: q̄ rñ. etatis sue anno mortē
perdidit et vitam inuenit: sic dicit. Eccl̄s. xij.
Adolefcentia est et volupras vana sunt. sed
etate iuuenilē mētis canicie rep̄eravit. Vñ
dicitur de ea. Infantia cōpurat in annis: s;
erat senectus mētis immēsa corpe iuuenē
las: sed animo cana. Sap. iij. Lani sunt sen
sus hoīs et c. Scdm est pulchritudo corpis.
Ipsa em sicut dicitur de ea fuit pulchra fa
cie sed pulchritudo fidei. et sic dicit. Prouer. xxi.
Fallax gratia et vana est pulchritudo. Sed
ipsa pulchritudine suā foporis maceratiōe
turpauit. Vñ poterat dicere illud Lani. i.
Nigra sum sed formosa. Nigra exterius p
macerationē: formosa interius p virtutē de
corem. Unde dicit Greg. in dialogo de gale
la nobilissima femina que ad instar sc; viri
habitura erat barbā si nō ruberet. Illa erte
rius nihil timuit deformitatis: que interio
rem specie amauit. Nec virū est si hoc illa
fedaretur qd a celesti sponso non amaretur.
Tertū est multiplex oblatio muneris. Vñ
dicitur q̄ cepit offerre plurima et pluriōra p
mittere. Multe enim sunt quas nō decepit
superbus nec pulchritudo sed inducit mune
rum oblatio. Osee. iij. Munera dederunt
amatoribus suis. Ipsa autē munera oblata
desperit. Unde dicitur in legenda derulit se
cum preciosa ornamenta: que ab ea sunt tā
q̄ sterora reputata. Sciebat enim q̄ huius
modi munera non dātur sponis sed concu
binis. Gen. xxv. filijs autem concubinarū
largitus est munera. Quartum est nobili
tas amatoris. Nam nobilitas virozum faci

lius indinat animos puellarum. Ille autē
erat filius pfecti vrbis rome. et ideo nobili
lis et sublimis. Sed ipsa eius nobilitatē cō
paratione sponsi celestis vilipendit. Unde
ait. Discede a me pabulū mortis. q̄ iam ab
alio amatore puenta sum q̄ lōge te nobilior
est. et genere et dignitate. Quintus est terror
supplicij q̄ pfectus multa supplicia em
natus ei. Adulter autem sunt q̄ respuit mu
nera: et consentiunt propter supplicia. dam.
xij. Sic faciebat is filiabus israel: et ille ti
mentes loquebantur vobis. Sed ipsa terro
res et minas derisit. Vñ dicit de ea q̄ terrentē
sicut et blandientem animo deridebat. Ama
bro. Eterre puelle toruos vultus parentis
ferre non possunt et actu punera districta so
lent quasi vulnera flere. Nec autē virgo cru
entis carnificū manus impauda expectat
Secundum certamen habuit contra pfecti
ctum: quia voluit in ea polluerē honestatem
trahendo eam ad prostibulum. In quo cer
tamine contra eam multa aduersarius tela
iniecit. sed virgo omnia superauit q̄ primo
nāq̄ fecit ipsam nudam per ciuitatem duci
vt nuditas sibi verecundiā faceret. Solent
enim ipse virgines magis nuditatis verecū
diaz timere q̄ panē. Ezech. xvi. Eras nuda
et cōfusione plena. Sed contra istud telū ha
buit densitatem capillorum q̄ eam inducit:
et verecundiā ppulsauerūt. i. Cor. xi. Capil
li p velamine mulieris dari sunt. I Scdm
in loco turpi id est in prostibulo fecit eā indu
ci: vt nomen et honestatem pollueret. Iohē
ij. Posuerunt puerum in prostibulo. Sed
ipsa contra hoc habuit societatem angelorū
vt sc; presentia angelorū loci infamia abo
leret. Esa. xxxv. In domib; in quibus prius
habitabāt dracones oriet viroz calami rui
ci. Calamus et iuncus virent iuxta fluentia
aquarum. Et signat angelos qui habent vi
rozey p̄p̄lationis: et sunt mersi in pelagus
amoris. I Tertio in loco scilicet obscuro se
cit eā claudū: vt loci obscuritas virginē se
terreret. cōtra istud habuit luminis charita
tem q̄ tanta fuit vt null p̄sser eam contin
gere vel videre. Esa. xlvij. Sanctis autem
tuis marina erat lux. iij. Cor. vi. Que socie
tas luci ad tenebras. I Quarto sine vestime
to fecit eam relinqui vt rigoris asperitas
eam affligeret. Adich. ij. Desuper tunicam
pallium subulisti. Contra hoc habuit te
stem celestem: quas angeli sibi in carcere pa
rauerunt. Iudich. x. Induit se vestimentis

iocunditas sue. Quinto oibus eā fecit expo
ni: vt pmo quē contēperat oēs haberet. ij.
Macchab. iij. Ausus est gymnasium consti
tuere et optimos ephebos in lupanari pone
re. Cōtra hoc habuit dei p̄tutem qua oēs q̄
ingrediebant cōuertebant. i. Reg. x. Infiliet
in te spūs dñi: et mutaberis in virū alterum
Sexto filio suo illudendā dedit: vt quem no
luerat habere maritū: haberet amantiss. Eo
tra hoc habuit iudiciū dei emulationem.
i. demonis qui ipsam p̄focauit. Unde ipsa
ait. Ille cuius voluntatem volebat p̄fice
re potestatem in eum accepit et occidit. De
mones em sunt iudiciū dei: qui et si a seip
sis habebant malam voluntatē: a deo tamen
iustā acceptū potestatem. i. Reg. xvij. Spūs
dñi malus inuast saul. Est em spūs dñi p
pter acceptā potestatem: sed malus p̄p̄mi
quam voluntatē. Tertium certamen habuit
contra pfecti vicariū: qui voluit in ipsa cor
rūpere fidei integritatē: multiplex inferēdo
supplicia: sed ipsa oia superauit supplicia.
Fecit nāq̄ ipsam virginem p̄ci in ignē: et ip
sum ignē fecit copiosius fieri: et tandē in gut
ture fecit eā gladio ferri. In ignem quides
fecit eam p̄ci p̄pter consumptionem: vt sci
licet ignis carnē et ossa in cinerem redigeret
nec. alique reliquie remanerent. Amos. ij.
Super tribus sceleribus Moab. Et super
quartū non conuertā eū: q̄ incenderūt ossa
fuit: q̄ filius ipsius p̄fecit virginitatem sibi
subripere voluit. Scdm: q̄ ipse p̄fectus eaz
nudam per ciuitatem duci fecit. Tertū: q̄
eam in lupanari exposuit. Quartum: q̄ ipse
vicarius eam in ignem p̄ci fecit: vt cōssa
in cinerē redigerent: sed istud certamen vi
cit per orationem deuorant: q̄ mor vt oras
uit ignis extinctus fuit. Eccl̄s. li. In medio
ignis non sum estuata. Scdm ipm ignem co
piosum voluit fieri: vt et ipsa cito consumere
tur. ne sibi auferret. Sed contra istud certa
men habuit refrigeratē dei gratiā: que sibi
refrigeriū p̄stitit: vnde ipsa ait. Ecce nunc p
sp̄s sc̄m rore celesti perfusa: focus iuxta me
morit. Eccl̄s. ij. Ignem ardentem cōtingit
aqua. i. refrigerans dei gratia. Tertio i gut
ture fecit eā secari. Sed istud certamen vi
cit p celestem palmarū quam acquisiuit. Apo
ca. viij. Stantes ante thronū dei in cōspectu
agni amici stolis albis: et palme in manib;
eorū. Stat qñ thronum dei per cōtemplatio
nem deitatis. In conspectu agni per cōside

rationem humanitatis. Amica stola alba
per dorem anime: et palme in manibus eius
per ostensionem victorie.

G Sermo. lxvi. De eadē sermo. ij.

Quinto et decor indu

mentū eius: et ridebit in die nouis
simo. puer. vlt. Hec dñba cōueniē
ter de sancta agnere exponi possunt que fuit
robusta decora et leta. Fuit sic decora: q̄ oibus pla
uit. Et modo leta: q̄ ad leticiam semper
nam puenit. Primo igit fuit robusta et for
tis: ideo p̄mittit fortitudo. Fuit enī fortis:
q̄ vicit fortiorē se. i. dyabolū. Unde dicit
cit beata agnes. Spurcitas dyaboli imma
culato calle transiit. i. Iohā. ij. Scribo vo
bis adolefcentes: q̄ vicitis malignū. Fuit
fortior. q̄ a nemine potuit vincit: nec a p̄fe
cto filio p̄missis donis: nec etiam ab ipō p̄e
fecto interrogatis in inrijs. nec ab ipso vicario
illaris supplitis. Eccl̄s. xlvij. Potentia ne
mo vicit illū. Fuit fortissima: q̄ vicit femer
ipam. i. corpus seruando mundiciā: et aliaz
seruando patientiam. Prouer. xvi. Melior
est patiens viro forti et qui dominat animo
suo expugnatore: et vbiū. Fuit superfortissi
ma: q̄ vicit deum: et hoc quando resuscitādo
filium p̄fecti orationibus deuotis indurit.
Eccl̄s. xvi. Mulier fortis oblectat vīz suū.
i. deū. Gen. xxij. Si contra deus fortis fuit
fuit q̄ro magis contra homines p̄ualebis.
Secundo fuit decora: ideo subditur. Et de
cor. Deus em ipsam in presenti decorauit.
q̄ ipsam multiplici gloria illustrauit: fecit
nāq̄ miracula in triplici machina rerum: q̄
et de celo thozuscario et fulgur descendit: et
terremotus magnus extitit: et p̄fecti filius
de inferno suscitauit. Fecit miracula in qua
duplici substantia elementorū: q̄ ignis
extinctus est aqua: quia tempestas super pa
ganos erorta est: terra mora: aer dum esset
in carcere illustratus ē diuina luce. Fecit mi
racula in quintuplici differentia creaturarū
sc; in illis que habent tāū esse: sicut in una
gine que anulū recepit et rempationem: sus
gauit. In illis que habent viuere sicut in ca
pillis qui ad instar plantarū viuunt: q̄ cre
scunt. Et in illis que habent sentire: sicut p
in agno nūc candidiore qui iuxta eam stare
visus est. In illis que habent discernere: sicut
cur parer in constantia quam corpore et men
tesanauit. In illis que habent intelligere: q̄

1. **N**ent in angelis qui sibi vestem in pñtulo preparauerunt. Tercio est modo letario dicitur. Et ridebit in die nouissimo: nō dicit in die primo: q̄ ille est dies ploratus. sap. vii. Prima voce simile omnibus emittit ploratus: nec dicit die medio: q̄ ille dies est incolarum. Item mihi q̄ incolarum meus plangit? sed dicit die nouissimo: q̄ ille ē dies iocunditatis et risus. Job. vii. Donec iplea tur risu os tuum. In hoc ergo die nouissimo ip̄a ridet: q̄ preter gloriam cōmunem quatuor speciales habet. Q̄ primam habet in capite que est aureola. Exod. xxv. Super coronam facies alteram coronam aureolam. Q̄ secundā habet in ore que est suavis melodia. Apoc. xxiij. Cantabāt quasi canticum nouum. Terciam habet in corpore que est vestis candida. Apoc. iij. Ambulabunt mecum in albis: quoniam digni sunt. Quar- tā h̄ in pñtione que est associatio diuina. Apoc. iij. Ibi sequuntur agnū quocumq̄ ierit. Propter primā coronam quam h̄ in capite dicit. Quasi sponsam decorauit me corona. Propter scdā quāz habet in ore dicit. Euius mihi organa modularis vocibus sonāt. Propter tertiaz quā h̄ in corpore dicit. In duit me dñs ciclade auro cōtecta. Propter quartā quam h̄ in rpi associatione ait. Ip̄sum iuncta in celis que in terris posita tota animi deuotione dilexi te.

1. **Sermo. lxxij. De eodē festo. ser. iij.**

Flectus meus mihi et ego

1. **ill.** Cant. ij. Cōsuetudo est iter sp̄sum et sponsam: q̄ sponsus sp̄sam copulat sibi per amorem: et sponsa sp̄sum multipliciter cōmēdat. Beata igitur agnes primo gloriatur q̄ christus eam in sponsas accepit: sibi eam per amorem copulauit: euz dicit. Flectus meus mihi. Secundo eum multipliciter commendauit cum subdit. Et ego illi. Est igitur sensus: dilectus me? mihi. Incendit me sibi in sponsam accipiendo. Et ego illi scilicet incendio ip̄m multipliciter commendando. Circa primum notandum q̄ triplex est desponsatio. Prima ē carnalis. Job. ij. Vocat sponsum archirridi mus et c. Alia ē sp̄ualis: et ista triplex ē. Una que fit per fidei signaculum: que contrahit in baptisate. Q̄z. ij. Sponsabo te mihi in fide. Alia que fit per passionis sacramentum. Et ista contrahit in christi passione. Ibidem. Sponsabo te mihi in iusticia et

iudicio. Tunc enim dyabolus est iudicatus. Johan. xij. Nunc iudicis est mundi et c. Alia que fit per virginitatis votum. Et ista contrahit in thalamo conscientie. Ibidem. Sponsabo te mihi in mīa et mīsericordiā. Virginitatem enim seruare non est virtutis humane sed miserationis diuine. i. Cor. xi. Desponsatio enim vni viro te. Tercia est desponsatio celestis. Q̄z. ij. Sponsabo te mihi in sempiternum. Apoc. xxi. Vidi ciuitatem sanctam hierusalem nouam descendentem de celo sicut sponsam ornātā viro suo. Terciam desponsationem. scilicet carnalē beatā agnes respicit: quia in luctum conuertitur. Ande ait. Discede a me pabulum mortis: quia id ab alio amatore preuentum sum. Sap. ij. Felix sterilis et coquinata et c. Terciam desponsationem scilicet spirituale habuit tam per fidei signaculum. Ande ait. Anulo suo subarravit me q̄ per passionis sacramentum. vnde ait. Bāguis eius ornauit genas meas: q̄ per virginitatis votum. vnde dicit. Quem cum accipero virgo sum. cum amauero casta sum: cōtetero munda sum. Terciam scilicet celestem hodie affecuta fuit: quia hodie celestem curiam: id est thalamum introiuit. Cant. ij. Introdūre merer in cellam vinariam. Vbi quidem est inter sponsum et sponsam felix amplexatio. Ande ait. Jam amplexibus eius castis attrita sum. Cant. ij. Dextera illius amplexabitur me. Beata coniunctio. Ande ait. Jam corpus eius corpori meo sociatus est. Johan. xvij. Omnes vnum sint: sicut tu pater in me: et ego in te. Gloriosa proli generatione: vnde ait. Nec deerāt post nuptias filij vbi partus sine dolore succedit et fecunditas quotidiana cumulat. Cant. iij. Omnes gemellis fetibus et sterilis non est inter eas. Et tali enī coniunctione resultat geminus fetus: scilicet glorificatio corporis et anime: vel glorificatio in cōtemplatione diuinitatis et visione humanitatis. Tercio sponsum suum multipliciter commendauit et maxime a tribus. scilicet a pulchritudine: nobilitate: diuinitate et fertilitate. De pulchritudine eius dicit. Cuius pulchritudine sol et luna mirantur. Pulchritudo autem maxime attenditur in facie. De pulchritudine autem facie istius: sponsi dicitur. Debet. xv. Facies tua plena est gratia. Dicit aut Augustinus de trim. Pulchra facies est diuinitatis pariter affecta hilariter: et colorata luculenter. habuit igitur iste sponsus pulchra

facies scilicet bene proportionata. Ante incarnationem nō erat bene proportionata: q̄ erat altus nimis. nimis profundus. nimis latus: et nimis longus. Et altus: vt nō possit attingi. Et profundus: vt nō possit videri. Et latus: vt nō possit cōprehēdi. Et longus. vt nō possit mensurari. Job. xi. Excelsior celo est. et c. Sed post incarnationem est proportionata altitudo sue maiestatis vsq̄ ad nostrā sublimitatem phil. ij. Examinauit semetipsum: formā serui accipiens. profunditas sue sapientie vsq̄ ad humanā stulticiā. i. Cor. i. Placuit deo per stulticiā predicationis: saluos facere credentes. Latitudo sue potētie vsq̄ ad nostrā miseriā. Esa. liij. Desiderauimus eū despectū et nouissimū virorem et c. Longitudo eternitatis diuine vsq̄ ad nre temporalis mēsurā. Ad gal. iij. Et vbi venit plenitudo sp̄s. Secundo et facies fuit hilariter effulcens. Nō enī erat litigiosus in ore partialis in ope. nō impatiens in sermone. nō durus in compassione. nō tristis in mēte. nō turbulentus in facie. De his omnibus dicit. Esa. xliij. Non clamabit neq̄ accipiet psonā et c. Tercio eius facies fuit luculenter colorata. Fuit enim candidus ppter virginitatē: que maxime resultat in carne. Rubicundus propter charitatem: que maxime seruebat in mēte. Fulgidus et electus ex milibus propter maiestatem que maxime resultat ex diuinitate. Cant. v. Dilectus meus candidus et rubicundus. Secundo cōmēdat eum ex nobilitate: euz dicit. Qui longe nobilior est te: et genere et dignitate. Est autem finis grege nazanthe. triplex nobilitas. Una cantatur ex imaginis diuine impōsitiōe. alia ex carnis propagatione: tertia ex animi virtute. Quantum igitur ad diuinitatē in xpo fuit nobilitas imaginis. Col. i. Que est imago dei inuicibilis. Quantum ad carnē fuit in xpo nobilitas originis. Roma. i. Qui factus est ex semine dauid finis carnis. Quātū ad aīam fuit in eo nobilitas virtutis. ioh. i. Plenum gratia et veritate. Tercio cōmēdat ip̄sum ad diuinitatem plenitudinem: cum dicit. Cuius opes nunq̄ deficiunt: cuius diuinitas nunq̄ decreuit. Propter. viij. Ad eum sunt diuinitas et gloria. id est diuinitas gloriose. Ille enim sunt miserie istę gloriose: q̄ iste sunt ppter ille trāstorie. Ista differentia ponit. Mat. vi. Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra: s̄ in celis. Vbi neq̄ crugo neq̄ linea demolitur. Iste faciūt hominē satur: ille fame

licum. Ista differentia ponit. ioh. iij. Ois qui biberit ex hac aqua sitiet iterū. Iste facit ut hoīem locupletē et glorioz: ille indigētem et miserū. Ista differentia ponit apoc. iij. Dicit: q̄ diues sum et locuplex et nullus egeo et nescis quia miser es et miserabilis: et ideo suadeo tibi emere a me aurū igitur et probatum et locuplex fias.

Sermo. lxxij. De eodē ser. iij.

Audeamus et exultemus

1. **et dem?** gloriatur deo qm̄ venerunt nuptie agni: et vxor agni. pparauit se et datū est sibi vt cooperaret se bysso splēdenti et candido. Apoc. xix. Tres persone principales reperitur in nuptijs: scilicet para nymphi sponsus et sponsa. Ad panymphos aut prinet dulciter decantare epythalamū. Ad sponsū prinet pparare dulce et nuptias le cōiuiū. Ad sp̄sam prinet se pparare et p decetē ornātū. Ad vxorē prinet se pparare et p cōiugale affectū. Et qm̄ inter p̄p̄m bea tam agneret sp̄uale est datū mīsericordiā: ideo in ip̄so sp̄uali matrimonio ista quatuor reperitur q̄ in p̄dictis vbi denotatur. Primo enī et p̄p̄ panymphos ponit epythalamū laudis: cū dicit. Audeamus et exultemus et c. Est aut epythalamū canticū qd in bono et sp̄s si et sponse in nuptijs decantatur. Et dicitur ab epy qd est supra. et thalamus eo qd supra thalamū decantet. Epythalamū ergo beate virginis agneris est duplex vñ est in via aliud in patria. De epythalamio enī in via dicit Ambro. Hāc senex. Hāc iuuenes. Hāc pueri in via decantāt. Nemo est laudabilior q̄ ab oībus laudari pōt. Quot hoīes tot precones q̄ martyres predicāt dū loquuntur. Ipsa igitur puella fuit nō tñ per eratam s̄ maxime p puritatē: iuuenis p fortitudinē et alacritatē: senex per sensus ac morum maturitatem. Ip̄am ergo debet laudare pueri tā q̄ purā in mēte et in intēione. Iuuenes tā q̄ fortē alacritatē in passioe. Senes tanq̄ maturam in sensu et in conuersatione. Epythalamium eius in patria cantat panymphi. i. angeli et alij benedicētes. Sap. iij. De est que nesciuit thora i delictis: habuit fructū i respectioe aīar sanctarū. De istę epythalamio qd sibi decantat ipsa dicit. Amo xpm̄ in cuius thalamū introiit: cui mihi organa modularis vocibus cantant. Tercio ex parte sponsi ponitur preparatio diuini nuptialis cum dicitur. Venerunt nuptie agni. De hoc

三

2.

3.

4

五

3.

3

3.

Irish

Ertamen forte dedit illi
et vinceret. Sapientia. Inter ceteros
ros martyres beatus vincens cer
tamen forte sustinuit: quod cum fortiter superavit
vicit. Habuit autem duplex certamen. Unum cum
valerio episcopo. Aliud ipse solus sine episcopo. Ipse
autem duo in iusto certamine tria tela susti
nuerat. Inimicitia carceris. molestia famis. et
minas mortis. Quia datianus eis mortem
minatus est: nisi eis consentiret. Sed ista tria
vicerunt per tria arma que habuerunt. Nam
primum telum vicerunt per leticiam spirituale.
Unde dicitur de eis. Valerius episcopus et leuita
vincens in confessione fidei alacriter cucur
rerunt. Ex exemplo apostolorum de quibus di
citur Bernus. v. Ibant apostoli gaudentes et
secundum telum vicerunt per patientiam singulare
quod non murmurauerunt: sed patienter et fortiter
famis molestia tolerauerunt. Ecce. ii. In hu
vicerunt per apertam fidei confessionem. Unde
est vincens dicit Datiano de mandato
valerii. Mephandu apud christianam pruden
tiam esse cognosce diuinitatis cultu abne
gando blasphemiam. Ad romam. Et corde cre
ditur ad iustitiam: ore autem confessio fit ad salu
tem. Secundum certamen ipse solus habuit
quo certauit viuus et mortuus. Viuus autem
habuit triplex certamen. unum in eculo. aliud
in ignis incendio. tertium in carnis ergastulo.
In eculo fecit cum datianus in toto corpore
dissidi. distendit diuersas vulneribus crucias
ri. cruciatu ferreis pectinibus dilaniari. et
carnifices ad crudelitatem sciendum verberibus
fecit vigeri. Sed ista quattuor tela que
sustinuit vicit per quattuor arma que habuit.
Primum fuit voluntas patienti. Unde dicebat
hoc est quod semper optauit: et vobis obisus
concupiuit. ii. Eoz. xii. Libenter gloriabor in

infirmis tibus meis. Secundum erat constan-
tia sufferendi. unde ait. Videbis me dei
virtute plus posse dum torquetor: q̃ possis
ipse qui torques. Et deo illud qd̃ dixerat
Job negatū potest; ipsi cōuenire affirmat
Job. Job. vi. Nec fortitudo lapidis fortitudo
mea; neq̃ caro mea cinea est. Ipse est has
buit fortitudinem lapidis: q̃ rosmētis non
cauit et fortitudinē eris: q̃ dei laudes reso-
nauit. Tertiū erat magnanimitas cōtēnen-
di: q̃ tyrāni irā cōtēnēbat dicens. Eū mihi
irasci magis putas: modo melius incipis
misereri. Iudith. ix. Da mihi in alio cōstan-
tiā ut cōtēna illā. Quartū fuit desiderū
ampliora supplicia patiendi. unde dicebat
hoc solū valde metuo: q̃ te fingis mihi vel
le miseri. nolo ut aliquid minus de sup-
plicijs vto te victū in oibus faceris. Unde
dicit de eo Pudeūti. Ridebat hic miles
dei manus cruentas increpans q̃ fixa non
profundius intraret artus ungula. Job. vi.
Qui cepit me ipse cōterat: soluat manū suā
r succidat me. Scdm̃ certamē habuit in cra-
sticula incedio. vbi totū corpus vncinis fer-
reis aperitur. ab dētes lamine infīguntur. sa-
le ignis aspergitur. telo ad viscera et extra
saciuntur. Sed ista quattuor vicit per quat-
tuor arma que habuit. Primum erat oratio
deuota. unde dicitur. Sursum erectis lumi-
nibus dñm precabatur. Ecclē. xix. Aperiet
os suū in oratione. Scdm̃ fuit magna men-
tis cōstātia. unde dicit. Inter hec manet im-
mobilis ille dei seruus. Job. ii. Immo-
bilis in dei timore permansit: gratias agens
deo. Tertiū fuit charitas ignita. unde dicit
Amb. Torquetur vicētiū. rēditur. flagella-
tur. exaritur. Sed inuictus p̃ sancto noise ani-
mus nō excutit plus ardēs igne celi q̃ ferri
Ignis celi est ipsa charitas q̃ in corde vin-
cētū sic ardebat q̃ ignē exteriorē frigidum
faciebat. ps. In meditatione tua exardescit
ignis. scz charitatis diuine. Et locutus sum
in lingua mea. f. cōfessione fidei christiane.
Quartū fuit conscientia sincera: per quā in
oibus intēdebat placere deo nō mūdo. Un-
de dicit Amb. Plus vultit vincētū placere
deo q̃ foro: plus dilexit mori in dño q̃
vivere in mūdo. Ad ephe. vi. Non quasi ho-
minibus placentes: sed deo qui pbat corda
nostra. Tertiū certamen habuit in carceris
ergastulo. Nam tyrānus fecit ipm̃ in obscuro
carcere includi. Vestas ibi acutissimas
congeri. In ligno pedes affligi r sine omni

...

2

i

1

1

5

humano solatio relinquit. sed ista quattuor
xps in gloria commutavit: q. carcerem obscu-
ra luce ineffabili illustravit. floribus ames-
sissimis carcerem aspersit. pedes resoluit. so-
cietate angelicā destinavit. nec mirū. Ipse
nāq. habuit vitā lucidā: ideo non debuit in
obscuris sed in luce manere. n. lxxi. vi. Que
societas lucis ad tenebras. Habuit consien-
tiā floridā: ideo nō debuit fulciri asperitate
testar: sed suavitatis florū. Lxxi. n. Fulcite
me floribus etc. Habuit affectionē liberam
non cū terrenis ligatā: ideo nō debuit habe-
re pedes ligatos: sed solutos. Des em̄ aīe
fm̄ Augu. est affectus aīe. n. Reg. iij. Ma-
nus tue nō sunt ligatę pedes tui non sunt
cōpediti. i. cōpeditus aggrauati. Habuit vi-
tam angelicā: ideo debuit societate angelis
ea decorari. Danie. iij. Angelus dñi descen-
dit de celo cū anania et socris etc. Secūdo vin-
centius vicit mortuos. Voluit quidē Da-
rianus corpus eius a feris in terra deuorari.
Ab aībus in aere lacerari: a piscibus in
mari cōsumi. Sed angelus dñi corpus a fe-
ris custodiuit. Ero. iij. Ecce ego mitto an-
gelum meū qui custodiat te et precedat te in
via. Eorū aīes abegit. Unde poterat di-
cere insipienti Dariano Job. xij. Interroga
sumēra et docebūt te. Volatilia celī et indica-
būt tibi. Mare corpus eius ad litus remi-
sit. Sap. i. xij. Dediti in mari vitā et inter-
fluctus semitam fortissimam.

¶ Sermo lxx. Eodem die sermo. iij.

Vincenti dabo manna ab

conditū: et dabo illi calculū can-
didum. Apoca. ij. Nomē victorie
nulli melius cōuenit q. vinctio qui re et no-
mine victor fuit. In verbis premisissis duo
ponantur. Primo pugna cū victoria: cū dicitur.
Vincet. Secūdo terriburio cū eterna
gloria: q. scz subditur. Dabo māna abscon-
ditū etc. Circa primū notandū q. sicut dicit
Aug. in lib. de correctione et gratia. Sancti
martyres pugnat cōtra mūdānos timores:
innūdādos amores: et falsos errores. Cōtra
istas tres acies sanctus vincentius pugna-
uit et vicit. Primo em̄ vicit mūdānos timo-
res: oīa aduersa etiā supplicia cōtenuendo
Unde dicit. Videbis me dei virtute plus
posse dum torqueor q. possis ipse qui tor-
ques. Esch. iij. Ut adamāntē et silicē dedi-
faciem tuam. Jer. i. Ego quippe dedi te in
calumiam ferrā: et tu murū cūcum. Ex qui-

bus verbis patet q. cōstātia vincenti fuit
instar adamāntis. silicis. ferri. et ceteris. Adā-
mas autē sicut dicit glosa ibidē. Est in hōi-
rē: q. sicut auro ponatur: tamē inde nō ex-
tollitur. Siler autē est in cōculcationē: tū
nō frāgit. Ferrū autē oīa domat: et es repa-
cissimū resonat. Sic beatus vincentius fuit
adeo fortis q. nec dānari blāditijs velfu-
ribus potuit inclinari. nec tormentis et sup-
plicijs deici: sed potius eorū maliciā duris
laudē resonabat. Istā autē eius fortitudinē
tria ostēdebāt. f. cōstātia in aīo. vnde dicit.
Videbis me plus posse dū torqueor q. pos-
sis ipse qui torques. Fiducia in verbo. Aug.
Tāta in vinctio penarū asperitas senlebat
in mēbris: et tāta securitas in verbis resona-
bat: vt putarem aliu loqui et aliū torque-
ri: et vere sic erat. Caro em̄ patiebat et spūs
loquebat. Terrū fuit patietia in supplicijs
Idem. Habebat vinctiōis in sermone fidu-
ciā. in passione tolerantiā. nemo de suo cor-
de presumat: quia vt bona paudēter loquar
mur ab illo est nō nostra sapiētia: et vt mala
fortiter perferamus ab illo est nō nostra pa-
tietia. Secūdo innūdādos amores vicit cōp-
suū cū oībus vicijs mortificādo. ad Col. iij.
Mortificate mēbra vestra q. sunt super
terrā. Ro. xij. Curā carnis ne feceritis in-
desiderijs. Et bene dicit in desiderijs. Est
quedā cura carnis vitiosa. de qua dicit hie.
et quedā virtutiosa de qua ad Gal. v. Qui autē
sunt xpi carnem suā crucifixerūt cū vicijs et
cōcupiscētijs. Quedā indifferēs. de qua dicitur
Ephe. v. Memo carnē suā vñq. odio
habuit. Primū autē curā carnis scīs vincti-
us abhorruit. scdm̄ fortiter tenuit. detery-
tia pag. curauit. Tercio vicit falsos errores
oēs mūdī fallacias evitādo. Mūdus em̄
habet triplicē falsam sapientia. f. nocturnā.
fantasticā. ymbiatricā. Nocturnā habet illi-
qui ad instar noctue fugiūt lucē virtutis:
et diligūt tenebras viciorū. Job. iij. Qui male
agit odit lucē. Istā falsam sapiam vincti-
us vicit: q. vicia tenebrosa abhorruit et luce vi-
tutis se vestiuit. iuxta illud Ro. xij. Abijec-
tus ergo opēra tenebrarū et induamur ar-
ma lucis etc. Fantasticā sapientiam habent
illi qui tāta bona presentia diligūt: que nō
sunt bona essentialiter sed appareēt. Eccl.
xxiij. Sicut pruriētis cor tuū fantosia pas-
situr: nisi ab alio fūerit emissā vilitatio
Istā sapiētiā fantasticā vincti-
us vicit

quia licet esset archidiaconus in honore ma-
gno pstitutus: nō oīa presentia respuit et cō-
tempnit: bona celestia que sunt bona vera
citer percipuit. Ymbiatricā sapiam hñilli q.
instat equi ymbiatrici pericula falsa timent
vera tū non timent. Tribulationes enī pie-
sentis vite sunt quasi quedā ymbre et futura
rum penarū picturę. Brūs autē vinctius
istā sapiam ymbiatricā vicit. q. p̄sentes pe-
nas cōtempnit: et ideo furas euasit. vñ dice-
re poterat illud Sap. xv. Non em̄ in errore
inducit nos hominū male artis excogitatio
nec ymbra picturę labor sine fructu. Secūdo
ponit et terriburio cum glia eterna: cum
dicit. Dabo tibi māna absconditū et calculū
candidū. Per māna intelligit beatitudinē aīe. p.
calculū glorificatiōis corpis. Beatitudo autē
aīe p̄sistit in dei cognitione et delectatiōe co-
gniti et dilecti p̄petua retēde. significat au-
tem beatitudo aīe p māna rōne saporis imuta-
tionis notis. Nā in sapore intelligit dei co-
gnitiō. sicut dicit Ero. xvi. Sapor manne erat
q. simile cū melle. similia de terra orit: mel
celesti rore generat. Et ideo p̄simile xpi hu-
manitas: per mel eius diuinitas intelligit.
Perfecta autē cognitio p̄sistit in visione hñā-
nitatis et cōceptatiōe diuinitatis. Job. xviij.
Dei est vita eterna vt cognoscāte solū verū
dēi etc. Perfecta autē dilectio intelligit p mā-
na rōne immutatiōis. imutabar em̄ palatū
et oēm saporem. vt habetur Sap. xviij. Beati
enī ad quodcūq. se diuertunt: ibi dulce
dinem inueniunt. nam conuertendo se ad de-
um delicias infinitas hauriūt. Conuertens
se ad angelos vel sanctos siue celū nouū
et terrarū nouā: ibi sanitatem inueniūt. Sicut
em̄ apīs ex quolibet flore rorem fugit. vnde
mel cōponit. Sic beati ex qualibet re mātē
riā sue dilectionis inueniūt vñ dulcedines
assumūt. Eterna autē possessio cogniti et dile-
cti intelligit p māna rōne uolū. Dr̄ ei a mā-
na qd sonat qd est hoc. Et est hñā amiratio
nis sue peratulatōis. Bti em̄ amirabūt de-
tanta dei liberalitate: et peratulabunt de pa-
terna sua eternitate. Esa. lx. Tūc videbis et
afflues et mirabitur cor tuum et dilatabit etc.
per calculū autē significat glorificatiō cor-
poris. Calculus nāq. qui fm̄ aliā translati
onem dicitur margarita siue carbiculus est
paruus in quo notatur subtilitas. Est rotū-
dus in quo notatur agilitas. Est lucidus in
quo notatur claritas. Et est solidus in quo
notatur eternitas. De his quattuor doribz

corporis dicit. Sap. iij. Fulgebunt: ecce clari-
tas. Iusti: ecce immortalitas: q. sicut dicitur
Sap. i. Iusticia perpetua est et immortalis.
Tanq. scintille: ecce subtilitas. In arundia-
neto discurrunt: ecce agilitas.

¶ Sermo lxxi. De eodē sermo. iij.

Idi et ecce equus albus

et qui sedebat super eum habebat
arcū et data est ei corona: et eruit

vincens vt vinceret. Apoca. vi. Beatus vin-
centius dicit equus dei inq̄m nomen dei h̄
dicando portauit. Et dicit miles dei inq̄m
tum de hostibus triumphauit. In verbis au-
tē premisissis primo describit iste equus dei.
¶ Secundo iste miles dei. Equus autē de-
scribit a duobus. ¶ Primo a fortitudine in-
scribit a vocat equus. Job. xxxij. Nunq. p̄bes
eo q. vocat equus. Job. xxxij. Nunq. p̄bes
bis equo fortitudinem. supple non nisi ego.
¶ Secūdo a pulchritudine: cum dicit. Albus
Fortitudo autē istius equi apparet: q. porta-
uit magnā pōdera: magna supplicia: magna
quidem numerositate: acerbitate et diuturni-
tate. Fuerunt namq. eius supplicia multa: et
pōderosa ac numerosa. Sicut patet in legen-
da: vt possit dicere cum propheta. Omnes
fluctus tuos induxisti super me. Idem. Su-
per dolore vulnerū meorū addiderunt. Job.
xvi. Concidit me vulnere sup̄vulnus. Fui
etiā in magna acerbitate. Unde poterat
dicere. ij. Adacha. vi. Dñe qui habes san-
ctā scientiam tu manifeste scis: q. duos in
corpore sustineo dolores non tantū duos:
sed durissimos et durissimos. Duros: q. in tra-
ticula assabat. Duriores: q. tela ad viscera
iacebantur. Durissimos: quia ossa frange-
bantur. Fuerunt etiam magna in magna
diuturnitate: q. non fuit decapitatus nec fu-
bito mortuus: s. nouis supplicijs reseruat.
ps. Dolor meus reseruatus est etc. Et Je-
re. xv. Quare factus est dolor meus perpe-
tuus: id est diuturnus et longus. responder
dñs. Si separaueris p̄ciosus a vili quasi os
meū eris. ac si dicat. Ideo ista pateris vt ani-
ma tua p̄ciosa a vili corpore separaretur: et
mibi familiaritate iungatur. Quia igitur
sic fuit fortis ad portandum supplicia. tam
multa: tam acerbā: tam diuturna. Ideo et
damat prudētius. Miles inuictissimus for-
tissimorum fortior. Jaz te fenu et aspera tor-
menta tremunt victorem. ¶ Secundo descri-
bitur iste equus a pulchritudine: cum dicit
albus: ostendit q. fuit a pulchro speciali

下

३

Sermo. lxxij. De eodem sermo. iij.

f

三

1 ccū

4

1

Sermo. lxxij. De conuersione sancti pauli apostoli. Sermo primus.

uata est super me manus tua. Conuersus sum in eruna meum dum configitur spina. ps. Possunt hec verba beati pauli reuerentis deo de sua conversione et conversionis modo. Ubi duo ponitur. Primum est sua gloriosa conversio: cum scilicet dicitur. Conuersus sum in eruna mea. Secundum est conversionis modus: cum dicitur. Quando die ac nocte grauata est super me manus tua dum configitur spina. Circa primum notandum quod ante conversionem tripliciter patiebatur erunam. Una est quod synagoga nimis seclabatur. Gal. i. Abundantius emulorum existens paternam meam traditionem. Secunda est quod ecclesia Christi nimis impugnabatur. Ibidem. Supra modum persequeretur ecclesia dei: et expugnabat illam. Tertia est quod nomen Christi nimis odiebatur. Actuum. ix. Nunc hic est qui expugnabat eos qui inuocabant nomen istud. De his tribus dicitur primo Thimo. i. Qui prius fui blasphemus: quod scilicet nomen Christi blasphemabam. Et persecutor: quod ecclesia Christi persequerebatur. Et contumeliosus: quod in contumeliam nominis Christi synagogam nimis seclabam. Sed ab ista triplici eruna conuersus est: uidelicet in synagoga euacuatore. in ecclesia fundatore. et in ipsius nominis Christi portitorem. De his tribus dicitur Actuum. ix. Has electionis mihi est ista: ut portet nomen meum. Ecce quod fuit nomen Christi portitor coram regibus et gentibus ipso ad fidem Christi conuerteredo. ecce quod fuit ecclesie Christi fundator: et filius ipso scilicet confundendo et confundendo. ecce quod fuit synagoga euacuator. Secunda ponitur modus sue conversionis: qui quis

三

*Similitudo diuinitatis. ecce q̄ habuit effe-
 ctum diuinitatis. Secūdo q̄ eius cōuersio
 fuit per virtutē potentē: cū dicit. Qm̄ gr̄as
 uasta est super me manus tua. X̄pus habet
 manū in qua sunt quinq̄s digitī. Primus est
 pollex. i. eius potētia per quā oib̄s domi-
 natur: et oīa domat. Sēd̄s est index. i. eius
 sapientia per quā oīa indicat et manifestat.
 Tertius est medius. i. charitas infinita per
 quā nos tanq̄ mediator patri reconciliat.
 Quartus est medicus. i. eius misericordia
 per quā nostras infirmitates medetur et cu-
 rat. Quintus est paruius. i. humilitas sum-
 ma: per cuius creplū ad humilitatē nos re-
 uocat. Istā manū cū his quinque digitis sue
 per paulū aggrauauit. i. fortificauit. primū
 scz digitū potētie ipsū ad terrā p̄cedēdo.
 ps. Humilitasti sicut vulneratum superbum
 Digitū sapientie oīa sibi myſteria reuelādo
 Ephe. iii. Scdm̄ reuelationē notum mihi
 facit eū sacramētū. Digitū charitatis infi-
 nite se patri reconciliādo. i. Thimo. i. Ad se
 recordiā cōsuetus sum. Digitū misericordi-
 e eius culpā mēdēdo. i. Thimo. i. X̄ps ier-
 ſus venit in hūc mūdū p̄cōdies saluos face-
 re: quoz primus ego sum. Digitū humilita-
 tis per suū exemplum ad humilitatē reducē-
 do. unde ait. i. Cor. xv. Ego sum minimus
 apostolorū qui non sum dignus vocari apo-
 stolus. Tertio sp̄m̄ cōuertit per vocē obur-
 gantē: cū dicit. Dm̄ cōfitear sp̄ina. illa. s. sp̄i-
 na de qua dicit. Durū est tibi contra stimū
 illū calcitrare. Inſcriptū autē x̄ps cordi suo qua-
 si duplicē sp̄inā. Prima fuit verbū oburgā-
 tionis: cū dicit. Saule saule quid me perſe-
 queris. Eritia fecit in eo vulnus doloris.
 Roma. ix. Tristitia est mihi magna et conti-
 nuus dolor cordi meo. tē. Sēda fuit verbū
 imp̄operationis cum dicit. Ego sum iesus
 quem tu perſequeris. quasi dicat. Ego sum
 ille qui te saluaui. qui p̄ te mortē sustinui
 et talia mihi repēdis. Et ista fecit in eo vul-
 nus pudoris. adeo q̄ se indignū apostolarū
 iudicabit. i. Cor. xv. Non sum dignus voca-
 ri apostolus. Tertia fuit verbū cōquestio-
 nis quando similiter dicit. Ego sum iesus
 nazareus. quasi dicat. Sufficere tibi debe-
 ret q̄ iudei me crucifixerunt et penis meis
 saturati fuerunt. Et ista facit in eo vulnus
 amoris compassionis: adeo q̄ amor et com-
 passio christi crucifigēti cordi suo fuit affira-
 re dicit Gal. ii. Christo confusus sum cruci-
 fatus. Quarta fuit verbū cōiunctionis: cū dicit.*

Durū est tibi contra stimulum calestrare. et
ista fecit in eo vulnus timoris: vnde dicitur
Tremēs ac stupens dixit tū. Ez. vii. 9. So
ris pugne: intus timores.
¶ Sermo. lxxiii. De eodem sermo. ii.

Es admirable opus et

Als admirabile opus et
cellis. Eccles. iij. Istud est illud vas
 de quo dicit Act. ix. Vas electiois
 mihi est iste. Et non est vas commune: sed
 admirabile. Et non est opus mortalium viri:
 sed opus excelis. Fuit autem istud vas admi-
 rabile: r opus excelis ppter suas mirabiles
 conditiones quas habuit. ¶ Primo fuit mi-
 rabiliter cōfictus: quod patet: quia de limo
 humilitatis pfunde et aqua compunctionis
 lachrymose fuit confictus: q̄tum ad primum
 dicitur. ij. Cor. iij. habemus thesaurū istū
 in vasis fictilibus. q̄tum ad secundus dicit
 Elyso. Paulus consolationem recipiebat
 in lachrymis. in rota timoris et amoris fuit
 constructus. Nam cū dixit ei iesus. Ego sum
 iesus nazareus: id est saluator tuus. et hoc
 enim concepit magnum amorem cum dixit
 Quem tu persequeris. Et hoc concepit ma-
 gnum timorem. Veloci motu fuit agitatus
 quando subito ipsum ius illustravit et in ter-
 ram cecidit. Esai. xxxv. Ponam circulum
 in naribus tuis: et frenum in labiis tuis: et
 reducam te in via per quam venisti. Fuit a
 superfluitatibus refectus: quia omnes ter-
 renitate christus ab eo amovit. quod nota-
 tur per hoc qd de terra surrexit: et squame ab
 oculis eius ceciderunt. ¶ Secundo istud vas
 fuit mirabiliter pictum: scilicet colore albo
 virginalis mundicie: unde loquens de virgi-
 nibus dicit. i. Corinth. vñ. Volo omnes ho-
 mines esse sicut meipm. Elyso. Joseph
 pudicie virtute decoratus est. Et ego ve-
 reor ne ridiculum sit hinc inde: paulum lau-
 dare: quia omnia que videbantur clara atq̄
 decora cernebat: quemadmodum nos faul-
 lam cinerēq̄ despiciunt. ¶ Colore nigro bu-
 militatis profunde. i. Corinth. xv. Ego sum
 minimus apostolorum et cetera. Colore rus-
 beo charitatis intense. Roma. v. Charitas
 dei diffusa est in cordibus nostris. Colore
 hyacinthino contemplationis superne. Phi-
 lipen. iij. Mostra cōuersario in celis est. Co-
 lore viridi cōuersionis grate. i. corinth.
 ij. In gratia dei cōuersati sumus. ¶ Tertio
 istud vas est mirabiliter excoctum: scilicet
 igne amoris. ij. Corinthiorum. v. Charitas

dei regnet nos. Chrys. Paulus sine charitate xpi nec principatum facius cupiebat esse. Ab hac enim charitate descendere hoc sibi erat tormentum gehenna supplicia infinita: sicut pferri charitate: hoc erat illi vita: hoc illi regnum: hoc illi videbat bona innumera. Hinc passionis et tribulationis. ij. Cor. iij. In omnibus tribulationes patimur: sed non angustiamur. igne copassionis. ij. Cor. xi. Quis infirmat et ego non infirmor. Chrys. Paulus tam affectuose mala propria quam ipse flebat mala aliena. igne doloris. Roma. ix. Tristitia est mihi magna et continuus dolor cordi meo. Quarto istud vas fuit mirabiliter purificatus et lorum. f. lortione baptismi. unde dicit. Surgens baptizaret. Lortione spiritus sancti. de qua dicit. Act. i. Vos autem baptizabimini spiritu sancto. Sicut autem in apostolos descendit spiritus sanctus in specie ignis: sic et in ipsum in specie lucis. Lortione lachrymose copunctionis. Chrys. Luges lachrymarum fontes non diebus solum sed etiam noctibus effundebat. Lortione sanguinis: quia in suo sanguine baptizatus fuit. Apoc. vii. Lauerunt stolas suas et lortione lactis: quia cum sanguine lac effudit. Et hoc in testimonium sue puritatis. Lant. v. Oculi eius sicut colubae super riuos aquarum quae lacte sunt lotae. Quito istud vas fuit mirabiliter impletum. f. spiritu sapientie et intellectus: quia diuina mysteria et profunda intellexit et sapienter edocuit. Spiritus consilij et fortitudinis: quia prudens consiliarius in aduersis fuit: et fortis iter aduersa iterit. Spiritus scientie et pietatis: quia et aliorum miseras sciuit et eis pie subuenit. Spiritus timoris domini: quia ipsum filium timore spiritus timuit. Secundo istud vas fuit mirabiliter effusum. Effudit enim se verbis. ij. Cor. vi. Os nostrum psalmodia vos o corinthij scripto. Phil. ij. Eadem vobis scribere mihi quidem non pigru vobis autem necessaria. Exemplo. ij. cor. vii. Capite nos sicut in exemplum neminem enim lesimus etc. Alar tyrio. Phil. ij. Sed et si emulor super sacrificium et obsequium fidei vestre: gaudeo et congratulor omnibus vobis.

I Sermo. lxxv. De eodem die sermo. iij.

Spectaculum facti sumus

1 mundo angelis et hominibus. i. cor. iij. Hodie deus spectaculum nobis dedit quando beatus paulus conuertit. Qui quidem est spectaculum mundo. i. mundanis et peccatoribus: et angelis tam bonis quam

lis hominibus: sicut iustus et rectus vtriusque. Et est spectaculum peccatoribus ad penitendum. Angelis bonis ad admirandum. Angelis malis ad inuidendum. bonis et iustis ad imitandum. Peccatores autem in eo speculati perit tria. Primo dolor et contritio amarum. Tanti enim doluit quod tribus diebus comederet et cecidit: quod in continuo dolore fuit: et in fletu quod dolore suum semper continuauit. Ro. xij. Tristitia fuit lachrymas compunctionis et hoc in tria duo sue conuersionis. lachrymas deuotionis ratione que de celo est superinducta cupientes lachrymas compunctionis sue copassionis. ij. Cor. ij. Ma et multa tribulatione et angustia cordis scripsi vobis per multas lachrymas. Secundo speculati perit confessione puram. Dicit autem Prover. xviij. Iustus in principio accusator est sui. Si in principio multo magis in medio et in fine. Petrus enim habet principium. f. mala cogitatione. medium. f. confesum. et finem. f. opus. De his tribus apostolus se accusat. f. de principio peccati. i. de malis cogitationibus ipas expellendo. ij. Cor. xij. Abdicamus occulta dedecoris. i. occultas et turpes cogitationes cordis. De medio peccati. i. de ipso peccati consensu ipsum recognoscendo. Actum. xxi. Cum funderet sanguis Stephanum testis tui ego astabam et consentiebam. De fine peccati. i. de ipso ope ipsum humiliter confitendo. i. Thim. i. Qui prius fui blasphemus persecutor et contumeliosus etc. Tercio speculati perit in ipso satisfactione condignam. Ipse quidem christum offenderat corde: ore et opere. Actum. ix. Saulus adhuc spirans. quo ad primum. minas. quo ad secundum. et cedis. quo ad tertium. Ideo satisfecit corde diligendo ipsum plus quam se. Actum. xxi. Ego enim non solum alligari sed etiam mori paratus sum propter nomen domini iesu christi. Plus quam nos. Gal. i. Continuo non acquiescenti carni et sanguini. Plus quam sua. Phil. ij. Que mihi fuerunt lucra. hec arbitratum sum propter christum detrimere. Satisfecit ore ipsum fideliter predicando. Actum. ix. Vlas electionis mihi est iste vir postea nomen meum coram regibus et filiis israel. Nam gentes. i. populos gentiles redarguebat et conuertebat per sapientiam. reges ac tyrannos per miraculorum euidenciam. filios israel per diuinam scripturam. Satisfecit opere: quia predicabat et laborabat. i. Thessalo. ij. Nocte et die operantes manibus etc. id est

manualliter: ne aliquem vnum gravaremus. vnde dicit haymo. quia primo gallos catu vltis ad quira hora laborabat. Deinde predicatio in vacabat ita quod plerumque vltis ad noctem sermone perabebat. Somno et orationibus: et comestione residuum ipis satis necessarium erat. Secundo factus est ipse spectaculum bonis angelis ad mirandum. In angelis est tria considerant. f. velor obediencia: vt dicit. ps. Ad iustitiam eius quod facitis voluntate eius charitas igitur. ps. Qui facis angelos tuos spiritus etc. Custodia sollicita. ps. Angelis suis mandauit de re: vt custodiatur te in omnibus viis tuis etc. Admirant igitur in paulo angeli velocem obediencia quaz habuit in conuersionis sue pmoctio quod dixit. Dne quid vis me facere. Quam habuit in medio quod spiritus sanctus dixit. Segregate mihi Saul et barnabam: quod primo apostolis obediuit: vt habet Act. xij. Quaz habuit in ultimo: quod iacobus episcopus precipiente in templo se purificaret continuo obediuit: cum tunc periculum sibi immineret cognosceret. Quam habuit in tota vita sua: quod totum mundum predicando circumiuit. Chrys. Paulus tamquam per natus totum docendo quod lauit orbem. Secundo admirant in ipso charitate ignitam fuit quod totum in igne charitatis conuersus fuerat. Chrys. Ut enim ferrum missum in igne totus ignis efficit: sic paulus charitate succensus totus efficitur charitas. Siue igitur ignem charitatis nihil in eo extinguere poterat. Roma. vii. Certus sum enim quod nec mors nec vita etc. Siue quia alios vehementius inflammabat. Chrys. Paulus velut ignis totum percurtebat orbem et percurrendo purgauit. Siue quod viaticum et turebar. Super hoc Chrys. Sicut in stipulas aut in fenem ignis est missus: sic oim demonum opa paulus consumpsit. Tercio admirant in ipso tam sollicitam custodiam. Quidam enim angeli custodientes mundum inuenerunt: sicut dominationes. Quidam puincias: vt principatus. Quidam loca principalia: vt archangeli. Et quidam singulares personas vt angeli. Paulus autem curam habuit de mundo vniuerso. Chrys. Nullus angelus ita populum creditum gubernauit: vt paulus vniuersum orbem. Eura habuit de puincijs. Idem. Tanta ipse paulus virtute pergressus est vt vix triginta annorum spacio Romanos et Persas et Parthos et Adesos et Indos et Sathas et Parthos sub iugo mitteret veritatis. Eura habuit de speculibys locis ad que epistolas destinauit. Si

cut de roma corinthos galathias et huiusmodi. Eura habuit de singularibus personis sicut de timotheo: rito: et philemone. Tercio fuit spectaculum malis angelis ad inuidendum: in quibus est triplex vicium. f. superbia: inuidia et fraudulentia. Contra superbiam igitur spectatur in eo humilitas. Tanta enim fuit in eo humilitas quod se reputabat minorem omni apostolo. i. Cor. xv. Ego enim sum minimus apostolorum. Reputabat se maiorem peccatore aliquo. i. Timoth. i. Christus iesus venit in hunc mundum peccatores saluos facere: quos primus ego sum. Reputabat enim se nihil a seipso habere. ij. Cor. ij. Non quod sufficiens sumus aliquid cogitare a nobis quasi ex nobis. Secundo contra inuidiam spectatur in eo fraterna charitas que tanta in eo fuit quod oes homines saluari cupiebat. Chrys. Quasi mundum vniuersum ipse genuisset sic omnes in regnum dei festinabat adducere qui pro salute aliorum mori desiderabat. ij. Cor. xij. Ego enim libentissime impendar: et superimpendar vt a iacobis vestris: qui per eterna pena aliorum vitanda ipse a gloria ercludi affectabar. Roma. ix. Optaba ego ipse anathema esse a christo pro fratribus meis. Chrys. Nam non saluati illos multo acerbius erit mabat quod semetipsum perire. Tercio contra fraudulentiam spectatur in eo veritas quaz immittere satagebat per sinceritatis doctrinam. i. Timoth. ii. Doctor gentium in fide et veritate. per exemplum vite. ij. Cor. vii. Capite nos neminem lesimus: neminem circumuenimus etc. Per assiduitate orationis deuote. Col. i. Molestamus pro vobis orantes etc. Quarto factus est bonis et iustis spectaculum ad imitandum. In quo quidem tria spectari possunt. Primo ad contemplationem celestium. Phil. ij. Nostra conuersatio in celis est. Conuersatio autem dicit totam vitam hominis. Quidam enim sunt in celo tamen ore: vt predicatorum verbo. Quidam tamen exteriori opere: vt hypocrite et vni gloriosi seu vanorum gloriosi. Quidam vero tamen corde: sicut pigri et desidioli qui tantum bona proposita que habent opere non implent. Paulus autem non erat in celo: tamen ore: quia habuit sincerissima verba. ij. Cor. ij. Et sinceritas te sicut ex deo: coram deo in christo loquimur: et opere: quia habuit sollicita opera. ij. Thessal. ij. In labore et fatigatione nocte et die laborantes. Et corde: quia habuit sancta desideria. Phil. i. Cupio dissolui et esse cum christo. Secundo in eo spectare possunt abum

bono
spatium

quantiam bonorum operum. i. Cor. xv. Abundantius omnibus laborant. vere abundantius: quia plus omnibus pagauit. Rom. xv. Ab hierusalem usque ad illicum per circuitus repleui euangelium. Vere abundantius: quia plures omnibus ad fidem conuertit. Innumerabilem populum gentilius. Gal. ii. Qui operatus est petro in apostolata circumcissiois: operatus est mihi inter gentes. Vere abundantius: quia plus omnibus laborant. manibus. Chry. Nec unum quidem diem in ocio quiete passus est trahere. Vere abundantius: quia plura passus est. i. Cor. xi. Ter cesus sum et. Chry. Vis enim innumeris tibi ostendit mores. Tot vitiis quot enim dies vitit. Vere abundantius: quia plures epistolas scripsit. G Tertio spectare potuit in eo firmam tolerantiam aduersorum. Nam sicut dicit Chrysostomus. Ipse fuit saro durior: ferro firmior: adamantius fortior: auro incorruptibilior. Fuit quidem saro durior: quia nulli aduersari cedebat. Gal. ii. Quibus nec ad horam cessimus subiectioni. Fuit ferro firmior: quia nulla tribulatio ipsum commouebat: sed tamquam in rursus percussioibus firmabatur. i. Cor. xi. Eius enim infirmior: tunc potens sum. Fuit adamantius fortior: quia nulla aduersitas ipsum frangebatur. i. Cor. xii. Placebo mihi in infirmis: quia nullo igne perfectionis per impatientiam crepabat. Ecclesi. ii. Igne probatur aurum et argentum.

Sermo lxxvi. De conuersione sancti pauli sermo quartus.

Aulus adhuc spirans minarum et cedis in discipulos dñi.

Act. ix. Quiauis i beato paulo abundauerit delictis persecutionis. In ipso tamen abundauit postea gratia miraculose conuersionis et denote predicationis. In ipso namque ante conuersionem abundauit triplex viciū. scilicet. magna seueritas: cum dicitur: spirans minas et cedis in discipulos dñi. ac magna supbia: cum dicitur: Acedit ad principes sacerdotum. Et. Monvocat: sed sponte celo concitare eum: et magna ignorantia: cum dicitur: ut si quos inueniret et. filios enim qui erant in via credebatur esse extraneam: sed conuersus a seueritate in fraternam charitatem: a superbia in profundam humilitatem: ab arrogantia in sapientie claritatem. Primum autem seueritas in quatuor erat: scilicet in corde per odium: unde dicitur: spirans. In ore per asperitatem: unde sequitur minarum. In personis per per-

narum irrogationem: unde dicitur et cedis: et in rebus per expoliationem. unde premittitur. Act. vii. Saulus autem deuastabat ecclesiam et. Sed qui christianos sic fuerat persecutus: dupluciter postmodum eos est quadrupliciter consolatus. Dedit enim cor suum ad patientiam. i. Cor. xii. Quis infirmus et ego non infirmus mor et. Chrysostomus. Nullus tanto affectu mala propria quam paulus desolebat aliena. Dedit os suum ad predicandum. i. Cor. vi. Et nostrum pro ad vos o corinthii. Ephe. vi. Quia nunc pro me des mihi sermo in apertione oris mei. Dedit etiam cor suum ad moriendum. i. Thessal. ii. Volebamus tradere vobis non solum euangelium dei: sed etiam animas nostras. Chrysostomus. Ad eam autem cruciatum: et mille supplicia quasi ludum putabat esse puerorum: dedit res suas ad subministrandum. Act. ix. Ad ea que mihi opus erant: et his que mecum sunt ministrantibus iste manus. Secundo conuersus est a superbia in profundam humilitatem. Habet enim humilem denominationem: conuersionem scilicet: et vitam. Denotationem quidem humilem habuit: quia vocat se paruulum qui prius vocabatur saulus: a saule superbo. postea vocauit se paulum: vocat se seruum: unde Rom. i. Paulus seruus iesu christi vocat se seruum. Unde ad Roma. i. Paulus seruus iesu christi. vocat se seruorum seruus. i. Cor. ix. Cum liber essem ex omnibus omnium me seruus et. vocat se apostolorum ministrum. i. Cor. xv. Ego sum minimus apostolorum et. Vocat se abortiuum. i. Cor. xii. r. v. Mouissime tamquam abortiuum visus est mihi. Secundo habuit humilem conuersionem: ne. i. Cor. x. Sine offensione estote iudeis et gentibus: ecclesie dei: sicut et ego omnibus per omnia placeo. Seruauit enim illud. Ecclesi. xxi. Rectorem te posuerunt non extolli esto in illis sicut vnus ex illis. Prelatum autem aliquando debet esse maior subditis: scilicet in correctionis auctoritate. Aliquando enim debet esse minor. scilicet in cordis humilitate. aliquando equalis: scilicet in amabili conuersatione et societate. Ista regula seruauit apostolus. i. Thessal. ii. Facti sumus paruuli in medio vestrum. Ecce quanta humilitas: tamquam si nutrit foueat filios suos. Ecce quanta auctoritas. Quoniam charissimi facit estis nobis. Ecce ista amicitia. Tertio habuit humilem scientiam. Primo enim habuit scientiam superbi. Gal. i. Profectus in iudicio super multos coetaneos meos abundanter emulatores extitit et. Causa autem erat de-

recte: charitatis. i. Cor. vii. Scia inflat charitas edificat. postmodum autem habuit humilem scientiam. i. Cor. ii. Non iudicauit me aliquid scire inter vos: nisi christum iesum et hunc crucifixum. Quarto habuit humilem vitam: quia non reputabat se perfectum. Phil. iii. Non quia iam acceperim aut perfectus sum et. Non audebat se reputare iustum. i. Cor. ii. Nihil mihi conscius sum: sed in hoc iustificatus sum. Reputauit se oim scitorum numerum. Ephe. iii. Adhuc oim scitorum nimio data est gratia hec. Reputabat se peccatorem maritum. i. Thim. i. Christus iesus venit in hunc mundum peccatores saluos facere: quorum primus ego sum. Tertio conuersus est ab ignorantia in sapientie claritatem. Habet enim triplicem sapientiam: scilicet moysaica. euangelica et supintellectualis siue diuina. Prima didicit in scholis iudeorum. Act. xxi. Ego sum vir iudeus secus pedes gamalielis eruditus iuxta ritum patrum legis. scilicet didicit in scholis apostolorum: in quibus magister habuit solum christum. Gal. i. Mortum vobis facio euangelium quod euangelizatus est a me: quia non est secundum hominem. neque enim ab homine accepi illud: neque didici. sed per reuelationem iesu christi. Tertia didicit in scholis angelorum. i. Cor. xii. Scio hominem in christo ante annos. xiiii. siue in corpore siue extra corpus: nescio deus scilicet: rapto huiusmodi usque ad tertium celum et. Ecce gradatim ad summam sapientie deuenit apostolus: quia de magnis scholis iudeorum transiit ad scholas maiorum apostolorum. Et de maioribus scholis apostolorum translatus est ad maximas scholas angelorum. Et quia in his tribus scholis sic sapientiam ediderat. ideo pueniens predicator erat: tamquam dyonisiu predicator sapienter. dulcis et inuestigabiliter. Unde dicit in epistola de morte pauli. Abyssum sapientie fistulas altissimo nam predicatorum veritatis inuestigabilem Paulum dico nobilissimum apostolum.

Sermo lxxvii. De eodem sermo quintus.

Abito circumfultit eum

lur de celo et. Ante conuersionem erat paulus valde infirmus. sed hodie fuit miserabiliter curatus. Circa istam curationem tria videre debemus: scilicet curationis finem. modum. curationis effectum: et curationis signum. Primum curationis effectus est per adfectionem quod scilicet ignis de celo descendit et ipsum circumfultit. et ignis omnem rubiginem peccati in eo consumpsit. Hec. xii. De omni ignis consumens est puerb.

xv. Ausert rubiginem de argento et egrediet vas purissimum. Secundo per emplastrum appositionem ne si quoddam emplastrum erat mortificationum cum dicitur. Sanle saule quid me persequeris. Tercio cum dicitur. Ego sum iesus nazarenus. i. saluator tuus. Quarto per infusionem olei: quod ad dulcorationem dicitur. Infundes oleum: quod ad dulcorationem dicitur. Durus est tibi contra incisionem: cum dicitur. Durus est tibi contra stimulum calcitrare. Ille enim stimulus cor suum incidit et omnem saniem peccati eduxit. Ite. breo. iiii. Viuis est sermo dei et efficitur. et per narrabilior omni gladio accipitur. Quarto per minutionem. Tunc enim habuit spiritalem minutionem: quia amor terrenum a se abiecit. quod notat cum dicitur. Surrexit de terra. id est de terrena affectione. Heb. xii. Deponeres omne pondus: et circumstas nos per te. Quinto per obscuraciones. Solent enim infirmi et mari meculos debiles habentes loca obscura quare. Sic et ipse paulus in tribus diebus fuit exterius excecatus: sed interius illustratus. i. cor. iiii. De quod dicit de tenebris lucem spiritalem descendere illi in cordibus nostris. Aug. Eo tpe quo paulus non videbat cetera. ministerio informabatur credentium: quia qui credit in christum intueri debet cetera. nec nata reputare creatura vilescat ut creator dulcescat. Sexto per diete obseruationem. Erat enim ipse paulus tribus diebus non videns: et non manducauit neque bibit. i. Cor. ix. Castigo corpus meum et. Septimo per amare medicine summptionem. De qua dicit dominus. Ego enim ostendam illi quia oportet illum pati pro nomine meo. sed quis ista potio fuit amarum sensualitati: erat tamen dulcis rationi. i. Cor. xii. Libenter gloriabor in infirmitatibus meis et. Octauo per deuotam orationem. Unde dicit dominus Ananie. Ecce enim orat. Iaco. vi. Oratio fidei saluabit in firmum. Nono per diuinam incarnationem cum dicitur. Imponas illi manus. Confessores enim dei sunt dei incarnatores qui de corde serpentem erpellunt: sed de multis dicitur. sicut apud furdet obturantis aures suas. Decimo per balnei administrationem cum dicitur. Surgens baptizatus est. Tale enim balneum omne lauat peccatum. Sed dicitur. Eccl. xii. Qui baptizatur a me: tuus et iterum tangit mortuum. quid prodest lautio eius. Undecimo per pudorem. Sudores ante sunt eius la chryme quas ipse in triduo effudit. Criso. Paulus conuersionem

Bibl

I Sermo. lxxviii. De purificatione be
ate marie virginis. sermo primus.

ricordia tua in medio templi tu-
p.3. Olim sancti patres erant in co-
na expectantia. Esa. xxviii. Expectare et
a. Moderni sunt in deuora susceperunt
i. Suscepit israel puer suum. Bria
in secura possessione. Mat. xxv. Veni
benedicti patris mei possidere parati po-
regnum. Ecclesia igit deo gratias agens no-
r. Expectam deus miam tuam quia hoc
antiquoz. Non etiam dicit. Possidem
m miam tuam: q. in hoc est beatoruz. fed
i. Suscepit deus miam. q. hoc e. mo-
uozum: et potest verbum pospositu intel-
de quadrupli templo: sc. materialis
li spuali et rationali. Ad templu quidem
erile beata maria hodie venit et filium
r. et presentauit. Cum tamen non tene-
r. Nec sctum ad litterale legis iussione
sctum ad spirituale rationes. Nec q
ad mysticam significationem. Tres eni
batur esse cause quare puer. xl. die in te
presentabatur. Una erat litteralis: quia
reperat. Leuitici. xij. Et mulier que
pro semine masculino peperisset ipsum
e in templo presentaret. Ista autem cau-
sistum non tangebatur: quia non erat con-
us et humano semine fed mystico spiri-
t. G Secunda causa erat spiritualis. quia
hoc dabatur intelligi q. deus in templu
spirituale id est in animam per gratia
talem ingrediretur quando decalogus
fide quatuor euangelioz ab homine
ruatur. Ista secunda ratio christum su-
er non tangebatur quia plenitudinē gra-
m ab instanti sue conceptionis recepe-
Tertia causa erat quedam ratio mysti-
per hoc dabat intelligi q. sicut puer
i. ingrediebatur templum materiale scilicet
a pueri. xl. die a conceptione vsq. septis
diebatur templum suum corporale.
Ista ratio similiter in christo locum no

Ierxij

habuit: qz corpus eius p. xl. dies formatum non fuit: sed instanti fuit: r corpus formatum r aia infusa: r diuinitas anime: r carni vnta: unde Greg. in moral. Angelo nunciante: r sps scs adueniente: mor in vtero verbum mor intra vteru xpi r caro. Quauis igit nō tenet: voluit tñ xps se subicere legi p humilitate q tñ erat supra legē p auctoritate. In veteri enī testamēto erat qdā in lege q ipas legē seruabant ex amore. Quidam sub lege qui ipam legem seruabant ex timore. Quis dā contra legem qui neutro modo eam seruabant. Supra legem autes nullus erat nisi xps q legē dederat: r tñ voluit eē in lege seruando ipam p spōtancā voluntatē r sub lege subicēdo se sibi p humilitatē: r nō contra legē sed p legē implendo ipam p enagēlica veritate: q tñ erat supra legem p diuinā potestatem. ¶ Secōdo pōt intelligi de rēpo virginali de quo tria videnda sunt. ¶ Prio quare virgo dicat templū: quare mediū: r q̄liter in eius medio diuina mia sit suscepta. Dicit autem templū quasi tenens amplius. Et ipa habuit amplū affectum ad deum diligendū. amplū verū ad deum capiendū: amplū intellectu ad deum cognoscendū: r amplū finū ad compariendū. De ista quā druplici amplitudine bñ dī. eccl. xxiij. Ego mater pulchre dilectionis: r timoris: r agnitionis: r sancte spei. si quidē amplitudo charitatis ampliuit eius affectum. iō dī. Ad mater pulchre dilectionis. Amplitudo timoris ampliuit ei⁹ vter⁹: ideo sequit. Et timoris. per hoc enī demonibus est valde terribilis. Amplitudo sapiētē r veritatis ampliuit eius intellectu: ideo sequit. Et agnitionis. Amplitudo pietatis ampliuit eius sinum: ideo subdit. Et scē spei. Dicit aut mediū triplici rōne. ¶ Primo: qz est mediū nostre salutis. ps. Deus autē rex noster ante secula oparus est salure in medio terre. i. in vtero virginis gloriose marie cuius caro nō fuit simplr terra. sed mediū terre. Caro enī xpī fuit sine pctō cōcepta r sine peccato nata: fuit mons terre. sed caro nostra cū peccato cōcipit tñ peccato nascit: iō est vallis terre. Caro autē beate marie mediū tenet. Qui enī peccato originali cōcepta: sine pctō nata. Et ideo est collis siue mediū terre. ¶ Secōdo ē mediū nostre rēcōciliatōis. Ideo vocatur sol. Cant. vi. Electus sol. Sic enī sol bz tres planetas supra se: r tres infra se: itē ipē est mediū. Sic virgo glorioza bea

ta maria h3 supra se in trinitate tres psonas
 ⁊ infra fetres status saluandorum. i. virginis
 num: continentiu: ⁊ coniugatorum. Et ipa
 in medio constituta: vbi ipas beatā trinitatē
 recōciliat tribus status saluandor. Ter
 tio d3 mediū nostre aspiratiōis. Qēs em si
 cut ad mediū ad ipas aspiciūt ⁊ aspirāt. fl.
 Ad ipas sicut ad mediū: sicut ad cām rerum
 oim: sicut ad negociū singulorū respiciūt. ni
 uersi ⁊ q̄ habitant in celo ⁊ qui in inferno: et
 qui nos p̄cesserūt: ⁊ nos qui sumus: ⁊ q̄ nos
 sequunt: nati nator: ⁊ q̄ ab illis nascuntur
 Qui in celo sunt vt restaurent ⁊ q̄ in infer
 no sunt vt eripiant. Qui p̄cesserunt in fides
 scilicet p̄bere inueniant: ⁊ q̄ sequunt vt gloriā
 fient. In hoc igit mediū mīa dei est susce
 pta. olim quidē dei mīa tantum habuit in
 celo. ps. Dñe in celo mīa tua. Deinde idē
 fuit se in iudeorum angulo. postmodum pos
 suit se in virginis vtero. Tandem in natiui
 tate diffusa est in toto mundo. ps. Adiseri
 cordia dñi plena est terra. Tercio pōt expo
 ni de templo spūali. i. de ecclesia militante
 que est medium inter synagoga ⁊ ecclesiam
 triumphantes. Itē ad cognitionem diuini
 rum. In synagoga em fuit cognitio vmbati
 ca. heb. x. Umbra est habens futurorū bono
 rum ⁊c. In ecclesia autē militante est cognitio
 clara ⁊ aperta. i. 1. Cor. xij. Tunc autē facie ad
 faciem. In ecclesia autē militante est q̄si cogni
 tio media. i. speculatiua. Ibidē. Videm⁹ nūc
 p̄speculū in emigrare. In medio hui⁹ ecclie
 mīa dei suscipit ⁊ inuenit. In synagoga em
 de dei mīa erat magna carissima: vnde cōque
 rebat p̄pheta. Quare faciem tuam auertis
 ⁊c. In iudicio erat magna indigentia. Unde
 dixerunt virginēs sapientes fatuis. Ne
 forte non sufficiat nobis ⁊ vobis ⁊c. In iher
 no non erat omnimoda carētia: ita qd diues mo
 dicum aque habere non potuit. modo aures
 est magna copia. ps. Apud dominum mīa ⁊
 copiosa apud te. Quarto pōt exponi de
 templo rationali. i. de viro iusto qui d3 tem
 plū dei viui. 1. Cor. vi. Vos em estis tem
 plū dei viui. In cuius corde nō h3 esse angu
 lus sed mediū. Angulus est h3 impuritatē
 obcuritate: curuatur: ca: quādas singu
 laritatē. Mediū autē h3 mundiciam euiden
 tiā: rectitudinē ⁊ cōitatē. Xps igit nō habi
 tar in angulo: sed in medio: q̄ ē amator: mū
 dicie: sapientie: intentionis recte: ⁊ conuers
 sationis grāte. Idco quattuor nominibus a
 symeone nominatus est: scz gloria: lumē sap

¶ Sermo. lxxix. De eodē die sermo. ij.

suū dominator quēz vos queritis
t angelus testamenti quēz vos vul
te. **M**alac. iij. Superius ppheta agēs
aduenit pcurforis. Ecce ego mittam an
alum meū: immediate subdit. Et statiz ve
rit ad templū. In quibus verbis quattuor
ponunt. **Q** Primo em ponitur tempus qua
o venit cum dicitur. Statiz venit. **Q** Se
cundo locus ad quem venit cum dicit. Ad
templum suum. **Q** Tertio persona quē venie
ntem dicitur. Dominator quēz vos queris
tis. **Q** Quarto causa propter quam venit: cū
dicitur. Ipse enim quasi ignis conflans: t
afficit herba fullonum. **Q** Circa primum no
ndum qd christus statim secutus est iohā
nē: sicut sol statim sequitur luciferum chri
stus enim est sol. **M**alac. iij. Vobis timō
nis nomen meum oīerit sol iusticie. **I**ohā
nnes autem lucifer dicitur. **J**ob. xxxviii.
uniquid produces luciferum in tempore
sicut sponsus sequitur paranympheu.
Christus enim dicitur esse sponsus. **I**ohān
s aurem amicus t paranympbus sponsi.
Iohān. iij. Qui habet sponsam sponsus est.
amicus autem sponsi t c. Sicut domin⁹ sta
t sequitur suum pcurforē. christus est
aut domin⁹ t iohannes pcurfor. **L**uci.
reibus est ante faciem dñi t c. Sicut
rbū statim sequitur vocem suam. christus
est verbū. **I**ohān. i. In principio erat er
m. **I**ohānnes autem vox: vt de hoc etiam
idem dicitur. Ego vox t c. **Q** Secundo vo
r locus ad quem venit: cum dicitur. Ad
templum sanctū suū. Virgo enim beata. t
ad templum venit t filium presentavit:

vr se purificaret: cuius tamen ad hoc non tene-
 retur: nec ratione legis: nec ratione sue po-
 ritatis. Non enim tenebatur ratione legis.
 Zer enim tria supponebat. s. fractionem legis.
 tri. Mulier: quæ fractionem sonat. Semir-
 nū commixtionē. Et ideo dicit. Que susce-
 pro femine. Et assimilationē: q̄ scz generet
 filium sibi similem: in natura. ideo dicitur.
 Peperit masculū. In virgine autem nō fuit
 fractio: sed integritatis alibato non erat ses-
 minum commixtio: sed spiritus sancti opera-
 tio: q̄ quis filiū genuerit sibi similem. Quia
 ad naturā humanā: tamen fuit omnino dissim-
 ilis. Quia ad naturam diuinam. I. Secūda
 do non indigebat purificatione ratione pro-
 lis: q̄ in xpō triplex erat natura purissima.
 scz diuinitas lucida. Sap. vii. Eādoz est enī
 scz eterne et c. Anima sanctissima. Eiusdē
 vii. Sororitis sum animā bonā et caro im-
 maculata. Ibidem. Veni ad corpus conui-
 natum. Non etiam indigebat purificatione
 ratione sue puritatis. Nam ipsa beata vir-
 go maria erat a patre sanctificata. ps. San-
 ctificauit tabernaculū suū altissimus. A spī-
 ritus sancto repleto. Luc. i. Spiritus sanctus
 superueniet in te. A filio impregnata. Iohā.
 dē. Quod enī ex te nascit sanctum vocabit.
 A tota trinitate obdundera: vt etiam ibidē.
 Et virtus altissimi obumbrabit tibi. Nō enī
 ipsa indigebat purificationē: quæ portabat flo-
 rem amenum: scilicet illum de quo dicitur.
 Cant. ii. Ego flos campi balsamum odorū
 ferum. Eccles. xlii. Sinamomum et balsa-
 mū aromatisans et c. et etiā splendorem di-
 uinū. Heb. i. Qui cuius sit splendor glorie et c.
 Hanc autē plenū floribus recepit maiorem
 amenitatem: plenū balsamo. recepit maiorem
 odorū suauitatem: plenū splendore rece-
 pit maiorem claritatem. Et quis non indi-
 geret voluit tamen purificari: vt ostenderet
 eius humilitatem. Et ostenderet paupertatem
 eius: ideo pauperum oblationem elegit: et
 ostenderet obedientie sanctitatem: et vt offe-
 deret conuersationis communicatem. Berni.
 Beata virgo non indigebat purificatione
 sicut nec filius circumcisione. Est tamen in
 ter feminas: sicut vna earum. Nam et filius
 unus sc̄ est in numero puerorum. I. Tertio
 ostendit personā que venit: cum dicitur.
 Et dominator quē queritis et angelus testa-
 menti quem vos vultis. Et vocatur dupli-
 citer: scz dominus et angelus. Secūda autē
 dionysium in lib. de diuinis nominibz dñs

ria importat scz preeminētia: cōtēnētiam. q
z permanētiam. ipse enim oibus pēminētijs. v
Excellus sup omnes gētes dominus. Dia
possidet z continet. ps. Dominabitur a ma
ri vsq ad mare. Omnia potenter cōstruat
z in suo dominio permanet. Danielis. iiii.
Potestas eius: potestas aeterna. Ista autē
tria quistul hodie occultauit: scz pēminē
tiam in eo q tanq seruus fe legi subiecit.
Continētiam: in eo q tanq pauper obla
tionem pauperū elegit. Potentiam in eo q
tanq infirmus ad templū deducti voluit in
vlnis matris sue. Vocatus est etiam ange
lus non ratione nature: sed ratione officij.
Im autem dionysium in dei angelica hierar
chia. Officiū angeli est purgare. illumina
re z pficere. Istud triplex officiū habuit xpi
stus: ideo symeon vocat xpiū salutare.
lumen z gloriam. Ipse enim purgat remittē
do culpam: ideo dicitur salutare. illuminat
dando cognitionem diuinā: ideo dicitur lus
men. Perficit deducendo ad cognitiones et
cōsummationē eternam: ideo dicitur glor
ria. Quattro ponitur causa ppter quā venit
z tūgit hic cū dī. Ipse cū qst ignis zc. Ubi
notandū q ipse ad quattuor venit: scz ad co
landū aurū ad cōstlandū argēntum ad co
uandū vestes vi herba sulloni. ad purgā
dum opera leui. i. dei ministrorum. In hoīe
quidē sunt sapientia. eloquentia z opera.
que fa cit quātum ad primū z opa que facit
qstūm ad deū. Et ista sepe habet aliqd imp
fectionis. Nam scientia habet inflationem
eloquentia bz variū finem. Opa que facim?
quātum ad primū: ostentationem. Opa
que facim? quātū ad deū: sepe habet remiss
sionē. Ergo aurū sciētie est colādū ab omī
inflatione. Job. xxiij. Auro locus est i quo
cōsolutur. Argēntum eloquentie est cōstlan
dum ab omni inuili sermone. Prouer. xxv.
Aufert rubiginē de argēto: z egrediet vas
purissimū. Opa qstū ad primū sūt laudat
ab omni ostentatione. Ezech. xvi. Laute a
qua. Opera qstū ad deū sūt purgan da ab
omni negligentie remissione: iō dī. Purgas
bit filios leui. z filios leui: multo fortius
filios babilonis. Luc. xxiij. Si in viridi li
gno hoc faciunt in arido quid fiet.

Sermo. lxxx. De eodē ser. iij.

¶ Est q̄ impleri sunt dies
purgatiōis beatę marię. Luc.
ii. Preceptū tamē erat, Lciii. ij.

¶ **¶** mulier parens masculum. xl. die pariens
vero feminā. lxx. ad templū cū puero ⁊ pu
ella irer. Preceptū etiā fuit. **¶** Rod. xiiij. **¶** 2°
primogeniti leuitice tribus deo offeruntur.
aliarū vero tribus redimērētur. Et ita hoc
aut quattuor sunt querenda. Primo quare
deus ordinauit q̄ puer. xl. die templū in
greditur. **¶** 2° quides fit vt ostēdat q̄. xl. die
fit ingressio in quolibet tēplo. Illa ⁊ puer in
xl. die ingredit templū materiale. Aīa pueri
ri. xl. die vt sepius ingredit templū sui cor
porale. Deus post. xl. dies ingreditur tein
plum suum spūale. i. aiām. qm̄ s̄z decalogus
cū fide quattuor euangeliorū seruatur. Homo
iustus cōpseris. xl. dieb⁹ in pñti vita q̄ per
xl. dies designat in templū egredit celeste.
Secūdo queritur quare dies duplicant in
pariente feminā: qd̄ videt fieri triplici de
causa. **¶** Prima est quia mulier duo peccata
cōmissit: q̄ ⁊ supbiuit: ⁊ vitium pomū comes
dit. Ideo duplici pena fuit punita q̄ ⁊ sub
viro humiliata. ⁊ in fructu ventris punita.
Air aut vñ peccatū cōmissit: q̄ vitius pos
sum comedit. Et ideo in acquirendo cibū
punitus fuit: cū dicitur. In sudore vultus
vesceris pane te. Quia vnus pccm̄ cōmissit:
sic punitus est vna pena in vtero. Sic pūi
tus est vna pena extra vterū. Quia nō mul
ier dupliciter peccauit duplicata est eius pe
na tā ē vter⁹ q̄ in vtero. **¶** Secūda est quia p
virū significat opa fortia. Et ista indiget
vna ⁊ leui purgatio: qm̄ aliqui fiunt cū ali
qua negligentia. **¶** Eccl. viij. De negligentia
purga te cū paucis. Per mulierē intelligun
tur infirmat carnalia. Et ista indiget dupli
ci purgatione. **¶** Tertia causa est quia malicia
patium masculum. id est opera virtuosa. Et
tales post. xl. dies. id est presentem vitas in
templum celeste ingreditur. Aliē parit
feminā. id est opera. quidem bona tamen
cum negligentia facta. Alium ingressus in
templum celeste differtur donec in purga
torio crucientur. Aliē sunt steriles que s̄m
legem erant maledictæ. Et iste sunt que a
bono opere torpescunt. Tales steriles maie
dicuntur. **¶** Math. xxi. Esuriunt ⁊ non de
dicitur mihi mādūcare ⁊c. Et sequit. Ite ma
ledicti in ignem. ⁊ cetera. Aliē sunt que pas
siunt monstra. id est mortalia peccata. De
quibus mōstris dicitur. **¶** Genesis sexto. Si
gantes erant super terram. Quidam tamē
postmodum in diluuio sunt submersi. **¶** Mas

tales in inferni baratrum submerguntur.
3 Tercio querit quare primogeniti post? **3**
 alij duo offerrebatur. Quod quidē sit tripli-
 ci de causa. Prima est ad immuendū q̄ deus
 est causa prima et principū oīm operū efa.
 rev. **2** Dia opa nostra opatus es dñe in nob.
 Et sicut deus est principū oīm a quo omnia
 debem⁹ cognoscere: ita est finis oīm ad quē
 oia debem⁹ referre. apoc. i. Ego sum alph.
 et o: principium ⁊ finis. secūda causa est ad
 immuendū q̄ deus occidit primogenitū egypti-
 orum. p qd datur intelligi q̄ deus nō tñ
 est principium oīs boni: sed etiā est destruc-
 tor omnis mali. Esa. xliij. Ego suz q̄ deleo
 iniquitates tuas ppter me. Et sicut filij is-
 rael non sunt liberati a servitute egyptiaca
 nisi quando interfecit sunt egyptiorum pri-
 mogenita: sic nec homo a potestate dyaboli
 liberatur nisi quando oia peccata occidit.
3 Tercia causa ad immuendū q̄ deus reservat
 ut primogenita iudeorū. p qd dat intelligi
 q̄ deus non tñ est principium omnis boni
 ⁊ destructor omnis mali: sed ⁊ cōservator ⁊
 perfectōr omnis boni. Phil. ij. Deus est q̄
 operatur in vobis: ⁊ velle ⁊ pficere pro bōa
 voluntate. Quarto queritur de istis primo-
 genitis. Nā primogenitorū quedā deo sim-
 pliciter offerrebatur: vt primogenita leuita-
 rum. Quedā offerrebatur: sed postmodū re-
 dñebantur: vt primogenita aliarū tribuū.
 Quedā cōmūtābatur vt primogenita asini
 que cōmūtābatur i onē. Quedā occidebāt
 vt primogenita canū. Est igit quoddā pri-
 mogenitū qd deo est solū offerendū. s. inten-
 tio. Omne enī opus intērio precedit. ⁊ ideo
 ipsa intentio quoddā primogenitū est. Istō
 autē primogenitū scz intentionē deo solum
 debemus offerre simpliciter quā in nostris
 operibus nō nostrā sed dei gloriā debem⁹
 intendere. Esa. xliij. Gloriā meā alteri non
 dabo. Est aliud primogenitū qd deo offert
 sed postmodū nobis relinquif. scz ipsa volū-
 tas. Omne enī qd agimus volūtas pcede-
 dit. Et ideo ipsa volūtas quoddā primoge-
 nitum est. Ipsam autē volūtātē deo offerret
 desecare debem⁹. Sed tñ in nostra potesta-
 te eam ab ipso recipimus: qz als opera nra
 non essent meritoria nisi essent voluntaria.
 Eccl. v. Deus ab initio creavit homines:
 reliquit in manus consilij sui. Est aliud pri-
 mogenitū ⁊ est cōmūtandū: sicut fatuitas
 a sinina cōmūtatur: est in simplicitate omni-
 nam. Opera enī fatuorū precedit fatuitas

Et ideo ipsa fatuitas quasi primogenitum
est in ipsis. i. Cor. xiiij. Nolite pueri effici
sensu. ecce fatuitas asinina. s. malicia per
uuli est ore. ecce simplicitas ouina. Est aliud
primogenitum qd est simpliciter occidendum
sicut mala suggestio inimici: que est princi-
pium omnium peccatorum: et ideo est quoddam
primogenitum. Ista enim instat canis inter
morder per consensum. lacerat trabedam
opus malum. et sedat dum per consuetudines
aiam in peccatis et in putredine peccatis
cere facit. Eccl. xlv. Non est caput nequie
p caput colubae: et non est ira super iram mulieris
Caput colubae est suggestio diaboli qui est
nequa: quia est principium oim subsequen-
tium malorum. Ira mulieris est effrenata
concupiscentia malorum sensualitatis. Et
suggestio demonis est occidenda: et concu-
piscencia sensualitatis sub rationis imperio
subiuganda est &c.

I Sermo. lxxi. De eodem die sermo. liij.
Um inducerent puerum
iesum parentes eius. Lucij. Ad
celebrandū presentem solennita-
tem tres p̄sone principaliter co-
uenerunt. s. symeon cū obuiatione et portatu-
one. Alii d. Gener puerū portabat r. Jo-
cū oblatione: et maria cū purgatione. symeō
igit puerō obuiauit: et ipsū in vlnis portatū
vni sūm dlo. Puer iesus a quattuor p̄sonis
tunc portatus fuit. s. a brā maria. a ioseph
et symeone: et ab anna. Per quos quattuor da-
tur spūaliter itelligi q̄ xps p̄ gtiari a qua-
tuor p̄sōis portat. Primo ab illis qui ha-
bent p̄niam amarā: qui significant p̄ maria.
Taliter portabat ap̄lus qui dicebat. Sal.
vi. Ego em̄ stigmata dñi iesu in corpore meo
porto. Et ibidē. Qui autē sunt christi carnes
suam cum vitijs et concupiscētijs crucifixe-
runt. Heb. r.ij. Exeamus igitur ad eū extra
castra imp̄p̄erij eius portantes. Imp̄p̄o-
perij xpi sunt afflictiones quas parimur p̄
pter xpm: q̄ ab inspiētijs imp̄p̄erij re-
putantur. i. 1. Cor. xv. Sicur portatim? ima-
ginē terreni. i. culpā: sic portem? imaginē
celestis id est penā. Secūdo portat ab illis
qui habent operationem continentia: que si
guificatur p̄ ioseph: qui interpretatur augmē-
tum. Tales ab adolescētia incipiūt: et vsq̄
in finem nō deficiunt. Trefiij. Bonum est
viro cum portauerit iugū dñi ab adolescen-
tia sua. Tales em̄ nō retrocedunt: vt frigidi

Sern
nec subsistunt vt tepidi: sed proficiunt vt fer-
veteres ⁊ calidi. Apoca. iij. Utinam frigidus
3
esses aut calidus ⁊c. Tercio portat ab illis
quis habet etiā in adversis lōganimitatē ⁊
perseverantiā. qui significānt per symeonē
qui habuit in expectādo lōganimitatē ⁊ per
seuerantiā. Ecclē. vi. Subijce humerū tuū et
1
porta illā: scs diuinā sapientiam. Quidam
subijcūt os: qui faciūt alios inducere ad pe-
nitentiā. Quidam digitos: qui aliquale sū
2
3
modicā habet patientiā. Quidā manū fini-
strā: qui sunt patietēs in paruis tribulatio-
4
nibus ⁊ adversis. Quidam manū dexteram
5
subijcūt: qui sunt patietēs in p̄speris. Qui-
dam humeros: qui patietē portāt in graui-
4
bus tribulationibus ⁊ penis. Quarto por-
tat ab illis qui habet puritatē ⁊ mūdiciā:
qui significātur per annā que mūdiciā ⁊ cō-
tinentiā seruauit. Portāt em̄ xpm qui habet
mūdiciā corporis. 1. Cor. vi. Glorificate et
portate deū in corpore vestro. Qui habent
puritatē mētis. Unde sponsa inuitat spon-
sum Lārico. i. dicēs. Teculus noster floriz-
tionis: sicut habuerunt virgines sapientes
que habuerūt oleū nitide cōscietie cū lumi-
2
ne claritatis cōuersationis honeste. Scdo
in hac solennitate fuit iesus cum oblatione.
Obtulit em̄ cū dño ⁊ p eo vñ par turru-
rum: vel duos pullos colābas. Non em̄ ob-
tulerunt agnū ppter paupertatē siue ppter
veritatē: qz verū agnū offerrebāt. Sine ppter
mysticā significatiōē: vt scs fm Glo. Qui
nō potest offerre agnū innocētie ad lachry-
mas curat penitentiā: que significat per cos-
lābas ⁊ turtures que p cantu habet gemitū
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
1

ta pulchra: qz omnibus virtutibus & gratijs
fuit illuſtrata. Fuit dei amica: qz a dei filio
adamatam. Fuit ſine macula: qz ab omni pec-
cato immunis fuit effecta. Nos autē nō ſu-
mus pulchricę multoz peccōz deformitatis
bus fedati. Nec toti pulchricę quia multis de-
fectibus ſumus circumdati. Nec ſine macula
qz multis venialibus ſumus reperiſi. Nec
ſumus certi qz ſumus deſamici: qz nō neſci-
mus an amore an odio ſimilis digni. Fiebat
autē iſta purificatio per agnū aut per turtur-
res: aut per duos pullōs columbar. Illi em̃
vere purificant qui habēt innocētiā q̃ ſigni-
ficatur per agnū. ps. Ego aut in innocētia
mea &c. Qui habēt vitā cōſeplatinā: qui
ſignificant per turturē q̃ eſt avis ſolitaria.
Qui habēt vitā actiua: qui ſignificant per
columbā q̃ gregatim volat. Vtraq̃ autē avis
bina ponit: & vtraq̃ gemitū p cantu habet.
Cōſeplatinia em̃ debet habere oculū duplī
cem. Unū quo cōſepleat celeſtia ad deſiderā-
dū. aliū quo videt terrena ad deſpiciendū
ps. Aſcendit vſqz ad celos: & deſcendit vſqz in
abyſſum &c. Actiua autē debet habere duplī
cē actū. Unū erga ſe ad ſui correptionē. ps.
Exercitabar & ſcopeba ſpī mē. Aliū erga
proximū ad eius edificatiōē. Math. v. Sic
luceat &c. Et vtraq̃ habet duplicē gemitū.
Cōſeplatinia em̃ debet habere gemitū amo-
ris: p deſiderio celeſtis patrie. Roma. viij.
Ipſi intra nos gemitum adoptionē filioz
dñi expectantes. Et deuotionis. p cōſidera-
tione paſſionis dominice. Threno. i. Jdcir-
co ego plorās & oculus meus deducens lac-
rymas: qz longe ſacratus eſta me cōſolator
meus. Similiter actiua debet habere gemitū
compūctionis p peccatis proprijs. ps. La-
uabo per ſingulas noctes lectū meū lachry-
mis meis ſtratū meū rigabo. Et compaſſio-
nis p alienis myſterijs. Jere. ix. Quis da-
bit capiti meo aquā: & oculis meis fontē lac-
rymarum: et plorabo die ac nocte inter
feceros populi mei &c.

Sermo. lxxij. De eodem die sermo. v.

Amen ad reuelationem.
1 gēnū zc. Luce. ij. Qui symeon la-
 me tpm vocauit: ideo cōsuetudo
 inoleui in ecclesia vñ bodie lumina defera-
 mus. Sicut em bodie ipsa Maria. ioseph.
 symeon. z anna. lumē pcessionaliter in rems
 pum deduxerūt: sic nos candelas accensas
 vsq; ad ecclesiā pcessionaliter baiulamus.

Notandum autem quod istius obseruantie et consuetudinis triplex fuit ratio. vna litteralis. alia spiritualis. tertia moralis. Litteralis quidem ratio est: quoniam romani olim in hoc mense tria festa luminaria celebrabant. Primum in honore persepine. Secundum in honorem februe. Tercium in honorem totius curie infernalis. Siquidem finem eorum fabulas persepina speciosam puellam flores colligentem. Pluto deus infernalis concupiscens rapuit: et accipiens in spolum accepit. Mulieres ergo romane tota nocte eam cum luminariis querebant respiciens accepit per Pluto eam rapuit et in spolum accepit. Singulis igitur annis mulieres romane in kalendis februarii lumina deferrebat tota nocte in memoriam persepine rapte: et in dea trinitate. Secundo honor fecerit februe: et in festo eius. Nam ipsa fuit mater martis. unde et mensem istum suo nomine vocauerunt. et de lustris in lustrum. id est quinquennio in quinquennio tota vixit cum luminariis ob sui honorem lustrare consueuerunt. Tercium festum luminarium in hoc mense faciebant in honorem omnium deorum infernalium: ut scilicet ipsos placaret et ad misericordiam induceret quod alias suorum defunctorum miris punirent. Quia vero difficile est assueti relinqueri. Romani etiam postquam fide christi receperunt: ista festa luminaria adhuc in februario faciebant. Ideo Gregorius papa istud festum in honorem maris luminis transulit: ut in eius honorem deferamus lumina quod nobis genuit verum lumen. Et iam non fiat ad honorem persepine spose dei infernalis: sed ad honorem spose dei celestis. Nec iam fiat ad honorem februe maris dei bellis: sed ad honorem maris dei pacis. Nam non fiat ad honorem curie demonum: sed ad regnum omnium angelorum. Et merito translatio ista facta est. Bonorum rabat demones alas punientes: ut inclinarent ad misericordiam. Sed ista tria a matre dei recipimus. scilicet gratiam. misericordiam. et victoriam. Et ideo cantat ecclesia. Maria mater gratie mater misericordie et victorie. Ipsa enim vixit dat gratiam. ideo dicitur Maria mater gratie. Defunctis impetrat misericordiam. ideo subdit. Mater misericordie. Et vniuersali ecclesie de hostibus obtinet victoriam. ideo subdit. Tu nos ab hoste prege. Secunda causa est spiritualis. Et illa est duplex. Prima est ex parte virginis. Alia ex parte christi. Nam ex parte virginis ideo candelas deferimus

ad induendum quod purificatione non indigebat quod tota rutilabat et splendebat. Significatur per candelam accensam quatuor prerogative que in ipsa fuerunt. scilicet puritas in carne que significatur per ceram que generat ab apelle corruptione. Puritas in mente que intelligitur per lichenum. scilicet gloria eius fuit regis ab initio. Sacramentum in utero que intelligitur per bndictionem candelae. scilicet. Sacramentum tabernaculo suo altissimus. Diuinitas in ventre que significatur per lumen. Apoc. xij. Mulier amicta sole etc. Alia ratio spiritualis ex preceptis accipit. qui quidem intelligitur vel significatur per candelam rone compositionis. Respondit quidem candelam ex cera. lichenum. et lumine. Sic christus constat ex carne sine semine generata. et alia candore innocentie adornata. et luce diuinitatis carne unita. Cantico. v. Dilectus meus candidus. propter aliam candidum. Rubicundus propter virginitatem fulgidum. Electus et milibus. propter carnem sine peccato genitum. Significatur et christus per istam candelam rone consumptionis. Sicut enim candelam sumet ipsam consumit in nostrum seruicium: sic et christus in nostrum obsequium consumpsit carnem per attritionem. Ezechiel. iij. Accipietur et christus per scelera nostra. Sagumque per effusionem. ps. Ossa mea sicut cinis attruerunt. Sicut enim in cinis nihil remanet pinguedinis: sic et in corpore christi nihil remansit sanguinis. Aliamque tristitia et dolore. Mat. xxi. Tristis est anima mea usque ad mortem. Substantia corporalis. usque ad denudationem. ps. Diuise sunt sibi vestimenta sua etc. Vita corporalis per abbreviationem. Ezechiel. xix. Precisa est uoluntaria tegete vita mea etc. Tertia ratio est moralis. Et circa hanc tria sunt videnda. Primo quod per illam candelam accensam significatur. Secundo qualiter possit custodiri ne extinguatur. Tercio quod impediat ne extincta iterum reaccendatur. Significatur autem moraliter per illam candelam homo debet habere vitam suam et famam bonam. Sancta enim vitam facit opera bona. fides recta et intentio sincera. Operatio autem bona intelligitur per ceram: quia sicut cera rore celesti gignitur: sic et bona nostra a deo tamen habentur. Ezechiel. xvi. Opera nostra operatus est in nobis. Fides intelligitur per lumen: quia sicut cera sine lumine non lucet: sic et nostra operatio sine fide deo non placet. Debeo. xi. Simili fide impossibile est deo placere. Intentio significatur per lichenum: qui quidem est occultus. candidus. et luminis baiulus. quia intentio nostra debet esse occulta a laude hominum

mana et candida: pura et operis nostrorum coram deo baiulus. Iuxta illud Mat. vi. Parerunt qui vident in abscondito reddet tibi. Significatur etiam qualis debet esse homo in fama. Candelam etiam accensam lucet: sicut et extinguitur. non lucet. Sic sancti viri lucent aliquid per exemplum. Mat. v. Sic luceat lux vestra et coram hominibus. Pigri se occultant per corpore et oculi. Mat. xij. v. Neque accendat lucerna: et in abscondito ponit etc. Sed mali fetet per opus malum. Ezechiel. xxiij. De cadaueribus eorum ascendet fetor. Circa secundum notandum quod tria sunt que custodiunt candelam ne extinguatur. scilicet quod abscondit a vento. quod aliis candelis associatur. et quod est sufficiens pabulum monstratur. Qui ergo non vult extinguere ab se datur a vero laudis humane. aggreget et vniatur congregationi sancte. et habeat pabulum orationis continue. Circa tertium notandum quod tria sunt que impediunt ne candelam extincta reaccendatur. scilicet remotio humeratores grossi corporis interpositio. Multi ergo sunt qui non accenduntur sive quod peccatoribus non appropinquat nec adinueniuntur. Deut. xxiij. Qui appropinquat pedibus accipit et doctorem illius. Sicut quod quis delitit humeratores et animalis homo non percipit ea que sunt spūs dei. Sive quia amor terrenorum in eis interponitur. Mat. xxi. Sollicitudo seculi istius et fallacia diuitiarum suffocant verbum.

¶ Sermo lxxiiij. De sancta agatha. ser. i.

Ecce fortitudine lum

hos suos: et roborauit brachium suum ac gustauit et vidit quod bona est negociatio eius non extinguetur in nocte lucerna eius. Proinde. vlt. Laus magna est in muliere animi fortitudo: quod ex animi fortitudine omnia bona causantur in muliere. Et pauca sunt istas fortitudines: id dicebat salomon. Prover. vlt. Mulierem forte habet in ueniet. Beata autem agatha quadruplici fortitudine habuit. et id omni laude digna fuit. Prima est qua seculi fragili virtute animi superauit cum de. Accipit fortitudine liberos suos. Secunda est qua per mundi et tyranni seculi pugnauit et vicit: cum de. Roborauit brachium suum. Tertia est qua per dei dulcedinem delectameta et oblectameta mundi despexit: cum de. Sustinuit et vidit etc. Quarta est quod in morte per martyriū triumphauit. cum de. Monstrum in nocte lucerna eius. Prima igit

fortitudo fuit: quod seculi fragili virtute animi superauit. Magna quidem animi virtutes habuit ex eo quod in christo per fidem fuit fundata: ex eo quod in christo per charitatem solidata fuit: et ex eo quod fuit ad instar fari firma effecta: et ad instar ferri indomabilis habita. De duobus prius mis ipa dicit. Mens mea supra petram solida data est et in ipsa firmata et fundata. De duobus sequentibus affrodissa ait. Facilius per se moliri et ferrum in plumbi mollicie conuertere: quam ab interitione christiana mens istius puelle reuocari. Quia enim et dyabolus quatuor relictis ipsam voluerat superare. scilicet minis et ea de terre rent. promissis et ea allicerent. temptationibus et iaculis: ut etiam perfoarent: et rotemis et supplicis vixit confringerent. Sed minis non potuit detereri: quod supra fundamentum fidei dei fortissime erat fundata. Mat. vii. Descendit pluuia et venerunt flumina et flauerunt venti et non cecidit. Fundata enim erat ipsa supra firmam petram. Nec promissis potuit allici: quod super ipsum christum per charitatem erat solidata et radicata. Ephes. iij. In charitate radicati etc. Nec temptationum iaculis potuit perforari: quod tota fuit ferrea. i. lorica dei idurata. Ezechiel. vi. Induti lorica iusticie. Nec rotemis potuit frangi: quod tota fuit sacra et adamantina effecta. Ezechiel. iij. Et adamantem et silecem dedi faciem tuam. Circa secundam fortitudinem fuit: quod contra mundi et tyranni seculi pugnauit et vicit: cum de. Roborauit brachium suum etc. Quadruplici namque acie tyrannus contra eam pugnauit: quod fecit eam in oculis exte: in mamilla torqueri: in carcere obsecro reduci: et inter testas et carbones volutari: sed inter primam aciem. scilicet penam oculi. vicit consideratio eterne remunerationis. unde ait. Ego in his penis tantum delector sicut qui bonum nuncium audit et qui videt quod diu desiderauit: vel qui multos thesauros inuenit: nec potest anima mea paradisi meritum trahere: nisi fecerit diligenter corpus meum a carnificibus cum corona martyrii attractari. Et quibus verbis habetur quod ipsa merito passionis sperabat se audire bonum nuncium id est bonam audicionem et beatam: quia dicitur Mat. xxi. Venite benedicti patris mei etc. Sperabat se videre amicum: id est recepturam dei visionem. sciens quod ibi est tota merces sua. Iohannis. xvij. Vult esse vita eterna etc. Totaque leticia sua. Job triestimo tertio. Videbis faciem eius in iubilatio. Tota dilectio sua. Iesai. xlv. Facies tua ple

na est gratiarum. Sperabat se invenire celestem thesaurum de quo dicitur Mat. vi. Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra: sed thesaurizare vobis thesauros in celo. Thesaurus autem in celo non est in seipso posuit: sed in deo. Ubi erugo autem in morte reliquit: id est. Et tinea. Aut violenter auferit: id est. Ubi et fures. In celo autem nulla erit consumptio. Ubi vera eternitas: ubi nulla mors: ubi plena immortalitas: nullus timor: ubi plena securitas sperabit se recepturam coronam regalem. Et Thimo. Non coronabit nisi qui legitime certaverit: qui fortiter letatur: fideliter: et viriliter. De his quatuor dicitur in legenda. Adhuc sanctam, s. habuit. Ecce: qui certavit fortiter: sancta. i. q. firmata. Spontanea deo sic se exhibuit. Ecce: qui letatur certavit. Honoris deo dedit: ecce: qui fideliter. Et patrie liberationem fecit: ecce: qui viriliter. Secundo habuit certamen: qui fuit in mamilla tortura. Istud certamen vicit: et triplici consideratione: cum ait. Ego habeo mamillas integras intus in anima mea: ab infantia domino consecravi. Nam ille enim sunt intellectus et affectus. Ipsa igitur mamillas integras habuit. s. sinistram qua deum cognovit per fidem: et dexteram qua ipsa amavit per devotionem. Et istas mamillas habuit consecratas. Quia et intellectum posuit circa virtutem: et affectum circa celestia diligenda: et istas mamillas consecravimus deo: non ab ipsa senectute: sed ab infantia. Tertia. Bonum est viro cum portaverit iugum domini ab adolescentia sua. Tercio fuit in obscuro carcere clausa. Et contra istud certamen petrus apostolus dedit sibi triplex auxilium. s. splendorem eremum: qui sicut dicitur. 1. Cor. vi. Que societas lucis ad tenebras dulce alloqui. Ecce. xvij. Mone ardore refrigerabit ros: sic et verbum melius quam datum: et celeste medicamentum. Quia mamilla fuit sibi restituta. Ecce. xxi. viij. Unguentarius faciet pigmenta suavitatis. Quartus certamen est: quia fecit eam inter testas et carbonem volutari. Contra istud certamen habuit adiutoria omnia elementa. Nam terra tremuit: aer choruscavit: aqua tyrannum absorbit: ignis erupit. Sap. xvi. Videret orbis terrarum contra insensatos. Tercio per dulcedinem dei omnia mundi oblectamenta despicit: cuius dicitur. Sustulit et vidit. Beati qui sunt in patria sunt dei nomine insigniti. Apoc. xiiij. Habentes nomen eius et nomen patris eius. Sunt in fonte celestis refrigerii positi. ps. Quoniam apud te est fons vite etc.

Sunt multitudinem dulcedinem repleti. ps. Qui magna multitudo dulcedinis tue digne. De hac triplici plenitudine beata agatha triplicem gustum recepit. s. nomen dei virtuosum rore saluificum et spiritum sanctum. Unde ait. Si feras promittis audito christi nomen: munda fuerunt. Adhuc. vlti. In nomine meo demonstrantia efficiunt. s. enim ignis adhibeas de celis rorem mihi saluificum: angeli ministrabunt. daniel. iij. Fecit mediu fornacis quasi ventus rois flantem. Si plagas ingeras habeo spiritum sanctum per quem despicio universa. ps. Secundo multitudo dolorum meorum etc. Quarta. Tercio in morte per martyrii triumphavit: cum dicitur. Non extinguetur in nocte lucerna eius. Mo. enim in nocte. i. morte extinguitur: cum dicitur. pluri radio choruscavit. Primo radio magne reverentie et dignitatis: qui de deo ipsa curas habuit speciales et singularem atque generalem. Unde ipsa ait cum deberet decapitari. Domine iesu christe qui me creasti. ecce cura generalis. Qui me ab infantia custodisti. ecce cura specialis. Qui corpus meum a pollutione servasti. ecce cura singularis. Tercio radio puritatis: qui de ab ipsa omni amore illicitum rescavisti. s. amorem carnalem dicens. Corpus meum a pollutione servasti. amoris terrenum dicens. Et tulisti a me amorem seculi. amorem proprium dicens. Qui me tormenta vincere fecisti. Et produxit ipsam ad amorem eternum. Unde ait. Iube me ad tuam misericordiam pervenire. Tercio fuit radio sanctitatis: quod notatur cum dicitur. Adhuc sanctam spontaneam. Ipsa enim Christus ad se fuit valde pura. ideo dicitur mentem sanctam. In dei servitio valde denota: ideo dicitur spontaneam. Fuit deo valde grata. ideo dicitur honorem deo. Et primo valde fructuosa: ideo dicitur patrie liberatione. Quarto fuit radio pietatis: quia data est nobis in advocata. Unde ipsa ait. Sicut per me civitas cathenensium sublimatur a christo etc. Ipsa enim tanquam advocata liberavit patriam suam ab incendio ignis: a cultura demonum liberavit quondam a periculis universis. Ipsa enim tanquam delis advocata pro nobis intercedit ardenti voto. supra illud. Macha. i. Et nunc hic sumus orantes pro vobis. Grandi merito. Augu. Imme nra dei bonitas et pietas sanctorum merita nostra vult esse suffragia. Et sanguine precioso: sicut de sanguine christi. Hebr. xii. Accessisti ad sanguinem aspersum melius loquentem quam abel. Quia

enim fuit radio potestatis. Offendit enim se habere potestatem super corpora: quia ea sanavit. super animas: quia eas convertit. super creaturas. s. superiores: quia deus ad ipsam angelos de celo destinavit super inferiores: quia terram tremere fecit. et super medias: quia ignem accensum extinguit. aerem etiam dum esset in carcere choruscavit fecit.

Tercio. lxxxiiij. Eodem die sermo. ij.

De nostra parvula est

et verba non habet. Laticor. viij.

Postulavit hec verba esse angelorum

beata agatha a tribus comedantibus. Primo

ab angelica affinitate: cum dicit. Secundo

ab angelica profunda humilitate: cum dicitur.

Parvula est. Tercio a pene acerbitate: cum

dicit. Et verba non habet. Circa primum

tandem quod in angelis tria sunt in quibus beata

agatha eis fuit affinis. Primum est innata

virginitas. Beata autem agatha et si non habuit

virginitatem innatam: habuit tamen per gratiam ac-

quisita. Unde Ambrosius. Adhuc est victoria

virginum quod angelorum. Angeli enim sine carne

viunt. Homines enim in carne triumphant.

Adhuc igitur est quod femina in merito sancti-

tatis equiparet viris. Laticor. i. Equitavi

meo in curribus pharaonis. assimilavi re-

amica mea. Adhuc quod preponatur viris.

Mat. xxi. Amen dico vobis quod meretrices pre-

cedant vos in regno dei. Ecce. xxi. vi. Omnia

scula eripiet mulier. Et est filia melior fili-

lio. Adhuc quod equiparet angelis. Laticor.

vij. Statuta tua assimilata est palme. i. celesti

tudini angelice. Beata autem agatha in merito

sanctitatis angelis et multis sanctis equalis

existit et multis excellit. Et per virginitatem

se angelis sociavit. Eius autem virginitas

inflat. ambitio perturbat. luxuria inquinat. Secundo in angelis est fervens charitas. ps. Qui facit angelos suos spiritus et ministros suos ignem ventis. Et in hoc beata agatha affinis eis fuit quod spiritum ferventer dilexit. Eius triplex est signum. Unum est: quod propter eam amoris est: quod ipse ait. Quid re oia terrena contempsit. vno ipse ait. Quid dedit homo omnem substantiam domus sue per dilectionem etc. Secundo est: quod ipse semper in corde et in ore habuit. Unde ait. Quid virero ipse corde semper et labijs innocabo. Adhuc. Et abundantia cordis os loquitur. Tercio est: quod gloriam et libet per ipso tormenta sustinuit. unde dicit. Agatha letatur et gloriatur ibat ad carcerem etc. Tercio in angelis est magna stabilitas. Job. xxxv. Solidissimi quia si ere fuit sunt. Et in hoc ipsa fuit eis affinis que super spiritum fuit fundata et solidata. Unde dicit. Adhuc mea supra petram solidata est et in christo fundata. Verba vestra veri sunt pro missiones vestre pluvie sunt. terrores enim vestri flumina sunt. que spiritus impugnant fundamenta terram domus mee cadere non valebunt. Ipsam enim deicere non potuerunt: nec pluvialis. i. examinatio celestium flagellorum. nec venti. i. tentationes demonum. nec flamma. i. violentie tyrannorum. Vel dicit potest quod ipsam deicere non potuerunt: nec tentationes demonum graues et aperte que sunt quasi flumina. nec graues et occulte que sunt quasi pluvie. nec leues et aperte que sunt quasi venti. Venti enim sunt oculi culti spiritus ad originem. s. aperti sunt spiritus ad effectum. Secundo comedat ab humilitate cum dicit. Parvula est. Parvulus autem tria importat. Primo humilitatem. i. ps. xv. Non cum parvulus esses in oculis tuis etc. Et spiritus ad hoc ipsa fuit parvula. et ideo meruit celestem exaltationem. Mat. xix. Sinite parvulos etc. talis est enim regnum celorum. Secundo importat simplicitatem. i. 1. Cor. xiiij. Adhuc parvulus est ore. Tali modo etiam fuit parvula: et ideo meruit diuinorum revelationem. Adhuc. xi. Abscondisti hec a sapientibus et prudentibus: et revelasti ea parvulis. Tercio importat puritatem. unde parvulus a puritate dicitur. Et hoc modo fuit parvula. et ideo meruit diuine gratie infusionem. ps. Sapientia. i. sapientia scientia que est gratia dei prestans parvulis. Tercio beata agatha comedat a passionibus acerbitate cum dicit. Verba non habet. Morandum autem quod sunt verba exteriora. interiora. et superiora. Ubi

amputavit: quod quidam fuit magne crudelitatis quæ ad amputantem. Unde dixit. Imprope crudelis et dicit tyrane etc. Magne pietatis quo ad sanantem: quia per beatam petram vbera sibi restituit. Job. v. Ipse vulnerat et medetur. Magne acerbioris quo ad patientem: quia magnam dolorem ibi sensit. Tunc propter visum sensitiuam que maxime ibi viget cum sint sibi nerui arterie sibi inuicem coniuncti. Tum propter vicinitatem cordis. Tunc propter caliditatem pectoris. Secundo sunt vbera interiora. scilicet intellectus et affectus. De quibus ipsa dixit. Ego habeo mamillas integras intus in ala mea et quibus nutrio oes sensus meos. Intellectus enim infundit cognitionem: affectus subministrat deuotionem. Et his ergo vberibus nutrebat oes sensus. scilicet visum diuinam pulchritudinem admirando. Audiu diuinam inspirationem obsequendo. De his duobus dicitur Job. xliij. Auditu auris audiui te: nunc autem oculus meus videt te. Officium ipsi conuersatione et beneficia adorando. Latio. i. Eurremus in odorem vnguentorum tuorum etc. Et gustum diuinam dulcedinem preguando. ps. Gustate et videre: quoniam suavis est dominus. Actum ipsi charitatis brachia amplectendo. Latio. iij. Veni nec dimittis. Tertio sunt vbera superiora. scilicet celestia. de quibus dicit Esai. xli. Letamini cum iherusalem oes qui diligitis eam: ut fugatis et impleamini ab vberibus consolationis eius: ut mulgeatis et de lactibus affluatis ab omnimoda gloria eius. Et quibus verbis habetur quod ab illis vberibus tres riuus emanant. scilicet plenitudo gaudij et exultationis. plenitudo consolati et plenitudo delectationis.

¶ Sermo. lxxv. De eodem sermo. iij.

Asciulus mirre dilectus meus mihi: inter vbera mea commorabitur. Latio. i. Vbera agatha multa dilecto suo passa sunt qui pro ipsa multa passus fuit. Et ideo penas dilecti inter vbera sua portauit per meditationem et tormenta propria. Inter vbera cordis sui portabat magnanimiter per voluntariam perpersionem. Commendatur autem in verbis predictis a tribus. Primo a penas acerbitate quas pro dilecto sustinuit: cum dicitur. Asciulus mirre dilectus meus mihi. Circa quod notandum quod dilectus habuit magnam fascem virtutum et magnam fascem penas. Fuit enim tanquam pratum replectum floribus omnium virtutum. Bene. lxxv. Ecce

odor filij mei sicut odor agri pleni. De ista magno fasce florum virtutum dilecti vbera agatha quosdam flores collegit sibi fasciculum fecit. Collegit enim liliu pudicitie violam conuersionis scilicet: quia eius conuersatio semper erat in celis. Et rosam patientie. Sapientiam. etc. Pulchra est casta generatio. ecce liliu pudicitie cum claritate. ecce splendor conuersationis sancte. Immortalis est enim memoria illius. ecce constantia sapientie. etc. sicut dicit in psalmo. Patientia pauper non peribit in fine. Secundo dilectus habuit magnam fascem penas. de quo magno fasce vbera agatha que dant ligna passum extraxit et sibi fasciculum fecit. Primo lignu est: quia fuit alapis cesa. Et istud extraxit de magno fasce dilecti: qui in facie eius velatus percussus et consputus. Libet ergo voluit faciem suam percuti cito turpam coram sione verum ex quo illa facies fuit percussa que est gloria angelorum. Secundo lignu est: quia fuit in eculo erecta. Et istud extraxit de magno fasce dilecti: qui tanquam pellis fuit in carne erectus. ps. Erectus celum sicut pelle. Libet ergo voluit eredi in eculo amore dilecti qui fuit erectus in paribulo. Tertium lignu fuit: quia fuit in pectore vulnerata: quia et mamilla fuit euulsa. Et istud traxit de magno fasce dilecti. qui fuit iuxta cor in latere vulneratus. Libet ergo in pectore vulneris portauit amore dilecti: qui in corde vulneris accepit. Quartu lignu est: quia fuit carceri inclusus. Et istud lignu extraxit de magno fasce dilecti: qui indultus se in carcere veteri. stabuli. et limbi. Libet igitur sustinuit carcerem amore dilecti: qui pro nobis se taliter in carcerauit. Quintu lignu est: quia inter testas et carbones fuit inuoluta. Et istud extraxit de magno fasce dilecti: qui si non habuit carbones ignitos: habuit tamen clauos acutos. Et ideo libet voluit in carbonibus voluntarij amore illius qui clauis voluit perforari: et in fornace. scilicet crucis assari. Dilectus tam multis alias penas sustinuit: et quibus magnam fascem sibi fecit. Ipse enim gygas gemine subefuit. et ideo magnu fascem portare potuit. agatha vero tam magnu fascem portare non potuit: et ideo aliqua ligna collegit de fasce dilecti: et sibi fasciculum fecit. et ergo dicit. Asciulus mirre dilectus meus mihi. Secundo commendatur a penas dilecti cõtinua meditatione et deuotione cum dicit. Inter vbera mea commorabitur. Circa quod notandum quod vbera habent vim attractiuam cum sint spogiosa et porosa habent

vim conuersiuam: quia per calorem cordis sic decoctio sanguinis et conuertitur in naturam lacris. habet vim effusiuam: quia lac emittunt. Vbera igitur aie sunt: memoria: intelligentia: voluntas. Et ista circa passionem habent vim attractiuam: quia memoria appetit impleri sanguine per cõtinuam recordationem. Thye. iij. Recordare paupertatis mee etc. et in fra. Ad memoria memor ero: et tabesceat in ala mea. Intelligentia per veram fidem. ps. Intingat pes tuus in sanguine. Pes aie est fides que tunc in sanguine intingit quoniam christi passione repletur. Voluntas appetit impleri per deuotionem. Job. xxxij. Pulli eius lambunt sanguinem. Secundo habet vim conuersiuam. Nam tunc dum sanguis passionis est in memoria: intelligentia: voluntas: adest triplex ignis qui ipse de albat et quodammodo in lac conuertitur. scilicet ignis meditationis qui cor accendit. ps. In meditatione mea eraradescit ignis. Ignis amoris qui cor combustibile facit. luce. xij. Ignem veni mittere in terram etc. Et ignis desiderij celestis qui scintillas in cor precipit. Eze. i. Scintille quas aspexitus eris cadentis. Et sic sanguis deus albatu aliam dealbat. Apoc. viij. Lauent stolas suas et dealbauerunt eas in sanguine agni. Tertio ipsa vbera habent vim effusiuam. Nam aliqui effundunt lac. aliqui sanguinem. et aliqui buryu. vbera illud prouer. x. Qui nimis premit vbera ad elicendum lac exprimit buryu. Et qui vehementer emigit elicit sanguinem. Sacerdotes enim predicatorum qui sunt vbera ecclesie aliqui effundunt lac: qui alios inducunt ad puritatem innocentie. i. ps. ij. Sicut modo geniti infantes lac concupiscite. Aliqui effundunt sanguinem qui alios animant ad imitationem passionis dominice. i. Math. vi. Elephan res ostenderunt sanguinem vultu et mori. Aliqui effundunt buryu: qui alios inducunt ad pinguedinem deuotionis interne. Esai. vij. Buryu et mel comeder. Ille comedit mel qui afficitur circa diuinitatis gloriam. Ille buryu qui afficitur circa infirmitatem humanitatis. Tertio commendatur a suis penas voluntaria perpersione: cum dicit. Inter vbera mea commorabitur. Habet enim illas penas inter vbera. i. inter intellectum et affectum: quia libet eas sustinere propter directam fidem et eius amoris. unde dicit agatha letissime et gloriantur ibat ad carcerem: et quasi ad epulas inuitata. Agone suum officio precibus comedebat. vbi notant quatuor gradus. Primo est qui sustinuit patienter. Et iste gradus preponit quia et si letissime et

go et patienter: iste est necessitatis. Secundus est qui sustinuit libenter. vbi dicit. Agatha letissime et iste est perfectionis. Tertius est: qui sustinuit gloriantur. vbi dicit. Et gloriantur ibat ad carcerem: et iste est magnitudinis: quoniam quod magis gloriant de respectu propter deum quod de honore propter mundum. Quartus est: qui sustinuit delectabiliter: quod notat cum dicit. Et quasi ad epulas inuitata: et iste non est humane facultatis: sed gratie celestis. De his quatuor gradibus sic dicit. Non potest anima mea in paradisu intrare nisi diligenter corpus meum feceris a carnisibus attraheretur: ecce quod portauit patienter. Ego in his penis sic delector sicut qui bonus nuncius audire: ecce quod portauit libet. Aut qui videt quod diu desiderauit. ecce quod portauit gloriantur. Aut qui multos thesauros inuenit. ecce quod portauit delectabiliter.

¶ Sermo. lxxvi. In cathedra sancti petri sermo primus.

Exaltent cum in cathedra

seniores laudent eum. ps. Dupliciter beat? petrus exaltatus fuit. scilicet a deo: cum dicit. Exaltent eum in ecclesia plebis. Et a populo antiocheno: cum dicit. Et in cathedra seniorum laudent eum. Quantum ad primum notandum quod pater filius et spiritus sanctus etiam super apostolos seu angelos in quatuor exaltauerunt. Primo in officio corporis consecratione. Angelorum quidem est sacerdoti consecratione assistere et hostiam consecratam deo offerre. Petri autem et sacerdotum est panem et corpus christi conuerrere: quod nulli angelo est datum. vbi non angelis: sed solis sacerdotibus dictum est. Luc. ce. rrr. hoc enim facite in mea commemoratione. Secundo in peccatorum remissionem. Angelorum quidem est peccatores suis inspirationibus sibi dei misericordias implorare. Petri enim et sacerdotem est sibi confessis peccata remittere. Unde non angelus. sed solis sacerdotibus dictum est illud. Iohann. xxi. Quorum remiseritis peccata remittuntur eis. Et quia hoc officium solius dei est. scilicet peccatum remittere. Ideo diu vocantur. psal. Ego dixi diu estis. Tertio in caluum collatione. Angelorum quidem est animas ad celum deducere. Petri et sacerdotum est ipsas animas celi ianuam aperire. unde non angelis: sed petro dictum est. Math. xvi. Tibi dabo claves regni celorum. Quarto in iudiciaria potestate. angelorum quidem est iudicandos ad

Inducit colligere collectos ab invicem separare. Separatos malos in igne puerare. Sed petri et successores eius est ipso iudicare. An non angelis sed petro et successoribus suis dictum est: *Adhuc. rix. Amē dico vobis qd vobis qui reliquitis oia et secuti estis me et cetera.* Sed beatus petrus fuit hodie exaltatus et in cathedra eius a populo antiocheno cum dicitur. Et in cathedra sententiarum laudent eum. Notandum autem quod istud festum de incarnatione sancti petri quod de causis celebratur. Primo propter miraculosam petri liberationem et exaltationem. Nam cum theophilus princeps antiochie ipsum in carcerem deduxisset et tandem per dei providentiam et pauli apostoli industriam et petri virtuosam potentiam quod scilicet eius filium suscitavit fuit de carcere liberatus et in cathedra sublimatus et patriarcha antiochenus effectus. Ideo etiam ecclesia hoc festum celebrat: ut de petri liberatione deo gratias agat. Et quod plati ecclesie tunc ceperunt loco: prater et nomine sublimari. Secundo celebratur propter novi nominis impositionem. Nam apud antiochia discipuli primo vocati sunt christiani. Magna dei dignatio quod nomen suum nobis participare voluit. *Act. ix.* Servos suos vocavit nomine alio. Et ideo tunc beneficii est nobis cum leticia recolendum. Parum autem esset habere nomen nisi res nobis haberet. Aug. Chistianus autem est qui non tantum nomine sed ope est. Christus autem ab unctione dicitur. Ille vero vere est christianus qui huius unctione gratie Christi ad se. *i. Joh. ij.* Et vos unctione quas accepistis ab eo maneat in vobis. Qui huius oleum compassionis et misericordie tum ad primum. *puer. rxi.* Theobaldus desiderabilis et oleum in habitaculo iusti. Qui huius unctione consocietur Christus ad deum. *Adhuc. rxi.* Prudentes agnoscere acceperunt oleum. Tercio celebratur propter coronam clericali institutione. Institutum enim fuit ut clerici coronam deferrent clericales propter tres causas. Primo propter petri imitationem. Cum enim apud antiochia fuisse captus infideles ob christi iniuriam sibi summatem capitis abarserunt. Ceteri autem clerici videntes pastorem suum sic in capite deformatum: idem sibi fecerunt fieri. Et sic petrus postmodum illud voluit servare in christum quod sibi in christi iniuria fuerat irrogatum. Et quo propter deus de malis sepe bona elicit. Unde de abrasione capitis facta in igno miniam: ortum habuit corona clericali servata in gloriam. Secunda causa est propter distinctionem: ut scilicet per hoc signum clerici a lay

cis discernantur. Olim deus distincte populum iudeorum a populo gentium per circumcissionis signaculum. Sed convenientius est nostrum signaculum quod illorum. Illud enim fiebat in parte corporis verecunde. nostrum sit in parte corporis reverenda. Illud in membro carnali: quod deducit erat carnalium filiorum. nostrum in membro ad celum elevatum. quod debemus esse inter contemplationis celestium. Illud enim cum dolore et effusione sanguinis. nostrum cum exultatione et leticia cordis. Tercia causa est propter mysticam significationem. Fit enim in superiori parte totalis rasilio pilorum. quod inter deum et ipsos clericos nihil debet esse medium. Fit detractionis capillorum: quod debet detractione superfluitate temporalium et cogitationum malorum. Fit circularis formatio. Nam quod ipsi sunt ministri eius: qui caret et fine et principio. Tum quod servare deo est regnare. Tum quod de corona sacerdotalis dignitatis clerici perueniunt ad coronam eterne felicitatis. Quarto celebratur propter prime missae petri celebrationem. Ipse primam missam in apostolicis antiochie celebravit. Et credendum est quod isto die vel saltem isto tempore. Et ideo hoc dies nobis celebris debet esse. Iohannes quidem primam missam suam dixit in assa. Iacobus in hierusalem. Marcus in alexandria. *i. Reg. xxiij.* David sedens in cathedra sapientissimi principis inter tres. Fuit petrus sapiens tantum iohannes. sapientior respectu iacobi. sapientissimus respectu marci. Quinto celebratur propter erroris destructionem. Olim enim gentiles in hac die festum faciebant quod cotinebat erroris superstitionem et illusionem. Error quidem erat quod credebant quod aie defunctorum circa monumenta suorum corporum morarentur. Superstitio autem erat: quod cibaria et vina super tumulos charorum suorum ponebant credentes quod aie talibus indigerent. Sed sicut dicit marinus non indigebat corporalibus cibis: sed orationibus devotis. elemosinis assiduis et sacrificiis altarium. Illud autem erat quod demones in nocte oia cibaria consumebant. Et sic eis alludebat ac si aie comedissent. Ideoque sancti patres ordinaverunt quod illa die quae ista fiebat fieret festum de incarnatione beati petri. ut virtute illius solennitatis hec superstitio obliuioni traderetur. Unde ab aliquibus festum hoc vocatur festum petri epulay. et sic istud festum purgavit errorem. removit superstitionem et deterit illusionem.

Sermo. lxxvii. Eodem die. Sermo secundus.

Quid sedens in cathedra

sapientissimus inter tres: ipse enim est qui tenerrimus ligni vermiculus? *Reg. xxiij.* Per david qui interpretatur magnus fortis significatur beatus petrus? qui propter suam fortitudinem a petra est appellatus. Comendat autem in primis verbis a quatuor. Primo a cathedrati honore: cum dicitur. Sedens in cathedra. Est autem triplex cathedra. Regalis: magistralis: et sacerdotalis. De cathedra regali dicitur. *i. Reg. xxi.* Cum sedisset rex super cathedram suam. De cathedra magistrali dicitur. *Math. xxij.* Super cathedram moysi sedent scribere et pharisaei. De sacerdotali dicitur. *i. ps.* In cathedra seniorum laudent eum. Presbyter enim grece latine senex dicitur. In his tribus cathedris sedet sanctus petrus. In cathedra regali: quod ad eum spectat iudicium omnium causarum. In magistrali: quod ad ipsum spectat scripturarum. Et in sacerdotali: quod ad ipsum spectat ligatio et absolutio peccatorum. Primo igit sedet in cathedra regali: quod ad ipsum spectat omne iudicium. scilicet civile: ecclesiasticum: et medium. *Deut. xxi.* Si difficile est ambiguum iudicium apud te esse presbyteris inter sanguinem et sanguinem: per quod intelligit iudicium criminale et civile: inter lepraem et non lepraem: per quod notat ecclesiasticum criminale. Et cum etiam quod ab utroque refertur: tam ecclesiasticum quam civile: venies ad sacerdotes levitici generis. Sed sedet in cathedra magistrali: quod ad eum solem spectat scripturas expostio. Non enim is laico: sed clerico predicare vel exponere scripturas: unde non turbis: sed apostolis dictum est. *Mat. xvi.* Predicate evangelium omni creature. Scripturarum interpretatio. *pet. i.* Omnis prophetia prophetia interpretatio non fit. Scripturarum modifcatio: unde illud quod dicitur. *Adhuc. rix.* Quod deus continet homo non separaretur: sic per fides petri modifcat: coniungit per consensum mentis et copula carnis. Tercio sedet in cathedra sacerdotali: quod ad ipsum spectat ligatio et absolutio culpaz. Peccator quidem supra se habet celum clausum: infra infernum apertum intra se non habet gratiam: sed culpam et perdidit meritum participationem ecclesiae facit. Propter autem sacerdos peccatori celum aperire. *Mat. xvi.* Quodcumque ligaveris super terram etc. et quodcumque solueris super terram etc. Propter infernum claudere: ibidem. Propter infernum pualibant aduersus eam. Propter spiritum sanctum dare. *Act. xvi.* Tu cum

ponebant manus super illos et accipiebant spiritum sanctum. Propter peccata dimittere. *Joh. xxi.* Quorum remisistis peccata remittuntur eis. Propter sanctorum merita edificare. *i. Cor. ij.* Qui autem aliquid donastis et ego etc. Sed comendatur petrus a firmitate constantie cum dicitur. David qui interpretatur manu fortis. Prelatus enim non debet esse mollis: sed fortis: quod sicut dicitur. *Proverb. xviij.* Qui mollis et dissolutus est in opere suo frater est sua opera dissipantis. Tria ponit. scilicet molle: dissolutum: et dissipatum. molle est quod cedit omni duro: dissolutum quod nullo est vinculo colligatum: dissipatum quod est oino contractum. Beatus autem petrus non fuit mollis: sed durus: quod non cessavit fortiter sustinuit omnem persecutionem illatam. *Act. v.* Habet apostoli gaudentes a conspectu concilii. Non fuit dissolutus. sed cum christo colligatus: quod per charitatem firmatus. *Joh. vi.* Dicit tu scis: quod amote. Non fuit fractus: sed solidus per perseverantiam. *Ecclesi. i.* Quasi vas auri solidum etc. Tercio comendatur a perfectione sapientie: cum dicitur. Sapientissimus. Nec mirum si sapientissimus fuit: quod tres sapientissimos doctores habuit. scilicet patres reuelantes. *Adhuc. xvi.* Caro et sanguis non revelavit tibi etc. Filii instruente. *Johan. xv.* Oia quecumque audivi a patre meo nota feci vobis. Et spiritus sanctus infundere. *Johan. xxiij.* Paradisus autem spiritus sanctus quem mittere pater in nomine meo ille vos docebit oia. Quarto comendatur a perfectione gratie: cum dicitur. Tenerrimus ligni vermiculus. Ille enim est vermiculus et est tener ad tangendum. Et est durus ad perforandum. Et qui innuit a beato petro quod fuit mansuetus quantum ad bonos. ideo dicitur tenerrimus. Que mansuetudo in tribus apparuit. Primo in hoc cum esset potius summus: humile officium non recusavit. *Joh. xxi.* Dixit symon petrus vado piscari. *J. Sedundo* quod a minori reprehendi patienter sustinuit. *Gal. ij.* Cum venisset cephas antiochiam in faciem ei restitit etc. Nos autem a superioriori reprehendimur impatienter ferimus? Si a pari indignamur: si a minori iridemus? Tercio in hoc quod minoribus humiliter obediit. *Act. viij.* Cum audissent apostoli qui erant hierosolymis: quod recepit samariam verbum dei: miserunt ad eos petrum et iohannem. Sedundo fuit durus et severus quantum ad malos. ideo dicitur vermiculus ligni: cuius severitas in tribus apparuit. scilicet quod severe malos reprehendit. *Act. viij.* Pecunia tua tecum sit in perditionem. Severe puniit scurpaz. *Act. ij.* In

punitio ananie et saphire. Severe dñs de
scendit. Job. xvij. Simon petrus habens gla
dium et. G Tertio fuit humilis. Prum ad se
ipm et deit. id dñi vermiculus. Cuius aut hui
militas in tribus apparuit. G Primo in hoc
q indignum se ppi pntia reputavit. Luce. v.
Eti a me qd pec. et. G Secdo in hoc q a
ppo lauari recusavit. Job. xiiij. Mō lauabis
mihi pedes in cinere. G Tertio in b q cruci
figit dñs noluit vñ ait qd nō sum dignus
in cruce effluat dñs me. cruce meā girare
G Sermo. lxxvii. De scdo mathia. ser. i.

Ete videris quez elegi

rit dñs q nō sit similis ei in oī po
pulo. i. Reg. x. Quāvis istd dictū
sit de saule supbo in regem assumpto conue
nientius tñ dici pōt de mathia puulo in apo
stoli assumpto. In quibus verbis a duob?
comēdat. G Primo a miraculosa electione:
cū dñs. Ete videris quez elegerit dñs. Secdo
a vite pfectione: cū dñs. q non sit similis
ei in populo. G Circa primū notandū q ei?
electio comēdabilis est ex pre elector electi
et modi eligendi. Eligentes aut fuerūt ma
gne auctoritatis: q fuerunt apostoli q sunt
pncipes mūdi: ianitores celi et iudices scli.
ps. Principes populorū congregati sunt ad fa
ciendū. i. mathie electionē. Ecce: q pncipes
mūdi: qm dñi fortes terre. Ecce: q erunt iu
dices seculi. E. vehementer elevati sunt: vt
fcs sint ianitores celi. G Secdo comēdabilis
est pre electi. In quo quidē fuerunt tria que
1. in quolibet plato requirunt. G Primū ē mo
rum maturitas: qd notat cū dñs. Ex his viris
vir em maturitatē iporat. Magnū em pe
riculū est dum platus maturus non est. Ec
cie. x. Et terre cuius rex puer est. G Secdo ē
vite sanctitatis: qd notat cū dñs. Qui nobiscus
sunt congregati. In tā beata em cōgregatio
ne nullus potuisset habitare nisi valde scñs
vnde dicit Chry. q. G diu iudas fuit in colle
gio apostolorū: dyabolus non fuit ausus ip
sum inuadere. qm ab ipis recessit in ipm in
trauit. G Tertū est sapientie et doctrine veri
tas: quod notat cum dñs. Omni tpe quo tra
uit et eruit et. Illius em alicuius negocij
plenā noticiā scire pōt nisi ppi sciuerit eius
pncipiū: finē et mediū. Mathias nāq oīm
actū ppi sciuit pncipiū: ideo dñs oī tempo
re quo intrauit. s. p. natiuitatem sciuit et finē
ideo sequit. Exiit dñs iesus. s. p. passionē
Sciuit et mediū: vnde sequit. Incipiens a

baptismate iohannis et. De his tribus dñs
Deut. i. Date ex vobis viros. ecce nos ma
turitas. Sapientes et ignaros. ecce sapientie
veritas. Et quoz conuersatio fuit pbata. ec
ce vite sanctitas. G Tertio comēdabilis ē
ex pre modi eligendi. Apostoli em ipam de
ctionem inchoauerunt ab exortatione saluti
ferā: q petrus vtilem sermonem pmissit: q
em dñs. Surgens petrus in medio fratrū dī
xit et. Profecuti sunt ipam cū oratione dei
vota. vnde dñs. Et orantes dixerunt. Tu dñe
et. Et terminata est cū reuelatione diuina.
vñ dñs. et cecidit foris sup mathias. Secdo dñs
nyssus illa foris fuit quidā splendor diuinus
p que ostendebat q erat in apostoli assumē
dus. G Secdo pñenda a vite pfectione: cū
dñs. Mō sit similis ei in omni populo. hec au
tem pfectio in quattuor consistit. G Primo
in hoc q fuit magne sanctitatis quo ad seip
sum. et de hoc hys testimonium a patre q ma
thias puus iterat. et ad patrē spectat pu
los cōfouere. Math. xvij. Non est volūtas
patris mei vt perearim: ex pusillis istis. Te
stimoniū habuit a filio: q cum duos statuit
sent istū xps pēlegit. Testimoniū habuit a
spūscō in pēcheoste cū em gratia sua reple
uit. Testimoniū etiā habuit a tota aploz
collegio q eum ioseph statuerūt. Eredēdus
est em q si duos meliores habuissent ipsos
statuissent. G Secdo eius pfectio consistit in
hoc q fuit multe familiaritatis et dilectōis
quo ad xpm. Lū. 9. Signa tria fuerūt. Primū
est q xps fecit eū contribulē suū. Fuit enim
de tribu iuda sicut et xps. Solēt aut hoies q
sunt ex eadē cognatione se inuicē diligere.
ephe. v. Memo carnes suam odio habuit et.
Secdo fecit eū ppatriorā suū. Fuit enī ber
leemita sicut et xps. solēt nāq hoies eiusdē
patrie speciale adinuicem familiaritatē ha
bere. Tertū est: q fecit ipm pñilione suā
q fin quōdam crucifixus fuit. Et sic cum
christo in eodem equo et sella fedit. hec. vi.
homo quem rex honorare cupit debet im
mō supra equum qui de sella regis est. G Ter
tio consistit eius pfectio in hoc q fuit multa
potestas quo ad operationem miracu
lorum. Quorum quedam attestantur suam
misericordiam. Nam cum centum quinquā
ginta homines ex quadam portione toxica
ta intoxicati fuissent: omnes sanauit: et ad
fidem conuertit. G Quedam attestantur sue
iusticie veritatem. Quia cum quidam ob
nati persisterent: et verbum dei deriderent

dirit eis. Denūcio vobis q vni in infernū
descēdetis. Statimq terra se aperuit: et ipi
los viuos deglutiuit. Quedā hō suā poten
tiam: q demones expellebat et in infernum
mittebat. Unde cū quidā demon in forma
pueri ptra ipm exierat: ipm expulit et in in
fernum misit. Lū. etiā esset in carcere demo
nes in ipm dēntib? fremebāt: sed ad ipsum
accedere nō audebāt. Quedā hō attestant
magnā suam fidem. q quādam portiones in
toricatā roē bibit et nullā lesionem sensit.
hec em eius fidē attestatur: iurta illud qd
legit. Math. xlii. Signa aut eos q credide
rint hec sequēt. Et infra. Et si mortiferus
quid biberint eos non nocēbit. Quarto con
sistit ei? pfectio in hoc q fuit magne acerbi
tatis quātū ad martyriū. Quāvis em alibi
legat q in pace q uerit: alibi tamen legitur
q fuit in collo missa p ciuitatē sit tract? ali
bi crucifixus. alibi q fuit lapidatus: et securi
exerceratus. Supponēdo igit q ad dñm
trāsiret p viā martyrii. possum? ista p corda
re et dicere q primo p ciuitatē fuit tract? sed
nō mortu? deinde fuit crucifixus et ibi stās
in cruce fuit lapidatus: et securi percussus.

G Sermo. lxxvii. Eodem die sermo scdus

Fiant dies eius pauci et
episcopatus ei? accipiat alter. Et
infra. Et perferet? est hoīem mē
dicū et inopē et. Et sonā q pēcin
gatur et. ps. cvij. q ista vba de iude de pos
tione et mathie electione intelligant: testat
Petrus dicens Act. i. Viri fratres oportet
implere scripturam quam dixerat spiritus
sanctus per dauid et. In quibus verbis q
tuor ponuntur. Primo ponitur iude de pos
tione. cū dicitur. Fiant dies eius pauci. Xps
nāq iudam fecit discipulū suū postea apo
stolum suū: postea procuratorē suū. Sed in
hoc triplici statu facti sunt dies eius pauci.
Pauca enim diebus stetit in discipulorū
pfortio paucis diebus in aploz collegio: et
paucis dieb? i procuratoris officio. S. m. m.
videt qre xps q est dei sapientia ipm posuit
in confortio suarū oculū quē sciebat futurū
esse lūpum. In collegio apostolorū quē scie
bat futurū ēē pñtorē suū. Quare eum fecit
suū procuratorē: quē sciebat esse futurū ma
gnū et furem. S. h. q sapientissima rōne est
factū. Ideo em posuit eū in pfortio discipu
lorū suoz vt bonos cū malis in hoc mundo
mixtos esse ostendat. Nā in hoc mundo aliq

dyabolus inuenitur inter filios dei. Job. ij. 1.
Quadā die cū venissent filij dei assisterent
corā dño. affuit inter eos sathan. Aliquādo
inter ministros dei. Zacha. ij. Ostendit mi
hi iesum sacerdotē magnū. et sathan stabat a
dextris eius vt aduersaret ei. Aliquādo in
ter aplos dei Job. vi. Mōne duodecim vos
elegi: et vnus ex vobis dyabolus est. Secū
do fecit eū apostolū quē sciebat futurū esse
pñtorē suū: vt vnam fiduciam amputa
ret. ne in hunc mendū aliquis securū se fe
cedat. Vñ. Nūq est securitas frēs mei:
neq in celo neq in paradiso: multo minus
in mundo. In celo nāq cecidit angelus sub
presentia diuinitatis. Adā in paradiso in loco
voluptatis. iudas in mundo in schola salua
toris. Tertio fecit eū pñtorē suū quē
sciebat furē: vt ipalia vilia et cōtēnenda esse
doceret. Habuit quidē xps in hoc mūdo qm
q. scilicet corpus. ecclesiam. matre ppriam et
aiam. et quādā modicā sustentia pro expen
sis. oblatā. Corpus aut habuit valde charus.
ideo dimisit ipm custodibus valde charis.
ioseph et nichodemus. Adarrē et ecclesia has
buit chariores: ideo comēdauit eas custodi
bus chariorib?. i. iohanni et petro. Aiam has
buit charissimā. id eaz recomēdauit ppi cha
rissimo. Pecunia habuit cōtēpibile et vilis
simā. ideo ipam inde comēdauit. Secūdo
ponitur de positionis ratio: cum dicit. Per
secutus est hoīem inopem et medicū et cōs
punctum corde mortificare. Et vocat xpus
inops. mendicus. et cōpunctus. Fuit enim in
ops. id est sine ope adiutorij: quia ipi pater
dereliquerat. multis cū tribulationibus ex
ponendo. Math. xxvij. Deus me? vt quid
dereliquisti me. Iudei vsq ad mortem pse
quendo. ps. Amici mei et proximi mei et.
Apostoli ab eo fugiendo. ps. Elongasti a me
amicū et proximū et. Tale igitur inopē iu
das persecutus est vsq ad pñtoriam capti
onem. Et hoc fecit intus turbatum auxilio
ab interueniente pñcio et mediante osculo.
Adira infamia: quia iudas cum turba cepit
derelictum. cum osculo prodidit amicū.
Pro pecunia vendidit saluatorem suū. Se
cundo fuit mendicus. Dicitur em mendic?
quasi ad manus dicens quia pauperes sine
voce solent ad diuites manū extendere. Sic
xps in cruce manus extendit ad patrem: vt
xpm recōciliaret. ps. Elevation manu mea
rum sacrificiū vespriū. Ad dyabolū. vt ipm
caperet. Abachuc. ij. Comua in manibus
S ij

4

Sermo. xc. De eodem die. Smo. iij.
Portet impleri scriptu
ram quā predixit spūssētūs p os
dauid de iuda. &c. In hac electio
ne aplica fit mentio de duobus.

Primo de indigni plati sed iude deposuisse
 cus dz. Dpoter ipleri scrip. 7c. Secdo de di
 gni subrogatio: cu dz. Dpoter et his viris
 7c. Circa primi notandū qd platus quatuor
 de causis depōit dz. ppter quas iudas de
 poni debuit. Primo ppter homicidiū im
 manitatem: er marine ppter homicidiū
 notozium est. Iudas autē homicidiū com
 misit qñ dei filii interficiā pcurauit. Et illū
 homicidiū fuit notozium. Unde dicitur.
 Et notum factū est omnibus habitantibus
 in iherusalem. Est autē triplex notozū: scilz
 psumpti. facti. et iuris. Homicidiū ergo
 est fuit notozū. Primo per presumptiones

PC

violenta: qñ cū inimicis caprialibus xpi se
creta consiliū inijt. Math. xxvi. Tunc abijt
vñus de duodecim q dicebat iudas scariot
ad principes sacerdotum &c. q scdo p facti
evidentia: qñ. s. venit cum turba: cūz gladijs
et fustibus cōprehendere iesum. Tunc enim
nulla potuit tergiuersatōe celare qñ xpi mor
tem traxerat. ¶ Tercio per confessionem
ppriam: qd est notorium iuris quando ho
miciū suum manifestauit dicens. Math.
xxvi. Peccauit tradens sanguinē iustū. et ista
confessio facta est in iudicio. i. corā principi
bus sacerdotū qui erant iudices qñuis mali
essent. ¶ Secundo deponi debuit ppter he
reticā prauitatem. Ipse enī christi fidem re
cepisset ab ipsa postmodū preuicatus ē:
vnde dicit de qua preuicatus est iudas: vt
abiret in locū suū. i. in infernū qui est locus
suis. i. sibi cōgruus. Infernus enī est locus
setoris. scilicet. tritū. De cadauerit? eoz ascē
deret foror: et ideo sibi competet ratione inui
die. Proverb. xxiij. Putredo ossium inuidia
vnde super illud Job. xij. Quare hoc vngue
tū nō venit &c. dicit glo. Bono odore mori
serpens. Est locus ardoris: et ideo competit
sibi ratione ardentis auaricie. Job. xij. Fur
cat et loculos habēs. est locus horrois. Job.
x. Ubi nullus ordo sed sempiternus horro
inhabitat: ideo sibi competit rōne peditōis
facte et qua tātus horro totū mūdū concus
sit q obscuratus fuit sol. terra tremit: lapi
des scissi sunt: et monumenta fessa sunt. et op
ta. ¶ Tercio deponi debuit ppter simonia
q prauitātē. Vēdidit enī xps pñe et spali. p
triginta denarios. ¶ Morandū autē q sunt q
dam annexa spūalibus: sicut ius patronatus
et sunt quedam mere spūalia: vt sunt ecclesie
sacramēta. quedā diuina sicut spū sancti o
na: sicut remissio peccatorū: miraculorū o
pā et huiusmodi. Vēdere autē spūaliū autē
magna est simonia. Vēdere autem
spūale purum est simonia maxima. In xpo autē
fuit quoddā spūali annexū. i. eius caro que
mediātē. ista fuit diuinitatē annexa et cōiū
cta. fuit quoddā spūale purū in eo scz eius
ista fuit in eo quoddā diuini. s. eius diuini
tas beata. Iudas ergo vendendo xpm pelli
mam simonia cōmissit: q vendidit quoddā
spūali annexū: quoddam spūaliū purū
et quoddam et toto diuini. Quarto deponi
debuit ppter dilapidatiōē. Quartorū autē
modis platus dilapidator: potest dici. Aut

Quoniam autem zelum: quod statuerunt mathiam ex-
tranem: nulli apostolorum propinquum: ut ostendat
quod illa est ratio non amore carnali fiebat: sed ex
zele dei. Fuit digna gratia ad meritum: et ipsi
electores: et ipse electus magni meriti extite-
runt. Tercio tangit electi confirmatio: cuius
de. Et cecidit foras super mathiam. Quidam na-
de apostolis prius fuerunt electi: postmodum
in penthecoste confirmati. Per. Ego confir-
maui columnas eius: quod datur intelligi quod ele-
ctus non est statim confirmatus: sed prius in
fama et persona examinatus. Quidam fuerunt
electi: sed non confirmati sicut iudas per quod
datur intelligi quod aliquis quantumvis sit electus
non est confirmandus: quando scilicet non est dignus:
vel non est rite electus. Aliqui fuerunt simul
electi et confirmati: sicut mathias qui ab apostolo
habetur erat electus et mori a sancto confirmatus
et sicut paulus qui dicit Gal. i. Paulus electus
non ab hominibus. scilicet electus non per homines:
sed confirmatus: sed per iesum christum per quod datur
intelligi quod aliquis mori ut est electus: est confir-
mandus. quoniam scilicet constat de electionis forma: et
per sonum sufficientia. Quarto tangit ipsius con-
firmati iurisdictione: cum dicit. Et annumerat
est cum. xi. apostolis. Tribus namque modis iur-
isdictionem ordinariam est assecutus. Primo
per ipsam suam electionem confirmata. Secundo
per legem animarum. Princeps enim est lex animata.
Ex quo ad iurisdictionem ordinariam conferen-
das est pollet lex animata et inanimata. Ista lex ani-
mata est spiritus sanctus: qui cum ceteris
apostolis accepit. Et ideo iurisdictionem ordina-
riam ab eo sortitus est. Tercio per consuetudi-
nem prescriptam: et approbatam. Obiectum est
enim per divinam consuetudinem quod quicunque
est a deo: iurisdictionem ordinariam sortia-
tur. Sicut patet in Jerem. propheta. qui cum a
deo mitteretur dictum est ei. Ecce constituite
hodie super gentes et regna.

¶ Sermo. xxi. De beatissimo Grego-
rio sermo primus.

Bo nouissimus vigilans
et quasi qui collegit racemos post
vindematores vindemiaui in be-
nedictione dei et ipse sperauit: et quasi vinde-
mantis impleui torcular. Eccl. xxiij. Ad-
gna humilitas beati gregorii qui cum fue-
rit doctor excellentissimus: tunc vocat se nouis-
simus. Et cum sacra pagina magnas vuas. i. li-
bras collegit: se tamen collegisse racemos
asserit. In verbis igitur a quattuor comenda-

tur. Primo a profunda humilitate cordis. 1.
eo quod vocat se nouissimus et colligentem rac-
mos: qui tunc videtur est fuit exitus doctor
et collegit sensus profundos. huius autem doc-
trine humilitas in sua doctrina maxime appa-
ret quantum ad quattuor. Primo quod scripta
sua in comparatione aliorum vilis reputa-
bat: unde dicit in epistola ad innocencium astric pre-
teritum. Si delitioso cupitis pabulo saginari
bri Augustini opuscula legite et ad comparationem
illius similitudinis nostrum futurum non d-
ratis. Secundo quod scripta sua ipsius videre
publicari nolebant. unde ait ibidem. Nec enim
volo dum in hac carne sum: si qua me dirisse
contingit ea facere hominibus innotescere.
Tercio quod aliquem pulchres humane lau-
dis furtim se cognoscebat. Unde ait in fine
moralium. Dum radicem pure intentionis
conspicio: deo quidem ex ea me summo opere
voluisse placere cognosco. Sed eadem in-
tentioni furtim: sed nescio quod humane laudis
appetitus interfert: quod cum iam postmodum
tardiusque discerno inuenio me aliter agere
quod scio me aliter inchoasse. Quarto: quod se
aut mala incaute aut bona non bene dirisse me-
tuebat: unde ait: et quidem mala me aliquan-
do dirisse: et si non inuenio: tamen quod omnino non
dixerim non defendo. Bona vero si qua di-
uinitus accipies diri. meo vix iudicio mi-
nus me bene dirisse confiteor. Secundo comen-
dat a vigilantia sollicitudinis: cum dicit: vigi-
lauit autem tripliter. Primo quantum ad se per vite
perfectionem. Luius quidem perfectionis tria erant
signa. scilicet quod terrena despiciebat: celestia app-
tebat: mori desiderabat. Ista tria ponit
in plogo super dialogum dicens. Infelix animus
meus meminit qualis fuit: quod ei labentia
citra subterreat in monasterio: quod nulla nisi
celestia cogitare consueuerat: quod mori quod
pene cunctis pena est. scilicet per ingressum vite et
laboris sui penam amabat. Secundo vigilauit
quantum ad deum per contemplationem. Con-
templabatur quidem dei maiestatem in oratio-
ne. Eccl. xxiij. Cor suum tradidit ad vigi-
landum discipulo ad deum qui fecit eum etc.
Tercio vigilauit dei veritate in locutione. 1.
Primo. iij. Tu vero vigila et in omnibus las-
dora. opus fac euangeliste etc. Ipse enim comen-
plabat bonitatem dei in meditatione. Pro-
uerbio. vij. Beatus qui audit me et vigilat
ad fores meas quotidie: quia inueniet me:
qui autem inuenit me inueniet vitam etc. In his

autem tribus maxime emicuit beatus Gregorius
in orando. in legendo: et in meditando. Tercio
vigilauit quantum ad primam: per sollicitam prius
onem. Necessario enim vigilare voluit: sciens
se datum in speculatore in medio hostium. Eze-
chi. iij. Spectatore dedi te domui israel. In
pastore in medio luporum: ideo voluit vigila-
re cum Jacob qui dicebat. Gen. xxxi. Die nocte
oculis meis. In gubernatore in medio
fluctuum. Et periculosis esse si gubernator dor-
miret. Prover. xxiij. Eris sicut dormiens in
medio maris: et quasi sopitus gubernator
omisso clauo. Tercio commendat a spe et fidu-
cia diuine miserationis: cum dicitur. In be-
nedictione dei ipse sperauit. Valde enim de
dei miseratione sperare potuit: quod tanti meri-
ti extitit quod potuit in deum quod scilicet per orationes ipsius
ad misericordiam inclinaret: et traheret a pena
eterna perperit. Gen. xxiij. Si contra deum
fortis fuit etc. Potuit in angelis: quod ipsius pla-
cauit. Cum enim Gregorius per se ostendit vidit an-
gelum gladium crucemque tergentem et reposi-
nentem. Potuit in diabolum: quod ipsum fuga-
uit. Nam faciem de manu petri accipiens os
eius et scilicet excussit. Et ad modum ethiopis
denigrauit. Potuit in celis: quod in eis obsequium
colina ignis destinauit. Potuit in infernum
quod per dicitur est animam trahant ab inde suis pec-
tus eduxit. Potuit in purgatorio quod quem-
dam monachum in excoicatione defunctum
lecta super eius foueam absolutiois cedula de
purgatorio extraxit: per ipse postmodum ap-
paruit asseruit. Quarto commendat a copia et o-
ccurrarum et instructionis. Cum dicit. Et quasi
vindemiarum repleui torcular. Per torcular si-
gnificatur sacra scriptura: quod sicut in torcula-
ri sunt diuerse vinee: sic in sacra scriptura di-
uerse sunt sententie vel significatur ecclesia
quod sicut in torculari vine debet exprimi: sic sa-
cra scriptura in fide ecclesie debet exponi. Vel
significatur quelibet fidelis anima: quod deus sibi
sicut in torculari exprimitur in gratia et sapi-
entia. Beatus enim Gregorius torcular sacre scri-
pture impleuit diuersis expositionibus. Si-
cut enim in torculari sunt vinee magne. medio-
cres et parue: et racemi: sic in sacra scriptura
sunt expositiones magne anagogice siue ce-
lestes. Funt mediocres. id est allegorice si-
ue spirituales. sunt parue. i. tropologice si-
ue morales. Funt racemi. i. historice siue li-
terales. Ipse enim ob id multis vixit modis sacra
scriptura exposuit. Secundo impleuit torcular

ecclesie officiorum. Stare fecit circa altare can-
tores. Ipse enim ordinauit missales graduales
ideo dicit. Stare fecit circa altare cantores.
Ordinavit hymnos: non sequitur. In sono eorum
dulces fecit modos. Ordinavit missas: ideo
sequitur. Dedit in celebratiōibus decus. Or-
dinavit officium in septem horis decantandum per
petuam subdit. Ordinavit templum in psalma-
tione vite. Ordinavit antiphonarium in ma-
turinis specialiter decantandum: ideo subdit
Et ampliauit mane scintillam dei. Tercio im-
pleuit torcular anime variis instructionibus. Ma-
docet paratos in pastoralis. Docet etiam subdi-
tos. Sed subditorum quidam sunt incipientes: hos
docet per exempla in dialogo. Quidam proficien-
tes: hos docet in omelias. Quidam perfecti:
hos docet per occulta mysteria in expositione
super Ezechie. Hos autem omnes docet in moralibus.
Ibi ei instruuntur plati quod inter subditos
regant. in virtute in virtute proficiant. Et perfecti
qualiter consummationem apprehendant.

¶ Sermo. xxiij. De eodem sermo secundus.

Ubi mane vigilat ad il-

la scilicet sapientia non laborabit. Sa-
pien. vi. Beatus Gregorius qui vigilans

interpretatur. Ad sapientiam ubi mane vigilauit: quod
in sua adolescentia querere cepit etc. Et tamen
desideratus in eo adfessum erat quod labores non
sentiebat. Gen. xxiij. Videbant ei dies pau-
ci pre amoris magnitudine. Ideo sapientia
aduenit: quod in libris sapientie vigilando studu-
it qui sunt quingenti libri. scilicet liber scientie liber
vite. liber scientie liber gratie nature. tres enim
primi significantur Gen. per tria signa quod erat
in paradiso. Liber enim scientie significat per librum
in paradiso. Liber enim scientie significat per librum
quod erat pulchrum visu. et ad refectum suauem
quod per librum boni deus intus liberet et in ea de-
lectat. Liber scientie significat per librum scientie
boni et mali: quod per librum boni et malum co-
gnoscunt. Liber enim vite significat per librum
vite: quod erat in medio paradisi. Quartus est liber
gratie qui scribitur hominem intus per virtutem varia-
tem. et foris per morem honestatem. Apoc. v. Qui
di in dextera sedentis libri scriptum intus et
foris. Quidam est liber nature. i. creaturarum
in quo legere potest tanta scientes quam nescientes et co-
gnoscere dei potentia et magnitudine: sapientiam
et ordine bonitatem ex fine: quod sunt vasa
de bono. Et per librum habet nescientiam. In
his. v. libris vigilando studuit. et ab his omnis
libros suos extraxit et exemplauit. Et in his

fit vigilauit. ideo quinq[ue] generib[us] hominum
 ad quos spectat vigilare cōparari pōt. vt ha
 betur. eccl[esi]e. x. viiij. scz arator. pictori. docto
 ri. fabro. z figulo. Primo igit vigilādū stu
 duit in libro cōsciētie p vitiōz extirpationē
 z virtutē plātationē. Nā de corde suo eradi
 cauit supbiā: z plātauit hūilitatē. Unde in
 literis suis dicit: seru[us] seruoz dei appella
 tur. Eradi cauit auariciā z plātauit liberalit
 tatē qz ad paupes liberalissim[us] erat. Eradi
 cauit inuidiciā z plātauit puritatē. qz vir
 go fuisse creditur. Ab isto libro cōsciētie ex
 itit et ex planauit libru[m] moralium: qz ibi docet
 extirpationē vitiōz z plātationē v[er]itutum.
 Iere. i. Consumi te sup gētes. i. sup malos
 gēti liter viuētes. Et sup regna. i. sup bonos
 in qb[us] regnat p gratiā: vt. i. a malis euellas
 z destruas vitia z in bonis edifices z plan
 tes virtutes. Et qz in libro p[er]fic. Sic vigi
 lando studuit libros moralium inde extraxit
 ideo cōparat aratori vigilāti. Cor inq[ui]t d[omi]n[us]
 b[us] aduersantib[us] suis sulcos z vigilas eius
 in sagina vacat. In libro quides moralium
 multos fecit sulcos: scz in scriptura eradicā
 do dubitationē: z plātando veritates. In ec
 clesia eradicādo p[er]uicacit[er] hereticā: z plātā
 do catholica fide. In aia eradicādo vitia: et
 plantan[do] virtutes. Et vigilas z studium
 suum in signa vaccarum. id est in pinguēdie
 animarum. p[er] hoc studuit in libro sciētie p
 pastoralis officij plenam cognitionē. Offi
 cium enim pastorale est libri sciētie: qz sicut
 dicit Brego. Nazanzenus Reuera mihi eē
 videtur ars artium: z disciplina disciplina
 rum. Minime regere vel imbuere qui est
 inter omnes animantes maxime moribus
 variis z voluntate diuersus. Ab isto libro
 sciētie Gregorius extraxit z erēplauit li
 brū[m] pastorale in quo plene docet oēs pasto
 res. Unde ait ibi d[omi]n[us]. Pensandū est ad culmē
 regiminis qui n[on] glit[er] pueniat atq[ue] ad hoc
 rite perueniens qualiter viuat: z bene viuē
 do qualiter doceat. z bene docens infirmi
 tatem suam quanta cōsideratiōe cognoscat
 De primo sic ait. Lū regiminis culmē ip[s]e
 ratur si donis p[re]ueniēti est: qui alijs p[ro]fit
 debz ex corde fugere. De scdo sic dicit. Cō
 siderandum est. quia ad causam populi p[re]
 sul suscepit quasi ad egrū medicus accedit.
 Qua ergo p[re]sumptione percussum medez
 ri p[ro]perat qui in facie vultus p[re]s[en]tāt. De
 tertio sic dicit. Ab imperitiis pastoralis ma
 gisterium qua temeritate suscipitur: quan

de ars artium est regimine aliar. De quarto libro
dicit. Dñi rector fortis immenso fauore circa
datur: in? hñtare vacuat. Et qñ in hoc libro
scieñtis vigilad? studuit z libru pastorale in
de extraxit: id assimilat fabro vigilad?. Hor.
in qñ male innouat aurē ei? z vigilatua sua or-
nauit in pfectionē. Ab alle? ferru domat: et
incudem firmat z suauē sonu generat. Sic
plari debet domare duros et inqetos. Solus
lari pussillanimes z infirmos: z patienter se
habere ad omnes. Itam regulu an apostoli
tangit. i. Thessal. v. Ragamus vos fratres
corripere inqetos. Terz? est liber vire scilicet
ips in quo hñs Grego. vigilad? studuit
z inde spūales delicias delectatōes etiam
st. Ab isto libro extraxit et exēplauit expō-
sitiones qñ fecit. Super ezechielem. Neqñ ei
tam pfunda z occulta mysteria cognoscere
potuisset nisi ea a libro vire habuisset: z spū
scī et reuelasset. Uñ pet? diacomus vidit
pfūsanctum in columbe forma super caput
manētē: z xps q dicebat inferēt. i. Lor
z. Spūs oīa scrutat: etiam pfunda dñi. Et
in hoc libro sic vigilad? studuit z occulta
mysteria inde extraxit: idō assimilat doctori
vigilanti. Unde dñ eccle. xxxij. Sapientiā
in antiquoz exquirat sapiēs: z occulta p
erbiqz exquirat: tñ absconditis parabola
um cōuersabitur. et sequitur. Lor suum tra-
iet ad vigilandū diluculo ad cū q fecit illuz
in cōspectu altissimi depre cabit. Ubi offē-
ditur q ad ista occulta accēdit p continuam
assiduā meditationē. Unde dicit. Lor suū
adet ad vigilandū p cordis emūdatiōes
inde dñ. Diluculo. Ille enī diluculo facit
si a corde suo omne tenebrosū expellit.
z p deuorā orationē. vñ dñ. Et in cōspectu
altissimi deprecabitur. Quar? est liber gratie
in isto studuit p oīm gratiarū z virtutū
pfectionē. Fuit em? in virtutib? ornatus
oīs honestis morib? decorat. Ab isto ex-
xit z exēplauit ordinationē officij eccle-
stici. Et pñm ad hoc assimilat pctori vi-
santi. Uñ dñ. Lor suū tradidit in similitud
ē pictoria z vigilia sua pficiet opus. Ec-
ce quodāmodo picta ē in officio ecclesia
multiplici colore. ¶ Primum colorem
posuit christus quādo dixit. Hoc ē corp
um. ¶ Secundum apposuerūt apostoli qñ z
tionem dñicā in missa dicendam ordina-
ūt: z minorē symbolū apposuerūt. ¶ Terz
apposuit ignat?: q psalmos p antiphō
dicendas statuit. ¶ Quartus apposuit

Hyaritus: qui gloria in excelsis deo com-
 posuit. Quintus apposuit Micena senodus:
 que symbola maiorē edidit. Sextus maiorē
 apposuit Arbanus: qui fidem in psalmo
 Quicquid vult &c. sufficientissime explanauit
 Septimus a posuit Hiero. qui psalterium
 per series distinxit. Et gloria patri in fine
 psalmoz ordinauit. Octauus Ambro. qui cā-
 tus. hymnos. & orationes fecit. Gregorius
 vero opus fecit & perfecit: qz graduale cōpo-
 suit: missam ordinauit: & totum officiū tam
 diurnū qz nocturnū fecit. **Quintus est liber**
nature. Et in isto studuit per creaturaz cōs-
 derationē: qz in ipsa vidit & ei potentia. fa-
 pientia. & bonitate. Et ab isto traxit libros
 quibus rudiores instruitur. scilicet & dicit
 loquū. Tales aliqui instruitur verbis: & Christi
 ad hoc fecit omelias. Et aliqui exemplis: et
 Christi ad hoc fecit dialogos. Creaturę em̃ nos
 aliqui instruitur verbis. ps. Celi enarrant
 gloriā dei. Aliqui exēplis. ps. Preceptū po-
 suit & nō preteribit. Et Christi ad hoc assimila-
 rit figulo vigilanti. vnde dicit. Cor suū de-
 dit vt cōsumeret lignitio: & vigilia sua munda-
 bit fornacem. Ipse em̃ per verba & exempla
 illos qui erāt in vase cōturmelle formauit in
 vasa glorie. iuxta illud Ecclesi. Quasi vas
 auri solidū ornatum omni lapide precioso.
 Fecit em̃ vt essent vas. per gratie redunda-
 tionem. vt essent aurei. per charitatē succen-
 sam. vt essent solidi. per patiētiā. vt essent
 gemmati. per virtutū refulgētiā.
 Sermo. cxiij. De eodem sermo. iij.

Septalini ceruus emissus

n
das eloquia purpuratissimas. De-
ne. xij. Tria nāq sunt necessaria
cuiuslibet perfectio prelato. Primov deus ha-
bitet in ipso per gratiā. Scđov sit sollicitus
per operationē bonā. Tercō sit fructuos⁹
sua per doctrinā. Ista tria habuit bñss gre-
gorius q̄ notatur in verbis premissa. Pri-
mo nāq deus in ipso habitavit per gratiā
qd notat cū dicit. Meptalim qd interpretat
habitatio. Mā t pater in ipso habitavit per
gratiā: dādo sibi in miraculis magnā poten-
tiā. Miracula em̄ operari spectat ad potē-
tiā. Zuceit. Dedit postulare super eā des-
monia vt lāgores curaret. Filius in coha-
bitauit: dādo sibi p̄sentia suā. sc̄ qm grego-
rius ipm in forma peregrini recepit. Et dā-
do sibi suā carnē veram: quādo hosticu v-
lucifer in veram carnē cōuertit. Spiritus.

sanctus in eo habitauit. quod ostendit per speciem columbe: que super caput eius visa fuit. Et per colinā igneam que super ipsū de celo descendit. per qđ darur intelligi qđ habebat simplicitatē columbinā et charitatem ignitā: ideo poterat dicere. Pater et filius et spūscitūs. Joh. xiiij. Ad eū veniemus et mansionē apud eum faciemus. Scđo fuit velox per operatione sollicitū: cū dicit. Cernuus emissus. Cernuus autē habet velocitatē. renovationē et discretionē. Sic Cernuus gregorius fuit velox ad sequendū illū. de quo dicitur in ps. Exultauit vt gygas ad currēdū viam. Ideo fuit velox: qđ deposuit velocissimū omne pondus. s. pondus diuitiarū quas oēs reliquit. Et de ipsīs septē monasteria edificauit. Pōdus delitiaz deposuit: qđ corpus cōtinue macerauerat: ita qđ infirmato stomacho vir subsistere valeret. Dū etiā esset in monasterio a matre sua crudis leguminibus pascēbat. Pondus bonec: qđ cum esset electus in summū pōtificē fugit et se abscondit: sed indicio colūne celestis manifestatus erat. Non enī poterat latere ppter virtutē eminentē. Math. vi. Non pōt ciuitas abscondi super montē posita. ppter cōuersationē suā gentem. Ibidē. Neq; accēdit lucernam et c. ppter famā redolentē. Ecclē. xxiij. Sicut cynamomū et balsamū aromatizās odorem dedit. Res igitur alta lucida et vaporosa abscondit nō potest. Scđo cernuus habet renovationē. qñ enī. Benefic it serpēte pignat: et haulto veneno ardentissime strit. et in fontem se pūciens in oculis pilis et cornibus et pelle renouatur. Sic scūs greppinus et ceteri sancti cum demone pugnatēs et eius tentationes vincētēs ad fontē gratie refrigerantis currunt: et sic renouantur in intellectu: qđ lymphidiū deū cōsiciūt. ad Ephe. iij. Res nouamini spūis mētis vestre. Renouantur in affectu: quia feruētius deum diligūt. ps. Emitte spū tuū et. Renouatur in operatione: qđ opera virtuosa faciunt. Ephe. iij. Induite nouum hominem qđ sūm deū creatus est in iusticia et sanctitate veritatis. Tūc enim opera nostra virtuosa sunt qñ sunt cū iusticia qñ ad primū: sancta qñ ad nos. Renouatur qñ ad cōuersationē extrinsecam: qđ honestiorē cōuersationē induūt. Col. iij. Induētēs nouū hominē qui renouatur in agnitionē dei. Tercio cernuus habet discretionē. Et eius discretio in tribus attenditur. f. in vulneris sanatione. in parturitione.

٣

I Sermo. xcv. De sancto bñdicto abba
bare sermo primus.

17

3

५.

三

9

9 Sic placens fratribus suis: tunc
git in oleo pedē suū. Ferrū et es
calciamentū eius. Sicut dies iu
uētutis tue: sic et senectus tua. Deute. xxxij
Sanctus bñdictus rex et nōis. Benedictus

multas benedictiones habuit: que in ver-
bis predictis notantur. Prima consistit in dei
habitatione: cui dicitur. *Uter qui interpreta-
tur atria.* Et dicitur atrium a tribus. Ipse enim
atrium erat: quia tota trinitas in eo habitauit.
Secundo pater dando sibi potentiam in hostium ex-
pugnatione. *vicit enim diabolum. carnem. et mun-
dum.* Diabolus ipsum voluit vincere per impa-
tientiam quando tintinnabulum fregit. Sed vin-
ci non potuit: quia in dei seruicio perseverauit.
Ecce. x. Si spiritus potestatem habes accede-
re super te locum tuum ne dimiseris. Ipsum
voluit allicere per concupiscentiam: quando
grauem tentationem sibi inmisit. Sed allici non
potuit: quia inter spinas et verbes se proiecit.
Ecce. xi. Adulterium unius horum obliuionem
facit luxurie magne. Et ipsum voluit decipere
per fraudulenteriam: sicut quando in forma medici
sibi apparuit asserens se velle potionare fra-
tres. Sed ipse diabolus deceptus est: quia mo-
nachum quem intraserat in mamilla percussit:
et sic diabolus fugit. *Prover. xxi. Adulterius
et pestilentie sapientior erit paruulus.* Ipsum
voluit deterere per horribilem formam: quia sibi
terribilissimum apparebat: et in ipsum flammanti-
bus oculis et stridentibus obuiabat. Sed
ipsum deterere non poterat: quia seculo pre-
munitus erat. *Eph. vi. In omnibus securum suum
metes fidei.* Secundo vicit carnem. Nam cum
quedam avis que merula dicitur ante eius fa-
ciem volitare magna carnis concupiscentia est
in eum secuta. Sed tamen ipsam tentationem
per tria deuicit: scilicet per crucis impressionem.
*Ezech. ix. Signa thau super frontem viro-
rum gentium.* Per deuotam orationem
et intentionem. *Sapient. viij. Ut sciri quo-
nam aliter non possem esse continens nisi
de dederit.* Per carnis macerationem: quia
mor se nudum inter spinas et vepres se pro-
stravit. Et sic per vulnus corporis sanauit
vulnus mentis. Tercio vicit mundum: et spiritum
ad diuitias: quoniam omnia contempsit et
in heremum nudus aufugit. Et spiritum ad de-
licias: quia secundum Gregorium a pueritia cor senis
le gessit et nulli voluptati animam dedit. Et
spiritum ad honores: quia cum per miraculum
de capisterio in multo honore haberetur in-
de latenter fugit. Secundo filius in eo ha-
bitauit dando sibi sapientiam in secretorum
cognitione. Ipse enim cognouit absentiam pre-
terita presentia et futura. Absentia preterita:
sicut patet in monachis quos extra mor-
nasterium comedisse cognouit. Cognouit suam

tura contingentiam: sicut obitum suum casum
roine. Cognouit occulta presentia: sicut pa-
tet in monacho sibi seruiente de superbia
tentato. Et sic patet quod fuit propheta de pre-
terito. de futuro. et de presenti occulto. Tercio
spiritus sanctus habitauit in eo dando gra-
tiam in sui institutione. Dedit namque sibi gra-
tiam incipientem: per quam de mundo extrin-
seus deuote incepit: proficiens: quam seruen-
ter prosecutus erat. Et perfectam: quia ad
summum contemplationis gradum perue-
nit. Istud significatur in via quam fecerunt
filij israel: quia de egypto exeuntes in desertum
venerunt. De deserto in terram promissionis
in qua fructus terre primo comederunt. De-
inde perueniunt in hierusalem. Sanctus be-
nedictus de mundo tenebroso venit ad deser-
tum penitentiae. Et de deserto penitentiae per-
uenit ad gustum celestis gratie. Et de gustu
gratie peruenit ad contemplationem visionis
diuine. Secundo benedictio consistit in filiorum
propagatione: cum dicitur. *Benedictus in fi-
liis.* Ipse enim per suam predicationem et regu-
larem multos filios generauit. Generatos tem-
poralibus subsidiis enutritos. Enutritos
ad promotiones et abbatis promouit. Sed
modo potest conqueri. *Esa. i. Filios enutriui
et exaltaui: ipsi autem spreuerunt me.* Faci-
sunt ei degeneres filij: quia regulares obser-
uantias continent et prelationibus et abba-
tibus intendunt. Temporalia indebite consu-
munt: non dei honorem: sed propriam fauorem arde-
dunt. Tercia benedictio consistit in regulari
institutione: quod notatur cum dicitur. *Placens
fratribus suis.* In sua enim regula posuit ea
que deo et hominibus placent. Ecce. xxv. In tri-
bus beneplacitum est spiritui meo: que sunt
probata coram deo et hominibus. Concordia fratrum
amor proximorum. et vir et mulier sibi bene con-
sentientes. Ex illa enim regula docentur mo-
nachi et inter eos sit concordia mutua: ideo
dicitur. *Concordia fratrum.* Spiritum ad prelatos se
obediens deuotus: ideo dicitur. *vir et mulier
sibi bene consentientes.* Tunc enim prelati qui
per virum et subditum qui per mulierem intelli-
gitur bene sibi consentiunt: quando prelati sapien-
ter regunt: et subditi humiliter obediunt. Et
sic spiritum ad homines charitas diffusa: ideo dicitur.
Amor proximorum. Roma. v. Charitas dei
diffusa est in cordibus etc. Quarta benedictio
consistit in dulci deuotione: quod notatur cum
dicitur. *Lingat in oleo pedem suum.* Lingere
est modicum quid accipere. In presenti

vita sanctus benedictus et alij sancti tingunt
memoriam in sanguine per dulcem passionis
recordationem. ps. *Intingatur pes tuus in
sanguine.* Lingunt intellectum in oleo: quod est
somnia luminis per aliqualem de deo cogni-
tionem: sicut dicitur hic. *Lingat in oleo pede
suum.* Lingunt affectum in melle per aliqualem
deuotionem. quod significatur est. i. Reg. xij. in
Jonatha qui summitate virge in faucibus melli-
lis intingit. In futuro aure non erit tinctio
sed immersio. et natio. et inebriatio. Tunc
enim sancti mergentur in abyssum ineffabilis
charitatis. *Esa. lxvi. Implebit dominus splen-
doribus aiam tuam.* Tunc natiui in pelagus
deuotionis et mellis sue suauitatis. *Esa. lx.
Tunc videbis et afflues etc.* Tunc inebriabun-
tur in cellario infinite charitatis. Inebria-
buntur ab veritate domus tue. Quinto be-
nedictio consistit in presenti conseruatione
quod notatur cum dicitur. *Ferrum et es calciamen-
tum eius lucerna extinguatur.* aut per negligen-
tiam: aut nimiam abundantiam: aut per nimiam
penuriam. Deuotionem autem mentis quidam
perdunt ex sola negligentia: sicut virgines fa-
tue. quidam ex multa abundantia. ps. *Pro-
dunt quasi et adipe iniquitas eorum.* quidam ex
aduersitate illata. *Eccl. xxi. Cor fatui quasi
vas coactum omnem sapientiam non tenebit.*
Sed beatus benedictus fuit calciamen-
tum eius expeditum ad ambulandum ne corpes-
cat per negligentiam. et ideo dicitur. *calciamen-
tum eius.* Fuit etiam calciamen-
tum eius: per prosperitatem nimiam. fuit calciamen-
tum ferri: ut sit firmus contra aduersitatem
illam. et ideo dicitur. *ferrum et es calciamen-
tum eius.* Sermo benedictio consistit in felici
consummatione quod notatur cum dicitur.
Dies iuuentutis tue: ita et senectus tua. Iu-
uentus est etas fortitudinis alacritatis et
caloris. Fuit enim sanctus benedictus talis
in senectute qualis in iuuentute: quia semper
perseuerauit in eadem fortitudine operis.
ps. *Fortitudinem meam ad te custodiam in eadem
alacritate veritatis.* *Prover. xxij. Animus
gaudens etate floridus fecit.* fuit in eodem calo-
re amoris. *Lam. vii. Fortis est ut mors di-
lectio dura sicut infernus emulatio.*
¶ *Sermo. lxxij. De eodem sermo. iij.*

Bredere de domo tua et
de cognitione tua et de domo pa-
tris tui et veni in terram quam mon-
strauero tibi. Faciasque te in gentem magnam

et benedicam tibi: et magnificabo nomen tuum
et benedicam tibi. *Gen. xij. Possunt hec ver-
ba que locutus est dominus ad abraham conueniri
re beato benedicto et cuiuslibet religioso.* In quibus
dominus quilibet nostrum ad tria hortatur.
Primo ad mundi contemptum: cum dicitur.
Egredere de terra tua etc. ubi ostenditur quod
debemus continere mundum quantum ad tria.
scilicet quantum ad terrenam possessionem: cum dicitur.
Egredere de terra tua etc. ut nihil terrenum possi-
deas. *ezechie. xliiij. Possessionem non dabi-
tis eis in israel.* Ego enim dominus possessio eorum
quantum ad carnalem affectionem: cum dicitur.
et de cognitione tua ut scilicet pariter tuos car-
naliter non nimis diligas. *Matth. x. Qui
amat patrem et matrem plus quam me: non est
dignus.* Aug. Amandus est generator si pre-
ponendus est creator. Spiritum ad corporalem ha-
bitationem: cum dicitur. et de domo patris tui:
scilicet in eadem domo non maneat: quod sicut dicitur.
Mich. vii. Inimici hominis domestici eius.
Ab his oibus debemus exire et corpe et me-
te et conuersatione. hoc significatur est. *Gen.
xix. Ubi dicitur quod angeli Zorba extra sodomam
posuerunt precipites ne post tergum respice-
ret: et ne circa regionem maneat.* In hoc quod cum
dixerunt de sodomam: dat intelligi quod religio-
sus non debet manere cum mundanis etiam
corporaliter. In hoc quod angeli preceperunt ne
post tergum respiceret. datur intelligi quod non
debet redire ad mundum mentaliter. In hoc
quod dicitur quod non stet in omni loco circa regio-
nem dat intelligi quod non debet stare in mun-
do etiam moraliter: id est quod religiosi non des-
bent habere mores mundanos. Regio autem
vicina est peccato vetusta ipsa conuersatio que
ostenditur in verbis lasciuus in gestibus: et
moribus vanis. ¶ Secundo dominus hortatur sepe
religionis ingressum: cum dicitur. *Et veni
in terram quam monstrauero tibi.* Terra optima
est religio sacra. Sed autem virgillum terra bo-
na tribus modis cognoscitur. ¶ Primo mo-
do per nigredinem: quia nigredo terre bonitatem
attestatur. ¶ Secundo per dulcedinem: quia sapor dul-
cis et non amarus bonitatem indicat. ¶ Tercio
per suffusionem: quia qui effudit et postea replet si
per aliquod spiritum superabundauerit est optima.
Si defecerit est mala. Si equata fuerit est
bona. ¶ Terra primo cognoscitur quando est
nigra per abiectiorem et asperitatem. Religio igitur
tunc est bona quando est nigra per asperi-
tatem. Boni enim religiosi denigrant se per hu-
militatem: sed dealbant se interius

angelum et confortatus est: fleuit ⁊ rogante
eum. Tertius fructus est nois exaltatio: cū
dicitur. Et magnificabo nomē tuū. Romē
sancti benedicti ⁊ alior scōrō magnificati
est. Primo qz semper est corā oculis diuine
maiestatis. ps. Innotabile nomē eor corā
illo. Secūdo qz in honore habet ab angelis
Luce. xv. Gaudēt aut angelis super vno pec
catore penitētē agēte. multo fortius super
vno iusto deo seruiente. Tercio qz scriptum
est Luce. x. Gaudent quia noia vestra sunt
scripta in celis. Quarto qz honorat ab omni
bus populis: ab oibus ecclēs: ⁊ in omni
bus seculis. Unde cātat ecclesia ⁊ etiā est
sumptū Ecclē. xliiij. Sapientiā scōrō narrat
populi: ⁊ laudē eor nūciat ecclesia. noia autē
eor viuent in seculū seculi. Quartus fructus
est eterna remuneratio: cū dicit. Erisqz be
nedictus. Est aut benedictus illud quadru
plici benedictione. de qua dicit Bene. xlij.
Bñdictionibus celi desuper abyssi scātes
deosum vberū ⁊ pluu. habēt em sancti bea
titudinē a superiori: respiciendo dei faciem
gloriosam. ista est bñdictio celi desuper. ha
bent ab inferiori respiciendo iustissimā dei
vindictā. ista est bñdictio abyssi. habēt ab in
teriori cōuertendo se ad suā cōscientiā. ista
est bñdictio vberū. Cōscientiā est em man
la que ceteras virtutes nutrit. habēt ab ex
teriori possidētes societate fecūdā. ista est
bñdictio vultus. deus em tūc valde fecūdus
erit: qz magnā filiorū multitudinē gēbit.

Orate celi desuper: et nu
 bes pluās iusticiā et

rores: qz scz ros generat in medio a-
 stris: qz a temperato calido: z tempo-
 do. Aria naqz in tristitia sunt. s. c.
 z infernus. hic igit ros. i. xpi inco-
 est facta in superiori intersticio. i. cel-
 ram angelicā non apprehēdit: nec
 id est in inferno: qz demones non
 est facta in medio. s. in ipso mundo
 humane se vniuit. Gal. iij. Deu-
 sit natū: ex muliere: factū sub lega-
 de prio facta ē ex calido z frigido.
 sunt que monerūt dñm vt hō fieri
 pre sui. s. magnitudo charitatis q
 loz. Roma. v. Lōmendat deus dñi
 suā in nobis zc. Aliud ex pre nostr
 generalis. ps. Propter miseriā z
 pauper nunc erugam: dicit dñs
 men deficit similitudo: qz ibi est
 calidū. z temperatū frigidū. Hi
 mus calor amoris. Eph. ij. De
 est in msa ppter nimias charitatis
 dilexit nos zc. Et nimis frigus
 ps. Dñs declinauerūt. Qs dō
 perunt ab angelis virgineē salu-
 niū: cum dō. Et nubes pluant in
 em nubes iustū pluit: quando
 stum virgini nuntiavit. hic aute-
 da sunt. s. quare angeli dicunt
 re christi in carnatio pluuiē affu-
 tur autem nubes: qz sunt throni
 bus seder z quiescit. Iuxta illd.
 Thronus meus in columna nu-
 aūt Apōca. iij. q de throno p-
 gura: voces: z tonitrua. Mā fm
 triplex est officiū angeloz. s. illu-
 gare: z pficere. ab alijs ergo thro-
 fulgura z chorustationes qñ il-
 stra intellectuā. ps. Illuserūt
 nes tueloibi terre. Procedunt
 conminationes z terrores pun-
 affectuā. Mā sicut dī Ecclē.
 expellit pām. Procedūt voces
 nes p quas perficiunt nostram
 Zach. i. Angelus qui loquebat
 ba bona z verba consolatoria.
 tez incarnatio xpi pluuiē. pluui-
 dis generatur. scz virtute calor
 virtute vaporis ascendit: s.
 ri colligentis: venti em volāt
 multum humorem sepe collig-
 aerem attrahentes: in pluuiā
 istā aūt pluuiā substantiā ē h
 generatam fuisse ostendit gabi-

ductione cum virgine. ¶ Primo namq[ue] ostendit
 ip[s]am esse generatam virtute caloris atq[ue]
 habentis: cu[m] dicitur. Huc gratia plena. Gra-
 tia eni[m] de[us] est amor dei. Amor aut[em] est ignis
 iuxta illud 2.uce. xij. Ignis aut[em] mittit[ur] in
 terram &c. Si igitur virgo fuit plena gratia
 amore dei fuit plena igne & calore. Et vir-
 tute istius caloris diuini font[em] ad se attra-
 hit: istam celestem generauit. ps. Descende
 ut sicut pluuia in vellus. ¶ Sed ostendit
 gabriel ista pluuia[m] generanda[m] virtute vapo-
 ris: cum dicit. Ecce concipies & paries filiu[m]
 &c. Filius aut[em] dei est vapor dei: iuxta illud
 Sap. vij. Vapor est virtutis dei &c. Iste igitur
 vapor dei infra viscera virginis sine fuit
 incisione sive apertura se occultauit: iuxta il-
 lud Eccl[esi]e. xxiij. Quasi libanus non incisus
 vaporauit habitationem mea[m] &c. i. qui in me
 p[er] carnem assumptam habitauit. Et iste va-
 por inter viscera virginis occultans in plu-
 uia se diffudit q[uo]d m[u]ltu[m] famelicum saria-
 uit. ps. Pluit illis manna ad manducandus
 ¶ Tertio ostendit gabriel hanc pluuia[m] ge-
 neranda[m] virtute venti colligētis: cu[m] dicitur
 Sp[iritus] sanctus sup[er]ueniet in te. Sp[iritus] est ven-
 tus: iuxta illud Job. ij. Sp[iritus] vbi vult spi-
 rat. Iste aut[em] ventus flans in maria. i. in cor-
 de virginis marie humores virginis colle-
 git: corpus xpi formauit q[uo]d fructus pluu-
 iam generauit: q[uo]d totu[m] m[u]ltu[m]m fructificare fe-
 cit: dicit aut[em] Jacobi. v. Non pluit annos tres
 & menses sex. Anni tres sunt tria t[em]p[or]a que p[er]
 cefferant. sex nature culpe: & legis scripte. et
 in his pluuia benedictionis non venit. quatuor
 t[em]p[or]a aut[em] est tempus gratie. Et in isto etiam
 non venit ad menses sex. In isto aut[em] m[en]-
 se sexto missus est angelus gabriel a deo
 &c. Tunc eni[m] pluuia descendit & salutare fru-
 ctu[m] p[er]ducit. ¶ Quarto sancti patres petunt a
 virgine deuoti cōsensu: cu[m] dicit. Aperiat[ur] ter-
 ra. Vbi duo vidēda sūt: scilicet quare virgo
 dicatur terra: & qualiter se aperuit: & saluato-
 rem generauit. dicit aut[em] terra: q[uo]d sicut di-
 cit Augustinus de trini. Bona terra est in altitu-
 dine montiu[m]: tēperamēto collis: planicie cā-
 poru[m]. Sic & ipsa fuit alta p[er] celestiu[m] cōtēplati-
 ſione[m]. Eccl[esi]e. xxxij. Ego in altissimis habita-
 ui fuit t[em]p[or]a p[er] discretionem. Eui[us] discretio
 apparet. 2.uce. ij. Maria aut[em] s[er]uabat o[mn]ia
 q[uo]d habebat. fuit plena p[er] humilē cōuersationē
 quod dicitur. q[uo]d deum conceperit: amen tribus
 mē[s]ibus: q[uo]d belisabeth humiliter conuer-
 sata fuit: vel terra dicit[ur]: quia terra exterius veni-
 10

veritate: qz inde sumpta est caro floris. Un
de trahit originesz caro radices. Dicit autē
ips flos ppter tres rōnes. I. Primo ppter
gnationē. Flos nāqz generat a calore foliorū
infusione rosis t sine aprtione arboris. Sic
ad conceptionē xpi calor spūscī se infudit
t ipsam incarnationem fecit. Ros diuie gra
tiē supuenit. qz virginī obducauit. nulla ap
tione prulit: sed virgo cōcepit. I. Secūdo signi
ficat ips p florem q̄tum ad odoratōnem ha
bet em odor patre afficiēte: t qm ad hoc
est similis odori sacrifici. Scī. viij. Odora
tus est domin⁹ odorē suauitatis t. Odores
demonē expellentē. Et q̄tum ad hoc est si
milis odoriferis mirrhē que expellit vermes
Ecclē. xxiij. Quasi mirrhalelecta dedi sua
uitatē odoris. Odorem hoīem a putredine
peccati cōseruantē. Et q̄tum ad hoc est simi
lis odori balsami. ibidē. Quasi balsamū nō
mirtum odor me. Odorē nūqz deficientē
Flos quidē auulsus. attrit⁹ arctatus. odorē
suū non pdit. Sic t ipus fuit auulsus in
morte. Esa. liij. Quasi enim abscisus est de
terra viuētū. Arctatus in cruce. ps. Arui
t tanqz ressa virtus mea. Attritus in flagellat
ione. Esa. liij. Attritus est ppter scelera no
stra. Et odorē suū non pdidit: sed sp̄ seruauit.
I. Amb. Flos odorem t succisus seruo et
contractus accumulāt: nec auulsus amittit.
Ira dñs in patibulo crucis nec cōtritus emar
uit: nec auulsus euauit. et lancea punctio
nis succisus sole sp̄ciosior: fuit cruozis calo
re vernauit. I. Tertio assimilatur ipus flos
q̄tum ad floris varietatē. Nā assimilatur
viole ppter hūilitatē. Cant. ij. Ego flos cā
pi. Glorā nāqz dñs cāpi q̄ iter flores cā
pi obtinet principatū. vel in ptib⁹ vltra ma
rinis dicit nasci qdā flos qui flos cāpi dicit
qui habet stipitem asperū: t quinqz folia ru
bea. t significat xpm qui prulit asperitatem
crucis: t quinqz vulnera passionis. Assimila
tur rose ppter nimīā charitatē: p quā p nos
bis se sanguie rubricauit. ecclī. i. Quasi flos
rosarū in diebus verni. Assimilatur lilio ppter
puritatē. Cant. ij. Quasi lilium conuallius
I. Tertio ppheta ponit spm regēscētē: cui⁹
dz. Requiescet sup eum spūs dñi. In alijs
hoībus spūs nō requiescit qz habz ibi aliqd
aut p modū strisitatē sicut pccm mortale
cōmissiōis. Ephe. iij. Nolite pccātā spm
scī dei. Aut p modū extinguitis: nē pccm
mortale omissionis. i. Thessa. v. Spiritum
nolite extinguere. Aut per modum aduer

Effus est gabriel ange

m. Ins a deo in ciuitatem galilee. Lu
 ce. i. 7c. Olim missus fuit diabolus
 ad eum inferens prauam suggestionem. me
 daceam asserionem: et fallacem promissionem.
 Sed hodie mittit angelus ad virgines offe
 rends reuerendam salutationem: cum dicit.
 Ave gratia plena: vera asserionem: cuius dicit.
 Inuenisti gratiam apud dñm. Utiles promissio
 nem: cui dicit. Ecce concipies. Quauis aut
 deus olim miserit multas legationes et amba
 ciatas per angelos suos et prophetas suos. Ista
 tñ fuit maior et dignior q̃ vnq̃ missit: qđ pr
 ex quattuor. Magnus em̃ est ille qui misit
 et magnus nuncius qui misit: magna psona
 ad quam misit: magna cāpter quam misit.
 Primo igit magnus est ille qui misit: qđ
 notat iñ dñ. A deo. I. a tota trinitate. Mā pa
 ter ibi posuit suam potentiam. Filius suam
 sapientiam: spūs sanctus suā gratiam. Tria
 em̃ olim erant impossibilia: vnum qđ aliqua

femina intra suum vterum deus concipere
ideo pater posuit ibi suā potentia: q: poten-
tiam receptiuā diuinitatis pater bre virgi-
ni marie dedit: vt intra suū vter possit co-
pere deus. Vñ angelus. Luc. i. Hęc acceptū
p dei potentia pbaui. Non erit inquires im-
possibile apud deum omne verbum. Apoc.
xij. Signū magnum apparuit in celo. i. inec-
clesia militāte. mulier amicta sole. i. fulgida
diuinitate. **G**scdm impossibile erat q: vir-
go existens virgo conciperet ideo filius po-
suit ibi suam sapientiam: q: saluo sigillo vir-
ginitatis sapienter scuit intrare t sapienter
exire: hec enī est illa porta de qua dicit Esch.
clij. q: omni homini est clausa nisi soli spi-
ritui qui intrat t erit per eam. **T**ertiu im-
possibile erat q: aliqua mater sine peccato fi-
liū generaret. Ideo spūsanctus posuit ibi
suam gratiā q: ipam virginē in vtero maris
sanctificauit postmodū in conceptu: ita sup-
uenit eā purgauit atq: mūdauit: eā q: sine
peccō concepit. Ideo dicit: quod em nāscet ex te
sanctū vocabis t c. **G**scdm ipa legatio fuit
magna: q: scz magnus nunciū quem misit
quod notat cum dicit. **A**missus est angelus
gabriel. eius aut magnitudo apparere ex tri-
bus magnis officiis que in curia dei habet.
Vñ est assistentia apud deū. Luc. i. Ego
em sum gabriel angelus q: assisto spū aī deū.
Gscdm est victoria p̄iorū: vnde dicit glo.
sup. Dan. viij. Gabriel plūs posuit ē: iō
gabriel fortitudo dei interpretat. **T**ertium
ē reuelatio secretorū. dan. viij. Gabriel fac
itelligere istā visionē. Ecce q: magna officia
Amagū enī est secreta reuelare. maius vi-
ctoria in plūs tribuere: maximū ante deum
semp assistere. Et sicut videm⁹ q: papa h̄s
tres differentias nūciōz legatorū: quoz
quosdā mittit ad negocia magna: isti dīcū-
tur nūcī. quosdā ad negocia maiora: isti dī-
cunt legati non ex latere. quosdā ad negocia
maxima: et isti dicunt legati ex latere. Sic
deus quosdam mittit ad negocia magna: vt
angelos: quosdam ad negocia maiora: vt ar-
changelos: quosdam ad negocia maxima: vt
scilicet illos de suprema hierarchia qui sem-
per deo assistūt. Et ideo de illis legat de la-
tere q: sunt istius supreme hierarchie: qui
dam angelū gabriel affirmāt fuisse: vnde di-
cit greg. Ad mariā summū angelū mitti de-
bit q: summus oīm nūciauit. **T**ertio hec
legatio fuit magna: q: magna psona fuit ad
quam fuit missus: quod notat cum dicit. Ad
10 iij

virginem desponsatam viro ioseph. De qua duo dicunt. s. q. fuit et virgo et desponsata. Ideo videndum est quare xpus nasci voluit de virgine et quare de desponsata. De xpi ne quidem dñs nasci voluit s. m. Ansel. vt opa sua pficeret et compleret. Quatuor autem modis de hoies facere pot. s. sine hoie et femina sicut fecit adam. De hoie sine femina sicut fecit primam matrem euam. De hoie et de femina sicut fecit nos. Et idcirco opa dei essent perfecta quartum modum faciendi hoiem addidit et filium suum de femina sine hoie nasci voluit. vt habetur Deut. xxxij. Dei perfecta sunt opa. De desponsata nasci voluit dñs iesus xpus: vt in quolibet statu salutem esse ostenderet: scilicet in statu xginali matrimoniali et viduali: id est ipsa beata maria fuit xgo incorrupta et desponsata: et post mortem vidua derelicta. Quarto ista legatio fuit magna: quia magna causa propter quam misit. Commisit enim ipse deus angelo quatuor legationes. Prima vt ipsam beatam virginem saluaret: quod fecit quoniam dixit. Ave gratia plena. Vnde. Inducit nos ad salutationem marie gabrielis exemplum. Iohannis tripudium: et resalutationis lucam. Secunda legatio quam commisit deus angelo est: vt salutata confortaret. Cum enim virgo salutatione audiuisset turbata est in sermone angeli. Beata ergo virgo maria turbata fuit: non turbatione impatientie: sed verecundie: pauoris: et admirationis. Angelus autem in specie iuuenis speciosus ad eam intrauit in cubile: ideo fuit multum turbata et pauefacta. Unde cantat. Et expanseus virgo de lumine. Noua et insolitam salutationem angelus beate virgini fecerat: id fuit scilicet cūdo turbata. i. admirata: ideo angelus beata virgine sic verecundata: sic pauefacta: sic admirata confortauit dicēs. Ne timeas maria. Propterea enim boni angeli est terrere in principio: confortare in medio: et letificare in fine. Alii autem angeli qui se transformant in angelos lucis: in principio quidem terrent multum: et in medio magis et in fine maxime terrent. Tertia legatio quod commissa fuit angelo ex parte dei ad beatam virginem est: vt confortata magna filium generaturam nuntiaret: cum dixit. Ecce concipies et paries filium. Et hinc est magnus textus. Vbi ostendit ipsum esse magnū ex origine: cum dicit. Filius altissimi vocabitur. Et potenti dñatione: cum ait. Dabit illi dñs deus sedē dauid patris eius. Et nobili subditore possessione: cum dicit. Et regnabit in

domo iacob in eternum. Non dicit in domo Esau: quia non regnat in malis: sed in bonis. Et ex eterna duratione: cum dicit. Et regni eius non erit finis. Quarto: quia ipse generantem virginitatem seruaturus pmittebat. Quasi dicit maria dicēs. Quod fieri esset quoniam virum non cognosco. Ac si dicit. Quoniam tres sunt modi generandi filium. scilicet spiritualiter: naturaliter: et super substantialiter. Si intelligas quod generabo ipsi spiritualiter: magnum quidem erit: sed tamen ad me nihil pertinebit. Si autem intelligas quod naturaliter: scilicet quod voluntas dei sit: vt de desponsato ioseph naturali more generem. Adhuc quid gaudebo de pedita virginitate. Si autem intelligas quod super substantialiter et miraculo se hoc quidem maximū erit. Gaudebo enim de rā nobili ple et conseruato pudore. Et tunc angelus ei exposuit quod tertio modo conciperet super substantialiter dicēs. Spūscitū superueniet in te: et virtus altissimi obumbrabit tibi. Et conueniēter dicit. Obumbrabit tibi. Deus enim lux est inaccessibilis. i. timo. vi. Lucē habitat inaccessibilis: et ignis inextinguibilis. Vbi. xij. Deus noster ignis cōsumens est: et dulcedo ineffabilis. Eccl. xxiij. Spūs meus super me dulcis. Virgo igitur habēdo deū in suo vtero habuit lucē inaccessibilem ignem inextinguibilem et dulcedinem ineffabilem. Sed si oculus ad visum solis reuertatur: si caro modici carbonis tactum non patitur: si ex immensitate gaudij quis moritur: quomodo virgo beata quod puri creatura erat potuit respicere in lucē rā infinite duritatis: pati tñ caminū diuinitatis: sustinere dulcedinem rā infinite iocunditatis. Procul dubio non potuisset nisi dñs altissimi obumbrasset. Lux enim inaccessibilis se sibi obumbrat: quoniam teste. i. terrene carni se vniuit. Et sic lucē in testa tanquā in lucerna videre potuit. Ignis quidem inextinguibilis et diuinus se sibi obumbrat: quoniam inter se et aliam dñgines corpus assumptū in mediū posuit: et sic calorem sustinere potuit. Dulcedo ineffabilis se sibi obumbrat: quia tantam dulcedinem carne velauit: sicut homo habens in ore aliquid dulcissimum: tantam dulcedinem temperat: quia aliquo extrinseco ipsam velat. bene ergo dicitur virtus altissimi obumbrabit tibi: dum et lux teste se vniuit et ignis medium interposuit: et dulcedo ineffabilis se velauit. Tūc maria sic saluata: sic confortata: sic de magnis

sic ple letificata: sic de pudore certificata ait. Ecce ancilla dñi. Et. Nō est credendum quod ista sic lenit prulit: quia ipsa in terra genua flectit: terra oscula est. oculus ad celū leuauit manū et brachia in celū extendit: et sic cum magno gaudio dixit. Ecce ancilla dñi. Et.

Sermo. cñ. De eodē fmo. v.

De gratia plena domine. Nullus sufficenter laudare et salutare potest illā quā saluauit angelus dicēs. Ave gratia plena quā scilicet rāuit pater altissimus. ps. Scificauit tabernaculum suū altissimus: quā reueret dei filius natus ē. Erat subditus illis: cui se commisit spūscitū. Luc. i. Spūscitū superueniet in te quā torē bñficat et admirat mūdus. Vbi dicit. Ecce cñ et hoc beatū me dicet oēs generationes. Quāto autem digni nō sumus: tñ eā salutare debemus. et propter debitū. et propter exemplum: propter fructū. Debitū quidem est quod saluatio debetur amicis. beneficis. et dominis. Et ipsa est amica nostra. Lant. ij. Surge propterea amica mea. Eccl. xxiij. Ego mater pulcre dilectōis. id est quod pulcre diligo et pulcre amari volo. Est et bñfica nra. Sap. vj. Venerunt mihi omnia bona pariter cum illa. Et domina nostra. Eccl. xxiij. In omni populo et in omni gente primatus tenuit. Ipsa enim dominat in celis: ideo dicit. In omni populo scilicet angelorum. In mundo: id est subdit. Et in omni gente primatus tenuit. In inferno: ideo subdit. Dum extellētū et sublimū colla propterea calcant. Quia ergo est amica nostra debemus eā salutare deuotione. Et ille deuote salutat qui salutat eam cum sincera intentione. cum cordis attentione: et cum fidei deuotione. Quia igitur bñfica nostra est: debet saluari frequenter. Esa. xxiij. Sumē cytharā salutaris. i. salutationem angelicā et circuitū ciuitatē. i. beatā virginē in qua est vnitas cūiū. i. cogitationis in ipsam deum vnitatem. Deinde subdit. Bene cane: frequenter canticum: vt memoria tui sit. Quia est dominica nostra et saluati humiliter. i. cū genuflectione. Nō est magnū si homo ad salutationem illam genua ponat in terram: ad cuius prolationem terregum descendit in terram: nō est mirū neque magnū si se humiliat inimicus: cū ad illā salutationem altissimus facit paruum. nō est magnū si hō genua in terram figat: quādo regina celi et terre saluat. Sed cūdo debemus eā salutare propter exemplum

Habemus enim exemplū ab angelo: quod eā saluauit in thalamo. A iohanne qui eam saluauit in vtero. A filio qui eā saluauit in celo. iij. Reg. gñ. Surrexit rex in occursum matris adorauit eā. i. saluauit. idō debemus eā salutare: quia nō salutare postea tales eas bescere eam scilicet nō salutare postea tales eas saluat. Eccl. xxi. Erubescere a salutatoribus de silentio. Tertio debemus eam salutare propter fructū. Ipsa enim saluatē resaluat. Eccl. xxiij. Obuiabit illi quā mater honorificat. Obuiabit ipsa nobis auribus opportunis dando nobis scilicet panem gratie. Unde subditur. Libavit eam pane vite et intellectus virtutem perfeuerant. Unde subditur. Et firmabitur in illo et non flectetur. Et exaltatio nem glorie. Unde sequitur. Et exaltauit illum apud primos suos. Vel potest dici quod hec saluatio est dicenda: quia virgini multum placet. et diabolo multum displicet. hōminibus multum prodest. Placet quidem virgini quā audit salutationē quā sibi detulit fidelis panymphus: que sibi gaudium maritum fuit. Unde dicit. Eruleauit spūs meus. Quando audit celestem cautionem quas sibi detulit ioculator deuor. que cautio tante suauitatis fuit quod puocauit ad cantandum et ipsam cū dixit. Magnificat anima mea dominum. Et angelos quādo dixerūt. Gloria in excelsis deo. Et totum mundum. ps. Tententur celi et erulter terra. Quādo audit epistolam quam sibi detulit fidelis nuncius in qua continebatur prosperitas amicorum redemptionis captiuorum: et victoria hostium. Proverbiorum. xv. Aqua frigida anime siccanti. Et ista autem epistola s. m. Bernardum fuit in consistorio diuinitatis seu trinitatis dictata. Digito dei descripta: vni de fortissimis palacij adderendum delegata. Vbi audit ambaciatam quā sibi detulit solēis legatus. per quā sibi annuntiabat quod in regnum erat assumenda. Bernardus. Egredietur gabriel de rege ad reginam. de imperatore ad imperatricem. et cofoite alacrius vt scilicet cum angeli prius regem haberent habituri essent et reginam. Secundo diabolo multum displicet. Displicet enim sibi illa saluatio quia sibi est ad dissecationem. Cum enim sit inuidus dissecatur: videns quod per illā salutationem homo acquirit salutem. Displicet sibi illa cautio: quia est sibi ad molestationem. Cum enim sit in luctu molestus: quando eam audit. Eccl. xxiij. cap. i. Adus

3.

¶ Sermo. ciij. de eodem sermo. vi.

gras affectare temporaliter

3.

4

tu in mulieribus. Ipsa est fuit famosa deo
per humilitatē. angelis per virginitatē. ho
minibus per fecunditatē. de his tribus dicit
Indict. xv. Tu gloria hierlm. i. dei in quo
est visio nre pacis. Tu leticia israel. i. anges
lor qui semper respiciūt faciē prīs. Tu ho
norificatiō ppli nostri. i. totius generis hu
mani. z sequit. Qd fecisti viriliter deū. s. per
tuā humilitatē ad terrā trahēdo. Et cōfōr
tati est cor tuū per tuā fecunditatē humano
generi salutem inueniēdo. Et qd castitatem
amaueris virginitatē cū angelis cōseruādo
Propter hāc famā celebrē ipsa dicit. Bea
tā me dicēt oēs generationes. Qd z cōiuga
te ppter plē qd habuisti. z vidue ppter cō
tinētiā quā seruauit. z virgines ppter inte
gritatē mētis z etiā corpus quā custodiuit.
Sexto habuit plē nobile: cū dicit. Et bene
dictus tu. v. e. tui. Ista est illa benedictio de
qua dicit Gene. xxv. Det tibi deus de ros
re celis: de pinguedine terre abundantia vini
frumenti z olei. De quo etiā fructu dicit in
ps. A fructu frumētī vini z olei sui multipli
cati sunt. In oleū fructu fuerūt tres substans
tie. s. caro qd significat per frumētū: que fuit
morta in passiōe. pullulauit in resurrectione
ne. z multū fructū attulit in ascēsiōe z spi
rituallanti missione. Joh. xij. Nisi grān fru
mētī caderis in terrā mortuū fueris zc. Per
oleū significat eius aī. que oleo scī spūs
fuit plena. Esa. i. Virite de? deus tu? zc.
Per ipm vinū qd letificat eor hōis signifi
catur ipsa diuinitas qd est leticia scōrō. Est
igit iste fructus benedictus. z qm ad carnē
que p nobis passa fuit z resurrexit. z qm
ad aīam qd spiritu scō plenā de sua plenitū
dine nobis effudit. z qm ad diuinitatē in
qua nostra leticia z beatitudo cōsistit zc.

¶ Sermo. ciiij. De eodē die sermo. vij.

In ista salutatione angelica pos-
nitur ser cause quare debet ali-

qua dñā saluari cō pñt plene in
dñā nostra virgine maria glorioſa inueniri
ſalutanda eſt. quidē dñā nrā tam formoſa
qđ notā cū dicat. Ave. i. ſine ve pñt. Nulla
enī pñt maculā in ea fuit. et ideo fuit plene
formoſa et pulchra extitit. Ut vero eius for
titudinem melius videamus notādū qđ eſt
quintuplex pulcritudo. Primum eſt ſpālis
quod eſſit in decore virtutū. De qua dicit
Iſa. lxiij. Saphiro pulchiores. Iſam

24

2.

6

¶ Sermo. cv. In cena dñi sermo p̄muus

¶ feram paulillum aque

a et lauent pedes. vestri requiescite
sub arbor: ponatq; bucellā panis
et confortetur cor vestrum. Besh. xvij. Ista
verba que abiaas angelis dixit possunt esse
etiam cum eis cenamini quia quattuor genera
ferculorū apposuit. s. exemplū medicamentū.
sacramentū. de documentū. Exemplū humi-
lilitatis impendit in pedū ablutione. cū dicit
Afferat paucillum aque et lauet pedes ve-
stri. De isto em̄ exemplo ipse dicit. Exēplū
em̄ dedi vobis et c. Lauit autem eorum pe-
des: non tantum corporales: sed etiam spū-
ales quadruplici aqua que in presenti euāge-
lio designat. Q. Primo em̄ aqua materialis.
de qua dicit. misit aquam in peluim et cepit
lauare pedes discipulorū. et hoc v. dicitur est
fecit in exemplum humilitatis. Aug. Vidi-
mus fratres humilitate ab excelso. facim?
inuitē humiles qd humiliter fecit excelsus.
nec dedignat qd fecit xp̄us facere xp̄ianis.
Cum em̄ ad pedes fratris indinat: corpus
etiā in corde ipso vel excitat vel si iaz merat
cōfirmat humilitatis affectus. Secūdo lauit
aqua sacramentali. De qua dicit. Qui hoc est
nō indiget nisi et pedes lauet. Ibi dicit glo-
sa. Ex his verbis. intelligimus baptizatos
fuisse apostolos et si non legat. vbi Augusti.

3.

scilicet intellectus et effectus. In intellectu habet
 exercitum per meditationem. ps. In medita-
 tione mea exardescit ignis. Et in affectu
 deuotionis Job xxix. Pulsi eius labuntur la-
 gime. Et scdo rps in cena posuit. secundum
 ferculū scilicet medicamentū pietatis in medi-
 calī passione quas hodie inchoauit. quod
 notatur cum dicitur. Requiescite sub arborē
 scilicet crucis. Olim genus humanū labora-
 bat circa tria. scilicet circa tria operanda: et iste
 labor causabatur a timore male humiliatē.
 circa diligēda: et iste labor causabatur ex mo-
 re male inflāmante. circa cognoscēda: et iste
 labor causabatur ex errore male excreante.
 Sed ab isto triplici labore debemus sub ar-
 bore crucis requiescere: quia ibi inuenimus
 fortitudinem contra timorem male humiliatē
 rem. Hoc significatum est. iij. Regū. r. vbi
 dicitur qd helias fatigatus proiecit se sub ar-
 bore iuniperi: et cum comedisset tantam for-
 titudinem sensit qd vsqz ad montes dei ore
 ambulauit. Vbi inuenimus refrigerium con-
 tra amorem male inflammātē. Hoc signifi-
 catum est Ione. iij. qd ionas contractū sub
 edera requieuit. refrigerium inuenit. ibi in-
 uenimus cognitionem veritatis contra erro-
 rem male excreantē. Hoc significatum est
 Luce. x. vbi dicitur. Zacheus ascendit in
 arborē sic ut quidam vnde christum meruit
 videre et cognoscere. Tercio posuit tertium
 ferculum. scilicet sacramentū charitatis in
 sui corporis et sanguinis consecratione. cum
 dicitur. Ponamqz buccellam panis. iste pa-
 nis fuit formatus in arborē veri virginalis
 de tribus partibus. scilicet antiqua: noua: et
 eterna id ē carne: anima: et deitate vera. hoc
 significatum est. iij. Regū. x. Resperit he-
 lias et ecce ad caput suum subcinerit panis.
 Nam iste panis est candidus q̄rum ad
 animam puram. et subcinericius quōrum ad
 carnes mortalitatis subcinerit: et ad caput po-
 situs. quia ista duo. scilicet caro et anima fue-
 runt christo in vnitāte persone coniuncta.
 Iste panis sic formatus triplici igne fuit ex-
 coccus. scilicet igne passionis quo ad fari-
 nam antiquam. id est carnem. ps. Omnia mea
 sicut cremum aruerunt. Igne amoris quo
 ad farinam nouā. id est animā. i. iohā. xv.
 Maiorem hac dilectionem nemo habet etc.
 Igne deitatis quo ad farinam eternam.
 Debe. xij. Deus noster ignis consumens est
 iste panis sic formatus: et sic coccus per quin-
 y vulnera quasi. per quinqz frustra fuit in-

1. cibus: ut primū fructum patrem reconcilia-
 2. ter. Roma. v. Cum em̄ inimici effemus deo
 3. reconciliati sumus p̄ morte filij eius. Scdm̄
 4. ut celestem ianuā aperiret. Heb̄eo. ix. Per
 5. uel electum ianuā aperiret. Heb̄eo. ix. Per
 6. propriū sanguinē introiuit semel in sancta.
 7. Tertio ut ferōs patres de sanguine testamēti
 8. Zacha. ix. Tu quoq; in sanguine testamēti
 9. tui eduxisti victores de lacu in quo non erat
 10. aqua. Quarto ut ruinā angelicā repararet.
 11. ps. Indicabit in nationibus. s. demonū im-
 12. plebit ruinas. s. angeloz. Quinto ut demo-
 13. nes expoliaret. Colo. ii. Et poliauit princi-
 14. patus et potestates. it. Iste panis sic for-
 15. matus. sic excoctus et incisus: manducat sa-
 16. cramentāliter tm̄. sicut a malis qui species
 17. sacramentaliter recipiūt: sed effectū sacramēti
 18. nō recipiūt. i. Cor. xi. Qui māducatur et bi-
 19. bit indigne. it. Ab aliquibus autē spirituali-
 20. ter tm̄ sicut a bonis: qñ scs articulus necessi-
 21. tatis nō cōspētur religionis sacramētū ex-
 22. cludit. De isto modo dicit Augu. Ut quid
 23. parās dentē et ventrē. Crede et māducasti.
 24. Ab aliquibus sacramentaliter et spūaliter: sicut
 25. a bonis qui recipiūt sacramētū et rem sa-
 26. cramentī. Job. vi. Qui māducatur mēā carnē et
 27. bibit mēā sanguinem habet vitā eternam.
 28. Quarto posuit hac cena quartū feruillū: scs
 29. documentū veritatis. Et hoc in sermonis cō-
 30. pilatione cū dicit. Et cōfortetur cor vestrū
 31. Sermo em̄ dei habet cōfortare oēs sensus
 32. spūales. Nam cōfortat visum spūalem. Vi-
 33. sus autē nō cōfortat in coloribus extremis
 34. id est albo et nigro: sed in medio et est in viri-
 35. di. Per albū em̄ intelligit claritas celestia.
 36. per nigrum obscuritas infernalis. Sermo
 37. dei tanq; viridis medius pedit: qñ nimitur
 38. nos inducere in amorē celestiu et ad timorē
 39. penarū eternarū. Iere. xxi. Erit foliū eius vi-
 40. ridē. Scdō cōfortat per odorē spiritūalem.
 41. Odor em̄ aliqñ causat ex concrematione: ut
 42. patet in thure. aliqñ per cōtitionē: sicut pa-
 43. ter in cōtito aromatē. aliqñ ex reuelatione
 44. sicut patet in apto vase. Tūc em̄ sermo dei
 45. valde redolet: qñ in affectu predicatoris cō-
 46. eremaf per amorē. in intellectu cōterit per
 47. meditationē: et inuita phonestatē suē hone-
 48. stā cōuersationē. ij. Cor. ii. Xpi boni odor
 49. sumus deo in omni loco. Tertio cōfortat
 50. spūalē gustū. Actū. x. Tū accepisti cibū
 51. cōfortatus est. Cōfortat autē opatiuā ut vi-
 52. uacius opet. Intellectuā ut limpidius cō-
 53. tēplet. Et affectuā ut sapidi⁹ delectet. De
 54. his tribus dicit Ecclē. xv. Libauit em̄ dñs

Uilorus est non indiget

nisi ut pedes lauet et Johā. xij.
Istud verbū tractās Innocētiū
tertiū distinguū triplex lauachū. s.
anguinis. et saphyrmaz. et quodlibet
sit esse duplex. Nam lauachū aque
est. s. materialis aqua et spūalis. Za
m sanguinis duplex est. s. fusi in pari
oblati in sacramento. Lauachū la
m duplex est. s. oculorū et lauentū: et
in sacramento. Ista sex lauachra in
sunt facta. ut idē Innocētiū ostēdit.
um igit lauachū est aque materialis
os pedes discipulorū lauit. qd qd fex
ēplū. iuxta illud Johā. xij. Exēplū
obis. In hoc em̄ exēplū instruitur su
es inferiores et equals. Superiores
lati instruitur. Tūc em̄ caput et pes
uat. qm̄ prelati ad bonos se habent cū
tia. Chrysos. Non solū pedes lauit sed
mētra deponit. lintheo se precinrit. pel
mplet. ostēdēs qd cū omni studio ralia
opozteret. Ro. xij. Qui preest in solli
ine. Ad malos debēt se habere cum pa
et bentuolētia. Exēplo xpi qui p̄dico
ti pedes lauit. Voluit quidē ipm̄ a sua
tia coercere nō per tormēta vel plagas
modo per amorē vocādo ipm̄ amicum

Mat. xxi. Amice ad quid venisti. Modo per pudore habedo cum cōuersale suū: ut ibi dem. Qui intingit mecum manū in parapsi de te. Modo p timore predicēdo ei suppli cū eternā: ut ibidē. De hōi illi p quē filius hoīs tradet. Modo p obsequiū impēdēdo sibi humilitatis officiū: qñ. s. eius pedes lau uir. Aug. Mō deditur? est rps iude lauare pedes eū? iude manus videbat in scelere. Secōdo instruit inferiores: per exēplo petri ad suos prelatos habeat se reuerētē: qd no tatur cū dicitur. Dñe tu mihi lauas pedes. Chrys. Adanib? quib? cecoz oculos aper uisti. Leprosos mundasti. mortuos suscita sti te. Phil. ij. Qui hmoi sunt cū oī honore habitore. Debēt se hīe humiliter: qd notat qd dicit. Non lauas mihi pedes in eternū Aug. Quis magne audacie esset cōradicere seruū dñō hoīem deo: tñ hoc magis facere voluit qd pati: ut rps sibi lauaret pedes. Tercio debet se hīe obediētē. qd notat in hoc qd petrus postmodum obediens dixit. Dñe nō tñ pedes meos te. Heb. xij. Obedite prepositis vris. ecce obediētia. Et sub iacete eis. ecce hūilitas deuota. Tercio ins truitur equales et oēs: ut habeat charitatē mutuā adinuicē. qd est fm glo. Inuicē sibi seruire. inuicē sibi perā dimittere. p inuicē orare. Aug. Inuicē nobis delicta donem? et p nris inuicē petis oremus: atq; ita quodā modo nobis pedes lauamus. Secōdo laua chū est aqua spūalis per quam elemosyna significat: que pedes. i. paupes. qui vident esse extremi. i. abiecti. sunt lauādi. i. refouē di. Dicit aut elemosyna aqua: qd habet viri tutē extinguit respectu peti qd extinguit. Ecce. iij. Tñ ardētē extinguit aqua: et ele mosyna resistit petis. Virtutē mūditiuā re spectu grē q infundit. Luce. xi. Date elemo synā: et oīa mūda sunt vobis. Virtutē fecun datiuā respectu bonoz q augent. ij. Cor. ix. Multiplicabit semen vestrum te. Virtutē fructificatiuā respectu premij qd acquiris. Thob. iij. De suba tua fac elemosynā. pre miū em bonū tibi thesaurizas. Tertiū laua chrum est sanguis effus in patibulo. quo rps petā nostra lauit. Apoc. i. Lauit nos a pctis nris in sanguine suo. vnde. ps. Asper ges te. Lauachū sive balneū debet esse me dicinale. calidū. et clarū. sic sanguis rpi fuit medicinalis rōe diuinitatis: cui fuit vnitus Et fuit calidus rōe amoris: quo fuit inflam matus. Ista duo notant in hoc qd rps isopo

assimilatur: que est herba medicinalis et cal da. Fuit etiā iste sanguis clarus: qd iam fuy cit clarū et mūdā. ideo sequit. Lauabis me et super niuē dealbabor. Quartū lauachū est qd camentū rps nobis dimittit in memoriale sue passionis. de quo dicit luce. xxi. Docta cite in meā cōmemorationē. Habemus etiā triplex memoriale passionis. vnum in visu scz passio rpi picta. Aliud in auditu: scz passio rpi predicata. Aliud in gustu: scz passio rpi in hoc sacramēto veraciter contenta. Si igitur affectu mouet passio rpi imaginibus visa. et passio audita et predicata. multo fortius mouere debet passio degustata. Ecce. xlij. In oī ore quasi mel dulcorabit eius me moria. Quintū lauachū est lachrymarū ex oculis ad lamentū qñ ad publicē peniten tes qd hodie recedunt. In capite em teium excludunt ab introitu ecclesie. Arcēt a per ceptione eucharistie. et ligant nexibus peni tērie. Et istud sit in signū penitētie ade qui fuit a paradiso eiectus. a lignovite phibit et multis penis ligatus. Sed hodie rps cele stem sanuā cepit aperire: ideo in ecclesiā in troducitur. Hodie corp? et sanguine ad mūditiuū dedit. et ideo ad edēdū admittitur. Hodie ligatus fuit: et ideo ipsi q ligati erāt a nexibus solūtur. Iuxta illud Joh. xxiij. Si ergo me qritis sinit hos abire. Sēptū lauachū est lachrymarū et plantis ad sacra mentū. sicut est oleum et balsamū ex quibus chrisma cōficiat. et hoc pōtēficali bñdictione adiūcta. Per qd dat intelligi qd debem? ha bere oleū. i. mitorē cōscie qñ ad deū. Mat. xx. Prudentes virgines acceperūt oleum te. Balsamū. i. odorē bone fame qñ ad proxi mū. Ecce. xxiij. Sicut cynamomū et balsa mū odorē dedit. et bñdictionē celestis gratie qñ ad seipsos. quā quidē bñdictionē ces lestis pontifex habet dare.

Sermo. cxij. De eodem die sermo. iij. i

Argit a cena et ponit v

stimēta sua. In hac cena dñs multo rā personā assumpsit. personā amici magistri dñi et serui ac prelati. personā nā quidē amici assumpsit qñ cū discipulis cenare voluit. Signū em spūalis amicitie est inuicē epulari. et maxime qñ deberent se parari. Xps igit ab aplis discitur? primum cū eis cenā voluit celebrare. In qua quidē fuit triplex gen? cibi: et triplex genus vini.

Ibi em fuit panis asinus. agnus typicus. et rpi verū corpus: qd rps in specie panis dñi scipulis dedit. Contraria aut his fuerat in cena ade quā ipse cum vxore sua celebrauit. Ibi em fuit panis asinus: ibi fuit panis fer mentatus: qd tota natura humana per pctm fuit fermentata et corrupta. Ibi agn? typicus fuit fermentus. hic panis in corp? rpi mu tatus. ibi panis muratus in corp? diaboli facit trā sūre. fuit etiā in cena dñi triplex gen? vini scz legale. i. fucus de lactus aggreffib? sacra mentale. i. sanguis rpi discipulis in spe cie vini oblatu. i. spūale. i. abūdiāria diuini amoris quo oēs qui erāt in illa cena erāt re pleti et quodāmodo ebrii effecti. Nam pre amore rps fuit ebri? qñ in cruce fuit denus tatus. pen? fuit ebri? qñ cōtra picula mor tis secur? erat effect? iohēs fuit ebrius qd iū rpi pectore quam in fonte fuit potatus. Si igit ad hāc volumus accedere et corpus rpi digne suscipe. debem? hñc triplicē cibū hīe scz panē asinū. i. cor. purū. i. Cor. v. Epule mur in asinis sinceritatis. Agnū. i. cor. amo re rpi inanimatū te. ps. Ināimātū est cor meū te. et panē substantiā. i. cor. ab oī amoris mūditiuū accedētia sine subiecto. i. amor tē sūre nō radicet in afō. Debem? etiā hīe hoc triplex vinū. i. vinū cōtentionis ex her bis aggreffib? te. ps. Potabis nos vino cō pūctionis. vinū deuotionis vt ei? sanguinē sp cū deuotione et desiderio in memoria ha beam? Joh. xix. Pulli ei? labunt sanguinē. vinū amoris vt ei? dulcedine delectemur et inebriemur. Cant. v. Bibite et inebriamini charissimi. Secōdo rps assumpsit personā ma gistri: cū dicit. Vos vocatis me magister et dñe. Jo. xij. de isto magro dicit Mat. xxi. Magr scim? qd verax es te. fm aut Chrys so. Magr veritatis qd efficit veritatē non falsificādo. a veritate nō cadēdo. et veritatē defendēdo. Xps igit dicit ver? magr: qd ve ritatē nō falsificauit. vnde dicit. Magr sci mus qd verax es. veritatē nō tacuit. vnde di cit. Et vā dei in veritate doces. et veritatē defendit. vnde dicit. Nō em respicias psonā hoīm. Dabur autem iste magr quattuor mo dos docēdi. docuit verbis: exemplis: sacra mētiis: et miraculis. Quidā em erāt rudes et insci. et istos docebat verbis. Mat. v. Apes rīes os suū docebat eos dicens. Beati paup pēres spū: qñ te. Quidā erāt curiosi qui no

lebāt audire verba sed videre facta. istos do cebat exemplis. mat. x. Discedite a me: qd mitis suz et hūilis corde. Quidā erāt supbi et istos humiliaba et sub creaturis istitues sa cramēta a quibus iustificationē acciperēt. Jo han. iij. Nisi qd renat? fuerit et qd et spūctō te. Quidā erant duri et obstinati. istos cōui cebat miraculis. act. x. Qui pēssit bñficiē do et sanādo oēs opprēssos a dyabolo. Tercio assumpsit psonā domini. cui dicit. si ego magister et domin? Dicit aut Eyprian? qd ad pfectū dominiū tria regunt. i. terror: oī ad pfectū dominiū tria regunt. i. amor. quātū ad ista tria rps i psh dinatio: et amor. quātū ad ista tria rps i psh ti vita plenū dominiū nō ondit. i. futuro autē ostēdet: qd reprobos reget in terrore. ps. Re ges eos in n̄ga ferrea te. beatos reget i amo re. Deut. iij. Amantissimus domini habitat p̄fideret: et oēs poner i ordine. Nā et i bonis erit ordo p̄mior. i. cor. xv. Alia claritas so lis. i. rpi. alia claritas lune. i. brē n̄gis marie alia claritas stellarū. i. alioz scōz. Stella em differt a stella i claritate: qd etiā glāui? scī differt a glā alteri? In malis est ordo penaz. iuxta illud apoc. xxiij. Quantum se glorificauit et in delictis fuit: tñ dante ei tota mentū et luctū. Quarto assumpsit psonā sui in hoc qd pedes seruoꝝ lauit: qd fecit primo in exēplū humilitatis: vnde dicit. Exēplū em dedi vobis te. ps. Quis sicut dñs de n̄r q in altis habitat et hūilia respicit in celo et i terra. tñc hūilia respicit i terra: qd auariciam iude lauit qd iudas erat terren? p auariciam Chrys. Quē tumorē nō destruat qd sedet sup cherubi pedes lauit p̄ditoris. Secōdo la uir in medicamentū n̄re infirmiratis. hō qd ex se exerat rōz ad samū dei: id rps se hūilia uit vlsq; ad infimū hoīs: vt ei? hūilitas super biā nostrā sanaret. aug. Tāta qppe de hūi litas vt et eā suo p̄mendarer exēplo diuina sublimitas: qd hō supbi? in eternū periret ni si eū deus hūilis muniret. Tercio lauit i sa cramētus habēde puritatis: lauit em pedes anq; eis corp? suū daret: vt p hoc daret itel ligi qd amor qd ad corp? rpi accedam? latione pedū. i. affectuū in digem? In cui? significa tionē dicit Dionysius: qd sacros celebratus lauat man? qd nō tñ dē esse mundus a peccatis graui? et etiā a venialib? Quin to assumpsit psonā plati: cū dicit. Exēplū em dedi vobis te. rps ergo platis in exēplū plum docuit discipulos suos per exēplū per doctrinā et p̄terit per orationem. De quibus dicit Greg. Christus veniens noua do

ant. noua docēs mira et erant: mira faciēs
pauā tolerauit. In his ergo tribus tota vi-
ta xpi comprehendit. In docendo: in faciēdo
et in p'dicando. In quibus plati ipsi imitari de-
bent. Ipsi nāq; subditos instruere debent p
doctrinā informare p vitā: et defendere p iu-
sticiā: sed multi possent dicere illud Esa. iij.
Non sum medicus: et in domo mea non est
paris: neq; vestimentū: noli me constituere
principem populi. Ipi em̄ non sunt medici
q; non pnt sanare alios: vitā: cum ipi vitam
habeant vulneratā. greg. Eū cām populi p
sul suscipit. quasi ad egruz medicus accedit.
Qua ergo p'sumptiōe mederi pperat q; i fa-
cie ipm vuln? porat. Ipi etiā nō hnt panes
sacre doctrine. et iō alios reficere et instruere
non possunt. Thesi. iij. Paruuli perierunt
panem et non erat q; frangeret eis. Ipi etiā
non hnt vestimentum iusticie: t ideo alios
non defendunt p iusticiā. De quo vesti-
mento dicit Ephe. vi. Induti lorica iusticie.

¶ Sermo. cxiij. De eodē sermo qrtus

Citis quid fecerim vobis

Ad istam interrogationem possu-
mus respondere. vtiq; scimus qd
hodie fecerit nobis. q; tria opa fecit nobis.
¶ Prīmū est opus mire humilitatis: et hoc
in qm̄ pedes discipulorum lauit: ista hu-
militas commendabilis est qm̄ ad qua-
plex genus cause. ¶ Primo ex consideratio-
ne cause agētis. q; scilicet qd sup oīa se hodie
humiliavit infra oīa. i. vsq; ad pedes seruo-
rū: vide primo ostendit suā sublimitatem: et
postea ponit humilitatē dicens. Vos vocā-
tis me magister et dñe et c. Si ergo dñs et ma-
gister vester et c. nec est verbū supbie: sed hu-
militatis necessitate. Eū em̄ supbie sit sup
alios ire: q; sup oēs ē supbie nō pōr. ¶ Se-
cūdo commendabilis est ex consideratiōe cause
materialis. i. ipoz discipuloz circa quos fie-
bat ipsa ablutio: q; non lauabat pedes impa-
toz: sed pscatoz et seruoꝝ. Vñ petrus sciens
suā utilitatē et xpi maiestatem dixit. Nō la-
uabis mihi pedes in eternū. Et xps respon-
dit. Si nō lauerō te et c. Tum petrus timore
concussus et amore inflammatus obtulit la-
uandos pedes et manus et caput. Sed dñs
suam responsionem ostendit q; petrus non
indigebat lotionē capitis nec manuz: s; tñ
pedū. Per caput em̄ intentio: per man? aut
opatio significat. Ista aut duo in petro mū-
da erant: q; intentiones ad deum dirigebat.

et opera sancta habebat. per pedes autem
significat affectio que aliquo puluere terre
ne affectionis sue cupiditatis sepe aspergi-
tur. Aug. Ipsi humani affectus sine quibus
in hac mortalitate non viuunt: quasi pedes
sunt. vbi et humanis reb? afficimur. Unde si
dixerimus: qm̄ petri nō habemus mōstet
ipsoz decipim? Mos aut indigem? vt lauē-
tur in nobis et caput intentionis que sepe est
discordata. et man? opationis q; sepe est
missa. et pes affectionis q; sepe est res
aspera. et cor cogitationis q; sepe est inman-
da. et corpus rotius cōuersionis q; sepe est
inordinata. Et ad ista qnq; abludā rps in
qñq; tribus corpis sanguinē emisit. In ca-
pite scz vt lauaret nostrā intētiōē. In ma-
nibus vt lauaret nostrā opatiōē. In pede-
bus vt lauaret nostrā affectionem. In corde
vt lauaret nostrā cogitationē. Et fuit flagel-
latus in toto corpore vt lauaret nostrā vitā et
cōuersionē. Tercio ista humilitas cōmē-
dabilis est rōe modi agēdi q; fuit: q; vestime-
ta deposuit. linteos se precinxit. et aquā in
peluim misit. ac si pedes lauit. vestimentū de-
posuit: q; corp? ab eo separātū fuit. linteos
se precinxit: quādo idē corpus renouatū re-
sumpsit. et aquā in peluim misit: qm̄ suā san-
guinē in terrā effudit et sic pedes. i. affectus
nros lauit. Apoca. i. Lauit nos a peccatis vris
in sanguine suo. Fecit nobis spūale litiū
in quo p aqua posuit suū sanguinē pscio-
rum. i. Joh. v. Hic est q; venit in aqua et san-
guine rps iesus. pro cinere amaritudinē pe-
nā. ps. Cinere tanq; panē māducabā. pro
igne calefaciēte amorem incēsum. Joh. xij.
Eū dilexisset suos q; erant in mūdo et c. Sed
q; litiū nimis erat forte. tñ ppter nimis
cinere amaritudinis. tñ ppter nimis ebullit
rione amoris: ideo em̄ duplici aqua tēpera-
uit. i. aqua lachrymationis quā in cruce fu-
dit. vt dicit Iheb. v. Et aqua regenerationis
q; de latere emanauit. Et sic ex tali litiū
sic facta ex aqua sanguinis et cinere amari-
tudinis sic calefacta. ex igne amoris sic tēpe-
rato. ex aqua lachrymationis et regeneratio-
nis oīm pedes lauit. Quarto cōmēdabilis
est rōe cause finalis que fuit exemplū hu-
militatis date. Et etiā vt daret exemplū pre-
latis: vt ipsi q; sunt caput: subditos qui sunt
pedes lauit. i. verbo et exemplo informet.
Quod autē pedes alior non possunt lau-
uari vel emūdari hic potest esse triplex cau-
sa. Primo ex rōe lauantis: qm̄ scilicet non

habet manus mundas. Prelati em̄ qui vitā
mundā nō hnt potius inquinant q; lauent.
Ecclē. xxiij. Ab immūdo qd mūdabit. Bre-
gorius nasāsenus. Mūdari prius oportet
et sic alios emūdare. ¶ Sēdo. s. ex pre lauā-
di qñ scz lauādos subditos hz pulueres ter-
renoz nimis inueneratos: q; amor terrenoz
rū nō inest cordibus auaroz p modum for-
me accidentalis que possit eis adesse vel ab-
esse pter subiecti corruptionē: q; si assunt cor-
rumpit anim? eoz p supbia: si absunt cor-
rumpit anim? eoz p impatiētiā. vel etiā qñ nimis inqñā-
tur. Ecclē. xxiij. Qui baptizāt a mortuo ci-
terum tangit mortuū: qd pficiet lauatio ei?
Tales em̄ sunt ad instar lateris: q; qto pl?
lauant tanto plus inquinant. ¶ Per. ij. La-
uis reuersus ad vomitū et c. ¶ Tercio ex pre
aque qua lauauit quando. s. est turbida et im-
munda per quā amor ipsius mundi signifi-
cat: q; oīam non abluat: sed immundā facit.
Jer. ij. Quid tibi i via egypti: vt bibas aquā
turbidā. Aug. Quisquis es qui es in mū-
do ad te venit qui fecit mundū: vt eripiat te
de mundo. Qui si adhuc aliqua delectatiōe
te retinet mundus seip? vis esse immūdos.
¶ Sēdo fecit opus mire maiestatis: qd con-
sistit in corporis et sanguinis consecratione
hoc em̄ est tante maiestatis q; excellit oēm
potentiā creatā. s. potentiam sensitiuā. eo q
accidentia ibi sine subiecto consistant et sen-
sum moueant sensibilis cognitionis naturā
excellent cū accidentis esse sit inesse. Eū ergo
audis hoc corpus meū nō acq̄scas gustui:
q; putaret se sentire sapore panis nedvifui:
et sic de alijs sensibus q; ibi deciperent. Ad q̄
scas tñ auditui: q; cū audis hoc corp? meū
hoc ē qd audis: hoc significatū ē. gen. xxvij.
In isaac in quo deceptus fuit visus: q; Jac-
cob nō cognouit. Olfactus: q; credidit senti-
re odore vestimentoz. Esau: et sensit odorem
iacob. Gust? q; putabat se comedere de ve-
natione Esau. Tactus: q; putabat tangere
manus Esau. Audit? vero nō fuit decept?
cum dicit. vox quidem vox iacob est. ¶ Sēdo
excellent potentiā imaginatiuā in qm̄ vnum
et idē corpus est in diuersis locis. Dicit au-
tem Innocentius tertius q; sic filius dei
p naturam hz triplicē modū essendi in reb?
Est em̄ in oībus p essentiam: in iustis p gra-
tiam: in natura assumpta per vnionem: ita
corpus eius hz triplices modū essendi. Est
em̄ in celo localiter in verbo specialiter: et al-
tari sacramentaliter. ¶ Tercio excedit potē-

riam intellectiuā: in qm̄ corpus xpi in
regum et perfectum sub tam parua spe cie ē
contentū. Augu. loquens de hoc sacramēto
contra felicianū dicit: hoc fides querat: itel-
ligētia nō exquirat: ne aut nō inuētum credat
incredibile: aut inuentum credat singulare.
¶ Quarto excedit potētiā operatiuā: q; po-
tētia creata hoc nō pōr. sed solūmō increata
Eusebius. Inuisibilis facere creatas inuisibiles
creaturas verbo suo secreta portare cōmita-
tar. ¶ Tercio fecit opus mire charitatis: qd
cōsistit in sue passionis inchoatiōe: hodie q
dem suā passionem inchoauit in qm̄ factus
in agonia sanguineas guttas sudauit. vt. f.
di. Luce. xij. Sudor autem causat ex nimio
labore: timore: dolore: et calore. xps autē ha-
buit laborem. Esa. xliij. In vacuum laborauit
et c. Habuit timorē in qm̄ erat hō passibilis
Mar. xxiij. Lepit pauere et redere. habuit
dolorē. Thesi. i. Vos oēs q; transitis per
viam attendite et videte si est dolor similis
sicut dolor meus. Habuit calorem. i. seruen-
tem amorē. Johā. xij. Eum dilexisset suos
qui erant in mundo et c. et dicit factus in ago-
nia. Iste em̄ quattuor acies pugnat: inui-
cem: tres scz cōtra vnā: et vna cōtra tres. Si
quidem labor pugnat contra amorem: et
amor cōtra laborē: labor em̄ nolebat passio-
nē: sed amor volebat: et amor laborem viciat.
et labor amorī cessit: q; fructus de labore suo
cōsiderauit. Esa. liij. Pro eo q; laborauit ri-
debit et saturabit. Similiter timor pugnat
cōtra amorē: et amor timorē viciat: timor em̄
nolebat passionē: sed amor volebat: et amor
timorem superauit: atq; timor amorī cessit:
vnde deposuit timorem et prudenter passio-
nem sustinuit. Prover. xxvij. Iustus quasi
leo confidens absq; timore erit. Sicut dolor
pugnabat contra amorē: et amor cōtra dolorē
rem: q; dolor nolebat passionē: sed amor vo-
lebat: et amor dolorē superauit: dolor amorī
cessit. Unde cum magno gaudio passionem
sustinuit. heb. xij. Proposito sibi gaudio su-
stinuit crucem. Mon fuit ergo mirus si in cor-
de suo agonia magna fuit: vbi tantus confli-
ctus extitit. tam vehemens fuit ardor: et con-
flictus amoris q; per totum corpus sudauit
et sudorem conuertit in sanguinem.

¶ Sermo. cix. De eodē sermo. v.

Robert scilicet homo et
sic de pane illo edat et de calice bi-
bat. i. Luce. xi. Escribi tibi sunt pro

bandi & sic recipien di. Iste autem cibus non est
phandus: quod si est bonus: sed recipiens est
phandus si est bene pparat. Ideo dicit apo-
stolus: pber autem seipm hō. Sicut em̄ medi-
cina homi non pparat est cā mortis: & ho-
mini pparato est cā salutis: sic iste cibus ho-
mini idigno est venenū: homi autē digno est
meritū sempiternū. Morādū autē qd hō cir-
ca hēcctā phare se dē. Quid seipz quantē
sit puritatis: de puritate autē recipiētis hoc
sacru corp⁹ dī. Exo. xi. Renes vestros accin-
getis &c. qd ibi ponunt. Et qd verbis habet
q recipiēs hoc sacm dī esse mundus a car-
nali delectatōe: id ē: renes vros accin. Re-
gis. ij. Reg. vi. qd oza a dño est percussus: qd ar-
chā dei tangere psumpsit: & rōne assignant
iudet: qd mūdus nō erat: qd illa nocte cū vro
re sua facuerat. Si ergo ille est percussus qd ia-
cuit cū sua vxore: quā percussione dign⁹ est qd
se defecit cū meretrice. Si ille qd retigit qd p-
cussione ille qd sumit. Si ille retigit archam
lineā quā percussione dignus est qui sumit
indigne carnem xpi veram. Qd dō dī esse
mundus a terrenorum affectione: qd notat
cum dī. Salciāmētā habebitis in pedibus.
nō est dī diligere eterna p inordinatū amo-
re. Sed in suis affectibus hīs habere calcia-
menta. i. sanctorū patrū exempla p imita-
tione quā terrena oīa contemperunt. Qui
em̄ diligit terrena efficit terra. Osee. ix. Fa-
ci sunt abhominabiles sicut ea qd dilerunt
immo efficit lutū. Abacuch. ij. Dicit de aua-
ro vsq; quo aggrauat cōtra se dēpsum lutū.
Auarus ergo qd corpus xpi recipit ipm i ter-
ram & lutū pñit. Tercio dī esse mundus
a vana cogitatione: quod notat cū dī. Tenē-
tes baculos in manibus. Debet em̄ baculū
crucis in corde retinere & cum eo canes. i. de-
monū cogitationes animū lacerantes abij-
cere. Thymoth. Ubique demonēs signum
crucis viderint territi fugiunt: baculū timē-
tes quo plagā acceperunt. Regis. Bch. xvi.
qd sup sacrificium abiae volucres descende-
bant: sed ipse eas abigebat: qd hoc sacri-
ficiū offerimus vel recipimus cogitatioes vo-
lucres abigere debemus. Quarto dī esse
mundus a negligētia & corpore: qd notatur
cum dī. Et comedetis festinanter. Festinā-
ter comedit qd cū feruenti desiderio suscipit.
Bio. sup illud. Qui manducat & bibit indi-
gne. Indigne sumit qui non deuota mēte ac-
cedit: ppter ista significanda legit Exo. xij.
qd quattuor persone ab esu agni excludebā-

tur. i. seruus: incircumcisus: meretrice: &
advena ac alienigena. Seruus incurcūci-
sus. i. luxuriosus qui non est mundus a car-
nali delectatione: qd sicut dī. Sal. y. Qui au-
tem xpi sunt carnem suam crucifixerunt vsq;
vitijs & concupiscentijs. Meretrice: au-
tem est auarus qd non est mundus a terreno-
rum affectione qd est seruus & meretrice: au-
tem pecunie. Iuxta illud Mat. vi. Nō potestis
deo seruire & māmonē. Advena est neophy-
tus. i. de nouo cōuersus: qd ille adhuc nō est
mūdus a carnali cogitatione. Et iste cibus nō
est neophitoy sed grādū. sicut dictum fuit
Augustino. Cibus sum grandū &c. Alienigena
est tepidus & indeuotus qui nō est mūdus
a negligētia & corpore. Et iste cibus nō
est inspidiorum: sed palatum sanū habētū:
& saporem discernentium. Aug. Palato nō
sano panis est panis qui sano est suauis. De-
cundo dī phare corpus dominicū quāte-
rit maiestatis: non em̄ recipit panem mares-
rialem: sed celestē: illū scz qui ait. Johan. vi.
Ego sum panis viuus qui de celo descēdit:
de em̄ pmo homi triplicē cibū pparauit: sic
habet. gen. ij. cōcessum: phibitū & pmissum.
Si em̄ concessus vsus fuisse a phibito absti-
nuisset. ad pmissum puenisset. Sed qd male
vsus est phibito. iuste priuatus est concessio-
pariter & pmissio. Unde dicit dñs. Vide ne
forte sumat de ligno vite & uiuat in eternū.
Quilibet autem cibus habuit aliquid impu-
fectionis. Nam phibitus fuit mortis cau-
sarius. Concessus non fuit de celo delat⁹:
sed de humo pductus: pmissus vitam bea-
tam non dabat: sed in vita hominem ploy-
gabatur. Sed longe nobiliorē alium cibum
xps nobis dedit. Ille em̄ fuit mortis causa
tuas: hic autē est viuificationis: ideo dicit.
Ego sum panis viuus. Ille fuit de humo p-
ductus. iste de celo delat⁹: nō dī. Qui de ces-
lo descendit. Ille cōseruabat vitā corpalem
iste dat vitā celestem: id ē. Si quis mādū
cauerit ex hoc pane viuet in eternū. Tercio
hīs phare recipiēti modum quantē sit san-
ctitatis. Modus autē quintuplex traditur
a Dauid. li. iij. Quia fm̄ euz debet recipi: cū
multo timore: cum conscientie puritate: cum
vera fide: cum multa reuerentia & honore:
cum multo desiderio et deuotione. Debet
nāq; recipi cū multo timore: quia ibi conti-
net diuina maiestas. Cum tali timore rece-
perat petrus qd dicebat. Luc. v. Eri a me: qd
hō peccator sum dñe. Stupor enim circum-

pederat eum. Debet recipi cū cōscientie pu-
ritate: qd ibi pñit ille qd est sincerissima pu-
ritas. Et tali puritate recipere vult cū spēs
q dicit Lanti. i. Etulus noster florid⁹ est
Debet recipi cū vera fide: qd ibi cōtinet ve-
lata veritas. Cū tali fide receperat cū xgo
beata Maria. De qua dī. Luce. i. Beata q
credidisti. Debet recipi cū multa reuerē-
tia & honore: qd ibi pñitur vera diuinitas.
Cū tali reuerētia recipiebat ille qd dicebat.
Mat. viij. Dñe nō suz dign⁹ vi intres sub
tecto meū. Dī recipi cū multo desiderio et
deuotione: qd in eo cōtinet infinita charitas
Cum tali deuotione & mentis exultatione
recipiebat ille qui dicebat. Luc. xij. Accipit
illum gaudens in domum suam.

Sermo. q. De eodem die sermo. vi.

Ecce cum venero dispo-
nam. i. Corin. xi. Postq; ordina-
uit aplos corinthios quātū ad cor-
poris & sanguinis dignā susceptionē pmit-
tit se in aduētū suo ordinatū: ea qd pñent
ad sacramētū hui⁹ dignā celebrationē. Et qd
bus vobis colligit qd apli multa ordinauerūt
que in scriptis nō reliquerūt. Similiter ip-
sa ecclesia a spūcto docta multa hodie faci-
enda ordinauit: que mysticū sensus pñere
vidētur. Prīmū est: qd hodie publice peni-
tentes recōciliant. Illi in capite ieiunij can-
dela accensa eis dat. cilicū eis tradit: et sic
ab ecclesia eniciuntur. Et ista representant sta-
tum ade post patrū. Nam candelā accēsa rep-
sentat flammē gladiū: cilicū ipsa tuni-
ca pellicea fuisse indutū. Eiectio ab ecclesia
signat electionē ipsius ade de paradiso. Ho-
die autem reconciliantur triplici de causa.
Prima qd petrū publice peccantē xpus ho-
die recōciliauit. nā publice peccauit qn xps
negauit. i. in nocte sequēti: qd sic noctes se-
quētes spectabāt ad dies pcedētes: sed mō-
mutatus est ordo. Publice pñiam fecit: qn
amare fletit: sed xps cū recōciliauit quādo
ipsum respexit. Secunda causa est: quia in
quinta feria deus aues & pisces de aqua p-
durit. S; aues in aere flevit: & pisces in
gurgite remisit. Sic ecclesia hodie pecca-
tores in aquis delictū nātantes relinq; et
penitētes ad celestia desideria perducit.
Tertia causa est quia xps hodie p peccato-
ribus penitentiam facere incipit. i. Peccā-
to. Et ideo conueniens est qd post qd xpus

penitētiā fecit a publice penitētiis pe-
nitentiā relaxetur. Secundum est: qd hodie
christiana conficiat. & sit triplici de causa. Pri-
ma est quia christiana fit ex oleo & balsamo.
Xps autē hodie oleū bñdixit. qn in montem
oliuēti orauit: & tāq; plātā celestis balsamū
produxit quādo sanguineas guttas sudauit
Secunda causa est: qd hodie institutū est sac-
ramentum sacramentoy. i. corpus xpi. & id
conueniens est vt hodie christiana conficiatur qd
est materia multoy sacramentoy. Tertia cā-
est: qd hodie xps aplos in presbyteros & epi-
scopos cōsecrauit: qd prātem pficiēdi eis de-
dit. & id cōueniens est vt hodie christiana con-
ficiatur. De quo presbyteri & epi seu ponti-
fices inuigunt. Tertiū ē: qd hodie altaria de
nudant ad innuendū qd xps oib⁹ suis vestimē-
tis fuit denudat⁹. i. vestimēto materiali.
quando a militibus spoliatus fuit. spiritua-
li: quando collegium aplozū ipsum reliq;. &
Leporalis: qn anima eius de corpore denu-
data exiit. Sup substantiā autē spoliāti nō
potuit: qd eius diuinitas corpi in sepulchro
aie in limbo semp pñicta fuit. Quartū est
qd hodie altaria cū aqua & vino ablūt. ad si-
gnificandū qd xps ecclesiam suam triplici
lauachro abluit. i. aqua regnationis. eph. v.
Abundās eum lauachro aque in verbo vite
Aqua gratie spūalis. ezech. xxxvi. Effundaz
sup vos aquam mūdā &c. Et vino sangui-
nis. & id vinū effundit i modum crucis. apo.
i. Lauit nos a peccis nostris in sanguine suo
Quintū est quia tribus diebus xpi mors
ab ecclesia plangit: quod fit triplici de causa.
Prima causa est quia sol tribus horis obscu-
rat⁹ fuit. Secda causa est qd xps trib⁹ diebus
& trib⁹ noctibus mortuus iacuit. Tertia cau-
sa est qd triplex creatura ipm fletit: scz pure
corporalis: vt āgelus qd fm̄ modū suū fletit. eph.
xiiij. Angeli pacis amare fletunt: & compos-
stra sicut apostoli & mulieres. Sextū ē: qd
luminaria extinguuntur: nam fm̄ aliquarū
ecclesiarū cōseruetudinem: quindēdecim cādele p-
ponuntur. Cādele proponuntur vt paula-
tim extinguantur. Una tñ abscondit qd ex-
tinguitur. Ille quidecū cādele representat
tant duodecū apostolos & tres marias i q
bus lumē fidei fuit extinctum. Cādele autē
que non extinguitur significat beatā mēte
Adriā. In cuius corde semper lux fidei ra-
diauit. Septimū est: quia tenebre inducuntur
ex eo qd oīa luminaria rūt sunt extincta.

Luminare celeste. i. sol p obscuracione. Zuminare sup celeste. i. rps p ignominiosas passionē. Luminare spūale. i. xgo brā p tristitiā et merore. Luminare rationale. i. apli p lucis fidei amissionē. De obscuratōe primi luminis dr. Amos. viij. Occidit sol meridie. De obscuracione alioz triū dr. Apoca. i. Factus est sol. i. christus niger tanq̃ faccus silicis. Et luna. i. xgo beata tota facta est sanguis Et stelle celi. i. apostoli ceciderūt sup terrā

Sermo. xxi. Die sacro parascues. ser. i.

Am faciebant qui que

rebant animam meam. ps. In dei volentes xpi animas in suo

corpore cruciare cū nimia crudelitate ac violētia hoc fecerunt. Et ideo rps conquerit

dicens. Vm faciebant. r. Olim de aia q̃s tuoz fuerunt opimides: vbi. l. principalē hys sedem. Quidā dixerunt ipsam esse in capite

Et hoc volunt ostendere p auctoritatē. gen. ij. Inspiravit in facie eius spiraculū vitę. c. Johan. xij. Inclinato capite tradidit spū.

Et p rationē: q̃ omnes sensus vigent in capite. Nā aia in capite videt. audit. odorat. r sapit. Alij dixerūt eā esse in corde. r hoc volunt ostendere per auctoritatē. Math. xxv.

De corde exeunt male cogitationes r. c. Lū em cogitationes erant ab ipsa: r cogitationes erant a corde ideo anima est in corde.

Et per rationes: quia est fons vitę. Nā in corde incipit vita. radicatur vita: r finit vitā. Alij dixerunt eam esse in sanguine. r hoc volunt ostendere p auctoritatē. Levit. xvij.

Anima omnis carnis in sanguine est. Et p rationē: quia si quis perdit sanguinem pdit vitam. Alij dixerunt eam esse totam in tot: r in qualibet parte corpis totam. Et hoc volunt ostendere per auctoritatē. i. Reg. i.

Adhuc tota aia mea est in membris. Non dixit adhuc tota est: i. cerebri meo vel in sanguine vel in corde: sed tota in membris. i. in corpore meo. Et per rationē: q̃ euz aia sit perfectio corpis organici: non erit vnus corporis organici tñ: sed omniū r totū. Ita dei autē vident oēs istas q̃tuor opiniones saltē ipso facto sciuisse: quia in his quattuor locis christi animam cruciauerunt. Primo namq̃ eius anima cruciata fuit in capite et hoc in quinq̃ sensibz qui ibi vigēt. scz in visus: quia fleuit per compassionem quādo hie rusalem ciuitatem vidit. Pre amore: quādo amici lazarum audiuit moritūz. Et pre do

lore quando in cruce dolores mortis sensit: ut habetur hebre. v. In auditur: quia cōmune ē. Contrumelijs r tormento. interrogemus eum Bernardus. Aures ille que audiunt in celo. Sanctus. sanctus. sanctus. in terris audierunt peccatorum insultus. in odoratu: quia magnum ferozem sensit: scz quando fuit in spuris feridis delinutus. r p̃ctōz. i. iudeorum spurcicia circūdatus. r in eis corpora ferida mortuorum crucifixus. in gustu q̃ fuit felle r aceto potatus. ps. Dederunt in escas meā fel r. in tactu. q̃ eius caput fuit arundine percussus: spiniaz aculeis perforatus. Bernardus. Caput illud diuinum dēscare spinarū vsq̃ ad cerebrū pforatum est. Anselmus. Coronatus incedit sed ipsa sua corona est cruciatus quia mille punctis eius speciosissimum verticē vulneravit. Sermo cruciat fuit in corde quando fuit in latere lanceatus. Cum enim sit triplex amor: scilicet feris monis. cordis: r operis. Ostenderat nobis xps amorem sermonis in sapienti predicatione. Amorem operis. in miraculorum exhibitione. Nō restabat nisi vt ostenderet nobis amorem: scilicet cordis quem nobis ostendit in lateris apitione. Bern. Clavis pētrās clavis referēs factus est mihi q̃ non videas per foramen. Clamat clauus. clamat vulnū q̃ deus sit in christo mundum reconcilians sibi. iste autē amor oēs alios sup amores: scz naturalem q̃ est inter patrē siue matrem r filius. Esa. xlij. Nunquid obliuisci potest mulier infantē suū r. Amore carnalē q̃ est inter virū r uxorem. iere. iij. Vulgo dicit. Si dimiserit vir uxore suā r. Amorem animalem: qui est inter animam r corpus. p̃prium iohā. x. Aiam meam pono pro ouibus meis Amorem sociale: qui est inter amicū r amicum. iohā. xv. Adiaorē hac dilectionem nemo hys. Tercio cruciata fuit in sanguine q̃ venit ap̃ris totū sanguis de corpore emanauit ita q̃ eius corpus tanq̃ lignū aridū in cruce remansit. ps. Offa mea sicut cremis aruerunt. Cetera deus fecit in numero: pondere r mensura. vt dicitur Sapientie. xi. In effusione autem filii sanguinis non seruauit numerū: quia non vnam vel tres guttas dedit s totū dedit. Nō fuit p̃ctōz: q̃ nō vnam vnciā vel librā fudit: s totū fudit. Nō seruauit mensuram: quia non vnum calicem mensurauit: sed totum sine mensura tribuit. ps. Lōpiosa apud eum redemptio. Bern. Pro

lus copiosa: q̃ non guttas: sed vnda sanguis largiret p quinq̃ ptes corporis emanauit. Quarto cruciata erat eius aia in toto corde: r in quibet pte corporis: q̃ ad colūnam erat flagellatus r totius vulneribus replet. Ita vt possit dici illud Esa. i. A plāra pedis vsq̃ ad verticē nō est in eo sanitas. Vere vsq̃ ad verticē nō est in eo sanitas. Nā in pte suprema: media r extrema. Nā in pte suprema eius caput fuit vulneratū r p̃ctus: eius facies alapis inflata r spuris deturpata: r barba depilata. Esa. l. Corpus meum dedi percutientibus r genas meas vellentibus: faciem meā non auerti ab increpantibus: r conspuentibus in me. In media pte corpus eius fuit macie attenuatū. ps. Diminuerunt oīa ossa mea: nō dō: s funibus dissecat: lancea pforat. In pte extrema erat in pedibus pforat: vbi magnū dolore est passus. Et q̃ locus erat nervosus: et q̃ grossis clauis confixus: r q̃ vnus pes sup aliu pforatus: r q̃ nitebat clauis pforatus: totū corpus sustinere: ppter ista oīa dicit Aug. Et palmas qui est vera palma victorie. spinis coronat qui spinas peccatorum venit confringere ligat qui soluit compeditos: discipula cedis salus vulnerat: vita morit: occiditur ad tempus vita amoret: vt imperpetuum a vita occidat moris.

Sermo. xxi. De eodem sermo. ij.

Isposui testamentus ele

ctis meis. ps. Qū quis de morte dubitat testamentum condit: r si

hys p̃pinq̃is r amicis legata dimittit. Xps igit nolens intestatus decedere testamentū condidit in testamento multa legata dimisit

De quo testamēto sic dicit Amb. Auroz hu mani generis in cruce pendens pietatis officia diuidebat: psecutionē aplis: pacē discipulis: corpus iudeis: patri spiritu: r virgini marie paranymp̃hā: latronē penitētibz r p̃ia nis delegauit. In isto testamēto rps octo legata fecit. Primo namq̃ legauit aplis psecutionē. Illud enī eis legauit qd r ipse in vita possedit. Johan. xv. Si me psecuti sunt r vos psequenti. Et istud legauit erat iohā. apo stolis pfecte soluti: q̃ r psecutionē habuerunt r mortem sustinuerunt. Hereditas namq̃ trāsit ad heredes cū suo onere r honore. de autem hereditatē ereme beatitudinis adiūtit onus. r tolerantiā passionis. Eū isto one

re habuit eam rps. Luce. xli. Sportuit rps pati r sic intrare in gloriam suam. habuerūt eam apostoli. Act. xxiij. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum dei. habent eā omnes fideles. ij. Tmo. iij. Omnes qui pie viuere volunt in xpo iesu persecutionem pariuunt. Qui ergo vult affectu etiam beatitudinem r nullam pati tribulationem: videt q̃ velit esse r xpo dignor: apo stolis sanctior: r cunctis fidelibus melior. Secundo legauit discipulis pacem. Johan. xxiij. Pacē meā do vobis r. c. Habebat enim xps septuaginta duos discipulos q̃ nō erāt ita fortes sicut apostoli. Et ideo legauit eis non tantum pacē peccatoris vel eternitatis sed etiā temporis. Et quo habet q̃ nō sunt infirmioribus graui imponenda: iuxta illud Math. ix. Nunquid possunt filij sponsi lud. Math. ix. Nunquid possunt filij sponsi lugere r. c. Et quibus verbis colligit q̃ non sunt imponenda tristitia festiuitas: et iō dicit. Nunquid possunt filij sponsi lugere r. c. Fetiui sunt contemplantui qui de quiete p̃ctōris pueniunt ad quietem eternitatis. Iuxta illud. Esa. lvi. Erat sabbatum ex sabbato. Talibus namq̃ nō sunt imponenda: tristitia: q̃ possit eoz iocunditas retardari: nec d̃z statim imponi conuersatio noua r iocunditas: iō subditur. Memo hys commixturam p̃mi r d̃z. nec mentis iocunditas inerp̃tis: iō subdit. Nec vinū nouis mitis in vites veteres r. Tales enim non sunt. statim ad spūalia cōpellendū: sed paulatim p̃mouendū. Tercio legauit corpus suum iudeis: vt tribus diebz ipm in potestate haberent. Johan. x. Terra i. corpus xpi terrēnū data est in manus im̃p̃ij. i. pilati siue iudei. Corpus namq̃ xpi erat tāq̃ faccus plenus thesauro: iō dedit ip̃s in manus iudeoz: vt ipm scinderent r thesaurus emanaret quo captiuus redimeret. Ille faccus venit ad nos in natiuitate. Proverb. vi. Sacculum pecunie secum tulit: fuit autē scissus in passione. ps. Conficasti saccum meum r. c. eruit p̃ctum in sanguinis emanatione. Bern. Sacculum plenum misericordia sua misit deus pater in terram. Sacculus inq̃ in passione cōscindendū vt effunderet illud qd in eo laret p̃ctū vnguentū. Et iō datū est i manibus iudeoz vt ipm frāgerent: inde vnguentum efflueret: quo vulneratus sanaret. In de enī emanauit vnguentū mortificationum inducēs cōditionē: dulcoratū in fundens cōtritis consolationem ac sanatiuum dans

-8-

p percit &c. Roma. viii. Magna de
deo fiduciam habere possumus:
quod si dedit nobis filium suum dabit nobis ce-
tera bona sua. Et istam fiduciam datur nobis
christus ex modo standi in cruce: de quo dicit
Bernardus. Quis non rapitur ad spem inu-
perandi fiduciam qui eius in cruce conside-
rat corporis dispositionem: videlicet caput
inclinatum ad osculum: brachia extensa ad
amplexum. manus apertas ad largiendum.
latus apertum ad diligendum: pedum affe-
ctionem ad nobiscum commanendum: ro-
tius corporis extensionem ad se totum nos-
bis impendendum. ¶ Primo igitur debe-
mus considerare quod in cruce tenet caput in-
clinatum: hoc triplici ratione. ¶ Primo ra-
tione reconciliationis: solet enim qui alium
vult sibi reconciliare caput inclinare: et os-
culum sibi dare. Sic ipse caput inclinat ut os-
culum porrigat: et nostram reconciliationem faciat.
¶ Secundo ratione elevationis. solet namque qui alium
vult sursum erigere seipsum inclinare: et ipsi-
sum ad alta eleuare. Sic christus caput in-
clinauit: et de collo suo scalas fecit: et nos ad
patrem eleuauit. Iohann. 3. Nemo venit ad
patrem nisi per me &c. ¶ Tercio ratione ex-
auditionis. Solet enim homo libenter aures
inclinare ei quem vult benigne exaudire. Chri-
stus ad patrem caput iudicium aures dexte-
ram nobis porrigit: et sinistram nobis as-
vertit. Auris dextera est eius misericordia
quam modo nobis libenter impendit. Sinis-
tra autem est eius iusticia quam modo li-
benter a nobis auertit. ¶ Secundo habet
brachia extensa ad amplexum. Solet nam-
que amare brachia aperire. et sic puero venie-
di fiduciam ad se dare. Deus habet duo
brachia: scilicet sinistram suam gratis: dexte-

ငါတို့

rum sue glorie. Ista brachia duo deus olim
ambo clausa tenebat: q̄ nulli plene dabat su
am gratiam: et nullū recipiebat ad suā gloriā
Zandē aperuit brachiū suū istū: recipiens
ad suā gratiā populum iudeorū: sed tamen
dexterā clausum tenebat: q̄ nullū ad suam
gloriā claudirebat. Modo autē ambo bra
chia habet aperta: et errēa: q̄ oēs ad suā gra
tiam recipit: et ad suam gloriā intro ducit.
Tercio habet manus perforatas ad largien
dum. Habuit enim in cruce manus apertas
confixas et perforatas. Apertas ad immen
dum q̄ dat omnibus liberaliter. ps. Aperie
tū manū: et implebis omne animal benedictio
ne. Confixas ad inuendū q̄ dat vniuersa
liter. Sunt enim qui habet manus apertas
ad propinquos. Ad alios autē clausas: chy
stus autē ad oēs et bonos et malos. Mat.
v. Solem suum oriiri facit super bonos et
males. Perforatas: ad inuendū q̄ dat oib
abundanter. Sicut enim vas perforatum ni
hil sibi retinet: sic et christus iesus nihil sibi
retinuit: sed omnia dedit. Nam dedit nobis
carnem suam. Patri animam. Johanni pa
trein suam. Petro ecclesiam. Lazzari par
tisam. Crucifixoribus vestimentum. La
ceatorū restituit visum. Quarto habuit la
apertū ad diligendū. Et hoc enim chi
ostendit quantum nos dilexit: qualiter et
per quid. Quantum: quia plus q̄ cor suū
quia pro nobis iuxta cor suum voluit vi
tari. Sic enim loquitur mater filio. Fili
es cor meum: plus te diligo corde meo. 3
est noster pellicanus qui iuxta cor se vul
tauit: et filios resuscitauit. Qualiter autē
quia scilicet ex vtero amore cordis: vt se
ret cor eius videamus. et q̄ ex amore cor
nos diligit certi sumus. Sic enim loquitur
amicus amico. Utinam videres cor me
Bernardus. Clauus penetrans clauus
serans factus est mihi. Propter quid vi
tissar columbe ab insidijs demonū in
foeamine abscondamur. Cantico 4
Veni columba mea in foraminibus po
Quinto habuit pedes confixos: ad nos
manēdum. Signum enim esset magni
ris si amicus cum amico compediti fe
ret vt secum maneret. Christus enim in
estilio veniens ad nos nobiscum man
benter. Proverb. vii. Delitit mee est
lis hominū. Manet vltiter. Sap.
Venit mihi omnia bona pariter
la. Manet perseveranter. Mar. vlt.

ego robil cum lum emittens ad
 pto habuit corporis exieriones ad senobis
 strato habuit impedenda. Nam extendit se in no
 strum obsequium ab infantia vsq ad pueri
 tiam: quia ⁊ ab infantia a circuncisione san
 guinem effudit. Et in pueritia: quia parenti
 bus obediens fuit. Suxta illud Luce. n. Erat
 subditus illis. A pueri vsq ad iuuentute
 quia in sua iuuentute nos introxit: miracu
 la fecit: ⁊ beneficia multa impendit. A iuue
 tute sua se extendit vsq ad finem vite: quia
 in crucem ascendit: ⁊ per passionem nos res
 demit. Post mortem se extendit vsq ad li
 bum: inde patres eduxit. Deinde se exten
 dit vsq ad mundum: quando gloriose resur
 rexit. Postmodum vsq ad celum: quando mi
 rabiliter ascendit. Tandem ⁊ extendit se vsq
 ad iudicium quando viuos ⁊ mortuos iudi
 cabit.

Blexit nos et lauit nos
in sanguine suo.

a peccatis nostris in sanguine mo-
Apocalip. i. Homo ante xpi pas-
sionem erat immundus: durus: fugitiuus:
et cetera. Quia igitur erat immundus passus
fudit sanguine suum in lauacrum nostre purga-
tionis. Heb. ix. Sanguis xpi emundabit con-
scientias nostras ab operibus mortuis. Quia
uacuum autem frigidum lauat: calidum autem
lius lauat. Sic et sanguis xpi omni tempore
lauat. Sed hodie melius lauat: quod de suo va-
le calidus est effusus. In quo quidem fuit val-
de calefactus: scilicet igne amoris. De quo ipse
dixit sic. Luc. xx. Ignem veni mittere in ter-
ram. Ignem doloris. Thre. i. Attende et vide
te si est dolor istis sic dolor meo. Et igne pas-
sionis. ps. Ignem me examinasti. et. Non tamen
lauat nostras pccatis: sed etiam omnes creatu-
ras. Quia namque elementa ab idolatris fuerunt
fedata. s. aqua ex nephandarum hostiarum
ablutione. ignis ex concrementatione. aer ex fu-
mis ascensionem: terra ex innocentis sanguis
nis aspersione. Sic christus omnia ista pur-
gauit. a. aquam per aquam quam de latere emisit:
Beter: quod non sub recto sed in aere passus est.
Terram: quod super eam sanguine fudit. Et ignem
quando spiritum sanctum in specie ignis emisit
Secundo quod homo erat durus effudit sanguis
nem suum in emplastrum nostre mollifica-
tionis. Fit autem emplastrum de herbis et flo-
ribus et speciebus aromaticis aliquo liquo-
re superinfuso: et melle apposito. In herba medi-

cinatis est caro eius mortalis. Juxta illud
Esaie. xl. Omnis caro fenu. Flos odorifer
est ei? ala oim struū odore repleta. Spēs
aromatica ē ei? diuinitas speciosa. Liquor
infusus est ei? sanguis effusus. Mel dulce
est eius spūs humanus. De qd. Eccl. xliij.
Spūs mel sup mel dulcis. Et his igit qd
generib? pfectum est illud emplastrum qd
oem duriciam cordis nostri oz mollificare
maruraret frangere. Dicit nā qd qd dā
lapis adamātin? qd frāgi nō pōt: nec mallei
percussione: nec ignis adustio: nec antiqua
inueteratio. frāgitur aut sanguinis aposi
tione. Sic multi sunt qui ad penitentia frā
gi nō possunt. nec p diuinas cōminutionem
nec per adhibita tribulationē: nec per lōgā
senectutis confectionē. frangunt autem per
dominice passionis recordationes. Tercio
quia homo erat a deo fugitiuus. effudit san
guinem suum in redamatorius nostre reuo
cationis: quia aues ad dominos suos nō re
uertuntur nisi cum frustro carnis: arbores
ascendant: et ad eas sibilant et eas reuocant.
Alique tamē sunt que nō reuertuntur tripli
ci de causa: aut qd sunt nimis replete: aut qd
in deuoratioe prede sunt occupate: aut quia
nō sunt bene domesticati. Homo enim tāq
auis contumax a deo auolauerat. Osee. ij.
Efraim quasi auis auolauit. Ideo christus
arborē crucis ascendens et corpus cruenta
tum habens ad nos sibilare nō cessat. Esa.
v. Reuabit dominus signum in natiōibus et
sibilabat ad eū de finibus terre. Sed quidā
sunt qui venire cōtemnūt. Aut quia sunt ni
mis repleti sicut avari. Deut. xxxij. Inerast
satus est dilectus et recalcitrauit. Aut qd sūt
in cadauerib? occupati: sicut luxuriosi ad in
star corui qui deuorationi cadaueris se de
dit et ideo ad archā nō rediit. Aut quia sunt
stultes et non bene domesticati sicut sup
bi. Alia aut domesticantur tribus modis
Aliquādo per flagellationem: qd cur canis
flagellatur leo domesticatur. Aliquando p
sanguinē: quia aliquando aubus datur san
guis suū vinum ad bibendū vt domesticen
tur. Aliquando vero per beneficior collatio
nem. Non est enim aliquod animal ita stue
stre qd ex beneficijs non fiat mansuetum et
leue. Xps igit qui est leo ante nos canes vt
nos domesticaret flagellari voluit. Esa. liij.
Disciplina pacis nostre super eum. Unus
sanguinis ad bibendum nobis dedit benefi
cia continuas nobis tribuit, et tamen aliqui

domesticari nō possunt: nec flagellari de le
nis. nec ex potu sui sanguinis. nec ex collatio
ne beneficijs. Quarto qd homo erat cecus offu
sionis. Sunt enī tria pta qd excedit scilicet in
mor supbie. puluis auaricie et humor luxu
rie. Et ista cecitas sanas ex triplici collatio
ne. Quoddam enim est collirium confectum ex
felle piscis: quo illuminari oculi Thobie.
Et istud collirium est totum amarum et res
presertat xpm put erat in paribulo. Cōsi
deratio aut ist? fellis. i. amaritudinis pas
sionis frāgit duritiā nostre clarioris. Unde
in passioe. Perre scisse sunt terramota est et
monumēta apta sunt: et mortui surrexerunt.
Illi ergo qui ad istud collirium non sanantur
sunt lapidibus duriores. terra incensibilis
res. monumētis feridiores. et mortuis mis
erabiliores. Est scdm collirium pfectū ex fano
mellis quo limti sunt oculi Ionathē vt ha
betur. i. Reg. xliij. Et istud collirium est totū
dulce: et respiciat xpm put est in regno vbi
torus est dulcis. ex quo sancti habent suū dul
cedinē ex melle. s. diuinitatis cera hūmāna
tis. Cōsideratio aut hui? dulcedinis debet
extinguere cecitatem carnis delectationis.
Tertiu collirium est cōfectū ex coniunctione
saluier pulueris: quo illuminatus est cecus
a natiuitate. Joh. i. Et istud est ex parte dul
ce: et ex parte amarum. Nā salius h? dulcedi
nē: sed terra amaritudinē. Et respiciat xps
put erit in iudicio. vbi malis erit terribilis
et bonis dulcis. Cōsideratio aut ist? colliri
tam terribilis debet sanare cecitatem cupidi
tatis: quia tunc diuitie non poterunt libera
re. Venar. Venier dies illa in qua plus va
lebit pura cōcordia qd astuta verba et consci
tia bona qd marsupia plena.

¶ Sermo. cxv. De eodem sermo. v.

Tradidit semetipsum pro
nobis oblationē et hostiā deo in
odore suauitatis. Eph. v. In vni
teri sacrificio cōsiderabatur iūra.
scz oblatio: inflāmatio: et reconciliatio. Si qd
aial sacrificiū offerebat: oblatū cremabat
crematū odorē reddebat quo de? placabatur.
Sic xps fuit oblat? iō d. Tradidit seme
t ipsum p nobis. Fuit inflāmatio: iō d. Obla
tione et hostiā. Hostia enim cremabatur odo
rem emittit quo deus fuit reconciliatus: iō
subditur. In odorem suauitatis. Primo qd
christus fuit oblatus et traditus in sacrificiū

apatre. Roma. viij. Proptio filio suo nō pe
perat: sed pro nobis tradidit illum. Et a se
vt patet in verbo pposito. Sed quia in sua
deitate nō erat agnus ad sacrificiū: ideo fe
cit se ouem et agnū vt aptus esset ad sacrifi
candum. Esa. liij. Tāqz ouis ad occisionē
ducebatur: et quasi agnus corā tendente se obmu
tescebat: et non aperiet os suū. Non enī os suū
aperuit per aliquā impatientia: nec cor suū
per aliquā irā: qd patet: qd cū ira siue impa
tientia aliquādo sit in animo. aliquādo ma
nifestetur in exteriori signo. aliquādo exten
datur in iniurioso verbo. aliquādo exercea
tur in contumelioso facto. xps nullo istō
modor in passione fuit cōmorus: sed tanq
agnus obmutuit. Esa. xli. Non clamabit et
nō audietur vox eius foris. ecce qd non fuit
cōmorus in verbo. Calamū quassatum non
cōteret. ecce qd nō fuit cōmorus in facto: qd
nulli nocuit: sed oibus profuit. Non erit tri
stis. ecce qd nō fuit cōmorus in aīo. Neqz
trubulētus. ecce qd nō fuit cōmorus in exte
riori signo. Secūdo xps fuit inflāmatus et
succensus: et hoc quadruplici igne. Primo
igne amoris. de quo dicitur Luce. xij. Ignē
veni mittere in terrā et. Joh. v. Maiorem
hac dilectionem nemo habet et. Ito igne
amoris adeo fuit inflāmatus qd propter no
strū amorem dimisit habitationē celestē an
gelicā hereditatē: et seipsum dedit in mortē.
Jere. xi. Reliqui domū meā et dimisi heredi
tatem meā. dedit dilectā aīam meā in manib
bus inimicor meor. Ito igne adeo fuit in
flāmatus qd dedit nobis sapientiā suam: qd
trigintatibus annis nos docuit. Potentiā
suā: qd multa beneficia nobis cōtulit: infir
mos sanādo. mortuos suscitādo. Personā
suam: qd trigintatibus annis perseuerāter
nobis seruauit. Et vitā suā: qd p nobis mor
tē sustinuit. Scdō fuit inflāmatus igne do
lois. Nullus enī martyr tantū dolorē sensit
qtm xps. Maior enī dolorē sensit oculus
quando pungitur p calcanē quādo vulne
ratur. Caro aut alior martyrum fuit instar
calcanē: qd de grossa materia facta. Et caro
xpi fuit ad instar oculi: qd habuit cōplexio
nem magis nobilem. Et erat delicata: ex eo
qd fuit de spiritali sancti operatione cōcepta.
de purissimis sanguine beate marie as
sumpta. et nulli vnqz peccato subiecta. Et
ergo maiore dolorē sensit. Tercio erat in
flāmatus igne passionis. Passus est enī
penam acerbā: variā et diuturnā. Acerva

quidem erat: qd in locis nervosis vbi viget
maior sensus: et ideo maior dolor. Fuit va
ria: quia a planta pedis vsqz ad verticē non
fuit in eo sanitas. Fuit etiā diuturna: quia
ab instanti sue cōceptionis durauit vsqz ad
mortem suam. Ipse enī mortem suam sem
per sciuit. et ideo quolibet die dolorē has
pauit. Quarto erat inflāmatus igne cōm
passionis. Magna enī compassione vrebatur
quando matrem flentem vidit. quando
apostolos dispersos vidit. quādo etiā suos
crucifigeros in frenesim versos aspiciebat.
Sicut enī pius pater videns filium frenē
tūm in ipsum insurgentem plorat: nō suū
iniuriam sed filij furiam. Sic et xps non
suos dolores: sed frenesim suorū interficien
tium deſebat. Ideo etem pro ipsis orabat.
Et cum damore valido. ecce quia clamabat
Et cum lachrymis offerens. ecce quia plo
rabat. Tercio xps suauem odorem fecit pas
sionis: ex quo fuit reconciliatus. Istud autem sacrifi
cium erat valde odoriferum: quia fiebat in
holocaustum. Holocaustum enim erat totū
incensum. Xps igitur erat holocaustum: qd
totus erat in passione incensus: vt supra
dictum est. Et intrus igne amoris: et foris
igne passionis. Et istud per quatuor signa
potest ostendi: que sunt signa in aliquo ve
hementis caloris. Primum est: qd valde su
dauit: qui sudor in guttas sanguinis aque
fuit cōuersus. Magnus erat ille ignis qui
ipsam non tantum in facie: sed etiam in tot
o corpore sudare faciebat: et qui humorem
flegmaticum in sanguinē cōuertebat: qui in
tantū abundabat qd in terram decurrebat.
Secundū signū est: quia vestes ferre nō po
tuit: sed nudus in crucē ascendit. Ac si ipso
facto loquatur et dicat. Tāto igne ardeo qd
vestes sustinere non valeo. Hoc significatū
est. ij. Reg. vi. Ubi dicitur qd dauid nudus
ludebat ante archam domini. Archā domi
ni est crux xpi in qua pfunda dei mysteria
continentur. Ubi xps nudus iussit: qui nu
dus et gaudens crucem ascendit. Tertium
signū est quia struit et porum perit. Ber
nardus. Dñe quid stris fidem nostrā: salu
tem nostrā: gaudiū nostrum. Plus anima
rum vestra: qd corporis mei me tenet cru
ciatus. Quartum signū est: quia totus in

signo crucis rubicundus fuit. Homo enim qui stat ad paruum ignem efficitur rubicundus in facie. Hic autem portabat quattuor ignes: ideo fuit rubicundus in corpore: quia totus cruciatus in cruce. Et hinc. Quare rubrum est indumentum tuum etc. Cant. v. Dilectus meus candidus et rubicundus. Per puritatem fuit candidus et rubicundus per sanguinis cruciationem.

¶ Sermo. cxvi. De eodem sermo. vi.

Fasciculus mirrhe dilectus meus mihi inter vbera mea comorabitur. Cantico. i.

Quia ergo beata maria non fuerit gladio materiali percussa: tamen in christi passione gladio doloris fuit transuerberata. Et ideo quando christi passio ad memoriam reducit: non immerito et matris passio ad memoriam renovatur. In verbis ergo premissis inquirit de ipsa exponuntur tria ponuntur. Primo enim ponitur magnitudo sui amoris: cum dicitur. Dilectus meus. Dilectus autem christum dulciter fortiter et sapienter. Sic dulciter eum dilexit: quia tota pre amore liquefacta fuit. Sicut enim aurum a facie ignis liquefit: sic eius anima ad presentiam ignis celestis qui in eius utero novem mensibus habitavit. Cant. v. Anima mea liquefacta est etc. Sic dulciter eum dilexit quia tota in amore conversa fuit. Si enim ignis materialis ea in que agit sibi assimilat: multo fortius ignis divini amoris qui in eius utero habitavit eam sibi assimilavit et totam in amore convertit. Hoc significatum est Erod. iij. vbi dicitur. Rubus ardebat et non comburebatur. Arsit quidem igne amoris in mente: sed non fuit combusta igne concupiscentie. Sic dulciter eum dilexit quia pre nimia amoris dulcedine a se quodammodo alienata fuit. Nam et filius pre amore matris extra se positus esse videbatur: quando sua vulnera obliuioni tradiderat: et matris solummodo memor erat. quia iohanni ipsam commendabat. Mater etiam pre amore filii sui extra se esse videbatur dum mortem suam respiceret: ut in medio officiorum sui filii amore intrepida remaneret. Sic dulciter dilexit quia languida facta fuit. Homo languere consuevit post certamen et durum laborem. In corde namque virginis gloriose certabant duo amores et duo dolores: scilicet amor filii qui volebant ipsi in

pati. Et amor generis humani qui volebat ipsum mori. Et sic inter istos duos amores magna pugna erat. Certabant enim admodum dolor quem habitura erat de morte filii in se qui volebat ipsum pati. Et dolor de perditione generis humani qui volebat ipsum mori. Et qui in corde suo talis pugna erat: ideo tota languida facta fuerat. Cant. iij. Pater dicitur fortiter. In christi passione quidam erant fortes. Primum ad amorem: sicut apostoli qui etiam ipsam mortem diligebant. Sed debiles erant ad corporalem associationem: quia ipso relicto fugerunt. Et secundum ad fidem: quia ipsi perdidit rationem: sicut sunt sancte mulieres que ipsum diligebant: et iuxta crucem associabant. Sed debiles ad fidem: quia ipsam perdidit. Beata autem virgo fuit fortis. et secundum ad amorem quod filium suum semper dilexit. et secundum ad officiationem: quia iuxta crucem semper stetit. et secundum ad fidem: quia ipsam nunquam amisit. et secundum ad mortis horrorem: quia mori non timuit. Unde dicitur in prosa. Ratio queso parce. matrem crucifigite. aut in crucis stipite nos ambos affigite: male solus moritur. Tertio dilexit sapienter et discretus. Cuius discreta dilectio in tribus apparet. Primo quia ipsum dum adhuc puer esset ad templum et festiuitates dei per viam etiam longam et asperam ducere consuevit. Secundo quia ne crucem ascenderet nunquam sibi discessit. Tertio ut de cruce descenderet nunquam sibi consuluit: quis sciret: quod dolores matris mos pateretur. Quod est contra multas mulieres que filios suos a pueritia nimis delicate nutriunt: et ne crucem penitentie ascendant auertunt. Et si ascenderint non solum ut descendant consulunt. sed etiam violenti educunt. Secundo ponitur magnitudo sui doloris: cum dicitur. Fasciculus mirrhe. Hic autem dolor causabatur in ea ex ratione sui ex ratione filii: et ex ratione supplicii. Ratio ne sui: quia ipsa erat pia mater. Propter enim mater est magis pia: tanto ad dolendum magis procliu. Beata ergo virgo maria licet in christum mater ad filium pia fuerit: est tamen facta magis pia: ex eo quod diuina pietas in eius utero nouem mensibus habitavit. Fuit etiam tota mater: quando diuinitas in multis minor inuenitur in singulis. Si qua mater plangit dolorem cum patre diuidit. Decem autem diuidere non poterat: quia nullus pater ibi

erat carnalis. Fuit etiam vnicuique mater. Si quia mater filium amittit solacium recipit. quia alios habet vel habere se sperat. hec autem nullum alium habebat nec habere sperabat. Et ideo vnicuique mater. Multum dolet mater quando audit filium mortuum: sed plus dolet quando ipsum horribili morte necatum. Sed maxime dolet quando occiditur ante suum conspectum. quia ergo doloris ergo vulnerabatur: que tunc esset pia mater: et tota mater: vnicuique mater videbat filium suum mortuum: et horribili passione necatum. Et secundo via fieri ante suum conspectum. Et secundo causabatur iste dolor in ea ex ratione filii. Multum enim dolet mater quando filium bonum et sapientem perdit aut amittit. Hec autem amittebat filium. de quo dicitur. Ecce clausa. etc. Ego mater pulchre dilectionis etc. Videbat enim a se recedere filium matrem tam dulciter diligentem. ideo dicitur. Ego mater pulchre dilectionis. Filium matrem tam filialiter reuerentes. ideo dicitur. Et tunc mortis. Filium matrem de cruce tam feliciter agnoscentem. ideo dicitur. et agnitionis. Filium erga matrem tam piū existentem. ideo dicitur. et sancte spiritus. Et tunc causabatur in eo dolor ex ratione supplicii. videbat enim filium pati penam ignominiosam: quia penam latronum erat punitus. penam dolorosam: quia in toto corpore erat vulneratus. penam iniustitiam: quia sine causa fuerat damnatus. Homo quidem aliquando dignus est mori: sed propter aliquod facinus quod committit: sicut homicida. Aliquando propter blasphemiam quam irrogauit: sicut ille qui blasphemiam regis maiestatem: aliquando propter aliquam negligentiam quam committit. sicut ille qui ex negligentia hostes castrum intrare permittit. Hic autem nulli vnicuique iniuriam fecit. nulli vnicuique iniuriam dixit. nullum bonum vnicuique omisit. et de his omnibus dicitur. 1. Petri. ii. Qui peccatum non fecit nec iniustus est dolus in ore eius etc. Passus est penam dolorosam. ideo dicitur. Qui peccata nostra: id est penam pro peccatis nostris per tulit in corpore suo: scilicet toto. Ignominiosam penam. ideo sequitur super lignum scilicet crucis. Iniustitiam. ideo dicitur. Tradidit autem in iudicium se iniuste et vere iniuste: quia nulli vnicuique iniuriam fecit. ideo dicitur. Qui peccatum non fecit: quia nulli vnicuique iniuriam fecit: ideo dicitur. Qui cum maledicere non maledicebat. nullum vnicuique bonum omisit: sed

et plus fecit quod debuit: ideo sequitur. cuius liuore sanati sumus. Et tertio ponitur magnitudo sue deuotionis et dilectionis: cum dicitur. Inter vbera mea commorabitur. Propter enim omnia que filius passus fuerat in corpore suo raponebat et reuoluebat. Et ex ipsa morte estuabat pre compassione. Istum igitur fasciculum: id est passionis cumulum inter sua vbera reponebat: quia inde se ceteris us et interius muniebat. Muniebat enim cor suum ne in memoriam intraret hostis per suggestionem vel intelligentiam per aliquam delectationem vel voluntatem per aliquam consensum. Muniebat et opera ne intraret per sinistram intentionem: ideo dicitur. Cantico. iij. Quis conclusus etc. Clausa quidem fuit eius memoria: quia nunquam intravit praua suggestio: ideo dicitur. Quis conclusus. Clausa fuit eius negligentia: quia nunquam ibi intravit aliqua praua delectatio: ideo secundo dicitur. Quis conclusus. Clausa fuit eius voluntas: quia nunquam ibi intravit aliquis prauus consensus: ideo dicitur. Fons signatus. Eius etiam opera fuerunt coram deo valde amena: ideo dicitur. Emissiones tue paradisi. Et intra rationem valde ordinata: ideo dicitur. Malorum punitionum. Propter enim odorisera et fructuosa: ideo dicitur: cum pomorum fructibus.

¶ Sermo. cxvij. De eodem sermo. vij.

Annunciate inter gentes

studia eius etc. ps. Nec possunt esse verba prophete alloquentis predicatores: ut annuncient populis opera studiose. que hodie ecclesia commemorat: et mysteria que hodie presentat. Primum est: quia campane hodie non pulsantur ex eo quod omnes campane hodie siluerunt. Christus enim habebat duodecim apostolos quasi duodecim campanas: sed una ipsarum quasi duodecim fracta fuit: quia suspensus crepuit medius. Alia fuit grossa campana: scilicet petrus qui semel tantum altum sonus dedit quod super omnes angelos auditus fuit. Marthei. xvi. Tu es christus filius dei viui: sed hodie sonum perdidit: quia ipsum confiteri ausus non fuit. Et ceterae campanae: scilicet alii apostoli etiam sonum perdidit: quia christum confiteri ausi non fuerunt. Post re

Bibli
-9-

quirit gloriam celestē. et ideo eis cōgande
 re debem. Xps autem nō est passus ppter
 se: sed ppter peccata nostra. ideo flere debet
 mus. Scdā rō est: qđ hodie fleuit terra. s. qđ
 contremuit. sol qđ obscuratus fuit. fleuerūt
 sancte mulieres. fleuerūt apostoli. fleuit pe
 trus. fleuit virgo beata. et fleuit xps. et habe
 tur Hebr. v. Fleuerunt et angeli. Esa. xlii.
 Angeli pacis amare flebant. fleuisset dē po
 ter si potuisset. Quis ergo fidelius hodie nō
 flebit. Quartum est qđ missa hodierna nō
 habet p̄ncipium. i. introitum: quia christi
 a nobis exiuit. Non habet finem. s. benedictio
 mus domino. quia ille qui est in tribulatio
 ne non indiget benedictione: sed compassio
 ne. non habet medium: quia ostia non conse
 cratur ex eo qđ vera ostia est ablata. vel po
 test dici qđ hec missa non habet p̄ncipium:
 medium: neqđ finem: quia a nobis recessit. i.
 le qui fuit est p̄ncipium a quo omnia. medi
 um per quem omnia. et finis ad quem omnia
 Quintum est quia ante crucem nos prostra
 mus et christo rependamus qui se prostra
 uit vsqđ ad terre suscepcionem. Philippē n̄
 Ermaniū semetipsū et vsqđ ad terre habi
 tationem. Baruch. iij. Post hec in terris v. a
 sus et vsqđ ad terre corruptionē. Jere. xlv.
 Fortis impiegit in fortes et ambo conuer
 sū vsqđ ad terre penetrationē. Eccli. xliiij. Pe
 netrabo inferiores partes terre et. Sextum
 quia crucem hodie osculamur. ¶ Morandus
 qđ quattuor persone christum erant osculate
 scilicet Maria in signum amoris. Symeon
 in signū deuotionis. Magdalena in signū
 reconciliationis. Judas in signum p̄ditionis
 Quicūqđ igitur crucem hodie osculabit vi
 deat qualiter osculetur. Qui enim dei et pro
 prii amore repletur: osculatur cum maria.
 Qui intima deuotione ad crucem christi af
 ficitur: osculatur cū symeone. Qui christo p
 penitentia reconciliatur: osculatur cum ma
 gdalena. Qui in pascha ad mensam christi
 epulatur: et post pascha ad peccata reuertit
 ur: osculatur cum iuda proditore. Magna
 pro dedito xpo osculū dare et corpus christi
 ti de mensa altaris suscipere et postea christū
 expellere et demonē introducere. Septimus
 est quia hodie ecclesia pro oibus orat. Qui
 nō est: quia xps fuit hodie valde p̄ns in pu
 endo qđ pro suis crucifixoribus orauit. In pa
 tris liberalis in largiendo: quia ieroni parad
 um dedit. Largius in redimendo quando
 dō guttā sed sanguinem totum dedit. Alise

4
 1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 5

Pro mea requiescet in spe

ps. Xps qui olim requieuit in faby
bato ab operibus creationis hodie
requieuit in monumento ab operibus recrea
tionis: t hoc in spe accelerandæ resurrectionis.
Circa ipm aut monumentum in quo xps
requieuit tria sunt vidēda. s. cōtinēs. cōtēn
tus t cōtēndi modus. Cōtinēs aut est ipm
monumentū: qđ nō fuit fortuite inuentū: sed
diuina prouideria. Preparatum nāq; fuit
nouū: t hoc triplici de causa. Prima est fin
Amb. Mēsi in monumento veteri fuisset pos
tus resurrexisse inde alius videref. Secūda
ratio est quā rāgic glo. super Jobā. Quia si
cut in vtero matris nemo ante eum et nemo
post eū fuit: sic cōtēnēs fuit vt in eius mo
numētū nec ante eū nec post eū alius pone
retur. Tertia est ad innuēdū q; qui corpus
xpi debet recipere: aut esse debet nouus per
sincerā innocētā: aut debet esse inuouatus
per verā penitētā. i. Cor. v. Epulēmur in
azimis sinceritatis et veritatis. Scđo fuit
monumentū iusti. s. ioseph. nō herodis. Pri
mo fm Amb. Ad significandū q; xps moris
iusti. Scđo ad innuēdū q; amplius nō de
bebat p peccatoribus immolari. Ratus est
enim inter duo animalia: q; hōies bestiales
facturus erat rationalis. Viri inter pecca
tores: et mortuus est inter latrones: q; per
suam vitā t passiōē malos iustificaturus
erat: sed requieuit in monumento iusti. Mon
etā amplius voluit iustus t peccatorū co

fortia: quia pro eis ulterius moriturus non
erat. Roma. vi. Xps resurgens ex mortuis
tc. Tercio ad insinuandū q licet in hac via
ta sint mixti boni et mali: post mortem tamē
sunt boni per se et mali p se. Luce. iij. Cuius
vēriliabit̃ in manu eius tc. Tercio fuit alie
num. Primo vt sua paupertatē ostendere
i. Sicut enim in aliena domo fuit natus et in
aliena cōuersatus: sic et in alieno monumēto
postus. Mat. viij. Vulpes foueas habēt
tc. De hoc Ambro. Et quid illi tumulus in
terris: cuius sedes manebat in celis. Scdo
fm Ambro. qz nō debebat ibi a morte deti
neri. Noluit em habere sepulturā propriā:
qz ibi mundici facturus erat morā. Tercio
fm eundē adinuendū q pro aliena morte
batur, salute. Unde ait. Ideo in aliena sepul
tura ponitur: qz p aliena salute moriebatur
Quarto enim fuit colore albo rubeoqz per
mixtū: vt dicit in hystorijz scholasticis. Pri
mo ad significandū q ibi postus erat ille de
quo dicitur. Eati. v. Dilectus meus candidus
et rubicundus. Et secūdo ad ostendendū
q in iudicio erit oīa monumenta aperientur
ipse bonis q̃s letus et malis terribilis. Itā
fm Steg. in fulgore notat terror: in cādore
vero leticie blādinētū. Tercio adinuendū
q ille qui corpus xpi vult recipere: debet
esse albus per mundiciā: et rubicundus per
charitatē sincerā. Scdo est videndū de con
tēto. ibi em cōrinebatur corpus xpi qd erat
corpus multe. f. mactatis: qz erat diuinitas
vt vniū. multe. f. pieratis: qz multis vulneri
bus laceratū. multe pieratis: quia ab omni
corruptione extraneū. Erat em in balsama
tum deitate. Et ideo si per mille annos ibi
iacuisset incorruptibile fuisset. multe ptes
statis: quia spoliatur infernū. Vt et em cor
pus remāsit si fuerit in monumēto postū
collatū in sepulchro. Zīta tamē eius descen
dit in infernū et ipm spoliavit. Tercio vidē
dū est de modo fm que corpus ibi postum
fuit. Nam erat ibi syndone inuolutū. vt ha
betur Mat. xxvij. Fuit mīrrha et aloē et aro
matibus conditū. vt habetur Joh. xij. Per
que datur intelligi q ille qui corpus xpi de
bet recipere: debet ipm recipere cū magna
puritate: qd significatur per syndonē mūdā
Glo. ibidē. Syndone mūdā iesum inuolutū
qui pura mēte ipm susceperit. Scdo cū timor
re: qd significatur per mīrrham: que habet
a putredine cōseruare: sic et timor a peccati
corruptione. Prouer. xi. In timore dñi de

Excedit ad considerationem humanitatis
et ingredietur ad considerationem diuinitatis
et ubique pascha inueniet. Eterne suauitatis
quod ad subiectum: quod cum modo sole aie sint
glorificare tandem per christi resurrectionem cor
pora resurgunt et a se habent conuenientiam: et sic totus
homo beatificabitur: quod ad prosperum. Olim quidem
non erat in beatitudine eterna de creaturis
rationabilibus nisi angelica. Sed modo affor
ciat ei humana natura: quod homines intra an
gelorum ordines assumunt propter ista tria dici
tur. Iste. viij. Iudeis noua lux oritur: et
gaudium honoris et tripudium. Habebunt enim san
cti gaudium de angelica societate honorem
immensum per assumptionem a christo humanitate: et
tripudium: quod corporis et anime felicitatem
2. **S**ecundo apparuit eius efficacia in mundo.
Iste quod ad preteritos: presentes et futuros. Ma
ri. Zeternum in hac die que et uiuos et cunctos
get: et mortuos uiuificat: et venturos illumina
nat. Specialiter autem christi resurrectio apo
stolis profuit quod remaserat in errore in timore:
et in merore. Sed hodie timor transiit in co
stantiam. Error in fidem ueram. Act. iij. Vir
tute magna reddebant apostoli: ecce quia co
stantia: testimonium resurrectionis. ecce fi
des uera. meror in leticia. Ioh. x. Bani
sunt discipuli uisio dñi. Tercio apparuit eius
virtus et efficacia in inferno. Scilicet enim patres
ibi erant multi desolati propter locum: qui erat
in loco infimo: qui debebant esse in celo. Et
propter damnum: quia erant in caligine qui
debeant esse in dei lucida uisione: et propter
consortium: quod habebant demonum uicinitatem. qui
debeant habere angelorum societatem. Sed christus
eos extrahens ad locum celestem eos deduxit
sua uisione eis reddidit: angelorum socios eos
fecit. Esa. lxxv. Gaudium et leticia obrinebunt
et habebunt enim gaudium: quod consecuti sunt di
uine uisionis respectum: leticia: quod dimiserunt
locum tam infimum: fugit ab eis dolor et ge
mitus: qui euaserunt tam horribile consortium
3. **T**ercio hec dies est gaudiosa. cum dicitur.
Exultemus et letemur in ea. Est autem ali
qua differentia inter gaudium et leticiam et ex
ultationem. Nam sicut augustinus. Gaudium est diffu
sio cordis de aliquo bono precepto. leticia ad
dit supra gaudium maiorem. scilicet cordis dilata
tionem: unde et leticia quasi leticia dicitur. Exulta
tio autem addit super utrumque maiorem ostensione
unde exultatio quasi extra saltatio dicitur.
Est ergo hec dies tota gaudiosa: quia in hac
die gaudent creature superiores. letate sunt

medie: exultauerunt inferiores. Ista ostendit
Ambrosius. In hac die per christi resurrectionem
aperit tartarus. per neophitos ecclesie ter
rarum reddit mortuos. renouata terra per
minat resurgentes. celum referat suscipit asce
dentes. tartarus quos habet reddit ad super
ros. terra quos sepelit mittit ad celum. celum
quos suscipit representat ad deum.

Sermo. cxi. De eodem sermo. ij.

Arrexit dominus uere et

apparuit symoni. Luce. vi. Quia
tuos sunt que christi resurrectione
ciuitas ualde mirabile. scilicet resurgentes in
tas. eiusdem mira potestas. resurrectionis
omnimoda ueritas. et resurgentes ineffabili
pietas. Ista quatuor in premis uerbis
notantur. Primo enim ponit christi magna felici
tas: cum dicitur. Resurrexit. secundum autem augustinus. non
surgit nisi quod prius cecidit: sed christus cecidit per
mortem corporis non per mortem mentis. et ideo in
uina resurrectione indigebat. scilicet resurrectione
gloriosa. Nos autem quadruplici casu cecidi
mus. scilicet per mortem corporis. per mortem mentis. per
mortem ueritate conuersationis. et per mortem in
fidelitatis. Primo ergo homo ceciderat per
mortem corporis. ideo indigebat resurrectione
corporali. i. Luce. xv. Per hominem mors et
homo resurrectio mortuorum. Secundo ceciderat
per mortem mentis. ideo indigebat resurre
ctione spirituali. de qua dicitur Apoc. xx. Be
tus qui habet partem in resurrectione prima
Osee. vi. uiuificabit nos post duos dies.
in die tertia suscitabit nos. Ad resurrectionem
ne enim spiritualis duo dies requirunt. scilicet remissio
culpe et collatio gratie. Ad resurrectionem uero
corporis spectat ablutio culpe et collatio
glorie. et despoliatio omnis miserie. Tercio ho
mo ceciderat per mortem ueritate conuersationis
ideo indigebat resurrectione sacramentali.
de qua dicitur Ro. vi. Sicut christus resurrexit a
mortuis ad gloriam patris. sic et nos uiuificate ui
re ambulemus. Quarto ceciderat per mortem
infidelitatis. ideo indigebat resurrectione
exemplari. Nunquam enim credidisset resurrectio
nis sacramentum: nisi eum habuisset in exemplo
Breg. Christus mortui dignatus est ex uoluntate.
resurrexit ex prete. et ostendit exemplo quod no
bis promissum in premio. Secundo ponit resurre
ctionis magna preces: quod dicitur. Dñs. Ipse enim
fuit dominus sue resurrectionis: quod seipsum suscita
uit. Ad magna namque potestas est quando uiuus

resuscitat mortuos: sicut petrus habuit: ut ha
beret. Act. ix. Maior quam mortui suscitatur mor
tui. sicut corpus helisei resurrexit cadaver
defuncti habebat. iij. Reg. iij. Maxime uero
potentia sui defunctus suscitaret seipsum.
Sed istud nescis alius est reperi. Christus autem
et uiuus suscitatur defunctum: et hoc lazari et
mortuus suscitatur mortuum: quod cum ipso mor
tuo multa corpora sanctorum resurrexerunt et
mortuus suscitatur seipsum. Ioh. ij. Soluite
templum hoc et in tria diebus excitabo illud. Et
ibi dicitur. x. Potestatem habeo ponendi etiam
meam. et. Tercio ponit eiusdem resurre
ctionis omnimoda ueritas: cum dicitur. Vere quia
dem ueritate ostendebat: cum per conuersiones
non per palpationem: non per cunctationem ostensio
ne. Sicut et nostra resurrectio spiritualis de esse
uera. Notandum autem quod spiritus aliqui coniungit
corpori spiritum ad mortem: non spiritum ad sensum
sic spiritus aereus corpori quod assumit. Aliquando
spiritum ad sensum et non ad motum: sic spiritus re
probos coniungit igni. secundum augustinus. Non dan
tes illi uitam: sed sentientes ab illo penam. Ali
quando spiritum ad utrumque sicut anima corpori hu
mano: et solummodo ueraciter est uiuum. Sicut
igitur qui habet mortum aliam exterioris ope
ris boni: non habet sensum recte fidei: sicut
sunt heretici. Ipsi sunt mortui spiritum cumque ui
deant uiui. Apoc. iij. Nomen habes quod ui
uas et mortuus es. Alii sunt qui habent sensum
recte fidei: non habent mortem operis boni. Si
cut mali christiani: et isti similiter sunt mortui.
Iac. ij. Fides enim sine operibus mortua est
Alii sunt qui habent sensum et mortui. i. fidem rectam
et operationem bonam: sicut boni christiani. Et isti
solummodo uiuum uitam gratie coram deo. Tit. ij.
Sobrie et pie et iustitiam: hoc seculo qui
habet sobrietatem spiritum ad se iusticiam spiritum ad pri
mum pietatem spiritum ad deum. Quarto
ponit christi resurrectionem magnam pietatem: cum dicitur.
Apparuit symoni. Magna namque christi pietas
quod discipulum se negantem non desperit: sed
ibi benigne apparuit. Quis enim christus que
rit mortalitatem: non tamen exuit pietatem: quis de
posuerit omnem miseriam: non tamen deposuit
misiam: quis abiecit passionem: non tamen de
passionem. Verum cum petrus fuerit trino
mine. scilicet petrus cephas et simon: non tamen di
citur quod apparuerit petro vel cephe. sed simo
ni. Petrus namque interpretatur agnoscens. Et po
test significare predicatorum. Interpretatur etiam
discipulorum. et potest significare minores. Et es
phas interpretatur caput: et potest significare

ecclesie pilatos et pastores. Simo interpretatur
obediens: et significat preceptorum factores. Christus
igitur non apparuit alicui propter suam austeram
uitam: nec propter dignitatem suam: neque sum
mam prelationem: sed propter preceptorum
dei obedientiam ueram.

Sermo. cxiij. De eodem sermo. iij.

Qui suscitauit iesum et

nos cum iesu suscitabit. ij. Luce.
iij. Quia caput non est sine corpore

re nec corpus sine capite: ideo apertus ait. hic
de resurrectione capitis: cum dicit. Qui su
scitauit iesum. Secundo de resurrectione cor
poris: cum addit. Nos cum iesu suscitabit.
Tercio primum notandum quod ipsa resurrectio
Christi nostri. i. christi tripliciter fuit. Primo
namque surrexit uelociter: quod die tertia. noluit
ante diem tertia resurgere. Tunc propter pba
autem ante diem tertia in ore duorum uel trium testium stat
tionem: quod sicut in ore duorum uel trium testium stat
oem factum. Tunc propter significationem: ut scilicet et b
oem factum. Tunc propter significationem: ut scilicet et b
significaret quod lux sue mortis fugauit etiam
duplice morte. et idem die integra et duabus
mortibus iacuit in sepulchro. Tunc propter re
stauratorum figuracionem. Petrus trahebat. Tres
dies uoluit esse sue sepulture quod in celo sunt res
stauraturus: quod in terra reparaturus: et quod apud
inferos redempturus. Quod surrexit feli
citer: quod de posita omni miseria: quod quidem
ostendit uerbo: factus: et signo: ac mysterio.
Uerbo quidem cum dixit. Luce. vi. Ecce sum
Ista quod locutus sum uobis: cum adhuc essetis vo
biscum. Nam et cum illis erat per phariseos: cum eis
non erat per mortalitatem depositam. Factus
quod ianuis clausis ad discipulos intrauit. gre
go. Quid mirum si clausis ianuis in eternum
ia uicturus intrauit quod mortuus uenisset non
apto uero uirginis exiuit. Signo quod discipu
lis piscantibus in litore apparuit. grego. Accit
ipsum resurrectionis sue mysterium reb? loqu
tur dicens. Ideo uobis in mari non appareo
quod uobiscum in perturbationum fluctibus non
sum. Mysterio scilicet phoc quod in galilea appa
ruit. Greg. Galilea transmigrationis interpreta
tur. Jam quippe a passione ad resurrectionem
a morte ad uitam: a pena ad gloriam trans
migrauerat. Tercio surrexit potenter: quod ca
pra pda. scilicet infernali. Ipse enim infernum spo
liauit. Iere. iij. Ascendit leo de cubili suo
et pda gentium se leuauit. Sanctos qui ibi
erant ad se traxit. Ioh. xij. Si exaltatus fue
ro a terra omnia traham ad meipsum. Ad uis

itudinem que erant in inferno momordit: quia vnam partem a se accipit et aliam ibi dimittit. **Dee. xij.** Ero mors tua o mors mortuus tuus o inferne. **Secundo** ponit apostolus resurrectionem corporis mystici: cuius dicitur. Et nos cum iesu suscitabitur: quod autem ipsa corpora nostra resuscitaret per multos mortuos securos nos fecit. **Primo** per permissionem. **Joh. vi.** Hec est voluntas patris mei qui misit me: et sequitur. Et ego resuscitabo eum in nouissimo die. Deus autem suam permissionem irritare non potest. **ps.** Que procedunt de la bhis meis non faciam irrita. **Secundo** per iuramentum. **Johan. v.** Amen amen dico vobis: quod omnes qui in monumentis sunt audient vocem filii dei. Deus autem post suum iuramentum penitere non potest: de hoc **ps.** Iurauit dominus et non penitebit cum. tu es sacerdos in eternum etc. **Tercio** per instrumentum: id est quartum euangelium. In quolibet enim euangelio de nostra resurrectione continetur. **Aug.** Euangelium legimus instrumentum nostrum. **Quarto** per testes: de hoc enim testes sunt patriarche. **Job. xix.** In nouissimo die de terra surrecturus es etc. **Prophe.** **Ezech. xlvij.** Et canticare de ossibus istis et dices eis. Ossa arida audite verbum dei etc. **Appl. dñi. i. Cor. xv.** Seminal corpus aiale surget corpus spirituale. **Ad ryzes. ij.** **Ad achab. ij.** Ecce lo ista possideo: sed propter dei leges ea despicio: quod ab ipso ea me recepturum spero. **Con fessores. ij.** **Ad achab. xij.** Vir fortissimus iudas collatione facta etc. **Virgines.** **Apoca. ix.** Dedit mare mortuos suos etc. **Quinto** per fidei iustos. Deus enim sanctos qui sunt in patria nobis in fidei iustos dedit: quod quoniam eorum corpora resurgerent: et nostram resurgerent. **Apoca. vi.** Vidi subitus altare aias interfectorum etc. Et sequitur: dictum est eis: ut requiescerent adhuc tempus modicum donec compleatur numerus cōseruorum et fratrum suorum. **Secundo** per obsequia. Deus enim corpora apostolorum et aliorum sanctorum in obsequia nobis dedit: quod siue nobis non consummabit. **heb. xi.** Ibi omnes testes moniti fidei probati non acceperunt permissiones: deo pro nobis aliquid missus promittente: ut non sine nobis consummarentur. **Tercio** per pignora: dimisit enim nobis in pignus corpus suum. **Joh. vi.** Qui manducat meam carnem: et bibit meum sanguinem habet vitam eternam: ego resuscitabo eum in nouissimo die. **Dedit et aliud pignus:** scilicet

licet spiritum. **Roma. viij.** Si spiritus qui suscitauit iesum habitat in vobis viuificabit et mortalia corpora nostra etc. **Secundo** per arram. Est autem arra pars precii pōlutionis: quando multa corpora sanctorum suscitauit. **Nono** per permissionem sessionis in rem. **Tunc** enim in possessione resurrectionis missi sumus: quoniam caput nostrum resurrexisset videmus. Si enim caput resurrexisset: constans est quod corpus resurget. **Deus** enim in christo hominem viuificauit: scilicet caro sanguis et portio: ubi ergo portio mea regnat regnare me credor: ubi dominus sanguis meus dominari me sentio: ac ubi gloriosa caro mea gloriosum me esse cognosco.

Sermo cxxxij. De eodem sermo.

Portuit christum pati et

resurgere. **Luce. vi.** Quamuis in p

dictis verbis fiat mentio de factis: sed solummodo videamus quare christum oportebat resurgere: et vos oportebat christum resurgere: ut mortui viuificaretur: vetustum renouaret: et exclusus aperiendo celestem ianuam introduceret. **Primo** igitur oportet christum resurgere: scilicet ut mortui viuificaret. **Senus** quidem humani quadrupliciter considerat: aut quoniam ad illam partem que est in patria: aut illam que est in via: aut quoniam ad illam que est in medio vite: id est in purgatorio: aut quoniam ad illam partem que est extra viam: id est in inferno: quoniam autem ad illam partem que est in patria aia viuunt per glorificationem. **Corpus** autem est mortuum per incarnationem: sed spiritus immortalis est. **Corpus** quidem mortuum est propter peccatum: spiritus autem viuunt. **Coram** deo propter iustificationem: illa vero pars que est in via est mortua: sed illa est duplex. **Quedam** enim est mortua mundo: sed viuunt deo. **Lot. ij.** Mortui enim estis: et vita vestra abscondita est cum christo in deo. **Quedam** enim est mortua deo: sed viuunt mundo. **Unde ps.** Mortui peccatorum pessima. Illa vero que est in purgatorio est mortua quo ad corpus per incarnationem: et quoniam ad animam quo ad grauem passionem: quia sicut dicitur **Ecdi. ix.** Melius est mori quam vitam amaro. Illa

autem que est in inferno non tamen est mortua quo ad corpus: sed etiam quantum ad animam: quod quidem mortua est per mortis pōlutionem: et per cruciatum ignis gehene. **Esaie. lvi.** Verminis eorum non morietur: et ignis eorum non exstinguetur. In hoc significationem sacerdos de hostia tres pres facit. Illa enim que ponit in calice signat illam partem que est in celo que a turbatione hominum absconditur: torrete voluptatis dei ne potat. **Alie** du e repēsentat illas duas: scilicet illa que est in purgatorio: et illa que est mortua mundo. **Quarta** autem et quinta pres pōlutionem et dānam. **Abi** non figurat: quia a corpore sunt pōluta. **De** autem illas quibus pres est mortuus christus per suam resurrectionem viuificat. **Max** illa que est in celo viuificat: corpora de monumentis suscitando et animas coniungendo. **Joh. v.** Omnes qui in monumentis sunt audient vocem filii dei etc. Illa que est mortua in mundo viuificat in celo: gloriosam apparere faciendo. **Lot. ij.** Cum christus apparuerit vita vestra: tunc et vos apparebitis cum ipso in gloria. Illa que est in purgatorio viuificat post purificationem: ad salutem eternam ducendo. **i. Cor. ij.** Ipse autem saluus erit sicut quasi per ignem. **Que** est mortua ex peccato sepe viuificat ea a summo peccati: et citat do. **Ephe. v.** Sicut qui dormis et exurge a mortuis: et illuminabit te christus. Illa que est in inferno viuificat corpora viuificando: animas coniungendo. ac duplici pena: scilicet in corpore et aia puniendo. **Per. xvij.** Duplici con tritione conterere eos. **Secundo** oportuit christum resurgere: ut hominem vetustum renouaret. **Iux ta illud. Roma. vi.** Sicut christus resurrexit a mortuis in gloria patris: ita et nos in nouitate ambulemus. **Christus** autem resurrexit velociter: veraciter: integraliter: et perpetualiter. **Et** per istum modum nos in nouitate vite debemus ambulare resurgere. **Primo** namque nostra immutatio debet habere velocationem: quod est contra penitentiam differens. **Sicut** enim per tertiam die debemus resurgere: sic saltem et nos tertiam die debemus resurgere a peccato. **Prima** die est delectationis. **Secunda** est consensus. **Tertia** dies est opus. **Si** enim addit quartam diem que est consuetudo resurgere vix valebit. In huius significatione dñs de filiis suscitauit puellas in domo id est peccatorum: vix adhuc peccata haberet in corde per consensum. **Faciliter** etiam suscitauit mortuum extra domum velatum: id est peccatorem qui exiit ad peccati simplicitatem actus

Difficiliter autem suscitauit lazarium: quatuordecim annis. **id** est peccatorem in peccatis inueteratum. **Secundo** nostra immutatio debet habere veritatem: quod est contra penitentiam simulantes. **De** quibus dicitur **Apoca. ij.** Non habes quod viuas et mortuus es. **Quidam** enim sunt viui christum ad nomen: sed mortui christum ad rem: sicut hypocrite. **Et** quidam sunt viui christum ad rem: sed christum ad nomen mortui: sicut sancti viri qui viuunt coram deo: et de spiciuntur mundo. **Quidam** vero sunt viui christum ad nomen: et mortui christum ad rem: sicut illi qui habent interius mundam conscientiam exterius das ram famam. **Quidam** autem sunt mortui christum ad verum: qui tamen interius horribus odiosi. **Tercio** debemus habere integritatem: quod est contra penitentiam diuidentes. **Sicut** enim christus integre resurrexit: sic et nos debemus integre resurgere a peccato. **Sed** quidam sunt qui deo ex suo corde tres partes faciunt. **Mali** intel lectum dant deo per fidem. **Sed** hoc mortale est: quia sicut dicitur **Joco. ij.** Tu credis quia vnus est deus et bene facis. **Et** de mones credunt et contemnitum. **Affectum** dant mundo per amorem. **Sed** hoc prohibetum est. **i. Joh. ij.** Nolite diligere mundum: neque ea que in mundo sunt. **Et** operatum dant diabolo per operationem. **Sed** hoc diaboli est. **i. Joh. v.** Facitis opera patris vestri. **De** autem totum cor vult habere. **Prover. xxiij.** Prebe fili mi cor tuum mihi. **Quarto** immutatio nostra debet habere perpetuitatem: ut sicut christus resurrexit: nunquam de cetero moriturus. **Sic** et nos a peccato debemus resurgere: et ad ipsum nunquam redire. **Qui** enim ad peccatum redeunt sunt suam animam polluentes. **i. Pet. ij.** Eamus ad suum vomitum reuer sus. **Sunt** et proximum suo malo exemplo imitantes. **Unde** sequitur. **Et** sus lora in voluntate luti. **Sunt** christum crucifigentes. **hebr. v.** Rursus crucifigentes libenter ipsi filii dei sunt deum iridentes. **Aug.** Penitentes si vere penitentes estis: non estis deum iridentes imitare vitam reconciliamini et vos. **Tercio** oportebat christum pati: ut ianuam paradisi aperiret: et hominem exclusum illum reducere. **Ianuam** enim paradisi tripliciter clausa fuit: ut habet **Gen. ij.** scilicet angelica custodia ignis vehementia. **rumpha** bis acuta. **Angelica** custodia significabat in inimicitia que erat inter hominem et angelum. **Ignis** significabat obligationem ad penam eternam. **rumpha**

U solus peregrinus es in

hierusalem etc. Luce. xlii. Volens
ipsi in hierusalem transfratere: pere-
grinum fecit. Fuit enim peregrinus quoniam
ad quatuor. Primo quia ad habitum quem
assumpsit. Et ipse enim crucem assumpsit quan-
do ipsum propius humeris baiulauit: qui
de cruce fuit natus in celeste hierusalem
deduxit. Sap. iij. Trāscentes mare per ra-
tem liberati sunt. Et fuit malus in ipsa nauis
Ezech. xxiij. Cedra de libano tulerunt ve-
lamenta. Et fuit clauis: quia celestis
facere tibi malum. Et fuit clauis: quia celestis
hierusalem aperuit. Esa. lxxij. Dabo clauem
dauid super humerum eius. Et secundo assum-
psit pilam. i. coronam spinarum. peregrini enim
portant pilam contra ventum: ventum et pluuiam
Sic christi corona et passio est nobis in umbra
ab actu voluptatium. Defendit enim nos a plu-
uia tribulationum et a vento temptationum. Esa.
iij. Tabernaculum erit in ymbriaculo diei ab
actu: quo ad primum et in absconditione: et tur-
bine et pluuiis: quo ad alia duo sequentia.
Tercio assumpsit scilicet. i. corpus quod
scilicet fuit albi coloris propter puritatem.
Apoc. vii. Ecce equus albus etc. Corpus
enim christi fuit equus in quantum ipsum duxit et
fuit albus. i. in quantum puritate habuit. deum
de facta est nigra propter linores. Esa. liij. Lu-
ius linores sanati sunt. randa facta est rubea
scilicet per sanguinis effusionem. Esa. lxxij. Quare
rubrum est vestimentum tuum etc. Quarto assum-
psit scharcellas. i. aliam. Solent enim peregrini
in scharcella thesaurus ponere et portare.
In christi alia fuit triplex thesaurus. i. misericordia
gloria eius. i. gloriosa misericordia eius plenam
gratiam et veritatem. Quinto assumpsit ba-
culum. i. crucem: qui quatuor clausi sunt ser-
ratus: peregrini enim vtrum baculo ad susten-
tationem. ad fluuiorum transuersionem. Sic christus
baculo sue crucis mundum sustentauit. ps. Vir-
ga tua et baculus tuus ipsa me consolata sunt.
Plumen mundi transuadavit. Gen. xxiij. In
baculo meo transui iordanem istum et dyabolum
percussit. Esa. lxx. A voce domini pauabit assur
virga percussus. Et sexto assumpsit calciam.
i. in christum proiecerunt lutum. ps. Eripe me de
luto: non insigam. Spinas quando coronam

bis acuta significabat dei iusticiam quod hominem
intrare non patiebatur: donec sibi satisfaceret
de offensa. Sed christus per suam passionem et resur-
rectionem angelum homini pacificauit. Et sic
primum obstaculum remouit. Col. i. Pacificus
per sanguinem crucis: que in celis et que in ter-
ris sunt. Adhuc et penas eternas superauit.
Et sic secundum obstaculum remouit. Unde dicitur
in prefatione. Eternitatis nobis adiutorem deum
ita morte reserasti. Dei sententiam imitatus
est quia sibi plene satisfecit. Et sic tertium ob-
staculum remouit. Unde cantat. Qui per nos
bis eterno patri ade debitor soluit. ps. Que
non rapuit tunc exoluebam.

Sermo cxxiiij. De eodem sermo. v.

Eum queritis nazare

num surrexit non est hic. Mat.
vlti. Ista verba dixit angelus
sanctis mulieribus: que quidem

secute fuerunt ipsum predicantem se sibi ministra-
re. In patibulo pendere: ut dolor et compas-
sione ostenderet. Christum in tumultu querentes
ut ipsum inuenerunt. sicut hodie. In premisiis
verbis tria ponitur. Primum est istud: san-
ctarum mulierum magna studiositas: cum di-
xerunt quod queritis nazarenum. Et nota quod istud
quod fuerit differentie querentium dominum. Quidam
enim querunt manem: sicut iste mulieres.
De quibus dicitur. Et valde mane una sab-
barum etc. Et ideo eis inuenire fuit valde fa-
cile. Illi querunt christum in mane: qui querunt
ipsum in iuuentute. Et ideo de facili inueni-
unt. Prover. viij. Qui mane vigilauerunt ad
me inueniunt me. Sunt enim sicut mollis cera:
quod de facili recipiunt impressionem bonam. ps.
Factum est cor meum tanquam cera liquefens.
Sicut recens testis: quod de facili imbibitur ob-
seruat bonum odorem. Prover. xxiij. Adolescens
iuxta viam suam etc. Sicut gracilis virga: quia
de facili flectitur ad bonam operationem. Esa. liij.
Que est ista quod ascendit de deserto sicut regula
fumi ex aromatibus. Alij querunt in vespere.
sicut illi qui dicunt. Luce vlti. Mane
nobiscum domine quoniam advesperascit. Et eis in-
uenire fuit tardum et difficile. Unde christus eis
dixit. Stulti et tardi corde ad credendum.
Illi ergo querunt vespere: qui querunt ipsum
in sua senectute. Tales enim eum difficile
inueniunt ex quo in malo indurantur et ab
humore gratie exsiccantur. ps. Aruit tanquam re-
sta virtus mea. Et vir autem nunquam confitetur
Ideo subditur. Lingua mea adhevit faucibus

meis. Et sepe in peccatis suis mortuus
Unde subditur. Et in puluere mortis deduxit
me. Alij querunt ipsum in hereticis. sicut
li de quibus dicitur Job. xxi. Tu es sicut serpens
illa una sabbatorum etc. Et eis inuenire fuit
dubitabile. Unde dicitur Luce vlti. ubi ap-
paretur de ista apparitione facta in sero quod dubi-
tauerunt: et ipsum esse spiritum crediderunt.
Illi ergo querunt in sero qui querunt in mor-
tis articulo. Et talium penitentiam Augustinus
finitus dicit esse dubitabilem dicens. Fideles
bene viuens securus hinc erit. Baptizatus
ad horam securus hinc erit. Agens peniten-
tiam dum sanus est et reconciliatus securus
hinc erit. Agens penitentiam ad ultimum
reconciliatus si securus hinc erit. ego non sum
securus. eorum enim qui in morte penitent.
quidam penitent in timore pene. isti sunt in
statu perditionis. et quidam penitent in timore
iusticie: qui etiam si penam non timerent
adhuc deo seruirent. isti sunt in statu perfe-
ctionis. Quidam ex consideratione vniuersarum
cause habentes respectum ad amorem iusticie
et ad vitationem pene. isti sunt in statu salu-
tis. et quia illi qui tantum penitent in exte-
rioribus videntur hoc facere timore pene: ideo eo-
rum penitentiam Augustinus dicit esse dubi-
tabilem. Alij querunt eum in nocte sicut milites
postea ad sepulchrum: et eis inuenire fuit impos-
sibile. Illi autem in nocte querunt qui christum vult
latere inuenire post mortem. et qui in mortali
decesserunt impossibile est quod eum viderent
inuenire. nisi eo modo quo est in inferno. De hoc
est in mundo per misericordiam et in celo per gloriam:
in inferno per iusticiam. Non ergo ipsi
inueniunt ut miseratores: quia hoc modo est
in mundo: nec ut glorificatores: quia hoc modo est
in celo. Sed ut iudicem tororem: quia hoc modo
est in inferno. Secundo ponitur christi infirmitas
nata charitas cum dicitur. Crucifixum. De qua di-
citur Job. v. Maior hac dilectione nemo
habere potest quam suam ponat pro amico su-
o. et post christum ultimum signum amoris. Amor
enim per quatuor manifestatur. Alij quod ver-
bat istud est magnus signus. Quando enim cor
est plenum amore. os abigit in simone. Luce
vi. Et abundantia cordis os loquitur. Alij
quando per beneficia: et istud est maius signum
Multum enim darent verba qui non tamen
darent beneficia. Joban. iij. Non diligamus
verbo neque lingua etc. Aliquando etiam per
obsequia personalia. Et istud adhuc est maius
signum. Multi enim similiter seruirent de sub-

stantia sua qui non seruirent de persona pro-
pria. De isto dicitur Gen. xxiij. Seruiuit
iacob pio rachele septem annis. Aliquan-
do per mortem: istud est maximum et vlti-
mum. Multi enim darent in obsequium pro
somas suas qui non darent in mortem ani-
mas suas. Ista quatuor signa christus nos
bis ostendit de duobus primis dicitur Jo-
han. xv. Vos amici mei estis. Et post vos
autem dixi amicos: quia omnia que audiui
etc. Ecce signus amoris per beneficia. de alijs
duobus dicitur Mat. xx. Filius hominis
non venit ministrari sed ministrare: quo ad
primum. Et dare animam suam in redem-
ptionem pro multis. quo ad secundum. Quod
ponitur christi resurgens immensa pie-
tas: in hoc quod petrum voluit designare et
nomine ne desperaret et negatione: quando
angelus dixit. Dicite discipulis eius et pe-
tro. Licet enim deposuerit omnem passionis
defectum: tamen non deposuit pietatis affe-
ctum. christus namque ante incarnationem co-
gnoscebat nostras miseras. per quamdam theo-
ricam. i. per suam sapientiam. ideo multum erat
misericors. ps. Quomodo miseres pater si-
liorum miserum est dominus timensibus se. Post incar-
nationem autem eas sciuit per practica: et exer-
citationem longam. quia xxxij. annis practicauit
et se exercitauit circa nostras infirmitates. et
ideo fuit valde contristatus quando tam lon-
ga creatura in nobis non habet effectum. ps.
Contristatus sum in excitatione mea etc. Ta-
dem sciuit eas per experientiam: quia exper-
tus est temptationes dolores et mortem: et
ideo factus est maxime misericors. heb. iij.
Non enim habemus pontificem qui non possit
compassioni infirmitatibus nostris temptatum au-
tem per omnia. Si enim esset aliquis medicus
qui esset bonus theoricus et bonus practicus
et infirmitates sepe expertus: iste maxime
esset medicus. Talis enim medicus fuit chris-
tus dominus noster. Ista tria tanguntur.
heb. v. Et quidem cum esset filius dei. Ec-
ce quia sciuit nostros defectus per diuinas
sapientias. Ecce quia eos sciuit per experien-
tiam: et consummatus factus est omnibus ob-
temperantibus sibi causa salutis eterne. Ec-
ce quia eos sciuit per exercitationem longa-
tandiu enim se exercitauit quod consummauit
artem suam et veritatem.

Sermo cxxx. Feria secunda post

la splendida et matutina. Et istud accepit
ppter omnis viciorum victoriam. Apoc. i.
Qui enim vicerit dabo ei stellam splendis
dam et matutinam.
¶ Sermo. cxxxii. De eodem sermo. ii.

Famen apum in ore leo

nis erat et fauus mellis. Iudicū
rii. Regit de beato ambrosio
q̄ cū esset infans et dormiret era
men apū os eius et facie sic cōpleuit: vt qua
stū alucolū suū intraret pariter et erirent.
Et ideo verba p̄missa sibi conuenienter
aptari p̄nt. In quibus verbis ipse assimilaf
api leonē et fauo mellis. Assimilatur autē api
triplici de causa. Primo: q̄ sicut ipse dicit
in exameron. Apis virginitatē custodit: sic
et ipse virginitatem custodiuit perpetuam.
Cuius signū fuit: q̄ de virginitate luculen
tissime diseruit et liberos de virginitate cō
posuit: in quibus virginitatē mirabiliter cō
mēdauit. Mat. xij. Bonus homo de bono
thesauro p̄fert bona. Chrys. ibidē. Cū au
dit aliquē de deo loquentē intellige: q̄ cor
illis amore dei repletū est. Qui libidinis
thesaurū h̄y in corde: de puellis delectat di
cere vel audire. Mōtū ambrosius de virgi
nitate libet differebat: sed etiā aliquid in
decor dicere vel audire erubescat. vnde ipse
ast de officiis. Non solū autē hoc ab oculis
abscondamus: verū etiā eorū iudicia v̄s mē
broz suis appellationibus nūcupare indes
corum putemus. Secūdo assimilaf api. Apis
flos de diuersis floribus colligit. In prato
quidam celestis viriditatis sunt diuersi flo
res. rose martyriū. viole cōfessor. et lilia vir
ginū. De rosis martyriū colligit flos cōstā
tie et magnanimitatis. Vnde cū prepositus
valentinianus imperatoris sibi diceret. Tu cō
tēdis valentinianū caput tibi tolli. Ille re
spondit. Deus permittit tibi vt facias qd̄
minaris. Et vtiā deus ab ecclesia sua oēs
hostes aduertat: et in me oīa sua tela cōuer
tāt: meo sanguine fatietur. De violis con
fessor collegit flos sobrietatis: q̄ quotidie
nisi in sabbato et die dñica et festis precis
p̄is ieiunabat. De liliis virginū collegit
flos castitatis: q̄ virginitatē perpetuā cō
seruauit. Tertio assimilatur api: quia apis
alucolū suū defendit: et ipse ecclesiā deru
ti a tribus persecutoribus. Primo a violē
tia tyrānoz. Vnde resistēs imperatori volē
ti dare basilicā arrianus: sic nuncq̄ suis re

spōdit. Et habetur in decreto. Si patrimo
nium peritis inuadire. si corpus occurrat
vultis in vinculo rapere. vultis in mortem
voluntas est mihi. Ecclē. xlvij. In diebus
suis nō pertinuit principē et. Secūdo defen
dit ipsam a fraudulencia hereticorū. Et hoc
fiebāt tribus modis. Primo iudicij eos
fiebāt tribus modis. Primo iudicij eos
perseculare brachij coarctādo. Deut. xxiij.
Si tibi voluerit persuadere frater tuus. et.
Si tibi voluerit parcat ei oculus tuus:
Et infra. Non enim parcat ei oculus tuus:
sed statim interficias. Secūdo miraculis eos
cōuertendo. Vnde cum quidā hereticus vi
disserat angelū loquētē ad aures ambrosij ita
tim conuersus est. Tertio doctrinis eos ad
fidē catholicā reducēdo. sicut patet in beato
augustino quē suis predicationibus ad fū
dem conuertit. Tertio defendit ecclesiā a
malicia demonū. Primo q̄ habuit in ipsis
efficacē imperiū: et eo q̄ eos de corporibus
expellebat. Mat. xlv. In nocte meo demō
nia eijciēt. Secūdo q̄ habuit in ipsis durum
flagellū: ideo ipm valde timebat. Vnde de
mon quēdā demoniacū mediolanū ingre
dientē dimisit egrediētē inuasit qui de hoc
interrogatus respōdit: se ambrosiū timuisse
Zuce. x. Ecce dedi vobis p̄tatem calcādi su
per serpētes et. Tertio q̄ habuit spiritum
scm̄ p̄fidiū. Vnde demones ad ipm nōcē
dū a quodā mago missi de hoc reuersi dixē
rūt q̄ nō solū ad ipm: sed etiam ad fores do
mus p̄pinq̄are nō audebāt: qm̄ ignis inse
parabilis sic oē eius edificij muniebat: vt
etiā lōge possit v̄erēt. Secūdo assimilaf leo
ni triplici rōe. Primo q̄ leo apertis oculis
dormit: sic b̄tus ambrosius dormiebat per
quiere cōtēplationis: et tamē vigilabat per
laborē actionis. Lant. v. Ego dormio et cor
meū vigilat. Im dormitacione qd̄ sensus
et motus intercepti: et calor interior ad c̄tes
riora reuocat. sic in b̄to ambrosio deficiebat
sensus ambrosiose vanitatis. vnde ipse de se
dixit. Ambrosius nescit inflari. Col. ij. Ama
bulās frustra inflatus sensu carnis sue. De
ficiebat motus terrene cupiditatis: q̄ oīa
sua pauperibus erogauit. Auari enim sem̄
per sunt in motu: q̄ semper sunt in appetitu
Ecclē. v. Auarus nō implebit pecunia. De
ficiebat in ipso calor carnalis voluptatis: q̄
virginitatem seruauit. Vnebat autē in eius
corde flāma charitatis. ps. Inflammatū est
cor meū et. Secūdo assimilaf leonē: q̄ leo clas
mādo suos leonculos suscitāt. sic et ipse mul
tos mortuos in patib suscitauit: nō tñ clas

sapientia ipse habuit. Vnde d̄ de eo q̄ cū
romē liberalibus artibz esse traditus ad ple
num fuit eruditus. Tertia est perseuerantia
Apo. vij. Seruiet ei die ac nocte in templo
dei. Itam perseuerantia ipse habuit: q̄ v̄s
in fines in bonis operibus perseuerauit. Vn
tū moreret dixit. Mō si vicerit inter vos: et ite
rum pudeat viuere. Secūdo notat status sue
p̄lationis: cum d̄. Et exaltabit. circa autē
suam exaltationem tria considerantur. Pri
mo qualis fuit eius electio. Fuit enī a deo
inspirata: q̄ ibi vox miraculose insonuit.
Ambrosiū ep̄m. De hoc Heb. v. Memo assu
mit sibi honore: nisi q̄ vocatur a deo tanq̄
aaron. Fuit ab electioibz vnaniter celebrata
Itā cū in discordia multa essent p̄m̄ i Am
brosium vnanimiter p̄fenerit. Ecclē. xrv.
In tribus beneplacitū est spiritui meo: que
sunt p̄cordie fratru et. Fuit a sup̄iori cū gau
dio cōfirmata. Vnde legit de eo q̄ cōmissa
est relatio ad valentinianum imperatores
qui summo gaudij accepit q̄ iudicē a se di
recti ad sacerdotiū peteret. Secūdo viden
dum est qualis fuit eius ad hoc aspiratio.
Ipse enī non tñ fugit vt possit inueniri sed
etiam tria se habere simulauit que sunt p̄
lationis officio inimica: scilz crudelitatem.
Vnde dicitur. quia tribunal p̄cedit et cōtra
p̄suerdinē tormēta p̄sonis adhiberi iussit
Ecclē. iij. Mōi esse sicut leo in domo tua et.
Philosophia vanitatis. vnd d̄ q̄ philoso
phiam p̄fiteri voluit. i. Cor. ij. Loquemur
nō indoctis sapiētie humane verbis. Infac
tiam et inhonestatē. Vn d̄ q̄ publicas mu
lieres publice ad se venire fecit: vt ex hoc a
sua intentōe p̄p̄m reuocaret. Titū. i. Opoz
ret ep̄m sine crimine esse. Tertio videndum
est qualis fuit eius in officio p̄secutio. Ip
se enim populū in fide instruebat. Tunc cū
arriana heresis totā italiā corruerat: si ipse
populū suū ab ista peste purgauit. Et verit
atem edocuit fidei. Ecclē. i. Qui curauit gē
tem suā et liberauit eā a p̄ditione. Ipse etiā
mores informabat. Vnde inter cetera docu
it beatum Augusti. tria ad mores spectantia
1. Primo ne cuiq̄ vroz peteret. ne si post mo
dum ipsi inter se male pueniant ipsi sibi ma
ledicāt. Secundo ne aliquibus multum ex
ercere consularet: ne ipsi rapinā et calūniam
exerceant. Tertio ne ad conuicia inuitatus
accederet: ne ibi temperantie modum p̄dat
Ipse exemplum bonorum operum omnibz
tribuebat. Titū. ij. In oibz teipm p̄be exem

plum bonorū op̄ez. in doctrina. in integritate
in grauitate. In doctrina quidē q̄ sem̄
p̄lis p̄dicauit. In integritate q̄ p̄p̄m
castitatē seruauit. In grauitate q̄ in mō
tem semp ostēdit. In bonis op̄ibus q̄ oīa
bona paup̄bz erogauit. Tertio notat statū
cōsummationis: cū dicitur. Eleuabitur. I
reus eleuatus fuit. Habuit enim in morte
quatuor: q̄ ipsum secure morificiebat. scilz
corp̄ dñicū. Bonorū etiam ep̄s. Eleuabitur
ex p̄cepto dei ad ipm puenit: et sibi fau
mētū dñicū corp̄is dedit: et cū tali viaticū ip
se trāsliuit. Istud autē tanq̄ pugil ab om
nibus insidijs demonis cū securū reddebat
iob. xviij. Pone me iuxta reus: cuius vis manū
pugnet contra me. Secūdo habuit spiritū
sanctum. Imminente nāq̄ eius morte sp̄s
sanctus in specie ignis et in modum scuti in
eius os intrare visus est. In specie ignis: vt
ipsum purgaret. In modum scuti: vt ipsum
p̄roteret. In os eius: vt verba a sp̄s
prolara ostenderet. Et istud scdm̄ tanq̄ du
ctor eum per viam ducebat. ps. Sp̄s s. tu
bonus deducet me in viā rectā. Tertio hab
uit vitam sanctam. quā qd̄ duo causabāt
scz meritorū suoz affluentia: et magna de deo
fiducia. Vnde sic dixit in morte. Mō sic vixi
inter vos et me viuere pudeat. Nec mori tñ
meo: quia bonū dñm habemus. Et istud ter
tium eius mortem gratiam reddebat. Aug.
Quarto habuit cōmendationē diuinā. Ipse
enim manus in modū crucis expandēs spi
ritum suū in manus dei recommēdauit. Et
istud quartū secure cū morificiebat. Sapi
entia. iij. Iustorum ante in manu dei sunt: et
nō tanger illos tormēta mortis. Quarto no
tatur status sue glorificationis: cū d̄. Eleu
abitur. Ipse valde. glorie enim tunc triplicē sub
limitatē accepit. Primo sublime locum ad
habitādū: vt celū. Vn a multis v̄s et ascē
dere. scz in celū tanq̄ in propriū suū locū
Et istud sibi acquisiuit ppter innocētiā. ps.
Quis ascēdet in mōre et. innocens manibz
scz in mōdo corde et. Secūdo accepit sublime
officiū ad iudicandū. Vnde a multis v̄s
est in cathedra residere. et istud accepit ppter
paupertatē voluntariā. iob. xrv. Iudicij pau
peribus tribuit. Tertio accepit sublime p̄
cium ad p̄suerdendū. Vnde multi supra cor
pus eius stellā splendidā cōspexerūt. illam
scz stellā de qua d̄. Apoc. xxiij. Ego sum stella

more oris predicando. *Esa. liij. Clama ne cesses etc.* Non tñ clamore cordis feruenter orado. *Esa. xliij. Quid clamas ad me.* Non tñ clamore operis fortiter operando. *Zone iij. Clamēt ad deū in fortitudine:* sed etiam clamore oculorū lachrymas emittēdo. *Emi sit emē tria genera lachrymarū. s. lachrymas deuotionis: p. eternis desiderijs. Unde dicitur de eo qd cū aliquis vir scūs moriebat abundāntissime flebat. Et interrogatus cur hoc faceret. Respondit. Me putes me flere qd recessit: sed qd me precessit. Lachrymas deuotionis: p. aliorū petis. Unde legitur qd cū aliquis lapsus suū sibi confitebatur sic amare flebat qd ipsi flere similiter compellebat. Et lachrymas compassionis p. aliorū iniurijs. Unde dicit de se. z est in decreto. Aduersus milites gorthos: lachryme mee arma mea sunt. Aliter non possum nec debeat resistere.*

3. Tercio assimilat leonē: qd leo qñ fugatur vestigia sua delet cū canda: sic beatus ambrosius oīa vestigia diaboli de corde suo delet: z vestigia xpi impressit. Sed multi sunt de quibus dicit illud. *Danie. xliij. Video vestigia viroz.* quo ad pccm superbie. z mulierum. quo ad pccm luxurie. z infantū quo ad pccm auaricie. Auarus em̄ instat infans: super terrā repit. Tercio assimilat mellē: et hoc ppter suā melleā doctrinā. Doctrina eius dicit mel ppter utilitatē z pfunditatem. Utilitas autē est qd mel est mundificatiū cōseruatiū z dulcoratiū. Et ideo ponitur in medicinis ad mūdificandū: ad cōseruandū. z ad amariū sapore remouendū. Sic doctrina beati ambrosij habet mūdificare a culpa preterita. *Joh. xv. Jam vos mundi estis ppter sermonē quem locutus sum vobis. Preseuerare a culpa futura. ps. In corde meo abscondi eloquia tua vt nō peccē tibi. Et dulcorare a pena illata. Ecclē. xviij. Mōne ardore refrigerabit ros: sic z verbum melius qd datur. Scdō eius doctrina dicit mel ppter pfunditatē. Oleū quidē melius est in superficie. vinū melius in medio. mel melius in profundo. Scriptura sacra habet triplicē intellectū. s. hystorialis. moralē: mysticū sive spūalem. Per oleū qd est melius in superficie intelligitur sensus hystorialis qui est cibis paruulorū. Quē et apostolus vocat lac dicens. *i. Cor. iij. Tanq̃ paruulus in xpo lac potū vobis dedit: nō escā. Per vinū qd est melius in medio significat sensus moralis qui est medijs inter sensum**

hystoriam et spiritualem. Per mel quidē est melius in fundo significat sensus spiritualis. Sacra cū scriptura pō pfundum plicē sensum spona cū sūauitate sibi inuicem porat dicens. *Esa. v. Comedi fauē cū melle: intellexit ambrosius in sacra scriptura habuit. de quo scdicit hiero. in li. de. rñ. doctoribus. Ambrosius super pfundorū pinnam raptus z aeris volucer qd iū in pfundū ingreditur fructū de alto capere ac rapere videtur.*

4. Sermo. cxxx. De eodem sermo. liij.

Aureus distillans labia tua

f Spona. *Esa. liij. In corpore mīli co xpi vbi caput est xpus dūctus sunt mēbra. Nam oculi sunt apostoli totum mundū illuminātes. Manus sunt martyres in bello dei fortiter laborantes. Aurēs sunt confessores dei preceptis obediētes. Nares sunt virgines puritatis odorē spūales. Labia sunt doctores z predicatorēs dī bñ verbi dei a deo recipiētes: z ppo ministres. Et qd scūs ambrosius fuit magnus predicator: z doctor: ideo predica verba de eo conuenienter exponi possunt. In quibus verbis tria priuilegia de ipso ponunt. Priūm est: qd in doctrina sua fuit valde gratiosus: cum dicit. Labia tua. Ex his em̄ labijs modo eribāt verba dūctia pccōres ad contritionis amaritudinē. *Esa. v. Labia eius distillātia mīnha pīma. Mōdo iustā mīnha bonos ad amorē. Eia. iij. Sicut vīna coccinea labia tua. Mōdo verba verissima confirmantia oēs in dei fide et dilectione. Prouer. xij. Labium veritatis firmū erit in perpetuū. Ista autē verba de se non habebat sed ab ore dei recipiebat. *Jerē. xv. Si separaueris pretiosum a vili quasi os meū erit. Fuerūt autē labia eius quasi quidā fons dei. Im illud Prouer. xviij. Aqua pfunda verba erit ore viri torrens: reddāns fons sapientie. Ab isto autē fonte in suis labijs fons suoz tres magni rui emanauerunt: scz sapientie. doctrine. et constantie. Eius autem sapientia fuit profunda. Hiero. Ambro. Ioh. per profundorū pinnam raptus z. Ioh. xvij. Profunda quoq̃ flumīnū sēra tūc est. Fuit a deo inspirata. Unde legitur qd quidam hereticus vidit angelum ad aures ambrosij loquentem. et verba que predicabat populo referentem. Fuit p magna***

auctore habitus: qd alij doctores eius verba pro magna auctoritate habebant. Unde refert Aug. ad iouinianum: qd cum mater sua miraretur qd sabbato meditari nō ieiunaretur. z super hoc ambrosius interrogasset ille rēdit. Cum romā venio ieiunio sabbato sic z tu ad quā ecclesā veneris eius morem serua si cuiq̃ non vis scandalū esse: nec quē tibi. z subat Augu. Ego de hac sentētia etiā cogitās: ita semper eam habui. ac si tū celesti oraculo receperim. Secundo emanauit ab eo solida doctrina. vñ Aug. de doctrina xpiana. Doctor debet arguere: vt ipse audiā negligēt: libenter: z obediēter. Beatus igitur Ambrosius audiebatur intelligēter: libetē: z obediēter. Primo intelligēter: qd doctrina eius fuit firma z solida. vñ Hiero. dicit de eo. Eius oēs sentētie fidei z edocēte oīm virtutū firme sunt colline. *Eph. iij. Non sumus pualī fluctuantes nec circūferamur oī vento doctrine. Audiebat libenter: qd eius doctrina fuit placens z pulchra. Unde dicit Aug. in libro de nuptijs z concupiscentia. Pelagius hereticus sic laudat ambrosium vt dicit. brūs ambrosi? eps in cui? precipue libris romanis lucet fides: qd scripserat inter latinos flos quidam emicuit. Et Prouer. xviij. Appone cor tuū qd doctrinā meam que pulchra erit tibi cū seruaueris cā Audiebat obediēter: qd eius doctrina fuit efficax z fructuosa. sicut pater in beato Aug. quē tam virtuosē cōuertit. *i. Cor. iij. Non em̄ in sermone est regnū dei: sed in virtute. Tercio emanauit ab ipso foris pstantia que maxime in tribus fuit. Primo in sustinentia aduersa. Unde dicit in hystoria ecclesiastica. Imperatrix iustina cōturbare cepit ecclesiam statū in quo bello mirus z turrim valdissimā pulsabat ambrosiū. Secūdo in defendendo ecclesiasticā iura. Unde cum imperator quādā basilicā vsurpare videret. Ambrosi? stetit. Moli grauiare te imperator: nec putes te in ea que dei sunt imperiale aliquid ius habere: ribum celsari viciq̃ nō donegetur. ecclesia dei est: celsari viciq̃ nō donegetur. Prius est vt aliam mīhi qd fidē auferas. Tercio in reprehendēdo principū vitia. vñ cum theodosius imperator quosdam innotentes occidit mandasset. Ambrosius ipsum dure redarguit ab irōitu ecclesie ipm suspēdit. z publicam penitentiam eidem iniunxit. *Act. ij. Argue cum omni imperio. Sēdm priuilegiū est: quia fuit i vita sua valde vir***

tuosus: qd notat cū dī. Fauus vbi est mel et cera. Distinguit autē Aug. libro de ciuitate dei triplex genus vite. s. ociosam que consistit in ocio cōtemplationis: z est quasi mel. Actiuā qd consistit in labore actionis: z est quasi cera. Ipi em̄ actiui ad istar cere: debēt esse ductiles ad omne bonū. Et ex vtroq̃ cōpositū est quasi fauus. Prima autē vita. s. cōtemplatiua consistit in deuota oratione: ista vñ reuelat: in dei laudatione: z ista tria ambrosius habuit. s. deuota orationem vnde dicit in hystoria ecclesiastica. Ambrosius aduersus regine furorē. nō se manu defendebat aut telo: sed ieiunijs z vigilijs subleuabat aut telo: sed obsecrationes defensorē altari posuit: p obsecrationes defensorē sibi atq̃ ecclesie dēi parabat. Habuit diuini reuelat: ionē: qd spūsanctum in specie ignis: z in modū scuti ad se venientē asperit. Fecit dei laudationē: vñ refert Augu. in lib. cōfēt. qd cū iustina ipm cū populo catholico intra ecclesiam condūxisset. Ambrosius isti tuit hymnos z psalmos decantari ne populus meroris radio cōraderet. Scdā vita scz actiuā consistit in carnis inaceratione. Prius habuit ambrosius qd tāte abstinentie fuit qd quodidie nisi in sabbato z die dñica z festis pcpis ieiunabat. Tercia habuit: vñ z respondit imperatori: z est in decreto: aut p dīcabat: aut libros scribebat. Si a me peteret qd meū esset. i. fundū meū argentū meū aut hīcō in fragarer: qd oīa que mea sunt pauperes sunt. Tercium habuit: qd semper aut p dīcabat: scribebat: aut orabat. Tercia vita scz et vtrāq̃ composita consistit in obsequatione consiliorū. s. paupertatis: castitatis z humilitatis. Et ipse pauperem se fecit: qd factus eps omnia pauperibus dedit. z vñ ginitatē ppetuam conseruauit. humilitates magnas habuit: vnde ipse dixit. Ambrosius nescit inflari. Tercium priuilegiū est: qd fuit in sua p dicatione valde discretus: quod nō rat cum dī. distillans. i. diuersimode stillās. Non em̄ vna z eadem instructio est oībus faciendā: s. fm p dicationē auditoz formanda. s. ostendit greg. in lib. mora. dicens. Sepe alijs officiū qd alijs pfunt. Ista plerūq̃ heretici de q̃ bec alia reficiūt. alia occidūt. z leuis sbul? equos p dicationē carulos ligat: z medi camētū qd huic morbum iunxit. aliter vires iungit: z panis qui vitam fortium roborat: paruulorū ne carit? corde cōfūdā modulationem reddunt. que vno quidem plectro

sed non vino impulsu feruntur. Ex quibus
verbis habet qd sermo dei est tanq herba vi-
ridis dei: que aliam confortat. Est tanq sibi
lus dei: qui aiam peccator ad deum reuo-
cat. Est tanq medicamentu dei qd animam
infirmam sanat. Est tanq panis dei: qui ani-
mam famelicam sariat. Est tanq plectrum
dei: quod spūalem melodiam generat.

**Sermo. cxx. De sancto georgio
martyre. Sermo primus.**

Aduite vos armaturaz

1. dei: ut possitis stare aduersus i-
fidas dyaboli: qz non est nobis
colluctatio aduersus carnem et sanguinem
tc. Ephe. v. Miles strenuus debet esse ar-
mis munitus: et ad hostes expugnandos sp-
paratus. Et quia beatus Georgius erat mi-
les dei: ideo primo describit ab induitōe ar-
morum: cū dicitur. Induite vos armaturaz.
2. Secundo ab expugnatōe hostiū: cum dicitur.
non est nobis colluctatio. Dabit arma q po-
nuntur ex omni parte. Ephe. vi. scilicet loricas
iusticie. Sicut enim lorica ex omni parte mu-
nit, sic brūs georgi? fuit munitus a dextris
seruand. in pspers temperantia. a sinistris
habēdo in aduersis patientia. ante pūla pre-
cauendo retro: dei bñficia memorando. Se-
cundo habuit gladium spūs quod est verbū
dei. Istū aut gladiū habuit valde acutū per
seruand. valde limatū p vite splēdorē. Et ali-
quādo euaginatū. aliqñ repositū p discer-
tionem. Ecce. xxi. Gladiū acutū est limatus
ut cedat victimas eracur? est. ut respēdeat
limatus est mucto et euaginatū. Tercio ha-
buit galeam. Caput em est mens. galea est
spes eterne salutis. i. Thessal. v. Induti ga-
leam spem salutis. Heb. vi. Confugim? ad
tenendam ppositam spem. Quarto dicitur assu-
mere scutū fidei. dicitur aut fides scutū: qz ibi cō-
fringunt oia dyaboli tela. Ephe. vi. In om-
nibus sumentes scutū fidei in quo possitis
1. omnia tela nequissimi igne extingere. Tū
qz est tū in sinistra et nō in dextera. i. in p-
ri vita et non in futuro. Tum qz est tū eo in q
sunt tres anguli. i. tres persone: et tū est vñ
scutū. i. vñ deus. Quinto debet assumere lā-
ceam charitatis. Est autem charitas q quis
diligit deum et pxiū ordinatē seipsum
de quo triplici modo dicitur Math. xxii. Di-
liges dñm deū tuū. quo ad pxiū. et pxiū
tuū: quo ad secundū. sicut teipm: quo ad ter-
tium. iste sunt tres lancee quib? dyabol? vul-

neratur. de quibus dicitur. q. Regum. vii.
Tulit iob tres lanceas: et sicut eas in zona
absalon. Tū em diligimus deū vulnerat
dyabolus lancea inuidie. Tū em diligimus
pxiū: tū vulnerat lancea iracundie. Tū
ordinatē diligimus nosmetipsos vulnerat
lancea tristitie. Secūdo comēdat ab expugna-
tione hostiū: cū dicitur. qz non est nobis col-
luctatio tc. Ipse enim quatuor hostias vicit
scilicet dyabolū: mūdū: corpus pxiū: et deū qui
in tantū hostis noster dicit. in qñ sensu
tati nostre aduersat. de quo dicitur. Mor. v.
Esto consentiens aduersario tuo tc. Primo i-
ergo vicit dyabolū: qd significatū est per
draconē quē interfecit qui in flumine habi-
tabat. Est em aial valde sibi dū. Strim
mē suā temperat tribus modis. i. haustu su-
ui: et attractione vēri: et potu sanguinis de-
phantis. Tū em elephas habet sanguinē
frigidū draco naturaliter illum strit. Draconē
igitur infernalis qui nostrā perditiōē strit
ipsam strim temperat haustu suū. Per su-
uiū intelligitur luxuriosus qui semper de vi-
cio in viciū suū. Ecce. xxi. Ecce ego ad de-
pharao. rex egypti draco magne qui cubat in
medio fluminum tuorū. Non em cubat in
medio fluiū hierusalē sed egypti. i. in manu
darum mentū. Jeremie. ii. Quid tibi in via
egypti vt bibas aquā turbidā. Est tamē tan-
te audacie q et sanctos absorbere conatur.
Job. xl. Habere fiduciam q influat iordanis
in os eius. Secūdo eam tēperat attractione
vēri. Jere. xlii. Traxerūt ventū quasi dūio-
nes. Auaricia em vērus dicitur: qz aiam nō
sariat sed inflat. Ecce. xlii. Quasi qui ap-
prehēdit vmbā et sequitur ventum. Tercio
eam temperat sanguine elephātis. Per de-
phantē superbi intelligitur: qui sunt docti
ad pxiandū. i. ad ritandū. et frangi quidam
possunt. Necri aut nō possunt. hor em super-
bia dyabolus nititur. Job. xl. Nunc etiā mon-
tes herbas ferūt. Secūdo vicit mūdū. mūdus
em contra cū pugnavit graui supplicia. in-
ferendo. Inter ceteros enim martyres tres
fuerunt qui actiora supplicia passi sunt: scilicet
Laurentius. Vincentius. et Katherina
sed iste cum vincētio passus est cūci epē-
stonem. totius corporis laniationem. vices
runt effusionem. et salis cōfirationē. Cum
laurentio passus est in farragine plumbi
quoem: et cum tali oleo affaretur. Et cum
katherina habuit rotam acuris gladiis vi-
dēt? circumspectam. Ista autem supplicia

atquebat per patientiam: et ideo non potes-
rat frangi. Debe. x. Patientia vobis necessaria
est tc. Per cōstantia: ideo nō poterat supe-
rari. Eiusdem. xi. Fortes facti sunt in bello
per crucis efficacit: ideo nō poterat a dia-
bolo ledi. Ecce. ii. Omne aut super quē vi-
deritis thau nō occidatis. Tercio vicit cor-
pus pxiū: qz ipm in mortē tradidit ppter
xp̄m. Corpus em est equus aie. vestimentū
aie. et domus aie. Nullus igit debet timere
exponere mortē pignū rācinū. i. corpus cor-
ruptioni subditū. qui sperat recipere dextra
rū. i. corpus glorificatū. Phil. ii. Saluato-
rem expectamus dñm iesum xp̄m qui refor-
mabit corpus humilitatis nostre tc. nec de-
bet timere lacerationē vestis corose. Job
xii. Quasi purredo cōsumēdus sum et quasi
vestimentum qz comedat a tinea. qñ sperat
inductionē vestis deauratē ps. Altitit regis
na. i. aia. a dextris tuis in vestitu deaurato
tc. Nec timere debet destructionem domus
ruinosē: qñ sperat se habiturū habitationē
domus eterne. i. Ecce. v. Scimus qm si ter-
refris domus nostra huius habitationis
soluit tc. Quarto vicit deū. Deus em licet
sit op̄s: et a tribus dimittit se vinci. Primo
a suā pietate victoriosa. Ecce. xi. Conuersum
est in me cor meum tc. Isto modo permittit
se vinci qñ ad beatū Georgiū. Vidēs em
ipm tam crudeliter laceratū pietate mortis
ad ipm venit: et dulciter confortauit. Secūdo
vincit a nostra oratione lachrymosa. Ecce
xii. Inualuit ad angelū et confortatus est: et
uit et rogauit eū. Isto modo se vinci permi-
sit a oratione sancti Georgi. Nam immi-
nente passione rogauit deū p illis qui ipm
inuoerēt. Et ecce vox ad eū venit q sic ve-
nit et fieret prout postulauit. Tercio vinci-
tur a morte sanctorū victoriosa. Math. xi.
Regnū celorū vīm patitur: et violētī rapiūt
illud. Isto modo beatus Georgius per suā
passionē regnū celestē sibi rapuit: et ipsum
sibi perpetuo acquisiuit.

Sermo. cxxi. De eodem sermo. ii.

Conculcabis leonem et

1. draconē. ps. Sanctus georgius
draconē conculcauit: qñ ipm in-
terfecit. per quē draconē signifi-
catur dyabolus. Sicut em draco semper in-
sidiatur elephātī: sic dyabolus viris sanctis
1. Circa aut hec quatuor sunt videnda. Pri-
mo quare dyabolus per draconē significat.

Et est ratio: qz draco est aial valde notū.
Mocer em lingua per horribile sibilū. dēte
per leralē morsum. flatu aerē inficiēdo. Sic
dyabolus nocet per sibilū male suggestio-
nis. Iudic. v. Quare habitas inter duos ter-
minos vt audias sibilū gregū. i. demonum
1. Anus terminus est dyabolus q sibilat. va-
lā suggestiōne. Ali? est mūdus q sibilat. va-
nitatē. cupiditatē. et carnalē delectationē. i.
Job. ii. Qd qd est in mūdū aut est cōcupiscē-
tia carnis tc. Nihilominus tñ deus sibilat
peccatori per internā inspirationē. Esa. vii.
Sibilabit dñs mulce. Et tñ pccō: citius ac-
quiescet dyabolo suggerētī et carni inficiētī
q deo inspiranti. Secūdo nocet per morsum
pauē delectationis. Diego. Prius illicita
pauē delectationis. Deute. xxxii. Des-
trione trahēs dentē figit. Deute. xxxii. Des-
uorabunt eos aues moisi amarissimo. Ter-
tio nocet flatu venenoso et ignito prauū
operis. In hōe em est cōcupiscētia praua:
ibi dyabolus immittit tēptationes ignitas:
et sic impellit ad operationes illicitas. Esa.
lii. Ecce ego creauī fabiū sufflantē in igne
prunas. Quarto nocet cauda cōstringendo
fume prauē cōsuetudinis. Apoc. xii. Draco
trahit cauda tertiā partē stellarū. i. illos qui
nec sunt actiui nec cōtemplatiui. Job. xviij.
Immisit in rete pedes meos. Qui enim in
rete. in rete pedes mittit nō cum voluerit
ēgit. sic qui in pccō se deiecit: nō mox cū vo-
luerit surgit. Secūdo videndū est quare brūs
georgius et ali? scī viri per elephātē figurā-
tur. Nam in Aristō. Elephātes carēt selle
et ideo naturaliter sunt benigni. Fiant aut se-
ueri: aut qñ nimis puocātur. aut qñ amore
feriuntur. aut qñ vino tuebriati ad pxiū
accutur. sic et serui dei quīs sint māsueti: tñ
debet esse seueri ad corripiedū: maxime qñ
a pccōibus puocant et iniurijs deo illatis
ps. Zelati super iniquos pacem pccōrū vīs
dēs. Secūdo seruēntes dñō seruēntes. Tercio cauri
ad pxiandū. ad qd quidē accutur. qñ memo-
ria passionis dñice inflāmatur. qd significa-
tū est. i. Math. vi. vbi scz dicit q elephātes
ostēderūt sanguinē vūe et mon ad acutandū
illos in pxiū. Xps em fuit vna in qñtū de
vite virginea natus. et in partibulo crucis
ei? sanguis effusus est. et fuit mortis in qñtū
in passione demigratus. Tercio videndū est
qualiter draco. i. dyabolus pugnat cum ele-
phantibus. i. cū scīs viris. Pugnat namq

signis: ecce miracula. Post mortē autē eius
tres alias vias fecit. Una via est q̄ ei spūs i
celū ascēdit: r merito: q̄ existens in terra iā
erat in celo ascriptus: supius ciuib? ascrip-
tus: r eterne paci cōstitutus. De duob? p̄mis
dixit ei angelus: ecce nomen tuū in celo scri-
ptū est. fociusq? fact? est supnas x̄ritum de
tertia dixit ei x̄ps. Pax tibi marce euāgeliz-
ta meus noli timere. ego esū tecū sum. Se-
cūda via est qua cū corpore in italīā rediit. v̄
petrus damianus. Beata est alexādrīa trīstī
phali ciuis sanguine purpurata: felix et tu
italia corpis huius thesauro diues effecta.
Eius autē corpus cū venerias transfretur
fuit odore mirabilī circūcisum: multis i via
miraculis declaratū: nūc est in loco pulcher-
rimo collocatū. Erat ei alabastrū dei. r iō
debut odore diffundere. ij. Cor. ij. O dore
noticie sue manifestat p̄ nos in omni loco
Erat lucerna populū: ideo debuit se mani-
festare. Math. v. Meq? accendunt lucernas
r ponunt eam sub modio. Erat gemma dei
ideo debuit i loco pulchro manere. Erat nā
q̄ vna de gemmis illis. de quib? Ero. x̄p̄s
ij. Posuit in rationali gēmar? ordines qua-
tuor. Quatuorq? ordines gēmar? sunt ipi q̄
tuor? euāgelizte. Tertia via est qua quotidie
suis suffragis r hñctis venit in mundum.
Eius em̄ suffragiū obtinemus corporalia ad
sustentationem: q̄ p̄z in miraculo facto in
apulea vbi erat sterilitas magna. obtinem?
etiam spūalia ad sustentationem: q̄ p̄z in
miraculo sarraceni naufragiū patietis q̄ ad
baptismū volauit. Obtrinet nobis celestia
ad glorificationē: q̄ p̄z i miraculo cuiusdā
religiosi. ad cui? obitū sanctus marcus cōue-
nit: r in celū eius aīam deponauit.

¶ Sermo. cxxxiij. De eodē sermo. ij.

E comedente scilicet leo
ne exiuit cib⁹: ⁊ de forti egressa est

Dulcedo. Judic. xiiij. **M**arcus p speciem leonis figurat. Ideo ppo-
cta dya de leone dicta de ipo congrue expo-
nunt. In qbus dicitur a qngz describitz lauda-
das. I. Primo a magna excellencia in hoc q
leoni assimilaf. Leo em grece latine dicitur
rex oim bestiarum. Sic t. marcus fuit apud
alexandriam patriarcha xpianoz. Que q
dem dignitate commendabilis fuit a tribus

¶ Primo ex ratione pmoventis: qz a petro
sancto reuelante spiritu fuit pmotus. ¶ Se-
cūdo rōne pmoī: qz nō reputabat se esse di-

gnum: ideo sibi pollicē amputauit: sed huius
petrus secū dispēsaui. Tertio ex parte
officiū psecuti: qz sꝑrimus missam alicui
drie celebrauit: populū r sciētia r doctrinā
pauit. Scđo defecit ab infusa sapia: qz
citur de comedēte. Deus qđēditū sapie
ipm cibari. Ecclē. xv. Libauit illū pane
rē. Itē. Ipse autē sic cibatus per sapie infu
rē. Inuēti sunt sermones tui r comedi eos.
xv. In confessione autē tris sunt. s. masticatio. s.
corporatio. r derivatio. Brūs ergo marcus
sapia diuina cibatus ipsam masticauit per
meditationē. vnde. ps. Os iusti meditabitur
sapiam. Masticatio sibi incorporauit per
imitationē r operationē. Jaco. i. Qui mastic
pererit in lege perfecit libertatis rē. Mastic
ficatā r incorporatā in mēbris fidelū deri
uauit per euāgeliū descriptionē. Propter.
Deriuentur fontes tui forēs rē. Tertio des
cribis a cōcīata doctrīna: cum dicis. Euan
gelis. s. doctrine euāgelice quō reflectit tui
tus mūdus. Istud autē euāgeliū habuit quā
tuos composuistotes. s. marcū qui ipm pꝑriā
manu scripsit. Spīscm̄ qui ipm inspirauit
ij. Pet. i. Spīscō inspirati locuti sunt sci
dei hoies. Petrus qz sibi uerba oīa ministrā
uit: qui sic scripsit. pur ab eius ore audiuit.
Et marcus qui suū euāgeliū sibi abbrevia
dū dedit. Quarto describis a forti cōfā
ciū dicis. r de forti. Ideo paulus sciēs illū
esse magnanīm atqz fortē ipm scū habere
desiderabat dicens. Marcū assume r ab
tecū rē. Mūdus qđē erat cōtra deū munit
tus: tenebrosus: aridus: et durus. Ideo paul
lus volebat marcū scū habere: vt tanqz duo
pugiles mūdū cōtra deū munitū expugna
rēt. Ecclē. i. iij. Melius est duos simul esse
qz vnū rē. volebat ipm scū habere vt tanqz
duo luminaria mūdū amplius illustrarent.
Gene. ij. fecit deus duo luminaria magno
luminare maius. i. paulū vt pꝑresset diet: qz
perfectis sapiam impēdebat. r luminare mi
nus. i. marcū vt pꝑesser nocti: qz p suū euāge
liū infidelitatis tenebras expellebat. Vole
bat ipm secum habere vt tanqz duo flumina
paradisī mūdū aridū amplē irrigarent. vnde.
ps. Flumē dei repletum est aquis. Magnus
fluuus fluuus ex ore pauli emanauit: qñ in
eternū celū raptus doctrīna sua mūdū fecū
dauit. Magnus fluuus ex ore sancti marci
emanauit: qñ euāgeliū suū cōscripsit. Vole
bat etiā eū habere vt tanqz duo oliu mūdū

dum durum emolliret. Zacha. iiii. Isti sunt
 filii olei qui assuntur dñatori &c. ¶ Quin-
 to describit a multiplici consolatione nobis
 exhiberi cū dñi. *L*egressa est dulcedo. *L*esola
 tua est em quosdam in vita: sicut pz in naue pi-
 cillante: et in milite de pōre cadere: et quosdam
 in morte: sicut pz in illo q de cāpanili sancti
 marci cecidit: quosdam post mortem: sicut pz in
 religioso ad cur? morte venit: cur? aiam ad
 celi gloriam? et gaudia posuit &c.
 ¶ Sermo. cxi v. De sancto marco.
 sermo tertius.

Circum affumic et aduc te

cum. Est enim mihi vilis in mi-
 steriu. ij. Lmo. vlti. In eo q̄ pau-
 lus vas electionis ad tertium celum raptus
 beatam marcum sibi vilem in ministerio p̄
 dicationis asseruit. manifeste ostendit q̄ p̄
 fundus fuerit in diuina sapientia q̄ gratio-
 sus in doctrina: q̄ perfectus in vita. Etus
 aut gratias p̄ prerogatiuas beatus p̄terony-
 mus in quadam glosa super marcum breui-
 ter enumerat dicens. Marcus euangelista
 seminat post matheū. fremit vleo solat vt
 aquila discit vt homo imboldat vt sacerdos
 irrigat vt flumen: floreat vt ager. feruet vt
 vinum. ¶ Prima igit̄ prerogatiua est q̄ post
 matheū seminauit: et eo q̄ post illū suū euā-
 geliu scripsit: etus euangelistū abbreviauit
 studiu aures semen sicut ipe discit fructifica-
 uit. ¶ Primo quidē herba deinde spica: et
 inde plenū fructum in spica. i. fin glosam: et
 mox: penitentiā: et charitatem. Herba enī
 signat timorem: q̄ sicut herba est principiu
 spicę sic timor est principium noue vite. p̄
 verb. ii. Principium sapientie timor domi-
 ni. Spica que est aspa: et plena grānis signi-
 ficat penitentiam amaram que est plena me-
 ritis bonis. plenus fructus significat chari-
 tatē. Rom. xij. Plenitudo legis est dilectio.
 ¶ Scda prerogatiua est: q̄ fremit vt leo: fre-
 mitus est leonis terrore immitrit. aialia fa-
 cit egressum figere: et leuinculos ad vitam re-
 stituit. Sic et doctrina marci qui q̄ leonem
 significat plumpuosi terrent p̄ cominatio-
 nem pene. Vnde bi caplo. xxiij. Et p̄gnan-
 ribus et nutritibus? in illis diebus. P̄gnan-
 tes sunt q̄ bona p̄p̄osita concipiunt: sed ea
 per bona opera parere negligunt: nutriti-
 es sunt q̄ se in peccatis nutriūt: et de diuina
 puritate sibi p̄mittunt. Zues stabiliunt
 p̄ firmitatem constanre. vnde sales reph en-

dunt: cum dicitur. c. liij. Non habet radices
in se: sed temporales sunt. Nonnulli ad vitz
refusitant. iohā. vi. Verba que ego loquor
vobis spiritus et vita sunt. ¶ Tertia progna-
tina est: qz volat vt aquila. volauit quidem
in celis per pennas amoris. ps. Quis dabit
mihi pennas sicut columbe tc. In infernus
per pennā timoris. ps. Ascendit vsqz ad ce-
los. et descendit vsqz ad abyssos. Volauit p
mundū per pennā euangelice p̄dicationis.
Esa. lx. Qui fuit h̄c vt nubes volant tc. et
ostendit xpm volasse sup pennas hierarchie
celestis. ps. Ascendit sup cherubin et volauit
tc. ¶ Quarta progatua est: qz discit. vt hō:
sapientiam quidem euangelicam didicit
a xpo per inspirationes. Ecclesi. xij. Imple-
bit euz dñs spiritus sapientie et intellectus
A petro per eruditionem: quia fuit eius au-
ditor deuotus. A matheo p per sui euangelij
abbreviationē: qz fuit ei abbreviator disci-
tus. Non fuit ergo mirum si tanta sapientia
fuit plenus: quia eas didicit ab illo qui est
fons sapientie. Ecclesi. i. Fons sapientie in
hum deus in ecclesiā: ab illo qui est clauiger la-
pietis. Math. xvi. Tibi dabo claves regni
celoz. Et ab illo qui fuit calamus sapientie
ps. In lingua mea calamus scribe tc. ¶ Quinta
prerogatiua est: qz immolat vt sacerdos.
¶ Primo qz xpm esse immolātū ostendit p
passionem: quia ipsam diligenter prosecutus
sunt est. ephe. v. Tradidit semetipsum pro nos-
tris oblationē et hostiā deo. ¶ Secundo: qz
seipm immolauit per mortificationes. Col-
lo. in. Adornatitate membra vestra que sunt
sup terram. ¶ Tercio: qz vngulā diuinit per
discantionē: ruminauit per meditationem
et ideo fuit aīal mūdū. et immolationi aptus
¶ Quatuor. ¶ Omne quod habet diuinitatem vngu-
lā et ruminat i pecoribus comedetis. ¶ Sexta
prerogatiua est: qz irrigat vt flumē. Dicit
aut̄ hieronymus in glosa super marcum qz
quattuor sunt qualitates: de quibus sancta
euangelia cōtēntur. i. p̄cepta: mandata: testi-
monia: et exēpla. It̄s quattuor flumini-
bus euangelij marci ecclesiam dei irrigauit: scz
p̄ceptis quando a malis non abstinere com-
monuit. c. viij. Audere et cauere a sermōe he-
reditis. Mandatis quando ad dilectionem
dei et primi non induxit. c. xij. Diliges dñs
deū tuum ex toto corde tuo tc. Testimonij
qz parris testimonij pro filium introducti.
caplo. i. Et facta est de celis: tu es filius me-
tc. Exēplis: quando christus exēplo pu-

nos ad humilitatem induxit: ut haberetur caplo. ix. q. Septima prerogativa est: q. flo-
rescit ut ager. In suo em euangelio tanq. in
agro sit diuerse herbe medicinales quedaz
valentes contra morbu anaricie. caplo. iiii.
Erunt seculi et deceptio diuitiarum sus-
focant verbu. Alie valentes contra morbus
lururie. caplo. ix. Hoc genus demonior. no
egit nisi in oratione et ieiunio. Alie valen-
tes contra morbu superbie. capitulo. xii. U-
tere vosmetipsos: sicut dicitur. Adhebe. ij.
Humiliatio tui in medio tui. q. Octaua pre-
rogativa est: q. seruetur vinum. q. Vinu em
facit hominem calidum: iocundus: et animo
fumu: ita inter ceteros euangelistas marcus
tracat apertissime de christi resurrectione:
passione: et ascensione. Seruet igitur et vinu
q. per tractatu passionis nos calefacit ad
amorem. i. Adacha. vi. Elephantis ostende-
runt sanguine vne. Per tractatu resurrectio-
nis nos letificat ad deuotioem. ps. Ad vespe-
ru demorabit fletus ad matutinu leticia.
Per tractatu ascensionis nos animat ad ce-
lestis ianue introductione: vt dicat q. lber.
Lant. i. Trahe me post te.

¶ Sermo. cxxxvi. De sancto petro
martyre. sermo primus.

Estigia eius secutus est

pes meus. Job. xxiij. Scdm bñm
Aug. Perfectio xpiane religionis
est hunc imitari que colit. Estigia igit rpi
semper imitari debemus: vt sicut ipse nos
bis mortuus est: sic et nos p ipso moriamur.
i. Pet. ij. Xps passus est p nobis. nobis reli-
quens exemplū vt sequamur vestigia eius.
Ista aut vestigia secutus est beatus petrus
martyr: no tñ in patiedo: sed in passiois mō
Et iste modus qñ ad ser attendit. q. Pri-
mo qñ ad passionis prefiguratione passio
em christi prefigurata est in morte abel que
occidit caym: propter auaricia: propter ira:
et ppter inuidia. Similiter et in morte chri-
sti fuit auaricia ex pre iude. Ex pre aut iu-
deoz fuit ira. Luce. iiii. Repleti sunt oēs in
synagoga ira. Et fuit inuidia. Math. xxvii.
Sciebat em q. p inuidiam tradidissent eum
Bñr in morte petri et ex pre hereticorū fuit
ira: q. irascēbāt tā valido expugnatori. fuit
inuidia: nā inuidebant tā valido predicatori
et tam gratioso. Ex par: occidenius fuit
auaricia: q. fuerunt mercede cōducti. q. Se-
cundo attenditur iste modus qñ ad mori-

is reificationem. De reificatione nos-
tis dixit dñs. i. ioh. ii. Tres sunt qui re-
fimonū dant in celo. s. pater: verbu: et spūs
sanctus. Et tres sunt qui testimonū dant in
terra. s. spūs: aqua: et sanguis. q. Enim ipse
fuit celestis. i. deus reificationis est pater:
dicit. Math. iii. Hic est filius meus dilectus.
Reificationis est spūs: qñ in forma colū-
be super eū apparuit. Reificationis est ipse
de seipo. ioh. i. Ego et pater vnus sumus.
q. autē fuerit terrestris. i. homo passibilis
testes fuerūt spūs que in ipa cruce par cum
emissit: et aqua de latere eius emanans: et san-
guis que effudit. Isti testes similiter in bea-
to petro fuerunt. q. Enim fuerit celestis. i. de
celo ad conuincendū hereticos missus: testa-
tur pater qui sibi tantā dedit constantiā ad
resistendū: filius qui sibi tantā dedit sapiē-
tiā ad conuincendū: et spūs sanctus qui sibi
dedit tantam gratiam ad conuertendū. q. Enim
autē fuerit terrenus. i. a terrenis hereticis
passus p. spm que patri recomēdauit: qñ
scz dixit. In manus tuas dñe cōmēdo spm
tū meum: pater per aquā fidei et doctrine
dei que de eius ore emanauit dicens. Credo
in deū et c. Proverb. xviii. Aqua profunda
verba ex ore viri: p. per sanguine que de la-
tere: et de capite suo effudit. q. Tertius ille
modus ostendit: et hoc qñ ad sanguinis ex-
aminationē. Sanguis enī rpi damat ad pa-
trē petens ab eo miām et remissionem. ps.
xii. Accedisti ad sanguinis aspersionem: me-
lius loquentem q. abel. Clamat ad iudus
petens ab eis deuotionem. Unde et de hoc.
ps. Intinguas pes tuus in sanguine et c. q. Ma-
mat ad peccatores petens ab eis suam con-
uersionē. ps. Que vtilitas in sanguine meo
et c. Clamat ad totum mundum petens com-
passionem. Jere. i. Vos omnes qui transi-
tis per viam attendite et cetera. Clamat enī
am ad terram petens sui sanguinis mani-
festationem. Job. xvi. Terra ne operias san-
guinem meum et cetera. Manifestatus est
etiam sanguis christi per terre tremorem et
lapidum fractionem: et per monumentorū
apertionem. q. Similiter sanguis beati petri
damat ad deū petēs sui sanguinis remu-
nerationem. Apo. cal. sexto. Alapquo domi-
ne sanatus er verus non vindicās sanguine
nostrum et cetera. Clamat ad fideles petens
sui sanguinis imitationē. iuxta illd. i. Ma-
thabeco. vi. Elephantis ostenderunt sangui-
nem vne et mori: ad acendum eos in preliū

Clamat ad hereticos petens eoz conuersio-
nem. Esa. lxxv. Labet mōres a sangui-
ne eoz. Clamat ad totū mundū: petens sui
sanguinis venerationē. Iuxta illd. i. Heb. xi.
Fide celebravit pasca et sanguinis effusione
Clamat ad locū sue passionis: petens sui san-
guinis reuelationes. Esa. lxxvi. Reuelabit
terra sanguine. Terra enim sui sanguinem
reuelauit: quādo sanguine suo aspersa mul-
titudine salutē dedit. Quarto attendit iste mo-
dus qñ ad voluntariam passionem: qñ
dus qñ ad voluntarie passus est. Esa. liij. O bla-
tus est quia ipse voluit et nō aperuit os suū
ut malediceret os suū ad maledicendū vel
murmurandū. Aperuit autē os suū ad in-
dulgendū qñ dixit. Pater dimitte illis et c.
Ad sui spm recomēdandū: qñ dixit. Pa-
ter in manus tuas cōmēdo spm meū. Ad
veritatis perficiendū. qñ oia legalia cōsum-
mata esse pfessus est dicens. Cōsummatum
est. Similiter et petrus nō aperuit os suū
vt malediceret vel murmuraret. Aperuit tñ
q. p suis occisionibus et morantibus: qñ spm suū
in manib. dei recomēdauit dicens. In ma-
nus tuas dñe cōmēdo spm meū: qñ dicitur
fidei pfessus fuit dicens. Credo in deū
et c. Quinto attendit iste mo-
dus qñ ad liberale distributionē. qñ hñst
em in morte sui testamentum fecit: quo libe-
raliter bona distribuit. De quo sic dicit am-
brosius. Auctor humani generis i cruce exi-
iens pietatis officia dñe debet psecutionē
apls pacē discipulis. corpus iudeis. p. spi-
ritu agni parantib. latroni paradisu.
peccatoribus infernū. xpianis penitentibus
crucē penitentie delegauit. Xpus igit tanq.
diues multa et magna legata dimisit. Petr-
autē tñ tria legata minura habuit: scz res ce-
lestes corpus. et alam. et oia xpo dedit scilz
tres spales: pro ipso oia contendo. corp-
mori exponendo: et alam sibi recomēdan-
do. Secundo attenditur iste modus qñ ad
anime cruciationē. Hic est rpi in suo corpe
valde cruciata fuit. De ipsa em ania vbi sit
in corpe hominis quatuor sunt opinioes
et fuerunt. Quidā in sanguine. Quidā in corde et
quidā in toto corpore: et in qualibet parte
eius. Ideo iudei aliam rpi cruciauerūt in ca-
pite: scz qñ spinis ipsū coronauerūt. In san-
guine: quādo eius venas aperuerunt. In
corde: quādo iuxta cor lanceam infixerunt
Et in toto corpore: quādo ipm ad colūnas

flagellauerunt. In his quatuor locis ania
beati petri fuit similiter cruciata: scz in capi-
te qñ est ibi diris vulnerib. pcellus in cor-
de: qñ in latere est transossus. In sanguine
qñ de latere et capite eius sanguis est effus-
us. Et in toto corpore quādo ieiunius et vigi-
lia fuit in corpore maceratus.

¶ Sermo. cxxxvii. De eodem sermo. ij.

Quis vult venire post

me abneget semetipsum et tollat cru-
cem suam et sequatur me. Luc. ix.

Adiles em qui vult ire post regē

ad preliū dñs in oibus regib. dñs sequi in oibus
qñ portare vrellū regis requirit dñs sequi in oibus
qñ opā regis. Beat? igit petrus miles egregi-
us volēs ire post regē xpm ad bellandū p
carnē mundū et diaboli: volūtatē suā volū-
tati xpi posuit. Ideo abneget semetipsum
Secundo vrellū xpi. i. mortificationē car-
nis portauit. Ideo dicit. Tollat crucē suam
i. Luce. ix. Semp mortificationē in corpore
vestro circūferetis et c. Tertio ipm in oibus
epibus militatus fuit: id ē. Et sequat me
habuit perfectionē: multa corpi suo intulit
mortificationē: et xpi habuit similitudines et
imitationē: cū dñs abneget semetipsum. Huius
autē testimoniu habuit a supiorib: inferio-
ribus: medijs. A supiorib: qñ id est a scā
trinitate. i. ioh. v. Tres sunt qui testimoniu
dant in celo: scz pater: verbu: et spūs sanctus.
Et tres sunt qui testimoniu dant in terra
spiritus: aqua: et sanguis: ipse em fuit cele-
stis: celestia contēplando. Et fuit terrestris
terrestria hominibus predicando. Sibi igit
tur celesti testimoniu dedit patris potētiā
in miraculis. filij sapientia in doctrinis spi-
ritus sancti bonitas et virtutibus. Et donis
quibus cum perfecte impluit. Sibi terre-
stri testimoniu dedit quatuor salu-
tatis quam gratiose diffudit. aqua innocen-
tie baptismatis quam semper seruauit. Et
sanguis passionis triūphalis: quā p rpo su-
stinuit. Secundo habuit testimoniu sue fan-
ctitatis ab oibns elementis. Eius sanctita-
tem igit cognouit qñ lapides accēdit. Lo-
gnouit aer qñ obscuritas in claritatē versa
est. Cognouit aqua qñ mare tranquillitatē
accepit. et qñ tactu suaz reliquiaz ad pscra-
ta multas infirmitates fugauit. Cognouit
terra que suo sanguine rubricata misit isir

3 mis subueni. Tertio testimonium habuit a medijs id est ab hominibus qui sunt medij. inter creaturas superiores id est angelos. et inferiores id est ipsa elementa. et hoc in multis beneficijs sanitatum: quod eius meritis acceperunt. Secundo corpori suo magnam intulit mortificationem: cum dicit. Tollat crucem suam. Col. iij. Mortificationem vestra id est vitiosas passiones que sunt in membris. Que quidem vitiose passiones. put dicit Grego. Guisse nus in exaratione tribus de causis nobis adueniunt: scilicet ex mala educatione. ex mala corporis habitu: et ex vitio ignorantie. Quia liter autem curantur offendit in sequentibus dicens. Curantur mali mores bona consuetudine. mala habitudine bona exercitatio: ignorantia: studio discipline. Primo igitur adueniunt ex mala educatione. Prouer. xxiij. Adolescens iuxta viam suam: etiam cum senuerit non recedat ab ea. Ex ista autem causa non fuerunt in beato Petro: quia in sua adolescentia fuit sancte educatus eo quod tunc ordinem predicatorum etiam fuit ingressus. Secundo adueniunt ex male corporis habitu: quod sanatur autem bona exercitatione. quia enim ex mala habitudine corporis scilicet se inclinari ad luxuriam: de exercitatio circa ieiunia. qui ad avaritiam se sentit inclinari: de se circa elemosinas exercitare. Et qui ad supbiam: se debet ad orationes exercitare. Ex ista igitur secunda causa vitiose passionum in eo non fuerunt: quod exercitauit se circa ieiunia corporis sui marcerando. Circa liberalitatem: omnia spiritualia continendo et dimittendo. Circa orationes: de primo et nocte deo tribuendo. Tertio adueniunt ex ignorantia. Esa. v. De vobis qui dicitis malum bonum: et bonum malum. Ex ista autem causa non potuerunt in ipsius vitiose passionum puenire: quod diuina sapientia habuit tamquam novum testamentum eleganter sciuit. Mat. xxiij. Similis est homini patrifamilias qui proserit de thesauro suo noua et vetera. Tertio habuit christi similitudinem et imitationem. cum dicit. Et sequat me. Secutus est autem ipsum. Et hoc quantum ad tria. Primo enim quantum ad statum. Christus ei fuit homo. et martyr. et predicator. Eas. v. Dilectus meus candidus et rubicundus electus ex milibus. In isto triplici statu fuit beatus petrus. Ideo in eius morte triplex miraculum apparuit: scilicet miraculum luminis: quod fuit predicator lucidus. Lampades enim diuinitus fuerunt accense. Miraculum sanguinis: quia fuit martyr preciosus: quod terra

suo sanguine rubricata multis sanitates dedit. Et miraculum coline celestis. quod fuit virtus angelicus. Nam super locum sue passionis in minaria de celo descendit: et ad celum ascendit: vifa fuerunt. Secundo imitatus est Christum ad habitum. Christus enim habuit vestes albas. Apoca. iij. Ambulabit metum in vestibus albis. Rubens. Esa. lxiij. Quare rubrum est vestimentum tuum. Deauratus et variis. ps. Altit regina. i. christi aia. a deo albas: per virginatatem qua seruauit. Rubens per sanguinem quem effudit. Varias per diuersas virtutes quas habuit. Et deauratus per charitatem dei: primi qua flagrauit. Tertio qui moriturus in christo. i. in fide et passione christi. Apoca. xv. Beati mortui qui in domino moriuntur. Quidam cum christo in cruce: scilicet per christum. Qui autem sunt christi carne sui crucifixi: et crucifixi per christum. i. per defensionem fidei christi. Eccl. iij. Pro iusticia agonizare per aia tua. Et hoc triplici modo mortuus est petrus: scilicet in christo. i. in fidei christi confessione. Et cum interficere symbolus fidei perit. Cum christo. i. in cruce dure penitentia: quia triginta annis se in ordine affligit. Et per christum. i. per christi fidei defensionem. Phil. i. Vobis datum est pro christo non solum ut in eo credatis: sed etiam ut pro illo pati amini.

¶ Sermo cxxxviii. De sancto Iacobo minore apostolo sermo primus.

Ecce dicit dominus for-

mans te ab vtero auxiliator tuus noli timere serue me? Iacob et rectissime quem eligi. Esa. xliij. Ista verba dicta de iacob patriarcha: de iacob apostolo exponi possunt. In quibus verbis ostenditur commendabilis fuisse in sua natiuitate in vtero. in sua vita in mundo: et in sua passione in tormento. Nam in vtero fuit sanctificatus: ita dicit. Formas te ab vtero. Sicut enim dicit egippus et Hiero. in libro de viris illustribus et in hypostasia ecclesiastica: ipse ex matris vtero sanctificatus fuit. Ista autem gratia triplicem effectum sanctificationis in ipso operatur. Primus est quia ipsum ab originali purgauit. Iere. i. Antequam exires de vulua sanctificauit te. Secundus est quia ipsum a peccatis li conseruauit. Licet enim dicatur quod in passione christi omnes apostoli mortaliter peccauerunt: tamen forte ab illa generalitate est

1. Me excipiendus. tum quod in vtero fuit sanctificatus: et sanctificatus in vtero confirmant in bono. tum quod in Hieronymum de viris illustribus in parascence se voto astrinxit quod non comederet donec ipsum resurrexisset videret. Ad quid enim se voto astrinxerit nisi de resurrectione fidem indubiam haberet. 2. Tertio effectus est: quod in eius carne fomite debilitauit et refrigerauit. Ecclesi. xxiij. Nonne ardore refrigerabit ros. i. gratia spiritus sancti. Et propter istam triplicem effectum dicit iacobus frater domini appellari: quod sicut dominus in vtero matris fuit sanctus: sic iste fuit sanctificatus. In Christum fuit a mortali conseruatus: de iustus. Sap. x. Scilicet iustus et seruauit sine quere la deo. In quibus fomes debilitatus in eo fuit homo peruenit de. Nam in Hieronymum ipse in perpetua virginitate erexit. In cuius signum per hunc mundum vtebat. puerb. xvj. Aufer rubiginem de argento et egredietur vas purissimum. Ablata est a beato iacobo rubigo peccati originalis per sanctificationem: mortalis per conseruationem. fomitis per debilitationem. Et sic factus est totus purissimus: et vir sanctus. 3. Secundo commendabilis est Christum ad vitam in mundo cum dicitur. rectissime ques elegi. Ipe enim fuit rectissime Christum ad vite perfectionem. Et fuit electus in apostolicam dignitatem. Eius autem sanctitatis archi perfectio in tribus apparet. 1. Primo quod fuit multe austeritatis et abstinentie quo ad seipsum: sicut dicit Egippus et Hieronymus de viris illustribus: vinum et siccam non bibit. carnes nunquam inducauit. non uacula super caput eius non ascendit. balneo usus non fuit. Iudic. xxiij. Ab infantia sua: et matris ex vtero quicquid ex vinea nascitur non comedit. 2. Secundo fuit multe deuotionis: et gratie quo ad deum: quod totiens in oratione genua flectebat et callos in genibus sicut in calcaneis habere videret. Unde dicit Hieronymus de viris illustribus. quod fixis genibus deum per populo deprecabatur instanti: et camelorum duriciam eius genua traxisse videret. 3. Tertio fuit multe dignitatis et reuerentie quo ad primum. Nam in multa reuerentia ipsum apostoli habuerunt. Quia sicut dicit Hieronymus in epistola hierosolymis elegunt: et sicut Anadetus papa: et habet in deserto Petrus Iacobus maior et Iohannes: ipsum ordinauerunt et consecraverunt. Ipsum

in reuerentia habuerunt iudei. quod sicut dicit Egippus et Hieronymus. solus inter apostolos: hoc propter nimiam suam sanctitatem permittit intra re in sancta sanctorum: non quidem ad immolationem: sed ad orationem. Ipse namque in reuerentia habuerunt singuli et vniuersi: quod sicut dicit Hiero. de viris illustribus: tante reuerentie et sanctitatis in populo extitit. et vniuersi vestimenti eius certati tangere cuperent. Marc. vi. Rogabant eum ut simbra vestimenti eius tangeret. Et ideo apostoli et omnes alij cum in tanta reuerentia habuerunt: quod frater domini dicebat. Et tria habuerunt: quod similitudinem: quod faciem: quod mater suam fuit soror matris christi: et pariter mater sua. Eleophas fuit frater ioseph qui fuit pater christi putatiui: et propter sanctificationem quam habuit in vtero: et sanctitatem quam habuit in mundo. 3. Tertio commendabilis est Christum ad passionem in tormento: cum dicit. Noli timere serue meus iacob. Adinus dicit et plus significat quod non tamen non timuit: sed in sua passione confidens fuit. Ipe autem eius passio commendabilis fuit Christum ad quatuor. 1. Primo quidem habuit acerbiter in pena: quod fuit de prima tepla precipitatus. deinde lapidatus. deinde excruciat. Et sicut dicit Hiero. vnus ex iudeis cum petra fullonis cerebrum eius excussit. 2. Secundo habuit sinceritatem in causa: quod propter iusticiam dei defendendam passus est. Nam cum iudei eum rogarent ut a fide iesu populi reuocaret. Ipe in altum ascendens dei filius est confessus. Et ideo iudei indignati ipsum dictum est precipitauerunt et lapidauerunt dicentes. Lapidauimus iacobum iustum. 3. Tertio habuit seueritatem in vindicta. Quod sicut dicit Iosephus propter iniustam mortem iacobi factus est excidium in hierusalem: et dispersio iudeorum. Non tamen autem propter hoc sed maxime propter mortem christi. Luc. xxi. Non relinquet in te lapide super lapide qui non destruat. 4. Quarto habuit pietatem in venia imperanda. Nam sicut dicit Hiero. Cum fuisset precipitatus super genua prostratus. eleuatis manibus dixit. Rogo domine dimitte eis: quod nesciunt quid faciunt. In hoc enim imitatus est magis fratrem suum qui ait. Luc. xxiij. Pater dimitte illis: quod nesciunt quid faciunt.

¶ Sermo cxxxix. De sancto philippo apostolo. sermo primus.

Domine ostende nobis patrem et sufficit nobis. Job. xliij. 2 in

2.

¶ Sermo. cxi. De eodem sermo. ii.

det z patre meum. Et eris aposto-
 lis racentibus: z patrem sibi ostē-
 di petere non audientibus: philippus sum-
 pra fiducia petiit dicens. Dñe ostende mi-
 his patrem z sufficiat nobis. Xps aut verbi
 ppositum sibi rñdit. De isto aut philippo
 p psona reperimus q dicit maxime. ¶ Pa-
 tris est: q fuit multe sanctitatis. Sunt enim
 filii signa pfecte sanctitatis. Sunt enim
 rationi pfecte obedire z velociter tempesti-
 ue penitētia inchoare: z dona recepta alijs
 communicare. Sic t ipse philippus diuine
 inspirationi z vocacioni velociter obedire
 illa cū xpus dixit ei. sequere me: primus est
 secutus: vt habet Joh. i. Et istud nō pcessit
 ex leuitate. f. cordis: sed ex officio gratie su-
 perioris. Joh. iij. Sp̃s atri vult spirat. Et
 virtute doctrine exterioris. Ecclē. viij. Sc-
 no eius potestare plenus est. Et er bona
 dispositione hominis interioris. Etia. l.
 Dominus aperuit mihi aures, ego aut nō
 contradico t. ¶ Secundo tempestiue peni-
 tentiam inchoauit. Fuit enim vnus de pri-
 mis apostolis qui ad christum vni cōuert-

1. **P**rimo namque vocatus est andreas. Secundo
 petrus. Tercio philippus. De istis tripliciter
 funiculo de Job. i. Erat autem philippus a beth
 saida ciuitate andree et petri. bethsaida iter
 pietatis domus venatorum. de ista enim do-
 mo processerunt isti tres animarum venatores. Pe-
 trus autem interpretatur agnoscens. Andreas
 ipse virilis interpretatur. philippus vero os
 lapidis: quia venator dei debet habere diuinam
 scientiam: quia magnanimitate vitam et lucidam doctri-
 nam. Tercio dona recepta nathanaeli conca-
 uis. et habet Job. i. et Apo. xij. Qui audit di-
 cat veni. et. Eccl. x. Sapia abscondit the-
 saurus inuisus quia utilitas in viris propter.
 xi. Qui abscondit frumentum maledicet in po-
 pulis. Et quibus verbis habet quod petrus de
 concione subditus: et sapientia per eruditionem.
 et thesaurus donorum operum per exempli exhibitionem
 et frumentum reum spiritualium per subministraciones
 2. Secundo fuit multe reuerentie et dignitatis: que
 in quatuor apparere. Ipse enim primo fuit
 1. ostiarius christi. Nam sicut dicitur ioh. xij. Bene-
 files quidam venerunt ad eum dicentes. Dne vo-
 lumus iesum videre. Ex quo bene patet quod
 in curia christi erat portarius constitutus. i.
 parat. xv. Filios idcirco et interpretatur transi-
 liens fecit esse portarios. Et significat beatus
 petrus et beatus philippum. Ille enim omnem intelle-
 ctum angelicum et humanum transiit: quoniam dixit
 Tu es christus filius dei viui. Ille autem petrus
 lud. i. quod omnem intellectum transiit cum dixit.
 Dne ostende nobis patrem et. Unum ergo sanctus
 philippus fecit portarium in sua curia terrestris
 2. Alii scilicet petrus fecit portarium in sua curia ce-
 lesti. Secundo fuit mediator dei et populi. Ipse
 enim andreas fuerunt mediatores inter christum
 et gentiles ut eum viderent et agnoscerent.
 iij. Reg. vij. Veniunt portari. i. philippus et
 andreas: et annunciauere in palatio regis
 intrinsecus. Tercio fuit aduocatus certus a
 3. postoli. Audierunt enim apostoli a christo quod ascen-
 surus erat in celum: et missurus erat eis
 spiritum sanctum: et de his nihil dicebant. Audi-
 erunt quocumque parer viderant. et de hoc plu-
 rimam mirabatur. nulli? cum interrogare ausus
 est. philippus autem tanquam oium aduocatus
 petiuit dicere. Dne ostende nobis patrem et.
 Si ergo ipse fuit aduocatus? iudicibus seculari-
 bus et principibus celi. credendum est quod modo sit
 aduocatus per peccatores mundi. Quarto
 fuit procurator totius collegii de turba enim
 pascentia christus cum nullo cotulit. nisi cum
 philippo dicens. Unde ememus panes et

cēp̄n ij

manducant hi. vt habetur iohan. vi. Et quo
videret q collegio xpi dispensator erat Lu
ce. xij. Quia putas est fidelis dispensator ⁊
prudēs. Ipse enī fuit fidelis: quia bona do
mini sui fideliter custodiuit. Fuit dispensa
tor q ea sibi nō retinuit. sed populo diltri
buit. Fuit prudēs: q bona domini sui auge
re sciuit. Tertio fuit q christo magne fami
liaritatis: cuius triplex est signum. Prīmū
quia fiducialiter grādia postulauit. Signū
magne familiaritatis fuit quādo iohānes
a christo petiuit sibi reuelari proditorē suū
signum maioris familiaritatis fuit quādo
scilicet petrus iacobus: ⁊ iohannes perscrut a
christo sibi reuelari aduentum suum. mar
ti. xxiij. Dic nobis quādo hoc fiet. Signū
autē magne familiaritatis fuit quādo
philippus a xpo petiit sibi reuelari patrem
suum. Secundum signum est quādo xpus
sibi secreta reuelauit dicens. Philippe qui
scis videret patrem. Sapient. viij. In aīas
sanctas se transferat amicos dei ⁊ pphetas
constituat. In aīam sanctas philippi se trās
tulit: quādo sibi gratiā infudit. Amicus enī
constituit: scy qn ei secreta sua reuelauit. Ac
ppheta constituit quādo filiabus suis spm
pphetie dedit. Tertium signum est quia in
eadē cathedra. i. in cruce enī sedere fecit. Ne
scit. vi. Mō quē dedere capit rex dō iponi
super eū quē de sella regis est. Ceteri apli
federūt in equo xpi qū p passionē triūpha
uerūt. Illi autē sederūt in equo xpi: in ca
dem sella xpi q crucifixi fuerūt: sicut philip
pus q fuit isido. fuit crucifix. q. Reg. xxiij.
Dauid sedens in cathedra sapientissimus
princeps inter tres. Tres nāq sedentes in
cathedra crucis fuerunt petrus: andreas: ⁊
philippus. Sed xps sapientissimus fuit q
per crucem diabolū superauit.

Sermo. cxi. De inuentione sancte crucis sermo primus.

Stendit e lignum quod
cum misisset in aquas in dulcedis
nem verse sunt. Exod. v. Cum po
pulus israel pae nimbis amaritudi
a bibere non posset. dñs moysi lignus
aqua amara dulcorauit. Istud ḡ
significat ciuce qua de se te helene oñ
lignu aquas tribulationu in costan
alcorauit. Primo ergo ponitur crux
alosa ostēse. cū dñs ondit ei lignu. Se
onitur ostēse crux virtutis opatio

1. eum de qd. cu. mississet in aquas. Fuit autē
 2. offensa p multa signa. Quoz qda fuerūt an
 3. te inuentionē, & quedā in inuentionē. quedā ve
 4. ro post ipsam inuentionē. Ante inuentionē
 5. tria signa fuerunt. Anū: qz angelus in celo
 6. ipsam ostēdit constantino. Aliud qz mirabi
 7. lis caritas ipam circūfulsit. Tertium qz lit
 8. teris victorie inscripta fuit: scz in hoc signo
 9. vinces. Et his significatur triplex virtus
 10. crucis. Prima est: quia angelos reparauit:
 11. qd significatur p hoc q angelus in celo eas
 12. tam reuerenter ostēdit. Col. i. Pacificas p
 13. sanguine crucis eius sue que in terris sunt
 14. id est homines. sue que in celis sunt. i. ange
 15. los. Et in hoc fallit regula illa que dicit. q
 16. postis duobus extremis ponit medium.
 17. Ecce em christus pacificauit celū angeloz
 18. cū terra hominē tū nō pacificauit aerē demo
 19. num. Secunda virtus est q mundū tenebro
 20. sum illuminauit. Quod significat p hoc q
 21. cum splendore apparuit. Apoca. x. Vidi al
 22. terum angelū amictū nubes & iris in capite
 23. ei? & facies ei? erat vt sol. Iste angelus fuit
 24. xps qui est amict? nubes id est humana car
 25. ne q fuit istius? iride. id est cruce q est lignū
 26. reconciliatiōis. Gen. ix. Non arcū meum
 27. in nubibus &c. Qui tanqz iris habuit colo
 28. rem ruberū p sanguinis effusione: aqueus p
 29. aque lateris emanationē. viridē: ex liuorū
 30. impressione. Fuit etiam instar solis lucidus
 31. quia per crucē tenebras expulit & mundum
 32. illuminauit. Tertia virtus est: quia diabo
 33. lum vicit & infernum expulsiuit. qd signifi
 34. catur per litteras victorie. Esa. xliij. Infer
 35. nus subitus cōrribatus est in occursum aduē
 36. rus tui. Infernus subitus est locus damna
 37. torum: & iste fuit cōrribatus. Infernus. do
 38. superior est limbus patris: iste fuit letifica
 39. tus. Infernus quasi medius est purgatoriū
 40. & iste infernus fuit confortatus. Secundo
 41. fuerunt quedā signa in inuentione p q ipsa
 42. crux fuit inuenta: scz deuota oratio. & terre
 43. morio: & odoris emanatio. Per que signifi
 44. catur q virtus crucis per tria obtinet. Pri
 45. mo p instantiam orationis. Unde dicitur.
 46. Exod. xv. q cū moyses ad deū clamasset et
 47. orasset deus sibi lignū ostēdit. Prouer. viij.
 48. Qui mane vigilauerit ad me inueniet me.
 49. Secūdo p cōtempnū terrenoz: vt scz aspectus
 50. terrenoz qui erat sursum in ratione moueat
 51. & descendat in sensualitatē: & sic fiat quidā
 52. terremotus spiritualitatis. postea fiat tran
 53. quillitas mētis: quādo celum. id est celestia

erunt sursum in ratione. & terra. id est terram
 erunt deorsum in sensualitate. Prouer. xxiij.
 Celū sursum & terra deorsum. Tercio p gra
 2. tiantia virtutū & desideriorū. Sponsus em
 3. trahit ab odorē puritatis. Cant. i. Zeculus
 4. noster floridus. humilitatis. Ibidem. Cum
 5. esset rex in acubitu suo &c. Et scz operatio
 6. nis. Cant. ij. Vinee florentes dederūt odo
 7. rem suū. Tercio fuerūt qda signa post inuē
 8. tionem. Adanifectū em est ipam veram esse
 9. crucē p tria signa vtpote: p infirmū sanatio
 10. nem per mortui resuscitationem: & per ritū
 11. lili inscriptōem: p que significat q bō p crucē
 12. est a morte peccati resuscitatus? Col. ij. Erat
 13. cum mortui essetis in delictis &c. Ad infir
 14. mitate: quia scilz debilis erat. ad bonum est
 15. sanatus & fortificatus. ps. Virga tua & bacu
 16. lus tuus ipsa me consolata sunt. Et q in del
 17. militem est ascriptus. Apo. iij. Scribam suā
 18. cationem in passione xpi fuerūt quidā resus
 19. citati: q multa corpora sanctorū que domi
 20. erāt surrexerunt. Et quidā ab infirmare
 21. sanati sunt: sicut longinus. qdam celesti mili
 22. tie ascripti: sicut latro a deperis postus. Se
 23. cundo notat xps virtuosā opatio. cū dicitur
 24. cū mississet in aquas: in dulcedine verē sunt
 25. Aque amare significant amaritudinē tribu
 26. lationum. ps. Saluū fac me deus qm intus
 27. uerunt &c. Multitudinē pplorū. Apo. xviij.
 28. Aque quas vidistis ppli sūt & gēres. Etas
 29. fortium desideriorū. Prouer. xxv. Aqua frig
 30. gida anie stienti. Aque ergo tribulationum
 31. erant ex pre stantini. Aque pporū ex parte
 32. maritū. Aque desideriorū ex parte helene ipē
 33. ratricis: sed p lignū crucis in stantino dū
 34. corate sunt aque tribulationū p hostis supā
 35. tionē. ps. Fac meū signū in bonū &c. Aque
 36. pplorū dulcorate sunt per pacificationē & cō
 37. uersionem. hoc significatū est Numeri. xxi. in
 38. virga q de petra aquā pduxit: qz xps virtu
 39. te crucis de duricia aquā prulit gratiarum.
 40. Aque desideriorum dulcorate sunt in helē
 41. na p ligni crucis inuentionē. Prou. xxiij. Ua
 42. gnū vite desiderū veniens. & ibide. Deside
 43. riū si cōpleatur delectat aīam &c.

¶ Sermo. cxlj. De eodem sermo. ij.

Rit tanq lignum quod

plantatū est secus decursus aquarum &c. ps. Istud est lignū sancte crucis. de quo tria dicuntur. i. q sit plantatū q sit iuxta aquas. complantatum. Et q sit

fructiferum. Fuit autem plantatum in tri
 1.plici loco. Primo in terrestri paradiso fm
 2. aliquaz hystoriarū narrationē. qd satis con
 3. ueniens fuit. Primū em lignum fuit homini
 4. causa mortis. diuine offensionis. et sue eie
 5. ctionis. Eueniens ergo fuit vt per lignum
 6. crucis transiret de morte ad vitam. Apoca. ij.
 7. Vincti dabo edere de ligno vite &c. De
 8. offensa recipere in gratiā. Nec em est illa
 9. virga que hēstet inuenire fecit gratiā assue
 10. ri. vbi habet hēstet. iij. De exilio tanq per
 11. nauē reuocaret ad patriam. Sapient. xiiij.
 12. Trāseites mare per ratē liberati sunt. Ses
 13. cūdo fuit plantatū in libano. Libanus nāq
 14. est mons altus: & interpretat cādidus. & ibi
 15. nascit odoriferū thys. per que significat q
 16. lignum crucis hoīem humiliatū exaltat.
 17. Prouer. iij. Accipe illā & exaltabit te. Joh.
 18. x. Si exaltatus fuero a terra: oīa traham ad
 19. meipsum. Et hoīem denigratū dealbauerit.
 20. Apoca. viij. Lauentur folias: & dealbauerūt
 21. eas in sanguine agni. Hoīem ex pōto fetido
 22. deo reconciliauit. Gene. viij. Odoratus est
 23. oīs odorē suauitatis &c. Tercio fuit postū
 24. p ponte in fluuio. In mari em huius mūdi
 25. deus homini tria adiutoria preparauit: scz
 26. nauē baptismalis innocētie. i. Petri. i. In
 27. diebus noc cū fabricaret archa &c. Et infra
 28. Quod & vos nūc similis forme saluos facit
 29. baptisma. Scdō preparauit tabulā penitē
 30. tię. Dicit em Micro. q penitētia est scdō ta
 31. bula post naufragiū. Paral. v. Nihil erat
 32. altius in archa. scdō enim due tabule. i. pe
 33. nitentia que debet agi de commissis et de
 34. omisissis. Sed q sepe agit male: & frangitur
 35. nauis baptismalis innocētie. & multi etiam
 36. perdūt tabulam penitētie: ideo preparauit
 37. pontem crucis sue. In quo ponte seu in qua
 38. cruce extendit corpus pā tabula. qd quidē
 39. corpus figi voluit firmitate dauoz & pilam
 40. congeri lapidum. i. diuersorum supplicio
 41. rū. Secundo dicitur de isto ligno q secus
 42. aquas fuit plantatū. Et hoc vel secus aquas
 43. sacramentales: qz fuit aquis saluatoris irri
 44. gatū. Esa. xxi. Maurietis aquas in gaudio
 45. de fontib? saluatoris. Vel secus aquas spi
 46. rituales: qz lachrymis compassionis sepius
 47. est irrigatū & debet irrigari. Eccl. xxiij. Su
 48. per mortuū. i. xpm plora. deficiat em lux ei?
 49. Vel secus aquas materiales: qz in pbatia
 50. piscina fuit inuēta. Dicitur autē probatica
 51. a probaton q est ouis: qz ibi hostie lauabā
 52. tur. piscina autē dicebatur a pisco. Eueniē

ter igitur lignum crucis ibi fuit inuentum
 ad significandū q in immolanda erat vera
 ouis in sacrificium. Esa. liij. Sicut ouis ad
 occisionē ducet. Ibi etiā erat lauāde aīe no
 stre a sordibus. s. viciōz. Apoc. i. Lauit nos
 a peccis nostris in sanguine suo. Ibi assan
 dus erat xps verus pifcis ignibus passionū
 ps. Igne me examinauit &c. Tercio istud
 lignū fuit fructiferū. Nam in monte caluas
 rie plantatū & figum fuit. Et ibi multiplice
 fructū fecit. De quo dicitur Esa. xxiij. Figā
 illā parillā in loco fideli. & suspendā super
 oēm gloriā domus patris eius vasoz diuer
 sa genera. Omē vas paruulū a vasis creatu
 rarū vsqz ad oē vas muscōz. Fructus autē
 istius ligni sic plantati & sic figi sunt isti: quia
 per ipm lignum sunt angeli reparati: & ideo
 dicit suspendā super oēm gloriā domus pa
 tris eius. Et per ipsum hoīes sunt saluati.
 Sed hoīem saluādoz quidā sunt prelati vis
 no doctrine alios inebriantes. isti sunt vasa
 creaturaz. Alij sunt subditi actiui humilitas
 re sectates. isti sunt vasa paruula. Alij sunt
 contēplatiui dulcē sonū deo reddentes. isti
 sunt vasa muscōz. Et qz crux assimilatut ce
 dro & oliue. vt dicitur Eccl. xxiij. Quasi ce
 drus exaltata sum in libano: et quasi oliua
 speciosa in cāpis. Ideo fructus eius fuit ad
 instar cedri & oliue. Nam poma cedri in ali
 qua sui parte sunt dulcia. & in aliqua parte
 sunt acetosa. & in aliqua parte inter dulce et
 acetosum media: qz in xpo tres fuerunt subs
 tātie. s. diuinitas dulcissima. caro in passio
 ne amaritudine plena. et aīa plena dolore
 in qm natura sua a diuina relinquebatur: &
 plena dulcedine in qm fruebat. Fuit etiam
 iste fructus instar oliue qui primo est viris
 dis: deinde subrubeus: vltimo niger. scz xps
 primo fuit viridis per virtutū fulgorē. Lus
 ce. xxiij. Si in viridi ligno hoc faciunt &c.
 Postea fuit rubeus per sanguinis effusio
 nē. Lati. v. Dilectus meus cādidus & rubi
 cūdus. Vltimo fuit niger in morte. Esa. xxx
 In raphnis nigrescet dies. Raphnis intera
 pterat cōsummatio. Xps igitur qnd dicit.
 Consummatū est. totus est niger effectus.

¶ Sermo. cxlj. Eodem die sermo. iij.

Roduxit dominus deus

de humo omne lignū pulchrum visū &c. Gene. ij. Deus lignum sancte crucis de humo produxit quādo xpm de pfundis visceribus terre re

telant. In verbis premiffis. Primo ponitur ligni crucis comendatio: cui dicit. Omne lignum pulchrum visu etc. Secundo ipfius ligni crucis comendatio reuelatur: cui dicit. pduxit de humo. Circa primum notandum quod in paradiso terrestri erat triplex differentia ligni. sicut patet Gene. ii. Lignum vite: et scientie. de primo autem lignum tria dicitur. scilicet quod erat diuersum: erat pulchrum visu: et quod erat ad vescendum suauis. Erat quidem diuersum ut tolleretur fastidium pulchrum ut alliceret visum. et suauis ut attraheret gustum. Per istud ergo lignum comendatur lignum sancte crucis significatur. Primo quod fuit diuersum. i. ex diuersis lignis factum. Ibi enim fuit cedrus: cyperus: palma: et oliua. per que significatur quadruplex efficacia sancte crucis. Prima est quod malas cogitationes fugat: quod significatur in cedro que fugat serpentes. Secunda est: quod constantiam prestat: quod significatur in cypresso que nullius ventri impulsu committitur. Tertia est: quod de hoste triumphat: quod significatur in palma. Quarta est: quod amaritudinem prae dulcorat: quod significatur in oliua. In his enim quattuor casibus signo crucis nos munire conueniunt. Unde cum aliqua mala cogitatio se ingerit nos munire debemus signo crucis. vel cum aliquod periculum subito insurgit. vel cum aliquod fantasma se obicit. vel cum aliquis dolor nos arripit. Secundo istud lignum crucis est pulchrum visu fuit enim ipsa crux pulchra in passione: quia Christi sanguine rubricata. Pulchra in mundo quia ab imperatoribus honorata. Aug. Crux a superplacitis latronum translati fratres imperatorum. Et pulchra in celo: quia litteris aureis insignita: sicut constantino ostensa fuit. et pulchra erit in iudicio. quod secundum christo. super solis radios illustrata. Tercio illud lignum est ad vescendum suauis. Delectat enim memoriam ad recordationem. ps. Ad memoriam fui dei et delectatus sum. Ratione ad considerationem. ps. Respice in faciem Christi tui. Voluntate ad delectationem. Lactico. h. Fructus eius dulcis gutturi meo. Secundo dicitur significatur per lignum vite. Erat enim quadruplex mors. scilicet nature. culpe. gehene. et gratie. Crux igitur dicitur lignum vite: quod destruxit mortem nature per resurrectionem. i. Cor. ix. Per hominem mortis: et per hominem resurrectionis mortuorum. Ad mortem culpe per peccati delectionem. Col. ii. Et vos cum mortui essetis in delictis etc. Ad mortem gehene per inferni spoliationem. Ioseph. xii. Ero mors tua o mors etc. Fecit autem mortem gratie per iustificationem. Col. ii.

Si mortui essetis cum Christo ab elementis huius mundi. quid adhuc tangere viuentes nisi da decernitis. Tercio significatur per lignum scientie boni et mali. Crux enim fuit scientia boni et mali: et homini propter quia sibi experiose victorie. Secundo: quod per crucem didicimus inter bonum quod nobis contulit: et malum quod nobis abstulit. Fuit etiam homini scientia boni et mali. Primo: quod per crucem cognouimus quod sit bonum donum: malum delictum. sicut apostolus Roma. v. Secundo: quod per crucem cognouimus quod sit inter bonum quod deseruit: et malum quod incurrat. Secundo ponitur ipfius crucis de humo ipsa namque crux non erat in timore abscondenda sed fodienda et manifestanda. Primo: quia ipsa fuit pecunia nostre redemptionis. porta uero enim sacculi ista pecunia plena. Prouer. vii. Sacculum pecunie fecit tui. Secundo ipsa fuit thesaurus nostre ditionis. i. Petri. i. Non corruptibilibus auro vel argento repleti dempti estis. Tercio: quia in ipsa emanauit fons nostre regenerationis. Esa. xli. Duxit aquas in gaudium de fontibus saluatoris. Debutit igitur ipsa scilicet crux fodi et manifestari: quia in ipsa fuit pecunia qua sumus redempti et thesaurus quo sumus ditati. Debutit enim duobus dicit Prouer. ii. Si quesieris quasi pecuniam et scieris thesaurum effoderis illa etc. Tercio: quod de ea processit aqua regenerationis qua sumus abluti. iij. Reg. iii. Facta le altum torrens huius fossas et fossas. i. uoluerat et vulnerat alius iste replebit aqua. Sermo. cxliij. De eodem die sermo. iij.

Fodientes thesaurum

gaudent vehementer cum inueniunt sepulchrum. Job. ii. Sicut helena et ceteri christiani qui cum ipsa erant fecerunt fodi crucem super omne thesaurum preciosiorem et vehementer sunt gauisi quando ipsam inuenire potuerunt. In verbis igitur premiffis tria de sancta cruce ostenduntur. Primo quod preciosa sit: cui dicitur. Effodientes thesaurum. Secundo quod gaudiosum sit: ubi dicitur. Gaudet vehementer. Tercio quod sit gloriosa: cui dicitur. Cum inueniunt sepulchrum Christi. Crux dicitur sepulchrum: quia in ea mortuus requieuit. et sic sepulchrum eius fuit gloriosum. Esa. xi. Erat sepulchrum eius gloriosum. Est igitur crux preciosa: quia thesaurus dei. Est gaudiosa: quia est redemptio

perio generis humani. Est gloriosa: quia sepulchrum Christi. et ideo non debuit occultari. Primo quod est preciosa ratione sui. cuius preciositas ex tribus apparet. Est enim tincta sanguine dei. tria non sunt occultanda. Nec sanguis dei. iob. xvi. Terra ne operias sanguinem meum. Nec margarita dei: que fuit diligenter inquirenda. Math. xii. Simile est regnum celorum negotiatori querenti bonas margaritas. Nec thesaurum dei. Eccl. v. Sapientia abscondita et thesaurus iustis que utilitas in uirtutibus: quia igitur sancta crux fuit tincta sanguine dei et margarita dei: et thesaurus dei non debuit occultari. De duobus primis dicit Math. vii. Nolite sanctum et crucis lignum sanguine tinctum dare canibus. i. iudeis persequentibus: nec mittatis margaritas ante porcos. i. ante ipsos iudeos: sed ante christianos. De tercio dicitur Eccl. vi. Qui inuenit illam inuenit thesaurum. Qui igitur sancta crux fuit tincta sanguine dei. dimissa est nobis in monumentum. Exo. xiiij. Erat tibi quasi signum in manu tua quasi monumentum ante oculos tuos. Et quia est margarita dei. dimissa est nobis in ornamentum. Esa. xlviii. In die illa erit dominus corona et seruum exultationis residuo populi sui. Quia enim est thesaurus dei non debuit dimitti in sustentamentum. Prouer. xii. Thesaurus desiderabis et oleum in habitaculo iusti. Crux enim quod fuit habitaculum et mactio iusti. i. christi est thesaurus nostre sustentationis et oleum diuine miserationis. Secundo non debuit occultari: quia est gaudiosa respectu nostri. Sic gaudebat apostolus qui dicebat. Gal. vi. Adhi absit gloriari: nisi in cruce domini nostri iesu Christi: in quo est salus uita et resurrectio etc. Est autem crux Christi nobis gaudiosa triplici ratione: et tribus de causis propter quas non debuit etiam abscondi sed reuelari. Primo quod est candelabrum nostre illuminationis. Candelabrum enim crucis est Christus in cruce pendens. Sicut autem lucerna non debet abscondi: nec candelabrum. Math. v. Neque accenditis lucernam et ponitis eam sub modio: sed super candelabrum etc. sic nec Christus debuit abscondi: sed in loco honorabatur. Si colloccari. Secundo quia est vexillum nostre triumphantis: haec est de bellatoris. Vexillum enim non est abscondendum: sed contra hostes eleuandum. Super montem caliginosum. i. dyabolium leuat signum. Zela autem istius vexil

li. i. crucis fuit caro Christi: que fuit picta rubeo colore sanguinis: et colore nigro liuoris. et colore albo aque de latere emanantis. Tercio quod fuit scala nostre ascensionis. Scala autem non est abscondenda sed erigenda. Iste est namque scala: de qua etc. gen. xxviii. Vidit iacob scalam stantem super terram et cacumen eius tangens celum et domum unicum. Tercio non erat occultanda: quia est gloriosa respectu Christi. Fuit autem gloriosa triplici de causa propter quas non debuit occultari: fuit enim virtus Christi: sapientia Christi: cathedra Christi. Ista enim tria non sunt occultanda. De primo dicit Pet. ii. Virtutes eius annuntietis etc. De secundo eadem. xvi. Sapientia abscondita etc. De tercio eadem. xvi. Vidit dominus sedentem super solium excelsum et eleuatum etc. Quia igitur est virtus Christi. dimissa est nobis in fulcrum: per quod dyabolus expellimur nos ab ipso defendimus. Nam quandoque ipsum expellimus: et nos ab ipso defendimus. Nam quandoque ipsum expellimus per nomen crucis. Chrysostomus. Demones sanctum nomen crucis audientes in fugam resiliunt. Alii quando per signum crucis. Augustinus. Signum crucis a nobis expellit exterminatorem si cor nostrum recipiet ipsum saluatorem. aliquando per fidem crucis. Augustinus. Hostem visibilem vincis feriendo: et hostem inuisibilem vincis credendo. Quia est sapientia Christi dimissa est nobis in sacramentum. i. Cor. ii. Loquimur dei sapientiam in ministerio absconditam. Ibidem. Predicamus Christum crucifixum. unde deus quidem scandalum gentibus autem stultis ciam etc. Quia est cathedra Christi dimissa est nobis in documentum. Aug. Crux que fuit lignum Christi inuentus: et cathedra fuit magistri docentis. Docuit autem nos de ipsa cathedra tres lectiones. Prima est ut sequamur Christum. Math. xvi. Si quis uult uenire post me abneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me. Secunda lectio est: ut inuocet transeamus istum mundum. Gen. xxviii. In baculo meo transiui iordanem istum etc. Tercia lectio est: ut iuxta ipsius crucis deuotionem speremus primum. hoc significatum est Apoca. xi. Ubi dicitur quod datus est angelo calamus similis uirge ad metiendum templum et altare. per templum enim significatur corpus sanctorum: et per altare anime ipsorum que uirge calamo mensurantur: quia secundum deuotionem crucis mensurantur premia eterne retributionis.

Sermo. cxlv. De sancto Johanne an te porram latinam sermo primus.

in subditos. Tercio fuit vinctus oleo spirituali. De quo dicitur. i. Joh. ii. Vincto enim docet vos de omnibus. Tam plene fuit in vinctus vt posset dici de eo illud. ps. Vinctus deus deus tuus oleo lenticie ppe confortibus tuis. Nec mirū quia lenticie ppe confortis apotheca illius vinctuarij. de quo dicitur Eccl. xxvij. Vinctuarij facit pignemaria scz suauitatis. Istud aut oleū lenticie habuit quadruplici ratione. Gaudere enim ipse prout de secretorij celestij reuelatione. Apost. ca. i. Significauit deus que oportet fieri cyro mittēs per angelū suū seruo suo iohanni. re. Jere. xv. Factum est verbum tuum in gaudium in i. lericium cordis mei. Secundo de iusta vindicta tyrāni. i. domiciani. ps. Tenebitur infusus cum viderit vindictam et laudabit manus suas in sanguine peccatoris. Tercio de honorabili reuocatione. Jere. xxxi. Conuerſa luctū eorū in gaudium re. Quare de sue dilecte. scz diuine refuscitatione facta: pro qua omnes gauiſi fuerunt deum laudauerunt. ps. Tunc repleuit eū gaudio os nostrum: et lingua nostra exultatione. Tercū martyrij esset: quia fuit veneno potatus. quod notatur cũ dicitur. Calix meus inebrians q̄ p̄clarus est. Bibit ipse dupplicem calicem. i. sanguinem et mirrharum. Anum scz sanguinem cōmunicauit iacobo qui sanguinem suum fudit. Alium iohanni qui amarum venenum bibit. Et sic impletur illud Math. xx. Calicem quidem meū bibebis. Et dicitur iste calix inebrians et p̄clarus: q̄ ipsum venenum cum desiderio iudicatē multa bibit. P̄clarus autē dicitur quia tria p̄clara miracula inde cōgessunt. Anum: quia sancto iohanni nullam letionem intulit. Adarci vlti. Si mortiferum iud biberint: non eis nocebit. Secundum: quia duos hoies ex illo veneno mortuos refcitauit. Tercū: q̄ ex hoc multus populus p̄sentis cōuerſus fuit. Et sic patet quomodo deus ex malis sepe multa bona eliciat. Et ideo ipsa mala p̄nalitā nō sunt semper mala: q̄ inde eliciuntur multa bona. Patet etiam q̄ sunt bona triplici de causa. Primo: q̄ sunt a summo bono a quo nō potest p̄ori edere nisi bonū. Esa. xl v. Ego dīspacem iedens et creans malum. Fuerūt in summo bono. i. in xp̄o. Esa. i. A plāta pedis vsq̄ ad terricem non est in eo sanitas. Et ducunt in summun bonum. Osee. xi. In funiculis legrabam eos.

Germo

Rarepro inuicem vrsaluc
mini. Multū em̃ valet deprecatio
iusti assidua. Belyas enim homo

erat &c. Iaco. v. Nolens ecclesia fideles inducere ad orandū. Istō tēpore verba sancti iacobi assumit. in quibus tria facit. Primo namq; ad orandū. pro inuicem nos inducit. cū dicit. Orare p̄inuicē v̄ saluēmini. T̄b̄d̄er̄ enim p̄ alijs quilibet orare debet. Quia sicut dicit Chryso. super Math̄. p̄. Pro se orare nature est: pro altero autē gratie est. pro se orare necessitas cogit. pro alio autē orare charitas fraternitatis hortatur. Dulciō autē est ante deū oratio: non quā necessitas rei trāsmittit: sed quā charitas fraternitatis cōcedat. Oportet nāq; v̄ ille p̄ quō orat quattuor in se habeat. sicut dicit Dionysius in de celestī hierarchia. xij. capitulo. Primo est seruēs desiderij rei habende: qz oportet q̄ illud seruēt̄ desideret r̄ affectet &c. Scōm est status ḡre: qz oportet q̄ sit in statu gratie & penitētie. Tertiū est recognitiō rei infirmitatis p̄prie. Oportet enim q̄ re cognoscat q̄ illud per se obtinere nō valeat. Quarto est petitiō d̄i digne: qz oportet q̄ ea petat quē deū dare debeat: & ipsi accipere & expediat. Scōdo vilitatē orationis ostēdit: cū dicit. Multū nāq; valet deprecatio iusti &c. vbi tria ponit. s. q̄ oratio multū valet: cū dicit. Multū em̄ valet &c. Secundo letitius oratio valet: qz iusti. Tertiū qualis oratio valeat: qz assidua. q̄ autē oratio multū valet dicit Greg. Magna em̄ virtus orationis: qz fusa in terra in celo operatur. Ad hoc autē q̄ in celo ascēdat er̄ ibi op̄eretur oportet q̄ habeat quattuor alas. Prima est profunda humilitatio. Eccl̄. xxxv. Oratio humilitantis fē nubes penetrat &c. Secūda est deuota lachrymatio. Ibidē. Lachrymā mamillā ascēdit v̄sq; ad celū &c. Tertia est desiderij seruēs deuotio r̄ intērio. Apos̄. ca. viij. Ascendit fumus incensoz de orationibus sanctoz de manu angeli coram deo. Quarto est bonoz op̄erū exercitatio. Rhob̄. b̄. c. ij. Quando orabas cū lachrymis & felpeliebas mortuos: ego obrulī orationē tuā corā deo. Secundo valet oratio quando est iusti. Est autē iustus qui dat deo obediētiā. Primo misericordiā: & sibi sanctimoniam. Exaudit igitur deus orationē illius qui dat deo obediētiā. Augu. Litus audiatur oratio v̄na obediētis: q̄ decem milia cōreprois. Et exaudit deus orationē illius qui dat primo suo misericordiā. Eccl̄. xxxi. Conclūde elemosynam in sinu pauperis. & hec pro te orabit & liberabit ab omni malo.

Exaudir etiam orationem illius qui habet
sanctimoniam. q. sicut dicitur in ps. Innotu-
tatem scilicet asperi in corde meo non exaudiet
deus &c. Tertio oratio exaudiat qm est assu-
dua. Afflicte quidem orationis exaudiat qm est assu-
curus ad deum mittere debemus: q. et nos ho-
stibus assidue circūdāri sumus. De isto nūq-
nūcio tria dicuntur in psalmo. q. dirigat
q. appropinquet. et q. intret. Dirigatur
per rectā intentionē: sicut sagitta diriguntur
ad signū. ps. Dirigat oratio mea sicut me-
sum in conspectu tuo. Appropinquet vero
per ieiunium. Auis enim nimis impinguita vo-
lare nō pot. vnde in ps. Appropinquet de
precatō mea in conspectu tuo. Intret autē
per elemosinā. Elemosyna enim est ostiū
et ideo oratio avari ostiū claudit. Oratio enim
munifici aperit. ps. In cōspectu tuo oratio
mea. Tertio salubre exemplū pponit: cū di-
cit. Helyas homo erat &c. Et enim terra esse
sterilis helyas orauit et celū pluuiā dedit et
terra fructificauit. Oratio autē terrā aie nō
sire sic fructificare fecit et illos tres panes
pducit. de quibus dicit Luce. xi. Amice cō-
moda mihi tres panes &c. Amicus de via
venit qm animus de labore actiue vite ad
ociū cōtemplatiue recurrit. Et per imposi-
nitatem orationis impetrat tres panes. I. triū
virtū refectionē. s. rationalis. concupiscibi-
lis. et irascibilis. Nam si tēptat quis spiritum
errosi: quo ad rationale. spiritu voluptu-
tis: quo ad cōcupiscibilem. spiritu turbato-
nis: quo ad irascibile petat tres panes. I. re-
fectionē rationalis per diuinā sapientiam.
cōcupiscibilis per temperantiā. et irascibilis
per trāquillitatē et patientiam.

Sermo. xlviii. Eodē tēpore sermo. ii.

Le rite et accipietis. Luce

p xi. Quibus omni tempore sit oratio
dñi: precipue tamē his diebus qui
bus ecclesia solēnes instituit letanias. De
quib⁹ letanias tria vidēda sunt. Primo qua
re fiūt. Itā fiūt ad remouēdū malū culpę et
malū pene ppter adipiscēdū bonę gracie.
Contra malum culpa instituitur sunt letanie
maiores que fiūt in festo scti marci. Et dicū
tur maiores: q̃ instituitur sunt a maiorib⁹ epo
tis a br̃e gregorio. In maiorib⁹ loco: sc̃yrome
que est caput mūd̃i: pro maiorib⁹ morbo.
In romanis enim tunc quattuor vicia abunda
bant: sc̃y auaricia. gula. luxuria. et superbia.
Et ideo deus eis quattuor pestiferis mīta

Ne. Nam contra auariciam eis misit aquas
 abundantiā tā omnia terrena sciētia destruen-
 tem. Job. xij. Si emisit aquas destruent r-
 sem. Job. xij. Si emisit aquas destruent r-
 subuertent terrā. Contra luxuriam misit eis se-
 torem horribile aerē inficiens: r hoies sus-
 bito suffocantes. Sicut olim sodomitas pena
 fletenti puniuit. vt habetur Gen. xix. Contra
 gulam misit in eos inflaturā in imaginē su-
 bito extinguente. Eccl. x. xij. Propter eni
 crapulam multi ob. erūt. Contra supbiāz mi-
 sit in eos sagittas acutas ab aere venientes
 Job. vi. Sagitte dñi in me sunt quārū indi-
 gnatio edidit spm meū. Alie leremie que di-
 cuntur minores que sunt tribus diebus an-
 te ascensionē instituit sunt contra quatuor
 mala pere. Tūc enī audiebant nocturni vo-
 nitus: qbus r homines terrebantur. Job. xv.
 Sonitus terroris semper in auribus eius
 Tūc fiebant terremorus quibz domus de-
 struebantur. Luce. xxi. Terremorus magni
 erunt per loca. Tūc ignis descēdebat de ce-
 lo quo edificia consumebantur. iob. i. Ignis
 dei descēdit de celo r. Tūc discurrebat lu-
 pi a demonibus agitati: qbus hoies deuora-
 bantur. Sap. xv. Superuenit illa seuā besti-
 arum ira. Ex his manifeste patet quomodo
 omnia elementa dei iniuriis viciunt. Nam
 aqua terre nascētia subuertit. Terra suo
 motu terrōem incutit. Aer ex fetoze coram-
 pit. ignis de celo exurit. Istud autem in iser-
 no melius declaratur. Tūc enim terra dñi
 uatos incarcerabit. aquas frigidibus perur-
 gebit. ignis arduoribus concremabit. r aer lu-
 men dnegabit. Tercio instituit sunt tā iste
 3 pille propter bona adipiscenda. scilicet tempo-
 ra le spirituale seu celeste. isti sunt tres panes
 quos ab amico christo perere debemus scilicet
 bonum temporale ad sustentationē. spiritua-
 le ad psequutiones. celeste ad plenam frui-
 tionem. ista sunt illa tria que nobis pater ce-
 lestis dat: scilicet q panis: piscis: r ouum: si-
 cut inferius continetur. Per panem namq
 intelligitur bonū temporale nobis necessa-
 rium. Per lapidem intelligitur cor avari in
 compassabile r durum. deus ergo dat panē
 scilicet temporalia ad sustentationē. dyabolus lapi-
 dem. i. cor durum ad incompassionem. Per
 piscem intelligitur bona spālia: que aiam
 in aquis tribulationum nutriūt. Per serpen-
 tem vero intelligitur vitia peccā. Deigitur
 dat piscem. i. gratiā in tribulationibz aiam
 conseruantē: sed dyabolus dat serpentem. i.
 maculam culpe. mortalis aiam veneno hūi-
 ciente. Per ouum vero intelligitur bonū
 celeste. Oūū enī habet exterioris corticē: in-
 terius dulcedinē. Exterior enī est ips celū quod
 tanq saccus gloriā eius occultat. Dulcedo
 aut consistit in duplici substantia. scilicet
 nris r vitelliz: q in xpo est humana natura tā-
 q albumen qd in carnē cōuertit. Et natura
 diuina tanq vitellum: ex quo dulcedo glo-
 rie generat. Et per scorpionem intelligitur
 pena eterna. Demones enī. modo blandi-
 tur per delectationē peccati: sed tunc purgē-
 tur per acerbitatē supplicij. Vnde igit dat
 ouū. i. gloriā dulciter reficiētē. Sed dyabo-
 lus dat scorpionem. i. penas eternaliter cru-
 ciatam. QSecundo vidēdū est quare lera-
 nie isto tempore magis sunt. QSciēdū au-
 tē q sunt. maxime ppter duas causas. Pri-
 ma vt teneri fructu terre cōseruent quos de-
 mones isto tpe per tempestates destruerent
 molunt. contra quos in letanijs campanas
 pulsamus tanq tubas dei: r cruces deferunt
 tanq vexilla dei. orationes r letanias pfer-
 rimus tanq iacula dei quibus demones
 iaculantur. Cum istis ergo tribus armis de-
 mones expellimus. scilicet tubis: vexillis: r ia-
 culis. QSecunda cū est vt orationes nostre
 xpo ascendente facilius audiant. Tūc enī
 petitiones nostras debemus porrigere. qn
 aduocatus noster vadit ad curiā quā scit pe-
 titiones nostras formare. i. Job. ij. Aduoca-
 tum habemus apud patrē iesum xpm iustū
 Quando frater noster pergit ad consistoriū
 q scit r pōt nos iuuare. Bēn. Puto q sper-
 nere me non pōt xps os de ossibus meis: et
 caro de carne mea: qn regis filius regnū suū
 suscepit q nos pōt saluare. Solēt enī regnū
 filij dare munera dum regna suscipiūt. An-
 te de carnat. Et regnum in manu eius. scilicet
 laudandū. Q Tercio vidēdū est. quare non
 tñi in letanijs: sed etiā qn tēpessates sūt ei
 pane pulsant. Ipe quidem campane sunt cui-
 be de qbus demones deterrent. Amos. iij.
 Sic dāget tuba in ciuitate r populus nō
 expauescet. Sūt cymbala dei de qbus deus
 laudat. ps. Laudate dñm in cymbalis bñso-
 nātibz. Sūt pones de qbus ppli conuoca-
 tur. Numeri. x. Fac tibi duas tubas qbz con-
 uocare possis multitudinē. Lapanē autē suc-
 cesserit in loco turris. Pulsant etiā campa-
 ne vt demones effugent: vt deus laudet: et
 populus: vt ad orandum incitetur.
 Q Sermo. xlij. In die ascensionis do-
 mini. sermo primus,

¶ Sermo. cxlix. In die ascensionis do-
mini. sermo primus.

Ui descendit ipse est qui

ascendit super oēs celos. Eph. vi.

Quia humilitas est via ad gloriā.

Ideo apłs primo ostendit xpi humilem des-

centum: cum dicit: qui descendit. Secūdo ei-

gloriosum ascensum: cum subdit. ipse est qui

ascendit super omnes celos. Istum autē ascē-

sum et descensum describit Amb. in li. de isa-

ac dicens. Salu quodam xps venit in hunc

mundū. Apud patrem erat. in virgine venit

ex virgine in presepe transiit. descendit in

mundū. ascendit in crucem. Descendit in tu-

mulum. surrexit a tumulo. ascendit ad celos

et sedet ad dexteram dei patris. Ecce scala q

habet septem gradus p quam xps humiliter de-

scendit et gloriose ascendit. **1** Primus gradus

est q de sinu patris venit in virginis uterū

Et iste fuit gradus magne humilitatis. de

quo dicitur etiā Phil. ij. Semetipm exina-

niuit et. Vbi ponit apłs quadruplicem xpi

humilitatem. Una est qua conformauit et si-

milem se fecit seruo quādo voluit legi subij-

ci et circumcidit: ideo dicitur. formam serui accip-

iens. Secūda humilitas est qua contraxit pa-

rentelam cum seruo. ideo subditur: in simili-

tudinem hominum factus. Tertia humilitas

est: qua induit habitum serui: ideo enim

dicitur. Et habitum inuēuit vt homo. Quarta est

qua voluit mori pro suo. ideo subdit. Facit

obediens vsq ad mortem. **2** Secundus gra-

us scale est quo de utero venit in presepiū

et iste est gradus magne asperitatis: quia le-

ctum habuit durum et asperum. vbi tria fue-

runt que asperitatem fecerūt. scilicet teneritas pu-

eri. vilitas panni: et duritia psepj. **3** In

uenietis infantem. ecce puer q̄ delicat. pā-

nis inuolutū. ecce q̄ vilibus pannis fuit re-

ctus. postquam in psepj. ecce q̄ durus fuit le-

ctus. **4** Tercius gradus est quo de psepj ve-

nit in mundū. et iste fuit gradus magne pau-

peritatis. ipse em̄ fuit pauper in vita. in mor-

te: post mortē. **5** Ad. viij. Vulpes foueas

habent et volucres celi nidus. filius autē ho-

minis nō h̄z vbi caput suū reclinet. **6** Acti di-

cat. Nec habeo foueam sicut vulpes. i. sepul-

turā post mortē ad quiescendum. Nec habeo

nidū sicut volucres. i. domū in vita ad habi-

tandū. Nec habeo in morte. i. in cruce tabu-

lam siue ceruicā ad caput inclinādū. **7** Quar-

tus gradus est: quo de ipso mundo ascendit

in patibulū. et iste fuit gradus magne chari-

tatis. iohā. xv. Maiorē hac dilectionem ne-

mo h̄z et. ibi em̄ totus fuit igne amoris ple-

nus: quod manifestatur per sanguinem co-

lorem et per vestitū denudatione: et per hanc

inensationē: per corporis ruborē: qui per hanc

guinis impetuosam emanationē. **8** Quintus

gradus est quo descendit in tumulum. et iste

fuit gradus magne pietatis. **9** Magnus nō

fuit pietas visitare illos sacros patres q̄ de

desolati. et ppter damū: q̄ dei visione erit

priuati. et ppter vmbrosū locū: q̄ erant in

tenebris inuoluti. et ppter cōsortiū: q̄ deo

nibus erat vicini. Sed xps eos fuit cōsolā-

tus: q̄ suam faciē eis restituit: et ad locū luc-

dū eos deduxit: et socios angelorū eos fecit.

ppter ista oia dicitur Esa. li. Populus qui

ambulabat in tenebris vidit lucē magnū.

Sextus gradus est quo de tumulo in mūdū

redit. et iste fuit gradus magne felicitatis.

Leo papa post passionē suam ruptis vinctis

lis mortis infirmitas in virtutem: mortali-

tas in eternitatē cōtūmelia trāsiit in glo-

riā. Septimus gradus est quo de ipso mū-

do ascendit in celū. et iste fuit gradus magne

maiestatis. Ascendit em̄ cum iubilatione an-

gelica. ps. Ascendit deus in iubilatione et do-

minus in voce tube. Ascendit inuitatus voce

paterna. ps. Dixit dñs dño meo sede a dex-

tris meis. **10** Acti. ij. Reuertere dilecti mei re-

uertere. Ascendit virtute pppia. Esa. lxiij.

Gradiens in multitudine virtutis sue. **11** Iste

gradus est quo de ipso mūdo ascendit in celū.

Et iste fuit gradus magne maiestatis. Ascendit em̄ cum iubilatione an-

gelica. ps. Ascendit deus in iubilatione et do-

minus in voce tube. Ascendit inuitatus voce

paterna. ps. Dixit dñs dño meo sede a dex-

tris meis. **12** Acti. ij. Reuertere dilecti mei re-

uertere. Ascendit virtute pppia. Esa. lxiij.

Gradiens in multitudine virtutis sue. **13** Iste

gradus est quo de ipso mūdo ascendit in celū.

Et iste fuit gradus magne maiestatis. Ascendit em̄ cum iubilatione an-

gelica. ps. Ascendit deus in iubilatione et do-

minus in voce tube. Ascendit inuitatus voce

paterna. ps. Dixit dñs dño meo sede a dex-

tris meis. **14** Acti. ij. Reuertere dilecti mei re-

uertere. Ascendit virtute pppia. Esa. lxiij.

Gradiens in multitudine virtutis sue. **15** Iste

gradus est quo de ipso mūdo ascendit in celū.

Et iste fuit gradus magne maiestatis. Ascendit em̄ cum iubilatione an-

gelica. ps. Ascendit deus in iubilatione et do-

minus in voce tube. Ascendit inuitatus voce

paterna. ps. Dixit dñs dño meo sede a dex-

tris meis. **16** Acti. ij. Reuertere dilecti mei re-

uertere. Ascendit virtute pppia. Esa. lxiij.

Gradiens in multitudine virtutis sue. **17** Iste

gradus est quo de ipso mūdo ascendit in celū.

Et iste fuit gradus magne maiestatis. Ascendit em̄ cum iubilatione an-

gelica. ps. Ascendit deus in iubilatione et do-

minus in voce tube. Ascendit inuitatus voce

paterna. ps. Dixit dñs dño meo sede a dex-

tris meis. **18** Acti. ij. Reuertere dilecti mei re-

uertere. Ascendit virtute pppia. Esa. lxiij.

Gradiens in multitudine virtutis sue. **19** Iste

gradus est quo de ipso mūdo ascendit in celū.

Et iste fuit gradus magne maiestatis. Ascendit em̄ cum iubilatione an-

gelica. ps. Ascendit deus in iubilatione et do-

minus in voce tube. Ascendit inuitatus voce

paterna. ps. Dixit dñs dño meo sede a dex-

tris meis. **20** Acti. ij. Reuertere dilecti mei re-

uertere. Ascendit virtute pppia. Esa. lxiij.

Gradiens in multitudine virtutis sue. **21** Iste

gradus est quo de ipso mūdo ascendit in celū.

Et iste fuit gradus magne maiestatis. Ascendit em̄ cum iubilatione an-

gelica. ps. Ascendit deus in iubilatione et do-

minus in voce tube. Ascendit inuitatus voce

paterna. ps. Dixit dñs dño meo sede a dex-

tris meis. **22** Acti. ij. Reuertere dilecti mei re-

uertere. Ascendit virtute pppia. Esa. lxiij.

Gradiens in multitudine virtutis sue. **23** Iste

gradus est quo de ipso mūdo ascendit in celū.

Et iste fuit gradus magne maiestatis. Ascendit em̄ cum iubilatione an-

gelica. ps. Ascendit deus in iubilatione et do-

minus in voce tube. Ascendit inuitatus voce

paterna. ps. Dixit dñs dño meo sede a dex-

tris meis. **24** Acti. ij. Reuertere dilecti mei re-

uertere. Ascendit virtute pppia. Esa. lxiij.

Gradiens in multitudine virtutis sue. **25** Iste

gradus est quo de ipso mūdo ascendit in celū.

Et iste fuit gradus magne maiestatis. Ascendit em̄ cum iubilatione an-

gelica. ps. Ascendit deus in iubilatione et do-

minus in voce tube. Ascendit inuitatus voce

paterna. ps. Dixit dñs dño meo sede a dex-

tris meis. **26** Acti. ij. Reuertere dilecti mei re-

uertere. Ascendit virtute pppia. Esa. lxiij.

Gradiens in multitudine virtutis sue. **27** Iste

gradus est quo de ipso mūdo ascendit in celū.

Et iste fuit gradus magne maiestatis. Ascendit em̄ cum iubilatione an-

gelica. ps. Ascendit deus in iubilatione et do-

minus in voce tube. Ascendit inuitatus voce

paterna. ps. Dixit dñs dño meo sede a dex-

tris meis. **28** Acti. ij. Reuertere dilecti mei re-

uertere. Ascendit virtute pppia. Esa. lxiij.

Gradiens in multitudine virtutis sue. **29** Iste

gradus est quo de ipso mūdo ascendit in celū.

Et iste fuit gradus magne maiestatis. Ascendit em̄ cum iubilatione an-

gelica. ps. Ascendit deus in iubilatione et do-

minus in voce tube. Ascendit inuitatus voce

paterna. ps. Dixit dñs dño meo sede a dex-

tris meis. **30** Acti. ij. Reuertere dilecti mei re-

uertere. Ascendit virtute pppia. Esa. lxiij.

Gradiens in multitudine virtutis sue. **31** Iste

gradus est quo de ipso mūdo ascendit in celū.

Et iste fuit gradus magne maiestatis. Ascendit em̄ cum iubilatione an-

gelica. ps. Ascendit deus in iubilatione et do-

minus in voce tube. Ascendit inuitatus voce

paterna. ps. Dixit dñs dño meo sede a dex-

tris meis. **32** Acti. ij. Reuertere dilecti mei re-

uertere. Ascendit virtute pppia. Esa. lxiij.

Gradiens in multitudine virtutis sue. **33** Iste

gradus est quo de ipso mūdo ascendit in celū.

Et iste fuit gradus magne maiestatis. Ascendit em̄ cum iubilatione an-

gelica. ps. Ascendit deus in iubilatione et do-

minus in voce tube. Ascendit inuitatus voce

paterna. ps. Dixit dñs dño meo sede a dex-

tris meis. **34** Acti. ij. Reuertere dilecti mei re-

uertere. Ascendit virtute pppia. Esa. lxiij.

Gradiens in multitudine virtutis sue. **35** Iste

gradus est quo de ipso mūdo ascendit in celū.

Et iste fuit gradus magne maiestatis. Ascendit em̄ cum iubilatione an-

gelica. ps. Ascendit deus in iubilatione et do-

minus in voce tube. Ascendit inuitatus voce

paterna. ps. Dixit dñs dño meo sede a dex-

tris meis. **36** Acti. ij. Reuertere dilecti mei re-

uertere. Ascendit virtute pppia. Esa. lxiij.

Gradiens in multitudine virtutis sue. **37** Iste

gradus est quo de ipso mūdo ascendit in celū.

Et iste fuit gradus magne maiestatis. Ascendit em̄ cum iubilatione an-

gelica. ps. Ascendit deus in iubilatione et do-

minus in voce tube. Ascendit inuitatus voce

paterna. ps. Dixit dñs dño meo sede a dex-

tris meis. **38** Acti. ij. Reuertere dilecti mei re-

uertere. Ascendit virtute pppia. Esa. lxiij.

Gradiens in multitudine virtutis sue. **39** Iste

gradus est quo de ipso mūdo ascendit in celū.

Et iste fuit gradus magne maiestatis. Ascendit em̄ cum iubilatione an-

gelica. ps. Ascendit deus in iubilatione et do-

minus in voce tube. Ascendit inuitatus voce

paterna. ps. Dixit dñs dño meo sede a dex-

tris meis. **40** Acti. ij. Reuertere dilecti mei re-

uertere. Ascendit virtute pppia. Esa. lxiij.

Gradiens in multitudine virtutis sue. **41** Iste

gradus est quo de ipso mūdo ascendit in celū.

Et iste fuit gradus magne maiestatis. Ascendit em̄ cum iubilatione an-

gelica. ps. Ascendit deus in iubilatione et do-

minus in voce tube. Ascendit inuitatus voce

paterna. ps. Dixit dñs dño meo sede a dex-

tris meis. **42** Acti. ij. Reuertere dilecti mei re-

uertere. Ascendit virtute pppia. Esa. lxiij.

Gradiens in multitudine virtutis sue. **43** Iste

gradus est quo de ipso mūdo ascendit in celū.

Et iste fuit gradus magne maiestatis. Ascendit em̄ cum iubilatione an-

gelica. ps. Ascendit deus in iubilatione et do-

minus in voce tube. Ascendit inuitatus voce

paterna. ps. Dixit dñs dño meo sede a dex-

tris meis. **44** Acti. ij. Reuertere dilecti mei re-

uertere. Ascendit virtute pppia. Esa. lxiij.

Gradiens in multitudine virtutis sue. **45** Iste

gradus est quo de ipso mūdo ascendit in celū.

Et iste fuit gradus magne maiestatis. Ascendit em̄ cum iubilatione an-

gelica. ps. Ascendit deus in iubilatione et do-

minus in voce tube.

ppriemota est una clausura. f. ignis vehemē-
tia. Aqua enim baptismatis extinguit omnes
vim ignis infernalis. Ideo celum tunc fuit
apertum. In passione vero ablata est secun-
da clausura. frumphea acuta. f. diuina iusti-
cia: qz tunc sufficiens precium soluit diuine
iusticie et diuine iusticie satisfecit: ideo pote-
rat dicere. Aperite mihi portas iusticie. In
ascensione vero ablata est tertia clausura. f.
angelica custodia: qz angelos hominibz recō-
ciliat: et vtrosqz secum in celum deduxit. et
ideo tunc homines et angeli qui eū sequebā-
tur clamabant dicentes. Tollite portas pō-
cipes vestras et eleuamini porte eternas. Et
introbabit rex glorie.

¶ **Sermo. clj. Eodem die sermo. iij.**

Identibus illis eleuatus

est: nubes suscepit eum ab oculis
cor. Act. i. In vbiis pmissis ostē-
dit qz rps tripliciter ascendit: parēter subli-
miter et reuerenter. Patenter cum dicit. Vidē-
ribus illis. In rpo nāqz fuerunt quedā mys-
teria que fuerunt occultata sicut resurrectio:
qz nullus eam sciuit nisi xpus. Et qualiter
claustra inferni confregit: et qualiter de mo-
numento clauso exiuit: nulli manifestū fuit.
Quedā vero fuerunt ex parte occultata: ex
parte manifesta sicut natiuitas: qz autē fuit
in psepio reclinatus: hoc fuit manifestum.
Sed qz fuit de spūs scto pceptus: et clausore
natus: hoc fuit occultus. Quedā fuerunt
manifesta: sicut passio et ascensio. Eius nāqz
resurrectio erat magne sublimitatis: et ideo
voluit eā esse occultam. Eius natiuitas fuit
magne humilitatis: in psepio fuit pānis imo-
lutus et in psepio reclinatus: et qz ad hoc
voluit ipas esse manifestam. Et fuit magne
dignitatis in psepio fuit de spūs sancto cōcep-
tus et qz ad hoc voluit ipsam esse occultam.
Passio autē christi cedebat ad magnam in-
firmiuitatem: et vilitatem: ideo voluit eam
esse manifestā. Ascensio autē cedebat ad pa-
tris honorē et discipulorū consolationē: et ideo
voluit eā esse manifestā. Et quo piz qz rps
abscondēbat sua sublimia manifestabat sua
infirma: et ea que erant ad honorē dei et edi-
ficationē primi. Sed nos ecōtrario facim?
qz nos nostra infirma abscondimus: et nostra
sublimia ppalamus: de dei honorē et popu-
li edificatione sepe parus curam? Per hoc
ergo qz rps videntibus discipulis ascendit
dat intelligi qz an oculos cordis nostri ei?

ascensionem semper habere debemus. Et
eū ipam sepe meditat diuinam gratiam. Et
meret. Hoc significatur est. iij. gradus. Et
cum helitus videret heliam ascendentem
recepit duplicem spiritum et pallium. Illi
enim qui xpm ascendente per fidē et deuotio-
nem conspiciunt sepe recipiunt spiritum
plēcē. i. ad duo. f. ad remissionē peccatorū
et ad munera virtutum. Recipiunt etiam pa-
lū. i. sanctitatis exemplū proximo adhibē-
dū. Christus autē non indiguit spū duplicē
sed simplici: qz non habuit ipm ad remissio-
nem peccatorū: qz nullū peccatū cōmisse. ha-
buit tamen spiritum ad munera virtutum
et oīm gratiarū. Ascendens etiam in celum
nō indigebat pallio. i. exemplū: qz exemplū
nō sunt necessaria nisi in pēnti vira. Et
cūdo rps ascendit sublimiter: cum dicitur.
Eleuatus est. Nos etiam debemus ad ipm
eleuari: et ad ipm ascendere scilicet: que quis
tuos gradus debet habere. ¶ **Primus** gra-
dus debet esse. f. terrena despiciere. Et per
hūc gradū eleuatur est Ezechiel qui ait. Ecce
hie. viij. Eleuauit me spūs inter celū et ter-
rā. Mō enī dixit. Dimisit me in terra: qz ibi
fuit auari terrena appetētes. Nec dixit. Po-
suit me in celo: qz ibi sunt domi celestia possi-
dentes: sed dixit. Eleuauit me inter celos et
terrā: qz ibi sunt perfecti viri terrena despi-
cientes. Sunt enī super terrā per terrenos
contemptum et appropinquāt ad celum per
celestium appetitum. ¶ **Secundus** gradus
est operibus misericordie vacare. Per illū
gradus raptus est abacuch. i. per habet. Dan.
riij. Qui raptus est ab angelosqz in babylō-
nem portans danieli prandū qd et mello-
ribus preparauerat: per quod datur intelli-
gi qz homo interdum debet pauperes remo-
tos inquirere: et de necessariis dare bonos
iniustus preponere. ¶ **Tertius** gradus est
deū et primū perfecte diligere. per hūc gra-
dū ascendit hēlyas qui in carru igneo raptus
est. Currus ignis est ipa charitas: quattuor
rote sunt quattuor modi diligendi. Ex toto
corde: ex tota mēte: ex tota anima: et ex omni-
bus viribus: vel quattuor rote sunt quattuor
oz diligēda. f. deus: amicus: inimicus: et nos
pfi. ¶ **Quartus** gradus est diuine cōteplā-
tioni insisterē: per hūc gradū ascendit paulus
et fuit vsqz in tertiū celū raptus. Ascendere autē
in deū p creaturaz visibilitū māduationem
est ascendere vsqz ad primū celū. Ascendere
p intellectuāli pnsiderationē: et ad ascendere

Sermo

vsqz ad scdm. Ascendere autē p intellectu ad
dei formā immediatā intuitionē: est ascēde-
re vsqz ad tertiū celū. Tertio ascendit hono-
rabiliter. cū dicitur. Et nubes suscepit eum.
Voluit autē eū nube celestia ascendere. ad
immundū qz nubes impleuerat terrena mū-
dum redimēdo. et infernalitā patres educēdo
sic volebat implere celestia ruinā angelicas
reparando: vt impleatur illud quod dicitur
Ephe. iij. Qui descendit ipse est qui ascendit
super oēs celos vt adimpleret omnia. Et vero
melius videamus quomodo omnia adim-
pleuit. Notandum qz in mundo quintuplex
erat defectus qui notat. Scilicet. i. Primus erat
habitationis gratie cum dicitur. In princi-
pio creauit deus celū et terrā. ac si dicat. ter-
ram dedit hominī. celus dō reseruauit sibi.
Secundus erat ignorantie: qz hō vīā patrie
nesciebat cum dicit. Tenebre erant. Tertius
autē erat defectus gratie. cū dicit. inanis: qz
sicut dicit. Ecce. xij. Homo acharis. i. sine
gratia quasi fabula vana. Quartus erat de-
fectus misericordie. cū dicit. Et vacua. Erant
enim vacua. f. dei mīa: plena dei iusticia.
Quintus erat defectus pseruātice: qz hoīes
fragiles erāt ad pseruātici boni et tolerātiā
mali cū dicit. Abyssus. i. sine base virtutis. Xps
igitur primo ascendit vt celestē ianuā aperi-
ret. et sic adimpleuit defectum habitationis
gratie. Heb. ix. Per primum sanguinē introi-
uit semel in sancta sanctorū etc. Secūdo ascen-
dit vt vīā in celū ostēderet. et sic adimplet
et sic adimpleuit defectū sciētie. Ad ihe. ij.
Ascendit pādes iter ante eos. Tertio ascēdit
vt spūs sanctū mitteret. et adimpleuit defectū
gratie. Joh. xvi. Si enī nō abiero paraclit
non veniet ad vos etc. Quarto ascendit vt p
nobis intercederet. et patrē ad misericordiā
induceret. Et sic adimpleuit defectum mise-
ricordie. Heb. x. Introiuit in ipsum celum
vt appareret vultui dei p nobis. Qui
to ascendit vt permissiones spūs sancti corda
discipulorum debilita roboret. et sic adim-
pleuit defectum perscuerantie. ps. Verbo
domini celi firmati sunt et spiritu oris eius
omnis virtus eorum.

¶ **Sermo. clj. De eodem. sermo. iij.**

Ece duo viri asciterunt
in vestibus albis etc. Isti duo viri
fuerunt duo angeli in forma viri
li positi qz aplos instruxerunt. Le-
ueri autē psallētes cū rpo ascendērūt. De ip

sis namqz angelis circa dñicā ascensionē
tuorū legunt. f. eoz reuelatio. admiratio. de-
ductio. et iubilatio. Primū namqz est reuela-
tio. Nam fm dyonisiūm Lex diuine bonita-
tis est vt illuminationes suas influat supe-
rioribus: superiores medijs et medijs inferio-
ribus ac inferiores nobis. Ista lex hodie est
seruata. Nā ipse dñs noster iesus xps suam
ascensionē superioribz angelis reuelauit. qñ
ipsi interrogāribus. Quis est iste rex glo-
rie. Respondit. Ego qui loquor iusticia et
propugnator sum ad saluandū. vt dicit. esa.
lxij. Deinde ipsi superiores medijs reue-
lauerunt. ps. Dies diei eructat verbū. Di-
es diei dñi cruciatur qñ reuelauit ascensio-
nis mysteriū superioribz hierarchia medie. De-
inde medijs inferioribz reuelauerunt qñ ipsi
inferioribus interrogantibus. Quis est iste
rex glorie. rñderunt. Dñs virtutū ipse ē rex
glorie. Deinde ipsi inferiores nobis reuela-
uerūt. qñ in formam apparentes dixerūt
hic iesus qz assumptus est a vobis in celum
etc. Secundo est eorum admiratio. Admira-
bantur enim videntes qz terra ascēdebat su-
pra celum. Cum enim olim dictum sit. Pro
uērbis. xvj. Celum sursum et terra deorsum
iam in xpi ascensione ecōtrario dici poterat
terra sursum et celum deorsum. Admiraban-
tur qz homo ascendebat supra angelum vñd
ps. Ascendit super cherubin et volauit qz hō a
scēdebat vsqz ad deum. Dan. viij. Venit vs-
qz ad virum qui sedebat in throno. Insuper
poterant admirari de tali corporis qualita-
te. de tanta decora societate. et de tanta pore-
state. Esa. lxij. Quis est iste qui venit
de don tinctus est de bosra. ecce qz admira-
bilis corporis qualitas. Iste nāqz formosus
in stola sua. ecce qz formosa societas: anime
enim sanctorum sunt decora vestis christi.
gradiens in multitudine virtutis sue. ecce
quanta potestas. Tertio est eorum deductio
Deducēbant enim ipsum in celum tanqz re-
gem in signum reuerentie ad solū maiesta-
tis. esa. ix. Super solium dauid et super re-
gnū eius sedebit. Tanqz summum facere
dorem et pontificem in signum obediētie
in templum paterne pietatis. Hebreo. iij.
Habentes pontificem magnum qui pene-
trauit celos iesum etc. Tanqz eternū iudicē
in signum potentie ad sedem iudicarie po-
testatis. Math. xxvj. Cum venerit fili? hō-
minis in maiestate sua: tunc sedebit super
sedes maiestatis sue et cet. Et tanqz victori

AD ii

misericordiarum. Si ergo aliquis sanctus vir per suam predicationem vel orationem convertit aliquem avarum vel usurarium expellit a mammona. Si convertit luxuriosum expellit a sinu deum. Si vero convertit superbum expellit a luciferis. Si autem convertit temptationes varias pariter expellit a beelzebub. **I** Secundo linguis loquuntur novis. Deus namque tres puincias fecit. scilicet terram: terram: terram. **I** In quibus puincia celestis est deum laudare. **T**errestria vero est de divitiis tractare. **I**n fernalis vero mentiri et blasphemare. **Q**uando enim aliquis consueverat loqui linguagium puincie terrestris tota die de terrenis tractando: vel quando quis consueverat loqui linguagium puincie infernalis mentiendo: et detrahendo: et conversus incipit loqui linguagium puincie celestis deum laudando: et primum edificando. **I**ste loquitur linguis novis. **I** Tercio serpentes tollunt. Serpentes aliquando tolluntur per amputationem caude. **E**t tunc adhuc vivit. Aliquando per amputationem corporis: et tunc similiter vivit. Aliquando per contritionem capitis: et tunc omnino extinguitur. **Q**uidam igitur tollunt serpentem: quantum ad amputationem caude: qui dimittunt peccatum quantum ad acutum exteriorum: et non quantum ad acutum interiorum. scilicet cogitatum et consensum: et isti serpentes tollunt. **Q**uidam tollunt serpentem quantum ad amputationem corporis qui dimittunt peccatum quantum ad acutum quantum ad consensum: sed non quantum ad cogitatum: et isti serpentes tollunt. **Q**uidam vero tollunt ipsum serpentem quantum ad contritionem capitis qui dimittunt peccatum quantum ad acutum quantum ad consensum: et quantum ad cogitatum. **E**t isti perfectissime tollunt. **Q**uarto autem si moriturus quid bibet: rinit non eis nocet. **M**ortifex autem non nocet quando gustat: sed non bibitur. aut quando bibitur: sed statim rejicitur. aut quando rinit: remedium adhibet. quando igitur dyabolus aliquam mortiferam suggestionem alicui offert his tribus castibus nocere non potest. **I** Primo quoniam quis illam gustat: sed non bibit. hoc est sentit: sed non consentit: quod statim dyabolus resistit et contradicit. **I**aco. iij. Resistite dyabolo et fugiet a vobis. **I** Secundo quoniam quis bibit per consensum et operationem: sed statim rejicit per confessionem. **p**uer. xij. Verba congregantis filii vomitis. **N**am enim qui peccata congregat per operationem. statim debet ea emovere per confessionem. **I** Tercio

quoniam recurrit ad patriarchas. **I** ad sanguinem se facta est medicina frenetici. **Q**uarto super egros manus imponunt: et bene habebunt. **S**unt quidam sancti: quidam infirmi. quidam mortui. quidam infirmi. **S**ani sunt iusti. infirmi sunt de novo conversi. mortui sunt peccatores. **S**ancti igitur viri aliquando ponunt manus sanos: non ut sanentur. sed ut in sanitate conserventur. et maiorem gratiam incrementum. **A**ct. viij. Tunc imponebant super illos manus et accipiebant spiritum sanctum. **I**mponebant super debiles et infirmos: ut ad bene operandum fortificentur. **I**aco. v. Infirmum qui in vobis educat presbyteros ecclesie etc. **I**mponebant super mortuos ut a peccato resuscitentur. quod significatum est. **M**atth. ix. ubi dominus tenuit manum puelle mortue dicens. **T**ibi dico surge. **I**mponebant super febridos ut misericorditer reparantur. **S**icut per in lazaro quadriduo: et febrido quem deus misericorditer suscitavit.

Sermo. dy. De translatione beati dominici. sermo primus.

Nunc translationem testimonii habuit enoch placuisse deo

Heb. xi. Hodie festum translationis domini celebramus. **C**ommendamus autem in verbis premissis a tribus. **E**t primo a sua sacra dedicatione. cum dicitur. **E**noch quod interpretatur dedicatio. **I** Dedicatio enim omnium domino sua et se. **S**ed quid omnia christo domino dedicavit: propter christum omnia relinquendo et pauperibus largiendo. **D**edicavit et se domino Iesu christo propter totam vitam suam in dei obsequio mancipando: scilicet suam pueritiam. suam iuventutem: et totam suam relictam vitam. **N**am et in puericia sua sepe lectum dimisit: et super terram iacuit et acubuit. **P**rover. xi. **E**x studiis suis intelligitur puer. **I**n iuventute lascivias iuvenis dedidit: et liberos vedens precibus pauperibus erogavit. **E**cce. xxij. **Q**ue in iuventute non congregasti: quomodo invenies in senectute. **T**otam etiam reliquam vitam eratam in ordine laudabiliter consummavit. **S**ap. iij. **C**onsummatus in brevi explevit tempora multa etc. **I** Secundo commendatur a divina approbatione cum dicitur. **P**lacuisse deo. **P**lacuit autem deo

per tria. scilicet per ordinem quem instituit per alias quod convertit et per sensualitatem quam rationi servire coegit. **D**e his tribus dicitur. **E**ccl. xvj. **I**n tribus habet placitum est spiritui meo quod sunt cordia fratrum. **Q**uod quatuor ad ordinem quem instituit. ubi vna aliam et vna corpus esse voluit. **A**mor proximorum. hoc quantum ad dei et proximi dilectionem et amorem adduxit. **E**t vir et mulier sibi bene consentientes. hoc quantum ad sensualitatem quam rationi servire coegit. **T**ercio commendatur a miraculosa translatione eius dicitur. **A**nte translationem testimonium habuit. **H**abuit quidem testimonium ante translationem. et post translationem. et in ipsa translatione. **A**nte translationem quidem. scilicet dum vinceret in mundo: habuit triplex testimonium de quo dicitur **I**ohan. v. **T**res sunt qui testimonium dant in terra. scilicet spiritus. aqua et sanguis. **S**ic quidem beato dñico adhuc vivente in terris testimonium dedit spiritus sanctus replendo ipsum charismate omnium gratiarum. **E**ccl. xv. **A**dimplevit eum spiritus sapiencie et intellectus. **T**estimonium sibi dedit aqua in abundantia lacrimarum. **U**nde dicitur in legenda sua. **S**pecialiter gratia sibi dederat deus flere pro peccatoribus miseris et afflictis. **T**estimonium sibi dederat sanguis. id est servus maritum desiderium. ubi dicit de eo. **S**iribatur servus ipsi martyrio sicut fleat ceruus ad aque fluxum. **S**ecundo habuit testimonium post translationem sicut modo habet in celo. quia tres sunt qui testimonium dant in celo. scilicet pater verbum et spiritus sanctus. **P**ater namque introduxit eum in thesaurum sue potentie. **p**sa. **I**ntroibo in potentias domini etc. **P**rover. xxi. **T**hesaurus desiderabilis et oleum in tabernaculo iusti. **I**n beato enim dñico qui fuit tabernaculum christi est thesaurus ad ditandum et oleum ad miserandum. **H**abenti illum thesaurum non deest facultas. **H**abenti miserationis oleum non deest voluntas. et ideo habet potestatem ut ditari possit. **E**t habet voluntatem ut ditari velit. **F**ilius statuit cum iuxta speculum sue sapientie de quo speculo dicit. **S**apientia. vij. **E**andem enim est lucis eterne et speculi sine macula. **B**eatissimus igitur dominicus et bibit in fonte divino. et videt in speculo clarum. **S**apientia. vij. **A**postolus et in lumine tuovide beatissimus. **S**piritus sanctus introduxit eum in fontem gratie et misericordie. de quo dicit. **A**pocal. xxi. **E**st dedit mihi fluvium aque vite splendorum tanquam crystallum. **I**psa enim

modo habet gratiam dei abundantem. ideo dicitur fluvium. **I**ndeficientem: ideo dicitur splendorum tanquam crystallum. **T**ercio habuit testimonium in translatione per odorem mirabilem: qui de eius tumulo emanavit. **N**on enim ille odor erat naturalis: sed mirabilis. quia fuit res ardua. res insolita. et res insepelita. et res contra solitum nature effecta. **F**u rata. et res contra solitum nature effecta. **I**tem enim res ardua. **E**t hoc ratione virtutis. ita enim res ardua. **E**t hoc ratione virtutis. **A**nte enim virtutis fuit quod infirmos curabat. **E**ccl. xlii. **Q**uasi mirra electa habet. **E**ccl. xlii. **S**icut enim mirra habet odorem suavitatis. **S**ic odor ille fugabat deos expellit serpentes: scilicet odor ille fugabat demones et omnes infirmitates. **I** Secundo fuit res insolita. et hoc ratione qualitatatis. **N**ul li enim odori materiali similis videbatur. **Q**uia nimirum celestis pigmentarius non de materia terrenorum aromatum: sed de plenitudine celestium chysmatum ipsum confecerat. **E**ccl. xxiij. **I**nguentarius facies inguenta suavitatis etc. **I** Tercio fuit res sperata. **E**t hoc ratione quantitatis. **U**ince bar enim omnes alios odores. **L**anico. iij. **O**dor inguentorum tuorum super omnia aromata. **Q**uarto fuit res contra solitum: cursum nature effecta. et hoc ratione originis. est namque contra cursum nature ut de ossibus feridis. ubi confuevit emanare fetor: tantus exeat odor. **E**ccl. xli. **O**ssa ipsius visitata sunt a deo: scilicet per tam miri odoris infusionem unde sequitur. et post mortem prophetaverunt non quidem verbis: sed miraculis. non lingua sed suavis odoris fragrantia. non voce: sed spiritu et virtute.

Sermo. cvi. De translatione eiusdem sermo secundus.

Nunc placuit deo et

translatum est in paradysum ve daret sapientiam gentibus. **E**ccl. xlii. **P**er translationem ipsius enoch in paradysum terrestrem significat translatio beati dominici hodie facta in ecclesia militari. **I**n vobis autem promissis scribis dominicus a deo commendatur. **I** Prolo a deuota christi imitatione. cum dicitur enoch. qui interpretatur ambulans cum deo. **E**st enim aut homo liber cum alio ambulare: et se sibi associare. aut quoniam est similis. aut quoniam est familiaris. aut quoniam est propinquus sive affinis. **I**nnocentia autem facit hominem christo similem: ideo christus innotuit sibi libenter adiungit. **p**sa. **I**nnocentes

123

1
2
3
4
5
6

၄၁၅

Ece odor filij mei sicut

odor agri pleni cui beneuolentia minus. **Sanc. xvij.** Qui in tralla
tione beati diuici magnus odor
emanauit. **Eode** uerbu ppositu de ipso pos
test erponi ut sit uerbu dicentis. **Ecce odor**
filij mei etc. **Ubi** quattuor dicuntur de ipso
odore. **Primo** qd nō fuit occultus: sed manū
festus: cū dicit. **Ecce odor.** Nam hec dictio
seu aduerbiū ecce. enīdētia dicit seu impo
rat. **Quattuor** autē sunt que occultari non
possunt. **f. res luminosa.** **Eph. v.** Omne qd
manifestat al lumē est. **Res uaporosa.** **Ecdē.**
xxiij. Quasi libanus non incisus uaporauit
habitationē meā. **Res ignita.** **Prouer. vi.**
Nāquid potest quis abscondere ignē in sinu
suo etc. **Res alta** etiam occultari nō potest.
Mat. vi. Non potest ciuitas abscondi supra
montē posita. **His** quattuor de causis odor
sanctitatis sancti officii abscondi nō potuit.
Primo qd fuit luminosus: ut scz mundū res
nebosam illuminaret. **Ecdē. i.** Quasi stella
matutine in medio nebule etc. **Mūdu** em
pariebat nebulas pctōy. tenebrositatē erro
rū. et obscuritatē ignozātiē. **Cōtra** primū
attulit statum lucide uite. **Et iste** est radius
stelle marince. **Cōtra** scōm attulit radium
plene doctrine. **Et iste** est radius lune plene
lucantis in nocte. **Cōtra** tertiū attulit radiū
sapientie. **Et iste** est radius solis lucentis in
die. **Scdo** fuit uaporosus: ut mūdū fetidū
odore reficeret: qd eius caro uaporauit odo
rē uirginitatis qua instar lilij conuult. **ps.**
Iustus germinabit sicut lilij. **Eius** cor uo
porauit odorē charitatis qua instar rose va
luit. **Ecdē. lxxiij.** Quasi plātatio rose in
hiero. **l. in ecclesia** militāri. **Eius** opus va
porauit odorē sanctitatis qua ad instar thu
ris deo placuit. **Eri. iij.** **Odor** uestimētōy
tuor sicut odor thuris. **Eius** uerbu uapora
uit odorē ueritatis: qd ad instar balsami res
doluuit. **Ecdē. lxxiij.** Quasi balsami non
mixtum odor meus. **Eius** fama uaporauit
odorē celebritatis qua ad instar odoris vis
neriticos effugauit. **Eri. ij.** **Vince** florens
res odorē dederunt. **Tertio** fuit ignitus: ut
mundū frigidū inflāmaret. **Portauit** em
tum rēa ignes. **Ignita** uerba. **Ecdē. lxxij.**
Verbu illius quasi facula ardebat. **Ignita**

exempla. Job. lxxvii. Monne vestimenta tua
calida sunt. Et ignita desideria. Ezechie. i.
Scintille quasi aspectus eris candentis.
Quarto fuit altus per consilia: vt mundum
deiectu erigeret. Homo qđ fuerat humilia
tus infra angelu vsq ad erili t vsq ad ter
renoz affectu. Sed bñs dñicus ostēdit res
mediū p qđ homo erigat se vsq ad dignita
tē angeli. i. per votū castitatis vsq ad subli
mitatē celi per votū obediētie. Sicut em̄ in
obediētia hoīem de celo expulit: ita obediē
tia ipm ad celum reducit. Vsq ad dominici
mūdi p votū paupertatis que altissima est: et
hoīem mūdo dñari facit. i. Cor. vii. Altissi
ma paupras eoz abidauit et. Secōdo de isto
odor ostēdit qđ nō fuit puus fed magis: qđ dō
sicut odor agri pleni. Impleuit qđ mundū
celū t cumulū. Talis em̄ odor: mūdū imple
uit. Odor aut quadrupliciter causari cōse
uit. Aliqñ em̄ causat ex cōcrematione. Ps
cle. i. Quasi thūs ardes in igne. Aliqñ ex cō
tritione. Aromata em̄ integra redolēt modi
cū fracta multū: in puluē cōtrita plurimū.
Aliqñ ex reuelatione. Balsamū em̄ daufum
nō sentit: sed vase aperto sentit. Iohan. xi.
Domus impleta est odore vnguenti. Aliqñ
exagitatione. vnde dicit Augu. Pari modo
exagitatu t exalat fetore ceni: t fragrat sua
ue vnguentū. Itis modis videt fuisse causa
tus odor bñi dñici. Ipse em̄ fuit totus igne
diuini amoris cōcrematus. Vnde cū tota
nocte in ecclesia vestimentis madescentis per
noctaret: mane inueniebant sicca: ac si fuisse
sent iuxta fornacē posita. Ipse etiā tor t fuit
p macerationē cōtritus. Vnde tres singulis
noctibz recipiebat cū quadā cathena discip
plinas. Ipse etiā toti mūdo fuit reuelatus
p exempla vite. t p verba doctrine. per miras
culos operationē. t p ordinis institutionē.
Ipse em̄ in vita actiua t cōreplatiua fuit ses
dule exercitatus. vnde dicit de eo. Nocte ce
li pluit celsū. In celo quidē est quadruplex ager.
Unus est plenus balsamo sapie. t iste ager
est apłoz. Scđs est plenus rosis paciētie. t
iste est ager martyz. Tertius est plen⁹ vio
lis cōtemplationis eterne. t iste est ager cō
fessor. Quartus est plenus lilis modiciē. t
iste est ager virginū. Bñs igit dñicus fuit
getin agro apłoz p sapiam: ideo in euāge
lio qđ de eo legis assimilat luci fulgēri. Ful
get etiā in agro martyz p charitatē ignita:
ideo assimilat ibidē lucerne ardēri. Fulget

Sermo: clx. De eodem sermo. iij.

In sancto etc. Act. ij. Perfecta libe-
 ralitas in tribus consistit. l. quando
 quis dat multum: et multis: et preciosa. De-
 us hodie fuit valde liberalis: q. dedit mul-
 tum: cum dicitur. repleti sunt. Dedit mul-
 tis: cum dicitur. omnes. Et dedit donis vri-
 le: et preciosis: cum dicitur. spiritus sanctus. De-
 dit quiddam apostolis multa: q. eis dedit in a-
 bundantia spiritus sancti. Licet enim sancti viri
 in presenti vita sint quibusdam gratiis spūs san-
 cti aspersi. Apostoli tamen fuerunt fluuij
 abundantia pleni. Johā. vij. Flumina de ve-
 tre eius fluent acceptuiue. hoc autē dicebat de
 spū quem erant accepturi credentes in eum.
 De isto flumie dei dicit Esch. lviij. Mē-
 sus est mille cubitos: et traduxit me per aquam
 vsq. ad talos. rursus mensus est mille et tra-
 duxit me per aquā vsq. ad genua. rursus men-
 sus est mille: et duxit me per aquam vsq. ad

renes: et mensus est mille fontem quoniam
non potui pertransire: quoniam intumuerunt
profundi torrens qui non potui transvadere.
In talis namque est tota corporis supportatio.
In genubus est decumbulatio. In renibus
est fomes et libido. In aquis intumescen-
tibus est abundantia plenitudo. In istud enim
flumen spiritus sancti apostoli sunt traducti
usque ad talos: quando sunt facti fontes ad fru-
scentium pondus omnium passionum etc. ps.
Ego confirmavi columnas eius. Usque ad ge-
nua quando facti sunt magnanimes ad pro-
grediendum et aggrediendum opera virtutum etc.
Quint de virtute in virtute. Usque ad renes
quando debilitatus et extinctus est in eis om-
nis fomes et concupiscentia. ps. Inflammatus est
cor meum. s. igne spiritus sancti. et ideo renes mel-
tuati sunt. Aque vero huius fluminis ve-
hementer in apostolis intumuerunt: quod datus
est eis spiritus in abundantia. Esa. lxx. Spi-
ritus eius sicut torrens inundans usque ad me-
dium colli. In aliquo sanctis flumen spiritus sancti
ascendit infra collum. In apostolis usque ad
medium colli. In christo autem usque supra collum
quia non ad mensuram recipit spiritum. Fue-
runt autem apostoli repleti quadruplici men-
sura spiritus sancti. De qua dicitur luce. vi.
Mensuram bonam et conferam. Mensu-
ram quidem bonam habuerunt in sua iustifi-
catione. Roma. v. Caritas dei diffusa est
in cordibus nostris etc. Conferam habuerunt
in aliorum conversione. Deus efficiens illud
quod necesse erat eis ad iustificationem con-
tulit et addidit ea que necessaria erant ad alio-
rum conversionem. s. eloquentiam verborum. ardo-
rem celi scripturarum intelligentiam. in ad-
uersis firmam constantiam. et in miraculis fa-
ciendis magnam potentiam. Habuerunt mensu-
ram coagitatam in sui confirmatione: quia
nunquam ab ipsa cadere potuerunt. ps. Verbo
domini celi firmati sunt etc. Et habuerunt men-
suram super effluentem in doctrinam abundan-
ti emanatione qua totum mundum doctrinis
repleverunt. ps. Flumen dei repletum est
aquis. Ex isto flumine derivati sunt multi
riui. i. doctorum sententie multe. Ex istis ri-
uis precesserunt multa stillicidia. i. moderno-
rum doctorum dicta. vnde sequitur. Riuos
eius inebrians multiplicis genimina eius:
Secundo liberalitas dei attenditur in hoc
quod dedit multis: in hoc quod dicitur. Ps. Si
ergo repleti sunt omnes spiritus sancto: ergo
et peccatores qui non sunt repleti non sunt

sic ignis exardescit.

Sermo. cxi. De eodem sermo. iiii.

de numero vniuersi. Omnia enim entia aut
habēt esse: aut viuere: aut sentire: aut ratio-
nari: aut intelligere. Prōdēse aut nō habēt
esse: quia omne esse est a forma. Forma vero
1. ipsius esse spūalis est charitas. iuxta illud
Phil. iij. Obseruare eos qui nō ambulant
sicut habetis formā nostrā. Quia igit pecca-
tores nō habēt formā esse spiritalia: ideo
nō habēt esse spūale. vnde dicit de diabolo
Job. xviij. Habitant in tabernaculis illius
2. locū eius qui nō est. Secōdō nō habēt viuere
aut nō habēt sensum dilectionis vel cogni-
tionis diuine. nec motū operationis bone.
ps. Oculos habēt et non videbūt. et hoc quo
ad sensum diuine dilectionis et cognitionis
Duo enim oculi sunt intellectus et affectus
Duo habent et nō ambulant. et hoc quo
ad motū bone operationis. Tercio non ha-
3. bent sentire. Non enim sentiūt diabolicas
temptationes. Ideo aut non sentiūt: q. cons-
sentiūt. Ille em̄ sentit qui dissentiūt. Pro-
uērioz. xxiij. Verberauerūt me: et ego sensi.
4. Quarto nō habēt rationari: q. nō viuūt s̄m
rationē: sed s̄m sensuālitē: et ideo nō sunt ra-
tionabiles: sed brutales. ps. Faci fuit sicut
equus et mulus quibus non est intellectus.
5. Quinto non habent intelligere: q. vera in-
telligentia est deū timere et a malo recedere
Prouē. xxviij. Ecce timor dñi ipse est sa-
piētia: et recedere a malo intelligentia. Ter-
3. tio offēditur liberalitas dei: q. dedit donū
preciosum: cū dicit. Spiritu sancto. ideo au-
tem spiritu sanctū receperūt: q. habuerunt
corda pura et charitate vnita. et fuerunt re-
ceptacula mūda: sicut cantat ecclesia. Inue-
nit eos receptacula mūda et tribuit eis cha-
ritate. Quatuor em̄ sunt que de facili seime
fundunt. sc. aer dum attrahitur. lux dūmodo
fenestra aperiatur. aqua dūmodo loca de-
pressa inueniat. Et ignis dūmodo mate-
riā preparatā habeat. Et q. spiritu sanctus
significatur per aerē: lux: aqua: et ignē. ideo
1. instat aeris se statim diffundit dūmodo at-
trahit desiderio cordis. ps. Os meum ape-
2. ruit et attraxi spiritū. Instat lucis dūmodo
aperiatur fenestra volūtatīs. Apoc. iij. Ego
3. sto ad ostiū et pulso te. Instat aque dūmodo
inueniat cor depressum. i. humile et māsue-
tū. ps. Qui emittit fontes in cōuallibus. In-
4. stat ignis dūmodo inueniat ligna bonorū
operū. Eccl. xxxviij. Sicut ligna fluarum

per superbiam: et folia tua comedat: et fructus tuos perdat: et reliquias velut lignum aridum in heremo. Ignis in sinu est auaricia in affectu: que oia spualia que in aia inuenit annihilat et consumit. Job. xxxi. Ignis est visus ad consumptionem deuorans et oia eradicans genimina etc. Iste est ille ignis de quo dicitur Prover. xxi. Ignis enim nuncq̃ dicitur sufficit. Serpens in gremio est luxuria in animo: que ibi venenum diffundit et vitā gratie extinguit. Prover. v. Fumus distillās labia meretrices. Eiusdē. xxxiij. Ingreditur blāde: sed in nouissimo mordebit ut coluber et quasi regulus venena diffundet. Tertio ista tria que dicta sunt spiritū sanctū male remuneratū expellunt. Sicut autem colligitur et dictis Salomonis et quedā glosa hoc tangit. Tria sunt que expellunt hominē de domo: scilicet fumus: filicidium: et mala vxor. Per fumum intelligitur superbia que in altū ascendit et cito deficit. ps. Ascēdit fumus etc. Iste fumus superbie spiritū sanctū de corde expellit: et ne reuertatur semper resistit. Actū. vii. Dura ceruice et incircūcisi cordibus semper vos spiritū sancto resistitis. Per filicidium intelligitur ipsa auaricia: quia filicidium hominē in domo inquerat. Sic auaricia varijs folliculidibus et diuisionibus animam suffocat. iuxta illud Zuce. viij. A folliculidibus suffocatur. Tales enim spiritū sanctū expellunt. cū tamen dicatur. i. Thessa. v. Spiritū nolite extinguere. Per malā vxorē intelligitur carnalis concupiscentia: que semper cum ratione litigat. iuxta illud Gal. v. Caro concupiscit aduersus spiritum. Et isti tales spiritū sanctū et filiū dei pedibus immundis conculcāt: et contumelia deponorāt. Heb. x. Quanto magis putatis deteriora mereri supplicia qui filiū dei conculcauerit et spiritū gratie contumeliā fecerit. De hac vxore siue concupiscentia carnali Roma. viij. Pudicitia carnis mors est. Voluptas enim carnis ita tenet hominē in delictis q̃ ad eternas delicias peruenire non desiderat. Unde in figura huius dicitur. iij. Regū. xij. q̃ fecit hieroboam duos vitulos aureos. vñ in dan, alium in betel ne populus reuerteretur in hierusalē: sed ipsos adoraret. Qui vituli sunt duplex lasciuia. scz voluptas carnis: et vanitas mundi: quas tam clericū q̃ laici adorāt: et ad celestē hierusalē ire nō laborāt. Adhuc vitulum constabilem faciendum populus israel in aures proiecit

quia quicquid habet homo preelatum ad hoc expendit ut voluptas vel vanitas inuēiantur. Et sic voluptas carnalis spiritum sanctum expellit.

Sermo. clxiij. De eodem sermo. v.

Incenim veni mittere in terram. Et quid volonisi ut accendatur. Zuce. xij. De isto igne spiritus sancti quatuor sunt videnda. Primo qualis fuerit. Item ad similitudinem: q̃ venit in similitudinem lingue. Et potissimam rationem fuit vti hic ostendatur quale linguagium sit in celo: quia ibi non sunt nisi verba ignita et verba amoris. Deus enim tres puincias habet: scz puinciam celestem. puinciam terrestrem. et puinciam infernalem. Et in quolibet puincia posuit proprium linguagium. Et est linguagium puincie celestis deum laudare et benedicere. ps. Beati qui habitant in domo tua dñe in secula seculorū laudabunt te. Et linguagium puincie terrestris est de terrenis tractare. Job. iij. Qui de terra est de terra loquitur. Sed linguagium puincie infernalis est maledicere et blasphemare. Esa. viij. Cum esurierit ierosolē et maledicetur regi suo et deo suo. Loquens autem quisquis de qua puincia sit ad linguagium: et ex linguagii suo seu loquela. Unde dicitur fuit petro Marthei. xvi. Salutus es. Nam et loquela tua manifestū te fecit. Cum igitur quis loquitur verba laudis et edificationis proximi: signū est q̃ est de puincia celi: et de puincia celesti. Unde dicebat dñs Job. viij. Quare loquela mea non cognoscitis. Quādo autem quis loquitur verba terrena: signū est q̃ est de puincia mundi seu terrestri. i. Job. iij. Ipsi de mundo sunt: et de mundo loquuntur: et mūdus eos audit. Quādo vero aliquis loquitur verba mendacii et blasphemie: tūc signū est q̃ est de professione et puincia ipsius miserabilis inferni: quia illud est propriū linguagium de monis infernalis. Johan. viij. Cum loquitur mendacium et proprijs loquitur. Secundo videndum est qualis sit iste ignis. Item ad virtutem. Habet enim virtutem indumentuam: quia alta humiliat: et incinerat: et annihilat. Habet virtutem eleuatiuam: quia sursum fertur et tendit. Habet virtutē coadiuuatiuam: quia fluida solidat et adunat. Sic spiritus sanctus sicut Dionysius in li. de diuinis nominibus habet virtutē inclinatiuā: quia illos quos

replet inclinat inferius per sui humilitatem et contemptū. ps. Auferes spū eorū scz superbie. et deficient. Et seipsos. et in puluere suorum reuertentur per sui annihilacionem et cōtēptum. Secundo habet virtutē eleuatiuā: quia eleuat eos superius per desiderium eternorum. Ezech. viij. Eleuauit me spiritus inter terram et celum. duxit me in hierusalē in visionem dei. Tertio habet virtutem coadunatiuam per concordiam et unitatē spūs in vinculo pacis. Virtus nāq̃ ignis in hoc consistit: quia subternit sibi omnia alia elementa: sicut terram in carbonibus. aerem in flamma. aquam in balneo calido. Sicut spiritus sanctus subternit sibi terrenam cupiditatem. Greg. in omel. Quia spiritus sanctus apostolos in caritate celsitudinis culmen erexit. quid aliud dixerim: nisi q̃ mentes terrenorum celos fecit in conuallibus. id est ex gratiam suam prestat humilibus. Et voluptuosam carnalitatem. Gala. v. Spiritu ambulate et desideria carnis non perficietis. Tertio videndum est qualiter iste ignis extinguitur. Habet enim virtutem primo per ventum superbie. Job. i. Ventus veniens a regione deserti concussit quatuor angulos domus. Quatuor enim anguli domus spiritualis sunt fides: spes: charitas: et bona opatio. Secundo per lignorum separationem. id est per spiritum discordie. Si autem enim anima non viuificat mēbra separata. nec ignis inflammat ligna diuisa. sic nec spiritus sanctus illos inflammat qui sunt diuisi a deo per mortalem culpā. Esa. lix. Iniquitates vestre diuiserunt inter vos et deum vestrum. Vel a proximo discordia mediare seu per discordiam. Zuce. xi. Omne regnum in semetipsum diuisum desolabitur. Vel ab ecclesia per excommunicationis sententias Marthei. xviij. Si enim ecclesiam non audierit: si tibi sicut ethnicus et publicanus. Tertio extinguitur per aquam luxurie. Eccl. iij. Ignem ardentem extinguit aqua. Cetera nāque virtus non omnino extinguit igniculum cordis quā aliquādo ibi remaneant aliquae affectiones bone voluntatis. Luxuria autem a deo extinguit quia nihil spirituale in corde relinquit: sed totus homo caro efficit. Quarto videndum est qualiter iste ignis cōseruatur. Et hoc fit per lignorum appositiones. i. bonorum operum multiplicationē. Eccl. xxi. vij. Secundum ligna fluit: sic ignis exardet.

sec. Zeuit. vi. Ignis in altari meo semper ardeat: quia nutrit sacerdos subiectis ligna per singulos dies. Secundo per cineris aspersio. i. memorie mortis superinductionē. iob. xvi. Operui cinere carnem meam. iij. Ezech. xvi. Habebimus thesaurum istum in vasis fictilibus. Tertio per sufflationem. i. frequentē meditationē. Eccl. xxiij. Si suffla ueris quasi ignis exardabit. Nihilominus ipse spiritus sufflat. Job. xx. Insufflauit et dicitur ipse spiritus sufflat. Quarto per diligētiā. Accipite spiritum. Quarto per diligentem ab omni contrario conseruationem. i. per tem ab omni contrario conseruationem. Er mala malarum societatum vitiorum. Et mala enim societate homo peruertit in intellectu. Item ad cognoscenda. puer. xij. Qui cum spiritum ad diligenda. Eccl. xij. Qui tergerit pedē inquinabit ab ea. Et emoleuit in effectum: Item ad operanda. Jer. i. Recedite de medio babilonis ne forte emoleuit cor vestrum.

Sermo. clxiij. De eodem sermo. vi.

Et excelsus misit ignem in

ostium meum et erudit me. Thren. i. Nec possunt esse dñi ecclesie reuelantis aduentum spiritus sancti in apostolos per quos ad fidem est eruditi. In quibus verbis quatuor ostendunt. Primo in beatitudine trinitate est quadruplex excelsus. Primo est infinite potestatis. Job. xi. Excelsus quidē celo est: et quid facies. Secūdo est infinite varietatis: quia oia p̃cipit et cognoscit. ps. Dñs p̃cepit de excelsis sancto suo. Tertio est infinite bonitatis: quia oia ad iterum sedent sup solū excelsus et leuati. Quarto est infinite bonitatis: quia oia ad iterum respicit. ps. Excelsus dñs et humilia respiciat. De isto quadruplex excelsus iste ignis sanctus spiritus lapidos est missus. In ipso enim erat quadruplex defectus. Primo quia dñs erat in principe apostolorum: qui dñm timuit vitā negauit. Secundo quia dñs erat in intellectu: quia multa ignorabant: que tamen ipsos scire expediebat. Johan. xvi. Adhuc habeo vobis multa dicere: sed non potestis portare modo. Tertio quia dñs erat in affectu: quia in amore dei adhuc tepidi et frigidi erant: nec christum eo modo diligebant quo eum diligere debebant. Johan. xiii. Si diligeritis me gauderitis vris: quia vado ad patrem.

Quattuor sunt ad operatiuam: qz infirmi erant ad aggrediendum opera fortia et virtuosus qd inuic. **Matth. ix.** Nemo imittit cōmissurā panis rudis in vestimentū vetus etc. qz igit habebat defectū qm ad interpretatiuā missus est spūs sanctus de excelso infirmis te potestari vt timidos roboraret: qm pū timentat tacēdo postmodū nō timuerūt cū fiduciam confitendo. **Act. in.** Repleti spūs sancto loqbant cū fiducia verbū dei. Qui prius timebant confiteri in vna lingua: postmodū sunt confessi in oibus linguis. **Act. i.** Repleti loq varijs linguis. Et qui prius timebant fragilē mulierē: postmodum nō timebant principē neq impatorē. **Act. v.** Obediunt magis opz deo qz hoibus. **1. Sermo.** qz habebat defectū qm ad intellectiua missus est de excelso veritatis infinitē vt infirmos edoceret. **Joh. xvi.** Cū autē venerit spūs veritatis docebit vos omnem veritatem. s. vite: et doctrine: et iusticie. **Sap. viij.** Sobrietatem em̄ et sapientiā docet atq iusticiam et veritatem: quibus vtilius nihil est in vita hominibus: sobrietate quo ad veritatē vite. et prudentiā quo ad veritatē doctrine: et iusticiā quo ad veritatē iusticie. **2. Sermo.** qz habebat defectū quo ad effectiua: missus est de excelso infinite charitatis vt frigidis inflāmaret. Inflāmauit em̄ corda eorū. **Breg. Foris** apparētibz linguis igneis intus facta sunt corda inflāmatia. **Eorū vba. Grego.** In igneis linguis apparet spūs: qz omnes quos repleuerat ardentes pariter et loqueutes facit. Etiam eorū opa. **Joh. xxvij.** Mōne vestimenta tua calida sunt cum p̄lata fuerit terra auctro. **3. Sermo.** qz ip̄i habebant defectū qm ad opatiuā: missus est de excelso infinite bonitatis: vt eos perficeret et cōsummaret. Nam qui prius faciebāt opā debilia: postmodū aggressi sunt fortia. Aggressi sunt quoddā opus qd est supra naturam. i. castitatem seruare. **1. Hiero.** In carne p̄ter carnem viuere nō humanū: sed angelicū esse puro. Et quoddā opus qd est cōtra naturam. s. mortem affectare. **Act. xxi.** Ego nō solum alligari: sed et mori paratus sum pro mine dñi iesu. Quoddā est qd contra cōsuetudinem humanā. s. diuitias cōtēnere. **act. iij.** Argentū et aurū non est meū etc. Et quoddam qd est contrariū. s. deū credere trīnū et vñ de v̄gine natū: passum. ista em̄ credere non potuerunt nisi per spūs sanctum. **Sap. pientie. ix.** Sensum autē tuū quis sciet: nisi

tu dederis sapientiā et miseris eis spūs sanctus de altissimis. Quoddā qd est supra humanā cōditionē. s. nullā ad malū h̄re propriā. **dine. qz** sicut dicit **Gene. viij.** Sēsus et cogitatio humani cordis prona sunt ad malū ab adolescentia sua. In apostolis autē fuit quoddā natura ad malū prona: sed in bonū cōfirmata. **ps.** Ego cōfirmatū collinas eius. **Sermo.** ostenditur qualiter fuit missus: qz in specie ignis: cū dicitur. **Miste ignē. de quo** canitur **ecclesia.** Aduenit ignis diuinus nō combusca: sed illuminas. nō cōsumēs. sed lucens. Et quo habetur qz iste ignis non fuit carbo: nec flāma: sed lux. Carbo em̄ est ignis in materia terrestris: et ideo non apparuit in specie carbonis: qz illos quos replet nō facit predicare p̄pter terrenū questū: sed p̄pter celestem premiū. **i. Cor. ix.** Que est enim merces mea vt euāgelizē etc. Nec apparuit in specie flāme: qz flāma est ignis in materia aeris spūs autē sanctus illos quos replet nō facit predicare p̄pter fauorē humanū: sed p̄pter honorem diuinū. **Gal. i.** Si adhuc hoibus placere xp̄i seruus nō essem. Apparuit ergo in specie lucis que est duplex et purissima: qz quos replet predicare facit ex sincerā intentione. s. p̄pter veritatē primi et honoris dei. **Phil. iij.** Non quero datum sed quero fructū etc. Tercio ostendit in quos sit emissus: scz in aplos: qd dicit. In oibus meis. **Apostoli** em̄ dicuntur ossa: qz fuerūt exterioris duriti per passionū tolerationē. **Joh. xxi.** Soli dissimili quasi ere fusi sunt. Fuerunt solidi et minas nō timebāt. solidiores: qz verba cōtinebāt. solidissimi: qz mortē despiciebāt. Tercius autē fuerūt medullis pleni per deuotionē. **Joh. xxi.** Medullis ossa illius implebātur. **Medulla** em̄ fm̄ rabanū dicit et eo qz madefacit ossa. Et est calide nature et dulcis saporis: qz deuotio sp̄ialis et alamarid madefacit: frigidā accendit: et mādū amaritudinē in celestē dulcedinē cōuertit. Quarto ostendit quare missus est: cū dicit. Et cruciuit me. Spūs nāqz sanctus aplos cruciuit nā in credēdis dedit eis plenā veritatē. **in de dicitur.** Spūs veritatis. **Joh. xxiij.** Spūs veritatis quē mūdus nō pōt accipere. In diligēdis dedit ordinatā charitatē: ideo dicit Spūs charitatis. **i. Johan. iij.** Deus charitas est etc. In operatōis dedit perfectā sanctitatē. et ideo vocat spūs sanctus. **Johan. xxiij.** Paracletus autem spūs etc. In sustinēdis dedit consolationem et iocunditatem. **Joh.**

1. Cum venerit paracletus etc.
2. Sermo. dñi. Eodē die. sermo. viij

3. Quis diligit me sermo
4. nēz meū seruabit etc. **Joh. xxiij.** Circa aduentū spūs sancti in supradis

1. tria verbis tria ponunt. **1. Primo** ip̄ius spūs virtus aduentus siue missio: cū dicit. Ad eū veniemus. **2. Secundo** missi cōfirmatio: cum dicit. Et mansionem apud eū faciemus. **3. Tercio** ip̄ius missi et cōfirmati manifestatio: cū dicit. in principio. Si qd diligit me sermones meū seruabit. Circa primū notādū qz quatuor sunt qz disponunt ad spūs sancti aduentū et missionē. Primū est deuota oratio: cuius libenter hō ad illud hospitium vadit ad qd inuitat. **Mōstr** autē nostra oratio regnat. docet ratiōes. **Ad autē** nostra oratio regnat. docet xp̄s **Joh. xxiij.** Rogabo patrē meū et alii paracletū dabit vobis. Docet totus apostolus ratiōes etc. de qbus dicit. Orationibus apostolus ratiōes etc. docet p̄pheta qz oratio dicit. **Eorū mūdū** etc. Docet vniuersalis ecclesia qz dicit. **Ueni** sancte spūs. **2. Sermo** est pfunda humilitatio. Libenter homo ad illud hospitium vadit vbi honorari se credit. humilitas autē spūs sancti honorē facit. iuxta illud **Ecdē.** in. Magna potentia dei solius et ab hūmilibus honorat. Aqua autē spūs sancti nō fluit in montibus sup̄b: sed in vallibus hūilū. **ps.** Qui emittit fontes in conuallibus: iter medium montiū pirāssunt aque. Duo mōtes sunt due species sup̄bie. Una que nascitur ex re temporalis. et alia que nascit ex re spiritali. In medio istorū montiū transit hūilitas que semp tenet medium. non dedinans ad aliquam illam speciem. Et in isto medio aque transeunt gratiarum. **3. Tercio** est cordis purificatio. Libenter em̄ homo hospitat in hospitio mudo: sic spūs sanctus habitatur in corde puro. **ps.** Domū tuā dñe decet sanctitudo in locutidine dicit. **Breg. Tercio** ergo fordes prauū opus qz deo p̄parat domū mēis. Est autē mūdus intellectus ab omni praua cogitatione. Sic et effectus: ab omni inordinatōe amore. Opus externū a negligētia et torpore. **6. significatū** est. **1. Item.** xij. Abi dicit qz mūdauerūt p̄p̄s: portas et murus. Per populiū intelligit turba cogitatio nūm p̄ portas consensum voluntatis: p̄ murum bona. scz opera que animum muniunt ne ab ip̄is superet hostibus. **4. Quarto** est mentis tranquillitas vocatio. Libenter enim

homo ad illud hospitium diuertit in quo de se ten inuenire se credit. hic est qz apostoli receperūt spūs sancti sedentes. i. a curis secularibus descētes. hinc est qz filij israel accēperunt mānā in solitudine. i. spūs sancti dulcedinem in mentis quiete. hinc est qz helias cedinem in mentis quiete. hinc est qz helias in solitudine mane et vespere panē et carnis cellā panis inuenit: qz homo in mētis. quiete diuinas consolationes recipit: in turbatione autē famē inuenit. **2. Sermo** cōfirmationem: cum dicit. Et mansionem apud eū faciemus. Et ista sunt quatuor. **1. Primum** est meditatio mortis. Sicut em̄ materialis ignis cōseruat sub cinere: sic spūs sanctus sub mortis meditatione. Memoria em̄ mortis gratiā cōseruat: qz facit humilem animū. **Ecdē.** **1. Quid** sup̄bia terra et cinis. **Vitae casum.** **2. Quid.** **3. In** oibus opibz tuis memorare nouissima tua et in eternū nō peccabis. **Dar p̄fectum.** **greg.** Valde se sollicitat in bono opz: qz semp cogitat de extremo fine. **4. Sermo** est mortificatio carnis. Carnes em̄ cōseruant ex salis appositione. sic spiritus sanctus ex carnis mortificatione. **Matth. ix.** Omnis victima sale salietur. **Aque** stantes fm̄ Ambro. putrescunt: sed diuersos lapides currentes in suo vigore p̄sistunt. Sic anima stans in ocio putrescit: cito ex peccato: sed quando inter diuersos lapides vigilat: et se iuniorum frangit in gratia cōseruat. Et fm̄ Aug. in lib. de ciuitate dei. **Et** quidā fons qui in die frigescit in nocte calefit: qz ignis spūs sancti in prosperitate extinguitur: et in asperitate penitentiae cōseruat. **5. Tercio** est diuini timoris p̄sentia. Sicut em̄ domus stare nō pōt si non hz stabile fundamentū et forte tectū: sic nec alia si nō hz timorē. **6. Timor** sit fundamentum domus. **7. Si** non in timore dñi in stant et tenueris te: cito subuertetur domus tua. **8. Et** qz sit rectum. **9. Eiusdem.** **10. Timor** domini super omnia se supposuit. **11. Quarto** est custodia exterioris hominis: sicut em̄ vas plēnū balsamū apertum relicum cito effundit: sic balsamū gratie dei in eua effusus est: et in Adam p̄ oēs quinqz sensus. s. vi sum et auditum: gustum: odoratum: tactus: eccle. **xx.** Strate faturoz effundent. **12. Tercio** sunt quedā que faciūt ad spiritus sancti missionē et cōfirmationem ostensionem. Et illa sunt quatuor. **1. Spūs** em̄ sanctus ostensus est in qua

3.

9

1

1

les in oriente apparuerunt. qui paulatim in
vñ solē redacti sunt. Aliud ponit eutropi
q̄ dum quidā arriani quēdā baptizaret. et
formā trinitatis puerteret: mor aque dispa
ruit. 2. Tertio ponit fulgiberr̄ q̄ cpo nāstā
si missam celebranti tres gurte clarissime su
per altare celitus sunt emisse que sibi appro
pinquantes vñā gemmā pulcherrimam efu
fecerunt. quā cum in quadam cruce vbi erāt
multe gemme posuissent: ille tantam eius crē
cellentiam non ferentes de cruce prius ce
ciderūt. Tertio dicit apostolus q̄ ipsa bea
ta trinitas et vñitas est a nobis glorificāda.
cū ait. Ipsi gloria in secula seculorum amen
Debemus ipsam glorificare ppter debitū
quia ppter ipsam homo est. formatus. Esa.
xliij. Populum istum formaui inibi: et lau
dam meū narrabit. Propter meritum. i. Re
gum. ij. Quicumq̄ honorificauerit me glori
ficabo eum. Propter exemplum: quia ipam
glorificat creatura insensibilis. ps. Eten
rant gloriā dei. Irrationalis creatura Esa.
xliij. Glorificabit me bestia agri et draconis
Creatura intellectualis. Job. xxiij. Ubi
eras quando me glorificabant altra matut
na. ideo debet istā glorificare creatura ra
tionalis: vt verificetur illud quod dicit Au
gu. non cessat nec facit laudes tuas vniuer
sa creatura tua.

**Sermo. cxvi. De sancta trinitate ser
mo secundus.**

**Benedicat nos deus de
us noster: benedicat nos deus et
Propheta sp̄sancto inspiratus**
mysterium trinitatis nobis aperies tria di
cit. Primo quid de eo sit credendū. Secūdo
quid ab eo sit perendū. Tertio qualiter sit ei
seruiedū. De eo autē est credendū q̄ sit trini
ibi ponitur ibi ter de: et q̄ sit vn⁹. iō in sūa
gulari ponitur benedicat. et licet istud sit su
pra nos: tamen in creaturis aliquāter elu
cescit. Et primo in creaturis vniuersalibus
in quibus inuenimus magnitudinem: per
quam intelligitur patris potentia: speciem
et pulchritudinē per quā intelligitur filij sa
pientia. de his duobus dicitur Sap. xij. A
magnitudine enim speciei et creature cogno
scibiliter poterit eorū creator videri. vñ ista
tem p quā intelligit sp̄sancti bonitatem
mentia. Ben. i. Vñ idem deus cuncta q̄ fe
cerat et erat valde bōa. Secūdo elucescit i crea
turis in particulari sicut in igne: in q̄ dēz est

142

15

11.2.

ci

5e qf
22 fe

10

42 8
 24 4
 12 2

112 072 112

১০০
 ১০০
 ১০০

18: 11

mic r

po

10

species ignis: splendor calor. Splendor ab igne nascitur, calor ab igne et splendore generatur. Unde dicit Aug. Splendor est de igne: et in coeua sunt. Da enim mihi ignem suae splendore: et credam patrem esse sine filio. Secundo in creatura speciali sicut in anima. unde dicit Aug. de trinitate. Adhuc amor et notitia est tria quod sunt. Adhuc enim nouit se et amat se: et cum se cognoscit notitia sua gignit: et patris sui notitia: tertius est amor qui de ipsa se mente et notitia praedit. cum mens se cognoscens diligit se. Tertio in secularibus disciplinis. Unde dicit Augustinus in libro de fide catholica. Tres tamen personae liberalia studia sentiunt. Namque cum in arte grammatica nulli primas secundas et tertia personae inuenimus. Etiam inuenitur una dictio quod est unica in voce et triplex in significatio: ut hec dictio amor qui potest esse alii cui? nomine proprium: et est nomen commune verbum. Quarto in numeris. Unde dicit philosophus per hunc numerum. scilicet ternarium adhibuimus nos ipsos magnificare deum unum eminenter proprietatibus eorum que sunt creatura. Non autem intelligendum est quod ipsi posuerunt numerum ternarium in personis diuinis: quod hoc non cognouit. Sed vult dicere quod antiqui utebantur numero ternario in sacrificijs et orationibus propter quadam numeri perfectionem. Secundo propheta ponit quod sit ab eo petendum: quod benedictio cum dicitur Benedicite nos deus etc. Inuocatio namque trinitatis tripliciter nobis benedictionem acquirit. Prima consistit in terrenorum desperatione et celestium contemplatione. Etiam. Quis appendit tribus digitis molem terre, quasi dicat nullus nisi deus trinus in sua potentia, sapientia et misericordia: quasi tribus digitis molem terre, id est ostendat corpora appendit sursum eleuando ad coelestem mundum terrenam: et coelestem mundum. Sic igitur appellus et eleuatus erat beatus Augustinus de quo dicitur: quod cum libros de trinitate scriberet: et quedam vidua in tribulatione posita ad eum vadens ipsum salutasset. et ipse nihil illi mulieri respondere, ipsa tristis abscessit. Sequenti die cum eius missam audiret facta est in certam mentis et rapta in celum: ibidem vidit augustinum facie inclinata de trinitate disputantem. Facta est vox ad eum dicens. Et ad augustinum iusti tunc de trinitatis gloria attentissime disputabant. Et ideo quod ibi fueris non aduertit. Secundo consistit in reparatione et omnium demonum effugatione. Hoc significatur in Ierem. v. Deus hebraeorum vo-

cavit nos ut eamus viam triam dierum in solitudine. id est per fidem trinitatis ei in hac via in qua peregrini sumus feriamus: ne forte accedat nobis pestis. id est temporatio quod est a carnis aut gladii? quod est temporatio ab hoste. Item etiam notat in quodam fidelis notario apud constantinopolim. de quo legitur quod cum magister eius durisset ad quedam locum ubi congregata fuit multitudo demonum. unus sedes in throno interrogauit. Si seruus tuus erat. Et de se signans dixit. Ego sum seruus sanctae trinitatis. Et statim omnes disparuerunt. Tertio refert iohannes damascenus. Cum apud constantinopolim grauis pestis esset de medio populi quidam pater in celum raptus cantans sanctae trinitatis. scilicet Sancte deus. Sancte fortis. Sancte et misericors saluator. miserere nobis ab angelis est edocuit quod cum redisset de caenasset mor omnis turbatio cessauit. Tertio propheta ponit qualiter sanctae trinitatis seruandum: quia cum timore cum dilectione. Et meruant cum omnes fines terre. Circa quod sciendum quod quidam sunt sub terra dei. mones et dantati in nido penae. postea ioh. xvi. Ecce gigantes gemunt sub aquis. Ibi sanctae trinitatis et istiusmodi metuit in odium et blasphemant. ps. Superbia eorum qui se oderunt ascendit semper. Alii sunt super terram sicut sunt angeli et beati. ps. Eredo videre bona domini in terra viuendum. Et ista sanctae trinitatem amore sancto metuit et reueretur: ac laudant quotidie dicentes. Etiam. Sanctus. sanctus. sanctus deus deus exercituum. Unde legitur quod cum quidam vir sanctus cum alijs psallens esset in ecclesia: vidit beatam virginem illuc aduenientem et ad eum pariter profunde inclinante. quod cum ea de hoc interrogasset respondit quod cum illi versutus trinitas ab ecclesia dicitur: foras curia celestis faceret trinitatem inclinari et ipsam reueretur. Alii sunt in medio terre sicut avari et terrenorum cupiditatis dediti. Et isti non sunt digni gloriis sanctae trinitatis narrare ne dicatur eis illud ps. Peccatori autem dixit deus: quare tu enarras iusticias meas etc. unde sicut refert Bonifacius in libro suo quem scripsit ad comitissam Alaridam. Cum quidam archiepiscopus simoniacus per testes conuincere non posset: preceptum est ei ut versum trinitatis diceret. Et cum ille sanctae trinitatis et maxime spiritum sanctum nominare non posset: se deprehensus et confusus est. Alii sunt in finibus terre sicut viri

perfecti in quibus terrena sumunt. Et isti beati tam trinitatem metuit timore filiali. Etiam. Plenitudo sapientie timor domini. et isti semper trinitatem debent laudare ac dicere Gloria patri et filio spiritui sancto. Item enim versum sanctae trinitatis Nicena synodus edixit. Sed Hieronymus in fine psalmorum dicendum ordinant.

¶ Serino. clxxv. Eodem die. sermo. iij.

Rcs sunt qui testimonium

dant in celo. scilicet pater verbum et spiritus sanctus. Et hi tres unus sunt. scilicet. Ioh. v. Sanctus iohannes euangelista recubens supra pectus dicit: et fluentia sapientie inde hauriens mysterium sanctae trinitatis: et unitatis nobis sub breuibus verbis tradidit dicens. Tres sunt. In quibus verbis tria ostendit. Primo quod in diuinis est trinitas personarum et unitas essentie. cum dicit. Tres sunt qui testimonium dant in celis etc. Ista autem trinitatem et unitatem personarum ostendit Dionysius in libro de diuinis nominibus per quatuor exempla ostendens quod filius et spiritus sanctus procedunt a patre sicut duo riuuli ab uno fonte: sicut due pullulariades ab una radice. sicut duo flores ab una arbore. Et sicut duo radii ab uno sole. Sic enim. Pater est fontana deitas. Filius autem et spiritus sanctus riuuli deitatis sicut opus dicere pullulariades diuine naturae: sicut flores et supsubstantia lumina. Quod autem sint neque dicere neque cogitare est possibile. Procedunt igitur primo sicut duo riuuli ab uno fonte. Pater enim est istar fontis: filius instar riuuli a fonte et riuo procedens: et emanans. Secundo procedunt sicut due pullulariades ab una radice. A radice quidem procedit truncus: et a radice et truncus educitur ramus. Sic a patre procedit filius. A patre et filio procedit spiritus sanctus. Tertio procedunt sicut duo flores ab una arbore. De arbore quidem procedit flos: et ex arbore et flore nascitur fructus. Sic a patre procedit filius: et ab utroque fructus. Quarto procedunt sicut duo radii ab uno sole. A sole quidem procedit splendor. A sole et splendore producit calor. Aug. Videmus solem per celum currentem lucem: et calentem. Ista igitur tria considerant in sole. scilicet. calor: splendor: et calor: sic in deitate inuenimus patrem currentem. et propter oia operantem. Ioh. v. Pater meus et ego. I. propter oia. filium splendentem. id est splendorem suum

patris effundentem. Ioh. i. Erat lux vera et. Et spiritus sanctus calentem. id est corda inflammat. Luc. xij. Ignem veni mittere in terram etc. Secundo ostendit iohannes quod in diuinis sunt quidam appropriata. cum dicit. qui testimonium dant in celo. Secundo autem gloriatur. Ipsi habuit triplex testimonium quod sit celestis. Primo est a patre cum dicit. Iste est filius meus dilectus. Secundo autem a seipso quod fuit transfiguratus. Tertium a spiritu sancto fuit transfiguratus. Et cum apparuit. Et cum in specie columbe super eum apparuit. Et cum iste operationes fuerunt coe. tamen bene haec istae operationes alati attribuit patri tum Aug. illius vocis alati formatio spiritus transfiguratio filio et columbe formatio spiritus sancto. Ponit autem sancti et alia appropriata diuinis personis quod Aug. in libro de trinitate tria ponit dicens. In patre unitas in filio equalitas. in spiritu sancto unitas equalitatis conserio. In alio quoque loco appropriat patri potentiam: filio sapientiam: et spiritu sancto bonitatem. Iohannes vero in libro de trinitate tria ponit dicens. Eternitas est in patre alia tria ponit dicens. Eternitas est in patre species in imagine: usus in munere. Et his species quod patri attribuit potentiam unitas et eternitas. Filio sapientiam: equalitas: species sive pulchritudo. Spiritui sancto: bonitas: nexus: et usus. Porro autem ratione breuiter videamus: pater namque est fontale principium: et attribuitur potentia qui in se includit rationem principii. Est etiam principium non est de principio: ideo sibi attribuit unitas: que sicut principium sine principio in numeris inuenitur. Est etiam principium omnis processionis. scilicet generationis: et spirationis: et ideo sibi attribuit eternitas que est principium omnis durationis. scilicet et tempore. Filius autem procedit a patre per modum intellectus quo sapientia perficitur: ideo sibi attribuit sapientia. recipit etiam in quantum filius a patre genitus: eandem naturam quam habet generans: ideo sibi attribuit equalitas. est etiam verbum patris in quo tamquam in speculo omnia resplendent atque relucunt: et ideo sibi attribuit species sive pulchritudo. Spiritus sanctus procedit a patre et filio ut amor cuius obiectus est bonum: ideo sibi attribuit bonitas. Est etiam amor patris et filii quo unum sunt: et in domum quod nos vnit et ideo sibi attribuit nexus. Pater in amore diuino fruitur seipso et diligit filium amore vsus. Unde beatus Aug. Usus exponit fructus. Tertio ponit quedam propria: cum dicit. Pater verbum: et spiritus sanctus quibus enim per hoc

adinvicem distinguant: non tamen dividi-
tur. Sed sicut habent unā essentiam: ita ha-
bent unā virtutem: unā voluntatem: et unā
operationem: quod est quoniam ad ista quatuor non
dividuntur. dicitur Job. v. Non potest filius quod
pater facere. Ecce qui habet eandem cum pa-
tre virtutem. Sicut enim filius non est a seip-
so: sed a patre: sic et a seipso non habet virtu-
tem operandi: sed a patre. Habet etiam a patre
eandem essentiam. Unde subdit. Nihil quod vide-
rit pater facere: quod enim illa generatio qua fi-
lius a patre procedit: non est carnalis: sed spiri-
talis: et sensus visus iter ceteros sensus est ma-
gis spiritalis: ideo per sensum visus exprimi-
tur. Videre enim patrem facientem nihil aliud
est quam ab ipso accipere essentiam: et operativam
virtutem. Habet etiam eandem operationem.
Unde subdit. Quicumque enim pater fecerit.
habet etiam eandem cum patre voluntates.
ideo subdit. hoc et filius similiter faciet. i. si
vult voluntate cum patre.

¶ Sermo. clxviii. Eodē die sermo. liii.

O testas dei est et tibi do-

mine mia: quia tu reddes vicinici-
iuxta opera sua. p. ¶ Secundum san-
ctos doctores: patri attribuitur potentia. filio
sapientia: spiritui sancto bonitas sue mia.
Pater prima scilicet potentia et misericordia
datus in auctoritate premissa. ¶ Tertium
autem scilicet sapientia notatur: cum dicitur.
quia tu reddes vicinici- huius opera sua. Om-
ne enim iudicium datum est filio: sicut dicitur
Johan. v. Index autem indiget sapientia
ad examinandum et diffiniendum. Et ideo in
hoc quod dicitur. Quia tu reddes vicinici- huius ope-
ra sua: filii sapientia subintelligitur. ¶ Primo
igitur potentia attribuitur patri: quia enim
filius et spiritus sanctus sine omnipotentes.
patri tamen omnipotentia attribuitur ne in
cordibus simplicium ex eo quod pater dicitur
impotens reputetur. Quāvis autem deus
sit omnipotens sunt tamen sex qui ipsum su-
perant et vincunt. ¶ Primum est sua pietas vi-
scerosa. Jer. xxxi. Si filius honorabilis mi-
hi effraim si puer delicatus: quia ex quo lo-
cutus sum de eo adhuc ergo recordabor eius.
Idcirco conturbata sunt viscera mea super eum
misericordias miserebor eius. Osee. xi. Conver-
sum est cor meum in me pariter conturbata est
plenitudo mea. non faciam furorē meum. ¶ Se-
cundum est oratio nostra lachrymosa. Psal. cxxii.
Si contra deum fortis fuisti pro ma-

gis contra homines sualebis. Fuit autem con-
tra deum fortis per lachrymas quas effudit. Na-
cur. dicitur. Psal. cxxii. Invaluit ad angelum et cor
tutus est: fleuit et rogavit eum. hoc etiam nota-
tur. iiii. Reg. x. De ezechia rege cui lachry-
me mederi vicerunt. ¶ Tertium est charitas af-
fectuosa. Ipsa enim deum de celo ad terram tra-
xit. aug. ¶ Caritas est et quod magnas vires
habet deum de celo ad terram deposuisti.
Ipsa enim cum in partibulo ascendere fecit et coe-
git. Luce. x. Baptisma habeo baptizantes
quomodo coartor donec perficiat. ¶ Quartum
est constantia virtuosa. Qui enim sibi et volu-
tati sue vim faciunt deum vincunt. Matthei.
x. Regnum celorum vim patitur et violentiam
rapit illud. ¶ Quintum est humilitas gra-
tiosa: quod significatur. i. Reg. x. Monne vi-
des achab humilitatum coram me: quia igitur
humiliatus est mei causam non inducam ma-
lum in diebus eius. hoc etiam manifeste
in minuitis. ¶ Sextum est veritas virtuosa.
i. Timoth. ii. Negare seipsum non potest.
Et hoc enim verbo improprie habet. helima-
magus paulo quemadmodum refert ipse.
Dionysius in libro de divinis nominibus.
Dicebat. enim si omnipotens est quomodo
dicit aliquid non posse a nostro theologo. Et
respondit ipse. Dionysius. Etenim suspensus
negatio casus est a veritate: veritas autem
est existens a veritate aures casus. ab existi-
te autem cadere non potest deus. ¶ Secundum
do sapientia attribuitur filio: et quia pater
et etiam spiritus sanctus eandem habent sa-
pientiam: tamen ne ex eo quod dicitur filius ob
imperitiis minus sapiens crederetur. ideo
sibi attribuitur sapientia: quia enim sit sum-
me sapiens: tamen scienter se a nobis decia-
pere permittit. Et hoc in venditione: empta-
ne: commutatione et divisione. In venditi-
one enim: quia vendendo nobis regnum celo-
rum dimittit se decipi infra dimidium iusti-
pretii: vendidit enim ipsum apostolis pro
tributibus: et parva navicula. Matthei. xiii.
Zacheo pro dimidia rerum suarum subdanti-
tia. Luce. x. Vidue pro duobus minutis. et
quibusdam pro calice aque frigide ut habet
Matthei. x. Quibusdam etiam pro sola bona
voluntate. hiero. Que offerunt non sui pon-
dere: sed offerentium voluntate pensat. Aug.
Regnum celorum tantum valet quod habet
beo. nihil vilius eum emittitur: nihil carius cu-

possessione. Secundo dimittit se decipi in em-
ptione: quod vilia nostra caro pretio sui sanguinis. i.
cor. vi. Impii estis pretio magno. Animas
nostras emit possessione aie sue. i. ioh. iii. Ille pro
nobis animam suam posuit et cetera. Res emit ad cen-
suplum. ut habetur Matthei. x. Penitentiam
sua emit pro regno celorum. Matthei. xiii. Pe-
nitentiam agite: appropinquabit enim regnum
celorum. ¶ Tertio permittit se decipi in comu-
tatione: quia aurum sue gratie commutat in lu-
tum nostre culpe. Quarto permittit se decipi
in divisione. Homo enim quicquid corporis sui cum
deo et diabolo dividit. et dat diabolo iuvens
tutem: dat deo senectutem. Et isti deo accipit
ab hoste quicquid habet: propter. Psal. ciii. Non
sic recte offeras et non recte dividis: peccata
sua. Tales enim recte offerunt: quando deo senectutem
tem suam tribuit. Sed non recte dividit: quia
deo dat etate vilioris: et dat diabolo meliorem
¶ Tertio bonitas et misericordia attribuitur
spiritui sancto. Et quia pater et filius habent
eandem misericordiam: tamen quod spiritus dicit quādam
spirituositatem: ne hoc de spiritu sancto ab impe-
ritis crederetur: ei bonitas et misericordia ar-
tribuitur: ipsa enim misericordia est tanta quod vi-
bi invenitur. Nam in celo misericordia sal-
uans. ps. Die in celo misericordia tua. In
mundo misericordia longanimitas expectans
Esa. lxx. Expectat vos dominus ut misereatur ve-
stri. In purgatorio est misericordia liberalis.
Eccl. li. Liberasti me a pressura flammae quod cir-
cūdedit me. Et ibidem. Liberasti me huius mul-
titudinis misericordie nois tui. In inferno
est misericordia mitigans: quod ibi patres pu-
niti caritatem condignam. ps. Namque in eternum obli-
visceris miseri deus. aut primebit in ira sua
misericordias suas. Tanta autem est eius mi-
sericordias et bonitas. quod non videtur posse ea quod
repugnant sue bonitati: ut salvandum dānare
Unde dicit Angelus qui personam dei ge-
rebat loth viro iusto: et habet Psal. xix. Non
potero facere quicquid donec egrediaris illuc
Non videtur posse ea quod repugnant sue mi-
sericordie: sic peccator penitentem ad miseri-
cordiam non revocat seu recipere. Unde dicit
Aug. Tardius si quid videretur deo peccato-
ri veniam tradere quam ipsi peccatori. Sic enim
festinat absolvere reum a reatu conscientie
sue quam ipsum ipsum cruciet compassio mise-
ri: quod ipsum in inferno compassio sui. Non etiam
videtur ea posse quod repugnant sue gratie:
sicut gratiam ab iniusto auferre. Unde dicit

Anselmus. Cum deus velit quod anima habeat re-
ctitudinem voluntatis. si ab ipsa iniusta eas
auferret. iam vellet ea nolle quod vult ea velle.
¶ Sermo. clxix. De sancto Barnaba
sermo primus.

O seph qui cognomina-

rus Barnabas ab apostolis: quod
interpretatur est filius consolati-
onis leuitas cipius genere euz
haberet agrum vendidit illum: attulit pre-
cium et posuit ante pedes apostolorum. Act.
iii. Quilibet vere penitens et conversus qui
debet habere. Debet namque perficere in gra-
tia. sperare de venia. satisfacere de offensa
dolere de culpa et despiciere terrena. Ista bea-
tus Barnabas a ipso conversus perfecte ha-
buit que in verbis premissis notantur. Pri-
mo namque profecit in gratia: quod notatur cum
dicitur ioseph: quod interpretatur augmen-
tum. Ipse enim augmentum faciebat: quod de
virtute in virtutes semper ibat. ps. Ibat de
virtute in virtutem. i. Petri. iii. Crescite in
gratia et cognitione domini nostri iesu christi
saluatoris. Debet autem quilibet iustus pro-
ficere quantum ad augmentum virtutis et extirpa-
tione vitiorum: unde dicit Psal. i. Crescite. i. de
virtute in virtute perficite: et multiplicamini
id est virtutes multas acquirite: et replete
terrā. i. per bona opera fructificate et subdite
eam. i. sensualitates rationi supponite. et do-
minamini piscibus maris. i. moribus luxu-
rie. De qua dicitur Prover. v. Faustus distil-
ans labia meretricis. novissima autem illius
amarā quasi absinthium. Et volatilibus? celsi-
d est motibus superbie. super vitiis animā
tibus que moventur super terrā. id est mori-
bus avaritie. Secundo speravit de venia.
quod notatur euz dicitur. Barnabas. i. filius
consolationis. Magna enim est consolatio
peccatori quando sperat de venia saluatoris.
ps. Admota esto verbi tui sermo tuus: in
quo mihi spem dedisti. Et tali enim spe anxia
solat. Unde dicit. Hec me consolatoria est in
humilitate mea. A morte culpe vivificat hō
ideo dicit. Eloquii tuū vivificavit me. Su-
perbi autem et obstinati peiores efficiunt. ideo
dicit. Superbi inique agebāt et quicquid. Nam
quod est misericordior sentit. tanto secu-
rius in peris persistit. ¶ Tertio satisfecit de of-
fensa: quod notatur cum dicit. leuitas. Nam si
aliquando macipavit se mundo. postea tamē
totaliter dedicavit se deo. Dicitur autem de
Barnaba

Reciosa in conspectu do-
mini mors sanctorum eius. sicut di-
cit beatus Augustinus. Status hominis
tripliciter consideratur. scilicet in morte post
-1- mortem. Ipsi autem sancti habuerunt vitam san-
ctam mortem preciosam, et post mortem transla-

[illegible]

cleri

no cum Paulo sancto Ambrosio apparuerunt sua corpora reuelātes. Fuerūt integra et incorrupta: qz licet per trecetos annos in terra iacuisent tam integra et recēta sunt repperat: ac si illa die fuissent tumulata. Fnerūt odore mirabili circumfusa: quia magnus inde odor olibus emanat. Fuerūt miraculosa gloria illustrata: qz ibi deus ad eoz honore miracula multa offendit.

acula multa offendit.
¶ Sermo clxxi. De sancto Johanne
baptista. Sermo primus.

Ut homo missus a deo
f cui nomen erat iohes. Hic venit in
testimonium ut testimonium perhi-
beret de lumine. Joh. i. Admagnum
est esse nuncium dei: sed maius est habere testi-
monium dei: et maximum esse testimonium dei. Itud tri-
plex privilegium dñs iohes habuit: ut ex pie-
missis verbis apparet. Primo nāq; fuit nū-
cius dei: cū dicit. Fuit homo missus a deo
Lucā qđ notandū ē fuit missus quatuor
modis. Primo modo fuit missus sicut mitti-
tur radius a sole. Sol em̄ est ipse rēps. Ma-
lach. iij. Tobis timentibus nomen meū oriet
sol iusticie. et iste sol habebit radios quorū
habet scđs. Eccl. xliij. Tripliciter sol eru-
res mōtes radios igneos effusit. Adon-
tes nāq; sunt angeli quos iste sol tripliciter
erurit: qđ virtute purgatiuā illum inatuiat: et
pfectuā eis dedit. Et suffragat radios igneos
fulgidos. i. scđs ignitos charitate: et fulgi-
dos veritate. vnde vnus etiā de maioribus
radijs huius solis fuit ipse iohes baptista: et
ideo lucifero cōparat. Job. xxxvii. Nūquid
pduces luciferū in tpe suo. Alij pphete fue-
rūt stelle nūciantes xpī aduētū: sed dñs de lō
gino. Iste fuit lucifer nūciās xpī aduētū
de ppino. Scđo fuit missus a deo: sicut
scintilla ab igne. Ignis em̄ est deus. Heb. x.
Deus noster ignis consumens est. qui tot
scintillas habuit quot scđs emisit. de quibz
bus dicit Eze. i. Scintille quasi aspectus
eris cādētis. hui? autē eris maxima scintilla
fuit iohes baptista qđ totus igne celi et chari-
tatis ardebat. Ideo assimilat gladio acuto.
Esa. xlii. Posuit os meū dñs quasi gladiū
acutum. Gladius acutus et secat inqđr glā-
dius. et penetrat inqđr acutus. et vulnerat
inqđr vtrūq; Sic sermo iohānis et secabat
vicia cū dicebat Luc. iij. Memine cōturi-
tis te. Et penetrabat intima. cū dicebat ibi-
dē. gemina viperay quis ostender vobis

fugere a ventura ira. Et vulnerabat eorda.
cū dicebat ibidē. iam em securis ad radicē
arboris posita est. Tercio fuit missus a deo
sicut odor a flore. Flos em est xps. Cant. ij.
Ego flos campi. qui tāto odorē emisit quoe
scdōs p̄durit. Et huius floris maxim⁹ odor
fuit iohēs qui tot odorē fragrauit vt xps de
eo dicere possit illud qđ legit. Gene. xviij.
Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni: cui
benedixit dñs. Eius em odor: nō fuit horti
sed agri: qz nō fuit clausus: sed apertus: qz
oēs vicini cognati ⁊ qui in mōranis habita
bāt itto odorē suū resecti. Hodie etiā nō so
lū xpiani: sed etiā saraceni eius odorē refi
ciuntur. Et fuit odor agri pleni: qz in ipō fuit
lilij virginē puritatis: ⁊ viola celestis
rēplationis. ⁊ rosa rubēis passionis. Et di
citur qđ fuit adeo bñdictus. Ille ager est be
nedictus qui multū fructū affert. iuxta illud
Iob. vi. Terra em sepe super se veniētē bis
bēs imbrē ⁊c. accipit bñdictionē a dño. Sic
brūs iohēs fructū celestium prulit: qz virgo
predicator: et etiā martyr fuit. Quarto fuit
missus a deo sicut legatus a principe. Prin
ceps em est xps qui tot habet legatos quot
scdōs. Et huius siquidē principis legatus
magnus fuit iohēs qui fuit legatus a late
re: quia a deo fuit missus immediate. Felix
nāqz legat⁹ quē nō missi cupiditas: sed cha
ritas: qz nō fuit missus a deo qđ charitas est
quē deus nō misit p̄ sua: sed p̄ aliorū utilita
tē: qz venit vt testimoniū phiberet de lumī
ne p̄ quē pcurata est p̄i par arqz nāquē
tas: qz venit vt oēs crederēt p̄ illū qđ nō
dicabat seipsum: sed deū: qz nō venit vt lū
sed vt testimoniū phiberet de lumine. Ser
cūdo brūs iohēs habuit gratiā dei. qđ nota
tur cū dicit. Cui nomē erat iohēs. qđ inter
p̄ctat in quo est gratia. Tria em vasa deus
creavit qđ mor gratia sua impleuit. xpm: ac
maria: et iohēm. Xps est sol. maria luna. et
iohēs est lucifer. Post solē nāqz luna est da
rior: qz post xpm ipa virgo maria est glorio
rior. Et post solē ⁊ lunā lucifer est lucidior:
qz post xpm ⁊ mariā iohannes est dignior:
Tercio iohēs fuit testis dei. qđ notat cū di
citur. Hic venit vt testimoniū phiberet de
lumine. Sicut em dicit Mdo. Testis tripli
citer cōsiderat. natura vt sit vir. cōditione
vt sit liber. vita scz vt sit iustus. Sic namqz
brūs iohēs fuit vir. i. virilis ⁊ fortis: qz nō
fuit arduo. vt habet Adar. x. Fuit liber qz
non fuit mollibus vestitus ⁊ indurus: sicut

sunt illi qui stant et seruiunt in curijs regum
q: recte libere arguebat. Fuit iustus et scus
q: nō tñ fuit propheta: sed plusq: ppheta.
Iste aut ppheta testimoniu phibuit de xpo
fz qd ad visum de eius maiestate. Job. i.
Et ego vidi et testimoniu phibui: q: hic est
filius dei. Quātū vero ad auditū de ei? cū
potte equalitate qñ audiuit. hic est fili? me?
dilectus te. Quātū vero ad tactū de ei? hu
militer: qñ ipsum baptizauit. Quātū ad
olfactū de ei? odoris suauitate: qñ in carcer
re exisset odorē virtutū eius plensit. Quā
tū ad gustū de ei? infinita dulcedine. Esca
mā eius erat mel siluestre. xps nāq: fuit mel
in qñum deus. et siluestre in qñū in deserto
huius mundi venit. Adyfrice igit premissa
intelligēdo t: exponēdo. Beatus iohēs mel
siluestre comēdebat: q: xpi incarnati dulce
dinem degustabat.

¶ Sermo. dxxij. De eodem sermo. ij.

Rit enim magnus coram

dño. vinū t: scerā nō bibit te. Lu
ca. i. Angelus gabriel nariuitatē
pcurforis annūciāns: quinq: pconia de
xpo dicit. Primo nāq: qñ ad ipm deū fuit
valde grātiōsus: cū dicit. Erat em magnus
corā dño. Moluit em esse magnus corā se:
ipso: sed t: se valde humiliāuit: qñ vocem se
esse dicit. nec voluit esse magnus corā ipso
mūdo: q: oīa terrena cōtēpserit: nec voluit esse
magnus corā hoīe aliquo: q: iudeis ipm p
xpo suscipere volētib: seipm nō esse asse
ruit. Fuit aut magnus corā dño qñ ad qua
druplicē dimēsiōnē. Fuit em altus per cele
stiū cōtemplationē. Unde celos apertos vi
dit t: vocē patris audiuit. spm scām in forma
colūbe cōspexit. Fuit pfundus per humili
tatē ex qua xpm baptizare refugiebat scōz
t: ineffabilē dei virtutē rāgere nō audebat t:
totus tremebat. Fuit longus per patientiā
t: longanimitatē: q: se nō ingessit: sed longo
tpe in deserto suā dispositionē expectauit.
Fuit latus per charitatē per quā extēdebat
se ad dexterā quo ad amicos: scz discipulos
quos instruebat. t: ad sinistā. Iad inimicos
sicut ad herodē quē arguebat. Scdō qñ ad
corpus suum fuit valde austerus. Attendit
nāq: eius austeritas qñ ad cibū t: potū: q:
locustas t: mel siluestre comēdebat. t: vinū t:
scerām non bibeat. Quātū vero ad indu
mentū: q: de pilis cameloz erat indutus ac
vestitus. Fm aut ipm Lxxij. Vestes quat

tuor de causis possunt deferri. Aut propter
ostentationem et turpis curiositas est. Aut
propter moliciē t: delectationē: t: sic carnalis
voluptas est. Aut propter tegmentū carnis t:
fugationē frigoris t: humana necessitas est.
Aut propter mortificationem carnis t: virtus
sum t: meritū est. Sed reuera brās iohā
nes non deferere vestes propter ostentatio
nem: cum in deserto maneret. q: fm Luc.
Memo preciosas vestes querit vbi a nem
ne videri se credit. Nec etiā vestes deferre
bat propter carnis moliciē. Unde dixit dñs
de eo Math. xi. Quid est istis in deserto vi
dere hominem mollibus vestitum. ecce qui
mollibus vestiūtur in domibus regū sunt.
Nec simpliciter propter tegmentū: q: tales ve
stes nec bene corpus tegebāt: nec etiā bene
frigus arcebat: sed ferebat huiusmodi ves
tes propter carnis mortificationem. Habe
bat etiam miserum t: desertum habitaculū:
q: nō morabatur in palatio: sed in deserto et
in loco solitario. Et hoc quattuor de causis
sicut dicit Theoph. scilicet vt sanctam edu
cationē haberet vt pctorēs liberius argue
ret. homo em nō ita libere arguit illos cum
quibus comedit: cōuersatur: t: vinit. vt mali
cias hominū euitaret: q: ex cohobitatione ma
lorū interdū contrahitur macula peccatorū.
Et vt de xpo testimonium fidelius pferat.
Si em cū xpo moratus fuisset: tū diceretur
q: ex amicitia testimoniu phiberet. Tertio
qñ ad aiam fuit valde virtuosus: cū dicit
tur. Et spiritus sanctus replebit te. Spiritus
sanctus nāq: habet quosdā effectus genera
les. scilicet culpam remittere. aiam gratificare. et
ipam virtutibus exornare. Et istos habuit
in iohāne: q: t: culpā originālē in iohāne pe
nitentia purgavit: qñ scz in vtero sanctificauit.
Unde de hoc scribit Jer. i. Ante q: exires
de vulua sanctificauit te. I. a pccō mūdauit te.
Et ipm glorificauit t: dei amiciū fecit. vt de
eo legit Job. ij. Amicus aut sponsi te. Ip
m etiā virtutib: exornauit. vnde dixit Math.
mus. Iohannes virtutū schola t: vite magis
steriū: sanctitatis forma: norma iusticie te.
Alij vero sunt effectus speciales spūs sancti
sed solū aliquibus spālibus sicut ipso opo
stolis: vt pote diuinas reuelationes immi
tere in plenitudine se diffunderet: in gratia
stabilire. Istos etiā effectus habuit beatus
iohannes. Habuit enim diuinas reuelatio
nes: quia pater se sibi reuelauit per vocem

et filius dei per assumptā carnē. spūs sanctus
p columbe speciē. spūs sanctus in plenitudi
ne accepit. Luc. i. spūs sanctus replebitur te.
Fuit etiam brās iohannes in gratia stabili
tus. q: nāq: occidit: sed semp iterit. vñ de eo
dicit. Amicus aut sponsi stat. Alij nāq: effectus
quos habet spūs sanctus sunt effectus singu
lares. qui etiam similiter in beato iohanne
fuerunt. quos in vtero accepit. scilicet sanctifica
tio. gaudiosa spāl salutatio. et spūs pphete
repleto. Quarto qñum ad primū suū fuit
valde fructuosus. qd notat cum dicit: t: mul
tos filios israel conuertit te. Conuertit aut
eos clamando t: predicādo. Math. iii. Ego
vor clamantis in deserto te. Dicit aut Eri
so. t. Remigius q: tribus de causis clamamus
aut quando loquimur lōge positis: aut sur
dis. aut quando loquimur irati. Iohānes au
tem clamabat pccatoribus: q: sunt a deo elon
gati. ps. Lōge a peccatoribus salus. qui ad
dei mandata dicenda t: facienda sunt surdi.
Esa. xliij. Educ auertit foris surdum t: aures
ei sunt. Et quia erat iratus. ira. s. p. xlii. ps.
Zelau super iniquos te. Quinto qñum ad
xpi aduentum fuit valde deuotus: quod no
tatur cum dicitur. Ipse precedet ante illum
in spiritu t: virtute helice: imo t: in maiori spi
ritu q: helias. In helia quidem fuit spiritus
simpler. in helise duplex. in iohāne triplex
helias quidem fuit plenus propheta in vi
ta. heliseus in vita t: in morte. Quia mortu?
moituum suscitauit. vnde dicitur de eo Ec
cle. xlvij. Mortuū prophetauit corpus ei?
Iohannes autem fuit plenus spiritus sanctus
t: spiritu prophete. t: ante vitam hominib:
cognitam. quia xpm in vtero cognouit. et in
vita: quia hoibus digito demonstrauit. Et
post vitam: quia ipsum in limbo existentib:
puncitauit.

¶ Sermo. dxxij. De eodem sermo. ij.

Rit enim magnus corā

dño. Luc. i. Magnitudo beati ioh
annis qñum ad se piderat. Fu
it enim magnus in vtero. egressus ex vtero.
et stans in mundo. egressus de mundo. exi
stens in limbo. regnans in celo. ¶ Primo be
atus iohānes fuit magnus in sue matris vte
ro: quia fuit miraculose cōceptus: quia a to
ta trinitate eius conceptio fuit causata. Mā
pater dedit nouam potentiam generandi.
nam cū parentes eius essent impotentes ad
generandū plē: oportuit q: noua generandi

t: concipiendi potentiam preberet. Lxxij.
sup illud. Luc. i. Sic fecit mihi dñs te. Et
potte sterilitatē soluit t: domū sup naturam
concessit: et petra infructuosa spicas matu
ras pduxit: decus abstulit dñs genitricē me
fecit. Filius dedit nouā sapiētia cognoscē
di: q: puer existens in vtero ipsum cognouit
dñm. Voces prius elizabeth audiuit: sed
Iohannes prior grātiā sensit. illa nature or
dine. audiuit. iste equalitē mystēriū: illa ma
rie. isti dñi sensu aduentū. spūs sanctus dedit
nouā grātiā sanctificādi: q: in vtero fuit san
ctificatus t: spūs sancto repletus. Ambro. su
crificatus t: spūs sancto replebit adhuc exyre
per illud. spūs sancto replebit adhuc exyre
ro sue matris. Ali? est spūs hui? vite. alius
ro sue matris. ille nascendo sumit exordiu: moriens
gratie. ille nascendo sumit exordiu: moriens
do defectū. Iste nō eratibus coarctat nō obis
do extinguit: non alio matris excludit. Sed
cundo fuit magnus egressus de vtero: quia
gaudiose natus: nāq: gaudius est puer. vnde
di. Exultauit in gaudio infans i vtero meo
gausi sunt parentes: vnde di. Et tibi gaudiū
erit t: exultatio: gaudiū sunt etiam vicini t: co
gnati. vnde di. Et audierunt vicini t: cogna
ti eius te. Gaudiū sūt omnes: vnde dixit an
gelus. Et in natiuitate eius mlti gaudebūt.
Magnū nāq: di gaudiū quattuor modis:
aliqui intensius. t: hoc modo gaudiū sunt parē
tes. Aliqui ostensius: hoc mō puer gaudiū
est qui motu corpis gaudium suum manife
stauit. Aliqui cōmunicatiue: hoc mō gaudiū
sunt vicini: q: parentes beati iohannis tan
tum gaudium non ferentes vicinis t: cogna
tis illud communicauerunt. Aliquando ex
tēsiue: hoc modo gaudiū sunt omnes: q: ad
omnes illud gaudiū extendit: vnde di: t: su
per omnia montana diuulgabantur omnia
verba hec. ¶ Tertio fuit magnus existens in
mundo: q: fuit omnibus virtutibus exorna
tus. Siquidē cōtemplationis sublimitas
ipsum ornauit a superior: quia celos aper
tos vidit. vocem patris audiuit. spūs sanctū
in specie columbe asperit. filius in humana
carne cognouit: sic tota trinitas se sibi reue
lauit. humilitas ipm ornauit ab inferiōri per
quam se non esse dignum soluere corrigiam
calciamenti christi asseruit: puritas ipm or
nauit ab inferiōri. p: quam angelus meruit ap
pellari: q: fm b. iero. In carne non fm carnē
vivere non est humanum. Sed potius ange
licum. Sanctitas ipsum ornauit ab extērio
ri: q: de pilis camelorum circumdatus erat.
Et mel siluestre et locustas comēdebat. Et

hōim consortiū fugiebat. patientia ipsūm
omauit a sinistris. qz ipm psequēbat et he-
rodes ipm incarcerationē: z herodias sibi in-
sidando. z puella caput eius petendo z mi-
nistri herodis ipsūm detollando. z tamē ip-
se beatus iohānes baptista in oibus patien-
tia cōseruauit. Temperantia ipm omāuit
a dextris: qz in domo summi sacerdotis vni-
cus natus ab oibus pspertatibus mūdi a-
fluit. a iudeis christus crīmarus precar-
forē suū se esse aperuit. Quarto fuit magnū
egressus de mūdo: quia pro veritate passus
fuit. f. pro veritate doctrine: iusticie: z vite.
Pro veritate quidem doctrine: quia sicut di-
xit iosephus ad eius predicationes multitu-
do populi cōueniebat ppter quoddam herodes
timens dispendiū populi ipsūm incarcerationi
mancipauit. passus est etiam p veritate ius-
ticie quā defendebat. Arguebat nāqz hero-
dem ex eo qz vxorē fratris sui acceperat qd
erat ptra legis pceptum. vt fratre viuētē ei-
vxorē traduceret. z sic dum defendit iusticiā
perdidit vitam. Est etiā passus pro veritate
vite quā tenebat. Mos em̄ malignitatis
est sanctoz hōim puertere vitam. beatus autē
iohannes baptista nō comedebat panē: nec
etiam bibebat vinū. z ppreca ipsi dicebat
eum habere demoniū. z sic scandalum ac-
cipiebant. vnde edificationis habere debue-
rant. Sicut enim noctua fugit lucem et fer-
pens vinee florentis odorem. sic mali bono-
rum hōim detestant sanctitates. Quinto fu-
it magnus existens in limbo qz illic precio-
sus nunciū fuit dēstīnat. Sancti enim pā-
tres desolati erāt z ppter tantā tps diutur-
nitatem z ppter demonum vicinitatem z p-
pter diuine visionis priuationem. z ppter lo-
cum infimū z horribilē: sed iohānes ad eos
descendens eos lerificauit. asserens qz de lo-
co illo diuturno erāt educendi: z de vicini-
tate demonū erāt cito in angeloz locos as-
sumēdi. z de priuatione diuine visionis erāt
diuina visionē fruendi. Et de loco infimo z
despecto cito erāt ad alta celoz subleuandi.
Unde etiam legit in euangelio Mīcodemīqz
ipsis denūciatū qz christus natus fuit. qz
ipm baptizauerat qz digito ostendērat et qz
cito ad eos visitandos descēsurus erat. Se-
xto est modo magnus regnās in celo: qz ha-
bet tricēta premia. Habet nāqz cētesimū
fructum inq̄rum fuit virgo incorpuz alii
centesimū inq̄rum preditor gratiosus alii
centesimū inq̄rum fuit martyr: inuict. Et

re autē br̃s ioh̃es est magnus in cōdo: q̃ fuit
inter cūctos patriarchas. gaudet intra
choros p̃phetarū: quia fuit p̃pheta i p̃phetis
p̃pheta. residet inter choros ap̃torū: q̃ fuit
ap̃ls. i. a deo missus. spaciatur nāq̃ inter ro-
sas martyrum: q̃ fuit martyr dei gloriosus. de-
lectat inter violas cōfessorū: q̃ confessorus est
et non negavit. redolet inter lilia virginū: q̃
virginitate perpetuā cōseruauit.

Sermo, clxxiii. Eodem die sermo. iiii.

Alter natos mulierum
non furrens

non surrexit maior iohē baptista. Adar. xi. Zaudario a seipso est verecunda: q̄ laus hoīs in ore pprio fodefecit. Ab hoīe malo ignominiosa. q̄ fm Seneca idē est laudari a turbis t̄ ob turpia. Ab hoīe factū nō licet nō sic certa: tñ fide digna. Ab aduersario vero est firma: q̄ validū est testimoniū ab aduersario placū. Ab angelo est vera atq̄ certa: q̄ angelus nō pōt mēiri. A deo est vera t̄ probata. ij. Ez. xij. Non enī qui seipm cōmēdat ille pbatus est: sed ille quē deus cōmēdat. Brūs igit iohēs baptista noluit cōmēdare seipm: q̄ hoc fuit verecundū. Unde cū interrogaret si esset xps. respōdit se nō esse xpm: sed p̄cursorē suū. nec etiā voluit cōmēdare a iudeis malis: q̄ hoc fuisset conuictio infamum. Unde cū ipsi iudei eum tanq̄ in xpm vellēt recipere noluit assentire. Et autem cōmēdatus a nobis. Adar. xxi. Dēstatur p̄phetā illi habebār. Ab aduersariis: s̄ ab herode qui eū metuebat t̄ virū sanctum bonū t̄ iustū esse fetebar. vt dicit Adar. vi. Ab angelo qui ait. Erit magnus corā dño. A deo qui dixit. Inter natos mulierum nō surrexit maior iohāne baptista. Dicit nāq̄ q̄ nullus maior eo surrexit ppter quasdam speciales prerogatiuas quas habuit. Prima est: q̄ fuit in vtero sp̄sificationis: ex qua sp̄sificatione tria dona accepit. s. peccatorum mundationē. Zere. i. Anteq̄ exires de vtero matris sanctificauit te. i. a pctō mūda: ut te. sanctis p̄s p̄pletionē. luce. i. Spiritus sancto replebitur adhuc ex vtero matris sue diuinorū cognitionē. vt ibidē. Exultauit in fatis in gaudio in vtero meo. Scō. est: q̄ fuit bēte virginis marie spiritalis filius. Cū enī triplex sit cognatio. s. naturalis q̄ est per carnis p̄pagationē. spiritalis q̄ est p̄ baptis mī regenerationē. t̄ legalis q̄ est p̄ adoptionē. beata virgo maria q̄n ad istū triplicem

1. Generationem tres habuit filios, vnum natu-
 rale, scilicet Iesum quem de suis visceribus genera-
 uit. Alium legale, scilicet Iohannem euangelistam quem
 et rescripto et mandato principis in filium
 adoptauit quando ipse ei dixit. Mulier ecce
 filius tuus. Tertium spiritalem, scilicet Iohannem bap-
 tista quem per spiritum sanctum in matris utero bapti-
 zauit. Cum enim elizabet saluauit mortui
 fani in utero exultauit et spiritum sanctum recepit
 ab originali peccato mundatus fuit. Et sic virtu-
 te verbi virginis baptismum recepit spiritus sancti
 3. Tertius est: qui fuit angelus appellatus. Et
 enim secundum Dionysium angelus habebat triplicem
 virtutem. scilicet purgatiuam illuminatiuam et per-
 fectiuam. Huiusmodi purgatiuam: qui sicut
 dicitur Ioh. 1. ipse erat lucerna ardens. Ma-
 buit virtutem illuminatiuam: qui erat lucerna
 lucens. Huiusmodi perfectiuam virtutem: qui sicut di-
 citur Luc. 1. ipse venit deus parare plebem
 4. perfectam. Quartus est: qui fuit propheta et plura
 propheta. Propheta namque quoniam accepit
 spiritum sanctum ad cognoscendum preterita. Alium
 ad sciendum futura. Alium ad intelligendum
 occulta presentia. Iohannes vero habuit spi-
 ritum prophetie de futuro qui dixit Ioh. 1. ipse
 est qui post me venturus est. Huiusmodi de pre-
 terito qui subditur. Qui ante me factus est.
 De presenti occulto cum subiungit. Mo sum
 dignus corrigiam calciamenti eius soluere
 5. Quinta prerogatiua est: qui fuit christi bap-
 tista electus: ibi totum meruit agnoscere trini-
 tatem. unde Aug. in libro de fide ad petrum.
 Quatuor patris et filii et spiritus sancti vna sit
 natura: firmissime tamet tunc tres esse perso-
 nas diuinas. scilicet patrem qui dixit. hic est filius
 meus dilectus. et filium solum esse super quem
 vox illa patris insonuit. et spiritum esse qui
 6. in specie columbe super christum baptizatum descen-
 dit. Sexta est: qui fuit precursor christi deuotus
 Quare ipse voluit ut iohannes ante eum precedere
 7. ret et preiret. Super hoc Chrysostomus ponit tres
 causas. Prima est propter christi dignitatem: ut
 8. dicens inquit qui sicut pater: ita et ipse pro-
 pheta habebat. Secunda est propter iudeorum inerciam
 9. fabulantes. unde ait. deinde et iudeis nullam
 causam derelinquat. quod et ipse dominus ostendit
 dicens. Venit iohannes non manducans neque bi-
 bens etc. Venit filius hominis manducans et bi-
 bens etc. Tercio propter maiorem firmitatem. Ne-
 cesse erat inquit ab alio prius dici quem de
 ipso erant. Nam alii iudei derisissent. Tunc de
 seipso testimonium perhibet etc. Septima
 prerogatiua est: qui fuit tribus meritis qui

bus aureola confertur in figuris. Quia scilicet fuit predicator, martyr, et virgo, et ideo habuit coronam stellatam quam debetur predicatoribus, de hoc Damie. xii. Qui ad iustitiam erudiunt multos quasi stelle in perpetuas eternitates. Habuit coronam gematam que debetur martyribus. ps. Posuisti in capite eius coronam de lapide precioso. Et coronam auream que debetur virginibus. Eccl. xlv. Corona aurea super mitram eius. Sicut enim aurum est fulgidum et incorruptum ac preciosum: sic et virginitas. Sapi. iiii. O quam pulchra est casta generatio cum claritate. ecce quam fulgidam immortalis est est memoria illius. ecce quam incorrupta, quam apud deum nota est: et apud homines. ecce quam preciosa. Octava prerogativa est: quod dies natiuitatis eius habetur festiuius. Trium enim natiuitates solentur celestibus. Christi, et virginis gloriose marie, et iohannis baptiste. Tum quod omnes tres fuerunt in vero sanctificati. Tum quod omnes fuerunt miraculose nati. Nam ipsa est de virgine natus. Et virgo maria fuit de sterili matre genita et procreata. Iohannes vero fuit de sene viroque pariter generatus. Tum quia ortus istorum trium gaudio magno fuerunt dedicati. De gaudio namque natiuitatis ipsi dicit Lucas. ii. Annuncio vobis gaudium magnum quod erit omni populo. De gaudio vero natiuitatis beate et gloriose marie virginis dicitur Bester. viii. Iudeis noua lux orti visa est. gaudium honoris et tripudium. Sed de gaudio natiuitatis beati iohannis dicit Lucas. i. Et mulieres in natiuitate eius gaudebunt etc.

¶ Sermo. clxxv. De eodem sermo. vi.

Traui lucernam christo

p meo. Inimicos eius induat tōfū
flone &c. p. Nullus cōueniētis
lucerna dici pōt q̄ iohēs baptis
a. De quo dicit Joh. v. Ipse erat lucerna
rdes & lucēs. Volēs cū deus pater mīres
in hūc mūdū verū solē premisit luciferū
lucernā ardētē. ideo dixit. Parauī lucerū
ā xpo meo. In his autē verbis quatuor
nō vidēda. Primo quare iohēs dicitur lu
cerna: quod quidā sit triplīci causā. Primo
ppter lucis mūrurationē: lucerna cū nō lucē
seipsā: sed aliud lucē suā accipit & mūrū
at: sic iohēs nō lucebat a seipso: sed a xpo
hīde dicitur Johā. i. Non erat illē lux. Et
amē dicitur Esa. xij. Dedit te in lucē in gē
tibz. Johānes quidē erat lux: & nō erat lux

Et enim quoddam quod tantum lucem in-
fuit si non recipit sicut corpus luminosum.
Quoddam quod recipit lumen et non in-
fuit: sicut corpus opacum. Quoddam vero
quod lucem recipit: infuit: sicut corpus dia-
phanum. Zur igitur que tibi lucem infuit: sed
non recipit est xps. Corpus vero quod tibi re-
cipit sed non infuit erat iudei et sunt ceteri
auditores. Zur vero que recipit et infuit
erat beatus iohannes qui lucem a xpo recipie-
bat et populo infundebat. Unde Aug. super
illud. Erat lux vera. quare additum est vera
qz et homo illuminatus nō dicitur lux vera:
sed vera lux est illa que illuminat. Et tamē
nisi per noctē lucerna accēdatur. et per diē
sol creat lumina illa sine causa parēt. Secū-
do dicitur lucerna ppter lucis obumbratio-
nē. Sicut em̄ adueniēte sole lumen lucerne
minuitur et obumbratur: sic adueniēte xpo
fama iohannis baptista fuit obumbrata et
quodammodo diminuta. Unde dicebat Job.
iij. Illū oportet crescere me autē minui. Et
istud fm̄ Augu. ostenditur in eorum ortu et
obitu. Nam xps natus fuit quādo dies inci-
piunt crescere. Iohannes quando dies inci-
piūt minui et decrescere. Xps in morte fuit
exaltatus. Et iohannes fuit capite minora-
tus. Tercio dicitur lucerna ppter cōsumptio-
nē. Sicut em̄ lucerna se cōsumit in seruitiū
alioi: sic beatus iohannes baptista in no-
stram vtilitatē et exemplū cōsumpsit substā-
tiam suam oīa temporalia respūdo. et cor-
pus suū ipsum durissime contereōdo. vitam
suā pro iusticiā eam exponēdo et moriēdo.
ac verba sua coram iudeis et inter eos quoti-
die predicādo. et famā suā ipsam annihilan-
do. qz cū xps crederetur istā famā extir-
pare et annihilare. Secūdo est videndū quomodo
hec lucerna fuit parata: p eo qd dicitur.
Parauit lucernā. Tūc autē lucerna est bene
parata: quādo scz est lucēs et clara. Ista autē
lucerna bene parata fuit quando multis ra-
dijs emicuit. Primus radius est puritatis
et mūdicie ob quā angelus dicitur et nūi cō-
paratur. Unde dicitur. Mescies labē niuei
pudoris. Chryso. Cōuersatio iohannis om-
niū vitam culpabilē faciebat apparere. quē
admodū si videas vēstē albā dicit qz satis
candida est illa. si autē apposeritis eā iuxta
niuei incipit tibi sordida apparere: etiam si
sordida nō sit. Sic reuera qm̄ ad comparā-
tionē beati iohannis omnis homo videba-
tur esse immūds. Secūdo radius est vite

religiose assumēde. per hoc qd mundum su-
giens in deserto habitauit. Nam p certo in-
mūdo oēs sensus hoīs pollūntur. i. visus in-
videndo vanitates. auditus: verba vana au-
diēdo. olfactus: odores varios odorādo. os
vana sepe loquēdo. et manus: se ad illicita ex-
tendēdo. Beatus ergo iohannes baptista in
loco deserto voluit habitare: vt mūdos sen-
sūs uaret oculos quibus spiritaliter in spe-
cie colūbe erat cōspecturus. Et mūdas sen-
sūs uaret aures quibus vocē patris erat audien-
rus. Et mūdos os seruaret per qd xpi testi-
moniū erat platurus. Mūdosqz seruaret
olfactum per quē xpi odorē erat pensusus.
Et mūdas manus obseruaret quibus
xpm̄ iesum erat baptizaturus et digitō offe-
surus. Tertius est radius humilitatis pro-
funde: qz cū crederetur esse xps: cōfessus est
se esse suū preconē. vnde de hoc Joh. i. Ego
vor dānāris in deserto. Suū sentierunt.
Mat. x. Quis nō sum dignus pcombens
soluere corrigiā calciāmēti. Suū precursō-
rē deuorū. Johan. iij. Non sum ego xps: sed
missus ante eū. Quare autē iudei magis cre-
debāt iohēm esse xpm̄ qz ipsum dñm. ponit
Chryso. tres causas. i. ppter genus illustre
ppter durā educationē et humanā vultū
despectionē. In xpo autē cōtrariū videbatur:
scz genus humile. dicta cōmunitis. et vlti-
mā cōia. Quartus radius est discretio-
nis nature: quia paulatim iudeos ad christi
cognitionem ducebat. Fecit enim sicut dicit
Chryso. Sicut faciūt mulier aues pullis
suis: qz nō statim docēt eos volare: sed pri-
mo pullos extra nidū educūt: et postea pau-
latim volationē apponūt: et sic tandē eos re-
linquūt. Tūc fm̄ Chryso. beatus iohēs ius
deos a nido volare docebat qm̄ xpm̄ maiore
se esse dicebat dicēs. Mathei. iij. Qui post
me vētarus est fortior me est. Maiorē autē
volatū docuit quādo nō tibi super se: sed su-
per oēs alios esse demonstrauit dicēs Joh.
iij. Qui de celo venit super oēs est. Et ad
huc maiore docuit: qm̄ ipm̄ esse verum dei fi-
liū ostēdere cepit dicēs Jo. i. Ego vidi et te-
stimoniū perhibui: quia hic est filius dei.
Tercio principaliter videndū est quā ista lu-
cerna fuit preparata: qd ostēditur cum dici-
tur. Xpo meo. Fuit igit parata xpo: vt ipm̄
manifestaret. Volebat enim homo quādo ali-
quam rem preciosā: licet minimā vult in-
uenire: accendere lucernā et ipm̄ inuenire
Xps autē erat factus minimus. vt in po.

Missi cū paulominus ab angelis. ideo
lucerna venit et ipm̄ humano generi demon-
strauit. Ista autē lucerna et luxit sub modio
quādo xpm̄ in vtero recognouit. Et in can-
delabro luxit: quādo ipm̄ digito demonstra-
uit. Et luxit in limbo: quādo xpm̄ his qui
erāt in tenebris amūciāuit. Secundo fuit
parata vt ad verum solem nos manu duceret.
Homo quidē erat in oculo saucius et nō
poterat verū solem cōspicere. ideo deus mi-
si iohannē tanqz parietē illum natū. Augu.
Quomodo plerūqz fit vt qui sauciatos ha-
bent oculos nō possunt videre solem: sed pa-
rietem illuminarunt: ideo deus irradiāuit
iohannē: et per illū illuminatū cognitus est
ille qui illuminat. Erat etiā lippus nec pos-
terat in solē respicere. Ideo missus est iohā-
nes qui dicitur esse lucerna: vt per ipsam pos-
sit videre. Augu. Fulgorem solis lippitudo
nostra ferre nō poterat. Ideo exquisitus est
iohannes lucerna: vt testimonium perhibe-
ret veritati. Erat nāqz in visu debilis. ideo
missus est iohannes baptista tanqz mons.
vt qz nō sufficebat respicere ad solem: respi-
cere possit ad irradiatū montem. Grego.
Qui orientem solem contemplari nō valet
irradiatos montes aspicit: et qz ortus sit sol
deprehendit. Tercio ipsa lucerna fuit para-
ta xpo vt ante ipsum preiceret. Solem enim
ante regem deferri luminaria multa et bone-
ste. Et ante xpm̄ iohannes tanqz lucifer ve-
nit. Hinc est qz in diebus profectis vnus ce-
reus ante euangelium defertur: et in diebus
festiis duo: qz primū aduētū qui totus dei
bet esse penitentie precessit vnū. Inimare
fz beatus iohannes. Secūdo vero aduen-
tum qui est festiuitatis eterne precedēt dua
sz helyas et enoch. Quarto principaliter vi-
dendū est ppter quid ista lucerna fuit pre-
parata. quod notatur eum dicitur. Inimā
eos eius induam cōfusione. Cōfudit em̄ iu-
deos quadrupliciter. Primo ex suo baptis-
mo. Mathei. xxi. Baptismus iohannis ex
deo erat an ex hominibus. Quicquid autē
respondissent confusi fuissent. Secundo re-
sponso suo. Dixit namqz se non esse xpm̄.
De xpo autē dixit qz erat. Multo autē
magis creditur alicui ferenti testimonium
de alio qz de seipso. Tercio ex abstinentia
sua. Mathei. xi. Venit iohannes non man-
ducā neqz bibens. Ac si dicat fm̄ Chryso.
per viā contrariā venimus ego et iohannes
et idē fecimus: sicut si penatores per duas

vias contrarias aliquod aīal insequantur:
vt in alteram incidat. Quarto ex sua vita
Si enim homo in vtero sanctificatus: sine
peccato natus duxit. quantam cōfusione ha-
bere debemus: qui sumus gratia dei vacui
et in peccatis inueterati: et tamen modicam
penitentiam nolumus sustinere.

¶ Sermo clxxvi. De sanctis Iohāne
et Paulo martyribus. sermo prius.

Alte tribulationes iusto

rum: et de oibus his liberavit eos
et. Desistis sanctis martyribus? Jo-
hannes et Paulo de in pmissis verbis qz erāt
iusti tributati. et liberati. Iusti: qz ius suum
vniciqz reddiderunt. sibi: deo et primo.
Sibi: qz habuerunt magnam puritatem: et
etiam magnam fidelitatem. Puritas autē
eorum notat in hoc qz dicunt fuisse eum di.
Licet em̄ sit quedam castitas nature: et que-
dā violentie quedā virtutis et gratie. isti ta-
men ex diuina gratia ppter regnū celorum
se castrauerūt. Ista triplex castitas tangit.
Mat. xix. Vbi tria eunuchoz genera disti-
gunt. Habuerūt etiam fidelitatem: qz et the-
sauros sibi a constantia derelictos pauperi-
bus fideliter erogauerunt et dispēsaauerunt:
qz nihil sibi retinuerunt. Mat. xxiii. Quis
purus est fidelis seruus et prudēs et. Et hu-
militer: qz non tanqz dominici sed serui
Et prudenter: quia non diuitibus: sed ege-
nis: non vni: sed multis: non post mortē: sed
in vita distribuerunt. ¶ Secūdo fuerunt iu-
sti qm̄ ad deum: qz sibi exhibuerunt reue-
rentiā sanctā: et fidē sincerā. Reuerentiā qz
dē: qz iulianū apostatā qz deū cōtēpserat cō-
tēpserūt dicētes: qz religionē plenā virtutibz
dereliquisti a te recessimus: et deū tibi pponē-
tes: minas tuas nō timeo. Habuerūt etiā
fidem sincerā. Vñ Teretiano emissio vestra
riscula adoraret. dixerunt. Si tuus dñs est
iulianus habere pacē cū illo: nobis autē
alio? Non est: nisi pater et filius et spūs scs.
Rom. x. Corde credidit ad iusticiā: ore autē cō-
fessio fit ad salutē. ¶ Tercio fuerunt iusti qz
tū ad primū: hoc qm̄ ad tyrānos: egenos
et amicos: et inimicos. Quātum ad tyrānos
ipōs grauiter arguēdo: qz et iulianum apo-
statā grauiter arguerunt: nec eius potentia
timuerūt. vñ Ecclesiē xlvij. In diebus suis
nō primū pncipē: et i poterit nemo vici-
lū. Quātū ad egenos eos cū elemosinis in-

uerum militantis ecclesie in quo tam diu p
mansit: qd diu in hac vitavir. Ab isto vtero
deus ex segregavit: qm ei aiaz a corpe sepa
uit: tunc intravit eius corpus in vteru ma
tris generalis. f. terre: et aia eius in vterum
matris celestis. f. hierusalim fupne. in ipa aut
separatione caput eius eriliens tres salt: dei
dit: t in quolibet saltu fontem aque aperuit
p qd significabat qm in vita sua tres saltus
fecerat: vnum saltavit de synagoga ad eccle
siam. Et tunc aperuit deus fontem celestis do
ctrine. Et tunc quando saltavit vsq ad ter
tiu celum. Et tunc aperuit fontem diuine sa
pientie. Ipse etiam caput beati pauli bene
dicit nomen iesus clara voce insonuit. Ips
em nomen iesus fuit in corde eius iubilus:
in ore mel: t in ore melos. Recte igitur post
mortem nomen iesu prulit nimia. f. cordis io
cunditate repletis: nimia oris dulcedine al
lectus: t nimia iubilatione aromatica puo
ratus. Tunc etiam de eius sancto corpe q
tuos emanauerunt. scilicet vnda lactis ppter
eius puritatem: vnda sanguinis ppter eius
martyrii sanctitatem: splendor lucis ppter ip
sus sapientie claritatem: t flagrantia odo
ris ppter ipsius fame celebritatem. Tandem
deus ipm corpus de vtero matris terre se
gregavit. f. qm dicit i tpeo extremi iudicii
Burgite mortui venite ad iudicium. t tunc
iu vteru matris celestis intrabit. Et de illo
vtero nunq eribit. ideo obitus sanctoru na
rale vocat: q tunc in celo nascunt. Et secun
dus effectus diuine misie ipm p gratia suam
vocavit: ideo subdit. Et vocavit p gratiam
sua hmoi aurocatio comendabilis est ex p
re vocantis. Et eos quide aplos rps voca
uit existes in sinistra pntis miserie: sed huc
vocavit existens in dextera paterne glorie.
t ppter ista cam in papali bulla ponit bea
tus paulus a dextris: sed effigies beati pe
tri ponit a sinistris. Est etia comendabilis
et pte vocari. Non em rps vocavit eu piscat
re vt petrus: nec lucris inbians vt matheum
nec rethiareficientem: vt iohanne t iacobu
sed odientem ardenti animo: vt d. spiras mi
narum. immitentem prauo studio: q accessit ad
principu sacerdotu t per sequentem sollici
to ministerio: q ibat in damascu vt si quos
inveniret. Comendabilis est etiam ex p
te modi vocandi. Et eos em vocavit solo
hbo hunc aurocatu p lucē excecantē. Per

strutē pternentē p voce obiurgantē. Et
tius mie effectus est: q ipm p diuina sapi
tia docuit: cu subdit: vt reuelaret filiu suum
in me. Istā aut sapietia beus paulus aqno
magistris accepit. Prio a moysē. gal. i. p
cieba in iudaismo super multos coetaneos
meos. Et qm ad hoc factus est phariseus.
De hoc Act. xxiij. Ego phariseus sum filius
phariseor. Secdo a filio. t qm ad hoc factus
est aplos. gal. i. Paulus aplos nō ab hoib: nec
p hoim: sed p xpm iesum. Tercio a spūscs
t qm ad hoc factus est dei legat. Act. xxiij.
Dixit spūscs segregare mihi paulu t bar
nabā. Quarto a patre: t qm ad hoc factus est
dei euāgelista ver: vñ dixit vt reuelaret in
me filiu suu vt euāgelizare eu in gentibus.
Quinto a tota trinitate qm in tertiu celu est
raptus. ij. Cor. xij. Audiuit archana verba
q non licet homini loqui. Quartus effectus
mie quē beatus paulus in se recognouit po
test esse: q ipm pdicatorum gērium fecit. vt
de subdit: vt euāgelizarem illum in genti
bus. nam in gentibus erat maior potentia:
q ibi erāt reges t imperatores. Maior sa
pientia: q ibi erant philosophi et doctores.
maior eloquentia: q ibi erāt rhetores t ora
tores: maior varietas erroru: t maior diuersi
tas viciorū. Sed contra ista qnc certamina
accepit qnc adiutoria. Nam contra tyāno
rū potentia accepit strutem t constantiam.
Act. xxiij. Apparuit illi dñs dicens. Ego sū
esto paulo oporret te nanq rome testificari.
Contra sapientiam mundanā accepit t sim
plicitem euāgelicā. i. Cor. ij. Non em
iudicauit me aliquid scire inter vos: nisi xpm
iesum: t huc crucifixum. Contra rhetorū elo
quentiam accepit facundia fructuosā. Ibi
dem. Sermo meus t predicatio non in per
suasibilibus humane sapientie verbis: sed
in ostensione spūa t virtutis. Contra diuer
sitatem erroru accepit fidoi t sapientie ver
tatem: sicut ps. Act. xviij. vbi dicit atheniens
bus: qd ignorantes colitis hoc ego nō dico vo
bis. t. Contra multiplicitem viciorū accē
pit oim gratiaz plenitudinem. Nam contra
luxuriā opponēbat xginitatem. i. Cor. vij.
Volo aut oēs hoies esse sicut meipm. Con
tra gulā peccatē. i. Tim. vi. Habētes ali me
ta t qbus regamur. his cōtentu sumus. Con
tra auariciā habuit volūtariam paupertatem
phil. ij. Omnia arbitrat sumus sterēora: vt
christum lucrificarem. Contra tristiciam
conscientie locū dīratē. ij. Cor. iij. primo.

Gloria nostra hec est testimōiū pscietie no
stre. Et ira benignitatis. i. Cor. x. Sine
offensione estote iudeis t gētib: t. Contra
inuidiā: fraternam charitatē. Roma. v. Cha
ritas dei diffusa est in cordib: nostris. i. Cor.
tra vanā gloriā habuit humilitates. i. Cor.
xv. Ego em sum minimus aplos. t. Quin
tus effectus ex diuina mia est q rps mox cu sibi
obediēte fecit. qd notat cu d. Et cōtinuo nō
acqueui carni t sanguini. i. amor t dilectio
ni carnis. sed potius diuine inspirationi. cō
tinuo. i. sine contradictione. Act. ix. Dñe qd
me vis facere. vel cōtinuo. i. sine deliberatio
ne. Vñ beatus Bernar. Amicos consular q
nō nouit q inimici hominis domestici eius
Vel cōtinuo. i. sine dilatio: q inducias nō
petit sed prinq obediuit. Prover. ij. Nō di
cas amico tuo vade t reuerrere. t. Vel cōti
nuo id est sine trepidatio: q nihil timuit: si
de dei bonitate confidit. Esa. xxxv. Dicite
pusillanimes: cōfortamini t nolite timere.

Sermo. clxxxij. De eodem die sermo. ij.

Ece nos reliquimus om

nia t secuti sum: te. t. Act. xix.
In isto euāgelio qd ad honorem
beati pauli d. a trib: comendabilis inuenit.
Primo qd a pfecta mundi abrenunciatio
Et hoc tandit cum dicitur. Ece nos reli
quimus omnia. Reliquit enim omnia impe
dicia. i. amorē diuitiarū q hoim impediūt
a salute. marci. x. Difficiliter q pecunias ha
bēt regnū dei introibūt. iustū amorē mūdi
fiste reliquit. qui ait Gal. vi. Mūdi mundus
crucifixus est: t ego mundo. Secdo reliq oia
retrahētia: sicut ē amor parentū qui pcpue
hoim retrahit a salute. Mat. x. Inimici ho
minis domestici erūt. istū reliquit q ait Gal.
i. Mō acqueui carni t sanguini. t. Tercio reli
quit oia pōderaria: vt est sarcina peccatorū.
Deh. xxi. Deponētes oē pōdus t circūstās
nos peccatū t. Quarto reliquit oia pncipio
sa: vt est amor delictiarū. vñ ait. i. cor. ix. La
stigo corpus meū: t in futurū redigo. Quis
to reliq oia pculosa vt est amor supbi? De
quo periculoso amore ipse ait. ij. Tim. iij.
In nouissimis dieb: instabit tpa periculosa
t erūt hoies seiplos amātes. Istū amorē
supbius bñs paulus non habuit: q ppter
xpm se in mortē tradere semper parat fuit
vnde ait Act. xxi. Ego nō solū alligari sed
t mori parat: fūm ppter nomē dñi iesu xpi
Sexto reliquit oia instructuosa: vt est amor

honor q est instructuosus t vanus. vnde ps
Et qd diligitis vanitatem: t qritis mēdaciū.
Gal. i. An qro hoib: placere. Si adhuc ho
bus placere: seruus xpi non essem. Secdo cō
mēdatur a salute: i. xpi imitatione qd nō
tatur cū d. Et secuti sumus te. Ad hoc autē
q hō xpm imitē: duo requirunt. Vnum ex
pte dei. attractio sue dignationis. Job. vi.
Nemo venit ad me. nisi pater q misit me tra
periculis. Trahit autē quattuor funiculos. f.
modo exteriori eruditio. modo interiori in
spiratione. modo paterna flagellatio. modo bene
ficioz exhibitione. Sed de quibuscūq istis cō
quatuor funiculis se trahi nō pmitit: dñs cō
querit dices. Prover. ij. Vocauit renuistis. q
ad exteriora documēta. Et tendi manus me
am: et non fuit qui aspiceret. quo ad collata
beneficia. Desperistis oē cōsiliū meum
quo ad inspirata cōsilia. Et increpatōes me
as neglexistis. q ad irrogata flagella. Istis
quatuor funiculis aplos tract fuit. Exterior
eruditio t reprehensione. Act. ix. Saule saule
q me psequeris. Interiori inspiratione.
ibidē. Subito circūfult eu lux de celo. Fla
gellatio: q excecatus: t in terram pstratus.
Beneficioz exhibitione: q postmodū fuit illu
minatus a xpo edoctus. t in tertium celum
raptus. Secdo ex parte hois requirit expēdi
tio volūtatē. f. ne a dyabolo teneatur cathē
na ferrea. i. ferrea voluntate. Que quide ca
thēna octo habet annulos. f. malā suggestio
cogitationē. delectationē. cōsensu opatio
nem. pserudine. necessitatē. t desperatōem
Istos nāq octo annulos aplos fregit. f. pnaā
suggestio. ij. Cor. iij. Abdicam? occulta
dedecoris carnalē cogitationē. ij. cor. i. Aut
q cogito fm carnē cogito. quasi dīcat nō pta
uā delectationē: q tm circa spūalia delecta
batur. Roma. viij. Condelector enī legi dei
fm interiorē hoim. Prauam cōsensum
q bonis meditationibus semp pferiebatur.
Ibidē pferio legi: quoniam bona est. Prau
am opationem. Roma. xij. Abijciam? ergo
a nobis opa tenebarus. Primā pserudine
q ad oē opus bonū se assuecit. Phil. iij.
Vbiq in oib: instiuit? sumus. t. Prauā neces
sitatē: q habuit spūs libertatem. ij. Cor. iij.
Vbi spūs dicit ibi libertas. Oē desperati
onem: quia habuit omnimodam spē firmi
tem. Hebreorū. vi. Confugimus ad refu
gium propostam spem. Tercio commē
datur a fructuosa remuneratione. cū subiun
gitur. Sedebitis sup sedes duodecim. In q

reimbursemente tria erūt. Primo regalis dignitas: cū dicitur sedebitis. Habebūt enim regale dñius. Sap. v. Accipias regnū deco-
 ris regale ferrū. Bides. Et dyadema regni de manu dei sui. Regale sceptrū. Sap. x. Do-
 nec affert illi sceptrū regni. Regale habitus. Prouer. vi. Byssus et purpura vestimentus eius. Regale solū. Luce. xxij. Sedebitis super thronos duodecim. Scđo in ipsa remuneratione erit magna dei liberalitas: etiam in presenti. Quod qđe quattuor modis pōt intelligi. s. aut qđ ad tpaliū discretam possessionem: qđ avari possident ea vt serui. Sancti vero viri vt dñi que possessio est tēporalibus in centuplū melior. Aut qđ ad spūaliū acquisitionē. Ac si dicat dominus. Spūalia pēpior qđ tpalibus comparata excedunt: sicut maior numerus minorum numerum excedit. Aut quantum ad suffragiorū ecclesie participationē. Illi em̄ qui sunt de ecclesia tñ numero pñt ad inuicē pēcipare substantiā suā. Illi dō qđ sunt numero et merito pñt ad inuicē participare merita sua qđ participatio in cēpplū melior est qđ prima. Aut quātum ad religiosorū inter se cōcatio-
 nem qui sepe p vno fratre carnali vel domo temporalī centuplū accipiūt. Tertio in illa remuneratione erit eterna felicitas. cum dē.
 Et vñ eterna possidebitis. Hoc nāq qđ dicit vitā. respicit illos qui sunt in inferno qui nō habēt vitā s. mortē. Et hoc qđ dicit eternam. respicit illos qđ sunt in mundo qui et si habēt vitā: habent eam transitoriā et caducā. Hoc aut qđ dicit. possidebitis: respicit illos qui sunt in purgatorio: qui si habituri sunt vitā: nō tñ sunt in possessione. Illi tāq qđ sunt in celo. habēt vitā sine morte: et eternitates sine fine. atqđ possessionē sine expectatione.

Sermo. clxxiiij. De sancta margaretha virgine. Sermo primus.

Psā conteret caput tuū

Gen. iij. Quāuis brā margaretha fuerit puellacū contriuit caput pa-

tris propriū diaboli et tyranni. Pater namqđ suus intendebat eam trahere ad cultum idolorū: sed ipsa istud caput sue intentionis contriuit: qđ eius societatē fugit: et oues sue nutritis pascēbat. Periculosus nāq est bonis cum malis cohabitare. qđ mali sunt igne cupiscētie inflāmati. et tō boni sepe inficiuntur a malis. Sūt luto auaricie inqñati. et ideo sepe inficiuntur. Sunt pisce adherē-

tes superficiei infecti. et ideo sepius denigantur. Sunt tenebris ignorantie obscurati. et ideo sepe a malis illis obscurantur. Beata igitur margaretha noluit habitare cum malis. ne aut inflammaretur igne concupiscētie aut inquinaretur luto auaricie. Aut infici-
 ceretur pisce superbie. aut obscuraretur tenebris ignorantie. Secundo contriuit caput tyranni qui in superbā elatus cultū xpī euacuare volebat. Sed caput sue elationis ipsa contriuit. et cultum xpī defendit in nullo cōsentire voluit. Et ideo quintuplex certamen passa fuit. Primo quia in eculeo cuspensa. Ideo enim fuit in acre cruciata. ad ostendēdū qđ adhuc non fuit in celo. quia ibi sunt beati. nec erat in terrā: ibi sunt auari: erat in medio: quia ibi sunt perfecti. Habebat et supra se celum ad desiderandū. Et infra se mundū ad despiciendū. iuxta illud. Prouer. xv. Et dum fursum et terra deorsum. Scđo fuit adusta sed nō cōbusta. Nec mirū quia habebat interioris gratiam afflantem. Dan. iij. Fecit mediū fornacis quasi pētū regis flantes. Cōscētā delectantē. Prouer. bio. xv. Secura mens quasi iuge coniuiuius. Spem letificantē. Rom. xij. Spe gaudentes in tribulatione patientes. Carnes virgines refrigerantem. Unde dicitur fuit marie. Vir-
 tus altissimi obduzabit tibi. Ideo poterat dicere illud. Eccl. iij. In medio ignis non sum estuata. Fuit enim in medio ignis: qđ habuit carnē pugnātem. Sal. v. Caro cōcupiscit aduersus spm. et. Demone inflāte. iob. xli. Alitus eius prunas ardere facit. Volēs sollicitantem: qđ pfectus eā in vxorē accipe co-
 piebat. Pulchritudinē allicientē qđ tā mltas seminas pēdolor deceptit adhuc quotidie decipit. Prouer. vi. Fallax gratia et vana est pulchritudo. Tertio fuit in aqđ gelidis cruci-
 ata. Postqđ em̄ in igne fuit cruciata. fuit in aqua frigidissima posita. Et ista est tēp scilicet sine pena vt etiā fiat in inferno. iob. xliij. Ab aqđ niuium transibunt ad calorem niuiū. Vñ etiā tñ factus est terremotus: ac si terra nō posset tantū facin? sustinere. Aliquādo fuit terremotus in signū doloris. Aliqñ in incussione timoris. Et sic mota fuit in passionē et resurrectionē xpī vt ostēderet dolorē et custodes deterreret. Terremotus ergo factus est in passione sancte margarethe in tāti feceris detestationē. ad doloris et compassio-
 nis ostensionem: et in timoris institutionē. et in pēdōr magnā confusionem. Quinto fuit de-

collata. Et in sua decollatione tria maxima fuerūt. Prīmū est deuota oratio: qđ ad erēs plū xpī se deo rēcomendauit. Xps quidē in passione patri pñt rēcomēdauit. et pro suis crucifixorib? intercessit. et p oibus fidelib? orauit. Johā. xviij. Non p eis autē rogo tñ sed etiā p his qui credituri sunt per verbū eorū. Et sic beata margaretha orauit deū p se et p suis occisoribus. et p ipam innocentibus. Fuit etiā in passione eius custodia angelica: qđ ipsi angeli ipam custodiētes ad martyriū pperantē. in tormentis erūtē: et ad celū ascēdētē. Iudith. xij. Custodiuit me angelus dñi et hinc eunē et ibi cōmorā-
 tē: et inde huc reuertentē. Fuit etiā in passio-
 ne eius celestis armonia. Et merito qđ spō se solē deducit ad spōsum cū cāricis et laudibus. Apoc. xij. Gaudeamus et exultemus et oemus gloriā deo qñ venerūt nuptie agni. et. Quinto eius passio fuit passioni xpī mul-
 tus in paribulo. Ad margarethāq fuit erpo-
 sita in eculeo. Xps fuit flagellatus ad colū-
 mē: vt disciplinā p nobis portaret. Ad margarethā autē fuit tota virginitas lacerata: vt post hāc vitā aliam nō sentiret disciplinā. Xps fuit perforatus clauis. et brā. Ad margarethā fuit lacerata ungulis. Xps passus est in paribulo: quod quidē erat supplicii latronū et malefactorum infamū. Ad margarethā vero passa est in eculeo: qđ erat supplicii peruer-
 sorū et malorū. Xps totus fuit sanguine ple-
 nus. Margaretha in eculeo tota fuit san-
 guine cruentata. Xps passus est in aere ad in-
 uendū qđ ipse est mediator dei et hoim. Sic
 brā Ad margarethā passa est in aere ad in-
 uēdū qđ ipsa est nostra mediatrix apud deum.
 Ratio contriuit caput. s. suggestionē demo-
 nis. Ipe quidē demon habet magnā poten-
 tiā: superbā: astutiā: experientiā: et fraudulē-
 tiam. Ista quinq notant Apoc. xij. Pro-
 lectus est draco. ecce pte porētie. magnus. ecce pte superbie. serpens. ecce pte astucie. antiquus. ecce pte experientie. Qui seducit vniuersum orbē. ecce pte fraudulentie. Mis-
 quinq armis cum brā margaretha pugnare voluit. sed ipsa oia contriuit. Fregit eius po-
 tentiā: qñ ipm apparuit in specie draconis virtute crucis euānescere fecit. Fregit eius
 superbā: qñ pedē supra collum eius posuit. Fregit eius astutiā: qđ coactus est dicere. qđ ideo sibi apparuerit: vt ibi cōsuleret qđ mo-
 nitis pēdōr obediens. Fregit eius malis

ciam: qđ ipse beate margarethe in nullo no-
 cere potuit. Fregit eius experientiam: qñ in
 nullo suis suggestionibus assensere voluit.
Sermo. clxxiiij. De eadē sermo. iij.

Anile est regnum celo

Mat. xij. In isto euāgelio qđ

ad honore beate margarethe le-

gitur quattuor sunt vidēda. Prīmū qđ signi-
 ficat per thesaurū. Est aut thesaurus iste de
 quo loquit. i. Cor. iij. Si qđ edificauerit su-
 per fundamētū hoc aurū. argētū. et lapides
 preciosos. Est aut aurū virginitas. argētū
 fides. lapides preciosi opa pietatis. Iste tri-
 plex thesaurus fuit in brā virgine margare-
 tha. Ipa nāq habuit virginitatē integram. si-
 de sincerā. et opationē sollicitā. Significat
 aut virginitas p aurū: qđ aurū nō admittit
 fulgore suū. nec ignis adustione. nec luti in-
 uolutione. nec tps antiquitate. sic et fulgor
 virginitatis nō minuitur nec igne cōcupiscen-
 tie. nec terreno coope. nec lōgeuitate. ideo
 sapien. vij. assimilatur speculo. lucet in speculo
 sic et virginitas in corpore terreno. Et sicut
 ignis lucē suā nō cōburi: sic et cōcupiscētia
 virginitatē nō adurit. Et sicut imago dei in
 viris scis vetustate nō inficit: sic et ipsa ex
 diuturnitate tps renouat. ij. Cor. iij. Zi-
 cer is qđ foris est noster hō cōrripit. tñ is qđ
 intus est renouat de die in diē. Sed fides
 significat p argētū. Fides nāq causat a ver-
 bo dei. Im illud Ro. x. Est aut fides et audi-
 tu. auditis aut per verbū dei. de isto dicit
 ps. Eloquia dñi eloquia casta et. Et qñb?
 verbis habet qđ fides catholica est casta per
 puritatē sincerā: qđ ipsa nulla adulterina fal-
 sitate polluit. qđ est cōtra fidem hereticorū.
 Est examinata p tribulationē inmissam: qđ
 nulla aduersitate fragit. qđ est cōtra fidē in-
 stabilitū. Estq pbara p pspicitatē mūdānā
 qđ nulla terrena pspicitate allicit. qđ est cō-
 tra fidē auarorū. Est purgata per spū sancti
 gratiā: qđ sepius dono spū sancti fulcit
 qđ est cōtra fidē malorū xpianorū. Opera au-
 tē bona significat p lapides preciosos. La-
 pis aut preciosus excellit aurū et argētū in
 splēdore valore: et in virtute. et ideo nec aurū
 virginitatis nec argētū fidei corā deo lucet
 nec aliqd valēt. nec aliqd pñt pficere sine
 bonis opibus. Qñ aut bonis adornatibus
 opibus fulciunt et decorant: tñ magnū ha-

hensplendorē, valorem, et virtutē. De virtute
fidei p bona opa dicit Heb. xi. Sāci p fide
de vicerunt regna etc. De virtute p pulchritu
dine virginitatis p bona opa etiā dicit Sa
pien. iij. O q̄ pulchra et casta est generatio
cū claritate etc. Secūdo vidēdū est quid sit iste
ager. Qui quidē est triplex. i. corporalis, spiri
tualis, et tpalis. Ager corporalis est ipm cor
pus in quo inuenit thesaurus virginitatis
et castitatis. n. Cor. iij. Habemus thesau
rū in vasis fictilibus. Quis autē istud vas
sit terrenū: tamē debet esse mūdū p puritatē
pictū p morū honestatē, et excoctū p charita
tē. i. Thef. iij. Sicut vniūsq̄q̄ vestrū vas
sūū possidere in sanctificatione. ecce q̄ de
bet esse mūdū. Et honore. ecce q̄ debet esse
pictū. Non in passione desiderij. ecce q̄ non
debet igne concupiscētie: sed igne sancti spūs
inflammari. Ager spūalis est animus in quo
inuenit thesaurus fidei. Ro. i. Corde credis
ad iusticiā etc. Virginitas nāq̄ est in corpore
bona aut opa sunt in exteriori exhibitione
sed ipa fides radicā in corde. Et ratio est.
Nā si aliq̄s opprēssor nāq̄ virginitatē alicui ab
stulerit: ppter hoc illa psona oppressa cā nō
pdir. vnde dixit scā lucia. Si me remittēte et
muitā violaueris: castitas mihi duplicabit
ad coronā. Si autē aliq̄s raptor alicui tpale
substantiā rapuerit: ppter hoc deū nō pdir.
q̄ per patientiā et alia bona opa pōt mereri
quīs sibi bona sua tpalia fuerint ablata et
subrepta. Sed si fides subripit p certo: tūc
deus perdit et totū spūale edificij subruit.
Et ideo necesse fuit vt in corde radicaretur
Ager tpalis est ipa terrena possessio: in qua
debet esse thesaurus bonorū operū. i. elemos
ynaz. Prouer. iij. Honora dñm de tua sub
stātia etc. Qui enim modo honorat dñm de
substātia: dñs ipm honorabit in sua gloria.
Et loco: q̄ statuer eum a dextris. Et verbo:
cū dicit. Esurui et dedistis mihi māducare
Et facto: cū dicit. Venite benedicti p̄cipite
regnū patris mei etc. Tercio vidēdū est qua
liter iste thesaurus absconditur. Thesaurus
enī castitatis abscondit p carnis maceratio
nē. i. Cor. ix. Castigo corpus meū: et in ser
uitutē redigo. Custodit etiā et abscondit the
saurus castitatis per sensum cohibitionem.
Job. xxi. Pēpigi sedus cū oculis meis etc.
Per fugam et elationē. i. Cor. vi. Fugite
fornicationē etc. Thesaurus autē fidei cū sit
radix oim bonorū debet abscondi ab ista ma
le inflāmantē et frigore malehumiliantē: et a

diabolica rēpratione male infectante. Unde
ps. Inetia igni. quo ad amorē male inflā
mantē. Et suffossa. quo ad timorē malehu
milantē. Fiat manus tua super virū depre
tue. que sc̄s cōprimat insulū diaboli male in
festatē. Thesaurus autē bonorū oporēt abscon
di debet ab humana laude. Mat. vi. Nā sa
cis elemosinā noli tuba canere ante te etc.
A negligētia et torpore. Olee. vij. Comedes
runt alicui robur eius et ipse nesciuit. Ab in
discrēto seruire. Esa. xviij. Ante messem tot
tus effloruit et immatura plātatio germinat
uit. Quarto est vidēdū qualiter iste thesau
rus emittit. Si quidē emittit dādo deo p̄
p̄riū affectū. p̄p̄riū sensum. et p̄p̄riū tributū
sue sensum. Qui enī vult emere thesaurū
castitatis: det deo p̄p̄riū suū affectū. vt
nihil diligat nisi deū seu sponsum celestem.
Est enī zelotypus et nō vult cum adultero
adamari. Esa. xviij. Eo angustatū est strātū
ira vt alter decidat etc. Qui vult emere thesau
rū fidei debet deo p̄p̄riū sensum et totū
suū intelligētij applicare. fm illud. q̄. Cor.
x. In captiuitatē redigētes omnē intellectu
in obsequiū xp̄i. Qui autē vult emere thesau
rū meritorū: redat deo p̄p̄riū sensum. bona
sua paupibz largiēdo. Math. xix. Si vis
perfectus esse: vade et vende oia que habes:
da pauperibus: et habebis thesaurū in celo.

¶ Sermo. dxxv. De eadem sermo. iij.

¶ Simile est regnum celo

rum homini negotiatori quere
nti bonas margaritas etc. Negoti
ciator ille est rps: de quo tri
ponūtur. sc̄ius officiū: cū dicit. Homini ne
gociatori. Eius studiū. cum dicit. Querēt
bonas margaritas. Et eius cōmercij: cū di
cit. Inuēta autē vna preciosa margarita etc.
Circa primū notādū q̄ sicut dicit Aug. sup. i.
illud Heb. ij. Liberaret eos qui timore mor
tis etc. Xps in hūc mūdū tanq̄ negotiator
venit et tres merces a nobis accepit. i. nāz
laborare: et mori. Et tres suas merces nobis
portauit. i. renasci: resurgere: et in eternū re
gnare. Accepit enim a nobis nasci. Esa. ix.
Paruulus natus est nobis. Dedit autē nos
bis renasci. Job. i. Dedit eis prātem filios
dei fieri. et Job. iij. Nisi q̄s renatus fuerit q̄
aqua et spūscō nō intrabit in regnū celorū.
Secūdo accepit a nobis mori. ad phil. ij. Xps
factus est p nobis obediēs vsq̄ ad mortē: eni
mōrē autē crucis. Nobis autē dedit resurge

te. Job. vi. Ego resuscitabo eā in nouissimo
die. Tercio accepit a nobis laborare. Nam
ipse laborauit corde dolēdo et compatēdo.
Esa. liij. Pro eo q̄ laborauit aia ei? etc. Za
borauit etiā ore dāmādo et p̄dicādo. ps. Za
borauit dāmāz rauce facie sunt fauces mee.
Laborauit oculis plurius flēdo. ps. Zabo
raui in gemitu meo lauabo per singulas no
ctes lectū meū etc. Laborauit toto corpore pe
nas et dira supplicia sufferēdo. Esa. i. Zabo
raui sustinēs etc. Dedit autē nobis regnare.
Zuce. iij. Nolite timere pusillus grex quan
do placuit patri vestro dare vobis regnū.
Secūdo donis istius mercatoris studiū: cū di
citur. Querēt bonas margaritas. Dicitur
autē sancti et matine ista sancta margarita
quinq̄ de causis margaritę. Primo ex eo
q̄ fuit celesti roze generata. Ipa namq̄ cor
sūū aperuit et roze spūs sancti accepit: ac sug
gestionē diabolice condidit. et sic preciosa et
nobilis margarita generata fuit. Aperuit
ad deū suā memoriā et ibi recepit dei conti
nuā recordationē. Suā intelligētia: et ibi cō
cepit dei cognitionē. Suā volūtātē: et ibi cō
cepit dei amorē. Secūdo dicit margarita: q̄ fuit
fulgida. Et hoc tamē in carne p virginalē pu
dicitia. Et in mēte p intētiōne sincerā. Et in
cōuersatione per lucidā famā. Sapien. iij.
O q̄ pulchra est casta generatio cū claritate
Ipa nāq̄s habuit pulchritudinē intētiōis
in mēte. Castitatē in corpore. Claritatē in cō
uersatione. Tercio dicit margarita: q̄ fuit
parua et humilitatē. Et hoc est fulgidior erat
in cōspectu dei: tanto erat humilior in cō
spectu sup̄s. Bepe enī res lucide nigritū
habēt effectū. sicut offēdit Aug. in lib. de ci
uit. dei triplici exēplo. Nam oleū lucidū ni
gras maculas effundit. Argētū fulgidū ni
gras lineas tīngit. Ignis splēdidas facit
cicā nigra que lābit. Sic et sancti viri q̄rū
eūq̄ luceāt instar olei per pietatem. instar
ignis per charitatem. instar argēti per fame
sonoritātē. tamē debent in se nigrescere per
humilitatē. Sācta autē uirgaretha fuit par
ua corā se per humilitatē: sed magna coram
tyrāno per constantiam et magnanimitatem
Mediocris autē coram fidelibus per socia
lem cohabitationē. Job. iij. Paruus et ma
gnus ibi sunt: et seruus et liber a dño suo.
In domo est dei sancti viri sunt et sunt: par
ui seip̄s humilitādo. et sunt magni tyrānos
conēquendo. et sunt liberi socialiter vivē
do. Quarto dicitur margarita: q̄ fuit solū

da. Nō est potuit cōmoneri a patre p blādī
ciarum adulationem: nec frāgi ab ipso tyrāni
no p tormentorū illationē: nec pforari a dya
bolo p remptionū imissionē. Math. viij.
Descendit pluuia. i. patris adulatio que vi
des habere vin refrigerandi. Plauerunt ven
ti. i. tēprationes dyaboli. Generū flumina
i. rēmetā tyrāni et ipam obuiere non potue
runt. Quinto dicit margarita. q̄ fuit virtuos
sa. Ipa enī magnā virtutem ostendit in ae
re: q̄ ibi fuit in euleo suspensa. nec tñ i an
te: q̄ ibi fuit in aqua: q̄ ibi fuit postea: nō adu
mo lesa. In igne: q̄ ibi fuit postea: nō adu
mo lesa. In aquis: q̄ in aquis fuit postea et pman
st illesa. In terra: q̄ ipsa terra fuit tremore
cōcussa. Tercio ponit istius mercatoris cō
mercij cum dō. Abijt et vendidit vniuersa q̄
habuit et emit eā. Iste namq̄ mercator quat
tuor habuit que omnia vendidit vt istā eme
ret margaritam. i. deitatem: aiam: carnē: et
sanguinem. Deitatem quidē dat nobis in
p̄m̄. ps. Adimplebis mētericā cum vuln
tuo. Aiam vero dedit nobis in p̄m̄. De hoc
Math. xx. Venit filius hominis nō ministra
ri: sed ministrare: et dare aiam suā in redem
ptionē p multis. Carnem et sanguinem in re
mediū. Homo quidē erat famelicus. scribū
dus: et infirmus. Ergo erat famelicus de
dit nobis carnem suam in cibum: q̄ scribū
dus dimisit nobis sanguinē suū in potū: q̄
vero fuit infirmus dimisit nobis vtrumq̄ in
remediū. De quo remediū cāter ecclesia in
orariōe. Sic ablutio scelex: sit fortitudo fra
gilij: sit contra mundi picula firmamentum.
Est enī in remediū cōtra peccata p̄terita. iō
dicit. Sit ablutio scelex: contra peccā p̄sentia
ideo subdit. Sit fortitudo fragilitij: p̄tra pec
cata futura: ideo subdit. Sit contra mundi
picula firmamentum etc.

¶ Sermo. dxxvi. De sancta maria
magdalena sermo primus.

¶ Go sto ad hostium et pul

so. Apoca. iij. Dñs in p̄ntia vira
no luit habere hospitium tpale. vnde
in aliena domo fuit natus: et in aliena domo
conuersatus et hospitatus. In alieno sepul
chro sepultus. Voluit tñ habere domū spūa
lem: q̄ est cor nostrum quā tantū desiderat:
vt etiam hostiarij eā querat dicēs. Ego sto
ad hostiū et pulso etc. In hanc duplicē domū
brā maria magdalena xp̄m recepit. in domū
tēporalē vt ipm corporaliter reficeret. Zuc. x.
Intrauit iesus in quoddā etc. et in domū spū

mi vero inueniuntur qui post mortem dili-
gant. Maria autē dilexit xpm viuentem.
Luce. vii. Qm dilexit multū. Dilexit xpm
mortuū. Jo. xi. Stabat iuxta crucē iesu.
Dilexit etiā mortuū q̄ vnguēta parauerat
et ipsum xpm mortuū vngere volebat. Di-
lexit etiā xpm sepultū. Adcirco ad xpi sepul-
chrū stabat et flebat q̄ xpm inuenire nō pote-
rat. Tercio charitas fuit in ea fortis: sicut
ignis qui est fortis in incendio. Amor est dei
quadruplex incendiū in ipsa fecerat: scz con-
sumptionē criminis. Luce. vii. Remittuntur
ei peccata multa. et Heb. x. Deus noster ignis
consumēs est. Secundo. Incendit plene peccati
ruginē qui ardet valide per amoris ignē.
Incendiū cordis. Greg. Que est prius fri-
gida remāserat: postmodū amādo fortiter
ardebat. Luce. xi. Ignē veni mittere in ter-
rā. Incendiū sermonis. vnde dicit Joh. xi.
Dñe si tu sustulisti eū dicito mihi et ego eū
tollā. Ecce verba mirabilis, feruoris: quia
vna mulier fragilis tñ corpus humeris pos-
se portare purabat. Unde Origenes. Dñs
effabilis huius mulieris amor. nullū locum
accipit. sine terrore dicit. absolute promittit
ego eū tollam. Incendiū operis: q̄ ceteris
dormiētibz et quiescentibz ipsa nō quies-
cebat: sed nocte ad monumentum veniebat
nō perterrita ex tempore. nō iudeoz perse-
cutione. non mortis horrore. non armato cu-
stodie. non pylari timore. Quarto charitas
fuit in ea fortis sicut aqua que fortis est in
extinguēdo. Extingit em̄ in ea carnalē amo-
rē: q̄ postea castissime vixit. Grego. Gusta-
to spiritu despicit ois caro. Amore terrenū
q̄ oia mūdāna contēpserat. Chrys. Vere nō
habet quo amet super terram quā donū cele-
ste in veritate gustauerit. Amore ppriū: q̄
triginta annis inpenitētiā se afflixit. Gal. v.
Qui aut sunt xpi carnē suā crucifixerūt cū
vitijs et concupiscentijs. Amore domestici
q̄ fratre sorore et parētes deseruit: q̄m soli-
tudine mansit. Aug. Amāduz est generator
sed preponendus est creator. Quinto chari-
tas dei fuit in ea fortis sicut flumē quod est
forte in obuiēdo. Luce. em̄ ipsa fuerit prius
castrū diaboli: tamē adueniente flumine dis-
iuncti amoris penitus conuēit: et deo digna
domus facta fuit. Dicit em̄ Aug. de trinita-
te q̄ bona domus est paribz membris dis-
posita: ampla et lucida. Sic et ipsa fuit pari-
bus membris disposita per virtutū variera-
tem. De quibz sic dicit Greg. Quantū cre-

dis tantū speras. Qm credis et speras
tantū diligis. Qm credis speras et diligis
intamū bene operaris. Istas em̄ quatuor
virtutes ipsa habuit. f. fidē. Unde dicit xps.
ad eam. Fides tua te saluauit fecit. Habuit
spem. qd notat cū dicit. Stās retro. Spes
em̄ facit stare: sicut desperatio facit cadere.
Habuit dilectionē. ideo dixit xps. Dimissa
em̄ bona opera: q̄ xpo in itinere ministrat
bat. Fuit bene disposita per virtutum varie-
tatem. lucida per cōscientie puritatē et clarā
tatem. et ampla per charitatē. De his tribus
dicitur Prover. xlii. Stragularā velle fecit
sibi. i. diuersorū colorū. hoc quo ab virtutum
varietatem. Byssus. hoc q̄m ad cōscientie
fulgorem. et purpura indumentum eius. hoc
quo ad charitatem.

¶ Sermo. cxxxviii. De eodē sermo. n̄.

Trans retro secus pedes
dñi. Luce. vii. Dicitur sapien-
tie. xi. Per que quis peccat per ea
torquetur. Et quia beata maria magdalena
multipliciter deū offendit: ideo multiplici-
ter satisfecit. Offenderat quidē deū oculis.
eos ad vanitates sepius iaciēdo: ideo satis-
fecit de oculis lachrymas effundendo. Est
autē triplex natura lachrymarū: q̄ est dāta:
humida: et salia. Beata autē maria magdale-
na ante sui cōuersionē erat tenebrosa: immū-
da: et insipida. Fuerunt ergo lachryme eius.
clare: vt tenebrosa illuminarent. Chrys. Sicut
autē postq̄ vehemēs imber erūpit sic
serenitas: sic lachrymis effusus apparet trā-
quillitas: et perit caligo reatuū. Et sicut per
aquā et spm̄: sic lachrymis et cōfessione digne-
mur. Bene. i. Spūs dñi ferebatur su-
per aquas. id est super lachrymas. ps. Flauit
spūs eius et fluent aque. l. lachrymarum.
Secundo lachryme in ea fuerunt humide: et
immundā abluētes. vnde Grego. Quia em̄
maculas sue turpitudinis aspexit lavanda
ad fontē misericordie cucurrit. Fecit namq̄
spūale litiū: in quo quidē p aqua posuit
lachrymarū abundantia. p cinere posuit hu-
militatē profundam. Unde dicitur. Stans
retro secus. Pro igne posuit amorem fer-
uentem. Unde dicitur. Quoniam dilexit. Et
dolorem vehementem. Unde dicit Augu-
sti. q̄ lachryme sunt testes doloris. Tercio
fuerunt salte vt cam inspidam sale sapien-
tie celestis cōdider. Hoc significatū est. iū.

Reg. xi. vbi dicit heliseus. Afferte mihi vas
nouū et mittite in illo sal. Ipa em̄ prius fuit
vas verustū: verustate culpe. Sz postmodū
facta est vas nouū: nouitate gratie. Prius fu-
it vas promelie. sed postmodū facta est vas
honoris et glorie. in istud vas fuit missus sal
q̄ celestis sapientie plenitudinem habuit.
ideo deo gratū sacrificium obtulit. Zeui. n̄.
In omni sacrificio offeres sal. Sedō offensa
derat deū in capillis: ipos vane cōponendo
ideo de ipis satisfecit pedes xpi humiliter ter-
gendo. Greg. Capillos ad cōpositionē vul-
tus ethibuerat. sed iam capillis lachrymag
tergebat. Per capillos aut capitis intelligū-
tur cogitationes mētis. De quibz dicit Esai.
chi. v. Sume em̄ tibi gladium guttū radem
tem pilos. et vsq̄ ibi. Alligabis ea in fāmā-
tate pallij tui. Sancti em̄ viri aliqui habent
cogitationes sanctis pīs iuge inflāmatas. ideo
dicit. Tertiam prem igni comburent. Aliquā-
do habent aliquas volatiles quas non pnt
ex toto cōbure. sed tñ debēt eas circūcidē-
re: ideo dicit. Assumens tertiā prem et circū-
cidēs gladio in circuitu. Aliqñ habent aliqñ
sollicitudines tpales. que tamen debent esse
moderate. nec debent mentis affectum pene-
trare. sed quodāmodo a foris mentē attinge-
re. et ideo dicit. Assumens inde paruū nume-
rum et ligabis in summitate pallij tui. Logi-
tationes autē norie sunt penitus expellēde
Et si forte rediret satageret. contra eas ē di-
nine seueritatis gladius opponendus. ideo
dicitur. Aliā prem in ventrū disperges et gla-
dius nudabis post eos. Beata igitur maria
magdalena cogitationes bonas igne spūsan-
ti inflābat volatiles circūcidēbat. et tem-
porales curas sub moderamie coarcebat. no-
rias aut penitus expellebat. Tercio deū of-
fenderat ore vana loquendo. ideo satisfecit
pedes xpi cum deuotione osculādo. Gre-
go. Dic superba dixerat. sed pedes domini
osculans. hec in redemptoris vas vestigia fi-
gebat. Est aut osculū signum aliquādo amo-
ris sicut qñ mater filij. vel amicus osculat
amicū. Aliqñ vero osculū est signū reuerētie
et deuotionis: sicut qñ osculatur manus vel
pedes pontificum. Aliqñ est signum pacis
vel reconciliationis. sicut qñ illi qui ad pacem
veniunt mutuo se osculant. Aliqñ aut oscu-
lum est signum fallacie et p̄ditōis: sicut legi-
t. Reg. xi. De ioab qui osculās amasā ip-
sum occidit. Quantū autē ad ista quattuor
signa quattuor pōne ipm osculare fuerunt:

scz mater sua i signū amoris: dices illō gen.
xxvii. Da mihi osculū fili mi. Illi igit cum
maria osculānt q̄ dei est. primi amore replē-
tur. Symeon vero osculatus est in signū de-
uotionis. Et illi osculānt cum symeone q̄ re-
pleri sūt spūali deuorōe. Magdalena oscu-
lata est in signum reconciliationis: q̄ enī sue
rata est in signum deo. osculabat ad inuēdū
rat dei inimica. Deo. osculabat ad inuēdū
rat dei deo reconciliata. Illi ergo cum beata
q̄ erat deo reconciliata. quidēo p peni-
maria magdalena osculānt: quidēo p peni-
tentiam reconciliantur: iudas osculatus fuit
tentiam reconciliantur. Illi igit osculānt cū iu-
da qui deum corde suo expellunt et dyabo-
lum introducunt. ¶ Quarto offenderat deū
in vanis odoribus: ideo satisfecit pedes xpi
in vanis odoribus: ideo satisfecit pedes xpi
vnguentis odoriferis vngendo. Est autem
vnguentis odoriferis vngendo. quadruplex vnguentus quo deum inungit. f.
cōtritionis: deuotionis: cōpassionis: et odor-
rifer opiniois. Vnguentō contritiōis ipm
inunxit: qñ lachrymis pedes ei? rignauit. Ipe
dies hui? vnguenti sunt valde amare q̄ sunt cō-
sideratio peccōz q̄ debēt i mortariolo memo-
rie sue cōscientie recondi. pilo doloris cōtes-
ri lachrymarū ad dātia impingui. et igne
amoris excoq̄. ¶ Sedō inunxit ipm vnguen-
to deuotionis: que significat p vntione cas-
piris de quā vntione habet. Mathi. xxvi.
De isto vnguento dicit in ps. Impinguasti in
oleo caput meum. Caput oleo impinguatur
qñ xps nostra deuotione pascit: vel qñ mēs
nostra suā deuotione replēt. Species an-
tē ist? vnguenti sunt diuina bñficia sicut Ber-
nar. q̄ studiose debēt colligi. i. an oculos mē-
tis sepe reducit in vāculo pectoris recon-
di tigne sancti desiderij excoq̄ et oleo leticie
impingui. ¶ Tercio ipm inunxit vnguento
cōpassionis qd significat p vnguentū quovm
rit pedes iesu in berhania. De qua vntiōe
agit. Joh. xi. Per pedes nāq̄ intelligunt il-
li q̄ in ecclesia sunt vltimi. i. paupes et afflicti
Species istius vnguenti sunt ipoz afflictio-
nes quas debem? in corde recondere et inde
vnguentū cōficere in affectu misericordie: vel
cōsolationis vel cōpassionis. ¶ Quarto ip-
sum christum inunxit vnguento odorifere
opinionis: hoc significat per aromata que
emittit: ex quibz ipm vngere voluit mortuū
Istud autem vnguentum odorifere opinio-
nis conficit ex tribus speciebus. f. ex odorif-
fera cōscientia: odorifera vita: et odorifera fa-
ma. Tale vnguentum delectat deū nosmet
ipsoz: et proximū. Deo quidem debemus
odoriferam conscientiam. nobis odorife-

nam ytramque primo odoriferam famam. De odorifera consuetudine dicitur. et vñ. Unguentis et variis odoribus delectat cor. De odoriferavita et de bonis operibus dicitur. Cant. iij. Odo vestimentorum tuorum sicut odor thuris: et de odorifera fama dicitur. Eccles. vii. Melius est nomen bonum quam unguenta preciosa.

Sermo. cxc. De eadem sermo. iij.

Emittuntur ei peccata multa

quasi dilexit multum. Amor dei non fuit in beata maria magdalena ocio sus: sed fuit mirifica in ea operatus est. **Pri-**mo namque fecit in ea mentis purgationem. Greg. in omel. Tanto amplius rubigo peccati consumitur: quanto peccatoris cor magno caritatis igne coëcremat. Ista autem purgatio peccatorum est illud magnum debitum de quo xps dixit. Duo debitorum erant cuidam fenestratori. Mos enim debeamus xpo quod sumus: tanquam emptori. i. Cor. vi. Empti estis precio magno. Quicquid habemus tanquam creditori. i. Cor. iij. Quid habes quod non accepisti et. Quicquid possumus tanquam fenestratori: quod ad gratiam tanquam ad sortem debeamus addere bona opera ultra sortem. Unde quid de hoc reprehendit. Luc. xi. Et quare non dedisti pecuniam meam ad mensam et. Magdalena autem erat debitorum quingentorum denariorum. phariseus autem quia draginta: quod minus se peccasse credebat. Et ideo plus illa tenebat diligere et dimissio. Ille autem ex commissio: quia maior scia legis sibi commissio erat. Ambo autem tenebant diligere et dimissio: quia multa bona proposita deus immittere bat. ps. Immittere angelus domini et. Et ex pro-misso. i. Cor. ij. Quod oculis non vidit et. Secundo amor dei fecit in ea mentis liquefactionem. Ipa enim fuit prius valde indurata: sed postea est liquefacta. ps. Liquefacta est terra. i. Magdalenae quae prius erat terra. i. a demonibus trita. Quattuor autem sunt quae valde liquefaciunt. scilicet ignis. sicut pater in metallis. Aqua sicut pater in terra arida. Austro sicut pater in aqua congelata. Et unguentus sicut pater in terra aspera. Olim magdalena fuit dura ad cognitionem. Arida ad devotionem. Congelata ad amorem. Aspera per graues famam et opinionem. Sed quia erat dura habuit ignem divini amoris qui ipsam liquefecit ad contritionem. Cant. v. Amica mea liquefacta est: et dilectus iocundus est quando scis dixit remittere ei peccata multa. Et quae erat arida: habuit aquam lachrymarum per

quam facta est humida et secunda ad devotionem. Esa. xliij. Effundam aquam super siccum. Quae erat congelata habuit austro sancti spiritus qui ipsam liquefecit ad amorem. Cant. iij. Surge aquilo et veni auster et. Quae erat infamis habuit unguentum odoriferum. i. recollectionem virtutum quae fecit ipsam odoriferam per bonam famam et opinionem. Job. xij. Domus. i. e. delecta impleta est ex odore unguentum. Tertio amor dei fecit in ipsa inflammationem. Sicut enim ex collisione duorum lapidum ignis erigitur: sic in corde magdalene magnus ignis generabatur. Duo lapides erant meditatio suorum peccatorum: et meditatio divinarum miserationum. ps. In meditatione mea exardescit ignis. Vel duo lapides erant dulcia verba christi quae audierat a sancta eius exemplum quae videbat. Vel duo lapides erant timor amor et quorum agitatione excurtebat ignis doloris sui ad timorem. et sancti desiderii ignis spiritum ad amorem. Quarto amor dei fecit in ea mentis vulnerationem. Fuit namque vulnerata sagitta doloris. Et hoc pater per lachrymas quas effudit. quod pater per Aug. Lachrymae sunt testes doloris. quibus quasi sagittis cor peccatoris vulneratur. ps. Sagitte portetis acule Sagitta amoris. Unde dicit de ea. Amoris igne succesa ardebat desiderio. Sagitta divini sermonis. quod iuxta pedes christi stabat et verba illius attente audiebat. De ista sagitta dicit Bebe. iij. Unius est sermo dei et efficitur: et penetrabilior omni gladio ancipite. Sagitta timoris. ps. Confite timore carnes meas. Prima sagitta ipsius cor scindebat. Secunda mentem mundo dividebat. Tertia oculum vitare faciebat. iuxta quod ps. dicit. In corde meo abscondi eloquia tua et non peccavi tibi. Quarta omnem peccati sanie effundebat. iuxta illud Eccles. i. Timor domini expellit peccatum. Quinto amor dei fecit in ipsa mentis alienationem. de hoc ita dicit Origenes loquens ad christum dicens. Ioseph posuit in monumento corpus tuum. Maria tibi pariter sepelivit spiritum suum. Spiritus enim marie magis erat in corpore tuo quam in corpore suo. Locus requiebat corpus tuum requirebat pariter et spiritum suum. et ut perdidit corpus tuum perdidit et spiritum suum. Quid ergo effudit si te nesciebat quae non habebat spiritum quo scire debebat. Ideo forsitan non te cognoscit: quod non erat in se: sed propter te est extra se. Sermo amoris dei fecit in ea mentis inebriationem. Ebrietas namque presumit impossibilia. coërebat pericula per

perdidit et damna: quod igitur. Maria spiritus sancto erat: ideo impossibilia presumebat dicens. Ohe si tu sustulisti eum dico mihi et ego cum tollam. Non enim attendebat ponderositates funis. nec inbecillitatem mulieris. hier. Amemus christum et facile videbitur. Orig. Ioseph etiam ipsa piasse tollere corpus tuum nisi de nocte et nihil hoc perereret a pylaro. Maria vero nocte non possit tollere nec etiam quoniam videret: si audacter permitteret. et ego cum tollam. Maria si corpus posuisti in domo principis esset sacerdos ubi et princeps apostolorum timuit quod accideret. Ego inquit cum tollam ipsa dona spiritualia pendebat. Ma unguenta preciosa pedibus adhibebat: modo super caput effundebat: modo totum corpus ungere volebat. puer. xij. Qui nescit gloriari propter amicum: iustus est. Sermo. cxc. De eadem sermo. v.

Emittuntur tibi peccata

tua et. In his verbis fit mentio de tribus. scilicet de medico qui sanavit cum dixit. Remittuntur. De infirmo quem sanavit: cum dixit. De morbo quem sanavit cum dixit. peccata tua. **¶** Circa primum notandum quod iste medicus tribus modis eam sanavit. scilicet medendo: trahendo: et tangendo. Nam vidit cordis sui contritionem. Ideo sibi dedit perfectam curationem. Unde dixit phariseo. Vides hanc mulierem: quasi diceret. non vides sicut ego: quasi ea videres non iudicares. Dicit autem quod talis quod dicitur: linc radio suorum oculorum cor: pora opaca penetrat. Radius solaris terram penetrat: et generat. Solida super aquas existens vmbra accipitris considerat: et eius insidias vitat. Sic christus cor beate marie magdalene suo respectu funditus penetravit: et ad eius contritionem asperit. ideo aliam penitentiam sibi iniunxit: quod vidit suam contritionem perfectam. Ipe etiam suo respectu in corde eius auxilium suae generavit: et aqua suarum lachrymarum considerans demones ab ea eiecit. Unde ad ista significanda tria verba dixit. vñ. i. p quod eius fides et contritionem asperit. cum dixit. Fides tua te salvam fecit. aliud pliquid oia demonia. i. peccata ab ea eiecit: cum dixit. Remittuntur tibi peccata tua. Aliud p quod ipsi gratia sua tribuit. cum dixit. Vade in pace. **¶** Secundo sanavit eam trahendo. Traxit autem eam quingens fuculis. **¶** Primo sua amabili visione. In facie namque christi splendor divinitatis relucebat: quo ad se peccatores traheret. **¶** Tercio sanavit eam tangendo. Tangit enim in humana facie relucebat: ex quo ad se videntes trahere poterat aspectu. **¶** Vñ. xv. Valde admirabilis domine es tu. facies tua plena est gratiarum. **¶** Secundo traxit eam potenti dignatione. Unde subdit hier. Si enim in magne te lapide de hec virtus esse dicitur: ut amulos et festos cas sibi copulet: quanto magis dominus omnium creaturarum ad se trahere poterat quos volebat. **¶** Tercio traxit eam interna inspiratione. Greg. in omel. Quid miramini fratres maria veniente an dominum suscipiente. Suscipiente dicam: an trahentem. Dicamus melius trahentem et suscipiente: quod nimirum ipse etiam per penitentiam traxit intus qui per misericordiam suscepit foris. **¶** Quarto traxit eam sua odorifera coërsatione. Cant. i. Trahe me post te. curremus in odore unguentorum tuorum. **¶** Vñ. Ommino propter mansuetudinem que in te predicat currimus: post te omnes se audientes quod non spernis pauperem humilem peccatorem non abhorreas: non publicanum non peccatricem mulierem confitentem. **¶** Quinto traxit eam sua ipsius deuota oratione: quas deuota orationes magdalena per lachrymas ostendebat. Oraciones namque sunt quides fuculi per oves deus nos ad se trahit. Unde dicit Aug. super Iohannem. Quem trahit et quem non trahit et quare istum trahit et istum non trahit noli velle iudicare si non vis rare. Si non traheris orare traheris. Et quod nemo potest ire ad deum: nisi per predicatorum fuculos trahatur ad eum. ideo dicitur Ioh. vi. Nemo potest venire ad me nisi pater qui misit me traxerit eum. **¶** Tercio sanavit eam tangendo. i. se tangi permittendo: quod sicut dicitur Luc. vi. Virtus de illo exibat et sanabat oves. Est autem virtus in verbis: in herbis: et in lapidibus. **¶** Christus enim est verbus spiritus ad deitatem: et herba spiritum ad carnem et lapis preciosus spiritum ad virtutem. scilicet naturas diuinam et humanam. Non fuit ergo mirum si fuit sanata quae tangebatur verbum tam preciosum et gloriosum cuius tactus habet virtutem immutandi. Ecc. viij. Sermo illius potestatem plenus est. Verbum. i. carnem et virtuosam quae habet virtutem aluendi. ps. Asperges me domine ysope et mundabor et. Lapidem preciosum qui habet totam virtutem viuificandi. i. Pet. ij. Ad quem accedentes lapidem viuificet. **¶** Phariseus autem de isto tactu christum iudicabat. Petrus rauent. Erras

pharisee latus tangit solē: sed non immutat solem. Medicum tangētem vulnera putredō nō corrūpit. Iudicem quāvis tangat re maculare nō potest. Et vocat hic xpm solem medicū: et iudicem. Magdalenam autē vocat latus vulneratā et reā. Sol igit tangit latus et ipsa mutatur in aurē. Quādo dicit. Remittit tibi peccata tua. Quāderata te igit me dicit. recuperavit sanitatis effectum: qm̄ audiuit. Fides tua saluā te fecit. Res terigit iudicē: et reportauit sententiā salutarē: qm̄ xps sententiando dixit: ppter quod dico. remittit tibi peccata multa. **Secundo** fit mērio de infirmo cū dicit. tibi scz peccatrici. Quāvis em̄ ista peccatrix fuerit multis peccatis circumdata. tñ fuit miraculose curata. vt dicat deus illud. esa. xxi. Babylon dilecta mea dicit dñs postea est mihi in miraculū. In conspectu quidē hoim dicit esse miraculum: qm̄ ali quid sit contra solitū cursu inferioris nature resistit qm̄ ceteri vident. claudī ambulāt: et huiusmodi. In cōspectu angelorū dicit esse miraculū qm̄ aliqd sit cōtra cursu superioris glie. sicut fuit qm̄na mulier. s. dgo brā celos ascēdit. In cōspectu dei dicit esse miraculū: quādo aliquid contra solitū cursu interioris gratie fit: sicut qm̄ paulū psecutorē dñs diuina tñ subito mutauit. Hec igit cōuersio magdalenae fuit miraculosa. qm̄ ibi fuit quiddā cōtra solitū cursu inferioris nature. s. quando tot lachrymas fudit qm̄ pedes xpi lauit. et qd dā qd fuit cōtra solitū cursu superioris glie: sicut qm̄ ipa adhuc i mortali corpore postea leuabat in celū et angelorū glia fruebat. Fuit etiā qdā cōtra solitū cursu interioris gr̄e. scz qm̄ ipam tā maximā peccatricē tā subito et tā pfecte conuertit. Rom. v. Ubi abunda uit delictū supabundauit gr̄a. Tertio fit mērio de morbo: et hoc tangit cum dicit. Peccata tua. Et qm̄ ipa peccata multa habuit: id multipliciter satisfecit. **Primo** p opa pietatis et mie que maxime circa personam xpi exhibuit. Nam ipm̄ christum induit dyssu puritatis et purpura caritatis. puerb. vii. Syssus et purpura indumentum eius. Ipm̄ xps paut. Iohan. xi. Fecerunt autem ei cenam. scz martha et maria Magdalenae. Xpm̄ i ho spatio recepit. Luce. x. Intravit in quoddam castellum iesus et c. Ipa xpm̄ in tribulatione postea viderunt. Iohan. xix. Stabat iuxta crucem iesu et c. Eius sepulture obsequiū p̄buit. Mat. xvi. Ubi dicit qm̄ emerunt aroma ta vt venientes vngerent iesum. **Secundo**

satisfecit per opera: scz humilitatis et penitentie. Offenderat quidē iesum in oculis in capillis: in ore et in vnguētis. Ideo in omnibus istis satisfecit. scz de oculis lachrymas emittendo. capillis pedes tergendo. pedes xpi osculando: et vnguētis eos vngendo. ergo. Quorū in se habuit oblectamenta tot se repperit holocausta. Conuertit ad virtutum cumulum numerum criminū: vt totum deo in penitentia seruiret quicquid deum in culpa cōtempserat. **Tertio** satisfecit per opera liberalitatis et gratie. Dedit quidē christo munus a corde cum dicit. qd dilexit multus. Munus ab ore: cum dicitur. osculabatur pedes eius. Munus a manu cum dicitur. vnguentū vngēbat. Munus ab obsequio cum dicitur. Et cepit rigare pedes eius et c. Ista quattuor antiqui suis hospitibus eribebat. que tamen phariseus christo exhibere contempsit. munus a corde. qm̄ recipiebatur eos ex caritate. Sed istam caritatem phariseus non habuit. qm̄ parus dilexit. Unde est quod dicitur. Qui autem minus dimittitur minus ipse diligit. Exhibebant munus ab ore: scz osculum in signis securi hospitū. Sed istud phariseus non habuit. quia christo osculum non dedit. Unde dicitur. Osculum mihi nō dedisti. Hec autem et c. Exhibebant munus a manu: qm̄ vngēbant caput ad refrigerium: sed istud phariseus nō fecit: quia caput christi non vngit. Et exhibebat munus ab obsequio. qm̄ eius pedes lauabant p̄ labore itineris: sed istud phariseus non fecit: quia pedes christi non lauit.

Sermo. cxi. De sancto iacobo apostolo sermo primus.

Cidit autem iacobus fra

trē iohānis gladio et c. Act. xij. Mō solum mors beati iacobi fuit p̄cio: sed etiam vita eius fuit gratiosa. Habuit em̄ multa priuilegia in vita. in morte et post mortem. Nam in vita habuit coram deo magnā gratiam qm̄ ad demones magnā potentia. Fuit em̄ corā xpo valde gr̄atiosus: qm̄ cū xps habuit septuaginta duos discipulos si voluit facere gr̄as. xij. ex illis: iste fuit vnus de illis. xij. qm̄ in aplm̄ est electus. Si voluit facere gr̄am quattuor. iste fuit vnus de illis quattuor: sicut p̄ Mat. xij. Ubi petrus et ceteri: iacobus et iohannis multa secreta reuelauit. Si voluit gratias facere tribus: iste fuit vnus de tribus. quia Petrum et iacobum

et iohannē admittit ad suā trāsfigurationem et puellē resuscitationē. Si voluit facere gratiam duobus: iste fuit vnus de duobus. Habebat namq̄ xps duo noia que apostolus impendere voluit. s. petrus et filius. conitruit. Sed vnū impositum simon: aliud vero iacobo et iohanni. Si voluit vni facere gratiā. Iste iacobus fuit ille vnus qm̄ fuit primus inter apostolos qui in xpo passus fuit. primus etiā celos ascendit: et die annūciatiōis et passiōis dñice martyriū sustinuit. pur dixit calix? papa. Scdō ad demones fuit multe potestatis. Mā sicut in les gēda habet. demones valde timebāt sudariū suū et baculū suū. et suū incendit: et cubitū suū. Scdō habuit priuilegiū in morte. scz trāslationē miraculosā. Ibi em̄ ostendit miraculū in oibz elemētis. s. in aqua. Mā discipuli eis se mari expōnētes sine regimie trāquillā mare habuerūt. ps. In mari vietue. et c. In aere quā ventus secundus ei flauit qm̄ ad portum eos deduxit. ps. Deduxit eos in portum voluntatis eorum. In terra qm̄ cum lapide sup vnū lapidē posuisset: mor lapidē cessit: et in sepulchrū se cōgessit. In igne: qm̄ dracone spirante ignē. discipuli qui portabant corp? p mediū xture crucis ipm̄ draconem scindētur: et ipm̄ corpus in reuerentiar honore habuerunt: creature pure corporales. sicut lapis de quo supra dictū est. Creature etiam sensibiles sicut thauri indomiti: vt in eius legēda habet. Creature etiam rēnalis corpus eius in reuerentia habuit: sicut patet in lupa regina qm̄ postmodum facta est agna. Intellectualis: qm̄ sicut dicit leo papa angelolo duce discipuli corpus eius in galiciā deduxerūt. Tertio habuit magnū priuilegiū post suā mortē. s. remunerationē gloriosā et subuentionē quā nobis exhibet fructuosam. Habet quidā gloriosā remunerationem: quā mater petri dicit. Mat. xx. Dic vt sedeāt hi duo filij mei vnus p dexterā dñi vita beatificatur. Sed etā ergo hi duo apli ad sinistram: qm̄ eorū corpora in p̄nti vita in mltā gloria et honore habebūt. Mā si corp? iohānis nō inueniat: tñ in multa glia ei? sepulchrū habet. Sedent ad dexterā: qm̄ eorū aie in celo beatificatur. Plus igitur xps eis cōcessit: qm̄ mater petri. Petri em̄ vt vnus ad dexteram et alius ad sinistram sederet. Et ecce ambo sedent ad dexterā et ambo ad sinistram. p̄prie tñ post resurrectionē sedebūt in celo ad dexteram et ad sinistram. Per dexterā em̄ christi di

uinitas intelligit. et p sinistram ei? humanitas. Tūc ergo sancti sedebūt ad dexterā dei: qm̄ eorū aie beatificatur in cōtemplatiōe diuinitatis. Tūc sedebūt ad sinistram dei: qm̄ tūc vi sus corporalis delectabit in vīdē humanitatis. Vel pōt dici qm̄ in p̄nti vita etiam qm̄ corpus verificatū est qm̄ mater petri. Dextera si quidē celi est oriēs. Sinistra dō est occidens. Seder igit iohannes ad dexterā: qm̄ sepulchrū habet ex parte orientis. Seder iacobus a sinistris: quia quiescit ex parte occidentis. Scdō beatus iacobus exhibet nobis subuentiones fructuosas sicut dicit beatus Augustinus. Homo tripliciter considerat: scz viuens: moriens: et mortuus. In isto triplici statu beatus iacobus adiunxit sibi deuotos. Mā in vita ipetrat p̄cōribz remissionem. Sicut refert beda dñi qm̄ petrus scripsit in cedula: et remissionē p̄meruit. In morte iuuat pater in illo cui laboranti in extremis apparuit et burdone vtens planctus. et sacculo muliercule pro scuto demones effugauit. Post mortem iuuat ne incurramus eternā dānam. Sicut refert Hugo de sancto Victore de illo qui ad sanctum Iacobum p̄gens cum ad suasionē demonis se occidisset: et ad infernum a demonibus duceretur: beatus iacobus occurrit et ipsum ab inferno et a demonibus liberauit.

Sermo. cxiij. De eodem sermo. ij.

Cessit ad iesum mater

filiorū zebedeie. Mat. xx. In isto euangelio mentio fit de tribz. s. de matre: de filiis: et de xpo. In matre nāq̄ dicitur fuisse fiducia: reuerentia et ignorantia. Unde dicit Rabanus. Accessit ad iesum et c. In accessu nāq̄ notat cōfidentia. In adoratione reuerentia. In petitiōe ignorantia. Fiducia autē p quā accessit causabat ex eo qm̄ nepos suus erat. Anna quidē habuit p̄mum viū. s. iohānem. de quo genuit virginem beatā Mariā qm̄ xpm̄ genuit. Quo quē iohānis mortuo: beata Anna duxit alium virū in maritum nomine Leophas: de quo genuit Mariam que genuit iacobū minorem et ioseph iustum. Simonem et iudam. Quo mortuo accepit tertium maritum noie Salome: de quo genuit tertiam Mariā que habuit iacobum et iohannem. Scdō in ea fuit magna reuerentia qm̄ notatur in hoc qm̄ nō tñ eum adorauit. sed etiam ppter xpm̄ virum

hum relinquit. An dicitur Christo. Mo eam vicit
maritalis affectus: q. ille tpalis erat ei? ma-
ritus. ille aut etern? sponfus. Cognovit em
q. amplius pdeset marito suo: si ppter deu
relinqueret viru: q. si ppter viru relinque-
ret deu. Tercio fuit in ipsa ignorantia. Unde
dicit Hiero. An opinione regni habuit ma-
ter filioz zebede: hac vt reor: ex ca: q. dixit
tat dñs. Tercia die resurgā. Putauit enim
illico regnari. et auaritate feminea pñtia:
cupit immemor futuroz. Secdo fit etiā men-
tio de filiis: in quib? tria fuerūt. Primo saga-
citas in submittēdo: quia per se nō perierūt
sed matrem submiserunt. Quod fecerūt pro-
pter quattuor causas: quā tres primas po-
nit Christo. Prio ne ceteros discipulos scā-
dalizaret. Unde dicit Chrys. Si nos roga-
mus magistru fousan ceterozum fratrū cor-
da concutimus. Secdo vt ipsa pro filiis ci-
tius ipetraret. Chrys. Ipse dñs materno ani-
mos filioz miseratione adimplemit: facilius
eraudit maternū affectum. Tercio q. si nō
discere pteret xps sibi facilius indulgeret
Idē si reprehēssibilis inuenta fuerint. facile
merebit veniā. Ipse etenim seors excusabit
errore. Quarto ne ipsi notam ambitiois in
currere possent. Petere em primatum pro-
aliquo eo ignorante tollerabile est. et pro cō-
sentiente reprehensibile. pro se aut vitupe-
rabile. Secdo in eis fuit temeritas in postu-
lando. Aut em perebant primatū terrenum:
aut celestē. Si terrenū temerariū et fatuitas
erat q. volebāt dñari in mūdo. Si celestem
temeritas similiter erat. q. sine meritis illō
assequi volebant. Dicit nāq. Christo. q. de-
siderare bonū opus: bonum est: q. est nostre
volūtatē et nostra merces. Desiderare aut
primatū terrenū vanitas est. Desiderare ve-
ro primatū ecclesiasticū vanitas et fatuitas
est: q. oportet q. sit seruus subditoz. Desi-
derare aut primatū celestē sine meritis te-
meritas est. Sed desiderare ipsum ex meri-
tis pcedētibz puidencia est. Tercio fuit
in eis firmitas in pariēdo cū dicunt possu-
mus. Et xps subiungit. Calicem qdē meū
bibetis. Bibit em iohānes p mortificatio-
nem p martyrij desiderij et afflictionē: et per
veneni sumptionē. p feruētis olei adustio-
nem. Bibit iacobus p carnis mortificationē
et q. ad desiderij volūtatē. et q. ad effe-
ctum passionis. Tercio fit mēto de christo
in quo etiā tria fuerunt. Primus est magna
benignitas in respondendo. Chrys. Beni-

gne quidē eos reprehendit. Mo em dixit non
sedebitis ne duos cōfunderet. nec etiā dixit
Sedebitis ne ceteros irritaret. matre autē
noluit reprehēdere propter simplicitatē an-
tiquitatē. et maternū amorē. Secdo in christo
fuit rectitudo zeli in reprehēdēdo. cū dixit
Nescitis quid petatis. Potestis bibere cali-
cem quem ego bibiturus sum. Dicitur autē
passio xpi calix a calore. vel fm Chrys. Calix
dicitur a calone qd est lignus. Erat enim an-
tiquitus vas ligneum in quo medicine cali-
de amare propinabant. Similiter et passio
xpi fuit in ligno crucis propinata. et fuit no-
strarum infirmitatum sanatio. fuit ex calore
amoris facta. et fuit xpo valde amara. Terc-
tio fuit in xpo fidelitas in deferendo: q. pa-
tri derulit dñs. Non est meus dare vobis.
Christo. Mo ē meū dare vobis: q. nō habeo
illud a me: sed a patre. Vel fm Rabanum.
Non est meum dare vobis. sine vestro meri-
to et labore. Vel fm Remigium. Non est meū
dare vobis talibus quales vos estis: scilicet
superbis: sed humilibus. Vel fm Hierony.
Non est meum dare vobis: ratione cognati-
onis carnalis.

¶ Sermo. cxliij. De eodem sermo. iij.

Allicem quidem meum bi-

betis. Mat. xx. De hys tres cali-
ces in pñti et tres in futuro. In pre-
senti quidem tres calices habet. Quoz pri-
mus est balsamo plen? i. spiritus sancto. Et
iste est calix innocentie: in quo bibit christi
virgo beata et oēs apli in die penthecostes.
Inter quos precipui fuerunt isti duo. s. Iac-
obus et iohannes. Bibunt etiā omēs pueri
baptizati qui baptismalē innocētiā assequū-
tur. de quo in ps. dicitur. Ego aut in innocē-
tia mea ingressus sum. Secund? calix est ple-
nus abstinthio. et iste est calix penitētie. Qui
enim amittit balsamum gratie et innocentie:
accedat ad calicem amare penitētie. Licet
autem sit abstinthium amarū. debet tñ dulco-
rari ppter celestem premium. Mat. iij. Agi-
te penitētiā. ecce abstinthium. appropinquab-
it em regnū celozū. ecce ibi premiū. In isto
calice nō bibit xps: nec beatavirgo. Biberūt
tamen oēs apli in isto tpe passionis christi.
Bibunt etiam omnes electi. iuxta illud. Ro-
ma. iij. Omnes peccauerunt et egent gloria
dei. Tercius calix est plenus sanguine rui-
bicundo. In isto bibit christus. Johā. xvij.
Calicem quem dedit mihi pater non bibas

Alum. Abierunt omnes martyres. Apoc. viij.
Zauerunt stolas suas et decalauerūt eas in
sanguine. Qui igit amittit balsamū innocen-
tie et abiecit abstinthiū penitētie accedat ad
tertiū calicē. scilicet ad meritum passionis dñice.
Ipe em sanguis et mors xpi nos a peccatis la-
uat p nobis aduocat: et p nobis orat. de istis
tribus legit heb. ix. Emundabit scias nras:
et hoc quo ad primū: et ideo noui testamenti
mediator est. quo ad scdū. Et in morte inter-
cedere: q. ad tertius. ¶ Secdo de habuit tres
calices post hanc vitā. quoz primus est plen?
vino mero. scds est plen? vino mixto. terci?
est plen? feces. De quo triplici calice dñs ps.
Calix in manu dñi vini meri plen? mixto.
Queda em aie sunt q. statiz dñi a corpib? euo-
lant celeste regnū attingūt. Et isti bibūt de
calice vini meri: q. recipiūt purā leticiā et ce-
lestē gloriā: nec aliquā penā purgatorij sen-
tiūt. De isto potu dñs Cant. v. Bibite et ines-
ciamini: karissimi. Ebrietas nāq. nō causa-
tur ex vno hausto: sed ex frequēti. Modo em
aie statiz hñt vñū haustu. scilicet iusticiā et prem-
platione diuinitatis. Sed in die nouissimo
resumpio corpe habebūt aliū. et id bibēt et re-
bibēt et ebrietatē tñc incurrēt. Angeli nāq.
sunt amici: q. deo intimo amore sunt piūcti
Sati vero sunt deo chari: q. sunt ei piūcti
p amorē. et cariores: q. sunt sibi nature pfor-
mitate propinqui. Et karissimi: q. p cō-
rissimo redempti. Angeli vero q. sunt amici
bibunt: q. ex pteplate diuinitatis suas de-
lectatōes habuerūt. Homines vero et bibunt
in cōtemplatōe deitatis. et bibunt in cōtem-
platiōe humanitatis. ¶ Secdo sunt qdā aie
que nō statim euolat: sed aliqua cremabilia
fecū possūt. Isti bibūt i calice vini mixti. ha-
bent qdē gloriā: sed cū admittūt de pene pur-
gatorij. De hoc esa. i. Vinū tuū mixtum est
aqua. In purgatorio qdē multiplex est mix-
tio. s. pena et gratia: et securitas cum timore
Securi quidē sunt. de gloria habenda: s. sem-
per sunt in timore ne nimis differat. Conso-
latio cum desolatione. habent em cōsolatio-
nem de tali securitate: et de angelozum visio-
ne: sed tñ desolationes habent de pene acer-
bitate: et demonū apparitiōe. ¶ Tercio sunt
qdā aie que in inferno detinent. Et isti bi-
būt in calice pleno feces. In inferno qdē sunt
feces oim elementoz et oim rerum. Si qui-
dem facto iudicio extremo renouabit terra:
et nouā formā assumet. Renouabit aert per
petuā claritatē induet. Apoc. xxi. Vidi celū

nouū et terrā nouā. Renouabit aqua: q. tri-
stallinā formā accipiet: vnde apoc. vi. Ostē-
dit mihi fluuiū aque viue splendū tamq.
crystallinū. Oēs aut feces istoz elementoz
in latrinā infernalē pñcient. Pte etiā ignis
renouabit: q. lux a calore diuidetur totafor-
trāssibit in regionē beatorū: et totus calor i re-
gionem dñatorū. Ibi etiā sunt feces oim re-
rum. Nam in pñti vita non sunt bona pura
sed mixta. Fer em vite est mors. et fer sanita-
tis est infirmitas. Fer gaudiū est dolor: et tri-
sticia. Fer lucis est tenebra. Deus igit tunc
rotū vinū lauat de feces. Vinū purum. s. vitā
sanitatem: gaudiū et luce: ponet in cellario
celesti. Feces aut. s. mores: infirmitates: do-
lorem: et tenebras ponet in doaca infernali.
Et istas feces damnati semper bibent. esa.
li. Usq. ad fundum calicis saporis bibisti: et
epotasti vsq. ad feces.

¶ Sermo. cxliij. De sancto Petro ad
vincula sermo primus.

Inpisti domine vincula

mea et. Quadruplex bñficiū op?
mirabile quod deus fecit de quo
multipliciter sibi gratias: hodie ecclesia re-
pñsentat. ¶ Primum est opus mire gratie qd
fecit in gratiosa Petri de carcere liberatio:
nequod notat cū dñs Dirupisti vincula mea
et c. Que quidem liberatio fiebat p duos p
suffragia orationum. Act. xij. Oratio autem
fiebat ab ecclesia sine intermissione ad deū
p eo. Que quidē orationes meruerūt eras-
dari: q. fiebat a dignis et a iustis: q. dñs ab ec-
clesia: et q. fiebat p dignos. s. p brō petro: et q.
fiebat cū instantia: id ē. sine intermissione
et q. fiebat p reuerti et honesta. s. p liberatio-
ne beati petri. ¶ Secdo fiebat angelico mi-
nistrio. Angelus em lucem sibi tribuit et ip-
sus velociter surgere fecit: et cathenas de ei
manibus soluit. Per que das intelligi q. illi
le q. est in carcere dyaboli habet intelligē-
tiam obrebebaram: sed angelus ipam illuz
minat per fidem. Habet affectuaz ad terrā
indinatā: sed ipam angelus eleuat ad amorē.
h3 opatiuā alligatā: sed angelus ipam
soluit ad meritoria opationē. ¶ Scdm em
opus mire mie p quod filiam pncipis bo-
gas beati petri osculante sanauit: et alexā-
drū papā a vinculis liberauit. qd notat cum
dñs. Tibi sacrificabo hostiam laudis. et q. tra-
dei inia que etiam sanctorum supplicia red-
dit venerabilia et gloriosa. Sanauit quidē
p iij

beatus petrus p verba sua. Act. ix. Enea sa-
ner te dñs noster iesus xps pvestineta sua.
Act. xix. Differetis semitacta te. Per vmbra
sua. act. v. Per bacula sua scilicet resuscitavit
martiniani. Per simplicita sua: scilicet ista puel-
la: sanat quotidie p merita et ossa sua. Tercio
titu est opus mire sapientie: quod notat eus
di. Et nomen dñi invocabo. Sapientia em
dei hodie apparuit: q de malis bona elice-
re sciuit. Diabolus quidem p quattuor mo-
dos decipere conat. Est. Primo p vani cul-
tus superstitionem. Romani em ad honorem
augusti impatoris festu solenniter faciebant
sed isto malo deus sciuit elicere bonu: qz fe-
stu superstitionis couertit in festu deuotionis
et qd fiebat pncipi danato postmodu est fa-
ctu aploz pncipi petro. Secundo p simulara
religionem. Diabolus em inspicie moysi iu-
deis apparuit: et supra magnum more iuxta
mare ducet plurimos necauit. Sed de isto
malo deus bona errarit: qz ceteri hoc eiden-
tes ad fidem couersi sunt. Tercio p terri-
bilis mostri apparitione: qz diabolus i spe-
cie draconis appuit: sed istud deus in bonu
couertit: qz sancti donatus i os eius erpuit.
et ille mor crepuit. Quarto p oppressionem:
qz diabolus quens iā inuasi: et cora omnib?
verauit: sed istud deus in bonu couertit: qz
mor vt cathena beati petri collo eius im-
posita fuit diabolus abcessit. Quarto offen-
dit opus mire potetie. quado clauis petro
concessit: qd notat cum dñs. Vota mea redda
in conspectu ois populi eius etc. Dedit em
dñs beato petro potetate in celis: vt ianuā
celi claudat et apiat: id dicit. Tibi dabo cla-
ues. In mudo vt scz in eo liget: soluat: ideo
dixit. Quidcuq ligaueris sup terrā: erit liga-
tū et in celis: et quodcuq solueris sup terrā
erit solutū et in celis etc. In sermo: vt scilicet
diabolus ecclesie nō pualeat. Et ideo dixit
Dante inferi non pualebunt aduersus eam
In purgatorio vt eccle suffragia ibi valeat
id dicit. Et quodcuq solueris sup terrā: qz fm
quodcuq purgatoriu in terra esse opinat.

G Sermo. cxcvi. De eodem sermo. ij.

Latius es symon bario

b na. qz caros sanguis non reuelat
uit tibi etc. Math. xvi. In quoli
bet petelo requirunt quattuor: que in bea-
to petro fuerunt. scilicet i. sapientia: cōstantia
et auctoritas rite collata. Perfectio autem vi-
te notat: eus dñs. Beatus es. Licet em plena

beatitudo sit in patria: est em aliqua beatitu-
do in via. Nam fm Aug. in li. de vita bea-
ta. Ad plenā beatitudinem requirunt. scilicet cō-
stantia voluntas, voluntas scriptas desideriorū
sacietas. Et in his omnibus plena securitas.
Habent quidā sancti in presenti quodāmodo
voluntatem completā. Sicut em ipsi facili-
ter voluntatem dei. ps. In lege dñi voluntas est.
scilicet deus fecit voluntatem ipsorum. ps. Vo-
luntatem timentiu se faciet. Habent sancti
tatem voluntatis. Dicit eni Aug. q beatus
est: quia hz qd qd vult: et nihil mali vult. In san-
ctis viris voluntas eoz est in bonis et de bo-
nis. ps. In mādatis ei? vult nimis. Habet
quodāmodo desideriorū sacietas: qz habent
deū hūc desideriu cōplecti: vñ dicit. Vbi
lippus. Johā. xiiij. Dñe ostende nobis pa-
tre et sufficit nobis. Aug. Minus est auarus
cui nō sufficit deus. Habet securitatem quam
habebat apulus. Roma. viij. Certe sum eni q
neqz mors neqz vita etc. G Sermo necessarius
est plato diuina sapientia qd notat cū dñs. E-
ro et sanguis nō reuelauit tibi etc. Est namq
qā sapientia carnis: quedā sanguinis. qdaz
parris celestis. Sapientia carnis est appes-
titus sensualitatis. Non est aut credendum
ei? magisterio qz falsus ppheta est. Thē. ij.
Prophete cui viderat tibi falsa et stulta. nec
est standum iudicio eius: qz falsus iudex est
Johā. viij. Vos fm carnē iudicatis etc. Nec
seruanda dicta eius: qz insipiens medicus est
Roma. viij. Si fm carnem vixeritis morietis
mini. Nec habendus comitatus eius: qz fm
ceps dux est. Ibidem. Nihil damnationis
est his q non fm carnē ambulāt. Nec sunt q
rende diuitie eius: qz vilis negociator est. i.
Loy. xv. Caro et sanguis regnu dei nō pos-
sident. Sapientia sanguinis est effectus
pūnitatis. Et ista similiter nō est seque-
da maxime in tribus: scz in bonorum tempo-
ralium distributione vbi seruanda est regu-
la que habetur Luc. vi. Quod superest date
elemosinam. Non edificare primorum lata
palacia. In beneficiorum ecclesiasticorum
collatione vbi seruanda est regula que habe-
tur. Eccl. xij. Bene fac iustoribz pauperi de-
rico et bonor ne dederis impio. scilicet malo pro
pinguo. In sacramentorum dispensatione
vbi seruanda est regula que habet Math.
x. Gratis accepistis: gratis date. Tercia
est sapientia patris celestis quam habuit
Petrus et ista sapientia beatificat. vnde pre-
mittitur. Beatus es symon bar. et cetera. De

re em beatificat: qz ista fides trāscendit oem
sensu. It. et. r. Fides est substantia speranda
rerū: argumētū nō apparētū. Trāscendit in-
tellectū humanū. ij. Loy. x. In captiuitates
redigēs oem intellectū in obsequium xpi
Trāscendit intellectum angelicū. De hoc
Dyon. Iesus fm nos diuina cōpositio et in-
effabilis est omni verbo. et incognita omni
menti. et ipsi primo dignissimū angelorum
Trāscendit nature cursum: quis est opera-
trix miraculor. Marci. ix. Si pōres crede-
re oia possibilia sunt credēti. Trāscendit oem
mūdi principatū. Tercio necessaria est plato
ricerū regna etc. Tercio necessaria est plato
offantia. hec aut cōstantia maxime cōstitit in
delinquentū correctioe et rephēse. et ista cō-
stantia fm grego. dñs habere discretionem ma-
ritatē et fortitudinem. Vñ dicit sup illud.
Ezech. i. Plāta pedis vituli. scilicet mature inci-
dens. fortis et diuisa. qz vnusqz ppheta rite
reuerationē et diuisionē vngule in discretionē.
Pphetarū quidē debz esse discreti in discreta
culpaz examinatione. maturi in examinatio-
rum maturā ponderatione. et fortis in potē-
ti pūnitioe. Quarto necessaria est plato au-
ctoritas rite collata: qd notat cū dñs. Tibi da-
bo clauis regni celoz. Et circa qd tria sunt re-
denda. Primo a quo sunt iste. scilicet clauis quia
a xpo. Christus nāq habet tria gēia clauis
scz clauis infernalis iusticie. et illas clauis
nulli dedit: sed eas sibi retinuit Apoc. i. Da-
bo clauis mortis inferni. habet clauis ce-
lestis curie. et istas nō dedit oibus: sed solus
sacerdotibus et pphetis. qui fm hōiero. sūt
scientia et potentia discernendi. qua scientia
seu potentia pcedente sacerdos debet di-
gnos recipere et indignos a regno excludere.
Habet clauis fidei catholice. Et istas cō-
municat omnibus. Ambro. Clauis petri fi-
dem dicit im per quam celos aperuit. pene-
trauit inferna. maria calcant. Arbitror illā
clauē duodecim artificum operatione. con-
flatam. Duodecim enim apostolorū symbo-
lo fides sancta cōcepta est. Secundo videndū
est cui dat: quia petro. Soli enim sacerdos
res habent istas clauis. Vere em boni sacer-
dotes iusticiā habent vere et digne et cō-
plete. Tercio videndū est ad quid dant iste
clauis. scilicet ad ligandum et soluendum. Est au-
tem vinculum culpe. pene eterne et peniten-
tie. Sacerdos igitur potest ligare et soluere
vinculum penitentie. Soluit autē deus et li-

gat vincula pene eterne et culpe.

G Sermo. cxcvi. De inuentione sancti
stephani sermo primus.

Traxisti verba tua que lo-

cutus es in manibus pueroz tuo-

rum et ppheta vt transferret ossa

regum nostrorum: et ossa patrum nostrorum
de loco fuor. Baruch. ij. Inuentio siue trās-
latio corporis beati stephani pphomartyris
cōmēdabilis est quadrupliciter. Primo et
pre illi? a quo facta est. scilicet xpi. cū dñs Satruit
verba tua. Ipse ipse verba que locut? est de
translatione beati stephani loquendo statuit
id est firma et recta fecit. Qd patet: qz ipse
uelatio nō fuit vana sed triplici apparitioe
firmata. Sic enim iure duozū vel trium re-
stium stat offie verbū. Et sicut in trib? deb?
experi offie factū. scilicet in trib? reuelatōib?
reuelat offie xpi. Qd em erat hūmōi reuela-
tio seu inuentio fantastica: qz peruis similis
dūmbus demonstrata. Ostēdit em gamaliel
luciano tres calatos aureos: vñ plenū ros-
sis rubentibz. qz significabat reliquas bñs
phani q fuit aure? p charitatē et incorrupti-
onē carnis. et rosas p sanguinis effusionē
Alij duo erant pleni rosas albis et significat
bāt reliquas gamalielis et nicodemij q fuerūt
aurei p charitatē et albi p intētiōis puritatē
tem. Alij etia ostēdit argenteū croco plenū
et significabat reliquias filij nicodemij q fue-
rat tāq mūdū argētoz p virginitatē. Tercio
ceus aut color dñs esse medic? inter albū et ru-
bentibz: qz ipse cū cādore virginitatis habuit al-
bodinē pure intētiōis et rubedinē charitas
tis. Secundo cōmēdabilis est ex parte illorum
p quos facta est. cū dñs. Que locut? es in ma-
nibus pueroz tuozū et pphetarū. i. nicode-
mit gamalielis et luciani q fuerūt pueri ppe
puritatē. simplicitatē et humilitatē. Ista el-
tria disponūt hōiem ad suscipiēdū diuinas
reuelatōes. scilicet puritas. Prover. xij. Qui di-
ligit cordis mādiciā etc. Simplicitas. Pro-
uer. ij. Cū simplicibz sermocinatio eius et
hūilitas. ps. Intellectū dat pūlis. Fuerūt
etia pphete qd p i gamalielle q manifestauit
infra preterita. sicut suā pphēsiōē: et stephani
passiōē pphētiā occulta sic ossa i terrefierunt
occlat futura scilicet reuerberatē vērū. Tercio
cōmēdabilis est ex pre illor q fuerūt reges
et pphē. scilicet inuocant in auctoritate premissa.
Fuerūt ei reges nō tyrāni. Tyrānū em tria
faciūt. scilicet ambizio dñandi. cupiditas lucrari
p liij

ai. et crudelitas serviendi. Ipsi autem non fuerunt tyranni sed reges. quia non fuerunt ambiciosi nec cupidini nec crudelitas: sed misericordes et pii fuerunt etiam patres: quia nos genuerunt per euangelicam eruditionem. i. cor. iiii. Nam in ipso ieuangelio ego vos genui. Per exempli exhibitionem. Ephe. v. Imitatores dei estote sicut filii charissimi. p. deuorati oratione sancti stephani beati pauli genuit: quia ipse sua oratione conuertit. Quarto est comedabilis propter eam ex qua fiebat. quia. i. loco humili iacebat et ideo ad locum digniorem transferendi erat. quod notat cum dicitur. Transferetur de loco suo. Nota dicitur autem quod triplex translatio facta est de corpore beati stephani. Prima fuit de loco de spectro ad montem syon: sicut hodie ubi ostenditur quod sit meriti apud deum. Quia suis meritis sperauit bona spalia. quia prius magna sterilitas esset: ipsa die pluuia magna descendit: terra fecundauit: et abundantiam magnam fecit. Impetravit etiam bona corporalia: quia suis meritis precedebat septuaginta tres homines a diuersis languoribus fuerunt liberati. Impetravit bona spalia. scilicet dei indulgentiam et gratiam. Unde dicit gamaliel luciano. Aperi nobis ut per nos aperiat deus hominum clementiam suam in hoc mundo. Secunda translatio fuit de monte syon in constantinopolim ubi illi qui transerebantur obuios habuerunt demones angelos et stephanum. Demones quidem desebant sua incendia dicentes. Ne nobis: quia propter martyrem stephanum transiret diro nos verberans igne. Angeli affuerunt cum celesti melodia. Angeli enim super eius corpus celestes decantare laudes audiri sunt stephanus pulsans pericula. scilicet maris tempestatem. Apparuit enim eis dicens. Ego sum: nolite timere. Et sic tranquillitatem magnam fecit. Tertia translatio fuit de constantinopoli romam. Quam quidem quatuor comedabiliter fecerunt. Primum est beneficium collatum quod filia theodosii fuit a demone liberata. Poterat namque dicere theodosius stephano. Filia mea male a demone vexata. Et poterat stephanus respondere. Ego veni scilicet romam et curabo eam. Secundus est stupendum prodigium. Nam cum ad quadam ecclesiam portaretur vectores subfistunt. nec ultra progredi possunt. Aliud autem prodigium fuit. quia cum corpus laurentii loco stephani greci accipere vellet. amictus sunt et fecerunt postea mortui sunt. Tertium gratie confortium quia corpus laurentii in latius se con-

uerit et medium sepulchrum vacuum stephanus dereliquit. Eccl. iiii. Melius est duos similes esse quam unum. Quarto est celeste oraculum. Clauso enim sepulchro audire sunt voces angelorum dicentium. Feliciter roma quod corpus laurentii hispani. et stephani hierosolymitani gloria et veneranda pignora vno dauidis mausoleo.

Sermo. cxvii. De eodem sermo. ii.

Am esset stephanus plenus spiritu sancto intendens in celum

et ait vii. Olim in terra fuit vanitas. vacuitas. et tenebrositas. Tertia autem erat inanis. ecce quia vanitas. et vacua ecce quia vacuitas. et tenebre erant super faciem abyssi. ecce quia tenebrositas. h. dicitur. Eccl. vii. Post hec deus asperit in terram: impleuit eam bonis suis. Et iste respectus maris apparuit in beato stephano qui non habuit vacuitatem: sed spiritus sancti plenitudinem. Nec etiam dilexit terrenas vanitates: sed celestes amenitates adamauit. nec habuit aliquam tenebrositatem: sed diuinam charitatem. Ab his ergo premis verbis commendatur. Et primo a gratie plenitudine. cum dicitur. Tu esset stephanus plenus spiritu sancto et cetera. Fuit autem maris plenitudo gratia et fortitudo. vnde promittitur stephanus plenus gratia et cetera. Ista autem gratia fuit charitas que est caput omni gratiarum que in eo tanta fuit quod per illam ipsum lapidabat deum exorabat. Fulgentius comedabat deo inimicos. quia alii obliuisci poterat etiam suos charissimos. Beatus. Aicit in eo sensus corporis passionis affectus interne compassionis. vnde illo scelerata magis plageret quam propria vulnera. Fuit etiam plenitudo fortitudinis: quia fortiter pugnavit et vixit. et hoc fecit auxilio christi. qui cum ipso semper erat. ps. Tu ipso sum in tribulatione eripias eum et glorificabo te. Quod patet ex multis. Primum ex impetrato sermone. cum dicitur. Dura ceruice et incircumcisi cordibus auribus. Marci. xii. Non enim vos estis loquentes: sed spiritus sanctus. Secundo ex importabili passione. Job. vi. Que namque est fortitudo mea ut sustineam: nec fortitudo lapidum fortitudo mea nec caro mea enca est. Virtute autem dei stephanus fuit fortior lapide: quia percussus fractus non fuit: fuit fortior ere. quia percussus non murmuravit. Tertio ex miraculosa operatione. Tanta enim prodigia et signa facere non potuisset: nisi deus cum ipso fuisset. Job. i. Memo enim potest hec signa facere qui tu facis nisi fuerit deus cum eo. Quarto ex tam diffe-

renti inimicorum suorum dilectione. in hoc quod persecutoribus suis et ipsum affligentibus deum exorauit. Est namque manifestum quod deus cum eo fuit qui sibi tanta patientiam dedit quod etiam seipsum superauit. Prover. xvi. Melior est patientia viro forti et cetera. Quinto ex tanta diuine sapientie illustratione: quia non poterat recte sentire sapientie et spiritui qui loquebatur. Secundo comedas a celesti conversatione quod tunc ibi comeditur. Intendens in celum. Stephanus enim libere corde conuersabatur in celo: non in mundo scilicet quod mundus transiret. et quod ad diuitias: de liris et honores. i. Job. x. De quo in mundo concupiscencia carnis est: et concupiscencia oculi: et superbia vite. Ad idem transiret et concupiscencia eius. Qui igitur adheret istis transitorijs ipse postmodum triplicem transiret faciet.

Primo namque transiret de culpa in culpam. Sapient. ii. Vno precioso et vnguento nos impleamus. nulla praua sit quod non pertranseat luxuria nostra. Sego. Per quod per prauam non diluitur: mox suo potere ad aliud trahit. Secundo de culpa in penam: et hoc dupliciter. Vel in penam presentem de qua dicitur. Roma. i. Tradidit illos deus in passionem ignominie. ecce culpa. et mercede quam oportuit erroris sui in semetipsis recipientes. ecce pena. Et sicut non probauerunt deum habere in notitia ecce culpa. Tradidit illos deus in reprobum sensum. ecce pena. Vel quod ad penam futuram culpa. et in puncto ad infernum descendit. ecce pena eterna. Tertio de pena in penam. Job. xlii. Transiret ab aquis niuium in calorem niuium. Tercio comedatur a diuina reuelatione: quod notat cum dicitur. Ecce video celos apertos et cetera. Videndo autem celos apertos vidit locum facilem ad ingreditum. securum et amenum ad inhabitandum. Olim erat celum clausum. et ideo tunc impossibilis erat introitus. Sed modo celum est apertum: et ideo omnes intrare possunt. vnde ps. Aperite mihi portas iusticie: ingressus in eas confitebor deo tuo. Est locus securus. Mundus autem non est securus propter peruersitatem hominum: nec aer propter inhabitacionem demonum: nec paradisi terrestres propter ignem et gladium. Sed ibi scilicet in celo: nec peruersitas hominum potest attingere: nec malicia demonum ibi potest peruenire: nec ignis seu gladius ibi deservire. Luc. xvi. Inter nos et vos chaos magnum firmatum est. ut hi qui volunt hinc transire ad vos non possunt: neque inde huc transire. Est etiam locus amenus

Tria autem sunt secundum Augustinum. que domum faciunt amenam: scilicet quia domus paribus est disposita membris: ampla: et lucida. Sic in celo sunt multa loca. diuersa merita que tamen sunt paria. quia secundum Augustinum in dispari claritate erit par gaudium. Est etiam valde amplum. Baruch. i. Israel quod magna est domus dei et in his locis possessionis eius. Est etiam lucida. Apoc. xxi. Claritas dei illuminabit illam et lucerna eius est agnus.

Sermo. cxvii. De sancto Dominico Sermo primus.

Vasi stella matutina in

medio nebule: et quasi luna plena in diebus suis lucet: et quasi sol refulgens. sic ille refulsit in terra pro dei. Eccl. li. Celum spirituale sunt viri sancti in quibus deus per gratiam requiescit. Patres autem sunt terra quos deus pedibus suis calcavit dum eos in steribili iusticia comprimit. Sa. lvi. Celum mihi sedes est: terra autem scabellum pedum meorum. Beatus dominicus fuit celum dei: et ideo in ipso fuerunt planetæ et cetera. stella matutina: sol: et luna. In verbis ergo premis sic assimilatur stelle matutine radianti: lune plene lucenti: solis refulgenti. Stella matutina est lucifer qui quod est calidus: humidus: iocundus: solis natus. sic beatus dominicus fuit calidus per feruentem zelum. Unde dicit de eo. Verba eius ardebant ut facule: qui in spiritu venerat et virtute helye. Eccl. xlii. Verba eius quasi facule ardebant. Dicitur autem verba fuisse ignita triplici de causa secundum Ambrosium. Beati immaculati. Tu quod mundas: Tu quod inflammas. Tu quod illuminas. Sic verba beati dominici habuerunt virtutem mundandi in inflammandi et illuminandi. ideo visio de ipso apparuit in specie catuli: facule: et stelle. Nam in star catuli habuit linguam medicinale per quam mundabat sanie culpe et peccatorum. Instar facule inflamabat torporis negligencie. Instar stelle illuminabat tenebras ignorantie. Secundo fuit humidus per lachrymarum effusionem. Unde de eo dicit quod de suis oculis quasi quedam fonte efferebat lachrymarum. De isto fonte per cedebat aque amare: dulces: calide: et frigide. Aque amare sicut lachryme compassionis que funduntur pro peccatis propriis. Judith. vii. Indulgentiam eius fuisse lachrymis postules mus. Et quia beatus dominicus peccata non habebat. Adeo per lamenta plebis se maces rabat ac si talia haberet. Aque vero dulces

hinc lachryme deuotionis que fundunt pro
celestibus desiderijs. Istas habuit beatus
dominus qui in oratione sepe flere consuevit.
Unde de eo dicit. *Rebros adunges sedus
his fletus orationibus.* Aque calide sunt lac
chryme compassionis que funduntur pro mise
ris alienis. Et dicitur calide: quia non fundun
tur nisi a corde fraterna charitate inflama
to. iuxta illud. *1. Cor. xi.* Quis scandalizat
et ego non eror. Istas lachrymas habuit bea
tus dominus. Et dicitur. *quod deus sibi spe
ciali gratia cõdulerat flere pro peccatoribus mis
eris et afflictis.* Aque frigide sunt lachryme
lamerationis que funduntur pro incolarum pre
sentis miserie. unde. *ps.* Meum mihi quod incolatus
meus prolongatus est etc. Sancti enim viri
multas pariter tribulationes: sed refrigere
riū magnū habet per lachrymarum effusiones.
ps. Transiimus per ignem et aquam et deduxit
istis nos in refrigerium. *Iere. vi.* Inuenietis
refrigerium alabum vestris. Tercio fuit iocū
dus: et hoc in mente per conscientie serenitate.
Prover. xv. Secura mens quasi iuge cõm
uium. In facie per vultus alacritate. et ibi
dem. *Cor.* gaudes exhilarat faciem. In sermo
ne per exhortationis alacritate et sinceritate.
In cõuersatione per amicitiam. *Prover.
bio. xviii.* Vir amicitiam ad societate ma
gis amicus erit quam frater. Et propter ista qua
druplici iocunditate potest dici de eo quod di
citur de dño. *Esa. liij.* Non clamabit. sed per
impatientiam: quia habuit exhortationis alacri
tate. *Salamū* conquassati non cõteret: quia ha
buit cõuersationis cõmunitate. non erit tri
stis quia habuit cõsuetudinis serenitate. nec tur
bulentus: quia habuit vultus alacritate. Quar
to solis iusticie qui rps est preco siue nunc
cius. Sicut enim beatus iohannes baptista
preuocauit aduersum ipsum: et iste vicinū cre
ditur preuocasse iudicium. *Zuce. xxiij.* Adiste
seruū suū. I. ordinem predicatorum. et exponit
Grego. Hora cene. i. in fine seculi. Adissus
est ergo in extremo tempore. quod sicut dicit. *1.
Cor. x.* Nos sumus in quos fines seculorum
deuenerunt. Adissus est ab extremis terre. i.
de finibus hispanie. *Esa. xliij.* Ab extremis
terre. i. a longinquis ego vocavi te etc. Adis
sus est vsq; ad extremū terre. *ps.* In omne
terrā exiuit sonus eorum: tū fines orbis ter
re verba eorum. *Esa. xliij.* Dedi te in lucē gen
tium: vñ salus mea vsq; ad extremū terre.
Adissus est per extremū finem. i. prosequendo
ipm deū. qui sicut dicit beatus Augustinus. est fi

nis desideriorum nostrorum. qui siue siue videbi
tur. siue salido amabitur. siue fatigatione
laudabitur. Secundo assimilatur lune plenę.
Quādo autē luna est plena: tunc habet qua
druplici plenitudine. scilicet plenitudine lucis in
corpore. virtutis in operatione. forme speci
e. et imaginis impie. Sic beatus dominus
habuit plenitudinē lucis in corpore. i. diu
ne sapientie in mente. Est autē triplex sapien
tia sicut dicit Augustinus. in lib. de ciuitate anime
scilicet nociua quod est sapientia mūdāna. superflua
que est philosophica. et necessaria que est di
uina. Habere igitur sapientia nociuā: est esse
lunā vacuā. Habere sapientia philosophicā
est esse lunā semiplenā. Habere vero sapien
tia diuinā est esse lunam plenā. Beatus do
minicus non fuit luna vacua: quia sapientiam
mūdānam abhorruit. nec fuit luna semiple
na: quia sapientia philosophicā contempsit. sed
fuit luna plena: quia sapientiam diuinam dis
cebat. Secundo dicitur luna plena: quia ha
buit plenitudinem virtutis in operatione.
In hōie sunt intellectus. affectus. et effectus.
Illi ergo sunt luna vacua qui habent intel
lectum vacuum dei cognitione. affectum dei
amoris. et effectum bona operatione. Illi ve
ro sunt luna semiplena qui habent fidem: sed
non habent amorem nec operationem. Bea
tus vero dominicus fuit luna plena: quia ha
buit intellectum illuminatum per fidem.
affectum inflammatum per amorem. et affectu
informatum per bonam operationem. Ter
tio dicitur luna plena: quia habuit plenitu
dinem forme speciei: id est perseverantie.
Sunt enim qui nec bene incipiunt: nec bene
proficiunt: nec bene finiunt. Et isti sunt luna
vacua. Sunt qui bene incipiunt: sed male
proficiunt. isti sunt luna semiplena. Sunt et
qui bene incipiunt: proficiunt: et finiunt. isti
sunt luna plena. Sed beatus dominicus be
ne incepit: quia adhuc sub nutu cura con
stitutus in terra iacebat. bene profecit: quia
in sua iuuentute vendidit liberos et precium
pauperibus erogauit. et bene continuauit et
finiuit: quia totam vitam suam in seruitio
dei expendit. Quarto beatus dominicus dicitur
luna plena: quia habuit imaginis ple
nitudinem. Anima nāq; facta est ad imagi
nem dei. Itum ad memoriam: intelligentiā
et voluntatem. Quādo igitur deus non est
in memoria per retentionē: nec in intelligen
tia per fidem. nec in voluntate per amorem
tunc luna est vacua. Quando vero quis ha

bet deum in intellectu per fidem: sed nō ha
bet eum in amore per voluntate: tūc imago
lune est semiplena. Beatus autem dominus
habuit eam plenā: quia deum recte cogno
uit. vere dilexit: et in memoria semper re
mit. Tercio beatus dominus assimilatur soli
1. Nam dicit Augustinus. in sole tria cõsiderantur
scilicet quod est. quod lucet. et quod caler. In beato autē
domino instat solis fuit essentia pura. i. vita
sancta. doctrina lucida. et charitas inflama
ta. Amittit autem sol. i. prelatus qui deberent
esse sol. lucē suam. Itum ad nos quadrupli
ci de causa. Primo propter nubis refectionē. i.
superbie obumbrationem. *Eze. xxxij.* Solē
nube regam. i. regi permittam. Sed beatus
dominus isto modo nō amittit lucem: quia
ne nube superbie fuit. Unde libetius mora
batur carcassone vbi despiciebatur. *q. tholo*
2. se vbi ab omnibus honorabatur. Secundo
propter obiectionem lune. i. leuitatis et incon
stantie. Unde de hoc *Ecd. xviij.* Stultus
sicut luna mutatur. Beatus autē dominus ha
buit magnam mentis firmitate. Unde dicitur
in eius legēda. Tantā seruabat mentis
cõstantia ut vir aut nunq; semel enunciātū
sermonē cū deliberatione acquiesceret im
mutare. Tercio propter fumū vel vaporis
obumbrationē. i. carnalis cõcupiscentie eral
tationē. *Apoc. ix.* Alsedit fumus purci sicut
formacis magne: et obscuratus est sol et aer
de fumo purci. Istam autē exaltationē bea
tus dominicus non habuit: quia virginitatem
integram custodiuit. Quarto propter terre
interpositionē. i. terrenorum cupiditatē. *Iere.
vi.* A minori vsq; ad maiorem oēs auaricie
student. Sed beatus dominicus isto modo
obscurari non potuit: quia v. l. mētiā pauper
tatem elegit. *Sal. vi.* Adisti mundus cruci
fixus est et ego mundo. Mundus quippe si
bi crucifixus est: quia ipsum mundū et om
nia mūdāna et terrenas cupiditates vilipē
dit et despexit. Et ipse mundo crucifixus est
quod de mūdo non fuit reputatus: nec mūdus
de ipso curabat.

¶ Sermo. cxi. De eodem sermo. ij.

¶ Spiritus meus qui est in
te: et verba mea que posui in ore
tuo non deficient de ore tuo: et de
ore seminis tui dicit dñs. amodo et vsq; in
sempiternū. *Esa. liij.* Verum predicatorum
tria commendant: scilicet vita sancta: doctrina
assidua: et sapiens proles et secunda. Ita

tria beatū dñicū cōmēdabile reddunt. scilicet vi
ta sancta: cū dicitur. *Spiritus meus qui est in te
ipse enim spiritus sanctū habuit.* Ideo nō tūc ver
bo sed etiam exemplo et virtutibus predicauit.
Utebat autē doctrinis. exemplis et etiam mi
raculis. Quidā enī erant infirmi et egri. et
tum ad istos utebatur bonis et virtutibus do
ctrinis ut eos instrueret. Quidā erant inspi
di et indeuoti. et quum ad istos utebatur gra
tias et exēplis ut indeuotos attraheret. Qui
dam vero erant duri et obstinati et cōtrarii ad
istos utebatur miraculis. ut eos cōuerteret.
De his tribus dicitur *Marc. viij.* Illud autē
pfecti predicauerūt vbiq; ecce doctrina fru
ctuosa. dño cooperante et sermone cōfirmā
te. ecce vita gratiosa. sequētibz signis. ecce
miracula virtuosa. De his tribus etiā dicit
Ioh. v. Tres sunt qui testimonium dant in
celo. i. in beato dominico spūali: et celesti. scilicet
pater qui sibi dedit miraculorum potentia. fili
us qui sibi dedit pdicandi sapientia. et spūs
sanctus qui sibi dedit virtutem et gratia. Se
cundū est doctrina assidua: cum dicit. *Ex verba
mea que posui in ore tuo quod est p̄ra pdica
tores desidiōs quod verba dei nō hñt in ore p̄
doctrinam sed abscondit in corde p̄ desidia
et p̄ inertia.* Et tñ sunt q̄tuor quod abscondi nō
debent. scilicet sapia et thesaurus. *Ecd. xli.* Sapiē
tia abscondita et thesaurus inuisus que p̄
litas in vtriq; *q. x. Alēti.* et habet. *marc. xviij.*
Et frumentū. *Prover. xi.* Qui abscondit fru
mentum maledicetur in populis. Mō debet
verba dei abscondit: quia sunt sapientia dei
qua mediante indocti instruuntur. *ps.* Testis
monium domini fidele sapientiam prestas
parulis. Sunt thesaurus dei quo egeni di
tantur. *ps.* Bonum mihi ex oris tui sup mi
lia auri et argenti. Sunt talenta quibus ser
uati peccati redimuntur. et ab ista talenta aus
rea christus nos admonet comparāda. ut ha
beret *Apoca. iij.* Quādo tibi emere a me au
rum ignitum probatum etc. Sunt frumentus
dei quo fideles reficiuntur. *Matth. iij.* Mō
in solo pane viuūt homo sed in oī etc. Ter
tium est proles sapiens et secunda: cum dicit
Et de ore seminis tui. Semen enim beati
dominici fuit ordo predicatorum quem in
christo per euangelium generauit. Non enī
ipse ordo fuit a casu inuentus. vel ex huma
na prudentia institutus. sed fuit portus deo
destinatus. *Zuce.* decimoquarto. Adiste ser
uum suum dicere inuitatis ut veniret. *Gre
gorius.* Hora cene finis est seculi. In hoc

est continuandū et perficiendum. Aliquan-
do vero subsequitur. quādo quis de aliquo
bono qd fecit intra se vane gloriatur: et tunc
ad confessionem est requirendum. Istud au-
tem viciū vane glorie fm eundem Chryso-
stomum diffculter vincitur triplici de causa. Pri-
mo qz de bono nascitur. sicut em est vestimē-
to tinea nascitur que vestimentū corrodit. et
ex oleis nascitur vermis que olera cor-
rumpit. sic ex bonis operibus interdū vana
gloria nascitur: que ipsa bona opera ledit.
Secundo qz nō habet contrariū per qd vinca-
tur: sicut fornicatio habet pro contrario cas-
tatem. superbia pro cōtrario habet humi-
litem. Tertio qz q̄ro plus cōpescitur: ran-
to plus auget. Et ratio fm eundem Chryso-
stomum. Quia omne malum ex malo nascitur. Sola
autē vana gloria de bono pro cedit: ideo nō
extinguitur per bonum: sed magis augetur.
Secundo ad bonitatem serui spectat mūdi-
cia. ps. Ambulans in via immaculata: hic
mibi ministrabat. Istam mundiciā beatus
dominicus habuit: qz virginitatem integrā
custodiuit. Que quidē virginitas beati do-
minici virginitate beate marie in quantum
fuit possibile similis multum fuit. Ipsa em
habuit virginitatē integram: qz fuit virgo
et mēte et carne. sic et beatus dominicus in
regritatem carnis habuit: et etiam mētis puri-
tatem seruauit. Una em sine alia non suffi-
cit. Unde angelus qui iohanni apparuit zo-
na aurea cinctus in pectore aduenit. vr ha-
betur Apoca. i. qz talis debet esse angelicus
per integritatem carnis. et debet esse cinctus
per mundiciā cogitationis. et debet esse
cinctus in pectore zona aurea: quia hoc de-
bet facere ex charitate cordis. Secundo bea-
ta virgo habuit virginitatem dedicatā x̄po
quia ipsam primo deo vouit et dedicauit.
Sic beatus dominicus virginitatem suam
deo vouit et vendidit. Prover. vlti. Syn-
dōnem fecit et vendidit et cingulum tradidit
chananeo. Per syndonē que multis tonsos
nibus ad candorem deducitur significatur
virginitas que multis macerationibus has-
betur. Ista virginitas debet deo vendi. i. de-
noueri. In qua venditione homo cum deo
multum lucratur: quia dat deo corpus et
anime puritatem. recipit ab eo eiusdem cor-
poris et anime felicitatem. Iusti autem qui
mundo eam vendunt multum perdūt: quia
dant aurum virginitatis: et recipiunt plum-
bum: scilicet corruptionis et castitatis cingu-

lum quo sintus fluctuatum cogitationum re-
stringitur chananeo tradit. quādo x̄po qui
est zelator sponse sue ipsa virginitas deu-
uerit. Tertio virgo beata habuit virginita-
tem transfusam: qz licet pulcherrima fue-
rit: a nullo tamē potuit concupiscit: quia puri-
tas sua in alios transfundebatur: et omnes
motus illicitos extinguebat. Istud etiā fuit
in beato dominico: qz cum quidā scholaris
carnis lubricū pateretur: et manū eius oscu-
laretur. ipse scholaris tū ex illa manu virgi-
nea prodire sensit odorem qz eius cor pene-
trauit et omne cōcupiscentie estum extirpauit.
ideo eius odor assimilari potest odori cedri
et mirthe. Sicut em odor cedri fugat serpen-
tes et odor mirthe fugat vermes: sic odor
puritatis immundus expellebat cogita-
tiones. Tertio ad bonitatem serui requiritur
vigilantia. Luce. xij. Beati serui illi quos cū
venerit dñs inuenerit vigilantes. Sed bea-
tus dominicus valde in orationibus vigilā-
lauit. Cuius orationes sex circūstantias ha-
buerūt. Primo nōq fuerūt seruētes. Unde
legitur qz frequenter cū vestibus balneatis
in ecclesia pernoctabat. Adane autem facta
hmoī sue vestes magis siccē reperiebantur
qz vestes suorū suorū: quia vestes suorū
sociorum iuxta ignem tota nocte dimitteba-
tur. Tantis em ardor amoris eius peccata
inflammaverat qz eius corpus seruire facie-
bat: et sic corpus succensum vestimenta ma-
gida exsiccabat. Secundo fuerunt efficaces.
Unde dixit cuidam suo familiari. Nunq̄ a
deo quicq̄ peti: quin illud cōsequeretur iuxta
votum. Ipse enim a deo exaudiri meruit: et
ppter intensum clamorem cordis. ps. Elas-
mauit ad me et ego exaudiam eū. Et ppter
impletionē diuine voluntatis. ps. Volūtas
tem timentium se faciet. Et ppter magnitu-
dinem cre dulitatis. Math. xxi. Quicūqz
petieritis in oratione credēs accipietis.
Tertio fuerūt leues: et ideo in celum ascēde-
bant. Illa em oratio est grauis que vel has-
bet pondus peccati. Eccl. i. Eum multipli-
caueritis orationem non exaudiam et. Vel
pondus terrenalitatis. Heb. xij. Deponētes
omne pondus et. Vel pondus carnalitatū.
In veteri autem lege de altari holocausto-
rum erat vis ad altare incensū: quia de mor-
tificatione carnis transitur ad suauitatem
orationis. Istud autem pondus orationes
beati dominici patris nostri non habuerūt
quia et sine peccato exiit et terrena contē-

plere carnem suā macerauit. Quarto fuerūt
continue. qz in oratione prius pernoctabat
Luce. xvij. Oportet semper orare et nunq̄
desicere. Vere ipse nō desiciebat: qz orare i-
cepit in sua puericia qz sup nudā terrā accu-
bebat. et psecutus est in erate reliqua. et con-
sanguine in morte sua. qz tūc x̄po filios su-
os recomendauit et pollicitus est seruaturū
post mortem suā. Quinto fuerūt deuote. qz
tanta dulcedine plenus erat qz sepe a seipso
desiciebat. ps. Demos fui deit delectatus
sum et. Setto fuerunt sincere. qz non pete-
bat aliqd terrenū cōmodum: sed salutē aīaz
Unde de eo dicitur qz sepe deum rogauit qz
talem gratiam sibi infundere dignaret qua
se totum posset impendere vtilitatibus pro
fratruū et.

G Sermo. ccij. De eodem sermo. v.

Nus fac euangeliste mi-

nisterium tuū imple sobrius esto
ij. Thimo. iij. Ex his verbis ostē-
ditur qz laudabiliter beatus dñicus se habu-
it. quo ad primum. quo ad deū. et quo ad ip-
sum. quo ad primum quidem laudabiliter se
habuit. qz verbo et exēplo p̄dicauit. qd nota-
tur cū dicitur. Opus fac euangeliste. Ad v-
tū euangelistam quatuor requirunt. i. do-
ctrina: scientia: vita: et conscientia. Et ista q̄
tuor tantū dñs. Luc. xxi. Ego enī dabo vo-
bis. scilicet. qui fuerunt magni perfectionis
ecce vita os. ecce doctrina: sapientia. ecce sci-
entia. cui nō poterunt resistere cōtradice-
omnes aduersarij vestri. ecce pstantia. Sciē-
tiam sine doctrina nullius est vtilitatis
Doctrina vero siue scientia est magne fatui-
tatis. Scientia et doctrina siue vita ē magne
vanitatis. et habere ista tria sine constantia
est magne desplicabilitatis. qz timidit̄ pusil-
lanimes ab oibus prēnunt. Beatus igit do-
minicus habuit sciam cū doctrina. alias sua
scientia nullus fuisset vtilitatis. ecce. et. Sa-
pientia abscondita et thesaurus inuisus que
vtilitas in vtriusqz. Triā nōq sunt que nō de-
bent abscondi. i. iusticia dei. veritas dei. et mi-
sericordia dei. ps. Iusticiam tuā non absco-
di in corde meo: veritatē tuā et salutare tuū
dixi. Non abscondi misericordiā tuā et. Pre-
latus igit debet manifestare iusticiā dei
et. per quam subditi sollicitantur in opandis
Veritatem dei per quā instruantur in credē-
dis. et misericordiā dei per quam animetur
in diligendis. Secundus beatus dñicus ha-

buit doctrinam cuius scientia: alias doctrina
fuisse magne fatuitatis. Unde Grego. Me-
cesse est quod stulte sapit stulte predice. i.
Timo. i. Non intelligentes neqz que loquū-
tur neqz que affirmant. Tales sunt sicut filiū
viperaum qui ante tempus rumpunt mas-
ternū vterū vt exire possint ad ortum. Sic et
multi ante tempus interrumpunt studium: vt
exire possint ad predicandum. Tercio ha-
buit scientiam et doctrinam cum vita. alias
torum fuisset vanitas. Magna enim vani-
tas est instar candelae: alios illuminare: et se
ipsum consumere. Tales habent vocem ias-
cob. i. doctrina: sed manus esau. i. operatio-
nē malā. Tales sūt similes illi egyptio. De
quo legit Numeri. xxiij. Qui nat⁹ erat ex
patre egyptio et matre iudea qui deus israel
blasphemauit. Tales enim nascuntur ex pa-
tre egyptio. i. dyabolo ppter malam vitam.
sed vident esse filiū iudee: id est ecclesie pro-
pter doctrinam. Quarto habuit constanti-
am contra hereticos et infideles: alias cere-
ra pcedētia fuissent magne desplicabilitatis
Scdm autē Chryso. tria sunt genera ho-
minum qui in suis operationib⁹ timere non
debent. Unde ait. Adiles si bellum timeret
i. nūqz victoria frueretur. Agricola vero si la-
bores fugeret nūqz fructus terre colligeret.
Negociator si terre et maris pericula formi-
daret lucri commertia nō congregaret. Sic
serui domini si pericula temptatiōis abhor-
rerent et ociose residerent nūqz probatiōis
coronam inuenirent. Beatus ergo Domini-
cus non timuit: sed valde constans fuit. Et
eo qz fuit miles christi. ij. Timor. ij. Zabo-
ra sicut bonus miles iesu christi. Et sicut a-
gricola dei. Ibidem. Zaborantem agricolā:
oportet primo de fructibus percipere. et ne-
gociator regni. Luce. ix. Megociamini dum
venio. Tercio beatus dominicus lau-
dabiliter se habuit quo ad deum cuius mi-
nisterium adimpleuit: quod notat euz dicit
Ministerium tuū imple. Ministerium qd
deus suam intelligentiam per fidem. nō
deus suā fidem: sed firmam et certam: et dile-
ctioni cōiunctā. ij. Timo. iij. Bonum certa-
men certauit: cursum consummauit: fidem ser-
uauit. ecce qz firma. In reliquo reposita est
multi corona iusticie: ecce qz certa: nō solum
mibi: sed et his qui diligunt aduentum eius
ecce qz consummauit dilectioni. Tercio bea-
tus dominicus ministravit deo suā affecti-
uā per amores. Voluit em terrena q̄rere: sed

spūalia & celestia desiderare: qz terrēna inu-
ta habent labore. *Ecd. viij.* Est homo q die
bus ac noctibz somnū nō capir oculis &c. In
more hñt dolore. *Eiusdē. v.* Diuitie pgre-
gate i malū dñi sui peunt i afflictōe pessima
Post morte parit vacuitatem t fame. *Job
xviij.* Diues em cū dormierit. nihil secū af-
feret &c. Bona aut spūalia in vita hñt delez
tabilitate. *ps.* Carabiles mihi erāt iustifi-
cationes tue. In morte securitate. *Proverb.
ij.* Si dormieris nō timebis &c. Post mor-
tem satietatem. *ps.* Satiabor cū apparuerit
gloria tua. Tercio ministravit deo suā opa-
tionem p sollicitā opationem. ipse em bonis
opibus vacauit. Et in penitentia sua. qz sub
nutrice sua pstitutus lectū dimittebat: & sup
terram nudā accūbebat. in iuuentute quia li-
bros vendidit & paupibus erogauit. Et i to-
ta reliqua sua erat: qz totam vitā suā expen-
dit in dei seruitiū & cōuersionē aiaz. Quar-
to ministravit se totū deo. Mā cū a deo acce-
perit corpus & animā & res. ipse corpus dedit
primo ad vendendū. sicut patet in legenda.
Animā ad cōpandū. vñ dī de eo. Specialē
sibi gratiā dñs dederat flere p pccōibz mis-
eris & afflictis. Et res ad subueniendum. qz
omnia sua paupibus erogauit. Tercio lau-
dabiliter se habuit quo ad seipm: cum dicit.
Sobrius esto. *q. Circa qd ē notandū q est q
druplex homo. s. homo brutalis. qui se q
tur appetitus sensualitatis. ps.* Lōpatus est
hō iumētis insipientibz & similis factus est il-
lis. Et ille nō est sobrius. sed ebrius ebrieta-
te carnalis lasciuie. *Proverb. vij.* Veni et in-
ebriemur vberibus. *Secdō hō est ipse ho-
mo rōnalis. qui. s. viuūt fm rōnis imperiū. i.
Eoz. vij.* Qui aut hñt vices tāq nō habē-
tes sint &c. iste est sobrius sobrietate repēra-
tie. Unde dī de vino iocūditate mundane.
Ecd. xxxi. Si bibas illud rpat: eris sobrius
*q. Tercio est hō angelicus q. s. mudū & omnē
acrum carnalē penitit deferit & angelico mo-
re viuūt. de talibus dī Luce. xx.* Eqls enim
sunt angelis. iste est sobrius sobrietate absti-
tie. qz abstinet a mundo & a delectationibus
mūdi. i. *Thef. v.* Mos qui diei sumus. sobrii
sumus. *Quartus est hō diuinus. s. qz qui totū
p amorem transiit in deū. Talis erat apls q
dicebat ad Gal. ij.* Alio ego iam nō ego &c.
Et iste est sobrius sobrietate vite inde vērū-
tutis ad satietatem patrie. *Lant. v.* sic dicit
Bibite amici ecce sobrietas vie. Et mebria-
mini: arissimi. ecce satietas patrie. Beatus

igitur dñicus nō fuit homo brutalis: qz sensu-
alitate suā rationi subiebat. Nec fuit cō-
tētus esse solūmodo homo rationalis: quia
oibus mundanis & terrenis abrenunciabat:
sed fuit homo angelicus: qz ab omni carnali
delectatione abstinuit. Et fuit homo diui-
nus: qz totus p amorem in deū trāsliuit de so-
brietate vie pueniens ad satietatē patrie. vñ
ge de eo dī. Liber carnis vinculo celos in-
troiuit. vñ pleno poculo gustauit & stetit.
Sermo. ccij. De eodem sermo. vi.

De estis sal terre. Ma

thei. v. Inqñt pñs euāgeliū ad
honore beati dñici decēat: ipse
ibidē assimilaf salī cōditi. luci
refulgēti. ciuitati emineti. & lucerne in cāde
labro radiāti. Ipse nāq habuit diuinam sa-
piētā. & ideo assimilaf salī cōditi: cū dicit.
Vos estis sal terre. Dicit autē sal terre de
originis. rōe nois. et rōe virtutis. Ratione
originis: qz sicut dicit *Chyso. super Mat.*
Matura salis generaf p aquā. per calozē so-
lis. ac p statū vēti. & ex eo qd fuit in aliā spe-
cie cōmutaf. Sic etiā brūs dñicus in vitā
spūalem est generatus p aquā. i. lachrymaz
effusione. vñde dicit de eo. *Rebros adiuu-
gēs sedulis fletus orationibus. Et. ps.* Za-
uabis me. s. per lachrymaz effusione. et sup
niū de alibor. qz inde acquirā mētis simo-
uariouē. Per calozē solis. i. per seruētē amo-
rē. Unde interrogatus in quo libro magis
studuerat. rñdit in libro charitatis. *ps.* In-
flāmatū est cor meū. s. per seruētē charitatē
& renes mei cōmutati sunt. s. per mētis puri-
tatem. Per vētū. s. spūsancti afflātione qui
cor ei? sic afflābat q mētis excessum aliqñ
in eo faciebat. ita q loquēs cū deo in oratio-
nibus patiebatur amoris ebrietatē: loquēs
cū pximo in exhortationibus cōreperabat
se p sobrietatē. *q. Loe. v.* Siue mēte excedi-
mus deo siue sobrii sumus vobis. *Secdō dī
citur sal rōe nois. Sal em fm Mdo. dicitur
a sale. i. a mari sallo vel a sole. quia sicut sol
oibus est cōis & necessarius: ita & sal. Vel dī-
citur a saltādo: qz salit ab igne. Beatus aut
dñicus per suā sapiām & doctrinā. modo in-
ducebat hoies ad peccati amarā cōditionē
& tūc poterat dici sal a fallo. modo ad lucidā
dei cognitionem. & tūc poterat dici sal a sa-
le. & modo ad mundi cōtēptū & despectio-
nem. & tūc poterat dici sal a saliendo: qz ho-
mines ab appetitu mundi resiliē faciebat.*

Porta illud Maum. ij. Omnis q viderit te
resiliet a te. Tercio dī sal rōne virtutis. Nam
fm *Chyso. Sal* in carne fetorem aufert. sor-
des expungat: rōnes nō sinit generari. Sic
brūs dñicus p suā sapiētā & doctrinā aufe-
rebat fetores male fame. expurgabat fordes
cōcupiscentie: & nō sinebat in cōscientia gene-
rari vermem remordētis culpe. Qñ aut sal
istā virtutē nō hñt: nihil valēt vltimis in-
mittat foras & conculcet ab hominibus. La-
les em conculcent a sanctis in iudicio p con-
demnationem. *Malach. vi.* Calcabitur im-
pios &c. A deo p sui furoris effusione. *Esa.
liij.* Calcant eos i furore meo &c. Ab ange-
lis p separationē. *Apoca. xiiij.* Calcant eos la-
cis p separationē. A demonibz calcant p eternā
cruciationē. *Job. xvij.* Calcet sup eū qñ rer
interitus. *Secdō habuit lucidā doctrinam
& ideo assimilaf luci refulgēti. cum dicitur.
Vos estis lux mundi. Dicit autē lux mū-
di triplici de causa. Primo ppter lucis pu-
ritates. Cum em triplex sit species ignis. s.
carbo. flāma: & lux: non dicit rps. Vos estis
carbo mundi vel flāma mundi: sed lux mū-
di. Carbo em est lux i materia terrestri. La-
les sūt quoz. s. doctrina admixta est terrene
cupiditati. Flāma est ignis in materia ae-
ris. Tales sunt quoz doctrina admixta est
humana ambitioni. Lux vero ignis est i sua
essentia purissima. Tales sunt quoz doctri-
na est pure ppter deum & commodum aiaz.
Talis fuit doctrina beati dñici & talē voluit
esse doctrinā sequentium filioz. Unde in te-
stamento q beatus dñicus i morte fecit tria
eis legauit. s. paupertatem: humilitatem: et
caritatem. In hoc em q paupertatem legauit
noluit q ppter cupiditatem terrenam: pdi-
carent. In hoc q humilitatem eis legauit: no-
luit q ppter laudem humanam pdicarent.
Et in hoc q eis caritatem legauit. voluit q
pdicaret solum ppter salutem aiaz. *Thef.
ij.* Neqz em aliqñ fuimus in occasione ana-
ricie de testis est. ecce: qz nō fuit carbo mun-
di. neqz querentes ab hominibus gloriam.
ecce: qz nō fuit flāma mundi. sed facti su-
mus paruuli in medio vēstri &c. ecce qz fuit
lux mundi. *Secundo dicit lux propter lu-
cis effectum siue operationes. Lux enim ex-
citat dormientes: delectat aspicientes: & di-
rigit operātes. Sic beatus dñicus tria i ho-
minibus faciebat propter que monstratus
est in specie catuli latrantis facile ardentis.
& stelli micantis. Fuit em dei catulus inqñ**

peccatores latratu sue predicationis a som-
no peccati excitabat. Et fuit facula dei inqñ
tum bonos ad celestia inflāmabat. Fuit stel-
la dei inqñdum omnes inuiam iusticie dedu-
cebat & dirigebat. *Tercio dicitur esse lux
propter maioris lucis participationes. Lux
enī pximo continet in luminaribus. Deinde
habet in nubibus: postea in montibus: post-
ea in terris inferioribus. Radius diuine gra-
tie & sapiētie. Primo fuit i apostolis tāq
in luminaribus. Deinde fuit in primis do-
ctoribus sicut in nubibus. Deinde in moder-
nis doctoribus sicut in montibz. Deinde etiā
in subditis & ceteris electis sicut in terris in
superioribus. Beatus aut dñicus inqñtus fuit
denotus laicis. fuit terra dei: ideo fuit i
radiatus. Inqñtū vero fuit lux regularis cano-
nicus sic erat mons dei: & ideo magis fuit illu-
stratus. Inqñtū fuit hō celestis & angelicus
p virginitatem: erat nubes dei: & ideo adhuc
amplius fuit illuminatus. Inqñtū vero fuit
vir apostolicus erat lumina dei. & ideo fuit
maxime illustratus. puer. iij. Semita iusti.
i. beati dñici quasi lux spūalēs: qñ. s. fuit dei
votus laicus. pcedit qñ fuit regularis cano-
nicus: & crescit qñ fuit effectus angelicus. vñ
ad pfectum quando effectus est vir apostoli-
cus. *Tercio habuit vitam eminentem. & ideo
assimilaf ciuitati eminenti: cum subdit. Mō
potest ciuitas abscondi. & ciuitas supra mō-
tes posita est sana & munda & est secunda. Sic
& religio in eminentia perfectionis est sana
propter votum paupertatis voluntarie. Ec-
cles. xxxi. Sanitas anime & corporis sobrius
potus: & etiam sobrius cibus. Contra dicit
Ecd. xlvij. Propter crapulā multi obie-
rūt &c. *ps.* Prodiit quasi ex adipe iniquitas
eorum. Est munda ppter votum castitatis:
& continentie. *q. Loe. vij.* Emūdemus nos
ab omni inquinamēto carnis & spūs. Est se-
cura propter votum obediētie. Periculosus
est enim quando quis a propria voluntate
dicat. *Ecd. xlvij.* Si prestes anime tue cō-
cupiscentias eius faciet te in gaudiū inimici
tuis &c. *Quarto habuit lucidam famā
ideo assimilatur lucerne super candelabrum
radianti. cum dicitur. Neqz accendunt lucer-
nam &c. Prelatus etenim sicut alijs pximi
ner in ordine: sic pcedere debet in fama:
et opinione. Unde dicitur. i. Regū. x. q Saul
humero supra omnem populum eminebat.
In humero: pēdus laboris intelligi potest
Super humerum quiescit caput in quo ma-***

Sermo. cciij. De sancto Lauren
tio martyre sermo primus.

p qd per ignez trāst. Job. xxiij. Bea-
tus Laurentius fuit aurum pro
pter perfectionem vite: et fuit pbarus p exa-
minationē bene. Dicit autē inquit fuit pie-
tatis: et inquit fuit marty: inuictus. et inquit
predicator gloriofus. Dicit autē inquit inquit
vultu plarus. Est nāq; autē tēperatū solidum
purū. Sic etiā plarus dō esse tparus i iusti-
tia. solidū inuita: et purū in pscia. Aut autē hz
tēptantia q sit calidū et humidū. sic plarus
habere dō istud tēptamētū. vū sit calidū p amo-
rem: et humidus per compassionē. Istud au-
tem tēptamētū beatus Grego. quadruplici-
ter ponit. ¶ Primo qm vinū seueritatis tpa-
leo pietatis: sicut p̄s in samaritano. ¶ Se-
cundo qm dga correctionis tpa māna dulce-
inis: sicut p̄s in archa in qua erat dga et mā-
a. ¶ Tercio qm dga ferētis discipline tpa
aculo sufficitatis mīse. ps. Virga tua et bacu-
us nū?tc. ¶ Quarto qm rigor: paterne recti-
tudinis temperate misce lenitate materie
compassionis. ¶ Secundo autē est solidum
et quā soliditate hz q nō rigit sicut alia me-
talla. Paelarus ergo debet habere vitā tam
solidā q subditos nō tingat. i. p malum erē-
lum nō inficiat. Aliū em̄ exemplū prela-
rum cito inficit vitā subditoy. Sicut bea-
tus Grego. offēdit exemplo capitis: ducis
culi: et pastoris. Zāquere inquit capite mē-
ta in callum vident. Frustra ererētus velo-
ter sequit dū a dūce errat. Cūq; quā p̄-
videndis gressibus peminet cura pulueris
non obscurer. Pastor nāq; cū p abrupra gra-

diff: necesse est, vt ad precipitium gr̃es sequa-
tur. ¶ Tercio aurū est purū: q̃ plātas debet
esse puras: ⁊ mundus in conscientia. Unde
beatus grego. in pastorali dicit. Nulla p̃su-
lē imundicia polluat: q̃ hoc ē? suscipit offi-
ciū: vt in alienis cordibus pollutiones ma-
culas tergat: q̃ necesse est vt mūdas studeat
habere manus: q̃ aliorum fordes munda-
re curat. nec tacta deterius inquinat. Si enī
sordida insequens luti tenet quod tāgit po-
tius inquinat. Beatus vero Laurentius mar-
tyr inq̃tum fuit prelatus. i. archidiaconus
dicit aurum: q̃ ip̃e fuit rēperatus habendo
calorem feruoris in rēphendendo. ⁊ humidi-
tatem cōpassionis in pauperibus compartē-
do. Fuit etiā solidus solidum exemplū san-
ctitatis p̃bendo. Et purus mundiciā mēta
⁊ corporis sectādo. ¶ Secūdo beatus Lau-
rētius fuit martyr inuictus. Et q̃rū ad hoc
similit̃r comparat̃ auro. Aurū namq̃ sub mae-
lo nō resistit: vt ferrum nam frangit: vt vas
terreū: nec resonat vt es sonoz: sed in subtilis-
simas laminas dilatat̃. Sic etiam Lauren-
tius sub malleo tribulationis diuine corre-
ctus: non resistebat per mentis aut intērio-
nis duriciā. Ut illi fecerunt de quibus dicit
r̃r̃ Job. xli. Cor eius indurabit̃ quasi lapis
r̃r̃. Nec fuit fractus p̃ aliquam mentis diffide-
tiam: vt illi qui significant̃ per statū in Da-
nielis. cuius pedes fides lap̃is paussit cō-
minuta fuit. Nec murmurauit per impatien-
tiam. Sicut dicit Eccl̃. x. Vir sapiens di-
sciplinatus non murmurabit̃ correctus: sed
fuit dilatus ⁊ subtilit̃r? p̃ obedientiam: ⁊
id̃ confectus victoriam. puer. xxi. Vir obe-
diēs loquit̃ victorias. ¶ Tercio beatus Lau-
rentius fuit p̃dicator gr̃atiosus: ⁊ q̃rum ad
hoc b̃ñ significat̃ p̃ aurū. Qñ aut̃ lamina au-
rea sub ducta debet malleo cū argento in
corporari: necesse est vt a tribus p̃caueat: sci-
licet a puluere: ⁊ a vento: ⁊ ab humore. Sic
il̃ aurum caritatis debet adiungi cum argē-
to sonore predicationis oportet q̃ illud con-
seruetur a puluere terrene cupiditatis: et a
ṽro humani fauoris: ⁊ ab humore amoris
prop̃ij. Ista tria beatus Laurentius vitauit
sc̃z puluere terrene cupiditatis: quia thesau-
ros auare sibi non retinuit. Vt cum huma-
ne ambitōis: q̃ archidiacon? eccl̃ie romane
erat: ⁊ tamen pauperū pedes lauabat. Et
humore noxiū pp̃ij amoris: q̃ vitam suam
cor̃psit: ⁊ p̃ primo morti se tradidit. de his
tribus dicit. i. Thes. xij. Neq̃m̃ aliq̃ fuit

in occasioe auaricie. ecce qz nō habuit
 puluere terre cupiditatis. Nec querēs
 ab hominibz gloriā. ecce qz vitauit vtrūqz
 ab laudibz. Tolerabamus vobis tradere alias
 nostras. ecce qz nō habuit humores p̄p̄t̄i
 amoris. Secūdo beatus laurentius fuit auz
 in igne pbatū t̄ examinatū. In auri aut̄ exa
 minatione tria cōcurrūt. s. ignis: sulphur et
 pulsus antiquis lateris. Sic beatus Laurenti
 us examinatus fuit p̄ ignē materialē eius
 corpus exurēt. Per inuidiā diaboli ferēt
 t̄ exurēt: t̄ ipm crudeliter psequēt. p̄ aua
 riciā decē thesauros ecclesie sternerē. T̄ aua
 riciā sicus est auarus: ab omni humore cō
 passionis vacuus. Sed nec ignis ipm excus
 sit. nec eius mētē ledere potuit. nec inuidiā
 diaboli ipsum fugauit. nec tria anni auaricia
 ecclesie thesauros auferre potuit. Auz autē
 examinatus in igne retinet suā integritatem
 maiore acquirit puritatē. t̄ ampliorē iduit
 claritatē. Sic beatus laurentius in igne post
 tres retinuit integritatē fidei. Est autē fides
 integra qm̄ est omnibus suis articulis mu
 nita: quando lingua cum corde: t̄ cor cū lin
 gua cōcordat: qm̄ est charitati coniuncta: qm̄
 est operibz informata. T̄ talē fidē integrā ha
 buit beatus laurentius. Ipse enim oēs arti
 culos pfecte credidit. Unde qm̄ lucilīū bap
 tizauit: de oibus articulis fidei ipm̄ interro
 gauit. Ipse xpm̄ in corde credidit: ore p̄fes
 sus fuit. Et si dicit accusat? nō negauit nomē
 sanctum tuū: interrogatus te p̄p̄ cōfessus
 sum. Ipse etiam fidē cum charitate habuit:
 p̄ qua charitate se morti tradidit. Fides eti
 am eius bonis fuit operibus ornata. Unde
 de eo dicitur. Laurentius bonū opus ope
 ratus est: qui per signus crucis cecos illumina
 uit. Secundo maiorem acquirit purita
 tem. In anima autē triplex impuritas inuenit.
 scz doloris: timoris: t̄ erroris. p̄a. Et oī meuz
 contritbarum est. ecce dolor. Dereliquit me
 virtus mea. ecce timor. Et lūmē oculorū meo
 rum: t̄ ipm̄ nō est meū. ecce error. Sed ista
 triplex impuritas in morte sanctorū aufertur.
 p̄a. Quare tristis es oīa mea: t̄ qre cōtribuas
 mei: spera in dño qm̄ adhuc cōfitebor illi. Et si
 scz a voluntate dolor. t̄ a memoria timor. et
 a ratione omnis error recessit: t̄ successerit
 illa quam speramus: mira claritas. plena
 uauitas. t̄ eterna securitas. Tercio acquisi
 uit ampliorē claritatem. Qui enim pius
 fidei ignotus: postea toti mundo factus est
 clarus. Ambrosio. Beatorum laurentium grano

Apor ignis eturet car
nes eius. **Ecc.** xxxviii. **M**oran
dus est qd est quadruplex ignis
scz interior siue spūalis. exteri

or flue materialis superior flue celestis: in inferi-
 or flue infernalis. Primus ignis inflāmat
 cor: da. Secdo erurit corpa Terrio? sumit cor-
 nē: t illumtarn rōnē. Quartus erit carnē et
 affligit mētē. Primo igne beatus laurentius
 fuit inflāmatu per amorē. Secdo fuit eras-
 minatus p cremationē. Tertio fuit plenus.
 Sed a quarto totaliter alien? Est igit p^m?
 ignis interior t spiritualis qui est deuorior
 feruor diuini amoris: qui beat? laurentius
 fuit totaliter inflāmat? Unde poterat di-
 cere cū ppheta. Inflāmatū est cor meū et
 nes mei cōsumati sunt. Et quib? vris has
 bel q? fuit ignis diuini amoris extinguit q?
 duplicē amorē inordinatū: sed accēdit di-
 uinū amorē. Extinguit em amorē carnalem
 Ideo dr. Renes mei cōsumati sunt. Brege.
 Sultato spū despicit ois caro pā. Tre renes
 meos: t cor meū. Extinguit terrenū amorē
 Unde subdit. Et ego in nihilū redact? sum
 Qui em mundū despiciūt: nihil a mūdānis
 hominibus reputant. i. Cor. iiii. Tāq pur-
 gamēta hui? mūdi facti sum? t. 3f. Iste igitur
 ignis spūalis amorē terrenū extinguit quia
 sicur dicit Christo. Vere nō habes super terrā
 qd ames qd donū celeste in veritate gustau-
 rit. Extinguit amorē domesticū. i. parētum
 Unde subditur. Et nesciui. Deutero. xxxiiij
 Qui dixerunt patri suo t matri sue nescio
 vos. t suis fratribus. ignoro illos. t nescio
 tuū filios suos. hi custodiunt eloquium
 tuū. Extinguit amorē ppiū t priuātū. Vñ
 subdit. Ut iumentum factus sum apud te.
 Qui enim seipso despiciūt t amatores sui sunt ius-
 tamentum diaboli. Generat autem amorē
 diuinum. Unde subditur. Ego semper tecū
 Amor: nam q? diuinus animas deo coniun-
 git. i. Cor. vi. Qui aderet deo vnus spiritus
 est cum eo. 3f. Iste igitur ignis spiritualis

amorem in beato Laurentio amore carnale quod creditur quod virginitate seruauit. Amore terrenum: quod thesauros ecclesie sibi non retinuit: sed pauperibus dispensauit. Amore domesticum: quod patriam et parentes suos quod erat in hispania deseruit: et ob amore principis apostolorum romae peregrinari voluit. Amore priuatum quia pro christo vitam suam desperit et morti se tradidit. Habuit autem amore diuinum: quod super omnia christum dilexit. Secundus est ignis exterior et materialis quo beatus Laurentius fuit exustus et examinatus. Per ignem me examinasti, et non est inuenta in me iniquitas. Iustus autem igne exteriori quo cruciabatur extinguitur propter tria refrigeria quod habuit. Primum est desiderium celestis glorie. Amb. Meus est beatus Laurentius ignem tormenta visceribus sentire poterat. Quod sensibus paradisi refrigerium possidebat. Secundum est meditatio diuine legis. Ideo. Dum christi precepta cogitat frigidum est sibi os quod paritur. Tertium est puritas conscientie. Idem. Ardet profecto totis visceribus fortissimus martyr et virtus regnum dei pertractans refrigerio conscientie victor exultat. Tertius vero ignis est ignis superior et celestis. Spiritus sanctus quo beatus laurentius fuit plenus. De quo dicitur. Thien. i. De ex cello misit ignem in ossibus meis et erudit me. Si enim iste ignis mittitur in ossa: manifestum est quod mittitur in carnem: pellit medullam. Per pellit intelligit exterior conuersatio. Per carnem sensualitas per os ratio. Per medullam interior. Iste igitur ignis incendit pellem: quod erurit querelatione veritatis et facit nouam. Esa. i. Excoquas ad purum conscientiam tuam. Eph. iij. Deponite vos sicut pristina vestra querelatione veterem hominem. Incendit carnem id est sensualitatem: ut iam homo sibi sensualitatem et voluptatem carnis non viuatur. i. Cor. x. In carne enim ambulantes non sicut in carne militamus. Incendit etiam ossa. i. rationem. vinumque ipsa ratio ad sensualitatem declinet: alia magna confusio in animo generat. Prouerbi. xxi. Per tria mouetur. i. anima et quartum non potest sustinere. Et ista tria sunt seruus? stultus et mulier odiosa ancilla. Sensualitas est sua ideo non debet regnare. Et stulta. ideo non debet cibo saturari: sed fame affligi. Est odiosa. ideo non debet cum ratione matrimonio copulari. Est ancilla. ideo non debet domine id est rationis maior fieri. Incendit etiam iste ignis medullam. i. intentionem. ut quicquid faciat. amore celestium faciat. Sed dicitur.

Dee. i. r. Effraim percussus est. radice eius excicata est. fructus nequaquam faciet. Radix excicata: interior corrupta est. Ideo non facit fructum. i. aliquod opus meritorium. Quarto est ignis inferior infernalis quod animas et corpora non consumit: sed coarctat. ut ostendit Augustinus libro de ciuitate dei multiplici exemplo. Primo exemplo vermium dicebat. Nonnullum genus vermium in aquis calidis reperit quorum feruore nemo impugne contractet. Illi autem non solum sine ulla sui lesione ibi sunt: etiam extra viuere non possunt. Secundo exemplo montium quod montes cicili ab antiquis ignibus etiam tamen integri perseverant. Tertio exemplo carnis. Ignis enim sub terra positus de facili putrefacit: sed tamen virture ignis in carbone redacta putrefacere non potest: ita ut in terra humida carbonem infossis incorruptibilis maneat. Quarto exemplo pavonis qui habet carnes quasi incorruptibiles si fuerint assate: si autem ipse dicit se hoc esse expertum. Quinto exemplo salamandre que in igne viuere perhibet. Sexto exemplo aie. unde ait. Ipse animus cuius presentia corpus viuere et regere et dolorem pati potest: mori non potest. Hoc ergo erit tunc in corpore? damnatorum: quod nunc esse scimus in animis hominum.

¶ Sermo. ccvi. De eodem sermo. iij.

Erramen forte dedit ei ut vinceret. Sap. x. Beatus laurentius christi pugil egregius quadrupliciter gessit certamen. Primo namque certauit contra suam sensualitatem. Nam sensualitas per nas refugiebat: et ratio apperebat: sed ratio vicit: et penas sustinuit patienter: grater gaudenter et desideranter. Sustinere patienter est necessitas. grater est deuotionis gaudenter est perfectionis. desideranter est propositus diuine virtutis. Beatus laurentius penas sustinuit patienter: quia non murmurauit neque persecutores odit. sed pro ipsa orauit. Hebreo. x. Patientia vobis necessaria est. Unde dicit de martyribus. Non murmur resonat. non querimonia. Secundo sustinuit grater: quia in ipsa penis gratias reddebat deo dicens. Assistis sum gratias ago. Caro assata spidior est: quod si ipse magis placet deo gratiarum actio in auctoritate quam in prosperis. Tertio Beatus laurentius sustinuit gaudenter unde dicit. Gaudeo plane: quia hostia christi effici merui. Et exemplo apostolorum. de quibus dicitur. Act. v.

¶ Sermo. ccvii. De eodem sermo. iij. Iste apostoli gauderes a conspectu coeli in quo omnia tela dyaboli extinguunt. Dyabolus enim totum mundum impleuit igne cupiditatis voluptatis et ambitionis. Sed fides istum triplicem ignem extinguit: sicut mani festum habet Iob. xi. Fide Moyse grandis effectus negauit seipsum esse filium filie pharaonis et. Quia sunt venenata. debemus assumere galeam salutis: id est spem: sicut enim venenum statim cor perit. sic dyabolus venenum sue malicie statim in membris mittit: ut ipse extinguere valeat. Et sicut accipiter cor auis quas ceperit statim impetit: sic dyabolus ab anima quam cepit continuo spem tollit qua ablata ipam in desperationem ducit. Et ideo ipsa mens galea spei est munienda. Quarto certauit contra incendium. Nam ignis materialis foris exurit carnes. Ignis vero spiritualis intus inflammabat membra. Sed ignis interior superauit ignem cruciationis exterioris. Habuit autem triplicem ignem interioris qui exteriori ignem totaliter exurit. Primus fuit caritas ignita. Aug. Superari caritatis christi in laurentio flamma non potuit: et segno fuit ignis qui foris vixit et ignis qui intus accendit. Secundus fuit fides succensa. Amb. In quantum in laurentio fides seruus ferbat. intantum supplicii flamma frigeat. Tertius fuit veritas lucida. Amb. Fortissimum martyrem laurentium flamma superare non potuit. quia longe ardentius veritatis radio mens eius accensa feruebat.

¶ Sermo. ccvii. De eodem sermo. iij.

Robasti cor meum et visitasti nocte: igne me examinasti: et non est inuenta in me iniquitas et.

¶ Sermo. ccviii. De eodem sermo. iij. Iste apostoli gauderes a conspectu coeli in quo omnia tela dyaboli extinguunt. Dyabolus enim totum mundum impleuit igne cupiditatis voluptatis et ambitionis. Sed fides istum triplicem ignem extinguit: sicut mani festum habet Iob. xi. Fide Moyse grandis effectus negauit seipsum esse filium filie pharaonis et. Quia sunt venenata. debemus assumere galeam salutis: id est spem: sicut enim venenum statim cor perit. sic dyabolus venenum sue malicie statim in membris mittit: ut ipse extinguere valeat. Et sicut accipiter cor auis quas ceperit statim impetit: sic dyabolus ab anima quam cepit continuo spem tollit qua ablata ipam in desperationem ducit. Et ideo ipsa mens galea spei est munienda. Quarto certauit contra incendium. Nam ignis materialis foris exurit carnes. Ignis vero spiritualis intus inflammabat membra. Sed ignis interior superauit ignem cruciationis exterioris. Habuit autem triplicem ignem interioris qui exteriori ignem totaliter exurit. Primus fuit caritas ignita. Aug. Superari caritatis christi in laurentio flamma non potuit: et segno fuit ignis qui foris vixit et ignis qui intus accendit. Secundus fuit fides succensa. Amb. In quantum in laurentio fides seruus ferbat. intantum supplicii flamma frigeat. Tertius fuit veritas lucida. Amb. Fortissimum martyrem laurentium flamma superare non potuit. quia longe ardentius veritatis radio mens eius accensa feruebat.

tur: sed semper augentur. **Secundo** quod est
 patientia: quod multa opprobria audiuit: et
 tormenta sustinuit: sed tamen in omnibus pa-
 tiens repertus fuit. **Luce. xxi.** In patientia
 vestra possidebitis animas vestras. Non dixit
 linguas vestras aut manus vestras. Patiens
 quidem debet possidere linguam suam: ne per
 contumelias contumelias reddat. Ad animam
 suam: ne per iniuriam in iuriā inferat. Animam suam
 de in corde odium teneat. Qui cumque autem
 possiderit animam: possidet et manum et linguam: et
 non e converso. Et ideo dicit dominus radicem im-
 patientie removere volens dicit. In patientia
 vestra etc. **Tertio** quod fuit fortis: probatus est
 in plio: et in suo martyrio. Dicit autem **Se-
 neca** quod tria sunt omni morbo grauiora. scilicet
 metus mortis: dolor corporis: et intermissio
 voluntatis. His tribus modis beatus Lau-
 rentius probatus fuisse fortis. scilicet metu mor-
 tis: quod tyrannus omne genus tormentorum in ip-
 sum expendere minatus est. In dolore cor-
 poris: quod fuit: scorpiones ardentis lami-
 nas et omne tormentorum genus ipse perpes-
 sus est. Subtractione rei delectabilis: quod sola
 tio patris spiritualis. scilicet beati patris prius. Sed
 beatus laurentius tam fortis extitit: quod nec
 minas timuit: nec supplicia cessit. et patris
 priuationem patienter portauit. **Quarto**
 probatus est fuisse fidelis per fideles distri-
 butione thesaurorum. **ps.** Dispersit dedit pau-
 peribus etc. Ipse enim dedit non vendidit: quod non
 quesuit munus a corde. scilicet mundanum dele-
 ctationem: nec ab ore. scilicet humanum fauorem.
 nec a manu. scilicet temporalem retributionem: nec
 ab obsequio. scilicet exhibitionem. **Ite-
 rum** dedit etiam in vita non post mortem. **Ele-
 mosyna** namque est instar candele lumen pbe-
 ris. **Thob. iij.** Elemosyna ab omni peccato
 liberat: et non patitur animam ire in tene-
 bras. ad instar pupille animum dirigentis.
Eccle. xxi. Elemosyna viri quasi sacculus
 cum illo: et gratia cum pupillis conseruabit. In-
 star seminis centesimum fructum reddetis.
Luce. viij. Et ortum fecit fructum centuplum
 Qui igitur vult tantum elemosynas post mor-
 tem facere similis est illi qui vult habere lu-
 men post tergum. oculos post caput suum.
 et seminare post dorsum. **Secundo** ostendi-
 tur quod fuit a deuotissimus: cum dicitur. **Ev-
 angelii** nocte. Ipsum enim christus in nocte
 visitauit: quod sibi in sua passione multas con-
 solationes et maxime tres dedit. De quibus

ps. Mor illuminatio mea in delictis meis
 quod tenebre non obscurabuntur a te etc. **ps.**
 ma consolatio causabatur ex diuini amoris
 dulcedine: cum dicitur. Mor illuminatio mea
 in delictis meis. Non in delictis conuersus
 peratur. Unde dicebat. Tormenta tua epu-
 le mihi sunt. **Secunda** causabatur ex secu-
 ritate gratie: unde subdit. Quia tenebre obs-
 curabuntur a te etc. Tunc enim tenebre obs-
 curabuntur: quando quis in tribulatione po-
 situs per peccata caliginem non obnubilat
 tur. Unde secutus dicebat. Mea non obscu-
 rum non habet. sed omnia in luce clarescunt.
Tertia causabatur ex certitudine gratie et
 glorie: ideo subdit. Sicut tenebre eius ita et
 lumine eius. Tunc lumen est sicut tenebrae
 quis recipit multitudinem gaudiorum finem
 multitudinem passionum. Itam certitudinis
 ne se habere ostendens dicebat. Gratias ago
 tibi domine iesu christe quia sanuas tuas in-
 gredi merui. **Tertio** ostenditur quod fuit exa-
 minatus: cum dicitur. Igne me examinasti.
 Sunt autem quedam que examinantur: ta-
 ctu ut argentum ad lapidem. quedam ex for-
 nitur: ut vasa si sunt plena aut vacua. quedam
 ut aurum. Sic beatus laurentius fuit exa-
 minatus tactu dure passionis. Et ideo argen-
 tum electum est inuetus. **Job. ij.** Adhuc ma-
 num tuam. et tange os eius et carnem. Sed
 de multis dicitur **Iere. vi.** Argentum repro-
 bu vocauit eos. Fuit examinatus sonitu pa-
 tris responsionis: non enim murmurauit: sed po-
 tius dedit sonitu laudis. Unde dicit de eo. In-
 uentus est sacrificium laudis sonitus confessio-
 nis. **Ubi** et ipse ait. **Le. xpe** pfessus sum. **Eni-**
 ste etiam sonitu deuotionis: cum dixit. **Assidu-**
 sa uerba et in manu. Fuit examinatus vento ho-
 noris et vituperationis. Non enim potuit de-
 uari: nec a vento honoris cui esset archidiaconus:
 nec a vento laudis cum pauperes cum sepe
 laudarent: nec etiam potuit deici a vento vitu-
 perationis: cum tamen infideles cum sepe blasphemarent.
 Fuit examinatus igne tribulationis. **Eccle. xxiij.**
 Bala figuli probat fornax et homines
 iustos temptatio tribulationis. Habuit namque
 beatus laurentius ignem aduersionis in car-
 ne igne amoris in corde: ignem sermonis in
 ore et igne seruicis in ope. **Quarto** ostendi-
 tur quod fuit iustus: sicut patet: cum dicitur. **En-**
 dicit in me iniquitas. Sancti namque viri igne tri-
 bulationis sanctitate accipiunt. Ad aliter ac

quirunt iniquitate: sicut ostendit beatus Augustinus.
 in libro de ciuitate dei multiplex exemplo. pa-
 lee et auri. stipule et frumenti. amurce et olei. lu-
 ci et tenebre. Sicut sub uno igne au-
 rum et stipule et palea fumant. et sub eodem in stula
 stipule comminuntur et frumenta purgantur.
 Sicut cum oleo amurca funditur. que tamen eodem
 igne utruens bonos probat et purificat et liquet. et
 malos damnat et vastat et exterminat. Nam
 pari motu exagitantur. et exallat horribilitate
 cenam suauiter fragrat vnguentum.

Sermo. ccvii. De sanctis Ipolito
 et sociis eius sermo primus.

Alma nostra sicut pas-
 ser crepta est de loque venan-
 ti. **ps.** Ad honorem sancti ipolis
 et sociorum eius. **Iste** versiculus

in missa decantatur. In euangelio etiam hodie
 no in exemplum sanctorum passerem introducitur.
 In primis huius tria facere videtur scilicet. Pri-
 mo namque de sua ereptione gratias agitur. cum dicitur.
 Alma nostra sicut passer crepta est de laqueo
 venantis. Similiter autem sancti viri passeris
 bus secundum Romanum tribus de causis. Primo quia
 passer est quantitate paruus. unde a paruula
 te est dicitur. Sic sancti viri paruus se reputant
 humilitate. **math. xi.** Reuelasti ea paruulis.
 Dicit autem **Biego.** quod pupilla oculo est minor
 tanto est lucidior. Animalia etiam habentia
 paruus cor in spiritate sunt ceteris magis ani-
 mola. Sicut pars in leone. **Oran** etiam sine
 pis quod est minimum iter omnia semina olei adeo
 crescit. quod ramos facit in quibus aues nidifi-
 cant et quiescunt: per quod datur intelligi quod
 quanto quis est minor apud seipsum: tanto est
 lucidior apud deum: tanto animosior contra
 diabolum: tanto magis crescit per opera virtutum: ita
 ut etiam viri prelati in eis virtutibus coque-
 scunt. Secundo passer est velocitate celerrimus
 Sicut sancti viri in suis operibus debent esse velo-
 ces feruenter. **Eccle. xxi.** In omnibus operibus tuis
 esto velox. Sicut dicit beatus Augustinus. Qui non
 potest volare ut aquila: saltem volitet ut passer: quod
 non potest esse magnus seruandus pilula: saltem
 sit paruus seruandus precepta. Et qui non potest
 apprehendere perfectionem: nitatur ad illam per
 continuam exercitationem. Tertio passer est in
 nidificatione cautus. Non enim nidificat. nec ovi-
 ficat. nec pullificat in vna: ne autem nidus ei?

a vento rapiat. aut oua a serpente comedat.
 tur: aut pulli a predatore capiant. si porci? ni-
 dificant in foraminibus domorum. **ps.** Et tamen
 passer inuenit sibi domum. Alius autem spiritus
 latus est animus in quo deus redest. In hoc
 nido deus generat oua et bona proposita et de
 ouis pullos: educit quoniam bona proposita in op-
 portune facit. Sed si aliquis ponit nidum. ani-
 mum in terra per affectionem: tamen medum est ne dia-
 bolus qui est vetus vepemans per suggestionem
 qui est serpens. per deceptionem: quod est predatore
 per meritum exspoliationem: et animam per vanam glo-
 riam rapiat: et bona proposita comedat bona
 opera extinguat. Sed sancti viri nidificant
 in foraminibus petre. in invulneribus christi. **Lat.**
 ij. Veni columba mea in foraminibus petre que
 ad foramina et manuum et pedum. In caueria ma-
 cerie quo ad foramen lateris. Secundo modum
 ereptionis exponitur cum dicitur. Laqueus perit
 est: et nos liberati sumus. Tres loqui sunt
 diaboli: quos sancti euadunt. Primus est la-
 queus gula. **ps.** Fiat mensa eorum coram ipsis
 in laqueum. **Aug.** in libro coe. Ad quere-
 tieratis cum ex indigere molestia tendo in
 ipso transitu insidiatur mihi laqueus cocum
 piscerie. Secundus est laqueus luxurie. **eccle.**
 vij. Inveni amarior morte mulierem que la-
 queus venatorum est. Tertius est laqueus auaritie.
 De quo dicit **Amb.** In libro de bono
 mortis. Auis que descendit ex alto frequenter
 laqueis capitis a visco. fallit. a quibuscumque in
 sidis irretitur. Sic ergo anima nostra caueat
 ad ista mundana descendere: quod loquens est in
 auro. viscus in argenteo. nex in pedo. Nam
 cum aurum querimus? stragulamur: dum argenteum
 petimus in visco eius heremus. dum predia
 inuadimus: alligamur. **Istos** tres laqueos
 isti sancti euaserunt. Et per corporis maceratio-
 nem. et per puritatis conseruationem. et per terreno-
 rum despectionem. Tertio ista ereptionem non
 habisset deo attribuerunt: cum dicitur. Adiutorium
 nostrum in nomine domini. Fuerit enim adiutor et in cor-
 poribus et in animabus. Corpora quidem
 martyrum adiuuant. Unde dicit **Eyprianus**
 Laudantur oculi in persecutionibus. sed pa-
 rent in celum. **Ab** inatur antichristus si ruc-
 tur christus. Adors infatur sed immore-
 talitas sequitur. **Ex** isto mundus eripitur:
 sed restituro paradysus exhibetur. Vita ter-
 poralis extinguitur. sed eterna reparatur.
 Ecce mirabilis conuersionis quam sancti mar-
 tyres recipiunt: que omnia in martyrio sancti
 phani apparuerunt. **Illa** clausura oculorum.

aperitur sibi regnum celoz. ideo vidit celos apertos. Si autem ipse minas. xpus tunc. Ideo beatus Isteophanus vidit iesum stantem. id est iuuare paratū. Si corpus mortis immortalitate vestit. Unde vultus beati Isteophani apparuit in specie angelī tāq̃ immortalitatis gloria vestitus. Si auferet mundus datur paradysus. ideo respiciebat in celum tanq̃ sibi tribuendum. Si vita temporalis tollit datur vita eterna. ideo vidit gloriā dei. Sic etiam ipsorum beatorum nō solū fuerūt adiute. sed etiam multis priuilegijs sunt donare. Ipse enim sanctus Ipolitus habet cum laurentio societate. Unde dixit ei Laurentius martyr. Ambulemus ambo pariter q̃ mihi tibi gloria preparat. Unde etiam beatus Ipolitus se iuxta corpus laurentij sepeliri fecit. ad inuēdiū q̃ sicut eozū corpa sūt iuxta in terra. sic et eozū aīe sūt iuxta in celis. Secundo h̃z cū virgine magnā familiaritatem. Virgo enim beata cū ipolito cūidā infirmo apparuit: et illū sanare precepit. Quid est q̃ virgo beata. ipolitus affumebat ad suā societate: nisi quia cum illo specialem habet familiaritatem. Tertio magnam habet super demones potestates: q̃ exhibēda diuina iusticia beati ipolitus voluit: vt diabolus de cū veraret. Quarto cōtra tyrānos magnas securitatem. Unde decius clamabat. O ipolite cathenis asperis vincitū me ducis. Quin to habet sup̃ peccatores penitentes magnā pietates: sicut patet in illo cuius ribiā infirmitatem incidit: et aliam sanam restituit.

¶ Sermo. ccc. De eodem sermo. ij.

Astodit animas sancto

rum suoz. et de manu peccatoris liberauit eos. ps. Dominus custodit animas ipoliti et sociorū

eius de manu peccatoris id est decij imperatoris liberauit eos. Custodiuit autem dominus animam ipoliti in vita: et in morte: et post mortem. In vita quidem: quia fecit eū magne puritatis: qd̃ patet quia animas beatorum videre meruit: que non nisi a mundo corde videri possūt. Alii postq̃ fuit baptizatus dixit. Vidi alas innocētū letas gaudere. Secundo in te pietatis: ex eo q̃ corp⁹ beati laurentij sepeliuit. Sepelire enim mortuos inter opera pietatis numerat. ita vt ad deum etiā ascēdat. Thob. xij. Quando orabas et sepeliebas mortuos: ego obtuli orationē tuā domino. Tertio dominus fecit eū multo

te compassionis. q̃ qñ laurētius cruciabat: ipse flebat et mugitus dabat. Quarto multo deuotionis: quia pre nimia deuotione fidei etiam ante tempus xpianum se esse voluit p̃fiteri. Unde dixit ei Laurentius. In introitu hoīe absconde christum: et dū clamauero audi et veni. Secundo custodiunt eū in morte: qñ quattuor iaculis tyrānus eum voluit suū perire. Primo ruborem et verecundā inferendo qñ ipsum denudari et spoliari fecit. Sed istud reum btiis ipolitus contriuit: q̃ meliori veste. f. veste virtutum se indutus esse agnouit. Unde cum tyrānus ei diceret. Quo modo sic insipiens factus es: q̃ de nuditate tua erubescis. Ille respondit. Non me expoliasti: sed magis vestisti. Sedebat enim se esse veste virtutum indutus: q̃ quidē habent tegere peccata. Propter. x. vniuersa delicta operit charitas. Habent tegere p̃ra diaboli tēptamēta. Eph. vi. Induite vos armaturam dei vt possitis resistere aduersus insidias diaboli. Et etiā habet donare ppter honestatē. Roma. xij. Induamur arma lucis. Ne vt in die honeste ambulemus. habent etiā calefacere p̃ charitatē. iob. xxxij. Nonne vestimenta tua calida sunt cum p̃sata fuerit terra austro. Secundo per p̃spera ipsum alliciendo: quia veste militari eum induit. vt sic ad p̃sistinam militiam alliceretur. Sed ipse istud reum confregit: q̃ dixit se meliori regi nō tyranno militari. Xps enim nō fuit tyrannus. sed rex benignus. Tyrannū nāq̃ faciunt dominandi cupiditas: effrenata crudelitas. et p̃sinata vilitas. Xps autē non habuit dñan di cupiditates: quia fugit ne fieret rex: vt habetur Job. vi. Nec habuit crudelitatem: s̃ mansuetudinē. vt habetur Zach. ix. Ecce rex tuus venit tibi mansuetus. Non quesituit propriā vilitatem: sed nostrā. Ad Roma. xv. Xps sibi non placuit. Tertio timorem sibi incutendo. quia omnes de familia sua ante eius oculos occidi fecit: vt sic timor ipolito incuteretur. sed ipse non timuit: sed eos confortauit dicens. Fratres nolite timere quia ego et vos vni dñm habemus. Quarto per longam et aspera supplicia ipsum affligendo. Fecit enim pedes equoz indomitoz ligari: et p̃ caridines et tribulos trahi: vt sic dolor et cruciatus vinceretur. Sed istud reliq̃ Ipolitus confregit: q̃ ibi habuit patientiā per quā non murmurauit. Habuit constantiā: per quam relictum non cessit: nec de supplicio curauit. Habuit victoriam per quā sibi coronam acquisiuit.

¶ Sermo. ccc. Eodem die sermo. ij.

Ande cantatur de martyribus. Vbi pro te fueras archifrocia calcarunt hominē seuach verbera. Cessit his laceras fortiter vngula. nec carpsit penetralia. ecce q̃ra constātia. Non murmur resonat nec querimonia. ecce q̃ra patientia. Que vox que poterit lingua resistere. ecce q̃ gloriosa corona. Tertio custodiunt eum post mortē. Aia enim habet triplicē statū. Unus est inquantū ipsa aia est vnica corpori. Scd̃s est pur est crura a corpore. Tertius pur considerat resumpro corpore. Et in quolibet istoz statuum dñs aias sanctoz custodit. Nam prout sunt conseruati corpora sunt in manu dei. Sapient. iij. Iustus corpe in manu dei sunt: et nō tanger illos tormentū mortis. Inq̃runt sunt crute a corpore: sunt in sinu dei. Olim quidā erant in sinu abrahe: modo sunt in sinu dei. Esa. xl. In brachio suo congregabit agnos et in sinu suo leuabit. Inq̃runt considerant resumpro corpore erit in thalamo dei. Deuter. xxxij. Amantissimus domini habitauit confidenter in eo: quasi in thalamo tota die morabitur.

¶ Sermo. ccc. Eodem die sermo. ij.

Ande timere eos qui occi-

dunt corpora: et post hoc nō habet amplius quid faciāt. Luce. xij. In ver-

his istis tria notant. Primo in persecutoribus magna crudelitas: cū dicitur. Qui occidit corpus. Crudelitas autem magni hoīs fm̃ Ehyso. peior est crudelitas serpentis bestie et diaboli. Quam ad primū sic dicit Si cōparaueris hoīem serpenti peiorē inuenies: q̃ serpens et si maliciā habet: hoīs tamē habet timorē. Homo autē malus et maliciā habet serpentis: et timorē non habet sicut serpens. Est etiā peior omni bestia: qd̃ ostendit triplici ratione. De prima sic dicit. Nā ipsa bestia quis sic crudelis ab homine crudelitas eius. Homo autē malus cū sit crudelis ratio nalis: nō facilius euadetur crudelitas eius. De scda sic dicit. Bestia si irritata fuerit seuit: si nō fuerit irritata in silētio trāst. Homo autē nō irritatus insanit. et magis insanit super illos a quibus non fuerit irritatus. De tertia sic dicit. Vna que bestia vnum p̃prium malū habet. Homo vero oīa vitia in se habet. Est etiā peior diabolo: qd̃ ostendit triplici ratione. De prima sic dicit. Diabolus si viderit hoīem iustū: non est ausus ad-

eum accedere. Homo autem malus hominē sanctum nō solum non timet: sed etiam contēnit. Secūda ratio est: q̃ diabolus nō armat hoīem: sed homo armat diabolum. Si cut enim homo sine armis nihil potest facere cōtra hostē: sic diabolus nō valet cōtra sine hoīe. Potest etiam tertia ratio assignari: q̃ diabolus nō potest nocere homini: nisi per missus. homo autē malus nō solū nocet homini permittit: sed etiam a deo p̃hibitus. Scd̃o in sanctis notatur magna securitas: q̃ quis persecutores corpus occidere possit: tamē in aīas nullā habet potestatem. Unde postq̃ dñs dixit. Nolite timere eos qui occidunt corpus. statim subiungit. Et post hoc nō habet amplius quid faciāt: q̃ scz in animas nihil possunt. vt patet in Job. quia postq̃ diabolus accepit potestatem in corpore: statim dñs subdidit. Certū autē aīas illius serua. Deus nāq̃ maiorē curā habet de aīa q̃ de corpore. Et hoc triplici de causa: sicut ostendit Ehyso. super Math. De prima sic dicit. Maior cura est deo de salute aīe q̃ corporis. Prima q̃ dignior est aīa q̃ caro. Aīa enim sine carne viuere potest. Caro autē sine aīa viuere nō potest. De scda sic. In omni p̃cto prius aīa peccat: et postea caro. Nam nisi aīa prius victa fuerit: caro peccare nō poterit. Caro siquidē prius malum concupiscere potest: peccare autē non potest nisi aīa illi cōsenserit. Nam caro in potestate aīe est: nō autem ipsa aīa est in potestate carnis. De tertia sic dicit. Necessariū est vt aīa que prius ceciderat ante resurgat. deīns de aīa liberata a potestate diaboli carnē suā saluare potest a peccato. Caro autē sanata ab infirmitate aīam liberare non potest: sed magis eam euertit: q̃ incolumitas sepe impugnat iusticie disciplinā. Quāuis autē persecutores corpora sanctoz occidat: tamē nō pereunt: sed etiā in presenti multiplici gloria illustrantur. Nam fm̃ Ehyso. in sermone de machabeis eoz corpora efficiuntur radij dei: de quibus demones excecātur. Sūt etiam verilla dei a quibus ipsi demones fugiunt: et deterretur. Sūt corona fulgida dei vnde ecclesia adornatur. Tertio in deo notatur magna potestas: qd̃ notatur cū dicitur. Timete autē eum qui postq̃ occiderit corpus habet potestatem mittere in gehennā. i. in penā eternam. f. corpus et aīam. Sed hoc nō videtur diuine iusticie conuenire vt homo p̃ culpa trāstoria punitur pena eterna.

Sed illud fit ppter infinitatem offensi in
rationem fori: et eternitatem mali propositi.
Dne prime rationes sunt Chrysostomi. ter
tia est Gregorii. Prima est ratio est: q in
iuriosus tanto maiori dignus est pena qto
maior est ille cui infertur iniuria. Qui enim
offendit militem dignus est magna pena. qui
offendit comitem dignus est maior. qui vero
offendit regem dignus est maxima pena.
Deus autem est magnus in infinitum. et ideo
qui ipsum offendit dignus est pena infinita.
Secunda ratio est ppter diuersitatem fori. Nam
pro vno eodemq furto quis alicubi cauteria
tur. alicubi mutilatur. alicubi vita priuatur.
Est autem duplex fori. scilicet fori ecclesie et fori
dei. In foro ecclesie oēs culpe puniuntur pe
na transitoria: ex eo q oēs cause aguntur sub
throno misericordie et serua facit tribunal
iusticie. In foro autem dei culpe puniuntur pe
na eterna: quia tunc iusticia causas ager: et
misericordia ferias facit. unde de hoc dicit
Chrysostomus. q non recipit tunc natura iudicis mi
sericordia: sicut nec tempus misericordie iu
dicis. Tertio hoc accidit ppter eternitatem
mali propositi. Unde dicit Gregorius in moralibus.
Iniqui ideo cū sine peccauerunt: q cum sine
vixerunt. voluissent quidem sine fine viuere: vt
potuissent sine fine in iniquitatibus perma
nere. Ad diffinitatem ergo iudicis iusticia pertri
net. vt scilicet careant supplicio: quorum
mens in hac vita nunq voluit carere peccas
to. Ista ratione similiter rāgit Beda dicens
q mali habuerunt voluntatem sine fine peccandi
si habuissent naturam sine fine viuendi. Ex
quibus patet q mali merito dānantur sine
fine: et eis indicitur eterna pena. et c.

**Sermo. cxxi. De assumptione virginis
gloriose sermo primus.**

Urge domine in requiem

tuā tu et archa sanctificationis tue
et ps. Quod xpi corpus gloriose
resurrexit oibus fidelibus est certū. q autē
corpus beate marie virginis gloriose sar
rexit. et si nō sit certū: est tamē pie credendū.
q autē corpora scōr que cū xpo surrexerunt
sunt gloriose: inter multos doctores verti
tur in dubium. Propheta igitur dimittens
illud qd est dubiū: ponit q certū est dicens
Surge dñe in requiem tuam. Et illud qd pie
est credendū cū dixit. Tu et archa sanctifica
tionis tue. Archa ista est beata virgo filij
dei cōterēna. Et est sanctificationis: q in

maris vtero fuit sanctificata. Ista autem
archa surrexit in requie. i. in corpore et ale
plena felicitate. Modie quidem surrexit de sa
culo: q immortalitatis gloria fuit induta.
Surrexit de mūdo: q hodie in celis est glo
riose assumpta. Circa cuius assumptionem
duo sunt vidēda. Primo qualiter sit assum
pta. Secundo finis quid sit assumpta. Est autē
honorabili societate. cū ineffabili iocunditate.
Primo quidem virgo maria assumpta
est cū honorabili societate. quod significa
tum est. n. Regū. vi. vbi dicit q dauid et om
nis israel deducebant archam domini cum
gaudio: et erant cum dauid chori septē. Per
dauid significatur xps. Per septē chori in
telligitur vniuersitas hominū et angelorum
sanctorum: q per septenariū numerū vniuersi
tas accipitur. Vel per septem choros intelli
guntur tres chori qui fuerunt ante nouū tes
tamentum: scilicet angeli: patriarche: et proph
te. Et quatuor qui fuerunt in nouo: scilicet
tyres: confessores: et virgines: et etiam ipsi
apostoli qui eius erequis interfecti sunt. Per
ista honorabili societate tantar ecclesie. Si
cut dies verni circumdabant eam flores ro
sarum et lilia conuallium. Per flores rosarum
intelliguntur oēs martyres sanguine rubica
ti. Per lilia conuallium intelliguntur omnes
angeli: confessores: et virgines: et etiam apos
toli qui eius erequis interfecti sunt. qui oēs
eā circūdederunt et eā associauerunt. Secūda
est assumpta cum ineffabili iocunditate. qd
significatum est. ii. Reg. vi. vbi dicitur. Da
uid et omnis israel deducebant archam testa
menti domini cum iubilo et clangore bucci
ne. et iudebant coram domino in omnibus
lignis fabrefactis et cytharis et lyris. Vbi
notandum q sicut dicit Aug. super ps. est
triplex sonus muscorum. Unus qui fit cū vo
ce: sicut in cantu. Alius qui fit cum flatu: si
cut in buccina. Et tertius qui fit in pulsio: si
cut in cythara. Iste triplex sonus tangitur
hic. Sonus qui fit cum voce: cum dicitur.
In iubilo. Est enim iubilatio cantus modu
latis. Sonus qui fit cum flatu: cum dicitur.
In clangore buccine. Sonus qui fit cū pul
su: cum dicitur. In omnibus lignis fabref
actis et cytharis et lyris. Per hoc quod di
citur: q ista archa deducta est cum iubilo
lo et in buccina et in cythara datur intelli
gi q ibi fuerunt omnes species sonorum: et

omnia genera muscorum. **Tertio assumpta**
est cum mirabili claritate. **Ca. vi. legitur.**
Dne est ista que pgredditur quasi aurore co
surgens pulchra et luna. electa et sol. terribi
lis vt castrorum acies ordinata. Apoc. xij. Si
lis vt castrorum apparuit in celo. mulier amicta
sole et luna sub pedibus. et in capite eius so
la et stella duodecim. Et quibz verbis pa
trona stellarū duo decim. Sicut enim aurore
ista est claritas aurore. Sicut enim aurore
post noctem oritur tamen nullā obscuritate
retinet. Sic etiam licet caro eius nata fuerit
de corruptibili carne: nullā tamen sensu cor
ruptionem. sed omnem deposuit miseriam
penalitatem. Ascendit cum claritate spūali. i.
cum anima que tota fuit luce perfusa. et ista
est claritas lune. Sicut enim luna post soles
maiores habet lucem. Sic et ipsa post filiū
maiores habet cognitionem. Ascendit cum
claritate supsubstantiali. i. cū filio suo q ob
uiam sibi venit. et ista est claritas solis. Ascē
dit cum claritate intellectuali. i. cū toto exer
citu angelorum. et ideo dicit. Terribilis vt castrorum
acies ordinata. Quorum quidam prece
debant vt domicelli. quidam vero comitabā
tur tanq bānuli. quidam subsequebantur tanq
famuli. Omnes autē eaz associabant tanq
ioculariores denoti. Ascendit cum claritate
rationali. i. cū omnibus apostolis qui eius
assumptioni interfuerunt. ideo dicit q habe
bat coronam duodecim stellarum. **Quarto**
assumpta est cum terribili potestate. q omnis
demonum perterriti fugerunt. nec mirā fue
runt enim terri a taz honorabili societate.
Ca. vii. Quid videbis i sunamite. nisi cho
ros castrorum. i. ordines angelorum. Vniuersi
tam ineffabili iocunditate. q sicut dicit Ecce
lra. Musica in luctu ipo: rana narratio est.
Excecati a tam mirabili claritate instar no
ctue que ad lucem filii excecatur. Tremefa
ci a taz terribili potestate instar eni canum
virgam iesse fugiunt a qua plagam acceper
runt. Secundo videndum est finis quid sit as
sumpta. quia non solum spiritum ad animam.
sed etiam spiritum ad corpus est gloriose assum
pta. finis hoc assignat Augustinus. quatuor rationes.
Prima est: quia fuit mater xpi deifica. et ideo
debut a filio sublimari. Vult enim xps ro
tus esse matris finem carnem vt scilicet patre car
nalem non haberet. voluit et matrem totam
esse suam. vt alios filios non generaret. qui
ergo matrem noluit cōcari homini. nunq eā
cōcipiat vt vni. Quia ex ea noluit generari

filios carnales. nunquid ex cavoluit genera
ri vermes. Ipe enim pcepit cuilibet filij suū patrē
et matrē honorare. Qui ergo tñ honorat san
ctos suos alios in terris. quomodo matris
cōtemnit honorē. Quomodo ergo filiū a vi
cio irreuerētie erga matrē: et ingratitudinis
ergo hospitā: et fallacie erga amicā ostende
mus immūnem: si eā quā invita pie alijs di
lexerat p alijs dereliquit in fine. **Secūda**
ratio est: q fuit xpi fidelis ministrā. Unde
Aug. De suis ministris veritas dicit. Vbi
ego sum. illic sit et minister meus. Si maria
ibi erat nunq equali gratia. et si equali gra
tia vbi equa dei censura qua redit vnicuiq
fin merita. Si pre omnibus vniuersis ma
rie viuēti donata est gratia. mortue erit mi
nuenda. Abste. Admistravit autem christo
in vtero materiam corporis pparando. extra
vterum in sua infantia cum alendo: et in egypto
fugiendo: in sua puericia ad se festiui
tates cum ducendo. in sua iuuentute ad nu
ptias associando: in morte cruci assistendo.
post mortem oia loca eius deuotissime fre
quentādo: post ascensionē ei sedulas preces
offerendo vt habet Act. i. **Tertia ratio est**
q fuit vestis xpi deaurata. Null? enim rex pa
teret vestimentum suum a vermibus cor
di. Aug. Si elegit diuinā voluntas iter ignū
flāmas pueroz vestimenta seruare illefa cur
abumet in matre propria quod elegit i veste
aliena. Conueniens autē fuit vt in coronatio
ne regine celi sit etiam ornatus corporis sui
Qui rex in eodem ornatu appareat. vt sicut
in corpore regis scriptum est. Rex regum et
dominantium. Sic in corpore regine
scribitur. Regina reginarum: et dñā domina
rū. **Quarta ratio est.** quia fuit thesaurus chri
sti et gemma preciosa: ideo debuit in celesti
throno recondi. Unde Augustinus. Thronum
dei thalamum dñi celi tabernaculum christi
dignū est ibi esse vbi ipse est. Tam preciosus
thesaurus dignus est celum seruare q ter
ra. Istud sacratissimum corpus in escam ver
minibus traditum. quia sentire non valeo di
cere pertimesco.

Sermo. cxxij. Eodem die sermo. ij.

Aliter amicta sole et luna

sub pedibus eius? et in capite eius coro
na stellarum. xij. et in vtero habēs et c.
Apoc. xij. Etiam dñe describens iohannes
enāgelista ostēdit eam et oī pte luminosā et
gloriosā. **Primo est luminosa a pte supioris**

q: in capite habet coronā. xij. stellas. Stelle xij. sunt nouem ordines angelor: tres ordines beator: .i. martyres: confessores et virgines: qui oēs ipam coronant: q: eā venerant et laudant. Seraphim em̄ mirantur et laudant in ipa caritate tam successam. Cherubin sapientia tā pfundam. Throni pacem et quietem in deo tā tranquillā. Diatones tā magnā et tā sup angelos pēnitiā. Virtus testatā miraculor: efficacā. Potēstas tāta super demones potētiā. Principatus tantā de omnibus regnis pūdentia. Archāge li tāta de omnibus locis diligentia. Angeli tāta de singulis psonis custodiam. Adartyres tantā in tribulationibus constātia. Confessores tāta sobrietate et temperātia. Virgines tāta puritate et mundicia. Secūdo est luminosa pre inferiori: cū dicitur. Et luna sub pedibus eius. Per lunā mutabilitas designatur. Est aut quadruplex mutabilitas. Una est nature que et iam est in angelicis spiritibus qui sunt mutabiles per naturā: sed sunt immutabiles facti pgratia. Ista talē lunam habet sub pedibus: q: oēs angelici eius imperio fauent. De hoc gen. xxvii. Vidi quasi soles et lunā: et stellas vnde decem adorare me. Per solem intelligit suprema hierarchia: per lunā media: per stellas vnde vltima. Secūda est mutabilitas fortune. Ecclē. xxvii. Stultus vt luna mutat. Ista etiam lunam sub pedibus habuit: q: oia terrena calcavit p paupertatem voluntariā quā elegit. Dicit autem Deus. xi. Ois locus quem calcauerit pes vester: vester erit. Si em̄ tpalia calcarem? sub pedibus: et ea nō tangerem? affectibus? veraciter nostra eēt. Tertia est mutabilitas culpe. ps. Per diem sol non vter te: neq: luna per noctem. Anima em̄ sancta: nec in die pspicitur: neq: in nocte aduersitatis per impatiētiā. Ista lunā sub pedibus habuit: q: nulla culpa vnq: in ea pualere potuit. Unde Augu. in lib. de natura et gratia. Excepta scā virgine maria si oēs scī et scē interrogati fuissent vtrum si ne peccato eēt. respondissent. Si dixerim? qm̄ peccata non habemus. nos pphos seduim? et veritas in nobis nō est. Excepta hac sancta virgine de qua propter honorem dñi cū de peccatis agitur. nullam proflus volo mentionem habere. Quarta est mutabilitas miserie. ps. Orietur in diebus eius iusticia et abundantia pacis: donec auferatur luna. Glofa. i. mutabilitas que quidem in resur-

rectione auferetur. ad Roma. viij. Ipse creatura liberabit a seruitute corruptionis. Et istam lunam habet sub pedibus eius: q: perfectam corporis immortalitatem possidet. et super angelos glorificata manet. ps. Caligo. i. humana mortalitas sub pedibus eius. et ascendit super cherubin et volat. Tercio fuit luminosa a parte interiori: q: notatur cum dicitur. In vtero habens. Debat enim in vtero paternum splendorem. uerum candorem. Sapient. viij. Candor est lucis eterne. Diuini odorem. Ecclē. xliiij. Ego quasi vitis fructificauit suauitatem odoris. Suauem dulcorē illum. sicut dicit ibidē. Spiritus meus super me dulcis est. Ignem celestē. Debeo. m. Deus noster ignis consumens est. quia igitur in suo vtero habuit paternū splendorem. ibi remansit inuisibilis claritas. vnde Amb. Quid nobilissimū mare dei. quid splendidus quā splendor elegit. quia habuit nūcū candorem. ibi remansit mirabilis puritas. vnde Anselmus. Decebat et virgo beata ea puritate niteretur quā maior sub deo nequit candorem. ibi remansit diuini odorem. ibi remansit mirabilis suauitas. Ecclē. xliiij. Sicut cynamomū et balsamū aromatizans odorem dedit. quia habuit suauem dulcorē. ibi remansit mirabilis pietas. vnde dicitur. Mater gratie et misericordie. quia habuit ignem celestem ibi remansit mirabilis charitas. per quam diabolu succendebat. Judith. ix. Percuties eum labijs charitatis mee. per quam oia terrena contēnebat. Jere. ij. Recordatus sum tui miserans adolescentiam tuam et charitatem desponsationis tue quando secuta es me in deserto. per quā omnia aduersa patienter sustinebat. Lantico. viij. Aque multe nō poterant extinguere charitatē. Quarto fuit luminosa a parte exteriori: cum dicitur. Amica sole. id est immortalis corpore. ps. Omnis gloria eius filie regis ab intus pūmad gloriā anime. circumdata varietate. Quoniam ad dores corporis. que redūdat ab intus ab anima in corpus. Si quidem ex redundantia prudētie resultat in eius corpore claritas. et ex redundantia fortitudinis immutabilitas. et ex redundantia temperatēie subtilitas. et ex redundantia iusticie que omnes vires circūit resultat agilitas.

¶ Sermo. cxxij. Eodem die sermo. iij.

Ora pulchra es amica

mea: et macula non est in te. Lantico. iij. Sponsus celestis viles spōse sue pulchritudine et dignitate offēdere quattuor implicat in verbis premisis: scilicet q: fuit sine macula. q: fuit dei amica. q: fuit pulchra. et q: modo est tota pulchra. Primo em̄ fuit sine macula per ois peccati immunitatē. Ipsa quidē liberū arbitriū in bono confirmatū habuit. et ideo nulli peccō cōsentire potuit. Potētia em̄ liberū arbitriū in bono confirmatū put se habere indifferēter ad peccādū et nō peccādū. et hoc modo cōsideratur quasi indispositio ad hoc vel ad illud. et hoc modo fuit in adam in statu innocentie. Ecclē. xv. Deus ab initio creauit hominem et reliquit eū in manu consilij sui. Secūdo cū indispositio ad peccādū. et hoc modo est in regeneratis per baptismū: q: fōmes ab eis nō auferit. Tercio cū necessitate ad peccādū. et hoc modo est in nō regeneratis per baptismū: in quibus fomes non tñtis per baptismū: sed quedā necessitas ad peccādū: sed quedā necessitas. Quarto cū indispositio ad peccādū. et hoc modo est in angelis et beatis. et fuit in beata virgine post gratiā sue sanctificationis vltimē. et hūc ad hoc licet existens in via fuit in statu angelor: et beator. Secūdo fuit dei amica per seruēte charitatem. Dicitur autē dionysius in descriptione seraphin quattuor gradus charitatis. Dicit em̄ eos dilectionē esse mobili: calidam: acutā: et superferuidā. Isti quattuor gradus in beata virgine reperiunt. Amor em̄ dei fecit eā mobile. i. dei preceptis valde obediēte: qm̄ scilicet ipa dicit. Ecce ancilla te. Fecit eā calidam. i. alia virtutū seruēter cōsistentē. qd significat per hoc q: cōcepto dñi mox cū feftinatione abiit in mētram. Fecit eā acutā. i. alta celoz secreta penetrātem. Ecclē. xliiij. Sicut celi circūit sola te. Fecit etiā eā superferuidā in solo dei amore quiescentē. Lantico. v. Annūciate dilectio: quia amore laqueo. Tercio fuit pulchra per omnimodā mētis et corporis puritatē. Eius em̄ puritas fuit perfecta: impermixta: continua. Fuit perfecta: q: cū triplex sit puritas. scilicet humana et diuina. Ipam diuinā puritatē in vtero nouē mēlibus portauit. ipam puritatē angelicā trāscēdit omnē puritatē humanā vniuersaliter superauit. Secūdo eius puritas fuit impermixta. Non em̄ habuit ad-

mixturem originalis: q: fuit in vtero a spiritus sancto sanctificata. nec admixtionē mortalitatis: q: fuit a patris potētia cōfirmata. nec admixtionē venialis: q: fuit a puritate filij impregnata. Judith. xij. Vniuersi dñi: q: cū stodiuit me angelus eius: et hinc eunt: et ibi cōmorāt: et huc reuertent. Custodiuit em̄ eā dñs: et in mundū eunt: q: ipam ab originali peccō purgauit. et in mūdo cōmorāt: et ipsam a mortali cōseruauit: et ad patriam reuertent: q: sine macula venialis peccati de mūdo eruit. Tercio eius puritas fuit cōtinua. nunq: em̄ fuit interrupta. Ecclē. xliiij. Alq: ad futurū seculū nō desinā te. Nunq: interpolata: q: fuit a deo cōfirmata. Ibidē. Et sic in syon firmata sum te. Nunq: dimiuta. seruabat em̄ illud dictū pphete. Exer citabar et scopebat spm̄ meū. sed semper fuit augmentata: immo totaliter vltimata et dei formis effecta. vnde Hiero. Iure sole perhibetur amica que luce immarcescibili videtur magis circūfundi: et tanq: illo igne cōcludi. Quarto fuit tota pulchra. Et hoc autē habetur q: in corpore et in aia sit assumpta. Si em̄ aia glorificata esset et caro putrefacta in terra iaceret: tota pulchra nō esset. Hoc autē cōpetit diuine potētie sapientie: iusticie: et bonitati. Potentie quidē. vnde dicit Aug. Si iesus quē scimus oia posse voluit in matre integrū seruare pudorē: cur nō velit eā a pudēdinis seruare fetore. Quis nisi peruer si sensus audeat dicere q: matrē quam a putrefactione facilius seruare potuit: seruare noluerit. Hoc etiā cōpetit diuine sapientie. Sicut dicitur Prover. ix. Sapientia edificauit domū suā te. Sapientia architectus domū pulchra facit intus et extra. Talē xps in pre senti vita matrē suam sibi edificauit: scilicet pulchra intus in mēte per puritatē: et exterius in corpore per virginitatē. Si igit diuina sapientia tam pulchra eā in corpore et in aia edificauit nō debuit in corpore ista pulchritudine sibi diminuerē: sed magis augere. Cōpetit etiam hoc diuine iusticie. Honorat quidem multor: scilicet corpora. honorat etiā et sua tota mēta: sicut crucē. clauos. spineam coronā. lanceā. Si in tanto honore habet cor scā in qua corpus xpi ad horā requieuit. in quā ro honore debet habere matrē suam gloriofam: in cuius vtero nouē mēlibus requieuit et habitauit. Et si in tāto honore habent corpora scōz. ex eo scilicet q: fuerunt organa spiri-

tus sancti. in quanto honore tunc haberi debet corpus illud quod fuit spiritus sancti organum et Christi speciale domicilium. immo totius trinitatis nobile tridivium. Si in tanto honore habetur imagines pictæ. in quanto honore debet haberi illud corpus in quo filius dei est imago dei patri habitavit. In quo quidem imago dei sibi impressa illibata permansit. In quo et per quod imago nostra que erat corrupta reparata fuit. Competit etiam hoc sue bonitati Bonitas filii semper intercessit magis parceri matri quam sibi ipsi. Constat autem quod filius sibi ipsi parceri noluit ab illa generali sententia qua dicitur. Pulvis es et in pulverem reverteris. et matrem suam excepit ab illa alia sententia qua dicitur. In dolore paries. Quare ergo non et cepit a prima. sive in pulverem reverteretur: quia tam bonus filius extitit: quod etiam inter passionis vulnera curam habuit de matre dilecta. Tam bonus filius fuit quod in ortu voluit flexerit: matrem gaudere voluit. Qui igitur mortalis tantam curam de eam habuit. nunquid factus gloriosus de ea amplius non curabit. Absit. Requirit ergo potentia dei. sapientia. iusticia et bonitas. quod virgo mater non tamen in aia sit glorificata: sed etiam in corpore sit stola immortalitatis induta.

Sermo. ccxliij. Eodem die sermo. liij.

De est ista que progreditur quasi aurora

q tur quasi aurora cõsurgens pulchra ut luna electa ut sol terribilis ut castrorum acies ordinata. Lanti. vi. Celestes spiritus claritate virginis eiusque gloriam et laudem ammirantes inter se querunt: et dicunt. Que est ista que progreditur quasi aurora cõsurgens etc. Admirantur autem eam quia ad quas duplice eius statum. Primo quia ad suum ortum: cum scilicet dicitur quasi aurora: quia ab omni peccati tenebra est expurgata et luce gratie divine perfusa. Ceteri sancti cum peccato originali cõcipiuntur et nascuntur. Christus autem fuit sine peccato originali cõceptus: et sine originali nascus. Virgo autem maria medium locum tenet: quod fuit cum peccato originali cõcepta: sine originali nata. Ista triplex differentia tangit Job liij. ubi dicit de die culpe originalis que incepit quia aperti sunt oculi ade. Obtenebratur stelle caligine eius. Stelle enim. id est ceteri sancti illo die culpe originalis sunt obtenebrati: quod fuerit cum peccato originali cõcepti et nati. Expectet lucem. id est Christum et non videat. Iste est dies culpe non vidit Christum. nec in suo cõceptu

nec in suo ortu. nec ortum surgentis aurore. Aurora siquidem. id est virginem beatam vidit Christum ad conceptum: sed non vidit Christum ad ortum. Nec esse autem fuit ut ista aurora nobis ostenderetur. Antequam enim eius ortum homo infestabatur. in reprobationibus demonum. et infirmus erat ad incipiendum bonum. et debilis ad perseverandum sed adveniente ista aurora demones in infernum fugiunt. homines meritorie operari possunt et usque ad finem opus perducunt. Ista tria ergo in cubiculis suis collocabuntur. quo ad peccatum. exhibet homo ad opus suum. quo ad peccatum ad operationem usque ad vespem. quo ad peccatum. Necesse est etiam fuit ut ista aurora ostenderetur: quia ante angelum officium suum circa homines exercebant. quod est illuminare: et purgare: et perficere. sed adveniente ista aurora ceperunt nos disponere ad illuminationem gratie. purgationem culpe. et perfectionem glorie. Igitur notatur bene. xxiij. ubi dixit angelus iacob. Dimitte me aurora est. qui eum mittere noluit angelum: donec triplice gratia impleatur: scilicet illuminationem intellectualem. per hoc quod israel sibi nomen imposuit. purgationem affectivam: per hoc quod perierunt senioris. et cetera. cuit. et perfectionem glorie: per hoc quod eum bene dixit. Secundo mirantur spiritus celestes virginem Christum ad ipsius pateris. cum addunt. Pulchra ut luna. Ipsa autem nunquam aliquam maculam habuit in cogitationibus: quod semper fuerit munda. nec in intentionibus: quod semper fuerit recte. Lanti. liij. Tota pulchra es amica mea: et macula non est in te etc. Fuit namque in cogitationibus tota pulchra in affectionibus. sine macula in intentionibus. Secundo luna habet lucem variatam et sepe obscuratam. Est autem luna festivitatum distinctiva. Eccle. xliij. A luna signum est festivitatum. In visione namque istius lune semper magnam festum facit deus: angelus: et homo beatus. Nam deus de hoc habet magnam gloriam: angelus magnam letitiam. homo beatus magnam honoris excellentiam. Iudith. xv. Tu gloria hierusalem. id est ipse dei qui est visio pacis. tu leticia israel. Angelus qui deum facie ad faciem semper vident. tu honorificentia populi nostri. Communi sanctorum et beatorum de quorum progenie ipsa descendit. Fuit autem pulchra ut luna in sua conversione: et in sua vita. immo pulchrior quam luna quia luna habet lucem multis maculis resper-

sa. Aliquando lucet in principio noctis: et significat bene incipientes Aliquando in fine noctis: et significat perseverantes. quodammodo per totam noctem: et significat vitam bonam continuantes. Virgo autem maria fuit et in suo principio: quia fuit in vero sanctificata. In medio: quia fuit filio dei illustrata et sancte cõmediata. Et in suo ultimum: quia in aia et corpore consummata. Per noctem etiam significat fuerat glorificata. Per tribulationem. Quidam sancti adiuvant in principio temptationis: quidam in medio. quidam in fine. sed beata maria semper adiuvat. et in principio temptationis. et in medio temptationis. et in fine. sed beata beatam Augusti. luna tripliciter obscuratur. Aut quia nubibus regitur. aut quando edipsatur. aut quando renovatur. Sic etiam virgo benedicta fuit obscurata per sui humilitatem per quam se obumbrabat. De hoc habetur Luc. i. Nolite me considerare quod fusca sum: quia decoloravit me sol. Ac si dicat. Quanto magis sol me illuminavit per suam maiestatem: tanto magis exterritus me decoloravit per humilitatem. Secundo fuit decolorata propter nimiam doloris acerbicem: et hoc in filii passione. ubi cum sole. id est filio suo Christo passus est. et cum sole. id est filio suo Christo conuerteretur in tenebras per mortem. et luna. id est virgo beata maria conuerteretur in sanguinem per dolorem. Non enim tunc tantum una morte sed tres quodammodo passa est. Ezech. xxxi. Dupliciter gladius ac tripliciter. Una enim mors seu tristitia quam ipsa virgo maria passus fuit et patiebatur: fuit separatio matris a filio. et ista fuit mors amara. Alia fuit separatio aie Christi a suo corpore. et ista mors seu tristitia fuit virgini benedictæ multum amari. Tertia mors fuit in matre: scilicet separatio aie Christi a spiritu suo. Anima namque Christi marie corpus suum vivificabat. Spiritus vero suus cum spiritu Christi unicus fuit. Abagis enim erat spiritus beate marie cum suo filio benedictus qui in alio corpore proprio. Quando ergo Christus emisit spiritum suum ipsa dolorem intensissimum patiebatur. et ista tristitia in virgine gloriosa fuit mors amarissima: quia tunc doloris gladius ipsius animam pertransiit. Tercio virgo benedicta fuit obscurata per mortem suam corporalem. Tunc enim facta est obscura quando ab ipsius corpore aia recessit: ut sic obscura

retur in morte. et fieret non solum in resurrectione. Dama. Sicut sol iste splendidus ac lucidus sub lunari corpore latens ad breue videtur deficere cum suo non priuatur lumine habens in se perennem luminis fontem sic et tu fons veri luminis inconsumptus videri thesaurus licet breui intervallo temporis corporaliter mori sis addicere tamen copiose nobis infundis indeficientis luminis claritatem. Tercio angeli admirantur eam. quo ad dei filii conceptum: cum subiungunt. Electa ut sol. Secundum autem Augusti. in solertia videmus. scilicet quod est. quod lucet. et quod calet. Ipsa fuit electa sicut sol. quia habuit electum esse. Nam pater elegit corpus ipsum sanctificando. prelegit animam ipsam virtutibus adimplendo. et verumque elegit et prelegit ut habitaret in tabernaculo suo faciendo. psal. Elegit eam deus et prelegit eam filius dedit sibi electam lucem: id est diuinorum cognitionem. Apocal. xxi. Civitas non eget sole aut luna etc. Ista namque est civitas. de qua dicitur in psal. Gloriosa dicitur sunt de te civitates dei. Ista civitas non indiget illuminatione angelica. ideo dicitur quod non indiget sole. nec illum: natione humana ideo dicitur quod non indiget luna. sed illum: naturam luce diuinitatis: ideo dicitur. Et claritas dei illuminabit illam. et luce humanitatis. ideo subditur. Et lucerna eius est agnus spiritus sanctus dedit sibi calorem. id est ordinatum amorem. Secundum autem Augusti. quadruplex est gradus amoris. Primo namque debemus diligere quod supra nos est. scilicet deum. Deinde quod sumus id est nos ipsos. Deinde quod iuxta nos est. scilicet proximum. Deinde quod infra nos est. scilicet mundum et totum genus humanum. Virgo ergo beata ordinata habuit caritatem. Nam quod supra se erat scilicet deum amavit reuerenter. quod iuxta se erat scilicet filium dilexit dulciter. quod ipsa erat: scilicet et dilexit sapienter quod infra se erat scilicet genus humanum dilexit misericorditer. Quarto miratur eam quod ad se ascendit gloriosum: cum subdunt. terribilis ut castrorum acies ordinata. Scies enim angeli spiritum humanum corpus terrene inclusum. ab ipsis minoratum. vnde per Augusti. Minuisti eum paulominus ab angelis etc. Et de hoc non mirabantur. quia corpus quod corrumpitur animam aggrauat. sed tamen adaequationem tempore gratie sunt experti. quia homines per virginalem

mundicia adequant angelis. de hoc etiā nō
mirabant eo qd hō facit est ad dei imaginem
et dei facie contemplandam. Ad inuocationes
igit nouerat nec de hoc admirationē conce
perat. Sublimationē autē credere nō valebāt.
Et ideo vidētes humanā naturā in duab?
personis. scilicet matris sup āgelos sublimari
in admirationē sunt cōmōti dicētes de xpo
illud qd legit Esā. ltr. Quis est iste qui uenit
de edon etc. et de ydine. Que est illa qd pgre
dit quasi auroreā confurgens etc.

Sermo. cccv. De eodem sermo. v.

Ue est ista que ascendit

q de deserto delitij affluēs imira
sup delictum suum. **L**ans vlt. Si
aliquis rusticus vel inexpertus lapidem p̄cio
sum laudaret modica laus esset. sed si gēma
rius doctissimus aliquem lapidem p̄ciosus
miraret ⁊ laudaret ingens laus esset. Si igitur
nos grossi ⁊ inperiti virginem laudamus
p̄ua laus videt. **M**axima autē laus est quan
do spūs celestes laudat tantā gēmit maie
statē. Ponūt ergo āgeli i p̄missis vobis duo.
1 **P**rimo suā admirationē: cum dicūt. **Q**ue
est ista ⁊c. Ad istā autē admirationem. r̄s̄det
Augusti. **I**sta est mater dei: regina celi: oīa
mūdi: porta paradisi. **I**n hā autē qd dī. **M**ater
dei tria notāf. vñū est q ip̄a sup xp̄z habuit
materne auctoritatis imp̄iū. **L**uce. ij. **E**rat
subdit⁹ illis. **S**cōm q̄ debuit sublimari ad
filiū. **D**am. **D**ecuit matrē ad filiū sublimas
ri: vt ad ip̄m ascēdat sicut ad ip̄z descende
rat. **2** **T**erriū: q̄ h̄z ad nos materne sp̄passio
nis affectū. **U**n frequētē ei dicere debem⁹.
3 **A**d cons̄frate esse matrē ⁊c. **3** **S**cōdo est regi
na celi. **I**ere. xliij. **S**acrificem⁹ regine celi ⁊
libem⁹ ei libamina: ⁊ faciam⁹ placentas
sicut fecimus nos ⁊ patres nostri. ⁊ saturati
sum⁹ panibus ⁊ bñ nobis erat malū q̄ nō
vidimus. **E**t eo autē quo cessauimus sacrifi
care ei indigem⁹ oib⁹ ⁊ fame ⁊ gladio con
sumpti sum⁹. **S**icut autē dī i scholasticis by
sion⁹ triplex erat distinctio eor⁹ q̄ deo offe
rebant. **A**ut em̄ erat oblatio de aīa lib⁹ ⁊ dī
cebat sacrificiū. **A**ut erat de sica materia
vt de simila pane: vel similibus. ⁊ tunc dice
bat oblatio. **A**ut erat de liquidis. s. vino vel
oleo: ⁊ dicebat libatio. **I**sta autē triplex disti
ctio tāq̄ hic primo sacrificiū: cum dī **S**a
crificem⁹. **L**ibatio cum subdit. **E**t libem⁹
ei libamina: oblatio cum subditur. **E**t facia
mus ei placentas. **M**os autē ⁊ debemus regi

ne celi sacrificare corpora nostra p mortificati
onem victorū libare coram deo liquidā p cōpassi
onē lachrymarū: et exhibere placētā. i. con
sentientias placidas per intercessionē nostram
purificationem. Tercio est dñā mōi. iō ad
ipsam tanq̃ ad dñam t augustā omīssā alī
is intermedijs appellare licebit. siue q̃s gra
uetur a dyabolo. siue a tyranno. siue a carne.
siue a dei iusticia. Zicet em̃ ad ipsam appel
lare. si quis grauatur a dyabolo. sicut pars in
theophilo q̃ cum seruū se dyaboli fecisset tā
dem appellauit ad augustā. t ipsa totus irru
sum fecit. t ad p̃sini statū gratie restituit
eum. Zicet etiā ad ipsam appellare. si q̃s gra
uetur a tyrāno. hoc significat in hēster. vbi
tyrānus amar: pplm̃ deū voluit occidere. sed
regina hēster. i. nō benedicta. ipius tyrāni
malicie obuiatit acinās reuocauit. t popu
lum ad pristinū statum restituit. Zicet etias
appellare ad ipsam si q̃s grauatur a carne. sicut
paruit in maria egiptiaca que multo tē
pore libidini deseruiuit sed ad ipsam virgi
nem confugit t appellauit. t sic carnis libi
dinem t cōcupiscentiā supauit. Zicet etiam
ad ipsam appellare. si q̃s se a dei iusticia em
tiat aggrauari. Unde legitur in vita bñ dñi
q̃ cum rps contra mundū duram senten
tiam pferre veller. occurrit mater xpi glos
riosa t dixit. Bone fili non fī cor maliciā
sed: sī tuas iniām agere debes. Quarto ut
porta paradisi. q̃ per ipsam tanq̃ per portas
ad nos deus venit. Ezechie. i. iij. Porta hēc
clausa erit &c. Et per ipsam virginem bene
dictam Mariam quilibet tanq̃ per portas
in celum ascendit. Unde de ipsa cantat ecclē
sia. Tu regis altī ianuā. tu porta lucis fulgi
ta &c. Et p ipsam tanq̃ per fenestram deus
ad nos oculo mīe sue respicit. 2. añ. ij. En ip
se stat post parietem &c. Stat em̃ post parie
tem nostrū. i. post humanā naturā nostram.
respicit nos p fenestram. i. per matrem suā
p cancellos. i. per vulnera sua. Secūdo
angeli ponunt sue admirationis rōnem: cui
us iudiciorū. Que ascēdit de deserto vbi ponitur
iudiciorū admiratiōis. t quia de deserto ascen
dit. t quia delictis affluens ascendit. t q̃ in
ira super dilectum ascendat. Admirant nā
ipsi angeli siue celestes spīitus angelici.
ascendit de deserto. i. de mundo. tanta vi
sū plena. de quo quidem mundo de ipsam
virginem benedictam innocenter deduxit t
luxit. Denē. viij. Ductor fuit domin⁹ de
us in solitudine in qua erat serpens fīatu

ndurens: et scorpio atq; diaspas. Est autē di
psas fin. Iñd. quoddā gen^{us} serpētis q̄larine
de sicula p. cōtrariū: q̄ cum talis serpes moy
morderet Ati pire facit. In hoc ergo deserto
mūdū est serpes adurēs. I. dyabolus. mētes
hōim ad appetitū ambitiois incēdēs et scor
pio. i. carnalis delectatio q̄ p̄i p̄ blandit: sed
poſtea pūgit. Et est ibi diſſeſas. i. auaricia
q̄ ſemp ſit facit. ¶ Sēdo mirant q̄ alcēde
bat cū affluētia delitiaz de deserto vbi est
penuria conſolationū. Sunt autē delitie ge
nerales: ſpeciales: ſingulares. Generales
delitie beatorū ſunt. De quibus dicit Aug.
de ciui. dei. E iuitas ſup̄nauider et amat: r̄ in
eternitate dei viger: in veritate dei lucet: in
bonitate dei gaudet. Et iſte diuinitē gñales
nobilis ſunt in virgine. Sap. iij. Q̄ pul
chra eſt caſta generatio cū claritate: imorta
lis eſt memoria illius. In hoc q̄ dicit caſta
generatio notat q̄ iocundus gaudet de eo.
q̄ ſc; caſta permāſit et tamē genuit. In hoc
q̄ dicit cū claritate notat q̄ clarus lucet.
In hoc q̄ dicit immortalis. eſt enī memoria
illius. notat q̄ nobilis viger. Sunt autem
delitie ſpeciales q̄ ſpecialiter gñibz de
benf. laureola in capite. alba veſtis in cor
pore. cāticū ineffabile in ore: et familiaritas
in affogitatione: q̄ ſicut habet Apoc. xij. Ibi
ſequunt agnū quocūq; ierit. He autē delitie
ſpeciales abūdātius ſunt in vrgine. Apoca.
xij. Mulier amicta ſole et luna ſub pedibus
eiuz: et in capite eiuz corona. xij. ſtellaz in
vtero habens &c. Alie autem vrgines habent
coronā aureolā: h̄ic autē coronam. xij. ſtellaz
ornatam. Alie de corant veſte alba: hec vero
eſt ſole amicta. Ille ſequunt agnū pedibus
ſuis. hec autē h̄z lunā. i. eccleſiam militantem
ac trūp̄atē ſub pedibz ſuis. Alie cātāt p̄ cō
ſeruata vrginitate hec p̄ vrginitate et ſecundi
rate: et dicit in vtero habens. ¶ Tercio ſunt de
litie ſingulares: de quibus dicit Bern. ſic.
Quid in delirijs dixerim virginis deo
cuz munere fecūditatis humilitatis inſigne
diffillatante caritatis fauiz mie viſcera ple
nitudinem gratie p̄rogatiuam glorie ſingula
ritis. Propter tres p̄mas vrgines dicit. Cant.
i. Eū eſſet rex i accubitu ſuo nardus mea de
dit odorē ſui. Iſte rex h̄z triplicē accubitus:
ſc; ſinū patriū vtriusq; maris: et patibulū crucis
Nardus eſt herba parua et odorifera et calida.
da. Per hoc q̄ eſt pua notat hūilitas. Per
hoc q̄ eſt odorifera notat virginitas. Per h̄
q̄ eſt calida notat caritas. Cum igit ille rex

esset in sinu patris dedit odorem. **M**arie
 humilitas et ipse mor descendere fecit. **D**ū
 esset in utero matris odorem dedit sua dī-
 gnitas q̄ ipse in uero pavit. **D**ū autē esset in pa-
 tris crucis odore dedit sua caritas p̄ quā
 ipse matrem amicos in memor esse non po-
 tuit: sed ipse iohanni recommendavit: et p̄
 prer alias tres sequentes de **Can. ij.** **Q**ue
 est ista que ascendit de deserto sicut virgula
 fumi etc. **F**uit enī virgula: i. flebilis ad p̄ra
 omniū et ex aromatibus: q̄ fuit plena odorib⁹
 omnīū gratiarum: et universi pulveris pigmē-
 tarū: q̄ omnes glorias quas alij sancti ha-
 bent particulatim: ipsa habet universali-
 ter. **T**ertio mirabantur: q̄ ipsa innixa erat su-
 per quatuor: prerogative norantur: scilicet
 eius magna securitas. **S**ecura namq̄ erat q̄
 cadere non poterat que super deum innixa
 fuerat. **S**ecunda magna dignitas. **I**nni-
 xa enim erat et cuius aspectum trement an-
 gelice potestates. **T**ertia magna familiaritas
 in iohanne: q̄ in sinu xpi recubuit tanto dul-
 cius q̄ro familiaris: ratio secretius q̄ro sub-
 limius. **Q**uarta magna potestas. **N**ā qui
 alicui rei innixus dicitur ei⁹ sibi quodāmodo
 assumit: et ea sic vult uti. **S**ic mater dei om-
 nipotentia filij q̄ vult assumit. **B**erū. **Q**uō-
 misererī nō poterit mater oipotentis.

¶ Sermo. cccvi. De eodem sermo. vi.

Uasi cedrus exaltata su3

q in libano: et quasi cypressus in mon-
te syon: et quasi palma exaltata su-
per cades: et quasi plantatio rose in hierico. qua
si oliua speciosa in campis et quasi plantatio
exaltata sum. iuxta aquam in plateis. Ecce
si. xliiij. Ecce sex posuit differentias arboru
quia in celesti patria sex sunt ordines beato-
rum. scilicet virgines: confessores: martyres: et
apostoli: prophete et patriarche. Quos si
quidem omnes: et singulos virgo maria in
sua assumptione visitauit: et visitando per-
currit. et percurrendo transcendit. Liber tas
men dyalogum facere inter virginem ascen-
derem: et ipsos sanctorum ordines eam totis
affectibus reuerire cupientes. Occurrit qui
dem ab inferiori ordo virginum dicens ei.
Adhuc nobiscum domina inueneris. Tu es
enim domina nostra. abbatissa nostra. ordi-
nem nostrum instituisti ordinasti et renouisti
Et decet stare velut magistras cum discipu-
lis

Respondet illa et dicit. *Mō vos desero: sed sicut galbanus in vobis maneo.* Sedz autē *Mō.* Galbanus est succus herbe q̄ ferula dī q̄ q̄dem vulnera sanat. serpētes fugat. frigidas passiones curat. Dicit ad iudicem virgo maria. *Mō vos desero: sed vobiscum remanet odor p̄ieratis mee qua p̄torū vulnera sepe sana uic̄r̄.* potestatis mee qua demonū rēptatio nes sepi refrenauit: ardor caritatis mee uobiscum manet q̄ caritate mediantē tepidos ad amōres celestī inflāmaui. Sequit̄ ordo dñationum quoy est officium subditos sibi angelos purgare illuminare: et p̄ficere. Istud triplex officī maria h̄z q̄ a culpa purgat affectu: ab ignorācia illuminat intellectu: et ab infirmitate p̄ficet opatiū. Dicant igitur dñationes. Presentiam tuā dñā nobis non subtrahas que plenius q̄ nos purgationes illuminationes et perfectiones omnibus administras. Respondet illa et dicit. *Mō vos desero: sed q̄st vngula inter vos maneo.* Est autē vngula sūm glo. ostēda pua suaue redolēs habens formā vnguis humane. Vngula autē est lucida a deo ut tāq̄ i speculo p̄ieris imagines in ea cōtemplent̄: et significat dñā nem que dei speculum facta fuit. Speculā nāq̄ ex v̄ro et ex plūbo est. Per vitrū eius lucida dñginitas. Per plumbū eius ducit̄ humilitas designat. Nec sola dñginitas. nec sola humilitas eam fecisset speculū dei. coniuncta est igitur v̄ginitas ipsi humilitati: et sic facta est speculum dei in quo refulset r̄ps qui est imago dei patris. Vngula etiam carni inseparabiliter est cōiuncta: sic et dñg maria p̄ amorem r̄po inseparabiliter est cōiuncta et vnita. Vngula etiam licet insensibilis tñ inseparabiliter a carne dolor intolerabilis fit. Sic et maria h̄z insensibilis mundo fuerit intolerabilem tñ dolorē habuit: q̄n sepabaf a filio. Dicit ergo maria. *Non vos desero: sed vobiscū sicut vngula maneo: sicut speculū dei: sicut amica dei: sicut mater dei.* Trāf actis ordinibz inferioris et medie hierarchie puenit ad ordines sup̄ne hierarchie q̄ sunt throni: cherubim et seraphim. Thronoz autē officium est q̄ super eos deus quiescit: et sedet et iudicia exercet. Virgo autē maria est thronus mīe gratie et glorie. Est em̄ thronus mīe peccatoribus. gratie iustis et glorie beatis. ps. Thronus eius sicut sol in conspectu meo et c. Ip̄a enim est sicut sol beatis quibus est in magnam gloriam sicut luna iustis in q̄tum est mediatrix. impetrando eis celestē

gratias: et testis in celo fidelis peccatoribus aduocando pro eis et impetrando misericordiam. Dicant igitur throni ad eam. *Mōbiscū esse debes in cuius v̄ro deus nonne mensibus requirit in qua tanq̄ in throno deus non exercet iudicia punitio: sed potius misericordie iustificantis gratie conferunt: et glorie coronantis.* Respondet illa et dicit. *Non vos desero: sed tanq̄ gutta in stellas que omnes duritias sanat.* Olim nāq̄ erat: tria dura: scilicet deus qui nullum ad misericordiam suscipiebat. Mōs que omnes ad inferos rapiebat. Et dyabolus qui hostiliter seuebat. Sed virgo quicquid moluit: ut omnes ad misericordiam suscipere. sicut morem contriuit: ut iam sanctorum non rapiat se dyabolus superauit: ut iam nullas nisi volentem decipiat. Q̄ Dicit ergo virgo beata. *Non vos desero: sed sicut gutta vobiscū maneo: quia vobiscum remanet odor meus cum quo deum emolliuit: et quo morem contriuit: et quo dyabolus superauit.* Sequitur ordo. scilicet cherubin qui interpretatur plenitudo scientie. Scientia autē virginis excellit omnem scientiam angelicā et humanā. Q̄ Dicant igitur cherubin. *Mōbiscū esse debes que etiam in via tantam cognitionem habuisti. Et scientiam modo audiendo per inspirationem modo videndo per contemplationem. modo tangendo per operationem. modo gustando per affectionem. modo orando per deuotionem.* Nunc autem p̄e ceteris cognitionem habes videndo per apertam visionem. Respondet illa et dicit. *Non vos desero: sed sicut lybanus non incisus vobiscum maneo lybanus candidatio interpretatur.* Q̄ In virgine autem tria fuerunt candida et nūq̄ incisā. i. Thessalon. v. Integer spiritus vester: et anima et corpus siue querela seruetur. Ipsius autem spiritus indiuisus fuit. quia nūq̄ a deo separari potuit. Eius anima indiuisa. quia nūq̄ a domino rationis recessit. Eius nūq̄ corpus fuit indiuisum. quia semper integrum permansit. Q̄ Dicit igitur. *Non vos desero: sed sicut lybanus non incisus vobiscum permaneo: quia multum vos delectari debet odor spiritus mei. quia deo nūq̄ separatus fuit odor animi mee: qui nūq̄ a dominio rationis recessit. Et odor corporis mei qui semper illi batus permansit.* Sequitur ordo sera-

phim qui interpretatur ardētes. Dicit nāq̄ bōit Bernardus. Volūtas quādo voritari per gratiā affociat: et sursum tendit. amor est ergo. Cum vero apprehendit tener et frui tur charitas est. Quando igitur gratia dei cor virginis sursum eleuabat: generabat in ipsa amorē q̄n p̄mouebat dilectionē q̄n cū dilectio com totaliter vnibat: faciebat in eo aīo charitatem. Dicant ergo illi de ordine sera phim. *Mōbiscū dñā remanere debes que plenā fuisse tanto amore. tanta dilectione. et tanta charitate.* Rñdet illa et dicit. *Mō vos desero: sed tanq̄ balsamū nō mixtū vobiscū maneo.* Sicut nāq̄ dicit isidoro. et habet in glosa. Balsamū nō mixtū per tria cognoscit. i. q̄n loc conglutatur: q̄n in aqua nō supenatur: et q̄n lac v̄stē nō maculat. Tūc igitur ver? amor dei esse cognoscitur q̄n cor cū deo totalitē vnitur. per superbiam non eleuat. et nulla macula peccati polluitur. Istō modo fuit in virgine que oēs suas voluntates in deo vnibat su per alios se nō eleuabat. et nullā peccati maculam habebat. Dicit ergo. *A vobis non recedo: sed quasi balsamū nō mixtū. i. p̄ amorem purum vobiscū maneo que quidē purū se in me p̄bāstis. et per cordis euz deo vnita tenet per profundam humilitatem. et p̄ peccati omnimodam immunitatem.*

¶ Sermo. cclvii. De eodē sermo. vii.

In habitatione sancta coram ipso ministravi. Eccl. xxiij. In verbis premissis primo commendatur habitatio cum dicitur

In habitatione sancta. Secundo ipsi habitaculis officij executio. cum dicitur. *Coras ipso ministravi.* Sancta nāq̄ habitatio dei celestis patriā. iuxta quadruplicē acceptio nem huius nominis qd est sanctum. Est effi sancta. i. munda. et quārum ad ipsam habitationē. Apo. xxi. Ipsa ciuitas auz mundus. et quārum ad ipsam habitatorē ut ibidē. Mō intrabit in illā aliquid coniūctum. Nec autem habitatio terrena est immūda. Et q̄st ad habitationem. B̄iere. iij. Posuisti terras in fornicationibus tuis. Et quārum ad habitatorē. Eiusdē. ij. Quomodo dicis. *Mō sum polluta et c.* Sed sancta est idē q̄ firma Et quārum ad habitationē ps. Fundamēta eius in mōribz sanctis. Et q̄st ad habitatozem. Apo. iij. Qui vicerit facia illū colum nam in templo dei mei. Nec autem habita

tio terrena nō est firma q̄st ad se. i. iohā. ij. Mundus transiit et occupabitur ei? nec q̄st ad habitatorē ioh. xij. Homo nat? de mulie re et c. Terrio di sancto. i. sacro vsui deputata. Et quārum ad se: q̄ deputata est ad p̄dicandum rosas martyriū. libanus odor riferum cōfessorum et lilii virginum. Eccl. xxxij. Quasi rose plantate sup̄ riuos aquarum fructificantes. et quasi libanus odorē suauitatis odorē habētes et c. Et q̄st ad habitatozem qui deputatus est tibi ad laudādū deū ps. Beati qui habitāt in domo tua dñe in secula seculoy laudabūt te. Hec autē habitatio terrena est malo vsui deputata. scilicet p̄ducendum spinas. tribulos. et v̄rucas. i. hoies sup̄ bos. auaros. et luxuriosos. Et quārum ad habitatozem qui deputatus est ad mentindū et ad furandū: et h̄mōi. Sec. iij. Maledictum et mendaciū. et homicidiū. et furtū. et ad ultimum mūdauerunt. Quarto est sancta. i. sanguine tincta. Et q̄st ad se: q̄ eius ianua fuit sanguine xpi referata. Hoc significatus est. Exod. xij. Ubi p̄cepit dñs q̄ de sanguis ne agni linirentur postes. Et quantum ad habitatores qui xpi sanguine sūt redempti. Apoca. i. Lauit nos a p̄ris n̄ris in sanguine suo. Hec autē habitatio terrena tincta est sā guine malo. Et quārum ad se: scilicet sanguine homicidij. ps. Interfecta est terra in sanguinibz. Et quārum ad habitatorē scilicet sanguis ne peccati. Esa. lix. Manus vestre pollute sunt sanguine. Sed cōmēdatur in habitaculis sui officij executio cu dicit. *Coras ipso ministravi.* Deus em̄ suam ministrā et officia lem eā fecit. et multiplex ministeriū et officium sibi cōmissit. Prīmū est q̄ est elemosyna. v. r̄ia celi. et ista elemosynaria nō est tenax. nec auora. Prover. vi. Manus suā aperuit in op̄i. et palmas suas extendit ad pauperes cuius liberalitas in tribus peccatores extēsum tenet. q̄ manus aperias habet. Et q̄ manus p̄le nas elemosynas possidet. Per brachiū extēsum potētiā p̄ manu optā scia. p̄ manu plenā liberalitas designat. Tenet igitur brachiū extēsum: q̄ pot oibus misereri. Tenet manus optā: q̄ scit optimo tpe misereri. Tenet etiam manu plenā: q̄ vult oibus omni tpe misereri. Sed de liberalitate istius elemosynarie: dicit ibidē. De nocte surrexit. Dedit p̄dā domesticis suis. et cibaria ancillis suis. Et infra. Omnes domestici ei? vestiti sunt dupli cibus. Habet dñg ancillas. i. aīas dei p̄ces

pta seruantes. Istis cibaria impeditur: qz cibo diuine gratie eas pascit. Habet etia domos sticos. i. viros pfectos. Et istos vestit duplicibus: qz et aiam vestit virtute. et corpus vestit candore innocentie. Habet filios et secretarios. qui. s. virginitate sunt predicti et sibi intima deuotione coniuncti. Et istis dat pda. i. gratiaz et virtutu abundantia copiosa. Sed ministerium est: qz facta est cellaria spiritus sancti. Unde ipsa dicit Lanti. h. Intro duxit merer in cella vinaria. De ista cella p pnat vinu sanctis qui sumunt via ad aliqle fatietate. et illis qui sunt in patria ad plenas ebrietate. Lanti. v. Bibite amici et inebriamini charissimi. Ideo assimilaf crateri nuqz deficienti. Lanti. vi. Umbilico tu sicut crater tomatis nunqz indiges poculis. Ipsa enim est crater inquantu semp infundit. Et est tomatis inquantu circū circa semp vadit. Et est nuqz indiges poculis inquantu nuqz euacuatur: sed semper plena existit. Illo autem cibo nos pascit: et potu reficit q seipsam fouet et sustentat. Et ibide. Comedi fauum cum melle meo. bibi vinu meū cu lacte meo. Ipsa fauum cum melle comedit. s. qn rpn in quo est cera humanitatis. et mel diuinitatis in suo vtero portauit. Ipsa vinum cum lacte bibit quando spiritus sanctus et eius anima impleuit vino celestis gratie. et carne perfudit lacte virginis mūdicie. Eodē mō pascit nos fauo: qn et nos facit delectari circa xpi humanitates. et pascit melle qn nos facit delectari circa xpi diuinitatem. Et sicut nos potat vino et lacte quādo dat nobis spiritua lem leticiam in mente: et mundiciam in carne. Tertium ministerium est: quia facta est thesauraria dei. Habet quidez deus thesaurum poterie. sapientie. et misericordie. Ipsa nāqz habet thesaurum poterie: p quem thesaurum ipsa deu poteter ad se trahit. Lanti. i. Cum esset rex in accubitu suo et quo poterat diabolus contriuit. Bess. iij. Ipsa conteret caput tuu: quo nos poteter in celestes gloriam introduxit. Ecd. xxiij. In hierusalem potestas mea. Habet thesaurum sapientie per quā nobis diurnā cognitiones infundit. Ecd. xxiij. Ego mater pulchre dilectionis et agnitionis. Et in mari presentis seculi nos sapienter dirigit. Ideo vocatur stella maris: et act? nostros sapienter disponit. Prouer. xxiij. Sapies mulier domu suā edificat et c. Habet thesauru misericordie quem largiter dispensat. ecd. xxiij. In plenitudine

sanctorum detentio mea. Dispensat cōter. et ibide d. Trāste ad me oēs qui pcepistis me. Dispensat facit: qz nō pmitte dū tus rogari. ecd. iij. Lor iopis ne afflixeris sapienter: qz qn est maior necessitas: ideo vocatur luna: quia lucet in nocte aduersariis qn sol abscondit. lucet vicina terre. i. pccatis et humilitatis. Quartū ministerium est: qz ostiaria paradisi. Ipsa nāqz est ostium p quod ad paradysum intramus qd per eam clausum est: sed per eam apertum. Ipsa est que nos suis meritis in atriu principis introducit. Unde dicitur iohan. xviij. Ancilla ostiaria virgo maria que se ancilla nomina uir petrum in atrium principis introduxit. Ipsa nāqz virgo maria est fenestra p quam deus oculo misericordie nos respicit. Unde de ea cantat ecclesia. Intrent vt astra fletibiles celesti fenestra facta es. Ipsa ei est fenestra q nobis viscera sue misericordie aperit vnde sepe est roganda. Aperi mihi foros meae amica mea et c. Quintum ministerium est: quia est aduocata generis humani. Bonus aduocatus debet habere diligentem et corā rege aliquā poteriā. et corā familiaribus magnā gratiā. et in pponēdis allegationibus magnā sapientiā. Ista quattuor sunt in maria: que etiā de ea rāgit ppheta dicens. Altitit a deperis tuis: ecce quāte diligēte. Regina ecce qre poterie. In vestitu deaurato. ecce ergo quāte sapientiē. per aurum enim sapientiā designatur circūdata varietate. i. sanctorum multiplicitate. ecce qre in cōspectu familie regis beniuolentie et reuerentie. ibi enim est color aureus apostolorum. Rubens martyru celestis cofessor. albus virginum. Omnes enim isti virginem circūdat et eam tanqz reginam suam associant.

Sermo. ccxii. De eodem sermo. ix.

Aria optimam partem

elegit que nō auferet. et c. Luce. i.

Istud verbum pprie nulli comp

petit nisi virgini marie. nec deo.

nec angelo. nec homini. Homo enim vel angelus q optimā pte h: nullus est. Deus autē non tenet partē sed totū. Sola nāqz ipa optinā partē habet: qz est mediā. inter creatore q totū et. et oēm aliā creaturā que bonas vel meliores prem possidet. Ista autē pars optima quā elegit intelligit et in vita presenti: et in vita celesti. Ista in vita presenti multiplicē

partem optimam habuit. Quarum prima consideratur qm ad castitatis cōseruationē. Castitas autē tres partes habet. Una nāqz est castitas cōiugalit. Et ista vtrqz est pars bona que habet fructu tricesimū. Secunda est castitas vidualis. Et ista est pars melior. Et ista habet fructu sexagesimū. Tercia est excellētia viginalis. Et ista est pars optima que habet fructu centesimū. Et ista parte optima elegit: vt tamen ostenderet q fuit persona cōis. voluit esse cōiugata cum cōiugatis. et vidua cū viduis. et immaculata in vita celesti. Et ista pars considerari potest qm ad quinqz. Primo qm ad subiectū quod glorificatum est: qz scilicet in corpore et in aia est glorificata. Gloria nāqz quam deus dat suis scis tres partes habet. Una est qua glorificat eorum corpora in terris. sicut corpus beati petri et sancti iacobi apostolorum. et hec est pars bona. Ecd. xliij. Corpora eorū in pace sepulta sunt et c. Alia est qua glorificat eorum animas in celo. et hec est pars melior. Apoc. vi. Datis sunt eis singule stole albe. Tercia est qua glorificat vtrqz. et hec est pars optima. Et istam partem maria elegit. Petrus autem et paulus habent partem bonam: quia eorum corpora honorantur in terris. Et partem meliorem quia eorū anime glorificantur in celis. Sed non habet partem optimam quia ipsorum corpora iacent in sepulchris. Alij sancti lauauerunt in celum cum vna ala. i. cum dote anime. Ista autem est mulier que volauit cum duabus alis. i. cum glorificatione corporis et anime. vt habetur Apoca. xij. Alis sanctis datur vna stola. Hec est autē illa de qua dicitur Prouer. vlti. Byssus et purpura indumentū eius. Secundo consideratur qm ad modū quo assumpta est. Quidam enim sancti assumuntur: et in celum deducuntur per angelum vnū. et hec est pars bona. Alij deducuntur per plures angelos. et hec est pars melior. Sed pars optima esset si omnes angeli et sancti obuiarent. et omnes vna cum xpo aduenirent. Et ipse xps personaliter adueniret. Et istam partem habuit virgo maria. Tercio consideratur qm ad locum quem sortita est. Quidam enim associantur angelis in fine hierarchie. et hec est pars bona. Alij angelis medie hierarchie. et hec est pars melior. Alij vero angelis supreme hierarchie. et hec est pars optima. Maria autē super oēs angelos est exaltata. et super

alitudinem sanctorum eleuatur ad dexteram
filij collocata. Ideo habet partem optimam.
Quarto consideratur. Quia ad premiū quo
beatificata est. Beatitudo enim tres habet
partes. vna est beatitudo aīar que adhuc est
imperfecta. et hec est pars bona. Alia est beati
tudo ipsorum angelorum que est cōpleta. et hec est
pars melior. Alia est filij que est cōsummas
ta. et hec est pars optima. Et istā partē opti
mā elegit Maria que in aīa consummatā
gloriā recepit. Quinto consideratur. Quia ad
officiū qd sibi cōmissum est. Est nāq; ma
rie cōmissum officiū aduocātū: aduocātū et
miserendi. Aduocatū quidē hoīem in vita. in
morte. et post mortē. vnde cāsa. Maria ma
ter gratie. mater misericordie. tu nos ab ho
ste prege. et. Nam et ipa in vita bonos in gra
tia cōseruat. et malis misericordiā impetrat.
Idcirco dicitur. Mater gratie et mater mi
sericordie. et hec est pars bona. In morte a
diabolo defendit. Idcirco subditur. Tu nos
ab hoste prege. et hec est pars melior. Post
mortē aīas nostras suscipit et in celū deducit.
Idcirco subditur. In hora mortis suscipe. et
hec est pars optima. Secūdo virgo gloriofa
maria habet officiū aduocātū: in qua aduo
catione more periti aduocati primo captat
beniuolentiā. deinde nostrā infirmā miseri
cordiā. deinde deū inclināt ad misericordiā.
Scire autē beniuolentiā dei caprare est bona
pars. Scire miseriā et necessitates ostēdere
est pars melior. Scire deū ad misericordiā
inducere est pars optima. Ideo significat
ur per illā mulierē sapiētissimā. de qua
agitur. ij. Reg. xiiij. Captat enī primo beni
uolentiā dicens. Sicut angelus dñi: sic et
dñs meus rex: et nec maledictione nec be
nedictione moueat. Deus nāq; nec ex male
dictione peccatorū mouetur ad irascendum.
Sapien. xij. Tu autem dñator virtutis cum
tranquillitate iudicas. Nec etiam mouetur
deus et benedictionibus bonorum nostrorum ad
improperandū nobis. Jac. i. Dat oībus as
suēter et nō improperat. Deinde nostrā in
firmā miseriā dicens. Omnes morimur: et
cūsi aque dilabimur in terrā que nō reuer
tūtur. Magna nāq; miseriā humana: q; ho
mo semper sit de culpa in culpā: q; nō po
test per se redire a culpa. Ultimo petit miseri
cordiā dicens. Reduc abieci tū. Ac si dī
cat. Abieci tū hoīem de paradiso ad miseriā
sed reduxi tū per passiōē tuā. Abieci tū per
culpā originālē: sed reduxi tū per gratiam

baptisimalem. vnde Greg. Similiter et nō
abieci tū per actū culpā: redigite per
penitentiā. Tertio habet officiū miserendi.
In iudiciō enī quidā sequitur veritatem
cōficiēte et hec est pars bona. Quidā vtrof
quētur rectitudinē ipsius iusticie. et hec est
pars melior: q; in cōficiētiā posset quis erra
re. Quidā vero in iudicando sequitur tem
peramentū misericordie. et hec est pars opti
ma. Sunt nāq; quidā sancti qui suā sequen
tes cōficiētiā aliquibus sua subtrahūt iustitia
grā: quia dignos eos non reputant gratia.
Deus enī iusticiā suā sequitur a qua dedis
nare nō potest. Teneat ergo qui sequitur. vo
lunt cō cōficiētiā vel cū iusticia. Maria au
tem semper tenebit secū misericordiā.
Sermo. cccx. De sancto Bernardo ser
mo primus.

Usum deduxit dominus.

per vias rectas. Sapien. x. Sunt
quedā vię circulares per quas vi
dunt hoīes mundū amātes. ps. In circuitu
impj ambulat. Sunt et quedā vię oblique
per quas vadunt hoīes seipfos diligentes.
Enī ergo amor sit motus cordis directus in
aliū. Illi nāq; qui per amorē ad se cōuer
tuntur quādā obliquitatē faciūt. Sed sunt quedā
vię recte per quas vadūt deū super oīa dili
gētes. Laticō. i. Recti diligūt te. Per istas
vias rectas Bernardus iur qui super oīa
deū dilexit. qd pater per quattuor que ha
buit. Primo nāq; habuit animū sublimē ce
lestiū cōtēplatione. Locus quidem erat in
celo. et ideo insensibilis videt in mūdo. Unde
dicitur in legēde. Ita totus in spiritu abs
orptus est: ut iam nullis sensibus videretur
corporis. Sicut ponit exēplū de domo res
studinata quā ignorabat. et de fenestris ex
desse quas nō videbat. et de lacu lausame
de quo nō aduerterat. Refert nāq; Agilius
phīlōs q; Demetrius phīlōs oculos sibi erul
fecit. Et super hoc triplex causa a poetis
assignat. Prima est ut meditationi phīlōso
phie liberius vacaret. Secūda est ut nō videret
malos in hoc mūdo florere. Tertia ne vi
sio mulierū eius cōcupiscentiā infirmaret.
Sed beatus bernardus oculos sibi nō eruit
corporaliter: sed spiritualiter. Quā ad omnē
vsum illicitū. Nam quā ad scdām causam
sibi spiritualiter oculos eruit quando eius
oculi nō erāt sibi ad impedimentū: sed ad ex
pedimentū interioris cōtēplationis. et eo

q; ipse in creaturis considerabat dei potē
tiam et sapiētiā ac bonitātē. Enī ipse ocu
los suos eruit spiritualiter quo ad scdām
causam: q; malos nō videbat oculo indigna
tionis: sed cōpassionis. Eruit spiritualiter
oculos suos quo ad tērtiā causam. q; eos in
suis oculis nō fidebat. sed suos oculos a femi
nis auertebat. Unde cū quādā vice in quan
dam mulierē aliquādiu defixos oculos res
pexisset in aquas gelidas se immerisit: donec
fere exanguis effectus est. Secūdo habuit in
tellectum illuminatū diuinorū reuelatione.
Quattuor nāq; sibi fuerūt precipue reuela
tiones. Primo dñice natiuitatis mysteriū. Nā
in nocte natiuitatis puer iesus sibi appa
ruit: quasi iterum ante oculos eius ex vtero
maris nascē. Secūdo gloria scdō. Nam cū
sanctus malachias cantaret: eidē eius gloria est
pro defunctis cantaret: eidē eius gloria est
reuelata. Tertio notitia futurorū. Multa
nāq; futura preuidit. sicut pater in Gerar
do suo fratre. cui suam cōuersionē predixit.
Quarto sciētia scripturarū: quā quidē scien
tiā scripturarū nō habuit per magistrū erudi
tionē: sed per ppriā meditationem et oratio
nē. Unde dicit in eius legēde. Quicquid in
scripturis didicerat per maxime in agris et
in siluis meditatio et oratio se accepisse cōfi
tebatur. Aut per diuinā reuelationē. Unde
dicit ibidē. Cōfessus est aliquā meditātī vel
oratiōē oīem sacrā scripturā melius expostā
sibi apparuisse. Unde etiā dicit in Laticis
q; dū quedā retineret que als didicerat ve
nit ad eū vox dicens. Donec istud tenueris
aliud non accipies. Et quo habet q; ea que
dicebat spūsancto reuelante dicebat et didi
cit. Tertio brūs bernardus habuit affectū
infirmatū seruēti dilectiōis. Nā tā seruēter
deū diligebat: q; in diligēdo modū seruare
neciebat. Unde dicit. Causa diligendi deū
deus est modus sine modo diligere. Tam
seruēter diligebat q; totus in amore absor
ptus erat adeo q; nullis iam sensibus corpo
ris vivebat. Unde ipse poterat dicere cū apo
stolo ad Gal. ij. Quia ego iam nō ego. vixit
in me xps. Vno ego iam nō ego. vixit
oīem amorē illicitū amouebat: sed amorē cu
piditatis terrenorū: q; oīa terrena deseruit
et cōtempnit. Amorē carnalitatis: q; virgini
tatem seruauit. Amorē vanitatis cōtempnit
q; multos episcopatus renuit. Non enim
potest possideri amor dei cum amore mun
di. Unde ipse dicit super. Qui habitat

et errat oīno. Si quis celestē illam dulcedi
nem huic cineri. illud balsamū huic veneno
carissimā illa spūs miseri posse eū istis il
lecebris pariat. Sanctus enī Bernardus
tam seruēter diligebat q; oīem et singulos a
morē est ad dei amorem referere. Distinguit
nāq; quattuor amores. s. pium iocundum:
iustum: violentū: et deuotum. Amor nāq; pī
us ut dicit. est quo amamus pēntes. Amor au
tem iocundus est quo amamus socios et amicos
iustus. quo amamus vniuersos homines.
Violētus. quo amamus inimicos. Deuot
us. quo amamus deū. Quattuor autem pī
mos amores brūs bernardus referebat ad qm
rum. Parentes enim amabat sicut deum. Un
de patrem ad religionem adduxit et fratres
conuertit. et amicos et socios cum quibus cō
uersari consueuerat diligebat in deum quia
eis pēdicabat et eos cōuertebat. Inimicos au
tem diligebat ppter deum. Deū autē dilige
bat ppter seipm. vnde Aug. Beatus est dñe
qui amat te et amicum in te. et inimicum ppter te
Solut enim nullū eorum amittit cui oēs in
illo chari sunt q; nō amittitur. et nec amice
tit: nisi qui dimittit. Quarto habuit affectū
plenum potēti sermone. Sermo nāq; ei
potētere tāta plenus erat q; sibi obediebāt
elementa insensibilia et corda et demonia. ele
menta quidem sicut patet in pluuiā. Nam cū
quandam epistolā sub diuo scribi faceret. su
bico imber magnus erupit et cū ipse scriptor
cartham compellere vellet. ait Bern. Opus
dei est. scribe et non desistas. Et sic totam il
lam epistolā scripsit in imbre sine imbre. Obe
diebant etiam sibi sensibilia sicut patuit in
ipsis muscis quas excoīcauit. Obediebant
etiā sibi hoīum corda. sicut patuit in militib;
rapinas frequēter exercētib; quibus vinū pro
pinari fecit dicens. Bibite poculū aīar et cō
tinuo murati fuerūt. Obediebant ei etiā dei
monia. q; ea expellebat scripto suo. q; cuidā
demoniacē cedulā hoc prinēre misit. In no
mine dñi nostri iesu xpi pēpicio tibi demō q;
ereas ab ea. qua cedula ad collū illi? mulier
ris obfesse a demōio et demōiace ligata sta
tim demō euamuit et recessit. etiā brūs Ber.
demōia expellebat cū suo baculo sic ps in mu
liere a demōio iestata. cui brūs Bern. suus
baculū tradidit. et dyabol? ad illā mulierem
accedere nō psumpsit. Aliquā et suo iperio et
sua sua demonia expellebat. sic ps in demo
ne quē excoīcauit. qñq; do suo rīso. Illa cū
infirmitur: et in excessu mētis sue positus

ante tribunal dei fuisse adductus. demon as-
fuit ipm accusas. et ille rudit. Fateor no sum
dignus obtinere regnu celoz: sed duplici iure il-
lud obtinens est dñs. s. patris et merito passio-
nis. Altero ipe cōtētus. altero mihi donat.

Sermo. cxxi. De eodem sermo. ii.

Alectus deo et homini

bus cui memoria in bñdictione
est. Ecce. xlv. Quidā diligunt a

deo: sed odiunt ab hominibz. Luce. xxi. Eritis
odio hominibz ppter nomē meū. Quidā vero

diligunt ab hominibz: sed a deo odiunt. Jac. iij.
Quicquid voluerit esse amicus huius seculi iimi-

cus dei constituet. qdā vero odiunt a deo: et
ab hominibz sicut supbi. Ecce. x. Odibilis cō-

tra deo: et hominibz est supbia. qdā diligunt a
deo: et diligunt ab hominibz sicut bñs. Berni.

De quo in pmissis pncipalibus vobis duo p-

ponunt. s. meritū eius. cum dicit. Dilectus deo
et hominibz: et pmissis subdit. Qui memoria

in bñdictione est. et. Circa pñm notandū
q multiplici rōne mouet hō ad diligendum

aliquid. Diligit em aliqd: q bonum: q pul-

chū: q honestū: q vile: q delectabilē: et q
simile. In deo aut oēs iste rōnes sūt: et ideo

summe diligendū est. In eo qppe est summa
bonitas. Adar. xl. Memobon? nisi sol? de?

Summa speciositas. sap. vii. Speciosior so-

le est. Un? et Agnes dicit. Qui pulchritudis
uē: sol? luna mirant. Summa honestas. sap.

piē. vii. Honestatē illi? nō abscondo. Sūma
vilitas. sap. vii. Venerunt mihi omia bona

pariter cum illa. Summa delectabilitas. ps
Delectationes in dextera ei: et nostre natu-

re cōformitas. Phil. ii. In similitudinē hoīs fa-

ctus et habitu inuē? ut hō. Beatus dñs Ber-

nar. ppter tria pma fuit dilectus a deo: et p-

pter tria sequentia fuit dilectus ab hominibus.

1. Primo namq a deo fuit dilectus: qz habuit
bonitatem in affectione. Affectio nāq bona

est voluntas que nunc est bona quando gau-

dio et dolore spe et timore. est ordinate affec-

ta. Un? Aug. in lib. de patientia. Voluntas
bona. i. voluntas fideliter deo subdita volū-

tas sanctitate super amoris accessu. volūtas
que deum diligit: et primum ppter deū sine

amore. De quo rñdit Petr? In scis dñe: qz
amote. Sine timore. De quo dicit Aplos.

In timore et tremore vestram salutem opera-

mini. Sine gaudio. De quo dicit idem. Se-

pe gaudētes. Sine tristitia qualem dicit se

habuisse p fratribz suis. quoniam amara

et aspera sufferat. Caritas nāq dei est q om-

nia tolerat que non diffundit in cordibz no-

stris nisi p spm sanctū qui datus est nobis.

Secundo fuit dilectus a deo: qz habuit pul-

chritudinem siue puritatē in intentione. In-
tentione autē in fīnte est sicut oculus in capite.

Oculus nāq debet esse purus. simplex. et re-

ctus. Tūc em oculus intentionis est purus:
qñ est sine puluere et sine terrena cupiditate.

tunc est simplex: qñ est sine duplicitate. s. qñ
oculū intellexit ad deum dirigim? per fidē

et oculum affectus per amorem. sed qñ affe-

ctum dirigimus ad mundum et intellectum
ad deum. tunc est duplex. Tūc autem est re-

ctus quando non habet obliquitatē. sed dire-

cte ad deum dirigimus: et cordat opa nostra
ideo precipitur. Leuit. xxi. Ne offeratur lus-

cus: aut lippus: aut maculam habēs in ocu-

lo. Zuscus em est qui habet in intentione ob-

liquitatē. Lippus qui habet duplicitatē
Maculam habet qui habet puluerem. i. ci-

piditatē. Tercio Bernardus fuit dilectus
a deo: quia habuit honestatē in cogitatione.

Proverb. xii. Cogitationes iustorum in-
dicia. Quia iusti inter suas cogitationes ius-

dicia exercent: quia malas expellēt: et bonas
retinent. Dicit autem Ephraïm. q homo

bonus fm voluntatem anime. bonus est fm
natram vero carnis malus. et ideo possunt

in esse cogitationes bone et male. Ad istos au-

tem homo fm voluntatem carnis modus est
et fm voluntatem anime peruersus. Et ideo

non potest habere nisi malas cogitationes.
Dicitur autem. i. Adacha. i. Qd antiochus

precepit idolum abominabile super altare
poni et ab hominibus adorari. et sabbatū nō

celebrari. Tunc idolum super altare ponitur
quando in corde praua suggestio domina-

tur. Tunc adoratur. quando vsq ad consen-

sum animus peccato adheret. et vsq ad con-

sensum peccati pertrahitur. Et sic sabbatū
non celebratur. quia animi quies amittitur.

2. Secundo fuit dilectus ab hominibus.
Primo quia fuit utilis in predicatione.

Thimoth. ii. Omnis scriptura diuinitus
inspirata utilis est ad docendum ad argu-

endum: et ad corripiendum. et ad erudiendum.
Sic beatus Bernardus per suam do-

ctrinam docebat ignorantes. Arguebat ne-

gligentes corripiebat delinquentes. et cru-

diebat penitentes. **3.** Secundo fuit delecta-

bilis et amabilis in conuersatione. Pro-

uerbiorum. xviij. Vir amabilis ad societa-

tem magis amicus erit q frater. Praelatus

nāq debet esse mansuetus. in conuersando. se-

uerus autē in corripiendo. Dulcis autē et pius

in compatiendo et miserando. nam in archa
moysi cū virga rectitudinis fuit manna dul-

cedinis. Et samaritanus cū vino mordacis
reprehensionis infudit oleū pie cōpassionis.

Reg. iij. Reg. i. q salomon in regē iungē
Zeg. iij. Reg. i. q salomon in regē iungē

asino pcreatur. In equa ferocitas: et in asino
simplicitas inuenitur. Mula autē cū ferocia

simplicitas habet simplicitatē asinā. Per
qd datur intelligi q prelati cum ferocitas

te rectitudinis debet habere simplicitatem
manusuetudinis. Tercio fuit nobis similis

per humilitatē. Ecce. iij. Quāto maior es
humilia te in oibus. Praelatus autē corā deo

semper debet se humiliare in oibus. Et corā
nā subditis qñq debet se humiliare in om-

nibus. aliqñ in aliquibus. aliqñ vero in nul-

lo. Quidā nāq duci possunt per lenitatem
sed nunq per asperitatem. Corā istis debet

se humiliare prelati in oibus. Unde Be-

go. nazanzianus. Aliquos lenitate curare de-

bemus. alios autem humilitate. Alij nāq
sunt duri et superbi q ex mansuetudine pre-

lati peiores efficiuntur. Corā isti nō debet

se in aliquo humiliare: sed debet eoz super-

biā frangere. Alij aut sunt qui medio modo

se habēt. qui se ex nimia feueritate franguntur.
vel nimia lenitate soluantur. Et coram

istis debet se prelati humilitate in aliqui-

bz: nō aut in oibus. Tales em indigēt tem-

peramento. De quo dicit Greg. Faciendū est
nāq quoddā temperamentū: ut nec nimia

asperitate eruleretur subditi: nec etiam ni-

mia lenitate soluant. Hinc est q in bassibus
templi erāt sculpti leones et boues. Per ba-

sem prelati intelligitur qui debet populū
sustentare in quo debet esse auctoritas ut se-

uerē corripiat: et maturitas ut misericordis
ter demulceat. Secūdo subditur premiū in benedictione

erit. i. Lūis memoria in benedictione
erit. i. vbi duplex premiū ponitur. s. memo-

ria et gloria. Qñ em fuit dilectus ab hoibus
est modo in memoria. qz fuit dilectus a deo

est modo in celestī gloria. De memoria san-

ctorum dicit Ecce. xlii. Memoria ioste in
cōpositione odoris facta: opus pigmentarij

in omni ore quasi mel indulcabitur eius me-

moriz: et ut musca in cōuiuio vini. Ademo-

ria quidē serōz delectat nostrū olfactū ad
odorādū: ideo assimilatur operi pigmentarij.

Delectat os ad loquendū: ideo assimilatur
melli. Delectat aut aures audiendū: ideo assi-

milatur musce. Secūdo habuit celestē gloriā
ideo subdit. Simile illū fecit in gloria serōz.

Est aut duplex gloria. Una est gloria essen-

tialis que dicit aurea que consistit in dei vi-

sione: in qua delectabuntur omnes sensus.
Erit em speculū visui. melodia auditui. bal-

samū olfactui. mel gustui. flos suauissimus
tactui. Alia est gloria accidentalis que dicit

aureola que dabit martyribz: virginibus:
et predicatoribus. Nam in veteri testamēto

tria habebant aureolam: scz altare: archa: et
mēsa. Per altare significatur martyres qui

de corporibus suis deo sacrificiū obrulerūt
Per archā que intus et extra fuit deaurata

significatur virgines que habuerūt puritatē
tem in mēte: et integritatē in carne. Per mē-

sam aut intelligitur predicatores qui stete-
rūt ad mēsam sacre scripture. De qua dicit

in ps. Parasti in cōspectu meo mēsam et c.
Et quia beatus bernardus fuit valde per-

fectus ideo habuit aureā. et quia fuit virgo
incoeruptus et predicator gratiosus dupli-

cem tenet aureolam.

Sermo. cxxii. De eodem sermo. iij.

In fide et lenitate ipsius

1. sanctū fecit illū et elegit eū ex om-
ni carne. Ecce. xlv. Ex his vero

bis habetur q beatus bernardus quattuor
speciales prerogatiuas habuit. Nam in cor-

pore et corde magnā habuerūt puritatē. qd
notatur cū dicit in fide. Fides nāq habet

purificare. iuxta illud Actū. xv. Fide puri-

ficans corda eoz. In conuersatione habuit
magnā humilitatē: qd notat cū dicit. In le-

nitatē. In vita habuit magnā sanctitatē. qd
notat cū subdit. Sanctū fecit illū. In corpo-

re suo nullā habuit carnalitatem. ideo sub-

ditur. Et elegit eū ex omni carne. Deus em

ab omni carnalitatem eū elegit et totaliter se-

parauit. Primo igitur habuit magnā puri-

tatē: qz se virgo corpore et mēte fuit. Casti-

tas autē est magne virtutis quādo quis eam
seruat et ab hoste reprobatus et carne illegus

et ab exterius puocatus. Sanctus igit ber-

nardus si ab hoste reprobatus oēs temptatio-

nes fugabat. Unde dicit de eo. Perpēdes
periculum quo cohabitare serpenti fugam

meditari cepit et ordinē introiuit. Si autē a
carnalliciebat ipam prius macerabat.

Unde cū adhuc esset adolescēs et in quādā

in malo exemplo bonos obumbrant. Mō de
ber etiam religiosus ad religionem portare
corpus. i. carnalem suę ppiā voluntatem.
Uñ Seneca. Tātū hūcū ad hūcū ppiē
voluntati subtrahit. Nec etiā religiosus dē
ad religionē apparet corpus. i. carnalē pa
rentū amores. Bēn. xij. Egrederē de domo
patris tui zc. **¶** Tertio gradū suę radii p quē
fuit ista lucerna. q. pfectos dicitur z mori
bus informabat. Tria em̄ in vita sua seruauit
z docuit que moriens dereliquit dicens
tria vobis obseruanda relinquo que sēdē
ego p viribus obseruauit. Memini hō scan
dalu feci. minus sensui meo q̄ alteri. cre
didi. Iesus de ledere vindictā nō expetij. Ec
ce caritatem humilitatem z obedientiam vo
bis relinquo. Dicebat namq̄ nullus vobis
cōtūmeliosus aliū scandalizaret vel maledi
ceret. Regis nāq̄ Deut. xxv. Qd fili cōcu
binari iacob electi sunt ad maledicendum.
Fili vero libera ad benedicendū. Per qd
dā intelligi q̄ maledicere z cōtūmelias in
ferre est viliū psonarū z ergo de eis nō est
curandum. Docuit etiam humilitatem z re
liquere ppiā voluntates. Ecclē. xvij. Post
cōcupiscētiās tuas nō eas zc. Docuit patiē
tiā similiter. Luc. xxi. In patiētiā vestra pos
sibilitas aīas vestras. Et ppter ista tria dī
xit abbas ioseph q̄ tria sunt honorabilia co
rā deo. i. patiētiā in infirmitate: obedientiā
sine ppiā voluntate: bona oratio cū munda
intentione. **¶** Quarto est q̄ rēptatos consola
tionibus z orationibus refouebat. Uñ cū q̄
dā nouici rēptat diceret. Nunq̄ amplius
letus ero bñs Bēn. taliter cū p̄solatus est
z tam feruenter p eo orauit q̄ ille tādē ait
Nunq̄ amplius tristis ero. Deus em̄ nō p
mittit de nouo conuersos grauiter tempta
ri. Uñ Breg. Distinguit tres status cōuer
sorū q̄ sunt inchoatio: medietas: z pfectio. in
inchoatione veniunt blādimēta dulcedinis
in medio veniūt certamina temptatiōis. ad
extremū venit perfectio plenitudinis: quia
sponsam suam quilibet vir primo dulci blā
dimentis fouet vt allicit. quam coniunctā
asperis increpatiōibz pbat: z pbatā securis
cogitationibz possidet. **¶** Quintus est: q̄ apo
stas reuocabat. sicut p̄z in diuersis z plu
ribus apostatis quos recepit. Unde legis.
i. Reg. xvij. q̄ filij israel vidētes se in antro:
vel spelunca positos. quidā eorū abscondē
se in spelūcis: z quidā se absconderunt in ab
ditis. z quidā in cisternis: quidā autem trā

serunt ad philisteos. quidā remanserunt
cū rege suo saule. Sic etiā israelite. i. religio
si q̄ in antro penitētiē z abstinentie sunt po
siti. quidā eorū ire volūt ad hospitium: isti ab
scondē se in spelūcis. quidā ad infirmitatē
z isti abscondē se in abditis. quidā exire vo
lūt: scēz extra ad solatiū z refrigeriū: z isti ab
scondē se in cisternis. quidā trāsire ad phil
isteos. i. ad seculū. Boni autē religiosi rema
nēt cū xpo z suo prelato cōtra philisteos. i.
cōtra demones fortiter dimicantes.

¶ Sermo. ccxliij. De sancto Bartholomaeo apostolo sermo primus.

¶ Viciūq̄ honorificauit me glorificabo eū. i. Reg. iij.

Adagna siquidem de illis liberalitas qui p modico honore quem sancti sibi exhibent in terris. ipse deus eos glorificare dignatur in celis. Talis fuit beatus Bartholomaeus qui deum honorificauit. z ideo deus ipsum glorificauit: et glorificare dignatur. In premissis ergo verbis duo cōiter tāgi et notari possunt. Primo meritū beati Bartholomaei: cū dicit. Quicūq̄ honorificauit me. Scdō tāgiū meritū eius. ibidē cū subiungit. Glorificabo eū. Circa primū est notandū q̄ scdus Bartholomaeus deū honorificauit. i. corde: opere: z corpore. In corde autē sunt intelligētiā: voluntas: z memoria. Illi ergo corde deū honorificat qui eius beneficia recognoscūt: z eū z eius beneficia diligunt z nunq̄ obliuioni tradunt. Talis fuit beatus Bartholomaeus qui humane redēptionis beneficiū cognoscebat z sue meritorie illud sepius imprimebat. z illud fortiter retinebat. z ipm regi cū tanta dilectione exponerebat. ostēdēs q̄ ipsa nostra redēptio facta est valde congruēter: q̄ primus homo factus est de virginea terra. secundus vero homo factus est de virgine maria. Et facta valde potenter: quia diabolum inuoluerat et abusuorem alieni iuris potēter eiecit. Et etiam facta valde iuste siquidem vt diabolus qui hominem comedentem vicerat a leui iunante vinceret. Et etiam facta nostra redēptio valde sapienter: quia christus diabolo tanq̄ aut illūst dum escam carnis ostendens hōmo diuinitatis eum cepit. Secundo sanctus Bartholomaeus christum honorauit ore dum christi gloriā per orbem vniuersum fideliter predicauit. Mundus siquidem erat medicus ignobilitate abiectus

et refectus z mesticia plenus Beatus autē Bartholomaeus erat thesauri dei: margarita dei: z luminare dei: ideo mundū ditauit ac nobilitauit z illuminauit. Ista tria tanq̄ beatus Theodoros i sermōe quē facit de ipso vbi ait qualiter eorū ad lippariā insulas est translatus dicens. Venit ad paupculā thesauri dei: dicitur. Venit ad ignobilē p̄ciosissimū thesauri dei: venit ad mestā splendidiſsimā margaritā. Venit ad mestā honorificauit mū luminare. **¶** Tertio deus honorificauit opē: q̄ demonū culturas destruxit. z cultum opē: q̄ demonū culturas destruxit. z cultum dei ampliauit. Sicut autē dicit bñs Aug. in dei ampliauit. Alter a p̄bis. Tertius a p̄ncipibz ciuitatū. Qd autē isti dñm nō sunt colēdi. ibidē ostendit dicens. Proponūt greci. si dñ tales colendi sunt p̄fecto tales homines sunt honoradi. Assumūt romani: sed reuera nullū mō honoradi sunt homines tales. Qd cludūt xpiani. Nullū mō ergo tales dñ colēdi sunt. Via nāq̄ ista genera deorū Bartholomaeus destruxit. sicut p̄z i legēda. Quarto Bartholomaeus honorificauit deū in corpore seu cū suo corpore: q̄ cētēs in die z cētēs i nocte genua flectebat. Uñ sup hoc bñs Aug. Qd qdāq̄ inchoaueris facere. pmo inuoca deū z gratias age illi: z cū cōsummaueris ill dñ militat fac. Uñ Biero. Nec ibi ante sumant nisi oratione pmissa ne recedat a mensa: nisi gratie referant. nec prius corpus quiescat: nisi pascat aīa. Scdō ponit ei p̄mū: qd tanq̄ dñ dñ glorificabo eū. Deus nāq̄ eū glorificauit in vita: z in morte: z tandem glorificauit post mortem. In vita siquidem beatus Bartholomaeus deum glorificauit: z laudauit: z ipse deus eundem in eius vita glorificauit multipl. **¶** Primo nāq̄ fecit eum magne dignitatis. de cuius dignitate sic dicit Theodoros. Petrus ap̄s docet nationes. Bartholomaeus consequenter patrias inuestigat. petr̄ opatus est. p̄digia magna. Bartholomaeus fecit p̄digia multa. petrus deorū sum capite crucifiguit: sed beatus Bartholomaeus viuus excoīat. Ad quod valet petrus mysteria capescenda: ad tot sufficit Bartholomaeus penetranda. **¶** Scdō fuit multē sanctitatis: que siquidem sanctitas in tribus: et ex tribus apparere z consistit. i. in terrenorū despectiōe. Unde dñ de eo q̄ ipse sic ait. ego nihil terrenū nīhilq̄ carnale desidero. Probat etiā ipius sanctitas in seruenti oratiōe. Unde dicit ei demō. Ap̄le dei Bartholomaei incendunt mee orationes tuas: z in constanti

mente. Unde de eo dñ. Semper eodem vultu z animo letus z hilaris p̄seuerat. **¶** Tertio fuit potentie multē. Ipe nāq̄ dyabolus habet potentiam astutiam atq̄ malitiā. Sed ipse ipius dyabolus potentiam ligauit. Unde dicit demon. Deus vester cathenis igneis est cōstrictus: z illa hora qua ap̄s dei Bartholomaeus replū intrauit eius astutia detegēbat. Fingebat em̄ dyabolus se sanare. Iffirmos quos in non sanabat subueniēdo: sed a leſione cessando. Eius malitiā impediēbat sicut p̄z in filia regis a qua dyabolus exire coegit. Quarto fuit magne vilitatis. De hoc sic dicit Theodoros. Vide Bartholomaeum lingue aratro rationabilia iura sulcantem. fidei verbū in p̄fundo. i. cordis recondentes paradisiū z vineas dñi plantantem. filias euellere: spinas impietatis secare: sepes cū cūponere. Et infra: sed respuunt egroti mentem orbi manu ducētē. naufragij guber nariorem. mortui viuificatorem. **¶** Scdō p̄ncipaliter deus ipm glorificauit in morte: ipius mortem sue assimilando. Ipe nāq̄ fuit expoliatus: flagellatus: crucifixus: sic mortuus: sic ipse fuit flagellatus: crucifixus: sua pelle expoliatus: z sic idē per capitis obtruncationem mortuus. **¶** Sicut. v. Inuenerūt me custodes qui circumierunt ciuitatem percuſerunt me. i. flagellando. vulnerauerunt crucifigendo z decollando. tulerunt palliū meum. i. me excoīando. **¶** Tertio deus eū glorificauit post mortem: z hoc respectu sui z respectu nostri. Respectu quidem sui quod ad aīam z quo ad corpus. De gloria anime sic dicit ipse Theodoros. Gaude Bartholomae mee q̄ mare gressibz sanctificasti: qui terram purpureā tuo cruore fecisti. qui ad celū com measti: vbi in medio diuine aciei refulgens in splēdore inaccessibilis glorie splēdēs in exultatiōe iocunditatis mirabilis gaudes. Glorificauit etiā deus ipius corp̄. q̄ sicut dicit ipse Theod. de armenia v̄s ad pres siliē quattuor archis scōz in mari pietis p̄cedentibus archam beati Bartholomaei cū reuerentia deduxerunt. **¶** Secundo glorificauit deus eum respectu nostri. Et hoc quādrupliciter. **¶** Primo: q̄ factus est aduocatū p̄corū: sicut ipse quidā suo deuoto appa ruit dicens. Per multū tps de nostris p̄coribz z meritis populo huic peccat. **¶** Scdō: q̄ ipse se est liberator deuotorū: sicut p̄z in magistro quē ab illdñs dyaboli liberauit. **¶** Tertio: quia est condemnator reproborū: pro

ut patet in Frederico imperatore q̄ eiusdem corpus de loco remouere voluit. Quarta ipse est reprobatior numerus in iustorum: sicut p̄ in muliere que oleū in iustum acquisitum in lampadem beati bartholomei infundere voluit: sed illud facere nequiuir.

Sermo. ccxvi. eodem die. sermo. ij.

Extendens celum sicut pel-

lem q̄ regis aq̄s supiora cū. ps. In q̄rū brās Bartholomeus fuit ap̄lus competis sibi q̄ dī celū. Ap̄lus nāq̄ celū vocātur. fm̄ illud ps. Celū enarrat gl̄iam dei. In q̄rū aut̄ ipse fuit excoziat? competis sibi illū q̄ dī. **Extendens celū sicut pellē.** In q̄rū vero ipse interpretat filius suspendens aquas: competit sibi illud q̄ dī: q̄ regis aquis supiora eius q̄ ergo dī celū. respicit dignitatē ap̄stolice dignitatis: q̄ dī celū dī extēsus respicit gen? passionis: q̄ aut̄ dī q̄ regis aq̄s supiora eius. respicit interpretationē nomis. In q̄bis ergo p̄missis sanctus bartholomeus a tribus cōmendat. **Q̄ primo a sublimitate p̄fectionis** t̄ vite in eo vocat celū. Dicitur aut̄ t̄. **Extendens celū sicut pellē.** Celū p̄bi ardēs volubile t̄ rotundū eē dixerūt. Dicit aut̄ ipse celū: q̄ fuit ardēs p̄ caritatē succēssam. Et q̄ caritate. quattuor carbonēs p̄dierūt. Unū carbonē iecit cōtra dyabolū: quo mediātē dyabolū icēdit: t̄ iste carbo fuit ei? oratio ignita. Unū dicit demō. **Aplē dei bartholomee** incendit me oratio: nes tue. Aliū aut̄ carbonē iecit cōtra dyabolū que dyabolū ligant q̄ fuerunt ip̄ius ap̄stoli merita gl̄iosa. Unū dī in ip̄ius legenda **Deus** velle cathenis igneis est ligat? nec respicere: nec loq̄ audet ex illa hora qua ap̄stolus ingressus est illuc: sancti em̄ viri ex se tot carbonēs emittūt quot in se strutes h̄nt. t̄ quot opa seruētia faciūt ex q̄b? vna cathēna cōstruunt cū qua dyabolū ligatū tenent. **Q̄ tertiu** carbonem direxit t̄ destinauit ad deū q̄ ip̄i deo odorem facit. t̄ iste carbo fuit eius caro cōcremata. **Beh. viij. Edificauit** Moē altare dñi: t̄ ista odorē suauitatis odorat? est dñs. **Q̄ quartū** aut̄ carbonē direxit ad p̄mū quo primū ad dei amorē inflāmauit: t̄ iste carbo fuit ip̄ius predicatio ignita **Theodoros.** Gaudeas bartholomee sol or bis terre cuncta illuminās os dei ligua ignita sapiētia p̄mens fons vite sanitates emanans. **Q̄ secundo** ip̄e dī celū: q̄ ip̄e fuit mobilis t̄ volubilis p̄ opationem sollicitā. Ip̄e namq̄ tam sollicitus fuit. q̄ tres puicias

pagrauit: sicut dicit **Theodoros.** f. **licon** illam: t̄ armenias. Nec mirum si tam volubilis t̄ sollicitus fuit: q̄ fuit rota dei nubem dei plen? sapiētia dei: t̄ plenus sermone dei. Fuit etem̄ nubes dei. **Esa. lx. Qui sunt isti q̄ gaui.** Sol nāq̄ virtute sui caloris illū q̄ subtile est in aq̄s vaporabiliter extrahit: t̄ in nubes cōdēfat. Sic etiā x̄pus iesus q̄ est sol iusticie ex calore t̄ virtute sui amoris oēm hūmā affectu q̄ in ap̄lis erat: ad se p̄ desideria attrahēbat t̄ in nubes cōdēfat. **Beatus nāq̄** ap̄ls fuit etiā tā volubilis t̄ tā velocis: q̄ fuit rota dei. **Ezech. x.** Rota illa vocauit volubiles. **Jo aut̄** rote sic sunt volubiles. q̄ nō tā gū t̄ terrā nisi i p̄tō. Sic ip̄e bartholomeus ad eorum erat q̄ terrenis i p̄tō. i. necessitatibus articulo adhibebat. i. **Em. vi.** Habentes victū t̄ quib? regamur: his cōtenti sumus. Fuit etiā brās bartholomeus tā mobilis: t̄ tā velocis: q̄ fuit plen? sapientia. Nā sicut dī. **sa piē. viij.** **Q̄b? mobilis?** mobilis ē sapientia: q̄ quos replet mobiles: hos veloces facit. Fuit etiā tā velocis: q̄ fuit plen? zelo dei. **U. i.** debet nāq̄ mūdū esse tenebrosū ac esse illū pidū: t̄ etiā videbat mūdū esse iculū: t̄ ideo p̄ ip̄s velociter discurrebat. Unū brās **Theodoros.** bartholomeus hō famul? dei p̄t per mūdū velut lux t̄ tenebrosos illuminaret: tāq̄ sol ut inspidas gentes saliret tāq̄ agri colat spūalem culturam p̄ficere. **Q̄ tertio** principaliter dī celum: q̄ fuit rotund? p̄missis p̄seueratiā. Forma nāq̄ sp̄ica sine carē. **Mo em̄** poruit p̄missis emolliri. Unū aut̄ rē camelos oneratos auro: t̄ argēto t̄ lapidib? p̄ciosis sibi dare velle: ip̄e rēdit. **Nil terre** nihil carnale desidero. nec etiā potui minis deterreri: vñ cū rē diceret sibi. tu es q̄ euertisti fratres meos. Ille rēdit audacter. **Ego vero** nō eueri eum: sed potius conuerti. Unū nō potui supplicio supari. Licet enim ip̄e fuerit flagellatus: crucifixus: excoziatus: t̄ decollat? t̄ in dei amore semp māsit immutatus. **Q̄ secundo** cōmendat a gl̄itate passionis t̄ penē: cū dī. **Extendens celū sicut pellē.** Fuit em̄ excoziat? t̄ pelle sui corpis denudat? t̄ decollatus. tamen in dei amore semp māsit inuictus. Hoc significatum est. **Leu. i.** ubi dī. **Detraha** pelle hostie arros in frustra cōdēdent t̄ subiecit in altari ignem frum ligno: ante composita intestinis pedibus lonis ad. **adolebitq̄** ea sacerdos super altare in holocaustum: suauem odorem dñi. **Ista** hostia

dei fuit bartholomeus: cui fuit pellis detraha q̄ si ip̄e fuit excoziat? fuerit etiā arros in frustra concisi quando ip̄e fuit crucifixus t̄ decapitat? fuerit etiā ip̄i? intesti na t̄ pedes loci: q̄ affectiones eius fuerunt em̄ dare ab omni terrena cōcupiscētia t̄ cupiditate ex diuino sermone. **ioh. xv.** Fuit mūdū estis p̄pter sermonē. quē locutus sum vobis: t̄ et spiritus sancto a quo t̄ p̄ quē ip̄e fuit mundatus. vt de hoc legat? habet **Act. primo.** Hos aut̄ baptizabimini spūsancto. **Fuerit** etiā ip̄ius ap̄stoli affectus mun date in sanguine fuso. **Apoc. viij.** **Zauerit** fto las suas dealbauerūt eas in sanguine agui **Circa** istam hostiaz postea est strues lignoꝝ nam t̄ intus in aia habuit ligna desiderioꝝ sanctorum: t̄ ab extra ligna bonoꝝ operum **Deinde** subiectus est ignis t̄ ignis amoris in mente. t̄ ignis cōpassionis in corpore. et sic oleocaustum extitit: quia totus incensus fuit eius animus p̄ amorē. t̄ corp? eius succensum fuit p̄ passionē. verba per celū ardoꝝ rem. eiusq̄ opera p̄ feruores. **Et** sic odorem suauitatis fecit dñi. Fecit em̄ odorē suauis p̄ odoriferā famā. suauiorē: p̄ sincerā p̄scen tiam. suauissimū odorē per spontaneā penā **Tertio** commendatur a profunditate diuie sapientie cum dī. **Qui** regis aquis supiora eius. Superiores aut̄ sunt rationalis concupiscibilis t̄ irascibilis. Fuit em̄ recta t̄ repleta eius rationalis aquis diuine sapientie. **Ecdē. xv.** Aqua sapientie salutaris potauit illū. Fuit eius cōcupiscibilis repleta aqua diuine gratie. **Esa. xliij.** Effundā aquā sup flentem. Fuit eius irascibilis repleta aquis emulationis feruide. **Lanti. iij.** Fons horum puteus aquarum viuientium q̄ fluunt impetu de libano. Nam sicut dicitur de sanctis aialibus. **esch. i.** Ubi erat impetus spiritus illuc gradiēbantur.

Sermo. ccxvi. eodem die sermo. iij.

Extendens celum sicut

pellem. **Istud** verbū multiplicem habet intell. cū. **Primo** enī dī celū extēsus sicut pellē ad circūdandū. Sicut enim hō pellē extēdit vt i ea scribat: sic ip̄e deus celū extēdit vt in eo scribat nola electoꝝ. **Lx. i.** Gaudeat q̄ nola vestra scripta sunt in celis. **Secundo** ad inhabitandum. Sicut enim homo de pellib? facit tentorium. sic deus in celo habet suum habitaculum. Unde alia translatio habet ex

tendens celum sicut cameram. Unde celum dicitur quasi casa electoꝝ. **i. dei. ioh. xxi. vi.** **Et** tendit quasi nubē tentoriū suū. **Tertio** ad circūdandū. Sicut em̄ pellis totū corpus circūdat. t̄ nihil est q̄d nō sit circūdatū pellē. sicut fm̄ **Dam.** Celū empireū p̄rineret creaturas: t̄ nihil est creatus q̄d nō sit infra celum. **Quarto** ad regendū. Est enim celus quasi rectum orbis terrarum. Unū dī ibidem quasi rectū mundi extendit deus. **Fa. cit** nāq̄ amplū firmamētum vt regat orbē terrarū. **Et** subdit glo. et hoc sine pelle. i. sine labore: sed tā facili ter sicut pellē. **Quinto** ad alliciendū. Sicut em̄ pellicarius pellē pulchrā corā emproze extendit atq̄ exponit. vt. i. ip̄m emproze alliciat ad emendū. Sic deus firmamentum syderibus depictū extendit vt alliciat ad desiderādū. **Sexto** ad commensurandū: quasi dīcat. Quantum homo coram deo suam pellem: tantum extēdit homini celū suus. **Omibus** his modis beatus bartholomeus sicut pellis fuit extēsus. **Primo** videlicet ad scribendū. Fuit enim hec pellis primo excoziata. **Abdij. iij.** Pellem desuper excoziauerunt. **Eademq̄** pellis fuit scripta intus p̄ impressionē x̄tus rum. **Thren. iij.** **Laudidiores** nazarei eius nitue t̄ foris p̄ impressionē passionū. **Simili** ter t̄ pellis carnis x̄pi fuit in cruce extensa. **Ynde. ps.** Dinumerauerūt omnia ossa mea fuit scripta abintus multiplicitate dolorum **Thren. i.** Attendite videte si est dolor simi lis sicut dolor meus. t̄ foris cōfusione clauorum. **Abalach. iij.** **Configitis** me gens tota **Secundo** fuit extēsus ad habitandū: quia deus in eo per fidē habitauit. **ephe. iij.** **Habitare** x̄pm per fidē in cordibus vestris. **Et** q̄ x̄ps p̄ fidē in eo habitauit veraciter. ideo multa miracula fecit. **Fidei** em̄ opatio miraculorum attribuit. **Extēdit** em̄ miracula in quattuor elemētis. t̄ p̄to in aere: q̄ ip̄s a diabolo purgauit. in igne: q̄ p̄missi dei dī sa sua tanq̄ ignis splēdētia demonstrauit **In** aqua: quia archam in qua ossa sua erant recondita de armenia vsq̄ in cialia p̄ mare deduxit. **In** terra: q̄ mōrē quādā p̄ seprē ita dia elogiari fecit. **Tertio** fuit extēsus ad circūdandū. fuit em̄ circūdatus penis sursum q̄ fuit decollat? t̄ deorsum: q̄ fuit in cruce pedib? affix? a dextris t̄ a sinistris: q̄ manibus in cruce fuit clauat? ante t̄ retro: q̄ flagellatus. **In** toto corpore: q̄ fuit excoziat? **Iste** nāq̄ est ille homo de quo dī. **Luce. iij.**

esse vade et vede oia q habes et da paupibus
Dedit etiam vira temporalē p vira ppetua: et
gloriosa. Job. xij. Qui odit aiam suā in hoc
mundo et. Etiam dedit pellem corpale pro
carne glorificata. Phil. iij. Saluatorē expe
ctamus dñm nostrū iēsum xp̄m.

**Sermo cccviij De beato Augusti
no epo et doctore sermo primus.**

Quasi vas auri solidum or

natū oī lapide p̄ciofo. Eccl. i. Iste

vas auren et p̄ciofo representat bea

tū Aug. doctore egregiū q in p̄missis dñis a

tribus cōmendat. Primo cōmendat a ple

nitudine diuine sapientie: cur dñ. Quasi vas

auri. Per autē nāq diuina sapientia intel

ligit qua ipse beatus Aug. tanq vas dei fuit

repletus: sicut autem ipsemet ostendit in lib.

de qualitate aie triplex est sapientia. s. no

ua. superflua: et necessaria. Nocua em sapiē

tia est de ipedientibus ad salutem. Necessa

ria est de expedientibus. Sed supflua est de i

pertinentibus. hoc ostendit p̄ illē in corpe hu

mano. cū em translatōis hō aīa discēdo dicat

crecere: et didicēdo decrescere: et i corpe sit

triplex argumētū. Unū nociuū qd tumor dñ

altē supflūū p qd iterdū euenit et senis dñ

gitis in manib⁹ aut pedib⁹ nascant homines.

Tertio dñ est necessariū quo naturalis cōue

niētia adimplet in mēbris. sicut in aīa est sa

pientia nociua q est de ipedientibus. Est sapiē

tia supflua que est de impinentibus. Est sa

pientia necessaria q est de expedientibus et neces

saria. Ista triplex sapiētia istud vas plenū

fuit. s. sapiētia nociua qua aīa puerione suā

plenus fuit. De qua dñ iac. iij. Nō est ista sa

pientia desursum: s. terrena aīalis dyabolica.

Est em terrena: q consistit in terrenorū cupi

ditate. De hac ipamet aīa i cōfessionib⁹. Do

cebam artem rhetoricas victoriosam loqua

cit. Infruit autem ille homo qui scit omnia

hec te autem nescit beatus autem qui se nescit

eriam si illam nesciat. Qui vero te et illa nō

uit: non propter illam beator est: sed ppter

re beatus solum. Ista autem sapientia p̄

nus fuit: quia aīa ibidem. Omnes libros nō

tiam quas liberales vocant tunc nequissimū

malarum cupiditatum seruus per mēsum

legens intellet. Item ibidem. Quid est de

dimensionibus figuratur: quicquid est de

de numeris sine magna difficultate. et nullo

homine tradente intellet. I. Tertio habuit

post suam conuersionem sapientiam: necē

sariam: id est diuinam que dicitur neces

saria. Quia sicut dicitur. Prover. xvij. Nō

est sciētia anime ibi nō est bonū. I. Quā

mā igitur sapientiam sēs nociuam ipse ex

toto et omnino abhorruit. I. Secundam sē

licet superfluaū toris viribus contemp

it. I. Tertiā sapientiam sēs necessariā: et diu

nam toris suis viribus concupuit: vt de eo

dicti possit ill. iij. Reg. iij. Dedit sapiē

salomoni: et prudentiā multam nimis et late

rudinem cordis quasi arenā que est in limo

re maris. Ubi quatuor implicat: sēs qd

habuit sapientiam multam: qd habuit cor latū

Unde habuit sapientiam multas. qd habuit

sapientiaz diuinā: nīhil em sibi defuit quod

ad ea pertinere haberet. Volustanus. Tē

dei deest quicquid augustini cōtigit igno

rare. Habuit sapientiam nimiam. nō habuit

sapientiam superfluentem. Unde legitur q

cum quidā tractatus beati Augustini in ma

tutinis legeret. beatus Bernardus obda

miens parum. vidit quendam iuuenem. de

cuius ore tam immanis fluxus eribat q

torā ecclesiam irrigabat. Qui dubiū nō fuit

illū augustinū fuisse qui habuit cor latum: q

sēs habuit celerem intellectum et nobile inge

niū. Unde in lib. confes. ait. Scis tu domi

ne deus me: q celeritas intelligēti: et distē

di acumen donam tuum est: sed non inde fa

crificabam tibi. Prosper. in libro de vita cō

templariū dicit. Sanctus Augustinus fuit

acer ingenio. suauis eloquio. Secularis

litteraturē peritus in ecclesiasticis labori

bus operosus. Qui habuit sapientiam si

cut arenam maris. Sicut enim arena est

innumabilis: sicut et libri eius innumera

les sunt. Unde dicit Remigius q licet die

ronymus sex milia voluminum originis se

re radat. Scdo em doctrina hys altissimā p

funditatē iō aparat aqle mero. Augustin⁹

ep̄s volās p montū cacumina quasi aqle. et

ca que sunt in montū terrarū q stus et aquaz

multa celoz spacia terrarū q stus et aquaz

circulos charo sermone p̄nunciat. Job. xxx

vij. Profunda fluiorū scrutat⁹ est et absco

lita p̄dit in lac. Fluius sacre scripture

habuit supficiē. s. sensum litteralē. et hys mediū

sēs sensum morālē et habet pfundum. s. mys

ticū et spirituale. Ille autē tm scrutatus est

scripturē supficiē sed etiam mediū et pfundū.

Tertio habet firmissimā soliditatem.

Ideo cōparat malleo. vnde Bern. Augusti

mus hic est validissim⁹ malle⁹ hereticorum.

Sicut em malleus ictibus suis incudem fir

mat. et ferrum domat. et melodi⁹ generat sic.

Aug. doctrinis suis ecclesīā firmavit. Ec

cl. In vita sua suffulxit domū. et in diebus

suis corroborauit templū. Hereticos enim

domuit et fugauit. et ibide. Qui curauit gen

ecclēsia laudat deū q sibi p̄cessit doctore tāz

egregiū. Unde cantat ecclesia. Adagn⁹ dñs

et laudabilis valde q de tenebris gēniū lumē

ecclesie vocauit Augustinū. Quarto beatus

Aug. hys dulcissimā suauitatē. Ideo cōparat

ratur cibo dulcissimo. Unde Grego. vbi sa

p̄a. Si delitiosio cupitis pabulo saginari

beati Augustini opuscula legite. Et vocat

ipse Grego. doctrinā bñi augustini pabulū

et delitiosū. q saginatū pabulū. q satiat. de

litiosum. q delectat. Unde cantatur. Tu de

verbis saluatoris dulcē panē cōficiēs. Panē

quia satiat. dulcē: q delectat. vocat etiā sagi

natū: q impingat. De pocnāq cassidoz

sic inquit. Beatus augustin⁹ in quibusdam

libris nimia est difficultate recēdit. In qui

busdam vero sit planissima: vt etiā puillis p

beatur accessus. Eius opera suauia sunt

obscura dō vtilitatis magnis farta p̄n

guēcunt. Tertio commendat a perfectione

oīam virtutū et gratie et gratie. cum dicit. or

natus omni lapide p̄ciofo. Et istī lapides. s. prudē

tiōs dicuntur esse quatuor virtutes. s. prudē

tia: iusticia: ac temptantia: et fortitudo: ex qui

bus corona conficitur qua sponsa xp̄i ornat

habēs prudētiā ab interiori p quā puidet

a futuris. Iusticiā a posteriori: per quā sa

rificat de preteritis. Temperantiā autem a

detraxis ne eleuaret a p̄speris. Fortitudines

vero a sinistris ne succubat i aduersis. Ista

quatuor virtutes augustin⁹ habuit pur sēs

sunt purgati animi. Nam fm plorinum affect

virtutes pugnant cōtra inordinatas affect

iones. et tūc dicuntur purgatiue. aut aufe

runt memoriā illarū: nō tamē illas: et tūc

dicuntur virtutes purgatiue animi. aut talen

In huiusmodi quero. nihil desidero sed etiam cum
honoris et asperatione talia recordor.

Sermo. cxxxix. De eodem sermo. ii.

Afer rubiginem de ar

gentor: egredietur vas purissi

mum. Prover. xv. Ostendit na

g in his verbis purissis qualis

beatus Aug. fuit ante sua conversione: qd tunc

fuit rubiginosus et qualis fuit in ipsa pueri

flone: qd fuit a rubigine purgat. Et qualis

fuit post eius conversione: qd tunc tot purissim

Ante persione no istud vas contraxerat qd

druplicem rubiginem. s. infidelitatis: qd in secta

manicheor incidit i qua aliquib' annis fuit

inuolutus. Ad has liquid' nugas pductus

est. ut ipse ait in lib. cofes. ut diceret. Picum

plorare cu decerpis et matre ei' arbor' lacte

is lachrymis fluere. Secdo h' erat ipse bea

tus Aug. ante eius conversione rubiginem philo

sophice vanitatis. ut ipse ait vbi supra. Intri

tui aio intedere in scripturis sacris. sed visa

est mihi sacra scriptura indigna qua tullia

ne dignitati coparare. Tumore est meris fu

giebat eius modus. Illa aut erat qd cresceret

cui parvulus: sed ego designabam esse puul'

et rurgidus fastu mihi grandis videbat. Ter

tio contraxerat rubiginem terrene cupiditatis

Unde ipse de cartagine roma de roma me

dijolam perrexit. ut rethorica videret: et sue

cupiditati satisfaceret. Unde ait vbi supra.

Docebam artem rethoricam victoriosas lo

quacitatem victus. s. cupiditate vendebam.

Quarto rubiginem carnalis voluptatis. Ali

ait ipse vbi supra. Exhalabant nebule de li

mosa concupiscencia carnis et scatebra puer

tatis obnubilabat cor meum ut non discerneref

seneritas dulcedinis a caligine libidinis.

Secdo notatur qualis fuit in ipsa conversione:

qd. s. fuit ab oi rubigine purgat. Ad ista naqz

rubiginem auferenda: qda fuerut i eo p modum

cause efficientis. quedam per modum cause

disponeris. Est enim purgatus per veras

contritionem. Unde dicitur ibide qd sub que

dam arbore se proiecit et dimisit habenas la

chyimis: et prumperunt flumina ex oculis

ei' acceptabile sacrificiu deo et sacrificabat vo

ces. s. miserabiles: et plorabat amarissima co

tritione cordis sui. Secundo fuit purgatus

per veram confessione. unde deo confiteba

tur dicens vbi supra. Recordari volo trasas

ctas feditates meas. no q eas attim: sed ut

amem te de' meus. Amore amoris tui facio

illud recolens vias meas nequissimas et
dulcescas mihi dulcedo non fallax dulcedo.
felix et secura. Et non solu de hoc sed etia de
minis se accubabat. Sicut de eo qd cu puer
esset ad pilam ludebat: et qd ad scholas non le
si violenter ire volebat: et qd fabulas poetar
nimis libenter legebat: et qd dione et anig
re mortua flebat: et qd in ludis pueroz fratri
dulcentas exercebat victorias: et qd de quad
arboze piri pira furatus fuerat. Et Tertio fuit
ir purgatus cu plena satisfactione. Ipe nam
tres pres satisfactionis habuit. s. ieiunio
orationes: et elemosynas corporales: et pma
time elemosynas spirituales qd pstitit i do
cedo indoctos. unde dicitur de eo. Post mor
te matris couersus est angustinus ad agros
pprios vbi cu amicis ieiunijs et orationibz
vacans: scribebat libros et docebat indoctos
Disponetia aut ipm ad istam persione ge
tuor fuerut. s. flagella. exple. et doctrina. ne
sollitudo materna. Fuit aut quatuor vic
bus flagellatus sicut ipse in lib. p'f. refert.
Primo dolore stomachi: cum adhuc iuuenis
esset. et nondum baptizatus fuisset. Sed mat
voluit qd baptizaretur et sanatus fuit. Pater
enim phibuit ne baptizaretur ne iterum fe
daret. Secundo cum fuisset roma vbi incu
rit egritudine validam: et hoc mater nesciebat
quia si hoc vulnere feriretur. nunqz cor eia
naretur. Tertio. In primordio sue conversio
nis ta validissimo dolore dentiū torquebat
qd etia loquelā amisit: unde i tabulis certis
scripsit ut oēs p eo orarent. Ipse aut cu alijs
genus fleuit et sanatus fuit. Quarto flagella
tus fuit in quodam amico suo defuncto. In
cuius morte cor eius a deo conturbatus fuit
qd quicquid aspiciebat erat illi mors et seips
sum semimortuum reputabat. Secundo dispo
sitione fuerunt exempla. s. Ambrosij. Simpli
ciani. Victorini. Anthoni. et aliorz sanctorz
Exemplis siqde. Ambrosij ipsum atauit ad
conuersione. namz omni dnica brs augu
p dicationem sancti Ambrosij audiebat quem
Ambrosius paterne respiciebat et dementer
tractabat. Mater etia ei' beati Ambrosij
quasi angelū dei diligebat. Scies qd per eu
eius fili' couerti debebat qd et factū est. Ex
emplum. Simpliciani ipsum atauit ad sac
rite electione. Unde ad ipsum prexit et gest
suos sibi retulit. et quis esset ap' modus vi
uendi ab eo petijt. videbat enim ecclesiā ple
nam esse clericis: in qua alius sic et alius sic
ibat. Simplicianus autem viam salubrem

cum docuit. Exemplū victorini ipm anima
uit ad imitatione. Unde cu simplicianus ei
narrasset. ut in eode libro habet quod victori
nas phis rome in foro statum meruisset. et
quod christians scetus fuisset exarsit Augu.
ad imitandū eū et cepit graniter suspirare.
Exemplū anthoni ipm animauit ad celestiu
auiditatem. Nam sicut ibide habet. Eū qui
de miles noie Pontianus de africa venisset
et vitz et miracula anthoni heremite narraf
set cepit Aug. ingemiscere. et ad alipm exla
mare. Quid patimur. qd audimus. Surgat
nāqz indocti et celū rapiunt. et nos cu doctri
nis nris in infernū demergimur. Exempla
secor defunctor ipm animauerut ad arden
te charitate. unde ait ibide. Exempla seruoz
tuoz quos de nigris lucidos: et de mortuis
vivos feceras: cogeta in sinu cogitationis
mee vrbat et accedebat me valde. Tertium
dispositū fuit doctrina tullij: pauli: et am
brofij. Eū em ut ibi refert esset annor. xix. et
quedā libru tullij qui orēstus dicit legisset
qui exhortatione facit ad philosophia. repē
te affectū eius mutauit: et immortalitate sas
pietie concupit. Secdo doctrina pauli. Mā
cu codice apostolicū aperuisset et capitulū
qd primo sibi occurrit legisset. Induimini
dnm iesum christū etc. Statim a corde eius
oēs dubietatis tenebre diffugerut. Tertio
doctrina ambrosij. Eū em eius predicatione
ne aude audiret: et quadā vice cōtra sectam
manicheor ambrosius diutius disputasset
error ille a corde augustini penitus est abla
tus. Quartum dispositiū fuit sollicitudo
materna: que sicut eū carne peperat mundo
ita postmodū multo lachrymarz semine ge
nuir xpo. Et cu apud quendā epim vberim
fleret. Ille ait. Fieri nō pōt ut filius tantaz
lachrymarz pereat. Et sic de filiū sui conuer
sione mater certificata est. Et tam p ipsius
epi respōsionē qd etia celestiu reuelationē
qua se cu filio in quadā linea stante asperit
Tertio post conuersione fuit pñssimus qd
patet: quia diuitias contēnebat. honores re
spuebat. voluptates abhorrebat qm ad di
uitias. ideo i libro soliloquiorz quē i primor
dio sue cōuersionis fecit ipm interrogari fe
cit dices. Diuitias nullas cupis. Et ipse re
spōdit. Nec quidē nec nūc pñmū: nā cū. xxx.
annos agā. xiiij. anni sunt ex quo ista cupe
re desisti. porro vn' liber cicronis mihi sa
tis pñsuasti: nullo modo esse diuitias appe
tēdas. qm ad honores interrogat dices. qd

honores fateor eos pene his diebus cupere
desististi. qm vero ad voluptates. interro
gat ratio dices. Quid vxor. rñdit. Quanta
cūqz mihi eā depingeris: nihil mihi magis
fugiedū qd concubitu decreui. Deinde sub
iungit dices. Quid de cibis. rñdit. Siue de
cibo et potu ceterazqz corporis voluptate nihil
interrogas tantū ab eo peto qm mihi valis
tudinis opem conferre potest.

Sermo. cxxx. De eodem sermo. iij.

Qua profunda et verba

ex ore viri et torres redūdās fons

sapie etc. Prover. xvij. Inter cete

ros alios sacros doctores brs aug. tria pri

uilegia spāl'a deo recepit. Mā a deo hñt

sapiam et doctrinā pfundā. lachrymarz abū

dantiā. et dulcedine internā. Et ab his tribz

in premillis verbis cōmedat. Mā primo ha

buit pfundā sapiam et doctrinā: cū dicitur.

Aqua profunda verba ex ore viri. Sacre nāqz

scripture pfunditas tāta est qd nullus eam

pfecte penetrare pōt. qd significatū est. Eze

chie. xlvi. vbi dicit. Adēsus est mille cubi

tos et traduxit me p aquā vsqz ad talos etc.

vsqz vbi quē nō potui trāsuadere. In flumis

ne enim sacre scripture quilibet doctor vsqz

ad talos ducit qm expositiones elicit quibz

vsqz ad genua quibz auditores ad bene ope

randū cōfortant. vsqz ad renes quibz reptas

iones et p'aua desideria superant. Ad quar

tā vero gradū. s. ut diuine scripture pfundis

tas perfecte trāsuadari possit nullus morta

lis attingere pōt. De ista pfunditate dicit

ipse in lib. cofes. Mirabilis pfunditas elo

quiorz tuoz quoz ecce ante nos superficies

blādies puulis. Sed mira pfunditas deus

meus: mira pfunditas error est intedere in

eam. Itā aut pfunditate sacre scripture in

qm homini fuit possibile. Augu. scrutatus

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

tiarū eduxit. Eccl. i. In dieb' illius emanat

uerit purei aquar. et quasi mare adimpleti

fuit et inde copiositate expositionū et senten

nefrabat: tanto inde humidores et limpidiores sententias educere videt. Job. xxvii. Profunda quodque fluviorum scrutatur: est: ab scodita produxit in lucem. Tunc autem sit emanatio ad instar maris quod a mari fontes et flumina derivant. Sic etiam a doctrina beati Augustini derivant omnes expositiones dicta sequentium doctorum, ut possit dici de eo illud Num. xxiij. Fluit aqua de stula eius. profundum flumini sunt dicta apostolorum: prophetarum: evangelistarum. Aqua autem istorum predictorum fluviorum beatus Augustinus collegit in stulis, id est in diversis libris. Una enim magna stula est quod appellat liber de tri. alia est liber de ci. dei. et de de alijs. De istis namque stulis ceteri doctores hauerunt. Nam omnes sermones, questiones, summe, tractatus, et decreta, ac decretales resonant augustinum. Etate. ix. Repleta est terra scientia domini. sic autem mare operietur. Tunc autem sit emanatio supra modum quod diversa loca plus solis eo irrigantur, sic et doctrina Augustini in diversis locis: et in diversis modis emanavit. In diversis quidem locis quod omnia scripturae loca exposuit et insinuat. iij. Reg. iij. Disputavit a cedro quod est in libano usque ad isopum quod egredietur de pariete et disseruit de iumentis, et volucribus, et reptilibus, et piscibus. Per cedrum intelligit sublimitas divinitatis, et per isopum intelligit humilitas humanitatis. Disputavit igitur a cedro divinitatis usque ad isopum humanitatis. Unde ipse fecit librum de trinitate quasi de cedro, et de humanitate quasi de isopo. Asseruit etiam de iumentis, id est virtutibus sanctorum quod sunt iumenta dei. ps. Ut iumentum factus sum apud te etc. De volucribus, id est dignitatibus angelorum et de reptilibus, id est vitis et criminibus peccatorum quod in terra reptant per amorem. Et de piscibus, id est pena damnorum: quod damnati gemunt sub aquis tribulationum. Emanavit etiam diversis modis. Alii namque doctores habent spatium modum tractandi: sicut est videre in Hiero. nam et ipse versat circa expositiones. Ambrosius vero circa sensus spirituales. Gregorius autem circa instructiones morales. Iste autem non habet spatium modum: quod habet communem et universum modum, ideo significatur per eum. Alia tria flumina quod habent specialia loca quod sunt significant doctores. Eufrates autem non determinat locum: quod fluit per diversa loca. sic etiam alii doctores habent spatium, materiam de qua tractant. Iste autem non habet spatium materiam de qua tractat: quod de omnibus tractat. Secundo principaliter commendat a lachrymarum vberitate cum dicit. Et torrens rediens

dans. Quasi enim quidam torrens de eius oculis emanavit aqua lachrymarum, quod ipse quatuordecim lachrymarum habuit. Nam habuit lachrymas copulationis, et hoc per patris primum. Et has lachrymas habuit in principio sue conversationis, quod sub quadam fructu per preciosa lachrymas amarum effudit. Secundo habuit lachrymas deuotionis: et has habuit per celestium desideriorum, de quibus ipse dicit in li. cōfess. Quatuor fletui in hymnis et canticis suis suauis sonantibus ecclesie voces igitur ille infundebat auribus meis, et fuebant lachryme, et bene mihi erat cum illis. Tercio habuit lachrymas lamentationis: et has habuit per mundanum piculum, ordinatus enim in presbyterium, et postea in episcopum status illi periculum considerans multum ac amare fletu unde dicit in nulla re deum mihi sentio ita iratum sicut in hoc quod cum non essem dignus poni ad remum posuit me ad amplius in apicem minimis ecclesie. Quarto habuit lachrymas passionis quas habuit per alios miseris. Cum enim ipsi barbari contra deum essent, et pugnantibus die ac nocte. Tercio comedat ab affectione dulcedine cum dicit. Fons sapientie: Sapientia enim a sapere dicitur. In ipso namque cetera fontalis suauitas fuit quod tria mira in ipso generauit. Primo namque mentis inflammationem, unde cataracta de eo: et est sumptum de lib. cōfess. Gestabat verba eius in visceribus quasi sagittas acutas, et crebra seruos dei tanquam carbonem vastatores. Secundo in eo gignit mentis vulnerationem, unde cataracta de eo. Vulnerauerat charitas Christi cor eius, et ipse dicit in lib. cōfess. Sagittauerat tu cor meum charitate tua. Tercio fecit in eo mentis deificationem, unde ipse ait vbi supra. Audiuisti vocem tuam de crederis. Lib. sum gradum cresce et māducabis me nec tu me mutabis et te sicut cibum carnis tue: sed tu mutaberis in me. Quarto fecit in eo mentis alienationem, unde ait vbi supra. Aliquis in promissa me in affectum multum inuictum innotus, nescio ad quam dulcedinem quod si perficiat in mēficio quod erit: quod vita ista non erit.

¶ Sermo. ccxvi. De eodem sermo. iij.

¶ Quasi sol resurgens sic ille effulsit in templo dei. Eccl. i. Sicut sol radios suos vbi spargit, sic et ipse beatus Augustinus vbi resurgit. In vita quidem scilicet in statu laicali, clericali, et pontificali. Nam in statu laicali resurgit quod incipit a seruici dilectione, unde ipse ait in li. cōfess. Sagitta

torrens in cor meum charitate sua, et gestabat verba tua transire in visceribus meis, et deinde sagittas acutas et carbonem vastatores. Incipit a dulci deuotione, unde ait vbi supra. Nec satiabar illis diebus dulcedine mirabili considerare altitudinem diuini consilii super salutem generis humani. Incipit ab omni sensu in deum perfecta conuersatione, unde ait vbi supra. Vocasti et clamasti et rursus pisti fudit me, et duxisti me, anhelum tibi gustavi esurio et sitio te. tetigisti me et exarsisti in pace tua. Secundo fuit in statu clericali ostendens suam humilitatem, sanctitatem: et doctrinam veritatem. Tante quidem humilitatis fuit quod indignum se reputabat in presbyterium promoueri. Et ideo lachrymas vberissime fudit. Ostendit etiam suam sanctitatem: quod mox monasterium clericorum insinuat, et in regulam apostolorum in illo monasterio viuere incepit, vbi nullus quicquam proprium habebat: sed omnes in comuni vivebat. Ostendit etiam suam doctrinam veritatem: quod verbum dei infatigabiliter predicabat ac libros scribebat et hereticos conuincebat. Tercio fuit in statu pontificali. In quo se feruenter infudit a quibus alii episcopi consueverunt priuari. Primo enim remouit a se omne suspectam familiam. Unde dicit Gregorius. Legitur quod beatus Augustinus cum sua sorore habitaret: sorores mee non sunt. Secundo remouit a se omne ambitionem et pompam in vestibus quod in vasis. Vestimenta enim sua nec fuerunt nitida nimis: nec abiecta plurimum: sed ex moderato et competenti habitu erant. Ipse etiam dixisse legitur: fateor de preciosa veste erubescere. Et ideo cum mihi datur vendo eam, et quod vestis non potest esse cōfessio precii ergo sit commune. Vasa etiam aurea vel argentea non habuit: sed ligneis vel marmoreis usus fuit. nec necessitatis inopia: sed per postulo voluntatis. Tercio remouit a se omnem cupiditatem et auariciam, nullam enim villam vel agrum emere voluit. Multas etiam hereditates ei dimissas respuit: per propter iniquis mortuorum dari fecit. Quarto ad pauperes habuit magnam liberalitatem adeo quod quodammodo deficiente hoc populo nuntiabat: et eos ad erogandum pecunias prouocabat. Quinto in cibo et potu ipse habuit magnam parcitatem, unde scribitur de eo quod mensa sua

galis et parca usus est. Ipse namque in lib. dicit. Sic me docuisti domine quemadmodum medicamenta, sic alimenta sumpturus accedam. in ipsa namque mensa potius lectionem quam epulationem diligebat. detractioes vero penitus compescebat. Unde in mensa ipsius scriptos habebat. Quisquis amat dictis ab sentium rodere vitam. Hanc mensam veritatem nouerit esse sibi. Unde si detractio ibi incidere dicitur quod aut tacerent aut illos versus deberent, aut de mensa recederet. Sermo nullas habuit ad suos consanguineos carnalitates. Unde dicitur de eo. Consanguineis sic bene fecit non ut diuitias haberet, sed ut aut non aut minus egeret. Secundo fuit in morte. Et hoc quidem radijs. Primo enim sibi ostendit magnam compassionem: quia cum in lecto decumberet et barbari omnia deuastarent, et ipse amarissime fletet, conuocatis fratribus dixit eis. Ecce rogavi dominum: ut aut nos ab istis piculis eruat aut nobis patientiam tribuat, aut me de hac vita suscipiat, et in isto tertio fuit exauditus. Secundo habuit magnam deuotionem. Nam septem psalmos penitentiales sibi scribi fecit ipsosque contra pariter posteros de cumbens legebat et vberissime flebat. Tercio habuit magnam puritatem, dicebat enim nullum fructum excellens fuerit siue cuiusque meriti foret sine eucharistie sacramento decedere et exire debere, quod et ipse in se voluit obseruare. Quarto habuit magnam caritatem. Quidas enim eger ad ipsum venit cum gemitu magno sibi rogans manum imponere et sanitatem conferre. Et cum se excusare inciperet et diceret, quod non posset sibi ipsi sanitatem conferre, instabat ille eger ardētius rogando dicens, quod sibi per somnium reuelatum esset quod beatus Augustinus accederet, et ille sibi manum imponeret, et extunc sanitatem obtinere deberet. ipse igitur auditis ab illo in firmo huiusmodi deprecatorijs verbis, illi ergo manum imponens per eo orauit, et sic infirmus ille sanitatem recepit, ecce ergo propter caritatis fuerat voluit impedire, nec mirum: quod desiderabat transire ad deum. Quinto habuit paupertatem magnam, vnde de eo dicitur. per testamentum nullum fecit quod vnde facere posset pauper ipse non habebat. Quibus autem dimiserit rex subacti tunc tunc sua doctrina, ecccl. xliij. Lupa stridet in pace sepulta sunt, ecce corpus margaritarum, et non

simina eorum videntur in generationibus. ecce perpetua fama. Sapientia ipsorum narrat populi. ecce affluens doctrina. Tercio fuisse post mortem. Et hoc quatuor modis. Primo: quod illustratus est lumine celestis claritatis. Unde quidam monachus in spiritu raptus vidit ipsum super lucidam nubem sedentem. cuius oculi quasi solis radij totam ecclesiam illuminabant. de quo odor nimis exhalabat. Secundo est imersus in pelagus infinitae suauitatis: unde legitur quod beatus Bern. ipsum vidit de cuius ore rante aquarum imper exibat quod totam ecclesiam replebat. Aug. Mergitur in pelagus illud. De quo dicitur in Ps. Pluminis impetus lustrificat civitatem dei de sua influentia nos irrigat et fecundat. Tercio collatus est in culmine divine maiestatis. Unde cum quidam in ecclesia sancti Petri presentia videret sanctum gregorium cum multis episcopis professionaliter incidenter interrogavit gregorium. Si iter eos Augustinus erat. Et ille respondit Augustinus virum excellentissimum. de quo quis altior locum nobis tenet. Simili modo de quodam in spiritu raptus quod cum omnes sanctos in gloria conspiceret iter Augustinus minime videret respiciens illi. Amice noli dubitare Augustinus residet in excelsis. ubi disputat de gloria excellentissime trinitatis. Quarto constitutus est in plenitudine gratiae. Ps. Introibo in potentias domini. Ite idem. Potens in terra. scilicet vivente semel eius. Beatus autem Augustinus quem Christus genuit per Ambrosii doctrinam: et baptisimus gratia: et lachrymarum matris abundantiam. Et quod ipse est in tanta potentia constitutus. Iohannes deus sibi adiuvare potest. Sicut in multis patere potest quos a diversis languoribus et afflictionibus liberavit.

¶ Sermo. cccxxij. In decollatione beati Johannis baptiste sermo primus.

Alle tractaverunt eum

quod a ventre matris consecratus est per prophetam. Ecclesi. xliij. Legit quisque

utrum fuerit. a multis tamen male tractatus fuit. scilicet ab herode quod ipsi beatus iohannes in carcere decollatus: ab herodia quod eius sanguinem stituit. etiam male tractatus fuit a phariseis: quorum consilio fuit in carcere. fuit etiam male tractatus a iuliano apostata quod eius ossa dispersit: et ex parte obussit. Omnes enim isti plerumque male tractaverunt eum in vita: in morte: post mortem. Nam herodes et eius complices beatus iohannem male tractaverunt in vita: quod ipsum in carcerem traxerunt.

Et tamen ipse sic in carceratus ostendit. unde ad herodem magnam constantiam. unde fuit hoc ait Chrysostomus. id quod herodes beatus iohannem male tractabat per iniuriam: ipse tamen hoc suscipiens per beneficium: quod dei misericordia fovet. unde ostendit quod ad christum magnam reverentiam et amorem intinuit: quod sciens se ipsum nuncium et filium mulum eius esse misit discipulos ad christum ut sciret si ipsum christum nunciare debebat. infestis sicut nunciaverat supernis. Quo ad discipulos ostendit magnam diligentiam. unde Chrysostomus. Adversus iohannes in carcere non de suo periculo: sed potius de discipulorum salute sollicitus misit eos ad christum ut miracula sua viderent que tot fecit: ut paucorum animas lucraretur: quod melior est apud deum unus iustus quam totus mundus peccatoribus plenus. Ostendit quoque ad se magnam sanctitatem et gratiam: quia mundum reputabat esse carcerem. Et in carcere esse reputabat fore paradisum. Chrysostomus. Iohannes specie homo: gratia angelus: quia nihil carnis seu carnaliter erat in eo nisi vestigio sola. Corpore tenebatur in carcere: mente autem in celo. Secundo male tractatus est in morte: quod ipsum decollaverunt. Eius autem tem decollatio facta est per iustitiam ostensio: ne: quod herodem de stupro arguebat. facta est cum multa sui devotione: quod deo se recomendabat. Unde cantatur hodie. In medio carceris stabat iohannes. et voce magna clamabat dicens. Deus meus tibi commendo spiritum meum. Etiam facta est cum patrum multorum qui erant in limbo gaudio. unde legitur in evangelio nichodemus quod ipse eis dixit. Ego sum iohannes qui christum baptisavi. et digito demonsttraui. et descendi nunciare vobis. quia vos in primo visitabit. Facta est etiam cum mystica significatione. quam significationem beatus Aug. assignat dicens. quod christus natus est eo tempore quo dies incipiunt crescere. Iohannes eo tempore quo incipiunt decrescere. Christus fuit in cruce exaltatus. iohannes fuit capite innotatus. Per que datur intelligi quod fama iohannis decrescere debebat. Fama vero christi crescere oportebat. facta est etiam cum ecclesie veneratione. quia quis ad limbum descendit. iohannes tam passio celebratur. Eorum enim qui ad limbum descendunt. quidam spectant simpliciter ad vetus testamentum. sicut Abraham David et ceteri. Et istorum sollemnitates non agitur. Quidam vero spectabant ad vetus testamentum. Quidam ad sempus: sed ad novum

Et ideo propter causam eorum obitus celebratur. sed propter ipsam alleluia subtrahit. Iohannes autem spectabat ad novum: et ideo cause: quod iustus est mortuus. et ideo ipse: quod fuit finis veteris testamenti et initium novi. Et ideo eius obitus colitur: alleluia cantatur. Tercio male tractatus est beatus iohannes post eius mortem transiit beatus iohannes in disco afferri faciem herodes caput eius in disco afferri inde do. quasi herodias corpus sine capite sepe faciens. timens ne ipse propheta resurgeret si cum herodias corpus postquam fuisset. Et iulianus capite corpus postquam fuisset. Et iulianus apostata eius ossa dispergendo. et in parte conburendo. Et quod oes isti beatus iohannem male tractaverunt: ideo a deo ipsi male tractati fuerunt. nam herodes in exilium fuit missus: et ibi ruit. nam herodes in exilium fuit missus: et ibi miserabiliter est mortuus. herodias autem ut ait quidam: caput beati iohannis manu reneret et sibi insularetur divino iudicio in eius faciem insufflavit: et illa subito mortua coram ruit. puella autem dum super glaciem ludendo discurrebat. glaciem sub pedibus eius fragit: et illa miserabiliter suffocata. Iudei a tyro et vesipallano fuerunt capiti: et triginta per vno denario rediti. Iulianus apostata celesti plagam percussus ab hostibus excoctus: et de corio scabellum regi per se efficit. Quibus autem iohannes sic fuerit male tractatus in vita. in morte. et post mortem. deus tamen in hoc triplici statu eum venerabiliter tractavit. Nam in vita celestibus mysterijs interesse fecit: quod celos apertos vidit. voce patris audiuit. et spiritum sanctum in specie columbe asperit. filij divinitate agnovit. et sic tota trinitas venerabiliter eum tractavit. Similiter et in morte: quod mors sua fuit valde preciosa respectu dei: quod pro iusticia morte sustinuit. respectu sui: quod pro sanguinis regnum celorum acquisivit. respectu limbi: quod preciosum nuncium patribus apporavit. respectu mundi: quod eius morte venerabiliter colitur. Simili modo post eius mortem. Ipse enim dictus est patriarcha. propheta. apostolus. angelus. martyr. confessor. et virgo. Et ideo in celo ex his modo moras in societate patriarcharum. modo in societate prophetarum. modo inter gloriosos martyrum. modo inter gloriosos confessorum. modo inter gloriosos virginum. et sic de ceteris.

¶ Sermo. cccxxij. De eodem sermo. ij.

Alle tractaverunt eum qui de vtero matris sue consecratus est per prophetam. Ecclesi. xliij. In verbis

premissis quatuor ponuntur. Primo ponitur herodias crudelitas qua iohannem crudeliter tractavit. Morandum quod aliquando mali male tractant malos. Prover. xij. Inter superbos sepe iurgia sunt. Aliquando mali male tractant bonos. unde de hoc ait. ps. Persecutus est hominem inopem et medicum. Aliquando boni pugnant contra malos. unde. ps. Zelavit super iniquos pacem peccatorum videns etc. Aliquando et boni contra bonos: quando scilicet sunt imperfecti. perfecti autem contra perfectos pugnare non possunt. Ista multiplex pugna potest inveniri circa beatum iohannem. Tunc enim pugnavit mali contra malos. scilicet herodes et herodias ex una hac parte. et philippus cuius vxorem herodes absterulerat ex alia parte. Pugnavit mali contra bonos. scilicet herodes et herodias contra iohannem. Et pugnavit boni contra malos. scilicet iohannes contra herodem et herodiam. quorum vitia persequeretur. Pugnavit et tunc boni imperfecti contra bonos: sicut discipuli iohannis qui tunc pugnavit contra discipulos christi. Inter iohannem autem perfectum et christum perfectissimum non potuit esse pugna: sed pax et amicitia perpetua. In hac autem pugna iohannes non succubuit: nec etiam cadere potuit. Primo quod firmissime stetit et fuit stabiliter fundatus super montem altissime trinitatis: quod per patrem cognovit in voce. et filium in humana carne. et spiritum sanctum in columbe specie. Secundo fuit lapis quadratus. habuit enim temperantiam per quam sic abstinebat. fortitudine per quam herodes sic arguebat. sapientiam per quam populum sic instruebat. et iustitiam per quam coram christo se se humiliabat. Tercio quod fuit cum christo forti vinculo amoris copulatus: quam amicitiam in vtero matris contraxerunt quando matres mutuo se salutaverunt: que nunquam interrumpi potuit: nec in presentia: nec in adversis. Secundo in iohanne fuit magna sanctitas. quod notatur cum dicitur. Ex ventre matris consecratus est. Et illa autem sanctificatione accepit gratie repletionem. Luce. i. Spiritu sancto replebitur adhuc ex vtero matris sue. Accepit etiam ex illa sanctificatione gaudiosam christi cognitionem. ibidem cum dicitur. Exultavit infans etc. Accepit in bono confirmationem. Esa. xliij. Sub regum manu manus sue preterit me etc. Peccati purgationem. Iere. i. Ante te exires de vtero sancti ficaveris. Et propter ista eius nativitas fuit miraculosa. Tres namque sunt nativitates. Una quidem que fuit facta cum homine sine semine

na: sicut fuit natiuitas eius. Alia est facta de femina sine hoie sicut natiuitas xpi. Tertia facta est de hoie et femina contra solitu cursum nature: sicut natiuitas beati iohannis qui sine pcto natus est. Ibi etiam fuit triplex impedimentum. Unu fuit ex parte patris: scilicet nimia senectus. et ideo non poterat generare. Et duo ex parte matris: scilicet senectus et sterilitas. et ideo non poterat concipere. Tercio notatur similiter in beato iohanne magna dignitas: in hoc qd dicit ppheta. In omni genere creature iohes semper dignioribus copulatur. Nam inter corporalia assimilatur corpori luminoso. Sicut lucerne ardenti. Inter spiritualia assimilatur angelis qui inter spūs rationales nobiliores sunt. Inter composita et corpore et spiritu assimilatur ipse pphetis qui ceteris hominibus excellētiore sunt. Patet etiam in hoc dignitas ipsius: quia ceteris sanctis xpo primior esse videt. Xps nāq est verbum dei. Iohes vero est vox dei. Sed ceteri sancti sunt tuba dei. Dicit. viij. In gutture tuo sit tuba dei. Xps etiam fuit spūs. Iohes autem fuit amicus spūs. Ceteri vero sancti sunt serui spūs. Xps nāq fuit sol. et iohanes fuit lucifer. Ceteri vero sancti sunt stelle. Baruch. iij. Stelle vocatē sunt et dixerunt: assumus. Xps fuit ignis. Ad Hebr. xij. Deus noster ignis consumens est. Et iohes fuit facula ardens. Eccl. xlvij. Verbum illius quasi facula ardebat. Ceteri vero sancti sunt scintille ignis. Math. xij. Fulgebunt iusti et tanq scintille. Xps fuit lux. et iohes fuit lucerna lucēs. Ceteri sunt radij lucis. Quare ponitur beati iohannis magna auctoritas cum dicit. Euertere et perdere et dissipare et c. id est via dñi preparare. que quidē via quatuor modis preparatur. scilicet fossa replendo. tumetia deprimēdo. lapides et offendicula remouendo. et tortuosa rectificādo. Hec quatuor tangunt. Esa. xl. Deis vallis exaltabit et ois mons et collis humiliabit. et erūt praua indirecta. et aspera in vias planas. Tunc enim fossa replētur qñ in precipitiū desperationis lapsi in spem venie eleuātur. et tumetia deprimuntur: qñ per superbiam elati ad humilitatē reducunt. Tūc offendicula remouentur qñ oia pctā abijciunt. Tūc vero tortuosa rectificant: qñ oēs intentiones nostrę in deū diriguntur. Et qñ iohes est apud deū tante sanctitatis dignitatis: et auctoritatis. manifestū est qd pōt et scit ac vult nos iuuare. Adiuuat autem vos in triplici statu

scilicet in vita. sicut pater in longobardis quem aduocari se dixit. vt refert ipse Paulus longobardoz hystoriographus. Adiuuat et in morte: sicut pater et in sanctulo qui cū decollari debet Iohes spiculatori spatium tenuit. vt dicit Greg. Etia adiuuat post mortē: sicut pater in rege longobardoz in ecclesia beati iohannis sepulto. vt refert predicator Paulus longobardoz hystoriographus. **Sermo. cccxv. De eodem sermo. iij.**

Erodes misit et tenuit

h iohānem et vinxit eū in carcere. In presenti euangelio tria de beato iohāne ponuntur. scilicet decollatio eius. sepultura eius. Circa primū notandum qd multiplex est carcer in quo fuit iohannes. Primus est carcer martiri vteri. et iste fuit totus gaudiosus. Luce. i. Exultauit infans cū gaudio in vtero meo. Gaudebat quidē de tanta virginis dignatione: qd matrē suā visitabat. de xpi incarnatione: quem in virginis vtero esse sciebat. de sui precursione: quam iam ex tunc inchoabat. Secundus carcer est carcer proprij corporis. et iste carcer fuit totus speciosus. Sap. viij. Veni ad corpus in conuincitū. Puritas enim beati iohannis post puritatem xpi et virginis gloriose Marie maior fuit. Istoz triplex puritas significatur per tres lucidiores planetas: scilicet per solem. per lunam et per luciferum. Puritas enim xpi assimilatur soli. ps. In sole posuit tabernaculum suum. Sed puritas Marie assimilatur lune. Lantico. vi. Pulchra vt luna. Puritas Iohannis comparatur lucifero. Job. xxxv. Nunquid produces luciferū in tempore suo. Sicut igitur in sole est lux fontalis. Sic fontalis puritas est in christo. Et sicut post solem magis lucet luna. Sic post christum maior est puritas in virgine Maria. Et sicut post solem et lunam lucifer magis splendet. Sic etia post christum et mariam iohannes ampliori claritate refulget. Tercius est carcer deserti. Et iste fuit valde penuriosus exterius: sed tamen fuit valde delitiosus interius. Quāuis enim exteriore locustas: tamen interius edebat bardelittas sempiternas. Exterius edebat mel siluestre: sed interius mel celeste. Itaqz exterius bibebat aquam materialem: sed interius aquam spiritualement. Exterius vestitus erat pilis cameloz: sed interius

indumentis virtutū. Ipse exterius habitabat in deserto. sed iterius habitabat in celo. Exterius nāq habebat societatem ferarū. sed iterius habebat societatem angeloz. Et Quartus erat carcer tyranni. i. herodis. Et iste fuit valde gloriosus. qd magna leticia et iubilatio fuit bñ iohāni pro xpo et pro iusti carceres sustinere. Fuit enim incarcera? p triplici veritate. scilicet pro veritate iusticie quas defendebat qñ dicit herodi. Nō licet tibi habere vxorem fratris tui. Pro veritate doctrinę quā predicabat. Unde dicit iosephus qd herodes videns ad pditionem bñ iohannis magnā populi multitudinem cōuenire: timēs tumultus populi ipm incarcerauit. et fecit carceri mancipari. Tercio pro veritate sancte vite quā tenebat. Sicut enim serpētes et bufones odorem vinarium fugiunt. et sicut noctue solis lucē dedināt et aufugiunt. Sic iudei vitam beati iohannis imitari non volentes ipsum odiebant: et arci demonum attribuebant. Math. xi. Venit iohannes non manducans neqz bibens et dicunt demoniū habere. Quintus est carcer limbi. et iste carcer fuit valde gratiosus ei. qd sanctus patris bonus gratiosus encensius appoztauit. Erant namq in magna tristitia. tum qd dei visionē carebant. tum qd ibi diu pmanerant. tum qd demonum vicinitatem habebāt. Sed iohānes eis nunciavit qd cito lucem diuine visionis pperēt. Unde luce. i. Illuminare his q in tenebris et. Quia vltimū in loco tenebrarū non sederēt. Unde subditur. Et in vmbra mortis sedent. qd cito ad recedendum pedes dirigerent. vnde subditur. Ad dirigēdos pedes nostros. Et qd cito angeloz societate gauderent postq par inter ipsos angelos facta erat. vnde subditur. In viam pacis. Secundo fit mentio de iohannis decollatione. Circa quod sciendum qd in beato iohāne fuit duplex caput. scilicet corporale qd amputari potuit. scilicet vero caput. scilicet supsubstantiale amputari non potuit. Caput siquidem corpale de corpore amputatū fuit ab ipo herode. Manū siquidem pietatis genus qd tñ et tam sanctū caput amputatū fuit. In quo siquidem capite erant illi beati oculi qui spm sanctum in colūbe specie pspereunt. In quo erant ille beate aures que vocem dei patris audire meruerunt. In quo fuerunt beati nares qd totiens fragrantiam xpi senserunt. Et illa beatissima labia que totiens testimonio iesu xpi protulerunt. Caput autē supsubstantiale dicitur

esse xpus: et illud nunq separari potuit. Sed sensum et motus p ipm: et in ipo refulsit i vtero et in mundo et modo in celo. In vtero per sensum quo eum cognouit: et motum quo eū salutauit. In mundo per ipsum sensus fidei et motus operationis bone. In celo modo in fuit sensum quo illuminatur in profundas dei cognitionem: et motum quo semper mouetur in deum per intimum amorem. Tercio fit mentio de eius sepultura cum dicit. quo audito discipuli tulerunt corpus eius: et sepelierunt. Et quibus reliquie eius ad diuersa loca fuerint translata. nunc autē ad inuam sunt venerabiliter tumulare. vbi iohānes sepe potestatem suā super multos infirmitas ostēdit sup quatuor elementa qua sepe cōpescuit: et imitauit. scilicet sup ignē qd tanne magnū fuisset accensus reliqz opponebant: et statim ignis euauit. Sup aerē: qd cū violētiā uenit naves in portū confringeret. reliqz opponebant: et statim hūmōi tēpestas cessauit. Sup mare. qñ. s. in diuersis nauibz eius reliquie ianuam deferrī deberent tanta i mari orta est tempestas vt omnes naufragium formidarent. Reuelatum est autem cuidam sacerdoti qd si reliqz infimul reponerent magnā maris tranquillitatem sentiret qd factus est. Sup terrā: qd cū siccitas magna esset reliquie ipz deferebat pcessionaliter: et pluuie ceciderūt: et terra dedit fructum suum. **Sermo. cccxv. De natiuitate m. ser. i.**

Apientia edificauit sibi

s domum. puerb. xi. Lupiens dei filius p susceptiones humane nature nobiscum habitare. nullam domum inuenire potuit qd tñ habitatorē recipere digna fuit: et id oportuit vt de nouo talem domum crearet. et id dñ. Sapiētia edificauit sibi domū. scilicet sicut aut dicit bñs Amb. in cramerō Bon' artifex primo fundamētū ponit post to fundamētū edificatōis mēbra distinguit adiūgit et ornat. Et ista tria diuina sapiētia i huius domo edificatōe seruauit. pmo namq ipam fundauit. ps. Ipse fundauit eam altissimus. Idē Fundamēta ei? in mōribz scis. i. i altitudine trinitatis. scilicet patris cui attribuit potētia. fi. huius cui attribuit sapiētia. spūs sancti cui attribuit bonitas et gratia. Et id eade re nō potuit. neqz p infirmitatē. neqz p impotentia. nec per ignorantiam. nec per aliquam maliciam. Omnis namq casus in peccatum

Mater gratie: ecce qz mater legalis. **M**at
miseri cordie: ecce qz mat spualis. **E**t fm
hoc habuit tres filios. s. xpm qz fuit eius fili
us naturalis que de sua substantia genuit ioh
hanē euāgelistā qui fuit ei filius legalis que
ex rescripto principis. s. xpi in filiis adopta
uit. et iohānem baptistā quē p spm in matris
vtero baptizauit. qm enī saluauit elizabet
infans in vtero exultauit: et spm sancto fuit re
pletus. habuit aut mater pulchram dilectio
nem: que est dilectio ordinata. **L**anti. i. **Q**ui
dixit in me charitatem: habuit enim ordi
natam charitatem ad id qd est supra se. s. de
um ei pfecte obediēdo. ad id qd est infra se.
scilicet ad corpus ppiū ipm rationi subijciē
do. ad id qd est intra se. s. aiam ipam custodi
endo. ad id qd est iuxta se. s. primū ei subue
niendo. habuit etiā pulchrū timorē. **T**imor
aut necessarius est habenti gratiam ne indi
gnus existat. et amittenti: vt ipam recupera
re valeat. et recuperanti: vt ipsam custodiat.
Bern. sup **L**anti. **C**um adest gratia: time ne
indigne opereris. et amplius time subtracta
gratia: qz reliquit te custodia tua. **N** redierit
tunc magis est timēdū. ne. s. ptingat te recidi
uum pati. **Q**uantū ad istā virgo beata timo
re non indigebat: quia in gratia confirmata
erat. habebat tamen timorē sanctum quē ha
bent beati. **D**e quo ps. **T**imor dñi sanctus
permanet et habuit etiam agnitionē. in deo
veram fidē. habuit namqz fidē pfectā in filij
incarnatione. **L**uce. i. **B**ea que credidisti et.
Fidē viuaz in assidua operatione. **P**rouer.
vtri. **P**anē ociosa nō comedit. **F**idē firmam
in filij passionē: qz alijs a fide cadētibz ipsa
firma pmāst in fide. habuit etiā sanctā spēs
sue qz filiū resurrecturū expectauit. siue
qz semp de dei bonitate non de suis meritis
sperabat. siue qz futuram beatitudinem cer
titudinaliter expectabat. **S**ecundo possunt
predicta verba exponi de ipsa respectu filij.
vt sit sensus. **E**go sum mater illius qui pro
pter suam pulchritudinē est diligendus et ti
mendus et. vbi duo sunt videnda. **P**rimū
est quare xps dicatur pulcher. **S**cdm quare
sit diligendus et timendus. **C**irca primū no
tandum est qz fm pbm qz sunt cause pul
chritudinis. s. numerus: magnitudo. color. et
lux. **I**n xpo enim fuit numerus oim virtutū
et gratiarum. **J**oh. i. **V**idimus gloriā et. ple
nū gratie et veritatis. **F**uit plenus gratia vt
expelleret oim miseriā. plenus gratia vt tol
leret culpā. plenus sapiētia p quā ignorantiā

expurgaret. **S**ecundo fuit in eo magnitudo
ps. **A**dagnū dñs et laudabilla nimis. **A**d
iustē et latitudo charitatis qua nos ab ere
rone colligit. et in veritate collocat. **L**ogitudo
qua nos loganimitate portat. altitudo p quā
oem sensum sue scie immetate superat. **P**ro
funditas qz dñatos inferius nos inflamat ad
disponēs pordinat. **T**ertio est in eo lux. ioh.
han. i. **E**rat lux vera et. ps. **Q**ui apud te est
fons vite: et in lumine tuo videbim⁹ lumen.
Pater quidem tanqz ignis nos inflamat ad
charitatē filij: tanqz lux nos illuminat ad
re. spūsanct⁹ tanqz fons nos inebriat ad
uitatem. **Q**uarto fuit in eo color triplex. s.
albus: ruber: et aure⁹. **L**anti. v. **D**ilect⁹ me⁹
candidus xpi ad carnē mundā. rubicund⁹
xpi ad aiam inflammata. elect⁹ ex milibus
xpi ad diuinitatē aure⁹ ex preciosis. **S**cdm
videndū est qualiter xps ppter suā pulchri
tudine est diligendus et timendus. **I**n xpo
fuit pulcher ex numero: s. oim gratiarum
est valde diligendus. **S**ap. viij. **S**i iusticiā
quis diligit. labores huius magnas habent
virtutes. **I**n xpo fuit pulcher ex magnitu
dine omnipotentie est valde timendus. **V**ie
re. x. **Q**uis nō timebit te o rex gētiū. **I**n xpo
fuit pulcher ex luce diuinitatis in eum
est fideliter credendū. ioh. xij. **D**um lucēs
hēris credite in lucē. **I**n xpo aut fuit pul
cher colore bonitatis est in eo valde speran
dum. **M**at. i. **B**onus dñs et confortās in die
tribulatiōis et sciēs sperantes in se. **T**ertio
possunt pdicta verba exponi de ipsa respec
tu nostri vt sit sensus. **E**go sum mater pul
chre dilectiōis. i. ego sum turris et impatris
dilectionis diuine qz est pulchra dilectio et ti
moris diuini qz est timor pulcher et. **E**st aut
quadruplex dilectio fm **A**ugu. s. carnalis qz
est inter virum et vxorem. **N**aturalis que est
inter matrem et filium. **S**ocialis que est inter
amicū et amicū. **E**t spūalis qz est inter aiam
et deū. **E**t ista est dilectio pulchra: quia facit
aiam pulchrā. cui⁹ bēa virgo est mater: quia
ipsas nobis elargitur et donat. **S**cdm dat no
bis pulchrū timorē. scilicet de quo ps. **T**imor
domini sanctus et. **C**ustum aut timorē. **A**ugu.
vocat castū. filialē et amicabile. **X**pus em est
spūs pat⁹ et amicus. **D**ebemus ergo eum ti
mere timore casto: qz sponsus ē. timore filia
li: quia pater est. timore amicabile: quia ami
cus est. **T**ertio dat nobis pulchram ag
nitionem. quia veram de eo cognitionem
nobis infundit. vel quia loco misericordiā

ste nos cognoscit. **S**icut em in curia pape
quedam littere concedunt pure iusticie. que
dam pure gratie: quedas mixte. sicut in curia
dei. **M**ichael em dat litteras iusticie. vnde
fm representationem ecclesie habet aias pon
derare. **P**etrus dat litteras mixtas. s. iustis
cie et gratie. nā illis qui saluant ex operibz
iusticie aperit portā iusticie. illis aut qui ex
sola dei mia saluant aperit portam gratie.
Ergo autem benedicta maria semper dat
litteras gratie et mie. **B**ern. enim sup hoc sic
ait. **Q**uid enī de fonte pietatis procederet
nisi pietas. **Q**uid mirum si pietatem exhi
bent viscera pietatis. nōne qui pomū in ma
nu sua tenuerit dimidia die reliqua diei par
te pomū seruabit odorem. **Q**uāto ergo visce
ra illa virtus pietatis affectu in quibus nos
uem mēstibus diuina pietas requirit. **Q**uar
to ipa est spes nostra: qz p ipsam saluari spe
ramus. **I**psa nāqz nos adiuuare potest scit
et vult. **B**ern. **N**on deest ei potestas. quia est
mater dei. nec voluntas: qz mater est mie: nec
ei deest industria. qz mater est sapientie.

Sermo. cccxix. De eodem. ser. v.

Larus venter qui tepor

Larus venter qui tepor
tauit et. **L**uce. xi. **V**enter beate ma
rie est beatus: qz fuit thalam⁹ christi
habitaaculum spiritus sancti apotheca cha
ritatum: et fons omnium gratiarum. **F**uit
igitur primo thalam⁹ christi. **E**t quia tha
lam⁹ regalem decet esse mundum. vt res
eius fuit mundus: qz seruauit mundiciā ir
ginalē. **H**abuit siquidem virginatē in
tegram dedicatam. transfusam et exemplarē
Integram: qz corpore et anima: et spiritu inre
gra fuit. **T**hesal. v. **I**nteger spūs vester: et
anima et corpus: sine querela in aduentu do
mini nostri **J**esu christi seruet. **H**abuit qui
dem integritatem in corpore: quia ipm sem
per illibatum seruauit. in anima. quia omnē
motum et sensum prauum penitus resecuit
in spiritu. quia nunqz per aliquod peccatum
a deo diuisa fuit. **L**uce. iij. **T**ota pulchra
es et. **P**ulchra quidem fuit in corpore sine
macula in aia: tota pulchra in spiritu. **S**ec
undo habuit virginatē dedicatam: quia
primā virginatē vouit et post ipsam mul
te. **P**rius quidem virginatē seruare non
erat magni honoris: sed postmodum tanti
honoris factum est qz ipsa deus honorauit
quando scilicet non de coniugata: sed de vir
gine nasci voluit. **A**ngelus quando a **J**ohan

ne euangelista virginem adorari recusauit.
et totus mundus. qz modo virginēs beate di
cunt. **L**uce. xiij. **B**ea te viles et vērēs qd
genuerūt. **S**ic in regine **M**aria virginatē
honorauit deus qui sibi subditus esse voluit
Luce. ij. **E**rat subditus illis. **A**ngelus qm eā
reuerenter saluauit. **E**t totus mūdus. **V**nde
ipsum dicit. **E**cce enim ex hoc et. **T**ertio
habuit virginatē transfusam: qz licet pul
chra fuerit a nullo tamen potuit concupisci:
qz eius puritas corda intuentiū penetrabat
et motus illicitos extinguebat. **V**nde assimi
lat mirthe et cedro: qz sicut odor mirthe fugat
vermes: et odor cedri serpentes. sic et pu
ritas eius de aliorum cordibus fugabat mo
tus brutales. **Q**uarto habuit virginatē
exemplarem: ideo significat p amigdalum
que sicut iter ceteras arbores primo flores
pducit. sic et ipa prima votum virginatē
emissit. que alijs in exemplis fuit. ps. **A**ddu
cent regi virgines post eaz et. **D**e isto amig
dalo b. **E**cce. vi. **F**lorebit amigdalum. im
pugnabit locusta. dissipabit capparitis. **T**unc
em amigdalus floruit: qm ipa virgo votū vir
ginatē emittit: tunc locusta. i. gentilitas in
stabilis et inq̄eta gratia spūsancti impugna
ta fuit: et capparitis. i. ppl⁹ iudeorū idipatio
nē iuit. **C**apparitis em est fruter spinosus sup
terram: expansus: et significat populi iuda
cum durum et rebelles: et semper terrenis ad
herentem. **S**ecundo venter eius fuit bea
tus qui fuit habitaculum spūsancti. **S**pūs
em sanctus in ipm venit ad sanctificandum
ps. **S**anctificauit tabernaculum suum altis
simus: venit ad impregnandum. **M**athei. i.
Quod em in ea natum est. de spūsancto est.
Ad cumulandum. **L**uce. i. **S**piritus sanctus
superuenit in te et virtus tua. **T**ertio veni
ter eius est beatus: qz fuit apotheca charit
matum in qua deus medicinas reposuit co
tra morbos omnium vicioz. **A**d medicina
enim contra concupiscentiam carnis: est co
sideratio sue sincerissime puritatis. **D**e qua
dicitur **L**ant. vñ. **V**eter tuus sicut aceru⁹ tri
tici vallatus labijs. **I**n eius enim vtero fuit
trititum. **D**e quo dicitur **J**ohan. x. **N**isi gra
num frumēti et. **E**t fuit instar acerui. qui in
imo est larus: et in summo angustus. **Q**uia
xps xpm ad humanā naturā nobis fuit
manifestus. **Q**uantū vero ad diuinā natu
raz fuit valde occultus. **E**t fuit vallata. i. cir
cūdata lilijs puritatis. scilicet intus et extra
sursum et deorsus a dextris et a sinistris an
t

petro. Et dicit illis in plurali: qz habuit multas cogitationes: affectus: intentiones: locutiones: operationes. Vel fuit illis valla. i. puritate munita. ita qd hostis nunqz per impuritatem ad eius cor intrare potuit. Adedigna autem contra auariciam est consideratio sue paupertatis. nam ipsa fuit pauper ante partum: qz fuit nupta pauperi sponso: fasa paupere iumento: hospitata in paupere domo. Fuit pauper in pte: qz p thalamo habuit stabulum: pro lecto habuit pseppe et fenem. pro domicellis habuit bouem et asinum. Fuit etia pauper post partum: qz obtulit ablationem pauperum: nutrebat filium per acm et colum: et nullum cum filio habuit domicilium. Medicina vero contra superbiam est consideratio sue humilitatis. Est autem humilitas coacta: spontanea: et honorata. humilitas coacta: si de se non sit meritoria habet tamen infra se causam unde generet mercedem qm necessitas conuerit in virtutem. ps. Humiliauerunt in compedibus pedes eius. Humilitas vero spontanea: si de se sit meritoria habet tamen causas unde generat. Adichee vi. Humiliatio tui in medio tui. Sed humilitas honorata nullam habet coactionem: nec humiliandi occasionem: sed quanto magis a deo extollitur: tanto magis ad humilia proouocatur. Talis fuit humilitas marie que quidem honorata ab angelo qui eam reuerenter salutauit a patre qui eam elegit: a spiritali sancto qui eam sanctificauit: a filio qui eam impregnauit: a toto mundo qui eam beatam dixit. tamen se humiliat dicit. Resperit humilitatem ancille sue etc. Quarto eius uenter est beatus: qz est fons omnium gratiarum. Cant. iij. Fons horum puteus aquarum uentium que fluunt impetu de libano. Habet ergo horum campum et uiridarium. horum sunt flores qd sensus suos clausit in quo sunt flores et herbe redolentes. i. gratie et uirtutes. Campus autem sunt peccatores qd nullum habent in sensibus suis clausuram. et in quibus sunt multe arbores steriles: et infructuose. Viridarius uero sunt beati in quibus uirgo benedicta spaciatur: et delectatur. Habet igitur iste fons triplicem riuum. Unus qd habet uirtutem secundandi. istum mittit in horum electorum secundans eos p opera uirtutum: ideo dicit fons horum. Esa. lv. Quomodo descendit imber de celo etc. Quidam habet riuum qd habet uirtutem uiuificandi: et istum mittit in campum peccatorum qd sunt mortui et steriles. ipsos ui-

uificat et secundat: ideo subdit: puteus aquarum uiuentium. Ezech. xlvij. Omnia que uenerit torrens uiuent. Quidam habet riuum qd habet uirtutem lenificandi. et istum mittit in uiridarium beatorum quos adeo inebriat qd semper eos lenificat. ps. Fluminis impetus lenificat ciuitatem dei: ideo subditur. que sunt in impetu de libano. Libanus est mons altus: et interpretatur candidatio. et significat illum qui est altus per diuinitatem. et candidus per humilitatem. Ab isto libano facit effluere in beatos aquas gratiarum: et hoc cum impetu: id est cum magna plenitudine: et cum magno sono leticie: et cum iugi et continua emanatione.

¶ Sermo. cclj. De exaltatione sancte crucis sermo primus.

Bo dominus humiliati

lignum sublime: et exaltati lignum humile. Ezech. xlvij. hic ponitur duplex differentia ligni: scilicet lignum sublime sed humiliatum: lignum humile: sed exaltatum. Lignum sublime sed humiliatum est Christus: qui uisqz ad nos p scalam habentem tres gradus se humiliat: scilicet uisqz ad carnem: uisqz ad mortem: et uisqz ad crucem. Phil. ij. De meipsum exinaniri formam serui accipiens quo ad primum: factus obediens uisqz ad mortem: quo ad secundum: mortem autem crucis quo ad tertium. Magna fuit humilitas quando lux purissima humiliat se uisqz ad lucem. Ad hoc quando uita se humiliat uisqz ad mortis supplicium. Ad hanc uero quando dominus angelorum humiliat se uisqz ad paribulum latronum. Per hanc scalam humiliat nos defendere debemus: ut aliquid mereamur. scilicet uisqz ad carnis et infirmitatis nostre considerationem. Adichee. vi. humiliatio tui in medio tui: uisqz ad mortem id est uisqz ad uictoriam mortificationem. Col. iij. Mortificate membra uestra que sunt super terram uisqz ad crucem: id est penitentia susceptionem. Math. xvi. Si quis uult uenire post me abne. etc. Lignum humile: sed exaltatum est lignum sancte crucis: quod prius erat humile: qz erat supplicium latronum: sed factum est ualde sublime: qz factum est gloria imperatorum. Aug. Cur que prius erat supplicium latronum: transit ad thronum imperatorum. tale honore deus coronauit penis suis quales ergo honore confortatus fuit. Fuit autem istud lignum sublime: factum et exaltatum in celo in

mundo in inferno. ut sit uex qd dicit Phil. ij. In nomine iesu omne genu flectat celestium terrestrium et infernorum. Est igitur exaltatum in celo: quia ipsum celum referuauit. Ianua enim celestis triplici clausura fuit firmata et clausa. ut haberetur Gen. ij. scilicet angelica custodia. flamma apposta et rumphea bis acuta. Cur autem uirtute sanguinis custodiam angelorum remouit: quia datus est. Esa. xxi. Dabo clauem dauid super humerum eius. Hiero. Sanguis xpi datus est paradisi. Ite flamma extinguit: quia aqua celestis in huius significatione de latere xpi eruit sanguis et aqua. De his duobus psalms cherubin xpi exincta rumphea et foribus psalms cherubin xpi exincta et reserata sunt sanguine. Rumphea bis acuta: precium abstulit: qz precium est. Illa namqz rumphea erat diuina iusticia: que requirebat satisfactionem: qd dignum qd per xpi sanguinem est facta. i. Petri. i. Non corruptibilis? auro uel argento redempti estis: sed precioso sanguine. etc. Secundo exaltatum est in mundo: qz solmira opera fecit. i. sapientie. potentie. et misericordie. Et ideo cor ter in anno celebrauimus festum sancte crucis. scilicet in pasce. in trinitate. et in exaltatione. Nam in pasce uel fecit opus mire sapientie: quia diabolus sapienter decepit. Aug. Retendit xps muscula et uice sua posuit escam carnis: et captus est ab hamo deitatis. Job. xl. An extrahere poteris leuiathan hamo. In inuentione fecit opus mire potentie: quia inuentum tyrannum de uicis et constantinum in imperium iuste reseruit. multos mortuos suscitauit. et infirmos curauit. Ista oia sunt opera diuine potestatis: et diuine iusticie. maxime tyrannum deicere. et humiles exaltare. Sap. iij. Benedictum lignum p qd fit iusticia. Et Luce. i. Fecit potentias in brachio suo. Sed in exaltatione fecit opus mire misericordie. qd de multis lachrymis xpianorum eradiu confortauit. tyrannum de uicis. et gentiles ad fidem conuertit. Sap. xiiij. Exiguu lignu credunt homines et animas suas. Tunc enim eraculus et ceteri ligno crucis alas suas crediderunt: qz sibi deuotere commendauerunt: et uictorias obtinuerunt. Tertio fuit exaltatum in inferno: quia diabolus deuicit et superauit. Diabolus namqz tunc erat robustus. munitus. et securus. Luce. xi. Cum foris. ecce qd robustus. armatus. custodit arrium. ecce qd munitus. in pace sunt omnia que possidet. ecce qd securus. Sed xpus

per lignum crucis robustum percussit. quia est baculus dei. Esa. xxx. Si uoce dñi pauebit asinus. i. dyabolus uirga percussus. Ista enim uirga uirga moysi que serpentes deuorauit: qz uirtus crucis demones protrahit. Luce. i. Abicidit demones signu crucis uiderunt: ter ruti fugiunt timentes baculum quo plagam acceperunt. Secundo munitus uulnerauit quia est gladius et ensis dei. qd ait sit gladius dicit Origenes. Tanta est uirtus crucis: ut si in mente fideliter habeatur. nulla libidine nulla peccati macula poterit preualere: si continuo ad memoriam eius totius peccati et mortis fugit exercitus. nullus demonum prope stare poterit uidentis gladium in quo deiecit est. Chrysostomus. Diabolus timet cruces quasi enses in quo letale uulnus accipit. Tertio securum terruit et expoliuit. quia est uexillum dei. Solent namqz aduersarij ad uisionem uexilli regis fugere: spolia dimittere. Sic et demones ad uexilli uisionem crucis terrenti fugerunt: et scotos qui erant in limbo dimiserunt. Esay. xij. Super montem caliginosum. i. super dyabolum leuate signum crucis et ingredientur portas. scilicet ciuitatis supne duces. i. sancti patres se et alios discrete ducentes. Istam triplicem uirtutem crucis quas habuit in inferno contra demones agit. Esa. li. dicens. Nunquid non tu percussisti supbum ecce quia percussisti robustu baculo dei uulnerasti dyabolum ecce qz uulnerauit munitum gladio et ense dei. qd posuisti pfundum maris uitam ut transirent liberati. i. sancti patres ex limbo educati. ecce qz ipse xpus uirtute ipsius crucis spoliuit securum.

¶ Sermo. cclj. De eodem sermo. ij.

Ibi autem absit gloriari

in nullo in cruce dñi nostri iesu xpi p quam mihi mundus crucifixus est et ego mundo. Hec scribit apulus ad Gal. vi. tanqz dicat. Quidam gloriuntur in affluentia diuitiarum. ps. In multitudine diuitiarum suarum gloriuntur. qd in seculari potentia iudith. i. Gloriabatur quasi potes in potentia sua. quidam in religione simulata. Gal. vi. Nolunt uos circumcidi ut in carne uestra glorietur: sed reuera mihi absit gloriari nisi in cruce dñica. In premissis autem uerbis apulus tria facit. Prio ostendit qd in cruce est solus gloriandus cum dñi. Adibi absit gloriari nisi in cruce dñi nostri iesu christi. in qua qd gloriari debemus propter suam dignitatem.

nostra utilitate. Eius autem dignitas ostenditur: quod in passione fuit impiale solium. *Esa. vi.* Eius omni sedentes super solium et cunctis illud solium et cunctis: quod Christus per crucem celi excelsa conscendit. Fuit eleuatum: quia omnia ad se traxit. Fuit plena omnis terra maiestate eius: quod tota ecclesia gratia sue benedictionis impleuit. In inuentione crucis factum est ecclesie triumphale veritatem. *Esa. xi.* Leuabit dominus signum in nationibus et congregabit profugos israel et cunctis. In exaltatione factum est ecclesie victoriale signum. *Esa. xliij.* Super montem caliginosum. id est super demonem leuare signum et cunctis. In iudicio extremo erit in regale sceptrum per quod Christus bonos reger clementer. *Heb. x.* Accede et tange sceptrum. malos autem reger inflexibiliter. *ps.* Reges eos in virga ferrea. Secundo debet gloriari in ea propter nostram utilitatem: quia in ipsa inuenitur omnis gloria nostra. id est interior que est in conscientie puritate. *1. Cor. i.* Gloria nostra hec est testimonium conscientie nostre: quia conscientiam mundat. *Heb. ix.* Sanguis Christi emundabit conscientias nostras ab operibus mortuis. Exterior que est in tribulatione et infirmitate. *1. Cor. xij.* Libenter enim gloriabor in infirmitatibus meis: ut inhabitet in me virtus Christi. id est crux que ipsas tribulationes dulcorat. Hoc significatum est *Exod. xv.* in ligno quod aquas amaras dulcorauit. Superior quod constituit in supernorum reuelatione. *1. Cor. xij.* Propter hoc. id est reuelationibus gloriabor: quod archana reuelat. hoc significatum est *Matth. xxv.* in velo templi scisso. Quia ea que fuerant velata per Christi passionem sunt repleta et manifestata. Inferior que consistit in primorum profectu et amore. *1. Thess. ii.* Vos estis gloria nostra et gaudium: quia charitatem infundamini. *1. ioh. iiij.* In hoc cognouimus charitatem dei: quia ille pro nobis vitam suam posuit et nos debemus pro fratribus nostris animas nostras ponere. Secundo ostendit in qua cruce sit gloriandum cum dicit. Domini nostri iesu Christi. Est namque crux latronis a sinistris et crux latronis a dextris. crux petri et crux Christi. Sunt enim qui crucem afflictionis portant digne habilitate. sicut desperantes. Et isti sunt in cruce latronis a sinistris. *Ierem. xviij.* Duplicitate contemere eos domine deus nostre. Sicut qui portant patienter: sicut penitentes. Et isti sunt in cruce latronis a dextris. *Iaco. v.* Patientes usque ad aduentum domini et cunctis. Sunt qui portant libenter sicut perficientes

Et isti sunt in cruce petri. *1. Cor. xij.* Libenter gloriabor in infirmitatibus meis et cunctis. qui portant gaudenter sicut faciunt perfecti. Ipsi sunt in cruce Christi. *Act. v.* Habent apostoli gaudentes a conspectu consilij et cunctis. Tercio namque ipse apostolus ponit causam et qua sit gloriandum cum dicit. Per quas mihi mundus crucifixus est et ego mundo. *1. Cor. xij.* Notandum est quod si simul sint duo viui mutuo se vident. Si vero vnus est viuis et alius est mortuus. Viuis bene mortuum videt: sed mortuus videre non potest viuum. Sed cum ambo sint mortui neuter alterum videre potest. Homo igitur et mundus sunt quasi duo insimul constituti. Tunc autem ambo viuum quando homo mundum diligit et mundus hominem fauoribus dicitur *Ioh. xij.* Ipsi de mundo sunt ideo de mundo loquuntur. et mundus eos audit. Aliquando vero mundus mortuus est homini. sed tamen adhuc homo viuit mundo. quando scilicet mundus hominem prosperitatibus non prosequitur. tamen ab homine per amorem retinetur. *Bego.* Ecce iam mundus in ipso aruit. et adhuc in cordibus nostris foris. Aliquando econuerso homo mortuus est mundo. sed tamen mundus adhuc viuit homini. quando homo scilicet mundum mente fugit. et tamen mundus ipsum occupationibus attrahit. *Bego.* Plerumque contingit ut homo mundum mente non teneat. sed tamen mundus hominem occupationibus attrahit. Ipsi tunc mundo mortuus sed ei mundus mortuus non est. Quando vero mundus homini mortuus est: et homo mortuus est mundo. quando scilicet homo mundum non diligit et ipse mundus hominem fauoribus non extollit. Talis erat apostolus cum dixit. *Adi.* hi mundus crucifixus est: et ego mundo et cunctis. *Bego.* Cum quis in amore mundum non retinet. nec rursus in amore mundi retinetur vicissim sibi vtrique extincti sunt: quia dum alter alterum non appetit quasi mortuus mortuum non attendit.

Sermo. ccxliij. De eodem sermo. iij.

Christus passus est pro nobis obediens usque ad mortem: mortem autem crucis. *Phil. ii.* Quis contraria iuxta se posita amplius eluceat: id est apostolus ponit Christi humanitatem. est enim quidam gemma purpurea ipsa humilitas in honore. et honor in humilitate. In primis ergo

verbis duo tanguntur: scilicet genus passionis et exaltationis: cum subditur. Propter quod deus exaltauit illum et cunctis. Circa primum notandum est quod exaltatus fuit per crucem mortis crucis sustinens. Tercio ut nullum reus hoc quinquaginta. Primo ut nullum genus mortis sanctis timendum esse doceret. Tunc quoddam genus mortis quod est valde dolorosum et non ignominiosum: sicut decapitatio. quoddam est dolorosum et ignominiosum. quoddam est dolorosum et ignominiosum: sicut crucifixio. que est ignominiosa: quod sit in locis nervosis: in quibus maior dolor sentitur. Voluit igitur hoc genus mortis sustinere ut doceret nullum genus mortis christifidelibus esse timendum. Quia cum fuerit dolorosum et ignominiosum: vel vtroque modo esse videtur. Secundo ut mala adeo restitueret. Adde enim ad lignum manus extendens quattuor peccata commisit. scilicet peccata avaricie: in eo quod inmoderate scientiam appetiuit. Superbie in eo quod dei equalitatem concupiuit. Inobedientie in eo quod dei precepta contempsit. Vnde in hoc quod verum potum maducavit. Ideo Christus manus in ligno extendens satisfecit per liberalitatem. per humilitatem. per obedientiam. et per asperitatem. *Philip. ii.* Non rapinam arbitratus est esse se equalis deo. ecce contra liberalitatem diuinitatem enim non auare rapuit: sed liberaliter ea nobis impendit. Forma serui accipiens. ecce contra humilitatem factus obediens usque ad mortem. ecce contra obedientiam. mortem autem crucis. ecce contra amarum penam. Tercio ut elementa sanctificaret et mundaret. Sanctificauerat enim Christus terram super eam longo tempore ambulando. Aquam se in ea baptizari faciendo: et super mare gradiendo. Ignem sanctificaturus erat spiritum sanctum in specie ignis transmutando. Non restabat nisi ut sanctificaret aerem non sub tecto: sed in aere moriendo. Quarto ut ascensum in celum nobis prepararet. Homo quidem ceciderat sed ad celum resurgere non valebat: quod deo satisfacere non poterat. Homo enim satisfacere debebat: sed non poterat. Angelus vero satisfacere non debebat. ideo factus est deus homo: ut posset in gloriam deus. et deberet in gloriam homo. Sed si iste mediator semper steterit in celo: nimis fuisset in loco alto. si semper in terra. nimis in loco infimo. ideo in loco medio. id est in aere se ponere volens: ut hominem qui in terra erat assumeret

et usque ad celum exaltaret. *Ioh. xij.* Si exaltatus fuero a terra: omnia traham ad me. Quinto ut vniuersalem saluationem ostenderet. Erat namque deus reconciliandus. infernus conciliandus. populus gentilis attrahendus et populus iudeorum reprobandus. Ideo per mortem crucis voluit mori: ut per caput sursum deum reconciliaret. per pedes deorum in feros conciliaret. per manus dexteram ad aquilonem extensas gentes in frigore infidelitatis postas attraheret. et per manus sinistram ad austrum expasam populum iudeorum in quibus aliquando calor fidei vigere consueuerat reprobareret. Secundo ponitur triumphus exaltationis. Et ista exaltatio attendi potest quantum ad crucem. et quantum ad illum qui pendit in cruce. Crux siquidem exaltata est in celis: quia iamnam celestem referauit. Hoc significatum est *1. ioh. iiij.* Quia cum nullus palatium regis intrare ausus esset. virga regis aurea ipsum introduxit. In inferno: quod ipsum spoliavit. *Gene. xxij.* In baculo meo transiui iordanem istum: et nunc cum duabus turmis regredior. Due turme fuerunt omnes sancti qui fuerunt ante legem et sub lege. vel una turma fuit angelorum et alia hominum. Exaltata est etiam in mundo: et hoc tripliciter. Primo quod ponitur in locis eminentibus ecclesiarum. Habemus et enim memoriale passionis vniuersi in visu quod est passio Christi in imaginibus figurata. Aliud in auditu. quod est ipsa passio Christi predicata. Tercium in gustu: quod est Christi passio in sacramento altaris tam signanter expressa. Secundo imprimatur in frontibus fidelium. Hoc significatum est *1. Cor. xij.* ubi sanguis agni habetur poni in subliminari: et in vtroque posse. Sui perliminare est frons: sed duo postes sunt corpus et cor. Debet autem memoria crucifixi esse in fronte per impressionem. in corpore per mortificationem. et in corde per frequentem recollectionem. Tercio per miraculorum operationem: per patet in inuentione et exaltatione crucis. ubi per virtutem sancte crucis multa miracula sunt ostensa. Exaltabitur autem in iudicio: quod supra solis radium tunc lucebit. *Chrysostomus.* Sol obscurabitur: et luna dabit lumen suum: ut discas quoniam crux est luna lucidior et sole erit clarior. Secundo ista exaltatio attenditur quantum ad illum qui in cruce pendit. Qui quidem descenderat: et se humiliauerat quantum ad quattuor: scilicet quantum ad mortis supplicium cuius debitor ipse non erat. quantum ad locum: quod corpus possum fuit in sepulchro et eius anima

fuit posita in limbo et vtrūq; debuisset esse in celo. Quia ad multiplex opprobrium quod iudeis sepius audiuit. cum tamen laudes et gratiarum actiones potius audire debuisset. Quia ad humane potestatis subiectionem: quia traditus est humane potestati cum ipse in manu haberet omnium potestates. Quia igitur ipse se defendere: ideo per crucem meruit exaltari. Primo quia ad gloriosam resurrectionem: ut qui se humiliauerat usque ad supplicium mortis gloriam indueret gloriose resurrectionis. Secundo quia ad mirabilem ascensionem: ut qui se humiliauerat usque ad sepulchrum et ad limbum exaltaret usque ad celum. Tercio quia ad paterne dextere cessionem: ut qui descendere usque ad opprobria et probra tum exaltaretur usque ad dextere paterne fascis. Quarto quia ad iudiciariam potestatem: ut qui humane potestati fuerat subiectus et iniuste iudicatus: omnino iudex sit effectus.

¶ Sermo. cccliij. De eodem sermo. iij.

Exaltatus fuero a terra

ra oia traham ad meipsum. Job. xij. In his verbis duo tanguntur. Primum est sublimitas crucis: cum dicit. Si exaltatus fuero a terra. Secundum est utilitas passionis: cum subditur. Si traham ad meipsum. Circa primum est notandum: quia ipsa crux fuit multipliciter exaltata. Primum ut esset ecclesie candelabrum. Zuce. xi. Memo ascendit lucerna. Chrysostomus. Lucerna vniuersalis est ecclesia: candelabrum crucis est lignum lucerna diuina sapientia incarnata. Lucerna igitur in candelabro existens: ipse est pender in cruce. Secundo ut esset natus ecclesie malum. Chrysostomus. Nauigat ecclesia instructa fidei gubernaculo felici cursu per huius seculi mare habens deum gubernatorem. angelos remiges. portus choros omnium sanctorum. erecta in medio ipsa salutaris arbore crucis in qua euangelice fidei vela suspenderis spiritus sancto flante: ad portum paradisi deducitur. Tercio ut esset solus iudicis. Leo papa. Admirabilis potestas crucis. o ineffabilis gloria passionis in qua tribunal domini et iudicium mundi et potestas est crucifixi. Iste autem solus iudicis sua exercuit: et ius suum omnibus dedit. Ambrosius. Auctor humani generis in cruce existens pietatis officia diuidebat. persecutionem apostolis. pacem discipulis. corpus iudeis. patri spiritum. virgini paranympum. latroni paradysum.

peccatoribus infernum. christiano penitentibus crucem commendauit. Quarto ut esset cathedra magistralis. Augustinus. Signum in quo fixa fuerunt membra morientis etiam cathedra fuit christi docentis. Docuit autem ibi tres lectiones que significantur per titulum ibi possum. Docet enim peccatores quod sperent et firmiter confidant per crucem saluari. ideo dicitur. Iesus. id est saluator. Docet bonos: ut per crucem sperent virtutibus adornari. ideo dicitur. Nazarenus. id est gloriosus. Docet beatos: ut per crucem sciunt se in celestibus coronari. ideo dicitur. Rex iudeorum. Secundo ponitur utilitas: siue efficacia passionis: cum dicitur. Omnia traham ad meipsum. Ista autem tractio tribus modis potest intelligi. Primo ut dicatur nos trahere per multiplicem efficaciam sue virtutis. Sunt namque quattuor que communiter attrahere dicuntur: scilicet simile. vacuum. calidum. et quedam naturales proprietates rerum. Christus autem nos attrahit per simile nostre mortalitatis. Beatus. n. Debit autem per oia fratribus assimilari et. Per vacuum sue paupertatis. n. Cor. viij. Scitis gratiam domini nostri iesu christi: quod nihil propter nos egenus factus est et. Per calidum charitatis. Joban. xv. Maiorem hac dilectionem nemo habet et. Per proprium pietatis: quia ei est proprium semper misereri et parcere. Sicut enim adamas naturaliter attrahit ferrum: sic et christi pietas ad se trahit omne cor durum. Secundo ut ipse dicatur nos trahere per dispositionem sui corporis in cruce existentis. Et hoc quadrupliciter. Sicut Bernar. scilicet per capitis inclinationem: sicut vnus amicus attrahit alium: ut det sibi osculum. Lanti. viij. Quis mihi det fratrem meum et. Per brachiorum apertionem: sicut mater attrahit filium. Esa. xlix. Nunquid mulier obliuisci potest infantem suum et. Per manuum perforationem: sicut liberalis attrahit egenum. christus namque manus perforatas habuit: quia nihil sibi retinuit: sed animam dedit patri. corpus ioseph ecclesia petro. matre iohanni. paradysum latroni. et vestes crucifixori. Per lateris apertionem: sicut foramen attrahit ad se columbam ad abscondendum. Lantico. ij. Surge prope amica mea et veni in foraminibus petre. in cauerna macerie. Tercio dicatur nos trahere per efficaciam sanguinis. Circa quod notandum quod homo erat a deo elon-

gatus. frigore nimio repletus. amaricatus in carceribus induratus. Sanguis autem christi habet virtutem reuocatiua per quam reuocat elongatos. Sicut enim illi qui reuocant aues arbores ascendunt ad ipsam sibilant. Sic et arbores arbores crucis ascendens reclamas. Chrysostomus. Luce. xxiij. Pater ignosce illis. ut verbis. Luce. xxiij. Pater ignosce illis. Clamauit etiam lachrymis. Debeo. v. Clamauit etiam lachrymis auferens: erant damore valido et lachrymis sanguine. Bene. dicitur est. Clamauit fratris tui abel damat. iij. Hor sanguinis fratris tui abel damat ad me de terra. Threnoz. i. O vos omnes qui transitis per viam et. Secundo habet virtutem calefactiua per quam calefacit frigidos. Hoc significatum est. i. Machab. vi. vbi dicitur quod elephantis offendebat sanguinem vne et morti ad infamandum eos ad prelium. Fructus mori sicut Ambrosius. prius albus. postea est rubeus. postea est niger. Sic christus primo fuit albus. i. innocens et purus in tota sua conuersatione. rubeus in cruce. et niger in morte. Tercio habet virtutem dulcoratiua per quam dulcorat amaricatos. hoc significatum est. Ero. x. vbi dicitur quod lignum in aquas amaras immisum eas dulcorauit: quod memoria crucis omnes tribulationes in dulcedine conuertit. Bernar. Tua dulcedo stephano lapides torrentes dulcorauit: craticulam laurei dulcem fecit: pre tua dulcedine ibat apostoli gauderes a conspectu concilij et. Dicitur quod si vas cerenoue viridifera clausum ponatur in aqua: aqua que per poros ingreditur dulcis efficit. Iste vas cere noue clausum fuit corpus christi quod et fuit cerenoue: scilicet de ape. i. virgine natus. et nouum: quod nulla vetustate infectum. et clausum: quod nulli temptationi peritum. Porci autem eius sunt vulnera in que si tribulationes immittuntur in dulcedinem conuertuntur. Greg. Si christi passio ad memoriam reducitur nihil adeo durum quod non equo animo tolleret. Quarto habet virtutem referatiua per quam eduxit incarcerationis in limbo posteros. Zache. ix. Tu quod in sanguine testamenti emisti victos tuos de lacu in quo non est aqua. Unde in hypostrophis legitur quod Salomon habebat strutionem habentem pululum quem cum in cauea vitrea incluserat et pater illum habere non posset. vermē de deo ferro attulit de cuius sanguine vitrum liniuit: et protinus confractum fuit. Ista cauea est infernalis caueria in qua inclusus erat

pullus. i. omnium sanctorum cetus. Sed venit vermiculus. i. christus. qui dixit in ps. Ego sum vermis et non homo et. Et cum sanguine suo infernum fregit: et sanctos: qui ibi erant eduxit. ps. Cōstruit por. cre. et. Osee xij. Ero mors tua et. Dicitur autem christus vermis: quod vermis generatur ex humore terre nature caloris solaris. Et sicut vermis patrem habet in celis matrem in terris: sic christus habet in celis patrem suum sine matre in terris matrem sine patre. Quinto habet virtutem mollificatiua per quam emollit et frangit induratos. Unde dicitur Numer. xi. Quod moyses virga bis sicem percussit: inde aque largissime emanauerunt: quod multi qui sardi videbantur. sepe ad memoriam crucis dominice ad lachrymas commouentur. Sarum quandoque fragitur ferro. alij igne supposito. Est etiam quoddam genus lapidis quod adamas dicitur qui tantum fragitur sanguine hircino. Sunt ergo quidam qui ad penitentiam frangunt timore diuine potentie. isti frangunt ferro. Quidam amore diuine gratie: isti franguntur igne. Quidam re cordatione passionis dominice. isti franguntur sanguine.

¶ Sermo. cccliij. De sancto Athanasio apostolo sermo primus.

Ierusalem euangelistas

h dabo. Esa. xli. Ad hoc quod aliquod donum sit gratum. tria requiruntur. Anum ex parte dantis: quod sci-

licet det liberaliter. Secundum ex parte illius cui sit donatio. scilicet quod sit dignus ipsam recipere. Tercium ex parte ipsius doni quod sit preciosum et vile. Ista tria tanguntur in verbis premis. Primo ex parte dei tangitur magna liberalitas: cum dicitur dabo Jac. i. Si quis vestrum indiget sapientia postulet a deo qui dat omnibus affluentem. Deus enim tria opera fecit in quibusval de liberalis fuit. Q. Primum fuit opus creationis. in quo tam liberalis erexit quod celum et terram: solem et lunam: stellas: et oia astra celi creauit: et ne miris et diligas creatorem eorum et ne errore deceptus adores ea quod creauit dominus deus tuus in ministerium cultus gentibus. Secundum fuit opus redemptionis: vbi fuit liberalior. Psalmista. Apud dominum misericordia: et copiosa apud eum redemptio. Bernardus. Vere copiosa

2

3

¶ Sermo. ccxlv. De eodem sermo. ij.

五子

o **Thimo. iij.** Opus euangeliste
est euageliū predicare: vel scribere
re: vel fin euageliū viuere. **Isto** triplici mo-
do beatus matheus opus euangeliste fecit.
Primo qz euangelium predicauit. Predica-
uit autē sapiēter qz sicut in legēda habetur
oia signētia demonū eregebat. **Diabolus**
nāq; aliquādo suader aperte malū: tūc ne-
cessaria est resitētia. Aliquando qd videtur
bonū esse: tūc necessaria est sapientia. Ali-
quādo illud qd videtur esse perplexū: et tūc
necessaria est discretio prouida. **Suadebat**
diabolus aperte malum quando magi vole-
bāt se facere adorari. t ideo duos diacones
ignem spirātes miserū. Sed illud viciū per
resitētia: qz cōfiter resistit t signo crucis
diacones fugauit. **Deinde** suauit diabolus
apparens bonū, sicut quādo sacer dotes id
lōnū sibi voluerūt sacrificare. Sed istud viciū
est per sapientia: qz sapiēter docuit soli deo
esse sacrificiādū. t oia que attulerāt respuit
t inde ecclesiā edificare precepit. **Deinde**
diabolus suauit illud qd videbat perplexū
scizant Epigeniam regi in vxorem dare. aut
mortem subire. malū nāq; erat si apostolu
occideretur: t amen peius erat si virgo doli
violaretur. Sed istud viciū per discretio-

Elicitis omnibus surgens

secutus est eū. Luce. v. In isto eū
gelio ponitur duplex differentia in
firmantū quorū quidā infirmitatē recogno
scebant. alij recognoscere nōlebant. in hōi
medio medicus constitutus erat. Agitur au
tem in hoc eūgelio de tribus. Primo de in
firmo. i. mattheo sanato qui suā infirmitatē
recognoscebat. cum dicitur. Relictis omni
bus etc. Est autem tamvelociter ipsum secus
tus. nō ex animi leuitate: sed ex dei virtute.
Nam sex de causis est ipm secutus tam ve
lociter quas Hiero. ponit in originali. Pri
ma qz fuit verbi dei virtuosa operatione cō
uersus. Secunda quia fuit dei inspiratione
affiliatus. Istos duos modos tangit cū dicit
Arguit Porphyrius et Julianus: augustinus
vel imperitiam hystorici mētētiis. vel stultit
iā eorū qui statim secuti sunt saluatores qua
si irratiōnabiliter vocatē hōiem sunt secuti
Habet em̄ rps duos supradictos modos vo
candi. s. per exteriorē verbi exhortationē. ad
Heb. iij. Alius est sermo dei et efficax et
ps. Dedit voci sue vocē virtutis. Ideo ver
bū dei cōparat furtulo arbori insito. Jac. i.
Suscipite verbū insitū etc. Sicut em̄ furtus
latus trahit totā arborē ad sui naturā: sic ver
bū dei trahit totū cor ad sui gratiā. Secūdo
per internā aspirationē. ps. Audiat quid lo
quatur in me dñs etc. Apoc. iij. Ego sto ad
ostium et pulso etc. Tertio miraculorum vi
sione perimotus. vnde subdit. Cū tante vir
tutes tantaqz signa p̄cesserint: que aposto
los vidisse anteq̄ crederēt dubium non est.
Miracula nāqz hōiem sepe cōuertunt quā
do rudes sunt. Sapiēs vero doctus cōuer
tit quādo dociles sunt. i. Eor. i. Iudei signa
petunt. greci sapientiam querunt. Quarto
splēdore faciei illustratus. vnde subdit. Er
te fulgor et ipsa maiestas diuinitatis occul
ta. que etiam in humana facie nō erat et p̄
mo ad se videntes trahere poterat aspectus.
Facies em̄ ip̄i erat valde speciosa ad viden
dum. i. Petri. i. In quem desiderant angeli
p̄spicere. Gratiosa ad diligēdū. Vester. xv.
Facies tua plena est gratia. Luminosa ad
inuitandū. ps. Illumina faciem tuam super
seruū tuū. Ilon fuit ergo mīrā si visio faciei
sue tam facili ter attraheret que sic erat spe
ciosa. sic gratiosa. sic luminosa. Quinto glo
riosa maiestas obiectus: cū dicit. Et maiestas

has diuinitates occulta. Bernar. Ommino
ppter mansuetudinē que in te predicat: cur
rimus post te dñe iesu: audietes q̄ nō sper
nimus pauperem et peccatorem nō horreas: non
horruisti cōsentē latronē: nō lachrymantē
peccatricē: nō supplicantē chanaanē: nō de
prehensam in adulterio: nō sedentē in thelo
neonon supplicantē publicanū: nō negantē
discipulum. nō persecutorē discipulorū: non
ip̄os crucifigores tuos. Sermo potēti vir
tute attractus. Si enim in magnete lapide
rursus attractus. Si enim in magnete lapide
hec virtus esse dicatur vt anulus et festucas
sibi attrahit. Hō magis dñs omnī creatur
rariū sibi attrahere poterat quos volebat
Ista em̄ tractio nō erat per coactionem: sed
per quandā inductionē: sicut ostēdit beatus
Aug. exēplo rami viridis: et attrahis eū. ostē
dit inquit ouī ramū viridē: et attrahis eū. ostē
dit puero nucē: et trahis eū nō violētā in
ferēdo sed appetitū alliciēdo. Et p̄pheta
hoc ostēdit exēplo pelliparij. ps. Extēdens
celū sicut pelle. Sicut em̄ pelliparius expā
dit pellem pulchrā ante emptorē: vt se3 ali
ciat eum ad emendū. sic deus celū stellis de
picat et ornatū nobis expandit vt nos allic
iat ad desiderandū. Secūdo agitur de infir
mis quos infirmitatē nō recognoscebat
quos rps in sua infirmitate reliquit: cū dicit
tur. Et murmurabant scribe et pharisei etc.
Pharisei nāqz triplici infirmitate labora
bant. Prima infirmitas erat murmuratio
nis. Est autē quedā murmuratio bona: sicut
murmurare cōtra aperta mala. Vnde quidā
de tali rep̄chēditur. Esa. lvi. Canes muti
nō valētes latrare. Alia murmuratio est ma
la: sicut murmuratio contra bonos et de bon
is. Sapiēs. i. Custodite vos a murmura
tione etc. talis erat murmuratio phariseorū.
Tertia est pars permixta quodāmodo: qñ
se3 quidā contra dei patiētiā murmurāt: ex
eo q̄ se3 permittit bonos opprimere impios
exaltari. Abacuch. i. Quare sp̄scis contē
prores: et taces impio conculcāte iustiorē se
Murmurāt etiā admirādo dei liberalitatē
q̄ ip̄se tarde veniētes sic liberaliter cum p̄i
mis remunerat. Adar. xx. Accipietes mur
murabāt ad patrē familias. Secūda erat infir
mitas presumptionis: qz presumperunt re
prehendere meliores se3 se3 xpm. discipulos
et martheum. Reprehenderunt nāqz infir
mum de curatione. medicum de subuentio
ne. et discipulos medici de obsequij exhibi
tione. Tertia vero infirmitas elationis:

quia se iustos credebāt et alios despiciebāt
Tales credunt q̄ non sit lux nisi in aīa sua:
nec tranquillitas nisi in mente sua: nec p̄s
fectio nisi in vita sua: cum tamen deus para
tus sit omnibus dare lucem gratie serenita
tem conscientie tranquillitatem pacis interne
perfectionem vite. Ista quattuor tāgit Boe
tius dicens. Atqz tuo splēdore micās: tu nā
qz serenū: tu requies tranquilla p̄is te cū
nere finis. Tertio ponit medicus in medio
constitutus qui dicit se venisse ad tria. Pri
mo ad medendū et sanandū cum dicit: nō
egent qui sani sunt medico sed qui male ha
bent. dicit autem Augu. super iohannē. Ali
ud est esse sanum. aliud sanabile. et aliud esse
insanabile. Qui enim sanus est non eget me
dico: qui vero egrotat in spe sanabilis est: q̄
autem egrotat cum desperatione insanabi
lis est. Sani igitur non egēt medico nisi ad
sanitatis cōseruationem. Sanabiles ad cu
rationem. Insanabiles non nisi ad vite p̄s
longationem. Sani sunt igitur viri sancti. et
isti non egent medico quantum ad curatio
nem a mortali culpa. egent tamen ad cōser
uationem gratie. Sanabiles autē sunt pec
catores penitentes. Et isti egent medico q̄
tum ad culpe curationem et cōseruationem
gratie. Insanabiles sūt obstrati. isti nō egēt
medico ad p̄servationē gr̄e quam nō habēt
nec ad curationē culpe: qz ipam non requirūt.
tamen q̄runt ad plōngationem vite. et erpe
ctationem ad penitentiā. Esa. lxx. Expectat
nos dñs vt misceatur nostri. Secūdo iste
medicus fuit missus ad miserendū. Ideo
dicitur. Misericordiā volo et non sacrificiū
Habet autē iste medicus misericordiā a natu
ra et a consuetudine longa. et ab experientia.
A natura quidē tam diuina fm quā semper
est sibi p̄pitiū misereri et p̄cere. A natura hu
mana: qz ab instāti sue p̄ceptis fuit vinctus
oleo misericordie et compassionis. Esa. lxi.
Spūs dñi sup me eo q̄ vnterit me. ps. Vn
xit te deus tu oleo leticie etc. Job. xxxi.
Ab infantia creuit mecum miseria. et de vte
ro egressa est mecum. A consuetudine longa
incept enim a principio mundi per oēs ge
nerationes misericordiā impendere. et vñqz
ad finē mundi nō cessabit exhibere. i. Ada
m. ii. Cogitare p̄ generationem et generatio
nem quia oēs qui sperāt in dño nō infirmā
tur. Ab experientia. Heb. iij. Non habem?
pontificem qui non possit cōpari infirmis
tibus nostris. rēptatū autem p oīa etc. Heb. v.

pleta. Tertio fuit martyr dei: et q̄rum ad
hoc fuit testis eius: quia martyr testis voca
tur. Iste autē fide testificatus est: et corde ve
raciter eam tenendo. et ore feruenter v̄dē
cādo. et opere eam operibus cōprobādo. et
sanguine p ipā moriēdo. Tertio fecit opus
euangelicū: qz fm euangeliū vitit. et hoc re
spectu dei et primi sui. Respectu dei: qz se
cutus est ipsum gressu corporis. affectu mē
tis. et effectu operis. Amb. Sequebatur ma
rtheus xpm letus et alacer. ecce gressus cor
poris. et exultauit dicens. In non publicanū
gero. iam non portio leui. ecce mutatio affe
ctus mentis. Erui leui postq̄ xpm indui. ec
ce mutatio operis. Viri fm euangeliū re
spectu primi. qz pauperes pascēbat. et rpo
et discipulis conuiuiū faciebat: non tantum
corporale: sed maxime spirituale. Fecit in
quit leui ei conuiuiū magnum in domo sua.
Ecce magnum: quia talis cibus spiritualis
delectat animum. Glosa ibidem. Qui domi
cilio recipit interno: maximis exuberantiū
delectationibus voluptatum pascit ch̄istū
Brego. Apud phariseū veritas pascēbatur
foris apud mulierem penitentē pascitur in
tus. Potat angelū. Bernar. Lachryme pe
nitentium sunt vinū angelorum. Fecit deo
magnum festum. ps. Reliquie cogitationis
diē festum agent tibi. Et angelus magnum
gaudium facit. Luce. xv. Gaudū erit ange
lis in celo super vno peccatore penitentem
agere. Viri etiā fm euangeliū respectu sui:
qz et paties fuit et cito vitā mutauit. Paties
em̄ fuit: qz iudei dicebant ipsum esse peccat
tozem: qui erat iustificatus. dicebant eū esse
publicanū: qui erat mundatus. et presentia
xpi indignum: qui iam dignus erat effectus
Sed ad ista in nullo fuit commotus. nec in
ato. nec in aliqua turbatione. nec in signo ex
aliqua vultus ostensione. nec in ore ex ali
quo impatienti sermone. nec et facto et ali
quo iniuriōso opere. Vitam suam etiam ci
to mutauit: qz ad vnam xpi vocem obediuit
Quidam nāqz conuertuntur ad vñā vocem
dei: se3 ad interiorē inspirationē. Alij ve
ro: nō nisi habent duas: se3 inspirationem
et exteriorē exhortationē. Alij non: nisi cū
illis duabus habeant tertiam: scilicet diui
narum cumulationem. Alij vero non: nisi cū
illis tribus habeant quartam: se3 flagellatio
nem: et tunc flagellati ad deum currunt. ps.
Ad multiplicare sunt infirmitates eorū: possi
ea accelerauerunt.

Didicit ex his que passus est obedientiam. Tercio missus est ad vocandum: unde dicit. Mon veni vocare iustos: sed peccatores ad penitentiam. Vocat enim peccatores ab opere sui. s. a superiori ostendendo celum tam pulchrum: ab inferiori ostendendo infernum tam horridum. puer. xxv. Celum sursum et terra deorsum. Secundo vocat ab exteriori per peditationem: et ab interiori per inspirationem. p. uerb. i. Sapientia foris predicat. ecce exterior exhortatio. In capite turbarum clamitat. ecce interior inspiratio. Caput enim est mens que hysteres turbas. s. cogitationes. intentiones. et affectiones. Tercio vocat ab interiori reduciendo beneficia preterita ad memoriam: et a posteriori reduciendo ad memoriam dei iudicia futura. Apoc. iij. Alia plena oculis ante te retro. Quarto vocat motu a sinistra infligendo aliquam aduersitatem. i. ad Cor. vi. Per arma iusticia a dextris et a sinistris.

Sermo. ccxlvij. De sancto Mauricio et socijs eius sermo primus.

Astorum anime in manu

dei sunt: et non tagent illos tormentum mortis et. sap. iij. Ostendit de istis sanctis quales fuerunt in morte cum dicit. Et non tagent eos tormentum mortis: et quales post mortem: cum dicit. Illi sunt in pace. in vita quidem fuerunt iusti: qui fuerunt postea iusticia faceret: et reipub. cōseruaret. Ad rei autē publice cōseruationē q̄tuor exiguunt. sicut dicit Latho et Augu. lib. v. de ciui. dei. s. q̄tu ad domesticos magna industria q̄tum ad forenses iusticia. q̄tum ad seipos animus liber in cōsulendo: et q̄tum ad seipsos animus nulli obnoxius peccato. est ergo primus q̄tum ad domesticos magna industria: qui sicut dicit. Latho. v. Si quis suorum et maxime domesticorum curam non habet fidem negauit: et est infideli deterior. Tob. x. Apphēdentes patres filia sua ioculati sunt. monētes eā honorare soceros. diligere maritum regere familiam. domum gubernare: et seipam irreprehensibilem exhibere. i. Thimo. iij. Opporet ep̄m irrephēnabilem esse sue domui bene ppositum et. q̄tum ad forenses iusticia. iob. xxix. Iusticia indutus sum et. ioban. viij. Nolite iudicare. s. faciem: sed iustum iudicium iudicate. Tercium est animus in cōsulendo liber: ut nec timore nec amore,

nec odio: nec munere a stultis discedat. nec veritate taceat. Ildo. Iniqui iudices errant in veritate iusticia dum intendunt in p̄tra tes persone. Quartum est ut animus nulli vicio bi contraria sit. quia p̄dus est pudoris et aliam p̄p̄ia voce confundi. Greg. Durum est ut qui nescit tenere moderamina vite sue iudex fiat vite aliene. Ista quattuor in istis martyribus perfecte fuerunt. Habuerunt enim domi industriam. Unde dicitur in legenda genio. sapientia locupletissimi. Habuerunt foris iusticia. quia sicut dicit. i. bides. que dei erant deo: et que cesaris cesari reddebant. Habuerunt animus in reprehendendo liberum. unde dicit. Mauricio. Adhiles sumus ipsos: tui serui autē tui libere p̄fitemur dei. Habuerunt animus innocentia predicti. q̄ non se armauerunt armis carnalibus. Unde dicit. Exupius. Prohiant dextere nostre arma carnalia et armetur virtutibus. Tercio ostendit quales fuerunt in morte. Fuerunt siquidem exanimati: decimati: vallati: et trucidati. Exanimati aut fuerunt de tribus. s. v. idolis imolaret ut fides xpi desereret: et ut p̄tra xpianos cōiurarent. Sed ipsi nec idolis voluerunt imolare. nec fidem xpi deserere. nec xpianos cōiurare. Sed potius defensere. Unde dicit. Exupius. Oia tormēta p̄ xpo susceperunt. s. ab eius fide nunq̄ discedemus. Secundo fuerunt decimati. Rep̄m enim decimas rerum que in veteri lege fuerunt institute. Decimas dierum q̄ a xpo fuerunt inuēte. q̄n. ii. diebus et. x. noctibus ieiunauit. nūq̄ autē reperimus decimas capitū mistici. Magnū est soluere decimas rerum. maius soluere decimas dierum. maius soluere decimas capitū. Multi enim darent res suas q̄ non libenter darent dies suos. et multi darent res et dies suos q̄ non libenter daret capitū sua. Ipsi autē exoluerunt decimas rerum. q̄ q̄ cesari erat dabat cesari et decimas dierum. q̄ que erant dei dabant deo. et insup soluere decimas capitū. Tercio fuerunt vallati sicut oves a lupis. Math. x. Ecce ego mitto vos sicut oves in medio luporum. Ipsi enim tanq̄ oves non refugerunt non fugerunt. non balarū murmuratio nis emiserrunt. Unde dicit. Mauricio. Et miliones nostros sustinui necari. quia vos ad passionē p̄ xpo patos videtis et dñi mandatum seruauit. q̄ dicit per. Adhite gladiū tuum i locū suū et. Quarto fuerunt trucidati

in qua trucidatione sic fuerunt firmi: q̄ nec mundus: nec dyabolus: nec caro eos: nec i vi tunc in morte vincere poterant. Mundus enim cōtra eos in vita pugnat. manu dextere prosperitatis ut alliceret: et in morte sinistra aduersitatis ut frangeret. Sed ipsi et in vita mundū contempserunt blādientē: et in morte nec post mortem aliquid inferre supplicium. Si militet caro pugnat contra ipsos sinistra: qua inducit ad ociositatem: et dextera qua in qua inducit ad voluptatē. Sed ipsi corpus suū i la horibus erexitauerunt: et carnis delicias abhoruerunt. Tercio ostendit quales fuerunt post mortem cum dicit. Illi autem sunt in pace. Habēt enim pacem p̄petuā. Et. xxij. Debit populus me? in pulchritudine pacis et. Sancti enim isti dāt deo magnā gloriā. Nā si vnus peccator q̄ cōfiteat xpm facit gloriā xpo: q̄ magis isti qui tot fuerunt gloriā sibi dederunt. Luc. xij. Omnis qui cūq̄ cōfessus fuerit me coram hominibus et. Ecce runt angelis magnā leticiam: q̄ si angeli le tant sup̄no peccatore p̄niam agente: quanto magis super tanta multitudine triūphantē. Luc. x. Laudū erit angelis in celo super et. Dant nobis magnā fiduciam: q̄ si impossibile est non exaudiri preces multorum impossibile est non exaudiri preces tantorum militum sanctorum. Exaudiant multipliciter. Primo: q̄ cōsolant tribulatos. Sicut patet in vidua que filium suum monasterio dederat. Tercio: q̄ adiuuant in periculo cōsequos. Sicut patet in illis qui p lacum reliquias deferebant. Tercio: q̄ corripunt in deuotos. Sicut p̄ in illo clerico q̄ cū iura sancti Mauricii vsurpasset: blasphemiam intulisset mala perijt morte.

Sermo. ccxvi. De eodem. ser. ij.

Ante per fidem vicerunt

regna. opati sunt iusticia. adepi sūt pmissioes et. heb. xi. De istis beatīs martyribus Mauricio et socijs eius. quinq̄ ostēdunt in verbis p̄missis. Primo quales fuerunt in personis: cum dicit. sancti. Est autem sc̄m idem q̄ mundum: q̄ firmitas sanguine tincta: q̄ sacrosui deputatum. Ipsi autē fuerunt mundi p̄vibus dei q̄d receperunt. Job. xv. Jā vos mundi estis pro

pter sermonē quem et. Per fidem quam habuerunt. Act. xv. Fide purificas corda eor. p̄ sp̄m sc̄m quē receperunt. esch. xxxvi. Effundat sup̄vos aquā mundā et. p sanguinē quē effuderunt. Apoc. viij. Lauent stolas suas in sanguine agni. Tercio fuerunt firmi: q̄ nec p̄missionibus potuerūt emolliiri: nec cōminationibus deterri: nec supplicijs superari. Math. vij. Descendit pluviae: ecce p̄missio refrigerans: et fluuuij: ecce cōminatio concutiens: et venerunt flumina: ecce tormentū irruens et nihil facere potuerūt q̄ sup xpm fundati fuerunt. Tercio fuerunt sanguine tincti. Habuerunt enim sanguine xpi tinctam memoratiuam per recordationem: affectiuam per deuotionem: intellectiuam per meditationem: et opatiuam p̄ imitationem. Quarto fuerunt sacrosui deputati ut hostes vinceret. reipub. cōseruaret: et fides catholicā defenderet. vbi dicit b̄tus Mauricio. Adhiles sum? tui imperator. quo ad p̄m: et ad defensionē reipub. arma suscipimus. quo ad cōs. Nō est i vobis p̄ditio atq̄ formido: sed fide catholicā nullaten? desermus quo ad tertū. Tercio ostendit quales fuerunt in armis suis: cum dicit. Per fidē. Fuerunt enim armati sacro fidei. ad Ep̄e. vi. In omib? sumētes scutum fidei et. Dicit autē fides scutum: q̄ sicut i scuto sunt tres anguli: et vñ scutū: sic i deo sunt tres p̄sone et vñ de? Vel q̄ ipa fides est de p̄o in quo sunt tres sube. s. caro: aia: et ipa deitas: et vna persona. Vel sicut scutū ut plurimū ferit i sinistra pre sic fides est t̄m in p̄tici vita q̄ est ps sinistra. In dextera autē pre q̄ est vita eterna nō erit fides: nec spes. Vel scutum suscipit primos ictus hostium: et cetera arma p̄tegit et defendit corpus. Sic fides etiā p̄mas suggestiones demonū sentit. primas questiones tyrānoy suscipit: et ceteras virtutes custodit et animā defendit ac p̄tegit. Tercio ostendit quales fuerunt i victorijs suis: cū dicit. Vicerunt regna. Vicerunt namq̄ regnū demonū: hoim: et celorum oim. Primo vicerunt p̄ resistentiam. Jac. iij. Resistite dyabolo: et fugiet a vobis Nam sūm Berū. i. aia tres sunt dom? P̄ma domus dicit esse memoria in quam dyabolus vult intrare ponendo ibi malam suggestionem. Sed postari? dyabolo resistere. ne intrer: qui vocat p̄p̄ij status cōsiderationem. Tercio dom? est intelligentia: in quam dyabolus vult intrare ponendo ibi p̄uauz delectationem: sed huic etiā postari? dy resistere

qui vocat eterne delectationis cogitatio. Terra domus aie est voluntas in qua dyabolus vult intrare immittendo ibi prauum consensum: sed huius portarius dyabolus resistere qui vocat eterne pene meditatio. Secundo vice prauum regnum hominum patientia. Et iste modus vincendi est valde gloriosus: quia iste fuit modus christi. Ecce. xxi. Magna est gloria secundum dominum qui est victoriosus. Seneca enim ait. Innumerae sunt quae populos qui vices habuerunt in prece. paucissimi vero sunt qui in potestate habent seipsos. Est etiam victoriosus qui ipsum celum vincit et rapit. Math. xi. Regnum celorum vim patitur et violenti rapiunt illud. Tertio isti sancti vicerunt regnum per passionem suam. Olim autem erant quingenti inuincibilia qui isti vicerunt. Angelum per lachrymas quas effuderunt. Osee. xii. Inualuit ad angelum fletus et rogauit eum. Dyabolus per fidem quas habuerunt. i. Pet. v. Aduersari dyabolus et. Aiaz per magnanimitatem qua suo cordi dominum minati fuerunt. puer. xvi. Melior est patiens viro forti et qui dominus animo suo expugnatorez. bii. Adversus per charitatem qua inflammati fuerunt. Cant. vii. Fortis est ut mors dilectio. Regnum celorum per sanguinis precium quod dederunt. ps. Preciosa. i. preciosa plena est in conspectu domini mors sanctorum eius. Quarto ostendit quales fuerant in operibus suis cum dicitur. Operati sunt iusticiam. i. opera meritoria per que iuste regnum celorum sibi acquisuerunt. Math. iii. Penitentiam agite. Quatum enim hic qui appropinquat deo per opera prae tantum deus sibi appropinquat per colationem gratiae et glorie. Parum appropinquabat qui dicebat. Luce. xii. Ieiuno bis in sabato. Ideo parum sibi appropinquauit deus qui iustificatus non fuit. nihil appropinquabat qui dicebat. Luc. xvi. Anima habes multa bona. comede. bibe. epulare et. Ideo deus nihil sibi appropinquauit. quia sue domus salus facta non fuit. Valde appropinquabant qui dicebant. Math. xix. Ecce nos reliquimus omnia et. Ideo deus valde appropinquauit eis: quia iudices mundi eos fecit. Quinto ostendit quales fuerunt in suis primis: cum dicitur. Adepti sunt reprobationem. Olim namque fiebat promissio tribus modis. Aliquando se mutuo osculando. Aliquando manu ad manum applicando. Aliquando rem aliquam porrigendo. Sic christi tam beatam nobis datur promissum. osculando quod fuit in incarnatione: ubi facta fuit dulcis unio nature diuine cum natura humana. Cant.

viii. Quis mihi det fratrem meum. Luce. qui es dominus meus efficiaris et frater meus gentem veram maris mee. i. ut tu qui es in sinu patris mei efficiaris paruulus in sinu matris. ut inueniatur te foris. i. ut tu qui habitas semper in celis visibilis inueniatur in terris: et deosculer te. i. dulcem unionem nature tue cum mea natura humana precipiam. Et iam nemo me despiciet nec deus: sed me sibi reconciliabit: nec angelus. sed in magna reuerentia habebit: nec dyabolus: sed me valde timebit. Promisit etiam manibus manus suas cruci applicando. Abacuch. ii. Coma se crucis in manibus eius. Promisit in super sanctum nobis dando. i. Luce. v. Dedit nobis pignus spiritus.

Sermo. cclxii. De sanctis Cosma et Damiano. sermo primus.

Edici suscitabant et con

fitebant tibi et. ps. Ista vba que prophetavides posuisse interrogari me et negare. et ponere de istis sanctis martiribus. i. Cosma et Damiano remissum et affirmatiue. Ipsi namque fuerunt medici corporum et animarum: et multos a diversis languoribus resuscitabant. ideo dei medici sui. Et hoc nobis fuit deo attribuebant. ideo dei et confitebatur tibi. De istis autem sanctis medicis quatuor videnda sunt. Primo quales fuerunt. Ipsi autem per genem. Fuerunt enim quingenti fratres per christi nomine passi. Sed ecclesia de duobus principalibus solennizat. Felix fuit talis fraternitas: quia fuit a parentibus religiosus progenita. bonitas enim parentum sepe est causa multarum in filiis bonitatum. Ely. sup. Math. Proinde accipe volentibus dat documentum. quia ambo pariter ipsius puellae boni sumus. secure accipiat: si vero ambo mali omnino reusque. Alii ter bonus sit alter malus: quod tunc factum sit timeat veritatem si pater est bonus et mater est mala magis de timere. Et autem eorum minus timere de. Est et ista fraternitas felicitior: quia fuit martyrio coronata: quia pati pro christo est beatitudo magna. Math. v. Beati qui persecutionem patiuntur propter iusticiam. Iam autem beatitudine passionis nos habere non possumus triplici de causa ut dicit Origenes. Una est ex parte nostri. quia tantam gratiam non mere mur: ut pro pati digni sumus. Alia ex parte dyaboli: quia scies per martyrium nos consequi remissionem peccatorum: et ad regnum pervenire celorum nobis. prout impedimentum. Tertio

est ex parte dei qui scies nostram infirmitatem nobis misericorditer condescendit. Ista autem beatitudine passionis isti martyres habuerunt: quia de illis dignos fecit et constantia tribuit. et dyabolus eos impedire non potuit. Est etiam ista fraternitas felicissima quia: adi celestem gloriam est assumpta. Felices igitur illi qui hos quingenti martyres habere merent in pariteronospualibus. Ecce. iiii. Melius est duos esse simul quam unum. Si enim unus vel duo sancti sic a peccatis reuocantur. sic a diaboli temptatibus liberantur. sic in dei amore inflammantur. quod faceret si quingenti essent. Secundo videndum est quales fuerint Christi ad artem. Ipsi enim fuerunt medici: quia sanabant coctores: quia oibus tam magnis quam parvis. tam divitibus quam pauperibus et etiam gentibus aialibus sanitatis beneficia impendebant. Sanabant liberaliter: quia nihil ab aliis accipiebant. Math. x. Gratis accepistis: et gratis date. Sanabant mirabiliter: quia mirabilis fuit eorum curatio: quia habenti crurum putridum crurum alio inferuerunt. Sanabant integraliter: quia corpus morbos pellendo. et animabus peccatorum veniam impetrando. Tertio videndum est quales fuerint Christi ad passionem. Eorum namque passio fuit gloriosa: quia instar christi fuerunt crucifixi. Ecce. xxi. Magna est gloria secundum dominum qui est gloriosus: quia sagitte in suos redibant actores. Fuit fructuosa: quia fructum centum habuerunt. Luce. vii. Qui autem in terras bonas sunt hi qui in corde bono. et optimo audientes verbum retinent: et fructum afferunt in patientia. Habuerunt enim cor pacificus: quia passi sunt patienter. Eorum benivolentia quia passi sunt libenter. Eorum optimum: quia passi sunt gaudentes. Fuit victoriosa: quia vicerunt in oibus elemetis. i. in terra: quia in manibus et in pedibus fuerunt tori. in aqua: quia in mare precipitati. in aere: quia in cuculo suspensi. in igne: quia in igne perierunt. Quarto videndum est quales fuerint Christi ad nostram subuersionem. Ipsi enim subueniunt tribulatis. sicut per in illo in quem serpentes intraverant. defendunt ab oppressionem demonis: sicut per in illo qui viderem suam eis recomendauerat. Diligenter curam habent de suis deuotis. sicut pater de custode ecclesie sue. cuius crux marcidua erat. Seueram ultionem inferunt malis. sicut pater qui demonibus precepit: ut tyrannum periret. Ad misericordiam impendit penitentibus: et humilibus se fletur pater. Quia cum dicitur tyrannus penitet: mor ab eo demones auerterunt. iob. xl. Numquid illud est qui autem. Quis enim domestica. quan

do emittitur recedit: et qui reuocat redit. Sic et isti martyres videntur habere in potestate sua demones quasi aues: qui eos emittunt ad malorum vindictam exercendam: statim obediunt qui eos reuocat: prius obsequuntur.

Sermo. ccl. De eisdem sermo. ii.

Ecce quam bonum et

quam iocundum habitare fratres in vno. ps. Ipsi sancti martyres Cosmas et Damianus fuerunt fratres. non tamen carne: sed etiam

de passione. Habitauerunt autem in vno sex modis. Primo quia ad idem domicilium ubi habitauerunt pacifice et concorditer. Ecce. iiii. Melius est duos esse simul quam unum et. Quarto namque sunt gratia hominum qui libenter socios habere volunt. scilicet negotiantes: qui ad inuicem emolumenta accedunt. Ideo dicitur habere emolumentum societatis sue. Trinerantes quia auxilium sibi mutuo prebent. Ideo dicitur. Si vnus ceciderit ab alio fulcietur. Preliantes: qui simul hostibus resistunt. Ideo dicitur. Si quis pro fratre puerit pro vno: duo resistet. ei. Dormientes: qui tpe frigoris mutuo a se frigus expellunt. Ideo subditur. Si dormierint duo fouebuntur mutuo et. Serui igitur dei sunt negotiatores dei. et ideo libenter in simul commorantur. quia vnus ab alio acquirit humilitatem et castitatem et. Sunt itinerantes. i. ad celestem patriam festinantes: ideo si vnus cadit alii suis orationibus et exhortationibus eum subleuare festinant. Sunt preliatores. et id est contra demones fortius inualescunt qui tamen singula re cernam desideret. Sunt dormientes. i. in seculo contemplationis quiescentes. et id est qui sunt plures inuicem inflammant. Secundo in simul habitant quia ad eundem metris ad affectum. Sed multi religiosi sunt in simul habitantes non more hominum: sed ferrari. Fere enim ad inuicem pugnant aut propter cibum aut propter domicilium aut qui a libidine coactant. Sic etiam multi sunt inuicem contendentes. aut. i. propter cibum quia non de litiose pascantur. aut propter domicilium scilicet licet quando in magnis domibus non collocantur. aut propter libidine dominandi: quia ad magnas prelationes non promouentur. Religiosi ergo sicut inuicem iuncti sunt corporales: ita debent vni mentis dilectione. Jungit enim ipsa religio homines diuersarum complexionum. Esa. xi. Habituabit lupus cum agno: et pardus cum equo acubabit. Qui damenim instar lupi videntur naturaliter esse feroces. Quidam instar agni natura

raliter mites. Quidā instar pardi naturaliter astuti. Quidā instar hedi naturaliter in quieti. Si istas diuersas cōplerides amor dei dñs vnire. Cōiungit et iā hoies diuersarū puinciarum: et diuersarū conditionū. *Esa. lxx. Zup.* et agnus pascent simul. leo et bos comedent paleas. Siue enim sint multū ap parentes et lupi: siue parum et agni: siue nobiles instar leonū: siue ignobiles instar bonū. omnes debent vti eodēdem genere ciborū. Cōiungit etiam homines diuersarū etatum. *Esa. xi.* Vitulus leo et ouis simul morabunt. et puer paruulus minabit eos per vitulum intelligitur iunior. per ouem q̄ habet palatū obscurū seniores. et per leonem. robusti et fortes. Isti sepe in vna domo pacifice cōmorantur: et pelatus iuuenis eis preficiuntur. Tercio habitauerūt simul q̄r ad idem officium. Fuerunt enim medici non tantum corporum: sed etiam animarum: quas quidē sanabant inducendo eas ad cōtritiōē. cōfessionem. et ad satisfactiōem. Sanatur qui de aia ad instar corporis. Aliquādo p̄ amarē medicinē sumptionem. ista est cōtritiō. *Esa. lxxij.* Amara erit portio bibētibus eas. Aliquādo p̄ vomitū et reiectionē. ista est cōfessio. *Prover. xxi.* Verba congregantis filiū vomētis. Aliquādo vero p̄ sudorē vel minutionem et dieras. per que intelligitur tres partes satisfactiōis. s. oratio. elemosina et ieiunium. Nam oratio lachrymosa intelligitur per sudorem. *Ecdē. xxi.* Pungēs oculū de ducit lachrymas. Elemosina vero intelligitur p̄ minutionē q̄ em̄ superflua habet debet de ipsis diminueret et dare pauperib⁹. *Zuc. xi.* Qd̄ superest date paupib⁹. et c. Ieiunium vero intelligitur per dieram: per qd̄ diabolus et pellit de corde sicut lupus de nemore. *mat. xvij.* Hoc gen⁹ demoniorum nō ēicitur: nisi oratione et ieiunio. Quarto habitauerunt in vnum quātū ad eandē fidē. Fides enim cōiungit hoīem deo. Ideo cinctozium appellatur. *Esa. xi.* Fides cinctozium renū eius Domine hominū. *Ecdē. xxi.* Diligite primum et iungere fide cū illo. Homine sibi p̄st. Eiusdem. *xxv.* Fides autem initium ad cōglutinandum est ei. Quinto habitauerunt in vnu q̄r ad eandē operationē. Omnes enim operabantur propter eundē finem. s. p̄pter deū. deus em̄ est finis omnīū desideriorū quia est summa bonitas. *Prover. xi.* Desideriū iustorū omne bonū. oim̄ cogitati quū q̄ summa vltas est. *iob. xiiij.* Ego suavia

veritas et vita oim̄ amorū q̄ est summa suauitas. *Ecdē. xxiij.* Spiritus meus sup̄ mel dulcis. oim̄ op̄er. q̄ summa tranquillitas est. *Sapi. iij.* Tu autē dñator virtutis cū tranquillitate iudicas. Sexto habitauerunt in vnu quātū ad eandē passionē. Omnes em̄ passionē quas aliq̄ sancti habuerunt particuliter. Fuerūt em̄ in mari meris instar clēmēti. in ignem pieci instar lauretū. in euleo rozi instar vincenti. crucifixi instar petri lapidati instar stephani. sagittati instar sebastriani. et decapitati ad instar beati pauli. Et ideo poterant dicere cum propheta. Omnes fluctus tuos indurasti super me.

Sermo. cclij. De scō michael sermo. l.

Audium erit angelis dei super vno peccatore penitentiam agēte. *Zuc. xv.* Si angeli gaudent de nostra cōuersiōe et nos gaudeamus de eorū gloriā. Et si deo bis faciūt festū in celis: et nos debemus de ipsis facere festum in terris. Et ideo quattuor solēnitates de ipsis angelis celebrant. Prima hodierna die celebrat que oratū habuit ex quadā ecclesia quā in monte gargano Michael edificauit. et se loci illius custodem esse asseruit. Et quo dā intelligi q̄ angeli sunt custodes oim̄ aīarū. Hiero. Admagā dignitas aīarū ut vnaqueq̄ angelū habeat ad sui custodiā deputatū. Datur enim angelus cuiuslibet in quintuplici statu in quo nōdum est ei custodia eius necessaria. Primo. nato in vtero: ne a diaboli malicia necaret. Secōdo. egresso de vtero: ne a baptisimi gratia a diabolo impeditur. *iob. iij.* Quare nōdum statim perij. Tercio. viuente in mōdo: ne ad peccā plurima praheret. Ubi postq̄ p̄pheta dixit. Angelis suis mandauit de te. statim subiūxit. Sup̄ aspidē et basiliscū ambu. et c. Per aspidē que aurē in terra figit: intelligitur auaricia. Per basiliscū q̄ h̄z visū venenōsum: intelligitur luxuria que aspectū inflāmat. Per leonē intelligitur supbia. Per draconem qui caudas inuoluit: intelligitur consuetudo praua. Quarto. exeunti de mundo p̄ mortē ne de fide tempore vel in desperationē prahat. vel a cōfessione impediatur. *Ben. iij.* Tu insidiaberis calcaneo eius. Quos em̄ diabol⁹ nō potuit decipere in iuuentute q̄ est prima pars hoīs: nec in seculu.

rum omnia elementa fecit pugnare. scilz terram: q̄ mons garganus contremuit: aetherem: q̄ caligo tenebrosa forū montem obduxit ignem: q̄ fulgura crebra volabant. aquam. Unde cantat. Concussus est mare et c. *Sap. v.* Pugnabit cū illo orbis terrarū cōtra inferos. *Quarta solēnitates rome. viij. idus maij agit.* q̄n sc̄s de pestē inguinarij in romanos immisit. et Gregorius angelum sp̄s tam tergentem asperit. Angeli em̄ puniunt maxime quattuor genera peccatorū. s. fidos miras et incestuosos: vt habet *Ben. xxx.* Op̄ presores et violētos sicut pharaonem et egyprios: vt habet *erod. xv.* Superbos et vane gloriosos sicut dauid populum ex vana gloria numerantem. vt habet. *ij. Reg. vlti.* Imundos et gulosos sicut romanos qui cū gula et luxurie deferuissent ab angelo peste inguinaria sunt percussi.

Sermo. cclij. De eodem. ser. ij.

Angeli sunt administrato

o rī sp̄s in ministeriū missi. p̄pter eos qui hereditatem cupiunt salutis. Ad heb. i. Qui omnes dixit nullus exduat. Omnes em̄ mittunt ad salutem: superiores ad medios. medi ad inferiores: et infimi ad nos. *Quotandum autem q̄ in homine est potentia intellectiva: operatiua: et affectiua. Intellectiua autem habet triplicē defectus ad quē remouendū mittunt ordines inferioris hierarchie. Est em̄ obscura. i. *Cor. xij.* Videmus nunc per speculū in enigmate et c. Ad istud impedimentū remouendū mittuntur angeli quoz officiū s̄m Grego. est nunciare minora. Et impfeeta: q̄ si aliquādo cognoscat minima: nō tñ pfunda. i. *Cor. xij.* Ex pte cognoscimus: et ex pte p̄phetam? Contra istū defectū mittunt archangeli quoz officiū s̄m Grego. est nunciare summa. Est multiplex obliuioni subiecta. Aug. de ciuit. dei. Cū labore meminimus: et sine labore nescimus. Cum labore strenui sine labore inertes sum⁹. Contra istū defectū mittunt viraculoz p̄ que scientiā nostrā que est ex fide stabilītur et confirmat. Isti tres actus istorū trium ordinū significati sunt. *ij. Reg. xix.* Ubi angelus helie tria bona contulit: quia aquā sibi p̄pinauit. panē dedit. et ipm fortisificauit. Per aquā que est potus puuloz intelligitur reuelatio minorū que spectat ad angelos. p̄ panē qui est cibus fortium intelligitur*

sicut reuelatio difficilium que spectat ad archangelos: p fortitudinem collatam intelligitur roboreatio rā in cognitione minor. Et difficilium que spectat ad virtutes. **Secundo** in homine est potētia operatiua. Et ista habet triplex impedimentus ne creat in opus suum. Ad quod remouēdū mittunt ordines medie hierarchie. Impedit em̄ aliqñ a dyabolū tēptatione. i. Thes. ii. Impedit nos sathanas. Istud remouent potētiates quoz officium est sū Greg. potētiatem demonū refrenare. Aliquando a mundi repressioe. Job. xvi. In mundo pres. ha. Istud remouēt principatus: qz faciunt nos mundanis omnibus principari. Aliquando a corporis corruptione. Sap. ix. Corpus quod corrumpt aggrauat animam. Istud remouent dominationes que faciunt nos omnibus carnalibus vitijs dominari. Isti tres actus istorum trium ordinum significant. **Bea. xxiij.** Ubi angelus tria bona Jacob dedit: qz ipm contra Esau constantem fecit. israel nōmē imposuit: et neruum femoris percussit: et emarcuit. Tunc angelus contra Esau hominem constantem fecit quando contra dyabolicas temptaciones eum fortis reddidit: et spectat ad potētiates. Tūc autē israel qz interpretat vir videns deū nomen imposuit. quando ppter celestium contemplationem terrenā despiciat. Et hoc spectat ad principatus. Tūc neruum percuit: et marcescit. qñ omnem estus carnalis concupiscentie in nobis extinguit. Et hoc spectat ad diuitiades. **Tertio** in homine defectum quē remouent ordines de suprema hierarchia. **Primus** est: qz dilectio nostra sepe est priuata qñ hō tñ seipm diligit. Et talis dilectio nō est equa. Istū defectum remouēt throni. Nam sicut dicit Grego. Throni dicunt fides eo qz deus in eis se deat: et p eos iudicia sua decernat. ps. Sedes sup thronū qui iudicas equitatem. **Secūds** est: qz sepe est simulata qñ. i. fingit se diligere primū quē non diligit. Et istum defectum remouent cherubim qz interpretant plenitudinem scie qz omnia simulata detegunt: et ad lucēditatis reducunt. **Tertius** est: qz qñqz est repida qñ sepe tepide amat deū. et istū defectum remouent seraphim qz interpretant ardentes: qz habent a nobis torpore excutere: et in amore dei nos fortiter inflamare. Isti tres actus istorū triū ordinū significati sūt. iij. Reg. ij. Ubi cū dñs heliā in celū subleuare veller appa-

ruerūt ei angeli in forma equoz et currus igni. Angeli igit dicunt equi et currus et ignis. Equi aialia dicunt ex eo qz olim quadrigis equales per omnia iungebantur. Equi igit sunt throni qui in equalia ad equalitatem p libram iudicij sui descendunt. et sic remouēt dilectionem priuata. Currus sunt cherubim qui nō i obsequia charitatis currere nos faciunt: et oēm simulationē detegunt: et sic remouēt dilectionem simulatam. Ignis sunt seraphim qz torpore excutit: et vebemētē accendunt: et sic remouēt dilectionē tepidam. **Sermo. celiij. De eodem sermo. iij.**

Actum est prelium ma-

gnū i celo. Michael et angeli eius piliabant cū draconē et Apoc. xij. Per celū ecclesia militans intelligit in qua multiplex plū gerit: de quo prelio quattuor tangunt. **Primo** convenientia loci: cū dicitur. Actum est prelium magnum in celo. i. in ecclesia militante. Celum em̄ beatorum non est conueniens ad pugandum: qz ibi sunt solummodo triumphantes: nec inferius: quia ibi sunt incarcerati et succumbētes: sed ecclesia militans locus conueniens ad pugandum: qz ibi sunt stipendarij et militantes. Job. vii. Adilitia est vita hominis super terrā. **Secundo** ponitur magnitudo prelii: cum dicitur. Et draco pugnat et angeli eius. Ipsi enim aduersarij magni sunt ratione potētie. Job. xli. Non est potestas super terram que comparet ei. **Origenes.** Vult dñs deus facere mirabilis res. vult de locustis supare gigantes. et de his qz in terris sunt celestes vincere neq̄cias. Sūt magni rōne astutie: qz sūm greco. dyabolus aut opprimēdo rapit aut violēdo circumuolat: aut suadendo blandit: aut minando terret: aut desperando frangit: aut promittendo decipit. Hiero. Persequit me hō stis cui noia mille cui etiā sunt mille nocendi artes. Et ego infelix victorem me putabo. Nec mirū si dyabolus adeo est astutus: qz sūm istud. triplici acumie riget. i. subtilitate nature. experientia temporis: et reuelatione supernarum potētiarū. Sunt magni rōne scutit. i. Pet. v. Aduersarius vester dyabolus et anq̄ leo rugiens et. Sicut em̄ leo sanguines stric. sic et dyabolus sanguinē animarū nostrarū letanter appetit. **Gregorius.** Nil se fecit se reputat nisi cum animam faciat. Sunt magni ratione multitudinis infinite. **Waymo.** Et philosophi dixerunt et sancti vi-

opinati sunt. aer iste ita plenus est demonibus sicut radius solis est minutissimus puluis. Quāuis autē tot sint: tñ iuxta snias origenis eorum exercituum minimū cum eos vincimus. ita qz ille qz victus fuerit vltimū vltimū possit de illo vicio remperare. **Tertio** ponitur multitudo prelii. cū dicitur. Michael et angeli eius preliabant cum draconē. **Et circa qd notandū qz Michael quattuor piliā gessit in quibz semper victoriam habuit:** **Primū** fuit qd cum lucifero et angelis suis gessit. Aer caliginosus erpulit. Nō em̄ p hunc aerem caliginosum erpulit. Nō em̄ p missum est eis in superiorē pte aeris hitare qz lucidus est et clarus nec etiā nobiscū i mūdo: qz nimis nos suis tēptatōibus infestant: sed in medio aeris: vt dñs sursum respiciant et aliam quā miserit viderē: inde dolorem sufferant et dñi inferi. **Secundo** vident hoies illuc ascendere. vñ ipsi ceciderūt. inde inuidia torqueant. **Secūdo** preliū est qd cum diabolo de corpore moysi habuit sicut dñs in canonica Jude. Scies em̄ diabolus iudeos ad idolatriā pceptos esse volebat corpore moysi honorabilē sepeliri: vt iudei suas idolatrias ibi exercerent. Sed Michael victoriam habuit. qz corpore moysi ab oibz abscondit: for te ista altercatio fuit: qz dyabolus dicebat se in moysē ppter peccatū ad aquas piradicti omis aliqd ius habere. Sed cū michael sibi culpā reuissam assereret. et dyabolus adhuc instaret. Michael ei dixit. Imperet tibi dominus et c. **Tertium** preliū est qd habuit cōtra pharaonē et egypcios. **Redi** em̄ fuisse ille angelus qui plagas egypcius intulit. qui mare diuisit. qui in colūna ignis nubes populū israeliticū antecessit: et ad terrā promissionis introduxit. Fuit em̄ princeps synagoge. **Unde** dñs. **Dauid.** Memo mihi adiutor est dñs dñm crucifixi factus est princeps ecclesie. **Unde** refert iosephus qz audite sunt voces angeloz dicentium. Transiamus ab his sedibus. **Quartum** prelium est qd cōtra antichristū habebit. Sicut enim dicit glossa sup illud. Apocal. xij. Vidit vnum de capitibus eius occisum. Antichristus mortuus se finger et p tridū latēs: postea apparebit dicens se suscitātū et ferēribus eū demonibus in acie ascēdere. et vniuersis mirāribus adorabunt eū. **Tādē** dñs stabit in papiliōe in mōtem oliueti ipse Michael antichristum occidet: vt dicit glossa sup illud. **Thes. ii.**

Quādo dñs deus interficiet spiritu oris sui. **Quarto** ponitur nobilitas triumphi. cum dicitur. et non valuerunt. nec locus inuētus est eorum amplius in celo. **Locus** quidem inuētus est: sed non in celo. In demonibus quidē est considerare naturam. officium. et culpam: **Maturare** conueniret locus supremus: scilicet celus in quo fuerunt creati: et ibi steris si p seuerassent. **Officio** vero quod habent scilicet homines exercere conuenit locus medius: aer caliginosus. et vt nobis pproqui sint ad exercitādū et claritatis luce nō habeāt ad gaudendum. et celum sursum respiciant ad inuidendū. **Culpe** autē conuenit locus infimus: scilicet infernus. **Unde** post iudicium quando cessabit eorum officium detruent in infernum. nec vltra per aerem habebunt transitū: sed incarcerati perpetuum sustinebunt tormentum.

Sermo. celiij. De eodē sermo. iij.

Michael vnus de principibus

primis venit in adiutoriū meū. **Dauid.** Beato michael de quintuplex officij in sua curia assignauit. **Primū** est officij principādi. **Ideo** dñs. Michael vnus de principibus primis. **Zicer** em̄ olim fuerit princeps sena gogemō tamen factus est princeps ecclesie. **In tantū** angeli pro his quibus principant zelare videntur: vt sibi inuicem obuiare et piliari dicantur. **Unde** **Dauid.** xij. Ponunt qz tuoz angeli de ordine principatus. quorum vnus. i. Michael erat princeps eorum qz remanserant in terra promissionis. alius scilicet qui loquebatur cum Daniele erat princeps illorum iudeorum qui erant in captiuitate persarum. Alius est princeps grecorū. **Quartus** erat princeps persarum. **Ubi** grecorū dicit. Recte angeli contra se veniunt: quia subiectorum sibi gentium vicissim sibi merita contradicunt. **Eumqz** vnusquisqz gentis. vel culpa. vel iusticia ad supremū consilium dei ducitur. **Eiusdem** gentis prepositus vel obrinuisse in certamine: vel non obrinuisse perhibetur. **Secundo** habet officium adiuuandi. **Unde** dicitur. Michael venit in adiutorium meum. Ipse enim cum ceteris angelis sibi commisisse adiuvare bonos et malos. **Adalos** mouendos eos ad contritionem. **Docnamqz** significatum est iudicium sexto. **Ubi** angelus eduxit ignem de petra. **Nam** sepe de hominibz

duris angelus educit igne cōtritiōis. Pur-
gat labia ad cōfessionē. Hoc significatus est
Esa. vi. Ubi p angelū labia eīse expurgan-
tur. Inducit ad satisfactiōē. Hoc significat
ez. i. Paral. xxi. in angelo q dicit. Gad.
pphere vt diceret dauid vt in monte ascēde-
ret & deo satisfaceret. Adiuuat etiā bonos.
diabolus em nītur intelligentiā nostrā
obnubulare p errorē voluntatē nostrā cōin-
nare p amorē. & memoriā nostrā obfuscare
p obliuionē. Angel⁹ aut fm dyonisiū habet
virtutē illuminariuā. purgariuā. & pfectiua
Et ideo eius indicem⁹ ministerio: vt ratio-
nem illuminet. affectionē purget. memoriā
perficiat & cōsummet. Tercio habet officiū
preladii. preladiū em cū dracone. Dan. xij.
In tpe illo confurget michael princeps ma-
gnus qui stat pro filiis populi tui: vt prelie-
tur cum dracone. cū diabolo. Apoca. x. Mi-
chael & angeli eius preladiabāt cum diabolo
in canoī. Jude. Cum michael archangelus
cum diabolo altercaret. Preladiabāt etiam
cum principe perfarum. Danielis. x. Prin-
ceps regni perfarū resistit mihi. & ecce Mi-
chael venit in adiutoriu mēu. Per dracones
qui est aīal sribundum significat demū qui
preeft auaricie. Dra quē michael pugnat qm
ipsum refrenat. Per diabolū qui dicitur
deorsus fluens: significat demon q preeft
supbie: quia diabol⁹ p supbiā de celo deors
suz deflur. Eōra quē prelū gerit qm ipm
ab infestatiōe cessare facit. Per regem per-
farus intelligitur demon qui preeft luxurie
Personāq interpretatur sua latera dissoluē-
tes. quia luxuria tot ad terrā deprimi-
t & tot a deo diuidit & segregat. & totū corpus mise-
rabiler dissoluit: & tantam substantiam cō-
sumit. Et ideo tales recte vocantur per se. i.
sua latera dissoluentes. Contra istum ergo
draconem pugnat quando ipsum ab impu-
gnatione refrenat. Quarto habet officiū pō-
derandi. nā fm ecclesie picturas Michael
habet animas ponderare. Dicitur autem
Dasi. v. Appensus es in statera & inuentus
es minus habens. Sunt namq quedam aīe
vacue que nulla secum merita portauerunt
istas appendit & eis dicit. Appensus es in
statera & inuentus es nihil habens. Quedā
vero sunt anime que semiplene sunt. Istas
ponderabit & dicit. Appensus es in statera
& inuentus es minus habens. Sunt quedā
anime plene que multa merita secum porta-
uerunt. Istas ponderabit & dicit. Appēsus

es in statera: & inuentus es satis habens.
Sunt enim quedam superplene que nō tan-
tum precepta christi. sed eius consilia serua-
uerunt. Et istas animas ponderabit & dicit.
Appensus es in statera. & inuentus es mul-
tum habens. Quinto habet officiū depor-
tandi: quia cum ceteris angelis sibi subimū-
tis animas iustas in celum deportat. Por-
tant autem animas valde reuerenter: q nō
in humeris sed in manibus. ps. In manib⁹
portabunt te &c. Portant diligenter. q eas
ab omnibus offendiculis custodiunt. Unde
sequitur ne forte offendas ad lapidem &c.
Portant valde gaudentes cum canticis et
iubilationibus. Esa. lv. In leticia egredies
mini &c. Portant valde humiliter: quia pau-
peres & mendicos non despiciunt. sicut pas-
tes. Luce. xvi. in lazaro mendico quem ange-
li deposuerunt. Et ista depozatio fit in
signum fiducie. vt scilicet ex hoc deat intel-
ligi q secure sunt anime sanctorum de hac
vita egredientes. que tales habent defenso-
res. ps. Angelis suis mandauit de te &c. In
signum reuerentie. Sicut aliquando socius
in itinere alium portat. non humeris sed so-
latijs. Esa. lv. Montes & colles id est maio-
res & minores angeli cantabunt coram vo-
bis laudem.

Sermo. cdv. De eodem sermo. v.

Angelis suis mandauit

de te: vt custodiant te in omni-
bus tuis. ps. Ista verba pertrat-
rans beatus Bernar. sic dicit.

Magna dilectio charitatis. quis quib⁹ de-
quo et quid mandauit. Si quidē deus man-
dauit & angelis suis mandauit. De te homi-
ne mandauit. et vt custodiant te in omnibus
vīs tuis mandauit. Et quibus verbis ha-
betur: q in illo qui mandauit. ostēditur ma-
gna charitas: et eo q tantos tales hominē
deputauit. Unde dicit ibidem. Domine qd
est homo quia innotuisti ei: aut filius homi-
ni repuras eum. Deniq ei mittis vnigeni-
tum tuū immittis spūs sanctū tuū p mittis
vultū tuū: & ne quid vacet in celestibus ab
opere sollicitudinis. illos etiā beatos spūs
tuos ppter nos mittis in ministerium nostrū
Secundo in angelo ostenditur magna hu-
militas: quia tam humile officium non re-
cusat. Et ideo magnas sibi debet homo reue-
rentiam exhibere. Unde Bern. In quouis

diuersorio in quouis angulo reuerentiā ex-
hibe angelo tuo: & ne audeas illo presente qd
me presente nō auderes. Bernar. Angelis
suis deus mādauit de te. quantū sibi inquit
debet hoc verbum inferre reuerentiā. affer-
re deuotionē. conferre fiduciam. reuerentiā
pro presentia. deuotionē pro beniuolentia.
fiduciam pro custodia. Tercio in homine
notatur magna dignitas. in hoc q ab ange-
lis meruit custodiri. Viero. Magna digni-
tas animarum vt vnaqueq ab ortu sue na-
tuitatis angelum habeat ad sui custodiam
deputatum. Libenter enim angelus homi-
ni ministrat ppter hominis dignitatem. ne
cessitatem. & suam vilitatem. Dignitas ho-
minis in hoc attendit q natura diuina asso-
ciata est nature humane in eandē personam
Et ideo homo est frater dei: & honor qui ex
hibetur homini in xpm fratrem refunditur.
Necessitas hoīs est: q diabolus sepe ratio-
nem in hoīe seducit. voluntatē allicit. oppri-
mit virtutem. Ideo necesse est vt angelus ra-
tionē erudiat per suā sapientiā. voluntatē
inflammet per charitatem ignitam. & virtus
tem roborat per exhortationē inernā. Atis
litas vero angeli est: q eoz ruina debet ex-
saluandis hominibus restaurari. Dicit au-
tem Aug. q tot hoīs saluabuntur q angeli
cecidērūt. Secūdo dicit q tot hoīs saluabun-
tur quot remāserūt angeli. Alij dicunt q in
celo erunt due societates angeloz: quorum ruina
vna erit virginibus restaurabitur. Et alia
est societas hominū alioz. Quarto notatur
magna vilitas: cū dicitur. Vt custodiant te
in oībus vīs tuis. Custodiūt enim hominē
in vita. in morte. & post mortem. In vita qui-
dem a temptatione diabolica conseruando.
Hoc significat est Apoca. xx. in angelo qui
demonem ligauit & in abyssum misit. In bo-
num gratie eos proficere faciendū: scz in bo-
num gratie preueniētiā. proficiētiā. & per-
ficiētiā. Jud. th. xij. Viuit dominus: qz cu-
stodiuit me angelus eius. & hinc euntē quo
ad gratiam. preueniēte. & ibi cōmorantem
quo ad gratiā proficiēte. & inde huc reuer-
tentē quo ad gratiam perficiēte. Bona
eorum in conspectu dei representando. scilicet
cet orationes. ieiunia. elemosinas. Thobie
xij. Bona est oratio cū ieiunio & elemosyna
magis q thesauros auri cōdere &c. Secun-
do angelus custodiūt hominē in morte. Ani-
ma nāq tunc quatuor incommoda patitur

Unum est quia timor mortis eam affligit
Eōra hoc sepe sanctis viris angelus suam
saluationē reuelat: & sic timorē excludit & le-
titer animā erire facit. Esa. lv. In leticia
egrediemini. Secundū est qz deus rationes
requirit. Eōra hoc angelus deū sibi recōs-
liat. vnde Ber. super Lati. Disscurrit ange-
lus medius inter dilectū & dilectā. vota offe-
rens et referens dona. excitat illam. placat
illū. Tercū est qz diabolus recipere animā
contendit. Contra hoc angelus diaboli fū-
gat. Hoc significat est Bene. xxxij. vbi cū
Jacob esau valde timeret angelos obuios
habuit iohū adiuuare paratos: et ait. Esau
fra dei sunt hec. Quartum est quia peccato-
rum multitudo. ipsam. terret & sollicitā red-
dit. Eōra hoc angelus sepe peccata dimis-
sa reuelat. Danie. ix. Dixit gabriel. Ab ero-
dio precum tuarū egressus est sermo. Glo. id
est sententia a deo. Et sequitur. Ego autem
veni vt indicare tibi. scilicet peccata esse dimissa:
qz vir desideriorū es. Tercio angelus custo-
dit animā post mortē in omnibus vīs suis
Tres em sunt vie. vna quē ducit ad infernū
alia ad purgatoriū. tertia ad celum. In pri-
ma via angelus aīam custodiūt ne per ea in-
cedat. Unde talis anima regratiatur deo di-
cens. Missi quiaq dñs adiuit me: scilicet per
angelum suum paulomius habitasset in in-
ferno anima mea. In secunda via eam custo-
dit: qz ipsam purgandam ad purgatoriū dū-
cit: & purgatā inde educit. Thobie. v. Dixit
angelus. Ego sanum ducam et sanum redu-
cam filiū tuum. In tertia via eam custodiūt:
qz ipsam in celum feliciter introduxit. Ero-
di. xxiij. Ecce ego mittam angelum meum
qui te custodiat in via: & inducat in terram
quam promisi patribus tuis.

Sermo. cdvi. De eodem sermo. vi.

Uī facit angelos suos spi-

ritus & ministros suos ignē virentē
ps. Angelus est nomē officij. spūs
autē est nomen nature. minister nomen
operationis. ignis vero nomē ardētis amo-
ris. In premis ergo verbis quatuor de
angelis considerat. Primū est obediētie
voluntas: cum dicitur. Qui facit angelos.
Sunt nāq angeli dei nunciū. qui vadunt et
discurrūt fm dei imperiū. Unde dyonysius
disiungit in angelis triplicem motū: scz cir-
cularē. rectū. & obliquū. Circulari motu mo-
uentur: cum ad deū mouentur. Recto ad nos

mittuntur. Obliquum vero qui ex recto et circulari motu componitur: quando scilicet et nobis provident et in deum immobiles manent. Sic enim ad nos moventur: ut a deo minime guerrantur. Secundo in angelis consideratur nature dignitas: cum dicitur. Spiritus. Aug. Sicut aurum corruptum melius est quam argentum incorruptum. et argentum corruptum melius quam plumbum incorruptum. sic etiam quilibet corruptus spiritus melior est quam corpus incorruptum. Et hoc est ratione simplicitatis nature. Quia si enim angelus dignior sit homine propter nature simplicitatem. homo tamen est dignior angelo propter assumptam a dei filio humanitatem. Homo enim magis attinet christo quam angelus. Quod tribus modis ostendi potest. Primo quod deus angelum de progenie sua fecit: quando ad imaginem et similitudinem suam fecit eum. Nolem vero fecit de progenie sua: quod ad imaginem et similitudinem suam fecit eum. Et insuper se fecit de progenie nostra: scilicet quando verbum caro factum fuit. Secundo quod angelus tamen attinet christo ex parte patris: quia deus pater est pater christi: scilicet per eternam generationem. et est pater angelorum per creationem. Domini vero christus attinet ex parte patris sicut angelus. Et ex parte matris que non est angelus. Tercio quod deus contraxit parentelam cum angelo solummodo dando: quando scilicet filiam suam. id est imaginem suam eis dedit. Cum homine vero contraxit dando filiam suam. id est sanguinem suum. et recipiendo sororem nostram. id est humanam naturam. Tercio consideratur in angelis operationis strenuitas: cum dicitur. Et ministros suos. Et autem videamus illa que nobis ministrant. Notandum est secundum Augustinum. quod quedam sunt bona infima. quedam media. et quedam suprema. Bona infima sunt bona temporalia que angeli nobis ministrant ad sustentationem. Et hoc significatum est. in Regum. xix. ubi angelus ministravit helie cibum et potum. Ezechiel. xii. Bonis operibus per eum repleti sumus. Media vero bona sunt bona spiritualia que angeli nobis ministrant ad iustificationem. Quia nos illuminant ad cognitionem. Hoc significatum est. Apocalypsis. xviij. in angelo de quo dicitur quod terra illuminata est a claritate eius. Inflamman nostrum amorem. Hoc significatum est. in Regum. ii. in angelis qui in curru igneo et equis igneis apparuerunt. Et excitant nostram operationem. Zacharia. iij. Angelus dixit excitavit me quasi hominem qui excitatur a somno. Bona vero sunt

prima sunt bona celestia que nobis ministrant ad glorificationem. porat enim angelus stras ipsas in manibus suscipiendo pane. In Archagelo michael constituitur te principis super oes alias suscipiendas. Suscepit vestes per viam reduciendo. Ezechiel. xxiij. Ecce ego mitto angelum meum qui custodit te in via. Deducas vero deo representando. hoc significatum est. Luce. xv. in illo medico que angelus in celum deduxit: et deo representaverunt. Quarto in angelis consideratur servus dignitas cum dicitur. Ignem ventem. Dicuntur autem angeli ignis vires duplici de causa: scilicet quod ardent per amorem et lucem per cognitionem. secundum Dionysium amor habet triplicem vim: scilicet elevatiam: quod elevat inferos in superioribus. coordinatiam: quod coordinat equalia coequalibus. inclinativam: quod inclinat superiora inferioribus. Ista autem triplicem vim amor in angelis operatur. Et secundum ad hoc ipsi angeli vocantur ardentes semper terni. lampades ignite. et carbonem accensi. Nam in ignem amor habet in angelis virtutem elevatiam per quam ad deum elevarunt. et ab ipso inflamantur. dicitur ardentes semper terni. Ezechiel. xxiij. Qui habitare poterit de vobis cum ardoribus sempiternis. Ignem autem habet in eis vim inclinativam per quam ad nos inclinatur. et ad deum nos inflammant tunc dicitur carbonem accendi. Ezechiel. i. Si militando a salum ex aspectu eorum quasi similitudo carbonum ignis ardenti. In quibus vero habet vim coordinativam per quam se invicem coordinant: et in dei amore inflamantur. dicitur lapides igniti. Ezechiel. xviij. In medio lapidum ignitorum ambulasti. Secundo ipsi angeli dicitur ignis: quod lucet per cognitionem. habent enim triplicem cognitionem. scilicet matutinam. vespertinam. meridianam. Cognitionis vero matutina est prout cognoscit res in verbo. Cognitionis vespertina est prout cognoscit res: prout sunt in propria natura. Sicut autem pane est principium diei. vespere autem terminus. ita cognitio dicitur matutina secundum quod res sunt in ipso primo principio. Vespertina autem secundum quod in propria natura consistunt. Et cognitionem meridianam habet in ignem deum aperire et clarescere cognoscit. Et ista cognitionem sponsa pretebat dicens. Cantica. i. In die mibi ubi pascas et ubi cubas in meridie. Et secundum ad istam cognitionem triplicem: ipsi angeli tripliciter nominantur: scilicet astra matutina. Job. xxiij.

Ubi eras cum me laudarent astra matutina. Specula pura. Dionysius. Angelus est imago dei. manifestatio oculi luminis specula pura inestaminarum immaculatum. Lumen secundum. Dama. loquens de angelis dicit eos esse lumen secundum illuminationem habere principio sine principio illuminationem habere principio et principale est ipse deus cum ea illuminas et a nullo illuminatus sed lumen secundum ipsum angelus ab ipso primo lumine illustratus. Lumen autem tertium potest homo vocari qui sepe ministerio angeli mediante divinas illuminationes recipit.

Sermo. cclvij. De eodem sermo. vij.

Anquid nosti ordinem celestium

li et ponas rationem eius in terra. Job. xxxviij. Lumen de rebus per triplicem modum notitia habet: scilicet per revelationem divinam. per eruditionem humanam. et per inquisitionem propriam. ordinem celi qui consistit in hierarchiis et ordinibus angelorum. beatus paulus usque ad tertium celum raptus cognovit per divinam revelationem. Dionysius per pauli eruditionem. ceteri autem doctores cognoverunt per revelationem dei et per eruditionem pauli et Dionysii. aut per inquisitionem propriam. De isto ergo ordine celi tria sunt visum. Primo qualiter ipsi ordines ab invicem distinguuntur: que quidem distinctio haberi potest ad distinctionem et similitudinem regalis curie. ubi sunt quidam qui circa personam imperatoris assidue conversantur. Similes his sunt ordines prime hierarchie. Eorum autem qui circa personam regis conversantur hoc quibusdam cooperit ratione familiaritatis et amicitie: ut sunt amici filii et cubicularii. Et istud spectat ad seraphim qui dei familiaritate preoibus sunt dilecti. Gregorius. Seraphim sunt illa agmina que ex singulari propinquitate conditoris sui incompagabili ardore amore. Quibusdam autem hoc cooperit ratione sapientie: ut sunt philosophi et consilarii. Et istud spectat ad cherubim qui dei cognitionem et sapientiam sunt prediti. Gregorius. Cherubim plenitudo scientie et dicitur sublimiora illa agmina cherubim vocata sunt: quia tanto perfectiores sunt plena scientia quanto claritate dei vicinior contemplantur. Quibusdam autem hoc cooperit ratione iusticie: ut sunt iudices et assessores. et istud spectat ad thronos. Gregorius. Throni dei sunt qui tanta divinitatis gratia replentur: ut in eis deo

minus se deat: et per eos iudicia decernat. Alii sunt qui circa negotia totius regni generali ter occurrunt. Similes autem hi sunt ordinis medie hierarchie. Eorum autem quidam hoc faciunt per modum imperandi. ut sunt regalis curie domini: istud spectat ad dominaciones. Ad quos pertinent alii angelus inferioribus preest: eis divina ministeria impare quod innotat Zacharia. ij. Ubi videris angelus impavit alteri dicens. Curte et loquere ad puerum istum. Quidam vero faciunt per modum operandi. ut sunt iusticiarii. et istud spectat ad virtutes quarum est ardua operari. Unde attribuit eis operatio. Gregorius. Virtutes vocantur illi spiritus. per quos signatur miracula frequentia sunt. Quidam vero hoc faciunt per modum pugandi: ut sunt milites et legiones: istud spectat ad potestates que contra demones habent. Gregorius. Potestates vocantur hi angeli qui hoc per ceteris potentius preperunt: ut eorum iurisdictioni preates aduersus subiecte sint. Alii vero ad loca determinata vel negotia regis specialiter deputantur. Similes his sunt ordines tercie hierarchie. Eorum autem quidam hoc faciunt per modum legatorum: istud ad principatus spectat. Quidam vero per modum simplicium ministrorum: istud proprie spectat ad archangelos. Quidam vero per modum cursorum et nuntiorum: hoc spectat ad angelos: vel dicendum est. quod quidam sunt principes. Et isti sunt de ordine principatus. Quidam civitatibus et locis: isti sunt de ordine archangelorum. Quidam singularibus personis. et istud spectat ad angelos. In secundo videndum est qualiter homines ad ipsum forum angelorum choros assumantur. Quidam enim assumuntur ad ordines inferioris hierarchie: et istorum tria sunt genera. Quia de eis sunt simplices et illiterati: verbo tamen et exemplo suum possunt edificare alios. Et isti assumuntur ad ordinem angelorum. Gregorius. Sunt plerique qui parva cupiunt sed tamen pie hoc annunciare fratribus non desistunt isti angelorum numerum currunt. Quidam vero sunt magna intelligentes. et solliciti alios admonentes: illi in ordinem archangelorum assumuntur. Gregorius. Sunt nonnulli qui summa capere et nunciare prevalent: quo isti nisi in archangelorum numero deputantur. Quidam sunt per viam perfectionem aliorum merita transcendentes illi assumuntur ad ordinem principatum. Gregorius. Sunt nonnulli. qui

3

penas recitas. Sapient. x. Pres
pens verbum pot exponi de beato
hieronymo. qui vere iustus erat et multas
vires fecit. in quibus vijs dominus eum des
curat. Prima via est qua de patria sua ro
ma venit. et ibi sibi quattuor acciderit. Pri
mo ibi affectus est omnium scientiarum ma
gnam perfectionem. Nam in grammatica
magistrum habuit donatum. In rhetorica
cicero. in iure iustinum. qui tante fame ac scientie exercit
io imagine in foro rome sibi promeruit. Se
cundo magnam promotionem: quia cum ipse
set triginta annorum cardinalis presby
ter ordinatus. Et mortuo papa dignus
immo pontifice ab omnibus acclamatur.
Tertio passus est magnam persecutionem.

penas recitas. Sapient. x. Pres
pens verbum pot exponi de beato
hieronymo. qui vere iustus erat et multas
vires fecit. in quibus vijs dominus eum des
curat. Prima via est qua de patria sua ro
ma venit. et ibi sibi quattuor acciderit. Pri
mo ibi affectus est omnium scientiarum ma
gnam perfectionem. Nam in grammatica
magistrum habuit donatum. In rhetorica
cicero. in iure iustinum. qui tante fame ac scientie exercit
io imagine in foro rome sibi promeruit. Se
cundo magnam promotionem: quia cum ipse
set triginta annorum cardinalis presby
ter ordinatus. Et mortuo papa dignus
immo pontifice ab omnibus acclamatur.
Tertio passus est magnam persecutionem.

4

cunda via est qua de roma cōstātinopolim
est pfectus. vbi Gregoriū nazanzenū magis
strū habuit ⁊ doctorē. Hic nāq; est ille Bie
go. de quo loquit̃ idē hiero. in plogo super
apologeticū. q̃ due speciose puelle sibi legē
ti. vna in dextera: ⁊ alia in sinistrā apparue
runt quas ipse toruo vultu q̃ essent pericula
batur ⁊ inquirebat. At ille familiarius eum
repugnātē amplectētes ⁊ tenētes dum fur
gere veller ⁊ abire dixerunt. Me moleste fe
ras ⁊ accipias iuuenis. Tibi nāq; familiā
res sumus: ⁊ vna et nobis sapiā: altera casti
tas dicif. ⁊ missi sumus a deo habitare tecū
q̃ iocūdū nobis ⁊ mūdū in tuo corde habi
taculū preparasti. Et q̃ grego. nazanzenus
ista duo excellētē habuit: scz sapiētia ⁊ mū
diciā. Ideo brūis hiero. ista duo ab eo didi
cit. Unde ipse fuerus aier de huiro. Non so
lum latinis ⁊ grecis: sed etiā hebraicis lite
ris ita instructus fuit vt se illi in omni scien
tia nullus audeat cōparare. Et iā brūis pie
ro. habuit carnis mūdiciā: q̃ virgo dicif ex
tisse. Quia em̃ in sacre doctrine et diuine
scripture studio tam studiosus erat: ideo ab
horrebat carnis vitia ⁊ voluptates q̃ huiōi
vitiōz cause sunt. vnde ait ad rusticū mona
chū. Ama scientiā scripturaz: ⁊ carnis vitia
nō amabis. Tertia via fuit q̃z de cōstāti
noli ciuitate in syriā est profectus: vbi here
mū petijt. ⁊ ibidē quattuor annoz spacio. in
actissima vniā se afflirit. Sicur ipse ostendit
in epla ad eustochiū. Ibidem nāq; durū ha
bitū habitaculū. vnde ait. Quorenis confiti
tutus in illa vasta solitudine: que exusta a
deobus solis horrēdū prestat monachis ha
bitaculū. potui me romanis iuteresse deli
tīs ⁊ seruire delicatis cibaris romanoz dū
vescebar de herbis mōianis. Durū habitū.
Vnde ait. Morebāt facco mēbra deformia
squalida cutis strū ethiopice carnis obdure
rat. Durū lectū. Unde subditur. Si quādo
repugnātē somnus imminēs oppressisset
nuda humo vi ossa herētia collidebā. Durū
rum cibū ⁊ potū. vnde subdit. De cibis ves
ro ⁊ potu raceo. cū etiā liquētes aqua frigi
da vtātur. ⁊ coctū aliqūd accepisse iurrie
sit. Et ramē post talē ⁊ tantā asperitātē vir
sanctus in carne sua aliquā adhuc sentiebat
rebelliōē. Unde subiungēs ait. Pallebant
ora ieiunjs: ⁊ mēs desiderijs estuabat. ⁊ tamē
in frigido corpore solita libidinē incen
dia pullulabāt. Sed ista incēdia per quat
tus refrigerabat. sicut in eadē epistola osten

dit. Primo per lachrymosam orationē. Unde ipse ait. Itaque omni auxilio destitutus ad seculum iacebam. pedes rigabam lachrymis. crine tergebam per labor occupationē. unde ait ad rusticū. Eū essem iuuenis et incertina vitionum crebra ieiunij frangerē: tamē mēs cogitationibus estuabat. ad quam ebdomadā cuiusdā hebrei me in discipulū tradidit. vt discere hebraicā alphabētū. Per carnis macerationē. unde ipse ait. Repugnantē carnē ebdomadarū media refrenabā. Per scripturarū seruētē amorē. Unde qd in se expertus fuerat hoc rustico monacho dicebat. Ama sciētiā scripturarū: et carnis vitia nō amabis. **Quarta** siquidē via fuit qd peracta penitentiā ad bethleē rediuit: et ibi monasteriū construxit. in quo per. lvi. annos totā vitā suā circa quattuor expēdit. Primo circa scripturarū diuinā interpretationē et expositionē. Ido. in li. ethymio. Hiero. triū linguarū peritus extitit. cuius siquidē interpretatio ceteris amiserit interpretationibus: qm et verborū tenacior est et perspicacitate sententiē clarior vtpote a xpiano interpretet verior. Aug. cōtra Iul. nō cōtēdū arbitreris scām. Hiero. qui greco hebraico et latino eruditus eloquio in locis sacris et litteris sacris vsqz ad eratē decrepitā vixit. Secōdo circa hospitalitatem susceptionē. Unde ait cōtra Iul. In monasterio hospitalitati cor de intēdimus et oēs ad nos veniētes ppter solos hereticos leta frōre suscipimus. atqz venientū pedes lauamus. Tertio circa corporis sui macerationē. nā adeo se affligit ieiunādo. orādo. et scribēdo. vt in suo stratu iacena fume ad trahem suspensio manibus erigere supinis: vt officiū monasterij exhiberet. Quarto circa officij ecclesiastici ordinationē. Damascus em̄ papa ad preces theodosij imperatoris rogauit hiero. vt officij ordinaret diuinum qui psalteriū per ferias distinguit: et versiculū illū. Gloria patri et filio etc. in nicēna conditū synodo in fine psalmorū dicendū instituit. et epistolas et euangelia pūde per anni circulū dicendū ordinauit. qd quidē officiū dicendū et legēdū papa approbauit et ab omni ecclesia seruandū demādauit.

Sermo. cclix. De eodem sermo. ij.

Ecce qd bonum et qd iocundum habitare fratres in vnu etc. ps. Super hoc verbum sic dicit Aug. Iste velut dulcis sonus et suavis melodia rosi

oari notissimus: vt tuba spūsancti dulcos corpe cōgregauit in vnu et monasteria planā rima peperit. Beatus autē hiero. fuit monachus perfectus. Et qm ad hoc sibi cōueniens reuerēdus. Et qm ad hoc sibi cōueniens fuit et doctor egregius. Et qm ad hoc sibi cōueniens qd subditur. Qm illic mādauit dñs benedictionē etc. Circa primū est notandū qd tria sunt que faciūt monachū perfectū: scilicet vite bonitas. ideo dicit. Ecce qd bonū. et mēte iocunditas. ideo subdit. Et qd iocundū. et cōdiū vnitas. ideo subditur. Habitare fratres in vnu. Qm igitur in ipsa religione est bonitas et sanctitas et vnitas: tunc ipsa religio est deo gratum habitaculū. Mat. xviij. Vbi sunt duo vel tres cōgregati etc. Est angelus magnū solariū. ps. Prouenerūt principes. i. angeli cōiuncti psallētibz. i. religio si deū laudātibz. in medio iuuēculaz. i. feruentū alaz tympanistriz. i. corporū mortificatorū. Est hominū magnū presidiū. Prouer. xviij. Frater qui iuuatur a fratre quasi ciuitas firma. Eccl. ij. Melius est duos esse simul qd vnum etc. Est etiā diaboli magnum tormentū. unde dicit de congregatio ne sanctorū. Terribilis est castroz acies ordīnata. Iocunditas autē in religione causatur a grata societate. Eccl. xxv. In tribus bene placitū est spiritui meo: que quidē sunt pba ta grata corā deo et hoibus concordia fratrum amor primorū. vir et mulier sibi bene cōsentientes. Tūc nāqz est grata societas: qm fratres exterius inter se habēt cōcordiā et pacificā cōuersationē. et intus habēt verū et non fictā dilectionē. Et ideo dicit cōcordia fratrum et amor primorū. Et quando prelatus habēt ad subditos magnā beniuolentiā. et subditi ad prelatos veram obedientiā. Et ideo subditur. Et vir et mulier sibi bene cōsentientes. Per virū nāqz intel igitur prelatus qui debet subditos suos docere legem. Et per mulierem intelliguntur subditi qui debent prelatis suis humiliter obedire. Vnitas autem in religione causatur ex eo qd materia diuisionū inde aufertur. Diuisiones enim vt discordie causant ex auaricia. i. primo: vi. Radix oīm malorū est cupiditas. Lausantur ex superbia. Prouer. xij. Inter superbos semper iurgia sunt. Causant ppter carnalē cōcupiscētiā. Iaco. iij. Unde bella et lites in vobis. nōne ex cōcupiscētijs vestris

que militant in mēbris vestris. In religione autē est votum paupertatis. et ideo nō debz ibi esse aliqua diuisio ex radice auaricie. Est votum obedientie. ideo nō dz ibi esse diuisio ex radice supbie. Est votū castitatis. ideo non debet ibi esse diuisio ex radice carnalis concupiscentie. Ista vnitatem hūmilitatē tenuit: et castitatem seruauit. Secūdo fuit cardinalis reuerendus. ideo sibi cōperit qd dicit. Sicut vnguentum in capite etc. Caput quidē est summus in capite etc. aut auctoritas pontificis in quo est vnguentum. i. auctoritas et velle dñi. Et dicit auctoritas platorū vnguentum: qd quoddā vnguentum est dulcorari vnguentū: qd quoddā est mortificatiū vtrūqz est salutarium. Sic et pās platorū dz esse culcorariū quo ad bonos et mortificatiū qd ad malignos: sanatiua quo ad omnes. Quia fm beatū Augu. siue plectendo siue ignoscendo. hoc solū inde agitur vt vita hoīm corrigatur. Istud caput habet barbā vestimentū et oras vestimenti. Barba eius sunt cardinales sibi ceteris prelatis viciniores. Est autē barba fm glo. indicū discretionis: maturitatis: vilitatis: et alacritatis: qd ipsi cardinales circa causas sibi commissas debent esse discreti in discreta causaz examinatione: maturi in matura causaz pōderatione. viles in digna correctione. alacres in benigna exhortatione: vt illos quos puniunt benigne ad patientiā exhortent. A capite igitur prius fuit vnguentum in barbā: quia summi pōtificis auctoritas primo relucet in ipis. deinde fluit in vestimentis. i. in alios prelatos qui post ipsos sunt maiores. et eccliam debent ornare p honestos mores. Deinde fluit in oras vestimentū. i. in alios platos minores et inferiores. Et quia hieronymus fuit cardinalis. idō fuit barba summi pōtificis in qua fluit vnguentus auctoritatis et iurisdictionis. Tertio fuit doctor egregius. qd notatur cū dicit. Illic. i. in beatū hieronymū mādauit dñs benedictionem. Sancti em̄ doctores habent benedictiones gratie. Prouer. xi. Qui abscondit frumentū maledicet in populo: benedictio super caput videntū. Habēt etiā vitā eterne glorie. Dan. xij. Qui ad iusticias erudiunt multos quasi stelle in ppetuas eternitates. Sed reuera ista duo nō habēt oēs doctores sed tñ illi qd docent verbo et exēplo. Sū nāqz qd quidā doctores delicati. quorū tria genera brūs hierony. distinguit. Quidā em̄ sūt doctores gulosi. qui tñ docere volūt abstine

riam. de his ad heliodorū dicit. Delicati magister est qd pleno vētre de ieiunijs disputat. Alij sunt formidoli qd tñ volunt alios aiare ad pugnā. Alij sūt deliriosi qd tñ volūt i cruce tato milite rephendere formidinem: et ignā uiam. Alij sunt luxuriosi qui tñ rephendunt in fornicatore concubitu. De his doctoribz pōditur ait ad Pamachiū. Delicata doctrina est pugnant iactus dicere de muros: et cū vnguentis ipse delibutus scit cruentum militem accusare formidinis. Hieronymus vero nō fuit magister delicatus: qd non fuit gulosus: sed magne abstinentie. Unde dicit ad eum Ithochiū. Repugnantem carnes ob dogmata inedia subigebam. Nec fuit formidolosus: sed magne cōstantie: qd nec laudibus mouebis per ineptam leticiam: nec vituperationibus per impatientiam. Unde dicit in prologo super Esa. Nec affectamus laudes hominum: nec vituperationes expauescim. Nec fuit deliriosus: sed vita austerus. Unde ait ad eustochium. de se et fratribz qui secū degebant. de cibo et de potu taceo cum etiā las guentes aqua frigida vtant et coctum aliqd accipere luxuria sit.

Sermo. cclx. De eodem sermo. ij.

Amici fidelis protectio

fortis. qui aut inuenit illuz inuenit thesaurum etc. Eccl. vi. Amici fideles: et in amicitia fortes: et omni thesaurus pēciosos fuerunt. hier. et Aug. Dicit autē hiero. in plogo sup bibliā. Vera em̄ illa necessitudo est: et xpi glutinio copulata quā non vilitas rei familiaris: non pēntia corporū. nō subdola et palpās adulatio: sed dei timor et diuinarū scripturarū studia cōciliant. Iste ergo sacri doctores in dā amicitia sunt pūcti: et diuinaz scripturarū amorē. Qd em̄ fuerit amicitia spūali pūcti et p multa signa apper. Primū nāqz signū de amicitia est qd amici suū amicū iratū morē cōciliat. Istō signū brūs Aug. ad scām hier. habuit scribens ei. Si quid vere me tenere vel scio vel credo vel etiā puto i quo tu aliter sentis sine tua i iuria conabor asserere: qd aut pūctus ad offensionē tuā cū te idignatū sensero nihil aliqd veniā deprecabor. Secūdo est qd amicus ab amico rephendi affectat. Istud signū habuit Augu. ad hiero. scribens ei. Lēdis enim me si facueris errorem meum quem forte in

uenies i libris: et dictis meis. Ma: et ego am-
cissimam reprehensionem tuas si tranquillus
accepero non dolebo melius: nam tumor capi-
tis dolo: cum curat. nam dum ei pax non sanat.
hoc est qd acute vidit qd dixit viliores ee ple-
rius inimicos vigentes qd amicos oburgare
metuentes. Illi eni du rixant dicunt: qd cor-
rigamus. Isti vero minores qd opz exhibet ius-
ticie libertatem du amicitie timent ex aspe-
rare dulcedines. Quapropter si es: vt tibi
videres lapsus forsitan senectute corporis no
vigore animi. in arena dñica fructuoso la-
bore defudas: ecce pñto sum. Si quid perpe-
ram dixi fortius figa pedem: non mihi debet
esse molestū pondus etatis tue. du mo core-
gat palea culpe mee. **¶ Tertium** est qñ amicus
omnem occasiones inimicitie et offensionis
vitat et refecit. Istud signum habuit beatus
Hieronymus. ad sanctum Augu. scribens ei
Supereffr diligas diligenter: et in scriptu-
rarū campo iuuenis senem nō pueros. nos
nostra habuimus tpa et currimus: qñ po-
tuimus: nūc te currente: et longa spacia tras-
meante nobis defocium. **¶ Quartum** est qñ
amicus amico omnia secreta reuelat. Istud
signum habuit beatus Hieronymus ad Aug.
scribens ei. De amicitia ois tollēda suspitio
est. et sic cum amico quasi cū altero se loquen-
dum. De isto etiam signo scribit brūs Aug.
econuerso ad hieronymū. Cum hominē cha-
ritate christiana fragrantem atq; mihi fideles
amicū fratrē meū sentio quicquid ei cōsilio-
rum meorū et cogitationū cōmitto: sed nō ho-
mini cōmitto illi in quo manet. vt sit talis
Deus em charitas est et qui manet in chari-
tate in deo manet: et deus in eo. **¶ Quintus**
signum est qñ amicus amicum absente et igno-
rū facie amat. Et istud signū beatus Augu.
ad hieronymū habuit scribens ei. Si enim
ppter ea te non nouimus: qñ facies corporis
tui non videmus: hoc modo nec ipse tenosti
nā tu quoq; faciem tuam non vides. Si autē
tibi non ob aliud motus es: nisi qñ nostri ani-
mum tuū. et nos euz nō mediocriter nouim?
ex litteris tuis quibus deum benedicimus
qñ nobis: et omnibus q tua legunt tales dedit.
¶ Sextum signum est: qñ amicus amicus abs-
sentiam moleste portat. Istud signum Augu.
ad hieronymū habuit scribens ei. Nihil equi-
den molestius fero in omnibus angustijs
meis quas parior: qñ tam longinquam tue
charitatis absentiam: cū si fieri posset quoti-
die te pñtem habere vellē. **¶ Septimum** si-

gnum est qñ amicus de amico frequenter lo-
quitur: et libenter loquitur. Istud signū hie-
ronymus ad Aug. habuit. Scribens omni tpe
beatitudinem tuam eo qd decet honorare ve-
num saluatorem. Sed nunc si fieri possit ali-
quid addimus: et plenius: vt absq; tui nomi-
nis mentione: nec vnam quidem horam pre-
terire patiamur.

¶ Sermo. cxxli. De eodem sermo. liij.
¶ Lmo accendit lucernas
et ponit in abscondito. Luc. xi.
Sicut peccator dicitur tenebrarū
quia oia que in eo sunt tenebrosa sunt: sicut
in istis dicitur lucerna fulgida: quia oia que
in eo sunt luminosa sunt. Ideo in pñti euā-
gelio de beato hieronymo quatuor ostendū-
tur. Primo namq; habuit lucidam sapientiā
et doctrinā. qd notatur in hoc q ipse vocat lu-
cerna accensa. Ista em lucerna radios sue sa-
pientie non abscondit neq; occulta s; p totum
mundū diffudit: ideo subdit. Et luceat omni-
bus qui in domo sunt. Sap. viij. Quā sine fi-
ctione didicit sine inuidia cōico. et honesta-
tem illi non abscondo. Prius eni dicit se didi-
cisse et postea cōicasse. Didicit autem ipsam
multipliciter. **¶ Primo** audiendo. Audiuit
em donatū in gramatica. victorinū in rheto-
rica. Grego. nazanzenū in theologia. Unde
ipse dicit ad Heliodorū. Dū esset iuuenis mi-
ro feruebat discēdi ardore. nec iuxta quorū-
dam psumptionē ipse me docui. Audiendo
etiā plus pñcim: qñ legendo. Unde ipse di-
cit sup ad Gal. Scriptura edificat lecta sed
magis pdest. si de lectis vertatur in vocē.
¶ Secūdo didicit legendo. Augu. cōtra Iulianū.
Sanctus hieronymus? oī vel pene omnia.
q an ipm de doctrina ecclesiastica scripserit
legit. ipse hiero. dicit cōtra iouinianū. Ope-
ris ac studij mei est multos legere. vt ex plu-
ribus diuersos flores sic carpat q bona sine
electur. Ideo dicit ad nepocianū. Diuinas
scripturas sepi lege: imo de tuis manib; sa-
cra lectio nūq; deponatur. **¶ Tertio** didicit
meditando: q die ac nocte meditabatur. ps.
In lege dñi meditabitur die ac nocte. ezech.
ij. Comede volumen istud. Libus etenim qñ
comeditur masticat. deinde is in stomachū
trahitur vnde digestus in membra diuisus:
sic tandem incorporat et. Sancti doctores
verbum dei masticant frequenti meditati-
one: et trahunt in stomachum memorie et

peruaniunt in subditis suis per assiduitatē do-
mine: et eis incorporant per exemplum vite.
¶ Quarto didicit conferendo. Unde ait ad
Augustinū in epla. Tristes hec dicta sunt:
vt mererem complexus tuos et collatōe mu-
tuā docerem? aliquid vel discerem? **¶ Qui**
to didicit et abstinentendo: q magnam abstine-
tiam faciebat: corpus suū ieiunijs macera-
bat: q sicut ipse dicit ad Heliodorū. Pini-
gus venter non gignit tenuē sensum. **¶ Ser-**
to didicit vsq; ad senectutem sacris literis
insistendo. An de eo dicit Augu. q in locis
sanctis et litteris sacris vsq; ad decrepitā eta-
tem vixit. Mā sicut ait idē hiero. ad Augu.
Ad discendū qd op? est nulla mihi etas fera
videri pōt: et si senes magis deceat docere
q discere. magis autē deceat discere q ignora-
re quāto aut hier. senior erat tāto solidiores
q discere pferbat. Unde ait ad Augu. Ad-
mento vulgaris puerbū. q bos lassus fortis
ter figit pedem. **¶ Secūdo** habuit lucidam
famam quod notat per hoc qd dicit. Lucerna
sup candelabrū posita. Esse autem super eā
delabrū eē esse tribus modis potest intelli-
gi. Vel quātū ad efficiū: q est doctor vniuer-
salis. Vel quātū ad vite meritū: q fuit cimi-
nēris virtutis. Et ppter ista duo toti mundo
erat notissimus. Unde dicit de eo Augu. q
ipse tanq lampas ab oriente in occidentem
istat solis respēdit. Vel potest accipi quā-
tū ad gradus sublimitatē. q fuit in ecclesia
dei ppter cardinalis. Tales em sunt in ec-
clesia sancta sublimati. qui vita et doctrina
sunt lucidi. Sicut em deus lumina in celo
posuit: et bruta animalia iterra dimisit. sic et
doctores luminosi essent in ecclesia p mouē-
di: et brutales homines relinēdi. **¶ Tertio**
habuit lucidā intentionē et cōscientiā. euz dicit.
Si oculus tuus fuerit simplex. cor tuum lu-
erit. Et ubi corpus vniuersitas opoz. Si
autē corpus tuus dicit vniuersitas legum. et
corpus ciuitatis vniuersitas ciuium: et corp?
naturale vniuersitas membrorū. sic corp?
mole dicit vniuersitas operum. Si igit oculus
intentionis fuerit purus et rectus. omnia opa
eius erunt pura et recta. Isti autem oculo in-
tentionis quatuor sunt nociua. s. fumus su-
perbie. Proverbi. Si extiterit oculus tuus
sic et fumus oculis et. Fluxus humorū luxu-
rie. ezech. xxiij. Sicut fluxus equorū fluxus
pulsus auaricie. ps. Oculos suos ita. decli-
ni ter. ignis iracundie. ps. Supercedit ignis
et nō viderit solē. Nullo in istoz modozum

oculus beati Hiero. ledi potuit: nec fumo su-
perbie: q valde humilis fuit. nec puluere auaricie: q oia terrena cōtēpsit: nec igne ira-
cundie: q patiens fuit: nec etia fluxu luxurie: q
hūmitatē seruauit. Et quis dicat i epla ad
pāmachū. Virginitatē in celū efferre: nō q
habeo: sed magis miroz q nō habeo. **¶ Redi-**
tū q ex humilitate hoc dixerit: et forte hūmili-
tates: ideo se habere nō reputabat: q carnis
incertina sepe perpellus fuerat. Unde ait in
epla ad rusticū monachū. De nobis qui quo-
tiēs pcupiscim? toties fornicamur. Et cōtra
Iouinianū sic ait. Illa hūmitas hostia
est cuius nec mentem cogitatio: nec carnē li-
bido maculauit. Et qbus verbis satis colla-
git ex quo sensu dixerit se hūmitatē non ha-
bere. **¶ Quarto** habuit lucidā vitā: cum dicit.
Si ergo totū corp? tuū lucidū fuerit et. Illa
namq opa sunt lucida q ab oī amore terreno
sunt purgata. Sunt autē qda terrena in qb?
hō hz solū administrationē sicut bona eccle-
siasticā: ista relinquit et est pfectio magna.
Quedam vero sunt q hō possidet p heredita-
riā successionē sicut sūt bona paterna. et ista
relinquere est pfectio maior. Quedam vero
sunt q possidet p ppiū studiū sicut sunt bo-
na ppijs laborib; acqūsta et ista relinquit et
est pfectio maior. Quedam vero sunt q possidet
p ppiū maritū. Quidē dicit hier. tunc perfe-
ctionis fuit q reliquit bona ecclesiastica: qñ
cū eēt cardinalis. officio et bñificio cessit. Re-
liquit paternā: q oīem hereditatē deseruit: et
ob amorē apostolorū romā venit. Bonā vero
ppriā manibus acquista si habuisset relin-
qset. An dicit in plogo. Job. Si aut fiscellam
iuncto reperē: aut palmarū folia complicarem
vt i sudore vult? mei velerer pane meo nul-
lus rephenderet. Mā cū dicit: q iuxta sniam sal-
uatoris volo opari cibū qui non perit. error
mihi gemitus creuit et infingitur.

¶ Sermo. cxxliij. De sancto Francisco
confessore et sermo primus.

¶ Si sanctus est sanctificatus
tur adhuc et. Apoc. xxiij. Sancti vi-
ri quantū cūq; sunt sancti in corde in
nihilominus sanctificari volunt in corpore in.
Eoz. viij. Et mundemus nos ab oī iniquita-
mento carnis et spūs. ps. Coram eū et caro
mea exultauerunt in deū viuius. Ista duo ex-
cellenter habuit brūs Franciscus. s. corpus
secm et aīam vt de eo veraciter dici possit.
¶ Qui sanctus est. in aīa sanctificatus adhuc in
corpore. **¶ Primo** siquidē habuit corpus san-

etum: quia oia que in ipso fuerunt sancta erant. Incipiamus igitur a capite et descendamus usque ad pedes. videbimus quod a planta pedis usque ad verticem non erat in eo nisi sanctitas. Sancti siquidem fuerunt capilli beati francisci. Eum enim domus cuiusdam minaret ruinam ille modicum de capillis eius accepit et in scissuras posuit: et domus firmata permanens quam minime sancti capilli stabiliunt fragilis. Secundo fuerunt sancti oculi eius de quibus ipse deuotas lachrymas emittebat. et tantas et tam assiduas: ut infirmitatem incurreret oculorum. Et cum moneretur ut sibi a fletu parceret: respondebat. Non est ob amorem luminis quod commune habemus cum multis expellenda interne afflictionis lucis. Tercio sancte erant aures eius que vocem diuinam: et sublationem angelicam audire meruerunt. Tribus namque viciis voces diuinam audire permittit. Prima erat vox patris increpantis. quam in apulia profectus audiuit. Quis potest tibi melius facere. dominus an seruus. diues an pauper. Et tunc amor terrenorum sibi vilium: et in amore dei totius exarsit. Secunda fuit vox magne eruditionis. quam audire meruit in hec verba. Franciscus amara pro duleib? sume: et teipsum contene. si me cupis et velis agnosce re. Et ista vox non surda aures audiuit: sed oia aduersa gratanter sustinuit. et de suo corpore non cursauit. Tertia fuit vox magni amoris quam vocem audire meruit. quando se crucifixus sibi de cruce locutus est dicens. Franciscus vade repara domum meam que per cernis tota destruit. Ab illa autem hora in amorem et compassionem crucifixi eius anima fuit totaliter liquefacta. Sanctus etiam franciscus audiuit angelicam sublationem cum enim semel egrotaret angeli sibi dulcissimum edidere cōcedit: ex qua iubilatione et gaudio magnum recepit gaudium et corpus magnū alleuiamēti. Quarto fuit sancti os eius. Verba enim quod ore francisci predebantur tunc fuerunt virtus quod si quē benedicebat benedictus erat. Sicut beatus patris in illo quod vixit sua a salubri propositio dicebat cui scissus sua benedictione misit dicens. Fili nunc rps est mie. et postea rps est egrotans. Ad quod dñs ille fuit primus mutatus. Sed et si quē maledicebat ille erat maledictus. unde cum quedam sus agnū man fuisse illi comedit: illi maledixit et statim illa sus mortua fuit. etiam cum quā puella fuisse lumine oculorum priuata et vir dei de spūto suo ei oculos limiuit illa puella prius est

curata. Quinto fuerunt sancte manus eius. sancte stigmatibus consecrate ita quod ea quod tangebat sancta erant. Nam sepe panis ab eo tactus in fructum comedentes sanabatur. Quidam enim cum inter treccatus mor fuit in corde et corpore mirabiliter inflammatus nec mirum si ille manus frigidissimas flammant quod ignitos carbūculos. et ipsi stigmata de secebat. Sermo sancte fuerunt ungues eius. Eum enim quidam frater tepere de ungibus sancti patris francisci habere cupiebat. quod ille in spū recognoscere dixit. Veni fili pedem meum ungues. Ille autem cum leticia iussu copiosius preliquis pressuras ipsas seruauit: et omni temptatione fugata multas consolationem recepit. Septimo sancta fuit scriptura eius. Eum enim quā frater tepere cogitauerat quod si de se scriptura beati francisci aliquid acciperet oēs temptationes vincere posset. quod ille in spū recognoscens fratre illo vocato quādam laudes ei in cedula scripsit et sibi dedit: et omnis temptatione ab eo recessit. Octauo sancta fuit chorda eius. Eum enim quā chorda quāvis dei fuit accinctus cum deuotione seruaret. chorda illa sepe in aquas intingebatur: et oēs infirmi ex illa aqua potantes efficiebantur sani. Nonno fuit sanctum corpus eius. Tū quod fuit lateris vulnere dedicatus: tū quod erat in duobus ensibus crucis punitum. tū quod erat omni puritate mundum. Unde cum quā dā vice in carne sua videret mortis aliquam pullulare castitatis amator chorda se fortissime suberuit dicens. eya frater agne sic opte manere. sic subire flagellū. Decimo fuit sancta fuit pedes eius. quod fuerunt ipsi stigmatibus consecrati. Unde cum oues et boues in puincia reatina pestis consumeret. quidam aquas cum qua pedes ipsius loci fuerant cum deuotione ne seruans aialia illa asperit: et mor omnis pestilentia ab illis aialibus euauit. Secundo aia eius fuit sancta. Unde cum anima de eius corpore exiret visa est in specie stelle. cuius magnitudo ad instar lune: lux vero instar solis esse videbat. Illa stella fuit anima beati francisci. que ad instar lune erat magna propter immensum amorem: quia secundum Bernardum. Qui charitatem magnam habet est beatus: et magnus. qui vero parum habet charitatem parvus est. Qui nullam nullus est. Ad instar solis erat lucida propter dei cognitionem. Et ad instar stelle fuit incorrupta propter cognitiōem et dilecti perpetuam retentionem. hoc significatum est quod quidam fratribus apparuit in specie curus

ignis in iudicio splendoris. super quem globus igneus splendebat. qui solis habes splendorem nocte cōuertit in diem. Ideo autem apparet in curru igneo. Quia eius anima posita est in fornace charitatis accense. Ideo globus lucidus: quia immersa est in lumine diuine sapientie. Ideo ad instar solis: quia tota de se ipsa est in secura de eterna possessione.

Sermo cclxiij. De eodem sermo. ij.

Idi alterum angelum

ascendens ab ortu solis habentem signum dei viui etc. Apoc. viij. Xps ante primū aduentum qui erat aduentus misericordie: premisit angelum. beatus iohāne baptista. Ante dñm huius aduentus sue iusticie pmisit alter angelum: scilicet beatus franciscus. In primis autem vobis tria de beato francisco ostendunt. Primo quod erat homo angelicus. cum dñs vidit alterum angelum. In mo angelicus. cum dñs vidit quattuor comedabilia. de quibus dicit propheta. Qui facit angelos suos spūs etc. Obediēti et velocitas. Ideo dicit angelos suos. inuocāos. magna puritas. Ideo dicit subdit: spūs magna humilitas. Ideo dicit ministris suos et seruus charitas. ideo dicit ignis virentē. Propter ista quattuor beatus franciscus angelo assimilat. Primo propter obediētiē promptitudinē. Quarto quod deus beato francisco precepit. Primo ut aduersa letanter acciperet. Secundo ut semetipsum cōtemneret dicens. Franciscus amara pro duleibus sume quo ad primū. Et teipsum cōtemne si me cupis agnoscere. quo ad secundū Tercio ut sua ecclesiam repararet. cum sibi dixit Franciscus vade repara domū meā. Quarto ut in se tantum et non in aliquo homine speraret dicens. Quis potest tibi melius facere. dñs an seruus. diues an pauper. Ad ista quattuor precepta que ei deus precepit: valde obediens fuit. Primo quia aduersa letiter sustinuit. vbi ipse dicit. Tantū est bonū quod expecto quod ois pena me delectat. Dicit etiam de eo quod malebat de se audire et videri quod laudis pconium et cum pueri post eum current et lutus picerent ipse semper ad oia patiens fuit. ps. Opprobriū meum et reprobandiū ceciderunt super me. Secundo seipsum cōtempsit: quod se maximum peccatorem reputauit. Unde cum dñm suo fratri interroganti quā opinionē de se haberet respondit. Videor mihi esse peccatorem maximū. i. Limo. i. Xps venit in hunc mundum peccatores saluos facere. quorum primus ego sum.

Tercio ecclesiam dei vbi et exēplo reparauit. i. Limo. in. Scias quod oportet te in domo dei cōuersari etc. Quarto spem suam in solo deo posuit. Vbi sepe dicit cōuenit cum propheta. iacta cogitasti tūm in dñis: ipse te emuriet. Secundo assimilat angelo propter suam puritatem. Laborauit namque diabolus in cor beati francisci quadruplici suggestionē immittere. Aliquā suggestionē fraudulentē. ut eum a peccato reuocaret dicens. Nullus est peccator cui peccata dei non indilgeat: sed nimis se affligenti mihi denegat. ipse autem ista suggestionem vicit per sapiētiam et discretionē. scilicet quod per hoc ipsum volebat a seruire reducere. i. iohē. in. Nolite omni spūi credere: sed probate spiritus si a deo sunt. Aliquā suggestionē concupiscentie: scilicet ista suggestionē deuicit. per carnis mortificationē. nam modo cum chorda grauitur se verberabat. modo se in niuē magnā picebat. modo tibos ne palatū alliceret: aqua frigida vel cinere pmiscebat. Ad col. iij. Ad mortificate membra vestra que sunt super terram. Aliquando materiam auaricie quādo in via sacculum plenum pecuniis reperit. sed nullo modo accipere curauit. Tandem a socio molestus status aperiri iussit. et ecce serpens in exiliis eius ipso euauit. ad phil. iij. Omnia arbitror ut steterim et xpm lucrificam. Aliquā materiam impatiētiē. sicut quā ipse grauitur suberuit. Vbi. x. Patientia dei est vobis necessaria. nec mirum si diabolus nūquid in cor eius intrare potuit: quia fortissime inuictus fuit. Quidam enim vidit beatum franciscum fortissimis ensibus duobus in modū crucis signatū. quorum vnus a capite ad pedes. alius autem a manu ad manū tendebatur. Si ei diabolus volebat in illū intrare a superiori pre fraudulentiā ibi incidebat ense sapientie si ab inferiori concupiscentiā. ibi incidebat ense castitatis et cōmētiē. si vero a detritis prosperitatem et auariciā. ibi incidebatur ense fragilitatis et temperantie. si a sinistra per aduersitatem et impatiētiā. ibi incidebatur ense magnanimitatis et patiētiē. Tercio assimilat angelo per excellentem humilitatem. propter quā quadrupliciter exaltationē. Primo exaltatus est in ecclesia: quod factus est eius sustentator. Unde summus pontifex cum lateranensi. Basilicam subito minari ruinam conspiceret. Vidit beatum franciscum eam suo dorso supposito sustentare. Ecclesiasti. nono. Luitas parua viri pauci in ea. Viri quidem multi sunt in

ecclesia numero: sed pauci in ea sunt merito
Venit contra ea rex magnus. i. diabolus: &c.
Secundo exaltatus est in fama: q. toti mundo
fuit admirabilis & predar. Eccl. xi. Est ho-
mo abundans pauperare. & oculus dei re-
spexit illi in bonis. Tercio exaltatus est in
doctrina: q. factus est fructuosus p. dicator.
Eccl. xi. Sapiencia humiliati. i. beati Fr. sci
exaltabit caput illi. in medio magnato-
rum. i. p. dicator. cōfiderē eū facit. Quarto
exaltatus est in gloria: q. factus est civitatis
ecclesie summus inhabitator. Sicut patz in
visione habita de sede sublimi. iob. xxi. Qui
humiliatus fuerit erit in gloria. Quarto assi-
milatur angelo p. p. feruētē amorē. Ipe ei
totus fuit dei amor plen. qd p. p. q. tuor si-
gna. Primo per corporis elevationem: quia
sepe comoraret visus est totus a terra suble-
uari. Ista nāq. subleuatio corporis: mentis
elevationis significat. Secundo per corporis
calefactionem. Interrogatus enim quomo-
do tas tenui tunica posset a frigore arceri re-
respondit. Si ignis spiritus sancti interius
nos calefaceret: caro nostra exterius frigus
nō sentiret. ps. Inflammatus est cor meum &
renes mei cominati sunt. Tercio p. mentis
elevationē. Sancti enim viri in mētis excel-
sum rapti. exterius insensibiles redduntur:
q. ab amoris violentia totalit. interi. absor-
bentur. Unde quadam vice cum sanctus frā-
ciscus a populo cōprimere. infēstabilis per
omnia videbatur. i. cor. xii. Sicut hoies in
xpo siue in corpore siue extra corpus. Quarto
p. ignis exterioris extinctionē. Marty-
res em dei ideo sepe vni ignis nō sentiebāt
q. ignis amoris ipsos frigidus reddebat.
Ideo beatus franciscus soldano dixit. q. cū
sacerdotibus suis ignē intraret. & ille quem
dei clemētia protegeret verā fidei haberet
Sciebat enim q. ignis exterior cessisset ar-
dori fidei & igni amoris interni. Diligens
Admirabile gen. medicamēti: vt ignis igni-
bus extingatur. Secundo fuit homo xpus
suis qd notatur cū dicitur. Ascendente ab or-
tu solis. In hoc enim q. ascendit cum sole:
notatur q. totus fuit illuminatus. inflama-
tus & deificatus. Primo ascendit totus illu-
minatus: ideo totum mundum tenebrosū
illuminavit. Apoc. xviii. Audi alium ange-
lum ascendentem ab ortu solis &c. Et sequit.
Et terra illuminata est a gloria eius. Ter-
ra nāq. est obscura. sicca et frigida. Et signi-
ficat mūdū. vbi sunt multi obscuri. id est ex-

ternei. multi frigidi. i. negligentes et tepidi.
multi duri. i. obstinati. Sen. i. Terra est in-
anis. inanis quo ad tepidos. & vacua quo ad
duros. & tenebre erant super faciem abyssi qd
ad obstinatos. Venit em sanctus franciscus
portans secum tres radios. s. radium doctri-
narum p. quē illuminauit obscuros. radium
exemplorū per quē inflamauit tepidos. & ra-
dium miraculorū p. quē cōuertit obstinatos.
Eccl. xlii. Tripliciter sol curres mōtes &c.
Ipsē em excussit ignorantia in erroneis ra-
dio doctrinaz. negligentia in erroneis ra-
dio exemplorū. & duritia in obstinatis radio mi-
raculorū. Secundo ascendit totus inflama-
tus habuit em carbonēs accensos in ore: q. ha-
buit ignita verba. Eccl. xlviii. Surrexit be-
lias quasi ignis. In corde quia habuit igni-
ta desideria. Luce. xlii. Mōne cor nostrū ar-
dens erat in nobis &c. In corpore q. habuit igni-
ta stigmata. Eccl. xxxviii. Caput ei vult car-
nes ei. In sua actio: q. habuit ignita op-
era. Job. xxxviii. Mōne vestimenta tua calida sunt
&c. Tercio ascendit totus deificatus. Exo-
em q. cū sole ascendit. eius similitudinem in-
duit per stigmata que portauit. Math. xvi.
Si q. vult venire post me abneget se. & tol-
luat crucē suā. Tercio fuit homo diuini
Et hoc tangit qd dicitur. habētē signus dei
viri. Istud signū portauit in corpore per amo-
ris vulnerationē. Luce. xlii. Vulnerata cha-
ritate ego sum &c. In corpore per macerationē
i. cor. xii. Semp mortificationē iesu i cor-
pore vestro circūferētes. In parte p. stigma-
tum impressionē. Luce. xlii. Pone vt signa-
culū me sup cor tuū. Hoc refert ad vuln. cor-
dis p. amorē: vt signaculū sup brachiū tuum
hoc refertur ad vuln. stigmatū per impres-
sionē: quia fortis est vt mors dilectio: hoc re-
fertur ad vulnus corporis per macerationē.
Sancti em viri p. dilectionē quā in se feruē-
ter gerunt: omnia vitia in se extinguunt.

¶ Sermo. celtii. De stigmatibus Francis-
ci sermo primus.

¶ So enim stigmata do-
mini nostri iesu xpi in corpore
meo porto. gal. vi. In his ver-
bis q. ad honore bti francisci le-
gunt tria implicat. Primus est q. stigmata
portauit. qd fuit indicium maxime charitatis.
Quisq. ei fuerit in corde ei. q. fuerit cū sti-
gmatū ei. i. corpore. Primū fuit vehemens ima-
giatio. q. aut imagiatio ipmar p. p. duo ex-

pla que ponit Hiero. in glo. Sen. xxx. Unū
est qd oī quedam mulier ethyopē peperisset
& ex hoc viro suspecta habere. inuentū est
hoc sibi accidisse ex quadā imāgie ethiopsis
quā ipa cōspexit. Aliud exemplū est q. cur
quidā mulier filii parentibus oīno dissimile
peperisset: ex b. suspecta habere inuentū est:
q. talis imago i cubiculo habebat. Dicit eni
p. b. in lib. de animalib. Qd cū qdā gallina gal-
linis. galline ex imagine. s. victorie griffa
& calcanea sunt exorta. Scis ergo Fr. ciscus
in visione sibi facta imaginabatur. Seraphin
crucifixū & tā fortis imāgiatio extitit q. vul-
nera passionis in carne sua impressit. ¶ Se-
cūda fuit vehemens dilectio. q. eni amor h. z
vires impingendi. dicit hugo de sancto
victore. Scio aia mea q. qdā diligis in ei.
similitudinē transformaris. Igitur amor pas-
sionis efficit in corde beati francisci arde-
bat foriter & feruenter. ideo in carne sua fa-
ciebat mirabilia. puerb. vi. Nunq. p. hō
ignē abscondere in sinu suo: vt vestimenta nō
ardeant. ¶ Tercū fuit vehemens admiratio
q. eni admiratio imprimat ostendit. Augu-
contra Julianū adducēs exemplū ouium ta-
cob q. ex quadā admiratione n. gar. fetus va-
rios cōcipiebāt. videbat aut franciscus se-
raphin crucifixū: & admirationē i stupore ni-
mio replebat. Esch. i. Nec erat visio discen-
rens in medio aialium. splendor ignis: & de
igne fulgor egrediebat. ¶ Quarto fuit vehē-
mens meditatio. q. aut meditatio imprimat
sufficiens p. Eccl. xi. Vbi d. Frequēs
meditatio carnis afflictio est. In meditatio-
ne mea exardescit ignis. Ista meditationem
habuit fr. ciscus q. xpi passionem quotidie
meditari nō cessauit. deu. vi. Meditaberis
sedēs in domo tua. ¶ Quinto fuit vehē-
mens compassio. q. aut compassio impri-
mat p. q. gallina ad pullos suos tanta com-
passione afficit q. tota infirmari videt. Sic
franciscus ad christi passionem tanta com-
passione mouebat: vt cum eius passio in mē-
te veniret. totū liquefieret. ac vir lachrymas
continere. Luce. v. Aia mea liquida est: vt
dilectio locus est &c. ¶ Secūdo p. hoc q. porta-
uit stigmata dñi ostendit q. fuit p. comū ma-
xime familiaritatis. L. h. iustis em dedit bea-
to francisco stigmata tanq. arma sua veril-
la sua. sigilla sua & testimonia sua. Ipe nāq.
erat miles xpi: signifer xpi legatus xpi: & p.
xpi. Igitur erat miles xpi. ipe xps dedit
ibi stigmata tanq. arma sua. Hoc p. ex eo q.

visus est munitus duobus ensibus i modū
crucis. Ita q. dyabolus non poterat intras-
se in cor suum: nec a superiori per aliquā va-
nam spem: nec ab inferiori per aliquē inor-
dinatū amorē. neq. a dextris per aliquem in
ordinatū leticiā: nec a sinistris p. aliquem in
ordinatū dolorē. ¶ Secūdo fuit signifer xpi:
id dedit sibi stigmata tanq. verilla sua. Ad ve-
rilla siq. dem regalia hostes terrent. qui fuge-
rant reuertunt: principes atant. & ceteri con-
gregant. Legit q. qdā ex reuelatiōe diuina
vidit crucē aurea ex ore francisci p. cedente
cuius summities significabat q. peccatores
videbant vsq. ad fines mundi extendi. p. hoc
q. summities celos tangebat significabat q.
angeli ad visionē stigmatū traherant in ma-
gnā admirationē. p. brachium inferius signi-
ficabat q. demones ducebant ad magnā cō-
fussionem. Per brachium sinistrū qd p. tende-
bat ad aquilonem significabat q. peccatores
in dei amore frigidi puocabant q. conuer-
sionem. Per brachiū dextrum qd p. tendeba-
tur ad austrum: significabat q. fideles in dei
amore feruētes inducebant ad deuotionem.
¶ Tercio q. erat legatus dei idcirco dedit sibi
stigmata tanq. signa sua. ipe quidē tanq.
legatus xpi bullam summi pontificis secum
ferebat. Unde et in vita sua signo thau litte-
ras sigillare cōsueuerat. Tanq. legat. signa
pontificali fecit deferrebat. Vñ quidā ei
fronte vidit signum thau varietate colorum
distinctū: qd eius frontē miro venustabat de-
natu. Tanq. legatus peccata remittebat. vñ
cuidā cum baculo q. figuram thau in se habe-
bat. apostema fregit & sanatus fuit. Tāq. le-
gatus bñdictionē dabat. Vñ appropinquā-
te hora mortis in modum crucis manib. can-
cellaris fratres bñdixit. Tāq. legatus syno-
do itererat. Unde cum quadam vice a pu-
niali capitulo corporaliter defuisset visus est
a quodam ibi consistere in spū: in modum
crucis fratres benedicere. ¶ Quarto q. erat
p. dei dedit ei stigmata tanq. signa vel testi-
monia sua: vt ab oībus p. dei cognoscere-
t & dñi illius quasi ex ore dei reciperent. Jer.
xv. Si sepaaueris p. ciosus a vili quasi os meū
eris. Vñ cum quidā rusticus eius interrogaret
quis ipe esset: et ipe dei p. conem esse diceret
eum in nives piecerunt dicēs. Face ibi ru-
stice p. cō dei. ¶ Tercio ostendit per hoc q.
stigmata in corpore suo portauit qd fuit ar-
guentiū oīmodē veritatis. Qd multiplici-
ter ostendi pōt. ¶ Primo ex seraphica visio-
ne

ne. Vidit enim beatus Franciscus Christi passio-
nem meditando. reuoluitum de seraphin
serafim habentem. et inter alas erat effigies
Christi crucifixi. disparēs autē in corde suo
mirabilem reliquit ardorem. et in corpore suo
stigmatum impressiones. Tercio ex san-
guinis emissionē. Et de dextero eī latere rāq̃
lancea transfixo sepe sanguis eribat. qui tu-
nicam et femoralia respergebat. Alias enim
sanguinem non emisisset si vera stigmata nō
fuisent. Tercio ex sensibili dolore. Eū enim
quidam frater scapulas eius confricaret. et
vultus lateris sic tetigisset beatus Franciscus
ad eius tactum dolorem sensit et marime ex-
clamauit. Alias enim dolor ibi non sentiret
tur nisi vera stigmata haberentur. Quarto
ex multorum fidelitāte. quia multa
tam inuita q̃ in morte ista stigmata vide-
runt. tetigerunt. et osculari fuerunt. i. Johan.
i. Quod audiuius et quod vidimus oculis
nostris. Quinto ex multorum miraculorum
ostensione. nā ex signis ipsis modo certifica-
tur dubios. sicut patet in papa Gregorio. modo
suauitatem deuorum. sicut p̃ in milite sibi deuoto
qui letaliter fuit vulneratus. modo conuer-
sit incredulos sicut patet in clerico de eius
stigmatibus dubitanti. et in manu sua vul-
nus recipienti.

¶ Sermo. cclv. De eodem sermo. iij.

¶ Venite ad me omnes qui

laboratis et onerati estis. et ego re-
ficiam vos. Mathei. xi. In plen-
ti euangelio quattuor persone inuitantur. vt
ad tēp̃ veniant. s. fatigati. i. auari qui sunt
in continuo labore. onerati. i. superbi. q̃ sup-
bia nimis est p̃dērosa. famelici. i. luxuriosi
et sepati. i. sine iugo discipline diuini. Dicit
ergo beatus Franciscus. vos fatigati labore
auaricie venite ad me pauperem et refouebo
vos. Vos onerati pondere superbie venite ad
me humilem et alleuiabor vos. Vos autem fa-
melici fame concupiscēcie venite ad me amo-
re deiflagrantem. et ego reficiam vos. Vos
diuini iugis discipline. venite ad me iugum
obedientie ferentem. et ego pacificabo vos.
Habuit igitur Franciscus paupertatem per
quam fatigatos labore auaricie refouebat.
Eius autem paupertas fuit spontanea. Eū
enim quadam die euangelizans legeretur in quo
dñs discipulos sine auro et argento. et calcia-
mentis mittebat. continuo ad omnia imple-
da se accingit. Tercio fuit extrema. quia

nudus ad conuersiones venit. quia etiam in
vestibus patris auaricie resignauit. et nu-
de nudus eruit. q̃ nudus super nudum nūq̃
se poni fecit. Tum extrema fuit q̃ non solum
pauper. sed paupertas poterat appellari. s.
aut p̃s. in tribus mulieribus que ipm taliter
salutauerunt. Tercio. eius paupertas humi-
lis et deuota. libētius vtebat elemosinis ho-
stiatum questis q̃ sp̃ore oblati. oīes illi
bus angelorum. p̃s. Panem angelorum mā-
ducauit homo. Tercio habuit humilita-
tem profundam perquam onerosos p̃s. su-
bia alleuiabat. Tercio humilitatis fuit quod
gradus. Tercio est laudes hominum su-
gere. Malabat enim de se audire ṽsuperum
q̃ laudis p̃conium. Unde cuidam fratri p̃ce-
perat. vt cū populus cum laudaret ip̃e eius
verba vilitatis inferret. Tercio gradus est
humilia sentire de se. Unde a quodam fratre
interrogatus quam opinionem haberet de
se. respondit. Videor mihi esse maximus pec-
cator. Tercio est in hac vita semper se ti-
mere. Unde cum ab aliquo populo beatifica-
ret. dicebat. Noli me laudare tanq̃ securus.
adhuc filios. et filias habere possis reuer-
te ad seculum. nemo laudandus cuius incertū
est exitus. Tercio est inferioribus obedi-
re. Voluit enim magis sub esse q̃ p̃esse. Un-
de generali cedēs officio guardiani parebat
voluntati. et socio. suo cum quo ire solitū erat
obedientias p̃mittebat. Tercio gradus
est de opprobrijs hominum nō curare. Unde
cum tempore hyemali indutus p̃nucula
orationi tremebundus insisteret. dixit ei q̃
dam. vt de suo sudore vnam sibi nummatam
venderet. ille respondit. Non tibi. sed domi-
no meo vendendo. Tercio habuit dei amorem.
feruentem p̃ quem concupiscēcie fame on-
eratos sp̃ualiter reficiebat. Cuius amor fer-
uidus p̃s. orationis feruidas quas faciebat
Eius namq̃ orationes fuerunt multe dulce-
dinis. feruoris. virtutis. potestatis. et gracie
Tunc dulcedinis vt in eo faceret mētis cres-
sum et eleuationē. Tunc feruoris. vt in co-
ceret corporis eleuationē. Tunc virtutis. vt in
minib⁹ faceret magnā imutationē. Tunc cum
p̃ quodā abbate oraret. ille subito tāta sensie
imutationē et dulcedinē mentis quantam in
vita sua nō fuerat exp̃t. Tunc potestatis. vt dia-
bolo faceret magnā confusione. Eū enim cui
tatem assis⁹ et torā illā regionem de acorides
retur absorbere. ille orauit ac statim euagat⁹

¶ Sermo. cclvi. Ante gratiam sibi impetraret pec-
catorum remissionē. Cum enim quadā die p̃cā
desideret a sp̃s. sancto certificationes accepit
q̃ dñs sibi p̃cā sua dimisit. Quarto habuit
p̃fectā obedientiā p̃ quā illos qui erāt sine in-
flecta obedientiā p̃cā sua dimisit. Cuius obediētia
so. discipline pacificauit. Cuius obediētia
tanta fuit q̃ nō tñ obediēbat suo superiori. i.
deo. nō solum suo equali. i. cuilibet aliter pla-
ceo. nō solum suo inferiori. q̃ guardiano suo. obediē-
tiam p̃mittebat. et q̃ sic obediēs fuit. idcirco
eo oīa elemētāreōs creature sibi obediēbat
Ber nāq̃ induit nouā claritatē. q̃ cū ipm et
sociū suū caligo tenebrosa inuolueret ad ei⁹
orationē tantē tanta claritas radiavit q̃ ip-
sos ṽs. ad hōspitiū letos p̃duxit. Ignis in-
duit nouā lenitatē. q̃ cū ip̃e ex nimio oculo
rum dolore infirmitatē incurrisset et oportē
ret sibi cū igneo ferro coactū fieri. ille ferrū
candens signauit. q̃ nullū dolorem sensit. Tūc
induit nouā tranquillitatē. q̃ cū quidā naute
nafragiū formidaret inuocato nouū sapore
tas ei secuta. Aqua etiā induit nouū sapore
quia ad eius orationē in vinū optimū est cō-
uerſa. Terra induit nouā fertilitatē. q̃ p̃ ei⁹
merita sepe fertilitas magna fuit. Tūc et
coēne terra fontem aque dedit. Obediētiā
etiā ei ceterae creature. s. creature q̃ habēt tā-
tum esse. sicut patet in lapide quod caput mu-
lieris cōtineat. que habēt viuere. sicut p̃s in
perro felino miraculose inuēto q̃ habēt sen-
tire. sicut patet in auib⁹ in q̃ homo p̃pter
peccatū triplex amittit dominū. q̃ aues au-
dita voce fugiūt. et se p̃tari nō p̃mitiūt. et vi-
sibile a cantu desistūt. S. reuera ei obediē-
tiā q̃ vocatē veniebāt. et se ab ip̃o tāgi p̃mit-
tebant. et iussu cantabāt. et iussu subicebāt. s.
cur in legēda p̃tineat. Obediētiā etiā ei crea-
ture q̃ habēt discernere. s. hoies nō solum viui
s. etiā mortui. q̃ plurimos suscitabat. Obediē-
tiā etiā ei creature intellectuales. s. ange-
li. nō solum boni q̃ corā ip̃o in infirmitate po-
sto dulciter cātauerūt. sed etiam mali q̃ ad
ei⁹ imperiū sepe fugerūt. Tūc cū ciuitas rea-
tima inextinguibili bello p̃iret. vidit supra portas
demonēs exultantes. vñ loci de ei⁹ mandato
clamauit. Et p̃te dei oīpotētis. et iussu serui
ei⁹ Francisci discedite demonēs synuērsi. et sta-
tim demonēs fugerunt et sunt fugati et ciues
pacificati.

¶ Sermo. cclvii. De scto diony-
sio martyre sermo primus.

¶ Vidam ṽri adherentes

Paulo crediderūt. in quibus dionysius? arios
pagita. et. Act. xvij. In ista collustratiōe quā
habuit paulus cum dionysio stoicis et epicu-
ris quattuor ternarii ponuntur sicut ex ip̃o
tertiū manifeste habetur. Primus ternarius
est. quia ibi sunt quidam irridentes. quidam
dubitantes. et quidam credentes. Irridētes
erant qui vicebant. quid vult feminuērbus
iste dicere. Dubitantes qui dicebant. audie-
mus de te hoc iterum. Dionysius autē non
erat de numero irridentium. sed de numero
dubitantiū. et tandē factus est de numero cre-
dentium. Unde augusti. in quodam sermone
tractans verba predicta. Inter irridentes et
credentes medij sunt mediantes. Qui irri-
det cadit. qui credit stat⁹ qui dubitat ille flu-
ctuat. Audiemus te inquam de hoc iterum
incerti an casuri essent cum irridentibus an
staturi cum credentibus. hodie autē iste ter-
narius multum viget. Sunt nāq̃ multi irri-
dentes. Prover. xv. Stultus irridet discip-
plam patris sui. et tales a deo irridebunt
ps. Qui habitat in celis irridebit eos. et.
Sunt etiā multi dubitantes. qui nec cadūt
cum irridentibus. nec stant cum credentibus.
sed fluctuant cum hesitantibus. Iaco. i. Qui
hesitat similis est fluctui maris qui a vento
mouet et circumfertur. Pauci autē hodie sunt
veri credētes. qui. s. habēt idē cū spe vera. et
cum dilectione sincera. et cū operatione sol-
licita. Luce. xvij. Filii hominis veniens.
putas inueniet fidem in terra. Secundus ter-
narius est quia ibi erant quidā epicuri. q̃dā
stoici. et quidam xp̃iani. Isti autē in aliq̃bus
cōueniebant. et in aliq̃bus discōueniebāt
Conueniebant nāq̃ in appetitu beatitudi-
nis. sed discōueniebant in modo appetendi
Appetitus enim felicitatis omnibus est cō-
muns. Aug. Omēs philosophi disputādo.
studēdo. et viuēdo peritū apphēdere vitas
beatā. Appetit⁹ autē vite beatē p̃bīs. et xp̃ia-
nīs. et bonis. et malis est cōis. Discōueniūt
autē in modo. Epicuri nāq̃ ponūt summū
bonū in voluptate corporis. stoici vero in vir-
tute animi. sed xp̃iani in donorē gr̃a dei. Est
et alia conuenientia et differentia quā ponit
Beda iter epicuros. stoicos et xp̃ianos. Nā
epicuri ponunt felicitatem hominis in so-
lo corpore consistere. stoici in sola anima
sed paulus et christiani ponunt in corpore
et anima. non in presenti nec ex se. sed ex
gratia dei. Epicuri igitur. vt dicit beatus
Augustinus in predicto sermone. dicunt.

Comedamus et bibamus: cras enim moriemur. **Comedamus et bibamus:** non dicunt comedamus et bibamus? sed postea dicunt aut dicere debet. Jeiuemus? donemus? et oremus: cras enim moriemur. Aut si hec tria nolunt dicere: saltem dicant duo res ista duo, donemus et oremus poriusque ieiunemus. Stoici autem dicere possunt. virtutem animi a nobis habemus? et possideamus cras enim moriemur. credebant enim virtutes politicas a se habere: sic se beatos esse. Hodie autem sunt multi epicuri. de quibus dicitur. **Phil. iij.** Quos deus venter est. et gloria in **psal. lvi.** cor de terra sapient. Sunt etiam hodie multi stoici qui de se et de sua virtute confidunt. **ps.** Qui confidit in virtute sua. et in multitudine sua. **gl.** Pauci vero hodie reperitur veri christiani. Sunt enim veri christiani qui corpus suum macerant ne sint epicuri. et in deo spem suam ponant ne sint stoici. **Aug.** Nutremus quibus dicit. **Beati** populi cuius non voluptas carnis non virtus propria: sed cuius est dominus deus ipsi. Hec enim doctrina christianorum incomparabiliter preferenda doctrinis immunditatis epicuro et supbia stoicorum. Tertius ternarius est: qui ibi erat quidam curiosi qui semper volebat audire vel dicere aliquid novi. quidam superstitiosi qui dediti erant cultui idolorum. quidam vero maliciosi qui detrinabant beati Pauli de monibus attribuebant. Hodie etiam iste ternarius multum viget. Sunt enim multi curiosi qui supuacua inquirunt et se relinquunt. **Bern.** **Str.** de cognoscere seipsum: quod melior es si te ipsum cognoscis quam si te neglecto cognoscere cursum syderum. virtutes herbarum ac conplexiones hominum. et naturas animalium. et haberes scias omnem celestia atque terrestria. Sunt etiam multi superstitiosi. **ps.** in **psal.** Superstitio dicitur quasi superfluitas: quia tales statuta maiorum despiciunt et sua anteponunt. Sunt etiam multi maliciosi qui scripturam sanctam dicunt esse diabolicam. **Esa. vi.** **Ecce** qui dicitis bonum malum: et malum bonum. Sed beatus dionysius licet aliqui fuerit curiosus sciam philosophiam sectando. aliqui superstitiosus superstitiosum cultum idolorum tenendo. non fuit tamen maliciosus: sed auditor deuorum doctrinam beati pauli deuote suscipiendo. Quatuor ternarii: qui consistit in beneficiis a deo receptis quem ponit paulus dicens. In ipso viuimus. mouemur. et sumus. Adeo siquidem receptum esse nature. vitam gratie. et motum operationis bone. **Bern.** **i.** Fecit deus homines de limbo terre. ecce esse nature. Et inspirauit in facies eius spiraculum vite. ecce esse gratie. et posuit

ipsum in paradiso ut operaretur et custodiret illud. ecce mortum operationis bone. **I Sermo. cdxvii. De eodem sermo. ij.**
Refulsit sol in clipeos aureos: res autem eius. et resplenduerunt montes ab eis. **tc. i.** **Nachabe. vi.** **Ex** ostendunt. Fuit enim primo a deo illustratus. **mo** radio celestis sapientie quam acquiescit diligenter exercitationem et sollicitudinem. Adeo quidem fuit diligens. **q.** sicut ipse inuicem in epistola ad apolloniam de athenis vobis ad heliopolim egypti studio acquirere scientie perfectus est. **Didicit** per gerothei et pauli eruditionem. **Unde** in li. de di. no. postquam se accusauit quare post gerothemum scripsit ait. **Et** iniuria facinus? et magistro et amico existenti et nos et eius eloquia post diuinum paulum introducti. **Didicit** per assiduam orationem. **Unde** in li. de di. no. **Spontis** ei orationibus perit ad ipsam sicut boni principes pducit et magis propinquas in hoc doceri. optima dona circa ipsam collocata. **Secundo** fuit illustratus radio reuelationis diuine: que fuit triplex. **Prima** est quod spiritus prophetie claruit. **Prophetauit** enim **Jo** hanc euangelista in euangelio relegat. **q.** inde esset reuersurus. **Unde** ait in epistola quam sibi misit dicens. **Gaude** vero amabile et in fra. **Et** custodia que est in pathmos dimittis: et ad terram asiam reuerteris. **Et** facies ibi bonas dei mutationes. et his qui erant post te trades. **Secunda** est qua assumptione beate **Marie** interfuit. sicut ipse in li. de di. no. insinuare videtur loquens ad **Timotheum**. **Mos** inquit ut nostri et ipsi et multi sanctorum fratrum conuenimus ad visionem. corporis vite principis: qui deum suscepit. aderat autem et frater dei **iacobus** et **petrus** summa prouidentissima theologorum summmitas. **Tertia** est qua ordines officia et dignitates angelorum perfere agnouit. **Paulus** enim in tertium celum raptus qui hec omnia cognouit ipsum edocuit. **Tertio** fuit illustratus radio orationis deuote. de qua sic dicit in li. de di. no. **Mos** ipse ergo extendamus orationibus ad diuinum et beatorum radiorum altitorem inspectrum. **Per** orationes enim sursum ad diuinorum cognitionem trahimur non deum ad nos trahentes: sed nos ipsos ad deum extendentes. **Et** ostendit hoc dionysius triplici exemplo. **Primo** exemplo caphene lumine extente. et finis et

quod notatur cum dicitur. **Et** resplenduerunt montes ab eis. **Est** enim datus fidelibus ad illuminationem et consolationem propter beneficia que impedit. **Adiunat** enim deuotos. punit in deuotos. recipit penitentes conuersos. **Deuotos** quidem adiunat in vita. in morte. et post mortem. **In** vita sicut paruit in dagoberto rege francorum sibi deuoto quem sepe ab ira patris eripuit. **In** morte sicut patet: quod cum legati michaelis imperatoris liberos dionysii de nouo translatos ludouico mississent nouem decem infirmi curati sunt. quorum aliqui erant ad mortem dispositi. **Post** mortem sicut patet in superscripto dagoberto: cuius animam a demonibus liberauit. **Indeuotos** etiam punit. sed penitentibus parcat: sicut patet in dodo neo rege qui brachium dionysii frangens in amentiam versus est: sed postmodum penituit et sanitatem recepit.

I Sermo. cdxvii. De eodem sermo. iij.

Astorum anime in manu

dei sunt et notat illorum tormentum malicie. **tc. Sapient. iij.** Quia deus beati dionysii et socios suos manu sue gratie conuertit. iuxta illud **ps.** Emitte manum tuam de alto. et conseruauit. iuxta illud **Job. x.** Non rapieris quisque de manu mea. coram nauit. iuxta illud **Sapient. v.** Accipiet regnum decembris et dyadema spiritus de manu domini. **Ideo** verba premissa de ipso et sociis eius recte et ponuntur. **In** quibus verbis describitur spiritus ad quinquaginta. **Primo** spiritus ad deum per intimam consolationem. **Ascendit** enim ad deum per tres gradus conreplationis quos ipse distinguit in li. de di. no. **f.** per sensibilibus manuductionem. per intellectuale operationem. et per immediatam speculationem. **Ipe** quidem ante suam conuersionem fuit magnus philosophus. postmodum factus est verus christianus. postmodum factus est valde perfectus. **In** spiritu igitur fuit philosophus ascendebat in deum per creaturam manuductionem. **Ro. i.** Inuisibilia enim dei a creatura mundi per ea que facta sunt intellecta conspiciuntur in spiritu factus est christianus ascendebat per intellectuale operationem. **ps.** Da mihi intel. ut discam. **man. iij.** **In** spiritu fuit in diuinis valde perfectus ascendebat per immediatam unionem. **ij. Cor. ij.** **Mos** autem reuelata facie gloriæ dei speculantes. **De** isto triplici gra-

tu ad petram impingentia. **In** primo exemplo tria ponit. **Assimilat** enim orationem caphene lumine et desuper exere. **Oratio** enim dicitur caphena in spiritu per ipsam ad deum trahimur. **Dicitur** luminosa in spiritu per ipsam illuminamur. **Dicitur** extensa in spiritu per ipsam illuminamur. **In** secundo exemplo desuper tria ponuntur. **f.** nauis. funis. et pro similiter tria ponuntur. **f.** nauis. funis. et petra. **Nauis** est anima nostra. **funis** oratio de petra. **petra** autem christus. **Per** funes ergo orationum trahimur animam nostram ad petram. **f.** christum. **In** tertio exemplo non ipsum christum ad ponuntur. **f.** nauis. petra. et pro similiter tria ponuntur. **f.** nauis. petra. et impulsus ad petram. **Alia** enim nostra in petram impingit per christum mortale committit. et christo impingit fortius: tanto se a deo elongat amplus. **Secundo** ipse cum sociis suis fuit valde munitus. quod notatur cum dicitur. **In** clipeos aureos et ereos. **Ipe** enim fuit clipeus dei: in spiritu habuit fidem dei. **Eph. vi.** **In** oibus suis merces secuti fidei. **Tunc** autem iste clipeus est aureus qui fides est cum charitate. et tunc est aureus qui non potest aliqua passione frangi. **Tali** clipeo fuit munitus beatus dionysius. **Fuit** enim diuersis supplicij examinaris: sed semper mansit inuictus. **Fuit** ter militum manibus flagellatus ad instar beati pauli quod dicit. **Ter** virgis cesus sum. **Fuit** super erat ferream assatus instar beati laurentij. **Fuit** ad ferocissimas bestias pectus instar danielis et ignacij. **Fuit** in dibano factatus instar tria puerorum. **Fuit** crucifixus instar christi. **Fuit** capite truncatus ad instar pauli. **Sed** tamen flagella amiserunt virtutem seuendi propter virtutis munitionem. **ij. Cor. vi.** **Per** arma iusticie a dextris et a sinistris. **Eratis** ferrea amisti virtutem coburendi. et hoc propter ignitam dilectionem. **Origenes.** **Mirabile** genus medicamenti ut ignis ignibus extinguatur. **Bestie** amiserunt virtutem seuendi. et hoc propter crucis oppositionem. **Ador** enim ut crucis opposuit eas masculerissimas fecit. **Job. v.** **Bestie** terre pacifice erunt tibi. **Libanus** amiste virtutem reddi. et hoc propter aurei spiritus refrigerationem. **Dante. iij.** **Fecit** mediū fornacis quasi ventū rosis flantem. **Paribulum** crucis amiste virtutem cruciendi. et hoc propter diuice passionis recordationem. **Reg.** **Si** passio christi ad memoriam reducitur nihil est quod non equo animo toleretur. **Bladius** amiste virtutem occidendi. **Bladius** enim ipsum non occidit: sed per amorem ad vitam perduxit. **Tertio** fuit ceteris ad illuminationem datus

da dicitur. Prover. iij. Justorum semita quasi lux splendet pcedit et crescit usque ad perfectum diei. Primo namque insus de deo incipit habere aliquam splendorem qui in creaturis respicit. Deinde pcedit ad maiorem cognitionem qui in aio ipm querit et tandem crescit usque ad perfectum diei qui sibi totaliter p amore unit. Secundo fuit ordinatus qm ad primu p copatione displicebat em sibi q aliquis erat nimis austerus. Erat tunc duo sancti viri q nimis erat austeri. s. carpus et demophilus. Unde volens ipm demophilu ad copatione inclinare eplam sibi scripsit in quade ipso carpo exepm mirabile recitavit. Cu em qda infidelis quedam xpianu puerissent rata carpus turbatione habuit q infirmitatem incurrit quotidie rogans dea vt ipsos puniret. Ecce in domo sua quedam fornax apparuit: et iuxta illa illi duo valde tremuli stantes q recto a quibusda impinguebant. et ante a serpente de fornace surgentibz trahabant. Respiciesq carpus vidit celu apertu et iesum cu multitudine angelor: sed adeo delectabatur in punitioe istor q vt respicere volebat ad celum. Tandem iesus ad ipm descendens hoies eripuit et carpo dixit. Perante me paratus sum em adhuc p hoibus saluandis pati. et hoc mihi amicu q no peccet hoies. Ecce tria verba mirabilis pietatis. Vnu qm dixit pte me. vt illoz vindicare in seipm retorqueeret. aliud qm dixit q si possibile esset adhuc p hoibus saluandis pati paratus esset. tertiu qm dixit q valde sibi amicu est vt hoies abstineat a peccis. Tertio fuit ordinatus qm ad se per magne sanctitati perfectione ppter qua honoratus fuit a christo. ab angelo. et a mundo. Xps namq ad ipm in carcere descendit. et missam celebrari panem obtulit dicens. Accipe hoc ebare me: q mecu erit merces tua magna. Angeli honorauerunt: et qm ad corpus qm corpus dionysij caput inter sua brachia angelis cu laudibz pcederibus fere p duo miliaria deportauit. Et qm ad aiaz: q mulris laudibz aiam ei? et hoc angelus deponeretur ad celu. Totus etiam mundus ipm honorat. Unde dixit sibi xps. Ad memoria tua erit in laude. Ecce. xliij. Sapientia scilicet narrat ppli re. Secundo describit qm ad sua couersione: cum dicitur. In manu dei sunt. Prius quide erat in manu sinistra: sed post modu in manu dextra desinuit qm de statu infidelitatis xps ipm couertit. Cuius conuersione tria causas sunt. Primu est obscuratio.

videns enim dionysius egyptum factu in passione dñi non esse naturale. tu q lunas erat in perfecta distantia a sole. tu q egyptus habet horas durare non potest. Dicit. Quid nature puerit. aut elementa metunt. on dei nature respatis et elementa sibi copatiunt. Scimus autem pauli predicatio. Actus. xviij. Quidam viri ad hereses paulo crediderunt. in quibus dionysius ariopagita re. Tertiu est cuiusda cecilius illuminatio: sicut in legenda habet. Tertio describit seu commendat qm ad peccati ratione: cu dicit. Et non teger illos tormentis malicie. Adhuc post suam conuersionem ipm non tergit: sed semper se in puritate seruauit: qd triplici exeplo ostenditur. Primo q se a minimis impunitatibus emundauit. Unde dicit in eccl. hierar. Etem accedentes ad diuinu sacrificiu mundari conuenit etiam ab vltimis animi fantasys. Secundo q se ad puritate sepe inducebat. vnde dicit in illa de d. no. Sanctitas vt fm nos dicat esse ab omni immundicia libera et perfecta: et omnia no immaculata mundicia. Sicut em dicitur. Adh. vi. Ex abundantia cordis os loquitur. Tertio quia temporalia contenebat. vbi sibi pra dicit. Si illi quos dicis sanctos diligas ea que sunt super terra inherentes materie corruptibili ab omni diuino amore cedes ruit. et non noui quod sancti vocatione. Quarto qm sunt oculis inspicitur mori. Vnde dicitur. Vbi sunt oculis inspicitur: q in veritate coram ipso sapientibus non sunt mortui: sed uiuunt. qd pater. q sancto regulo epo arelaren. missam celebrantem tres colube apparuerunt habentes in suis pectoribus litteras sanguineis nota ipsorum scripta. Ideo autem apparuerunt in specie colube sanguine tincte. ad inuendū q fuerunt ad celu per genua penitentie. per simplicitate innocentie. et per sanguine passionis pprie. Quinto describitur qm ad sua glorificatione: cu dicit. Illi autem sunt in pace. De qua pace dicitur. Eia. xxij. Bedebat ppls meus in pulchrytudine pacis. in tabernaculis fiducie. in requie opulenta. Eia. xxiij. Pugum enim oneris eius. et virga humeri eius. et scripta erat oris eius superasti. Tunc est par secunda quatuor fit hostibus exterminatis. Eia. xxv. Percipite moiem in sempiternum. Reu. i. xxi.

Dabo pacem in finibus vestris: tunc est opulenta quando fit hostibus expoliatis. Tunc est expoliabatur egypti: dirubuntur hebrei. Eia. xxi. Expoliauerunt egyptios.

Sermo celix. De sancto luca sermo. i.

Alutur vos lucas medicus charissim? Eccl. iij. Ad honorem salutis psequimur istud

idum salutacionis vbi bñs lucas a quartu or commendatur. Primo nostre salutis pcura ratione: cum dicit. Salutat vos. i. salutem eternam erogat. Quia siquid salutem pscriptis curauit. Primo verbo euagelice pscriptis. Unde pōt sibi conuenire qd legit. Eccl. xxx. viij. Sapientia scribitur p vacuitatis. In huiusmano siquid genere triplex erat vacuitas. de qua dicit. Gen. i. Terra autem erat inanis et vacua. Vacua qd erat affectiva dei dilectione. Unde dicit inanis. opartia meritoria actione. Ideo dicit. Et tenebre erant super faciem tione. Ideo dicit. Et tenebre erant super faciem abyssi. Contra ista triplice vacuitate lucas triplicem scripsit sapientiam. s. euangelice vt illuminaret intellectum ad dei cognitionem. Eia. xi. Repleta est terra scia dñice. Apostolicam. i. actus aplos. vt aiaet opartiam ad meritoria actiones. In ipis namq actibz ostenditur qualiter apostoli fuerunt fortes ad operandum et ad quodlibet aduersum sustinendum. iaco. v. Exempm accipite fratres boni gemitatis: laboris et patientie re. Epistolarem. i. epistolā ad Heb. Nam sicut dicitur in plogo sup eplam ad Heb. Illam scriptas lingua hebraica apostolus misit cui sensam et ordinem retinens Lucas post mortē apostoli eam greco sermone composuit. In illa autem epistolā intendit aplos iudeos a legalibz obseruantis auertere. et ad legē charitatis et amorem xpi ipsos inflamare. Secundo nostram salutem pcurauit: exeplo salutifere iuformatis. Tria namq habuit per que nobis fuit in exemplum. s. innocentia verā. Hiero. Seruans deo fuit sine crimine. Penitentia duram. Unde dicit. Crucis mortificatione in suo pectore pro tui notis amore portauit et finalem coueruantiam. Hiero. lxxiij. annorū obit i bethunia plen? spūscit. ecce q sancte incepit. q ob innocentia: q laboriose psecutus fuit. q cum pnia dura q feliciter consummauit. quia cum spūscit. abundantiā habemus ergo in eo exemplū. innocentie q tum ad vitam inchoandam: penitentie qm

ad vitam psequendam: et pseuerantie qm ad vitam consummandam. Secundo comedat a multiplici illuminatione: cum dicitur Lucas: qui a luce dicitur. Est enim quadru plex lux que ipm illuminauit. Prima est lux spūalis que est diuina sapientia q ipm illuminauit ab interiori. Sap. viij. Proposui p lucē habere illas. Eccl. x. Impleuit eā dñs spū sapientie et intellectus. Ambro. Lucas oēs sapientie: ures sua hystoria comprehendit. Docuit quippe naturalia dñi vngentū dei filiū ostēdit: et in eius aduentu celoz drutes moueri pōt. in cui? passione tenebre sacre sunt. Docuit etiam moraliter inimicum diligere. verberantem non repellere. mutū gratis dare. Docuit rationalia dñi qui fide lis est in minimis: et in maiori esse ostendit. Secunda lux est carnalis que est conuersio lucida que ipm illuminauit ab exteriori. Adh. v. Luceat lux vestra corā hominibz. Cor. viij. Ad istum fratres nostrum. i. lucā fm glo. cuius laus est in euangelio p oēs ecclesias. Ad istum inquit fratrem nostrum i. speciali nobis familiaritate conuinctus cuius laus non est in mundo: sed in euangelio p ecclesias. non per synagogas. Ostendit igit q lucas fuit celestis fame. tum q familiari tate apostolica decoratus. tum q apud oēs fideles acceptus. Tertia est lux intellectua lis: que est virginalis mundicia. que ipsum illuminauit ab interiori. Sap. iij. Qd pulchra est casta generatio cū claritate. que p tūto dicitur intellectualis: q hoc angelicum nō humanum. Lucas autē teste hieronymo vginis tatem pperuā custodiuit. Cui? vginis qm tuor codices laudabiles habuit. fuit namq integra in carne. s. in mēte. Hier. Si crimine in vginitate pmanēs dñō maluit deseruire. fuit laboriosissime acqstia. vbi dicit oratio ne. Scē crucis mortificationes re. fuit lōga nimiter cōseruata. hier. Neqz vxoie vnqz habēs neqz filios. lxxiij. annorū obit in bethunia. fuit oleo spūscit enutrita. hiero. Obiit plenus spūscit. Istud oleum fatue vginis nō habuerunt. ideo defecerūt. Quarta est lux celestis q est spūscit influentia. que ipm illuminauit a superiori. de q dicit. Act. ix. Lux cūfulsit eū lux de celo. Istam lucem habuit bñs lucas q teste hieronymo scēto inligate spū euangelij suū scripsit. De ista luce dicit ps. Signati est sup nos lumē vult? tui dñe. Spūs em scūs et aiam illuminat: idcirco dicit lumē: et aiaz sigillat. iō dicit signatū est: et aiam

deo assimilari. Ideo dicit: vultis tui dñe. et am
mā letificat. Ideo dicit: dedisti leticiā in cor
de meo. Sic et beati lucam illuminavit per
celestem sapientiā. Sigillavit per integritate
tem perfectā. Assimilavit per charitatē accē
sam: letificavit per iocunditatē internam.
¶ Tertio cōmendat a spūali curatione: cus
di medicus. Et cū erant quattuor infirmis
tates: ideo in suo euāgelio posuit quattuor
medicinas dicens. Luce. vi. Beati paupes
qñ vestrū est regnū celoz. Est cū primū mo
dus curadi p minutionē: et isto mō curat in
firmas avariciē. Istū modū tāgit: cū dicit
Beati pauperes et c. In minutione autē san
guis putridus ex toto est abijciendus. super
fluous diminendus: necessarius retinēdus.
Sanguis putridus sunt diuitie iniuste acq
siste: que sunt ex toto abijciende. Luce. xix. Si
quid aliqñ defraudavi reddo quadruplus.
Sanguis superfluous sunt diuitie ex super
fluitate posse. Iste sunt diuitie diminuen
de: et pauperibus erogande. Ibidē. Ecce di
midia bonoz meoz do paupibus. Sanguis
necessarius sunt diuitie ad necessitatē reten
te. i. Luce. vi. Habentes alimēta: et quibus
regamur his contenti sumus. ¶ Secundus
modus curandi est per diēte obseruationes
p quā sanat infirmitas gula. qd notat cū dī
Beati qui nunc esuritis et c. Ecclesi. xxxvii.
Qui abstinentes est. adijciēt vitā. Luce. xxi. At
tendite ne grauent corda vestra in crapula et
ebrietate. ¶ Tertius modus curandi est per
sudorē quo sanat infirmitas inepte leticie.
quod notatur cum dī. Beati qui nunc fletis.
Sudat effi oculus per lachrymationem: cor
per dolorē. Ecclesi. xxi. Pungens oculū de
ducit lachrymas et q pūgit cor pfert sensus.
i. sensibile dolorē. ¶ Quartus modus est. p
amare potionis sumptionē p quā sanat infir
mitas luxurie: et istū modū tangit. cum dicit
Ecclesi. xi. Malicia vnius hoīe obliuionē
fecit luxurie magnē. Istas quattuor medici
nas medicus xps assumpsit i se. Quibusdā
em in manibus et pedibus minutionē fecit.
ri. diebus et noctibus: diēta seruauit: et sudo
rē sanguinē sudauit. fel et acetū ad bibēdū
sumpsit. ¶ Quarto cōmendat a laudabili cō
uersatione: cum dī charissimus. Ipe enī fuit
charus regi. tum qz fuit eius discipulus fm
quosdam vnus de. lxxii. tum qz fuit eius no
tarius euāgelium scribendo. Fuit charior
spōse regis. tū qz eius secretarius. Secreta
enī paranympalia q āgelus et sola nōgo scie

bāt solus lucas differuit. tum qz eius pīor
egregius. qz fm Dama. Imaginē eius dei
pīnit que rome habet. tū qz eius hyssopo
graphus desatibēs hyssopi eius amādas
tionis: coceptionis: et natiuitatis. Fuit quā
ad iutor deuorus. qz fm hiero. ipm vsq ad
cōsuminationē securus est. tū quia eius co
mes indiuindus. i. Luce. vii. Dimittas est
ab ecclesijs comes peregrinationis nostre.
hoc fm glo. de beato luca accipitur.
¶ Sermo. cclxx. De eodem sermo. ii.

Ucas est mecum solus

et c. i. Thimo. iij. Lucas inter
pretat eleuā vel cōsurgē. In
premissis autē verbis de bō in
eleuationē quo ad deū: cū dicit. Eleuā
Ipe em a terra se totaliter eleuauit. et in deū
pēna cōtēplationis volauit. Sed nāq in se
habuit per que ipse se sic a terrenis eleuauit
et sic alte volauit. Primo per corpis attenua
tionē. vnde dicit in sermone qui p ecclesias
legit. Martyrū suo corpori affiduis lamē
rationibus. crebrisqz vigilis mebra sua ma
ceras ipse indixit. Secūdo p plumare. i. virtu
tū varietatē. vnde dicit vbi supra. Lucas in
ter angeloz et aploz choros atqz candentū
virginū lilia et immaculabiles rosas. mar
tyrū flores chorulcat. Dicit nāq chorulcas
re inter angelos et virgines: qz virgo extitit.
inter martyres: qz afflictionē corpis sibi in
dixit. inter aplos: qz euāgelista et nūcius dei
fuit. Tertio p alay magnitudinē q sunt ora
tio et elemosyna. Supponēdo autē opinione
beati greg. qz fuit socius cleophe: ipe deuot
tā orationē fecit qñ dixit. Adane nobiscū
dic qñ aduersperasit. Et elemosynā impē
dit qñ ipm ad hospitū inuitauit. Quarto p
venti spūsancti impulsione. Vnde dicit de
ipor alia scis aialibus Ecchi. i. Vbi erat
imperus spūs: illic gradiebatur. Quinto p
esse preparationē. Aus em q ad destinātā
escā pergīt citius volat. iuxta illud Job. ix.
Sicut aquila volās ad escā. Escā ad quā lu
cas festinabat fuit ardēs. ad quā p ardentiā
desideria currebat. Vnde dixerūt ipe et cleo
phas Luce vii. Mōne cor nostrū ardēs erat
in nobis. Secūdo habuit peccati immunitatē
quo ad se. quod notat in illa interpretatione
que dicit. cōsurgēs. qz ab omni peccato sur
rexit. Peccatum nāq propter suam ponde

rationē surgere non permittit. Cuius pōde
rostita monstrat. tū qz ad aliud trahit. Gre
go. Peccatū qd per penitentiā non diluitur
mor suo pōdere ad aliud trahit. tū qz pēni
in infernum demerit. Exodi. xv. Submersi
sunt quasi plūbū in aquis vehemētibus. tū
qz deū fatigat et premit. Esa. i. Laboraui su
stines. Parer eius pōderostas etiam ex eo
qz cū deus habeat immensam fortitudinem
qz cū deus habeat fortitudinem robustissimam
Job. xxi. Si fortitudo querit robustissimam
est. Eclā firmissimā soliditatem. Job. xxi.
Tu fortis cū illo fabricatus es celos qui so
lidissimi quasi ere fuit sunt. Terra perperuā
stabilitatē. Ecclē. i. Terra aut in eternū stat
Et tū pēni adeo pōderosum est q nec deus
ipm portare potuit cū tota sua fortitudine.
Hiero. xxi. Vos estis mihi onus proiciā
vos. Nec in celū cum sua soliditate. Luce. x.
Videbā sathanā quasi fulgur de celo cadē
tem. Nec in terra cū tota stabilitate et c. Nu
me. xvi. Dirupta est terra sub pedibus eoz
et aperit os deuorauit eos. Tertio habuit
magnā charitatē qñ ad proximū. qd notat
cū dicit. Est mecum solus. Magna charitas
qz ceteris apostolis desiderētibz. ipse solus
nō nos deseruit: sed nobiscū quadruplīter
remanit. i. per desiderabilia sua. per verba
sua. per exēpla sua. et per adiutoria sua. Ipe
em dum viueret quattuor preconiā habuit.
Fuit nāq charissimus: et fuit medicus. Luce.
lo. iij. Saluat vos lucas medicus charissim
mus. Fuit fama et opinione preclarus. i.
Luce. vii. Admimus fratrē nostrū. i. lucam
fm glo. cuius laus est in euāgelio per oēs
ecclesias. Fuit et fidelis socius. Eiusdē. vii.
Quidam ab ecclesijs comes peregrinatio
nis nostre. Et igit fuit charissimus remāsit
nobiscū per desideria sua. Desideria siquī
dem ardētia habuit qui dixit. Mōne cor no
strū ardēs erat in nobis et c. Et si tam ardē
tia desideria habuit in hac vita misera: mul
to fortius modo habet in vita brā vbi nostrā
salutē desiderat. vnde recte modo sibi cōue
nit illud quod dicit aplos Loci. iij. Saluat
vos lucas. i. salutē eternam optat et c. Deus
autē desideria scōz cito exaudiuit. ps. Desi
deriū pauper exaudiuit. Secūdo qz fuit medi
cus remāsit nobiscū per verba sua. per que et
alias lāguētes curat: et nostrā tarditatē cōfir
mat. et viā celestis patrie demōstrat. De pri
mo dicit Hiero. Dia verba sua aīe lāguen
tis iat medicina. De nobis sequētibz
dicit in sermone qui per ecclesiā legit. Bea

rus lucas velut insignis lucifer ab orienta
libz relucens: nobis lumen fidei et celestis
itineris callē parēter demōstrat. Tertio qz
fuit fama preclarus remāsit nobiscū per
exēpla sua. Nos em in hoc seculō vt habet
ad Titū. iij. Debemus viuere sobrie qñ
ad nos. et pie qñ ad deū. et iuste qñ ad
primū. Ad ista tria sanctus lucas nos suo
exēplo informat. Ipse em vixit sobrie qñ
ad se: qz crucis mortificationē in suo corpore
reporauit: et virginitatē seruauit. Vixit pie
qñ ad deū: qz circūspiciatē cultus diuini et
fidei excellenter daruit. Vixit iuste qñ ad
primū: qz suo superiōri dedit reuerentiā: sicut
cū paulo cui semper in oibus obediuit. et
suo equali dedit concordia: sicut cleophe so
cio suo: cū quo eiaus cōcorditer iuit et cō
corditer rediit. et suo inferiori. i. nobis dedit
doctrinā: qz per euāgelii fidē docuit. et per
actus apostolorū mores instruxit. Quarto
quia fuit fidelis socius remāsit nobiscū per
auxilia sua. Ipse em et alij sancti per oratio
nes et merita sua nos adiuvant. i. Macha.
rv. Hic est amator fratrum et populi israel.
Hic est qui multū orat p populo et vniuersa
ciuitate. Vnde legit qz christiani a turcis
essent obfessi apparuit eis quidam vir luci
dus et chorulcas dicens se esse lucā euāgel
istam precipiēs xpianis vt contra hostes ad
bella pcederēt. Sed cū illi trepidarēt ante
eos se posuit et victoriā magnā fecit.

¶ Sermo. cclxxi. De eodem sermo. iij.

Secundum animal simile

vitulo. Apoc. iij. Inter cetera san
cta aialia sanctus lucas per vitu
lum suū bonū est designatus. Est nāq bos
qñ ad quattuor cōmēdabilis. Primo qñ
ad sacrificiū: qz deo in tēplo in sacrificiū im
molabat. Sic bñs lucas dicit bos rōe sacri
fici: qz circa tēplū semper immolatus fuit
et in principio sui euāgelij. et in medio. et in
fine. In principio agendo de zach. immola
tione. precursore in tēplo amunciatione. et
marie purificatione. In medio agendo de
xpo duodeni in templo remanēte et in tem
plo predicāte. In fine suū euāgelij: per di
scipulos in templo deum landātes consum
māte. Homo em iustus debet esse bos ratio
ne sacrificij: qz corpus suū debet macerare
ne lasciuat in principio. in medio. et in fine.
id est in iuuetute. virili erate. et in senectute.
Secūdo bos cōmēdabilis est qñ ad suū

inaccessum: quia non saltando vadit: sed mature incedit. **B**reue super illud **Ezechie. i.** Plantas pedis quasi planta pedis vituli. **S.** mature incedentis fortis et diuisa. **E**t quo habetur quod lucas in suo euangelio inaccessit mature fortiter et diuisim. **A**d mature quid primo intro duxit precursore regis. postea incepit a conceptione regis. et de conceptione processit ad natiuitate. de natiuitate ad infantia. quando dixit luce. **ij.** Postquam impleti sunt dies octo ut circumcideretur puer. **D**e infantia ad pueritia. **E**u dixit eu. **jd. ij.** Remasit iesus et. **D**e pueritia ad iuuentute. **I**dem. **E**rat iesus incipiens quasi annorum. **xxx.** **D**einde ad sua consummatione inaccessit fortiter. **A**lii euangeliste fortiter inceptum: sed non fortiter finierunt. **A**d theus enim et **I**ohannes nihil agunt de ascensione. **M**arcus nihil agit de iudicia ria potestate. **L**ucas autem tam in euangelio quam in actibus ista plenius perscquitur. **I**naccessit etiam diuisim: quia narratione precursoris et regis non commiscuit: sed diuisim posuit. **A**gens enim de annunciatione precursoris accedit ad annunciatione regis. **A**gens de natiuitate precursoris accedit ad natiuitate regis. **A**gens de predicatione precursoris accedit ad predicatione regis. **H**omo etiam iustus debet esse bonus rone inaccessus: quia debet procedere mature: opera sua mature perficiendo. quia sicut dicitur: **Pro. xij.** Substantia festinata minuetur: que autem paulatim colligit multiplicatur. **F**ortiter in bonis operibus perseuerando. **Pro. xij.** **A**d annus fortis diffabit. **D**iuisim bona a malis et magna a minoribus separando. **I**dem. **xx.** **S**i separaueris preciosum a vili quasi os meum pnie. agitati stimulo passionis ryanice. **I**naccessit damonibus? iniurie non murmurant in ore: sed patientia seruati in corde. **I**uxta illud quod carat ecclesia. **N**on murmur resonat: non querimonia et. **Q**uarto bonus commedabilis est quia ad laborem et utilitatem. **E**st enim alia valde laboriosum et utile. **S**ic ipse beatus lucas fuit laboriosus: et utilis per quattuor officia que habuit. **P**rimo enim fuit pictor imaginum. unde dixit **D**ama. **A**ccipimus lucam euangelista puerile dnm et matrem eius. et eorum imagines habere romanorum famosam ciuitatem. **E**ccl. **xxviii.** **A**ssiduitas eius variat pictura corum dabit in similitudinem picture. et vigilia sua perficiendo. **S**ecundo fuit medicus corporis et animi. **M**ero. **S**ed si nouerimus eorum scriptore esse lucam esse medicum. aduertimus omnia verba illius alela gueris esse medicum. **E**ccl. **xxviii.** **A**ngustius facit pigmenta suauitatis et. **A**ngustius beatus lucas fuit copiator librorum. **C**opilauit enim euangelium. actus apostolorum. **C**opilauit etiam euangelium. actus apostolorum. et eplam ad hebreos. put ab ore sancti pauli audiuit. **E**ccl. **xxij.** **Q**uestiue verba vtilia. quia ad euangelium quod copiosum. et scripsit sermones rectissimos. **Q**uia ad actus apostolorum quos copilauit. ac veritate plenos. quia ad eplam ad hebreos quam transulit. **Q**uarto fuit notarius plurimorum. **S**ed christi cuius genealogia. conceptione. natiuitate. infantia. predicatione. et passione ac resurrectione. ascensione fidelis studio conscripsit. **B**eate marie virginis: quia scripsit eius secreta. **F**uit notarius apostolorum: quia scripsit eorum actus. **F**uit spalis notarius pauli: quia perscquitur eius gesta. **N**ec mirum si notarius tot et tantum scribere sciuit: qui ad hoc quattuor magistros habuit. **P**rimus fuit spalis. **V**icero. **S**ancto instigare spiritu in adpate partibus scripsit euangelium. **S**ecundo fuit beata virgo maria que verba angeli et pastore conseruabat: et ei manifestabat. **E**ccl. **xx.** **O**mbuit illi. **L**uce. **quasi mater honorificata.** **T**ertius fuit apostolus. unde dicit in plogo suo. **S**icut tradiderunt nobis quia a principio viderunt et ministri fuerunt sermonis. **Q**uartus fuit spalis inter apostolos paulus. **M**ero. in li. de vitis illustris. **Q**uidam suspicatur quod etiam paulus fin euangelium meum de luce significare volumine. **S**ermo. **cd. xxiij.** **I**n die Symonis et Iude sermo primus.

Simon frater vester scio quod vir consilij est. ipsum audire: et ipse erit vobis pater. et iudas machabeus fortis viribus a iuuentute sua sit nobis princeps militie. et ipse ager bellum populi et. **A**dacha. **ij.** **D**e istis beatis apostolis symone et iuda quattuor considerantur que in premisis verbis notant. **P**rimo quales fuerunt quum ad se: quia fuerunt magne sanctitatis. quod habebat interpretacione. **J**udas enim interpretatur glorificatus. **S**ymon obediens. **I**psi enim deum glorificauerunt per conuersationis honestate. **A**dach. **v.** **Z**uceat lux vestra coram hominibus ut videant et. **U**nde legitur in hystoria quod cum iudas ad abagarum regem re-

gressus. vidit rex in vultu eius quandam mirum et diuinum splendorem. **I**lle enim splendor significabat eius opera luminosa. **H**abuerunt etiam perfectam obedientiam. **E**t quod deo obediebant. id est creatura eis obediens erat. **H**abuerunt omnes creature elementa. sicut super aquam enim posse super elementa. sicut super aquam aeres et ignem. **N**am mare sepe uagantur moros reddidit quos symon suscitauit. **A**er euz roos reddidit in eorum morte tepescit magna esset serenitas in eorum morte tepescit magna conuersus est. **I**gnis celestis potestates idolorum eduxit. **H**abuerunt homines ea eiecerunt. **S**uper maria: quia ea curabat. **S**uper aias. quia eas a corpora. quia ea curabat. **S**uper aias. quia eas a peccatis et ab errore purgabatur. **S**ecundo considerandum est quales fuerunt ad bonos et fideles. **F**uerunt namque magne charitatis. et id dicit. **frater vester.** **A**dagne sapie. ideo subditur. **vir consilij est.** **A**dagne pietatis. et id dicitur. **vir consilij est.** **E**orum autem charitas. **E**t ipse erit vobis pater. **E**orum autem charitas sapia et pietas manifestat. **Q**uia ad quatuor. **A**lii enim subueniebant in corpore et in anima famitatem integram pferendo sicut patet in **A**bagar roge. cui iudas sanitatem corporis et anime impetravit. **A**lii in rebus et psonis bella copescendo. sicut patet in duce babilonie contra indos per gente quos orationibus mediati bus pacificauerunt. sicut patet etiam in ciuitate **E**dessa. ubi epistola saluatoris legitur. et homines inde fugiunt aut componuntur. **A**lii subueniebant in fama et innocentia ipsam coler uando. sicut patet in quodam dyacono infamato quod ab infamia defenderunt. **A**liquando in tribulatione magna morbos et pestilentias auferendo. sicut patet quod due tigris pereraz discurrerent omnes occiderent. **A**pli eas mansuetissimas reddiderunt. **T**ertio considerandum est quales fuerunt quum ad persecutores quod notat cum dicit. **fortis viribus.** **D**ebent namque sancti viri quum ad persecutores tria habere: scilicet firmitate eloquentia: sapiam. et constantiam. et de his tribus. **Zuc. xxi.** **E**go enim dabo vobis os ecce eloquentiam. et sapiam cui non potuerunt resistere. ecce sapientiam. omnes aduersarii viri: ecce constantiam. **I**psi ei apostoli habuerunt firmam eloquentiam. unde cum dur eos interrogasset de eorum genere et patre ac causa aduersarii. responderunt. **S**i gentes hebrei sumus. **I**psi dntem gentes. **S**i uirpi iesu. **S**i uero ceteri. **C**on saluti virehuc venimus. **S**ecundo habuerunt magnam sapiam **A**dagne siquidem sapia fuit quod magos et potestates idolorum sciuerunt pfundere p beniuolentiam et iusticiam. **A**dagne beniuolentia quod cum dup pontifices idolorum vellent incedere

re phibuerunt dicentes. **N**os missi sumus? non viucentes occidere. **S**ed mortuos viuificare. **I**dem cum angelis dixit eis unum ex duobus eligite. aut horum repentinum interitum. aut vestrum martyrium. responderunt ei. **Q**uamuis dei misericordiam ut istos conuertat: et nos ad martyrij palmam perducatur. **H**abuerunt etiam magnam iusticiam: quia cum magi serpetes venire fecissent. ipsos in eos duxerunt qui eorum carnes lacerabant. **Q**uarto habuerunt magnam constantiam. **P**ortius enim voluerunt mortem sustinere quam fidem deserre. seruantes illud. **A**dach. **x.** **N**olite timere eos qui occidunt corpus: animam autem occidere non possunt. **Q**uarto considerandum est quales fuerunt contra demones: quia fuerunt magne potestatis. quod notatur cum dicitur. **E**t ipse ager bellum populi. **D**emones enim tunc quattuor modis homines impugnabant. **P**rimo per fraudulentiam. dando falsa responsa. **S**ed apli horum fraudulentiam et deceptionem detegebant. modo. **S**ed per simulachra loquant phibendo. modo per responsa dent permittendo. **Ezech. xxiij.** **V**ident rana: et diuinant mendacia dicentes. ait dominus cum dominus non miserit eos. **S**ecundo per violentiam ad diuersa supplicia trahendo: sed apostoli eorum violentias refrenabant. **A**nde duratant eorum potentiam videns ait **D**ns nostris potenties vos video. **T**ertio per prestigia per que homines ludificabant: hominum corda et sensus. sed apostoli ipsorum demonum prestigia destruebant. **U**nde cum magi quibusdam aduocatis abstulissent loquela. gressum. et visum apostoli signum crucis in ipsorum frontibus fecerunt et magi talia vicerius facere non presumpserunt. **Q**uarto per simulachra fingentes in eis esse diuina numina: sed apostoli illa simulachra frangi faciebant. **U**nde ad eorum preceptum duo ethiopes nigri: et nudi de simulachris exeuntes ea penitus confrugerunt. **S**ermo. **cd. xxiij.** **D**e eodem sermo. **ij.**

Atere in me et ego in vobis. **I**ohann. **xx.** **I**sti sancti apostoli **S**ymon et **J**udas in christo manserunt per veram fidem: et delectationem sinceram. **E**t christus in eis manifestam conferendo gratiam. et modo in eis manifestam suam exhibendo presentiam. **Q**uarto autem est quod christus est vitis et nos

fuit qñ dei filiū generauit. Et luna sub pe-
 ditus hys: qñ eccliam sub defensionē. Duo-
 decim stelle sunt nouē ordines angelorum. Tres hoim. i. martyres: cōfessores: uirgines. qñ sunt corona ei: qñ oim cū dñ. Vocat cetū
 est ordo angelor. qñ notat cū dñ. Vocat cetū
 vñ cantat. Et oēs angelici. Iste aut cetū
 fm dionysii triplex habz offiū. i. illuminā-
 purgādi. i. pficiēdi. Et qñ fūit nū illuminato-
 ro qñ sunt honorādi. i. qñ sunt triplex
 purgatores. purgatores pfectores. De his triplex
 gratia deo ppba dīcēs. De his triplex
 loz psallam tibi &c. Et subdit. Sup mīa tua:
 qua. qñ pctō fve culpa me purgas. i. pitate
 tua. qñ. i. p sapiētia me illustras: quā magnifi-
 casti sup omne nomē sanctū tuū. i. qñ in tua
 Quarta me magnificas: pficis: i. psummas.
 Quarta cū dñ. Loadunate fenēs. Qui dicunt
 ppter reuerendā paternitatem quam quos
 enuerūt in fide. Thob. viij. Filij qdē scdū
 um? Proptē sensus maturitates. Sap. viij.
 Tūi sūt sensus hoīs. Propter pueritatis
 auitate. Ibidē. Eras senectutis vita ima-
 raulata. Et his ergo triplex triplex rō. qñ
 a nobis sūt honorādi. i. qñ fuerūt genito-
 s nostri in fide vera. maturi in sapientia.
 s honesti in vita. Ecd. xliij. Laudem⁹ vis
 glosios et parētēs nros. In hoc em⁹ qñ
 viros. notat sensus maturitas. In hoc qñ
 glosios. notat sensus maturitas. In hoc qñ
 p dicit parētēs nostros. notat ipsoz re-
 edā paternitas. Quintus est ordo aplos.
 qñ notat cū dñ. Sāctificate. i. sanctā offē-
 e ecclēsiā. Sāctificat autē psumponit scām
 gregatio igit apstolor dñ ecclia sancta
 tificata. ecclia qñ ipaz plātauerūt. i. cor.
 Ego plātauer. apollo rigauit eā. Sācti: qñ
 scām habuerūt. terrena pēpēra. i. se
 tras sensuum custodierūt. Esa. lvi. Qui
 i isti qñ ve nubes volāt i quasi &c. Sācti-
 i isti qñ in aduētū spū sancti pfirmitati fuerūt
 Ego cōfirmavi &c. Et his ergo triplex
 ler rō qñ sūt honorādi. i. qñ in fide nos
 tauerunt suis doctrinis. informauerūt
 exemplis. i. corroborauerunt suis mīra-
 cula. Apoca. iij. De throno. i. de aplis in qñ
 deus seder procedunt voces. i. pcatio
 fulgura. i. lucidor crepitor i tonitrua:
 cet terribilium miraculorum. Sertus
 de martyrum. qui notatur cum dicitur
 gregate populum. Videtur em⁹ ppls a
 populādo: qñ depoplati sūt diaboli. mīa

dunt & corp' p'p'riū. Dyabolū in resistendo.
 Jaco. iiii. Resistite dyabolo & fugiet a vobis
 Mundū. i. p'lectores mundi patiēdo. Pro
 uer. xvi. Al'ior est patiēdo vir for. &c. Loz.
 pug. p'p'riū faciēdo. i. Loz. ix. Castigo corp'
 meū & in seruītutē &c. Et his ergo trahit tri
 plex rō q' sunt honorādī. f. q' oēs hostes vi
 cerunt triplex generē victoriē. f. modum re
 sistendi: patiēdi: & ferēdi. Heb. xi. Scī p' f
 erunt triplex regna. Et subdit. Obiurauerunt
 oēs leonē: ecce victoriā p' modū resistēdi: la
 pidati sunt: scīti sunt &c. ecce victoriā per mo
 dum patiēdi. Circūierunt in melotib: & in
 pellicibus capris &c. ecce victoriā p' modum
 ferēdi. Septuimū ordo est cōfessorū q' no
 ta: cū dī. Et fugēs vbera. Ex veribus tri
 plex liquor effundit. f. lac butyrū: & sanguis
 Sancti itaq' ex verberib' diuine pietatis sup
 runt lac. i. intelligētiā diuine scripture. eia
 le. Suger lac gentiū &c. Butyrū deuotiōis
 interne. Job. xix. Qm lauabam pedes meos
 butyro. Et sanguinem. i. memoriā passionis
 diuine p's. At inting. pes tu. in san. Et hi
 ergo trahit triplex rō quare sunt a nobis ho
 norādī. f. q' fuerūt doctores nostri interce
 sores nostri & inflammatores nostri. Illi in
 ōmniū superunt lac sacre scripture facti su
 doctores nostri. inōmniū superūt butyr' deu
 tionis interne facti sunt intercessores: nos
 liq'ū vero superunt sanguinē passionis d
 te facti sunt inflammatores nostri. nā q' er
 inflammātī. id alios inflamabant. Octau'
 ordo ōginiū. q' notat cum dī. Cōgregare pu
 uulos a puritate dicatos. Est nāq' in eis tri
 plex puritas. q' notat Ad. x. In pabo
 de ōginiū. f. vasis. liquoris: ac lucis. Pu
 ras vasis est mūdicia corpis. puritas li
 quis est mūdicia gracie spūalis. puritas lucis
 est honestas cōuersationis. Et his ergo
 hīc triplex rō quare sunt honorādī. f. q' so
 ciet' xpi. templū spūsancti & filiū dei. Illi
 ōmniū habuerunt puritatē ōginalis sanc
 t' & pudicitie facti sūt socij xpi. Apoc. i.
 Hi sequunt' agnū quocūq' ierit. In qua
 habuerunt puritatē spūalis mūdicie fi
 lii templi spūsancti. η. Loz. vi. Mescit
 templū dei est. In ōmniū habent puritatē
 uersionis sancte facti sunt filij dei. U
 postq' dñs dixit. Sic luceat lux v'ra cor
 minib' &c. subdit. Et gl'ificent patrē v'ro
 q' in celis est. De his trib' dī Apoc. xii.
 tē empi sunt ab hominib' p'unitie d
 agno. ecce q' sunt socij xpi. Et in ore ipō

nō est inuentū mēdaciū. ecce q̄ sunt filij dei
Sicut em̄ dyabol⁹ est pater mēdaci⁹. ira dei
est pater veritatis. Sine macula sūt añ thro
nū dei: ecce q̄ sunt templū spūssancti.
¶ Sermo, cclxxviii. De eodē ser. iij.

Etati qui habitant in do

mo tua dñe: in secula seculorū laus
dabitur te. ps. *Deus* hōies natura
liter appetit beatitudinē. sed circa ipas bea
titudinem diuersi diuersimode errauerunt.
Quidā circa beatitudinis subiectū quorū
quidam dixerunt subiectū beatitudinis esse
solū ipam aīam. sicut stoici q̄ posuerūt beati
tudines in sola animi dñe cōsistere. Alij in
solo corpore sicut epicuri qui posuerunt beati
tudines esse in voluptate carnis. Sed p̄p̄he
ta q̄tū ad subiectū beatitudinis dicit q̄ tot?
hō i aīa. s. t. i corpore sit beatus? ideo dicit. Bea
ti q̄ habitāt. Si em̄ cōsisteret in sola aīa: vel
in solo corpore: tunc dixisset. beate aīe: vel bea
ta corpora. Alij vero errauerūt circa beatitudi
nis locū. ponētes beatitudinē tm̄ in hoc mū
do. s. in diuitijs: delictijs: t. honoribz. Sed p̄
phetā dicit de loco. in domo tua dñe. Alij er
rauerunt circa beatitudinis durationē dicē
tes. aīam beatitudinē cōsequi: sed tñ post mul
tos annos: curricula aīe: itez ad corp⁹ reuer
tent⁹ t. miseris mūdi itez subiiciēt. Et i istū
errore incidit origē. Sed p̄p̄hetā dicit de du
ratione in secula seculorū. Alij errauerūt cir
ca beatitudinis occupationē sicut iudei: sa
raceni q̄ dicunt beatos vacare cibis: t. poribz
t. feminarum. cōiunctionibus. Sed p̄p̄hetā
dicit de occupatione eorū. Laudabit te. Et
his ergo offendit q̄ p̄p̄hetā q̄tū ad quat
tuor describit beatitudinem. Q. Primo q̄tū
ad beatitudinis subiectū. cum dī. beati. To
tus em̄ homo t. in corpore t. in aīa beatus erit
Corpus nāq̄ in p̄senti quadruplicem h̄z de
fectū. Est em̄ mortale: obscurū: ponderosum
t. grossum. Et q̄tū ad hos quattuor defect⁹
glorificabit: t. quattuor donibz vestiet: t. hoc
insinuat ap̄ls dicens. 1. cor. xv. Semina cor
t. Zora em̄ passibilitas transibit in imorta
litatem. iō dicit. Semina in corruptiōe. sur
get in incorruptione. Zora obscuritas trans
ibit in claritatē: iō subdit. Semina in igni
bilitate surget in gl̄ia. Zora poderositas trā
sibit in agilitatem: iō subdit. Semina in in
firmirate. surget in virtute. Zora grossities
trāsibit in sublimitatē. ideo subd. Semina
sur corp⁹ aīale. surget spūale. Aīa sibi beati

¶ Secundo describit beatitudinem quod ad locum cum dicit, in domo tua. Tunc autem domus est pulchra quoniam est bene ordinata. De ordinatione autem domus dei dicitur, csa. liij. Ego enim sternam n

cibus canunt. ¶ Alius qui fit in flatu. sicut
est sonus tubarum: et organorum. ¶ Alius
qui fit in pulsū. sicut in citharis et tympanis.
Isto triplici genere armonie sancti deum
laudabunt, Armoniam siquidem cum voce

¶ Sermo. cclxxix De codice sermo. v.

de quo dicitur Apoc. iii. Scribam super
men dñi dei mei. id est fm glo. Hoc
men eternum. et nomen ciuitatis noue
salem. i. fm glosam nomen habebit a
te. scilicet ciuis et nomen meum nouum

des xpi. quanta erit osculari a diuinitate xpi
Sancti. viij. Quis mihi det refractum meum. ut
intuentia te foris et deosculer. Tercio comen
dat domus dei a amenitate loci. cu dicit in do
mo tua. Que amenitas constituitur in duobus
Est enim magna et bñ disposita. De magnitu
dine ei? dicit Baruch. iij. O israel q magna
est domus dei tui. Est enim longa sine fine. id
dicitur magnat nō habes finē. Est alta sine
modo. id ēz excelsa. Est ampla sine mēsurā
ideo dicitur immēsa. Est igit sic lōga q oculus
nō poterit attingere. sic alta q auris nō po
terit audire. sic ampla q cor nō sufficiat co
gitare. i. cor. ij. Quod oculus nō vidit nec au
ris audiuit etc. Est ordinata ad instar do
mus regalis. Multras enim in ea defecit mā
fiones. ioh. xij. In domo patris mei māfio
nes multe sunt. foratorij. atrij. cellarij. of
fitorij. cenaculū. viridarij. et cubiculū. In
oratorio sunt angeli dei laudē cōtinue can
tantes et dicētes. Sanctus. sanctus. sanctus. etc.
In atrio sunt patriarche pauperes sustentātes
Est enim atrij loco in quo pauperes recipiunt
Et q in hac vita receperūt pauperes elemo
synis suis. ideo sancti tunc eos recipient in
atrijs suis. Luc. xvi. Facite vob amicos de
māmona iniquitatis. In cellario sunt pphē
te aduentū xpi ardētissime stitentes. De hoc
scribit. Esai. lxij. Utinā dirūperes celos
et descenderes. Et quia sic fuerunt stitentes
ideo plenissime sūt bibētes. Sancti. ij. Intro
duxit me rex in cellā vinariam etc. In pistor
io vero vbi cause audiūtur et snie pferūt
ponūtur apli. Mat. xix. Sedebitis sup se
des duodecim iudicātes etc. In cenaculo po
nūtur martyres: q fuerūt tribulati. afflicti.
famei siti affecti. id nūc plenissime saturant
Luc. xxiij. Edatis et bibatis sup mēsas mēa
etc. In viridario nō ponūtur cōfessores q sūt
viridarij dei. in qb? fuit rosa patiētie. lilij
humilitatis. et viola mundicie. In cubiculo
aut ponūtur virgines tanq sponse. Ihesus.
ij. Ducta est hester in cubiculū regis. Virgo
aut glorioza beata Maria non est in aliquo
istorum locor derelinquere: sed modo stat cū
angelis in oratorio. modo cū patriarchis in
atrio: modo cū pphētis in cellario etc. Quar
to commendat domus celestis ab immensu
tate gaudij. hoc tāg cū dicitur i secula seculos
rum laudabūt re. Sz nūquid corpibus reals
sumptis ibi erit laus vocalis. Dicendū est
q lingua homini data est ad quadruplex of
ficiū. Primo ad notificandū pceptū cordis

Aug. in enchiridion. Verba ppterera sunt in
stituta. non ut peccatores seculū fallātes
ut per ea in alteri? qd? notitia cogit aut de
suas pferat. Quamcum ad istud officiū non
erit ibi lingua: q corda erūt manifestā. i. Log.
iij. Manifestabit cōsilia cordis. Secūdo
ad eruditiō. Esai. l. Dns dedit mihi linguā
eruditiā ut scia sustinere eum qui lapsus est
verbo. nec qstum ad istud erit ibi lingua: q
oēs erūt sapiētes et docti. Jere. xxi. Mō do
cebit vir vltra primū suum. Tercio ad con
solandū. Eccl. xl. Tibie et psalterij suavis
faciunt melodiam et sup vtrūq lingua suavis
nec etiā qstū ad istud erit ibi lingua: q om
nēs cōsolati ibi et leti. Esai. xxi. Sanguis et le
titiam obrinebunt. fugiet dolor et gemitus.
Quarto ad deum laudandū. eccl. li. Dedit
mihi dñs linguā mercede mēa: et in ipa laus
dabo eū. Et qstum ad istud officiū ibi
manebit lingua. Ubi dicit remig? q tunc
nis lingua cessabit. et sola lingua hebrea que
fuit lingua ade tunc remanebit. Aug. de
cabinus et videbimus. videbimus et amabi
mus. amabimus et laudabimus. Ecce quid
erit in fine sine fine. Idem. Ipse deus erit fi
nis oim desiderior nostrorum qui sine fine
videbit: sine fastidio amabit. sine fatigatiōe
laudabitur. Si quis amicum libenter videt
aliquando ipsa sua visio finitur. ideo dicit
Sine fine videbitur. Si quis aliquē am
aliquando ipse suus amor in fastidium ver
tatur. ideo dicit. Sine fastidio amabit. Si q
semper cantaret aliquando fatigaretur. ideo
subditur. Sine fatigatione laudabitur.

¶ Sermo. cdlxx. De eodē die sermo. vi.

¶ Latī pauperes spiritu

qm ipsoz est regnum celoz
etc. Mat. v. In isto euangelio
ponuntur septem beatitudines
et septē pmissiōes cōrespōdētes q septē sa
ctoꝝ ordinib? adaptat. Pñ beatitudo est. be
ti pauperes spū. Et ista cōuenit ordinē aplōꝝ q
ipsoz pñmi fuerūt q ppter oia contēp
runt. ista autē pauperes vi sūt meritoria des
ber habere tria q tāgunt in glo. et eliciuntur
et textu. v. l. terrena despiciat. ideo dicitur
beati pauperes: ut recta intentione. hoc faci
at. ideo dicitur spiritu. i. spiritali intētiōe
ut celestia pcupiscat. ideo dicitur qm ipsoz est re
gnū celoz. Istā paupertas etiā in apostolis
fuit meritoria: qm non fuit coacta sed spon
tanea. non simulata. sed vera. Bernar. Cum

tria sunt genera paupertatis: scz necessaria.
voluntaria. et simulata. recte diuidens. et recte
offens. reiecta simulatione necessariam pau
perem. et voluntariā amplectēs pauper efficit
tur spiritu. Huius beatitudini additur pmissi
o cū dicit. Qm ipsoz est regnū celoz. Ta
lo cū dicit. Qm ipsoz est regnū celoz. Ta
les enim pauperes habēt mūdū ad dominan
dū. ij. Cor. vi. Tāq nihil habētes et oia
possidētes. Habēt deū ad hereditandū. Mu
me. xviij. In terra eozum nihil possidebitis
ego pars et heredi. tua. Habēt celum ad lar
gendū. Luc. xvi. Facite vobis amicos de
māmona iniquitatis et celū habēt etiā regnū
ad possidēdū. Luc. xij. Nolite timere pusillū
lus grex qm placuit patri vestro dare vobis
regnū. et ideo dicit. Ipsoz est. nō erit regnū
celoz: q iam habēt ipm in spe certa. Roma.
vii. Spe salui facti sumus. Tales autē non
sunt pauperes: sed valde diuites. Tres enim
sunt species hoim. qm quis nihil habeat in
sunt pauperes: qm quis multa in spe. i. qui ad magnā
rehabēt tamē multa in spe. i. qui in loco tuto aliq
dignitatē electi sunt. et qui sunt heredes
thesaurum reposuerunt. et qui sunt heredes
pñcipū. Tales sunt pauperes xpi. Jac. ij.
Mōne deus elegit pauperes in hoc mundo.
ecce q sunt ad celestē dignitatē electi. diui
tes in fide. ecce q thesauri eoz sunt in tuto
repositi. Diuitie namq spirituales a nullo
possunt auferri. et heredes regni qd re promi
sit deus diligētibz se. ecce q sunt heredes
regni dei futuri. Scda est. beati inites. et cō
uenit angelis qui alijs superbiētibz deo
humiliter adheferunt. et qui nobis etiam ex
humilitate seruire dignant. Illi aut sunt mi
tes qui nō sunt ad iniurias impatientes. qd
tribus modis fieri potest. aut quando quis
monetur plusq debeat. aut priusq debeat
aut cū omnino non debeat. Bene. in lib. de
vir. Quēd i nos torquet magis q debeant.
aut priusq debeat. aut cū oim nō debeant.
scz aut augemus dolorem: aut preoccupa
mus: aut fingimus. Huius beatitudini addit
pmissio cū dicit. qm ipsoz possidebunt terrā.
scz viuentiā. vel terrā. i. corpus suū terrenū
possidebūt glorificatū. Ber. Habiter gloria
in terra nostra. i. in corpore nostro. quod ex
quattuor elemētis cōstat esse cōpactū. post
ea subdit. Habeat ergo corpus ex terra im
mortalitē. ex aqua impassibilitatē. ex aere
leuitatē. ex igne pulchritudinē et claritatem.
Tercia est. beati qui lugēt. et ista beatitudo
cōuenit mar. yribus quibus dictū est Johā.
xvi. Amen dico vobis: q plorabitis et flebitis

ris vos. Felices sanctor lachryme que ha
bēt deū inebriare. Esai. liij. Sim alia literā.
Adipe lachrymar tuarū inebriasti me. Ha
bēt etiā deū pungere ad subueniendū: sicut
equus calcaribus pungitur ad currēdum.
Unde dicit glo. super Thobia. Quatio deū
vngit. lachryma pungit. Habent deū cogere
et vincere. Sec. xij. Inualuit ad angelum
confortatus est: sicut et rogauit eum. Aug.
Quatio deum lenit. lachryma cogit. Habēt
animū clarificare. Greg. Adens lachrymis
baptizata videt in contēplatione limpidiū
Lachryme etiā habēt diabolum submerger
ret necare. ps. Cōtribulasti capita draconū
in aquis. Huius beatitudini additur pmissio
cū subditur. qm ipsoz consolabūtur et etiā risu
perpetuo replebuntur. Luc. vi. Beati qui
fletis: qm ridebitis. In celo quidē est risus
plenus. Job. viij. Donec impleatur risu os
tuum. In mundo autē est risus semipleus.
Prover. xij. Risus dolore miscebit. In in
ferno autē non erit risus: sed ibi erit irrisio.
Iridebuntur siquidē ipsoz dānati a deo. ps.
Qui habitabit in celis irridebit eos. Irrides
hūc ab angelis qui fuerunt eozum amici.
Eccl. xx. Fatuo nō erit amicus. Irridebūt
tur a demonibz. Thre. i. Viderūt eam ho
stes et deriserūt sabbata sua. Irridebūt a
dānatis: etiā a parētibz et cognatis. Thos
bie. ij. Parentes et cognati irridebāt vitam
eius. Irridebūt mutuo a semetipsis. Esai.
xiiij. Et tu vulneratus es sicut et nos nostri
q similes es effectus. Quarta est. beati qui
esuriūt et sitiūt iusticiā. et ista beatitudo con
uenit pphētis qui vehemēter esuriebant et
sitiēbāt aduentū iusti dicētes. Esai. xlv. Ro
rate celi desuper: et nubes pluuant iustū. Istā
iusticiā et nos habere debemus. Est autē iū
sticia sicut dicit glo. ibidē. Unanq tam suū
periori q inferiori aut equali suis red
dere. Ber. Redde prelato reuerentiā et obe
dientiā. quāz altera cordis. altera vero cor
poris est. Exigit a te subditus custodiā et di
sciplinā. Custodiā ut possit cauere peccatū.
Disciplinā ut malū nō remaneat impuni
tum. Equali debes cōsiliū et auxiliū. Con
siliū quo eximitur humanā. Huius beatitudini
addit pmissio cū dicit. qm ipsoz saturabūtur
De quoz esurie et sitiuitate dicit Ber. Cor
meum cōtributū est in me. et inde dolor. Et
dereliquit me virtus mea. inde paup. Et
lumē oculoꝝ meoz et ipsum non meū. inde

erroz. Veritatem. Quare tristis es anima mea. Ipera in dno: qm a huc confitebor illi. Quado a ratione error. a voluntate dolor. a memoria timor omnis recessit et successerit illa quam speramus mira claritas. plena suavitatis. et eterna securitas. Idem. Qui replet in bonis desideria aie ipse rationi futurus est plenitudo lucis. voluntati plenitudo pacis. memorie continuatio eternitatis. Quinta. beati misericordias. et conuenit patriarchis: qui operibus misericordie instruebant. non in corporalibus: sed etiam spiritualibus. De corporalibus opibus mie dicit. Vistro. poro. cibo. rectum do. vestio condo. Sed de spualibus dicit. Cofule. castiga. solare. remitte. fer. ora. Et primo cofule. i. doce ignorare. et dirige dubitare. Et sic in hoc intelligit duplex elemosyna spiritualis. scz doctrina et cofiliu. Castiga delinquētes. Cofolare tristem. et remitte in te delinquentibus. Fer. i. patieret porta alioz defectus. Et ora pro oibus. Huic beatitudini addit pmissio est dicit. qm ipi miam cosequent. Et ista miam consequent ipsi et in vita et in morte. In vita q. ipsa mia imperat remissionē culpe. Et de. in. Sicut in sereno glacies soluent pcta tua. Benedictionem gratie. n. Ad Rom. ix. Qui seminat in benedictionibus: de benedictionibus metet et. Et continuatione per fenerat. Ecce. xxi. Elemosyna viri quasi sacculus cu ipso. et gratiam hominis quasi pupillam coferuabit. In morte quide tales misericordes portat fecu triplices litteras scz litteras simplicis iusticie. de quibus dicitur Luce. vi. Date et dabit vobis. Gratui te mie. de quibus dicit hic. Beati misericordes: qm ipi mife. et. Abundantis gratie. de quibus dicit Luce. vi. Mefura bonā et confortam et coagitatā et. Sexta beatitudo est. beati mudo corde. et hec beatitudo conuenit virginibus que mūdicia cordis et corporis habuerūt. In veteri nāq. testamēto triplici ter fiebat mūdatio. s. per aquā expiationis. de qua habetur Num. xxi. Per sanguinē. Hebre. ix. Sia pene in sanguine mūdantur. Per vncione sicut tabernaculi et vasa aarō cū filiis suis. Sic et ipse virgines se munda bāt per aquā cofessionis pure. Esa. i. Laua mīm et mūdā estote. Per sanguinem passioz nis dñice. Heb. ix. Sanguis xpi emundabit cofcientias nostras et. Per vncione gratie infuse. i. Joh. n. Vncio eius docebit vos de oibus. Huic beatitudini addit pmissio qua

dicatur. qm ipi deum videbunt. Bern. fue runt deo tribus modis. vidēdo eū in oibus creaturis. habentes eū in nobismetipso et ipsa veritate. Septima beatitudo est. beati pacifici. et ista beatitudo conuenit cofessoribus qui in se pacē cofcētie habuerūt. et pacem in alijs procurauerūt. De ista pace dicit beatus Aug. in lib. de ciui. dei. Tantum est bonum pacis vt etiā in bonis terrenis arq. q. desiderabilius cōcupiscit. et nil postremo additur pmissio: q. subdit. Qui filij dei vocabūtur. Tūc emi vere apparebit q. filij dei sumus per apertam similitudinē. i. Joh. iij. Scimus qm cum apparuerit similes eris i. Joh. xij. mūs. Per hereditatis paternae perceptionē n. Rom. xij. Meq. emi debet filij parētibz thesaurizari: sed parētes filijs: et p. familiaritatis magne offfessione. Tenebāt emi eos in mēsa sua. ps. Filij tui sicut nouelle oliuarū et. In camera sua. Luce. xi. Pueri mei mecum sunt in cubili. In sede sua. ps. Et filij eorum vsq. in seculum sedebunt super sedem tuam et constituet eos super cīa bona sua. Mat. thei. xxi. Super pauca fuisti fidelis: super multa re constituam.

Gsermo. cclxxi. De commemoratione animarum. Serino primus.

Emozare nouissima tua

et in eternū non peccabis. Ecce. vii. Quia valde est vtile mortem nostrā sepe ad memoriā reducere. ideo spiritalis sanctus nos inducit a nostre mortis memoriā habēdā: cū dicit. Admōzare nouissima tua et. Deinde ponit huius memoriē vtilitatem magnā: cū subdit. Et in eternū nō peccabis. Quia primū est notādū q. in hoc q. dicit. Nouissima. includit prima et media: quoz recordatio ad humilitatem nos inducit. Primo emi debemus memorare nostra pīa mordia. i. natiuitatem. circa quā tria sunt cōsiderāda: scilicet reatus. status. et ortus. Reatus: quia puer cum peccato concipitur. ps. Status: quia puer in utero matris stat curuus genas super genua reuens. Vinc est q. natus raliter oculi genibus flexis citius lacrymā tur. et super genua positi ad flētū citius prouocantur. Ortus etiam circa natiuitatē nostrā est cōsiderādus: quia ipse ortus noster

est cum fletu. Aug. in lib. de ciui. dei. Infancia q. nō a risu. sed a fletu oritur in hanc lucē quid malozum passura sit nesciens pphetat. Solum q. natus est seruit rissit zoroasten necamen ille rissus sibi pfuit: q. a. Minores ge. afflictoz intersectus fuit. Et ista tria des pphetat ppheta dicens. Miser factus sum ppter culpabilem reatum. et curuatus sum ppter scitum curum. contristatus ingrediebar quo ad flebilem ortum. Secundo debemus memorari nostra media: q. vita nostra vanitatis plena est. Nam s. m. Hugonē de scitō victore in hac vita est quadruplex vanitas. Prima est in rebus cōditis que quides habent vnam vanitatem ad non esse ad esse. ps. Vane constituit omnes filios hominum. Alia est in ipso esse: quia in eodem statu nō pmanēt. Roma. vii. Vanitati creatura subiecta est. Alia est ab esse in non esse. ps. Deserta est. Alia est in imagine pertransit homo. Ista triplex vanitas tangitur. Eccl. iij. Vanitas subiacet vanitati: quo ad vanitatem in esse De terra facta sunt: quo ad vanitatem de nō esse in esse. Et in terra pariter reuertuntur. quo ad vanitatem de esse in non esse. G. Secūda vanitas est in operibus humanis que consistit in acquirendo diuitias. delicias. et honores. que tamen cum labore acquiruntur cum timore possidentur. et cum dolore pduntur. Tertia vanitas est in corporalibz. nāq. s. m. Bern. Caro nostra ipugnat a suo materiali principio. i. a luto. ab ipso mundo: et dyabolo. Et dicit q. a luto habet cogitationes voluptuosas. a mundo curiosas: et a diabolo maliciosas. Quarta vanitas est in mētibus in quibus est triplex vanitas s. m. Grego. Una est: quia cum labore proficit. sine labore deficit. Alia est: quia modo ardēter appetit modo fastidit. Tertia est affectionum varias que ipsam sepe impellit. Tertio debemus memorari nostra nouissima: scz mortem periculosam et vnam formidolosam. mors nāq. valde est periculosa: q. tunc aia q. dru plex bellum gerit. Unus cum morbo separa te. Alia nāq. naturā vult esse in corpore. et morbus eam nitē separe. i. Regū. xv. Sicci separāt amara mors. Secūdu habet cū dyabolo infestāte. Gen. iij. Tu insidiaberis calcaneo eius. Tertium habet cū perō se in gerente. Sepe emi fit dyabolo pcurante. vt ipi aie ola sua pcta ad memoriā reducātur. vt ex hoc in de pationē labat. Ideo nō debz tūc ad memoriā reducere sua pcta: sed pon?

sua merita. sicut ille fecit qui dixit. iij. Reg. r. Admēto quomodo ambulauerim corā te. Quarta hz cum deo rōnes exigente. n. ad Rom. v. Des nos manifestari opz an tribunal xpi. G. Sed nos debemus memorari vnam formidolosam. ps. In via qua ambulā ab. su. la. mibi. Ideo talibz dari viaticus. i. corpus dñicum. Alia emi illa est longa. ideo sibi dat ad reficiendum. iij. Reg. r. Surge comede: grādis emi tibi restat via. Est periculosa. ideo sibi dat tanq. pugil ad defendēdum. Job. xvi. Pone me iurta te: et cuiusuis manus pugnet contra me. Est tenebrosa: ideo sibi dat tanq. ductor ad pcedendū. Joh. vii. Ego sum lux mūdi et. Est dubia et ignota. Ideo sibi dat tanq. ductor ad pcedendū. Exo. xv. Dux fuisti in mia populo quem redemisti. G. Secundo ponit memoriē mortis vtilitas magna cum dicit. Et in eternū non peccabis: nec peccato superbie: nec peccato luxurie: nec peccato auaricie. Superbus emi si aliquas grāias habet inde extollit. si alio quā sibi prospera succedunt inde eleuatur. si vero aliquibus aduersis depimitur. inde dedignatur. Sed memoria mortis cofpescit ne homo extollatur in gratiis. eccl. x. Quid superbis terra et cinis. Sicut emi pau in ex tentione caude gloriā: sed cōsiderando pedes ad humilitatem reducit. Sic homo si ex cōsideratione gratiarum extollitur cōsiderando pedes. i. finem ad humilitatem reuocans. Grego. in moral. Despectū facit in putredine: quia prius intumescabant in vanitate. Compefit etiam ne eleuetur in prosperis. Sicut enim aues cauda se regunt volando per aerem: sic memoria mortis regit hominem ne eleuetur in prosperis per superbiam. Et sicut vinum purum cito inebriat. mixtum vero sobrietatem facit. Sic leticia mundana cito resoluūt animum. Adrita vero cum mortis memoria animum temperat tum facit. Prouer. xiiij. Rissus dolore miscebitur. et extrema gaudij luctus occupat. L. Des pscit etiam homines ne indignantur: vel frā gatur in aduersis. Sicut eni pisces in aqua natando cum cauda se dirigunt. sic et homines in aquis tribulationum ne per impatiē tiam demergantur. per memoriā mortis se regunt. G. Secundo expellit peccatum luxurie. Sicut enim animal cum cauda expellit mufcas. Sic et homo cum mortis memoria debet a se expellere cogitationes inmundas. Grego. Quid enim sit carnis substantia

Memoria est in intellectu. **E**st enim erit a tuu. mihi heri. et tibi ho-
die. **Eccle. xxxviii.** Recte mortuus
vltuo ad memoria mortem reducit. er eo q
infirma mortis memoria est multa vtilis i ne
cessaria. adeo q ipsi philosophi multa mor-
tis memoria recomēdauerūt. vnde Hiero.
Platonis sentia est. oim sapientū meditatio
ne esse mortis. Alius phūs dixit. Summa
philosophia est assidua mortis meditatio.
Valer aut memoria mortis ad quinq. Pri-
mo ad ostēdēdū q vita nostra multe sit bre-
uitas. **Et istud patet in illo rege potētissi-
mo.** de quo dicit Hiero. ad beliodo. **Ferēs**
ille potētissimus rex qui subuertit montes
mariaq cōstrauit. cū de sublimi loco infini-
tā cerneret multitudinē exercitus. fleuisse di-
citur de eo q post cētū annos nullus eorum
quos tūc cernebat supuicturus esset. **Deus**

indigen
212

Iheremini mei miseremini
mihi me saltem vos amici mei: quia
nunc et. Job. xij. Nec verba conuenienter possunt esse cuiuslibet aie posse in purgatorio suam indigentiam offendit et suffragia postularis. In quibus verbis ponitur triplex ratio quare mortui sunt a viuis iuuuandi. Prima sumit ex parte defunctorum: scilicet magna necessitas: cui dicitur. Misereamini mei miseremini. Seminat autem ipsa persona defuncta velbum misericordie: quia indiget dupliciter. Una quia satisfactio ei^{us} indiget. Alia quia pvideat eius penurie. Indigentia enim magna habet qui se non possunt iuuare. Sic rane quidam qui possunt se iuuare sicut peciores qui possunt se ad gratiam dispo nere: et ab alijs possunt adiuuari. Ephe. v. Surge qui dormis. Surge scilicet bonis operibus disponendo. te eruge a mortuis: peccata mortalia relinquendo. et illuminabiliter. lumen prime gratie meritis aliquorum amctorum infundendo. Alij vero sunt qui non possunt se iuuare. nec ab alijs adiuuari sicut parati. Hoc significat est Mar. xij. In illo qui intravit ad nuptias. Nonne potest anarus iuuare bonum aliquid faciendo: quia

nienter possunt esse cuiuslibet aie possint in
purgatorio suam indigentia offendit et
suffragia postulari. In quib? verbis ponit
triplex ratio quare mortui sunt a viuis iu-
uandi. Prima sumit ex parte defunctorum: scz
magna necessitas: cū dicitur. **A**diferentini
mei miseremini. **S**emina aut ipa persona
defunctorum misericordie: quia indiget
duplici mia. Una qua satisfiat ei in indulgenti-
a. Alia qua pvideat eius penurie. Indige-
tia em magna habet qui se nō possunt iua-
re. Sūt namē quidam qui possunt se iuuare
sicut pccōres qui possunt se ad gratiā dispo-
nere: et ab alijs possunt adiuari. **E**phe. v.
Surge qui dormis. **S**urge ex te bonis ope-
ribus disponēdo. **E**xurge a mortuis: pecca-
tia mortalia relinquendo. et illuminabit te
lūmē primę gratię meritis aliorum
sanctorū infundendo. Alij vero sunt qui nō
possunt se iuuare. nec ab alijs adiuari sicut
dānari. Hoc significatū est **M**atth. rñ. In
illo qui intravit ad nuptias. **N**on em pōt se
ignarus iuuare bonū aliquid faciēdo: quia

ccleccc

nēdo: ⁊ post mortē suffragia faciēdo. Quare
tō iure aliquid bñficij recepti. Qui enī re-
piūt elemosynas defunctorū obligant ad suf-
fragia missarū ⁊ orationū. puer. vi. Si spopō-
deris p amico tuo. obligat? es ei sez er bene-
ficijs q̄ receptis. discurre elemosynas facien-
do. festina sep̄ ieiunādo. suscita amicum sa-
crificiū offerendo. nō dozmirēt oculi tui: sed
vigilent oratiōibus insistent. Tertia rō q̄re
mortui sunt a viuis iuuādi. sumit ex pte ius-
dicis q̄ est ei? pene seueritas: cū dī. qz man?
dñi tergit mē. Et quo colligit q̄ eoz puni-
tio hz seueritate: qz in man? dñi ceciderunt.
Iheb. x. horrēdū est incidere in man? dei vi-
uentis. Et hz pietate: qz eos nō subuertit ad
ad dānationē: sed tāgit ad purgationē. De?
enī punit hic ⁊ i purgatorio: ⁊ in inferno. hic
punit paterna correctiōe. hebre. xij. Quē do-
minus diligit castigat. flagellat autē oēm fi-
liū quē recipit. In purgatorio punit cū mo-
metanea indignatiōe. Esa. liiij. In momēt o
indignatiōis abscondi faciē meā: parū per re-
cessi tale: ⁊ in mia sempiterna miser? ius tui
In inferno autē deus punit cū ppetua subuer-
sione. hebr. vi. Impossibile est eos qui semel
sunt illuminati ⁊ c. p lapsi sunt in infernum
rursus renouari ad penitentiam.

Ad iui vocem de celo di
centem mihi. Scribe. Beati mor
tui q in dño moriunt. Apoc. xiiij.
Rumores tunc libenter audiunt qñ sunt bo
ni: certi de remoris prius delati: et qñ sunt
de amicis et ab amicis nuntiati. Tales sunt
rumores quos nobis refert. Johānes. Sūt
namq boni: qz de nostra saluatione. Sūt cer
ti: qz a fidelissimo Johāne euangelista teste
dei. Sūt de remoris partibus: qñ sunt de ip
so celo. Sunt ab amicis. i. ab angelis qui Jo
hanni ista reuelabant. Sunt de amicis. i. de
nostris defunctis. de quorum tam felici sta
tu certificamur. Et ideo tales rumores bñ
sunt scribēdi. i. memorie cōmēdādi ex eo: qz
sicut dicit brās Gregorius. Quod loqmur
transit. qd scribim? manet et. Circa istā vo
cem quā Johānes audiuit duo vidēda sunt
scz vnde venit et ppter. quid venit. Venit enī
nobis de celo: et hoc cedit nobis ad magnitu
dinem: consolationem: et gloriationem. Ma
gnia namq certitudo testimoniū hic appa
ret. quia in ipso celo non sunt nisi beata
trinitas: angeli: et beati. Venit ergo ista vox

¶ Sermo. cclxxvñ. De eodē. sermo. vñ.

ceteri qui spem non hnt. i. thessal.
 iij. Sup mortem charozus nostro
 rum multis de causis contritari nō debem?
 sed potius consolari. ¶ Primo ppter morē
 di. necessitates hoc p in quodam rege pag-
 no. de quo refert Aug. in lib. de cura p mor-
 tuos. q cuz dñs suis in capitulo sacrificaret
 nunciat ei q filius suus vnicus obisset. non
 reliquit sacra que manibz gerebat nō lachry-
 matus est. nec omnino suspiravit: sed ait: se-
 pietas. Admeci em̄ me genuisse mortalem.
 Et subdit beatus Aug. q dyabolus in iudi-
 cio coram xpo dicit. Ecce hic ultor me? cui
 nec resurrectionem. nec paradisum pmisi p
 mortē vnicū nobilis. sapientis filij sacra mea
 non reliquit: nec fleuit. Cui autem xpiani p
 quibus mortuius es: vt mortem nō timerent
 t essent de resurrectione securi non solum lu-
 gent mortuios t voce t habitu: sed etiā ad ec-
 clesiam pcedere cōfundunt. Aliquāti etiam
 clerici ministeriū suū intermittūt vacantes
 ucturi. ¶ Scdo ppter reuocandū impossibili-
 tatem cui? Exemplū habemus in dauid q ait
 Reg. xxij. Ego ibo magis ad en̄. ipe nō res-
 pectet ad me. Eiusdem. r. iij. Dñs em̄ mortu-
 us: t quasi aqua dilabimur in terram que
 nō reuertunt. Iste fluius humani generis
 res bz statuit. In primo statar. dispoſit⁹ tae
 nō erat ad standum t ad flendum: qz homo
 in primo statu poterat mori: t non mori. mo-

do autem nō cōtinue fluit ⁊ nunq̄ reuertet.
⁊ in fine immobiliter stabit. ¶ Tertio ppter
seruandū deo maiorem facultatē. ⁊ hui⁹ erē
plū habem⁹ in bñā melodia. De qua dicit bē
ro. i. quādā ep̄la ad paulū. Et cū dicit bē
rps iter xp̄ianos vere nobilis q̄ calcēscere ad
huc mariti corpusculū. ⁊ necdū hūmano di
os p̄didit filios. Rē dicitur incredulū h̄ xp̄o
refse nō falsam fecit immobiliter. obvolu
tū p̄piti⁹ q̄ si ip̄s teneret dicens. Expedit⁹
tibi seruicia sum dñe. q̄ tāto me onere libe
raſti. ¶ Quarto ppter deū bñipaciē ⁊ volun
tatē ⁊ hoc sola cā: si alia nō eſſet ſufficere
beret. Hui⁹ exēplū habem⁹ in Curtio op̄is
mo romanorū. de quo dicit Aug. in lib. de ci
ui. dei. Curt⁹ armat⁹ equo in abrup⁹ terre
hyllat⁹ p̄cipitē ſe dedit. q̄ fuſſerant dñi: vt cū
illū cōt romanī haberet optinū mitterent.
Si ergo hō pagan⁹ nullā habēs sp̄e de reſur
rectiōe mori ſe dedit: q̄ dñ hoc fuſſerāt. ¶
Tōmagis hō xp̄ian⁹ nō deberet de ſua vel de
aliorū morte dolere q̄ ſcī dñi hoc velle. hie
ro. Reſurgere credim⁹ noſtros ⁊ plāgim⁹.
qd̄ facerem⁹ ſi mori nū p̄cipet de⁹. Solūtas
e⁹ vtrū ſola ſufficeret ad ſolaciū. cui nullū
p̄ponere debem⁹ affectū. ¶ Quinto ppter im
mortalitē vite adeptionē. hui⁹ exēplū habem⁹
m⁹ i theozorho philoſopho. de quo dicit
Aug. i. li. de ciui. dei. Theozorh⁹ lego libro
platonis vbi de aīe immortalitate diſputauit
ſe p̄cipitem dedit de muro: vt ex hac vita mi
graret ad eā quā creditit eſſe meliorem. ſi iſtū
hō pagan⁹ eārā fidem dedit dictis alteri⁹ pa
gani. quātōmagis xp̄iani p̄ deū ſuū: de vita
beātā certificari nō deberet ſic de ſua vel ſuorū
morte dolere vt ad beatā vitā poſſint p̄gredi
re. ¶ Sexto ppter miſericiā mundi euāſionē
hui⁹ exēplū habem⁹ in multis gentili
bus ⁊ paganis. de quibus dicit Solinus q̄
apud plurimos luctuoſa ſūt puerperia: ⁊ le
a ſunt funera. Conſuetudo em̄ eſt apud plu
rimos q̄ q̄ puer nāſcit parentes ⁊ amici fa
ciūt magnū planctū ex eo q̄ in iſtū mundum
venit vbi paſſurus eſt multipliciter in miſe
riam: ſed q̄ puer moſt facit magnū feſtū
ex eo q̄ de miſeria hui⁹ mundi cūrit. Ali
i vtrū etiā eſt cōſuetudo. vt dicat hiero. q̄ mu
ieres vite cūm viris defunctis ſepeliunt: ex
malunt cū viro mori q̄ poſt mortem viri in
luctu ⁊ in ſtatu miſerabili remanere. ⁊ Amb.
i libro de bono mortis. Si plena miſeria
ſit omnis vita. vtrū finis alleviamentum
ſit. Alleviamentum autem bonum ⁊ mox

est finis. **M**ors ergo bona. Septimo ppter
debiti solutionē. Tenemus em̄ deo soluere
debitum mortis. Ideo nullus debet dolere
qđ debet. De hoc habemus in trib⁹ exēplis
quorū vnū ponit **Exod⁹**. ⁊ duo alia ponit
Beatus Aug. Vñ? nāq̄ nolebat mortis de
būū exoluere. Ideo angel⁹ sibi infirmēti cuz
indignatione apparens dicit. Pati timetis
extre nō vultis. qđ faciam vobis. ⁊ sic ab eo
irāt⁹ recessit. Ali⁹ autē nolebat soluere si non
irāt⁹ recessit. Si i⁹ deo debebat statim volebat. vñ
infirmat⁹ dixit ad deū. si nūq̄ bñ. si aliquan
do. quare nō modo. Tertius ponebat hoc in
voluntate creatoris: paratus remanere qđ
vellet: ⁊ soluere qđ vellet. Et iste fuit **Abm.**
qui cū in extremis positus rogaret vt plon
gationem vite sibi impetrare velit a dño ait
Non sic vñ vt me pudeat inter vos viuere
nec mori timeo qđ habem⁹ bonū dñm. ac si
dicat. Si placet deo vt adhuc viuā: possum
adhuc viuere inter vos sine rubore. Si pla
ceat deo qđ moriar: mori possum sine timore.

¶ Octauo ppter mortis boni adptionē. 3. 3. am
rationē tangit **hier.** in epistola ad tyrāssuz
dicens. Gaudēt parētes torayita sine filiis
cōmoriari: dñ valesant qđ cupiūt de suis pi
gnocibus ad ipsosq̄ pegrinānt. vt ad palatia
pergant. nauigānt ad dignitates ad studia ac
quiritenda. ad causas patrimonij erpicandas
cum periculo ⁊ labore. Et vt ad palatia celi
ad studia xpi. ⁊ ad bonozem vite ppetue. ad
patrimonij possessionis eterne cū securita
te valesant. peruenire. nemo filios suos a se
gratulari abscedere. Ad comparanda pec
cata gaudent tam parentes a filiis qđ filij a
parentibus puocante diabolo separari. ⁊ ad
indulgentiam percipiendā nolunt ab inui
cem deo vocante discerni.

Sermo, cclxxviij. Eodē die sermo. viij.

Fir fortissimus iudas col
laride facta. xij. milia dragmas ar
genti misit hierosolimam offerre p
peccatis mortuos a sacrificio. ij. Mach. viij.
In hoc qd vir ille fortissim⁹ tantas mittebat pecunias
ut fierent elemosyne. sacrificium
et orationes. dat intelligere post banc certam
aliquē bonū locū esse. in quo ad fideliū pur
gantur. Circa qd sciendū qd v. sunt loca reci
pientia viuos et mortuos. s. infernus. purga
torium lambus puerorum. mūdus et celū.
fenu est tāq̃ carcer dei in qd ponūt om̃es d
fieri erbānci. Purgatoriu est tāq̃ hosp

tale dei. in quo colliguntur oēs infirmi: & liti-
 bus est tāq̃ infula dei: ad quā mittuntur oēs
 nō cōfirmati. Ad hūc vero est tanq̃ itadiū
 in quo exercitant oēs strenui milites. Le-
 lum vero est tanq̃ palaciū yr viridarij dei:
 in quo ponitur oēs nīlites triūphantes et
 emeriti. Prim⁹ loc⁹ est infern⁹ in quo reclu-
 dunt oēs bāniti. i. iste carcer esse credit i me-
 dio terre. & hoc tāgit q̃dā glo. sup. Jonā q̃ dī-
 cit. Sicur cō: est in medio alatis: ita infern⁹
 est in medio terre. Et talis loc⁹ cōgruit dā-
 natis ppter elongationē: obscuritates: & fri-
 gilitate. Propter elongationē: sūq̃dē: q̃ si
 cur nihīl tñ distat de celo & tñ terre: in di-
 scipulū tñ distat a deo quantū pccatū. Justū
 ergo est: si sciet homo se elongauit p pccatū a
 deo: sic elōget a celo p locū nouissimū. puer
 bio. xvi. Lōge est dñs ab impis. Longuit
 etiā ppter obscuritatē. null⁹ em̃ loc⁹ est ob-
 scurior: q̃ sit mediū terre. Terra em̃ in sup̃ci-
 e faciei illius tractat: & in suo medio ppetua ob-
 scuritate repletur. i. iō loc⁹ tā tenebrosus cō-
 perit pccatibus tenebrosus. Job. x. Tūq̃ vā-
 dam t nō reuertar ad terras tenebrosas t c.
 Lōgruit etiā ppter frigiditatem. In medio
 em̃ terre summe est frig⁹. Ideo cōuenit pccō-
 ribus q̃ fuerūt frigidi in amore dei. Tātūm
 aut frig⁹ habebūt q̃ semp dētib⁹ stridebūt
 Adar. viij. Ibi em̃ erit sietus & litridor den-
 tium. Scōus locus est purgatoriū q̃ est tā-
 q̃ hospitale dei. in quo sanant oēs infirmi.
 Sanant aut p ignē purgantes. & p suffragia
 ecclesie. q̃ quide sū Beg. sunt oīones. sacri-
 ficia. elemosynē & ieiunia. Per ista aut suf-
 fragia nō oēs sanant. sed tantū illi qui sunt
 fragibiles. Nam sū beatū Aug. Ad mortuorū
 quidam sunt valde boni: quidam sunt val-
 de mali. quidam vero sunt medioriter boni
 et mali. Suffragia igit pro valde bonis sunt
 gratiarum actiones. Pro valde malis. et si
 non sint ad iumenta mortuorum. sunt tamē
 qualescūq̃ viuorū consolaciones. Pro me-
 dioriter bonis. & p medioriter malis: sunt
 expiationes. Istam triplicem differentiam tā-
 git ppheta dicens. Calix in ma. dñi vi. me-
 gle. mix. Valde boni bibūt in calice dñi ple-
 no vino: quia datur eis gloria. Medioriter
 ter boni bibunt in calice pleno mixto. id est
 iusticia: quātū ad penitentia. & misericordia
 quātū ad expectationē. Sed valde mali bi-
 bunt de calice dei pleno fece. id est dei furo-
 re. Job. xx. De furore omnipotentis dei bi-
 bet. Istā autem suffragia illi qui sunt in pur-

gatoio scire possunt tribus modis. s. p. diu
nam vel angelica reuelatione. p. aniaz hinc
exerunt reuelatione. et p. expta in seipis re
uelatione. An em per reuelari sciat fuf
fragia p se facta fuisse cognofcunt. Tertius
locus est limbus pueroru qui est tanq in su
la dei. vbi recipiuntur nōdus cōfirmati. i. pue
ri nō baptizati. q ideo nō dicunt cōfirmati.
q dei sunt vifide priuati. Limb? patrū di
cebatu finus abrahe. Limbus puerorū dici
tur limbus inferni. Patres em habebant res
quie: q imunes erāt a pena sensibili. Habe
bant securitatem: q expectabāt gloriā futu
ram. Habebāt abfconditōne: q abfcondebātur
a rēparitōe diaboli: et ideo dicebatur finus.
Illud em qd est in finu: est quierū: secretum
et abfconsum. Limbus autē puerorū dicitur
inferni. Sunt quidem imunes a sensibili
pena. et temptatiōe diaboli. et quo ad hoc
dicitur finus. priuati tñ sunt vifide diuina. et quā
tum ad hoc dicitur infernus. Quartus locus est
mundus qui est fctidus dei: in quo exercitā
tur milites strenui: qui debet se exercitare
cōtra carnē. p. temptatiōe cōtra mūdū et con
tra tyrānos p. patientiā. cōtra diabolu per
resistētiā. De hac tripli exercitaciōe dicit
tur Eph. vi. Nō est nobis colluctatio aduer
sus carnē. et sanguinē. et hoc quo ad primū. s.
aduersus principes et p. tēres quo ad secūdu
p. rā spūales nequitias in celestib? quo ad
tertium. Quintus locus est celum: qd est pa
latiū et viridariū dei. i. quo ponūtur milites
triumphantes et emeriti qui penā purgato
riū nō sentiunt: sed celeste palatiū sibi acqui
runt. Et horū tria sunt genera. scz baptisima
lem innocentia cōferuantes. et p seipso mar
tyrium sustinētes. et pfectionē vite apphen
dentes. Isti sunt tantū illi tres viri qui aīas
suas saluāt: q immediate euolāt. s. Daniel.
Moer: Job. et hī Ezech. xiiij. Per Danielē
qui fuit magne simplicitatis et innocentie in
relliguntur innocentes. i. Adach. ij. Daniel
in sua simplicitate liberat? est de ore leonū.
Per noe intelliguntur viri perfecti. gen. vi.
Moer vir iustus atq pfectus in generatiōib?
suis. Per Job multis vulnerib? pfolus in
relliguntur martyres. de quo dicitur Jaco. v. Suf
ferētiā Job audistis: et finē dñi vidistis. Isti
sunt montes dei alti per innocentia: vitam et
paciētiā. de q dicitur Eccl. xliij. Triplē sol
crurēs mōtes et. Sol em iusticie in pueris
baptizatis eruret omnem culpam originālē
et imperfectis omnem maculam venialē

et in martyribus oēm maculam originalem
et actuale.

¶ Sermo. cccxix. De sancto Martino
no episcopo sermo primus.

¶ In diebus suis placuit

deo. Eccl. xliij. Tota vita iusti
est lucida dies et p. clara. i. Thes
sal. v. Dēs vos fili lucis et

fili dei. Et iste dies hz mane qñ. s. lux diuine
gratie in scis viris incipit refulgere. hz mes
ridiē qñ lux gratie in eis pcedit et crescit sed
nō habet vespē: q etia in morte eis nō ex
tinguet. s. cū die eternitatis cōtinuaf. Pro
uerb. iij. Semita iusti qñ lux splēdens ecce
mane iustificationis. Proceat et crescit ecce
meridies augmētationis. Usq ad pfectionē
diē. ecce cōtinuatio cum die eternitatis. To
ta igitur vita beati Martini placuit deo. i. statu
habuit tres status: q fuit laicus: religiosus:
et prelatus. ideo dicit. In diebus suis placu
it deo. ¶ Primo quidem placuit deo i statu
laicali: quo ad se: quo ad deū: et quo ad prox
mū. Quo ad se qdē. q extinguit in se oēm au
ariciā. An dicit q in stipēdis nil pter quorū
dianum victum reseruans de crastino nō co
gitabat. i. Tim. vi. Habentes alimenta et q
bus tegamur his contenti sumus. Et ingit
etiam omnem interperantiam. Unde dicit
Frugalitas in eo fuit tanta: vt iam nō miles
sed monachus putaretur. Eccl. xxxi. Vere
quasi homo frugi his que tibi apponuntur.
Oēm supbiā: q fuit tante humilitatis q
etiam suo seruo seruabat: et calciamenta de
trahēbat. Exemplo illius qui dicit. Math.
xx. Filius hoīs nō venit ministrari: s. minis
trare. ¶ Secūdo quo ad deū. habuit em mā
gnam fidē: qz cū esset annorū decem: inuitis
parētib? ad eccliam pfluat. Adat. x. Qui
amat patrē vel matrē plusq mēd est me di
gnus. habuit magnā spem dicens. Crastina
die hostiū cuneos penetrabo securus. Eccl.
ij. Nullus sperabat in dñor: p. fusus est. Ma
buit magnā charitatem: qz ob amozes xpi se
culum cōtempnit. Cant. viij. Si dederit ho
mo oēm substantiā suā pro dilectione et.
¶ Tertio quo ad primū. Exhibebat em su
perioribus subiēctionem. sicut iuliano impe
ratori in his que non essent contra deum. i.
Petri. ij. Subditi estote omni humane crea
ture propter deum et. Inferioribus miram
benignitatis ostensionem. sicut supra di
ctum est de seruo. Equalibus amabilem

conuersationē. Unde dicit. Multa illi cir
ca commiliones benignitas. mira charitas
et. puer. xviij. Vir amabilis ad societatem
magis amicus erit. q frater. ¶ Secūdo bea
t. Martinus placuit deo in suo statu regula
ri. Vbi seruauit triplex votū. s. obediētiē: qz
obediuit deo ammonenti: vt parentes viftra
obediuit imperanti vt exorista esset. Obe
diuit autē ex charitate et humilitate: ex cōcor
dia et voluntate. Hoc significatū est. Job. xliij.
Vbi dicit q dederunt ei ouē vñā et in aurem
auream vñā. Per in aurem auream signifi
cat obediētiā que triplex est. Tunc aurea
quādo fit ex charitate. Tunc cūquādo fit
ex voluntate. Tunc hz ouem anne
ram. quando fit ex humili et simplici corde.
Seruauit votum paupertatis tam destitue
q radices herbarū cum monachis comede
bat nūq vinum nisi infirmus bibeat. Ser
uauit votum castitatis. Unde in signum tan
te puritatis caro eius apparuit luce clario
re purior: lacte candidior. Et nō mirū: qz
habuit carnem mundam: conscientiam luci
dam: et vitam sinceram. ¶ Tertio placuit in
statu pontificali. Duo em sunt que faciūt p
latum esse pfectionem. s. pfectio sanctitatis et di
gnitas potestatis. Sanctitas autē cōsistit in
oratione deuota. in vita sancta. et cōuersatio
ne grata: que oīa habuit sanctus Martinus.
scz deuota oratione: qz ab oratione incepit
a sua pueritia: qz cum esset annorū decem
ecclias frequentabat continuauit in etate
reliqua. Unde dicit. Nunq vlla hora momētū
qz preterit quo non: aut orationi: aut lectio
ni intenderet: et consummavit in morte. An
de dicit. Oculis ac manibus in celum semper
intentus. ¶ Secūdo habuit vitam sanctam
quod testificat globus ignis sup caput ei.
Sicut enim apostoli spiritū sanctum tribus
vicibus receperunt. s. ad faciendum miracu
la. ad relaxandum peccata: et ad cōfirmādū
corda. sicut iste beatus Martinus. Ideo p apo
stolos dicit. Mōne magna miracula fecit dum
tres mortuos suscitauit. et peccata relaxauit
dum gentiles multos conuertit. et eis venias
obtinuit. et spiritū sanctum in igne visibili ac
cepit. ¶ Tertio habuit conuersationem gra
tam: qz qtuor ad minores habuit humilitatē
Sicut patet quādo leprosum curauit et oscu
latus fuit: et ille sanitatem accepit. Et qtuor
ad maiores magnam auctoritatem: sicut pa
ter quando non imperatori: sed presbytero ci
phum porrexit. Quantum ad domesticos

magnam equalitatem. Unde dicit q nunq
cathedram vsus est. ¶ Secūdo habuit ma
gnam potestatem quam ostendit super om
nes creaturas. ¶ Primo super creaturā que
hz tantum esse sicut sunt clemēta. s. sup terrā
qñ ad suū pceptum tres mortuos vitē red
didit. Sup ignem qñ obuium se posuit et ille
curauit. Sup aquam qñ nauis perdidit sub
uenit. ¶ Secūdo sup creaturam que hz esse vi
uere. Sicut sunt arbores et plante sicut patet
in arboze pigni cui signum crucis edidit: et
in altera pre corruit: et in elleboro venenato
cuius venenositates drute orationis fugauit
¶ Tertio super creaturam que habet esse vi
uere et sentire: sicut sunt aīalia. sicut pzy in ca
nibus lepusculū insequētib? et in serpen
te fluuiū perranfēunt: et in cane cōtra quē
dam archiepū latrante: et in vacca feuiēte.
¶ Quarto sup creaturam que hz discernere:
sicut sunt hoīes. et hoc tam super viuos quos
sanauit in corpore: curauit in mente: qz super
mortuos: qz tres mortuos suscitauit: et latro
nem interfectum cui pro martyre celebrabat
veritatem dicere coegit.

¶ Sermo. cccx. De eodem sermo. ij.

¶ Non est inuentus similis

illi q conseruaret legē ex celsi. Ec
cl. xliij. Deus cuiuslibet statui ho
minū ppiā legē dedit. Et q beatus Mar
tinus in triplici statu fuit. ideo legem ex celsi
in quolibet suo statu cōseruauit. Ipe quide
primo fuit strenuus miles. Regulā autem
militum dicitur Johānes baptista que hz
tria capitula. dicitur Luc. ij. Interrogabant
eū milites dicentes. Quid faciemus et nos
et. Intendit em Johānes arce milites ab
omni iniuria inferenda. Iniuria autem tri
bus modis infer. Aliquando in psona p op
pressionem: qz qtuor ad hoc ponit primus capi
tulū dicens. Memine cōcurariis. Aliqñ in fa
ma p falsi criminis impositionē: qz qtuor ad
hoc ponit scdm caplm dicens. Neq. calūnias
faciatis. Aliqñ in tpālē subam. s. p rapinam
et qtuor ad hoc ponit terriū caplm dicens. Et
contenti estote stipendijs vestris. Istā enim
regulā cū oib? suis capitulis seruauit beatus
martinus: cū adhuc cōgruū miles. Mō em fuit pau
perus oppressor: sed auditor et ab inopia ser
uauit. sicut pzy in paupē cui chlamidē diuise
ps. Adiuuit pauperem de inopia. Et a vios
lenti: qz pupillos et orphanos defendebat.
vnde dicitur. Sūma illi cura erat affligere
Z ij

Una est in seruitio fratris exponere oia sua. Cant. viii. Si dederit homo vniuersas sub
fratris suae p dilectione etc. Et hec est magna
Alia est ponere corp? suu. ioh. x. Bonus pa
stor aiam suā dat p ouib? suis. et hec est ma
ior. Tertia est exponere voluntatē suā. Luc.
xii. Non mea voluntas sed tua fiat. et hec est
maxima. Beatus autē martin? nō tñ sua ex
posuit ea pauperibus largiendo. nō tantum
corpus suum ipsum diuersis tribulationib?
subijciendo: sed etiam voluntatem suā deo
se totaliter committendo dicens. Dñe si ad
huc populo tuo sum necessarius etc. Quia
est sobrietas: et ista habet tres ptes. Una est
in abundantia seruare tēperantiā. Phil. iiii.
Deo abū dare etc. Et hec est magna. Secū
da est in penuria seruare patiētiā. i. Cor. x.
In fame etc. Et hec est maior. Tertia
est in abundantia seruare inopiā. et hec est ma
xima. et ista habuit beatus martin?: qz inter
milites tanq? monachus viuebat. et factus
episcopus inopiam monachorum seruabat
Secundo habuit gratie infuse conseruatio
nem. Cum dicitur. cōseruauit illi mīam suā
Ipse enim quattuor vitauit per que gratias
conseruauit. Unum est tumultus seculariū
negociorum. Unde dicitur. Circiter duob?
milliaribus a ciuitate monasterium sibi fra
ruit. Quidam philosophus. Quotiens cum
hominibus habitauit minor homine redij.
2. Scdm est aspectus et colloquium mulierū.
Unde dicit hiero. Sanctus martinus virgi
nem quandam visitare voluit et ipsa noluit
sed p quandā fenestrā ait. Mi pater ora p
me: quia nunq? a viro sum visitata. Et grās
egit ille. Ex quo pater q? parum de locutio
ne mulieris curabat. qui de hoc gratias deo
referbat. Tercium est torpor et ocium. Un
dicitur: q? nulla hora vel momentum pteze
rijt quo nō orationi vel lectioni incumberet
dicitur. Et inuenit gratiā coram oculis do
mini. Manifestabatur enim q? placuit deo
in statu laicali per christi approbationē. cui
dixit. Martinus adhuc cathecuminus hac
me veste cōtegit. In statu monachali p triū
mortuorum resurrectionem. In statu pon
tificali per globi ignei appositionem.

G Sermo. cccij. De eodem sermo. iiii.

Lacens deo factus dile

ctus et viues inter peccatores tras
latus est. Sapiētie. iiii. Ex predi

ctis verbis ostenditur qualis beatus martinus
fuit in vita. q? in morte. et qualis post
mortem. In vita quides fuit a deo dilectus
Fuit quidē dilectus a patre. cuius signum
est: qz tantā miraculor? potestate habuit. A
filio cuius signum est: qz filius hominis co
ram angelis ipm cōmendauit. A spū sancto
cui? signū est: qz in specie ignis super caput
apparuit. A beata virgine cui? signū est. qz
sepe ipsum cū alijs virginibus visitauit. Un
dixit. Agnes Teda et Maria ad me vene
rūt Ab angelis: quia in vita sua sibi celebra
ti astiterūt. et in morte cōuenerūt. et post mor
tem eius animam cū laudib? in celum de
dixerunt. A tora curia celestis. cuius signum
est: quia ipsum letanter suscepit. Unde
ipse dicit. Sinus abrahe me letus suscepit.
A toto mundo: quia inter ceteros confesso
res p torū mūdū magis festiue colitur. Pas
ter sic cū dilexit ppter mādator? suoz obfer
uationem. ioh. xiii. Si quis diligit me ser
uationem meum seruabit etc. Fili? ppter tāta
ad pauperes cōpassionē. ppter quas cum
tunc non tantum coram angelis cōmendauit.
fuit etiā in iudicio cōmendauit dicens. Mu
dus eram et cooperuisti me. Spū sanct? p
pter suā humilitationē. ps. Qui emittis fon
tes in conualibus. Virgo beata ppter suā
humilitatē. Eccl. xii. Omne animal diligit
sibi simile. Angeli ppter suam puritatē. An
geli enim diligunt naturaliter pueros et par
uulos. Mat. xix. Angeli eoz semper vidēt
faciem patris etc. Tota curia celestis ppter
suam cum eis similitudines. Ipse enim fuit
marry. et si non actus: tamen voluntate. Unde
dicitur. Sanctissima anima quā et si gladi
pulsoris nō abstulit. palmā tamen martyrij
non amittit. Fuit confessor: quia xpm corde
ore et opere fuit cōfessus. Fuit virgo: qz in te
gritate corporis et mētis seruauit. Tor? mu
dus cū dilexit ppter sua beneficia que reci
pit et tēporalia: corporalia: spūalia: et eterna.
Secundo in morte fuit deo dilectus et plas
cidus. cū dicit. placēs deo. Eius enim mors
valde deo placuit propter quattuor que ha
buit. Primum est securitas conscientie pro
pter quā dixit diabolo. Nihil i me fuisse
inuenies. Bona enim conscientia generat ma
gnā securitatē. Prouer. xv. Secura mēs qz
iuge cōiūtiū. Generat et magnam iocūditā
tem. i. Cor. i. Gloria nostra hec est testimo
nium psciētie nostre. Magnam spem. Pro
uerb. xiii. Sperat autē iustus in morte sua

Secundum est desiderium mortis proprie.
Unde dicebat. Satis est dñe q? hucusq? cer
tavi te. Apollolus tria desiderabat. Unum
est non expoliari: sed superuectiari etc. Aliud
est hoc non erat possibile: desiderabat spolia
ri etc. Phil. i. Desideriū habēs dissolui et cū
xpo esse. Tercium est corpori superuectiari.
Phil. iij. Saluatorē expectamus dominū
nostrū iesum xpm etc. Tercū est feruor orat
ionis cōtinue. unde dicitur. Oculis ac ma
nibus semper in celū intēctus inuictū ab ora
tionē etc. Orabat em feruenter. ideo dicitur.
Oculis nō tantū corporalibus: sed etiā spū
ritualibus. Intellectu et affectu. i. Cor. xiii.
Orabo spiritū: et orabo mēte. Orabat reue
renter. ideo dicitur. Et manibus. ps. Eleua
re me manus meas sacrificiū vespertinum etc.
Orabat ipse perseuerāter. unde dicitur. In
uitum ab oratione spiritum non relaxabat.
Luce. xviij. Oportet semper orare et non de
ficere. Quartū est presentia angelice custo
die. Angeli em custodierunt eū et in mundo
degentē. ps. Angelis suis mādauit de te
ascendentē. ps. Angelis suis vīs tuis. Ter
tio post mortē fuit translatus: cū dicitur. Et
viues inter peccatores translatus est. Nam
et corpus traslatū est in monumentū: et anis
ma in paradisu facta fuit. Nam corpus eius fuit
mirabili claritate illustratū. Unde dicitur.
Glorificati hoies viderunt gloriā: qz affue
runt etc. Fuit ab angelis solenniter honora
tum. unde dicitur. O beatum virū in cuius
transitu sanctor? canit numerus. angelorum
exultēt chori etc. Fuit a sancto ambrosio mi
raculose humatum qui eius erequijs inter
fuit et corpus sepulture mādauit. Spiritus
vero suus fuit translatus de loco infimo ad
celi sublimitatem. de statu mendico ad celi
vbertatē. de statu despecto ad angelicam so
cietatē. Ista tria per ordinē tanguntur: cum
dicitur. Martinus hic pauper et modicus
celum diues ingreditur. hymnis celestibus
honozatur. Per hoc q? dicitur. hic qd est ad
uerbiū loci: notat locus infimus. Per hoc
qd dicitur. pauper. notatur status medicus
Per hoc qd dicitur. modicus. notat status
despectus. Deinde ponitur alia tria in con
trariū respondētia: cū dicitur. Celū. ecce lo
ci sublimitas. diues. ecce vbertas. hymnis
celestibus honozatur. ecce angelica societas
Ad alijs verbis aperte dicat. Martinus

de loco infimo ingreditur ad celi sublimita
tem. De statu mendico ad celi vbertatē. De
statu despecto ad angelicā societatem.
Sermo. cccij. De sancta Ecclia
Sermo primus.

Desini sponsam mihi eam

assumere. et amator factus sum for
me illius etc. Et infra doctrix em est
discipline dei. Sapiē. viij. Inter ceteras vir
gines dei beata Ecclia tria priuilegia ha
buit que in premiffis verbis annotant. Pri
mū est: qz ipsa fuit sponsa xpi gloriofa: cum
dicitur. Quiesui sponsam eā mihi assumere
Habuit autē duos sponfos: scz xpm et vale
rianū. Xps em ipsam desponsauit: et per cha
ritatem sibi vniuit. Jere. ij. Recordatus sum
tui miseris adolescentiā tuā et charitatē de
sponsationis tue etc. Quādo autē spōse xpo
consecratur anulo subarrantur. Anulus ille
amere significat qui debet sponsum et spon
sam vnire. qui anulus ponit in quarto digi
to et solus ponitur. Et est rotundus. Et de
bet esse aureus. Per primum significat q? spō
sa debet diligere xpm sponsum precordialis
ter: qz a corde procedit quedam vena que in
digito quarto respōdet. Per scdm significa
tur q? debet ipsum diligere singulariter. Si
em duo anuli in duobus digitis poneretur
videretur q? posset diligere deū et mundum.
Per tertiu significatur q? debet et diligere
perpetualiter: vt sicut anulus qui est speris
cus finē nō habet: sic nec amor ille in perpe
tuū finiatur. Per quartā significatur q? des
bet ipsum diligere excellenter: vt sicut aurū
omnia metalla ex cellit: sic et amor ille om
nes alios excellat amores. Ista quattuor: no
tantur Luce. x. Diliges dñm deū tuū ex tot
o corde tuo. i. precordialisiter. et ex tota ani
ma. i. singulariter dando sibi totā aiam tuā.
et ex omnibus viribus tuis. i. firmiter et per
petualiter. et ex omni tua mente. i. excellēter
vt amor tuus radice in mente que est pars
superior? rationis. Habuit etiā sponsum va
lerianū quem ipsa traduxerat et nuptias cele
brabat. In nuptijs autē consueuerunt fieri
magna cōiūia. dissoluta solatia. deferri va
ria vestium ornamenta. et dici verba lasciuia
Ista tamē biduanis ac triduanis ieiunjs se
macerabat. Alij se vestimentis molibus in
duebant. ista a cōiicio membra domabat. Alij
verba vana et lasciuia dicebāt. ista vero euan

2. **S**olum absconditum in corde suo portabat
et nec diebus nec noctibus a colloquijs cesa
fabat. Secundum preconium est: quia ipsa fuit
ipsi sponsa: cum dicitur. Amator factus sum
forme illius. Istam autem pulchritudinem
virginalem per quatuor conservavit. Pri
mo per corporis macerationem: quia cilicio me
bra domabat: et corpus continuis ieiunijs
macrabat. Regitur. ii. Machabe. xij. quod iu
das interfecit marimum elephantor: cum his
qui suppositi erant. Adarius elephantor
ru. i. Diabolus. et his qui suppositi sunt: scilicet
caro et mundus per quos diabolus pui
gnat. Qui ergo vult servare corporis mun
diciam: debet interficere diabolum ne malas
suggestiones immittat carnem ne lasciviat:
et mundum ne deleatamenta offerat. Secun
do per devotam orationem: quia sicut dicitur
de ea modo interpellabat angelos ut con
servaret suam virginitatem. et modo apostolos
ut conservaret sue fidei sinceritatem. modo
martyres ut in te supplicia darent constantiam.
modo confessoribus ut conficiendo fidem da
rent. modo virgines ut suam conservaret mu
diciam. Tercio per sermonis dei continua
meditationem. Unde dicitur quod evangelium xpi
absconditum gerebat in pectore. ps. In corde
meo abscondi eloquia tua etc. Verba enim dñi
sunt sicut et carbonem. ps. Sagitte poten
tis acute cum carbonibus desolatorijs. Sa
gitte ideo carnes configit per timorem. ps.
Confige timore tuo carnes meas. Carbo
nes ideo vivit per amorem. ps. Ure cor meum et
fenes meos. Quarto per suspecte familiar
ritatis vitacionem. Non enim habebat familiar
ritatem nisi cum personis sanctis: sicut cum vir
ba no epō: et cum pauperibus quos ipsa nutrie
bat. Item fm Lhyso. Periculū magnū est
mulieribus devotis familiaritatem habere
cum viris duplici de causa. Una est: quia mulie
res sunt incaute et molles. Et incaute: ideo
cito decipiuntur. Quia molles: ideo cito flectu
rur. Virginitas autem est maius periculum
sicut idē dicit triplici de causa: quia scilicet sunt in
caute. et quia sunt molles. et quia sunt inexte
pente. Non enim adhuc sunt experte fraudulē
tias atq; astutias hominum. Viduis vero est maxi
mū periculum. et hoc quadruplici de causa.
Et quia sunt incaute. et quia molles. et quia sine viri
consolatione. et quia divitiarum suarum sunt dñe
Tercium preconium est: quod fuit predicatoris glo
riosi: quod dicitur. Doctrix enim est discipline
dei. Predicavit autem verbis, exemplis, et

miraculis. Verbis: ut fidem trinitatis tene
rent: ut labori insisteret: ut martyriū dilige
rent: ut mundanā potentiam non timeret. De
mo ponit exemplum tale. Sicut in vna ma
sunt tria. scilicet ingenium. memoria. et intellectus.
sic et in vna divinitatis essentia sunt tres
personae. Defecit doctrix. Glaciali tempore
laborantibus agricolis sunt alij ociosi iocosi
res et agricolas deridentes. Sed tempore
estivali advenit gloriosus fructus. gaudē
tibus illis qui reputabatur inurbanus. Item
qui videbatur vrbani. De tercio tale. Mo
ri pro xpo non est vitam perdere sed mutare
dare lutū et accipere aurū. dare vilem mutare
lum et accipere forū. per lucidum. dare sim
plum et accipere centuplum. De quarto tale.
Potestas mundana est quasi vter vento res
pletus: quē si acies pupugerit omnis proti
nus rigor evanescit. Predicavit etiā exem
plo: quia fideles ad tria reducet. scilicet ad mar
tyrium. et ad sustentationem pauperum. et ad
audiendum dei verbum. hec tria servavit: quia
et corpus suum martyrio exposuit. et omnia
sua pauperibus erogavit. et verba dei sem
per in corde portavit. Predicavit etiā in mi
raculis: quia coronas flos de paradiso affert
fecit. angelos sepe demonstravit. Et per pau
lus apostolus ad valerianum venit obeis
nit. et vrbani in vultu angelico demonstrat
uit. Tiburcium et valerianū convertit. Almas
christi iudicē superavit. Aias tiburcū et valer
iani in celis ascendentes demonstravit.
Sermo. ecclesiij. Eodem die sermo. ij.

Alii diligens corona

est viro suo. Prover. xij. Sācta
cecilia fuit diligens: quod diligē
ter deo servavit. Et fuit corona
sibi et viro suo. Sibi: quia coronā martyrii ac
quisivit. Viro suo: quia ipm ad fidē convertit
et ad coronā martyrii animavit. Vnde est quod
angelus duas coronas de lilij et rosis attri
lit. et vna sibi et alterā suo sponso dedit. Per
lilijū virginitas. et per rosas martyrium de
signatur. Per quod significatur quod merito vir
ginitatis et martyrii debebant in celestibus
coronari. In premisis ergo verbis tria de
ea notantur. Primum quod ipsa diligenter deo ser
vit: cum dicitur. Dulci diligēs. Quas
tuor siquidem a deo accepit: scilicet corpus ani
mam. tempus. et res temporales. et de his tri
bus deo servavit diligenter. Primo de corpore. scilicet

et iuventus que est quasi vinum purum. se
nectus que est quasi vinū mixtū. Ista noluit
duas que est quasi vinū mixtū. Ista noluit
exspectare naturā vel senilem etatem: sed in
sua iuventute et adulescentia deo servavit.
Ite. ij. Recordatus sum tui miseris adole
centia tuam. Secundo de corde suo. Cum
enim in corde suo memoria intelligentiā
voluntas. ipsa deo dedicavit suam memo
riam per divinum beneficiorum recorda
tionem. suam intelligentiam per veram de
de cognitionem. et suam voluntatem per
veram amorem. Sed multi sunt qui memo
riam dant diabolo habendo in memoria car
nis immundicias et in iurias sibi facias. et
voluntatem dant mundo diligendo vanita
tes mundanas. intelligentiam autē volun
tatem deo per fidem. tales sunt quodāmodo
deum negantes. Ad Lyrum. i. Confitentur
senos deum: factis autem negant. Sunt
demonibus similes. Jac. ij. Tu credis quod
viam vnum est deus demones credunt et co
nvertunt. Sunt mortui. Jac. ij. Fides sine
operibus mortua est. Tercio diligenter ser
vit deo de tempore suo. Cum enim sit tri
plex tempus: scilicet presens. preteritum. et
futurum. ipsa totum expendit ad dei hono
rem. Dicit autem Bernar. quod vere penitēs
nihil perdit de tempore suo: quia si penitēs
ritum perdidit restituit per contritionē. et
presens tenet per bonam operationem. et fu
turum per boni propostū firmitatem. Sed
multi sunt qui totum tempus preteritū va
nitatibus expēderunt. totum presens in ma
lis operibus consumunt. futurum autē deo
dare volunt dicentes se adhuc penitentiam
facturos: cum tamē dicatur Eccl. xij. Futu
ra quis nullo scire potest nūcio. Quarto di
ligenter servavit deo de rebus suis: quia omnia
vendidit et pauperibus erogavit. Sunt qui
habent temporalia ad superabundantiam.
et de istis facere elemosynas est meritū ma
gnū. Sunt qui habent ad sufficientiam. et
de istis facere elemosynas est meritū ma
gnū. De his duobus dicitur Thob. iij. Si
multum tibi fuerit abundanter tribue. si eri
guum etiam libenter impartiri stude. Sunt
qui habent ad necessitatem extraneam. et de
istis facere elemosynas est meritum mari
mū: sicut patet de vidua. Luce. xxi. Beati
enim cecilia superflua non habuit et suffi
cientia tribuit: et necessaria pauperibus ero
gavit. Secundo fuit corona sibi et viro suo quod co

ronam martyrii acquisivit. Quod quidē mari
tyriū quinquē comendabiliter reddidit. Quidē
est: quia magnū continet miraculū tota quidē
die ac nocte igne supposito in caldario posita
fuit et mane illa exiit. Eccl. li. In me
dio ignis non sum estuata. Secundum est:
quia continet magnū mysterium. Fuit enim ter
in collo percussa: ut ostendat quod in nomine tri
nitatis sit passa. Et sic fidem trinitatis edo
cavit: ubi: mysterio: et exemplo. Tercius est:
quia continet magnū exemplum. Ipsa enim pē
sa triduo supposita in quo omnia pauperibus
tribuit. et oēs quos ad fidē convertit vrbano
comendavit. domū suā in ecclesia edificari fe
cit. In hoc dat nobis exemplū: ut in extremis
positi curam principaliter habeamus bona
temporalia pauperibus distribuere filios tutori
bus deū timētibz relinquere: et domos no
stras in hospitium pauperum commutare. Quartus
est: quia habuit magnā prolongationē. Quia enim
carnifer tribus et tribus eas passus. nec etiā
decollasset non fuit ausus quartas percussio
nem inferre: quia inhibuit erat a romanis ne
decollandus quartam percussione accipe
ret: et sic sancta Ecclesia vulnerata superavit
tribus diebus. Quintum est: quia continet
magnam devotionem: cum esset semimor
tua. tamen per tres dies non cessabat deum
orare. deum benedicere. et populum admone
re. et in fide xpi confirmare. Tercio fuit co
rona sponso suo. quia ipm convertit: et ad mar
tyrium animavit. Sponsus quidem suus ut
in legenda patet erat zelotypus. idolis dedi
tus. circa divina nimis insipidus et supbus.
Ipsa vero erat angelo in custodiam tradita
seminatrix divina. apīs argumentosa. et xpi
ovis mansueta. Quia igit erat angelo in custo
diam tradita: et ille zelotypus. ideo et ipsum
zelotypum per angelum amatorem tenuit:
et ab amore carnali compescuit dicens. Ange
lum dei habeo amatorem. qui nimio zelo cu
stodit corpus meum et c. i. Luce. iij. Si quis tem
plū dei violaverit disparet illi deus. Quia erat
seminatrix divina: et ille idolis dedit. ideo
semen fidei in eius corde seminavit: et ipsa ad
fidem convertit. Unde dixit Urbanus. Suffi
pe semina fructus quos in cecilia semina
vit. Quia erat apīs argumentosa et ille nimis insi
pidus: idcirco ipm speciali dulcedine dulco
ravit. Eccl. xi. Bonis involatilibz est apīs
et in iocundis dulcoris habet fructus eius. Quia
ipsa ovis mansueta: et ille superbus. ideo ipsa
tanquam agnū mansuetum peperit. Unde dixit

¶ Sermo. cccxv. Eodem die ser. iij.

b. rinitus dulcoris habet fructus
eius r. *Feel'ri* *Pecilia* *gris* na

2

下

Sermo. cccvi. De sancto Elemēte pa-
pa. Sermo primus.

q seruus ⁊ prudēs quē custodi
nit dñs super familiā suā: vt

det illis cibū in tpe tr. **Mat**
thel. xliiij. Sanctus clemēs quinqs priuile-
 gia habuit que in premissis verbis annota-
 -
 tur. Prīmū est: qz fuit in miraculozū opera-
 -
 tione fidelissimus: qd dicit. Quis putas est
 fidelis. Poluit enim in miraculis que facie-
 bar sibi gloriā attribuere: sed deo qui dicit
Esai. xliiij. Gloriam meam alteri nō dabo.
 Multa quidē miracula fecit que sibi non

fitum scire. verba curiosa vitare. et inuicem
bilem esse. De prima philosophia dicitur.
Cor. ij. Non em iudicavi me aliquid sci
inter vos nisi xpm iesum et huc crucifixum
De scda dicitur ibide. Non in doctis hum
ne sapientie verbis t. De tertia dicit Be
go. nasemus. Duo sunt in celo que terre
no possunt. scz deus et angelus. Tertiū est i
terra. i. phūs christianus. phūs quide velu
incorporeus est et impassibilis in oibus vi
citur preter in animi libertate. Quartū est
qz fuit summus prelatus. cū dicitur. Quen
cōstituit dñs super familiā suam. Successi
em beato petro in tribus. scz in pontificali
dignitate. fidei veritate. et in vite sanctitate
Beatus petrus scīs passionē suā immine
re congregatis fratribus dixit eis. ecce fra
tres loco mei ordino vobis dementem que
mibi ab initio vsqz ad finē comes in oibus
fuit. ecce qz successit ei in pōtificali dignita
re. Deinde subiūgit beatus petrus. Ipe em
torius predicationis mee veritatē agnouit.
ecce qz sibi successit in fidei veritate. Deinde
de subiūgit. Quē pre ceteris expertus sum
deum colentē. et hoīes diligētē castū. diuini
studij deditū solutiū patientē. ecce quia
succedit ei in vite perfectione. Fuit em per
fectus quo ad deū. ideo dixit. deū colentē.
Quo ad primū. ideo dixit. hoīes diligētē.
Quo ad seipm. ideo dixit. castū. diuinis stu
dijs deditū et. Fuit dignus prelatus. qz gre
gem suū paupū verbo. qz multos ad fidē con
uertit. ita qz vno die quingentos et amplius
baptizauit. Paupū erēpo. Ande dicitur de
eo qz tāta moxū honestate pollebat qz chri
stianis. iudeis. et gētilibus cōplacebat. Pau
uit temporalī subsidio. Ande dicitur qz om
niū pauperū. viduā. et orphanorū nomina
scripta habebat. et eis sufficiēter pūdebat.
Quintū est. qz fuit doctor. graciosus. cū dici
tur. Et de illis cibū in tpe. Ipe em cibū dei
populo ministrabat. et hoc in tpe oportuno.
Sicut em dicit Chrys. Doctrina in tpe nō
oportuno oblata nō prodest. sed nocet sicut
esca contraria aut extra tps accepta. Sicut
em idem dicit. Infantibus esca muratur fm
tatem. sic in populo doctrina temperatur
fm virtutē. Et aurē ista doctrina a populo
acceptetur. Debet attendere vt dicit Augu.
in libro de doctrina christiana. vt placeat.
vt pateat. et vt moueat. Beatus igitur de
mens predicabat rationibus dāris. et aucto
ritatibus veris. et ideo placebat. Nam genj

les rationibus iudeos auferatibus con-
uincat. i. Petri. iij. Parati semper ad sus-
tiffationē omnipotentē &c. Predicabatur
monibus planis. et ideo patebat. Prouer.
xiiij. Doctrina prudentiū facit. Prouer.
bi miraculis et eremphs: ideo mouebat.
Roma. xvj. Non enim audeo aliquid loqui cor-
rum que p me non effecit xps
et sermo coram

De eodem sermo. ij.

Latus seruus ille quem
cū venerit dñs inuenerit

re et sic faciere. **Mat.** xiiij. **Et** dicit
refert ad quadragesimam superiorem ad que dñs ad
monuerat seruū suū. **Et** vi vigilat: cum dicit.
Vigilate. **Et** de omī suā custodiat: qñ dicit.
Sic sicut paterfamilias &c. **Et** fideliter et
prudēter seruiat: qñ dicit. **Quis** putas est fi
delis seruus &c. **Et** vi cibū familie tribuat:
qñ dicit. **Et** de illis cibum in tpe. **Est** ergo
sensūs. **Beatus** seruus ille qui cum venerit
dñs inuenerit sic faciere. i. vigilante. domū
a fure custodiente. fideliter seruiente. et sic
cibū familie tribuente. **In** predictis verbis
duo tangūt. **I.** aduētus dñi. **2.** cōmendario
serui. **Aduētus** dñi notatur cū dicitur. **E**ū
venerit dñs. **Tūc** autē dñs ad seruū suū de
mente venit quādo ipm. de hoc mōdo voca
uit. **In** qua vocatione sanctus demens beatus
fuit quid: qñ pro ipso mori pmeruit. **Passus**
est quidem pro xpo quadruplex genus mar
tyrij. **Prīmū** fuit in cōpassione afflictum. **2.**
De quo dicit **Bieg.** **Qui** dolore exipim in
aliena necessitate: crucē portat in mēte. **Itā**
cōpassione sanctus dēmens habuit: qñ patrē
et matrem et duo fratres per. xxx. annos per
mundū errātes inuenire nō potuit. et sic cō
patendum est. miseris alior. multo fortius
afflictionibus et doloribus nostris. **Scdm** **2.**
fuit in patiētia aduersor. **De** quo dicit idē
Bieg. **Sine** ferro marcyres esse possumus
et patiētia in alio veraciter custodimus. **Et**
stud martyrij beatus demens habuit: quia
in omnibus bonis fuit spoliatus: et a sede sua
tū delectus. **Sed** in oibus patiēs est inue
tus. **Mat.** x. **Mam** et vincris cōpassi estis. hoc
strum ad primū. **et rapinā bonor vestrorum**
i. gaudij suscepistis. hoc strū ad secundū.
Tertū martyrij fuit in dilectione inimico
2. **De** quo dicit **Bieg.** **Ferre** cōrumelias et
dientē se diligere martyrij est in occulta
cogitatione. **Beatus** demens magnā cōrum
melia est passus qñ tanq̃ malefactor et hoc

[illegible]

inuicē consumminamini. Furatur vestes virtutum et operum bonorum: et immittit vestes fordidissimas: quas vestes apostoli abijciendas esse ammonet. Roma. xij. Abijciamus opera tenebrarum etc. Furat etiam lintheamen cadi dum gratie: et ponit lintheamen foddidum remordentis conscientie. De quo dicitur: Esa. xij. Subter te ster. ti. et opt. tu. erunt ver. Tertio consistit officium boni serui in prudenter et fideliter seruando. Sic et beatus Clemens prudenter et fideliter deo seruauit: quia pecuniam domini sui augere sciuit. nam sicut dicitur: Math. xxv. Qui dedit quinq; talēta. i. exteriorū sciās quinq; sensuum ministerio occupandā et exercendā quae tripler esset. politica prinēs ad regimē ciuiū. domestica prinēs ad regimē familie et priuata prinēs ad regimē suūptus. tūc enim alia quinq; talēta lucrat. quando te a sensibili voluntate custodiens. alios etiam ab his admonendo compescit. Alijs autem dicitur duo. s. intellectum et operationem. tūc etiam illa duo lucrat. qñ p̄dicando et opando. i. p̄bando et exemplo ad similia. alios iducit. Alijs autē dedit vnum. i. intelligentiam scripturarū. Isti autē vel abscondunt sub terra auaricie. vel in sudario torporis. et negligentie. et non possunt ad mensam sacre scripture. **Quarta** officium boni serui consistit in cibum familie tribuendo. Libus autē dicitur de sim. **Liby. p̄.** m. debet masticari p̄ meditationem. Sicut enim cibus nisi masticet eius sapor nō sentit. sic nec verbum dei. In illa autē cras ad inuicem cibos nō ruminauit. postea dicitur fimo machum trahi p̄ memorie impressionē. Si car enim cibus masticatus nō p̄dest nisi fuerit stomacho traditus: sic nec sermo nisi fuerit memorie cōmēdat. **¶** Tertio dicitur ad diuersa mēbra deriuari. Mēbra autē aīe sunt ei⁹ virtutes. qdā em̄ dīa dñi deriuari ad vegetandū fidem: quēdā ad nutriendū spem. qdā ad nutriendū charitatē: et sic de alijs. **¶** Quarto debet incorporari: vt scy aīaz in nouitate vite trāsmuret. Ad em̄ cor mutar dñum: qz cor auari nō possit trahere dñū dei ad cōsentīendum p̄ptie auaricie: nec cor supbi: nec cor luxuriosifacit potius dñum dei mutat cor: qz de avaro sed potius pium. De supbo manufertum. et de luxurioso castus. ideo assimilafurculo arbori in sito: qui totam naturam arboris ad se trahit. Jaco. i. Suscipite instum verbum quod potest saluare animas vestras.

**Sermo, cccviii. De sancta katheri-
na, sermo primus.**

Alte filie congregane

runt diuitias. tu supgressa es
vniuersas. puer. vi. Inter cete
ras filias dei q spiritales diui
tias cōgregauerunt. brā katherina diuitias
spiritales cōgregauit. immo ceteras vginēs
post vginē dei supgressa fuit meritorū ginita
tis martyrii: p dicitur dōs. ¶ Primo igit sup
gressa est vniuersas in diuitijs quas acquisi
uit meritorū ginitatis. Taro namq vginitas
maioris est meriti. quanto retrahētia plura
habet. talis fuit vginitas brē katherine. ¶ Pri
mo retrahētia habuit iuuentutē: qz erat. xvij
annorū. Iuuentus autem multis cā lasciuiē.
Ecclē. xij. Iuuentus et voluptas vana sunt.
Sed iuuentus sibi nocere nō potuit. qz cor
dis maturitatē seruauit. sap. iij. Lani enim
sunt. sensus hoīs: et etas senectutis vita ima
culata. ¶ S cōdo habuit pulchritudinem. vn
de dī. qz erat incredibilis pulchritudinis: et
oim oculis ammirabilis videbat. Pulchritu
do aut mulieribus est cā ruine. Ezech. xvi
habēs fiduciā in pulchritudine ei? fornicā
ta est. puer. xi. Circulus aureus in naribus
suis mulier pulchra et fatua: sed pulchritudo
sibi nocere nō potuit: qz de pulchritudine i
terior solūmodo curauit. ps. Dis gloria ei?
filie regis ab intus. ¶ Tercio habuit rerum
abundantias et fertilitatem: qz patri suo regi
ni diuitijs magnis successit: ista abundan
tia multis cōsuevit esse cā luxurie. ps. Pro
dijce quasi ex adipe iniquitas eorum. Et istud
etiam beate katherine nocere nō potuit: qz
in abundātia seruauit tempantia. puer. xij
Est em diues cū nihil habeat: et est paup cū
i multis diuitijs sit. ¶ Quarto habuit liber
tatē et securitatē: qz sui et suoz dñā remanse
rat. Mima aut libertas et securitas in mulie
re est periculosa. ecclē. viij. Filie tibi sunt ser
ua corpus illaz: et non offendas faciem hyla
res ad illas. Istud aut sibi nocere nō potuit
qz l3 habuit libertatem. habuit itē dei timorē
Proverb. vi. Mulier timens deum ipā lau
dabit. ¶ Quinto passa est magnam sollicita
tionē. Sollicitata quidem fuit magnis mu
neribus et terroribus. Multe em mulieres
sunt que muneribz obediūt et terroribz cedūt.
Fuit muneribus sollicitata: qz tyānus tria
sibi pmisit que mulieres multum appetunt.
scz diuitiarum copiam infinitam. dignitatē
inimā. f. qz secunda esset post reginā. gliaz
immenfam. f. qz in foro sibi statuā erigeret.

et ipsam ab omnibus adorare iubere. Sed
istud beate katherine nocere nō potuit: qz
diuitias contempsit: dignitatē respuit: glo
riā mūdā abhoruit. Unde dixit tyānus
persuadēti. sine talia dicere que neppas es
etiā cogitare. Fuit etiam sollicitata terrori
bus ac pulsata cōminationibus et tormentis.
Et istud ei nocere nō potuit: qz p xpo etiā
mori nō timuit. Mat. x. Nolite timere eos
qui occidūt corpus: et postea nō habent ami
plius quid faciāt. Secundo supergressa est
alias vginēs in diuitijs quas acquisiuit
merito predicationis. Quis em mulieribus
sit inhibitiū officiū predicationis. quibusdā
tamē sanctis vginibus fuit officiū predi
candi a spiritus sancto cōcessum. quādā pteror
gatiua gratie singularis. Ipa em verbū dei
predicauit et multos ab errore conuertit. Et
qz ad hoc vniuersas alias supergressa est
Alie enim cōuertebāt hoies populares: hec
autem cōuertebat reginas et principes: sicut
vxořē maxētī imperatoris. et porphyrium
principē militū. Alie cōuertebāt hoies sim
plices et illiteratos. hec autem cōuertebat. i.
rhetores et phōs. Alie habuerūt aliquā sa
piētā a deo infusam. hec aut pter sapien
tiā infusam fuit studijs oim liberaliū ar
tū erudita. Alie cōtēte erāt simplici eruditione
de hac dicit qz per varias cōclufiones syllo
gismoz allegorice discrete: et mystice: cū res
sare disputauit. Alie in predicādo habuerūt
sapiētā sufficientē. hec aut habuit sciētā ex
cellētē. vnde imperator dixit. Est apud nos
puella sensu et prudētia incōparabilis. Ha
buit etiā eloquētiā et mirati sumus quā pru
dētiā. Habuit cōstātiā. vnde ipa dixit. Fac
quecūqz aio cōcepisti. paratā nāq me vide
bis ad oia sustinēda. Habuit etiā in loquen
do magnā efficacā. vnde dixerūt rhetores.
Nullus ante nos stare vnq potuit qui cōti
nue vinceret. hec aut puella sc nos in admi
rationē cōuertit vt corā ipā aliquid dicere
aut oino nesciam? aut penitus formidē?
Tercio supergressa est vniuersas in diui
tjs quas acquisiuit merito martyrii. Alie
quidē vñ vel duo martyria passe sunt: sed
beata katherina quintuplex genus martyrii
passa fuit. Prīmū genus: qz fuit scorpionū
bus flagellata. Scdm: qz sic lacerata in ob
scurissimo carcere fuit clausa. Tercio est: qz
fuit fame cruciata. Quartū est: qz fuit sup
ra horas hoīum extensa. Quintū est: quia

fuit decollata. Sed itē contra acerbationem
harū penaz quibz adiutoria habuit diuina
rū cōsolationū. Que em fuit lacerata et flaz
cellata fuit postmodū ab angelis celesti vn
ctio peruncta: sicut in legēda cōtinet. Que
etide peruncta: sicut in legēda cōtinet. Que
in carcere obscurissimo clausa fuit. ibides ce
lari luce et claritate est perflusa. Que fuerat
fame cruciata fuit colūba cibū deferente nu
trita. Que fuit supra rotā extensa fuit ab an
gelo soluta et rotam penitus dissipata. et mul
titudine gentiliū interfecta. Que fuerat de
collata. fuit in monte synai angelozum mani
bus deposita.

¶ Sermo. cccx. De eodem sermo. ij.

Damauit eam rex plusq

omnes mulieres: habuitq gratia
coram eo sup oēs mulieres et. Be
ster. ij. Ista vba que legunt de regina hester
que interpretat eleuata in populis conuenire
possunt beate katherine que fuit genere re
gina que mō est in populis eleuata et nobis
in patronā concessa. In qbus verbis tria di
cunt. Rex. i. xps eā adamauit in vita. grām
sibi dedit i morte. et miam sibi fecit post mor
tem. ¶ Primo namq adamauit eam invita
Amoris cui spōsi ad sponsaz duo sunt signa
et vna est cā. Vñ signū est qm ipā eis dē
et p cōsolationē induit secū. Xps sponsus
tripliciter est indutus. f. candida per puri
tatem. rubea p passionē et varia p virtutum
varietatē. De his tribz dī. Cant. v. Dilect
meus candidus et. Istas vestes induit xpus
beatam katherinam. f. albas p vrginitatem
et purpureas per passionē et feruentē chari
tatem: et variam p virtutum multiplicatiōē.
De his duobz dī. puer. vlt. Stragulatam
fecit sibi vestem que ad vnus. Nam fm glo.
Stragulata vestis est que varietate tēture
confici solet. Byssus et purpura indumentū
eius: quo ad alia duo. ¶ Scdm est q multis
gratias eam puenit. Dedit namq sibi qdā
angelicā. f. vrginitatem seruare qd est ppriū
angeli. Luc. xi. Equales enim sunt angelis
et. Quoddā diuinum. f. gratiose p dicare qd
fuit ppriū officium xpi. Luc. iij. Alijs ciui
tatibus oportet me euangelizare regnum dei
qz ideo missus sum. Quoddam spūale. f. mor
tem p xpo subire. Phil. i. Vobis datum est
vt p xponem solutū in cū credatis: sed etiā
vt p xpo patiāmini. Et enim vltimum ter
ribilius. quia ultra mortem nullus potest ali
quid pati maius. De his tribus dī. puer. b.

vlr. Accinxit fortitudine liberos suos. quo ad
vrginitatem. Roborauit brachium suū. quo
ad martyriū inagnanimitatem. gustauit et vi
dit quoniam bona est negotiatio sua. quo ad
predicationis gratiositatem. Causa autem
potissima quare vir vxořem diligit: est quo
nā filios sibi generat sapientes. Et brā ka
therina xpo filios sapientes generauit. quā
do. l. herodes ad fidem xpi conuertit. Istos
aut generabat et alios doctrinis miraculis et
exēplis. Apoc. iij. De throno pcedebāt ful
gura. voces et tonitrua. Throni dei fuit be
ta katherina i cuius aīa de? requieuit a qua p
cedebant voces p dicationis fulgura mira cu
loz: et tonitrua exēploz. Exēpla nāq san
ctorum quēdā tonitrua sunt. que excitare de
bent in peccatis aīas dormientes. ¶ Secun
do xpus beate katherine p ceteris sanctis
fecit gratiam in morte. Quēdam namq pri
uilegia sanctis in morte cōcessit p culariter
que oīa in morte beate katherine concessit
vniuersaliter. ¶ Primum est xpi vīsitatio. et
istud fuit in Johanne cum discipulis suis venit. Et
transiit xpus cum discipulis suis venit. Et
istud similiter in beata katherina fuit: qz cū
esset in carcere xpus cum multitudine angelo
rum: et hoīm ad eam descendit. Et istud ar
stat pūilegio spālis amoris. Quē enī xpus
beatū Johānnem et sanctam katherinā spe
ciali amore dilexit: id ad eos spāliter in mor
te venit. Johā. xij. Si qd diligit me et. et se
quit. Ad euz veniemus et. ¶ Secundum est
spūalis reffectio: et istud fuit in beata maria
magdalena que spūalibus refectionibus pa
scebat. Istud etiam fuit in beata katherina
cui in carcere exstenti deus p columbaz mi
nistabat. et istud attestat cōtēptus munda
ne dilectiois. Quē igit carnales delectatiōes
beata katherina contempsit. id celestibz cō
solationibz pascēbat. Vñ est q p cōito filiis
israel defecit farina de egypto receperūt mā
na de celo. ¶ Tercius est peritiorum eraudi
tio. Et istud fuit in sancto Blasio et in sancta
Margaretha: qz in sua passionē deum roga
uerunt ut quicūqz in noīe ipoz aliqd a deo
peteret obtineret. Et istud fuit in sancta ka
therina. que idem a deo petiit et impetravit.
Et istud attestat sue magne sanctitati. Vñ
de dī de viro lctō in ps. Clamauit ad me: et
ego exaudia cū et. ¶ Quartū est celestis i
que resecratio. et istud fuit in brō thephano q
celos apertis vidit. Et istud etiā fuit in sancta
katherina cui vox de celo dixit. Veni dilex
ta

sta mea. Ecce tibi celi ianua est aperta. Et istud attestat sue magne perfectioni. Et clu nancq aperit vitis pfectis. martyribus. et baptizatis. Sancta igit katherina fuit valde pfecta martyris preciosa: et suo sanguine baptizata. Quintu est angeloz accessio. Et istud fuit in beato Martino ad cuius obitum angeli accesserunt. Et istud etia fuit in scra katherina cui in morte angeli obsequia pstituerunt. Et istud attestat sue virginitati. Quia angeli sunt ngines p natura. Et istud fuit in beato paulo a cuius corpore lactis effluxit. Istud etia fuit in katherina que p sanguine lac de dit. Fuit etiam de numero sanctorum. De q bus dicit Thym. iij. Nitidiores lacte. Septimu est diuine lucis choruscatio. Et istud fuit in beato petro i cuius martyrio magna lux emicuit. et cum ipsa luce aia in celu ascendit. Istud etia fuit in beata katherina q cum fuisset in tenebroso carcere idusa magna claritas sibi resplenduit. Et istud attestat sue magne fame et lucide conuersationi. sap. iij. Quod pulchra est casta generatio cum daretur. Tertio xps beate katherine magnam miam fecit post mores. Et ista mia in tribus attendit. Primo. qz corp mirabiliter honorauit qm angelos ipam speliri fecit. Angeli em corp ei ad monte synai itinere plus qz. r. dieru deduxerunt et ibi honorifice sepe hierunt. Isa. xi. Erit sepulchru eius gliosum. Et in hoc assimilat sancto Clementi: cui angeli in mari monumentum fabricauerunt. et istud attestat sue magne sapientie. Sepulta nanq est beata katherina in mote synai vbi dñs deus moysi sapietia sua dedit. Secdo qz corpus eius pdigiosu magno illustrauit qm de eius mibus oleum emanare fecit. Et in hoc assimilat beato nicolao de cuius corpore oleum emanat. et istud attestat sue magne mie: qz per oleum mia designat. Tertio: qz eius anime trecentena premia dedit. dñi eni Math. xij. q semen factum in terra bonam facit fructum. aliud tricesimu. aliud serage simum. aliud centesimu. Terra bona facies fructu tricesimu sunt boni coniugati q cu fia de trinitatis decalogum seruauerunt. et io p mias. xxx. habebunt. Terra bona facies fructum serage simu sunt boni continentes q cuius vii. opibz mie decet pcepta custodierunt. et io lx. p mias possidebunt. Terra bona facies fructum

centesimu sunt ngines: p dicatione et martyres. qui de leua plentis vite transierunt ad dexteram celestis patrie. et q beata katherina p dicatione et martyris exitit. ideo ipa trecentena premia a deo recepit. Dicit em de sancta. Eia. lxi. In terra duplicia possidebunt. Ille nanc q tm fuerit ngines habebit p mias eterna simplicita. Ille aut q fuerit ngines et martyres habebit eterna duplicia. Ille aut q fuerit ngines: martyres. et p dicatione sibi beata katherina habebit centena triplicia.

G Sermo. ccc. De eodem sermo. liij.

Imile est regnum celo

rum thesauro abscondito in agro bea. Math. xij. Regnu celoru pde p gnam. Ideo similis est thesauro abscondito in agro. Ager iste fuit animus katherine in quo creuit. et floruit lilii puritatis: rosa charitatis: viola humilitatis. In isto agro abscondit est thesauru martyris sue passionis assumptus: et thesauru diuine sapientie et virginalis mundicie: et celestis glorie. et iste est ille thesaurus. de quo dñs. i. Cor. iij. Si quis ante supedificat supra fundamentu hoc aurum argenti et lapides preciosos etc. In isto agro inuenit aurum martyris. de quo dñs. i. Cor. iij. Tunc aurum in fornace pbaur illos etc. Sicut eni aurum malleat et non frangit. sic beata katherina multa tormeta est passat: tm in omibus fuit constans inuenta et firma reperta. Fuit etiam martyrium eius priuilegiatum quoniam ad tria. Primo: qz habuit honorabile obsequiu. Angeli em corpus ipsius beate katherine sepelierunt: et ta obsequio fieri q sibi obsequiu pbaur ta inuicta sua. qm ipse angelus in conflictu cu rheroribz ipas confirmauit qz suo martyrio: sicut qm ei plagas punxit. et post morte sua qm multitudo angeloz corpus eius ad montem synai deduxit. Secdo qz habuit honorabile sepulchru: qz in mote synai eius corp fuit positus. et istud aduocat a mysterio. hoc eni attestat sue magne sapientie: et sue magne cu deo amicitie: et sue magne abstinencie. Sepulta est nanc in mote illo i quo de lege sue sapientie dedit moysi et in quo familariter cu moyses velut amicus amicos locut fuit. in quo moyses. xl. diebz et noctibz ieiunauit ad significadu q beata katherina dei sapietia plena fuit: cu deo singulare familiaritate habuit: et ab oi amore mundi abstinuit. Tertio huius miraculu gloriu: qz de ei corpore

oleu emanauit. qd dñs intelligi q ipsa valde pia et misericors extitit. Per oleu em misericordia et pietas designat. Oleu nanc habet virtutem penetratiui. ps. Sicut oleu in olivis eius etc. Impingaturam. ps. Impingaturam in oleo caput meum. Zetificatiua. ps. Quasi in oleo caput meum. Zetificatiua qz sup et exhalaret faciem in oleo. Zetificatiua qz sup ceteros liquores eleuat. Per qd dñs intelligi q ipsa miseri cordia et elemosyna diabolum penetrado vulnerat: cu sit lancea dei. Unde de elemosyna dñs. ecci. xxi. Sup scutu potestis lancea aduersus inimicu suu pugnat. Deinde impingatur cum sit adeps dei. ps. Ex adipe frumeti satiat te. vñ dixit olis uia. Iudith. ix. Numquid possum deferere pincedine mea qua dñs vntur hoies. Eos cie tia letificat cu sit vinu. Vñ. ps. Vinu letificat cor hoies. Vñ dixit vitis ibide. Numquid possum deferere vinu meum qd letificat deus hoies. Aiam ad deum eleuat et sibi assimilat. cu ipsa sit imago eius. Sicut est oleu super natat oibus liquoribz. sic mia aiam ad deum multitudinem eleuat pte ceteris virtutibz. Zetificatiua. ps. Misericordes: sicut et pater vester misericors est. Secdo in isto agro inuentum est argentum diuine sapientie et eloquie. De qua dñs in ps. Eloquia dñi eloquia castra. argentum igne examinatum etc. Est em habetur Jacobi. iij. quedam sapientia de sursum. et ista est sapietia diuina. quedas est sapientia deorsum. et ista est sapietia diabolica. Inter sursum autem et deorsum relinquitur quoddam medium. qz inter sapientia diuinam et diabolicam est sapientia mundana. Sapietia autem diuina pstitit in dei cognitione. Vñ. re. ix. In hoc gloriu qui gloriu scire et nosce me. In precepro dei obseruati. aug. Sapietia dei est. no eloquia dei scire: s. in eloquia dei in dei et primi dilectione viuere. Aug. Ille tenet qd latet et qd patz in diuinis sermonibz. qui charitate seruat in moribus. Ista diuina sapietia beata katherina habuit: qz et vnum solum deum cognouit. et madata et consilia seruauit. et vsq ad morte ipz dilexit. Sapietia autem mundana diuiditur in tres partes. s. in ethicas que docet mores in formare. et yconomiam que docet familiam bene regere. et politicam que docet vbes et regna sapienter disponere. Prima sapietia habuit beata katherina. quia se omni virtute et moru honestate coposuit. Secdam huius quia palacium suum et familiam sapienter rexit. Tertiam habuit. quia regnu suum p

nide gubernabat. Secunda sapientia mundana in tres partes diuiditur: vt ibidem dñs ait Jacobus. scilicet in terrenam: que consistit in appetitu cupiditatum. animalem que consistit in expletione voluptatum. et dyabolicam que consistit in appetitu honoru. Sed tamen beata katherina primam contempsit inquam omnia terrena desperit. G Secunda inquam voluptates abhorruit. et virginitatem seruauit. Tertiam inquam honoru mudanos deseruit: et humilitati se dedit. Tertio i isto agro inueniunt duos lapides preciosi. Anus est virginalis mundicia. Et alius est celestis gloria. Est enim virginitas valde preciosa deo: et ideo no de nupta: sed de virgine voluit nasci. Et angelos quia a Johanne euangelista virgine noluit adorari. Et rori mundo. Unde dicit Hiero. contra Iovinian. Romanus populus in quas ro honore: virgines semper habuit. hinc apparet qz cōsules et imperatores et in curribz triumphantes. et ois dignitatis gradus eis de via cedere solitus est. Preciositas nanq virginitatis et hoc apparet: quia deus virginitatem multum honorat: et multum gloriificat. Adulter quidem honorat: quia ipsos virgines fecit ioculatores suos domicellos suos: et virores suos. Ista tria tagunt Apoc. xij. vbi Johannes de virginibz loquitur dicens. Cantabant quasi canticum nouum ante sedem: et nemo poterat dicere illud: ecce quia sunt ioculatores dei. Deinde subdit. Mi se quum agnum quomqz scribit: ecce qz sunt de familia dei. Deinde concludit. Sine macula sunt ante thronum dei. Ecce quia sunt domicelli et serui in mensa dei. Pater etiam eius preciosas: quia deus ipsam virginitatem multum glorificauit. Hoc significatum est Apoc. xij. vbi dicitur. Signum magnus apparuit in celo mulier amicta sole et luna sub pedibus eius. et in capite ei corona. xij. stellarum. et in vtero habens. Et quibz vere bis datur intelligi qz deus virgines sanctas coronabit in morte. ideo dicitur. In capite eius corona duodecim stellaru. Quabit in corpore ideo dicit. erat amicta sole. Decoras bit in pede. ideo dñs. q luna erat sub pedibus eius tanq scabellum. Et secum dabit in prole. ideo dicitur qz erat in vtero habens. Chri gna sapienter disponere. Prima sapietia habuit beata katherina. quia se omni virtute et moru honestate coposuit. Secdam huius quia palacium suum et familiam sapienter rexit. Tertiam habuit. quia regnu suum p

captus et illusus. Ad iudicium credit esse verus. In illud Ath. xrv. Media nocte clamor fuit: ecce sponsus venit etc. In hora prima celum et terram in servitium hominis creavit. Ad templum in hac hora personaliter venit consuevit. Luc. xxi. Omnis populus manebat. i. mane festinabat ad ipsum existentem in templo: in hac etiam hora spiritus resurgens multipliciter apparuit. In hora tertia Christus ad columnam visus ad sanguines flagellatus fuit. et sententiam sue mortis accepit. quia tunc indeo: in vocibus crucifixus fuit. in hac etiam hora spiritum sanctum in apostolos destinavit. in hora sexta spiritus in cruce elevatus fuit: et clavis confusus: sol fuit obscuratus velut quibusdam vestibus nigris se induit. et mortem domini sui tribus horis plangens. In hac etiam hora spiritus in celum ascensus cum apostolis dulces coniunxit fecit. Juxta illud Act. i. Conuersus precepit eis etc. In hora nona spiritus emisit. vulnus in latere accepit: et ad celum ascendit. In hora autem vespertina sacramentum corporis et sanguinis sui instituit. discipulorum pedes lauit. et in habitum pegrini resurgens apparuit. Luc. vii. Adhuc nobiscum dicit: quoniam aduersus peccatum etc. In hora completorii spiritus sanguineas guttas sudavit de cruce deponit: et in monumentum collocat: fuit: et ianuis clausis ad discipulos introiuit.

G Sermo. cccij. Eodem die sermo. n.

Dificauerunt templum domini

mini rex et filius israel. in. Regu. viii. Sicut templum dei dedicatum fuit a salomone: et filiis israel. ita et nunc ecclesie dedicant a Christo rege pacifico auctoritate: et a pontificibus: et alijs clericis minoribus ministerio. In ipso autem dedicationis officio sunt plurima que magna continent sacramenta. Primum est: quia pontifex ecclesiam consecrat tribus vicibus circumit ad ostendendum quod consecrat in honorem sancte trinitatis: vel ille triplex circuitus signat spiritus in quo deus non cessauit circumire nobis posset salutem offerre. spiritus nature legis scripte: et gratie. Nam in tempore legis nature misit patriarchas. post. Admiserit moysen seruum suum a quo elegit. In tempore legis scripte misit prophetas. Jer. vii. Et misit ad vos oves seruos meos prophetas predicantes diluculo et mittens. In tempore legis gratie venit ipse esaias. Propter hoc sciat populus meus in meum in die illa: quia ego ipse qui loquor ecce assum. Vel ille triplex circuitus significat triplicem circuitum quem fecit Christus in ipsius

ecclesie militantis consecrationem et salutem. Primum est quo de celo venit in mundum. Secundum quo de mundo descendit ad limbum. Tertium est quo de limbo resurgens ascendit in celum. Secundum est: quia in quolibet circuitu episcopus baculo pastorali ad hostium ecclesie perit dicens. Accollite portas principes ad clamorem presententur triplici dominum quod per meritum sue passionis acquisiuit. In celo mandator: et in inferno. Phil. ii. In nomine iesu omne genu flectat: celestium: terrestrium: et infernorum. Ac si ipso facto pontifex dicat. Ex quo Christus dominus in celo. vos principes. i. angeli aperite portas. et mecum de cetero maneat. ex quo dominus in inferno. vos porte inferni. i. demones: eleuamini et inde fugatis. Ex quo dominus in mundo. vos homines de cetero ibidem dominum non requiratis. Unde promittit ibidem in ps. Hec est enim generatio querentium eum. que. fa. dei iacob. Tertium est: quia ipsa ecclesia ter aqua benedicta interius et exterius irrigatur. Ad significandum quod per triplicem vnda sua ecclesiam irrigauit. vnda fluminis in baptisimi regeneratione. Ephe. v. Abundans eam. secundum ecclesiam lauacro aque in verbo vite. Adhuc in sanguinis in sua passione. Apoc. vii. Lauetur eas in sanguine agni. Unda flammis in spiritus sancti missione. Exod. xxi. Effundam super vos aquam mundam: et munda binum ab omnibus iniquamentis vestris. De ista triplici irrigatione dr. i. ioh. v. Tres sunt qui testimonium dant in terra. i. in ecclesia militanti. spiritus: ecce vnda fluminis: et sanguis ecce vnda sanguinis. Aqua. Ecce vnda aque. Vel ista triplex irrigatio significat tria genera lacrymarum quibus anima que est templum dei aspergitur et irrigatur. i. lacrymis compunctionis per peccatis propitijs. ps. Lacrymis meis stratum meum rigabo. Lacrymis compassionis pro alienis miseris. iere. xx. Qui dabit oculis meis fontem lacrymarum etc. Et lacrymis deuotionis pro celestibus desiderijs. ps. Fuerunt mihi lacryme mee pannes etc. In ista autem aqua benedicta quia ecclesia aspergitur tria proponuntur. i. vinum cinis: et sal: quia ad hoc quod aqua lacrymarum non stratum bene valeat lauare tria debemus apponere: scilicet vinum spiritualis exultationis. Eccles. xxx. Non est oblectamentum super cordis gaudium. Linerem. i. memoriam mortis. Bene. xviij. Loquar ad dominum meus cum sim pulvis. i. Sal sapide discretionis.

Roma. xxi. Rationabile obsequium vestrum. Ista autem aspersio fit cum yfopo. i. cum timore diuino. Sicut enim yfopus purgat fleuma pectoris: sic timor dei purgat peccata mentis. Eccl. i. Timor domini expellit peccatum. Quartum est quod litteris mortui in latim in paupere scribitur alphas et omnia in paupere in paupere occideris. quod quod loquens visus ad angulum occideris. in re presentat coniunctionem vtriusque populi. in dei scilicet et gentilis in fide vera per crucem Christi actam et gentilis in fide vera per crucem Christi actam. Ita quod ille qui erat dexter factus est sinister. Et qui erat in capite factus est in cauda et cetero. Deut. xxiij. Ipse erit in caput et tu ueris in cauda. Vel ista talis scriptura duos ordinibus facta significat dei precepta in duabus tabulis scripta. Et ideo talis scriptura fit in cruce de cinere et sabulo facta: ad innuendum quod si homo memoriam dominice passionis implere. de habere memoriam dominice passionis et crucis. Vnde Grego. Si passio Christi memoriam reducat. nihil est quod non equo animo tolleretur. De habere memoriam sue mortis. Grego. Valde se sollicitat i bono opere: quod semper cogitat de extremo fine. Debet etiam habere considerationes proprie infirmitatis: quia. scilicet. ad instar sabuli homo est sterilis et infructuosus nisi a dei gratia adiuvetur. in. ad Rom. iij. Nonne sufficiens sum? aliquid cogitare a nobis quod sit nobis. Quinque est quod duodecim cruces in ecclesie parietibus depingunt. Ipsa enim crux sancta est Christi veritas. Vnde cantat. Velilla regis pdecunt. Crux est baculus Christi. In baculo meo transui ordanem istius. i. mundum istum. Crux est lectus Christi in quo ipse requieuit. Lanti. i. Indica mihi ubi pascas ubi cubes in meridie. Quia igitur crux est verum illud Christi. ideo in ecclesia consecrata cruces depinguntur et ostendatur quod illa ecclesia est ammodo Christi dominio subiugata. Unde et apud regalem magnificentiam observatur ut cum aliqua ciuitas ei tradatur vexilla regis eriguntur. Hacta autem fuit lancea. Tala fuit caro mundissima depicta colore nigroli moris. rubeo sanguinis. et albo innocentie et puritatis. Depinguntur autem duodecim cruces quia duodecim apostoli hoc vexillum per vniuersum mundum deferentes ipsum Christi dominio subiugarunt. Quia crux est baculus dei. ideo ipse cruces depinguntur ut demones terreamur. et inde fugiant. Christo. Ubicumque demones signum crucis viderunt. territi fugiunt baculum timentes unde plagam acceperunt. Quia crux est lectus Christi ideo depinguntur

cruces ad innuendum quod sicut Christus de cruce non descendit: sed in ea mortuus fuit. Sic et ipse homo de cruce penitentie non debet scedere: sed in ea consistere de preuolare. Mortuus enim Christus de cruce descendere nec per manus sue copatione cum scire ipsam valde dolere. Luc. ii. Tu autem ipse animam gladius pertransibis. Nec propter iudeorum inuersionem. marth. xxv. Pretereuntes enim mouebat capita sua dicentes. Vach qui destruis templum dei et post triduum reedificas illud. Nec propter ipsorum fallacem persuasionem. Ibi. Si recisrael est descendit de cruce et credemus ei. Nec propter vehementem sui corporis dolorem. Thren. i. Attredite et videte si est dolor similis sicut dolor meus. Dicit homo de cruce penitentie non debet descendere nec compassione suorum parentum. nec irritis de superboz nec persuasione amicorum. nec austeritate penarum. Sextum est quia ipse cruces illuminatur. i. G. Sextum est quia ipse cruces illuminatur. Illa enim duodecim crismate inunguntur. Illa enim duodecim luminaria ante crucem posita significant duo decim apostolos qui vexillum crucis per vniuersum mundum deferentes ipsum per tria Christi dominio subiugarunt. i. per lumen sapientie. matthei. v. Vos estis lux mundi. Per odorem bonae fame qui significatur per balsamum. i. cor. ii. Christus bonus odor sumus deo in omni loco. Et per victricem pacis qui significatur per oleum. i. cor. i. Gloria nostra hec est testimonium pacis nostre. Illi etiam qui cruces pntie assumperunt ista tria debet habere. scilicet lumen peruersariis honeste. Mat. v. Sic luceat lux vestra coram hominibus etc. Balsamum redolens fac me. Eccl. xxiij. Sicut cynamomum et balsamum aromatizans de dedit odorem. Et oleum deuotionis interne. ps. Impinguasti in oleo caput meum etc. De hoc etiam scribit. i. ioh. ii. Unctio eius docet vos de omnibus. bern. Qui inicitur a timore crucis Christi portat patienter: qui perficit in spe portat libere: qui consummatur in charitate amplectitur eas ardentem: ecce oleum: balsamum: et ignis. Qui enim portat crucem patienter. iam victus est oleo gratie preuenientis. Qui portat libenter victus est balsamo gratie proficiens. Qui autem portat ardentem inflammatus est igne gratie perficiens.

G Sermo. cccij. Eodem die sermo. iij.

Die salus huic domui facta est etc. Luc. xxi. Quamdiu homo in hac vita est peccator est

Ad iij

mones viderint fugiunt: et currunt angeli.
Idem. Ut leones ignem spirantes: sic a men-
sa altaris secedunt: terribiles fientes dyabolo.

Sermo. cccij. De dedicatioe altaris. sermo primus.

Septem diebus expiabis

altare: et sanctificabis: et erit sanctum

sanctorum. **Exo. xxi.** Quia deus est sanctus, ideo vult habere omnia sancta. **f.** tabernaculum: et vasa tabernaculi: ac etiam altare: et vasa altaris. **Num. vii.** Anxit moyses et sanctificauit tabernaculum cum omnibus vasis suis: altare et similiter vasa eius. Vult etiam habere sanctos ministros. **Leuit. xi.** Sancti estote quoniam ego sanctus sum. **Exo. xxi.** Sacerdotes qui accedunt ad dominum sanctificetur ne peccent eos. Et sicut in veteri testamento. Alia erat consecratio altaris. Alia erat consecratio tabernaculi. Ita et nunc alia est consecratio altaris. et alia consecratio ecclesie.

In primis ergo verbis duo ponunt. **Q. Primum** mo ipsius sanctificandi ritus cum dicit. **Septem diebus expiabis: et sanctificabis altare.** **Q. Secundo** ipsius sanctificationis effectus. cum dicit. **Et erit sanctum sanctorum.** Ritus autem altaris veteris tabernaculi fiebat septem diebus per hostiarum immolationem. Ritus autem consecrationis altaris ecclesie militantis continet multa. que magnis sacramentis fuerunt plena. **Q. Primum** est: quia quattuor cruces in quattuor cornibus altaris configuntur de aqua benedicta. Altare quidem significat crucem. cuius quattuor cornua sunt quattuor brachia in quibus emanauit vnda salutis: que quidem vnda quattuor partes mundi abluit: et purgauit. Vel per illas quattuor cruces de aqua benedicta significatur quod christus mundauit per sanguinem sue passionis quattuor elementa. Mundauit enim ipsum aere: quod non sub terro. Sed in aere pati voluit. Mundauit aquam per illam aquam que de suo latere profluxit. Mundauit terram per sanguinem quem in terra effudit. Mundauit ignem et non tantum materiale: sed etiam spirituale. cuiusmodi est ignis tribulationis quem ipse etiam mundauit: quod cum minore fecit: ex eo quod illo igne examinatus fuit. **ps.** Igne me examinasti: et non est inuenta in me iniquitas. Vel per illas quattuor cruces significatur quod passionis christi et crucis quadrupliciter portare debemus. **f.** in facie per assiduum impressionem. in ore per confes-

sionem. in corpore per mortificationem. in corde per deuotionem. **Q. Secundo** est: quod altare consecratur septem vicibus circum. **De** illis autem septem circuitibus quos ipse fecit: **ps.** Meus est: quo de celo venit in vter virginis. Meus est: quo de vtero venit in presepium. Tertius est: quo de mundo venit in mundum. Quartus est: quo de patibulo descendit in sepulchrum. **Sextus** est: quo de sepulchro descendit in limbum. **Septimus** est: quo de limbo resurgens ascendit in celum. **Tertium** est: et a iisopo aspersit. **Iisopus** namque est herba pua calida et fleumatis purgativa. Et significat christum qui est paruus per humilitatem. **Calidus** per charitatem. **Iohan. xv.** Vitis purgatius faciens nobis magnam puritatem. **heb. i.** Purgatione peccatorum facies. Ab ista iisopo pluerunt septem aque aspersoris. **i.** septem sanguinis effusiones. **Quia** prima pluit in circuncisione. **Secunda** in baptismate. **Tertia** in corporis flagellatione. **Quarta** in capitis coronatione. **Quinta** in manus perforatione. **Sexta** in pedum crucifigitione. **Septima** in lateris apertura. **Vel** illa aqua significat aquam baptismalem qua altare cordis nostri aspergit et mundat: que ideo septies aspergitur. quod in ipso baptismo septem dona spiritus sancti dantur. **Quartum** est: quod incensum in ipso altari contremat. **per** quod significatur ipsum sacrificium in ara carbone accenso. **Et** sicut fumus incensum exiit a carbone accenso. et in altari ascendit: et odorem reddit. Sic fumus huius sacrificii precessit a christo inflammato igne amoris: passionis: et compassionis. **Ascendit** vult in celum. **Apoc. viii.** Ascendit incensum: et fumus in conspectu domini de manu angelis. **Idem** est christi qui fuit nuncius dei patris. **Idem** est odor odoris magni. **Ephe. v.** Tradidit semetipsum pro nobis oblationem et hostiam deo in odorem suauitatis. **Vel** per illam contremationem incensum significatur. quod illi qui ad altare accedunt debent habere orationem ad instar incensum. **f.** feruentem: ascendentem: et redolentem. **Feruentem** scilicet calore charitatis. **Apoc. viii.** Data sunt ei incensa multa. **Et** infra. **Et** accepit angelus thuribulum: et impleuit illud de igne altaris. **Ascendit** enim leuitate humilitatis. **Ecce. xxxv.** Oratio humilitatis se penetrat

nubea. **Redolentem** odore mundicie et puritatis. **Apoc. v.** Haberes singuli cyphas et phialas aureas plenas odoramentorum. **et.** **Quintum** est: quod ipsum altare christifinire inungitur. **Ad** significandum quod ipsa crux fuit inuncta sanguine christi qui patrem odore recreauit: et ipsum ad misericordiam delinquit: et nobis suam benedictionem dedit. **Chrysim** namque fuit ex balsamo et oleo: et vterque benedictio. **vel** per hoc significatur quod illi qui ad altare accedunt debent habere balsamum redolentis fame. **ij.** **Cor. ii.** Christi bonus odor sumus. **De** omni loco olei pietatis et misericordie. **Ecce. ix.** Oleum de capite tuo non deficiat ad benedictionem: in gratie perficitur. **ps.** Et bene dictionem dabit legislator. **abund** de virtute virtutis. **et.** **Sextum** est: quod mundis panis operitur qui panis sic debet esse gloriosus et preciosus quod nullam habeat maculam vel rugam et nullam deformitatem. **Panis** enim altare ornatus sunt boni clerici ecclesie decoratus. **Esa. xlii.** Alio ego dico dominus: quod omnibus his velut ornamento vestieris. **Ephe. v.** Exhibere sibi ecclesiam gloriosam non habentem maculam neque rugam aut aliquid huiusmodi. **Clerici** enim non debent habere maculam in cogitatione: nec rugam in intentione: nec aliquid deformitatis in opere: sed debent esse gloriosi in fama et opatione. **Secundo** ponitur sanctificationis effectus. cum dicitur. **Sanctum sanctorum.** **Ipsum** enim altare sanctum sanctorum dicitur. quod sanctissimum sacramentum in eo consecratur. **Sanctum** namque est idem quod mundum: firmum: et sanguine tinctum. **Est** igitur ipsum sacramentum in altari sanctum. **1. Primum** quod nos mundat. **leb. ix.** Sanguis christi emundabit conscientiam nostram. **et.** **Apoc. vii.** Lauarent stolas suas: et dealbauerunt eas in sanguine agni. **Et** quibus verbis patet quod sanguis christi mundat: lauat: et dealbat. **Mundat** ab actuali. **lauat** ab originali: et dealbat a veniali. **In** huius significatione christus sanguine fudit de manibus et lauaret actuali. de latere vero lauaret originale. de pedibus vero lauaret veniale. **Secundo** altare dicitur sanctum: quod nos firmat: scilicet per sacramentum. **Facit** enim nos firmos et fortes in agrediendo ardua. **Hoc** significatur est. **i.** **Ad** habeo. ubi dicitur quod elephantis ostendunt sanguinem vnde ad acuendum eos ad prelium. **Facit** nos firmos sufferendo aduersa. **De** reorum. **et.** **Recogitare** eum qui tale sustinuit a peccatoribus aduersus semetipsum contradictionem et non fatigemini animi

mis vestris deficientes. **Facit** nos firmos et seueranter continuando fortia. **ij.** **Reg. xii.** Ambulauit in fortitudine cibi illius. **et.** **ps.** Panis cor hominis confirmat. **De** his exemplis habemus in christo qui magnanimitate aggressus est ardua et crucem ascendit. **Fortiter** sustinuit aduersa quoniam vulnera fortiter tolerauit: et perseveranter continuauit fortia. **q. si** de cruce descendere noluit. **Q. Tertio** sacramentum dicitur sanctum: quod sanguine suo nos tingit. **f.** quod sue passionis memoriam nobis imprimat tangendo nostrum intellectum per meditationem. **Deut. vi.** Meditaberis sedes in domo tua: et nostrum affectum per desiderium et deuotionem. **iob. xxxii.** Pulsi eius labunt sanguinem et toram vitam nostram per imitationem. **et.** **pet. ii.** Christus passus est pro nobis. **no** bis relinquens exemplum. **et.**

Sermo. cccv. De officio diuini no. sermo primus.

Edict in celebrationibus

deus. et. **Ecce. xlvi.** **Et** verba fuerunt dicta de dauid propheta: et possunt conuenientius dici de beato Gregorio papa. qui misse celebrationem pulchre. et decore ordinauit: et ipsum ministrum celebrantem pulchro habitu insinuit. **Videamus** et go. **decorus** sit habitus ministri. **Q. Secundo** decorum sit celebratio minister. **Ad** istum namque in suo habitu debet esse decorus. **Q. Primum** quia in capite coronam decoram debet habere. **In** qua siquidem corona tria sunt: scilicet pilorum ablatio: capillorum detruncatio. et forme sperice figuratio. **Ablatio** autem pilorum in superiori parte capitis fit ad innuendum quod inter ipsos ministros: et deum nihil debet esse medium. **sed** in immedie debent deo vniri per vinculum charitatis: per identitatem voluntatis. et per operam pietatis. **Ad** istam coronam enim maxime deo coniungit hominem. **Capillorum** detruncatio super aures fit. **ad** innuendum quod omnia temeraria superflua debent refecare: et superfluas cogitationes abijcere a mente. **et** **ad** mandata dei adimplenda auditum liberum et expeditum habere. **Circularis** autem figuratio in modum corone fit ad innuendum quod seruire deo regnare est: et quod sunt ministri illi qui principio caret et fine: et quod de corona sacerdotalis dignitatis precuri sunt ad coronam eterne felicitatis. **Q. Secundo** de amictu in capite assumere tanquam galeam spiritus: quod debet ad altare

accedere cū spe et fiducia obtinendi. i. Thes. sal. v. Inducti galeam spem salutis. Tercio debet induere alba rāq̃ lorica iusticie. Eph. vi. Induti lorica iusticie. Sicut enim lorica hoīem vndiq̃ regit. sic iusticia cū alijs suis virtutibus vndiq̃ aīam regit et munit. Pudentia em̃ aīam munit ab anteriori vt p̃uideat de futuris. Iusticia a posteriori vt p̃uideat de futuris: satisfactio de p̃teritis. Tercio perantia a dextris ne alliciat in p̃speris. Fortitudo a sinistris: ne succumbat in aduersis. Quarto debet cingi cingulo castitatis et modicie. Eph. vi. State ergo succincti lumbos vestros in veritate. et i. Pet. i. Succincti lumbos mētia vestre. Quinto debet accipere manipulum tanq̃ scutum fidei. Eph. vi. In omnibus sumentes scutum fidei. ipm aut manipulum in manu sinistra ponitur. q̃ scutum in sinistra parte portatur. Sexto debet accingi stola tanq̃ ense et gladio ancipiti qui est gladius verbi dei. vt incidat verbo et exēplo. hebr. iij. Cuius est sermo dei et efficitur et penetrabilior oī gladio ancipiti. Primo per planetam siue casulam que desuper ponitur intelligitur charitas que super oēs virtutes ponitur quasi eaz forma. Col. iij. Super hec autem oīa charitatem habentes. et. Vel p̃ illā planetam intelligit insigne quoddā quod cognoscētia dicit. per qd cuius regis sit miles agnoscitur. per qd mortificatio carnis accipit per quem xpi milites discernuntur. Gal. v. Qui autē sunt xpi carnē suam crucifixerūt cum vicijs et concupiscentijs. Postmodū autē sacerdos sic ornatus et armatus: ad altare accedit. vbi etiā tribus alijs armis se munit. scz cōfessione. vt sit mundus: cum dicit. Confiteor deo et. Oratione vt accedat deuotus: cum dicitur. Aufer a nobis domine et. Et crucis impressione vt maneat securus. Eph. ix. Super quem videritis thau ne occidatis et. Secundo videndum est q̃ decora sit celebratio ministerij. i. misse que quidem decora est p̃pter multa que ibi fiunt que magna continent sacramenta. quorum quedā sunt ante cōsecrationē. quedā vero sunt in ipsa cōsecrationē. Ante quidem cōsecrationem plura fiunt que sacramenta continent. Primus quia sacerdos ad pplm se manifestat et clara voce ipsum salutat. in vita tñ istarum licet se populo manifestet. nō tñ clare sed submisce dicē. Orate fratres et. ille autē quinq̃ manifestatiōes reprēsentat quinq̃ appitiones. q̃

bus in ipsa die resurrectionis se discipulis suis manifestauit. vna tamē illarū fuit vocalis. scz. quia symoni petro apparuit. Scdm̃ et vobiscū. sed dicit. dñs vobiscū. nec iesus sunt nomē personale ipsum filij. dñs sonus: q̃ dñs pater. dñs filius. dñs spiritus sanctus. Et tamē noui tres dñs sed vnus et. Ac si dicat. Tota trinitas sit vobiscū. scz pater qui sua potētia vos cōfirmet. filius qui sua sapientia vos illuminet. et sp̃s sanctus qui suo amore vos inflāmet. Alia ratio est q̃ dñs potētia significat. et ideo omne dñs factū populi supplere potest: et oīa bona conferre. Roma. x. Idem dñs omnium et diues in omnes qui inuocāt eū. Terciu est: q̃ non respōdetur sibi eo modo quo salutar. Non enim sibi respōdetur. Et dñs rectū. sed Et cū spiritu tuo. ad inuendū q̃ tūc sacerdos totus debet esse in spiritu et spiritualis esse: et nihil sentire de corpore: vel corporali sollicitudine: sed totum se debet dare spiritui. i. Eoz. xij. Orabo spiritu: orabo et mente. Quarto est: q̃ orationes in ipsa missa in numero impari dicuntur: cuius rationē assignat Greg. q̃ par numerus in duo eque est diuisibilis et impari in duo equalia diuidi non potest. Non dicuntur ergo in numero pari: quod diuisione in omnibus deservatur. Quintus est: q̃ ad euangeliū deportatur lumē. tunc crucis ad inuendū q̃ ille qui debet euangelizare verbū dei: debet habere lumē doctrinę. i. Petri. iij. Parati semper ad satisfaciendū omni petenti vos et. Thys odoriferam me. i. Thimo. iij. Sportet illū testimoniū habere bonum et. Et crucē mortificationis p̃prie. Math. xvi. Abneget semetipsum et tollat crucē suā: et sequatur me. Sextum est: q̃ dyaconus signat se in fronte: in ore: et in pectore. In fronte: q̃ non debet euangelium xpi erubescere. Roma. i. Non em̃ erubescō euangelium. In ore: q̃ debet ipsum feruenter predicare. In pectore: q̃ debet ipsum fideliter credere. Roma. x. Corde creditur ad iusticiam: ore autē confessio fit ad salutem. Secūdo sunt quedā in ipsa vel circa ipsam cōsecrationem. Primum est: quia corporalia explicantur. Calix enim cum patena paratur. Altare quidem significat crucem: sed corporalia significant lintheamina et sudarium quibus corpus xpi fuerat involutum. Calix significat sepulchrū. Patena vero la-

pidem ad ostium monumenti repositū. Secūdo q̃ aqua et vinū miscetur: et ipsa aqua benedicit. Miscetur em̃ ipsa aqua duplici de causa. Primo ad significandū illa duo sacramēta que de latere dñi nostri p̃fluerūt scz redēptionis in sanguine. et regeneratio in aqua. Scdm̃ est q̃ per aquā populus videtū populi sunt et gētes et lingue. Ideo et aqua cū vino admiscetur: et cū sanguine trāsmutat vt ostēdatur q̃ fideles xpo vniūtur. iuxta illud Joh. xv. Et sint vniū: sicut tur. iuxta illud Apoc. xvi. Et sint vniū: sicut nos vniū sumus. Ideo autē aqua cum cruce benedicitur: ad ostēdendū q̃ illa talis vniū populi cum xpo facta fuit mediante cruce et xpi passione. Eph. ij. Ipse enim est pax nostra qui fecit vtrāq̃ vniū. Terciu est q̃ sacerdos ad cōsecrationē tripliciter se parat. scz purificationē. ablutionē. et orationē. Thys purificat nāq̃ ad ostēdendū q̃ illud sacrificiū est deo valde odoriferū. Eph. v. Tradidit semetipsum pro nobis oblationē et hostiā deo in odorem suauitatis. digitos lauat. q̃ fm̃ ipsum Dionysiu in ecclesiastica hierarchia lotio digitorū significat mūdationē venialū peccatō a quibus tunc sacerdos debet esse immūns. Orat etiā p̃ seipso dicēs. In spiritu humilitatis et. Etiam orationes altorū requirit dicēs. Orate p̃ me fratres et. Tercio fuit quedā post ipsam cōsecrationē. Primum est q̃ corpus xpi in tres partes diuidit. ad inuendū q̃ corpus xpi mysticū in tres partes est diuisum. Una pars regnat in celo. et significat per illā particulā que ponit in vino cōsecrator: q̃ illi beati ab vbertate dei semper sunt ebrii. Alia pars adhuc peregrinat in mūdo. Tercia cruciatur in purgatorio. et istas duas pres alie particule reprēsentat. Pro istis igit tribus partibus corporis mystici corpus xpi verū sub sacramēto offertur: scz pro beatis in gratiarū actionē. et p̃ fidelibus qui sunt in mūdo vt sit eis in cōsecrationē. p̃ his qui sunt in purgatorio: vt scz sit in eis purgationē. Scdm̃ est q̃ post sumptionem digitos lauat semel ante cōsecrationem: vt dicitur et. et bis post sumptionē. vna vice cū vino: v. si aliquid de corpore xpi digitis adheisset in calice infundat. scda vice cum aqua. Per istā triplicē lotionē digitorū significat triplē mūdiciā illorū qui corpus xpi conficiunt. Tales em̃ debēt habere puritatē q̃tū ad manus quibus ministrat. et q̃tū ad os per qd suscipit. et q̃tū ad cor in qd recipitur

Tertium est q̃ post missam sacerdos lauet manus. In principio quidem lauat manus anteq̃ se indueret. Et in fine misse etiā manus lauat. In medio autē misse nō manus lauat: sed tñ digitos. quia omni tempore sue ante missam siue post missam debet esse mūdus a peccatis magnis. in missa vero a peccatis paruis. Dionysius. Et em̃ accedentes ad sanctissimū sacramentū mūdari cōuenit ab intimis anime fantasij.

Sermo. cccvi. De eodem sermo. ij.

Tare fecit cantores con

tra altare: et in sono et. Ecclesia. xlvij. David symphonides et egre-

grius psalter circa dei cultū valde deuotus diuersos et plures psalmos edidit. quos per diuersos cantores circa altare decantandos instituit. Cuius exemplo sancti patres diuersos cātus circa altare decantandos ediderūt et missam vocauerunt. Quia vero ibi erant multe prolires: ideo beatus Gregorius pluritates resecavit: et ipam missam conuenientius ordinauit. et ideo fm̃ eius ordinatio nem in ipsa missa aliqua exponamus. In primis nāq̃ in principio misse introitus decantatur. Dicit autē introitus ex eo q̃ per illū talē introitū in missam intrat. Olim quidē scz tpe aploz missa per orationē officium inchoabat. sed postmodū per aliquā lectionē est inchoata: sicut adhuc fit in sabbato scdō. et in vigilia pēthecostes. et postmodū missa inchoata est per aliquem psalmū: qui totus cantando dicebat. Sed q̃ ille introitus nū mis erat pluris: ideo Grego. detrūxit. et de illo psalmo aliquos versus retinuit. et sic per anni circulum introitus ordinauit. Introitus autē q̃ clamore inchoat reprēsentat clamores scdōz patrū desiderantiū xpi aduēti: et ideo geminat vt intērio desiderij ostēndatur. Olim autē iste introitus antiphona vocabatur: et sic in aliquibus libris antiquis inuenit. Dicit autē antiphona ab an qd est circa. et phono sonus: q̃ est cantus circūiens psalmos et Gloria patri. q̃ ante et post illa cātat. Deinde sequit Kyrie eleison. qd nōz uē vicibus dicit: q̃ ad honorē nouē ordinū angelorū cātatur quos sic honoramus vt ad eoz societate puenire valeam. In tres autē ternarios distinguunt et decantant nouē vicibus: q̃ angeli in tres hierarchias et nouem ordines distinguunt. Vel dicunt illa Kyrie eleison ad honorē trinitatis: ita q̃ tria pri-

ma referuntur ad honore trinitatis. ita q tria
prima referuntur ad patre. tria media ad fi
liu. et tria vltima ad spiritum. Est em hyrie
eleison idē dicere qd dñe miserere. Habet
em deus magnā miam. multā. z eternā. De
duobus primis. ps. Adiferere mei deo fm
magnā miam tuā. Et fm mul. zc. De tertia
idē. Confitemini dño dñor: qm in eternum
mia eius. Habet igit deus miam magnam.
multā. z eternā. Adagnā: q remittit pecā.
Et tuncq sint graua. Multā: q remittit
pccā qm cū sint diuturna. Eternā: q remittit
cem miam quilibet triū habet. scz pater. fñs
lius. z spūscñs. Et ideo ipam miam a quo
libet triū imploramus. Deinde dicit hym
nus angelicus: scz Gloria in excelsis. Quē
angeli vsq ad illud. bone volūtaris decā
uerūt. Sed reliqua alia que sequūtur addi
dit sanctus Elepocus papa qui fuit nonus
a beato petro. Quis aliq dicit beatū hylarīū
illa addidisse. Cātatur olim tñ in prima
missa natalis dñi. Sed postmodū cīriacus
papa inūituit q etiā in festiuitatibus decā
terur. Et ideo si dicitur aliqua votua missa
de spiritu scd. vel de scā cruce. vel de brā
virgine maria in pēstis diebus. nec Glo
ria patri. nec hymnus angelicus dicitur. nec
symbolū dici debet. tamē prefatio ppria di
ci pōt: vt inter cōmemorationē z solēnitatē
differētia habeat. Finito Gloria sacerdos
populū salutat dices. Dñs vobiscū. z chor
rñder. Et cum spiritu tuo. Et iste modus
salutandi sumptus est ex Ruth. ij. vbi dixit
boon messoribus suis. Dñs vobiscū. Mo
dus autē respōdendi est sumptus ex verbo
pauli qui dixit. i. Thimo. vlti. Dñs noster
iesus xps sit cum spiritu tuo. Postea sacer
dos dicit orationē que dicit esse collecta du
plici de causa. vna est: q olim nō dicebatur
nisi prius multitudine populi collecta. alia
est: q illa oratio petitionem populi colligit
quā sacerdos deo offert: et p eis intercedit
Dñs autē fere orationes cōclusionē habent
Per dñm nostrū zc. Ista duo noia: scz iesus
z xps sunt noia mediatoris. Iesus em dicit
deū humanatū: sed xps dicit hominem deifica
tū. Sicut igit a sole qui a lōge est nō possu
mus ignē accipere nisi mediāte speculo vel
cristallo: vel aliquo tali. sic a patre celestia
quo per patm lōge distamus nō possumus
nisi per mediatorē grātiā obtinere. Oratio
ne finita cātatur epistola quasi supermissio: id

est supererogatio: q super doctrinā ipsius
euāgelij in quo est doctrina perfectionis su
pererogatur ad doctrinā imperfectioris. Ma
detur tñ q epistola post euāgelij legi debet
ret: q posterior fuit. Sed dicitur est q per
ipsam epistolā significatur doctrina legis
pphetay que doctrina precessit. Unde acci
dit q sepe loco epse legis aliqua lectio: vel
dyaconū tñ vnus acolitus sine lumine pre
nōdū lumē gratie aduenerat. Deinde cātatur
respōsorij qd graduale vocat. Dicit autē re
sponzorij: siue q illa verba verbis epistolay
quo modo respōdet: siue q nos his que in
epistola audimus debemus opibus respōde
re. Graduale vero dicit: vel a gradu locum
q in gradibz cōsueuerat decantari: vel a gra
du virtutū. vnde dicit in. ps. Scdm interpre
tationē aquile distribuit gradus ei in cō
passione vt enarretis in pgenie altera. Ma
reuera domus nostra celestis multū est alta
z ideo gradibus indigemus. Post hec dicit
alla: qd si quidē nomen alla interpretat fm
quosdam iubilatio dñi. z representat iubil
ationē que in ciuitate celestī decantat. Iuxta
illud Job. xij. Per vicos ei? alla cātabit.
Et q illa iubilatio tāta erit q nullus pos
set ad plenū effari. Idcirco nullus interpre
tari potuit: aut presumpsit alla interpretari.
Sequētie autē licet nō sint de more romano
tñ in aliquibz ecclesijs decantant. quoz vsum
primo adinuenit Rogerius abbas scilicet galli
Et nicolaus papa sequētijs ad missas des
cantari concessit. Hermānus etiam rheutoni
cus contractus: sequentiā Sācti spūs affit
nobis grātia. cōposuit. z etiā hoc canticum
Alma redemptoris marer. z multa alia pul
chra inuenit z cōposuit. Post hoc igit euā
gelij precedētibz multis. lumine quoq z
thure z cruce: q ipa doctrina euāgelica mul
tis ad fidē cōuertit. z lumen vere sciētie ad
duxit. et totū mūdū odore suauitatis admi
pleuit. z veritillū scd crucis in vniuerso mū
do erexit. Cātatur autē euāgelij versus parē
aquilonarē: q virtus euāgelij illū q dicitur
debo in lateribz aquilonis zc. vt de hoc scri
bitur Esa. xliij. de mūdī pāte elecit. Job.
xij. Nunc iudiciū est mūdī: nunc princeps
huius mūdī eiecietur foras. Lecto euāgelio
cantatur symbolū qd dicit a sin qd est simul
bolus. Sunt autē duo symbola. Vnum ab
apostolis cōfictū. Lūm em apostoli essent

per mūdū diuidendi prius in hierusalē cō
uenerūt de articulis fidei differētes symbo
lum cōcorditer ediderūt quolibet ipsorū suū
lūm articulū ibidē decantat a trecentis decet z
lūm qd in missa de cantat editum fuit
octo partibus in nicena synodo editum fuit
vbi non sunt alij articuli q in primo. sed tñ p
per diuersas hereses succrescentes sunt ma
gis elucidi. Post symbolū cantatur offertor
ium. pmissio tamē a sacerdote dñs vobiscū
oremus. Et tñ sacerdos nullā tñ orationes
facit cur duplex est causa. scilicet ad inuendū q
qñs sacerdos appropinquat ad sacrificandū
magis indiget orōne mentali q vocali. Alia
q si psoyer tunc nō oret. hortamur tñ po
pulum suū z chorū ad orandū. In quo quidē
offertorio ppis admonet q sicut offert deo
sua. sic etiam offerant semetipsos. Resperit
etiam dñs ad munera Abel: q ipse offert
bar deo se z sua. Ad munera autem Layn do
minus nō respexit: q ille offerebat deo sua.
sed semetipm offerebat dyabolo. Deinde pre
fatio decantat. Et dñs prefatio quasi preloqu
tiore: in prefatione sacerdos preloquitur de
sacramenti altitudine. z de reuerentia habē
da z attentione deuota. ibi em capiat sacer
dos dei beniuolentiā. vt tanto facilius p po
pulo ipetret dei misericordiā. Finita pfatio
ne cantat. Sanctus: qd primi est sumptus ab
illo cantico angelico. de quo dicitur Esa. vi.
Sanctus scñs sanctus zc. Et etiam ab illo
cantico angelico: de quo refert iohānes Ba
ptista. in. libro q cū apud Eōstātinopo
lim pestilentia magna esset z processio fieret
quidam puer subito de medio populi in ce
lum est raptus. qui post aliquam moram re
diens dixit se ab angelis quoddā canticum
didicisse qd mor vt puer ille cantauit. pesti
lencia illa cessauit. Elevata igitur voce ceci
nit. Sancte deus: sancte fortis: sancte et im
mortalis miserere nobis. z mor ois pestilen
tia cessauit. In calcidonēsi quoq synodo fuit
it canticū illud approbatus. Vnde igitur cāti
ci laus fm Dam. ex gētuor colligit. scilicet: āge
lus illud docuit: ad ei? plationem pestis ces
sauit: calcidonensis synodus illud approba
uit z dyabolus ad ei? plationē scindit z diss
secatur. Et ptim est sumptus ex illo cantico
pueroz q dixerūt. Bñdici? q venit in nomine
dñi. Ad. th. xxi. Deinde sacerdos ad canonē
accedit. quē sub silentio dicit tribz de causis
v. Primo vt se rōt ad interiora colligat. z sic
illa verba cū maiori attentione z deuotione di

cat. Scdō ne porcis z canibus. i. indignis
z reprobis deus dei secreta pādant. Tercio
vt verba illa sic a populo in maiori reue
rentia z honore habeant. Sacra namq quan
to plus occultant. tanto in maiori reuerētia
habeant. In canone autē nō ponunt scilicet res
ris testamēti: q illi ad limbū descendunt.
nec ponunt cōfessores: tñ q tñ cō agēbant
eorz festiuitates. tum q de eoz meritis non
adeo certa erat ecclesia. Ponunt tñ in cano
ne aliqui martyres. de quoz merito z causa
martyriū oimoda extitit certitudo. Multos
autē ibi ecclesia ponere noluit: tñ vt plurimoz
vitarēt: tñ etiā ne eā errare cōtingeret. Nam
sicut legit i hyatoria ecclesiastica. heretici cū
catholicis qñq passi fuerūt. z ecclesia ppter p
secutiōes tyrānoz examinatiōes solēnes fa
cere nō valebat. Principaliter autē in canone
ponunt apli tanq fidei nostre fundatores.
Eōsecrata autē hyatoria sacerdotes eā in altū
elevant: vt deuotius videat z adoret a popu
lo: vt ostēdat q xps eleuatus fuit in partibu
lo: z q eleuatus fuit in celo: z q eleuabit in
iudicio. esa. li. Ecce intelliget seruus meus
z exaltabit: quo ad primum. z eleuabit: quo
ad scdm z sublimis erit valde. quo ad tertiu
Finito autē canone sequit oratio dñica. Lūz
ista oratio apli missas suas celebrabant ha
bētes altaria pua que secū ferebāt. Unde ad
huc rome ostendit quoddā altare fidei petri:
i quo ipse aliqui celebrare cōsuevit. Deinde
sacerdos corp? xpi in tres pres frangit. put
papa sergi ordinauit. hec aut fractio nō est
in corpore xpi: sed in solis formis facialibus.
In tres autē frāgit pres vt ostēdat q illd sa
crificiū ad honorem trinitatis offert. siue vt
ostēdat q in xpo fuerūt tres substātie. scilicet
ro. aia. z deitas. siue vt ostēdat q offert pro
corpore xpi mystico. qd in tres pres saluādoz
diuidit. scilicet agnēs cōtinētes. z piugatos. De
inde sacerdos dicit par dñi. scilicet tres cruces fa
ciēdo cū pre corpis sup calicē. ad inuendū
q p xpi passionem. triplices sum? assecuri pa
ce. scilicet p. pectoris: z eternitatis. Post hec ve
ro cantat agnus dei. qd ter dñs: q agnus ab
agnoscēdo nomē accepit. Xps ergo ter agn
appellat. q fm innocen. tertium. xps in cru
ce existens patrem suum agnouit obediē
do. z matrem recomandādo. z nos patri re
conciliādo. Vel dicitur ter agnus dei: quia
ipse christus ter matrem suam agnouit. i. in
humili subiectione. qm subditus erat illi: vt
habetur Luce. ij. In vini mutatione. Et in

Secundū Andreas dicit. Et in iesum xpm
 filiū eius unicum dñm nostrū. Tertiū addi-
 dit Iacobus maior dicens. Qui conceptus
 est de spiritu sancto: natus ex maria virgine
 Quartū posuit Iohēs dicens. Passus sub
 pontio pylato: crucifixus mortuus et sepul-
 tus. Quintū posuit Philippus dicens. Des-
 cendit ad inferna: tertia die resurrexit a mor-
 tuis. Sextū posuit Bartholomeus dicens
 Ascendit ad celos sedet ad dexteram dei pa-
 tris omnipotentis. Septimū posuit Tho-
 mas dicens. Inde vēturus est iudicare viuos
 et mortuos. Octauū addidit Matheus dis-
 ceps. Credo in spiritū sanctū. Nonū posuit
 Iacobus minor dicens. Sanctā ecclesiā cat-
 holicam sanctorū cōmunionē. Decimū pos-
 suit Symon cananeus dicens. Remissionem
 peccatorum. Undecimū posuit Iudas tha-
 deus dicens. Carnis resurrectionē. Duode-
 cimū posuit Matthias dicens. Vita eternā
 amen. Ad sonū qui fit cū statu pertinet can-
 tus. Quorum quidā cantantur in principio
 missę. quidam in medio. et quidam in fine. ad
 significandū q̄ debemus deū laudare pro
 beneficio qd nobis dedit in principio. me-
 dio. et in fine. i. pro beneficio creationis. res-
 creationis. et glorificationis. De isto bene-
 ficio et triplici laude dicit Anselmus. Eerte
 dñe q̄ me fecisti debeo amorī tuo me ipsum
 totum: q̄ me redemisti debeo amorī tuo me
 ipsum totū: q̄ tanta promittis: debeo amorī
 tuo me ipsum totū: immolantū debeo amorī
 tuo plusq̄ me ipsum. Quia tu es maior me
 ipso pro quo dedisti te ipsum et cū pmittis
 te ipsum. Vel ideo ponitur cantus in prin-
 cipio. in medio. et in fine. ad innuendū q̄ de-
 bemus deū laudare tanq̄ principū a quo
 sunt omnia. tanq̄ finē ad quē tendūt omnia
 tanq̄ mediū per quem conseruantur omnia
 ut sic verificent qd ait apostolus Roma. vi.
 Ex ipso. et per ipsum. et in ipso sunt omnia.
 ipsi gloria in secula seculorum. Amen.

¶ Finiuntur sermones erimij sacre theolo-
 gie p̄fessoris Jacobi de voragine de sanctis
 per circulum anni scilicet.

Incipit sermo de passione dñi nři Jesu xpi.

Uo abijt dilectus tuus

o pulcherrima mulier. **Ant. v.**
In omni opere virtuoso et maris
me sancte pdicationis q est op di
uinum angelicum et apostolicum implorans
da est gratia spūscī sine qua nullū rite fun
da est exordium. Et q hmoi gratie teste ange
lo beata xgo est inuētrix. Inuenisti inq gra
tiam apud deum. **Zuce. ix.** Cōsuetum est in
aljs sermonibus ad ipam xginem gloriosaz
recurere p gratia impetranda. qz vero ipsa
hodie est valde afflicta et mirabiliter desolaz
tappet dolores: derisiones: exprobratiōes
alapas: spura: spinarum punctiōes: duraver
ba: duriora verbera: et horrenda mortis sup
plicia: que hodie vnicus filius suus a iudeis
sustinuit. Ideo nō cōsuevit ecclesia eā hodie
angelica salutatione implorare. et merito. si
em diceremus eisdes. **Aue gratia plena.** Re
spōdere posset. Verum est: qz fuit triplici gfa
plena. s. corpali que est glia mēxginitatis i
carne mea. spūali: scz abūdātia dñitū et dono
rum spūsancti in mēte mea. singulari. s. pre
sentia diuinitatis. i. mensum spacio in vē
tre meo. Sed tā omī gratia sum vacuata per
mortes filij mei dulcissimi q mihi erat amor
vnicus vita aīe mee gaudiū singulare et oīm
diuitiaz desiderabilium thesaurus. Si nō
diceremus eidem dñs tecum rñdere poterit
verū est q deus pater meū erat: qz ego spō
sa eius vnica habēs secum filius: cui ipse est
pater eternus. ego vero mater electa. mecum
dñs filij q de mea suba corp? sue hūanitaris
assumpsit. meū spūsanctus q et aīaz et corp?
meū intm scificauit vt digna essem redēpto
rem et creatorē mūdi de meis viscerib? gene
rare: sed tā illū pdidi. et a me est lōgi? separ?
quē sine dolore peperī. quē pannis intolui:
quē xgineo lacte lactaui. quē tenerime edu
caui: quē meis brachijs frequēter et studiose
bainlaui. quē in egyptū trālueri: quē tātope
dilecti hūc qppe meū tā habeo: sed inter ma
nus inimicorū cerno. scīēs eū sustinere penā
ignominiosam. s. penas latronū: dolorosam:
qz in toto corpe fuit vulnerat? acerba: qz i lo
cis neruosis fuit trāffixus cōtinuaz: qz a me
dianocte durauit vsqz ad suā mortē. in iustaz
qz sine cā fuit cōdemnatus. vituperatus: de
honestatus. flagellatus vulnerat? et interfe
ctus. Si aut diceremus eidē. **Bñdicta tu** in
mulieribus. i. sup oēs mulieres. Rñdere po

terit q aliqui ad supremū gradum bñdictio
nis p cunctis illis mulierib? pueni: qz fuit filia
mul parens et virgo: mater et filia. plena filio
dei: et vacua semine virili. nūc autem tā: a bñ
dictione sum priuata et dolore maledictiōis
prime mulieris supra modū repleta. Si nō
dicerem? eidem. **Bñdicta fructus ventris tui**
Rñdere poterit verum est q bñdicta fructus
ventris mei. cui? bñdictio tanta fuit: q odor
eius patrem recōciliavit. sapor demones de
mūdo eiecit. species eius totum mūdū re
pleuit. Nūc aut cū iniquis deputat? est vt dī
Et salū. Et maledict? oīs qui pēdet in ligno
vt dī **Deut. xxi.** Ego igit ait xgo brā dolor
re afflictissima ad quē dinceps refugiam: et
qz mihi restituer lumen oculorū meorū. gau
diū cordis mei. coronā meā vt iuenire queaz
aliquā cōsolationē. Ipa igit fm ecclesie re
psentationē nūc ē dolore afflictissima qber
rime flēdo oīa q xps corporaliter patit i corde
suo reponit: et oēs plagas qz videt in xpi cor
pore se reuocat et sigillat in mente: sicqz ex
tīs p dolore vulnerat? cruciat p mīmo amo
re. Nā est igit cōueniēs: vt sibi tā pntem?
salutationem angelicam que singulare cōri
net leticie materiā. Sed nihilominus p gfa
ipetrāda ad patrem mīe mentes nostras de
uotū? erigam? dicētes sinceriter pater nři et c.

Uo abijt dilectus tuus

o pulcherrima mulierū. **Ant. v.**
Reverba originaliter habent: et
p contemplatione tanti mysterij
passionis. s. iesu xpi dñi nostri assumunt que
sunt verba sapientis pphetico spū oli passio
nem ipam pgnoscentis: et in psona cuius li
ber aīe deuote alloquentis xginem glīosam
et dicentis. **Quo abijt dilectus tuus et c.** Ipa
quidem mater xpi fuit pulcherrima mulier
et hoc qstū ad corpus quod nūqz alia mu
lier habuit formosius: et qstū ad animam
quam habuit p cunctis alijs gratia plenā.
At ergo anima deuota ipsi vt gini gloriose
quo abijt dilectus tuus. non em quispiā de
illo querere dīa petro. qz hodie ips ter nega
uit. **Matth. xxvi.** Neqz a iuda q euz pditiose
tradidit. **Matth. xxvi.** Neqz a iohanne. q fm
expositionem quorundam fuit ille de quo le
git **Matth. xxi.** qui relicta syndone nud? au
fugit. neqz a discipulis: qz relicto eo omnes
fugerūt. **Matth. ci. xxvi.** Neqz ab angelis: qz
scriptum est **isa. lxxxiij.** Angeli pacis amare
mulieribus. i. sup oēs mulieres. Rñdere po

.....

11

de vagina seruum principis sacerdotum no mine malchū. ut dicit Iohā. percutiēs am putauit auriculā eius dextrā. Ambro. Eū legiū passio domini si ad diuinitatē eius referimus infirmitatem corporee passionis excidit auricula et excidit a petro. qui nō est passus christū prophetam existimari sed dei filiū docuit fideli confessione signa ri. lxxij. q. i. Si petrus. Iste seruus ut auda cior ceteris voluit excidere manus ad capiē dum iesum. propter quod petrus intendens percutere caput declinantis itum abscedit auriculam. Omnes euangeliste abscissionē hanc narrant. sed Iohannes et Matheus addunt reprehensionem quā iesus fecit pe tro dicens. Conuerte gladiū tuum in vagi nam. Non enim licebit prelati ecclesie ut gladio materiali sicut licuit in veteri testa mento: ut patet in phinees et alijs: sed gla dio spirituali. Calicem quem dedit mihi pa ter non vis ut bibam illum. i. passionem nō vis ut sustineam. Omnis enim qui accipit gladium: scz propria auctoritate et non da tum sibi a deo vel a lege: gladio peribit tem porali si inste iudicabit vel salte gladio diu ine sententia in alia vita si nō penituerit. Au gu. lxxij. q. iij. Ille gladiū accipit qui nulla superiori ac legitima potestate vel iubente vel concedente in sanguinem alicuius arma tur. An putas quia nō possum rogare patrē meum et exhibebit mihi. i. ad meā defensio nem plusq. duodecim legiones angelorum Regio est numerus sex milia sexcenta sexa ginta sex cōtinens. Et sic vnus angelus so lus de exercitu semacherib occidit in vna nocte centum octoginta tria milia. quid fa cerent tot milia angelorū. Non est ergo nūc tempus vindicationis: sed humiliationis. Quomodo enim implebūtur scripture de passione loquentes si non permittā eos inferre: quia sic oportet fieri: cum deus hoc preordinauerit et prenuiciauerit. Lucas an tem scribit solus sanationem huius. Dixit enī iesus. Sinite. v. q. huc scz venite ad me. Et cum tetigisset auriculam eius sanauit eum. Non poterat se continere. fons pterat ris ab exhibitione beneficiorum etiam erga inimicos. Dixit autē iesus ad principes sa cerdotum et magistratus templi et seniores. Tanq. ad latronē existis cum gladis et su stribus comprehendere me: cū quotidie apud vos etiam et non me tenuistis. quasi diceret.

per experientiam vidistis q. nō possitis me apprehendere si nō vellem. et ideo non erat necesse q. veniretis ad me capiendum sicut autē ad vnū latronē nō possit euadere. Sed hec est hora vestrā. i. vobis a me permessa ad capiendum et potestas tenebarum con cessa vobis tenebris peccatorum detentis. Et tunc iniecerunt manus in iesum et liga uerunt eum ut captum ducerent. Quo facto omnes discipuli fugerūt eo relicto. De ista captione et ligatione habetur figura Iere. lxxix. capi. vbi dicitur q. exercitus chaldeos rum comprehendens Sedechiam regem su dar duxerūt eū ad regē babilonis qui multa opprobria exerauit in eum. Sic iudei arma ti christum capientes duxerunt eum ad an nam inimicum christi sibi multa opprobria inferendo. Si ergo nunc queratur a virgine gloriosa. Quo abiit dilectus tuus et. Res pondere poterit ad tolerandam crudelē in orto ligationem.

Tertio abiit dilectus virginis marie ad plurimum iudicum iniquorum pres entationem. vbi sciendū q. xps primo fuit ante annū presentatus. secūdo ad cayphas et ibi a petro negans et falso cōtra eū testifi catus. tertio ad pylatū assignatus. Et ergo dicit Iohānes. Principes sacerdotū magi strorum templi et scribe venientes nō per se ut dicit Augusti. sed per suos ministros ad iesum. demū ligauerūt eum ut latronē et dux cebant eū captum ut credibile est cū multis cōtumelijs irrisionibus et clamoribus et per cussionibus habētibz eum pro inimico ca pitali: via erat satis longa. Sequēbatur au tem istos quidē adolefcens: ut refert solus Marcus. indutus syndone super nudum. quem ministri arbitantes discipulum iesu tenere curarunt. sed relicta eis syndone nu dius anfragit ab eis. dicit aliqui hunc fuisse Iohannem. alij iacobum minorem. sed cōma nior et verior opinio est q. nullus illorū fuit sed quidam qui habebat habitationē suā in via per quā iesus ducebatur. qui cū iam fuisset dormitū: auditō rumore transeuntū surrexit et ut citius percipere posset causam clamorū sumēs vestē lineā super carnem exiit domū et videns iesum ducti caprū: mo tus deuotione vel curiositate sequebat eos Duxerūt autē ministri intrātes ciuitatem iesum ad annū pontificē forerū cayphē: qui

annū esset pontifex anni illius consilium des derat de morte iesu. Erant enī plures prin cipes sacerdotum qui vel forte vel precio vt capphas sūm Iosephum officium exercebāt. ad tempus summi pontificis. Ideo primo adduxerūt ad annū. qd refert solus Iohā. Et q. habitatio eius erat in via quā ibatur ad domū cayphē ut cōplaceret in hoc vtriq. ad omnia affines nō solū carne: sed et crimi ne. et ut magis excusaretur cayphas cōsilio etā senioris si argueretur pcessisse contra iesum. Petrus autem sequebatur a longe: et alius discipulus qui creditur fuisse iohā nes. Ideo a longe sequebatur: q. timebat ne putaretur esse ex discipulis iesu: ideo a lon ge sūm Ambro. quia elongabatur iam a xpo mente: passionis timore ductus. Ideo a lon ge sūm Bedam. q. et si ecclesia signata in pe tro sequebatur xpm in passionibus: tamen a longe: q. xpi ecclesia patitur pro suis pecca tis. xps autē pro ea: et q. nimis distat vtracq. passio q. tum inter iniuriā creatoris et crea ture. Interātes ergo atrium anne pontificis ministri statuerūt iesum vincitū ante annam. Intravit autē cum multitudine illa et iohā nes: q. notus erat pontifici. forte q. ante di scipulorū cum esset piscator reseruabat sibi et ferebat electos pisces. petrus autē nō au sus est intrare: sed socius eius iohannes ac celsi ad ancillā ostiariā rogās ut lineret eū intrare. Quod cū faceret intuita petrū dixit. Nunquid et tu es ex discipulis hois istius? Nota sūm doctores q. causa dñice passionis fuit prima culpa vtriusq. parētis Ade scz et Eue ad inuendū q. per eā passionē vterq. serus liberandus erat. Ideo diuina dispen satio prouidit: ut nō solus serus virilis: sed et muliebris ad eā operaretur. Et quod nō potuit ancilla agere in persona xpi: q. vilio ris conditionis hoc facere curauit in disci pulo ad negandū instigando: vel potius ut discipulū esse repertū ad affigendū capere tur. Qui subito negauit dicens. Mulier non noui illum. Chryso. Quid agis o petre: vox tua repente mutata est: nō tibi flagella: non dura tibi sunt illata rosmēta. Nullus te in terrogat cuius auctoritatē possis formidas re. Mulier est: mulier interrogat et vilis an cilla: quia ostiaria. Ambro. Ideo negauit pe trus: q. pmissis incaute. Augu. xij. q. iij. Non solū abnegat xpm qui dicit eū non esse xpm sed ille etiam qui cū sit negat se esse christia num. Dñs enī nō ait petro. Discipulū meū te es negabis. Negauit ergo ipsum cum se esse discipulum suū negauit. Quid autē isto modo q. se negauit esse christianum. An pe trus nō negauit xpm sicut quidā q. peruer so fauore excusare nituntur: q. ab ancilla in terrogatus hoīem se nescire respondit. Nec ille. Vbi et Glo. dicit q. licet corde credat in xpm: et ore neget: nō excusaret a mortali. Et idē Tho. in sum. Annas vero pōrtifex cepit iesum interrogare de doctrina sua et disci pulis. ut scribit Ioh. solus. et hoc nō causa in telligēde veritatis: sed occasione calūniādi si esset doctrina eius cōtra legē: vel quare di scipulos congregasset quasi seditionem que rens. Cui xps mirissime respondit dicens. Ego palā locutus sum mūdo. Ego semper docui in tēplo et in synagoga vbi oēs iudei conueniunt: et in occulto locutus sum nihil quin scz essent aliqui presentes saltem disci puli. Quid me interrogas. Interroga eos qui me audierūt. ecce hi oēs sciūt quid dixi rim ego. Nihil etiā in occulto locutus est: q. nō ut trepidās et seditionē cōcitās ut aliqui existimabāt. Interroga eos qui audierūt. c. q. d. sūm Chryso. Quid me interrogas de meis. Interroga inimicos meos qui mihi iustitiant. sunt autē hec verba confidētis de eoz que dicta sunt veritate. Nec est enī veri tatis inalterabilis demonstratio: cum quis inimicos inducit in testes. Tūc enim ex mi nistris assistens dedit alapā iesu. ut refert Ioh. solus. hūc dicit Chryso. fuisse malchū cui iesus auriculā abscisam a petro restitues ret. et dixit. Sic respōdes pōrtifici. cui iesus ut agnus mansuetus qui portat ad victimā mitissime respōdit dicens. Si male locutus sum: vel respōdes pōrtifici: vel docēs in tem plo: testimonij perhibe de malo. Augusti. Quid ista respōsione verius: māsuētus: et iustius. Qui enī recipit alapā: nonne vellet eū qui percussit aut celesti igne cōsumi: aut terra dehiscere sorberi: aut correptū demo nio volutari: aut pena aliqua alia etiam gra uiori puniri. Quid hoz per poterā iudere nō poterat: per quē factus est mūdus. Nec tū hoz aliqd egit. Eyprianus di. xciij. Dñs iesus reperiudex et dñs noster passioni subditus: cū alapā accepisset nihil contumeliose in personā pōrtificis locutus est: sed magis innocētia suā tutatus est dicens. Si male lo cutus sum testimonium perhibe de malo. que oīa humiliter facta sunt patieret: ut no bis humilitatis et patiētie tribueret exēplū

Sed nota qd dñs nō prebuit alterā marillā percutiendā: sed potius de illata pic reprēhēdēs ait. Si autē bene quid me cedis. Ubi nota fm Aug. qd dñs percutiēti se nō prebuit alterā marillā: sed potius pphibuit ne faceret r in iuriā augeret: t tamen paratus aduenierat nō solū in facie percutiēti sed etiā p quibus hoc pariebat crucifixus occidi. Et hoc ostēdēs qd precepta que dederat de patientia illa, scz si quis te percuterit in dexteram marillā prebe illi t alterā tē sunt in prepa- ratione cordis retinēda magis qd opere cre- quēda: vñ in secreto teneat animi patientia cū benivolentia in aperto fiat id qd eis pro- desse videt. xxiij. q. i. paratus. Demū misit eū annas ligatū ad focerū suū caypham vbi accessit igne in medio atrij ppter frigus. Pe- trus introgressus cū alijs vt videret finem magistri ne agnosceret esse discipulus iesu t ipse cū alijs se calefaciebat ad ignē. Quia em iam ignis charitatis erat in eo extinctus igne accessit in medio synagoge viciorum ad illū petrus se calefaciebat. Intuita autē eum alia ancilla dixit astantibus. Et hic de illis discipulis eius est. Cuius verbis moti sunt audientes ex qb? vñ? dicit. Vere t tu ex illis es. Petr? autē scdō negavit dicens. O homo nō sum. Et quis petrus intēderit dicere qd nō esset discipulus iesu: tamē verū dixit fm alij sentunt: qd scz nō habebat esse spiritus s. Et aduertendū qd iohānes ponit petri ne- gationē primā factā in domo anne: et tunc primo gallus cātauit. scdā vero t tertiā in domo cayphe. et post tertiā immediate gal- lus secundo cantauit. Sed alij euangeliste describunt omnē trinam negationē factam in domo cayphe. Quod dici potest ideo sic enarrasse: qd illi tres euāgeliste nō curarunt mentionē facere de presentatione iesu corā anna: qd extraordinaria erat: cū nō esset sum- mus pōtēstas qui haberet discutere causam. sed ad cōplacētā vtriusq; vt affiniū fecer- runt tanq; pro vno iudicio habentes: vel qd ambo simul fuerūt summi pontifices p illo anno: t si cōtra legē. Unde quilibet habebat causam discutere t p vno tribunali habeba- tur. Et ideo in domo cayphe vbi terminata fuit omnē illam negationē referunt facram. Post pusillā autē qd pusillū qd fuerit Lu- cas expressit dicens. Interuallo facto quasi vnius hore cum quidā dicerent. Vere tu ex illis es. nam et galileus es: loquela tua ma- nifestā te facit. Non qd diuersum esset ydior-

ma galileorum a iudeis. Nam vñm iuda- cer hebraicū erat cōmune eis: sed erat differ- rens modus pruniciandi seu accētandū illa- cut inter senesce t florentinos. Et cumpe- trus veller se excusare dixit cognatus malū vidi in orto cū illo quando apprehendimus eum. Tunc petrus vt magis sibi crederet se nō nouisset illū. Et continuo gallus secūdo cātauit. Ubi plura mysteria. Et primo quia ista negatio petri signat offensam mortale cuiuslibet de ecclesia. Nam vt dicit Hiero- Quorū vincimur vicijs atq; peccatis: tot- tiens deū negamus. r. i. q. iij. existimant. Et na negatio significat offensam tripartiam: cordis oris et operis. Que negatio offēse ad instigationem ancille et viciorum. Ad suggestionem vel incitationem sensualita- tis et demonum per se vel persuasionē ma- lorum viroium. Ad cantum galli petrus re- cognoscit excessum suum: non primū: sed se- cundum cantū: quia ad deprecationem vel admonitionem bonorum. Non solum ad au- res sed ad mentem attingentem peccator cō- pungitur t penitet. Secundo sciendum fm Z. Grego. in omē. qd omnipotens deus cum quē cuncte ecclesie preesse disposuerat: can- cile vocem permissere t se negare permisse magne vtiq; dispensatione pietatis vt de- futurus pastor ecclesie in culpa sua diceret qualiter alijs misereri deberet. d. l. confide- randum. Conuersus autem dñs ait Luc. re- sperit petru. q. d. Recognosce peccatū. vbi t eius immēsa pietas ostēditur vt inter illas- siones t rotores postus: quasi suarū pena- rum oblitus petri lapsum dolēs respicit vt- debeat. Quē tamē respectū t cōuersionem Aug. magis dicit intelligendū de cōuersione et respectu spiritali diuine miserationis qua dicitur per prophetam. Querere dñe t eripe aiam meam. et illud. Respice in me tē. Qd de corporali respectu. Et egres- sus petrus foras fleuit amare. Cum bonis t o- scipulis conuersans cōfessus est xpm filium dei. Inter malos se reperit iudeos ipsum negavit: negatione segregatus a malis sctis uit. Et nocte illa ministri iniquissimi crue- lissimi qui tenebant eū: scz ligatū multiplica- citer vexauerūt. iuxta illud. Castigatio mea in matutinis. Nam vt dicit lucas illudcū- ei cedentes t velauerūt eum t percutiebant facie eius dicentes. Propheeta nobis dxi-

ne quis est qui te percussit. O ineffabilis hūi- litas t patientia iesu xpi. O inenarrabilis crudelitas iudaici populis: faciem illam ple- nam oim gratiarū spiritus deturpare nō ve- rentur in quam desiderant angeli pspicere. Caput illud gasophiliatū thesauroz sapie- rie t scientie dei: percutientes affligit. Ocu- lis oim lucidioris solet t audient organa san- tis operuerūt. aures qd audiunt organa san- tis operuerūt. angeloz: cōmunijs et blas- phemijs malignoz plene sunt. Unde et ipse Luc. dicit. Et alia multa blasphemantes di- cebant in eū. Adane autē facto tēpestine cō- uenerūt oēs principes sacerdotū t seniores plebis t scribe in psilio qrentes falsus testi- monium ptra iesum. vt eū morti traderet et nō inueniebāt. Demū venerunt duo falsi te- stes. vt refert Mat. t Mar. qd dixerūt. Nos audiuim? qd hic dixit. Possuz destruere hoc templū manu factum: t in triduo reedificare aliud nō manu factū. Et nō erāt duentia testimonia eoz. Et merito: qd hoc nūq; dire- rat: sed dixerat. soluere templū hoc. i. soluere templū hoc t in triduo excitabo illud. loquēs de templo corporis sui: nō de illo salomonis tem- plo. Et surgens princeps sacerdotū. scz cay- phas dixit. Nihil respondes ad ea que isti re- stificantur cōtra te. Iesus autē tacebat. scis quia non causa inueniendi veritatem sed calū- niam interrogabat. t dixerunt quidam ali- ex primoribz. Si tu es xps dic nobis et xps respondit vt refert Luc. Si dixerō vobis nō credetis mihi neq; dimittetis. Et hoc autēz ait filius hominis sedēs ad dextris virtutis dei. q. d. qd iniuste iudicad. Et qd nō apte dixerat se esse filiū dei. surgēs princeps sa- cerdotū motu corporis indicās insanie mētis ait vt refert Mar. t Mar. Adiuo te p deū viuū vt dicas nobis si tu es xps fili? dei be- nedicti. Iesus autē t si nō teneretur rīde- re. qd superior suus non erat. Unde t graui- ter peccauit sic eum adiurando: tamen ob re- uerentiam nois dei inuocati rīdit. Tu dixi- sti: qd filius dei sum ego. Tunc princeps sa- cerdotū scidit veltimēta sua dicens. Blasphē- mauit. Quid ampl? egem? testibz. Ecce om- nes audistis blasphemā. Quid vobis vide- tur. Rēderunt omnes. Reus est mortis. Et si isti pessimi erant t falso mouebātur dicen- tes iesum blasphemare cū diceret filius dei in quo dicebat summā veritatē: tū ita horre-

bant dei blasphemias qd non poterāt patie- ter audire: sed iudicarent talem reū mortis. t vestimenta sua scindebant in signū detesta- tionis. In quo etiam figurabatur sacerdoti um iudeoz destruendū: vt dicit Grānus. ij. q. vij. Tunc ipm iesum conspuitum t colaphi- satum vincitū duxerūt ad pylatū. Iudas autē traditor videns iesum mori ad iudicandum penitentia duct? vt refert Mat. retulit tri- ginta argenteos principibus sacerdotum: t senioribus dicens. Peccauit tradens sangui- nē iustus. Et illi. Quid ad nos. tu videris. q. d. Si malū fecisti tu subeas penā. Aug. Ju- das qd penitens inuit ad phariseos relinques apostolos. nihil inuenit auxilij nisi augmen- tum desperationis. Dixerunt em. Quid ad nos tu videris. Si peccasti tibi sit. Non tibi succurrimus: nō petā tua charitatie suscipi- mus: nec qualiter deponas onus docemus. Quid nobis t mie qd nec opa sequimur iusticie. Iste ad fratres. Iste ad illos qui orauerunt p focru petri febricitare. qui chanaanē ipso- bam mie obtulerūt. Interrogat et petrum p se effundere lachrymas. nō fugisset. Maria t marthā qd vitā lazaro impetrarant. iuit ad diuinos. i. phariseos et diuinos perit de pe- di. vi. c. i. Et pietus. xxx. argēteis in templo abiēs laqueo se suspendit. t dz act. i. Suspe- sus crepuit medi? t diffusa sunt oia viscera ei? t notū factū est vñ istud oibus habitan- tibus hierl. Hiero. de pe. di. ij. Nihil pfauit inde egisse pñiam p quā scelus corrigere nō potuit. Si em frater peccat in fratre vt emē dare valeat potest ei dimitti. Si opa permā- nent frustra assumis penitentia. hec ille. Iste Leo papa. Scleratioz o iuda omnibus: et infelicioz extitisti. quem nō pñia reuocauit ad deum: sed desperatio traxit ad laqueū tē. de pe. di. ij. Principes autē sacerdotū sum- pris argenteis dixerūt. Non las mittere. i. re- mittere in corbanas. i. locum oblationum. qd pñiam sanguinis est. Et cōsilio into emerūt ex eis agrum figuli in sepulchraz peregrino- rum: volentes crudelitatez sceleris cooperi re sub opere pietatis. i. emptionis agri pro sepultura. Sed ne lateret mūdum scelus eo- rum factum est deo dispensante qd ager. ille emptus vocatus sit acheldemach quod latet ne sonat ager sanguinis. In quo facto offen- dit euangelista. Adathe. prophetiam hierie mie impletam qua dicitur. Acciperunt scilicet principes sacerdotum triginta argen- teos pretium appreciati. id est qui triginta

fusionis ipsi iesu. *Sim illud ps. Tota die ve-*
recidia mea pro me est et pfusio faciei mee
operuit me etc. Pontifices ergo cum legissent
 scripturam reputantes hoc esse ad iniuriam suam
 sed per suos crucifixus esset dixerunt pyla-
 to. *Moli diceret rex iudeorum. scilicet per se dicitur*
rex sum iudeorum. ut appareat quod propter
istam arrogantiā et ambitionē quod se voluit face-
re regem sit crucifixus. Quibus pylatus. Quod
scripsit scripsit. i. scripturam illā volo sic pma-
nere firmā. hoc deponete deo: quod vere est rex
iudeorum ad litteras et iudeorum et omnium natio-
num. Ad aliter rex iudeorum. i. confitentiū in
terpretatur enim iudas confessio vel confitens.
Est enim speciali modo rex. i. regnans per gratiam
et postea per gloriam eorum qui confitentur. i. fidei ar-
ticulos credendo: defectus proprios sacerdoti
pandendo: et diuinas laudes gratias agen-
do. Ad istos autē gentiles qui eum cruci affi-
gerunt licet iudeos diuiserunt sibi ad inui-
cem vestimenta sua per sorte statuentes quod
quid acciperet. quod narrat omnes euāgel-
iste. sed Johannes plenius. dicit enim quod mil-
ites qui crucifixerant quatuor fecerunt par-
tes de vestibus unicuique suam dantes. Tu-
nicam autem suam que erat inconsutilis et
desuper contexta per totum. id est facta ad
acum: non diuiserunt dicentes. Non scinda-
mus eam: sed sortiamur de ea cuius sit. Quod
factū inducit Johā. psalmistā hoc prenun-
ciasse cum ait in persona christi. Partiti sunt seu di-
uiserunt sibi vestimenta mea: sed qui me cru-
cifixerunt. et super vestem meam miserunt sorte id
est super tunicam inconsutilem. Augustinus.
Matheus autem dicendo diuiserunt vestis
metā eius sorte mittentes: ad totā vestimēto-
rum diuisionem voluit intelligi etiā illā tu-
nica pertinere qua sorte miserunt. Tale est
etiam quod ait. Luc. Diuidētes vestimēta
ei? miserunt sorte. Diuidētes enim venerunt ad
tunicam de qua facta est sortitio. dicendo autē
fortes pluraliter pro singulari posuit. Mar-
cus autem solus videtur intulisse aliquam q-
stionem. dicendo enim mittētes sorte super eis
quis quid tolleretur tanquam super omnibus vestime-
tis: non super sola tunica fors missa sit locus? vi-
deatur. Sed etiam hec breuitas obscuritatem
facit. Sic enim dicitur est mittētes sorte super
eis ac si diceret. mittētes sorte cum diuideretur.
quod autē dicitur quod quid tolleretur. i. quod tunicam
tolleretur tanquam si totā ita diceret. Mittētes
sorte super eis: quis tunicā que partibus equali-
bis superfuerat tolleretur. Spiritualiter ve-

ro quadripartita vestis domini nostri iesu christi
 scilicet quadripartita figurauit et ecclesiam quā
 omnes partes in orbem diffusam et in eis de
 liter. i. exorditus distribuit. *Tunica vero il-*
la sortita omnium primum significat unitatem: que
charitatis vinculo cōtinet. Si autē charitas
supereminetioris viā hāz supereminet scientie
et super omnia pcepta. est meritioris scientie
desuper cōtenta. et addidit per totū: quod nemo est
expers ei? qui ptenere iuenit ad totū: a quo
tota catholica vocat ecclesia. Incoisutilis autē
ne aliqui discidas. et ad vñū puenit quod oēs in
vñū colligit. In sorte autē dei gratia cōmē-
data est. Tum enim fors mittit non persone cu-
iuscunq; vel meritis. sed occulto iudicio dei
ceditur. Hec Aug. Quare autē pot? mortem
crucis sustinuerit quā aliam omitto hic pone-
re. Et pretereuntes turbe inquit. Mar. et
Mar. blasphemabant eum dicentes. Ego
qui destruis templū dei: et in triduo illud re-
edificas. Sed et principes sacerdotū cū scri-
bis et senioribus illudebant dicentes. Allos
saluos fecit. seipsum non potest saluum face-
re. q. d. Nunc apparet quod non vere sanabaris
firmos: sed i virtute beelzebub filius dei
est descendat nūc de cruce et credimus ei. di-
xit enim: filius dei sum. Sed et milites scilicet
pylati illudebant ei dicētes. Si tu es rex iu-
deorum saluum te fac. Iesus autem in cruce
manens sustinet tot dolores immensos: tot
irrationes et contumelias. Primum quidem
verbum dixit in cruce: vt refert solus Lucas
instruens ad dilectionem inimicorum. dixit
enim. Pater ignosce illis: quia nesciūt quid
faciunt. Contra oēm iusticiā ostenditur: quod
innocentissim? sine aliquo peccato solus ab
his quibus semp benefecerat: a populo quē
in peculiarem assumpsit. leditur in omnibus
summe. in substantia ablati sibi vestibus. i
fama contumelios? blasphemias. in persona
moite turpissima et acerbissima cōdēnatus
et in pro illis orat dicens. Pater ignosce etc.
Et si impleta est pphētia. Esa. liij. dicens
ris. Pro transgressoribus. i. contra legē agē-
tibus orauit ne periret. Eū autē cum eo cruci-
fixi eēnt duo latrones: vn? a dextris. al? a
sinistris. dicunt matheus et marcus abbreviā-
do quod idipm improperabat eū: cōiiciabant
qui cū eo crucifigi erāt. sed Luc. plenius hoc
exprimit. dicit ei quod vn? latronib? q. s. erat
a sinistris blasphemabat eum dicens. Si tu
es christus saluum fac te ipsum et nos. Et
dicendū est ergo quod vel in eo quod dicitur ma-

phētia et Marcus de ambobus latronibus
 conuincantibus christo. ponit ibi pluralis pro
 singulari: quod vnus eorum fuit rāz put dicit
 Lucas. Vel quod si ambo fuerunt qui conuicia
 ti sunt: post hoc fuit in principio. Sed postea
 qui a dextris erat penitentia ductus repēhē
 dit sociū: et christo se recommendans ait. Abde
 mento mei etc. vt dicit Lucas. Unde subdi
 Respondens autem alter increpabat eum di
 cens. Neq; tu times deum quod in eadem dam
 natione es: sicut isti perfidi iudei. qui crucifi
 xerunt hunc tam innocentem. Et nos quidez
 iuste scz cōdēnati sumus propter scelera no
 stra. Nam digna factis recipimus. hic vero
 nihil mali fecit. Et dicebat ad iesum. Dñe
 memento mei cum veneris in regnum tuum
 Et dixit ei iesus. quod est scdm verbū. Amē
 dico tibi: hodie mecum eris in paradiso. Quod
 verū fuit. Nam mortuo iesu illa die
 animā separata a corpore: sociata diuinita
 te: descendit ad lymbum patris: et aialuius
 latronis post mortem christi et ipsa a corpo
 re separata descendit non ad infernum dam
 natorū vel purgatorū: sed ad lymbum vbi cla
 re videns diuinitatem christi fuit beata. Et
 hoc est vere paradisu: loc? scz qui parat dei
 visum. Hodie mecum etc. Hiero. Et paruus
 magnus aspicias et diues pastor morbidam
 non contemnas ouem: xps de cruce in para
 disum latrones tulit. Et ne quis eram aliqui
 parare penitentiam fecit homicidij penam
 martyriū. De pe. dist. i. Importuna. Hinc
 et Julius papa. Vera confessio in vltimo esse
 potest: sicut latro vnus momenti penitētia
 meruit eē in paradiso in hora vltimē pfectio
 nis. et vi. q. vi. Si presbyter Augusti. Qui
 prius a peccatis relinquitur quod ipse reliquit
 eam non libere: sed quasi necessitate cōdemu
 nat. Licet enim latro veniam meruisset in fi
 ne de omni crimine: non tamen dedit bap
 tismi. peccandi et perseverandi auctoritatem
 Tunc enim primum baptizatus est: scilicet
 baptismo flammis: quia tūc primum in cru
 ce christum confessus est. De penitē. disti.
 vij. Nullus. S; vere mirabilis fuit deuotio:
 et fides huius latronis. Nullum viderat eus
 facere miraculum: non predicantem: nō tur
 bis circumdatum eius doctrinam stricibus
 sed crucifixum cum eo. Omnesq; maiores.
 scilicet principes sacerdotum et milites et do
 ctos leges et subannates: et exprobrātes.
 et sociū suū in idipm facientem. et tamē vene
 rat: vt deus sua delicta cōfessens. sociū incre

pans: et oēs ei iniuriantes: non veritus senten
 tiam iudeorū: sed ei humiliter recommendās
 et dicēs. Abdemento mei etc. Petrus apostol
 lus et ceteri negant: et populi derident: et ipse
 ipm cōmēdant. ipm regem fatef. se sibi com
 mendans. Iesus autem vt oblitus suarū pe
 narum ipm confortat de sua conuersione et si
 de pmititens ei primum martirium. Hodie in
 quit mecum etc. Et de rāto labore sue passio
 nis quod erat sufficiens pccatū redēptionis
 oim. Non solū huius mundi: sed et mille et
 sent iesus non videns nunc seculū fructū nisi
 conuersionis vni? latronis: nec hūc minimū
 despiciat sed et ipm colligit. Stabat autē iux
 ta crucem mater iesu et soror matris ei? ma
 ria cleophe: et maria magdalene. Quod refert
 solus Johānes de matre iesu et ipso Johāne.
 Stabat dolore anxiosa: amaritudine vulne
 rata mente aut et intellectus erecta: et firmata
 in dei voluntate: quā sciebat esse vt filij? suus
 pateref per redemptionem humani generis. et
 cum omnes discipuli et discipule cecidissent
 a fide sue diuinitatis: ipsa sola stabat in fide
 firma. Et quia sciebat ipsus qui patiebatur
 esse dei filiū: inde maxime dolebat de tanta
 offensa deo facta. Et sicut nulla mater vnq;
 tantum dilexit filium suum. Tum non solus
 quod vnigenitū: sed quod ex se totum sine patre ge
 neratus. Tūc quod optimū et sanctissimū. Tum
 quod verum deum: ita nulla mater vnq; dolore
 tantum habuit de morte filij. Tunc fuit im
 pleta pphētia Symeonis dicentis. Tuam
 ipsius animam pertransibit gladius: ipse
 scz passiois. Unde dolores quos alie mulie
 res sustinent in partu: sibi reseruate fuerunt
 in passione filij: vt congruere sibi posset illud
 psal. Ibi dolores vt parturientis. Nec vnq;
 aliquis martyr sustinuit tantam penam in
 suis tormentis: sicut virgo Maria iuxta cru
 cē filij. Unde et plures martyres fuit vt ait Bie
 rony. Tum ergo vidisset iesus matrem ne vi
 deretur eius oblitus: in hoc ostendens pie
 tatem quam debent filij exhibere parentib?
 et videre posse cum ab eis discedunt: dixit
 matri sue. Mulier ecce filius tuus. Dicere
 noluit mater: ne sic nominādo magis vulne
 raret dolore cor eius. Sed mulier exprime
 seruum: non virginitatis violationem. Ecce
 filius tuus. q. d. humanitas ista que cernitur
 est filius tuus qui patitur. Et quia dissoluē
 da est ista humanitas per mortem: ne sola re
 maneas: ecce Johānes erit filius tuus per me
 ipse virgo et virginem sociabit. Nam tūc cre
 b in

ditur mortuum fuisse sponsum eius Ioseph
non alteri eam commendasset. Sponso
suo si viveret: ut dicitur. xxv. questione. ij.
Deinde dixit discipulo. scilicet Johanni. li
cet non se nominet sicut nec alibi cum de se
loquit. Ecce mater tua. i. habes eam comen
datam: ut matrem. Thesaurum maximum
quod in terra relinquo. nulli alteri quam tibi pre
ceteris dilecto relinquo. Ecce mater tua. Et
et illa hora accepit eam: scilicet Johannes
in suam: scilicet matrem vel curam. Jacobi
parabola certe ista permutatio. quia datur
marie discipulus pro magistro. servus pro do
mino. ritulus pro sapientie fonte. nepos pro
filio. creatura pro creatore. Et tamen acquie
vit humiliter quod filius instituit. A sexta
autem hora usque in nonam ut referunt euan
geliste omnes tenebre facte sunt super vni
versam terram. sole scilicet patiente eclipsum
quod naturaliter esse non potuit. Nam eclip
sis naturalis accidit ex interpositione lune
inter solem et nos: cum est super nostrum emis
sionem sol ipse in cursu suo. Tunc autem cum esset
luna quintadecima primi mensis: quia secundum
legem tunc inchoabat festum azimorum di
recte ex opposito erat luna ad solem. Unde
cum tunc sol esset hora sexta diei in medio he
misperij nostri: luna erat in medio hemisperij
nostri quod est infra nos seu subter nos. Unde
non poterat naturaliter esse eclipsis. Quod
cernens Dionysius ariopagita maximus
philosophus cum tunc esset in egypto quan
do facta est ista eclipsis: perpendens non ef
se naturalem inquit. Aut deus nature pati
tur: aut totius mundi machina cito dissolue
tur secundum autem non accidit adhuc: sed
bene primum impletum est: quia Iesus deus
verus et homo passus est. Et tunc ab athenien
sibus fabricatum est altare in venerationem
illius qui tunc passus est: intitulantes illud
altare ignoto deo. Ubi etiam alie edipsatio
nes solis non durant per horam hec perma
ne sit per tres horas. Ad litteram tanta erat ini
quitas et crudelitas iudeorum ut ipse sol qua
si non ferens tantam iniuriam sui creatoris
subtraheret radios suos ab eis: et quasi com
patiens morti eius tenebris: ut nigro indueretur.
Spiritaliter. Tantus fuit dolor huius
passionis: ut sol intelligentie nostre eclip
setur et obscureretur ad intelligentiam eius:
nec plene capere potest. Et ex immensitate
huius doloris clamavit magna voce secundum Mat
theum et Marcum. hely hely te, id est deus

meus deus meus ut quid dereliquisti me.
Que verba sunt sumpta originaliter ex ma
litiis. ubi dauid loquitur in persona da
vid. ubi illud psalmum de sua passione
xit enim. Deus meus respice in me: quare
dereliquisti longe a salute mea: corpora
li: scilicet faciunt me esse verba delictorum
meorum. Appellat autem delicta sua peccata
quibus patiebatur. Dicit autem se derelictum
a deo: non quia diuinitas foret separata ab
humanitate: quia nunquam eam deseruit postquam
assumpsit: sed quia subtraheret potentiam
sua non impediendo illos ab illo opere: et non
liberando eum de manibus eorum: sed per
mittendo facere que eis placebat erga ipsum.
Uel etiam dicit se derelictum a deo. eo quod per
intellectum que etiam tunc fruebatur deo cum
summo gaudio. nil refrigerii et consolatoris
influebat in sensibus. Et cum ex maximis
doloribus esset anxiatus et desiccatus in spi
ritibus. Dixit quintum verbum ut refert so
lus Johannes. Sitio. Sitioque autem non
solum corporaliter: sed et mentaliter summe
cupiens fructum sue passionis ad omnes ex
tendi: ac etiam virtutem eius communicari
omnibus martyribus et aduersa patiensibus
pro eo ut merito ipsius passionis partentes: et
fortes redderent. et ut ait apostolus ad hebreos. Oras
cum lacrymis. Iesus in cruce et clamore va
lido exauditus est pro sua reuerentia. ut om
nes qui deuote suscipiunt sacramenta in qui
bus virtus passionis remansit salutem con
sequantur. Cum autem sic clamasset: quidam qui
portabat vas plenum vino acetoso quod dice
tur felle vel myrrha mixto amarissimo: intin
gens spongiam impleuit: liquore illo amari
ssimo et impoluit spongia calamo de yso pro
posuit ori eius ad bibendum. Quidam alij ex ro
manis ministris qui non iureligeant ydola
ma hebreum cum audissent iesum prius cla
masse. hely hely te. Dicebant illi qui offere
bat spongia ad bibendum. hely am vocat iste
Sine si forte veniat helyas ad deponendum
eum. Sed iesus cum gustasset noluit bibere
propter amaritudinem. Et impleta est pro
phetia dauid dicentis in persona eius. De
derunt in escam meam fel: et in siti mea pota
uerunt me aceto. Solebant iudei quando alij
illa morte condemnabant: portare vas opti
mi vini ad confortandum. Sed nunc ad magis
affugendum dederunt vinum acetosum felle mix
tum: in quo signabant malitiam suam. Populus

enim ille erat ut spongia vacua virtutibus:
cauerosa simulationibus. plena aceto frigi
de malicie. ubi prius in patribus fuerat vi
num bonum charitatis: et mixto felle amarit
udinis odij et inuidie. Et ideo iesus noluit bi
bere. incorporari in ecclesia sua talem po
torem: sed abiecit a se. Cum ergo accepisset
acetum non quidem bibendo sed gustando
dixit: recte solo Johanne. Consummatus est
sextum verbum: id est adimpletus quod pre
dictum verbum: et figuratum est de mea passione
Unde et precedentibus diebus cum dixit
passionem suam apostoli: dixerat. Ecce ascen
dimus hierosolimam: et consummabuntur
omnia que scripta sunt de filio hominis. Cum
ergo sciret omnia impleta: dixit. Consumma
tum est. Et omnia illa sacramentalia hanc passio
nem figurabant. Ideo illis impletis omnia
illa cessant et virtute caruerunt. Et ideo dixit.
Consummatus est verum et signatum sacri
ficium. In omnibus alijs sensibus in cruce fue
rat afflicus. In tactu manibus et pedibus
in quibus maxime viger clavis confixis. Ali
qua videndo irrationes iudeorum et crudeli
tates. Audiendo contumelias ipo
rum et blasphemias. Doloratus sentiendo
fretos cadaveris que in illo loco erant. Re
stabat solus gustus illius in cruce. Reliqui
corpus totum erat cruciatum et fractum per
flagellam et coronationem. Quia igitur prius
Adam cum mortificauit totum genus hu
manum visu offendit aspiciendo lignum seu
fructum eius quod erat pulchrum visu. Et
verisimile est quod odoriferum erat sentiens ol
factu. Audisti audiens verba serpentis in in
iuriam dei. Tactu quoque cum tulit de pomo
verito. Gustum cum sensu comedendo suauis
tatem cibi. Per quos sensus velut per por
tas peccatorum intravit in mundum: decuit
multiformis proditoris et ydoli ars ut ar
tem falleret: et medellam ferret inde hostis
unde leserat. Ideo gustata amaritudine pos
tus: ait. Consummatus est: id est impleta for
tutudo debiti humani generis. Insuper et ma
trimonium contractum inter christum et ec
clesiam: initium in patriarchis et prophetis
per promissiones etiam iuratas: ratifi
catum in eius incarnatione in cruce: per cu
ius virtutem ecclesia mundata unita est chri
sto: consummaturum est. Et ibi ostensa est ma
xime plenitudo sue ad nos dilectionis. que
est finis omnis consummationis secundum Mal

Demum inclinatio capite dicens. Pater in
manus tuas commendo spiritum meum. Quod
fuit septimum et vltimum verbum: ut testat
ur solus Lucas. Tradidit spiritum: id est
animam suam. que tunc separata a corpore
est et sociata deitate. ad lymbum patrum des
cendit. Commendo inquit in manus tue pos
testatis: ad carnem reassumendam. In ma
nus tue misericordie et benignitatis. ad visi
tandum animas que erant in penis tenebra
rum. In manus tue voluntatis: ut semper ti
bi ab ea deseruiatur. Et hoc quidem verbum
sumptum ex ps. vbi ait. In manus tuas com
mendo spiritum meum redemisti me domi
ne deus veritatis. Quod sic videtur exponi
dum. O domine qui es deus auctor veritatis:
tu me redemisti: scilicet morte tua qua
dixisti. In manus tuas commendo spiritum
meum: redemisti me domine deus veritatis
Verbo igitur predicto terminato cum valis
do clamore emissit: et inclinatio capite christi
mundi redemptor emissit spiritum. Super
quo Bernardus ait. O bone iesu quid tibi
et morti: nos peccauimus et tu luis: nos de
bemus et tu soluis. nobis debebant flagella
et afflictiones eterne: et tu pro nobis tardis
tus flagellari voluisti: ut nos a flagellis eter
nis misericorditer liberares. Eternam des
merueramus mortem: et tu pro nobis mori
dignatus es. hec ille. Et tunc impleta est pro
phetia. Eia. liij. dicentis qui tradidit animam
suam in mortem: cum scelerans depuratus
est. et ipse peccata multorum tulit. Si quis
igitur a regine gloriosa quereretur. Quo abijt
dilectus tuus: utique respondere poterit quod
abijt. Ad sententiam mortis in crucis patibulo
executionem.

Sexto et vltimo abijt dilectus
virginis marie ad sui corporis in alieno mo
numento repositionem. Nam spiritus chri
sti a suo corpore emissus. tunc omnia infensi
bilia visa sunt compati et dolore de mor
te domini sui. Nam terra mota est: petre scis
se sunt. Velum templi quod erat ante sancta
sanctorum: diuisum est. assummo usque decora
sum: ut paterentur sancta sanctorum signans
regnum celestis prius nobis clausum iam re
seratum. Tenebre facte sunt super vniuersam
terram: monumenta aperta sunt. Et ut
ait Matheus per preoccupationem tamen.
Altera corpora sanctorum surrexerunt: quod
vltimum factum non tunc: sed christo resurre

gente. Et venerunt in hierusalem et apparuerunt multis: referentes: ut pie credi potest: de diuinitate christi et redemptione humana generis facta per eius passionem: et de visitatione patrum in limbo. Multi autem ex simplicioribus iudeis vel gentilibus videtes huiusmodi signa compuncti sunt. Et reuerentes ad penitentiam percutiebant peccata sua, confitentes scilicet peccatum suum quod commiserant in cooperando passioni christi dicentes. Vere hic homo iustus erat. Centurio autem qui missus fuerat a pylato ad exequendam iusticiam: et ipse compunctus dicebat. Vere filius dei erat iste. Cum autem sero fieret: ne corpora illa remaneret in crucibus die sequenti sabbati qui erat sollemnis inter dies illius festi: et sic videretur festum dehomozari: accesserunt ad pylatum iudei postulantes ut possent eos qui in cruce erant crucifragio occidere: et inde deponere. Quod cum concessisset eis pylatus: venerunt ministri eius. Et cum adhuc latrones in cruce viuerent: frugerunt crura eorum. Ex qua confractio ossium ex vehementia doloris mortui sunt. Et quibus anima eius qui erat a dextris: qui vulgariter dicitur nuncipatus Dismas: descendens ad limbum paratrum fuit subito glorificatus: ex visione diuine essentie cui vnita erat christi anima: et sic habuit paradisum sibi promissum. Alter latro dicitur Gismas. Impenitens mortuus: descendit ad locum damnatorum. In quibus duobus latronibus figurati sunt omnes homines electi et reprobi. Omnes enim furati fuimus in primis parentibus secundum virtutem seminalem existentes diuinitatem: quantum in eis fuit cum eis dictum fuit a serpente. Eritis sicut dii. Hoc affectantes voluerunt, ait Augustinus rapere diuinitatem et perdidit felicitatem. Et propter istam rapinam omnes damnantur ad eternam penaltatem huius vite et mortem. Sed cum hac differencia: quia reprobi patiuntur crucem suam penarum: sed sine fructu salutis: quia non eos peniteret: neque se recognoscunt: sed deum vitam suam blasphemant: et ideo damnantur. Electi autem confitentur peccata sua et se deo humiliantes: ad gloriam perueniunt non virtute sua: sed misericordia christi: virtute passionis eius. Qui ut serpens eneus id est sine veneno peccati: sed carnem similem nobis peccatoribus habens suspensus fuit in ligno crucis: propter debitum: furti no-

stri soluendum. iuxta illud Psalmiste. Que non rapui: inquit iesus: tunc exsoluebam fide licet in cruce. Unde apostolus ad Phil. Cum in forma dei esset: scilicet iesus: id est verus deus: non rapinam arbitratus est esse se equalem deo: scilicet ipse inquantum homo sicut primi parentes: sed semetipsum exinanivit factus obediens usque ad mortem: mortem autem crucis. Cum autem venissent ad ierusalem: videntes eum mortuum: non eius crura frugerunt ut impleteretur scriptura inquit Iohannes. quod habetur Exodi. xij. de agno eius figurati. Quia non continuetur ex eo: sed vnus militum illorum gentiliū lancea sua directa contra latus eius transfixit mortuum vulneris inficiens: et continuo ex latere eius exiit sanguis et aqua: ut testatur Iohannes solus. Impleta est illa prophetia Zacharia. Videbunt in quem transierunt. Hic dictus est Longinus qui postea conversus ad fidem martyrium pro christo sustinuit. Dicunt etiam aliqui quod cum esset occutens id est parū vel nihil videret: ex stilla sanguinis tangente oculos eius: subito perfecit videret. Et his etiam ostensa est vera humanitas christi nobis similis. Unde et. i. Iohannis. v. dicitur. Tres sunt qui testimonium dant in terra: scilicet de christi humanitate vera: homo autem de terra originaliter. Spiritus: aqua: et sanguis. Quod christus habuerit spiritum: id est animam patet: quia induit tot capite ut dictum est tradidit spiritum: sed deo commendans ipsum spiritum: id est animam suam. Aqua autem et sanguis que exierunt de latere. qui sunt duo humores in corpore nostro: magis noti et copiosi ostenderunt corpus suum verum esse non fantasticum: quia tale non habet sanguinem neque aquam. Et spiritaliter signat sacramenta ecclesie: eo quod virtutem habet et passionem christi. Nam baptismus qui est primum sacramentorum et maximum in effectu signatur in aqua. Eucharistia qui est vltimum et finis aliorum sacramentorum et maximum in esse inuinitur in sanguine. Unde Eucharistia. Quia hinc sumitur initium sacramenta celestia: vide ut scilicet a christi costa bibiturus accedas: sed ad ipsam. Quidam autem ex iudeis nobilis decurio et diues ab arimathia ciuitate oriundus. i. ramathia discipulus iesu: qui non consenserat actibus et consilio iudeorum de morte iesu: sed contraxerat potius. Hic accessit ad pylatum: et petiit sibi dari corpus iesu: ut scilicet

deponere: posset de cruce et sepelire. Pylatus autem miratus quod ita cito obisset: accessit ceterum qui excoerto fuerat iusticie si res ita se haberet. Unde veniens cum nichodemum deponendi. Unde veniens cum nichodemum legisperito qui discipulus occultus erat iesu: et ad eum nocte venerat per informationem sui circa eum. Deposuerunt eum de cruce clauis circum eum. Quis autem habere dubium potest quin mater eius corpus depositum suscepit in gremio suo in brachijs suis: et tunc caput spiritus perforatum. nunc manus sanctissimas quibus tactu infirmi sanati fuerunt aspicies clauis perforatis. nunc pedes qui quotidie diuisis fuisse ad querendam hominum salutem. nunc lancea aperta copiosissimis lachrymis perfundebat. Sed et maria magdalena ad cuius pedes remissionem peccatorum acceperat. non oblita beneficii magistri sui illos lachrymis irrigabat: et alie marie et discipule iesu. Et quod dicit lucas. Stabant a longinoti eius et mulieres et. prout in cruce pateretur locum habuit. A principio quidem stabat iuxta crucem mater iesu et Iohannes. sed post verbum ad eam. ecce filius tuus et. multitudine crescente elongati fuerunt a cruce mater et alij noti. Demum quia mor appropinquabat Ioseph et nicodemus afferentes mirram et aloem mixturas libras centum ad condendum corpus iesu. quod seruabatur in corporibus hominum nobilium ad preseruandum a corruptione. inuoluerunt corpus ipsum in syndone munda. i. lintheaminibus et sudario posteo super faciem eius secundum morem iudeorum posuerunt eum in monumento nouo ipsius Ioseph in petra exciso in quo nondum quisquam positus fuerat: quod monumentum erat in quadam spelunca cuiusdam hortus iuxta montem caluarie ubi crucifixus fuerat. Alij euangeliste narrent solum de Ioseph non esse contrarium ei quod dicit Iohannes et de nicodemus. Sed quod illi tacuerunt ista expresse ait Aug. Et quod alij dicunt de syndone Iohannes de lintheis scripsit. Qualiter autem corpus christi sepulture datum fuerit pie: sic possimus cōtemplari dum Ioseph et nicodemus velent eum in sepulchro ponere postulabat mestissima mater sepeliri cum illo. Amplexabitur filium suum inexplicabili amoris dulcedine deosculans illum et dicens teste Aug. in libro de passione domini. Quid fecisti inquit fili charissime: quare te iudei crucifixerunt. que causa mortis tue commisti ne celus ut tali morte perires. non filij non. sed sic nos redimere

dignatus es et modo se mortuum in gremio teneo. ubi est gaudium illud indicibile quod in tua natiuitate habui. dic filij charissime. dic amor vnice. vita anime mee. singulare gaudium. vnicū solatiū. quare me sic in dolore permitris. cur tam longe factus es a me. mihi nate tu mihi pater. tu mihi sponsus. tu mihi filius. tu mihi oia eras. Hunc orbor patre. viduas spūs. desolor prole. quid faciam. quo vadā quo me pertrā dulcissime. quis mihi solatiū prestabit. O fili mi quod dura et amara est tibi humani generis redemptio: pro qua tamen patri et tibi gratias ago. Hec Aug. in for. ma. Tandem nicodemus et Ioseph ceterisque qui aderant volentibus corpus christi de manibus virginis auferre et sepulture tradere dicebat illud quod cantat ecclesia. Tollentibus occisum vobis gratias agam. sustinere modicum ut natum meū tangā. Cōplectar nunc filiū deosculer et plangā illū salte mortuum. amplexibus confringā. Et illud Job. xix. Misereamini mei miseremini mei salte vos amici mei. Illum adhuc paululum relinquere mihi ut faciem eius subtrahere velamine valeam cōtemplari ut videndo aliquantulum possum cōsolari. Ponitur tandem dominus in sepulchro ac reuoluitur lapis super illud. lapidem sepulchri maria amplectitur et deosculatur ac madefacit irriguū lachrymarum fonte mestissima mater ac genuflectens et filium adomans omni corde et qua potuit voce filiū benedixit. O quis enarrare valeret magdalenę gemitus et singultus: ac cordis dolorē cū extinctū cernebat et in sepulchro ponebat cū diligebat aia sua. Cum autem in his diutius moraretur mestissima mater usque ad cōpletionē horā. Accessit Iohannes cui eam cōmēdauerat christus lugēs et ipse multū. non enim poterat se continere leuauit eam lugentem nā cruciata gemitibus. fatigata doloribus. afflicta plorantibus. pedibus stare nequibat. Attende anima mea quod dure iscalationis aspectus maternus cōruitur prebet quādo a sepulchro filij dolorose auulsa pallens facie aspersa sanguine cū anhelosis suspirijs et gemitibus interruptis ac flentibus lachrymosis versus ciuitatē reducit adiuua manibus fidelium mulierum vertebat se sepius me sta mater dum tardogressu rediret hierusalem et locū in quo extinctū filiū reliquerat aspiciēs gemitus renouabat. Interim cū porte ciuitatis appropinquaret forte percurantibus sororibus maris dei portata sunt vestimenta

ra et capitis vela noue et meste viduitatis.
 que illam induerunt: et caput eius velauerunt.
 Cum autem hora iam tarda ingrederetur hie
 iusalen plorantibus cunctis femine multe
 sentientes ploratus, accurrentes pietate mo
 te super tam afflicte, matris dolore: ad luctu
 couertebatur amara: et illarum quedam sequē
 res eam cum illa vberime plorabant. Tam
 pie plorabat et tam amare dolebat beata
 virgo quod vir poterat continere lachrymas
 quicquid videbat vel sentiebat eam, fiebat
 luctus quocumque transibat, plorabat ipsa, plo
 rabant et ambulantes cum ea, plorabant multe
 venientes obuiam ei sic tandem deducitur a
 plorantibus quousque ventum est ad domū in
 qua quadoque cum filio suo resideret solebat
 quā cum ingressa esset rememorans loca do
 mus in quibus cum ea fuerat conuersatus fi
 lius suus renouabat ploratus et vlulatus la
 chrymabiliter dicebat, Deu me dolentem, vbi
 est nunc filius meus dilectus, vbi est amor
 meus, vbi est honor meus, vbi est lumen oculi
 meorum, vbi corona capitis mei, vbi
 es tu gaudium cordis mei, vbi es vita mea,
 vbi es affectus meus, vbi solatiū meū, vbi
 spes anime mee iesu fili mi, fili mi iesu.
 O amor meus iesu, O spes mea iesu, Nec
 erat qui eas consolari posset ex omnibus cha
 ris eius, sicque impleta est figura Thobie, x.
 vbi dicitur, Flebat igitur mater eius irreme
 diabilibus lachrymis atque dicebat, Deu me
 fili mi, Accedentes autem principes sacerdotū
 et pharisei ad pylatū dixerunt, Dñe recorda
 ri sumus quod seductor ille adhuc viuens dixit
 post tres dies resurgā, iube ergo custodiri
 sepulchrū vsque in diē tertium ne forte veniēt
 discipuli eius nocte et furātur eum et dicant
 plebi, surrexit a mortuis, et erit error nouissi
 mus peior priore, Quibus ait pylatus, Ha
 beris custodiam, Ire et custodite sicut scitis.
 Illi autem abeuntes signauerunt lapidem: sed
 cum sigillo et dimiserunt ibi custodes vt cu
 stodirēt ne quis ipsum raperet, Marie au
 tem sorores matris iesu cum magdalena post
 quod corpus eius fuit in sepulchro collocatum
 vt dictū est, quod semper erat deitatis vnitum,
 illo sero emerūt aromata preciosa et compos
 fuerunt unctionem preciosam vt vngerent
 postea corpus iesu tanquam hominis sanctissi
 mi ad ipsum conseruandū non credentes eū
 deū esse, Et sabbato quidem sequenti quo
 corpus christi iacuit in sepulchro siluerunt
 propter solemnitate sabbati expectantes do

Finis sermo de passione.

Incipit sermo de planctu beate marie virginis.

Labat iuxta crucem

mater iesu, Joh. xix. Tanta
 est pietas huius virginis misis
 non solum erga filium naturalem
 iuxta crucem stabat, sed et
 erga filios suos adoptivos: tanta facultas im
 petrandi quod vellet apud deū patrē vt sermocinā
 res quibus nutrices populorum non aliunde cōfi
 dant lac doctrine per eos propinandum nisi meri
 tis eius et precibus parati, Ad quod efficiendū ci
 thara dulcissime salutatoris ad eā vtunt, Sed
 consueto ecclesie cum de passione filij eius ie
 su est sermo: predicari dicere videtur illud quod
 belisus propheta ait: giesi discipulo suo de su
 amite morte vigeniti sui deploranti, iiii.
 Reg. iiii. sed dimitte eā aia em ei in amari
 tudine est, quasi diceret non salutes, Malici
 thara illa angelice salutationis in luctu huius
 apparer, nam quod aue ei dices ab a quod est si
 ne et ve deriuatū que doloribus plena ē vt di
 cere valeat, illud Michæe ve aie quod defecit ti
 morat a terra fili meus quē impleuit spiri
 tus timoris dñi, Mariam apte nuncupare
 nō possumus put dñā vel illuminatricem iter
 peratorem cū satis obscura quā luna edypsa
 inueniat, Nolite ergo vocare me noemi, id ē
 amaritudine repleuit me dñs, dicere potest cū
 illa noemi que de felicitate ad ifortuniā des
 uenerat rursus nō gratia plena sed vacua iudi
 cor hodie flectas enī genua mea ad patrem
 dñi mei iesu vt misereat filij cōis et me non
 audiat, deprecor ipsum filium vt suis verbis mel
 listius me doceatur mihi nō loquitur nisi il
 lud, Ecce filius tuus quod verbum vt gladius
 perauit animā meā cū p magistro et filio mi
 hi datur discipulus: iudeis supplico vt amo
 do filio meo cōparatū et ipsi dñm elias et sub
 samaritanos adiungunt, mox inuoco vt post
 filij nō supstes remaneat et fugit a me iuxta
 crucē stans ad ipsas damoflecte ramos arbor
 alta tensa lara viscera vade osculer filium me
 um et rigida et immobilis perseverat, dñs te
 cum vtrique in me vsque dñs filius fuit mecum
 me confortas me reficiēs et ego secus ipsum
 sequens verba eius dulciora sup mel et fauē
 audiens miracula eius videns: regiam dei ex
 er opibus magnificari pspiciēs, nunc autem me
 reliquiam corpe egredientē patri recomen
 dā, Huiusmodi me in mulieribus angelus dixit
 que nūc infeliciores cunctis mulieribus inuenior,
 Ma q mater vnus fuit q in plenaria filij consti
 tuta angustia et afflictionibus: circūdari nō va
 luerit vel in aliquo refrigeriū pscare, Audio
 eū ad mortē vsque stientē ex maximis penis
 nec potum aque frigide porrigere valeo: sed
 video spongiā aceto plenā et felle ad os ei
 apponi, Et si felix fui et bñdicta imulieribus
 i partu eius nō senties dolorē: s mihi video
 referuatos et nunc adauctas quā nulla mater
 tūm dolorē vnus sentit i partu filij sicut nūc ego
 in passione xpi, Sed nec marty: aliquid vel ali
 qua in suis variis cruciatibus vnus tantā pe
 nā passus est vt nunc ego, Est et ne bñdictus
 fructus vtrius mei iesu cui oēs maledicunt
 iudei et gentiles: vnus eum appellat maledi
 ctore: alij sediciosum: aliter blasphematorem
 multi ambitiosum regnum usurpare volentē
 relinqui mendacem aut seductore vt dñs
 nō hō opprobrium ois: et abiectio plebis est
 effectus, qz et fm legē maledictus ois q pendet
 in ligno, i. infamis, Ex quo ergo in luctu cō
 uersa apparer cithara illa angelice salutatio
 nis dimitte eā vt nō salutes: s nihilominus
 cū ea iuxta crucē maneat ipsam meditando
 ipsam adorādo ipsam salutādo et eius auxiliū
 implorādo et dicēdo, O crux aue spes vnica
 hoc passiois tpe auge pñs iusticiā reiscq do
 naviā, Stabat igitur iuxta crucē mater iesu
 in quibus vbiis tria pñt notari de dñe maria
 1. Sacerdotis excellētia icōparabilis, Stabat
 2. Penalis eminetia ineffabilis iuxta crucē
 3. Propinquitatis attinetia venerabilis, mī iesu,
 4. Quātū ad pñm cū dicit Stabat, Repimus in
 scripturis stare dici de creatore et de creatu
 ras: sed aliter et aliter, Nam stare de creatore
 dicit propter immutabilitates, de creatura au
 tem propter virtuositates siue sanctitates, Stā
 ad iudicandū dominus dicit Esaias de deo
 vero: qz etiam deus ait per iohannem, Apo
 ca. iij, Ego stō ad hostium: scilicet anime, et pul
 sa, i. inspirando: et illustrando intellectum q
 est hostium anime, si quis aperuerit mihi ia
 nuam hic acceptando intrabo ad illam per
 gratiam cenando cum illo et ipse mecum p
 cipue de agno assato in cruce igne charitas
 reficiendo, In his tamen ego stō semper
 immotus et inuariabilis, Ego enim deus q
 non mutor dicit ipse Malachie, iij, Creatu
 ra vero stare dicitur cum iuste et sancte vi
 uit non cadendo in peccata, vnde Ecclesi, ij,
 dicit, Stā in iusticia et timore, scilicet non cadens
 di fm illud apli, Qui stat scilicet in virtute

Universi

videat ne cadat. Et Boe. de deo ait. Stabat
illis matens das cuncta moueri. Stabat er
go beatus. Ad varia non insensibilitate vel im
mutabilitate. sed sanctitate: et hoc tripliciter
Stabat fide leuata.

Stabat peccatorum inclinata.
Stabat dei voluntati conformata.

De primo dicit apostolus Rom. xi. de quolibet
fidei. Tu fide stas. Prima enim rectitudo
metris est. Nam fides fundamentum virtutum. et per
passionis oēs apostoli et discipuli christi qui per fide
bant fide eleuati ad christum credendum non solum
per hominem: sed et per deum. Unde Petrus per oī
bus dicebat. Tu es christus filius dei viui. Mat.
xvi. Ceteri perstrati sunt in infidelitatem. Et si
cui cum capitis fuit christus in orto a iudeis oēs
corpe ab eo fugerunt: ut dicunt euangelistae: ita
et mente credentes quidem eum esse verum ho
minem sanctum et iustum virum prophetam in ope et ser
mone: sed non verum deum cernentes passio
nem eius tam ignominiosam. Quāuis enim
Petrus et Iohannes post fugam reuersi sint
ad eundem post magistrum captus. Petrus
tamen sequebatur eum a longe ne agnosceret:
et discipulus. quini inmo et ipsum cum iurame
to negavit se nouisse. Iohannes et si visus ad
crucem securus. iuxta crucem stabat corpore
a longe tamen mente: nec iple agnoscebat diuini
tatem. Sola beata virgo stabat fide eleuata
et fira: de eius diuinitate expectans indubie
suā tertiam de resurrectionem: et merito dica
tur maris stella a stando. et lumen fidei mun
do naufrago retinendo. In huiusmodi tridua
no officio dñice passionis cum quindecim cā
dele accense firmant ante altare paulatim et
successive omnes extinguuntur solaua accē
sa abscondit que post officium omnibus pro
ferret ad illuminandum. Quindecim cande
le accense significat. xij. apostolos et tres ma
rias. magdalene. salome. et alphe. que p̄ cere
ris cum apostolis videbantur fide illustrare
et firmare. sed in illo triduo omnes extincti
sunt lumine fidei deitaris christi: solum in vir
gine remansit lumen fidei occultum. quod post
ea omnibus patefactus est ad omnes suo ex
emplo illuminandum. Et hinc est quod non ac
cessit mane dñica sue resurrectionis ad mo
numentum cum prefatis mariis non. quia mi
nus arderet amore ad filium. sed quia expe
ctabat eum resuscitaturum se uirum ante omnes
ideo non querebat uiuentem cum mortuis:
ut ille. Quantum ad secundum stabat a pecca
to non inclinata: non facebat: non sedebat: non

curua erat: sed stabat. iacet quis in peccato
per prauā operationem: sedet per meritis con
sensationem. inclinatur per sensuale delectationem
omnes nos cecidimus quasi folia: sed a per
fectione virtutum: saltem quo ad copulationem sen
sualem ubi consistit veniale. Nam per ait beatus
Augustinus. lib. de natu. et gratia. Si oēs sancti et
sancti interrogati fuissent. unde hic viueret
vtrū peccatū haberet. oēs responderēt illud
Ioh. in canonica. Si dixerimus quod peccatum
habemus veritas in nobis non est. Excepta
hac sancta virgine de qua cum de peccatis agitur
nulla propositio de ea volo haberi mentionem.
Non ergo cecidit nec in veniale. de quo sa
lomon. Sepries in die cadit iustus: sed sem
per stabat. Ad quod etiam hortabatur apostolus disci
pulos dicens. Stare ergo succincti lumbos ve
stros in veritate. Ne delectatio venialis sit
in vobis possibile. Et tamen cum beata virgo
fuerit immunis ab omni peccato voluit deus
ipsam experiri tantā passionē in morte filij
quā nullus virginitatis sustinuit in sua pas
sione. ut dicit beatus Hieronymus. In die discas non
turbari. non mirari: si vides sanctos et sanctas
multa aduersa sustinere in mundo: sed intel
lige verbum Salo. in pueris. Quē diligit
deus corripit et flagellat oēm filium quem reci
pit. Nam ut dicit apostolus Roma. viij. Proprio
filiis suis non peperit. ita nec matri eius: cum
tamen nullū haberent peccatum. Si quis bene
consideret inueniet quod qui acceptior fuit deo
et sanctior: ille magis afflictus est in mundo
non quidem ad purgationem peccatorum que ha
beat: cum nullū habuit virgo beata. sed ad ma
ius meritū et premium consequendum. Sta ergo
supra pedes tuos dicit dominus. Ezechiel. i. Su
per affectus ne cadas. Quāto ad tertium sta
bat beata maria firma voluntati dei confor
mas se. ad quod hortatur apostolus fideles Phil.
iij. Sic state in domino charissimi. scilicet cōformā
do vos dei voluntati. Stabat beata virgo
quod dei voluntas erat filium suum pati et propter
hoc in mundo venerat et scripturę que sibi sa
tis note erant hoc prenunciabant que falli
non poterant. Et cum in omnibus requiem
quereret ut de ipsa canitur que non aliter ve
re queritur et possideretur nisi conformando
se diuine voluntati secundum rationem. Ideo sta
bat non murmurabat quod filius innocentissimus
mus pateretur. non blasphemabatur iudeos qui
ab eis quibus tot beneficia fecerat tam crui
deliter tractaret. Non vindictā a deo pete
bat quod illi a terra viui absorberent ut merer

ant. non capillo vel vultu scindebat: qui vi
dua et sine filio consolatore remanebat. Sed
habebat per cuncta modesta: lachrymis plena
doloribus imersa. Ansel. O dñe quos for
tes lachrymarum dicā erupisse de pudicissi
mis oculis tuis cum attenderes vnicui tuū ino
centē corā te flagellari: ligari: mactari: et car
nē corā carne tua ab impijs crudeliter disse
cari. et tū ita diuine voluntati cōformis fuisti
cari. et tū ita diuine voluntati cōformis fuisti
saluti humani generis audissimā es.
ut dicere audeā quod si nullus fuisset reus qui
filiū crucifigeret ad hoc ut sequeretur salus
hominum: et adimpleret voluntas dei secundum rationem
non oportuisset: ipsa posuisset in cruce. Neque enim
credendum est minoris fuisse perfectionis: et obe
dientie ad deum quam abraam. qui proprium fi
lium suum obrulit deo in sacrificium mani
bus propriis occidendum et comburendum. Sta
bat ergo fixa in dei voluntate.

In secunda parte notatur pena
statis eminentia ineffabilis: quod iuxta cruce
ubi aduerteretur: quod aliquis stetit in cruce stat
aliquis iuxta crucem. aliquis longe a cruce.
In cruce fuit solus christus. i. in maximo crucia
tu torus. crux enim dicitur a cruciati et magnus
cruciatum sustinet. quoniam sustinet. i. quod. n. ul
li dubium. Dicit autem psalmus in persona christi. vim
faciebant qui querebant gloriam meam. i. vitam
tollere. In omnibus enim illis locis in quibus
estimatum est vitam hominis consistere fecerunt
maximā vim. Nam cum aliqui dicant vitam re
periri in capite. alij in corde vel epare. alij in
sanguine. in oībus illis locis fecerunt maxi
mā vim. In capite per coronam spinarum. in cor
de per apertionem lateris. in epate vel sanguine
per flagellum in dorso et clauos in manibus et pes
dibus: unde totus sanguis exiret. In cruce ergo
totus in vi cruciatus: solus: vñ ipse ait es. i. i. q.
Zocular scilicet crucis calcaui solus et de genti
bus non est vir mecum. et i. psalmus. Singulariter suus
ego donec trāscā. scilicet hoc mundo ad patres
quod ipse solus non erat subditus morti ex debi
to: tñ ipse solus peccata nostra sup lignū cru
cis in corpe suo. i. penā peccatorum portauit
ipse solus fuit in passione sine consolatione.
cū alij qui passi sunt habuerūt aliquod refrige
rium: ut dicit. unde quando in orto orauit pro
calice passionis transfundendo auius: est a
discipulis spiritum iactus est lapidis. ut dicit
Luc. xxij. Ad immoderantiam tanta distātia est
inter cruciatum christi in passione. et cruciatum alio
rum sanctorum quoniam distat purus homo a

christo. Petra enim seu lapis ait apostolus? est christus
qui quasi in infinitum distat in perfectione
ab alijs. Remota a cruce sunt omnes illi qui
nolunt sustinere aduersa in mundo: sed mur
murant contra deum: nec comparantur christo
et si sustinent: inuiti hoc agunt isti: et si iuxta
christi crucem esse videantur in quantum pa
tiantur. corpore quidem sunt iuxta: sed non
mente. et similes sunt latroni a sinistris christi
sunt qui crucifixus cum christo blasphemabat eum
cum alijs. eo quod non liberaret eum a pena quas
iustus sustinebat: unde et reprobatos similes
Symoni syrieno qui angariatus fuit porta
re crucem post christum. Iuxta crucem vero
stant omnes electi. qui ut membra christi carne
suam crucifixerunt cum vitijs et concupiscen
tijs. ut ait apostolus qui non solum patienter ad
uersa ferunt: sed gaudent: quoniam a igni habitū
sunt per nomen iesu cōmunes facti patri. Qui cō
pariunt doloribus et afflictionibus eius: quas
pro eis est passus. Imitantur hi latronem qui
iuxta crucem fuit a dextris arguentem sociū
eo quod non patienter ferebat crucem: et se di
gnum proclamantem tantis penis. Et nos
quidem iuste. Nam digna factis recipimus
exultantem christum et compatiētem tante
ignominie: hic vero nil mali egit. Rogantes
illum ut deum pro salute anime sue. Admēro
mei dñe dux veneris in regnum tuum. Luc.
xxij. Hoc igitur sentientes quod et in christo
iesu fuit: cū non deceat sub capite spinoso me
brum fieri delicatū. dicunt cum affectu: et
efficitur illud psalmus. Calicem salutaris accipias
scilicet voluntarie bibendo: et nomen dñi inuoca
bo: ut me adiuet ad sumendum: et non horre
dum ut sim iuxta crucem: et inde a dextris eius
collocatus. Nullus fuit cum christo in cruce
sustinendo: scilicet tantam penam quam ip
se: sed nec paulus quis enim dicat crucifixus
sum non dicit quod sit affixus cruci christi: sed
sue. Quis enim ferre posset crucem christi cer
re nullus. Omnes igitur sancti iuxta crucem
stāt: propinquius tamen alter altero. Nulla au
tem propinquior ad eam matre eius. et merito
cum esset illud corpus de eius substantia: licet
alia persona ab ea. permixta igitur stabat iux
ta crucem mater eius propinquissima in dolori
bus: ut dicere posset illud Hieronymus. i. d. vos
omnes qui transitis. perviam. scilicet vite presentis
unde dicimur viatores. attendite et videte si
est dolor sicut dolor meus. Tūc impleta est
in ea prophetia Symeonis dicentis. Luce. ij.
Tuā ipsius gloriam transibit gladius. Aliam

liquidem intellectum perrassuit gladius ubi dei penetrabilior oī gladio accipitur. tūc ruminando et intelligendo scripturas q̄ ostēdunt immensitatem doloris xpi in passione ita videt exponere beatus Amb. Et ex huius meditatione gladius doloris eius pertransiuit animam sensitiuam. nec istud est contra id quod dictum est supra sc̄s q̄ beata maria erat conformis voluntati dei qui volebat filium suum pati. Nam sicut de christo eius filio dicitur: q̄m voluntatem rationales volebat pati. et tamen s̄m patrem sensitiuam summe doluit et acerbissimos passus est dolores: q̄z per ait. *Eccl. liij. c.* Vere dolores nostros ipse portauit: ita et mater ei? cum stabat iuxta crucem s̄m rōnem assensiebat q̄ filius patere: et quiescebat. s̄m sensitiuam summe doluit per meritū dicat. Attendite et videtis est dolor sicut dolor me? Monerat vti q̄ sacras litteras et spū sancto. reuelante optime intelligebat. Et ex his et naturalis ratione tripliciter poterat deprehendere immensitatem doloris in filio patiente. qui erat sibi gladii summe afflictionis nec ei similis.

1. Ex passionis causalitate.

2. Ex afflictionis puritate.

3. Ex cruciationis circumstantialitate.

Considerando cām passionis filij mei, vide testis est dolor sicut dolor meus. Considero enim q̄ causa huius passionis est ut redimatur genus humanum et ut satisfiat deo p̄ peccatis humani generis totius. p̄ peccatis dico nō solum originalibus: sed etiam actualibus mortalibus: et venialibus: totius humani generis non solum p̄ electis: sed et p̄ reprobis. dicit enim *Eccl. liij. c.* Omnes quasi oues errauimus vnusquisq̄ in viam suam dedinavit sc̄p per diuersa peccata commissa: et dñs posuit in eo iniquitatem omnium nostrum. id est penam peccatorum omnium nostrum. Et ipse dominus iesus dixerat venit filius hominis saluare quod perierat. *Luc. xix.* Sed totum perierat. totum ergo saluauit. Quia in eo fuit: sc̄s sustinendo penam pro peccatis oīm. Deus autem sicut omnium rerum ita et culpam et penam eis debitarum h̄s noticiam et nil impunitum sua iusticia dimittit. Cum ergo p̄ quolibet mortali debeat pena infinita id est infernalis. nec homo cum stetit finis finitū potest per se satisfacere debito i finitū deo satisficere de tātis offensa. op̄z q̄ xpus filius meus qui infinitus est sua di-

uinitate in humanitate assumpta patiendo sic sacrificaret pro omnibus per passionem meriti infiniti. unde penam sustinebat p̄ omnibus peccatis nostris: et sic pena eius erat quasi infernalis. Et propterea palam ostendit in eius persona. Repleta est malis animae. scilicet sensitiua malis: scilicet penarum et vita mea in inferno appropinquauit propter similes penas: et hoc pro peccatis hominum quia qui non rapui. ait idem per. *Pa.* tunc scilicet in passione exolvebam. fecerunt primi parentes et alij succedentes furum se subtrahendo et suum obsequium deo: et ego hanc rapinam exolut. meipm exinanitus vermis. exinanitus et non homo vsq̄ ad mortem crucis totum me exhibendo. *Gal. iiij. c.* Cum ergo filius meus sustinebat tales cruciatus ego que sum mater et pater eius. quia non alium patrem habet in terris optimis amantissimus. Videte si est dolor sicut dolor meus. vt et ego dicere valeam. Dolores inferni circumdederunt me. *Ex quod dicitur* get dolorem meum est: quia cum filius meus sustineat tot immensos dolores: et tantam penam que sufficiat pro omnibus satisficere et omnium debita soluere. tamen plurimū propter suam cecitatem et ingratitude me priuabunt tanto fructu. *Secundo ostenditur* magnitudo doloris in virgine. ex puritate afflictionis in filij sui passione. puritatem autem dico: quia non habuit mixturam consolationis sicut vinum dicitur purum quod non habet mixturam alterius liquoris: dolor fundat in amore. tantum enim quis doler de omissione vel lesione alicuius rei q̄m ipsam diligit. Et q̄ summe diligebat mater virgo filium suū dilectione et naturali et gratuita: et quia filius: et quia optimus vt dicit possit vti iusq̄z anima vniū cor. Ideo bene dictum fuit a Symeone. ruam ipsū ad est animā tuā que est quasi aia eius propter summa adinuit dilectione: perransibit gladii afflictionis. perransibit. i. per totum transibit absq̄ refrigerij admixtione. Siquidem quāto quis est delicatior et complexione corporis melius dispositam tanto magis affligit et dolorem sentit ex aliqua lesione corporis ipsius. *Et hinc est q̄ de eadem persecutione. et omnino simili infirmitate magis grauatur et dolet delicatus q̄ rusticus:* quanto etiam pars corporis que pa-

tiur lesione est magis sensibilis tanto lesio magis affligit. Vbi videmus p̄ experientia q̄ magis affligit lesio magis affligit in manib? frigus et alia lesio magis affligit in pedibus q̄ in reliquis partib? corporis ex eo q̄ est pars magis sensibilis propter p̄curatōis plurimū ossium: neruoz et venaz. Cum autē p̄curatō passio xpi fuerit in manib? et p̄curatō facta propter cōsuetudinem totius corporis in cruce et suspensionem totius corporis in illis p̄s. in persona filij sui dictū. Fecerunt manus meas et pedes meos: et dinumerauerunt omnia ossa mea. id est ita violenter extenderunt in cruce vt posset sigillatim omnia ossa dinumerari. maxime doluit filij p̄ passionem: ipsa per compassionem. in tanta passionem nullam habuit ab alio consolationem. Unde dicebat per prophetam. Qui me cōsolaretur non inueni. Non enim cōsolabatur fieri soler morti abdicatis a ducentib? eos. Non iudei: sed illudabant ei cum principibus sacerdotum et blasphemabant. Non gentiles: sed coronam spineam imponentes capiti percutiebant eum. Non discipuli qui fugerunt s̄m illud. *Longe fecisti nos meos a me.* Ad marie cū iohāne que fidē diuinitatis eius amiserant. Non pater eternus cōsolatus est eum scilicet ad liberandum eū de manibus inimicorum: sed pro nobis tradidit illum ait apostolus: scilicet voluntati eorum permittendo agere quecumq̄ crudelia voluerunt. Et quod plus est et omni admiratione compassionem dignissimum: quia et ipsa pars intellectiva christi que fruebat continue deo non est consolata eum: sed de reliquis illam partem sensitiuam tantis doloribus immerfas. Et propterea ipse in cruce clamauit cum lachrymis et clamore valido. vt ait apostolus ad Hebr. Deum meum deus meus vt quid dereliquisti me. *Matth. xxiij. c.* Clamauerunt iusti domini et rau diuit eos. ait p̄s. Patres veteris et noui testamenti in tribulationibus suis et cruciatibus dominus exaudivit. et si nō semp liberādo ab illis penis: tamen semper consolādo mentem eorum vt in virtute persistere et specū premij et diuini beneplaciti. Ego autē clamabo per diem: et non exaudies dicendo deus meus et. Clamās se derelictū non ex eo q̄ diuinitas separata esset ab illa humanitate: quia quod semel accepit dei fili? nūq̄ dimittit ait Damascenus sed se derelictū habebat: quia pars eius intellectiva: et gau-

di et consolationis quo fruebatur in verbis: nil inflebat aut cōmunicabat sensitiue ad consolationem: et in hoc non exaudiebatur: quod in nullo sanctorum accidit. Et ideo dicunt est q̄ hec afflictio vel passio fuit pura scilicet sine admixtione consolationis. Hec autem verba audiens mater gladius perransit animam eius intelligens eum non derelictum per separationem deitatis: sed per subtractionem omnis suffragij: refrigerij: et suauitatis. Attendite ergo et videte et c. Nam et si presens fui et iuxta cruce fieri: hoc totus ad augmentum doloris. Que enim mater que habens filium presentem etiam in tormentis non valeat vel in aliquo consolari. ipsius amplectari. osculari. potum porrigere. sterneret. Ecce filius meus dilectus. ad mortem sitit hoc exprimens vt refrigeretur nec stillas aque possum prebere: sed sibi offertur in mei presentia acutus et fel. vulnera video nec possum alligare. sanguinem effluere nec possus ipsum extergere. caput ex grauiamine inclinatū nec valeo illud brachijs sustentare: a me remotum. unde nec amplectari. Et si audio verbum ex ore eius ecce filius tuus: scilicet iohannes. et hoc vtiq̄ verbum dei gladius acutus quod perransit animam meam. Reuera inquit beatus Bernardus. Hoc verbum ecce filius tuus: plus q̄ gladius fuit qd perransit animā eius vsq̄ ad diuisiones aie et spiritus. Et q̄ cōmurationem. Iohannes pro iesu tradidit. seruus pro dño. discipulus p̄ magistro. fili? zebedei pro filio dei. puerus homo pro vero deo. Quō tuā affectuosissimā animā non perransit. hoc audito q̄ et nostra licet saxea licet ferrea pectora scindat sola huius recordatio. Ansel. O dñā mea q̄ bus singulibus est imago purissimas peccatorum veratum: cum audires. Mulier ecce filius tuus. Unde congrue dicere poterat illud Ieremie. Amaritudine repleti me et c. Quantum ad tertium: scilicet de circumstantiis ipsius passionis potest perpendi immensitas doloris virginis matris que stabat iuxta crucem. Morandū q̄ septem sunt circumstantie circa ipsam passionem xpi.

- Ex patientis dignitate.
- Ex inferentis peruersitate.
- Ex temporis solennitate.
- Ex loci vilitate.
- Ex afflictionis vniuersitate.
- Ex consustinentis societate.
- Ex frugibus paucitate.

Quātum ad primū manifestū est q̄ p̄o dī
gnior est p̄sona que offendit: t̄āto maior est
offensa: et p̄ p̄sequēs sustinēt et omni attine
ti et i dīligit ex occasio est maioris dolo
ris. Dñs iesus deus erat et homo. vñ dignior
persona esse non poterat. et quis diuinitas
sua pati nō possit nec aliquis eas attingeret
ad offendendū: n̄ q̄ humanitas illa erat oꝝ
ganū quoddā vestimētū quasi diuinitatis
Et ap̄ls ait. et habitu inuentus vt hō. Phi
lip. ij. Ideo oīs iniuria facta illi humanitati
et corpori potest dici facta deo: sicut q̄ frāge
ret vel spueret investē qua indutus est impe
rator: non diceretur facere iniuriā vesti: sed
imperatorī: q̄ ea indur̄ est. In quātū etiam
homo erat de p̄genie regali et sacerdotali ge
nitus rex et sacerdos summus innocētissim⁹
sapientissim⁹ et miraculis sanctitate et do
ctrina famosissimus. Et igit̄ ei fuerint illa
reor cōmūle irrisiones maledictiōes in
famariōes et afflictiōes corpori inde magn⁹
sibi erugebat dolor et matri ei⁹ q̄ stabat iux
ta crucem oīa illa audier̄ vidēs dicere po
terat illud Job. Quis mē p̄forat doloribus.
offa sunt potētie aīe q̄bus cōsistit robur ei⁹
Quis aut̄ dicit in singulari: q̄ potētia sensiti
ua. Nam vt ait beatus bernardus. Captiuorum
libertas capif. gloria angeloz illuditur. de
omnium flagellatur. candor lucis eterne et
speculum sine macula sp̄uitur. Et cū vita
omniū occidatur quid restat nobis miseris
agendū: nisi vt eamus et nos et moriamur cū
eo per cōpassionem eius et ad matrem eius
Dolebat si quidem de iniurijs tanti filiū tā
sancti tā innocētis: si nō min⁹ de offensa dei
Et ideo attendite et videte et c. Sed dicere
posset qd̄ ait bernardus. in p̄sona christi patie
tis cū sit tant⁹ dolor: quē parior: n̄ plus cru
cior: cū te ingrātū experior. s. de tāto benefi
cio. Quidē sc̄do magnitudo doloris in vir
gine ex cūstāntia inferētis istā passionē
filio. Quāto em̄ plures cōcurrūt et diuerso
rum statū et magistratū et amicū valde be
neficiari ad inferendū iniuriā et mortē val
de ignominiosam alicui tāto maior dolor et
afflictio sedatur in passio. tū quolibet attine
te et amico eius. Sed ad inferendā passionē
tam amarā et opprobriosā christo cōcur
rerunt de omni genere et statu. at etiam qui
p̄tius erant discipuli et etiam summe bene
ficiari. Et ideo virgo mater ei⁹ dilectissima
summe doluit stās iuxta crucem. Astiterūt
reges terre. ait psalmus sc̄dū. et p̄cipes

conuenerunt in vnum aduersus dñm et ad
uersus xpm eius. s. ad mortem ei inferendā
Reges quidā astiterunt: s. herodes rex
iudee qui sp̄euit illum cum eperitū suo sūm
tum veste alba et vt statū remissit illi: ad p̄
latum vt iudicaret eū. Rex romāorum mo
nachas. s. cyberius imperator et si non in per
sona tñ p̄ suū locū tenentē pylatū. s. p̄sides
iudee qui dedit sniā mortis p̄ra et ad mē
multū populi clamantis. s. crucifige crucifige
euz. principes quoq̄ sacerdotū oēs illi
astiterūt. i. ante alios oēs et gentiles et popu
los iudeorum vt principaliores. Mā p̄ncipi
pes sacerdotū colligēs palū p̄pter hoc et
principales eoz sūmo sacerdoti cap̄pha cō
sulente et decernēte: q̄ expedit vobis vt mor
ias. p̄ p̄p̄lo. erūdē quēserunt oportūni
tatem capiendi. Quē cū cepissent nocte p̄
dictionem faciente iuda discipulo suo. itezus
summo mane cōuenerūt ad inquirendū fal
sum testimoniū cōtra eum: et cū nō inuenire
possent testimoniā cōuenientē multā falsā
dicentibus ad interrogatiōē et ad adiutū
onem cap̄phi summi sacerdotis euz diceret
se esse christum filiū dei benedicti ad exp̄
sionem tante veritatis et tātis miraculis. Ne
is approbate doctrinē sue iudicauerunt eū
reum mortis: et post sp̄ura alapa et cōtume
lias vt malefactorē pylatū presentauerūt
occidendū. Et cum in ipsa passionē scrips
semineus affuit: t̄villima ancilla offiaria
que et si non potuit adire iesum. p̄pter multā
tudinē alioz eum irridentiū et affligētiū
um ostendit discipulū querens vt caperetur
tanq̄ discipulus xpi: sed quia hoc inconsula
te negavit euasit capturā. Milites autē py
lati qui gentiles erāt post sententiā latam a
pylato postq̄ illuserunt satis indutus veste
coccinea ad crucis patibulum deduxerunt.
Et sic omnes conuenerunt in vnum aduersus
christum. Quāto autem fuerunt bene
ficiari ab eo non possent etiaz p̄oligo sermo
ne et tēpore explicari: aliquid tamē vel bre
uiter perstringam v̄rēs verbis p̄p̄te. Assi
chee. vi. in p̄sona christi ad populum illuz
seculum et ingratisimū. popule meus qd̄
feci tibi et in quo te. hoc boni tibi feci pater
tuos. Jacob cū filijs suis in egypto per Jo
seph enutriti famis tpe ne periret. Et post
tēpora multiplicatos supra numerū de dū
seruitute egyptiorum te deduxi. Et flagellā
quibus egyptum totā percussit telibum se
ci. mare rubrum tibi aperui vt per eum sce.

vestigio transires. Pharaonē autē cum exer
cibus suis ibi submersi. Adāna de celo p̄
stato p̄. r. annos in p̄au. Aquā tibi de petra
fluxi: insurgēs corā te hostes prostravi.
Deon regem amorēorum et og gycantē res
gem basan. Terram fluentē lac et mel patri
gem basan. Tuis a me promissas exterminatis. r. r.
iude regibus et plurimis nationibus tibi lar
gitus sum. Et p̄tius in monte synalegē ser
uandam tibi tradidi. A captiuitate diuina
scilicet per. lxx. annos propter scelera tua in
babylonia portata te liberans ad p̄p̄ia sub
eldar: ne emia et zozorabel reduci. De graui
oppressionē santiciochi regis per iudam ma
chabeum cum fratribus te excussi. Ecce qd̄
feci tibi. Responde ergo mihi. si tanta bene
ficia a me tibi collata hanc talē retributionē
meruerint vt me crucifigeris. In quo mole
stus fui: responde mihi. Ego ex genere tuo
carnem sumens regale solū celi dimisi: vt
tibi frater essey. Ego p̄ ciuitates tuas castra
et vicos discurri: in tui vtilitatem laborans
Ego semper in templo docui que te saluus
facere possent. Ego cecos tuos illuminavi:
leprosos mūdavi: claudos erexi: obessos a
demonib⁹ liberaui: surdis auditum restitui:
mutis loquelam: infirmis varijs sanitatem:
mortuis vitā. Mund⁹ in his modestus fui:
p̄cepta declaravi: errores p̄futaui: viciā rep̄
bendi: consilia perfectiōis adieci. Sed quia
veritas odium parit apud inspiēs que gi
gnere debet dilectionē. Ideo in his tibi mo
lestus fui: nolenti veritatē audire. Quid vl
tra tibi facere potui et non feci. Deccine red
dis domino popule stulte et inspiēs. Consi
derans virgo mater beneficiā facta a filio
suo populo illi: tunc ab eo tanta peruersa
fata: tanta crudelitate cruci affigi. valde do
lebat vt dicere posset illud. ps. r. r. Defecit
in dolore vita mea. Attendite ergo et videte
si est dolor sicut dolor meus. Et rēp̄tis so
lennitate etiā ampliatus est dolor in virgine
matre. Erat em̄ solennitas pasche seu azimo
tini: que erat p̄cipua sup omnes alias in
qua tenebantur ex lege omnes iudei de qui
buscūq̄ ciuitatib⁹ et locis venire ad templū
in hierosolymis strum et sacrificium offeren
dum: nisi legitimū haberent impedimē
tum. Et quia per varias captiuitates eoz
erant satis dispersi per orbem in italia et in
africa et affrica: vt patz. Actū. ij. De omni pe
ne natione conuenerant hierusalem ad illū
festum. Quāto autem quis damnatur ad

mortem p̄pter maleficia: concurrente ma
iori cōcursu populi: tanto maior ei insurgit
pena confusio et erubescētia. Considerat
enim q̄ quilibet videns narrat alijs: et si pe
grinus est reuersus in patriam suam refert
et diuulgat ciuitati sue de illo malefactorē et
ignominiosa punitiōe: et sic vbiq̄ infamis
abominatur. De graui autem crimine ca
lūniofo accusatū de blasphemia dei grauis
sima apud iudeos: quia dei filiū se dixerat.
De crimine lese maiestatis maxime apud
leges gentiliū. Unde in titulo super crucem
scribi fecit ipse pylat⁹. Iesus nazarenus rex
iudeorum. q. d. Nec est causa passiois huius
quia usurpauit sibi regnum iudeorum facie
do se regem: et prohibendo tributa dari cesa
ri: et per hoc quasi rebellare faciente popu
lum Tyberio imperatori: et vt omnes pos
sent legere ex quo de omni gente ibi erāt: sci
licet iudeorum: grecorum: et latinozum: scribi
fecit litteris grecis et hebraicis: et latinis.
Considerans igitur virgo mater que stabat
iuxta crucem: tantam confusioem tam pu
blicandam per orbem filij sui defamatiōes
non poterat non valde dolere: sed et de offen
sa dei in tante solennitatis tempore in q̄ ma
gis debebant deum venerari pro beneficijs
collatis illi populo. Erat em̄ festum illud
institutum in recognitionem liberationis il
lius populi de seruitute egypti per sangui
nem agni. Vbi ergo debebant sacerdotes tē
plum dei ornare: vasa domini mundare: sas
crificia preparare omnibus dimissis ad hoc
rotum studium ponunt: vt agnus immacu
latus qui tollit peccata mundi occidatur: nō
vt sanguine eius falso mundus redimatur:
sed ne terrena amittamus ne veniant roma
ni et tollant locum nostrum et gentem. ne cor
rectorem viciozum nostrorū habeamus: ne
cum magis honoratum q̄ nos a populo vi
deamus. Quod autē dicunt. Non in die fes
to hoc agamus: non eb reuerentia festi cō
ueniūt hoc facere ne deus offendantur: s. ne
tumultus populi congregati fieret et de ma
nibus eoz aufferatur. Et ideo dicere pos
terat virgo mater illud Thresh. i. Posuit me
dominus desolatam tota die merore conse
ctam et infra. Audite obsecro vniuersi popu
li: videte dolorem meum: scilicet si est simi
lis. Quāto ostenditur ex loci vilitate au
gmentatio doloris eius: quia in loco villissi
mo crucifixus est. Nam vt narrat euangeli
stae dixit eum in golgatha quod est cal

uarielocus: tibi enī crucifigerūt. Qui locus ideo dicitur caluarie: quia ibi erat ossa mortuorum et caluarie et alia cadaverā: tibi occidebantur vilissimi homines et magni malefactores. Ibi stabat iuxta crucē mater eius et videns locum tam vilem: ac filius eius regem regum et dominus dominantium factus opprobrium hominum et abieccio plebis dicere poterat illud. *Thren. i.* Idcirco ego plorans et oculus meus deducens lachrymas: quia longe factus est a me consolator. Sed iste locus fuit ultimus terminus passionis considerans et alia loca in quibus passus est et q̄ vilis. Et primus quidem fuit in hortu: vel prope hortū in quo fecit orationes ne haberet calicem passionis: scdm̄ instinctus seu qualitatē: non secundum determinationem rationis. In hortu deliciarum scilicet paradisi fuit furtum perpetratum a primo adam de fructu arboris inter diceret prope hortū fuit principium et finis passionis: quia a secundo adam christo solutum est furtum in arborē crucis. unde in canticis dicis. Sub arborē mala suscitavi te: mortuam in peccatis. Ibi corrupta est genitrix tua eua scilicet p̄ fructū decepta. Ad illum locum accedens prope hortū multitudo magna cum fustibus: gladius laeternis: et ad latronem magnū capiendum duce eorum iuda proditore: cum appropinquasset ei. ostendit dominus iesus et potentiam suam et benivolentiam. Potentiā quidem: quia eo dicente: ego sum quē queritis subito omnes ceciderunt in terram retrorsū amissis corporis viribus ut pateret omnibus: quia non coactus pariebatur. Benivolentiam: quia et si tanta crudelitate ad capiendum venerant abscessam auriculam malchoa Petro: quia primus iniecerat manum in magistrum ei restituit. Eo autem capto et discipulis eius fugientibus. vnus forte Johannes: ut pie credi potest. et si euangelium non ponat: venit in bethaniam: ubi mater iesu erat cum alijs maris nunciāns cum lachrymis capturam filij: quo audito pertransiit doloris gladius animam eius noctem ducentis insonnē et lachrymis plenam. Et quid orare apertius poterat q̄ illud. *Exaudiat te dominus in die tribulationis.* proregat te nomen dei iacob. Adicit tibi auxilium de sancto etc. Ligatus autem iesus ut a vinculis peccatorum solueretur de loco illo ductus fuit ad annam primum sacerdotum cayphe ubi a ministro eius crudeliter alapa

tus est. Inde q̄ ad atrium cayphe principis sacerdotum ductus est et tota nocte afflictus scdm̄ illud ps. liij. *Assigatio mea in matutino.* Mane autem facto matre eius ciuitatem intrante. plurimis deuotis mulieribus associata lachrymis plenas omnes inclinabat ad fletum mulieres occurrentes. Videt q̄ filium iam afflictum sputis manibus ligatum duci ad pylatum. gladius pertransiuit animā eius. ipsūq̄ sequens nec loqui valēs impedita militibz peruenit ad plateam domus pylati: ubi iudicijs de eo exercebatur. flagellari filium plurimis et durissimis ictibus audiens. nec flagellis satiatos. adhuc clamare: crucifige! crucifige cum et nō hunc sed barrabam nobis dimitte. Quod de pudicissimis oculis suis lachrymarum fontes exibant: certe gladius pertransibat animam eius. Deniq̄ sententia iniquissime data. cum duceretur ad locum caluarie: sequebatur eum multitudo mulierum plangentium et lamentantium de morte eius: quarum prima ipsa erat. Videt q̄ filium cum corona spinea quā capiti infixerant milites pylati: faciemq̄ illam speciosam p̄ filiis hominum sanguine de puncturis spinarum fluente: crucentatam: sputis: spinis deturpata. Crucē sibi impositā in humeris p̄ lassitudine ferre non valentem dicere poterat: quis det mihi pro te mori fili mi. O fili mi: lumen nō solum oculorum meorum: sed gloria omnium populorum. Ad eos autem qui eum sequebantur: et illas conuersus: recōpensans affectum et consolator est dicens. Filie hierusalem nolite flere super me: prenūciāns eis futurum excidium ut sibi prouideant: subdens. Sed super vos omnes flete et super filios vestros etc. Denum in illo vilissimo loco caluarie crucifixerunt eum. Unde stans ibi iuxta crucē dicere poterat. Attendite et videte si est dolor similis sicut dolor me. Quinto ex afflictionis generalitate ostēditur magnitudo afflictionis in christo patiente et matre compatiēte. Ad litteram verificatum est in eo illud *Ezechielis primo.* A planta pedis vsq̄ ad verticem non est in eo sanitas et a vertice inchoando caput illud sanctissimum gasophilatium sapientie dei puncturis acutissimis corone spinee penetrantibus vsq̄ ad os perforatum fuit. Egredimini filie syon anime fideles. ab alijs mundi cogitationibus: et videte meditando regem salomonem sapientissimum: qui dedit sa-

piantiam salomoni: in dyademate spineo in quo coronauit eum mater sua synagoga iudeorum ex qua sū carne natus est. Oculi p̄nisi mi a quibus intuitus perrus cognoscēs peccatum suum fleuit amare. in derisum velatū suum fleuit amare. in derisum velatū suum facies eius plena gratiarū deturpata sunt. facies eius vt leprosus videretur est sputis et sanguine vt leprosus videretur. *Esa. liij.* Nos vidimus eum quasi leprosum. Unde nec reputauimus eum. Bene eius canidide et rubicunde alapis percussus fuit. Ecce dedi corpus meū percutiētibz. ait ipse per *Esa. l. c.* Et genas meas vellentibus: aures ille que melos audiūt angeloz replere sunt blasphemis: detractationibus: contumelijs: irrisionibus populorū. Propheta inquit in eius persona. Factus in derisum omni populo meo canticū eoz tota die. Et iterū omnes maledicti mihi. Mares beatissime eius nec maledicti reuiuiscunt mortui vt balsami aromatizantis fatigantur fetoribus cadauerum caluarie loci. Capilli eius capitis et barbe delicatissimi violentia tracti sunt: aut euulsi sunt. Os eius qd̄ tam sanā tam sapientissimam: tam vtilissimā et verissimā doctrinam pulerat percussum est: et tanq̄ ouis ad occisionē ductus nō aperuit os suū ad excusandū vel cōmmandandū vel maledicendū: sed benedicendū et orandū pro inimicis. Collū eius suauissimū colaphis attritū est. *Alas!* nus eius potentissime ex quaz cōtractu infirmi plurimi sanati sunt et leprosi mūdati: clauis durissimis cruci affixe sunt. Pedes eius quoz terra scabellū est: quinq̄ discentres per ciuitates: villas: et castra: tantū laborauerūt pro hominū salute in cruce extensis sunt. *fm̄ illud ps. xxi.* Foderūt manus meas et pedes meos dinumerauerūt oia ossa etc. Totum corpus illud dulcissimū quod in cibum illū salutiferū nobis reliquit: flagellis multum et diris ictum: dilaceratum et sanguine cruentatū. *fm̄ illud ps. lvi.* Flagellatus tota die. Ossa illa cōtracta sunt remanserāt sola lingua et cor integrum. Sed ne et illa sine sua lesione manerent. Lingua eius aceto et felle in stri mortis amaricata est. vt impleteretur illud. Dederunt in escam meam fel: et in siti mea potauerunt me aceto. *ps.* Denum eo mortuo non faciat de cruciatibus viuētis et morte eius spiritu tradito latus eius lancea apertum est. Unde eruerunt sanguis et aqua medicine nostre animarū. Sed et in rebus sibi adherentibus: scz vestibus iniurijs sunt. Nam diuiserunt sibi vestimēta mea

ait ipse. *ps.* Et super vestem meā: illam scilicet inconfutilem quā fecerat ei mater sua: miserunt sorte. Conuersantes quoq̄ cū eo discipulos eū derelinquere cōpulerūt: cape re cupientes adulescentē qui eū sequebatur syndone super nudū indutum nisi fuisse. Strabat ergo iuxta crucē mater eius et hec videns et scripta et prenūciata recolens dice re poterat illud *Threnoz. ij.* Oculus meus afflictus est: nec tacuit eo qd̄ nō esset requies donec aspiceret et videret dñs de celis. i. nō tacuit a fletu: eo qd̄ non esset requies alicui membro filij meī donec aspiceret dñs: scilicet resuscitando ipsum a mortuis. Attēdite igitur et videte o vos oēs si est dolor sicut dolor meus. Sexto non modico causa doloris sicut fuit in christo patiente: ita in matre compatiēte. hoc scilicet qd̄ cum latronibus crucifixus est. Sicut em̄ pati iustum et innocentem cum alijs sanctis et probis viris et in iuste condēnari ad mortem est aliquid refrigerium: ita contra condēnari cum sceleratis est augmentum pene cū ex hoc videntes iudicent illum scelerem. Unde et pro specia li iniuria et crudelitate erga eum predixit. *Esa. liij. c.* Et cum sceleratis deputatus est scilicet ad mortem: quod videns virgo mater in filio impleri: cum in medio latronum crucifixus est: valde doluit. Hoc etiam xps horrens fm̄ sensitiuam orabat per. *ps.* dices. Me perdas cū impijs deus animam meā. i. vitā. Unde et subdit quasi declarās se: neq̄ cum viris sanguinum vitam meam. Erat si quidem crux illo tempore supplicium latronum. Licet nunc propter christum in ea extensum cum summa veneratione trāseat ad fontes imperatorum et omnium christiano rū. Erat mors maxime infamie et acerbissimē pene. Unde in lege dictum est. *Maledictus ois qui pendit in ligno maledictio ne scilicet infamie.* Quod intelligentes ipsi maligni iudei: vt refert quidam sapiens hoc prenūciando dixerūt non recte: sed perniti se cogitantes: morte turpissima condēnēmus. Hoc genus mortis ideo christus elegerat potius q̄ aliam mortē: vt doceret et cōfortaret. quemlibet propter nullum genus mortis quantūcūq̄ ignominiosum: quantūcūq̄ asperum deum seu mādātum eius quodcūq̄ deferendū. vt notat beatus *Thomas* post Augustinum in tertia parte. cum et ipse rex regū et dominus dominantū mortem sustinuit immaturā: q̄ in flore iuuentu

tis violentam: quia ab alijs et beneficiariis. et acerbissima: quia crucis. vilissima: quia in medio latronum. Humiliauit inquit apostolus semetipsum. Philip. ij. vsq; ad incarnatione inquit glosa. vsq; ad humane mortalitatis participatione. vsq; ad diaboli reprobatione. vsq; ad populi derisionem. vsq; ad spum. vincula. flagella. alapas. et hoc parum aliud de genere mortis addendum est non cuiuscumq; sed crucis que ceteris ignominiosior est. Et quanto ait Bernar. minor se fecit humilitate tanto se ostendit maiore bonitate. Et quanto vilior tanto inde charior. Ideo super Lari. O humile et sublimis. o altissimum et nouissimum. o opprobrium hominum et gloria angelorum. Nemo sublimior: nemo deus spectior: effo vilis quamcumq; nunq; xpo vilior eris. Ipse siquidem rex regum et dñs dominantium fuit vilissimo precio venalis expositus: a vilissimo populo: vilissima passus: vilissimo loco crucifixus: crucis supplicio traditus: inter latrones positus: cum iniquissimis et vilissimis hominibus deputatus: modo vilissimo tractatus. Et tunc tanq; malefactor: bonus dñs capitur: tanq; furiosus mansuetus vinculis astringitur. tanq; pestifer saluator accensatur. tanq; fatuus dei sapientia irridetur. tanq; homicida vita hominum morti datur. tanq; leprosus et immundus mundus criminum extra menia eicitur. tanq; latro crucifigitur. tanq; flagitiosissimus confutatus ab oibus et intuentibus nudatur. et tanq; vermis vilis et vilissimus summus deus conspuetur abigitur si cōculcatur. Hec ille. Et tamē inter tantas iniurias et vilificationes p crucifixoribus suis deprecatur latroni. et si propter scelera sua crucifixus ad penitentiam conuerso nō solū veniā ad paradysum pollicetur dicens. Hodie mecum eris. in paradiso. Stabat iuxta crucē mater iesu hec meditās et doloribus quasi defecta ait ad crucem vt pie credi potest fere ramos arbor alta tenet sa lata viscera etc. Ad filium autē mihi nō loqueris: p iudeis intercedis: latrone cōsolaris. Ad quā ille. Ecce filius tuus: ex quo ad patrē per mortē vado loco mei iohānem dimitto. Sed ista cōmutatio ad augēt dolorē cum filius hoīs mihi detur pro filio virginis immo et dei. Attendite ergo et videte etc. Septimo ostēditur magnitudo doloris sicut in xpo patiens: ita et in matre compatiente ratione paucitatis fructus seueritatis ipsius passionis ex parte miserie et peruersi-

tatis et ingratitudinis hominum. Nam cum copiosa fuerit apud deū redemptio adeo q; precii sanguinis eius ne dū oēs homines erant sufficiens ad redimendū: sed et mille mūdōs si fuissent: et tamen pauci sunt qui se faciunt participes fructus ipsius passionis. ppter desidia et ingratitudinē hominū. Sicut autē ex magno lucro quod quis videt se cōsequi ex suo labore multū gaudet et consistat: ita eōdē cū maximo labore quē quis tolerat videt cōsequi modicum fructū vel nullū multū contristatur et dolet. Nam abate iesus in cruce sitio. Et licet ad litterā ppter intentum dolorē staret corporaliter: maior tamen erat sitis spiritualis desiderij salutis rationis humani generis. Et cū videret ipse et mater eius pene nullū fructum tunc sequi sed potius ruinam preparari iudeoq; ppter perfidiam suā: casum cōtigisse apostolorum: et in futurū multos perituros christianorum dicere poterat cum dolore illud Michē. vii. Ne mihi quia factus sum sicut qui colligit racemū in autūno. nam tunc vindemia vinea non reperitur nisi aliquis racemus: ita et tempore passionis totam pene vineam humani generis vindemiauerat diabolus vt si bi subditam: remansit aliquis paruus racemus vt latro conuersus: centurio fidei xpi confessus: et aliquis alius quem xps collegit. Multum ergo dolet xps et mater eius de tanta ingratitudine. Unde clamat per beatum Bernar. Ad te clamo qui pro te morior te exhortor qui in cruce patior: vide clauos quibus confodior: vide latus quo aperior: e cum sit tantus dolor intus et experior. plus tamen cruciat q; te ingratum experior. Hec ille. Et per beatum Augustinū. Cum esses inimicus patri meo reconciliaui te per me et cūz lōge esses veni vt redimerent te: et inter montes et siluas cum errares quesui te inter lapides et ligna inueni te et ne lupos lumferatūq; rapido ore laniareris collegi te: laboraui: sudavi: caput meum spinis operposui: latus meum perforari permisi: tot in iurgis lacessitus sum vt coniungerem mihi te: et tu diuideris a me: tanta scilicet est ingratitudo tua. Et Osee. vi. Conquerēs dominus ait. Misericordia vestra quasi nubes matutina et quasi ros mane pertransiens. Misericordia vestra. i. quā vobis feci in redimēdo quasi nebulā matutina que scz cito pertransit: ita illud a memoria vestra et quasi si ros qui adueniens sole cito desiccatur. ita

adueniens calore temptationū et tribulationum subito perijt a vobis memoria passio nis et gratia per eam recepta. Sed aia deo ta dicit illud Threnoz. Memoria memor ero et tabescet in me aia mea ex cōpassione.

De tertio principali. Cum dicitur. Mater iesu. Mater immaculata. Mater ter intacta. Mater vni geniti dicta. Mater dei et plasmatoris omnium. eius qui in celis est sine matre: in terris sine patre. mater vni ei filij iesu: et ideo plus amās et plus dolēs. mater sola genitrix totius iesu. et ideo plus amans q; si patrē habuisset: q; plus sua res inde plus dolēs. vnde Jere. xxxi. c. ait. Semina circumdabit virum. Solet homo circum dare qd suū est propriū: non quod alienum. In alijs filiis substantia filij nō est tota propria matris: sed et patris. et ideo nulla mater circumdat filiū vt virgo maria. Omnis alia figura pluribus lineis clauditur. sic beata virgo maria sola clauditur intra viscera sua xpm. Alij filij duabus lineis figurātur: scz patre et matre. qd circumdatur ex nulla parte est apertū: sed vndiq; clausum. sic beata virgo maria ante partū in partu et post partum. et ideo circumdabit virum: scz iesum totum per fecit. Sed dolores partus quos euasit pariendo sibi reueruati fuerūt in passione filij vt dicit Iohannes Damascenus. Nec vlla vnq; pariedo experta est tantū dolorē sicut ipsa iuxta crucem incompatiendo. Et ipsa autē maternitate. i. generatione iesu facti sumus fratres iesu ppter quod non confundimur homines vocare fratres. vt ait apostolus ad Hebrēos dicēs per psalmistam. Martabo nomen tuū fratribus meis. Et ideo si cur debemus compati fratri nostro iesu xpo in tanta eius passione pro nobis: ita et matri nostre de morte fratris nostri et filij sui. Unde vt dicit beatus Augu. Cū annuatim xpi passio ab ecclesia recolit: ita debet nos mouere ad cōpassionē sicut nūc videmus impleti. Sic et matri nostre cōpati que stabat iuxta crucē. Ipsum autē vespere depositum sacratissimū corpus per nicodemū et ioseph suscipiens in gremio mater quot lachrymarum flumina: q; amarissimos singultus: q; alia suspiria: que verba mesticie plena ex ea pcesserint quis posset exprimere cū singula membra perquireret tam dire cruciata: tam turpiter delusa cōculcetur et lachrymis irri-

garet sociata maria magdalena et alijs maris et deuotis mulieribus. Cum autē sero factum esset deuoti homines pie et deuote corpus illud de brachijs accipientes posuerunt in monumento mente cōsepulta cū eo. Reminiscēs ergo beati sanguinis. ait domini noster latius ordinis predicatorum cardinalis. quē profudit amator hominis perfunde lachrymas. Non est locus ingratitudinis vbi torrens tante dulcedinis attingit alas. Iesu bone cur tanta pateris cum peccati nihil cōmiseris flos innocentie. Ego latro tu cruce morieris. ego reus tu pena plecteris nostre nequicie. An te fecit sic amor ebrium vt nec crucem putes opprobriū amoris gratia. sed ve mihi misero si non recognouerō ve mihi misero si nō recompensauerō dignis operibus regnum queritis nō intrabitis sine crucis nauis. portū petitis nō venietis sine crucis clauis. Sola enim digna fuit ferre seculi precium atq; portum preparare naua mundo nauifrago vite eterne quem ipse concedat qui est benedictus in seculorum seculula. Amen.

¶ Finit sermo de planctu beate virginis.

